

SZENT BIBLIA

AZ ÓTESTAMENTOM KÖNYVEI	4
Mózes első könyve.....	4
Mózes második könyve	60
Mózes harmadik könyve	105
Mózes negyedik könyve	138
Mózes ötödik könyve	185
Józsué könyve	229
Bírák könyve.....	259
Ruth könyve	284
Sámuel első könyve	288
Sámuel második könyve.....	321
A királyokról írt I. könyv	354
A királyokról írt II. könyv.....	392
Krónika I. könyve	428
Krónika II. könyve.....	463
Ezsdrás könyve	503
Nehémiás könyve	515
Eszter könyve	534
Jób könyve	542
Zsoltárok könyve	573
Bölcs Salamonnak példabeszédei	660
A prédikátor Salamon könyve	689
Salamon Énekek éneke.....	699
Ésaiás próféta könyve	704
Jeremiás próféta könyve	762
Jeremiás siralmi.....	825
Ezékiel próféta könyve.....	830
Dániel próféta könyve.....	886
Hóseás próféta könyve.....	903
Jóel próféta könyve.....	912
Ámós próféta könyve.....	916
Abdiás próféta könyve.....	924
Jónás próféta könyve.....	925
Mikeás próféta könyve.....	927
Náhum próféta könyve.....	932
Habakuk próféta könyve	934
Sofóniás próféta könyve	937
Aggeus próféta könyve.....	940
Zakariás próféta könyve	942
Malakiás próféta könyve	952
AZ ÚJ TESTAMENTOM KÖNYVEI	955
A Máté írása szerint való szent evangéliom	955
A Márk írása szerint való szent evangéliom.....	997
A Lukács írása szerint való szent evangéliom.....	1021
A János írása szerint való szent evangéliom.....	1065
Az apostolok cselekedetei.....	1098
Pál apostolnak a rómabeliekhez írt levele	1140
Pál apostolnak a korinthusbeliekhez írt első levele	1159
Pál apostolnak a korinthusbeliekhez írt második levele	1179
Pál apostolnak a galátziabeliekhez írt levele	1191
Pál apostolnak az efézusbeliekhez írt levele	1197
Pál apostolnak a filippibeliekhez írt levele	1205

Pál apostolnak a kolossébeliekhez írt levele	1211
Pál apostolnak a thessalonikabeliekhez írott első levele	1217
Pál apostolnak a thessalonikabeliekhez írott második levele.....	1222
Pál apostolnak Timótheushoz írt első levele.....	1225
Pál apostolnak Timótheushoz írt második levele	1230
Pál apostolnak Titushoz írt levele	1234
Pál apostolnak Filemonhoz írt levele	1236
A zsidókhoz írt levél	1238
Jakab apostolnak közönséges levele.....	1251
Péter apostolnak közönséges első levele	1256
Péter apostolnak közönséges második levele	1262
János apostolnak közönséges első levele.....	1266
János apostolnak közönséges második levele.....	1271
János apostolnak közönséges harmadik levele.....	1272
Júdás apostolnak közönséges levele	1273
János apostolnak mennyei jelenésekről való könyve.....	1275

AZ ÓTESTAMENTOM KÖNYVEI

Mózes első könyve a teremtésről

1.

1. Kezdetben teremté Isten az eget és a földet.

1 Móz. 2,4. , 1 Móz. 2,5. , Zsolt. 33,6. , Zsolt. 89,12. , Zsolt. 136,5. , Csel. 14,15. , Csel. 17,24. , Zsid. 11,3. , Jób. 33,4.

2. A föld pedig kietlen és puszta vala, és setétség vala a mélység színén, és az Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.

3. És monda Isten: Legyen világosság: és lőn világosság.

2 Kor. 4,6.

4. És látá Isten, hogy jó a világosság; és elválasztá Isten a világosságot a setétségtől.

Ésa. 45,7.

5. És nevezé Isten a világosságot nappalnak, és a setétséget nevezé éjszakának: és lőn este és lőn reggel, első nap.

6. És monda Isten: Legyen mennyezet a víz között, a mely elválaszsa a vizeket a vizektől.

Jer. 10,12. , Jer. 51,15.

7. Teremté tehát Isten a mennyezetet, és elválasztá a mennyezet alatt való vizeket, a mennyezet felett való vizektől. És úgy lőn.

Zsolt. 148,4.

8. És nevezé Isten a mennyezetet égnek: és lőn este, és lőn reggel, második nap.

9. És monda Isten: Gyűljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy tessenek meg a száraz. És úgy lőn.

Jób. 38,8. , Zsolt. 33,6. , Zsolt. 33,7. , Zsolt. 33,9. , Zsolt. 136,6.

10. És nevezé Isten a szárazat földnek; az egybegyűlt vizeket pedig tengernek nevezé. És látá Isten, hogy jó.

Zsolt. 95,5.

11. Azután monda Isten: Hajtson a föld gyenge fűvet, maghozó fűvet, gyümölcsfát, a mely gyümölcsöt hozzon az ő neme szerint, a melyben legyen néki magva e földön. És úgy lőn.

12. Hajta tehát a föld gyenge fűvet, maghozó fűvet az ő neme szerint, és gyümölcsstermő fát, a melynek gyümölcsében mag van az ő neme szerint. És látá Isten, hogy jó.

13. És lőn este és lőn reggel, harmadik nap.

14. És monda Isten: Legyenek világító testek az ég mennyezetén, hogy elválasszák a nappalt az éjszakától, és legyenek jelek, és meghatározói ünnepeknek, napoknak és esztendőeknek.

Zsolt. 104,19.

15. És legyenek világítókul az ég mennyezetén hogy világítsanak a földre. És úgy lőn.

Jer. 31,35.

16. Teremté tehát Isten a két nagy világító testet: a nagyobbik világító testet, hogy uralkodjék nappal és a kisebbik világító testet, hogy uralkodjék éjjel; és a csillagokat.

Zsolt. 136,7. , Zsolt. 136,9.

17. És helyezteté Isten azokat az ég mennyezetére, hogy világítsanak a földre;

18. És hogy uralkodjanak a nappalon és az éjszakán, és elválasszák a világosságot a setétségtől. És látá Isten, hogy jó.

19. És lőn este és lőn reggel, negyedik nap.

20. És monda Isten: Pezsdüljenek a vizek élő állatok nyüzsgésétől; és madarak repdessenek a föld felett, az ég mennyezetének színén.

21. És teremté Isten a nagy vízi állatokat, és mindazokat a csúszó-mászó állatokat, a melyek nyüzsögnek a vizekben az ő nemök szerint, és mindenféle szárnyas repdesőt az ő neme szerint. És látá Isten, hogy jó.

22. És megáldá azokat Isten, mondván: Szaporodjatok, és sokasodjatok, és töltsétek be a tenger vizeit; a madár is sokasodjék a földön.

1 Móz. 8,17.

23. És lőn este és lőn reggel, ötödik nap.

24. Azután monda az Isten: Hozzon a föld élő állatokat nemök szerint: barmokat, csúszó-mászó állatokat és szárazföldi vadakat nemök szerint. És úgy lőn.

25. Teremté tehát Isten a szárazföldi vadakat nemök szerint, a barmokat nemök szerint, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatotokat nemök szerint. És látá Isten, hogy jó.

26. És monda Isten: Teremtsünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra; és uralkodjék a tenger halain, az ég madarain, a barmokon, mind az egész földön, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.

1 Móz. 5,1. , 1 Kor. 11,7. , Kol. 3,10.

27. Teremté tehát az Isten az embert az ő képére, Isten képére teremté őt: férfiúvá és asszonyyá teremté őket.

Mát. 19,4. , Márk. 10,6.

28. És megáldá Isten őket, és monda nékik Isten: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet és hajsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok a tenger halain, az ég madarain, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatokon.

29. És monda Isten: Imé néktek adok minden maghozó fűvet az egész föld színén, és minden fát, a melyen maghozó gyümölcs van; az legyen néktek eledeül.

1 Móz. 9,3. , Zsolt. 115,16.

30. A föld minden vadainak pedig, és az ég minden madarainak, és a földön csúszó-mászó mindenféle állatoknak, a melyekben élő lélek van, a zöld fűveket adom eledelül. És úgy lőn.

Zsolt. 104,14.

31. És látá Isten, hogy minden a mit teremtett vala, imé igen jó. És lőn este és lőn reggel, hatodik nap.

2.

1. És elvégezteté az ég és a föld, és azoknak minden serege.

Ésa. 40,26.

2. Mikor pedig elvégeze Isten hetednapon az ő munkáját, a melyet alkotott vala, megszűnék a hetedik napon minden munkájától, a melyet alkotott vala.

2 Móz. 20,11.

3. És megáldá Isten a hetedik napot, és megszentelé azt; mivelhogy azon szűnt vala meg minden munkájától, melyet teremtve szerzett vala Isten.

4. Ez az égnek és a földnek eredete, a mikor teremtettek. Mikor az Úr Isten a földet és az eget teremté,

5. Még semmiféle mezei növény sem vala a földön, s még semmiféle mezei fű sem hajtott ki, mert az Úr Isten még nem bocsátott vala esőt a földre; és ember sem vala, ki a földet mívelje;

6. Azonban pára szállott vala fel a földről, és megnedvesíté a föld egész színét.

7. És formálta vala az Úr Isten az embert a földnek porából, és leheltet vala az ő orrába életnek leheltét. Így lőn az ember élő lélekké.

1 Kor. 15,45. , 1 Kor. 15,47.

8. És ültete az Úr Isten egy kertet Édenben, napkelet felől, és abba helyezteté az embert, a kit formált vala.

9. És nevele az Úr Isten a földből mindenféle fát, tekintetre kedvest és eledelre jót, az élet fáját is, a kertnek közepette, és a jó és gonosz tudásának fáját.

Jel. 2,7.

10. Folyóvíz jó vala pedig ki Édenből a kert megöntözésére; és onnét elágazik és négy főágra szakad vala.

11. Az elsőnek neve Pison, ez az, a mely megkerüli Havilah egész földét, a hol az arany terem.

12. És annak a földnek aranya igen jó; ott van a Bdellium és az Onix-kő.

13. A második folyóvíz neve pedig Gihon; ez az, a mely megkerüli az egész Khús földét.

14. És a harmadik folyóvíz neve Hiddekel; ez az, a mely Assiria hosszában foly. A negyedik folyóvíz pedig az Eufrátes.

Dán. 10,4.

15. És vevé az Úr Isten az embert, és helyezteté őt az Éden kertjébe, hogy mívelje és őrizze azt.

16. És parancsola az Úr Isten az embernek, mondván: A kert minden fájáról bátran egyél.

17. De a jó és gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél; mert a mely napon ejendel arról bizony meghalsz.

Róm. 5,12.

18. És monda az Úr Isten: Nem jó az embernek egyedül lenni; szerzék néki segítő társat, hozzá illőt.

Préd. 4,9.

19. És formált vala az Úr Isten a földből mindenféle mezei vadat, és mindenféle égi madarat, és elvivé az emberhez, hogy lássa, minek nevezze azokat; mert a mely nevet adott az ember az élő állatnak, az annak neve.

20. És nevet ada az ember minden baromnak, az ég madarainak, és minden mezei vadnak; de az embernek hozzá illő segítő társat nem talált vala.
21. Bocsáta tehát az Úr Isten mély álmodat az emberre, és ez elaludék. Akkor kivón egyet annak oldalbordái közül, és hússal tölté be annak helyét.
22. És alkotá az Úr Isten azt az oldalbordát, a melyet kivett vala az emberből, asszonynyá, és vivé az emberhez.

1 Kor. 11,8.

23. És monda az ember: Ez már csontomból való csont, és testemből való test: ez asszonyembernek neveztessek, mert emberből vétetett.

24. Annakokáért elhagyja a férfiú az ő atyját és az ő anyját, és ragaszkodik feleségéhez: és lesznek egy testté.

Mát. 19,5. , Márk. 10,7. , 1 Kor. 6,16. , Eféz. 5,31.

25. Valának pedig mindketten mezítelenek, az ember és az ő felesége, és nem szégyenlik vala.

1 Móz. 3,7.

3.

1. A kígyó pedig ravaszabb vala minden mezei vadnál, melyet az Úr Isten teremtett vala, és monda az asszonynak: Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kertnek egy fájáról se egyetek?

2. És monda az asszony a kígyónak: A kert fájának gyümölcséből ehetünk;

3. De annak a fának gyümölcséből, mely a kertnek közepette van, azt mondá Isten: abból ne egyetek, azt meg se illessétek, hogy meg ne haljatok.

4. És monda a kígyó az asszonynak: Bizony nem haltok meg;

2 Kor. 11,3.

5. Hanem tudja az Isten, hogy a mely napon ejéndetek abból, megnyilatkoznak a ti szemeitek, és olyanok lesztek mint az Isten: jónak és gonosznak tudói.

Ján. 8,44.

6. És látá az asszony, hogy jó az a fa eledelre, s hogy kedves a szemnek, és kívánatos az a fa a bölcseséért: szakasztá azért annak gyümölcséből és evék, és ada vele levő férjének is, és az is evék.

1 Tim. 2,14.

7. És megnyilatkoznak mindkettőjüknek szemei s észrehevék, hogy mezítelenek; figefa levelet aggatának azért össze, és körülkötöket csinálának magoknak.

1 Móz. 2,25.

8. És meghallák az Úr Isten szavát, a ki hűvös alkonyatkor a kertben jár vala; és elrejtőzék az ember és az ő felesége az Úr Isten elől a kert fái között.

9. Szólitá ugyanis az Úr Isten az embert és monda néki: Hol vagy?

10. És monda: Szavadat hallám a kertben, és megfélemlém, mivelhogy mezítelen vagyok, és elrejtézém.

11. És monda Ő: Ki mondá néked, hogy mezítelen vagy? Avagy talán ettél a fáról, melytől tiltottalak, hogy arról ne egyél?

12. És monda az ember: Az asszony, a kit mellém adtál vala, ő ada nékem arról a fáról, úgy evém.

13. És monda az úr Isten az asszonynak: Mit cselekedtél? Az asszony pedig monda: A kígyó ámított el engem, úgy evém.

Jel. 12,9.

14. És monda az Úr Isten a kígyónak: Mivelhogy ezt cselekedted, átkozott légy minden barom és minden mezei vad között; hasadon járj, és és port egyél életed minden napjaiban.

Ésa. 65,25. , Mik. 7,17.

15. És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.

1 Ján. 3,8.

16. Az asszonynak monda: Felette igen megsokasítom viselősséged fájdalmait, fájdalommal szülsz magzatokat; és epekedel a te férjed után, ő pedig uralkodik te rajtad.

1 Kor. 14,34. , 1 Tim. 2,11. , 1 Tim. 2,12. , 1 Pét. 3,5.

17. Az embernek pedig monda: Mivelhogy hallgattál a te feleséged szavára, és ettél arról a fáról, a melyről azt parancsoltam, hogy ne egyél arról: Átkozott legyen a föld te miattad, fáradságos munkával élj belőle életednek minden napjaiban.

18. Töviset és bogácskórót teremjen tenéked; s egyed a mezőnek fűvét.

19. Orczád verítékével egyed a te kenyeredet, míglen visszatérsz a földbe, mert abból vétettél: mert por vagy te s ismét porrá leszesz.

Zsolt. 146,4. , 2 Thess. 3,10.

20. Nevezte vala pedig Ádám az ő feleségét Évának, mivelhogy ő lett anyja minden élőnek.

21. És csinála az Úr Isten Ádámnak és az ő feleségének bőr ruhákat, és felöltözteté őket.

22. És monda az Úr Isten: Ímé az ember olyanná lett, mint mi közülünk egy, jót és gonoszt tudván. Most tehát, hogy ki ne nyújtsa kezét, hogy szakasszon az élet fájáról is, hogy egyék, s örökké éljen:

23. Kiküldé őt az Úr Isten az Éden kertjéből, hogy művelje a földet, a melyből vétetett vala.

24. És kiüzé az embert, és oda helyezteté az Éden kertjének keleti oldala felől a Kerubokat és a villogó pallos lángját, hogy őrizzék az élet fájának útját.

4.

1. Azután ismeré Ádám az ő feleségét Évát, a ki fogad vala méhében és szüli Kaint, és monda: Nyertem férfiat az Úrtól.

2. És ismét szülé annak atyjafiát, Ábelt. És Ábel juhok pásztora lón, Kain pedig földművelő.

3. Lón pedig idő multával, hogy Kain ajándékot vive az Úrnak a föld gyümölcséből.

4. És Ábel is vive az ő juhainak első fajzásából és azoknak kövérségéből. És tekinté az Úr Ábelre és az ő ajándékára.

Zsid. 11,4.

5. Kainra pedig és az ő ajándékára nem tekinté, miért is Kain haragra gerjede és fejét lecsüggeszté.

6. És monda az Úr Kainnak: Miért gerjedtél haragra? és miért csüggesztéd le fejedet?

7. Hiszen, ha jól cselekszel, emelt fővel járhat; ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és reád van vágyódása; de te uralkodjál rajta.

8. És szól s beszél vala Kain Ábellel, az ő atyjafiával. És lón, mikor a mezőn valának, támada Kain Ábelre az ő atyjafiára, és megöle őt.

Mát. 23,35. , 1 Ján. 3,12. , Júd. 1,11.

9. És monda az Úr Kainnak: Hol van Ábel a te atyádfia? Ő pedig monda: Nem tudom, avagy őrizője vagyok-é én az én atyámfiának?

10. Monda pedig az Úr: Mit cselekedtél? A te atyádfiának vére kiált én hozzám a földről.

Zsid. 12,24.

11. Mostan azért átkozott légy e földön, mely megnyitotta az ő száját, hogy befogadja a te atyádfiának vérét, a te kezedből.

12. Mikor a földet műveled, ne adja az többé néked az ő termő erejét, bujdosó és vándorló légy a földön.

13. Akkor monda Kain az Úrnak: Nagyobb az én büntetésem, hogysen elhordozhatnám.

14. Ímé elűzől engem ma e földnek színéről, és a te színed elől el kell rejtőznöm; bujdosó és vándorló leszek a földön, és akkor akárki talál reám, megöl engemet.

15. És monda néki az Úr: Sőt inkább, aki megöle Kaint, hétszerte megbüntettetik. És megbélyegzé az Úr Kaint, hogy senki meg ne ölje, a ki rátalál.

16. És elméne Kain az Úr színe elől, és letelepedék Nód földén, Édentől keletre.

17. És ismeré Kain az ő feleségét, az pedig fogada méhében, és szülé Hánókhót. És építe várost, és nevezé azt az ő fiának nevével Hánókhnak.

18. És lett Hánókhnak fia, Irád: És Irád nemzé Mekhujáelt: Mekhujáel pedig nemzé Methusáelt, és Methusáel nemzé Lámekhet.

19. Lámekh pedig vett magának két feleséget: az egyiknek neve Háda, a másiknak neve Czilla.

20. És szülé Háda Jábált. Ez volt atyjok a sátorban-lakóknak, és a barompásztoroknak.

21. Az ő atyjafiának pedig Jubál vala neve: ez volt atyja minden lantosnak és síposnak.

22. Czilla pedig szülé Tubálkaint, mindenféle réz- és vasszerszámok kovácsolóját: és Tubálkain hugát, Nahamát.

23. Akkor monda Lámekh az ő feleségeinek: Oh Háda és Czilla, hallgassatok szómra, Lámekh feleségei, halljátok beszédem: embert öltem, mert megsebzett; ifjat öltem, mert megütött.

24. Ha hétszeres a bosszú Kainért, hetvenszeres az Lámekhéért.

1 Móz. 4,15.

25. Ádám pedig ismét ismeré az ő feleségét, és az szüle néki fiat, és nevezé annak nevét Séthnek: mert adott úgymond, énnékem az Isten más magot Ábel helyett, kit megöle Kain.

1 Móz. 5,3.

26. Séthnek is született fia, és nevezé annak nevét Énósnak. Akkor kezdték segítségül hívni az Úrnak nevét.

5.

1. Ez az Ádám nemzetségének könyve. A mely napon teremté Isten az embert, Isten hasonlatosságára teremté azt.

1 Móz. 1,26. , 1 Móz. 9,6.

2. Férfiúvá és asszonynyá teremté őket, és megáldá őket és nevezé az ő nevöket Ádámnak, a mely napon teremtetének.

1 Móz. 1,27.

3. Élt vala pedig Ádám száz harmincz esztendő, és nemze fiat az ő képére és hasonlatosságára és nevezé annak nevét Séthnek.

4. És telének Ádám napjai, minekutánna Séthet nemzette, nyolczszáz esztendőre, és nemze fiakat és leányokat.

1 Krón. 1,1.

5. És lón Ádám egész életének ideje kilencszáz harmincz esztendő; És meghala.

6. Éle pedig Séth száz öt esztendőt, és nemzé Énóst.

7. És éle Séth, minekutánna Énóst nemzette, nyolczszáz hét esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.

8. És lón Séth egész életének ideje kilencszáz tizenkét esztendő; és meghala.

9. Éle pedig Énós kilenczven esztendőt, és nemzé Kénánt.

10. És éle Énós, minekutánna Kénánt nemzette, nyolczszáz tizenöt esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.

11. És lón Énós egész életének ideje kilencszáz öt esztendő; és meghala.

12. Éle pedig Kénán hetven esztendőt, és nemzé Mahalálélt.

13. És éle Kénán, minekutánna Mahalálélt nemzette, nyolczszáz negyven esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.

14. És lón Kénán egész életének ideje kilencszáz tíz esztendő; és meghala.

15. Éle pedig Mahalálél hatvanöt esztendőt, és nemzé Járedet.

16. És éle Mahalálél, minekutánna Járedet nemzette, nyolczszáz harmincz esztendeig, és nemze fiakat és leányokat.

17. És lón Mahalálél egész életének ideje nyolczszáz kilenczvenöt esztendő; és meghala.

18. Éle pedig Járed száz hatvankét esztendőt, és nemzé Énókhót.

19. És éle Járed, minekutánna Énókhót nemzette, nyolczszáz esztendőt; és nemze fiakat és leányokat.

20. És lón Járed egész életének ideje kilencszáz hatvankét esztendő, és meghala.

21. Éle pedig Énókh hatvanöt esztendőt, és nemzé Methuséláht.

22. És járt Énókh az Istennel, minekutánna Methuséláht nemzette, háromszáz esztendeig; és nemze fiakat és leányokat.

1 Móz. 6,9. , 1 Móz. 17,1.

23. És lón Énókh egész életének ideje háromszáz hatvanöt esztendő.

24. És mivel Énókh Istennel járt vala; eltűnék, mert Isten magához vevé.

Zsid. 11,5.

25. Éle pedig Methusélah száz nyolczvánhét esztendőt és nemzé Lámekhet.

26. És éle Methusélah, minekutánna Lámekhet nemzette, hétszáz nyolczvankét esztendőt; és nemze fiakat és leányokat.

27. És lón Methusélah egész életének ideje kilencszáz hatvankilenc esztendő; és meghala.

28. Éle pedig Lámekh száz nyolczvankét esztendőt, és nemze fiat.

29. És nevezé azt Noénak, mondván: Ez vígasztal meg minket munkálkodásunkban s kezünk terhes fáradozásában e földön, melyet megátkozott az Úr.

30. És éle Lámekh, minekutánna Noét nemzette, ötszáz kilenczvenöt esztendőt; és nemze fiakat és leányokat.

31. És lón Lámekh egész életének ideje hétszázhetvánhét esztendő; és meghala.

32. És mikor Noé ötszáz esztendős volt, nemzé Noé Sémet, Khámot és Jáfetet.

6.

1. Lőn pedig, hogy az emberek sokasodni kezdenének a föld színén, és leányaik születének.
2. És láták az Istennek fiai az emberek leányait, hogy szépek azok, és vevének magoknak feleségeket mind azok közül, kiket megkedvelnek vala.

Mát. 24,38. , Luk. 17,27.

3. És monda az Úr: Ne maradjon az én lelkem örökké az emberben, mivelhogy ő test; legyen életének ideje száz hús esztendő.
4. Az óriások valának a földön abban az időben, sőt még azután is, mikor az Isten fiai bemenének az emberek leányaihoz, és azok gyermekeket szülének nékik. Ezek ama hatalmasok, kik eleitől fogva híres-neves emberek voltak.
5. És látá az Úr, hogy megsokasult az ember gonoszsága a földön, és hogy szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz.

1 Móz. 8,21. , Jer. 17,9. , Mát. 15,19.

6. Megbáná azért az Úr, hogy teremtette az embert a földön, és bánkódék az ő szívében.
7. És monda az Úr: Eltörlöm az embert, a kit teremtettem, a földnek színéről; az embert, a barmot, a csúszómászó állatokat, és az ég madarait; mert bánom, hogy azokat teremtettem.
8. De Noé kegyelmet talála az Úr előtt.
9. Noénak pedig ez a története: Noé igaz, tökéletes férfiú vala a vele egykorúak között. Istennel jár vala Noé.
10. És nemze Noé három fiat: Sémét, Khámot és Jáfetet.
11. A föld pedig romlott vala Isten előtt és megtelék a föld erőszakoskodással.
12. Tekinte azért Isten a földre, és ímé meg vala romolva, mert minden test megrontotta vala az ő útát a földön.

Zsolt. 14,2. , Zsolt. 14,3.

13. Monda azért Isten Noénak: Minden testnek vége elérkezett előttem, mivelhogy a föld erőszakoskodással telt meg általok: és ímé elvesztem őket a földdel egybe.
14. Csináld magadnak bárkát gófer fából, rekesztékeket csinálj a bárkában, és szurkozod meg belől és kívül szurokkal.
15. Ekképpen csináld pedig azt: A bárka hossza háromszáz sing legyen, a szélessége ötven sing, és a magassága harmincz sing.
16. Ablakot csinálj a bárkán, és egy singnyire hagyd azt felülről; a bárka ajtaját pedig oldalt csináld; alsó, közép, és harmad padlásúvá csináld azt.
17. Én pedig ímé özönvizet hozok a földre, hogy elveszessen minden testet, a melyben élő lélek van az ég alatt; valami a földön van, elvész.
18. De te veled szövetséget kötök, és bemégy a bárkába, te és a te fiaid, feleséged és a te fiaidnak feleségei teveled.

1 Pét. 3,20. , 2 Pét. 2,5.

19. És minden élőlől, s minden testből, mindenből kettőt-kettőt vígy be a bárkába, hogy veled együtt életben maradjanak: hímek és nőstények legyenek.
20. A madarak közül az ő nemők szerint, a barmok közül az ő nemők szerint és a földnek minden csúszómászó állatai közül az ő nemők szerint; mindenből kettő-kettő menjen be hozzád, hogy életben maradjanak.
21. Te pedig szerezz magadnak mindenféle eledelt, mely megehető, és takarítsd be magadhoz, hogy neked is, azoknak is legyen eledelül.
22. És úgy cselekedék Noé; a mint parancsolta vala néki Isten, mindent akképen cselekedék.

Zsid. 11,7.

7.

1. Monda az Úr Noénak: Menj be te, és egész házadnépe a bárkába: mert téged láttalak igaznak előttem ebben a nemzedékben.

1 Móz. 6,9.

2. Minden tiszta baromból hetet-hetet vígy be, hímet és nőstényét; azokból a barmokból pedig, a melyek nem tiszták, kettőt-kettőt, hímet és nőstényét.

3. Az égi madaraktól is hetet-hetet, hímet és nőtényét, hogy magvok maradjon az egész föld színén.
4. Mert hét nap múlva esőt bocsátok a földre negyven nap és negyven éjjel; és eltörlök a föld színéről minden állatot, melyet teremtettem.
5. Cselekedék azért Noé mind a szerint, a mint az Úr néki megparancsolta vala.
6. Noé pedig hatszáz esztendőös vala, mikor az özönvíz volt a földön.
7. Beméne azért Noé és az ő fiai, az ő felesége, és fiainak feleségei ő vele a bárkába, az özönvíz elől.

Mát. 24,38. , Luk. 17,27.

8. A tiszta barmok közül, és a tisztátalan barmok közül, a madarak közül, és minden földön csúszó-mászó állat közül,
9. Kettő-kettő méne be Noéhoz a bárkába, hím és nőstény: a mint Isten megparancsolta vala Noénak.
10. Lőn pedig hetednapra, hogy megjöve az özönvíz a földre.
11. Noé életének századik esztendejében, a második hónapban, e hónap tizenhetedik napján, felfakadának ezen a napon a nagy mélység minden forrásai, és az ég csatornái megnyilatkoznak.
12. És esék az eső a földre negyven nap és negyven éjjel.
13. Ugyanezen a napon ment vala be Noé és Sém és Khám és Jáfet, Noénak fiai, és Noé felesége és az ő fiainak három felesége velök együtt a bárkába.
14. Ők, és minden vad az ő neme szerint és minden barom az ő neme szerint és minden csúszó-mászó állat, mely csúsz-mász a földön, az ő neme szerint és minden repdeső állat az ő neme szerint, minden madár, minden szárnyas állat.
15. Kettő-kettő méne be Noéhoz a bárkába minden testből, melyben élő lélek vala.
16. A melyek pedig bemenének, hím és nőstény méne be minden testből, a mint parancsolta vala Isten őnéki: és az Úr bezára utána az ajtót.
17. Mikor az özönvíz negyven napig volt a földön, annyira nevedének a vizek, hogy felveheték a bárkát, és az felemelkedék a földről.
18. A vizek pedig áradának és egyre nevedének a földön, és a bárka jár vala a víz színén.
19. Azután a vizek felette igen nagy erőt vevének a földön, és a legmagasabb hegyek is mind elborítottának, melyek az egész ég alatt valának.
20. Tizenöt singgel nevedének a vizek feljebb, minekutánna a hegyek elborítottak vala.
21. És oda vesze minden földön járó test, madár, barom, vad, és a földön nyüzsgő minden csúszó-mászó állat; és minden ember.

Mát. 24,39. , Luk. 17,27.

22. Mindaz, a minek orrában élő lélek lehelle vala, szárazon valók közül mind meghala.
23. És eltörle az Isten minden állatot, a mely a föld színén vala, az embertől a baromig, a csúszó-mászó állatig, és az égi madárig; mindenek eltörltetének a földről; és csak Noé marada meg, és azok akik vele valának a bárkában.

2 Pét. 2,5.

24. És erőt vevének a vizek a földön, száz ötven napig.

8.

1. Megemlékezék pedig az Isten Noéről, és minden vadról, minden baromról, mely ő vele a bárkában vala: és szelet bocsáta az Isten a földre, és a vizek megapadának.
2. És bezárolának a mélység forrásai s az ég csatornái; és megszűnt az eső az égből.
3. És elmenének a vizek a földről folyton fogyván, és száz ötven nap múlva megfogyatkoznak a vizek.
4. A bárka pedig a hetedik hónapban, a hónap tizenhetedik napján, megfeneklett az Ararát hegyén.
5. A vizek pedig folyton fogyának a tizedik hónapig; a tizedikben, a hó első napján meglátszának a hegyek csúcsai.
6. És lőn negyven nap múlva, kinyitá Noé a bárka ablakát, melyet csinált vala.
7. És kibocsátá a hollót, és az elrepült, meg visszaszállt, míg a vizek a földről felszáradának.
8. Kibocsátá a galambot is, hogy meglássa, vajjon elfogytak-é a vizek a föld színéről.
9. De a galamb nem találá lábainak nyugvóhelyet és visszatére ő hozzá a bárkába, mert víz vala az egész föld színén; ő pedig kezét kinyújtá, megfogá, és bévevé azt magához a bárkába.
10. És váraozék még másik hét napig, és ismét kibocsátá a galambot a bárkából.

11. És megjöve ő hozzá a galamb estennen, és ímé leszakasztott olajfalevél vala annak szájában. És megtudá Noé, hogy elapadt a víz a földről.
12. És ismét várakozék még másik hét napig, és kibocsátá a galambot, és az nem tére többé ő hozzá vissza.
13. És lőn a hatszáz egyedik esztendőben, az első hónap első napján, felszáradának a vizek a földről, és elfordítá Noé a bárka fedelét, és látá, hogy ímé megszikkadt a földnek színe.
14. A második hónapban pedig, a hónap huszonhetedik napján megszáradá a föld.
15. És szóla az Isten Noénak, mondván:
16. Menj ki a bárkából te és a te feleséged, a te fiaid, és a te fiaid feleségei te veled.
17. Minden vadat, mely veled van, minden testből madarat, barmot, és minden földön csúszó-mászó állatot vigy ki magaddal, hogy nyüzsögjenek a földön, szaporodjanak és sokasodjanak a földön.
18. Kiméne azért Noé és az ő fiai, az ő felesége, és az ő fiainak feleségei ő vele.
19. Minden állat, minden csúszó-mászó, minden madár, minden a mi mozog a földön, kijöve a bárkából az ő neme szerint.
20. És oltárt építe Noé az Úrnak, és vőn minden tiszta állatból és minden tiszta madárból, és áldozék égőáldozattal az oltáron.
21. És megérezé az Úr a kedves illatot, és monda az Úr az ő szívében: Nem átkozom meg többé a földet az emberért, mert az ember szívének gondolatja gonosz az ő ifjúságától fogva; és többé nem veszem el mind az élő állatot, mint cselekedtem.

1 Móz. 6,5. , Ésa. 54,9. , Mát. 15,19.

22. Ennekutánna míg a föld lészen, vetés és aratás, hideg és meleg, nyár és tél, nap és éjszaka meg nem szűnnek.

Jer. 33,20. , Jer. 33,25.

9.

1. Azután megáldá Isten Noét és az ő fiait, és azt monda nékik: Szaporodjatok és sokasodjatok, és töltsétek be a földet.
1 Móz. 1,28. , 1 Móz. 8,17.
2. És féljen és rettegjen tőletek a földnek minden állatja az égnek minden madara: minden a mi nyüzsög a földön, és a tengernek minden hala kezetekbe adatott;
3. Minden mozgó állat, a mely él legyen nektek eledelül; a mint a zöld fűvet, nektek adtam mindazokat.
1 Móz. 1,29.
4. Csak a húst az őt elevenítő vérrrel meg ne egyétek.
3 Móz. 17,14. , 5 Móz. 12,23.
5. De a ti véreketek, a melyben van a ti éltetek, számon kérem; számon kérem minden állattól, azonképen az embertől, kinek-kinek atyjafiától számon kérem az ember életét.
2 Móz. 21,12. , 2 Móz. 21,28. , 3 Móz. 24,17.
6. A ki ember-vért ont, annak vére ember által ontassék ki; mert Isten a maga képére teremté az embert.
Mát. 26,52. , Jel. 13,10.
7. Ti pedig szaporodjatok és sokasodjatok, nyüzsögjete a földön és sokasodjatok azon.
1 Móz. 1,28. , 1 Móz. 8,17.
8. És szóla az Isten Noénak és vele az ő fiainak, mondván:
9. Én pedig ímé szövetséget szerzek ti veletek és a ti magvatokkal ti utánnatok.
Ésa. 54,9.
10. És minden élő állattal, mely veletek van: madárral, barommal, minden mezei vaddal, mely veletek van; mindattól kezdve a mi a bárkából kijött, a földnek minden vadjáig.
11. Szövetséget kötök ti veletek, hogy soha ezután el nem vész özönvíz miatt minden test; és soha sem lesz többé özönvíz a földnek elvesztésére.
12. És monda az Isten: Ez a jele a szövetségnek, melyet én örök időkre szerzek közöttem és ti közöttetek, és minden élő állat között, mely ti veletek van:
13. Az én ívemet helyeztetem a felhőkbe, s ez lesz jele a szövetségnek közöttem és a föld között.
14. És lészen, hogy mikor felhővel borítom be a földet, meglátszik az ív a felhőben.
15. És megemlékezem az én szövetségemről, mely van én közöttem és ti közöttetek, és minden testből való élő állat között; és nem lesz többé a víz özönné minden testnek elvesztésére.

16. Azért legyen tehát az ív a felhőben, hogy lássam azt és megemlékezzem az örökkévaló szövetségről Isten között és minden testből való élő állat között, mely a földön van.
17. És monda Isten Noénak: Ez ama szövetségnek jele, melyet szerettem én közöttem és minden test között, mely a földön van.
18. Valának pedig Noé fiai, kik a bárkából kijöttek vala: Sém és Khám és Jáfet. Khám pedig Kanaánnak atyja.
19. Ezek hárman a Noé fiai s ezektől népesedék meg az egész föld.
20. Noé pedig földművelő kezdte lenni, és szőlőt ültete.
21. És ivék a borból, s megrészegedek, és meztelenen vala sátra közepén.
22. Khám pedig, Kanaánnak atyja, meglátá az ő atyjának mezítelenségét, és hírül adá künnlevő két testvérének.
23. Akkor Sém és Jáfet ruhát ragadván, azt mindketten vállokra veték, és háttal menve takarák be atyjok mezítelenségét; s arczczal hátra meg sem láták atyjok mezítelenségét.
24. Hogy felserkene Noé mámorából, és megtudá a mit vele az ő kisebbik fia cselekedett vala:
25. Monda: Átkozott Kanaán! Szolgák szolgája legyen atyjafiai közt.

Józs. 17,13. , Bir. 1,28.

26. Azután monda: Áldott az Úr, Sémnek Istene, néki legyen szolgája Kanaán!
27. Terjessze ki Isten Jáfetet, lakozzék Sémnek sátraiban; legyen néki szolgája a Kanaán!
28. Éle pedig Noé az özönvíz után háromszáz ötven esztendeig.
29. És vala Noé egész életének ideje kilencszáz ötven esztendő; és meghala.

10.

1. Ez pedig a Noé fiainak, Sémnek, Khámnak és Jáfetnek nemzetsége; és fiaik születének az özönvíz után.
2. Jáfetnek fiai: Gómer, Mágog, Madai, Jáván, Thubál, Mésekh és Thirász.

1 Krón. 1,5.

3. A Gómer fiai pedig: Askhenáz, Rifáth, és Tógármah.
4. Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim és Dodánim.
5. Ezekből váltak ki a szigetlakó népek az ő országaikban, mindenik a maga nyelve, családja és nemzetsége szerint.
6. Khámnak pedig fiai: Khús, Miczráim, Pút és Kanaán.

1 Krón. 1,8.

7. Khúsnak pedig fiai: Széba, Hávilah, Szábthah, Rahmáh, Szabthékah. Rahmáhnak pedig fiai: Séba és Dédán.
8. Khús nemzé Nimródót is; ez kezdte hatalmassá lenni a földön.

1 Krón. 1,10.

9. Ez hatalmas vadász vala az Úr előtt, azért mondják: Hatalmas vadász az Úr előtt, mint Nimród.
10. Az ő birodalmának kezdete volt Babel, Erekh, Akkád és Kálnéh a Sineár földén.
11. E földről ment aztán Assiriába, és építé Ninivét, Rekhoboth városát, és Kaláht.
12. És Reszent Ninivé között és Kaláh között: ez az a nagy város.
13. Miczráim pedig nemzé: Lúdimot, Anámimot, Lehábimot és Naftukhimot.
14. Pathruszimot és Kaszluhkimot, a honnan a Filiszteusok származtak, és Kafthorimot.
15. Kanaán pedig nemzé Czídont, az ő elsőszülöttét, és Khétet.
16. Jebuzeust, Emorreust, és Girgazeust.
17. Khivveust, Harkeust, és Szineust.
18. Arvadeust, Czemareust, Hamatheust. És azután elszéledének a Kananeusok nemzetségei.
19. Vala pedig a Kananeusok határa, Czídonból Gérár felé menve Gázáig; Sodoma, Gomora, Ádmáh és Czeboim felé menve Lésáig.
20. Ezek a Khám fiai családjak, nyelvök, földjük s nemzetségök szerint.
21. Sémnek is lettek gyermekei; a ki Héber minden fiainak atyja, Jáfetnek testvérbátyja vala.
22. Sém fiai: Élám, Assur, Arpaksád, Lúd és Arám.

1 Krón. 1,17.

23. Arámnak fiai pedig: Úcz, Húl, Gether és Más.
24. Arpaksád pedig nemzé Séláht, Séláh pedig Hébert.

25. Hébernek is lett két fia: Az egyiknek neve Péleg, mivelhogy az ő idejében osztatott el a föld; testvéreinek neve pedig Joktán.
26. Joktán pedig nemzé Almodádot, Sélefet, Hacarmávethet és Jerákhót.
27. Hadórámot, Úzált és Dikláth.
28. Obált, Abimáélt és Sébát.
29. Ofírt, Havilát és Jóbábot. Ezek mind a Joktán fiai.
30. És vala ezeknek lakása, Mésától fogva Sэфárba menve a napkeleti hegyekig.
31. Ezek a Sém fiai családjak, nyelvök, földjök és nemzetségök szerint.
32. Ezek a Noé fiainak családjai az ő nemzetségeik szerint, az ő népeik között, és ezektől szaporodának el a népek a földön, az özönvíz után.

11.

1. Mind az egész földnek pedig egy nyelve és egyféle beszéde vala.
2. És lón mikor kelet felől elindultak vala, Sineár földén egy síkságot találának és ott letelepedének.
3. És mondának egymásnak: Jertek, vessünk téglát és égessük ki jól; és lón nékik a téglakő gyanánt, a szurok pedig ragasztó gyanánt.
4. És mondának: Jertek, építsünk magunknak várost és tornyot, melynek teteje az eget érje, és szerezzünk magunknak nevet, hogy el ne széledjünk az egész földnek színén.
5. Az Úr pedig leszálla, hogy lássa a várost és a tornyot, melyet építenek vala az emberek fiai.
6. És monda az Úr: Imé e nép egy, s az egésznek egy a nyelve, és munkájának ez a kezdete; és bizony semmi sem gátolja, hogy véghez ne vigyenek mindent, a mit elgondolnak magukban.
7. Nosza szálljunk alá, és zavarjuk ott össze nyelvöket, hogy meg ne értsék egymás beszédét.
8. És elszéleszté őket onnan az Úr az egész földnek színére; és megszűnének építeni a várost.
9. Ezért nevezék annak nevét Babelnek; mert ott zavará össze az Úr az egész föld nyelvét, és onnan széleszté el őket az Úr az egész földnek színére.
10. Ez a Sém nemzetsége: Sém száz esztendőskorában nemzé Arpaksádot, két esztendővel az özönvíz után.

1 Krón. 1,17.

11. És éle Sém, minekutánna nemzette Arpaksádot, ötszáz esztendeig és nemze fiaikat és leányokat.
12. Arpaksád pedig hatrminczöt esztendőskorában vala, és nemzé Séláht.
13. És éle Arpaksád, minekutánna nemzette Séláht, négyszáz három esztendeig, és nemze fiaikat és leányokat.
14. Séláh pedig harmincz esztendőskorában vala, és nemzé Hébert.
15. És éle Séláh, minekutánna nemzé Hébert, négyszáz három esztendeig, és nemze fiaikat és leányokat.
16. Héber pedig harmincznégy esztendőskorában vala és nemzé Péleget.

1 Krón. 1,19.

17. És éle Héber, minekutánna nemzé Péleget, négyszáz harmincz esztendeig, és nemze fiaikat és leányokat.
18. Péleg pedig harmincz esztendőskorában vala, és nemzé Réut.
19. És éle Péleg, minekutánna nemzé Réut, kétszáz kilenc esztendeig, és nemze fiaikat és leányokat.
20. Réu pedig harminczkét esztendőskorában vala, és nemzé Sérugot.
21. És éle Réu, minekutánna nemzé Sérugot, kétszáz hét esztendeig és nemze fiaikat és leányokat.
22. Sérug pedig harmincz esztendőskorában vala, és nemzé Nákhort.
23. És éle Sérug, minekutánna nemzé Nákhort, kétszáz esztendeig, és nemze fiaikat és leányokat.
24. Nákhor pedig huszonkilenc esztendőskorában vala, és nemzé Thárét.
25. És éle Nákhor, minekutánna nemzé Thárét, száz tizenkilenc esztendeig, és nemze fiaikat és leányokat.
26. Tharé pedig hetven esztendőskorában vala, és nemzé Ábrámot, Nákhort, Háránt.
27. Ez a Tharé nemzetsége: Tharé nemzé Ábrámot, Nákhort és Háránt. Hárán pedig nemzé Lótót.
28. Meghala pedig Hárán, az ő atyjának Tharének szemei előtt, az ő születésének földjén, Úr-Kaszdimban.
29. Ábrám pedig és Nákhor vőnek magoknak feleséget: az Ábrám feleségének neve Szárai; a Nákhor feleségének neve Milkah, Háránnak Milkah atyjának és Jiszkáh atyjának leánya.
30. Szárai pedig magtalan vala; nem vala néki gyermeke.

31. És felvevé Tharé Ábrámot az ő fiát, és Lótot, Hárának fiát, az ő unokáját, és Szárait, az ő menyét, Ábrámnak az ő fiának feleségét, és kiindulának együtt Úr-Kaszdimból, hogy Kanaán földére menjenek. És eljutának Háránig, és ott letelepedének.

Józs. 24,3. , Nehem. 9,7. , Csel. 7,4.

32. Vala pedig Tharé kétszáz öt esztendő, és meghala Tharé Háránban.

12.

1. És monda az Úr Ábrámnak: Eredj ki a te földedből, és a te rokonságod közül, és a te atyádnak házából, a földre, a melyet én mutatok néked.

Csel. 7,3. , Zsid. 11,8. , Zsid. 11,9.

2. És nagy nemzetté tészlek, és megáldalak téged, és felmagasztalom a te nevedet, és áldás leszesz.

Józs. 24,3.

3. És megáldom azokat, a kik téged áldanak, és a ki téged átkoz, megátkozom azt: és megáldatnak te benned a föld minden nemzetségei.

1 Móz. 18,18. , Ésa. 51,2. , Csel. 3,25. , Gal. 3,8.

4. És kiméne Ábrám, a mint az Úr mondotta vala néki, és Lót is kiméne ő vele: Ábrám pedig hetvenöt esztendő, mikor kiméne Háránból.

5. És felvevé Ábrám az ő feleségét Szárait, és Lótot, az ő atyjafiának fiát, és minden szerzeményöket, a melyet szereztek vala, és a cselédeket, a kikre Háránban tettek vala szert, és elindulának, hogy Kanaán földére menjenek, és el is jutának a Kanaán földére.

6. És általméne Ábrám a földön mind Sikhem vidékéig, Móréh tölgyeséig. Akkor Kananeusok valának azon a földön.

7. És megjelenék az Úr Ábrámnak, és monda néki: A te magodnak adom ezt a földet. És Ábrám oltárt építe ott az Úrnak; a ki megjelent vala néki.

8. Onnan azután a hegység felé méne Bétheltől keletre és felüte sátorát: Béthel vala nyugatra, Háí pedig keletre, és ott oltárt építe az Úrnak, és segítségül hívá az Úr nevét.

9. És tovább költözék Ábrám: folyton dél felé húzódván.

10. Azonban éhség lón az országban, és Ábrám aláméne Égyiptomba, hogy ott tartózkodjék, mert nagy vala az éhség az országban.

11. És lón mikor közel vala, hogy bemenjen Égyiptomba, monda feleségének Szárainak: Ímé tudom, hogy szép ábrázatú asszony vagy.

12. Azért mikor meglátnak téged az egyiptomiak, majd azt mondják: felesége ez; és engem megölnek, téged pedig életben tartanak.

13. Mondd azért, kérlek, hogy húgom vagy; hogy jól legyen dolgom miattad, s életben maradjak te éretted.

1 Móz. 20,2. , 1 Móz. 26,7.

14. És lón mikor Ábrám Égyiptomba érkezék, láták az egyiptomiak az asszonyt, hogy az nagyon szép.

15. Mikor megláták őt a Faraó főemberei, magasztalák a Faraó előtt és elvivék az asszonyt a Faraó udvarába.

16. És jól tón érette Ábrámmal, és valának juhái, ökrei, szamarai, szolgálói, nőtényszamarai és tevéi.

17. De megveré az Úr a Faraót és az ő házat nagy csapásokkal, Száraiért, Ábrám feleségéért.

18. Hívatá azért a Faraó Ábrámot és monda: Miért mívelted ezt velem? Miért nem mondottad meg énnékem, hogy ez néked feleséged?

19. Miért mondottad: Húgom ő; azért vevém magamnak feleségül. Most már imhol a te feleséged, vedd magadhoz és menj el.

20. És parancsola felőle a Faraó némely embereknek, a kik elbocsáták őtet és az ő feleségét, és mindenét a mije vala.

13.

1. Feljöve azért Ábrám Égyiptomból, ő és az ő felesége, és mindene valamije vala, és Lót is ő vele, a déli tartományba.

2. Ábrám pedig igen gazdag vala barmokkal, ezüsttel és arannyal.

3. És méne helyről helyre délfelől mind Béthelig, oda a hol először vala az ő sátora, Béthel és Háí között.

4. Annak az oltárnak a helyére, melyet ott elsőben készített vala: és segítségül hívá ott Ábrám az Úrnak nevét.

1 Móz. 12,8.

5. Lótnak is pedig a ki Ábrámmal jár vala, valának juhai, ökrei és sátorai.

6. És nem bírá meg őket az a föld, hogy együtt lakjanak, mert sok jószáguk vala, és nem lakhatának együtt.

7. Versengés is támadá az Ábrám barompásztorai között, és a Lót barompásztorai között; és a Kananeusok és a Perizeusok is ott laknak vala akkor azon a földön.

8. Monda azért Ábrám Lótnak: Ne legyen versengés közöttem és közötted, se az én pásztoraim között és a te pásztoraid között: hiszen atyafiai vagyunk.

9. Avagy nincsen-é előtted mind az egész föld? Válj el kérlek, tőlem; ha te balra tartasz, én jobbra megyek; ha te jobbra menédesz, én balra térek.

10. Felemelé azért Lót az ő szemeit, és látá, hogy a Jordán egész melléke bővizű föld; mert minekelőtte elvesztette volna az Úr Sodomát és Gomorát, mind Czoárig olyan vala az, mint az Úr kertje, mint Égyiptom földje.

11. És választá Lót magának a Jordán egész mellékét, és elköltözék Lót kelet felé: és elválnak egymástól.

12. Ábrám lakozik vala a Kanaán földén, Lót pedig lakozik vala a Jordán-melléki városokban, és sátoroz vala Sodomáig.

13. Sodoma lakosai pedig nagyon gonoszok és bűnösök valának az Úr előtt.

Ezék. 16,49.

14. Az Úr pedig monda Ábrámnak, minekutánna elválék tőle Lót: Emeld fel szemeidet és tekints arról a helyről, a hol vagy, északra, délre, keletre és nyugotra.

15. Mert mind az egész földet, a melyet láatsz, néked adom, és a te magodnak örökre.

1 Móz. 12,7. , 1 Móz. 15,18. , 1 Móz. 26,4. , 5 Móz. 34,4. , Csel. 7,4. , Csel. 7,5.

16. És olyanná tészem a te magodat, mint a földnek pora, hogyha valaki megszámlálhatja a földnek porát, a te magod is megszámlálható lesz.

Róm. 4,17. , Zsid. 11,12.

17. Kelj fel, járd be ez országot hosszában és szelvében: mert néked adom azt.

18. Előbb mozdítá azért sátorát Ábrám, és elméne, és lakozék Mamré völgyesében, mely Hebronban van, és oltárt építé ott az Úrnak.

14.

1. Lón pedig Amrafelnek, Sineár királyának és Ariókhknak, Elászár királyának, Khédorlaomernek, Élám királyának, és Thidálnak, a Góim királyának napjaiban:

2. Hadat indítának ezek Bera, Sodoma királya ellen, Birsá, Gomora királya ellen, Sináb, Admáh királya ellen, Seméber, Czeboim királya ellen és Béláh, azaz Czoár királya ellen.

3. Mind ezek a Sziddim völgyében egyesülének; ez a Sóstenger.

4. Tizenkét esztendeig szolgálták vala Khédorlaomert, és a tizenharmadik esztendőben ellene támadtak vala.

5. A tizennegyedik esztendőben pedig eljőve Khédorlaomer, és a királyok, a kik ő vele valának, és megverék a Refeusokat Asztheroth Kárnajimban, és a Zuzeusokat Hámiban, és az Emeusokat Sávé-Kirjáthajimban.

5 Móz. 2,10. , 5 Móz. 2,11.

6. És a Horeusokat az ő hegyökön, a Seiren, egész Él-Paránig, mely a pusztá mellett van.

5 Móz. 2,12. , 5 Móz. 2,22.

7. És megtérének s menének Hén Mispátba, azaz Kádesbe, és elpusztíták az Amálekíták egész mezőségét, és az Emoreusokat is, kik laknak vala Háczaczon-Thámárban.

8. Kiméne tehát Sodoma királya, Gomora királya, Admáh királya, Czeboim királya, és Béláh, azaz Czoár királya, és megütközének azokkal a Sziddim völgyében:

9. Khédorlaomerrel, Élám királyával, és Thidállal, Gójim királyával, Amráfellel, Sineár királyával, és Ariókhkal, Elászár királyával: négy király öt ellen.

10. A Sziddim völgye pedig tele vala szurok-forrásokkal. És megfutamodának Sodoma és Gomora királyai, és azokba esének: a megmaradottak pedig a hegységbe futának.

11. És elvivék Sodomának és Gomorának minden jószágát és minden eleségét; és elmenének.

12. Elvivék Lót is az Ábrám atyjafiának fiát jószágostól együtt, és elmenének; mert Lót Sodomában lakik vala.

13. Eljöve pedig egy menekült és hírül hozá a héber Ábrámnak, a ki lakik vala az Emoreus Mamrénak, Eskol atyjafiának és Áner atyjafiának tölgyesében, a kik meg Ábrámnak szövetségesei valának.
14. A mint meghallá Ábrám, hogy az ő atyjafia fogságba esett, felfegyverzé házában nevededett háromszáz tizenhatsz próbált legényét és üldözve nyomula Dánig.
15. És csapatokra oszolván ellenök éjszaka ő és szolgálai, megveré őket, és úzé őket mind Hóbaig, a mely Damaskustól balra esik.
16. És visszahozá mind a jószágot; Lótót is, az ő atyjafiát jószágával egybe visszahozá, meg az asszonyokat és a népet.
17. Minekutánna pedig visszatért Khédorlaomernek és a vele volt királyoknak megveréséből, kiméne ő elébe Sodomának királya a Sáve völgyébe, azaz a király völgyébe.
18. Melkhisédek pedig Sálem királya, kenyeret és bort hozza; ő pedig a Magasságos Istennek papja vala.
Zsid. 7,1. , Zsid. 7,2. , Zsid. 7,3.
19. És megáldá őt, és monda: Áldott legyen Ábrám a Magasságos Istentől, ég és föld teremtőjétől.
20. Áldott a Magasságos Isten, a ki kezedbe adta ellenségeidet. És tizedet ada néki mindenből.
Zsid. 7,2. , Zsid. 7,4. , Zsid. 7,6.
21. És monda Sodoma királya Ábrámnak: Add nékem a népet, a jószágot pedig vedd magadnak.
22. És monda Ábrám Sodoma királyának: Felemeltem az én kezemet az Úrhoz, a Magasságos Istenhez, ég és föld teremtőjéhez:
23. Hogy én egy fonalszálat, vagy egy sarukötőt sem veszek el mindabból, a mi a tiéd, hogy ne mondjad: Én gazdagítottam meg Ábrámot.
24. Semmi egyebet, csupán a legények élelmét, és ama férfiak részét, kik én velem eljöttek volt: Áner, Eskhol, Mamré, ők vegyék ki az ő részöket.

15.

1. E dolgok után lón az Úr beszéde Ábrámhoz látomásban, mondván: Ne félj Ábrám: én paizsod vagyok tenéked, a te jutalmad felette igen bőséges.
Zsolt. 18,3. , Ésa. 41,10.
2. És monda Ábrám: Uram Isten, mit adnál énnékem, holott én magzatok nélkül járok, és az, a kire az én házam száll, a Damaskusbeli Eliézer?
3. És monda Ábrám: Ímé énnékem nem adtál magot, és ímé az én házam szolgazülöttje lesz az én örökösöm.
4. És ímé szóla az Úr ő hozzá, mondván: Nem ez lesz a te örökösöd: hanem a ki a te ágyékdoból származik, az lesz a te örökösöd.
5. És kivivé őt, és monda: Tekints fel az égre, és számláld meg a csillagokat, ha azokat megszámlálhatod; - és monda nékie: Így leszen a te magod.
Róm. 4,18.
6. És hitt az Úrnak és tulajdonították az őnéki igazságot.
Róm. 4,3. , Jak. 2,23.
7. És monda néki: Én vagyok az Úr, ki téged kihoztalak Úr-Kaszdimból, hogy néked adjam e földet, örökségedül.
8. És monda: Uram Isten, miről tudhatom meg, hogy öröklöm azt?
9. És felele néki: Hozz nékem egy három esztendő üszőt, egy három esztendő kecskét, és egy három esztendő kost, egy gerliczét és egy galambfiat.
10. Elhozá azért mind ezeket, és kétfelé hasítá azokat, és mindeniknek fele részét a másik fele része átellenébe helyezteté; de a madarakat nem hasította vala kétfelé.
11. És ragadozó madarak szállának e húsdarabokra, de Ábrám elűzi vala azokat.
12. És lón naplementekor, mély álom lépé meg Ábrámot, és ímé rémülés és nagy setéség szálla ő reá.
13. És monda az Úr Ábrámnak: Tudván tudjad, hogy a te magod jövény lesz a földön, mely nem övé, és szolgálatra szorítják, és nyomorgatják őket négyszáz esztendeig.
Csel. 7,6. , 2 Móz. 12,40.
14. De azt a népet, melyet szolgálnak, szintén megítélem én, és annakutánna kijőnek nagy gazdagsággal.
2 Móz. 3,22. , 2 Móz. 11,2. , 2 Móz. 11,3. , 2 Móz. 12,35. , 2 Móz. 12,36.
15. Te pedig elmégy a te atyáidhoz békességgel, eltemetettel jó vénségben.

1 Móz. 25,7. , 1 Móz. 25,9.

16. Csak a negyedik nemzedék tér meg ide; mert az Emoreusok gonoszsága még nem tölt be.

2 Móz. 12,40.

17. És mikor a nap leméne és setétség lőn, ímé egy füstölgő kemence, és tüzes fáklya, mely általmegyven vala a húsdarabok között.

18. E napon kötött az Úr szövetséget Ábrámmal, mondván: A te magodnak adom ezt a földet Égyiptomnak folyóvizétől fogva, a nagy folyóig, az Eufrátes folyóvízig.

1 Móz. 12,7. , 1 Móz. 13,15. , 1 Móz. 26,4. , 5 Móz. 34,4. , 2 Krón. 9,26.

19. A Keneusokat, Kenizeusokat, és a Kadmoneusokat.

20. A Hittheusokat, Perizeusokat, és a Refeusokat.

21. Az Emoreusokat, Kananeusokat, Girgazeusokat, és a Jebuzeusokat.

16.

1. És Szárai, az Ábrám felesége nem szüle néki; de vala néki egy Égyiptomból való szolgálója, kinek neve Hágár vala.

2. Monda azért Szárai Ábrámnak: Ímé az Úr bezárolta az én méhemet, hogy ne szüljek: kérlek, menj be az én szolgálómhoz, talán az által megépülök, és engede Ábrám a Szárai szavának.

3. Vevé tehát Szárai, Ábrám felesége az Égyiptombeli Hágárt, az ő szolgálóját, tíz esztendővel azután, hogy Ábrám a Kanaán földén letelepedék, és adá azt Ábrámnak az ő férjének feleségül.

4. És béméne Hágárhoz, és az fogada az ő méhében; ez pedig a mint látta, hogy terhes, nem vala becsülete az ő asszonyának ő előtte

Péld. 30,21. , Péld. 30,23.

5. Monda azért Szárai Ábrámnak: Bántódásom van miattad. Én adtam öledbe szolgálómat, és mivelhogy látja, hogy teherbe esett, nincsen előtte becsületem. Tegyen ítéletet az Úr én közöttem és te közötted.

6. És monda Ábrám Szárainak: Ímé a te szolgálód kezében van, azt tedd vele a mit jónak látsz. Nyomorgatja vala azért Szárai, és az elfuta ő előle.

7. És találá őt az Úrnak angyala egy forrásnál a pusztában, annál a forrásnál, a mely a Súrba menő úton van.

8. És monda: Hágár, Szárai szolgálója! honnan jössz és hová mégy? És az monda: Az én asszonyomnak, Szárainak színe elől futok én.

9. Akkor monda néki az Úr angyala: Térj meg a te asszonyodhoz, és alázd meg magad az ő kezei alatt.

10. És monda néki az Úrnak angyala: Felettébb megsokasítom a te magodat, hogy sokasága miatt megszámlálható se legyen.

11. És monda néki az Úrnak angyala: Ímé te terhes vagy, és szülsz fiat; és nevezd nevét Ismáelnek, mivelhogy meghallá Isten a te nyomorúságodat.

12. Az pedig vadtermészetű ember lesz: az ő keze mindenek ellen, és mindenek keze ő ellene; és minden ő atyjafiának ellenébe üti fel sátorát.

13. És nevezé Hágár az Úrnak nevét, a ki ő vele szólott vala: Te vagy a látomás Istene. Mert monda: Avagy nem e helyen láttam a látomás után?

14. Annakokáért nevezé azt a forrást Lakhai Rói forrásának; ott van Kádes és Béred között.

1 Móz. 24,62. , 1 Móz. 25,11.

15. És fiat szüle Hágár Ábrámnak, és nevezé Ábrám az ő fiának nevét, a kit Hágár szül vala néki, Ismáelnek.

Gal. 4,22.

16. Ábrám pedig nyolczvanhat esztendőös vala, a mikor Hágár Ismáelt szülé Ábrámnak.

17.

1. Mikor Ábrám kilenczvenkilencz esztendőös vala, megjelenék az Úr Ábrámnak, és monda néki: Én a mindenható Isten vagyok, járj én előttem, és légy tökéletes.

1 Móz. 6,9.

2. És megkötöm az én szövetségemet én közöttem és te közötted: és felette igen megsokasítlak téged.

2 Móz. 2,24. , 2 Móz. 6,4.

3. És arczára borúla Ábrám; az Isten pedig szóla őnéki, mondván:

4. A mi engem illet, imhol az én szövetségem te veled, hogy népek sokaságának atyjává leszesz.

5. És ne neveztessek ezután a te neved Ábrámnak, hanem legyen a te neved Ábrahám, mert népek sokaságának atyjává teszek téged.

6. És felette igen megsokasítalak téged; és népekké teszek, és királyok is származnak tőled.

7. És megállapítom az én szövetségemet én közötttem és te közöttted, és te utánad a te magod között annak nemzedékei szerint örök szövetségül, hogy legyek tenéked Istened, és a te magodnak te utánad.

8. És adom tenéked és a te magodnak te utánad a te bujdosásod földét, Kanaánnak egész földét, örök birtokul; és Istenök lések nékik.

9. Annakfelette monda Isten Ábrahámnak: Te pedig az én szövetségemet megőrizzed, te és a te magod te utánad az ő nemzedékei szerint.

10. Ez pedig az én szövetségem, melyet meg kell tartanotok én közötttem és ti közöttetek, és a te utánad való magod között: minden férfi körülmetéltessék nálatok.

3 Móz. 12,3. , Ján. 7,22.

11. És metéltétek körül a ti férfitestetek bőrének elejét és az lesz az én közötttem és ti közöttetek való szövetségnek jele.

Csel. 7,8. , Róm. 4,11.

12. Nyolcznapos korában körülmetéltessék nálatok minden férfigyermek nemzedékeiteknél; akár háznál született, akár pénzen vásároltatott valamely idegentől, a ki nem a te magodból való.

3 Móz. 12,3. , Luk. 2,21.

13. Körülmetéltetvén körülmetéltessék a házadban született és a pénzeden vett; és örökkévaló szövetségül lesz az én szövetségem a ti testeteken.

14. A körülmetéletlen férfi pedig, a ki körül nem metélteti az ő férfitestének bőrét, az ilyen lélek kivágattatik az ő népe közül, mert felbontotta az én szövetségemet.

15. És monda Isten Ábrahámnak: Szárainak, a te feleségednek nevét ne nevezd Szárainak, mert Sára az ő neve.

16. És megáldom őt, és fiat is adok ő tőle néked, és megáldom, hogy legyen népekké; nemzetek királyai származzanak ő tőle.

17. Ekkor arczára borúla Ábrahám, és nevéte és gondolá az ő szívében: vajjon száz esztendő embernek lesz-e gyermeke? avagy Sára kilenczven esztendő lévén, szülhet-e?

18. És monda Ábrahám az Istennek: Vajha Ismáel élne te előtted.

19. Az Isten pedig monda: Kétségnélkül a te feleséged Sára szül néked fiat, és nevezed annak nevét Izsáknak, és megerősítem az én szövetségemet ő vele örökkévaló szövetségül az ő magvának ő utánna.

1 Móz. 21,2.

20. Ismáel felől is meghallgattalak: Ímé megáldom őt, és megsaporítom őt és megsokasítom őt felette nagyon; tizenkét fejedelmet nemz, és nagy néppé teszem őt.

1 Móz. 21,13.

21. Az én szövetségemet pedig megerősítem Izsákkal, kit néked szül Sára ez időkorban a következő esztendőben.

1 Móz. 21,1. , 1 Móz. 21,2.

22. És elvégezé vele való beszédét, és felméne az Isten Ábrahámtól.

23. Vevé azért Ábrahám Ismáelt az ő fiát, és háza minden szülöttét, és mind a pénzén vetteket, minden férfiat Ábrahám házanépe közül és körülmetélé férfitestöknek bőrét ugyanazon napon, a mikor szólott vala vele az Isten.

24. Ábrahám pedig kilenczvenkilencz esztendő vala, mikor körülmetélé az ő férfitestének bőrét.

25. Ismáel pedig az ő fia tizenhárom esztendő vala, mikor körülmetélé az ő férfitestének bőrét.

26. Ugyanazon napon metéltetett körül Ábrahám és Ismáel az ő fia.

27. És házának minden férfi tagja, háza szülöttei és kik idegen embertől pénzen vásároltattak, vele együtt körülmetéltének.

18.

1. Megjelenék pedig ő néki az Úr a Mamré tölgyesében, és ő ül vala a sátor ajtajában, a hó napon.

2. És felemelé az ő szemeit, és látá, hogy ímé három férfiú áll ő előtte. És látván, eléjük sieté a sátor ajtajából, és földig meghajtá magát.

3. És monda: Jó Uram, ha kedves vagyok te előtted, kérlek, ne kerüld el a te szolgádat.
4. Hadd hozzanak, kérlek, egy kevés vizet, és mossátok meg a ti lábaitokat, és dőljetek le a fa alatt.
5. Én pedig hozok egy falat kenyeret, hogy erősítsétek meg a ti szíveteket, azután menjetek tovább, mert azért tértek be a ti szolgátokhoz. És mondanak: Cselekedjél, a mint szólál.
6. És besiete Ábrahám a sátorba Sárahoz és monda: Siess, gyúrd meg három mérték lisztlángot, és csinálj pogácsát.
7. A baromhoz is elfuta Ábrahám, és hozza egy gyenge kövér borjút, és adá a szolgának, az pedig siette azt elkészíteni.
8. És vón vaját és tejet, és a borjút, melyet elkészített vala, és eléjük tevé: és ő mellettök áll vala a fa alatt, azok pedig evének.
9. És mondanak néki: Hol van Sára a te feleséged? Ő pedig felele: Ímhol van a sátorban.
10. És monda: Esztendőre ilyenkor bizonynyal megtérek hozzád és ímé akkor a te feleségednek Sárának fia lesz. Sára pedig hallgatózik vala a sátor ajtajában, mely annak háta megett vala.
- 1 Móz. 17,19. , 1 Móz. 21,2. , Róm. 9,9.*
11. Ábrahám pedig és Sára élemedett korú öregek valának; megszűnt vala Sáránál az asszonyi természet.
- 1 Móz. 17,17. , Zsid. 11,11.*
12. Nevete azért Sára ő magában, mondván: Vénségemre lenne-é gyönyörűségem? meg az én uram is öreg!
13. És monda az Úr Ábrahámnak: Miért nevetett Sára, ezt mondván: Vajjon csakugyan szülhetek-é, holott én megvénhedtem?
14. Avagy az Úrnak lehetetlen-é valami? Annak idején, esztendőre ilyenkor visszatérek hozzád, és fia lesz Sárának.
- Mát. 19,26.*
15. Sára pedig megtagadá, mondván: Nem nevettem én; mivelhogy fél vala. De monda az Úr: Nem úgy van, mert bizony neveltél.
16. Azután felkelvén onnan azok a férfiak, Sodoma felé tartanak vala. Ábrahám is velök méne, hogy elkísérje őket.
17. És monda az Úr: Eltitkoljam-é én Ábrahámtól, a mit tenni akarok?
- Ámós. 3,7.*
18. Holott Ábrahám nagy és hatalmas néppé lesz; és benne megáldatnak a földnek minden nemzetségei.
- 1 Móz. 12,3. , 1 Móz. 22,18. , 1 Móz. 26,4. , Csel. 3,25. , Gal. 3,8.*
19. Mert tudom róla, hogy megparancsolja az ő fiainak és az ő házanépének ő utánna, hogy megőrizzék az Úrnak útát, igazságot és törvényt tévén, hogy beteljesítse az Úr Ábrahámon, a mit szólott felőle.
- 1 Móz. 18,18. , 1 Móz. 22,17.*
20. Monda azután az Úr: Mivelhogy Sodomának és Gomorának kiáltása megsokasodott, és mivelhogy az ő bűnök felettébb megnehezedett:
21. Alámegyek azért és meglátom, vajjon teljességgel a hozzám felhatott kiáltás szerint cselekedtek-é vagy nem? tudni akarom.
- Jer. 32,19. , Jób. 34,21. , Jób. 34,22.*
22. És elfordulának onnan a férfiak, és menének Sodomába: Ábrahám pedig még az Úr előtt áll vala.
- 1 Móz. 19,27.*
23. És hozzá járula Ábrahám és monda: Avagy elveszted-é az igazat is a gonoszszal egybe?
24. Talán van ötven igaz abban a városban, avagy elveszted-é, és nem kedvezel-é a helynek az ötven igazért, a kik abban vannak?
25. Távol legyen tőled, hogy ilyen dolgot cselekedjél, hogy megöld az igazat a gonoszszal, és úgy járjon az igaz mint a gonosz: Távol legyen tőled! Avagy az egész föld bírása nem szolgáltatna-é igazságot?
- Róm. 3,6. , Jób. 34,10. , Jób. 34,12.*
26. És monda az Úr: Ha talállok Sodomában a városon belől ötven igazat, mind az egész helynek megkegyelmezek azokért.
- Jer. 5,1.*
27. És felele Ábrahám, és monda: Immár merészkedtem szólani az én Uramnak, noha én por és hamu vagyok.
28. Ha az ötven igaznak talán öt híja lesz, elveszted-é az öt miatt az egész várost? És monda: Nem veszem el, ha talállok ott negyvenötöt.

29. És ismét szóla hozzá és monda: Hátha találatnak ott negyvenen? És monda Ő: Nem teszem meg a negyvenért.
30. Mégis monda: Kérlek, ne haragudjék meg az én Uram ha szólok: Hátha találatnak ott harminczan? És Ő felele: Nem teszem meg, ha találok ott harminczat.
31. És ő monda: Immár merészkedtem szólani az én Uramnak: Hátha találatnak ott húszan? Felele: Nem veszttem el a húszért.
32. És monda: Ne haragudjék kérlek az én Uram ha szólok még ez egyszer: Hátha találatnak ott tízen? És Ő monda: Nem veszttem el a tízért.

Bir. 6,39.

33. És elméne az Úr, minekutánna elvégezte Ábrahámvaló beszélgetését; Ábrahám pedig megtére az ő helyére.

19.

1. Mikor a két angyal estére Sodomába jutott, Lót Sodoma kapujában ül vala, és a mint meglátá őket Lót, felkele eléjük, és arczzal a földre borúla.

1 Móz. 18,16. , 1 Móz. 18,17.

2. És monda: Ímé én Uraim kérlek, térjete be a ti szolgátok házához, és háljatok ott, és mossátok meg lábaitokat; reggel korán felkelhettek és indulhattok útatokra. Azok pedig mondának: Nem, hanem az utcán hálunk meg.

1 Móz. 43,24. , Bir. 19,21.

3. De nagyon unszolóa őket, és betérének hozzá, és bemenének az ő házába; ő pedig szerze nekik vendégséget, és pogácsát is süte, és evének.

Zsid. 13,2.

4. Lefekvésök előtt a város férfiai, Sodoma férfiai körülvevék a házat, ifja, örege, mind az egész község egytől egyig.

5. És szólíták Lót, mondván néki: Hol vannak a férfiak, a kik te hozzád jövének az éjjel? Hozd ki azokat mi hozzánk, hadd ismerjük őket.

6. És kiméne Lót ő hozzájok az ajtó eleibe, és bezára maga után az ajtót.

7. És monda: Kérlek atyámfiain, ne cselekedjete gonoszságot.

8. Imé van énnékem két leányom, a kik még nem ismertek férfiat, kihozom azokat ti hozzátok, és cselekedjete velök a mint néktek tetszik, csakhogy ezekkel az emberekkel ne csináljate semmit, mivelhogy az én hajlékom árnyéka alá jöttek.

9. Azok pedig mondának: Eredj el innen. Ismét mondának: Ez egy maga nálunk a jövény s ő szabja a törvényt? Majd gonoszbul cselekszünk veled, hogy nem azokkal. És reá rohanának a férfiúra, Lótra, felette igen, és azon valának, hogy betörik az ajtót.

10. De kinyújták azok a férfiak kezeiket, és bevonák Lót magokhoz a házba és bezárák az ajtót.

11. Az embereket pedig, kik a ház ajtaja előtt valának, vaksággal verék meg kicsinytől nagyig, annyira, hogy elfáradának az ajtó keresésében.

12. És mondának a férfiak Lótnak: Ki van még itt hozzád tartozó? vődet, fiaidat és leányaidat, és mindenedet, a mi a tied a városban, vidd ki e helyről.

13. Mert mi elvesztjük e helyet, mivelhogy ezek kiáltása nagyra nőtt az Úr előtt; és az Úr küldött minket, hogy elveszítsük ezt.

14. Kiméne azért Lót, és szóla az ő vőinek, kik az ő leányait elvették vala, és monda: Keljete fel, menjete ki e helyből, mert elveszti az Úr e várost: de az ő vőinek úgy tetszék, mintha tréfálna.

15. És mikor a hajnal feljött, sürgetik vala az Angyalok Lót, mondván: Kelj fel, vedd a te feleségedet és jelenlevő két leányodat, hogy el ne veszsz a városnak bűne miatt.

2 Pét. 2,6. , 2 Pét. 2,7.

16. Mikor pedig késedelmeskedék, megragadák a férfiak az ő kezét és az ő feleségének kezét és két leánya kezét, az Úrnak iránta való irgalmából, és kivivék őt és ott hagyák a városon kívül.

17. És lón mikor kivivék őket, monda az egyik: Mentsd meg a te életedet, hátra ne tekints, és meg ne állj a környéken; a hegyre menekülj, hogy el ne veszsz.

18. És monda Lót nekik: Ne oh Uram!

19. Ímé a te szolgád kegyelmet talált te előtted, és nagy a te irgalmasságod, melyet mutattál irántam, hogy életemet megtartotta: de én nem menekülhetek a hegyre, nehogy utólérjen a veszedelem, és meghaljak.
20. Ímhol az a város közel van, hogy oda fussak, kicsiny is, hadd meneküljek kérlek oda, lám kicsiny az; és én életben maradok.
21. Monda azért néki: Ím tekintek rád e dologban is, és nem pusztítom el a várost, a melyről szólottál.
22. Siess, menekülj oda, mert semmit sem tehetek addig, míg oda nem érsz. Azért nevezték annak a városnak nevét Czóárnak.
23. A nap feljött vala a földre, mikor Lót Czóárba ére.
24. És bocsáta az Úr Sodomára és Gomorára kénköves és tűzes esőt az Úrtól az égből.
Luk. 17,29. , 2 Pét. 2,6. , 2 Pét. 2,8. , Júd. 1,7. , Ezék. 16,48. , Jer. 50,40. , Ésa. 13,19.
25. És elsúlyeszté ama városokat, és azt az egész vidéket, és a városok minden lakosait, és a föld növényeit is.
26. És hátra tekintte az ő felesége, és sóbálványnya lón.
Luk. 17,31. , Luk. 17,32.
27. Ábrahám pedig reggel arra a helyre indúla, a hol az Úr színe előtt állott vala.
1 Móz. 18,22. , 1 Móz. 18,23.
28. És tekintte Sodoma és Gomora felé, és az egész környék földje felé; és látá, és ímé felszálla a földnek füstje, mint a kemence füstje.
29. És lón mikor elveszté Isten annak a környéknek városait, megemlékezék az Isten Ábrahámról, és kiküldé Lótót a veszedelemből, mikor elsúlyeszté a városokat, a melyekben lakott vala Lót.
30. Lót pedig felméne Czóárból, és letelepedék a hegyen, és vele együtt az ő két leánya is, mert fél vala Czóárban lakni; lakozék tehát egy barlangban ő és az ő két leánya.
31. És monda a nagyobbik a kisebbiknek: A mi atyánk megvénhedett, és nincsen a földön férfiú, a ki mi hozzánk bejöhetne az egész föld szokása szerint.
32. Jer, adjunk bort inni a mi atyánknak, és háljunk ő vele, és támaszszunk magot a mi atyántól.
33. Adának azért inni bort az ő atyjoknak azon éjszaka, és beméne a nagyobbik, és hála az ő atyjával, ez pedig semmit sem tudá annak sem lefekvéséről, sem fölkeléséről.
34. És lón másodnapon, monda a nagyobbik a kisebbiknek: Ímé a mult éjjel én háltam atyámmal, adjunk néki bort inni ez éjjel is, és menj be te, hálj vele, és támaszszunk magot a mi atyántól.
35. Adának azért azon éjszaka is az ő atyjoknak bort inni, és felkele a kisebbik is és vele hála; ő pedig semmit sem tudá annak sem lefekvéséről, sem fölkeléséről.
36. És teherbe esének Lót leányai mindketten az ő atyjoktól.
37. És szüle a nagyobbik fiat, és nevezé annak nevét Moábnak; ez a Moábiták atyja mind e mai napig.
38. A kisebbik is fiat szüle és nevezé annak nevét Benamminak. Ez az Ammoniták atyja mind a mai napig.

20.

1. És elköltözék onnan Ábrahám a déli tartományba, és letelepedék Kádes és Súr között, és tartózkodék Gérárban.
1 Móz. 12,9.
2. És monda Ábrahám Sáráról az ő feleségéről: Én húgom ő. Elkülde azért Abimélek Gérárnak királya, és elviteté Sárát.
1 Móz. 12,13.
3. De Isten Abimélekhez jöve éjjeli álomban, és monda néki: Ímé meghalsz az asszonyért, a kit elvettél, holott férjnél van.
4. Abimélek pedig nem illette vala őt, és monda: Uram, az ártatlan népet is megöled-é?
5. Avagy nem ő mondotta-é nekem: én húgom ő; s ez is azt mondotta: én bátyám ő. Szívem ártatlanságában, és kezeim tisztaságában cselekedtem ezt.
6. És monda az Isten néki álomban: Én is tudom, hogy szívednek ártatlanságában míveltetted ezt, azért tartóztattalak én is, hogy ne vétkezzél ellenem, azért nem engedtem, hogy illessed azt.
7. Mostan azért add vissza az embernek az ő feleségét, mert Próféta ő: és imádkozik te éretted, és élsz; hogyha pedig vissza nem adod: tudd meg, hogy halállal halsz meg te, és minden hozzád tartozó.

Zsolt. 105,15.

8. Felkele azért Abimélek reggel, és előhívata minden szolgáját, s fülök hallatára mindezeket elbeszélé és az emberek igen megfélemlének.

9. És hívata Abimélek Ábrahámot, és monda néki: Mit cselekedtél mi velünk? És mit vétettem te ellened, hogy én reám és az én országomra ilyen nagy bűnt hoztál? A miket cselekedni nem szabad, olyan dolgokat cselekedtél ellenem.

10. És monda Abimélek Ábrahámnak: Mit láttál, hogy ezt a dolgot cselekedted?

11. Felele Ábrahám: Bizony azt gondoltam: nincsen istenfélelem e helyen, és megölnek engem az én feleségemért.

Zsolt. 36,2.

12. De valósággal húgom is, az én atyámnak leánya ő, csak hogy nem az én anyámnak leánya; és így lőn feleségemmé.

13. És lőn hogy a mikor kibujdosata engem az Isten az én atyámnak házából, azt mondom néki: Ilyen kegyességet cselekedjél én velem, mindenütt valahová megyünk, azt mondjad én felőlem: én bátyám ez.

1 Móz. 12,13.

14. Akkor Abimélek vett juhokat, ökröket, szolgákat és szolgálókat, és adá Ábrahámnak, és vissza adá néki Sárát is az ő feleségét.

15. És monda Abimélek: Ímé előtted van az én országom, a hol tenéked jónak tetszik, ott lakjál.

16. Sárának pedig monda: Ímé ezer ezüst pénzt adtam a te bátyádnak, ímé az neked a szemek befedezője mindazok előtt, a kik veled vannak; és így mindenképpen igazolva vagy.

17. Könyörge azért Ábrahám az Istennek, és meggyógyítá Isten Abiméleket, és az ő feleségét, és az ő szolgálóit, és szülének.

18. Mert az Úr erősen bezárta vala az Abimélek háza népének méhét, Sáraért az Ábrahám feleségéért.

21.

1. Az Úr pedig meglátogata Sárát, a mint mondotta vala, és akképen cselekedék az Úr Sárával, a miképen szólott vala.

1 Móz. 17,19. , 1 Móz. 18,10.

2. Mert fogada Sára az ő méhében, és szüle fiat Ábrahámnak az ő vénségében, abban az időben, melyet mondott vala néki az Isten.

Zsid. 11,11. , 1 Móz. 18,10. , 1 Móz. 18,14.

3. És nevezé Ábrahám az ő fiának nevét, a ki néki született vala, a kit szült vala néki Sára, Izsáknak:

4. És körülmetélé Ábrahám az ő fiát Izsákot, nyolcnapos korában, a mint parancsolta vala néki az Isten.

1 Móz. 17,10. , 1 Móz. 17,12.

5. Ábrahám pedig száz esztendőös vala, mikor születék néki az ő fia Izsák.

6. És monda Sára: Nevetést szerzett az Isten, énnékem; a ki csak hallja, nevet rajtam.

7. Ismét monda: Ki mondotta volna Ábrahámnak, hogy Sára fiaikat szoptat? s ímé fiat szültem vénségére.

8. És felnevedék a gyermek, és elválasztaték; Ábrahám pedig nagy vendégséget szerze azon a napon, a melyen Izsák elválasztaték.

9. Mikor pedig Sára nevetgélni látá az Égyiptombéli Hágárnak fiát, kit Ábrahámnak szült vala,

10. Mondá Ábrahámnak: Kergesd el ezt a szolgálót az ő fiával egybe, mert nem lesz örökös e szolgáló fia az én fiammal, Izsákkal.

Zsid. 11,18. , Gal. 4,30.

11. Ábrahámnak pedig igen nehéznek látszék e dolog, az ő fiáért.

12. De monda az Isten Ábrahámnak: Ne lássék előtted nehéznek a gyermeknek és a szolgálónak a dolga; valamit mond néked Sára, engedj az ő szavának, mert Izsákról neveztetik a te magod.

Róm. 9,1. , Gal. 4,30.

13. Mindazonáltal a szolgálóleány fiát is néppé teszem, mivelhogy a te magod ő.

1 Móz. 21,18.

14. Felkele azért Ábrahám jó reggel, és vőn kenyeret és egy tömlő vizet, és adá Hágárnak, és feltevé azt és a gyermeket annak vállára s elbocsátá. Az pedig elméne, és bujdosék a Beérseba pusztájában.

15. Hogy elfogyott a víz a tömlőből, letevé a gyermeket egy bokor alá.

16. És elméne s leüle által ellenébe mintegy nyíllövésnyi távolságra; mert azt mondja vala: Ne lássam mikor a gyermek meghal. Leüle tehát által ellenébe, és fölemelé szavát és síra.

17. Meghallá pedig Isten a gyermeknek szavát és kiálta az Isten angyala az égből Hágárnak, és monda néki: Mi lelt téged Hágár? ne félj, mert az Isten meghallotta a gyermeknek szavát, ott a hol van.

18. Kelj fel, vedd fel a gyermeket, és viseld gondját, mert nagy néppé teszem őt.

1 Móz. 21,13. , 1 Móz. 25,16.

19. És megnyitá Isten az ő szemeit, és láta egy vízforrást, oda méne azért, és megtölté a tömlőt vízzel, és inni ada a gyermeknek.

20. És vala Isten a gyermekkel, s az felnövekedék, és lakik vala a pusztában, és lón ijászsza.

21. Lakozék pedig Párán pusztájában, és vón néki anyja feleséget Égyiptom földéről.

22. És lón abban az időben, hogy Abimélek és Pikhól annak hadvezére megszólíták Ábrahámot mondván: Az Isten van te veled mindenben a mit cselekszel.

1 Móz. 26,26. , 1 Móz. 26,33.

23. Mostan azért esküdj meg énnékem az Istenre itt, hogy sem én ellenem, sem fiam, sem unokám ellen álnokságot nem cselekszel, hanem azzal a szeretettel, a melylyel én te irántad viseltetem, viseltetel te is én irántam és az ország iránt, a melyben jövevény voltál.

24. És monda Ábrahám: Én megesküszöm.

25. Megdorgálá pedig Ábrahám Abiméleket a kútért, melyet erővel elvettek vala az Abimélek szolgálói.

1 Móz. 26,15. , 1 Móz. 26,18.

26. És monda Abimélek: Nem tudom kicsoda mívelte e dolgot; te sem jelentetted nekem, s én sem hallottam, hanem csak ma.

27. Vett azért Ábrahám juhokat, barmokat és adá Abiméleknek; és egymással szövetséget kötének.

28. És külön állíta Ábrahám a nyájból hét juhot.

29. És monda Abimélek Ábrahámnak: Mire való e hét juh, melyet külön állítál?

30. És felele Ábrahám: Ezt a hét juhot vedd tőlem, hogy bizonyságul legyenek nékem, hogy én ástam ezt a kútat.

31. Azért nevezék azt a helyet Beérsebának, mivelhogy ott esküdtek vala meg mind a ketten.

1 Móz. 26,33.

32. Megköték tehát a szövetséget Beérsebában, és felkele Abimélek és Pikhól annak hadvezére és visszatérének a Filiszteusok földére.

33. Ábrahám pedig tamariskusfákat ültete Beérsebában, és segítségül hívá ott az örökkévaló Úr Istennek nevét.

34. És sok ideig tartózkodék Ábrahám a Filiszteusok földén.

22.

1. És lón ezeknek utána, az Isten megkisérté Ábrahámot, és monda néki: Ábrahám! S az felele: Ímhol vagyok.

2. És monda: Vedd a te fiadat, ama te egyetlenegyedet, a kit szeretsz, Izsákot, és menj el Mórijának földére és áldozd meg ott égő áldozatul a hegyek közül egyen, a melyet mondándok néked.

Zsid. 11,17.

3. Felkele azért Ábrahám jó reggel, és megnyergelé az ő szamarát, és maga mellé vevé két szolgálját, és az ő fiát Izsákot, és fát hasogatott az égő áldozathoz. Akkor felkele és elindula a helyre, melyet néki az Isten mondott vala.

4. Harmadnapon felemelé az ő szemeit Ábrahám. és látá a helyet messziről.

5. És monda Ábrahám az ő szolgálainak: Maradjatok itt a számmal, én pedig és ez a gyermek elmegyünk amoda és imádkozunk, azután visszatérünk hozzátok.

6. Vevé azért Ábrahám az égő áldozathoz való fákat, és feltevé az ő fiára Izsákra, ő maga pedig kezébe vevé a tüzet, és a kést, és mennek vala ketten együtt.

7. És szóla Izsák Ábrahámmal az ő atyjához, és monda: Atyám! Az pedig monda: Ímhol vagyok, fiam! És monda Izsák: Ímhol van a tűz és a fa; de hol van az égő áldozatra való bárány?

8. És monda Ábrahám: Az Isten majd gondoskodik az égő áldozatra való bárányról, fiam; és mennek vala ketten együtt.

9. Hogy pedig eljutának arra a helyre, melyet Isten néki mondott vala, megépíté ott Ábrahám az oltárt, és reá raká a fát, és megkötözé Izsákot az ő fiát, és feltevé az oltárra, a fa-rakás tetejére.

10. És kinyújtá Ábrahám az ő kezét és vevé a kést, hogy levágja az ő fiát.
11. Akkor kiálta néki az Úrnak Angyala az égből, és monda: Ábrahám! Ábrahám! Ő pedig felele: Ímhol vagyok.
12. És monda: Ne nyujtsd ki a te kezedet a gyermekre, és ne bántsod őt: mert most már tudom, hogy istenfélő vagy, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek én érettem.
13. És felemelé Ábrahám az ő szemeit, és látá hogy ímé háta megett egy kos akadt meg szarvánál fogva a szövevényben. Oda méne tehát Ábrahám, és elhozá a kost, és azt áldozá meg égő áldozatul az ő fia helyett.
14. És nevezé Ábrahám annak a helynek nevét Jehova-jire-nek. Azért mondják ma is: Az Úr hegyén a gondviselés.
15. És kiálta az Úrnak Angyala Ábrahámnak másodszor is az égből.
16. És monda: Én magamra esküszöm azt mondja az Úr: mivelhogy e dolgot cselekedéd, és nem kedvezél a te fiadnak, a te egyetlenegyednek:

Luk. 1,73.

17. Hogy megáldván megáldalak tégedet, és bőségesen megsokasítom a te magodat mint az ég csillagait, és mint a fővényt, mely a tenger partján van, és a te magod örökség szerint fogja bírni az ő ellenségeinek kapuját.

1 Móz. 24,60. , 2 Móz. 32,13.

18. És megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei, mivelhogy engedtel az én beszédemnek.
1 Móz. 12,3. , 1 Móz. 18,18. , 1 Móz. 26,4. , Csel. 3,25. , Gal. 3,8.
19. Megtére azért Ábrahám az ő szolgálóihoz, és felkelének és együtt elmenének Beérsebába, mert lakozék Ábrahám Beérsebában.
20. És lőn ezeknek utánna, hírt hozának Ábrahámnak mondván: Ímé Milkha is szült fiaikat Nákhornak, a te atyádfiának:
21. Úzt az ő elsőszülöttét, és Búzt annak testvérét, és Kemuél Arámnak atyját.
22. És Keszedet, Házót, Pildást, Jidláfot és Bethuél.
23. Bethuél pedig nemzé Rebekát. Ezt a nyolczat szülé Milkha Nákhornak az Ábrahám atyjafiának.
24. Az ő ágyasa is, kinek neve Reuma vala, szülé néki Tebáhot, Gakhámot, Thakhást és Mahákhát.

23.

1. Vala pedig Sárának élete száz huszonhét esztendő. Ezek Sára életének esztendei.
2. És meghala Sára Kirját-Arbában azaz Hebronban a Kanaán földén, és beméne Ábrahám, hogy gyászolja Sárát és sirassa őt.

Bir. 1,10.

3. Felkele azután Ábrahám az ő halottja elől, és szóla a Khéth fiainak, mondván:
4. Idegen és jövevény vagyok közöttetek: Adjatok nékem temetésre való örökséget ti nálatok, hadd temessem el az én halottamat én előlem.

Csel. 7,5.

5. Felelének pedig a Khéth fiai Ábrahámnak, mondván őnéki:
6. Hallgass meg minket uram: Istentől való fejedelem vagy te mi közöttünk, a mi temetőhelyeink közül a mely legtisztességesebb, abba temesd el a te halottadat, közülünk senki sem tiltja meg tőled az ő temetőhelyét, hogy eltemethesd a te halottadat.
7. És felkele Ábrahám, és meghajtá magát a földnek népe előtt, a Khéth fiai előtt.
8. És szóla ő velök mondván: Ha azt akarjátok, hogy eltemessem az én halottamat én előlem: hallgassatok meg engemet, és esedeztetek én érettem Efron előtt, Czohár fia előtt.
9. Hogy adja nékem Makpelá barlangját, mely az övé, mely az ő mezejének szélében van: igaz árán adja nékem azt, ti köztetek temetésre való örökségül.
10. Efron pedig ül vala a Khéth fiai között. Felele azért Efron a Khitteus, Ábrahámnak, a Khéth fiainak és mindazoknak hallatára, a kik bemennek vala az ő városának kapuján, mondván:
11. Nem úgy uram, hallgass meg engem: azt a mezőt néked adom, s a barlangot, mely abban van, azt is néked adom, népem fiainak szeme láttára adom azt néked, temesd el halottadat.
12. És meghajtá magát Ábrahám a földnek népe előtt.

13. És szóla Efronhoz a föld népének hallatára, mondván: Ha mégis meghallgatnál engem! megadom a mezőnek árát, fogadd el tőlem; azután eltemetem ott az én halottamat.

14. És felele Efron Ábrahámnak, mondván néki:

15. Uram! hallgass meg engemet; négyszáz ezüst siklusos föld, micsoda az én köztem és te közötted? Csak temesd el a te halottadat.

16. Engede azért Ábrahám Efronnak és odamérte Ábrahám Efronnak az ezüstöt, a melyet mondott vala a Khéth fiainak hallatára; kalmároknál kelendő négyszáz ezüst siklust.

1 Móz. 50,13.

17. Így lett Efronnak Makpelában levő mezeje, mely Mamré átellenében van, a mező benne levő barlanggal, és minden a mezőben levő fa az egész határban köröskörül

Csel. 7,16.

18. Ábrahámnak birtoka, a Khéth fiainak, mind azoknak szeme előtt, a kik az ő városának kapuján bemennek vala.

19. Azután eltemeté Ábrahám az ő feleségét Sárát a Makpelá mezejének barlangjába Mamréval szemben. Ez Hebron a Kanaán földjén.

1 Móz. 25,9. , 1 Móz. 25,10.

20. Így erősítették meg a mező és a benne lévő barlang Ábrahámnak temetésre való örökségül a Khéth fiaitól.

1 Móz. 50,13.

24.

1. Ábrahám pedig vén élemedett ember vala, és az Úr mindenben megáldotta vala Ábrahámot.

2. Monda azért Ábrahám az ő háza öregebb szolgájának, a ki őnéki mindenében gazda vala: Tedd a kezed a tomporom alá!

1 Móz. 47,29.

3. Hogy megeskessetek téged az Úrra, a mennynek Istenére, és a földnek Istenére, hogy nem vészesz feleséget az én fiamnak a Kananeusok leányai közül, a kik között lakom.

4. Hanem elmégysz az én hazámba, és az én rokonságim közé és onnan vészesz feleséget az én fiamnak Izsáknak.

5. Monda pedig őnéki a szolgál: Hátha az a leányzó nem akar velem eljöni e földre, ugyan vissza vigyem-e a te fiadat arra a földre, a honnan kijöttél vala?

6. Felele néki Ábrahám: Vigyázz, az én fiamat oda vissza ne vidd.

7. Az Úr az égnek Istene, ki engemet kihozott az én atyámnak házából, és az én rokonságimnak földéről, a ki szólt nékem, és megesküdött nékem mondván: A te magodnak adom ezt a földet; elbocsátja az ő Angyalát te előtted, hogy onnan végy az én fiamnak feleséget.

1 Móz. 12,7. , 1 Móz. 13,15. , 1 Móz. 15,18. , 1 Móz. 26,4.

8. Hogyha pedig nem akar a leányzó teveled eljöni, ment lészesz az én esketésem alól; csakhogy az én fiamat oda vissza ne vidd.

9. Veté azért a szolgál az ő kezét az ő urának Ábrahámnak tompora alá, és megesküvék néki e dolog felől.

10. És vón a szolgál tíz tevét az ő urának tevéi közül, és elindula; (mert az urának minden gazdagsága az ő kezében vala). Felkele tehát és elméne Mésopotámiába, a Nákhor városába.

11. És megpihenteté a tevéket a városon kívül egy kútfnél, este felé, mikor a leányok vizet meríteni járnak.

12. És monda: Uram! én uramnak Ábrahámnak Istene, hozd elém még ma, és légy kegyelmes az én uram Ábrahám iránt.

13. Ímé én a víz forrása mellé állok és e város lakosainak leányai kijőnek vizet meríteni.

14. Legyen azért, hogy a mely leánynak ezt mondom: Hajtsd meg a te vedredet, hogy igyam, és az azt mondándja: igyál, sőt a te tevéidet is megítatom: hogy azt rendelted légyen a te szolgáltnak Izsáknak, és erről ismerjem meg, hogy irgalmasságot cselekedtél az én urammal.

15. És lón, minekelőtte elvégezte volna a beszédet, ímé jó vala Rebeka, Bethuélnek leánya, a ki Milkhának, az Ábrahám testvérének Nákhor feleségének vala fia, és pedig vedrével a vállán.

1 Móz. 22,23.

16. A leányzó pedig felette szép ábrázatú vala; szűz, és férfi még nem ismeré őt, és aláméne a forrásra, és megtölté vedrét, és feljöve.

17. Akkor a szolgál eleibe futamodék és monda: Kérlek, adj innom nékem egy kevés vizet a te vedredből.

18. Az pedig monda: Igyál uram! és sietve leereszté a vedret az ő kezére, és inni ada néki.
19. És minekutána eleget adott néki innia, monda: A te tevéidnek is merítek, míg eleget nem isznak.
20. És sietett és kiüríté vedrét a válúba és ismét elfuta a forrásra meríteni, és meríte mind az ő tevéinek.
21. Az ember pedig álmélkodva néz vala reá, és veszteg hallgat vala, tudni akarván: vajjon szerencsésse teszi-é az Úr az ő útját, vagy nem.
22. És lón, mikor a tevék már eleget ittak, elévőn az ember egy aranyfüggőt, a melynek súlya fél siklus, és két karpereczet, a melynek súlya tíz arany.

1 Móz. 24,47.

23. És monda: Kinek a leánya vagy te? kérlek mondd meg nékem: van-é a te atyádnak házában hálásra való helyünk?

24. Az pedig felele néki: Bethuél leánya vagyok a Milkha fiáé, a kit ő Nákhornak szült.

1 Móz. 22,23.

25. Azt is mondá: Szalma is, abrak is bőven van minálunk, és hálásra való hely is van.

26. Meghajtá azért magát az ember, és imádá az Urat.

27. És monda: Áldott az Úr az én uramnak Ábrahámnak Istene, ki nem vonta meg az ő irgalmasságát és hűségét az én uramtól. Az Úr vezérlett engem ez útamban az én uram atyjafiainak házához.

28. Elfuta azonközben a leányzó, és elbeszélé az ő anyja házában, a mint ezek történtek.

29. Vala pedig Rebekának egy bátyja, kinek neve Lábán vala. És kifutamodék Lábán ahhoz az emberhez a forráshoz.

30. Mert mikor látta a függőt, és a pereczeket az ő hugának karjain, és hallotta hűgának Rebekának beszédét, a ki ezt mondja vala: Így szóla nékem az a férfiú; akkor méne ki a férfiúhoz; és ímé ez ott áll vala a tevék mellett a forrásnál.

31. És monda: Jőjj be Istennek áldott embere; mit állasz ide kinn? holott én elkészítettem a házat, és a tevéknek is van hely.

32. Beméne azért a férfiú a házhoz, ő pedig lenyergelé a tevéket, és ada a tevéknek szalmát és abrakot; és vizet az ő lábai megmosására és az emberek lábainak, kik ő vele valának.

33. És enni valót tevének eleibe, de ő monda: Nem eszem, míg el nem mondom az én beszédemet. És szóla: Mondd el.

34. Monda azért: Én az Ábrahám szolgája vagyok.

35. Az Úr pedig igen megáldotta az én uramat, úgy hogy nagygyá lett: mert adott néki juhokat, barmokat, ezüstöt, aranyat, szolgálakat, szolgálóleányokat, tevéket, szamarakat.

36. És Sára az én uramnak felesége fiat szült az én uramnak, az ő vénségében, és annak adá mindenét, a mije van.

1 Móz. 21,2. , 1 Móz. 25,5.

37. Engem pedig megesküdtetett az én uram, mondván: Ne végy feleséget az én fiamnak a Kananeusok leányai közül, a kiknek földjén én lakom.

38. Hanem menj el az én atyámnak házához, és az én rokonságom közé, hogy onnan végy feleséget az én fiamnak.

39. Mikor pedig azt mondám az én uramnak: Hátha nem akarna velem az a leányzó eljöni?

40. Monda nékem: Az Úr, a kinek én színe előtt jártam, elbocsátja az ő angyalát teveled, és szerencsésse teszi a te útadat, hogy feleséget vehess az én fiamnak az én nemzetségem közül, és az én atyám házából.

41. Csak akkor leszesz fölmentve esketésem alól, ha elmenéndesz az én nemzetségem közé; és ha nem adják oda: ment leszesz az én esketésem alól.

42. Mikor ma a forráshoz érkezém, mondék: Uram, én uramnak, Ábrahámnak Istene, vajha szerencsésse tennéd az én útamat, melyen járok:

43. Ímé én e forrás mellett állok; és legyen, hogy az a hajadon, a ki kijön vizet meríteni, s a kinek azt mondom: Adj innom nékem egy kevés vizet a te vedredből,

44. És az ezt mondja nékem: Te is igyál, és a te tevéidnek is merítek; az legyen a feleség, a kit az Úr az én uram fiának rendelt.

45. Én még el sem végeztem vala az én szívemben a beszédet, és ímé kijő vala Rebeka, vedrével a vállán, és leméne a forrásra és meríte, én pedig mondék néki: Adj innom kérlek.

46. Ő pedig sietett és leereszté az ő vedrét és monda: Igyál, sőt a te tevéidnek is inni adok; és én ivám, s a tevéknek is inni ada.

47. És megkérdezém őt és mondék: Ki leánya vagy? Ő pedig felele: Bethuélnek, a Nákhor fiának leánya vagyok, a kit Milkha szült vala őnéki. Ekkor a függőt orrába, és e perczeket a karjaira tevém.
48. Meghajtván azért magamat, imádám az Urat, és áldám az Urat, az én uramnak Ábrahámnak Istenét, ki engem igaz úton vezérelt, hogy az én uram atyjafiának leányát vegyem az ő fiának feleségül.
49. Most azért, ha szeretettel és hűséggel akartok lenni az én uramhoz, mondjátok meg; ha pedig nem, adjátok tudtomra, hogy én vagy jobbra vagy balra forduljak.
50. És felele Lábán és Bethuél, és mondának: Az Úrtól van e dolog: Nem mondhatunk neked sem jót, sem rosszat.
51. Imé előtted van Rebeka, vegyed, menj el; és legyen felesége a te urad fiának, a mint az Úr elvégezte.
52. És lőn, a mint hallja vala az Ábrahám szolgája azoknak beszédét, meghajtá magát a földig az Úr előtt.
53. És hoza elő a szolga ezüst edényeket és arany edényeket és ruhákat, és adá azokat Rebekának: drága ajándékokat ada az ő bátyjának is és az ő anyjának.
54. Evének azután és ivának, ő és a férfiak, a kik ő vele valának, és ott hálának. Mikor pedig felkelének reggel, monda: Bocsássatok el engem az én uramhoz.
55. Monda pedig a leány bátyja és anyja: Maradjon velünk a leány még vagy tíz napig, azután menjen el.
56. A szolga pedig monda nékik: Ne késleljetek meg engem, holott az Úr szerencsésé tette az én útamat; bocsássatok el azért engem, hogy menjek az én uramhoz
57. Mondának akkor: Hívjuk elő a leányt, és kérdjük meg őt.
58. Szólták azért Rebekát, és mondának néki: Akarsz-e elmenni e férfiúval? és monda: Elmegyek.
59. Elbocsáták azért Rebekát, az ő húgokat, és az ő dajkáját, és az Ábrahám szolgáját, és az ő embereit.
60. És megáldák Rebekát, és mondák néki: Te mi húgunk! szaporodjál ezerszer való ezerig. És bírja a te magod az ő ellenségeinek kapuját.

1 Móz. 22,17.

61. És felkele Rebeka és az ő szolgálóleányai, és felülének a tevékre, s követék azt a férfiút. Így vevé a szolga Rebekát, és elméne.

62. Izsák pedig visszajő vala a Lakhai Rói forrástól; és lakik vala a déli tartományban.

1 Móz. 16,14. , 1 Móz. 25,11.

63. És kiméne Izsák este felé elmélkedni a mezőre, és felemelé szemeit és látá, hogy imé tevék jőnek.

64. Rebeka is felemelé szemeit s meglátá Izsákot, és leszálla a tevéről.

65. És monda a szolganak: Kicsoda az a férfiú, a ki a mezőn előnkbe jő? A szolga pedig monda: Az én uram ő. Akkor fogta a fátyolt és elfedezé magát.

66. Elbeszélé azután a szolga Izsáknak mindazokat a dolgokat, a melyeket cselekedett vala.

67. Izsák pedig bevívé Rebekát Sárának az ő anyjának sátorába. És elvevé Rebekát és lőn néki felesége és szereté őt. S megvigasztalódék Izsák az ő anyja halála után.

25.

1. Ábrahám pedig ismét vőn magának feleséget, kinek neve Ketúráh vala.

2. És az szülé néki Zimránt, Joksánt, Médánt, Midiánt, Isbákot és Suakhot.

1 Krón. 1,32.

3. Joksán pedig nemzé Sébát, és Dédánt. Dédánnak pedig fiai valának: Assurim, Letúsim és Leummim.

4. S Midiánnak fiai: Éfah, Éfer, Hánok, Abida és Eldaah: Mind ezek Ketúráhnak fiai.

5. Valamije pedig Ábrahámnak vala, mindazt Izsáknak adta vala.

1 Móz. 24,36.

6. Az ágyasok fiainak pedig, a kik Ábraháméi valának, ada Ábrahám ajándékokat, és elküldé azokat az ő fia mellől, Izsák mellől még éltében napkelet felé, napkeleti tartományba.

7. S ezek Ábrahám élete esztendeinek napjai, melyeket élt: száz hetvenöt esztendő.

8. És kimúlék és meghala Ábrahám, jó vénségben, öregen és betelve az élettel, és takarították az ő népéhez.

1 Móz. 15,15. , 1 Móz. 35,29.

9. És eltemeték őt Izsák és Ismáel az ő fiai a Makpelá barlangjában, Efronnak, a Khitteus Czohár fiának mezejében, mely Mamré átellenében van.

10. Abban a mezőben, melyet Ábrahám a Khéth fiaitól vett vala: ott temettetett el Ábrahám és az ő felesége Sára.

11. Lőn pedig Ábrahám halála után, megáldá Isten az ő fiát Izsákot; Izsák pedig lakozék a Lakhai Rói forrásánál.

1 Móz. 16,14. , 1 Móz. 24,62.

12. Ezek pedig Ábrahám fiának Ismáelnek nemzetségei, a kit az Égyiptombeli Hágár a Sára szolgálója szült vala Ábrahámnak.

13. Ezek az Ismáel fiainak nevei, nevök s nemzetségök szerint: Ismáelnek elsőszülötte Nebájót, azután Kédar, Adbeél és Mibszám.

1 Krón. 1,29.

14. És Misma, Dúmah és Massza.

15. Hadar, Théma, Jetúr, Náfis és Kedmah.

16. Ezek az Ismáel fiai, és ezek azoknak nevei udvaraikban, falvaikban; tizenkét fejedelem az ő nemzetségök szerint.

1 Móz. 17,20.

17. Ezek pedig az Ismáel életének esztendei: száz harminczkét esztendő. És kimúlék és meghala, és takarították az ő népéhez.

18. Lakoztak pedig Havilától fogva Súrig, a mely Égyiptom átellenében van, a merre Assiriába mennek. Minden atyjafiával szemben esett az ő lakása.

1 Móz. 16,12.

19. Ezek pedig Izsáknak az Ábrahám fiának nemzetségei: Ábrahám nemzé Izsákot.

20. Izsák pedig negyven esztendős vala, a mikor feleségül vette Rebekát a Siriából való Bethuélnek leányát, Mésopotámiából, a Siriából való Lábánnak hűgát.

21. És könyörge Izsák az Úrnak az ő feleségéért, mivelhogy magtalan vala, és az Úr meghallgatá őt: és teherbe esék Rebeka, az ő felesége.

Róm. 9,10.

22. Tusakodnak vala pedig a fiak az ő méhében. Akkor monda: Ha így van, miért vagyok én így? Elméne azért, hogy megkérdezze az Urat.

23. És monda az Úr őnéki: Két nemzetség van a te méhedben, és két nép válik ki a te belsődből, egyik nép a másik népnél erősebb lesz, és a nagyobbik szolgál a kisebbiknek.

24. És betelének az ő szülésének napjai, és ímé kettősök valának az ő méhében.

25. És kijöve az első; vereses vala, mindenestől szőrös, mint egy lazsnak; azért nevezék nevét Ézsaúnak.

26. Azután kijöve az ő atyjafia, kezével Ézsaú sarkába fogódzva; azért nevezék nevét Jákóbnak. Izsák pedig hatvan esztendős vala, a mikor ezek születének.

Hós. 12,3.

27. És felnevekedének a gyermekek, és Ézsaú vadászathoz értő mezei ember vala; Jákób pedig szelíd ember, sátorban lakozó.

28. Szereti vala azért Izsák Ézsaút, mert szájaíze szerint vala a vad; Rebeka pedig szereti vala Jákóbot.

29. Jákób egyszer valami főzeléket főze, és Ézsaú megjövén elfáradva a mezőről,

30. Monda Ézsaú Jákóbnak: Engedd, hogy ehessem a veres ételből, mert fáradt vagyok. Ezért nevezék nevét Edomnak.

31. Jákób pedig monda: Add el hát nékem azonnal a te elsőszülöttségedet.

32. És monda Ézsaú; Ímé én halni járok, mire való hát nékem az én elsőszülöttségem?

Ésa. 22,13.

33. És monda Jákób: Esküdjél meg hát nékem azonnal, és megesküvék néki és eladá az ő elsőszülöttségét Jákóbnak.

Zsid. 12,16.

34. S akkor Jákób ada Ézsaúnak kenyeret, és főtt lencsét, és evék és ivék, és felkele és elméne. Így veté meg Ézsaú az elsőszülöttséget.

26.

1. Lőn pedig éhség az országban, amaz első éhség után, mely Ábrahám idejében vala. Elméne azért Izsák Abimélekhez a Filiszteusok királyához Gérárba.

2. Mert megjelent vala néki az Úr és ezt mondotta vala: Ne menj alá Égyiptomba! lakjál azon a földön, melyet mondándok tenéked.

3. Tartózkodjál ezen a földön, és én veled leszek és megáldalak téged; mert tenéked és a te magodnak adom mind ezeket a földeket, hogy megerősítem az esküvést, melylyel megesküdtem Ábrahámnak a te atyádnak.

4. És megsokasítom a te magodat mint az ég csillagait, és a te magodnak adom mind ezeket a földeket: és megáldatnak a te magodban a földnek minden nemzetségei;

1 Móz. 12,3. , 1 Móz. 22,18.

5. Mivelhogy hallgata Ábrahám az én szavamra: és megtartotta a megtartandókat, parancsolataimat, rendeléseimet és törvényeimet.

6. Lakozék azért Izsák Gérárban.

7. És mikor annak a helynek lakosai az ő felesége felől kérdezősködének, azt mondja vala: az én húgom ő. Mert fél vala azt mondani: én feleségem; gondolván: nehogy megöljenek engem e helynek lakosai Rebekáért, mivelhogy szép ábrázatú ő.

8. És lőn idő multával, hogy Abimélek a Filiszteusok királya kitekintvén az ablakon, látá Izsákot enyelegni Rebekával az ő feleségével.

9. Kiálta azért Abimélek Izsáknak, és monda: Ímé bizony feleséged ő; hogyan mondhattad tehát: húgom ő?! És monda neki Izsák: Mert azt gondolám, netalán még meg kell hálnom miatta.

10. És monda Abimélek: Miért mívelted ezt mi velünk? Kevésbe múlt, hogy feleségeddel nem hált valaki a nép közül, és bünt hoztál volna mi reánk.

11. Parancsola azért Abimélek mind az egész népnek, ezt mondván: A ki ezt az embert vagy ennek feleségét illeténde, bizonynyal meg kell hálnia.

12. És vete Izsák azon a földön, és lett néki abban az esztendőben száz annyia, mert megáldá őt az Úr.

Luk. 8,8.

13. És gyarapodék az a férfiú, és elébb-elébb megy vala a gyarapodásban, mígnem igen nagygyá lőn.

14. És vala néki apró és öreg barma és sok cselédje, s irigykedének ezért reá a Filiszteusok.

15. És mindazokat a kútakat, melyeket az ő atyjának szolgálái Ábrahámnak az ő atyjának idejében ástak vala, behányák a Filiszteusok, és betölték azokat földdel.

16. És monda Abimélek Izsáknak: Menj el közülünk, mert sokkal hatalmasabbá lettél nálunknál.

17. Elméne azért onnan Izsák, és Gérár völgyében voná fel sátrait, és ott lakék.

18. És ismét megásá Izsák a kútakat, a melyeket ástak vala az ő atyjának Ábrahámnak idejében, de a melyeket Ábrahám holta után behánytak vala a Filiszteusok, és azokkal a nevekkal nevezé azokat, a mely neveket adott vala azoknak az ő atyja.

19. Izsák szolgálai pedig ásának vala a völgyben, és élő víznek forrására akadának ott.

20. Gérár pásztoraival pedig versengének Izsák pásztoraival, mondván: Miénk a víz. Ezért nevezé a kútnak nevét Észeknek, mivelhogy czivakodtak vala ő vele.

21. Más kútat is ásának s azon is versengének, azért annak nevét Szitnának nevezé.

22. És tovább vonula onnan és ása más kútat, a mely miatt nem versengének; azért nevezé nevét Rehobóthnak, és monda: Immár tágas helyet szerzett az Úr minékünk, és szaporodhatunk a földön.

23. Felméne pedig onnan Beérsebába.

24. És megjelenék néki az Úr azon éjszaka, és monda: Én vagyok Ábrahámnak a te atyádnak Istene: Ne félj, mert te veled vagyok, és megáldalak téged, és megsokasítom a te magodat Ábrahámért, az én szolgálámért.

25. Oltárt építe azért ott, és segítségül hívá az Úrnak nevét, s felvoná ott az ő sátorát; Izsák szolgálai pedig kútat ásának ottan.

26. Abimélek pedig elméne ő hozzá Gérárból és Akhuzzáth az ő barátja, meg Pikhól az ő hadvezére.

27. És monda nekik Izsák: Miért jöttetek én hozzám, holott gyűlöltök engem s elűztetek magatok közül?

28. Ők pedig mondák: Látván láttuk, hogy az Úr van te veled, és mondánk: legyen esküvés mi közöttünk, köztünk és te közötted; és kössünk frigyvet teveled,

29. Hogy minket gonoszszal nem illetsz, valamint mi sem bántottunk téged, és a mint csak jót cselekedtünk veled, és békességgel bocsátottunk el magunktól. Te már az Úr áldott embere vagy.

30. Akkor vendégséget szerze nekik és evének és ivának.

1 Móz. 31,54.

31. Reggel pedig felkelvén, egymásnak megesküvének, és elbocsátát őket Izsák, és elmenének ő tőle békességgel.

32. Ugyanaz nap eljövének az Izsák szolgálói, és hírt hozának néki a kút felől, melyet ástak vala; és mondának néki: Találtunk vizet.
33. S elnevezé azt Sibáhnak: Azokáért annak a városnak neve Beérseba mind e mai napig.
34. És mikor Ézsau negyven esztendőös vala, feleségül vevé Jehudithot, a Khitteus Beéri leányát, és Boszmátot a Khitteus Elon leányát.
35. És ők valának Izsáknak és Rebekának lelke keserűsége.

1 Móz. 27,46.

27.

1. És Ión, a mikor megvénhedett vala Izsák, és szemei annyira meghomályosodtak vala, hogy nem látott, szólítja a nagyobbik fiát Ézsaut, és monda néki: Fiam; és ez monda néki: Ímhol vagyok.
2. És monda: Ímé megvénhedtem; nem tudom halálom napját.
3. Most tehát vedd fel kérlek a te fegyvereidet, tegzedet és kézívedet, és menj ki a mezőre, és vadászsz énnékem vadat.
4. És csinálj nékem kedvem szerint való ételt, és hozd el nékem, hogy egyem: hogy megáldjon téged az én lelkem minekelőtte meghalok.
5. Rebeka pedig meghallá, a mit Izsák az ő fiának Ézsáúnak monda; s a mint elméne Ézsau a mezőre, hogy vadat vadászszon és hozzon:
6. Szóla Rebeka Jákóbnak az ő fiának mondván: Ímé hallám, hogy atyád szóla bátyádnak Ézsáúnak mondván:
7. Hozz nékem vadat, és csinálj nékem kedvem szerint való ételt, hogy egyem; és megáldjalak téged az Úr előtt, minekelőtte meghalok.
8. Most azért fiam, hallgass az én szavamra, a mit én parancsolok néked.
9. Menj el kérlek, a nyájhoz, és hozz nékem onnan két kecskegödölyét a javából, hogy csináljak azokból a te atyádnak kedve szerint való ételt, a mint ő szereti.
10. Te pedig beviszed atyádnak, hogy egyék, azért, hogy téged áldjon meg, minekelőtte meghal.
11. Jákób pedig monda Rebekának az ő anyjának: Ímé az én bátyám Ézsau szőrös ember, én pedig sima vagyok.
12. Netalán megtapogat engem az én atyám s olyan leszek előtte, mint valami csaló, és akkor átkot és nem áldást hozok magamra.
13. És monda néki az ő anyja: Reám szálljon a te átkod fiam, csak hallgass az én szavamra, és menj és hozd el nékem.
14. Elméne azért, és elhozá, és vivé az ő anyjának; és az ő anyja ételt készíté, a mint szereti vala az ő atyja.
15. És vevé Rebeka az ő nagyobbik fiának Ézsáúnak drága ruháit, melyek ő nála otthon valának, és felöltözteté Jákóbot az ő kisebbik fiát.
16. A kecskegödölyék bőrével pedig beborítá az ő kezeit, és nyakának simaságát.
17. És az ételt a melyet készített vala, kenyérrel együtt adá Jákóbnak az ő fiának kezébe.
18. És beméne az ő atyjához és monda: Atyám! és azt monda: Ímhol vagyok. Ki vagy te fiam?
19. Monda Jákób az ő atyjának: Én vagyok Ézsau a te elsőszülötted, aképen cselekedtem a mint parancsolád, kelj fel, kérlek, űlj le és egyél vadászatomból, hogy megáldjon engem a te lelked.
20. És monda Izsák az ő fiának: Hogy van az, hogy ily hamar találtál, fiam? És felele: Mert az Úr, a te Istened hozta előmbe.
21. És monda Izsák Jákóbnak: Jer közelebb, kérlek, hadd tapogassalak meg fiam: hogy vajjon te vagy-é az én fiam Ézsau vagy nem?
22. Oda méne tehát Jákób Izsákhöz az ő atyjához, a ki megtapogatván őt, monda: A szó Jákób szava, de a kezek Ézsau kezei.
23. És nem ismeré meg őt, mivelhogy kezei szőrösek valának, mint Ézsáúnak az ő bátyjának kezei; annakokáért megáldá őt.
24. És monda: Te vagy fiam Ézsau? Felele: Én vagyok.
25. Az pedig monda: Hozd ide, hadd egyem az én fiam vadászatából, hogy megáldjon téged az én lelkem; és oda vivé, és evék; bort is vive néki és ivék.
26. Akkor monda néki Izsák az ő atyja: Jer közelebb fiam, és csókolj meg engem.

27. Oda méne azért, és megcsókolá őt: s megérezvén ruháinak szagát, megáldá őt, és monda: Lám az én fiainak illatja olyan, mint a mezőnek illatja, a melyet megáldott az Úr.

28. Adjon az Isten tenéked az ég harmatából, és a föld kövérségéből, és gabonának és bornak bőségét.

Zsid. 11,20.

29. Népek szolgáljanak néked és nemzetségek hajoljanak meg előtted; légy úr a te atyádfiain, és hajoljanak meg előtted a te anyádnak fiai. Átkozott, a ki téged átkoz, és a ki téged áld, legyen áldott.

1 Móz. 12,3.

30. És lőn a mint elvégzé Izsák Jákóbnak megáldását; és épen csakhogy kiment vala Jákób az ő atyjának Izsáknak színe elől; az ő bátyja Ézsau is megjöve vadászásából.

31. És készíté ő is ételt, s vivé az ő atyja elé, és monda az ő atyjának: Keljen fel az én atyám, és egyék az ő fia vadászatából, hogy áldjon meg engem a te lelked.

32. És monda néki az ő atyja Izsák: Kicsoda vagy te? És monda: Én vagyok a te elsőszülött fiad Ézsau.

33. Akkor Izsák elrémüle igen nagy rémuléssel, és monda: Ki volt hát az, a ki vadat fogott és behozá nékem, és én mindeből ettem minekelőtte te megjöttél, és megáldottam őt, és áldott is leszen.

34. A mint hallotta vala Ézsau az ő atyjának beszédét, nagy és igen keserves kiáltással felkiálta, és monda atyjának: Áldj meg engem is atyám.

35. Ez pedig monda: A te öcséd jöve el álnoksággal, és ő vevé el a te áldásodat.

36. Az pedig monda: Nem méltán hívják-é őt Jákobnak? mert immár két ízben csalt meg engemet; elvevé elsőszülöttségemet, most pedig áldásomat vevé el. És monda: Nem tartottál-é nékem is valami áldást?

1 Móz. 25,33.

37. Felele Izsák és monda Ézsauinak: Imé uraddá tettem őt, és minden atyjafiát szolgálul adtam néki, gabonával is borral is őt láttam el; mit míveljek azért immár veled fiam?

38. Monda Ézsau az ő atyjának: Avagy csak az az egy áldásod van-é néked atyám? Áldj meg engem, engem is atyám; és felemelé szavát Ézsau és sír vala.

Zsid. 12,17.

39. Felele azért Izsák az ő atyja, és monda néki: Imé kövér földön lesz lakásod, és részed lesz az ég harmatjából onnan felül;

Zsid. 11,10.

40. És fegyvered után élsz, és öcsédet szolgálod. De leszen, a mikor ellene támadsz, letöröd igáját nyakadról.

41. Gyűlöli vala azért Ézsau Jákobot az áldásért, a melylyel megáldotta vala az ő atyja, és monda Ézsau az ő szívében: Közelgetnek az én atyámért való gyásznak napjai, és akkor megölöm az én öcsémet Jákobot.

Abd. 1,10.

42. Mikor pedig hírül vivék Rebekának, az ő nagyobbik fiának Ézsauinak beszédit, elkülde és magához hívatá az ő kisebbik fiát Jákobot, és monda néki: Imé Ézsau a te bátyád azzal fenyeget, hogy megöl téged.

43. Most azért fiam, hallgass az én szavamra, és kelj fel és fuss Lábánhoz az én bátyámhoz Háránba,

44. És maradj nála egy kevés ideig, míg a te bátyád haragja elmúlik;

45. Míg elfordul a te bátyád haragja te rólad, és elfelejtkezik arról a mit rajta elkövettél: akkor elküldök és haza hozatlak téged: miért foszthatnám meg mindkettőtökötől egy napon?

46. Izsáknak pedig monda Rebeka: Eluntam életemet a Khitteusok leányai miatt. Ha Jákób a Khitteusok leányai közül vesz feleséget, a milyenek ezek is, ez ország leányai közül valók, minek nékem az élet?

1 Móz. 26,35. , 1 Móz. 28,8.

28.

1. Előhívatá azért Izsák Jákobot, és megáldá őt, és megparancsolá néki és monda: Ne végy feleséget a Kananeusok leányai közül.

2. Kelj fel, menj el Mésopotámiába, Bethuélnek a te anyád atyjának házához, és onnan végy magadnak feleséget, Lábánnak a te anyád bátyjának leányai közül.

Hós. 12,12.

3. A mindenható Isten pedig áldjon meg, szaporítson és sokasítson meg téged, hogy népek sokaságává légy;

4. És adja néked az Ábrahám áldását, tenéked, és a te magodnak te veled egybe; hogy örökség szerint bírjad a földet, melyen jövevény voltál, melyet az Isten adott vala Ábrahámnak.

5. Elbocsátá azért Izsák Jákóbot, hogy menjen Mésopotámiába Lábánhoz a Siriabeli Bethuél fiához, Rebekának, Jákób és Ézsau anyjának bátyjához.
6. És látá Ézsau, hogy Izsák megáldotta Jákóbot, és elbocsátotta őt Mésopotámiába, hogy onnan vegyen magának feleséget; és hogy mikor áldja vala, parancsola néki, és monda: Ne végy feleséget a Kananeusok leányai közül;
7. És hogy Jákób hallgata atyja és anyja szavára, és el is ment Mésopotámiába;
8. És látá Ézsau, hogy a Kananeusok leányai nem tetszenek Izsáknak az ő atyjának;
9. Elméne Ézsau Ismáelhez, és feleségül vevé még az ő feleségeihez Ismáelnek az Ábrahám fiának leányát Mahaláthot, Nebajóthnak húgát.
10. Jákób pedig kiindula Beérsebából, és Hárán felé tartott.
11. És juta egy helyre, holott meghála, mivelhogy a nap lement vala: és vón egyet annak a helynek kövei közül, és feje alá tevé; és lefeküvék azon a helyen.
12. És álmot látá: Ímé egy lajtorja vala a földön felállítva, melynek teteje az eget éri vala, és ímé az Istennek Angyalai fel- és alájárnak vala azon.

13. És ímé az Úr áll vala azon és szóla: Én vagyok az Úr, Ábrahámnak a te atyádnak Istene, és Izsáknak Istene; ezt a földet a melyen fekszel néked adom és a te magodnak.

14. És a te magod olyan leszen mint a földnek pora, és terjeszkedel nyugotra és keletre, északra és délre, és te benned és a te magodban áldatnak meg a föld minden nemzetségei.

15. És ímé én veled vagyok, hogy megőrizzelek téged valahova menédesz, és visszahozzalak e földre; mert el nem hagylok téged, míg be nem teljesítem a mit néked mondtam.

16. Jákób pedig fölébredvén álmából, monda: Bizonyára az Úr van e helyen, és én nem tudtam.

17. Megrémüle annak okáért és monda: Mily rettenetes ez a hely; nem egyéb ez, hanem Istennek háza, és az égnek kapuja.

18. És felkele Jákób reggel, és vevé azt a követ, melyet feje alá tett vala, és oszlopul állítá fel azt, és olajat önte annak tetejére;

19. És nevezé annak a helynek nevét Béthelnek, az előtt pedig Lúz vala annak a városnak neve.

20. És fogadást tón Jákób, mondá: Ha az Isten velem leénd, és megőriz engem ezen az úton, a melyen most járok, és ha ételül kenyeret s öltözetül ruhát adánd nékem;

21. És békességgel térek vissza az én atyámnak házához: akkor az Úr leénd az én Istenem;

22. És ez a kő, a melyet oszlopul állítottam fel, Isten háza leszen, és valamit adándasz nékem, annak tizedét néked adom.

29.

1. Jákób azután lábára kelvén, elméne a napkeletre lakók földére.

2. És látá, hogy ímé egy kút van a mezőben, és hogy ott három falka juh hever vala. Mert abból a kútból itatják vala a nyájakat; de a kútnak száján nagy kő vala:

3. Mikor pedig ott valamennyi nyáj összeverődik, elgördítik a követ a kút szájáról és megitatják a juhokat s ismét helyére teszik a követ, a kút szájára.

4. És monda nékik Jákób: Honnan valók vagytok atyámfiái? És mondának: Háránból valók vagyunk.

5. És monda nékik: Ismeritek-e Lábánt, a Nákhor fiát? s azok felelének: Ismerjük.

6. Azután monda nékik: Egészségben van-é? s azok mondának: Egészségben van, és az ő leánya Rákhel ímhol jó a juhokkal.

7. És monda Jákób: Ímé még nagy fenn van a nap, nincs ideje hogy beterejék a marhát: itassátok meg a juhokat, és menjetek, legeltessetek.

8. Azok pedig felelének: Nem tehetjük míg valamennyi nyáj össze nem verődik, és el nem gördítik a követ a kút szájáról, hogy megithassuk a juhokat.

9. Még beszélget vala velők, mikor megérkezék Rákhel az ő atyja juhaival, melyeket legeltet vala.

10. S lőn, a mint meglátá Jákób Rákhelt, Lábánnak az ő anyja bátyjának leányát, és Lábánnak az ő anyja bátyjának juhait, odalépett Jákób és elgördíté a követ a kút szájáról, és megitatá Lábánnak az ő anyja bátyjának juhait.

11. És megcsókolá Jákób Rákhelt, és nagy felszóval síra.

1 Móz. 33,4.

12. S elbeszélé Jákób Rákhelnek, hogy ő az ő atyjának rokona és hogy Rebekának fia. Ez pedig elfuta, és megmondá az ő atyjának.

13. És lőn mikor Lábán Jákóbnak, az ő húga fiának híret hallá, eleibe futa, megölelé és megcsókolá őt, és bevivé az ő házába, és az mindeneket elbeszélé Lábánnak.

14. És monda néki Lábán: Bizony én csontom és testem vagy te! És nála lakék egy hónapig.

Bir. 9,2.

15. És monda Lábán Jákóbnak: Avagy ingyen szolgálj-é engem azért, hogy atyámfia vagy? Mondd meg nékem, mi legyen a béred?

16. Vala pedig Lábánnak két leánya: a nagyobbiknak neve Lea, a kisebbiknek neve Rákhel.

17. Leának pedig gyenge szemei valának, de Rákhel szép termetű és szép tekintetű vala.

18. Megszereti vala azért Jákób Rákhelt, és monda: Szolgállok téged hét esztendeig Rákhelért, a te kisebbik leányodért.

Hós. 12,12.

19. És monda Lábán: Jobb néked adnom őt, hogysesem másnak adjam őt, maradj én nálam.

20. Szolgálja tehát Jákób Rákhelért hét esztendeig, s csak néhány napnak tetszék az neki, annyira szereti vala őt.

21. És monda Jákób Lábánnak: Add meg nékem az én feleségemet: mert az én időm kitelt, hadd menjek be hozzá.

22. És begyűjté Lábán annak a helynek minden népét, és szerze lakodalmat.

23. Estve pedig vevé az ő leányát Leát, és bevivé hozzá, a ki beméne ő hozzá.

24. És Lábán az ő szolgálóját Zilpát, szolgálóul adá az ő leányának Leának.

25. És reggelre kelvén: Ímé ez Lea! Monda azért Lábánnak: Mit cselekedtél én velem? Avagy nem Rákhelért szolgálalak-é én téged? Miért csaltál meg engem?

26. Lábán pedig monda: Nem szokás nálunk, hogy a kisebbiket oda adják a nagyobbik előtt.

27. Töltsd ki ennek hetét, azután amazt is néked adjuk a szolgálatért, melylyel majd szolgálsz nálam még más hét esztendeig.

Bir. 14,12. , Bir. 14,17.

28. Jákób tehát aképen cselekedék, kitölté azt a hetet; ez pedig néki adá Rákhelt, az ő leányát feleségül.

29. És adá Lábán az ő leányának Rákhelnek, az ő szolgálóját Bilhát, hogy néki szolgálója legyen.

30. És beméne Rákhelhez is, és inkább szereté Rákhelt, hogysesem Leát és szolgálja ő nála még más hét esztendeig.

31. És meglátá az Úr Lea megvetett voltát, és megnyitá annak méhét. Rákhel pedig magtalan vala.

32. Fogada azért Lea az ő méhében és szüle fiat, és nevezé nevét Rúbennek, mert azt mondja vala: Meglátta az Úr az én nyomorúságomat; most már szeretni fog engem az én férjem.

33. Azután ismét teherbe esék és szüle fiat, és monda: Mivelhogy meghallotta az Úr megvetett voltomat, azért adta nékem ezt is; és nevezé nevét Simeonnak.

34. És megint teherbe esék és szüle fiat, és monda: Most már ragaszkodni fog hozzám az én férjem, mert három fiat szültem néki; azért nevezé nevét Lévinek.

35. És ismét teherbe esék, és fiat szüle és monda: Most már hálákat adok az Úrnak; azért nevezé nevét Júdának, és megszűnék a szüléstől.

Mát. 1,2.

30.

1. És látá Rákhel, hogy ő nem szüle Jákóbnak, irigykedni kezdé Rákhel az ő nénjére, és monda Jákóbnak: Adj nékem gyermekeket, mert ha nem, meghalok.

2. Felgerjede azért Jákób haragja Rákhel ellen, és monda: Avagy Isten vagyok-é én, ki megtagadta tőled a méhnek gyümölcsét.

3. És monda ez: Ímhol az én szolgálóm Bilha, menj be hozzá, hogy szűljön az én térdeimen, és én is megépüljek ő általa.
4. Adá tehát néki az ő szolgálóját Bilhát feleségül, és beméne ahhoz Jákób.
5. És teherbe esék Bilha és szűle Jákóbnak fiat.
6. És monda Rákhel: Ítélt felőlem az Isten, és meg is hallgatta szavamat, és adott énnékem fiat: azért nevezé nevét Dánnak.
7. Ismét fogada az ő méhében, és szűle Bilha, a Rákhel szolgálója más fiat is Jákóbnak.
8. És monda Rákhel: Nagy tusakodással tusakodtam az én nénémel, és győztem; azért nevezé nevét Nafthalinak.
9. Látván pedig Lea hogy ő megszűnt a szüléstől, vevé az ő szolgálóját Zilpát, és adá azt Jákóbnak feleségül.
10. És szűle Zilpa, Lea szolgálója, fiat Jákóbnak.
11. És monda Lea: Szerencsére! és nevezé nevét Gádnak!
12. És szűle Zilpa, Lea szolgálója, más fiat is Jákóbnak.
13. És monda Lea: Oh én boldogságom! bizony boldognak mondanak engem az asszonyok: és nevezé nevét Ásernek.
14. És kiméne Rúben búzaaratáskor, és talála a mezőn mandragóra-bogyókat s vivé azokat az ő anyjának, Leának. És monda Rákhel Leának: Adj nékem kérlek a fiad mandragóra-bogyóiból.
15. Az pedig monda néki: Talán keveselled, hogy elvetted tőlem az én férjemet, s a fiam mandragóra-bogyóit is elvennéd tőlem? És monda Rákhel: Háljon veled hát az éjjel a te fiad mandragóra-bogyóiért.
16. Mikor Jákób este a mezőről jöve, eleibe méne Lea, és monda: Én hozzám jőjj be, mert megvettelek a fiam mandragóra-bogyóiért; és nála hála azon éjszaka.
17. És meghallgatá Isten Leát, mert fogada az ő méhében és szűlé Jákóbnak ötödik fiat.
18. És monda Lea: Megadta az Isten jutalmamat, a miért szolgálómat férjemnek adtam; azért nevezé nevét Izsakhárnak.
19. És ismét fogada az ő méhében Lea, és szűle hatodik fiat Jákóbnak.
20. És monda Lea: Megajándékozott az Isten engem jó ajándékkal; most már velem lakik az én férjem, mert hat fiat szültem néki, és nevezé nevét Zebulonnak.
21. Annakutána szűle leányt és nevezé nevét Dínának.
22. Megemlékezék pedig az Isten Rákhelről; és meghallgatá őt az Isten és megnyitá az ő méhét.
23. És fogada méhében, és szűle fiat, s monda: Elvévé Isten az én gyalázatomat.
24. És nevezé nevét Józsefnek, mondván: Adjon ehhez az Úr nékem más fiat is.
25. És lőn, a mint szűlte vala Rákhel Józsefet, monda Jákób Lábánnak: Bocsáss el engemet, hadd menjek el az én helyembe, az én hazámba.
26. Add meg nékem az én feleségeimet és magzatimat, a kikért szolgáltalak téged, hadd menjek el, mert te tudod az én szolgálatomat, a melylyel szolgáltalak téged.
27. És monda néki Lábán: Vajha kedvet találtam volna szemeid előtt! Úgy sejttem, hogy te éretted áldott meg engem az Úr.
28. És monda: Szabj bért magadnak és én megadom.
29. Ez pedig monda: Te tudod mimódon szolgáltalak téged, és hogy mivé lett nálam a te jószágod.
30. Mert a mi kevesed vala én előttem, sokra szaporodott, és megáldott az Úr téged az én lábam nyomán. Immár mikor tehetek valamit a magam házáért is?
31. És monda Lábán: Mit adjak néked? Felele Jákób: Ne adj nékem semmit; juhaidat ismét legeltetem és őrizem, ha nekem ezt a dolgot megteszed:
32. Nyájaidat ma mind végig járom, minden pettyegetett és tarka bárányt kiszagatok közülök, és minden fekete bárányt a juhok közül, s a tarkát és pettyegetett a kecskék közül, s legyen ez az én bérem.
33. S a mikor majd bérem iránt eljövéndesz, mi előtted lesz, becsületességemről ez felel: a mi nem pettyegetett vagy tarka a kecskék, s nem fekete a juhok közt, az mind lopott jószág nálam.
34. És monda Lábán: Ám legyen: Vajha a te beszéded szerint lenne.
35. Külön választá azért azon a napon a pettyegetett és tarka kosokat, és minden csíkos lábú és tarka kecskét, mint a melyikben valami fehérség vala, és minden feketét a juhok közül, és adá az ő fiainak keze alá.
36. És három napi járó földet vete maga közé és Jákób közé; Jákób pedig legelteti vala Lábán egyéb juhait.
37. És vőn Jákób zöld nyár-, mogyoró- és gesztenye-vesszőket, és meghántá azokat fehéresen csíkosra, hogy látható legyen a vesszők fehére.

38. És a vesszőket, melyeket meghántott vala, felállítá a csatornába, az itató válúdba, melyekre a juhok inni járnak vala, szembe a juhokkal, hogy foganjanak, mikor inni jönnek.
39. És a juhok a vesszők előtt foganának és ellenek vala csíkos lábúakat, pettyegetetteket és tarkákat.
40. Azután külön szakasztá Jákób ezeket a bárányokat, és a Lábán nyáját arczczal fordítja vala a csíkos lábú és fekete bárányokra; így szerze magának külön falkákat, melyeket nem ereszte a Lábán juhai közé.
41. És lón, hogy mikor a nyáj java részének vala párzási ideje, akkor Jákób a vesszőket oda raká a válúdba a juhok eleibe, hogy a vesszőket látva foganjanak.
42. De mikor satnya vala a nyáj, nem rakja vala oda s ily módon Lábánéi lőnek a satnyák, a java pedig Jákóbé.
43. És felette igen meggazdagodék a férfiú; és vala néki sok juha, szolgálója, szolgálja, tevéje és szamara.

31.

1. És meghallá a Lábán fiainak beszédét, kik ezt mondják vala: Valamije volt atyánknak, mind elvette Jákób; és atyánkéből szerezte mind e gazdagságot.
2. És látá Jákób a Lábán orczáját, hogy ímé nem olyan ő hozzá mint annakelőtte.
3. Monda pedig az Úr Jákóbnak: Térj meg atyáid földére, a te rokonságod közé, és veled lészek.
1 Móz. 31,13.
4. Elkülde tehát Jákób, és kihívátá magához Rákhelt és Leát a mezőre az ő nyájához.
5. És monda nékik: Látom atyátok orczáját, hogy nem olyan hozzám, mint ennekelőtte; de az én atyám Istene velem volt.
6. Ti pedig tudjátok, hogy teljes erőm szerint szolgáltam atyátokat.
7. De atyátok engem megcsalt, s tízszer is megváltoztatta béremet; mindazáltal az Isten nem engedte, hogy nékem kárt tehesen.
1 Móz. 31,41.
8. Mikor azt mondotta: A pettyegetettek legyenek a te béred, a juhok mind pettyegetetteket ellenek vala. Ha azt mondotta: A csíkos lábúak legyenek a te béred, a juhok mind a csíkos lábúakat ellenek vala.
9. Így vette el Isten atyátok jószágát és nékem adta.
1 Móz. 31,16.
10. Mert lón a juhok foganásának idejekor, szemeimet felemelém, és látom vala álomban, hogy ímé a juhokat hágó kosok csíkos lábúak, pettyegetettek és tarkák.
11. Akkor monda nékem az Isten Angyala álomban: Jákób. És felelék: Ímhol vagyok.
12. És ő monda: Emeld fel szemeidet és lásd, hogy a mely kosok a juhokat hágják, azok mind csíkos lábúak, pettyegetettek és tarkák. Mert mindazt láttam, a mit veled Lábán cselekszik vala.
13. Én vagyok ama Béthelnek Istene, a hol emlékoszlopot kentél fel, és a hol fogadást tettél nékem. Most kelj fel, menj ki e földről, és térj vissza szülőföldedre.
1 Móz. 28,18.
14. És felele Rákhel és Lea, és mondának néki: Vajjon vagy-on-é még nekünk valami részünk és örökségünk a mi atyánk házában?
15. Avagy nem úgy tartott-é minket mint idegeneket? midőn minket eladott, és értékünket is teljesen megemésztette.
16. Mert mind ez a gazdagság, melyet Isten vett el a mi atyánktól, miénk és a mi fiainké. Most azért valamit néked az Isten mondott, azt cselekedjed.
1 Móz. 31,9. , 1 Móz. 31,13.
17. Felkele tehát Jákób, és feltevé gyermekeit és feleségeit a tevékre;
18. És elvivé minden nyáját, és minden keresményét, melyet keresett vala; minden jószágát, melyet szerzett vala Mésopotámiában, hogy elmenjen az ő atyjához Izsákhoz Kanaán földére.
19. Lábán pedig elment vala juhait nyírni; azonközben ellopá Rákhel a házi bálványokat, melyek atyjánál valának.
20. Jákób pedig meglopá a Siriabeli Lábánnak szívét, mivelhogy nem adá tudtára, hogy szökni akar.
21. Megszökék tehát mindenestől, és felkelvén, általméne a folyóvízen, és Gileád hegy felé tartá.
22. És mikor harmad napra megmondák Lábánnak, hogy Jákób elszökött;
23. Maga mellé vévén az ő rokonait, hét napi járó földig úzé őket; és eléré a Gileád hegyén.

24. Isten pedig megjelenék a Siriabeli Lábánnak éjjeli álomban, és monda néki: Vigyázz magadra, Jákóbnak se jót, se rosszat ne szólj.
- 1 Móz. 31,29.*
25. Mikor elére Lábán Jákóbot, s Jákób a hegyén voná fel sátorát; Lábán is a Gileád hegyen voná fel az ő rokonaival egybe.
26. És monda Lábán Jákóbnak: Mit cselekedtél, hogy megloptad szívemet, és leányaimat fegyverrel nyert foglyokként vitted el?
- 1 Móz. 31,20.*
27. Miért futottál el titkon, s loptál meg engem? miért nem jelentetted nékem, hogy elbocsátottalak volna örömmel, énekszóval, dob- és hegedűszóval?
28. És nem engedted meg, hogy megcsókoljam fiaimat és leányaimat. Ez egyszer bolondul cselekedtél.
29. Volna erőm hozzá, hogy rosszat tegyek veletek, de a ti atyátok Istene tegnap éjszaka megszólíta engem, ezt mondván: Vigyázz magadra, Jákóbnak se jót, se rosszat ne szólj.
- 1 Móz. 31,24.*
30. Hogyha pedig immár el akartál menni, mivelhogy nagy kívánsággal kívánkoztál atyád házához: miért loptad el az én isteneimet?
31. Felelvén pedig Jákób, monda Lábánnak: Mert félttem, mert gondolom vala, hogy talán elveszed a te leányaidat én tőlem erővel.
32. A kinél pedig megtalálod a te isteneidet, ne éljen az. Atyánkfiai előtt vizsgálj meg, mid van nálam, és vidd el. Mert nem tudja vala Jákób, hogy Rákhel lopta el azokat.
33. Beméne tehát Lábán Jákób sátorába, és Lea sátorába, és a két szolgáló sátorába, és nem találá meg; akkor kiméne Lea sátorából, és méne a Rákhel sátorába.
34. Rákhel pedig vette vala a házi bálványokat, és tette vala azokat egy tevének a nyergébe, és rájok üle; Lábán pedig felhányá az egész sátort, és nem találta vala meg azokat.
35. Akkor monda az ő atyjának: Ne haragudjék az én uram, hogy fel nem kelhetek előtted, mert asszonyok baja van rajtam. Keresés tehát, de nem találá a házi bálványokat.
36. Jákób pedig haragra gerjede s feddődek Lábánnal. Megszólála Jákób és monda Lábánnak: Mi a vétkem, és mi a bűnöm, hogy üldözőbe vettél?
37. Bezzeg minden holmimat felhánytad, mit találtál a magad házi holmija közül valót? add elő itt az én rokonaim és a te rokonaid előtt, hogy tegyenek ítéletet kettőnk között.
38. Immár húsz esztendeje vagyok nálad, juhaid és kecskéid nem vetéltek el, és nyájad kosait nem ettem meg.
- 1 Móz. 31,41.*
39. A mit a vad megszagatott, nem vittem hozzád, én fizettem meg azt; tőlem követelted a nappal lopottat, mint az éjjel lopottat is.
- 2 Móz. 22,12.*
40. Úgy voltam hogy nappal a hőség emésztett, éjjel pedig a hideg; és az álom távol maradt szemeimtől.
41. Immár húsz esztendeje hogy házadnál vagyok; tizennégy esztendeig szolgáltalak két leányodért, és hat esztendeig juhaidért; te pedig béremet tízszer is megváltoztattad.
- 1 Móz. 31,7.*
42. Ha az én atyám Istene, Ábrahám Istene, és az Izsák félelme velem nem volt volna, bizony most üresen bocsátanál el engem, de megtekintette Isten az én nyomorúságomat és kezeim munkáját, és megfeddett téged tegnap éjjel.
43. Felele pedig Lábán és monda Jákóbnak: A leányok én leányaim és a fiak én fiaim, és a nyáj az én nyájam, s valamit látsz mind az enyim, de mit tehetek ma ezeknek az én leányaimnak, vagy az ő magzatjaiknak, a kiket szültek?
44. Most tehát jer, kössünk szövetséget, én meg te, hogy az légyen bizonyoságul közöttem és közötted.
45. És vón Jákób egy követ, és felemelé azt emlékoszlopul.
46. És monda Jákób az ő atyjafiainak: Szedjete köveket! És gyűjténe köveket, és csinálának rakást; és événe ott a rakáson.
- 1 Móz. 31,23. , 1 Móz. 31,54.*
47. És nevezé azt Lábán Jegár-Sahaduthának, Jákób pedig nevezé Gálhédnek.
48. És mondja vala Lábán: E rakás bizonyoság ma, közöttem és közötted, azért nevezék Gálhédnek.

49. És Miczpának, mivelhogy mondá: Az Úr legyen vigyázó közöttem és te közötted, a mikor egymástól elválunk.
50. Ha az én leányaimat nyomorgatánd, és ha az én leányaimon kívül több feleséget veéendesz, senki sincs ugyan velünk; de meglásd: Isten a bizonyság én közöttem és te közötted.
51. És monda Lábán Jákóbnak: Ímé e rakás kő és ímé ez emlékoszlop, a melyet raktam én közöttem és te közötted,
52. Bizonyság legyen e rakás kő, és bizonyság ez az emlékoszlop, hogy sem én nem megyek el e rakás kő mellett te hozzád, sem te nem jössz át én hozzám e rakás kő, és ez emlékoszlop mellett gonosz végre.
53. Az Ábrahám Istene, és a Nákhor Istene, és az ő atyjok Istene tegyenek ítéletet közöttünk: És megesküvék Jákób az ő atyjának Izsáknak félelmére.
54. Akkor Jákób áldozatot öle ott a hegyen, és vendégségbe hívá az ő rokonait. És vendégeskedtek vala, s meghálának a hegyen.
55. Reggel pedig felkele Lábán és megcsókolá fiait és leányait és megáldá őket. Azután elméne Lábán, és visszatére az ő helyére.

32.

1. Jákób tovább méne az ő útján, és szembe jövének vele az Isten Angyalai.
2. És monda Jákób mikor azokat látja vala: Isten tábora ez; és nevezé annak a helynek nevét Mahanáimnak.
Józs. 13,26.
3. Azután küldé Jákób követeket maga előtt Ézsaúhoz az ő bátyjához, Széir földébe, Edóm mezőségébe,
4. És parancsola azoknak mondván: Így szóljatok az én uramnak Ézsaúnak: Ezt mondja a te szolgád Jákób: Lábánál tartózkodtam és időztem mind ekkorig.
5. Vannak pedig nékem ökreim és szamaraim, juhaim, szolgálaim és szolgálóim, azért híradásul követséget küldök az én uramhoz, hogy kedvet találjak szemeid előtt.
6. És megtérének Jákóbbhoz a követek, mondván: Elmentünk vala a te atyádfiához Ézsaúhoz, és már jön is elődbe, és négyszáz férfi van vele.
7. Igen megíjede Jákób és féltében a népet, mely vele vala, a juhokat, a barmokat és a tevéket két seregbe osztá.
8. És monda: Ha eljön Ézsaú az egyik seregbe, és azt levágja, a hátramaradt sereg megszabadul.
9. És monda Jákób: Óh én atyámnak Ábrahámnak Istene, és én atyámnak Izsáknak Istene, Jehova! ki azt mondad nékem: Térj vissza hazádba, a te rokonságod közé, s jól tészek veled:
1 Móz. 31,13.
10. Kisebb vagyok minden te jótéteményednél és minden te hűségednél, a melyeket a te szolgálóddal cselekedtél; mert csak pálczámmal mentem vala által ezen a Jordánon, most pedig két sereggé lettem.
11. Szabadíts meg, kérlek, engem az én bátyám kezéből, Ézsaú kezéből; mert félek ő tőle, hogy rajtam üt és levág engem, az anyát a fiakkal egybe.
12. Te pedig azt mondtad: Jól tévén jól tészek te veled, és a te magodat olyanná tészem mint a tenger fővénye, mely meg nem számláltathatik sokasága miatt.
13. És ott hála azon éjjel: és választá abból, a mi kezénél vala, ajándékot Ézsaúnak az ő bátyjának:
14. Kétszáz kecskét és húsz bakot; kétszáz juhot, és húsz kost;
15. Harmincz szoptatós tevé s azok fiait; negyven tehenet, és tíz tulkot: húsz nőstény szamarat, és tíz szamár vehet.
16. És szolgálai kezébe adá, minden nyáját külön-külön, és monda az ő szolgálainak: Menjetek el én előttem, és közt hagyjatok nyáj és nyáj között.
17. És parancsola az elsőnek, mondván: Ha az én bátyám Ézsaú előtalál és megkérdez téged, mondván: Ki embere vagy? Hová mégy? És kiéi ezek előtted?
18. Akkor azt mondjad: Szolgádé Jákóbé; ajándék az, a melyet küld az én uramnak Ézsaúnak, és ímé ő maga is jön utánunk.
19. Ugyanazt parancsolá a másíknak, a harmadíknak, és mindazoknak, kik a nyájak után mennek vala, mondván: Ilyen szóval szóljatok Ézsaúnak, mikor vele találkoztok.
20. Ezt is mondjátok: Ímé Jákób a te szolgád utánunk jó; mert így gondolkodik vala: Megengesztelem őt az ajándékkal, mely előttem megy, és azután leszek szembe vele, talán kedves lesz személyem előtte.
21. Előlméne tehát az ajándék; ő pedig azon éjjel a seregnél hála.

22. Felkele pedig ő azon éjszaka és vevé két feleségét, két szolgálóját és tizenegy gyermekét, és általméne a Jabbók révén.
23. Vevé hát azokat és átköltözteté a vízen, azután átköltözteté mindenét valamije vala.
24. Jákób pedig egyedül marada és tusakodik vala ő vele egy férfiú, egész a hajnal feljöveteléig.
Hós. 12,3. , Hós. 12,4.
25. Aki mikor látá, hogy nem vehet rajta erőt, megilleté csípőjének forgócsontját, és kiméne helyéből Jákób csípőjének forgócsontja a vele való tusakodás közben.
26. És monda: Bocsáss el engem, mert feljött a hajnal. És monda Jákób: Nem bocsátlak el téged, míg meg nem áldasz engemet.
27. És monda néki: Mi a te neved? És ő monda: Jákób.
28. Amaz pedig monda: Nem Jákóbnak mondatik ezután a te neved, hanem Izráelnek; mert küzdöttél Istennel és emberekkel, és győztél.
29. És megkérde Jákób, és monda: Mondd meg, kérlek, a te nevedet. Az pedig monda: Ugyan miért kérded az én nevemet? És megáldá őt ott.
Bir. 13,17. , Bir. 13,18.
30. Nevezé azért Jákób annak a helynek nevét Peniélnek: mert látám az Istent színről színre, és megszabadult az én lelkem.
2 Móz. 33,11.
31. És a nap felkél vala rajta, amint elméne Peniél mellett, ő pedig sántít vala csípőjére.
32. Azért nem eszik Izráel fiai a csípő forgócsontjának ina húsát mind e mai napig, mivelhogy illetve vala Jákób csípője forgócsontjának inahúsa.
- 33.**
1. Jákób pedig felemelé szemeit és látá, hogy ímé Ézsau jó vala, és négyszáz férfiú ő vele; megosztá azért a gyermekeket Lea mellé, Rákhel mellé, és két szolgálója mellé.
2. És előreállítá a szolgálókat és azok gyermekeit, ezek után Leát és az ő gyermekeit, Rákhelt pedig és Józsefet leghátul.
3. Maga pedig előttök megy vala, és hétszer hajtá meg magát a földig, a míg bátyjához juta.
4. Ézsau pedig elibe futamodék és megölelé őt, nyakába borúla, s megcsókolá őt, és sírának.
1 Móz. 29,11.
5. És felemelé szemeit s látá az asszonyokat és a gyermekeket, és monda: Kicsodák ezek teveled? Ő pedig monda: A gyermekek, kikkel Isten megajándékozta a te szolgálodat.
6. És közelítenék a szolgálók, ők és gyermekeik és meghajták magokat.
7. Elérkezék Lea is az ő gyermekeivel, és meghajták magokat; utoljára érkezék József és Rákhel, és ők is meghajták magokat.
8. És monda Ézsau: Mire való ez az egész sereg, melyet előltalálék? És felele: Hogy kedvet találjak az én uram szemei előtt.
9. És monda Ézsau: Van nekem elég, jó öcsém, legyen tiéd, a mi a tiéd.
10. Monda pedig Jákób: Ne úgy, kérlek, hanem ha kedvet találtam szemeid előtt, fogadd el ajándékomat az én kezemből; mert a te orczádat úgy néztem, mintha az Isten orczáját látnám, és te kegyesen fogadál engem.
11. Vedd el kérlek az én ajándékomat, melyet hoztam néked, mivelhogy az Isten kegyelmesen cselekedett én velem, és mindenem van nékem. És unszolá őt, és elvevé.
12. És monda: Induljunk, menjünk el, és én előtted megyek.
13. Felele néki Jákób: Az én uram jól tudja, hogy e gyermekek gyengék, és hogy szoptatós juhokkal és barmokkal vagyok körül, a melyeket ha csak egy napig zaklatnak is, a nyájuk mind elhullanak.
14. Menjen el azért az én uram az ő szolgálója előtt, én is elbalogok lassan, a jószág lépése szerint, a mely előttem van, és a gyermekek lépése szerint, míg eljutok az én uramhoz Széirbe.
15. És monda Ézsau: Hadd rendeljek melléd néhányat a nép közül, mely velem van. S ez monda: Minek az? csak kedvet találjak az én uram szemei előtt.
16. Visszatére tehát Ézsau még az nap az ő útján Széir felé.
17. Jákób pedig méne Szukkóthba és építe magának házat, barmainak pedig hajlékokat csinála, s azért nevezé a hely nevét Szukkóthnak.

18. Annakutána minden bántás nélkül méne Jákób Mésopotámiából jövet Sekhem városába, mely vala a Kanaán földén, és letelepedék a város előtt.

Józs. 24,32. , Csel. 7,16.

19. És megvevé a mezőnek azt a részét, a hol sátorát felvonta vala, Khámornak a Sekhem atyjának fiaitól száz pénzen.

20. És oltárt állta ott, és nevezé azt ily névvel: Isten, Izráel Istene.

34.

1. Kiméne pedig Dína, Leának leánya, kit Jákóbnak szült vala, hogy meglátogassa annak a földnek leányait.

1 Móz. 30,21.

2. És meglátá őt Sekhem, a Khivveus Khámornak, az ország fejedelmének fia, és elragadá őt, és vele hála és erőszakot tesz vala rajta.

3. És ragaszkodék az ő lelke Dínához a Jákób leányához, és megszereté a leányt és szívéhez szól vala a leánynak.

4. Szóla pedig Sekhem Khámornak az ő atyjának, mondván: Vedd nékem feleségül ezt a leányt.

5. És meghallá Jákób, hogy megszeplősítette Dínát, az ő leányát, fiai pedig a mezőn valának a barommal, azért vesztég marada Jákób, míg azok megjövének.

6. És kiméne Khámor, Sekhem atyja Jákóbbhoz, hogy szóljon vele.

7. Mikor Jákób fiai megjövének a mezőről és meghallák a dolgot, elkeseredének és nagyon megharaguvának azok az emberek, azért hogy ocsmányságot cselekedett Izráelben, Jákób leányával hálván, a minek nem kellett volna történni.

8. És szóla nékik Khámor, mondván: Az én fiam Sekhem, lelkéből szereti a ti leányotokat, kérlek, adjátok azt néki feleségül.

9. És szerezzetek velünk sógorságot: a ti leányaitokat adjátok nekünk, és a mi leányainkat vegyétek magatoknak,

10. És lakjatok velünk; a föld előttetek van, lakjátok, s kereskedjete rajta és bírjátok azt.

11. Sekhem is monda a Dína atyjának és az ő bátyjainak: Hadd találjak kedvet előttetek, és valamit mondotok nékem, megadom.

1 Móz. 33,15.

12. Akármily nagy jegyadományt és ajándékot kívántok, megadom a mint mondjátok nékem, csak adjátok nékem a leányt feleségül.

13. A Jákób fiai pedig álnokul felelének Sekhemnek és Khámornak az ő atyjának, és szólának, mivelhogy megszeplősítette Dínát az ő húgokat,

14. És mondának nékik: Nem mívelhetjük e dolgot, hogy a mi húgunkat körülmetélkedetlen férfiúnak adjuk; mert ez nekünk gyalázat volna.

1 Móz. 17,10. , 1 Móz. 17,11.

15. Veletek csak úgy egyeztünk, ha hasonlökká lesztek hozzánk, hogy minden férfiú körülmetélkedjék ti köztetek.

16. Így a mi leányainkat néktek adjuk, és a ti leányaitokat magunkhoz vesszük, veletek lakozunk, és egy néppé leszünk;

17. Hogyha pedig nem hallgattok reánk, hogy körülmetélkedjete: felveszszük a mi leányunkat és elmegyünk.

18. És tetszék azoknak beszéde Khámornak, és Sekhemnek a Khámor fiának.

19. Nem is halasztá az ifjú a dolog véghezvitelét, mivelhogy igen szereti vala a Jákób leányát; néki pedig atyja házanépe között mindenkinél nagyobb becsülete vala.

20. Elméne azért Khámor és Sekhem az ő fia az ő városuk kapujába; és szólának az ő városuk férfival, mondván:

21. Ezek az emberek békességesek velünk, hadd lakjanak e földön, és kereskedjenek benne, mert ímé e föld elég tágas nékik; az ő leányaikat vegyük magunknak feleségül, és a mi leányainkat adjuk nékik.

22. De csak úgy egyeznek bele e férfiak, hogy velünk lakjanak és egy néppé legyenek velünk, ha minden férfiú körülmetélkedik közöttünk, a miképen ők is körül vannak metélkedve.

23. Nyájaik, jószáguk, és minden barmuk nemde nem miéink lesznek-é? csak egyezzünk meg velök, akkor velünk laknak.

24. És engedének Khámornak, és Sekhemnek az ő fiának mindenek, a kik az ő városa kapuján kijárnak vala, és körülmetélkedék minden férfiú, a ki az ő városa kapuján kijár vala.

25. És lőn harmadnapon, mikor ezek a seb fájdalmában valának, a Jákób két fia, Simeon és Lévi, Dínának bátyjai, fegyvert ragadának s bátran a városra ütének és minden férfit megölének.

1 Móz. 49,6.

26. Khámort, és az ő fiát Sekhemet fegyver élére hányák, és elvivék Dínát a Sekhem házából és kimenének.

27. Jákób fiai a megölteknek esének és feldúlák a várost, mivelhogy megszeplősítették vala az ő hűgokat.

28. Azok juhait, barmait, szamarait, és valami a városban, és a mezőn vala, elvivék.

29. És minden gazdagságukat, minden gyermekeiket és feleségeiket fogva vivék és elrablák, és mindent a mi a házban vala.

30. És monda Jákób Simeonnak és Lévinek: Megháborítottatok engem, és utálatossá tettetek e föld lakosai előtt, a Kananeusok és Perizeusok előtt; én pedig kevesed magammal vagyok, és ha összegyűlnek ellenem, levágnak, és eltörölnek engem, mind házam népével egybe.

1 Móz. 49,9.

31. Azok pedig mondának: Hát mint tisztátalan személylyel, úgy kellett-é bánni a mi hűgunkkal?

35.

1. Monda pedig az Isten Jákóbnak: Kelj fel, eredj fel Béthelbe és telepedjél le ott; és csinálj ott oltárt amaz Istennek, ki megjelenék néked, mikor a te bátyád Ézsaú előtt futsz vala.

1 Móz. 28,13. , 1 Móz. 27,42. , 1 Móz. 27,44.

2. Akkor monda Jákób az ő házanépének, és mind azoknak, kik vele valának: Hányjátok el az idegen isteneket, kik köztetek vannak, és tisztítsátok meg magatokat, és változtassátok el öltözeteiteket.

Józs. 24,23.

3. És keljünk fel, és menjünk fel Béthelbe, hogy csináljak ott oltárt annak az Istennek, ki meghallgatott engem az én nyomorúságom napján, és velem volt az úton, a melyen jártam.

4. Átadák azért Jákóbnak mind az idegen isteneket, kik nálok valának, és füleikből a függőket, és elása azokat Jákób a cserfa alatt, mely Sekhem mellett vala.

5. És elindulának. De Istennek rettentése vala a körülöttök való városokon, és nem üldözék a Jákób fiait.

6. Eljuta azért Jákób Lúzba, mely Kanaán földén van, azaz Béthelbe, ő maga és az egész sokaság, mely ő vele vala.

7. És építe ott oltárt, és nevezé a helyet Él-Béthelnek, mivelhogy ott jelent meg néki az Isten, mikor az ő bátyja előtt fut vala.

1 Móz. 28,13. , 1 Móz. 28,19.

8. És meghala Débora, a Rebeka dajkája, és eltemeték Béthelen alól egy cserfa alatt, és nevezék annak nevét Allon-Bákhutnak.

9. Az Isten pedig ismét megjelenék Jákóbnak, mikor ez jöve Mésopotámiából, és megáldá őt.

10. És monda néki az Isten: A te neved Jákób; de ne neveztessek többé a te neved Jákóbnak, hanem Izráel légyen neved. És nevezé nevét Izráelnek.

1 Móz. 32,28.

11. És monda néki az Isten: Én vagyok a mindenható Isten, nevededjél és sokasodjál, nép és népek sokasága légyen te tőled; és királyok származzanak a te ágyékdoból.

12. És a földet, melyet adtam Ábrahámnak és Izsáknak, néked adom azt, utánad pedig a te magodnak adom a földet.

13. És felméne ő tőle az Isten azon a helyen, a hol vele szólott vala.

14. Jákób pedig emlékoszlopot állíta azon a helyen, a hol szólott vele, kőoszlopot; és áldozék azon italáldozattal, és önte arra olajat.

1 Móz. 28,18. , 1 Móz. 28,20. , 1 Móz. 28,22.

15. És nevezé Jákób a hely nevét, a hol az Isten szólott vala ő vele, Béthelnek.

16. És elindulának Béthelből, s mikor Efratától, hogy oda érjenek, már csak egy dűlőföldre valának, szüle Rákhel, és nehéz vala az ő szülése.

17. S vajudása közben monda néki a bába: ne félj, mert most is fiad lesz.

1 Sám. 4,20.

18. És mikor lelke kiméne, mert meghala, nevezé nevét Benóninak, az atyja pedig nevezé őt Benjáminnak.

19. És meghala Rákhel, és eltemették az Efratába (azaz Bethlehembe) vivő úton.

1 Móz. 48,7.

20. És emlékoszlopot állíta Jákób az ő sírja fölött. Rákhel sírjának emlékoszlopa az mind e mai napig.

21. Azután tovább költözék Izráel, és a Héder tornyán túl voná fel sátorát.

22. Lón pedig, mikor Izráel azon a földön lakozék, elméne Rúben, és hála Bilhával, az ő atyjának ágyasával, s meghallá Izráel. Valának pedig a Jákób fiai tizenketten.

1 Móz. 49,4.

23. Lea fiai: Jákób elsőszülötte Rúben, azután Simeon, Lévi, Júda, Izsakhár és Zebulon.

1 Móz. 46,8. , 2 Móz. 1,2.

24. Rákhel fiai: József és Benjámin.

25. A Rákhel szolgálójának Bilhának fiai: Dán és Nafthali.

26. A Lea szolgálójának Zilpának fiai: Gád és Áser. Ezek a Jákób fiai, a kik születtek néki Mésopotámiában.

27. És eljuta Jákób Izsákhhoz, az ő atyjához Mamréba, Kirját-Arbába, azaz Hebronba, a hol Ábrahám és Izsák tartózkodnak vala.

28. Valának pedig Izsák napjai száz nyolczvan esztendő.

29. És kimúlék Izsák és meghala, és takarítotték az ő eleihez vén korban, bételvén az étellel; és eltemették őt az ő fiai, Ézsaú és Jákób.

1 Móz. 25,8. , 1 Móz. 25,9.

36.

1. Ez Ézsaúnak (azaz Edómnak) nemzetsége.

1 Móz. 36,8. , 1 Móz. 25,30.

2. Ézsaú a Kananeusok leányai közül vette vala feleségeit: Adát, a Khitteus Élonnak leányát; és Oholibámát, Anáhnak leányát, a ki Khivveus Czibhón leánya vala.

3. És Boszmáthot, az Ismáel leányát, Nebajóthnak húgát.

4. Szülé pedig Adá Ézsaúnak Elifázt; és Boszmáth szülé Rehuélt.

1 Krón. 1,35.

5. Oholibáma pedig szülé Jehúst, Jahlámot és Kórét. Ezek az Ézsaú fiai, kik születtek néki Kanaán földén.

6. És felvévÉ Ézsaú az ő feleségeit, az ő fiait, és az ő leányait, és minden házabeli lelket, minden juhait, barmait, és minden jószágát, melyet szerzett vala Kanaán földén, és elméne más országba, az ő atyjafiának Jákóbnak színe elől.

7. Mert az ő jószáguk több vala, semhogy együtt lakhattak volna, és tartózkodásuk földje nem bírja vala meg őket az ő nyájaik miatt.

8. Letelepédék tehát Ézsaú a Széir hegyén. Ézsaú pedig az Edóm.

Józs. 24,4.

9. Ez Ézsaúnak az Edomiták atyjának nemzetsége a Széir hegyen.

1 Móz. 36,40. , 1 Móz. 36,41.

10. Ezek Ézsaú fiainak nevei: Elifáz, Adának Ézsaú feleségének fia. Rehuél, Boszmáthnak Ézsaú feleségének fia.

11. Elifáznak fiai valának: Thémán, Omár, Czefó, Gahtám és Kenáz.

12. Thimna pedig Elifáznak, az Ézsaú fiának ágyasa vala, ki Elifáznak szülé Amáleket. Ezek Adának, Ézsaú feleségének fiai.

13. Ezek pedig a Rehuél fiai: Nakhat, Zerakh, Sammá, Mizzá. Ezek valának Boszmáthnak, Ézsaú feleségének fiai.

14. Oholibámának pedig, Ézsaú feleségének, Anáh leányának, ki Czibhón leánya volt, ezek valának fiai, kiket szüle Ézsaúnak: Jehus, Jahlám és Korakh.

15. Ezek Ézsaú fiainak fejedelmei: Elifáznak, Ézsaú elsőszülöttének fiai: Thémán fejedelem, Omár fejedelem, Czefó fejedelem, Kenáz fejedelem.

16. Korakh fejedelem, Gahtám fejedelem, Amálek fejedelem. Ezek Elifáztól való fejedelmek Edómnak országában: ezek Adá fiai.

17. Rehuélnak pedig, az Ézsaú fiának fiai ezek: Nakhath fejedelem, Zerakh fejedelem, Sammá fejedelem, Mizzá fejedelem. Ezek Rehuéltől való fejedelmek Edóm országában. Ezek Boszmáthnak, Ézsaú feleségének fiai.

18. Ezek pedig Oholibámának, Ézsaú feleségének fiai: Jéhus fejedelem, Jahlám fejedelem, Korakh fejedelem. Ezek Oholibámától, Anáh leányától, Ézsaú feleségétől való fejedelmek.

19. Ezek Ézsaú fiai, és ezek azoknak fejedelmei; ez Edóm.

20. A Horeus Széirnek fiai, kik ama földön laknak vala ezek: Lótán, Sóbál, Czibhón, Anáh.

1 Krón. 1,38.

21. Disón, Eczer, Disán. Ezek a Horeusok fejedelmei, Széirnek fiai Edóm országában.

22. Lótánnak pedig fiai voltak: Hóri, Hémám, és Lótánnak húga, Timna.

23. Sóbálnak fiai ezek: Halván, Mánakháth, Hébal, Sefó, Onám.

24. Czibhónnak pedig fiai ezek: Aja és Anáh, az az Anáh, ki meleg forrásokat talált a pusztában, mikor atyjának Czibhónnak szamarait legelteté.

25. Anáhnak fiai ezek: Disón és Oholibáma Anáhnak leánya.

26. Disónnak fiai ezek: Hemdán, Esbán, Ithrán, Kherán.

27. Eczernek fiai ezek: Bilhán, Zahaván, Hakán.

28. Disánnak fiai ezek: Húcz és Arán.

29. A Horeusok közül való fejedelmek pedig ezek: Lótán fejedelem, Sóbál fejedelem, Czibhón fejedelem, Anáh fejedelem.

30. Disón fejedelem, Eczer fejedelem, Disán fejedelem. Ezek a Horeusok közül való fejedelmek az ő fejedelemségök szerint, Széir tartományában.

31. Ezek pedig a királyok, kik uralkodtak Edóm földén minekelőtte Izráel fiai között király uralkodott volna.

1 Krón. 1,43.

32. Király vala Edómban Bela, Behor fia, s az ő városának neve Dinhába vala.

33. És meghala Bela, uralkodék helyette Jóbáb, Zerakh fia, ki Boczrából való volt.

34. És meghala Jóbáb, és uralkodék helyette Témán földéből való Khusám.

35. És meghala Khusám és uralkodék helyette Hadád, a Bédád fia, a ki megveré a Midiánitákat a Moáb mezején; az ő városának neve pedig Hávit vala.

36. És meghala Hadád és uralkodék helyette a Masrekából való Szamlá.

37. És meghala Szamlá és uralkodék helyette Saul, a folyóvíz mellett való Rékhobóthból.

38. És meghala Saul és uralkodék helyette Báhál-Khanán, Akhbór fia.

39. És meghala Báhál-Khanán, Akhbór fia, és uralkodék helyette Hadár; és az ő városának neve Pahu, az ő feleségének pedig neve Mehetábéel, a ki Mézaháb leányának Matrédnak leánya vala.

40. Ezek pedig az Ézsaú nemzetségéből való fejedelmek nevei, az ő családok, helyök és nevök szerint: Timná fejedelem, Halvá fejedelem, Jetéth fejedelem.

41. Oholibamá fejedelem, Éla fejedelem, Pinon fejedelem.

42. Kenáz fejedelem, Thémán fejedelem, Mibczár fejedelem.

43. Magdiél fejedelem, Híram fejedelem. Ezek Edóm fejedelmei az ő lakások szerint, az ő örökségök földén. Ézsaú az Edómiták atyja.

1 Móz. 36,9.

37.

1. Jákób pedig lakozék az ő atyja bujdosásának földén, Kanaán földén.

Zsid. 11,9.

2. Ezek a Jákób nemzetségének dolgai: József tizenhét esztendő korában az ő bátyjaival együtt juhokat őriz vala, bojtár vala Bilhának és Zilpának az ő atyja feleségeinek fiai mellett, és József rossz híreket hord vala felőlük az ő atyjuknak.

3. Izráel pedig minden fiánál inkább szereti vala Józsefet, mivelhogy vén korában nemzette vala őt; és cifra ruhát csináltat vala néki.

4. Mikor pedig láták az ő bátyjai, hogy atyjuk minden testvére közt őt szereti legjobban, meggyűlölik vala, és jó szót sem bírnak vala hozzá szólani.

1 Móz. 49,23.

5. És álmot álmodék József és elbeszélé az ő bátyjainak: és azok annál inkább gyűlölik vala őt.

6. Mert monda nékik: Hallgassátok meg, kérlek, ezt az álmot, melyet álmodtam.

7. Ímé kévéket kötünk vala a mezőben, és ímé az én kévéim felkele és feláll; a ti kévéitek pedig körülállanak, és az én kévéim előtt meghajolnak vala.

8. És mondának néki az ő bátyjai: Avagy király akarsz-é lenni felettünk? Vagy uralkodni akarsz-é rajtunk? S annál is inkább gyűlölik vala őt álmaért és beszédéért.

9. Más álmod is álmodék, és elbeszélé azt az ő bátyjainak, mondván: ímé megint álmodtam; ímé a nap és a hold, és tizenegy csillag meghajol vala én előttem.

10. S elbeszélé atyjának és bátyjainak, és az ő atya megdorgálá őt, mondván néki: Micsoda álom az a melyet álmodtál? Avagy elmegyünk-é, én és a te anyád és atyádfiai, hogy meghajtsuk magunkat te előtted földig?

11. Irigykednek vala azért reá az ő bátyjai; az ő atya pedig elméjében tartja vala e dolgot.

Csel. 7,9.

12. Mikor pedig az ő bátyjai elmenének Sikkhembe, hogy az ő atyjok juhait őrizzék;

13. Monda Izráél Józsefnek: A te bátyáid avagy nem Sikkhemben legeltetnek-é? Jöszte, és én hozzájok küldelek téged. Ő pedig monda: Ímhol vagyok.

14. És monda néki: Menj el, nézd meg, hogy s mint vagynak a te bátyáid és a juhok, s hozz hírt nekem. Elküldé tehát őt Hebron völgyéből, és méne Sikkhembe.

15. Előtalálá pedig őt egy ember, mikor a mezőben bolyong vala, és megkérde őt az az ember, mondván: Mit keressz?

16. És monda: Az én bátyáimat keresem, kérlek, mondd meg nekem, hol legeltetnek?

17. És monda az ember: Elmentek innen, mert hallám, hogy mondák: Menjünk Dóthánba. Elméne azért József az ő bátyjai után, és megtalálá őket Dóthánban.

18. Mikor távolról megláták, minekelőtte közel ért volna hozzájok, összebeszélének, hogy megölik.

19. És szólának egymás között: Ímhol jó az álomlátó!

20. Most hát jertek öljük meg őt, és vessük őt valamelyik kútba; és azt mondjuk, hogy fenevad ette meg, és meglátjuk, mi lesz az ő álmaiból.

21. Meghallá pedig Rúben és megmenté őt kezökből, és monda: Ne üssük őt agyon.

1 Móz. 42,22.

22. És monda nékik Rúben: Ne ontsatok vért, vessétek őt ebbe a kútba, a mely itt a pusztában van, de kezet ne vessetek reá. Azért, hogy megszabadítsa őt kezökből, hogy visszavigye atyjához.

23. És lőn, a mint oda ére József az ő bátyjaihoz, letépték Józsefről az ő felső ruháját, a cifra ruhát, mely rajta vala.

24. És megragadák őt és beleveték a kútba; a kút pedig üres vala, nem vala víz benne.

25. Azután leülének kenyerezni, és felemelék szemeiket, és láták, hogy ímé egy Ismáelita karaván jó vala Gileádból, és azoknak tevéi visznek vala fűszerszámot, balzsamot és mirhát, menvén, hogy alávigyék Égyiptomba.

26. És monda Júda az ő atyjafiaiinak: Mi haszna, ha megöljük a mi atyánkfiát, és eltitkoljuk az ő vérét?

27. Jertek adjuk el őt az Ismáelitáknak, és ne tegyük reá kezünket, mert atyánkfia, vérünkéből való ő. És hallgatának rá az ő atyjafiai.

28. És menének arra Midiánita kereskedő férfiak, és kivonák és felhozák Józsefet a kútból, és eladák Józsefet az Ismáelitáknak húsz ezüstpénzen: azok pedig elvievék Józsefet Égyiptomba.

Zsolt. 105,17. , Csel. 7,9.

29. És visszatére Rúben a kúthoz, és ímé József nem vala a kútban, és megszagatá ruháit.

30. És megtére az ő atyjafiaihoz, és monda: Nincsen gyermek, és én, merre menjek én?

31. Akkor vevék a József felső ruháját, és leölének egy kecskebakot, és belemárták a felső ruhát a vérbe.

32. És elküldék a cifra ruhát, és elvievék atyjokhoz és mondának: Ezt találtuk, ismerd meg, fiad ruhája-é, vagy nem?

33. És megismeré azt, és monda: Fiam felső ruhája ez, fenevad ette meg őt, bizony széllyelszagatta Józsefet.

1 Móz. 44,28.

34. És megszagatá Jákób ruháit, és zsákba öltözék és gyászolá az ő fiát sokáig.

35. Felkelének pedig minden ő fiai, és minden ő leányai, hogy vigasztalják őt, de nem akara vigasztalódní, hanem monda: Sírva megyek fiamhoz a sírba; és siratá őt az atya.

1 Móz. 42,38.

36. A Midiániták pedig eladák őt Égyiptomba Pótifárnak, a Faraó főemberének, a testőrök főhadnagyának.

1 Móz. 39,1.

38.

1. És lőn abban az időben, hogy Júda elméne az ő atyjafiaitól, és betére egy Adullámbeli férfiúhoz, kinek neve Khira vala.

2. És meglátá ott Júda és Súah nevű Kanaánbeli férfiúnak leányát, és elvevé azt, és beméne hozzá.

1 Krón. 2,3.

3. És az fogada méhében és szüle fiat, és nevezé nevét Hérnek.

4. És ismét fogada méhében, s fiat szüle, és nevezé nevét Ónának.

5. Még egyszer szüle fiat, és nevezé nevét Sélának, és mikor azt szülé, Khezibben vala.

6. És vőn Júda az ő elsőszülött fiának Hérnek feleséget, ennek neve Thámár vala.

7. De Hér, Júdának elsőszülött fia gonosz vala az Úr szemei előtt, és megöle őt az Úr.

4 Móz. 26,19.

8. És monda Júda Ónának: Eredj be a te bátyád feleségéhez, és vedd feleségül mint sógor, és támaszsz magot bátyádnak.

9. Onán pedig tudja vala, hogy a magzat nem lesz az övé, azért valamikor az ő bátyja feleségéhez bemegy vala, földre vesztegeti vala el a magot, hogy bátyjának magot ne támaszson.

10. És gonoszságnak tetszék az Úr szemei előtt, a mit cselekszik vala, annakokáért megöle őt is.

11. És monda Júda Thámárnak, az ő menyének: Maradj özvegyen addig a te atyád házában, míg az én fiam Séla felnevekedik. Mert így gondolkodik vala: Netalán ez is meghal, mint az ő bátyjai. Elméne azért Thámár, és marada az ő atyja házában.

12. Sok idő múlva meghala Súa leánya, a Júda felesége. Júda pedig megvigasztalódék és elméne az ő juhainak nyíróihez, barátjával az Adullámbeli Khirával, Thimnába.

13. Hírül adák pedig Thámárnak mondván: Ím a te ipad Thimnába megy juhainak nyírására.

14. Leveté azért magáról özvegyi ruháját, elfátyolozá és beburkolá magát, és leüle Enajim kapujába, mely a Thimnába vezető úton van; mert látja vala, hogy felnevekedék Séla, és még sem adák őt annak feleségül.

15. Meglátá pedig őt Júda, és tisztátalan személynek gondolá, mivelhogy befedezte vala orczáját.

16. És hozzá tére az útra és monda: Engedd meg kérlek, hogy menjek be te hozzád, mert nem tudja vala, hogy az ő menyé az. Ez pedig monda: Mit adsz nékem ha bejössz hozzám?

17. És felele: Küldök néked az én nyájamból egy kecskefiat. És az monda: Adsz-e zálogot, míg megküldöd?

18. És monda: Micsoda zálogot adjak néked? És monda: Gyűrűdet, gyűrűd zsinórját és pálczádat, mely kezekben van. Oda adá azért néki, és beméne hozzá, és teherbe ejté.

19. Azután felkele és elméne, és leveté magáról a fányolt; és felvevé az ő özvegyi ruháját.

20. És megküldé Júda a kecskefiat az ő Adullámbeli barátjától, hogy visszavegye a zálogot az asszonytól, de nem találá azt.

21. És megkérde a helység férfiai, mondván: Hol van az a felavatott parázna nő, a ki Enajim mellett az útfélen vala? És azok mondanak: Nem volt erre felavatott parázna nő.

22. Visszatére tehát Júdához, és monda: Nem találám azt meg, a helység lakosai is azt mondák: Nem volt erre felavatott parázna nő.

23. És monda Júda: Tartsa magának, hogy csúffá ne legyünk; ímé én megküldöttem volt ezt a kecskefiat, te pedig nem találtad meg őt.

24. És lőn mintegy három hónap múlva, jelenték Júdának, mondván: Thámár a te menyed paráználkodott, és ímé terhes is a paráznaság miatt. És monda Júda: Vigyétek ki őt, és égettessék meg.

5 Móz. 22,23. , 5 Móz. 22,24.

25. Mikor pedig kivitetnék, elkülde az ő ipához, mondván: Attól a férfiútól vagyok terhes, a kiéi ezek. És mondá: Ismerd meg, kérlek, kié e gyűrű, e zsinór, és e pálcza.

1 Móz. 38,18.

26. És megismeré Júda és monda: Igazabb ő nálamnál, mert bizony nem adám őt az én fiamnak Sélának; de nem ismeré őt Júda többé.

1 Móz. 38,11.

27. És lőn az ő szülésének idején, ímé kettősök valának az ő méhében.

1 Krón. 2,4.

28. És lőn, hogy szülése közben az egyik kinyújtá kezét, és fogá a bába és a veres fonalat köte reá, mondván: Ez jött ki először.

29. De lőn, hogy a mikor visszavoná kezét, ímé az ő testvére jöve ki. és monda a bába: Hogy törtél te magadnak rést? Azért nevezé nevét Pérecznek.

Mát. 1,3.

30. És után kijöve az ő testvére kinek veres fonál vala kezén; és nevezé nevét Zerákhnak.

39.

1. József pedig aláviteték Égyiptomba és megvevé őt az Ismáelitáktól, kik őt oda vitték vala, egy égyiptomi ember Pótifár, a Faraó főembere, a testőrök főhadnagya.

1 Móz. 37,28.

2. És az Úr Józseffel vala, és szerencsés ember vala és az ő égyiptomi urának házában vala.

1 Móz. 39,21. , Csel. 7,9.

3. Látá pedig az ő ura, hogy az Úr van ő vele, és hogy valamit cselekszik, az Úr mindent szerencséssé tesz az ő kezében:

4. Kedvessé lőn azért József az ő ura előtt, és szolgál vala néki; és háza felvigyázójává tevé, és mindenét, a mije vala, kezére bízá.

5. És lőn az időtől fogva, hogy házának és a mije volt, mindenének gondviselőjévé tevé, megáldá az Úr az égyiptomi embernek házát Józsefért; és az Úr áldása vala mindenén, a mije csak volt a házban és a mezőn.

6. Mindent azért valamije vala József kezére bízta; semmire sem vala gondja mellette, hanem ha az ételre, melyet megesszik vala. József pedig szép termetű és szép arcú vala.

7. És lőn ezek után, hogy az ő urának felesége Józsefre veté szemeit, és monda: Hálj velem.

8. Ő azonban vonakodék s monda az ő ura feleségének: Ímé az én uramnak én mellettem semmi gondja nincs az ő háza dolgaira, és a mije van, mindenét az én kezemre bízta.

9. Senki sincs nálamnál nagyobb az ő házában; és tőlem semmit sem tiltott meg, hanem csak téged, mivelhogy te felesége vagy; hogy követhetném hát el ezt a nagy gonoszságot és hogyan vétkezném az Isten ellen?

10. És lőn, hogy az asszony mindennap azt mondogatá Józsefnek, de ő nem hallgata reá, hogy vele háljon és vele egyesüljön.

11. Lőn azért egy napon, hogy valami dolgát végezni a házba beméne, és a háznép közül senki sem vala ott benn a házban,

12. És megragadá őt ruhájánál fogva, mondván: Hálj velem. Ő pedig ott hagyá a ruháját az asszony kezében és elfuta és kiméne.

13. És mikor látja vala az asszony, hogy az a maga ruháját az ő kezében hagyta, és kifutott:

14. Összehívá a háznépet és szóla hozzájuk, mondván: Lássátok, héber embert hozott hozzánk, hogy megcsúfoljon bennünket. Bejött hozzám, hogy velem háljon, s én fenszóval kiálték.

15. És lőn, a mint hallja vala, hogy fenszóval kezdék kiáltani, ruháját nálam hagyá és elfuta és kiméne.

16. Megtartá azért az ő ruháját magánál, míg az ő ura haza jöve.

17. S ilyen szókkal szóla hozzá, mondván: Bejöve hozzám a héber szolgál, a kit ide hoztál, hogy szégyent hozzon reám.

18. És mikor fenszóval kezdtem kiáltani, ruháját nálam hagyá és kifuta.

19. És lőn, a mint hallja az ő ura az ő feleségének beszédeit, melyeket néki beszélt, mondván: Ilyesmiket tett velem a te szolgálád; haragra gerjede.

20. Vevé azért Józsefet az ő ura és veté őt a tömlöczbe, melyben a király foglyai valának fogva, és ott vala a tömlöczben.

Zsolt. 105,18.

21. De az Úr Józseffel vala, és kiterjeszté reá az ő kegyelmességét és kedvessé tevé őt a tömlöcztartó előtt.

Csel. 7,9.

22. És a tömlöcztartó mind azokat a foglyokat, kik a tömlöczben valának, József kezébe adá, úgyhogy a mi ott történik vala, minden ő általa történék.

23. És semmi gondja nem vala a tömlöcztartónak azokra, melyek keze alatt valának, mivelhogy az Úr vala Józseffel, és valamit cselekszik vala, az Úr szerencséssé teszi vala.

40.

1. És lőn ezekután, hogy az egyiptomi király pohárnoka és sütőmestere vétkezének az ő urok ellen, az egyiptomi király ellen.
2. Megharaguvék azért a Faraó az ő két főemberére, a főpohárnokra, és a fősütőmesterre.
3. És fogságba vetteté azokat a testőrök főhadnagyának házában levő tömlöczbe, arra a helyre, ahol fogva vala József.
4. A testőrök főhadnagya pedig Józsefet rendelé melléjük és szolgálá nékik. És jó ideig valának fogságban.
5. És az egyiptomi király pohárnoka és sütőmestere, a kik a tömlöczben fogva valának, látának álmot mindketten; mindegyik külön álmot, azon egy éjjel, mindegyik az ő álmának értelme szerint.
6. És beméne hozzájuk József reggel, látá, hogy ímé bánkódnak vala.
7. És megkérde a Faraó főembereit, a kik az ő ura házában vele együtt fogva valának, mondván: Miért oly komor ma a ti orczátok?
8. És mondanak néki: Álmot láttunk és nincsen a ki megfejtse azt. És monda nékik József: A megfejtés nem Isten dolga-é? mondjátok el, kérlek, nékem.
9. Elbeszélé azért a főpohárnok az ő álmát Józsefnek, és monda néki: Álmomban ímé egy szőlőtő vala előttem;
10. És a szőlőtőn három szál vessző vala, s alighogy bimbózáék, virágozáék, és gerézdjei megérlelék a szőlőszemeket.
11. A Faraó pohara pedig az én kezemben vala, és én vevém a szőlőszemeket és facsarám a Faraó poharába, és adom vala a poharat a Faraó kezébe.
12. És monda néki József: Ez annak a megfejtése: a három vesszőszál, három nap.
13. Harmadnap múlva a Faraó felmagasztalja a te fejedet, és visszahelyez téged hivatalodba, és adod a Faraó kezébe az ő poharát, az elébbi tisztet szerint, mikor az ő pohárnokja valál.
14. Csakhogy azután megemlékezzél rólam, mikor néked jól lesz dolgod, és cselekedjél, kérlek, irgalmasságot velem, emlékezzél meg rólam a Faraó előtt és szabadíts meg engem e házból.
15. Mert lopva hoztak el engem a héberék földéről, és itt sem cselekedtem semmit, hogy tömlöczbe vessenek.
16. És látá a fősütőmester, hogy jól magyaráz vala és monda Józsefnek: Álmodtam én is, hogy ímé három kosár kalács vala fejemen.
17. A felső kosárban pedig valának a Faraónak mindenféle süteményei, és a madarak eszik vala azokat a kosárból, az én fejemről.
18. És felele József és monda: Ez annak a magyarázatja: a három kosár, három nap.
19. Harmadnap múlva fejedet véteti a Faraó és fára akasztat fel téged, és a madarak leeszik rólad húsodat.
20. S lőn harmadnapon a Faraó születése napja, és vendégséget szerze minden ő szolgálainak, s akkor a főpohárnokot és a fősütőmestert is fölvevé szolgálai közé.
21. És a főpohárnokot visszahelyezé pohárnokságába, és nyújtotta a poharat a Faraó kezébe.
22. A fősütőmestert pedig felakasztatá; a miképen magyarázta vala nékik József.
23. És nem emlékezek meg a főpohárnok Józsefről, hanem elfelejtkezék róla.

41.

1. Lőn pedig két esztendő múltván, hogy a Faraó álmot láta, s ímé áll vala a folyóvíz mellett.
2. És ímé a folyóvízből hét szép és kövér tehén jó vala ki, és legel vala a nádasban.
3. S ímé azok után más hét tehén jó vala ki a folyóvízből, rútak és ösztövérek, és oda állanak vala ama tehének mellé a folyóvíz partján.
4. És elnyelék a rút és ösztövér tehének a hét szép és kövér tehenet; és felserkene a Faraó.
5. És elaluvék és másodsor is álmot láta, és ímé hét gabonafej nevededik vala egy száron, mind teljes és szép.
6. És ímé azok után hét vékony s keleti szélről kiszáradt gabonafej nevededik vala.
7. És elnyelék a vékony gabonafejek a hét kövér és teljes gabonafejet. És felserkene a Faraó, és ímé álmot vala.
8. Reggelre kelvén, nyugtalanokodék lelkében, elkülde azért és egybehivatá Egyiptom minden jövőmondóját, és minden bölcsét és elbeszélé nékik a Faraó az ő álmát, de senki sem vala, ki azokat megmagyarázta volna a Faraónak.
9. Szóla azért a főpohárnok a Faraónak, mondván: Az én bűneimről emlékezem e napon.

10. A Faraó megharagudt vala az ő szolgálaira, és fogságba vettetett vala engem a testőrök főhadnagyának házába, engem és a főszűtmestert.

11. És álmodtunk egy éjjel, én is, az is; mindegyikünk a maga álmának értelmét szerint álmodta.

1 Móz. 40,5.

12. És vala velünk ott egy héber ifjú, a testőrök főhadnagyának szolgálója; elbeszélte nekünk vala neki, és ő megfejté nekünk a mi álmainkat; mindegyikünknek az ő álma szerint fejté meg.

13. És lőn, hogy a miképen megfejté nekünk, úgy lőn: engem visszahelyezte hivatalomba, amazt pedig felakasztatá.

14. Elküldé azért a Faraó és hívatá Józsefet, és hamarsággal kihozák őt a tömlöczből, és megborotválkozik, ruhát váltá és a Faraóhoz méne.

Zsolt. 105,20.

15. És monda a Faraó Józsefnek: Álmodtunk és nincs a ki megmagyarázza azt: Én pedig azt hallottam rólad beszélni, hogy ha meghallod az álmodat, meg is magyarázod azt.

16. És felele József a Faraónak, mondván: Nem én, Isten jelenti meg, a mi a Faraónak javára van.

17. Mondá azért a Faraó Józsefnek: Álmodtam ímé állók vala a folyóvíz partján.

18. És ímé a folyóvízből hét kövér és szép tehén jó vala ki, és legel vala a nádasban.

19. S ímé azok után más hét tehén jó vala ki, nagyon ösztövérek, rútak és hitványak; egész Égyiptom földén nem láttam azokhoz hitványságra hasonlókat.

20. És elnyelék az ösztövék és rút tehén, az előbbi hét kövér tehenet.

21. És azok gyomrukban valának, de nem tetszik vala meg, hogy gyomrukban volnának, mert külsejük oly rút vala, mint az előtt. És felszerkenék.

22. És láttam álmodtam, és ímé hét gabonafaj nevedik vala egy száron, mind teljes és szép.

23. És ímé hét összeaszott, vékony, keleti szélről kiszáradt gabonafaj nevedik vala azok után,

24. És elnyelék a vékony gabonafajek a hét szép gabonafajeket. És elmondám az írástudóknak, de senki sincs, a ki megmagyarázza nekem.

25. És monda József a Faraónak: A Faraó álma egy és ugyanaz; a mit Isten cselekedni akar, azt jelentette meg a Faraónak.

26. A hét szép tehén, hét esztendő, a hét szép gabonafaj az is hét esztendő; az álom egy és ugyanaz.

27. A hét ösztövék és rút tehén pedig, melyek amazok után jöttek ki, az is hét esztendő, és a hét vékony, keleti szélről kiszáradt gabonafaj, az az éhségnek hét esztendeje.

28. Ez az a mit mondanék a Faraónak, hogy a mit Isten cselekedni akar, megmutatta a Faraónak.

29. Ímé hét esztendő jó, és nagy bőség lesz egész Égyiptomban.

30. Azok után pedig következik az éhség hét esztendeje, s minden bőséget elfelejtenek Égyiptom földén, és megemésztik az éhség a földet.

31. És nem ismerik meg az előbbi bőség e földön az utána következő éhség miatt, mert igen nagy lesz.

32. Hogy pedig a Faraó álma kettős, kétszeres vala, onnan van, mert Istennél elvégzett dolog ez, és siet az Isten azt véghez vinni.

33. Most azért szemeljen ki a Faraó egy értelmes és bölcs férfit, és tegye Égyiptom földén gondviselővé.

34. Cselekedje ezt a Faraó és rendeljen tisztartókat az országnak, és szedjen ötödöt Égyiptom földén a hét bő esztendőben.

35. És takarítsák be a következő jó esztendők minden termését, és gyűjtsenek gabonát a Faraó keze alá, élelműl a városokban, és tartsák meg,

36. És legyen az élelem tartalékban az ország számára az éhség hét esztendejére, melyek elkövetkeznek Égyiptom földre, hogy el ne vesszen e föld az éhség miatt.

37. És tetszék e beszéd a Faraónak és minden ő szolgálóinak.

38. Mondá azért a Faraó az ő szolgálóinak: Találhatnánk-e ehhez hasonló férfit, a kiben az Isten lelke van?

39. És monda a Faraó Józsefnek: Mivelhogy Isten mind ezeket neked jelentette meg, nincs hozzád fogható értelmes és bölcs ember.

40. Te légy az én házamon főgondviselő, és minden népem a te szavadra hallgasson, csak a királyi szék tesz engem nálad nagyobbá.

Zsolt. 105,20. , Zsolt. 105,22. , Csel. 7,10.

41. Mondá továbbá a Faraó Józsefnek: Ímé fejedelemmé tettelek az egész Égyiptom földén.

42. És levéve a Faraó a maga gyűrűjét kezéről, és adá azt József kezére; és felöltözteté őt drága gyolcs ruhába, és aranylánczot tón az ő nyakába.

43. És meghordoztatá őt az ő második szekeren, és kiáltják vala ő előtte: Térdet hajtsatok! Így tevő őt fejedelemmé az egész Égyiptom földén.
44. És monda a Faraó Józsefnek: Én vagyok a Faraó, de te nálad nélkül senki se kezét, se lábát fel ne emelhesse egész Égyiptom földén.
45. És nevezé a Faraó József nevét Czafenát-Pahneákhnak, és adá néki feleségül Aszenáthot, Potiferának On papjának leányát. És kiméne József Égyiptom földére.
46. József pedig harmincz esztendő s vala, mikor a Faraó előtt, az égyptomi király előtt álla. Kiméne tehát József a Faraó elől, és bejárá az egész Égyiptom földét.
47. És a föld a hét bő esztendő alatt tele marokkal ontá a termést.
48. És összegyűjté a hét esztendőnek minden eleségét, mely vala Égyiptom földén, és a városokba takarítá az élelmet, minden városba a körülte levő határ élelmét takarítá be.
49. És felhalmozá József a gabonát, mint a tenger fővénye, igen sokat, annyira, hogy megszűntek azt számba venni, mivelhogy száma nem vala.
50. Józsefnek pedig születék két fia az éhség esztendejének eljötté előtt, kiket szüle néki Aszenáth, Potiferának az On papjának leánya.

1 Móz. 48,5.

51. És nevezé József az elsőszülöttnek nevét Manassénak: mert úgymond, elfelejteté én velem isten minden én vesződségemet, és az én atyámnak egész házát.
52. A másodiknak nevét pedig nevezé Efraimnak: mivel, úgymond, megsaporított engem Isten az én nyomorúságomnak földén.
53. Eltele tehát a bőség hét esztendeje, a mely vala Égyiptomnak földjén.
54. és elkezdődék az éhség hét esztendeje, mint megmondotta vala József; és lón éhség minden országban; de Égyiptom földén mindenütt vala kenyér.

Zsolt. 105,16. , 1 Móz. 45,6.

55. De megéhezék egész Égyiptom földe is, és kenyérért kiált vala a nép a Faraóhoz. - Monda pedig a Faraó mind az Égyiptombelieknek: Menjetez Józsefhez, és a mit mond néktek, azt míveljétek.
56. És az éhség mind az egész földön vala. Akkor mind megnyitá József a gabonás házakat, és árulja vala az Égyiptombelieknek; mert nagyobbodik vala az éhség Égyiptom földén.
57. És mind az egész föld Égyiptomba megy vala Józsefhez gabonát venni; mert nagy vala az éhség az egész földön.

42

1. És látá Jákób, hogy van gabona Égyiptomban és monda Jákób az ő fiainak: Mit néztek egymásra?
2. És monda: Ímé hallom hogy Égyiptomban van gabona; menjetez le oda, és vegyetez onnan nekünk gabonát, hogy éljünk, és ne haljunk meg.

Csel. 7,12.

3. Leméne azért József tíz bátyja Égyiptomba gabonát venni.
4. De Benjámint a József öcscsét nem bocsátá el Jákób az ő bátyjaival; mert mondá: Netalán veszedelem érhetné.
5. Elmenének tehát Izráel fiai gabonát venni az oda menőkkel együtt, mert éhség vala Kanaán földén.
6. József pedig az ország kormányzója vala, és ő árulja vala a gabonát a föld minden népének. Eljutának azért a József bátyjai, és arczczal a földre borúlának ő előtte.

1 Móz. 37,7.

7. Amint meglátá József az ő bátyjait, megismeré őket, de idegennek mutatá magát hozzájuk, és kemény beszédekkel szóla nekik, mondván: Honnan jöttetek? Azok pedig mondának: Kanaán földéről jöttünk eleséget venni.
8. Megismeré pedig József az ő bátyjai, de azok nem ismerék meg őt.
9. És megemlékezék József az álmokról, a melyeket azok felől álmodott vala. És monda nekik: Kémek vagytok ti, kik azért jöttetek, hogy az ország védetlen részeit meglássátok.

1 Móz. 37,5. , 1 Móz. 37,7. , 1 Móz. 37,9.

10. És mondának néki: Nem uram, hanem eleséget venni jötték a te szolgálaid.
11. Mi mindnyájan egy ember fiai vagyunk: igaz emberek vagyunk. Soha nem voltak kémek a te szolgálaid.
12. Ismét monda: Nem úgy van, hanem azért jöttetek, hogy az ország védetlen részeit meglássátok.

13. Amazok mondának: Mi, te szolgálaid, tizenketten vagyunk testvérek, egy embernek fiai, Kanaán földén; és ímé legkisebbikünk most atyánknál van, egyikünk pedig nincsen meg.
14. József pedig monda nékik: Úgy van a mint néktek mondtam: kémek vagytok.
15. Ezzel lesztek próbára téve: Úgy éljen a Faraó, hogy ki nem mentek innen, míg ide nem jó a ti legkisebbik atyátokfia.
16. Küldjete el közületek egyet, hogy hozza ide testvéreteket; ti pedig fogva lesztek. Így lesz próbára téve beszédeitek, hogy igaz járatban vagytok-é vagy nem? Úgy éljen a Faraó, hogy ti kémek vagytok.
17. Annakokáért fogságban tartá őket harmadnapig.
18. Harmadnap pedig monda nékik József: Ezt cselekedjétek, hogy éljete; az Istent én is félem.
19. Ha igaz emberek vagytok, maradjon fogva egyik testvéreteket a ti tömlöczötökben, ti pedig menjete el, vigyete gabonát házaitok szükségére.
20. Legkisebbik atyátokfiát pedig hozzátok én hozzám, akkor igazolva lesznek beszédeitek és nem haltok meg. És aképen cselekedének.

1 Móz. 43,5.

21. És mondának egymásnak: Bizony vétkezünk mi a mi atyánkfia ellen, a kinek láttuk lelki szorongását, mikor nekünk könyörög vala, de hallgattunk reá; azért következett reánk ez a nyomorúság.
22. Rúben pedig felele nékik, mondván: Avagy nem mondtam-é néktek, hogy ne vétkezete a gyermek ellen, de ti nem hallgattatok reám. És ímé vérét is keresik rajtunk!

1 Móz. 37,21. , 1 Móz. 37,22.

23. És nem tudják vala ők, hogy József érti őket, mert tolmács vala közöttük.
24. És elfordula tőlük és síra: Azután hozzájuk fordula és szóla nékik, és visszatartá közülök Simeont, és szemök láttára megkötözteté őt.
25. És parancsola József, hogy töltsék meg edényeiket gabonával, és tegyék vissza pénzöket mindeniknek az ő zsákjába, és hogy adjanak nékik enni valót az útra; és így cselekedének velök.
26. És felveték gabonájokat szamaraikra és elmenének onnan.
27. És egyik kioldá zsákját, hogy abrakot adjon a szamarának a szálláson és meglátá az ő pénzét, hogy ímé zsákja szájában van az.
28. És monda az ő atyjafiainak: Visszatették az én pénzemet, és ímé a zsákomban van. Akkor megrettene szívök, és remegve mondának egymásnak: Micsoda ez, a mit Isten cselekedett velünk?
29. És eljutának atyjokhoz Jákóbbhoz Kanaán földére és mindazt elbeszélék néki a mi velök történt vala, mondván:
30. Az a férfiú, annak a földnek ura, keményen szóla nekünk, és úgy bánt velünk, mintha az országot kémléltük volna.
31. És mondánk néki: Igaz emberek vagyunk, soha nem voltunk mi kémek.
32. Tizenketten vagyunk atyafiai, a mi atyánknak fiai, egyikünk nincs meg, legkisebbikünk pedig most atyánkkal van Kanaán földén.
33. És monda nekünk az a férfiú, annak a földnek ura: Erről ismerem meg, hogy igaz emberek vagytok: egyik atyátokfiát hagyjátok nálam, a házaitok szükségére valót vigyete, és menjete el;
34. És hozzátok hozzám a ti legkisebbik atyátokfiát, akkor megtudom, hogy nem vagytok kémek, hanem igaz emberek; akkor visszaadom néktek a ti atyátokfiát, és ebben az országban kereskedhete.
35. És lón a mint zsákjaikat kiüresíték, ímé az ő csomó pénze mindeniknek zsákjában vala. A mint látták az ő csomó pénzeiket ők és az ő atyjok, megfélemlének.

1 Móz. 42,25.

36. És monda nékik az ő atyjok Jákób: Megfosztotok engem gyermekeimtől; József nincsen, Simeon sincsen. Benjamint is elviszete? mindez engem ér!
37. Akkor szóla Rúben az ő atyjának, mondván: az én két fiamat öld meg, ha meg nem hozom őt néked. Bíz az én kezemre őt, és én visszahozom néked.
38. Az pedig monda: Nem megy le oda az én fiam ti veletek, mert az ő bátyja megholt és ő maga maradt meg; ha veszedelem érné őt az úton, a melyen elmentek, ősz fejemet búba borítva bocsátanátok le a koporsóba.

43.

1. Az éhség pedig elhatalmazott vala az országon.

2. És lőn mikor fogytán vala az eleség, melyet Égyiptomból hoztak vala, monda nékik az ő atyjok: Menjetek el ismét, vegyetek nékünk egy kevés eleséget.
3. És felele néki Júda, mondván: Erősen fogadkozék az a férfiú, mondván: Szíнем elé ne kerüljeteк, ha veleteк nem lesz a ti atyátokfia.
4. Ha azért elbocsátod velünk a mi öcsénket, elmegyünk, és veszünk néked eleséget;
5. Ha pedig el nem bocsátod, nem megyünk, mert az a férfiú megmondá nékünk: Szíнем elé ne kerüljeteк, ha a ti atyátokfia veleteк nem lesz.

1 Móz. 42,20.

6. És monda Izráel: Miért cselekedteteк gonoszul velem, hogy megmondátok annak a férfiúnak, hogy még van egy öcséteк?
7. Azok pedig mondának: Nagyon tudakozódeк az a férfiú felőlünk és nemzetségünk felől, mondván: Él-é még atyátok? van-é még testvéreteк? És mi kérdéseizeк képest feleltünk néki. Avagy tudhattuk-é mi, hogy azt mondja: Hozzátok ide a ti atyátokfiát?
8. És monda Júda Izráelnek, az ő atyjának: Bocsásd el azt a fiút én velem, és mi azonnal felkelünk és elmegyünk, hogy éljünk és meg ne haljunk se mi, se te, se a mi gyermekeink.
9. Én leszek kezes érette, az én kezemből kérd elő. Ha vissza nem hozom őt hozzád, és elődbe nem állítom őt, mind éltig bűnös legyek előtтеd.
10. Bizony ha nem késlekedünk vala, ez ideig már kétszer is megjöhattünk volna.
11. És monda nékik Izráel az ő atyjok: Ha csakugyan így kell lenni, akkor ezt cselekedjeteк: Vegyetek e föld válogatott gyümölcseiből a ti edényeiteкbe, és vigyetek ajándéкот annak a férfiúnak; egy kevés balzsamot, egy kevés mézet, fűszerszámokat, mirhát, diót, mandulát.
12. Pénzt pedig két annyit vigyetek magatokkal, sőt a mely pénzt meghoztatok a ti zsákjaitok szájában, azt is vigyetek vissza magatokkal, talán tévedés ez.
13. Öcséteket is vegyetek, keljeteк fel és menjeteк vissza ahhoz a férfiúhoz.
14. A mindenható Isten pedig engedje, hogy kedvet találjateк annál a férfiúnál, és bocsássa vissza ti veleteк a másik atyátokfiát, és Benjámint. Én pedig ha megfosztottnak kell lennem, hadd legyek megfosztva.
15. Vevék azért a férfiak azt az ajándéкот, és vevének kétannyi pénzt az ő kezökbe, és Benjámint, és felkelének és alámenének Égyiptomba, és megállának József előtt.
16. A mint meglátá József ő velök Benjámint, monda az ő háza gondviselőjének: Vidd be azokat az embereket a házba, és ölj barmot, s készítsd el, mert velem ebédelnek ez emberek ma délben.
17. És az a férfiú aképen cselekedék, amint József parancsolta vala, és bevivé az a férfiú azokat az embereket a József házába.
18. És megfélemlének azok az emberek, a miért bevivé őket a József házába, és mondának: A pénzért hozattatánk ide be, mely először a mi zsákjainkba tétetett volt, hogy reánk rohanjon, megtámadjon és minket rabszolgákká tegyen a mi szamarainkkal együtt.
19. És járulának József házának gondviselőjéhez, és szólának néki a ház ajtajában.
20. És mondának: Kérünk uram! Ennekelőtte alájöttünk vala eleséget venni.

1 Móz. 42,3. , 1 Móz. 42,5.

21. És lőn mikor éjjeli szállásra jutánk és kioldjuk vala a mi zsákjainkat: ímé mindenikünknek pénze az ő zsákjának szájában vala, tulajdon pénzünk teljes mértéke szerint; és visszahoztuk azt magunkkal.
22. De más pénzt is hoztunk le magunkkal eleséget venni; nem tudjuk ki tette a mi pénzünket zsákjainkba.
23. És monda: Legyetek békén, ne féljeteк; a ti Istenteк és a ti atyátok Istene adta nékteк azt a kincset zsákjaitokba; pénzeteк az én kezemhez jutott. És kihozá hozzájok Simeont.
24. Bevivé azután a férfiú azokat az embereket a József házába, és vizet hozata, és megmosák lábaikat, és abrakot is ada az ő szamaraiknak.
25. Őк pedig elkészíték az ajándéкот mire József délben megjöve; mert megértették vala, hogy ott ebédelnek.
26. Mikor József haza jöve, bevivé néki az ajándéкот, mely kezökben vala, a házba, és leborulának előtte a földig.

1 Móz. 37,7. , 1 Móz. 37,9.

27. És kérdezősködeк egészségök felől, s monda: Egészségben van-é a ti vén atyátok, a kiről nékem szóltateк? él-é még?
28. Azok pedig mondának: Egészségben van a te szolgád, a mi atyánk még él. És meghajták magokat és leborulának.

29. És felemelé szemeit és látá Benjámint az ő atyjafiát, az ő anyjának fiát, és monda: Ez-é a ti legkisebbik atyátokfia, a ki felől nékem szóltatok vala? És ismét monda: Az Isten légyen hozzád kegyelmes, fiam!

1 Móz. 42,13.

30. Akkor elsieté onnan József, mert felgerjede szíve az ő öcscse iránt, és erőlteti vala a sírás, beméne azért szobájába, és ott síra.

1 Móz. 45,2.

31. Azután megmosá orcáját, és kiméne, és megtartóztatá magát, és monda: Hozzatok enni valót.

32. És elhozák néki külön, azoknak is külön, és az Égyiptombelieknek is, kik vele esznek vala, külön: Mert nem ehettek az Égyiptombeliek együtt a héberekkel, mert utálatos az az Égyiptombeliek előtt.

33. Leülének azért ő előtte, az elsőszülött az ő elsőszülöttsége szerint, és a fiatalabb az ő fiatalága szerint. És az emberek álmétkodva nézének egymásra.

34. Ő pedig részt juttata azoknak maga elől és a Benjámín része ötszörte nagyobb vala mindnyájok részénél. És ivának és megittasodának ő nála.

44.

1. Azután parancsola József az ő háza gondviselőjének, mondván: Töltsd meg ez embereknek zsákjait eleséggel a mennyit elvihetnek; és mindeniknek pénzét tedd zsákja szájába.

2. Az én poharamat pedig, az ezüst poharat, tedd a legkisebbik zsákjának szájába gabonájának árával együtt. És az József beszéde szerint cselekedék, a mint beszélt vala.

3. Reggel virradatkor, elbocsáttatának azok az emberek, szamaraikkal együtt.

4. Kimenének a városból, de nem messze haladhatának, a mikor monda József az ő háza gondviselőjének: Kelj fel, siess utánuk azoknak az embereknek és ha eléred őket, mondd nékik: Miért fizettetek gonosszal a jó helyébe?

5. Avagy nem abból iszik-é az én uram? és abból szokott jövendőlni! Gonoszul cselekedtetek, a mit cselekedtetek!

6. És utóléré őket, és ilyen szavakkal szóla nékik.

7. Azok pedig mondának néki: Miért szól az én uram ilyen szavakkal? Távol legyen szolgáláidtól, hogy ilyen dolgot cselekedjenek.

8. Ímé a pénzt, melyet zsákjaink szájában találtunk vala, meghoztuk néked Kanaán földéről; hogy loptunk volna hát urad házából ezüstöt vagy aranyat?

9. A kinél megtaláltatik a te szolgálid közül, haljon meg az; sőt mi is szolgálai leszünk uramnak.

10. És monda: Mostan is legyen beszédetek szerint: a kinél megtaláltatik, az légyen nékem szolgálom, ti pedig mentek legyetek.

11. És sietének és leraká kiki az ő zsákját a földre, és kioldá kiki az ő zsákját.

12. És keresgéle; a legnagyobbikon kezdé s a legkisebbiken végezé, és megtalálá a poharat a Benjámín zsákjában.

13. Azok pedig meghasogaták ruhájokat, és kiki megterhelé a maga szamarát, és visszatérének a városba.

14. És beméne Júda és az ő atyjafiai a József házába, és ki még ott vala és földre esének előtte.

15. És monda nékik József: Mi dolog ez a mit cselekedtetek? Avagy nem tudjátok-é hogy az ilyen magamféle ember jövendőlni tud?

16. És monda Júda: Mit mondhatunk az én uramnak? Mit szóljunk és mivel igazoljuk magunkat? Az Isten büntetése utólérte szolgáláidat. Ímé mi az én uram szolgálai vagyunk, mond mi, mind az, a kinek kezében a pohár találtatott.

17. Ő pedig monda: Távol legyen tőlem, hogy azt cselekedjem: az a kinek kezében találtatott a pohár, az légyen nékem szolgálom, ti pedig békességgel menjetek el a ti atyátokhoz.

18. De Júda hozzá járula és monda: Kérlek, uram, hadd szólhasson egy szót uram fülébe a te szolgálád, és ne gerjedjen fel haragod a te szolgálád ellen; mert hasonló vagy te a Faraóhoz.

19. Az én uram kérdezte vala az ő szolgálit, mondván: Van-é atyátok, vagy testvéretek?

20. Akkor mi azt felelénk az én uramnak: Van egy vén atyánk, és egy kis gyermek, a ki az ő vénségében lett; és ennek bátyja megholt, és csak ő maga maradt az ő anyjától, és az ő atyja szereti őt.

21. És azt mondád a te szolgáláidnak: Hozzatok én hozzám azt, hogy szemeimet reá vessem.

22. És mondánk az én uramnak: Nem hagyhatja el az a fiú az ő atyját; mert ha elhagyja atyját, meghal az.

23. És ezt mondád a te szolgálidnak: Ha a ti legkisebbik atyátokfia el nem jó veletek, színem elé se kerüljetekek többé.

1 Móz. 42,20.

24. Mikor azért felmenénk a te szolgálidhoz, az én atyámhoz és tudtul adtuk vala néki az én uramnak beszédét;

25. És monda a mi atyánk: Menjetekek vissza, és vegyetekek nekünk egy kevés eleséget.

26. És mondánk: Nem mehetünk le; ha a mi legkisebbik atyánkfia velünk lesz, akkor lemegyünk; mert nem mehetünk ama férfiú színe elé, ha a mi legkisebbik atyánkfia velünk nem lesz.

27. És monda a te szolgálid, az én atyám, nekünk: Ti tudjátok hogy az én feleségem nekem csak két fiat szült.

28. Az egyik kiméne tőlem, és azt mondom vala: bizonyára fenevad szaggatta széllyel és attól fogva nem láttam őt.

1 Móz. 37,33.

29. Ha ezt is elviszitekek szemeim elől, s veszedelem találja érni, akkor az én ősz fejemet keserűségtől borítva bocsátjátok alá a koporsóba.

1 Móz. 42,38.

30. Ha tehát most visszamenéndek a te szolgálidhoz, az én atyámhoz, és e fiú nem lesz velünk, mivelhogy annak lelke ennek lelkéhez van nőve,

31. Ha meglátja, hogy nincs meg a gyermek, meghal, s akkor a te szolgálid, a te szolgálidnak, a mi atyánkknak ősz fejét búba borítva bocsátják alá a koporsóba.

32. Mivel a te szolgálid e fiúért az ő atyjánál kezes lett, mondván: Ha vissza nem hozom őt hozzád, mind éltig bűnös legyek az én atyám előtt.

1 Móz. 43,9.

33. Hadd maradjon azért e gyermek helyébe a te szolgálid, az én uramnak szolgáljáú; e gyermek pedig menjen fel az ő bátyjaival.

34. Mert mimódon mehetnék én fel atyámhoz, ha e gyermek velem nem lenne, a nélkül, hogy ne lássam a nyomorúságot, mely atyámat érné?

45.

1. És nem tartóztathatá magát tovább József mindazok előtt, kik körülötte állának és felkiálta: Vezessetekek ki minden embert mellőlem. És nem marada senki nála, mikor megismerteté magát József az ő atyjafiaival.

2. És hangos sírásra fakada, úgy hogy meghallák az Égyiptombeliek, és meghallá a Faraó háznépe is.

1 Móz. 45,16.

3. És monda József az ő atyjafiainak: Én vagyok József, él-e még az én atyám? És nem felelhetének néki az ő atyjafiai, mert megrettentekek vala tőle.

4. Mondá azért József az ő atyjafiainak: Jőjetekek közelebb hozzám! És közelebb menének. Akkor monda: Én vagyok József, a ti testvéretekek, kit eladtatok vala Égyiptomba.

Csel. 7,13.

5. És most ne bánkódjatekek, és ne bosszankodjatekek azon, hogy engem ide eladtatok; mert a ti megmaradástokért küldött el engem Isten ti előttetekek.

1 Móz. 50,20., 1 Móz. 50,21.

6. Mert immár két esztendeje, hogy éhség van e földön, de még öt esztendő van hátra, melyben sem szántás, sem aratás nem lesz.

1 Móz. 41,54.

7. Az Isten küldött el engem ti előttetekek, hogy míveljem a ti megmaradásotokat e földön, és hogy megmenthesselek titeket nagy szabadítással.

8. Nem ti küldöttetekek azért engem ide, hanem az Isten, ki engem a Faraó atyjává tett, és egész házának urává, és Égyiptom egész földének fejedelmévé.

9. Siessetekek és menjetekek fel atyámhoz és mondjátok néki: Ezt mondja a te fiad József: Az Isten engem egész Égyiptomnak urává tett, jőjj le én hozzám, ne késsél.

10. És Gósen földén lakozol, és én hozzám közel leszesz, mind te, mind fiaid, mind fiaidnak fiai, juhaid, barmaid, és mindened, a mid van.

11. És eltartalak ott téged, mert még öt esztendei éhség lesz, hogy tönkre ne juss te, és házadnépe, és semmi, a mid van.

12. És ímé a ti szemeitek látják, és az atyámfiának Benjáminnak szemei, hogy az én szám szól hozzátok.
13. Beszéljétek hát el atyámnak minden én dicsőségemet Égyiptomban, és mindazt, a mit láttatok. És siessetek s hozzátok ide az én atyámat.

Csel. 7,14.

14. És nyakába borúla az ő öccsének Benjáminnak és síra; Benjámín is síra az ő nyakán.
15. És megcsókolá mind az ő testvéreit és síra ő rajtok; azután beszédbe ereszkedének vele az ő testvérei.
16. És eljuta a hír a Faraó házába is, mondván: Eljöttek a József atyjafiai; és tetszék e dolog mind a Faraónak, mind az ő szolgálainak.

1 Móz. 45,2.

17. És monda a Faraó Józsefnek: Mondd meg a te atyádfiainak: Ezt cselekedjétek: Terheljétek meg a ti barmaitokat, és eredjétek, menjétek el Kanaán földére;
18. És vegyétek fel atyátokat és házatok népét, és jőjjetek hozzám; és én néktek adom Égyiptom földének javát, hogy éljétek e földnek zsírját.
19. Ez is parancsolatúl legyen néked: Ezt míveljétek, vigyetek magatokkal Égyiptom földéről szekereket gyermekeitek és feleségeitek számára, és vegyétek fel atyátokat és jőjjetek.
20. A ti házi eszközeitekre pedig ne tekintetek sóhajtvá; mert egész Égyiptom földének a legjava a tiétek.
21. És aképen cselekedének Izráel fiai; és ada nékik József szekereket a Faraó parancsolatja szerint; és enni valót is ada nékik az útra.
22. Valamennyien valának, mindegyiknek ada egy-egy öltöző ruhát: Benjáminnak pedig ada háromszáz ezüst pénzt és öt öltöző ruhát.
23. Atyjának pedig küldé ilyenképen: tíz szamarat egyiptomi javakkal terhelve, és tíz nöstény szamarat gabonával, kenyérrrel és egyéb étellemmel terhelve, az ő atyjának az útra.
24. és elbocsátá az ő testvéreit, és elmenének, és monda nékik: Ne háborogjatok az úton.
25. Feljövének azért Égyiptomból: és eljutának Kanaán földére az ő atyjokhoz, Jákóbbhoz.
26. És mikor tudtára adák, mondván: József még él, és hogy uralkodik egész Égyiptom földén; az ő szíve elalélt, mert nem hisz vala nékik.
27. Elbeszélék azért néki József minden beszédét, a melyeket velök beszélt vala, és látá a szekereket is, a melyeket József küldött vala, hogy őt elvigyék; akkor fölélede az ő atyjoknak, Jákóbnak lelke.
28. És monda Izráel: Elég nékem, hogy József az én még fiam él: lemegyek hát, hogy meglássam őt minekelőtte meghalok.

46.

1. Elindula azért Izráel minden hozzá tartozóival és méne Beérsebába; és áldozék áldozatokat az ő atyja Izsák Istenének.
2. És szóla Isten Izráelnek éjjeli látomásban, és monda: Jákób, Jákób. Ő pedig monda: Ímhol vagyok.
3. És monda: Én vagyok az Isten, a te atyádnak Istene: Ne félj lemenni Égyiptomba: mert nagy néppé teszek ott téged.
4. Én lemegyek veled Égyiptomba, és én bizonynyal fel is hozlak; és József fogja bé a te szemeidet.
5. Felkerekedék azért Jákób Beérsebából, és elvivék Izráel fiai Jákóbot az ő atyjokat, és gyermekeiket és feleségeiket a szekereken, melyeket a Faraó küldött vala érette.

Csel. 7,15.

6. És elvivék nyájait és szerzeményeiket, melyeket Kanaán földén szereztek vala és jutának Égyiptomba Jákób és minden vele levő magva.

Józs. 24,4. , Zsolt. 105,23. , Ésa. 52,4.

7. Az ő fiait és fiainak fiait, az ő leányait, és fiainak leányait és minden vele levő magvát elvivé magával Égyiptomba.

8. Ezek pedig az Izráel fiainak nevei, kik bementek Égyiptomba: Jákób és az ő fiai: Jákóbnak elsőszülötte Rúben.

9. Rúben fiai pedig: Khánokh, Pallu, Khecchrón, Khármí.

2 Móz. 6,14.

10. Simeon fiai pedig: Jemúel, Jámin, Ohad, Jákhin, Czóhár és Saul a kanaáni asszonynak fia.

2 Móz. 6,15.

11. Lévi fiai pedig: Gerson, Kehát, Mérári.

2 Móz. 6,16.

12. Júda fiai pedig: Hér, Ónán, Séla, Percz, Zerákh; de megholt vala Hér és Ónán a Kanaán földén. Percznek fiai pedig: Kheczrón és Khámul.

1 Móz. 38,3. , 1 Móz. 38,5. , 1 Krón. 2,5.

13. Izsakhár fiai pedig: Thóla, Puvah, Jób és Simrón.

14. Zebulon fiai pedig: Szered, Élon, Jákhleél.

15. Ezek Lea fiai, a kiket szült vala Jákóbnak Mésopotámiában, Dínával az ő leányával együtt. Fiainak és leányainak összes száma: harminczhárom lélek.

16. Gád fiai pedig: Czifjon, Khaggi, Súni, Eczbón, Héri, Aródi és Areéli.

17. Áser fiai pedig: Jimnáh, Jisváh, Jisvi, Beriha és Szerakh az ő húgok; Berihának fiai pedig: Khéber és Mákhriel.

1 Krón. 7,30.

18. Ezek Zilpa fiai, kit Lábán adott vala Leának az ő leányának; és ő szülé ezt a tizenhat lelket Jákóbnak.

19. Rákhelnek, Jákób feleségének fiai: József és Benjámin.

20. És születének Józsefnek Égyiptom földén Manasse és Efraím, a kiket Asznáth, Potiferának, On papjának leánya szült néki.

1 Móz. 41,50. , 1 Móz. 41,52.

21. Benjámin fiai pedig: Bela, Bekher, Asbél, Géra, Nahamán, Ekhi, Rós, Muppm, Khuppm és Ard.

22. Ezek Rákhel fiai, kik születtek Jákóbnak, mindössze tizennégy lélek.

23. Dán fia pedig: Khusim.

24. Nafthali fiai pedig: Jakhceél, Gúni, Jéczer és Sillém.

4 Móz. 26,48. , 4 Móz. 26,49.

25. Ezek Bilha fiai, kit adott vala Lábán Rákhelnek az ő leányának; és ezeket szülte Jákóbnak, mindösszesen hét lelket.

1 Móz. 29,29.

26. Valamennyi Jákóbbal Égyiptomba jött lélek, kik az ő ágyékából származtak, a Jákób fiainak feleségeit nem számítva, mindössze hatvanhat lélek.

27. József fiai pedig, kik Égyiptomban születtek, két lélek. Jákób egész házanépe, mely Égyiptomba ment vala, hetven lélek.

5 Móz. 10,22.

28. Júdat pedig elküldé maga előtt Józsefhez, hogy útmutatója legyen Gósen felé. És eljutának Gósen földére.

29. És befogadta József az ő szekérébe, és eleibe méne Izráelnek az ő atyjának Gósenbe; s a mint maga előtt látá, nyakába borula, és síra az ő nyakán sok ideig.

30. És monda Izráel Józsefnek: Immár örömet meghalok, minekutána láttam a te orczádat, hogy még élsz.

31. József pedig monda az ő testvéreinek, és az ő atya házanépének: Felmegyek és tudtára adom a Faraónak, és ezt mondom néki: Az én testvéreim és atyám házanépe, kik Kanaán földén valának, eljöttek én hozzám.

32. Azok az emberek pedig juhásztorok, mert baromtartó nép valának, és juhaikat, barmaikat, és mindenöket valamijök van, elhozták.

33. S ha majd a Faraó hivat titeket és azt kérdi: Mi a ti életmódotok?

34. Azt mondjátok: Baromtartó emberek voltak a te szolgálid gyermekségüktől fogva mind ez ideig, mi is, mint a mi atyáink, hogy lakhassatok Gósen földén; mert minden juhásztor utálatos az Égyiptombeliek előtt.

1 Móz. 43,32.

47.

1. Elméne azért József és tudtára adá a Faraónak, és monda: Az én atyám és atyámfiái, juhaikkal, barmaikkal és mindenökkel valamijök volt, ide jöttek Kanaán földről; és most Gósen földén vannak.

2. És vón ötöt az ő testvérei közül, és állítá őket a Faraó elé.

3. És monda a Faraó a József testvéreinek: Mi a ti életmódotok? És mondának a Faraónak: Juhásztorok a te szolgálid, mi is, mint a mi atyáink.

1 Móz. 46,34.

4. És mondának a Faraónak: Azért jöttünk, hogy e földön tartózkodjunk, mert a te szolgálid barmainak nincs legelője, mivelhogy elhatalmazott az éhség Kanaán földén: hadd lakjanak azért most a te szolgálid Gósen földén.

5. És szóla a Faraó Józsefnek, mondván: A te atyád és a te atyád fiai jöttek te hozzád.
6. Égyiptom földe ímé előtted van; e föld legjobb részében telepítsd le a te atyádat és atyádfiait, lakozzanak a Gósen földén: ha pedig tudod, hogy vannak közöttök arra termett emberek, tedd azokat az én barmaim gondviselőivé.
7. Bevivé József Jákóbot is az ő atyját, és állítá őt a Faraó elé. És köszönté Jákób a Faraót.
8. És monda a Faraó Jákóbnak: Hány esztendő vagy?
9. Monda pedig Jákób a Faraónak: Az én bujdosásom esztendeinek napja száz harmincz esztendő; kevesek és nyomorúságosak voltak az én életem esztendeinek napjai, és nem érték el az én atyáim élete esztendeinek napjait, a meddig ők bujdosnak.

Zsid. 11,9. , Zsid. 11,13.

10. És megáldá Jákób a Faraót, és kiméne a Faraó elől.
11. Megtelepíté tehát József az ő atyját és atyjafiait, és ada nekik birtokot Égyiptom földén, annak a földnek legjobb részében a Rameszesz földén; a mint megparancsolta vala a Faraó.

1 Móz. 47,6. , 1 Móz. 47,27.

12. És ellátja vala József az ő atyját és atyjafiait, és az ő atyjának egész házanépét kenyérrel, gyermekeik számához képest.
13. És kenyér nem vala az egész föld kerekségén, mert igen nagy vala az éhség, és elalélt vala Égyiptom földe, és a Kanaán földe az éhség miatt.
14. József pedig mind összeszedé a pénzt, a mi találtatik vala Égyiptomnak és Kanaánnak földén a gabonáért, a melyet azok vesznek vala; és bévivé József a pénzt a Faraó házába.
15. És mikor elfogyott a pénz Égyiptom földéről is, Kanaán földéről is, egész Égyiptom Józsefhez méne, mondván: Adj nekünk kenyeret, miért haljunk meg szemed láttára, azért hogy nincs pénz?
16. És monda József: Hozzátok ide barmaitokat, és adok néktek a ti barmaitokért, ha nincs pénz.
17. És elvivék barmaikat Józsefhez, és ada nekik József kenyeret lovakért, juhokért, ökrökért és szamarakért: és eltartá őket abban az esztendőben kenyérrel az ő barmaik összeségéért.
18. Mikor pedig elmúlék az esztendő, menének hozzá a második esztendőben, és mondanának néki: Nem titkolhatjuk el uramtól, hogy bizony elfogyott a pénz, és a barom-nyájak mind uramnál vannak, a mint látja az én uram semmi sem maradt, csak testünk és földünk.
19. Miért vesszünk el szemed láttára mind magunk, mind földünk? végy meg minket és földünket kenyéren, és mi és a mi földünk szolgálai leszünk a Faraónak; csak adj magot, hogy éljünk s ne haljunk meg, és a föld ne pusztuljon el.
20. Megvevé azért József egész Égyiptom földét a Faraó részére, mert az Égyiptombeliek mind eladák az ő földjüket, mivelhogy erőt vett vala rajtok az éhség. És a föld a Faraóé lón.
21. A népet pedig egyik városból a másikba telepíté Égyiptom egyik határszélétől a másik széléig.
22. Csak a papok földét nem vevé meg, mert a papoknak szabott részök vala a Faraótól és abból a szabott részből élnek vala, a mit nekik a Faraó ad vala; annak okáért, nem adák el az ő földjüket.
23. És monda József a népnek: Ímé megvettelek titeket a mai napon, és a ti földeteket a Faraónak. Ímhol számotokra a mag, vessétek be a földet.
24. És takaráskor adjatok a Faraónak egy ötödrészt; négy rész pedig legyen a tiétek, a mező bevetésére és éléstekre, mind magatoknak, mind házatok népének, és gyermekeiteknek eledelül.
25. És mondanak: Életünket megtartottad; hadd találjunk kegyelmet uram szemei előtt, és szolgálai leszünk a Faraónak.
26. És törvénynyé tevé azt József mind e mai napig Égyiptom földén, hogy a Faraóé az ötödrész, csak a papok földe, egyedül az nem volt a Faraóé.
27. Lakozék azért Izráel Égyiptom földében a Gósen földén, és ott megöröködének, s megsaporodának és megsokasodának felette igen.

1 Móz. 47,11.

28. Jákób pedig tizenhét esztendeig él vala Égyiptom földén, és Jákób élete esztendeinek napjai száz negyvenhét esztendő.
29. És elközelgetének Izráel halálának napjai, és hívatá az ő fiát Józsefet, s monda néki: Ha én te előtted kedves vagyok, kérlek tedd a kezedet tomporom alá, és légy hozzám szeretettel és hűséggel: Kérlek ne temess el engem Égyiptomban.

30. Midőn elaluszom az én atyáimmal, vígy ki engem Égyiptomból és temess el az ő sírjokba. És monda: Én a te beszéded szerint cselekszem.

31. És monda: Esküdjél meg nékem! és megesküvék néki. És leborula Izráel az ágy fejére.

48.

1. És lőn ezek után, megmondák Józsefnek: Ímé a te atyád beteg; és elvivé magával az ő két fiát Manassét és Efraimot.

2. És tudtára adák Jákóbnak, mondván: Ímé a te fiad József hozzád jó; és összeszedé erejét Izráel, s felüle az ágyon.

3. És monda Jákób Józsefnek: A mindenható Isten megjelenék nékem Lúzbán, a Kanaán földén, és megálda engem.

1 Móz. 28,13.

4. És monda nékem: Ímé én megszorítlak és megsokasítlak és népek sokaságává teszek téged, s ezt a földet te utánnad a te magodnak adom örökül birtokul.

1 Móz. 28,14. , 1 Móz. 28,13.

5. Most tehát a te két fiad, a kik néked Égyiptom földén annakelőtte születtek, hogy én hozzád jöttem vala Égyiptomba, az enyéim; Efraim és Manasse, akár csak Rúben és Simeon, az enyéim lesznek.

1 Móz. 41,50. , 1 Móz. 41,52.

6. Ama szülötteid pedig, kiket ő utánok nemzettél, tiéid lesznek, és az ő bátyjaik nevééről neveztesse az ő örökségökben.

7. Mert mikor Mésopotámiából jövék, meghala mellettem Rákhel Kanaán földén az úton, mikor még egy dűlőföldre valék az Efratától, és eltemetém őt ott az Efratába (azaz Bethlehembe) vezető úton.

1 Móz. 35,16. , 1 Móz. 35,19.

8. És meglátá Izráel a József fiait és monda: Kicsodák ezek?

9. József pedig monda az ő atyjának: Az én fiaim, kiket Isten itt adott nékem. És monda: Hozd ide őket hozzám, hadd áldjam meg.

10. Mert Izráelnek szemei meghomályosodának a vénség miatt, és nem láthat vala. Közel vivé tehát őket hozzá, ő pedig megcsókolgatá és megölelgeté őket.

11. és monda Izráel Józsefnek: Nem gondoltam, hogy orczádat megláthassam, és íme az Isten megengedte látnom magodat is.

12. Akkor kivevé József azokat az ő atyjának térdei közül, és leborula arcczal a földre.

13. És fogá József mindkettejüket, Efraimot jobbkezevel Izráel balkeze felől; Manassét pedig balkezevel Izráelnek jobbkeze felől és közel vivé őket hozzá.

14. Izráel pedig kinyújtá az ő jobbkezet és rátevé Efraim fejére, pedig ő a kisebbik vala, az ő balkezet pedig Manasse fejére. Tudva tevé így kezeit, mert az elsőszülött Manasse vala.

15. És megáldá Józsefet s monda: Az Isten, a kinek előtte jártak az én atyáim Ábrahám és Izsák; az Isten a ki gondomat viselte, a mióta vagyok, mind e napig:

Zsid. 11,21.

16. Amaz Angyal, ki megszabadított engem minden gonosztól, áldja meg e gyermekeket, és viseljék az én nevemet és az én atyáimnak Ábrahámnak és Izsáknak nevét, és mint a halak szaporodjanak e földön.

1 Móz. 31,11. , 1 Móz. 31,13. , 1 Móz. 28,20. , 1 Móz. 28,21. , 1 Móz. 32,9. , 1 Móz. 32,12.

17. Látván pedig József, hogy az ő atyja jobbkezetét Efraim fejére tevé, nem tetszék néki, és megfogá atyja kezét, hogy Efraim fejről Manasse fejére tegye át.

18. És monda József az ő atyjának: Nem úgy atyám; mert ez az elsőszülött, ennek fejére tedd jobb kezedet.

19. Nem akará pedig az atyja és monda: Tudom fiam, tudom, ő is néppé lesz, ő is megnevekedik; de az ő öccse nálánál inkább megnevekedik, és az ő magja népek sokaságává lesz.

20. És megáldá őket azon a napon, mondván: Ha áld, téged említsen Izráel, mondván: Az Isten téged olyanná tégyen mint Efraimot s Manassét. És Efraimot eleibe tevé Manassénak.

21. És mondá Izráel Józsefnek: Ímé én meghalok, de az Isten veletek lesz és vissza visz titeket a ti atyáitok földére.

22. Én pedig adok néked egy osztályrészt a te atyádfiainak része felett, melyet az Emoreustól vettem fegyveremmel és kézívemmel.

49.

1. És szólítá Jákób az ő fiait, és monda: Gyűljetek egybe, hadd jelentsem meg néktek, a mi rátok következik a messze jövőben.

2. Gyűljetek össze s hallgassatok Jákóbnak fiait! hallgassatok Izráelre, a ti atyátokra.

3. Rúben, te elsőszülöttem, erőm, tehetségem zsengeje, első a méltóságban, első a hatalomban.

1 Móz. 29,32.

4. Állhatatlan, mint a víz, nem leszesz első, mivel atyád ágyába léptél fel: akkor megfertőztetted! Nyoszolyámba lépett ő.

1 Móz. 35,22.

5. Simeon és Lévi atyafiak, erőszak eszközei az ő fegyverök.

1 Móz. 34,13. , 1 Móz. 34,15. , 1 Móz. 34,25.

6. Tanácsukban ne légyen részes lelkem, gyűlésükkel ne egyesüljön dicsőségem, mert haragjokban férfit öltek, s kedvök telve inát szegték az ökörnek.

7. Átkozott haragjok, mert erőszakos, és dühök, mivel kegyetlen; eloszlatom őket Jákóbban, és elszélesztem Izráelben.

Józs. 19,1. , Józs. 21,5.

8. Júda! téged magasztalnak atyádfiai, kezéd ellenségeidnek nyakán lesz, s meghajolnak előtted atyáidnak fiait.

1 Krón. 5,2.

9. Oroszlánkölyök Júda; zsákmányt ejtvén, felmentél, fiam! Lehevert, lenyúgodott, mint a hím oroszlán, és mint nőstény oroszlán; ki veri őt fel?

Én. 4,8. , Bir. 1,19.

10. Nem múlik el Júdától a fejedelmi bot, sem a vezéri pálcza térdei közül; míg eljő Siló, és a népek néki engednek.

Józs. 18,1. , Józs. 18,9.

11. Szőlőtőhöz köti szamarát, és nemes venyigéhez samara vehető, ruháját borban mossa, felöltőjét a szőlő vérében.

12. Bortól veresek szemei, tejtől fehérek fogai.

Péld. 23,29. , Péld. 23,30.

13. Zebulon a tenger partjáig lakozik, azaz a hajók kikötőjéig s határának széle Czidonig ér.

14. Izsakhár erős csontú samár, a karámok közt heverész.

15. S látja, hogy jó a nyugalom és hogy a föld mily kies: teher alá hajtja hátát, s robotoló szolgává lesz.

16. Dán ítéli az ő népét, mint Izráel akármelyik nemzetsége.

17. Dán kígyó lesz az úton, szarvaskígyó az ösvényen, mely a ló körmébe harap, hogy lovagja hanyatt esik.

18. Szabadításodra várok Uram!

19. Gád! had háborgatja; majd ő hág annak sarkába.

20. Ásernek kenyere kövér, királyi csemegét szolgáltat.

21. Nafthali, gyors lábú szarvas, az ő beszéde kedves.

22. Termékeny fa József, termő ág a forrás mellett, ágazata meghaladja a kőfalat.

23. Keserítik, lövöldözik és üldözik a nyilazók:

1 Móz. 37,4. , 1 Móz. 37,18. , 1 Móz. 37,27.

24. De mereven marad kézive, feszülten keze karjai, Jákób Hatalmasának kezétől, onnan, Izráel pásztorától, kősziklájától.

1 Móz. 50,20.

25. Atyád istenétől, a ki segítlen; a mindenhatótól, a ki megáldjon, az ég áldásaival, onnan felülről, a mélység áldásaival, mely alatt terül, az emlők és anyaméh áldásaival.

26. Atyád áldásai meghaladják az ős hegyek áldásait, az örök halmok kiességeit. Szálljanak József fejére, a testvérek közül kiválasztatottnak koponyájára.

27. Benjámin ragadozó farkas: reggel ragadományt eszik, este pedig zsákmányt oszt.

28. Mind ezek Izráel nemzetségei, tizenketten, és ez az a mit mondott nékik az ő atyjok, mikor őket megáldá; mindeniket tulajdon áldásával áldá meg.

29. És parancsola nékik és monda: Én az én népemhez takarítatom, temessetek engem az én atyáimhoz, ama barlangba, mely a Khitteus Efron mezején van.

30. Abba a barlangba, mely Kanaán földén Mamré átellenében Makpelahnak mezején van, melyet megvett Ábrahám a mezővel együtt a Khitteus Efrontól, temetésre való örökségül.

1 Móz. 23,16. , 1 Móz. 23,17.

31. Oda temették el Ábrahámot és Sárát az ő feleségét; oda temették Izsákot és Rebekát az ő feleségét; s oda temettem el Leát is.

Csel. 7,16.

32. Szerzemény e mező és a barlang, mely abban van, a Khéth fiaitól.

33. És elvégezé Jákób a mit fiainak parancsolt és fölszedé lábait az ágyra, és kimúlék és az ő népéhez takarították.

Csel. 7,15.

50.

1. József pedig az ő atyja orczájára borúla és siránkozék felette és csókolgatá őt.

2. És megparancsolá József az ő szolgálainak, az orvosoknak, hogy balzsamozzák be az ő atyját; és bebalzsamozák az orvosok Izráelt.

3. Mikor negyven nap eltelék, mert akkorra telnek be a bebalzsamozás napjai, siraták őt az Égyiptombeliek hetven napig.

4. És elmúlának az ő siratásának napjai, és szóla József a Faraó házanépéhez, mondván: Ha kedves vagyok előttetek, szóljatok kérlek a Faraónak, mondván:

5. Az én atyám engem megesketett, mondván: Ímé én meghalok; az én síromba, melyet Kanaán földén ástam magamnak, oda temess el engem. Most hát kérlek, hadd menjek el, és temessem el az én atyámat, azután visszatérek.

1 Móz. 47,29. , 1 Móz. 47,31.

6. És monda a Faraó: Eredj el és temesd el a te atyádat, a mint megesketett téged.

7. Elméne azért József, hogy az ő atyját eltemesse, és vele együtt felmenének mind a Faraó szolgálói, az ő házának vénei és Égyiptom földének minden vénei.

8. Józsefnek is egész háznépe; és az ő bátyjai, és az ő atyjának háznépe; csak gyermekeiket, juhaikat és barmaikat hagyták a Gósen földén.

9. Felmenének annakfelette ő vele szekerek is és lovagok, úgy hogy igen nagy sereg vala.

10. Mikor eljutának Atád szérűjéhez, mely a Jordánon túl van, nagy és keserves sírással sírának ott. József pedig hét napig gyászolá az ő atyját.

11. És láták az ország lakosai, a Kanaán népe azt a gyászt Atád szérűjénél, és mondának: Keserves gyásza ez az Égyiptombelieknek. Azért nevezék azt a helyet Ábel Miczrajimnak, mely a Jordánon túl van.

12. Aképen cselekedének azért Jákóbbal az ő fiai, a miképen megparancsolta vala nékik.

13. Elvivék ugyanis őt az ő fiai Kanaán földre és eltemették őt a Makpelah mezőnek barlangjába, melyet vett vala Ábrahám a mezővel együtt temetésre való örökségnek a Khitteus Efrontól Mamrének átellenében.

Csel. 7,16. , 1 Móz. 23,16. , 1 Móz. 23,17.

14. És visszatére József Égyiptomba, ő, és az ő atyjafiai, és mind azok, kik vele fölmentek vala az ő atyjának temetésére, minekutána eltemette az ő atyját.

15. A mint láták József bátyjai, hogy az ő atyjok meghalt, ezt mondják vala: Hátha gyűlölni fog minket József, és visszaadja nekünk mindazt a gonoszt, a mit rajta elkövettünk.

1 Móz. 37,28.

16. Izenetet küldének azért Józsefhez, mondván: A te atyád megparancsolta nekünk az ő holta előtt, mondván:

17. Így szóljatok Józsefhez: Kérünk téged, bocsásd meg a te atyádfiainak vétkét és bűnöket, mert gonoszul cselekedtek te ellened. Most azért bocsásd meg azoknak vétkét, a kik a te atyád Istenét szolgálják. József pedig sír vala, mikor ezt mondák néki.

18. Járulának pedig ő hozzá az ő testvérei is, és leborúlnak előtte és mondának: Ímé mi a te szolgálid vagyunk.

19. József pedig monda: Ne féljete: avagy Isten gyanánt vagyok-é én?

20. Ti gonoszt gondoltatok én ellenem, de Isten azt jóra gondolta fordítani, hogy cselekedjék úgy a mint ma, hogy sok nép életét megtartsa.

21. Most annakokáért ne féljete: Eltartalak én titeket és a ti gyermekeiteket. És megvigasztalá őket és szívökre beszéle.

22. József pedig Égyiptomban lakozék; mind ő, mind az ő atyjának házanépe. És éle József száz tíz esztendeig.

23. És látá József Efraimtól harmad ízben való fiait. Manasse fiának Mákhirnak is születtek József térdén gyermekei.

24. És monda József az ő testvéreinek: Én meghalok, de Isten bizonynal meglátogat titeket és felvisz titeket e földről arra a földre, melyet esküvel ígért meg Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.

Zsid. 11,22.

25. És megesketé József Izráel fiait, mondván: Mikor az Isten titeket bizonynal meglátogat, vigyétek fel innen az én tetemeimet magatokkal.

2 Móz. 13,19. , Józs. 24,32.

26. És meghala József száz tíz esztendőös korában, és bebalzsamozák, és koporsóba tevék Égyiptomban.

1 Móz. 50,22.

Mózes második könyve
a zsidóknak Égyiptomból kijöveteléről

1.

1. Ezek pedig Izráel fiainak nevei, a kik Jákóbbal Égyiptomba menének; kiki az ő házanépével méne:
2. Rúben, Simeon, Lévi és Júda;
3. Izsakhár, Zebulon és Benjámin;
4. Dán és Nafthali, Gád és Áser.
5. Mindazok a lelkek pedig, a kik Jákób ágyékából származtak vala, hetvenen valának. József pedig Égyiptomban vala.
6. És meghala József és minden ő atyjafia és az az egész nemzedék.
7. Izráel fiai pedig szaporák valának, szaporodának és sokasodának és igen-igen elhatalmazának, úgy hogy megtelék velök az ország.

Csel. 7,17.

8. Azonközben új király támada Égyiptomban, a ki Józsefet nem ismerte vala.

Csel. 7,18.

9. És monda az ő népének: Ímé az Izráel fiainak népe több, és hatalmasabb nálunknál.

Zsolt. 105,24.

10. Nosza bánjunk okosan vele, hogy el ne sokasodjék és az ne legyen, hogy ha háború támad, ő is ellenségünkhöz adja magát és ellenünk harcoljon és az országból kimenjen.

Csel. 7,19.

11. Rendelének azért föléjük robotmestereket, hogy nehéz munkákkal sanyargassák őket. És építe a Faraónak gabonatarató városokat, Pithomot és Ramszeszt.

12. De minél inkább sanyargatják vala őt, annál inkább sokasodik és annál inkább terjeszkedik vala, s félnek vala az Izráel fiaitól.

13. Pedig kegyetlenül dolgoztaták az égyiptomiak az Izráel fiait.

14. És kemény munkával keseríték életöket, sárcsinálással, téglavetéssel és mindenféle mezei munkával, minden munkájokkal, melyeket kegyetlenül dolgoztatnak vala velök.

15. És szóla Égyiptom királya a héber bábáknak, a kik közül egyiknek Sifra, a másiknak Puá vala neve.

16. És monda: Mikoron héber asszonyok körül bábázkodtok, nézzetek a szülőszékre: ha fiú az, azt öljétek meg, ha pedig leány az, hadd éljen.

17. De a bábák félék az Istent és nem cselekedének úgy a mint Égyiptom királya parancsolta vala nékik, hanem életben hagyják vala a gyermekeket.

18. Hívatá annakokáért Égyiptom királya a bábákat és mondá nékik: Miért míveltétek azt, hogy életben hagyátok a gyermekeket?

19. A bábák pedig mondának a Faraónak: Mert a héber asszonyok nem olyanok, mint az Égyiptombeliek: mert azok élet-erősek; minekelőtte a bába hozzájok eljutna, már szűlnek.

20. Annakokáért jól tón Isten a bábákkal, a nép pedig sokasodék és igen elhatalmazék.

21. És lón, hogy mivel a bábák félék az Istent: megépíté az ő házukat.

22. Parancsola azért a Faraó minden ő népének, mondván: Minden fiút, a ki születik, vessetek a folyóvízbe, a leányt pedig hagyjátok mind életben.

Csel. 7,19.

2.

1. És elméne egy Lévi nemzetségéből való férfiú és Lévi-leányt vón feleségül.

2. És fogada méhében az asszony és fiat szűle; és látá, hogy szép az és rejtegeté három hónapig.

2 Móz. 6,20. , 4 Móz. 26,59. , Zsid. 11,23.

3. De mikor tovább nem rejtegetheté, szerze annak egy gyékény-ládácskát, és bekené azt gyantával és szuokkal s belétevé a gyermeket és letevé a folyóvíz szélén a sás közé.

4. Az ő nénje pedig megáll vala távolról, hogy megtudja: mi történik vele?

5. És aláméne a Faraó leánya, hogy megfürödjék a folyóvízben, szolgálóleányai pedig járkálnak vala a víz partján. És meglátá a ládácskát a sás között s elküldé az ő szolgálóleányát és kihozatá azt.

Csel. 7,21.

6. És kinyitá és látá a gyermeket; és ímé egy síró fiú. És könyörüle rajta és monda: A héberek gyermekei közül való ez.
7. Az ő nénje pedig monda a Faraó leányának: Elmenjek-é s hívjak-é egy szoptatós asszonyt a héber asszonyok közül, hogy szoptassa néked a gyermeket?
8. És a Faraó leánya monda néki: Eredj el. Elméne azért a leányzó, és elhívá a gyermek anyját.
9. És monda néki a Faraó leánya: Vidd el ezt a gyermeket és szoptasd fel nékem, és én megadom a te jutalmadat. És vevé az asszony a gyermeket és szoptatá azt.
10. És felnevekedék a gyermek, és vivé őt a Faraó leányához, és fia gyanánt lón annak, és nevezé nevét Mózesnek, és mondá: Mert a vízből húztam ki őt.
11. Lón pedig azokban a napokban, mikor Mózes felnevekedék, kiméne az ő atyjafiaihoz és látá az ő nehéz munkájokat s látá, hogy egy Égyiptombeli férfi üt vala egy héber férfit az ő atyjafiai közül.
12. Mikor ide-oda tekinté és látá hogy senki sincs, agyonüté az Égyiptombelit és elrejté azt a homokba.
13. Másnap is kiméne és ímé két héber férfi veszekedik vala. És monda annak a ki bűnös vala: Miért vered a te atyádfiát?
14. Az pedig monda: Kicsoda tett téged fő emberré és bíróvá mi rajtunk? Talán engem is meg akarsz ölni, mint megöled az egyiptomit? Mózes pedig megfélemlék és monda: Bizony kitudódott a dolog.
15. A Faraó is meghallá azt a dolgot és Mózeset halálra keresteti vala: de elfuta Mózes a Faraó elől és lakozék Midián földén; leüle pedig egy kútnál.

Csel. 7,29.

16. Midián papjának pedig hét leánya vala, és oda menének és vizet húzának és tele merék a válúkat, hogy megitassák atyjoknak juhait.
17. A pásztorok is oda menének és elúzók őket. Mózes pedig felkele és segítséggel lón nekik és megitatá juhaikat.
18. Mikor atyjokhoz Réhuelhez menének, monda ez: Mi az oka, hogy ma ilyen hamar megjöttetek?
19. Ők pedig mondának: Egy égyiptombeli férfi oltalmazta minket a pásztorok ellen, annakfelette vizet is húzott nekünk, és megitatta a juhokat.
20. S monda leányainak: És hol van ő? miért hagyátok ott azt a férfit? hívjátok el, hogy egyék kenyeret.
21. És tetszék Mózesnek, hogy ott maradjon e férfiúnál, és ez feleségül adá Mózesnek az ő leányát, Czipporát.
22. És fiat szüle ez és nevezé nevét Gersomnak, mert mondá: Jövevény voltam az idegen földön.

2 Móz. 18,3.

23. És lón ama hosszú idő alatt, meghala az Égyiptom királya, Izráel fiai pedig fohászkodnak vala a szolgaság miatt, és kiáltnak vala és feljuta a szolgaság miatt való kiáltásuk Istenhez.

4 Móz. 20,15. , 4 Móz. 20,16.

24. És meghallá Isten az ő fohászkodásukat és megemlékezék Isten az Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal kötött szövetségéről.

1 Móz. 15,14. , 1 Móz. 26,2. , 1 Móz. 26,4.

25. És megtekinté Isten az Izráel fiait és gondja vala rájuk Istennek.

3.

1. Mózes pedig őrzi vala az ő ipának, Jethrónak a Midián papjának juhait és hajtá a juhokat a pusztán túl és juta az Isten hegyéhez, Hórebhez.
2. És megjelenék néki az Úr angyala tűznek lángjában egy csipkebokor közepéből, és látá, hogy ímé a csipkebokor ég vala; de a csipkebokor meg nem emésztetik vala.

Csel. 7,30. , Csel. 7,32.

3. S monda Mózes: Oda megyek, hogy lássam e nagy csudát, miért nem ég el a csipkebokor.
4. És látá az Úr, hogy oda méne megnézni, és szólítá őt Isten a csipkebokorból, mondván: Mózes, Mózes. Ez pedig monda: Ímhol vagyok.
5. És monda: Ne jőjj ide közel, oldd le a te saruidat lábaidról; mert a hely, a melyen állasz, szent föld.

Józs. 5,15.

6. És monda: Én vagyok a te atyádnak Istene, Ábrahámnak Istene, Izsáknak Istene és Jákóbnak Istene. Mózes pedig elrejté az ő orcáját, mert fél vala az Istenre tekinteni.

Mát. 22,32.

7. Az Úr pedig monda: Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, a mely Égyiptomban vagyon és meghallottam az ő sanyargatóik miatt való kiáltásukat; sőt ismerem szenvedéseit.

Csel. 7,34.

8. Le is szálllok, hogy megszabadítsam őt az Égyiptombeliek kezéből és felvigyem őt arról a földről, jó és tágas földre, téjjel és mézzel folyó földre, a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Khivveusok és Jebuzeusok lakóhelyére.

9. Mivel hát ímé feljutott hozzám az Izráel fiainak kiáltása és láttam is a nyomorgatást, a melylyel nyomorgatják őket az Égyiptombeliek:

10. Most azért eredj, elküldelek téged a Faraóhoz és hozd ki az én népemet, az Izráel fiait Égyiptomból.

11. Mózes pedig monda az Istennek: Kicsoda vagyok én, hogy elmenjek a Faraóhoz és kihozzam Izráel fiait Égyiptomból?

12. És felele: Én veled lészek! és ez lesz a jele, hogy én küldöttelek téged, hogy mikor kihozod a népet Égyiptomból, ezen a hegyen fogtok szolgálni az Istennek.

13. Mózes pedig monda az Istennek: Ímé én elmegyek az Izráel fiaihoz és ezt mondom nékik: A ti atyáitok Istene küldött engem ti hozzátok; ha azt mondják nékem: Mi a neve? mit mondjak nékik?

14. És monda Isten Mózesnek: VAGYOK A KI VAGYOK. És monda: Így szólj az Izráel fiaihoz: A VAGYOK küldött engem ti hozzátok.

15. És ismét monda Isten Mózesnek: Így szólj az Izráel fiaihoz: Az Úr, a ti atyáitoknak Istene, Ábrahámnak Istene, Izsáknak Istene és Jákóbnak Istene küldött engem ti hozzátok. Ez az én nevem mind örökké és ez az én emlékezetem nemzetségről nemzetségre.

Ésa. 42,8.

16. Menj el és gyűjtsd egybe az Izráel véneit és mondd ezt nékik: Az Úr, a ti atyáitok Istene, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene megjelent nékem, mondván: Megemlékeztem rólatok és arról a mit elkövettek rajtatok Égyiptomban.

17. És mondám: Kiviszlek titeket az égyiptomi nyomorúságból a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Khivveusok és Jebuzeusok földére, téjjel és mézzel folyó földre.

18. És ha hallgatnak szavadra, akkor elmégy te és az Izráel vénei Égyiptom királyához, s így szóltok néki: Az Úr, a héberek Istene megjelent nekünk; most azért hadd menjünk három napi útra a pusztába, hogy áldozzunk az Úrnak a mi Istenünknek.

19. Én pedig tudom, hogy az égyiptomi király nem engedi meg néktek, hogy elmenjete, még erőhatalomra sem.

20. Kinyújtom azért az én kezemet és megverem Égyiptomot mindenféle csudáimmal, melyeket véghez viszek benne; így azután elbocsát titeket.

21. És kedvessé tészem e népet az Égyiptombeliek előtt, és léssen, hogy mikor kimentek, nem mentek üresen.

22. Kérjen azért minden asszony az ő szomszédasszonyától és háza lakó asszonyától ezüst edényeket és arany edényeket és ruhákat; és rakjátok azokat fiaitokra és leányaitokra, s így foszszátok ki Égyiptomot.

2 Móz. 11,2. , 2 Móz. 12,35.

4.

1. Felele Mózes és monda: De ők nem hisznek nékem s nem hallgatnak szavamra, sőt azt mondják: nem jelent meg néked az Úr.

2. Az Úr pedig monda néki: Mi az a kezedben? S ő monda: Vessző.

3. Vesd azt - úgymond - a földre. És veté azt a földre és lőn kígyóvá; és Mózes elfutamodék előle.

4. Monda pedig az Úr Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet és fogd meg a farkát! És kinyújtá kezét és megragadá azt, és vesszővé lőn az ő kezében.

5. Hogy elhiggyék, hogy megjelent néked az Úr, az ő atyáik Istene, Ábrahám Istene, Izsák Istene és Jákób Istene.

6. És ismét monda néki az Úr: Nosza dugd kebeledbe a kezed; és kebelébe dugá kezét és kihúzá: ímé az ő keze poklos vala, olyan mint a hó.

7. És monda: Dugd vissza kebeledbe a kezed: és visszadugá kezét kebelébe és kivevé azt kebeléből és ímé ismét olyanná lőn mint teste.

8. És ha úgy lenne, hogy nem hisznek néked és nem hallgatnak az első jel szavára, majd hisznek a második jel szavának.
9. És ha úgy lenne, hogy ennek a két jelnek sem hisznek és nem hallgatnak szavadra: akkor meríts vizet a folyóvízből és öntsd a szárazra, és a víz, a mit a folyóvízből merítettél, vérré lesz a szárazon.
2 Móz. 7,20.
10. És monda Mózes az Úrnak: Kérlek, Uram, nem vagyok én ékesenszóló sem tegnaptól, sem tegnap előttől fogva, sem azóta, hogy szólottál a te szolgálóddal; mert én nehéz ajkú és nehéz nyelvű vagyok.
11. Az Úr pedig monda néki: Ki adott száját az embernek? Avagy ki tesz némává vagy siketté, vagy látóvá vagy vakká? Nemde én, az Úr?
12. Most hát eredj és én lések a te száddal, és megtanítlak téged arra, a mit beszélned kell.
Mát. 10,19. , Luk. 21,14.
13. Ő pedig monda: Kérlek, Uram, csak küldd, a kit küldeni akarsz.
14. És felgerjede az Úr haragja Mózes ellen és monda: Nemde atyádfia néked a Lévi nemzetségből való Áron? Tudom, hogy ő ékesenszóló és ímé ő ki is jó elődbe s mihelyt meglát, örvendezni fog az ő szívében.
2 Móz. 6,20. , 2 Móz. 4,27.
15. Beszélj azért velem, és add szájába a beszédeket, és én lések a te száddal és az ő szájával és megtanítlak titeket arra, a mit cselekedjétek.
16. És ő beszél majd helyetted a néphez és ő lesz néked száj gyanánt, te pedig leszesz néki Isten gyanánt.
17. Ezt a vesszőt pedig vedd kezedbe, hogy véghez vidd vele ama jeleket.
18. És méne Mózes és visszatére az ő ipához Jethróhoz és monda néki: Hadd menjek és térjek vissza az én atyámfiához Égyiptomba, hogy meglássam, ha élnek-e még? És monda Jethró Mózesnek: Eredj el békességgel.
19. Az Úr pedig monda Mózesnek Midiánban: Eredj, térj vissza Égyiptomba; mert meghaltak mindazok a férfiak, kik téged halálra kerestek vala.
20. És felvevé Mózes az ő feleségét és az ő fiait és felülteté őket a szamárra és visszatére Égyiptom földére. Az Isten vesszejét pedig kezébe vevé Mózes.
2 Móz. 4,2. , 2 Móz. 4,3. , 2 Móz. 4,17.
21. És monda az Úr Mózesnek: Mikor elindulsz, hogy visszatérj Égyiptomba, meglásd, hogy mindazokat a csudákat véghez vidd a Faraó előtt, melyeket kezedbe adtam; én pedig megkeményítem az ő szívét, és nem bocsátja el a népet.
2 Móz. 7,12. , 2 Móz. 7,13. , 2 Móz. 7,20. , 2 Móz. 7,22.
22. Ezt mondd azért a Faraónak: Így szólt az Úr: Elsősülött fiam az Izráel.
Hós. 11,1.
23. Ha azt mondom néked: Bocsásd el az én fiamat, hogy szolgáljon nekem és te vonakodol elbocsátani: ímé én megölöm a te elsősülött fiadat.
24. És lőn az úton, egy szálláson, eleibe állá az Úr és meg akarja vala őt ölni.
1 Móz. 17,14.
25. De Czippora egy éles követ veve és lemetszé az ő fiának előbőrét és lába elé veté mondván: Bizony, vérjegyesem vagy te nekem!
26. És békét hagyá néki. Akkor monda: Vérjegyes a körülmetélkedésért.
27. Áronnak pedig monda az Úr: Eredj Mózes eleibe a pusztába! És elméne és találkozá vele az Isten hegyénél és megcsókolá őt.
2 Móz. 3,1.
28. Mózes pedig elbeszélé Áronnak az Úr mindama szavait, melyekkel őt elküldötte vala és mindazokat a jeleket, melyeket reá bízott vala.
29. És méne Mózes és Áron és egybegyűjték Izráel fiainak minden véneit.
30. És elmondá Áron mindazokat a beszédeket, melyeket mondott vala az Úr Mózesnek és megcselekedé a jeleket a nép szemei előtt.
31. És hitt a nép, és megértette, hogy meglátogatta az Úr izráel fiait és megtekintette nyomorúságukat. És meghajták magokat és leborulának.
2 Móz. 3,18.

1. Annakutána pedig elmenének Mózes és Áron és mondának a Faraónak: Ezt mondá az Úr, Izráelnek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy ünnepet üljenek nékem a pusztában.
2. A Faraó pedig mondá: Kicsoda az Úr, hogy szavára hallgassak, és elbocsássam izráelt? Nem ismerem az Urat és nem is bocsátom el Izráelt.

Jób. 21,15.

3. Ők pedig mondának: A héberek Istene megjelent nekünk; hadd mehessünk hát háromnapi útra a pusztába, hogy áldozhassunk az Úrnak a mi Istenünknek, hogy meg ne verjen minket döghalállal vagy fegyverrel.
4. Egyiptom királya pedig monda nekik: Mózes és Áron! miért vonjátok el a népet az ő munkáitól? menjetek dolgotokra.
5. Ezt is mondja vala a Faraó: Ímé a föld népe most sok, és ti elhagyatjátok velök az ő munkáikat.
6. Parancsolá azért a Faraó azon a napon a nép sarczoltatóinak és felvigyázóinak, mondván:
7. Ne adjatok többé polyvát a népnek a téglavetéshez mint ennekelőtte; hadd menjenek el ők magok és szedjenek magoknak polyvát.
8. De a téglaszámát, mennyit ennekelőtte csináltak, vessétek ki rájok; azt le ne szállítsátok, mert restek ők és azért kiáltoznak, mondván: Menjünk el, áldozzunk a mi Istenünknek.
9. Nehezíttessék meg a szolgálat ezeken az embereken, hogy azzal legyen dolguk és ne hajtsanak hazug szóra.
10. Kimenének azért a nép sarczoltatói és felvigyázói és ezt mondák a népnek mondván: Ezt mondja a Faraó: Nem adok néktek polyvát.
11. Menjetek magatok, szedjetek magatoknak polyvát onnan, a hol találtok; mert semmi sem szállíttatik le szolgálatotokból.
12. És elszélede a nép egész Egyiptom földén, hogy tarlót szedjen polyva helyett.
13. A sarczoltatók pedig szorítják vala, mondván: Végezzétek el munkátokat, napjában a napi munkát, mint akkor, a mikor polyva volt.
14. És verettetének az Izráel fiai közül való felvigyázók, a kiket a Faraó sarczoltatói rendelték vala föléjük, mondván: Miért nem végeztétek el a rátok vetett téglaszámot sem tegnap, sem ma úgy, mint ennekelőtte?
15. És elmenének az Izráel fiai közül való felvigyázók és kiáltának a Faraóhoz, mondván: Miért cselekszel így a te szolgáliddal?
16. Polyvát nem adnak a te szolgálidnak és azt mondják nekünk: Csináljatok téglát! És ímé a te szolgálid verettetnek, a te néped pedig vétkezik.
17. Az pedig monda: Restek vagytok, restek, azért mondjátok: Menjünk el, áldozzunk az Úrnak!
18. Most pedig menjetek, dolgozzatok, polyvát ugyan nem adnak néktek, de a rátok vetett téglaszámot be kell adnotok.
19. Akkor látják vala Izráel fiainak felvigyázói, hogy bajban vannak, mivel azt kell mondaniok: a téglaszámot le ne szállítsátok; napjában a napi munka meglegyen.
20. És mikor kijövének a Faraótól, szembe találkoznak Mózesrel és Áronnal.
21. S mondának nekik: Lásson meg titeket az Úr és ítéljen meg, kik rossz hírbe kevertetek minket a Faraó előtt és az ő szolgálai előtt, fegyvert adván azok kezébe, hogy megöljenek minket.
22. S visszaméne Mózes az Úrhoz és monda: Uram, miért engedsz rosszul bánni ezzel a néppel! Miért küldél engem ide?
23. Mert attól fogva, hogy bemenék a Faraóhoz, hogy a te nevedben szóljak, rosszabbul bánik e néppel; megszabadítani pedig nem szabadítád meg a te népedet.

6.

1. Az Úr pedig monda Mózesnek: Majd meglátod mit cselekszem a Faraóval; mert hatalmas kéz miatt kell őket elbocsátani és hatalmas kéz miatt űzi el őket az ő földéről.
2. Az Isten pedig szóla Mózeshez és monda neki: Én vagyok az Úr.
3. Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak úgy jelentem meg mint mindenható Isten, de az én Jehova nevemen nem voltam előttük ismeretes.

1 Móz. 17,1. , 1 Móz. 16,17. , 2 Móz. 21,2. , Zsid. 11,11. , 2 Móz. 6,6. , 2 Móz. 6,8. , Ezék. 20,5. , Ezék. 20,6.

4. Szövetséget is kötöttem velek, hogy nekik adom a Kanaán földét, az ő tartózkodásuk földét, a melyen tartózkodjanak.

5. Fohászzkodását is meghallottam az Izráel fiainak a miatt, hogy az Égyiptombeliek szolgálatra szorítják őket, megemlékeztem az én szövetségemről.
6. Annakokáért mondd meg az Izráel fiainak: Én vagyok az Úr és kiviszlek titeket Égyiptom nehéz munkái alól és megszabadítlak titeket az ő szolgálatjoktól és megmentlek titeket kinyújtott karral és nagy büntető ítéletek által.
7. És népemmé fogadlak titeket s Istentekké lészek néktek és megtudjátok, hogy én vagyok a ti Uratok Istentek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom nehéz munkái alól.
8. És béviszlek titeket a földre, a mely felől esküre emeltem fel kezemet, hogy Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak adom azt, és néktek adom azt örökségül, én az Úr.
- 1 Móz. 15,18. , 1 Móz. 28,13.*
9. Eképen szóla Mózes az Izráel fiaihoz; de nem hallgatának Mózesre, a kislelkűség és a kemény szolgálat miatt.
10. Az Úr pedig szóla Mózeshez mondván:
11. Eredj be, szólj a Faraónak, Égyiptom királyának, hogy bocsássa el Izráel fiait az ő földéről.
12. Mózes pedig szóla az Úr előtt, mondván: Ímé Izráel fiai nem hallgatnak reám, hogy hallgatna hát reám a Faraó, holott én nehéz ajkú vagyok?
- 2 Móz. 4,10. , 2 Móz. 7,1. , 2 Móz. 7,2.*
13. És szóla az Úr Mózeshez és Áronhoz és rendelé őket Izráel fiaihoz és a Faraóhoz, Égyiptom királyához, hogy hozzák ki az Izráel fiait Égyiptom földéről.
14. Ezek atyáik házanépének fejei: Rúbennek, Izráel elsőszülöttének fiai: Khanókh, Pallu, Kheczrón és Karmi. Ezek a Rúben nemzetségei.
- 1 Móz. 46,9.*
15. Simeon fiai pedig: Jemúél, Jámin, Óhad, Jákin, Czohar és Saul, a kanaánbeli asszony fiai. Ezek a Simeon nemzetségei.
- 1 Móz. 46,10.*
16. Ezek pedig a Lévi fiainak nevei az ő születésök szerint: Gersón, Kehát és Merári. Lévi életének esztendei pedig: száz harminczhét esztendő.
- 1 Móz. 46,11. , 1 Krón. 6,1.*
17. Gersón fiai: Libni, Simhi, az ő nemzetségeik szerint.
- 1 Krón. 6,17.*
18. Kehát fiai pedig: Amrám, Jiczhár, Khebrón és Huzziél. Kehát életének esztendei pedig: száz harminczhárom esztendő.
- 1 Krón. 6,18.*
19. Merári fiai pedig Makhli és Músi. Ezek a Lévi nemzetségei az ő születésök szerint.
- 1 Krón. 6,19.*
20. Amrám pedig feleségül vevé magának Jókébedet, atyjának húgát s ez szüle néki Áront és Mózeset. Amrám életének esztendei pedig száz harminczhét esztendő.
- 2 Móz. 26,59.*
21. Jiczhár fiai pedig: Kórákh, Nefeg és Zikri.
22. Huzziél fiai pedig: Misáél, Elczáfán és Szithri.
23. Áron pedig feleségül vevé magának Elisebát, Aminádáb leányát, Nakhsón húgát s ez szüle néki Nádábot, Abíhut, Eleázárt és Ithámárt.
24. Kórákh fiai pedig: Asszir, Elkánáh és Abiászáf. Ezek a Kórákh nemzetségei.
25. Eleázár pedig az Áron fia, a Putiél leányai közül vón magának feleséget s ez szüle néki Fineást. Ezek a Léviták atyáinak fejei az ő nemzetségeik szerint.
26. Ez Áron és Mózes, a kiknek mondá az Úr: Hozzátok ki az Izráel fiait Égyiptom földéről, az ő seregeik szerint.
- 2 Móz. 6,10.*
27. Ők azok, a kik szóltak a Faraónak Égyiptom királyának, hogy kihozhassák az Izráel fiait Égyiptomból. Ez Mózes és Áron.
28. És lón a mikor szóla az Úr Mózesnek Égyiptom földén.
29. Így szóla az Úr Mózesnek, mondván: Én vagyok az Úr: mondd el a Faraónak Égyiptom királyának mindazt, a mit én szólok néked.
30. Mózes pedig monda az Úr előtt: Ímé én nehéz ajakú vagyok, hogy hallgatna reám a Faraó?

7.

1. Az Úr pedig monda Mózesnek: Lásd, Istenévé teszek téged a Faraónak, Áron pedig, a te atyádfia, szószólód léssen.

2 Móz. 4,16.

2. Te mondj el mindent, a mit néked parancsolok; Áron pedig, a te atyádfia mondja meg a Faraónak, hogy bocsással el Izráel fiait az ő földről.

3. Én pedig megkeményítem a Faraó szívét és megsokasítom az én jeleimet és csudáimat Égyiptom földén.

2 Móz. 4,21. , 2 Móz. 7,13. , 2 Móz. 7,14.

4. És a Faraó nem hallgat reátok; akkor én kezemet Égyiptomra vetem, és kihozom az én seregeimet, az én népemet, az Izráel fiait Égyiptom földről nagy büntető ítéletek által.

5. S megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr, a mikor kinyujtándom kezemet Égyiptomra és kihozándom az Izráel fiait ő közülök.

6. És cselekedék Mózes és Áron, a mint parancsolta vala nékik az Úr; úgy cselekedének.

7. Mózes pedig nyolczvan esztendő és Áron nyolczvanhárom esztendő vala, a mikor a Faraóval beszéltek.

8. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak mondván:

9. Ha szól hozzátok a Faraó mondván: tegyetek csudát; akkor mondd Áronnak: Vedd a te vessződet és vedd a Faraó elé; kígyóvá lesz.

10. Beméne azért Mózes és Áron a Faraóhoz, és úgy cselekedének, a mint az Úr parancsolta vala; veté Áron az ő vesszejét a Faraó elé és az ő szolgálai elé, és kígyóvá lőn.

11. És előhívá a Faraó is a bölcseket és varázslókat, és azok is, Égyiptom írástudói, úgy cselekedének az ő titkos mesterségökkel.

2 Tim. 3,8.

12. Elveté ugyanis mindenik az ő vesszejét és kígyókká lőnek; de az Áron vesszeje elnyelé azok vesszejét.

13. És megkeményedék a Faraó szíve és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr.

14. Az Úr pedig monda Mózesnek: Kemény a Faraó szíve, nem akarja a népet elbocsátani.

15. Eredj a Faraóhoz reggel; ímé ő kimegy a vízhez, és állj eleibe a folyóvíz partján, és a vesszőt, a mely kígyóvá változott vala, vedd kezedbe.

16. És mondd néki: Az Úr, a héberek Istene küldött engem hozzád, mondván: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem a pusztában; de ímé mindez ideig meg nem hallgattál.

17. Így szólt az Úr: Erről tudod meg, hogy én vagyok az Úr: Ímé én megsujtom a vesszővel, a mely kezemben van, a vizet, a mely a folyóban van, és vérré változik.

18. És a hal, a mely a folyóvízben van, meghal, a folyóvíz pedig megbüdösödik és irtózni fognak az Égyiptombeliek vizet inni a folyóból.

19. Monda azért az Úr Mózesnek: Mondd Áronnak: Vedd a te vessződet és nyujtsd ki kezedet Égyiptom vizeire; azoknak folyóvizeire, csatornáira, tavaira és minden vízfogóira, hogy vérré legyenek és vér legyen Égyiptom egész földén, mind a fa-, mind a kőedényekben.

20. Mózes és Áron pedig úgy cselekedének, a mint az Úr parancsolta vala. És felemelé a vesszőt és megsujtá a vizet, a mely a folyóban vala a Faraó előtt és az ő szolgálai előtt, és mind vérré változék a víz, a mely a folyóban vala.

21. A hal pedig, a mely a folyóvízben vala, meghala, és megbüdösödék a folyóvíz, és nem ihatának az Égyiptombeliek a folyónak vizéből; és vér vala az egész Égyiptom földén.

22. De úgy cselekedének Égyiptom írástudói is az ő varázslásukkal, és kemény maradt a Faraó szíve és nem hallgata reájok; a mint az Úr megmondotta vala.

23. És elfordula a Faraó és haza méne és ezen sem indula meg az ő szíve.

24. Az Égyiptombeliek pedig mindnyájan ássák vala a folyóvíz mellékét vízért, hogy ihasanak; mert nem ihatják vala a folyó vizét.

25. És hét nap telék el, a mióta az Úr megsujtotta vala a folyóvizet.

8.

1. És monda az Úr Mózesnek: Menj be a Faraóhoz és mondd néki: Azt mondja az Úr: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
2. Ha pedig te el nem akarod bocsátani, ímé én egész határodot békákkal verem meg.
3. És a folyóvíz békáktól pozsgos és felmennek és bemennek a te házádba és ágyasházadba és ágyadra és a te szolgálid házába és néped közé és a te kemenczéidbe és sütőteknőidbe.
4. És reád és népedre s minden te szolgálidra felmennek a békák.
5. És monda az Úr Mózesnek: Mondd Áronnak: Nyujtsd ki kezéd a te vessződdel a folyóvizekre, csatornákra és tavakra, és hozd fel a békákat Égyiptom földére.
6. És kinyújtá kezét Áron Égyiptom vizeire, és békák jövének fel és ellepék Égyiptom földét.
7. De az írástudók is úgy cselekedének az ő titkos mesterségökkel és felhozák a békákat Égyiptom földére.
8. És hívatá a Faraó Mózeset és Áront és monda: Könyörögjete az Úrnak, hogy távolítsa el rólam és az én népemről a békákat, és én elbocsátom a népet, hogy áldozzék az Úrnak.
9. Mózes pedig monda a Faraónak: Parancsolj velem: mikorra könyörögjek éretted és a te szolgálidért és a te népedért, hogy elpusztuljanak a békák tőled és házaidtól; és csak a folyóvízben maradjanak meg.
10. Felele a Faraó: Holnapra. És monda Mózes: A mint kívánod, hogy megtudd, hogy nincs hasonló a mi Urunkhoz Istenünkhöz.
11. És eltávoznak a békák tőled, meg a te házaidtól, szolgálidtól és a te népedtől; csak a folyóvízben maradnak meg.
12. És kiméne Mózes és Áron a Faraótól és kiálta Mózes az Úrhoz a békák felől, a melyeket a Faraóra bocsátott vala.
13. És az Úr Mózes beszéde szerint cselekedék és kiveszének a békák a házakból, udvarokból és mezőkről.
14. És rakásokba gyűjték azokat össze és a föld megbüszhődék.
15. S a mint látá a Faraó, hogy baja könnyebbül, megkeményíté az ő szívét, és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr.
16. És szóla az Úr Mózesnek: Mondd Áronnak: Nyujtsd ki a te vessződet és sujtsd meg a föld porát, hogy tetvekké legyen egész Égyiptom földén.
17. És aképen cselekedének. Áron kinyújtá kezét az ő vesszejével és megsujtá a föld porát, és tetvek lőnek emberen és barmon; a föld minden pora tetvekké lőn egész Égyiptom földén.
18. És úgy cselekedének az írástudók is az ő varázslásukkal, hogy tetveket hozzanak elő, de nem teheték; és valának a tetvek emberen és barmon.
19. És mondák az írástudók a Faraónak: Az Isten ujja ez. De kemény maradt a Faraó szíve, és nem hallgata reájok; a mint mondotta vala az Úr.
20. Az Úr pedig monda Mózesnek: Kelj fel reggel és állj a Faraó eleibe; ímé kimegy a vizek felé, és mondd néki: Ezt mondja az Úr: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
21. Mert ha el nem bocsátod az én népemet, ímé én bocsátok te reád, a te szolgálidra és a te népedre és a te házaidra ártalmas bogarakat, és megtelnek az Égyiptombeliek házai ártalmas bogarakkal és a föld is, a melyen ők vannak.
22. De különválasztom azon a napon Gósen földét, a melyen az én népem lakik, hogy ne legyenek ott ártalmas bogarak, azért, hogy megtudd, hogy én vagyok az Úr ezen a földön.
23. És különbséget tészek az én népem között és a te néped között. Holnap léssen e jelenség.
24. És aképen cselekedék az Úr; jövének ugyanis ártalmas bogarak a Faraó házára és az ő szolgálói házára, és egész Égyiptom földén pusztává lőn a föld az ártalmas bogarak miatt.
25. És hívatá a Faraó Mózeset és Áront és monda: Menjetek, áldozzatok a ti Isteneteknek ezen a földön.
26. Mózes pedig monda: Nincs rendén, hogy úgy cselekedjünk, hogy mi azt áldozzuk az Úrnak a mi Istenünknak, a mi utálatos az Égyiptombeliek előtt: ímé, ha azt áldozzuk az ő szemeik előtt, a mi az Égyiptombelieknek utálatos, nem köveznek-é meg minket?
27. Háromnap járó földre megyünk a pusztába és úgy áldozunk a mi Urunknak Istenünknak, a mint megmondja nekünk.

2 Móz. 3,18.

28. És monda a Faraó: Én elbocsátalak titeket, hogy áldozzatok a ti Uratoknak Istenteknek a pusztában, csak nagyon messze ne távozzatok; imádkozzatok érettem.
29. Mózes pedig monda: Ímé én kimegyek te tőled és imádkozom az Úrhoz és eltávoznak az ártalmas bogarak a Faraótól és az ő szolgálitól és az ő népétől holnap; csak megint el ne ámítson a Faraó, hogy el ne bocsássa a népet áldozni az Úrnak.

30. És kiméne Mózes a Faraótól és imádkozék az Úrhoz
31. és az Úr Mózes beszéde szerint cselekedék; s eltávoznak az ártalmas bogarak a Faraótól, szolgálaitól és népétől; egy sem marada.
32. De a Faraó ezúttal is megkeményíté az ő szívét és nem bocsátá el a népet.

9.

1. És monda az Úr Mózesnek: Menj a Faraóhoz és beszélj vele: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem:
2. Mert ha nem akarod elbocsátani és tovább is tartóztatod őket:
3. Ímé az Úr keze lészen a te mezei barmaidon, lovakon, szamarakon, tevéken, ökrökön és juhokon; igen nagy döghalál.
4. De különbséget tesz az Úr az Izráel barmai között és Égyiptom barmai között, és mindabból, a mi Izráel fiaié, egy sem vész el.
5. Időt is hagyja az Úr, mondván: Holnap cselekszi az Úr ezt a dolgot a földön.
6. Meg is cselekedé az Úr ezt a dolgot másodnapon, és elhulla Égyiptomnak minden barma, de az Izráel fiainak barma közül egy sem hullott el.
7. El is küldé a Faraó, és ímé egy sem hullt vala el az Izráeliták barma közül: de a Faraó szíve kemény maradt, és nem bocsátá el a népet.
8. Az Úr pedig monda Mózesnek és Áronnak: Vegyétek tele markaitokat kemenczehamuval, és szórja azt Mózes az ég felé a Faraó szeme láttára.
9. Hogy porrá legyen Égyiptomnak egész földén, s emberen és barmon hólyagosan fakadó fekélylyé legyen Égyiptomnak egész földén.
10. Vevének azért kemenczehamut és a Faraó elé állának, és Mózes az ég felé szórá azt; és lón az emberen és barmon hólyagosan fakadó fekély.
11. És az írástudók nem állhatnak vala Mózes előtt a fekély miatt; mert fekély vala az írástudókon s mind az Égyiptombelieken.
12. De az Úr megkeményíté a Faraó szívét, és nem hallgata reájok, a mint megmondotta vala az Úr Mózesnek.

2 Móz. 9,34. , 2 Móz. 7,12. , 2 Móz. 7,13. , 2 Móz. 8,15. , 2 Móz. 8,32.

13. És monda az Úr Mózesnek: Kelj fel reggel és állj a Faraó eleibe és mondd néki: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
14. Mert ezúttal minden csapásomat reá bocsátom a te szívedre, a te szolgáláidra és a te népedre azért, hogy megtudd, hogy nincs én hozzám hasonló az egész földön.
15. Mert ha most kinyujtanám kezemet és megvernélek téged és a te népedet döghalállal, akkor kivágattatnál a földről.
16. Ámde azért tartottalak fenn tégedet, hogy megmutassam néked az én hatalmammat, és hogy hirdessék az én nevemet az egész földön.

2 Móz. 3,19. , 2 Móz. 3,20. , Róm. 9,17.

17. Ha tovább is feltartóztatod az én népemet és nem bocsátod el őket:
18. Ímé holnap ilyenkor igen nagy jégesőt bocsátok, a melyhez hasonló nem volt Égyiptomban az napságtól fogva hogy fundáltatott, mind ez ideig.
19. Most annakokáért küldj el, hajtasd be barmaidat és mindenedet, valamid a mezőn van; minden ember és barom, a mely a mezőn találtatik és házba nem hajtatik, - jégeső szakad arra, és meghal.
20. A ki a Faraó szolgálai közül az Úr beszédétől megfélemedék, szolgálait és barmait házakba futtatá.
21. A ki pedig nem törődék az Úr beszédével, szolgálait és barmát a mezőn hagyá.
22. Az Úr pedig monda Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet az égre, hogy legyen jégeső Égyiptom egész földén az emberre, baromra és a mező minden fűvére, Égyiptom földén.
23. Kinyujtá azért Mózes az ő vesszejét az égre, az Úr pedig mennydörgést támaszta és jégesőt, és tűz szálla le a földre, és jégesőt bocsátá az Úr Égyiptom földére.
24. És lón jégeső, és a tűz egymást éré az igen nagy jégeső közt, a melyhez hasonló nem volt az egész Égyiptom földén, mióta nép lakja.
25. És elveré a jégeső egész Égyiptom földén mindazt, a mi a mezőn vala, embertől baromig; a mező minden fűvét is elveré a jégeső és a mező minden fáját is egybe rontá.

26. Csak a Gósen földén, hol Izráel fiai valának, nem volt jégeső.
27. A Faraó pedig elküldte és hívatá Mózeset és Áront, és monda nékik: Vétkeztem ezúttal; az Úr az igaz; én pedig és az én népem gonoszok vagyunk.
28. Imádkoztatok az Úrhoz, hogy legyen elég a mennydörgés és jégeső, és akkor elbocsátlak titeket és nem maradtok tovább.
29. Mózes pedig monda néki: Mihelyt kimegyek a városból, felemelem kezeimet az Úrhoz; megszűnnek a mennydörgések és nem lesz többé jégeső, hogy megtudd, hogy az Úr a föld.
30. De tudom, hogy te és a te szolgálid még nem félték az Úr Istentől.
31. A len pedig és az árpa elvereték, mert az árpa kalászos, a len pedig bimbós vala.
32. De a búza és a tönköly nem vereték el, mert azok késeiek.
33. És kiméne Mózes a Faraótól a városból és felemelé kezeit az Úrhoz, és megszűnének a mennydörgések s a jégeső és eső sem ömlik vala a földre.
34. Amint látá a Faraó, hogy megszűnék az eső, meg a jégeső és a mennydörgés, ismét vétkezék és megkeményíté szívét ő és az ő szolgálai.
35. És kemény maradt a Faraó szíve, és nem bocsátá el az Izráel fiait, a mint megmondotta vala az Úr Mózes által.

10.

1. És monda az Úr Mózesnek: Menj be a Faraóhoz, mert én keményítettem meg az ő szívét és az ő szolgálinak szívét, azért hogy ezeket az én jeleimet megtegyem közöttök.
2. És azért, hogy elbeszéljed azt a te fiadnak és fiad fiának hallatára, a mit Égyiptomban cselekedtem, és jeleimet, a melyeket rajtok tettem, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
3. És beméne Mózes és Áron a Faraóhoz és mondának néki: Ezt mondja az Úr, a héberek Istene: Meddig nem akarod még magadat megalázni én előttem? Bocsásd el az én népemet, hogy szolgáljanak nékem.
4. Mert ha te nem akarod az én népemet elbocsátani, ímé én holnap sáskát hozok a te határodra.
5. És elborítja a földnek színét, úgy hogy nem lesz látható a föld, és megemészti a megmenekedett maradékot, a mi megmaradt néktek a jégeső után, és megemészti minden fát, mely néktek sarjadzik a mezőn.
6. És betöltik a te házaidat, és minden szolgálidnak házát és minden Égyiptombelinek házát, a mit nem láttak a te atyáid, sem a te atyáid atyjai, a mióta e földön vannak mind e mai napig. És megfordula s kiméne a Faraó elől.
7. A Faraó szolgálai pedig mondának őnéki: Meddig lesz még ez mi nekünk romlásunkra? Bocsásd el azokat az embereket, hogy szolgáljanak az Úrnak az ő Istenöknek. Még sem veszed-e eszedbe, hogy elvész Égyiptom?
8. És visszahozák Mózeset és Áront a Faraóhoz s monda ez nékik: Menjetek el, szolgáljatok az Úrnak a ti Isteneteknek. Kik s kik azok, a kik elmennek?
9. Mózes pedig monda: A mi gyermekeinkkel és véneinkkel megyünk, a mi fiainkkal és leányainkkal, juhainkkal és barmainkkal megyünk, mert az Úrnak innepet kell szentelnünk.
10. Monda azért nékik: Úgy legyen veletek az Úr, a mint elbocsátlak titeket és gyermekeiteket! Vigyázzatok, mert gonoszra igyekeztek.
11. Nem úgy! menjetek el ti férfiak és szolgáljatok az Úrnak, mert ti is ezt kívántátok. És elűzék őket a Faraó színe elől.
12. És monda az Úr Mózesnek: Nyújtsd ki a te kezedet Égyiptom földére a sáskáért, hogy jőjön fel Égyiptom földére és emészsze meg a földnek minden fűvét; mindazt a mit a jégeső meghagyott.
13. Kinyujtá azért Mózes az ő vesszejét Égyiptom földére, és az Úr egész nap és egész éjjel keleti szelet támaszta a földre. Mire reggel lőn, a keleti szél felhozá a sáskát.
14. És feljöve a sáska egész Égyiptom földére s nagy sokasággal szálla le Égyiptom egész határára. Annak előtte sem volt olyan sáska s ezután sem lesz olyan.
15. És elborítá az egész föld színét, és a föld elsötétedék, és megemészte a földnek minden fűvét és a fának minden gyümölcsét, a mit a jégeső meghagyott vala, és semmi zöld sem marada a fán, sem a mezőnek fűvén egész Égyiptom földén.
16. Akkor a Faraó sieté hívatni Mózeset és Áront és monda: Vétkeztem az Úr ellen, a ti Istenetek ellen és ti ellenetek.

17. Most annakokáért bocsásd meg csak ez egyszer az én vétkeimet és imádkozzatok az Úrhoz a ti Istentekhez, hogy csak ezt a halált fordítsa el én tőlem.
18. És kiméne a Faraó elől és imádkozék az Úrhoz.
19. És fordíta az Úr igen erős nyugoti szelet, és felkapá a sáskát és veté azokat a veres tengerbe; egy sáska sem marada egész Égyiptom határán.
20. De az Úr megkeményíté a Faraó szívét, és nem bocsátá el az Izráel fiait.
21. És monda az Úr Mózesnek: Nyujtsd ki a te kezedet az ég felé, hogy legyen setétség Égyiptom földén és pedig tapintható setétség.
22. És kinyujtá Mózes az ő kezét az ég felé, és lőn sűrű setétség egész Égyiptom földén három napig.
23. Nem látták egymást, és senki sem kelt fel az ő helyéből három napig; de Izráel minden fiának világosság vala az ő lakhelyében.
24. Akkor hívatá a Faraó Mózeset és monda: Menjetek el, szolgáljatok az Úrnak, csak juhaitok és barmaitok maradjanak; gyermekeitek is elmehetnek véletek.
25. Mózes pedig monda: Sőt inkább néked kell kezünkbe adnod véres áldozatra és égő-áldozatra valókat, hogy megáldozzuk a mi Urunknak, Istenünknek.
26. És velünk jönek a mi barmaink is, egy körömnnyi sem marad el, mert azokból veszünk, hogy szolgáljunk a mi Urunknak Istenünknek; magunk sem tudjuk, mivel szolgálunk az Úrnak, míg oda nem jutunk.
27. De az Úr megkeményíté a Faraó szívét, és nem akará őket elbocsátani.

2 Móz. 9,12.

28. És monda néki a Faraó: menj el előlem; vigyázz magadra, hogy többé az én orczámat ne lásd; mert a mely napon az én orczámat látod, meghalsz.
29. Mózes pedig monda: Helyesen szólál. Nem látom többé a te orczádat.

11.

1. Az Úr pedig monda Mózesnek: Még egy csapást hozok a Faraóra és Égyiptomra; azután elbocsát titeket innen; a mikor mindenestől elbocsát, úgyve hajt el titeket innen.
2. Szólj azért a népek füle hallatára, hogy kérjenek a férfi az ő férfitársától, az asszony pedig az ő asszonytársától ezüst edényeket és arany edényeket.

2 Móz. 3,22. , 2 Móz. 12,36.

3. Az Úr pedig kedvessé tevé a népet az Égyiptombeliek előtt. A férfiú Mózes is igen nagy vala Égyiptom földén a Faraó szolgálói előtt és a nép előtt.
4. És monda Mózes: Ezt mondja az Úr: Éjjél körül kimegyek Égyiptomba.
5. És meghal Égyiptom földén minden elsőszülött, a Faraónak elsőszülöttétől fogva, a ki az ő királyi székében ül, a szolgálónak első szülöttéig, a ki malmot hajt; a baromnak is minden első fajása.
6. És nagy jajgatás lesz egész Égyiptom földén, a melyhez hasonló nem volt és hasonló nem lesz többé.
7. De Izráel fiai közül az eb sem ölti ki nyelvét senkire, az embertől kezdve a baromig; hogy megtudjátok, hogy különbséget tett az Úr Égyiptom között és Izráel között.
8. És mindezek a te szolgálád lejönnek hozzám és leborulnak előttem, mondván: Eredj ki te és mind a nép, a mely téged követ, és csak azután megyek el. És nagy haraggal méne ki a Faraó elől.

2 Móz. 12,31. , 2 Móz. 12,33.

9. Az Úr pedig monda Mózesnek: Azért nem hallgat reátok a Faraó, hogy az én csudáim sokasodjanak meg Égyiptom földén.
10. Mózes pedig és Áron mindezeket a csudákat megtevék a Faraó előtt; de az Úr megkeményíté a Faraó szívét. És nem bocsátá el Izráel fiait az ő földéről.

12.

1. Szólott vala pedig az Úr Mózesnek és Áronnak Égyiptom földén, mondván:
2. Ez a hónap legyen néktek a hónapok elseje; első legyen ez néktek az esztendő hónapjai között.
3. Szóljatok Izráel egész gyűlekezetének, mondván: E hónap tizedikén mindenki vegyen magának egy bárányt az atyáknak háza szerint, házanként egy bárányt.
4. Hogyha a háznép kevés a bárányhoz, akkor a házához közel való szomszédjával együtt vegyen a lelkek száma szerint; kit-kit ételéhez képest számítsatok a bárányhoz.

5. A bárány ép, hím, egy esztendősen legyen; a juhok közül vagy a kecskék közül vegyétek.
6. És legyen nálatok őrizet alatt e hónap tizennegyedik napjáig, és ölje meg Izráel községének egész gyülekezete estennen.
7. És vegyenek a vérből, és azokban a házakban, a hol azt megeszik, hintsenek a két ajtófelre és a szemöldökfára.
8. A húst pedig egyék meg azon éjjel, tűzön sütvé, kovásztalan kenyérral és keserű fűvekkel egyék meg azt.
9. Ne egyetek abból nyersen, vagy vízben főttén, hanem tűzön sütvé, a fejét, lábszáraival és belsejével együtt.
10. És ne hagyjatok belőle reggelre, vagy a mi megmarad belőle reggelre, tűzzel égessétek meg.
11. És ilyen módon egyétek azt meg: Derekaitokat felövezve, saruitok lábaitokon és pálczáitok kezetekben, és nagy sietséggel egyétek azt; mert az Úr pászkája az.
12. Mert általmégyek Égyiptom földén ezen éjszakán és megölök minden elsőszülöttet Égyiptom földén, az embertől kezdve a baromig, és Égyiptom minden istene felett ítéletet tartok, én, az Úr.
13. És a vér jelül lesz néktek a házakon, a melyekben ti lesztek, s meglátom a vért és elmegyek mellettetek és nem lesz rajtatok a csapás veszedelmeitekre, mikor megverem Égyiptom földét.
14. És legyen ez a nap néktek emlékezetül, és innepnek szenteljétek azt az Úrnak nemzetségről nemzetségre; örök rendtartás szerint ünnepeljétek azt.
15. Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret; még az első napon takarítsátok el a kovászt házaitokból, mert valaki kovászoszt ejéndik az első naptól fogva a hetedik napig, az olyan lélek irtassék ki Izráelből.
16. Az első napon pedig szent gyűléstök legyen és a hetedik napon is szent gyűléstök legyen; azokon semmi munkát ne tegyetek, egyedül csak a mi eledelére való minden embernek, azt el lehet készítenetek.
17. Megtartsátok a kovásztalan kenyér innepét; mert azon a napon hoztam ki a ti seregeiteket Égyiptom földéről; tartsátok meg hát e napot nemzetségről nemzetségre, örök rendtartás szerint.
18. Az első hónapban, a hónapnak tizennegyedik napján estve egyetek kovásztalan kenyeret, a hónap huszonegyedik napjának estvéjéig.

3 Móz. 23,5.

19. Hét napon át ne találtassék kovász a ti házaitokban; mert valaki kovászoszt ejéndik, az a lélek kiirtatik Izráel gyülekezetéből, akár jövevény, akár az ország szülöttje legyen.
20. Semmi kovászoszt ne egyetek, minden lakóhelyeteken kovásztalan kenyeret egyetek.
21. Előhívá tehát Mózes Izráel minden véneit és monda nékik: Fogjatok és vegyetek magatoknak bárányt családaitok szerint és öljétek meg a pászkát.

Zsid. 11,28.

22. És vegyetek egy kötés izsópot és mártsátok a vérbe, a mely az edényben van, és hintsétek meg a szemöldökfát és a két ajtófelet abból a vérből, a mely az edényben van; ti közületek pedig senki se menjen ki az ő házának ajtaján reggelig.
23. Mikor általmegy az Úr, hogy megverje az Égyiptombelieket és meglátja a vért a szemöldökfán és a két ajtófélen: elmegy az Úr az ajtó mellett és nem engedi, hogy a pusztító bemenjen öldökölni a ti házaitokba.
24. Megtartsátok azért ezt a dolgot, rendtartás gyanánt, magadnak és fiaidnak mindörökre.
25. És mikor bementek a földre, melyet az Úr ád néktek, a mint megmondotta vala: akkor tartsátok meg ezt a szertartást.
26. Mikor pedig a ti fiaitok mondandjának néktek: Micsoda ez a ti szertartástok?
27. Akkor mondjátok: Páskha-áldozat ez az Úrnak, a ki elment az Izráel fiainak házai mellett Égyiptomban, mikor megverte az Égyiptombelieket, a mi házainkat pedig megoltalmazta. És a nép meghajtá magát és leborula.
28. És menének és úgy cselekedének az Izráel fiai, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek és Áronnak; úgy cselekedének.
29. Lón pedig éjfélkor, hogy megöle az Úr minden elsőszülöttet Égyiptomnak földén, a Faraónak elsőszülöttétől fogva, a ki az ő királyi székiben ül vala, a tömlöczbéli fogolynak elsőszülöttéig és a baromnak is minden első fajzását.
30. És fölkele a Faraó azon az éjszakán és mind az ő szolgálai és egész Égyiptom, és lón nagy jajgatás Égyiptomban; mert egy ház sem vala, melyben halott ne lett volna.
31. És hívatá Mózeset és Áront éjszaka és monda: Keljete fel, menjete ki az én népem közül, mind ti, mind Izráel fiai és menjete, szolgáljate az Úrnak, a mint mondátok.

2 Móz. 11,1.

32. Juhaitokat is, barmaitokat is vegyétek, a mint mondátok és menjete el és áldjate engem is.

2 Móz. 10,26.

33. És az Égyiptombeliek erősen rajta valának, hogy a népet mentül hamarább kiküldhessék az országból; mert azt mondják vala: mindnyájan meghalunk.

2 Móz. 6,1. , 2 Móz. 11,8.

34. És a nép az ő tésztáját, minekelőtte megkelt volna, sütőteknőivel együtt ruhájába kötve, vállára veté.

35. Az Izráel fiai pedig Mózes beszéde szerint cselekedének és kérének az Égyiptombeliektől ezüst edényeket és arany edényeket, meg ruhákat.

36. Az Úr pedig kedvessé tette vala a népet az Égyiptombeliek előtt, hogy kérésökre hajlának és kifoszták az Égyiptombelieket.

2 Móz. 3,21. , 2 Móz. 11,2.

37. És elindulának Izráel fiai Rameszeszből Szukhóthba, mintegy hatszáz ezeren gyalog, csupán férfiak a gyermekeken kívül.

4 Móz. 33,3.

38. Sok elegy nép is méne fel velök; juh is, szarvasmarha is, felette sok barom.

39. És sütének a tésztából, melyet Égyiptomból hoztak vala, kovásztalan pogácsákat, mert meg nem kelhet vala mivelhogy kiüzetének Égyiptomból és nem késhtének s még eleséget sem készitének magoknak.

2 Móz. 12,31. , 2 Móz. 12,33.

40. Az Izráel fiainak lakása pedig, a míg Égyiptomban laknak, négyszáz harmincz esztendő vala.

Gal. 3,17.

41. És lón a négyszáz harmincz esztendő végén, lón pedig ugyanazon napon, hogy az Úrnak minden serege kijöve Égyiptomnak földéről.

42. Az Úr tiszteletére rendelt éjszaka ez, a melyen kihozta őket Égyiptom földéről; az Úr tiszteletére rendelt éjszaka Izráel minden fiai előtt nemzetségről nemzetségre.

43. És monda az Úr Mózesnek és Áronnak: Ez a Páskha rendtartása: Egy idegen származású se egyék abból.

44. Akárkinek is pénzen vett szolgálja akkor egyék abból, ha körülmetélted.

45. A zsellér és a béres ne egyék abból.

46. Egy házban egyék meg; a házból ki ne vígy a húsból, és csontot se törjeteK össze abban.

4 Móz. 9,12. , Ján. 19,36.

47. Izráel egész gyülekezete készitse azt.

48. És ha jövevény tartózkodik nálad, és páskhát akarna készíteni az Úrnak: metéltessék körül minden férfiak, és úgy foghat annak készítéséhez, és legyen olyan, mint az országnak szülötte. Egy körülmetéletlen se egyék abból.

49. Egy törvénye legyen az ott születettnek és a jövevénynek, a ki közöttetek tartózkodik.

50. És Izráel fiai mindnyájan megcselekedék; a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek és Áronnak, úgy cselekedének.

51. Ugyanazon napon hozá ki az Úr az Izráel fiait Égyiptomnak földéről, az ő seregeik szerint.

13.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

2. Nékem szentelj minden elsőszülöttet, valami megnyitja az ő anyjának méhét az Izráel fiai között, akár ember, akár barom, enyim legyen az.

4 Móz. 3,13. , Luk. 2,23.

3. És monda Mózes a népnek: Megemlékezzél e napról, melyen kijöttetek Égyiptomból, a szolgálatnak házából; mert hatalmas kézzel hozott ki onnan titeket az Úr; azért ne egyetek kovászos.

4. Ma mentek ki az Abib hónapban.

5. És ha majd bevisz téged az Úr a Kananeusok, meg Khittheusok, meg Emoreusok, meg Khivveusok és Jebuzeusok földére, melyről megesküdött a ti atyáitoknak, hogy néked adja azt a téjjel és mézzel folyó földet: akkor ebben a hónapban végezd ezt a szertartást.

6. Hét napon át kovásztalan kenyeret egyél, a hetedik napon pedig innepet ülj az Úrnak.

7. Kovásztalan kenyeret egyél hét napon át, és ne láttassék nálad kovászos kenyér, se kovász ne láttassék a te egész határodban.

8. És add tudtára a te fiadnak azon a napon, mondván: Ez a miatt van, a mit az Úr cselekedett velem, mikor kijövék Égyiptomból.

9. És legyen az néked jel gyanánt a te kezeden és emlékezetül a te szemeid előtt azért, hogy az Úr törvénye a te szádban legyen, mert hatalmas kézzel hozott ki téged az Úr Égyiptomból.
10. Tartsd meg azért ezt a rendelést annak idejében esztendőről esztendőre.
11. Ha pedig beviénd téged az Úr a Kananeusok földére, a miképen megesküdött néked és a te atyáidnak, és azt néked adádjja:
12. Az Úrnak ajánld fel akkor mindazt a mi az ő anyjának méhét megnyitja, a baromnak is, a mi néked lesz, minden méhnyitó fajzását; a hímek az Úré.

2 Móz. 34,19. , 4 Móz. 8,17.

13. De a számarának minden első fajzását báránnyal váltsd meg; ha pedig meg nem váltod, szegd meg a nyakát. Az embernek is minden elsőszülöttét megváltsd a te fiaid közül.
14. És ha egykor a te fiad téged megkérdez, mondván: Micsoda ez? akkor mondd néki: Hatalmas kézzel hozott ki minket az Úr Égyiptomból, a szolgálatnak házából.
15. És lőn, mikor a Faraó megátalkodottan vonakodék minket elbocsátani: megöle az Úr minden elsőszülöttét Égyiptom földén, az ember elsőszülöttétől a barom első fajzásáig; azért áldozok én az Úrnak minden hímet, mely anyja méhét megnyitja, és megváltom az én fiaimnak minden elsőszülöttét.
16. Legyen azért jel gyanánt a te kezeden és homlok-kötő gyanánt a te szemeid előtt, mert hatalmas kézzel hozott ki minket az Úr Égyiptomból.
17. És lőn, a mikor elbocsátá a Faraó a népet, nem vivé őket Isten a Filiszteusok földje felé, noha közel vala az; mert monda az Isten: Netalán mást gondol a nép, ha harcot lát, és visszatér Égyiptomba.
18. Kerülő úton vezeté azért Isten a népet, a veres tenger pusztájának útján; és fölfegyverkezve jövének ki Izráel fiai Égyiptom földről.
19. És Mózes elvivé magával a József tetemeit is, mert megeskettvén megeskette vala Izráel fiait, mondván: Meglátogatván meglátogat titeket az Isten, akkor az én tetemeimet felvigyétek innen magatokkal.

1 Móz. 50,25. , Józs. 24,32.

20. És elindulának Szukhótból és táborba szállának Ethámban a pusztá szélén.

4 Móz. 33,6.

21. Az Úr pedig megy vala előttök nappal felhőoszlopban, hogy vezérelje őket az úton, éjjel pedig tűzoszlopban, hogy világítson nekik, hogy éjjel és nappal mehessenek.
- 2 Móz. 40,38. , 4 Móz. 10,34. , 4 Móz. 14,14. , 5 Móz. 1,33. , Nehem. 9,12. , Nehem. 9,19. , Zsolt. 78,14. , Zsolt. 105,39.*
22. Nem távozott el a felhőoszlop nappal, sem a tűzoszlop éjjel a nép előtt.

14.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj az Izráel fiainak, hogy forduljanak vissza és üssenek tábort Pi-Hahiróth előtt, Migdol között és a tenger között, Baál-Czefón előtt; ezzel átellenben üssetek tábort a tenger mellett.
3. Majd azt gondolja a Faraó az Izráel fiai felől: Eltévelyedtek ezek e földön; körülfogta őket a pusztá.
4. Én pedig megkeményítem a Faraó szívét, és űzőbe veszi őket, hogy megdicsőítsem a Faraó által és minden ő serege által és megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr. És úgy cselekedének.
5. És hírül vivék az égyiptomi királynak, hogy elfutott a nép, és megváltozék a Faraónak és az ő szolgálainak szíve a nép iránt és mondának: Mit cselekedtünk, hogy elbocsátottuk Izráelt a mi szolgálatunkból!
6. Befogata tehát szekerebe és maga mellé vevé az ő népét.
7. És vőn hatszáz válogatott szekeret és Égyiptom minden egyéb szekerét és hárman-hárman valának mindeniken.
8. És megkeményíté az Úr a Faraónak, az égyiptomi királynak szívét, hogy űzőbe vegye az Izráel fiait; Izráel fiai pedig mennek vala nagy hatalommal.

4 Móz. 33,3.

9. És az Égyiptombeliek utánok nyomulának és elérék őket a tenger mellett, a hol táboroznak vala, a Faraónak minden lova, szekere, meg lovasai és serege Pi-Hahiróth mellett, Baál-Czefón előtt.

Józs. 24,6.

10. A mint közeledék a Faraó, Izráel fiai felemelék szemeiket, és ímé az Égyiptombeliek nyomukban vannak. És nagyon megfélemlének s az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai.
11. És mondának Mózesnek: Hát nincsenek-é Égyiptomban sírok, hogy ide a pusztába hoztál minket meghalni? Mit cselekedél velünk, hogy kihoztál minket Égyiptomból?

12. Nem ez volt-é a szó, a mit szóltunk vala hozzád Égyiptomban, mondván: Hagyj békét nekünk, hadd szolgáljunk az Égyiptombelieknek, mert jobb volt volna szolgáljunk az Égyiptombelieknek, hogynem mint a pusztában hallunk meg.

13. Mózes pedig monda a népnek: Ne féljete, megálljatok! és nézzétek az Úr szabadítását, a melyet ma cselekszik veletek; mert a mely Égyiptombelieket ma láttok, azokat soha többé nem látjátok.

2 Móz. 14,27. , 2 Móz. 14,31.

14. Az Úr hadakozik ti érettetek; ti pedig veszteg legyetek.

15. És monda az Úr Mózesnek: Mit kiáltasz hozzám? Szólj Izráel fiainak, hogy induljanak el.

16. Te pedig emeld fel a te pálczádat és nyújtsd ki kezedet a tengerre és válaszd azt kétfelé, hogy Izráel fiai szárazon menjenek át a tenger közepén.

17. Én pedig ímé megkeményítem az Égyiptombeliek szívét, hogy bemenjenek utánok, és megdicsőítetem a Faraó által és az ő egész serege által, szekerei és lovasai által.

18. És megtudják az Égyiptombeliek, hogy én vagyok az Úr, ha majd megdicsőítetem a Faraó által, az ő szekerei és lovasai által.

19. Elindula azért az Istennek Angyala a ki jár vala az Izráel tábora előtt, és méne mögéjük; a felhőoszlop is elindula előlük s mögéjük áll.

Józs. 5,14. , 2 Móz. 13,21.

20. És oda méne az Égyiptombeliek tábora és az Izráel tábora közé; így lón a felhő és a setétség: az éjszakát pedig megvilágosítja vala. És egész éjszaka nem közelítettek egymáshoz.

21. És kinyújtá Mózes az ő kezét a tengerre, az Úr pedig egész éjjel erős keleti széllel hajtá a tengert és szárazzá tevé a tengert, és kétfelé válának a vizek.

Józs. 4,23. , Zsolt. 78,13. , Zsolt. 106,9. , Zsolt. 114,3.

22. És szárazon menének az Izráel fiai a tenger közepébe, a vizek pedig kőfal gyanánt valának nekik jobbkezők és balkezők felől.

1 Kor. 10,1. , Zsid. 11,29.

23. Az Égyiptombeliek pedig utánok nyomulának és bemenének a Faraó minden lovai, szekerei és lovasai a tenger közepébe.

24. És lón hajnalkor, rátekinte az Úr az Égyiptombeliek táborára a tűz- és felhőoszlopból és megzavará az Égyiptombeliek táborát.

25. És megállítá szekereik kerekeit és nehezen vonszoltatá azokat. És mondának az Égyiptombeliek: Fussunk az Izráel elől, mert az Úr hadakozik érettök Égyiptom ellen.

26. És szóla az Úr Mózesnek: Nyújtsd ki kezedet a tengerre, hogy a vizek térjenek vissza az Égyiptombeliekre, az ő szekereikre s lovasaikra.

27. És kinyújtá Mózes az ő kezét a tengerre, és reggel felé visszatére a tenger az ő elébbi állapotjára; az Égyiptombeliek pedig eleibe futnak vala, és az Úr beleveszté az égyiptomiakat a tenger közepébe.

28. Visszatérének tehát a vizek és elboríták a szekereket és a lovasokat, a Faraónak minden seregét, melyek utánok bementek vala a tengerbe; egy sem marada meg közülök.

Zsolt. 106,11.

29. De Izráel fiai szárazon menének át a tenger közepén; a vizek pedig kőfal gyanánt valának nekik jobb- és balkezők felől.

30. És megszabadítá az Úr azon a napon Izráelt az Égyiptombeliek kezéből; és látá Izráel a megholt Égyiptombelieket a tenger partján.

31. És látá Izráel azt a nagy dolgot, a melyet cselekedék az Úr Égyiptomban: félé azért a nép az Urat és hívének az Úrnak és Mózesnek, az ő szolgálójának.

15.

1. Akkor éneklé Mózes és az Izráel fiai ezt az éneket az Úrnak, és szólának mondván: Éneklek az Úrnak, mert fenséges ő, lovat lovasával tengerbe vetett.

2. Erősségem az Úr és énekem, szabadítómmá lón nekem; ez az én Istenem, őt dicsérem, atyámnak Istene, őt magasztalom.

Zsolt. 118,14. , Ésa. 12,2.

3. Vitéz harcos az Úr; az ő neve Jehova.

4. A Faraónak szekereit és seregét tengerbe vetette, s válogatott harcosai belefúltak a veres tengerbe.

5. Elborították őket a hullámok, kő módjára merültek a mélységbe.
6. Jobbod, Uram, erő által dicsőül, jobbod Uram, ellenséget összetör.
7. Fenséged nagyságával zúzod össze támadóid, kibocsátod haragod s megemészti az őket mint tarlót.
8. Orrod lehelletétől feltorlódtak a vizek. És a futó habok fal módjára megálltak; a mélységes vizek megmerevültek a tenger szívében.

2 Móz. 14,21. , 2 Móz. 14,22.

9. Az ellenség monda: Űzöm, utólérem őket, zsákmányt osztok, bosszúm töltöm rajtok. Kardomat kirántom, s kiirtja őket karom.
10. Leheltél lehelleteddel s tenger borítja be őket: elmerültek, mint az ólom a nagy vizekben.
11. Kicsoda az istenek közt olyan, mint te Uram? Kicsoda olyan, mint te, szentséggel dicső, félelemmel dícsérendő és csodatévő?
12. Kinyújtottad jobbkezedet, és elnyelé őket a föld.
13. Kegyelmeddel vezérled te megváltott népedet, hatalmaddal viszed be te szent lakóhelyedre.
14. Meghallják ezt a népek és megrendülnek; Filisztea lakóit reszketés fogja el.
15. Akkor megháborodának Edom fejedelmei, Moáb hatalmasait rettegés szállja meg, elcsügged a Kanaán egész lakossága.
16. Félelem és aggodalom lepi meg őket; karod hatalmától elnémulnak mint a kő, míg átvonul néped, Uram! Míg átvonul a nép, a te szerzeményed.
17. Beviszed s meglepítéd őket örökséged hegyén, mely Uram, lakhelyül magadnak készítél, szentségedbe Uram, melyet kezéd építe.
18. Az Úr uralkodik mind örökkön örökké.

Zsolt. 146,10.

19. Mert bémenének a Faraó lovai, szekereivel és lovasaival együtt a tengerbe, és az Úr visszafordítja reájok a tenger vizét; Izráel fiai pedig szárazon jártak a tenger közepén.
20. Akkor Miriám prófétaasszony, Áronnak nénje dobot vón kezébe, és kimenének utánna mind az asszonyok dobokkal és tánczolván.

4 Móz. 26,59.

21. És felele nekik Miriám: Énekeljete az Úrnak, mert fenséges ő, lovat lovasával tengerbe vetett.
22. Ennekutánna elindítja Mózes az Izráelt a veres tengertől, és menének Súr pusztá felé; három napig menének a pusztában és nem találának vizet.
23. És eljutának Mára de nem ihatják vala a vizet Mára, mivelhogy keserű vala. Azért is nevezék nevét Mára.

4 Móz. 33,8.

24. És zúgolódik vala a nép Mózes ellen, mondván: Mit igyunk?
25. Ez pedig az Úrhoz kiálta, és mutata neki az Úr egy fát és beveté azt a vízbe, és a víz megédesedék. Ott ada neki rendtartást és törvényt és ott megkísérté.
26. És monda: Ha a te Uradnak Istenednek szavára hűségesen hallgatsz és azt cselekeszed, a mi kedves az ő szemei előtt és figyelmezel az ő parancsolataira és megtartod minden rendelkezését: egyet sem bocsátok reád ama betegségek közül, a melyeket Égyiptomra bocsátottam, mert én vagyok az Úr, a te gyógyítód.
27. És jutának Élimbe, és ott tizenkét forrás vala és hetven pálmafa; és tábort ütének ott a vizek mellett.

4 Móz. 33,9.

16.

1. És elindulának Élimből és érkezék Izráel fiainak egész gyülekezete a Szin pusztájába, mely Élim között és Sinai között van, a második hónapnak tizenötödik napján, Égyiptom földéről való kijövetelök után.
2. És zúgolódik Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes és Áron ellen a pusztában.
3. S mondának nekik Izráel fiai: Bár megholtunk volna az Úr keze által Égyiptom földén, a mikor a húsos fazék mellett ülünk vala, a mikor jól lakhatunk vala kenyérrel; mert azért hoztatok ki minket ebbe a pusztába, hogy mind e sokaságot éhséggel öljéte meg.
4. És monda az Úr Mózesnek: Ímé én esőképen bocsátok néktek kenyeret az égből; menjen ki azért a nép és szedjen naponként arra a napra valót, hogy megkísértsem: akar-é az én törvényem szerint járnai, vagy nem?
5. A hatodik napon pedig úgy lesz, hogy mikor elkészítik a mit bevisznek, az kétannyi lesz, mint a mennyit naponként szedegettek.

6. És monda Mózes és Áron Izráel minden fiainak: Estve megtudjátok, hogy az Úr hozott ki titeket Égyiptom földéről;
7. Reggel pedig meglátjátok az Úr dicsőségét; mert meghallotta a ti zúgolódástokat az Úr ellen. De mik vagyunk mi, hogy mi ellenünk zúgolódtok?
8. És monda Mózes: Estve húst ád az Úr ennetek, reggel pedig kenyeret, hogy jól lakjatok; mert hallotta az Úr a ti zúgolódástokat, melylyel ellene zúgolódtatok. De mik vagyunk mi? Nem mi ellenünk van a ti zúgolódástok, hanem az Úr ellen.
9. Áronnak pedig monda Mózes: Mondd meg az Izráel fiai egész gyülekezetének: Járuljatok az Úr elé; mert meghallotta a ti zúgolódástokat.
10. És lőn, mikor beszéle Áron az Izráel fiai egész gyülekezetének, a pusztá felé fordulának, és ímé az Úr dicsősége megjelenék a felhőben.
11. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
12. Hallottam az Izráel fiainak zúgolódását, szólj nekik mondván: Estennen húst esztek, reggel pedig kenyérrel laktok jól és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr a ti Istentek.
13. És lőn, hogy estve fürjek jövének fel és ellepék a tábort, reggel pedig harmatszállás lőn a tábor körül.
14. Mikor pedig a harmatszállás megszűnének, ímé a pusztának színén apró gömbölyegek valának, aprók mint a dara a földön.
- 4 Móz. 11,7.*
15. A mint megláták az Izráel fiai, mondanak egymásnak: Mán ez! mert nem tudják vala mi az. Mózes pedig monda nekik: Ez az a kenyér, melyet az Úr adott néktek eledelül.
- Ján. 6,31.*
16. Az Úr parancsolata pedig ez: Szedjen abból kiki a mennyit megehetik; fejenként egy ómert, a hozzátok tartozók száma szerint szedjen kiki azok részére, a kik az ő sátorában vannak.
17. És aképen cselekedének az Izráel fiai és szedének ki többet, ki kevesebbet.
18. Azután megméri vala ómerrel, és annak a ki többet szedett, nem vala fölöslege, és annak, a ki kevesebbet szedett, nem vala fogyatkozása: kiki annyit szedett, a mennyit megehetik vala.
- 2 Kor. 8,15.*
19. Azt is mondá nekik Mózes: Senki ne hagyjon abból reggelre.
20. De nem hallgatának Mózesre, mert némelyek hagyának abból reggelre; és megférgesedék s megbüszhődék. Mózes pedig megharagudék reájok.
21. Szedék pedig azt reggelenként, kiki a mennyit megehetik vala, mert ha a nap felmelegedett, elolvad vala.
22. A hatodik napon pedig két annyi kenyeret szednek vala, két ómerrel egyre-egyre. Eljövének pedig a gyülekezet fejedelmei mindnyájan és tudtára adták azt Mózesnek.
23. Ő pedig monda nekik: Ez az, a mit az Úr mondott: A holnap nyugalom napja, az Úrnak szentelt szombat; a mit sütni akartok, süssétek meg, és a mit főzni akartok, főzzétek meg; a mi pedig megmarad, azt mind tegyétek el magatoknak reggelre.
- 2 Móz. 35,2. , 2 Móz. 35,3.*
24. És eltevék azt reggelre, a szerint a mint Mózes parancsolta vala, és nem büszhődék meg s féreg sem vala benne.
25. És monda Mózes: Ma egyétek azt meg, mert ma az Úrnak szombatja van; ma nem találjátok azt a mezőn.
26. Hat napon szedjétek azt, de a hetedik napon szombat van, akkor nem lesz.
27. És lőn hetednapon: kimenének a nép közül, hogy szedjenek, de nem találának.
28. És monda az Úr Mózesnek: Meddig nem akarjátok megtartani az én parancsolataimat és törvényeimet?
29. Lássátok meg! az Úr adta néktek a szombatot; azért ád ő néktek hatodnapon két napra való kenyeret. Maradjatok vesztég, kiki a maga helyén; senki se menjen ki az ő helyéből a hetedik napon.
30. És nyugoszik vala a nép a hetedik napon.
31. Az Izráel háza pedig Mánnak nevezé azt; olyan vala az mint a kóriándrom magva, fehér; és íze, mint a mézes pogácsáé.
- 4 Móz. 11,7.*
32. És monda Mózes: Ezt parancsolja az Úr: Egy teljes ómernyi tartsatok meg abból maradékaitok számára, hogy lássák a kenyeret, a mellyel éltettelek titeket a pusztában, mikor kihoztalak titeket Égyiptom földéről.
33. Áronnak pedig monda Mózes: Végy egy edényt és tégy bele egy teljes ómer Mánt és tedd azt az Úr eleibe, hogy megtartassék maradékaitok számára.
34. A mint parancsolta vala az Úr Mózesnek, eltevé azt Áron a bizonyágtétel ládája elé, hogy megtartassék.

35. Az Izráel fiai pedig negyven esztendőn át evék a Mánt, míg lakó földre jutának; Mánt evének mind addig, míg a Kanaán földének határához jutának.

Józs. 5,12.

36. Az ómer pedig az éfának tizedrésze.

17.

1. És elindula Izráel fiainak egész gyülekezete a Szin pusztájából az Úr rendeléséhez képest az ő útjok rendje szerint és tábort ütének Refidimben. De a népnek nem vala inni való vize.

4 Móz. 33,12. , 4 Móz. 33,14.

2. Verseng vala azért a nép Mózesrel és mondák: Adjatok nekünk vizet, hogy igyunk. És monda nekik Mózes: Miért versengtek én velem? Miért kísértitek az Urat?

4 Móz. 20,2.

3. És szomjúhozik vala ott a nép a vízre és zúgolódék a nép Mózes ellen és monda: Miért hoztál ki minket Égyiptomból? hogy szomjúsággal ölj meg minket, gyermekeinket és barmainkat?

4. Mózes pedig az Úrhoz kiálta mondván: Mit cselekedjem ezzel a néppel? Kevés hijja, hogy meg nem köveznek engemet.

5. És az Úr monda Mózesnek: Eredj el a nép előtt és végy magad mellé Izráel vénei közül; pálczádat is, melylyel a folyót megsujtottad, vedd kezvedbe és indulj el.

2 Móz. 4,2. , 2 Móz. 14,16.

6. Ímé én oda állok te elődbe a sziklára a Hórebbe, és te sujts a sziklára, és víz jó ki abból, hogy igyék a nép. És úgy cselekedék Mózes Izráel vénei szeme láttára.

4 Móz. 20,8. , Zsolt. 78,15. , 1 Kor. 10,4.

7. És nevezé annak a helynek nevét Masszának és Méribának, Izráel fiainak versengéséért, és mert kísértették az Urat, mondván: Vajjon köztünk van-é az Úr vagy nincsen?

8. Eljőve pedig Amálek és hadakozék Izráel ellen Refidimben.

5 Móz. 25,17. , 5 Móz. 25,18.

9. És monda Mózes Józsuének: Válassz nekünk férfiakat és menj el, ütközzél meg Amálekkel. Holnap én a halom tetejére állok és az Isten pálczája kezemben lesz.

2 Móz. 4,20.

10. És úgy cselekedék Józsué a mint mondotta vala néki Mózes, megütöközék Amálekkel: Mózes, Áron és Húr pedig felmenének a halom tetejére.

11. És lőn, mikor Mózes felemelé kezét, Izráel győz vala; mikor pedig leereszté kezét, Amálek győz vala.

12. Mikor azért Mózes kezei elnehezédének, követ hozának és alája tevék, hogy arra üljön; Áron pedig és Húr tartják vala az ő kezeit, egy felől az egyik, más felől a másik, és felemelve maradának kezei a nap lementéig.

13. Józsué pedig leveré Amáleket és az ő népét fegyver élivel.

14. És monda az Úr Mózesnek: Írd meg ezt emlékezetül könyvbe és add tudtára Józsuének, hogy mindenestől eltörlöm Amálek emlékezetét az ég alól.

4 Móz. 24,20. , 5 Móz. 25,17. , 5 Móz. 25,19. , 1 Sám. 15,2. , 1 Sám. 15,3.

15. És építe Mózes oltárt és nevezé nevét Jehova-Niszsi-nek.

16. És monda: Megesküdött az Úr, hogy harcza lesz az Úrnak Amálek ellen nemzetségről nemzetségre.

18.

1. És meghallá Jethró, Midián papja, Mózes ipa, mindazt a mit Isten Mózesrel és Izráellel az ő népével cselekedett vala, hogy kihozta az Úr Izráelt Égyiptomból.

2. És felvév Jethró, a Mózes ipa Czipporát, a Mózes feleségét - miután haza bocsátotta őt -

3. És az ő két fiát is, a kik közül az egyiknek neve Gersom, mert azt mondotta vala: Bujdosó valék az idegen földön;

2 Móz. 2,22.

4. A másíknak neve pedig Eliézer; mert: Az én atyám Istene segítségül volt nekem és megszabadított engem a Faraó fegyverétől.

5. Eljuta tehát Jethró, a Mózes ipa, az ő fiaival és feleségével Mózeshez a pusztába, a hol ő táborozott vala az Isten hegye mellett.

2 Móz. 3,1.

6. És megizené Mózesnek: Én Jethró a te ipad megyek te hozzád a te feleségeddel és az ő két fia is ő vele.

7. Kiméne azért Mózes az ő ipa eleibe és meghajtá magát és megcsókolá őt; és megkérdek egymást állapotuk felől és bemenének a sátorba.

8. És elbeszélé Mózes az ő ipának mind azt, a mit az Úr a Faraóval és az Égyiptombeliekkel cselekedett vala Izráélért; mindazt a sok bajt, a melyek útközben érték vala őket, és mimódon szabadította meg őket az Úr.

9. És örvendeze Jethró mindazon a jón, a mit az Úr az Izráellel cselekedett vala, hogy megszabadítá őt az Égyiptombeliek kezéből.

10. És monda Jethró: Áldott legyen az Úr, a ki megszabadított titeket az Égyiptombeliek kezéből és a Faraó kezéből; a ki megszabadította a népet az Égyiptombeliek keze alól.

11. Most tudom már, hogy nagyobb az Úr minden istennél; mert az lett vesztökre, a mivel ellenök vétkeztek.

12. És Jethró, a Mózes ipa égőáldozattal és véresáldozattal áldozék az Istennek; Áron pedig és Izráel minden vénei jövének, hogy kenyeret egyenek a Mózes ipával Isten előtt.

13. És lőn másod napon, leüle Mózes törvényt tenni a népnek; a nép pedig áll vala Mózes előtt reggeltől estig.

14. S a mikor látja vala Mózes ipa mind azt, a mit ő a néppel cselekedék, monda: Mi dolog az, a mit te a néppel cselekszel; miért ülsz te egymagad, mind az egész nép pedig előtted áll reggeltől estig?

15. És monda Mózes az ő ipának: Mert a nép Isten akaratát tudakolni jön hozzám;

16. Ha ügyök-bajok van, én hozzám jönnek és törvényt teszek az ember között és felebarátja között és tudtára adom az Isten végezéseit és törvényeit.

17. Mózes ipa pedig monda néki: Nem jó az, a mit te cselekszel.

18. Felettébb kifáradsz te is, ez a nép is, a mely veled van; mert erőd felett való dolog ez, nem végezheted azt egymagad.

19. Most azért hallgass az én szavamra, tanácsot adok néked és az Isten veled lesz. Te légy a népnek szószólója az Isten előtt, és te vidd az ügyeket Isten eleibe.

5 Móz. 1,9.

20. És tanítsd őket a rendeletekre és törvényekre és add tudtokra az utat, a melyen járniok kell és a tenni valót, a melyet tenniök kell.

21. És szemelj ki magad az egész nép közül derék, istenfélő férfiakat, igazságos férfiakat, a kik gyűlölik a haszonlesést és tedd közöttük előljárókká, ezeredesekké, századosokká, ötvenedesekké és tizedesekké.

22. Ezek tegyenek ítéletet a népnek minden időben, úgy hogy minden nagyobb ügyet te elődbe hozzanak, minden csekélyebb dologban pedig ők ítéljenek; így könnyítve lesz rajtad, ha azt veled együtt hordozzák.

23. Ha ezt cselekszed és az Isten is parancsolja néked: megállhatsz és az egész nép is helyére jut békességben.

24. És hallgata Mózes az ő ipa szavára és mindazt megtevé, a mit mondott vala.

25. És választá Mózes az egész Izráelből derék férfiakat és a nép fejeivé tevé őket, ezeredesekké, századosokká, ötvenedesekké, és tizedesekké.

26. És ítélik vala a népet minden időben; a nehéz dolgokat Mózes elé viszik vala, minden kisebb dologban pedig ők ítélnék vala.

27. És elbocsátá Mózes az ő ipát, és ez elméne hazájába.

19.

1. A harmadik hónapban azután hogy kijöttek vala Izráel fiai Égyiptom földről, azon a napon érkezének a Sinai pusztába.

2. Refidimből elindulván, érkezének a Sinai pusztába és táborba szállának a pusztában; a hegygyel átellenben szálla pedig ott táborba az Izráel.

3. Mózes pedig felméne az Istenhez, és szóla hozzá az Úr a hegyről, mondván: Ezt mondd a Jákób házanépének és ezt add tudtára az Izráel fiainak.

Csel. 7,38.

4. Ti láttátok, a mit Égyiptommal cselekedtem, hogy hordoztalak titeket sas szárnyakon és magamhoz bocsátottalak titeket.

5 Móz. 29,2.

5. Mostan azért ha figyelmesen hallgattok szavamra és megtartjátok az én szövetségemet, úgy ti lesztek nékem valamennyi nép közt az enyéim; mert enyim az egész föld.

5 Móz. 7,6. , Zsolt. 24,1. , Zsolt. 24,6.

6. És lesztek ti nékem papok birodalma és szent nép. Ezek azok az ígék, melyeket el kell mondanod Izráel fiainak.

1 Pét. 2,9.

7. Elméne azért Mózes és egybehívá a nép véneit és eleikbe adá mindazokat a beszédeket, melyeket parancsolt vala néki az Úr.

8. És az egész nép egy akarattal felele és monda: Valamit rendelt az Úr, mind megteszszük. És megvivé Mózes az Úrnak a nép beszédét.

Józs. 24,21. , Józs. 24,24.

9. És monda az Úr Mózesnek: Ímé én hozzád megyek a felhő homályában, hogy hallja a nép mikor beszélek veled és higgyenek néked mindörökké. És elmondá Mózes az Úrnak a nép beszédét.

2 Móz. 19,16. , 2 Móz. 19,20.

10. Az Úr pedig monda Mózesnek: Eredj el a néphez és szenteld meg őket ma, meg holnap és hogy mossák ki az ő ruháikat;

Józs. 3,5.

11. És legyenek készek harmadnapra; mert harmadnapon leszáll az Úr az egész nép szeme láttára a Sinai hegyre.

12. És vess határt a népnek köröskörül, mondván: Vigyázzatok magatokra, hogy a hegyre fel ne menjetek s még a szélét se érintsetek; mindaz, a mi a hegyet érinti, halállal haljon meg.

13. Ne érintse azt kéz, hanem kővel köveztessék meg, vagy nyíllal nyilaztassék le; akár barom, akár ember, ne éljen. Mikor a kürt hosszan hangzik, akkor felmehetnek a hegyre.

Zsid. 12,20.

14. Leszálla azért Mózes a hegyről a néphez, és megszentelé a népet, és megmosák az ő ruháikat.

15. És monda a népnek: Legyetek készen harmadnapra; asszonyhoz ne közelítsetek.

16. És lőn harmadnapon virradatkor, mennydörgések, villámlások és sűrű felhő lőn a hegyen és igen erős kürtzengés; és megrémüle mind az egész táborbeli nép.

Zsid. 12,18. , Zsid. 12,19.

17. És kivezeté Mózes a népet a táborból az Isten eleibe és megállának a hegy alatt.

5 Móz. 4,10.

18. Az egész Sinai hegy pedig füstölög vala, mivelhogy leszállott arra az Úr tűzben és felmegy vala annak füstje, mint a kemenczének füstje; és az egész hegy nagyon reng vala.

5 Móz. 4,11. , Bir. 5,5. , Zsolt. 68,9.

19. és a kürt szava mindinkább erősödik vala; Mózes beszél vala és az Isten felel vala néki hangosan.

Zsid. 12,19.

20. Leszálla tehát az Úr a Sinai hegyre, a hegy tetejére, és felhívá az Úr Mózeset a hegy tetejére, Mózes pedig felméne.

21. És monda az Úr Mózesnek: Menj alá, intsd meg a népet, hogy ne törjön előre az Urat látni, mert közülök sokan elhullanak.

22. És a papok is, a kik az Úr eleibe járulnak, szenteljék meg magokat, hogy reájok ne rontson az Úr.

23. Mózes pedig monda az Úrnak: Nem jöhet fel a nép a Sinai hegyre, mert te magad intettél minket, mondván: Vess határt a hegy körül, és szenteld meg azt.

24. De az Úr monda néki: Eredj, menj alá, és jőjj fel te és Áron is veled; de a papok és a nép ne törjenek előre, hogy feljőjjenek az Úrhoz; hogy reájok ne rontson.

25. Aláméne azért Mózes a néphez, és megmondá nekik.

20.

1. És szólá Isten mindezeket az ígéket, mondván:

5 Móz. 5,6. , 5 Móz. 5,21. , Mát. 5,17. , Mát. 5,48.

2. Én, az Úr, vagyok a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptomnak földéről, a szolgálat házából.

5 Móz. 5,6. , 5 Móz. 5,21.

3. Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem.

Józs. 24,14.

4. Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, a melyek fenn az égben, vagy a melyek alant a földön, vagy a melyek a vizekben a föld alatt vannak.

3 Móz. 26,1. , Zsolt. 97,7. , Ésa. 40,18. , Ésa. 40,25.

5. Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert én, az Úr a te Istened, féltőn-szerető Isten vagyok, a ki megbüntettem az atyák vétkeit a fiakban, harmad és negyediziglen, a kik engem gyűlölnék.

6. De irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, a kik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják.

7. Az Úrnak a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja az Úr büntetés nélkül, a ki az ő nevét hiába felveszi.

3 Móz. 19,12. , Mát. 5,33. , Mát. 5,34.

8. Megemlékezzél a szombatnapról, hogy megszenteljed azt.

Ezék. 20,12. , 2 Móz. 35,2.

9. Hat napon át munkálkodjál, és végezd minden dolgodat;

2 Móz. 23,12. , 2 Móz. 34,21. , 3 Móz. 23,3.

10. De a hetedik nap az Úrnak a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon se magad, se fiad, se leányod, se szolgálád, se szolgálóleányod, se barmod, se jövevényed, a ki a te kapuidon belől van;

2 Móz. 16,23.

11. Mert hat napon teremté az Úr az eget és a földet, a tengert és mindent, a mi azokban van, a hetedik napon pedig megnyugovék. Azért megáldá az Úr a szombat napját, és megszentelé azt.

1 Móz. 2,2. , 1 Móz. 2,3.

12. Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr a te Istened ad te néked.

Mát. 15,4. , Mát. 19,19. , Márk. 10,19. , Luk. 18,20. , Eféz. 6,2.

13. Ne ölj.

Mát. 5,21. , Mát. 5,22. , Róm. 13,9.

14. Ne paráználkodjál.

Mát. 5,27. , Mát. 5,28. , Jak. 2,11.

15. Ne lopj.

2 Móz. 22,1. , Eféz. 4,28.

16. Ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot.

5 Móz. 19,16. , 5 Móz. 19,21.

17. Ne kívánd a te felebarátodnak házáat. Ne kívánd a te felebarátodnak feleségét, se szolgálját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, és semmit, a mi a te felebarátodé.

Róm. 7,7. , 5 Móz. 5,21.

18. Az egész nép pedig látja vala a mennydörgéseket, a villámlásokat, a kürt zengését és a hegy füstölgését. És látja vala a nép, és megrémüle, és hátrább álla.

19. És mondának Mózesnek: Te beszélj velünk, és mi hallgatunk; de az Isten ne beszéljen velünk, hogy meg ne haljunk.

Zsid. 12,19.

20. Mózes pedig monda a népnek: Ne féljete; mert azért jött az Isten, hogy titeket megkísértsen, és hogy az ő félelme legyen előttem, hogy ne vétkezzetek.

21. Távol álla azért a nép, Mózes pedig közelebb méne a felhőhöz, melyben az Isten vala.

2 Móz. 19,16. , 2 Móz. 19,17.

22. És monda az Úr Mózesnek: Ezt mondd az Izráel fiainak: Magatok láttátok, hogy az égből beszéltem veletek.

23. Ne csináljatok én mellém ezüst isteneket, és arany isteneket se csináljatok magatoknak.

24. Földből csinálj nékem oltárt, és azon áldozd a te égő- és hálaáldozatodat, juhaidat és ökreidet. Valamely helyen akarom, hogy az én nevemről megemlékezzetek, elmegyek tehozzád és megáldalak téged.

25. Ha pedig kövekből csinálsz nékem oltárt, ne építsd azt faragott kőből: mert a mint faragó vasadat rávetted, megfertőztetted azt.

5 Móz. 27,5. , Józs. 8,30. , Józs. 8,31.

26. Lépcsőkön se menj fel az én oltáromhoz, hogy a te szemérmed fel ne fedeztessék azon.

21.

1. Ezek pedig azok a rendeletek, a melyeket eleikbe kell terjesztened:
2. Ha héber szolgát vásárolsz, hat esztendeig szolgáljon, a hetedikben pedig szabaduljon fel ingyen.
5 Móz. 15,12. , Jer. 34,14.
3. Ha egyedül jött, egyedül menjen el; ha feleséges ember, menjen el vele a felesége is.
4. Ha az ő ura adott nekifeleséget, és ez fiakat vagy leányokat szült neki: az asszony, gyermekeivel együtt legyen az ő uráé; ő pedig egyedül menjen el.
5. De ha a szolga azt mondá: Szeretem az én uramat, az én feleségemet és fiaimat, nem akarok felszabadulni:
5 Móz. 15,16.
6. Akkor vigye őt az ura a bírák elé, és állítsa az ajtóhoz vagy az ajtófélhez, és az ő ura fúrja által az ő fülét árral; és szolgálja őt mindörökké.
7. És ha valaki az ő leányát szolgálóul adja el, ne úgy menjen el, mint a szolgák mennek.
8. Ha nem tetszik az ő urának, hogy eljegyezze őt magának, akkor váltassa ki; arra, hogy idegen népnek eladja, nincs hatalma, mivel hűtelen volt hozzá.
9. Ha pedig a fiának jegyzi el őt: a leányok törvénye szerint cselekedjék vele.
10. Ha mást vesz magának: ennek ételét, ruházatát és házasságbeli igazát alább ne szállítsa.
11. Ha ezt a hármát nem cselekszi vele: akkor menjen az el ingyen, fizetés nélkül.
12. A ki úgy megver valakit, hogy meghal, halállal lakoljon.
3 Móz. 24,17.
13. De ha nem leselkedett, hanem Isten ejtette kezébe: úgy helyet rendelék néked, a hová meneküljön.
4 Móz. 35,11. , 5 Móz. 19,3. , Józ. 20,2. , Józ. 20,3.
14. Ha pedig valaki szándékosan tör felebarátja ellen, hogy azt orvúl megölje, oltáromtól is elvidd azt a halálra.
15. A ki megveri az ő atyját vagy anyját, halállal lakoljon.
16. A ki embert lop, és eladja azt, vagy kezében kapják, halállal lakoljon.
17. A ki szidalmazza az ő atyját vagy anyját halállal lakoljon.
3 Móz. 20,9. , Péld. 20,20. , Mát. 15,4. , Márk. 7,10.
18. És ha férfiak összevesznek, és megüti valaki az ő felebarátját kővel vagy öklével, és nem hal meg, hanem ágyba esik:
19. Ha felkél, és mankóján kinn jár: ne legyen büntetve az, a ki megütötte; csupán fekvéséért fizessen és gyógyíttassa meg.
20. Ha pedig valaki úgy üti meg szolgáját vagy szolgálóját bottal, hogy az meghal keze alatt, büntetessék meg.
21. De ha egy vagy két nap életben marad, ne büntetessék meg, mert pénze ára az.
22. Ha férfiak veszekednek és meglöknek valamely terhes asszonyt, úgy hogy idő előtt szül, de egyéb veszedelem nem történik: bírságot fizessen a szerint, a mint az asszony férje azt reá kiveti, de bírák előtt fizessen.
23. De ha veszedelem történik: akkor életért életet adj.
24. Szemet szemért, fogat fogért, kezét kézért, lábat lábért;
3 Móz. 24,20. , 5 Móz. 19,21. , Mát. 5,38.
25. Égetést égetésért, sebet sebért, kéket kékért.
26. Ha valaki az ő szolgájának szemét, vagy szolgálójának szemét úgy üti meg, hogy elpusztul, bocsássa azt szabadon az ő szeméért.
27. Ha pedig szolgájának fogát, vagy szolgálójának fogát üti ki, bocsássa azt szabadon az ő fogáért.
28. Ha férfit vagy asszonyt öklel meg egy ökör, úgy hogy meghal: kővel köveztessek meg az ökör, és húsát meg ne egyék; de az ökörnek ura ártatlan.
1 Móz. 9,5.
29. De ha az ökör azelőtt is öklelős volt, és annak urát megintették, és még sem őrizte azt, és férfit vagy asszonyt ölt meg: az ökör köveztessek meg, és az ura is halállal lakoljon.
30. Ha pénzváltásgot vetnek reá, fizessen lelke váltáságért annyit, a mennyit reá kivetnek.
31. Akár fiút ökleljen meg, akár leányt ökleljen meg: e szerint a rendelet szerint kell cselekedni.
32. Ha szolgát öklel meg az ökör vagy szolgálót: adassék azok urának harmincz ezüst siklus, az ökör pedig köveztessek meg.
33. Ha pedig valaki vermet nyit meg, vagy ha valaki vermet ás, és nem fedí azt be, és ökör vagy szamar esik bele:

34. A verem ura fizessen; pénzül térítse meg azok urának, a hulla pedig legyen az övé.
35. És ha valakinek ökre megdöfi az ő felebarátja ökrét, úgy hogy az elpusztul: adják el az eleven ökröt, és az árát osszák meg, és a hullát is osszák el.
36. Vagy ha tudták, hogy az ökör már azelőtt öklelős volt, és nem őrizte azt annak ura: fizessen ökröt az ökörért, a hulla pedig az övé legyen.

22.

1. Ha valaki ökröt vagy bárányt lop, és levágja vagy eladja azt: öt barmot fizessen egy ökörért, és négy juhot egy bárányért.

2 Sám. 12,6.

2. Ha ház-fölverésen kapják a tolvajt, és úgy megverik, hogy meghal, nincs vérbűn miatta.
3. Ha reá süttött a nap, vérbűn van miatta: fizessen; ha nincs néki: adassék el tolvajságáért.
4. Ha elevenen kapják kezében a lopott jószágot, akár ökör, akár szamár, akár juh: két annyit fizessen érette.
5. Ha valaki mezőt vagy szőlőt étet le, úgy hogy barmát elereszti, és az a más mezején legel: mezejének javából és szőlőjének javából fizesse meg a kárt.
6. Ha tűz támad, és tövisbe kap, és megég az asztag, vagy a lábon álló gabona, vagy a mező: fizesse meg a kárt, a ki a tüzet gyújtotta.
7. Ha valaki pénzt vagy edényeket ad felebarátjának megőrzés végett, és ellopják annak a férfiúnak házából: ha megtalálják a tolvajt, fizessen kétannyit.
8. Ha nem találják meg a tolvajt, a ház urát vigyék a bírák eleibe; hogy nem nyújtotta-e ki kezét az ő felebarátja vagyonaára.
9. Akármi bűn dolgában, akár ökör, akár szamár, akár juh, akár ruha, akármi elveszett jószág az, a miről azt mondja: ez az; mindkettőjük ügye a bírák eleibe menjen, és a kit a bírák bűnösnek mondanak, fizessen két annyit az ő felebarátjának.
10. Ha valaki szamarat vagy ökröt, vagy bárányt, vagy akármiféle barmot ad az ő felebarátja gondviselése alá, és az elhull, vagy megsérül, vagy elhajtatik, úgy hogy senki sem látta:
11. Az Úrra való esküvés legyen kettejük közt, hogy nem nyújtotta-e ki kezét felebarátja vagyonaára; és ezt fogadja el annak ura, és az semmit se fizessen.
12. Ha pedig ellopták tőle: megfizessen az urának.

1 Móz. 31,39.

13. Ha széttépetett, hozza el azt bizonyságul; a széttépettet nem fizeti meg.

1 Móz. 31,39.

14. Ha pedig valaki kölcsön kér az ő felebarátjától, és az megsérül vagy elhull urának távollétében: fizesse meg a kárt.

15. Ha ura vele van, nem fizet; ha bérbe adatott, bérébe megy.

16. Ha valaki hajadont csábít el, a ki nincs eljegyezve, és vele hál: jegyajándékkal jegyezze azt el magának feleségül.

5 Móz. 22,28. , 5 Móz. 22,29.

17. Ha annak atyja nem akarja azt néki adni: annyi pénzt adjon, a mennyi a hajadonok jegyajándéka.

18. Varázsló asszonyt ne hagyj életben.

19. A ki barommal közösül, halállal lakoljon.

3 Móz. 18,23. , 3 Móz. 20,15.

20. A ki isteneknek áldozik, nem csupán az Úrnak, megöletessék.

5 Móz. 17,2. , 5 Móz. 17,5.

21. A jövevényen ne hatalmaskodjál, és ne nyomorgasd azt, mert jövevények voltatok Egyiptom földén.

3 Móz. 19,34.

22. Egy özvegyet vagy árvát se nyomorítsatok meg.

Zak. 7,10.

23. Ha nyomorgatod azt, és hozzám kiált, meghallgatom az ő kiáltását.

24. És felgerjed haragom, és megöllek titeket fegyverrel, és a ti feleségeitek özvegyekké lesznek, a ti fiaitok pedig árvákká.

25. Ha pénzt adsz kölcsön az én népemnek, a szegénynek a ki veled van; ne légy hozzá olyan, mint a hitelező; ne vessetek reá uzsorát.

3 Móz. 25,35. , 3 Móz. 25,37. , Zsolt. 15,5. , Ezék. 18,8.

26. Ha zálogba veszed a te felebarátod felső ruháját: naplemente előtt visszaadd azt néki:

5 Móz. 24,12. , 5 Móz. 24,13.

27. Mert egyetlen takarója, testének ruhája az: miben háljon? Bizony, ha én hozzám kiált, meghallgatom; mert én irgalmas vagyok.

28. A bírakat ne szidalmazd, és néped fejedelmét ne átkozd.

Csel. 23,3. , Csel. 23,5.

29. Gabonáddal és boroddal ne késlekedjél; fiaid elsőszülöttét nékem add.

2 Móz. 13,2. , 2 Móz. 13,12.

30. Hasonlóképpen cselekedjél ökröddel, juhoddal; hét napig legyen az ő anyjával, a nyolczadik napon nékem add azt.

3 Móz. 22,27.

31. És szent emberek legyetek én előttem; a mezőn széttépett húst meg ne egyétek; az ebnek vessétek azt.

3 Móz. 22,8.

23.

1. Hazug hírt ne hordj; ne fogj kezet a gonoszszal, hogy hamis tanú ne légy.

2. Ne indulj a sokaság után a gonoszra, és peres ügyben ne vallj a sokasággal tartva, annak elfordítására.

3. Szegénynek se kedvezz az ő peres ügyében.

3 Móz. 19,15.

4. Ha előltalálod ellenséged eltévedt ökrét vagy szamarát: hajtsd vissza néki.

5 Móz. 22,1.

5. Ha látod, hogy annak a szamara, a ki téged gyűlöl, a teher alatt fekszik, vigyázz, rajta ne hagyd; oldd le azt ő vele együtt.

5 Móz. 22,4.

6. A te szegényednek igazságát el ne fordítsd az ő perében.

5 Móz. 27,19.

7. A hazug beszédőtől távol tartsd magad, és az ártatlant s az igazat meg ne öld; mert én nem adok igazat a gonosznak.

Péld. 19,5.

8. Ajándékot el ne végy: mert az ajándék megvakítja a szemeseket, és elfordítja az igazak ügyét.

5 Móz. 16,19.

9. A jövevényt ne nyomorgasd; hiszen ti ismeritek a jövevény életét, mivelhogy jövevények voltatok Égyiptom földén.

2 Móz. 22,21. , 5 Móz. 24,17. , 5 Móz. 24,18.

10. Hat esztendeig vedd be a te földedet és takard be annak termését;

3 Móz. 25,3.

11. A hetedikben pedig pihentesd azt, és hagyd úgy, hogy egyék meg a te néped szegényei; a mi pedig ezektől megmarad, egye meg a mezei vad. E képen cselekedjél szőlőddel és olajfáddal is.

12. Hat napon át végezd dolgaidat, a hetedik napon pedig nyúgodjál, hogy nyúgodják a te ökröd és szamarad, és megpihenjen a te szolgálód fia és a jövevény.

2 Móz. 20,9. , 2 Móz. 31,16. , 2 Móz. 31,17.

13. Mindazt, a mit néktek mondtam, megtartsátok, és idegen istenek nevét ne emlegessétek; ne hallassék az a te szádból.

14. Háromszor szentelj nékem innepet esztendőnként.

15. A kovásztalan kenyér innepét tartsd meg; hét nap egyél kovásztalan kenyeret, a mint megparancsoltam néked, az Abib hónap ideje alatt; mert akkor jöttél ki Égyiptomból: és üres kézzel senki se jelenjék meg színem előtt.

2 Móz. 13,4. , 2 Móz. 13,6. , 2 Móz. 13,7. , 2 Móz. 34,20.

16. És az aratás innepét, munkád zsengejét, a melyet elvetettél a mezőn; és a takarodás innepét az esztendő végén, a mikor termésedet betakarítod a mezőről.

17. Esztendőnként háromszor jelenjék meg minden férfiad az Úr Isten színe előtt.

18. Ne ontsd ki az én áldozatom vérét kovászos kenyér mellett, és ünnepi áldozatom kövére meg ne maradjon reggelig.

19. A te földed zsengejének elsejét vidd el a te Uradnak Istenednek házába. Ne főzd meg a gödölyét az ő anyjának tejében.

2 Móz. 34,26.

20. Ímé én Angyalt bocsátok el te előtted, hogy megőrizzen téged az útban, és bevigyen téged arra a helyre, a melyet elkészítettem.

2 Móz. 33,2.

21. Vigyázz magadra előtte, és hallgass az ő szavára; meg ne bosszantsd őt, mert nem szenved el a ti gonoszságaitokat; mert az én nevem van ő benne.

22. Mert ha hallgatándasz az ő szavára; és mindazt megcselekedéted, a mit mondok: akkor ellensége leszek a te ellenségeidnek, és szorongatom a te szorongatóidat.

23. Mert az én Angyalom te előtted megyen és beviszen téged az Emoreusok, Khitteusok, Perizeusok, Kananeusok, Khivveusok és Jebuzeusok közé, és kiirtom azokat.

24. Ne imádd azoknak isteneit és ne tiszteld azokat, és ne cselekedjél az ő cselekedeteik szerint; hanem inkább döntögesd le azokat és tördeld össze bálványaikat.

25. És szolgáljátok az Urat a ti Istenteket, akkor megáldja a te kenyeredet és vizedet; és eltávolítom ti közületek a nyavalyát.

26. El sem vetél, meddő sem lesz a te földeden semmi; napjaid számát teljessé teszem.

5 Móz. 7,14.

27. Az én rettentésemet bocsátom el előtted, és minden népet megrettentek, a mely közé mégy, és minden ellenségedet elfutamtatom előtted.

28. Darazsat is bocsátok el előtted és kiűzi előled a Khivveust, Kananeust és Khitteust.

Józs. 24,12.

29. De nem egy esztendőben űzöm őt ki előled, hogy a föld pusztává ne legyen, és meg ne sokasodjék ellened a mezei vad.

30. Lassan-lassan űzöm őt ki előled, míg megszaporodol és bírhatod a földet.

31. És határod a veres tengertől a Filiszteusok tengeréig vetem és a pusztától fogva a folyóvízig; mert kezeitekbe adom annak a földnek lakosait, és kiűzöd azokat előled.

32. Ne köss szövetséget se azokkal, se az ő isteneikkel.

5 Móz. 7,2.

33. Ne lakjanak a te földeden, hogy bűnbe ne ejtsenek téged ellenem: mert ha az ő isteneiket szolgálád, vesztetre lenne az néked.

24.

1. És monda Mózesnek: Jőjj fel az Úrhoz te és Áron, Nádáb és Abihu, és az Izráel vénei közül hetvenen, és hajtsátok meg magatokat előtte távolról.

2. És csak Mózes közeledjék az Úrhoz, amazok pedig ne közeledjenek, és a nép se jőjjön fel vele.

3. Elméne azért Mózes, és elbeszélé a népnek az Úr minden beszédét és minden rendelését; az egész nép pedig egyező szóval felele, mondván: Mindazokat a dolgokat, a melyeket az Úr parancsolt, megcselekeszünk.

2 Móz. 19,8.

4. Mózes pedig felírta az Úrnak minden beszédét, és felkele reggel és oltárt építette a hegy alatt, és tizenkét oszlopot, az Izráel tizenkét nemzetsége szerint.

5. Azután elküldé az Izráel fiainak ifjait, és áldozának égő áldozatokat, és hálaáldozaul tulkokat ölének az Úrnak.

6. Mózes pedig vevé a vérnek felét, és tölté a medenczékbe: a vérnek másik felét pedig az oltárra hinté.

7. Azután vevé a szövetség könyvét, és elolvasta a nép hallatára; azok pedig mondanak: Mindent megteszünk, a mit az Úr parancsolt, és engedelmeskedünk.

8. Mózes pedig vevé a vért, és ráhinté a népre, és monda: Ímé a szövetségnek vére, melyet az Úr kötött ti veletek, mindama beszédek szerint.

9. Azután felméne Mózes és Áron, Nádáb és Abihu, és az Izráel vénei közül hetvenen;
10. És láták az Izráel Istenét, és annak lábai alatt valami zafir fényű tárgy vala, és olyan tiszta, mint maga az ég.
11. És Izráel fiainak e választottjaira nem bocsátá kezét: jóllehet látták az Istent, mindazáltal ettek és ittak is.
12. És szóla az Úr Mózesnek: Jőjj fel én hozzám a hegyre és maradj ott. És átadom néked a kőtáblákat, és a törvényt és a parancsolatot, a melyeket írtam, hogy azokra megtaníttassanak.
13. Felkele azért Mózes és az ő szolgája Józsué, és felméne Mózes az Isten hegyére.
14. A véneknek pedig monda: Várjatok itt reánk, míg visszatérünk hozzátok: Ímé Áron és Húr veletek vannak; a kinek valami ügye van, ő hozzájok menjen.
15. Akkor felméne Mózes a hegyre; és felhő borítá el a hegyet.
16. És az Úr dicsősége szálla alá a Sinai hegyre, és felhő borítá azt hat napon át; a hetedik napon pedig szólítá Mózeset a felhő közepéből.
17. Az Úr dicsőségének jelensége pedig olyan vala az Izráel fiainak szeme előtt, mint emésztő tűz, a hegy tetején.
18. És beméne Mózes a felhő közepébe, és felméne a hegyre, és negyven nap és negyven éjjel vala Mózes a hegyen.

2 Móz. 34,28. , 5 Móz. 9,9. , 5 Móz. 9,18.

25.

1. És szóla az Úr Mózeshez, mondván:
  2. Szólj az Izráel fiainak, hogy szedjenek nékem ajándékokat; minden embertől, a kit szíve hajt arra, szedjete nékem ajándékokat.
  3. Ez pedig az az ajándék, a mit tőlök szedjete: arany és ezüst és réz.
  4. És kék, és bíborpiros, és karmazsinszinű fonal, meg len fonal, és kecskeszőr.
  5. És veresre festett koszbőrök, és borzbőrök, és sittim-fa.
  6. Mécsbe való olaj, kenet-olajhoz való arómák, és füstöléshez való fűszerek.
  7. Ónix-kövek és foglalni való kövek, az efódhoz és a hósenhez.
  8. És készítsenek nékem szent hajlékot, hogy ő közöttök lakozzam.
  9. Mindenestől úgy csináljátok, a mint én megmutatom néked a hajléknak formáját, és annak minden edényeinek formáját.
  10. És csináljanak egy ládát sittim-fából; harmadfél sing hosszút, másfél sing széleset, és másfél sing magasat.
- 2 Móz. 37,1.
11. Borítsd meg azt tiszta arannyal, belől is kívül is megborítsd azt, és csinálj reá köröskörül arany pártázatot.
  12. És önts ahhoz négy arany karikát, és illeszd azokat a négy szegeletére; az egyik oldalára is két karikát, a másik oldalára is két karikát.
  13. Csinálj rúdakat is sittim-fából, és azokat is megborítsd arannyal.
  14. És a rúdakat dugd a láda oldalain lévő karikákba, hogy azokon hordozzák a ládát.
  15. A rúdakat álljanak a láda karikáiban; ne vegyék ki azokból.
  16. És a bizonytságot, a melyet néked adok, tedd a ládába.
- 2 Móz. 31,18. , 1 Kir. 8,9.
17. Csinálj fedelet is tiszta aranyból: harmadfél sing hosszút és másfél sing széleset.
- 2 Móz. 37,6.
18. Csinálj két Kérubot is aranyból, vert aranyból csináld azokat a fedélnek két végére.
  19. Az egyik Kérubot csináld az egyik végére innen, a másik Kérubot a másik végére onnan: a fedélből csináljátok ki a Kérubokat annak két végén.
  20. A Kérubok pedig terjeszszék ki szárnyaikat fölfelé, betakarva szárnyaikkal a fedelet; arczaik egymásfelé legyenek; a Kérubok arcza a fedél felé forduljanak.
  21. A fedelet pedig helyezd a ládára felül, a ládába pedig tedd a bizonytságot, a melyet adok néked.

Zsid. 9,4. , Zsid. 9,5.

22. Ott jelenek meg néked és szólok hozzád a fedél tetejéről, a két Kérub közül, melyek a bizonyosság ládája felett vannak, mindazokról, a miket általad parancsolok az Izráel fiainak.

23. Csináld asztalt is sittyim-fából, két sing hosszút, egy sing széleset, és mésfél sing magasat.

2 Móz. 37,10.

24. És borítsd be azt tiszta arannyal, és csináld reá köröskörül arany pártázatot.

25. Csináld reá köröskörül egy tenyérnyi karájt, karájára pedig csináld köröskörül arany pártázatot.

26. Négy arany karikát csináld hozzá, és illeszd a karikákat a négy lábának négy szegletére.

27. A karáj mellett legyenek a karikák rúdtartókul, hogy hordozhassák az asztalt.

28. Azokat a rúdatokat is sittyim-fából csináld és arannyal borítsd be, és azokon hordozzák az asztalt.

29. Készítsd el tálaikat is, csészéiket is, kancsóikat is, kelyheiket is, a melyekkel italáldozatot áldoznak; tiszta aranyból csináld azokat.

30. És tégy az asztalra szent kenyeret, mely mindenkor előttem legyen.

31. Csináld gyertyatartót is tiszta aranyból; ver aranyból készüljön a gyertyatartó; annak szára, ága csészéi, gombjai és virágai ugyanabból legyenek.

2 Móz. 37,17.

32. Hat ág jőjön ki oldalából; három gyertyatartó-ág az egyik oldalból, és három gyertyatartó-ág a másik oldalból.

33. Mandolavirág formájú három csésze az egyik ágon, gombbal és virággal; és mandolavirág formájú három csésze a másik ágon is, gombbal és virággal; így legyen a gyertyatartóból kijövő mind a hat ágon.

34. A gyertyatartón pedig négy mandolavirág formájú csésze legyen, gombjaival és virágaival.

35. Gomb legyen a belőle kijövő két ág alatt; ismét gomb a belőle kijövő két ág alatt, és ismét gomb a belőle kijövő két ág alatt: így a gyertyatartóból kijövő mind a hat ág alatt.

36. Gombjaik és ágaik magából legyenek; egy darab tiszta aranyból legyen verve az egész.

37. Csináld hozzá hét mécset is, és úgy rakják fel mécseiket, hogy előre világítsanak.

38. Hamvvevői és hamutartói is tiszta aranyból legyenek.

39. Egy tálatom tiszta aranyból csinálják azt, mindezeket az eszközöket.

40. Vigyázz, hogy arra a formára csináld, a mely a hegyen mutatott néked.

Csel. 7,44. , Zsid. 8,5.

26.

1. A hajlékot pedig tíz kárpitból csináld: sodrott lenből, és kék, és bíborpiros és karmazsin színűből, Kérubokkal, mestermunkával készítsd azokat.

2 Móz. 36,7. , 2 Móz. 36,8.

2. Egy-egy kárpit hossza huszonnyolcz sing legyen, egy-egy kárpit szélessége pedig négy sing; egy mértéke legyen mindenik kárpitnak.

3. Öt kárpit legyen egymással egybefoglalva, ismét öt kárpit egymással egybefoglalva.

4. És csináld hurkokat kék lenből az egyik kárpit szélén, a mely az egybefoglaltak között szélről van; ugyanezt csináld a szélső kárpit szélével a másik egybefoglalásban is.

5. Ötven hurkot csináld az egyik kárpiton; ötven hurkot csináld ama kárpit szélén is, a mely a másik egybefoglalásban van; egyik hurok a másiknak áltellenében legyen.

6. Csináld ötven arany horgocskát is, és e horgocskákkal foglald össze egyik kárpitot a másikkal, hogy a hajlék egygyé legyen.

7. Ezután csináld kecskeszőr kárpitokat sátorul a hajlék fölé; tizenegy kárpitot csináld ilyet.

2 Móz. 36,13.

8. Egy kárpit hossza harmincz sing legyen, szélessége pedig egy kárpitnak négy sing; egy mértéke legyen a tizenegy kárpitnak.

9. És foglald egybe az öt kárpitot külön, és a hat kárpitot külön; a hatodik kárpitot pedig kétrét hajtsd a sátor elejére.

10. És csináld ötven hurkot az egyik kárpit szélén, a mely az egybefoglaltak között szélről van; és ötven hurkot a kárpit szélén a másik egybefoglalásban is.

11. Csináld ötven rézhorgocskát is, és akaszd a horgocskákat a hurkokba, és foglald egybe a sátort, hogy egygyé legyen.

12. A sátor kárpitjának fölösleges része, a fölösleges kárpitnak fele csüggjön alá a hajlék hátulján.
13. Egy singnyi pedig egyfelől, és egy singnyi másfelől, abból, a mi a sátor kárpitjainak hosszában fölösleges, bocsáttassék alá a hajlékok oldalain egyfelől is, másfelől is, hogy befedje azt.
14. Csinálj a sátornak takarót is veresre festett koszbőrökből, és e fölé is egy takarót borzbőrökből.

2 Móz. 36,18.

15. Csinálj a hajlékhoz deszkákat is sittim-fából, felállogatva.

2 Móz. 36,19.

16. A deszka hossza tíz sing legyen; egy-egy deszka szélessége pedig másfél sing.
17. Egy-egy deszkának két csapja legyen, egyik a másiknak megfelelő; így csináld a hajlék minden deszkáját.
18. A deszkákat pedig így csináld a hajlékhoz: húsz deszkát a déli oldalra, délfelé.
19. A húsz deszka alá pedig negyven ezüst talpat csinálj, két talpat egy-egy deszka alá, annak két csapjához képest; megint két talpat egy-egy deszka alá, a két csapjához képest.
20. A hajlék másik oldalául is, észak felől húsz deszkát.
21. És azokhoz is negyven ezüst talpat; két talpat egy deszka alá, megint két talpat egy deszka alá.
22. A hajlék nyugoti oldalául pedig csinálj hat deszkát.
23. A hajlék szegleteiül is csinálj két deszkát a két oldalon.
24. Kettősen legyenek alólról kezdve, felül pedig együtt legyenek egy karikába foglalva; ilyen legyen mindkettő; a két szeglet számára legyenek.
25. Legyen azért nyolcz deszka, és azokhoz tizenhat ezüst talp; két talp egy deszka alatt, megint két talp egy deszka alatt.
26. Csinálj retesZRúdak is sittim-fából; ötöt a hajlék egyik oldalának deszkáihoz.
27. És öt retesZRúdat a hajlék másik oldalának deszkáihoz; és a hajlék nyugoti oldalának deszkáihoz is öt retesZRúdat hátulról.
28. A középső retesZRúd pedig a deszkák közepén az egyik végtől a másik végig érjen.
29. A deszkákat pedig borítsd meg arannyal, és karikákat is aranyból csinálj azokhoz a retesZRúdak tartói gyanánt; retesZRúdak is megborítsd arannyal.
30. A hajlékot pedig azon a módon állítsd fel a mint néked a hegyen mutatattott.

2 Móz. 25,40. , Csel. 7,44.

31. És csinálj függönyt, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből; Kérubokkal, mestermunkával készítsétek azt.

2 Móz. 36,34.

32. És tedd azt sittim-fából való, arannyal borított négy oszlopra, a melyeknek horgai aranyból legyenek, négy ezüst talpon.
33. És tedd a függönyt a horgok alá, és vidd oda a függöny mögé a bizonyág ládáját és az a függöny válaszsza el néktek a szent helyet a szentek szentjétől.
34. Azután tedd rá a fedelet a bizonyág ládájára a szentek szentjébe.
35. Az asztalt pedig helyezd a függönyön kívül, és a gyertyatartót az asztal ellenébe, a hajlék déli oldalába; az asztalt pedig tedd az északi oldalba.
36. És csinálj leplet a sátor nyilására is, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből, hímzömunkával.

2 Móz. 36,36. , 2 Móz. 36,37.

37. A lepelhez pedig csinálj öt oszlopot sittim-fából, és borítsd meg azokat arannyal; azoknak horgai aranyból legyenek, és önts azokhoz öt réztalpat.

27.

1. És csináld az oltárt sittimfából, öt sing a hossza, és öt sing a szélessége; négyszögű legyen az oltár, és magassága három sing.

2 Móz. 38,1.

2. Szarvakat is csinálj a négy szegletére, szarvai magából legyenek, és borítsd meg azt rézzel.
3. Csinálj ahhoz fazekakat is a hamujának, hozzá való lapátokat, medenczéket, villákat és serpenyőket; minden hozzá való edényt rézből csinálj.
4. Csinálj ahhoz háló forma rostélyt is rézből, és csinálj a hálóra négy rézkarikát, a négy szegletére.
5. És tedd azt az oltár párkányzata alá alulról, úgy hogy a háló az oltár közepéig érjen.

6. Csinálj az oltárhoz rúdakat is, sittim-fa rúdakat, és borítsd meg azokat rézzel.
7. És dugják a rúdakat a karikákba, és legyenek azok a rúdak az oltár két oldalán, mikor azt hordozzák.
8. Üresre csináld azt, deszkákból; a mint néked a hegyen mutattatott, úgy csinálják.
9. Pitvart is csinálj a hajléknak; a déli oldalon a pitvarhoz szőnyeget, sodrott lenből; száz sing legyen a hossza egy oldalnak.

2 Móz. 38,9.

10. Ahhoz húsz oszlopot, húsz réz talpat, és az oszlopok horgait, és átalkötőit ezüsből.
11. Épen úgy az északi oldalon, hosszában, száz sing hosszú szőnyeget; ahhoz húsz oszlopot, ezekhez húsz réztalpat, és az oszlopok horgait és átalkötőit ezüsből.
12. A pitvar szélességéhez pedig nyugot felől ötven sing szőnyeget; ahhoz tíz oszlopot és ezekhez tíz talpat.
13. A pitvarnak szélessége kelet felől is ötven sing.
14. És tizenöt sing szőnyeg legyen egyik oldalról, ehhez három oszlop, ezekhez pedig három talp.
15. A másik oldalról is tizenöt sing szőnyeg, ehhez három oszlop és ezekhez három talp.
16. A pitvar kapujában pedig húsz sing lepel legyen, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű és sodrott lenből, himzómunkával; ehhez négy oszlop, ezekhez pedig négy talp.
17. A pitvar minden oszlopát ezüst átalkötők vegyék körül, horgaik ezüsből, talpaik pedig rézből legyenek.
18. A pitvar hossza száz sing, és szélessége ötven-ötven, magassága pedig öt sing; leplei sodrott lenből, talpai pedig rézből legyenek.
19. A hajlék minden edénye, az ahhoz való mindennemű szolgálatban, és minden szege, és a pitvarnak is minden szege rézből legyen.
20. Te pedig parancsold meg az Izráel fiainak, hogy hozzanak néked tiszta faolajat a melyet a világításhoz sajtoltak, hogy szünet nélkül égő lámpát gyujthassanak.

3 Móz. 24,2.

21. A gyülekezet sátorában a függönyön kívül, a mely a bizonyosság előtt van, készítsék el azt Áron és az ő fiai, estvétől fogva reggelig az Úr előtt. Örök rendtartás legyen ez az ő nemzetségnél Izráel fiai között.

3 Móz. 24,3.

28.

1. Te pedig hívasd magadhoz a te atyádfiát Áront, és az ő fiait ő vele az Izráel fiai közül, hogy papjaim legyenek: Áron, Nádáb, Abihu, Eleázár, Ithamár, Áronnak fiai.

Zsid. 5,4.

2. És csinálj szent ruhákat Áronnak a te atyádfiának, dicsőségére és ékességére.
3. És szólj minden bölcs szívűeknek, a kiket betöltöttem a bölcseség lelkével, hogy csinálják meg az Áron ruháit, az ő felszentelésére, hogy papom legyen.
4. Ezek pedig a ruhák, a melyeket készítsenek: hósen, efód, palást, koczkás köntös, süveg és öv. És csináljanak szent ruhákat Áronnak a te atyádfiának, és az ő fiainak, hogy papjaim legyenek.
5. Vegyék hát ők elő az aranyat, és a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínű fonalat és a lenfonalat.
6. És csinálják az efódot aranyból, kék és bíborpiros, karmazsinszínű és sodrott lenből, mestermunkával.
7. Két vállkötő is legyen hozzá kapcsolva a két végéhez, hogy összekapcsolathassék.

2 Móz. 39,4.

8. Átkötő öve pedig, a mely rajta van, ugyanolyan mívű és abból való legyen; aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből.

2 Móz. 39,5.

9. Annakutána végy két ónix-követ, és mesd fel azokra az Izráel fiainak neveit.
10. Hatnak nevét az egyik kőre, a másik hatnak nevét pedig a másik kőre, az ő születésük szerint.
11. Kőmetsző munkával, a mint a pecsétet metszik, úgy metszesd e két követ az Izráel fiainak neveére; köröskörül arany boglárókba csináld azokat.
12. És tedd e két követ az efód vállkötőire, az Izráel fiaira való emlékeztetés kövei gyanánt, hogy emlékeztetőül hordozza Áron azoknak neveit az ő két vállán az Úr előtt.
13. Csinálj annakokáért arany boglárókat,
14. És két lánczot tiszta aranyból; fonatékosan csináld azokat; sodrott mívűek legyenek, és tedd rá a sodrott lánczokat a boglárókra.

15. Azután csináld meg az ítéletnek hósenét mestermunkával; úgy csináld mint az efódot csináltad: aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből csináld azt.

2 Móz. 39,8.

16. Négyyszögű legyen, kétrétű, egy arasznyi hosszú és egy arasznyi széles.

17. És foglalj abba befoglalni való köveket; négy sor követ, ilyen sorban: szárdiusz, topáz és smaragd; ez az első sor.

18. A második sor pedig: karbunkulus, zafir és gyémánt.

19. A harmadik sor: jáczint, agát és amethiszt.

20. A negyedik sor: krizolít, ónix és jáspis; arany boglárókba legyenek foglalva.

21. A kövek tehát az Izráel fiainak nevei szerint legyenek, tizenkettő legyen az ő nevek szerint; mint a pecsét, úgy legyen metszve, mindenik a reá való névvel, a tizenkét nemzetség szerint.

22. A hósenre pedig csinálj fonatékos lánczokat, sodrott mívűeket, tiszta aranyból.

23. És csinálj a hósenre két arany karikát, és tedd a két karikát a hósen két szegletére.

24. És a két arany fonatékot fűzd a hósen két szegletén levő karikákba.

25. A két fonatéknak két végét pedig foglalj a két boglárához, és tűzd az efódnak vállkötőihez, annak előrészére.

26. Csinálj még két arany karikát, és tedd azokat a hósen két szegletére, azon a szélen, amely befelé van az efód felől.

27. És csinálj még két arany karikát, és tedd azokat az efód két vállkötőjére alól, annak előrsze felől egybefoglalásához közel, az efód öve felett.

28. És csatolják a hósent az ő karikáinál fogva az efód karikáihoz, kék zsinórral, hogy az efód öve felett legyen, és el ne válják a hósen az efódtól.

29. És viselje Áron az Izráel fiainak neveit az ítélet hósenén, az ő szíve felett, a mikor bemegy a szenthelyre, emlékeztetőül az Úr előtt szüntelen.

30. Azután tedd az ítéletnek hósenébe az Urimot és Thummimot, hogy legyenek azok az Áron szíve felett, a mikor bemegy az Úr eleibe, és hordozza Áron az Izráel fiainak ítéletét az ő szíven az Úr színe előtt szüntelen.

31. És csináld az efód palástját egészen kék lenből.

2 Móz. 39,22.

32. Közepén legyen nyílás a fejének; a nyílásnak szegése legyen köröskörül, takácsmunka, olyan legyen, mint a pánczél nyílása, hogy el ne szakadjon.

33. És ennek alsó peremére csinálj gránátalmákat kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű lenből, a peremére köröskörül, és ezek közé arany csengettyűket is köröskörül.

34. Arany csengettyű, meg gránátalma, arany csengettyű, meg gránátalma legyen a palást peremén köröskörül.

35. És legyen az Áronon, a mikor szolgál, hogy hallassék annak csengése, a mikor bemegy a szenthelybe az Úr eleibe, és mikor kijön, hogy meg ne haljon.

36. Csinálj egy lapot is tiszta aranyból, és mesd ki arra, mint a pecsétet metszik: Szentség az Úrnak.

2 Móz. 39,30.

37. És kösd azt kék zsinórra, hogy legyen az a süvegen; a süvegnek előrészen legyen az.

38. És legyen az az Áronnak homlokán, hogy Áron viselje a szent áldozatok körül elkövetett vétket, a melyeket az Izráel fiai mindenféle szent adományaikban szentelnek. Legyen azért szüntelen a homlokán, hogy kedvesekké tegye őket az Úr előtt.

39. A lenköntöst pedig koczkásan készítsd, és a süveget lenből csináld, az övét meg hímző munkával készítsd.

2 Móz. 39,27.

40. Az Áron fiainak csinálj köntösöket, és csinálj nekik öveket is, meg süvegeket is csinálj nekik, dicsőségökre, és ékességökre.

41. És öldöztesd fel azokba Áront a te atyádfiát, és az ő fiait vele együtt, és kend fel őket, iktasd be őket tisztjökbe, és szenteld fel őket, hogy papjaimmá legyenek.

42. Csinálj nekik lábravalókat is gyolcsból, hogy befödják azoknak mezítelen testét, és az ágyéktól a tomporig érjenek.

43. És legyenek azok Áronon és az ő fiain, a mikor bemennek a gyülekezet sátorába, vagy a mikor az oltárhoz járulnak, a szenthelyen való szolgálattételre, hogy bűnt ne vigyenek oda és meg ne haljanak. Örökkévaló rendtartás ez Áronnak és az ő magvának ő utána.

29.

1. Ez az, a mit ő velök cselekedjél, az ő felszentelésökre, hogy az én papjaim legyenek: Végy egy tulkot, fiatal marhát, és hiba nélkül való két kost.

3 Móz. 8,2.

2. És kovásztalan kenyeret, és olajjal elegyített kovásztalan kalácsokat, meg olajjal kent kovásztalan lepényeket is; búzalisztlángból készítsd azokat.

3. És tedd azokat egy kosárba, és vidd fel azokat a kosárban, a tulokkal és a két kossal együtt.

4. Áront pedig és az ő fiait állítsd a gyülekezet sátorának ajtaja elé, és mosd meg őket vízzel.

5. És vedd a ruhákat, és öltöztess fel Áront a köntösbe, az efódhoz való palástba, és az efódba, meg a hosenbe és övezd fel őt az efód övével.

6. Tedd a süveget is fejére, és a szent koronát tedd a süvegre.

7. És vedd a kenetnek olaját, és töltsd az ő fejére, így kend fel őt.

8. Fiait is állítsd elő, és öltöztess fel őket a köntösökbe.

9. És övezd körül őket övvel, Áront és az ő fiait, és tégy a fejökre süvegeket is, hogy övék legyen a papság örök rendelés szerint. Így iktasd be tisztökbe Áront és fiait.

10. Azután állítsd a tulkot a gyülekezet sátora elé, és Áron és az ő fiai tegyék kezeiket a tulok fejére.

11. És vágd le a tulkot az Úr előtt a gyülekezet sátorának ajtajánál.

12. Azután végy a tulok véreből, és hintsd az ujjaidal az oltár szarvaira; a többi vért pedig töltsd mind az oltár aljára.

13. És vedd a kövéréből mindazt, a mi a belet fedi, és a májon lévő hárttyát, és a két vesét a rajtok lévő kövérrel együtt, és füstölögtesd el az oltáron.

14. A tulok húsát, bőrét és ganéját pedig égesd el a táboron kívül: bűnért való áldozat az.

Zsid. 13,11.

15. Vedd az egyik kost is, és Áron és az ő fiai tegyék kezeiket a kos fejére.

16. Azután vágd le a kost, és vedd annak vérét, és hintsd azt az oltárra köröskörül.

17. A kost pedig vagdald tagjaira, és mosd meg a belét és lábszárait, és tedd rá tagjaira és fejére.

18. Azután füstölögtesd el az egész kost az oltáron: égőáldozat az az Úrnak, kedves illatú tűzáldozat az Úrnak.

19. Vedd a másik kost is, és Áron és az ő fiai tegyék kezeiket a kos fejére.

20. Azután vágd le a kost, és végy annak véreből, és hintsd meg azzal Áron füle czimpáját és az ő fiai jobb fülének czimpáját, és az ő jobb kezők hüvelykét és jobb lábok hüvelykét; a többi vért pedig hintsd az oltárra köröskörül.

21. Azután végy a vérből, mely az oltáron van, és a kenetnek olajából, és hintsd Áronra és az ő ruháira, s vele együtt az ő fiaira és az ő fiainak ruháira, hogy szent legyen ő és az ő ruhái, s vele együtt az ő fiai és az ő fiainak ruhái.

22. Azután vedd a kosból a kövérét, a farkát, s a belet borító kövéret, meg a máj hárttyáját, meg a két veséjét a rajtok levő kövérével, és a jobb lapoczkát; mert felavatási kos ez.

23. Meg egy kenyeret és egy olajos kalácsot és egy lepényt a kovásztalan kenyérnek kosarából, mely az Úr előtt van;

24. És rakd mindezeket az Áron kezeire és az Áron fiainak kezeire, és lóbbáld meg azokat az Úr előtt.

25. Azután vedd le azokat kezükről, és füstölögtesd el az oltáron az égőáldozat felett kedves illatul az Úr előtt; az Úrnak tűzáldozata ez.

26. Vedd az Áron felavatási kosának szegyét is, és lóbbáld meg azt az Úr előtt; azután legyen az a te részed.

27. Így szenteld meg a meglóbbáld szegyét és a felemelt lapoczkát, a melyet meglóbbáldtak és a melyet felemeltek, Áronnak és az ő fiainak felavatási kosából.

28. És legyen ez Áronnak és az ő fiainak része örökké az Izráel fiaitól: mert felmutatott adomány ez, és felmutatott adomány legyen Izráel fiai részéről az ő hálaáldozataikból; az Úrnak felmutatott adomány.

3 Móz. 7,31. , 3 Móz. 7,34.

29. A szent öltözetek pedig, a melyek az Áronéi, legyenek ő utána az ő fiaié, hogy azokban kenetnessenek fel, és azokban állíttassanak tisztökbe.

30. Hét napon öltözzék azokba, a ki az ő fiai közül ő utána pap lesz, a ki bemenendő lesz a gyülekezet sátorába, hogy a szent helyen szolgáljon.

31. A felavatási kost pedig vedd, és főzd meg annak húsát szent helyen.

32. És a kosnak húsát és a kenyeret, mely a kosárban van, a gyülekezet sátorának ajtajánál egye meg Áron és az ő fiai.

3 Móz. 8,31.

33. Ők egyék meg azokat, a mik által az engesztelés történt, hogy tisztókbe állíttassanak és felszenteltesse. De idegen ne egyék azokból, mert szentek azok.

34. Ha pedig valami megmarad az avatási húsból vagy a kenyérből reggelig, tűzzel égesd meg a maradékot; meg ne egyék, mert szent az.

35. Áronnak tehát és az ő fiaival akképen cselekedjél, a mint megparancsoltam néked; hét napon át állítsd őket tisztókbe.

36. És naponként készítsd bűnázozati tulkot engesztelésül, és tisztítsd meg az oltárt, mikor engesztelő áldozatot végesz rajta, és kend meg azt, hogy megszenteltesse.

37. Hét napon tégy engesztelő áldozatot az oltáron; és szenteld meg azt, hogy felette igen szentséges legyen az oltár. Valami illeti az oltárt, szent legyen.

Mát. 23,19.

38. Ez pedig az, a mit áldoznod kell az oltáron: Esztendő két bárányt mindennap szüntelen.

39. Az egyik bárányt reggel áldozd meg, a másik bárányt pedig áldozd meg estennen.

40. És az egyik bárányhoz végy egy tized liszt lángot, egy negyed hin-nyi sajtot olajjal vegyítve; italáldozatul pedig egy negyed hin-nyi bort.

41. A másik bárányt estennen áldozd meg, ugyanazzal az étel- és italáldozattal készítsd azt, mint reggel; kedves illatul, tűzáldozatul az Úrnak.

42. Szüntelen égőáldozat legyen az a ti nemzetségeitek között a gyülekezet sátorának ajtajánál az Úr előtt, a hol megjelenek néktek, hogy veled ott szóljak.

43. Ott jelenek meg az Izráel fiainak, és megszenteltetik az én dicsőségem által.

44. És megszentelem a gyülekezetnek sátorát és az oltárt; Áront és az ő fiait is megszentelem, hogy papjaim legyenek.

45. És az Izráel fiai között lakozom, és nekik Istenök leszek.

2 Kor. 6,16.

46. És megtudják, hogy én, az Úr vagyok az ő Istenök, a ki kihoztam őket Égyiptom földéről, hogy közöttök lakozhassam, én, az Úr az ő Istenök.

30.

1. Csinálj oltárt a füstölő szerek füstölgésére is, sittim-fából csináld azt.

2 Móz. 37,35.

2. Egy sing hosszú, egy sing széles, négyszögű és két sing magas legyen, ugyanabból legyenek a szarvai is.

3. És borítsd meg azt tiszta arannyal, a tetejét és oldalait köröskörül, és szarvait is; arany pártázatot is csinálj hozzá köröskörül.

4. Csinálj hozzá két arany karikát is, pártázata alá a két oldalán, mindkét oldalára csináld, hogy legyenek rúdtartókul, hogy azokon hordozzák azt.

5. És a rúdat csináld sittim-fából, és borítsd meg azokat arannyal.

6. És tedd azt a függöny elé, a mely a bizonyosság ládája mellett, a bizonyosság fedele előtt van, a hol megjelenek néked.

7. Áron pedig füstölögtesse rajta minden reggel jó illatú füstölő szert; mikor a mécseket rendbe szedi, akkor füstölögtesse azt.

8. És a mikor Áron estennen felrakja a mécseket, füstölögtesse azt. Szüntelen való illattétel legyen ez az Úr előtt nemzetségről nemzetségre.

9. Ne áldozatok azon idegen füstölőszerrel, se égőáldozattal, se ételáldozattal; italáldozatot se öntsetek reá.

10. És egyszer egy esztendőben engesztelést végezzen Áron annak szarvainál az engesztelő napi áldozat véreből; egy esztendőben egyszer végezzen engesztelést azon, nemzetségről nemzetségre. Szentségek szentsége ez az Úrnak.

11. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:

12. Mikor Izráel fiait fejenként számba veszed, adja meg kiki életének váltságát az Úrnak az ő megszámláltatásakor, hogy csapás ne legyen rajtok az ő megszámláltatásuk miatt.

4 Móz. 1,2.

13. Ezt adja mindaz, a ki átesik a számláláson: fél siklust a szent siklus szerint (egy siklus húsz gera); a siklusnak fele áldozat az Úrnak.

14. Mindaz, a ki átesik a számláláson, húsz esztendőstől fogva felfelé, adja meg az áldozatot az Úrnak.

15. A gazdag ne adjon többet, és a szegény ne adjon kevesebbet fél siklusnál, a mikor megadják az áldozatot az Úrnak engesztelésül a ti lelketekért.

16. És szedd be az engesztelési pénzt az Izráel fiaitól, és add azt a gyülekezet sátorának szolgálatjára, hogy az Izráel fiainak emlékezetéül legyen az az Úr előtt, engesztelésül a ti lelketekért.

17. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:

18. És csinálj rézmedenczét, lábát is rézből, mosakodásra; és tedd azt a gyülekezet sátora közé és az oltár közé, és tölts bele vizet;

19. Hogy Áron és az ő fiai abból mossák meg kezeiket és lábaikat.

20. A mikor a gyülekezet sátorába mennek, mosakodjanak meg vízben, hogy meg ne haljanak; vagy mikor az oltárhoz járulnak, hogy szolgáljanak és tűzáldozatot füstölögtessenek az Úrnak.

21. Kezeiket is, lábaikat is mossák meg, hogy meg ne haljanak. És örökkévaló rendtartásuk lesz ez nékik, néki és az ő magvának nemzetségről nemzetségre.

22. Ismét szóla az Úr Mózesnek, mondván:

23. Te pedig végy drága fűszereket, híg mirhát, ötszáz siklusért, jóillatú fahéjat fél ennyit, kétszáz ötvenért, és illatos kalmust is kétszáz ötvenért.

24. Kásiát pedig ötszázért, a szent siklus szerint, és egy hin faolajt.

25. És csinálj abból szent kenetnek olaját, elegyített kenetet, a kenetkészítők mestersége szerint. Legyen az szent kenő olaj.

26. És kend meg azzal a gyülekezet sátorát és a bizonyág ládáját.

27. Az asztalt is és annak minden edényét, a gyertyatartót és annak edényeit, és a füstölő oltárt.

28. Az egészen égőáldozatnak oltárát is, és annak minden edényit, a mosdómedenczét és annak lábát.

29. Így szenteld meg azokat, hogy szentségek szentségévé legyenek: Valami illeti azokat, szent legyen.

30. Kend fel Áront is és az ő fiait is, így szenteld fel őket papjaimmá.

31. Az Izráel fiainak pedig így szólj: Szent kenetnek olaja legyen ez nékem, a ti nemzetségeiteknel is.

32. Ember testét azzal meg ne kenjék, se ahhoz hasonló, annak mértékei szerint ne csináljatok: szent az; szent legyen előttetek is.

33. Valaki ahhoz hasonló kenetet csinál, vagy azzal idegent ken meg, kitöröltessék az ő népe közül.

34. Monda ismét az Úr Mózesnek: Végy fűszereket, csepegő gyantát, onyxot, galbánt, e fűszereket és tiszta temjént, egyenlő mértékkel.

35. És csinálj belőlök füstölő szert, a fűszercsináló elegyítése szerint; tiszta és szent legyen az.

36. És abból törj apróra, és tégy belőle a bizonyág ládája elé a gyülekezet sátorában, a hol megjelenek néked. Szentségek szentsége legyen ez előttetek.

37. És a füstölő szer, a melyet készítesz, az Úrnak szentelt legyen előtted; annak mértéke szerint magatoknak ne csináljatok.

38. Mindaz, a ki hasonló füstölőt csinál ehhez, hogy azt illatoztassa, irtassék ki az ő népe közül.

31.

1. És szóla az Úr Mózesnek mondván:

2. Ímé, név szerint meghívtam Bésaléelt, a Húr fiának Urinak fiát a Júda nemzetségéből.

2 Móz. 35,30.

3. És betöltöttem őt Istennek lelkével, bölcsességgel, értelemmel és tudománnyal minden mesterséghez.

4. Hogy tudjon kigondolni mindent, a mit aranyból, ezüstből, rézből kell csinálni.

5. És foglaló köveket metszeni, fát faragni, és mindenféle munkákat végezni.

6. És ímé Aholiábot is, Akhiszamáknak fiát a Dán nemzetségéből, mellé adtam; és adtam minden értelmesnek szívébe bölcseséget, hogy elkészítsék mind azt, a mit néked megparancsoltam.

7. A gyülekezet sátorát, a bizonyág ládáját, a fölibe való fedelet, és a sáornak minden edényét.

8. Az asztalt és annak edényit, a tiszta gyertyatartót, és minden hozzávalót, és a füstölő oltárt.
9. Az egészen égőáldozat oltárát és annak minden edényit, a mosdómedenczét és annak lábát.
10. A szolgálathoz való ruhákat, Áron papnak szent öltözetit, és az ő fiainak öltözetit, a papi szolgálatra.
11. A kenetnek olaját, és a jó illatú füstölő szert a szentséghez. Mindent úgy csináljanak, a mint néked parancsoltam.
12. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:
13. Te szólj az Izráel fiainak, mondván: Az én szombatimat bizony megtartsátok; mert jel az én közöttem és ti köztetek nemzetségről nemzetségre, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ki titeket megszenteltek.
Ezék. 20,12.
14. Megtartsátok azért a szombatot; mert szent az ti néktek. A ki azt megrontja halállal lakoljon. Mert valaki munkát végez azon, annak lelke írtassék ki az ő népe közül.
4 Móz. 15,32. , 4 Móz. 15,36.
15. Hat napon munkálkodjanak, a hetedik nap pedig nyugalomnak szombatja az Úrnak szentelt nap: valaki szombatnapon munkálkodik, megölettesék.
16. Megtartsák azért az Izráel fiai a szombatot, megszentelvén a szombatot nemzetségről nemzetségre, örök szövetségül.
17. Legyen közöttem és az Izráel fiai között örök jel ez; mert hat napon teremtette az Úr a mennyet és a földet, hetednapon pedig megszűnt és megnyugodott.
1 Móz. 2,2. , 1 Móz. 2,3. , 2 Móz. 20,11.
18. Mikor pedig elvégezte vele való beszédét a Sinai hegyen, által adá Mózesnek a bizonyság két tábláját, az Isten ujjával írt kőtáblákat.
2 Móz. 32,15. , 2 Móz. 32,16. , 5 Móz. 9,10.

32.

1. Mikor látá a nép, hogy Mózes késik a hegyről leszállani, egybegyűle a nép Áron ellen és mondá néki: Kelj fel, csinálj nekünk isteneket, kik előttünk járjanak; mert nem tudjuk mint lón dolga ama férfiúnak Mózesnek, a ki minket Égyiptom földéről kihozott.
Csel. 7,40.
2. És monda nékik Áron: Szedjétek le az aranyfüggőket, a melyek feleségeitek, fiaitok és leányaitok fülein vannak, és hozzátok én hozzám.
3. Leszedé azért mind az egész nép az aranyfüggőket füleiről, és elvivék Áronhoz.
4. És elvevé kezökből, és alakítá azt vésővel; így csinála abból öntött borjút. És szóltak: Ezek a te isteneid Izráel, a kik kihoztak téged Égyiptom földéről.
Zsolt. 106,19.
5. Mikor látta ezt Áron, oltárt építe az előtt, és kiálta Áron, mondván: Holnap az Úrnak innepe lesz!
6. Felkelvén azért másnapon jó reggel, áldozának égőáldozattal és hálaáldozattal is; azután leüle a nép enni és inni; azután felkelének játszani.
1 Kor. 10,7.
7. Szóla pedig az Úr Mózesnek: Eredj menj alá; mert megromlott a te néped, a melyet kihoztál Égyiptom földéből.
8. Hamar letértek az útról, a melyet parancsoltam nékik, borjúképet öntöttek magoknak, azt tisztelik és annak áldoznak, és azt mondják: Ezek a te isteneid Izráel, a kik téged kihoztak Égyiptom földéből.
1 Kir. 12,28.
9. Monda ismét az Úr Mózesnek: Látom ezt a népet, bizony keménynyakú nép.
2 Móz. 33,3. , 5 Móz. 3,13.
10. Azért hagyj békét nékem, hadd gerjedjen fel haragom ellenök, és törüljem el őket: Téged azonban nagy néppé teszek.
4 Móz. 14,12.
11. De Mózes esedezék az Úrnak, az ő Istenének színe előtt, mondván: Miért gerjedne Uram a te haragod néped ellen, a melyet nagy erővel és hatalmas kézzel hoztál vala ki Égyiptomnak földéről?
12. Miért mondanák az égyiptomiak, mondván: Vesztökre vivé ki őket, hogy elveszítse a hegyek között, és eltörülje őket a föld színéről? Múlják el a te haragod tüze és hagyd abba azt a néped ellen való veszedelmet.

4 Móz. 14,13. , 4 Móz. 14,16.

13. Emlékezzél meg Ábrahámról, Izsákról és Izráelről a te szolgálóidról, kiknek megesküdtél te magadra, mondván nékik: Megsokasítom a ti magotokat mint az égnek csillagait; és azt az egész földet, melyről szóltam, a ti magotoknak adom, és örökségül bírják azt örökké.

1 Móz. 15,18. , 1 Móz. 26,4. , 1 Móz. 28,13.

14. És abba hagyá az Úr azt a veszedelmet, melyet akart vala bocsátani az ő népére.

2 Móz. 32,10.

15. Megfordula azért és megindula Mózes a hegyről, kezében a bizonyság két táblája; mindkét oldalukon beírt táblák, mind egy felől, mind más felől beírva.

16. A táblák pedig Isten kezének csinálmányai valának, az írás is Isten írása vala, kimetszve a táblákra.

2 Móz. 31,18. , 5 Móz. 9,10.

17. Józsué pedig hallván a nép rivalgását, monda Mózesnek: Harckialtás van a táborban.

18. Az pedig felele: Nem diadalmasoknak, sem meggyőzetteknek kiáltása ez, éneklés hangját hallom én.

19. És mikor közeledett volna a táborhoz, látá a borjút és a tánczolást, és felgerjede Mózesnek haragja, és elveté kezéből a táblákat, és összetöré azokat a hegy alatt.

20. Azután fogá a borjút, a melyet csináltak vala, tűzben megégeté, és apróra töré mígnem porrá lett, és a vízbe hintvén, itatá azt az Izráel fiaival.

5 Móz. 9,21.

21. És monda Mózes Áronnak: Mit tett néked e nép, hogy ilyen nagy bűnbe keverted?

22. Felele Áron: Ne gerjedjen fel uram haragja: ismered e népet, hogy gonosz.

2 Móz. 32,9.

23. Mert azt mondák nékem: Csinálj nekünk isteneket, a kik előttünk járjanak; mert ama férfiúnak Mózesnek, ki minket Égyiptom földéről kihozott, nem tudjuk mi lőn dolga.

2 Móz. 32,1.

24. Én pedig felelek: Kinek van aranya? Szedjétek le; és nékem ide adák, én pedig a tűzbe vetettem, és e borjú formáltaték.

2 Móz. 32,4.

25. És látván Mózes, hogy a nép megvadula, mert Áron megvadítá vala őket, ellenségeik csúfjára.

26. Megállá Mózes a tábor kapujában, és monda: A ki az Úré, ide hozzám! és gyűlének ő hozzá mind a Lévi fiai.

27. És szóla nékik: Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Kössön mindenitek kardot az oldalára, menjetek által és vissza a táboron, egyik kaputól a másik kapuig, és kiki ölje meg az ő atyafiát, barátját és rokonságát.

28. A Lévi fiai pedig a Mózes beszéde szerint cselekedének, és elhulla azon a napon a népből úgymint háromezer férfiú.

29. És monda Mózes: Ma szenteljétek kezeiteket az Úrnak, kiki az ő fia és atyafia ellen, hogy áldása szálljon ma reátok.

30. És másnap monda Mózes a népnek: Nagy bűnt követtetek el, most azért felmegyek az Úrhoz, talán kegyelmet nyerhettek a ti bűneiteknek.

31. Megtére azért Mózes az Úrhoz, és monda: Kérlek! Ez a nép nagy bűnt követett el: mert aranyból csinált magának isteneket.

32. De most bocsásd meg bűnöket; ha pedig nem: törölj ki engem a te könyvedből, a melyet írtál.

4 Móz. 11,15.

33. És monda az Úr Mózesnek: A ki vétkezett ellenem, azt törlöm ki az én könyvemből.

34. Most azért eredj: vezesd a népet a hová mondottam néked: Ímé, Angyalom megy előtted; és az én látogatásom napján ezt az ő bűnöket is meglátogatom.

Ésa. 63,9.

35. És megverte az Úr a népet ezért is, a mit cselekedtek a borjúval, melyet Áron készített vala.

4 Móz. 11,1. , 4 Móz. 11,33.

33.

1. Szóla azután az Úr Mózesnek: Eredj, menj fel innen, te és a nép, a melyet kihoztál Égyiptom földéről, a földre, a melyről megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak mondván: A te magodnak adom azt.

5 Móz. 34,4.

2. És bocsátok előtted Angyalt, és kiűzöm a Kananeusokat, Emoreusokat, Khittheusokat, Perizeusokat, Khivveusokat és Jebuzeusokat:

2 Móz. 23,20.

3. A tejjel és mézzel folyó földre; de én nem megyek fel köztetek, mert te keménynyakú nép vagy, hogy meg ne emészszelek az úton.

5 Móz. 9,13.

4. Mikor meghallá a nép ezt a kemény beszédet, gyászba borula, és senki nem tév fel az ékszereit.

5. Megmondotta vala az Úr Mózesnek: Mondd meg az Izráel fiainak: Keménynyakú nép vagy te, egy szempillantásban, ha közéd mennék, megemészténélek. Azért most vedd le a te ékességeidet magadról, azután meglátom mit cselekedjem veled.

6. És lerakták magokról az Izráel fiai az ő ékességeket, a Hóreb hegyétől fogva.

7. Mózes pedig vevé a sátort, és felvoná azt a táboron kívül, messze a tábortól, és nevezé azt gyülekezet sátorának, és lőn, hogy mind a ki az Urat keresi, ki kelle mennie a gyülekezet sátorához, a táboron kívül.

8. És lőn, hogy mikor Mózes kiméne a sátorhoz, az egész nép felkele, és kiki mind az ő sátorának ajtajában áll; nézván Mózes után míg a sátorba beméne.

9. És lőn, mikor Mózes beméne a sátorba, hogy felhő-oszlop szálla alá, és megállá a sátor ajtajában, és beszéle Mózesrel.

10. És látá az egész nép, hogy a felhő-oszlop a sátornak ajtaján áll, és felkele az egész nép, és kiki meghajlék az ő sátorának ajtajában.

11. Az Úr pedig beszéle Mózesrel színről színre, a mint szokott ember szólani barátjával; és mikor Mózes a táborba visszatére, az ő szolgálja az ifjú Józsué, Núnak fia, nem távozik el a sátorból.

4 Móz. 12,8. , Józs. 1,1. , Józs. 1,2.

12. És monda Mózes az Úrnak: Lásd, te azt mondod nékem, vidd el ezt a népet, de nem mutattad meg nékem kit küldesz velem; pedig azt mondtad nékem: név szerint ismerlek téged, és kedvet találtál szemeim előtt.

13. Most azért ha kedvet találtam szemeid előtt, mutasd meg nékem a te útadat, hogy ismerjelek meg téged, hogy kedvet találhassak előtted. És gondold meg, hogy e nép a te néped.

14. És monda: Az én orcám menjen-é veletek, hogy megnyugtassalak?

15. Monda néki Mózes: Ha a te orcád nem jár velünk, ne vígy ki minket innen.

16. Mert miről ismerhetjük meg, hogy én és a te néped kedvet találtunk előtted? Nem arról-é, ha velünk jársz? Így vagyunk megkülönböztetve, én és a te néped minden néptől, a mely e földnek színén van.

5 Móz. 4,7.

17. Monda azért az Úr Mózesnek: Megteszem ezt is a mit kívántál; mert kedvet találtál szemeim előtt, és név szerint ismerlek téged.

18. És monda Mózes: Kérlek, mutasd meg nékem a te dicsőségedet.

19. És monda az Úr: Megteszem, hogy az én dicsőségem a te orcád előtt menjen el, és kiáltom előtted az Úr nevét: És könyörülök, a kin könyörülök, kegyelmezek a kinek kegyelmezek.

Róm. 9,15.

20. Orczámat azonban, monda, nem láthatod; mert nem láthat engem ember, élvén.

21. És monda az Úr: Ímé van hely én nálam; állj a kősziklára.

22. És mikor átmegy előtted az én dicsőségem, a kőszikla hasadékába állatlak téged, és kezemmel betakarlak téged, míg átvonulok.

23. Azután kezemet elveszem rólad, és hátulról meglátsz engemet, de orczámat nem láthatod.

34.

1. És monda az Úr Mózesnek: Vágj két kőtáblát, hasonlókat az előbbiekhöz, hogy írjam fel azokra azokat a szavakat, a melyek az előbbi táblákon voltak, a melyeket széttörtél.

2 Móz. 32,16. , 2 Móz. 32,19.

2. És légy készen reggelre, és jöjj fel reggel a Sinai hegyre, és állj ott előmbbe a hegy tetején.

3. De senki veled fel ne jöjjön, és senki ne mutatkozzék az egész hegyen; juhok és barmok se legeljenek a hegy környékén.

2 Móz. 19,12. , 2 Móz. 19,13.

4. Vágott azért két kőtáblát, az előbbiekhez hasonlókat, és felkelvén reggel, felméne Mózes a Sinai hegyre, a mint az Úr parancsolta néki, és kezébe vevé a két kőtáblát.

5. Az Úr pedig leszálla felhőben, és ott állá ő vele, és nevéen kiáltá az Urat:

2 Móz. 33,19.

6. És az Úr elvonula ő előtte és kiáltá: Az Úr, az Úr, irgalmas és kegyelmes Isten, késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú és igazságú.

7. A ki irgalmas marad ezerízíglén; megbocsát hamisságot, vétket és bűnt: de nem hagyja a bűnöst büntetlenül, megbünteti az atyák álnokságát a fiakban, és a fiak fiaiban harmad és negyedíziglén.

2 Móz. 20,6. , Jer. 32,18.

8. És Mózes nagy sietséggel földre borula, és lehajtá fejét.

9. És monda: Uram, ha előtted kedvet találtam, kérlek járjon az Úr velünk; mert keménynyakú nép ez! Kegyelmezz a mi vétkeinknek és gonoszságunknak, és fogadj minket örökségeddé.

Zak. 2,12.

10. Ő pedig monda: Ímé szövetséget kötök; a te egész néped előtt csudákat teszek, a milyenek nem voltak az egész földön, sem a népek között, és meglátja az egész nép, a mely között te vagy, az Úrnak cselekedeteit; mert csudálatos az, a mit én cselekszem veled.

Józs. 10,12. , Józs. 10,13.

11. Jegyezd meg magadnak a mit ma parancsolok néked. Ímé kiűzöm előled az Emoreust, Kananeust, Khittheust, Perizeust, Khivveust, Jebuzeust.

12. Vigyázz magadra, nehogy szövetséget köss annak a földnek lakosaival, a melybe bemegy, hogy botránkozásra ne legyen közötted.

2 Móz. 23,32. , 2 Móz. 23,33. , 5 Móz. 7,2.

13. Hanem oltáraikat rontsátok el, törjétek össze bálványait, és vágjátok ki berkeiket.

14. Mert nem szabad imádnod más istent; mert az Úr, a kinek neve féltőn szerető, féltőn szerető Isten ő.

15. Hogy valamiképen szövetséget ne köss annak a földnek lakosaival, hogy a mikor isteneiket követvén paráználkodnak, és áldoznak az ő isteneiknek, és meghívják téged, egyél az ő áldozatukból.

16. És feleséget ne végy az ő leányaik közül a te fiaidnak, hogy mikor paráználkodnak az ő leányaik isteneiket követvén, a te fiaidat is paráználkodásra vigyék, az ő isteneiket követvén.

1 Kir. 11,2.

17. Ne csinálj magadnak öntött isteneket.

18. A kovásztalan kenyér innepét megtartsad: hét nap egyél kovásztalan kenyeret, a mint megparancsoltam néked, az Abib hónap ideje alatt; mert Abib hónapban jöttél ki Égyiptomból.

2 Móz. 12,15. , 2 Móz. 23,15.

19. Mindaz a mi az anyja méhét megnyitja, enyém legyen, és minden hímbarmod is, a mely a te tehenednek vagy juhodnak első fajzása.

2 Móz. 13,2.

20. De a szárnak első vemhét juhon váltsd meg; ha pedig nem váltod, szegd nyakát. Fiaid közül minden elsőszülöttet megválts, és ne jöjjön üresen előmbe senki.

2 Móz. 13,13. , 2 Móz. 13,15. , 5 Móz. 16,16.

21. Hat napon munkálkodjál, a hetedik napon pedig pihenj; szántás és aratás idején is pihenj.

22. A hetek innepét is megtartsd a búza zsenyének aratásakor; meg a betakarás innepét is az esztendő végén.

2 Móz. 23,16.

23. Háromszor esztendőnként minden férfiú jelenjen meg az Úrnak, Izráel Ura Istenének színe előtt.

5 Móz. 16,16.

24. Mert kiűzöm a népeket előled, és kiszélesítem határodat, és senki nem kívánja meg a te földedet, mikor felmégy, hogy a te Urad Istened előtt megjelenjél, esztendőnként háromszor.

25. Áldozatom vérét ne ontsd ki kovász mellett, és a husvét innepének áldozatja ne maradjon meg reggelig.

2 Móz. 23,18.

26. Földed zsenyéiből az első vidd fel az Úrnak a te Istenednek házába. Ne főzz gödölyét az anyja tejében.

2 Móz. 23,19. , 5 Móz. 26,2.

27. És monda az Úr Mózesnek: Írd fel ezeket a szavakat; mert ezeknek a szavaknak értelme szerint kötöttem szövetséget veled és Izráellel.

28. És ott vala az Úrral negyven nap és negyven éjjel: kenyeret nem evett, vizet sem ivott. És felírta a táblákra a szövetség szavait, a tíz parancsolatot.

2 Móz. 24,18. , 5 Móz. 9,9. , 5 Móz. 9,18. , 2 Móz. 31,18.

29. És lőn, a mikor Mózes a Sinai hegyről leszálla, (a Mózes kezében vala a bizonyosság két táblája, mikor a hegyről leszálla) Mózes nem tudta, hogy az ő orczájának bőre sugárzik, mivelhogy Ővele szólott.

30. És a mint Áron és Izráel minden fiai meglátták Mózeset, hogy az ő orczájának bőre sugárzik: féltek közelíteni hozzá.

2 Kor. 3,7.

31. Mózes pedig megszólítá őket, és Áron és a gyülekezetnek fejei mind hozzá menének, és szóla velük Mózes.

32. Azután az Izráel fiai is mind hozzá járulának, és megparancsolá nekik mind azt, a mit az Úr mondott néki a Sinai hegyen.

33. Mikor pedig elvégezte Mózes velök a beszédet, leplet tőn orczájára.

2 Kor. 3,13.

34. És mikor Mózes az Úr elébe méne, hogy vele szóljon, levevé a leplet, míg kijőne. Kijövén pedig, elmondá az Izráel fiainak, a mi parancsot kapott.

35. És az Izráel fiai láták a Mózes orczáját, hogy sugárzik a Mózes orczájának bőre; és Mózes a leplet ismét orczájára borítá, mígnem beméne, hogy Ő vele szóljon.

35.

1. És egybegyűjté Mózes az Izráel fiainak egész gyülekezetét, és monda nekik: Ezek azok a dolgok, a melyeket parancsolt az Úr, hogy cselekedjete:

2. Hat napon át munkálkodjatok; a hetedik nap pedig szent legyen előttetek, az Úr nyugodalmának szombatja. Valaki azon munkálkodik, megöletessék.

4 Móz. 15,32. , 4 Móz. 15,36.

3. Ne gerjesszettek tüzet a ti házaitokban szombatnapon.

4. És szóla Mózes az Izráel fiai egész gyülekezetének, mondván: Ez az, a mit az Úr parancsolt, mondván:

5. Szedjetek magatok közt ajándékot az Úrnak, mind, a kinek szíve önként hajlandó arra, hozzon ajándékot az Úrnak, aranyat, és ezüstöt, és rezet.

2 Móz. 25,2.

6. Kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és lenfonalat, és kecskeszőrt.

7. Veresre festett kosboröket, és borzböröket és sittim-fát.

8. Világító olajat, arómákat a kenet olajához, és fűszereket a füstöléshez.

9. Ónix köveket és foglalni való köveket az efódhoz és a hosenhez.

10. És a kik ti köztetek ahhoz értők, jőjjenek elő, hogy csinálják meg mindazt, a mit az Úr parancsolt:

11. A hajlékot, annak sátorát és takaróját, horgait, deszkáit, retesrúdrait, oszlopait és talpait.

12. A ládát és annak rúdrait, a fedéllel egybe, és a takaró függönyt.

13. Az asztalt és annak rúdrait, és minden edényét, és a szent kenyerekhez valókat.

14. A világító gyertyatartót és a hozzá való eszközöket, mécseit, és világító olajt.

15. A füstölő oltárt és rúdrait, a kenetnek olaját, és a jó illatú füstölőt, a hajlék ajtajára ajtótakarót.

16. Az egészen égőáldozat oltárát, annak réz rostélyát, rúdrait és minden eszközeit, a mosdómedenczét és annak lábát.

17. A pitvar szőnyeget, oszlopait, talpait, és a pitvar kapujának leplét.

18. A hajlék szegeit, a pitvar szegeit, és azoknak köteleit.

19. A szolgálati ruhákat, a szent hajlékban való szolgálathoz, a szent ruhákat Áron papnak, és az ő fiainak ruháit, a papi szolgálatra.

20. Azután kiméne az Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes elől.

21. És eljőve mindenki, a kit a szíve indíta, és a kit lelke hajt vala, és hozának áldozatot az Úrnak, a gyülekezet hajlékának készítéséhez, és annak minden szolgálathoz, és a szent ruhákhoz valókat.

22. És jövének férfiak és asszonyok együtt, mind, a kit szíve indított, hozának kapcsokat, függöket, gyűrűket, karpereczet, mindenféle arany eszközöket; a férfiak is, mind a kik aranyból hoztak áldozatot az Úrnak.

23. És minden ember, kinek a mije vala, hozott kék, bíborpiros, és karmazsinszínű, és lenfonalat, kecskeszőrt, veresre festett kosboröket és borzböröket.

24. Minden, a ki ezüstöt vagy rezet vihetett, felhozá azt áldozatul az Úrnak, és a kiknél sittim-fa találtaték a szolgálat különböző szükségeire, felhozá azt.

25. Az asszonyok közül pedig mind, a kik ahhoz értettek, saját kezeikkel fonának, és felvivék azt a mit fontak, a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínű, és a lenfonalat.
26. Azok az asszonyok pedig, a kik ahhoz értettek, fonának kecskeszőrt.
27. A főemberek pedig hozának ónix köveket, foglalni való köveket az efódhoz és a hósenhez.
28. Illatozó szert is és olajat, a mécsbe és a kenethez, és fűszereket a füstöléshez.

2 Móz. 25,6.

29. Minden férfi és asszony, a kit szíve önként indíta, hogy áldozzon az egész munkára, melyet az Úr parancsolt Mózes által, hogy véghez vigyenek: mind önként hoztak ajándékot az Úrnak az Izráel fiai.
30. És monda Mózes az Izráel fiainak: Ímé az Úr név szerint hívta el Bésaléelt, a Húr fiának Urinak fiát, a Júda nemzetségéből.

2 Móz. 31,2. , 2 Móz. 31,3.

31. És betöltötte őt Istennek lelkével, bölcseséggel, értelemmel és tudománnyal minden mesterségben:

32. Hogy tudjon kigondolni mindent a mit aranyból, ezüstből és rézből kell csinálni;

2 Móz. 31,4. , 2 Móz. 31,5.

33. És foglalásra való köveket metszeni, és fát faragni; és minden mesterséges munkát végezni.
34. Azontúl alkalmatossá tette arra is, hogy tanítson, mind ő, mind Aholiáb az Akhiszámák fia, a Dán nemzetségből.
35. Betöltötte őket bölcsesség lelkével, hogy tudjanak mindenféle faragó, és kötő, és hímző munkát készíteni, kék és bíborpiros, karmazsinszínű és lenfonalból, és takácsmunkát, a kik készítenek ilyenféle munkát és kigondolnak mesterműveket.
36. Azért Bésaléel és Aholiáb, és mindazok a bölcs férfiak, kiknek az Úr bölcseséget és értelmet adott, hogy meg tudják csinálni a szent hajlék szolgálatához való minden eszközöket: csinálják meg egészen úgy, a mint az Úr parancsolta.

36.

1. Elhívá azért Mózes Bésaléelt. és Aholiábot, és mindazokat a bölcs férfiakat, a kiknek elméjébe tudományt adott vala az Úr, és mind a kit szíve arra indíta, hogy járuljon annak a munkának végrehajtásához.
2. És átvevék Mózesből mind azt az ajándékot, a mit az Izráel fiai hoztak vala, a szent hajlék felépítésének szolgálatára. Azontúl is minden reggel önkéntes ajándékot is hoztak.
3. Eljövének azért mind azok a bölcssek, kik a szent hajlék minden munkáján dolgoztak, kiki a maga munkájától, a melyen dolgozott.
4. és ezt mondák Mózesnek: Többet hord a nép ajándékba, mint a mennyi kell a munka elkészítésére, a melyet parancsolt az Úr, hogy csináljunk.
5. Parancsola azért Mózes, és hírré tevék a táborban: Se férfi, se asszony ezután ne készítsen ajándékot a szent munkára. És megszűnék a nép hordani.
6. És az egész munka elvégzésére elég volt az adomány, még felesleges is.
7. És mind a bölcs szívű férfiak, kik munkálkodának, készíték a hajlékot, tíz kárpittal: sodrott lenből, kék, és bíborpiros és karmazsinszínűből, Kérubokkal, mestermunkával készítik azokat.

2 Móz. 26,1.

8. Egy-egy kárpit hossza huszonnyolcz sing, szélessége egy-egy kárpitnak négy sing vala; egy mértéke vala minden kárpitnak.
9. És öt kárpitot foglalának egybe, és ismét a más öt kárpitot is egybefoglalák, egyiket a másikkal.
10. És csinálának kék hurkokat az első kárpitnak szélére, a mely szélről vala az egybefoglalásban; hasonlót csinálának a külső kárpit szélére, a másik egybefoglalásban is.
11. Az egyik kárpiton ötven hurkot csinálának, és ötven hurkot csinálának a másik kárpit szélén is, a mely a második egybefoglalásban vala; a hurkokat egymás ellenébe.
12. Csinálának ötven arany horgocskát is, és összefoglalák a kárpitokat a horgocskákkal, egyiket a másikkal, és egygyé lón a hajlék.
13. Csinálának kárpitokat kecskeszőrből is, sátoznak a hajlékra; tizenegy kárpitot csinálának ilyent.

2 Móz. 26,7.

14. Egy kárpit hossza harmincz sing, és egy kárpit szélessége négy sing; egy mértéke vala a tizenegy kárpitnak.
15. És egybefoglalák az öt kárpitot külön, és a hat kárpitot külön.

16. Csinálának ötven hurkot is a kárpit szélére, a mely szélről vala az egybefoglalásban; ötven hurkot csinálának a kárpit szélére a másik egybefoglalásban is.

17. Csinálának ötven rézhorgocsát is a sátor egybefoglalására, hogy egygyé legyen.

18. Csinálának takarót is a sátorra, veresre festett koszbőrökből, és azon felül egy takarót borzbőrökből.

2 Móz. 26,14.

19. És megcsinálák a deszkákat is a hajlékhoz sittim-fából, felállogatva.

2 Móz. 26,15.

20. Tíz sing a deszkának hossza, másfél sing pedig egy deszkának szélessége.

21. Egy deszkának két csapja vala, egyik a másikkal megfelelő; így csinálták a hajlék összes deszkáit.

22. A deszkákat pedig így rendezék a hajlékhoz: húsz deszkát déli oldalon, délfelé.

23. És a húsz deszka alá negyven ezüsttalpat készítenék; az egyik deszka alá két talpat, az ő két csapja szerint, a másik deszka alá is két talpat, az ő két csapja szerint.

24. A hajlék másik oldalául, az északi oldalon, szintén húsz deszkát csinálának.

25. És negyven ezüsttalpat azok alá, két talpat az egyik deszka alá, a másik deszka alá is két talpat.

26. A hajlék napnyugoti oldalául hat deszkát csinálának.

27. A hajlék szegleteiül pedig a két oldalra, két deszkát csinálának.

28. És alólról kezdve kettősök valának, felül pedig egybe valának foglalva egy karikával; így cselekedének mind a kettővel, a két szegleten.

29. Nyolcz deszka vala tehát, és azoknak tizenhat ezüsttalpa, két-két talp egy-egy deszka alatt.

30. Csinálának retesZRúdak is sittim-fából, ötöt a hajlék egyik oldalának deszkáihoz.

31. És öt retesZRúdat a hajlék másik oldalának deszkáihoz, és öt retesZRúdat a hajlék nyugoti oldalának deszkáihoz hátulról.

32. És megcsinálák a középső retesZRúdat is, hogy fusson a deszkák közepén, végtől-végig.

33. A deszkákat pedig arannyal boríták be; a karikaikat aranyból csinálák, gyűrűk gyanánt a retesZRúdakhoz, és a retesZRúdak is beboríták arannyal.

34. Megcsinálák a függőnyt is, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből, mestermunkával csinálák azt, Kérubokkal.

2 Móz. 26,31.

35. És csinálának ahhoz négy oszlopot sittim-fából, és beboríták azokat arannyal, horgaik aranyból; és öntének azokhoz négy ezüsttalpat.

36. És csinálának a sátor nyílására leplet kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből, hímzőmunkával.

2 Móz. 26,36.

37. És ahhoz öt oszlopot, horgaikkal együtt; és beboríták azoknak fejeit és átkötőit arannyal; öt talpuk pedig rézből vala.

37.

1. És megcsinálá Bésaléel a ládát sittim-fából; harmadfél sing a hossza, szélessége másfél sing, magassága is másfél sing.

2 Móz. 25,10.

2. És beborítá azt tiszta arannyal, mind belől, mind kívől, és csinála reá arany pártázatot köröskörül.

3. És önte annak négy arany karikát a négy szegletére; egyik oldalára is kettőt, másikkra is kettőt.

4. Csinála rúdak is sittim-fából, és beborítá azokat arannyal.

5. És betolá a rúdak a láda oldalán levő karikákba, hogy a láda hordozható legyen.

6. Csinála fedelet is tiszta aranyból; harmadfél sing a hossza, másfél sing a szélessége.

2 Móz. 25,17.

7. Csinála két Kérubot is aranyból, vert aranyból csinálá azokat, a fedél két végére.

8. Az egyik Kérubot az egyik végére innen, a másik Kérubot a másik végére onnan; a fedélből veré ki a Kérubokat, a két végére.

9. A Kérubok pedig kiterjeszték szárnyaikat felfelé, betakarva szárnyaikkal a fedelet, és arczaik egymással szembe valának; a fedél felé valának a Kérubok arczaik.

10. Megcsinálá az asztalt is sittim-fából: két sing a hossza, a szélessége egy sing, magassága másfél sing.

11. És beborítá azt tiszta arannyal, és csinála reá köröskörül arany pártázatot.
12. Csinála egy tenyérnyi széles karját is köröskörül; és a karjához csinála arany pártázatot köröskörül.
13. Azután önte hozzá négy arany karikát, és a karikákat ráilleszté a négy láb négy szegletére.
14. A karikák a karj mellett valának rúdtartókul, hogy az asztalt hordozhassák.
15. Megcsinálá a rúdakát is sittyim-fából, és azokat beborítá arannyal, hogy hordozhassák az asztalt.
16. Megcsinálá az asztalra való edényeket is: tálaít, csészéit, kelyheít és kancsóit, a melyekkel italáldozatot áldoznak, tiszta aranyból.
17. Megcsinálá a gyertyatartót is tiszta aranyból, vert aranyból csinálá a gyertyatartót; szára, ága, csészéi, gombjai és virágai ő magából valának.

18. És hat ág jöve ki oldalaiból; egyik oldalról is három gyertyatartó-ág, másik oldalról is három gyertyatartó-ág.
19. Három mandolavirágformájú csésze vala az egyik ágon, gombbal és virággal; így a másik ágon is három mandolavirágformájú csésze vala gombbal és virággal; így vala mind a hat ágon, a melyek kijövének a gyertyatartóból.
20. A gyertyatartón pedig négy mandolavirágformájú csésze vala, gombjaikkal és virágaikkal.
21. És gomb vala a két ág alatt ő magából, és gomb vala a két ág alatt ő magából, és gomb vala a két ág alatt ő magából, a hat ág szerint, a mely belőle jöve ki.
22. Gombjaik és ágaik belőle valának; az egész egy vert munka vala, tiszta aranyból.
23. És megcsinálá hét mécsét is, és azoknak hamvvevőit és hamutartóit, tiszta aranyból.
24. Egy talentom tiszta aranyból csinálá azt meg hozzá tartozó eszközeit is mind.
25. Megcsinálá a füstölő oltárt is sittyim-fából; hossza egy sing, szélessége is egy sing, négyszögű; magassága pedig két sing; ő magából valának szarvai.

26. És beborítá azt tiszta arannyal, tetejét és oldalait köröskörül, és a szarvait is; és csinála hozzá arany pártázatot köröskörül.
27. És két arany karikát csinála hozzá, a pártázata alá, a két oldalán, mindkét oldalára, hogy legyenek rúdtartókul, hogy azokon hordozhassák azt.
28. A rúdakát is sittyim-fából csinálá meg, és azokat is beborítá arannyal.
29. A szent kenetnek olaját is megcsinálá, és a tiszta fűszerekből való füstölőt a kenetkészítő mestersége szerint.

38.

1. És megcsinálá azután az egészen égőáldozat oltárát sittyim-fából; öt sing a hossza, öt sing a szélessége; négyszögű és három sing magas.

2. És csinála hozzá szarvakat is, a négy szegletére; ő magából voltak a szarvai, és beborítá azt rézzel.
3. Azután minden edényét is megcsinálá: a fazekakat, a lapátokat, a medenczéket, a villákat és a szenes serpenyőket; minden edényeit rézből csinálá.
4. Csinála az oltárhoz hálóforma rostélyt is rézből, annak párkányzata alá, alulról a közepéig.
5. Önte négy karikát is rézrostélynak négy szegletére, rúdtartókul.
6. A rúdakát sittyim-fából csinálá meg, és rézzel borítá be.
7. És a rúdakát betolá az oltár oldalain lévő karikákba, hogy azokon hordozhassák azt; deszkákból, üresre csinálá azt.
8. Megcsinálá a mosdómedenczét is rézből, és annak lábát is rézből, a szolgálatttevő asszonyok tükreiből, a kik a gyülekezet sátorának nyílása elől szolgáltak.

9. A pitvart is megcsinálá dél felől; a déli oldalon a pitvar szőnyege száz singnyi vala sodrott lenből.

10. Azoknak húsz oszlopa, és húsz talpa rézből vala; az oszlopok horgai, és azoknak általkötői ezüsből.

11. Észak felől is száz singnyi. Azoknak húsz oszlopa és húsz talpa rézből; az oszlopok horgai és általkötői ezüstből valának.
12. Napnyugot felől pedig ötven sing szőnyeg vala. Azoknak tíz oszlopa és tíz talpa; az oszlopok horgai és általkötői ezüstből valának.
13. A napkeleti oldalon is ötven singnyi.
14. Egy felől tizenöt sing szőnyeg vala; három oszlopa és azoknak három talpa.
15. És a másik felől is: a pitvar kapujától jobbra is, balra is tizenöt sing szőnyeg, és azoknak három oszlopa, három talpa.
16. A pitvarnak minden szőnyege köröskörül sodrott lenből vala.
17. Az oszlopok talpai rézből, az oszlopok horgai és általkötői pedig ezüstből valának, azoknak fejei ezüsttel beborítva. A pitvar oszlopaikat is mind ezüst általkötők övezték.
18. A pitvar kapujának leple hímzőmunka vala, aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből; hossza húsz sing volt, magassága pedig szélességében öt sing, a pitvar szőnyegeinek megfelelőleg.
19. Azoknak négy oszlopa és négy talpa rézből, horgai ezüstből valának; fejeiknek borítása, és általkötőik is ezüstből.
20. A hajléknak és a pitvarnak szegei pedig köröskörül mind rézből valának.
21. Ezek a hajléknak, a bizonyág hajlékának részei, a mint megszámláltattak a Mózes meghagyásából, a Léviták szolgálatára, Ithamár, az Áron pap fiai által.
22. Bésaléal a Húr fiának, Urinak fia a Júda nemzetségéből, csinálta mind azt, a mit az Úr parancsolt vala Mózesnek.
23. És vele együtt Aholiáb, Akhizamák fia, Dán nemzetségéből a ki mester vala a faragásban, a kötő és hímzőmunkában, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és lenfonállal.
24. Mind az az arany, a mely a munkára, a szenthelynek összes munkáira feldolgoztaték, ez az áldozati arany: huszonkilencz talentom, és hétszáz harmincz siklus vala, a szent siklus szerint.
25. Az ezüst pedig, a gyülekezet megszámlált tagjaitól, száz talentom, és ezer hétszáz hetvenöt siklus, a szent siklus szerint.
26. Fejenként egy beka, vagy is fél siklus, a szent siklus szerint, mindenkitől, a ki átesett a megszámláltatáson, húsz esztendőstől fölfelé, a kik hatszáz háromezeren és ötszázötvenen valának.

4 Móz. 1,46.

27. A száz talentom ezüstből megönték a szent helyhez való talpakat, és a függöny oszlopainak talpaikat; száz talpat száz talentomból, egy talentomból egy talpat.
28. Az ezer hétszáz hetvenöt siklusból csinálák az oszlopok horgait, és beboríták azoknak fejeit, és általfogák azokat.
29. Az áldozati réz pedig hetven talentom, és kétezer négyszáz siklus vala.
30. Abból csinálák a talpakat a gyülekezet sátorának nyílásához, és a réz oltárt, az ahhoz való réz rostélyt, és az oltárnak minden edényeit.
31. A pitvar talpaikat is köröskörül, és a pitvar kapujához való talpakat, meg a hajlék összes szegeit, és a pitvar összes szegeit köröskörül.

39.

1. A kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű fonálból pedig csinálának szolgálati ruhákat a szenthelyen való szolgálatra. Áronnak is úgy készíték a szent ruhákat, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

2 Móz. 31,10.

2. Az efódot csinálák aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, sodrott lenből.

2 Móz. 28,6.

3. És aranyból vékony lapokat verének, és azokat fonalakká metélik, hogy feldolgozzák a kék, és a bíborpiros, és a karmazsinszínű, és a lenfonál közé, mestermunkával.
4. Csinálának hozzá összekötött vállkötőket: a két végükön kapcsolák össze.
5. Az átkötő öv is, a mely rajta vala, abból való, ugyanolyan mívű vala, mint az efód: aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből, a mint az Úr parancsolta Mózesnek.
6. Megcsinálák azután az ónix köveket is, arany boglárókba foglalva, kimetszve pecsétmetszés módjára, az Izráel fiainak neveire.

7. És rátették azokat az efód vállkötőire, az Izráel fiaira való emlékeztetés kövei gyanánt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

8. Megcsinálák a hósent is mestermunkával, mint az efódot, aranyból, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott lenből.

2 Móz. 28,15.

9. Négyszögű vala a hósen, és kétrétűre készíték azt; egy arasz vala hossza, egy arasz a szélessége is két rétbén.

10. És négy sor követ foglalának abba, ily sorban: szárdiusz, topáz, smaragd; az első sor.

11. A második sor: karbunkulus, zafir és gyémánt.

12. A harmadik sor: jáczint, agát és amethiszt.

13. A negyedik sor: krizolith, ónix és jáspis, a melyek mind arany boglárókba foglaltattak a magok helyén.

14. A kövek pedig Izráel fiainak nevei szerint valának, tizenkettő vala az ő nevek szerint, és pecsét módjára metszve, mindenik a reá való névvel, a tizenkét nemzetség szerint.

15. És csinálának a hósenre sodrott mívű fonatékot is tiszta aranyból.

16. Azután csinálának két arany boglárt, és két arany karikát; és a két arany karikát rá tevék a hósen két szegletére.

17. A két arany fonatékot pedig a hósen két szegletén levő két karikába fűzték.

18. És a két fonaték másik két végét oda foglalák a két boglárhoz, és azokat az efód vállkötőihez tűzék, annak előrésére.

19. Csinálának más két arany karikát is, és oda tevék azokat a hósen két szegletére, azon a szélén, a mely befelé vala az efód felől.

20. És csinálának még két arany karikát, és azokat az efód két vállkötőjére tevék, alól, annak előrésze felől, az összefoglalás mellett, az efód övén felül.

21. És a hósent az ő karikáinál fogva odacsatolák az efód karikáihoz, kék zsinórral, hogy az efódnak öve felett legyen, és el ne válják a hósen az efódtól; a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

22. És megcsinálák az efód palástját takácsmunkával, egészen kék lenből.

2 Móz. 28,31.

23. És a palást közepén levő nyílás olyan vala, mint a pánczélnak nyílása; szegése vala a nyílásnak köröskörül, hogy el ne szakadjon.

24. És a palást alsó peremére csinálának gránátalmákat, kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű, és sodrott fonálból.

25. Csinálának csengettyűket is tiszta aranyból, és tevék a csengettyűket a gránátalmák közé, a palást peremére köröskörül a gránátalmák közé.

26. Csengettyű meg gránátalma, csengettyű meg gránátalma a palást peremén köröskörül, hogy abban szolgáljanak, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

27. Megcsinálák a len köntösöket is takácsmunkával, Áronnak és az ő fiainak.

2 Móz. 28,39.

28. A len süveget is a süveg ékességeit is lenből, és a gyolcs lábravalókat sodrott lenből.

2 Móz. 28,40.

29. Az övet is sodrott lenből, és kék, és bíborpiros, és karmazsinszínű fonálból hímzőmunkával, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

2 Móz. 28,40.

30. A szent koronához való lapot is megcsinálák tiszta aranyból, és felírák rá a pecsétmetsző módjára: Szentség az Úrnak.

2 Móz. 28,36.

31. És kötének reá kék zsinort, hogy felkössék azzal a süvegre, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

32. Így végeztették el a gyülekezet sátora hajlékának egész munkája; és az Izráel fiai egészen úgy csinálák, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek, úgy csinálták.

2 Móz. 33,7.

33. És vivék a hajlékot Mózeshez: a sátort és annak minden eszközét, horgait, deszkáit, retesrúdait, oszlopaikat, és talpaikat.

34. A veresre festett kosborökből készült takarót is, és a borzbőrökből készült takarót, és a takarófüggönyt.

35. A bizonyág ládáját, annak rúdait, és a fedelet.

36. Az asztalt és annak minden edényét, és a szent kenyeret.

2 Móz. 31,8.

37. A tiszta gyertyatartót: annak mécseit, a felszereléshez való mécseket s minden hozzávalót, a világító olajjal együtt.

38. Az arany oltárt, a kenetnek olaját, a fűszerekből való füstölőt, és a sátor nyílására való leplet.

39. A réz oltárt és annak réz rostélyát, rúdait és minden edényeit, a mosdómedenczét és annak lábát.

40. A pitvar szőnyegeit, oszlopait, talpait: és a pitvar kapujára való leplet, annak köteleit, szegeit, és a hajlék szolgálatjára való minden eszközt a gyülekezet sátoránál.

41. A szolgálati ruhákat, a szenthelyen való szolgálatra, a szent ruhákat Áron papnak, és fiainak ruháit a papi tisztre.

2 Móz. 31,10.

42. A mint parancsolta vala az Úr Mózesnek, egészen úgy csinálának Izráel fiai minden munkát.

43. És megtekinte Mózes minden munkát, és ímé elkészítik azt, úgy készíték el, a mint az Úr parancsolta vala, és megáldá őket Mózes.

40.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

2. Az első hónapban, a hónap első napján, állítsd fel a gyülekezet sátorának hajlékát.

3. És tedd oda a bizonság ládáját, és fedd be a ládát a fedéllel.

4. Azután vidd be az asztalt, és hozd azt rendbe a reávalókkal. Vidd be a gyertyatartót is, és gyújtsd meg annak mécseit.

2 Móz. 26,35.

5. És helyheztess a füstölő áldozat arany oltárát a bizonság ládája elé, tedd fel a leplet a hajlék nyílására.

2 Móz. 26,36.

6. Azután helyheztess az egészen égőáldozat oltárát a gyülekezet sátora hajlékának nyílása elé.

7. A mosdómedenczét pedig helyheztess a gyülekezet sátora közé és az oltár közé, és önts belé vizet.

8. Azután állítsd fel köröskörül a pitvart, és a pitvar kapujára tedd rá a leplet.

2 Móz. 27,16.

9. Azután vedd a kenetnek olaját, és kend meg a hajlékot és mind azt a mi benne van: így szenteld meg azt, és minden edényét, hogy szent legyen.

10. Kend meg az egészen égőáldozat oltárát is és annak minden edényét; így szenteld meg az oltárt, hogy az oltár legyen szentséges.

2 Móz. 30,28.

11. A mosdómedenczét és lábát is kend meg; így szenteld meg azt.

12. Azután állítsd Áront és az ő fiait a gyülekezet sátorának nyílásához, és mosd meg őket vízzel.

13. És öltöztess fel Áront a szent ruhákba, és kend fel őt; így szenteld fel, és legyen papom.

14. Fiait is állítsd elő és öltöztess fel őket köntösökbe;

15. És kend fel őket, a mint az ő atyjokat felkenéd, hogy legyenek papjaim, és lészen az ő megkenetésök nekik örökös papság, az ő nemzetségökben.

16. És egészen úgy cselekedék Mózes, a mint az Úr parancsolta néki, úgy cselekedék.

17. Lőn azért a második év első hónapjában, a hónap első napján, hogy felállíták a hajlékot.

4 Móz. 7,1.

18. Mózes tehát felállítá a hajlékot, és letevé annak talpait, a deszkáit is felállítá, beilleszté a retesrúdákat, és felállítá annak oszlopait.

19. Azután kifeszíté a hajlékra a sátort, és a sátor takaróját is reá teríté felülről, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.

20. És vevé és betevé a bizonságot is a ládába, a rúdákat pedig ládára tevé, és a ládára felül helyezetté a fedelet.

21. Azután bevívé a ládát a hajlékba, és feltevé a takaró függönyt, és elfedezé a bizonság ládáját, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

22. Az asztalt is bevívé a gyülekezet sátorába, a hajléknak északi oldalába, a függönyön kívül.

23. És rakott arra kenyereket sorban az Úr előtt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

2 Móz. 25,30.

24. És a gyertyatartót helyhezteté a gyülekezet sátorába az asztal ellenébe, a hajléknak déli oldalán.

25. És meggyújtá a mécseket az Úr előtt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
26. Az arany oltárt pedig helyezteté a gyülekezet sátorába a függöny elébe.
27. És füstölögtete rajta fűszerekből való füstölőt, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
28. A hajlék nyílására a leplet is felvoná.
29. Az egészen égőáldozat oltárát pedig helyezteté a gyülekezet sátora hajlékának nyílása elé, és áldozék azon egészen égőáldozattal és ételáldozattal, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.
30. A mosdómedenczét pedig helyezteté a gyülekezet sátora közé és az oltár közé, és önte abba vizet a mosdásra.
31. És megmosák abból Mózes és Áron és az ő fiai kezeiket és lábaikat.
32. Mikor a gyülekezet sátorába menének, és mikor az oltárhoz járulának, megmosdának, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
33. Azután felállítá a pitvart a hajlék és az oltár körül, és a pitvar kapujára feltevé a leplet. Így végezé el Mózes a munkát.
34. És a felhő befedezé a gyülekezet sátorát, és az Úrnak dicsősége betölté a hajlékot.
35. És Mózes nem mehebe be a gyülekezet sátorába, mert a felhő rajta nyugovék, és az Úrnak dicsősége tölté be a hajlékot.
- 4 Móz. 9,15. , 1 Kir. 8,10.*
36. És mikor a felhő felszáll vala a hajlékról, az Izráel fiai elindulának; így lón egész utazásuk alatt.
- 4 Móz. 9,15. , 4 Móz. 9,23.*
37. Ha pedig a felhő nem szálla fel, ők sem indulának el, míg csak fel nem szálla.
38. Mert az Úrnak felhője vala a hajlékon nappal, éjjel pedig tűz vala azon, az Izráel egész háznépének láttára, egész utazásuk alatt.

4 Móz. 14,14. , 5 Móz. 1,33. , Nehem. 9,10. , 1 Kor. 10,1.

Mózes harmadik könyve
a lévíták egyházi szolgálatáról

1.

1. Szólítja Mózeset és beszéle vele az Úr a gyülekezet sátorából, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ha valaki közületek áldozni akar az Úrnak: barmokból, tulok- és juhfélékből áldozatok.
3. Ha tulokféléből áldozik egészen égőáldozattal: hímmel és éppel áldozzék. A gyülekezet sátorának ajtajához vigye azt, hogy kedvessé legyen az Úr előtt.
4. És tegye kezét az égőáldozat fejére, hogy kedves legyen ő érette, hogy engesztelést szerezzen az ő számára.
5. És ölje meg a tulkot az Úr előtt, az Áron fiai pedig, a papok, vigyék köröskörül az oltárra, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van.
6. Azután vonja le az égőáldozat bőrét, azt pedig vagdalja el tagjaira.
7. És az Áron pap fiai gerjeszsenek tüzet az oltáron, és rakjanak fát a tűzre.
8. Azután rakják az Áron fiai, a papok, a tagokat: a fejet és a kövérjét a fára, a mely az oltáron lévő tűzön van.
9. A belét pedig és lábszárait mossa meg vízben, és füstölögtesse el a pap az egészet az oltáron egészen égőáldozatul. Ez a tűzáldozat kedves illatú az Úrnak.
10. Ha pedig a juhfélékből: bárányokból vagy kecskékből akar valaki áldozni égőáldozatul, hímmel és éppel áldozzék.
11. És ölje meg azt az oltár északi oldalánál az Úr előtt, az Áron fiai pedig, a papok, hintsék annak vérének az oltárra köröskörül.
12. Azután vagdalja el azt tagjaira, a fejével és kövérjével együtt, a pap pedig rakja azokat a fára, a mely az oltáron lévő tűzön van.
13. A belet és a lábszárakat mossa meg vízben, a pap pedig áldozza meg az egészet és füstölögtesse el az oltáron égőáldozatul. Ez a tűzáldozat kedves illatú az Úrnak.
14. Ha pedig madárféléből akar áldozni égőáldozatul az Úrnak, gerliczéből vagy galambfiakból áldozzék.
15. És vigye azt a pap az oltárhoz, és tekerje ki annak a fejét, és füstölögtesse el az oltáron, a vérének pedig bocsássa ki az oltár falára.
16. A begyét pedig rútságával egyben vegye ki, és vesse azt az oltár keleti oldalára, a hamu helyére.
17. És hasítsa meg azt a szárnyain, de el ne szakaszsa egymástól, és füstölögtesse el azt a pap az oltáron a fán, a mely a tűzön van, égőáldozatul. Tűzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.

2.

1. Mikor valaki ételáldozatot akar áldozni az Úrnak, lisztlángból áldozzék, és öntsön arra olajat, és temjént is tegyen arra.
2. És vigye azt az Áron fiaihoz, a papokhoz, és vegyen ki abból egy tele marokkal; annak lisztlángjából és olajából, az egész temjénével együtt, és füstölögtesse el a pap az oltáron annak emlékeztető részéül. Ez a tűzáldozat kedves illatú az Úrnak.
3. A mi pedig megmarad az ételáldozatból, Ároné és az ő fiaié legyen; szentséges áldozat ez az Úrnak tűzáldozatai között.

3 Móz. 2,10.

4. Hogyha pedig ételáldozatot kemenczében sültből akar áldozni valaki lisztlángból, olajjal elegyített kovásztalan lepényei, vagy olajjal megkent kovásztalan pogácsái legyenek.
5. Ha pedig a te áldozatod serpenyőben sült ételáldozat, olajjal elegyített kovásztalan lisztlángból legyen.
6. Darabold azt el, és önts reá olajat, ételáldozat ez.
7. Ha pedig a te ételáldozatod rostélyon sült, lisztlángból, olajjal készítettessék.
8. És vidd el az ételáldozatot, a mi ezekből készült, az Úrnak, és azt a papnak bemutatván, az vigye azt el az oltárhoz.
9. És vegyen a pap az ételáldozatból emlékeztető részt, és füstölögtesse el az oltáron; tűzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.

10. A mi pedig megmarad az ételáldozatból, Ároné és az ő fiaié legyen; szentséges áldozat ez az Úrnak tűzáldozatai között.

3 Móz. 6,16. , 3 Móz. 6,18.

11. Semmi ételáldozat, a mit az Úrnak áldoztok, kovászszal ne készüljön; mert kovászból és mézből semmit se füstölögtethettek az Úrnak a tűzáldozatok között.

12. Zsengeáldozatul felvihetitek azokat az Úrnak, de az oltárra nem juthatnak fel kedves illatul.

3 Móz. 23,17.

13. Minden te ételáldozatodat pedig sózd meg sóval, és a te ételáldozatodból soha el ne maradjon a te Istened szövetségének sója; minden te áldozatodhoz sót adj.

14. Ha zsengekből való ételáldozatot áldozol az Úrnak, tűznél pergelt kalászból, és zsenge gabona-darából áldozd a te zsengeidnek áldozatát.

15. Adj hozzá olajat, és tégy reá tömjént; ételáldozat ez.

16. A pap pedig füstölögtesse el annak emlékeztető részét a darából és olajból, az egész tömjénnel együtt. Tűzáldozat ez az Úrnak.

3.

1. Hogyha hálaáldozattal áldozik valaki, ha tulokféléből, akár hímmel, akár nősténnyel áldozik: ép barmot vigyen az Úr elé.

2. És tegye a kezét az ő áldozatjának fejére, és ölje meg azt a gyülekezet sátorának nyílásánál, és Áron fiai, a papok, öntsék a vért köröskörül az oltárra.

3. Azután vigyen a hálaáldozatból tűzáldozatot az Úrnak: a kövérjét, a mely a belet takarja, és mindazt a kövérjét, a mely a belek között van.

2 Móz. 29,13.

4. A két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a vékonyaknál van, és a májon lévő hártját a vesékkal együtt vegye el.

5. És füstölögtessék el azt Áron fiai az oltáron az égőáldozattal együtt a tűzön lévő fán: tűzáldozat ez, kedves illatú az Úrnak.

2 Móz. 29,4. , 3 Móz. 6,12.

6. Hogyha pedig valaki juhféléből áldozik hálaáldozatot az Úrnak, akár hím, akár nőstény legyen az, épekkel áldozzék.

7. Ha bárányt visz ő az ő áldozatául, vigye azt az Úr elébe.

8. És tegye a kezét az ő áldozatjának fejére, azután ölje meg azt a gyülekezet sátora előtt, és az Áron fiai öntsék a vérét az oltárra köröskörül.

9. Azután áldozzék az Úrnak e hálaáldozatból tűzáldozatot: a kövérjét, a farkát egészen, a melyet a hátagerézdi végénél vágjon el, és a belét takaró kövérjét, és minden kövérjét, a mely a belek közt van.

10. És a két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a vékonyaknál van, és a májon lévő hártját a vesékkal együtt vegye el.

11. És füstölögtesse el azt a pap az oltáron: tűzáldozati eledel ez az Úrnak.

12. Hogyha kecskével áldozik valaki, azt is az Úr elé vigye.

13. És tegye kezét annak fejére, és ölje meg azt a gyülekezetnek sátora előtt, és öntsék Áron fiai annak vérét az oltárra körül.

14. És áldozzék abból tűzáldozatot az Úrnak: a kövérjét, a mely betakarja a belet, és mindazt a kövérjét, a mely a belek között van.

15. A két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a vékonyaknál van, és a májon lévő hártját a vesékkal együtt vegye el.

16. És füstölögtesse el azokat a pap az oltáron tűzáldozati eledelül, kedves illatul. A kövérje mind az Úré legyen.

17. Örökkévaló rendtartás legyen a ti nemzetségeiteknel minden ti lakhelyeteken: semmi kövért és semmi vért meg ne egyetek!

1 Móz. 6,4. , 3 Móz. 17,10.

4.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj az Izráel fiainak, mondván: Ha valaki tévedésből vétkezik az Úrnak valamely parancsolata ellen, úgy a mint nem kellene cselekednie, és a parancsolatok közül valamelyiknek ellene cselekszik:
3. Ha a felkent pap vétkezik, a népnek romlására: hozzon az ő bűnéért, a melyet elkövetett, egy tulkot, fiatal ép marhát az Úrnak bűnáldozatul.
4. És vigye a tulkot a gyülekezet sátorának nyílásához, az Úr elé, és tegye a kezét a tuloknak fejére, és a tulkot ölje meg az Úr előtt.
5. És vegyen a felkent pap a tuloknak véréből, és vigye azt a gyülekezet sátrába.
6. És mártsa be a pap az ő újját a vérbe, és hintsen a vérből hétszer az Úr előtt a szent hajléknak függönye felé.
7. És tegyen a pap a vérből az Úr előtt a fűszerekből való füstölő oltár szarvaira, a mely ott van a gyülekezet sátorában; a tulok vérét pedig mind öntse az egészen égőáldozat oltárának aljára, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van.
8. Azután a tuloknak, a mely bűnáldozatra való, minden kövérjét szedje ki belőle: azt a kövérjét, amely betakarja a belet, és mindazt a kövérjét, a mi a belek között van.
9. A két vesét is, és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a vékonyaknál van, és a májon lévő hárttyát a vesékkal együtt vegye el,
10. A miképen kiszedik a hálaáldozatra való tulokból; és füstölögtesse el azokat a pap az égőáldozatnak oltárán.

3 Móz. 3,1. , 3 Móz. 3,5.

11. A tuloknak pedig bőrét és minden húsát, fejével és lábszáraival együtt, bélit és ganéját,
12. És mind az egész tulkot vigye ki a táboron kívül tiszta helyre, a hová a hamut öntik: és égesse el azt a fán, tűzben; ott égessék meg, a hová a hamut öntik.
13. Hogyha pedig az Izráel fiainak egész közönsége megtéved, és a gyülekezet előtt rejtve marad e dolog; és valami olyat cselekesznek az Úrnak valamelyik parancsolata ellen, a mit nem kellett volna cselekedni, és bűnösökké lesznek:
14. Mikor kitudódik a bűn, a melyet elkövettek: akkor áldozzék a gyülekezet egy tulkot, fiatal marhát a bűnért, és vigye azt a gyülekezetnek sátora elé.
15. És a gyülekezet vénei tegyék kezeiket a tuloknak fejére az Úr előtt, és ölje meg a tulkot a pap az Úr előtt.
16. Azután vigyen be a felkent pap a tulok véréből a gyülekezet sátorába.
17. És mártsa be a pap az ő újját a vérbe, és hintsen abból hétszer az Úr előtt a függöny felé.
18. És tegyen a vérből az oltár szarvaira is, a mely az Úr előtt, a gyülekezet sátorában van; a vért pedig mind öntse az egészen égőáldozat oltárának aljára, a mely a gyülekezet sátorának nyílása előtt van.
19. Minden kövérjét pedig szedje ki belőle, és füstölögtesse el az oltáron.
20. És úgy cselekedjék azzal a tulokkal, mint a bűnért való tulokkal cselekvék, úgy cselekedjék vele, és engesztelést szerez számukra a pap, és megbocsáttatik nékik.

3 Móz. 4,3. , 3 Móz. 4,12.

21. És vigye ki a tulkot a táboron kívül, és égesse el azt, miképen elégette az első tulkot. A gyülekezet bűnéért való áldozat ez.
22. Ha fejedelem vétkezik, és cselekeszik valamit az Úrnak, az ő Istenének parancsolata ellen, a mit nem kellett volna cselekedni, és bűnössé lesz tévedésből:
23. Ha tudtára esik néki a bűne, a melyet elkövetett, akkor vigyen áldozatul egy ép kecskebakot,
24. És tegye kezét a baknak fejére, és ölje meg azt azon a helyen, a hol megölik az egész égőáldozatot, az Úr előtt; bűnért való áldozat ez.
25. És vegyen a pap bűnért való áldozatnak véréből az ő újjával, és tegyen az égőáldozat oltárának szarvaira; a vérét pedig öntse az égőáldozatok oltárának aljára.
26. A kövérjét pedig mind füstölögtesse el az oltáron, mint a hálaáldozatnak kövérjét. Így szerezzen néki a pap engesztelést az ő bűnéért, és megbocsáttatik néki.
27. Ha pedig a föld népe közül vétkezik valaki tévedésből, mivelhogy az Úrnak valamelyik parancsolata ellen olyat cselekeszik, a mit nem kellett volna cselekedni, és bűnössé lesz;
28. Ha tudtára esik néki az ő bűne, a melyet elkövetett; vigyen áldozatul az ő bűnéért, a melyet elkövetett, egy ép nőstény kecskét.
29. És tegye a kezét a bűnért való áldozat fejére, és ölje meg a bűnért való áldozatot az egészen égőáldozat helyén.

30. És vegyen a pap annak véréből az újjával, és tegyen az égőáldozat oltárának szarvaira, a vért pedig mind öntse az oltárnak aljára.

31. Azután vegye el minden kövérjét, a mint elveszik a hálaáldozatnak kövérjét: és füstölögtesse el a pap az oltáron, kedves illatul az Úrnak. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap, és megbocsáttatik annak.

3 Móz. 3,9.

32. Ha pedig bárányt visz az ő bűnért való áldozatául, nőstényt és épet vigyen.

33. És tegye a kezét annak a bűnért való áldozatnak fejére, és ölje meg azt bűnért való áldozatul azon a helyen, a hol megölik az egészen égőáldozatot.

34. És vegyen a pap a bűnért való áldozat véréből az újjával, és tegyen az égőáldozat oltárának szarvaira; a vért pedig mind öntse az oltárnak aljára.

35. Azután vegye el minden kövérjét, a mint elveszik a hálaáldozatra való báránynak kövérjét, és füstölögtesse el azokat a pap az oltáron az Úrnak tűzáldozataival. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap az ő bűnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki.

5.

1. Ha azzal vétkezik valaki, hogy hallotta a káromló beszédet, és bizonyoság lehetne, hogy látta, vagy tudja: ha meg nem jelenti azt, de hordozza az ő vétségének terhét;

2. Vagy ha valaki illet akármely tisztátalan dolgot, akár tisztátalan vadnak, akár tisztátalan baromnak, akár tisztátalan féregnek holttestét, és nem tud arról, hogy tisztátalanná lesz és vétkezik;

3. Vagy ha illeti az ember tisztátalanságát, akármilyen tisztátalanságát, a mely tisztátalanná tesz, és nem tudta azt, hanem azután értette meg, hogy vétkezett;

4. Vagy ha valaki hitetlenkedve tesz esküt az ő ajkaival rosszra vagy jóra, vagy akármilyen az, a mire hirtelenkedve esküszik az ember, ha nem tudott arról, de azután megértette, hogy azok közül valamelyikben vétkezett:

5. Akkor, mivelhogy vétkezett ezek közül valamelyikben, vallja meg, hogy mi az, a miben bűnössé lett;

6. És vigyen az ő vétkéért az Úrnak, az ő bűnéért, a melyet elkövetett, egy nőstény bárányt vagy kecskét a nyájából, bűnért való áldozatul. Ekképen szerezzen néki engesztelést a pap az ő bűnéért.

7. Ha pedig nincsen egy bárányhoz való módja: vigyen az ő vétkéért való áldozatra két gerliczét vagy két galambfiat az Úrnak, az egyiket a bűnért való áldozatul, a másikat egészen égőáldozatul.

8. És vigye azokat a paphoz; az pedig áldozza meg először azt, a mely bűnért való áldozat, és tekerje ki annak fejét nyakcsigájánál, úgy, hogy el ne szakaszsa.

9. És hintsen a bűnért való áldozat véréből az oltár oldalára, a többi vért pedig nyomják ki az oltár aljára; bűnért való áldozat ez.

10. A másikat készítse el egészen égőáldozatul, úgy, a mint szokás; ekképen szerez néki engesztelést a pap az ő bűnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki.

3 Móz. 1,15.

11. Ha pedig nincs módja két gerliczéhez vagy két galambfihoz sem: vigyen áldozatul az, a ki vétkezett, egy efa lánglisztnak tizedrészét bűnért való áldozatul; ne tegyen ahhoz olajat, és ne adjon ahhoz tömjént, mert bűnért való áldozat ez.

12. És vigye azt a paphoz, és markolja ki abból a pap teli marokkal az emlékeztető részét, és füstölögtesse el az oltáron az Úrnak tűzáldozataival. Bűnért való áldozat az.

13. Így szerezzen néki engesztelést a pap az ő bűnéért, a melyet elkövetett valamivel ama bűnök közül, és megbocsáttatik néki. És legyen a papé, mint az ételáldozat.

3 Móz. 2,1. , 3 Móz. 2,3.

14. Azután szóla az Úr Mózesnek, mondván:

15. Ha valaki hűtlenséget követ el, és tévedésből vétkezen elvesz az Úrnak szentelt dolgokból: vigyen az ő vétkéért való áldozatot az Úrnak, egy ép kost a nyájából, a mint te becsülöd, ezüst siklusokban, a szent siklus szerint, vétékért való áldozatul.

2 Móz. 30,13.

16. És a mit vétkezen elvett a szent dologból, azt fizesse meg, és tegye hozzá az ötödrészét, és adja azt a papnak. Így szerez néki engesztelést a pap a vétékért való áldozat kosával, és megbocsáttatik néki.

17. Hogyha vétkezik valaki, és cselekszik valamit az Úrnak valamely parancsolata ellen, a mit nem kell cselekedni, ha nem tudta is: vétkessé lesz, és hordozza az ő vétségének terhét;

18. Vigyen azért a nyájból egy ép kost a paphoz, a te becslésed szerint, bűnért való áldozatul, és szerezzon néki engesztelést a pap az ő tévedéséért, a melylyel tudatlanságból tévedett, és megbocsáttatik néki.
19. Bűnért való áldozat ez, mivelhogy bűnt követett el az Úr ellen.

6.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

2. Mikor vétkezik valaki, és hűtlenséget követ el az Úr ellen, tudniillik eltagadja felebarátjának reábízott vagy kezébe adott holmiját, vagy megrabolja vagy zsarolja felebarátját;

4 Móz. 5,6. , 4 Móz. 5,8.

3. Vagy ha elveszett holmit talált, és eltagadja, vagy valami miatt hamisan esküszik, akármi is az, a mit az ember úgy cselekszik, hogy vétkezik vele:

4. Mivelhogy azért bűnössé lett és vétkezett, térítse vissza az elrablottat, a mit rabolt, vagy a zsaroltat, a mit zsarolt, vagy a reá bízottat, a mi reá bízott, vagy az elveszettet, a mit megtalált;

5. Vagy akármi legyen, a mire hamisan esküdött, fizesse meg azt teljes értéke szerint, és hozzátoldva az ötödrészét, adja azt annak, a kié volt, bűnbevallásának napján.

6. Az ő bűnéért pedig vigyen az Úrnak a nyájból egy ép kost a paphoz, a te becslésed szerint, bűnért való áldozatul.

7. Így szerezzon néki engesztelést a pap az Úr előtt, és megbocsáttatik néki mindaz, a mit cselekedett, és a miben vétkezett.

8. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

9. Parancsolj Áronnak és az ő fiainak, mondván: Ez az egészen égőáldozat törvénye: Legyen az egészen égőáldozat az oltáron levő tüzelőhelyen egész éjszaka, mind reggelig, és az oltárnak tüze égve maradjon azon.

3 Móz. 6,13.

10. A pap öltse fel az ő gyolcs ruháját, és a gyolcs lábravalót is öltse fel az ő testére, és szedje el a hamut, a mivé égette a tűz az égőáldozatot az oltáron, és töltsse azt az oltár mellé.

11. Azután vesse le azt a ruháját, és öltözzék más ruhába, és vigye ki a hamut a táboron kívül, tiszta helyre.

12. Az oltáron lévő tűz pedig égve maradjon azon, el ne aludjék, hanem égessen fát rajta a pap minden reggel, és rakja reá az egészen égőáldozatot, és azon füstölögtesse el a hálaáldozat kövérjét is.

13. A tűz szüntelen égve maradjon az oltáron, és el ne aludjék.

14. Ez pedig az ételáldozatnak törvénye: az Áron fiai áldozzák azt az Úr előtt az oltáron.

3 Móz. 2,1. , 4 Móz. 15,4.

15. És vegyen valaki közülök az ételáldozat lisztlángjából egy marokkal és annak olajából is, a tömjént pedig, a mely az ételáldozathoz való, mind; és égesse el az oltáron; annak emlékeztető része kedves illat az Úr előtt.

16. A mi pedig megmarad belőle, egyék meg Áron és az ő fiai, kovásztalanul egyék meg szenthelyen, a gyülekezet sátorának pitvarában egyék meg azt.

17. Ne süssék azt kovásszal, mert nekik adtam azt, részökül az én tűzáldozataimból; igen szentséges az, mint a bűnért és vétekért való áldozat.

18. Az Áron fiai közül minden férfiú egye azt. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknel az Úrnak tűzáldozatai felől. Valaki illeti azokat, szent legyem.

19. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

20. Ez Áronnak és az ő fiainak áldozatjok, a melyet az Úrnak áldozzanak, mikor felkenik őket: Egy efa lisztlángnak tizedrésze mindenkor ételáldozatul, fele reggel, fele pedig estve.

21. Serpenyőben készíttessék, olajjal összegyúrva vidd el azt, az ételáldozati süteményeket darabokban áldozd az Úrnak kedves illatul.

22. A mely pap az ő helyébe kenetik fel az ő fiai közül, az mívelje ezt. Örökkévaló rendtartás ez, az Úrnak mindenestől füstölögtesse el.

23. Mert a pap minden ételáldozatának mindenestől meg kell égettetni, nem kell abból semmit megenni.

3 Móz. 2,1. , 3 Móz. 2,10.

24. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

25. Szólj Áronnak és az ő fiainak, mondván: Ez a bűnért való áldozat törvénye: a mely helyen meg szokták ölni az egészen égőáldozatot, azon a helyen öljék meg a bűnért való áldozatot az Úr előtt; igen szentséges az.

26. A mely pap megáldozza azt a bűnért, az egye meg azt, szent helyen egye meg, a gyülekezet sátorának pitvarában.
27. Valami annak a húsát érinti, szent legyen, és ha annak véreből valami a ruhájára esik valakinek, azt, a mire a vér esett, mosd meg szenthelyen.
28. És a cserépedényt, a melyben azt főzték, törjék el; hogyha pedig ércfazékban főzték, súrolják meg, és mossák meg vízzel.
29. A papok között minden férfiú eheti azt; igen szentséges az.
30. Valamely bűnért való áldozat véreből bevisznek a gyülekezet satorába, a szenthelyen való engesztelés végett, az meg nem ehető tűzzel égettessék meg.

3 Móz. 16,27. , Zsid. 13,11.

7.

1. Ez pedig a vétekért való áldozatnak törvénye; igen szentséges az.
2. A mely helyen megölik az egészen égőáldozatot, ott öljék meg a vétekért való áldozatot is, és a vérét hintsék az oltárra köröskörül.
3. A kövérjét pedig áldozzák meg mind, a farkát is, és a mely kövér a belet takarja.
4. A két veséjét és a rajtuk lévő kövérséget, a mely a vékonyaknál van, úgyszintén a májon lévő hárttyát a vesékkal együtt szedje ki.
5. És füstölögtesse el azokat a pap az oltáron tűzáldozatul az Úrnak. Vétekért való áldozat ez.
6. A papok között minden férfiú eheti azt, szenthelyen egyék meg; igen szentséges az.
7. A milyen a bűnért való áldozat, olyan a vétekért való áldozat is, egy törvényök van nekik. Azé a papé az, a ki engesztelést szerez vele.
8. Ha a pap egészen égőáldozatot áldoz valakiért, az égőáldozat bőre, a melyet megáldoz, azé a papé legyen.
9. Minden ételáldozat is, a melyet kemenczében sütnék és minden, a mit rostélyon vagy serpenyőben készítenek, a papé legyen, a ki azt áldozta.
10. Az olajjal elegyített és száraz ételáldozat is mind az Áron fiaié legyen közösen, egyiké úgy, mint a másiké.
11. Ez pedig a hálaáldozat törvénye, a melyet áldoznak az Úrnak.
12. Ha dicsőítésül áldozza azt valaki, a dicsőítés áldozatjával együtt áldozzék olajjal elegyített kovásztalan lepényeket, és olajjal megkent kovásztalan pogácsákat, és lisztlángból gyúrt, olajjal elegyített lepényeket.

3 Móz. 2,4. , 3 Móz. 2,7.

13. A lepényeken kívül kovászos kenyeret is vigyen áldozatául, dicsőítő hálaáldozatjával együtt.

3 Móz. 2,12.

14. És mindezekből az áldozatokból áldozzék egyet-egyét az Úrnak felmutatott áldozatul; és legyen azé a papé, a ki a hálaáldozatnak vérét elhinti.
15. És az ő dicsőítő hálaáldozatjának húsát, az ő áldozásának napján egyék meg; ne hagyjon abból reggelig.
16. Hogyha fogadásból vagy szabadakarattól áldozza valaki az ő áldozatát, a mely napon áldozza azt, azon a napon egyék meg az ő áldozatát; a mi pedig megmarad abból, másnap egyék meg.
17. A mi pedig annak az áldozatnak húsából tovább is megmarad, harmadnapon tűzzel égettessék meg.
18. Mert ha az ő hálaadó áldozatának húsából harmadnapon eszik valaki, nem lesz az kedves; a ki áldozta azt, annak nem számítatik az ő javára, sőt útálatos lesz; és valaki eszik abból, hordozza az ő vétségének terhét.
19. Azt a húst pedig, a mely valami tisztátalanhoz ér, meg ne egyék, hanem tűzzel égessék meg. A mi különben a húst illeti, mindenki ehetik húst, a ki tiszta;
20. De az, a ki eszik a békeáldozatnak húsából, a mely az Úré, noha az ő tisztátalansága rajta van, az ilyen ember gyomláltassék ki az ő népe közül.

3 Móz. 15,3.

21. Ha valaki akármilyen tisztátalanhoz ér, tisztátalan emberhez, vagy tisztátalan baromhoz, vagy akármilyenhez, a mi tisztátalan útálatosság, és eszik a hálaadó áldozatnak húsából, a mely az Úré, gyomláltassék ki az ember az ő népe közül.
22. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

23. Szólj az Izráel fiainak, mondván: Az ökörnek, a búrának és a kecskének semmi kövérjét meg ne egyétek.

24. A hullott állatnak kövérje, és a vadtól megszagattottnak kövérje, akármi munkához felhasználható, de enni meg ne egyétek!

25. Mert akárki egyék is az aféle állatoknak kövérjéből, a melyekből tűzáldozatot visznek az Úrnak, az az ember a ki ilyet eszik, gyomláltassék ki az ő népe közül.

3 Móz. 3,17.

26. És semmi vért se egyétek meg bármely lakhelyeteken: se madárnak, se baromnak véré.

3 Móz. 17,10.

27. Valaki megeszik valami féle vért, az az ember gyomláltassék ki az ő népe közül.

28. Szóla ismét az Úr Mózesnek és monda:

29. Szólj az Izráel fiainak, mondván: A ki hálaáldozattal áldozik az Úrnak, maga vigye az Úrnak az ő áldozatát az ő hálaáldozatából.

30. A maga keze vigye az Úrnak tűzáldozatát: a kövérjét a szegyével együtt vigye el, a szegyét azért, hogy meglóbálják azt az Úr előtt.

31. A pap pedig füstölögtesse el azt a kövért az oltáron, a szegye pedig legyen Ároné és az ő fiaié.

32. A jobblapoczkát is a papnak adjátok a hálaadó áldozatból, hogy azt felmutassa.

33. A ki Áron fiai közül a hálaáldozat véré és kövérjét megáldozza, a jobblapoczkát annak része legyen.

34. Mert a meglóbált szegyet és a felmutatott lapoczkát elveszem Izráel fiaitól az ő hálaadó áldozataikból, és adom azokat Áron papnak és az ő fiainak, örökre kiszabott részül, az Izráel fiaitól.

2 Móz. 29,28.

35. Ez az Áron felkenetési része, és az ő fiainak felkenetési része az Úrnak tűzáldozataiból, a naptól fogva, a melyen előállítá őket, hogy papi szolgálatot tegyenek az Úrnak;

2 Móz. 28,1.

36. A melyet parancsolt az Úr, hogy adják nékik az Izráel fiai, a mely napon felkené őket, örökre kiszabott részül az ő nemzetségekben.

37. Ez az egészen égőáldozatnak, az ételáldozatnak, a bűnért és a vétékért való áldozatnak, a felavatási áldozatnak és a hálaáldozatnak törvénye,

38. A melyet parancsolt az Úr Mózesnek a Sinai hegyen, a mely napon parancsolta az Izráel fiainak a Sinai pusztában, hogy áldozzanak az Úrnak.

8.

1. Szóla továbbá az Úr Mózesnek, mondván:

2. Vegyed Áront és az ő fiait is vele, és az öltözeteket, a kenetnek olaját, és bűnért való áldozati tulkot, két kost és egy kosár kovásztalan kenyeret.

2 Móz. 29,1. , 2 Móz. 29,2.

3. És az egész gyülekezetet gyűjtsd egybe a gyülekezet sátorának nyílásához.

4. És a képen cselekedék Mózes, a mint az Úr parancsolta vala néki, és egybe gyüle a gyülekezet a gyülekezet sátorának nyílásához.

5. Akkor monda Mózes a gyülekezetnek: Ez a dolog, a mit az Úr parancsolt cselekedni.

6. És előállatá Mózes Áront és az ő fiait, és megmosá őket vízzel.

7. És reá adá Áronra a köntöst, és felövezé őt az övvel, és reáveté a palástot, az efódot is reáadá, és felövezé az efód övével, és megerősíté azt rajta.

2 Móz. 28,4. , 2 Móz. 28,10. , 2 Móz. 29,5. , 2 Móz. 29,6. , 2 Móz. 39,2. , 2 Móz. 39,31.

8. És feltevé arra a hósent, és betevé a hósénbe az Urimot és a Thummimot.

2 Móz. 28,30.

9. Azután feltevé fejére a süveget, és elől odatevé a süvegre az arany lapot, a szent koronát, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.

2 Móz. 28,36. , 2 Móz. 29,6.

10. Vevé Mózes a kenetnek olaját is, és megkené a hajlékot minden bennevalóval egybe, és felszentelé azokat.

11. És hinte abból az oltárra is hétszer, és felkené az oltárt és annak minden edényét, a mosdómedenczét is a lábával együtt, hogy azokat megszentelje.

12. Az Áron fejére is tölte a kenetnek olajából, és megkené őt, hogy felszentelje őt.
13. És előállatá Mózes az Áron fiait is, és felöltözteté azokat is az ő köntöseikbe, és felövezé őket övvel, felköté nekik a süvegeket is, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
14. Azután előhoza egy tulkot a bűnért való áldozatra, és Áron az ő fiaival egybe a bűnért való áldozat tulkának fejére tevé az ő kezét.
15. És miután megölték azt, vón Mózes annak véréből, és tón az újjával az oltárnak szarvaira köröskörül, és megtisztítá az oltárt, a többi vért pedig önté az oltárnak aljára; és felszentelte azt, hogy engesztelést szerezzen rajta.
16. Azután vevé mindazt a kövérséget, a mely annak a bélin vala, és a máj hártáját, és a két veséjét és azoknak kövérségét, és elfüstölögteté Mózes azokat az oltáron.
17. A tulkot pedig, azaz annak bőrét, húsát és ganéját megégeté tűzzel a táboron kívül, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.

2 Móz. 29,14.

18. Azután előállatá az égőáldozatra való kost, és Áron és az ő fiai rátevék kezeiket a kos fejére.
19. És megölek azt; Mózes pedig elhinté a vért az oltárra köröskörül.
20. És a kost tagjaira vagdalák, és Mózes elfüstölögteté annak a fejét, a tagjait és a kövérjét.
21. A beleket pedig és a lábszárakat megmosta vízben, és elfüstölögteté Mózes az egész kost az oltáron. Kedves illatú égőáldozat ez, tűzáldozat ez az Úrnak, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.

2 Móz. 29,18.

22. Azután előállatá a másik kost, és rátevék Áron és az ő fiai kezeiket a kos fejére.
23. És megölek azt; Mózes pedig vón annak véréből, és tón abból az Áron jobb fülének czimpáján, és jobb kezének hüvelykére és jobb lábának hüvelykére.
24. Előállatá az Áron fiait is, és tón Mózes a vérből azok jobb fülének czimpájára, és jobb kezöknek hüvelykére és jobb láboknak hüvelykére; azután oda tölté Mózes a vért az oltárra köröskörül.
25. És vevé a kövérjét és a farkát és mindazt a kövérjét, a mely a bélen van, továbbá a máj hártáját, és a két vesét azoknak kövérjével egybe, és a jobb lapoczkát;
26. És a kovásztalan kenyerek kosarából, a mely az Úr előtt vala, vón egy kovásztalan lepényt, egy olajos kalácsot, és egy pogácsát, és raká azokat a kövérségekre és a jobb lapoczkára;
27. És tevé mindezeket az Áron kezeire és az ő fiainak kezeire, és meglóbáltatá azokat az Úr előtt.
28. Azután elvevé azokat Mózes az ő kezeikből, és elfüstölögteté az oltáron az egészen égőáldozattal egybe. Felavatási áldozatok ezek, kedves illatú tűzáldozat ez az Úrnak.
29. Elvevé pedig Mózes a szegyet és meglóbálá azt az Úr előtt; a felavatási kosból a Mózes része lón ez, a mint megparancsolta az Úr Mózesnek.

2 Móz. 29,26.

30. Azután vón Mózes a kenetnek olajából és a vérből, a mely az oltáron vala, és meghinté Áront és az ő ruháit, az ő fiait és az ő fiainak ruháit ő vele együtt, és megszentelé Áront és az ő ruháit, és az ő fiait és az ő fiainak ruháit ő vele együtt.
31. És monda Mózes Áronnak és az ő fiainak: Főzzétek meg a húst a gyülekezet sátorának nyílásánál, és ott egyétek meg azt és a kenyeret, a mely a felavatási áldozat kosarában van, a miképen megparancsoltam, mondván: Áron és az ő fiai egyék meg azt.

2 Móz. 29,32.

32. A mi pedig megmarad a húsból és kenyérből, tűzzel égessétek meg.
33. De a gyülekezet sátorának nyílásán ki ne menjetek hét napig, addig a napig, a melyen betelnek a ti felavatástoknak napjai, mert hét nap avat fel benneteket az Úr.
34. A miképen e napon cselekedett, úgy parancsolta az Úr hogy cselekedjünk, hogy néktek engesztelést szerezzünk.
35. A gyülekezet sátorának nyílásánál maradjatok éjjel és nappal hét napig, és tartsátok meg, a mit megtartani rendelt az Úr, hogy meg ne haljatok; mert így parancsolta vala nékem.
36. Áron azért és az ő fiai mind akképen cselekedének, a mint megparancsolta vala nekik az Úr Mózes által.

9.

1. És lón a nyolczadik napon, hogy szólítá Mózes Áront és az ő fiait, és Izráelnek véneit.

2. És monda Áronnak: Végy egy borjút, fiatal bikát bűnért való áldozatul, és egy kost egészen égőáldozatul, épek legyenek, és vidd az Úr elé.
3. Szólj Izráel fiainak is mondván: Vegyetek egy kecskebakot bűnért való áldozatul, és egy esztendő borjút és bárányt, épek legyenek, egészen égőáldozatul.
4. És egy ökröt és egy kost hálaáldozatul, hogy megáldozzátok az Úr előtt, és olajjal elegyített ételáldozatot; mert ma az Úr megjelenik néktek.
5. Elvívék azért, a miket Mózes parancsolt vala, a gyülekezet sátora elé, és odajárula az egész gyülekezet, és megállta ott az Úr előtt.
6. És monda Mózes: Ez a dolog, a melyet az Úr parancsolt, cselekedjétek meg; és megjelenik néktek az Úr dicsősége.
7. Áronnak pedig monda Mózes: Járulj az oltárhoz, és készítsd el a te bűnért való áldozatodat és egészen égőáldozatodat, és végezz engesztelést magadért és a népért. Késyítsd el a nép áldozatát is, és végezz engesztelést érettök is a mint megparancsolta az Úr.

Zsid. 7,26. , Zsid. 7,27.

8. Járula azért Áron az oltárhoz, és megöle a borjút, a mely az övé, bűnért való áldozatul.
9. Áron fiai pedig odavívék ő hozzá a vért, és ő bemártá az újját a vérbe, és tón abból az oltár szarvaira, a többi vért pedig kiönté az oltár aljához.
10. A kövérjét pedig és a veséket és a máj hártáját elfüstölögteté a bűnért való áldozatból az oltáron, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
11. A húst pedig és a bőrt tűzzel égeté meg a táboron kívül.
12. Azután megöle az egészen égőáldozatot, Áron fiai pedig odavívék ő hozzá a vért, és ő elhinté azt az oltáron köröskörül.
13. Az egészen égőáldozatot is odavívék hozzá darabonként, a fejével együtt, és elfüstölögteté az oltáron.
14. És megmosá a belet és a lábszárakat, és elfüstölögteté az oltáron az egészen égőáldozattal egybe.
15. Azután megáldozá a nép áldozatát; véve ugyanis a bűnért való áldozat bakját, a mely a népé, és megöle azt, és megáldozá azt bűnért való áldozatul, mint az előbbit.
16. Azután előhozá az egészen égőáldozatot, és elkészíté azt szokás szerint.
17. Előhozá az ételáldozatot is, és vón abból egy teli marokkal, és elfüstölögteté az oltáron a reggeli egészen égőáldozaton kívül.
18. Azután megöle az ökröt és a kost hálaadó áldozatul a népért, és Áron fiai odavívék ő hozzá a vért, és elhinté azt az oltáron köröskörül.
19. Az ökörből és a kosból való kövérségeket pedig, a farkat, a béltakarót, a veséket és a máj hártáját;
20. Odahelyezték e kövérségeket a szegyekre, és elfüstölögteté e kövérségeket az oltáron.
21. De a szegyeket és a jobb lapoczkát meglóbálá Áron az Úr előtt, a mint parancsolta vala Mózes.
22. Azután felemelé kezeit Áron a népre, és megáldá azt és leszálla, miután elvégezte vala a bűnért való áldozatot, az egészen égőáldozatot és hálaáldozatot.
23. És beméne Mózes és Áron a gyülekezetnek sátorába, azután kijövének és megáldák a népet, az Úrnak dicsősége pedig megjelenék az egész népnek.
24. Tűz jöve ugyanis ki az Úr elől, és megemészté az oltáron az égőáldozatot és a kövérségeket. És látá ezt az egész nép, és ujjongának és arczra esének.

1 Kir. 18,38. , 2 Krón. 7,1.

10.

1. Nádáb pedig és Abihu, Áronnak fiai, vevék egyen-egyen az ő temjénezőjüket, és tőnek azokba szentet és rakának arra füstölő szert, és vivének az Úr elé idegen tüzet, a melyet nem parancsolt vala nekik.
  2. Tűz jöve azért ki az Úr elől, és megemészté őket, és meghalának az Úr előtt.
- 4 Móz. 3,4. , 4 Móz. 26,61. , 1 Krón. 24,2.*
3. És monda Mózes Áronnak: Ez az, a mit szólt vala az Úr, mondván: A kik hozzám közel vannak, azokban kell megszenteltetnem, és az egész nép előtt megdicsőíttetnem.
  4. Áron pedig mélyen hallgata. Szólítá azért Mózes Misáelt és Elsafánt, Uzzielnek, az Áron nagybátyjának fiait, és monda nekik: Jertek ide, vigyétek ki atyátokfiata a szenthely elől, a táboron kívül.
- 2 Móz. 6,18. , 2 Móz. 6,22.*
5. És odamenének, és kivívék őket az ő köntöseikben a táboron kívül, a mint szólott vala Mózes.

6. Azután monda Mózes Áronnak és az ő fiainak, Eleázárnak és Ithamárnak: Fejeteiket meg ne meztelenítsétek, ruháitokat meg ne szaggassátok, hogy meg ne haljatok és haragra ne gerjedjen az Úr az egész gyülekezet ellen; a ti atyátokfiai pedig, Izráelnek egész háza sirassák az égést, a melyet égetett az Úr.

Ezék. 24,17.

7. A gyülekezet sátorának nyílásán se menjetek ki, hogy meg ne haljatok; mert az Úr kenetének olaja van rajtatok. És cselekvének a Mózes beszéde szerint.

8. Áronnak pedig szóla az Úr, mondván:

9. Bort és szeszes italt ne igyatok te és a te fiaid veled, mikor bementek a gyülekezet satorába, hogy meg ne haljatok. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeitekben.

4 Móz. 6,3. , 4 Móz. 6,4. , Bir. 13,7.

10. Hogy különbséget tehessetek a szent és közönséges között, a tiszta és tisztátalan között.

11. És hogy taníthassátok Izráel fiait mindazokra a rendelésekre, a melyeket az Úr szólott vala nékik Mózes által.

12. Mózes pedig szóla Áronnak és az ő megmaradt fiainak, Eleázárnak és Ithamárnak: Vegyétek az ételáldozatot, a mely megmaradt az Úrnak tűzáldozatiból, és egyétek meg azt kovásztalan kenyerekkel az oltár mellett; mert igen szentséges az.

3 Móz. 6,16. , 3 Móz. 6,28.

13. Azért egyétek azt szent helyen, mert kiszabott részed, és fiaidnak is kiszabott része az, az Úrnak tűzáldozatiból; mert így parancsolta nékem.

3 Móz. 2,3.

14. A meglóbált szegyet pedig, és a felmutatott lapoczkát egyétek meg tiszta helyen, te és a te fiaid és leányaid is veled, mert kiszabott részül adattak azok néked s kiszabott részül a te fiaidnak is, Izráel fiainak hálaadó áldozataiból.

2 Móz. 29,28.

15. A felmutatott lapoczkát és meglóbált szegyet a tűzáldozat kövérségeivel együtt vigyék be, hogy meglóbálják az Úr előtt, és ez lesz a te kiszabott részed, és veled a te fiaidé örökké, a mint megparancsolta vala az Úr.

16. Azután szorgalmasan tudakozódék Mózes a bűnáldozatra való bak felől, de ímé elégett vala. Haragra gerjede azért Eleázár és Ithamár ellen, Áronnak megmaradt fiai ellen, mondván:

17. Miért nem ettétek meg a bűnért való áldozatot a szenthelyen? Hiszen igen szentséges az, és néktek adta azt az Úr a gyülekezet vétkének hordozásáért, hogy engesztelést szereztek annak az Úr előtt.

18. Ímé, nem vitetett be annak vére a szenthely belsejébe, meg kellett volna azért ennetek a szenthelyen, a mint megparancsoltam vala.

3 Móz. 6,26.

19. Áron pedig szóla Mózesnek: Ímé ma áldozták meg az ő bűnért való áldozatukat és egészen égőáldozatukat az Úr előtt, engem pedig ilyen keserűségek értek: Ha megettem volna ma a bűnért való áldozatot, vajjon jó lett volna-e az Úr előtt?

20. Mikor ezt hallotta vala Mózes, jónak tetszék ez néki.

11.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván nékik:

2. Szóljatok Izráel fiainak, mondván: Ezek azok az állatok, a melyeket megehettek minden barmok közül, a melyek vannak e földön:

3. Mindazt, a minek hasadt a körme, és egészen ketté hasadt körme van, és kérődző a barmok közt, megehetitek.

4. De a kérődzők és a hasadt körműek közül ne egyétek meg ezeket: A tevét, mert az kérődző ugyan, de nincs hasadt körme, tisztátalan ez néktek.

5 Móz. 14,7.

5. A hörcsököt, mert kérődző ugyan, de nem hasadt a körme, tisztátalan ez néktek.

Zsolt. 104,18.

6. A nyulat, mert kérődző ugyan, de nem hasadt a körme; tisztátalan ez néktek.

7. És a disznót, mert hasadt körmű ugyan és egészen ketté hasadt körme van, de nem kérődzik; tisztátalan ez néktek.

8. Ezeknek húsából ne egyetek, és holttestöket se illessétek; tisztátalan ez néktek.
9. Mindazokból, a melyek a vizekben élnek, ezeket ehettek meg: A minek úszószárnya és pikkelye van a vizekben, tengerekben és folyóvizekben, azokat mind egyétek meg.
10. A minek pedig nincsen úszószárnya és pikkelye a tengerekben és folyóvizekben, legyen az akármely vízben nyüzsgő, és akármely vízben élő állat; mind útálatos az néktek.
11. De legyenek is útálatosak néktek; azoknak húsából ne egyetek, és holttestöket is útáljátok.
12. A minek nincs úszószárnya és pikkelye a vizekben, mind útálatos az néktek.
13. A szárnyas állatok közül pedig ezeket útáljátok: meg ne egyétek, útálatosak ezek: a sas, a saskeselyű és a halászó sas.
14. A sólyom és a héja az ő nemével.
15. Minden holló az ő nemével.
16. A strucz, a bagoly, a kakuk és a karvaly az ő nemével.
17. A kuvik, a hattyú és a füles bagoly.
18. A bölömbika, a pelikán és a gém.
19. Az eszterág és a szarka az ő nemével, a бүdös banka és a denevér.
20. Minden szárnyas féreg, a mely négy lábón jár, útálatos néktek.
21. Csak azt ehettek meg a négy lábú szárnyas férgek közül, a melynek lábain felül szökő-szárai vannak, hogy szökdecselhessen azokkal a földön.
22. Ezeket egyétek meg azok közül: az arbé-sáskát az ő nemével, a szolám-sáskát az ő nemével, a khargol-sáskát az ő nemével és a khagab-sáskát az ő nemével.
23. Minden egyéb négy lábú szárnyas féreg pedig útálatos legyen néktek.
24. És ezekkel tisztátalanokká teszitek magatokat; mindaz, a ki illeti holttestüket, tisztátalan legyen estvéig.
25. Mindaz pedig, a ki hordozza azoknak holttestét, mossza meg az ő ruháit, és tisztátalan legyen estvéig.
26. Minden barom, a melynek hasadt a körme, de nincs egészen ketté hasadva, és nem kérődzik, tisztátalan legyen néktek; valaki illeti azt, tisztátalan legyen.
27. Minden állat, a mely a négy lábúak között a talpán jár, tisztátalan legyen néktek; mindaz, a ki azoknak holttestét illeti, tisztátalan legyen estvéig.
28. A ki pedig hordozza azoknak holttestét, mossza meg az ő ruháit, és tisztátalan legyen estvéig. Tisztátalanok azok néktek.
29. A földön csúszó-mászó állatok között pedig ezek legyenek tisztátalanok: a menyét; az egér és a gyík az ő nemével.
30. A sündisznó, a kaméleon, a tarka gyík, a csiga és a vakondok.
31. Ezek tisztátalanok néktek minden csúszó-mászó között; valaki illeti ezeket holtuk után, tisztátalan legyen estvéig.
32. És minden, a mire ezek közül holtuk után esik valamelyik, tisztátalan legyen; akármely faedény, akár ruha, vagy bőr, vagy zsák; akármely eszköz, a mivel dolgozni szoktak, vízbe tétessék, és tisztátalan legyen estvéig, ezután tiszta legyen.
33. Akármely cserépedény pedig, a melybe beleesik valami azokból, mindazzal együtt, a mi benne van, tisztátalan legyen, és az edényt törjétek el.
34. Minden megehető eledel, a melyhez az ilyen edényből víz jut, tisztátalan, és minden megíható ital is minden ilyen edényben tisztátalan legyen.
35. És minden, a mire azoknak holttestéből esik valami, tisztátalan; kemencze és tűzhely lerontassék; tisztátalanok azok és tisztátalanok legyenek néktek.
36. De a forrás, a kút, az egybegyűlt víz tiszta legyen; de a mi azoknak holttestéhez ér, tisztátalan.

1 Móz. 1,10.

37. Hogyha azoknak holttestéből ráesik is valamely vetőmagra, a mely elvetendő, tiszta legyen az.
38. De ha vizet töltenek a magra, és úgy esik rá azoknak a holttestéből, tisztátalan az ilyen néktek.
39. Hogyha olyan hullik el a barmok közül, a mely eledetek néktek; a ki annak holttestét illeti, tisztátalan legyen estvéig.
40. A ki pedig eszik annak holttestéből, mossza meg az ő ruháit, és tisztátalan legyen estvéig. És mossza meg ruháit az is, a ki hordozta annak holttestét, és tisztátalan legyen estvéig.
41. Mindaz is, a mi csúszik-mászik a földön, útálatos legyen, meg ne egyétek.
42. Mindazt, a mi hason csúszik, és mindazt, a mi négy, sőt mindazt, a mi több lábón jár, a földön csúszó-mászó bármely állatot, meg ne egyétek ezeket, mert útálatosak ezek.

43. Meg ne fertéztessétek magatokat semmiféle csúszó-mászó állattal, és meg ne tisztátalanítsátok magatokat azokkal, hogy tisztátalanokká legyetek általok.
44. Mert én, az Úr, vagyok a ti Istenetek; szenteljétek meg azért magatokat, és szentek legyetek, mert én szent vagyok, és meg ne tisztátalanítsátok magatokat semmiféle állat által, a mely csúszik-mászik a földön.
45. Mert én vagyok az Úr, a ki felhoztalak titeket Égyiptom földéből, hogy Istenetekké legyek néktek; legyetek azért szentek, mert én szent vagyok.
46. Ez a törvény a baromfélékről, a szárnyas állatokról, minden élő állatról, a mely nyüzsög a vizekben, és minden állatról, a mely csúszik-mászik a földön.
47. Hogy különbséget tehessetek a tisztátalan és tiszta között, az olyan állat között, a mely megehető, és az olyan állat között, a mely meg nem ehető.

12.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, mondván: Ha az asszony lebetegszik, és fiat szül, tisztátalan legyen hét napig; az ő havi betegségének ideje szerint legyen tisztátalan.
3. A nyolczadik napon pedig metéljék körül a fiú férfitestének bőrét.
1 Móz. 17,10. , 1 Móz. 17,13.
4. Azután harminczhárom napig maradjon otthon a vértől való tisztulás miatt; semmi szent dolgot ne illessen, a szent helyre se menjen be, míg el nem telnek az ő tisztulásának napjai.
5. Ha pedig leányt szül, két hétig legyen tisztátalan, mint havi betegségekor, és hatvanhat napig maradjon otthon a vértől való tisztulása végett.
6. Mikor pedig letelnek az ő tisztulásának napjai, fiú miatt vagy leány miatt, hozzon egészen égőáldozatul esztendő s bárányt, galambfiat vagy gerliczét bűnért való áldozatul, a gyülekezet sátorának nyílása elé a paphoz.
7. És áldozza meg azt az Úr előtt; és szerezzon néki engesztelést; így lesz tisztává az ő vérfolyása után. Ez a törvénye a fiút vagy leányt szülő asszonynak.
8. Ha pedig nincs elég módja bárányhoz, vigyen két gerliczét vagy két galambfiat, egyiket egészen égőáldozatul, a másikat bűnért való áldozatul, és szerezzon néki engesztelést a pap, és tiszta lesz.

13.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
2. Ha valamely ember testének bőrén daganat, vagy tarjagosság, vagy fehér folt támad, és az ő testének bőrén poklos fakadékká lehet: vigyétek el az illet Áronhoz, a paphoz, vagy egyvalamelyikhez az ő papfiai közül.
3. És nézze meg a pap azt a test bőrén lévő fakadékos. Ha a szőr a fakadékosban fehérré változott, és ha a fakadékosnak felülete mélyebben van az ő testének bőrénél: akkor poklos fakadék az. Mihelyt látja ezt a pap, tisztátalannak ítélje azt.
4. Ha pedig fehér folt van a teste bőrén, de annak felülete nincs mélyebben a bőrnél, és a szőre sem változott meg fehérré, akkor rekeszsze külön a pap a fakadékos embert hét napig.
5. A hetedik napon pedig nézze meg őt a pap, s ha szerinte a fakadék egy állapotban van, át nem terjedt tovább a fakadék a bőrön, a pap másodszor is rekeszsze őt külön hét napig.
6. Nézze meg őt azután a pap a hetedik napon másodszor is, és ha a fakadék meghalványodott, és nem terjedt tovább a bőrön a fakadék, tisztának ítélje őt a pap; tarjagosság az, mossa meg azért a ruháit és legyen tiszta.
7. De ha a tarjagosság tovább terjedt a bőrön, miután a papnál az ő megtisztulása végett jelentkezett: akkor másodszor is jelentse magát a papnál.
8. És ha látja a pap, hogy ímé tovább terjedt a tarjagosság a bőrön; ítélje azt a pap tisztátalannak, poklosság az.
9. Ha poklos fakadék lesz az emberen, vigyék tehát azt a paphoz.
10. És ha látja a pap, hogy ímé fehér daganat van a bőrön, és az a szőrt fehérré változtatta, és vadhús van a daganatban

11. Idült poklosság az az ő testének bőrén; azért tisztátalannak ítélje azt a pap, ne is rekesztesse külön azt, mert tisztátalan az.
12. Ha pedig folyton fejlődik a poklosság a bőrön, és a poklos fakadék elborítja a fakadékosnak egész bőrét tetőtől talpig mindenfelé, a merre a pap szemei látnak;
13. És ha látja a pap, hogy ímé elborította a poklosság annak egész testét: akkor ítélje tisztának a fakadékot; mivelhogyan egészen fehérré változott az, tiszta az.
14. De mihelyt vadhús mutatkozik abban, tisztátalan legyen.
15. Ha meglátja a pap a vadhúst, tisztátalannak ítélje azt; a vadhús tisztátalan legyen, poklosság az.
16. De ha a vadhús eltűnik, és fehérré változik, akkor menjen a paphoz.
17. És ha megnézi azt a pap, és a fakadék csakugyan fehérré változott, akkor ítélje a pap a fakadékot tisztának, tiszta az.
18. Ha pedig valakinek a teste bőrén kelevény volt, de begyógyult,
19. És a kelevény helyén fehér daganat, vagy vörhenyes fehér folt támad, jelentse magát a papnál.
20. És ha látja a pap, hogy ímé annak felülete alább esik a bőrnél, és a szőre fehérré változott; akkor ítélje azt a pap tisztátalannak, poklos fakadék az, a mi a kelevényben fakadt.
21. Ha pedig megnézi azt a pap, és ímé nincs abban fehér szőr, és nem is esett alább a bőrnél, sőt meghalványodott az: akkor rekeszsze külön azt a pap hét napig.
22. Ha azonban tovább terjed a bőrön; akkor tisztátalannak ítélje azt a pap, poklos fakadék az.
23. De ha előbbi állapotában marad a folt, nem terjedt: a kelevény forradása az, azért tisztának ítélje azt a pap.
24. Vagy ha valaki testének bőrén égési seb lesz, és a seb helyén vörhenyesfehér folt támad vagy fehér;
25. És megnézi azt a pap, és ímé a szőr fehérré változott a foltban, és annak felülete mélyebben van a bőrnél: poklosság az, a mi a seben fakadt, azért ítélje azt a pap tisztátalannak, poklos fakadék az.
26. De ha megnézi azt a pap, és ímé nincs a foltban fehér szőr, és nem is esett az alább a bőrnél, sőt meg is halványodott az: akkor rekeszsze azt külön a pap hét napig.
27. És nézze meg azt a pap a hetedik napon; ha tovább terjedt a bőrön, akkor tisztátalannak ítélje azt a pap, poklos fakadék az.
28. Ha pedig előbbi állapotában van a folt, nem terjedt a bőrön, sőt meg is halványodott, égési daganat az; azért tisztának ítélje azt a pap, mert égési seb forradása az.
29. És ha valamely férfiúnak vagy asszonynak fakadéka támad a fején vagy a szakállában,
30. És a pap megnézi a fakadékot, és ímé annak felülete mélyebben van a bőrnél; és abban a szőr sárga és vékony: akkor ítélje azt a pap tisztátalannak, var az, fejnek vagy szakállnak poklossága az.
31. Ha pedig megnézi a pap a varas fakadékot, és ímé annak felülete nincsen mélyebben a bőrnél, és nincsen abban fekete szőr: akkor rekeszsze külön a pap azt, a kinek varas fakadéka van, hét napig.
32. És nézze meg a pap a fakadékot a hetedik napon, és ha nem terjedt a var, és nem lett benne sárga szőr, és a varnak felülete nem lett mélyebbé a bőrnél:
33. Akkor borotválkozzék meg, de a varat le ne borotválja; a pap pedig másodszor is rekeszsze külön a varas embert hét napig.
34. És a pap nézze meg a varat a hetedik napon, és ha nem terjed a var a bőrön, és annak felülete nincsen mélyebben a bőrnél: akkor tisztátalannak ítélje azt a pap és mossa meg a ruháit, és tiszta lesz.
35. De ha tovább terjed a var a bőrön, miután tisztának ítélte azt,
36. És megnézi azt a pap, és csakugyan terjedt a var a bőrön: akkor ne is kutasson a pap a sárga szőr után, tisztátalan az.
37. De ha a var szerint egy állapotban van, és fekete szőr indult abban, meggyógyult az a var, tiszta az; tisztának ítélje azt a pap.
38. Ha pedig valamely férfi vagy asszony testének bőrén foltok, fehér foltok támadnak,
39. És megnézi a pap, és ímé a testök bőrén lévő foltok halvány fehérek: a bőrön fakadt sömör az, tiszta az az ember.
40. Hogyha valamely embernek egészen elhull a haja, kopasz az, és tiszta az.
41. És ha előlről hull el a haja, elől kopasz az, és tiszta az.
42. Hogyha pedig az ő egész kopasz, vagy elől kopasz fején vörhenyes fehér fakadék támad, poklos fakadék az az ő egész kopasz vagy elől kopasz fején.

43. Ha megnézi azt a pap, és ímé a fakadék daganata vörhenyes fehér az ő egész kopasz vagy elől kopasz fején, olyanforma, mint a test bőréen való poklosság:
44. Poklos ember az, tisztátalan az, igen tisztátalannak ítélje azt a pap, mivelhogy fején van a fakadékja.
45. A poklos ember pedig, a kin a fakadék van, megszagattott ruhában és mezítelen fővel legyen, és a bajuszát fedezze be, és ezt kiáltsa: Tisztátalan, tisztátalan!
46. Mindaddig tisztátalan legyen, a míg rajta van a fakadék, tisztátalan az; csak ő maga lakjék, a táboron kívül legyen az ő lakása.
47. Hogyha pedig valami ruhán van a poklos fakadék, gyapjú ruhán vagy len ruhán,
48. Vagy lenből és gyapjúból készült fonadékon vagy szöveten; vagy bőrön, vagy valamely bőrből való készítményen;
49. És ha az a fakadék zöld vagy vörhenyes színű a ruhán, vagy bőrön, vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön: poklos fakadék az, mutassák azért meg a papnak.
50. És nézze meg a pap a fakadékot és rekeszsze külön azt a min a fakadék van, hét napig.
51. A hetedik napon pedig nézze meg a fakadékot. Ha terjed a fakadék a ruhán vagy szöveten, vagy fonadékon vagy bőrön, és akármilyen készítményen, a mivé a bőr feldolgoztatik: emésztő poklosság az a fakadék, tisztátalan az.
52. Azért égesse meg azt a ruhát, vagy a gyapjúból vagy a lenből készült szövetet vagy fonadékot, vagy akármely bőrből való eszközt, a melyen a fakadék leend; mert emésztő poklosság az, tűzön égessék meg azt.
53. De ha megnézi a pap, és ímé nem terjedt a fakadék a ruhán, vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön:
54. Akkor parancsolja meg a pap, hogy mossák meg azt, a min a fakadék van, és rekeszsze külön azt másodszer is hét napig.
55. Ha pedig megnézi azt a pap a mosás után, és ímé a fakadék nem változtatta meg a színét; ha nem terjedt is a fakadék, tisztátalan az, tűzben égessék meg azt; beevődés az, akár a fonákján, akár a színén legyen az.
56. De ha látja a pap, hogy ímé meghalványodék a fakadék a megmosatása után: akkor szakaszsa el azt a ruhától vagy bőrtől, vagy a szövettől vagy a fonadéktól.
57. És ha mégis mutatkozik a ruhán vagy szöveten, vagy fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön: akkor kiújulás az; tűzzel égessék meg azt, a min a fakadék van.
58. Azt a ruhát pedig, vagy szövetet, vagy fonadékot, vagy akármely bőrből való eszközt, a melyet megmostál, ha eltávozik rólok a fakadék, mosd meg másodszer is, és tiszta lesz.
59. Ez a törvénye a poklos fakadéknak, akár gyapjú-, akár lenruhán, akár szöveten, akár fonadékon, vagy akármely bőrből való eszközön legyen, hogy tisztának vagy tisztátalannak ítéltessék.

14.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

2. Ez legyen a poklos embernek törvénye az ő megtisztulásának napján, hogy vigyék a paphoz.

Mát. 8,4.

3. A pap pedig menjen ki a táboron kívül, és nézze meg a pap, és ha meggyógyult a poklosan a poklos fakadék:

4. Akkor parancsolja meg a pap, hogy hozzanak a megtisztulandó emberért két élő, tiszta madarat, czédrusfát, karmazsint és izsópot;

5. Azután parancsolja meg a pap, hogy az egyik madarat öljék meg cserépedényben, forrásvíz felett.

6. Az élő madarat pedig, vegye azt és a czédrusfát, a karmazsint és az izsópot; és mártsa be azokat és az élő madarat a megölt madárnak vérébe a a forrásvíz felett.

Zsolt. 51,9.

7. És hintse meg a poklosságból megtisztulandó embert hétszer, és ítélje azt tisztának; az élő madarat pedig bocsássa szabadon a mezőre.

8. Azután a megtisztulandó ember mossa ki az ő ruháit, borotválja le minden szőrét, és mosódjék meg vízben, és tiszta lesz; így menjen be azután a táborba, de a sátorán kívül maradjon hét napig.

4 Móz. 12,14.

9. A hetedik napon pedig borotválja le minden szőrét: a haját, szakállát, szemöldökeit és minden egyéb szőrét borotválja le, és mossa ki ruháit, és mossa meg a testét vízben, és tiszta lesz.

10. A nyolczadik napon pedig vegyen két ép bárányt, meg egy ép nőtény bárányt, egy esztendőst, és olajjal elegyített három tized efa lisztlángot ételáldozatul, és egy lóg olajt.
11. A pap pedig, a ki a tisztítást végzi, állassa a megtisztulandó embert mindezekkel együtt az Úr elébe, a gyülekezet sátorának nyílásához.
12. És vegye a pap az egyik bárányt, és áldozza meg azt vétekért való áldozatul a lóg olajjal együtt, és lóbálja meg azokat az Úr előtt.
13. A bárányt pedig ott ölje meg, a hol a bűnért való áldozatot és az egészen égőáldozatot ölik meg a szent helyen; mert a miképen a bűnért, azonképen a vétekért való áldozat is a papé; igen szentséges az.
14. És vegyen a pap a vétekért való áldozatnak véréből, és kenje meg azzal a megtisztulandó ember jobb fülének czimpáját, és az ő jobb kezének hüvelykét, és jobb lábának hüvelykét.
15. Vegyen a pap a lóg olajból is, és töltsön a papnak a bal tenyerére.
16. És mártsa be a pap az ő jobb kezének újját az olajba, mely az ő bal tenyerén van, és hintsen az olajból az újjával hétszer az Úr előtt.
17. A maradék olajból pedig, a mely az ő tenyerén van, kenje meg a pap a megtisztulandó ember jobb fülének czimpáját, a jobb kezének hüvelykét és a jobb lábának hüvelykét a vétekért való áldozat vérén felül.
18. És a mi megmarad az olajból, a mely a pap tenyerén van, kenje a megtisztulandó ember fejére; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr előtt.
19. Azután készítsen a pap bűnért való áldozatot, és szerezzen engesztelést a tisztátalanságából megtisztulónak; azután ölje meg az égőáldozatot.
20. És vigye fel a pap az égőáldozatot és az ételáldozatot az oltárra; így szerezzen néki engesztelést a pap, és tiszta lesz.
21. Hogyha pedig szegény ő, és nincs módja azokhoz, akkor vegyen egy bárányt vétekért való áldozatul meglóbálás végett, hogy engesztelésül legyen érte; meg egy tized efa lisztlángot, olajjal elegyítve, ételáldozatul, és egy lóg olajt.
22. És két gerliczét vagy két galambfiat, a mint a módja engedi, és legyen az egyik bűnért való áldozat, a másik pedig egészen égőáldozat.
23. És vigye azokat az ő tisztulásának nyolczadik napján a paphoz, a gyülekezet sátorának nyílásához, az Úr elébe.
24. És vegye a pap a vétekért való áldozat bárányát, és a lóg olajt, és lóbálja meg azokat a pap az Úr előtt.
25. Azután ölje meg a vétekért való áldozat bárányát, és vegyen a pap a vétekért való áldozat véréből, és kenjen a megtisztulandó ember jobb fülének czimpájára, és jobb kezének hüvelykére, és jobb lábának hüvelykére.
26. Az olajból pedig töltsön a pap a papnak baltenyerére.
27. És hintsen a pap az ő jobb kezének újjával az olajból, a mely az ő bal tenyerén van, hétszer az Úr előtt.
28. Azután kenje meg a pap a tenyerén levő olajból a megtisztulandó jobb fülének czimpáját, a jobb kezének hüvelykét és a jobb lábának hüvelykét a vétekért való áldozat véreinek helyén.
29. A mi pedig megmarad a pap tenyerén levő olajból, kenje a megtisztulandó fejére, hogy engesztelésül legyen érte az Úr előtt.
30. És készítse el az egyiket a gerliczék közül, vagy galambfiak közül, a melyiket az ő módjától telik.
31. Azt, a mi kitelik az ő módjától: az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul az ételáldozattal egybe; így szerezzen engesztelést a pap a megtisztulandó embernek az Úr előtt.
32. Ez a törvénye annak, a kin poklos fakadék van, de a kinek nincs módja az ő megtisztulásánál.
33. Szóla ismét az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
34. Mikor bementek majd a Kanaán földére, a melyet én adok néktek birtokul, és a ti birtokotokban levő föld valamelyik házára poklosságot bocsátok:
35. Akkor menjen el az, a kié a ház, és jelentse meg a papnak, mondván: Mint a poklosság, olyan mutatkozik nálam a házban.
36. A pap pedig parancsolja meg, hogy takarítsák ki a házat, mielőtt oda menne a pap a poklosság megnézésére, hogy semmi se legyen tisztátalanná, a mi a házban van; és csak azután menjen be a pap a ház megnézésére.
37. És ha látja a poklosságot, hogy ímé a poklosság a háznak falain zöld vagy vörhenyes horpadásokban mutatkozik; és annak felülete alább esik a falnál:
38. Akkor menjen ki a pap a házból, a háznak ajtaja elé, és zárja be a házat hét napra.

39. A hetedik napon pedig térjen vissza a pap, és ha látja, hogy ímé elterjedt a poklosság a ház falán:
40. Akkor parancsolja meg a pap, hogy szedjék ki a köveket, a melyeken a poklosság van, és vessék azokat a városon kívül tisztátalan helyre;
41. A házat pedig vakartassa le belül köröskörül, és a tapasztékot, a melyet levakartak, töltsék a városon kívül tisztátalan helyre.
42. És vegyenek elő más köveket, és illeszszék be ama kövek helyére; tapasztékot is mást vegyenek, és tapasszák be a házat.
43. Hogyha a poklosság visszatér, és kiújul a házon, miután kiszedték a köveket, és miután levakarták a házat, és miután be is tapasztották azt:
44. Akkor menjen be a pap, és nézze meg, és ha ímé tovább terjedt a poklosság a házon: emésztő poklosság az a házon, tisztátalan az;
45. Rontsák azért le a házat köveivel együtt, és a fáit is, a háznak minden tapasztékát is; és vigyék a városon kívül tisztátalan helyre.
46. A ki pedig bemegy a házba akármikor, a míg az zárva van, tisztátalan legyen az estvéig.
47. És a ki meghál abban a házban, mossa meg a ruháit, és a ki eszik abban a házban, az is mossa meg a ruháit.
48. Ha pedig bemegy a pap és látja, hogy ímé nem terjedt a poklosság a házon, miután megtapasztották a házat: akkor tisztának ítélje a pap a házat, mert megszűnt a poklosság.
49. A háznak megtisztítása végett pedig vegyen elő két madarat, czédrusfát, karmazsint és izsópot.
50. És ölje meg az egyik madarat cserépedényben, forrásvíz felett.
51. Azután vegye a czédrusfát, az izsópot, a karmazsint és az élő madarat, és mártsa be azokat a megölt madár vérebe és a forrásvízbe, és hintse meg azzal a házat hétszer.
52. És tisztítsa meg a házat a madár vérével, a forrásvízzel, az élő madárral, a czédrusfával, az izsóppal és a karmazsinnal.
53. Az élő madarat pedig bocsássa el a városon kívül a mezőre, így szerezzen engesztelést a házért, és tiszta lesz.
54. Ez a törvénye mindenféle poklos fakadéknak és varnak.
55. A ruha és a ház poklosságának is.
56. A daganatnak, a tarjagosságnak és a fehér foltnak;
57. Hogy megtudhassák: mikor tiszta és mikor tisztátalan valami? Ez a poklosság törvénye.

15.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek s Áronnak, mondván:
2. Szóljatok Izráel fiainak és mondjátok meg nekik: Ha valamely férfiúnak magfolyása támad, az ő folyása tisztátalan.
3. És pedig tisztátalan lesz e folyás miatt: akár folytonos az ő magfolyása, akár megreked testében ez a folyás; tisztátalanság ez ő nála.
4. Minden ágy, a melyen fekszik a magfolyós, tisztátalan, és minden holmi is, a melyre ráül, tisztátalan lesz.
5. Valaki azért illeti az ő ágycát, mossa meg a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
6. Az is, aki a holmira ül, a melyen a magfolyós ült vala, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
7. Az is, a ki illeti a magfolyósnak testét, mossa meg a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
8. És ha ráköp a magfolyós a tiszta emberre, mossa meg ez a ruháját, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
9. És minden nyereg is, a melyre a magfolyós ráült, tisztátalan legyen.
10. És akárki is, a ki illet valamit, a mi annak alatta vala, tisztátalan legyen estvéig, és a ki hordozza azokat, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
11. És mindaz, a kit illet a magfolyós, úgy hogy kezeit le nem öblíti vízzel, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
12. A cserépedény pedig, a melyet a magfolyós illet, törettessék el, minden faedény pedig öblíttessék ki vízzel.

13. Mikor pedig megtisztul a magfolyós az ő folyásából, akkor számláljon hét napot az ő tisztulására, és mossa meg ruháit, és a testét is mossa le forrásvízben, és tiszta lesz.
14. És a nyolczadik napon vegyen elő két gerliczét vagy két galambfiat, és menjen el az Úr elé, a gyülekezet sátorának nyílásához, és adja azokat a papnak.
15. És készítse el azokat a pap; az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat egészen égőáldozatul; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr előtt az ő magfolyása miatt.
16. Ha valamely férfiúnak magömlése van, mossa meg az egész testét vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
17. És minden ruha, és minden bőr, a melyre a magömlés kihat, mosatassék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig,
18. És az asszony is, a kivel férfiú hál magömléssel. Mosódjanak meg vízben, és tisztátalanok legyenek estvéig.
19. Mikor asszony lesz magfolyóssá és véressé lesz az ő magfolyása a testén, hét napig legyen az ő havi bajában, és valaki illeti azt, tisztátalan legyen estvéig.
20. Mindaz is, a min hál az ő havi bajában, tisztátalan legyen és mindaz is, a min ül, tisztátalan legyen.
21. És mindaz, a ki illeti az ő ágát, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
22. És mindaz is, a ki illet bármely holmit, a melyen ült, mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
23. Sőt ha valaki az ő ágán, vagy a holmikon illet is valamit, a melyeken ő ült, tisztátalan legyen estvéig.
24. Ha pedig vele hál valaki, és reá ragad arra az ő havi baja: tisztátalan legyen hét napig, és minden ágy is, a melyen fekszik, tisztátalan legyen.
25. És hogyha sok napig tart az asszonymak az ő vérfolyása a havi bajának idején kívül, vagy ha a folyás a havi bajon túl tart: valameddig az ő tisztátalanságának folyása tart, úgy legyen, mint havi bajának idején, tisztátalan az.
26. Minden ágy, a melyen fekszik az ő folyásának egész ideje alatt, olyan legyen, mint a havi baja idejében lévő ágya, és minden holmi is, a melyre ráül, tisztátalan legyen, mint az ő havi bajának tisztátalansága miatt.
27. És mindaz is, a ki illeti azokat, tisztátalan lesz, mossa meg azért a ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig.
28. Ha pedig megtisztul az ő folyásából: számláljon hét napot, és azután tiszta legyen.
29. A nyolczadik napon pedig vegyen elő két gerliczét vagy két galambfiat, és vigye el azokat a papnak, a gyülekezet sátorának nyílásához.
30. És készítse el a pap az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul; így szerezzen néki engesztelést a pap az Úr előtt az ő tisztátalanságának folyása miatt.
31. Így tartsátok vissza Izráel fiait az ő tisztátalanságuktól, hogy meg ne haljanak az ő tisztátalanságuk miatt, megfertőztetvén az én hajlékomat, a mely közöttök van.
32. Ez a törvénye a magfolyósnak, és annak, a kinek magömlése van, a mi által tisztátalanná lesz;
33. És a havi bajban szenvedőnek és a magfolyásban lévőnek, férfinak és asszonymak, és annak a férfiúnak a ki tisztátalan asszonynyal hál.

16.

1. És szóla az Úr Mózesnek, az Áron két fiának halála után, a kik akkor haltak meg, a mikor az Úrhoz járultak vala.
2. És monda az Úr Mózesnek: Szólj a te atyádfiának, Áronnak, hogy ne menjen be akármikor a szenthelyre a függönyön belül a fedél elé, a mely a láda felett van, hogy meg ne haljon, mert felhőben jelenek meg a fedél felett.
3. Ezzel menjen be Áron a szenthelyre: egy fiatal tulokkal bűnért való áldozatul, és egy kossal égőáldozatul.
4. Gyolcsból készült szent köntöst öltön magára, és gyolcs lábravaló legyen a testén, gyolcs övvel övezze be magát, és gyolcs süveget tegyen fel; szent ruhák ezek; mossa meg azért a testét vízben, és úgy öltse fel ezeket.
5. Izráel fiainak gyülekezetétől pedig vegyen át két kecskebakot bűnért való áldozatul, és egy kost egészen égőáldozatul.
6. És áldozza meg Áron a bűnért való áldozati tulkot, a mely az övé, és végezzen engesztelést magáért és háza népéért.

7. Azután vegye elő a két kecskebakot, és állassa azokat az Úr elé a gyülekezet sátorának nyílásához,
  8. És vessen sorsot Áron a két fiatal bakra; egyik sorsot az Úrért, a másik sorsot Azázelért.
  9. És áldozza meg Áron azt a bakot, a melyre az Úrért való sors esett, és készítse el azt bűnért való áldozatul.
  10. Azt a bakot pedig, a melyre az Azázelért való sors esett, állassa elevenen az Úr elé, hogy engesztelés legyen általa, és hogy elküldje azt Azázelnek a pusztába.
  11. Áron pedig úgy áldozza meg a bűnért való áldozati tulkot, a mely az övé, és úgy szerezzen engesztelést magáért és háza népéért, hogy ölje meg a bűnért való áldozati tulkot, a mely az övé.
  12. És vegye tele a tömjénezőt eleven szénnel az oltárról, a mely az Úr előtt van, és vegye tele a két markát a porrá tört fűszerekből való füstölőből, és vigye be a függönyön belől.
  13. És vesse a füstölőt a tűzre az Úr előtt, hogy befedje a füstölő felhője a fedelet, a mely a bizonyosság felett van, hogy meg ne haljon.
  14. Azután vegyen a tuloknak véreből és hintsen újjával a fedél felső színére napkelet felé; a fedél előtt pedig hétszer hintsen újjával a vérből.
  15. És ölje meg a bűnért való áldozati bakot, a mely a népé, és vigye be annak vérét a függönyön belől, és úgy cselekedjék annak vérével, a mint a tuloknak vérével cselekedett: hintse ugyanis azt a fedélre és a fedél elé.
  16. Így szerezzen engesztelést a szenthelynek Izráel fiainak tisztátalanságai és vétkei miatt; mindenféle bűnei miatt; így cselekedjék a gyülekezet sátorával is, a mely közöttök van, az ő tisztátalanságaik közepette.
  17. Senki se legyen a gyülekezet sátorában, a mikor bemegy a szenthelybe, hogy engesztelést szerezzen, egészen az ő kijöveteléig; és végezzen engesztelést magáért, házanépéért, és Izráelnek egész gyülekezetéért.
  18. Azután menjen ki az oltárhoz, a mely az Úr előtt van, és végezzen engesztelést azért is; vegyen ugyanis a tuloknak véreből és a baknak véreből, és kenje meg az oltárnak szarvait köröskörül.
  19. És hintsen arra a vérből az ő újjával hétszer; így tegye tisztává, és így szentelje meg azt Izráel fiainak tisztátalanságaitól.
  20. Miután pedig elvégezi a szenthelyért, a gyülekezet sátoráért és az oltárért való engesztelést; hozza elő az élő bakot.
  21. És tegye Áron mind a két kezét az élő baknak fejére, és vallja meg felette Izráel fiainak minden hamisságát és minden vétkét, mindenféle bűneit: és rakja azokat a baknak fejére, azután küldje el az arravaló emberrel a pusztába,
  22. Hogy vigye el magán a bak minden ő hamisságukat kietlen földre, és hogy bocsássa el a bakot a pusztában.
  23. Azután menjen be Áron a gyülekezet sátorába, és vesse le a gyolcs ruhákat, a melyeket felöltött, mikor bement a szenthelybe, és hagyja ott azokat.
  24. És mossa meg a testét vízben szent helyen, és öltse fel a maga ruháit, úgy menjen ki, és készítse el a maga egészen égőáldozatát és a nép egészen égőáldozatát, és végezzen engesztelést magáért és a népért.
  25. A bűnért való áldozat kövérjét pedig füstölögtesse el az oltáron.
  26. Az pedig, a ki elvitte az Azázelnek való bakot, mossa meg ruháit, és a testét is mossa le vízben, és azután menjen be a táborba.
  27. A bűnért való áldozati tulkot pedig, és a bűnért való áldozati bakot, a melyeknek vére engesztelés végett bevitetett a szenthelyre, vigye ki a táboron kívül, és égessék meg azoknak bőrét, húsát és ganéját tűzzel.
- Zsid. 13,11.*
28. És a ki elégeti ezeket, mossa meg ruháit, és a testét is mossa le vízben, és azután így menjen be a táborba.
  29. Örökkévaló rendtartás legyen ez nálatok: a hetedik hónapban, a hónapnak tizedikén sanyargassátok meg magatokat és semmi munkát ne végezzetek, se a benszülött, se a közöttetek tartózkodó jövevény.
  30. Mert ezen a napon engesztelés lesz értetek, hogy megtisztítson titeket; minden bűnötöktől megtisztultok az Úr előtt.
  31. Szombatok szombatja ez néktek, sanyargassátok meg azért magatokat; örökkévaló rendtartás ez.
  32. És végezzen engesztelést a pap, a kit felkennek, és a kit az ő tisztére felavatnak, hogy paposkodjék az ő atyja helyett, és öltözködjék a gyolcs ruhákba, a szent ruhákba:
  33. És végezzen engesztelést a szentek szentjéért, és a gyülekezet sátoráért, és az oltárért is végezzen engesztelést, sőt a papokért és az egész összegyülekezett népért is engesztelést végezzen.
  34. És örökkévaló rendtartás legyen ez nálatok, hogy egyszer egy esztendőben engesztelést végezzenek Izráel fiainak minden bűnéért. És úgy cselekedék, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.

17.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Áronnak és az ő fiainak és Izráel minden fiának, és mondd nékik: Ez az a dolog, a mit megparancsolt az Úr, mondván:
3. Ha valaki Izráel házából ökröt, vagy bárányt, vagy kecskét öl le a táborban, vagy a ki öl a táboron kívül,
4. És nem viszi azt a gyülekezet sátorának nyílásához, hogy áldozattal járuljon az Úrhoz, az Úrnak hajléka előtt: vérontásul tulajdoníttassék az annak az embernek; vért ontott, töröltessék ki azért az ilyen ember az ő népe közül:
5. Azért hogy vigyék el Izráel fiai az ő véres áldozataikat, a melyeket áldoznak vala a mezőn, vigyék el azokat az Úrnak, a gyülekezet sátorának nyílásához, a paphoz, és áldozzák meg azokat hálaáldozatul az Úrnak.
6. És hintse a pap a vért az Úr oltárára, a mely a gyülekezet sátorának nyílásánál van, a kövérjét pedig füstölögtesse el kedves illatul az Úrnak.

3 Móz. 1,5.

7. És ne áldozzák többé véres áldozataikat az ördögöknek, a kikkel ők paráználkodnak. Örökkévaló rendtartás legyen ez nékik nemzetségről nemzetségre.
8. Mondjad nékik ezt is: Valaki az Izráel házából, vagy a köztök tartózkodó jövevények közül, egészen égőáldozatot áldoz vagy véres áldozatot,
9. És nem viszi azt a gyülekezet sátorának nyílásához, hogy elkészítse azt az Úrnak: irtassék ki az ilyen ember az ő népe közül.
10. És ha valaki Izráel házából, vagy a köztök tartózkodó jövevények közül valamiféle vért megeszik: kiontom haragomat az ellen, a ki a vért megette és kiirtom azt az ő népei közül.

1 Móz. 9,4. , 3 Móz. 7,27. , 3 Móz. 19,26. , 1 Sám. 14,33.

11. Mert a testnek élete a vérben van, én pedig az oltárra adtam azt néktek, hogy engesztelésül legyen a ti életetekért, mert a vér a benne levő élet által szerez engesztelést.

1 Móz. 9,4. , Zsid. 9,22.

12. Azért mondom Izráel fiainak: Egy lélek se egyék vért közületek; a köztetek tartózkodó jövevény se egye meg a vért.
13. És ha valaki Izráel fiai közül, vagy a köztök tartózkodó jövevények közül vadászásban vadat vagy madarat fog, a mely megehető: ontsa ki annak vérét, és fedje be azt földdel.
14. Mert minden testnek élete az ő vére a benne levő étellel. Azért mondom Izráel fiainak: Semmiféle testnek a vérét meg ne egyétek, mert minden testnek élete az ő vére; valaki megeszi azt, irtassék ki.

1 Móz. 9,4.

15. Ha pedig valaki elhullott, vagy vadtól megszaggatott állatot eszik, akár benszülött, akár jövevény: mossa meg ruháit, és mosódjék meg vízben, és tisztátalan legyen estvéig, azután tiszta.
16. Hogyha meg nem mossa ruháit, sem a testét le nem mossa: viselje az ő vétségének terhét.

18.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiaihoz, és mondd nékik: Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
3. Ne cselekedjetek úgy, a mint Égyiptom földén cselekesztek, a hol laktatok; úgy se cselekedjetek, a mint Kanaán földén cselekesztek, a hová beviszlek titeket; se azoknak rendtartásai szerint ne járjatok.
4. Az én végzéseim szerint cselekedjetek, és az én rendeleteimet tartsátok meg, azok szerint járván. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
5. Tartsátok meg azért az én rendeleteimet és az én végzéseimet, a melyeket ha megcselekszik az ember, él azok által. Én vagyok az Úr.
6. Senki se közelgessen valamely vér szerint való rokonához, hogy felfedje annak szemérmét. Én vagyok az Úr.
7. A te atyádnak szemérmét és a te anyádnak szemérmét fel ne fedd; a te anyád ő, fel ne fedd az ő szemérmét.
8. A te atyád feleségének szemérmét fel ne fedd, a te atyádnak szemérme az.

9. A te atyád leányának, vagy a te anyád leányának, a te leánytestvérednek szemérmét, akár otthon született, akár kívül született legyen; fel ne fedd szemérmöket.

3 Móz. 20,17.

10. A te fiad leányának szemérmét, vagy a te leányod leányáét, ezeknek szemérmét fel ne fedd, mert a te szemérmeid azok.

11. A te atyád felesége leányának szemérmét, a ki a te atyádnak magzatja, leánytestvéred ő, fel ne fedd ennek szemérmét.

3 Móz. 20,17.

12. A te atyád leánytestvéreének szemérmét fel ne fedd, a te atyádnak vér szerint való rokona ő.

3 Móz. 20,19.

13. A te anyád leánytestvéreének szemérmét fel ne fedd, mert a te anyádnak vér szerint való rokona ő.

14. A te atyád fiútestvéreének szemérmét fel ne fedd, annak feleségéhez ne közelgess, nagynénéd ő.

3 Móz. 20,20.

15. A te menyednek szemérmét fel ne fedd; a te fiadnak felesége ő: ne fedd fel az ő szemérmét.

3 Móz. 20,12.

16. A te fiútestvéred feleségének szemérmét fel ne fedd; a te fiútestvérednek szemérme az.

3 Móz. 20,21.

17. Valamely asszonynak és az ő leányának szemérmét fel ne fedd; az ő fiának leányát, vagy leányának leányát el ne vedd, hogy annak szemérmét felfedjed; mert vér szerint való rokonok ők; fajtalankodás ez.

3 Móz. 20,14.

18. De feleségül se végy senkit az ő leánytestvére mellé, hogy ellenkezés ne legyen, ha felfeded ő mellette amannak szemérmét az ő életében.

19. Asszonyhoz ne közelgess, az ő havi tisztátalansága alatt, hogy felfedje az ő szemérmét.

3 Móz. 20,18.

20. És a te felebarátodnak feleségéhez se add magad közöselésre, hogy azzal magadat megfertőztessed.

3 Móz. 20,10.

21. A te magzatodból ne adj, hogy oda áldozzák a Moloknak, és meg ne szentségtelenítsd a te Istenednek nevét. Én vagyok az Úr.

3 Móz. 20,2. , 2 Kir. 17,17.

22. Férfiúval ne hálj úgy, a mint asszonynyal hálnak: útálatosság az.

3 Móz. 20,13. , Róm. 1,24. , Róm. 1,27.

23. És semmiféle barommal se közöselj, hogy azzal magadat megfertőztessed, és asszony se álljon meg barom előtt, hogy meghágja őt; fertelmesség az.

3 Móz. 20,15.

24. Egyikkel se fertőztessétek meg magatokat ezek közül; mert mindezekkel ama pogányok fertőztették meg magokat, kiket én kiűzök ti előletek.

25. És fertőzötté lett az a föld, de meglátogatom azon az ő gonoszságát, mert kiokádja az a föld az ő lakosait.

26. Tartsátok meg azért ti az én rendeléseimet és végzéseimet, és ez útálatosságok közül semmit meg ne cselekedjete, se a bensülött, se a közöttetek tartózkodó jövevény:

27. (Mert mindezeket az útálatosságokat megcselekedték annak a földnek lakosai, a mely előttetek van; és fertelmessé lőn az a föld),

28. Hogy ki ne okádjon titeket az a föld, ha megfertőztetitek azt, a mint kiokádja azt a népet, a mely előttetek van.

5 Móz. 18,12. , 5 Móz. 18,13.

29. Mert a ki megcselekszik valamit ez útálatosságokból, mind kiirtatik az így cselekvő ember az ő népe közül.

30. Tartsátok meg azért a mit én megtartani rendelek, hogy egyet se kövessetek amaz útálatos szokásokból, a melyeket követtek ti előttetek, és meg ne fertőztessétek magatokat azokkal. Én, az Úr, vagyok a ti Istenetek.

19.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

2. Szólj Izráel fiainak egész gyülekezetéhez, és mondd nékik: Szentek legyetek mert én az Úr, a ti Istenetek szent vagyok.

3 Móz. 20,7. , 3 Móz. 20,26. , 1 Pét. 1,16.

3. Az ő anyját és atyját minden ember tisztelje, és az én szombatjaimat megtartsátok. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

2 Móz. 20,12. , 2 Móz. 31,13. , 2 Móz. 31,14.

4. Ne hajoljatok a bálványokhoz, és ne csináljatok magatoknak öntött isteneket. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

2 Móz. 34,17.

5. Hogyha hálaadó áldozatot áldoztok az Úrnak, úgy áldozzátok, hogy kedvesen fogadtassatok.

6. A ti áldozástok napján és a következőn egyétek meg; a mi pedig harmadnapra marad, égessétek meg tűzben.

3 Móz. 7,15. , 3 Móz. 7,48.

7. Ha pedig harmadnapra eszik valaki abból, útálatos az, nem lehet kedves.

8. És a ki eszi azt, viselje az ő álnokságának terhét; mivelhogy megfertőztette az Úrnak szentségét, irtassék ki az ilyen ember az ő népe közül.

9. Mikor a ti földetek termését learatjátok, ne arasd le egészen a te meződnek szélét, és az elhullott gabonafejeket fel ne szedd.

3 Móz. 23,22. , 5 Móz. 24,19.

10. Szőlődet se mezgérelj le, és elhullott szemeit se szedd fel szőlődnek, a szegénynek és a jövevénynek hagyd meg azokat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

11. Ne orozzatok, se ne hazudjatok és senki meg ne csalja az ő felebarátját.

2 Móz. 20,15. , Eféz. 4,25.

12. És ne esküdjete hamisan az én nevemre, mert megfertőztetted a te Istenednek nevét. Én vagyok az Úr.

2 Móz. 20,7. , Mát. 5,33. , Mát. 5,37.

13. A te felebarátodat ne zsarold, se ki ne rabold. A napszámos bére ne maradjon nálad reggelig.

5 Móz. 24,15. , Jak. 5,4.

14. Siketet ne szidalmaz, és vak elé gáncsot ne vess; hanem félj a te Istenedtől. Én vagyok az Úr.

15. Ne kövessetek el igazságtalanságot az ítéletben; ne nézd a szegénynek személyét, se a hatalmas személyét ne becsüld; igazságosan ítélj a te felebarátodnak.

2 Móz. 23,3. , 5 Móz. 1,17.

16. Ne járj rágalmozóként a te néped között; ne támadj fel a te felebarátodnak vére ellen. Én vagyok az Úr.

17. Ne gyűlöld a te atyádfiát szívedben; fedd meg a te felebarátodat nyilván, hogy ne viseljed az ő bűnének terhét.

1 Ján. 3,15. , Mát. 18,15. , Mát. 18,17.

18. Bosszúálló ne légy, és haragot ne tarts a te néped fiai ellen, hanem szeressed felebarátodat, mint magadat. Én vagyok az Úr.

Mát. 5,39. , Mát. 5,44. , Róm. 12,19. , Mát. 5,43.

19. Az én rendeléseimet megtartsátok: Barmodat másféle állattal ne párosítsd, szántóföldedbe kétféle magot ne vess, és kétféle szövetű ruha ne legyen rajtad.

20. És ha valaki asszonynyal hál és közösül, és az valamely férfi hatalma alatt lévő rabnő, és sem ki nem váltatott, sem szabadon nem bocsáttatott: büntetés érje, de meg ne ölettessenek, mert nem volt szabad az asszony.

21. A férfiú pedig vigye el az ő vétkéért való áldozatát az Úrnak a gyülekezet sátorának nyílásához: egy kost vétekért való áldozatul.

22. És a pap szerezzen néki engesztelést, a vétekért való áldozat kosával az Úr előtt, az ő bűnéért, a melyet elkövetett, és megbocsáttatik néki az ő bűne, a melyet elkövetett.

23. Mikor pedig bementek arra a földre, és plántáltok ott mindenféle gyümölcsstermő fát, annak gyümölcsét körülmetéletlenül tartsátok, három esztendeig legyen az néktek körülmetéletlen: meg ne egyétek.

24. A negyedik esztendőben pedig annak minden gyümölcse szent legyen, hálaáldozatul az Úrnak.

25. Csak az ötödik esztendőben egyétek meg annak gyümölcsét, és annak termését magatoknak gyűjtsétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

26. Ne egyétek vérrel valót ne varázsoljatok és ne bűvészkedjetek.

5 Móz. 12,23. , 5 Móz. 18,10.

27. A ti hajatokat kerekdedre ne nyírjátok, a szakállad végét se csúfítsd el.

3 Móz. 21,5.

28. Testeteket a holt emberért meg ne hasogassátok, se égetéssel magatokat meg ne bélyegezzétek. Én vagyok az Úr.

5 Móz. 14,1. , 5 Móz. 14,2.

29. A te leányodat meg ne becstelenítsd, parázñaságra adván azt; hogy paráznává ne legyen a föld, és be ne teljék a föld fajtalansággal.

30. Az én szombatjaimat megtartsátok; szenthelyemet tiszteljétek. Én vagyok az Úr.

3 Móz. 19,3.

31. Ne menjetekek ígézőkhöz, és a jövőmondókat ne tudakozzátok, hogy magatokat azokkal megfertőztessétek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

3 Móz. 20,6. , 1 Sám. 28,7. , 1 Sám. 28,16. , 1 Kir. 21,2. , 1 Kir. 21,6.

32. Az ősz ember előtt kelj fel, és a vén ember orcáját becsüld meg, és félj a te Istenedtől. Én vagyok az Úr.

33. Hogyha jövevény tartózkodik nálad, a ti földeteken, ne nyomorgassátok őt.

2 Móz. 22,21.

34. Olyan legyen néktek a jövevény, a ki nálatok tartózkodik, mintha közületek való benszülött volna, és szeressed azt mint magadat, mert jövevények voltatok Égyiptom földén. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

3 Móz. 22,24. , 5 Móz. 10,19.

35. Ne kövessetek el igazságtalanságot az ítéletben, a hosszmértékben, súlymértékben és ürmértékben.

36. Igaz mérték, igaz font, igaz efa, és igaz hin legyen közöttetek. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földéből.

Péld. 11,1. , Mik. 6,11.

37. Tartsátok meg azért minden rendelésemet és minden végzésemet, és cselekedjétek azok szerint. Én vagyok az Úr.

20.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:

2. Izráel fiainak pedig mondd meg: Valaki Izráel fiai közül és az Izráelben tartózkodó jövevények közül odaadja az ő magzatát a Moloknak, halállal lakoljon, a földnek népe kövesse agyon kővel.

3 Móz. 18,21.

3. Én is kiontom haragomat az ilyen emberre, és kiirtom azt az ő népe közül, mivelhogy adott az ő magzatából a Moloknak, hogy megfertőztesse az én szentségemet, és megszenteltelenítse az én szent nevemet.

4. Ha pedig a föld népe behúnyja szemeit az ilyen ember előtt, a mikor az oda adja az ő magzatát a Moloknak, és azt meg nem öli:

5. Akkor én ontom ki haragomat arra az emberre és annak házanépére, és kiirtom azt és mindazokat, a kik ő utána paráználnak, hogy a Molokkal paráználkodjanak, az ő népök közül.

6. A mely ember pedig az ígézőkhöz és a jövőmondókhöz fordul, hogy azok után paráználkodjék, arra is kiontom haragomat, és kiirtom azt az ő népe közül.

7. Szenteljétek meg azért magatokat, és szentek legyetek, mert én, az Úr, vagyok a ti Istenetek.

3 Móz. 11,44. , 3 Móz. 19,2. , 1 Pét. 1,16.

8. És tartsátok meg az én rendeléseimet, és cselekedjétek azokat. Én vagyok az Úr, a ti megszentelőtök.

9. Mert valaki szidalmazza az ő atyját vagy anyját, halállal lakoljon; atyját és anyját szidalmazta; vére rajta.

2 Móz. 21,17. , Péld. 20,20.

10. Ha valaki más ember feleségével paráználkodik, mivelhogy az ő felebarátjának feleségével paráználkodik: halállal lakoljon a parázna férfi és a parázna nő.

5 Móz. 22,22.

11. Ha valaki az ő atyjának feleségével hál, az ő atyjának szemérmét fedi fel: halállal lakoljanak mindketten; vérök rajtok.

3 Móz. 18,8. , 1 Móz. 35,22.

12. Ha valaki az ő menyével hál, halállal lakoljanak mindketten, fertelmességet követtek el; vérök rajtok.

3 Móz. 18,15.

13. És ha valaki férfival hál, úgy a mint asszonynyal hálnak: útálatosságot követtek el mindketten, halállal lakoljanak; vérök rajtok.

3 Móz. 18,22.

14. És ha valaki feleségül vesz valamely asszonyt annak anyjával egybe: fajtalankodás ez; tűzzel égessék meg azt és azokat, hogy ne legyen köztetek fajtalankodás.

3 Móz. 18,17.

15. Ha pedig valaki barommal közösül, halállal lakoljon, és a barmot is öljétek meg.

3 Móz. 18,23.

16. Ha valamely asszony akármely baromhoz járul, hogy az meghágya őt: öld meg mind az asszonyt, mind a barmot, halállal lakoljanak; vérök rajtok.

17. És ha valaki feleségül veszi az ő leánytestvérét, atyjának leányát, vagy anyjának leányát, és meglátja annak szemérmét és az is meglátja az ő szemérmét: gyalázatosság ez; azért irtassanak ki népök fiainak láttára, az ő leánytestvérenek szemérmét fedte fel: viselje gonoszságának terhét.

3 Móz. 18,9.

18. És ha valaki havi bajos asszonynyal hál, és felfedi annak szemérmét, és forrását feltakarja, és az asszony is felfedi az ő vérenek forrását: mindketten irtassanak ki az ő népökből.

3 Móz. 18,19.

19. A te anyád leánytestvérenek, vagy az atyád leánytestvérenek szemérmét se fedd fel; mivelhogy az ő vérrokonát takarja ki: viseljék gonoszságuk terhét.

3 Móz. 18,12. , 3 Móz. 18,13.

20. És ha valaki az ő nagynénjével hál, az ő nagybátyjának szemérmét fedte fel: viseljék gonoszságuk terhét, magtalanul haljanak meg.

3 Móz. 18,14.

21. Ha pedig elveszi valaki az ő fiútestvérenek feleségét: vérfertőzés az; az ő fiútestvérenek szemérmét fedte fel; magtalanok legyenek.

3 Móz. 18,16.

22. Tartsátok meg minden rendelésemet és minden végzésemet, és azokat cselekedjétek, hogy ki ne okádjon titeket az a föld, a melybe én viszlek be titeket, hogy ott lakjatok.

3 Móz. 18,26.

23. És ne járjatok annak a népnek rendtartási szerint, a melyet kiűzők én előletek. Mivelhogy mindezeket cselekedték, azért megúttam őket.

3 Móz. 18,3. , 3 Móz. 18,28.

24. Néktek pedig mondom: Ti örökölni fogjátok az ő földüket, mert én néktek adom azt örökségül, azt a tejjel és mézzel folyó földet. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kiválasztottalak titeket a népek közül.

2 Móz. 3,8.

25. Tegyetek különbséget azért a tiszta és tisztátalan barmok között, a tiszta és tisztátalan szárnyas állatok között, és ne fertőztessétek meg magatokat barommal vagy szárnyas állattal, sem semmiféle földön csúszó állattal, a melyeket megkülönböztettem előttem, mint tisztátalanokat.

3 Móz. 11,2. , 5 Móz. 14,4. , 5 Móz. 14,21.

26. És legyetek nékem szentek, mert én, az Úr, szent vagyok, a ki kiválasztottalak titeket a népek közül, hogy enyéim legyetek.

27. És akár férfi, akár asszony, hogyha ígésző vagy jövendőmondó lesz közöttök, halállal lakoljanak; kővel kövezzétek azokat agyon; vérök rajtok.

5 Móz. 18,10. , 1 Sám. 28,9.

21.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek: Szólj a papoknak, Áron fiainak, és mondd meg nékik: Senki közülök meg ne fertőztesse magát halottal az ő népe között;

Ezék. 44,25.

2. Hanem ha a hozzá legközelebb álló vérrokonával: anyjával, atyjával, fiával, leányával és fiútestvérevel,

3. Vagy a hozzá legközelebb álló hajadon leánytestvérevel, a ki még nem ment férjhez: ezt megérintheti.

4. Mint fő-ember ne fertőztesse meg magát az ő népe között, hogy szentségtelenné ne legyen.

5. Ne nyírjanak kopaszságot a fejükön, szakálluk szélét le ne messék, és a testükbe vágásokat ne vágjanak.

3 Móz. 19,27.

6. Szentek legyenek Istenöknek, és az ő Istenöknek nevét meg ne szentségtelenítsék, mert az Úrnak tűzáldozatait, Istenöknek kenyerét ők áldozzák; azért szentek legyenek.

7. Parázna és megszeplősített asszonyt el ne vegyenek, se olyan asszonyt, a ki elűzetett az ő férjétől, el ne vegyenek; mert a pap az ő Istenének van szentelve.
8. Te is szentnek tartsad őt, mert Istenednek kenyerét ő áldozza: szent legyen azért előtted, mert szent vagyok én, az Úr, a ti megszentelők.
9. Hogyha valamely papnak leánya vetemedik paráznaságra, megszentelteleníti az ő atyját, azért tűzzel égettessék meg.
10. A ki pedig főpap az ő atyafiai között, a kinek fejére töltötték a kenetnek olaját, és a kit felavattak az ő szolgálatára, hogy a szent ruhákba felöltözzék: fejét meg ne meztelenítse, se ruháit meg ne szaggassa.
11. És semmiféle holttesthez be ne menjen: atyjával és anyjával se fertőztesse meg magát.
3 Móz. 21,2. , 3 Móz. 21,3.
12. És a szenthelyből ki ne menjen, hogy az ő Istenének szenthelyét meg ne szentségtelenítse, mert korona, az ő Istenének kenet-olaja van ő rajta. Én vagyok az Úr.
13. Hajadont vegyen feleségül.
Ezék. 44,22.
14. Özvegyet, elűzöttet, megszeplősítettet, paráznát: ilyeneket el ne vegyen, hanem hajadont vegyen feleségül az ő népe közül.
15. Hogy meg ne fertőztesse az ő magzatát az ő népe között; mert én, az Úr vagyok az ő megszentelője.
16. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
17. Szólj Áronnak, mondván: Ha lesz valaki a te magod közül, az ő nemzetségekben, a kiben fogatkozás leend, ne áldozza áldozatul az ő Istenének kenyerét.
18. Mert senki sem áldozhat, a kiben fogatkozás van: vagy vak, vagy sánta vagy csonka orrú, vagy hosszú tagú.
19. Sem az, a ki törött lábú vagy törött kezű,
20. Vagy púpos, vagy törpe, vagy szemfájós, vagy viszketeges, vagy sömörgös, vagy a ki megszakadott.
21. Senki, a kiben fogatkozás van, elő ne álljon Áronnak, a papnak fiai közül, hogy tűzáldozatot vigyen fel az Úrnak; fogatkozás van ő benne, ne álljon elő, hogy megáldozza az ő Istenének kenyerét.
22. Az ő Istenének kenyeréből, a legszentségesebbikből és a szentségesből ehetik.
3 Móz. 6,10. , 3 Móz. 24,9. , 4 Móz. 18,9. , 4 Móz. 18,10.
23. Csak a függönyhöz be ne menjen, és az oltárhoz ne közelítsen, mert fogatkozás van ő benne, hogy meg ne fertőztesse az én szenthelyemet. Én vagyok az Úr, az ő megszentelőjük.
24. És elmondá Mózes Áronnak, és az ő fiainak, és Izráelnek minden fiainak.

22.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Áronnak és az ő fiainak, hogy tartóztassátok meg magokat Izráel fiainak szent adományaitól, hogy meg ne fertőztessek az én szent nevemet azokkal, a miket nékem szentelnek. Én vagyok az Úr.
3. Mondd meg nekik: Ha valaki a ti nemzetségeitek közül, a ti összes magzataitok közül hozzájárul a szent dolgokhoz, a melyeket Izráel fiai szentelnek az Úrnak, mikor rajta van az ő tisztátalansága: az ilyen ember irtassék ki én előlem. Én vagyok az Úr.
4. Ha valaki az Áron fiai közül poklos, vagy magfolyós, a szent dolgokból ne egyék, míg meg nem tisztul. A ki pedig valamely halott által megfertőzöttet illet, vagy valakit, a kinek magömlése van,
5. Vagy ha valaki valamely férget illet, a mely által tisztátalanná lesz, vagy embert, a kítől tisztátalanná lesz annak valamilyen tisztátalanságához képest:
6. Az ilyen ember, a ki effélét illet, tisztátalan legyen estvéig, és a szent dolgokból ne egyék, hanem ha megmosta a testét vízzel;
7. De mikor lemegy a nap, tiszta lesz, és azután ehetik a szent dolgokból, mert az ő eledele az.
8. Elhullott vagy széttépett állatot ne egyék, hogy tisztátalanná ne legyen általa. Én vagyok az Úr.
3 Móz. 17,15. , 2 Móz. 22,31.
9. Az én rendelkezésemet pedig megtartsák, hogy bűnbe ne essenek miatta, és meg ne haljanak a miatt, hogy megrontották azt. Én vagyok az Úr, az ő megszentelőjük.
10. Idegen ember ne egyék szenteltet, a papnak zsellére és bérese se egyék szenteltet.

11. De ha megvásárol valakit a pap a maga pénzén, az ehetik abból, és a ki házánál született: ezek ehetnek az ő eledeléből.
12. De a pap leánya, ha idegennek lesz a felesége, nem ehetik a szent áldozatból.
13. Ha azonban a pap leánya özvegygyé lesz vagy elválk, de magzata nincsen, és visszatér az ő atyjának házához, mint leánykorában: akkor ehetik az ő atyjának eledeléből; de idegen nem ehetik abból.
14. Ha pedig tévedésből eszik valaki szenteltet, tegye ahhoz annak ötödrészét; így adja meg a papnak a szenteltet.
15. És meg ne fertőztessék Izráel fiainak szent dolgait, a melyeket áldoznak az Úrnak,
16. Hogy vétkes hamissággal ne terheljék magokat, ha esznek azoknak szent dolgaiból; mert én vagyok az Úr, az ő megszentelőjük.
17. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
18. Szólj Áronnak és az ő fiainak és Izráel minden fiának, és mondd meg nékik: ha valaki Izráel házából, és az Izráelben levő jövevények közül felviszi a maga áldozatát, akár fogadásból akár szabad akaratból, a miket felvisznek az Úrnak egészen égőáldozatul,
19. Hogy kedvesen fogadtassanak: épek és hímek legyenek, akár tulkok, akár bárányok, akár kecskék.
20. A miben pedig fogyatkozás van, abból semmit se áldozzatok, mert nem lesz kedvessé ti érettetek.
21. És ha valaki hálaáldozattal áldozik az Úrnak, akár fogadásának teljesítésére, akár szabad akaratból, akár tulokféléből, akár juhféléből: ép legyen, hogy kedves legyen; semmi fogyatkozás ne legyen abban.

5 Móz. 15,21. , 5 Móz. 17,2.

22. Vakot, vagy rokkantat, vagy csonkát, vagy fekélyest, vagy viszketegest, vagy varast, ilyeneket ne áldozzatok az Úrnak, és tűzáldozatul ne tegyetek ezekből az oltárra az Úrnak.
23. Hosszú, vagy kurta tagú ökröt, vagy bárányt szabad akaratból való áldozatul vihatsz ugyan, de fogadási áldozatul nem lesz kedves.
24. Szétnyomott, összezúzott, megszakadt, vagy kimetszett heréjút se áldozzatok az Úrnak. Se a ti földetek ne cselekedjétek ezt,
25. Se idegen ember kezéből ne áldozzatok semmi ilyenből a ti Istenetek eledeléül; mert romlás van bennök, fogyatkozás van bennök: nem fogadtatnak kedvesen érettetek.
26. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
27. Borjú, bárány és kecske, ha megelletett, legyen az anyja alatt hét napig, a nyolczadik naptól fogva és azon túl kedves lesz az tűzáldozatul az Úrnak.

2 Móz. 22,30.

28. De tehenet és juhot, azt és annak fiát ne öljétek meg egy napon.
29. Hogyha dicsőítő áldozattal áldoztok az Úrnak, úgy áldozatok, hogy kedvesen fogadtassatok.
30. Azon a napon egyétek meg, ne hagyjatok abból reggelig. Én vagyok az Úr.
31. Tartsátok meg azért az én parancsolataimat, és azokat cselekedjétek. Én vagyok az Úr.
32. És meg ne fertőztessétek az én szent nevemet, hogy megszenteltessem Izráel fiai között. Én vagyok az Úr, a ti megszentelőtök,
33. A ki kihoztalak titeket Égyiptom földéből, hogy Istenetek legyenek néktek. Én vagyok az Úr.

23.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik az Úrnak ünnepeit, a melyeken szent gyülekezésekre kell összegyülekeznetek. Ezek azok az én ünnepeim:
3. Hat napon át munkálkodjatok, a hetedik napon nyugalomnak, szent gyülekezésnek szombatja van, semmi dolgot ne végezzetek: az Úrnak szombatja legyen az minden lakhelyeteken.

2 Móz. 20,9.

4. Ezek az Úrnak ünnepei, szent gyülekezések napjai, a melyekre szabott idejökben kell összegyülekeznetek.
5. Az első hónapban, a hónapnak tizennegyedikén, estennen az Úrnak páskhája.
6. E hónapnak tizenötödik napján pedig az Úr kovásztalan kenyérének ünnepe. Hét napig egyetek kovásztalan kenyeret.
7. Az első napon szent gyülekezéstek legyen, semmi robota munkát ne végezzetek.

8. Hét napon át pedig tűzáldozatot áldozatok az Úrnak, és a hetedik napon szent gyülekezések is legyenek: semmi robota munkát ne végezzetek.
9. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
10. Szólj Izráel fiainak és mondd meg nekik: Mikor bementek a földre, a melyet én adok néktek, és megaratjátok annak vetését: a ti aratástok zsengejének első kévét vigyétek a papnak.
11. Az pedig lóbálja meg a kévét az Úr előtt, hogy kedvesen fogadtassék érettetek; a szombat után való napon lóbálja azt meg a pap.
12. A mely napon pedig meglóbáltjátok a kévét, áldozatok az Úrnak egy ép, esztendő bárányt egészen égőáldozatul.
13. Ahhoz pedig ételáldozatul két tized efa lánglisztet, olajjal elegyítve; tűzáldozatul az Úrnak, kedves illatú; italáldozatul pedig egy hin bornak negyedrészt.
14. Új kenyeret pedig és pergelt búzaszemeket és zsenge kalászokat ne egyetek mind a napig, a míg be nem vizitek a ti Isteneteknek áldozatját. Örök rendtartás ez nemzetségről nemzetségre minden lakóhelyeteken.
15. Számláljátok azután a szombatra következő naptól, attól a naptól, a melyen beviszitek a meglóbálni való kévét, hét hetet, egészek legyenek azok.
16. A hetedik hétre következő napig számláljátok ötven napot, és akkor járuljatok új ételáldozattal az Úrhoz.
17. A ti lakóhelyeitekből hozzatok fel két meglóbálni való kenyeret; két tized efa lisztlángból legyenek azok, kovásszal sütve, zsengekül az Úrnak.
- 3 Móz. 2,17. , 3 Móz. 7,13.*
18. A kenyérral együtt pedig áldozatok meg hét bárányt, épeket, esztendőket, és egy tulkot, fiatal bikát, és két kóst; egészen égőáldozatul legyenek ezek az Úrnak, étel- és italáldozatokkal egybe; kedves illatú tűzáldozat ez az Úrnak.
19. Készítsetek el egy kecskebakot is bűnért való áldozatul, és két bárányt, esztendőket, hálaadó áldozatul.
20. És lóbálja meg azokat a pap a zsengekől való kenyérral az Úr előtt való lóbálással a két báránnyal egybe. Szentek legyenek ezek az Úrnak a pap számára.
21. És gyülekezzetek egybe ugyanazon a napon; szent gyülekezések legyenek néktek, semmi robota munkát ne végezzetek. Örök rendtartás ez minden lakóhelyeteken a ti nemzetségeitek szerint.
22. Mikor pedig földetek termését learatjátok: ne arasd le egészen a meződnek széleit, és az elhullott gabonafejeket fel ne szedd; a szegénynek és jövevénynek hagyj azokat. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
- 3 Móz. 19,9. , 5 Móz. 24,19.*
23. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
24. Szólj Izráel fiához, mondván: A hetedik hónapban, a hónap első napján ünnepek legyenek néktek, emlékeztető kürtzengéssel, szent gyülekezéssel.
- 4 Móz. 29,1. , 4 Móz. 29,6.*
25. Semmi robota munkát ne végezzetek, és tűzáldozattal áldozatok az Úrnak.
26. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
27. Ugyanennek a hetedik hónapnak tizedikén az engesztelés napja van: szent gyülekezések legyenek néktek, és sanyargassátok meg magatokat, és tűzáldozattal áldozatok az Úrnak.
- 3 Móz. 16,29. , 4 Móz. 29,7.*
28. Semmi dolgot ne végezzetek azon a napon, mert engesztelésnek napja az, hogy engesztelés legyen érettetek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt.
29. Mert ha valaki nem sanyargatja meg magát ezen a napon, irtassék ki az ő népe közül.
30. És ha valaki valami dolgot végez ezen a napon, elvesztem az ilyent az ő népe közül.
31. Semmi dolgot ne végezzetek; örök rendtartás legyen ez nemzetségről nemzetségre minden lakóhelyeteken.
32. Ünnepek ünnepe ez néktek, sanyargassátok meg azért magatokat. A hónap kilencedikének estvéjén, egyik estvétől a másik estvéig ünnepeljétek a ti ünnepeket.
33. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
34. Szólj Izráel fiainak, mondván: Ugyanennek a hetedik hónapnak tizenötödikén a sátorok ünnepe legyen az Úrnak hét napig.
- 4 Móz. 29,12. , 5 Móz. 16,13.*
35. Az első napon szent gyülekezés legyen, semmi robota munkát ne végezzetek.
36. Hét napon áldozatok az Úrnak tűzáldozatot, a nyolcadik napon pedig szent gyülekezések legyenek és újra tűzáldozattal áldozatok az Úrnak; berekesztő ünnep ez, semmi robota munkát ne végezzetek azon.

37. Ezek az Úrnak ünnepei, a melyeken szent gyülekezésekre kell gyülekeznetek, hogy áldozatok az Úrnak tűzáldozattal, egészen égőáldozattal, ételáldozattal, véres- és italáldozattal: minden napét a maga napján.
38. Az Úrnak szombatjain kívül, adományaitokon kívül, fogadásból és szabad akaratból való minden ajándékaitokon kívül a melyeket adni szoktatok az Úrnak,
39. Ugyancsak a hetedik hónapnak tizenötödik napján, a mikor a földnek termését betakarjátok, az Úrnak ünnepét ünnepeljétek hét napig; az első napon nyugalom napja, és a nyolczadik napon is nyugalom napja legyen.
40. És vegyetek magatoknak az első napon szép fának gyümölcsét, pálmafa ágait, sűrű levelű fa lombját, és patak mellett való fűzgaryakat, és örvendeztetek az Úr előtt, a ti Istenetek előtt hét napig.
41. Így ünnepeljétek meg azt az Úrnak ünnepét minden esztendőben hét napig. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknel; a hetedik hónapban ünnepeljétek azt.
42. Sátorokban lakjatok hét napig, minden benszülött sátorokban lakjék Izráelben.
43. Hogy megtudják a ti nemzetségeitek, hogy sátorban lakattam Izráel fiait, a mikor kihoztam őket Égyiptom földéről. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
44. És szóla Mózes Izráel fiainak az Úrnak ünnepei felől.

24.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Parancsold meg Izráel fiainak, hogy hozzanak néked tiszta faolajat, a melyet a világításhoz sajtoltak, hogy szünet nélkül égő lámpákat gyűjthassanak.

2 Móz. 27,20.

3. A bizonyosság függönyén kívül, a gyülekezet sátorában úgy helyheztesse el azokat Áron, hogy estvétől fogva reggelig az Úr előtt legyenek. Örökkévaló rendtartás legyen ez a ti nemzetségeiteknel.
4. A tiszta arany gyertyatartóra rakja fel a mécseket; az Úr előtt legyenek szüntelen.

2 Móz. 25,37.

5. És végy lisztlángot, és süss abból tizenkét lepényt; két tized efából legyen egy lepény.
6. És helyheztess el azokat két rendben; hatot egy rendbe, a tiszta arany asztra az Úr elé.
7. És tégy mindenik rendhez tiszta tömjént, és legyen emlékeztetőül a kenyér mellett, tűzáldozatul az Úrnak.
8. Szombat napról szombat napra rakja fel azt a pap az Úr elé szüntelen; örök szövetség ez Izráel fiaival.
9. Azután legyen az Ároné és az ő fiaié, a kik egyék meg azokat szent helyen, mert mint igen szentséges, az övé az, az Úrnak tűzáldozataiból, örök rendelés szerint.

3 Móz. 21,22.

10. Kiméne pedig egy izráelbeli asszonynak fia, a ki egyiptomi férfiútól való vala, Izráel fiai közé, és versengének a táborban az izráelbeli asszonynak fia és egy izráelbeli férfi.
11. És káromlá az izráelbeli asszony fia az Isten nevét és átkozódék; elvivék azért azt Mózeshez. Az ő anyjának neve pedig Selomith vala, Dibrinek leánya, Dán nemzetségéből.
12. És őrizet alá veték azt, míg kijelentést nyernének az Úr akarata felől.

4 Móz. 15,34.

13. Szóla azért az Úr Mózesnek, mondván:
14. Vidd ki az átkozódót a táboron kívül, és mindazok, a kik hallották, tegyék kezeiket annak fejére és kövezze agyon azt az egész gyülekezet.
15. Izráel fiainak pedig szólj, ezt mondván: Ha valaki az ő Istenét átkozza, viselje az ő bűnének terhét.
16. És a ki szidalmazza az Úrnak nevét, halállal lakoljon, kövezze azt agyon az egész gyülekezet; akár jövevény, akár benszülött, ha szidalmazza az Úrnak nevét, halállal lakoljon.
17. Ha valaki agyon üt valamely embert, halállal lakoljon.
18. Ha pedig barmot üt agyon valaki, fizesse meg azt: barmot baromért.
19. És ha valaki sérelmet ejt a felebarátján, a mint ő cselekedett, vele is úgy cselekedjenek:
20. Törést törésért, szemet szemért, fogat fogért; a milyen sérelmet ő ejtett másón, olyan ejtessék rajta is.

Mát. 5,38. , Mát. 5,39.

21. A ki barmot üt agyon, fizesse meg azt, de a ki embert üt agyon, halállal lakoljon.
22. Egy törvény legyen nálatok: a jövevény olyan legyen, mint a benszülött, mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

23. Szóla azért Mózes Izráel fiainak, és kivivék az átkozódót a táboron kívül, és agyonverék azt kővel. És úgy cselekedének Izráel fiai, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.

25.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek a Sinai hegyen, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyet én adok néktek, nyugodjék meg a föld az Úrnak szombatja szerint.
3. Hat esztendőn át vedd a te szántóföldedet, és hat esztendőn át messd a te szőlődet, és takarítsd be annak termését;
4. A hetedik esztendőben pedig szombati nyugodalma legyen a földnek, az Úrnak szombatja: szántóföldedet ne vedd be, és szőlődet meg ne messd.

2 Móz. 13,11.

5. A mi a te tarló földeden magától terem, le ne arasd, és a mi a te metszetlen szőlődön terem, meg ne szedjed; mert nyugalom esztendeje lesz az a földnek.
6. És a mit a föld az ő szombatján terem, legyen az eledelül néktek: néked, szolgáltnak, szolgáló leányodnak, béresednek és zsellérednek, a kik nálad tartózkodnak;
7. A te barmodnak is és a vadnak, a mely a te földeden van, legyen annak minden termése eledelül.
8. Számlálj azután hét szombat-esztendőt, hétszer hét esztendőt, úgy hogy a hét szombat-esztendőnek ideje negyvenkilencz esztendő legyen:
9. Akkor fúvasd végig a riadó kürtöt a hetedik hónapban, a hónap tizedikén az engesztelés napján fúvasd végig a kürtöt a ti egész földeteken.
10. És szenteljétek meg az ötvenedik esztendőt, és hirdessetek szabadságot a földön, annak minden lakójának; kürtölésnek esztendeje legyen ez néktek, és kapja vissza kiki az ő birtokát, és térjen vissza kiki az ő nemzetségéhez.
11. Kürtölésnek esztendeje ez, az legyen néktek az ötvenedik esztendő; ne vessetek és le se arassátok, a mit önként terem a föld, és a metszetlen szőlőjét se szedjétek meg annak.
12. Mert kürtölésnek esztendeje ez, szent legyen néktek, a mezőről egyétek meg annak termését.
13. A kürtölésnek ebben az esztendejében, kapja vissza ismét kiki az ő birtokát.
14. Ha pedig eladsz valami eladni valót a te felebarátodnak, vagy vásárolsz valamit a te felebarátodtól: egymást meg ne csaljátok.
15. A kürtölés esztendejét követő esztendők száma szerint vásárolj a te felebarátodtól; a természetes esztendők száma szerint adjon el néked.
16. Az esztendők nagyobb számához képest nagyobb árt adj azért, a mi veszesz, az esztendők kisebb számához képest pedig kisebb árt adj azért, a mit veszesz, mert a termések számát adja ő el néked.
17. Egymást azért meg ne csaljátok, hanem félj a te Istenedtől: mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
18. Ha teljesítitek azért az én rendeléseimet, és megtartjátok végzéseimet, és teljesítitek azokat, bátorságosan lakhattok a földön.
19. És megtermi a föld az ő gyümölcsét, hogy eleget ehessetek, és bátorságosan lakhattok azon.
20. Ha pedig azt mondjátok: Mit eszünk a hetedik esztendőben, ha nem vetünk, és termésünket be nem takarítjuk?
21. Én rátok bocsátom majd az én áldásomat a hatodik esztendőben, hogy három esztendőre való termés teremjen.
22. És mikor a nyolczadik esztendőkre vettek, akkor is az ő termésből esztek egészen a kilenczedik esztendeig; mindaddig ő gabonát esztek, míg ennek termése be nem jön.
23. A földet pedig senki el ne adja örökre, mert enyém a föld; csak jövevények és zsellérek vagytok ti nálam.

Ésa. 14,2. , Ésa. 14,25.

24. Azért a ti birtokotoknak egész földén megengedjétek, hogy a föld kiváltható legyen.
25. Ha elszegényedik a te atyádfia, és elad valamit az ő birtokából, akkor álljon elő az ő rokona, a ki közel van ő hozzá, és váltsa ki, a mit eladott az ő atyjafia.
26. Ha pedig nincs valakinek kiváltó rokona, de maga tesz szert anyyira, hogy elege van annak megváltásához:
27. Számlálja meg az eladása óta eltelt esztendőket, a felül lévő pedig térítse meg annak, a kinek eladta volt, és újra övé legyen az ő birtoka.

28. Ha pedig nincsen módjában, hogy visszatérítse annak, akkor maradjon az ő eladott birtoka annál, a ki megvette azt, egészen a kürtölésnek esztendejéig: a kürtölésnek esztendejében pedig szabaduljon fel, és újra övé legyen az ő birtoka.

29. Ha valaki lakó-házat ad el kerített városban, az kiválthatja azt az eladás esztendejének elteléséig; egy esztendőn át válthatja ki azt.

30. Ha pedig ki nem váltják az esztendőnek teljes elteléséig, akkor a ház, a mely kerített városban van, örökre azé és annak nemzetségei marad, a ki megvette azt; nem szabadul fel a kürtölésnek esztendejében.

3 Móz. 25,13.

31. Az olyan falvak házai pedig, a melyek nincsenek körülkerítve, mezei földek gyanánt számíttassanak, kiválthatók legyenek, és a kürtölésnek esztendejében felszabaduljanak.

32. A mi pedig a lévíták városait illeti, az ő birtokukban lévő városok házai a lévíták által mindenkor kiválthatók legyenek,

4 Móz. 35,2.

33. De a mit ki nem vált is valaki a lévíták közül, szabaduljon fel a kürtölésnek esztendejében, az eladott ház, és az ő birtokának városa; mert a lévíták városainak házai tulajdon birtokuk nékik Izráel fiai között.

34. De a városaikhoz tartozó szántóföldeket el ne adják, mert örök birtokuk az nékik.

35. Ha a te atyádfia elszegényedik, és keze erőtlenné lesz melletted, segítsd meg őt, akár jövevény, akár zsellér, hogy megélhessen melletted.

36. Ne végy ő tőle kamatot vagy uzsorát, hanem félj a te Istenedtől, hogy megélhessen melletted a te atyádfia.

5 Móz. 23,20.

37. Pénzedet ne add néki kamatra, se uzsoráért ne add a te eleségedet.

38. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földéről, hogy néktek adjam Kanaán földét, és Istenetek legyenek néktek.

39. Ha pedig elszegényedik melletted a te atyádfia, és eladja magát néked: ne szolgáltatassd úgy mint rabszolgát.

2 Móz. 21,2.

40. Mint béres, mint zsellér legyen nálad; a kürtölésnek esztendejéig szolgáljon nálad.

41. Azután menjen el tőled ő és vele az ő gyermekei, és térjen vissza az ő nemzetségéhez, és térjen vissza az ő atyáinak örökségébe.

42. Mert az én szolgálaim ők, a kiket kihoztam Égyiptom földéről: nem adathatnak el, mint rabszolgák.

43. Ne uralkodjál rajta kegyetlenül, hanem félj a te Istenedtől.

Eféz. 6,9. , Kol. 4,1.

44. Mind szolgálád, mind szolgálóleányod, a kik lesznek néked, a körületek lévő népek közül legyenek: azokból vásárolj szolgát és szolgálóleányt;

45. Meg a zsellérek gyermekei közül is, a kik nálatok tartózkodnak, azokból is vásárolhattok, és azoknak nemzetségéből, a kik veletek vannak, a kiket a ti földeken nemzettek; és legyenek a ti tulajdonotok.

46. És örökök hagyhatjátok azokat a ti utánnatok való fiaitoknak, hogy örökségül bírják azokat, örökök dolgoztathattok velük; de a ti atyátokfiain, az Izráel fiain, egyik a másíkan senki ne uralkodjék kegyetlenül.

47. És ha a jövevény vagy zsellér vagyona tesz szert melletted, a te atyádfia pedig elszegényedik mellette, és eladja magát a melletted lévő jövevénynek, zsellérnek, vagy jövevény nemzetségéből való sarjadéknak:

48. Mindamellet is, hogy eladta magát, megváltható legyen; akárki megválthassa azt az ő atyjafiai közül.

49. Vagy nagybátyja, vagy nagybátyjának fia váltsa meg azt, vagy az ő nemzetségéből való vérrokona váltsa meg azt, vagy, ha módja van hozzá, maga váltsa meg őmagát.

50. És vessen számot azzal, a ki megvette őt, attól az esztendőből kezdve, a melyen eladta magát annak, a kürtölésnek esztendejéig, és az ő eladásának ára az esztendők száma szerint legyen, a béres ideje szerint legyen nála.

51. Ha még sok esztendő van hátra, azokhoz képest térítse meg annak a váltságot az ő megvásárlásának árából.

52. Ha pedig kevés esztendő van hátra a kürtölésnek esztendejéig, akkor is vessen számot vele, és az évek számához képest fizesse vissza az ő váltságát.

53. Mint esztendőről esztendőre fogadott béres legyen nála; ne uralkodjék kegyetlenül rajta te előtted.

54. Ha pedig ilyen módon meg nem váltatik, a kürtölésnek esztendejében szabaduljon fel: ő és vele az ő gyermekei.

55. Mert az én szolgálaim Izráel fiai, az én szolgálaim ők, a kiket kihoztam Égyiptom földéről. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

26.

1. Ne csináljatok magatoknak bálványokat, se faragott képet, se oszlopot ne emeljetek magatoknak, se kőszobrokat ne állítsatok fel a ti földetekeken, hogy meghajoljatok előtte, mert én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

2 Móz. 20,4. , 5 Móz. 5,8. , 5 Móz. 16,22. , Zsolt. 97,7.

2. Az én szombatjaimat megtartsátok, és az én szenthelyemet tiszteljétek. Én vagyok az Úr.

3 Móz. 19,30.

3. Ha az én rendeléseim szerint jártok, és az én parancsolataimat megtartjátok, és azokat megcselekszitek:

5 Móz. 28,1.

4. Esőt adok néktek idejében, és a föld megadja az ő termését, a mező fája is megtermi gyümölcsét.

5. És a ti cséplétek ott éri a szüretet, és a szüret ott éri a vetést, és elégségig ehettek kenyereket, és bátorosan lakhattok a ti földetekeken.

6. Mert békességet adok azon a földön, hogy mikor lefeküsztek, senki fel ne retentsen; és kipusztítom az ártalmas vadat arról a földről, és fegyver sem megy át a ti földetekeken.

Jób. 11,18. , Jób. 11,19.

7. Sőt elűzitek ellenségeiteket, és elhullanak elöttetek fegyver által.

8. És közületek öten százat elűznek, és közületek százan elűznek tízezeret, és elhullanak elöttetek a ti ellenségeitek fegyver által.

Józs. 23,10.

9. És hozzátok fordulok, és megszorítlak titeket, és megsokasítlak titeket és szövetségemet megerősítem veletek.

10. És réginél régibbet ehettek, és az új elől is régit kell kihordanotok.

11. És az én hajlékomat közétek helyezem, és meg nem utál titeket az én lelkem.

Ezék. 36,27. , Ezék. 36,28.

12. És közöttetek járok, és a ti Istenetek leszek, ti pedig az én népem lesztek.

13. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földéről, hogy ne legyetek azoknak rabjai, és összetörtem a ti igátok szegeit, és egyenesen járattalak titeket.

14. Ha pedig nem hallgattok reám, és mind e parancsolatokat meg nem cselekszitek;

5 Móz. 18,15. , 5 Móz. 18,58.

15. És ha megvetitek rendeléseimet, és ha az én végzéseimet megútálja a ti lelketek, azáltal, hogy nem cselekszitek meg minden én parancsolatomat, hanem felbontjátok az én szövetségemet:

16. Bizony azt cselekszem én veletek, hogy rettenetességet bocsátok reátok: a száraz betegséget és a forrolázt, a melyek szemeket égetnek és lelket epesztenek, és a ti magotokat hiába vetitek el, mert ellenségeitek emészti meg azt.

5 Móz. 32,25. , Mik. 6,13. , Mik. 6,16.

17. És kiontom haragomat reátok, hogy elhulljatok a ti ellenségeitek előtt, és uralkodjanak rajtatok a ti gyűlölőitek, és fussatok, mikor senki nem kerget is titeket.

5 Móz. 28,64. , 5 Móz. 28,67. , Péld. 28,1.

18. Ha pedig ezek után sem hallgattok reám, hétszerte keményebben megostorozlak titeket a ti bűneitekért;

19. És megtöröm a ti megátalkodott kevélységeiteket, és olyanná teszem az eget felettetek, mint a vas, a földeteket pedig olyanná, mint a réz.

20. És hiába fogy a ti erőtök, mert földetek nem adja meg az ő termését, s a föld fája sem adja meg az ő gyümölcsét.

21. Ha mégis ellenemre jártok, és nem akartok reám hallgatni: hétszeres csapást borítok reátok a ti bűneitekért.

22. És reátok bocsátom a mezei vadakat, hogy megfoszszanak titeket gyermekeitektől, kiirtsák barmaitokat, és elfogyaszszanak titeket, hogy pusztákká legyenek a ti útaitok.

23. És ha ezek által sem jobbultok meg, hanem ellenemre jártok:

24. Én is bizony ellenetekre járok, és hétszeresen sújtalak titeket a ti bűneitekért.

25. És hozok reátok bosszuló fegyvert, a mely bosszút álljon a szövetség megrontásáért. Ha városaitokba gyülekeztek össze, akkor döghalált bocsátok reátok, és az ellenség kezébe adattok.

26. Mikor eltöröm nálatok a kenyérnek botját, tíz asszony süti majd a ti kenyereiteket egy kemenczében, és megmérve viszik vissza a ti kenyereiteket, és esztek, de nem elégesztek meg.

Ezék. 4,16. , Ezék. 5,16. , Zsolt. 105,16. , Mik. 6,14. , Hós. 4,10.

27. És ha e mellett sem hallgattok reám, hanem ellenemre jártok:

28. Én is ellenetekre járok búsult haragomban, és bizony hétszeresen megostorozlak titeket a ti bűneitekért.

29. És megeszitek a ti fiaitok húsát, és megeszitek a ti leányaitok húsát.

2 Kir. 6,28.

30. És lerontom a ti magaslataitokat, és kiirtom a ti nap-oszlopaitokat, és a ti holttesteiteket bálványaitok holttetemeire hányatom, és megútál titeket az én lelkem.

Jer. 8,1. , Jer. 8,2. , Ésa. 17,8.

31. És városaitokat sivataggyá teszem; szenthelyeiteket is elpusztítom, és nem lesz kedves nékem a ti jóillatú áldozatotok.

Jer. 52,13.

32. És elpusztítom ezt a földet, hogy álmélkodjanak rajta a ti ellenségeitek, a kik letelepednek ebbe.

33. Titeket pedig elszélesztelek a pogány népek közé, és kivont fegyverrel űzetlek titeket, és pusztasággá lesz a ti földetek, városaitok pedig sivataggyá.

34. Akkor örül a föld az ő szombatjainak az ő pusztaságának egész ideje alatt, ti pedig a ti ellenségeitek földjén lesztek; akkor nyugodni fog a föld és örül az ő szombatjainak.

2 Krón. 36,21.

35. Pusztaságának egész ideje alatt nyugodni fog, mivelhogy nem nyugodott a ti szombatjaitokon, mikor rajta laktatok.

36. A kik pedig megmaradnak közületek, azoknak szívébe gyávaságot öntök az ő ellenségeiknek földén, és megkergeti őket a szállongó falevél zörrenése, és futnak, mintha fegyver elől futnának, és elhullanak, ha senki nem kergeti is őket.

Jób. 15,21.

37. És egymásra hullanak, mint a fegyver előtt, pedig senki sem kergeti őket, és nem lesz megállásotok a ti ellenségeitek előtt.

38. És elvesztek a pogány népek között, és a ti ellenségeitek földe megemészti titeket.

39. A kik pedig megmaradnak közületek, elsenyvednek az ő hamisságuk miatt a ti ellenségeitek földén, sőt az ő atyáiknak hamissága miatt is azokkal együtt elsenyvednek.

40. Akkor megvallják az ő hamisságukat, és atyáiknak hamisságát az ő hűtelenségökben, a melylyel hűtelenkedtek ellenem, és hogy mivel ellenemre jártak.

5 Móz. 4,30. , 5 Móz. 4,31.

41. Bizony én is ellenökre járok, és beviszem őket az ő ellenségeik földjére; akkor talán megalázódik az ő körülméletlen szívök, és akkor az ő bűnöknek büntetését békével szenvedik:

42. Én pedig megemlékezem Jákóbbal kötött szövetségemről, Izsákkal kötött szövetségemről is, Ábrahámmal kötött szövetségemről is megemlékezem, és e földről is megemlékezem.

1 Móz. 1,17.

43. A föld tehát pusztán hagyatik tőlük, és örül az ő szombatjainak, a míg pusztán marad tőlük, ők pedig békével szenvedik bűnöknek büntetését, azért, mert megvetették az én ítéleteimet, és megútálta lelkök az én rendeléseimet.

44. De mindamellett is, ha az ő ellenségeik földén lesznek is, akkor sem vetem meg őket, és nem útálom meg őket annyira, hogy mindenestől elveszítsem őket, felbontván velök való szövetségemet, mert én, az Úr, az ő Istenök vagyok.

45. Sőt megemlékezem érettök az elődökkel kötött szövetségről, a kiket kihoztam Égyiptom földéről, a pogány népek láttára, hogy Istenök legyenek nekik. Én vagyok az Úr.

46. Ezek a rendelések, a végzések és a törvények, a melyeket szerzett az Úr ő maga között és Izrael fiai között a Sinai hegyen Mózes által.

1. Szóla ismét az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nekik: Ha valaki fogadásul a te becslésed szerint való személyeket szentel az Úrnak:
3. Akkor, ha férfit kell becslened, húsz esztendőstől hatvan esztendősig ötven ezüst siklusra becsüljed, a szent siklus szerint.
4. Ha pedig asszony-személy az, harmincz siklusra becsüljed.
5. Ha pedig öt esztendőstől húsz esztendősig való, akkor a fiúgyermeket húsz siklusra becsüljed, a leányt pedig tíz siklusra.
6. Ha pedig egy hónapostól öt esztendősig való, akkor a fiút öt ezüst siklusra becsüld, a leányt pedig három ezüst siklusra.
7. Ha pedig hatvan esztendő és azon felül való, ha férfi, akkor becsüljed tizenöt siklusra, az asszony-személyt pedig tíz siklusra.
8. Ha pedig szegényebb az, mint te becsülted, akkor állassák a pap elé, és becsülje meg azt a pap; a szerint becsülje azt a pap, a milyen módja van a fogadást tevőnek.
9. Ha pedig olyan barom az, a miből áldozni szoktak az Úrnak: mindaz, a mit az eféléből ad valaki az Úrnak, szent legyen.
10. Ne adjon mást helyette, és ki ne cserélje azt: jót hitványért, vagy hitványat jóért, de ha mégis kicserélne barmot barommal: mind ez, mind az, a mivel kicserélte, szent legyen.
11. Ha pedig valamely tisztátalan barom az, a melyből nem vihetnek áldozatot az Úrnak: állassák azt a barmot a pap elé.
12. És becsülje meg azt a pap akár jó, akár hitvány, és a mint becsüli a pap, úgy legyen.
13. Ha pedig meg akarja váltani, adja hozzá annak ötödrészét a te becsléseken felül.
14. És ha valaki az ő házat szenteli az Úrnak szentségül, azt is becsülje meg a pap: akár jó, akár hitvány, és a mennyire a pap becsüli azt, úgy maradjon.
15. Ha pedig az, a ki odaszentelte, megváltja az ő házat: akkor adja ahhoz a te becslésed szerint való árnak ötödrészét, és legyen az övé.
16. És ha valaki az ő mezei birtokából szentel valamit az Úrnak, akkor a mag szerint becsüld meg, a mely abba megy: egy hómer árpa-mag után ötven ezüst siklusra.
17. Ha a kürtölésnek esztendejétől szenteli oda az ő mezejét, a mint becsülted, úgy maradjon.
18. Ha pedig a kürtölés esztendeje után szenteli oda az ő mezejét, a pap számítsa fel néki az árt az esztendők száma szerint, a melyek hátra vannak a kürtölés esztendejéig, és szállíttassék le a te becsléseid.
19. És ha meg akarja váltani a mezőt az, a ki odaszentelte, akkor adja ahhoz az általad becsült árnak ötödrészét, és maradjon az övé.
20. Ha pedig nem váltja meg azt a mezőt, és ha eladja azt a mezőt más valakinek, többé meg nem válthatja azt.
21. És az a föld, mikor a kürtölésnek esztendejében felszabadul, az Úrnak szenteltessék, mint valamely néki szentelt mező, papok birtokává legyen az.
22. Ha pedig pénzen vett mezejét, a mi nem az ő birtokának mezejéből való, valaki az Úrnak szenteli:
23. Akkor számolja fel néki a pap a te becsléseid szerint való összeget a kürtölés esztendejéig, és adja oda azt, a mire te becsülted, azon a napon szentségül az Úrnak.
24. A kürtölésnek esztendejében visszaszáll a mező arra, a kitől vette azt, a kinek birtoka volt az a föld.
25. Minden becsléseid pedig a szent siklus szerint legyen; húsz géra legyen a siklus.

2 Móz. 30,13.

26. Csak elsőszülöttet, a mely elsőszülött úgyis az Úré, azt ne szenteljen a baromféléből senki; akár borjú akár bárány, az Úré az.

2 Móz. 13,2.

27. Ha pedig tisztátalan baromból való az, váltsa meg a te becsléseid szerint, és adja hozzá annak ötödrészét; ha pedig nem váltják meg, adassék el a te becsléseid szerint.
28. De semmi, a mit valaki teljesen az Úrnak szentelt, mind abból a mije van, akár ember vagy barom, akár mezei birtokából való, el ne adassék, és meg se váltassék; minden, a mi teljesen néki szenteltetett, igen szentséges az Úrnak.

4 Móz. 18,14. , Józs. 6,19.

29. Senki, a ki teljesen az Úrnak szenteltetett az emberek közül, meg ne váltassék, hanem halálra adassék bizonynyal.

30. A földnek minden tizede, a föld vetéséből, a fa gyümölcséből az Úré; szentség az az Úrnak.
31. És ha valaki meg akar valamit váltani az ő tizedéből: adja hozzá annak ötödrészét.
32. És minden tizede a baromnak és juhnak, mindabból, a mi a vessző alatt átmegy, a tizedik az Úrnak legyen szentelve.
33. Ne tudakozódjék, ha jó-e vagy hitvány, és el se cserélje azt; de ha mégis elcseréli azt, akkor az, és a mit cserébe adott azért, szent legyen, és meg se váltassék.
34. Ezek azok a parancsolatok, a melyeket Mózes által parancsolt az Úr Izráel fiainak a Sinai hegyen.

Mózes negyedik könyve
az izráeliták megszámlálásáról való könyv

1.

1. Szóla pedig az Úr Mózesnek a Sinai pusztájában, a gyülekezet sátorában, a második hónapnak elsején, az Egyiptom földéből való kijövetelök után a második esztendőben, mondván:

2 Móz. 30,11.

2. Vegyétek számba Izráel fiainak egész gyülekezetét, az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, minden férfiút főről főre,

4 Móz. 26,2. , 4 Móz. 26,51. , 2 Móz. 38,26.

3. Húsz esztendőstől fogva és feljebb, mindent, a ki hadba mehet Izráelben; számláljátok meg őket az ő seregök szerint, te és Áron.

4. És legyen veletek egy-egy férfiú mindenik törzsből, mindenik feje legyen az ő atyái házának.

5. Ezek pedig a férfiak nevei, a kik veletek legyenek: Rúbenből Elisúr, Sedeúrnak fia.

6. Simeonból Selúmiel, Surisaddainak fia.

7. Júdából Naasson, Amminádábnak fia.

8. Izsakhárból Néthánéel, Suárnak fia.

9. Zebulonból Eliáb, Hélonnak fia.

10. József fiai közül: Efraimból Elisama, Ammihudnak fia; Manasséből Gámliel, Pédasurnak fia.

11. Benjáminból Adibán, Gideóni fia.

12. Dánból Ahiézer, Ammisaddai fia.

13. Áserből Págiel, Okránnak fia.

14. Gádból Eleásaf, Déhuelnek fia.

15. Nafthaliból Akhira, Enánnak fia.

16. Ezek a gyülekezetnek hivatalosai, az ő atyjok törzseinek fejei, Izráel ezereinek is fejei ők.

17. Maga mellé vevé azért Mózes és Áron e férfiakat, a kik név szerint is előszámláltattak vala.

18. És összegyűjték az egész gyülekezetet a második hónapnak első napján; és vallást tőnek az ő születésükről, az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb főről főre.

19. A miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, úgy számlálá meg őket a Sinai pusztájában.

20. Valának pedig Rúbennek, Izráel elsőszülöttének fiai, azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, főről főre, minden férfiú, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;

21. A kik megszámláltattak a Rúben törzséből: negyvenhat ezer és ötszáz.

22. Simeon fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, az ő megszámláltjai, a neveknek száma szerint, főről főre, minden férfiú, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;

23. A kik megszámláltattak Simeon törzséből; ötvenkilencz ezer és háromszáz.

24. Gád fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;

25. A kik megszámláltattak Gád törzséből: negyvenöt ezer és hatszáz ötven.

26. Júda fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;

27. A kik megszámláltattak Júda törzséből: hetvennégy ezer és hatszáz.

28. Izsakhár fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;

29. A kik megszámláltattak Izsakhár törzséből, ötvennégy ezer és négyszáz.

30. Zebulon fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;

31. A kik megszámláltattak Zebulon törzséből; ötvenhét ezer és négyszáz.

32. József fiaiból Efraim fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;

33. A kik megszámláltattak Efraim törzséből; negyvenezer és ötszáz.

34. Manasse fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;
35. A kik megszámláltattak Manasse törzséből; harminczkét ezer és kétszáz.
36. Benjámin fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;
37. A kik megszámláltattak Benjámin törzséből; harminczöt ezer és négyszáz.
38. Dán fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a nevek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;
39. A kik megszámláltattak Dán törzséből; hatvankét ezer és hétszáz.
40. Áser fiai közül azoknak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;
41. A kik megszámláltattak Áser törzséből; negyvenegy ezer és ötszáz.
42. A Nafthali fiainak szülöttei az ő nemzetségeik szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint, a neveknek száma szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető;
43. A kik megszámláltattak a Nafthali törzséből; ötvenhárom ezer és négyszáz.
44. Ezek azok a megszámláltattak, a kiket megszámláltak Mózes és Áron és Izráel fejedelmei, tizenkét férfiú; egy-egy férfiú vala az ő atyáiknak házanépéből.
45. Valának azért mindnyájan, a kik megszámláltattak az Izráel fiai közül az ő atyáiknak háznépe szerint, húsz esztendőstől fogva és feljebb, minden hadba mehető az Izráelben;
46. Valának mindnyájan a megszámláltattak: hatszáz háromezer és ötszáz ötven.

2 Móz. 38,26.

47. De a lévíták az ő atyáiknak háznépe szerint nem számláltattak közéjük.

4 Móz. 3,1. , 4 Móz. 3,17.

48. Mert szólott vala az Úr Mózesnek, mondván:

49. Csak a Lévi törzsét ne vedd számba, és azokat ne számláld Izráel fiai közé;

4 Móz. 2,33.

50. Hanem a lévítákat rendeld a bizonyosság hajlékához, és minden edényéhez, és minden ahhoz valókhoz; ők hordozzák a hajlékot, és annak minden edényét, és ők szolgáljanak mellette, és a hajlék körül táborozzanak.

51. És mikor a hajléknak elébb kell indulni, a lévíták szedjék azt szét, mikor pedig megáll a hajlék, a lévíták állassák azt fel, az idegen pedig, a ki oda járul, meghaljon.

4 Móz. 3,38.

52. És tábort járjanak az Izráel fiai kiki az ő táborában, és kiki az ő zászlója alatt, az ő seregeik szerint.

53. A lévíták pedig tábort járjanak a bizonyosság hajléka körül, hogy ne legyen harag Izráel fiainak gyülekezetén; és megtartsák a lévíták a bizonyosság hajlékának őrizetét.

4 Móz. 3,7. , 4 Móz. 3,23. , 4 Móz. 29,35. , 4 Móz. 29,38.

54. Cselekedének azért az Izráel fiai mind a szerint, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedének.

2.

1. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:

2. Az Izráel fiai, kiki az ő zászlója alatt, az ő atyáik háznépének jeleivel járjon tábort, a gyülekezet sátora körül járjon tábort annak oldalai felől.

3. Így járjanak pedig tábort: Keletre naptámadat felől Júda táborának zászlója az ő seregeivel; és Júda fiainak fejedelme Naasson, Amminádáb fia.

4. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: hetvennégy ezer és hatszáz.

5. Mellette pedig tábort járjon Izsakhár törzse, és Izsakhár fiainak fejedelme Néthánéel, Suárnak fia.

6. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvennégy ezer és négyszáz.

7. Zebulon törzse, és Zebulon fiainak fejedelme Eliáb, Hélon fia.

8. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvenhét ezer és négyszáz.

9. Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Júda táborában: száz nyolcvanhat ezer és négyszáz, az ő seregeik szerint. Ezek induljanak előre.

10. Rúben táborának zászlója legyen dél felől az ő seregeivel, és Rúben fiainak fejedelme Elisúr, Sedeúr fia.

11. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyvenhat ezer és ötszáz.

12. Mellette pedig tábort járjon Simeon törzse, és Simeon fiainak fejedelme: Selúmiel, Surisaddai fia.
13. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvenkilencz ezer és háromezr.
14. Azután Gád törzse, és Gád fiainak fejedelme: Eliásáf, a Réuel fia.
15. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyvenöt ezer és hatszáz ötven.
16. Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak és Rúben táborában: száz ötvenegy ezer és négyszáz ötven az ő seregeik szerint. Ezek másodsorra induljanak.
17. Azután induljon a gyülekezet sátora, a lévíták táborával, a táboroknak közepette: A miképen tábort járnak, a képen induljanak, kiki az ő helyén, az ő zászlója mellett.
18. Efraim táborának zászlója az ő seregeivel nyugot felé legyen, és Efraim fiainak fejedelme: Elisáma, Ammihud fia.
19. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyven ezer és ötszáz.
20. És ő mellette legyen Manasse törzse, és Manasse fiainak fejedelme Gámliel, Pédasur fia.
21. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik, harminczkét ezer és hétszáz.
22. Azután legyen Benjámín törzse és Benjámín fiainak fejedelme: Abidám Gideóni fia.
23. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: harminczöt ezer és négyszáz.
24. Mindnyájan a kik megszámlálva voltak Efraim táborában, száz nyolcezer és száz az ő seregeik szerint. Ezek harmadsorra induljanak.
25. Dán táborának zászlója legyen észak felől az ő seregeivel, és a Dán fiainak fejedelme: Ahiézer, Ammisaddai fia.
26. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: hatvankét ezer és hétszáz.
27. Mellette pedig tábort járjon Áser törzse, és Áser fiainak fejedelme: Págiel, az Okhrán fia.
28. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: negyvenegy ezer és ötszáz.
29. Azután legyen Nafthali törzse, és Nafthali fiainak fejedelme: Akhira, Enán fia.
30. Az ő serege pedig, vagyis az ő megszámláltjaik: ötvenhárom ezer és négyszáz.
31. Mindnyájan, a kik megszámlálva voltak Dán táborában, száz ötvenhét ezer és hatszáz; utóljára induljanak az ő zászlóik szerint.
32. Ezek Izráel fiainak megszámláltjai az ő atyáiknak háznépei szerint; mindnyájan, a kik megszámlálva voltak táboronként, az ő seregeik szerint: hatszáz háromezer ötszáz és ötven.

2 Móz. 38,26. , 4 Móz. 1,46.

33. De a lévíták nem voltak számba véve Izráel fiai között, a mint megparancsolta volt az Úr Mózesnek.

4 Móz. 1,48. , 4 Móz. 1,49.

34. És cselekedének Izráel fiai mind a szerint, a mint parancsolta volt az Úr Mózesnek: aképen járanak tábort, az ő zászlóik szerint, és úgy indulának, kiki az ő nemzetsége szerint, az ő atyáiknak háznépe szerint.

3.

1. Ezek pedig Áronnak és Mózesnek szülöttei azon a napon, a melyen szólott az Úr Mózesnek a Sinai hegyen;

2 Móz. 19,1. , 2 Móz. 19,3.

2. Ezek az Áron fiainak nevei: Az elsőszülött Nádáb, azután Abihú, Eleázár és Ithamár.

2 Móz. 6,23.

3. Ezek Áron fiainak, a felkenetett papoknak nevei, a kiket papi szolgálatra avattak fel.

2 Móz. 40,14. , 2 Móz. 40,16. , 3 Móz. 8,30.

4. De Nádáb és Abihú meghala az Úr előtt, mikor idegen tűzzel áldozának az Úr előtt a Sinai pusztájában, fiaik pedig nem valának nekik. Eleázár és Ithamár viselék azért a papságot, Áronnak, az ő atyjoknak színe előtt.

3 Móz. 10,1. , 3 Móz. 10,2. , 4 Móz. 26,61.

5. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:

6. Hozd elő Lévi törzsét, és állassad Áron pap elé, hogy szolgáljanak néki.

4 Móz. 18,1. , 4 Móz. 18,6.

7. És ügyeljenek az ő ügyére, és az egész gyülekezet ügyére a gyülekezet sátora előtt, hogy végezhessek a hajlék körül való szolgálatot.

8. Ügyeljének pedig a gyülekezet sátorának minden eszközére is, és Izráel fiainak ügyeire is, hogy végezhessek a hajlék körül való szolgálatot.

9. És adjad a lévítákat Áronnak és az ő fiainak; mert valóban néki adattak Izráel fiaitól.

10. Áront pedig és az ő fiait rendeld föléjük, hogy őrizzék az ő papságukat; és ha idegen járulna oda, haljon meg.

11. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:

12. Ímé én kiválasztottam a lévítákat Izráel fiai közül, minden elsőszülött helyett, a mely az ő anyjának méhét megnyitja Izráel fiai között: azért legyenek a lévíták enyéim.

2 Móz. 13,2. , 4 Móz. 8,16.

13. Mert enyém minden elsőszülött: a mikor megöltem minden elsőszülöttet Égyiptom földén, magamnak szenteltem minden elsőszülöttet Izráelben; akár ember, akár barom, enyéim legyenek: én vagyok az Úr.

2 Móz. 13,2. , 2 Móz. 34,19. , Luk. 2,23.

14. Szóla azután az Úr Mózesnek a Sinai pusztájában, mondván:

15. Számláld meg Lévi fiait az ő atyáiknak háznépe szerint, az ő nemzetségeik szerint; egy hónapostól fogva, és azon felül minden fineműt számlálj meg.

16. Megszámlálá azért Mózes őket az Úr szava szerint, a miképen meghagyatott vala néki.

17. És ezek voltak a Lévi fiai az ő neveik szerint: Gerson, Kéhát és Mérári.

2 Móz. 6,16. , 2 Móz. 6,17.

18. Ezek pedig a Gerson fiainak nevei az ő nemzetségek szerint: Libni és Simhi.

19. Továbbá a Kéhát fiai az ő nemzetségek szerint: Amrám és Iczhár, Hebron és Uzziél.

2 Móz. 6,18.

20. A Mérári fiai pedig az ő nemzetségek szerint: Makhli és Músi. Ezek a Lévi nemzetségei, az ő atyáiknak háznépe szerint.

21. Gersontól valók a Libni nemzetsége és a Simhi nemzetsége; ezek a Gersoniták nemzetségei.

22. Az ő megszámláltjaik, az egy hónapostól fogva és feljebb minden fineműnek száma szerint, az ő megszámláltjaik: hétezer és ötszáz.

23. A Gersoniták nemzetségei a hajlék megett járjanak tábort nyugot felől.

24. És a Gersoniták atyái háznépének fejedelme legyen Eliásáf, a Láél fia.

25. A Gerson fiainak tiszte pedig: ügyelni a gyülekezet sátorában, a hajlékra, a sátorra, annak takarójára, és a gyülekezet sátora nyílásának leplére.

26. Továbbá a pitvarnak szőnyegeire, és a pitvar nyílásának leplére, a mely van a hajlékon és az oltáron köröskörül, és annak köteleire, és minden azzal járó szolgálatra.

27. Kéháttól való pedig az Amrám nemzetsége, az Iczhár nemzetsége, a Hebron nemzetsége és az Uzziél nemzetsége: Ezek Kéhátnak nemzetségei.

28. Minden fineműnek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb, nyolczezeren és hatszázan valának a szenthelynek őrizői.

29. A Kéhát fiainak nemzetségei a hajlék oldala mellett dél felől járjanak tábort.

30. És a Kéhátiták nemzetségének, az ő atyái háznépének fejedelme legyen Elisáfán, Uzziélnek fia.

31. Az ő tisztök pedig, ügyelni a ládára, az asztalra, a gyertyatartóra, az oltárookra és a szenthelynek edényeire, a melyekkel szolgálnak, és a takaróra, és minden azzal járó szolgálatra.

32. Továbbá a lévíták fejedelmeinek fejedelme legyen Eleázár, Áron pap fia: a szenthelyre ügyelőknek előljárója.

33. Méráritól való a Makhli és Músi nemzetségei; ezek a Mérári nemzetségei.

34. Az ő megszámláltjaik pedig minden fineműnek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb: hatezer és kétszáz.

35. És a Mérári nemzetségének, az ő atyái háznépének fejedelme legyen Suriel, az Abihail fia; a hajléknak észak felől való oldala mellett járjanak tábort.

36. A Mérári fiainak pedig tisztök legyen felügyelni; a hajlék deszkáira, annak reteszdúaira, oszlopaire és annak talpaira, minden edényeire és minden azzal járó szolgálatra;

37. Továbbá a pitvar körül való oszlopokra és azoknak talpaira, szegeire és köteleire.

38. A hajlék előtt keletre, a gyülekezet sátora előtt naptámadat felől, Mózes, Áron és az ő fiai járjanak tábort, a kik felügyelnek a szenthely szolgálatára, és Izráel fiainak ügyeire; ha pedig idegen járulna oda, haljon meg.

4 Móz. 3,10.

39. A lévíták minden megszámláltja, a kiket Mózes és Áron az Úr rendeletére nemzetségenként számláltak vala meg, minden finemű, az egy hónapostól fogva és feljebb: huszonkét ezer.

4 Móz. 26,62.

40. És monda az Úr Mózesnek: Számláld meg Izráel fiainak minden finemű elsőszülöttét, egy hónapostól fogva és feljebb, és pedig névszerint számláld meg őket.

4 Móz. 18,15. , 4 Móz. 18,16.

41. És válaszd a lévítákat nékem (én vagyok az Úr) az Izráel fiai közül való minden elsőszülött helyett; és a lévíták barmait, Izráel fiai barmainak minden első fajzása helyett.

42. Megszámlálá azért Mózes, a mint parancsolta vala néki az Úr, Izráel fiainak minden elsőszülöttét.

43. És lőn minden finemű elsőszülött a nevek száma szerint, egy hónapostól fogva és feljebb, az ő megszámláltjaik: huszonkét ezer kétszáz és hetvenhárom.

44. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

45. Válaszd a lévítákat az Izráel fiai közül való minden elsőszülött helyett; és a lévíták barmait az ő barmaik helyett, és legyenek enyéim a lévíták. Én vagyok az Úr.

46. A mi pedig a kétszáz és hetvenháromnak megváltását illeti, a kik felül vannak a lévítákon Izráel fiainak elsőszülöttei közül:

47. Végy öt-öt siklust fejenként; a szent siklus szerint vedd azt, (hús géra egy siklus).

3 Móz. 27,6. , 3 Móz. 27,7. , 2 Móz. 30,13.

48. És add azt a pénzt Áronnak és az ő fiainak, váltságul a köztök lévő számfelettiéért.

49. Bevevé azért Mózes a váltságpénzt azoktól, a kik felül voltak a lévítáktól megváltottakon.

50. Izráel fiainak elsőszülöttitől vevé be e pénzt: ezer háromszáz és hatvanöt siklust, a szent siklus szerint.

51. És adá Mózes a megváltottaknak pénzét Áronnak és az ő fiainak, az Úr rendelete szerint, a miképen parancsolta az Úr Mózesnek.

4.

1. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:

2. Vedd számba a Kéhát fiait Lévi fiai közül nemzetségenként, az ő atyjoknak háznépe szerint.

3. Harmincz esztendőstől és azon felül az ötven esztendősig mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy munkálkodjék a gyülekezet sátorában.

4. Ez a tisztök Kéhát fiainak a gyülekezet sátorában: a legszentségesebbekről való gondviselés.

5. Áron és az ő fiai pedig, mikor indulni akar a tábor, menjenek be, és vegyék le a takaró függönyt, és takarják be azzal a bizonyosság ládáját.

6. És tegyenek arra borzbőrből csinált takarót, és borítsák azt be egészen kékszínű ruhával felülről, és dugják belé a rúdjaikat is.

7. A szent kenyerek asztalát is borítsák be kékszínű ruhával, azon felül tegyék rá a tálakat, a csészéket, a kelyheket, és az italáldozathoz való kancsókat, és ama szüntelen való kenyér is rajta legyen.

2 Móz. 25,30.

8. Azután borítsanak azokra karmazsinszínű ruhát, és takarják be azt borzbőrből való takaróval, és dugják belé a rúdjaikat is.

9. Vegyenek azután kékszínű ruhát, és takarják be a világításra való gyertyatartót és annak mécseit, hamvvevőit, hamutartóit és minden olajos edényét, a melyekkel szolgálnak körülte.

2 Móz. 25,31. , 2 Móz. 25,39.

10. És tegyék azt és minden edényét borzbőrből csinált takaróba, és tegyék saroglyára.

11. Az arany oltárt is borítsák be kékszínű ruhával, és takarják be borzbőrből csinált takaróval, és dugják belé a rúdjaikat is.

12. Vegyék elő azután a szolgálatnak minden eszközét, a melyekkel szolgálni fognak a szenthelyen, és tegyék kékszínű ruhába, és takarják be azokat borzbőrből csinált takaróval, és tegyék a saroglyára.

13. Azután takarítsák el a hamvat az oltárról, és borítsanak arra bíborpiros színű ruhát.

14. És tegyék rá arra minden ő eszközét, a melyekkel szolgálnak azon: a szenes serpenyőket, a villákat, a lapátokat és a medenczéket, az oltárnak minden eszközét; és borítsanak arra borzbőrből csinált takarót, és dugják belé a rúdjaikat is.

15. Ha pedig elvégezi Áron és az ő fiai a szenthelynek és a szenthely minden edényének betakarását, mikor el akar indulni a tábor: akkor jöjjenek el Kéhát fiai, hogy elvigyék azokat; de ne illessék a szenthelynek semmi edényét, hogy meg ne haljanak. Ezek Kéhát fiainak terhei a gyülekezet sátorában.

16. Eleázárnak pedig, az Áron pap fiának tiszte: a világító olajra, a füstölő szerekre, a szüntelen való ételáldozatra és a kenetnek olajára; az egész hajlékra és mindenre, a mi abban van, mind a szenthelyre, mind annak edényeire való gondviselés.

17. Szóla azután az Úr Mózesnek és Áronnak mondván:

18. A Kéhátiták nemzetségének törzsét ne engedjétek kiirtani a lévíták közül;

19. Hanem ezt míveljétek ő velők, hogy éljenek és meg ne haljanak, mikor járulnak a szentségek szentségéhez: Áron és az ő fiai jöjjenek el, és rendeljék el őket, kit-kit az ő szolgálatára és az ő terhére.

20. Egy pillanatra se menjenek be, hogy meglássák a szenthelyet, hogy meg ne haljanak.

21. Szóla ezután az Úr Mózesnek, mondván:

22. Vedd számba a Gerson fiait is az ő atyjoknak háznépe szerint, az ő nemzetségek szerint.

23. A harmincz esztendőstől és azon felül az ötven esztendősig számláld meg őket; mindenkit, a ki szolgálatot teljesíteni való, hogy szolgáljon a gyülekezet sátorában.

24. Ez legyen munkájok a Gersoniták nemzetségeinek a szolgálatban és a teherhordozásban:

25. Hordozzák a hajlék kárpitjait és a gyülekezet sátorát, annak takaróját és borzbőrből csinált takarót, a mely rajta van felül és a gyülekezet sátora nyílásának leplét.

26. És a pitvar szőnyegeit, és a pitvar kapunyílásának leplét, a melyek a hajlékon és az oltáron köröskörül vannak, azoknak köteleit, és az ő szolgálatjokhoz való minden edényt; és mindazt, a mi tenni való azokkal, ők teljesítsék.

27. Áronnak és az ő fiainak beszéde szerint legyen a Gersoniták fiainak minden szolgálatjok, minden terhökre és minden szolgálatjokra nézve; minden terhöket pedig az ő őrizetökre bízátok.

28. Ez a Gersoniták fiai nemzetségének szolgálata a gyülekezet sátorában; az ő szolgálatuk pedig legyen az Áron pap fiának, Ithamárnak keze alatt.

29. A Mérári fiait is az ő nemzetségeik szerint, az ő atyjoknak háznépei szerint számláld meg.

30. A harmincz esztendőstől és annál feljebb az ötven esztendősig számláld meg őket; mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy szolgálatot végezzen a gyülekezet sátorában.

31. Ezek pedig, a mikre ügyelniök kell a továbbvitelnél és a gyülekezet sátorában való minden szolgálatuknál: a hajlék deszkái, annak retesrúdjai, oszlopai és talpai.

2 Móz. 26,16. , 2 Móz. 26,27. , 2 Móz. 26,37.

32. A pitvarnak is köröskörül való oszlopai és azok talpai, szegei és kötelei, azoknak minden szerszámai, és minden szolgálatjokhoz való. Név szerint is megszámláljátok az edényeket, a mikre a továbbvitelnél ügyelniök kell.

2 Móz. 27,9. , 2 Móz. 27,15.

33. Ez legyen szolgálatuk a Mérári fiai nemzetségeinek, a melylyel szolgáljanak a gyülekezet sátorában, Ithamárnak, az Áron pap fiának vezetése alatt.

34. És megszámlálá Mózes és Áron és a gyülekezet fejedelmei a Kéhátiták fiait, az ő nemzetségek szerint és az ő atyjoknak háznépe szerint,

35. A harmincz esztendőstől és annál feljebb, az ötven esztendősig mindenkit, a ki szolgálatra való, hogy szolgáljon a gyülekezet sátorában.

36. Vala pedig azoknak száma az ő nemzetségeik szerint: kétezer hétszáz és ötven.

37. Ezek a Kéhátiták nemzetségeinek megszámláltjai, mindazok, a kik szolgálnak vala a gyülekezet sátorában, a kiket megszámlált Mózes és Áron az Úrnak parancsolatja szerint, a Mózes keze által.

38. A Gerson fiainak száma az ő nemzetségeik szerint, és az ő atyáiknak háznépe szerint.

39. A harmincz esztendőstől és azon felül, az ötven esztendősig mindazok, a kik szolgálatra valók, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorában.

40. Azoknak száma az ő nemzetségek szerint, az ő atyjoknak háznépe szerint: kétezer hatszáz és harmincz.

41. Ezek a Gerson fiai nemzetségeinek megszámláltjai, a kik mindnyájan szolgálnak a gyülekezet sátorában, a kiket megszámlált Mózes és Áron az Úrnak beszéde szerint.

4 Móz. 4,1.

42. A Mérári fiai nemzetségeinek száma az ő nemzetségei szerint, az ő atyjoknak háznépe szerint;

43. A harmincz esztendőstől és azon felül, az ötven esztendősig mindazok, a kik szolgálatra valók, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorában.

44. Ezeknek száma az ő nemzetségeik szerint: háromezer és kétszáz.
45. Ezek a Mérári fiai nemzetségeinek megszámláltjai, a kiket megszámlált Mózes és Áron és az Úrnak beszéde szerint, a Mózes keze által.
46. Mindnyájan a megszámláltatott lévíták, a kiket megszámlált Mózes és Áron, és Izráel fejedelmei az ő nemzetségeik és atyjoknak háznépe szerint;
47. A harmincz esztendőstől és azon felül, az ötven esztendősig, a kik csak alkalmatosak a szolgálatra, a szolgálatnak gyakorlására, és a továbbvitelnél való szolgálatra a gyülekezetnek sátorában;
48. Ezeknek száma lón nyolczezer ötszáz és nyolczvan.
49. Az Úrnak beszéde szerint számlálták meg őket a Mózes keze által kit-kit az ő szolgálata szerint, és az ő vinni való terhe szerint. Ez az a számlálás, a melyet az Úr parancsolt vala Mózesnek.

4 Móz. 4,21. , 4 Móz. 4,23.

5.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Parancsold meg Izráel fiainak, hogy üzzenek ki a táborból minden poklost, és minden magfolyóst, és mindenkit, a ki holttest miatt lett tisztátalanná.
3 Móz. 13,3. , 3 Móz. 13,46. , 3 Móz. 15,2.
3. Üzzétek azt ki akár férfi, akár asszony; a táboron kívül üzzétek őket, hogy tisztátalanná ne tegyék az ő táborukat, mivelhogy én közöttök lakozom.
4 Móz. 11,20.
4. És úgy cselekedének Izráel fiai, és kiűzék azokat a táboron kívül; a miképen meghagyta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedtek Izráel fiai.
5. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
6. Szólj Izráel fiainak: Ha akár férfi, akár asszony, akármilyen emberi bűnt követ el, a mely által hűtelenné válik az Úrhoz; az a lélek vétkessé lesz.
3 Móz. 6,1. , 3 Móz. 6,5.
7. Vallja meg azért az ő bűnét, a melyet elkövetett, és fizesse meg a kárt, a mit okozott, teljes értékében, azután toldja ahhoz annak ötödrészét, és adja annak, a kinek kárt tett.
3 Móz. 6,5.
8. Ha pedig nincs az embernek atyjafia, a kinek megfizetné a kárt: a megtérített kár az Úré legyen a pap számára, az engesztelésre való koson kívül, a melylyel engesztelés tételük érte.
9. Izráel fiainak minden szent dolgaiból mindent felmutatott áldozat azé a papé legyen, a kihez viszik azt.
10. És kinek-kinek az ő szenteltje a magáé legyen; a mit pedig kiki a papnak ad, azé legyen.
11. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
12. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nekik: Ha elhajol valakinek a felesége, és hűtelenné válik iránta;
13. És hál valaki ő vele közösülve, és az ő férje előtt titok marad, és elrejtetik, hogy ő megfertőztetett; bizonyosság pedig nincs ellene, sem a bűnön nem kapták;
14. De felgerjed ő benne a féltékenység lelke, és féltékenykedik a feleségére, mivelhogy az megfertőztetett; vagy felgerjed ő benne a féltékenység lelke, és féltékenykedik a feleségére, jóllehet az meg nem fertőztetett.
15. Akkor vigye a férfiú az ő feleségét a paphoz; és vigye el azzal együtt az érette való áldozatot egy efa árpalisztnek tizedrészét, de ne öntsön arra olajt, és ne tegyen arra temjént, mert féltékenységi ételáldozat ez, emlékeztető ételáldozat ez, a mely hamisságra emlékeztet.
16. A pap pedig léptesse elő az asszonyt, és állassa őt az Úr elé.
17. És vegyen a pap szent vizet cserépedénybe; a hajlék pádimentomán levő porból is vegyen a pap, és tegye azt a vízbe.
18. És állassa a pap az asszonyt az Úr elé és fejét meztelenítse meg az asszonnak, és tegye annak kezére az emlékeztető ételáldozatot, féltékenységi ételáldozat az; és a papnak kezében legyen átkhozó keserű víz.
19. És eskesse meg őt a pap, és ezt mondja az asszonnak: Ha nem hált veled senki, és ha el nem hajoltál tisztátalanságra a te férjed mellett, ne ártson néked ez az átkhozó, keserű víz.
20. Ha pedig elhajoltál a te férjed mellől, és megfertőztetted magadat, és valaki közösült veled a te férjedem kívül,

21. Miután megeskette a pap az asszonyt az átoknak esküjével, ezt mondja az asszonynak: Tegyen tégedet az Úr átokká, és eskü-példává a te néped között, megszáraztván az Úr a te tomporodat, és a te méhedet dagadtá tévén.
22. És menjen be az átokhozó víz a te belső részeidbe, hogy megdagadjon a te méhed, és megszáradjon a te tomporod. Az asszony pedig mondja: Ámen! Ámen!
23. És írja fel a pap ez átkokat levélre, azután törölje le a keserű vízzel.
24. És itassa meg az asszonynyal az átokhozó keserű vizet, hogy bemenjen ő belé az átokhozó víz az ő keserűségére.
25. Azután vegye el a pap az asszony kezéből a féltékenységi ételáldozatot, és lóbálja meg azt az ételáldozatot az Úr előtt, és áldozzék azzal az oltáron.
26. És vegyen egy marokkal a pap az ételáldozatból emlékeztetőül, és füstölögtesse el az oltáron, és azután itassa meg az asszonynyal a vizet.
27. És ha megitta vele a vizet, akkor léssen, hogy, ha megfertőztette magát, és hütelenné lett az ő férjéhez, bemegy az átokhozó víz ő belé az ő keserűségére, és megdagad az ő méhe, és megszárad az ő tompora, és az az asszony átokká lesz az ő népe között.
28. Ha pedig nem fertőztette meg magát az asszony, hanem tiszta: akkor ártatlan, és termékeny léssen.
29. Ez a féltékenységi törvény, mikor elhajol az asszony az ő férje mellől, és megfertőzteti magát;
30. Vagy mikor valaki, a kiben felgerjed a féltékenység lelke annyira, hogy féltékenykedik a feleségére; az ő feleségét állatja az Úr elé. És cselekedjék vele a pap mind e törvény szerint.
31. És ártatlan lesz a férfi a bűntől, az asszony pedig viseli az ő bűnének terhét.

6.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nekik: Mikor férfi vagy asszony külön fogadást tesz, nazireusi fogadást, hogy így az Úrnak szentelje magát:
3. Bortól és részegítő italtól szakassza el magát: borezetet és részegítő italból való eczetet ne igyék, és semmi szőlőből csinált italt se igyék, se új, se asszú szőlőt ne egyék.
4. Az ő nazireusságának egész idején át semmit a féltét ne igyék, a mi a szőlőtőről kerül, a szőlő magvától fogva a szőlő héjáig.
5. Az ő nazireusi fogadásának egész idején, beretva az ő fejét ne járja; míg be nem teljesednek a napok, a melyekre az Úrnak szentelte magát, szent legyen, hagyja növekedni az ő fejének hajfűrteit.
Bir. 13,5. , Luk. 1,15. , 1 Sám. 1,11.
6. Az egész időn át, a melyre az Úrnak szentelte magát, megholtak testéhez be ne menjen.
7. Se atyjának, se anyjának, se fiú- se leánytestvéreinek holttestével meg ne fertőztesse magát, mikor meghalnak, mert az ő Istenének nazireussága van az ő fején.
8. Az ő nazireusságának egész idejében szent legyen az Úrnak.
9. Ha pedig meghal valaki ő nála hirtelenséggel, és megfertőzteti az ő nazireus fejét: nyírja meg a fejét az ő tisztulásának napján, a hetedik napon nyírja meg azt.
10. A nyolczadik napon pedig vigyen két gerliczét vagy két galambfiat a papnak a gyülekezet sátorának nyílásához.
3 Móz. 1,14.
11. És készítse el a pap egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul, és szerezzen neki engesztelést, a miért vétkezett a holttest miatt; és szentelje meg annak fejét azon napon.
12. És az ő nazireusságának napjait szentelje újra az Úrnak, és vigyen az ő vétkéért való áldozatul egy esztendő bárányt; az elébbi napok pedig essenek el, mert megfertőztette az ő nazireusságát.
13. Ez pedig a nazireus törvénye: A mely napon betelik az ő nazireusságának ideje, vigyék őt a gyülekezet sátorának nyílásához.
14. Ő pedig vigye fel az ő áldozatját az Úrnak: egy esztendő, ép hím bárányt egészen égőáldozatul, és egy esztendő, ép nőtény bárányt bűnért való áldozatul, és egy ép kost hálaáldozatul.
15. Továbbá egy kosár kovásztalan kenyeret, olajjal elegyített lánglisztből való lepényeket, és olajjal megkent kovásztalan pogácsákat, a hozzájuk való étel- és italáldozatokkal.
16. És vigye azokat a pap az Úr elé, és készítse el annak bűnért való áldozatát és egészen égőáldozatát.

17. A kost is készítse el hálaadó áldozatul az Úrnak, a kosárban lévő kovásztalan kenyerekkel egybe, és készítse el a pap az ahhoz való étel- és italáldozatot is.
18. A nazireus pedig nyírja meg az ő nazireus fejét a gyülekezet sátorának nyílásánál, és vegye az ő nazireus fejének haját, és tegye azt a tűzre, a mely van a hálaadó áldozat alatt.

Csel. 21,24.

19. Vegye azután a pap a kosnak megfőtt lapoczkáját, és egy kovásztalan lepényt a kosárból, és egy kovásztalan pogácsát, és tegye a nazireus tenyerére, minekutána megnyirta az ő nazireus fejét.
20. És lóbálja meg a pap azokat áldozatul az Úr előtt; a papnak szenteltetett ez, a meglóbált szegyen és a felemelt lapoczkán felül. Azután igyék bort a nazireus.
21. Ez a nazireus törvénye, a ki fogadást tett, és az ő áldozata az ő nazireusságáért az Úrnak, azonkívül, a mihez módja van. Az ő fogadása szerint, a melyet fogadott, a képen cselekedjék, az ő nazireusságának törvénye szerint.
22. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
23. Szólj Áronnak és az ő fiainak, mondván: Így áldjátok meg Izráel fiait, mondván nékik:
24. Áldjon meg tégedet az Úr, és őrizzen meg tégedet.
25. Világosítsa meg az Úr az ő orcáját te rajtad, és könyörüljön te rajtad.
26. Fordítsa az Úr az ő orcáját te reád, és adjon békességet néked.
27. Így tegyék az én nevemet Izráel fiaira, hogy én megáldjam őket.

7.

1. És lőn, hogy a mely napon elvégező Mózes a sátor felállítását, és felkené azt, és megszentelé azt, minden edényével egybe, és az oltárt és annak minden edényét; és felkené és megszentelé azokat:

2 Móz. 40,1. , 2 Móz. 40,33.

2. Akkor előjövének az Izráel fejedelmei, az ő atyjok házának fejei; ezek a törzsek fejedelmei, és ezek a megszámláltattak felügyelői:
  3. És vivék az ő áldozatukat az Úr elé: hat borított szekeret, és tizenkét ökröt; egy-egy szekeret két-két fejedelemért, éd mindenikért egy-egy ökröt; és odavivék azokat a sátor elébe.
  4. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
  5. Vedd el ő tőlük, és legyenek azok felhasználva a gyülekezet sátorának szolgálatában; és add azokat a lévítáknak, mindeniknek az ő szolgálata szerint.
  6. Elvevé azért Mózes a szekereket és ökröket, és adá azokat a lévítáknak.
  7. Két szekeret és négy ökröt ada a Gerson fiainak, az ő szolgálatuk szerint.
  8. Négy szekeret pedig és nyolcz ökröt ada a Mérári fiainak, az ő szolgálatuk szerint, Ithamárnak, Áron pap fiának keze alá.
  9. A Kéhát fiainak pedig semmit nem ada; mert a szentség szolgálata illette vala őket, a melyet vállon hordoznak vala.
  10. Vivének pedig a fejedelmek az oltár felszentelésére valókat azon napon, a melyen az felkenetett, és vivék a fejedelmek az ő áldozatukat az oltár elébe.
  11. És monda az Úr Mózesnek: Egyik napon egyik fejedelem, másik napon másik fejedelem vigye az ő áldozatát az oltár felszentelésére.
  12. És vivé első napon az ő áldozatát Naasson, az Amminádáb fia, Júda nemzetségéből.
  13. Vala pedig az ő áldozata, egy ezüst tál, száz és harmincz siklus súlyú, egy ezüst medence hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, és mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
- 2 Móz. 30,13.*
14. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
  15. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendőös bárány egészen égőáldozatul.
  16. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
  17. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt kecskebak, öt bárány, esztendőösök. Ez Naassonnak, Amminádáb fiának áldozata.
  18. Másodnapon vivé Néthanéel, Suárnak fia, Izsakhár nemzetségének fejedelme.
  19. Vive az ő áldozatául egy ezüst tál, száz és harmincz siklus súlyút, egy ezüst medenczét, hetven siklus súlyút, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.

20. Egy arany csészét, tíz siklus súlyút, füstölő szerekkel telve.
  21. Egy fiatal tulkot, egy kost, egy esztendős bárányt egészen égőáldozatul.
  22. Egy kecskebakot bűnért való áldozatul.
  23. Hálaadó áldozatul pedig két ökröt, öt kost, öt bakot, öt bárányt, esztendősöket. Ez Néthanéelnek a Suár fiának áldozata.
  24. Harmadik napon a Zebulon fiainak fejedelme: Eliáb, Hélon fia.
  25. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
  26. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú füstölő szerekkel telve.
  27. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
  28. Egy kecskebak, bűnért való áldozatul.
  29. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Eliábnak, Hélon fiának áldozata.
  30. Negyedik napon a Rúben fiainak fejedelme: Elisúr, Sedeúrnak fia.
  31. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
  32. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
  33. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
  34. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
  35. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Elisúrnak, Sedeúr fiának áldozata.
  36. Ötödnapon a Simeon fiainak fejedelme: Selúmiel, Surisaddai fia.
  37. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
  38. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
  39. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
  40. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
  41. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Selúmielnek, Surisaddai fiának áldozata.
  42. Hatodnapon a Gád fiainak fejedelme: Éliásáf, a Dehuél fia.
  43. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
- 4 Móz. 3,47.
44. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
  45. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
  46. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
  47. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Eliásáfnak, Dehuél fiának áldozata.
  48. Hetednapon az Efraim fiainak fejedelme: Elisáma, az Ammihúd fia.
  49. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
  50. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
  51. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány, egészen égőáldozatul.
  52. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
  53. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Elisámának, Ammihúd fiának áldozata.
  54. Nyolczadnapon a Manasse fiainak fejedelme: Gamliél, Pédasúr fia.
  55. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
  56. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
  57. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendős bárány egészen égőáldozatul.
  58. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.

59. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Gámliélnek, a Pédasúr fiának áldozata.
60. Kilenczednapon a Benjámín fiainak fejedelme: Abidán, a Gideóni fia.
61. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
62. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
63. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendőös bárány egészen égőáldozatul.
64. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
65. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Abidánnak, Gideóni fiának áldozata.
66. Tizedik napon a Dán fiainak fejedelme: Ahiézer, az Ammisaddai fia.
67. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
68. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
69. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendőös bárány egészen égőáldozatul.
70. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
71. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Ahiézernak, az Ammisaddai fiának áldozata.
72. Tizenegyedik napon az Áser fiainak fejedelme: Págiel, Okrán fia.
73. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
74. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
75. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendőös bárány egészen égőáldozatul.
76. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
77. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Págielnek, Okrán fiának áldozata.
78. Tizenkettedik napon a Nafthali fiainak fejedelme: Ahira, Enán fia.
79. Az ő áldozata volt egy ezüst tál, száz harmincz siklus súlyú, egy ezüst medencze, hetven siklus súlyú, a szent siklus szerint, mind a kettő telve vala olajjal elegyített lisztlánggal, ételáldozatul.
80. Egy arany csésze, tíz siklus súlyú, füstölő szerekkel telve.
81. Egy fiatal tulok, egy kos, egy esztendőös bárány egészen égőáldozatul.
82. Egy kecskebak bűnért való áldozatul.
83. Hálaadó áldozatul pedig két ökör, öt kos, öt bak, öt bárány, esztendősök. Ez Ahirának, az Enán fiának áldozata.
84. Ez volt az áldozat az oltár felszentelésére, a napon, a melyen felkenetett, az Izráelnek fejedelmeitől. Tizenkét ezüst tál, tizenkét ezüst medencze, tizenkét arany csésze.
85. Száz és harmincz siklus súlyú vala egy ezüst tál, egy ezüst medencze pedig hetven siklus súlyú; az edények minden ezüstje: kétezer négyszáz siklus, a szent siklus szerint;
86. Tizenkét arany csésze, füstölő szerekkel, tíz-tíz siklus súlyú vala egy-egy csésze, a szent siklus szerint: A csészéknek minden aranya: száz húsz siklus.
87. Az egészen égőáldozatra való minden barom: tizenkét tulok, tizenkét kos, esztendőös bárány tizenkettő, a hozzájuk való ételáldozatokkal, és tizenkét kecskebak bűnért való áldozatul.
88. A hálaadó áldozatra való minden barom pedig: huszonnégy tulok, hatvan kos, hatvan bak, esztendőös bárány hatvan. Ez volt az oltár felszentelésére való áldozat, minekutána felkenetett volt.
89. Mikor pedig bemegy vala Mózes a gyülekezet sátorába, hogy szóljon ő vele, hallja vala annak szavát, a ki szól vala vele a fedél felől, amely van a bizonyság ládáján, a két Kérub közül; és szól vala vele.

2 Móz. 25,22.

8.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

2. Szólj Áronnak és mondd meg néki: Mikor felrakod a mécseket, a gyertyatartó elé világítson a hét mécs.

2 Móz. 25,37.

3. És úgy cselekedék Áron, és úgy raká fel mécseit, hogy a gyertyatartónak ellenébe tegyenek világosságot, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.

4. A gyertyatartó pedig ilyen alkotású: vert aranyból vala mind a szára, mind a virága; vert mű az; ama forma szerint, a melyet mutatott volt az Úr Mózesnek, úgy készíték a gyertyatartót.

2 Móz. 25,31. , 2 Móz. 25,36. , 2 Móz. 25,8. , 2 Móz. 25,9. , 2 Móz. 25,40.

5. Szóla továbbá az Úr Mózesnek, mondván:

6. Vedd a lévítákat Izráel fiai közül, és tisztítsd meg őket.

7. Így cselekedjél pedig velök, hogy megtisztítsad őket: hintsd reájok a tisztulás vizét, és az egész testöket beretváltják meg, és mossák meg ruháikat, hogy tiszták legyenek.

8. Azután vegyenek egy fiatal tulkot és hozzávaló ételáldozatul olajjal elegyített lisztlángot; egy másik fiatal tulkot pedig vegyenek bűnért való áldozatul.

9. Akkor vidd a lévítákat a gyülekezet sátora elé, és gyűjtsd egybe Izráel fiainak egész gyülekezetét.

10. Ezután vidd a lévítákat az Úr elé, és Izráel fiai tegyék kezeiket a lévítákra.

11. Áron pedig lóbálja meg a lévítákat, áldozatul az Úr előtt, Izráel fiai részéről, hogy szolgáljanak az Úr szolgálatában.

12. A lévíták pedig tegyék kezeiket a tulkok fejére; azután készítsd el az egyiket bűnért való áldozatul, a másikat pedig egészen égőáldozatul az Úrnak, a lévítákért engesztelésül.

13. És állassad a lévítákat Áron elé, és az ő fiai elé, és lóbáld meg őket áldozatul az Őrnak.

14. És válaszd külön a lévítákat Izráel fiai közül, hogy a lévíták legyenek az enyéim.

4 Móz. 3,45.

15. És azután menjenek el a lévíták a gyülekezet sátorában való szolgálatra. Így tisztítsd meg őket, és lóbáld meg őket áldozatul.

16. Mert bizony nékem adattak ők Izráel fiai közül; mind azok helyett, a kik az ő anyjok méhét megnyitják; Izráelnek elsőszülöttei helyett vettem őket magamnak.

17. Mert enyém minden elsőszülött Izráel fiai között, emberből és baromból; a naptól fogva, hogy megöltem minden elsőszülöttet Égyiptom földén, magamnak szenteltem azokat.

2 Móz. 13,2.

18. A lévítákat pedig minden elsőszülött helyett vettem magamnak Izráel fiai között.

19. És odaadtam a lévítákat adományul Áronnak és az ő fiainak Izráel fiai közül, hogy Izráel fiainak tisztében járjanak el a gyülekezet sátorában, és hogy engesztelést végezzenek Izráel fiaiért, és ne legyen Izráel fiai között csapás, ha a szenthelyhez közelednek Izráel fiai.

20. Úgy cselekedék azért Mózes és Áron, és Izráel fiainak egész gyülekezete a lévítákkal; a mint parancsolt vala az Úr Mózesnek a lévíták felől, mindazt úgy cselekedék ő velök Izráel fiai.

21. És megtisztíták magokat a lévíták, és megmosák ruháikat, és meglóbálá őket Áron áldozatul az Úr előtt, és engesztelést szerze nekik Áron, hogy tisztákká tegye őket.

22. Azután pedig bemenének a lévíták, hogy végezzék az ő szolgálatukat a gyülekezetnek sátorában Áron előtt és az ő fiai előtt; a miképen parancsolt vala az Úr Mózesnek a lévíták felől, akképen cselekedének velök.

23. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:

24. Ez is a lévítákra tartozik: Huszonöt esztendő korától fogva és azon felül, menjen be, hogy szolgálatot teljesítsen a gyülekezet sátorának szolgálatában.

25. Ötven esztendő korától pedig lépjen ki e szolgálatnak sorából, és ne szolgáljon többé.

26. Hanem segítse az ő atyafiait a gyülekezet sátorában, hogy azok az ő tisztökben eljárjanak; de szolgálatot ne teljesítsen. E képen cselekedjél a lévítákkal az ő szolgálatukban.

9.

1. Szóla pedig az Úr Mózesnek, a Sinai pusztájában, az Égyiptom földéből való kijövetelőknek második esztendejében, az első hónapban, mondván:

2. Izráel fiai pedig készítsék el a pászkát a maga idejében.

2 Móz. 12,3. , 2 Móz. 12,13.

3. E hónapnak tizennegyedik napján, estennen készítsék el azt a maga idejében. Minden ő rendtartása szerint, és minden ő szertartása szerint készítsétek el azt.

4. Szóla azért Mózes Izráel fiainak, hogy készítsék el a pászkát.

5. És elkészíték a páskhát az első hónapban, a hónapnak tizennegyedik napján, estennen, a Sinai pusztájában; mindent úgy cselekedének Izráel fiai, a mint az Úr parancsolta vala Mózesnek.
6. Valának pedig némelyek, a kik tisztátalanok valának holtember illetése miatt, és nem készítheték meg a páskhát azon a napon: járulának azért Mózes elé és Áron elé azon a napon.
7. És mondának azok az emberek néki: Mi tisztátalanok vagyunk holtember illetése miatt; miért tiltatunk meg, hogy ne vigyünk áldozatot az Úrnak a maga idejében Izráel fiai között?
8. És monda nékik Mózes: Legyetek veszteg, míglen megértem: mit parancsol az Úr ti felőletek?
9. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
10. Szólj Izráel fiainak, mondván: Ha valaki holtember illetése miatt tisztátalan, vagy messze úton leendő közületek, vagy a ti utódaitok közül, mindazáltal készítsen páskhát az Úrnak.
11. A második hónapnak tizennegyedik napján, estennen, készítsék el azt; kovásztalan kenyérrel és keserű füvekkel egyék meg azt.
12. Ne hagyjanak meg abból semmit reggelig, és annak csontját meg ne törjék; a páskhának minden rendtartása szerint készítsék el azt.

2 Móz. 12,43. , 2 Móz. 12,48.

13. A mely ember pedig tiszta, vagy nincs útban, és elmulasztja a páskhát elkészíteni: irtassék ki az ilyen az ő népe közül: mert az Úrnak áldozatát nem vitte fel annak idejében; viselje az ilyen ember az ő bűnének terhét.
14. Hogyha pedig jövevény tartózkodik köztetek, és páskhát készít az Úrnak, a páskhának rendtartása szerint és annak szertartásai szerint készítse azt; egy rendtartástok legyen néktek, mind a jövevénynek, mind a föld lakosának.

2 Móz. 12,48.

15. A hajlék felállításának napján pedig befedezé a felhő a hajlékot, a bizonyság sátorát; és estve a hajlék felett vala, tűznek ábrázatjában reggelig.

2 Móz. 40,34. , 2 Móz. 40,35.

16. Úgy vala szüntelen: A felhő borítja vala azt; és tűznek ábrázata éjjel.
17. Mihelyt pedig felszáll vala a felhő a sátorról, azonnal elindulnak vala Izráel fiai; és azon a helyen, a hol a felhő megáll vala, ott ütnek vala tábor Izráel fiai.

2 Móz. 40,36. , 2 Móz. 40,38.

18. Az Úr szava szerint mennek vala Izráel fiai, és az Úr szava szerint táboroznak vala; mind addig, míg a felhő áll vala a hajlékon, táborban maradnak vala.
19. Még ha a felhő sok napig nyugszik vala a hajlékon, akkor is megtartják vala Izráel fiai az Úr rendelését, és nem indulának.
20. Megesék, hogy a felső kevés napon át lőn a hajlékon: akkor is az Úr szava szerint maradnak vala táborban, és az Úr szava szerint indulnak vala.

4 Móz. 9,23.

21. Megesék, hogy a felhő estvétől fogva ott lőn reggelig; mikor azért reggel a felhő felszáll vala, akkor indulnak vala el; vagy egy nap és egy éjjel lőn ott; mikor azért a felhő felszáll vala, ők is indulának.
22. Vagy két napig, vagy egy hónapig, vagy hosszabb ideig lőn ott; a meddig késik vala a felhő a hajlékon, vesztegelvén azon, táborban maradnak Izráel fiai is, és nem indulnak vala tovább; mikor pedig az felszáll vala, ők is indulnak vala.

2 Móz. 40,37.

23. Az Úr szava szerint járnak vala tábor, és az Úr szava szerint indulnak vala. Az Úrnak rendelését megtartják vala, az Úrnak Mózes által való szava szerint.

10.

1. Ismét szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Csináltass magadnak két kürtöt, vert ezüstből csináltasd azokat, és legyenek azok néked a gyülekezet összegyűjtésére, és a táborok megindítására.
3. És mikor megfújják azokat, gyűljön te hozzád az egész gyülekezet, a gyülekezet sátorának nyílása elé.
4. Ha csak egyet fújnak meg, akkor gyűljenek hozzád a fedelmek, Izráel ezereinek fejei.
5. Ha pedig riadót fújtok meg, akkor induljon azok tábora, a kik napkelet felől táboroznak.
6. Mikor pedig másodszor fújtok riadót, akkor induljon azok tábora, a kik dél felől táboroznak. Riadót fújjanak azok indulására.

7. Mikor pedig összegyűjtitek a gyülekezetet, egyszerűen kürtöljete, és ne fújjatok riadót.
8. A kürtöket pedig Áron fiai, a papok fújják; és legyen ez néktek örökkévaló rendtartás a ti nemzetségeitek között.
9. És mikor viadalra mentek a ti földetekben, a titeket háborító ellenségeitek ellen, akkor is azokkal a kürtökkel fújjatok riadót, és emlékezetben leszte az Úr előtt, a ti Istenetek előtt, és megszabadultok a ti ellenségeitektől.
10. A ti vígasságtoknak napján, és a ti ünnepeiteken, és a ti hónapjaitok kezdetén is fújjatok meg a kürtöket, a ti egészen égőáldozataitokra, és a ti hálaáldozatitokra: és leszte néktek emlékeztetőül a ti Istenetek előtt. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.
- Zsolt. 81,4.*
11. Vala pedig a második esztendőben a második hónapban, a hónapnak huszadik napján, felszálla a felhő a bizonyosság hajlékáról.
12. És elindulának Izráel fiai az ő menésöknek rendje szerint a Sinai pusztájából; és megállapodék a felhő Párán pusztájában.
- 4 Móz. 13,1.*
13. Elindulának azért először az Úrnak Mózes által való parancsolatja szerint.
- 4 Móz. 2,1. , 4 Móz. 2,30.*
14. Elindula pedig először a Júda fiai táborának zászlója az ő serege szerint; és az ő seregének feje vala Naasson, az Amminádáb fia.
- 4 Móz. 2,3.*
15. Az Izsakhár fiai törzséből való seregnek feje pedig Néthanéel vala, Suárnak fia.
16. És a Zebulon fiai törzséből való seregnek feje vala Eliáb, Hélonnak fia.
17. És elbontatván a hajlék, elindulának Gersonnak és Mérárinak fiai, a hajlék hordozói.
18. Azután indula a Rúben táborának zászlója az ő seregeik szerint, és az ő seregének feje vala Elisur, Sedeúrnak fia.
- 4 Móz. 2,10.*
19. A Simeon fiai törzséből való seregnek pedig feje vala Selúmiel, Surisaddainak fia.
20. És a Gád törzséből való seregnek feje vala Eliásáf, Dehuélnak fia.
21. Elindulának a Kéhátíták is, a szentség hordozói, és amazok felállíták vala a hajlékot, míg ezek oda jutnak vala.
- 4 Móz. 3,29. , 4 Móz. 3,31.*
22. Azután elindula az Efraim fiai táborának zászlója az ő seregei szerint, és az ő seregének feje vala Elisáma, Ammihúdnak fia.
23. A Manasse fiai törzséből való seregnek feje vala Gámliél, Pédasúrnak fia.
- 4 Móz. 2,20.*
24. A Benjámin fiai törzséből való seregnek feje vala Abidán, Gideóninak fia.
25. Utolszor indula el a Dán fiai táborának zászlója, mint az egész tábornak utócsapata az ő seregei szerint; és az ő seregének feje vala Ahiézer; az Ammisaddai fia.
- 4 Móz. 2,25.*
26. Az Áser fiai törzséből való seregnek pedig feje vala Págiel, Okhránnak fia.
27. És a Nafthali fiai törzséből való seregnek feje vala Akhira, az Enán fia.
28. Ilyen vala Izráel fiainak menetele az ő seregeik szerint: ekképen mentek.
29. Monda pedig Mózes Hóbábnak, a ki fia vala a Midiánból való Reuélnek, a Mózes ipának: Arra a helyre indulunk mi, a mely felől azt mondta vala az Úr: néktek adom. Jer el velünk, és jól teszünk veled, mert az Úr jót ígért Izráelnek.
- 2 Móz. 2,15. , 2 Móz. 2,18. , 2 Móz. 18,1. , 2 Móz. 18,2.*
30. Az pedig felele néki: Nem megyek, hanem az én földemre és az én rokonaim közé megyek.
- Bir. 1,16.*
31. És monda Mózes: Kérlek, ne hagyj el minket: mert te tudod, hol kell megszállanunk e pusztában, és légy nekünk szemünk gyanánt.
32. És ha eljössz velünk, a mi jót cselekszik velünk az Úr, közöljük azt veled.
33. Elmenének azért az Úr hegyétől háromnapi járásnyira, és az Úr szövetségének ládája megyen vala ő előttök háromnapi járásnyira, hogy kiszemelje nekik: hol kelljen megszállaniok.
- 2 Móz. 3,1.*
34. És az Úr felhője vala ő rajtok nappal, mikor elindulának a táborból.

35. Mikor pedig el akarták indítani a ládát, ezt mondja vala Mózes: Kelj fel Uram, és széledjenek el a te ellenségeid, és fussanak el előled a te gyűlölőid.

36. Mikor pedig megáll vala, ezt mondja vala: Fordulj vissza Uram Izráelnek tízezerszer való ezereizez.

11.

1. És lőn, hogy panaszkodék a nép az Úr hallására, hogy rosszul van dolga. És meghallá az Úr, és haragra gerjede, és felgyullada ellenök az Úrnak tüze és megemészte a tábornak szélét.

2. Kiálta azért a nép Mózeshez, és könyörge Mózes az Úrnak, és megszűnék a tűz.

3. És nevezé azt a helyet Thaberának; mert felgyulladt vala ellenök az Úrnak tüze.

4. De a gyülevész nép, a mely köztök vala, kívánságba esék, és Izráel fiai is újra sírálni kezdenek, és mondának: Kicsoda ad nekünk húst ennünk?

5. Visszaemlékezünk a halakra, a melyeket ettünk Égyiptomban ingyen, az ugorkákra és dinnyékre, a párhagymákra, vereshagymákra és a foghagymákra.

6. Most pedig a mi lelkünk eleped, mindennek hűjával lévén; szemünk előtt nincs egyéb mint manna.

7. (A manna pedig olyan vala mint a kóriándrum magva, a színe pedig mint a bdelliomnak színe.

8. Kiomol vala pedig a nép, és szedik vala a mannát, és őrlik vala kézimalmokban, vagy megtörik vala mozsárban, és megfőzik vala fazékban, és csinálnak vala abból pogácsákat: az íze pedig olyan vala, mint az olajos kalácsé.

9. Mikor pedig a harmat leszáll vala a táborra éjjel, a manna is mindjárt leszáll vala arra.)

10. És meghallá Mózes, hogy sír a nép, az ő nemzetsége szerint, kiki az ő sátorának nyílása előtt; és igen felgerjede az Úr haragja, és nem tetszék az Mózesnek.

11. És monda Mózes az Úrnak: Miért nyomorítád meg a te szolgádat? és miért nem találék kegyelmet a te szemeid előtt, hogy ez egész népnek terhét én reám vetéd?

12. Avagy tőlem fogantatott-e mind az egész nép? avagy én szültem-e őt, hogy azt mondd nekem: Hordozd őt a te kebleden, a miképen hordozza a dajka a csecsemőt, arra a földre, a mely felől megesküdtél az ő atyáinak?

13. Hol vegyek én húst, hogy adjam azt mind ez egész népnek? mert reám sírnak, mondván: Adj nekünk húst, hadd együnk!

14. Nem viselhetem én magam mind ez egész népet; mert erőm felett van.

15. Ha így cselekszel velem, kérlek ölj meg engemet, ölj meg ha kedves vagyok előtted, hogy ne lássam az én nyomorúságomat.

16. Monda azért az Úr Mózesnek: Gyűjts egybe nekem hetven férfiút Izráel vénei közül, a kikiről tudod, hogy vénei a népnek és annak előljárói, és vidd őket a gyülekezet sátorához, és álljanak ott veled.

17. Akkor alá szállok, és szólok ott veled, és elszakasztok abból a lélekből, a mely te benned van, és teszem ő beléjük, hogy viseljék te veled a népnek terhét, és ne viseljed te magad.

18. A népnek pedig mondd meg: Készítsétek el magatokat holnapra, és húst esztek; mert sírtatok az Úr hallására, mondván: Kicsoda ad nekünk húst ennünk? mert jobban vala nekünk dolgunk Égyiptomban. Azért az Úr ad nektek hústl és enni fogtok.

19. Nem csak egy napon esztek, sem két napon, sem öt napon, sem tíz napon, sem húsz napon;

20. Hanem egy egész hónapig, míglen kijön az orrotokon, és útálatossá lesz elöttetek; mivelhogy megvetettétek az Urat, a ki közöttetek van; és sírtatok ő előtte mondván: Miért jöttünk ide ki Égyiptomból?

21. És monda Mózes: Hatszáz ezer gyalogos e nép, a mely között én vagyok, és te azt mondd: Húst adok nekik, és esznek egy egész hónapig?!

22. Nemde juhok és ökrök vágattatnak-é nékik, hogy elég legyen nékik? vagy a tengernek minden hala összegyűjtetik-é nékik, hogy elég legyen nékik?
23. Akkor monda az Úr Mózesnek: Avagy megrövidült-é az Úrnak keze? Majd meglátod: beteljesedik-é néked az én beszédem vagy nem?

Ésa. 50,2.

24. Kiméne azért Mózes, és elmondá a népnek az Úr beszédét, és összegyűjtte hetven férfiút a nép vénei közül, és állatá őket a sátor körül.

25. Akkor leszálla az Úr felhőben, és szóla néki, és elszakasztá abból a lélekből, a mely vala ő benne, és adá a hetven vén férfiúba. Mihelyt pedig megnyugovék ő rajtok a lélek, menten profétálának, de nem többé.

26. Két férfiú azonban elmaradt vala a táborban; egyiknek neve Eldád, a másiknak neve Médád, és ezeken is megnyugodott vala a lélek; mert azok is az összeírottak közül valók, de nem mentek vala el a sátorhoz, és mégis profétálának a táborban.

4 Móz. 11,16. , 4 Móz. 11,17.

27. Elfutamodék azért egy ifjú, és megjelenté Mózesnek, és monda: Eldád és Médád profétálnak a táborban.

28. Akkor felele Józsué, a Nún fia, Mózes szolgája, az ő választottai közül való, és monda: Uram, Mózes, tiltsd meg őket!

29. És felele néki Mózes: Avagy érettem buzgólkodol-é? Vajha az Úrnak minden népe proféta volna, hogy adná az Úr az ő lelkét ő beléjük.

Luk. 9,49. , Luk. 9,50.

30. Ezután visszatére Mózes a táborba, ő és az Izráel vénei.

31. És szél jöve ki az Úrtól, és hozza fűrjeket a tengertől, és bocsátá a táborra egynapi járásnyira egy felől, és egynapi járásnyira más felől a tábor körül, és mintegy két sing magasságnyira a földnek színén.

2 Móz. 16,13. , Zsolt. 78,26. , Zsolt. 78,29.

32. Akkor felkele a nép és azon az egész napon, és egész éjjel, és az egész következő napon gyűjtének magoknak fűrjeket, a ki keveset gyűjtött is, gyűjtött tíz hómert, és kitegeték azokat magoknak a tábor körül.

33. A hús még foguk között vala, és meg sem emésztették vala, a mikor az Úrnak haragja felgerjede a népre és megveré az Úr a népet igen nagy csapással.

2 Móz. 32,35. , Zsolt. 78,30. , Zsolt. 78,31.

34. És elnevezék azt a helyet Kibrot-thaavának: mert ott temeték el a mohó népet.

35. Kibrot-thaavától elméne a nép Haseróthba; és ott valának Haseróthban.

12.

1. Miriám pedig és Áron szólának Mózes ellen a kúsita asszony miatt, a kit feleségül vőn, mert kúsita asszonyt vett vala feleségül.

4 Móz. 26,59.

2. És mondának: Avagy csak Mózes által szólott-é az Úr? avagy nem szólott-é mi általunk is? És meghallá az Úr.

3. (Az az ember pedig, Mózes, igen szelíd vala, minden embernél inkább, a kik e föld színén vannak.)

4. Mindjárt monda azért az Úr Mózesnek, Áronnak és Miriámnak: Menjetek ki ti hárman a gyülekezetnek sátorába; és kimenének ők hárman.

5. Akkor leszálla az Úr felhőnek oszlopában, és megállá a sátonak nyílásánál; és szólítá Áront és Miriámot, és kimenének mindketten.

6. És monda: Halljátok meg most az én beszédeimet: Ha valaki az Úr profétája közöttetek, én megjelenek annak látásban, vagy álomban szólok azzal.

7. Nem így az én szolgámmal, Mózesel, a ki az én egész házamban hív.

Zsid. 3,2.

8. Szemtől szembe szólok ő vele, és nyilvánvaló látásban; nem homályos beszédek által, hanem az Úrnak hasonlatosságát látja. Miért nem féltetek hát szólani az én szolgám ellen, Mózes ellen?

2 Móz. 33,11. , 5 Móz. 34,10.

9. És felgyullada az Úr haragja ő reájok, és elméne.

10. És a felhő is eltávozék a sátor felül, és ímé Miriám poklos vala, feje mint a hó; és rátekinte Áron Miriámra, és ímé poklos vala.

11. Monda azért Áron Mózesnek: Kérlek Uram, ne tulajdonítsad nekünk e bűnt; mert bolondul cselekedtünk és vétkeztünk!

12. Kérlek, ne legyen olyan Miriám mint a holt, a melynek húsa félig megemésztetik, mikor kijő az ő anyjának méhéből.

13. Kiálta azért Mózes az Úrhoz, mondván: Isten, kérlek, gyógyítsd meg őt!

14. Az Úr pedig monda Mózesnek: Ha csak az atyja pökött volna is az ő orczájára, avagy nem kellene-e szegyenkeznie hetednapig? Rekesztessék ki hét napig a táboron kívül, és azután hívassék vissza.

3 Móz. 13,46.

15. Kirekesztették azért Miriám a táboron kívül hét napig. És a nép nem indula tovább, míg vissza nem hívaték Miriám.

13.

1. Azután pedig elindula a nép Haseróthból, és tábort ütének Párán pusztájában.

2. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

3. Küldj férfiakat, hogy kémeljék meg a Kanaán földét, a melyet én adok Izráel fiainak; az ő atyáiknak mindenik törzseből egy-egy férfiút küldjete, mind olyat, a ki főember közöttök.

5 Móz. 1,22.

4. Elküldé azért őket Mózes Párán pusztájából az Úr rendelése szerint; és azok a férfiak mindnyájan főemberek valának Izráel fiai között.

5. Ezek pedig azoknak nevei: A Rúben nemzetségéből Sámua, a Zakhúr fia.

6. A Simeon nemzetségéből Safát, a Hóri fia.

7. A Júda nemzetségéből Káleb, a Jefunné fia.

8. Az Izsakhár nemzetségéből Igál, a József fia.

9. Az Efraim nemzetségéből Hósea, a Nún fia.

10. A Benjámin nemzetségéből Pálthi, a Rafú fia.

11. A Zebulon nemzetségéből Gaddiel, a Szódi fia.

12. A József nemzetségéből, a Manasse nemzetségéből Gaddi, a Szúsi fia.

13. A Dán nemzetségéből Ammiél, a Gemáli fia.

14. Az Áser nemzetségéből Szenthúr, a Mikaél fia.

15. A Nafthali nemzetségéből Nahbi, a Vofsi fia.

16. A Gád nemzetségéből Géuel, a Mákhi fia.

17. Ezek ama férfiaknak nevei, a kiket elküldött Mózes a földnek megkémelésére. És nevezé Mózes Hóseát, a Nún fiát Józsueának.

18. És mikor elküldé őket Mózes a Kanaán földének megkémelésére, monda nékik: Menjetek fel erre dél felől, és hájgatek fel a hegyre.

19. És nézzéte meg a földet, hogy milyen az; és a népet, a mely lakozik azon: erős-é az vagy erőtlen, kevés-é az vagy sok?

20. És milyen a föld, a melyben lakozik az: jó-é az vagy hitvány; és milyenek a városok, a melyekben lakozik: táborokban vagy erősségekben lakozik-é?

21. És milyen a föld: kövér-é az, vagy sovány; van-é abban élőfa vagy nincs? És legyete batorságosok, és szakaszatok a földnek gyümölcséből. Azok a napok pedig a szőlőzsendülés napjai valának.

22. Felmenének azért, és megkémlelék a földet a Czin pusztájától fogva mind Rehóbig, odáig, a hol Hamáthba mennek.

23. És felmenének dél felől, és jutának Hebronig; valának pedig ott Ahimán, Sésai és Thalmai, az Anák fiai: (Hebron pedig hét esztendővel építettett elébb, mint az égyptomi Czoán).

24. Mikor pedig eljutának Eskol völgyéig, lemetszének ott egy szőlővesszöt egy szőlőfürttel, és ketten vivék azt rúdon; és a gránátalmákból és a figékből is szakasztának.

5 Móz. 1,24. , 5 Móz. 1,25.

25. Azt a helyet elnevezék Eskol völgyének, a szőlőfürtért, a melyet lemetszettek vala onnét Izráel fiai.

26. És visszatérének a föld megkémeléséből negyven nap mulva.

27. És menének, és jutának Mózeshez és Áronhoz, és Izráel fiainak egész gyülekezetéhez, Párán pusztájába, Kádesbe; és hírt vivének nékik és az egész gyülekezetnek, és megmutaták nékik a földnek gyümölcsét.

28. Így beszélének néki, és ezt mondák: Elmentünk vala arra a földre, a melyre küldöttél vala minket, és bizonyára tejjel és mézzel folyó az, és ez annak gyümölcse!

2 Móz. 3,8.

29. Csakhogy erős az a nép, a mely lakja azt a földet, és a városok erősítve vannak, és felette nagyok; sőt még Anák fiait is láttuk ott!

30. Amálek lakik a dél felől való földön, és Khitteus, Jebuzeus és Emoreus lakik a hegyeken; a tenger mellett, és a Jordán partján pedig Kananeus lakik.

Józs. 5,1.

31. És jóllehet Káleb csendesíté a Mózes ellen háborgó népet, és azt mondja vala: Bátran felmehetünk, és elfoglalhatjuk azt a földet, mert kétség nélkül megbíruink azzal;

32. Mindazáltal a férfiak, a kik felmentek vala vele, azt mondják vala: Nem mehetünk fel az ellen a nép ellen, mert erősebb az nálunknál.

33. És rossz hírének vevék annak a földnek, a melyet megkémleltek volt, Izráel fiaihoz, mondván: Az a föld, a melyen általmentünk, hogy megkémleljük azt, olyan föld, a mely megemészti az ő lakóit; az egész nép is, a melyet láttunk azon, szála emberekből áll.

34. És láttunk ott óriásokat is, az óriások közül való Anáknak fiait, és olyanok valánk a magunk szemében, mint a sáskák, és az ő szemeikben is olyanok valánk.

14.

1. És felemelé szavát az egész gyülekezet, és síra a nép azon az éjszakán.

2. És mindnyájan zúgolódának Mózes ellen és Áron ellen Izráel fiai, és monda nékik az egész gyülekezet: Vajha megholtunk volna Égyiptom földén! vagy ebben a pusztában vajha meghalnánk!

3. Miért is visz be minket az Úr arra a földre? hogy fegyver miatt hulljunk el? feleségeink és a kicsinyeink prédára legyenek? Nem jobb volna-e nekünk visszatérnünk Égyiptomba?

4. És mondanak egymásnak: Szerezzünk előttünk járókat, és térjünk vissza Égyiptomba.

5. Akkor arczczal leborulának Mózes és Áron Izráel fiai gyülekezetének egész községre előtt.

6. Józsué pedig, a Nún fia, és Káleb, a Jefunné fia, a kik a földnek kémlelői közül valók valának, meghasogaták ruháikat.

7. És szólának Izráel fiai egész gyülekezetének, mondván: A föld, a melyen általmentünk, hogy megkémleljük azt, igen-igen jó föld.

8. Ha az Úrnak kedve telik bennünk, akkor bevisz minket arra a földre, és nekünk adja azt, mely tejjel és mézzel folyó föld.

9. Csakhogy ne lázongjatok az Úr ellen, se ne féljetek annak a földnek népétől; mert ők nekünk csak olyanok, mint a kenyér; eltávozott tőlök az ő oltalmok, de az Úr velünk van: ne féljetek tőlök!

10. Mikor pedig az egész gyülekezet azon tanakodék, hogy megkövezzék őket: megjelenék az Úrnak dicsősége a gyülekezet sátorában Izráel minden fiának.

11. És monda az Úr Mózesnek: Meddig gyaláz engemet ez a nép? Meddig nem hisznek nekem, mind ama csodatételeim mellett sem, a melyeket cselekedtem közöttök?

1 Kor. 10,9.

12. Megverem őket döghalállal, és elvesztem őket; téged pedig nagy néppé teszek, és ő nálánál erősebbé.

2 Móz. 32,10.

13. És monda Mózes az Úrnak: Ha meghallják az égyiptombeliek (mert közülök hoztad fel e népet a te hatalmad által):

2 Móz. 32,12.

14. Elmondják majd e föld lakosainak, a kik hallották, hogy te Uram e nép között vagy, hogy szemtől szembe megjelentted magadat te Uram, és hogy a te felhőd megállott ő rajtok, és felhőoszlopban jársz te ő előttök nappal, éjjel pedig tűzoszlopban.

2 Móz. 13,21.

15. Hogyha mind egyig elveszted e népet, így szólanak majd e népek, a melyek hallották a te híredet, mondván:

16. Mivelhogy nem vihette be az Úr e népet a földre, a mely felől megesküdött nekik, azért öldöste le őket a pusztában.

17. Most azért hadd magasztaltassék fel az Úrnak ereje, a miképen szólottál, mondván:

18. Az Úr késedelmes a haragra, nagy irgalmasságú, megbocsát hamisságot és vétket, de a bűnöst nem hagyja büntetlenül; megbünteti az atyák álnokságait a fiakban harmad és negyed ízigen.

2 Móz. 34,6. , 2 Móz. 20,5. , 5 Móz. 5,9.

19. Kérlek, kegyelmezz meg e nép hamisságának a te irgalmasságod nagy volta szerint, a miképen megbocsátottál e népnek Égyiptomtól fogva mind eddig.

20. És monda az Úr: Megkegyelmeztem a te beszéded szerint.

21. De biztonnal élek én, és betölti az Úr dicsősége az egész földet.

22. Hogy mindazok az emberek, a kik látták az én dicsőségemet és csudáimat, a melyeket cselekedtem Égyiptomban és e pusztában, és megkísértettek engemet immár tízszer, és nem engedtek az én szómnak:

23. Nem látják meg azt a földet, a mely felől megesküdtem az ő atyáiknak; senki nem látja azt azok közül, a kik gyaláztak engem.

24. De az én szolgámat, Kálebet, mivelhogy más lélek volt vele, és tökéletességgel követett engem, beviszem őt arra a földre, a melyre bement vala, és örökségül bírja azt az ő magva.

Józs. 14,8. , Józs. 14,9.

25. De Amálek és Kananeus lakik a völgyben; holnap forduljatok meg, és induljatok a pusztába, a veres tenger útján.

26. Szóla annakfelette az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:

27. Meddig tűrjek e gonosz gyülekezetnek, a mely zúgolódik ellenem? Hallottam Izráel fiainak zúgolódásait, a kik zúgolódnak ellenem!

Zsid. 3,17.

28. Mondd meg nékik: Élek én, azt mondja az Úr, hogy épen úgy cselekszem veletek, a miképen szólottatok az én füleim hallására!

Zsolt. 106,26. , Zsid. 3,18.

29. E pusztában hullanak el a ti holttesteitek, és pedig mindazok, a kik megszámláltattak a ti teljes számotok szerint, hús esztendőstől fogva és azon felül, a kik zúgolódtatok ellenem.

4 Móz. 26,65.

30. És nem mentek be arra a földre, a melyre nézve felemeltem az én kezemet, hogy lakosokká teszlek abban titeket; Kálebet, a Jefunné fiát és Józsuét, a Nún fiát kivéve.

5 Móz. 1,35. , Zsid. 3,18.

31. De kicsinyeiteket, a kik felől azt mondtátok, hogy prédára lesznek; őket beviszem, és megismerik azt a földet, a melyet megúttátok.

32. A ti holttesteitek azért a pusztában hullanak el.

33. A ti fiaitok pedig, mint a pásztorok, bujdosnak e pusztában negyven esztendeig, és viselik a ti paráználkodásitoknak büntetését, míglen megemésztetnek a ti holttesteitek e pusztában.

5 Móz. 1,39.

34. A napok száma szerint, a melyeken megkémleltétek a földet, (tudniillik negyven napon, egy-egy napért egy-egy esztendő), negyven esztendeig hordozzátok a ti hamisságotoknak büntetését, és megismeritek az én elfordulásomat.

35. Én, az Úr, szólottam. Bizonyára ezt mívelem az egész gonosz gyülekezettel, a mely összegyülekezett vala ellenem; ebben a pusztában emésztetnek meg, és ugyanott halnak meg.

36. A férfiak azért, a kiket elküldött vala Mózes a földnek megkémlelésére, és visszatérének és felzúdíták ellene az egész gyülekezetet, rossz hírt terjesztvén arról a földről;

37. Azok a férfiak azért, a kik rossz hírt terjesztének a földről, meghalának az Úr előtt csapás által.

1 Kor. 10,10. , Júd. 1,5.

38. Csak Józsué, a Nún fia, és Kaleb, a Jefunné fia, maradának életben ama férfiak közül, a kik mentek vala a földet megkémlelni.

39. A mint pedig elbeszélé Mózes e beszédeket Izráel fiainak, a nép felette igen keserge.

40. És felkelének reggel, és felmenének a hegy tetejére, mondván: Ímé készek vagyunk elmenni a helyre, a melyről szólott az Úr, mert vétkeztünk.

41. És monda Mózes: Miért hágyjátok át ilyen módon az Úr akaratát, holott nem sikerülhet az néktek.

5 Móz. 1,41. , 5 Móz. 1,42.

42. Fel ne menjetek, mert nem lesz közöttetek az Úr, hogy el ne hulljatok a ti ellenségeitek előtt.

43. Mert az Amálek és a Kananeus van ott előttetek, és fegyver által hulltok el. Mivelhogy elfordultok az Úrtól, nem is lesz az Úr veletek.
44. Mindazonáltal merészkedének felmenni a hegy tetejére; de az Úr szövetségének ládája és Mózes meg sem mozdulának a táborból.
45. Alászállta azért az Amálek és a Kananeus, a ki lakik vala azon a hegyen, és megverék őket, és vágák őket mind Hormáig.

15.

1. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és mondd nékik: Mikor bementek a ti lakó földekre, a melyet én adok néktek.
3. És tűzáldozatot akartok készíteni az Úrnak, egészen égő- vagy véres áldozatot, vagy fogadás teljesítése végett, vagy szabadakarat szerint, vagy a ti ünnepeiken, hogy tulok- vagy juhféléből kedves illatot készítsetek az Úrnak:
4. Akkor, a ki áldozza az ő áldozatját, vigyen az Úrnak ételáldozatul egy tizedrész efa lisztlángot, egy negyedrészt hin olajjal elegyítve.

3 Móz. 2,1. , 3 Móz. 2,2.

5. Itáláldozatul pedig egy negyedrészt hin bort adj az egészen égő- vagy véres áldozathoz egy-egy bárány mellé.
6. Vagy ha kossal áldozol, készíts ételáldozatul két tizedrészt efa lisztlángot megelegyítve egy hin olajnak harmadrészeivel;
7. Itáláldozatul pedig egy hin bornak harmadrészt. Így viszel az Úrnak jóillatú áldozatot.
8. Hogyha fiatal tulkot akarsz készíteni egészen égő- vagy véres áldozatul fogadás teljesítése végett, vagy hálaáldozatul az Úrnak:
9. Akkor vígy a fiatal tulokkal egyetemben ételáldozatul három tizedrészt efa lisztlángot, megelegyítve egy hin olajnak felével.
10. Itáláldozatul pedig vígy fel fél hin bort; kedves illatú tűzáldozat ez az Úrnak.
11. Eképpen cselekedjetez mindenik ökörnél, mindenik kosnál, mind a juhoknak, mind a kecskének bárányainál.
12. A barmok száma szerint, a melyeket áldozatra készítetek: így cselekedjetez mindenikkel, az ő számok szerint.
13. Minden benszültött így cselekedjék ezekkel, hogy kedves illatú tűzáldozatot vigyen az Úrnak.
14. Ha pedig jövevény tartózkodik nálatok, vagy lesz köztetek a ti nemzetségeitek szerint, és kedves illatú tűzáldozatot készít az Úrnak: a miképen ti cselekesztek, a képen cselekedjék az is.
15. Óh, község! néktek és a köztetek lakozó jövevénynek egy rendtartástok legyen; örökkévaló törvény legyen a ti nemzetségeiteknel, hogy az Úr előtt olyan legyen a jövevény, mint ti.

2 Móz. 12,49.

16. Egy törvényetek legyen, és egy szabályotok néktek és a jövevénynek, a mely közöttetek lakik.
17. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:
18. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor bementek a földre, a melyre én viszlek be titeket:
19. Akkor, ha majd esztek a földnek kenyereiből, adjatok felemelt áldozatot az Úrnak.
20. A ti téstátok zsengejét lepényként mutassátok fel áldozatul; mint a szérúról felemelt áldozatot, úgy mutassátok fel azt.
21. A ti téstátok zsengejéből adjatok az Úrnak felemelt áldozatot, a ti nemzetségeitek szerint.
22. És ha megtévelyedtek, és nem cselekszitek meg mind e parancsolatokat, a melyeket szólott vala az Úr Mózesnek;
23. Mind azokat, a melyeket parancsolt az Úr néktek Mózes által, az naptól fogva, a melyen parancsolta az Úr, és azután a ti nemzetségeiteknek is:
24. Akkor, hogyha a gyülekezet tudtán kívül esik a tévedés, az egész gyülekezet áldozzék egy fiatal tulkot egészen égőáldozatul, kedves illatul az Úrnak, és étel- és itáláldozatot is hozzá szokás szerint, és egy kecskebakot bűnért való áldozatul.

3 Móz. 4,13. , 3 Móz. 4,21.

25. És végezzen engesztelést a pap Izráel fiainak egész gyülekezetéért, és megbocsáttatik nékik, mert tévedés volt az; ők pedig vigyék be az ő áldozatjokat tűzáldozatul az Úrnak, és a bűnért való áldozatjokat az Úr elé az ő tévedésükért.

Zsid. 5,2.

26. És megbocsáttatik Izráel fiai egész gyülekezetének, és a közöttök tartózkodó jövevénynek; mert az egész nép tévedésben volt.

27. Hogyha csak egy ember vétkezik tévedésből: áldozzék egy esztendő kecskét bűnért való áldozatul.

3 Móz. 4,27. , 3 Móz. 4,28.

28. A pap végezzen engesztelést azért a tévedő emberért, a ki tévedésből vétkezett az Úr előtt, és ha engesztelést szerez néki, megbocsáttatik néki.

29. A benszültötnök Izráel fiai között és a jövevénynek, a ki közöttök tartózkodik: egy törvényetek legyen néktek a felől, a ki tévedésből cselekszik.

30. De a mely ember felemelt kézzel cselekszik, akár benszültött akár jövevény, az Urat illeti az szidalommal, vágassék ki azért az az ő népe közül;

31. Mivelhogy az Úrnak szavát megvetette, és az ő parancsolatját megszegte, kiirtatván kiirtassék az az ember, az ő hamissága legyen ő rajta.

32. Mikor pedig Izráel fiai a pusztában valának, találának egy férfiat, ki fád szedeget vala szombatnapon.

33. És elvivék azt, a kik találták vala azt fát szedegetni, Mózeshez és Áronhoz és az egész gyülekezetéhez.

34. És őrizet alá adák azt, mert nem vala kijelentve, mit kelljen vele cselekedni.

3 Móz. 24,12.

35. És monda az Úr Mózesnek: Halállal lakoljon az a férfi, kövezzék őt agyon az egész gyülekezet a táboron kívül.

2 Móz. 35,2.

36. Kivivé azért őt az egész gyülekezet a táboron kívül, és agyon kövezzék őt, és meghala, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.

Józs. 7,25.

37. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

38. Szólj Izráel fiainak, és mondjad nékik, hogy készítsenek magoknak bojtokat az ő ruháik szegleteire az ő nemzetségeik szerint, és tegyenek a szeglet bojtjára kék zsinórt.

5 Móz. 22,12. , Mát. 23,5.

39. És arra való legyen néktek a bojt, hogy mikor látjátok azt, megemlékezzetek az Úrnak minden parancsolatjáról, hogy megcselekedjétek azokat; és ne nézzetek a ti szívetek után, és a ti szemeitek után, a melyek után ti paráználkodtok.

5 Móz. 12,8. , 5 Móz. 12,32.

40. Hogy megemlegessétek, és megcselekedjétek minden én parancsolatomat, és legyetek szentek a ti Istenetek előtt.

41. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki kihoztalak titeket Égyiptom földéből, hogy legyek néktek Istenetekké. Én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

16.

1. Kóré pedig az Iczhár fia, a ki a Lévi fiának, Kéhátnak fia vala; és Dáthán és Abirám, Eliábnak fiai; és On, a Péleth fia, a kik Rúben fiai valának, fogták magokat;

4 Móz. 26,9. , Júd. 1,11.

2. És támadának Mózes ellen, és velök Izráel fiai közül kétszáz és ötven ember, a kik a gyülekezetnek fejedelmei valának, tanácsbeli híres neves emberek.

3. És gyülekezének Mózes ellen és Áron ellen, és mondanak nékik: Sokat tulajdonítotok magatoknak, holott az egész gyülekezet, ezek mindnyájan szentek, és közöttök van az Úr: miért emelitek azért fel magatokat az Úr gyülekezete fölé?

4. És mikor hallá ezt Mózes, arczra borula,

5. És szóla Kórének és az ő egész gyülekezetének, mondván: Reggel megmutatja az Úr: ki az övé és ki a szent, és kit fogadott magához; mert a kit magának választott, magához fogadja azt.

6. Ezt cselekedjétek azért: Vegyetek magatoknak temjénezőket, Kóré és az ő egész gyülekezete!

7. És tegyetek azokba tüzet, és rakjatok rá füstölő szert az Úr előtt holnap, és az a férfiú legyen szent, a kit kiválaszt az Úr. Sokat tulajdonítotok magatoknak, Lévi fiai!
8. És monda Mózes Kórénak: Halljátok meg, kérlek, Lévi fiai:
9. Avagy keveslitek-é azt, hogy titeket Izráel Istene külön választott Izráel gyülekezetétől, hogy magához fogadjon titeket, hogy szolgáljatok az Úr sátorának szolgálatában, hogy álljatok e gyülekezet előtt, és szolgáljatok néki?
10. És hogy magának fogadott tégedet, és minden atyádfiát, a Lévi fiait te veled; hanem még a papságot is kívánjátok?
11. Azért hát te és a te egész gyülekezed az Úr ellen gyülekeztetek össze; mert Áron micsoda, hogy ő ellene zúgolódtok?
12. Elkülde azután Mózes, hogy hívják elő Dáthánt és Abirámot, az Eliáb fiait. Azok pedig felelének: Nem megyünk fel!
13. Avagy kevesled-é azt, hogy felhozál minket a tejjel és mézzel folyó földről, hogy megölj minket a pusztában; hanem még uralkodni is akarsz rajtunk?
14. Éppen nem tejjel és mézzel folyó földre hoztál be minket, sem szántóföldet és szőlőt nem adtál nekünk örökségül! Avagy ki akarod-é szúrni az emberek szeméit? Nem megyünk fel!
15. Megharaguvék azért Mózes igen, és monda az Úrnak: Ne tekints az ő áldozatjokra! Egy szamarat sem vettem el tőlök, és egyet sem bántottam közülök.

1 Sám. 12,3.

16. Azután monda Mózes Kórénak: Te és a te egész gyülekezed legyetek az Úr előtt; te és azok és Áron, holnap.
17. És kiki vegye az ő temjénezőjét, és tegyetek abba füstölő szert, és vigyétek az Úr elé, kiki az ő temjénezőjét; kétszáz és ötven temjénezőt. Te is, és Áron is, kiki az ő temjénezőjét.
18. Vevé azért kiki az ő temjénezőjét, és tevének abba tüzet, és rakának arra füstölő szert, és megállának a gyülekezet sátorának nyílása előtt, Mózes is és Áron.
19. Kóré pedig összegyűjtötte vala ellenök az egész gyülekezetet a gyülekezet sátorának nyílásához, és megjelenék az Úrnak dicsősége az egész gyülekezetnek.
20. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:
21. Válgatok külön e gyülekezettől, hogy megemészszen őket egy szempillantásban.

4 Móz. 16,5. , 2 Móz. 32,10.

22. Ők pedig arcukra borulának, és mondának: Isten, minden test lelkének Istene! nem egy férfiú vétkezett-é, és az egész gyülekezetre haragszol-é?

Zsid. 12,9.

23. Akkor szóla az Úr Mózesnek, mondván:
24. Szólj a gyülekezetnek, mondván: Menjetek el a Kóré, Dáthán és Abiráam hajléka mellől köröskörül.
25. Felkele azért Mózes, és elméne Dáthán és Abiráam felé, követék őt Izráel vénei.
26. És szóla a gyülekezetnek, mondván: Kérlek, távozzatok el ez istentelen emberek sátorai mellől, és semmit ne illessetek abból, a mi az övék, hogy el ne vesszettek az ő bűneik miatt.
27. És elmenének a Kóré, Dáthán és Abiráam hajlékai mellől köröskörül; Dáthán pedig és Abiráam kimenének, megállván az ő sátoraiknak nyílásánál feleségeikkel, fiaikkal és kisdedeikkel.
28. Akkor monda Mózes: Ebből tudjátok meg, hogy az Úr küldött engemet, hogy cselekedjem mind e dolgokat, hogy nem magamtól indultam:
29. Ha úgy hálnak meg ezek, a mint meghal minden más ember, és ha minden más ember büntetése szerint büntettetnek meg ezek: akkor nem az Úr küldött engemet.
30. Ha pedig az Úr valami új dolgot cselekszik, és a föld megnyitja az ő száját, és elnyeli őket, és mindazt, a mi az övék, és elevenen szállanak alá pokolba: akkor megismeritek, hogy gyalázták ezek az emberek az Urat.

Jer. 31,22.

31. És lőn, a mint elvégeze mind e beszédeket, meghasada a föld alattok.
32. És megnyitá a föld az ő száját, és elnyelé őket és az ő háznépeiket: és minden embert, a kik Kórée valának, és minden jószágukat.

5 Móz. 11,6. , Zsolt. 106,17.

33. És alászállának azok és mindaz, a mi az övék, elevenen a pokolra: és befedeze őket a föld, és elveszének a község közül.

34. Az Izraeliták pedig, a kik körülöttök valának, mind elfutának azoknak kiáltására; mert azt mondják vala: netalán elnyel minket a föld!
35. És tűz jöve ki az Úrtól, és megemészté ama kétszáz és ötven férfiút, a kik füstölő szerekkel áldoznak vala.
36. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:
37. Mondd meg Eleázárnak, Áron pap fiának, hogy szedje ki a temjénezőket a tűzből, a tüzet pedig hintsd széjjel, mert megszenteltettek a temjénezők;
38. Ezeknek temjénezői, a kik a magok lelke ellen vétkeztek. És csináljanak azokból vékonyra vert lapokat az oltár beborítására. Mivelhogy járultak azokkal az Úr elé, és megszenteltettek: legyenek jegyül Izráel fiainak.
39. Felszedé azért Eleázár pap a réz temjénezőket, a melyekkel a megégettek járultak vala oda, és vékonyra verette azokat az oltár beborítására.
40. Emlékeztetőül Izráel fiainak, hogy senki idegen, a ki nem az Áron magvából való, ne járuljon az Úr elé füstölő szerrel füstölgötni, hogy úgy ne járjon, mint Kóré és mint az ő gyülekezete, a miképen megmondotta vala néki az Úr Mózes által.

4 Móz. 3,10. , 4 Móz. 3,38.

41. És másnap felzúdula Izráel fiainak egész gyülekezete Mózes ellen és Áron ellen, mondván: Ti öltétek meg az Úrnak népét!
42. Mikor pedig egybegyüle a gyülekezet Mózes ellen és Áron ellen, akkor fordulának a gyülekezet sátora felé: és íme befedezte vala azt a felhő, és megjelenék az Úrnak dicsősége.
43. Mózes azért és Áron menének a gyülekezet sátora elé.
44. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
45. Menjete ki e gyülekezet közül, hogy megemészszen őket egy szempillantásban; ők pedig orczájokra borulának.

4 Móz. 16,21.

46. És monda Mózes Áronnak: Fogd a temjénezőt, és tégy abba tüzet az oltárról, és rakj reá füstölő szert, és vidd hamar a gyülekezethez, és végezz engesztelést értök, mert kijött az Úrtól a nagy harag, elkezdődött a csapás.
47. Vevé azért Áron a temjénezőt, a mint mondotta vala Mózes, és futa a község közé, és ímé elkezdődött vala a csapás a nép között. És füstölő áldozatot tőn, és engesztelést szerze a népnek.
48. És megállá a megholtak között és élők között; és megszűnék a csapás.
49. És valának, a kik megholtak vala e csapás alatt, tizennégy ezer hétszázan; azokon kívül, a kik megholtak vala a Kóré dolgáért.
50. És visszatére Áron Mózeshez a gyülekezet sátorának nyílásához. Így szűnék meg a csapás.

17.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Szólj Izráel fiainak, és végy tőlök egy-egy vesszőt az ő atyáiknak háza szerint; az ő atyáik házában valamennyi fejedelmétől tizenkét vesszőt; és kinek-kinek a nevét írd fel az ő vesszejére.
3. Az Áron nevét pedig írd a Lévi vesszejére: mert egy vessző esik az ő atyjok házában fejéért.
4. És tedd le azokat a gyülekezet sátorában a bizonyság ládája elé, a hol megjelenek néktek.
5. És lesz, hogy annak a férfiúnak vesszeje, a kit elválasztok, kihajt; így háritom el magamról Izráel fiainak zúgolódásait, a melyekkel zúgolódnak ti ellenetek.
6. Szóla azért Mózes Izráel fiainak, és adának néki mind az ő fejedelmeik egy-egy vesszőt egy-egy fejedelemért; az ő atyáiknak háza szerint tizenkét vesszőt; az Áron vesszeje is azok között a vesszők között vala.
7. És letevé Mózes a vesszőket az Úr elé a bizonyság sátorában.
8. És lőn másnap, hogy beméne Mózes a bizonyság sátorába; és ímé kihajtott vala a Lévi házából való Áronnak vesszeje, és hajtást hajtott, és virágot növelt, és mandolát érlelt.
9. És kihozá Mózes mind azokat a vesszőket az Úr színe elöl mind az Izráel fiai elé, és miután megnézték vala, vevé kiki az ő vesszejét.
10. És monda az Úr Mózesnek: Vidd vissza az Áron vesszejét a bizonyság ládája elé, hogy őriztessék ott a lázadó fiainak jegyül, hogy megszűnjék az én ellenem való zúgolódások, hogy meg ne haljanak.

Zsid. 9,4.

11. És megcselekedé Mózes; a mint parancsolta vala az Úr néki, akképen cselekedék.

12. És szólának Izráel fiai Mózesnek, mondván: Ímé pusztulunk, veszünk, mi mindnyájan elveszünk!

13. Valaki közel járul az Úrnak sátorához, meghal. Avagy mindenestől elpusztulunk-é?!

18.

1. És monda az Úr Áronnak: Te és a te fiaid, és a te atyádnak háza te veled, hordozzátok a szent hajlék körül való hamisság büntetését. Te és a te fiaid te veled, hordozzátok a ti papságtok hamisságának büntetését.

2. A te atyádfiait, Lévinek törzsét, a te atyádnak nemzetségét is vedd magad mellé, melletted legyenek, és néked szolgáljanak; te pedig és a te fiaid veled, szolgáljatok a biznyság sátora előtt.

3. És ügyeljenek a te ügyedre és az egész sáornak ügyére; de a szenthajlék edényeihez és az oltárhoz ne járuljanak, hogy meg ne haljanak mind ők, mind ti.

4 Móz. 3,7. , 4 Móz. 3,8.

4. És melletted legyenek, és ügyeljenek a gyülekezet sátorának ügyére, a sáornak minden szolgálatja szerint; de idegen ne járuljon ti hozzátok.

5. Ügyeljete azért a szenthajléknak ügyére, és az oltárnak ügyére, hogy ne legyen ezután harag Izráel fiai ellen.

6. Mert íme én választottam a ti atyátokfiat, a lévítákat Izráel fiai közül, mint az Úrnak adottakat, néktek, ajándékol, hogy szolgáljanak a gyülekezet sátorának szolgálatában.

7. Te pedig és a te fiaid te veled, ügyeljete a ti papságotokra mindenben, a mik az oltárhoz tartoznak, és a függönyön belől vannak, hogy azokban szolgáljatok; a ti papságotoknak tisztét adtam néktek ajándékol, azért az idegen, a ki oda járul, haljon meg.

8. Szóla azután az Úr Áronnak: Ímé én néked adtam az én felemelt áldozataimra való ügyelést is, valamit Izráel fiai nékem szentelnek, néked és a te fiaidnak adtam azokat felkenetési díjúl, örökkévaló rendelés szerint.

9. Ez legyen tiéd a legszentségesebbekből, a melyek tűzzel meg nem égettetnek: Minden ő áldozatjok, akár ételáldozatjok, akár bűnért való áldozatjok, akár pedig vétekért való áldozatjok, a miket nékem adnak, mint legszentségesebbek, tiéid legyenek és a te fiaidé.

10. A legszentségesebb helyen egyed meg azt, csak a férfiak egyék azt; szentség legyen tenéked.

3 Móz. 6,16. , 3 Móz. 6,26.

11. Ez is tiéd legyen, mint felemelt áldozat az ő ajándékukból, Izráel fiainak minden meglóbált áldozataival együtt; néked adtam azokat és a te fiaidnak, és a te leányaidnak, a kik veled vannak, örökkévaló rendelés szerint; mindenki, aki tiszta a te házadban, eheti azt:

2 Móz. 29,28.

12. Az olajnak minden kövérjét, és minden kövérjét a mustnak és gabonának, azoknak zsengeit, a melyeket az Úrnak adnak, tenéked adtam.

2 Móz. 22,29.

13. Mindennek első gyümölcsei az ő földjökön, a melyeket az Úrnak visznek, tiéid legyenek; mindenki, a ki tiszta a te házadban, egye azokat.

5 Móz. 18,4. , 5 Móz. 18,5.

14. Minden, a mi teljesen Istennek szenteltetik Izráelben, tiéd legyen.

3 Móz. 27,28.

15. Minden, ami az élő állatok közül az anyaméhet megnyitja, a melyet az Úrnak visznek, mind emberekből s mind barmokból a tiéd legyen; csakhogy az embernek elsőszülöttét váltasd meg, és a tisztátalan állatnak elsőszülöttét is megváltassad.

2 Móz. 13,12.

16. A melyek pedig váltságosok, egy hónapostól kezdve váltasd meg a te becslésed szerint, öt ezüst sikluson a szent siklus szerint: hús géra az.

4 Móz. 3,46. , 4 Móz. 3,47. , 2 Móz. 30,13.

17. De a tehénnek első fajzását, vagy a juhnek első fajzását, vagy a kecskének első fajzását meg ne váltasd; mert szentelni valók azok; a véreket hintsd az oltárra, és azoknak kövérít füstölögtesd el kedves illatú tűzáldozatul az Úrnak.

18. Azoknak a húsa pedig tiéd legyen, a miképen a meglóbált szegy, és a mint a jobb lapoczká is tiéd lesz.

19. Minden felemelt áldozatot a szent dolgokból, a melyeket az Úrnak áldoznak Izráel fiai, néked adtam örökkévaló rendelés szerint, és a te fiaidnak, és a te leányaidnak, a kik veled vannak; sónak szövetsége ez, örökkévaló az Úr előtt, néked és a te magodnak veled.

20. Monda pedig az Úr Áronnak: Az ő földjökéből örökséged nem lesz, sem osztályrészed nem lesz néked ő közöttök: Én vagyok a te osztályrészed és a te örökséged Izráel fiai között.

21. De ímé a Lévi fiainak örökségül adtam minden tizedet Izráelben; az ő szolgálatjokért való osztályrész ez a melylyel teljesítik ők a gyülekezet sátorának szolgálatát.

22. És ne járuljanak ezután Izráel fiai a gyülekezetnek sátorához, hogy ne vétkezzenek, és meg ne haljanak.

23. De a lévíták teljesítsék a gyülekezet sátorának szolgálatát, és ők viseljék az ő bűnüket; örökkévaló rendelés legyen a ti nemzetségeiteknel, hogy Izráel fiai között ne birjanak örökséget.

24. Mivelhogy Izráel fiainak tizedét, a mit felemelt áldozatul visznek fel az Úrnak, adtam a lévítáknak örökségül: azért végeztem ő felőlök, hogy Izráel fiai között ne birjanak örökséget.

25. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

26. A lévítáknak pedig szólj, és mondd meg nékik: Mikor beszéditek Izráel fiaitól a tizedet, a melyet örökségtekül adtam néktek azoktól, akkor áldozatok abból felemelt áldozatot az Úrnak; a tizedből tizedet.

27. És ez a ti felemelt áldozatok olyanul tulajdoníttatik néktek, mint a szérúról való gabona és mint a sajtóból kiömlő bor.

28. Így vigyetek ti is felemelt áldozatot az Úrnak minden ti tizedetekből, a melyet beszédtek Izráel fiaitól, és adjátok abból az Úrnak felemelt áldozatot Áronnak, a papnak.

29. Minden ti ajándékoktokból vigyék a felemelt áldozatokat az Úrnak, mindenből a kövérjét, a mi abból szentelni való.

30. Mondd meg azt is nékik: Mikor a kövérjét áldozátok abból, olyanul tulajdoníttatik az a lévítáknak, mintha a szérúról és sajtóból adnák.

31. Megehetitek pedig azt minden helyen, ti és a ti házatok népe; mert jutalmatok ez néktek a gyülekezet sátorában való szolgálatokért.

32. És nem lesztek bűnösök a miatt, ha abból a kövérjét áldozátok: és Izráel fiainak szent dolgait sem fertőztetitek meg, és meg sem haltok.

19.

1. Szóla azután az Úr Mózesnek és Áronnak, mondván:

2. Ez a törvény rendelése, a melyet parancsolt az Úr, mondván: Szólj Izráel fiainak, hogy hozzanak hozzád egy veres tehenet, épet, a melyben ne legyen hiba, a melynek nyakán iga nem volt.

3. És adjátok azt Eleázárnak, a papnak, és ő vitesse ki azt a táboron kívül, és öljék meg azt ő előtte.

4. És vegyen Eleázár, a pap annak véreből az ő újjával, és hintsen a gyülekezet sátorának eleje felé annak véreből hétszer.

5. Azután égessék meg azt a tehenet az ő szemei előtt; annak bőrét, húsát és vérét a ganéjával együtt égessék meg.

6. Akkor vegyen a pap czédrusfát, zsópot és karmazsint, és vesse a tehennek égő részei közé.

7. És mossa meg a pap az ő ruháit, az ő testét is mossa le vízzel, és azután menjen be a táborba, és tisztátalan legyen a pap estvéig.

8. Az is, a ki megégeti azt, mossa meg az ő ruháit vízzel, és az ő testét is mossa le vízzel, és tisztátalan legyen estvéig.

9. Valamely tiszta ember pedig szedje fel annak a tehennek hamvát, és helyezze el azt a táboron kívül tiszta helyre, hogy legyen az Izráel fiai gyülekezetének szolgálatára a tisztulásnak vizéhez; bűnért való áldozat ez.

10. És az, a ki felszedi a tehennek hamvát, mossa meg az ő ruháit, és tisztátalan legyen estvéig; és legyen ez Izráel fiainak és a köztök tartózkodó jövevénynek örök rendelésül.

11. A ki illeti akármely embernek a holttestét, és tisztátalanná lesz hét napig:

Agge. 2,13.

12. Az olyan tisztítsa meg magát azzal a vízzel harmadnapon és hetednapon, és tiszta lesz; ha pedig nem tisztítja meg magát harmadnapon és hetednapon, akkor nem lesz tiszta.

13. Valaki holtat illet, bármely embert a ki megholt, és meg nem tisztítja magát, az megfertézteti az Úrnak hajlékát; és irtassék ki az a lélek Izráelből mivelhogy tisztulásnak vize nem hintetett ő reá, tisztátalan lesz; még rajta van az ő tisztátalansága.

14. Ez legyen a törvény, mikor valaki sátorban hal meg. Mindaz, a ki bemegy a sátorba, és mindaz, a ki ott van a sátorban, tisztátalan legyen hét napig.

15. Minden nyitott edény is, a melyen nincs lezárható fedél, tisztátalan.

16. És mindaz, a ki illet a mezőn fegyverrel megölettet, vagy megholtat, vagy emberi csontot, vagy sírt, tisztátalan legyen hét napig.

17. És vegyenek a tisztátalanért a bűnért való megégetett áldozatnak hamvából, és töltsenek arra élő vizet edénybe.

18. Valamely tiszta ember pedig vegyen izsópot, és mártsa azt vízbe, és hintse meg a sátort és minden edényt, és minden embert, a kik ott lesznek; és azt is, a ki a csontot, vagy a megöltet, vagy a megholtat, vagy a koporsót illette.

Zsolt. 51,9.

19. Hintse pedig meg a tiszta a tisztátalant harmadnapon és hetednapon, és tisztítsa meg őt hetednapon, azután mossa meg az ő ruháit, mossa le magát is vízzel, és tiszta lesz estve.

20. Ha pedig valaki tisztátalanná lesz, és nem tisztítja meg magát, az a lélek irtassék ki a község közül; mivelhogy az Úrnak szenthelyét megfertéztette, a tisztulásnak vize nem hintetett ő reá, tisztátalan az.

21. Ez legyen ő nálok örök rendelésül: mind az, a ki hinti a tisztulásnak vizét, tisztátalan legyen estvéig.

22. És valamit illet a tisztátalan, tisztátalan legyen az; és az a lélek is, a ki illeti azt, tisztátalan legyen estvéig.

20.

1. És eljutának Izráel fiai, az egész gyülekezet Czin pusztájába az első hónapban és megtelepedék a nép Kádesben, és meghala ott Miriám, és eltemették ott.

2. De nem vala vize a gyülekezetnek, összegyűlének azért Mózes és Áron ellen.

3. És feddőzék a nép Mózesrel, és szólának mondván: Vajha holtunk volna meg, mikor megholtak a mi atyáinkfiai az Úr előtt!

4. És miért hoztátok az Úrnak gyülekezetét e pusztába, hogy meghaljunk itt mi, és a mi barmaink?

2 Móz. 17,3.

5. És miért hoztatok fel minket Égyiptomból, hogy e rossz helyre hoztatok minket, hol nincs vetés, sem füge, sem szőlő, sem gránátalma, és inni való víz sincsen!

6. Elmenének azért Mózes és Áron a gyülekezetnek színe elől, a gyülekezet sátorának nyílása elé, és arcukra borulának; és megjelenék nékik az Úrnak dicsősége.

7. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

8. Vedd ezt a vesszőt, és gyűjtsd össze a gyülekezetet te, és Áron, a te atyádfia, és szóljatok ím e kősziklának az ő szemek előtt, hogy adjon vizet; és fakassz vizet nékik e kősziklából, és adj inni a gyülekezetnek és az ő barmainknak.

2 Móz. 17,6.

9. Vevé azért Mózes azt a vesszőt az Úrnak színe elől a mint parancsolta vala néki.

10. És összegyűjték Mózes és Áron a gyülekezetet a kőszikla elé, és monda nékik: Halljátok meg most, ti lázadók! Avagy e kősziklából fakasszunk-e néktek vizet?

2 Móz. 17,5. , 2 Móz. 17,6.

11. És felemelé Mózes az ő kezét, és megüté a kősziklát az ő vesszejével két ízben; és sok víz ömle ki, és ivék a gyülekezet és az ő barmai.

Zsolt. 78,15. , 1 Kor. 10,4.

12. És monda az Úr Mózesnek és Áronnak: Mivelhogy nem hittetek nékem, hogy megdicsőíttetek volna engem Izráel fiainak szemek előtt: azért nem viszitek be e községet a földre, a melyet adtam nékik.

4 Móz. 27,14. , 5 Móz. 1,37.

13. Ezek a versengésnek vizei, a melyekért feddőztek Izráel fiai az Úrral; és megdicsőítette magát ő bennök.

2 Móz. 17,7.

14. És küldje Mózes követeket Kádesből Edom királyához, kik így szólának: Ezt mondja a te atyádfia az Izráel: Te tudod mindazt a nyomorúságot, a mely mi rajtunk esett:

1 Móz. 25,23. , 1 Móz. 25,26. , 5 Móz. 23,7.

15. Hogy a mi atyáink alámentek Égyiptomba, és sok ideig laktunk Égyiptomban, és hogy nyomorgatának minket az égyiptombeliek, és a mi atyáinkat.

2 Móz. 2,23.

16. És kiáltottunk az Úrhoz, és meghallgatta a mi szónkat, és angyalt küldte és kihozott minket Égyiptomból; és ímé Kádesben vagyunk a te határodnak végvárosában.

2 Móz. 2,23. , Csel. 7,30. , Csel. 7,38.

17. Hadd mehessünk át a te földeden! Nem megyünk át sem mezőn, sem szőlőn, és kútvizet sem iszunk; az országúton megyünk, és nem térünk sem jobbra, sem balra, míg általmegyünk a te határodon.

18. Felele pedig Edom: Nem mehetsz át az én földemen, hogy fegyverrel ne menjek ellened!

19. És mondának néki Izráel fiai: A járt úton megyünk fel, és ha a te vizedet iszszuk, én és az én barmaim, megadom annak az árát. Nincs egyéb szándékom csak hogy gyalog mehessenek át.

5 Móz. 2,6.

20. Az pedig monda: Nem mégy át. És kiméne ő ellene Edom sok néppel és nagy erővel.

21. Mivel nem akará Edom megengedni Izráelnek, hogy általmenjen az ő országán; azért eltérete Izráel ő tőle.

Bir. 11,17.

22. Majd elindulának Kádesből, és jutának Izráel fiai, az egész gyülekezet a Hór hegyére.

4 Móz. 33,37.

23. És szóla az Úr Mózesnek és Áronnak, a Hór hegyénél, Edom földének határán, mondván:

24. Áron az ő népeihez takaríttatik: mert nem megy be a földre, a melyet Izráel fiainak adtam, mivelhogy ellenszegültek az én szómnak a versengésnek vizénél.

25. Vedd Áront és Eleázárt, az ő fiát, és vezesd fel őket a Hór hegyére.

4 Móz. 33,38.

26. És vetkeztesd le Áront az ő ruháiból, és öltöztess fel azokba Eleázárt, az ő fiát: mert Áron az ő népéhez takaríttatik, és meghal ott.

27. És úgy cselekedék Mózes, a mint parancsolta vala az Úr, és felmenének a Hór hegyére az egész gyülekezet láttára.

28. És Mózes levetkezteté Áront az ő ruháiból, és felöltözteté azokba Eleázárt, az ő fiát. És meghala Áron ott a hegynek tetején, Mózes pedig és Eleázár leszálla a hegyről.

29. És látá az egész gyülekezet, hogy meghalt vala Áron, és siratá Áront harmincz napig Izráelnek egész háza.

5 Móz. 34,8. , 1 Móz. 50,3.

21.

1. Mikor pedig meghallotta a Kananeus, Arad királya, a ki lakozik vala dél felől, hogy jön Izráel a kémeknek után: megütközék Izráellel, és foglyokat ejte közülök.

4 Móz. 33,40.

2. Fogadást tön azért Izráel az Úrnak, és monda: Ha valóban kezembe adod e népet, eltörlöm az ő városait.

3. És meghallgatá az Úr Izráelnek szavát, és kézbe adá a Kananeust, és eltörlé őket, és azoknak városait. És nevezé azt a helyet Hormának.

4. És elindulának a Hór hegyétől a veres tengerhez vivő úton, hogy megkerüljék Edom földét. És a népnek lelke megkeseredék útközben.

5. És szóla a nép Isten ellen és Mózes ellen: Miért hoztatok fel minket Égyiptomból, hogy meghaljunk e pusztában? Mert nincsen kenyér, víz sincsen, és e hitvány eledelt útálja a mi lelkünk.

1 Kor. 10,9. , 4 Móz. 11,6.

6. Bocsáta azért az Úr a népre tüzes kígyókat, és megmardosák a népet, és sokan meghalának Izráel népéből.

2 Móz. 32,35.

7. Akkor méne a nép Mózeshez, és mondának: Vétkeztünk, mert szólottunk az Úr ellen és te ellened; imádkozzál az Úrhoz, hogy vigye el rólunk a kígyókat. És imádkozék Mózes a népert.

8. És monda az Úr Mózesnek: Csinálj magadnak tüzes kígyót, és tűzd fel azt póznára: és ha valaki megmarattatik, és feltekint arra, életben maradjon.

Ján. 3,14.

9. Csinála azért Mózes rézkígyót, és feltűzé azt póznára. És lón, hogy ha a kígyó valakit megmar vala, és az feltekinte a rézkígyóra, életben marada.

2 Kir. 18,4.

10. Azután elindulának Izráel fiai, és tábort ütének Obóthban.

11. Obóthból is elindulának, és tábort ütének Hije-Abarimban, abban a pusztában, a mely Moáb előtt vala napkelet felől.

12. Onnét elindulának, és tábort ütének Zéred völgyében.

5 Móz. 2,13.

13. Onnét elindulának, és tábort ütének az Arnon vizén túl, a mely van a pusztában, és kijő az Emoreus határából. Mert az Arnon Moábnak határa Moáb között és Emoreus között.

5 Móz. 2,24. , Józ. 12,2. , Bir. 11,18.

14. Azért van szó az Úr hadainak könyvében: Vahébről Szúfában, és a patakokról Arnonnál,

15. És a patakok folyásáról, a mely Ar város felé hajol és Moáb határára dül.

16. És onnét Béérbe menének. Ez az a kút, a melynél mondotta vala az Úr Mózesnek: Gyűjtsd össze a népet, és adok nékik vizet.

17. Akkor éneklé az Izráel ez éneket: Jőjj fel óh kút! énekeljetek néki!

18. Kút, a melyet fejedelmek ástak; a nép előkelői vájtak, kormánypálczával, vezérbotjaikkal. És a pusztából Mathanába menének.

19. És Mathanából Nahaliélbe, és Nahaliélből Bámóthba.

20. Bámóthból pedig abba a völgybe, a mely Moáb mezején van, onnan a Piszga tetejére, a mely a sivatagra néz.

21. És küldé Izráel követeket Szíhonhoz, az Emoreusok királyához, mondván:

5 Móz. 2,26. , Bir. 11,19.

22. Hadd mehessek át a te földeden! Nem hajlunk mezőre, sem szőlőre, kútvizet sem iszunk; az országúton megyünk, míg átmegyünk a te határodon.

23. De nem engedé Szíhon Izráelnek, hogy átmenjen az ő határán, sőt egybegyűjté Szíhon minden népét, és kiméne Izráel ellen a pusztába, és jöve Jaháczbá; és megütközék Izráellel.

5 Móz. 2,30. , 5 Móz. 29,7.

24. És megveré őt Izráel fegyvernek élivel, és elfoglalá annak földét Arnontól Jabbórig, az Ammon fiaiiig; mert erős vala az Ammon fiainak határa.

25. És elfoglalá Izráel mind e városokat, és megtelepedék Izráel az Emoreusok minden városában, Hesbonban és annak minden városában;

5 Móz. 2,33. , Józ. 24,8. , Zsolt. 135,11. , Zsolt. 135,12. , Ámós. 2,9.

26. Mert Hesbon Szíhonnak az Emoreusok királyának városa vala, ki is hadakozott vala Moábnak előbbi királyával, és elvett vala minden földet annak kezéből Arnonig.

27. Azért mondják a példabeszédmondók: Jőjjetek Hesbonba! Építtessék és erősíttessék Szíhon városa!

28. Mert tűz jött ki Hesbonból, láng Szíhon városából; megemésztette Art, Moábnak városát, Arnon magaslatainak urait.

29. Jaj néked Moáb! Elvesztél Kámosnak népe! Futásra adta ő fiait, leányait fogságra Szíhonnak, az emoreus királynak.

30. De mi lövöldöztük őket, elveszett Hesbon Dibonig, és elpusztítottuk Nofáig, a mely Medebáig ér.

31. Megtelepedék azért Izráel az Emoreusok földén.

32. És elkülde Mózes, hogy megkémléljék Jázert, és bevévék annak városait, és kiúzá az Emoreust, a ki ott vala.

33. Majd megfordulának, és felmenének a Básánba vivő úton. És kijöve Og, Básán királya ő ellenök, ő és egész népe, hogy megütközzenek Hedreiben.

5 Móz. 3,1. , 5 Móz. 29,7.

34. Akkor monda az Úr Mózesnek: Ne félj tőle, mert a te kezedbe adtam őt, és egész népét, és az ő földét. És úgy cselekedjél vele, a miképen cselekedtél Szíhonnal az Emoreusok királyával, a ki lakik vala Hesbonban.

5 Móz. 3,2. , 5 Móz. 3,22.

35. Megverék azért őt és az ő fiait és egész népét annyira, hogy egy sem marada belőle; és elfoglalák az ő földét.

22.

1. És tovább menének Izráel fiai, és tábort ütének Moáb mezőségen a Jordánon túl, Jérikhó ellenében.

4 Móz. 26,3.

2. És mikor látta Bálák, a Czippór fia mind azokat, a melyeket cselekedett vala Izráel az Emoreussal:

3. Igen megrémüle Moáb a néptől, mivelhogy sok vala az, és búsula Moáb Izráel fiai miatt.

4. Monda azért Moáb Midián véneinek: Most elnyalja e sokaság minden mi környékünket, a miképen elnyalja az ökör a mezőnek pázsitját. (Bálák pedig, Czippórnak fia Moáb királya vala abban az időben.)

5. Küldé azért követeket Bálámhoz, a Beór fiához Péthorba, a mely vala a folyóvíz mellett, az ő népe fiainak földére, hogy hívják őt, mondván: Ímé nép jött ki Égyiptomból, és ímé ellepte e földnek színét, és megtelepszik én ellenemben.

Józs. 24,9. , Józs. 13,22.

6. Most azért kérlek jöjj el, átkozd meg érettem e népet, mert erősebb nálamnál; talán erőt vehetek rajta, megverjük őt, és kiűzhetem őt e földből; mert jól tudom, hogy a kit megáldasz, meg lesz áldva, és a kit megátkozol, átkozott lesz.

7. Elmenének azért Moábnak vénei és Midiánnak vénei, és a jövendőmondásnak jutalma kezeikben vala, és jutának Bálámhoz, és megmondák néki Bálák üzenetét.

Józs. 13,22.

8. Ő pedig monda nékik: Háljatok itt ez éjjel, és feleletet adok néktek, a miképen szól nékem az Úr. És Moábnak fejedelmei ott maradának Bálámnál.

9. Eljöve pedig az Isten Bálámhoz, és monda: Kicsodák ezek a férfiak te nálad?

10. És monda Bálám az Istennek: Bálák, Czippór fia, Moáb királya, küldött én hozzám, ezt mondván:

11. Ímé e nép, a mely kijött Égyiptomból, ellepte a földnek színét; most azért jöjj el, átkozd meg azt érettem, talán megharcolhatok vele, és kiűzhetem őt.

12. És monda Isten Bálámnak: Ne menj el ő velök, ne átkozd meg azt a népet, mert áldott az.

13. Felkele azért Bálám reggel, és monda a Bálák fejedelmeinek: Menjete el a ti földetekre; mert nem akarja az Úr megengedni nékem, hogy elmenjek veletek.

14. És felkelének Moáb fejedelmei, és jutának Bálákhoz, és mondának: Nem akart Bálám eljönni velünk.

15. Elkülde azért ismét Bálák több fejedelmet, amazoknál előkelőbbeket.

16. És eljutának Bálámhoz, és mondának néki: „Ezt mondja Bálák, Czippórnak fia: Kérlek, ne vonakodjál eljönni hozzám!”

17. Mert igen-igen megtisztellek téged, és akármit mondasz nékem, megcselekszem. Jöjj el azért kérlek, és átkozd meg értem e népet!

4 Móz. 24,10. , 4 Móz. 24,11.

18. Bálám pedig felele és monda a Bálák szolgálóinak: Ha Bálák az ő házát arannyal és ezüsttel tele adná is nékem, nem hághatom át az Úrnak, az én Istenemnek szavát, hogy valamit míveljek; kicsinyt vagy nagyot.

1 Kir. 13,8.

19. Most mindazonáltal maradjatok itt kérlek ti is ez éjjel, hadd tudjam meg, mit szól ismét az Úr nékem?

20. És eljöve Isten Bálámhoz éjjel, és monda néki: Ha azért jöttek e férfiak, hogy elhívjanak téged: kelj fel, menj el velök; de mindazáltal azt cselekedjed, a mit mondok majd néked.

21. Felkele azért Bálám reggel, és megnyergelé az ő szamarát, és elméne a Moáb fejedelmeivel.

22. De megharaguvék Isten, hogy elmegy vala ő. És megállá az Úrnak angyala az útban, hogy ellenkezzék vele; ő pedig üget vala az ő szamarán, és két szolgája vala vele.

23. És meglátá a szamar az Úrnak angyalát, a mint áll vala az úton, és mezítelen fegyvere a kezében; letére azért a szamar az útról, és méne a mezőre; Bálám pedig veré az ő szamarát, hogy visszatérítse az útra.

2 Pét. 2,16. , Júd. 1,11.

24. Azután megállá az Úrnak angyala a szőlők ösvényén, holott innen is garád, onnan is garád vala.

25. A mint meglátá a szamar az Úrnak angyalát, a falhoz szorula, és a Bálám lábát is oda szorítá a falhoz; ezért ismét megveré azt.

26. Az Úr angyala pedig ismét tovább méne, és megállá szoros helyen, hol nem volt út a kitérésre, sem jobbra, sem balra.

27. A mint meglátá a szamar az Úrnak angyalát, lefeküvék Bálám alatt, azért megharaguvék Bálám, és megveré a szamarat a bottal.

28. És megnyitá az Úr a számárnak száját, és monda a számár Bálámnak: Mit vétettem néked, hogy immár háromszor vertél meg engem?

2 Pét. 2,16. , Júd. 1,11.

29. Bálám pedig monda a számárnak: Mert megcsúfoltál engem! Vajha volna fegyver a kezemben, nyilván megölnélek most téged.

30. És monda a számár Bálámnak: Avagy nem te szamarad vagyok-é, a melyen járni szoktál, a mióta megvagy, mind e napig? Avagy szoktam volt-é veled e képen cselekedni? Az pedig felele: Nem.

31. És megnyitá az Úr a Bálám szemeit, és látá az Úr angyalát, a mint áll vala az útban, és mezítelen fegyverét az ő kezében; akkor meghajtá magát és arczra borula.

32. Az Úrnak angyala pedig monda néki: Miért verted meg a te szamaradat immár három ízben? Ímé én jöttem ki, hogy ellenkezzem veled, mert veszedelmes ez az út én előttem.

33. És meglátott engem a számár, és kitért én előttem immár három ízben; ha ki nem tért volna előlem, most meg is öltelek volna téged, őt pedig életben hagytam volna.

34. Mondá azért Bálám az Úr angyalának: Vétkeztem, mert nem tudtam, hogy te állasz előttem az útban. Most azért, ha nem tetszik ez néked, visszatérek.

35. Az Úrnak angyala pedig monda Bálámnak: Menj el e férfiakkal; mindazáltal a mit én mondok majd néked, azt mondjad. Elméne azért Bálám a Bálák fejedelmeivel.

36. Mikor pedig meghallá Bálák, hogy jön Bálám, kiméne elébe Moábnak egyik városába, a mely az Arnon vidékén, a határ szélén vala.

4 Móz. 21,13. , 4 Móz. 21,15.

37. És monda Bálák Bálámnak: Avagy nem küldözgettem-é hozzád, hogy hívjanak téged? Miért nem jössz vala én hozzám? Avagy valóban nem tisztelhetnélek meg téged?

38. Bálám pedig monda Báláknak: Ímé eljöttem hozzád. Most pedig szólhatok-é magamtól valamit? A mi mondani valót Isten ád az én számba, azt mondom.

4 Móz. 23,12. , 4 Móz. 23,26. , 1 Kir. 22,14.

39. És elméne Bálám Bálákkal, és eljutának Kirjat-Husótba.

40. És vágata Bálák ökröket és juhokat, és küldé Bálámnak és a fejedelmeknek, a kik vele valának.

41. Reggel pedig magához vevé Bálák Bálámot és felvivé őt a Baál magas hegyére, hogy meglássa onnét a népek valami részét.

23.

1. És monda Bálám Báláknak: Építs itt nékem hét oltárt, és készíts el ide nékem hét tulkot és hét kost.

2. És úgy cselekedék Bálák a miképen mondotta vala Bálám. És áldozék Bálák és Bálám mindenik oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.

3. És monda Bálám Báláknak: Állj meg a te égőáldozatod mellett, én pedig elmegyek; talán előmbe jó az Úr nékem, és a mit mutat majd nékem, megjelentem néked. Elméne azért egy kopasz oromra.

4. És elébe méne Isten Bálámnak, és monda néki Bálám: A hét oltárt elrendeztem, és áldoztam mindenik oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.

5. Az Úr pedig ígét ada Bálámnak szájába, és monda néki: Térj vissza Bálákhoz, és így szólj.

6. És visszatére ő hozzá, és ímé áll vala az ő égőáldozata mellett; ő maga és Moábnak minden fejedelme.

7. És elkezdé az ő példázó beszédét, és monda: Siriából hozatott engem Bálák, Moábnak királya kelet hegyeiről, mondván: Jöjj, átkozd meg nékem Jákóbot, és jöjj, szidalmazd meg Izráelt;

1 Móz. 28,2. , Hós. 12,12.

8. Mit átkozzam azt, a kit Isten nem átkoz, és mit szidalmazzam azt, a kit az Úr nem szidalmaz?

9. Mert sziklák tetejéről nézem őt, és halmokról tekintem őt; ímé oly nép, a mely maga fog lakni, és nem számláltatik a nemzetek közé.

5 Móz. 33,28.

10. Ki számlálhatja meg a Jákób porát, és Izráel negyedrészenek számát? Haljon meg az én lelkem az igazak halálával, és legyen az én utolsó napom, mint az övé!

11. És monda Bálák Bálámnak: Mit cselekeszel én velem? Hogy megátkozzad ellenségeimet, azért hoztalak téged, és ímé igen megáldád őket.

12. Ez pedig felele és monda: Avagy nem arra kell-é vigyáznom, hogy azt szóljam, a mit az Úr adott az én számba?

13. Monda azután néki Bálák: Kérlek, jöjj velem más helyre, honnét meglássad őt, de csak valamely részét látod annak, és őt mindenestől nem látod, és átkozd meg őt onnét nekem.
14. És vivé őt az őrállók helyére, a Piszga tetejére, és építe hét oltárt, és áldozék egy-egy tulkot és egy-egy kost mindenik oltáron.
15. És monda Báláknak: Állj meg itt a te égőáldozatod mellett, én pedig elébe megyek amoda.
16. Elébe méne azért az Úr Bálámnak, és ígét ada az ő szájába, és monda: Térj vissza Bálákhoz, és így szólj.
4 Móz. 22,35.
17. Méne azért ő hozzá, és ímé ő áll vala az ő égőáldozata mellett, és Moáb fejedelmei is ő vele. És monda néki Bálák: Mit szóla az Úr?
18. Akkor elkezdé az ő példázó beszédét, és monda: Kelj fel Bálák, és halljad; figyelj rám Czippórnak fia!
19. Nem ember az Isten, hogy hazudjék és nem embernek fia, hogy megváltozzék. Mond-é ő valamit, hogy meg ne tenné? Igér-é valamit, hogy azt ne teljesítené?
1 Sám. 15,29.
20. Ímé parancsolatot vettem, hogy áldjak; ha ő áld, én azt meg nem fordíthatom.
21. Nem vett észre Jákóbban hamisságot, és nem látott gonoszságot Izráelben. Az Úr, az ő Istene van ő vele; és királynak szóló rivalgás hangzik ő benne.
2 Móz. 32,8.
22. Isten hozta ki őket Égyiptomból, az ő ereje mind a vad bivalyé.
2 Móz. 3,8. , Jób. 39,12. , Jób. 39,15.
23. Mert nem fog varázslás Jákóbon, sem jövendőmondás Izráelen. Idején adatik tudtára Jákóbnak és Izráelnek: mit mívelt Isten!
24. Ímé e nép felkél mint nőtény oroszlán, és feltámad mint hím oroszlán; nem nyugszik, míg prédát nem eszik, és elejtettek vérének nem iszsa.
25. Akkor monda Bálák Bálámnak: Se ne átkozzad, se ne áldjad őt.
26. Felele pedig Bálám, és monda Báláknak: Avagy nem szólottam volt-é néked, mondván: Valamit mond nekem az Úr, azt mívelem?
4 Móz. 22,18. , 4 Móz. 22,38.
27. És monda Bálák Bálámnak: Jöjj, kérlek, elviszlek téged más helyre: talán tetszeni fog az Istennek, hogy megátkozzad onnét e népet én érettem.
28. Elvivé azért Bálák Bálámot a Peór tetejére, a mely a pusztá felé néz.
29. És monda Bálám Báláknak: Építtess itt nekem hét oltárt, és készíts el ide nekem hét tulkot és hét kost.
30. Úgy cselekedék azért Bálák, a mint mondotta volt Bálám, és áldozék minden oltáron egy-egy tulkot és egy-egy kost.
- 24.**
1. Mikor pedig látta Bálám, hogy tetszik az Úrnak, hogy megáldja Izráelt, nem indula, mint az előtt, varázslatok után, hanem fordítá az ő orcáját a pusztá felé.
2. És mikor felemelte Bálám az ő szemeit, látá Izráelt, a mint letelepedett az ő nemzetségei szerint; és Istennek lelke vala ő rajta.
3. Akkor elkezdé az ő példázó beszédét és monda: Bálámnak, Beór fiának szózata, a megnyílt szemű embernek szózata.
4. Annak szózata, a ki hallja Istennek beszédét, a ki látja a Mindenhatónak látását, leborulva, de nyitott szemekkel:
5. Mily szépek a te sátoraid óh Jákób! a te hajlékaid óh Izráel!
6. Mint kiterjesztett völgyek, mint kertek a folyóvíz mellett, mint az Úr plántálta áloék, mint cédrusfák a vizek mellett!
7. Víz ömledez az ő vedreiből, vetését bő víz öntözi; királya nagyobb Agágnál, és felmagasztaltatik az ő országa.
8. Isten hozta ki Égyiptomból, az ő ereje mint a vad bivalyé: megemészti a pogányokat, az ő ellenségeit; csontjaikat megtöri, és nyilaival által veri.
4 Móz. 23,22.
9. Lehever, nyugszik, mint hím oroszlán, és mint nőtény oroszlán; ki serkenti fel őt? A ki áld téged, áldott léssen, és ki átkoz téged, átkozott léssen.

1 Móz. 49,9.

10. És felgerjede Báláknak haragja Bálám ellen, és egybeüté kezeit, és monda Bálák Bálámnak: Azért hívtalak téged, hogy átkozd meg ellenségeimet; és ímé igen megáldottad immár három ízben.

11. Most azért fuss a te helyedre. Mondottam vala, hogy igen megtisztellek téged; de ímé megfosztott téged az Úr a tisztességtől.

1 Kir. 22,26. , 1 Kir. 22,27. , 4 Móz. 22,16. , 4 Móz. 22,17.

12. És monda Bálám Báláknak: A te követeidnek is, a kiket küldöttél volt hozzám, nem így szólottam-é, mondván:

13. Ha Bálák az ő házát ezüsttel és arannyal tele adná is nékem, az Úrnak beszédét által nem hághatom, hogy magamtól jót, vagy rosszat cselekedjem. A mit az Úr szól, azt szólok.

4 Móz. 22,18.

14. Most pedig én elmegyek ímé az én népemhez; jőjj, hadd jelentsem ki néked, mit fog cselekedni e nép a te népeddel, a következő időben.

15. És elkezdé az ő példázó beszédét, és monda: Bálámnak, Beór fiának szózata, a megnyilt szemű ember szózata,

16. Annak szózata, a ki hallja Istennek beszédét, és a ki tudja a Magasságosnak tudományát, és a ki látja a Mindenhatónak látását, leborulva, de nyitott szemekkel.

17. Látom őt, de nem most; nézem őt, de nem közel. Csillag származik Jákóbból, és királyi pálcza támad Izráelből; és általveri Moábnak oldalait, és összetöri Sethnek minden fiait.

2 Sám. 8,2. , Sof. 2,8. , Sof. 2,9.

18. És Edom más birtoka lesz, Szeir az ő ellensége is másnak birtoka lesz; de hatalmasan cselekszik Izráel.

19. És uralkodik a Jákóbtól való, és elveszti a városból a megmaradtat.

2 Sám. 8,1. , 2 Sám. 8,14.

20. És mikor látja vala Amáleket, elkezdé az ő példázó beszédét, és monda: Amálek első a nemzetek között, de végezetre mindenestől elvész.

1 Sám. 15,2. , 1 Sám. 15,7.

21. És mikor látja vala a Keneust, elkezdé példázó beszédét, és monda: Erős a te lakhelyed, és sziklára raktad fészkedet;

Bir. 1,16. , 1 Sám. 15,6.

22. Mégis el fog pusztulni Kain; a míg Assur téged fogva viszen.

23. Újra kezdé az ő példázó beszédét, és monda: Óh, ki fog élni még, a mikor véghez viszi ezt az Isten?

24. És Kittim partjairól hajók jőnek, és nyomorgatják Assúrt, nyomorgatják Ébert is, és ez is mindenestől elvész.

25. Felkele azért Bálám, és elméne, hogy visszatérjen az ő helyére. És Bálák is elméne az ő útján.

4 Móz. 22,5.

25.

1. Mikor pedig Sittimben lakozik vala Izráel, kezdé a nép paráználkodni Moáb leányaival.

4 Móz. 31,16.

2. Mert hívogatók a népet az ő isteneik áldozataira; és evék a nép, és imádá azoknak isteneit.

3. És odaszegődék Izráel Bál-Peórhoz: az Úr haragja pedig felgerjede Izráel ellen.

Hós. 9,10. , Zsolt. 106,28.

4. És monda az Úr Mózesnek: Vedd elő e népnek minden főemberét, és akasztasd fel őket az Úrnak fényes nappal; hogy elforduljon az Úr haragjának gerjedezése Izráeltől.

2 Sám. 21,1. , 2 Sám. 21,6. , 2 Sám. 21,9.

5. Monda azért Mózes Izráel bíráinak: Kiki ölje meg az ő embereit, a kik odaszegődtek Bál-Peórhoz.

6. És ímé eljőve valaki Izráel fiai közül, és hozza az ő atyjafiai felé egy midiánbeli asszonyt, Mózes szeme láttára, és Izráel fiai egész gyülekezetének láttára; ők pedig sírnak vala a gyülekezet sátorának nyílásánál.

7. És mikor látta vala Fineás, Eleázár fia, Áron papnak unokája, felkele a gyülekezet közül, és dárdáját bevé kezébe.

8. És beméne az izráelita férfi után a sátorba, és általdöfé mindkettőjüket, mind az izráelita férfit, mind az asszonyt hason. És megszűnék a csapás Izráel fiai között.

Zsolt. 106,30.

9. De meghaltak vala a csapás miatt huszonnégy ezeren.

10. Akkor szóla az Úr Mózesnek, mondván:

11. Fineás, Eleázár fia, Áron pap unokája, elfordította az én haragomat Izráel fiaitól, mivelhogy az én bosszúmat megállotta ő közöttök; ezért nem pusztítom ki bosszúmban Izráel fiait.

1 Krón. 6,3. , 1 Krón. 6,4.

12. Mondd azért: Ímé én az én szövetségemet, a békesség szövetségét adom ő néki.

Zsolt. 106,31.

13. És lészen ő nála és az ő magvánál ő utána az örökkévaló papságnak szövetsége; mivelhogy bosszút állott az ő Istenéért, és engesztelést végze Izráel fiaiórt.

1 Sám. 2,27. , 1 Sám. 2,30. , 1 Kir. 2,26. , 1 Kir. 2,27.

14. A megöletett izráelita férfinak neve pedig, a ki a midiánbeli asszonynyal együtt öletett meg, Zimri, a Szálu fia vala, a Simeon-nemzetség háznépének fejedelme.

15. A megöletett midiánbeli asszony neve pedig Kozbi, Czúr leánya, a ki a Midiániták között az ő atyja háza nemzetségeinek fejedelme vala.

4 Móz. 31,8.

16. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

17. Támadjátok meg a Midiánitákat, és verjétek meg őket.

4 Móz. 31,2. , 4 Móz. 31,8.

18. Mert ők megtámadtak titeket az ő cselszövéseikkel, a melyeket Peórért és az ő hugokért Kozbiért, a midián fejedelem leányáért szöttek ellenetek, a ki megöletett a Peór miatt való csapásnak napján.

26.

1. És lón a csapás után, szóla az Úr Mózesnek és Eleázárnak, az Áron pap fiának, mondván:

2. Vegyétek számba Izráel fiainak egész gyülekezetét, húsz esztendőstől fogva és feljebb, az ő atyáinknak háznépe szerint; mindenkit, a ki hadba mehet Izráelben.

4 Móz. 1,2. , 4 Móz. 1,3.

3. Szóla azért velök Mózes és Eleázár, a pap, a Moáb mezőségében a Jordán mellett, Jérikhó ellenében, mondván:

4. Vegyétek számba a népet, húsz esztendőstől fogva és feljebb, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek és Izráel fiainak, a kik kijöttek volt Égyiptom földéből.

5. Rúben elsőszülötte Izráelnek. Rúben fiai ezek: Hánoktól a Hánokiták, Pallutól a Palluiták nemzetsége.

1 Móz. 46,8. , 2 Móz. 6,14.

6. Heczrontól a Heczroniták nemzetsége, Kármitól a Kármiták nemzetsége.

7. Ezek a Rúbeniták nemzetségei. És lón az ő számok negyvenhárom ezer, hétszáz és harmincz.

8. És a Pallu fiiiái valának: Eliáb.

9. Eliáb fiai pedig, Nemuél, Dáthán és Abirám. Ez a Dáthán és Abirám a gyülekezet előljárói valának, a kik feltámadtak vala Mózes ellen és Áron ellen.

4 Móz. 16,2. , 4 Móz. 16,32.

10. És megnyitá a föld az ő száját, és elnyelé őket és Kórét, meghalván az a gyülekezet, mivelhogy megemészte a tűz kétszáz és ötven férfiút, a kik intőpéldául lőnek.

11. Kóré fiai pedig nem halának meg.

12. Simeon fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Nemuéltól a Nemuéliták nemzetsége, Jámintól a Jáminiták nemzetsége, Jákintól a Jákiniták nemzetsége.

13. Zerákhtól a Zerákhiták nemzetsége. Saultól a Sauliták nemzetsége.

14. Ezek a Simeoniták nemzetségei: huszonkét ezer és kétszáz.

15. Gád fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Sefontól a Sefoniták nemzetsége, Haggitól a Haggiták nemzetsége, Súnitól a Súniták nemzetsége.

16. Oznitól az Ozniták nemzetsége, Éritől az Ériták nemzetsége.

17. Arodtól az Aroditák nemzetsége, Arélitől az Aréliták nemzetsége.

18. Ezek Gád fiainak nemzetségei; az ő számok szerint negyven ezer és ötszáz.

19. Júda fiai: Ér és Onán. És meghala Ér és Onán a Kanaán földén.

1 Móz. 38,7. , 1 Móz. 38,10.

20. Júda fiai pedig az ő nemzetségeik szerint ezek valának: Séláhtól a Séláhiták nemzetsége, Pérecztől a Pérecziták nemzetsége, Zerákhtól a Zerákhíták nemzetsége.

1 Móz. 46,12.

21. Pérecz fiai valának pedig: Heczrontól a Heczroniták nemzetsége; Hámultól a Hámuliták nemzetsége.

1 Móz. 46,12.

22. Ezek Júda nemzetségei az ő számok szerint: hetvenhat ezer ötszáz.

23. Izsakhár fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Thólától a Thólaiták nemzetsége; Puvától a Puviták nemzetsége;

24. Jásubtól a Jásubiták nemzetsége; Simrontól a Simroniták nemzetsége.

25. Ezek Izsakhár nemzetségei az ő számok szerint: hatvannégy ezer háromszáz.

26. Zebulon fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Szeredtől a Szerediták nemzetsége, Élontól az Éloniták nemzetsége, Jahleéltől a Jahleéliták nemzetsége.

27. Ezek a Zebuloniták nemzetségei az ő számok szerint: hatvan ezer ötszáz.

28. József fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Manasse és Efraim.

29. Manasse fiai: Mákirtól a Mákiriták nemzetsége. Mákir nemzé Gileádot; Gileádtól a Gileáditák nemzetsége.

Józs. 17,1.

30. Ezek Gileád fiai: Jezertől a Jezeriták nemzetsége, Hélektől a Hélekiták nemzetsége.

31. És Aszriéltől az Aszriéliták nemzetsége; Sekemtől a Sekemiták nemzetsége.

32. És Semidától a Semidáták nemzetsége és Héfertől a Héferiták nemzetsége.

33. Czélofhádnak pedig, a Héfer fiának nem voltak fiai, hanem leányai; és a Czélofhád leányainak nevei ezek: Makhla, Nóa, Hogla, Milkha és Thircza.

4 Móz. 27,1.

34. Ezek Manasse nemzetségei, és az ő számok ötvenkét ezer és hétszáz.

35. Ezek Efraim fiai az ő nemzetségeik szerint: Suthelákhól a Suthelákhíták nemzetsége, Békertől a Békeriták nemzetsége, Tahántól a Tahániták nemzetsége.

36. Ezek pedig a Suthelákh fiai: Érántól az Érániták nemzetsége.

37. Ezek Efraim fiainak nemzetségei az ő számok szerint: harminckét ezer és ötszáz. Ezek József fiai az ő nemzetségeik szerint.

38. Benjámín fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Belától a Belaiták nemzetsége; Asbéltől az Asbéliták nemzetsége; Ahirámtól az Ahirámiták nemzetsége.

39. Sefufámtól a Sefufámiták nemzetsége; Hufámtól a Hufámiták nemzetsége.

40. Bela fiai pedig valának: Ard és Naamán: Ardtól az Arditák nemzetsége, Naamántól a Naamániták nemzetsége.

41. Ezek Benjámín fiai az ő nemzetségeik szerint, és számok: negyvenöt ezer és hatszáz.

42. Ezek Dán fiai az ő nemzetségeik szerint: Suhámtól a Suhámiták nemzetsége. Ezek Dán nemzetségei, az ő nemzetségeik szerint.

43. A Suhámiták minden nemzetsége az ő számok szerint: hatvannégy ezer és négyszáz.

44. Áser fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Jimnától a Jimnaiták nemzetsége; Jisvitől a Jisviták nemzetsége; Bériától a Bérihiták nemzetsége.

45. A Béria fiaitól: Khébertől a Khéberiták nemzetsége, Malkiéltől a Malkiéliták nemzetsége.

46. Áser leányának pedig neve vala Sérah.

47. Ezek Áser fiainak nemzetségei az ő számok szerint: ötvenhárom ezer és négyszáz.

48. Nafthali fiai az ő nemzetségeik szerint ezek: Jakhczeéltől a Jakhczeéliták nemzetsége, Gúnitól a Gúniták nemzetsége.

49. Jéczertől a Jéczeriták nemzetsége; Sillémtől a Sillémiták nemzetsége.

50. Ezek Nafthali nemzetségei az ő nemzetségeik szerint: az ő számok pedig negyvenöt ezer és négyszáz.

51. Ezek Izráel fiainak megszámláltjai: hatszáz egyezer hétszáz harmincz.

2 Móz. 38,26. , 4 Móz. 1,46.

52. Szóla pedig az Úr Mózesnek, mondván:

53. Ezeknek osztassék el az a föld örökségül, az ő neveiknek száma szerint.

54. A nagyobb számúnak adj nagyobb örökséget, a kisebb számúnak pedig tedd kisebbé az ő örökségét; mindeniknek az ő száma szerint adattassék az ő öröksége.

55. De sorssal osztassék el a föld; az ő atyjok törzseinek nevei szerint örököljenek.
4 Móz. 33,54. , Józ. 11,23.
56. A sors szerint osztassék el az örökség, mind a sok és mind a kevés között.
57. Ezek pedig Lévi megszámláltjai az ő nemzetségeik szerint: Gérsontól a Gérsoniták nemzetsége; Kéháttól a Kéhátiták nemzetsége; Méráritól a Méráriták nemzetsége.
2 Móz. 6,16. , 2 Móz. 6,22.
58. Ezek Lévi nemzetségei: a Libniták nemzetsége, a Hébroniták nemzetsége, a Makhliták nemzetsége, a Músiták nemzetsége, a Kórahiták nemzetsége. Kéhát pedig nemzé Amrámot.
59. Amrám feleségének neve pedig Jókebed, a Lévi leánya, a ki Égyiptomban született Lévinek; és ő szülte Amrámnak Áront, Mózeset, és Miriámot, az ő leánytestvéröket.
2 Móz. 6,20.
60. És születének Áronnak: Nádáb és Abihu, Eleázár és Ithamár.
61. És meghalának Nádáb és Abihu, mikor idegen tűzzel áldozának az Úr előtt.
3 Móz. 10,1. , 3 Móz. 10,2.
62. És vala azoknak száma: huszonhárom ezer, mind férfiak, egy hónapostól fogva és feljebb; mert nem voltak beszámllálva az Izráel fiai közé, mivel nem adatott nékik örökség Izráel fiai között.
4 Móz. 1,49. , 4 Móz. 1,50.
63. Ezek Mózesnek és Eleázárnak, a papnak megszámláltjai, a kik megszámlálák Izráel fiait a Moáb mezőségében, Jérikhó átellenében a Jordán mellett.
64. Ezek között pedig nem volt senki a Mózesből és Áron paptól megszámláltattak közül, mikor megszámlálták vala Izráel fiait a Sinai pusztájában.
4 Móz. 1,1. , 4 Móz. 1,3. , 4 Móz. 1,64.
65. Mert az Úr mondotta vala nékik: Bizonynyal meghalnak a pusztában; és senki nem maradt meg azok közül, hanem csak Káleb, a Jefunné fia, és Józsué, a Nún fia.

27.

1. Előállának pedig a Czélofhád leányai, a ki Héfer fia vala, a ki Gileád fia, a ki Mákir fia, a ki Manasse fia vala, József fiának, Manassének nemzetségei közül. Ezek pedig az ő leányainak neveik: Makhla, Nóa, Hogla, Milkha és Thircza.
4 Móz. 26,33. , Józ. 17,3.
2. És megállának Mózes előtt, és Eleázár pap előtt, és a fejedelmek előtt, és az egész gyülekezet előtt a gyülekezet sátorának nyílásánál, mondván:
3. A mi atyánk meghalt a pusztában, de ő nem volt azoknak seregében, a kik összeseregelték volt az Úr ellen a Kóré seregében; hanem az ő bűnéért holt meg, és fiai nem voltak néki.
4 Móz. 16,1. , 4 Móz. 14,28. , 4 Móz. 14,29. , 4 Móz. 14,35. , 1 Móz. 32,35.
4. Miért töröltetnék el a mi atyánknak neve az ő nemzetsége közül, azért, hogy nincsen önéki fia? Adj örökséget nekünk a mi atyánknak atyjafiai között.
5. Mózes pedig vivé ezeknek ügyét az Úr elé.
6. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
7. Igazat szólnak a Czélofhád leányai: Adj nékik örökségi birtokot az ő atyjoknak atyjafiai között, és szállítsd rájuk az ő atyjoknak örökségét.
4 Móz. 36,2.
8. Izráel fiainak pedig szólj, mondván: Mikor valaki meghal, és fia nem leend annak, akkor adjátok annak örökségét az ő leányának.
9. Ha pedig nem leend néki leánya, akkor adjátok az ő örökségét az ő testvéreinek.
10. Ha pedig nem leendenek néki testvérei, akkor adjátok az ő örökségét az ő atyja testvéreinek.
11. Ha pedig nem leendenek az ő atyjának testvérei, akkor adjátok az ő örökségét annak, a ki legközelebbi atyjafia az ő nemzetségéből, és bírja azt. Legyen pedig az Izráel fiainak végezett törvényök, a miképen megparancsolta az Úr Mózesnek.
12. Monda azután az Úr Mózesnek: Menj fel az Abarim hegyére, és lásd meg a földet, a melyet Izráel fiainak adtam.

5 Móz. 32,48. , 5 Móz. 32,50.

13. Miután pedig megláttad azt, takarítottat te is a te népedhez, a miképen oda takarítottatott Áron, a te testvéred.

14. Mivelhogy nem engedétek az én beszédemnek a Czin pusztájában, a gyülekezet versengésének idején, hogy megdicsőítettetek volna engemet ama vizeknél az ő szemeik előtt. Ezek a versengésnek vizei Kádesnél a Czin pusztájában.

4 Móz. 20,12.

15. Szóla azért Mózes az Úrnak, mondván:

16. Az Úr, a minden test lelkének Istene, rendeljen férfiút a gyülekezet fölé.

4 Móz. 16,22. , Zsid. 12,9.

17. A ki kimenjen ő előttök, és a ki bemenjen ő előttök, a ki kivigye őket, és a ki bevigye őket, hogy ne legyen az Úr gyülekezete olyan mint a juhok, a melyeknek nincsen pásztoruk.

1 Kir. 22,17.

18. Az Úr pedig monda Mózesnek: Vedd melléd Józsuét a Nún fiát, a férfiút, a kiben lélek van, és tedd ő reá a te kezedet.

5 Móz. 3,21. , Józs. 1,1.

19. És állasd őt Eleázár pap elé, és az egész gyülekezet elé, és adj néki parancsolatokat az ő szemeik előtt.

20. És a te dicsőségedet közöld ő vele, hogy hallgassa őt Izráel fiainak egész gyülekezete.

21. Azután pedig álljon Eleázár pap elé, és kérdje meg őt az Urimnak ítélete felől az Úr előtt. Az ő szava szerint menjenek ki, és az ő szava szerint menjenek be, ő és Izráel minden fia ő vele, és az egész gyülekezet.

2 Móz. 28,30. , 1 Sám. 28,6.

22. Úgy cselekedék azért Mózes, a miképen parancsolta vala az Úr néki; mert vevé Józsuét, és állatá őt Eleázár pap elé, és az egész gyülekezet elé.

23. És tevé az ő kezét ő reá, és ada néki parancsolatokat, a miképen szólott vala az Úr Mózes által.

28.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:

2. Parancsold meg Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Ügyeljetek, hogy az én áldozatomat, kenyereimet kedves illatú tűzáldozatul a maga idejében áldozzátok nékem.

3 Móz. 1,2. , 3 Móz. 1,11.

3. És mondd meg nékik: Ez a tűzáldozat, a melyet áldozatok az Úrnak: egy esztendő, ép bárányokat, naponként kettőt, szüntelen való egészen égőáldozatul.

4. Egyik bárányt reggel készítsd el, a másik bárányt pedig estennen készítsd el.

5. És egy efa lánglisztnek tizedrészét ételáldozatul, megelegyítve egy hin sajtolt olajnak negyedréssével.

2 Móz. 29,38. , 2 Móz. 29,41.

6. Ez a szüntelen való egészen égőáldozat, a mely Sinai hegyen szereztetett kedves illatú tűzáldozatul az Úrnak.

7. Annak italáldozatja pedig egy hinnek negyedrésze egy-egy bárányhoz. A szenthelyen adj italáldozatot, jó borból az Úrnak.

4 Móz. 15,5.

8. A másik bárányt készítsd el estennen, a reggeli ételáldozat és és annak italáldozatja szerint készítsd el azt, jóillatú tűzáldozatul az Úrnak.

9. Szombatnapon pedig áldozz két ép bárányt, esztendő, és két tized efa lisztlángot olajjal elegyített ételáldozatul, annak italáldozatjával egybe.

10. Ez a szombati egészen égőáldozat szombatonként, a szüntelen való egészen égőáldozaton és annak italáldozatján kívül.

11. A ti hónapjaitok kezdetén is áldozatok az Úrnak egészen égőáldozatul két fiatal tulkot, egy kost, és hét egyesztendő, ép bárányt.

4 Móz. 10,1. , 4 Móz. 10,10.

12. És egy-egy tulok mellé olajjal elegyített három tized efa lánglisztet ételáldozatul, egy-egy kos mellé pedig olajjal elegyített két tized efa lánglisztet ételáldozatul.

13. És egy-egy bárány mellé egy-egy tized efa lisztlángot olajjal elegyítve ételáldozatul; égőáldozat ez, kedves illatú tűzáldozat ez az Úrnak.

14. Az azokhoz való italáldozat pedig legyen fél hin bor egy tulok mellé, egy harmad hin egy kos mellé, és egy negyed hin egy bárány mellé. Ez a hónapos egészen égőáldozat minden hónap kezdetén, az esztendőnek hónapjai szerint.

15. És egy kecskebakot is készítsetek el bűnért való áldozatul az Úrnak, a szüntelen való egészen égőáldozaton kívül, annak italáldozatával egyben.

16. Az első hónapban pedig, a hónapnak tizennegyedik napján az Úrnak páskhája van.

2 Móz. 12,3. , 2 Móz. 12,6. , 2 Móz. 12,11.

17. És e hónapnak tizenötödik napján is ünnep van; hét napon át kovásztalan kenyeret egyetek.

3 Móz. 23,6.

18. Első napon legyen szent gyülekezés; semmi robota munkát ne végezzetek,

3 Móz. 23,7.

19. Hanem tűzáldozatul egészen égőáldozatot vigyetek az Úrnak: két fiatal tulkot, egy kost, egy esztendő bárányt hetet, a melyek épek legyenek.

20. És azoknak ételáldozata olajjal elegyített lisztláng legyen; három tized efát tegyetek egy tulok mellé, és két tizedrészt egy kos mellé.

21. Egy-egy bárány mellé egy-egy tizedrészt tegyetek, a hét bárány szerint.

22. És bűnért való áldozatul egy bakot, hogy engesztelés legyen értetek.

23. A reggeli egészen égőáldozaton kívül, (a mely szüntelen való égőáldozat) készítsétek el ezeket.

24. Ezek szerint készítsetek naponként hét napon át kenyeret, kedves illatú tűzáldozatul az Úrnak; a szüntelen való egészen égőáldozaton kívül készíttessék az, annak italáldozatjával egyben.

25. A hetedik napon is legyen néktek szent gyülekezésetek; semmi robota munkát ne végezzetek.

26. A zsengek napján is, a mikor új ételáldozatot visztek az Úrnak a ti hetes ünnepeken: szent gyülekezésetek legyen néktek; semmi robota munkát ne végezzetek.

2 Móz. 23,16.

27. Hanem vigyetek kedves illatú egészen égőáldozatot az Úrnak: két fiatal tulkot, egy kost, és esztendő bárányt hetet.

28. És azokhoz való ételáldozatul olajjal elegyített háromtized efa lisztlángot egy tulok mellé, két tizedet egy kos mellé.

29. Egy-egy bárány mellé egy-egy tizedrészt, a hét bárány szerint.

30. Egy kecskebakot is, hogy engesztelés legyen értetek.

31. A szüntelen való egészen égőáldozaton és annak égőáldozatján kívül készítsétek ezeket: épek legyenek, azoknak italáldozatjokkal egyben.

29.

1. A hetedik hónapban pedig a hónapnak első napján szent gyülekezésetek legyen néktek. Semmi robota munkát ne végezzetek; kürt zengésének napja legyen az néktek.

3 Móz. 23,24.

2. És készítsetek el kedves illatú egészen égőáldozatot az Úrnak, egy fiatal tulkot, egy kost, esztendő ép bárányt hetet.

3. És azokhoz ételáldozatul olajjal elegyített három tized efa lisztlángot a tulok mellé, két tizedrészt a kos mellé;

4. És egy-egy tizedrészt egy-egy bárány mellé, a hét bárány szerint;

5. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, hogy engesztelés legyen értetek,

6. az újhold egészen égőáldozatján és annak ételáldozatján kívül, és a szüntelen való egészen égőáldozaton és annak ételáldozatján, és azoknak italáldozatjokon kívül, az ő rendjük szerint, kedves illatú tűzáldozatul az Úrnak.

7. E hetedik hónapnak tizedik napján is szent gyülekezésetek legyen néktek; és sanyargassátok meg magatokat, semmi munkát ne végezzetek;

3 Móz. 16,29. , 3 Móz. 16,33.

8. És vigyetek az Úrnak kedves illatú egészen égőáldozatul: egy fiatal tulkot, egy kost, esztendő bárányt hetet, épek legyenek;

9. És azoknak ételáldozatául olajjal elegyített három tized efa lisztlángot a tulok mellé; két tizedrészt az egy kos mellé;

10. Egy-egy tizedrészt egy-egy bárány mellé, a hét bárány szerint.
11. Egy kecskebakot bűnért való áldozatul, az engesztelésre való bűnáldozaton kívül, és a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatán és azoknak italáldozatjain kívül.
12. A hetedik hónapnak tizenötödik napján is szent gyülekezések legyen néktek; semmi robota munkát ne végezzetek, és az Úrnak ünnepét hét napon ünnepeljétek.

3 Móz. 23,34. , 3 Móz. 23,43.

13. És vigyetek az Úrnak egészen égőáldozatot, kedves illatú tűzáldozatul: tizenhárom fiatal tulkot, két kost, esztendősbárányt tizennégyet, épek legyenek.
14. És azoknak ételáldozatául olajjal elegyített lisztlángból három tizedrészt egy-egy tulok mellé, a tizenhárom tulok szerint, két tizedrészt egy-egy kos mellé, a két kos szerint.
15. És egy-egy tizedrészt minden bárány mellé, a tizennégy bárány szerint.
16. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
17. Másodnapon pedig tizenkét fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősböket.
18. És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé, a kosok mellé, a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint.
19. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatján és azoknak italáldozatjain kívül.
20. Harmadnap pedig tizenegy fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősböket.
21. És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint;
22. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton és annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
23. Negyednapon pedig tíz fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősböket.
24. Azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint;
25. És egy kecskebakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
26. És ötödnapon kilencz fiatal tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősböket:
27. És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, azoknak számok szerint, a szokás szerint.
28. És egy bakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
29. És hatodnapon nyolcz tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősböket.
30. És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint;
31. És egy bakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton kívül, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
32. És hetedik napon hét tulkot, két kost, tizennégy ép bárányt, esztendősböket;
33. És azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat a tulkok mellé, a kosok mellé és a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint;
34. És egy bakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton kívül, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
35. Nyolczadnapon bezáró ünnepek legyen néktek, semmi robota munkát ne végezzetek;

3 Móz. 23,36.

36. Hanem vigyetek az Úrnak egészen égőáldozatot, kedves illatú tűzáldozatul: egy tulkot, egy kost, hét ép bárányt, esztendősböket;
37. Azoknak ételáldozatjokat és italáldozatjokat, a tulok mellé, a kos mellé, és a bárányok mellé, az ő számok szerint, a szokás szerint;
38. És egy bakot bűnért való áldozatul, a szüntelen való egészen égőáldozaton, annak ételáldozatján és italáldozatján kívül.
39. Ezeket áldozzátok az Úrnak a ti ünnepeiteken, azokon kívül, a miket fogadásból, és szabad akaratból áldoztok, a ti egészen égőáldozataitokul, ételáldozataitokul, és italáldozataitokul, és hálaáldozataitokul.
40. És megmondá Mózes Izráel fiainak mind azokat, a melyeket az Úr parancsolt vala Mózesnek.

30.

1. És szóla Mózes az Izráel fiai közt lévő törzsek fejeinek, mondván: Ez az a beszéd, a melyet parancsolt az Úr:
2. Ha valamely férfi fogadást fogad az Úrnak, vagy esküt tesz, hogy lekötélje magát valami kötésre: meg ne szegje az ő szavát; a mint az ő szájából kijött, egészen úgy cselekedjék.
5 Móz. 23,21. , Zsolt. 116,14. , Bir. 11,30. , Bir. 11,39.
3. Ha pedig asszony fogad fogadást az Úrnak, és kötésre kötelezi le magát az ő atyjának házában az ő fiatalóságában;
4. És hallja az ő atya az ő fogadását, vagy kötelezését, a melylyel lekötélte magát, és nem szól arra az ő atya: akkor megáll minden ő fogadása, és minden kötelezés is, a melylyel lekötélte magát, megálljon.
5. Ha pedig megtiltja azt az ő atya azon a napon, a melyen hallotta: nem áll meg semmi fogadása és kötelezése, a melylyel lekötélte magát, és az Úr is megbocsát néki, mert az ő atya tiltotta meg azt.
6. Ha pedig férjhez megy, és így terhelik őt az ő fogadásai vagy ajkán kiszalasztott szava, a melylyel lekötélte magát;
7. És hallja az ő férje, és nem szól néki azon a napon, a melyen hallotta azt: akkor megállanak az ő fogadásai, és az ő kötelezései is, a melyekkel lekötélte magát, megálljanak.
8. Ha pedig azon a napon, a melyen hallja a férje, megtiltja azt: akkor erőtlenné teszi annak fogadását, a melyet magára vett, és az ő ajakinak kiszalasztott szavát, a melylyel lekötélte magát; és az Úr is megbocsát néki.
9. Az özvegy asszonynak pedig és az elváltak minden fogadása, a melylyel lekötélte magát, megáll.
10. Ha pedig az ő férjének házában tesz fogadást, vagy esküvéssel kötelezi magát valami kötésre:
11. Ha hallotta az ő férje és nem szólt arra, nem tiltotta meg azt: akkor annak minden fogadása megáll, és minden kötelezése, a melylyel lekötélte magát, megálljon.
12. De ha a férje teljesen erőtlenné teszi azokat azon a napon, a melyen hallotta: nem áll meg semmi, a mi az ő ajakin kijött, sem fogadása, sem az ő maga lekötélzése; az ő férje erőtlenné tette azokat, és az Úr megbocsát néki.
13. Minden fogadását, és minden esküvéssel való kötelezését a maga megsanyargatására, a férje teszi erőssé, és a férje teszi azt erőtlenné.
14. Hogyha nem szólván nem szól néki a férje egy naptól fogva más napig, akkor megerősíti minden fogadását, vagy minden kötelezését, a melyeket magára vett; megerősíti azokat, mert nem szól néki azon a napon, a melyen hallotta azt.
15. Ha pedig azután teszi erőtelenné azokat, minekutána hallotta vala: ő hordozza az ő bűnének terhét.
16. Ezek azok a rendelkezések, a melyeket parancsolt az Úr Mózesnek, a férj és az ő felesége között, az atya és leánya között, mikor még fiatalóságában az ő atyjának házában van.

31.

1. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
2. Állj bosszút Izráel fiaiért a Midiánitákon, azután a te népeidhez takarítottal.
4 Móz. 25,17. , 4 Móz. 25,18.
3. Szóla azért Mózes a népnek, mondván: Készítsétek fel magatok közül a viadalra való embereket, és induljanak Midián ellen, hogy bosszút álljanak az Úrért Midiánon.
4. Ezret-ezret egy-egy törzsből, Izráelnek minden törzséből küldjétek a hadba.
5. Kiválogatának azért Izráel ezereiből, ezeret törzsenként, tizenkét ezeret, viadalra készet.
6. És elküldé őket Mózes, törzsenként ezeret-ezeret a hadba, és velök Fineást, Eleázár papnak fiát is a hadba; és a szent edények és a riadó kürtök valának az ő keze alatt.
7. És harcolának Midián ellen, a miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, és minden férfiút megölének.
5 Móz. 20,13.
8. A Midián királyait is megölelék, azoknak levágott népeivel egybe: Evit, Rékemet, Czúrt, Húrt, és Rebát, Midiánnak öt királyát; és Bálámot a Beór fiát is megölelék fegyverrel.

4 Móz. 22,5. , 4 Móz. 22,35. , 4 Móz. 24,3. , 4 Móz. 24,24. , 4 Móz. 31,16.

9. És fogságba vivék Izráel fiai a Midiániták feleségeit és azoknak kisdedeit, és azoknak minden barmát és minden nyáját, és minden vagyonát prédára veték.
10. Minden városukat pedig az ő lakhelyeik szerint, és minden falvaikat tűzzel megégeték.
11. És elvivének minden ragadományt és minden prédát mind emberekből, mind barmokból.
12. És vivék Mózeshez és Eleázár paphoz, és Izráel fiainak gyülekezetéhez a foglyokat, a prédát és a ragadományokat a táborba, a mely a Moáb mezőségén vala a Jordán mellett, Jérikhó átellenében.
13. Kimenének azért Mózes és Eleázár pap, és a gyülekezetnek minden fejedelme ő eléjük a táboron kívül.
14. És megharaguvék Mózes a hadnak vezetőire, az ezredesekre és századosokra, a kik megjöttek vala a harczról.
15. És monda nékik Mózes: Megtartottátok-é életben mind az asszonyokat?
16. Ímé ők voltak, a kik Izráel fiait Bálám tanácsából hűtlenségre bírták az Úr ellen a Peór dögében; és lón csapás az Úr gyülekezetén.

4 Móz. 25,2. , 4 Móz. 25,3.

17. Most azért öljetek meg a kisdedek közül minden fineműt; és minden asszonyt is, a ki férfit ismert azzal való hálás végett, megöljete.
18. Minden leánygyermeket pedig, a kik nem háltak férfiúval, tartsatok életben magatoknak.

Bir. 21,11. , Bir. 21,12.

19. Ti pedig maradjatok a táboron kívül hét napig; a ki megölt valakit, és a ki hullát érintett, mind tisztítsátok meg magatokat harmad és hetednapon, magatokat és foglyaitokat.

4 Móz. 19,11. , 4 Móz. 19,12.

20. Minden ruhát, minden bőrből való eszközt, minden kecskeszorból való készítményt és minden faedényt; tisztítsátok meg magatokat.
21. És monda Eleázár pap a vitézeknek, a kik elmentek vala a hadba: Ez a törvény rendelése, a melyet parancsolt vala az Úr Mózesnek:
22. Az aranyat, ezüstöt, rezet, vasat, az ónt és ólmot bizonyára;
23. Minden egyebet is, a mi állja a tüzet, vigyetek át a tűzön, és megtisztíttatik, de a tisztító vízzel is tisztíttassék meg; mindazt pedig, a mi nem állja a tüzet, vízen vigyetek át.
24. Ruháitokat pedig mossátok meg a hetedik napon, és tiszták lesztek: és ezután bemehettek a táborba.
25. Újra szóla az Úr Mózesnek, mondván:
26. Vedd számba az elfoglalt prédát, mind emberben, mind baromban, te és Eleázár, a pap, és a gyülekezet atyáinak fejei.
27. És oszszad a prédát két részre: a hadakozók között, a kik hadba mentek, és az egész gyülekezet között.

1 Sám. 30,24.

28. És végy részt az Úrnak a hadakozó férfiaktól, akik hadba mentek, ötszázból egy lelket, az emberek közül, az ökrök közül, a szamarak közül, és a juhok közül.
29. Azoknak fele részéből vegyete, és adjad Eleázárnak, a papnak, felemelt áldozatul az Úrnak.
30. Az Izráel fiainak járó fele részéből pedig egy elfogottat végy ötvenből: emberekből, ökrökből, szamarakból, juhokból, és minden baromból; és adjad azokat a lévítáknak, a kik ügyelnek az Úr hajlékának ügyére.
31. És úgy cselekedék Mózes és Eleázár, a pap, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.
32. És vala az a préda azaz annak a zsákmánynak maradéka, a mit a hadakozó nép zsákmányolt: hatszáz hetvenöt ezer juh.
33. És hetvenhét ezer ökör.
34. És hatvanegy ezer szamár.
35. Emberi lélek pedig: a leányok közül, a kik nem ismertek vala férfival való egyesülést, ilyen lélek összesen harminczkét ezer.
36. Vala pedig az egyik fele, azoknak része, a kik hadba mentek vala: számszerint háromszáz harminczhét ezer és ötszáz juh.
37. Vala pedig az Úrnak része a juhokból: hatszáz és hetvenöt.
38. Az ökör pedig: harminczhat ezer; és azokból az Úrnak része: hetvenkettő.
39. És a szamár: harmincz ezer és ötszáz; azokból az Úrnak része: hatvanegy.
40. Emberi lélek pedig tizenhat ezer; és azokból az Úrnak része: harminczhét lélek.

41. És adá Mózes az Úrnak részét felemelt áldozatul Eleázárnak, a papnak, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.

4 Móz. 18,8. , 4 Móz. 18,14.

42. Az Izráel fiainak eső másik fele részből pedig, a melyet elválasztott Mózes a hadakozó férfiakétól.

43. (Vala pedig a gyülekezetre eső felerész juhokból: háromszáz harminczhét ezer és ötszáz;

44. Ökör: harminczhat ezer;

45. Szamár: harmincz ezer és ötszáz;

46. Emberi lélek: tizenhat ezer.)

47. Az Izráel fiainak eső fele részből pedig egy elfogottat vett Mózes ötvenből, az emberekből és a barmokból; és adá azokat a lévítáknak, a kik ügyelnek az Úr hajlékának ügyére, a miképen parancsolta vala az Úr Mózesnek.

48. És járulának Mózeshez a had ezereinek vezetői, az ezredesek és századosok.

49. És mondának Mózesnek: Szolgáid megszámlálták a hadakozó férfiakat, a kik a mi kezünk alatt voltak, és senki közülünk el nem vezett.

50. Hoztunk azért az Úrnak való áldozatul kiki a mit talált: aranyeszközöket, karlánczokat, karpereczeket, gyűrűket, fülönfüggőket, nyaklánczokat, hogy engesztelést végezzünk a mi lelkünkért az Úr előtt.

51. És elvevé Mózes és Eleázár, a pap, az aranyat ő tőlök, és a megkésztített eszközöket is mind.

52. És mindaz az arany, a melyet felemelt áldozatul vivének az Úrnak, tizenhat ezer hétszáz és ötven siklus vala az ezeredesektől és századosoktól.

53. A hadakozó férfiak közül kiki magának zsákmányolt.

54. Miután elvette vala Mózes és Eleázár, a pap, az aranyat az ezeredesektől és századosoktól, bevivék azt a gyülekezetnek sátorába, Izráel fiaira való emlékeztetőül az Úr elé.

32.

1. Rúben fiainak pedig és Gád fiainak igen sok barmok vala. Mikor látták a Jázér földét és a Gileád földét, hogy ímé az a hely marhatartani való hely:

2. Eljövének Gád fiai és Rúben fiai, és szólának Mózesnek és Eleázárnak, a papnak, és a gyülekezet fejedelmeinek, mondván:

3. Atárót, Díbon, Jázér, Nimra, Hesbon, Elealé, Sebám, Nébo és Béon:

4. A föld, a melyet megvert az Úr az Izráel fiainak gyülekezete előtt, baromtartó föld az; a te szolgálidnak pedig sok marhájok van.

5. És mondának: Hogyha kedvet találtunk a te szemeid előtt, adassék ez a föld a te szolgálidnak örökségül, ne vígy minket át a Jordánon.

6. Mózes pedig monda a Gád fiainak és Rúben fiainak: Avagy a ti atyátokfiai hadakozni menjenek, ti pedig itt maradjatok?

7. És miért idegenítitek el Izráel fiainak szívét, hogy által ne menjenek a földre, a melyet adott nékik az Úr?

8. A ti atyáitok cselekedtek így, mikor elbocsátám őket Kádes-Bárneából, hogy nézzék meg azt a földet;

4 Móz. 13,3. , 4 Móz. 13,4. , 5 Móz. 1,22.

9. Mert felmentek az Eskól völgyéig, és megnézék a földet, és elidegeníték Izráel fiainak szívét, hogy be ne menjenek arra a földre, a melyet adott vala nékik az Úr.

4 Móz. 13,32. , 4 Móz. 13,34.

10. Azért megharaguvék az Úr azon a napon, és megesküvék, mondván:

11. Nem látják meg azok az emberek, a kik feljöttek Égyiptomból, húsz esztendőstől fogva és feljebb, azt a földet, a mely felől megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, mivelhogy nem tökéletesen jártak én utánam;

4 Móz. 14,28. , 4 Móz. 14,30.

12. Kivéve a Kenizeus Kálebet, a Jefunné fiát és Józsuét, a Nún fiát, mivelhogy tökéletesen jártak az Úr után.

13. És megharaguvék az Úr Izráelre, és bujdosatá őket a pusztában negyven esztendeig; míg megemészteték az egész nemzetség, a mely gonoszt cselekedett vala az Úr szemei előtt.

14. És ímé feltámadtatok a ti atyáitok helyett, bűnös emberek maradékai, hogy az Úr haragjának tüzeit még öregbítsétek Izráel ellen.

15. Hogyha elfordultok az ő utaitól, még tovább is otthagya őt a pusztában, és elvesztitek mind az egész népet.

16. És járulának közelebb ő hozzá, és mondának: Barmainknak juhaklokat építünk itt, és a mi kicsinyeinknek városokat;

17. Magunk pedig felfegyverkezve, készséggel megyünk Izráel fiai előtt, míg beviszszük őket az ő helyökre; gyermekeink pedig a kerített városokban maradnak e földnek lakosai miatt.

Józs. 4,12.

18. Vissza nem térünk addig a mi házainkhoz, a míg Izráel fiai közül meg nem kapja kiki az ő örökségét.

19. Mert nem veszünk mi részt az örökségben ő velök a Jordánon túl és tovább, mivelhogy meg van nekünk a mi örökségünk a Jordánon innen napkelet felől.

20. És monda nekik Mózes: Ha azt cselekszitek, a mit szoltok; ha az Úr előtt készültök fel a hadra;

21. És átmegy közületek minden fegyveres a Jordánon az Úr előtt, míg kiúzi az ő ellenségeit maga előtt;

22. És csak azután tértek vissza, ha az a föld meghódol az Úr előtt: akkor ártatlanok lesztek az Úr előtt, és Izráel előtt, és az a föld birtokotokká lesz néktek az Úr előtt.

23. Hogyha nem így cselekesztek, ímé vétkeztek az Úr ellen; és gondoljátok meg, hogy a ti bűnötöknek büntetése utólér benneteket!

24. Építsetek magatoknak városokat a ti kicsinyeitek számára, és a ti juhaitoknak aklokat; de a mit fogadtatok, azt megcselekedjétek.

25. És szólának Gád fiai és Rúben fiai Mózesnek, mondván: A te szolgálid úgy cselekesznek, a mint az én Uram parancsolja.

26. A mi kicsinyeink, feleségeink, juhaink és mindenféle barmaink ott lesznek Gileád városaiban;

27. A te szolgálid pedig átmennek mindnyájan hadra felkészülve, harcolni az Úr előtt, a miképen az én Uram szól.

28. Parancsot ada azért ő felőlök Mózes Eleázárnak, a papnak, és Józsuének a Nún fiának, és az Izráel fiai törzseiből való atyák fejének.

Józs. 1,1.

29. És monda nekik Mózes: Ha átmennek a Gád fiai és a Rúben fiai veletek a Jordánon, mindnyájan hadakozni készen az Úr előtt, és meghódol a föld ti előttetek: akkor adjátok nekik a Gileád földét birtokul.

30. Ha pedig nem mennek át fegyveresen veletek, akkor veletek kapjanak birtokot a Kanaán földén.

31. És felelének a Gád fiai és a Rúben fiai, mondván: A mit mondott az Úr a te szolgálidnak, akképen cselekeszünk.

32. Mi átmegyünk fegyveresen az Úr előtt a Kanaán földre, de miénk legyen a mi örökségünknek birtoka a Jordádon innen.

33. Nékik adá azért Mózes, tudniillik a Gád fiainak, a Rúben fiainak és a József fiának, Manasse féltörzsének, Szihonnak, az Emoreusok királyának országát, és Ógnak, Básán királyának országát; azt a földet az ő városaival, határaival, annak a földnek városait köröskörül.

5 Móz. 3,12. , 5 Móz. 3,13. , Józs. 13,8. , Józs. 15,24. , Józs. 15,29.

34. És megépítik a Gád fiai Dibont, Ataróthot, Aroért,

35. Atróth-Sofánt, Jázért, Jogbehát,

36. Beth-Nimrát, és Beth-Haránt, kerített városokat juhaklokkal egyben.

37. A Rúben fiai pedig megépíték Hesbont, Elealét, Kirjáthaimot,

38. Nébót, Baál-Meont, (változtatott néven nevezve) és Sibmát. És új neveket adának a városoknak, a melyeket építének.

39. Mákirnak, a Manasse fiának fiai pedig Gileádba vonulának, és bevevék azt, és kiúzó az Emoreust, a ki ott vala.

40. Adá azért Mózes Gileádot Mákirnak, a Manasse fiának, és lakozék abban.

1 Móz. 50,23.

41. Jáir pedig, a Manasse fia elméne, és bevevé azoknak falvait, és hívá azokat Jáir falvainak.

1 Krón. 2,22.

42. Nóbah is elméne, és bevevé Kenáthot és annak városait, és hívá azt Nóbáhnak, a maga nevééről.

33.

1. Ezek Izráel fiainak szállásai, a kik kijövének Égyiptom földéből az ő seregeik szerint Mózes és Áron vezetése alatt.

2. (Megírta pedig Mózes az ő kijövetelöket az ő szállásaik szerint, az Úrnak rendeletére.) Ezek az ő szállásaik, az ő kijövetelök szerint.
3. Elindulának Rameszeszből az első hónapban, az első hónap tizenötödik napján. A páskha után való napon jövének ki Izráel fiai felemelt kézzel, az egész Égyiptom láttára.
2 Móz. 12,37.
4. (Az égyiptombeliek pedig temetik vala azokat a kiket megölt vala az Úr ő közöttök, minden elsőszülöttjüket; az isteneiken is ítéletet tartott vala az Úr.)
2 Móz. 12,12.
5. És elindulának Izráel fiai Rameszeszből, és tábort ütének Szukkótban.
6. És elindulának Szukkótból, és tábort ütének Ethámban, a mely van a pusztának szélén.
2 Móz. 13,20.
7. És elindulának Ethámból, és fordulának Pihahiróth felé, a mely van Baál-Czefon előtt, és tábort ütének Migdol előtt,
2 Móz. 14,2.
8. És elindulának Pihahiróthból, és átmenének a tenger közepén a pusztába; és menének három napi járásnyira az Ethám pusztáján; és tábort ütének Márában.
2 Móz. 15,23.
9. És elindulának Márából, és jutának Élimbe; Élimben pedig vala tizenkét kútfő és hetven pálmafa; és tábort ütének ott.
2 Móz. 15,27.
10. És elindulának Élimből, és tábort ütének a Veres tenger mellett.
11. És elindulának a Veres tengertől, és tábort ütének a Szin pusztájában.
2 Móz. 16,1.
12. És elindulának a Szin pusztájából, és tábort ütének Dofkában.
13. És elindulának Dofkából, és tábort ütének Álúsban.
14. És elindulának Álusból, és tábort ütének Refidimben, de nem vala ott a népnek inni való vize.
2 Móz. 17,1.
15. És elindulának Refidimből, és tábort ütének a Sinai pusztájában.
2 Móz. 19,1.
16. És elindulának a Sinai pusztájából, és tábort ütének Kibrót-Thaavában.
4 Móz. 11,34. , 4 Móz. 11,35.
17. És elindulának Kibrót-Thaavából, és tábort ütének Haserótban.
4 Móz. 11,35.
18. És elindulának Haserótból, és tábort ütének Rithmában.
19. És elindulának Rithmából, és tábort ütének Rimmon-Péreczben.
20. És elindulának Rimmon-Péreczből, és tábort ütének Libnában.
21. És elindulának Libnából, és tábort ütének Risszában.
22. És elindulának Risszából, és tábort ütének Kehélátban.
23. És elindulának Kehélátból, és tábort ütének a Séfer hegyénél.
24. És elindulának a Séfer hegyétől és tábort ütének Haradában.
25. És elindulának Haradából, és tábort ütének Makhélótban.
26. És elindulának Makhélótból, és tábort ütének Tháhátban.
27. És elindulának Tháhátból, és tábort ütének Thárahban.
28. És elindulának Thárahból, és tábort ütének Mitkában.
29. És elindulának Mitkából, és tábort ütének Hasmonában.
30. És elindulának Hasmonából, és tábort ütének Moszérótban.
31. És elindulának Moszérótból, és tábort ütének Bené-Jaakánban.
32. És elindulának Bené-Jaakánból, és tábort ütének Hór-Hagidgádban.
33. És elindulának Hór-Hagidgádból, és tábort ütének Jotbathában.
34. És elindulának Jotbathából, és tábort ütének Abronában.
35. És elindulának Abronából, és tábort ütének Eczjon-Geberben.
36. És elindulának Eczjon-Geberből, és tábort ütének Czin pusztájában; ez Kádes.
4 Móz. 20,1.
37. És elindulának Kádesből, és tábort ütének a a Hór hegyénél, az Edom földének szélén.

4 Móz. 20,22. , 4 Móz. 20,29.

38. Felméne pedig Áron, a pap, a Hór hegyére az Úr rendelése szerint, és meghala ott a negyvenedik esztendőben, Izráel fiainak Égyiptom földéből való kijövetelök után, az ötödik hónapban, a hónap elsején.

39. Áron pedig száz és huszonhárom esztendőös vala, mikor meghala a Hór hegyén.

40. Hallott pedig a Kananeus, Arad királya (ez pedig dél felől lakozik vala a Kanaán földén) Izráel fiainak jövetele felől.

4 Móz. 21,1.

41. És elindulának a Hór hegyétől, és tábort ütének Czalmonában.

42. És elindulának Czalmonából, és tábort ütének Púnonban.

43. És elindulának Púnonból, és tábort ütének Obothban.

44. És elindulának Obothból, és tábort ütének Ijé-Abárimban, a Moáb határán.

4 Móz. 21,10. , 4 Móz. 21,11.

45. És elindulának Ijé-Abárimból, és tábort ütének Dibon-Gádban.

46. És elindulának Dibon-Gádból, és tábort ütének Almon-Diblathaimban.

47. És elindulának Almon-Diblathaimból, és tábort ütének az Abarim hegységénél, Nébo ellenében.

5 Móz. 32,49. , 5 Móz. 32,50.

48. És elindulának az Abarim hegységétől, és tábort ütének a Moáb mezőségén, a Jordán mellett, Jerikhó ellenében.

49. Tábort ütének pedig a Jordán mellett, Beth-Hajjesimóthtól Abel-Hassittimig, a Moáb mezőségén.

Józs. 2,1.

50. És szóla az Úr Mózesnek a Moáb mezőségén, a Jordán mellett, Jerikhó ellenében, mondván:

51. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nekik: Mikor átmentek ti a Jordánon a Kanaán földre:

52. Űzzétek ki akkor a földnek minden lakosát a ti színetek elől, és vessétek el minden írott képeiket, és minden öntött bálványképeiket is elveszessétek, és minden magaslataikat rontsátok el!

5 Móz. 20,16. , 5 Móz. 20,18. , 5 Móz. 7,2. , 5 Móz. 7,3. , 5 Móz. 7,5.

53. Űzzétek ki a földnek lakóit, és lakozzatok abban; mert néktek adtam azt a földet, hogy bírjátok azt.

54. Azt a földet pedig sorsvetés által vegyétek birtokotokba a ti nemzetségeitek szerint. A nagyobb számúnak nagyobbítsátok az ő örökségét, a kisebb számúnak kisebbítsd az ő örökségét. A hová a sors esik valaki számára, az legyen az övé. A ti atyáitoknak törzsei szerint vegyétek át birtokotokat.

4 Móz. 26,54. , 4 Móz. 26,55.

55. Ha pedig nem űzitek ki annak a földnek lakosait a ti színetek elől, akkor, a kiket meghagytok közülök, szálkákká lesznek a ti szemeitekben, és tövisekké a ti oldalaitokban, és ellenségeitek lesznek néktek a földön, a melyen lakoztok.

2 Móz. 34,12. , 2 Móz. 34,16. , Józs. 23,13.

56. És akkor a miképen gondoltam, hogy cselekszem azokkal, úgy cselekszem majd veletek.

34.

1. És szólal az Úr Mózesnek, mondván:

2. Parancsold meg Izráel fiainak, és mondd meg nekik: Hogyha bementek ti a Kanaán földre; (ez a föld, a mely örökségül esik néktek, tudniillik a Kanaán földé az ő határai szerint),

3. Akkor legyen a ti déli oldalatok a Czin pusztájától fogva Edom határáig, és legyen a ti déli határotok a Sós tenger végétől napkelet felé.

Józs. 15,1. , Józs. 15,2.

4. És kerüljön a határ dél felől az Akrabbim hágójáig, és menjen át Czinig, és a vége legyen Kádes-Barneától délre; és menjen tova Haczá-Adárig, és menjen Aczmonig.

Józs. 15,3.

5. Azután kerüljön a határ Aczmontól Égyiptom patakáig, a vége pedig a tengernél legyen.

1 Móz. 15,18.

6. A napnyugoti határotok pedig legyen néktek a nagy tenger; ez legyen néktek a napnyugoti határotok.

7. Ez legyen pedig a ti északi határotok: a nagy tengertől fogva vonjátok határt a Hór hegyének.

8. A Hór hegyétől vonjátok határt a Hamáthba való bejárásig; a határnak vége pedig Czedádnál legyen.

9. És tovamenjen a határ Zifronig, a vége pedig Haczar-Enán legyen. Ez legyen néktek az északi határotok.

10. A napkeleti határt pedig vonjátok Haczar-Enántól Sefámig.

11. És hajoljon le a határ Sefámtól Ribláig, Aintól napkeletre; és újra hajoljon le a határ, és érje a Kinnéreth tenger partját napkelet felé.
12. Azután hajoljon le a határ a Jordán felé, a vége pedig a Sós tenger legyen. Ez legyen a ti földetek az ő határai szerint köröskörül.
13. És parancsot ada Mózes Izráel fiainak, mondván: Ez az a föld, a melyet sors által vesztek birtokotokba, a mely felől parancsot ada az Úr, hogy adjam azt kilencz törzsnek, és fél törzsnek;
14. Mert megkapták a Rúbeniták fiainak törzse az ő atyáiknak háza szerint, a Gáditák fiainak törzse, az ő atyáiknak háza szerint, és a Manasse fél törzse is, megkapták az ő örökségöket.
15. Két törzs és egy fél törzs megkapta az ő örökségét a Jordánon túl, Jérikhó ellenében napkelet felől.

4 Móz. 32,5. , 4 Móz. 32,33.

16. Szóla azután az Úr Mózesnek, mondván:

17. Ezek azoknak a férfiakkal nevei, a kik örökségül fogják néktek elosztani azt a földet: Eleázár, a pap, és Józsué, a Nún fia.

Józs. 14,1.

18. És törzsenként egy-egy fejedelmet vegyetek mellétek a földnek örökségül való elosztására.
19. Ezek a férfiaknak nevei: a Júda törzséből Káleb, a Jefunné fia.
20. A Simeon fiainak törzséből Sámuel, az Ammihúd fia.
21. A Benjámin törzséből Elidád, a Kiszlon fia.
22. A Dán fiainak törzséből Bukki fejedelem, a Jógli fia.
23. A József fia közül, a Manasse fiainak törzséből Hanniél fejedelem, az Efód fia.
24. Az Efraim fiainak törzséből Kemuél fejedelem, a Siftán fia.
25. És a Zebulon fiainak törzséből Eliczáfán fejedelem, a Parnák fia.
26. És az Izsakhár fiainak törzséből Paltiel fejedelem, az Azzán fia.
27. És az Áser fiainak törzséből Akhíhúd fejedelem, a Selómi fia.
28. És a Nafthali fiainak törzséből Pédahél fejedelem, az Ammihúd fia.
29. Ezek azok, a kiknek megparancsolá az Úr, hogy örökséget oszszanak Izráel fiainak a Kanaán földén.

35.

1. És szóla az Úr Mózesnek a Moáb mezőségén a Jordán mellett, Jérikhó ellenében, mondván:
2. Parancsold meg Izráel fiainak, hogy adjanak a lévítáknak az ő örökségi birtokukból lakásra való városokat; a városokhoz pedig adjatok azok környékén legelőt is a lévítáknak;

Józs. 21,2. , Józs. 21,3.

3. Hogy legyenek nékik a városok lakóhelyekül, a legelők pedig legyenek az ő barmaiknak, jószágaiknak és mindenféle állatoknak.
4. És azoknak a városoknak legelői, a melyeket a lévítáknak adtok, a város falától és azon kívül, ezer singnyire legyenek köröskörül.
5. Mérjetez azért a városon kívül, napkelet felől két ezer singet, dél felől is kétezer singet, napnyugot felől kétezer singet, és észak felől kétezer singet; és a város legyen középben. Ez legyen számukra a városok legelője.
6. A városok közül pedig, a melyeket a lévítáknak adtok, hat legyen menedékváros, a melyeket azért adjatok, hogy oda szaladjon a gyilkos; és azokon kívül adjatok negyvenkét várost.

Józs. 21,21. , 4 Móz. 35,11.

7. Mind a városok, a melyeket adnotok kell a lévítáknak, negyvennyolc város, azoknak legelőivel egyben.
8. A mely városokat pedig Izráel fiainak örökségéből adtak, azokhoz attól, a kinek több van, többet vegyetek, és attól, a kinek kevesebb van, kevesebbet vegyetek; mindenik az ő örökségéhez képest, a melyet örökül kapott, adjon az ő városaiból a lévítáknak.
9. És szóla az Úr Mózesnek, mondván:
10. Szólj Izráel fiainak, és mondd meg nékik: Mikor átmentek ti a Jordánon a Kanaán földre:
11. Válasszatok ki magatoknak városokat, a melyek menedékvárosaitok legyenek, hogy oda szaladjon a gyilkos, a ki történetből öl meg valakit.

Józs. 20,2. , Józs. 20,6. , 2 Móz. 21,13. , 2 Móz. 21,14. , 4 Móz. 35,15.

12. És legyenek azok a ti városaitok menedékül a vérbosszúló ellen, és ne haljon meg a gyilkos, míg ítéletre nem áll a gyülekezet elé.

13. A mely városokat pedig oda adtok, azok közül hat legyen néktek menedékvárosul.
14. Három várost adjatok a Jordánon túl, és három várost adjatok a Kanaán földén; menedékvárosok legyenek azok.
15. Izráel fiainak és a jövevénynek, és az ő közöttök lakozónak menedékül legyen az a hat város, hogy oda szaladjon az, a ki történetből öl meg valakit.

3 Móz. 25,35. , 5 Móz. 19,4. , 5 Móz. 19,5.

16. De ha valaki vaseszközzel úgy üt meg valakit, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.
2 Móz. 21,14.
17. És ha kézben levő kővel, a melytől meghalhat, üti meg úgy, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.
18. Vagy ha kézben lévő faeszközzel, a melytől meghalhat, üti meg úgy, hogy meghal, gyilkos az; halállal lakoljon a gyilkos.
19. A vérbosszuló rokon ölje meg a gyilkost; mihelyt találkozik vele, ölje meg azt.
20. Hogyha gyűlölségből taszítja meg őt, vagy szántsándékkal úgy hajít valamit reá, hogy meghal;
5 Móz. 19,11. , 5 Móz. 19,13. , 2 Móz. 21,14.
21. Vagy ellenségeskedésből kezével üti meg azt úgy, hogy meghal: halállal lakoljon az, a ki ütötte; gyilkos az, a vérbosszuló rokon ölje meg azt a gyilkost, mihelyt találkozik vele.
5 Móz. 19,11. , 5 Móz. 19,13. , 2 Móz. 21,14.
22. Ha pedig hirtelenségből, ellenségeskedés nélkül taszítja meg őt; vagy nem szántsándékból hajít reá akármiféle eszközt;
23. Vagy akármiféle követ, a melytől meghalhat, úgy ejt valakire, a kit nem látott, hogy meghal, holott nem volt ő annak ellensége, sem nem kereste annak vesztét:
24. Akkor ítéljen a gyülekezet az agyonütő között és a vérbosszuló rokon között e törvények szerint.
25. És mentse ki a gyülekezet a gyilkost a vérbosszuló rokonnak kezéből, és küldje vissza azt a gyülekezet az ő menedékvárosába, a melybe szaladott vala, és lakozzék abban, míg meghal a főpap, a ki felkenetett a szent olajjal.
26. Ha pedig kimegy a gyilkos az ő menedékvárosának határából, a melybe szaladott vala;
27. És találja őt a vérbosszuló rokon az ő menedékvárosának határán kívül, és megöli az a vérbosszuló rokon a gyilkost; nem lesz annak vére ő rajta;
28. Mert az ő menedékvárosában kell lagnia a főpap haláláig; a főpap halála után pedig visszatérhet a gyilkos az ő örökségének földére.
29. És legyenek ezek néktek ítéletre való rendelések a ti nemzetségeitek szerint, minden lakhelyeteken.
30. Ha valaki megöl valakit, tanúk szavára gyilkolják meg a gyilkost; de egy tanú nem lehet elég tanú senki ellen, hogy meghaljon.

5 Móz. 17,6. , 5 Móz. 19,15.

31. Az olyan gyilkos életéért pedig ne vegyetek el váltságot, a ki halálra való gonosz, hanem halállal lakoljon.
32. Attól se vegyetek váltságot, a ki az ő menedékvárosába szaladt, hogy visszamehessen és otthon lakozzék a főpap haláláig.
33. És meg ne fertőztessétek a földet, a melyben lesztok; mert a vér, az megfertézteti a földet, és a földnek nem szereshető engesztelés a vér miatt, a mely kiontatott azon, csak annak vére által, a ki kiontotta azt.
34. Ne tisztátalanítsd meg azért azt a földet, a melyben laktok, a melyben én is lakozom; mert én, az Úr, Izráel fiai között lakozom.

36.

1. Járulának pedig Mózeshez az atyák fejei a Gileád fiainak nemzetségéből, a ki Mákirnak, Manasse fiának fia vala, a József fiainak nemzetségéből, és szólának Mózes előtt és Izráel fiai atyáinak fejedelmei előtt.
2. És mondanak: Az én uramnak megparancsolta az Úr, hogy sors által adja ezt a földet örökségül Izráel fiainak; de azt is megparancsolta az Úr az én Uramnak, hogy a mi atyánkfiának, Czólofádnak örökségét adja oda az ő leányainak.

4 Móz. 27,1. , 4 Móz. 27,7. , Józs. 17,3. , Józs. 17,6.

3. És ha Izráel fiai közül valamely más törzs fiaihoz mennek feleségül: elszakasztatik az ő örökségök a mi atyáink örökségétől, és oda csatoltatik az annak a törzsnek örökségéhez, a melynél feleségül lesznek; a mi örökségünk pedig megkisebbedik.

4. És mikor Izráel fiainál a kürtzengés ünnepe lesz, az ő örökségök akkor is annak a törzsnek örökségéhez csatoltatik, a melynél feleségül lesznek. Eképen a mi atyáink törzseinek örökségéből vétetik el azok öröksége.

3 Móz. 25,10. , 3 Móz. 25,13.

5. Parancsot ada azért Mózes Izráel fiainak az Úr rendelése szerint, mondván: A József fiainak törzse igazat szól.

6. Ez az, a mit parancsolt az Úr a Czélofhád leányai felől, mondván: A kihez jónak látják, ahhoz menjenek feleségül, de csak az ő atyjok törzsének háznépéből valóhoz menjenek feleségül,

7. Hogy át ne szálljon Izráel fiainak öröksége egyik törzsről a másik törzsre; hanem Izráel fiai közül kiki ragaszkodjék az ő atyái törzsének örökségéhez.

8. És minden leányzó, a ki örökséget kap Izráel fiainak törzsei közül, az ő atyja törzsebeli háznépéből valóhoz menjen feleségül, hogy Izráel fiai közül kiki megtartsa az ő atyáinak örökségét.

9. És ne szálljon az örökség egyik törzsről a másik törzsre, hanem Izráel fiainak törzsei közül kiki ragaszkodjék az ő örökségéhez.

10. A miképen megparancsolta vala az Úr Mózesnek, a képen cselekedtek vala a Czélofhád leányai.

4 Móz. 27,1.

11. Mert Makhla, Thircza, Hogla, Milkha, Hogla, Milkha és Nóa, a Czélofhád leányai, az ő nagybátyjok fiaihoz mentek vala feleségül;

12. A József fiának, Manassé fiainak nemzetségéből valókhöz mentek vala feleségül; és lőn azoknak öröksége, az ő atyjok nemzetségének törzsénél.

13. Ezek a parancsolatok és végzések, a melyeket Mózes által parancsolt az Úr Izráel fiainak, Moáb mezőségén a Jordán mellett, Jerikhó ellenében.

Mózes ötödik könyve a törvény summája

1.

1. Ezek az igék, a melyeket szólott Mózes az egész Izráelnek, a Jordánon túl a pusztában, a mezőségen, a Veres tenger ellenében, Párán és Tófel, és Lábán és Haczéroth, és Dizaháb között.

2. Tizenegy napi járóföldön Hórebtől fogva, a Szeir hegyének menve, Kádes-Barneáig.

2 Móz. 3,1., 2 Móz. 3,2., 5 Móz. 1,19.

3. Lőn pedig a negyvenedik esztendőben, a tizenegyedik hónapban, a hónapnak első napján, szólta Mózes az Izráel fiainak mind a szerint, a mint parancsolt vala az Úr néki azok felől.

4. Minekutána megverte vala Szihont az Emoreusok királyát, a ki lakik vala Hesbonban, és Ógot, Básánnak királyát Edreiben, a ki lakik vala Asthárótban:

4 Móz. 21,23., 4 Móz. 21,35.

5. A Jordánon túl, a Moáb földén, kezdé Mózes magyarázni ezt a törvényt, mondván:

4 Móz. 22,1.

6. Az Úr, a mi Istenünk szólott nekünk a Hóreben, ezt mondván: Elég ideig laktatok e hegy alatt;

7. Forduljatok meg, és induljatok, és menjetek az Emoreusok hegyére, és annak minden szomszéd vidékére, a mezőségen, és a hegyes-völgyes földön, és dél felé, és a tengernek partján, a Kananeusok földére és a Libánusra, a nagy folyóvízig, az Eufrates folyóig.

8. Ímé előtökbe adtam a földet; menjetek be, és bírjátok azt a földet, a mely felől megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nékik adja, és ő utánok az ő magvoknak.

1 Móz. 15,18., 1 Móz. 15,21., 1 Móz. 26,3., 1 Móz. 28,13.

9. És szólottam vala néktek abban az időben, ezt mondván: Nem viselhetlek egymagam titeket;

5 Móz. 1,12., 2 Móz. 18,18., 2 Móz. 18,25., 4 Móz. 11,14.

10. Az Úr, a ti Istenetek megsokasított titeket elannyira, hogy oly sokan vagytok ti most, mint az égnek csillagai.

1 Móz. 15,5.

11. Az Úr, a ti atyáitoknak Istene szaporítson meg titeket ezerszerte is inkább mint most vagytok, és áldjon meg titeket, a miképen ígérte néktek!

2 Sám. 24,3.

12. Miképen viselhetném én egymagam a terheiteket és a ti bajaitokat és a ti pereiteket?

5 Móz. 1,9.

13. Válaszszatok magatoknak bölcs, értelmes és a ti törzseitekben ismeretes férfiakat, és én azokat előljáróitokká teszem.

14. És felelétek nekem, és mondatok: Jó dolog, a mit mondál, hogy míveled azt.

15. Vevém azért a ti törzseiteknek főbjeit, a bölcs és ismeretes férfiakat, és tevém őket előljáróitokká: ezredesekké, századosokká, ötvenedesekké, tizedesekké és tisztartókká, a ti törzseitek szerint.

2 Móz. 18,25., 4 Móz. 11,16., 4 Móz. 11,17.

16. És megparancsolám abban az időben a ti bíráitoknak, mondván: Hallgassátok ki atyátokfiait, és ítéljetek igazságosan mindenkit, a ő atyjafiaival és jövevényeivel egyben.

17. Ne legyetek személyválogatók az ítéletben: kicsinyt úgy, mint nagyot hallgassatok ki; ne féljete senkitől, mert az ítélet az Istené; a mi pedig nehéznek tetszik néktek, én előmbe hozzátok, és én meghallgatom azt.

3 Móz. 19,15., 2 Krón. 19,6., 2 Krón. 19,8.

18. És megparancsoltam néktek abban az időben mindent, a mit cselekedjete.

19. Azután elindulánk a Hórebtől, és bejártuk ama nagy és rettenetes pusztát, a melyet láttatok, az Emoreusok hegyének menve, a miképen parancsolta volt az Úr, a mi Istenünk nekünk; és eljutánk Kádes-Barneához.

4 Móz. 13,1.

20. És mondam néktek: Eljutottatok az Emoreusok hegyéig, a melyet az Úr, a mi Istenünk ad nekünk.

21. Ímé elődbe adta az Úr, a te Istened ezt a földet: menj fel, bírad azt, a miképen megmondotta az Úr, a te atyáidnak Istene néked; ne félj, és meg ne rettenj!

22. Ti pedig mindnyájan hozzám járultatok és mondatok: Küldjünk embereket előre, hogy kémleljék meg nekünk azt a földet, és hozzanak nekünk hírt az út felől, a melyen felmenjünk, és a városok felől, a melyekbe bevonuljunk.

23. És tetszék nékem ez a beszéd, és vevék közületek tizenkét férfiút, minden törzsből egyet-egyét.
4 Móz. 13,2., 4 Móz. 13,3.
24. És fordulának és felmenének a hegyre, és eljutának az Eskól völgyéig, és kikémelelék azt.
4 Móz. 13,23., 4 Móz. 13,28.
25. És vőnek kezeikbe annak a földnek gyümölcséből, és alá hozák hozzánk, és hírt hozának nekünk és mondának: Jó az a föld, a melyet az Úr, a mi Istenünk ad nekünk.
26. De ti nem akartatok felmenni; hanem pártot ütetek az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsa ellen.
4 Móz. 14,2., 4 Móz. 14,4.
27. És zúgolódátok a ti sátoraitokban, és mondátok: mivelhogy gyűlöl minket az Úr, azért hozott ki minket Égyiptom földéből, hogy adjon minket az Emoreus kezébe, és elpusztítson minket.
28. Hová mennénk fel mi? A mi atyánkfiai megrettenték a mi szíveinket, mondván: Az a nép nagyobb és szalásabb nálunknál; a városok nagyok és megerősítették az égig; még Anák fiaikat is láttunk ott!
1 Móz. 11,4., 5 Móz. 9,1.
29. Akkor mondtam néktek: Ne rettegjetek és ne féljetek azoktól;
30. Az Úr, a ti Istenetek, a ki előttetek megy, ő hadakozik ti érettetek mind a szerint, a mint cselekedett vala veletek Égyiptomban a ti szemeitek előtt;
4 Móz. 14,6., 4 Móz. 14,9., 2 Móz. 14,14., 2 Móz. 14,15., Józ. 10,14.
31. És a pusztában, a hol láttad, hogy úgy hordozott téged az Úr, a te Istened, a miképen hordozza az ember az ő fiát, mind az egész úton, a melyen jártatok, míg jutátok e helyre.
32. Mindazáltal nem hívétek az Úrnak, a ti Isteneteknek.
33. A ki előttetek jár vala az úton, hogy helyet szemeljen ki néktek, a hol táboroztatok, éjjel tűzben, hogy megmutassa néktek az utat, a melyen járjatok, és felhőben nappal.
2 Móz. 13,21., 2 Móz. 40,36., 2 Móz. 40,37.
34. Meghallá pedig az Úr beszédetek szavát, és megharaguvék, és megesküvék, mondván:
4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,24.
35. E gonosz nemzetségből való emberek közül egy sem látja meg azt a jó földet, a mely felől megesküdtem, hogy a ti atyáitoknak adom;
36. Kivéve Kálebet, a Jefunné fiát; ő meglátja azt, és ő néki adom azt a földet, a melyet tapodott, és az ő fiainak, mert tökéletességgel követte az Urat.
4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,24.
37. Még én reám is megharaguvék az Úr miattatok, mondván: Te sem mégy oda be!
4 Móz. 20,8., 4 Móz. 20,11., 4 Móz. 20,12.
38. Józsúé, a Nún fia, a ki áll te előtted, ő megy be oda; azért biztassad őt, mert ő osztja el az örökséget Izráelnek.
4 Móz. 13,9., 4 Móz. 14,30., Józ. 14,1.
39. És a ti kicsinyeitek, a kikről szólátok hogy prédául lesznek, és a ti fiaiatok, a kik nem tudnak most sem jót, sem gonoszt, azok mennek be oda, mert nekik adom azt, és ők bírják azt.
4 Móz. 14,31.
40. Ti pedig forduljatok vissza, és induljatok a pusztába, a Veres tenger felé.
41. És azt felelétek, és azt mondátok nékem: Vétkeztünk az Úr ellen, mi felmegyünk és hadakozunk mind a szerint, a mint parancsolta nekünk az Úr, a mi Istenünk! És felövezétek magatokat, kiki az ő harci eszközeivel, és készek valátok felmenni a hegyre.
4 Móz. 14,40.
42. Monda pedig az Úr nékem: Mondd meg nekik: Ne menjetek fel, és ne harcoljatok, mert nem vagyok közöttetek: hogy meg ne verettesetek a ti ellenségeitektől.
4 Móz. 14,42., 4 Móz. 14,43.
43. És megmondanám néktek, de nem hallgattatok rám, hanem pártot ütöttetek az Úr parancsolata ellen, és vakmerősködétek, és felmenétek a hegyre.
44. De kijöve az Emoreus, a ki lakik vala azon a hegyen, ti ellenetek, és megkergetének titeket, mint a méhek szokták cselekedni, és vagdaltak vala titeket Szeirtől Hormáig.
45. És visszatérétek onnét, és sírátok az Úr előtt, de nem hallgatá meg az Úr a ti szavatókat, és nem figyele rátok.
46. És sok időn át lakozátok Kádesben, a meddig ott lakozátok.

2.

1. Annakutána megfordulánk, és indulánk a pusztába a Veres tenger felé, a miképen szólott vala nékem az Úr, és kerülgettük a Szeir hegyét sok ideig.

4 Móz. 14,25.

2. De szóla az Úr nékem, mondván:

3. Elég már e hegyet kerülgetnetek, forduljatok észak felé.

5 Móz. 2,14.

4. Parancsolj azért a népnek, mondván: Mikor általmentek a ti atyátokfiainak, az Ézsau fiainak határán, a kik Szeirben lakoznak: jóllehet félnek tőletek, mindazáltal igen vigyázzatok!

4 Móz. 20,14.

5. Ne ingereljétek őket, mert nem adok az ő földjükből néktek egy talpatnyit sem; mert Ézsauának adtam a Szeir hegyét örökségül.

1 Móz. 36,8.

6. Pénzen vásároljatok tőlük enni valót, hogy egyetek, és vizet is pénzen vegyetek tőlük, hogy igyatok,

4 Móz. 20,19.

7. Mert az Úr, a te Istened megáldott téged a te kezednek minden munkájában; tudja, hogy e nagy pusztaságon jársz; immár negyven esztendeje veled van az Úr, a te Istened; nem szűkölködtél semmiben.

8. És általmenénk a mi atyánkfiái között, az Ézsau fiai között, a kik lakoznak vala Szeirben, a síkság útján Eláhtól és Éczjon-Gebertől fogva. Aztán megfordulánk és általmenénk a Moáb pusztájának útjára.

9. És monda az Úr nékem: Ne hadakozzál Moáb ellen, és ne ingereld azt hadra, mert nem adok az ő földéből néked semmi örökséget; mert a Lót fiainak adtam Art örökségül.

1 Móz. 19,37.

10. (Az Emeusok laktak abban annak előtte, nagy nép, sok és szálas, mint az Anákok.

11. Óriásoknak állíttatnak vala azok is, mint az Anákok, és a Moábiták Emeknek hívták őket.

12. Szeirben pedig Horeusok laktak az előtt, a kiket az Ézsau fiai kiűztek, és kiirtottak színök elől, és azoknak helyén laktak, a miképen cselekedék Izráel is az ő örökségének földén, a melyet adott néki az Úr.)

1 Móz. 36,30.

13. Most keljete fel, és menjetek át a Záred patakán; és átkelénk a Záred patakán.

14. Az idő pedig, a melyet eljáránk Kádes-Barneától, míg általmenénk a Záred patakán, harmincznyolcz esztendő, a mely alatt kiveszett a hadra való férfiak egész nemzetsége a táborból, a mint megesküdt vala az Úr nékik.

4 Móz. 14,28., 4 Móz. 14,29.

15. E felett az Úrnak keze is vala ő rajtok, hogy elveszítse őket a táborból az ő kipusztulásukig.

4 Móz. 14,37., 4 Móz. 16,49., 4 Móz. 21,6.

16. És lón, hogy a mint a hadakozó férfiak mind elpusztulának, kihalván a nép közül.

17. Így szóla az Úr nékem, mondván:

18. Ma te általmégy a Moáb határán Ar felé,

1 Móz. 19,37., 1 Móz. 19,38.

19. És mikor közel jutsz az Ammon fiaihoz, ne háborgasd őket, ne is ingereld őket, mert nem adok néked az Ammon fiainak földjéből örökséget, mert a Lót fiainak adtam azt örökségül.

20. (Óriások földének tartották azt is; óriások laktak azon régenten, a kiket az Ammoniták Zanzummoknak hívtak.

21. Ez a nép nagy, sok és szálas volt, valamint az Anákok, de kivesztette őket az Úr azok színe elől, hogy bírják azoknak örökségét, és lakjanak azoknak helyén;

22. A miképen cselekedett az Ézsau fiaival is, a kik Szeir hegyén laknak, a mikor kiveszté előlük a Horeusokat, hogy bírják azoknak örökségét, és lakjanak azoknak helyén mind e mai napig.

1 Móz. 14,6.

23. Az Avveusokat, a kik falvakban laknak vala Gázáig, kiirtották a Káftoreusok a kik kijöttek volt Káftorból, és lakának azoknak helyén.)

24. Keljete fel azért, induljatok, menjetek át az Arnon patakán; lásd: kezedbe adtam Szihont, Hesbonnak királyát: az Emoreust, és annak földét; kezdj hozzá, foglald el azt, és hadakozzál ő ellene.

Bir. 11,23., Bir. 11,24.

25. E napon kezdem rábocsátani a népekre, hogy féljenek és rettegjenek tőled az egész ég alatt, és a kik híredet hallják, rendüljenek meg és reszkessenek te előtted.

26. És követeket küldék a Kedemót pusztából Szihonhoz, Hesbon királyához békességes beszéddel ezt izenvén:

4 Móz. 21,21., Bir. 11,19.

27. Hadd menjek át a te földeden! Útról-útra megyek, nem térek le se jobbra, se balra.

28. Eleséget pénzen adj nékem, hogy egyem; vizet is pénzen adj nékem, hogy igyam; csak gyalog hadd megyek át:

29. A miképen cselekedtek én velem az Ézsaú fiai, a kik Szeirben laknak; és a Moábiták, a kik Arban laknak; míglen átmegyek a Jordánon arra a földre, a melyet az Úr, a mi Istenünk ad nekünk!

5 Móz. 2,8.

30. De nem akarta Szihon, Hesbon királya, hogy átmenjünk ő rajta, mert megkeményítette volt az Úr, a te Istened az ő lelkét, és engedetlenné tette az Ő szívét, hogy a te kezedbe adja őt, a mint nyilván van e mai napon.

31. Monda pedig az Úr nékem: Lásd: elkezdem átadni néked Szihont és az ő földét; kezdj hozzá, foglalj el azt, hogy az ő földe örökös legyen.

Ámós. 2,9., Ámós. 2,10.

32. És kijöve Szihon mi előnkbe minden népével, hogy megvívjon velünk Jahácznál.

4 Móz. 21,23., 4 Móz. 21,24.

33. De az Úr, a mi Istenünk kezünkbe adá őt, és levertük őt és az ő fiait és minden ő népét.

34. És elfoglaltuk minden ő városát abban az időben, és fegyverre hánytuk az egész várost: férfiakat, asszonyokat, és kisdedeket; nem hagytunk menekülni senkit.

35. De a barmokat prédára vetettük közöttünk, és a városokból való ragadományokat, a melyeket elfoglaltunk volt.

36. Aróertől fogva, a mely van az Arnon patakának partján, és a völgyben lévő várostól fogva Gileádig, egy város sem volt, a melylyel ne bírtunk volna. Mind azokat az Úr, a mi Istenünk adta a mi kezünkbe.

Józs. 12,2.

37. De az Ammon fiainak földéhez nem közeledtél, sem a Jabbók patak egész oldalához, sem a hegyen lévő városokhoz, sem semmi olyanhoz, a melyektől eltiltott téged az Úr, a mi Istenünk.

1 Móz. 32,22., 5 Móz. 2,19.

3.

1. És megfordulánk, és felmenénk Básán felé, és kijöve előnkbe Óg, Básánnak királya, ő és minden népe, hogy megvívjon velünk Edreiben.

4 Móz. 21,33., 4 Móz. 21,35.

2. De az Úr monda nékem: Ne félj tőle, mert a te kezedbe adtam őt és minden ő népét és földjét; és úgy cselekedjél vele, a mint cselekedtél Szihonnal, az Emoreusok királyával, a ki Hesbonban lakik vala.

5 Móz. 1,4., 4 Móz. 21,33., 4 Móz. 21,35.

3. És kezünkbe adá az Úr, a mi Istenünk Ógot is, Básánnak királyát és minden ő népét, és úgy megvertük őt, hogy menekülni való sem maradt belőle.

4. És abban az időben elfoglaltuk minden városát; nem volt város, a melyet el nem vettünk volna tőlök: hatvan várost, Argóbnak egész vidékét, a Básánbeli Ógnak országát.

1 Kir. 4,13.

5. Ezek a városok mind meg valának erősítve magas kőfalakkal, kapukkal és zárokkal, kivéven igen sok kerítetlen várost.

6. És fegyverre hánytuk azokat, a mint cselekedtünk vala Szihonnal, Hesbon királyával, fegyverre hányván az egész várost: férfiakat, asszonyokat és a kisdedeket is.

7. De a barmokat és a városokból való ragadományokat mind magunk közt vetettük prédára.

8. És elvettük abban az időben az Emoreusok két királyának kezéből azt a földet, a mely a Jordánon túl vala, az Arnon pataktól fogva a Hermon hegyéig.

9. (A Sidoniak a Hermont Szirjonnak, az Emoreusok pedig Szenirnek hívják.)

10. A síkságnak minden városát, és az egész Gileádot, meg az egész Básánt Szalkáig és Edreig, a melyek a Básánbeli Óg országának városai voltak.

11. Mert egyedül Óg, Básánnak királya maradt meg az óriások maradéka közül. Ímé az ő ágya vas-ágy, nemde Rabbátban az Ammon fiainál van-é? Kilencz sing a hosszasa és négy sing a szélessége, férfi könyök szerint.

12. Ezt a földet pedig, a melyet abban az időben örökségünké tettünk, Aróertől fogva, a mely az Arnon patak mellett van, és a Gileád hegyének felét, és annak városait odaadtam a Rúbenitáknak és Gáditáknak.

4 Móz. 32,33.

13. A Gileád többi részét pedig, és az egész Básánt, az Óg országát odaadtam a Manassé fél törzsének, Argóbnak egész vidékét. Ezt az egész Básánt óriások földének hívták.

14. Jair, Manassének fia, kapta Argóbnak egész vidékét, a Gessuriták és Maakátiták határáig; és azokat a Básánnal együtt az ő nevéből Jair faluinak hívják mind e mai napig.

1 Krón. 2,22.

15. Mákirnak pedig adtam Gileádot.

4 Móz. 32,40.

16. A Rúbenitáknak és a Gáditáknak pedig adtam Gileádtól fogva Arnonnak patakáig (a határ pedig a patak közepe) és a Jabbók patakáig, a mely az Ammon fiainak határa;

17. És a síkságot és határu a Jordánt, a Kinnerettől a Síkság tengeréig, a Sóstengerig, a mely a Piszga-hegy lába alatt van napkelet felől.

18. És parancsolék abban az időben néktek, mondván: Az Úr, a ti Istenetek adta néktek ezt a földet, hogy bírjátok azt; felfegyverkezvén, menjetek át a ti atyátok fiai, Izráel fiai előtt mind, a kik hadakozásra valók vagytok.

4 Móz. 32,17., 4 Móz. 32,20.

19. Csak feleségeitek, kicsinyeitek és barmaitok (mert tudom, hogy sok barmotok van) maradjanak a ti városaitokban, a melyeket én adtam néktek.

20. Mindaddig, a míg nyugodalmat ad az Úr a ti atyátokfiainak, mint néktek, és azok is bírálhatják a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ad nékik a Jordánon túl. Azután térjete vissza, kiki az ő örökségébe, a melyet adtam néktek.

21. Józsúának is parancsolék abban az időben, mondván: Szemeiddel láttad mindazt, a mit cselekedett az Úr, a ti Istenetek ama két királylyal; így cselekszik az Úr minden országgal, a melyen átmegy.

4 Móz. 27,18., 4 Móz. 27,23., 4 Móz. 21,21., 4 Móz. 21,35.

22. Ne féljetek tőlök, mert az Úr, a ti Istenetek, maga hadakozik ti érettetek!

23. Könyörgék is az Úrnak abban az időben, mondván:

4 Móz. 20,6.

24. Uram, Isten, te elkezdted megmutatni a te szolgádnak a te nagyságodat és hatalmas kezedet! Mert kicsoda olyan Isten mennyben és földön, a ki cselekedhetné a te cselekedeteid és hatalmad szerint?

Zsolt. 89,7., Zsolt. 89,9.

25. Hadd menjek át kérlek, és hadd lássam meg azt a jó földet, a mely a Jordánon túl van, és azt a jó hegyet, és a Libanont!

26. De megharaguvék az Úr én reám ti miattatok, és nem hallgatott meg engem; hanem ezt mondá az Úr nékem: Elég ez néked, ne szólj többet már nékem e dolog felől!

4 Móz. 20,12., 5 Móz. 1,37.

27. Menj fel a Piszga tetejére, és emeld fel a te szemeidet napnyugot felé és észak felé, dél felé és napkelet felé, és nézz szét a te szemekkel, mert nem mégy át ezen a Jordánon.

4 Móz. 27,12., 4 Móz. 27,14., 5 Móz. 4,49.

28. Józsúának pedig parancsolj, és bátorítsd őt, és erősítsd őt, mert ő megy át e nép előtt, és ő teszi őket örököséivé annak a földnek, a melyet meglátsz.

Józs. 14,1.

29. És ott maradánk a völgyben, Berth-Peórral szemben.

4.

1. Most pedig hallgass ó Izráel a rendelésekre és végzésekre, a melyekre én tanítlak titeket, hogy azok szerint cselekedjete, hogy élhessete, és bemelessete, és bírhasátok a földet, a melyet az Úr, a ti atyáitoknak Istene ad néktek.

3 Móz. 19,37., 5 Móz. 6,1.

2. Semmit se tegyetek az ígéhez, a melyet én parancsolok néktek, se el ne vegyetek abból, hogy megtarthassátok az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatait, a melyeket én parancsolok néktek.

5 Móz. 12,32., Péld. 30,6., Gal. 1,6., Gal. 1,8., Jel. 22,18., Jel. 22,19.

3. Szemeitekkel láttátok, a mit cselekedett az Úr Baal-Peór miatt; hogy minden ember, a ki Baal-Peór után járt, kipusztított az Úr, a te Istened te közüled.

4 Móz. 25,4., 4 Móz. 25,9., Józ. 22,17.

4. Ti pedig, a kik ragaszkodtatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mindnyájan éltek e napig.

5. Lássátok, tanítottalak titeket rendelésekre és végzésekre, a mint megparancsolta nékem az Úr, az én Istenem, hogy azok szerint cselekedjete azon a földön, a melybe bementek, hogy bírjátok azt.

6. Megtartsátok azért és megcselekedjétek! Mert ez lesz a ti bölcségetek és értelmetek a népek előtt, a kik meghallják majd mind e rendeléseket, és ezt mondják: Bizony bölcs és értelmes nép ez a nagy nemzet!

Jób. 28,28., Zsolt. 111,25.

7. Mert melyik nagy nemzet az, a melyhez olyan közel volna az ő Istene, mint mi hozzánk az Úr, a mi Istenünk, valahányszor hozzá kiáltunk?

4 Móz. 14,14., 5 Móz. 26,19.

8. És melyik nagy nemzet az, a melynek olyan rendeletei és igazságos végzései volnának, mint ez az egész törvény, a melyet én ma adok elétek?!

Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20.

9. Csak vigyázz magadra, és őrizd jól a te lelkedet, hogy el ne felejtkezzél azokról, a melyeket láttak a te szemeid, és hogy el ne távozzanak a te szívedtől teljes életedben, hanem ismertesd meg azokat a te fiaiddal és fiaidnak fiaival.

5 Móz. 6,6., 5 Móz. 6,9., 5 Móz. 11,19., 5 Móz. 11,21., 1 Móz. 18,19., Zsolt. 34,12., Zsolt. 34,17.

10. El ne felejtkezzél a napról, a melyen az Úr előtt, a te Istened előtt állottál a Hóreben, a mikor azt mondta nékem az Úr: Gyűjtsd egybe nékem a népet, hogy hallassam véle beszédeimet, hogy tanuljanak félni engem, minden időben, a míg e földön élnek, és tanítsák meg fiaikat is.

11. És előjárulátok, és megállátok a hegy alatt; a hegy pedig tűzben ég vala mind az ég közepéig, mindamellettsötétség, köd és homályosság vala.

2 Móz. 19,17., 2 Móz. 19,20.

12. És szóla az Úr néktek a tűz közepéből. A szavak hangját ti is halljátok vala, de csak a hangot; alakot azonban nem láttok vala.

13. És kijelenté néktek az ő szövetségét, a melyre nézve utasított titeket a tíz ige teljesítésére, és felírá azokat két kőtáblára.

14. Engem is utasított az Úr abban az időben, hogy tanítsalak meg titeket a rendelésekre és végzésekre, hogy azok szerint cselekedjete azon a földön, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt.

15. Őriztétek meg azért jól a ti lelketeket, mert semmi alakot nem láttatok akkor, a mikor a tűznek közepéből szólott hozzátok az Úr a Hóreben;

16. Hogy el ne vetemedjete, és faragott képet, valamely bálványféle alakot ne csináljatek magatoknak, férfi vagy asszony képére;

Róm. 1,22., Róm. 1,23.

17. Képére valamely baromnak, a mely van a földön; képére valamely repdeső madárnak, a mely röpköd a levegőben;

18. Képére valamely földön csúszó-mászó állatnak; képére valamely hálnak, a mely van a föld alatt lévő vizekben.

19. Se szemeidet fel ne emeld az égre, hogy meglásd a napot, a holdat és a csillagokat, az égnek minden seregét, hogy meg ne tántorodjál, és le ne borulj azok előtt, és ne tiszteljed azokat, a melyeket az Úr, a te Istened minden néppel közlött, az egész ég alatt.

1 Móz. 1,14., 1 Móz. 1,18.

20. Titeket pedig kézen fogott az Úr, és kihozott titeket a vas kemenczéből, Egyiptomból, hogy legyetek néki örökös népe, miképen e mai napon vagytok.

2 Móz. 19,1., 2 Móz. 19,5., 1 Kir. 8,51.

21. De én reám megharaguvék az Úr ti miattatok, és megesküvék, hogy nem megyek át a Jordánon, és hogy nem megyek be arra a jó földre, a melyet az Úr, a te Istened, ad néked örökségül.

5 Móz. 1,37.

22. Miután én meghalok e földön, nem megyek át a Jordánon; ti pedig átmentek, és bírjátok azt a jó földet;

23. Vigyázzatok, hogy az Úrnak, a ti Isteneteknek szövetségéről, a melyet kötött veletek, el ne felejtkezzetek, és ne csináljatok magatoknak faragott képet, akármihez is hasonlót, a miképen megparancsolta az Úr, a te Istened.

24. Mert az Úr, a te Istened emésztő tűz, féltőn szerető Isten ő.

2 Móz. 20,5., Zsid. 12,29.

25. Hogyha majd fiaikat és unokákat nemzesz, és megvénhedtek azon a földön, és elvetemedtek, és csináltak magatoknak faragott képet, akármihez is hasonlót, és gonoszt cselekesztek az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt, haragra ingerelvén őt:

26. Bizonyosságul hívom ti ellenetek e mai napon a mennyet és a földet, hogy elveszvéen hamarsággal elvesztek a földről, a melyre átmentek a Jordánon, hogy bírjátok azt; nem laktok sok ideig azon, hanem pusztára kipusztultok róla.

5 Móz. 28,58., 5 Móz. 28,68.

27. És az Úr szétszór titeket a népek közé, és szám szerint kevesen maradtok meg a népek között, a kik közé visz titeket az Úr.

28. És szolgáltok ott emberi kéz által csinált isteneknek: fának és kőnek, a melyek nem látnak, nem is hallanak, nem is esznek, nem is szagolnak.

Zsolt. 115,4.

29. De ha onnan keresed meg az Urat, a te Istenedet, akkor is megtalálod, hogyha teljes szívedből és teljes lelkedből keresed őt.

30. Mikor nyomorúságban leéledsz, és utólrének téged mindezek az utolsó időkben, és megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez, és hallgatsz az ő szavára:

31. (Mert irgalmas Isten az Úr, a te Istened), nem hágy el téged, sem el nem veszít, sem el nem felejtkezik a te atyáidnak szövetségéről, a mely felől megesküdt nékik.

32. Mert tudakozzál csak a régi időről, a melyek te előtted voltak, ama naptól fogva, a melyen az Isten embert teremtett e földre, és pedig az égnek egyik szélétől az égen másik széléig, ha történt-e e nagy dologhoz hasonló, vagy hallatszott-e ehhez fogható?

33. Hallotta-e valamely nép a tűz közepéből szóló Istennek szavát, a miképen hallottad te, hogy életben maradt volna?

34. Avagy próbálta-e azt Isten, hogy elmenjen és válaszszon magának népet valamely nemzetség közül, kísértésekkel: jelekkel, csudákkal, haddal, hatalmas kézzel, kinyújtott karral, és nagy rettenetességek által, a miképen cselekedte mind ezeket ti érettetek az Úr, a ti Istenetek Égyiptomban, szemeitek láttára?

5 Móz. 6,21., 5 Móz. 6,22.

35. Csak néked adatott láthatóan tudnod, hogy az Úr az Isten és nincsen kivüle több!

Ésa. 45,5., Ésa. 18,22.

36. Az égből hallatta veled az ő szavát, hogy tanítson téged, a földön pedig mutatta néked amaz ő nagy tüzét, és hallottad beszédét a tűz közepéből.

37. És mivel szerette a te atyáidat, és kiválasztotta az ő magvokat is ő utánok, és kihozott téged az ő orczájával Égyiptomból, az ő nagy erejével:

2 Móz. 13,3., 2 Móz. 13,9., 2 Móz. 13,14.

38. Hogy kiűzzön náladnál nagyobb és erősebb népeket előled, hogy bevigyen téged, és adja néked az ő földjüket örökségül, mint a mai napon van:

39. Tudd meg azért e mai napon, és vedd szívedre, hogy az Úr az Isten, fent a mennyben, és alant e földön, és nincsen több!

40. Tartsd meg azért az ő rendeléseit és parancsolatait, a melyeket én parancsolok ma néked, hogy jól legyen dolgod és a te fiaidnak te utánad, és hogy mindenkor hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ad néked.

2 Móz. 20,12.

41. Akkor választta Mózes három várost a Jordánon túl napkelet felé;

42. Hogy oda fusson a gyilkos, a ki nem akarva gyilkolta meg az ő felebarátját, a ki az előtt nem gyűlölte vala, és hogy életben maradjon, ha befutott valamelyikbe e városok közül.

4 Móz. 35,6., 4 Móz. 35,14.

43. Tudniillik Beczert a pusztában, a sík földön a Ruben fiainak, Rámótot Gileádban a Gád fiainak, és Gólánt Básánban a Manassé fiainak.

44. Ez pedig a törvény, a melyet Mózes adott az Izráel fiai elé.

45. Ezek a bizonyágtételek, a rendelések és a végzések, a melyeket szóla Mózes Izráel fiainak, mikor Égyiptomból kijöttek vala.

46. A Jordánon túl a völgyben, Berth-Peórnak átellenében, Szihonnak, az Emoreusok királyának földjén, a ki lakozik vala Hesbonban, a kit megvert vala Mózes, az Izráel fiaival egyben, mikor Égyiptomból kijöttek vala.

4 Móz. 21,23., 4 Móz. 21,25., 4 Móz. 21,33., 4 Móz. 21,35.

47. És elfoglalák az ő földét, és Ógnak, Básán királyának földét, az Emoreusok két királyáét, a kik a Jordánon túl laknak vala napkelet felől.

48. Aróertől fogva, mely az Arnon patakának partján van, a Sion hegyéig, a mely a Hermon;

49. És az egész síkságot a Jordánon túl napkelet felé, a síkság tengeréig, a Pizsga hegy aljáig.

5 Móz. 3,27.

5.

1. És szólítá Mózes az egész Izráelt, és monda nékik: Hallgasd meg Izráel a rendeléseket és a végzéseket, a melyeket elmondok én ma fületek hallására, és tanuljátok meg azokat, és ügyeljete azokra, megcselekedvén azokat!

2. Az Úr, a mi Istenünk szövetséget kötött velünk a Hóreben.

2 Móz. 19,5.

3. Nem a mi atyáinkkal kötötte az Úr e szövetséget, hanem mi velünk, a kik íme itt vagyunk e mai napon mindnyájan és élünk.

4. Színről színre szólott veletek az Úr a hegyen, a tűz közepéből.

5. (Én pedig az Úr között és ti közöttetek állok vala abban az időben, hogy megjelentsem néktek az Úr beszédét; mert ti a tűztől féltetek vala, és nem menétek fel a hegyre) mondván:

2 Móz. 19,16., 2 Móz. 20,18.

6. Én, az Úr, vagyok a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptomnak földéből, a szolgálatnak házából.

2 Móz. 20,2., Zsolt. 81,11.

7. Ne legyenek néked idegen isteneid én előttem.

8. Ne csinálj magadnak faragott képet, és semmi hasonlót azokhoz, a melyek fenn az égben, vagy a melyek alant a földön, vagy a melyek a vizekben a föld alatt vannak.

3 Móz. 26,1.

9. Ne imádd és ne tiszteld azokat; mert én, az Úr, a te Istened, féltőn szerető Isten vagyok, a ki megbüntetem az atyák vétkét a fiakban, harmad és negyedíziglen, a kik engem gyűlölnék;

5 Móz. 4,15., 5 Móz. 4,16., 2 Móz. 20,5., Jer. 32,18.

10. De irgalmasságot cselekeszem ezeríziglen azokkal, a kik engem szeretnek, és az én parancsolataimat megtartják.

11. Az Úrnak, a te Istenednek nevét hiába fel ne vedd; mert nem hagyja azt az Úr büntetés nélkül, a ki az ő nevét hiába felveszi.

3 Móz. 19,12., Mát. 5,33., Mát. 5,34.

12. Vigyázz a szombatnak napjára, hogy megszenteld azt, a miképen megparancsolta néked az Úr, a te Istened.

2 Móz. 35,2., 2 Móz. 35,3., 4 Móz. 15,32., 4 Móz. 15,36., 2 Móz. 20,10., 2 Móz. 20,11.

13. Hat napon át munkálkodjál és végezd minden dolgodat.

2 Móz. 23,12., 2 Móz. 35,2., 3 Móz. 23,3.

14. De a hetedik nap az Úrnak, a te Istenednek szombatja: semmi dolgot se tégy azon, se magad, se fiad, se leányod, se szolgád, se szolgálóleányod, se ökröd, se szamarad, és semminémű barmod, se jövevényed, a ki a te kapuidon belől van, hogy megnyugodjék a te szolgád és szolgálóleányod, mint te magad;

1 Móz. 2,2.

15. És megemlékezzél róla, hogy szolga voltál Égyiptom földén, és kihozott onnan téged az Úr, a te Istened erős kézzel és kinyújtott karral. Azért parancsolta néked az Úr, a te Istened, hogy a szombat napját megtartsad.

5 Móz. 6,21.

16. Tiszteld atyádat és anyádat, a mint megparancsolta néked az Úr, a te Istened; hogy hosszú ideig élj, és hogy jól legyen dolgod azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád te néked.

17. Ne ölj.

Mát. 5,21., Mát. 5,22.

18. És ne paráználkodjál.

Mát. 5,27., Mát. 5,28.

19. És ne lopj.

2 Móz. 20,15.

20. És ne tégy a te felebarátod ellen hamis tanubizonytságot.

5 Móz. 19,16., 5 Móz. 19,21.

21. És ne kívánd a te felebarátodnak feleségét; és ne áhítsd a te felebarátodnak házáat, szántóföldét; se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát és semmit, a mi a te felebarátodé.

2 Móz. 20,17.

22. Ez ígéket szólá az Úr a ti egész gyülekezeteteknek a hegyen a tűz, a felhő és a homályosság közepéből nagy felszóval, és nem többet; és felirá azokat két kőtáblára, és adá azokat nékem.

2 Móz. 19,16., 2 Móz. 19,20., 2 Móz. 31,18., 2 Móz. 32,15., 2 Móz. 32,16., 2 Móz. 32,19.

23. És lón, mikor a szót a setéség közepéből halljátok vala, és a hegy tűzzel ég vala, hozzám jövétek a ti törzseiteknek minden fejedelmével és vénjével;

24. És mondatok: Ímé az Úr, a mi Istenünk megmutatta nekünk az ő dicsőségét és nagyságát; és az ő szavát hallottuk a tűznek közepéből; e mai napon pedig láttuk, hogy az Isten emberrel szól, és ez mégis él.

25. Most hát miért haljunk meg? Mert megemészt e nagy tűz minket. Ha még tovább halljuk az Úrnak, a mi Istenünknek szavát, meghalunk!

26. Mert kicsoda az, az összes halandók közül, a ki a tűznek közepéből szóló élő Istennek szavát hallotta, mint mi, hogy megélt volna?

Bir. 13,22.

27. Járulj oda te, és hallgasd meg mind azt, a mit mond az Úr, a mi Istenünk, és te majd beszéld el nekünk mind, a mit néked mond az Úr, a mi Istenünk, és mi meghallgatjuk, és megcselekeszszük.

2 Móz. 20,19.

28. És meghallá az Úr a ti beszédetek szavát, a mikor beszéltek vala velem, és monda nékem az Úr: Hallottam e nép beszédének szavát, a mint beszéltek vala hozzád; mind jó, a mit beszéltek vala.

29. Vajha így maradna az ő szívök, hogy félnének engem, és megtartanák minden parancsolatomat minden időben, hogy jól legyen dolguk nékik és az ő gyermekeiknek mindörökké!

Zsolt. 81,14.

30. Menj el, és mondd meg nékik: Térjete vissza a ti sátoraitokba.

31. Te pedig állj ide mellém, hogy elmondjam néked minden parancsolatomat, rendelésemet és végzésemet, a melyekre tanítsd meg őket, hogy cselekedjék azon a földön, a melyet én adok néktek örökségül.

32. Vigyázzatok azért, hogy úgy cselekedjete, a mint az Úr, a ti Istenetek parancsolta néktek; ne térjete se jobbra, se balra.

Péld. 4,26., Péld. 4,27.

33. Mindig azon az úton járjatok, a melyet az Úr, a ti Istenetek parancsolt néktek, hogy éljete, és jó legyen dolgotok, és hosszú ideig élhessete a földön, a melyet bírni fogtok.

6.

1. Ezek pedig a parancsolatok, a rendelések és a végzések, a melyek felől parancsolta az Úr, a ti Istenetek, hogy megtanítsam azokat néktek, hogy azok szerint cselekedjete azon a földön, a melyre átmenőben vagytok, hogy bírjátok azt;

2. Hogy féljed az Urat, a te Istenedet, és megtartsad minden ő rendelését és parancsolatát, a melyeket én parancsolok néked: te és a te fiad, és a te unokád, teljes életedben, és hogy hosszú ideig élhess.

3. Halld meg azért Izráel, és vigyázz, hogy megcselekedjed, hogy jól legyen dolgod, és hogy igen megsokasodjál a tejjel és mézzel folyó földön, a miképen megígérte az Úr, a te atyáidnak Istene néked.

4. Halld Izráel: az Úr, a mi Istenünk, egy Úr!

5 Móz. 4,35., 1 Kir. 8,60., Ján. 17,3.

5. Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes erődből.

5 Móz. 10,12., Mát. 22,37.

6. És ez ígék, a melyeket e mai napon parancsolok néked, legyenek a te szívedben.

7. És gyakoroljad ezekben a te fiaidat, és szólj ezekről, mikor a te házádban ülsz, vagy mikor úton jársz, és mikor lefekszel, és mikor felkelsz.

5 Móz. 4,9.

8. És kössed azokat a te kezre jegyül, és legyenek homlokkötőül a te szemeid között.

2 Móz. 13,9.

9. És írd fel azokat a te házádnak ajtófeleire, és a te kapuidra.

10. És mikor bevisz téged az Úr, a te Istened a földre, a mely felől megesküdt a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy ad néked nagy és szép városokat, a melyeket nem építettél;

11. És minden jóval telt házakat, a melyeket nem te töltöttél meg, és ásott kutakat, a melyeket nem te ástál, szőlő- és olajfakerteket, a melyeket nem te plántáltál; és eszel és megeledsz:

Józs. 24,13.

12. Vigyázz magadra, hogy el ne felejtkezzél az Úrról, a ki kihozott téged Égyiptom földéről, a szolgágnak házából!

5 Móz. 8,10.

13. Féljed az Urat, a te Istenedet, ő néki szolgálj, és az ő nevére esküdjél.

5 Móz. 10,20., Jer. 4,2.

14. Ne járjatok idegen istenek után, azoknak a népeknek istenei közül, a kik körültek vannak;

Józs. 23,8.

15. (Mert az Úr, a te Istened féltőn szerető Isten te közötted), hogy az Úrnak, a te Istenednek haragja fel ne gerjedjen reád, és el ne törüljön téged a föld színéről.

16. Meg ne kísértétek az Urat, a ti Istenedeket, miképen megkísértettétek Maszszában!

Mát. 4,7., 2 Móz. 17,1., 2 Móz. 17,7.

17. Szorosan megtartsátok az Úrnak, a ti Istenedeknek parancsolatait, az ő bizonyosságait és rendeléseit, a melyeket parancsolt néked.

18. És azt cselekedjed, a mi igaz és jó az Úrnak szemei előtt, hogy jól legyen dolgod, és bemeless és bírhasd azt a jó földet, a mely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak.

19. Hogy elűzzed minden ellenségedet a te színed elől, a mint megmondotta az Úr.

20. Ha a te fiad megkérdez téged ezután, mondván: Mire valók e bizonyágtételek, rendelések és végzések, a melyeket az Úr, a mi Istened parancsolt néktek:

21. Akkor azt mondjad a te fiadnak: Szolgái voltunk Égyiptomban a Faraónak; de kihozott minket az Úr Égyiptomból hatalmas kézzel.

22. És tón az Úr Égyiptomban nagy és veszedelmes jeleket és csudákat a Faraón és az ő egész háznépén, a mi szemeink láttára.

2 Móz. 7,20., 5 Móz. 8,1., 5 Móz. 8,2.

23. Minket pedig kihoza onnét, hogy bevigyen minket, és nekünk adja azt a földet, a mely felől megesküdt a mi atyáinknak.

2 Móz. 3,7., 2 Móz. 3,10., 2 Móz. 12,31., 2 Móz. 12,34.

24. És megparancsolta nekünk az Úr, hogy cselekedjünk mind e rendelések szerint, hogy féljük az Urat, a mi Istenedet, hogy jó dolgunk legyen teljes életünkben, hogy megtartsa minket az életben, mint e mai napon.

25. És ez lesz nekünk igazságunk, ha vigyázunk arra, hogy megtartsuk mind e parancsolatokat, az Úr előtt, a mi Istened előtt, a miképen megparancsolta nekünk.

7.

1. Mikor bevisz téged az Úr, a te Istened a földre, a melyre te bemenendő vagy, hogy bírad azt; és sok népet kiűz te előled a Khitteust, a Girgazeust, az Emoreust, a Kananeust, a Perizeust, a Khivveust, és a Jebuzeust: hétféle népet, náladnál nagyobbakat és erősebbeket;

5 Móz. 31,3.

2. És adja őket az Úr, a te Istened a te hatalmadba, és megvered őket: mindenestől veszítsd ki őket; ne köss velök szövetséget, és ne könyörülj rajtuk.

4 Móz. 33,52., Józs. 6,21., Józs. 11,11.

3. Sógorságot se szerezz ő velök, a leányodat se adjad az ő fioknak, és az ő leányukat se vegyed a te fiadnak;

2 Móz. 23,32., 2 Móz. 23,33., 1 Kir. 11,1., 1 Kir. 11,2., 1 Kir. 11,4., 1 Kir. 11,11., 1 Kir. 11,14.

4. Mert elpártoltatja a te fiadat én tőlem, és idegen isteneknek szolgál; és felgerjed az Úrnak haragja reátok, és hamar kipusztít titeket.

5. Hanem így cselekedjete velök: Oltárait rontsátok le, oszlopaikat törjétek össze, berkeiket vágjátok ki, faragott képeiket pedig tűzzel égessétek meg.

2 Móz. 23,24., 2 Móz. 34,13., Bir. 6,25., Bir. 6,32.

6. Mert az Úrnak, a te Istenednek szent népe vagy te; téged választott az Úr, a te Istened, hogy saját népe légy néki, minden nép közül e föld színén.

2 Móz. 19,5., 1 Pét. 2,9.

7. Nem azért szeretett titeket az Úr, sem nem azért választott titeket, hogy minden népnél többen volnátok; mert ti minden népnél kevesebben vagytok;

8. Hanem mivel szeretett titeket az Úr, és hogy megtartsa az esküt, a melylyel megesküdt volt a ti atyáitoknak; azért hozott ki titeket az Úr hatalmas kézzel, és szabadított meg téged a szolgaságnak házából, az égyiptombeli Faraó királynak kezéből.

5 Móz. 10,15.

9. És hogy megtudjad, hogy az Úr, a te Istened, ő az Isten, a hívséges Isten, a ki megtartja a szövetséget és az irgalmasságot ezerízíglén azok iránt, a kik őt szeretik, és az ő parancsolatait megtartják.

2 Móz. 20,5.

10. De megfizet azoknak személy szerint, a kik őt gyűlölik, elvesztvén őket; nem késlekedik az ellen, a ki gyűlöli őt, megfizet annak személy szerint.

2 Móz. 20,5., Nehem. 1,2.

11. Tartsd meg azért a parancsolatot, a rendelkezéseket és végzéseket, a melyeket én e mai napon parancsolok néked, hogy azokat cselekedjed.

12. Ha pedig engedelmeskedtek e végzéseknek, és megtartjátok, és teljesítitek azokat: az Úr, a te Istened is megtartja néked a szövetséget és irgalmasságot, a mely felől megesküdt a te atyáidnak.

3 Móz. 26,3., 3 Móz. 26,13., 5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,13.

13. És szeretni fog téged, és megáld téged, és megsokasít téged; és megáldja a te méhednek gyümölcsét, a te földednek gyümölcsét: gabonádat, mustodat és olajodat; teheneid fajzását és juhaidnak ellését azon a földön, a mely felől megesküdt a te atyáidnak, hogy néked adja azt.

14. Áldottabb lészesz minden népnél; nem léssen közötted magtalan férfi és asszony, sem barmaid között meddő.

2 Móz. 23,26.

15. És távol tart az Úr te tőled minden betegséget, és Égyiptomnak minden gonosz nyavalyáját, a melyeket ismersz; nem veti azokat te reád, hanem mind azokra, a kik gyűlölnék téged.

1 Móz. 15,26.

16. És megemészted mind a népeket, a melyeket néked ad az Úr, a te Istened; ne kedvezzen a te szemed nékik, és ne tiszteld az ő isteneit; mert tőr gyanánt volna az néked.

17. Ha azt mondod a te szívedben: Többen vannak e népek, mint én, miképen úzhetem én ki őket?

4 Móz. 13,32.

18. Ne félj tőlök; emlékezzél meg csak azokról, a miket cselekedett az Úr, a te Istened a Faraóval és mind az égyiptombeliekkel:

19. A nagy kísértésekről, a melyeket láttak a te szemeid, és a jelekről és csudákról; az erős kézről, és a kinyújtott karról, a melylyel kihozott téged az Úr, a te Istened! Így cselekeszik az Úr, a te Istened minden néppel, a melytől te félsz.

5 Móz. 4,34., 2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,28., 2 Móz. 17,6.

20. Sőt még a darázsokat is rájok bocsátja az Úr, a te Istened mind addig, míglen elvesznek azok is, a kik megmaradtak, és a kik elrejtőztek te előled.

2 Móz. 23,28., Józ. 24,12.

21. Ne rettenj meg azok előtt, mert közötted van az Úr, a te Istened, nagy és rettenetes Isten!

22. És lassan-lassan kiúzi az Úr, a te Istened e népeket te előled. Nem lehet őket hirtelen kipusztítanod, hogy a mezei vadak meg ne sokasodjanak ellened!

23. De az Úr, a te Istened elődbe veti őket, és nagy romlással rontja meg őket, míglen elvesznek.

24. Az ő királyait is kezredbe adja, hogy eltöröljed az ő nevöket az ég alól; senki ellened nem állhat, míglen elveszted őket.

25. Az ő isteneiknek faragott képeit tűzzel égessd meg; az azokon lévő ezüstöt és aranyat meg ne kívánd, és magadnak el ne vedd, hogy tőrbe ne essél miatta; mert útálatosság az az Úr előtt, a te Istened előtt.

26. Útálatosságot pedig ne vígy be a te házába, hogy átokká ne légy, mint az, hanem megvetvén vesd meg azt, és utálván utáld meg azt, mert átkozott.

8.

1. Mind azt a parancsolatot, a melyet én e mai napon parancsolok néked, tartsátok meg és teljesítsétek, hogy élhessetek és megsokasodhassatok, bemehesetek és bírhattok a földet, a mely felől megesküdt az Úr a ti atyáitoknak.

2. És emlékezzél meg az egész útról, a melyen hordozott téged az Úr, a te Istened immár negyven esztendeig a pusztában, hogy megsanyargasson és megpróbáljon téged, hogy nyilvánvaló legyen, mi van a te szívedben; vajjon megtartod-e az ő parancsolatait vagy nem?

4 Móz. 14,26., 4 Móz. 14,35., 5 Móz. 13,3.

3. És megsanyargata téged, és megéheztete, azután pedig enned adá a mannát, a melyet nem ismertél, sem a te atyáid nem ismertek, hogy tudodra adja néked, hogy az ember nem csak kenyérral él, hanem mind azzal él az ember, a mi az Úrnak szájából származik.

2 Móz. 16,4., 2 Móz. 16,15., Mát. 4,4., Luk. 4,4.

4. A te ruházatod le nem kopott rólad, sem a te lábad meg nem dagadt immár negyven esztendőttől fogva.

5 Móz. 29,5., Nehem. 9,21.

5. Gondold meg azért a te szívedben, hogy a miképen megfenyíti az ember az ő gyermekét, úgy fenyít meg téged az Úr, a te Istened;

Zsid. 12,6.

6. És őrizd meg az Úrnak, a te Istenednek parancsolatait, hogy az ő útján járj, és őt féljed.

7. Mert az Úr, a te Istened jó földre visz be téged; bővizű patakoknak, forrásoknak és mély vizeknek földére, a melyek a völgyekben és a hegyeken fakadnak.

8. Búza-, árpa-, szőlőtő- fige- és gránátalma-termő földre, faolaj- és méz-termő földre.

9. Oly földre, a melyen nem nyomorogva eszed kenyeredet, és a hol semmiben sem szűkölködöl; oly földre, a melynek kövei vas, és a melynek hegyeiből rezet vágatsz!

10. Ha azért eszel majd és megelegszel: dicsérjed az Urat, a te Istenedet azért a jó földért, a melyet néked adott.

5 Móz. 6,11., 5 Móz. 6,12.

11. Vigyázz magadra, hogy el ne felejtkezzél az Úrról, a te Istenedről, meg nem tartván az ő parancsolatait, végzéseit, rendeléseit, a melyeket én parancsolok néked e mai napon;

5 Móz. 6,11., 5 Móz. 6,12.

12. Hogy mikor eszel és jól lakol, és szép házakat építesz, és lakozol azokban;

13. És mikor a te barmaid és juhaid megsokasodnak, és ezüstöd és aranyad is megsokasodik, és minden jószágod megszaporodik:

14. Fel ne fuvalkodjék akkor a te szíved, és el ne felejtkezzél az Úrról, a te Istenedről, a ki kihozott téged Égyiptom földéből, a szolgásnak házából;

Hós. 13,6.

15. A ki vezérlett téged a tüzes kígyóknak, skorpióknak, és szomjúságnak nagy és rettenetes pusztáján, a melyben víz nem vala; a ki vizet ada néked a kemény kősziklából;

2 Móz. 17,6.

16. A ki mannával étete téged a pusztában, a mit nem ismertek a te atyáid, hogy megsanyargasson és hogy megpróbáljon téged, és jól tegyen veled azután:

5 Móz. 8,3., 2 Móz. 16,14., 2 Móz. 16,15.

17. És ne monddjad ezt a te szívedben: Az én hatalmam, és az én kezemnek ereje szerzette nekem e gazdagságot!

18. Hanem emlékezzél meg az Úrról, a te Istenedről, mert ő az, a ki erőt ad néked a gazdagságnak megszerzésére, hogy megerősítse az ő szövetségét, a mely felől megesküdt a te atyáidnak, miképen e mai napon van.

19. Ha pedig teljesen megfelejtkezel az Úrról, a te Istenedről, és idegen istenek után jársz, és azoknak szolgálsz; és meghajtod magadat azoknak; bizonyoságot tészek e mai napon ti ellenetek, hogy végképen elvesztek.

20. Mint azok a nemzetek, a kiket az Úr elveszt előletek, azonképen vesztek el; azért mert nem hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára.

9.

1. Halljad Izráel, te általmégy ma a Jordánon, hogy bemenvén, örökségül bírj náladnál nagyobb és erősebb népeket, nagy és az édig megerősített városokat;

2. Nagy és százas népet, Anák-fiakat, a kikről magad is tudod és magad is hallottad: kicsoda állhat meg Anák fiai előtt?

4 Móz. 13,33., 4 Móz. 13,34.

3. Tudd meg azért e mai napon, hogy az Úr, a te Istened az, a ki átmegy előtted mint emésztő tűz, ő törli el azokat, és ő alázza meg azokat te előtted; és kiűzöd, és hamar elveszted őket, a miképen az Úr megmondotta néked.

5 Móz. 4,24., Zsid. 12,29.

4. Mikor azért kiűzi az Úr, a te Istened azokat te előled, ne szólj a te szívedben, mondván: Az én igazságomért hozott be engem az Úr, hogy örökségül bírjam ezt a földet; holott e népeket az ő istentelenségökért úzi ki te előled az Úr;

5 Móz. 9,5., 5 Móz. 9,6., 5 Móz. 9,13., 5 Móz. 9,15., 1 Móz. 15,16.

5. Nem a te igazságodért, sem a te szívednek igaz voltaért mégy te be az ő földük bírására; hanem az Úr, a te Istened e népeknek istentelenségéért úzi ki őket előled, hogy megerősítse az ígéretet, a mely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak: Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.

1 Móz. 13,15., 1 Móz. 26,3., 1 Móz. 28,13.

6. Tudd meg azért, hogy az Úr, a te Istened nem a te igazságodért adja néked ezt a jó földet birtokul, mert kemény nyakú nép vagy te!

2 Móz. 32,9.

7. Emlékezzél meg róla, és el ne felejtse azokat, a mikkel haragra indítottad az Urat, a te Istenedet a pusztában! A naptól fogva, a melyen kijöttél Égyiptom földéből, mind addig, míglen e helyre jutottatok, az Úr ellen tusakodtatok vala.

2 Móz. 14,11., 2 Móz. 16,2., 2 Móz. 16,3., 2 Móz. 17,2., 4 Móz. 11,4.

8. Már a Hórebbe haragra indítátok az Urat, és annyira megharaguvék reátok az Úr, hogy el akara veszteni titeket.

2 Móz. 32,1., 2 Móz. 32,7., 2 Móz. 32,8.

9. Mikor felmegyek vala a hegyre, hogy átvegyem a kőtáblákat, a szövetségnek tábláit, a melyet az Úr kötött vala veletek, és a hegyen maradtam vala negyven nap és negyven éjjel: kenyeret nem ettem, sem vizet nem ittam vala.

2 Móz. 24,18., 2 Móz. 34,28.

10. Akkor átadá nékem az Úr a két kőtáblát, a melyek az Isten ujjával valának beírva, és rajtok valának mind amaz ígék, a melyeket mondott vala az Úr néktek a hegyen a tűz közepéből, a gyülekezésnek napján.

2 Móz. 31,18., 2 Móz. 20,1., 2 Móz. 20,19.

11. És mikor a negyven nap és negyven éj elmúltával átadá az Úr nékem a két kőtáblát, a szövetségnek tábláit;

5 Móz. 9,9., 5 Móz. 9,10.

12. Akkor monda az Úr nékem: Kelj fel, hamar menj innen alá; mert elvetemedett a te néped, a kit kihoztál Égyiptomból; hamar eltértek az útról, a melyet parancsoltam vala nékik, öntött bálványt készítettek magoknak.

2 Móz. 32,7., 2 Móz. 32,8.

13. Ismét szóla nékem az Úr, mondván: Láttam e népet, és bizony kemény nyakú nép ez!

5 Móz. 9,6., 2 Móz. 33,3.

14. Hagyj békét nékem, hadd pusztítsam el őket, és töröljem el az ő nevöket az ég alól, és teszlek téged ennél nagyobb és erősebb néppé!

2 Móz. 32,10.

15. Megfordulék azért, és alájövék a hegyről, a hegy pedig tűzzel ég vala, és a szövetségnek két táblája az én két kezemben vala.

16. És mikor látám, hogy ímé vétkeztetek vala az Úr ellen, a ti Istenetek ellen; öntött borjút csináltatok vala magatoknak; hamar letértetek vala az útról, a melyet az Úr parancsolt vala néktek:

17. Akkor megragadám a két táblát, és elhajítám a két kezemből, és összetörém azokat a ti szemeitek láttára.

2 Móz. 32,19.

18. És leborulék az Úr előtt, mint annakelőtte, negyven nap és negyven éjjel, kenyeret nem ettem és vizet sem ittam; minden ti bűnötökért, a melyeket elkövettek vala, azt cselekedvén, a mi gonosz az Úr előtt, hogy ingereljétek őt.

2 Móz. 32,30., 2 Móz. 32,32.

19. Mert félek vala a haragtól és búsulástól, a melylyel ti reátok úgy megharagudt vala az Úr, hogy el akart vala pusztítani titeket. És meghallgata az Úr engem akkor is.

20. Áronra is igen megharagudt vala az Úr, és el akará őt is pusztítani; de ugyanakkor imádkozám Áronért is.

21. A ti bűnötöket pedig, a borjút, a melyet készítettetek, megragadám, és megégetém azt tűzzel; és összetörém azt, jól megőrölvén, mígnem porrá morzsolódék, azután bevetém annak porát a patakba, a mely a hegyről foly vala alá.

2 Móz. 32,20.

22. És Thaberában, Massában, és Kibrot-Taavában is haragra indítátok az Urat.

4 Móz. 11,1., 4 Móz. 11,3., 2 Móz. 17,7., 4 Móz. 11,4., 4 Móz. 11,34.

23. És mikor az Úr elküldött vala titeket Kádes-Barneából, mondván: Menjetek fel, és bírjátok örökségül a földet, a melyet néktek adtam: akkor is tusakodtatok vala az Úrnak, a ti Isteneteknek beszéde ellen, nem hittetek néki, és nem hallgattatok az ő szavára.

4 Móz. 13,3., 4 Móz. 13,32., 4 Móz. 14,1., 4 Móz. 14,2.

24. Tusakodók voltatok az Úr ellen, a mióta ismerlek titeket.

25. És leborulék az Úr előtt azon a negyven napon és negyven éjjel, a melyeken leborultam vala; mert azt mondotta vala az Úr, hogy elveszt titeket.

5 Móz. 9,18.

26. Akkor imádkozám az Úrhoz, és mondék: Uram, Isten! ne rontsd meg a te népedet, és a te örökségedet, a kit a te nagysággoddal szabadítottál meg, a kit erős kézzel hoztál ki Égyiptomból.

2 Móz. 32,11., 2 Móz. 32,13.

27. Emlékezzél meg a te szolgálóidról: Ábrahámról, Izsákról és Jákóbról; ne nézzed e népnek keménységét, istentelenségét és bűnét!

28. Hogy ne mondja a föld népe, a honnét kihoztál minket: mivelhogy az Úr nem vihette be őket a földre, a melyet ígért volt nekik, és mivelhogy gyűlölte őket, azért hozta ki őket, hogy megölje őket a pusztában.

4 Móz. 14,16.

29. Pedig ők a te néped és a te örökséged, a melyet kihoztál a te nagy erőddel, és a te kinyujtott karoddal!

10.

1. Abban az időben monda az Úr nékem: Faragj magadnak két kőtáblát, az előbbiekhöz hasonlókat, és jőjj fel hozzám a hegyre, és csinálj faládát.

2 Móz. 34,1., 2 Móz. 25,10.

2. És felírom a táblákra azokat az ígéket, a melyek az előbbi táblákon valának, a melyeket szétörtél; és tedd azokat a ládába.

3. Csinálék azért ládát sittim-fából, és faragék két kőtáblát is, az előbbiekhöz hasonlókat; és felmenék a hegyre, és a két kőtábla kezemben vala.

4. És felírá a táblákra az előbbi írás szerint a tíz ígét, a melyeket szólott vala az Úr ti hozzátok a hegyen, a tűznek közepéből a gyülekezésnek napján, és átadá az Úr azokat nékem.

2 Móz. 19,16., 2 Móz. 19,20.

5. Akkor megfordulék és alájövék a hegyről, és betevém a táblákat a ládába, a melyet csináltam vala, hogy ott legyenek, a miképen az Úr parancsolta vala nékem.

2 Móz. 25,16., 1 Kir. 8,9.

6. Izráel fiai pedig elindulának Beeróthból, a mely a Jákán fiaié, Moszérába. Ott halt meg Áron, és ugyanott el is temetteték, és Eleázár, az ő fia lőn pappá helyette.

4 Móz. 33,30., 4 Móz. 33,38.

7. Innét indulának Gudgódba, Gudgódból pedig Jotbatába, bővízű patakok földére.

4 Móz. 33,32., 4 Móz. 33,33.

8. Abban az időben választá ki az Úr a Lévi törzsét, hogy hordozza az Úr szövetségének ládáját, és hogy az Úr előtt álljon, és néki szolgáljon, és hogy áldjon az ő nevében mind e napig.

4 Móz. 6,23., 4 Móz. 6,27.

9. Ezért nem volt része és öröksége a Lévinek az ő atyafiaival; az Úr az ő öröksége, a miképen megmondotta vala néki az Úr, a te Istened.

4 Móz. 18,20., 5 Móz. 18,1., Ezék. 44,28.

10. Én pedig ott állottam a hegyen, mint az előbbi napokban, negyven nap és negyven éjjel: és meghallgata engem az Úr akkor is, és nem akara téged elveszteni az Úr.

5 Móz. 9,18., 5 Móz. 9,19.

11. És monda az Úr nékem: Kelj fel, menj és járj a nép előtt, hogy bemenjenek és bírják a földet, a mely felől megesküdtem az ő atyáiknak, hogy nékik adom.

2 Móz. 32,34.

12. Most pedig, óh Izráel! mit kíván az Úr, a te Istened tőled? Csak azt, hogy féljed az Urat, a te Istenedet; hogy minden ő utain járj, és szeresd őt, és tiszteljed az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, és teljes lelkedből,

5 Móz. 6,5.

13. Megtartván az Úrnak parancsolatait és rendelkezéseit, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy jól legyen dolgod!

14. Ímé az Úréi, a te Istenedéi az egek, és az egeknek egei, a föld, és minden, a mi rajta van!

15. De egyedül a ti atyáitokat kedvelte az Úr, hogy szeresse őket, és az ő magvokat: titeket választott ki ő utánok minden nép közül, a mint e mai napon is látszik.

16. Metéljétek azért körül a ti szíveteket, és ne legyetek ezután keménnyakúak;

Jer. 4,4., 2 Móz. 32,7., 2 Móz. 32,9.

17. Mert az Úr, a ti Istenetek, isteneknek Istene, és uraknak Ura; nagy, hatalmas és rettenetes Isten, a ki nem személyválogató, sem ajándékot el nem fogad.

2 Krón. 19,7.

18. Igazságot szolgáltat az árvának és az özvegynek; szereti a jövevényt, adván néki kenyeret és ruházatot.

19. Szeressétek azért a jövevényt; mert ti is jövevények voltatok Égyiptom földén.

20. Az Urat, a te Istenedet féljed, őt tiszteljed, ő hozzá ragaszkodjál, és az ő nevére esküdjél.

5 Móz. 6,13., Mát. 4,10.

21. Ő a te dicséreted, és a te Istened, a ki azokat a nagy és rettenetes dolgokat cselekedte veled, a melyeket láttak a te szemeid.

22. A te atyáid hetvenen mentek vala alá Égyiptomba; most pedig az Úr, a te Istened megsokasított téged, mint az égnek csillagait!

1 Móz. 46,17.

11.

1. Szeresd azért az Urat, a te Istenedet, tartsd meg az ő megtartani valóit: rendelkezéseit, végzéseit és parancsolatait minden időben.

2 Móz. 20,21., 2 Móz. 20,23.

2. És tudjátok meg ma (mert nem a ti fiaitokkal szólok, a kik nem tudják és nem látták) az Úrnak, a te Isteneteknek fenyítését, nagyságát, erős kezét és kinyújtott karját,

3. Jeleit és cselekedeteit, a melyeket Égyiptomban cselekedett a Faraóval, az égyiptombeliek királyával, és az ő egész földével;

4. És a melyeket cselekedett az égyiptombeliek seregével, lovaival és szekereivel, mivelhogy reájok árasztá a Veres tenger vizeit, mikor üldözének titeket, és elveszté őket az Úr mind e mai napig;

5. És a melyeket cselekedett veletek a pusztában, a míg e helyre jutátok;

6. És a melyeket cselekedett Dáthánnal és Abirámmal, Eliábnak a Rúben fiának fiaival, mikor a föld megnyitá az ő száját, és elnyelé őket háznépeikkel, sátoraikkal, és minden marháikkal egyetemben, a mely az övék vala, az egész Izráel között.

4 Móz. 16,31.

7. Mert saját szemeitekkel láttátok az Úrnak minden nagy cselekedetét, a melyeket cselekedett.

8. Tartsátok meg azért mind a parancsolatokat, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy megerősödjete, bemenjete és bírjátok a földet, a melyre ámentek, hogy bírjátok azt.

9. És hogy sok ideig élhessetek a földön, a mely felől megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, hogy nékik és az ő magvoknak adja azt a tejjel és mézzel folyó földet.

10. Mert a föld, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt, nem olyan az, mint Égyiptomnak földje, a honnan kijöttetek; a melyben elveted vala a te magodat és a te lábaddal kell vala megöntözöd, mint egy veteményes kertet;

11. Hanem az a föld, a melyre átmentek, hogy bírjátok azt, hegyes-völgyes föld, az égnek esőjéből iszik vizet.
5 Móz. 8,7.

12. Oly föld az, a melyre az Úr, a te Istened visel gondot; mindenkor rajta függenek az Úrnak, a te Istenednek szemei az esztendő kezdetétől az esztendő végéig.

13. Lészen azért, hogyha valóban engedelmeskedtek az én parancsolataimnak, a melyeket én ma parancsolok néktek, úgy hogy az Urat, a ti Istenteket szeretitek, és néki szolgáltok teljes szívetekből és teljes lelketekből:

14. Esőt adok a ti földetekre alkalmas időben: korai és kései esőt, hogy betakaríthasd a te gabonádat, borodat és olajodat;

Jóel. 2,23., Jóel. 2,24.

15. Fűvet is adok a te meződre a te barmaidnak; te pedig eszel és megelegszel.

16. Vigyázatok azért, hogy a ti szívetek meg ne csalattassék, és el ne térjete, és ne tiszteljete idegen isteneket, és ne boruljate le előttök.

5 Móz. 8,19., 5 Móz. 8,20.

17. Különben az Úrnak haragja felgerjed reátok, és bezárja az eget, hogy eső ne legyen, és a föld az ő gyümölcsét meg ne teremje; és hamarsággal elvesztek a jó földről, a melyet az Úr ad néktek.

18. Vegyéte azért szívetekre és lelketekre e szavaimat, és kösséte azokat jegyül a ti kezetekre, és homlokkötőkül legyenek a ti szemeitek között;

5 Móz. 6,6., 5 Móz. 6,9.

19. És tanítsátok meg azokra a ti fiaitokat, szólván azokról, mikor házadban ülsz, mikor úton jársz, mikor fekszel és mikor felkelsz.

5 Móz. 4,9.

20. És írd fel azokat a te házadnak ajtófeleire és a te kapuidra;

21. Hogy megsokasodjanak a ti napjaitok és fiaitoknak napjai azon a földön, a mely felől megesküdt az Úr a ti atyáitoknak, hogy nékik adja mindaddig, a míg az ég a föld felett leszen.

Zsolt. 89,30.

22. Mert ha szorosán megtartjátok mind e parancsolatot, a melyet én parancsolok néktek, hogy a szerint cselekedjete; ha szeretitek az Urat, a ti Istenteket, ha minden ő útain jártok, és ő hozzá ragaszkodtok:

23. Akkor kiúzi az Úr mind azokat a nemzeteket ti előletek, és úrrá lesztek nálatoknál nagyobb és erősebb nemzeteken.

24. Minden hely, a melyet lábatok talpa megnyom, tiétek lesz, a pusztától a Libanonig, és a folyóvíztől, az Eufrátes folyóvizétől a nyugoti tengerig lesz a ti határotok.

Józs. 1,3., Józs. 14,9.

25. Nem állhat meg senki előttetek; azt míveli az Úr, a ti Istenetek, hogy féljenek és rettegjenek titeket az egész föld színén, a melyre rátapostok, a mint megmondotta néktek.

2 Móz. 23,27.

26. Lásd, én adok ma előtökbe áldást és átkot!

27. Az áldást, ha engedelmeskedtek az Úrnak, a ti Istenetek parancsolatainak, a melyeket én e mai napon parancsolok néktek;

28. Az átkot pedig, ha nem engedelmeskedtek az Úrnak, a ti Istenetek parancsolatainak, és letértek az útról, a melyet én ma parancsolok néktek, és idegen istenek után jártok, a kiket nem ismertetek.

29. És mikor bevisz téged az Úr, a te Istened arra a földre, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt: akkor mondd el az áldást a Garizim hegyén, az átkot pedig az Ebál hegyén.

5 Móz. 27,12.

30. Nemde azok túl vannak a Jordánon, a napnyugoti út megett, a Kananeusok földén, a kik a síkságon laknak Gilgálnak átellenében, a Móré tölgyei mellett?!

31. Mert ti átmentek a Jordánon, hogy bemenvén bírhasátok a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ad néktek. Ha bírni fogjátok azt, és lakni fogtok abban:

32. Vigyázatok, hogy mind e rendelések és végzések szerint cselekedjete, a melyeket én ma adok ti előtökbe.

12.

1. Ezek a rendelkezések és a végzések, a melyeket meg kell tartanotok, azok szerint cselekedvén azon a földön, a melyet az Úr, a te atyáidnak Istene ad néked, hogy bírjad azt minden időben a míg éltek a földön:

2. Pusztára pusztítsátok el mind azokat a helyeket, a hol azok a nemzetek, a kiknek ti urai lesztek, szolgáltak az ő isteneiknek a magas hegyeken, a halmokon, és minden zöldelő fa alatt.

2 Móz. 34,12., 2 Móz. 34,14.

3. És rontsátok el azoknak oltárait, törjétek össze oszlopaikat, tűzzel égessétek meg berkeiket, és vagdaljátok szét az ő isteneiknek faragott képeit, a nevöket is pusztítsátok ki arról a helyről.

Bir. 2,2.

4. Ne cselekedjétek így az Úrral, a ti Istenetekkel;

5. Hanem azt a helyet, a melyet kiválaszt az Úr, a ti Istenetek minden ti törzsetek közül, hogy az ő nevét oda helyezze és ott lakozzék, azt gyakoroljátok és oda menjétek.

2 Krón. 7,12.

6. És oda vigyétek egészen égőáldozataitokat, véres áldozataitokat, tizedeiteket, kezeiteknek felemelt áldozatát, mind fogadásból, mind szabad akaratból való adományaitokat, és a ti barmaitoknak és juhaitoknak első fajzását.

3 Móz. 17,3., 3 Móz. 17,4.

7. És ott egyetek az Úrnak, a ti Isteneteknek színe előtt, és örvendeztetek ti és a ti házatok minden népe, kezetek minden keresményének, a melyekkel megáld téged az Úr, a te Istened.

1 Sám. 1,3., 1 Sám. 1,9.

8. Ne cselekedjétek ott mind a szerint, a mint mi cselekszünk itt most, mindenik azt, a mi jónak látszik néki.

9. Mert még ez ideig nem mentetek be a nyugodalmas helyre, és az örökségbe, a melyet az Úr, a te Istened ad néked.

2 Móz. 3,8.

10. Mikor pedig átmentek a Jordánon, és lakozni fogtok azon a földön, a melyet az Úr, a ti Istenetek ad néktek örökségül, és megnyugtat titeket minden ellenségetektől, a kik körületek vannak, és bátorsággal fogtok lakozni:

11. Akkor arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a ti Istenetek, hogy ott lakozzék az ő neve, oda vigyétek mindent, a mit én parancsolok néktek: egészen égőáldozataitokat, véres áldozataitokat, tizedeiteket és kezeiteknek felemelt áldozatát, és minden megkülönböztetett fogadástokat, a melyeket fogadtok az Úrnak.

1 Kir. 9,2., 1 Kir. 9,3.

12. És örvendeztetek az Úrnak, a ti Isteneteknek színe előtt, mind ti, mind a ti fiaitok, és leányaitok, mind a ti szolgálitok és szolgálóleányaitok, mind a lévita, a ki a ti kapuitokon belől lészen; mert nincs néki része vagy öröksége ti veletek.

5 Móz. 16,11., 5 Móz. 16,14., 5 Móz. 10,8., 5 Móz. 10,9.

13. Vigyázz, hogy a te egészen égőáldozataidat ne áldozzad minden helyen, a melyet meglátsz;

3 Móz. 17,4.

14. Hanem azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr a te törzseid közül valamelyikben: ott áldozzad a te egészen égőáldozatidat, és ott cselekedjél mindent, a mit én parancsolok néked.

15. Mindazáltal a te lelkednek teljes kívánsága szerint vágatsz barmot és ehétel húst, minden te kapuidon belől, az Úrnak, a te Istenednek áldásához képest, a melyet ad néked; mind a tisztátalan, mind a tiszta eheti azt, ép úgy mint az őzet és a szarvast.

5 Móz. 15,22.

16. Csakhogy a vért meg ne egyétek; földre öntsd azt, mint a vizet.

1 Móz. 9,4., 3 Móz. 7,26., 3 Móz. 7,27.

17. Nem eheted meg a te kapuidon belől sem gabonádnak, sem mustodnak, sem olajodnak tizedét, sem barmaidnak és juhaidnak első fajzását; sem semmi fogadási áldozatodat, a melyet fogadsz, sem szabad akarat szerint való adományaidat, sem a te kezenednek felemelt áldozatát;

5 Móz. 14,22.

18. Hanem az Úrnak a te Istenednek színe előtt egyed azokat azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr a te Istened: te és a te fiad, leányod, szolgálád, szolgálóleányod és a lévita, a ki a te kapuidon belől van; és örvendezzél az Úrnak, a te Istenednek színe előtt mindenben, a mire kezedet veted.

5 Móz. 14,26.

19. Vigyázz, hogy el ne hagyjad a lévitát valameddig élsz a te földeden.

5 Móz. 14,27., 5 Móz. 14,29.

20. Mikor az Úr, a te Istened kiszélesíti a te határodát, a miképpen ígérte vala néked, és ezt mondd: Húst ehetném! mivelhogy a te lelked húst kíván enni: egyél húst a te lelkednek teljes kívánsága szerint.

1 Móz. 28,13., 1 Móz. 28,14., 2 Móz. 23,31.

21. Ha messze van tőled a hely, a melyet az Úr, a te Istened választ, hogy oda helyezze az ő nevét, és leölsz, a mint parancsoltam néked, a te barmaidból és juhaidból, a melyeket az Úr ad majd néked: akkor egyél azokból a te kapuidban a te lelkednek teljes kívánsága szerint.

22. De, a mint az őzet és a szarvast eszik, úgy egyed azokat; a tisztátalan és a tiszta egyaránt ehetik abból.

5 Móz. 12,15.

23. Csakhogy abban állhatatos légy, hogy a vért meg ne egyed; mert a vér, az a lélek: azért a lelket a hússal együtt meg ne egyed!

3 Móz. 17,11., 3 Móz. 19,26.

24. Meg ne egyed azt, a földre öntsd azt, mint a vizet.

5 Móz. 12,16.

25. Meg ne egyed azt, hogy jól legyen dolgod néked és a te gyermekeidnek is utánad, mivelhogy azt cselekszed, a mi igaz az Úr szemei előtt.

26. De ha valamit megszentelsz a tiéidből, vagy fogadást teszesz: vedd fel, és vidd azt arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr.

3 Móz. 1,2., 3 Móz. 1,3., 3 Móz. 17,3., 3 Móz. 17,4.

27. És az Úrnak, a te Istenednek oltárán áldozd meg a te egészen égőáldozataidat, azoknak húsát és véré; egyéb áldozataidnak véré azonban öntsd az Úrnak, a te Istenednek oltárára, a húsát pedig megeheted.

28. Vigyázz és hallgasd meg mindezeket az ígéket, a melyeket én parancsolok néked, hogy jól legyen dolgod, néked és a te gyermekeidnek utánad mind örökké; mivelhogy azt cselekszed, a mi jó és igaz az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt.

29. Mikor kiirtja előled az Úr, a te Istened a nemzeteket, a kikhez bemegy, hogy bírjad őket, és bírni fogod őket, és lakozol majd az ő földükön:

2 Móz. 3,8.

30. Vigyázz magadra, hogy őket követvén törbe ne essél, miután már kivesztek előled; és ne tudakozzál az ő isteneik felől, mondván: Miképen tisztelik e nemzetek az ő isteneiket? én is akképen cselekszem.

5 Móz. 18,9., 5 Móz. 18,13., Józs. 23,7., Józs. 23,8.

31. Ne cselekedjél így az Úrral, a te Isteneddel, mert mind azt az útálatosságot, a mit gyűlöl az Úr, megcseledték az ő isteneikkel; mert még fiaikat és leányaikat is megegetik vala tűzzel az ő isteneiknek.

2 Kir. 16,3., Zsolt. 106,37.

32. Mindazt, a mit én parancsolok néktek, megtartsátok, és a szerint cselekedjétek: semmit ne tégy ahhoz, és el se végy abból!

5 Móz. 4,2., Péld. 30,5., Péld. 30,6., Jel. 22,18., Jel. 22,19.

13.

1. Mikor te közötted jövőmondó, vagy álomlátó támad és jelt vagy csodát ad néked;

2. Ha bekövetkezik is az a jel vagy a csoda, a melyről szólott vala néked, mondván: Kövessünk idegen isteneket, a kiket te nem ismeresz, és tiszteljük azokat:

3. Ne hallgass efféle jövőmondónak beszédeire, vagy az efféle álomlátóra; mert az Úr, a ti Istenetek kísért titeket, hogy megtudja, ha szeretitek-é az Urat, a ti Isteneteket teljes szívetekből, és teljes lelketekből?

5 Móz. 8,2., 5 Móz. 8,3., 1 Kor. 10,13.

4. Az Urat, a ti Isteneteket kövessétek, és őt féljétek, és az ő parancsolatait tartsátok meg, és az ő szavára hallgassatok, őt tiszteljétek, és ő hozzá ragaszkodjatok.

5. Az a jövőmondó pedig vagy álomlátó ölettsék meg; mert pártütést hirdetett az Úr ellen, a ti Istenetek ellen, a ki kihozott titeket Égyiptom földéből, és megszabadított téged a szolgaságnak házából; hogy elfordítson téged arról az útról, a melyet parancsolt néked az Úr, a te Istened, hogy azon járj. Gyomlálj ki azért a gonoszt magad közül.

5 Móz. 18,20., Zak. 13,3.

6. Ha testvéred, a te anyádnak fia, vagy a te fiad vagy leányod, vagy a kebleden lévő feleség, vagy lelki-testi barátod titkon csalogat, mondván: Nosza menjünk és tiszteljünk idegen isteneket, a kiket nem ismertetek sem te, sem atyáid.

7. Ama népek istenei közül, a kik körültekettek vannak, közel hozzád vagy távol tőled, a földnek egyik végétől a másik végéig;
8. Ne engedj néki, és ne hallgass reá, ne nézz reá szájalommal, ne kíméld és ne rejtegesd őt;
9. Hanem megölvén megöljed őt; a te kezéd legyen először rajta az ő megölésére, azután pedig az egész népnek keze.

5 Móz. 13,12., 5 Móz. 13,17., 5 Móz. 17,2., 5 Móz. 17,7.

10. Kövekkel kövezd meg őt, hogy meghaljon; mert azon igyekezett, hogy elfordítson téged az Úrtól, a te Istenedtől, a ki kihozott téged Égyiptomnak földéből, a szolgaságnak házából;
11. És hallja meg az egész Izráel, és féljenek és ne cselekedjenek többé ahhoz hasonló gonoszt te közötted.

5 Móz. 17,13.

12. Ha valamelyikben a te városaid közül, a melyeket az Úr, a te Istened ad néked, hogy ott lakjál, ezt hallod mondani:

13. Emberek jöttek ki közüled, istentelenségnek fiai, és elfordítják városuk lakosait, mondván: Nosza, menjünk és tiszteljünk idegen isteneket, a kiket nem ismertetek:

5 Móz. 13,1., 5 Móz. 13,2., 5 Móz. 13,6.

14. Akkor keress, kutass és szorgalmasan tudakozódjál, és ha igaz, és bizonyos a dolog, és megtörtént az efféle útálatosság közötted:

15. Hányd kard élére annak a városnak lakosait; áldozd fel azt mindenestől, a mi benne van; a barmát is kard élére hányd.

16. És a mi préda van benne, hordd mind együvé az ő piacának közepére, és égesd meg a várost tűzzel és annak minden prédáját is teljes áldozatul az Úrnak, a te Istenednek, és legyen rom mind örökké, és soha többé fel ne építtessék.

17. Ne ragadjon semmi a te kezédhez abból az átokra valóból, hogy szűnjék meg az Úr haragjának búsulása, és könyörületes legyen hozzád, és könyörüljön rajtad, és megszorítsa téged, a miképen megesküdt a te atyáidnak,

5 Móz. 7,25., 5 Móz. 7,26.

18. Ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván minden ő parancsolatát, a melyeket én ma parancsolok néked, hogy azt cselekedjed, a mi igaz az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt.

14.

1. Ti az Úrnak, a ti Isteneteknek fiai vagytok; ne vagdaljátok meg magatokat, se szemeitek között ne csináljatok kopaszságot, a halottért,

2 Móz. 4,22., 3 Móz. 19,27., 3 Móz. 19,28.

2. Mert szent népe vagy te az Úrnak, a te Istenednek, és az Úr választott téged, hogy légy néki tulajdon népe minden nép közül, a melyek a föld színén vannak.

5 Móz. 4,20., 5 Móz. 7,6.

3. Semmi útálatosságot meg ne egyél.

4. Ezek azok az állatok, a melyeket megehettek: az ökör, juh, kecske,

3 Móz. 11,2., 3 Móz. 11,3.

5. Szarvas, őz, bival, vadkecske, zerge, vad bika és jávor.

6. És mindazt az állatot, a melynek hasadt a körme és egészen ketté hasadt körme van, és kérődző az állatok között, megehetitek.

7. De a kérődzők és hasadt körműek közül ne egyétek meg ezeket: a tevét, a nyulat és hörcsököt, mert kérődznek ugyan, de körmük nem hasadt; tisztátalanok legyenek ezek néktek.

3 Móz. 11,4.

8. És a disznót, mert hasadt ugyan a körme, de nem kérődzik; tisztátalan legyen ez néktek. Ezeknek húsából ne egyetek, holttestöket se illessétek.

9. Ezeket ehetitek meg mindazokból, melyek vízben élnek: a minék úszó szárnya és pikkelye van, mind megegyétek;

3 Móz. 11,9.

10. Valaminek pedig nincsen úszó szárnya és pikkelye, meg ne egyétek; tisztátalan az néktek.

11. Minden tiszta madarat megehettek.

12. Ezek pedig, a melyeket meg ne egyétek közülök: a sas, a saskeselyű és a halászó sas.

13. A keselyű, a héja és a sólyom az ő nemével.
14. Minden holló az ő nemével.
15. A strucz, a bagoly, a kakuk és a karvaly az ő nemével.
16. A kuvik, a fülesbagoly és a bölömbika.
17. A pelikán, a gém és a hattyú.
18. Az eszterág és a szarka az ő nemével; a бүдösbanka és a denevér.
19. Minden szárnyas féreg is tisztátalan legyen néktek; meg ne egyétek.
20. Minden tiszta szárnyast megehettek.
21. Semmi holttestet meg ne egyétek; a jövevénynek, a ki a te kapuidon belől van, adjad azt, hogy egye meg azt, vagy add el az idegennek, mert szent népe vagy te az Úrnak, a te Istenednek. Ne főzd a gödölyét az ő anyja tejében.

5 Móz. 14,2., 2 Móz. 23,19., 2 Móz. 34,26., 4 Móz. 22,28.

22. Esztendőről esztendőre tizedet végy a te magodnak minden terméséből, a mely a te meződön terem.

3 Móz. 27,30.

23. És egyed az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon, a helyen, a melyet kiválaszt, hogy ott lakozzék az ő neve, gabonádnak, mustodnak, olajodnak tizedét, a te barmaidnak és juhaidnak első fajzását; hogy tanuljad félni az Urat, a te Istenedet minden időben.

5 Móz. 12,17., 5 Móz. 12,18.

24. Ha pedig hosszabb néked az út, hogysem oda vihetnéd azokat, mivelhogy távol esik tőled az a hely, a melyet az Úr, a te Istened választ, hogy oda helyezze az ő nevét, téged pedig megáldott az Úr, a te Istened:

25. Akkor add el pénzen, és kösd a kezedbe a pénzt, és menj el arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened;

26. És adjad a pénzt mind azért, a mit kíván a te lelked: ökrökért, juhokért, borért és vidámító italért és mindenért, a mit megáhit néked a te lelked, és egyél ott az Úrnak, a te Istenednek színe előtt, és örvendezzél te és a te házadnak népe.

Mát. 21,12., 5 Móz. 12,17., 5 Móz. 12,18.

27. A lévítát pedig, a ki a te kapuidon belől van, ne hagyd el, mert nincsen néki része, sem öröksége veled.

4 Móz. 18,20., 4 Móz. 18,24.

28. A harmadik esztendő végén vidd ki annak az esztendő termésének minden tizedét, és rakd le a te kapuidba.

29. És eljön a lévita (a kinek nincsen része és öröksége te veled), és a jövevény, árva és özvegy, a kik a te kapuidon belől vannak, és esznek és megelégesznek, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened a te kezednek minden munkájában, a melyet végzesz.

5 Móz. 28,1., Péld. 11,10., Péld. 11,24., Péld. 11,26., Malak. 3,10.

15.

1. A hetedik esztendő végén elengedést mívelj.

2 Móz. 23,10., 2 Móz. 23,11., 3 Móz. 25,3., 3 Móz. 25,5.

2. Ez pedig az elengedésnek módja: Minden kölcsönadó ember engedje el, a mit kölcsönadott az ő felebarátjának; ne hajtsa be az ő felebarátján és atyjafián; mert elengedés hirdettetett az Úrért.

3. Az idegenen hajtsd be, de a mid a te atyádfiánál lesz, engedje el néki a te kezed.

4. De nem is lesz közötted szegény, mert igen megáld téged az Úr azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ad néked örökségül, hogy bírjad azt.

5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,2., 5 Móz. 28,9.

5. De csak úgy lesz ez, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván és teljesítvén mind azt a parancsolatot, a melyet én ma parancsolok néked.

6. Mert az Úr, a te Istened megáld téged, a miképen megmondotta néked; és sok népnek adsz zálogos kölcsönt, te pedig nem kérsz kölcsönt, és sok népen fogsz uralkodni, és te rajtad nem uralkodnak.

5 Móz. 28,12., 5 Móz. 28,13.

7. Ha mégis szegénynyé lesz valaki a te atyádfiai közül valamelyikben a te kapuid közül a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ad néked: ne keményítsd meg a te szívedet, be se zárjad kezedet a te szegény atyádfia előtt;

3 Móz. 25,35., 3 Móz. 25,36., Luk. 6,34., Luk. 6,35.

8. Hanem örömet nyisd meg a te kezedet néki, és örömet adj kölcsön néki, a mennyi elég az ő szükségére, a mi nélkül szűkölködik.

9. Vigyázz magadra, hogy ne legyen a te szívedben valami istentelenség, mondván: Közelget a hetedik esztendő, az elengedésnek esztendeje; és elfordítsd szemedet a te szegény atyádfiától, hogy ne adj néki; mert ő ellened kiált az Úrhoz, és bűn lesz benned.

5 Móz. 15,1., 5 Móz. 15,2.

10. Bizonyára adj néki, és meg ne háborodjék azon a te szíved, mikor adsz néki; mert az ilyen dologért áld meg téged az Úr, a te Istened minden munkádban, és mindenben, a mire kezedet veted.

Mát. 5,42., Luk. 6,34., Luk. 6,35.

11. Mert a szegény nem fogy ki a földről, azért én parancsolom néked, mondván: Örömet nyisd meg kezedet a te szűkölködő és szegény atyádfiának a te földeden.

Mát. 26,11., 5 Móz. 15,8., 5 Móz. 15,14.

12. Hogyha eladja magát néked a te atyádfia, a zsidó férfi és zsidó asszony, és szolgál téged hat esztendeig; a hetedik esztendőben bocsássad őt szabadon mellőled.

2 Móz. 21,2., Jer. 34,14.

13. És mikor szabadon bocsátod őt mellőled, ne bocsásd el őt üresen;

14. Hanem terheld meg őt bőven a te juhaidból, a te szérúdról, és a te sajtódból; a mivel megáldott téged az Úr, a te Istened, adj néki abból.

15. És emlékezzél meg róla, hogy te is szolga voltál Égyiptom földén, és megszabadított téged az Úr, a te Istened; azért parancsolom én ma ezt néked.

5 Móz. 5,15.

16. Ha pedig ezt mondja néked: Nem megyek el tőled, mert szeret téged és a te házat, mivelhogy jól van néki te nálad dolga:

17. Akkor vedd az árat, és fúrd a fülébe és az ajtóba; és legyen szolgálóddá mindvégig; így cselekedjél szolgálóleányoddal is.

2 Móz. 21,5., 2 Móz. 21,6.

18. Ne essék nehezedre, hogy szabadon bocsátod őt mellőled; (hiszen két annyi bérré valót szolgált néked hat éven át, mint a béres-munkás) és megáld téged az Úr, a te Istened mindenben, a mit cselekszel.

19. Barmaid és juhaid első fajzásának minden hímjét az Úrnak, a te Istenednek szenteljed. Ne munkálkodjál a te tehenednek első fajzásán, és meg ne nyírjad a te juhaidnak első fajzását.

2 Móz. 13,2.

20. Az Úrnak, a te Istenednek színe előtt edd meg azt esztendőről esztendőre, te és a te házad népe, azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr.

21. Hogyha valami fogyatkozás lesz benne; sánta vagy vak lesz, vagy akármely fogyatkozásban szenvedő: meg ne áldozd azt az Úrnak, a te Istenednek.

3 Móz. 22,20., 3 Móz. 22,22.

22. A te kapuidon belől edd meg azt; a tisztátalan és a tiszta egyaránt, mintha őz volna az vagy szarvas.

5 Móz. 12,15.

23. Csakhogy a vérét meg ne edd, hanem a földre öntsd azt, mint a vizet.

5 Móz. 12,23., 3 Móz. 17,10.

16.

1. Ügyelj az Abib hónapra, és készíts az Úrnak, a te Istenednek páskhát; mert az Abib hónapban hozott ki téged az Úr, a te Istened Égyiptomból éjjel.

2 Móz. 12,2.

2. Páskha gyanánt pedig ölj az Úrnak, a te Istenednek juhot és ökröt azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy oda helyezze az ő nevét.

3. Ne egyél azzal semmi kovászt, hanem hét napon át egyél azzal kovásztalan lepényeket, nyomorúságnak kenyerét, (mert sietséggel jöttél ki Égyiptom földéről) hogy megemlékezzél arról a napról életednek minden idejében, a melyen kijöttél Égyiptom földéről.

2 Móz. 12,19.

4. És ne lászon senki kovászt hét napon át sehol a te határodban; és a húsból, a melyet az első napon estve megáldozol, semmi ne maradjon reggelig.

2 Móz. 12,10.

5. Nem ölheted le a páskhát akármelyikben a te városaid közül, a melyeket az Úr, a te Istened ad néked;

2 Krón. 30,1.

6. Hanem azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy az ő nevét oda helyezze: ott öld le a páskhát estve, napnyugtakor, abban az időben, a mikor kijöttél Égyiptomból.

2 Móz. 12,6., 2 Móz. 12,42.

7. Azon a helyen süsd és edd is meg, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened; reggel pedig fordulj vissza és menj haza a te hajlékodbába.

8. Hat napon át egyél kovásztalant; hetednapon pedig az Úrnak, a te Istenednek berekesztő ünnepe lévén, ne munkálkodjál azon.

2 Móz. 12,15., 2 Móz. 12,20., 3 Móz. 23,36.

9. Számlálj azután magadnak hét hetet; attól fogva kezdjed számlálni a hét hetet, hogy sarlódat a vetésbe bocsátod.

3 Móz. 23,15., 3 Móz. 23,16.

10. És tarts hetek ünnepét az Úrnak, a te Istenednek, a te kezdednek szabad akarat szerint való adományával, a melyet ahhoz képest adj, a mint megáldott téged az Úr, a te Istened.

5 Móz. 16,16., 2 Móz. 23,15., 2 Móz. 23,21.

11. És örvendezz az Úrnak, a te Istenednek színe előtt, te és a te fiad, és leányod, szolgálád, szolgálóleányod, és a lévita, a ki a te kapuidon belől van, és a jövevény, az árva és az özvegy, a kik te közötted vannak, azon a helyen, a melyet kiválasztott az Úr, a te Istened, hogy oda helyezze az ő nevét.

12. És emlékezzél meg róla, hogy te is szolgál voltál Égyiptomban; és tartsd meg, és teljesítsd e rendelkezéseket.

5 Móz. 5,15.

13. A sátorok ünnepét hét napig tartsd, mikor begyűjtöd a termést a te szérűdről és sajtódról.

14. És örvendezz a te ünnepeden, te és a te fiad, a te leányod, szolgálád és szolgálóleányod, a lévita, a jövevény, az árva és az özvegy, akik belől vannak a te kapuidon.

15. Hét napig ünnepelj az Úrnak, a te Istenednek azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr, mert megáld téged az Úr, a te Istened minden termésedben, és kezeidnek minden munkájában; azért örvendezz igen!

2 Móz. 23,16., Nehem. 8,10.

16. Minden esztendőben háromszor jelenjen meg közüled minden férfiú az Úrnak, a te Istenednek színe előtt azon a helyen, a melyet kiválaszt; a kovásztalan kenyerek ünnepén, a hetek ünnepén, és a sátorok ünnepén. De üres kézzel senki se jelenjen meg az Úr előtt!

2 Móz. 23,14., 2 Móz. 23,17., 2 Móz. 34,23., 2 Móz. 34,20.

17. Kiki az ő képessége szerint adjon, az Úrnak, a te Istenednek áldása szerint, a melyet ad néked.

18. Bírákat és felügyelőket állíts minden kapudba, a melyeket az Úr, a te Istened ad néked, a te törzseid szerint, hogy ítéljék a népet igaz ítélettel.

19. El ne fordítsd az ítéletet; személyt se válogass; ajándékot se végy; mert az ajándék megvakítja a bölcsek szemeit, és elfordítja az igazak beszédét.

3 Móz. 19,15., 2 Móz. 23,8.

20. Igazságot, igazságot kövess, hogy élhess és örökségül bírhasd azt a földet, a melyet az Úr, a te Istened ad néked.

21. Ne plántálj magadnak berket semmiféle fából, az Úrnak, a te Istenednek oltára mellé, a melyet készítesz magadnak.

22. Oszlopot se emelj magadnak, a mit gyűlöl az Úr, a te Istened.

17.

1. Ne áldozálj az Úrnak, a te Istenednek olyan ökröt és juhot, a melyen valami fogyatkozás van, akármilyen hiba; mert útálatosság az az Úrnak, a te Istenednek.

3 Móz. 22,20.

2. Hogyha találta közted valamelyikben a te kapuid közül, a melyeket az Úr, a te Istened ad néked, vagy férfiú vagy asszony, a ki gonoszt cselekszik az Úrnak, a te Istenednek szemei előtt, megszegvén az ő szövetségét;

5 Móz. 13,6., 5 Móz. 13,17.

3. És elmegy és szolgál idegen istenek és imádja azokat, akár a napot, akár a holdat, vagy akármelyet az égnek seregei közül, a melyet nem parancsoltam;

4. És megjelentetik néked, és meghallod: jól megtudakozd; és hogyha igaz, és bizonyos a dolog, és megtörtént ez az útálatosság Izráelben:

5. Akkor vidd ki azt a férfiút vagy azt az asszonyt, a ki azt a gonoszságot mívelte, a te kapuidba, (a férfiút vagy az asszonyt) és kövezd agyon őket, hogy meghaljanak.

6. Két tanú vagy három tanú szavára halállal lakoljon a halálra való; de egy tanú szavára meg ne haljon.

5 Móz. 19,15.

7. A tanúk keze legyen első rajta, hogy megöletessék, és azután mind az egész nép keze. Így tisztítsd ki magad közül a gonoszt.

5 Móz. 13,9., Csel. 7,58.

8. Ha megfoghatatlan valami előtted, a mikor ítélned kell vér és vér között, ügy és ügy között, sérelem és sérelem között, vagy egyéb versengések között a te kapuidban: akkor kelj fel, és menj el arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened.

9. És menj be a Lévitá-papokhoz és a bíróhoz, a ki lesz majd abban az időben; és kérdezd meg őket és ők tudtul adják néked az ítéletmondást.

10. És annak a mondásnak értelme szerint cselekedjél, a melyet tudtul adnak néked azon a helyen, a melyet kiválaszt az Úr; és vigyázz, hogy mind a szerint cselekedjél, a mint tanítanak téged.

Malak. 2,7., 2 Krón. 19,8., 2 Krón. 19,11.

11. A törvény szerint cselekedjél, a melyre tanítanak téged, és az ítélet szerint, a melyet mondanak néked; el ne hajolj attól a mondástól, a melyet tudtul adnak néked, se jobbra, se balra.

12. Ha pedig elbizakodottságból azt cselekszi valaki, hogy nem hallgat a papra, a ki ott áll, szolgálván az Urat, a te Istenedet, vagy a bíróra: haljon meg az ilyen ember. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelből.

13. És mind az egész nép hallja, és féljen, hogy elbizakodottan senki ne cselekedjék többé.

5 Móz. 13,11.

14. Mikor bemegy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ad néked, és bírod azt, és lakozol abban, és ezt mondod: Királyt teszek magam fölé, miképen egyéb népek, a melyek körültem vannak:

1 Sám. 8,5., 1 Sám. 8,6., 1 Sám. 8,22.

15. Azt emeld magad fölé királyul, a kit az Úr, a te Istened választ. A te atyádfiai közül emelj magad fölé királyt; nem tehetsz magad fölé idegent, a ki nem atyádfia.

16. Csak sok lovat ne tartson, és a népet vissza ne vigye Égyiptomba, hogy lovat sokasítson, mivelhogy az Úr megmondta néktek: Ne térjetez többé vissza azon az úton!

17. Sok feleséget se tartson, hogy a szíve el ne hajoljon; se ezüstjét, se aranyát felettébb meg ne sokasítsa.

1 Kir. 11,1., 1 Kir. 11,4.

18. És mikor az ő országának királyi székére ül, írja le magának könyvbe e törvénynek mását a Lévitá-papokéból.

19. És legyen az ő nála, és olvassa azt életének minden idejében, hogy tanulja félni az Urat, a te Istenedet, hogy megtartsa e törvénynek minden ígését, és e rendeléseket, hogy azokat cselekedje.

20. Fel ne fuvalkodjék az ő szíve az ő atyjafiai ellen, se el ne hajoljon a parancsolattól jobbra vagy balra, hogy hosszú ideig éljen az ő országában ő és az ő fiai Izráelben.

5 Móz. 5,32., 5 Móz. 5,33.

18.

1. A Lévitá-papoknak, a Lévi egész nemzetségének ne legyen se része, se öröksége Izráellel, hanem éljenek az Úrnak tüzes áldozataiból és örökségéből.

5 Móz. 14,27., 5 Móz. 14,29., 4 Móz. 18,20.

2. Annakokáért ne legyen néki öröksége az ő atyjafiai között: Az Úr az ő öröksége, a mint megmondotta néki.

3. És ez legyen a papoknak törvényes része a néptől, azoktól, a kik áldoznak akár ökörrrel, akár juhval, hogy a papnak adják a lapoczkát, a két állat és a gyomrot.

2 Móz. 29,27., 2 Móz. 29,28., 3 Móz. 7,31., 3 Móz. 7,34.

4. A te gabonád, mustod és olajod zsendéjét, és a te juhaid gyapjának zsendéjét néki adjad;

4 Móz. 18,12.

5. Mert őt választotta ki az Úr, a te Istened minden te nemzetséged közül, hogy álljon szolgálatra az Úrnak nevében, ő és az ő fiai minden időben.

2 Móz. 28,1., 2 Móz. 28,3.

6. Mikor pedig eljön a Lévíta valamelyikből a te egész Izráelben lévő kapuid közül, a hol ő lakik és bemegy az ő lelkének teljes kívánsága szerint arra a helyre, a melyet kiválaszt az Úr:

7. Szolgáljon az Úrnak az ő Istenének nevében, mint az ő többi atyjafiai, a Léviták, a kik ott állanak az Úr előtt.

8. Az eledelekben egyenlőképen részesedjenek, kivéve azt, a mit eladott valaki az ő atyai örökségéből.

9. Mikor te bemegy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ád néked: ne tanulj cselekedni azoknak a népeknek útálatosságai szerint.

5 Móz. 12,30.

10. Ne találtassék te közötted, a ki az ő fiát vagy leányát átvigye a , tűzön se jövendőmondó, se igéző, se jegymagyarázó, se varázsló;

3 Móz. 18,21., 3 Móz. 20,27., 1 Sám. 28,7., 1 Sám. 28,9., 3 Móz. 19,26.

11. Se bűbajos, se ördöngösöktől tudakozó, se titok-fejtő, se halottidéző;

1 Sám. 28,8., 1 Sám. 28,11., Ésa. 8,19.

12. Mert mind utálja az Úr, a ki ezeket míveli, és ez ilyen útálatosságokért űzi ki őket az Úr, a te Istened te előled.

5 Móz. 12,30., 5 Móz. 12,31.

13. Tökéletes légy az Úrral, a te Isteneddal.

14. Mert ezek a nemzetek, a kiket te elűzesz, igézőkre és jövendőmondókra hallgatnak; de tenéked nem engedett ilyet az Úr, a te Istened.

15. Próféát támaszt néked az Úr, a te Istened te közüled, a te atyádfiai közül, olyat mint én: azt hallgassátok!

Ján. 1,46., Csel. 3,22., Csel. 7,37.

16. Mind a szerint, amint kérted az Úrtól, a te Istenedtől a Hórebbe a gyülekezésnek napján mondván: Ne halljam többé az Úrnak, az én Istenemnek szavát, és ne lássam többé ezt a nagy tüzet, hogy meg ne haljak!

2 Móz. 20,18., 2 Móz. 20,19.

17. Az Úr pedig monda nékem: Jól mondták a mit mondtak.

5 Móz. 5,28., 5 Móz. 5,29.

18. Próféát támasztok nékik az ő atyjokfiai közül, olyat mint te, és az én ígéimet adom annak szájába, és megmond nékik mindent, a mit parancsolok néki.

Ján. 1,46., Ján. 12,50., Ján. 12,49., Ján. 15,22., Ján. 17,26.

19. És ha valaki nem hallgat az én ígéimre, a melyeket az én nevemben szól, én megkeresem azon!

Ján. 12,48., Ján. 12,50.

20. De az a próféta, a ki olyat mer szólni az én nevemben, a mit én nem parancsoltam néki szólni, és a ki idegen istenek nevében szól: haljon meg az a próféta.

5 Móz. 13,5., Jer. 14,14., Jer. 14,15.

21. Ha pedig azt mondod a te szívedben: miképen ismerhetjük meg az ígét, a melyet nem mondott az Úr?

22. Ha a próféta az Úr nevében szól, és nem lesz meg, és nem teljesedik be a dolog: ez az a szó, a melyet nem az Úr szólott; elbizakodottságból mondotta azt a próféta; ne félj attól!

19.

1. Mikor kiírtja az Úr, a te Istened a nemzeteket, a kiknek földjét néked adja az Úr, a te Istened, és bírni fogod őket, és lakozol az ő városaikban és az ő házaikban:

2 Móz. 3,8.

2. Válaszsz ki magadnak három várost a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ád néked, hogy örököljed azt.

2 Móz. 21,13., 2 Móz. 21,14., 4 Móz. 35,10., 4 Móz. 35,11.

3. Készítsd meg magadnak az utat azokhoz, és oszszad három részre a te országod határát, a melyet az Úr, a te Istened ád néked örökségül; azok arra valók legyenek, hogy minden gyilkos oda meneküljön.

2 Móz. 21,13., 2 Móz. 21,14.

4. Ez pedig a gyilkos törvénye, a ki oda menekül, hogy élve maradjon: A ki nem szándékosan öli meg az ő felebarátját, és nem gyűlöli vala azt azelőtt;

2 Móz. 21,13.

5. A ki például elmegy az ő felebarátjával az erdőre fát vágni, és meglódul a keze a fejszével, hogy levágja a fát, és leesik a vas a nyeléről, és úgy találja az ő felebarátját, hogy az meghal: az ilyen meneküljön e városok egyikébe, hogy élve maradjon.

6. Különben a vérbosszuló rokon úzóbe veszi az ő szívének búsulásában, és eléri, ha az út hosszú leend, és agyon üti őt, holott nem méltó a halálra, mivel azelőtt nem gyűlölte azt.

4 Móz. 35,12.

7. Azért én parancsolom néked, mondván: Három várost válassz magadnak.

8. Ha pedig az Úr, a te Istened kiterjeszti a te határodat, a mint megesküdt a te atyáidnak, és néked adja mind az egész földet, a melynek megadását megígérte volt a te atyáidnak;

1 Móz. 28,13., 1 Móz. 28,14.

9. (Hogyha megtartod mind e parancsolatot, megtévén azt, a mit én ma parancsolok néked, tudniillik, hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, és járj az ő utain minden időben): akkor e háromhoz szerezz még három várost.

Józs. 20,7., Józs. 20,8.

10. Hogy ártatlan vér ne ontassék ki a te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ad néked örökségül, és hogy a vér ne legyen rajtad.

11. De hogyha lesz valaki, a ki gyűlöli az ő felebarátját, és meglesi azt, és reá támad és úgy üti meg, hogy meghal, és bemenekül valamelyikbe e városok közül:

2 Móz. 21,14., 4 Móz. 35,16., 4 Móz. 35,20., 4 Móz. 35,21.

12. Akkor az ő városának vénei küldjenek embereket, és vonják ki azt onnét, és adják azt a vérbosszuló rokon kezébe, hogy meghaljon.

13. Ne nézz reá szánalommal, hanem tisztítsd ki az ártatlan vérontást Izráelből, hogy jól legyen dolgod.

5 Móz. 15,5.

14. A te felebarátodnak határát el ne told, a mely határt az ősök vetettek a te örökségedben, a melyet örökölni fogsz azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ad néked, hogy bírjad azt.

5 Móz. 27,17., Péld. 22,28.

15. Ne álljon elő egy tanú senki ellen semmiféle hamisság és semmiféle bűn miatt; akármilyen bűnben bűnös valaki, két tanú szavára vagy három tanú szavára álljon a dolog.

4 Móz. 35,30., Mát. 18,16.

16. Ha valaki ellen gonosz tanú áll elő, hogy pártütéssel vádolja őt:

17. Akkor álljon az a két ember, a kiknek ilyen perök van, az Úr elé, a papok és a bírák elé, a kik abban az időben lesznek;

5 Móz. 17,9.

18. És a bírák vizsgálják meg jól a dolgot, és ha hazug tanú lesz a tanú, a ki hazugságot szökött az ő atyjafia ellen:

19. Úgy cselekedjetez azzal, a mint ő szándéközött cselekedni az ő atyjafiával. Így tisztítsd ki közüled a gonosz;

Péld. 19,5., Péld. 19,9.

20. Hogy a kik megmaradnak, hallják meg, és féljenek, és többször ne cselekedjenek te közötted ilyen gonosz dolgot.

5 Móz. 13,11.

21. Ne nézz reá szánalommal; lelket lélekért, szemet szemért, fogat fogért, kezet kézért, lábat lábért.

3 Móz. 24,20., 3 Móz. 24,21.

20.

1. Mikor hadba mégy ellenséged ellen, és látsz lovakat, szekereket, náladnál nagyobb számú népet: ne félj tőlök, mert veled van az Úr, a te Istened, a ki felhozott téged Egyiptom földéről.

2. És mikor az ütközethez készültök, álljon elő a pap, és szóljon a népnek;

3. És ezt mondja nékik: Hallgasd meg Izráel! Ti ma készültök megütközni ellenségeitekkel: A ti szívetek meg ne lágyuljon, ne féljetez, és meg ne rettenjetez, se meg ne rémüljetez előttök;

4. Mert az Úr, a ti Istenetek veletez megy, hogy harczoljon érettetez a ti ellenségeitekkel, hogy megtartsön titeket.

5. Az előljárók pedig szóljanak a népnek, mondván: Kicsoda az olyan férfi, a ki új házat épített, de még fel nem avatta azt? Menjen el, és térjen vissza az ő házába, hogy meg ne haljon a harcban, és más valaki avassa fel azt.

6. És kicsoda olyan férfi, a ki szőlőt ültetett és nem vette el annak hasznát? Menjen el, és térjen vissza az ő házába, hogy meg ne haljon a harcban, és más valaki vegye el annak hasznát.

7. És kicsoda olyan férfi, a ki feleséget jegyzett el magának, de még el nem vette? Menjen el, és térjen vissza házába, hogy meg ne haljon a harcban, és más valaki vegye azt el.

5 Móz. 24,5.

8. Még tovább is szóljanak az előljárók a néphez, és ezt mondják: Kicsoda olyan férfi, a ki félénk és lány szívű? Menjen el, és térjen vissza az ő házába, hogy az ő atyjafiainak szíve úgy meg ne olvadjon, mint az ő szíve.

Bir. 7,3.

9. És mikor elvégzik az előljárók beszédöket a néphez, állítsanak seregvezéreket a nép élére.

10. Mikor valamely város alá mégy, hogy azt megostromold, békességgel kínáld meg azt.

11. És ha békességgel felel néked, és kaput nyit, akkor az egész nép, a mely találatik abban, adófizető legyen, és szolgáljon néked.

12. Ha pedig nem köt békességet veled, hanem harcra kél veled, akkor zárd azt körül;

13. És ha az Úr, a te Istened kezvedbe adja azt: vágj le abban minden fineműt fegyver élével;

4 Móz. 31,7.

14. De az asszonyokat, a kis gyermekeket, a barmokat és mind azt a mi lesz a városban, az egész zsákmányolni valót magadnak prédáljad; és fogyaszd el a te ellenségeidtől való zsákmányt, a kiket kezvedbe ad néked az Úr, a te Istened.

4 Móz. 31,7., 4 Móz. 31,9.

15. Így cselekedjél mindazokkal a városokkal, a melyek igen messze esnek tőled, a melyek nem e nemzetek városai közül valók.

2 Móz. 3,8., 4 Móz. 33,51., 4 Móz. 33,53.

16. De e népek városaiban, a melyeket örökségül ad néked az Úr, a te Istened, ne hagyj élni csak egy lelket is;

2 Móz. 3,8., Józs. 10,40., Józs. 11,11., Józs. 11,14.

17. Hanem mindenestől veszítsd el őket: a Khittheust, az Emoreust, a Kananeust, a Perizeust, a Khivveust és a Jebuzeust, a mint megparancsolta néked az Úr, a te Istened;

18. Azért, hogy meg ne tanítsanak titeket az ő mindenféle útálatosságaik szerint cselekedni, a melyeket ők cselekesznek az ő isteneiknek, és hogy ne vétkezzetek az Úr ellen, a ti Istenetek ellen.

5 Móz. 18,10., 5 Móz. 18,12., 5 Móz. 18,14., Józs. 23,7., Józs. 23,12., Józs. 23,13.

19. Mikor valamely várost hosszabb ideig tartasz körülzárva, hadakozván az ellen, hogy bevegjed azt: ki ne veszítsd annak egy élőfáját sem, fejszével vágván azt; hanem egyél arról, és azt magát ki ne irtsd; mert ember-é a mezőnek fája, hogy ostrom alá jusson miattad?

20. Csak a mely fáról tudod, hogy nem gyümölcsstermő, azt veszítsd el és irtsd ki, és abból építs erösséget az ellen a város ellen, a mely te ellened hadakozik, mind addig, a míg leomlik az.

21.

1. Hogyha agyonütöttet találnak azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ad néked birtokul, és az a mezőn fekszik, és nem tudható: ki ölte meg azt;

2. Akkor a te véneid és a te bíráid menjenek ki, és mérjék meg a földet a városokig, a melyek az agyonütött körül vannak;

3. És a mely város legközelebb esik az agyonütöthöz, annak a városnak a vénei vegyenek egy üszőtinót, a melylyel még nem dolgoztattak, és a mely nem vont még jármot;

4. És annak a városnak vénei vigyék az üszőt valamely folyóvíz völgyébe, a melyet nem szántanak és nem vetnek, és szegjék nyakát az üszőnek ott a völgyben.

5. És járuljanak oda a papok, Lévi fiai; (mert őket választotta az Úr, a te Istened, hogy szolgáljanak néki, és hogy áldjanak az Úr nevében, és az ő ítéletök szerint legyen minden per és minden sérelem).

2 Móz. 28,1., 5 Móz. 10,8., 5 Móz. 17,9., 5 Móz. 17,11.

6. És mindnyájan annak a városnak vénei, a kik legközelebb esnek az agyonütöthöz, mossák meg kezeiket a nyakaszegett üsző felett a völgyben;

7. És szóljanak és mondják: A mi kezeink nem ontották ki ezt a vért, sem a mi szemeink nem látták.
8. Bocsáss meg a te népednek, Izráelnek, a melyet megváltottál, Uram, és ne engedd, hogy ártatlan vér ontása legyen Izráel között, a te néped között! És bocsánatot nyernek a véért.
9. Te azért tisztítsd ki közüled az ártatlan vérnek kiontását, mert így cselekszed azt, a mi igaz az Úr előtt.
10. Mikor hadba mégy ellenségeid ellen, és kezedbe adja őket az Úr, a te Istened, és azok közül foglyokat ejtesz;
11. És meglátsz a foglyok között egy szép ábrázatú asszonyt, és megszereted azt, úgy hogy elvennéd feleségül:
12. Vidd be őt a te házába, hogy nyirja meg a fejét, és messe le körmeit.
13. És az ő fogoly ruháját vesse le magáról, és maradjon a te házában, hogy sirassa az ő atyját és anyját egész hónapig; és csak azután menj be hozzá, és légy az ő férje, és legyen ő a te feleséged.
14. Hogyha pedig nem tetszik néked, bocsásd el őt az ő kívánsága szerint; de pénzért semmiképen el ne add őt; ne hatalmaskodj rajta, miután megrontottad őt.
15. Ha valakinek két felesége van, az egyik szeretett, a másik gyűlölt, és szülnek néki fiakat, mind a szeretett, mind a gyűlölt, és a gyűlöltnek fia lesz az elsőszülött:

1 Móz. 29,30.

16. Azon a napon, a melyen az ő fiait örökösökké teszi a maga jószágában, nem teheti elsőszülötté a szeretettnek fiát a gyűlöltnek fia felett, a ki elsőszülött;
17. Hanem az elsőszülöttet, a gyűlöltnek fiát ismerje el, két részt adván néki mindenből, a mije van; mert az az ő erejének zsengeje, övé az elsőszülöttség joga.

1 Krón. 5,1., 1 Móz. 49,3.

18. Ha valakinek pártütő és makacs fia van, a ki az ő atyja szavára és anyja szavára nem hallgat, és ha megfenyítik, sem engedelmeskedik nékik:
19. Az ilyet fogja meg az ő atyja és anyja, és vigyék azt az ő városának véneihez és az ő helységének kapujába,
20. És ezt mondják a város véneinek: Ez a mi fiunk pártütő és makacs, nem hallgat a mi szónkra, tobzódó és részeges:
21. Akkor az ő városának minden embere kövekkel kövezzék meg azt, hogy meghaljon. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt, és az egész Izráel hallja meg, és féljen!
22. Ha valakiben halálos ítéletre való bűn van, és megölik, és felakasztatod azt fára:
23. Ne maradjon éjjel az ő holtteste a fán, hanem temesd el azt még azon a napon; mert átkozott Isten előtt a ki fán függ; és meg ne fertéztessed azt a földet, a melyet az Úr, a te Istened ad néked örökségül.

Józs. 10,27., Gal. 2,13.

22.

1. Ne nézd el, ha a te atyádfiának ökre vagy juha tévelyeg, és ne fordulj el azoktól, hanem bizony tereld vissza azokat a te atyádfiához.

2 Móz. 23,4., 2 Móz. 23,5., Mát. 5,43., Mát. 5,48.

2. Hogyha pedig nincs közel hozzád a te atyádfia, vagy nem is ismered őt: hajtsd a barmot a magad házához, és legyen nálad, míg keresi azt a te atyádfia, és akkor add vissza néki.
3. És ekképen cselekedjél szamarával, ekképen cselekedjél ruhájával és ekképen cselekedjél a te atyádfiának minden elveszett holmijával, a mi elveszett tőle és te megtaláltad; nem szabad félrevonulnod.
4. Ha látod, hogy a te atyádfiának szamara vagy ökre az úton eldülve fekszik, ne fordulj el azoktól, hanem vele együtt emeld fel azokat.

2 Móz. 23,5.

5. Asszony ne viseljen férfiruházatot, se férfi ne öltözzék asszonyruhába; mert mind útálatos az Úr előtt, a te Istened előtt, a ki ezt míveli.
6. Ha madárfészek akad elédbbe az úton valamely fán vagy a földön, madárfiakkal vagy tojásokkal, és az anya rajta ül a fiakon vagy a tojásokon: meg ne fogd az anyát a fiakkal egyben;

5 Móz. 14,21., 3 Móz. 22,28.

7. Hanem bizony bocsásd el az anyát, és a fiakat fogd el magadnak, hogy jól legyen dolgod, és hosszú ideig élj.

8. Ha új házat építesz, házfedeledre korlátot csinálj, hogy vérrel ne terheld a te házadat, ha valaki leesik arról.

9. Ne vess a te szőlődbe kétféle magot, hogy fertőzötté ne legyen az egész: a mag, a melyet elvetsz és a szőlőnek termése.

3 Móz. 19,19.

10. Ne szánts ökrön és számaron együtt.

11. Ne öltözzél vegyes szövésű azaz gyapjúból és lenből szőtt ruhába.

3 Móz. 19,19.

12. A te felsőruhádnak négy szegletére, a melyet felülre öltesz, bojtokat csinálj magadnak.

4 Móz. 15,38., Mát. 23,5.

13. Ha valaki feleséget vesz, és bemegy hozzá, és meggyűlöli azt,

14. És szégyenletes dolgokkal vádolja, és rossz hírbe keveri azt, mert ezt mondja: E feleséget vettem magamnak, és hozzá mentem, de nem találtam ő benne szűzességet:

15. Akkor vegye azt a leánynak atyja és anyja, és vigyék a leány szűzességének jeleit a város vénei elé a kapuba;

16. És mondja a leánynak atyja a véneknek: Leányomat feleségül adtam e férfiúnak, de gyűlöli őt;

17. És íme szégyenletes dolgokkal vádolja, mondván: Nem találtam a te leányodban szűzességet; pedig ímhol vannak az én leányom szűzességének jelei! És terítsék ki a ruhát a város vénei elé.

18. Akkor a város vénei fogják meg azt a férfit, és ostorozzák meg őt;

19. És bírságot adják meg száz ezüst siklusra, és adják ezt a leány atyjának; mert rossz hírbe kevert egy izráelita szűzet; és legyen annak felesége, és el nem bocsáthatja azt teljes életében.

20. Ha pedig igaz lesz a vádolás, és nem találtatik szűzesség a leányban:

21. Akkor vigyék ki a leányt az ő atyjának háza elé, és az ő városának emberei kövezzék meg kővel, hogy meghaljon; mert gyalázatosságot cselekedett Izráelben, paráználkodván az az ő atyjának házával. Így tisztítsd ki közüled a gonoszt.

5 Móz. 22,23., 5 Móz. 22,24.

22. Ha rajtakapnak valamely férfit, hogy férjes asszonynyal hál, ők mindketten is meghaljanak: a férfi, a ki az asszonynyal hált, és az asszony is. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelből.

3 Móz. 20,10., 5 Móz. 22,24.

23. Ha szűz leány van jegyben egy férfiúval, és megtalálja azt valaki a városban, és vele hál:

24. Vigyétek ki mindkettőjüket annak a városnak kapuja elé, és kövezzétek meg őket kővel, hogy meghaljanak. A leányt azért, hogy nem kiáltott a városban, a férfit pedig azért, hogy meggyalázta az ő felebarátjának feleségét. Így tisztítsd ki a gonoszt Izráelből.

5 Móz. 22,20., 5 Móz. 22,21., 5 Móz. 22,22.

25. De hogyha mezőn találja a férfi a jegyben járó leányt, és erőszakoskodik rajta a férfi és vele hál: csak maga a férfi haljon meg, a ki azzal hált;

26. A leányt pedig ne bánts, mert a leánynak nincsen halálos bűne, mivel olyan ez a dolog, mint a mikor valaki felebarátjára támad és azt agyonüti.

27. Mert a mezőn találta őt; kiálthatott a jegyben járó leány, de nem volt a ki megoltalmazza őt.

28. Ha valaki el nem jegyzett szűz leánynyal találkozik, és megragadja azt, és vele hál, és rajta kapják őket:

29. Akkor a férfi, a ki vele hált, adjon a leány atyjának ötven ezüst siklust, a leány pedig legyen feleségévé. Mivelhogy meggyalázta azt, nem bocsáthatja el azt teljes életében.

2 Móz. 22,16., 2 Móz. 22,17.

30. Ne vegye el senki az ő atyjának feleségét, és az ő atyjának takaróját fel ne takarja!

3 Móz. 18,8.

23.

1. Akinek szeméremtente zúzott vagy megcsonkított, ne menjen be az Úrnak községébe.

2. A fattyú se menjen be az Úrnak községébe; még tizedízig se menjen be az Úrnak községébe.

3. Az Ammoniták és Moábiták se menjenek be az Úrnak községébe; még tizedízig se menjenek be az Úrnak községébe, soha örökké.

1 Móz. 19,36., 1 Móz. 19,38., Nehem. 13,1., Nehem. 13,2.

4. Azért, mert nem jöttek előtökbe kenyérrrel és vízzel az úton, mikor kijöttetek Égyiptomból; és mivelhogy felbérlette ellened Bálámot, a Beór fiát, a mesopotámiabeli Péthorból valót, hogy megátkozzon téged.

4 Móz. 22,5., 4 Móz. 22,7.

5. De az Úr, a te Istened nem akarta meghallgatni Bálámot; hanem fordította az Úr, a te Istened az átkot néked áldásodra, mivelhogy szeretett téged az Úr, a te Istened.

4 Móz. 22,12., 4 Móz. 22,32., 4 Móz. 23,8., 4 Móz. 23,10., 4 Móz. 23,22., 4 Móz. 23,24.

6. Ne keresd az ő békességöket és az ő javokat teljes életedben, soha.

7. Ne útáld az Edomitát; mert atyádfia az; ne útáld az egyiptombelit, mert jövevény voltál az ő földén.

1 Móz. 25,25., 1 Móz. 25,26.

8. Az olyan fiak, a kik harmadízen születnek nékik, bemehetnek az Úrnak községébe.

9. Ha táborba szállsz a te ellenséged ellen: őrizkedjél minden gonosztól.

Luk. 3,14.

10. Ha volna valaki közötted, a ki nem volna tiszta valami éjszakai véletlenség miatt: menjen ki a táborból, és ne menjen vissza a táborba;

3 Móz. 15,1., 3 Móz. 15,10.

11. És mikor eljő az estve, mossa meg magát vízzel, és a nap lementével menjen be a táborba.

12. A táboron kívül valami helyed is legyen, hogy kimehess oda.

13. És legyen ásócskád a fegyvered mellett, hogy mikor leülsz kívül, gödröt áss azzal és ha felkelsz, betakarhassad azt, a mi elment tőled;

14. Mert az Úr, a te Istened, a te táborodban jár, hogy megszabadítson téged, és elődbe vesse a te ellenségedet: legyen azért a te táborod szent, hogy ne lásson te közötted valami rútságot, és el ne forduljon tőled.

5 Móz. 20,1., 3 Móz. 26,12.

15. Ne add ki a szolgát az ő urának, a ki az ő urától hozzád menekült.

16. Veled lakjék, te közötted, azon a helyen, a melyet választ valamelyikben a te városaid közül, a hol néki tetszik: ne nyomorgasd őt.

2 Móz. 22,21.

17. Ne legyen felavatott paráznánő Izráel leányai közül; se felavatott paráznaférfi ne legyen Izráel fiai közül.

1 Móz. 38,21., Hós. 4,13., Hós. 4,14.

18. Ne vidd be a paráznánő bérét és az eb-bért az Úrnak, a te Istenednek házába akárminémű fogadás fejében; mert mind a kettőt útálja az Úr, a te Istened.

19. A te atyádfiától ne végy kamatot: se pénznek kamatját, se eleségnek kamatját, se semmi egyébnek kamatját, a mit kamatra szokás adni.

2 Móz. 22,25., 3 Móz. 25,35., 3 Móz. 25,37., Nehem. 5,10., Zsolt. 15,1., Zsolt. 15,5.

20. Az idegentől vehetsz kamatot, de a te atyádfiától ne végy kamatot, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened mindenben, a mire kinyujtod kezedet, azon a földön, a melyre bemégy, hogy bírjad azt.

21. Ha fogadással ígérsz valamit az Úrnak, a te Istenednek: ne halogasd annak megadását; mert bizony megkeresi azt rajtad az Úr, a te Istened, és bűnül tulajdoníttatik az néked.

4 Móz. 30,2., 4 Móz. 30,15., Zsolt. 50,14.

22. Ha pedig nem teszesz fogadást, bűn sem tulajdoníttatik néked.

23. Ügyelj arra, a mi ajkaidon kijön, és úgy teljesítsd, a mit száddal ígérsz, mint mikor szabad akaratból teszesz fogadást az Úrnak, a te Istenednek.

Préd. 5,4., Préd. 5,6.

24. Ha bemégy a te felebarátodnak szőlőjébe, egyél szőlőt kívánságod szerint jóllakásodig, de edényedbe ne rakj.

25. Ha bemégy a te felebarátod vetésébe, kezeddél szaggass kalászatokat, de sarlóval ne vágj be a te felebarátod vetésébe.

Mát. 12,1.

24.

1. Ha valaki asszonyt vesz magához, és feleségévé teszi azt, és ha azután nem találja azt kedvére valónak, mivelhogy valami illetlenséget talál benne, és ír néki való levelet, és kezébe adja azt annak, és elküldi őt házatól;

2. És kimegy az ő házából, és elmegy és más férfiúé lesz;
3. És a második férfiú is meggyűlöli őt, és ír néki való levelet, és kezébe adja azt, és elküldi őt házatól; vagy ha meghal az a második férfi, a ki elvette azt magának feleségül;
4. Az első férje, a ki elküldte őt, nem veheti őt másodszor is magához, hogy feleségévé legyen, minekutána megfertéztetett; mert útalatosság ez az Úr előtt; te pedig ne tedd bűnössé a földet, a melyet az Úr, a te Istened ad néked örökségül.
5. Hogyha valaki újonnan vesz feleséget, ne menjen hadba, és ne vessenek reá semmiféle terhet; egy esztendeig szabad legyen az ő házában, és vidámitsa a feleségét, a kit elvett.

5 Móz. 20,7.

6. Zálogba senki ne vegyen kézimalmot vagy malomkövet, mert életet venne zálogba.
7. Hogyha rajtakapnak valakit, a ki embert lop az ő atyjafiai közül, Izráel fiai közül, és hatalmaskodik rajta, vagy eladja azt: haljon meg az a tolvaj. Így tisztítsd ki a gonoszt te közül.

2 Móz. 21,16.

8. A poklosság csapásában vigyázz, hogy szorgalmasan megtartsad és megcselekedjed mindazt, a mire a Lévitá-papok tanítanak titeket; vigyázzatok, hogy a miképen megparancsoltam nékik, a képen cselekedjetek.

3 Móz. 13,2., 3 Móz. 13,59.

9. Emlékezzél meg arról, a mit cselekedett az Úr, a te Istened Miriámmal az úton, mikor kijöttetek Égyiptomból.

4 Móz. 12,10.

10. Ha kölcsön adsz valamit a te felebarátodnak: ne menj be az ő házába, hogy magad végy zálogot tőle;
11. Kivül állj meg, és az ember, a kinek kölcsönt adsz, maga vigye ki hozzád az ő zálogát.
12. Hogyha szegény ember az, ne feküdjél le az ő zálogával;
13. Bizony add vissza néki azt a zálogot napnyugtakor, hogy az ő ruhájában feküdjék le, és áldjon téged. És igazságul lesz ez néked az Úr előtt, a te Istened előtt.

2 Móz. 22,26., 2 Móz. 22,27., Péld. 22,27.

14. A szegény és szűkölködő napszámoson ne erőszakoskodjál, akár atyádfiai, akár a te jövevényeid azok, a kik a te földeden a te kapuid között vannak.

15. Azon a napon add meg az ő bérét, és le se menjen felette a nap; mert szegény ő, és kívánkozik az után az ő lelke, hogy ellened ne kiáltson az Úrhoz, és bűn ne legyen rajtad.

3 Móz. 19,13., Jak. 5,4.

16. Meg ne ölettessenek az atyák a fiakért, se a fiak meg ne ölettessenek az atyákért; kiki az ő bűnéért haljon meg.

2 Kir. 14,6., 2 Krón. 25,4., Jer. 31,30., Ezék. 18,20.

17. A jövevénynek és az árvának igazságát el ne csavard; és az özvegynek ruháját ne vedd zálogba.

2 Móz. 22,21., 2 Móz. 22,22., Péld. 22,22., Péld. 22,23., Jer. 5,28., Jer. 22,3., Ezék. 22,29., Ezék. 22,30.

18. Hanem emlékezzél vissza, hogy szolga voltál Égyiptomban, és megváltott téged az Úr, a te Istened, onnét. Azért parancsolom én néked, hogy így cselekedjél.

19. Mikor learatod aratni valódat a te meződön, és kévét felejtessz a mezőn, ne térj vissza annak felvételére; a jövevényé, az árváé és az özvegyé legyen az, hogy megáldjon téged az Úr, a te Istened, kezeidnek minden munkájában.

3 Móz. 19,9., 3 Móz. 19,10.

20. Ha olajfád termését lerázod, ne szedd le, a mi még utánad marad; a jövevényé, árváé és az özvegyé legyen az.

21. Ha szőlődet megszeded, ne mezgeréld le, a mi utánad marad; a jövevényé, árváé és az özvegyé legyen az.

22. És emlékezzél vissza, hogy szolga voltál Égyiptomnak földén. Azért parancsolom néked, hogy így cselekedjél.

25.

1. Ha per támad férfiak között, és törvény elé mennek, és megítélik őket, és igazat adnak az igaznak és bűnösnek mondják a bűnöst:

Péld. 17,15.

2. Akkor, ha a bűnös ütleget érdemel, vonassa le azt a bíró, és üttessen arra maga előtt annak bűnössége szerint való számban.

3. Negyvenet üttessen rá, ne többet, hogy netalán, ha ennél több ütést üttet reá, alávalóvá legyen előtted a te atyádfia.

2 Kor. 11,24.

4. Ne kösd be az ökörnek száját, mikor nyomtat!

1 Kor. 9,9., 1 Tim. 5,18.

5. Ha testvérek laknak együtt, és meghal egy közülök, és nincs annak fia: a megholtak felesége ne menjen ki a háztól idegen férfiúhoz; hanem a sógora menjen be hozzá, és vegye el őt magának feleségül, és éljen vele sógorsági házasságban.

Ruth. 4,5., Mát. 22,24.

6. És majd az elsőszülött, a kit szülni fog, a megholt testvér nevét kapja, hogy annak neve ki ne töröltessék Izráelből.

7. Hogyha a férfinak nincs kedve elvenni az ő ángyát, menjen el az ő ángya a kapuba a vénekhez, és mondja: Sógorom vonakodik fentartani az ő testvérenek nevét Izráelben, nem akar velem sógorsági házasságban élni.

8. Akkor hívják azt az ő városának vénei, és beszéljenek vele; és ha megáll és ezt mondja: nincs kedvem őt elvenni:

9. Akkor járuljon hozzá az ő ángya a vének szemei előtt, és húzza le saruját annak lábáról, és köpjön az arczába, és szóljon, és ezt mondja: Így kell cselekedni azzal a férfival, a ki nem építi az ő testvérenek házat.

10. És „lehúzott sarujú háznép”-nek nevezzék az ő nevét Izráelben.

11. Ha két férfi összevesz egymással, és az egyiknek felesége oda járul, hogy megszabadítsa az ő férjét annak kezéből, a ki veri azt, és kinyújtja kezét, és megfogja annak szeméremtestét:

12. Vágd el annak kezét, meg ne szánja szemed.

13. Ne legyen a te zsákodban kétféle font: nagyobb és kisebb.

3 Móz. 19,35., 3 Móz. 19,36.

14. Ne legyen a te házadban kétféle éfa: nagyobb és kisebb.

15. Teljes és igaz fontod legyen néked; teljes és igaz éfád legyen néked; hogy hosszú ideig élj azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ad néked.

Ezék. 45,10.

16. Mert az Úr előtt, a te Istened előtt útalni való mindaz, a ki ezeket cselekszi; és mindaz, aki hamisságot mível.

Péld. 11,1.

17. Megemlékezzél arról, a mit Amálek cselekedett rajtad az úton, a mikor Égyiptomból kijöttetek:

2 Móz. 17,8., 2 Móz. 17,11., 2 Móz. 17,14.

18. Hogy reád támadt az úton, és megverte a seregnek utolsó részét, mind az erőtleneket, a kik hátul valának, a mikor magad is fáradt és lankadt voltál, és nem félté az Istent.

19. Mikor azért megnyugtat majd téged az Úr, a te Istened, minden te köröskörül lévő ellenségedtől azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ad néked örökségül, hogy bírd az: töröld el Amálek emlékezetét az ég alól; el ne felejtse!

1 Sám. 15,2., 1 Sám. 15,3., 1 Sám. 15,7.

26.

1. Mikor pedig bemégy arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ad néked örökségül, és bírn fogod azt, és lakozol abban:

2. Akkor végy a föld minden gyümölcsének zsengejéből, a melyet szerezz a te földedből, a melyet az Úr, a te Istened ad néked; és tedd kosárba és menj oda a helyre, a melyet kiválaszt az Úr, a te Istened, hogy ott lakozzék az ő neve;

2 Móz. 23,19., 2 Móz. 34,26.

3. És menj be a paphoz, a ki abban az időben lesz, és mondjad neki: Vallást teszek ma az Úr előtt, a te Istened előtt, hogy bejöttem a földre, a mely felől megesküdt az Úr a mi atyáinknak, hogy nekünk adja.

1 Móz. 17,8.

4. És a pap vegye el a kosarat kezedből, és tegye azt az Úrnak, a te Istenednek oltára elé.

5. És szólj, és mondjad az Úr előtt, a te Istened előtt: Veszendő mesopotámiai vala az atyám, és aláment vala Égyiptomba, és jövevény volt ott kevesed magával; nagy, erős és temérdek néppé lón ottan.

1 Móz. 46,1., 1 Móz. 46,27.

6. Bosszúsággal illetének pedig minket az Égyiptombeliek, és nyomorgatának minket, és vetének reánk kemény szolgálatot.

2 Móz. 1,11., 2 Móz. 1,16.

7. Kiáltánk azért az Úrhoz, a mi atyáink Istenéhez, és meghallgatta az Úr a mi szónkat, és megtekintette a mi nyomorúságunkat, kínunkat és szorongatásunkat:

2 Móz. 2,25., 2 Móz. 3,7.

8. És kihozott minket az Úr Égyiptomból erős kézzel, kinyújtott karral, nagy rettéssel, jelekkel és csudákkal;

2 Móz. 12,29., 2 Móz. 12,33., 2 Móz. 13,3.

9. És behozott minket e helyre, és adta nekünk ezt a földet, a tejjel és mézzel folyó földet.

2 Móz. 3,8., 2 Móz. 13,5.

10. Most azért ímé elhoztam ama föld gyümölcsének zseggjét, a melyet nékem adtál Uram. És rakd le azt az Úr előtt, a te Istened előtt, és imádkozzál az Úr előtt, a te Istened előtt;

11. És örömet találj mindabban a jóban, a melyet ad néked az Úr, a te Istened, és a te házadnépének; te és a lévita, és a jövevény, a ki te közötted van.

5 Móz. 16,11., 5 Móz. 16,14., 5 Móz. 27,7.

12. Ha a harmadik esztendőben, a tizednek esztendejében, minden termésedből egészen megadod a tizedet, és adod a lévitának, a jövevénynek, az árvának és özvegynek, hogy egyenek a te kapuid között, és jól lakjanak:

3 Móz. 27,30., 4 Móz. 18,24.

13. Akkor ezt mondjad az Úr előtt, a te Istened előtt: Kitakarítottam a szent részt a házból, és oda adtam azt a lévitának, a jövevénynek, az árvának és az özvegynek minden te parancsolatod szerint, a melyet parancsoltál nékem; nem hágtam át egyet sem a te parancsolataidból, sem el nem felejtettem!

5 Móz. 14,25.

14. Nem ettem belőle gyászomban, nem pusztítottam belőle tisztátalanul, és halottra sem adtam belőle. Hallgattam az Úrnak, az én Istenemnek szavára; a szerint cselekedtem, a mint parancsoltad nékem.

15. Tekints alá a te szentségednek lakóhelyéből a mennyekből, és áldd meg Izráelt, a te népedet, és a földet, a melyet nekünk adtál, a mint megesküdtél vala a mi atyáinknak, a tejjel és mézzel folyó földet.

16. E mai napon az Úr, a te Istened parancsolja néked, hogy e rendelések és végzések szerint cselekedjél: tartsd meg azért és cselekedjed azokat teljes szívedből és teljes lelkedből!

5 Móz. 6,5.

17. Azt kívántad ma kimondatni az Úrral, hogy Isteneddé lesz néked, hogy járhasz az ő útain, megtudhasz az ő rendeléseit, parancsolatait és végzéseit, és engedhess az ő szavának;

5 Móz. 5,31., 5 Móz. 7,6., 5 Móz. 14,2.

18. Az Úr pedig azt kívánja ma kimondatni veled, hogy az ő tulajdon népévé leszel, a miképen szólott néked, és minden ő parancsolatát megtartod.

2 Móz. 19,5.

19. Hogy feljebb valóvá tegyen téged minden nemzetnél, a melyeket teremtett, dicséretben, névben és dicsőségben, és hogy szent népévé lehess az Úrnak, a te Istenednek, a mint megmondta vala.

5 Móz. 4,7., 5 Móz. 28,1.

27.

1. Mózes pedig és Izráel vénei parancsot adának a népnek, mondván: Tartsátok meg mind e parancsolatot, a melyet én parancsolok ma néktek.

2. És a mely napon általmentek a Jordánon arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ad néktek: nagy köveket állíts fel, és meszeld be azokat mésszel.

Józs. 4,3., Józs. 4,8.

3. És mihelyt általmégy, írd fel azokra e törvénynek minden ígését, hogy bemehess arra a földre, a melyet az Úr, a te Istened ad néked, a tejjel és mézzel folyó földre, a miképen megígérte néked az Úr, a te atyáidnak Istene.

4. Mihelyt azért általmentek a Jordánon, állítsátok fel azokat a köveket, a melyeket én e mai napon parancsolok néktek, az Ebál hegyén; és meszeld be azokat mészszel.

Józs. 8,30., Józs. 8,31.

5. És építs ott oltárt az Úrnak, a te Istenednek; olyan kövekből való oltárt, a melyeket vassal meg ne faragj.

2 Móz. 20,25.

6. Ép kövekből építsd az Úrnak, a te Istenednek oltárát; és áldozzál azon egészen égőáldozatokat az Úrnak, a te Istenednek.

7. Áldozzál hálaáldozatokat is, és egyél ott, és vigadozzál az Úr előtt, a te Istened előtt.

5 Móz. 12,12.

8. És írd fel a kövekre e törvénynek minden ígését igen világosan!

9. És szóla Mózes és a Lévi nemzetségéből való papok az egész Izráelnek, mondván: Figyelj és hallgass Izráel! E mai napon lettél az Úrnak, a te Istenednek népévé.

5 Móz. 26,17., 5 Móz. 26,19.

10. Hallgass azért az Úrnak, a te Istenednek szavára, és cselekedjél az ő parancsolatai és rendelkezései szerint, a melyeket, én parancsolok ma néked.

11. És parancsola Mózes azon a napon a népnek, mondván:

12. Ezek álljanak fel a népnek megáldására a Garizim hegyén, mikor általmentek a Jordánon: Simeon, Lévi, Júda, Izsakhár, József és Benjámin.

5 Móz. 11,29., Józs. 8,33.

13. Ezek pedig az átkozásra álljanak fel az Ebál hegyén: Rúben, Gád, Áser, Zebulon, Dán és Nafthali.

14. Szóljanak pedig a lévíták, és ezt mondják az egész Izráel népének felszóval:

15. Átkozott az ember, a ki faragott és öntött képet csinál, útálatára az Úrnak, mesterember kezének munkáját, és rejtve tartja azt! És feleljen az egész nép és mondja: Ámen!

16. Átkozott a ki kevésre becsüli az ő atyját vagy anyját! És mondja az egész nép: Ámen!

2 Móz. 21,17.

17. Átkozott, a ki elmozdítja az ő felebarátjának határát! És mondja az egész nép: Ámen!

18. Átkozott, a ki félrevezeti a vakot az úton! És mondja az egész nép: Ámen!

3 Móz. 19,14.

19. Átkozott, a ki elfordítja a jövevénynek, árvának és özvegynek igazságát! És mondja az egész nép: Ámen!

2 Móz. 22,21.

20. Átkozott, a ki az ő atyjának feleségével hál, mert feltakarja az ő atyjának takaróját! És mondja az egész nép: Ámen!

3 Móz. 18,8.

21. Átkozott, a ki közösül valamely barommal! És mondja az egész nép: Ámen!

3 Móz. 18,23.

22. Átkozott, a ki az ő leánytestvérével hál, az ő atyjának leányával vagy az ő anyjának leányával! És mondja az egész nép: Ámen!

3 Móz. 18,9.

23. Átkozott, a ki az ő napával hál! És mondja az egész nép: Ámen!

24. Átkozott, a ki megöli az ő felebarátját titkon! És mondja az egész nép: Ámen!

4 Móz. 35,16.

25. Átkozott, a ki ajándékot fogad el, hogy ártatlan lélek vérént ontsa! És mondja az egész nép: Ámen!

26. Átkozott, a ki meg nem tartja e törvények ígését, hogy cselekedje azokat! És mondja az egész nép: Ámen!

Jer. 11,3., Gal. 3,10.

28.

1. Ha pedig szorgalmasan hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, és megtartod és teljesíted minden ő parancsolatát, a melyeket én parancsolok ma néked: akkor e földnek minden népénél feljebbvalóvá tesz téged az Úr, a te Istened;

5 Móz. 26,18., 5 Móz. 26,19., 3 Móz. 26,3., 3 Móz. 26,4.

2. És reád szállanak mind ez áldások, és megteljesednek rajtad, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára.

5 Móz. 30,8., 5 Móz. 30,10.

3. Áldott leszesz a városban, és áldott leszesz a mezőben.

4. Áldott lesz a te méhednek gyümölcse és a te földednek gyümölcse, és a te barmodnak gyümölcse, a te teheneidnek fajzása és a te juhaidnak ellése.
5. Áldott lesz a te kosarad és a te sütő tekenőd.
- 3 Móz. 26,3., 3 Móz. 26,9.*
6. Áldott leszesz bejöttödben, és áldott leszesz kimentedben.
7. Az Úr megszalasztja előtted a te ellenségeidet, a kik reád támadnak; egy úton jönnek ki reád, és hét úton futnak előled.
8. Áldást parancsol melléd az Úr a te csűreidben és mindenben, a mire ráteszed kezedet; és megáld téged azon a földön, a melyet az Úr, a te Istened ád néked.
9. Az Úr felkészít téged magának szent néppé, a miképen megesküdt néked, ha megtartod az Úrnak, a te Istenednek parancsolatait, és az ő útain jársz.
- 2 Móz. 19,5.*
10. És megéri majd a földnek minden népe, hogy az Úrnak nevééről neveztetel, és félnek tőled.
- 5 Móz. 28,9.*
11. És bővülködővé tesz téged az Úr minden jóban: a te méhednek gyümölcsében és a te földednek gyümölcsében, a te barmodnak gyümölcsében azon a földön, a mely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak, hogy néked adja azt.
- 5 Móz. 30,9., 5 Móz. 30,10.*
12. Megnyitja néked az Úr az ő drága kincsházát, az eget, hogy esőt adjon a te földednek alkalmas időben, és megáldja kezeden minden munkáját, és kölcsönt adsz sok népnek, te pedig nem veszel kölcsönt.
- Jer. 5,24., Jer. 5,25.*
13. És fejjé tesz téged az Úr és nem farkká, és mindinkább feljebbvaló leszesz és nem alábbvaló, ha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek parancsolataira, a melyeket én parancsolok ma néked, hogy tartsd meg és teljesítsd azokat;
14. És ha el nem térsz egyetlen ígétől sem, a melyeket én parancsolok néktek, se jobbra se balra, járván idegen istenek után, hogy azokat tiszteljétek.
- 5 Móz. 5,32.*
15. Ha pedig nem hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, hogy megtartsad és teljesítsd minden parancsolatát és rendelését, a melyeket én parancsolok ma néked: reád jönnek mind ez átkok, és megteljesednek rajtad:
- 3 Móz. 26,14., 3 Móz. 26,35., Dán. 9,11., Dán. 9,14., Siral. 2,17., Siral. 2,22.*
16. Átkozott leszesz a városban, és átkozott a mezőn.
17. Átkozott lesz a te kosarad és a te sütő tekenőd.
18. Átkozott lesz a te méhednek gyümölcse és a te földednek gyümölcse, a te teheneidnek fajzása és a te juhaidnak ellése.
19. Átkozott leszesz bejöttödben, és átkozott leszesz kimentedben.
20. Bocsát az Úr te reád átkot, bomlást és romlást mindenben, a mit kezdesz vagy cselekszel; mígnem eltöröltetel és mígnem gyorsasággal elveszesz a te cselekedeteidnek gonoszsága miatt, a melyekkel elhagytál engem.
- Bir. 2,15.*
21. Hozzád ragasztja az Úr a döghalált, mígnem elemészt téged arról a földről, a melyre bemegy, hogy bírjad azt.
- 3 Móz. 26,16., Ezék. 14,21.*
22. Megver téged az Úr szárazbetegséggel hidegleléssel, gyulasztó és izzasztó betegséggel, aszálylál és szárazsággal és ragyával; és üldöznek téged, mígnem elveszesz.
- 3 Móz. 26,16.*
23. Eged, a mely fejed felett van, rézzé, a föld pedig, a mely lábad alatt van, vassá válik.
- 5 Móz. 11,17., 3 Móz. 26,19.*
24. Az Úr eső helyett port és hamut ád a te földedre; az égből száll reád, mígnem elpusztulsz.
25. Az Úr megszalaszt téged a te ellenségeid előtt; egy úton mégy ki ő reá, és hét úton futsz előtte, és a föld minden országának rettentésére leszel.
- 3 Móz. 26,17.*
26. És eledelévé lesz a te holttested az ég minden madarának és a föld vadainak, és nem lesz, a ki elűzze azokat.

27. Megver téged az Isten Égyiptomnak fekélyével, és sülylyel, varral és viszketegséggel, a melyekből ki nem gyógyíttathatól.

2 Móz. 9,9.

28. Megver téged az Úr tébolyodással, vaksággal és elme-zavarodással;

Róm. 1,28.

29. És tapogatni fogsz délben, a mint tapogat a vak a setétségben; és szerencsétlen leszel a te útaidban, sőt elnyomott és kifosztott leszel minden időben, és nem lesz, a ki megszabadítson.

30. Feleséget jegyzesz magadnak, de más férfi hál azzal; házat építesz, de nem lakol benne; szőlőt ültetsz, de nem veszed annak hasznát.

31. A te ökröd szemed előtt vágatik le, és nem eszel abból; a te szamarad elragadtatik előled, és nem tér vissza hozzád; a te juhaid ellenségeidnek adatnak, és nem lesz, a ki megszabadítson.

32. A te fiaid és leányaid más népnek adatnak, és a te szemeid néznek és epekednek utánok egész napon, és nem lesz erő a te kezében.

33. A te földednek gyümölcsét, és minden fáradságos szerzeményedet oly nép emészti fel, a melyet nem ismertél, sőt elnyomott és megnyomorított leszel minden időben.

Bir. 6,3., Bir. 6,5.

34. És megtébolyodol a látványtól, a melyet látni fognak a te szemeid.

35. Megver téged az Úr gonosz kelésekkel a te térdeiden és czombjaidon, a melyekből ki nem gyógyíttathatól, talpadtól fogva a koponyádig.

36. Az Úr elvisz téged és a te királyodat, a kit magad fölé emelsz, oly nép közé, a melyet nem ismertél sem te, sem a te atyáid; és szolgálni fogsz ott idegen isteneket: fát és követ.

5 Móz. 4,27., 5 Móz. 4,28., Jer. 16,13., Jer. 39,6., Jer. 39,9.

37. És iszonyattá, példabeszéddé és gúnynyá leszel minden népnél, a melyek közé elűz téged az Úr.

Jer. 24,9.

38. Sok magot viszel ki a mezőre, de keveset takarsz be, mert felemészti azt a sáska.

Mik. 6,15.

39. Szőlőket ültetsz és míveled azokat, de bort nem iszol, meg sem szeded, mert elemészti azokat a féreg.

40. Olajfáid lesznek minden határodban, de nem kened magadat olajjal, mert olajfádnak gyümölcse lehull.

Jóél. 1,10.

41. Fiaikat és leányokat nemzesz, de nem lesznek tiéid; mert fogságra jutnak.

42. Minden fátat és földednek minden gyümölcsét megemészti a sáska.

43. A jövevény, a ki közötted van, feljebb-feljebb emelkedik feletted, te pedig alább-alább szállasz.

44. Ő fog néked kölcsönt adni, és nem te kölcsönzöl néki; ő fej lesz, te pedig fark leszel.

5 Móz. 28,13.

45. És ez átkok mind reád szállanak, és üldöznek téged és megteljesednek rajtad, míglen elpusztulsz; mert nem hallgattál az Úrnak, a te Istenednek szavára, hogy megtartottad volna az ő parancsolatait és rendeléseit, a melyeket parancsolt néked;

46. És rajtad lesznek jelül és csudául, és a te magodon mind örökké.

47. A miatt, hogy nem szolgáltad az Urat, a te Istenedet örömmel és jó szívvel, mindennel bővülködven:

5 Móz. 16,11., 5 Móz. 16,15., 5 Móz. 26,11.

48. Szolgálod majd a te ellenségeidet, a kiket reád bocsát az Úr, éhen és szomjan, mezítelen és mindennek szűkiben; és vasigát vet a te nyakadra, míglen elpusztít téged.

Jer. 5,15., Jer. 6,22.

49. Hoz az Úr ellened népet megszűnően, a földnek széléről, nem különben, a mint repül a sas; oly népet, a melynek nyelvét nem érted;

Jer. 5,15., Siral. 4,19.

50. Vad tekintetű népet, a mely nem tiszteli a vén embert, és a gyermeknek nem kedvez:

Siral. 5,12., Siral. 5,13.

51. És felemészti a te barmodnak tenyészését és a te földednek gyümölcsét, mígnem kipusztulsz; a mely nem hágy néked a te gabonából, borodból, olajodból, és a te teheneidnek fajzásából, juhaidnak elléséből, mígnem kiveszít téged.

52. És megszáll téged minden városodban, míglen leomolnak a te magas és erős kőfalaid, a melyekben bízol, minden te földeden: megszáll téged minden városodban, minden te földeden, a melyet az Úr, a te Istened ad néked.

53. És megeszed a te méhednek gyümölcsét, a te fiaidnak és leányidnak húsát, a kiket ad néked az Úr, a te Istened - a megszállás és szorongattatás alatt, a melylyel megszorongat téged a te ellenséged.

2 Kir. 6,28., 2 Kir. 6,29., Siral. 4,10.

54. A te közötted való finnyás és igen kedvére nevededett férfi is irigy szemmel tekint az ő atyjafiára, az ő szeretett feleségére és fiainak maradékrészére, a kik megmaradtak még.

55. Hogy ne kelljen adnia azok közül senkinek az ő fiainak húsából, a mit eszik, mivelhogy semmi egyebe nem marad a megszállás és szorongattatás alatt, a melylyel megszorongat téged a te ellenséged minden városodban.

56. A közötted való finnyás és kedvére nevededett asszony (a ki meg se próbálta talpát a földre bocsátani az elkényesedés és finnyáság miatt) irigy szemmel tekint az ő szeretett férjére, fiára, leányára.

57. Az ő mássa miatt, a mely elmegy tőle és gyermekei miatt, a kiket megszül; mert megeszi ezeket titkon, mikor mindentől kifogy, a megszállás és szorongattatás alatt, a melylyel megszorongat téged a te ellenséged a te városaidban.

5 Móz. 28,53.

58. Hogyha meg nem tartod és nem teljesíted e törvény minden ígését, a melyek meg vannak írva e könyvben, hogy féljed e dicsőséges és rettenetes nevet, az Úrét, a te Istenedét:

59. Csudálatosakká teszi az Úr a te csapásaidat, és a te magodnak csapásait: nagy és maradandó csapásokká, gonosz és maradandó betegségekké.

60. És reád fordítja Égyiptomnak minden nyavalyáját, a melyektől irtóztál vala, és hozzád ragadnak azok.

5 Móz. 28,27., 5 Móz. 7,15., 2 Móz. 9,9.

61. Mindazt a betegséget és mindazt a csapást is, a melyek nincsenek megírva e törvénynek könyvében, reád rakja az Úr, míglen kipusztulsz.

62. És kevesen maradtok meg, a kik annak előtte oly sokan voltatok, mint az égnek csillagai; mivelhogy nem hallgattál az Úrnak, a te Istenednek szavára.

5 Móz. 4,27., 5 Móz. 10,22.

63. És a miképen örvendezett az Úr rajtatok, hogy jót tett veletek és megsokasított titeket: akképen fog örvendezni az Úr rajtatok, hogy kiveszt és kipusztít titeket; és ki fogtok gyomlálatni arról a földről, a melyre te bemégy, hogy bírjad azt.

Péld. 1,26.

64. És szétszór téged az Úr minden nép közé, a földnek egyik végétől a földnek másik végéig; és szolgálni fogsz ott idegen isteneket, a kiket sem te nem ismertél, sem a te atyáid: fát és követ.

5 Móz. 4,27., 5 Móz. 4,28.

65. De e nemzetek között sem pihensz meg, és nem lesz a te talpadnak nyugodalma; mert rettegő szívet, epedő szemeket és sóvárgó lelket ad ott néked az Úr.

3 Móz. 26,17., 3 Móz. 26,36.

66. És a te életed kétséges lesz majd előtted: és rettegni fogsz éjjel és nappal, és nem bízol életedben.

67. Reggel azt mondod: Bárcsak estve volna! estve pedig azt mondod: Bárcsak reggel volna! - a te szívednek rettegései miatt, a melylyel rettegsz, és a te szemeidnek látása miatt, a melyet látsz.

68. És visszavisz téged az Úr Égyiptomba hajókon, azon az úton, a melyről azt mondtam néked, hogy nem fogod azt többé meglátni! És áruljátok ott magatokat a ti ellenségeiteknek szolgálóként és szolgálóleányokul, de nem lesz, a ki megvegyen.

5 Móz. 17,16.

29.

1. Ezek annak a szövetségnek ígéi, a mely felől megparancsolta az Úr Mózesnek, hogy kösse meg azt Izráel fiaival Moábnak földén, azon a szövetségen kívül, a melyet kötött vala velök a Hóreben.

5 Móz. 5,2., 5 Móz. 5,3.

2. És előhivatá Mózes az egész Izráelt, és monda nékik: Ti láttátok mind azt, a mit szemeitek előtt cselekedett az Úr Égyiptom földén a Faraóval és minden ő szolgájával, és egész földével:

2 Móz. 19,4.

3. A nagy kísértéseket, a melyeket láttak a te szemeid, a jeleket és ama nagy csudákat.

5 Móz. 4,34., 5 Móz. 7,19., 5 Móz. 8,2., 5 Móz. 8,3., 2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,28., 2 Móz. 17,5., 2 Móz. 17,6.

4. De nem adott az Úr néktek szívet, hogy jól értsétek, szemeket, hogy lássátok, és füleket, hogy halljátok, mind e mai napig.

Ésa. 6,9., Ésa. 6,10.

5. Mindamellet is vezérlettelek titeket a pusztában negyven esztendeig; nem koptak le a ti ruháitok rólatok, és a te sarud sem kopott le lábadról.

5 Móz. 8,2., 5 Móz. 8,4.

6. Kenyeret nem ettetek, sem bort, sem részegítő italt nem ittatok, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

5 Móz. 8,3.

7. És eljutottatok e helyre, és kijöve előnkbe Szíhon, Hesbonnak királya, és Óg, Básánnak királya, hogy megütközzenek velünk, de megvertük őket.

4 Móz. 21,23., 4 Móz. 21,33.

8. És elvettük az ő földjüket, és odaadtuk örökségül a Rubenitáknak, Gáditáknak és a Manassé-törzs felének.

4 Móz. 32,33.

9. Tartsátok meg azért e szövetségnek ígéit, és a szerint cselekedjete, hogy szerencsések legyetek mindenben, a mit cselekesztek.

10. Ti e napon mindnyájan az Úr előtt, a ti Istenetek előtt álltok: a ti főembereitek, törzseitek, véneitek és a ti tisztartóitok, Izráelnek minden férfja;

11. A ti kicsinyeitek, feleségeitek és a te jövevényed, a ki a te táborodban van, sőt favágóid és vízmerítőid is;

5 Móz. 31,12.

12. Hogy szövetségre lépjete az Úrral, a ti Istenetekkel, és pedig az ő esküjével erősített kötésre, a melyet ma köt meg veled az Úr, a te Istened;

13. Hogy az ő népévé emeljen ma téged, ő pedig legyen néked Istened, a miképen szólott néked, és a miképen megesküdt a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak.

5 Móz. 28,9., 1 Móz. 17,7., 1 Móz. 17,8.

14. És nem csak ti veletek kötöm én e szövetséges, és ez esküvése kötés,

5 Móz. 5,3.

15. Hanem azzal, a ki itt van velünk, és itt áll e mai napon az Úr előtt a mi Istenünk előtt, és azzal is, a ki nincsen e mai napon itt velünk.

16. (Mert ti tudjátok miképen laktunk Égyiptomnak földén, és miképen jöttünk által a nemzetek között, a kiken általjöttetek.

17. És láttátok az ő undokságaikat és bálványaikat: fát és követ, ezüstöt és aranyat, a melyek nálok vannak.)

18. Vajha ne lenne közöttetek férfi vagy asszony, nemzetség vagy törzs, a kinek szíve elforduljon e mai napon az Úrtól, a mi Istenünkötől, hogy elmenjen és szolgáljon e nemzetek isteneinek; vajha ne lenne köztetek méreg- és üromtermő gyökér!

Csel. 8,23., Zsid. 12,15.

19. És ha lesz, a ki hallja ez esküvése kötésnek ígéit, és boldognak állítja magát az ő szívében, ezt mondván: Békességem lesz nékem, ha a szívem gondolata szerint járok is, (hogy a részeg és a szomjas együtt veszszenek):

Jer. 44,17., Jer. 44,18.

20. Nem akar majd az Úr annak megbocsátani, sőt felgerjed akkor az Úrnak haragja és búsulása az ilyen ember ellen, és rászáll arra minden átok, a mely meg van írva e könyvben, és eltörlí az Úr annak nevét az ég alól.

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68.

21. És kiválasztja azt az Úr veszedelemre, Izráelnek minden törzse közül, a szövetségnek minden átka szerint, a melyek meg vannak írva e törvénykönyvben.

22. És ezt fogja mondani a következő nemzedék, a ti fiaitok, a kik ti utánatok támadnak, és az idegen, a ki messze földről jön el, ha látni fogják e földnek csapásait és nyomorúságait, a melyekkel megnyomorította azt az Úr:

23. Kénkő és só égette ki egész földjét, be sem vethető, semmit nem terem, és semmi fű sem nevelkedik rajta; olyan, mint Sodomának, Gomorának, Ádmának és Czeboimnak elsülyesztett helye, a melyeket elsülyesztett az Úr haragjában és búsulásában.

1 Móz. 19,25.

24. Azt fogják majd kérdezni mind a nemzetek: Miért cselekedett az Úr így ezzel a földdel? Micsoda nagy felgerjedése ez a haragnak?

25. És ezt mondják majd: Azért, mert elhagyták az Úrnak, az ő atyáik Istenének szövetségét, a melyet akkor kötött velök, a mikor kihozta őket Égyiptom földről;

26. És elmentek, és szolgáltak idegen isteneket, és imádták azokat; olyan isteneket, a kiket nem ismertek volt és nem adott nékik az Isten.

27. És felgerjedett az Úrnak haragja e föld ellen, hogy reá hozza mindazt az átkot, a mely meg van írva e könyvben.

28. És kigyomlálta őket az Úr az ő földjéről haragjában, búsulásában és nagy indulatjában; és vetette őket más földre, a mint mai nap is van.

29. A titkok az Úréi, a mi Istenünkéi; a kinyilatkoztatott dolgok pedig a miénk és a mi fiainké mind örökké, hogy e törvénynek minden ígését beteljesítsük.

Péld. 25,2.

30.

1. És ha majd elkövetkeznek reád mind ezek: az áldás és az átok, a melyet elődbe adtam néked; és szívedre veszed azt ama nemzetek között, a kik közé oda taszított téged az Úr, a te Istened;

5 Móz. 28,2., 5 Móz. 28,68.

2. És megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez, és hallgatsz az ő szavára mind a szerint, a mint én parancsolom néked e napon, te és a te fiaid teljes szívedből és teljes lelkedből:

5 Móz. 4,30., 3 Móz. 26,40., 3 Móz. 26,42.

3. Akkor visszahozza az Úr, a te Istened a te foglyaidat, és könyörül rajtad, és visszahozván, összegyűjt majd téged minden nép közül, a kik közé oda szórt téged az Úr, a te Istened.

Nehem. 1,8., Nehem. 1,9., Jer. 32,37.

4. Ha az ég szélére volnál is taszítva, onnét is összegyűjt téged az Úr, a te Istened, és onnét is felvesz téged;

Nehem. 1,9.

5. És elhoz téged az Úr, a te Istened a földre, a melyet bírtak a te atyáid, és bírni fogod azt; és jól tesz veled, és inkább megsokasít téged, mint a te atyáidat.

6. És körülmetéli az Úr, a te Istened a te szívedet, és a te magodnak szívét, hogy szeressed az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, hogy élj.

Jer. 32,39., Ezék. 11,19., Róm. 2,29.

7. Mind ez átkokat pedig rábocsátja az Úr, a te Istened a te ellenségeidre és gyűlölőidre, a kik üldöztek téged.

8. Te azért térj meg, és hallgass az Úr szavára, és teljesítsd minden parancsolatát, a melyeket én e mai napon parancsolok néked.

9. És bővölködővé tesz téged az Úr, a te Istened kezeidnek minden munkájában, a te méhednek gyümölcsében, a te barmodnak gyümölcsében és a te földednek gyümölcsében, a te jódra. Mert hozzád fordul az Úr és öröme lesz benned a te jódra, a miképen öröme volt a te atyáidban.

10. Hogyha hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván az ő parancsolatait és rendeléseit, a melyek meg vannak írva e törvénykönyvben, és ha teljes szívedből és teljes lelkedből megtérsz az Úrhoz, a te Istenedhez.

11. Mert e parancsolat, a melyet én e mai napon parancsolok néked, nem megfoghatatlan előtted; sem távol nincs tőled.

Ésa. 45,19.

12. Nem a mennyben van, hogy azt mondanád: Kicsoda hág fel érettünk a mennybe, hogy elhozza azt nekünk, és hallassa azt velünk, hogy teljesítsük azt?

Róm. 10,6.

13. Sem a tengeren túl nincsen az, hogy azt mondanád: Kicsoda megy át érettünk a tengeren, hogy elhozza azt nekünk és hallassa azt velünk, hogy teljesítsük azt?

14. Sőt felette közel van hozzád ez íge: a te szádban és szívedben van, hogy teljesítsed azt.

Róm. 10,8., Róm. 10,9.

15. Lám elődbe adtam ma néked az életet és a jót: a halált és a gonoszt.

5 Móz. 11,26., 5 Móz. 11,28., 5 Móz. 30,19.

16. Mikor én azt parancsolom néked ma, hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, hogy járj az ő útain, és tartsd meg az ő parancsolatait, rendeléseit és végzéseit, hogy élj és szaporodjál, és megáldjon téged az Úr, a te Istened a földön, a melyre bemégy, hogy bírjad azt.

17. Ha pedig elfordul a te szíved, és nem hallgatsz meg, sőt elhajolsz és idegen isteneket imádsz, és azoknak szolgálatsz;

5 Móz. 28,15.

18. Tudtotokra adom ma néktek, hogy bizony elvesztek: nem éltek sok ideig azon a földön, a melyre a Jordánon átkelvén, bemégy, hogy bírjad azt.

19. Bizonyosággul hívom ellenetek ma a mennyet és a földet, hogy az életet és a halált adtam előtökbe, az áldást és az átkot: válaszd azért az életet, hogy élhess mind te, mind a te magod;

5 Móz. 4,26., Ésa. 1,2., 5 Móz. 30,15.

20. Hogy szeressed az Urat, a te Istenedet, és hogy hallgass az ő szavára, és ragaszkodjál hozzá; mert ő a te életed és a te életednek hosszúsága; hogy lakozzál azon a földön, a mely felől megesküdt az Úr a te atyáidnak, Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak, hogy nékik adja azt.

5 Móz. 4,40., 5 Móz. 5,33.

31.

1. És méne Mózes, és ez ígéket mondotta vala az egész Izráelnek;

2. Monda pedig nékik: Száz és húsz esztendő vagyok ma, nem járhatok többé ki és be: az Úr pedig azt mondá nékem: Nem mégy át ezen a Jordánon.

5 Móz. 3,26., 5 Móz. 3,27., 4 Móz. 27,12., 4 Móz. 27,14.

3. Az Úr, a te Istened maga megy át előtted, ő pusztítja el e nemzeteket előtted, hogy bírjad őket; Józsué az, a ki átmege előtted, a mint megmondotta az Úr.

5 Móz. 3,28., 4 Móz. 27,18., 4 Móz. 27,22.

4. És akképen cselekeszik azokkal az Úr, a miképen cselekedett Szihonnal és Óggal az Emoreusok királyaival, és azoknak földjökkel, a melyeket elpusztított vala.

4 Móz. 21,24., 4 Móz. 21,25.

5. Ha azért előtökbe adja őket az Úr, egészen a szerint a parancsolat szerint cselekedjete velök, a mint parancsoltam néktek.

5 Móz. 7,1., 5 Móz. 7,5.

6. Legyetek erősek és bátrak, ne féljete és ne rettegjete tőlök, mert az Úr, a te Istened maga megy veled; nem marad el tőled, sem el nem hágy téged.

5 Móz. 7,21., Józs. 1,5.

7. Szólítá azért Mózes Józsuét, és monda néki az egész Izráel szemei előtt: Légy erős és bátor, mert te mégy be e néppel a földre, a mely felől megesküdt az Úr az ő atyáiknak, hogy nékik adja, és te osztod el azt nékik örökségül.

5 Móz. 3,28., Józs. 1,6., Józs. 14,1.

8. Az Úr, ő az, a ki előtted megy, ő lesz te veled; el nem marad tőled, sem el nem hágy téged: ne félj és ne rettegj!

Józs. 1,6., Józs. 1,9.

9. És megírá Mózes e törvényt, és adá azt a papoknak, a Lévi fiainak, a kik hordozzák az Úr szövetségének ládáját, és Izráel minden vénjének.

4 Móz. 4,5., 4 Móz. 4,15.

10. És megparancsolá nékik Mózes, mondván: A hetedik esztendő végén, az elengedés esztendejének idejében, a sátorok innepén;

5 Móz. 15,1.

11. Mikor eljön az egész Izráel, hogy megjelenjék az Úr előtt, a te Istened előtt azon a helyen, a melyet kiválaszt: olvasd fel e törvényt az egész Izráel előtt fülök hallására.

12. Gyűjtsd egybe a népet, a férfiakat, az asszonyokat, a kicsinyeket és a te jövevényedet, a ki a te kapuidon belől van, hogy hallják és tanuljanak, és féljék az Urat, a ti Isteneteket, és tartsák meg és teljesítsék e törvénynek minden ígését.

13. És az ő fiaik is, a kik nem tudják még, hallják és tanulják meg, hogy az Urat, a ti Isteneteket kell félni mind addig, a míg éltek azon a földön, a melyre általkeltek a Jordánon, hogy bírjátok azt.

14. Monda azután az Úr Mózesnek: Ímé elközelgettek a te napjaid, hogy meghalj; hívd elő Józsuét, és álljatok fel a gyülekezetnek sátorában, hogy parancsolatokat adjak néki. Elméne azért Mózes és Józsué, és felállának a gyülekezet sátorában.

Ésa. 38,1., 2 Pét. 1,14.

15. És megjelenék az Úr a sátorban, felhőoszlopban, és megáll a felhőoszlop a sátor nyílása felett,
16. És monda az Úr Mózesnek: Ímé te elaluszol a te atyáiddal, és ez a nép felkél, és idegen istenek után jár és paráználkodik azon a földön, a melyre bemegy, hogy lakozzék azon; és elhagy engem, és felbontja az én szövetségemet, a melyet én ő vele kötöttem.

17. De felgerjed az én haragom ő ellene azon a napon, és elhagyom őt, és elrejttem az én orczámat ő előle, hogy megemésztessék. És mikor utóléri a sok baj és nyomorúság, mondani fogja azon a napon: Avagy nem azért érték-é engem ezek a bajok, hogy nincsen az én Istenem én közöttem?

2 Kir. 22,13., Ésa. 59,2.

18. Én pedig valóban elrejttem az én orczámat azon a napon az ő minden gonoszsága miatt, a melyet cselekedett, mivelhogy más istenekhez fordult.

5 Móz. 32,20.

19. Most pedig írjátok fel magatoknak ez éneket, és tanítsd meg arra Izráel fiait; adjad azt szájokba, hogy legyen nékem ez ének bizonyásgul Izráel fiai ellen.

5 Móz. 31,16., 5 Móz. 31,18., 5 Móz. 31,22.

20. Mert beviszem őt arra a földre, amely felől megesküdtem az ő atyáinak, a tejjel és mézzel folyó földre; és eszik, jóllakik és meghízik, azután pedig más istenekhez fordul, és azoknak szolgál, és meggyaláz engem, és felbontja az én szövetségemet.

2 Móz. 32,13., 2 Móz. 33,1., 2 Móz. 33,2., Ésa. 1,4.

21. Mikor pedig utóléri őt a sok baj és nyomorúság; akkor szóljon ez az ének előtte bizonyásgképen (mert nem megy feledésbe az ő maradékának szájából), mert tudom az ő gondolatát, a mely szerint cselekszik már most is, minekelőtte bevinném őt arra a földre, a mely felől megesküdtem vala.

Józs. 24,14., Józs. 24,23., Ezék. 23,8., Ezék. 23,9., Ezék. 19,21.

22. Megírá azért Mózes ezt az éneket azon a napon, és megtanítá arra Izráel fiait.

5 Móz. 31,16., 5 Móz. 31,19., 5 Móz. 32,1., 5 Móz. 32,2.

23. Azután parancsola az Úr Józsuének, a Nún fiának, és monda: Légy erős és bátor, mert te viszed be Izráel fiait arra a földre, a mely felől megesküdtem nékik; és én veled leszek.

Józs. 1,1., Józs. 1,6., Józs. 1,9.

24. Mikor pedig teljesen és mind végig beírta Mózes e törvény ígét könyvbe:

25. Parancsola Mózes a lévítáknak, a kik hordozzák vala az Úr szövetségének ládáját, mondván:

5 Móz. 31,9., Józs. 3,6.

26. Vegyétek e törvénykönyvet, és tegyétek ezt az Úrnak, a ti isteneteknek szövetségládája oldalához, és legyen ott ellened bizonyásgul;

1 Kir. 8,9., 2 Kir. 22,8.

27. Mert én ismerem a te pártos voltodat, és kemény nyakadat. Ímé most is, holott még köztetek élek, pártot ütöttetek az Úr ellen; mennyivel inkább halálom után?

5 Móz. 9,24.

28. Gyűjtsétek én hozzám a ti törzseiteknek minden vénjét és a ti előljáróitokat, hadd mondjam el ez ígéket az ő füleik hallására, és hadd hívjam bizonyásgul ellenök a mennyet és földet.

5 Móz. 30,19., 5 Móz. 32,1.

29. Mert tudom, hogy halálom után mind inkább-inkább megromoltok és eltértek az útról, a melyet parancsoltam néktek; és utólér majd titeket a veszedelem a későbbi időben, mivelhogy gonoszt cselekesztek az Úrnak szemei előtt, bosszantván őt kezeiteknek csinálmányával.

5 Móz. 31,16.

30. Azután elmondá Mózes Izráel egész gyülekezetének füle hallására ez énekek ígét, mind végig.

5 Móz. 31,19.

32.

1. Figyeljetegek egek, hadd szóljak! Hallgassa a föld is számnak beszédeit!

5 Móz. 31,28., Ésa. 1,2., Jer. 2,12.

2. Csepegjen tanításom, mint eső; hulljon mint harmat a beszédem; mint langyos zápor a gyenge fűre, s mint permetezés a pázsitra!

3. Mert az Úr nevét hirdetem: magasztaljátok Istenünket!

Zsolt. 96,7.

4. Kőszikla! Cselekedete tökéletes, mert minden ő úta igazság! Hűsége Isten és nem csalárd; igaz és egyenes ő!

Préd. 3,14., Zsolt. 145,17., Dán. 4,34.

5. Gonoszak voltak hozzá, nem fiai, a magok gyalázatja; romlott és elvetemült nemzedék.

Ésa. 1,2., Ésa. 1,4., 5 Móz. 28,9.

6. Így fizettek-e az Úrnak: balga és értelmetlen nép?! Nem atyád-e ő, a ki teremtett? Ő alkotott és erősített meg.

2 Móz. 14,30., 2 Móz. 14,31.

7. Emlékezzél meg az ősidőkről; gondoljátok el annyi nemzedék éveit! Kérdezd meg atyádat és megjelenti neked, a te véneidet és megmondják neked!

8. Mikor a Felsőleges örökséget osztott a népeknek; mikor szétválasztá az ember fiait: megszabta a népek határait, Izráel fiainak száma szerint,

Csel. 17,24., Csel. 17,26., Jer. 27,5.

9. Mert az Úrnak része az ő népe, Jákób néki sorssal jutott öröksége.

10. Puszta földön találta vala őt, zordon, sivatag vadonban; körülvette őt, gondja volt reá, őrizte, mint a szeme fényét;

11. Mint a fészken felrebbenő sas, fiai felett lebeg, kiterjeszti felettök szárnyait, felveszi őket, és tollain emeli őket:

12. Egymaga vezette őt az Úr; idegen Isten nem volt ő vele.

2 Móz. 40,36., 2 Móz. 40,38.

13. A föld magaslatain járatta őt, mezők terméseivel étette, kősziklából is mézet szopatott vele, kovaszirtból is olajat;

Ésa. 58,14.

14. Tehenek vaját, és juhok tejét bárányok kövérjével, básáni kosokat és bakkecskéket a buza java kövérjével; és szőlő vérét, bort ittál.

15. És meghízott Jesurun, és rúgódózott. Meghíztál, megkövéredtél, elhajasodtál. És elhagyá Istent, teremtőjét, és megveté az ő üdvösségének kőszikláját.

5 Móz. 31,20., Hós. 13,6., 5 Móz. 32,6., 5 Móz. 32,9.

16. Idegen istenekkel ingerelték, útálatosságokkal bosszantották.

17. Ördögöknek áldoztak, nem Istennek; isteneknek, a kiket nem ismertek; újaknak, a kik csak most támadtak, a kiket nem rettegtek a ti atyáitok.

2 Krón. 11,15., Zsolt. 106,37.

18. A Kősziklát, a ki szült téged, elfeledted; megfelejtkeztél Istenről, a ki nemzett téged.

19. Látta ezt az Úr és megútálta bosszúságában az ő fiait és leányait.

5 Móz. 32,6.

20. És monda: Elrejttem orczámat előlök, hadd látom, mi lesz a végök? Mert elzüllött nemzetség ez, fiak, akikben nincs hűség!

5 Móz. 31,18., Ésa. 1,2., Ésa. 1,4.

21. Azzal ingereltek ők, a mi nem isten; hiábalóságokkal bosszantottak engem; én pedig azzal ingerlem őket, a mi nem népem: bolond nemzettel bosszantom őket.

Jer. 2,11., Jer. 5,7., Róm. 10,19.

22. Mert tűz lobban fel haragomban és leég a Seol fenekéig; megemészti a földet és gyümölcsét, és felgyújtja a hegyek alapjait.

Jer. 15,14., Jer. 17,4.

23. Veszedelmeket halmozok reájok, nyilaimat mind rájok fogyasztom.

5 Móz. 28,22., 5 Móz. 28,27., 5 Móz. 28,35.

24. Éhségtől aszottan, láztól emésztetten és keserű dögvésztől - a vadak fogait is rájok bocsátom, a porban csúsók mérgével együtt.

5 Móz. 28,53.

25. Kivül fegyver pusztít, az ágyasházakban rettegés: ifjat és szűzet, csecsszopót a vén emberrel együtt.

26. Mondom: Elfuvom őket, eltörlöm emlékezetüket az emberek közül.

4 Móz. 14,11., 4 Móz. 14,15.

27. Ha nem tartanék az ellenség bosszantásától, hogy szorongatóik a dolgot félremagyarázzák, és hogy ezt mondják: A mi kezünk a hatalmas, és nem az Úr cselekedte mind ezt! -

28. Mert tanács-vesztett nép ez, és nincs bennök értelem.
29. Vajha eszesek volnának, megértenék ezt, meggondolnák, hogy mi lesz a végök!
Luk. 19,42.
30. Miképpen kergethetne egy ezeret, és kettő hogyan űzhetne tízezeret, ha az ő Kősziklájok el nem adja őket, és ha az Úr kézbe nem adja őket?!
- 3 Móz. 26,8., 5 Móz. 32,15.*
31. Mert a mi Kősziklánk nem olyan, mint az ő kősziklájok; ellenségeink is megítélhetik!
32. Mert az ő szőlőjök Sodoma szőlője és Gomora mezősége; bogyóik mérges bogyók, keserűek a gerézdjeik.
33. Sárkányok mérge az ő boruk, áspiskígyóknak kegyetlen epéje.
34. Nincsen-e ez elrejtve nálam, lepecsételve az én kincseim között?
35. Enyém a bosszúállás és megfizetés, a mikor lábuk megtántorodik: mert közel van az ő veszedelmök napja, és siet, a mi rájuk vár!
- Zsolt. 94,1., Róm. 12,19.*
36. Mert megítéli az Úr az ő népét, és megkönyörül az ő szolgálain, ha látja, hogy elfogyott az erő, s védett és védtelen oda van.
- 2 Kir. 14,26., 2 Kir. 14,27.*
37. És ezt mondja: Hol az ő istenök? a Kőszikla, a melyben bizakodtak?
38. A kik megették az ő véres áldozataik kövérjét, megitták az ő italáldozatuk borát: keljenek fel és segítsenek meg titeket, és oltalmazzanak meg titeket!
- Bir. 10,14.*
39. Most lássátok meg, hogy én vagyok, és nincs Isten kivülem! Én ölök és elevenítek, én sebesítek és én gyógyítok, és nincs, a ki kezemből megszabadítson.
- 5 Móz. 4,35., Ésa. 45,5., Ésa. 18,22., 1 Sám. 2,6., Jób. 5,18., Jak. 4,12.*
40. Mert felemelem kezemet az égbe, és ezt mondom: Örökké élek én!
- Jer. 22,24., Dán. 12,7.*
41. Ha megélesítem fényes kardomat és ítélethez fog kezem: bosszút állok ellenségeimen és megfizetek gyűlölőimnek.
42. Megrészegítem nyilaimat vérrel, és kardom jól lakik hússal: a legyilkoltak és foglyok vérével, az ellenség vezéreinek fejéből!
43. Ujjongjatok ti nemzetek, ő népe! Mert ő megtorolja az ő szolgálainak vérét, bosszút áll az ő ellenségein, földjének és népének megbocsát!
- Róm. 15,10., Jel. 19,2.*
44. Elméne azért Mózes és elmondá ez éneknek minden ígését a nép füle hallására, ő és Józsué a Nún fia.
- Józs. 1,1., Józs. 1,2.*
45. És mikor végig elmondá Mózes mind ez ígéket az egész Izráelnek,
46. Monda nékik: Vegyétek szívetekre mind ezeket az ígéket, amelyekkel én bizonyágot teszek ellenetek e mai napon: és parancsoljátok meg fiaitoknak, hogy tartsák meg és teljesítsék e törvénynek minden ígését;
47. Mert nem hiábavaló íge ez néktek; hanem ez a ti életetek, és ez íge által hosszabbítjátok meg napjaitokat azon a földön, a melyre általmentek a Jordánon, hogy bírjátok azt.
- 5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,14., 5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68., 5 Móz. 30,8., 5 Móz. 30,10., 5 Móz. 30,15.*
48. És ugyanezen a napon szóla az Úr Mózesnek, mondván:
49. Menj fel ebbe az Abarim hegységbe, a Nébó hegyére, a mely Moáb földén van és pedig Jérikhóval átellenben; és nézd meg a Kanaán földét, a melyet én Izráel fiainak adok örökségül.
- 4 Móz. 27,12., 4 Móz. 27,14.*
50. És halj meg a hegyen, a melyre felmégy, és takaríttassál a te népedhez, a miképen meghalt Áron, a te testvéred a Hór hegyén, és takaríttatott az ő népeihez;
- 4 Móz. 33,38.*
51. Mivelhogy vétkeztetek ellenem Izráel fiai között a versengésnek vizénél, a Czin pusztájában Kádesnél: mert nem szenteltetek meg engem Izráel fiai között.
- 4 Móz. 20,2., 4 Móz. 20,8., 4 Móz. 20,10., 4 Móz. 20,13.*
52. Mert szemközt látod a földet; de arra a földre, a melyet én adok Izráel fiainak, oda nem mégy be.
- 5 Móz. 34,4.*

1. Ez pedig az áldás, a melylyel megáldá Mózes, az Istennek embere, Izráel fiait az ő halála előtt.
1 Móz. 49,1., 1 Móz. 49,28.
2. Monda ugyanis: Az Úr a Sinai hegyről jött, és Szeirből támadt fel nékik; Párán hegyéről ragyogott elő, tízezer szent közül jelent meg, jobbjá felől tüzes törvény vala számukra.
5 Móz. 5,4., 2 Móz. 19,18., 2 Móz. 20,1., 2 Móz. 20,2.
3. Bizony szereti ő a népeket! Mind kezednél vannak az ő szentjei, oda szegődnek, a te lábaidhoz, és hallgatják a te beszédeidet.
4. Törvényt parancsolt nekünk Mózes, örökségül Jákób községének.
2 Móz. 19,17., 2 Móz. 20,19., 2 Móz. 20,21., Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20.
5. És király lón Jesurunban, mikor összegyűltek a népnek fejei, és együtt voltak Izráel törzsei.
6. Éljen Rúben és meg ne haljon; és száma legyen embereinek.
7. Ez pedig a Júda áldása; és monda: Hallgasd meg Uram a Júda szavát, és vidd be őt az ő népéhez. Az ő keze elégséges legyen néki, de légy segítsége az ő szorongatói ellen.
1 Móz. 49,10.
8. Léviről pedig monda: A te Thummimod és Urimod a te kegyes férfiadé, akit megkísértél Masszában, a kivel perbe szálltál Mériba vizeinél.
2 Móz. 17,1., 2 Móz. 17,7., 4 Móz. 20,2., 4 Móz. 20,13.
9. A ki azt mondta az ő atyjáról és anyjáról: Nem láttam őt; és az ő atyjafiait nem ismerte, fiaival sem gondolt; mert megtartották a te beszédedet, és ragaszkodtak szövetségedhez.
2 Móz. 32,26., 2 Móz. 32,29.
10. Tanítják a te végzéseidre Jákóbot, és a te törvényedre Izráelt; füstölőt tesznek a te orczád elé, és égőáldozatot a te oltárodra.
Malak. 2,4., Malak. 2,7.
11. Áldd meg Uram az ő erejét, és az ő kezének munkája legyen kedves előtted! Törd meg derekukat a reá támadóknak és az ő gyűlölőinek, hogy fel ne kelhessenek!
12. Benjáminról monda: Az Úrnak kedveltje! Bátorságban lakozik mellette, fedezi őt minden időben, és az ő vállai között lakik.
13. Józsefről pedig monda: Áldott az Úrtól az ő földje az égnek kincseivel, a harmattal és az alatt elterülő mélységes vizekkel;
1 Móz. 49,22., 1 Móz. 49,26.
14. A nap érlelte drága terméssel; és a hold sarjasztotta drágaságokkal;
15. És az ő hegyek javaival, és az örök halmok drágaságaival;
16. A földnek drágaságaival és bőségével. A csipkebokorban lakozónak jó kedve szálljon Józsefnek fejére, az ő atyjafiai közül kiválasztottnak koponyájára!
2 Móz. 3,2., 2 Móz. 3,4.
17. Tehenének első fajzása dicsőségére van; szarvai bivalyszarvak; népeket öklel azokkal mindenfelé a földnek széléig. És ezek Efraim tízezrei és Manassé ezrei.
1 Móz. 48,1., 1 Móz. 48,5.
18. És Zebulonról monda: Örvendj Zebulon a te kimentedben, és te Izsakhár a te sátraidban.
19. Népeket hívogatnak a hegyre, igaz áldozattal áldoznak ott; mert a tengerek bőségét szopják, és a fővénynek rejtett kincsét.
20. És Gádról monda: Áldott az, a ki kiterjeszti Gádot! Mint nőstény oroszlán, úgy lakik, és szétszaggat kart és koponyát.
21. Az elejét nézte ki magának, mert ott volt elrejtve a törvényadó osztályrésze. De elméne a népnek fejedelmeivel, az Úrnak igazságát cselekedte, és az ő végzését Izráellel együtt.
4 Móz. 32,33., 4 Móz. 32,36.
22. És Dánról monda: Dán oroszlánnak kölyke, a mely Básánból szökik ki.
23. És Nafthaliról monda; Ó Nafthali, a ki az Úrnak jó kedvével bővölködöl és áldásával vagy teljes! Vedd birtokba a tengert és a délt.
24. És Áserről monda: Áldott a többi fiak felett Áser! Legyen az ő atyjafiai előtt kedves, és áztassa lábát olajban.
25. Vas és réz legyenek a te záraid; és élteden át tartson erőd.
5 Móz. 8,9.
26. Nincs olyan, mint Jesurun Istene! Az egeken száguld segítségedre, és fenségében a felhőkön.

Zsolt. 18,10., Zsolt. 18,11., Ésa. 19,1.

27. Hajlék az örökkévaló Isten, alant vannak örökkévaló karjai; elúzi előled az ellenséget, és ezt mondja: Pusztítsd!

28. És bátorságban lakozik Izráel, egymaga lesz Jákób forrása a gabona és a bor földén, és az ő egei harmatot csepegnek.

Jer. 23,6., 4 Móz. 23,9.

29. Boldog vagy Izráel! Kicsoda olyan mint te? Nép, a kit az Úr véd, a te segítségednek pajzsa, és a ki a te dicsőségednek fegyvere! Hízelegnek majd néked a te ellenségeid, és te azoknak magaslatait taposod.

5 Móz. 32,9., 5 Móz. 32,14., Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20.

34.

1. És felméne Mózes a Moáb mezőségéről a Nébó hegyére, a Piszga tetejére, a mely átellenben van Jérikhóval; és megmutatá néki az Úr az egész földet, a Gileádot Dánig;

5 Móz. 32,49., 5 Móz. 32,50.

2. És az egész Nafthalit, Efraim és Manassé földét, az egész Júda földét a túlsó tengerig;

3. És a déli tartományt, és Jérikhónak, a pálmafák városa völgyének környékét, Czoárig.

Bir. 1,16.

4. És monda néki az Úr: Ez a föld az, a mely felől megesküdtem Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak, mondván: a te magodnak adom azt. Megengedtem néked, hogy szemekkel lásd, de oda nem mégy át.

1 Móz. 12,7., 1 Móz. 28,13., 5 Móz. 32,52.

5. És meghala ott Mózes, az Úrnak szolgálja a Moáb földén, az Úr szava szerint.

5 Móz. 32,48., 5 Móz. 32,50.

6. És eltemeték őt a völgyben, a Moáb földén, Béth-Peórral átellenben; és senki sen tudja az ő temetésének helyét e mai napig.

Júd. 1,9.

7. Mózes pedig száz és húsz esztendő volt, mikor meghalt; nem homályosodott vala meg az ő szeme, sem el nem fogyatkozott vala az ő ereje.

5 Móz. 31,2.

8. És siraták Izráel fiai Mózes a Moáb mezőségén harmincz napig; és eltelének a Mózes siratásának, azaz gyászolásának napjai.

1 Móz. 50,3., 4 Móz. 20,29.

9. Józsué, a Nún fia pedig beteljesedék bölcseségnek lelkével; mert Mózes tette vala ő reá kezeit; és hallgatának reá Izráel fiai, és úgy cselekedének, a mint parancsolta vala az Úr Mózesnek.

4 Móz. 27,18., 4 Móz. 27,21.

10. És nem támadott többé Izráelben olyan próféta, mint Mózes, a kit ismert volna az Úr színről-színre:

2 Móz. 33,11., 4 Móz. 12,8.

11. Mindazokban a jelekben és csudákban, a melyekért küldötte vala őt az Úr, hogy véghez vigye azokat Égyiptom földén, a Faraón, minden ő szolgáján, és az ő egész földén;

2 Móz. 4,21.

12. És mindama hatalmas erőben, és mindama nagy rettenetességben, a melyeket véghez vitt Mózes az egész Izráel szemei előtt.

2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,27., 2 Móz. 15,23., 2 Móz. 15,25.

Józsué könyve

1.

1. És lőn Mózesnek, az Úr szolgájának halála után, szóla az Úr Józsuénak, a Nún fiának, Mózes szolgájának, mondván:

5 Móz. 34,5., 2 Móz. 33,11., 4 Móz. 13,9., 4 Móz. 13,17., 4 Móz. 27,15., 4 Móz. 27,23., 5 Móz. 1,38.

2. Mózes, az én szolgám meghalt; most azért kelj fel, menj át ezen a Jordánon, te és mind ez a nép arra a földre, a melyet én adok nékik, az Izráel fiainak.

5 Móz. 34,5., 5 Móz. 34,10., 5 Móz. 34,11.

3. Minden helyet, a melyet talpatok érint, néktek adtam, a miképen szólottam Mózesnek.

2 Móz. 3,8., 5 Móz. 1,7., 5 Móz. 1,8., 5 Móz. 31,6., 5 Móz. 31,8.

4. A pusztától és a Libánontól fogva a nagy folyóvízig, az Eufrates folyóvízig, a Khitteusoknak egész földje és a nagy tengerig napnyugat felé lesz a ti határotok.

1 Móz. 15,18., 5 Móz. 11,24.

5. Meg nem áll senki előtted életednek minden idejében: a miképen Mózesrel vele voltam, teveled is veled leszek; el nem hagylak téged, sem el nem maradok tőled.

5 Móz. 31,6., 5 Móz. 31,8., Zsid. 13,15.

6. Légy bátor és erős, mert te teszed majd e népet annak a földnek örökösévé, a mely felől megesküdtem az ő atyáinknak, hogy nékik adom azt.

5 Móz. 31,6., 5 Móz. 1,38.

7. Csak légy bátor és igen erős, hogy vigyázz és mindent ama törvény szerint cselekedjél, a melyet Mózes, az én szolgám szabott elődbe; attól se jobbra, se balra ne hajolj, hogy jó szerencsés lehess mindenben, a miben jársz!

5 Móz. 28,1., 1 Kir. 2,3.

8. El ne távozzék e törvénynek könyve a te szádtól, hanem gondolkodjál arról éjjel és nappal, hogy vigyázz és mindent úgy cselekedjél, a mint írva van abban, mert akkor leszel jó szerencsés a te utaidon és akkor boldogulsz.

5 Móz. 6,7., 5 Móz. 11,19., 5 Móz. 17,19., Zsolt. 1,2., Zsolt. 1,3.

9. Avagy nem parancsoltam-é meg néked: légy bátor és erős? Ne félj, és ne rettegj, mert veled lesz az Úr, a te Istened mindenben, a miben jársz.

Józs. 1,7., Józs. 6,27., Józs. 8,1., 5 Móz. 31,7., 5 Móz. 31,8.

10. Parancsola azért Józsué a nép előljáróinak, mondván:

11. Menjetek által a táboron, és parancsoljátok meg a népnek, mondván: Készítsetek magatoknak útravalót, mert harmadnap mulva átmentek ti ezen a Jordánon, hogy bemenjetek és bírjátok azt a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ad néktek birtokul.

12. A Rúben és Gád nemzetségének pedig, és a Manassé nemzetség felének szóla Józsué, mondván:

13. Emlékezzetek meg a dolgról, a mit megparancsolt néktek Mózes, az Úrnak szolgája, mondván: Az Úr, a ti Istenetek megnyugtatott titeket, és néktek adta ezt a földet.

4 Móz. 32,20., 4 Móz. 32,23.

14. Feleségeitek, gyermekeitek és barmaitok maradjanak e földön, a melyet adott néktek Mózes a Jordánon túl; ti pedig fegyveres kézzel menjetek át atyátokfiai előtt, mindnyájan, a kik közületek erős vitézek, és segéljétek meg őket;

4 Móz. 32,33., 4 Móz. 32,37.

15. A míg megnyugosztja az Úr a ti atyátokfiai is, mint titeket, és bírják ők is a földet, a melyet az Úr, a ti Istenetek ad nékik: akkor aztán térjetek vissza a ti örökségtek földére és bírjátok azt, a melyet Mózes, az Úr szolgája adott néktek a Jordánon túl, napkelet felől.

16. Azok pedig felelének Józsuénak, mondván: Mindent megcselekszünk, a mit parancsoltál nekünk, és a hová küldesz minket, oda megyünk.

2 Móz. 19,8.

17. A mint Mózesre hallgattunk, épen úgy hallgatunk majd te reád, csak legyen veled az Úr, a te Istened, a miképen vele volt Mózesrel.

5 Móz. 34,10., 5 Móz. 34,12.

18. Mindenki, a ki ellene szegül a te szódnak, és nem hallgat a te beszédedre mindabban, a mit parancsolsz néki, megölettessék. Csak bátor légy és erős!

2.

1. És Józsué, a Nún fia, elkülde Sittimből titkon két férfiút kémekül, mondván: Menjetek el, tekintsétek meg azt a földet és Jérikhót. Azok pedig elmenének, és bemenének egy parázna asszonynak házába, akinek Ráháb vala neve, és ott hálának.

Zsid. 11,31., Jak. 2,25.

2. Mikor pedig megjelentették ezt Jérikhó királyának, mondván: Íme, férfiak jöttek ide ez éjszaka az Izráel fiai közül e földnek kémelésére;

3. Akkor küldé Jérikhó királya Ráhábhoz, mondván: Hozd ki a férfiakat, a kik bementek hozzád, a kik házadba mentek, mert azért jöttek, hogy kikémleljék az egész földet.

4. Az asszony pedig fogá a két férfiút, és elrejté vala őket, és monda: Úgy van! Bejöttek hozzám a férfiak, de azt sem tudom, honnan valók voltak.

Józs. 2,6.

5. És kimentek e férfiak kapuzáráskor a setétben; nem tudom, hová mentek a férfiak; siessetek gyorsan utánok, mert utólérhetitek őket.

6. Pedig ő felhágatta őket a házhéjára, és elbujtatta őket a száras len közé, a mely néki a házhéjára volt kirakva.

2 Sám. 17,18., 2 Sám. 17,19.

7. És utánok sietének a férfiak a Jordánhoz vivő úton a rév felé; a kaput pedig bezárták, azután, hogy kimenének azok, akik őket üldözik vala.

8. Ők pedig még le sem feküvének, a mikor felméne ő hozzájuk az asszony a házhéjára,

9. És monda a férfiaknak: Tudom, hogy az Úr néktek adta ezt a földet, és hogy megszállt minket a félelem miattatok, és hogy e földnek minden lakosa megolvad előttetek.

Józs. 5,1., 2 Móz. 15,13., 2 Móz. 15,16., 5 Móz. 2,25., 5 Móz. 11,25.

10. Mert hallottuk, hogy megszáritotta az Úr a Veres tenger vizét előttetek, a mikor kijöttetek Égyiptomból, és hogy mit cselekedtetek az Emoreusok két királyával a kik túl voltak a Jordánon, Szíhonnal és Óggal, a kiket megöltetek.

2 Móz. 14,21., 4 Móz. 21,24., 4 Móz. 21,35.

11. És a mint hallottuk, megolvadt a mi szívünk, és nem támadt többé bátorság senkiben sem miattatok. Bizony az Úr, a ti Istenetek az Isten fenn az égben és alant a földön!

Józs. 5,1., Róm. 1,19., Róm. 1,21., 5 Móz. 4,39.

12. Most azért esküdjetek meg kérlek, nékem az Úrra, hogy a mint én irgalmasságot cselekedtem veletek, ti is irgalmasságot cselekesztek majd az én atyámnak házával, és igaz jelt adtok nékem,

13. Hogy életben hagyjátok az én atyámat és anyámat, férfi és nőtestvéreimet, és mindent, a mi az övék, és megmentitek a mi lelkünket a haláltól.

14. És mondának néki a férfiak: A mi lelkünket érje helyettetek a halál, ha nem jelentitek ezt a mi dolgunkat. És ha nekünk adja az Úr ezt a földet, irgalmasságot és igazságot cselekszünk veled.

Józs. 6,23., Józs. 6,25.

15. Alábocsátá azért őket kötélén az ablakon (mert az ő háza a kőkerítés falán vala, és ő a kőkerítésen lakik vala).

Csel. 9,25., 2 Kor. 11,25.

16. És monda nékik: A hegyre menjetek, hogy rátok ne találjanak az üldözők, és ott rejtőzködjetek három napig, a míg visszatérnek az üldözők; azután pedig menjetek a magatok útján.

17. A férfiak pedig mondának néki: Ártatlanok leszünk ezen te esketésedtől, a melylyel te megeskettél minket!

18. Ha bejövünk mi erre a földre, kösd e veres fonalú zsinórt ahhoz az ablakhoz, a melyen alábocsátottál minket; atyádat, anyádat és atyádfiait pedig, és atyádnak egész háznépét gyűjtsd be magadhoz a házba.

19. És akkor, ha akárki kijön a te házadnak ajtain, annak vére az ő fején lesz, mi pedig ártatlanok leszünk; mindannak vére pedig, a ki teveled lesz a házban, a mi fejünkön legyen, ha valakinek keze lenne azon.

Mát. 27,25.

20. Ha pedig megjelented ezt a mi dolgunkat, akkor mi fel leszünk oldva az eskü alól, a melylyel te megeskettél minket.

Józs. 2,14.

21. Monda pedig amaz: A mint szólottatok, úgy legyen! Ekkor elbocsátá őket, és elmenének; a veres zsinórt pedig reaköté az ablakra.

22. És elmenének és eljutának a hegyre, és ott maradának három nap, mígnem visszatérének az üldözők. Keresék ugyanis őket az üldözők minden úton, de nem találták vala.

Józs. 2,16., Józs. 2,3., Józs. 2,5.

23. Akkor a két férfiú visszatére, és leszállának a hegyről, és átmenének a Jordánon, és eljutának Józsuéhez, a Nún fiához, és elbeszélének néki mindent, a mi történt vala velök.

24. És mondának Józsuének: Bizony kezünkbe adta az Úr azt az egész földet; meg is olvadt már a földnek minden lakosa miattunk.

Józs. 2,9.

3.

1. Felkele azért Józsué jó reggel, és elindulának Sittimből, és eljutának a Jordánhoz, ő és Izráel fiai mindnyájan, és meghálának ott, mielőtt általmentek volna.

Józs. 2,1., 4 Móz. 25,1.

2. Lőn pedig három nap mulva, hogy általmenének a vezérek a táboron;

3. És parancsolának a népnek, mondván: Mihelyt meglátjátok az Úrnak, a ti Isteneteknek frigyládáját és a Lévi nemzetségéből való papokat, a kik hordozzák azt, ti is induljatok meg a ti helyetekről és menjetek utána.

2 Móz. 25,10., 2 Móz. 25,16.

4. Csakhogy legyen köztetek és a között mintegy kétezer singnyi távolság; közel ne menjetek ahhoz, hogy megismerhessétek az utat, a melyen mennetek kell, mert nem jártatok ezen az úton soha ez előtt.

4 Móz. 4,15., 2 Sám. 6,6., 2 Sám. 6,7.

5. Józsué pedig monda a népnek: Tisztítsátok meg magatokat, mert holnap az Úr csudákat cselekszik köztetek.

Józs. 3,13., Józs. 3,16.

6. A papoknak is szóla Józsué, mondván: Vegyétek fel a frigyládát, és menjetek át a nép előtt. Felvevék azért a frigyládát, és mennek vala a nép előtt.

Józs. 6,6.

7. Az Úr pedig monda Józsuének: E napon kezdelek téged felmagasztalni az egész Izráel szemei előtt, hogy megtudják, hogy a miképen vele voltam Mózeszel, te veled is veled leszek.

Józs. 4,14., Józs. 1,5., Józs. 1,9., Józs. 1,17., Józs. 6,27.

8. Te azért parancsolj a papoknak, a kik a frigyládát hordozzák, mondván: Mikor bementek a Jordán vizének szélébe, álljatok meg a Jordánban.

9. Ekkor monda Józsué Izráel fiainak: Járuljatok ide, és halljátok meg az Úrnak, a ti Isteneteknek szavait!

2 Móz. 32,26.

10. És monda Józsué: Ebből tudjátok meg, hogy az élő Isten van köztetek, és hogy kétség nélkül elúzi előletek a Kananeust, a Khitteust, a Khiveust, a Perizeust, a Girgazeust, az Emoreust és a Jebuzeust:

3 Móz. 19,4., 3 Móz. 26,1., Jer. 10,9., Jer. 10,10., 5 Móz. 20,17., Józs. 9,1., Józs. 11,3., Józs. 24,11.

11. Íme az egész föld Urának frigyládája előttetek megy át a Jordánon!

12. Most azért válaszszatok magatoknak tizenkét férfiút Izráel nemzetségeiből, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségből.

Józs. 4,2.

13. És mihelyt megnyugosznak majd a Jordán vizében a papok talpai, a kik az Úrnak, az egész föld Urának ládáját hordozzák: Jordán vize ketté szakad, és a felülről aláfoló víz megáll egy rakásban.

Józs. 3,8., 2 Móz. 14,21., Zsolt. 114,3.

14. És lőn, hogy a mint megindula a nép az ő sátraiból, hogy általmenjen a Jordánon, és a papok, a frigyládának hordozói, a nép előtt:

15. És a mint a láda hordozói a Jordánhoz jutának, és a ládahordozó papok bemárták lábaikat a víznek szélébe (a Jordán pedig az egész aratási idő alatt telve vala minden ő partja felett):

Józs. 3,3.

16. Megáll a víz, a mely felülről foly vala alá, és álla egy rakásban, nagy messzire Ádám városánál, a mely Czarthan mellett vala; a pusztá tengere, a Sóstenger felé aláfoló víz pedig egészen elfuta, és általméne a nép Jérikhó előtt.

17. A papok pedig, az Úr frigyládájának hordozói, ott állanak a szárazon a Jordán közepében bátorsággal, és az egész Izráel szárazon megy vala át, mindaddig, míg az egész nép teljesen általméne a Jordánon.

4.

1. Mikor pedig az egész nép teljesen általment vala a Jordánon, szóla az Úr Józsuének, mondván:

2. Vegyetek magatokhoz a népből tizenkét férfiút, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségből.

Józs. 3,12.

3. És parancsoljátok nékik, mondván: Vegyetek fel innét a Jordán közepéből, arról a helyről, a hol bátorsággal állanak a papok lábai, tizenkét követ, és vigyetek át azokat magatokkal, és tegyétek le a szálláson, a hol megháltok ez éjszaka.

4. Előhivá azért Józsué a tizenkét férfiút, akiket az Izráel fiai közül rendelt vala, egy-egy férfiút egy-egy nemzetségből;

5. És monda nékik Józsué: Menjetek át az Úrnak, a ti Isteneteknek frigyládája előtt a Jordán közepébe, s vegyen fel mindegyikőtök egy-egy követ az ő vállára, az Izráel fiai nemzetségeinek száma szerint,

6. Hogy legyen ez jelül köztetek. Ha kérdezik majd ezután a ti fiaitok, mondván: Mire valók néktek ezek a kövek?

Józs. 4,21., 2 Móz. 13,8., 2 Móz. 13,14.

7. Mondjátok meg nékik, hogy kétfelé vált a Jordánnak vize az Úr frigyládája előtt, mikor általment a Jordánon; ketté vált a Jordánnak vize, és ezek a kövek emlékeztetőül lesznek az Izráel fiainak mindörökre.

Józs. 3,13., Józs. 4,22., Józs. 4,23.

8. És úgy cselekedének Izráel fiai, a mint megparancsolta vala Józsué, és felvevének a Jordán közepéből tizenkét követ, a mint megmondotta vala az Úr Józsuének, az Izráel fiai nemzetségeinek száma szerint, és általhozták magokkal az éjjeli szállásra és ott letevék azokat.

Józs. 4,20.

9. Tizenkét követ állíta fel Józsué a Jordán közepén is, azon a helyen, a hol állottak vala a frigyládát vivő papok lábai; ott is vannak mind e mai napig.

10. A papok pedig, a ládának hordozói, állanak vala a Jordán közepén, a míg végbe mene mind az a dolog, a mit parancsolt vala az Úr Józsuének, hogy mondja meg a népnek, egészen úgy, a mint Mózes parancsolt vala Józsuének. A nép pedig sietett és általméne.

11. És a mint véget ére az egész nép általmenetele, általméne az Úr ládája is és a papok is, a nép előtt.

12. Általmentek vala a Rúben fiai, a Gád fiai és Manassé félnemzetsége is felfegyverkezve az Izráel fiai előtt, a miképen szólt vala nékik Mózes.

Józs. 1,14., 4 Móz. 32,20., 4 Móz. 32,29.

13. Mintegy negyven ezernyi fegyveres vitéz ment vala át az Úr előtt a harcra, Jérikhónak sík mezejére.

14. Azon a napon felmagasztalá az Úr Józsuét az egész Izráel szemei előtt, és félek őt, a mint félték vala Mózes, életének minden napjaiban.

Józs. 3,7.

15. Mert szólt vala az Úr Józsuének, mondván:

16. Parancsold meg a papoknak, a kik a bizonyság ládáját hordozzák, hogy jőjjenek fel a Jordánból.

17. És parancsola Józsué a papoknak, mondván: Jőjjetek fel a Jordánból!

18. És lőn, hogy a mint a papok, az Úr frigyládájának hordozói, feljöttek vala a Jordán közepéből, és érintik vala a papok talpai a szárazt: visszatére a Jordán vize az ő helyére, és folyt vala, mint az előtt, minden partja felett.

Józs. 3,15.

19. A nép pedig az első hónap tizedik napján jöve fel a Jordánból, és tábort üte Gilgálban, Jérikhónak keleti határán.

Józs. 5,9.

20. Azt a tizenkét követ is, a melyeket a Jordánból hoztak vala, Gilgálban állatá fel Józsué.

Józs. 4,8.

21. És szóla Izráel fiainak, mondván: Ha fiaitok kérdezik majd apáiktól, mondván: Mire valók ezek a kövek?

Józs. 4,6., Józs. 4,7.

22. Tudassátok majd a ti fiaitokkal, mondván: Szárazon jött át Izráel ezen a Jordánon.

Józs. 4,6.

23. Mert kiszárította az Úr, a ti Istenetek a Jordán vizét ti előttetek, míg általjövétetek rajta, a miképen cselekedett vala az Úr, a ti Istenetek a Veres tengerrel, a melyet megszártított előttünk; míg általjövénk rajta.

2 Móz. 14,21., Zsolt. 78,13., Zsolt. 106,9., Zsolt. 114,3.

24. Hogy megismerje a földnek minden népe az Úrnak kezét, hogy bizony erős az; hogy féljétek az Urat, a ti Isteneteket minden időben.

Ésa. 59,1.

5.

1. Lőn pedig, a mint meghallák az Emoreusok minden királyai, a kik a Jordánon túl laknak napnyugot felé, és a Kananeusok minden királyai, a kik a tenger mellett laknak vala, hogy kiszárította az Úr a Jordánnak vizét az Izráel fiai előtt, a míg általjöttünk vala; megolvada az ő szívök, és nem vala többé bátorság bennök Izráel fiai miatt.

4 Móz. 13,30., Józs. 2,9., Józs. 2,11., Józs. 2,24.

2. Ez időben monda az Úr Józsuének: Csinálj magadnak kőkéseket és másodszor is metéld körül az Izráel fiait.

2 Móz. 4,25., Józs. 5,1., 1 Móz. 17,10., 1 Móz. 17,23., 1 Móz. 17,27.

3. És csinála Józsué magának kőkéseket, és körülmetélé Izráel fiait a körülmetéletlenség halmán.

4. Az ok pedig, a miért körülmetélé őket Józsué, ez: Mindaz a nép, a mely kijött vala Égyiptomból; a férfiak, a hadakozó emberek mindnyájan meghaltak vala a pusztában, útközben, a míg jöttek vala Égyiptomból.

4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,24., 4 Móz. 14,29., 4 Móz. 14,34.

5. Mert körül volt ugyan metélve mindaz a nép, a mely kijött vala; de azt a népet, a mely a pusztában született, útközben, a míg jöttek vala Égyiptomból, nem metélték vala körül;

6. Mert negyven esztendeig jártak Izráel fiai a pusztában, mialatt elemészteték a hadakozó férfiaknak egész népsége, a kik Égyiptomból jöttek vala ki, mivel hogy nem hallgattak vala az Úr szavára; a kiknek megesküdt az Úr, hogy nem láttatja meg velök a földet, a mely felől megesküdt vala az Úr az ő atyáiknak, hogy nekünk adja azt a tejjel és mézzel folyó földet.

4 Móz. 14,34., 4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,23., 2 Móz. 3,8.

7. Fiaikat állította vala azért helyökbe, ezeket metélé körül Józsué, mert körülmetéletlenek valának, mivel hogy nem metélték vala körül őket az útban.

8. Miután pedig mind az egész nép körülmetéltetett vala, veszteg lőnek az ő helyökön a táborban, míglen meggyógyulának.

9. És monda az Úr Józsuének: Ma fordítottam el rólatok Égyiptom gyalázatát; ezért hívják e hely nevét Gilgálnak mind a mai napig.

10. És Gilgálban táborozának Izráel fiai, és megkészíték a páskhát a hónapnak tizennegyedik napján, estve, Jérikhónak mezején.

Józs. 4,19.

11. És évének a föld terméséből a páskhának másodnapján kovásztalan kenyeret és pörkölt gabonát, ugyanezen a napon.

2 Móz. 12,18., 2 Móz. 12,19., 3 Móz. 23,5.

12. És másnaptól kezdve, hogy ettek vala a föld terméséből, megszűnék a manna, és nem volt többé mannájuk az Izráel fiainak; hanem Kanaán földének gyümölcséből évének abban az esztendőben.

2 Móz. 16,4., 2 Móz. 16,14., 2 Móz. 16,35.

13. Lőn pedig, a mikor Józsué Jérikhónál vala, felemelé az ő szemeit, és látá, hogy íme egy férfiú áll előtte meztelen karddal a kezében. És hozzá méne Józsué, és monda néki: Közülünk való vagy-é te, vagy ellenségeink közül?

14. Az pedig monda: Nem, mert én az Úr seregének fejedelme vagyok, most jöttem. És leborula Józsué a földre arczczal, és meghajtá magát, és monda néki: Mit szól az én Uram az ő szolgájának?

2 Móz. 14,19., 2 Móz. 14,20.

15. És monda az Úr seregének fejedelme Józsuének: Oldd le a te saruidat lábaidról, mert szent a hely, a melyen állasz. És úgy cselekedék Józsué.

2 Móz. 3,5.

6.

1. Jérikhó pedig be- és elzárkózott vala az Izráel fiai miatt, se ki nem jöhetett, se be nem mehetett senki.
2. És monda az Úr Józsuének: Lásd! kezébe adtam Jérikhót és királyát a sereg vitézeivel együtt.

Józs. 8,1.

3. Azért járjátok körül a várost mind ti hadakozó emberek, megkerülvén egyszer a várost. Így cselekedjél hat napon át.

4. És hét pap hordozzon hét kos-szarvból való kürtöt a láda előtt; a hetedik napon azonban hétszer kerüljétek meg a várost, a papok pedig kürtöljenek a kürtökkel.

3 Móz. 25,9.

5. És ha majd belefúnak a kos-szarvba, mihelyt meghalljátok a kürtnek szavát, kiáltson fel az egész nép nagy kiáltással, és leszakad a város kőfala magától, és felmegy arra a nép, kiki az előtte való helyen.

6. Előhívá azért Józsué, a Nún fia, a papokat és monda nékik: Vegyétek fel a frigyládát, hét pap pedig vigyen hét kos-szarvból való kürtöt az Úr ládája előtt.

Józs. 3,15.

7. A népnek pedig monda: Menjete el, és kerüljétek meg a várost, a fegyveresek pedig menjenek az Úr ládája előtt.

8. És úgy lőn, a mint mondotta vala Józsué a népnek. A hét pap ugyanis, a kik a kos-szarvból való kürtöt vivék, az Úr előtt megy vala, és kürtölt vala a kürtökkel, az Úrnak frigyládája pedig utánok megy vala.

9. A fegyveresek pedig előttök mennek vala a kürtölő papoknak, és a köznép követi vala a ládát, menvén és kürtölvén kürtökkel.

10. A népnek pedig parancsolt vala Józsué, mondván: Ne kiáltatok, hangotokat se hallassátok, és szó se jöjjön ki szátokból addig a napig, a míg azt mondom néktek: Kiáltatok; és akkor kiáltatok.

11. Körüljárák azért az Úrnak ládjával a várost, egyszer megkerülvén; azután visszatérének a táborba, és az éjszakát a táborban tölték.

12. Józsué pedig felkele jó reggel, és felvevék a papok az Úrnak ládját.

Józs. 3,1., Józs. 3,7., Józs. 3,16.

13. És a hét pap, a kik a kos-szarvból való hét kürtöt vivék, az Úr ládája előtt megy vala folyton, és kürtöl vala a kürtökkel, a fegyveresek pedig előttök mennek vala, és a köznép követi az Úrnak ládját, menvén és kürtökkel kürtölvén.

14. A második napon is egyszer kerülék meg a várost, azután visszatérének a táborba. Így cselekedének hat napon át.

15. És lőn a hetedik napon, hogy felkelének, mihelyt a hajnal feljöve, és megkerülék a várost a szokott módon hétszer; csak ezen a napon kerülék meg a várost hétszer.

16. És lőn, hogy a hetedik forduláskor kürtölnek vala a papok a kürtökkel, Józsué pedig monda a népnek: Kiáltatok, mert néktek adta az Úr a várost!

17. És legyen a város maga, és minden, a mi benne van, teljesen az Úrnak szentelve; csak a parázna Ráháb maradjon életben, ő és mindazok, a kik vele vannak a házban, mert elrejtette a követeket, a kiket küldöttünk volt.

Józs. 2,12., Józs. 2,14., Zsid. 11,31.

18. Mindazáltal ti óvjátok meg magatokat a teljesen Istennek szentelt dolgoktól, hogy miután néki szentelitek, el ne vegyetek a teljesen néki szentelt dolgokból, hogy Izráel táborát átkozottá ne tegyétek, és bajba ne keverjétek azt.

3 Móz. 27,28., 4 Móz. 18,14.

19. Hanem mivel minden ezüst- és arany-, meg réz- és vasedény az Úrnak van szentelve, az Úrnak kincse közé jusson.

4 Móz. 31,51., 4 Móz. 31,52., 4 Móz. 31,54., Mik. 4,13.

20. Kiálta azért a nép, mihelyt kürtölének a kürtökkel. Lőn ugyanis, a mint meghallá a nép a kürtnek szavát, kiálta a nép nagy kiáltással, és leszakada a kőfal magától, és felméne a nép a városba, kiki az előtte való helyen, és belevék a várost.

Józs. 6,5., Zsid. 11,30., Józs. 6,7.

21. És teljesen kipusztítának mindent, a mi csak vala a városban, a férfitől az asszonyig, a gyermektől az öregig, sőt az ökörig, juhig és a számárig, fegyver élivel.

5 Móz. 7,1., 5 Móz. 7,2., 1 Sám. 15,3.

22. A két férfiúnak pedig, a kik megkémelelték vala a földet, monda Józsué: Menjete be a parázna asszonynak házába és hozzátok ki onnét az asszonyt és mindazt, a mije van, a miképen megesküdtetek néki.

Józs. 2,14., Zsid. 11,31.

23. Bemenének azért a kémlő ifjak, és kihozák Ráhábot, és az ő atyját, anyját és az ő atyjafiait, és mindazt, a mije vala, és minden cselédjét is kihozák, és helyezék őket Izráel táborán kívül.

Józs. 6,17.

24. A várost pedig megégeték tűzzel és mind azt, a mi benne vala; csakis az ezüstöt és aranyat és a réz- és vasedényeket rakták az Úr házának kincsei közé.

Józs. 6,19.

25. A parázna Ráhábot pedig, és az ő atyjának háznépét és mindenét, a mije vala, élni hagyta vala Józsué, és ott lakik az Izráel között mind e mai napig; mert elrejtette vala a követeket, a kiket küldött volt Józsué, hogy kikémeleljék Jérikhót.

Józs. 6,32., Jak. 2,25., Bir. 1,25.

26. És átkot szóla Józsué azon a napon, mondván: Átkozott legyen az Úr előtt az a férfiú, a ki felkél, hogy megépítse e várost, Jérikhót! Az ő első szülöttjére rakja le annak alapját s legifjabb fiára állítsa fel annak kapuit!

1 Kir. 16,34.

27. És vala az Úr Józsuéval, és lőn híre az egész földön.

7.

1. De az Izráel fiai hűtlenül bántak vala a teljesen Istennek szentelt dolgokkal, mert elvőn a teljesen Istennek szentelt dolgokból Ákán, Kárminak fia (ki a Zabdi fia, ki a Zéra fia a Júda nemzetségéből); felgerjede azért az Úrnak haragja Izráel fiai ellen.

Józs. 6,17., Józs. 6,19., 5 Móz. 13,17., Józs. 7,20., Józs. 7,21., Józs. 22,20., 1 Krón. 2,7.

2. Küldé ugyanis Józsué férfiakat Jérikhóból, Aiba, a mely Bethaven mellett van, Bétheltől napkelet felé, és szóla nékik, mondván: Menjete fel és kémeleljétek ki azt a földet. És felmenének a férfiak és kikémelelék Ait.

Józs. 2,1.

3. Majd visszatérének Józsuéhoz, és mondának néki: Ne menjen fel az egész nép; mintegy kétezer férfi, vagy mintegy háromezer férfi menjen fel, és megverik Ait. Ne fáraszd oda az egész népet, hiszen kevesen vannak azok!

4. Felméne azért oda a népből mintegy háromezer férfi; de elfutának Ai férfiai elől.

5. És megölének közülök Ai férfiai mintegy harminczhat férfit, és üldözik őket a kaputól kezdve egész Sébarimig, és levágták őket a lejtőn. Azért megolvada a népnek szíve, és lőn olyanná, mint a víz.

Józs. 5,1.

6. Józsué pedig megszagatá az ő ruháit, és földre borula arczczal az Úrnak lábája előtt mind estvéig, ő és Izráel vénei és port hintének a fejökre.

1 Móz. 37,34., 4 Móz. 14,6.

7. És monda Józsué: Ah Uram Istenem! Miért is hozád által ezt a népet a Jordánon, hogyha az Emoreus kezébe adsz minket, hogy elveszítsen? Vajha úgy akartuk volna, hogy maradtunk volna túl a Jordánon!

8. Óh Uram! mit mondjak, miután meghátrált Izráel az ő ellenségei előtt!

9. Ha meghallják a Kananeusok és e földnek minden lakói, és ellenünk fordulnak, és kiirtják nevünket e földről: mit cselekszel majd a te nagy nevedért?

2 Móz. 32,11., 2 Móz. 32,12., 4 Móz. 14,13.

10. És monda az Úr Józsuénak: Kelj fel! Miért is borulsz te arczra?

11. Vétkezett Izráel, és általhágták szövetségemet is, a melyet rendeltem nékik, mert elvettek a teljesen nékem szentelt dolgokból is, és loptak is és hazudtak is, és edényeik közé is dugdostak.

12. Ezért nem bírtak megállni Izráel fiai az ő ellenségeik előtt, hátat fordítottak ellenségeiknek, mert átkozottakká lettek. Nem leszek többé veletek, ha ki nem vesztitek magatok közül azt a nékem szentelt dolgot.

13. Kelj fel, és tisztítsd meg a népet, és mondjad: Tisztítsátok meg magatokat holnapra, mert ezt mondá az Úr, Izráelnek Istene: Istennek szenteld dolog van közötted, Izráel! Nem állhatsz meg a te ellenségeid előtt, míg el nem távolítjátok közületek az Istennek szentelt dolgot.

Józs. 3,5.

14. Azért jőjjetek elő reggel nemzetségeitek szerint; a nemzetség pedig, a melyet bűnösnek jelent az Úr, jőjjön elő családonként; a család pedig, a melyet bűnösnek jelent az Úr, jőjjön elő házanként, a ház pedig, a melyet bűnösnek jelent az Úr, jőjjön elő férfianként.

1 Sám. 14,41., 1 Sám. 14,42.

15. És léssen, hogy a ki az Istennek szentelt dologban bűnösnek találtatik, tűzzel égettessék meg, ő és mindene, a mije van, mivelhogy megszegte az Úrnak szövetségét, és mivel alávaló dolgot cselekedett Izráelben.

5 Móz. 13,14.

16. Felkele azért Józsué és jó reggel előállítá Izráelt az ő nemzetségei szerint, és bűnösnek jelenteték a Júda nemzetsége.

Józs. 3,1., Józs. 3,6., Józs. 12,8., Józs. 12,10.

17. Ekkor előállítá a Júda családait, és bűnösnek jelenteték a Zéra családja; azután előállítá a Zéra családját férfianként, és bűnösnek jelenteték a Zabdi háza.

4 Móz. 26,20.

18. És előállítá az ő házát férfianként, és bűnösnek találtaték Ákán, Kárminak fia, a ki Zabdi fia, a ki a Júda nemzetségéből való Zérának fia.

19. Monda azért Józsué Ákának: Fiam, adj dicsőséget, kérlek, az Úrnak, Izráel Istenének, és tégy néki vallást, és add tudtomra, kérlek, nekem, mit cselekedtél, és el ne titkoljad tőlem!

Ján. 9,24., 1 Sám. 14,43.

20. Ákán pedig felele Józsuénak, és monda: Bizony én vétkeztem az Úr ellen, Izráel Istene ellen, és ezt s ezt cselekedtem!

21. Láték ugyanis a zsákmány közt egy jó babiloni köntöst, kétszáz siklus ezüstöt és egy arany vesszőt, a melynek súlya ötven siklus vala, és megkivántam ezeket, és elvevém ezeket, és ímé elrejtve vannak a földben, a sátoromnak közepében, az ezüst pedig alatta van.

22. Ekkor követeket küldé Józsué s ezek a sátorba futának, és ímé, elrejtve vala az az ő sátorában, és az ezüst is alatta vala.

23. Kivivék azért azokat a sátor közepéből, és vivék Józsuéhoz és Izráelnek minden fiához, és lerakák azokat az Úr előtt.

24. Józsué pedig fogá Ákánt, a Zéra fiát, az ezüstöt, a köntöst és az aranyvesszőt, az ő fiait és leányait, az ő ökreit, szamarait és juhait, sátorát és mindent, a mije vala, és vele lévén az egész Izráel is, vivék azokat Akor völgyébe.

Józs. 7,17.

25. És monda Józsué: Miért rontottál meg minket? Rontson meg téged e napon az Úr! És elborítá őt egész Izráel kövekkel, és megégeték őket tűzzel, miután megkövezték vala őket.

26. És nagy kőhalmot rakának feléje; megvan mind e napig. És megszűnék az Úr haragjának gerjedezése. Ezért nevezik ezt a helyet Akor völgyének mind e napig.

Józs. 8,29., 2 Sám. 18,17.

8.

1. És monda az Úr Józsuénak: Ne félj és ne rettegj! Vedd magadhoz mind a fegyverfogható népet, és kelj fel és menj fel Aiba, meglásd: kezedbe adom Ainak királyát és az ő népét, városát és földét.

Józs. 1,9., 5 Móz. 31,7.

2. Úgy cselekedjél Aival és az ő királyával, a mint cselekedtél Jérikhóval és az ő királyával; de zsákmányolni valóját és barmait magatoknak zsákmányolhatjátok! Vess lest a városnak, annak háta megett!

Józs. 6,21., Józs. 8,27., 5 Móz. 20,14.

3. Felkele azért Józsué és az egész fegyverfogható nép, hogy felmenjenek Aiba, és kiválaszta Józsué harmincezer erős férfiút és elküldé őket éjjel.

4. És parancsola nekik, mondván: Vigyázzatok! Ti lest vettek a városnak, a város háta megett; igen messzire ne menjetek a várostól, és mindnyájan készen legyetek!

5. Én pedig és az egész nép, a mely velem van, megközelítjük a várost. És ha kijönnek ellenünk, mint először, akkor megfutamodunk előttök.

6. És utánunk jönnek, míg nem elszakasztjuk őket a várostól, mert azt fogják mondani: Futnak előlünk, mint először. És a míg futunk előttök,

Józs. 7,5.

7. Ti támadjatok elő a leshelyből, és foglaljátok el a várost, mert az Úr, a ti Istenetek adja azt a ti kezetekbe.

8. És ha majd beveszitek a várost, gyújtátok fel a várost tűzzel. Az Úrnak szava szerint cselekedjétek, vigyázzatok, megparancsoltam néktek!

9. Elküldé azért őket Józsué és elmenének a leshelyre, és megszállának Béthel és Ai között, Aitól napnyugat felé; Józsué pedig ez éjszakán a nép között hála.

10. És felkele Józsué, jó reggel, és megszemlélé a népet, és felméne ő és Izráelnek vénei a nép előtt Aiba.

Józs. 3,1., Józs. 6,12., Józs. 7,16.

11. És felméne a fegyverfogható nép is mind, a mely vele vala, és elközelítének és jutának a város elé, és táborba szállának Aitól északra, a völgy pedig köztök és Ai közt vala.

12. És vőn mintegy ötezer férfiút, és lesbe állítá őket Béthel és Ai között a városnak nyugati részén.

13. Így állíták fel a népet, az egész tábor, a mely Aitól észak felé, utócsapatja pedig a várostól napnyugot felé vala. Józsué pedig beméne ez éjszakán a völgynek közepébe.

14. És lőn, hogy mikor meglátta vala Ainak királya, sietve felkelének, és kijövének a város férfiai Izráel ellen a harczra; ő és egész népe a megszabott helyre, a síkság elejére, mert nem tudja vala, hogy lest vetének néki a város háta mögött.

15. Józsué pedig és az egész Izráel mintha megverettek volna előttök futnak vala a puszta felé vivő úton.

16. És felriasztaték az egész nép, a mely a városban vala, hogy üldözze őket. És üldözék Józsuét, és elszakadának a várostól.

17. És nem marada ember Aiban, sem Béthelben, a ki nem jött volna Izráel után, és ott hagyák a várost kinyitva, és üldözék Izráelt.

18. Az Úr pedig monda Józsuének: Emeld fel a kopját, a mely kezekben van, Ai felé, mert kezembe adom azt. És felemelé Józsué a kopját, a mely kezében vala, a város felé.

19. A lesben levők pedig nagy hamarsággal felkelének helyökről, és a mint felemelte vala kezét, futásnak eredének, és bemenének a városba, és bevevék azt, és nagy hamarsággal tűzbe boríták a várost.

20. Ai férfiai pedig hátratekintének, és láták, hogy ímé a városnak füstje felszáll vala az ég felé, és hogy nincsen módjukban imide vagy amoda elfutni, mert a nép, a mely fut vala a pusztának, visszafordul vala az üldöző felé.

21. Józsué ugyanis és az egész Izráel látták vala, hogy a lesben levők bevették a várost, és hogy a városnak füstje felszállott vala: visszafordulának azért és vágák Ainak férfiai.

22. Amazok pedig a városból jövének ki ellenök, és így közben valának Izráelnek: ezek innen, amazok meg amonnan, és vágák őket mindaddig, a míg egy sem marada közülök élve, vagy a ki elszaladt volna.

5 Móz. 7,2., 2 Móz. 14,28.

23. Ainak királyát is elfogták élve, és elvivék őt Józsué elé.

24. Mikor pedig leöldösé Izráel Ainak minden lakosát a mezőn, a pusztában, a hol üldözték vala őket, és mikor mindnyájan elhullottak vala az utolsóig fegyver éle alatt: visszafordula az egész Izráel Ai ellen, és vágá azt fegyver élével.

25. Mindazok pedig, a kik e napon elhullottak, férfiak és asszonyok együtt, tizenkét ezeren valának; Ainak minden embere.

26. Józsué ugyanis nem voná vissza a kezét, a melyet a kopjával együtt felemelt vala, míglen megölék Ainak minden lakosát.

Józs. 8,18., Józs. 8,29., 2 Móz. 17,11., 2 Móz. 17,12.

27. A barmot azonban és a mi zsákmányolni valója volt ennek a városnak, magának zsákmányolá el Izráel az Úr rendelete szerint. A mint utasította vala Józsuét.

28. Ait pedig felgyujtató Józsué és tevé örökkévaló kőhalommá, pusztassággá mind e napig.

29. Ainak királyát pedig felakasztá fára és ott vala estvéig; de naplementekor parancsolt Józsué, és levevék annak holttestét a fáról, és veték a város kapujának bejáratához, és nagy rakás követ hordanak fölébe, mind e napig.

30. Majd oltárt építe Józsué az Úrnak, Izráel Istenének Ebál hegyén.

5 Móz. 27,4.

31. Miképen megparancsolta vala Mózes, az Úrnak szolgája Izráel fiainak, a mint meg van írva Mózes törvényének könyvében; oltárt ép kövekből, melyeket vas nem érintett és vivének arra egészen égőáldozatot az Úrnak, és áldozának hálaáldozatokat.

2 Móz. 20,25., 5 Móz. 27,7.

32. És felírá ott kövekre a Mózes törvényének mását, a melyet az írt vala Izráel fiai elé.

5 Móz. 27,2., 5 Móz. 27,3., 5 Móz. 27,8.

33. Az egész Izráel pedig és az ő vénei, vezérei és bírái ott álltak vala kétfelől a láda mellett, a Lévíta-papok előtt, a kik az Úrnak frigyládáját hordozták vala, úgy a jövevény, mint a benszülött, fele a Garizim hegye felé, fele pedig Ebál hegye felé, a mint megparancsolta Mózes az Úr szolgája, hogy megáldaná az Izráel népét először.

5 Móz. 11,29., 5 Móz. 27,12., 5 Móz. 27,13.

34. Azután pedig felolvasta a törvénynek minden ígését, az áldást és az átkot, mind úgy, a mint meg van írva a törvény könyvében.

5 Móz. 27,15., 5 Móz. 27,28., 5 Móz. 27,68.

35. Nem volt egy íge sem azok közül, a melyeket Mózes parancsolt vala, a melyet fel nem olvasott volna Józsué, az Izráelnek egész gyülekezete előtt, még az asszonyok, gyermekek, jövevények előtt is, a kik járnak vala közöttök.

9.

1. Lőn pedig, hogy mikor ezt meghallották mind ama királyok, a kik a Jordánon túl a hegyeken és síkon és a nagy tengernek egész partja-mentén valának a Libánon ellenében: a Khittheus, az Emoreus, a Kananeus, a Perizeus, a Khivveus és a Jebuzeus:

4 Móz. 34,5., 4 Móz. 34,7.

2. Egybegyülekezének, hogy megvívjanak Józsuéval és Izráellel egy akarattal.

Zsolt. 48,5.

3. De meghallák Gibeon lakosai is, a mit Józsué Jérikhóval és Aival cselekedett vala.

Józs. 6,20., Józs. 6,21., Józs. 8,26., Józs. 8,29.

4. És ők is ravaszul cselekedének. Elmenének ugyanis és követekül adák ki magokat. Szerzének azért szamarakra ócska zsákokat, és ócska, megrepedezett és összekötözött boros tömlőket;

5. És ócska, megfoltozott sarukat lábaikra, és ócska ruhákat magokra; az útravaló kenyerek is mind száraz és penészes vala.

6. Így menének el Józsuéhoz a táborba Gilgálba, és mondának néki és Izráel férfiai: Messze földről jöttünk, most azért kössetek frigyot mi velünk.

7. Izráel férfiai pedig mondának a Khivveusnak: Hátha közöttem lakol te; hogyan kössek azért frigyot te veled?

2 Móz. 23,32., 5 Móz. 7,2.

8. Azok pedig mondának Józsuének: Szolgáid vagyunk mi! És monda nékik Józsué: Kik vagytok, és honnan jöttetek?

9. És mondának néki: Igen messze földről jöttek a te szolgáid, az Úrnak, a te Istenednek nevéért, mert hallottuk az ő hírét és mindazt, a mit Égyiptomban cselekedett;

10. Mindazt is, a mit cselekedett az Emoreusok két királyával, a kik valának túl a Jordánon, Szíhonnal, Hesbon királyával és Óggal, Básán királyával, a ki Astarótban vala.

4 Móz. 21,21., 4 Móz. 21,25.

11. Ezért szólának nekünk a mi véneink és földünk lakosai is mind, mondván: szerezetek magatoknak eledelt az útra, és menjetek eléjök, és mondjátok nékik: Szolgáitok vagyunk mi, most azért kössetek frigyot mi velünk!

12. Ez a mi kenyerünk meleg volt, a mikor eleségül elhoztuk a mi házainkból elindulván, hogy hozzátok jöjjünk: most ímé, száraz és penészes lett.

13. Ezek a boros tömlők is, a melyeket új korokban töltöttünk vala meg, ímé, de megszakadoztak; e mi ruháink és saruink pedig megavultak az útnak igen hosszú volta miatt!

14. És vőnek a férfiak azoknak eledeléből, az Úr tanácsát pedig nem kérték vala.

15. És békességesen bánt velök Józsué, és frigyét köte velök, hogy életben hagyja őket, a gyülekezet fejedelmei pedig megesküdének nékik.

2 Sám. 21,2.

16. De harmadnap múlva azután, hogy frigyét kötöttek vala velök, meghallják, hogy közel valók azok hozzájuk, sőt közöttök lakoznak azok.

17. Elindulának azért Izráel fiai, és eljutának azoknak városaihoz harmadnapon. Városaik pedig valának: Gibeon, Kefira, Beéróth és Kirjáth-Jeárim.

18. De nem bánták őket Izráel fiai, mivelhogy megesküdtek vala nékik a gyülekezet főemberei az Úrra, Izráel Istenére, és zúgolódék az egész gyülekezet a főemberek ellen.

19. Mondának azért mind a főemberek az egész gyülekezetnek: Mi megesküdtünk nékik az Úrra, Izráel Istenére, most hát nem bánthatjuk őket.

Józs. 9,15., 2 Sám. 21,2.

20. Ezt cselekedjük velök, hogy életben hagyjuk őket, és így nem lesz harag ellenünk az esküvésért, a melylyel megesküdtünk nékik.

2 Sám. 21,1.

21. Mondának azért a főemberek nékik: Ám éljenek! És lőnek favágóivá és vízhordozóivá az egész gyülekezetnek, a mint szólottak vala nékik a főemberek.

22. Hívatá ugyanis őket Józsué, és szóla nékik, mondván: Miért csaltatok meg minket, ezt mondván: Igen messziről valók vagyunk mi tőletek, holott ti közöttünk laktok?

23. Most azért átkozottak legyetek, és ne fogyjon ki közületek a szolgálta, a favágó és vízhordó az én Istenemnek házába.

24. Azok pedig felelének Józsuénak, és mondának: Mivelhogy nyilván tudtokra esett a te szolgálidnak az, a mit az Úr, a ti Istenetek parancsolt vala Mózesnek, az ő szolgáljának, hogy néktek adja ezt az egész földet, és hogy kiirtja előletek a földnek minden lakosát: igen féltettük tőletek a mi életünket, ezért cselekedtük ezt a dolgot.

5 Móz. 7,2., Józs. 10,2.

25. És most ímé, a te kezekben vagyunk, a mint cselekedni jónak és igaznak tetszik előtted, úgy cselekedjél mivelünk!

26. És úgy cselekedék velök, és kiszabadítá őket Izráel fiainak kezéből, és nem ölék meg őket.

27. És tevé őket Józsué azon a napon favágókká és vízhordókká a gyülekezethez és az Úr oltárához, mind e napig, azon a helyen, a melyet választánd.

5 Móz. 29,11.

10.

1. Lőn pedig, hogy a mikor meghallá Adonisédek, Jeruzsálemnek királya, hogy bevette vala Józsué Ait, és elpusztította azt, és hogy a mint cselekedett vala Jérikhóval és annak királyával, úgy cselekedett Aival és annak királyával, és hogy békességre léptek Gibeon lakói Izráellel, és közöttük vannak:

Józs. 8,26., Józs. 8,28., Józs. 8,29., Józs. 6,21., Józs. 6,24.

2. Igen megijedének, mivelhogy nagy város vala Gibeon, olyan mint egy a királyi városok közül, sőt nagyobb vala az Ainál, férfiai pedig mind vitézek valának.

Józs. 9,24.

3. Küldé azért Adonisédek, Jeruzsálemnek királya Hohámhoz, Hebronnak királyához és Pireámhoz Jármutnak királyához és Jáfiához, Lákisnak királyához és Debirhez, Eglonnak királyához, mondván:

4. Jőjjetek fel hozzám, és segéljetek meg engem, és verjük meg Gibeont, mert békességre lépett Józsuéval és Izráel fiaival!

5. Összegyülének azért, és felméne az Emoreusoknak öt királya: Jeruzsálemnek királya, Hebronnak királya, Jármutnak királya, Lákisnak királya, Eglonnak királya, ők magok és minden seregök, és tábort ütének Gibeonnál, és hadakozának ellene.

6. Küldének azért Gibeon férfiai Józsuéhoz a táborba, Gilgálba, mondván: Ne vond meg kezeidet a te szolgálidtól! Jőj fel hozzánk hamar és ments meg minket, és segíts rajtunk, mert mind felgyűltek ellenünk az Emoreusok királyai, a kik a hegyen lakoznak.

7. Felméne azért Józsué Gilgálból, ő maga és az egész hadakozó nép vele, és a seregnek minden vitéze.

8. Monda pedig az Úr Józsuénak: Ne félj tőlök, mert kezembe adtam őket; senki sem áll meg közülök előtted.

Józs. 11,6., Józs. 10,10., Józs. 10,14.

9. És rájok töre Józsué nagy hirtelen, miután egész éjszaka ment vala Gilgálból.

Józs. 11,7.

10. És megrettenté őket az Úr Izráel előtt, és megveré őket Gibeonnál nagy vereséggel, és űzé őket a Bethoronba vivő úton, és vágá őket egészen Azekáig és Makkedáig.

1 Kir. 9,17.

11. Mikor pedig futnak vala ők Izráel előtt a bethoroni lejtőn, az Úr nagy köveket hullata rájok az égből egész Azekáig, és meghalának. Többen valának, a kik a jégeső kövei miatt haltak vala meg, mint azok, a kiket fegyverrel öltek meg Izráel fiai.

2 Móz. 9,22., 2 Móz. 9,24., Bir. 5,20.

12. Akkor szóla Józsué az Úrnak azon a napon, a melyen odavetette az Úr az Emoreust Izráel fiai elé; ezt mondotta vala pedig Izráel szemei előtt: Állj meg nap, Gibeonban, és hold az Ajalon völgyében!

13. És megállá a nap, és vesztegle a hold is, a míg bosszút álla a nép az ő ellenségein. Avagy nincsen-e ez megírva a Jásár könyvében? És megállá a nap az égnek közepén és nem sietett lenyugodni majdnem teljes egy napig.

Ésa. 28,21., Ésa. 38,8.

14. És nem volt olyan nap, mint ez, sem annakelőtte, sem annakutána, hogy ember szavának engedett volna az Úr, mert az Úr hadakozik vala Izráelért.

15. Ezután visszatére Józsué és vele az egész Izráel a táborba, Gilgálba.

16. Ez az öt király pedig elfutott vala, és elrejtőzék Makkedában a barlangban.

17. És megizenék ezt Józsuének, mondván: Megtaláltatott az öt király, elrejtőzve a makkedai barlangban.

18. És monda Józsué: Hengergessetek nagy köveket a barlang szájához és rendeljete mellé férfiakat, hogy őrizzék őket.

19. Ti pedig meg ne álljatok, nyomuljatok ellenségeitek után és vágjátok utócsapataikat, és ne engedjétek őket bejutni az ő városaikba, mert kezetekbe adta őket az Úr, a ti Istenetek.

5 Móz. 25,18.

20. Minekutána pedig elvégezték Józsué és Izráelnek fiai azoknak igen nagy vereséggel való verését, egészen azok megsemmisítéséig, és az élvemaradtak a megerősített városokba vonultak:

21. Visszatére az egész nép Józsuéhoz a táborba, Makkedába békességgel; nyelvét se mozdította senki Izráel fiai ellen.

22. És monda Józsué: Nyissátok fel a barlang száját, és hozzátok ki hozzám ezt az öt királyt a barlangból!

23. És akképen cselekedének, és kihozák hozzá a barlangból ezt az öt királyt: Jeruzsálem királyát, Hebron királyát, Jármut királyát, Lákis királyát, Eglon királyát.

24. Mikor pedig kihozták vala ezt az öt királyt Józsuéhoz, előhívatá Józsué Izráelnek minden férfiát, és monda a hadakozó nép vezéreinek, a kik vele mentek vala: Jőjjetek elő, tegyétek lábaitokat e királyoknak nyakára. Eljövének azért és tevék lábaitkat azoknak nyakára.

Zsolt. 91,13.

25. És monda nékik Józsué: Ne féljete, és meg ne rettenjete; legyetek bátrak és erősek, mert ekképen cselekszik az Úr minden ellenségetekkel, a kik ellen ti hadakoztok.

Józs. 16,1.

26. Azután pedig megveré őket Józsué, és megölé őket, és felakasztatá őket öt fára, és felakasztva maradtak a fákon mind estvéig.

Józs. 8,29.

27. Lőn pedig a nap lementének idején, parancsola Józsué, és levevék őket a fákról, és behányák őket a barlangba, a melyben elbújtak vala, és nagy köveket rakának a barlang szája elé, mind e napig.

Józs. 8,29., 5 Móz. 21,22., 5 Móz. 21,23.

28. Makkedát is bevévé Józsué ugyanazon a napon, és fegyver élére hányá azt és annak királyát, és megölé őket és egy lelket sem engedett menekülni azokból, a melyek benne valának. Úgy cselekedék Makkedának királyával, a mint cselekedett vala Jérikhónak királyával.

Józs. 6,21., Józs. 6,24.

29. Általméne annakutána Józsué és vele az egész Izráel Makkedából Libnába, és hadakozék Libnával.

30. És kezébe adá az Úr azt is Izráelnek, és annak királyát; és fegyver élére hányá azt, és egy lelket sem engedte menekülni azokból a melyek benne valának. És úgy cselekedék annak királyával, a mint cselekedett vala Jérikhónak királyával.

Józs. 10,28.

31. Libnából pedig általméne Józsué és vele az egész Izráel Lákisba, és táborba szálla mellette, és hadakozék ellene.
32. És kezébe adá az Úr Izráelnek Lákist és bevév é azt másodnapon, és fegyver élére hányá azt, és minden lelket, a mely benne vala, egészen úgy, amint cselekedett vala Libnával.
33. Akkor feljöve Hórám, Gézernek királya, hogy megsegélje Lákist, de megveré Józsué őt és az ő népét annyira, hogy egy menekülőt sem hagyta meg néki.
34. Lákisból pedig általméne Józsué és vele az egész Izráel Eglonba, és táborba szállának ellene, és hadakozának ellene.
35. És bevév é azt ugyanazon a napon, és fegyver élére hányák azt; és megöle minden lelket, a mely benne vala, ugyanazon a napon, egészen úgy, amint cselekedett vala Lákissal.
36. Felméne azután Józsué Eglonból és ő vele az egész Izráel Hebronba, és hadakozának az ellen.
37. És bevév é azt, és fegyver élére hányák azt, és annak királyát és minden városát, és egy lelket sem engede menekülni azokból, a melyek benne valának, egészen úgy, amint cselekedett vala Eglonnal, elvesztvén azt és minden lelket, a mely benne vala.
38. Fordula azután Józsué, és vele az egész Izráel Debirnek, és hadakozék az ellen.
39. És bevév é azt és annak királyát és minden városát, és fegyver élére hányá őket, és megölének minden lelket, a mely benne vala, nem hagyott menekülni valót. A miképen cselekedett vala Hebronnal, úgy cselekedék Debirrel és annak királyával, avagy a miképen Libnával és annak királyával cselekedett vala.
40. Megveré azért Józsué az egész földet; a hegységet és a déli vidéket, a síkságot és a lejtőket és mindazoknak királyait, menekülni valót sem hagyott; és megöle minden élőt, a mint megparancsolta vala az Úr, az Izráelnek Istene.

Józs. 11,11., Józs. 11,14., 5 Móz. 7,2., 5 Móz. 20,16., 5 Móz. 20,17.

41. Megveré pedig őket Józsué Kádes Barneától fogva egész Gázáig, a Gósennek is minden földét, egész Gibeonig.

Józs. 15,51.

42. És mindezeket a királyokat és azoknak földjét egy útban hódítá meg Józsué, mivelhogy az Úr, Izráelnek Istene hadakozott vala Izráelért.

5 Móz. 1,30., 5 Móz. 3,22.

43. Azután visszatére Józsué és vele az egész Izráel a táborba, Gilgálba.

11.

1. Mikor pedig meghallotta ezt Jábin, Hásornak királya, küldé Jobábhöz, Mádonnak királyához, és Simronnak királyához, És Aksáfnak királyához,
2. És azokhoz a királyokhoz, a kik laknak vala észak felé a hegységben, és a pusztában Kinneróttól délre, és a síkságon, és Dór magaslatain a tenger felé;
3. A Kananeushoz napkelet és napnyugat felé, és az Emoreushoz, a Khittheushoz, a Perizeushoz, a Jebuzeushoz a hegyek közé, és a Khivveushoz a Hermon alá, Mispának földére.
4. És kijövének ők és velök az ő egész táboruk, sok nép, olyan sok, mint a füvény, a mely a tenger partján van, és igen sok ló és szekér.
5. És összegyülének mindezek a királyok, és megindulának, és táborba szállának együttesen Méromnak vizeinél, hogy hadakozzanak Izráel ellen.
6. Ekkor monda az Úr Józsuének: Ne félj tőlök, mert holnap ilyenkorra mindnyájokat átdöfötten vetem az Izráel elé; lovaikat bénítsd meg, szekereiket pedig égessd meg tűzzel.

Józs. 10,8., Zsolt. 46,10.

7. Elméne azért Józsué és vele az egész hadakozó nép azok ellen a Mérom vizeihez nagy hirtelen, és reájok rohanának.
8. És adá őket az Úr Izráelnek kezébe, és verék őket és úzék őket egészen a nagy Sidonig és Miszrefót-Majimig, és Mispának völgyéig napkelet felé, és leverék őket annyira, hogy senki sem maradt közülök életben.

Józs. 13,6.

9. És úgy cselekedék velök Józsué, a mint megmondotta vala néki az Úr: az ő lovaikat megbénítá, szekereiket pedig tűzzel égeté el.

Józs. 11,6., 2 Sám. 8,4.

10. Majd visszafordula Józsué ugyanazon időben és bevév Hásort, királyát pedig fegyverrel megölé (Hásor ugyanis mindezeknek az országoknak feje volt az előtt);

11. És levágának minden lelket, a mely benne vala, megölvén őket fegyver élével; nem maradt meg egy élő sem; Hásort pedig tűzzel égeté meg.

Józs. 10,40., 5 Móz. 20,16.

12. És e királyoknak minden városát és minden királyukat is meghódoltatá Józsué, és megölé őket fegyver élével, kipusztítván őket, a mint megparancsolta vala Mózes, az Úrnak szolgája.

5 Móz. 20,16., 5 Móz. 20,17.

13. Csak épen azokat a városokat nem égeté meg Izráel, a melyek halmokon állottak vala, kivéve Hásort, egyedül ezt égeté meg Józsué.

14. És e városoknak minden zsákmányolni valóját, és a barmokat is magoknak zsákmányolák el Izráel fiai; csak az embereket hányák mind fegyver élére, míglen kipusztíták őket. Nem hagytak meg egy élő sem.

Józs. 11,11.

15. A mint parancsolt az Úr Mózesnek, az ő szolgájának, úgy parancsolt Mózes Józsuénak, és úgy cselekedék Józsué, semmit el nem hagyott mindabból, a mit az Úr parancsolt vala Mózesnek.

4 Móz. 33,51., 4 Móz. 33,52., 5 Móz. 7,12., 5 Móz. 20,16., 5 Móz. 20,17.

16. És elfoglalá Józsué mindazt a földet, a hegységet, az egész déli vidéket, az egész Gósen földét, úgy a síkságot, mint a pusztát, és Izráel hegyét és annak síkságát.

Józs. 10,11.

17. A kopasz hegytől fogva, a mely Szeír felé emelkedik, egészen Baál-Gádig, a Libanon völgyében, a Hermon hegye alatt; királyaikat pedig mind elfogá és megveré és megölé őket.

18. Sok napon át viselt hadat Józsué mindezekkel a királyokkal.

19. Nem volt város, a mely békességre lépett volna Izráel fiaival, kivéve a Gibeonban lakó Khivveusokat; haddal vették azt meg mind.

Józs. 9,3., Józs. 9,6., Józs. 9,15., Józs. 9,18.

20. Mert az Úrtól volt az, hogy megkeményítvén szíveiket, haddal menjenek Izráel ellen, hogy eltörölje őket; hogy ne legyen nekik irgalom, hanem hogy elpusztítsa őket, a mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek.

5 Móz. 2,30.

21. Majd elméne Józsué ez időben, és kiirtá az Anákokat a hegyek közül Hebronból, Debirből, Anábból és Júdának minden hegyéből, és Izráelnek minden hegyéből; városaikkal együtt törle el őket Józsué.

4 Móz. 13,23., 4 Móz. 13,34., 5 Móz. 1,28., 5 Móz. 9,1., 5 Móz. 9,2.

22. Nem maradtak Anákok Izráel fiainak földén, csak Gázában, Gáthban és Asdódban hagytak meg.

1 Sám. 17,4., 2 Sám. 21,2.

23. Elfoglalá azért Józsué az egész földet egészen úgy, a mint az Úr mondotta vala Mózesnek, és adá azt Józsué örökségül Izráelnek, osztályrészeikhez képest, nemzetségeik szerint. A föld pedig megnyugovék a harctól.

Józs. 14,15.

12.

1. Ezek pedig ama földnek királyai, a kiket levertek Izráelnek fiai, és a kiknek földjét birtokba vették a Jordánon túl, napkelet felé, az Arnon pataktól fogva a Hermon hegyéig, és az egész mezőséget kelet felől:

4 Móz. 21,13.

2. Szíhon, az Emoreusok királya, a ki lakik vala Hesbonban, a ki uralkodik vala Aróertől fogva, a mely van az Arnon patak partján, és a patak közepétől és a Gileád felétől a Jabbok patakig, az Ammon fiainak határáig.

5 Móz. 2,36., 5 Móz. 3,8., 5 Móz. 3,16., 1 Móz. 32,22.

3. És a mezőségtől a Kinneróth tengerig napkelet felé, és a pusztá tengeréig, a Sóstengerig napkelet felé, a Béth-Jesimothi útig, és délfelé a Piszga hegyoldalainak aljáig.

4 Móz. 34,11.

4. És Ógnak a Básán királyának tartománya, a ki Refaim maradékai közül való, a ki Astarotban és Edreiben lakozik vala.

5 Móz. 1,4.

5. És uralkodik vala Hermon hegyén, Szalkhában és az egész Básánban, a Gesurnak és Maakhátnak határáig, és a fél Gileádon, Szíhonnak, Hesbon királyának határáig.

6. Mózes, az Úrnak szolgája és Izráelnek fiai verték le őket, és oda adta azt a földet Mózes, az Úrnak szolgája örökségül a Rúben és Gád nemzetségeknek és a Manassé nemzetség felének.

4 Móz. 21,23., 4 Móz. 21,26., 4 Móz. 21,33., 4 Móz. 21,35., 4 Móz. 32,33.

7. Ezek pedig ama földnek királyai, a kiket levertek vala Józsué és az Izráelnek fiai a Jordán másik oldalán napnyugat felé, Baál-Gádtól fogva, a mely van a Libánon völgyében, egészen a kopasz hegyig, a mely Szeír felé emelkedik. És oda adá azt Józsué örökségül az Izráel nemzetségeinek, az ő osztályrészeik szerint:

Józs. 10,40., Józs. 10,41., Józs. 11,17.

8. A hegységben és a síkságon, a mezőségen és a hegyoldalakon, a pusztán és a déli vidéken, a Khittheus, Emoreus, Kananeus, Perizeus, Khivveus és Jebuzeusok földjét.

Józs. 10,40., Józs. 11,3.

9. Jérikhónak királya egy; Ainak, a mely oldalra vala Béthel felé, királya egy;

Józs. 6,2., Józs. 8,29.

10. Jeruzsálemnek királya egy, Hebronnak királya egy;

Józs. 10,1., Józs. 10,23., Józs. 10,27., Józs. 10,3.

11. Jármutnak királya egy, Lákisnak királya egy;

Józs. 10,3.

12. Eglonnak királya egy, Gézernek királya egy;

Józs. 10,3., Józs. 10,26., Józs. 10,33.

13. Debirnek királya egy, Gédernek királya egy;

Józs. 10,38., Józs. 10,39.

14. Hormáhnak királya egy, Aradnak királya egy;

15. Libnának királya egy; Adullámnak királya egy;

Józs. 10,29., Józs. 10,30.

16. Makedának királya egy, Béthelnek királya egy;

Józs. 10,28.

17. Tappuáhnak királya egy, Héfernek királya egy;

18. Afeknek királya egy, Lassáronnak királya egy;

19. Mádonnak királya egy, Hásornak királya egy;

Józs. 11,1., Józs. 11,10.

20. Simron Meronnak királya egy, Aksáfnak királya egy;

Józs. 11,1.

21. Taanáknak királya egy, Megiddónak királya egy;

22. Kedesnek királya egy, a Kármelen levő Jokneámnak királya egy;

23. A Dór magaslatán levő Dórnak királya egy, a Gilgál népeinek királya egy;

Józs. 11,2.

24. Tirczának királya egy; összesen harminczegy király.

13.

1. Mikor Józsué megvénhedett és igen megidősödött vala, monda az Úr néki: Te megvénhedtél, igen megidősödtél, pedig még igen sok föld maradt elfoglalni való.

Józs. 23,1.

2. Ez az a föld, a mi fennmaradt: A Filiszteusoknak minden tartománya és az egész Gesur.

3. A Sikhórtól fogva, a mely Égyiptom felett foly, egészen Ekronnak határáig északra, mely a Kananeushoz számíttatik; a Filiszteusok öt fejedelemsége: Gázáé, Asdódé, Askeloné, Gáthé, Ekroné és az Avveusoké.

1 Sám. 6,18.

4. Délről a Kananeusok egész földje és Meára, a mely a Sídonbelieké, Afékáig, az Emoreusok határáig.

5. Továbbá a Gibli földje és az egész Libanon napkelet felé, Baál-Gádtól fogva, a mely a Hermon hegy alatt van, egészen addig, a hol Hamáthba mennek.

Zsolt. 83,8.

6. A hegységnek minden lakosát, a Libanontól Miszrefóth-Majimig, a Sídoniakat mind, magam úzöm ki őket Izráel fiai elől, csak sorsold ki Izráelnek örökségül, a mint megparancsoltam néked.

7. Mostan azért oszd el ezt a földet örökségül kilencz nemzetségnek, és a Manassé nemzetség felének.

8. Ő vele együtt a Rúben és Gád nemzetségek elvették örökségüket, a melyet adott vala nékik Mózes, túl a Jordánon, napkelet felé, a miképen adta vala nékik Mózes, az Úrnak szolgája.

4 Móz. 32,33.

9. Aróertől fogva, a mely az Arnon patak partján van, úgy a várost, a mely a völgynek közepette van, mint Medebának minden sík földét Dibonig.

5 Móz. 2,36.

10. És minden városát Szíhonnak, az Emoreusok királyának, a ki uralkodik vala Hesbonban, az Ammon fiainak határáig.

11. És Gileádot és Gesurnak és Maakátnak határát, az egész Hermon hegyet és az egész Básánt Szalkáig.

12. Básánban Ógnak egész országát, a ki uralkodik vala Astarótban és Edreiben. Ez maradt vala meg a Refaim maradékai közül, de leveré és kiűzé őket Mózes.

5 Móz. 3,1., 5 Móz. 3,6., 5 Móz. 3,11.

13. De Izráel fiai nem űzék ki a Gesurit és a Maakhátit, és ott is lakik a Gesuri és Maakháti az Izráel között mind e mai napig.

14. Csak Lévi nemzetségének nem adott örökséget; az Úrnak, Izráel Istenének tüzes áldozatai az ő öröksége, a mint szólott vala néki.

4 Móz. 18,8., 4 Móz. 18,14., 4 Móz. 18,18., 4 Móz. 18,21., 4 Móz. 18,24., Józ. 13,33.

15. Adott vala pedig Mózes örökséget a Rúben fiai nemzetségének az ő családjaik szerint.

16. És lőn az ő határuk Aróertől fogva, a mely az Arnon folyó partján van, úgy a város, a mely a völgy közepette van, mint az egész sík föld Medeba mellett;

Józ. 13,9.

17. Hesbon és annak minden városa, a melyek a sík földön vannak; Dibon, Bámoth-Baal és Béth-Baál-Meon;

18. És Jahcza, Kedemót és Méfaát;

19. És Kirjáthaim, Szibma és Czeret-Sáhár a völgy mellett való hegyen:

20. És Béth-Peór, a Pizga hegyoldalai, és Béth-Jesimóth.

21. És a sík föld minden városa és Szíhonnak, az Emoreusok királyának egész országa, a ki uralkodik vala Hesbonban, a kit megvert vala Mózes, őt és a Midiánnak fejedelmeit: Evit és Rékemet, Czúrt és Húrt és Rébát, Szíhonnak fejedelmeit, a kik e földön laktak vala.

4 Móz. 31,2., 4 Móz. 31,3., 4 Móz. 31,7., 4 Móz. 31,8.

22. A jövendőmondó Bálámot is, Beórnak fiát, megölek Izráel fiai fegyverrel, azokkal együtt, a kiket levágtak vala.

23. Vala tehát a Rúben fiainak határa a Jordán és melléke. Ez a Rúben fiainak öröksége az ő családjaik szerint, a városok és azoknak falai.

4 Móz. 34,12.

24. A Gád nemzetségének, a Gád fiainak is adott vala örökséget Mózes, az ő családjaik szerint.

25. És lőn az ő határuk Jaázer és Gileádnak minden városa és az Ammon fiai földjének fele Aróerig, a mely Rabba felett van.

2 Sám. 11,1.

26. És Hesbontól fogva Ramath-Miczpéig és Betónimig, meg Mahanáimtól Debir határáig.

1 Móz. 32,2.

27. A völgyben pedig Béth-Harám, Béth-Nimra, Szukkóth és Czáfon, Szíhonnak, Hesbon királyának maradék országa, a Jordán és melléke, a Kinnereth tenger széléig a Jordánon túl napkelet felé.

28. Ez a Gád fiainak örökségök, az ő családjaik szerint, a városok és azoknak falui.

29. A Manassé nemzetség felének is adott vala Mózes örökséget. És lőn a Manassé fiainak félágáé, az ő családjaik szerint;

30. És lőn az ő határuk: Mahanáimtól fogva az egész Básán, Ógnak, Básán királyának egész országa és Jairnak minden faluja, a melyek Básánban vannak, hatvan város.

31. És pedig Gileádnak fele és Astarót és Edrei, Óg országának városai Básánban, a Manassé fiának, Mákirnak fiaié, Mákir feléé, az ő családjaik szerint.

Józ. 17,1.

32. Ezek azok, a miket örökségül adott vala Mózes a Moáb mezőségén, a Jordánon túl Jérikhótól napkelet felé.

4 Móz. 34,14., 4 Móz. 34,15.

33. A Lévi nemzetségének pedig nem adott vala Mózes örökséget. Az Úr, Izráelnek Istene az ő örökségök, a mint szólott vala nekik.

14.

1. Ezek pedig azok, a miket örökségül vőnek el Izráel fiai a Kanaán földén, a miket örökségül adtak nékik Eleázár, a pap, Józsué, a Nún fia és az atyai fejedelmek, a kik valának Izráel fiainak nemzetségei felett;

Józs. 21,1., 4 Móz. 34,17.

2. Sorsvetés által való örökségökül, (a mint megparancsolta vala az Úr Mózes által) a kilencz nemzetségnek és a félnemzetségnek:

4 Móz. 26,55., 4 Móz. 26,56., 4 Móz. 33,54., 4 Móz. 34,13.

3. Mert két nemzetségnek és fél nemzetségnek a Jordánon túl adott vala Mózes örökséget, a Lévitáknak pedig nem adott vala örökséget ő közöttök.

4. Mert a József fiai két nemzetség voltak: Manassé és Efraim; a Lévitáknak pedig nem adtak osztályrészt a földből, hanem csak városokat lakásul és az azokhoz való legelőket barmaik és marháik számára.

5. A mint megparancsolta vala az Úr Mózesnek, úgy cselekedének az Izráel fiai, és úgy oszták fel a földet.

4 Móz. 34,13., 4 Móz. 34,15.

6. Hozzámenének pedig Józsuéhoz Júdának fiai Gilgálba és monda néki a Kenizeus Káleb, Jefunné fia: Te tudod azt a dolgot, a melyet beszélt vala az Úr Mózesnek, az Isten emberének én felőlem és te felőled Kádes-Barneában.

4 Móz. 14,24., 4 Móz. 14,30., 5 Móz. 1,35., 5 Móz. 1,36.

7. Negyven esztendő valék én, mikor elküldött engem Mózes az Úrnak szolgálja Kádes-Barneából, hogy kikémleljem a földet, és úgy hoztam néki hírt, a mint az én szívemben vala.

4 Móz. 13,1., 4 Móz. 13,7.

8. Atyámfiai pedig, a kik feljöttek vala velem, elrémítették a népnek szívét, de én tökéletesen követtem az Urat, az én Istenemet.

4 Móz. 13,28., 4 Móz. 13,30., 4 Móz. 33,34.

9. És megesküvék Mózes azon a napon, mondván: Bizony a föld, a melyet megtapodott a te lábad, tiéd lesz örökségül, és a te fiaidé mind örökké, mivelhogy tökéletesen követted az Urat, az én Istenemet.

5 Móz. 11,2., 5 Móz. 11,4.

10. Most pedig, ímé megtartott engem az Úr életben, a mint szólott vala; most negyvenöt esztendeje, a mióta szólott vala az Úr e dolgról Mózesnek, a mi alatt Izráel a pusztában bolyongott vala; és most ímé, nyolczvanöt esztendő vagyok!

11. Még ma is olyan erős vagyok, a milyen azon a napon voltam, a mikor elküldött engem Mózes; a milyen akkor volt az én erőm, most is olyan az én erőm a harcoláshoz és járásra-elésre.

5 Móz. 34,7.

12. Most azért add nékem ezt a hegyet, a melyről szólt vala az Úr azon a napon; mert magad is hallottad azon a napon, hogy Anákok vannak ott, és nagy, erősített városok; hátha velem lesz az Úr, és kiűzöm őket, a mint megmondotta az Úr.

Józs. 11,21.

13. És megáldá őt Józsué, és odaadá Hebront Kálebnek, a Jefunné fiának örökségül.

Józs. 15,13., Bir. 1,20.

14. Azért lőn Hebron a Kenizeus Kálebé, a Jefunné fiáé, örökségül mind e mai napig, a miért hogy tökéletesen követte vala az Urat, Izráelnek Istenét.

15. A Hebron neve pedig annakelőtte Kirjáth-Arba volt; a ki a legnagyobb ember volt az Anákok között. A föld pedig megnyugodott a harctól.

Józs. 15,13., Józs. 21,11., Józs. 11,23.

15.

1. A Júda fiai nemzetségének sors által való része pedig az ő családjaik szerint ez vala: Edomnak határa felé a Czin pusztája délre, a déli határnak végén.

4 Móz. 34,3.

2. Vala pedig az ő déli határuk a Sóstengernek szélétől, a tengernyelvtől fogva, a mely délfelé fordul.

3. És halad délre az Akrabbim hágónak, majd átmegy Czin felé, és felmegy délről Kádes-Barneának, átmegy Hesronnak, felmegy Adárnak és kerül Karka felé;

4. Majd átmegy Asmonnak és halad Égyiptom patakának. A határ szélei pedig a tengernél vannak. Ez a ti határotok délre.

5. Napkelet felé pedig a Sóstenger a határ a Jordán végéig; az északi rész határa pedig a tengernyelvtől, a Jordán végétől kezdődik.
6. És felmegy ez a határ Béth-Hoglának, és átmegy északra Béth-Arabán majd felmegy ez a határ Rúben fiának, Bohánnak kövéhez.
Józs. 18,17.
7. És felmegy ez a határ Debirbe is az Akor völgyéből, és északra fordul Gilgál felé, a mely átellenében van az Adummim hágójának, a mely a pataktól délfelé esik. És átmegy a határ az Én-semes vizeire és tova halad a Rógel forrása felé.
Józs. 18,16.
8. Azután felmegy a határ a Hinnom fiának völgyén, Jebuzeusnak, azaz Jeruzsálemnek déli oldala felé; felmegy továbbá e határ a hegynek tetejére, a mely átellenben van a Hinnom völgyével napnyugat felé, a mely északra van a Refaim völgyének szélén.
Józs. 18,16.
9. És hajlik e határ a hegynek tetejétől a Neftoáh víznek kútfejéhez és kimegy az Efron hegyének városai felé; majd hajlik e határ Baalának, azaz Kirjáth-Jeárimnak.
Józs. 15,60.
10. Baalától pedig fordul e határ napnyugotnak a Szeír-hegy felé, és átmegy északra a Jeárim-hegy oldala felé, azaz Kesalon felé és alámegy Béth-Semesnek és átmegy Timnának.
11. Majd tova megy e határ Ekron északi oldala felé, és hajlik e határ Sikkeronnak, és átmegy a Baala hegynek, és tova megy Jabnéel felé. A határ szélei pedig a tengernél vannak.
12. A napnyugati határ pedig a nagy tenger és melléke. Ez Júda fiainak határa köröskörül az ő házoknépe szerint.
4 Móz. 34,6.
13. Kálebnek, a Jefunné fiának pedig a Júda fiai között ada részt, az Úrnak Józsuéhoz való szavai szerint; Kirjáth-Arbának, Anák atyjának városát, azaz Hebront.
Józs. 14,13.
14. És kiűzé onnan Káleb Anáknak három fiát: Sésait, Ahimánt és Talmait, Anák gyermekeit.
Bir. 1,10., Bir. 1,20.
15. És felméne innét Debir lakói ellen, Debirnek neve pedig azelőtt Kirjáth-Széfer volt.
16. És monda Káleb: A ki megveri Kirjáth-Széfert és elfoglalja azt, néki adom Akszát, az én leányomat feleségül.
1 Sám. 17,25.
17. Elfoglala pedig azt Othniél, Kénáznak, a Káleb testvérének fia; és néki adá Akszát, az ő leányát feleségül.
Bir. 1,12., Bir. 1,14., Bir. 3,9.
18. És lőn, hogy a mikor eljőve az, biztatá őt, hogy kérjen az ő atyjától mezőt. Leszálla azért a számról; Káleb pedig monda néki: Mi bajod?
19. Ő pedig monda: Adj áldást nékem! Mivelhogy száraz földre helyeztél engem, adj azért nékem vízforrásokat is. És néki adá a felső forrást és az alsó forrást.
20. Ez a Júda fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint.
21. A Júda fiai nemzetségének városai pedig a déli végtől kezdve Edom határa felé valának: Kabseél, Éder és Jágur;
22. Kina, Dimóna és Adada;
23. Kedes, Hásor és Ithnán;
24. Zif, Télem és Bealóth;
25. Hásor-Hadatha és Kerioth-Hesron, azaz Hásor;
26. Amam, Séma és Móláda;
27. Hasar-Gaddah, Hesmón és Béth-Pelet;
28. Hasar-Suál, Beer-Seba és Bizjotheja;
29. Baála, Ijjim és Eczem;
30. Elthólád, Keszil és Hormah;
31. Siklág, Madmanna és Szanszanna;
32. Lebaóth, Silhim, Ain és Rimmon. Összesen huszonkilenc város és ezek falui.
33. A síkságon; Esthaól, Czórah és Asnáh;

34. Zanoah, Én-Gannim, Tappuah és Énám;
35. Jármut, Adullám, Szókó és Azéka;
36. Saárim, Adithaim, Gedéra és Gederóthaim. Tizennégy város és azok falui.
37. Senán, Hadása és Migdal-Gad;
38. Dilán, Miczpe és Jokteél;
39. Lákis, Boczkát és Eglon;
40. Kabbon, Lahmász és Kitlis;
41. Gedéróth, Béth-Dágon, Naama és Makkéda. Tizenhat város és ezeknek falui.
42. Libna, Ether és Asán;
43. Jifta, Asná és Neczib;
44. Keila, Akzib és Marésa. Kilencz város és ezeknek falui.

Józs. 19,29.

45. Ekron, ennek mezővárosai és falui.

1 Sám. 5,10.

46. Ekrontól fogva egész a tengerig mind azok, a melyek Asdód mellett vannak, és azoknak falui.
47. Asdód, ennek mezővárosai és falui; Gáza, ennek mezővárosai és falui; Égyiptom patakjáig, és a nagy tenger és melléke.

4 Móz. 34,6.

48. A hegységen pedig: Sámír, Jathír és Szókó;
49. Danna, Kirjáth-Szanna, azaz Debir;
50. Anáb, Estemót és Anim;
51. Gósen, Hólon és Giló. Tizenegy város és ezeknek falui.
52. Arab, Dúma és Esán;
53. Janum, Béth-Tappuah és Aféka;
54. Humta, Kirjáth-Arba, azaz Hebron és Czihor. Kilencz város és ezeknek falui.
55. Maón, Karmel, Zif és Júta;
56. Jezréel, Jokdeám és Zánoah;
57. Kajin, Gibeá és Timna. Tíz város és ezeknek falui.
58. Halhul, Béth-Czúr és Gedor;
59. Maarát, Béth-Anóth és Elthekon. Hat város és ezeknek falui.
60. Kirjáth-Baál, azaz Kirjáth-Jeárim, és Rabba. Két város és ezeknek falui.
61. A pusztában: Béth-Arabá, Middin és Szekáka;
62. Nibsán, Ir-Melah és Én-Gedi. Hat város és ezeknek falui.
63. De a Jebuzeusokat, Jeruzsálemnek lakóit, Júda fiai nem bírták kiűzni, azért laknak ott a Jebuzeusok Júda fiaival együtt Jeruzsálemben, mind e mai napig.

2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,8.

16.

1. A József fiainak sors által való része pedig juta a jérikhói Jordántól fogva, Jérikhó vizei felé napkeletnek a pusztára, a mely felmegy Jérikhótól a Béthel hegyének.
2. És tovamegy Béthelből Lúzba, és átmegy az Arkiták határára, Ataróthra.
1 Móz. 28,10., 1 Móz. 28,16., 1 Móz. 28,19.
3. Majd lemegy a tenger felé a Jafleteus határának, az alsó Bethoronnak határáig és Gézerig, a szélei pedig a tengernél vannak.
4. Elvevék azért az ő örökségöket Józsefnek fiai: Manassé és Efraim.
5. Efraim fiainak határa is az ő családjaik szerint vala, és pedig az ő örökségöknek határa napkelet felé, Atróth-Adártól felső Bethoronig vala.
6. És kimegy a határ a tengerre; Mikhmethattól észak felé, és fordul a határ kelet felé Thaanath-Silónak és átmegy azon napkelet felé Janoáhnak.
7. Janoáhtól pedig lemegy Ataróthba és Naaróthba és éri Jérikhót, és kimegy a Jordánnak.
8. Tappuahtól tovamegy a határ a tenger felé a Kána patakjának, a szélei pedig a tengernél vannak. Ez az Efraim fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint.

9. És a városok, a melyek kiválasztattak Efraim fiai számára a Manassé fiai örökségének közepette, mind e városok és ezeknek falui.

10. De ki nem űzék a Kananeust, a ki lakik vala Gézerben; azért ott lakik a Kananeus az Efraim között mind e napig, és lőn robotos szolgává.

Bir. 1,29., 1 Kir. 9,16., 1 Kir. 9,17.

17.

1. Lőn sors által való része Manassé nemzetségének is, mert ő vala elsőszülötte Józsefnek, Mákirnak, a Manassé elsőszülöttének, Gileád atyjának, mivelhogy hadakozó férfiú vala, juta néki Gileád és Básán.

1 Móz. 46,20., 4 Móz. 26,29.

2. Manassé többi fiainak is juta az ő családjaik szerint: Abiézer fiainak, Hélek fiainak, Aszriél fiainak, Sekem fiainak, Héfer fiainak és Sémida fiainak. Ezek Manassének a József fiának fiúgyermekai, az ő családjaik szerint.

Bir. 6,11., Bir. 6,34., Bir. 8,1., Bir. 8,2.

3. De Czélofhádnak, Héfer fiának (ez Gileád fia, ez Mákir fia, ez Manassé fia) nem valának fiai, hanem csak leányai. Ezek valának pedig leányainak nevei: Makhla, Nóa, Khogla, Milkha és Thircza.

4 Móz. 26,33., 4 Móz. 27,1., 4 Móz. 36,2.

4. Ezek odajárulának Eleázár pap elé, Józsuének, a Nún fiának eleibe és a fejedelmek elé, mondván: Az Úr megparancsolta Mózesnek, hogy örökséget adjon nekünk a mi atyáinkfiai között. Adott vala azért nekik örökséget az Úr beszéde szerint, az ő atyjoknak bátyjai között.

4 Móz. 27,7., 4 Móz. 36,2.

5. Tíz rész esék azért Manassének, Gileád és Básán földén kívül, a melyek túl vannak a Jordánon.

6. Mert a Manassé leányai örökséget kaptak az ő fiai között; Gileád földe pedig a Manassé fiaié lőn.

7. A Manassé határa pedig Ásertől Mikmetháth felé vala, a mely Sikem előtt van. És méne a határ jobbkéz felé, Én-Tappuahnak lakói felé.

8. Manasséé volt a Tappuah földe, de Tappuah a Manassé határa felé az Efraim fiaié vala.

9. És alámegy a határ a Kána patakjára, a pataknak déli részére. Ezek a városok Efraiméi a Manassé városai között. Manassé határa pedig a pataktól észak felé és a széle a tengernél vala.

10. Délről Efraimé, északról pedig Manasséé, és ennek határa a tenger vala. De észak felől Áserbe ütköznek, napkelet felől pedig Issakhárba.

11. És a Manasséé vala Issakhárban és Áserben: Béth-Seán és mezővárosai, Jibleám és mezővárosai, Dórnak lakosai és mezővárosai, Én-Dórnak lakosai és mezővárosai, Thaanaknak lakosai és mezővárosai, és Megiddó lakosai és mezővárosai, három hegyi tartomány.

Bir. 1,27., 1 Sám. 28,7.

12. De nem bírták elfoglalni Manassének fiai ezeket a városokat, és sikerült a Kananeusnak ott maradni azon a földön.

Bir. 1,27., Bir. 1,28., Józs. 15,63.

13. De mihelyt megerősödtek vala Izráel fiai, robot alá veték a Kananeust, de teljességgel nem űzék ki őket.

14. József fiai pedig szóltak vala Józsuéval, mondván: Miért adtál nekem egy sors szerint való örökséget és egy osztályrészt, holott én sok nép vagyok, mivelhogy ez ideig megáldott engem az Úr?!

15. Józsué pedig monda nekik: Ha sok nép vagy te, menj fel az erdőre, és írts ott magadnak a Perizzeusoknak és Refaimnak földén, ha szoros néked az Efraim hegye.

16. És mondának a József fiai: Nem elegendő nekünk ez a hegy, a Kananeusoknak pedig, a kik a völgyi síkon laknak, mindnek vas-szekerök van; úgy azoknak, akik Béth-Seanban és mezővárosaiban, mint azoknak, a kik a Jezréel völgyében vannak.

Bir. 1,18., Bir. 1,19., Bir. 4,13.

17. Szóla pedig Józsué a József házának, Efraimnak és Manassének, mondván: Sok nép vagy te és nagy erőd van néked, nem lesz néked csak egy sors szerint való részed;

18. Mert hegyed lesz néked. Ha erdő az, úgy írtd ki azt, és annak szélei is a tieid lesznek; mert kiűzöd a Kananeust, noha vas-szekerere van néki, s noha erős az.

Józs. 17,16.

18.

1. Izráel fiainak egész gyülekezete pedig összegyülekezék Silóban és oda helyezteték a gyülekezetnek sátorát, minekutána meghódola előttök a föld.

2 Móz. 25,8., 2 Móz. 40,2.

2. De maradtak vala még Izráel fiai között, akiknek nem osztották vala ki az ő örökségüket; hét nemzetség.

3. Monda azért Józsué Izráel fiainak: Meddig vonakodtok még elmenni, hogy elfoglaljátok a földet, a melyet néktek adott az Úr, a ti atyáitoknak Istene?

4. Hozzatok elő három-három férfiút nemzetségenként, és elküldöm őket, hogy keljenek fel és járják el a földet, és írják fel azt az ő örökségük szerint, és térjenek vissza hozzám;

5. Azután oszszák fel azt magok közt hét részre. Júda maradjon meg a maga határaiban dél felől, József háza pedig maradjon meg a maga határaiban észak felől.

6. És ti írjátok le a földet hét részre, és hozzátok ide hozzám, hogy sorsot vessek itt néktek az Úr előtt, a mi Istenünk előtt.

7. Mert a Lévitáknak nincs részök ti közöttetek; mivelhogy az Úrnak papsága az ő örökségök; Gád pedig és Rúben és Manassé fél nemzetsége megkapták az ő örökségüket a Jordánon túl napkelet felé, a mit Mózes, az Úrnak szolgálója adott vala nékik.

4 Móz. 18,20., 4 Móz. 18,24., 4 Móz. 32,33.

8. És felkelének azok a férfiak, és elmenének. Parancsola pedig Józsué azoknak, a kik elmenének, hogy leírják a földet, mondván: Menjetek el és járjátok el a földet, és írjátok le azt, azután térjete vissza hozzám, és itt vetek néktek sorsot Silóban, az Úr előtt.

Józs. 2,1.

9. Elmenének azért a férfiak, és által menének a földön, és leírják azt városonként hét részre, könyvben, azután visszatérének Józsuéhoz a táborba, Silóba.

10. És sorsot vete nékik Józsué Silóban az Úr előtt, és elosztá ott Józsué a földet Izráel fiai között az ő osztályrészeik szerint.

11. És kijöve a Benjámín fiai nemzetségének sors szerint való része az ő családjaik szerint; és pedig esék az ő sors szerint való részöknek határa a Júda fiai és a József fiai közé.

12. Vala pedig az ő határok az északi oldalon a Jordántól fogva, és felméne a határ Jérikhó háta mögé észak felé, azután felméne a hegyre napnyugat felé, a szélei pedig Béth-Aven pusztájánál valának.

Józs. 7,2.

13. Onnan pedig átmegy a határ Luz-felé, Lúznak azaz Béthelnek háta mögé dél felől; azután alámegy a határ Ataroth-Adárnak a hegyen, a mely dél felől van alsó Béth-Horontól.

14. Majd tovább megy a határ, és kerül a nyugoti oldalnak dél felé, attól a hegytől, a mely átellenben van Béth-Horonnal délről; a szélei pedig Kirjáth-Baál, azaz Kirjáth-Jeárim felé, a Júda fiainak városa felé vannak. Ez a napnyugoti határ.

Józs. 15,9., Józs. 15,60.

15. A déli oldala pedig van Kirjáth-Jeárim szélétől kezdve, és megy a határ napnyugot felé, megy a Nefthoa vizének kútfejéhez.

16. Azután alámegy a határ a hegynek széléhez, a mely átellenben van a Hinnom fiának völgyével, a mely észak felé van a Refaim völgyében; alámegy a Hinnom völgyébe is a Jebuzeus mellett dél felé, és alámegy a Rógel forrásához.

Józs. 15,8., Józs. 15,7., 2 Sám. 17,17.

17. És kerül észak felől, és megy Én-Semesnek, azután megy Gelilothnak, a mely átellenben van az Adummimba felvivő úttal; majd alámegy Bohánnak, a Rúben fiának kövéhez.

Józs. 15,6., Józs. 15,7.

18. És átmegy az Arabával átellenben levő oldalra észak felé, és alámegy Arabába is.

19. Átmegy a határ azután Béth-Hogla oldalára észak felé; a határ szélei pedig északnak a Sóstenger csúcsánál, délnek a Jordán végénél vannak. Ez a dél felé való határ.

20. A Jordán pedig határolja azt a napkelet felől való oldalról. Ez a Benjámín fiainak öröksége az ő határaik szerint köröskörül, az ő családjaik szerint.

21. A Benjámín fiai nemzetségének városai pedig az ő családjaik szerint ezek: Jérikhó, Béth-Hogla, és Emek-Keczic;

22. Béth-Arábá, Czemaraim és Béthel;

23. Avvim, Pára és Ofra;
24. Kefár-Amóni, Ofni és Gába. Tizenkét város és azoknak falui.
25. Gibeon, Ráma és Beéroth;
26. Míczpe, Kefira és Mócza;
27. Rekem, Jirpeél és Thareala;
28. Czéla, Elef és Jebuzeus, azaz Jeruzsálem, Gibeath, Kirjáth. Tizennégy város és ezeknek falui. Ez a Benjámin fiainak öröksége az ő családjaik szerint.

19.

1. A sors által való második rész juta Simeonnak, a Simeon fiai nemzetségének az ő családjaik szerint, és lón az ő örökségek a Júda fiainak öröksége között.
2. És lón az övék az ő örökségökül: Beer-Seba, Seba és Móláda;
3. Haczar-Sual, Bála és Eczem;
4. Eltolád, Bethul és Horma;
5. Cziklág, Béth-Markaboth és Haczar-Szusza;
6. Béth-Lebaoth és Sarúhen. Tizenhárom város és ezeknek falui.
7. Ain, Rimmon, Ether és Asán. Négy város és ezeknek falui;
8. És mindazok a faluk, a melyek e városok körül valának Baalath-Beérig, délen Rámatig. Ez a Simeon fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint.
9. A Júda fiainak osztályrészéből lón a Simeon fiainak örökségek, mert a Júda fiainak osztályrésze nagyobb vala mint illett volna nekik; ezért öröklének Simeon fiai azoknak öröksége között.
10. A sors által való harmadik rész juta a Zebulon fiainak az ő családjaik szerint, és lón az ő örökségeknek határa Száridig.
11. És felmegy az ő határuk nyugotnak, Mareala felé, és éri Dabbasethet, és éri a folyóvizet is, a mely átellenben van Jokneámmal.
12. Száridtól pedig napkelet felé fordul Kiszloth-Tábor határára, és tova megy Daberáthnak, és felmegy Jafiának.
13. Innen pedig átmegy kelet felé Gittha-Héfernek és Ittha-Kaczinnak, és tova megy Rimmonnak, kerülvén Néa felé:
14. És ennél kerül a határ északról Hannathonnak; a széle pedig a Jiftah-Él völgye.
15. Továbbá Kattáth, Nahalál, Simron, Jidealá és Betlehem. Tizenkét város és azoknak falui.

Bir. 1,30.

16. Ez a Zebulon fiainak öröksége az ő családjaik szerint; ezek a városok és ezeknek falui.
17. A sors által való negyedik rész Issakhárnak, az Issakhár fiainak juta, az ő családjaik szerint.
18. És lón az ő határuk; Jezréel, Keszuloth és Súnem:

2 Kir. 4,8.

19. Hafaráim, Sion és Anaharath;
20. Rabbith, Kisjon és Ébecz;
21. Remeth, Én-Ganim, Én-Hadda és Béth-Paczcécz.
22. És éri a határ Tábor, Sahaczimát és Béth-Semest, a határuknak széle pedig a Jordán. Tizenhat város és ezeknek falui.
23. Ez az Izsakhár fiai nemzetségének öröksége, az ő családjaik szerint: a városok és ezeknek falui.
24. A sors által való ötödik rész pedig juta az Áser fiai nemzetségének az ő családjaik szerint.
25. És lón az ő határuk: Helkath, Háli, Beten és Aksáf;
26. Alammelek, Ameád és Misál, és éri Karmelt nyugot felé és Sihór-Libnáthot.
27. Azután visszafordul napkelet felé Béth-Dágonnak, és éri Zebulont és a Jiftah-Él völgyét észak felől, Béth-Émeket és Neielt, és tovamegy Kabulnak balkéz felől;

1 Kir. 9,13.

28. És Ebronnak, Rehobnak, Hammonnak és Kánának a nagy Czidonig.
29. Azután visszafordul a határ Rámának, Tyrusnak erős városáig; és újra fordul a határ Hósznak, a szélei pedig a tengernél vannak Akzib oldala felől;

1 Sám. 28,3., Józs. 15,44., Bir. 1,31.

30. És Umma, Afék és Rehób. Huszonkét város és ezeknek falui.

31. Ez az Áser fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint: ezek a városok és ezeknek falui.
32. A sors által való hatodik rész juta a Nafthali fiainak, a Nafthali fiainak az ő családjaik szerint.
33. Lőn pedig a határuk: Heleftől, Elontól fogva Czaanannimnál Adámi-Nekebig és Jabneél-Lakkumig; a széle pedig a Jordán vala.
34. Azután fordul a határ nyugot felé Aznoth-Tábornak; innen pedig tovamegy Hukkóknak, és éri Zebulont dél felől, Ásert pedig éri nyugot felől, és a Júdát is; a Jordán napkelet felé vala.
35. Erősített városok ezek: Cziddim, Czér, Hammath, Rakkath és Kinnereth;
36. Adáma, Ráma és Hásor;
37. Kedes, Edrei és Én-Hásor;
38. Jireon, Migdal-Él, Horem, Béth-Anath és Béth-Semes. Tizenkilencz város és ezeknek falui.
39. Ez a Nafthali fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint: a városok és ezeknek falui.
40. A sors által való hetedik rész juta a Dán fiai nemzetségének az ő családjaik szerint.
41. És lőn az ő örökségüknek határa: Czóra, Estháol és Ir-Semes;
42. Saalabbin, Ajjálon és Jithla;
43. Élon, Timnatha és Ekrón;
44. Eltheké, Gibbethon és Baaláth;
45. Jehud, Bené-Bárák és Gath-Rimmon;
46. Mé-Jarkon és Rakkon, a Jáfó átellenében levő határral.

Jón. 1,3.

47. De tovább méne ezeknél a Dán fiainak határa. Felmenének ugyanis a Dán fiai, és hadakozának Lesem ellen, és el is foglalák azt, és veték azt fegyver élére, és birtokba vevék azt, és lakozának benne, és nevezék Lesemet Dánnak, az ő atyjoknak Dánnak nevére.

Bir. 18,27., Bir. 18,29.

48. Ez a Dán fiai nemzetségének öröksége az ő családjaik szerint: ezek a városok és ezeknek falui.
49. Mikor pedig elvégezték vala a földnek örökbe vételét annak határai szerint, akkor adának Izráel fiai örökséget Józsuének, a Nún fiának ő közöttök.
50. Az Úr rendelése szerint adák néki azt a várost, a melyet kért vala: Timnath-Szeráhot az Efraim hegyén, és megépíté azt a várost, és abban lakozék.

Józs. 24,30.

51. Ezek azok az örökségek, a melyeket örökül adának Eleázár, a pap és Józsué, a Nún fia és az atyáknak fejei az Izráel fiai és nemzetségeinek sors szerint, Silóban, az Úr előtt, a gyülekezet sátorának nyílásánál. Így végezek el a földnek felosztását.

Józs. 17,4.

20.

1. Majd szóla az Úr Józsuének, mondván:
  2. Szólj az Izráel fiainak, mondván: Válaszzatok magatoknak menekülésre való városokat, a melyekről szóltam néktek Mózes által,
- 2 Móz. 21,13., 4 Móz. 35,6., 4 Móz. 35,34., 5 Móz. 19,1., 5 Móz. 19,13.*
3. Hogy oda szaladjon a gyilkos, a ki megöl valakit tévedésből, nem szándékosan, és legyenek azok menedékül nékik a vérbosszúló elől.
  4. A ki pedig beszalad valamelyikbe e városok közül, álljon az a város kapujába, és beszélje el az ő dolgait a város véneinek hallatára, és vegyék be őt magok közé a városba, és adjanak néki helyet, hogy velök lakozzék.
  5. Hogyha pedig kergeti azt a vérbosszúló, ki ne adják a gyilkost annak kezébe, mert nem szándékosan ölte meg az ő felebarátját, és nem gyűlölte őt annakelőtte.
  6. És lakozzék abban a városban mindaddig, a míg ítéletre állhat a gyülekezet elé, a míg meghal a főpap, a ki abban az időben lesz, azután térjen vissza a gyilkos, és menjen haza az ő városába és az ő házába, abba a városba, a melyből elfutott vala.
  7. És kiválaszták Kedest Galileában a Nafthali hegyén, Sikemet az Efraim hegyén és Kirjáth-Arbát, azaz Hebront a Júda hegyén.

Józs. 21,32., Józs. 15,13., Józs. 21,11.

8. Túl a Jordánon pedig Jérikhótól napkelet felé választák Beczert a pusztában, a sík földön Rúben nemzetségéből; Rámothot Gileádban, a Gád nemzetségéből, és Gólánt Básánban a Manassé nemzetségéből.

5 Móz. 4,43.

9. Ezek voltak a meghatározott városok mind az Izráel fiainak, mind a jövevényeknek, a ki közöttük tartózkodik vala, hogy oda szaladjon mindaz, a ki megöl valakit tévedésből, és meg ne haljon a vérbosszúlónak keze által, míg oda nem áll a gyülekezet elé.

Józs. 20,2., 5 Móz. 19,4., 5 Móz. 19,7.

21.

1. És hozzámenének a Léviták atyai fejedelmei Eleázárhoz, a paphoz, és Józsuéhoz, a Nún fiához és az atyai fejedelmekhez, a kik valának Izráel fiainak nemzetségei felett,

Józs. 17,4.

2. És szólának nékik Silóban, a Kanaán földén, mondván: Az Úr megparancsolta Mózes által, hogy adjatok nekünk városokat lakóhelyül, és azokhoz való legelőket barmaink részére.

4 Móz. 35,2., 4 Móz. 35,5.

3. Adák azért Izráel fiai a Lévitáknak az ő örökségökből, az Úrnak rendelése szerint, ezeket a városokat és azoknak legelőit.

4. Esék pedig a sors a Kehátiták családjaira, és juta a Léviták közül való Áron pap fiainak a Júda nemzetségétől, a Simeon nemzetségétől és a Benjámin nemzetségétől sors szerint tizenhárom város;

5. Kehát többi fiainak pedig az Efraim nemzetségének családjaitól, Dán nemzetségétől és Manassé fél nemzetségétől sors szerint tíz város.

6. A Gerson fiainak pedig az Issakhár nemzetségének családjaitól, az Áser nemzetségétől, a Nafthali nemzetségétől és Manassénak Básánban levő fél nemzetségétől sors szerint tizenhárom város;

7. Mérári fiainak az ő családjaik szerint a Rúben nemzetségétől, Gád nemzetségétől és Zebulon nemzetségétől tizenkét város.

8. Adák azért Izráel fiai e városokat és ezeknek legelőit a Lévitáknak, a miképen megparancsolta vala az Úr Mózes által, sors szerint.

9. Adák pedig a Júda fiainak nemzetségéből és Simeon fiainak nemzetségéből ezeket a városokat, a melyek névszerint olvashatók.

10. És lón, hogy esék a sors először a Lévi fiai közül való Kerátnak családjából az Áron fiaira.

1 Krón. 6,54.

11. És adák nékik az Anák atyjának városát, Kirjáth-Arbát, azaz Hebront a Júda hegyén, és annak körülötte levő legelőit;

Józs. 15,13., Józs. 20,7., Józs. 14,14., 1 Krón. 6,55.

12. A városnak szántóföldjét és faluit pedig Kálebnek, a Jefunné fiának adák birtokául.

Józs. 14,14., Józs. 15,13.

13. Az Áron pap fiainak pedig adák a gyilkosok menekülésének városát, Hebront és annak legelőjét, Libnát és annak legelőjét.

14. Jatthirt és annak legelőjét; Estemoát és annak legelőjét;

15. Holont és annak legelőjét, és Debirt és annak legelőjét;

16. Aint és annak legelőjét, Juttát és annak legelőjét, Béth-Semest és annak legelőjét. Kilencz várost e két nemzetségből.

1 Sám. 6,11., 1 Sám. 6,15., 2 Kir. 14,11., 2 Kir. 14,13.

17. A Benjámin nemzetségéből pedig Gibeont és annak legelőjét, Gébát és annak legelőjét;

18. Anathót és annak legelőjét, Almont és annak legelőjét: négy várost.

Jer. 1,1.

19. Az Áron fiainak, a papoknak városai összesen tizenhárom város és azoknak legelői.

20. A Kehát fiai családjainak pedig, s a Kehát fiai közül való többi Lévitáknak városai, az ő sorsuk szerint, az Efraim nemzetségéből valának.

1 Krón. 6,61.

21. Nékik adák ugyanis a gyilkosok menekülésének városát, Sikemet és annak legelőjét az Efraim hegyén, És Gezert és annak legelőjét;

22. Kibczaimot és annak legelőjét, Béth-Horont és annak legelőjét: négy várost.
23. A Dán nemzetségéből pedig Elthekét és annak legelőjét, Gibbethont és annak legelőjét;
24. Ajjálon és annak legelőjét; Gath-Rimmont és annak legelőjét; négy várost.
25. A Manassé fél nemzetségéből pedig: Taanakot és annak legelőjét, Gath-Rimmont és annak legelőjét: két várost.
26. Összesen tíz várost és azoknak legelőit a Kehát fiai többi családjainak.
27. A Gerson fiainak pedig, a kik a Léviták családjából valának, adák a Manassai fél nemzetségéből a gyilkosok menekülésének városát, Gólánt Básánban és annak legelőjét, és Beesterát és annak legelőjét: két várost.

Józs. 21,33., 1 Krón. 6,62., Józs. 20,8.

28. Az Issakhár nemzetségéből pedig: Kisjont és annak legelőjét, Dobráthot, és annak legelőjét,
29. Jármutot és annak legelőjét, és Én-Gannimot és annak legelőjét: négy várost.
30. Az Áser nemzetségéből pedig: Misált és annak legelőjét, Abdont és annak legelőjét,

1 Krón. 6,74.

31. Helkathot és annak legelőjét, és Rehobot és annak legelőjét: négy várost.
32. A Nafthali nemzetségéből pedig: a gyilkosok menekülésének városát, Kedest Galileában és annak legelőjét, Hammonth-Dórt és annak legelőjét, és Karthant és annak legelőjét: három várost.

Józs. 20,7.

33. A Gersoniták összes városai, az ő családjaik szerint, tizenhárom város és azoknak legelői.

Józs. 21,27.

34. A Mérári fiai családjainak pedig, e még hátralévő Lévitáknak, adák a Zebulon nemzetségéből: Jokneámot és annak legelőjét, Karthát és annak legelőjét,

1 Krón. 6,63.

35. Dimnát és annak legelőjét, Nahalált és annak legelőjét; négy várost.
36. A Rúben nemzetségéből pedig: Béczert és annak legelőjét, Jahczát és annak legelőjét,
37. Kedémothot és annak legelőjét, és Méfaathot és annak legelőjét: négy várost.
38. A Gád nemzetségéből pedig: a gyilkosok menekülésének városát, Rámothot Gileádban és annak legelőjét, Mahanaimot és annak legelőjét,

Józs. 20,8.

39. Hesbont és annak legelőjét; Jaézert és annak legelőjét: összesen négy várost.
40. A Mérári fiainak városai az ő családjaik szerint, a kik a Léviták családjai közül maradtak fel, valának az ő sorsuk szerint összesen tizenkét város.
41. A Lévitáknak összes városai az Izráel fiainak birtoka között: negyvennyolc város azoknak legelőivel.

4 Móz. 35,7.

42. Valának ezek a városok a tulajdonképeni város és körülöttök azoknak legelői. Így vala ez mind e városoknál.

43. Megadá azért az Úr Izráelnek mindazt a földet, a mely felől megesküdött vala, hogy odaadja azt az ő atyáiknak. És bírák azt, és lakozának abban.

1 Móz. 12,7., 1 Móz. 15,7., 1 Móz. 15,13., 1 Móz. 15,21., 5 Móz. 34,4.

44. Nyugodalmat is ada nekik az Úr mindenfelől, szintén úgy, a mint megesküdött vala az ő atyáiknak. És senki nem állott meg ellenökben valamennyi ellenségeik közül; minden ellenségüket kezökbe adá az Úr.

5 Móz. 11,25.

45. Nem esett el csak egy szó is mindama jó szóból, a melyet szólott vala az Úr az Izráel házának. Mindaz betelt.

Józs. 23,14., Józs. 21,43., Józs. 21,44.

22.

1. Akkor hivatá Józsué a Rúbenitákat, a Gáditákat és a Manassé fél nemzetségét,
2. És monda nekik: Ti megtartottátok mindazt, a mit Mózes, az Úrnak szolgálja parancsolt néktek, és hallgattatok az én szómra mindenben, a mit parancsoltam néktek;

4 Móz. 32,20., 5 Móz. 3,18.

3. Nem hagytátok el a ti atyátokfiait immár sok nap óta mind e mai napig, és megtartottátok a megtartandókat, az Úrnak, a ti Isteneteknek parancsolatját.

Józs. 11,28.

4. Most pedig nyugodalmat adott az Úr, a ti Istenetek a ti atyátokfiainak, a mint megmondta vala nékik; most azért térjete vissza, és menjetek a ti sátraitokba, a ti örökséteknek földére, a melyet Mózes, az Úrnak szolgálja adott vala néktek túl a Jordánon.

4 Móz. 32,33.

5. Csak igen vigyázzatok, hogy teljesítetek a parancsolatot és a törvényt, a melyet parancsolt néktek Mózes, az Úrnak szolgálja, hogy szeressétek az Urat, a ti Isteneteket, és járjatok minden ő útján, és tartsátok meg az ő parancsolatait, és ragaszkodjatok hozzá, és szolgáljatok néki teljes szívetekből és teljes lelketekből.

5 Móz. 3,6., 5 Móz. 10,12., 5 Móz. 10,13., 5 Móz. 13,4.

6. És megáldá őket Józsué, azután elbocsátá őket, és elmenének az ő sátraikba.

7. Mert a Manassé nemzetsége felének Mózes adott vala örökséget Básánban; a másik felének pedig Józsué adott az ő atyjafiaival a Jordánon innen napnyugot felől. És a mikor elbocsátá is őket Józsué az ő sátraikba, akkor is megáldá őket.

4 Móz. 32,33.

8. És szóla nékik, mondván: Nagy gazdagsággal térjete vissza sátraitokba, és igen sok barommal, ezüsttel, arannyal, rézzel, vassal és igen sok ruhával. Az ellenségeitektől vett zsákmányt oszszátok meg a ti atyátokfiaival.

4 Móz. 31,26., 4 Móz. 31,27.

9. Visszatérének azért, és elmenének a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fél nemzetsége Izráel fiaitól, Silóból, a mely Kanaán földén van, hogy menjenek Gileád földére, az ő örökségüknek földébe, a melyben örökséget vőnek az Úr rendelése szerint Mózes által.

10. Mikor a Jordán mellékére értek, a mely még Kanaán földén van, építének a Rúben fiai, Gád fiai és Manassé fél nemzetsége ott a Jordán mellett oltárt, nagy, láttatós oltárt.

11. Meghallák pedig Izráel fiai, hogy ezt mondják vala: Ímé a Rúben fiai, Gád fiai és Manassé fél nemzetsége oltárt építettek átellenben a Kanaán földével, a Jordán mellékén, Izráel fiainak oldala felől.

12. A mint meghallák Izráel fiai, egybegyűle Izráel fiainak egész gyülekezete Silóban, hogy hadakozni induljanak fel ellenök.

13. Küldék pedig Izráel fiai a Rúben fiaikhoz, Gád fiaikhoz és a Manassé fél nemzetségéhez Gileád földére Fineást, Eleázárnak, a papnak fiát;

14. Tíz fejedelmet is vele, egy-egy fejedelmet az őseik háza szerint Izráelnek minden nemzetségéből. Ezek mind fejedelmei valának az ő őseik házának, Izráelnek ezerei között.

15. És eljutának a Rúben fiaikhoz, a Gád fiaikhoz és a Manassé fél nemzetségéhez a Gileád földére, és szólának ő velök, mondván:

16. Így szól az Úrnak egész gyülekezete: Micsoda véték ez, a melylyel vétkeztetek Izráelnek Istene ellen, hogy immár elfordultatok az Úrtól, építvén magatoknak oltárt, hogy pártot üssetek immár az Úr ellen?!

Józs. 22,19.

17. Avagy kevés-é nékünk a Peór miatt való hamisságunk, a miből ki sem tisztultunk még mind e napig, és a miért csapás lón az Úrnak gyülekezetén?

4 Móz. 25,1., 4 Móz. 25,3., 5 Móz. 4,3., Hós. 9,10.

18. És ti elfordultatok immár az Úrtól; pedig ha ti pártot üttök ma az Úr ellen: holnap majd Izráelnek egész gyülekezetére haragszik meg.

19. Ha pedig tisztátalannak tetszik előttetek a ti örökséteknek földje; úgy jőjjetek át az Úr örökségének földjére, a hol ott áll az Úrnak sátora, és legyetek örökösökké mi közöttünk; de az Úr ellen ne üssetek pártot, és ellenünk se üssetek pártot, építvén magatoknak oltárt, az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán kívül.

3 Móz. 17,3., 3 Móz. 17,6., 3 Móz. 17,8., 3 Móz. 17,9.

20. Avagy nem Ákán, a Zéra fia vétkezék-é vagy vétkekkel az Istennek szentelt dolog ellen; mégis Izráelnek egész gyülekezete ellen lón a harag! És az a férfiú nem egymaga halt meg az ő bűnéért!

Józs. 7,1., Józs. 20,21., Józs. 20,24., Józs. 20,26.

21. Felelének pedig a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fél nemzetsége, és szólának az Izráel ezereinek fejeihez:

22. Az Istenek Istene az Úr, az Istenek Istene az Úr: ő tudja, és az Izráel is megtudja. Ha pártütésből és ha az Úr ellen való vétkekből van ez: ne tartson meg minket e napon!

23. Ha azért építettünk magunknak oltárt, hogy elforduljunk az Úrtól, vagy pedig hogy áldozzunk azon egészen égőáldozatot és ételáldozatot; vagy hogy tegyünk arra hálaadásnak áldozatját: - lássa meg ezt ő maga az Úr!

24. Hát nem inkább a miatt való féltünkben cselekedtük-é ezt, hogy így gondolkoztunk: Maholnap így szólhatnak a ti fiaitok a mi fiainkhoz, mondván: Mi közöttök van néktek az Úrhoz, Izráel Istenéhez?

25. Hiszen határt vetett az Úr mi közöttünk és ti közöttetek Rúben fiai és Gád fiai - a Jordánt; nincsen néktek részetek az Úrban! És elidegeníthetnék a ti fiaitok a mi fiainkat, hogy ne féljék az Urat!

26. Mondottuk azért: Nosza fogjunk hozzá, hogy építsünk oltárt, se nem egészen égőáldozatra, se nem véres áldozatra;

27. Hanem hogy bizonyosság legyen az mi közöttünk és ti közöttetek, és a mi utánunk való nemzetségeink között, hogy szolgálni akarjuk az Urat ő előtte a mi egészen égőáldozatainkkal, véres áldozatainkkal és hálaáldozatainkkal, és hogy ne mondhassák a ti fiaitok maholnap a mi fiainknak: Nincs néktek részetek az Úrban.

1 Móz. 31,48.

28. Mondottuk azért: Ha így szólának maholnap nekünk vagy a mi nemzetségeinknek, ezt mondjuk majd: Lássátok az Úr oltárának mássát, a melyet a mi atyáink készítettek, nem egészen égőáldozatra, sem nem véres áldozatra, hanem hogy bizonyosság legyen mi közöttünk és ti közöttetek!

29. Távolság legyen tőlünk, hogy pártot üssünk az Úr ellen, és elforduljunk immár az Úrtól, építvén oltárt égőáldozatra, ételáldozatra és véres áldozatra az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán kívül, a mely az ő sátora előtt van!

30. Hallván pedig Fineás, a pap és a gyülekezetnek fejedelmei és Izráel ezereinek fejei, a kik vele valának, a beszédeket, a melyeket szólottak vala a Rúben fiai, a Gád fiai és a Manassé fiai; tetszésre találtak vala előttök.

31. És monda Fineás, az Eleázár pap fia a Rúben fiainak, Gád fiainak és a Manassé fiainak: Ma tudtuk meg, hogy köztünk van az Úr, mivelhogy nem vétkeztek e vétekekkel az Úr ellen. Most megszabadítottátok Izráel fiait az Úr kezéből.

32. Visszatérem azért Fienás, az Eleázár pap fia és a fejedelmek a Rúben fiaitól, a Gád fiaitól a Gileád földéről a Kanaán földre Izráelnek fiaihoz, és megbeszélém nekik e dolgot.

33. És tetszésre talált e dolog Izráel fiai előtt is, és áldák az Istent Izráel fiai, és nem mondák, hogy hadakozni menjenek fel ellenök, hogy elveszessék a földet, a melyben lakoznak a Rúben fiai és a Gád fiai.

34. Az oltárt pedig így nevezék Rúben fiai és a Gád fiai: „Bizonyosság ez közöttünk, hogy az Úr az Isten.”

Józs. 22,27., Józs. 22,28.

23.

1. Lőn pedig sok nappal azután, hogy nyugodalmat adott vala az Úr Izráelnek minden ő körülötte lévő ellenségeitől: megvénhedék Józsué és megidősödék.

Józs. 21,44., Józs. 13,1.

2. Előhívá ekkor Józsué az egész Izráelt, annak véneit, fejeit, biráit és felügyelőit, és monda nekik: Én megvénhedtem és megidősödtem.

3. Magatok is láttatok mindent, a mit az Úr, a ti Istenetek mind eme népekkel cselekedett ti előttetek; mivelhogy maga az Úr, a ti Istenetek harczolt érettetek.

5 Móz. 1,30., 5 Móz. 3,22.

4. Ímé elosztám néktek sors által a fennmaradt népeket örökségül a ti nemzetségeitek szerint, a Jordántól kezdve, és mindazokat a népeket, a melyeket kipusztítottam, és a nagy tengert is napnyugat felől.

5. Az Úr pedig, a ti Istenetek kiúzi őket a ti orczátok elől, és kiúzi őket ti előletek, hogy örökösivé legyetek az ő földüknek, a mint megmondotta vala néktek az Úr, a ti Istenetek.

5 Móz. 7,1., 5 Móz. 7,2., 5 Móz. 7,17., 5 Móz. 7,24.

6. Legyetek azért igen erősek, hogy megtartsátok és megcselekedjétek mind azt, a mi meg van írva a Mózes törvényének könyvében; hogy el ne távozzatok attól se jobbkézre, se balkézre;

Józs. 1,7., 5 Móz. 5,32., 5 Móz. 28,14.

7. Hogy össze ne elegendjétek ezekkel a népekkel, azokkal, a melyek fennmaradtak közöttetek; isteneiknek nevét ki se ejtsétek, azokra ne esküdjétek, se ne szolgáljatok nekik, se előttök meg ne hajoljatok;

5 Móz. 7,1., 5 Móz. 7,6., 2 Móz. 23,13., 2 Móz. 23,14., Jer. 5,7., Sof. 1,5.

8. Hanem ragaszkodjatok az Úrhoz, a ti Istenetekhez, a miképen e mai napig cselekedtetek!

5 Móz. 11,22.

9. Ezért űzött ki az Úr előletek nagy és erős népeket: a mi pedig titeket illet, senki meg nem állhatott ellenetekben mind e napig.

10. Egy férfiú közületek elűz ezeret, mert az Úr, a ti Istenetek az, a ki harczol érettetek, a miképen megmondta vala néktek.

3 Móz. 26,7., 3 Móz. 26,8., 5 Móz. 32,30.

11. Azért igen vigyázzatok magatokra, hogy szeressétek az Urat, a ti Isteneteket!

12. Mert ha elfordulván elfordultok tőle és ragaszkodtok e népek maradékaihoz, a melyek itt maradtak ti közöttetek; és sógorságot köttök ő velök és összeelegyedtek velök és ők veletek:

13. Bizonyynal megtudjátok majd, hogy az Úr, a ti Istenetek ki nem űzi többé e népeket ti előletek; sőt inkább lesznek ti néktek tórré és hurokká, oldalaitokban ostorra, szemeitekben pedig tövisékké, míglén kivesztek erről a jó földről, a melyet az Úr, a ti Istenetek adott ti néktek.

2 Móz. 34,12., 2 Móz. 34,16., 4 Móz. 33,52., Bir. 2,3.

14. Én pedig ímé megyek már a minden földinek útján: Tudjátok meg azért teljes szívetek és teljes lelketek szerint, hogy egy szó sem esett el mindama jó szóból, a melyeket az Úr, a ti Istenetek szólott vala felőletek. Minden betelt rajtatok, egy szó sem esett el azokból!

Józs. 24,29., Józs. 24,30., 1 Kir. 2,2., Józs. 21,45.

15. De a miképen betelt rajtatok mind az a jó szó, a melyeket az Úr, a ti Istenetek szólott vala felőletek: akképen teljesíti majd rajtatok mind a gonosz szót is az Úr, míglén kipusztít titeket e jó földről, a melyet az Úr, a ti Istenetek adott ti néktek.

16. Ha általhágjátok az Úrnak, a ti Isteneteknek szövetségét, a melyet parancsolt néktek, és elmentek és szolgáltok idegen isteneknek, és meghajoltok azok előtt: akkor felgerjed ellenetek az Úrnak haragja, és hamar kivesztek e jó földről, a melyet ő adott néktek.

1 Kir. 9,6., 1 Kir. 9,8.

24.

1. Józsué pedig összegyűjté Izráelnek minden nemzetségét Síkembe, és előhívá Izráelnek véneit, fejeit, biráit és felügyelőit, és oda állának az Úr elébe,

Józs. 23,2.

2. És monda Józsué az egész népnek: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: A folyóvizet túl lakoztak régenten a ti atyáitok: Tharé, Ábrahámnak atyja és Nákhorának atyja, és idegen isteneknek szolgáltak vala.

1 Móz. 11,26., 1 Móz. 11,28., 1 Móz. 11,31.

3. De áthozám a ti atyátokat, Ábrahámot a folyóvíz túlsó oldaláról, és elhordozám őt az egész Kanaán földén, és megsokasítám az ő magvát: és adám néki Izsákot.

1 Móz. 11,31., 1 Móz. 12,1., 1 Móz. 17,7., Neh. 9,7., Zsid. 11,8.

4. Izsáknak pedig adám Jákóbot és Ézsaut. És Ézsauanak a Szeír hegyét adám birtokul, Jákób pedig és az ő fiai alámenének Égyiptomba.

1 Móz. 25,21., 1 Móz. 25,26., 1 Móz. 46,1., 1 Móz. 46,26.

5. Majd elküldém Mózeset és Áront, és megverém Égyiptomot úgy, a hogy cselekedtem vala közöttök: azután pedig kihoztalak vala titeket.

2 Móz. 3,10., 2 Móz. 4,14., 2 Móz. 4,15.

6. És kihoztam a ti atyáitokat Égyiptomból, és jutátok a tengerhez, és űzék az égyiptomiak a ti atyáitokat szekerekkel és lovasokkal a Veres tengerig.

2 Móz. 12,33., 2 Móz. 14,1., 2 Móz. 14,9.

7. Akkor az Úrhoz kiáltának, és homályt vete ti közétek és az égyiptomiak közé, és rájok vivé a tengert és elborítá őket. Szemeitek is látták azt, a mit cselekedtem vala az égyiptomiakkal: ti pedig sok ideig lakoztatok a pusztában.

2 Móz. 14,10., 2 Móz. 15,19., 2 Móz. 15,29., 2 Móz. 7,10., 2 Móz. 12,19., 2 Móz. 12,21.

8. Majd elhozálak titeket az Emoreusok földére, a kik túl laktak vala a Jordánon, és hadakozának ellenetek; de kezetekbe adám őket, és bírátok az ő földüket, őket pedig eltörlém a ti orcátok elől.

4 Móz. 21,21., 4 Móz. 21,25., 4 Móz. 21,33., 4 Móz. 21,35.

9. Majd felkele Bálák, a Czippor fia, Moábnak királya, és hadakozék Izráellel, és elküldé és hivatá Bálámot, a Beór fiát, hogy átkozzon meg titeket.

10. De nem akarám meghallgatni Bálámot, ezért áldva áldott vala titeket, és megszabadítalak titeket az ő kezéből.

4 Móz. 22,4., 4 Móz. 22,6., 4 Móz. 22,12., 4 Móz. 22,13., Jel. 2,14., 4 Móz. 23,8., 4 Móz. 23,10., 4 Móz. 23,18., 4 Móz. 23,20., 5 Móz. 23,5.

11. Majd általjövének a Jordánon, és jutátok Jérikhóba, és hadakozának veletek Jérikhónak urai; az Emoreus, Perizeus, Kananeus, Khittheus, Girgazeus, Khivveus és Jebuzeus; de kezetekbe adám őket.

Józs. 3,14., Józs. 3,17., Józs. 6,1., Józs. 6,5., Józs. 20,21.

12. Mert elbocsátám előttetek a darázsokat, és úzék azokat előletek: az Emoreusok két királyát, de nem a te fegyvered által, de nem a te kézíved által!

2 Móz. 23,27., 2 Móz. 23,28., 5 Móz. 7,20., Zsolt. 44,4.

13. És adék néktek földet, a melyben nem munkálkodtál, és városokat, a melyeket nem építettetek vala, mégis bennök laktok; szőlőket és olajfákat, a melyeket nem ti ültettetek, de esztek azokról.

5 Móz. 6,10., 5 Móz. 6,11.

14. Azért hát féljétek az Urat, és szolgáljatok néki tökéletességgel és hűséggel; és hányjátok el az isteneket, a kiknek szolgáltak a ti atyáitok túl a folyóvizen és Égyiptomban, szolgáljatok az Úrnak.

Préd. 12,15., Préd. 12,16., 2 Móz. 20,3., 2 Móz. 20,4., Ezék. 20,7., Ezék. 20,8.

15. Hogyha pedig rossznak látjátok azt, hogy szolgáljatok az Úrnak: választatok magatoknak még ma, a kit szolgáljatok; akár azokat az isteneket, a kiknek a ti atyáitok szolgáltak, a míg túl valának a folyóvizen, akár az Emoreusok isteneit, a kiknek földjén lakoztok: én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk.

Józs. 24,2.

16. A nép pedig felele, és monda: Távol legyen tőlünk, hogy elhagyjuk az Urat, szolgálván idegen isteneknek!

17. Sőt inkább az Úr, a mi Istenünk az, a ki felhozott minket és atyáinkat Égyiptom földéből, a szolgálk házából, és a ki ezeket a nagy jeleket tette a mi szemeink előtt, és megtartott minket minden útunkban, a melyen jártunk, és mind ama népek között, a melyek között általjöttünk;

18. És kiűzött az Úr minden népet, az Emoreust is, e földnek lakóját, a mi orcánk elől: Mi is szolgálunk az Úrnak, mert ő a mi Istenünk!

19. Józsué pedig monda a népnek: Nem szolgálhattok az Úrnak, mert szent Isten ő, féltón szerető Isten ő: nem bocsátja meg a ti vétkeiteket és bűneiteket;

20. Hogyha elhagyjátok az Urat, és szolgáltok idegen isteneknek: akkor elfordul és rosszal illet benneteket, és megemészt titeket, minekutána jól cselekedett veletek.

Józs. 23,15., Józs. 23,16.

21. Akkor monda a nép Józsuének: Nem, mert mi az Úrnak szolgálunk!

22. Józsué pedig monda a népnek: Bizonyosságok vagytok magatok ellen, hogy ti választottátok magatoknak az Urat, hogy néki szolgáljatok. És mondának: Bizonyosságok!

23. Most azért hányjátok el az idegen isteneket, a kik köztetek vannak, és hajtsátok sziveteket az Úrhoz, Izráelnek Istenéhez.

1 Móz. 35,2., 1 Móz. 35,4., 1 Sám. 7,3.

24. És monda a nép Józsuének: Az Úrnak, a mi Istenünknek szolgálunk, és az ő szavára hallgatunk.

25. Szerze azért Józsué szövetséget a néppel e napon, és ada eleibe rendelést és végzést Síkemben.

26. És beírá Józsué e dolgokat az Isten törvényének könyvébe, és vón egy nagy követ, és oda helyezteté azt a cserfa alá, a mely vala az Úrnak szent házában.

Bir. 9,6.

27. És monda Józsué az egész népnek: Ímé ez a kő lesz ellenünk bizonyosságul; mert ez hallotta az Úrnak minden beszédét, a melyet szólott vala nekünk; és lesz ellenetek bizonyosságul, hogy ne hazudjatok a ti Istenetek ellen.

Józs. 22,26., Józs. 22,27., 1 Móz. 31,44., 1 Móz. 31,48.

28. És elbocsátá Józsué a népet, kit-kit a maga örökségébe.

Bir. 2,6.

29. És lón e dolgok után, hogy meghala Józsué, a Nún fia, az Úrnak szolgálja, száztíz esztendőskorában,

Bir. 2,8., Bir. 2,9., 1 Móz. 50,26.

30. És eltemették őt az ő örökségének határában Timnat-Szerában, a mely az Efraim hegyén van, a Gaas hegytől észak felé.

31. Izráel pedig az Urat szolgálta vala Józsuének minden idejében, és a véneknek is minden idejökben, a kik hosszú ideig éltek Józsué után, és a kik tudják vala minden cselekedetét az Úrnak, a melyet cselekedett vala Izráellel.

Bir. 2,7.

32. A József csontjait pedig, a melyeket felhoztak vala Izráel fiai Égyiptomból, eltemették Síkemben, a mezőnek abban a részében, a melyet szerzett vala Jákób Hámornak, a Síken atyjának fiaitól száz pénzén: és lőnek a József fiainak örökségévé.

1 Móz. 50,25., 2 Móz. 13,19., 1 Móz. 33,18., 1 Móz. 33,19.

33. Meghala Eleázár is, Áronnak fia, és eltemették őt Gibeathban, az ő fiának Fineásnak városában, a mely néki adatott az Efraim hegyén.

Bírák könyve

1.

1. És lőn Józsué halála után, hogy megkérdeék az Izráel fiai az Urat, mondván: Ki menjen legelőször közülünk a Kananeusra, hogy hadakozzék ő ellene?

2. És monda az Úr: Júda menjen! Ímé az ő kezébe adtam azt a földet.

3. Ekkor monda Júda az ő atyjafiának Simeonnak: Jer velem együtt a nékem sors által jutott örökségbe, hogy hadakozzunk a Kananeus ellen, és én is elmegyek veled a néked sors által jutott örökségbe. És Simeon elméne vele.

4. És felméne Júda és kezökbe adá az Úr a Kananeust és a Perizeust, és levágtak közülök Bézekben tízezer embert.

5. És találák Adonibézeket Bézekben, és hadakozának ő ellene, és megverék a Kananeust és a Perizeust.

6. És megfutamadott Adonibézek, de úzóbe vevék, és elfogván őt, elvágták kezeinek és lábainak hüvelykújjait.

7. Ekkor monda Adonibézek: Hetven király szedeget vala asztalom alatt, a kiknek elvágattam kezeik és lábaik hüvelykújjait; a mint én cselekedtem, úgy fizetett nékem az Isten. Azután elvivék őt Jeruzsálembe, és ott meghala.

8. Azután Jeruzsálem ellen hadakoztak a Júda fiai, és elfoglalván azt, lakosait levágták fegyvernek élivel, a várost pedig lángba borították.

9. Azután pedig alámenének a Júda fiai, hogy harcoljanak a hegységen, a déli tartományban és a lapályon lakó Kananeus ellen.

10. És elment Júda a Hebronban lakó Kananeus ellen, - Hebron neve azelőtt Kirjáth-Arba volt, - és megverték Sésait, Achimánt és Thalmáit.

Józs. 15,13., Józs. 15,19.

11. Onnan pedig méne Debir lakói ellen. Debir neve pedig azelőtt Kirjáth-Széfer volt.

12. És monda Káleb: A ki Kirjáth-Széfert megveri és elfoglalja, annak feleségül adom az én leányomat, Akszát.

Józs. 15,13., Józs. 15,19.

13. És elfoglalá azt Othniel, Kénáz fia, Káleb öcscse, és néki adá Akszát, az ő leányát feleségül.

14. És lőn, hogy a mikor eljöve az, biztatá őt, hogy kérjen mezőt az ő atyjától. Leszálla azért a számárról, Káleb pedig monda néki: Mi bajod van?

15. Ő pedig monda néki: Adj áldást nékem: mert déli vidékre helyheztettél engem, adj most vízforrásokat is. És néki adá Káleb a felső forrást és az alsó forrást.

16. És Keneusnak, a Mózes ipának fiai is felmentek a pálmák városából a Júda fiaival a Júda pusztájára, mely délre van Aradtól, és elmentek és letelepedtek a nép között.

5 Móz. 34,3.

17. És elment Júda az ő atyjafiával, Simeonnal, és megverék a Czéfátban lakó Kananeust, és elpusztították azt, és elnevezték a várost Hormának.

4 Móz. 21,3.

18. Azután elfoglalta Júda Gázát és annak határát, Askelont és annak határát, Ekront és annak határát.

19. Vala pedig az Úr Júdával, és kiűzé a hegység lakóit; de a völgy lakóit nem lehetett kiűzni, mert vas-szekereik voltak.

20. És Kálebnek adták Hebront, a mint meghagyta volt Mózes, és kiűzé onnan Anák három fiát.

4 Móz. 14,24., Józs. 14,13., Józs. 15,13.

21. De a Jebuzeust, Jeruzsálemnek lakóját nem úzték el a Benjámin fiai, és ezért lakik a Jebuzeus a Benjámin fiaival Jeruzsálemben még máig is.

22. És felméne a József háza is, Béthel ellen, és az Úr volt ő vele.

23. És kikémlteté a József háza Béthelt. A város neve pedig régenten Lúz volt.

1 Móz. 28,19.

24. És látának a kémekek egy férfiút, a ki a városból jött vala, és mondának néki: Mutasd meg a város bejárását, és irgalmasságot cselekszünk veled.

25. És mikor ez megmutatta nekik a város bejárását, a várost fegyver élére hányták; de azt a férfiút és egész házanépét elbocsáták.

26. És elment az a férfiú a Khitteusok földére, és várost épített, és elnevezé azt Lúznak. Ez annak neve mind e mai napig.

27. És nem úzte el Manassé a lakosokat sem Béthseánból és annak mezővárosaiból, sem Taanakból és mezővárosaiból, sem Dórból és mezővárosaiból, sem a Jibleámnak és mezővárosainak lakosait, sem Megiddónak és mezővárosainak lakosait. És a Kananeusnak tetszett ott lakni azon a földön.

Józs. 17,11., Józs. 17,12.

28. És mikor Izráel megerősödött, adófizetőjévé tette a Kananeust; de elúzni nem úzte el.

29. És Efraim sem úzte ki a Kananeust, a ki Gézerben lakott; hanem a Kananeus ott lakott közöttük Gézerben.

Józs. 16,10.

30. Zebulon sem úzte el sem Kitron lakosait, sem Nahalólnak lakóit, hanem közöttük lakozott a Kananeus, és adófizetőiké lettek.

31. Áser sem úzte el sem Akkó, sem Sidon, sem Akhláb, sem Akzib, sem Helba, sem Afik, sem Rehob lakóit.

32. És ott lakott Áser a Kananeusok, a föld lakói között, mert nem úzte el őket.

33. Nafthali sem úzte el sem Béth-Semes lakosait, sem Béth-Anath lakóit, hanem ott lakott a Kananeusok, a föld lakói között, és Béth-Semes és Béth-Anath lakói adófizetőiké lettek.

34. Az Emoreusok pedig felszorították a Dán fiait a hegységbe, mert nem engedték meg, hogy lejőjjenek a völgybe.

35. És az Emoreusoknak tetszett ott lakni a Héresz hegységen, Ajalonban és Saalbimban; de mikor a József házának keze rájuk nehezedett, adófizetőkké lettek.

36. Az Emoreusok határa pedig az Akrabbim hágójától és Sélától fölfelé volt.

4 Móz. 34,4., Józs. 15,3.

2.

1. Felméne pedig az Úrnak anygala Gilgálból Bókimba, és monda: Én vezettelek fel titeket Égyiptomból, és hoztalak benneteket erre a földre, a mely fölől megesküdtem a ti atyáitoknak, és mondek: Nem bontom fel az én szövetségemet ti veletek soha örökké.

2. Csakhogy ti se kössetek frigyot ennek a földnek lakosival, rontsátok le az ő oltáraikat; de ti nem hallgattatok az én szómra. Miért cselekedtétek ezt?

2 Móz. 23,22., 5 Móz. 7,2., 5 Móz. 12,3.

3. Annakokáért azt mondom: Nem úzöm el őket előletek, hanem legyenek néktek mint tövisek a ti oldalaitokban, és az ő isteneik legyenek ti néktek tör gyanánt.

Józs. 23,13., 4 Móz. 33,55.

4. És lón, hogy mikor az Úrnak anygala ezeket mondá az Izráel minden fiainak: felemelé a nép az ő szavát és síra.

5. És elnevezték azt a helyet Bókimnak, és áldozának ott az Úrnak.

6. És elbocsátá Józsué a népet, és elmenének az Izráel fiai, kiki az ő örökségébe, hogy bírják a földet.

Józs. 24,28.

7. És a nép az Urat szolgálta Józsuének egész életében, és a véneknek minden napjaiban, a kik hosszú ideig éltek Józsué után, a kik látták az Úrnak minden dolgait, melyeket cselekedett vala Izráellel.

Józs. 24,31.

8. És meghalt Józsué, a Nún fia, az Úr szolgálja, száztíz esztendőskorában.

Józs. 24,29.

9. És eltemeték őt örökségének határában, Timnat-Héreszben, az Efraim hegyén, északra a Gaas hegyétől.

Józs. 24,30.

10. És az az egész nemzetség gyűjteték az ő atyáihoz, és támadott más nemzetség ő utánok, a mely nem ismerte sem az Urat, sem az ő cselekedeteit, melyeket cselekedett Izráellel.

11. És gonoszul cselekedtek az Izráel fiai az Úrnak szemei előtt, mert a Baáloknak szolgáltak.

12. És elhagyák az Urat, atyáik Istenét, a ki kihozta őket Égyiptom földéből, és más istenek után jártak, a pogány népek istenei közül, a kik körülöttük voltak, és azok előtt hajtották meg magukat, és haragra ingerelték az Urat.

13. És elhagyták az Urat, és szolgáltak Baálnak és Astarótnak.

14. És felgerjedett az Úrnak haragja Izráel ellen, és adá őket a ragadozók kezébe, és elragadozák őket, és adá őket a körülöttük való ellenségeik kezébe, és még csak megállani sem bírtak ellenségeik előtt.
15. A hova csak kivonultak, mindenütt ellenök volt az Úr keze rontásukra, a mint megmondotta volt az Úr, és a mint megesküdt volt az Úr nékik. És igen megnyomorodának.

3 Móz. 26,14., 3 Móz. 26,39., 5 Móz. 28,24., 5 Móz. 28,25.

16. És támasztott az Úr bírákat, a kik megszabadíták őket szorongatóiknak kezéből.
17. De bíráikra sem hallgattak, hanem más istenekkel paráználkodtak, és azoknak hajtották meg magukat, és hamar letértek az útról, a melyen atyáik jártak, kik az Úrnak parancsára hallgattak; ők nem cselekedtek így.
18. Mert mikor bírákat támasztott az Úr nékik, az Úr maga volt a bíróval, és megszabadította őket ellenségeik kezéből a bíró egész idejére, mert megindult az Úr panaszaikon, melyeket emeltek elnyomóik és szorongatóik miatt.
19. De mihelyt a bíró meghalt, visszatértek, és jobban megromlottak, mint atyáik; más istenek után jártak, azoknak szolgáltak, és azok előtt hajtották meg magukat, föl nem hagytak cselekedeteikkel és nyakas magaviseletökkel.
20. Ezért felgerjedt az Úrnak haragja Izráel ellen, és monda: Mivelhogy általhágta ez a nemzetség az én szövetségemet, melyet atyáiknak parancsoltam, és nem hallgatott az én szavamra:
21. Én sem űzök ki többé senkit sem előlük azon pogányok közül, a kiket meghagyott Józsué, a mikor meghalt;
22. Hanem azok által kísértem Izráelt, ha vajjon megtartják-é az Úrnak útát, járván azon, a miképen megtartották az ő atyáik, avagy nem?
23. Ezért hagyta meg az Úr ezeket a pogányokat, és nem is űzte ki hamar, és nem adta őket Józsué kezébe.

3.

1. Ezek pedig a pogányok, a kiket meghagyott az Úr, hogy azok által kísértse Izráelt, azokat a kik nem ismerték a Kanaánért való harcokat,
2. Csak azért, hogy az Izráel fiainak nemzetségei megismerjék, hogy tanítsa őket hadakozásra, csak azokat, a kik azelőtt ezt nem tudták:
3. A Filiszteusok öt fejedelemsége, a Kananeusok mindnyájan, és a Sidoniusok, meg a Khivveusok, a kik a Libánon hegyén laknak, a Baálhermon hegyétől fogva Hamath bemenetelig.
4. Kik azért hagytak meg, hogy megkísértse általok az Úr Izráelt, hogy meglássa, vajjon engedelmeskednek-é az Úr parancsolatainak melyeket parancsolt az ő atyáiknak Mózes által?
5. Így az Izráel fiai a Kananeusok, Khitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Khivveusok és Jebuzeusok között laktak,
6. És azok leányait vették magoknak feleségül, a saját leányaikat pedig oda adták azok fiainak, és szolgálák azoknak isteneit.
7. És gonoszul cselekedtek az Izráel fiai az Úr szemei előtt, és elfelejtkezének az Úrról, az ő Istenökről, és a Baálokknak és Aseráknak szolgáltak.
8. Ezért felgerjedett az Úrnak haragja az Izráel ellen, és adá őket Kusán-Risathaimnak, Mesopotámia királyának kezébe, és nyolcz évig szolgáltak az Izráel fiai Kusán-Risathaimnak.
9. Ekkor az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai, és az Úr szabadítót támasztott az Izráel fiainak, aki megszabadítja őket: Othnielt, Kénáz fiát, Káleb öcscsét.
10. És az Úrnak lelke vala ő rajta, és biráskodott Izráelben, és a mint kiméne a hadra, az Úr kezébe adta Kusán-Risathaimot, Mesopotámia királyát, és ránehezült keze Kusán-Risathaimra.
11. És megnyugovék a föld negyven esztendeig, és meghalt Othniel, a Kénáz fia.
12. De az Izráel fiai ismét gonoszul cselekedének az Úr szemei előtt, és megerősítette az Úr Eglont, Moáb királyát Izráel ellen, azért, mert gonoszul cselekedtek az Úrnak szemei előtt.
13. Ez magához gyűjtötte Ammonnak és Amáleknek fiait, és elment, és megverte Izráelt, és elfoglalták a pálmák városát.

5 Móz. 34,3.

14. És szolgálák az Izráel fiai Eglont, a Moáb királyát tizennyolcz esztendeig.
15. Ekkor megint az Úrhoz kiáltottak Izráel fiai, és az Úr szabadítót támasztott nékik: Ehudot, Gérának fiát, ki Jemininek volt a fia, a ki suta volt. És mikor az Izráel fiai ajándékot küldének általa Eglonnak, Moáb királyának,

16. Ehud szerze magának egy kétélű kardot, egy singnyi hosszút, és azt az ő ruhája alatt a jobb tomporára övezé.
17. És bemutató az ajándékot Eglonnak, Moáb királyának. Eglon pedig igen kövér ember vala.
18. És lőn, hogy mikor elvégeze az ajándék bemutatását, elbocsátá az embereket, a kik az ajándékot vitték vala.
19. Ő maga pedig visszatért a Gilgál közelében lévő kőbányáktól és monda: Titkos beszédem van veled, óh király! És ez monda: Hallgass! és kimenének előle mindnyájan, kik állanak vala körülötte.
20. És Ehud akkor ment be hozzá, mikor éppen az ő hűsölő felházában ült magányosan, és monda Ehud néki: Istennek beszéde van nálam te hozzád. És fölkele az a királyi székből.
21. Akkor kinyújtá Ehud az ő balkezét, és kirántá kardját a jobb tomporáról, és beleüté azt annak hasába.
22. És beméne még a markolatja is a vasa után és berekeszté a háj a fegyver vasát, mert nem vonta ki a kardot annak hasából, sőt átment annak vékonyán.
23. Általméne pedig Ehud a csarnokon, minekutána bevonta maga után a felház ajtait, és bezárta.
24. A mint ő kiméne, jövének annak szolgálai, és láták, hogy ímé a felház ajtai be vannak zárva, és mondának: Bizonyára szükségét végzi a hűsölő kamarájában.
25. De mikor váltig váraoztak és ímé nem nyitotta meg a felház ajtaját, fogák a kulcsot és megnyiták: és ímé az ő urok ott feküdt a földön halva.
26. Ehud pedig elmenekült vala, míg azok késedelmezének, és elhaladván a kőbányák mellett, Szeiráhba futott.
27. És a mikor oda megérkezett, kürtjébe fújt az Efraim hegyén, és alámenének ő vele az Izráel fiai a hegyről, és ő előttük.
28. És monda nékik: Jertek utánam, mert kezetekbe adta az Úr a ti ellenségeket, Moábot. És levonultak ő utána, és elfoglalák a Jordán réveit, melyek Moáb felé vezettek, és nem engedtek azokon senkit általkelni.
29. És leöltek a Moábiták közül akkor mintegy tízezer embert, mind erős és vitéz férfiakat, úgy hogy egy sem menekült el.
30. Így alázott meg Moáb abban az időben Izráel keze alatt. És megnyugovék a föld nyolczvan esztendeig.
31. Ő utána pedig Sámgár, Anáthnak fia volt bíró, a ki hatszáz Filiszteus férfiút ölt meg egy ökörösztökével, és megszabadítá ő is Izráelt.

4.

1. De az Izráel fiai azután is gonoszul cselekedének az Úrnak szemei előtt, mikor Ehud meghalt.
2. Azért adá őket az Úr Jábinnak, a Kanaán királyának kezébe, a ki Hásorban uralkodott; seregének vezére pedig Sisera volt. Ez a pogányok városában, Harósethben lakott.
3. És kiáltának az Izráel fiai az Úrhoz, mert kilencszáz vas-szekere volt, és húsz esztendeig zsarnokoskodott az Izráel fiai felett erőszakkal.
4. Ebben az időben Debora, a prófétanő, a Lappidoth felesége volt bíró Izráelben.
5. És ő a Debora-pálmája alatt lakott Ráma és Béthel között, az Efraim hegyén, és ide jöttek fel hozzá az Izráel fiai törvényre.
6. És elküldé és hivatá Báraót, az Abinoám fiát, Kedes-Nafthaliból, és monda néki: Avagy nem parancsolta-e meg az Úr, Izráelnek Istene: Menj és vonulj fel a Thábor hegyére, és végy magadhoz tízezer embert a Nafthali és a Zebulon fiai közül?

Zsid. 11,32.

7. És te ellened kihozom a Kison patakjához Siserát, Jábin hadvezérét, az ő szekereit és seregét, és kezedbe adom őt.

Zsolt. 83,9., Zsolt. 83,10.

8. És monda néki Báraót: Ha velem jössz, elmegyek; de ha nem jössz el velem, én sem megyek.
9. Ki felele: Elmenvén elmegyek te veled, csak hogy nem a tied lesz a dicsőség az útna, a melyre mégy, mert asszony kezébe adja az Úr Siserát. És felkele Debora, és elméne Báraókkal Kedes felé.
10. Összegyűjté annakokáért Báraót Zebulont és Nafthalit Kedesbe, és elvive magával tízezer embert, és elméne vele Debora is.
11. A Keneus Héber pedig elvált a Keneusoktól, Hobábnak, a Mózes ipának fiaitól, és sátorát a Saanaim tölgyesénél vonta fel, mely Kedes mellett van.

12. Hírül vivék pedig Siserának, hogy Bárák, az Abinoám fia felvonult a Thábor hegyére.
13. Egybegyűjté azért Sisera minden szekereit, a kilencszáz vas-szekeret, és egész népét, mely vele volt, a pogányok városából, Harósethből, a Kison patakjához.
14. És monda Debora Báráknak: Kelj fel, mert ez a nap az, a melyen kezdedbe adja az Úr Siserát! hisz maga az Úr vezet téged! És alájöve Bárák a Thábor hegyéről, és a tízezer ember ő utána.
15. És megrettenté az Úr Siserát minden szekereivel és egész táborával fegyvernek élivel Bárák előtt, anynyira, hogy Sisera leugrott szekeréről, és gyalog futott.
16. Bárák pedig a szekereket és a tábort egész Harósethig, a pogányok városáig úzta, és Siserának egész tábora elhulla fegyvernek éle miatt, még csak egyetlenegy sem maradt meg.
17. Sisera pedig gyalog futott Jáhelnek, a Keneus Héber feleségének sátoráig, mert béke volt Jábin között, Hásor királya között, és a Keneus Héber háznépe között.
18. És kiméne Jáhel Sisera elé, és monda néki: Jőjj be Uram, jőjj be hozzám, ne félj! És betére ő hozzá a sátorba, és betakará őt lasnakkal.
19. Az pedig monda néki: Adj kérlek innom egy kis vizet, mert szomjúhozom. És megnyitá ez egy tejes tömlőt, és ada néki inni, és betakará őt.

Bir. 5,25.

20. És az annakfelette monda néki: Állj a sátor ajtajába, és ha valaki jőne és kérdezne, és ezt mondaná: Van-e itt valaki? mondjad: Nincsen!
21. Ekkor Jáhel, a Héber felesége vevé a sátorszöveget, és pőrölyt vőn kezébe, és beméne ő hozzá halkán, és beveré a szöveget halántékába, úgy hogy beszegeződék a földbe. Amaz pedig nagy fáradtság miatt mélyen aludt vala, és így meghala.
22. És ímé, a mint Bárák úzva keresné Siserát, Jáhel kiméne elébe, és monda néki: Jöszte és megmutatom néked az embert, a kit keressz. És beméne ő hozzá, és ímé Sisera ott feküdt halva, és a szög halántékában.
23. Így alázá meg Isten azon a napon Jábint, a Kanaán királyát az Izráel fiai előtt.
24. Az Izráel fiainak keze pedig mind jobban ránehezédék Jábinra, a Kanaán királyára, mígnem kiirták Jábint, a Kanaán királyát.

5.

1. Énekelt pedig Debora és Bárák, az Abinoám fia azon a napon, mondván:
2. Hogy a vezérek vezettek Izráelben, Hogy a nép önként kele föl: áldjátok az Urat!
3. Halljátok meg királyok, figyeljete fejedelmek! Én, én az Úrnak éneket mondok, Dícséretet zengek az Úrnak, az Izráel Istenének.
4. Uram, mikor Szeirből kijövé, Mikor lépdelél Edom mezejéről: Megrendült a föld, csepegett az ég, A föllegek is víztől áradának,
5. A hegyek megrendültek az Úrnak orczája előtt, Még ez a Sinai is, az Úrnak, az Izráel Istenének színe előtt.
6. Sámgárnak, az Anath fiának napjaiban, Jáhel idejében pihentek az utak, És az útonjárók tekervényes ösvényekre tértek.
7. Megszüntek a kerítetlen helyek Izráelben, megszüntek végképen, Mígnem én Debora felkelék, Felkelék Izráel anyjaként.
8. Új isteneket ha választott a nép, Mindjárt kigyúlt a harcz a kapuk előtt; De paizs, és dárda avagy láttatott-e A gyevenezereknél az Izráel között?
9. Szívem azoké, kik parancsolnak Izráelben, Kik a nép közül önként ajánlkoztak: áldjátok az Urat!
10. Kik ültök fehér szamarakon, Kik ültök a szőnyegeken És a kik gyalog jártok: mind énekeljete!
11. Az íjások szavával a vízmerítők között, Ott beszéljék az Úrnak igazságát, Az ő faluihoz való igazságit Izráelben. Akkor újra a kapukhoz vonul az Úr népe!
12. Kelj fel, kelj fel Debora! Serkenj fel, serkenj fel, mondj éneket! Kelj fel Bárák és fogva vigyed foglyaidat, Abinoám fia!
13. Akkor lejött a hősök maradéka; Az Úrnak népe lejött hozzám a hatalmasok ellen.
14. Efraimból, kiknek gyökere Amálekben, Utánad Benjámin, a te néped közé; Mákirból jöttek le vezérek, És Zebulonból, kik a vezéri pálczát tartják.
15. És Issakhár fejedelmei Deborával, És mint Issakhár, úgy Bárák A völgybe rohan követőivel. Csak a Rúben patakjainál Vannak nagy elhatározások.

16. Miért maradtál ülve a hodályban? Hogy hallgasd nyájad bégetéseit?! Rúben patakjainál nagyok voltak az elhatározások!
17. Gileád a Jordánon túl pihen. Hát Dán miért időzik hajóinál? Áser a tenger partján ül és nyugszik öbleinél.
18. De Zebulon, az halálra elszánt lelkű nép, És Nafthali, a mezőség magaslatain!
19. Királyok jöttek, harczoltanak: Akkor harczoltak a Kanaán királyai Taanaknál, Megiddó vizénél; De egy darab ezüstöt sem vettek.
20. Az égből harczoltak, A csillagok az ő helyökből vívtak Siserával!
21. A Kison patakja seprette el őket; Az ő patak, a Kison patakja! Végy erőt én lelkem!
22. Akkor csattogtak a lovak körmei A futás miatt, lovagjaik futásai miatt.
23. Átkozzátok Mérozt - mond az Úr követje, - Átkozva-átkozzátok annak lakosait!
24. De áldott legyen az asszonyok felett Jáhel, A Keneus Héber felesége, A sátorban lakó nők felett legyen áldott!
25. Az vizet kért, ő tejet adott, Fejedelmi csészében nyújtott tejszínét.
26. Balját a szegre, Jobbját pedig a munkások pőrölyére nyújtotta, És ütötte Siserát, szétzúzta fejét, És összetörte, általfúrta halántékát,
27. Lábainál leroskadt, elesett, feküdt, Lábai között leroskadt, elesett; A hol leroskadt, ott esett el megsemmisülve.
28. Kinézett az ablakon, és jajgatott Siserának anyja a rostélyzat mögül: „Miért késik megjőni szekere? Hol késlekednek kocsijának gördülései?”
29. Fejedelemasszonyinak legokosabbjai válaszolnak néki; Ő egyre csak azok szavait ismételteti:
30. „Vajjon nem zsákmányra találtak-é, s mostan osztozkodnak? Egy-két leányt minden férfiúnak; A festett kelmék zsákmányát Siserának; Tarka szövetek zsákmányát, tarkán hímzett öltözeteket, Egy színes kendőt, két tarka ruhát nyakamra, mint zsákmányt.”
31. Így veszszenek el minden te ellenségeid, Uram! De a kik téged szeretnek, tündököljenek mint a kelő nap az ő erejében! És megnyugovék a föld negyven esztendeig.

6.

1. És gonoszul cselekedének az Izráel fiai az Úrnak szemei előtt, azért adá őket az Úr a Midiániták kezébe hét esztendeig.
2. És hatalmat vón a Midiániták keze az Izráelen, és a Midiánitáktól való féltökben készítették magoknak az Izráel fiai azokat a barlangokat, rejtkehelyeket és erősségeket, a melyek a hegységekben vannak.
3. Mert ha vetett Izráel, mindjárt ott termettek a Midiániták, az Amálekíták és a Napkeletnek fiai, és rájok törtek.
4. És táborba szálltak ellenök, és pusztították a földnek termését egész addig, a merre Gázába járnak, és nem hagytak élésre valót Izráelben, sem juhok, sem ökröt, sem szamarat.
5. Mert barmaikkal és sátoraikkal vonultak föl; csapatosan jöttek, mint a sáskák, úgy hogy sem nékik magoknak, sem tevéiknek nem volt száma, és ellepték a földet, hogy elpusztítsák azt.
6. Mikor azért igen megnyomorodott az Izráel a Midiániták miatt, az Úrhoz kiáltának az Izráel fiai.
7. Mikor pedig kiáltottak vala az Izráel fiai az Úrhoz Midián miatt:
8. Próféta küldé az Úr az Izráel fiaihoz, és monda nékik: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Én vezettelek fel titeket Égyiptomból, és hoztalak ki titeket a szolgálatnak házából,
9. És én mentettelek meg benneteket az Égyiptombeliek kezéből, és minden nyomorgatóitoknak kezökből, a kiket kiűztem előletek, és néktek adtam az ő földjüket.
10. És mondek néktek: Én, az Úr, vagyok a ti Istenetek; ne féljétek az Emoreusok isteneit, kiknek földén laktok; de ti nem hallgattatok az én szómrá.
2 Móz. 20,1., 2 Móz. 20,5., 2 Kir. 17,35., 2 Kir. 17,38.
11. És eljőve az Úrnak angyala, és leüle ama cserfa alatt, a mely Ofrában van, a mely az Abiézer nemzetségéből való Joásé vala, és az ő fia Gedeon épen búzát csépel a pajtában, hogy megmentse a Midiániták orczája elől.
12. Ekkor megjelenék néki az Úrnak angyala, és monda néki: az Úr veled, erős férfiú!
13. Gedeon pedig monda néki: Kérlek uram, ha velünk van az Úr, miért ért bennünket mindez? és hol vannak minden ő csoda dolgai, a melyekről beszéltek nekünk atyáink, mondván: Nem az Úr hozott-é fel minket Égyiptomból?! Most pedig elhagyott minket az Úr, és adott a Midiániták kezébe.

14. És az Úr hozzá fordula, és monda: Menj el ezzel a te erőddel, és megszabadítod Izráelt Midián kezéből. Nemde, én küldelek téged?

Zsid. 11,32.

15. És monda néki: Kérlek uram, miképen szabadítsam én meg Izráelt? Ímé az én nemzetségem a legszegényebb Manasséban, és én vagyok a legkisebb atyámnak házában.

16. És monda néki az Úr: Én leszek veled, és megvered Midiánt, mint egy embert.

17. Ő pedig monda néki: Ha kegyelmet találtam a te szemeid előtt, kérlek, adj nékem valamely jelt, hogy te szólasz én velem.

18. El ne menj kérlek innen, míg vissza nem jövök hozzád, és ki nem hozom az én áldozatomat, és le nem teszem elődbe. Az pedig monda: Én itt leszek, míg visszatérsz.

19. Gedeon pedig elméne, és elkészíte egy kecskegödölyét és egy efa lisztből kovásztalan pogácsákat, és betevé a húst egy kosárba, és a hús levét fazékba, és kivivé hozzá a cserfa alá, és felajánlá néki.

20. És monda néki az Isten angyala: Vegyed a húst és a kovásztalan kenyereket, és rakd erre a kősziklára, és a hús levét öntsd rá. És úgy cselekedék.

21. Ekkor kinyújtá az Úrnak angyala pálczájának végét, mely kezében vala; és megérinté a húst, és a kovásztalan kenyeret: és tűz jött ki a kősziklából, és megemészte a húst és a kovásztalan kenyereket. Az Úrnak angyala pedig eltűnt az ő szemei elől.

22. Látván pedig Gedeon, hogy az Úrnak angyala volt az, monda Gedeon: Jaj nékem Uram, Istenem! mert az Úrnak angyalát láttam színről színre!

Bir. 13,22., Bir. 13,33., 2 Móz. 33,20.

23. És monda néki az Úr: Békeség néked! ne félj, nem halsz meg!

24. És építe ott Gedeon oltárt az Úrnak, és nevezé azt Jehova-Salomnak (azaz: az Úr a béke), mely mind e mai napig megvan az Abiézer nemzetségének városában, Ofrában.

25. És lőn ugyanazon éjjel, hogy monda az Úr néki: Végy egy tulkot atyádnak ökrei közül, és egy másik tulkot, a mely hét éves, és rontsd le a Baál oltárát, a mely a te atyádé és a berket, a mely a mellett van, vágd ki.

26. És építs oltárt az Úrnak, a te Istenednek, ennek a megerősített helynek tetején alkalmas helyen, és vedd a második tulkot, és áldozd meg égőáldozatul a berek fájával, a melyet kivágsz.

27. Ekkor Gedeon tíz férfiút vőn maga mellé az ő szolgálói közül, és a képen cselekedék, a mint megmondotta vala néki az Úr. De miután félt atyjának háznépétől és a városnak férfaitól ezt nappal cselekedni, éjszaka tevé meg.

28. Mikor aztán felkeltek reggel a városnak férfiai, íme már össze volt törve a Baál oltára, és levágva a mellette levő berek, és a második tulok égőáldozatul azon az oltáron, a mely építették.

29. És mondának egyik a másikának: Ki cselekedte ezt? És mikor utána kérdezősködtek és tudakozódtak, azt mondották: Gedeon, a Joás fia cselekedte ezt a dolgot.

30. Akkor mondának a városnak férfiai Joásnak: Add ki fiadat, meg kell halnia, mert lerontotta a Baál oltárát és mert kivágta a berket, a mely mellette volt.

31. Joás pedig monda mindazoknak, a kik körülötte állának: Baálért pereltek ti? Avagy ti oltalmaztatók-é őtet? Valaki perel ő érette, ölettsék meg reggelig. Ha isten ő, hát pereljen ő maga, hogy oltára lerontott!

32. És azon a napon elnevezték őt Jerubbaálnak, mondván: Pereljen ő vele Baál, mert lerontotta az ő oltárát.

33. És mikor az egész Midián és Amálek és a Napkeletiek egybegyűlének, és általkeltek a Jordánon, és tábort jártak a Jezréel völgyében:

34. Az Úrnak lelke megszállotta Gedeont, és megfúván a harsonákat, egybehívá az Abiézer házát, hogy őt kövesse.

35. És követeket küldé egész Manasséba, és egybegyüle az is ő utána; és követeket küldé Aserbe és Zebulonba és Nafthaliba, és feljövének eleikbe.

36. És monda Gedeon az Istennek: Ha csakugyan az én kezem által akarod megszabadítani Izráelt, a miképen mondottad,

37. Íme egy fürt gyapjat teszek a szérúre, és ha csak maga a gyapjú lesz harmatos, míg az egész föld száraz leendő: erről megtudom, hogy valóban az én kezem által szabadítod meg Izráelt, a mint mondottad.

38. És úgy lőn. Mert mikor másnap reggel felkelt, és megszorítá a gyapjat, harmatot facsart ki a gyapjából, egye tele csésze vizet.

39. És monda Gedeon az Istennek: Ne gerjedjen fel a te haragod én ellenem, hogy még egyszer szólok. Hadd tegyek kísérletet, kérlek, még egyszer e gyapjúval. Legyen, kérlek, szárazság csak a gyapjún, és harmat az egész földön.

40. És úgy cselekedék Isten azon az éjszakán, és lőn szárazság csak magán a gyapjún, míg az egész földön harmat lőn.

7.

1. Felkele pedig jó reggel Jerubbaál - ez Gedeon - és az egész nép, mely vele volt, és táborba szállának a Haród kútjánál, és a Midián tábora tőle északra volt, a Moré halomtól fogva, a völgyben.

2. És monda az Úr Gedeonnak: Több ez a nép, mely veled van, hogysem kezvedbe adhatnám Midiánt; Izráel még dicsekednék velem szemben, mondván: Az én kezem szerzett szabadulást nékem!

3. Azért kiált a népnek füle hallatára, mondván: A ki fél és retteg, térjen vissza, és menjen el a Gileád hegységről. És visszatérének a nép közül huszonnétezeren, és csak tizezeren maradának ott.

4. És monda az Úr Gedeonnak: Még ez a nép is sok; vezesd őket le a vízhez, és ott megpróbálom őket néked, és a melyikről azt mondon néked: Ez menjen el veled, az menjen el veled; de bármelyikről azt mondom: Ez ne menjen el veled, az ne is menjen.

5. És levezette a népet a vízhez, és monda az Úr Gedeonnak: Mindazokat, a kik nyelvökkel nyálnak a vízből, mint a hogyan nyal az eb, állítsd külön, valamint azokat is, a kik térdeikre esnek, hogy igyanak.

6. És lőn azoknak száma, a kik kezökkel szájokhoz véve nyaldosák a vizet, háromszáz férfiú; a nép többi része pedig mind térdre esve ivott.

7. És monda az Úr Gedeonnak: E háromszáz férfiú által szabadítlak meg titeket, a kik nyaldosták vala a vizet, és adom Midiánt kezvedbe; a többi nép pedig menjen el, kiki a maga helyére.

1 Sám. 14.6.

8. És ők kezökbe vevék a népnek útravalóját és kürtjeit. Az Izráel többi férfait pedig mind elküldötte, mindeniket a maga hajlékába, és csak a háromszáz férfiút tartotta meg. A Midián tábora pedig alatta feküdt a völgyben.

9. És monda néki az Úr azon az éjszakán: Kelj fel, menj alá a táborba, mert kezvedbe adtam őket.

10. Ha pedig félsz lemenni, menj le te és Púra, a te szolgád a táborba.

11. És hallgasd meg, mit beszélnek, hogy annakutána megerősödjenek a te kezeid, és menj alá a táborba. És lement ő és Púra, az ő szolgája a fegyveresek szélső részéhez, a kik a táborban voltak.

12. És a Midiániták és az Amálekíták és a Napkeletiek minden fiai úgy feküdtek a völgyben, mint a sáskák sokasága, és tevéiknek nem volt száma sokaságuk miatt, mint a fövenynek, mely a tenger partján van.

13. Mikor pedig Gedeon oda ment, ímé az egyik férfiú épen álmát beszélte el a másiknak, és monda: Ímé álmodtam, hogy egy sült árpakenyér hengergett alá a Midiániták táborára, és mikor a sátorig jutott, megütötte azt, úgy hogy eldőlt, és felfelé fordította azt, és a sátor ledőlt.

14. A másik aztán felele és monda: Nem egyéb ez, mint Gedeonnak, a Joás fiának, az Izráelből való férfiúnak fegyvere, az ő kezébe adta az Isten Midiánt és egész táborát.

15. És mikor hallotta Gedeon az álomnak elbeszélését és annak magyarázatát, meghajtá magát, és visszatére az Izráel táborába, és monda: Keljetek fel, mert kezetekbe adta az Úr a Midián táborát.

16. És a háromszáz embert három csapatba osztá el, és mindeniknek kezébe egy-egy kürtöt adott, és üres korsókat és fáklyákat e korsókba.

17. És monda nekik: Én reám vigyázzatok, és úgy cselekedjétek. És ímé én bemegyek a tábornak szélébe, és akkor, a mint én cselekszem, ti is úgy cselekedjétek.

18. Ha én a kürtbe fúvok és mindazok, a kik velem vannak, akkor ti is fújjátok meg a kürtöket az egész tábor körül, és ezt kiáltjátok: az Úrért és Gedeonért!

19. És leméne Gedeon, és az a száz férfiú, a ki vele volt, a tábor széléhez a középső éjjeli őrség kezdetén, a mikor épen az őrség felváltatott, és kürtölének a kürtökkel és összetörék a korsókat, a melyek kezökben valának.

20. És kürtölt mind a három csapat a kürtökkel, és összetörték a korsókat, és balkezükből tartották a fáklyákat, jobb kezükben pedig a kürtöket, hogy kürtöljenek, és kiáltának: Fegyverre! Az Úrért és Gedeonért!

21. És mindenik ott állott a maga helyén a tábor körül. Erre az egész tábor futásnak eredt, és kiáltozott, és menekült.

22. És mikor a háromszáz ember belefűjt kürtjébe, fordítá az Úr kinek-kinek fegyverét az ő felebarátja ellen az egész táborban, és egész Béth-Sittáig futott a tábor, Czererah felé, Abelmehola határáig, Tabbathon túl.
23. És egybegyűjtettek az Izráel férfiai Nafthaliból, Áserből és az egész Manasséból, és úgy űzék a Midiánitákat.
24. És követeket küldö Gedeon az egész Efraim hegyiségbe, ezt izenvén: Jőjjetek alá a Midiániták ellen és foglaljátok el előttök a vizeket Béthbaráig, és a Jordánt. És egybegyűle Efraimnak minden férfiai, és elzárák a vizeket Béthbaráig, és a Jordánt is.
25. És elfogák Midiánnak két fejedelmét, Orebet és Zéebet, és megölik Orebet az Oreb kőszikláján, és Zéebet megölik a Zéeb pajtájában, és űzték a Midiánitákat. Orebnek és Zéebnek fejét pedig elvivék Gedeonnak a Jordánon túl.

Zsolt. 83,12., Ésa. 10,26.

8.

1. És mondának az Efraim férfiai néki: Miért cselekedted azt mi velünk, hogy el nem hívtál minket, mikor a Midián ellen való hadakozásra indultál? És erősen feddőzének vele.
2. Ő pedig monda nékik: Vajjon cselekedtem-é én olyan dolgot, mint ti? Nem többet ér-é Efraim szőlőmezgerlése, mint Abiézer egész szüretje?
3. Kezetekbe adta az Isten Midiánnak fejedelmeit, Orebet és Zéebet; hát mit cselekedhettem én olyat, mint ti?! Akkor lecsendesedék az ő felháborodott lelkök, mikor e beszédet mondotta vala.
4. Mikor pedig Gedeon a Jordánhoz ére, átkele azzal a háromszáz férfiúval, a kik vele valának, az üldözéstől kifáradottan.
5. És monda a Sukkót férfiainak: Adjatok, kérlek, e népnek, mely engem követ, kenyeret, mert fáradtak, én pedig űzöm Zébát és Sálmunáht, Midiánnak királyait.
6. És mondának Sukkót előljárói: Zébának és Sálmunáhnak öklét már kezekben tartod-é, hogy kenyeret adjunk a te seregednek?
7. Gedeon pedig monda: Ha kezembe adja az Úr Zébát és Sálmunáht, a pusztának tuskéivel és csalánjaival csépelem meg testeteket.
8. És felmenvén onnan Pénuelbe hasonlóképen szóla azoknak is, és Pénuel férfiai épen úgy feleltek néki, a mint feleltek volt a Sukkót férfiai.
9. És szóla a Pénuel férfiainak is, mondván: Mikor békességben visszatérek, lerontom ezt a tornyot.
10. Zéba pedig és Sálmunáh Kárkorban valának, és az ő seregök velök, mintegy tizenötezeren, mind a kik megmaradtak a Napkeletieknek egész táborából. Az elesettek száma százhúszezer fegyverfogható férfiú volt.
11. És felméne Gedeon a sátorban lakók útján keletre Nobahtól és Jogbehától, és szétverte a tábor, pedig a tábor biztonságban érezte magát.
12. És Zéba és Sálmunáh elfutottak; de ő utánok ment, és elfogta a Midián két királyát: Zébát és Sálmunáht, és szétszórta az egész tábor.
13. Mikor pedig Gedeon, a Joás fia, visszatért a harczból a Heresz hágójától:
14. Megfogott egy gyermeket a sukkótbéliek közül, és tudakozódott tőle. Ez pedig felírta néki Sukkótnak előljáróit és véneit, hetvenhét férfiút.
15. Mikor aztán a Sukkót férfiához ment vala, monda: Ímhol Zéba és Sálmunáh, a kik miatt gúnyolódtatok velem, mondván: Vajjon Zéba és Sálmunáh öklét már kezekben tartod-é, hogy kenyeret adjunk kifáradott embereidnek?
16. És előfogá a város véneit, és a pusztának töviseit és csalánjait vévén, megtanítá azokkal Sukkótnak férfiai.
17. Azután Pénuel tornyát rontá le, és a város férfiaiit ölte meg.
18. És monda Zébának és Sálmunáhnak: Milyenek voltak azok a férfiak, a kiket a Thábor hegyén megöltetek? Ők pedig mondának: Mint a milyen te vagy, olyanok voltak ők is, és mindenik olyan arcú, mint egy-egy királyfi.
19. És monda: Az én atyámfiai, az én anyámnak fiai voltak azok. Él az Úr! ha életben hagyátok volna őket, én sem ölnék meg titeket!

20. És monda Jéthernek, az ő elsőszülöttjének: Kelj fel, öld meg őket. De a fiú nem húzta ki kardját, mert fél vala, mivelhogy még gyermek vala.
21. És monda Zéba és Sálmunáh: Kelj fel te és te ölj meg minket, mert a milyen a férfiú, olyan az ő ereje. És felkele Gedeon, és megöle Zébát és Sálmunáht, és elvevé az ő tevéiknek nyakán levő ékességeket.
22. És mondának az Izráel férfiai Gedeonnak: Uralkodjál felettünk te és a te fiad és a te fiadnak fia, mert megszabadítottál bennünket a Midiániták kezéből.
23. És monda nékik Gedeon: Én nem uralkodom felettetek, sem az én fiam nem fog uralkodni rajtatok. Az Úr uralkodik ti felettetek!

1 Sám. 8,7., 1 Sám. 8,19., 1 Sám. 10,17., 1 Sám. 10,19.

24. Azután monda nékik Gedeon: Egyet kívánok csak tőletek, hogy adja nékem mindenikőtök a zsákmányul ejtett fülön függőket; mert arany fülön függők voltak azoknak, mivelhogy Izmaeliták valának.
25. És mondának: Örömet néked adjuk. És leterítették egy ruhát, és mindenki arra dobá a fülön függőket, melyeket prédául ejtett.
26. Az arany fülön függőknek pedig, a melyeket elkért, súlya ezerhétszáz arany siklus volt, amaz ékességeken, függőkön és bíborruhákon kívül, a melyek a Midián királyain voltak, és az aranylánczok nélkül, a melyek tevéik nyakán valának.
27. És készíté abból Gedeon efódot, és helyhezteté azt a maga városában, Ofrában, és ott paráználkodott azután az egész Izráel, és lőn ez Gedeonnak és házanépének törbeejtésére.
28. Így aláztattak meg a Midiániták az Izráel fiai előtt, és nem is emelték fel azután már fejüket, és megnyugovék a föld negyven esztendeig Gedeon idejében.
29. És hazatért Jerubbaál, a Joás fia, és megtelepedett otthon.
30. És Gedeonnak volt hetven fia, kik az ő ágyékából származtak, mert sok felesége volt néki.
31. És az ő ágyasa is, a ki Sikemben volt, szült néki egy fiat, és nevezé azt Abiméleknek.
32. És meghala Gedeon, a Joás fia, késő vénségében, és eltemették atyjának, Joásnak sírjába, Ofrában, Abiezer városában.
33. Lőn pedig, hogy mikor meghalt Gedeon, elfordulának az Izráel fiai az Úrtól, és a Baálokkal paráználkodának, és a Baál-Beritet tevék istenökké.
34. És nem emlékezének meg az Izráel fiai az Úrról, az ő Istenökről, a ki őket megszabadította minden ellenségeik kezéből köröskörül.
35. És nem cselekedének irgalmasságot a Jerubbaál Gedeon házával mind ama jók szerint, a melyeket ő tett vala az Izráellel.

9.

1. És elméne Abimélek, a Jerubbaál fia Sikembe, az ő anyjának atyjafiaihoz, és beszélt velök, valamint az ő anyja atyjának egész nemzetségével, mondván:
2. Mondjátok meg, kérlek, Sikem minden férfiának hallatára, melyik jobb néktek, hogy hetven férfiú uralkodjék-é rajtatok, Jerubbaálnak minden fia, vagy pedig csak egy ember uralkodjék felettetek? És emlékezzetek meg arról, hogy én a ti csontotok és a ti testetek vagyok.
3. És elmondották anyjának testvérei róla mind e beszédekert Sikem minden férfiainak füle hallatára, és Abimélek felé hajlott az ő szívök, mert azt mondák: Atyánkfia ő!
4. És adának néki hetven ezüst pénzt a Baál-Beritnek házából, és ezzel holmi henylő és hiábavaló embereket fogadott magának Abimélek, a kik őt követék.
5. És elméne atyjának házához Ofrába, és megöle testvéreit, Jerubbaál fiait, a hetven férfiút egy kövön, és csak Jóthám maradt meg, Jerubbaálnak legkisebb fia, mert ez elrejtőzött.
6. És összegyülekezék Sikemnek egész polgársága, és Millónak egész háza, és elmenének és királylyá választák Abiméleket az alatt a magas tölgy alatt, a mely Sikemben áll.

Józs. 24,26.

7. Mikor pedig ezt elbeszélték vala Jóthámnak, elment és megállott a Garizim hegy tetején, és nagy felszóval kiálta, és így szóla hozzájuk: Hallgassatok rám, Sikem férfiai, hogy reátok is hallgasson az Isten!
8. Egyszer elmenvén elmentek a fák, hogy királyt válaszszanak magoknak, és mondának az olajfának: Uralkodjál felettünk!
9. De az olajfa így felelt nékik: Elhagyjam az én kövérségemet, a melylyel tisztelnek Istent és embereket, és elmenjek, hogy ingadozzam a fák felett?

10. Akkor a fügefának szólottak a fák: Jer el te, és uralkodjál rajtunk.
11. De a fügefa is azt mondta nékik: Elhagyjam-é édességemet és jó gyümölcsömeimet, és elmenjek, hogy ingadozzam a fák felett?
12. Azután a szőlőtőnek mondták a fák: Jer el te, uralkodjál rajtunk.
13. Azonban a szőlőtő is azt mondta nékik: Elhagyjam-é mustomat, a mely isteneket és embereket vidámít, és elmenjek, hogy ingadozzam a fák felett?
14. Mondának végre a fák mindnyájan a galagonyabokornak: Jer el te, uralkodjál mi rajtunk.
15. És monda a galagonyabokor a fáknak: Ha igazán királylyá kentek engem magatok felett, jőjjetek el, nyugodjatok az én árnyékomban: de hogyha nem, jőjjön tűz ki a galagonyabokorból, és égesse meg a Libanonnak czédrusait.
16. Hát ti is most igazán és becsületesen cselekedtetek-é, hogy Abiméleket tettétek királylyá, és jól cselekedtetek-é Jerubbaállal és házanépével, és úgy bántatok-é vele, a mint megérdemelte?
17. Mert érettetek harczott atyám, és még életével is semmit nem gondolván, mentett meg titeket a Midiánnak kezéből.
18. Ti pedig most felkeltetek az én atyámnak háza ellen, és megöltétek gyermekeit, hetven férfiút egy kövön, és királylyá választottátok Sikem férfiai felett Abiméleket, az ő szolgálójának fiát, mert atyátokfia!
19. Ha igazán és becsületesen cselekedtetek Jerubbaállal és az ő házával a mai napon, örüljete Abiméleknek, és örüljön ő is néktek;
20. De hogyha nem, jőjjön tűz ki Abimélekből, és eméssze meg Sikem férfiai és Milló házát, és származzék tűz Sikem férfiaból és Milló házából, és eméssze meg Abiméleket!
21. És elfutott Jóthám, és elmenekült, és elment Beérbe az ő atyjafia, Abimélek elől, és ott telepedett meg.
22. Mikor pedig uralkodék Abimélek Izráel felett három esztendeig:
23. Egy gonosz lelket bocsátott Isten Abimélek és Sikem férfiai közé, és pártot ütöttek Sikem férfiai Abimélek ellen,
24. Hogy eljőjön a Jerubbaál hetven fián elkövetett kegyetlenség büntetése, és szálljon az ő vérök Abimélekre, testvérökre, a ki megölte őket, és Sikem férfaira, a kik az ő kezeit megerősítették, hogy megölje az ő atyjafiai.
25. És lest vetének néki a Sikem férfiai a hegyeknek tetején, és kiraboltak mindenkit, a ki elment mellettök az úton, mely dolgot megmondák Abiméleknek.
26. És eljött Gaál, Ebed fia és az ő atyjafiai, és bementek Sikembe, és bízának ő hozzá Sikem férfiai.
27. Annyira, hogy kimenvén a mezőre, leszüretelték szőlőiket, mindjárt ki is taposták, és örömmünnepet ültek, és bementek az ő istenöknek házába, és ettek és ittak, és szidalmazták Abiméleket.
28. És monda Gaál, Ebed fia: Kicsoda Abimélek és kicsoda Sekem, hogy szolgáljunk néki? Nem Jerubbaál fia-é ő, és nem Zebul-é az ő kormányzója? Ti szolgáljátok Hámornak, Sekem atyjának férfiai; de miért szolgálánk mi?
29. Csak volna az én kezemben e nép, majd elűzném Abiméleket. És monda Abiméleknek: Öregbítsd meg seregedet, és jőjj ki!
30. Mikor pedig meghallotta Zebul, a városnak kormányzója, Gaálnak, az Ebed fiának beszédit, nagy haragra gyulladt.
31. És követeket küldött Abimélekhez Thormába, ezt izenvén: Ímé Gaál, az Ebed fia és az ő testvérei Sikembe jöttek, és fellázítják a várost te ellened.
32. Most azért készülj fel éjszaka, te és a te néped, mely veled van, és állj lesbe a mezőn.
33. És reggel, napfelköltekor korán kelj fel, és törj a városra, és mikor ő és az ő népe kivonul ellened: cselekedjél vele a szerint, a mint akarod.
34. És felkelt Abimélek és az egész nép, a mely vele volt, éjszaka, és lesbe állottak Sikem ellen négy csapatban.
35. És kijött Gaál, az Ebed fia és megállott a város kapujának nyílásában. És felkelt Abimélek is, meg a nép is, mely vele volt, a lesből.
36. És a mint meglátta Gaál a csapatot, monda Zebulnak: Ímé nép jó alá a hegyeknek tetejéről. Zebul pedig monda néki: A hegyek árnyékát nézed férfiaknak.
37. De Gaál csak folytatta beszédét, és monda: Ímé egy másik csapat meg az ország közepéből jó alá; a harmadik csapat pedig a jós-tölgyfa útján jó.

38. Ekkor monda néki Zebul: Hol van most szád, melylyel mondád: Kicsoda Abimélek, hogy szolgáljunk néki? Nem ez a nép-é az, a melyet kisebbítettél? No, most vonulj ki ellene, és harcolj vele.
39. És kivonult Gaál Sikem polgárainak élén, és megütközött Abimélekkel.
40. De Abimélek megfutamította, úgy hogy elmenekült előle, és sok sebesült elesett a kapu bejáratáig.
41. Abimélek pedig Arumában maradt, és Zebul elűzte Gaált és atyjafiait, hogy ne lakjanak Sikemben.
42. És lőn, hogy másnap kiméne a nép a mezőre, és megmondák Abiméleknek.
43. És az vette az ő népét, és három csapatra osztotta el, és lesbe állott a mezőn; és látta, hogy ímé a nép jó ki a városból. Rájok támadt, és megverte őket.
44. És Abimélek és az a csapat, a mely vele volt, megtámadta és megszállotta a város kapuját; a másik két csapat pedig megtámadta mind a mezőn levőket, és megverte őket.
45. És Abimélek egész nap vívta a várost, mígnem bevette a várost, és a népet, mely benne volt, leölte: a várost pedig lerombolta, és behinté azt sóval.

5 Móz. 29,23., Sof. 2,9., Jer. 17,6.

46. Mikor pedig ezt meghallották Sikem tornyának minden férfiai, az El-Berith isten házának várába mentek.
47. És mikor Abiméleknek elmondották, hogy Sikem tornyának minden férfiai ott gyűltek össze:
48. Felment Abimélek a Sálmon hegyére, ő és az egész nép, mely vele volt, és fejszét vett kezébe, és faágakat vágott le, és azokat felszedte, és vállára rakta, és monda a népnek, a mely vele volt: A mit láttatok, hogy cselekedtem, ti is azt tegyétek gyorsan, mint én.
49. Erre az egész népből kiki vágott magának ágakat, és követték Abiméleket, és lerakták a fát a vár körül, és tűzzel rájuk gyujtották a várat, úgy hogy meghaltak a Sikem tornyának minden férfiai, közel ezer férfi és asszony.
50. Abimélek pedig elment Thébesbe, és táborba szállott Thébes ellen, és bevette azt.
51. De egy erős torony volt a város közepén, és oda menekült minden férfi és asszony, és a városnak minden lakosa; ezt magukra zárták, és a toronynak padlására mentek fel.
52. És Abimélek oda ment a toronyig, és ostrom alá vette azt, és egészen a torony ajtajáig közeledett, hogy azt tűzzel égesse fel.
53. Akkor egy asszony egy malomkődarabot gördített le Abimélek fejére, és bezúzta koponyáját.

2 Sám. 11,21.

54. Ki mindjárt oda hívta fegyverhordozó apródját, és monda néki: Vond ki kardodat, és ölj meg engem, hogy ne mondják felőlem: Asszony ölte meg őt! És keresztülszúrta őt az apród, és meghalt.
55. Mikor pedig az Izráel férfiai látták, hogy Abimélek meghalt, kiki visszatért a maga helyére.
56. Így fizetett meg Isten Abiméleknek azért a gonoszságért, melyet atyja ellen elkövetett, hogy megölte hetven testvérét.
57. És a Sikem férfiainak fejére is visszahárított Isten minden rosszat, és reájuk szállott Jóthámnak, a Jerubbaál fiának átka.

10.

1. Támada pedig Abimélek után az Izráel megszabadítására Thóla, Puának, a Dodó fiának fia, Issakhár nemzetségéből való, a ki Sámirban lakott, az Efraim hegységben.
2. És bíraskodék Izráelben huszonhárom esztendeig, és meghala, és eltemették Sámirban.
3. Ő utána következett Jáir, a gileádbeli, és ítélé Izráelt huszonkét esztendeig.

4 Móz. 32,41., Józs. 17,1.

4. Ennek harmincz fia volt, kik harmincz számárcsikón nyargaltak, és volt nékik harmincz városuk, melyeket mind e mai napig Jáir faluinak neveznek, melyek Gileád földén vannak.
5. És meghalt Jáir, és eltemették Kámonban.
6. De az Izráel fiai újra gonoszul cselekedtek az Úrnak szemei előtt, mert szolgáltak a Baáloknak és Astarótnak, és Sziria isteneinek, és Sidon isteneinek, és Moáb isteneinek, és az Ammon fiai isteneinek, és a Filiszteusok isteneinek, és elhagyták az Urat, és nem szolgáltak néki.
7. Felgerjedett azért az Úrnak haragja Izráel ellen, és adá őket a Filiszteusoknak és az Ammon fiainak kezökbe.
8. És ezek szorongatták és nyomorgatták az Izráel fiait attól az évtől fogva tizennyolcz esztendőn keresztül, Izráelnek minden fiait a kik a Jordánon túl valának az Emoreusoknak földén, mely Gileádban van.

9. És átkeltek az Ammon fiai a Jordánon, hogy hadakozzanak Júda és Benjámín ellen és az Efraim háza ellen, és felette igen szorongatták az Izráel.

10. Akkor az Úrhoz kiáltottak az Izráel fiai, mondván: Vétkeztünk te ellened, mert elhagytuk a mi Istenünket, és szolgáltunk a Baáloknak.

11. Az Úr pedig monda az Izráel fiainak: Nemde én szabadítottalak-é meg benneteket az Égyiptombeliektől, az Emoreusoktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól,

12. És a Sidonbeliektől, az Amálekitáktól és a Maonitáktól, mikor titeket szorongattak, és ti én hozzám kiáltottatok, megszabadítottalak titeket az ő kezökből?

1 Sám. 23,25., 2 Krón. 26,7.

13. És ti mégis elhagytatok engem, és idegen isteneknek szolgáltatok; annakokáért többé nem szabadítalak meg titeket ezután.

14. Menjete és kiáltsatok azokhoz az istenekhez, a kiket választottatok, szabadítsanak meg azok benneteket a ti nyomorúságtoknak idején.

15. Felelének pedig az Izráel fiai az Úrnak: Vétkeztünk, cselekedjél úgy velünk, a mint jónak látszik a te szemeid előtt, csak most az egyszer szabadíts még meg, kérünk!

16. És elvetették maguktól az idegen isteneket, és szolgáltak az Úrnak. És megesett az ő szíve az Izráel nyomorúságán.

17. És összegyülekeztek az Ammon fiai, és táborba szállottak Gileádban, és összegyűltek az Izráel fiai is, és Mispában táboroztak.

18. És Gileád népe és fejedelmei egyik a másikatól kérdezték: Ki az a férfiú, a ki megkezdi a harcot az Ammon fiai ellen? Legyen az feje Gileád összes lakóinak!

11.

1. A Gileádból való Jefte pedig nagy hős volt, és egy parázna asszonynak volt a fia, s Jeftét Gileád nemzette.

Zsid. 11,32., Zsid. 11,33.

2. De mikor Gileádnak a felesége is szült néki fiaikat, és megnőttek az ő feleségének fiai: akkor elűzték Jeftét és azt mondták néki: Nem fogsz örökösödni atyánknak házában, mert más asszonynak vagy a fia.

1 Móz. 21,10.

3. És elfutott Jefte az ő atyjafiai elől, és Tób földén telepedett meg, és henyélő emberek gyűltek össze Jefte körül, és együtt portyáztak.

2 Sám. 10,6., 2 Sám. 10,8.

4. És történt napok mulva, hogy az Ammon fiai harczba keveredtek Izráellel.

5. És lón, hogy a mint harczolni kezdtek az Ammon fiai Izráellel, Gileád vénei elmentek, hogy visszahozzák Jeftét a Tób földről.

6. És mondanak Jeftének: Jer el, és légy nekünk fejedelmünk, és harczoljunk az Ammon fiai ellen.

7. Jefte pedig monda Gileád véneinek: Avagy nem ti vagytok-é, a kik engem meggyűlöltek, és kiűztetek atyámnak házából? És miért jöttetek most hozzám a ti nyomorúságtoknak idején?

8. És mondanak Gileád vénei Jeftének: Azért fordultunk most hozzád, hogy jőjj el velünk, és hadakozzál az Ammon fiai ellen, és légy mi nekünk fejünk, és Gileád minden lakosinak.

9. És monda Jefte Gileád véneinek: Ha visszavisztek engem, hogy hadakozzam az Ammon fiai ellen, és kezembe adja őket az Úr: igazán fejetekké leszek?

10. Akkor mondanak Gileád vénei Jeftének: Az Úr a tanúnk, ha a te beszéded szerint nem cselekeszünk!

11. És elment Jefte Gileád véneivel, és a nép a maga fejévé és fejedelmévé tette őt. És megmondá Jefte minden beszédit az Úr előtt Mispában.

12. És követeket küldött Jefte az Ammon fiainak királyához, ezt izenven: Mi dolgom van nekem veled, hogy hozzám jöttél, hogy hadakozzál az én földem ellen?

13. És monda az Ammon fiainak királya Jefte követeinek: Mert elvette Izráel az én földemet, mikor Égyiptomból feljött, az Arnontól fogva Jabbókig és a Jordánig, most te add azokat vissza békességgel.

4 Móz. 21,24., 5 Móz. 2,19.

14. Ismét küldde pedig Jefte követeket az Ammon fiainak királyához;

15. És monda néki: Ezt izeni Jefte: Nem vette el Izráel sem a Moáb földét, sem az Ammon fiainak földét;

16. Mert mikor kijött Égyiptomból, a pusztában bolyongott Izráel egész a Veres tengerig, és mikor Kádesbe ért,

17. Követeket küldött Izráel Edom királyához, mondván: Hadd menjek át, kérlek, országodon; de Edom királya nem hallgatta meg. Majd Moáb királyához is küldött; de ez sem engedé, és így Izráel ott maradt Kádesben.

4 Móz. 20,14., 4 Móz. 20,21.

18. És mikor tovább vándorolt a pusztában, megkerülte Edom földét és Moáb földét, és napkelet felől érkezett a Moáb földéhez, és ott táborozott túl az Arnonon; de Moáb határába nem ment be, mert az Arnon Moáb határa.

4 Móz. 21,4., 4 Móz. 21,13.

19. Ekkor követeket küldött Izráel Szihonhoz, az Emoreusok királyához, Hesbon királyához, és monda néki Izráel: Hadd menjek át, kérlek, országodon az én helyemre.

4 Móz. 21,21., 5 Móz. 2,26.

20. De Szihon nem hitt Izráelnek, hogy átvonul az ő határán, hanem összegyűjtötte Szihon az ő egész népét, és táborba szállott Jahásban, és harczolt az Izráel ellen.

21. Az Úr, az Izráel Istene pedig Szihont és egész népét Izráel kezébe adta, és megverték őket, és elfoglalta Izráel az Emoreusoknak, ama föld lakóinak, egész országát.

22. És birtokába vette az Emoreusok egész határát, az Arnontól fogva Jabbókig, és a pusztától a Jordánig.

23. És mikor az Úr, az Izráel Istene maga űzte ki az Emoreusokat az ő népe, az Izráel elől, most te akarnád ezt elfoglalni?

24. Hát nem úgy van-e, hogy a mit bírnod adott néked Kámos, a te istened, azt bírod? Mi meg mindazoknak örökségét bírjuk, a kiket az Úr, a mi Istenünk űzött ki mi előlünk.

4 Móz. 21,29.

25. , És most vajjon mennyivel vagy te különb Báláknál, Czippor fiánál, Moáb királyánál? Avagy versengett-e ez az Izráellel, és hadakozott-e valaha ellenük?

4 Móz. 22,2., 4 Móz. 22,3.

26. Míg Izráel Hesbonban és annak mezővárosaiban, Aroerben és ennek mezővárosaiban és az Arnon mellett való összes városokban háromszáz esztendőn át lakott: miért nem foglaltátok el abban az időben?

27. Én nem vétettem te ellened, hanem te cselekszel velem gonoszt, hogy harczolsz ellenem. Az Úr, a bíró, tegyen ma ítéletet az Izráel és az Ammon fiai között.

28. De az Ammon fiainak királya nem hallgatott Jefte szavaira, a melyeket izent néki.

29. Jeftén pedig lón az Úrnak lelke, és általméne Gileádon és Manassén, és általméne Gileád Mispén, és Gileád Mispéből felvonult az Ammon fiai ellen.

30. És fogadást tón Jefte az Úrnak, és monda: Ha mindenestől kezembe adod az Ammon fiait:

31. Akkor valami kijövénd az én házamnak ajtaján előmbe, mikor békével visszatérek az Ammon fiaitól, legyen az Úré, és megáldozom azt egészen égőáldozatul.

32. És kivonult Jefte az Ammon fiai ellen, hogy hadakozzék velök, és kezébe adá néki azokat az Úr.

33. És veré őket Aroertől fogva mindaddig, míg mennél Minnithbe, hús városon át, és egész Abel-Keraminig nagy vérontással, és az Ammon fiai megaláztattak az Izráel fiai előtt.

34. Mikor pedig méne Jefte Mispába az ő házához: ímé az ő leánya jött ki eleibe dobokkal és tánczó sereggel; ez volt az ő egyetlenegyje, mert nem volt néki kívülötte sem fia, sem leánya.

35. És mikor meglátta őt, megszaggatá ruháit, és monda: Óh leányom, de megszomorítottál és megháborítottál engem! Mert én fogadást tettem az Úrnak, és nem vonhatom vissza.

3 Móz. 27,28.

36. Az pedig monda néki: Atyám, ha fogadást tettél az Úrnak, úgy cselekedjél velem, a mint megfogadtad, miután az Úr megadta az ellenségeiden: az Ammon fiain való bosszút.

37. És monda az ő atyjának: Csak azt az egyet tedd meg nékem; ereszsz el engem két hónapra, hadd menjek el és vonulhassak félre a hegyekre, hogy sírjak szűzességemen leánybarátaimmal.

38. És ő monda: Menj el. És elbocsátá őt két hónapra. Az pedig elment és az ő leánybarátai, és siratta az ő szűzességét a hegyeken.

39. És a két hónap elteltével visszatért atyjához, és betöltötte az ő felőle való fogadást, a melyet tett, és ő soha nem ismert férfiút. És szokássá lett Izráelben,

40. Hogy esztendőnként elmentek az Izráel leányai, hogy dicsóítsék a gileádbeli Jefte leányát esztendőnként négy napon át.

12.

1. Összegyűlének pedig az Efraim férfiai, és általmenének északra, és mondának Jefének: Miért szállottál harczba az Ammon fiaival, és miért nem hívtál minket is, hogy menjünk veled? Most azért a te házadat megégetjük te veled együtt tűzzel.
2. És monda Jefe nékik: Nagy háborúságunk volt, nékem és az én népemnek, az Ammon fiaival: és hívtalak titeket; de ti nem szabadítottatok meg engem az ő kezökből.
3. És a mikor láttam, hogy ti nem akartok segíteni, koczára vetém saját életemet, és általmenék az Ammon fiai ellen, az Úr pedig kezembe adta őket. És most miért jöttetek fel hozzám, hogy hadakozzatok én ellenem?
4. És ekkor egybegyűjté Jefe Gileádnak minden férfiait, és megtámadta Efraimot, és megverték Gileád férfiai Efraimot, mert azt mondták: Efraim szökevényei vagytok ti, kik Gileádban, Efraim és Manassé között laktok.
5. És elfoglalák a Gileádbeliek Efraim előtt a Jordán réveit, és lón, hogy mikor az Efraim közül való menekülők azt mondják vala: Hadd menjek által: azt kérdezték tőlük a gileádbeli férfiak Efraimbeli vagy-é? És ha azt mondotta: nem!
6. Akkor azt mondák néki: Mondd: Sibboleth! És ha Szibbolethet mondott, mert nem tudta úgy kimondani, akkor megfogták őt és megölték a Jordán réveinél, és elesett ott abban az időben az Efraimbeliek közül negyvenkétezer.

Mát. 26,73.

7. Ítéle pedig Jefe Izráelt hat esztendeig, és meghalt Jefe, a Gileádbeli, és eltemették Gileád egyik városában.
8. És ítéle ő utána az Izráelt Ibsán, ki Bethlehemből való volt.
9. Ennek harmincz fia volt és harmincz leányt házasított ki, és harmincz leányt hozott be kívül az ő fiainak, és ítéle Izráelt hét esztendeig.
10. És meghala Ibsán, és eltemették Bethlehemben.
11. És bíraskodék ő utána Élon Izraelben, ki a Zebulon nemzetségéből való volt, és ítéle Izráelt tíz esztendeig.
12. És meghala Élon, a Zebulonbeli, és eltemették Ajalonban, Zebulon földén.
13. Ő utána pedig Abdon bíraskodott Izraelben, a Pireathonita Hillel fia.
14. Ennek negyven fia és harmincz unokája volt, kik hetven szamárcsikón nyargaltak, és ítélte Izráelt nyolcz esztendeig.
15. És meghalt Abdon, a Pireathonita Hillel fia, és eltemették Pireathonban, Efraim földén, az Amálekíták hegységén.

13.

1. Az Izrael fiai pedig újra gonoszul cselekedtek az Úrnak szemei előtt, azért az Úr őket a Filiszteusoknak kezébe adá negyven esztendeig.
2. És élt ebben az időben egy férfiú Czórából, a Dán nemzetségéből való, névszerint Manoah, kinek felesége magtalan volt, és nem szült.
3. És megjelent az Úrnak anygala az asszonynak, és monda néki: Ímé most magtalan vagy, és nem szültél; de terhes leszesz, és fiat szülsz.
1 Móz. 17,17., 1 Móz. 17,19., 1 Móz. 25,21., 1 Sám. 1,2., 1 Sám. 1,5., 1 Sám. 1,19., Luk. 1,5., Luk. 13,17.
4. Azért most megójjad magad, és ne igyál se bort, se más részegítő italt, és ne egyél semmi tisztátalant.
4 Móz. 6,2., 4 Móz. 6,3., 3 Móz. 11,43.
5. Mert íme terhes leszesz, és fiat szülsz, és beretva ne érintse annak fejét, mert Istennek szenteltetett lesz az a gyermek anyjának méhétől fogva, és ő kezdi majd megszabadítani Izráelt a Filiszteusok kezéből.
4 Móz. 6,5., 1 Sám. 1,11.
6. És elment az asszony, és elbeszélte ezt férjének, mondván: Istennek egy embere jöve hozzám, kinek tekintete olyan volt, mint az Isten angyalának tekintete, igen rettenetes, úgy hogy meg sem mertem kérdezni, hogy honnan való, és ő sem mondotta meg nékem a nevét.
7. És monda nékem: Ímé terhes leszesz, és fiat fogsz szülni; azért most se bort, se más részegítő italt ne igyál, és semmi tisztátalant ne egyél, mert Istennek szentelt lesz az a gyermek, anyja méhétől fogva halála napjáig.
8. Manoah pedig az Úrhoz könyörgött, és monda: Kérlek, Uram! az Istennek amaz embere, a kit küldöttél volt, hadd jőjön el ismét hozzánk, és tanítson meg minket, hogy mit cselekedjünk a születendő gyermekkel.

9. És meghallgatá az Isten Manoah kérését, mert az Istennek anygala megint eljött az asszonyhoz, mikor az a mezőn ült, és az ő férje Manoah nem volt vele.
10. Akkor az asszony elsietett, és elfutott, és elbeszélé férjének, és monda néki: Ímé megjelent nékem az a férfiú, a ki a multkor hozzám jött.
11. És felkelt, és elment Manoah az ő felesége után, és mikor odaért ahhoz a férfiúhoz, monda néki: Te vagy-e az a férfiú, a ki ez asszonynyal beszéltél? És monda: Én vagyok.
12. És monda Manoah: Ha beteljesedik ígéreted, miként bánjunk a gyermekkel, és mit cselekedjék ő?
13. Az Úrnak anygala pedig monda Manoáhnak: Mindentől, a mit csak mondtam az asszonynak, őrizkedjék.
14. Mindabból, a mi csak a bortermő szőlőből származik, ne egyék, és bort és más részegítő italt ne igyék, és semmi tisztátalant ne egyék. Mindazt, a mit parancsoltam néki, tartsa meg.
15. És monda Manoah az Úr angyalának: Kérlek, hadd tartóztassunk meg téged, hogy készítsunk néked egy kecskegödölyét.
16. De az Úrnak anygala így szólt Manoáhhhoz: Ha megmarasztasz is, nem eszem kenyeredből, és ha áldozatot készítesz, az Úrnak áldozd azt. Mert Manoah nem tudta, hogy az Úrnak anygala vala.
17. És monda Manoah az Úr angyalának: Kicsoda a te neved, hogy ha majd beteljesedik a te beszéded, tisztességgel illethessünk téged.
18. És monda néki az Úrnak anygala: Miért kérdezősködöl nevem után, a mely olyan csodálatos?
19. Mikor aztán Manoah a kecskegödölyét és ételáldozatot vette, és megáldozá azt egy sziklán az Úrnak: csodadolgot cselekedék Manoáhnak és feleségének szeme láttára:
20. Tudniüllek, mikor a láng felcsapott az oltárról az ég felé, az oltár lángjában felszállott az Úrnak anygala. Mikor pedig ezt meglátták Manoah és az ő felesége, arczczal a földre borultak.
21. És többé nem jelent meg az Úrnak anygala Manoáhnak és feleségének. Ekkor tudta meg Manoah, hogy az Úrnak anygala volt az.
22. És monda Manoah az ő feleségének: Meghalván meghalunk, mert az Istent láttuk.
- 2 Móz. 33,20., 5 Móz. 5,26.*
23. Akkor monda néki az ő felesége: Ha meg akart volna ölni az Úr minket, nem fogadta volna el kezünkől az egészen égőáldozatot és az ételáldozatot, és nem mutatta volna nekünk mindezeket, sem pedig nem hallatott volna velünk ilyeneket.
24. És szült az asszony fiat, és nevezé annak nevét Sámsonnak, és felnevekedék a gyermek, és megáldá őt az Úr.
- Zsid. 11,32.*
25. És kezdé az Úrnak lelke őt indítani a Dán táborában, Czóra és Estháol között.

14.

1. És lement Sámson Timnátba, és meglátott egy nőt Timnátban a Filiszteusok lányai közül.
2. És mikor hazament, elbeszélte ezt atyjának és anyjának, és monda: Egy nőt láttam Timnátban a Filiszteusok leányai között, most azért vegyétek őt nékem feleségül.
3. És monda néki az ő atyja és anyja: Hát nincsen a te atyádfiainak és az én egész népemnek leányai között nő, hogy te elmégy, hogy feleséget végy a körülméletlen Filiszteusok közül? És monda Sámson az ő atyjának: Őt vegyed nékem, mert csak ő kedves az én szemeim előtt.
4. Az ő atyja és anyja pedig nem tudják vala, hogy ez az Úrtól van, hogy ő alkalmatosságot keres a Filiszteusok ellen, mert abban az időben a Filiszteusok uralkodtak Izráel felett.
5. És lement Sámson az ő atyjával és anyjával Timnátba, és mikor Timnátnak szőlőhegyéhez értek, íme egy oroszlánköllyök jött ordítva elébe.
6. És felindítá őt az Úrnak lelke, és úgy kettészakasztá azt, mint a hogyan kettészakasztatik a gödölye; pedig semmi sem volt kezében. De atyjának és anyjának nem mondta el, a mit cselekedett.
7. És mikor leérkezett, beszélt a nővel, a ki kedves volt Sámson szemei előtt.
8. Mikor pedig egynéhány nappal azután visszatért, hogy őt hazavigye, lekerült, hogy megnézzé az oroszlánnak holttestét: hát íme egy raj méh volt az oroszlánnak tetemében, és méz.
9. És kiszedte azt markaiba, és a mint ment-mendegélt, eszegetett belőle, és mikor hazaért atyjához és anyjához, adott abból nekik is, és azok is ettek; de nem mondta meg nekik, hogy az oroszlán holtteteméből vette ki a mézet.

10. És azután lement az ő atyja ahhoz a nőhöz, és Sámson lakodalmat tartott ott, mert úgy szoktak cselekedni az ifjak.
11. Mikor pedig meglátták őt a Filiszteusok, harmincz társat adtak mellé, hogy legyenek ő vele.
12. És monda nékik Sámson: Hadd vessek előtökbe egy találós mesét, ha azt megfejtitek nékem a lakodalom hét napja alatt és kitaláljátok; adok néktek harmincz inget és harmincz öltöző ruhát;
13. De ha nem tudjátok megfejtetni, ti adtok nékem harmincz inget és harminc öltöző ruhát. Azok pedig mondának néki: Add elő találós mesédet, hadd halljuk.
14. Ő pedig monda nékik: Az evőből éték jött ki S az erősből édes jött ki. De nem tudták a találós mesét megfejtetni három egész napon át.
15. Lőn annakokáért heted napon, mondának Sámson feleségének: Vedd reá férjedet, hogy fejtse meg nekünk a találós mesét, hogy valamiképen meg ne égessünk téged és a te atyádnak házáat tűzzel; vagy azért hívtatok ide minket, hogy koldussá tegyetek bennünket, vagy nem?
16. És sírt a Sámson felesége ő előtte, és monda: Bizony te gyűlölsz engem, és nem szeretsz. Egy találós mesét vetettél az én népem fiai elé és nékem sem fejtetted meg. Ő pedig monda néki: Íme még atyámnak és anyámnak sem mondtam meg, hát néked mondanám meg?
17. Az pedig hét napon át sírdogált előtte, a meddig a lakodalom tartott. Végre a hetedik napon megmondá néki, mert folyvást zaklatta őt. Ő pedig aztán megfejté a találós mesét népe fiainak.
18. És mondának néki a város férfiai a hetedik napon, mielőtt még a nap lement volna:
19. Ekkor felindítá őt az Úrnak lelke, és elment Askelonba, és megölt közülük harmincz férfiút, és elvette ruhájukat és azoknak adta ez öltöző ruhákat, a kik a találós mesét megoldották. És felgerjedett haragjában elment az ő atyjának házához.
20. A Sámson felesége pedig férjhez ment az ő egyik társához, a kit társaságába vett vala.

15.

1. Lőn pedig néhány nap múlva, a búzaaratásnak idejében, meglátogatta Sámson az ő feleségét, egy kecskegödölyét vivén néki, és monda: Bemegyek az én feleségemhez a hálózba. De nem hagyá őt bemenni az ő atyja.
2. És monda annak atyja: Azt gondoltam, hogy gyűlölve gyűlölöd őt, azért odaadtam őt a te társadnak; de hát vajjon húga nem szebb-é nálánál? Legyen ő helyette most az a tied.
3. És monda néki Sámson: Teljesen igazam lesz most a Filiszteusokkal szemben, ha kárt okozok nékik.
4. És elment Sámson, és összefogdosott háromszáz rókát, és csóvákat vévén, a rókák farkait egymáshoz kötözé, és egy-egy csóvát tett minden két rókának farka közé.
5. És meggyújtá tűzzel a csóvákat, és beeresztette azokat a Filiszteusok gabonájába, és felgyújtá a gabonakalangyákat, az álló vetéseket, a szőlőket és az olajfaerdőket.
6. Akkor mondának a Filiszteusok: Ki cselekedte ezt? És mondák: Sámson, Thimneus veje, mert elvette tőle az ő feleségét, és adta azt az ő társának. Felmenének annakokáért a Filiszteusok, és megégeték az asszonyt és annak atyját tűzzel.
7. Sámson pedig monda nékik: Bátor ezt cselekedtétek, mégis addig nem nyugszom meg, míg bosszúmat ki nem töltöm rajtatok.
8. És megverte őket keményen válluktól tomporukig, és lement és lakott Ethamban, a sziklabarlangban.
9. A Filiszteusok pedig felmentek, és megszállották Júdát, és Lehiben telepedtek le.
10. Akkor mondának a Júda férfiai: Miért jöttetek fel ellenünk? Azok pedig mondának: Sámson megkötözni jöttünk fel, hogy úgy cselekedjünk vele, a mint ő cselekedett mi velünk.
11. Ekkor háromezer ember ment le Júdából Ethamba, a sziklabarlanghoz, és monda Sámsonnak: Nem tudod-é, hogy a Filiszteusok uralkodnak mi rajtunk? Miért cselekedted ezt velünk? Ő pedig monda nékik: A miképen cselekedtek ők velem, én is úgy cselekedtem velök.
12. És mondának néki: Azért jöttünk le, hogy megkötözzünk, és hogy a Filiszteusok kezébe adjunk téged. Sámson pedig monda nékik: Esküdjetek meg nékem, hogy ti nem rohantok reám.
13. És azok felelének néki, mondván: Nem! csak megkötözvén megkötüzünk, és kezökbe adunk; de nem ölünk meg téged. Azután megkötözték őt két új kötéllel, és felvezették őt a kőszikláról.
14. És mikor Lehi felé közeledett, és a Filiszteusok már ujjongtak elébe: felindítá őt az Úrnak lelke, és olyan lettek a karján lévő kötelek, mint a lenszálak, melyeket megperzsel a tűz és lemállottak a kötések kezeiről.

15. És egy nyers számárállcsontot talál, és kinyújtván kezét, felvevé azt, és agyonvert vele ezer embert.
16. És monda Sámson: Szamár állcsontjával seregeket seregre, Szamár állcsontjával ezer férfit vertem le.
17. És mikor ezt elmondotta, elvetette kezéből az állcsontot, és elnevezé azt a helyet Ramath-Lehinek.
18. Azután megszomjúhozék felette igen és felkiáltott az Úrhoz, és monda: Te adtad szolgáló kezébe ezt a nagy győzelmet, és most szomjan kell meghalnom, és a körülmételetlenek kezébe jutnom.
19. Akkor meghasítá Isten a zápfogat, mely az állcsontban volt, és víz fakadt ki abból. Ő pedig ivott, ereje megtért, és megéledett. Azért neveztetik a „segítségül hívás forrásának” e hely Lehiben mind e mai napig,
20. És ítélé Sámson Izráelt a Filiszteusok idejében húsz esztendeig.

16.

1. És elment Sámson Gázába, és meglátott ott egy parázna asszonyt, és bement hozzá.
2. A gázabelieknek pedig mikor megmondották, mondván: Ide jött Sámson! körülvevék őt, és leselkedének ő utána egész éjszakán át a város kapujában, és hallgatóztak egész éjjel, és azt mondták: Reggel, ha világos lesz, megöljük őt.
3. És aluvék Sámson éjfélig. Éjfélkor pedig felkelt, és megfogván a város kapujának szárnyait, a kapufélfákkal és a závarokkal együtt kiszakította azokat, és vállaira vette, és felvitte a hegy tetejére, mely Hebronnal szemben fekszik.
4. És történt azután, hogy megszeretett egy asszonyt a Sórek völgyében, a kinek neve Delila volt.
5. És felmenének ő hozzá a Filiszteusok fejedelmei, és mondának néki: Kérdezd ki őt és tudd meg, miben áll az ő nagy ereje, és miképen vehetünk rajta erőt, hogy megköttözzük és megkínózzuk őt, és mi mindenünk adunk néked ezerszáz ezüst siklust.
6. És monda Delila Sámsonnak: Mondd meg nékem, miben van a te nagy erőd és mivel kellene téged megkötni, hogy megkínózhassanak téged.
7. És felele néki Sámson: Ha megköttöznek hét nyers gúzszal, melyek még meg nem száradtak, akkor elgyengülök és olyan leszek, mint más ember.
8. Akkor hoztak néki a Filiszteusok fejedelmei hét nyers gúzst, a mely még nem volt száraz, és megköttöze őt azzal.
9. A lesben állók pedig ott vártak annál a hálókamarában. És monda néki: Rajtad a Filiszteusok, Sámson! És elszakasztá a gúzsokat, miképen elszakad a csepűfonal, ha tűz éri, - és ki nem tudódék, miben volt az ő ereje.
10. És monda Delila Sámsonnak: Ímé rászedtél, és hazugságot szóltál nékem, most mondd meg igazán, hogy mivel lehet téged megköttözni?
11. Ő pedig monda néki: Ha erősen megköttöznek új kötelekkel, melyekkel még semmi dolgot nem végeztek, akkor elgyengülök és olyan leszek, mint más ember.
12. És vett Delila új köteleket, és megköttözte őt velük, és monda néki: Rajtad a Filiszteusok, Sámson! (mert ott leselkedtek utána a hálókamarában). De ő letépte azokat karjairól, mint a fonalat.
13. És monda Delila Sámsonnak: Meddig fogsz még rászedni engem és hazudni nékem? Mondd meg egyszer már, mivel köttöztethetel meg? - Ő pedig monda néki: Ha összeszövöd az én fejemnek hét fonatékját a nyüstfonállal.
14. És szeggel megerősítvén a zugolyt, monda: Rajtad a Filiszteusok, Sámson! Az pedig felébredvén álmából, kitepte a zugolszeget és a nyüstfonalat.
15. Ekkor monda néki Delila: Miképen mondhatod: Szeretlek téged, ha szíved nincsen én velem? Immár három ízben szedtél rá engem, és nem mondtad meg, hogy miben van a te nagy erőd?
16. Mikor aztán őt minden nap zaklatta szavaival, és gyötörte őt: halálosan belefáradt a lelke,
17. És kitérta előtte egész szívét, és monda néki: Borotva nem volt soha az én fejemem, mert Istennek szentelt vagyok anyám méhétől fogva; ha megnyíratatom, eltávozik tőlem az én erőm, és megerőtlenedem, és olyan leszek, mint akármely ember.
18. És mikor látta Delila, hogy kitérta volna előtte egész szívét, elküldött, és elhivatá a Filiszteusok fejedelmeit, és ezt izené: Jőjjetek fel ez egyszer, mert ő kitérta nékem egész szívét. És felmentek ő hozzá a Filiszteusok fejedelmei, és a pénzt is felvitték kezökben.
19. És elaltatta őt az ő térdein, és előhívott egy férfiút, és lenyíratá az ő fejének hét fonatékát, és kezdé őt kínozni. És eltávozott tőle az ő ereje.

20. És monda: Rajtad a Filiszteusok, Sámson! Mikor pedig az az ő álmából felsekert, monda: Kimegyek most is, mint egyébkor, és lerázom a kötelekeket; mert még nem tudta, hogy az Úr eltávozott ő tőle.

21. De a Filiszteusok megfogták őt, és kiszúrták szemeit, és levezették őt Gázába, és ott megkötözték két vaslánczczal, és örölnie kellett a fogházban.

2 Kir. 25,7., 2 Móz. 11,5.

22. De az ő fejének haja újra kezdett nőni, miután megnyíretett.

23. És mikor a Filiszteusok fejedelmei összegyűltek, hogy az ő istenüknek, Dágonnak nagy áldozatot áldozzanak, és hogy örvendezzenek, mondának: Kezünkbe adta a mi istenünk Sámson, a mi ellenségünket.

1 Sám. 5,2.

24. És mikor látta őt a nép, dicsérték az ő istenöket, mert - mondának - kezünkbe adta a mi istenünk a mi ellenségünket, földünk pusztítóját, és a ki sokakat megölt mi közülünk.

25. Lőn pedig, hogy mikor megvidámult az ő szívök, mondának: Hívjátok Sámson, hadd játszék előttünk. És előhívák Sámson a fogházból, és játszék ő előttük, és az oszlopok közé állították őt.

26. Sámson pedig monda a fiúnak, a ki őt kézenfogva vezette: Eressz el, hadd fogjam meg az oszlopokat, a melyeken a ház nyugszik, és hadd támaszkodjam hozzájuk.

27. A ház pedig tele volt férfiakkal és asszonyokkal, és ott voltak a Filiszteusok összes fejedelmei, és a tetőzetten közel háromezeren, férfiak és asszonyok, a Sámson játékának nézői.

28. Ekkor Sámson az Úrhoz kiáltott, és monda: Uram, Isten emlékezzél meg, kérlek, én rólam, és erősíts meg engemet, csak még ez egyszer, óh Isten! hadd álljak egyszer bosszút a Filiszteusokon két szemem világáért!

29. És átfogta Sámson a két középső oszlopot, melyeken a ház nyugodott, az egyiket jobb kezével, a másikat bal kezével, és hozzájuk támaszkodott.

30. És monda Sámson: Hadd veszszen el én is a Filiszteusokkal! És nagy erővel megrándította az oszlopokat, és rászakadt a ház a fejedelmekre és az egész népre, mely abban volt, úgy hogy többet megölt halálával, mint a mennyit megölt életében.

31. És lementek az ő testvérei és atyjának egész háza, és elvivék őt, és hazatérvén, eltemették Czóra és Estháol között, atyjának, Manoahnak sírjába, minekutána húsz esztendeig ítélte az Izráelt.

17.

1. Vala pedig egy férfiú Efraimnak hegyéről való, kinek neve Míka vala;

2. És monda az ő anyjának: Az az ezerszáz ezüst, mely tőled elvételtem, és a mely miatt te átkozódál, és füleimbe is mondtad, ímé az az ezüst én nálam van, én vettem el azt. És monda az ő anyja: Légy megáldva, fiam, az Úrtól!

3. És visszaadta az ezerszáz ezüstpénzt az ő anyjának. És monda az ő anyja: Szentelve szentelem e pénzt az Úrnak az én kezeimből fiaimért, hogy egy faragott és öntött bálvány készíttessék abból, azért most visszaadom azt tenéked.

4. De ő megint visszaadá a pénzt anyjának, és vőn az ő anyja kétszáz ezüstpénzt, és odaadá azt az ötvösnek, és az készített abból egy faragott és öntött bálványt. Ez azután a Míka házában volt.

Ésa. 40,19.

5. És a férfiúnak, Míkanak volt egy temploma, és készített efódot és terafimot, és felszentele az ő fiai közül egyet, és ez lőn néki papja.

5 Móz. 13,12., 5 Móz. 13,17., 2 Móz. 28,41.

6. Ebben az időben nem volt király Izráelben, hanem kiki azt cselekedte, a mit jónak látott.

7. Vala pedig egy ifjú, Júdanak Bethleheméből, a Júda nemzetségéből való, ki Lévíta vala, és ott tartózkodott vala.

8. És elméne ez a férfiú Júdanak Bethlelem városából, hogy ott tartózkodjék, a hol helyet talál. Így jött az Efraim hegyére, Míka házához, vándorlása közben.

9. És monda néki Míka: Honnan jössz? És monda: Lévíta vagyok Júdanak Bethleheméből, és járok s kelek, hogy hol találnék helyet.

10. És monda néki Míka: Maradj nálam, és légy nékem atyám és papom, és én adok néked esztendőnként tíz ezüstpénzt és egy öltöző ruhát és eledelt. És a Lévíta beszegődött.

11. És tetszék a Lévitának, hogy megmaradjon annál a férfiúnál; és olyan lőn néki az az ifjú, mint egyik az ő fiai közül.

12. És felszentelte Míka a Lévitát; így lett papjává az ifjú, és maradt Míka házában.

13. És monda Míka: Most tudom, hogy jól fog velem tenni az Úr, mert e Lévita lett papom.

18.

1. Ebben az időben nem volt király Izráelben, és ezekben a napokban keresett a Dán nemzetsége magának örökséget, a hol lakjék, mert nem jutott néki mind ez ideig az Izráel törzsei között osztályrész.

2. És elküldöttek a Dán fiai az ő házoknépe közül öt férfiút, vitéz férfiakat a magok határaikból, Czórából és Estháolból, hogy kémleljék ki és nézzék meg jól a földet, és mondának nékik: Menjetek el, kémleljétek ki a földet. És elértek az Efraim hegyéhez, a Míka házához, és ott megháltak.

Józs. 19,41.

3. Mikor a Míka házánál voltak, megismerték az ifjú Lévitának hangját, és hozzá mentek, és mondának néki: Ki hozott téged ide? Mit csinálsz itt, és mi járatban vagy?

4. Ő pedig monda nékik: Ezt meg ezt cselekedte velem Míka, és megfogadott engem, és papjává lettem.

5. És mondának néki: Kérdezd meg Istentől, hogy hadd tudjuk meg, ha szerencsés lesz-e a mi útunk, a melyen járunk?

6. És monda nékik a pap: Menjetek el békességgel; a ti útatok, a melyen jártok, az Úr előtt van.

7. És elment az öt férfiú, és Laisba jutott, és látták a népet, a mely benne volt, hogy minden félelem nélkül lakik, a Sidonbeliek szokása szerint él csendesen és bátorságosan, és nincs senki, a ki őket bántaná az országban, vagy úr volna felettök, és távol vannak a sidoniaktól, és nincs senkivel semmi dolguk.

8. És mikor visszatértek atyjokfiához Czórába és Estháolba, és kérdezték tőlök az ő atyjokfiái: Mi jóval jártatok?

9. Mondának: Keljete fel, és menjünk fel ellenök, mert láttuk a földet, hogy ímé igen jó, és ti veszteg ültök? ne legyetek restek a menetelre, hogy elmenjetek elfoglalni azt a földet.

10. Ha elmentek, biztonságban élő néphez mentek, és a tartomány tágas; mert Isten kezetekbe adta azt a helyet, a hol semmiben sincs hiány, a mi csak a földön van.

11. És elment onnét a Dán nemzetségéből, Czórából és Estháolból, hatszáz férfiú hadiszerszámokkal felkészülten.

12. És felvonultak, és táborba szállottak Kirjáth-Jeárimban, Júdában. Ezért hívják azt a helyet Dán táborának mind e mai napig. És ez Kirjáth-Jeárim mögött fekszik.

13. És onnan felvonultak az Efraim hegyére, és Míka házába mentek.

14. És szólott az az öt férfiú, a ki elment kikémlelni Lais földét és monda atyjafiainak: Tudjátok-e, hogy ebben a házban efód és teráf, faragott és öntött bálvány van? Hát elgondolhatjátok, hogy mit cselekedjete.

15. És betértek oda, és az ifjú Lévitához mentek a Míka házába, és köszöntötték őt: Békességgel!

16. A hadiszerszámokkal felkészült hatszáz férfiú pedig, kik a Dán fiai közül valók voltak, a kapu előtt állott.

17. És az az öt férfiú, a ki a föld kikémlelésére ment volt el, mikor felment és megérkezett oda, elvette a faragott képet, az efódot, a teráfot és az öntött bálványt; a pap pedig ott állott a kapu előtt a hadiszerszámokkal felkészült hatszáz férfiúval.

18. Mikor pedig ezek a Míka házához bementek és elvették a faragott képet, az efódot, a teráfot és az öntött bálványt, monda nékik a pap: Mit míveltek?

19. Azok pedig mondának néki: Hallgass, tedd kezed ajakadra, és jőj el velünk, és légy nekünk atyánk és papunk. Melyik jobb, hogy egy ember házában légy papja, vagy hogy Izráelben egy nemzetségnek és háznépnek légy papja?

20. És örvendett ezen a papnak szíve, és elvitte az efódot és a teráfot és a faragott képet, és velök a nép közé ment.

21. És megfordulván elvonultak, magok előtt küldve a gyermekeket, a barmokat és drágaságait.

22. Mikor pedig már messze jártak a Míka házától, a férfiak, a kik a Míka házában szomszédságában laktak, összegyűltek, és utána mentek a Dán fiainak.

23. És utánok kiáltoztak a Dán fiainak. Azok pedig visszafordulván mondának Míkának: Mi bajod van, hogy így felsereglettél?

24. És monda: Isteneimet vettétek el, a melyeket készíttettem, és papomat, és elmentetek, hát mim van még egyebem? és mégis azt mondjátok nékem: mi bajom van?

1 Móz. 31,30.

25. És mondának néki a Dán fiai: Ne hallasd többé hangodat, hogy rátok ne rontsanak e felbőszített emberek, és te a magad életét és házadnépe életét el ne veszítsd!

26. És elmentek a Dán fiai a magok útján, és mikor Míka látta, hogy azok erősebbek nála, megfordult, és visszatért házához.

27. Ők pedig elvitték, a mit Míka készített, és a papot, a ki nála volt, és Lais ellen mentek, a nyugodtan és biztonságban élő nép ellen, és leölték őket fegyvernek élivel, és a várost megégették tűzzel.

28. És nem volt senki, a ki őket megszabadította volna, mert messze volt Sidontól, és semmi dolguk nem volt senkivel. Lais pedig a Béth-Rehob völgyében feküdt és itt építették meg a várost, és telepedtek meg benne.

2 Sám. 10,6., 2 Sám. 10,8.

29. És elnevezték a város nevét Dánnak, atyjoknak Dánnak nevééről, a ki Izráelnek született volt. Bár először Lais volt a város neve.

Józs. 19,47., 1 Móz. 30,6.

30. És felállították magoknak a Dán fiai a faragott képet, és Jonathán, a Manasse fiának Gersomnak fia és az ő fiai voltak papok a Dán nemzetségében egészen a föld fogságának idejéig.

1 Kir. 12,30.

31. És felállítva tarták a Míka faragott képét, a melyet az készített, mindaddig, míg az Istenháza Silóban volt.

Józs. 18,1.

19.

1. Ugyanebben az időben, a mikor nem volt király Izráelben, mint jövevény tartózkodott az Efraim hegység oldalán egy Lévíta, a ki ágyas nőt szerzett magának Júda Bethleheméből.

2. Paráználkodék pedig nála az ő ágyasa és elméne tőle atyjának házához, Júdának Bethlehemébe, és ott maradt négy hónapig.

3. Ekkor felkelvén az ő férje, utána ment, hogy lelkére beszéljen, és hogy visszavigye őt. Szolgája és egy pár számár volt vele. Az pedig bevezette őt az ő atyjának házába, és mikor meglátta őt a leánynak atyja, örvendve eléje ment.

4. És ott tartóztatá őt ipa, a leánynak atyja, és ő ott maradt nála három napig, és ettek, ittak, és ott is háltak.

5. És mikor a negyedik napon reggel korán felkeltek, és ő felkészült, hogy elmenjen, monda a leánynak atyja az ő vejének: Erősítsd meg szívedet egy falat kenyérral, azután menjetek el.

6. És leültek, és mindketten együtt ettek és ittak, és monda a leány atyja a férfiúnak: Gondold meg és hálj itt az éjjel és gyönyörködjék a te szíved.

7. Mikor pedig felkelt az a férfiú, hogy elmenjen, addig marasztá őt az ipa, hogy ott maradt megint éjszakára.

8. És felkelt azután az ötödik napon jókor reggel, hogy elmenjen, és monda a leánynak atyja: Erősítsd meg, kérlek, a te szívedet. És mulatozának, míg elhanyagolék a nap, és együtt evének mindketten.

9. Ekkor felkele az a férfiú, hogy elmenjen ágyasával és szolgájával; de ipa, a leánynak atyja, így szólt hozzá: Ímé a nap már lehanyaglik, hogy beesteledjék, azért háljatok meg itt; ímé nyugalomra hajlik a nap, hálj itt, és gyönyörködjék a te szíved; holnap aztán készüljétek fel jókor reggel a ti útatokra, és menj el sátorodba.

10. De a férfiú nem akart ott meghálni, és felkelt és elment, és egész Jebusig jutott, - ez Jeruzsálem. Egy pár megterhelt számár és ágyasa volt vele.

11. Mikor pedig Jebus mellett voltak, a nap már igen alászállott, és monda a szolgálta az ő urának: Jerünk és térjünk be a Jebuzeusok e városába, és háljunk ott.

12. És monda néki az ő ura: Ne térjünk be az idegenek városába, a hol senki sincs az Izráel fiai közül, inkább menjünk el Gibeáig.

13. És monda az ő szolgájának: Siess, és menjünk e két hely valamelyikébe, és háljunk meg Gibeában, vagy Rámában.

14. És tovább vonultak, és elmenének, és a nap Gibeá mellett ment le felettök, a mely Benjáminé.

15. És oda tértek, hogy bemenjenek és megháljanak Gibeában. Mikor pedig oda bement, leült a város piacán, mert nem volt senki, a ki őket házába behívná éjszakára.

16. És ímé egy öreg ember jöve a munkából és mezőről késő estve. Ez a férfiú az Efraim hegységéről való volt, és csak jövevény Gibeában, míg a helynek lakói Benjáminiták voltak.

17. És mikor felemelte szemeit, és meglátta azt az utas embert a város piacán, monda az öreg ember néki: Hová mégy és honnan jössz?

18. Ez pedig monda néki: Megyünk Júda Bethleheméből az Efraim hegység oldaláig, a honnan való vagyok. Júda Bethlehemében voltam és most az Úr házához megyek, és nincsen senki, a ki házába fogadna engem.

19. Pedig szalmánk és abrakunk is van szamaraink számára, és kenyérem és borom is van a magam és a te szolgálód és emez ifjú számára, ki szolgáloddal van, úgy hogy semmiben sem szűkölködünk.

20. Ekkor monda a vén ember: Békesség néked! Mindarra, a mi nélkül csak szűkölködöl, nekem lesz gondom. Csak nem hálsz itt az utczán?!

21. És elvezette őt az ő házához és abrakot adott az ő szamarainak. Azután megmosták lábaikat, és ettek és ittak.

22. És mikor vígan lankának, ímé a város férfiai, a Béliál fiainak emberei, körülvették a házat, és az ajtót döngetve, mondanak az öreg embernek, a ház urának, mondván: Hozd ki azt a férfiút, a ki házadhoz jött, hogy ismerjük meg őtet.

Hós. 9,9., Hós. 10,9.

23. És kiment hozzájuk az a férfiú, a háznak ura és monda nékik: Ne, atyámfiain, ne cselekedjétek ilyen gonoszt, minekutána az a férfiú az én házamhoz jött, ne tegyétek vele azt az alávaló dolgot.

24. Ímé itt van hajadon leányom és az ő ágyasa, ezeket hozom ki néktek, és ezeket nyomorgassátok, és tegyétek velök azt, a mit csak tetszik, csak e férfiúval ne cselekedjétek azt az alávaló dolgot.

25. A férfiak azonban nem akartak reá se hallgatni. Ekkor kézen fogta az a férfiú az ő ágyasát, és kivitte nékik az utczára. Ezek pedig megszeplősíték őt, és gonoszul élének vele egész éjszaka reggelig, és csak mikor feltetszett a hajnal, akkor bocsátották el.

26. És elment az asszony virradat előtt és reggel ott rogyott össze annak a férfiúnak háza ajtajánál, a melyben az ő ura volt reggelig.

27. Mikor pedig felkelt az ő ura reggel, és kinyitotta a ház ajtaját, és kiment, hogy útnak induljon, ímé az asszony, az ő ágyasa, ott feküdt elterülve a ház ajtaja előtt, és kezei a küszöbön.

28. És monda néki: Kelj fel és menjünk el. De az nem felelt néki. Ekkor feltette őt a szamárra, és felkelt a férfiú, és elment hazájába.

29. És mikor hazaért, kést vett elő, és megfogta ágyasát, és tagról-tagra szétvagdalta őt tizenkét darabba, és szétküldözte Izráel minden határába.

30. Lón pedig, hogy mindenki, a ki ezt látta, azt mondotta: Nem történt és nem láttatott ehhez hasonló dolog, mióta csak feljöttek az Izráel fiai Égyiptomnak földéből mind e mai napig. Gondolkozzatok e dolog felől, tartsatok tanácsot és beszéljétek meg.

20.

1. Erre kivonultak az Izráel minden fiai és összegyülekezett a nép, mint egy ember, Dántól fogva Bersebáig és a Gileád földéig, az Úrhoz Mispába.

2. És megjelentek az egész népnek főfő emberei, az Izráelnek minden nemzetségei az Isten népének gyülekezetében, négyszázezer gyalogos, fegyverfogható férfiú.

3. De meghallották a Benjámin fiai is, hogy felmentek az Izráel fiai Mispába. Az Izráel fiai pedig mondanak: Mondjátok meg, hogy mint történt ez a gonoszság?

4. És felele a Lévíta, a megöletett asszonynak férje, és monda: Gibeába, mely Benjáminé, mentem én és az én ágyasom, hogy ott megháljak.

5. És ellenem támadtak Gibeának férfiai, és körülvették miattam a házat éjjel, engem akartak megölni, de az én ágyasomat nyomrogatták meg annyira, hogy meghalt.

6. Ekkor fogtam ágyasomat, és szétvagdaltam őt, és szétküldöztem az Izráel örökségének minden tartományába, mert útálatosságot és aljasságot követtek el Izráelben.

7. Ímé mindnyájan, kik itt vagytok Izráel fiai, szóljatok erről és tanácskozzatok felőle.

8. Ekkor felállott az egész nép, mint egy ember, mondván: Senki közülünk sátorába ne menjen, és senki házához ne térjen,

9. Mert most Gibeá ellen ezt cselekedéndjük: sorsot vetünk rá.

10. És választunk tíz férfiút száz közül, és százat ezer közül, és ezeret tízezer közül, Izráelnek minden nemzetségéből, hogy hordjanak élelmet a népnek, hogy ez elmenvén, cselekedjék Benjámin Gibeájával annak minden gonoszsága szerint, melyet elkövetett Izráelben.

3 Móz. 20,10.

11. És összegyülekezett Izráel minden férfia a város ellen, mint egy ember, egyesülten.

12. És követeket küldöttek az Izráel nemzetségei Benjámin minden törzseihez, mondván: Micsoda aljasság az, a mi ti közöttetek történt?

13. Most ti adjátok ki azokat a férfiakat, a Béliál fiait, a kik Gibeában vannak, hogy megöljük őket, és kitisztítsuk a gonoszt Izráelből. De a Benjámín fiai nem akartak hallgatni testvéreiknek, az Izráel fiainak szavára,

5 Móz. 22,22.

14. Hanem egybegyűltek a Benjámín fiai a városokból Gibeába, hogy kimenjenek harcolni az Izráel fiaival.
15. És azon a napon a Benjámín fiai, a kik a városokból jöttek fel, huszonhatezer fegyverfogható férfiút számlálának, Gibeá lakóin kívül, kik szám szerint hétszázan voltak, mind válogatott férfiú.
16. Ebből az egész népből volt hétszáz válogatott férfiú, a kik suták voltak. Ezek mindnyájan a parittyával hajszálnyira biztosan találtak és nem hibázták el.
17. Az Izráel fiai pedig szám szerint, a Benjámín fiain kívül, négyszázezeren voltak, fegyverfogható emberek, és mind hadakozó férfiak.
18. Ekkor felkeltek, és felmentek Béthelbe, és megkérdeék az Istent, és mondának az Izráel fiai: Ki menjen fel először közülünk a Benjámín fiai ellen hadakozni? És monda az Úr: Júda először.
19. Felkeltek azért az Izráel fiai reggel, és táborba szállottak Gibeá előtt.
20. És kimentek Izráel emberei harcolni Benjámín ellen, és csatarendbe állottak fel ellenök az Izráel emberei Gibeánál.
21. És kivonultak a Benjámín fiai is Gibeából, és leverték az Izráel fiai közül az nap huszonkétezeret a földre.
22. De a nép, Izráel férfiai, megbátoríták magukat, és újra csatarendbe állottak ugyanazon a helyen, a melyen előtte való nap sorakoztak.
23. És felmenének az Izráel fiai, és ott sírtak, az Úr előtt egész estig, és megkérdezték az Urat, mondván: Vajjon elmenjek-e még harcolni az én atyámfiának, Benjámín fiai ellen? Az Úr pedig monda: Menjetekek fel ellene!
24. És mikor az Izráel fiai másnap a Benjámín fiai ellen felvonultak,
25. Kijött elébük Benjámín Gibeából másnap, és levert az Izráel fiai közül még tizenhatezer embert a földre, kik mindannyian fegyverfoghatók valának.
26. Ekkor felment Izráel minden fia és az egész nép, és elmenvén Béthelbe, sírtak, és ott maradtak az Úr előtt és böjtöltek aznap egész estvéig, és égőáldozattal és hálaadó áldozattal áldoztak az Úr előtt.
27. És megkérdeék az Izráel fiai az Urat, - mert ott volt abban az időben az Isten frigyládája.
28. És Fineás, az Áron fiának Eleázárnak fia szolgált körülötte abban az időben - mondván: Vajjon még egyszer felmenjek-e harcolni az én atyámfiának Benjámín fiaiival, vagy pedig abban hagyjam? És monda az Úr: Menj, mert holnap kezdedbe adom őket.
29. És leseket vetett Izráel Gibeá ellen köröskörül.
30. És felvonultak az Izráel fiai a Benjámín fiai ellen harmadnapon, és felállottak Gibeá ellen úgy, mint annakelőtte.
31. Ekkor kijöttek a Benjámín fiai a nép ellen, elszakasztatának a várostól, és elkezdették a népet verni, és ölni, mint annakelőtte, a mezőn, a két úton, melynek egyike Béthelbe, másika Gibeá felé vezet, és már megöltek mintegy harmincz férfiút Izráelből.
32. És mondának a Benjámín fiai: Megverettetnek ezek előttünk megint, mint először. Az Izráel fiai pedig mondának: Fussunk el és szakasszuk el őket a várostól, ki az országútra.
33. És az Izráel minden fia elhagyta helyét és Baál-Thámárnál állott fel. Izráel lesei pedig előtörtek rejtekhelyeikből Maareh-Gabából.
34. Ekkor az egész Izráelből tízezer válogatott férfiú tört Gibeá ellen, és néki búsulának a harcznak, és amazok észre sem vették, hogy veszedelemben forognak.
35. Így verte le az Úr Izráel előtt Benjámint, és elpusztítottak az Izráel fiai azon a napon a Benjámín fiai közül huszonötezerszáz férfiút, kik mind fegyverfoghatók voltak.
36. Benjámín fiai tehát látták, hogy megveretnek, mivel Izráel férfiai csak azért adtak helyet Benjámín fiai, mert ők a lesekben bíztak, a melyeket Gibeánál helyeztek el.
37. És a les elősietett és előtört Gibeá ellen, és a les bevonult, és leölte az egész várost fegyvernek élivel.
38. És abban egyeztek meg Izráel férfiai a les-csapatokkal, hogy erős füstfelleget bocsátanak fel a városból.
39. Mikor aztán az Izráel férfiai visszafordultak a harcz közben, és Benjámín megkezdte az öldöklést és leölt mintegy harmincz férfiút Izráelből, és azt gondolta magában: Bizony megverettetnek előttünk, mint az első ütközetben:
40. Épen akkor kezdett a felhő felemelkedni a városból, mint egy füstoszlop. És mikor aztán Benjámín hátratekintett, látta, hogy íme a város lángja már feléri az eget.

41. És az Izráel fiai megfordultak, és megijedének a Benjámín fiai, a kik most látták csak, hogy rajtok a veszedelem.
42. És elfutottak az Izráel férfiai elől a pusztába vivő útra; de a harcz ott is utólérte őket, és az út közepén ölték le a városból jövőket.
43. Körülvették Benjámint, üldözték őt, letiporták a pihenő helyen, egészen a Gibeá előtt keletre eső vidékig.
44. És elesett Benjámín közül tizenhét ember, mindnyájan vitéz férfiak.
45. Ekkor megfordultak, és a pusztába menekültek, a Rimmon sziklájához; de az úton még megöltek közülök ötezer embert, és azután egész Gideomig mentek utánok, és megöltek közülök kétezer embert.
46. Azok tehát, akik elestek Benjámín közül, összesen huszonötezeren voltak, kik mindannyian fegyvert fogtak azon a napon, és mindnyájan vitéz férfiak voltak.
47. De hatszáz férfiú megfordult, és elmenekült a pusztába a Rimmon kősziklájára, és ott is maradt a Rimmon szikláján négy hónapig.

Bir. 21,13.

48. Az Izráel férfiai pedig visszatértek a Benjámín fiaira, és megölték őket fegyvernek élével a városokban az emberektől a barmokig, és a mi csak található volt; az összes városokat pedig, miket találtak, tűzzel égették meg.

5 Móz. 2,34.

21.

1. És az Izráel fiai megesküdtek Mispában, mondván: Senki mi közülünk nem adja leányát Benjámínak feleségül.
2. És a nép elment Béthelbe, és ott volt egész estvéig az Isten előtt, és felemelve szavát, nagy sírással sírt.
3. És mondának: Oh Uram! Izráelnek Istene! Miért történt ez Izráelben, hogy ma Izráelből egy nemzetség hiányzik?
4. És lőn másnap reggel, felkele a nép és ott oltárt épített, és egészen égőáldozatot és hálaadó áldozatot áldozott.
5. És mondának az Izráel fiai: Kicsoda az, a ki nem jött fel a gyülekezetbe az Izráelnek minden nemzetségei közül az Úrhoz? Mert nagy esküt tettek volt egyszer a felől, a ki fel nem jött az Úrhoz Mispába, mondván: Meghalván meghaljon az!
6. És megszánák az Izráel fiai Benjámint, az ő atyjokfiát, és mondának: Kivágtattott ma egy nemzetség Izráelből.
7. Mit cselekedjünk azokkal, a kik megmaradtak, hogy feleséget kaphassanak? Mert mi megesküdtünk az Úrra, hogy nem adjuk nékik feleségül a mi leányainkat.
8. És mondának: Van-e valaki az Izráel nemzetségei közül, a ki nem jött fel az Úrhoz Mispába? És íme Jábes-Gileádból nem jött fel senki a gyülekezet táborába.

1 Sám. 11,1., 1 Sám. 31,11.

9. Mert megszámlálá magát a nép, és ímé nem vala ott senki a Jábes-Gileád lakosai közül.
10. Ekkor elküldött a gyülekezet oda tizenkétezer harczban edzett férfiút, és megparancsolták nékik, mondván: Menjetek el, és vágjátok le Jábes-Gileád lakóit fegyvernek élivel, még az asszonyokat és a gyermekeket is.
11. És ezt kell cselekednetek, hogy minden férfiút és minden asszonyt a ki már férfiúval hált, öljetek meg.

4 Móz. 31,17., 3 Móz. 27,28.

12. Találának pedig Jábes-Gileád lakói között négyszáz szűz leányt, a kik még nem ismertek férfiút férfival való hálással, és elvitték őket a táborba Silóba, mely vala a Kanaán földén.
13. És elküldött az egész gyülekezet, és izent a Benjámín fiainak, kik a Rimmon szikláján voltak, és békességet ígérének nékik.
14. Így tért vissza abban az időben Benjámín, és nékik adták azokat feleségül, a kiket meghagytak Jábes-Gileád asszony népei közül; de így sem lőn elég nékik.
15. És bánkódék a nép Benjámín miatt, hogy az Úr ilyen rést csinált az Izráel törzsein.
16. Mondának azért a gyülekezet vénei: Mit tegyünk, hogy a többiek is feleséget kapjanak, mert Benjámínból kipusztítottak az asszonyok?
17. És mondának: A Benjámíniták birtoka örökség szerint ezeké, a kik megmaradtak, mert nem szabad Izráelben egy nemzetségnek sem eltöröltetni.

18. De mi nem adhatunk nékik feleségeket leányaink közül, mert megesküdtek az Izráel fiai, mondván: Átkozott, a ki feleséget ad Benjáminnak!
19. És mondának: Ímé az Úrnak esztendőnként való ünnepnapja lesz most Silóban, a mely északra fekszik Bétheltől, napkelet felé az országút mellett, a mely Bétheltől Sikem felé visz, és délre Lebonától.
20. Ezt parancsolák azért a Benjámin fiainak: Menjete el, és leselkedjete a szőlőkben.
21. És ha látjátok, hogy jönnek Siló leányai a körtánczban tánczolni, akkor jőjjetek elő a szőlőkből, és vegyete magatoknak kiki feleséget a Siló leányai közül, és menjete el a Benjámin földére.
22. Ha aztán atyjaik vagy testvéreik hozzánk jönnek perlődni, akkor azt mondjuk nékik: Könyörüljete rajtuk mi érettünk, mert nem hozhattunk mindeniknek feleséget ama hadból, és minthogy nem ti adtátok nékik, most nem vagytok vétkesek.
23. És ekképen cselekedtek a Benjámin fiai, és vőnek feleségeket az ő számuk szerint a tánczolók közül, a kiket elraboltak. És elmentek, és hazatértek örökségükbe, és felépítették a városokat, és azokban laktak.
24. Az Izráel fiai pedig eltávoztak onnét abban az időben, mindegyik a maga nemzetségéhez és háznépéhez, és elmentek onnét kiki a maga örökségébe.
25. Ebben az időben nem volt király Izráelben; azért mindenki azt cselekedte, a mi jónak látszott az ő szemei előtt.

Ruth könyve

1.

1. És lőn azon napokban, a mikor a bírák bíráskodának, éhség lőn a földön. És elméne egy férfi a Júda Bethleheméből, hogy Moáb mezején tartózkodjék; ő meg a felesége, és a két fia.
2. A férfi neve Elimélek és felesége neve Naómi; két fiok neve pedig Mahlon és Kiljon; efrataiak, a Júda Bethleheméből valók. És eljutának Moáb mezejére, és ott valának.
3. Meghala pedig Elimélek a Naómi férje, és marada ő és az ő két fia.
4. A kik Moábita leányokat vőnek feleségül; az egyiknek neve Orpa, és a másiknak neve Ruth. És ott lakozának közel tíz esztendeig.
5. Meghalának ők is mind a ketten, Mahlon is, Kiljon is, és marada az asszony az ő két fia és férje nélkül.
6. Felkele azért ő és az ő menyei, és ő visszatére Moáb mezejéről; mert hallotta vala Moáb mezején, hogy meglátogatta az Úr az ő népét, hogy adjon nekik kenyeret.
7. És kiméne arról a helyről, a hol volt, és véle a két menyé. És menének az úton, hogy visszatérjenek Júda földére,
8. És monda Naómi az ő két menyének: Menjete, térjete vissza, kiki az ő anyjának házához. Cselekedjék az Úr irgalmasságot veletek, a miképen ti cselekedtetek a megholtakkal és én velem!
9. Adja az Úr tinéktek, hogy találjatok nyugodalmat, kiki az ő férje házában. És megcsókolá őket; és ők nagy felszóval sírának.
10. És mondák néki: Bizony mi veled együtt térünk a te népedhez!
11. Naómi pedig mondá: Térjete vissza leányaim! Miért jönnétek én velem? Hát ugyan vannak-é még fiak az én méhemből, a kik férjeitek lehetnének?
12. Térjete vissza leányaim! menjete, mert én már vénebb vagyok, semhogy férjhez mehetnék. Még ha azt mondanám is, hogy van reménységem; még ha ez éjjel férjhez mennék is és szülnék is fiakat:
13. Ugyan megvárhatnátok-é őket, a míg felnőnek? Ugyan megtartóztatnátok-é magatokat miattok, hogy férjhez ne menjete? Ne, édes leányaim! Mert nagyobb az én keserűségem, mint a tietek, mert engem talált az Úrnak keze.

5 Móz. 25,5.

14. Azok pedig nagy felszóval tovább sírának. És Orpa megcsókolá az ő napát; Ruth azonban ragaszkodék hozzá.
15. Ő pedig monda: Ímé a te sógorasszonyod visszatért az ő népéhez, és az ő isteneihez, térj vissza te is a te sógorasszonyod után.
16. Ruth pedig monda: Ne unszolj, hogy elhagyjalak, hogy visszaforduljak tőled. Mert a hova te mégy, oda megyek, és a hol te megszállsz, ott szállok meg; néped az én népem, és Istened az én Istenem.
17. A hol te meghalsz, ott halok meg, ott temessenek el engem is. Úgy tegyen velem az Úr akármit, hogy csak a halál választ el engem tőled.
18. Mikor pedig látá, hogy erősködik vele menni, nem szóla néki többet.
19. És menének mind a ketten, míglén Bethlehembe érkezének. És lőn, hogy mikor Bethlehembe érkezének, megmozdult az egész város miattok, és mondák: Nemde nem Naómi ez?
20. És ő monda nekik: Ne hívjatok engem Naóminak, hívjatok inkább Máraának, mert nagy keserűséggel illetett engem a Mindenható.
21. Többed magammal mentem el, és elárvultan hozott vissza engemet az Úr; miért hívnátok hát engem Naóminak, holott az Úr ellenem fordult, és a Mindenható nyomorúsággal illetett engemet?
22. Így tért vissza Naómi, és vele a Moábita Ruth, az ő menyé, a ki hazatért Moáb mezejéről. Megérkezének pedig Bethlehembe az árpaaratás kezdetén.

2.

1. Vala pedig Naóminak egy rokona az ő férje után, előkelő derék ember Elimélek nemzetségéből; neve Boáz.
Mát. 1,5.
2. És monda a Moábita Ruth Naóminak: Hadd menjek, kérlek, a mezőre, hogy kalászatokat szedegessek az után, a kinek szemei előtt kedvességet találok. És az monda: Menj édes leányom.

3. Elméne azért és odaérkezék, szedegete a mezőn az aratók után, és történetesen oda talált a Boáz szántóföldjére, a ki Elimélek nemzetségéből való volt.
4. És ímé Boáz kijöve Bethlehemből, és monda az aratóknak: Az Úr legyen veletek! És ők mondának néki: Áldjon meg téged az Úr!
5. És monda Boáz az ő szolgájának, a ki az aratók felügyelője volt: Kié ez a leányzó?
6. És felele a szolgál, az aratók felügyelője, és monda: Az a Moábita leányzó ez, a ki Naómmal jött a Moáb mezejéről.
7. A ki mondá: Hadd szedegessenek, kérlek, és hadd tarlózgassak a kévék közt az aratók után. És ide jöve, és itt marada reggeltől fogva mind mostanig: és csak épen most pihent egy keveset a házban.
8. És mondá Boáz Ruthnak: Ugyan hallod-é édes leányom! Ne menj szedegetni más mezőre és el ne menj innen; hanem menj mindenütt szolgálóim után.
9. Szemeid legyenek a mezőn, a melyet aratnak, és járj utánok. Ímé meghagytam a szolgálóknak, hogy ne bántsanak téged, és ha megszomjúhozol, menj az edényekhez és igyál abból, a mit a szolgáló merítenek.
10. Akkor ez arcza borula és meghajtá magát a földig, és monda néki: Hogy-hogy találtam ilyen kedvességet a te szemeid előtt, hogy rám tekintettel, holott én idegen vagyok?
11. Boáz pedig felele, és monda néki: Bizony elmondtak nékem mindent, amit cselekedtél a te napaddal, férjed halála után, hogy elhagytad a te atyádat és a te anyádat és a te születésednek földét, és jöttél ahhoz a néphez, a melyet nem ismertél azelőtt.

Ruth. 1,16., Ruth. 1,17.

12. Fizessen meg az Úr a te cselekedetedért, és legyen teljes a te jutalmad az Úrtól, Izráelnek Istenétől, a kinek szárnyai alatt oltalmat keresni jöttél.
13. Ez pedig monda: Találjak kedvességet a te szemeid előtt uram, mert megvigasztaltál engem, és mert a te szolgálódnak szívéhez szóltál, holott én nem vagyok a te szolgálóleányaid közül.
14. És az evésnek idejekor szóla néki Boáz: Jer ide, és egyél a kenyérből, és mártsd be a te falatodat az eczetes lébe. És ő leüle az aratók mellé. És pergelt gabonát nyújtott néki, és evett, s jóllakott, sőt még hagyott is.
15. Azután felállott, hogy szedegessen és Boáz megparancsolta az ő szolgálóinak, mondván: A kévék között is hadd szedegessen, és meg ne pirogassátok őt.

3 Móz. 19,9., 3 Móz. 19,10.

16. Sőt húzogassatok ki néki a kévékből is, és hagyogassatok el, hogy szedje fel, és meg ne dorgáljátok őt.
- 3 Móz. 23,22.*
17. És ő szedegete a mezőn mind estiglen, és kicsépelé, a mit szedegetett, és lett abból szinte egy efa árpa.
  18. És felvévé és beméne a városba, és napaasszonya látá, a mit ő szedegetett. Aztán elővévé és odaadá néki, a mit meghagyott, minekutána jóllakott vala.
  19. És monda néki az ő napaasszonya: Hol szedegettél ma, és hol munkálkodtál? Áldott legyen, a ki rád tekintett. És elbeszélte az ő napaasszonyának, hogy kinél munkálkodott, és monda: Annak a férfiúnak a neve, a kinél ma munkálkodtam: Boáz.
  20. És monda Naómi az ő menyének: Áldott legyen ő az Úrtól, a ki nem vonta meg irgalmasságát az élőkötől és a megholtaktól! És Naómi monda néki: Közel valónk nekünk az a férfiú; legközelebbi rokonaink közül való ő.
  21. És szóla a Moábita Ruth: Még azt is mondta ő nékem: Menj mindenütt az én munkásaim után, a míg csak el nem végzik az én egész aratásomat.
  22. És monda Naómi Ruthnak, az ő menyének: Jó, édes leányom, hogy az ő szolgálóival jársz, ne is találjanak téged más mezőn.
  23. Így járt ő mindenütt a Boáz szolgálói után, szedegetve, míg az árpaaratás és búzaaratás bevégeződött; és az ő napaasszonyával lakott.

3.

1. És monda néki Naómi, az ő napaasszonya: Édes leányom! ne keressek-é néked nyugalmat, hogy jól legyen dolgod?
2. Avagy nem rokonunk-é Boáz, a kinek szolgálóival voltál? Ímé ő az éjjel árpát szór a szérún.
3. Annakokáért fűrödjél meg, és kend meg magadat, és vedd magadra ruhádat, és menj le a szérúre; észre ne vétesd magadat a férfiúval, a míg el nem végezi ételét és italát.

4. És majd ha lefekszik, jegyezd meg a helyet, a hol fekszik, és menj oda, és hajtsd fel a leplet lábánál, és feküdjél oda. Ő majd megmondja néked, mit cselekedjél.
5. És ő monda néki: Mindazt, a mit mondasz, megcselekszem.
6. És lement a szérűre, és mindent úgy cselekedett, a mint napaasszonya parancsolta.
7. És Boáz evett és ivott, és felvidámult az ő szíve. És elment, hogy lefeküdjék a garmada szélén; és az eljött titkon, és felhajtá lába felől a leplet, és lefeküvék.
8. Történt pedig éjfél tájon, hogy felrettent a férfiú, és odafordult. És ímé: asszony fekszik az ő lábainál.
9. És monda: Kicsoda vagy te? És az monda: Én Ruth vagyok, a te szolgálód; terjeszszed ki hát takaródat a te szolgálódra, mert te vagy a legközelebbi rokon.

Ezék. 16,8.

10. És ő monda: Az Úrnak áldotta vagy te, édes leányom! Utóbbi szeretetteddel jobbat cselekedtél, mint az elsővel: hogy nem jártál az ifjak után, sem szegény, sem gazdag után.
11. Most hát édes leányom, ne félj! Mindent, a mit mondasz, megteszek néked; mert tudja az én népemnek egész kapuja, hogy derék asszony vagy.
12. És most: bizony igaz, hogy közel rokon vagyok: de van nálamnál még közelebbi rokon is.

Ruth. 4,1.

13. Ez éjszakán hálj itt; s majd reggel, ha az megvált téged, jó: váltsd meg; ha pedig nem akar téged megváltani, akkor én váltsalak meg. Él az Úr! Feküdj itt reggelig.

5 Móz. 25,5., Ruth. 4,10., Ruth. 4,13.

14. És feküvék az ő lábainál reggelig, és felkele, mielőtt valaki az ő felebarátját megismerheté, mert monda: Meg ne tudja senki, hogy ez az asszony a szérűre jött.
15. És monda: Add ide a nagy kendődet, a mely rajtad van, és tartsd. És ő oda tartotta azt. Boáz pedig mért hat mérték árpát, és feladta néki, maga pedig bement a városba.
16. És elméne az ő napaasszonyához, és az monda: Hogy vagy édes leányom? És ő elbeszélte néki mindent, a mit cselekedett vele az a férfi.
17. És monda: Ezt a hat mérték árpát adá nékem, mert monda: Ne menj üresen a te napadhoz.
18. És monda Naómi: Légy vesztég leányom, míg megtudod, hova dől el a dolog; mert nem nyugszik az a férfiú, míg véghez nem viszi a dolgot még ma.

4.

1. Boáz pedig felment a kapuba, és ott leült. És ímé arra ment az a legközelebbi rokon, a kiről Boáz beszélt vala, és monda néki: Jer csak, ülj ide atyafi. És az oda ment és leüle.
2. Ekkor ő maga mellé vett tíz férfiút a város vénei közül és monda: Üljetek ide! És azok leülének.
3. És ő monda a legközelebbi rokonnak: Azt a darab szántóföldet, mely a mi atyánkfiáé, Eliméleké volt, eladja Naómi, a ki haza jött a Moáb mezejéről.
4. Én pedig gondoltam, hogy füledbe juttatom, mondván: Vedd meg az itt ülők előtt és az én népemnek vénei előtt. Ha megváltod: váltsd meg; és ha nem váltod meg: jelentsd ki előttem, hogy tudjam; mert rajtad kívül nincs, a ki megváltaná, és én vagyok utánad. És az monda: Én megváltom.

Ruth. 3,12.

5. És monda Boáz: A mely napon megveszed a szántóföldet Naómi kezéből, akkor a Moábita Ruthtól, a megholtak feleségétől veszed meg, hogy nevet támaszsz a megholtak, az ő örökségében.

5 Móz. 25,5., 5 Móz. 25,6.

6. A legközelebbi rokon pedig monda: Nem válthatom meg magamnak, hogy el ne veszesse a magam örökségét; váltsd meg te magadnak az én rokoni részemem, mert én nem válthatom meg.
7. Ez vala pedig a szokás régen Izráelben, a megváltás és cserélés alkalmával, minden dolognak megerősítésére: A férfi lehúzta az ő saruját és oda adta felebarátjának, és ez volt a bizonyosság Izráelben.

5 Móz. 25,7., 5 Móz. 25,9.

8. Monda annakokáért a legközelebbi rokon Boáznak: Vedd meg magadnak! És lehúzta a saruját.
9. És monda Boáz a véneknek és az egész népnek: Ti vagytok tanui ma, hogy megvettem mindent, a mi Eliméleké volt, és mindent, a mi Kiljoné és Mahloné volt, Naómi kezéből;
10. Sőt a Moábita Ruthot is, Mahlonnak feleségét feleségül vettem, hogy nevet támaszszak a megholtak az ő örökségében, és ki ne veszzen a megholtak neve az ő atyjafiai közül és az ő helységének kapujából. Tanuk vagytok ma.

11. És monda az egész nép, mely a kapuban vala és a vének: Tanuk vagyunk! Tegye az Úr az asszonyt, a ki a te házádba megy, olyanná, mint Rákhel és Lea, a kik ketten építették fel Izráel házát, és gyűjts vagyont Efratában és szerezz nevet Bethlehemben.

1 Móz. 29,32., 1 Móz. 30,22.

12. És a te házad legyen, miként a Pérecz háza - a kit Thámár szült Júdának - abból a magzatból, a melyet az Úr adánd néked ettől az asszonytól.

1 Móz. 38,29.

13. Elvevé annakokáért Boáz Ruthot, és lőn az néki felesége, és beméne hozzá, és megadá az Úr, hogy az fogana az ő méhében, és szült fiút.

14. És mondák az asszonyok Naóminak: Áldott az Úr, a ki ma nem engedte meg, hogy rokon nélkül maradj; emlegessék az ő nevét Izráelben!

15. És legyen ő a te lelkednek megvidámítója, és vénségednek istápolója, mert menyed szülte őt, az, a ki téged szeret, és a ki többet ér néked hét fiúnál.

16. Ekkor megfogá Naómi a gyermeket, és ölébe vevé, és dajkája lőn annak.

17. A szomszédasszonyok pedig nevet adának néki, mondván: Fia született Naóminak, és nevezték az ő nevét Obednek. Ez az apja Isainak, a Dávid atyjának.

18. És a Pérecz nemzetségei ezek; Pérecz nemzé Hesront;

1 Móz. 46,12., 1 Krón. 2,5.

19. Hesron pedig nemzé Rámot, és Rám nemzé Amminadábot;

Mát. 1,3.

20. Amminadábot pedig nemzé Naássont, és Naásson nemzé Sálmonót;

Mát. 1,4., Mát. 1,5.

21. Sálmon pedig nemzé Boázt, és Boáz nemzé Obedet;

Mát. 1,5.

22. És Obed nemzé Isait, Isai pedig nemzé Dávidot.

Mát. 1,6.

Sámuel első könyve

1.

1. Volt egy ember, Ramataim-Czofimból, az Efraim hegységéről való, és az ő neve Elkána vala, Jerohámnak fiai, ki Elihu fia, ki Tohu fia, ki Sof fia volt; Efraimita vala.

1 Krón. 6,27.

2. És két felesége volt néki; az egyiket Annának, a másikat pedig Peninnának hívták. Peninnának gyermekei valának, de Annának nem valának gyermekei.

3. És ez az ember felmegy vala esztendőnként az ő városából, hogy imádkozzék és áldozatot tegyen a Seregek Urának Silóban. Ott pedig Éli két fia, Hofni és Fineás valának az Úrnak papjai.

Bir. 21,19.

4. És azon a napon, melyen Elkána áldozni szokott, Peninnának, az ő feleségének, és minden fiának és leányának áldozati részt ad vala;

5 Móz. 12,11., 5 Móz. 12,12.

5. Annának pedig kétakkora részt ad vala, mivel Annát igen szerette; de az Úr bezára az ő méhét.

6. Igen bosszantja vala pedig Annát vetélkedő társa, hogy felingerelje, mivel az Úr bezára az ő méhét.

7. És így történt ez esztendőről esztendőre; valahányszor felment az Úrnak házába, ekképen bosszantá őt, ő pedig sír vala és semmit sem evék.

8. És monda néki Elkána, az ő férje: Anna, miért sírsz, és miért nem eszel? Mi felett bánkódsz szívedben? Avagy nem többet érek-é én néked tíz fiúnál?

9. És felkele Anna, minekutána evének Silóban és minekutána ivának, (Éli pap pedig az Úrnak templomában az ajtófélnél ül vala székében),

10. És lelkében elkeseredve, könyörge az Úrnak, és igen sír vala.

11. És fogadást tőn, mondván: Seregeknek Ura! ha megtekinted a te szolgáló leányodnak nyomorúságát, és megemlékezel rólam, és nem feledkezel el szolgáló leányodról, hanem fiúmagzatot adsz szolgáló leányodnak: én őt egész életére az Úrnak ajánlom, és borotva nem érinti az ő fejét soha!

12. Mivelhogy pedig hosszasan imádkozék az Úr előtt: Éli figyel vala az ő szájára;

13. És mivel Anna szívében könyörge (csak ajka mozgott, szava pedig nem volt hallható): Éli gondolá, hogy részeg.

14. Monda azért néki Éli: Meddig leszel részeg? Távolítsd el mámorodat magadtól.

15. Anna pedig felele, és monda néki: Nem, Uram! bánatos lelkű asszony vagyok én; sem bort, sem részegítő italt nem ittam, csak szívemet öntöttem ki az Úr előtt.

16. Ne tartsd a te szolgáló leányodat rossz asszonynak, mert az én bánatomnak és szomorúságomnak teljességéből szólottam eddig.

17. És felelé Éli, és monda: Eredj el békességgel, és Izráelnek Istene adja meg a te kérésedet, a melyet kértél tőle.

18. Ő pedig monda: Legyen kedves előtted a te szolgáló leányod! És elméne az asszony az ő útjára és evék, és arcza nem vala többé szomorú.

19. És reggel felkelének, és minekutána imádkozának az Úr előtt, visszatértek, és elmenének haza Rámába. És ismeré Elkána az ő feleségét, és az Úr megemlékezék róla.

20. És történt idő multával, hogy terhes lőn Anna, és szüle fiat és nevezé őt Sámuelnek, mert úgymond az Úrtól kértem őt.

21. És mikor felméne a férfi, Elkána és az ő egész háznépe, hogy bemutassa az Úrnak esztendőnként való áldozatát és fogadását:

22. Anna nem ment fel, hanem monda férjének: Mihelyt a gyermeket elválasztándom, felviszem őt, hogy az Úr előtt megjelenjen, és ott maradjon örökké.

23. És monda néki Elkána, az ő férje: Cselekedjél úgy, a mint néked tetszik, maradj itthon, míg elválasztod; csakhogy az Úr teljesítse be az ő beszédét! Otthon marada azért az asszony és szoptatta gyermekét, a míg elválasztá.

24. És minekutána elválasztotta, felvivé magával; három tulokkal, egy efa liszttel és egy tömlő borral, és bevívé őt az Úrnak házába, Silóban. A gyermek pedig még igen kicsiny vala.

25. És levágták a tulkot, és a gyermeket Élihez vitték.

26. Ő pedig monda: Óh Uram! Él a te lelked, Uram, hogy én vagyok az az asszony, a ki itt állott melletted, és könnyögött az Úrnak.
27. Ezért a fiúért könnyörögtem, és az Úr megadta kérésemet, a melyet tőle kértem.
28. Most azért én is az Úrnak szentelem; teljes életére az Úrnak legyen szentelve! És imádkozának ott az Úrhoz.

2.

1. És imádkozék Anna, és monda:

2. Senki sincs olyan szent, mint az Úr, Sőt rajtad kívül senki sincs. Nincsen olyan kőszál, mint a mi Istenünk.
3. Ne szóljatok oly kevélyen, oly nagyon kevélyen; Szátokból ne jőjjön kérkedő szó, Mert mindentudó Isten az Úr, És ő ítéli meg.
4. Az erős kézijasokat megrontja, És a roskadozókat erővel övedzi fel,
5. A megelégedettek bérért szegődnek el, Éhezők pedig nem lesznek; S míg a magtalan hét gyermeket szül, A sok gyermekű megfogyatkozik.
6. Az Úr öl és elevenít, Sírba visz és visszahoz.
7. Az Úr szegénynyé tesz és gazdagít, Megaláz s fel is magasztal;
8. Felemeli a porból a szegényt, És a sárból kihozza a szűkölködőt, Hogy ültesse hatalmasok mellé, És a dicsőségnek székét adja nékik; Mert az Úré a földnek oszlopai, És azokra helyezé a föld kerekességét.
9. Híveinek lábait megoltalmazza, De az istentelenek setétségben némulnak el, Mert nem az erő teszi hatalmassá az embert.
10. Az Úr, a kik vele versengenek, megrontja, Mennydörög felettök az égben, Az Úr megítéli a földnek határait, Királyának pedig hatalmat ad, És felemeli felkentjének szarvát!
11. Elméne ezután Elkéna Rámába az ő házához; a gyermek pedig az Úrnak szolgálja lett Éli pap előtt.
12. Éli fiai azonban Béliál fiai valának, nem ismerék az Urat.
13. És a papoknak ez vala szokásuk a néppel szemben: Ha mikor valaki áldozatot tesz vala, eljött a papnak szolgálja, midőn a húst főzték, és a háromágú villácska az ő kezében vala;
14. És beüti vala a serpenyőbe, vagy üstbe, vagy fazékba, vagy edénybe, és mindent, a mit a villácskával kihúz, magának veszi el a pap. Így cselekesznek egész Izráellel, kik oda mennek Silóba.
15. És minekelőtte a kövérét megáldoznák, eljön a papnak szolgálja és azt mondja az áldozó embernek: Adj a papnak sütni való húst, mert nem fogad el tőled főtt húst, hanem csak nyersét.
16. És ha az ember azt mondja néki: Hadd gyűjtsák meg most a kövérét, azután vedd el, a mint lelked kívánja: akkor azt mondják vala: Semmiképen nem, hanem most adjad, mert ha nem, erővel elveszem.
17. Igen nagy volt azért az ifjaknak bűne az Úr előtt, mert az emberek megútálják vala az Úrnak áldozatát.
18. Sámuel pedig szolgál vala az Úrnak, mint gyermek, gyolcs efóddal körül övezve.

2 Móz. 28,6., 2 Móz. 28,9.

19. És anyja kicsiny felső ruhát csinált vala néki, és felvivé néki esztendőnként, mikor férjével felment az esztendőnként való áldozat bemutatására.

2 Móz. 28,31.

20. És megáldá Éli Elkánát és az ő feleségét, és monda: Adjon az Úr néked magzatot ez asszonytól a helyett, a kiért könnyögött, és a kit az Úrnak kért. És haza menének.

21. És meglátogató az Úr Annát, ki az ő méhében fogada, és szült három fiút és két leányt. És a gyermek Sámuel felnevekedék az Úrnál.

22. Éli pedig igen vén vala, és meghallá mindazt, a mit fiai cselekesznek egész Izráellel, és hogy az asszonyokkal hálnak, kik a gyülekezet sátorának nyílása előtt szolgálnak.

2 Móz. 38,8.

23. Monda azért nékik: Miért cselekesztek ilyen dolgot? Mert hallom a ti gonosz cselekedeteiteket mind az egész néptől.

24. Ne tegyétek fiaim! mert nem jó hír az, melyet hallok; vétkessé teszitek az Úrnak népét.

25. Ha ember embertársa ellen vétkezik, megítéli az Isten; de ha az Úr ellen vétkezik az ember, ki lehetne érette közbenjáró? De nem hallgatának atyjok szavára, mert az Úr meg akará őket ölni.

26. A gyermek Sámuel pedig folytonosan növekedék és kedves volt mind az Úr, mind az emberek előtt.

27. És eljöve Istennek embere Élihez, és monda néki: Így szól az Úr: Nem jelentettem-é ki magamat atyád házában, midőn Égyiptomban a Faraó házában valának?

28. És kiválasztám őt papnak Izráel minden nemzetségei közül magamnak, hogy áldozzon az én oltáromon; hogy füstölő szert füstölögtessen, hogy az efódot előttem viselje; és atyád házára bíztam Izráel fiainak minden tüzes áldozatait.

29. Miért tapossátok meg az én véres áldozatomat és ételáldozatomat, melyet rendeltem e hajlékban? És te többre becsülöd fiaidat, mint engem, hogy magatokat hízlaljátok az én népem Izráel minden áldozatának elejével.

30. Azért így szól az Úr, Izráelnek Istene, jóllehet megmondottam, hogy a te házad és atyádnak háza mindörökké én előttem jár; de most, azt mondja az Úr, távol legyen tőlem, mert a kik engem tisztelnek, azoknak tisztességet szerzek, a kik azonban engem megutálnak, megutáltatnak.

2 Móz. 28,1., 2 Móz. 28,43., 4 Móz. 25,11., 4 Móz. 25,13.

31. Ímé, napok jönnek, és levágom a te karodat és atyád házának karját, hogy ne legyen vén ember a te házadban.

32. És meglátod az Isten hajlékának szorongattatását, mind a helyett, a mi jót cselekedett volna Izráellel; és nem leszen vén ember a te házadban soha.

33. Mindazonáltal nem fogok mindenkit kiirtani oltárom mellől, te éretted, hogy szemeidet emészszem és lelkedet gyötörjem; de egész házadnépe férfikorban hal meg.

34. És az legyen előtted a jel, a mi következik két fiadra, Hofnira és Fineásra, hogy egy napon hálnak meg mind a ketten.

35. Támasztok azonban magamnak húséges papot, ki kedvem és akaratom szerint cselekszik; és építék néki állandó házat, és az én felkentem előtt fog járni mindenkor.

1 Kir. 2,27., 1 Kir. 2,35.

36. És leszen, hogy mind az, a ki megmarad a te házadból, eljön, hogy leboruljon előtte egy ezüst pénzecskeért és egy darab kenyérért, és ezt mondja: ugyan helyezz el engem a papi tisztségek egyikébe, hogy ehessenem egy falat kenyeret.

3.

1. És a gyermek Sámuel szolgál vala az Úrnak Éli előtt. És abban az időben igen ritkán volt az Úrnak kijelentése, nem vala nyilván való látomás.

2. És történt egyszer, mikor Éli az ő szokott helyén aludt, (szemei pedig homályosodni kezdenek, hogy látni sem tudott),

3. És az Istennek szövétneke még nem oltatott el, és Sámuel az Úrnak templomában feküdt, hol az Istennek ládája volt:

2 Móz. 27,21.

4. Szólt az Úr Sámuelnek, ő pedig felele: Ímhol vagyok!

5. És Élihez szalada, és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem; ő pedig felele: Nem hívtalak, menj vissza, feküdjél le. Elméne azért és lefeküvék.

6. : És szólítá az Úr ismét: Sámuel! Sámuel pedig felkelvén, Élihez ment, és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem. És ő felele: Nem hívtalak fiam, menj vissza, feküdjél le.

7. Sámuel pedig még nem ismerte az Urat, mert még nem jelentetett ki néki az Úrnak ígéje.

8. És szólítá az Úr harmadszor is Sámuel; ő pedig felkelvén, Élihez ment és monda: Ímhol vagyok, mert hívtál engem. Akkor eszébe jutott Élinek, hogy az Úr hívja a gyermeket.

9. Monda azért Éli Sámuelnek: Menj el, feküdjél le, és ha szólítanak téged, ezt mondd: Szólj Uram, mert hallja a te szolgád. Elméne azért Sámuel, és lefeküvék az ő helyére.

10. Akkor eljövén az Úr, oda állott és szólítá, mint annak előtte: Sámuel, Sámuel! És monda Sámuel: Szólj, mert hallja a te szolgád!

11. És monda az Úr Sámuelnek: Ímé én oly dolgot cselekszem Izráelben, melyet valakik hallanak, mind a két fülök megcsendül bele.

12. Azon a napon véghez viszem Élin mind azt, a mit kijelentettem háza ellen; megkezdem és elvégezem.

13. Mert megjelentettem néki, hogy elítélem az ő házát mind örökre, az álnokság miatt, a melyet jól tudott, hogy miként tesz vala útálatosokká magokat az ő fiai, és ő nem akadályozta meg őket.

14. Annakokáért megesküdtem az Éli háza ellen, hogy sohasem töröltetik el Éli házának álnoksága, sem véres áldozattal, sem ételáldozattal.

15. Aluvék azért Sámuel mind reggelig, és akkor kinyitá az Úr házának ajtait. És Sámuel nem meri vala megjelenteni Élinek a látomást.
16. Szólitá azért Éli Sámuel, és monda: Fiam, Sámuel! Ő pedig felele: Ímhol vagyok.
17. És monda: Mi az a dolog, melyet mondott néked az Úr? El ne titkold előttem! Úgy cselekedjék veled az Isten most és azután is, ha te valamit elhallgatsz előttem mind abból, a mit mondott néked!
18. Megmondott azért Sámuel néki mindent, és semmit sem hallgatott el előtte. Ő pedig monda: Ő az Úr, cselekedjék úgy, a mint néki jónak tetszik.
19. Sámuel pedig fölnevekedék, és az Úr vala ő vele, és semmit az ő ígéből a földre nem hagy vala esni.
20. És megtudá egész Izráel Dántól Bersebaig, hogy Sámuel az Úr prófétájául rendeltetett.
21. És az Úr kezde ismét megjelenni Silóban, mert kijelentette magát az Úr Sámuelnek Silóban, az Úrnak beszéde által.

4.

1. És ismeretessé lett Sámuel beszéde egész Izráelben. És kiméne Izráel a Filiszteusok ellen harcolni, és tábort járának Ében-Ézernél, a Filiszteusok pedig tábort járának Áfekben.

1 Sám. 7,12.

2. És csatarendbe állának a Filiszteusok Izráel ellen, és megütközének, és megverették Izráel a Filiszteusok által, és levágának a harcmezőn mintegy négyezer embert.

3. És mikor a nép a táborba visszatért, mondának Izráel vénei: Vajjon miért vert meg minket ma az Úr a Filiszteusok előtt?! Hozzuk el magunkhoz az Úr frigyládáját Silóból, hogy jöjjön közénk az Úr, és szabadítson meg ellenségeink kezéből.

4. Elküldé azért a nép Silóba, és elhozák onnan a Seregek Urának frigyládáját, a ki ül a Khérubok felett. Ott volt Éli két fia is az Isten frigyládájával, Hofni és Fineás.

2 Móz. 25,20., 2 Móz. 25,22.

5. És mikor az Úr frigyládája a táborba érkezék, rivalgott az egész Izráel nagy rivalgással, hogy megrendüle a föld.

6. Mikor pedig meghallották a Filiszteusok a rivalgás hangját, mondának: Micsoda nagy rivalgás hangja ez a zsidók táborában? És mikor megtudták, hogy az Úrnak ládája érkezett a táborba,

7. Megfélemlének a Filiszteusok, mert mondának: Isten a táborba jött! És mondának: Jaj nekünk! mert nem történt ilyen soha az előtt.

8. Jaj nekünk! Kicsoda szabadít meg minket ennek a hatalmas Istennek kezéből? Ez az az Isten, a ki Égyiptomot mindenféle csapással sújtotta a pusztában.

9. Legyetek bátrak és legyetek férfiak, Filiszteusok! hogy ne kelljen szolgálnotok a zsidóknak, mint a hogy ők szolgáltak néktek. Azért legyetek férfiak, és harcoljatok!

10. Megütközének azért a Filiszteusok, és megveretett Izráel, és kiki az ő sátorába menekült; és a vereség oly nagy volt, hogy Izráel közül harmincezer gyalog hullott el.

11. És az Isten ládája is elvétel, és meghala Élinek mindkét fia, Hofni és Fineás.

12. Akkor elszalada a harczból egy ember a Benjámin nemzetségéből, és Silóba ment azon a napon, ruháit megszagatván és port hintvén a fejére.

13. És ímé mikor oda ért, Éli az ő székében ült, az útfélen várakozván; mert szíve rettegésben volt az Isten ládája miatt. És mihelyt odaért az ember, hogy hírt mondjon a városban, jajveszékelt az egész város.

14. És meghallotta Éli a kiáltás hangját, és monda: Micsoda nagy zajongás ez? Az az ember pedig sietve eljőve, és megmondotta Élinek.

15. Éli pedig kilencvennyolcz esztendő volt, és szemei annyira meghomályosodtak, hogy már nem is látott.

16. És monda az ember Élinek: Én a harczból jövök, én a harczból menekültem ma. És monda: Mi dolog történt, fiam?

17. Felele a követ, és monda: Megfutamodék Izráel a Filiszteusok előtt, és igen nagy veszteség lón a népben, és a te két fiad is meghalt, Hofni és Fineás, és az Isten ládáját is elvették.

18. És lón, hogy midőn az Isten ládáját említé, hátraesék a székről a kapufélhez, és nyakát szegte és meghala, mert immár vén és nehéz ember vala. És ő negyven esztendeig ítelt Izráel felett.

19. És az ő menyé, Fineásnak felesége, várandós vala; és a mikor meghallá a hírt, hogy az Isten ládája elvétel, és az ő ipa és férje meghalának, térdre esék és szüle, mert a fájdalmak meglepték.

20. És mikor elalélt, mondának azok, akik mellette állanak vala: Ne félj, mert fiút szültél; de ő nem felelt és nem figyelt arra.
21. És nevezé a gyermeket Ikábódnak, mondván: „Oda van Izráel dicsősége”, mert elvételét az Isten ládája, és az ő ipa és az ő férje.
22. És monda ismét: Oda van Izráel dicsősége, mert elvételét az Isten ládája.

5.

1. A Filiszteusok pedig vevék az Isten ládáját és elvitték Ében-Ézerből Asdódba.

Józs. 13,3.

2. És megfogták a Filiszteusok az Isten ládáját, és bevívén azt a Dágon templomába, Dágon mellé helyezték el.

Bir. 16,23.

3. És mikor az Asdódbeliek másnap korán felkelének, ímé Dágon leesett arczczal a földre az Úr ládája előtt. És felvevék Dágot, és ismét helyreállíták.

4. Mikor pedig másnap korán reggel felkelének, ímé Dágon ismét leesett arczczal a földre az Úr ládája előtt; és Dágonnak feje és két kezefeje letörve a küszöbön valának, csak Dágon dereka maradt meg.

5. Annakokáért a Dágon papjai és mind azok, akik a Dágon templomába járnak, nem lépnek a Dágon küszöbére Asdódban mind e mai napig.

6. És az Úrnak keze az Asdódbeliekre nehezédék, és pusztítja vala őket; és megveré őket fekélyekkel, Asdódot és határait.

5 Móz. 28,27., Zsolt. 78,66.

7. Mikor azért látták az Asdódbeliek, hogy így van a dolog, mondának: Ne maradjon nálunk Izráel Istenének ládája, mert reánk nehezédett az ő keze, és Dágonra, a mi istenünkre.

8. Elküldének tehát, és összegyűjték a Filiszteusoknak minden fejedelmeit, és mondának: Mit csináljunk Izráel Istenének ládájával? Azok pedig felelének: Vigyék Gáthba az Izráel Istenének ládáját. És elvivék Izráel Istenének ládáját.

9. És történt azután, hogy elvitték, az Úrnak keze igen nagy rémületére lőn a városnak; és megveré a városnak lakosait kicsinytől fogva nagyig, és fekélyek támadának rajtuk.

10. Elküldék azért az Istennek ládáját Ekronba. És lőn, hogy a mikor Ekronba jutott az Istennek ládája, felzúdulának az Ekronbeliek, mondván: Reám hozták Izráel Istenének ládáját, hogy megöljön engem és az én népemet.

11. Annakokáért elküldének, és összegyűjték a Filiszteusoknak minden fejedelmeit, és mondának: Küldjétek el Izráel Istenének ládáját, hogy térjen vissza helyére, és ne öljön meg engem és az én népemet. Mert halálos rémület volt az egész városban: igen súlyos volt ott Istennek keze.

12. És azok az emberek, a kik nem haltak meg, fekélyekkel sújtattak annyira, hogy a város jalkiáltása felhatott az égig.

6.

1. És az Úrnak ládája hat hónapig volt a Filiszteusok földén.

2. Akkor szólíták a Filiszteusok a papokat és jóvendómondókat, mondván: Mit tegyünk az Úrnak ládájával? Mondjátok meg nekünk, mi módon küldjük haza?

3. Azok pedig felelének: Ha elkülditek Izráel Istenének ládáját, ne küldjétek azt üresen, hanem hozzatok néki vétekért való áldozatot; akkor meggyógyultok, és megtudjátok, miért nem távozik el az ő keze rólatok.

4. És mondának: Micsoda az a vétekért való áldozat, melyet hoznunk kell néki? Azok pedig felelének: A Filiszteusok fejedelmeinek száma szerint öt fekélyforma arany és öt arany egér, mert ugyanazon csapás van mindeneken, a ti fejedelmeiteken is.

5. Csináljátok meg azért fekélyeiteknek képmását és egereiteknek képmását, melyek pusztítják a földet, és így adjatok Izráel Istenének dicsőséget, talán megkönnyebbedik az ő keze rajtatok, és a ti isteneteken és földeteken.

6. Miért keményítenétek meg szíveiteket, mint megkeményítették szívöket Égyiptom és a Faraó? Avagy nem úgy volt-é, hogy a mint hatalmát megmutatta rajtok, elbocsátá őket, hogy elmenjenek?

7. Most azért vegyetek és készítsetek egy új szekeret és két borjas tehenet, melyeken még nem volt járom; és fogjátok be a szekérbe a teheneket, borjaikat pedig vigyétek el tőlök haza;
8. És vegyétek az Úrnak ládáját, és tegyétek a szekérre; az aranszerszámokat pedig, melyeket vétékért való áldozatul hoztok néki, tegyétek egy táskába az oldalára, és bocsássátok el, hadd menjen el.
9. És nézzetek utána, hogy ha az ő határának útján Béth-Semes felé tart, akkor ő szerezte nekünk ezt a nagy bajt; ha pedig nem, akkor megtudjuk, hogy nem az ő keze sújtott minket, hanem csak véletlen volt az, a mi velünk történt.
10. Úgy cselekedének azért az emberek; és vettek két borjas tehenet, és befogták a szekérbe, borjaikat pedig berekeszték otthon.
11. És feltették az Úrnak ládáját a szekérre és a táskát az arany egerekkel és fekélyeiknek képmásával.
12. A tehenek pedig egyenesen a Béth-Semes felé vivő úton menének; egy úton mentek, folytonosan bógve, és sem jobbra, sem balra nem térének le. És a Filiszteusok fejedelmei utánok menének Béth-Semes határáig.
13. A Béth-Semesbeliek pedig búzaaratással foglalkozának a völgyben, és felemelvén szemeiket, meglátták a ládát: és örvendezének, hogy látták.
14. A szekér pedig eljutott a Béth-Semesből való Józsuá mezejére, és ott megállott. Vala pedig ott egy nagy kő, és felvagdalták a szekér fáit és a teheneket megáldozták az Úrnak egészen égőáldozatul.
15. Akkor a Léviták levették az Úrnak ládáját és a táskát, mely mellette volt, melyben az aranszerszámok valának, és a nagy kőre helyezték. A Béth-Semesbeli emberek pedig azon a napon egészen égőáldozatot és véres áldozatot áldoztak az Úrnak.
16. És mikor a Filiszteusok öt fejedelme ezt látta, visszatére azon napon Ekronba.
17. Az arany fekélyek pedig, melyeket a Filiszteusok vétékért való áldozatul hoztak az Úrnak, ezek: egyet Asdóért, egyet Gázáért, egyet Askelonért, egyet Gáthért, egyet Ekronért.
18. Az arany egerek pedig a Filiszteusok minden városainak száma szerint valának, melyek az öt fejedelem alá tartoztak, a kerített városoktól a kerítetlen helységekig. És bizonyosság az a nagy kő, a melyre az Úrnak ládáját helyezték, mind a mai napig, a Béth-Semesből való Józsuá mezején.
19. És megvere az Úr a Béth-Semesbeliek közül némelyeket, mivel az Úrnak ládájába tekintének. Megvere pedig a nép közül ötvezer és hetven embert. És a nép szomorkodott, hogy az Úr ily nagy csapással sújtotta vala a népet.
20. Mondának azért a Béth-Semesbeliek: Kicsoda állhat meg az Úr előtt, e szent Isten előtt? És kihez megy el mi tőlünk?
21. Követeket küldének akkor Kirjáth-Jeárim lakosaihoz, mondván: A Filiszteusok visszahozták az Úrnak ládáját, jöjjetek el, és vigyétek el azt magatokhoz.

Józs. 18,14.

7.

1. És eljövének a Kirjáth-Jeárimbeliek, és felvitték az Úrnak ládáját, és bevivék Adinádáb házába, mely a dombon vala; és Eleázárt, az ő fiát az Úr ládájának őrizésére rendelék.
2. És lőn, hogy attól a naptól fogva, a melyen Kirjáth-Jeárimban hagyták a ládát, sok idő eltelék, tudniillik húsz esztendő. És Izráelnek egész háza síránkozék az Úr után.
3. Sámuel pedig szóla Izráel egész házához, mondván: Ha ti teljes szívetekből megtértek az Úrhoz, és eltávolítjátok magatok közül az idegen isteneket és Astarótót, és szíveiteket elkészítitek az Úrnak, és csak néki szolgáltok: akkor megszabadít titeket a Filiszteusok kezéből.

Bír. 2,13.

4. Elhányák azért Izráel fiai a bálványokat és Astarótót, és csak az Úrnak szolgálnak.
5. Akkor Sámuel mondá: Gyűjtsétek össze egész Izráelt Mispába, hogy imádkozzam értetek az Úrhoz.
6. Összegyűlének azért Mispában, és vizet merítvén, kiönték az Úr előtt; és böjtölének azon a napon, és így szólának ott: Vétkeztünk az Úr ellen. És ekképen ítéle Sámuel Izráel fiait Mispában.
7. Mikor pedig a Filiszteusok meghallották, hogy Izráel fiai összegyűlének Mispában, feljöttek a Filiszteusok fejedelmei Izráel ellen. És mikor ezt meghallották Izráel fiai, megrémülének a Filiszteusoktól.
8. És mondának Izráel fiai Sámuelnek: Ne szünjél meg érettünk könyörögni az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hogy szabadítson meg minket a Filiszteusok kezéből.

9. Vett azért Sámuel egy szopós bárányt, és megáldozá azt egészen égőáldozatul az Úrnak. És fohászkodék Sámuel Izráelért az Úrhoz, és az Úr meghallgatá őt.
10. És lőn, hogy a mikor Sámuel az égőáldozatot végeze, eljövének a Filiszteusok, hogy Izráel ellen harcoljanak. Az Úr pedig mennydörge nagy hangon azon a napon a Filiszteusok felett és annyira megzavarta őket, hogy megverettetének Izráel előtt.
11. Akkor kijövének Izráel emberei Mispából, és üldözték a Filiszteusokat és verték őket egészen Bethkáron alól.
12. Sámuel pedig vett egy követ, és felállítá Mispa és Sén között, és Ében-Háézernek nevezte el, mert mondá: Mindeddig megsegített minket az Úr!
13. És megaláztatának a Filiszteusok, és nem menének többé Izráel határára. És az Úrnak keze a Filiszteusok ellen volt Sámuelnek teljes életében.
14. És visszavevé Izráel a városokat, a melyeket a Filiszteusok Izráeltől elvettek vala, Ekrontól fogva Gáthig, és az ő határukat megszabadítá Izráel a Filiszteusok kezéből. És békesség lőn Izráel és az Emoreusok között.
15. Sámuel pedig életének minden napjaiban ítélé Izráel felett.
16. És elmegy vala esztendőnként, és bejárá Béthelt, Gilgált és Mispát, és ítéletet hozott vala Izráel felett mind e helyeken.
17. Annakutána visszatére Rámába, mert ott vala az ő háza, és ott is ítéletet hozza Izráel felett; és oltárt építé ott az Úrnak.

8.

1. És lőn, hogy a mikor Sámuel megvénhedett, az ő fiait tevő bírakká Izráel felett.
2. Elsőszülött fiának pedig Joel volt a neve és a másodiknak Abia, kik Beérsebában bírászkodtak.
1 Móz. 21,31.
3. De fiai nem járanak az ő útjain, hanem a telhetetlenség után indulának, és ajándékot fogadának el, és elfordíták az igaz ítéletet.
2 Móz. 23,6., 2 Móz. 23,8.
4. Összegyűlének azért Izráelnek minden vénei, és elmentek Sámuelhez Rámába.
5. És mondának néki: Ímé te megvénhedtél, és fiaid nem járnak útaidon; most azért válaszs nékünk királyt, a ki ítéljen felettünk, mint minden népnél szokás.
5 Móz. 17,14.
6. Azonban Sámuelnek nem tetszék a beszéd, hogy azt mondák: Adj nékünk királyt, a ki ítéljen felettünk. És könyörge Sámuel az Úrhoz.
7. És monda az Úr Sámuelnek: Fogadd meg a nép szavát mindenben, a mit mondanak néked, mert nem téged utáltak meg, hanem engem utáltak meg, hogy ne uralkodjam felettök.
8. Mindama cselekedetek szerint, a melyeket véghez vittek attól a naptól kezdve, a melyen kihoztam őket Egyiptomból, egészen a mai napig (hogy elhagytak engem, és idegen isteneknek szolgáltak): veled is a szerint cselekesznek.
9. Most azért hallgass szavukra; mindazáltal tégy ellenök bizonyosságot, és add tudtokra a király hatalmát, a ki uralkodni fog felettök.
10. És Sámuel megmondá az Úrnak minden beszédeit a népnek, mely tőle királyt kért.
11. És monda: A királynak, a ki uralkodni fog felettetek, ez lesz a hatalma: fiaitokat elveszi és szekér vezetőivé és lovasaivá teszi őket, és szekere előtt futnak.
12. Ezredesekké teendi őket, és hadnagyokká ötven ember felett; velök szántatja meg barázdáit, és velök végezteti aratását, készítteti hadi szerszámaikat és harci szekereihez az eszközöket.
13. Leányaitokat pedig elviszi kenőcskészítőknak, szakácsnéknak és sütőknek.
14. Elveszi legjobb szántóföldeiteket, szőlőhegyeiteket és olajfás kerteiteket, és szolgálóinak adja.
15. Veteményeiteket és szőlőiteket megdézsmálja, és főbb embereinek és szolgálóinak adja.
16. Elveszi szolgálóitokat, szolgálóitokat, legszebb ifjaitokat és szamaraitokat, és a maga dolgát végezteti azokkal.
17. Barmaitokat megdézsmálja, és ti szolgálóitok lesztek néki.
18. És panaszkodni fogtok annak idejében királyotok miatt, kit magatok választottatok, de az Úr nem fog meghallgatni akkor titeket.
19. A nép azonban nem akart Sámuel szavára hallgatni, és mondának: Nem! hanem király legyen felettünk.

20. És mi is úgy legyünk, mint a többi népek, hogy királyunk ítéljen minket is, és előttünk járjon, és vezesse a mi harczainkat.
21. És miután Sámuel meghallgatta a népnek minden szavát, megmondta azokat az Úrnak.
22. És monda az Úr Sámuelnek: Hallgass szavokra, és adj nékik királyt. És Sámuel monda Izráel férfiainak: Menjetek el haza, ki-ki az ő városába.

9.

1. És volt egy ember a Benjámin nemzetségéből, kinek neve vala Kis, Abielnek fia, ki Sérornak fia, ki Bekoráthnak fia, ki Afiáknak fia, ki Benjámin házából való volt; igen tehetős ember vala.
2. És volt néki egy Saul nevű fia, ifjú és szép; ő nála Izráel fiai közül senki sem volt szebb; vállától felfelé magasabb vala az egész népnél.
3. És elvesztek vala Kisnek, a Saul atyjának szamarai, és monda Kis Saulnak, az ő fiának: Végy magad mellé egyet a szolgák közül, és kelj fel, menj el, keresd meg a szamarakat.
4. És bejárá az Efraim hegységét, és bejárta Salisa földét, de nem találták meg; és bejárták Sáálim földét, de nem voltak ott; és bejárá Benjámin földét, de nem találták meg.
5. Mikor pedig a Suf földre jutottak, monda Saul az ő szolgájának, a ki vele volt: Jer, térjünk vissza, nehogy atyám elvetve a szamarak gondját, miattunk aggódjék.
6. Az pedig monda néki: Ímé az Istennek embere most e városban van, és az az ember tiszteletben áll; mind az, a mit mond, beteljesedik. Most azért menjünk el oda, talán megmondja nekünk is a mi útunkat, hogy merre menjünk.
7. És monda Saul az ő szolgájának: Elmehetünk oda, de mit vigyünk ez embernek? mert a kenyér elfogyott tarisznyánkból, és nincsen mit vigyünk ajándékba az Isten emberének; mi van nálunk?
8. A szolgál pedig felele ismét Saulnak, és monda: Ímé van nálam egy ezüst siklusnak negyedrésze, oda adom ezt az Isten emberének, hogy megmondja nekünk a mi útunkat.
9. Régen Izráelben azt mondák, mikor valaki elment Istent megkérdezni: Jertek, menjünk el a nézőhöz; mert a kit most prófétának neveznek, régen nézőnek hívták.
10. És Saul monda az ő szolgájának: Helyesen beszélsz; jer, menjünk el. Elmenének azért a városba, hol az Istennek embere volt.
11. A mint pedig a város felhágóján menének, leányokkal találkoznak, a kik vizet meríteni jöttek ki, és mondának nekik: Itt van-e a néző?
12. És azok felelének nekik, és mondának: Igen, amott van előtted, siess azért, mert ma jött a városba, mivel ma lesz a népnek véres áldozata ím e hegyen.
13. A mint a városba mentek, azonnal megtaláljátok, mielőtt felmenne a hegyre, hogy egyék; mert a nép nem eszik addig, míg ő el nem jön, mivel a váres áldozatot ő áldja meg, és azután esznek a meghívottak. Azért most menjetek fel, mert éppen most fogjátok őt megtalálni.
14. Felmenének azért a városba. És mikor a városban menének, ímé akkor jöve ki Sámuel velök szemben, hogy a hegyre felmenjen.
15. És az Úr kijelentette Sámuelnek füleibe, egy nappal az előtt, hogy Saul eljött, mondván:
16. Holnap ilyenkor küldök hozzád egy embert a Benjámin földéről, és kend fel őt fejedelmül az én népem, Izráel felett, hogy megszabadítsa az én népemet a Filiszteusok kezéből; mert megtekintém az én népemet, mivel felhatott az ő kiáltása hozzám.
17. Mikor pedig Sámuel meglátta Sault, szóla néki az Úr: Ímé ez az az ember, a kiről szólottam néked, ő uralkodjék az én népem felett.
18. Akkor Saul a kapu alatt Sámuelhez közeledék és monda: Ugyan mondd meg nekem, hol van itt a néző háza?
19. Sámuel pedig felele Saulnak, és monda: Én vagyok az a néző; menj fel előttem a hegyre, és egyetek ma én velem, reggel pedig elbocsátlak téged, és megmondom néked mind azt, a mi szívedben van.
20. A szamarak miatt pedig, melyek tőled ezelőtt három nappal elvesztek, ne aggódjál, mert megtaláltattak. És kié leend mind az, a mi Izráelben becses? Avagy nem a tiéd és a te atyádnak egész házáé?
21. És Saul felele, és monda: Avagy nem Benjáminita vagyok-e én, Izráelnek legkisebb törzséből való? És az én nemzetségem nem legkisebb-e Benjámin törzsének nemzetségei között? Miért szólasz tehát hozzám ilyen módon?

22. Akkor Sámuel megfogta Sault és az ő szolgáját, és bevezette őket az étkező helyre; és nékik adta a főhelyet a meghívottak között, kik mintegy harminczan valának.
23. És monda Sámuel a szakácsnak: Hozd elő azt a darabot, melyet odaadtam néked, és a melyről azt mondám, hogy tartsd magadnál.
24. Akkor a szakács felhozta a czombot és a mi rajta volt, és Saul elé tevé. És ő monda: Ímhol a megmaradt rész, vedd magad elé és egyél, mert erre az időre tétetett az el számodra, mikor mondám: Meghívtam a népet. Evék azért Saul azon a napon Sámuellel.
25. És miután lejöttek a hegyről a városba, a felházban beszélgetett Saullal.
26. És korán felkelének. Történt ugyanis, hogy hajnalhasadtakor kiálta Sámuel Saulnak a felházba, mondván: Kelj fel, hogy elbocsássalak téged. És felkelt Saul, és kimenének ketten, ő és Sámuel az utcára.
27. Mikor pedig lemenének a város végére, Sámuel monda Saulnak: Mondd meg a szolgának, hogy menjen előre előttünk - és előre ment -, te pedig most állj meg, hogy megmondjam néked az Istennek beszédét.

10.

1. Akkor elővévén Sámuel az olajos szelenczét, és az ő fejére tölté, és megcsókolá őt, és monda: Nem úgy van-e, hogy fejedelemmé kent fel az Úr téged az ő öröksége felett?
2. Mikor azért te most elmégy tőlem, találkozni fogsz két emberrel a Rákhel sírja mellett, Benjámin határában, Selsáhnál, a kik azt mondják néked: Megtalálták a szamarakat, melyeknek keresésére indultál vala; és ímé, a te atyád felhagyott már a szamarakkal, és miattatok aggódik, mondván: Mit tegyek a fiamért?
1 Móz. 35,19.
3. És mikor onnan tovább mégy, és a Thábor tölgyfájához jutsz, három ember fog téged ott találni, kik Béthelbe mennek fel Istenhez; az egyik három gödölyét visz, a másik visz három egész kenyeret, és a harmadik visz egy tömlő bort.
4. És azok békességesen köszöntenek téged, és két kenyeret adnak néked; te pedig vedd el azokat kezökből.
5. Azután eljutsz az Isten hegyére, hol a Filiszteusok előőrsei vannak. Mikor pedig bemégy oda a városba, a próféták seregével fogsz találkozni, kik a hegyről jönnek le, előttök lant, dob, síp és hárfá lesz, és ők magok prófétálnak.
6. Akkor az Úrnak lelke reád fog szállani, és velök együtt prófétálni fogsz, és más emberré leszel.
7. Mikor pedig mind e jelek beteljesednek rajtad, tedd meg magadért mind azt, a mi csak kezed ügyébe esik, mert az Isten veled van.
8. Most azért menj le én előttem Gilgálba, és ímé én lemegyek te hozzád, hogy égőáldozatot áldozzam és hálaáldozatot hozzak. Hét napig várakozzál, míg hozzád megyek, és akkor tudtadra adom, hogy mit cselekedjél.
9. És lőn, a mint hátra fordult, hogy Sámueltól eltávozzék, elváltoztatá Isten az ő szívét, és azon a napon beteljesedének mind azok a jelek.
10. És mikor elmenének ama hegyre, ímé a prófétáknak serege vele szembe jöve, és az Istennek lelke ő reá szálla, és prófétála ő közöttök.
11. És lőn, hogy mind azok, kik ismerték őt annakelőtte, mikor látták, hogy ímé a prófétákkal együtt prófétál, monda a nép egymás közt: Mi lelte Kisnek fiát? Avagy Saul is a próféták közt van?
12. És felele egy közülök, és monda: Ugyan kicsoda az ő atyjuk? Azért lőn példabeszéddé: Avagy Saul is a próféták közt van?
13. És mikor elvégezé a prófétálást, felment a hegyre.
14. Saulnak nagybátyja pedig monda néki és a szolgájának: Hol jártatok? És ő monda: A szamarakat kerestük, de mivel sehol sem láttuk, Sámuelhez menénk.
15. Akkor monda Saulnak a nagybátyja: Ugyan mondd meg nékem, mit mondott néktek Sámuel?
16. És monda Saul a nagybátyjának: Nyilván megmondotta nekünk, hogy a szamarakat megtalálták. De a mit Sámuel a királyságról mondott, nem beszélte el néki.
17. És összehívta Sámuel a népet Mispába az Úrhoz.
18. És monda Izráel fiainak: Így szól az Úr, Izráelnek Istene: Én hoztam ki Izráelt Égyiptomból, és én szabadítottalak meg titeket az égyiptombeliek kezéből és mind amaz országok kezéből, melyek sanyargatának titeket.

19. Ti pedig most megvetettétek a ti Isteneteket, a ki megszabadított titeket minden bajaitokból és nyomorúságaitokból; és azt mondottátok néki: Adj királyt nekünk. Most azért álljatok az Úr elé a ti nemzetségeitek és ezreitek szerint.
20. És mikor előállatá Sámuel Izráelnek minden nemzetségét, kiválasztaték sors által a Benjámin nemzetsége.
21. Akkor előállatá a Benjámin nemzetségét az ő házanépei szerint, és kiválasztaték a Mátri házanépe, azután kiválasztaték Saul, Kisnek fia; és keresék őt, de nem találták meg.
22. Megkérdezték azért ismét az Urat: Vajjon eljön-e ide az az ember? És az Úr monda; Ímé ő a holmik közé rejtőzék el.
23. Akkor elfutának, és előhozták őt onnan. És mikor a nép közé állta, kimagaslék az egész nép közül vállától kezdve felfelé;
24. És Sámuel monda az egész népnek: Látjátok-e, a kit választott az Úr? hogy nincsen hozzá hasonló az egész nép között! Akkor felkiálta az egész nép, és monda: Éljen a király!
25. Sámuel pedig előadá a nép előtt a királyság jogát, és beírá egy könyvbe, és letevé az Úr elé. És elbocsátá Sámuel az egész népet, mindenkit a maga házához.
26. Azután Saul is elment haza Gibeába és vele ment a sokaság, a kiknek szívét Isten megindította vala.
27. Némely kaján emberek azonban azt mondák: Mit segíthet ez rajtunk? és megvetették őt és ajándékot nem vivének néki. Ő pedig olyan volt, mintha semmit sem hallott volna.

11.

1. És feljöve az Ammonita Náhás, és tábort jára Jábes Gileád ellen. A Jábesbeleik pedig mondának mindnyájan Náhásnak: Köss velünk szövetséget, és mi szolgálni fogunk néked.

Bir. 21,8.

2. És monda nékik az Ammonita Náhás: Úgy szövetséget kötök veletek, ha kivágatom mindnyájatoknak jobb szemét, és tehetem ezt egész Izráelnek gyalázatára.
3. Jábes vénei pedig mondának néki: Engedj nekünk hét napot, hogy követeket küldjünk Izráelnek minden határára; és ha senki sem segít meg minket, akkor kimegyünk hozzád.
4. Elmenének azért a követek Saulhoz Gibeába, és elmondták e beszédeket a nép füle hallatára. És felemelé az egész község az ő szavát, és sírának.
5. Saul pedig épen a mezőről jött vala a barmok után; és monda Saul: Mi történt a néppel, hogy sírnak? És elmondták néki a Jábesbeliek beszédeit.
6. És mikor hallotta e beszédeket, az Úrnak lelke Saulra szálla, és az ő haragja nagyon felgerjede.
7. És vett egy pár ökröt, és feldarabolá azokat, és a követektől elküldé Izráelnek minden határára, mondván: A ki nem vonul Saul után és Sámuel után, annak ökreivel így cselekesznek. És az Úrnak félelme szálla a népre, és kivonulának mind egy szálig.
8. És megszámlálá őket Bézekben. És Izráel fiai háromszázezeren valának, a Júdabeliek pedig harminczezeren.
9. És mondának a követeknek, kik oda menének: Így szóljatok a Jábes-Gileádbelieknek: Holnap, mikor a nap felmelegszik, megszabadultok. És elmenének a követek, és megmondák a Jábesbelieknek, és ők örvendezének.
10. Mondának azért a Jábesbeliek: Holnap kimegyünk hozzátok, hogy egészen úgy cselekedjetek velünk, a mint néktek jónak tetszik.
11. Másodnapon pedig Saul a népet három seregre osztá, és kora hajnalban a táborra ütének, és verték Ammont mindaddig, míg a nap felmelegedék; a kik pedig megmaradtak, úgy szétszórattak, hogy kettő sem maradt közülök együtt.
12. Akkor a nép monda Sámuelnek: Kicsoda volt az, a ki mondá: Saul fog-e rajtunk uralkodni? Adjátok elő a férfiakat, hogy megöljük őket!
13. Saul azonban azt mondá: Senkit se öljetek meg a mai napon, mert ma szerzett szabadulást az Úr Izráelnek.
14. Sámuel pedig monda a népnek: Jertek, menjünk el Gilgálba, és újítsuk meg ott a királyságot.
15. Elméne azért az egész nép Gilgálba, és ott az úr előtt Gilgálban királylyá tették Sault: és áldoztak ott hálaáldozatot az Úr előtt, és felette örvendezének ott, Saul és Izráelnek minden férfiai.

12.

1. És monda Sámuel az egész Izráelnek: Ímé meghallgattam szavaitokat mindenben, valamit nékem mondottatok, és királyt választottam néktek.
2. És most ímé a király előttetek jár. Én pedig megvénhedtem és megőszültem, és az én fiaim ímé ti köztetek vannak, és én is előttetek jártam ifjúságomtól fogva mind a mai napig.
3. Itt vagyok, tegyetek bizonytságot ellenem az Úr előtt és az ő felkentje előtt: kinek vettem el az ökrét, és kinek vettem el a szamarát, és kit csaltam meg, kit sanyargattam, és kitől fogadtam el ajándékot, hogy a miatt szemet hunyjak? és visszaadom néktek.
4. Ők pedig felelének: Nem csaltál meg minket, nem sanyargattál minket, és senkitől semmit el nem fogadtál.
5. És ő monda nékik: Legyen bizonytságot az Úr ti ellenetek, és bizonytságot az ő felkentje ezen a napon, hogy semmit sem találtatok kezemben! Ők pedig mondának: Legyen bizonytságotul.
6. És monda Sámuel a népnek: Igen, az Úr, a ki rendelte Mózeszt és Áront, és a ki kihozta atyáitokat Égyiptom földéről!
7. Most azért álljatok elő, hadd perlekedjem veletek az Úr előtt az Úrnak minden jótéteményei felett, a melyeket cselekedtetek veletek és a ti atyáitokkal.
8. Miután Jákób Égyiptomba ment vala, atyáitok az Úrhoz kiáltának, és az Úr elküldé Mózeszt és Áront, a kik kihozták atyáitokat Égyiptomból, és letelepíték erre a helyre.
9. De ők elfeledték az Urat, az ő Istenöket, azért adá őket Siserának, a Hásor serege vezérének kezébe, és a Filiszteusok kezébe és Moáb királyának kezébe, és azok harcolának ellenök.

Bir. 4,2., Bir. 3,12., Bir. 3,14.

10. Akkor kiáltának az Úrhoz, és mondák: Vétkezünk, mert elhagytuk az Urat, és szolgáltunk a Baáloknak és Astarótnak; most azért szabadíts meg minket ellenségeinknek kezéből, hogy néked szolgáljunk.
11. És elküldé az Úr Jerubbaált és Bédánt és Jeftét és Sámuelet, és megszabadíta titeket mindenfelől ellenségeitek kezéből, és biztonságban laktatok.

Bir. 6,32.

12. Mikor pedig láttatok, hogy Náhás, az Ammon fiainak királya ellenetek jöve, azt mondatok nékem: Semmiképen nem, hanem király uralkodjék felettünk, holott csak a ti Istenetek, az Úr a ti királyotok.
13. Most azért, ímhol a király, a kit választottatok, a kit kértetek. Ímé, az Úr királyt adott néktek.
14. Hogyha az Urat féltetek, és néki szolgáltok; szavára hallgattok és az Úr szája ellen engedetlenek nem lesztek; és mind ti, mind pedig a király, a ki felettetek uralkodik, az Urat, a ti Isteneteket követitek: megtartattok.
15. Ha pedig az Úr szavára nem hallgattok, és az Úr szava ellen engedetlenek lesztek: az Úrnak keze ellenetek leend, miként a ti atyáitok ellen.
16. Most is azért álljatok meg, és lássátok meg azt a nagy dolgot, a melyet az Úr visz véghez szemeitek előtt.
17. Avagy nem búzaaratás van-e most? Kiáltani fogok az Úrhoz, és ő mennydörgést és esőt ad, hogy megtudjátok és meglássátok, mily nagy a ti gonoszságotok, melyet cselekedtetek az Úr szemei előtt, mikor királyt kértetek magatoknak.
18. Kiálta azért Sámuel az Úrhoz, és az Úr mennydörgést és esőt adott azon a napon. És az egész nép nagyon megrettene az Úrtól és Sámuelettől.
19. És monda az egész nép Sámuelnek: Könyörögi szolgálidért az Úrhoz, a te Istenedhez, hogy meg ne haljunk, mert minden bűneinket csak öregbítettük azzal a bűnnel, hogy királyt kértünk magunknak.
20. És monda Sámuel a népnek: Ne féljete! Ha már mind e gonoszságot véghez vittétek, most ne távozzatok el az Úrtól, hanem az Úrnak szolgáljatok teljes szívetekből.
21. Ne térjete el a hiábavalóságok után, a melyek nem használnak, meg sem szabadíthatnak, mert hiábavalóságok azok.
22. Mert nem hagyja el az Úr az ő népét, az ő nagy nevéért; mert tetszett az Úrnak, hogy titeket a maga népévé válaszszon.
23. Sőt tőlem is távol legyen, hogy az Úr ellen vétkezzem és felhagyjak az érettetek való könyörgéssel; hanem inkább tanítani foglak titeket a jó és igaz útra.
24. Csak féljete az Urat, és szolgáljatok néki hűségesen, teljes szívetekből; mert látjátok; mily nagy dolgot cselekedtetek veletek.
25. Ha pedig folytonos rosszat cselekesztek: mind ti, mind királyotok elvesztek.

13.

1. Saul harmincz éves volt, mikor királylyá lett és mikor uralkodék az Izráel felett két esztendeig,
2. Választa Saul magának az Izráel közül háromezer embert, és kétezer Saullal vala Mikmásban és Béthel hegységén, ezer pedig Jonathánnal volt Gibeában, a Benjámín városában; a népnek többi részét pedig elbocsátá, kit-kit a maga hajlékába.
3. És Jonathán megveré a Filiszteusoknak előőrsét, mely Gébában vala, és meghallották ezt a Filiszteusok; Saul pedig megfúvatta a trombitát az egész országban, mondván: Hallják meg a zsidók!
4. És meghallotta egész Izráel, hogy azt mondák: Megverte Saul a Filiszteusok előőrsét, és gyűlöletessé vált Izráel a Filiszteusok előtt. A nép pedig egybegyűle Saul mellé Gilgálba.
5. Összegyűlének a Filiszteusok is, hogy harcoljanak Izráel ellen; harmincezer szekér és hatezer lovas volt, a nép pedig oly sok volt, mint a tenger partján lévő fövény; és feljövének és tábornak ütének Mikmásnál, Béth-Aventől keletre.

Józs. 18,11., Józs. 18,12.

6. Mikor pedig Izráel férfiai látták, hogy bajban vannak - mert a nép szorongattatott -: elrejtőzék a nép a barlangokba, a bokrok és kősziklák közé, sziklahasadékokba és vermekbe.
7. És a zsidók közül némelyek általménének a Jordánon, Gád és Gileád földére. Saul pedig még Gilgálban volt, és az egész nép, mely mellette vala, rettegett.
8. És várakozék hét napig, a Sámuel által meghagyott ideig, de Sámuel nem jött el Gilgálba, a nép pedig elszélede mellőle.

1 Sám. 10,8.

9. Akkor monda Saul: Hozzátok ide az égőáldozatot és a hálaáldozatokat. És égőáldozatot tőn.
10. És mikor elvégezte az égőáldozatot; ímé megérkezék Sámuel, és Saul eleibe ment, hogy köszöntse őt.
11. És monda Sámuel: Mit cselekedtél?! Saul pedig felele: Mikor láttam, hogy a nép elszélede mellőlem, és te nem jöttél el a meghagyott időre, a Filiszteusok pedig összegyűlének már Mikmásban,
12. Azt mondam: Mindjárt reám törnek a Filiszteusok Gilgálban, és én az Úrnak színe előtt még nem imádkozám; bátorságot vevék azért magamnak és megáldozám az égőáldozatot.
13. Akkor monda Sámuel Saulnak: Esztelenül cselekedtél; nem tartottad meg az Úrnak, a te Istenednek parancsolatját, melyet parancsolt néked, pedig most mindörökre megerősítette volna az Úr a te királyságodat Izráel felett.
14. Most azonban a te királyságod nem lesz állandó. Keresett az Úr magának szíve szerint való embert, a kit az ő népe fölé fejedelmül rendelt, mert te nem tartottad meg, a mit az Úr parancsolt néked.
15. Felkele ezután Sámuel, és elment Gilgálból Benjámín városába, Gibeába. És Saul megszámlálta a népet, mely körülötte található volt, mintegy hatszáz embert.
16. Saul pedig és az ő fia, Jonathán és a nép, mely körülöttök található vala, Benjámín városában, Gébában tartózkodának, és a Filiszteusok Mikmásnál táborozának.
17. Akkor a Filiszteusok táborából egy dúló sereg vált ki három csapatban; az egyik csapat az Ofra felé vivő útra fordult Suál földének;
18. A másik csapat a Bethoron felé vivő útra fordula; a harmadik csapat pedig a határ felé vivő útra fordult, mely a Sebóim völgyén át a pusztáig terjed.
19. És kovácsot egész Izráel földén nem lehetett találni, mert a Filiszteusok azt mondák: Ne csinálhassanak a zsidók szablyát vagy dárdát.
20. És egész Izráelnek a Filiszteusokhoz kellett lemenni, hogy megélesítse ki-ki a maga kapáját, szántóvasát, fejszét és sarlóját,
21. (Mínthogy megtompulának a kapák, szántóvasak, a háromágú villa és a fejszék) és hogy az ösztökét kiegyenesítsék.
22. Azért az ütközet napján az egész népnél, mely Saullal és Jonathánnal vala, sem szablya, sem dárda nem találtaték, hanem csak Saulnál és az ő fiánál Jonathánnál volt található.
23. És a Filiszteusok előőrsé kijöve Mikmás szorosához.

14.

1. És történt egy napon, hogy Jonathán, a Saul fia azt mondá szolgájának, a ki az ő fegyverét hordozza vala: Jer, menjünk át a Filiszteusok előőrséhez, mely amott túl van; de atyjának nem mondá meg.

2. Saul pedig Gibeá határában, a gránátfa alatt tartózkodék, mely Migron nevű mezőn van; és a nép, mely vele volt, mintegy hatszáz ember vala.
3. És Ahija is, ki Silóban az efódot viseli, fia Akhitobnak, az Ikábód testvérének, Fineás fiának, a ki az Úr papjának, Élinek fia vala. És a nép nem tudta, hogy Jonathán eltávozék.
4. A szorosok között pedig, melyeken keresztül akara menni Jonathán a Filiszteusok előőrséhez, volt egy hegyes kőszikla innen, és volt egy hegyes kőszikla túlfelől. Az egyiknek Boczéc, a másiknak pedig Sené volt a neve.
5. Az egyik sziklacsúcs északra volt, Mikmás átellenében, és a másik délre, Géba átellenében.
6. És monda Jonathán a szolgának, a ki az ő fegyverét hordozá: Jer, menjünk át ezeknek a körülmételetleneknek előőrséhez, talán tenni fog az Úr érettünk valamit, mert az Úr előtt nincs akadály, hogy sok vagy pedig kevés által szerezzon szabadulást.
7. És fegyverhordozója felele néki: Tégy mindent a te szíved szerint; indulj néki, ímé én veled leszek kívánságod szerint.
8. Jonathán pedig monda: Nosza menjünk fel ez emberekhez, és mutassuk meg magunkat nékik.
9. Ha azt mondják nekünk: Várjatok meg, míg oda érkezünk ti hozzátok, akkor álljunk meg helyünkön, és ne menjünk fel hozzájuk;
10. Ha pedig azt mondják: Jertek fel mihozzánk, akkor menjünk fel, mert az Úr kezünkbe adta őket. És ez legyen nekünk a jel.
11. Mikor pedig megmutatták magokat mind a ketten a Filiszteusok előőrsének, mondanak a Filiszteusok: Ímé a zsidók kijödögélnek a barlangokból, a hova rejtőzének.
12. És szólának némelyek az előőrs emberei közül Jonathánnak és az ő fegyverhordozójának, és mondák: Jertek fel mi hozzánk, és valamit mondunk néktek. Akkor monda Jonathán az ő fegyverhordozójának: Jőjj fel utánam, mert az Úr Izráel kezébe adta őket.
13. És felmászott Jonathán négykézláb, és utána az ő fegyverhordozója. És hullának vala Jonathán előtt, és fegyverhordozója is öldököl utána.
14. És az első ütközet, melyben Jonathán és fegyverhordozója mintegy húsz embert ölének meg, egy hold földön egy fél barázda hosszányin volt.
15. És félelem támad a táborban, a mezőn és az egész nép között; az előőrs és a dúló sereg - azok is megrémülének - és a föld megrendüle; és Istentől való rettegés lőn.
16. És megláták a Saul őrei Benjámin városában, Gibeában, hogy a sokaság elszéledett és ide-oda elszóratott.
17. Akkor monda Saul a népnek, mely vele volt: Nosza vegyétek számba a népet, és vizsgáljátok meg, ki ment el mi közülünk; és a mikor számba vették, ímé Jonathán és az ő fegyverhordozója nem valának ott.
18. És monda Saul Ahijának: Hozd elő az Isten ládáját; mert az Isten ládája akkor Izráel fiainál vala.
19. És történt, hogy a míg Saul a pappal beszélé, a Filiszteusok táborában mind nagyobb lőn a zsidongás. Monda azért Saul a papnak: Hagyd abba, a mit kezdettél.
20. És felkiálta Saul és a nép, mely vele volt, és elmenének az ütközetre. Ott pedig egyik a másik ellen harczola, és igen nagy zűrzavar lőn.
21. És azok a zsidók is, kik, mint azelőtt is, a Filiszteusokkal valának, s velők együtt feljövének a táborba és a körül valának, azok is Izráel népéhez csatlakozának, mely Saul és Jonathán mellett vala.
22. És Izráelnek mindazon férfiai, kik elrejtőzének Efraim hegységében, mikor meghallották, hogy a Filiszteusok menekültek, azok is üldözni kezdék őket a harczban.
23. És megsegíté az Úr azon a napon Izráelt. És a harcz Béth-Avenen túl terjede.
24. És Izráel népe igen elepedett vala azon a napon, mert Saul esküvel kényszeríté a népet, mondván: Átkozott az, a ki kenyeret eszik estvéig, míg bosszút állok ellenségeimen, azért az egész nép semmit sem evék.
25. És az egész föld népe eljuta az erdőbe, hol méz vala a föld színén.
26. Mikor pedig a nép beméne az erdőbe, jóllehet folyt a méz, mindazáltal senki sem érteté kezét szájához, mert félt a nép az eskü miatt.
27. Jonathán azonban nem hallotta vala, hogy atyja megesketé a népet, és kinyújtá a vessző végét, mely kezében vala, és bemártá azt a lépesmézbe, és kezét szájához vivé; és felvidulának az ő szemei.
28. Szóla pedig valaki a nép közül, és monda: Atyád ünnepélyesen megesketé a népet, mondván: Átkozott az, a ki csak kenyeret is eszik ma, és e miatt a nép kimerüle.

29. És monda Jonathán: Atyám bajba vitte az országot; lássátok mennyire felvidulának szemeim, hogy ízlelek egy keveset ebből a mézből.

30. Hátha még a nép jól evett volna ma ellenségeinek zsákmányából, melyet talált! Vajjon nem nagyobb lett volna-é akkor a Filiszteusok veresége?!

31. És megverék azon a napon a Filiszteusokat Mikmástól Ajálonig. És a nép nagyon kimerüle.

Józs. 19,42.

32. Akkor a nép a prédának esék, és fogának juhot, ökröt és borjúkat, és megölék a földön, és megevé a nép vérestől.

3 Móz. 3,17.

33. Megjelenték azért Saulnak, és mondának: Ímé a nép vétkezik az Úr ellen, mert vérrel elegy eszik. Ő pedig monda: Hűtlenül cselekedtetek, gördítsetek azért most hozzám egy nagy követ.

34. Monda továbbá Saul: Menjetek el mindenfelé a nép között, és mondjátok meg nekik, hogy mindenki a maga ökrét és mindenki a maga juhát hozza én hozzám, és itt öljétek meg és egyétek meg, és nem fogtok vétkezni az Úr ellen, vérrel elegy evén. Akkor elhozta az egész nép, kézzel fogván ki-ki a maga ökrét azon éjjel, és ott megöleék.

35. Saul pedig oltárt épített az Úrnak; azt az oltárt építé először az Úrnak.

36. És monda Saul: Menjünk le ez éjjel a Filiszteusok után, és foszszuk ki őket virradatig, és senkit se hagyjunk meg közülök. Azok pedig mondának: A mint néked tetszik, úgy cselekedjél mindent. De a pap azt mondá: Járuljunk ide az Istenhez.

37. És megkérdezé Saul az Istent: Lemenjek-é a Filiszteusok után? Izráelnek kezébe adod-é őket? De ő nem felelt néki azon a napon.

38. Monda azért Saul: Jertek ide mindnyájan, a népnek oszlopai, hogy megtudjátok és meglássátok, kiben volt ez a bűn ma?

39. Mert él az Úr, a ki Izráelt oltalmazza, hogy ha fiamban, Jonathánban volna is, meg kell halnia; és az egész nép közül senki sem felele néki.

40. És monda egész Izráelnek: Ti legyetek az egyik oldalon, én pedig és az én fiam, Jonathán legyünk a másik oldalon. És válaszola a nép Saulnak: A mint néked tetszik, úgy cselekedjél.

41. Akkor szóla Saul az Úrnak, Izráel Istenének: Szolgáltass igazságot! És kiválasztaték Jonathán és Saul, a nép pedig megmeneküle.

42. És monda Saul: Vessetek sorsot közöttem és fiam, Jonathán között. És kiválasztaték Jonathán.

43. Akkor monda Saul Jonathánnak: Mondd meg nékem, mit cselekedtél? Jonathán pedig elbeszélte néki, és monda: A pálcza végével, mely kezembe vala, ízlelek egy keveset a mézből; itt vagyok, haljak meg!

44. És Saul monda: Úgy cselekedjék az Úr most és ezután is, hogy meg kell halnod Jonathán.

45. A nép azonban monda Saulnak: Jonathán haljon-é meg, a ki ezt a nagy szabadulást szerzte Izráelben? Távol legyen! Él az Úr, hogy egyetlen hajszála sem esik le fejéről a földre, mert Istennek segedelmével cselekedte ezt ma. Megváltá azért a nép Jonathánt, és nem hala meg.

46. Akkor Saul megtére a Filiszteusok üldözéséből; a Filiszteusok pedig az ő helyökre haza menének.

47. Miután tehát Saul átvette a királyságot Izráel felett, hadakozék minden ellenségivel mindenfelé: Moáb ellen és Ammon fiai ellen és Edom ellen és a Czobeusok királyai ellen és a Filiszteusok ellen; és mindenütt, a hol megfordula, keményen cselekedék.

48. És sereget gyűjtván, megverte Amáleket, és megszabadítá Izráelt fosztogatóinak kezéből.

49. Valának pedig Saul fiai: Jonathán, Jisvi és Málkisua; és két leányának neve: az idősebbiknek Méráb, és a kisebbiknek neve Mikál.

50. És Saul feleségét Akhinóámnak hívták, a ki Akhimaás leánya volt. Seregének vezetőjét pedig Abnernek hívták, a ki Saul nagybátyjának, Nérnek volt a fia;

51. Mert Kis, a Saul atyja és Nér, az Abner atyja, Abiel fiai valának.

52. A Filiszteusok elleni háború pedig igen heves volt Saulnak egész életében; azért, a hol csak látott Saul egy-egy erős vagy egy-egy bátor férfit, azt magához fogadta.

15.

1. És monda Sámuel Saulnak: Engem küldött el az Úr, hogy királylyá kenjelek fel téged az ő népe, az Izráel felett; most azért figyelj az Úr beszédének szavára.

2. Így szól a Seregek Ura: Megemlékeztem arról, a mit cselekedett Amálek Izráellel, hogy útját állta néki, mikor feljőve Égyiptomból.

2 Móz. 17,8., 2 Móz. 17,11.

3. Most azért menj el és verd meg Amáleket, és pusztítsátok el mindenét; és ne kedvezz néki, hanem öld meg mind a férfit, mind az asszonyt; mind a gyermeket, mind a csecsemőt; mind az ökröt, mind a juhot; mind a tevét, mind a szamarat.

4. És összehívá Saul a népet, és megszámlálá őket Thélaimban, kétszázezer gyalogost, és Júdából tízezer embert.

Józs. 15,24.

5. És elméne Saul Amálek városáig, és megütközék ott egy völgyben.

6. És monda Saul a Kéneusnak: Menjetek távozzatok el, menjetek ki az Amálekiták közül, hogy velök együtt téged is el ne veszesselek, mert te irgalmasságot cselekedtél Izráel minden fiaival, mikor Égyiptomból feljövének. És eltávozék Kéneus az Amálekiták közül.

4 Móz. 24,20., 4 Móz. 24,21.

7. Saul pedig megveré Amáleket Havilától fogva egészen addig, a merre Súrba mennek, mely Égyiptom átellenében van.

1 Móz. 16,7.

8. És Agágot, az Amálekiták királyát elfogta élve, a népet pedig mind kardélre hányatá.

9. Saul és a nép azonban megkímélte Agágot és a juhoknak, barmoknak és másodszülötteknek javát; a bárányokat és mindazt, a mi jó vala, nem akarták azokat elpusztítani, hanem a mi megvetett és értéktelen dolog volt, mindazt elpusztíták.

10. Akkor szóla az Úr Sámuelnek, mondván:

11. Megbántam, hogy Sault királylyá tettem, mert eltávozott tőlem, és beszédeimet nem tartotta meg. Sámuel pedig felháborodék és kiálta az Úrhoz egész éjszaka.

12. És korán felkele Sámuel, hogy találkozzék Saullal reggel; és hírül adák Sámuelnek, ezt mondván: Saul Kármelbe ment, és ímé emlékoszlopot állított magának; azután megfordula, és tovább ment és lement Gilgálba,

13. És a mint Sámuel Saulhoz érkezék, monda néki Saul: Áldott vagy te az Úrtól! Én végrehajtam az Úrnak parancsolatját.

14. Sámuel azonban monda: Micsoda az a juhbégetés, mely füleimbe hat és az az ökörbőgés, melyet hallok?

15. És monda Saul: Az Amálekitáktól hozták azokat, mert a nép megkímélte a juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek; a többit pedig elpusztítottuk.

16. Akkor monda Sámuel Saulnak: Engedd meg, hogy megmondjam néked, a mit az Úr mondott nékem ez éjjel. Ő pedig monda néki: Beszélj.

17. Monda azért Sámuel: Nemde kicsiny valál te a magad szemei előtt is, mindazáltal Izráel törzseinek fejévé lettél, és az Úr királylyá kent fel téged Izráel felett?!

18. És elküldé az Úr téged az úton, és azt monda: Menj el, és pusztítsd el az Amálekitákat, kik vétkezének; és hadakozzál ellenök, míg megsemmisíted őket.

19. Miért nem hallgattál az Úrnak szavára, és miért estél néki a prédának, és cselekedted azt, a mi bűnös az Úr szemei előtt?

20. És felele Saul Sámuelnek: Én bizonyára hallgattam az Úr szavára, és azon az úton jártam, a melyre engem az Úr elküldött; és elhoztam Agágot, az Amálekiták királyát, és az Amálekitákat elpusztítottam.

21. A nép azonban elvette a prédából a megsemmisítésre rendelt juhoknak és ökröknek javát, hogy megáldozza az Úrnak, a te Istenednek Gilgálban.

22. Sámuel pedig monda: Vajjon kedvesebb-é az Úr előtt az égő- és véres áldozat, mint az Úr szava iránt való engedelmesség? Ímé, jobb az engedelmesség a véres áldozatnál és a szófogadás a kosok kövérénél!

23. Mert, mint a varázslásnak bűne, olyan az engedetlenség; és bálványozás és bálványimádás az ellenszegülés. Mivel te megvetted az Úrnak beszédét, ő is megvetett téged, hogy ne légy király.

24. Akkor monda Saul Sámuelnek: Vétkeztem, mert megszegtem az Úrnak szavát és a te beszédedet; de mivel féltam a néptől, azért hallgattam szavokra.

25. Most azért bocsásd meg az én vétkeket, és térj vissza velem, hogy könyörögjek az Úrnak.

26. Sámuel pedig monda Saulnak: Nem térek vissza veled, mert megvetted az Úrnak beszédét, és az Úr is megvetett téged, hogy ne légy király Izráel felett.

27. És mikor megfordula Sámuel, hogy elmenjen, megragadta felső ruhájának szárnyát, és leszakada.

28. Akkor monda néki Sámuel: elszakítá tőled az Úr a mai napon Izráelnek királyságát, és adta azt felebarátodnak, a ki jobb náladnál.
29. Izráelnek erőssége pedig nem hazudik, és semmit meg nem bán, mert nem ember ő, hogy valamit megbánjon.
30. És ő monda: Vétkeztem, mindazáltal becsülj meg engem népemnek vénei előtt és Izráel előtt, és velem térj vissza, hogy könyörögjek az Úrnak, a te Istenednek.
31. Visszatéरे azért Sámuel Saullal, és könyörgött Saul az Úrnak.
32. Sámuel pedig monda: Hozzátok ide előmbé Agágot, Amálek királyát. És elméne Agág kényesen ő hozzá, és monda Agág: Bizonyára eltávozék a halál keserűsége.
33. És monda Sámuel: Miként a te kardod asszonyokat tett gyermektelenné, úgy legyen gyermektelenné minden asszonyok felett a te anyád! És darabokra vagdala Sámuel Agágot az Úr előtt Gilgálban.
34. Ezután Sámuel elment Rámába, Saul pedig felment az ő házához Gibeába, Saul városába.
35. És Sámuel nem látogató meg többé Saul egész halálának idejéig; de bánkódék Sámuel Saul miatt. Az Úr pedig megbánta, hogy királylyá tette Saul Izráel felett.

16.

1. És monda az Úr Sámuelnek: Ugyan meddig bánkódoz még Saul miatt, holott én megvettem őt, hogy ne uralkodjék Izráel felett? Töltsd meg a te szarudat olajjal, és eredj el; én elküldelek téged a Bethlehemben lakó Isaihoz, mert fiai közül választottam magamnak királyt.
2. Sámuel pedig monda: Hogyan menjek el!? Ha meghallja Saul, megöl engemet. És monda az Úr: Vigy magaddal egy üszőt, és azt mondd: Azért jöttem, hogy az Úrnak áldozzam.
3. És hívd meg Isait az áldozatra, és én tudtadra adom, hogy mit cselekedjél, és kend fel számomra azt, a kit mondándok néked.
4. És Sámuel megcselekedé, a mit az Úr mondott néki, és elment Bethlehembe. A város vénei pedig megijedének, és eleibe menvén, mondának: Békességes-é a te jövedeled?
5. Ő pedig felele: Békességes; azért jöttem, hogy áldozzam az Úrnak. Szenteljétek meg azért magatokat, és jertek el velem az áldozatra. Isait és az ő fiait pedig megszentelé, és elhívá őket az áldozatra.
6. Mikor pedig bemenének, meglátta Eliábot, és gondolá: Bizony az Úr előtt van az ő felkentje!
7. Az Úr azonban monda Sámuelnek: Ne nézd az ő külsőjét, se termetének nagyságát, mert megvettem őt. Mert az Úr nem azt nézi, a mit az ember; mert az ember azt nézi, a mi szeme előtt van, de az Úr azt nézi, mi a szívben van.

Jer. 17,10., Jer. 20,12.

8. Szólítá azért Isai Abinádábot, és elvezeté őt Sámuel előtt; ő pedig monda: Ez sem az, kit az Úr választá.
9. Elvezeté azután előtte Isai Sammát; ő pedig monda: Ez sem az, a kit az Úr választá.
10. És így elvezeté Isai Sámuel előtt mind a hét fiát; Sámuel pedig monda Isainak: Nem ezek közül választott az Úr.
11. Akkor monda Sámuel Isainak: Mind itt vannak-é már az ifjak? Ő pedig felele: Hátra van még a kisebbik, és ímé ő a juhokat őrzi. És monda Sámuel Isainak: Küldj el, és hozasd ide őt, mert addig nem fogunk leülni, míg ő ide nem jön.
12. Elküldé azért, és elhozatá őt. (Ő pedig piros vala, szép szemű és kedves tekintetű.) És monda az Úr: Kelj fel és kend fel, mert ő az.
13. Vevé azért Sámuel, az olajos szarut, és felkené őt testvérei között. És attól a naptól fogva az Úrnak lelke Dávidra szálla, és azután is. Felkele azután Sámuel és elméne Rámába.
14. És az Úrnak lelke eltávozék Saultól, és gonosz lélek kezdé gyötörni őt, mely az Úrtól küldetett.
15. És mondának Saul szolgálai néki: Ímé most az Istentől küldött gonosz lélek gyötör téged!
16. Parancsoljon azért a mi urunk szolgálidnak, kik körülötted vannak, hogy keressenek olyan embert, a ki tudja a hárfát pengetni, és mikor az Istentől küldött gonosz lélek reád jön, pengesse kezével, hogy te megkönnyebbülj.
17. És monda Saul az ő szolgálainak: Keressetek tehát számomra olyan embert, a ki jól tud hárfázni, és hozzátok el hozzám.
18. Akkor felele egy a szolgálak közül, és monda: Ímé én láttam a Bethlehemben lakó Isainak egyik fiát, a ki tud hárfázni, a ki erős vitéz és hadakozó férfiú, értelmes és szép ember, és az Úr vele van.
19. Követeket küldé azért Saul Isaihoz, és monda: Küldd hozzám a fiadat, Dávidot, ki a juhok mellett van.

20. Isai pedig vón egy szamarat, egy kenyeret, egy tömlő bort és egy kecskegödölyét, és elküldé Saulnak az ő fiától, Dávidtól.
21. Mikor pedig Dávid elméne Saulhoz és megállá előtte, az igen megszerette őt, és fegyverhordozója lón néki.
22. És elküldé Saul Isaihoz, mondván: Maradjon Dávid én nálam, mert igen megkedveltem őt.
23. És lón, hogy a mikor Istennek lelke Saulon vala, vette Dávid a hárfát és kezével pengeté; Saul pedig megkönnyebbüle és jobban lón, és a gonosz lélek eltávozék tőle.

17.

1. És összegyűjték a Filiszteusok seregeiket a harcra, és összegyűlének Sokónál, mely Júdában van, és táborozának Sokó és Azéka között, Efes-Dammimnál.

Józs. 15,35., Józs. 10,10., 1 Krón. 11,13.

2. Saul és az Izráeliták pedig összegyűlének, és tábort ütének az Elah völgyében; és csatarendbe állának a Filiszteusok ellen.
3. És a Filiszteusok a hegyen állottak innen, az Izráeliták pedig a hegyen állottak túlfelől, úgy hogy a völgy közöttük vala.
4. És kijöve a Filiszteusok táborából egy bajnok férfiú, a kit Góliáthnak hívtak, Gáth városából való, kinek magassága hat sing és egy arasz vala.
5. Fején rézsisak vala és pikkelyes páncélba volt öltözve; a páncél súlya pedig ötezer rézsikusnyi vala.
6. Lában réz lábpáncél és vállain rézpaizs volt.
7. És dárdájának nyele olyan volt, mint a takácsok zugolyfája, dárdájának hegye pedig hatszáz siklusnyi vasból volt; és előtte megy vala, ki a paizst hordozza vala.
8. És megállván, kiálta Izráel csatarendjeinek, és monda nékik: Miért jöttetek ki, hogy harcra készüljetek? Avagy nem Filiszteus vagyok-é én és ti Saul szolgálái? Válaszokat azért magatok közül egy embert, és jöjjön le hozzám.
9. Ha azután meg bír velem vívni és engem legyőz: akkor mi a ti szolgálátok leszünk; ha pedig én győzöm le őt és megölöm: akkor ti legyetek a mi szolgálaink, hogy szolgáljatok nékünk.
10. Monda továbbá a Filiszteus: Én gyalázzatok illetém a mai napon Izráel seregét, állítsatok azért ki ellenem egy embert, hogy megvívjunk egymással.
11. Mikor pedig meghallotta Saul és az egész Izráel a Filiszteusnak ezt a beszédét, megrettenének és igen félnek vala.
12. És Dávid, Júda városából, Bethlehemből való amaz Efratita embernek volt a fia, a kit Isainak hívtak, a kinek nyolcz fia volt, és e férfiú a Saul idejében vén ember vala, emberek közt korban előhaladt.
13. És Isainak három idősebbik fia Saullal elment a háborúba. Az ő három fiának pedig, a kik a háborúba menének, ezek valának neveik: az idősebbik Eliáb, a második Abinádáb és a harmadik Samma.
14. És Dávid volt a legkisebbik. Mikor pedig a három idősebb elment Saul után:
15. Dávid elméne és visszatére Saultól, hogy atyjának juhait őrizze Bethlehemben.
16. A Filiszteus pedig előjön vala reggel és estve, és kiáll vala negyven napon át.
17. És monda Isai az ő fiának, Dávidnak: Vedd testvéreid számára ezt az efa pergelt búzát és ezt a tíz kenyeret, és sietve vidd el a táborba testvéreidhez.
18. Ezt a tíz sajtot pedig vidd el az ezredesnek, és látogasd meg testvéreidet, hogy jól vannak-é, és hozz tőlük jelt.
19. Saul pedig azokkal együtt és az egész Izráel az Elah völgyében valának, hogy harcolnának a Filiszteusok ellen.
20. Felkele azért Dávid korán reggel, és a nyáját egy pásztorra bízván, felvette a terhet és elment, a mint meghagyta néki Isai; és eljutott a tábor kerítéséhez; a sereg pedig, mely kivonult csatarendben, hadi zajt támasztott.
21. És csatarendbe állának Izráel és a Filiszteusok, csatarend csatarend ellen.
22. Akkor Dávid rábízta a holmit arra, a ki a hadi szerszámokat őrizi, és elfuta a harctérre és odaérve, kérdezősködék testvéreinek állapotára felől.
23. És míg ő beszélt velök, ímé a bajnok férfi, a Góliáth nevű Filiszteus, a ki Gáthból való volt, előjöve a Filiszteusok csatarendei közül, és most is hasonlóképen beszél vala; és meghallá ezt Dávid.
24. Az Izráeliták pedig, mikor látták azt a férfit, mindnyájan elfutának előle, és igen félnek vala.

25. És mondának az Izráeliták: Láttátok-é azt a férfit, a ki feljöve? Mert azért jött ki, hogy gyalázattal illesse Izráelt. Ha valaki megölné őt, nagy gazdagsággal ajándékozná meg a király, leányát is néki adná, és atyjának házát szabadabbá tenné Izráelben.

26. És szóla Dávid azoknak az embereknek, a kik ott állanak vele, mondván: Mi történik azzal, a ki megöli ezt a Filiszteust, és elveszi a gyalázatot Izráelről? Mert kicsoda ez a körülméletlen Filiszteus, hogy gyalázattal illeti az élő Istennek seregét?!

27. A nép pedig e beszéd szerint felele néki, mondván: Ez történik azzal az emberrel, a ki megöli őt.

28. És meghallá Eliáb az ő nagyobbik testvére, hogy az emberekkel beszélé; és nagyon megharaguvék Eliáb Dávidra, és monda: Miért jöttél ide, és kire bíztad azt a néhány juhót, a mely a pusztában van? Ismerem vakmerőségedet és szívednek álnokságát, hogy csak azért jöttél ide, hogy megnézd az ütközetet!

29. Dávid pedig felele: Ugyan mit cselekedtem én most? hiszen csak szóbeszéd volt ez.

30. És elfordula tőle egy másikhoz, és ugyan úgy szóla, mint korábban, és a nép is az előbbi beszéd szerint válaszola néki.

31. És mikor meghallották azokat a szavakat, a melyeket Dávid szóla, megmondák Saulnak, ki magához hívatá őt.

32. És monda Dávid Saulnak: Senki se csüggedjen el e miatt; elmegy a te szolgád és megív ezzel a Filiszteussal.

33. Saul pedig monda Dávidnak: Nem mehetsz te e Filiszteus ellen, hogy vele megívj, mert te gyermek vagy, ő pedig ifjúságától fogva hadakozó férfi vala.

34. És felele Dávid Saulnak: Pásztor volt a te szolgád, atyjának juhait mellett; és ha eljött az oroslán és a medve, és elragadott egy bárányt a nyáj közül:

35. Elmentem utána és levágtam, és kiszabadítám szájából; ha pedig ellenem támadott: megragadtam szakálánál fogva, és levágtam és megöltem őt.

36. A te szolgád mind az oroslánt, mind a medvét megölte: Úgy lesz azért e körülméletlen Filiszteus is, mint azok közül egy, mert gyalázattal illeté az élő Istennek seregét.

37. És monda Dávid: Az Úr, a ki megszabadított engem az oroslánnak és a medvének kezéből, meg fog szabadítani engem e Filiszteusnak kezéből is. Akkor monda Saul Dávidnak: Eredj el, és az Úr legyen veled!

38. És felöltözteté Saul Dávidot a maga harci ruhájába; rézsisakot tett a fejére, és felöltözteté őt páncélba.

39. Akkor Dávid felköté kardját, harci ruhája fölé, és járnit akart, mert még nem próbálta. És monda Dávid Saulnak: Nem bírok ezekben járnit, mert még nem próbáltam; és leveté azokat Dávid magáról.

40. És kezébe vette botját, és kiválasztván magának a patakból öt síma kövecskét, eltevé azokat pásztori szerszámába, mely vele volt, tudniillik tarisznyájába, és parittyájával kezében közeledék a Filiszteushoz.

41. Akkor elindult a Filiszteus is, és Dávidhoz közeledék, az az ember pedig, a ki a paizsát hordozza, előtte vala.

42. Mikor pedig oda tekinté a Filiszteus, és meglátta Dávidot, megvetette őt, mert ifjú volt és piros, egyszersmind szép tekintetű.

43. És monda a Filiszteus Dávidnak: Eb vagyok-é én, hogy te bottal jössz reám? És szidalmazá a Filiszteus Dávidot Istenével együtt.

44. Monda továbbá a Filiszteus Dávidnak: Jőjj ide hozzám, hogy testedet az égi madaraknak és a mezei vadaknak adjam.

45. Dávid pedig monda a Filiszteusnak: Te karddal, dárdával és paizszal jössz ellenem, én pedig a Seregek Urának, Izráel seregei Istenének nevében megyek ellened, a kit te gyalázattal illetél.

46. A mai napon kezembe ad téged az Úr, és megöllek téged, és fejedet levágom rólad. A Filiszteusok seregének tetemét pedig az égi madaraknak és a mezei vadaknak fogom adni a mai napon, hogy tudja meg az egész föld, hogy van Izráelnek Istene.

47. És tudja meg ez az egész sokaság, hogy nem kard által és nem dárda által tart meg az Úr, mert az Úr é a had, és ő titeket kezünkbe fog adni.

48. És mikor a Filiszteus felkészült, és elindult, és Dávid felé közeledék: Dávid is sietett és futott a viadalra a Filiszteus elé.

49. És Dávid benyúlt kezével a tarisznyába és kivett onnan egy követ, és elhajítván, homlokán találta a Filiszteust, úgy, hogy a kő homlokába mélyede, és arcczal a földre esék.

50. Így Dávid erősebb volt a Filiszteusnál, parittyával és kővel. És levágta a Filiszteust és megölte őt, pedig kard nem is vala a Dávid kezében.

51. És oda futott Dávid, és reá állott a Filiszteusra, és vevé annak kardját, kirántotta hüvelyéből, és megöle őt, és fejét azzal levágta. A Filiszteusok pedig a mint meglátták, hogy az ő hősiük meghalt, megfutamodának.
52. És felkelének Izráel és Júda férfiai és felkiáltának, és üldözik a Filiszteusokat egészen Gáthig és Ekron kapujáig. És hullának a Filiszteusok sebesültjei és a Saraim felé vezető úton Gáthig és Ekronig.
53. Visszatérének azután Izráel fiai a Filiszteusok üldözéséből, és feldúlták azoknak táborát.
54. Dávid pedig felvevé a Filiszteusnak fejét, és elvitte Jeruzsálembe, fegyvereit pedig a maga sátorába rakta le.
55. Saul pedig mikor látta, hogy Dávid kiment a Filiszteus elé, monda Abnernek, a sereg fővezérének: Abner! ki fia e gyermek? És felele Abner: Él a te lelked oh király, hogy nem tudom!
56. És monda a király: Kérdezd meg tehát, hogy ki fia ez az ifjú?
57. És a mint visszajött Dávid, miután megölte a Filiszteust, megfogá őt Abner, és Saulhoz vitte; és a Filiszteusnak feje kezében vala.
58. És monda néki Saul: Ki fia vagy te, oh gyermek? Dávid pedig felele: A te szolgádnak, a Bethlehemből való Isainak a fia vagyok.

18.

1. Minekutána pedig elvégezte a Saullal való beszélgetést, a Jonathán lelke egybeforrt a Dávid lelkével, és Jonathán úgy szerette őt, mint a saját lelkét.
  2. És Saul magához vevé őt azon a napon, és nem engedé, hogy visszatérjen az atyja házához.
  3. És szövetséget kötének Jonathán és Dávid egymással, mivel úgy szerette őt, mint a saját lelkét.
  4. És Jonathán leveté felső ruháját, a mely rajta volt, és Dávidnak adta, sőt hadi öltözetét is, saját kardját, kezívét és övét.
  5. És elméne Dávid mindenüvé, a hová Saul küldé, és magát eszesen viseli vala. És Saul a harcosok fölé tevé őt, és kedves lón az egész nép előtt, és a Saul szolgálai előtt is.
  6. És a mint hazafelé jövének, mikor Dávid visszatért, miután a Filiszteusokat leverte, kimentek az asszonyok Saul király elé Izráelnek minden városaiból, hogy énekeljenek és körben tánczoljanak, dobokkal, vígassággal és tomborákkal.
  7. És énekelni kezdének az asszonyok, kik vígadozának és mondának: Megverte Saul az ő ezerét és Dávid is az ő tízezerét.
  8. Saul pedig igen megharaguvék, és gonosznak tetszék az ő szemei előtt ez a beszéd, és monda: Dávidnak tízezeret tulajdonítanak és nékem tulajdonítják az ezeret, így hát már csak a királyság hiányzik néki.
  9. Saul azért attól a naptól kezdve rossz szemmel néz vala Dávidra, sőt azután is.
  10. Másnap pedig megszállta Saul az Istentől küldött gonosz lélek, és prófétálni kezdte a maga házában; Dávid pedig hárfázott kezével, mint naponként szokta, és a dárda Saul kezében vala.
  11. És elhajtá Saul a dárdát, azt gondolván: Dávidot a falhoz szegezem; de Dávid két ízben is félrehajolt előle.
  12. És félni kezdte Saul Dávidtól, mert az Úr vele volt, Saultól pedig eltávozék.
  13. És Saul elbocsátá őt magától és ezredesévé tevé; és kimegy vala és bejő vala a nép előtt.
  14. És Dávid minden útjában magát eszesen viseli vala, mert az Úr vele volt.
  15. Mikor pedig látta Saul, hogy ő igen eszesen viseli magát, félni kezdte tőle.
  16. De az egész Izráel és Júda szereté Dávidot, mert ő előttük méne ki és jöve be.
  17. És monda Saul Dávidnak; Ímé idősebbik leányomat, Mérábot néked adom feleségül, csak légy az én vitéz fiam, és harczold az Úrnak harczait; mert azt gondolá Saul: Ne az én kezem által vesszen el, hanem a Filiszteusok keze által.
  18. Dávid pedig monda Saulnak: Kicsoda vagyok én, és micsoda az én életem, és atyámnak családja Izráelben, hogy a királynak veje legyek?
  19. De történt abban az időben, mikor Mérábot, a Saul leányát Dávidnak kellett volna adni, hogy a Meholáthból való Hadrielnek adták őt feleségül.
- Bir. 7,22.*
20. Mikál, a Saul leánya azonban megszereté Dávidot, és mikor ezt megmondák Saulnak, tetszik néki a dolog.
  21. És monda Saul: Néki adom őt, hogy ő legyen veszedelmére és a Filiszteusok keze legyen ellene. Monda azért Saul Dávidnak másodízben: Légy tehát most az én vóm.

22. És megparancsolá Saul az ő szolgálainak: Beszéljetek Dáviddal titokban, mondván: Ímé a király jóindulattal van irántad, és szolgálai is mind szeretnek téged, légy azért veje a királynak.
23. És elmondák a szolgálak Dávid előtt e beszédeket. Dávid pedig monda: Olyan kicsiny dolog előttetek, hogy a király vejévé legyen valaki, holott én szegény és megvetett ember vagyok?
24. És megmondák Saulnak az ő szolgálai, mondván: Ezt meg ezt mondta Dávid.
25. Saul pedig monda: Mondjátok meg Dávidnak: Nem kíván a király más jegyajándékot, hanem csak száz Filiszteus előbőrét, hogy bosszút állj a király ellenségein; mert Saul a Filiszteusok keze által akará Dávidot elpusztítani.
26. Megmondák azért az ő szolgálai Dávidnak e beszédeket; és tetszék ez a dolog Dávidnak, hogy a király veje legyen. A kitűzött napok még el sem telének,
27. Mikor Dávid felkelt, és elment embereivel együtt, és levágott a Filiszteusok közül kétszáz férfit; és elhozá Dávid előbőreiket, és mind beadta azokat a királynak, hogy a királynak veje lehessen. És néki adá Saul az ő leányát, Mikált, feleségül.
28. Mikor pedig Saul látta és megtudta, hogy az Úr Dáviddal van, és Mikál, a Saul leánya szereti őt:
29. Akkor Saul még inkább félni kezdé Dávidtól. És Saul ellensége lón Dávidnak teljes életében.
30. A Filiszteusok vezérei pedig gyakran betörnek vala, de valahányszor betörének, Dávid Saul minden szolgálínál eszesebben viselé magát; azért felette híressé lón az ő neve.

19.

1. És szóla Saul fiának, Jonathánnak, és a többi szolgálainak, hogy öljék meg Dávidot; de Jonathán, a Saul fia nagyon szereté őt.
2. Megmondá azért Jonathán Dávidnak, mondván: Az én atyám, Saul azon van, hogy téged megöljön, azért vigyázz magadra reggel; titkos helyen tartózkodjál és rejtsd el magad.
3. Én pedig kimegyek, és atyám mellett megállok a mezőn, a hol te leszesz, és beszélni fogok atyámmal felőled, és meglátom, mint lesz, és tudtadra adom néked.
4. És Jonathán kedvezően nyilatkozék Dávid felől az ő atyja, Saul előtt, és monda néki: Ne vétkezzék a király Dávid ellen, az ő szolgálja ellen, mert ő nem vétett néked, sőt szolgálata felette hasznos volt néked.
5. Mert ő koczkára tette életét és megverte a Filiszteust, és az Úr nagy szabadulást szerze az egész Izráelnek. Te láttad azt és örültél rajta; miért vétkeznél azért az ártatlan vér ellen, megölvén Dávidot ok nélkül.
6. És hallgatott Saul Jonathán szavára, és megesküvék Saul: Él az Úr, hogy nem fog megöletni!
7. Akkor szólítá Jonathán Dávidot, és megmondá néki Jonathán mind e beszédeket; és Saulhoz vezeté Jonathán Dávidot, a ki ismét olyan lón előtte, mint annakelőtte.
8. A háború pedig ismét megkezdődék, és Dávid kivonula, és harczola a Filiszteusok ellen, és nagy vereséget okozott nékik, és azok elfutának előle.
9. Az Istentől küldött gonosz lélek azonban megszállta Saul, mikor házában ült és dárdája kezében vala; Dávid pedig pengeté a hárfát kezével.
10. Akkor Saul a dárdával Dávidot a falhoz akará szegezni, de félrehajolt Saul elől, és a dárda a falba verődött. Dávid pedig elszalada, és elmenekült azon éjjel.
11. És követeket küldé Saul a Dávid házához, hogy reá lessenek és reggel megöljék őt. De tudtára adá Dávidnak Mikál, az ő felesége, mondván: Ha meg nem mented életedet ez éjjel, holnap megölnek.
12. És lebocsátá Mikál Dávidot az ablakon; ő pedig elment és elszalada, és megmenté magát.
13. És vevé Mikál a theráfot és az ágyba fekteté azt, és feje alá kecskeszörből készült párnát tett, és betakará lepedővel.
14. Mikor pedig Saul elküldé a követeket, hogy Dávidot megfogják, azt monda: Dávid beteg.
15. És Saul elküldé ismét a követeket, hogy megnézzék Dávidot, mondván: Ágyastól is hozzátok őt előmbe, hogy megöljem őt.
16. És mikor a követek oda menének: ímé, a theráf volt az ágyban, és feje alatt a kecskeszörből készült párna volt.
17. Akkor monda Saul Mikálnak: Mi dolog, hogy engem úgy megcsaltál? - elbocsátád az én ellenségemet, és ő elmenekült. És felele Mikál Saulnak: Ő monda nékem, bocsáss el engem, vagy megöllek téged.
18. Dávid pedig elfutván, megszabadula; és elment Sámuelhez Rámába, és elbeszélte néki mindazt, a mit Saul vele cselekedett. Elméne ezután ő és Sámuel, és Nájóthban tartózkodának.

19. És tudtára adák Saulnak, mondván: Ímé Dávid Nájóthban van, Rámában.
20. Követekeket küldte azért Saul, hogy Dávidot fogják meg. A mint azonban meglátták a prófétáknak seregét, a kik prófétáknak, és Sámuel, a ki ott állott, mint az ő előljárójuk; akkor az Istennek lelke Saul követeire szállott, és azok is prófétáknak.
21. Mikor pedig megmondták Saulnak, más követekeket küldte, és azok is prófétáknak. Akkor harmadízben is követekeket küldte Saul, de azok is prófétáknak.
22. Elméne azért ő maga is Rámába. És a mint a nagy kúthoz érkezék, mely Székuban van, megkérdezé, mondván: Hol van Sámuel és Dávid? És felelének: Ímé Nájóthban, Rámában.
23. És elméne oda Nájóthba, Rámában. És az Istennek lelke szálla ő reá is, és folytonosan prófétála, míg eljutott Nájóthba, Rámában.
24. És leveté ő is ruháit, és prófétála, ő is Sámuel előtt és ott fekvék meztelenül azon az egész napon és egész éjszakán. Azért mondják: Avagy Saul is a próféták közt van-é?

20.

1. Elfuta azért Dávid Nájóthból, mely Rámában van, és elméne és monda Jonathánnak: Mit cselekedtem? Mi vétkem van és mi bűnöm atyád előtt, hogy életemre tör?
2. Ő pedig monda néki: Távol legyen! Te nem fogsz meghalni. Ímé az én atyám nem cselekszik sem nagy, sem kicsiny dolgot, hogy nékem meg ne mondaná. Miért titkolná el azért atyám előlem ezt a dolgot? Nem úgy van!
3. Mindazáltal Dávid még megesküvék, és monda: Bizonyára tudja a te atyád, hogy te kedvelsz engem, azért azt gondolá: Ne tudja ezt Jonathán, hogy valamiképp meg ne szomorodjék. De bizonyára él az Úr és él a te lelked, hogy alig egy lépés van köztem és a halál között.
4. És felele Jonathán Dávidnak: A mit lelked kíván, megteszem éretted.
5. És monda Dávid Jonathánnak: Ímé holnap újhoid lesz, mikor a királylyal kellene leülnöm, hogy egyem, de te bocsáss el engem, hogy elrejtőzzem a mezőn a harmadik nap estvéjéig.
4 Móz. 10,10., 4 Móz. 28,11., 4 Móz. 28,15.
6. Ha kérdezősködnék atyád utánam, ezt mondjad: Sürgősen kéredzett Dávid tőlem, hogy elmehessen Bethlehembe, az ő városába, mert ott az egész nemzetségnek esztendőnként való áldozatja van most.
7. Ha azt fogja mondani: Jól van, úgy békessége van a te szolgálódnak; ha pedig nagyon megharagudnék, úgy tudd meg, hogy a gonosz tette elhatározta magát.
8. Cselekedjél azért irgalmasságot a te szolgálóddal, mert az Úr előtt szövetséget kötöttél én velem, a te szolgálóddal. Ha azonban gonoszság van bennem, ölj meg te; miért vinnél atyáddhoz engemet?
9. Jonathán pedig felelé: Távol legyen az tőled! Ha bizonyosan megtudom, hogy atyám elhatározta magát arra, hogy a gonosz tettet rajtad végrehajtsa, avagy nem mondanám-é meg azt néked?
10. És monda Dávid Jonathánnak: Kicsoda adja nékem tudtomra, hogy a mit atyád felelni fog néked, szigorú-é?
11. És monda Jonathán Dávidnak: Jer, menjünk ki a mezőre; és kimenének mindketten a mezőre.
12. Akkor monda Jonathán Dávidnak: Az Úr az Izráelnek Istene; ha kipuhatolhatom atyámtól holnap ilyenkor vagy holnapután, hogy ímé Dávid iránt jó akarattal van, tehát nem küldök-é ki akkor hozzád és jelentem-é meg néked?
13. Úgy cselekedjék az Úr Jonathánnal most és azután is, ha atyámnak az tetszenék, hogy gonoszsággal illessen téged: hogy tudtadra adom néked, és elküldelek téged, hogy békében elmehess. És az Úr legyen veled, mint volt az én atyámmal!
14. És ne csak a míg én élek, és ne csak magammal cselekedjél az Úrnak irgalmassága szerint, hogy meg ne haljak;
15. Hanem meg ne vond irgalmasságodat az én házamtól soha, még akkor se, hogyha az Úr kiirtja Dávid ellenségeit, mindegyiket a földnek színeről!
16. Így szerze szövetséget Jonathán a Dávid házával; mondván: vegyen számot az Úr a Dávid ellenségeitől.
17. És Jonathán még egyszer megesküvé Dávidot, iránta való szeretetéből; mert úgy szerette őt, mint a saját lelkét.
18. Monda pedig néki Jonathán: Holnap újhoid lesz, és kérdezősködni fognak utánad, mert helyed üres leend.

19. A harmadik napon pedig jőjj alá gyorsan, és eredj arra a helyre, a hol elrejtőzél amaz esemény napján, és maradj ott az útmutató kő mellett.

1 Sám. 19,2., 1 Sám. 19,7.

20. És én három nyilat lövök oldalához, mintha magamtól célba lőnék.

21. És ímé utánuk küldöm a gyermeket: Eredj, keresd meg a nyilakat. Ha azt mondom a gyermeknek: Ímé mögötted vannak emerre: hozd el azokat és jőjj elő, mert békességed van néked, és nincs baj, él az Úr!

22. Ha pedig azt mondom a gyermeknek: Ímé előtted vannak a nyilak amarra: akkor menj el, mert elküldött téged az Úr.

23. És erre a dologra nézve, a melyet megbeszeltünk egymás közt, ímé az Úr legyen bizonyosság közöttem és közötted mind örökké!

24. Elrejtőzék azért Dávid a mezőn. És mikor az újhold eljött, leült a király az ebédhez, hogy egyék.

25. És mikor leült a király a maga székébe, most is úgy, mint máskor, a fal mellett levő székbe: Jonathán felkele, és Abner ült Saul mellé; a Dávid helye pedig üres vala.

26. És Saul semmit sem szólott azon a napon, mert azt gondolá: Valami történt vele; nem tiszta, bizonyosan nem tiszta.

27. És lőn az újhold után következő napon, a második napon, mikor ismét üres volt a Dávid helye, monda Saul az ő fiának, Jonathánnak: Isainak fia miért nem jött el az ebédre sem tegnap, sem ma?

28. Jonathán pedig felele Saulnak: Elkéredzék tőlem Dávid Bethlehembe;

29. És monda: Ugyan bocsáss el engem, mert nemzetségünknek áldozata van most a városban, és ezt parancsolta nékem bátyám; azért, ha kedvelsz engem, kérlek, hadd menjek el, hogy megnézzem testvéreimet. Ezért nem jött el a király asztalához.

30. Akkor felgerjede Saulnak haragja Jonathán ellen és monda néki: Te elfajult, engedetlen gyermek! Jól tudom, hogy kiválasztottad az Isainak fiát a magad gyalázatára és anyád szemérmének gyalázatára!

31. Mert mindaddig, míg Isainak fia él a földön, nem állhatsz fenn sem te, sem a te királyságod; most azért küldj érette, és hozasd ide őt hozzám, mert ő a halál fia.

32. Jonathán pedig felele Saulnak, az ő atyjának, és monda néki: Miért kell meghalnia, mit vétett?

33. Akkor Saul utána dobta dárdáját, hogy általüsse őt. És megérté Jonathán, hogy atyja elvégezné, hogy megölje Dávidot.

34. És felkele Jonathán az asztaltól nagy haraggal, és semmit sem evék az újholdnak második napján, mert bánkódott Dávid miatt, mivel atyja gyalázattal illeté őt.

35. És reggel kiméne Jonathán a mezőre a Dáviddal együtt meghatározott időben, és egy kis gyermek volt vele.

36. És monda a gyermeknek: Eredj, keresd meg a nyilakat, a melyeket ellövök. És mikor a gyermek elfutott, ellövé a nyilat, úgy hogy rajta túl méne.

37. És mikor a gyermek arra a helyre érkezék, a hol a nyíl vala, melyet Jonathán ellőtt, a gyermek után kiálta Jonathán, és monda: Avagy nem tovább van-e a nyíl előtted?

38. És kiálta Jonathán a gyermek után: Gyorsan siess, meg ne állj! És a gyermek, ki Jonathánnal vala, felszedé a nyilat és urához ment.

39. A gyermek pedig semmit sem értett, hanem csak Jonathán és Dávid értették a dolgot.

40. Átadá azután Jonathán fegyverét a gyermeknek, a ki vele volt, és monda néki: Eredj el, vidd be a városba.

41. Mikor pedig elment a gyermek, felkele Dávid a kő déli oldala mellől és arcczal a földre borula, és háromszor meghajtotta magát; és megcsókolták egymást, és együtt sírtak, mígnem Dávid hangosan zokogott.

42. Akkor monda Jonathán Dávidnak: Eredj el békességgel! Mivelhogy megesküdtünk mind a ketten az Úrnak nevére, mondván: Az Úr legyen köztem és közted, az én magom között és a te magod között örökre.

43. Felkele ezután és elméne. Jonathán pedig bement a városba.

21.

1. És Dávid elméne Nóbba Akhimélek paphoz. Akhimélek pedig megrettenve ment Dávid elé, és monda néki: Mi dolog, hogy csak egyedül vagy, és senki sincs veled?

2. És monda Dávid Akhimélek papnak: A király bízott reám valamit, és monda nékem: Senki se tudja meg azt a dolgot, a miért elküldélek téged, és a mit parancsoltam néked: azért a szolgálakat elküldém erre és erre a helyre.

3. Most azért, mi van kezdednél? Adj öt kenyeret nékem, vagy egyebet, a mi van.

4. És felele a pap Dávidnak, és monda: nincs közönséges kenyér kezemnél, hanem csak szentelt kenyér van, ha ugyan a szolgák tisztán tartották magokat, legalább az asszonytól.

3 Móz. 24,9., 3 Móz. 15,18.

5. Dávid pedig felele a papnak, és monda néki: Bizonyára el volt tiltva mi tőlünk az asszony mind tegnap, mind azelőtt, mikor elindulék, és a szolgák holmija is tiszta vala (jóllehet az út közönséges): azért bizonyára megtartatik ma szentnek az edényekben.

6. Adott azért a pap néki szentelt kenyeret, mert nem volt ott más kenyér, hanem csak szent kenyér, melyeket elvettek az Úrnak színe előtt, hogy meleg kenyeret tegyenek a helyett azon a napon, a melyen az előbbit elvevék.

3 Móz. 24,5., 3 Móz. 24,9.

7. Vala pedig ott azon a napon Saul szolgái közül egy ember, ott tartózkodva az Úr előtt, a kit Doégnak hívtak, a ki Edomita volt, Saul pásztoraik számadója.

3 Móz. 13,4., 3 Móz. 13,11.

8. És monda Dávid Akhiméleknek: Nincsen-e kezdednél egy dárda vagy valami fegyver? mert sem kardomat, sem fegyverzetemet nem hoztam magammal, mivel a király dolga sürgős vala.

9. És monda a pap: A Filiszteus Góliátnak a kardja, a kit te megöltél az Elah völgyében, ímhol van posztóba betakarva az efód mögött; ha azt el akarod vinni, vidd el, mert azonkívül más nincsen itt. És monda Dávid: Nincs ahhoz hasonló, add ide azt nékem.

10. És felkele Dávid, és elfutott azon a napon Saul előtt, és elment Ákhishoz, Gáthnak királyához.

11. És mondának Ákhis szolgái néki: Vajjon nem ez-e Dávid, annak az országnak királya? Vajjon nem erről énekelték-e a körtáncban, mondván: Saul megverte az ő ezerét, Dávid is az ő tízezerét?

1 Sám. 18,7.

12. És mikor eszébe vevé Dávid ezeket a beszédeket, igen megrémüle Ákhistól, Gáthnak királyától.

13. És megváltoztatá magaviseletét ő előttük, és őrijonge kezeik között, és irkál vala a kapuknak ajtain, nyálát pedig szakállán folyatja alá.

14. És monda Ákhis az ő szolgálóinak: Ímé látjátok, hogy ez az ember megőrült, miért hoztátok őt hozzám?

15. Szűkölködöm-e örültekben, hogy ide hoztátok ezt, hogy bolondoskodjék előttem? Ez jöjjön-e be házamba?

22.

1. Elméne azért onnan Dávid, és elfutott Adullám barlangjába. És mikor meghallották testvérei és atyjának egész háza népe, oda menének hozzá.

2 Sám. 23,13., 2 Sám. 23,14.

2. És hozzá gyűlének mindazok, a kik nyomorúságban valának, és mindazok, a kiknek hitelezőik voltak, és minden elkeseredett ember, ő pedig vezérük lett azoknak; és mintegy négyszázan valának ő vele.

3. És elméne onnan Dávid Miczpába, Moáb földére, és monda Moáb királyának: Hadd jöjjön ide hozzátok az én atyám és anyám, míg megtudom, hogy mit fog cselekedni velem az Isten.

4 Móz. 22,1., 5 Móz. 34,1., 5 Móz. 34,8.

4. És vivé őket Moáb királya elé, és ott maradtak vele mindaddig, míg Dávid a várban volt.

5. Gád próféta pedig monda Dávidnak: Ne maradj a várban, hanem eredj és menj el Júda földére. Elméne azért Dávid, és Héreth erdejébe ment.

Zsolt. 63,1.

6. És meghallotta Saul, hogy előtűnt Dávid és azok az emberek, a kik vele valának; (Saul pedig Gibeában tartózkodék a hegyen a fa alatt és dárdája a kezében vala és szolgái mindnyájan mellette állának).

7. Monda azért Saul az ő szolgálóinak, a kik mellette állottak: Halljátok meg Benjáminnak fiai! Isainak fia adni fog-e néktek mindnyájatoknak szántóföldeket és szőlőhegyeket, és mindnyájatokat ezredesekké és századosokká fog-e tenni,

8. Hogy mindnyájan összeesküdtetek ellenem? És senki sincs, a ki tudósítana engem, hogy fiam szövetséget kötött Isai fiával? És senki sincs közöttetek, a ki szánakoznék felettem, és megmondaná nékem, hogy fiam fellázította szolgálmat ellenem, hogy leselkedjék utánam, mint a hogy e mai napon megtetszik?

9. Akkor felele az Edomita Doég, a ki Saul szolgái közt állott: Én láttam, hogy az Isai fia Nóbba ment vala az Akhitób fiához, Akhimélek paphoz.

10. A ki ő érette megkérde az Urat, és eleséget adott néki, sőt a Filiszteus Góliáth kardját is néki adá.
11. Akkor elküldte a király, hogy elhívják Akhimélek papot, az Akhitób fiát és atyjának egész házanépét, a papokat, a kik Nóbban valának; és eljövének mindnyájan a királyhoz.
12. És monda Saul: Halld meg most te, Akhitóbnak fia! Ő pedig monda: Ímhol vagyok uram.
13. És monda néki Saul: Miért ütöttetek pártot ellenem, te és Isainak fia, hogy kenyeret és kardot adtál néki, és ő érette megkérde az Istent, hogy fellázadjon ellenem, hogy leselkedjék, mint a hogy most történik?
14. És felele Akhimélek a királynak, és monda: Minden szolgálid között kicsoda húségesebb Dávidnál, a ki a királynak veje, és a ki akaratod szerint jár, és tisztelt ember a te házadban?
15. Vajjon csak ma kezdém-e az Istent ő érette megkérdezni? Távol legyen tőlem! Ne tulajdonítson olyat a király szolgáljának, sem atyám egész házanépének, mert erről a dolgról semmit sem tud a te szolgád, sem kicsinyt, sem nagyot.
16. A király pedig monda: Meg kell halnod Akhimélek, néked és a te atyád egész házanépének!
17. És monda a király a poroslóknak, a kik mellette állának: Vegyétek körül és öljétek le az Úrnak papjait, mert az ő kezök is Dávid mellett vala, mert tudták, hogy ő menekül, és még sem mondták meg nékem. A király szolgálái azonban nem akarták kezeiket felemelni, hogy az Úrnak papjaira rohanjanak.
18. Akkor monda a király Doégnak: Fordulj nékik te, és rohanj a papokra. És ellenük fordula az Edomita Doég, és ő rohana a papokra. És azon a napon nyolczvanöt embert ölt meg, a kik gyalcs efódot viselének.
19. És Nóbot is, a papok városát fegyvernek élével vágatá le, mind a férfit, mind az asszonyt, mind a gyermeket, mind a csecsemőt; az ökröt és szamarat és bárányt, fegyvernek élével.
20. Akhitób fiának, Akhiméleknek egy fia azonban, a kit Abjáthárnak hívtak, elmenekült, és Dávid után futott.
21. És megmondá Abjáthár Dávidnak, hogy megölette Saul az Úrnak papjait.
22. Dávid pedig monda Abjáthárnak: Tudtam én azt már aznap, mert ott volt az Edomita Doég, hogy bizonyosan megmondja Saulnak. Én adtam okot atyád egész házanépének halálára.
23. Maradj nálam, ne félj; mert a ki az én életemet halálra keresi, az keresi a te életedet is, azért te bátorságosan lehetsz mellettem.

23.

1. Értesíték pedig Dávidot, mondván: Ímé a Filiszteusok hadakoznak Kehilla ellen, és dúlják a szérüket.
Józs. 15,44.
2. Akkor megkérde Dávid az Urat, mondván: Elmenjek és leverjem-e ezeket a Filiszteusokat? És monda az Úr Dávidnak: Eredj el, és verd le a Filiszteusokat, és szabadítsd meg Kehillát.
3. A Dávid emberei azonban mondanak néki: Ímé, mi itt Júdában is félünk, mennyivel inkább, ha Kehillába megyünk a Filiszteusok táborára.
4. Akkor Dávid ismét megkérde az Urat, az Úr pedig válaszola néki, és monda: Kelj fel, és menj el Kehillába, mert én a Filiszteusokat kezedbe adom.
5. Elméne azért Dávid és az ő emberei Kehillába, és harczola a Filiszteusok ellen, és elhajtá marhájokat, és felette igen megveré őket. És megszabadítá Dávid Kehilla lakosait.
6. Lón pedig, hogy a mikor Abjáthár, az Akhimélek fia Dávidhoz menekült, az efódot is magával vitte.
7. Megmondák akkor Saulnak, hogy Dávid Kehillába ment; és monda Saul: Kezembe adta őt az Isten, mert ott szorult, mivel kulcsos és záros városba méne.
8. És összegyűjté Saul a harczra az egész népet, hogy Kehillába menjen, és körülfogja Dávidot és az ő embereit.
9. Mikor pedig Dávid megtudta, hogy Saul ő ellene gonoszt forral, mondá Abjáthár papnak: Hozd elő az efódot.
10. És monda Dávid: Uram, Izráel Istene! bizonynyal meghallotta a te szolgád, hogy Saul ide akar jőni Kehillába, hogy elpusztítsa a várost miattam.
11. Vajjon kezébe adnak-e engem Kehilla lakosai? Vajjon lejön-e Saul, a mint hallotta a te szolgád? Óh Uram, Izráel Istene, mondd meg a te szolgádnak! És monda az Úr: lejön.
12. És monda Dávid: Vajjon Saul kezébe adnak-e Kehilla lakosai engem és az én embereimet? És monda az Úr: Kezébe adnak.

13. Felkele azért Dávid és az ő emberei, mintegy hatszázan, és kimenének Kehillából, és ide s tova járnak vala, a hol csak járhatnak. Midőn pedig Saulnak megmondák, hogy elmenekült Dávid Kehillából, felhagyott az elmenetellel.

14. És Dávid a pusztában tartózkodék az erős helyeken, és a Zif pusztájában levő hegységen marada. És Saul mindennap keresé, de az Isten nem adá őt kezébe.

Józs. 15,55.

15. Mikor pedig Dávid látta, hogy Saul kiment, hogy élete ellen törjön; és mikor Dávid a Zif pusztájában, az erdőben vala:

16. Felkele Jonathán, a Saul fia, és elment Dávidhoz az erdőbe, és megerősíté az ő kezét az Istenben.

17. És monda néki: Ne félj, mert Saulnak, az én atyámnak keze nem fog utólélni téged, és te király leszesz Izráel felett, és én második leszek te utánad, és Saul is, az én atyám, tudja, hogy így lesz.

18. És szövetséget kötének ketten az Úr előtt. És Dávid az erdőben marada, Jonathán pedig haza ment.

19. És felmenének a Zifeusok Saulhoz Gibeába, mondván: Avagy nem nálunk lappang-é Dávid az erős helyeken az erdőben, Hakila halmán, mely a sivatagtól jobbkézre van?!

20. Most azért minthogy lelkednek fő kivánsága az, hogy lejőjj, óh király, jőjj le; és a mi gondunk lesz, hogy a királynak kezébe adjuk őt.

21. És monda Saul: Legyetek megáldva az Úrtól, hogy szánakoztok rajtam!

22. Menjetek azért el, és vigyázzatok ezután is, hogy megtudjátok és meglássátok az ő tartózkodási helyét, és hogy ki látta őt ott, mert azt mondták nékem, hogy igen ravasz ő.

23. Annakokáért nézzetek meg és tudjatok meg minden búvóhelyet, a hol ő lappang és minden bizonynyal térjete vissza hozzám, hogy elmenjek veletek; és ha az országban van, kikutatom őt Júdának minden ezrei között.

24. Azok pedig felkelének, és elmenének Zifbe Saul előtt. Dávid pedig és az ő emberei Máon pusztájában valának a mezőségen, a mely a sivatagtól jobbkézre van.

Józs. 15,55.

25. És elméne Saul az ő embereivel együtt, hogy megkeresse őt. Dávidnak azonban megizenték, és ő leszállott a kőszikláról, és Máon pusztájában tartózkodék. Mikor pedig meghallotta Saul, üldözé Dávidot Máon pusztájában.

26. És Saul a hegynek egyik oldalán méne, Dávid és az ő emberei pedig a hegynek másik oldalán. És épen, mikor Dávid nagyon sietett, hogy elmenekülhessen Saul elől, és Saul és az ő emberei már körül is kerítették Dávidot, és az ő embereit, hogy megfogják,

27. Akkor érkezék egy követ Saulhoz, mondván: Siess és jőjj! mert a Filiszteusok betörték az országba.

28. Akkor megtére Saul Dávid üldözéséből, és a Filiszteusok ellen ment. Azért hívják azt a hegyet a menekülés kősziklájának.

24.

1. És Dávid elméne onnan, és Engedi erősségei közt tartózkodék.

Józs. 15,62.

2. Lőn pedig, hogy a mikor visszatért Saul a Filiszteusok üldözéséből, megizenték néki, mondván: Ímé Dávid az Engedi pusztájában van.

3. Maga mellé vőn azért Saul az egész Izráel közül háromezer válogatott embert, és elment, hogy megkeresse Dávidot és az ő embereit a vadkecskék kőszikláján.

4. És eljutott a juhaklokhoz, a melyek az útfélen vannak, hol egy barlang volt; és beméne Saul, hogy ott szükségét végezze; Dávid pedig és az ő emberei a barlang rejtekeiben valának.

5. Akkor mondák Dávidnak az ő emberei: Ímé ez az a nap, a melyről azt mondotta az Úr néked: Ímé kezédbe adom ellenségedet, hogy úgy cselekedjél vele, a mint néked tetszik. Felkele azért Dávid, és elmetszé orozva Saul ruhájának szárnyát.

6. Lőn pedig ezután, hogy megesett a Dávid szíve rajta, hogy elmetszé Saul ruhájának szárnyát;

7. És monda az ő embereinek: Oltalmazzon meg engem az Úr attól, hogy ily dolgot cselekedjem az én urammal, az Úrnak felkentjével, hogy kezemet felemeljem ellene, mert az Úrnak felkentje ő.

8. És megfeddé Dávid kemény szókkal embereit, és nem engedte meg nekik, hogy Saul ellen támadjanak. Mikor pedig Saul felkelt a barlangból, és elment az úton:

9. Dávid is felkelt ezután, és kiment a barlangból, és Saul után kiálta, mondván: Uram király! Mikor pedig Saul hátratekintte, Dávid arcczal a földre hajolt, és tisztességet tón néki.
10. És monda Dávid Saulnak: Miért hallgatsz az olyan ember szavaira, a ki azt mondja: Ímé Dávid romlásodra tör?!
11. Ímé a mai napon látták a te szemeid, hogy az Úr téged a kezembe adott ma a barlangban, és azt mondták, hogy öljelek meg téged, de én kedvezék néked, és azt mondtam: Nem emelem fel kezemet az én uram ellen, mert az Úrnak felkentje ő.
12. Azért atyám! nézd, ugyan nézd felső ruhádnak szárnyát kezemben, mert mikor levágtam felső ruhádnak szárnyát, nem öltelek meg téged! Azért tudd meg és lássad, hogy nincsen az én kezemben hamisság és semmi gonoszság és nem vétkeztem ellened, de te mégis életem után leselkedel, hogy elveszessed azt.
13. Az Úr tegyen ítéletet közöttem és közötted, és álljon bosszút az Úr érettem rajtad, de az én kezem nem lesz ellened.
14. A mint a régi példabeszéd mondja: A gonoszoktól származik a gonoszság; de az én kezem nem lesz ellened.
15. Ki ellen jött ki Izráelnek királya? Kit kergetsz? Egy holt ebet, vagy egy bolhát?
16. Legyen azért az Úr ítélőbíró, és tegyen ítéletet közöttem és közötted, és lássa meg; ő forgassa az én ügyemet, és szabadítson meg engem kezedből.
17. És lőn, hogy a mikor elmondotta Dávid e szókat Saul előtt, monda Saul: A te szavad-é ez, fiam, Dávid? És felkiálta Saul, és síra.
18. És monda Dávidnak: Te igazságosabb vagy én nálamnál, mert te jót cselekedtél velem, én pedig rosszal fizettem néked.
19. És te megmondottad nékem a mai napon, minémű jót cselekedtél velem, hogy az Úr kezembe adott engem, és te még sem öltél meg engem.
20. Mert ha valaki megtalálja ellenségét, elbocsátja-é őt békében az úton? Annakokáért fizessen az Úr néked jóval azért, a mit velem ma cselekedtél.
21. Most pedig, mivel tudom, hogy te király leszesz, és Izráelnek királysága a te kezekben állandó lesz:
22. Esküdjél meg nékem most az Úrra, hogy én utánam nem fogod kiirtani maradékomat és nevemet nem fogod kitörölni atyám házából!
23. És Dávid megesküvék Saulnak. És Saul elméne haza, Dávid pedig és az ő emberei felmenének az ő erősségökbe.

25.

1. Meghala pedig Sámuel, és egybegyűle az egész Izráel, és siratták őt, és eltemették az ő házában Rámában. Dávid pedig felkelt és elment Párán pusztájába.
- 4 Móz. 10,12.*
2. És volt egy ember Máonban, a kinek jószága Kármelben vala, és ez igen tehetős ember volt: háromezer juha és ezer kecskéje volt néki. És Kármelben épen juhait nyírta.
- 4 Móz. 15,12.*
3. (Azt az embert pedig Nábálnak, és feleségét Abigailnak hívták, a ki igen eszes és szép termetű asszony volt; a férfi azonban durva és rossz erkölcsű vala, a Káleb nemzetségéből való volt.)
- 4 Móz. 14,24.*
4. És meghallotta Dávid a pusztában, hogy Nábál a juhait nyírja.
5. Elkülde azért Dávid tíz ifjút, és monda Dávid az ifjaknak: Menjetek fel Kármelbe, és mikor Nábálhoz érkeztek, köszöntsétek őt nevemben békességesen.
6. És így szóljatok: Légy békességgel az életben, legyen békességben a te házadnépe és legyen békességben mindened, a mid van!
7. Most hallottam, hogy juhaidat nyíratod. A te pásztoraid pedig velünk valának, nem bántottuk őket, és semmijök sem hibázott az alatt az egész idő alatt, míg Kármelben valának.
8. Kérdezd meg szolgálodat, ők meg fogják mondani néked. Legyenek azért ez ifjak kedvesek előtted, mert alkalmas időben jöttünk. Adj kérlek abból, a mi kezéd közt van, szolgálidnak, és a te fiadnak, Dávidnak.
9. Elmenének azért a Dávid szolgálái, és szólának Nábálnak mind e beszédek szerint a Dávid nevében, és várakozának.

10. Nábál pedig felele a Dávid szolgáinak, és monda: Kicsoda Dávid és kicsoda Isainak fia? Mai napság sok olyan szolga van, a kik elszöknek uraiktól.
11. Vegyem azért kenyeremet és vizemet és az én levágott marhámat, a melyet nyíróimnak levágattam, hogy olyan embereknek adjam, a kiktől azt sem tudom, hova valók?
12. Akkor megfordulának a Dávid szolgálói az ő útjokra, és visszatérének; és mikor megérkezének, értesítették őt minden e beszédek felől.
13. És monda Dávid az ő embereinek: Kösse fel mindenki kardját! És felköté mindenki a kardját, Dávid is felköté az ő kardját; és felment Dávid után mintegy négyszáz ember; kétszáz pedig ott maradt a podgyásznál.
14. Abigailt pedig, a Nábál feleségét értesíté a szolgák közül egy ifjú, mondván: Ímé Dávid követeket küldött a pusztából, hogy köszöntsék a mi urunkat, de ő elűzé őket.
15. Azok az emberek pedig igen jók voltak mi hozzánk; és nem volt bántódásunk, és semmink nem hibázott az alatt az egész idő alatt, míg velök jártunk, mikor a mezőn voltunk.
16. Olyanok voltak reánk nézve, mint a kőfal, mind éjjel, mind nappal, az alatt az egész idő alatt, míg velök valánk, mikor a juhokat őriztük.
17. Most azért értsd meg és lássad, hogy mit kelljen cselekedned, mert jelen van a veszedelem a mi urunk és az ő egész háza ellen, ő pedig oly kegyetlen ember, hogy senki sem szólhat néki.
18. Akkor Abigail sietve vón kétszáz kenyeret, két tömlő bort, öt juhot elkészítve, öt mérték pergelt búzát, száz kötés aszúszőlőt és kétszáz kötés száraz fügét, és a szamarakra rakta.
19. És monda az ő szolgálóinak: Menjetek el előttem, ímé én utánaatok megyek; de férjének, Nábálnak nem mondá meg.
20. És történt, hogy a mint a számaron megy vala, és leereszkedék a hegynek egyik mellékösvényén: ímé Dávid és az ő emberei lejövének eleibe, és ő összetalálkozék velök.
21. Dávid pedig azt mondotta volt: Bizony hiába őriztem ennek mindenét, a mije van a pusztában, hogy semmi híjja nem lett mindannak, a mi az övé, mert ő a jó helyett rosszal fizet nékem.
22. Úgy cselekedjék az Isten Dávid ellenségeivel most és ezután is, hogy reggelig meg nem hagyok mindabból, a mi az övé, még egy ebet sem.
23. Mikor pedig meglátta Abigail Dávidot, sietve leszállott a számarról, és arczzal leborula Dávid előtt, és meghajtá magát a földig.
24. És az ő lábaihoz borula, és monda: Óh uram! én magam vagyok a bűnös, mindazáltal hadd beszéljen a te szolgálóleányod te előtted, és hallgasd meg szolgálóleányodnak szavait.
25. Kérlek, ne törődjék az én uram Nábállal, ezzel a kegyetlen emberrel, mert a milyen a neve, olyan ő maga is; bolond az ő neve és bolondság van benne. Én azonban, a te szolgálóleányod, nem láttam az én uramnak szolgálóit, a kiket elküldöttél volt.
26. Most pedig, óh uram! él az Úr és él a te lelked, hogy az Úr akadályozott meg téged, hogy gyilkosságba ne essél, és ne saját kezeddél szerezz magadnak elégtételt. Most azért olyanok legyenek ellenségeid, mint Nábál, és valakik az én uramnak megrontására törekeshetnek.
27. És most ezt az ajándékot, a melyet a te szolgálóleányod hozott az én uramnak, adják a vitézeknek, a kik az én uram körül forgolódnak.
28. Bocsásd meg azért a te szolgálóleányodnak vétkeit; mert az én uramnak bizonyára maradandó házat épít az Úr, mert az Úrnak harczait harczolja az én uram, és gonoszság nem találtatik te benned a te életedben.
29. És ha valaki feltámadna ellened, hogy téged üldözzön és életed ellen törjön: az én uramnak lelke az élőknek csomójába leend bekötve az Úrnál a te Istenednél; ellenségeidnek lelkét pedig a parittyának öbléből fogja elhajítani.
30. És mikor az Úr megadja a jót az én uramnak mind a szerint, a mint megmondotta felőled, és téged fejedelmül rendel Izráel fölé:
- 1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13.*
31. Akkor, óh uram, nem leend ez néked bántásodra és szívednek fájdalmára, hogy ok nélkül vért ontottál, és hogy az én uram saját maga szerzett magának elégtételt. Mikor azért jót tesz az Úr az én urammal: emlékezzél meg szolgálóleányodról.
32. És monda Dávid Abigailnak: Áldott legyen az Úr, Izráelnek Istene, a ki téged ma előmbé küldött!
33. És áldott legyen a te tanácsod, és áldott légy te magad is, hogy a mai napon megakadályoztál engem, hogy gyilkosságba ne essem, és ne saját kezemmel szerezzek magamnak elégtételt!

34. Bizonyára él az Úr, az Izráelnek Istene, a ki megakadályozott engem, hogy veled gonoszul ne cselekdjem, mert ha te nem siettél és nem jöttél volna előmbe, úgy Nábálnak nem maradt volna meg reggelre csak egyetlen ebe sem.

35. És átvevé Dávid az ő kezéből, a mit hozott néki, és monda néki: Eredj el békességben a te házadhoz; lásd, hallgattam szavadra, és megbecsültem személyedet.

36. Mikor pedig Abigail Nábálhoz visszaérkezék, ímé olyan lakoma volt az ő házában, mint a király lakomája, és Nábál szíve vigadozék azon, mert igen megrészegeedett; azért ő semmit sem mondott meg néki, sem kicsinyt, sem nagyot egészen reggelig.

37. Reggel pedig, mikor Nábál kijózanodék, megmondá néki felesége ezeket a dolgokat; és elhala az ő szíve ő benne, és olyanná lőn, mint a kő.

38. És mintegy tíz nap múlva megveré az Úr Nábált, és meghala.

39. És mikor Dávid meghallotta, hogy Nábál meghalt, monda: Áldott legyen az Úr, ki bosszút állott Nábálon az én gyaláztatásomért, és szolgáját visszatartotta a gonosztól, a Nábál gonoszágát pedig visszafordítá az Úr az ő fejére! És elküldé Dávid, és izent Abigailnak, hogy elvenné őt feleségül.

40. Elmenének azért Dávid szolgálói Abigailhoz Kármelbe, és beszélének vele, mondván: Dávid küldött minket hozzád, hogy téged elvegyen feleségül.

41. Ő pedig felállá, és meghajtotta magát arczczal a földre, és monda: Ímé a te szolgálóleányod szolgáló lesz, hogy mossa az én uram szolgálóinak lábait.

42. És Abigail sietve felkele, és felült a számárra és az ő öt szolgálóleánya, a kik körülötte valának, és elment Dávid követei után, és az ő felesége lőn.

43. Ahinoát is elvevé Dávid Jezréelből, és mind a kettő felesége lőn néki.

Józs. 15,56.

44. Saul pedig az ő leányát, Mikált, a Dávid feleségét Páltinak, a Láis fiának adá, a ki Gallimból való volt.

2 Sám. 3,15., Ésa. 10,30.

26.

1. És menének a Zifeusok Saulhoz Gibeába, mondván: Nemde nem a Hakila halmán lappang-é Dávid, a pusztá átellenében?

Zsolt. 54,2.

2. Felkele azért Saul, és lement Zif pusztájába, és vele volt Izráel közül háromezer válogatott ember, hogy megkeresse Dávidot Zif pusztájában.

3. És tábort jára Saul a Hakila halmán, mely a pusztá átellenében van, az úton; Dávid pedig a pusztában tartózkodék. És mikor észrevette, hogy Saul utána ment a pusztába:

4. Kémekeket küldött ki Dávid, és megtudta biztosan, hogy Saul eljött.

5. És felkele Dávid, és elment arra a helyre, a hol Saul táborozott, és megnézte Dávid azt a helyet, a hol fekvék Saul és Abner, a Nér fia, seregének fővezére. Saul pedig a kerített táborban fekvék, és a nép körülötte táborozott.

6. Akkor szóla Dávid, és monda a Hitteus nemzetségéből való Akhiméleknek és Abisainak, a Seruja fiának, a ki Joábnak testvére vala, mondván: Ki jön le velem Saulhoz a táborba? És mondá Abisai: Lemegyek én veled.

1 Krón. 2,16.

7. És elméne éjjel Dávid, és Abisai a nép közé. És ímé, Saul lefeküvén, alszik vala a kerített táborban, és dárdája a földbe volt szúrva fejénél; Abner pedig és a nép körülötte fekvének.

8. Akkor monda Abisai Dávidnak: Kezedbe adta a mai napon Isten a te ellenségedet; most azért, hadd szegezzem a földhöz őt a dárdával egy ütéssel, és másodszer nem ütöm át.

9. Dávid azonban monda Abisainak: Ne veszed el őt! Mert vajjon ki emelhetné fel kezét az Úrnak felkentje ellen büntetlenül?!

10. És monda Dávid: Él az Úr, hogy az Úr megveri őt! Vagy eljön az ő napja és meghal, vagy pedig harcba megy és ott vész el!

11. Távoztassa el azért az Úr tőlem azt, hogy kezemet az Úrnak felkentje ellen emeljem, hanem csak vedd a dárdát, mely feje mellett van, és a vizes korsót, és menjünk el.

12. Akkor elvevé Dávid a dárdát és a vizes korsót Saul feje mellől, és elmenének. És senki sem volt, a ki látta volna, sem a ki észrevette volna, sem a ki felserkent volna, hanem mindnyájan aluvának, mert az Úr mély álmot bocsátott reájok.

13. És mikor Dávid általment a túlsó oldalra, megállott a hegy tetején messzire, úgy, hogy nagy távolság volt közöttük.
14. És kiálta Dávid a népnek és Abnernek, a Nér fiának, mondván: Nem felelsz-e Abner? És felele Abner, és monda: Kicsoda vagy te, hogy így kiáltasz a királynak?
15. Dávid pedig monda Abnernek: Avagy nem férfi vagy-e te, és kicsoda olyan, mint te Izráelben? És miért nem vigyáztál a te uradra, a királyra? Mert a nép közül oda ment egy ember, hogy elveszesse a te uradat, a királyt.
16. Nem jó dolog ez, a mit cselekedté! Él az Úr, hogy halál fiai vagytok ti, a miért nem vigyáztatok a ti uratokra, az Úrnak felkentjére! Most azért nézd meg, hol van a király dárdája és a vizes korsó, a mely fejenél volt?
17. És megismeré Saul a Dávid hangját, és monda: A te hangod-e ez fiam, Dávid? Dávid pedig monda: Az én hangom, uram király!
18. És monda: Miért üldözi szolgálját az én uram? Ugyan mit cselekedtem, és micsoda gonoszság van én bennem?
19. Most azért hallgassa meg az én uram, a király, az ő szolgáljának szavát! Ha az Úr ingerelt fel téged ellenem: vajha jóillatú volna előtte az áldozat; ha pedig emberek:átkozottak legyenek az Úr előtt, mert kiűznek most engemet, hogy ne részesülhessek az Úrnak örökségében, azt mondván: Eredj, szolgálj idegen isteneknek.
20. Azért ne omolják az én vérem a földre távol az Úr színétől; mert Izráelnek királya kijött, hogy egy bolhát keressen, úgy, mint egy fogoly madarat üldöznek a hegyeken.
21. Saul pedig monda: Vétkeztem! térj vissza fiam, Dávid, mert többé nem cselekszem veled gonoszul, mivel az én életem kedves volt előtted a mai napon. Ímé, esztelenül cselekedtem, és igen nagyot vétettem.
22. És felele Dávid, és monda: Ímhol a király dárdája, jőjjön ide a szolgálak közül egy, és vigye el azt.
23. Az Úr pedig fizessen meg mindenkinek az ő igazsága és hűsége szerint, mert az Úr kezembe adott téged ma, de én nem akartam felemelni kezem az Úrnak felkentje ellen.
24. És a mennyire drága volt a mai napon a te lelked én előttem, legyen annyira drága az én lelkem az Úr előtt, és szabadítson meg engem minden nyomorúságból!
25. Akkor monda Saul Dávidnak: Áldott légy te, fiam Dávid, hatalmasan is fogsz cselekedni, és győzni is fogsz! És elment Dávid a maga útjára, Saul pedig visszatért az ő helyére.

27.

1. És monda Dávid magában: Egy napon mégis el kell pusztulnom a Saul keze miatt, nincs jobb reám nézve, mintha gyorsan elmenekülök a Filiszteusok tartományába, így Saul felhagy azzal, hogy engem tovább is üldözzön Izráel egész területén, és így megszabadulok az ő kezéből.
2. Felkelvén azért Dávid, elméne ő és az a hatszáz ember, a kik vele valának, Ákhishoz, a Máok fiához, Gáth királyához.

1 Kir. 2,39.

3. És Dávid Ákhisnál tartózkodék Gáthban, ő és az ő emberei, mindegyik a maga házanépével együtt; Dávid és az ő két felesége, a Jezréelből való Ahinoám és a Kármelből való Abigail, a Nábál felesége.
4. Mikor pedig Saulnak megmondották, hogy Dávid Gáthba menekült, nem üldöze tovább őt.
5. És monda Dávid Ákhisnak: Ha kedvet találtam előtted, adj helyet nékem valamelyik vidéki városban, hogy ott lakjam: miért laknék a te szolgál veled a királyi városban?
6. És néki adá Ákhis azon a napon Siklágot; lón azért Siklág a Júda királyaié mind e mai napig.
7. És lón ama napoknak száma, míg Dávid a Filiszteusok földén lakozék, egy esztendő és négy hónap.
8. És felméne Dávid embereivel együtt és megtámadták a Gessureusokat, a Girzeusokat és az Amálekítákat: mert ezek voltak annak a földnek lakosai eleitől fogva, a melyen Súrba mégy egészen Égyiptom földéig.

Józs. 13,2.

9. És mikor Dávid megverte az országot, sem férfit, sem asszonyt nem hagyott életben, és elvitt juhot, ökröt, szamarakat, tevéket és ruhákat, és úgy tért vissza és ment Ákhishoz.
10. Mikor pedig Ákhis azt kérdé: Hova törtetek be most? Dávid ekként felele: Júda déli részére és Jerákhmélnek déli részére és Kéneusnak déli részére.

11. Dávid azonban sem férfit, sem asszonyt nem hagyott életben, hogy Gáthba vigye, mondván: Valamiképp ellenünk ne nyilatkozzanak és azt mondják: Így cselekedett Dávid. Ez volt az ő szokása amaz egész idő alatt, míg a Filiszteusok földjén tartózkodék.

12. És Ákhis bízott Dávidban, mondván: Bizonyosan gyűlöletessé tette magát az ő népe, Izráel előtt, azért örökké az én szolgám leend.

28.

1. És történt abban az időben, hogy a Filiszteusok összegyűjtötték seregeiket a hadra, hogy harcoljanak Izráel ellen. És monda Ákhis Dávidnak: Tudd meg, hogy velem kell jőned a táborba, mind néked, mind embereidnek.

2. Dávid pedig felele Ákhisnak: Meglátod bizonynyal, hogy mit fog cselekedni a te szolgád. És monda Ákhis Dávidnak: Ennélfogva fejem oltalmazójává teszek mindenkorra.

3. Sámuel pedig meghalt vala, és siratá őt az egész Izráel, és eltemeték őt saját városában, Rámában; Saul pedig a varázslókat és jövendőmondókat kiirtá a földről.

3 Móz. 19,31.

4. És mikor a Filiszteusok egybegyűlvén, eljövének és tábort járanak Sunemnél: egybegyűjté Saul is az egész Izráelt, és tábort járanak Gilboánál.

Józ. 19,18.

5. A mint azonban Saul meglátta a Filiszteusok táborát, megfélemlék és az ő szíve nagyon megrémüle.

6. És megkérdezé Saul az Urat, de az Úr nem felelt néki sem álomlátás, sem az Urim, sem a próféták által.

4 Móz. 12,6., 2 Móz. 28,30., 4 Móz. 27,21.

7. Akkor monda Saul az ő szolgálainak: Keressetek nékem egy halottidéző asszonyt, hogy elmenjek hozzá, és megkérdezzem őt. Szolgái pedig mondának néki: Ímé, Endorban van egy halottidéző asszony.

Józ. 17,11.

8. Másnak tetteté azért Saul magát, és más ruhákat vevén magára, elméne ő és vele két férfi; és elmenének éjjel az asszonyhoz, és monda: Mondj jövendőt nékem halottidézés által, és idézd fel nékem azt, akit mondok néked.

9. És monda az asszony néki: Ímé te jól tudod, hogy mit cselekedett Saul, hogy kiirtá a földről a varázslókat és jövendőmondókat; miért akarod azért törbe ejteni az én lelkemet, hogy megöless engem?!

10. És megesküvék néki Saul az Úrra, mondván: Él az Úr, hogy e dolog miatt büntetésed nem léssen.

11. Monda azért az asszony: Kit idézzek fel néked? És ő monda: Sámuelt idézd fel nékem.

12. Mikor pedig az asszony Sámuelt meglátta, hangosan felkiáltott. És szóla az asszony Saulnak, mondván: Miért csaltál meg engem? hiszen te vagy Saul!

13. És monda néki a király: Ne félj! Ugyan mit láttál? Az asszony pedig monda Saulnak: istenfélét látok feljöni a földből.

14. És ő monda néki: Milyen ábrázata van? Ő pedig monda: Egy vén ember jó fel, és palást van rajta. És megismeré Saul, hogy az Sámuel, és meghajtá magát arczczal a föld felé, és tisztességet tón néki.

15. Sámuel pedig monda Saulnak: Miért háborgattál, hogy felidézttél engemet? És felele Saul: Igen nagy szorultságban vagyok; a Filiszteusok hadakoznak ellenem, az Isten pedig eltávozék tőlem, és nem felel már nékem sem próféták által, sem álomlátás által; azért hívtalak téged, hogy megmondjad nékem, mit kelljen cselekednem?

16. És monda Sámuel: Ugyan miért kérdezel engemet, ha az Úr eltávozott tőled és ellenségeddé lón?!

17. És a szerint cselekedett az Úr, a mint általam megmondotta vala: elvette az Úr a királyságot a te kezedből, és adta azt a te társadnak, Dávidnak.

1 Sám. 15,28.

18. Mivel nem hallgattál az Úrnak szavára, és nem hajtottad végre az ő felgerjedt haragját az Amálekítákon: azért cselekszik most így veled az Úr.

1 Sám. 15,3., 1 Sám. 15,8., 1 Sám. 15,9., 1 Sám. 15,26.

19. És az Úr Izráelt is veled együtt a Filiszteusok kezébe adja, te pedig holnap fiaiddal együtt velem leszesz. Izráelnek táborát is a Filiszteusok kezébe adja az Úr.

20. Akkor Saul a maga egész nagyságában hirtelen a földre esék, mert nagyon megrémüle Sámuel szavaitól; és semmi erő nem vala benne, mert egész nap és egész éjjel semmit sem evék.

21. Akkor az asszony Saulhoz ment, és mikor látta, hogy annyira megrémült, monda néki: Ímé a te szolgálóleányod hallgatott szavadra, és kockára tettem életemet, és megfogadtam szavaidat, a melyeket mondottál nékem:

22. Most azért hallgass te is szolgálóleányod szavára, hadd tegyek egy falat kenyeret elődbe, és egyél, hogy erőd legyen, mikor útra kelsz.

23. Ő azonban vonakodék, és mondá: Nem eszem; de szolgálói és az asszony is kényszeríték őt, és ő engedett szavoknak, felkelt a földről, és felüle az ágyra.

24. Vala pedig az asszony házában egy hízott borjú és sietve levágta azt; azután lisztet vett, és meggyúrta, és süttött kovásztalan pogácsát.

25. És vivé Saul elé és az ő szolgálói elé, és evének; azután felkeltek és elmenének azon az éjszakán.

29.

1. Akkor a Filiszteusok összegyűjték minden seregeiket Afeknél; Izráel pedig tábort jár vala a forrásnál, mely Jezréel mellett van.

Józs. 19,24., Józs. 19,30.

2. És a Filiszteusok vezérei kivonulának, ki százzal, ki ezerrel, Dávid pedig és az ő emberei hátul menének Ákhissal.

3. És mondának a Filiszteusok vezérei: Mit akarnak ezek a zsidók? És monda Ákhis a Filiszteusok vezéreinek: Avagy nem ez-e Dávid, Saulnak, az Izráel királyának szolgálója, a ki már napok óta, sőt évek óta nálam van, és nem találtam benne semmi rosszat attól a naptól fogva, hogy átjött, a mai napig.

4. De megharaguvának ő reá a Filiszteusok vezérei, és mondának néki a Filiszteusok vezérei: Küldd vissza a helyére oda, a melyet rendeltél néki, és ne jöjjön el mi velünk a harciba, hogy ellenünk ne forduljon a harciban; mert ugyan mivel tehetné magát kedvesebbé ura előtt, hacsak nem ezeknek a vitézeknek fejeivel?

5. Avagy nem ez-e Dávid, a kiről így énekelnek a körtáncban: Megverte Saul az ő ezerét, és Dávid is az ő tízezerét?

6. Szólítá azért Ákhis Dávidot, és monda néki: Él az Úr, hogy te becsületes vagy, és kedves előttem mind kimenésed, mind bejövésed velem a táborba, mert semmi rosszat nem találtam benned attól a naptól fogva, hogy hozzám jöttél, e mai napig; de a vezérek előtt nem vagy kedves.

7. Most azért térj vissza, és menj el békességben, és semmit se cselekedjél, a mi a Filiszteusok vezérei előtt helytelen.

8. És monda Dávid Ákhisnak: Vajjon mit cselekedtem, és mit találtál a te szolgálóban attól a naptól fogva, hogy nálad voltam, a mi napig, hogy ne menjek el, és ne harcoljak a királynak, az én uramnak ellenségei ellen?

9. Ákhis pedig felele, és monda Dávidnak: Tudom; bizonyára kedves vagy előttem, mint az Istennek anyaga; de a Filiszteusok vezérei mondák: El ne jöjjön velünk a harciba.

10. Azért kelj fel korán reggel uradnak szolgálóival együtt, a kik veled eljövének; keljtek fel korán reggel, mihelyt megvirrad, és menjetek el.

11. Felkele azért Dávid embereivel együtt, hogy korán reggel elmenjen és visszatérjen a Filiszteusok földére. A Filiszteusok pedig felmenének Jezréelbe.

30.

1. És történt, hogy a mikor Dávid harmadnapon embereivel Siklágba megérkezék, ímé az Amálekíták betörének a déli vidékre és Siklágba, és leverték Siklágot, és felégették azt tűzzel.

2. És fogságba hurczolák az asszonyokat, a kik benne valának, kicsinytől fogva nagyig; senkit sem öltek meg, hanem elhurczolták, és elmentek az ő újtjokra.

3. Mikor azért Dávid embereivel együtt a városba érkezék; ímé az tűzzel felégettett vala, feleségeik, fiaik és leányaik pedig fogságba hurczoltattak.

4. Akkor Dávid és a nép, a mely ő vele volt, felkiáltának és annyira sírának, hogy végre erejük sem volt a sírásra.

5. Dávidnak két felesége is fogságba hurczoltatott, a Jezréelből való Ahinoám és a Kármelből való Abigail, a Nábál felesége.

6. És Dávid igen nagy szorultságba jutta, mert a nép arról beszélt, hogy megkövezi őt, mivel az egész nép lelke elkeseredett fiaik és leányaik miatt. Dávid azonban megerősíté magát az Úrban, az ő Istenében.
7. És monda Dávid Abjathár papnak, az Akhimélek fiának: Hozd ide nékem az efódot. És Abjathár oda vivé az efódot Dávidhoz.
8. És megkérdezé Dávid az Urat, mondván: Üldözzem-é ezt a sereget? Utólérem-é őket? És monda néki: Üldözzed, mert bizonyosan utóléred, és szabadulást szerzesz.
9. Elméne azért Dávid, ő és az a hatszáz ember, a kik vele valának. És mikor a Bésor patakához jutának, ott a népnek egy része megállott.
10. Dávid azonban négyszáz emberrel tovább üldözé az ellenséget; kétszáz ember pedig ott megállott, mivel fáradtabbak valának, mintsem hogy a Bésor patakán átkelhetek volna.
11. És találának a mezőn egy égyiptomi embert, a kit Dávidhoz vivének, és adának néki kenyeret, hogy egyék, és megitaták őt vízzel.
12. És adának néki egy csomó száraz füget és két kötés aszuszóllót; és miután evett, magához tért, mert három nap és három éjjel sem kenyeret nem evett, sem vizet nem ivott.
13. És monda néki Dávid: Ki embere vagy te, és honnan való vagy? Ő pedig monda: Égyiptomi ifjú vagyok, egy Amálekita embernek szolgálja, és elhagyott engem az én uram, mivel megbetegedtem immár ma harmadnapja.
14. Mi törtünk be a Kréteusok déli vidékére, és oda, a mely Júdáé, és Kálebnek déli vidékére; és Siklágot felégettük tűzzel.
- 2 Sám. 8,18., Józs. 15,13.*
15. És Dávid monda néki: Elvezetsz-é minket ahhoz a serghez? És ő monda: Esküdjél meg nékem az Istenre, hogy nem ölsz meg engem, sem az én uramnak kezébe át nem adsz, és én elvezetlek téged ahhoz a sereghez.
16. Elvezeté azért őket; és ímé, azok elszéledének az egész vidéken, és evének, ivának és tánczolának az igen nagy zsákmány felett, a melyet a Filiszteusok tartományából és Júda tartományából hozának.
17. És vágta őket Dávid alkonyattól fogva másnap estvéig, és senki sem menekült meg közülök, hanem csak négyszáz ifjú ember, a kik tevékre ülének és elfutának.
18. És mindent megszabadított Dávid, valamit elvittek az Amálekíták; az ő két feleségét is megszabadítá Dávid.
19. És semmijök sem hiányzott, sem kicsiny, sem nagy, sem fiaik, sem leányaik, a zsákmányból sem és mindabból, a mit elvittek tőlük; Dávid mindent visszahozott.
20. És elvivé Dávid mind a juhokat és barmokat, melyeket tulajdon barmuk előtt hajtának, és azt mondják vala: Ez a Dávid zsákmánya!
21. Midőn pedig Dávid ahhoz a kétszáz emberhez érkezék, a kik fáradtabbak valának, minthogy Dávidot követhették volna, és ott hagyta őket a Bésor patakjánál: kimenének Dávid elé és a nép elé, a mely vele volt. Dávid pedig a néphez közeledék, és köszönté őket békességgel.
22. Akkor mondanak mind azok közül, a kik Dáviddal elmenének, így szólván: Minthogy mind a gonosz emberek és Béliál emberei nem jöttek el velünk, semmit se adjunk nékik a zsákmányból, a melyet visszaszeresztünk, hanem csak kinek-kinek a maga feleségét és gyermekeit, azokat vigyék el, és menjenek el.
23. Dávid azonban így szóla: Ne cselekedjetek így, atyámfiak, azzal, a mit az Úr adott nekünk; ő oltalmazott minket és adá kezünkbe a sereget, a mely ellenünk jött vala.
24. Vajjon kicsoda engedhetne néktek ebben a dologban? Sőt inkább, a mekkora annak a része, a ki elment a harcza, akkora legyen annak is a része, a ki a holminál marada; egyenlőképen osztozzanak.
25. És úgy történt ez attól a naptól fogva azután is; törvénynyé és szokássá tette ezt Izráelben mind e mai napig.
26. Mikor pedig Dávid Siklágba érkezék, küldé a zsákmányból Júda véneinek, az ő barátainak, mondván: Ímé az Úr ellenségeinek zsákmányából való ajándék számotokra.
27. Azoknak tudniillik, a kik Béthelben, a kik dél felé Rámóthban, és a kik Jathirban laknak;
28. A kik Aroerben, a kik Sifmóthban és a kik Estemoában laknak;
29. A kik Rákálban, a kik a Jerakhméeliták városaiban és a kik a Kéneusok városaiban laknak;
30. A kik Hormában, a kik Kor-Asánban és a kik Athákban laknak;
31. A kik Hebronban és mindazon helyeken, ahol Dávid embereivel megfordult vala.

1. És megütközének a Filiszteusok Izráellel, és elfutottak Izráel férfiai a Filiszteusok elől, és elhullának a seb miatt a Gilboa hegységén.

1 Sám. 29,1., Józs. 17,11.

2. A Filiszteusok pedig utólérték Sault és az ő fiait, és megölték a Filiszteusok Jonathánt, Abinádábot és Málkisuát, a Saul fiait.

3. És a küzdelem igen heves lőn Saul ellen, mikor megtalálták őt a kézíves emberek, és igen megrettene a kézívesektől.

4. És monda Saul az ő fegyverhordozójának: Húzd ki kardodat, és szúrj keresztül azzal engem, hogy valami módon reám ne jőjjenek e körülmételetlenek, és keresztül szúrjanak engemet és gúnyt űzzenek belőlem. De fegyverhordozója nem akará, mert nagyon félt. Akkor Saul vevé a kardot és belébocsátkozék.

2 Sám. 1,10.

5. És fegyverhordozója a mint meglátta, hogy Saul meghalt, ő is belébocsátkozék az ő kardjába, és vele együtt meghala.

6. És meghala Saul és az ő három fia és fegyverhordozója, sőt emberei is mindnyájan egyenlőképen azon a napon.

7. És mikor meglátták az Izráel férfiai, a kik a völgyön túl és a Jordánon túl laktak vala, hogy Izráel férfiai elfutottak, és hogy Saul és az ő fiai meghalának: elhagyták a városokat és elfutának. A Filiszteusok pedig eljövének és lakának azokban.

8. És történt másnap, mikor a Filiszteusok kimentek, hogy kirabolják az elesetteket, megtalálták Sault és az ő három fiát, a kik a Gilboa hegyén esének el.

9. És levágták fejét és fegyverzetét lehúzták, és elküldötték a Filiszteusok tartományába szerénszerte, hogy hírt mondanának bálványaiknak templomában és a nép között.

10. És fegyverzetét Astarot templomában helyezték el, testét pedig felfüggeszték Bethsán kerítésére.

Bir. 2,12.

11. Mikor pedig értesültek felőle Jábes-Gileád lakói, hogy mit cselekedtek a Filiszteusok Saullal:

1 Sám. 11,1., 1 Sám. 11,2., 1 Sám. 11,11., 2 Sám. 2,45.

12. Felkelének mindnyájan a vitéz férfiak, és menének egész éjjel, és miután levették Saul testét és az ő fiainak testeit Bethsán kerítéséről, elmentek Jábesbe, és ott megégették őket;

13. Csontjaikat pedig felszedték, és eltemették a tamaris fa alatt Jábesben; és bőjtölének hét napig.

Sámuel második könyve

1.

1. És lőn Saul halála után, mikor Dávid visszatért az Amálekíták legyőzéséből, és Dávid két napig Siklágban időzött:

1 Sám. 30,1., 1 Sám. 30,17., 1 Sám. 30,26.

2. Ímé a harmadik napon egy férfi jöve a táborból Saultól, és az ő ruhái megszaggatva valának, fején pedig föld vala; és a mikor Dávidhoz ért, leesék a földre, és meghajtá magát.

1 Sám. 28,4.

3. Monda pedig néki Dávid: Honnét jössz? Felele néki: Az Izráel táborából szaladék el.

4. Monda néki Dávid: Mondd meg kérlek nékem, mint lőn a dolog? Ő pedig felele: megfutamodék a nép a harczból, és a nép közül nagy sokaság esett el, és meghalának. Sőt Saul is és Jonathán az ő fia meghalának.

1 Sám. 31,2.

5. Dávid pedig monda az ifjúnak, ki néki ezt elbeszélé: Honnan tudod, hogy meghalt Saul és Jonathán az ő fia?

6. Felele az ifjú, ki a hírt hozta: Történetből felmenék a Gilboa hegyére, és ímé Saul az ő dárdájára támaszkodott vala, és ímé a szekerek és lovagok utólérék őtet.

1 Sám. 31,4.

7. Hátratekintvén pedig Saul, megláta engem és szólíta, és mondék: Ímhol vagyok én.

8. Monda pedig nékem: Ki vagy te? Felelék néki: Amálekita vagyok.

9. Akkor monda nékem: Kérlek állj mellém és ölj meg engem, mert dermedtség fogott el engem, pedig a lélek még teljesen bennem van.

2 Sám. 1,6.

10. Annakokáért én mellé állván, megölém őtet, mert tudtam, hogy meg nem él, miután elesett, és elhozám a koronát, mely az ő fején vala, és az aranypereczet, mely az ő karján volt, és azokat ímé ide hoztam az én uramnak.

11. Akkor megragadá Dávid a maga ruháit és megszaggatá, úgyszintén a többi emberek is, a kik ő vele valának.

2 Sám. 3,31., 1 Móz. 37,29.

12. És nagy zokogással sírának, és bőjtölének mind estvéig, Saulon és Jonathánon, az ő fián, és az Úrnak népén és Izráelnek házán, mivelhogy fegyver által hullottak el.

1 Sám. 31,13.

13. És monda Dávid az ifjúnak, a ki ezt elbeszélé néki: Honnét való vagy te? Felele: Egy jövevény Amálekita férfi fia vagyok.

14. Ismét monda néki Dávid: Hogy nem féltél felemelni kezedet az Úr felkentjének elvesztésére?

1 Sám. 24,6., 1 Sám. 24,7., 1 Sám. 26,9.

15. És szólíta Dávid egyet az ő szolgálói közül, kinek monda: Jőjj elő és öld meg őt. Ki általuté azt, és meghala.

2 Sám. 4,12.

16. És monda néki Dávid: A te véred legyen a te fejedben: mert a tennen nyelved vallása bizonyágot tesz ellened, mondván: Én öltem meg az Úrnak felkentjét.

2 Sám. 1,10.

17. És keservesen síra Dávid ilyen sírással, Saulon és Jonathánon, az ő fián,

2 Sám. 1,19., 2 Sám. 1,27.

18. És monda (íjdal ez, hogy megtanulják Júda fiai, mely be van írva a Jásár könyvébe):

1 Sám. 31,3.

19. Izráel! a te ékességed elesett halmaidon: miként hullottak el a hősök!

20. Meg ne mondjátok Gáthban, ne hirdessétek Askelon utczáin, hogy ne örvendjenek a Filiszteusok leányai, és ne ujjongjanak a körülmetéletlenek leányai.

1 Sám. 27,3., 1 Sám. 27,5., Mik. 1,10.

21. Gilboa hegyei, se harmat, se eső ti reátok ne szálljon, és mezőtök ne teremjen semmi áldozatra valót; mert ott hányatott el az erős vitézek paizsa, Saulnak paizsa, mintha meg nem kenettetett volna olajjal.

2 Sám. 1,6., 1 Sám. 10,1.

22. A megöletteknek véréből és a hősöknek kövérétől Jonathán kézíve hátra nem tért, és a Saul fegyvere hiába nem járt.

1 Sám. 14,13.

23. Saul és Jonathánt, a kik egymást szerették és kedvelték míg éltek, a halál sem szakította el; a saskeselyűknél gyorsabbak és az oroszlánoknál erősebbek valának.

1 Sám. 20,2.

24. Izráel leányai! sirassátok Saul, ki karmazsinba öltöztetett gyönyörűen, és arannyal ékesíté fel ruhátokat.

25. Oh, hogy elhullottak a hősök a harcban! Jonathán halmaidon esett el!

26. Sajnálak testvérem, Jonathán, kedves valál nékem nagyon, hozzám való szereteted csudálatra méltóbb volt az asszonyok szerelménél.

1 Sám. 18,1., 1 Sám. 20,41., 1 Sám. 23,16., 1 Sám. 23,17.

27. Oh, hogy elhullottak a hősök! És elvesztek a hadi szerszámok!

2.

1. Ezek után lőn, hogy megkérdezé Dávid az Urat, mondván: Felmenjek-é Júdának valamelyik városába? Kinek felele az Úr: Menj fel. És monda Dávid: Hová menjek? Felele: Hebronba.

1 Sám. 30,8.

2. Felméne azért oda Dávid és az ő két felesége is, Ahinoám, a Jezréelből való, és Abigail, a Karmelből való, Nábál felesége.

1 Sám. 25,42., 1 Sám. 25,43.

3. És embereit is, a kik vele valának, felvivé Dávid, kit-kit a maga házanépével, és lakának Hebron városaiban.

1 Sám. 23,13.

4. És eljövének Júda férfiai, és ott felkenék Dávidot királynak a Júda házán. Mikor pedig megjelentették Dávidnak, mondván: A Gileádból való Jábes emberei voltak azok, kik eltemették Saul;

1 Sám. 31,12., 1 Sám. 31,13.

5. Követeket küldé Dávid a Gileádból való Jábes embereihez, és ezt izené néki: Áldottak vagytok ti az Úrtól, kik ezt az irgalmasságot cselekedtetek a ti uratokkal, Saullal, hogy eltemették;

Ruth. 2,20.

6. Annakokáért most az Úr cselekedjék veletek irgalmasságot és igazságot; sőt én is ezt a jót teszem veletek, hogy ezt cselekedtetek;

7. Most azért a ti kezeitek erősödjenek meg, és legyetek erős férfiak, mert megholt a ti uratok Saul, és immár engem felkent királynak Júda háza önmagán.

8. Abner pedig, a Nér fia, a ki Saulnak fővezére vala, felvevé Isbósetet, a Saul fiát, és elvivé Mahanáimba.

1 Sám. 14,50., Józs. 13,24., Józs. 13,26.

9. És királylyá tette őt Gileádon, Asuron és Jezréel városán, és az Efraim és Benjámin nemzetségein, és az egész Izráelen.

10. Negyven esztendő s vala Isbóset, Saul fia, mikor uralkodni kezdé Izráelen, és két esztendeig uralkodék. Csak Júdának háza követé Dávidot.

11. Lőn pedig az időnek száma, míg Dávid király volt Hebronban Júdának házán, hét esztendő és hat hónap.

1 Kir. 2,11.

12. És elméne Abner, a Nér fia, és Isbósetnek, a Saul fiának szolgálói Mahanáimból Gibeonba.

Józs. 10,12.

13. Joáb is Sérujának fia, és a Dávid szolgálói elmenvén, összetalálkozának azokkal a Gibeon halastavánál, és maradának ezek a halastón innét, amazok pedig a halastón túl.

14. Akkor monda Abner Joábnak: Nosza álljanak elő néhányan az ifjak, és viaskodjanak előttünk. És monda Joáb: Hát álljanak elő.

15. Felkelének azért és egyenlő számban általmenének a Benjámin nemzetéből és a Saul fiának, Isbósetnek seregéből tizenketten, és a Dávid szolgálói közül is tizenketten.

16. És kiki az ő társának fejét megragadá, és fegyverét oldalába üté; és egyenlőképen mind elhullának; és nevezék azt a mezőt Helkát-Hassurimnak, mely Gibeonban van.

17. És felette erős harc lőn azon a napon, és megvereték Abner és az Izráel népe a Dávid szolgálói által.

2 Sám. 2,12.

18. Három fia vala pedig ott Sérujának: Joáb, Abisai és Asáel; Asáel pedig könnyű lábú vala, mint egy vadkecske, mely a mezőn lakik.

19. És Asáel üldözé Abnert; és se jobbfelé, se balfelé nem tére ki Abner után való futásában.
20. Hátratekintvén pedig Abner, monda: Te vagy-é Asáel? Felele: Én vagyok.
21. És monda néki Abner: Térj másfelé, vagy jobbkézre vagy balkézre, és fogj meg egyet az ifjak közül, és foszd ki őt mindenéből; de Asáel nem akarta őt elhagyni.
22. Ismét monda Abner Asáelnek: Menj el hátam mögül. Miért verjelek téged a földhöz? És micsoda orczával menjek Joábhhoz, a te bátyádhoz?
23. Mikor azért semmiképen nem akart eltérni, általüté őt Abner a dárda végével, az ötödik oldalcsontja között, és hátul jöve ki a dárda; és elesék azon a helyen, és ugyanott meghala. És lőn, hogy mindazok, a kik arra a helyre érkezének, a hol Asáel elesett és meghalt vala, megállának.

2 Sám. 3,27.

24. Joáb pedig és Abisai tovább üldözik Abnert; és midőn a nap lement, elérkezének az Amma halmára, mely Giah átellenében vala, a Gibeon pusztája melletti úton.

2 Sám. 2,18.

25. Akkor egybegyülekezének az Abner után való Benjámin fiai, egy csoportot alkotva, és megállának egy halomnak tetején.

26. És kiálta Abner Joábnak, és monda: Vajjon szüntelenül öldökölnie kell-é a fegyvernek? Nem tudod-é, hogy siralmas lesz ennek a vége? És meddig nem mondd a népnek, hogy térjenek vissza testvéreiknek hátukról?

27. És monda Joáb: Él az Isten, hogy ha te nem szólottál volna, bizony már reggel eltávozott volna a nép, és nem kergette volna az ő atyjafiait.

28. Trombitát fuvata azért Joáb, és megállá az egész nép, és nem üldözik tovább Izráelt, és nem harcolának tovább.

29. Abner pedig és az ő vitézei azon az egész éjszakán mennek vala a mezőségen, és általkelének a Jordánon, és az egész vidéket bejárván, jutának Mahanáimba.

2 Sám. 2,8., 2 Sám. 2,9.

30. Joáb pedig megtérvén Abner üldözéséből, összegyűjté az egész népet, és hiányozának Dávid szolgálai közül tizenkilenczen és Asáel.

2 Sám. 2,23.

31. A Dávid szolgálai pedig Benjámin nemzetéből, az Abner szolgálai közül háromszázhatvan embert ölének meg, a kik meghalának.

32. És felvevén Asáelt, eltemeték őt atyjának sírboltjában, mely Bethlehemben vala. Joáb pedig és az ő vitézei egész éjjel menve, Hebronban virradának meg.

2 Sám. 2,11.

3.

1. Sok ideig tartó hadakozás lőn a Saul háznépe között és a Dávid háznépe között. Dávid pedig mind feljebb-feljebb emelkedik és erősbödik vala; a Saul háza pedig alább-alább száll és fogy vala.

2. Fiai születének Dávidnak Hebronban, kik között elsőszülött vala Ammon, a Jezréelből való Ahinoámtól;

1 Krón. 3,1., 2 Sám. 13,10., 2 Sám. 13,14.

3. A második pedig Kileáb, a Kármelbeli Nábál feleségétől, Abigailtól való, és a harmadik Absolon, a Máákha fia, a ki a Gessurbeli Thalmai király leánya vala;

2 Sám. 18,9., 2 Sám. 15,17.

4. És a negyedik Adónia, Haggitnak fia, és az ötödik Sefátia, Abitál fia,

1 Kir. 1,25., 1 Kir. 2,25.

5. A hatodik Ithreám, Eglától, Dávid feleségétől való: ezek születtek Dávidnak Hebronban.

6. Míg a hadakozás tartott a Saul házanépe és a Dávid házanépe között, Abner igen ragaszkodék a Saul házanépéhez.

7. Vala pedig Saulnak egy ágyasa, kinek neve vala Rizpa, Ajának leánya; és monda Isbóset Abnernek: Miért mentél be az én atyámnak ágyasához?

2 Sám. 21,8.

8. Felette igen megharaguvék azért Abner az Isbóset szaván, és monda: Ebfej vagyok-é én, ki Júdával tart? Én most nagy irgalmasságot cselekedtem a te atyádnak, Saulnak házával, az ő atyjafiaival és rokonságaival, és nem adtalak téged Dávidnak kezébe; és te mégis ez asszonyoknak vétjét reám fogod mst.

2 Sám. 2,8., 2 Sám. 2,9.

9. Úgy cselekedjék Isten Abnerrel most és ezután is, hogy a mint megesküdött az Úr Dávidnak, én is a szerint cselekeszem vele:

1 Sám. 15,28., 1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13., 2 Sám. 3,17., 2 Sám. 3,19.

10. Hogy elveszem a királyságot Saulnak házából, és megerősítem Dávidnak székét az Izráel és a Júda felett, Dántól fogva mind Bersebaig.

1 Kir. 4,25.

11. És nem felelhete semmit erre Abnernek, mivelhogy igen fél vala tőle.

12. Követeket küldé azért Abner Dávidhoz maga helyett ilyen izenettel: Vajjon kié az ország? Azt mondván: Tégy frigyvet velem, és ímé az én erőm is te melletted lesz, hogy az egész Izráelt hozzád hajtsam.

13. Kinek felele Dávid: Jó, én frigyvet kötök veled. De mindazáltal egyet kérek tőled, mondván: Addig ne lássad az én arczomat, míg el nem hozod nékem Mikált, a Saul leányát, mikor ide akarsz jőni, hogy arczomat lássad.

1 Sám. 25,44.

14. És követeket küldé Dávid Isbósethez, a Saul fiához, kik ezt mondják: Add vissza az én feleségemet, Mikált, kit én száz Filiszteus előbőrével jegyeztem el magamnak.

1 Sám. 18,25., 1 Sám. 18,27.

15. Elküldé azért Isbóset, és elvételé őt az ő férjétől Páltieltől, Láis fiától.

1 Sám. 25,44.

16. És vele ment az ő férje is, sírva követvén őt Bahurimig; és ott monda néki Abner: Eredj, menj vissza; és haza tére.

17. Annakutána Abner szóla az Izráel véneinek, mondván: Immár régtől fogva kivántátok Dávidot, hogy királyotok legyen néktek:

2 Sám. 5,1., 2 Sám. 5,3.

18. Azért most vigyétek véghez; mert az Úr szólott Dávidnak, ezt mondván: Az én szolgámnak, Dávidnak keze által szabadítom meg az én népemet Izráelt a Filiszteusok kezéből, és minden ellenségeinek kezéből.

19. Azután szóla Abner a Benjámin nemzetségével is, és elméne Abner Dávidhoz is Hebronba, hogy megjelentse néki mindazt, a mi tetszenék Izráel népének és Benjámin egész nemzetségének.

20. Mikor pedig eljutott Abner Dávidhoz Hebronba és ő vele együtt húsz ember, megvendéglé Dávid Abnert és a vele volt embereket.

21. Ennekutána monda Abner Dávidnak: Felkelek és elmegyek, hogy az egész Izráelt ide gyűjtssem az én uram eleibe, a király eleibe, a kik frigyvet kössenek te veled, és uralkodjál mindeneken úgy, a mint szívednek tetszik. És visszabocsátá Dávid Abnert, és elméne békével.

22. És ímé a Dávid szolgálói és Joáb jőnek vala a táborból, és sok prédát hoznak magukkal, de Abner nem volt már Dávidnál Hebronban, mert elbocsátotta őt és békével elment vala.

23. Joáb pedig és az egész sereg, mely ő vele vala, a mint megérkezének, értesíték Joábot e dolog felől, mondván: Ide jött Abner, Nérek fia a királyhoz, és visszabocsátá őt, és békével hazatére.

24. Beméne azért Joáb a királyhoz és monda: Mit cselekedtél? Ímé Abner hozzád jött, miért bocsátád el őt, hogy elmenjen?

25. Ismered-é Abnert, a Nér fiát? Csak azért jött volt ide, hogy megcsalhasson, és kikémlelje a te kijövéseidet és bemenéseidet, és megtudjon mindent, a mit te cselekszel.

26. És kimenvén Joáb Dávidtól, követeket küldé Abner után, kik visszahozák őt a Sira kútjától; Dávid azonban nem tudja vala.

27. Visszajöven Abner Hebronba, félreszólítá őt Joáb a kapu között, mintha titokban akarna vele beszélni, és általüté ott őt az ötödik oldalbordájánál, és meghala Asáelnek, a Joáb atyjafiának vééréért.

1 Kir. 2,5., 2 Sám. 2,23.

28. Mely dolgot minekutána megtudott Dávid, monda: Ártatlan vagyok én és az én országom mindörökké az Úr előtt, Abnernek, a Nér fiának vééréért.

2 Sám. 3,26., 2 Sám. 3,27.

29. Szálljon ez Joábnak fejére, és az ő atyjának egész háznépére; és el ne fogyjon a Joáb házából a folyásos, a bélpoklos, a mankón járó, és a ki fegyver miatt vész el, és a kenyér nélkül szűkölködő.

1 Kir. 2,28., 1 Kir. 2,34.

30. Joáb pedig és Abisai, az ő atyjafia azért ölék meg Abnert, mivelhogy megölte vala az ő atyjokfiát, Asáelt Gibeonban a harczon.

2 Sám. 2,23.

31. Monda pedig Dávid Joábnak és mind az egész népnek, mely vele vala: Szaggassátok meg ruháitokat, és öltözzetek zsákba, és sírjatok Abner előtt! Dávid király pedig megy vala a koporsó után;

2 Sám. 1,11.

32. És eltemeték Abnert Hebronban. Akkor felkiálta a király, és igen síra az Abner koporsója felett, és síra az egész nép is.

33. És a király gyászaldt szerzvéen Abner felett, monda: Gaz halállal kelle kimulnia Abnernek?

2 Sám. 3,27.

34. A te kezeid nem voltak megkötve, sem lábaid békóba verve; de úgy vesztél el, mint álnok ember miatt szokott elveszni az ember! És siratá őt ismét az egész nép.

2 Sám. 3,27.

35. Előjőve pedig mind az egész nép, hogy enni adjanak Dávidnak, mikor még a nap fenn vala, de megesküvék Dávid, ezt mondván: Úgy cselekedjék én velem az Isten most és ezután is, hogy míg a nap le nem megy, sem kenyeret, sem egyebet nem eszem.

2 Sám. 19,13.

36. Mely dolgot mikor az egész község megértett, igen tetszék nékik; valamint a többi dolga is, a mit a király cselekeszik vala, igen tetszék nékik.

37. És megértette azon a napon az egész nép és az egész Izráel, hogy nem a királytól volt, hogy Abnert, a Nér fiát megölték.

2 Sám. 3,26., 2 Sám. 3,28.

38. Monda pedig a király az ő szolgálóinak: Nem tudjátok-é, hogy nagy fejedelem esett ma el az Izráelben?

2 Sám. 2,8., 1 Sám. 26,15.

39. Én pedig ma erőtelen, noha felkent király vagyok; ezek pedig a Sérújának fiai hatalmasabbak nálamnál. De fizessen meg az Úr annak, a ki gonoszt cselekeszik, az ő gonoszsága szerint.

2 Sám. 2,4., 2 Sám. 2,10., 1 Kir. 2,5., 1 Kir. 2,6.

4.

1. Mikor pedig meghallotta Saul fia, hogy meghalt Abner Hebronban, igen megfogyatkozék az ő ereje. Sőt az egész Izráel megrémüle.

2. Két fővezére volt a Saul fiának, egyiknek neve Bahana és a másiknak neve Rékáb, Rimmonnak fiai, ki Beerótból való vala, a Benjámin fiai közül; mert Beerót is a Benjámin városai közé számláltatik.

3. Elfutottak vala pedig a Beerótbéliek Gittáimba, és lőnek ott jövevények mind e mai napig.

Nehem. 11,33.

4. Jonathánnak pedig, a Saul fiának volt egy sánta fia (öt esztendőös vala, mikor Jezréelből hír jött Saul és Jonathán felől, és felvevé őt a dajkája, hogy elszaladjon vele; lőn pedig, hogy mikor a dajka gyorsan futott, elesett, és megsántula), ennek neve vala Méfíbóset.

1 Sám. 23,17.

5. Elmenének azért a Beerótbeli Rimmonnak fiai, Rékáb és Bahana, és bemenének Isbósetnek házába, mikor a nap legmelegebb vala és ő déli álmát aluszsza vala.

2 Sám. 4,2.

6. Bemenvén azért ezek a ház belsejébe, gabonát vive, általüték őt az ötödik oldalborda alatt; s Rékáb és az ő atyjafia, Bahana, elszaladának.

Bir. 3,21.

7. Mikor azért ezek a házba bementek, és ő hálószobájában az ágyán fekvék, megsebesítvén megölték ők, s fejét levágva, felvették az ő fejét, és egész éjjel mennek vala a sík mezőn.

8. És elvívék Isbóset fejét Dávidhoz Hebronba, és mondának a királynak: Ímhol Isbósetnek, Saul fiának, a te ellenségednek feje; a ki üldözé a te lelkedet, és az Úr bosszút állott e mai napon az én uramért, a királyért, Saulon és az ő maradékán.

9. Felele pedig Dávid Rékábnak és Bahanának, az ő atyjafiának, a Beerótbeli Rimmon fiainak, és monda nékik: Él az Úr, ki az én életemet megszabadította minden nyomorúságból,
10. Hogy én azt, a ki nékem hírt hozott vala, ezt mondván: Ímé meghalt Saul (és azt hitte, hogy azzal nékem örömet szerez), megragadván megöletém őt Siklágban, holott jutalmat kellett volna adnom néki hírmondásáért:

2 Sám. 1,15.

11. Mennyivel inkább az istentelen embereket, kik ágyában, a maga házában ölték meg az igaz embert? Azért most vajjon ne kívánjam-é meg az ő vérét kezeitekből, hogy titeket eltöröljelek a földről?

2 Sám. 4,5., 2 Sám. 4,6.

12. Parancsola azért Dávid az ő szolgálóinak, hogy megöljék őket; és elvagdálák kezeiket és lábaikat; és felakaszták őket Hebronban, a halastó mellett. Isbósetnek pedig fejét felvevén, eltemeték az Abner sírboltjába, Hebronban.

2 Sám. 1,15., 1 Sám. 24,23., 2 Sám. 3,32.

5.

1. Eljövének pedig Dávidhoz Hebronba Izráelnek minden nemzetségei, és szólának ilyenképen: Ímé mi a te csontodból és testedből valók vagyunk.

2 Sám. 3,17., 2 Sám. 3,19., 1 Krón. 11,1.

2. Mert ennekelőtte is, mikor Saul uralkodott felettünk, te vezérelted ki s be Izráelt, és az Úr azt mondotta néked: Te legelteted az én népemet, az Izráelt, és te fejedelem leszel Izráel felett.

Zsolt. 78,70., Zsolt. 78,71.

3. Eljövének azért Izráelnek minden vénei a királyhoz Hebronba, és frigyet tón velek Dávid király Hebronban az Úr előtt, és királylyá kenék Dávidot Izráel felett.

2 Sám. 2,4., 2 Sám. 2,7.

4. Harmincz esztendő vala Dávid, mikor uralkodni kezdé, és negyven esztendeig uralkodék.

5. Hebronban uralkodék a Júda nemzetségén hét esztendeig és hat hónapig; és Jeruzsálemben uralkodék harminczhárom esztendeig az egész Izráel és Júda nemzetségein.

2 Sám. 2,4., 2 Sám. 2,7., 1 Kir. 2,11.

6. Felméne pedig a király és az ő népe Jeruzsálemben a Jebuzeusok ellen, kik azt a földet lakják vala, ők azonban azt mondták Dávidnak: Nem jössz ide be, hanem a sánták és vakok elűznek téged! melylyel azt jelenték: Nem jó ide be Dávid.

Csel. 7,45.

7. Bevé mindazáltal Dávid a Sion várát, és az immár a Dávid városa.

2 Sám. 5,9., 2 Sám. 6,12.

8. Mert azt monda Dávid ama napon: Mindenki, a ki vágja a Jebuzeusokat, menjen fel a csatornához és vágja ott a sántákat és a vakokat, a kiket gyűlöl a Dávid lelke. Ezért mondják: Vak és sánta ne menjen be a házba!

1 Krón. 11,6., 2 Sám. 5,6.

9. És lakozék Dávid abban a várban, és nevezé azt Dávid városának; és megépíté Dávid köröskörül, Millótól fogva befelé.

2 Sám. 5,7., 2 Krón. 11,6., 2 Krón. 11,7.

10. Dávid pedig folytonosan emelkedék és növekedék, mert az Úr, a Seregeknek Istene vala ő vele.

2 Sám. 3,1.

11. Követeket küldé pedig Hiram, Tirusnak királya Dávidhoz, és czédrusfákat is, ácsmestereket és kőműveseket, és építének házat Dávidnak.

1 Krón. 14,1.

12. És belátta Dávid, hogy az Úr megerősítte őt az Izráel felett való királyságában, és hogy felmagasztalta az ő királyságát az ő népéért, Izráelért.

13. Vön pedig még magának Dávid ágyasokat, és feleségeket Jeruzsálemből, minekutána Hebronból oda ment; és lőnek még Dávidnak fiai és leányai.

1 Krón. 3,1., 1 Krón. 3,9., 5 Móz. 17,17.

14. És ezek a nevei azoknak, a kik Jeruzsálemben születtek: Sammua, Sóbáb, Nátán, Salamon,

1 Krón. 3,5., 1 Krón. 3,9.

15. Ibhár, Elisua, Néfeg, Jáfia,

16. Elisáma, Eljada és Elifélet.

17. Mikor pedig a Filiszteusok meghallották, hogy királylyá kenték Dávidot az Izráelen; felkelének mind a Filiszteusok, hogy Dávidot megkeressék; melyet megértvén Dávid, aláméne az erősségbe.

1 Krón. 14,8.

18. A Filiszteusok pedig elérkezének és elszéledének a Réfaim völgyében.

19. Megkérde azért Dávid az Urat ilyen szóval: Elmenjek-é a Filiszteusok ellen? Kezembe adod-é őket? Felele az Úr Dávidnak: Menj el, mert kétség nélkül kezvedbe adom a Filiszteusokat.

1 Sám. 30,8.

20. Elérkezék azért Dávid Baál Perázimba, és megveré ott őket Dávid, és monda: Szétszórta az Úr ellenségimet előttem, mint a víz szokott eloszlan; azért nevezé azt a helyet Baál Perázimnak.

21. És ott hagyák az ő bálványait, melyeket felszedének Dávid és az ő szolgálói.

1 Krón. 14,12., 2 Móz. 23,24., 4 Móz. 32,20., 5 Móz. 7,25.

22. Azután ismét feljövének a Filiszteusok, és elszéledének a Réfaim völgyében.

23. Megkérde azért Dávid az Urat, ki ezt felelé: Ne menj most reájok; hanem kerülj a hátuk mögé és a szederfák ellenében támad meg őket.

24. És mikor a szederfák tetején indulásnak zaját fogod hallani, akkor indulj meg, mert akkor kimegy te előtted az Úr, hogy megverje a Filiszteusok táborát.

2 Kir. 7,6., 2 Kir. 7,7.

25. És úgy cselekedék Dávid, a mint megparancsolta vala néki az Úr: és vágta a Filiszteusokat Gibeától fogva, mind addig, míg Gézerbe mennél.

2 Sám. 5,20., 2 Sám. 3,18., Józ. 16,10.

6.

1. Összegyűjté ezek után Dávid az egész Izráelnek színét, harmincezer embert.

1 Krón. 13,1., 1 Krón. 13,6.

2. És felkelvén, elméne Dávid az egész néppel együtt, mely vele vala, Júdának városába, Bahalába, hogy elhozza onnét az Isten ládáját, mely Névről, a Seregek Urának nevéről nevezetik, ki ül a Kérubok között.

1 Krón. 13,6., 1 Sám. 7,1., 2 Móz. 25,20., 2 Móz. 25,22.

3. És tevék az Isten ládáját új szekérre, és elhozák azt Abinádábnak házából, mely vala a dombon, és Uzza és Ahió, Abinádáb fiai vezeték az új szekeret.

1 Sám. 6,7., 1 Sám. 6,10., 1 Sám. 6,11.

4. Elvivék azért azt az Abinádáb házából, mely a dombon vala, az Isten ládájával, és Ahió a láda előtt megyen.

1 Sám. 7,1.

5. Dávid pedig és az egész Izráel népe örvendeznek vala az Úr előtt, jegenyefából való minden szerszámokkal, hegedűkkel, lantokkal, dobokkal, sípokkal és czimbalmokkal.

2 Sám. 6,14., 2 Sám. 6,15.

6. És mikor Nákonnak szerűjére jutának, kinyújtá Uzza az ő kezét az Isten ládájára, és megtartá azt; mert az ökrök félremozdították vala.

1 Krón. 13,9.

7. Ennekokáért felgerjede az Úr haragja Uzza ellen, és megölé ott őt az Isten vakmerőségéért: és meghala ott az Isten ládája mellett.

8. És bosszankodék Dávid, hogy az Úr ilyen romlással rontotta meg Uzzát, és nevezé azt a helyet Péres Uzzának, mind e mai napig.

9. Megfélemlék azért Dávid azon a napon az Úrtól, és monda: Hogyan jöjjön az Úr ládája én hozzám?

10. És nem akará Dávid magához vinni az Úrnak ládáját Dávidnak városába, hanem letéteté azt Dávid a Gitteus Obed Edom házábanál.

2 Sám. 5,7., 1 Krón. 13,13.

11. És lón az Úrnak ládája a Gitteus Obed Edom házábanál három hónapig, és megáldá az Úr Obed Edomot és egész háznépét.

12. És megmondák Dávid királynak ilyen szóval: Megáldotta az Úr az Obed Edom házát és mindenét, a mije van, az Isten ládájáért. És elmenvén Dávid, elvivé az Isten ládáját az Obed Edom házától Dávid városába vígassággal.

1 Krón. 13,14., 1 Krón. 15,1., 1 Krón. 15,3., 2 Sám. 5,7., 2 Sám. 6,5., 2 Sám. 6,14.

13. Mikor pedig azok, a kik az Úr ládáját vitték, hat lépést mentek, áldozék ott egy ökröt és hízott borjút.

14. Dávid pedig teljes erejéből tánczol vala az Úr előtt, és gyors efódot övedzett magára Dávid.
2 Sám. 6,5., 1 Krón. 15,27.
15. Dávid azért és Izráelnek egész háza felvivék az Úr ládáját énekléssel és trombitaszóval.
16. Lőn pedig, hogy mikor az Úr ládája Dávid városába ért, Mikál, Saulnak leánya kinéz vala az ablakon, és látván, hogy Dávid király ugrál és tánczol az Úr előtt, megútálá őt szívében.
2 Sám. 3,14., 2 Sám. 3,15., 2 Sám. 6,23.
17. Mikor pedig bevitték az Úr ládáját, és elhelyezék azt az ő helyére a sátornak közepére, melyet számára Dávid felállított: akkor áldozott Dávid egészen égőáldozatokat és hálaadó áldozatokat, az Úr előtt.
1 Krón. 15,1., 1 Krón. 16,1.
18. Mikor pedig elvégezte Dávid az egészen égőáldozatot, és a hálaadó áldozatot, megáldá a népet a Seregek Urának nevében.
1 Kir. 8,55., 1 Kir. 8,61.
19. És osztogattata Dávid mind az egész népnek, Izráel egész seregének, férfiaknak és asszonyoknak, mindenkinek egy-egy lepényt, egy-egy darab húst, és egy-egy kalácsot; és elméne mind az egész nép, kiki az ő házához.
20. Mikor pedig Dávid hazament, hogy megáldja az ő háznépét is: kijöve Mikál, a Saul leánya Dávid eleibe, és monda: Mily dicsőséges vala ma Izráel királya, ki az ő szolgálóinak szolgálói előtt felfosztózott vala ma, mint a hogy egy esztelen szokott felfosztózni!
2 Sám. 6,16.
21. És monda Dávid Mikálnak: Az Úr előtt, ki inkább engem választott, mint atyádat és az ő egész házanépét, hogy az Úr népének, Izráelnek fejedelme legyek, igen, az Úr előtt örvendezém.
1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13., 1 Kir. 8,16.
22. Sőt minél inkább megalázom magamat és minél alábbvaló leszek a magam szemei előtt: annál dicséretreméltóbb leszek a szolgálók előtt, a kiktől te szólasz.
2 Sám. 6,20.
23. Ennekokáért Mikálnak, Saul leányának nem lőn soha gyermeke, az ő halálának napjáig.
2 Sám. 6,16., 2 Sám. 6,20.

7.

1. Lőn pedig, hogy mikor a király az ő palotájában üle, és az Úr mindenfelől békességet adott néki minden ellenségeitől,
2. Monda a király Nátán prófétának: Ímé lássad, én czédrusfából csinált palotában lakom, az Istennek ládája pedig a kárpitok között van.
1 Krón. 17,1., Agge. 1,4., 2 Sám. 6,17.
3. És monda Nátán a királynak: Eredj, s valami a te szívedben van, vidd véghez, mert az Úr veled van.
4. Azonban lőn az Úr szava Nátánhoz azon éjjel, mondván:
5. Menj el, és mondd meg az én szolgálómnak, Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Házat akarsz-é nékem építeni, hogy abban lakjam?
1 Kir. 5,3., 1 Krón. 22,8.
6. Mert én nem laktam házban attól a naptól fogva, hogy kihoztam Izráel fiait Égyiptomból, mind e mai napig, hanem szüntelen sátorban és hajlékban jártam.
1 Kir. 8,16.
7. Valahol csak jártam Izráel fiai között, avagy szólottam-é csak egy szót is Izráel valamelyik nemzetségének, a kinek parancsoltam, hogy legeltesse az én népemet Izráelt, mondván: Miért nem építettetek nékem czédrusfából való házat?
8. Most azért ezt mondd meg az én szolgálómnak, Dávidnak: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Én hoztalak ki téged a kunyhóból, a juhok mögül, hogy légy fejedelem az én népem felett, Izráel felett;
1 Sám. 16,11., 1 Sám. 12,., Zsolt. 78,70., Zsolt. 78,71.
9. És veled voltam mindenütt, valahová mentél, és kiirtottam minden ellenségeidet előtted; és nagy hírnevet szerzettem néked, mint a nagyoknak hírneve, a kik e földön vannak.
2 Sám. 3,18., Csel. 7,45.
10. Helyet is szerzek az én népemnek Izráelnek, és ott elplántálám őt, és lakozék az ő helyében, és többé helyéből ki nem mozdíttatik, és nem fogják többé az álnokságnak fiai nyomorgatni őt, mint annakelőtte,

2 Krón. 33,8., Jer. 39,1., Jer. 39,9., Bir. 13,1.

11. Attól a naptól fogva, hogy bírákat rendeltem az én népem az Izráel felett. Békességet szereztem tehát néked minden ellenségeidtől. És megmondotta néked az Úr, hogy házat csinál néked az Úr.

Bir. 2,18., 2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16.

12. Mikor pedig a te napjaid betelnek, és elaluszol a te atyáiddal, feltámasztom utánad a te magodat, mely ágyékdoból származik, és megerősítem az ő királyságát:

1 Kir. 8,5., 1 Kir. 8,20., Csel. 2,30.

13. Az fog házat építeni az én nevemnek, és megerősítem az ő királyságának trónját mindörökké.

2 Sám. 23,2., 2 Sám. 23,5., 1 Kir. 5,5., 1 Kir. 6,1., 1 Kir. 6,9., 1 Kir. 6,12.

14. Én leszek néki atyja, és ő leszen nékem fiam, a ki mikor gonoszul cselekszik, megfenyíttem őt emberi vesszővel és emberek fiainak büntetésével;

Zsolt. 89,27., Zsolt. 89,33., Zsid. 1,5., 1 Kir. 11,39.

15. Mindazáltal irgalmasságomat nem vonom meg tőle, miképen megvonám Saultól, a kit kivágék előtted.

1 Sám. 16,1.

16. És állandó leszen a te házad, és a te országod mindörökké tiéd leszen, és a te trónod erős leszen mindörökké.

1 Kir. 11,29., 1 Kir. 11,33., 1 Kir. 12,16., 1 Kir. 12,20.

17. Mind e beszéd szerint, és mind e látás szerint szóla Nátán Dávidnak.

18. Bemenvén azért Dávid király, leborula az Úr előtt, és monda: Micsoda vagyok én, Uram Isten! és micsoda az én házam népe, hogy engem ennyire elővittél?

1 Sám. 16,11., 1 Sám. 16,12.

19. És ez még csekélynek tetszett néked, Uram Isten! hanem ímé szólasz a te szolgádnak háza felől messze időre valókat; és ez törvény az emberre nézve, Uram Isten!

2 Sám. 7,8., 2 Sám. 7,9., 2 Sám. 7,13.

20. De mi szükség Dávidnak többet szólani néked, holott te jól ismered, Uram Isten, a te szolgádat?

1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,3.

21. A te ígéretedért, és a te jóakarated szerint cselekedted mindezeket a nagy dolgokat, hogy megjelensd a te szolgádnak.

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 23,2., 2 Sám. 23,5., Csel. 2,30.

22. Ennekokáért felmagasztaltattál, Uram Isten: mert senki sincs olyan, mint te, és rajtad kívül nincsen Isten, mind a szerint, a mint hallottuk a mi füleinkkel.

5 Móz. 4,35., Zsolt. 86,8.

23. Mert melyik nép olyan, mint a te néped, az Izráel, melyért elment volna az Isten, hogy megváltsa magának való népül, és magának nevet szerezzen, és érettetek oly nagyokat cselekedjék és országodért oly csudálatos dolgokat néped előtt, melyet megszabadítottál Égyiptomból, a pogányoktól és isteneiktől.

5 Móz. 4,7., 5 Móz. 4,8., 5 Móz. 33,29., Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20., 2 Móz. 3,7., 2 Móz. 4,22.

24. Mert megerősítetted magadnak a te népedet; az Izráelt, népedül mindörökké; és te voltál, Uram, nekik Istenök.

5 Móz. 7,6., 5 Móz. 7,8.

25. Most annakokáért, Uram Isten, a mit szóltál a te szolgád felől, és az ő háza felől, teljesítsd be mindörökké; és cselekedjél úgy, a mint szólottál;

2 Sám. 7,11., 2 Sám. 7,15.

26. Hogy felmagasztaltassék a te neved mindörökké, ilyen szókkal: A Seregeknek Ura az Izráelnek Istene, és Dávidnak, a te szolgádnak háza legyen állandó te előtted!

27. Mert mejelentetted a te szolgádnak fülébe, óh Seregeknek Ura és Izráelnek Istene, ezt mondván: Házat építék néked. Ezért készteté szolgádat az ő szíve, hogy ilyen könyörgéssel könyörögjön hozzád.

2 Sám. 7,4., 2 Sám. 7,5., 2 Sám. 7,11., 2 Sám. 7,23.

28. Most azért, óh Uram Isten, (mert te vagy az Isten, és a te beszéded igazság, és te mondtad ezt a jót a te szolgád felől),

Ján. 17,17.

29. Legyen a te jóakaratednek áldása a te szolgádnak házán, hogy legyen előtted mindörökké; mert te szólottál, Uram Isten, azért a te áldással áldassék meg a te szolgádnak háza mindörökké.

1. Ezek után megveré Dávid a Filiszteusokat, és megalázá őket: és elfoglala Dávid a Filiszteusok kezéből Métegeg Ammát.

1 Krón. 18,1.

2. És megveré a Moábitákat is, és kötéllel méré meg őket, lefektetvén őket a földre; két kötéllel méré azokat, a kik megölendők, és egy teljes kötéllel azokat, a kik életben hagyandók valának; és a Moábiták Dávidnak adófizető szolgálói lőnek.

1 Móz. 19,36., 1 Móz. 19,37., 4 Móz. 24,17., Zsolt. 60,10.

3. Megveré Dávid Hadadézert is, Réhóbnak fiát, Czóbának királyát, mikor elméne, hogy hatalmát kiterjessze az Eufrátes folyó vizéig.

1 Kir. 11,23., 1 Kir. 11,25.

4. És foglyul ejtett Dávid közülök ezer és hétszáz lovagot, és húszezer gyalog embert; és inaikat elvagdaltatá Dávid minden szekeres lovagnak és csak száz szekérbe valót hagyott meg közülök.

1 Krón. 18,4.

5. Eljövének pedig a Siriabeliek Damaskusból, hogy megsegítsék Hadadézert, Czóbának királyát; és levága Dávid a Siriabeliek közül huszonkétezer férfit.

1 Krón. 18,5.

6. És helyezé Dávid állandó sereget a damaskusi Siriába; és a Siriabeliek Dávidnak adófizető szolgálói lettek. És megoltalmazá az Úr Dávidot valahová megyen vala.

7. És elvevé Dávid az arany paizsokat is, melyek Hadadézer szolgálín valának, és bevivé azokat Jeruzsálembé.

8. Hoza annakfelette Dávid király a Hadadézer városából, Bétákhból és Berótaiból felette igen sok rezet.

9. Mikor pedig meghallá Tói, Hamát királya, hogy megverte Dávid Hadadézertnek minden seregeit;

1 Krón. 18,9., 1 Krón. 18,10.

10. Küldé Tói Jórámot, az ő fiát Dávid királyhoz, hogy békességesen köszöntse őt, és áldja, hogy harczolt Hadadézer ellen és megverte őt (mert Hadadézer Tóival is hadakozik vala). És a Tói fia kezében aranyból, ezüstműből és rézből való edények valának,

11. Melyeket Dávid király az Úrnak szentele, azzal az ezüstművel és arannyal együtt, a melyet az Úrnak szentele mind ama népektől, a kiket meghódoltatott;

1 Krón. 22,14., 1 Krón. 22,16.

12. A Siriabeliektől, Moábitáktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól, az Amálekítáktól és a Réhób fiától, Hadadézertől, Czóbának királyától nyert prédából.

2 Kir. 1,1., 4 Móz. 24,20.

13. És hírnevet szerze Dávid, a mikor visszatért, miután a Siriabelieket levérte a sós völgyben, tizenyolczezeret.

Zsolt. 60,2.

14. Az Idumeusok közé is állandó sereget rendele, egész Idumeába állandó sereget rendele, és az Idumeusok mind Dávid szolgálói lettek. És megoltalmazá az Úr Dávidot, valahová megyen vala.

1 Móz. 27,40., 1 Móz. 36,1., 4 Móz. 20,14., 4 Móz. 20,21., 4 Móz. 24,18., 1 Kir. 11,15., 1 Kir. 11,16.

15. Uralkodék azért Dávid az egész Izráelen, és szolgáltat vala Dávid az egész nép között ítéletet és igazságot.

2 Sám. 24,2.

16. Fővezére volt Joáb, Sérújának fia, Jósafát pedig, Ahiludnak fia, emlékiró vala.

1 Krón. 2,13., 1 Krón. 2,16., 1 Kir. 2,5., 1 Kir. 2,29., 1 Kir. 2,31.

17. Sádók pedig, Akhitóbnak fia, és Akhimélek, Abjátárnak fia papok valának, és Sérája íródeák.

1 Sám. 22,20., 1 Sám. 22,23., 1 Krón. 6,8., 1 Krón. 24,3.

18. Benája Jéhójadának fia, a Kereteusok és Peleteusok előljárója, a Dávid fiai pedig fők valának.

2 Sám. 23,20., 2 Sám. 15,18.

9.

1. Monda pedig Dávid: Maradt-é még valaki a Saul házanépe közül, hogy irgalmasságot cselekedjem ő velem Jonathánért?

2 Sám. 4,5., 2 Sám. 4,6., 1 Sám. 31,2., 2 Sám. 1,26.

2. Vala pedig Saul házából egy szolgáló, kinek neve vala Siba, kit Dávidhoz szólítának, és monda a király neki: Te vagy-é Siba? Felele: Én vagyok a te szolgáló.

3. Akkor monda a király: Maradt-é még valaki a Saul házanépe közül, hogy cselekedjem vele az Isten irgalmasságát? Felele Siba a királynak: Van még Jonathánnak egy fia, ki mind a két lábára sánta.

1 Sám. 20,15., 1 Sám. 24,22., 1 Sám. 24,23., 2 Sám. 4,4.

4. Monda néki a király: Hol van? És monda Siba a királynak: Ímé az Ammiel fiának, Mákirnak házában van Ló-Debárban.

2 Sám. 17,27.

5. Akkor elkülde Dávid király, és elhozatá őt a Mákirnak, az Ammiel fiának házából Ló-Debárból.

6. És mikor megérkezett Dávidhoz Méfíbóset, Jonathánnak a Saul fiának fia, arczczal leborula, és tisztességet tőn néki; és monda Dávid: Méfíbóset! ki felele: Ímhol a te szolgád.

7. Monda néki Dávid: Ne félj; mert kétség nélkül irgalmasságot cselekeszem veled Jonathánért, a te atyádért; és visszaadom néked Saulnak, a te nagyatyádnak minden majorságát, és néked mindenkor asztalomnál lesz ételed.

1 Sám. 20,15., 1 Sám. 20,16.

8. Akkor fejet hajta Méfíbóset, és monda: Micsoda a te szolgád, hogy a holt ebre reá tekintettél, minemű én vagyok?

2 Sám. 19,28., 1 Sám. 24,15.

9. Szólitá azután a király Sibát, Saulnak szolgáját, és monda néki: Valamije volt Saulnak és egész háznépének, mindazokat a te urad fiának adtam.

2 Sám. 9,7., 2 Sám. 19,29.

10. A majorságnak azért te viseljed gondját, és a te fiaid és szolgálid, és beszolgáltassad, hogy legyen a te urad fiának kenyere, melylyel éljen. Méfíbóset pedig, a te uradnak fia, az én asztalomnál eszik mindenkor. Vala pedig Sibának tizenöt fia és húsz szolgálja.

11. Felele Siba a királynak: Valamit az én uram, a király parancsol nékem, szolgáljának, a képen cselekeszik a te szolgád. És Méfíbóset az én asztalomnál eszik, mint a király fiainak egyike.

12. Vala pedig Méfíbósetnek egy fiacskája, kinek neve Mika vala; a Siba házában lakozók pedig mindnyájan Méfíbóset szolgáljai valának.

1 Krón. 8,34., 1 Krón. 8,35.

13. Méfíbóset tehát Jeruzsálemben lakozék, mert mindenkor a király asztalánál eszik vala; és ő mind a két lábára sánta vala.

2 Sám. 4,4.

10.

1. Lőn pedig azután, meghala az Ammon fiainak királya, és uralkodék helyette Hánon, az ő fia.

1 Móz. 19,36., 1 Móz. 19,38., 1 Krón. 19,1.

2. És monda Dávid: Irgalmasságot teszek Hánonnal, Náhás fiával, miképen az ő atyja is velem irgalmasságot tett; és hozzá küldé Dávid, hogy vigasztalja őt szolgálai által atyja halála felől. Mikor Dávid szolgálai Ammon fiainak földére érkezének:

1 Sám. 11,1.

3. Mondának az Ammon fiainak vezérei Hánonnan, az ő uroknak: Vajjon becsüli-é Dávid ezzel előttd a te atyádat, hogy hozzád vigasztalókat küldött? Vajjon Dávid nem inkább azért küldötte-é hozzád szolgálait, hogy a várost megszemléljék és kikémléjék és teljesen elpusztítsák.

4. Elfogatá azért Hánon a Dávid szolgálait, és szakáloknak felét lenyiratá, és ruháikat félben elmetszeté az alfelekig, és elbocsátá őket.

5. A mint ezt Dávidnak hírül hozták, eleikbe küldé, (mert ezek az emberek igen meggyaláztattak) és ezt izené a király: Maradjatok Jerikhóban mindaddig, míg megnevekedik szakálotok; és úgy jőjjetek haza.

6. Látván pedig az Ammon fiai, hogy gyűlöttekké lettek Dávid előtt, követet küldének az Ammon fiai, és felfogadák Siriában a Béth-Réhóbbelieket és ugyancsak Siriában a Czóbeusokat, húszezer gyalogot, és Maakának királyát ezer emberrel, és a Tóbbelieket, tizenkétezer embert.

7. A mint ezt Dávid maghallá, elküldötte Joábot és a vitézeknek egész seregét.

8. Kivonulának az Ammon fiai is, és csatarendbe állottak a kapu bejárata előtt. A Siriabeli Czóbeusok, Réhóbbeliek, Tóbbeliek és Maaka magukban valának a mezőn.

9. Látván pedig Joáb, hogy mind elől, mind hátul ellenség van ő ellene, kiválogatá az Izráel népének színét, és a Siriabeliek ellenében állítá fel.

2 Sám. 8,16.

10. A népnek maradékát az ő öccsének, Abisainak vezetésére bízta, hogy felállítsa azt Ammon fiainak ellenében.

2 Sám. 18,2., 2 Sám. 23,18.

11. És monda: Ha erősebbek lesznek a Siriabeliek náladnál, nékem segítségül légy. Ha pedig az Ammon fiai náladnál hatalmasabbak lesznek, elmegyek, hogy megsegítsek.

12. Légy erős és legyünk bátrak a mi nemzetségünkért és a mi Istenünknek városaiért; és az Úr cselekedjék úgy, a mint néki tetszik.

5 Móz. 20,1.

13. Elérkezék azért Joáb és az ő vele való sereg a Siriabeliek ellen az ütközetre, és megfutamodának ő előtte.

14. Látván pedig az Ammon fiai, hogy megfutamodtak a Siriabeliek, megfutamodának ők is Abisai előtt, és beszaladának a városba; és megtére Joáb az Ammon fiaitól és méne Jeruzsálembe.

15. Mikor pedig látták a Siriabeliek, hogy megverettettek az Izráeliták által, ismét együvé gyülekezének.

1 Krón. 19,16.

16. És elküldte Hadadézer, és elhozatá a Siriabelieket, a kik a vizen túl valának, és jövének Helámba; és Sobák, Hadadézernek fővezére volt élükön.

17. Megizenék pedig Dávidnak, a ki egybegyűjté egész Izráelt, és általméne a Jordánon, és juta Hélámhoz: és sereget rendelének a Siriabeliek Dávid ellen, és megütközének vele.

18. De a Siriabeliek megfutamodtak Izráel előtt, és levága Dávid a Siriabeliek közül hétszáz szekerest és negyvenzer lovagot, Sobákot is, a seregnek fővezérét megölé; és ugyanott meghala.

1 Kir. 11,23., 1 Kir. 11,25.

19. Mikor pedig látták mindazok a királyok, a kik Hadadézernek szolgálai valának, hogy Izráel által megverettek, békét kötöttek Izráellel és nekik szolgálának; és nem merének többé a Siriabeliek kijöni az Ammon fiainak segítségére.

11.

1. Lőn pedig az esztendő fordulásakor, mikor a királyok hadba szoktak menni, elküldé Dávid Joábot és az ő szolgálait ő vele, és mind az egész Izráelt, hogy elveszessék az Ammon fiait, és megszállják Rabba városát; Dávid pedig Jeruzsálemben maradt.

1 Krón. 20,1., 1 Móz. 19,38.

2. És lőn estefelé, mikor felkelt Dávid az ő ágyából, és a királyi palota tetején sétála: láta a tetőről egy asszonyt fürdeni, ki igen szép termetű vala.

3. És elküldte Dávid, és tudakozódék az asszony felől, és monda egy ember: Nemde nem ez-é Bethsabé, Eliámnak leánya, a Hitteus Uriás felesége?

2 Sám. 23,39.

4. Akkor követeket küldé Dávid, és elhozatá őt; ki beméne ő hozzá, és vele hála, mikor az ő tisztátalanságából megtisztult; és annakutána visszaméne az ő házához.

3 Móz. 15,19.

5. És fogada méhében az asszony, és elküldvén, megizené Dávidnak ilyen szóval: Teherbe estem!

6. Akkor Dávid izené Joábnak: Küldd haza hozzám a Hitteus Uriást; és elküldé Joáb Uriást Dávidhoz.

7. Mikor pedig eljutott Uriás ő hozzá, megkérde őt Dávid Joábnak békessége felől, a népnek békessége felől és a harc folyása felől.

8. Ezután monda Dávid Uriásnak: Menj haza, és mosd meg lábaidat; kimenvén pedig Uriás a király házából, a király ajándékot küldé utána.

2 Sám. 11,11.

9. Uriás azonban lefeküvék a királyi palota bejárata előtt az ő urának minden szolgálival, és nem méne a maga házához.

10. És megjelenték Dávidnak, mondván: Nem ment le Uriás az ő házához. Akkor monda Dávid Uriásnak: Nemde nem útról jöttél-é? Miért nem mentél le a te házához?

11. Felele Uriás Dávidnak: Az Isten ládája, Izráel és Júda nemzetsége sátorokban laknak, és az én uram Joáb, és az én uramnak szolgálai a nyílt mezőn táboroznak: hogy mennék én be az én házamba, hogy egyem és igyam és feleségemmel háljak? Úgy élj te és úgy éljen a te lelked, hogy nem mívelem azt!

1 Sám. 4,4., 2 Sám. 14,19.

12. Monda azért Dávid Uriásnak: Maradj itt ma is, és holnap elbocsátlak. Ott marada azért Uriás Jeruzsálemben az nap és más napra kelve is.

13. Ennekutána hivatá őt Dávid, és ő vele evék és ivék, és lerészegíté őt, és kiméne estve aludni az ő ágyára, az ő urának szolgálival együtt, de házához nem méne alá.

14. Megvirradván pedig, levelet íra Dávid Joábnak, melyet Uriástól küldött el.

2 Sám. 8,16.

15. Íra pedig a levélben, mondván: Állassátok Uriást legelől, a hol a harcz leghevesebb és háta mögül fussatok el, hogy megölettessék és meghaljon.

16. Lón azért, hogy mikor ostromlá Joáb a várost, állatá Uriást arra a helyre, a hol tudja vala, hogy erős vitézek vannak.

17. Kijövéen azért a városbeli nép, megharczolának Joábbal, és elhullának egyesek a nép közül, Dávid szolgálai közül, és a Hitteus Uriás is meghala.

18. Követet küldé akkor Joáb, és megizené Dávidnak az ütközetnek egész lefolyását.

19. És megparancsolá a követnek, mondván: Ha az ütközetnek egész lefolyását teljesen előadtad a királynak,

20. És ha a király haragra lobbanva azt mondja néked: Miért mentetek olyan közel a városhoz harczolni? Avagy nem tudtátok-é, hogy lelövöldöznek a kőfalról?

21. Kicsoda ölte meg Abiméleket, a Jérubóset fiát? Nemde nem egy asszony üt-é agyon a kőfalról egy malomkődarabbal és meghala Tébesben? Azért miért mentetek közel a kőfalhoz? Akkor mondd meg: A te szolgád a Hitteus Uriás is meghalt.

Bir. 9,53.

22. Elméne azért a követ, és mikor megérkezett, elbeszélé Dávidnak mindazt, a mivel megbízta volt őt Joáb.

2 Sám. 8,16.

23. És monda a követ Dávidnak: Azok az emberek erőt vettek felettünk, és a mezőre kijöttek ellenünk, de mi visszaűztük őket a kapu bejáratáig;

24. Azonban a kőfalról lövöldözének a nyilasok a te szolgálidra, és a király szolgálai közül egyesek meghaltak; és a te szolgád, a Hitteus Uriás is meghalt.

2 Sám. 11,15.

25. Monda azért Dávid a követnek: Ezt mondd Joábnak: Ne bánkódjál a miatt; mert a fegyver úgy megemészt egyet, mint mást. Fokozad azért támadásodat a város ellen, hogy elpusztítsad azt. Így biztasd őt.

26. Meghallá pedig Uriásnak felesége, hogy meghalt Uriás, az ő férje, és siratá az ő férjét.

27. És mikor a gyászolásnak ideje eltelt, érette küldé Dávid és házába viteté őt és lón néki felesége, és szüle néki egy fiat. De ez a dolog, a melyet Dávid cselekedett, nem tetszék az Úrnak.

2 Móz. 21,14., 2 Sám. 11,4., 2 Sám. 11,15.

12.

1. Elküldé azért az Úr Dávidhoz Nátán prófétát, ki bemenvén hozzá, monda néki: Két ember vala egy városban, egyik gazdag, a másik szegény.

1 Kir. 1,24., 1 Kir. 1,38.

2. A gazdagnak felette sok juhái és ökrei valának;

2 Sám. 12,7., 2 Sám. 5,13., 1 Sám. 25,42., 1 Sám. 25,44.

3. A szegénynek pedig semmije nem vala egyéb egy kis nőtény báránkjánál, a melyet vett és táplált vala, s felnevelkedett nála gyermekeivel együtt; saját falatjából evett és poharából ivott és keblén aludt, és néki olyan vala, mintegy leánya.

2 Sám. 12,9., 2 Sám. 11,27.

4. Mikor pedig utazó vendége érkezett a gazdagnak: sajnált az ő ökrei és juhái közül hozatni, hogy a vendégnek ételt készítsen belőle, a ki hozzá ment vala; hanem elvevé a szegénytől az ő bárányát, és azt főzeté meg a vendégnek, a ki hozzá ment.

5. Akkor felgerjede Dávidnak haragja az ember ellen, és monda Nátánnak: Él az Úr, hogy halálnak fia az az ember, a ki azt cselekedte.

6. A bárányért pedig négy annyit kell adnia, mivelhogy ezt mívelte, és annak nem kedvezett.

2 Móz. 22,1.

7. És monda Nátán Dávidnak: Te vagy az az ember! Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: Én kentelek fel téged, hogy király légy Izráel felett, és megszabadítottalak téged a Saul kezéből.

1 Kir. 20,40., 1 Sám. 16,13.

8. És néked adtam a te urad házát, és a te uradnak feleségeit a te kebeledbe; ennek felette néked adtam Izráelnek és Júdának házát; és ha még ez kevés volt, ezt s ezt adtam volna néked.

1 Sám. 18,13.

9. Miért vetted meg az Úrnak beszédét, oly dolgot cselekedvén, mely útalatos ő előtt? A Hitteus Uriást fegyverrel ölted meg, és az ő feleségét magadnak vetted feleségül; magát pedig az Ammon fiainak fegyverével ölted meg.

2 Móz. 20,13., 2 Móz. 20,14., 2 Sám. 11,16., 2 Sám. 11,17.

10. Most azért ne távozzék el a fegyver soha házadból, mivel megúttál engem, és a Hitteus Uriás feleségét elvetted, hogy feleséged legyen.

2 Sám. 13,28., 2 Sám. 13,29., 2 Sám. 18,15., 2 Móz. 21,14.

11. Ezt mondja az Úr: Ímé én épen a saját házadból bocsátok read csapásokat, és feleségeidet szemed láttára veszem el, és adom más felebarátodnak, és hál a te feleségeiddel fényes nappal.

2 Sám. 16,22.

12. Mert te titkon cselekedtél; de én az egész Izráel előtt és napvilágnál cselekeszem azt.

13. Monda azért Dávid Nátánnak: Vétkeztem az Úr ellen! És monda Nátán Dávidnak: Az Úr is elvette a te bűnödöt, nem fogsz meghalni.

3 Móz. 20,10.

14. Mindazáltal mivel alkalmat adtál a gyalázásra az Úr ellenségeinek e dologban: a te fiad is, a ki lett néked, bizonynyal meghal.

2 Sám. 11,27.

15. Ezekután elméne Nátán az ő házához. És megveré az Úr a gyermeket, a kit az Uriás felesége szült vala Dávidnak; és megbetegedék.

2 Sám. 12,18.

16. És könyöрге Dávid az Istennek a gyermekért, és bőjtöle is Dávid, és bemenvén, a földön feküvék éjjel.

17. Felkelének azért az ő házának vénei és menének ő hozzá, hogy felemeljék őt a földről: de nem akará, és nem is evék ő velek kenyeret.

18. Hetednapra azért meghala a gyermek, és nem merik vala a Dávid szolgálai néki megmondani, hogy meghalt a gyermek, mert ezt mondják vala: Ímé, még mikor a gyermek élt, szólottunk néki és meg sem hallotta szónkat; hogyan mondanánk meg néki, hogy meghalt a gyermek, hogy magának bajt szerezzen?

2 Sám. 12,14., 2 Sám. 12,15.

19. Látván pedig Dávid, hogy az ő szolgálai suttognak, eszébe vevé Dávid, hogy meghalt a gyermek, és monda Dávid az ő szolgálainak: Meghalt-é a gyermek? Azok mondanak: Meghalt.

20. Felkelvén azért Dávid a földről, megmosdék és megkené magát és más ruhát vón magára, és bemenvén az Úr házába, imádkozék. Azután beméne a maga házába, és kérésére kenyeret vivének eleibe, és evék.

2 Sám. 6,16., 2 Sám. 6,17.

21. Akkor mondanak az ő szolgálai néki: Mi dolog ez, a mit míveltél? Míg a gyermek élt, bőjtöltél és sírtál; most pedig, hogy meghalt a gyermek, felkelél és kenyeret ettél.

22. Monda ő: Míg a gyermek élt, addig bőjtöltem és sírtam; mert ezt mondtam: Kit tudja, talán az Úr könyörül rajtam, és megél a gyermek.

2 Sám. 12,14., Ésa. 38,1., Ésa. 38,5.

23. De most, hogy meghalt, vajjon miért bőjtölnék? Vajjon visszahozhatom-é azzal? Én megyek ő hozzá, de ő nem jó ide vissza én hozzám.

1 Móz. 37,35.

24. És megvigasztalá Dávid az ő feleségét, Bethsabét, és beméne hozzá, és vele hála. És ő szült fiat, és nevezé annak nevét Salamonnak, és az Úr szereté azt,

1 Krón. 22,9., Mát. 1,6.

25. A mint megizente vala Nátán próféta által, ki nevezé az ő nevét Jedidjának, az Úrért.

26. Joáb pedig hadakozék az Ammon fiainak városa, Rabba ellen, és megvevé a királyi várost.

2 Sám. 11,1., 1 Krón. 20,1.

27. És követeket küldé Dávidhoz Joáb ilyen követséggel: Hadakoztam Rabba ellen, és meg is vettem a városnak egyik részét, a hol a víz van.

28. Most azért gyűjtsd egybe a népnek maradékát, és szállj táborba a város ellen, foglalj el azt, nehogy valamiképpen, ha én foglalnám el, róla neveztessek az én nevem.

29. Egybegyűjté azért Dávid mind az egész népet, és aláméne Rabba ellen, és harczola ellene, és elfoglalá azt.

30. És elvevé az ő királyuknak koronáját annak fejről, melynek súlya egy talentum arany volt, és drága kövekkel vala rakva, és lón a Dávid fején, és a városból felette sok zsákmányt hozott el.

1 Krón. 20,2.

31. A népet pedig, mely benne vala, kihozatá; és némelyét fűrés, némelyét vasborona alá, némelyét fejsze alá vetteté; némelyeket mészkemenczén vitt által, és így cselekedék az Ammon fiainak minden városával: Haza méne azután Dávid és az egész nép Jeruzsálembe.

2 Sám. 10,4., 4 Móz. 24,17.

13.

1. Lón ennekutána hogy Absolonnak, Dávid fiának igen szép huga vala, kinek neve Támár vala; és Amnon, a Dávid fia megszereté őt.

1 Krón. 3,1., 1 Krón. 3,2.

2. Igen nagy gyötrelemben vala pedig Amnon, úgy hogy beteggé lett az ő hugáért, Támárért; mert szűz vala, és Amnon előtt lehetetlennek tünt fel, hogy rajta valamit elkövesse.

3. Vala azonban Amnonnak egy barátja, kinek Jonadáb vala neve, Simeának, Dávid testvérének fia; Jonadáb pedig igen eszes ember vala.

1 Krón. 2,13.

4. Ki monda néki: Mi az oka, hogy te naponként soványodol, királynak fia? Nem mondhatnád-e meg nékem? És monda néki Amnon: Támárt, Absolon öcsémnek hugát igen szeretem.

5. És monda néki Jonadáb: Feküdj le ágyadba, és tedd betegnek magadat. És ha eljön atyád, hogy meglátogasson, mondd azt néki: Jőjjön ide, kérlek, Támár, az én hugom, hadd adjon ennem; és itt szemem előtt készítse el az ételt, hogy én is lássam, és az ő kezéből egyem.

6. Lefeküvék azért Amnon, és tetteté, mintha beteg volna; mikor azután eljött a király, hogy őt meglátogassa, monda Amnon a királynak: Kérlek, hadd jőjjön ide hozzám Támár hugom, hadd csináljon előttem egy pár bélest, és hadd egyem az ő kezéből.

7. Elküldé azért Dávid a Támár házához, ezt izenvén: Eredj el mindjárt az Amnon bátyád házához, és készíts valami ennivalót néki.

8. Beméne azért Támár az Amnon bátyja házába, ő pedig fekszik vala. És lisztet vévén, meggyúrá és bélest csinála ő előtte, és megfőzé a bélest.

9. Előhozá annakutána a serpenyőt, és kitölté eleibe; de ő nem akara enni. És monda Amnon: Küldjete ki mellőlem mindenkit; és kimenének mindnyájan előle.

10. Akkor monda Amnon Támárnak: Hozd be a kamarába az étket, hadd egyem kezedből; vevé azért Támár a bélest, melyet készített vala, és bevivé Amnon bátyjának az ágyasházba.

11. És eleibe vivé, hogy egyék, és megragadá őt, és monda néki: Jőjj, feküdj mellém, húgom.

12. Ő pedig monda néki: Ne, bátyám, engem meg ne ronts, mert nem szoktak így cselekedni Izráelben, ne kövess el ilyen gyalázatot.

13. És én, ugyan hová vigyem szégyenemet? Te pedig olyan leszel Izráelben, mint egy bolond. Azért kérlek, szólj a királynak, mert nem fog megtagadni engem tőled.

14. Ő azonban nem akart szavára hallgatni, hanem erősebb levén nála, erőt vett rajta, és vele feküvék.

15. És meggyűlölé őt Amnon felette igen, mert nagyobb lón gyűlölete, melylyel gyűlölte őt, a szeretetnél, melylyel őt megszerette vala. És monda néki Amnon: Kelj fel, eredj dolgodra.

2 Sám. 13,2., 2 Sám. 13,4.

16. Ki felele néki: Ne kövess el nagyobb gonosztságot annál, a melyet rajtam véghezvittél, hogy elűzz engem. Ő azonban nem akart reá hallgatni,

5 Móz. 22,28., 5 Móz. 22,29.

17. Hanem beszólítá szolgáját, a ki néki szolgál vala, és monda: Űzd ki őt gyorsan előlem, és zárd be az ajtót utána.

18. Vala pedig ő rajta igen szép tarka szoknya, a milyenben a király leányai szoktak jární, míg szűzek valának. Kiűzé azért őt a szolga, és bezára az ajtót utána.

19. Hamut hinte azért Támár az ő fejére, és a tarka szoknyát, mely rajta volt; meghasogató, kezét pedig fejére tevén, jajgatva jár vala.

Jób. 2,12., 2 Sám. 13,14., 2 Sám. 13,18.

20. És monda néki a bátyja, Absolon: Talán Amnon bátyád volt veled? Azért hallgass most, hugom, mert atyádfia, ne bánkódjál azon felettébb. Lakozék azért Támár nagy árvaságban az ő bátyjának, Absolonnak házában.

21. Dávid király pedig hallván mindezeket, felette igen megharaguvék.

22. Nem szóla pedig semmit felőle Absolon Amnonnak, sem jót, sem gonoszt; mert igen gyűlöli vala Absolon Amnont, mivelhogy megszeplősítette az ő hugát, Támárt.

23. És lőn két esztendő mulva, mikor Absolonnak juhait nyírták Baál-Hásorban, mely Efraimban van, meghívá Absolon mind a király fiait.

1 Krón. 3,1., 1 Krón. 3,9.

24. Beméne Absolon a királyhoz is, és monda: Ímé most nyírák a te szolgálóknak juhait, azért jőjjön el kérem a király és az ő szolgálói a te szolgálóddal.

25. Monda a király Absolonnak: Ne, fiam, ne menjünk el mindnyájan, hogy meg ne terheljünk téged. És ismét erőlteti vala őt, de nem akara elmenni, hanem megáldá őt.

26. Monda mégis Absolon: Ha nem, úgy jőjjön el velünk Amnon, az én testvérem. Felele néki a király: Miért menne el veled?

1 Krón. 3,1.

27. Mikor pedig erőltette őt Absolon, elbocsátá ő vele Amnont is és mind a király fiait.

2 Sám. 13,23.

28. Parancsola pedig Absolon az ő szolgálóinak, ezt mondván: Kérlek, vigyázzatok, és mikor Amnon a bortól jókedvű lesz és mondom néktek: akkor üssétek le Amnont és öljétek meg őt, semmit ne féljetek, hiszen én parancsoltam néktek, legyetek bátrak, ne féljetek.

29. Úgy cselekedének azért az Absolon szolgálói Amnonnal, a mint Absolon parancsolta vala. A király fiai pedig mindnyájan felkelének, és ki-ki öszvéreire üle, és elszaladának.

2 Sám. 12,10.

30. Mikor pedig még az útban voltak, a hír eljutott Dávidhoz, mondván: Mind megölte Absolon a király fiait, egy sem maradt meg közülök.

31. Akkor felkele a király, megszaggatá ruháit, és a földre feküvék, és az ő szolgálói mindnyájan megszaggatott ruhában állának vala előtte.

1 Móz. 37,34.

32. Szóla pedig Jonadáb, Simeának, a Dávid testvérenek fia, és monda: Ne mondja azt az én uram, hogy a királynak minden fiait megölték, mert csak Amnon halt meg egyedül; mert attól a naptól fogva, hogy az ő hugát megszeplősítette, Absolonnak mindig szájában volt ez a dolog.

2 Sám. 13,3.

33. Ne vegye azért szívére az én uram, a király, azt gondolván, hogy a királynak minden fiai meghaltak, mert csak Amnon halt meg egyedül.

34. Absolon pedig elmenekült. És felemelvén az őrálló az ő szemeit, látá, hogy sok ember jó az úton ő mögötte, a hegyoldalon.

35. És monda Jonadáb a királynak: Ímé jönnek a király fiai; a mint a te szolgáló mondá, úgy történt.

36. És lőn, a mint megszűnt beszélni, megérkezének a király fiai, és szavokat felemelvén, sírának; és maga a király is és az ő szolgálói mindnyájan felette igen sírának.

37. Absolon pedig elfuta, és méne Talmához, Ammihur fiához, Gessurnak királyához. És Dávid minden nap siratá az ő fiát.

2 Sám. 3,3.

38. Absolon pedig, minekutána elfutott és Gessurba ment, három esztendeig volt ott.

39. Dávid király pedig felhagyott azzal, hogy Absolon ellen menjen, mert megvigasztalódott Amnon felől, hogy meghalt.

2 Sám. 13,29.

14.

1. Észrevevén Joáb, Sérújának fia, hogy a királynak szíve vágyakozik Absolon után,

2. Elkülde Joáb Tékoa városába, és hozata onnét egy asszonyt, ki igen eszes vala, és monda néki: Kérlek tetessed, mintha nagy keserűséged volna, és öltözzél fel gyászruhába, és olajjal kend meg magadat; és légy olyan, mint aféle asszony, ki sokáig siratta halottját.
3. És menj be a királyhoz, s így és így szólj hozzá. És Joáb szájába adta, hogy mit kelljen szólani.
4. Szóla azért a Tékoabeli asszony a királynak, minekutána arczczal a földre leborult, és térdet-fejet hajtott, és monda: Segíts meg, óh király!
5. És monda néki a király: Mi bajod van? Felele az: Óh, én özvegyasszony vagyok, mert az én férjem meghalt.
6. És a te szolgálódnak két fia vala, kik összevesztek a mezőn, és mivel nem vala senki, a ki őket megvédte volna, az egyik megsérté a másikat és megölé.
7. És ímé az egész háznép ellene támadott a te szolgálóleányodnak, és ezt mondják: Add kezünkbe az ő testvérenek gyilkosát, hadd öljük meg őt az ő testvérenek lelkéért, a kit megölt, és vesszessük el az örökös is. Így akarják eloltani a kicsiny szikrácskát, a mely nékem megmaradott, hogy az én férjemnek ne maradjon se neve, se maradéka a föld színén.
8. Mondta azért a király az asszonynak: Menj el házadhoz, és parancsolok a te dolgod felől.
9. Felele pedig a Tékoából való asszony a királynak: Uram király, én rajtam legyen a bűn súlya és az én atyámnak házán, de a király és az ő trónja ártatlan leszen.
10. Mondta erre a király: A ki te ellened szól, hozd ide előmbe, és többé nem fog illetni téged.
11. Akkor ő monda: Emlékezzék meg kérlek, a király az Úrról, a te Istenedről: hogy a vérbosszúló ne szaporítsa a pusztulást, és hogy az én fiamat ne vesszessék el. Felele a király: Él az Úr, hogy a te fiadnak egy hajszála sem esik le a földre.

1 Sám. 14,45.

12. És monda az asszony: Kérlek, hadd szóljon a te szolgálód csak egy szót az én uramnak, a királynak; és ő monda: Szólj.
13. Akkor monda az asszony: Miért gondoltál ehhez hasonló dolgot az Isten népe ellen (mert mivel a király ezt a szót szólotta, mintegy maga is bűnös), hogy a király azt, a kit eltaszított magától, nem hívatja vissza?
14. Mert bizonyára meg kell halnunk, és olyanok vagyunk, mint a víz, mely a földre kiöntetvén, fel nem szedhető, és az Isten egy lelket sem akar elvenni, hanem azt a gondolatot gondolja magában, hogy ne legyen számkivetve előtte az eltaszított sem.

Zsolt. 89,49.

15. Most annakokáért azért jöttem ide, hogy én szólnék a királynak, az én uramnak, noha sokan rettentettek engem ettől; mindazáltal azt mondotta a te szolgálód: Mégis beszélek a királylyal, hátha megteszi a király, a mit az ő szolgálóleánya mond.
16. Igen, meghallgatja a király, és megszabadítja az ő szolgálóleányát annak kezéből, a ki engem el akar veszteni és velem együtt az én fiamat az Istennek örökségéből.
17. Annakfelette ezt gondolta a te szolgálóleányod: Az én uramnak, a királynak beszéde szerezzen nyugodalmat, mert mint az Istennek angyala, olyan az én uram, a király, mivelhogy meghallgatja mind a jót, mind a gonoszt. És az Úr a te Istened legyen te veled.

2 Sám. 19,27.

18. És felelvén a király, monda az asszonynak: Kérlek, ne tagadd meg, a mit tőled kérek. És monda az asszony: Mondja el az én uram, a király, kérlek!
19. És monda a király: Vajjon mindezekben nem a Joáb keze van-e veled? Felele az asszony, és monda: Él a te lelked, óh uram, király, hogy sem jobbra, sem balra nem lehet térni attól, a mit az én uram, a király szól; mert a te szolgáló Joáb hagyta ezt nékem, és mindezeket a szókat ő adta a te szolgálóleányodnak szájába.

1 Móz. 42,15., 2 Sám. 14,1., 2 Sám. 14,2.

20. Hogy a dolognak más fordulatot adjon, azért tette ezt Joáb, a te szolgáló. De az én uram bölcs, az Isten angyalának bölcsesége szerint, hogy mindent észrevegyen, a mi a földön van.
21. Akkor monda a király Joábnak: Ímé megteszem ezt a dolgot. Eredj el, és hozd haza az én fiamat, Absolont.
22. És a földre arczczal leborula Joáb, és térdet-fejet hajtván, megköszöné a királynak, és monda Joáb: Ma ismerte meg, uram király, a te szolgáló, hogy van valami becsületem előtted; mert az ő szolgálójának beszédét megcselekedte a király.
23. Felkele azért Joáb, és elméne Gessurba, és haza hozá Absolont Jeruzsálembe.

24. És monda a király: Menjen a maga házába, és az én színemet ne lássa. Tére azért Absolon az ő házába, és a királynak orcáját nem láthatá.
25. Nem vala pedig az egész Izráelben olyan szép ember, mint Absolon, ki dicséretre olyan méltó volna; tetőtől fogva talpig ő benne semmi hiba nem vala.
26. És mikor a fejét megnyiratja (mert minden esztendőben megnyiratja vala, mivel igen nehéz volna, azért nyiratja le), az ő fejének haja nyom vala kétszáz siklust a királyi mérték szerint.
27. Lőn pedig Absolonnak három fia és egy leánya, kinek neve Támár vala; ez igen szép termetű asszony vala.
28. Két esztendőt töltött immár Absolon Jeruzsálemben, de a királynak színét még nem látta.
29. Elkülde azért Absolon Joábhhoz, hogy őt a királyhoz küldje, ki nem akara hozzá menni; és elkülde másodszer is, de ő még sem akart elmenni.
30. Monda azért az ő szolgálainak: Nézzétek, a Joáb gazdasága az enyém mellett van, és ott van az ő árpája: menjetek el, és gyűjtsátok fel tűzzel; és meggyújták az Absolon szolgálai a gazdaságot tűzzel.
31. Felkele azért Joáb, és méne Absolonhoz az ő házába, és monda néki: Mi az oka, hogy a te szolgálid az én gazdaságomat felgyújtották tűzzel?
32. Felele Absolon Joábnak: Azért mert hozzád küldöttem ily szóval, hogy ide jőjj, hogy a királyhoz küldjelek, hogy ezt mondjad néki: Mi szükség volt hazajönöm Gessurból? Jobb volna most is nékem ott lennem. Most azért szeretném a király arczát látni; ha van bennem álnokság, ölessen meg engem.
33. Elméne azért Joáb a királyhoz, és megmondá néki. És akkor hivatá a király Absolont, és elméne a királyhoz, és fejet hajtván a király előtt, arcczal a földre borula. És megcsókolá a király Absolont.

15.

1. Lőn pedig annakutána, szerze magának Absolon szekeret, lovakat és ötven embert, kik előtte szaladjanak.
1 Kir. 1,5.
2. És reggelenként felkelvén Absolon, megállá az útfélen a kapuban, és mindenkit, a kinek dolga lévén, a királyhoz megy ítélet végett, megszólíta Absolon, és megkérde: Micsoda városból való vagy te? És ha azt mondá: Izráelnek egyik nemzetségéből való a te szolgád;
3. Monda néki Absolon: Ímé a te beszéded mind jó és mind igaz; de senki sincs, a ki téged meghallgatna a királynál.
4. Monja vala ismét Absolon: Vajha valaki engem tenne ítélőbíróvá e földön, és én hozzám jőne minden ember, a kinek valami ügye és pere volna, igazat tennék néki.
5. Mikor pedig valaki hozzá megy és fejet hajt vala néki, azonnal kezét nyújtja vala, és megfogván, megcsókolja vala őt.
6. És e képen cselekedék Absolon egész Izráellel, valakik ítéletért a királyhoz mennek vala, és így Absolon az Izráel fiainak szíveket alattomban megnyeri vala.
7. Lőn pedig negyven esztendő mulván, monda Absolon a királynak: Hadd menjek el, és teljesítsem Hebronban azt a fogadást, melyet fogadtam az Úrnak;
2 Sám. 2,1., 2 Sám. 2,4.
8. Mert fogadást tett a te szolgád, mikor Gessurban laktam, mely Siriában van, ezt mondván: Ha valóban hazavezérel engem az Úr Jeruzsálembe, az Úrnak szolgálók.
9. Monda néki a király: Menj el békével; és felkelvén, elméne Hebronba.
10. Hírnököket küldé pedig Absolon Izráelnek minden nemzetségéhez, hogy megmondják: Mikor a trombitaszót halljátok, azt mondjátok: Absolon uralkodik Hebronban.
11. És Absolonnal együtt kétszáz férfi is elméne Jeruzsálemből, kiket meghívott, kik jóhiszeműleg menének, semmit nem tudván a dolgról.
12. És elküldvén Absolon, hivatá a Gilóból való Akhitófelt is, Dávidnak tanácsosát, az ő városából Gilóból, míg ő az áldozatot végezte. És igen nagy lőn az összeesküvés, és a nép gyülekezék és szaporodék Absolon mellett.
2 Sám. 17,23.
13. És követ méne Dávidhoz ilyen izenettel: Az Izráel népének szíve Absolon felé hajlik.

14. Akkor monda Dávid minden szolgáinak, kik vele valának Jeruzsálemben: Keljete fel, és fussunk el, mert itt nincsen számunkra menekülés Absolon elől; siessetek elmenni, hogy valamikép sietve utól ne érjen minket, s ne hozzon szerencsétlenséget reánk, és a várost le ne vágja fegyvernek élével.

Zsolt. 3,1.

15. Mondának pedig a király szolgálai a királynak: Minden úgy legyen, a mint tetszik a királynak, a mi urunknak, ímé itt vannak a te szolgálaid.

16. Kiméne azért a király és egész háznépe ő utána és otthon hagyá a király tíz ágyasát, hogy őrizzék a házat.

2 Sám. 5,13.

17. És kimenvén a király és egész háznépe ő utána, megállapodának a legszélső háznál.

18. És minden szolgálai ő mellé menének; és a Kereteusok, a Peleteusok mind, a Gitteusok is mind, az a hatszáz férfi, kik vele jövének Gáthból, elvonulának a király előtt.

1 Kir. 1,38., 2 Sám. 8,18.

19. Monda pedig a király a Gitteus Ittainak: Miért jössz el te is mi velünk? Menj vissza, és maradj a királynál, mert te idegen vagy és vissza is költözhetel szülő helyedre.

2 Sám. 18,2.

20. Csak tegnap jöttél, és már ma zaklassalak téged, hogy velünk jöjj? Én megyek oda, a hova mehetek; te pedig térj vissza, és vidd vissza testvéreidet is; irgalmasság és igazság legyen veled.

2 Sám. 15,18.

21. És felel Ittai a királynak, mondván: Él az Úr és él az én uram, a király, hogy valahol lesz az én uram, a király, mind halálában, mind életében, ott lesz a te szolgád is.

Ruth. 1,16.

22. Monda azért Dávid Ittainak: Ám jöjj el és menjünk el. És elméne a Gitteus Ittai és az ő emberei együtt, még a kicsinyek is, valakik vele valának.

23. És az egész föld népe nagy jajgatással sír vala, mikor az egész nép elméne. A király azért általméne a Kedron patakán, és a nép mind átméne az útra, a puszta felé.

24. És ímé vele vala Sádók is, és a Léviták mind, kik az Isten szövetségének ládáját hordozzák vala; és letevék az Isten ládáját. Azonközben Abjátár is felméne, míg a nép a városból mind kitarakodék.

2 Sám. 8,17., 1 Sám. 22,20., 1 Sám. 22,23.

25. És monda a király Sádóknak: Vidd vissza az Isten ládáját a városba, ha én az Úr előtt kedves leszek, engem ismét haza hoz, megmutatja nékem azt, és az ő sátorát.

26. Ha pedig azt mondja: Nem gyönyörködöm benned: Ímhol vagyok, cselekedjék velem úgy, a mint néki tetszik.

1 Sám. 3,18.

27. Monda annakfelette a király Sádók papnak: Nemde nem próféta vagy-e te? Azért menj haza békekességben a városba, Akhimás is, a te fiad, és az Abjátár fia, Jonathán, a ti két fiatok, veletek együtt.

2 Sám. 8,17.

28. Lássátok, ímé én itt időzöm, ennek a pusztának sík mezején, míg tőletek hír jó, és nékem izentek.

2 Sám. 15,36.

29. Visszavivék azért Sádók és Abjátár Jeruzsálemben az Isten ládáját, és otthon maradának.

2 Sám. 6,16., 2 Sám. 6,17.

30. Dávid pedig felméne az olajfáknak hegyén, mentében sírva, fejét beborítva, saru nélkül ment, és az egész nép, mely vele volt, kiki beborította fejét, és mentökben sírának.

2 Sám. 19,4.

31. Megizenék azonközben Dávidnak, hogy Akhitófel is a pártosok között van Absolonnal, és monda Dávid: Kérlek, óh Uram, hiúsítsd meg az Akhitófel tanácsát.

2 Sám. 15,12., 2 Sám. 16,23., 2 Sám. 17,23.

32. És a mint feljuta Dávid a hegy tetejére, hogy ott imádkozzék az Istennek, ímé eleibe jöve az Árkeából való Khúsai, ki ruháját megszaggatá és földet hinte fejére.

2 Sám. 15,37., Jób. 2,12.

33. És monda néki Dávid: Ha eljössz velem, terhemre leszel nékem;

34. De ha a városba visszatérsz, és ezt mondod Absolonnak: Te szolgád vagyok, óh király; ennekelőtte a te atyád szolgálja voltam, most immár a te szolgád leszek, megronthatod Akhitófelnek ellenem való tanácsát.

2 Sám. 17,1., 2 Sám. 17,14., 2 Sám. 17,23.

35. És ímé veled lesznek ott Sádók és Abjátár papok; azért minden dolgot, a mit hallándasz a király házából, mondj meg a papoknak, Sádóknak és Abjátárnak.

2 Sám. 15,27., 2 Sám. 15,28.

36. Ímé ott van velök az ő két fiok is, Akhimás, a Sádók fia, és Jonathán, az Abjátár fia, kik által nékem mindjárt megizzenhetitek, valamit hallotok.

2 Sám. 15,27., 2 Sám. 15,28.

37. Elméne azért Khúsai, a Dávid barátja a városba, Absolon pedig bevonula Jeruzsálembe.

2 Sám. 15,32., 1 Krón. 27,33.

16.

1. Mikor pedig Dávid egy kevéssé alább ment a hegy tetejéről, eleibe jöve Siba, a Mefibóset szolgálja, két megnyergelt számmal, melyeken kétszáz kenyér és száz kötés aszúszóló és száz csomó füge és egy tömlő bor vala.

2. És monda a király Sibának: Mit akarsz ezzel? Felele Siba: A szamarak a király háznépéé legyenek, hogy rajtok járjanak; a kenyér pedig és a füge, hogy a szolgák megegyék, és a bor, hogy igyék, a ki megfárad a pusztában.

2 Sám. 9,3., 2 Sám. 9,6., 2 Sám. 9,9., 2 Sám. 19,17., 2 Sám. 19,18.

3. És monda a király: Hol van most a te uradnak fia? Felele Siba a királynak: Ímé Jeruzsálemben marada, mert azt mondja: Visszaadja ma nékem Izráel háznépe az én atyámnak országát.

2 Sám. 9,2., 2 Sám. 9,5., 2 Sám. 19,26.

4. És monda a király Sibának: Ímé minden tied legyen, valamije volt Mefibósetnek. Monda akkor Siba: Meghajtom magamat; vajha kegyelmet találnék előtted, óh uram király!

2 Sám. 19,29.

5. Elméne azután Dávid király Bahurimig, és ímé onnan egy férfi jöve ki a Saul nemzetségéből való, kinek neve Sémei vala, Gérának fia, és kijöven szidalmazza vala őket.

2 Sám. 19,21., 1 Kir. 2,8., 1 Kir. 2,36., 1 Kir. 2,46.

6. És kővel hajigálá Dávidot és Dávid királynak minden szolgálait, jóllehet az egész nép és az erős férfiak mindnyájan az ő jobb és balkeze felől valának.

7. És így szóla Sémei szitkozódása közben: Eredj, eredj te vérszopó és istentelen ember!

2 Móz. 22,28.

8. Megfizet most az Úr néked Saul egész házanépének véérért, a ki helyett te uralkodol; és adta az Úr az országot a te fiadnak, Absolonnak: és ímé te nyomorúságban vagy, mert vérszopó ember vagy!

2 Sám. 1,5., 2 Sám. 1,16., 2 Sám. 4,5., 2 Sám. 4,12.

9. Monda pedig Abisai, Sérújának fia, a királynak: Hogyan szidalmazhatja ez a holt eb az én uramat, a királyt? Majd én elmegyek és fejét veszem.

2 Sám. 18,2., 1 Sám. 26,8.

10. Monda pedig a király: Mi közöm van veletek, Sérújának fiai? Hadd szidalmazzon, mert az Úr mondotta néki: Szidalmazza Dávidot; és ki mondhatja néki: Miért míveled ezt?

2 Sám. 2,18.

11. És monda Dávid Abisainak és minden szolgálainak: Íme az én fiam, ki az én ágyékomból származott, kergeti az én életemet: hogyan cselekedné tehát e Benjáminita? Hagyjatok békét néki, hadd szidalmazzon; mert az Úr mondotta néki.

2 Sám. 17,3.

12. Netalán reá tekint az Úr az én nyomorúságomra, és jóval fizet még ma nékem az Úr az ő átka helyett.

2 Sám. 19,14., 2 Sám. 19,15.

13. És megy vala Dávid és az ő népe az úton, Sémei pedig a hegyoldalon átellenében menvén, mentében átkozódik és köveket hajigál vala ő ellenébe, és port hány vala.

2 Sám. 16,7., 2 Sám. 16,8.

14. Eljuta annakutána a király és az egész nép, mely vele vala, Ajefimbe, és ott megnyugovék.

15. Absolon pedig és az egész nép, Izráelnek férfiai, bemenének Jeruzsálembe, és Akhitófel is ő vele.

2 Sám. 15,7., 2 Sám. 15,12.

16. Mikor pedig az Arkeából való Khúsai, a Dávid barátja bement Absolonhoz, monda Khúsai Absolonnak: Éljen a király, éljen a király!

2 Sám. 15,32., 2 Sám. 15,37., 1 Sám. 10,24.

17. És monda Absolon Khúsainak: Ez-é a barátod iránti szereteted? Miért nem mentél el barátoddal?

18. Felele Khúsai Absolonnak: Nem, hanem a kit az Úr és ez a nép választ, és az Izráelnek minden fiai: azé leszek és azzal maradok.

19. Azután ugyan kinek szolgálnék örömeztőbb, mint az én barátom fiának? A mint szolgáltam a te atyádnak, szintén olyan leszek te hozzád is.

20. Monda pedig Absolon Akhitófelnek: Adjatok tanácsot, mit cselekedjünk?

2 Sám. 15,12., 2 Sám. 15,31.

21. Felele Akhitófel Absolonnak: Menj be a te atyádnak ágyasaihoz, a kiket itthon hagyott, hogy őriznék a házat: és megéri az egész Izráel, hogy te atyád előtt gyűlöltté tette magadat, és annál inkább megerősödnek mindazoknak kezeik, a kik melletted vannak.

1 Móz. 49,3., 1 Móz. 49,4., 3 Móz. 20,11.

22. Sátort vonának azért Absolonnak a tetőn, és beméne Absolon az ő atyjának ágyasaihoz, az egész Izráelnek szeme láttára.

2 Sám. 12,11., 2 Sám. 12,12.

23. És Akhitófel tanácsa, melyet adott, olyannak tekintetett abban az időben, mintha valaki az Isten szavát kérdezte volna; olyan volt Akhitófelnek minden tanácsa mind Dávid előtt, mind Absolon előtt.

17.

1. Monda azért Akhitófel Absolonnak: Engedj kiválasztanom tizenkétezer embert, hogy felkeljek, és üldözzem Dávidot ez éjjel.

Zsolt. 3,1.

2. És megtámadom őt, míg fáradt és erőtlen kezű; megrettentem őt, és megfutamodik az egész nép, mely vele van; és a királyt magát megölöm.

2 Sám. 17,4.

3. És visszavezetem te hozzád az egész népet, mert az egésznek visszatérése attól a férfiútól függ, a kit te üldözöl; és akkor az egész nép békességben lesz.

4. Igen tetszik e beszéd Absolonnak és Izráel minden véneinek.

5. És monda Absolon: Hívják ide mégis az Arkeabeli Khúsait is, és hallgassuk meg, mit szól ő is.

2 Sám. 15,34., 2 Sám. 16,16.

6. És mikor megérkezék Khúsai Absolonhoz, monda néki Absolon ilyenképen: Akhitófel ilyen tanácsot ad, megfogadjuk-e az ő szavát, vagy ne? Szólj hozzá.

7. Monda akkor Khúsai Absolonnak: Nem jó tanács az, a melyet Akhitófel ez egyszer adott.

2 Sám. 16,23., 2 Sám. 17,14.

8. És monda Khúsai: Tudod magad, hogy a te atyád és az ő emberei igen erős vitézek és igen elkeseredett szívűek, mint a kölykeitől megfosztott medve a mezőn. Annakfelette a te atyád igen hadakozó ember, ki nem alszik a néppel együtt.

1 Krón. 12,8., Péld. 17,12., 1 Sám. 23,22.

9. Ilyenkor ő valami barlangban lappang, vagy valami más helyen, és meglehet, hogy mindjárt kezdetben elesvén némelyek közülök, valaki meghallja, és azt kezdi mondani: Megveretett az Absolon népe.

10. És még az erős vitéz is, kinek szíve olyan, mint az orosláznak szíve, igen megrémül; mert az egész Izráel tudja, hogy a te atyád igen erős vitéz, és azok is, a kik vele vannak, erős vitézek.

11. Én azért azt tanácsolom, hogy gyűjtsd magadhoz az egész Izráelt Dántól fogva mind Bersebáig, oly számban, mint a tenger partján való fövény; és magad is menj el a hadba.

12. Akkor aztán támadjuk meg őt azon a helyen, a hol található, és úgy lepjük meg őt, miként a harmat a földre esik, hogy se közüle, se azok közül, a kik vele vannak, egy se maradjon meg.

13. Ha pedig városba szaladna, mind az egész Izráel köteleket húzzon a város körül, és vonjuk azt a patakba, hogy még csak egy kövecskét se találjanak ott.

14. És monda Absolon és Izráelnek minden férfija: Jobb az Arkeabeli Khúsainak tanácsa az Akhitófel tanácsánál. Az Úr parancsolta vala pedig, hogy az Akhitófel tanácsa elvettessék, mely jó vala, hogy veszedelmet hozzon az Úr Absolonra.

2 Sám. 16,23.

15. Monda pedig Khúsai Sádók és Abjátár papoknak: Ilyen s ilyen tanácsot adott Akhitófel Absolonnak és Izráel véneinek; én pedig ilyen s ilyen tanácsot adtam.

2 Sám. 15,35., 2 Sám. 15,36.

16. Azért sietve küldjétek el, és izenjétek meg Dávidnak ilyen szóval: Ne maradj ez éjjel a pusztának mezején, hanem inkább menj át, hogy valamiképen el ne nyeletessék a király és az egész nép, mely vele van.

2 Sám. 15,28.

17. Jonathán pedig és Akhimás a Rógel forrásánál állanak vala, a hová méne egy leányzó, ki megmondá ezeket nékik, és ők elmenvén, megmondák Dávid királynak, mert nem akarják vala magokat megmutatni, bemenvén a városba.

2 Sám. 15,27., 1 Kir. 1,9.

18. Meglátá mindazáltal őket egy szolga, és megmondá Absolonnak: Elmenének azért ők ketten sietséggel, és menének egy ember házába Bahurim városában, kinek tornáczában volt egy kút, és oda szállának alá.

Józs. 2,4.

19. Az asszony pedig egy terítőt vón és beteríté a kút száját, arra pedig darált árpát hintett; és nem vevék észre.

20. Menének pedig az Absolon szolgálai az asszonyhoz a házba, és mondának: Hol van Akhimás és Jonathán? Felele nékik az asszony: Általgázolának a patakon. És keresék őket, de mivel nem találták, visszatérének Jeruzsálembe.

21. Mikor pedig elmentek, kijövének a kútból, és elmenvén, megmondák ezeket Dávid királynak, és mondának Dávidnak: Keljete fel és menjetek által gyorsan a vizen; mert ilyen tanácsot adott ti ellenetek Akhitófel.

2 Sám. 17,1., 2 Sám. 17,3., 2 Sám. 17,15., 2 Sám. 17,16.

22. Felkele azért Dávid és mind a vele való nép, és általkelének a Jordánon, míg megvirrada; egy sem hiányzék, a ki által nem ment volna a Jordánon.

2 Sám. 15,28.

23. Látván pedig Akhitófel, hogy az ő tanácsát nem hajtották végre: megnyergelé szamarát, és felkelvén elméne házához, az ő városába; és elrendezvén háznépének dolgát, megfojtá magát, és meghala; és eltemetteté az ő atyjának sírjába.

2 Sám. 17,1., 2 Sám. 17,3., 2 Sám. 17,14., 2 Sám. 16,23., Mát. 27,5.

24. És midőn Dávid Mahanáimba érkezett, átkele Absolon a Jordánon, ő és Izráelnek férfiai mindnyájan ő vele.

25. És Amasát tevé Absolon fővezérré a sereg felett Joáb helyett. Amasa pedig egy férfi vala, a kinek a neve az Izráelita Jithra vala, a ki beméne Abigailhoz, a Náhás leányához, ki Sérújának, a Joáb anyjának nővére vala.

2 Sám. 19,13., 2 Sám. 20,9., 2 Sám. 20,10., 1 Krón. 2,11., 1 Krón. 2,16.

26. És tábort jára Izráel és Absolon a Gileád földén.

27. Lőn pedig, hogy mikor Dávid Mahanáimba jutott, ímé Sóbi, az Ammoniták városából, Rabbából való Náhásnak fia, és a Ló-Debár városból való Ammielnek fia, Mákir, és a Gileád tartományában, Rógelimban lakozó Barzillai.

2 Sám. 11,1., 2 Sám. 12,29., 2 Sám. 19,32., 1 Kir. 2,7.

28. Ágyneműt, medenczéket és cserépedényeket, búzát, árpát, lisztet, pergelt búzát, babot, lencsét, pergelt árpát,

29. Mézet, vajot, juhott, ünősajtokat hozának Dávidnak és az ő vele való népnek eleségül. Mert azt gondolják vala magokban: A nép éhes, fáradt és eltikkadt a pusztában.

2 Sám. 15,28.

18.

1. Megszámlálá pedig Dávid a népet, a mely vele vala, s ezredeseket és századosokat rendele fölējök.

2. És hagyá Dávid a népnek harmadrészét Joáb keze alatt, és harmadrészét Sérúja fiának, Abisainak, Joáb atyjafiának keze alatt, harmadrészét pedig bízá a Gitteus Ittai kezére. És monda a népnek a király: Bizony én magam is elmegeyek veletek.

2 Sám. 8,16., 2 Sám. 10,9., 2 Sám. 10,10., 2 Sám. 23,18., 2 Sám. 15,19., 2 Sám. 15,21.

3. De a nép monda: Ne jójj; mert ha netalán mi megfutamodunk is, velünk nem gondolnak, és ha felerészben meghalunk is, velünk semmit sem gondolnak; de te teszesz anynyit, mint mi tízezeren: jobb azért, hogy te a városból légy nekünk segítségül.

1 Sám. 17,49., 1 Sám. 17,50., 1 Sám. 18,7.

4. Monda azért nékik a király: A mi néktek jönnek tetszik, én azt mívelem. Megállta azért a király a kapuban, és az egész sereg megy vala ki százanként és ezerekenként.

5. Parancsola pedig a király Joábnak, Abisainak és Ittainak, mondván: Az én fiammal, Absolonnal én érettem kiméletesen bánjatok; hallá pedig ezt mind az egész had, mikor a király mindenik vezérnek parancsola Absolon felől.

2 Sám. 18,29., 2 Sám. 18,33., 2 Sám. 13,28., 2 Sám. 13,29., 2 Sám. 16,11., 2 Sám. 16,12.

6. Kiméne azért a nép a mezőre, az Izráel ellenébe, és megütközének az Efraim erdejénél.

7. És megvereték ott az Izráel népe a Dávid szolgálai által, és nagy veszteség volt ott azon a napon, mintegy hússzezer emberé.

8. És kiterjedt a harcz az egész vidékre, és a nép közül sokkal többet emészte meg az erdő, mint a fegyver azon a napon.

9. És találkozik Absolon Dávid szolgálival; Absolon pedig egy öszvéren ül vala. És beméne az öszvér a nagy cserfák sűrű ágai alá, hol fennakadt fejénél fogva egy cserfán, függvén az ég és föld között, az öszvér pedig elszalad alóla.

10. Kit mikor egy ember meglátott, hírül adá Joábnak, és monda: Ímé, láttam Absolont egy cserfán függeni.

11. Monda pedig Joáb az embernek, a ki megmondotta vala néki: Ímé láttad, és miért nem ütötted le ott őt a földre? Az én dolgom lett volna azután, hogy megajándékozzalak tíz ezüst siklussal és egy övvel.

12. Monda az ember Joábnak: Ha mindjárt ezer ezüstpénzt adnál is kezembe, nem ölném meg a király fiát; mert a mi fülünk hallására parancsolá a király néked, Abisainak és Ittainak, ezt mondván: Kiméljétek, bárki legyen, az ifjút, Absolont.

2 Sám. 18,5.

13. Vagy ha orozva törtem volna életére - mivel a király előtt semmi sem marad titokban - magad is ellenem támadtál volna.

14. Monda azért Joáb: Nem akarok előtted késedelmezni; és vón három nyilat kezébe és Absolonnak szívébe lövé, minthogy még élt a cserfán.

2 Sám. 18,9.

15. Körülfogák akkor a Joáb fegyverhordozó szolgálai tízen, és általverék Absolont, és megölik őt.

2 Sám. 13,28., 2 Sám. 13,29., 2 Sám. 15,22., 3 Móz. 20,11.

16. Megfúvatá azután a trombitát Joáb, és megtére a nép Izráelnek úzéséből, mert kimélni akará Joáb a népet.

17. Absolont pedig felvevék, és veték őt az erdőn egy nagy verembe, és igen nagy rakás követ hányának reá. És az egész Izráel elmeneküle, kiki az ő sátorába.

Józs. 7,24., Józs. 7,26.

18. Absolon pedig vett és még életében emelt magának emlékoszlopot, a mely a király völgyében van. Mert ezt mondja vala: Nincsen nékem oly fiam, a kin az én nevemnek emlékezete maradhatna; azért az oszlopot a maga nevére nevezé; és az Absolon oszlopának hívatatik mind e mai napig.

2 Sám. 14,27.

19. Monda pedig Akhimás, Sádók fia: Majd elfutok, és megmondom a királynak, hogy megszabadította őt az Úr az ő ellenségeinek kezéből.

2 Sám. 17,17.

20. És monda néki Joáb: Ne légy ma hírmondó, hanem holnap mondd meg a hírt, ma pedig ne mondd meg; mivelhogy a király fia meghalt.

21. Monda azonközben Joáb Kúsinak: Eredj el, mondd meg a királynak, a mit láttál; és meghajtá magát Kúsi Joáb előtt, és elszaladt.

22. És szóla ismét Akhimás, Sádók fia, és monda Joábnak: Bármint legyen, hadd fussak el én is Kúsi után! Monda Joáb: Miért futnál fiam; nem néked való ez a hírmondás?!

23. Bármint legyen, hadd fussak el mégis! Ő pedig monda néki: Ám fuss el. Elfuta azért Akhimás a síkon való úton, és megelőzé Kúsit.

24. Dávid pedig ül vala a két kapu között, és az őrálló felméne a kapu tetejére, a kőfalra, és felemelvén szeméit, látá, hogy egy ember igen fut egyedül.

25. Kiálta azért az őrálló, és megmondá a királynak, és monda a király: Ha egyedül jó, hír van az ő szájában. Amaz pedig mind közelebb jöve.

26. Látá pedig az őrálló, és másik ember is fut, és lekiálta az őrálló a kapunállónak, mondván: Ímé más ember is fut egyedül. Akkor monda a király: Az is hírmondó.

27. Monda ismét az őrálló: A mint látom, az elsőnek olyan a futása, mint Akhimásnak, a Sádók fiának; és monda a király: Jó ember az, és jó hírrel jó.

2 Sám. 18,23.

28. Kiáltván azért Akhimás, monda a királynak: Békeesség! És meghajtá magát arczczal a földre a király előtt, és monda: Áldott az Úr a te Istened, ki kezedbe adta az embereket, kik felemelték kezeiket az én uram ellen, a király ellen.

29. Monda akkor a király: Hogy van Absolon fiam? Felele Akhimás: Látám a nagy sereglést, mikor elküldé Joáb a király szolgáját és a te szolgádat; de nem tudom, mi történt.

2 Sám. 18,5.

30. És monda a király: Eredj tova, és állj meg ott; félreméne azért, és megállta ott.

31. E közben Kúsi is megérkezett, és monda Kúsi: Ezt izenik a királynak, az én uramnak, hogy az Úr megszabadított ma téged mindeneknek kezéből, a kik ellened támadtak volt.

2 Sám. 18,21.

32. Monda a király Kúsinak: Hogy van Absolon fiam? Felele Kúsi: Úgy legyenek az én uramnak, a királynak minden ellenségei, és valakik te ellened gonoszul feltámadnak, mint a te fiad.

2 Sám. 18,14., 2 Sám. 18,17.

33. És megháborodék a király, és felméne a kapu felett való házba, és síra, és ezt mondja vala mentében: Szerelmes fiam, Absolon! édes fiam, édes fiam, Absolon! bár én haltam volna meg te helyetted, Absolon, édes fiam, szerelmes fiam!

2 Sám. 18,5., 2 Sám. 19,4.

19.

1. És megjelenték Joábnak, hogy a király siratja és gyászolja Absolont.

2. És gyászra fordult a szabadulás azon a napon az egész népre nézve, mert a nép azon a napon hallja vala, hogy beszélik: Így bánkódik a király az ő fián.

3. És belopózkodék a nép azon a napon, bemenvén a városba, mint lopózkodni szokott a nép, mely szégyenli magát, hogy a harczból elmenekült.

4. A király pedig eltakarván orczáját, fenszóval kiáltja vala a király: Édes fiam, Absolon! Absolon, édes fiam! szerelmes fiam!

2 Sám. 15,30.

5. Akkor méne Joáb a házba a királyhoz, és monda: Megszégyenítetted e mai napon minden te szolgáidnak orczáját, kik e mai nap a te lelkedet megszabadították, és a te fiaidnak és leányidnak lelkeit, és feleségidnek lelkeit, és ágyasidnak lelkeit;

2 Sám. 16,11., 2 Sám. 18,15.

6. Szeretvén azokat, a kik téged gyűlölnék és gyűlölvén azokat, a kik téged szeretnek; mert kijelentetted ma, hogy előtted a vezérek és szolgák mind semmik; mert tapasztaltam ma, hogy csak élne Absolon, ha mi mindnyájan meghaltunk volna is ma, jobbnak tetszenék néked.

2 Sám. 19,4.

7. Azért most kelj fel, menj ki, és szólj kedvök szerint a te szolgáidnak; mert esküszöm az Úrra, hogy ha ki nem jössz, ez éjjel egy ember sem marad melletted, és ez gonoszabb lesz reád nézve mindama nyomorúságnál, mely veled történt ifjúságottól fogva, mind e mai napig.

8. Felkele azért a király és leüle a kapuban, és hírül adták az egész népnek, mondván: Ímé a király a kapuban ül. Akkor mind az egész nép eleibe jöve a királynak. Izráel pedig elmenekült, kiki az ő sátorába.

2 Sám. 18,17.

9. Mind az egész nép között pedig nagy veszekedés vala Izráelnek mindenik nemzetségében, kik ezt mondják vala: A király szabadított meg minket a mi ellenségeinknek kezéből, a Filiszteusok kezéből is ő szabadított meg; és most Absolon elől elmenekült az országból.

2 Sám. 8,1., 2 Sám. 8,14., 2 Sám. 10,8., 2 Sám. 10,19.

10. Absolon pedig, kit felkentünk vala, meghalt a hadban. Mit késtek azért hazahozni a királyt?

2 Sám. 18,14., 2 Sám. 18,15.

11. Dávid király pedig elküldé Sádók és Abjátár papokhoz, mondván: Szóljatok a júdabeli véneknek, ezt mondván: Mi az oka, hogy utolsó akartok lenni a királynak hazahozásában? Mert az egész Izráelnek szava eljutott a királynak házába.

2 Sám. 2,4., 2 Sám. 19,43.

12. Én atyámfiai vagytok, én csontom és én testem vagytok; miért lesztek tehát utolsók a királynak hazahozásában?

Bir. 9,2.

13. És Amasának azt mondjátok: Nemde te is nem én csontom és testem vagy-é? Úgy cselekedjék velem az Isten és úgy segítjen, ha nem leszel a sereg fővezére minden időben én előttem Joáb helyett.

2 Sám. 17,25., 2 Sám. 8,16.

14. És megnyeré Júda minden emberének szívét, mint egy emberét, kik elküldének a királyhoz: Jőjj haza mind te, mind a te szolgálaid.

15. Hazatére azért a király; és a mint a Jordánhoz érkezék, Júda férfiai Gilgálba menének, hogy a királynak eleibe jussanak, és általvigyék a királyt a Jordánon.

16. Siete pedig Sémei is, Gérának fia, a Bahurimból való Benjáminita, és ő is a Júda nemzetségével eleibe méne Dávid királynak.

2 Sám. 16,5., 2 Sám. 16,8.

17. És ezer ember vala ő vele Benjámín nemzetségéből, és Siba, a Saul házában való szolga, és tizenöt fia, és húsz szolgálja is vele valának, és általmenének a Jordánon a király előtt.

2 Sám. 16,1., 2 Sám. 16,3.

18. Kompot is vivének által, hogy a király háznépét általhozzák, és hogy kedve szerint cselekedjenek. Sémei pedig Gérának fia, térdre esék a király előtt, mikor a Jordánon általment.

19. És monda a királynak: Ne tulajdonítsa vétkül nekem az én uram az én álnokságomat; és ne emlékezzél meg arról, hogy gonoszul cselekedék veled a te szolgálád azon a napon, a melyen az én uram, a király Jeruzsálemből kiméne, hogy szívére venné a király;

2 Sám. 16,5., 2 Sám. 16,8.

20. Mert elismeri a te szolgálád, hogy én vétkeztem, és ímé az egész József nemzetsége közül én jöttem ma először, hogy a királynak, az én uramnak eleibe menjek.

1 Móz. 48,5., 1 Móz. 48,13., 1 Móz. 48,20.

21. És felele Abisai, Sárujának fia és monda: Nem ölod-é meg azért Sémeit, hogy káromlásokat szólott az Úrnak felkentje ellen?

2 Sám. 16,9.

22. Monda pedig Dávid: Mi közöm van veletek, Sérujának fiai, hogy ellenkezni akartok velem ma? Ma kellene-é embert ölni Izráelben? Mintha nem tudnám, hogy ma lettem újonnan Izráel királya.

1 Krón. 2,16., 1 Sám. 11,13.

23. És monda a király Sémeinek: Nem halsz meg; és megesküvék néki a király.

2 Sám. 19,22., 1 Kir. 2,8., 1 Kir. 2,9., 1 Kir. 2,36., 1 Kir. 2,46.

24. Méfíbóset is, Saulnak fia eleibe jöve a királynak, és sem lábait, sem szakálát meg nem tisztította, sem ruháját meg nem mosatta attól a naptól fogva, hogy a király elment vala, mindama napig, a melyen békességgel haza jöve.

2 Sám. 9,6., 2 Sám. 9,8.

25. És lón, hogy mikor Jeruzsálemből kijött eleibe a királynak, monda néki a király: Miért nem jöttél volt el velem Méfíbóset?

26. És ő felele: Uram király, az én szolgálám csalt meg engem; mert azt mondotta a te szolgálád: Megnyergeltetem a szamarat, és felülök rá, és elmegyek a királylyal; mert sánta a te szolgálád.

27. És rágalmazott engem, a te szolgálodat az én uram, a király előtt; de az én uram, a király olyan, mint az Istennek angyala: azért cselekedjél úgy, a mint néked tetszik!

2 Sám. 16,3., 2 Sám. 14,17.

28. Mert jóllehet az én atyámnak egész háznépe csak halált érdemlett volna az én uramtól, a királytól, mégis a te szolgálodat azok közé helyezéd, a kik asztalodnál esznek. Azért micsoda követelésem és micsoda kérésem volna még a király előtt?

2 Sám. 9,7.

29. Monda néki akkor a király: Mi szükség többet szólnod? Én megmondottam, hogy te és Siba osztozzatok meg a jószágon.

2 Sám. 9,9., 2 Sám. 9,10.

30. És monda Méfíbóset a királynak: Elveheti az egészet, csakhogy az én uram, a király békességben haza jöhete.

2 Sám. 19,24.

31. A Gileádból való Barzillai is eljöve Rógelimból, és általméne a királylyal a Jordánon, kisérven őt a Jordánon.

1 Kir. 2,7.

32. Barzillai pedig igen vén ember vala, nyolczvan esztendő, és ő táplálta vala a királyt, míg Mahanáimban lakott; mert igen gazdag ember vala.

2 Sám. 17,27., 2 Sám. 17,29.

33. Monda pedig a király Barzillainak: Jere velem és eltartlak téged magamnál Jeruzsálemben.

2 Sám. 19,32.

34. Barzillai pedig monda a királynak: Mennyi az én életem esztendeinek napja, hogy én felmehtnék a királylyal Jeruzsálembé?

35. Nyolczvan esztendő vagyok ma, avagy képes vagyok-é még különbséget tenni a jó és rossz között, vagy érzem-é, a te szolgád, ízét annak, a mit eszem és iszom, vagy gyönyörködhetem-é az éneklő férfiak és asszonyok hangjaiban? Miért lenne terhére a te szolgád az én uramnak, a királynak?

Préd. 12,4., Préd. 12,9.

36. Egy kevés ideig óhajtana a Jordánon átmenni a királylyal a te szolgád; miért adna azért a király nékem ily nagy jutalmat?

37. Hadd menjen vissza, kérlek, a te szolgád, és hadd haljak meg az én városomban, az én atyámnak és anyámnak temetőhelyében. Hanem inkább ímhol a te szolgád, Kimhám, menjen el ő a királylyal, az én urammal, és cselekedjél úgy vele, a mint néked jónak tetszik.

1 Móz. 49,29., 1 Móz. 49,32., 1 Móz. 50,25.

38. És monda a király: Jőjjön el velem Kimhám és azt cselekszem vele, ami néked tetszik; és valamit tőlem kívánsz, megcselekszem veled.

39. Mikor pedig általkelt a Jordánon az egész nép, és a király is általment, megcsókolván a király Barzillait, megáldá őt, ki visszatére az ő helyére.

40. Általméne pedig a király Gilgálba, és Kimhám ő vele megy vala és Júdának egész népe, a kik a királyt átszállították, sőt Izráel népének is fele.

2 Sám. 11,41., 2 Sám. 11,43.

41. És ímé, Izráelnek minden férfiai eljövének a királyhoz és mondák a királynak: Miért loptak el téged a mi atyánkfiai, a Júda nemzetsége? És hozták által a királyt és az ő háznépét a Jordánon, és Dávidnak minden embereit vele egyetemben?

42. Felelének pedig mindnyájan a Júda férfiai az Izráel férfiaknak: Azért, mert a király közelebb áll hozzám; és miért neheztelsz ezért a dologért? Avagy megvendégtelt-é azért a király? vagy megajándékozott-é valami ajándékkal?

2 Sám. 19,11., 2 Sám. 19,12.

43. Felelvén pedig az Izráel férfiai a Júda férfiaknak, mondának: Tízszeres részem van nékem a királyhoz, és Dávidra nézve is elsőbbségem van feletted. Miért tartottál azért semminek engem? Avagy nem én tettem-é legelőször szóvá, hogy hozzuk haza a mi királyunkat? De mindazáltal erősebb lón a Júda férfiaknak szava, az Izráel férfiaknak szavánál.

2 Sám. 19,11.

20.

1. Vala pedig ott történetesen egy istentelen ember, kinek neve Séba vala, Bikrinek fia, Benjámin nemzetségéből való férfiú. Ez trombitát fuvata, és monda: Nincsen nekünk semmi közünk Dávidhoz, és semmi örökségünk nincsen az Isai fiában. Azért oh Izráel, oszoljatok el, kiki az ő sátorába.

1 Kir. 12,16.

2. Eltávozóék azért mind az Izráel népe Dávidtól Séba után, Bikri fia után. A Júda nemzetségéből valók azonban mellette maradának az ő királyoknak, a Jordán vizétől fogva mind Jeruzsálemig.

2 Sám. 20,15., 2 Sám. 20,21.

3. Bemenvén pedig Dávid az ő házába Jeruzsálemben, előhozatá a királyt azt a tíz ágyasát, a kiket otthon hagyott vala a ház őrzésére; és őrizet alá rekeszté és tápláltatá azokat; de hozzájuk be nem méne. És őrizet alatt lőnek haláloknak napjáig, özvegységben élvén.

2 Sám. 16,21., 2 Sám. 16,22.

4. Monda pedig a király Amasának: Gyűjtsd össze nékem a Júda nemzetségét három nap alatt, és magad is itt légy jelen.

2 Sám. 17,25., 2 Sám. 19,13.

5. Elméne azért Amasa, hogy összegyűjtse Júdát, de több ideig késék, mint a hogy a király meghagyta vala néki.

6. Monda akkor Dávid Abisainak: Ímé majd gonoszabbul cselekszik velünk Séba, Bikrinek fia, Absolonnál: Vedd magad mellé a te uradnak szolgálait, és kergesd meg őt, nehogy erős városokat szerezzen magának, és elmeneküljön előlünk.

2 Sám. 18,2.

7. Kimenének azért ő utána a Joáb emberei, és a Kereteusok és Peleteusok és az erősek mindnyájan, és kimenének Jeruzsálemből, hogy üldözzék Sébát, Bikrinek fiát.

2 Sám. 18,2., 2 Sám. 20,23., 1 Kir. 1,38.

8. Mikor pedig ama nagy kősziklánál voltak, mely Gibeonnál van, Amasa jöve eleikbe; Joáb pedig ruhájába öltöztvén, az ő ruháján felül derekához övedzett fegyvere a hüvelyében vala, mely mikor Joáb ment, leesék.

2 Sám. 20,4.

9. És monda Joáb Amasának: Egészségben vagy-e atyámfia? És Joáb megfogá jobbkezevel az Amasa szakálát, mintha meg akarná csókolni.

1 Krón. 2,13., 1 Krón. 2,17., 2 Sám. 3,27.

10. Amasa azonban nem őrizkedék a fegyvertől, mely Joáb kezében vala, és általuté őt az ötödik oldalborda alatt, és kiontá a bélit a földre, és noha többször nem üté által, mindazáltal meghala; Joáb pedig és Abisai, az ő atyjafia, üldözik azután Sébát, a Bikri fiát.

2 Sám. 19,13., 1 Kir. 2,5.

11. Megállá pedig az Amasa teste felett Joábnak egy szolgálója, és monda: Valaki Joábbal tart és Dávidnak javát kívánja, Joáb után siessen.

12. Amasa pedig fetreng vala a vérben az útnak közepén; látván pedig egy ember, hogy ott mindenki megállá, kivoná Amasát az útról a mezőre, és ruhát vete ő reá; mivel látta, hogy valaki csak arra ment, mind megállott.

13. Minekutána pedig kivonták az útról, minden ember Joáb után siet vala, hogy üldözzék Sébát, Bikrinek fiát.

14. És általméne Séba Izráelnek minden nemzetségein, Abelán és Béth-Maakán, és egész Béreán, kik egybegyűlvén, követik vala őt.

15. És eljövén, körülfogták őt Abelában Béth-Maaka városában, és nagy töltést emelének a város ellen, mely a kőfállal egyenlő volt; és az egész nép, mely Joábbal vala, rombolá, hogy ledöntse a kőfalat,

2 Kir. 19,32.

16. Akkor kiálta egy eszes asszony a városból: Halljátok meg, halljátok meg! Mondjátok meg, kérlek, Joábnak: Jőjj ide hozzám, valamit mondok néked!

17. Ki mikor hozzá ment, monda az asszony: Te vagy-e Joáb? Felele: Én vagyok. Ki monda néki: Hallgasd meg a te szolgálóleányodnak szavát. És felele: Meghallgatom.

18. Akkor monda az asszony: Korábban azt szokták mondani: Kérdezzék meg Abelát, és úgy végeztek.

19. Én Izráel békeszerető hívei közül való vagyok, te pedig el akarsz pusztítani egy várost és anyát Izráelben? Miért akarod elnyelni az Úrnak örökségét?

20. Akkor felele Joáb, és monda: Távols legyen, távols legyen az én tőlem, hogy elnyeljem és elveszessem!

21. Nem úgy van a dolog, hanem egy ember az Efraim hegységéből való, a kinek neve Séba, a Bikri fia, felemelte kezét Dávid király ellen: adjátok kézbe azt egyedül, és elmegyek a város alól. És monda az asszony Joábnak: Ímé majd kivetjük a kőfalon a fejét néked.

2 Sám. 20,1., 2 Sám. 20,2.

22. Elméne azért az asszony nagy eszesen az egész községhez, és elvágatá Sébának, a Bikri fiának fejét, és kiveték Joábnak. Akkor megfuvatá a trombitát, és hazaoszlának a város alól kiki az ő sátorába, Joáb pedig hazaméne Jeruzsálemba, a királyhoz.

Préd. 9,15., Préd. 9,18.

23. Joáb pedig Izráel egész serege felett való volt, Benája pedig, Jójadának fia, a Kereteusok és Peleteusok vezére vala.

2 Sám. 8,16., 2 Sám. 8,18.

24. Adorám pedig adószedő, és Jósafát, Ahiludnak fia, emlékiró vala.

25. Séja íródeák, Sádók pedig és Abjátár papok valának.

2 Sám. 8,17.

26. A Jairból való Ira is Dávidnak fő embere vala.

21.

1. Lón pedig nagy éhség Dávidnak idejében három egész esztendeig egymás után, és megkeresé e miatt Dávid az Urat, és monda az Úr: Saulért és az ő vérszopó háznépéért van ez: mivelhogy megölte a Gibeonitákat.

1 Sám. 30,7., 1 Sám. 30,8., Józs. 9,3., Józs. 9,27.

2. Hivatá azért a király a Gibeonitákat és szóla nékik: (A Gibeoniták pedig nem az Izráel fiai közül valók valának, hanem az Emoreusok maradékából, a kiknek az Izráel fiai megesküdték vala; Saul mindazáltal alkalmat keresett vala, hogy azokat levágassa az Izráel és Júda nemzetsége iránti buzgalmából).

3. És monda Dávid a Gibeonitáknak: Mit cselekedjem veletek, és mivel szerezzek engesztelést, hogy áldjátok az Úrnak örökségét?

4. Felelének néki a Gibeoniták: Nincsen nekünk sem ezüstünk, sem aranyunk Saulnál és az ő házában, és nem kell mi nekünk, hogy valaki megölettesék Izráelben. És monda: Valamit mondotok, megcselekszem veletek.

5. Akkor mondának a királynak: Annak az embernek a házából, a ki megemésztett minket, és a ki ellenünk gonoszt gondola, hogy megsemmisíttessünk, és meg ne maradhassunk Izráel egész határában;

6. Adj nekünk hét embert az ő maradékai közül, a kiket felakaszszunk az Úr előtt, Saulnak, az Úr választottjának Gibeájában. És monda a király: Én átadom.

4 Móz. 25,4.

7. És kedveze a király Mefibósetnek, Jonathán fiának, ki Saul fia vala, az Úr nevére tett esküvéért, mely közöttök tételtek, Dávid és Jonathán között, a Saul fia között.

1 Sám. 18,3., 1 Sám. 20,15., 1 Sám. 20,42., 1 Sám. 23,18.

8. De elvevé a király Aja leányának, Rispának két fiát, kiket Saulnak szült vala, Armónit és Mefibósetet, és a Saul leányának, Mikálnak öt fiát, kiket szült Barzillai fiának, Adrielnek, a Méholátból valának.

2 Sám. 3,7., 1 Sám. 18,19.

9. És adá azokat a Gibeoniták kezébe, a kik felakaszták őket a hegyen az Úr előtt. Ezek tehát egyszerre heten pusztulának el, és az aratás első napjaiban, az árpaaratás kezdetén ölettek meg.

Ezék. 17,19.

10. Vón pedig Rispa, Ajának leánya egy zsákruhát, és kiteríté azt magának a kősziklán az aratás kezdetétől fogva, míg eső lón reájok az égből: és nem engedé az égi madarakat azokra szállani nappal, sem pedig a mezei vadakat éjszaka.

5 Móz. 21,23.

11. És megmondák Dávidnak, a mit Rispa, Ajának leánya, Saulnak ágyasa cselekedett.

12. Akkor elméne Dávid, és elhozá a Saul és Jonathán tetemeit a a Jábes-Gileádbeliectől, kik ellopták vala azokat a Bethsánnak utcájáról, a hol őket a Filiszteusok felakasztották vala, mikor a Filiszteusok megverték Sault a Gilboa hegyén.

1 Sám. 31,10., 1 Sám. 31,13.

13. És elhozták onnét Saulnak és az ő fiának, Jonathánnak tetemeit, és összeszedték azoknak tetemeit is, a kik felakasztattak.

2 Sám. 21,8., 2 Sám. 21,9., 5 Móz. 21,23.

14. És eltemeték Saulnak és az ő fiának, Jonathánnak tetemeit a Benjámin földében, Sélában, az ő atyjának, Kisnek sírboltjában; és megtették mindazt, a mit a király parancsolt. És kiengesztelődött ez által Isten az ország iránt.

Józs. 18,28.

15. Ezután ismét háborút kezdének a Filiszteusok Izráel ellen; és elméne Dávid az ő szolgálival együtt, és harcolának a Filiszteusok ellen, annyira, hogy Dávid elfáradá.

16. Akkor Jisbi Bénób, ki az óriások maradékából való vala (kinek kopjavasa háromszáz rézsiklust nyomott, és új hadi szerszámmal volt felövezve), elhatározá magában, hogy megöli Dávidot;

17. De Abisai, Sérújának fia segített néki és általüté a Filiszteust és megöle. Akkor esküvéssel fogadák néki a Dávid szolgálói, ezt mondván: Soha többé velünk hadba nem jössz, hogy az Izráelnek szövétnekét el ne oltsd.

18. Lőn azután is harczuk a Filiszteusokkal Gób városánál, Sibbékai Husát városból való, akkor megölé Sáfot, ki az óriások maradékai közül való vala.

1 Krón. 20,4.

19. Azután újra lőn háború a Filiszteusokkal Góbnál, hol Elkhanán, a Bethlehemből való Jaharé Oregimnek fia megölé a Gitteus Góliátot, kinek kopjanyele olyan vala, mint a szövöknek zugolyfája.

1 Sám. 17,4., 1 Sám. 17,7., 1 Sám. 17,49.

20. Gáthban is volt háború, hol egy óriás férfi vala, kinek kezein és lábain hat-hat ujjai valának, azaz mindenestől huszonnégy, és ez is óriástól származott vala.

1 Krón. 20,6.

21. És szidalmazá Izráelt, de megölé Jonathán, Dávid bátyjának, Simeának fia.

1 Sám. 17,10.

22. Ezek négyen származtak Gáthban az óriástól, kik mind Dávid keze által és az ő szolgálainak kezeik által estek el.

1 Sám. 17,4., 1 Sám. 17,7., 1 Sám. 17,49., 1 Sám. 17,50.

22.

1. Dávid pedig ezt az éneket mondotta az Úrnak azon a napon, mikor az Úr megszabadítá őt minden ellenségeinek kezéből, és a Saul kezéből.

2. És monda: Az Úr az én kősziklám és kőváram, és szabadítóm nékem.

Zsolt. 18,1.

3. Az Isten az én erősségem, ő benne bízom én. Paizsom nékem ő s idvességemnek szarva, erősségem és oltalmam. Az én idvezítóm, ki megszabadítasz az erőszakosságtól.

4. Az Úrhoz kiáltok, a ki dicséretreméltó; És megszabadulok ellenségeimtől.

5. Mert halál hullámai vettek engem körül, Az istentelenség árjai rettentettek engem;

6. A pokol kötelei vettek körül, S a halál törei estek reám.

7. Szükségemben az Urat hívtam, S az én Istenemhez kiáltottam: És meghallá lakóhelyéről szavamat, S kiáltásom eljutott füleibe.

8. Akkor rengett és remegett a föld, Az égnek fundamentumai inogtak, És megrendülének, mert haragudott Ő.

9. Füst szállt fel orrából, És emésztő tűz szájából, Izzószen gerjedt belőle.

10. Lehajtá az eget és leszállt, És homály volt lábai alatt.

11. A Khérubon ment és röpült, És a szelek szárnyain tünt fel.

12. Sötétségből maga körül sátrakat emelt, Esőhullást, sűrű felhőket.

13. Az előtte levő fényességből Izzó szenek gerjedének.

14. És dörgött az égből az Úr, És a Magasságos hangot adott.

15. Ellöve nyilait és szétszórta azokat, Villámot, és összekeverte azokat.

16. És meglátszottak a tenger örvényei, S a világ fundamentumai felszínre kerültek, Az Úrnak feddésétől, Orra leheletének fúvásától.

17. Lenyúlt a magasságból és felvett engem, S a mélységes vizekből kihúzott engem.

18. Hatalmas ellenségimtől megszabadított engem; Gyűlölőimtől, kik hatalmasabbak valának nálam.

19. Reámtörtek nyomorúságom napján, De az Úr gyámolóm volt nékem.

20. Tágas helyre vitt ki engem, Kiragadott, mert jóakaróm nékem.

21. Az Úr megfizetett nékem igazságom szerint, Kezeimnek tisztasága szerint fizetett meg nékem.

22. Mert megőriztem az Úrnak utait, S gonoszul nem szakadtam el Istenemtől.

23. Mert ítéletei mind előttem vannak, S rendeléseitől nem távoztam el.

24. Tökéletes voltam előtte, s őrizkedtem rosszaságomtól.

25. Ezért megfizet nékem az Úr igazságom szerint, Szemei előtt való tisztaságom szerint.

26. Az irgalmashoz irgalmas vagy, A tökéletes vitézhez tökéletes vagy.

27. A tisztához tiszta vagy, A visszáshoz pedig visszás.

28. Segítesz a nyomorult népen, Szemeiddel pedig megalázod a felfuvalkodottakat.

29. Mert te vagy az én szövétnekem, Uram, S az Úr megvilágosítja az én sötétségemet.

30. Mert veled harczsi seregem is átfutok, Az én Istenemmel kőfalon is átugrom.

31. Az Istennek útja tökéletes; Az Úrnak beszéde tiszta; Paizsa ő mindeneknek, a kik ő benne bíznak.
32. Mert kicsoda volna Isten az Úron kívül? S kicsoda kőszikla a mi Istenünkön kívül?
33. Isten az én erős kőváram, Ki vezérli az igaznak útját.
34. Lábait olyanná teszi, mint a szarvasé, S magas helyekre állít engem.
35. Kezeimet harcra tanítja, Hogy az érczív karjaim által törik el.
36. Idvességednek paizsát adtad nékem, S kegyelmed nagygyá tett engem.
37. Lépéseimet kiszélesítetted alattam. És bokáim meg nem tántorodtak.
38. Üldözöm ellenségeimet és elpusztítom őket, Nem térek vissza, míg meg nem semmisítem őket.
39. Megsemmisítem, eltiprom őket, hogy fel nem kelhetnek, Lábaim alatt hullanak el.
40. Mert te erővel öveztél fel engem a harcra, Lenyomtad azokat, kik ellenem támadtak.
41. Megadtad, hogy ellenségeim hátat fordítottak nékem, Gyülölköim, a kiket elpusztítottam én,
42. Felnéztek, de nem volt, ki megszabadítsa, Az Úrhoz, de nem felelt nekik.
43. Szétmorzsolom őket, mint a föld porát, Összezúgom, mint az utcza sarát, széttaposom őket.
44. Megmentettél népemnek pártoskodásaitól, Népeknek fejéül tartasz fenn engemet, Oly nép szolgál nékem, melyet nem ismertem.
45. Idegen fiak hizelkednek nékem, S egy hallásra engedelmeskednek,
46. Idegen fiak elcsüggednek, S váraikból reszketve jőnek elő.
47. Él az Úr és áldott az én kősziklám. Magasztaltassék az Isten, idvességem kősziklája.
48. Isten az, ki bosszút áll értem, S alám hajtja a népeket.
49. Ki megment engem ellenségeimtől, Te magasztalsz fel engem az ellenem támadók fölött, S az erőszakos embertől megszabadítasz engem.
50. Dícsérlek azért téged, Uram, a pogányok között, S nevednek dicséretet éneklek.
51. Nagy segítséget ad az ő királyának, Irgalmasságot cselekszik felkentjével, Dáviddal és az ő magvával mindörökké!

23.

1. Ezek Dávidnak utolsó beszédei. Dávidnak, Isai fiának szózata, annak a férfiúnak szózata, a ki igen felmagasztaltaték, Jákób Istenének felkentje és Izráel dalainak kedvence.
1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13., 2 Sám. 12,7., 2 Sám. 12,8.
2. Az Úrnak lelke szólott, én bennem, és az ő beszéde az én nyelvem által.
Mát. 22,43.
3. Izráelnek Istene szólott, Izráelnek kősziklája mondá nékem: A ki igazságosan uralkodik az emberek felett, a ki Isten félelmével uralkodik:
5 Móz. 32,4., 5 Móz. 32,15., 5 Móz. 30,21.
4. Olyan az, mint a reggeli világosság, mikor a nap feljő, mint a felhőtlen reggel; napsugártól, esőtől sarjadjik a fű a földből.
5. Avagy nem ilyen-é az én házam Isten előtt? Mert örökkévaló szövetséget kötött velem, mindennel ellátva és állandót. Mert az én teljes idvességemet és minden kívánságomat nem sarjadoztatja-é?
2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16., 2 Sám. 7,18., 2 Sám. 7,19., Ésa. 11,1., Ésa. 11,16., Mik. 5,2., Mik. 5,9., Luk. 1,26., Luk. 1,33.
6. De az istentelenek mindnyájan olyanok, mint a kitépott tövis, melyhez kézzel nem nyúlnak;
7. Hanem a ki hozzá akar nyúlni is, fejszét és rudat vesz hozzá, hogy ugyanazon helyen tűzzel égettessék meg.
8. Ezek pedig a Dávid erős vitézeinek nevei: Joseb-Bassebet, a Tahkemonita, a ki a testőrök vezére; ő dárdáját forgatván, egy ízben nyolczszázat sebesített meg.
1 Krón. 11,10., 1 Krón. 11,13., 1 Krón. 12,1., Józ. 23,10.
9. Ő utána volt Eleázár, Dódónak fia, ki Ahóhi fia vala; ő egyike a három hősnek, a kik Dáviddal valának, mikor a Filiszteusok által kigúnyoltatának, összegyülekezvén ott a harcra, és az Izráeliták megfutamodtak volt.
1 Krón. 11,12., 1 Krón. 11,13.
10. Ő megállván, vágta a Filiszteusokat mindaddig, míg a keze elfáradt, és a keze a fegyverhez ragadt. És nagy szabadulást szerze az Úr azon a napon, a nép pedig visszatére ő utána, de csak a fosztogatásra.
11. Ő utána volt Samma, a Harárból való Agének fia. És összegyülének a Filiszteusok egy seregbe ott, a hol egy darab szántóföld volt tele lencsével, a nép pedig elfutott a Filiszteusok elől:

12. Akkor ő megállta annak a darab földnek közepén, és megoltalmazá azt, és megveré a Filiszteusokat, és az Úr nagy szabadítást szerze.
13. A harmincz vezér közül is hárman lementek, és elérkezének aratáskor Dávidhoz az Adullám barlangjába, mikor a Filiszteusok táborban valának a Réfaim völgyében.
1 Sám. 22,1., 1 Sám. 22,2.
14. Dávid akkor a sziklavárban volt, a Filiszteusok őrsége pedig Bethlehemnél.
Mik. 5,2.
15. Vízet kívánt vala pedig Dávid, és monda: Kicsoda hozna nékem vizet innom a bethlehemi kútból, mely a kapu előtt van?
2 Sám. 23,14.
16. Akkor a három vitéz keresztül tört a Filiszteusok táborán, és merítének vizet a bethlehemi kútból, mely a kapu előtt van, és elhozván, vivék Dávidnak. Ő azonban nem akará meginni, hanem kiönté azt az Úrnak.
1 Sám. 7,6.
17. És monda: Távols legyen tőlem, Uram, hogy én ezt míveljem: avagy azoknak az embereknek vérét igyam-é meg, kik életöket halálra adva mentek el a vízért? És nem akará azt meginni. Ezt mívelte a három hős.
2 Sám. 23,13.
18. Továbbá Abisai, Joábnak atyjafia, Sérujának fia, a ki e háromnak feje volt, a ki háromszáz ellen felemelvén dárdáját, megöle azokat; és néki nagy híre vala a három között.
2 Sám. 21,17., 2 Sám. 23,13.
19. A három között bizonyára híres volt és azoknak vezére vala, mindazáltal ama hárommal nem ért fel.
1 Krón. 11,21.
20. Benája is, Jójadának fia, vitéz ember, nagytehetségű, a ki Kabséelből való vala; ez öle meg a Moábitáknak két fővitézét. Ugyanó elmenvén, az oroslánt is megöle a veremben, télen.
1 Kir. 1,8., Józ. 15,21.
21. Ugyanó ölt meg egy Égyiptomból való tekintélyes embert. Az égyiptomi kezében dárda vala, és ő csak egy pálczával méne reá; és kivevé az égyiptomi kezéből a dárdát, és megöle őt a maga dárdájával.
22. Ezeket cselekedé Benája, Jójadának fia, és néki is jó híre vala a három erős vitéz között.
2 Sám. 23,20.
23. Híres volt ő a harmincz között, mindazáltal ama hárommal nem ért fel. És előljárává tevé őt Dávid a tanácsosok között.
2 Sám. 23,13., 2 Sám. 23,16.
24. Asáel is, Joáb atyjafia, e harmincz közül való, kik ezek: Elkhanán, a bethlehemi Dódónak fia.
2 Sám. 2,18., 2 Sám. 2,23., 1 Krón. 11,26.
25. Haród városbeli Samma; azon Haródból való Elika.
Bir. 7,1.
26. Héles, Páltiból való; Híra, a Thékoából való Ikkes fia.
1 Krón. 27,10.
27. Abiézer, Anathóthból; Mébunnai, Húsáthból való.
1 Krón. 4,4.
28. Sálmon, Ahóhitból való; Maharai, Nétofáthból.
1 Krón. 2,54.
29. Héleb, Bahanának fia, Nétofáthból való; Ittai, Ribainak fia, Gibeából való, mely Benjámín fiaié.
1 Krón. 11,30.
30. Benája, Piráthonból való; Hiddai, a patak mellett való Gáhasbeli.
Bir. 12,15.
31. Abiálbon, Árbáthból való; Azmávet, Bárhumból való.
32. Eljáhbá, Sahalbomból való; Jásen fia, Jonathán.
Józ. 19,32., Józ. 19,42.
33. Samma, Harárból való; Ahiám, Arárból való Sarárnak fia.
34. Elifélet, Ahásbainak fia, Maakáthból való; Eliám, Gilóbeli Akhitófelnek fia.
Józ. 13,11., 2 Sám. 15,12., 2 Sám. 15,31.
35. Hesrai, Kármelből való; Paharai, Arbiból való.
36. Jigeál, Sobabeli Nátánnak fia; Báni, Gádból való.
37. Sélek, Ammonita; Naharai Beeróthból való, Joábnak, a Séruja fiának fegyverhordozója.

38. Ira, Jithriből való; Gáreb, Jithriből való.
39. Hitteus Uriás. Mindössze harminczheten.

2 Sám. 11,3., 2 Sám. 11,15., 2 Sám. 11,17.

24.

1. Ismét felgerjede az Úrnak haragja Izráel ellen, és felingerlé Dávidot ő ellenek, ezt mondván: Eredj el, számláld meg Izráelt és Júdát.

1 Krón. 21,1.

2. Monda azért Dávid Joábnak, az ő serege fővezérének: Menj el, járd be Izráelnek minden nemzetségeit, Dántól fogva Beersebáig, és számláld meg a népet, hogy tudjam a népnek számát.

3. És monda Joáb a királynak: Sokasítsa meg az Úr, a te Istened a népet, s adjon még százannyit, mint a mennyi most van, és lássák azt az én uramnak, a királynak szemei: de miért akarja ezt az én uram, a király?

5 Móz. 1,10., 5 Móz. 1,11., 1 Móz. 15,5.

4. Azonban hatalmasabb volt a királynak szava a Joábénál és a többi főemberekénél. Kiméne azért Joáb és a többi vezérek a király elől, hogy megszámlálják a népet, az Izráelt.

5. És általkelének a Jordánon és tábort járának Aroer város mellett jobbkéz felől, Gád völgyében, és Jáser mellett.

Józs. 13,9.

6. Azután menének Gileádba, és a Hodsi alföldre. Innét menének a Dán Jáán mellé, és Sídon környékére.

7. Ezután menének a Tírus erős városához, és a Hivveusoknak és Kananeusoknak minden városaiba. Innét menének a Júdának dél felől való részére, Beersebába.

2 Sám. 24,2., 2 Sám. 24,6.

8. És mikor bejárták az egész országot, hazamenének Jeruzsálembé, kilencz hónap és húsz nap mulva.

9. És beadá Joáb a megszámlált népnek számát a királynak; és Izráelben nyolczszázezer erős fegyverfogható férfi, és Júda nemzetségében ötszázezer férfiú vala.

4 Móz. 1,46., 4 Móz. 26,51., 4 Móz. 26,62.

10. Minekutána pedig Dávid a népet megszámlálta, megsebhedék az ő szíve, és monda Dávid az Úrnak: Igen vétkeztem abban, a mit cselekedtem. Azért most, óh Uram, vedd el, kérlek, a te szolgáltnak álnokságát; mert felette esztelenül cselekedtem!

2 Sám. 12,13., 1 Sám. 24,6.

11. És mikor felkelt reggel Dávid, szóla az Úr Gád prófétának, a ki Dávidnak látnoká vala, ezt mondván:

1 Sám. 22,5., 2 Krón. 29,25.

12. Menj el, és szólj Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Három dolgot adok elődbe, válaszd egyiket magadnak ezek közül, hogy a szerint cselekedjem veled.

2 Sám. 24,13.

13. Elméne azért Gád Dávidhoz, és tudtára adá néki, és monda néki: Akarod-é, hogy hét esztendeig való éhség szálljon földedre? Vagy hogy három hónapig ellenségeid előtt bujdossál és ellenséged kergessen téged? Vagy hogy három napig döghalál legyen országodban? Most gondold meg és lásd meg, micsoda választ vigyek annak, a ki engem elküldött.

2 Sám. 24,11., 2 Sám. 24,12.

14. És monda Dávid Gádnak: Felette igen szorongattatom; de mégis, hadd essünk inkább az Úr kezébe, mert nagy az ő irgalmassága, és ne essem ember kezébe.

2 Móz. 20,6.

15. Bocsáta annakokáért az Úr döghalált Izráelre, reggeltől fogva az elrendelt ideig, és meghalának a nép közül Dántól fogva Beersebáig, hetvenezer férfiak.

2 Sám. 24,13., 2 Sám. 24,2.

16. És mikor felemelte kezét az angyal Jeruzsálem ellen is, hogy azt is elpusztítsa, megelégedé az Úr a veszedelmet, és monda az angyalnak, a ki a népet öli vala: Elég immár, hagyd el. Az Úrnak angyala pedig vala a Jebuzeus Arauna szérúje mellett.

Jer. 42,10., 2 Krón. 3,1.

17. És szóla Dávid az Úrnak, mikor látta az angyalt, a ki a népet vágja vala, és monda: Ímé én vétkeztem és én cselekedtem hamisságot, de ezek a juhok ugyan mit cselekedtek? Kérlek inkább forduljon a te kezéd ellenem és az én atyámnak háznépe ellen.

2 Sám. 24,2., 2 Sám. 24,10.

18. Méne azért Gád Dávidhoz azon a napon, és monda néki: Eredj, menj el, és rakass oltárt az Úrnak a Jebuzeus Araunának szérűjén.

2 Sám. 24,11., 2 Sám. 24,12., 2 Sám. 24,19.

19. És elméne Dávid Gádnak beszéde szerint, a mint az Úr angyala megparancsolta vala.

20. És feltekintvén Arauna, látá, hogy a király az ő szolgálóival ő hozzá megy; és Arauna kimenvén, meghajtá magát a király előtt, arczzal a föld felé.

1 Krón. 21,20., 1 Krón. 21,21., 2 Sám. 18,28.

21. És monda Arauna: Mi az oka, hogy az én uram, a király az ő szolgálójához jó? Felele Dávid: Azért, hogy megvegyem tőled e szérút, és oltárt építsek ezen az Úrnak, hogy megszünjék a csapás a nép között.

2 Sám. 24,18.

22. Monda Arauna Dávidnak: Vegye el hát az én uram, a király, és áldozza fel, a mi néki tetszik. Ímhol vannak az ökrök az áldozathoz; a boronák és az ökrök szerszámai pedig fa helyett;

23. Arauna mindezt, óh király, a királynak adja. És monda Arauna a királynak: A te Urad Istened engeszteltesse meg általad.

2 Sám. 24,16.

24. Monda pedig a király Araunának: Nem, hanem pénzen veszem meg tőled, mert nem akarok az Úrnak, az én Istenemnek ingyen való áldozatot áldozni. Megvevé azért Dávid azt a szérút és az ökröket ötven ezüst sikluson.

1 Sám. 6,14.

25. És oltárt építe ott Dávid az Úrnak, és áldozék egészen égő és hálaáldozattal; és megkegyelmeze az Úr a földnek, és megszünék a csapás Izráelben.

2 Sám. 24,18., 1 Krón. 21,26., 2 Krón. 3,1.

A királyokról írt I. könyv

1.

1. Mikor pedig megvénhedt és megöregedett Dávid király, bár leplekkel takargatták be, mégsem bírt felmelegedni.

2. És mondának néki az ő szolgálói: Keressenek az én uramnak, a királynak egy szűz leányt, a ki a király körül legyen, és őt ápolja, aludjék karjai között, és melegítse fel az én uramat, a királyt.

3. Keresének annakokáért egy szép leányt Izráelnek minden határiban; és találák a Súnem városából való Abiságot, a kit el is hozának a királyhoz.

Józs. 19,18., 1 Kir. 2,17., 1 Kir. 2,21., 1 Kir. 2,22.

4. És a leány igen szép volt, és a királyt ápolta és szolgált néki. De a király nem ismeré őt.

5. Adónia pedig, Haggitnak fia, felfuvalkodék, ezt mondván: Én fogok uralkodni! És szerze magának szekereket, lovagokat és ötven előtte járó férfiakat.

2 Sám. 3,4.

6. Kit az ő atyja soha meg nem szomoríta, ezt mondván: Miért cselekszel így?! Ez is pedig igen szép férfi volt, és őt Haggit szülte volt Dávidnak Absolon után.

2 Sám. 3,3.

7. És tanácskozáék Joábbal, Séruja fiával és Abjátár pappal, kik az Adónia pártján voltak.

2 Sám. 8,16., 2 Sám. 8,17.

8. De Sádók pap, meg Benája, a Jójada fia, és Nátán próféta, és Sémei, és Réhi, és a Dávid erős vitézei nem állottak Adónia mellé.

2 Sám. 23,20., 2 Sám. 8,18., 2 Sám. 12,1., 2 Sám. 12,13.

9. Mikor pedig Adónia áldozatot mutatott be juhokból, ökrökből és egyéb kövér barmokból a Zohélet kősziklánál, a mely a Rógel forrása mellett volt: meghívá egész rokonságát, a király fiait, Júda minden férfiai, a király szolgálóit;

Józs. 15,7.

10. De Nátán prófétát és Benáját és amaz erős vitézeket és Salamont, az ő atyjafiát nem hívá el.

2 Sám. 23,8., 2 Sám. 23,39.

11. Szóla akkor Nátán Bethsabénak, a Salamon anyjának, mondván: Nem hallottad-é, hogy Adónia, a Haggit fia uralkodik, és a mi urunk Dávid nem tud róla semmit?

2 Sám. 11,2., 2 Sám. 11,5., 2 Sám. 11,27.

12. Jövel azért, hadd adjak néked tanácsot, hogy megmentsd a te életedet, és a te fiadnak, Salamonnak életét.

13. Eredj, menj be Dávid királyhoz, és mondd ezt néki: Uram király, nemde nem esküdtél-é meg a te szolgálóleányodnak ilyenképen: Salamon, a te fiad uralkodik én utánam, és ő ül az én királyi székembe? Miért uralkodik hát Adónia?

1 Kir. 1,30.

14. És ímé mialatt még te ott a királylyal beszélsz, én is bemegyek utánad, és kiegészítem a te beszédidet.

15. És beméne Bethsabé a királyhoz a kamarába. És a király igen megvénhedett vala, és a Súnemből való Abiság szolgál vala a királynak.

1 Kir. 1,3.

16. És fejet hajta Bethsabé, és meghajtá magát a királynak. És monda a király: Mit kívánsz?

17. Felele néki Bethsabé: Édes uram, te megesküdtél az Úrra, a te Istenedre a te szolgálóleányodnak ilyenképen: Salamon, a te fiad uralkodik én utánam, és ő ül az én királyi székembe.

1 Kir. 1,30., 1 Krón. 22,9.

18. És ímé mégis Adónia lett királylyá; és ímé, uram király, te nem tudsz erről semmit.

19. Mert áldozott ökrökkel és nagy sok kövér barmokkal bőségesen, és vendégekké hívta a királynak minden fiait, és Abjátár papot és Joábot, a seregnak hadnagyát, csak Salamont, a te szolgálodat nem hívta meg.

1 Kir. 1,9., 1 Kir. 1,10.

20. Még most te vagy, Uram, a király; az egész Izráel népének szemei reád néznek, hogy megjelentsed nekik, kicsoda fog ülni az én uramnak, a királynak székében, ő utána.

21. De ha az én uram, a király, az ő atyáival elaluszik: akkor én és az én fiam, Salamon leszünk bűnösök.

22. És ímé, mikor még a királylyal szólana, Nátán próféta megérkezék.

1 Kir. 1,14.

23. És bejelenték a királynak, mondván: Itt van Nátán próféta. És bemenvén a király eleibe, meghajtá magát a király előtt, arcczal a földre leborulván.

24. És monda Nátán: Uram király, te mondottad-é: Adónia legyen én utánam a király, és ő üljön az én királyi székembe?

25. Mert ma aláment, és áldozott ökrökkel és kövér barmokkal bőségesen, és vendégekké hívta a királynak minden fiait és a seregnek hadnagyait és Abjátár papot: és ímé ők esznek és isznak ő előtte, és immár azt kiáltották: Éljen Adónia király!

1 Kir. 1,7.

26. Engem pedig, a ki a te szolgád vagyok, és Sádók papot és Benáját, a Jójada fiát, és Salamont, a te szolgádat nem hívta meg.

1 Kir. 1,10.

27. Avagy az én uramtól, a királytól lett-é ez a dolog, hogy nem adtad tudtára a te szolgádnak, kicsoda fogna ülni az én uramnak, a királynak székiben az ő holta után.

28. És felelvén Dávid király, monda: Hívjátok hozzám Bethsabét, a ki beméne a király eleibe, és megáll a király előtt.

29. És megesküvék a király, mondván: Él az Úr, a ki megszabadította az én lelkemet minden nyomorúságból,

30. Hogy a miképen megesküdtem néked az Úrra, Izráel Istenére, ezt mondván: A te fiad Salamon uralkodik én utánam, és ő ül az én királyi székembe én helyettem: ezt ma így meg is teszem.

1 Kir. 1,17.

31. És fejet hajta Bethsabé, arcczal a földre leborulván, és magát meghajtván a király előtt, monda: Éljen az én uram, Dávid király, mindörökké!

32. Azután monda Dávid király: Hívjátok hozzám Sádók papot és Nátán prófétát és Benáját, Jójadának fiát. És ezek bemenének a király eleibe.

1 Kir. 1,8., 1 Krón. 27,5., 1 Krón. 27,6.

33. És monda nekik a király: Vegyétek mellétek a ti uratoknak szolgálait, és ültessétek Salamont, az én fiamat az én öszvéremre, és vigyétek alá őt Gihonba;

34. És kenje őt ott Sádók pap és Nátán próféta Izráelnek királyává; és fújjátok meg a harsonákat, és kiáltásatok: Éljen Salamon király!

1 Kir. 1,39., 1 Kir. 1,40.

35. És jöjjetek fel onnét ő utána; és eljövén, üljön az én királyi székembe, és ő uralkodjék én helyettem; mert immár meghagytam néki, hogy ő legyen fejedelme mind Izráelnek, mind Júdának.

36. Felele akkor Benája, a Jójada fia a királynak, és monda: Ámen! Így szóljon az Úr, az én uramnak, a királynak Istene is.

2 Sám. 23,20.

37. A miképen vele volt az Úr az én urammal, a királylyal: azonképen legyen vele Salamonnal is, és magasztalja feljebb az ő királyi székét az én uramnak, Dávid királynak királyi székénél.

38. Aláméne azért Sádók pap és Nátán próféta és Benája, a Jójada fia, a Kereteusok is és a Peleteusok, és felültetétek Salamont a Dávid király öszvéreire, és alávivék őt Gihonba.

2 Sám. 20,7., 2 Sám. 20,23.

39. És vevé Sádók pap az olajos szarut az Úr sátorából, és megkené Salamont; azután kürtölének, és az egész nép ezt kiáltá: Éljen Salamon király!

1 Krón. 29,22., 1 Krón. 22,9., 1 Krón. 22,10.

40. És felvonult utána az egész nép, és a nép sípolt és felette ujjongott, úgy hogy a föld is megrepedne kiáltásuk zajától.

41. És Adónia is meghallotta és vendégei is mind, a kik nála valának, miután a lakomát már elvégezték; és meghallá Joáb is a kürtölés szavát, és monda: Miért e zaj és mozgás a városban?

1 Kir. 1,7., 1 Kir. 1,9.

42. És a mikor ő még szólana, ímé megérkezék Jonathán, az Abjátár pap fia. És monda Adónia: Jőjj be, mert megbízható férfiú vagy, és jó hírt mondasz.

1 Kir. 1,7., 2 Sám. 15,27.

43. Jonathán pedig felelvén, monda Adóniának: Igen, a mi urunk, Dávid király, Salamont tette királylyá.

44. És elküldötte ő vele Sádók papot a király és Nátán prófétát, és Benáját, a Jójada fiát, a Kereteusokat is és Peleteusokat, és őt a király öszvéreire ültetétek,

2 Sám. 20,7., 2 Sám. 20,23.

45. És Sádók pap Nátán prófétával együtt királylyá kente fel őt Gihonnál, és onnét vonulnak fel örömmel; ettől zendült meg a város. Ez az a zaj, a melyet hallottatok.

2 Sám. 15,27.

46. És immár be is ült Salamon az országnak királyi székibe;

47. És a király szolgálai is bemenének, hogy áldják a mi urunkat, Dávid királyt, mondván: Tegye az Isten a Salamon nevét híresebbé a te nevednél, és magasztalja feljebb az ő székit a te székednél. És meghajtá magát a király az ő ágyán.

1 Kir. 3,12., 2 Sám. 7,9.

48. És ekképen is szóla a király: Áldott az Úr, Izráel Istene, a ki adott e mai napon olyat, a ki szemeim láttára helyettem üljön az én királyi székemben.

49. Akkor megrettenének, és felkelének mindnyájan a hivatalosok, a kik Adóniával valának, és kiki mind dolgára méne.

50. De Adónia félt Salamontól, és felkészülve elfutott, és megragadta az oltárnak szarvait.

1 Kir. 3,28.

51. Hírül adák pedig Salamonnak ilyen szókkal: Ímé Adónia Salamon királytól való féltében megfogá az oltárnak szarvait, ezt mondván: Esküdjék meg ma nékem Salamon király, hogy meg nem öli az ő szolgálját fegyverrel.

52. És monda Salamon: Ha jámbor léssen, egy hajszal fejről le nem esik a földre; de ha gonoszság találtatik ő benne, meg kell halnia.

1 Sám. 14,45., 1 Kir. 2,21., 1 Kir. 2,25.

53. Elkülde azért Salamon király, és elhozák őt az oltártól; és eljövén meghajtá magát Salamon király előtt; és monda Salamon király: Menj el a te házadhoz.

2.

1. Mikor pedig elközelgett Dávidnak ideje, hogy meghaljon, parancsot ada Salamonnak az ő fiának, ezt mondván:

2. Én elmegyek az egész földnek útján; erősítsd meg magad és légy férfiú.

Józs. 23,14.

3. És őrizd meg az Úrnak a te Istenednek őrizetét, hogy az ő útain jársz, és megőrizzed az ő rendeléseit, parancsolatit és ítéleteit, és bizonyágtételeit, a mint meg van írva a Mózes törvényében: hogy előmented legyen mindenekben, a melyeket cselekedénesz, és mindenütt, valamerre fordulándasz;

5 Móz. 17,18., 5 Móz. 17,20., Józs. 1,7.

4. Hogy megteljesítse az Úr az ő beszédét, melyet szólott nékem, mondván: Ha megőrizéndik a te fiaid az ő utjokat, járván én előttem tökéletességgel, teljes szívök és teljes lelkök szerint; ezt mondván, mondom: Soha el nem fogy a férfiú te közüled az Izráelnek királyi székiből.

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16.

5. Azt is jól tudod, mit cselekedett én velem Joáb, a Séruja fia, mit cselekedett az Izráel seregeinek két fővezérével, Abnerrel, a Nér fiával, és Amasával, a Jéter fiával, a kiket megölt, harczi vért ontván békességnek idején, és hintett harczi vért az ő derekának övére és az ő lábának saruira.

2 Sám. 3,27., 2 Sám. 20,10.

6. Cselekedjél a te bölcseséged szerint, és ne engedd, hogy megőszülvén, békességgel menjen a koporsóba.

1 Kir. 2,29., 1 Kir. 2,34.

7. De a gileádbeli Barzillainak fiaival cselekedjél irgalmasságot, és legyenek a te asztalod vendégei, mert így közeledtek ők is hozzám, mikor Absolon, a te testvéred elől menekültem.

2 Sám. 19,32., 2 Sám. 19,38.

8. És ímé veled van Sémei, Gérának fia, a Bahurimbéli Benjáminita, a ki gyalázatosan szidalmazott akkor, mikor Mahanáimba mentem; de azután mikor élém alájött a Jordánhoz, megesküdtem néki az Úrra, és mondék: Nem öllek meg téged fegyverrel;

2 Sám. 16,5., 2 Sám. 16,8., 2 Sám. 19,16., 2 Sám. 19,23.

9. Te azonban ne hagyd őt büntetés nélkül, és mivel eszes férfiú vagy, tudod, mit kelljen cselekedned vele, hogy az ő vénségét vérrel bocsássad a koporsóba.

1 Kir. 2,36., 1 Kir. 2,46.

10. Azután elaludt Dávid az ő atyáival, és eltemették a Dávid városában.

2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,9.

11. Az idő pedig, a melyben uralkodék Dávid Izráelen, negyven esztendő. Hebronban uralkodék hét esztendeig, Jeruzsálemben pedig uralkodék harminchárom esztendeig.

2 Sám. 5,4., 2 Sám. 5,5.

12. Azután Salamon ült Dávidnak, az ő atyjának királyi székibe, és megerősödék az ő királyi birodalma felette igen.

1 Krón. 29,23.

13. De Adónia, a Haggit fia beméne Bethsabéhoz, a Salamon anyjához, és az monda: Békességés-é a te jöveteled? Ki felele: Békességés.

1 Kir. 1,50.

14. És monda: Beszédem volna veled. Monda az: Szólj.

15. Akkor monda Adónia: Te tudod, hogy az ország az enyém vala, és az egész Izráel reám néz vala, hogy én uralkodjam; de elvéteték az ország tőlem, és lőn az én atyámfiáé, mert az Úrtól adattaték néki.

1 Kir. 1,5., 1 Kir. 1,7., 1 Kir. 1,9.

16. Most egy kérést kérek tőled, ne szégyenítsd meg orczámat. Az pedig monda: Beszélj!

17. És monda: Beszélj, kérlek Salamon királylyal; mert ő a te kérésedet meg nem veti, hogy adja nékem a Súnemből való Abiságot feleségül.

1 Kir. 1,3., 1 Kir. 1,4.

18. Felele Bethsabé: Jól van, majd szólok melletted a királynak.

19. És beméne Bethsabé Salamon királyhoz, hogy beszéljen vele Adónia érdekében; és felkele a király, és elébe menvén meghajtá magát előtte, és leüle királyi székibe; és székét tétete a király anyjának, hogy üljön az ő jobbkeze felől.

20. És monda Bethsabé: Egy kis kérést kérek tőled, ne szégyenítsd meg orczámat. És monda néki a király: Kérj édes anyám; mert nem szégyenítem meg orczádat.

21. Monda ő: Adassék a Súnemből való Abiság Adóniának, a te testvérednek feleségül.

1 Kir. 2,17.

22. Akkor felele Salamon király, és monda az ő anyjának: De miért kéred te a Súnembeli Abiságot Adóniának? Kérjed néki az országot is; mert ő az én bátyám, és vele egyetért Abjátár pap, és Joáb, a Séruja fia.

1 Kir. 1,7.

23. És megesküvék Salamon király az Úrra, mondván: Úgy cselekedjék velem az Isten, és úgy segítjen, hogy Adónia a saját élete ellen szólotta ezt a beszédet!

1 Kir. 2,25., 1 Kir. 1,52.

24. Most azért él az Úr, a ki megerősített engem és ültetett engem az én atyámnak, Dávidnak királyi székibe, és a ki házat szerzett nékem, a mint megmondotta volt: ma Adóniának meg kell halnia!

2 Sám. 7,11., 2 Sám. 7,12.

25. Elküldé azért Salamon király Benáját, a Jójada fiát, a ki levágá őt, és meghala.

1 Kir. 2,22., 1 Kir. 1,52.

26. Abjátár papnak pedig monda a király: Menj el Anathótba, a te jószágodba, mert halálnak fia vagy; de ma meg nem öletlek, mivel te hordoztad az Úr Istennek ládáját Dávid, az én atyám előtt, és mivel az én atyámnak minden nyomorúságaiban részes voltál.

1 Kir. 1,7., 1 Sám. 22,20., 1 Sám. 22,33., 2 Sám. 15,24.

27. És kiüzé Salamon Abjátárt, hogy ne legyen az Úrnak papja, hogy beteljesedjék az Úrnak beszéde, a melyet szólott vala az Éli háza felől Silóban.

1 Kir. 1,7., 1 Sám. 2,31., 1 Sám. 2,33.

28. És eljutott ez a hír Joábhoz, mert Joáb Adóniához hajlott vala, noha azelőtt nem hajlott vala Absolonhoz, és elfuta Joáb az Úrnak sátorába, és megfogá az oltárnak szarvait.

29. Hírül adák pedig Salamon királynak, hogy Joáb az Úrnak sátorához futott, és ímé az oltár mellett áll. Ekkor elküldé Salamon Benáját, a Jójada fiát, mondván: Menj el, vágd le őt.

1 Kir. 2,5., 1 Kir. 1,50., 2 Móz. 21,14.

30. Mikor pedig Benája az Úrnak sátorához ért, monda néki: Ezt mondja a király: Jőjj ki. Kinek felele Joáb: Nem, itt akarok meghalni. És megvivé Benája a királynak e dolgot, mondván: Így szólott Joáb és így felelt nékem.

31. És monda néki a király: Cselekedjél úgy, a mint szólott; vágd le őt és temesd el, hogy elvedd az ártatlan vért, a melyet kiontott Joáb, én rólam és az én atyámnak házaról.

2 Móz. 21,14., 1 Kir. 2,5.

32. És fordítsa az Úr az ő fejére az ő vérét, a miért nálánál igazabb és jobb két férfira támadott, és megöle őket fegyverrel az én atyámnak, Dávidnak tudta nélkül, tudniillik Abnert, Nérnek fiát, az Izráel seregének fővezérét és Amasát, Jéternek fiát, Júda vitézeinek fővezérét.

2 Sám. 3,27., 2 Sám. 20,10.

33. Ezeknek a vére térjen Joáb fejére és az ő magvának fejére mindörökké: Dávidnak pedig és az ő magvának és az ő házának és királyi székének békessége legyen az Úrtól mindörökké.

1 Móz. 9,6.

34. És elméne Benája, Jójada fia és reá rohanván megöle őt; és eltemették az ő házában, a pusztában.

35. Rendelé pedig a király a Jójada fiát ő helyette a sereg fölé, és Sádók papot rendelé a király Abjátár helyett.

2 Sám. 8,16., 1 Sám. 2,35.

36. És elküldé a király, és magához hivatá Sémeit, és monda néki: Építs házat magadnak Jeruzsálemben és lakjál ott; és onnét ne menj ki se ide, se tova.

1 Kir. 2,9.

37. Mert valamely nap kimenédesz, és általmenédesz a Kidron patakján, tudd meg, hogy meg kell halnod, a te véred lészen tennen fejedem.

38. És monda Sémei a királynak: Tetszik nékem e beszéd; a miképen szólott az én uram, a király, a képen cselekeszik a te szolgád; és sok ideig lakék Sémei Jeruzsálemben.

1 Kir. 2,39.

39. Lón azonban három esztendő mulva, hogy Sémeinek két szolgája elszökött Ákishoz, Maaka fiához, a Gáthbeli királyhoz; és hírül adák Sémeinek, mondván: Ímé a te szolgálid Gáthban vannak.

1 Sám. 27,2.

40. Ekkor felkelt Sémei, és megnyergelé szamarát, és elméne Gáthba Ákishoz, hogy megkeresse az ő szolgáit. Oda érvén Sémei, meghozá szolgáit Gáthból.

41. Hírül adák pedig Salamonnak, hogy elment Sémei Jeruzsálemből Gáthba, és haza jött.

42. Akkor elküldé a király, és magához hivatá Sémeit, és monda néki: Nemde esküvéssel kényszerítettelek-é téged az Úrra, és bizonyoságot tettem néked, ezt mondván: Valamely napon kimenédesz, s ide s tova menédesz, bizonynyal tudjad, hogy meghalsz; és azt mondad nékem: Tetszik e beszéd, megértettem.

1 Kir. 2,37.

43. Miért nem tartottad hát meg az Úr előtt való esküvést, és a parancsolatot, a melyet néked parancsoltam?

44. Monda annakfelette a király Sémeinek: Te tudod mindazt a gonoszságot, a melyről a te szíved bizonyoság, és a melyet atyámmal Dáviddal cselekedtél: az Úr most mindazt a gonoszságot a saját fejedre fordította.

2 Sám. 16,5., 2 Sám. 16,8.

45. Salamon király pedig áldott lészen, és Dávidnak királyi széke lészen állandó az Úr előtt mindörökké.

46. És parancsola a király Benájának, a Jójada fiának, a ki elméne, és levágá Sémeit, és meghala. És az ország megerősödék Salamon kezében.

2 Krón. 1,1.

3.

1. Sógorságot szerze azután Salamon a Faraóval, az Égyiptombeli királylyal; és elvevé a Faraó leányát, és hozá Dávidnak városába, míg elvégezé az ő házának és az Úr házának építését és Jeruzsálemnek kőfalát köröskörül.

2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,9., 1 Kir. 7,8.

2. De a nép áldozik vala a magas helyeken; mert nem építettett vala ház az Úr nevének mind ez ideig.

3 Móz. 17,4.

3. Szereté pedig Salamon az Urat, járván Dávidnak, az ő atyjának parancsolataiban, kivéve, hogy a magas helyeken áldozott, és ott tömjénezett.

1 Kir. 2,3., 1 Kir. 2,4., 3 Móz. 1,3., 3 Móz. 17,4.

4. És mikor Gibeonba ment a király, hogy ott áldozzék, mert ott volt a nagy magaslat, és Salamon azon az oltáron áldozott égőáldozatul ezer barmot:

2 Krón. 1,3., 2 Krón. 1,5., Józs. 10,12., Józs. 10,13.

5. Megjelenék Gibeonban az Úr Salamonnak azon éjjel álmában, és monda az Isten: Kérj, a mit akarsz, hogy adjak néked.

1 Kir. 9,2., 1 Krón. 21,29.

6. És monda Salamon: Te a te szolgálóddal, az én atyámmal, Dáviddal nagy irgalmasságot cselekedtél, a miképen ő is járt előtted híven, igazán és hozzád egyenes szívvel, és megtartottad néki ezt a nagy irgalmasságot, hogy néki fiát adott, a ki az ő királyi székében ül, a mint e mai napon megtetszik.

1 Kir. 3,14., 2 Sám. 22,22., 2 Sám. 22,24.

7. És most, óh én Uram Istenem, te tetted a te szolgálódat királylyá, Dávid, az én atyám helyett. Én pedig kicsiny gyermek vagyok, nem tudok kimenni és bejönni.

8. És a te szolgáló a te néped között van, a melyet te magadnak választottál, nagy nép ez, a mely meg nem számláltathatik, meg sem íráttathatik a sokaság miatt.

1 Kir. 4,20.

9. Adj azért a te szolgálóknak értelmes szívet, hogy tudja ítélni a te népedet, és tudjon választást tenni a jó és gonosz között; mert kicsoda kormányozhatja ezt a te nagy népedet?

2 Krón. 1,10.

10. És tetszék e beszéd az Úrnak, hogy Salamon ilyen dolgot kért.

11. Monda azért az Isten néki: Mivelhogy ezt kérted tőlem, és nem kértél magadnak hosszú életet, sem nem kértél gazdagságot, sem pedig nem kérted a te ellenségednek lelkét; hanem bölcseséget kértél az ítélettel:

12. Ímé a te beszéded szerint cselekszem, ímé adok néked bölcs és értelmes szívet, úgy hogy hozzád hasonló nem volt te előtted, és utánad sem támad olyan, mint te.

1 Kir. 4,29., 1 Kir. 4,30., 1 Kir. 4,31.

13. Sőt még a mit nem kértél, azt is megadom néked, gazdagságot és dicsőséget: úgy hogy a királyok között nem lesz hozzád hasonló senki minden te idődben.

1 Kir. 4,26., 2 Krón. 1,12.

14. És ha az én útaimon járándasz, megőrizvén az én végzéseimet és parancsolatimat, a miképen járt a te atyád, Dávid: meghosszabbítom életed idejét.

1 Kir. 15,5.

15. És mikor felserkent Salamon, ímé álom volt. És méne Jeruzsálembé, és állá az Úr szövetségének ládája elé, és áldozék egészen égőáldozatokat, és készíté hálaáldozatokat, és szerze nagy lakomát minden szolgálóinak.

2 Sám. 6,15., 2 Sám. 6,17.

16. Abban az időben jött a királyhoz két parázna asszony, és megállá ő előtte.

17. És monda az egyik asszony: Kérlek uram, én és ez az asszony egy házban laktunk, és szültem ő nála abban a házban.

18. És harmadnappal az én születésem után, ez az asszony is szült, és együtt valánk, senki idegen nem volt velünk a házban, hanem csak mi ketten valánk abban a házban.

19. És ennek az asszonynak éjszaka meghalt a fia: mert ráfeküdt.

20. És felkelt éjfélkor, és elvitte az én fiamat mellőlem, mert a te szolgálóleányod aludt, és azt maga mellé fekteté, míg az ő meghalt fiát én mellém fektette.

21. Mikor pedig hajnalban felkeltem, hogy megszoptassam az én fiamat: ímé, megholt; de reggel jól megnézegetvén, látám, hogy az nem az én fiam, a kit én szültem.

22. Monda pedig a másik asszony: Nem úgy van, az én fiam az, a ki él, a te fiad pedig az, a ki meghalt. Amaz viszont monda: Nem, hanem a te fiad az, a ki meghalt, és az én fiam az, a ki él. És ekképen versengettek a király előtt.

23. Akkor monda a király: Ez azt mondja: Ez az én fiam, a ki él, és a te fiad az, a ki meghalt; amaz meg ezt mondja: Semmiképen nem, hanem a te fiad az, a ki meghalt, és az én fiam az, a ki él.

24. És monda a király: Hozzatok nékem kardot! És mikor oda hozák a kardot a király elé,

25. Monda a király: Vágjátok két részre az eleven gyermeket, és adjátok az egyik részt egyiknek, a másikat pedig a másiknak.

26. Ekkor monda az az asszony, a kié vala az élő gyermek, a királynak, mert megindult szíve gyermekén: Kérlek, uram, adjátok néki az élő gyermeket, és ne öljétek meg őt. A másik pedig azt mondja vala. Se enyim, se tied ne legyen; vágjátok ketté.

Ésa. 49,15.

27. Akkor felele a király, és monda: Adjátok amannak az élő gyermeket, és meg ne öljétek azt, mert az az ő anyja.

28. És mikor hallotta az egész Izráel ezt az ítéletet, a melyet tett vala a király, félék a királynak orczáját, mert látták, hogy Isten bölcsesége van az ő szívében az ítélettételre.

Péld. 8,11.

4.

1. És lőn Salamon király az egész Izráel felett királylyá.

2. Ezek valának pedig az ő főemberei: Azária, Sádók papnak fia.

1 Kir. 2,35.

3. Elihóref és Ahija, Sisának fiai íródeákok, Jósafát, az Ahilud fia, emlékiró vala.

4. És Benája, a Jójada fia, a sereg hadnagya; Sádók pedig és Abjátár papok.

1 Kir. 1,38., 1 Kir. 2,35., 2 Sám. 23,20.

5. És Azáriás, a Nátán fia, a tisztartók előljárója; és Zábud, a Nátán fia, főtanácsos és a király barátja.

6. És Ahisár udvarbíró; Adónirám pedig, az Abda fia, kincstartó.

7. Vala pedig Salamonnak tizenkét tisztartója az egész Izráelen, a kik ellátták a királyt és az ő háznépét: esztendőnként mindeniknek egy hónapig kellett az ellátásról gondot viselnie.

8. És ezek azoknak neveik: Húrnak fia az Efraim hegyén.

9. Dékernek fia Mákásban, Sahálbimban, Béth-Semesben és Elonban és Béth-Hanánban.

10. Hésednek fia Arúbothban, ő hozzá tartozott Szókó és Héfer egész földe.

Józs. 15,20., Józs. 15,35.

11. Abinádáb fiaié volt Dór egész határa. A Salamon leánya, Táfát, vala néki felesége.

Józs. 17,11.

12. Bahana, az Ahilud fia, bírja vala Taanákot és Megiddót és egész Béth-Seánt, mely Sartána mellett vala Jezréel alatt, Béth-Seántól fogva mind Abela Méholáig és mind Jokméamon túl.

13. Gébernek fia, Rámóth Gileádban: övé valának Jáirnak, a Manasse fiának falui, melyek Gileádban valának; az övé volt az Argób tartománya, mely Básánban vala, hatvan nagy város kőfallal és érczárakkal megerősítve.

4 Móz. 32,41., 5 Móz. 3,4.

14. Ahinádáb, Iddó fia Mahanáimban.

15. Ahimaás Nafthaliban; a Salamon leányát, Bosmátát vevé magának feleségül ő is.

16. Bahana, Khúsai fia, Áserben és Alóthban.

17. Jósafát, Paruákh fia, Issakhárban.

18. Simej, Éla fia, Benjáminban.

19. Géber, Uri fia, a Gileád földében, Sihonnak, az Emoreus királyának földében, és Ógnak, a Básánbeli királynak földében; és ez egy tisztartó bírja vala azt a földet.

20. És Júda és Izráel megsokasodott, olyan sok volt, mint a tenger mellett való fövény, és ettek, ittak és vigadtak.

1 Kir. 3,8., 1 Móz. 13,16., 4 Móz. 23,10.

21. Salamon pedig uralkodék minden országokon a folyóvíztől fogva egész a Filiszteusok földéig és Égyiptomnak határáig, és ajándékokat hoznak vala, és szolgálnak vala Salamonnak, életének minden idejében.

1 Móz. 15,18., 2 Krón. 9,26.

22. És Salamon eledele naponként ez vala: harmincz véka zsemlyelisz és hatvan véka közönséges liszt;

23. Tíz hízlalt ökör, húsz fűvön járt ökör és száz juh; a szarvasokon, őzeken, bivalokon és hízlalt madarakon kívül.

24. Mert ő uralkodék minden helyeken a folyóvízen túl Thifsától fogva egész Gázáig; minden királyokon, a kik a folyóvízen túl valának; és békessége volt néki minden alattvalóitól köröskörül.

2 Krón. 9,26.

25. És lakozék Júda és Izráel bátorsággal, kiki mind az ő szőlőtője és fügefája alatt. Dántól fogva Bersebáig; Salamonnak minden idejében.

3 Móz. 26,5., 3 Móz. 26,6.

26. És Salamonnak volt negyvenezer szekérbe való lova az istállókban, és tizenkétezer lovagja.

1 Kir. 10,26., 2 Krón. 1,14., 2 Krón. 9,25.

27. És ezek a tisztartók ellátták Salamon királyt és mindazokat, a kik a Salamon király asztalánál valának, kiki az ő hónapján, minden fogyatkozás nélkül.

28. Azután árpát és szalmát is hoztak a lovaknak és a paripáknak arra a helyre, a hol a király volt, kiki az ő rendelete szerint.
29. És az Isten adott bölcseséget Salamonnak és igen nagy értelmet és mély szívet, mint a fűvény, mely a tenger partján van.
30. Úgy hogy a Salamon bölcsesége nagyobb volt, mint a napkelet minden fiainak bölcsesége és Égyiptomnak egész bölcsesége.
- 1 Kir. 3,12.*
31. Sőt bölcsebb volt minden embereknél, még az Ezráhita Ethánál is és Hémánál, Káلكólnál és Dardánál, a Máhol fiainál; és híre neve vala minden nemzetségek között köröskörül.
- Zsolt. 89,1., Zsolt. 88,1., 1 Krón. 15,19.*
32. És szerze háromezer példabeszédet, és az ő énekeinek száma ezer és öt volt.
33. Szólt a fákról is, a Libánon czédrusfájától az izsópig, a mely a falból nevededik ki; és szólt a barmokról, a madarokról, a csúszó-mászó állatokról és a halakról is.
34. És jönnek vala minden népek közül, hogy hallgassák a Salamon bölcsességét; a földnek minden királyaitól, a kik hallották vala az ő bölcsességét.
- 1 Kir. 3,28., 1 Kir. 10,1.*
- 5.
1. És Hírám, Tírus királya elküldé az ő szolgálait Salamonhoz, mikor meghallotta, hogy őt kenték királylyá az ő atya helyett; mert Hírám szerette Dávidot teljes életében.
2. És küldé Salamon Hírámhoz, ezt izenvén néki:
- 2 Sám. 5,11.*
3. Te tudod, hogy Dávid, az én atyám nem építhete házat az Úrnak, az ő Istenének nevének a háborúk miatt, a melyekkel őt körülvelték vala, mígnem az Úr az ő lábainak talpa alá vetette azokat;
- 2 Sám. 7,5., 2 Sám. 11,12.*
4. De most az Úr, az én Istenem nékem nyugodalmat adott mindenfelől, úgy hogy semmi ellenségem és senkitől semmi bántásom nincs.
- 1 Kir. 4,20., 1 Kir. 4,21.*
5. Ímé azt gondoltam magamban, hogy házat építek az Úrnak, az én Istenemnek nevének, a miképen szólt az Úr Dávidnak, az én atyámnak, ezt mondván: A te fiad, a kit helyetted ültetek a te királyi székedbe, ő építi meg azt a házat az én nevemnek.
- 2 Krón. 2,1., 2 Sám. 7,13.*
6. Most azért parancsold meg, hogy vágjanak nékem czédrusfákat a Libánonon. Az én szolgálaim is együtt lesznek a te szolgáliddal; a te szolgálidnak pedig jutalmát megadom néked mind a szerint, a mit mondándasz; mert tudod, hogy nincsen mi közöttünk olyan ember, a ki a favágáshoz úgy értene, mint a Sidonbeliek.
7. Mikor azért meghallotta Hírám a Salamon izenetét, igen megörült, és monda: Áldott legyen e mai napon az Úr, a ki Dávidnak bölcs fiat adott e nagy népen.
- 2 Krón. 2,12.*
8. És elküldé Hírám Salamonhoz, azt izenvén: Megértettem a mi felől küldöttél hozzám; én megteszem minden kívánságodat mind a czédrusfákra, mind a fenyőfákra nézve.
9. Az én szolgálaim a Libánonról aláviszik a tengerre a fákat: én pedig azokat tutajokra rakatván, a tengeren addig a helyig vitetem, a melyet te megizentetsz nékem, és azokat ott kihányatom, és te vitesd el. Te pedig abban teljesítsd kívánságomat, hogy adj eledelt az én háznépemnek.
- 1 Kir. 5,11.*
10. Ada azért Hírám Salamonnak czédrusfákat és fenyőfákat, minden kívánsága szerint.
11. Salamon pedig ada Hírámnak húszezer véka búzát az ő háznépének táplálására, és húszezer kórus sajtolt olajat. Ezt adja vala Salamon Hírámnak esztendőről-esztendőre.
12. Az Úr azért bölcsességet ada Salamonnak, a mint megmondotta vala néki: és békesség lőn Hírám és Salamon között, és ők szövetséget tőnek egymással.
- 1 Kir. 3,12., 1 Kir. 4,29., 1 Kir. 4,39., 1 Kir. 9,27., 1 Kir. 9,28.*
13. Salamon király pedig robotosokat szedete az egész Izráelből; és harmincz ezer ember lőn robotossá.
14. A kiket aztán elküldé a Libánonra, minden hónapra tíz-tízezer ember egymás után. Egy hónapig a Libánon hegyén valának, két hónapig az ő házoknál. Adónirám vala pedig a robotosok feje.

15. Ezenkívül Salamonnak hetvenezer teherhordója, és nyolcvanezer kővágója volt a hegyen.
16. A pallérok fejedelmein kívül, a kikre Salamon a munkának igazgatását bízta volt, a kik háromezeren és háromezren valának, a kik a munkálkodó népet szorgalmaztatták.
17. És megparancsolá a király, hogy nagy és drága köveket vágjanak ki, nevezetesen faragott köveket a ház fundamentomául;
18. Melyeket kifaragának a Salamon kőművesei és a Hírám ácsai és a Gibleusok; és elkészíték a fákat és a köveket a ház építéséhez.

6.

1. És megépítették az Úrnak háza az Izráel fiainak Égyiptom földéből való kijövele után a négyszázyolcvanadik esztendőben, Salamon Izráel felett való uralkodásának negyedik esztendejében, a Zif hónapban, mely a második hónap.

2 Krón. 3,1., 1 Krón. 28,11., 1 Krón. 28,13., 1 Krón. 28,19.

2. És a ház, a melyet Salamon király az Úrnak építe, hatvan sing hosszú, húsz sing széles és harmincz sing magas volt.

2 Krón. 3,3., 2 Krón. 3,4.

3. És egy tornácz vala a ház temploma előtt, a melynek a hossza húsz sing volt, a háznak szélessége szerint; a szélessége pedig tíz sing volt a ház hosszában.

4. És építe a házon ablakokat is lezárt rostélyzattal.

5. És építe a ház falaira emeleteket köröskörül, a ház falai körül a szent helyen és a szentek szentjén, és készíté mellék helyiségeket körül.

6. Az alsó emelet belső szélessége öt sing, a középső szélessége hat sing és a harmadik szélessége hét sing volt, és bemélyedéseket építe a ház körül kívülről, hogy az emeletek gerendái ne nyúljanak be a ház falaiba.

7. Mikor pedig a ház építették, a kőbányának egészen kifaragott köveiből építették, úgy hogy sem kalapácsnak, sem fejszének, sem valami egyéb vasszerszámnak pengése nem hallattatott a háznak felépítésénél.

8. Az alsó emelet középső mellékhelyiségéhez egy ajtó vezetett a ház jobb oldalán, és egy csiga-grádics vitt fel a középső emeletbe, és a középsőből a harmadikba.

9. Megépíté ekként azt a házat és elvégezé, és befedé a házat gerendákkal és czédrusfadeszkákkal.

10. És megépíté az emeleteket az egész ház körül, a melyeknek magasságok öt-öt sing volt, és a házhoz czédrusfagerendákkal ragasztattak.

11. És lón az Úrnak beszéde Salamonhoz, ezt mondván:

12. Ez ama ház, a melyet te építesz: Ha az én rendeléseimben jársz, és az én ítéletim szerint cselekszel, és megtartod minden én parancsolatimat, azokban járván: Én is bizonyára megerősítem veled az én beszédemet, a melyet szólottam Dávidnak, a te atyádnak;

2 Sám. 7,13., 1 Kir. 2,4., 1 Kir. 9,4., 2 Sám. 7,14., 2 Sám. 7,16.

13. És az Izráel fiai között lakozom, és nem hagyom el az én népemet, az Izráelt.

2 Móz. 29,45., 2 Móz. 29,46.

14. Megépíté azért Salamon azt a házat, és elvégezé azt.

15. És megbéllélé a ház falait belől czédrusfával, a ház padlózatától egészen a padlásig beborítá belől fával; a ház padlózatát pedig beborítá fenyődeszkákkal.

16. És építe a ház hátulján egy húsz sing hosszú czédrusfa falat a padlózattól egész a padlásig, és építé azt a ház hátulso részének; szentek-szentjének.

17. Az előtte való szenthely hossza negyven sing volt.

18. Belülről az egész ház merő czédrus volt, kivésett sártökökkel és kinyilt virágbimbókkal, úgy hogy semmi kő ki nem látszott.

19. És a szentek-szentjét építé a ház belső részében, hogy abba helyeztesse az Úr szövetségének ládáját.

2 Móz. 26,31., 2 Móz. 26,33.

20. A szentek-szentje belső részének a hossza vala húsz sing, a szélessége is húsz sing, a magassága is húsz sing, és beborítá azt finom arannyal; az oltárt is beborítá czédrusdeszkákkal.

21. És Salamon beborította a házat belől finom arannyal, és arany lánczot vont a belső rész előtt, a melyet szintén bevont arannyal.

22. Úgy, hogy az egész ház be volt vonva merő arannyal, sőt az oltárt is, a mely a szentek-szentje előtt volt, egészen beborítá arannyal.

23. És csinált a szentek-szentjébe két tíz sing magas Kérubot olajfából.

2 Móz. 25,18.

24. És öt sing volt az egyik Kérub szárnya, és öt sing volt a másik Kérub szárnya is, úgy, hogy az egyik szárnya végétől, a másik szárnya végéig tíz sing vala.

25. A másik Kérub is tíz sing volt; és mind a két Kérubnak mind a mértéke, mind a faragása egy vala;

26. Úgy, hogy az egyik Kérub magassága tíz sing, és ugyanannyi a másik Kérubé is.

27. És helyezteté a Kérubokat a ház belsejébe, és a mint a Kérubok kiterjeszték szárnyukat, az egyiknek szárnya a ház egyik falát, a másik Kérub szárnya pedig a másik falát érte; de a ház közepén összeért egyik szárny a másikkal.

28. És beborítá a Kérubokat arannyal.

2 Móz. 25,18.

29. És a ház összes falain köröskörül kívül és belől Kérubokat, pálmafákat és kinyilt virágokat metszetett ki.

2 Móz. 26,31.

30. És beborítá még a ház padlóját is arannyal kívül és belől.

31. És a szentek-szentjének bemenetelén csinála ajtót olajfából, az ajtófélfák kiszögellése egy ötödrész volt;

32. És két ajtószárnyat olajfából, és metszete reájok Kérubokat, pálmafákat és kinyilt virágokat, és beborítá azokat arannyal; a Kérubokat is és a pálmafákat is megaranyoztatá.

33. E képen csinált a templom szenthelyénél is négyszegletű ajtófélfákat olajfából.

34. És csinált két ajtót cziprusfából, és az egyik ajtón is két forgó ajtószárny volt, a másik ajtón is két forgó ajtószárny.

35. És metszete azokra Kérubokat és pálmafákat és kinyilt virágokat, és beborítá arannyal, rá alkalmaztatva azt a metszésre.

36. Azután felépíté a belső pitvart három rend faragott kőből és egy rend czédrusgerendából.

37. Az ő uralkodásának negyedik esztendejében fundáltaték az Úrnak háza Zif hónapban.

1 Kir. 6,1.

38. És a tizenegyedik esztendőben, Búl havában, (mely a nyolczadik hónap) végezteték el a ház, minden dolga és rendje szerint. És így építé azt hét esztendeig.

7.

1. Azután a maga házát építé Salamon tizenhárom esztendeig, a mely alatt elvégezé az ő házát egészen.

1 Kir. 9,10.

2. Megépíté a Libánon erdő házát is, melynek hossza száz sing vala, szélessége ötven sing, magassága harmincz sing; építé azt négy rend czédrusoszlopon és az oszloponokon czédrusgerendák valának.

3. És bepadlá czédrusdeszkákkal felül a gerendák felett, melyek valának negyvenöt oszlopon, mindenik renden tizenöt.

4. És három rend ablak rajta egymással átellenben, három-három ellenében.

5. És mind az ajtók és azoknak oldalfái négyszögűek valának az ablakokkal együtt, és egyik ablak a másiknak átellenébe volt mind a három renden.

6. És építé az oszlopcsarnokot, a melynek hossza ötven sing és szélessége harmincz sing volt; és egy tornáczot ez elé, és oszlopot és vastag gerendákat ezek elé.

7. És építé a trón-termet, a hol ítélte, a törvényházat, a melyet czédrusfával bélelt meg a padlózattól fogva fel a padlásig.

8. Azután a saját házát építé, a melyben ő maga lakott, a másik udvarba befelé a teremtől, hasonlóan a másikkal, és építé egy házát a Faraó leányának is, a kit feleségül vett Salamon, hasonló e teremhez.

1 Kir. 3,1.

9. Mindezek drágakövekből voltak, mérték szerint kifaragva, fűrészszel metszve minden oldalról, a fundamentomtól a tetőzetig, kívül is mind a nagy pitvarig.

10. Még a fundamentom is drága és nagy kövekből volt: tíz singnyi kövekből és nyolcz singnyi kövekből.

11. És ezeken felül voltak a mérték szerint faragott drágakövek és czédrusfák.

12. És a nagy pitvarban köröskörül három sor faragott kő és egy sor faragott czédrusgerenda volt, épen mint az Úr házának belső pitvara és a ház tornácza.

13. És elkülde Salamon király, és elhozatá Hírámot Tírusból.

2 Krón. 2,13.

14. Ez egy özvegy asszonynak volt a fia a Nafthali nemzetségeből; az ő atyja pedig Tírusbeli rézmíves ember vala; és ez teljes vala bölcseséggel, értelemmel és tudományyal, hogy tudna csinálni mindenféle mívét rézből. Ki mikor Salamon királyhoz jött, minden mívét megcsinála néki.

15. És formála két réz oszlopot, az egyik oszlop magassága tizennyolcz sing volt, és tizenkét sing zsinór éri vala át mind a két oszlopot.

2 Kir. 25,26., 2 Kir. 25,27., Jer. 52,21., Jer. 52,23.

16. És készíté két gömböt érczből öntve, hogy azokat az oszlopok tetejére tegye, és öt sing magas volt az egyik gömb és öt sing magas volt a másik gömb.

17. Reczés mívű hálók, lánczmívű zsinórok voltak a gömbökön, a melyek az oszlopok tetején valának; hét volt az egyik gömbön, és hét volt a másik gömbön is.

18. És megkészté az oszlopokat, és két sor díszítést tett köröskörül az egyik hálón, hogy befedje a gömböket, a melyek az oszlopfőkön voltak; és így csinálá a másik gömböt is.

1 Kir. 7,20., Jer. 52,23.

19. És a gömbök, a melyek a tornácban levő oszlopok tetején voltak, lilium formájúak voltak, négy singnyiek.

20. Gömbök voltak a két oszlopon, felül, közel a kidomborodáshoz, a mely a háló mellett volt. És kétszáz gránátalma volt sorban köröskörül a második gömbön.

21. És felállítá az oszlopokat a templom tornácában; és felállítá a jobb oszlopot, és nevezé annak nevét Jákinak, és felállítá a bal oszlopot, és nevezé annak nevét Boáznak.

22. És az oszlopok tetején liliumok formáltattak vala. És ilyen módon végezteték el az oszlopok míve.

1 Kir. 7,19.

23. És csinála egy öntött tengert, mely egyik szélétől fogva a másik széléig tíz sing volt, köröskörül kerek, és öt sing magas, és a kerületit harmincz sing zsinór érte vala körül.

Jer. 52,20.

24. Valának pedig a peremén alól köröskörül formáltatva apró sártökök; tíz-tíz mindenik singben az egész tenger körül, az ilyen sártököcskék két renddel valának öntve köröskörül a maga öntésében.

25. És tizenkét ökrön állott, három északra fordulva, három nyugotra, három délre és három naptámadatra, és a tenger fölül rajtok, hátok pedig mind befelé.

2 Krón. 4,3., 2 Krón. 4,5.

26. És a vastagsága egy tenyérnyi volt, és a pereme olyan, mint a pohár ajaka, vagy a lilium virága, és kétezer báth fért bele.

27. És készíté tíz ércz-talpat, mindegyik talpat négy sing hosszúra, és négy sing szélesre, és három sing magasra.

28. És e talpak így voltak csinálva: oldalaik voltak, és az oldalak a szélpártázatok között voltak.

29. És az oldalakon, a melyek a pártázatok között voltak, oroslánok, ökrök és Kérubok voltak, és a pártázatokon felül is ekként; az oroslánok és ökrök alatt pedig czifrázatok voltak bevéssett munkával.

30. És mindenik talpnak négy-négy réz kereke és réz tengelye volt, és a négy szegleten támaszok voltak; a mosdómedenczén alul voltak e támaszok öntve, és mindegyiknek oldalán czifrázatok.

31. És a szája az ő kerekded fészkének belső részétől fogva oda felfelé egy singnyi volt, és a fészeknek szája kerekded vala, oszlopformára csinálva, másfél singnyi széles, és szájánál is szép metszések valának, és azoknak pártázatai négyszögűek valának, nem gömbölyűek.

32. És négy kerék volt a pártázatok alatt, és a kerekék tengelyei a talphoz voltak erősítve, és mindenik keréknek magassága másfél sing vala.

33. És e kerekék hasonlóak valának a szekérnek kerekeihez, csakhogy a tengelyeik, kerékagyaik, küllőik, talpaik mind öntve valának.

34. És négy vállacsát csinált mindenik talp négy szegletén; magából a talpból jöttek ki a vállacsák.

35. És e talp tetején fél singnyi kerekded magasság volt köröskörül, és a talp tetején voltak annak tartókezzei és pártázatai a maga öntéséből.

36. Metsze pedig annak tábláira, tartókezzeire, pártázataira Kérubokat, oroslánokat és pálmafákat: mindeniknek az üres helye szerint, és koszorút köröskörül.

37. Így készítette a tíz talpat egy öntésből, egy mérték és forma szerint.

38. És csinálja tíz mosdómedenczét is, rézből, és mindenik mosdómedenczébe negyven báth fér vala; és mindenik mosdómedencze négy singnyi vala, és a tíz talp mindenikén egy-egy mosdómedencze vala.

2 Krón. 4,6.

39. És helyezteté a talpak ötét a ház jobbfelől való részére, és ötét a ház balfelől való részére; a tengert pedig helyezteté a ház jobbresze felől naptámadatra dél ellenébe.

40. És készített Hírám még üstöket, lapátokat és medenczéket, és elvégezé az egész munkát, a melyet Salamon királynak csinált az Úr házához;

41. Tudniillik a két oszlopot és a kerek gömböket, a melyek a két oszlop tetejére tétettek, és a két hálót a két kerek gömb befedezésére, a melyek az oszlopok tetejére tétettek.

42. És a négyszáz gránátalmát a két hálóra; két rend gránátalmát minden hálóba, a két kerekded gömb befejezésére, a melyek valának az oszlopok tetején;

43. A tíz talpat és a talpakra való tíz mosdómedenczét;

44. Az egy tengert és a tizenkét ökröt a tenger alá;

1 Kir. 7,23., 1 Kir. 7,26.

45. Fazekakat, lapátokat és medenczéket. És mindezek az edények, a melyeket Hírám Salamon királynak az Úr háza számára készített, csiszolt rézből voltak.

1 Kir. 7,14.

46. A Jordán völgyében önteté ezeket a király az agyagos földben, Sukhót és Sártán között.

47. És mindezeket az edényeket Salamon méretlen hagyá, a réznek felettébb való sokasága miatt.

48. És megcsináltata Salamon minden egyéb felszerelést is, mely az Úr házához szükséges volt: az arany oltárt, az arany asztalt, melyen a szent kenyerek állottak.

2 Móz. 30,1., 2 Móz. 30,6., 2 Móz. 25,23., 2 Móz. 25,30.

49. És a gyertyatartókat színaranyból, ötöt jobbfelől és ötöt balfelől a szentek-szentje elé, és arany virágokat, lámpákat, és hamvvevőket.

50. Azután csészéket, késeket, medenczéket, tömjénezőket és serpenyőket színaranyból, sőt a belső ház, a szentek-szentje és a szenthely ajtainak sarkait is mind aranyból.

1 Krón. 28,11., 1 Krón. 28,19.

51. És ilyenképen elvégezteté az egész mű, a melyet Salamon király csinálja az Úrnak házához. És bevivé Salamon az ő atyjától, Dávidtól az Istennek szenteltetett jószágot, az ezüstöt, aranyat és az edényeket és azokat is az Úr házának kincsei közé tévé.

2 Sám. 8,7., 2 Sám. 8,11., 2 Krón. 5,1.

8.

1. Akkor összegyűjté Salamon az Izráel véneit és a nemzetségeknek minden fejeit, az Izráel fiai atyjaiknak fejedelmeit Salamon királyhoz Jeruzsálembe, hogy az Úr szövetségének ládáját felvigyék a Dávid városából, mely a Sion.

2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,9., 2 Sám. 6,16., 2 Sám. 6,17.

2. És felgyűlének Salamon királyhoz az Izráel minden férfiai az Ethánim havában, az ünnepen; ez a hetedik hónap.

3 Móz. 23,24., 3 Móz. 23,32.

3. Mikor pedig eljöttek mindnyájan az Izráel vénei: felvevék a papok a ládát,

4. És felvivék az Úr ládáját, a gyülekezetnek sátorát, és mind a szent edényeket, melyek valának a sátorban, és felvivék azokat a papok és a Léviták.

4 Móz. 4,5., 4 Móz. 4,15.

5. És Salamon király és az Izráel egész gyülekezete, a mely ő hozzá gyűlt, megyen vala ő vele a láda előtt, áldozván juhokkal és ökrökkel, melyek meg sem számláltathatnának, sem pedig meg nem irattathatnának a sokaság miatt.

6. És bevivé a papok az Úr szövetségének ládáját az ő helyére a ház belső részébe, a szentek-szentjébe, a Kérubok szárnyai alá.

1 Krón. 22,19.

7. Mert a Kérubok kiterjesztik vala szárnyaikat a láda helye felett, és befedik vala a Kérubok a ládát és annak rúdjaikat felülről.

1 Kir. 6,23., 1 Kir. 6,28.

8. És a rudak olyan hosszúak voltak, hogy azok vége látható volt a szenthelyen a szentek-szentjének első része felől; azonban kívül nem voltak láthatók; és ott vannak mind e mai napig.

2 Krón. 5,8., 2 Krón. 5,9.

9. És nem volt egyéb a ládában, mint csak a két kőtábla, a melyeket Mózes a Hórebnél helyezett bele, mikor az Úr szövetséget kötött az Izráel fiaival, mikor kijövének Égyiptom földéből.

2 Móz. 25,16., 2 Móz. 25,21., Zsid. 9,4.

10. Mikor pedig kijöttek a papok a szenthelyből: köd tölté be az Úrnak házát.

2 Móz. 40,34., 2 Móz. 40,35.

11. Úgy, hogy meg sem állhattak a papok az ő szolgálatjokban a köd miatt; mert az Úr dicsősége töltötte vala be az Úrnak házát.

2 Móz. 20,21., 2 Krón. 5,14.

12. Akkor monda Salamon: Az Úr mondotta, hogy ő lakoznék ködben.

3 Móz. 16,2., 4 Móz. 12,5.

13. Építve építettem házat néked lakásul; helyet, a hol örökké lakjál.

14. Azután megfordult a király, és megáldá Izráel egész gyülekezetét és az Izráel egész gyülekezete felállott.

2 Sám. 6,18.

15. És monda: Áldott legyen az Úr, Izráelnek Istene, a ki szólott az ő szája által Dávidnak, az én atyámnak; és azt az ő hatalmasságával beteljesítette, mondván:

2 Krón. 6,4.

16. Attól a naptól fogva, a melyen kihoztam az én népemet, az Izráelt Égyiptomból, soha nem választottam egyetlen várost sem az Izráel minden nemzetségei közül, hogy ott nékem házat építenének, a melyben lenne az én nevem; hanem csak Dávidot választottam, hogy ő legyen az én népem, Izráel felett.

2 Sám. 7,6., 2 Sám. 7,8.

17. És ámbár az én atyám, Dávid már elvégezte volt, hogy ő épít házat az Úrnak, Izráel Istene nevének;

2 Sám. 7,2.

18. De az Úr azt mondá Dávidnak, az én atyámnak: Azt, hogy arra gondoltál, hogy az én nevemnek házat építs, jól cselekedted, hogy szívedben ezt végezted;

19. Mégis nem te építesz házat nékem, hanem a te fiad, a ki a te ágyéködből származik, az épít házat az én nevemnek.

2 Sám. 7,11., 2 Sám. 7,13.

20. És beteljesíté az Úr az ő beszédét, a melyet szólott; mert felkelék az én atyám, Dávid helyett, és ülék az Izráel királyi székibe, a miképen megmondotta vala az Úr, és megépítém a házat az Úr, Izráel Istene nevének.

21. És helyet szerzettem ott a ládának, a melyben az Úrnak szövetsége vagyon, a melyet szerzett a mi atyáinkkal, mikor kihozta őket Égyiptom földéből.

1 Kir. 8,9.

22. És oda állott Salamon az Úr oltára elé, az Izráel egész gyülekezetével szembe, és felemelé kezeit az ég felé,

2 Krón. 6,12., 2 Krón. 6,13.

23. És monda: Uram, Izráel Istene! nincsen hozzád hasonló Isten, sem az égben ott fenn, sem a földön itt alant, a ki megtartod a szövetséget és az irgalmasságot a te szolgálóidnak, a kik te előtted teljes szívvel járnak;

24. A ki megtartottad azt, a mit a te szolgálóidnak, Dávidnak, az én atyámnak szólottál; mert magad szólottál néki, és a te hatalmaddal beteljesítetted, a mint e mai napon megtetszik.

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,13.

25. Most azért Uram, Izráel Istene, tartsd meg, a mit a te szolgálóidnak, Dávidnak, az én atyámnak ígértél, ezt mondván: A te magodból való férfiú el nem fogy én előttem, a ki az Izráel királyi székibe üljön; csakhogy a te fiad őrizzék meg az ő útjokat, hogy én előttem járjanak, a mint te én előttem jártál.

2 Sám. 7,16.

26. Most teljesítsd be, Izráel Istene, a te szavaidat, a melyeket szólottál a te szolgálóidnak, Dávidnak, az én atyámnak.

27. Vajjon gondolható-é, hogy lakozhatnék az Isten a földön? Ímé az ég, és az egeknek egei be nem foghatnak téged; mennyivel kevésbé e ház, a melyet én építettem.

Ésa. 66,1., Jer. 23,24.

28. De tekints a te szolgád imádságára és könyörgésére, óh Uram, én Istenem, hogy meghalljad a dicséretet és az imádságot, a melylyel a te szolgád könyörög előtted e mai napon;

2 Krón. 7,12., 2 Krón. 7,16.

29. Hogy a te szemeid e házra nézzenek éjjel és nappal, e helyre, a mely felől azt mondottad: Ott lészen az én nevem; hallgasd meg ez imádságot, a melylyel könyörög a te szolgád e helyen.

5 Móz. 12,11.

30. És hallgasd meg a te szolgádnak és a te népednek, az Izráelnek könyörgését, a kik imádkozándanak e helyen; hallgasd meg lakóhelyedből, a mennyekből, és meghallgatván légy kegyelmes!

31. Mikor vétkezéndik valaki felebarátja ellen, és esküre köteleztetik, hogy megesküdjék és ő ide jő, megesküszik az oltár előtt ebben a házban:

32. Te hallgasd meg a mennyekből, és vidd véghez, és tégy igazat a te szolgáid között, kárhoztatván az istentelent, hogy fején teljék a mit kerestt; és megigazítván az igazat, megfizetvén néki az ő igazsága szerint.

2 Móz. 22,10., 2 Móz. 22,11.

33. Mikor megverettetik a te néped, az Izráel, az ő ellenségeitől, mivel ellened vétkeztek, és hozzád megtéréndenek, és vallást teéndenek a te nevedről, és néked imádkozándanak és könyörgéndenek e házban:

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,28.

34. Te hallgasd meg a mennyekből, és bocsásd meg az Izráelnek, a te népednek vétkét; és hozd vissza őket arra a földre, a melyet adtál az ő atyáiknak.

35. Mikor berekesztetik az ég, és nem lészen eső, mert ellened vétkeztek; és imádkozándanak e helyen, és vallást teéndenek a te nevedről, és megtéréndenek az ő bűnökből, mert te szorongatod őket:

2 Krón. 6,26.

36. Te hallgasd meg őket a mennyekből, és légy kegyelmes a te szolgáidnak és az Izráelnek, a te népednek vétke iránt, tanítsd meg őket a jó útra, a melyen járjanak; és adj esőt a te földedre, a melyet örökségül adtál a te népednek.

2 Krón. 7,13., 2 Krón. 7,15.

37. Éhség ha lesz e földön, ha döghalál, aszály, ragya, sáska, cserebogár; ha ellenség szállja meg kapuit; vagy más csapás és nyavalya jövendő reájok:

Ésa. 37,14., Ésa. 37,29.

38. A ki akkor könyörög és imádkozik, legyen az bárki; vagy a te egész néped, az Izráel, ha elismeri kiki az ő szívére mért csapást, és kiterjeszténdi kezeit e ház felé:

39. Te hallgasd meg a mennyekből, a te lakhelyedből és légy kegyelmes, és cselekedd azt, hogy kinek-kinek fizess az ő útai szerint, a mint megismerted az ő szívét, mert egyedül csak te ismered minden embernek szívét.

Jer. 17,10.

40. Hogy féljenek téged mind éltig, míg e földnek színén lakoznak, a melyet adtál a mi atyáinknak.

41. Sőt még az idegen is, a ki nem a te néped, az Izráel közül való, ha eljövendő messze földről a te nevedért;

2 Krón. 6,32.

42. (Mert meghallják a te nagyságos nevedet és a te hatalmas kezedet és kinyújtott karodat), és eljövén imádkozánd e házban:

2 Krón. 6,32.

43. Te hallgasd meg a mennyekből, a te lakhelyedből, és add meg az idegennek mindazt, a miért könyörög néked, hogy mind az egész földön való népek megismerjék a te nevedet, és féljenek úgy téged, miképen a te néped az Izráel; és ismerjék meg, hogy a te nevedről neveztetik ez a ház, a melyet én építettem.

44. Ha a te néped hadba megy ki az ő ellensége ellen, az úton, a melyen te küldöd el, és imádkozándik az Úrhoz, fordulván az úton e város felé, a melyet te magadnak választottál és e ház felé, a melyet építettem a te nevednek:

Dán. 6,10.

45. Hallgasd meg a mennyekből az ő imádságokat és könyörgéseket, és szerezz nekik igazságot.

46. Ha te ellened vétkezéndenek, - mert nincsen ember, a ki ne vétkeznék - és megharagudván reájok, ellenség kezébe adándod, és fogva elviéndik őket azok, a kiktől megfogattak, az ellenségnek földére, messze vagy közel;

Péld. 20,9., 1 Ján. 1,8., 1 Ján. 1,10.

47. És eszközre térnek a földön, melyre fogva vitettek, és megtérvén könyörgenek néked azoknak földökön, a kiktől fogva elvitettek, mondván: Vétkeztünk, hamisan és istentelenül cselekedtünk!

48. És megtéréndenek te hozzád teljes szívökből és lelkökből, az ő ellenségöknek földében, a kik őket fogva elvitték, és imádkozándanak hozzád az ő földöknek útja felé fordulva, a melyet adtál az ő atyáinknak, és e város felé, a melyet magadnak választottál, és e ház felé, a melyet a te nevednek építettem:

Dán. 9,4., Dán. 9,23., Dán. 6,10.

49. Hallgasd meg a mennyekből, a te lakhelyedből az ő imádságokat és könyörgéseket, és szerezz nekik igazságot;

50. És légy kegyelmes a te néped iránt, a kik ellened vétkezéndenek, és minden bűneik iránt, a melyekkel ellened vétkeztek; és szerezz kedvességet nekik azok előtt, a kik őket fogva tartják, hogy könyörüljenek rajtok;

Jer. 52,31., Jer. 52,34.

51. Mert ők a te néped és örökséged, a kiket kihoztál Égyiptomból, a vaskemencze közepéből,

5 Móz. 4,20.

52. Hogy a te szemeid nézzenek a te szolgádnak imádságára és a te népednek az Izráelnek könyörgésére; meghallgatván őket mindenkor, mikor téged segítségül hívnak.

53. Mert te különválasztottad őket magadnak örökségül a földnek minden népei közül; a miképen megmondottad volt Mózes, a te szolgád által, mikor kihoztad a mi atyáinkat Égyiptomból, Uram Isten!

2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,6., 5 Móz. 7,6.

54. És mikor elvégezte Salamon az Úr előtt való minden imádságát és könyörgését, felkele az Úr oltára elől, és megszűnnek az ő térdein való állástól, és kezeinek az égbe felemelésétől.

55. És felállván megáldá az Izráel egész gyülekezetét, felszóval ezt mondván:

2 Sám. 6,18.

56. Áldott legyen az Úr, a ki nyugodalmat adott az ő népének, az Izráelnek, minden ő beszéde szerint, csak egy beszéde is hiábavaló nem volt minden ő jó beszédei közül, a melyeket szóltott Mózes, az ő szolgája által.

5 Móz. 12,10.

57. Az Úr, a mi Istenünk, legyen velünk, a miképen volt a mi atyáinkkal, ne hagyjon el minket, el se távozzék tőlünk,

58. Hanem hajtsa magához a mi szívünket, hogy járjunk minden ő útában, és őrizzük meg az ő parancsolatit, rendeléseit és végzésit, a melyeket a mi atyáinknak parancsolt.

59. És ezek a szavak, a melyekkel imádkoztam az Úr előtt, legyenek jelen az Úr előtt a mi Istenünk előtt éjjel és nappal, hogy ítéletet tegyen az ő szolgájának és az ő népének, az Izráelnek, minden időben,

60. Hogy megismerjék a földön minden népek, hogy csak az Úr az Isten, és hogy ő kívülülte nincsen más.

5 Móz. 4,35., 5 Móz. 4,39., Ésa. 44,8.

61. És a ti szívetek legyen tökéletes az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, hogy járjatok az ő rendeléseiben, és őrizzétek meg az ő parancsolatit, miképen e mai napon.

62. És a király és az egész Izráel ő vele, áldozatokat áldozának az Úr előtt.

2 Krón. 7,1., 2 Krón. 7,2.

63. És Salamon áldozék hálaadó áldozatul, a melyet áldozék az Úrnak: huszonkétezer ökröt, százhúszezer juhot. És e képen szentelék fel az Úr házát a király és az Izráel minden fiai.

2 Krón. 7,5.

64. Ugyanazon napon szentelék fel a király a középső pitvart, mely az Úrnak háza előtt vala; mert ott szerze egészen égőáldozatokat, ételáldozatokat és hálaáldozatok kövéreit. Mert a rézoltár, mely az Úr előtt állott, kisebb volt, mintsem reá fért volna az égőáldozat, az ételáldozat és a hálaáldozatok kövére.

65. És Salamon ünnepet szerze ebben az időben, és vele együtt az egész Izráel; egy nagy gyűlést Hámát határától fogva Égyiptom határáig, az Úr előtt, a mi Istenünk előtt, hét napig és újra hét napig, azaz tizennégy napig.

2 Krón. 7,7., 2 Krón. 7,8., 2 Krón. 7,10.

66. És a nyolczadik napon elbocsátá a népet. És áldák a királyt, és elmenének az ő hajlékaikba örömmel és víg szívvel, mindama jók felett, a melyeket cselekedett az Úr az ő szolgájával, Dáviddal, és az Izráellel, az ő népével.

2 Krón. 7,10., 1 Kir. 4,20., 1 Kir. 4,21., 1 Kir. 5,4., 2 Sám. 12,7., 2 Sám. 12,8.

9.

1. És lőn, mikor elvégezte Salamon az Úr házának és a király házának építését, és mindent a mit kívánt és a mit akart építeni Salamon:

2. Megjelenék az Úr Salomonnak másodszer is, a miként megjelent volt néki Gibeonban.

1 Kir. 3,5.

3. És monda néki az Úr: Meghallgattam a te imádságodat és könyörgésedet, a melylyel könyörgöttél előttem: Megszenteltem e házat, a melyet építettél, abba helyheztetvén az én nevemet mindörökké, és ott lesznek az én szemeim, és az én szívem mindenkor.

5 Móz. 12,11., 1 Kir. 8,29.

4. És ha te előttem járándasz, a mint járt Dávid, a te atyád, egyenes és tökéletes szívvel, úgy cselekedvén mindenekben, a mint néked megparancsoltam, az én rendelésimet és végzésimet megtartándod;

1 Kir. 3,14.

5. Megerősítem a te birodalmadnak trónját az Izráelen mindörökké, a mint megígértem volt Dávidnak a te atyádnak, mondván: Nem fogy el a te nemzetségedből való férfiú az Izráel királyi székéből.

1 Kir. 11,38., 2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16.

6. De hogyha elszakadtok ti és a ti fiaitok én tőlem, és meg nem őrizénditek az én parancsolatimat és végzéseimet, melyeket előtökbe adtam; hanem elmentek, és idegen isteneknek szolgáltok, és meghajoltok azok előtt:

Józs. 23,16., Zsolt. 89,31., Zsolt. 89,33.

7. Kigyomlálom az Izráelt e föld színéről, a melyet nékik adtam; e házat, melyet az én nevemnek szenteltem, elvetem szemeim elől, és az Izráel példabeszédül és meséül lészen minden nép előtt.

5 Móz. 4,25., 5 Móz. 4,27., 5 Móz. 4,28., 5 Móz. 4,36., 5 Móz. 4,37.

8. És bár e ház felséges, mégis a kik elmennek mellette, elcsodálkoznak, felkiáltanak, és azt mondják: Miért cselekedett így az Úr ezzel a földdel és ezzel a házzal?

Siral. 2,2., Siral. 2,7., Siral. 2,21., 5 Móz. 29,24., 5 Móz. 29,28.

9. És azt felelik: Azért, mert elhagyták az Urat, az ő Istenöket, a ki az ő atyáikat kihozta volt Égyiptom földéből, és idegen istenekhez ragaszkodtak, és azokat imádták, és azoknak szolgáltak: ezért bocsátá ő reájok az Úr mind ezt a nyomorúságot.

10. És lón a húsz esztendő végén, a mialatt Salamon a két házat, az Úr házát és a király házát megépíté,

2 Krón. 8,1.

11. A melyekhez Hírám, Tírus királya adott volt ajándékban Salomonnak cédrusfákat, fenyőfákat, aranyat egész kivánsága szerint: ada Salamon király Hírámnak húsz várost Galileának földén.

12. És kiméne Hírám Tírusból, hogy megnézzze azokat a városokat, a melyeket Salamon néki ada, de nem tetszettek azok néki.

13. És monda: Miféle városok ezek, atyámfia, a melyeket nékem adtál? És Kábul földnek nevezé azokat mind e mai napig.

14. Küldött vala pedig Hírám a királynak százhusz tálentom aranyat.

15. És ez az összege annak az adónak is, a melyet kivetett volt Salamon király, hogy megépíthesse az Úr házát, és a maga házát, és Millót, és Jeruzsálem kőfalait, és Kháczort, Megiddót és Gézert.

Józs. 17,11.

16. Mert a Faraó, Égyiptom királya, feljött volt, és meghódítá Gézert, és felégette tűzzel, és a Kananeusokat, a kik a városban laktak, megölte, és adá azt ajándékban az ő leányának, a Salamon feleségének.

Józs. 16,10., 1 Kir. 3,1.

17. És megépíté Salamon Gézert és alsó Bethoront;

18. Bahalátot és Thadmort a pusztában, azon a földön;

19. És a tárházak minden városait, a melyek a Salamonéi valának, a szekerek városait, és a lovagok városait, és mindeneiket, a melyeknek építéséhez Salomonnak kedve volt Jeruzsálemben és a Libánonon, és az ő birodalmának egész földén.

1 Kir. 7,2., 1 Kir. 7,8.

20. És mindazt a népet, a mely megmaradott volt az Emoreusoktól, Hitteusoktól, Perizeusoktól, Hivveusoktól, Jebuzeusoktól, a kik nem valának az Izráel fiai közül.

Józs. 16,10., 1 Krón. 22,2.

21. Azoknak fiait, a kik ő utánok azon a földön maradtak volt, a kiket az Izráeliták ki nem irhattak, Salamon jobbágyokká tette mind e mai napig.

22. De az Izráel fiai közül senkit nem vetett Salamon szolgálat alá, hanem ezek hadakozó férfiak voltak és ő szolgálói és főemberei és hadnagyai és az ő szekereinek és lovagjainak fejei.

23. És a hivatalnokoknak, a kik Salamon munkáinak élén állottak, száma ötszázötven volt, a kik igazgatták a népet, a mely dolgozott a munkán.

1 Kir. 5,16.

24. És a Faraó leánya felméne a Dávid városából a maga házába, a melyet Salamon épített néki. Akkor építé meg Millót is.

1 Kir. 7,2., 1 Kir. 7,8., 2 Krón. 8,11.

25. És áldozék Salamon minden esztendőben háromszor, égő és hálaáldozatot azon az oltáron, a melyet épített vala az Úrnak, és áldozik vala jóillattal azon, a mely az Úr előtt vala. És elvégezé a házat.

2 Móz. 34,23., 2 Móz. 34,24., 5 Móz. 16,16., 5 Móz. 16,17.

26. És hajókat is csináltata Salamon király Esiongáberben, a mely Elót mellett van a Veres tenger partján, az Edom földén.

2 Krón. 8,17., 2 Krón. 8,18.

27. És elküldé Hírám az ő szolgálait a hajókon, a kik jó hajósok és a tengeren jártasak valának, a Salamon szolgálival.

1 Kir. 5,12.

28. És egész Ofirig menének, és hozának onnét négyszázhusz talentom aranyat, és vivék azt Salamon királyhoz.

10.

1. A Séba királynéasszonya pedig hallván Salamonnak hírét és az Úr nevét, eljőve, hogy megkisértgesse őt nehéz kérdésekkel.

1 Kir. 4,29., 1 Kir. 4,34., Mát. 12,42., 1 Kir. 8,42.

2. És bejőve Jeruzsálembe igen nagy sereggel és tevékkel, a melyek hoznak vala fűszerszámokat, igen sok aranyat és drágaköveket, és Salamonhoz méne, és szóla vele mindenekről, a melyek szívéen voltak.

Luk. 11,31.

3. És Salamon megfelelt néki mindenre, semmi sem volt a király előtt elrejtve, a mire ne tudott volna néki felelni.

1 Kir. 4,29., 1 Kir. 4,34.

4. És a mikor látta Séba királynéasszonya Salamonnak minden bölcseségét, és a házat, a melyet épített vala;

1 Kir. 6,7.

5. És az ő asztalának étkeit, és szolgálainak lakásait, és szolgálai udvarlásának módját, és azok öltözeteit, és pohárszékeit, és az ő áldozatját, a melylyel az Úrnak házában áldozott: a lélekzete is elállott;

1 Kir. 9,25.

6. És monda a királynak: Mind igaz, a mit az én földemben hallottam volt a te dolgaid felől és a te bölcseségedről.

1 Kir. 4,29., 1 Kir. 4,34.

7. De én hinni sem akartam azokat a beszédeket, míg én magam el nem jöttem, és szemeimmel nem láttam. És ímé nékem a felét sem beszélték el: te meghaladtad bölcseséggel és jósággal a hírt, a melyet hallottam felőled.

8. Boldogok a te embereid, boldogok ezek a te szolgálaid, a kik udvarlanak néked mindenkor, és hallhatják a te bölcseségedet:

Luk. 10,23.

9. Legyen az Úr, a te Istened áldott, a ki kedvelt téged, hogy az Izráel királyi székibe ültetett, mert szerette az Úr az Izráelt mindörökké, és királylyá tett téged, hogy ítéletet és igazságot szolgáltatass.

1 Kir. 5,7.

10. És ada a királynak száz és husz talentom aranyat, és igen sok fűszerszámot és drágakövet. Nem hoztak azután ilyen és ennyi sokaságú fűszerszámot, a mennyit Séba királynéasszonya ada Salamon királynak.

1 Kir. 10,2.

11. És a Hírám hajója is, mely aranyat hozott Ofirból, ébenfát is hozott Ofirból nagy bőséggel és drágaköveket.

1 Kir. 9,27., 1 Kir. 9,28.

12. És csinála a király az ébenfából oszlopokat az Úr házába és a király házába, és az éneklőknek hegedűket és lantokat; nem hoztak soha többé olyan ébenfákat, és nem is láttak olyanokat mind e mai napig.

13. És Salamon király ada a Séba királynéasszonyának mindent, a mit csak kívánt és kért tőle, azokon kívül, a melyeket gazdagságához képest ada Salamon király néki. Annakutána megtére, és méne az ő földébe szolgálvaival egyetemben.

1 Kir. 10,1.

14. Vala pedig mértéke az aranynak, a mely kezéhez jó vala Salamonnak minden esztendőben, hatszáz és hatvanhat talentom arany.

2 Krón. 9,13.

15. Azonkívül, a mi jó vala az árus emberektől és a fűszerszámokkal kereskedő kalmároktól, és mind az Arábiabeli királyoktól, és annak a földnek tisztartóitól.

16. És csináltata Salamon király kétszáz paizst tiszta vert aranyból; mindenik paizsra hatszáz aranyat adott.

1 Kir. 14,25., 1 Kir. 14,26.

17. És háromszáz kerek paizst vert aranyból, három font aranyat ada mindenik paizsra: és azokat a király helyhezteté a Libánon erdő házába.

1 Kir. 7,2.

18. És készíte a király elefántcsontból egy nagy királyi széket és beborítá azt finom aranyval.

2 Krón. 9,17., 2 Krón. 9,19.

19. Hat grádicsa volt e királyi székek és e szék teteje kerekded vala hátul, és karjai valának mindkétfelől az ülés mellett, és két oroszlán álla ott a karoknál.

20. És tizenkét oroszlán álla ott kétfelől a grádics hat lépésén. Senki soha olyant nem csinált egyetlen országban sem.

21. És Salamon királynak összes ivóedényei is aranyból voltak, és a Libánon erdő házának összes edényei tiszta aranyból; nem volt azok között semmi ezüst, mert annak semmi becse nem vala Salamon idejében.

1 Kir. 10,27.

22. Mert a király Társis hajója, a mely a tengeren Hírám hajójával járt, minden három esztendőben egyszer fordult meg, s hozott a Társis hajó aranyat, ezüstöt, elefántcsontokat, majmokat és pávákat.

1 Kir. 9,26., 1 Kir. 9,28.

23. És feljebb magasztaltaték Salamon király gazdagsággal és bölcseséggel a földön való minden királyoknál.

1 Kir. 3,12., 1 Kir. 3,13., 1 Kir. 4,29., 1 Kir. 4,31.

24. És mind az egész föld kívánja vala látni Salamont, hogy hallhatnák az ő bölcsességét, melyet Isten az ő szívébe adott volt.

25. És azok néki ajándékot hoznak vala, ezüst és arany edényeket, öltözeteket, hadi szerszámokat, fűszerszámokat, lovakat, öszvéreket, esztendőnként.

1 Kir. 10,1., 1 Kir. 10,2., 1 Kir. 10,10.

26. És gyűjte Salamon szekereket és lovagokat, úgy hogy ezer és négyszáz szekere, és tizenkétezer lovagja volt néki, a kiket helyheztete a szekerek városaiba, és a király mellé Jeruzsálemben.

5 Móz. 17,16., 2 Krón. 1,14.

27. És felhalmozá a király Jeruzsálemben az ezüstöt mint a követ, és a czédrust, mint a vad fügefákat, a melyek nagy tömegben vannak a mezőn.

2 Krón. 9,27.

28. És Salamonnak Égyiptomból hozának lovakat, és a király kereskedői sereggel vették volt a lovakat megszabott áron.

2 Krón. 1,16.

29. És egy-egy szekér hatszáz ezüst siklusért és egy-egy ló százötven siklusért ment fel és jött ki Égyiptomból, és ugyancsak ők szállították ezeket a Hitteusok királyainak és Siria királyainak.

11.

1. Salamon király pedig megszerete sok idegen asszonyt, még pedig a Faraó leányán kívül a Moábiták, Ammoniták, Edomiták, Sídonbeliek és Hitteusok leányait,

5 Móz. 17,17.

2. Olyan népek közül, a kik felől azt mondotta volt az Úr az Izráel fiainak: Ne menjetez hozzájuk, és őket se engedjetez magatokhoz jőni, bizonyára az ő isteneik után hajtják a ti szíveteket. Ezekhez ragaszkodék Salamon szeretettel.

2 Móz. 34,16., 5 Móz. 7,3., 5 Móz. 7,4.

3. És valának néki feleségei, hétszáz királynéasszony és háromszáz ágyas; és az ő feleségei elhajták az ő szívét.

1 Kir. 21,25., 5 Móz. 7,4.

4. És mikor megvénült Salamon, az ő feleségei elhajták az ő szívét az idegen istenek után, úgy hogy nem volt már az ő szíve tökéletes az Úrhoz, az ő Istenéhez, a mint az ő atyjának, Dávidnak szíve.

5. Mert Salamon követi vala Astoretet, a Sídonbeliek istenét, és Milkómot, az Ammoniták útálatos bálványát.

Bir. 2,13.

6. És gonosz dolgot cselekedék Salamon az Úr szemei előtt, és nem követé olyan tökéletességgel az Urat, mint Dávid, az ő atyja.

7. Akkor építé Salamon templomot Kámosnak, a Moábiták útálatos bálványának a hegyen, a mely Jeruzsálem átellenében van, és Moloknak, az Ammon fiai útálatos bálványának.

4 Móz. 21,29., Bir. 11,24., 3 Móz. 18,21., 3 Móz. 20,2.

8. És ekképen cselekedék Salamon mind az ő idegen feleségeivel, a kik az ő isteneiknek tömjéneztek és áldoztak.

9. Megharaguvék azért az Úr Salamonra, hogy elhajlott az ő szíve az Úrtól, Izráel Istenétől, a ki megjelent volt néki kétszer is,

1 Kir. 3,5., 1 Kir. 9,2.

10. És azt parancsolta volt néki, hogy ne kövessen idegen isteneket, és mégsem őrizte meg az Úr parancsolatját.

1 Kir. 6,12.

11. Monda azért az Úr Salomonnak: Miután ez történt veled, és nem őrizted meg az én szövetségemet és az én rendelésimet, a melyeket parancsoltam néked: elszakasztván elszakasztom tőled az országot, és adom a szolgádnak.

1 Kir. 11,30., 1 Kir. 11,31., 1 Kir. 6,12., 1 Kir. 12,16., 1 Kir. 12,19., 1 Kir. 11,26., 1 Kir. 12,20.

12. Mindazáltal míg élsz, nem cselekeszem ezt Dávidért, a te atyáért; hanem a te fiadnak kezétől szakasztom el azt.

13. De nem szakasztom el az egész birodalmat; hanem egy nemzetséget adok a te fiadnak Dávidért, az én szolgámért és Jeruzsálemért, a melyet magamnak választottam.

1 Kir. 11,32., 1 Kir. 12,20., 1 Kir. 12,24.

14. És ellenséget támaszta az Úr Salamonra, az Edombeli Hadádot, a ki az Edombeli királyi nemből való vala.

15. Mert mikor Dávid az Edomiták ellen ment volt, és Joáb, a sereg fővezére elment volt a megöletteknek temetésére, és levágott minden férfiú nemet Edomban, -

2 Sám. 8,14.

16. Mert hat hónapig volt ott Joáb az egész Izráellel, míg minden férfiúi nemet ki nem vett Edomban, -

17. Akkor szaladott vala el Hadád és vele együtt valami Edomiták az ő atyjának szolgálói közül ő vele, bemenvén Égyiptomba. Hadád pedig akkor még kis gyermek volt.

18. Kik felkelvén Midiánból, menének Páránba, és melléjük vévén a Páránbeli férfiak közül, bemenének Égyiptomba a Faraóhoz, az Égyiptombeli királyhoz, a ki házat ada néki, és ételt, italt szolgáltatata néki, és jószágot is ada néki.

19. Igen kedvében lón azért Hadád a Faraónak, úgyannyira, hogy feleségül adá néki az ő feleségének hugát, Táfnes királyasszonynak hugát.

20. És a Táfnes huga szülé néki Génubátot, az ő fiát, és elválasztá azt Táfnes a Faraó házában, és Génubát ott volt a Faraó házában, a Faraó fiai között.

21. Mikor pedig Hadád meghallotta Égyiptomban, hogy Dávid elaludt az ő atyáival, és hogy Joáb is, a seregnak fővezére, meghalt, monda Hadád a Faraónak: Bocsáss el engem, hadd menjek el az én földembe.

22. És felele néki a Faraó: Mi nélkül szűkölködöl én nálam, hogy a te földedbe igyekezel menni? Felele az: Semmi nélkül nem szűkölködöm, de kérek bocsáss el engem.

23. És támaszta az Isten néki más ellenséget is, Rézont, az Eljada fiát, a ki elfutott vala Hadadézertől, a Sóbabeli királytól, az ő urától.

2 Sám. 8,3., 2 Sám. 10,18.

24. És hadakozó férfiakat gyűjtött maga mellé, és ő vala a sereg hadnagya, mikor megölé őket Dávid; azután Damaskusba menvén ott lakának, és uralkodának Damaskusban.

25. És ellensége volt Izráelnek Salamonnak egész életében, a nyomorúságon kívül, a melyet Hadád szerze, és gyűlölte Izráelt, és uralkodott Sírjában.
26. Azután Jeroboám, a Nébát fia, Seredából való Efrateus, - a kinek anyja Sérúa, egy özvegy asszony volt - a Salamon szolgája emelte fel kezét a király ellen.
- 2 Krón. 13,6., 2 Krón. 13,7.*
27. Annak pedig, a miért felemelte kezét a király ellen, ez volt az oka: Mikor Salamon megépítette Millót, és berakatta az ő atyjának, a Dávid városának romlását;
28. Jeroboám erős férfiú vala; és látván Salamon, hogy az ő szolgája az ő dolgában szorgalmatos, reá bízta a József háza gondviselésének egész terhét.
- 1 Móz. 48,1., 1 Móz. 48,5.*
29. És történt ebben az időben, hogy mikor kiment egyszer Jeroboám Jeruzsálemből, találkozék az úton Ahijával, a Silóbeli prófétával, és rajta új köpönyeg volt, és csak ketten valának a mezőn együtt.
30. És megragadván Ahija az új ruhát, a mely azon volt, hasítá azt tizenkét részre.
- 1 Kir. 12,15.*
31. És monda Jeroboámnak: Vedd el magadnak a tíz részt; mert ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Ímé elszakasztom ez országot Salamon kezétől, és néked adom a tíz nemzetséget;
- 1 Kir. 11,11.*
32. Egy nemzetséget hagyok pedig ő nála az én szolgámért, Dávidért, és Jeruzsálem városáért, a melyet magamnak választottam az Izráel minden nemzetségei közül,
- 1 Kir. 11,12., 1 Kir. 11,13.*
33. Még pedig azért, mert elhagytak engem, és imádták Astoretet, a Sídombeliek istenét, és Kámot, a Moábiták istenét, és Milkomot, az Ammon fiainak istenét, és nem jártak az én utaimban, hogy azt cselekedték volna, a mi tetszett volna az én szemeimnek: az én rendelésemet és végzéseimet, a mint Dávid, az ő atya.
34. De nem veszem el az egész birodalmat az ő kezétől, hanem akarom, hogy fejedelem legyen életének minden idejében, Dávidért az én szolgámért, a kit választottam; mivelhogy megőrizte az én parancsolatimat és rendeléseimet;
- 2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,15.*
35. Hanem az ő fiának kezétől már elveszem a királyságot, és néked adom azt, tudniillik a tíz nemzetséget.
- 1 Kir. 12,17., 1 Kir. 12,19.*
36. Az ő fiának pedig egy nemzetséget adok, hogy Dávidnak, az én szolgámnak legyen előttem szövétneke mindenkor Jeruzsálemben, a városban, a melyet magamnak választottam, hogy ott helyeztessem az én nevemet.
- Zsolt. 132,17.*
37. Téged pedig felveszlek, és uralkodol mindenekben a te lelkednek kívánsága szerint, és király lesz az Izráelen.
- 1 Kir. 12,20.*
38. És ha te minden parancsolatimnak engedéndesz, és járándasz az én utaimban, és azt cselekedéded, a mi tetszik nékem, megőrizvén az én rendelésemet és parancsolatimat, a mint Dávid, az én szolgám cselekedett: én veled leszek, és építék néked állandó házat, a mint Dávidnak építettem, és néked adom az Izráelt.
- 1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,5.*
39. És megsanyargatom ezért a Dávid magvát: de még sem örökre.
- 2 Sám. 7,14., Mik. 5,2., Mik. 5,4.*
40. Igyekezik vala pedig Salamon megölni Jeroboámot; ezért felkelvén Jeroboám, futa Égyiptomba, Sésákhoz, az Égyiptombeli királyhoz, és ott volt Égyiptomban, Salamon haláláig.
- 1 Kir. 11,11., 1 Kir. 11,31., 1 Kir. 14,25., 1 Kir. 14,26.*
41. Salamonnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, a melyeket cselekedett, és bölcsesége avagy nem íratottak-e meg a Salamon cselekedeteiről írott könyvben?
- 2 Krón. 9,29.*
42. Az az idő pedig, a melyben uralkodott Salamon Jeruzsálemben az egész Izráelen; negyven esztendő.
- 2 Krón. 9,30., 2 Krón. 9,31.*
43. És elaluvék Salamon az ő atyáival, és eltemetteték az ő atyjának, Dávidnak városában. És Roboám, az ő fia uralkodék helyette.
- 2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,9.*

12.

1. És elméne Roboám Síkembe; mert Síkembe gyűlt fel az egész Izráel, hogy királylyá tegyék őt.
2 Krón. 10,1.
2. Mikor pedig meghallotta ezt Jeroboám, a Nébát fia, (a ki még Égyiptomban volt, a hová futott volt Salamon király elől, és Égyiptomban tartozkodék Jeroboám,
1 Kir. 11,40.
3. És hozzá küldvén, elhivaták őt); elmenének Jeroboám és az Izráel egész gyülekezete, és szólának Roboámnak, mondván:
4. A te atyád igen megnehezítette a mi igánkat, de te most könnyebbítsd meg atyádnak kemény szolgálatát, és a nehéz igát, a melyet mi reánk vetett, és szolgálunk néked.
2 Krón. 10,4.
5. És monda nékik: Menjetek el, és harmadnap mulva jőjjetek vissza hozzám. És a nép elméne.
6. És tanácsot tarta Roboám király a vénekkel, a kik Salamon, az ő atyja előtt állottak vala életében, mondván: Micsoda tanácsot adtok ti, hogy milyen választ adjak e népnek?
7. És szólának azok, mondván: Ha e mai napon szolgája lész e népnek, és nékik szolgálsz, és választ adsz nékik, és jó szót adsz nékik: mind éltig szolgálnak néked.
8. De ő megveté a vének tanácsát, a melyet néki adtak, és tanácsot tarta az ifjakkal, a kik ő vele együtt nevedtek volt fel, és a kik ő előtte udvarlottak.
9. És monda azoknak: Micsoda tanácsot adtok ti, hogy választ adjunk e népnek, a mely nékem szólván, azt mondja: Könnyebítsd meg az igát, a melyet reánk vetett a te atyád?
10. És mondanak néki az ifjak, a kik együtt nevedtek volt fel ő vele: Így szólj ennek a népnek, a mely szólván néked, ezt mondja: A te atyád megnehezítette a mi igánkat, te pedig könnyebbítsd meg nekünk; e képen szólj nékik: Az én kis ujjam vastagabb az én atyám derekánál.
11. Most azért, ha az én atyám reátok nehéz igát vetett, én még nehezebbé teszem a ti igátokat: ha az én atyám ostorral fékezett titeket, én skorpiókkal ortorozlak benneteket.
12. És elméne Jeroboám és mind az egész nép Roboámhoz harmadnap, a mint meghagyta volt a király, ezt mondván: Jőjjetek hozzám harmadnapon.
1 Kir. 12,5.
13. És a király kemény választ adott a népnek, megvetve a vének tanácsát, a melyet adtak vala néki;
1 Kir. 12,7.
14. És szóla nékik az ifjak tanácsa szerint, mondván: Ha az én atyám megnehezítette a ti igátokat, én még nehezebbé teszem azt; ha az én atyám ostorral fékezett titeket, én skorpiókkal ortorozlak benneteket.
15. És nem hallgatá meg a király a népet; mert ezt az Úr fordította ekként, hogy megerősítse az ő beszédét, a melyet szólott volt az Úr a Silóbeli Ahija által Jeroboámnak, a Nébát fiának.
1 Kir. 11,30., 1 Kir. 11,31., Józs. 11,19., Józs. 11,20.
16. Mikor pedig látta az egész Izráel, hogy meg nem hallgatta őket a király, felele az egész nép a királynak ekképen: Micsoda részünk van nekünk Dávidban? Nincsen nekünk örökségünk az Isai fiában: menj el a te hajlékidba, óh Izráel! Most viseld gondját immár a te házadnak, óh Dávid! Elméne azért az Izráel az ő hajlékiba;
Péld. 15,1., 2 Sám. 20,1.
17. Úgy hogy Roboám csak azokon az Izráel fiain uralkodék, a kik Júda városaiban laktak.
1 Kir. 12,21.
18. És a mikor elküldé Roboám király Adorámot, az adószedőt, megkövezé őt az egész Izráel, és meghala, és maga Roboám király is hamarsággal szekerebe üle, hogy elmeneküljön Jeruzsálembe.
1 Kir. 4,6., 1 Kir. 5,14.
19. Így szakada el az Izráel népe Dávid házától mind e mai napig.
20. És lón, mikor meghallotta az egész Izráel, hogy megjött Jeroboám, érette küldvén, hivaták őt a gyülekezetbe, és királylyá tevék őt az egész Izráelen; senki pedig nem követé Dávidnak házát, hanem csak egyedül a Júda nemzetsége.
1 Kir. 11,30., 1 Kir. 11,31.
21. És mikor megérkezett Roboám Jeruzsálembe, összegyűjté Júda egész házát és Benjámin nemzetségét, száznolczvanezer válogatott hadra való férfiút, hogy hadakozzanak az Izráel házával, és visszanyerjék az országot Roboámnak, a Salamon fiának.

22. De az Isten beszéde lőn Semájához, az Isten emberéhez, mondván:

2 Krón. 11,2., 2 Krón. 11,4.

23. Ezt mondjad Roboámnak, a Salamon fiának, a Júda királyának, és az egész Júda és Benjámin házának, és a többi népnek, mondván:

24. Azt mondja az Úr: Fel ne menjetek, és ne hadakozzatok a ti atyátokfiai ellen, az Izráel ellen; térjete meg kiki a maga házába, mert én tőlem lett e dolog. És ők engedének az Úr beszédének, és visszatérvén, elmenének az Úr beszéde szerint.

1 Kir. 11,11., 1 Kir. 11,13.

25. Jeroboám pedig megépíté Síkemet az Efraim hegyén, és abban lakék; és onnét kimenvén, építé Pénuelt.

Bir. 8,17.

26. És monda Jeroboám az ő szívében: Majd visszatér ez ország Dávid házához;

27. Ha felmegy a nép, hogy áldozatot tegyen Jeruzsálemben az Úrnak házában; e népnek szíve az ő urához, Roboámhoz, a Júda királyához hajol, és engem megölnek, és visszatérnek Roboámhoz, a Júda királyához.

1 Kir. 11,37., 1 Kir. 11,38.

28. Tanácsot tartván azért a király, csináltata két arany borjút, és monda nékik: Sok néktek Jeruzsálemben felmennetek: Ímhol vannak a te isteneid, óh Izráel, a kik téged kihoztak Égyiptomnak földéből.

2 Móz. 32,4., 2 Móz. 32,8.

29. És az egyiket helyhezteté Béthelbe, a másikat pedig Dánba.

1 Móz. 28,11., 1 Móz. 28,19.

30. És e dolog nagy bűnnek lett az okozója, mert a nép felment az egyik elé egészen Dánig.

5 Móz. 4,15.

31. Azután felállítá a magas helyek templomát, és papokat szerze a nép aljából, a kik nem voltak a Lévi fiai közül.

2 Krón. 11,15., 2 Krón. 11,16., 2 Krón. 13,9.

32. És szerze Jeroboám egy ünnepet is a nyolczadik hónapban, a hónap tizenötödik napján, a Júdabeli ünnep módja szerint, és áldozék az oltáron. Hasonlóképen cselekedék Béthelben is, áldozván a borjúnak, a melyeket csinált vala, és szerze Béthelben papokat a magaslatokhoz, a melyeket csinált vala.

33. És áldozék azon az oltáron is, a melyet Béthelben állított fel, a nyolczadik hónap tizenötödik napján, abban a hónapban, a melyet az ő szívében gondolt vala; és ünnepet szerze az Izráel fiainak, és felméne az oltárra, hogy jóillatot szerezzen.

13.

1. És ímé Isten embere jöve fel Júdából Béthelbe, az Úrnak intésére, és Jeroboám ott állott az oltár mellett, hogy tömjént gyűjtson.

1 Kir. 13,3., 1 Kir. 13,9., 1 Kir. 13,21., 1 Kir. 13,24.

2. És kiálta az oltár ellen az Úr intése szerint, és monda: Oltár, oltár! ezt mondja az Úr: Ímé egy fiú születik a Dávid házából, a kinek neve Józsiás lészen, a ki megáldozza rajtad a magaslatok papjait, a kik most te rajtad tömjéneznak, és emberek csontjait égetik meg rajtad,

2 Kir. 23,15., 2 Kir. 23,16.

3. És ugyanazon napot csudát tőn, mondván: E lészen jegye, hogy az Úr mondotta légyen ezt: Ímé az oltár meghasad, és kiomol a hamu, mely rajta van.

4. És a mikor meghallotta a király az Isten emberének beszédét, a melyet kiáltott vala az oltár ellen Béthelben, kinyújtá Jeroboám az ő kezét az oltártól, mondván: Fogjátok meg őt. És megszárada az ő keze, a melyet kinyújtott volt ellene, és nem tudta azt magához visszavonni.

5. És meghasadt az oltár, és kiomlott a hamu az oltárról a jel szerint, a melyet tett vala az Isten embere az Úrnak beszéde által.

1 Kir. 13,3.

6. És szóla a király, és monda az Isten emberének: Könyörögj az Úrnak a te Istenednek, és imádkozz érettem, hogy ismét hozzám hajoljon az én kezem. És mikor könyörgött az Isten embere az Úrnak, visszahajla a király keze, és olyan lőn, mint azelőtt.

2 Móz. 8,8.

7. És monda a király az Isten emberének: Jere haza velem és egyél ebédet, meg akarlak ajándékozni.

8. És monda az Isten embere a királynak: Ha a te házadnak felét nékem adnád is, nem mennék el veled, és nem enném kenyeret, sem vizet nem innám e helyen;

9. Mert azt parancsolta az Úr nékem az ő beszéde által, mondván: Ne egyél ott kenyeret, vizet se igyál; vissza se térj az úton, a melyen elmenédsz.

10. És elméne más úton, és nem tére meg azon az úton, a melyen Béthelbe ment.

11. És lakozék Béthelben egy vén próféta, a kihez eljövén az ő fia, elbeszélé az ő atyjának mindazt a dolgot, a melyet aznap az Isten embere cselekedett volt Béthelben, és a beszédeket, a melyeket szólott vala a királynak; és elbeszélék azokat az ő atyjoknak.

12. Akkor monda nékik az ő atyjok: Mely úton ment el? És megmutaták az ő fiai az útát, a melyen elment volt az Isten embere, a ki Júdából jött.

13. És monda az ő fiainak: Nyergeljétek meg nékem a szamarat; és mikor megnyergelék néki a szamarat, felüle reá,

14. És elméne az Isten embere után, és megtalálá őt egy cserfa alatt ülve, és monda néki: Te vagy-e amaz Isten embere, a ki Júdából jöttél? És monda: Én vagyok.

1 Kir. 13,2., 1 Kir. 13,6.

15. Akkor monda néki: Jere haza velem és egyél kenyeret.

16. De az felele: Nem mehetek vissza veled, be sem mehetek veled; nem eszem kenyeret, vizet sem iszom veled e helyen;

17. Mert meg van nékem az Úrnak beszédével parancsolva: Ne egyél kenyeret, vizet se igyál ott, és ne térj azon az úton vissza, a melyen oda menédsz.

1 Kir. 13,9.

18. És felele az néki: Én is olyan próféta vagyok, mint te, és nékem angyal szólott az Úrnak beszédével, mondván: Hozd vissza őt veled a te házádba, hogy kenyeret egyék és vizet igyék. És e képen hazuda néki.

19. Megtére azért vele, és kenyeret evék az ő házában, és vizet ivék.

20. Mikor pedig az asztalnál ülének: lőn az Úr beszéde a prófétához, a ki őt visszahozta vala,

21. És kiálta az Isten emberének, a ki Júdából jött vala, ezt mondván: Ezt mondja az Úr: Mivelhogy engedetlen voltál az Úr szájának, és meg nem tartottad a parancsolatot, a melyet néked az Úr, a te Istened parancsolt volt;

1 Kir. 13,9.

22. Hanem visszatértél, és kenyeret ettél és vizet ittál azon a helyen, a mely felől azt mondotta vala néked: Ne egyél ott kenyeret, vizet se igyál: Nem temették a te tested a te atyáid sírjába.

1 Kir. 13,24., 1 Kir. 13,30.

23. És miután evett kenyeret és ivott, megnyergelék a szamarat a prófétának, a kit visszahozott vala.

24. És mikor elment, egy oroslán találá őt az úton, a mely megölé őt; és az ő teste az úton fekszik vala, és mind a szamár, mind az oroslán a holttest mellett állanak vala.

1 Kir. 20,35., 1 Kir. 20,36., 2 Kir. 17,25.

25. És ímé az arra menő emberek láták az úton heverő testet, és az oroslánt a holttest mellett állani; és elmenvén elbeszélék a városban, a melyben a vén próféta lakott.

1 Kir. 13,11.

26. A mit mikor meghallott a próféta, a ki visszahozta vala őt az útról, monda: Az Isten embere volt az, a ki engedetlen volt az Úr szájának; ezért adta az Úr őt az oroslánnak, és az törte össze és ölte meg őt, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott volt néki.

1 Kir. 13,9., 1 Kir. 13,18.

27. És szóla az ő fiainak, mondván: Nyergeljétek meg nékem a szamarat. És felnyergelték.

28. És ő elment és megtalálá a holttestet az útfélre vetve, és a szamarat és az oroslánt a holttest mellett állva. Az oroslán nem evett a holtból, és a szamarat sem tépte szét.

29. És felvév a próféta az Isten emberének holttestét, és feltevé azt a szamárra, és visszahozá azt, és beméne a városba a vén próféta, hogy ott sirassa és eltemesse őt.

30. És eltemeté a holtat a maga sírboltjába, és siraták őt: Ah szerelmes atyámfia!

Jer. 22,18.

31. És miután eltemette őt, szóla az ő fiainak, mondván: Ha meghalok, ebbe a sírba temessetek engem is, a melybe az Isten embere temettetett, tetemimet tegyétek az ő tetemei mellé;

32. Mert beteljesedik az, a mit kiáltott az Úrnak beszédével az oltár ellen, a mely Béthelben van, és a magas helyeken való házak ellen, a melyek Samaria városaiban vannak.

1 Kir. 13,2.

33. De még e történet után sem tért meg Jeroboám az ő gonosz útjáról, hanem ismét papokat rendele a nép aljából a magaslatokra, és a ki akarja vala, azt szentelé fel, hogy legyen a magaslatok papja.

1 Kir. 13,4., 1 Kir. 13,6.

34. És ez a dolog lett az oka a Jeroboám háza vétkének, és a föld színéről való kiirtatásának és megsemmisítésének.

1 Kir. 11,37., 1 Kir. 11,38., 1 Kir. 15,29., 1 Kir. 15,30.

14.

1. Ebben az időben megbetegedék Abija, a Jeroboám fia.

2. És monda Jeroboám az ő feleségének: Kelj fel most, és változtasd meg öltözeted, hogy meg ne ismerjék, hogy te vagy Jeroboám felesége, és menj el Silóba: Ímé ott van Ahija próféta, a ki nekem megmondotta volt, hogy királylyá leszek e népen.

1 Kir. 11,31., 1 Kir. 11,37.

3. És végy magadhoz tíz kenyeret és pogácsát, és egy edényben mézet, és menj el hozzá; ő majd megmondja néked, mi történik a gyermekkel.

4. És e képen cselekedék a Jeroboám felesége; és felkészülvén, elméne Silóba, és beméne az Ahija házába. Ahija azonban már nem látott; mert meghomályosodtak az ő szemei a vénség miatt.

5. És az Úr monda Ahijának: Ímé a Jeroboám felesége jött hozzád, hogy valamit kérjden tőled az ő fia felől, mert beteg; te azért így s így szólj neki. És mikor bement, másnak tette meg magát.

2 Kir. 6,32.

6. De mikor meghallotta Ahija az ő lábainak zörejét, a mint az ajtóhoz közelgete, monda: Jőjj be Jeroboám felesége; miért tetteted magadat másnak? Én te hozzád kemény követséggel küldtettem.

7. Menj el, mondd meg Jeroboámnak: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: Mivelhogy én téged e nép közül felmagasztaltalak, és téged fejedelemmé tettelek az én népemen, az Izráelen;

1 Kir. 11,29., 1 Kir. 11,30., 1 Kir. 12,20.

8. És elszakasztottam az országot a Dávid házatól, és azt néked adtam; te azonban nem voltál olyan, mint az én szolgám, Dávid, a ki megőrizte az én parancsolatimat, és a ki engem követett teljes szívéből, csak azt cselekedvén, a mi kedves az én szemeim előtt;

1 Kir. 12,17., 1 Kir. 12,19.

9. Hanem gonoszabbul cselekedtél mindazoknál, a kik te előtted voltak; mert elmentél és idegen isteneket csináltál magadnak, és öntött bálványokat, hogy engem haragra ingerelj, és engem hátad mögé vetettél:

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,30., Jer. 2,27.

10. Azért ímé én veszedelmet hozok a Jeroboám házára, és kiirtom Jeroboámnak még az ebét is, és mind a berekesztettet, mind az elhagyottat Izráelben, és kihányom a Jeroboám háza maradékait, miképen a ganéjt kihányják, mígnem vége lesz.

1 Kir. 21,21., 1 Kir. 15,29., 1 Kir. 15,30.

11. A ki meghal a Jeroboám maradékai közül a városban, azt az ebek eszik meg; a ki pedig a mezőn hal meg, az égi madarak eszik meg; mert az Úr szólott.

1 Kir. 16,4.

12. Te pedig kelj fel, és menj haza, mert a mint belépsz a városba, meghal a gyermek;

13. És az egész Izráel siratja őt, és eltemeti őt, mert a Jeroboám magvából csak egyedül ő temettetik el sírba, mivel a Jeroboám háznépe közül az Úr iránt, Izráel Istene iránt csak ő benne találtatott valami jó.

14. És támaszt az Úr magának királyt Izráelben, a ki kigyomlálja a Jeroboám házat egy napon. De mit mondok? Már is támasztott!

1 Kir. 15,29.

15. És megveri az Úr az Izráelt, mint a hogy a nád a vízben ide s tova hanyattatik, és elszakasztja az Izráelt erről a jó földről, a melyet adott az ő atyáiknak, és szétszórja őket a folyóvizen túl, mivelhogy Aserákat csináltak magoknak, hogy az Urat ingereljék.

2 Kir. 17,23.

16. És kézbe adja az Izráelt a Jeroboám bűneiért, a ki maga is vétkezett és az Izráelt is bűnbe ejtette.

1 Kir. 12,30.

17. És felkészült a Jeroboám felesége, elment és jutta Thirsába. És mikor a ház küszöbén belépett, meghalt a gyermek.

1 Kir. 14,12., 1 Kir. 14,13.

18. És eltemeték őt, és siratá őt az egész Izráel, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott az ő szolgája, Ahija próféta által.

19. Jeroboámnak pedig egyéb cselekedetei, mimódon hadakozott és uralkodott, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

1 Kir. 13,13., 1 Kir. 13,20.

20. És az idő, a melyben uralkodott Jeroboám, huszonkét esztendő, és elaluvék az ő atyáival, és uralkodék Nádáb, az ő fia, ő helyette.

21. Roboám pedig, a Salamon fia Júdában uralkodék: Negyvenegy esztendő volt Roboám, mikor uralkodni kezdett, és tizenhét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, abban a városban, a melyet az Úr választott volt magának az Izráelnek minden nemzetségei közül, hogy ott helyeztesse az ő nevét; és az ő anyjának Naama volt a neve, a ki az Ammon nemzetségéből való volt.

1 Kir. 9,3., 1 Kir. 11,1.

22. Júda is gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, és sokkal nagyobb haragra indíták őt az ő vétkeikkel, a melyekkel vétkeztek, mint atyáik azokkal, a melyeket ők cselekedtek volt.

23. Mert ők is építének magoknak magaslatokat, és faragott képeket és Aserákat minden magas halmon, és minden zöldellő fa alatt.

2 Kir. 16,4.

24. És valának férfi paráznák is az országban, és cselekedének a pogányok minden útálatos vétkei szerint, a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel fiai előtt.

2 Kir. 23,7., 5 Móz. 18,9., 5 Móz. 18,12., Róm. 1,27.

25. És lőn Roboám király ötödik esztendejében, feljött Sisák, az Égyiptombeli király Jeruzsálem ellen.

1 Kir. 11,40.

26. És elvivé az Úr házának kincseit, és a király házának kincseit, és mindent, a mi csak elvihető volt; elvitte mind az arany paizsokat is, a melyeket Salamon csináltatott.

1 Kir. 10,16., 1 Kir. 10,17.

27. A melyek helyett Roboám király azután rézpaizsokat csináltatott, és adá azokat a testőrök fejedelmeinek kezébe, a kik a király házának kapunálói valának.

28. És valahányszor a király bement az Úr házába, bevitték azokat a testőrök, és ismét visszahozták a testőrök házába.

29. Roboámnak pedig több dolgai és minden cselekedetei, nemde nem meg vannak-é írva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 12,15.

30. És folyton hadakozás volt Roboám és Jeroboám között.

1 Kir. 15,6.

31. És elaluvék Roboám az ő atyáival, és eltemették az ő atyáival a Dávid városában; és az ő anyjának Naama volt a neve, az Ammoniták nemzetségéből való; és Abija, az ő fia, lett a király ő helyette.

1 Kir. 11,43.

15.

1. Jeroboám királynak, a Nébát fiának tizennyolczadik esztendejében Abija lett a király Júdában.

2 Krón. 13,1., 2 Krón. 13,2.

2. És három esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának neve Maaka, az Abisáalom leánya.

3. És járt az ő atyjának minden bűneiben, a melyeket ő előtte cselekedett, és nem volt az ő szíve olyan tökéletes az ő Urához Istenéhez, mint Dávidnak, az ő atyjának szíve.

1 Kir. 14,21., 1 Kir. 14,24.

4. De mindazáltal Dávidért adott néki az Úr az ő Istene szövétneket Jeruzsálemben: felmagasztalván az ő fiát ő utána és Jeruzsálemet megerősítvén;

1 Kir. 11,36.

5. Mert Dávid azt cselekedte, a mi kedves volt az Úr szemei előtt, és el nem távozott azoktól, a melyeket parancsolt néki az ő életének minden idejében, kivéve a Hitteus Uriás dolgát.

2 Sám. 11,2., 2 Sám. 11,17., 2 Sám. 12,9.

6. És hadakozás volt Roboám és Jeroboám között mind éltig.

7. Abija egyéb dolgai és minden cselekedetei pedig vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében? És hadakozás volt Abija és Jeroboám között.

2 Krón. 13,2., 2 Krón. 13,19.

8. És elaluvék Abija az ő atyáival, és eltemették őt a Dávid városában; és uralkodék helyette Asa, az ő fia.

2 Krón. 14,1., 2 Krón. 14,2.

9. Jeroboámnak az Izráel királyának a huszadik esztendejében Asa lett a király Júdában,

10. És uralkodék negyvenegy esztendeig Jeruzsálemben; és az ő anyjának Maaka vala neve, az Abisáalom leánya.

11. És Asa azt cselekedé, a mi kedves volt az Úr szemei előtt, mint Dávid, az ő atyja.

1 Kir. 15,5.

12. Mert kiveszté a férfiú paráznákat az országból; és lerontá mind a bálványokat, a melyeket csináltak volt az ő atyái.

1 Kir. 22,47., 1 Kir. 14,24.

13. És Maakát az ő anyját is megfosztá a királynéságtól, mivelhogy egy iszonyú bálványt csináltatott a berekben; és elrontá Asa az ő bálványát, és megégeté azt a Kidron pataknál.

1 Kir. 15,2., 2 Sám. 5,21.

14. De ha a magaslatokat nem rontották is le, mégis Asának szíve tökéletes volt az Úrhoz életének minden napjaiban.

1 Kir. 22,44.

15. És bevitte az Úrnak házába az ezüstöt és az aranyat, és az edényeket, a melyeket az ő atyja és ő maga arra szenteltek volt.

16. És hadakozás volt Asa és Baása, az Izráel királya között, mind éltig.

17. Mert feljöve Baása, az Izráel királya Júda ellen, és megépíté Rámát, hogy senkit ki és be ne bocsásson Asához a Júda királyához.

2 Krón. 16,1.

18. És vévén Asa mind az ezüstöt és aranyat, a mely megmaradott volt mind az Úr, mind a király házának kincseiből; adá azt az ő szolgálóinak kezébe, és elküldé azt Asa király Benhadádnak, Tabrimmon fiának, a ki Héczion fia volt, Siria királyának, a ki Damaskusban lakott, ezt izenvén néki:

19. Szövetség van köztem és te közötted, az én atyám és a te atyád között. Ímé ajándékot küldök néked, ezüstöt és aranyat, bontsd fel a te szövetségedet Baásával, az Izráel királyával, hogy távozzék el tőlem.

20. És Benhadád engedelmeskedett Asa királynak és elküldé az ő seregeinek vezéreit az Izráel városai ellen; és bevév Hijont és Dánt, és Abel Beth-Maakát, és az egész Kinneróthot a Nafthali egész földével.

2 Kir. 15,29.

21. Mikor pedig Baása ezt meghallotta, abbahagyta Ráma építését, és lakék Thirsában.

22. Akkor Asa király egybegyűjté az egész Júdát, senkit ki nem hagyván, és elhordák Rámának mind köveit, mind fáját, a melyekkel Baása épített volt, és építé azokból Asa király Gébát, a Benjámín nemzetségében és Mispát.

23. Asának minden egyéb dolgai pedig és egész uralkodása és valamit cselekedett, és a városok, a melyeket épített, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében? kivéve azt, hogy vénségében megbetegedett a lábaira.

2 Krón. 14,2., 2 Krón. 14,15.

24. És elaluvék Asa az ő atyáival, és eltemették az ő atyáival Dávidnak, az ő atyjának városában. És Jósafát, az ő fia, uralkodék helyette.

2 Krón. 16,13., 2 Krón. 16,14.

25. Izráelben pedig Nádáb, a Jeroboám fia lett a király, Asának, a Júdabeli királynak második esztendejében; és két esztendeig uralkodék Izráelen;

26. És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei előtt és jára az ő atyjának útján és annak vétkében, a melylyel bűnbe ejtette volt az Izráelt.

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

27. De Baása, az Ahija fia, az Issakhár nemzetségéből, pártot ütött ellene, és megveré őt Baása Gibbethonnál a Filiszteusok városánál: mert Nádáb és az egész Izráel Gibbethonnál táboroztak.

Józs. 19,40., Józs. 19,44.

28. És megölé őt Baása, Asának, a júdabeli királynak harmadik esztendejében, és uralkodék helyette.

1 Kir. 16,7., 1 Sám. 24,7.

29. És lőn, mikor uralkodni kezdett, levágá Jeroboámnak egész háznépét; egy lelket sem hagyott Jeroboám háznépéből, mígnem mind elveszté őket az Úrnak beszéde szerint, a melyet megmondott volt az ő szolgája, a Silóbeli Ahija által.

1 Kir. 14,10.

30. A Jeroboám vétkeiért, a melyekkel vétkezék és az Izráelt is vétékbe ejté; és a bosszantásért, a melylyel felbosszantotta az Urat, Izráel Istenét,

31. Nádáb egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

32. És hadakozás volt Asa és Baása, az Izráel királya között mind éltig.

33. Asának, a Júdabeli királynak harmadik esztendejében lett Baása, az Ahija fia királylyá az egész Izráelen Thirsában, huszonnégy esztendeig.

34. És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei előtt, és jára a Jeroboám útján, és az ő vétkében, a melylyel bűnbe ejtette az Izráelt.

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

16.

1. Lőn azonban az Úrnak beszéde Jéhuhoz, a Hanáni fiához, Baása ellen, mondván:

1 Kir. 16,7.

2. Mivelhogy téged felemeltelek a porból, és fejedelemmé tettelek téged az én népemen, az Izráelen, te pedig a Jeroboám útján jársz, és bűnbe ejted az én népemet, az Izráelt, hogy engem haragra indítsanak az ő vétkeikkel:

1 Kir. 15,34.

3. Íme én elvetem Baása maradékait, és az ő háza maradékait, és olyanná teszem a te házadat, mint Jeroboámnak, a Nébát fiának házát.

1 Kir. 15,28., 1 Kir. 15,30.

4. A ki Baása maradékai közül a városban hal meg, azt az ebek eszik meg; a ki pedig a mezőn halánd meg, azt az égi madarak eszik meg.

1 Kir. 14,11.

5. Baása több dolgai pedig, és a mit cselekedett, és az ő uralkodása vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 16,1., 2 Krón. 16,5.

6. És elaluvék Baása az ő atyáival, és eltemetteté Thirsában, és az ő fia, Ela uralkodék ő utána.

1 Kir. 16,23., 1 Kir. 16,8.

7. És nemcsak azért lőn az Úrnak beszéde Jéhu próféta, a Hanáni fia által Baása és az ő háza ellen és minden ő gonoszsága ellen, a melyet cselekedett volt az Úr szemei előtt, őt haragra indítván az ő kezeinek cselekedetei által, hogy olyan lesz mint a Jeroboám háza, hanem azért is, mert azt megölte.

1 Kir. 16,1., 1 Kir. 16,4., 1 Kir. 15,28.

8. És Asának, a Júda királyának huszonhatodik esztendejében lett királylyá Ela, a Baása fia, az Izráelen Thirsában, két esztendeig.

9. Azonban az ő szolgája Zimri, a szekerek fél részének feje, pártot ütött ellene. És Ela Thirsában volt, és az ital miatt igen megrészegetett az Arsa házában, a ki az ő házában Thirsában gondviselője volt;

10. És eljövén Zimri, megveré és megöle őt, Asának, a Júdabeli királynak huszonhetedik esztendejében, és ő uralkodék helyette.

2 Kir. 9,31.

11. Mikor pedig királylyá lett és trónját elfoglalta, kiirtá Baása egész házát minden rokonságával és barátaival együtt és nem hagyott belőle még csak egy ebet sem.

12. Így veszté ki Zimri a Baása egész házát, az Úrnak beszéde szerint, a melyet Baása ellen szólott Jéhu próféta által:

1 Kir. 16,3., 1 Kir. 16,4.

13. Baása minden vétkeiért, és Elának, az ő fiának vétkeiért, a kik vétkeztek és vétékbe ejtették az Izráelt, haragra indítván az Urat, Izráelnek Istenét az ő bálványozásukkal.

14. Elának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

15. Asának, a Júdabeli királynak huszonhetedik esztendejében, uralkodék Zimri hét napig Thirsában; a nép pedig Gibbethon előtt táborozott, a mely a Filiszteusoké.

1 Kir. 15,27.

16. Mikor pedig hallotta a nép a táborban beszélni, hogy pártot ütött Zimri és a királyt meg is ölte: az egész Izráel azon a napon Omrit, az Izráel seregeinek fővezérét választá királylyá a táborban.

17. És felvonult Omri és az egész Izráel ő vele Gibbethonból, és megszállák Thirsát.

18. De Zimri, a mikor látta, hogy a várost bevették, bemenvén a királyi ház palotájába, tűzzel magára gyújtá a királyi házat, és meghala.

1 Kir. 16,9.

19. Az ő bűneiért, a melyekkel vétkezék, gonoszul cselekedvén az Úr szemei előtt; járván a Jeroboám útjában és az ő bűnében, a melyet cselekedett volt, vétekbe ejtvén az Izráelt.

20. Zimrinek egyéb dolgai pedig és az ő pártütése, a melyet cselekedett, vajjon nincsenek-e megírva az Izráelbeli királyok krónika-könyvében?

21. Akkor kétfelé hasonlék az Izráel népe: a nép egyik része Tibnit, a Ginát fiát követte és azt tette királylyá, a másik része pedig Omrihoz ragaszkodott.

1 Kir. 16,16.

22. De a népnek az a része, a mely Omrihoz ragaszkodott, erősebb volt, mint az a nép, a mely Tibnit, a Ginát fiát követte, és meghalván Tibni, uralkodék Omri.

23. Asának, a Júdabeli királynak harminczegyedik esztendejében uralkodék Omri Izráelben tizenkét esztendeig; Thirsában uralkodék hat esztendeig.

24. És megvevé áron a Samaria hegyét Sémertől két talentom ezüstön; és építe a hegyre, és nevezé a várost, a melyet építe, Sémernek, a hegy urának nevérol, Samariának.

2 Kir. 17,6.

25. És gonoszul cselekedék Omri az Úr szemei előtt, és gonoszságával meghaladá mind az ő előtte valókat.

26. És jára Jeroboámnak, a Nébát fiának minden útján és az ő bűnében, a melylyel vétekbe ejté az Izráelt, haragra indítván az Urat, Izráel Istenét az ő bálványozásai által.

27. Omrinak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az ő erőssége, a melylyel cselekedett, vajjon nincsenek-e megírva az Izráelbeli királyok krónika-könyvében?

28. És elaluvék Omri az ő atyáival, és eltemetteték Samariában, és uralkodék ő utána az ő fia, Akháb.

1 Kir. 16,23., 1 Kir. 16,24.

29. Akháb pedig, az Omri fia uralkodni kezde Izráelen, Asának, a Júdabeli királynak harmincznyolcadik esztendejében; és uralkodék Akháb, az Omri fia Izráelen Samariában huszonkét esztendeig.

30. És gonoszabbul cselekedék Akháb, az Omri fia az Úr szemei előtt mindazoknál, a kik ő előtte voltak.

31. Mert nem elégedék meg azzal, hogy Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneiben járjon, hanem elméne és feleségül vevé magának Jézabelt, Ethbaálnak, a Sídonbeli királynak leányát, és elmenvén, a Baálnak szolgálá, és meghajtá magát annak.

2 Móz. 34,16.

32. És oltárt emele a Baálnak a Baál házában, a melyet Samariában épített.

2 Kir. 3,2., 2 Kir. 10,27.

33. És csinált Akháb Aserát is, és jobban haragra indítá Akháb az Urat, Izráel Istenét, mint az Izráel valamennyi királya, a kik ő előtte voltak.

1 Kir. 18,19.

34. Ennek idejében építé meg a Béthelbeli Hiel Jérikhót. Az ő elsőszülött fiának, Abirámnak élete árán veté meg annak fundamentomát, és az ő kisebbik fiának, Ségubnak élete árán állítá fel annak kapuit, az Úr beszéde szerint, a melyett szólott volt Józsué, a Nún fia által.

Józs. 6,26.

17.

1. És szóla Thesbites Illés, a Gileád lakói közül, Akhábnak: Él az Úr, az Izráel Istene, a ki előtt állok, hogy ez esztendőkbem sem harmat, sem eső nem lészen; hanem csak az én beszédem szerint.

1 Kir. 18,5., 1 Kir. 18,42., 1 Kir. 18,45., Jak. 5,17., Jak. 5,18.

2. És lón az Úrnak beszéde ő hozzá, mondván:

3. Menj el innét, és menj napkelet felé, és rejtézzél el a Kérith patakja mellett, mely a Jordán felé folyik.

4. És a patakából lesz néked italod; a hollóknak pedig megparancsoltam, hogy tápláljanak téged ott.
5. Elméne azért, és az Úrnak beszéde szerint cselekedék; és elméne és leüle a Kérith patakja mellett, a mely a Jordán felé folyik.
6. És a hollók hoztak néki kenyeret és húst reggel és este, és a patakából ivott.

1 Kir. 17,4., 1 Kir. 19,5.

7. És lőn néhány nap múlva, hogy kiszáradt a patak; mert nem volt eső a földre.
8. És lőn az Úrnak beszéde ő hozzá, mondván:
9. Kelj fel, és menj el Sareptába, a mely Sídonhoz tartozik, és légy ott; ímé megparancsoltam ott egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad.

Luk. 4,26.

10. És felkelvén, elméne Sareptába, és mikor a város kapujához érkezett, ímé egy özvegyasszony volt ott, a ki fát szedegetett, és megszólítván azt, monda néki: Hozz, kérlek, egy kevés vizet nékem valami edényben, hogy igyam.
11. De mikor az elment, hogy vizet hozzon, utána kiáltott, és monda néki: Hozz, kérlek, egy falat kenyeret is kezekben.
12. Az pedig monda: Él az Úr, a te Istened, hogy nincs semmi sült kenyerem, csak egy marok lisztecském van a vékában, és egy kevés olajom a korsóban, és most egy kis fát szedegetek, és haza megyek, és megkészítem azt magamnak és az én fiamnak, hogy megegyük és azután meghaljunk.
13. Monda pedig néki Illés: Ne félj, menj el, cselekedjél a te beszéded szerint; de mindazáltal nékem süss abból először egy kis pogácsát, és hozd ide; magadnak és a te fiadnak pedig azután süss;
14. Mert azt mondja az Úr, Izráel Istene, hogy sem a vékabeli liszt el nem fogy, sem a korsóbeli olaj meg nem kevesül addig, míg az Úr esőt ad a földnek színére.

1 Kir. 17,9.

15. És ő elméne, és az Illés beszéde szerint cselekedék, és evék mind ő, mind amaz, mind annak háznépe, naponként.
16. A vékabeli liszt nem fogyott el, sem pedig a korsóbeli olaj nem kevesült meg, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott Illés által.

2 Kir. 4,2., 2 Kir. 4,6.

17. És lőn ezek után, hogy megbetegedék a ház gazdasszonyának fia, és az ő betegsége felette nagy vala, annyira, hogy már a lélekzete is elállott.
18. Monda azért Illésnek: Mit vétettem ellened, Istennek embere? Azért jöttél hozzám, hogy eszembe juttassad álnokságomat, és megöljed az én fiamat?
19. És monda néki: Add ide a te fiadat. És ő elvevé azt az ő kebeléről, és felvivé a felházba, a melyben ő lakik vala, és az ő ágyára fekteté.
20. Akkor kiálta az Úrhoz, és monda: Én Uram, Istenem, nyomorúságot hozol erre az özvegyre is, a kinél én lakom, hogy az ő fiát megölöd?
21. És ráborult háromszor a gyermekre, és felkiáltott az Úrhoz, mondván: Én Uram, Istenem, térítsd vissza e gyermek lelkét ő belé!

2 Kir. 4,33., 2 Kir. 4,35., Csel. 20,10.

22. És meghallgatta az Úr Illés szavát, és megtért a gyermekbe a lélek, és megélede.
23. És felvévén Illés a gyermeket, alávivé őt a felházból a házba, és adá őt az ő anyjának, és monda Illés: Lássad, él a te fiad!
24. És monda az asszony Illésnek: Most tudtam meg, hogy te Isten embere vagy, és hogy az Úrnak beszéde a te ajkadon: igazság.

1 Kir. 17,14., 1 Kir. 18,39.

18.

1. És lőn sok idő multán, a harmadik esztendőben, az Úrnak beszéde Illéshez, mondván: Menj el, mutasd meg magadat Akhábnak, és esőt adok a föld színére.

1 Kir. 18,40., 1 Kir. 18,45.

2. És elméne Illés, hogy megmutassa magát Akhábnak. Nagy éhség volt pedig Samariában.

1 Kir. 16,23., 1 Kir. 16,24.

3. És Akháb hivatá Abdiást, a ki az ő házának gondviselője volt. (Abdiás pedig felette igen féli vala az Urat;

1 Kir. 18,13.

4. Mert mikor Jézabel megölette az Úr prófétáit, Abdiás száz prófétát vett oltalmába, és rejtette el ötvenenként egy-egy barlangba, és ott táplálta őket kenyérrrel és vízzel).

5. És monda Akháb Abdiásnak: Menj el az országba szerén-szerte a vizek forrásaihoz és a patakokhoz, hogyha valami füvet találhatnánk, hogy a lovakat és öszvéreket megtarthatnánk életben, és ne hagynánk a barmokat mindenestől elpusztulni.

Jer. 14,3.

6. Eloszták azért magok közt a földet, a melyen kiki elmenjen. Akháb egyedül ment az egyik úton, és Abdiás is egyedül ment a másik úton.

7. És mikor Abdiás az úton ment, ímé Illés előtalálá őt, és mikor felismerte őt, arcra borula és monda: Nem te vagy-é az, uram, Illés?

8. Felele néki: Én vagyok; menj el, mondd meg a te uradnak: Ímé itt van Illés.

1 Kir. 18,1.

9. Ő pedig monda: Mit vétettem ellened, hogy a te szolgálodat Akháb kezébe akarod adni, hogy megöljön engem?

10. Él az úr a te Istened: nincs sem nemzetség, sem ország, a hova el nem küldött volna az én uram, hogy megkeressen téged. És ha azt mondták: Nincs itt! az országot és a népet megesküdttette, hogy téged csakugyan nem találtak meg.

11. És most te azt mondod: Menj el, mondd meg a te uradnak: Ímé itt van Illés.

12. Ha most elmegyek tőled, téged pedig olyan helyre ragad el az Úrnak Lelke, a melyet én nem tudok, és én elmegyek, hogy megmondjam Akhábnek, és ha ő téged nem talál meg, engem öl meg; pedig a te szolgálád féli az Urat gyermekségétől fogva.

13. Nem mondták-é meg az én uramnak, mit cselekedtem, mikor Jézabel megölette az Úr prófétáit? hogy hogyan rejtettem el az Úr prófétái közül száz férfiút ötvenenként egy-egy barlangba és tápláltam őket kenyérrrel és vízzel.

1 Kir. 18,4.

14. És te mégis azt mondod: Menj el és mondd meg a te uradnak: Ímé itt van Illés; hogy megöljön engemet.

15. És felele Illés: Él a Seregeknek Ura, a ki előtt állok: e mai napon megmutatom magamat néki.

1 Kir. 18,1.

16. Elméne azért Abdiás Akháb eleibe, és megjelenté ezt néki, és eleibe méne Akháb Illésnek.

17. És mikor meglátta Akháb Illést, monda Akháb néki: Te vagy-é az Izráel megháborítója?

1 Kir. 17,1., Ámós. 7,10., Ámós. 7,11.

18. Ő pedig monda: Nem én háborítottam meg az Izráelt, hanem te és a te atyád háza, azzal, hogy elhagytátok az Úrnak parancsolatait, és a Baál után jártatok.

1 Kir. 16,30., 1 Kir. 16,33.

19. Most azért küldj el, gyűjtsd hozzám az egész Izráelt a Kármel hegyre, és a Baál négyszázötven prófétáját, és az Áserának négyszáz prófétáját, a kik a Jézabel asztaláról élnek.

1 Kir. 16,33.

20. És elkülde Akháb mind az egész Izráel fiaihoz, és egybegyűjté a prófétákat a Kármel hegyre.

21. És odamenvén Illés az egész sokasághoz, monda: Meddig sántikáltok kétfelé? Ha az Úr az Isten, kövessétek őt; ha pedig Baál, kövessétek azt. És nem felelt néki a nép csak egy szót sem.

Józs. 24,14., Józs. 24,16.

22. Akkor monda Illés a népnek: Én maradtam meg csak egyedül az Úr prófétái közül; míg a Baál prófétái négyszázötvenen vannak;

1 Kir. 18,4.

23. Adjatok azért nekünk két tulkot, és ők válaszsák magoknak az egyik tulkot, a melyet vagdaljanak darabokra, és rakják a fákra; de tüzet ne tegyenek alája; én pedig a másikat készítem el, a melyet a fákra rakok, de tüzet én sem teszek alája.

24. Akkor hívjátok segítségül a ti istenteknek nevét, és én is segítségül hívom az Úrnak nevét; és a mely isten tűz által felel, az az Isten. És felelvén az egész sokaság, monda: Jó lesz!

25. És monda Illés a Baál prófétáinak: Válaszátok el magatoknak az egyik tulkot, és készítsétek el ti először; mert ti többen vagytok, és hívjátok segítségül a ti istenteknek nevét, de tüzet ne tegyetek alája.

26. És vevék a tulkot, a melyet nékik adott, és azt elkészíték, és segítségül hívák a Baálnak nevét reggeltől fogva délig, mondván: Baál! hallgass meg minket! De nem jött szó, sem felelet. És ott sántikáltak az oltár körül, a melyet készítették.

27. Mikor pedig már dél lett, elkezdte őket gúnyolni Illés, azt mondván: Kiáltsatok hangosabban, hiszen isten! Talán elmélkedik, vagy félrement, vagy úton van, vagy talán aluszik, és felserken.

28. És elkezdtek hangosan kiabálni és az ő szokásuk szerint késekkel és borotvával metélték magokat, míg csak ki nem csordult a vérök.

3 Móz. 19,28.

29. Mikor pedig a dél elmúlt, prófétálni kezdtek egész az esteli áldozatig; de akkor sem lett se szó, se felelet, se meghallgattatás.

30. Akkor monda Illés az egész sokaságnak: Jőjjetek én hozzám. És hozzá méne az egész sokaság, és megépíté az Úr oltárát, a mely leromboltatott volt.

31. És vőn Illés tizenkét követ, a Jákób fiai nemzetségeinek száma szerint, a kiknek az Isten azt mondotta volt: Izráel legyen a te neved;

Józs. 4,5., Józs. 4,20., 1 Móz. 32,28.

32. És oltárt építé a kövekből az Úr nevében, és egy árkot húzott az oltár körül, a melybe két véka vetni való mag férne.

33. És oda készíté a fát, és felvagdálá a tulkot, és felraká azt a fára;

34. És monda: Töltsetek meg négy vedret vízzel, és öntsétek az égőáldozatra és a fára. Monda ismét: Tegyétek ezt még egyszer! És másodszor is azt tevék. Monda még is: Harmadszor is tegyétek meg! És harmadszor is azt mívelék;

35. Úgy, hogy a víz lecsurgott az oltárról, és még az árok is tele lett vízzel.

1 Kir. 18,32.

36. És a mikor eljött az esteli áldozás ideje, oda lépett Illés próféta, és monda: Óh Uram, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istene, hadd ismerjék meg e mai napon, hogy te vagy az Isten az Izráelben, és hogy én a te szolgád vagyok, és hogy mindezeket a te parancsolatodból cselekedtem.

2 Móz. 3,6., 1 Kir. 18,19., 1 Kir. 18,24.

37. Hallgass meg engem, Uram, hallgass meg engem, hogy tudja meg e nép, hogy te, az Úr vagy az Isten, és te fordítod vissza az ő szívöket!

38. Akkor alászálla az Úr tüze, és megemészté az égőáldozatot, a fát, a köveket és a port, és felnyalta a vizet, a mely az árokban volt.

1 Kir. 18,24., 3 Móz. 9,24.

39. Mikor ezt látta az egész sokaság, arczra borult, és monda: Az Úr az Isten! az Úr az Isten!

1 Kir. 18,36., 1 Kir. 17,24.

40. És monda Illés nékik: Fogjátok meg a Baál prófétáit; senki el ne szaladjon közülök! És megfogák őket, és alávivé őket Illés a Kison patakja mellé, és megöle ott őket.

2 Kir. 10,25., 2 Kir. 10,28.

41. Akkor monda Illés Akhábnak: Eredj fel, egyél és igyál, mert nagy esőnek zúgása hallszik.

42. És felment Akháb, hogy egyék és igyék. Illés pedig felment a Kármel hegy tetejére, és leborula a földre, és az ő orczáját az ő két térde közé tevé;

43. És monda az ő szolgájának: Menj fel, és nézz a tenger felé. És felment, és arrafelé nézett, és monda: Nincsen semmi. És monda Illés: Menj vissza hétszer.

2 Kir. 5,10.

44. És lőn hetedúttal, monda a szolga: Ímé egy kis felhőcske, mint egy embernek a tenyere, jó fel a tengerből. Akkor monda: Menj fel, mondd meg Akhábnak: Fogj be és menj le, hogy meg ne késleljen az eső.

45. És lőn azonközben, hogy besötétedett az ég a fellegektől és a széltől, és nagy eső lett. Akháb pedig szekérrre ült és elment Jezréelbe.

1 Kir. 18,1., Jak. 5,18.

46. És lőn az Úr keze Illésen, és felövezvén az ő derekát, még Akháb előtt futott el Jezréel felé.

19.

1. És Akháb elbeszélé Jézabelnek mindazokat, a melyeket Illés cselekedett és a többek között, hogy hogyan ölte meg mind a prófétákat fegyverrel.

1 Kir. 16,31., 1 Kir. 18,40., 5 Móz. 13,6., 5 Móz. 13,9.

2. És követet küldte Jézabel Illéshez, mondván: Ezt cselekedjék velem az istenek és úgy segíjenek, ha holnap ilyenkor úgy nem cselekszem a te étleteddel, mint a hogy te cselekedtélt azoknak életekkel mind egyig.

1 Kir. 2,23.

3. A mit mikor megértett, felkelvén elméne, vigyázzván az ő életére. És méne Beersebába, a mely Júdában volt; és ott hagyá az ő szolgáját.

Józs. 19,1., Józs. 19,2.

4. Ő pedig elméne a pusztába egynapi járó földre, és elmenvén leüle egy fenyőfa alá, és könyörgött, hogy hadd haljon meg, és monda: Elég! Most óh Uram, vedd el az én lelkemet; mert nem vagyok jobb az én atyáimnál!

Jób. 7,16.

5. És lefeküvék és elaluvék a fenyőfa alatt. És ímé angyal illeté őt, és monda néki: Kelj fel, egyél.

1 Kir. 17,4., 1 Kir. 17,6.

6. És mikor körülnézett, ímé fejénél vala egy szén között sült pogácsa és egy pohár víz. És evék és ivék, és ismét lefeküvék.

7. És az Úr angyala eljött másodszor is és megilleté őt, és monda: Kelj fel, egyél; mert erőd felett való utad van.

8. És ő felkelt, és evett és ivott; és méne annak az ételnek erejével negyven nap és negyven éjjel egész az Isten hegyéig, Hóreb-ig.

2 Móz. 24,18., 2 Móz. 34,28., Mát. 4,2.

9. És beméne ott egy barlangba, és ott hála. És ímé lőn az Úrnak beszéde ő hozzá, és monda néki: Mit csinálsz itt Illés?

10. Ő pedig monda: Nagy búsulásom van az Úrért, a Seregek Istenéért; mert elhagyták a te szövetségedet az Izráel fiai, a te oltáraidat lerontották, és a te prófétáidat fegyverrel megölték, és csak én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.

1 Kir. 18,30., 1 Kir. 18,4., 1 Kir. 19,2.

11. És monda: Jőjj ki és állj meg ezen a hegyen, az Úr előtt. És ímé ott az Úr volt elmenendő. És az Úr előtt megyen vala nagy és erős szél, a mely a hegyeket megszagatta és meghasogatta a kősziklákat az Úr előtt; de az Úr nem vala abban a szélben. És a szél után földindulás lett; de az Úr nem volt a földindulásban sem.

2 Móz. 33,21., 2 Móz. 33,23., 1 Kir. 19,13.

12. És a földindulás után tűz jöve, de nem volt az Úr a tűzben sem. És a tűz után egy halk szelíd hang hallatszék.

1 Kir. 19,13.

13. És mikor Illés ezt hallotta, befedé az ő arcát palástjával, és kimenvén, megállá a barlang ajtajában, és ímé szózat lőn ő hozzá, a mely ezt mondá: Mit csinálsz itt Illés?

1 Kir. 19,9.

14. És ő felele: Nagy búsulásom van az Úrért, a Seregeknek Istenéért, mert az Izráel fiai elhagyták a te szövetségedet, lerontották a te oltáraidat, és a te prófétáidat megölték fegyverrel, és én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.

15. És monda az Úr néki: Menj el, térj vissza a te utadon a pusztán át Damaskusba, és mikor oda jutándasz, kenjed királylyá Hazáelt Siriában;

2 Kir. 8,13.

16. És Jéhut, a Nimsi fiát kenjed királylyá Izráelben, és Elizeust, az Abelméholabeli Sáfát fiát pedig kenjed prófétává a te helyedbe.

2 Kir. 9,2., 2 Kir. 9,3., 2 Kir. 9,6.

17. És lészen, hogy a ki megmenekedik Hazáel fegyverétől, azt Jéhu öli meg, és a ki megmenekedik a Jéhu fegyverétől, azt Elizeus öli meg.

2 Kir. 9,14., 2 Kir. 9,37.

18. De meghagyok Izráelben hétezer embert: minden térdet, mely nem hajolt a Baálnak, és minden ajkat, mely meg nem csókolta azt.

Róm. 11,4.

19. És ő elmenvén onnét, megtalálá Elizeust, a Sáfát fiát, a mint szántott tizenkét járom ökörrrel, és ő maga a tizenkettedikkel volt; és Illés hozzá méne, és az ő palástját reá veté.

20. És ő elhagyván az ökröket, Illés után futott, és monda: Kérlek hadd csókoljam meg az én atyámat és az én anyámat, és azután követlek. És monda: Menj, térj vissza; mert mit cselekedtem tenéked?

21. És elmenvén ő tőle, vőn azután egy pár ökröt, és levágá azt, és az ekéhez való szerszámokból tüzet rakván, megfőzé azok húsát, és a népnek adá, és evének; és felkelvén, elméne Illés után, és szolgálá néki.

20.

1. És Benhadád, Siria királya összegyűjté egész seregét, és harminczkét király volt ő vele és nagyon sok ló és szekér, és felméne és megszállá Samariát, és ostromolni kezdte azt.

2. És követeket küldött Akhábhoz, az Izráel királyához a városba;

3. És azt izené néki: Azt mondja Benhadád: A te ezüstöd és aranyad az enyém, a te feleségeid is és a te szép fiaid is az enyéme.

4. És felele az Izráel királya, és monda: A mint megmondottad uram, király, tiéd vagyok mindenekkel, a melyeket bírok.

5. Megtérvén pedig a követek, mondának: Azt mondja Benhadád: Miután hozzád küldöttem, és azt izentem, hogy a te ezüstödet és aranyadat és a te feleségeidet és fiaidat add nékem;

6. Azért holnap ilyenkor elküldöm az én szolgálóimat hozzád, és felkutatják a te házadat, és a te szolgálóid házait; és kezekhez veszik, a mi csak kedves előtted, és elhozzák.

7. Akkor egybehívá az Izráel királya mind az ország véneit, és monda: vegyétek eszetekbe, és lássátok meg, minemű gonosz szándékkal van ez; mert hozzám küldött az én feleségeimért és gyermekeimért, ezüstömért és aranyomért, és meg nem tagadtam tőle.

8. És mondának néki a vének mindnyájan, és az egész nép: Ne engedj néki, és az ő akaratját be ne teljesítsd.

9. És ő monda a Benhadád követeinek: Mondjátok meg az én uramnak, a királynak: Mindazokat, a melyek felől először izentél a te szolgálódnak, megcselekszem, de ezt a dolgot nem tehetem meg. Így elmenvén a követek, megmondák néki a választ.

10. Akkor hozzá küldé Benhadád, és monda: Úgy cselekedjenek velem az istenek és úgy segéljenek, hogy Samariának minden pora sem elég, hogy a velem való nép közül mindeniknek csak egy-egy marokkal is jusson!

11. És felele az Izráel királya, mondván: Mondjátok meg néki: Ne kérkedjék úgy, a ki fegyverbe öltözik, mint a ki már leveti a fegyvert!

12. Meghallván pedig ezt a választ, mikor ő ivott a királyokkal a sátorokban, monda az ő szolgálóinak: Vegyétek körül a várost! És azok körülvevék azt.

13. És ímé egy próféta méne Akhábhoz, az Izráel királyához, a ki ezt mondá: Azt mondja az Úr: Avagy nem láttad-é mindezt a nagy sokaságot: ímé e mai napon kezedbe adom azt, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr!

14. Monda pedig Akháb: Ki által? És felele: Azt mondja az Úr: A tartományok fejedelmeinek ifjai által. Akkor monda Akháb: Ki kezdje meg a harcot? És felele: Te!

15. Megszámlálá azért a tartományok fejedelmeinek ifjait, a kik kétszázharminczketten voltak; ezekután megszámlálá mind az Izráel fiainak is minden népét, hétezer embert.

16. És elindulának délben. Benhadád pedig ott ivott a királyokkal a sátorokban, és lerészegedett ő és a harminczkét király, a ki segítségére jött vele.

17. És a tartományok fejedelmeinek ifjai vonultak ki legelőször. Benhadád pedig elkülde, és megmondották néki, ezt mondván: Valami férfiak jöttek ki Samariából!

18. És monda: Akár békességért jöttek ki, fogjátok meg őket elevenen; akár viadalért jöttek ki, fogjátok el őket elevenen.

19. De mikor kivonultak a városból a tartományok fejedelmeinek ifjai és a sereg, a mely őket követte:

20. Mindenik vágni kezdte azt, a ki eléje került, és elfutottak a Siriabeliek, az Izráel pedig kergette őket, és megfutott maga Benhadád, Siria királya is lovon a lovagokkal együtt.

21. És azután kivonult az Izráel királya, és megveré mind a lovagokat, mind a szekereket, és megveré a Siriabelieket nagy csapással.

1 Kir. 20,13.

22. És méne az Izráel királyához egy próféta, és ezt mondá néki: Menj el, erősítsd meg magad, és vedd eszedbe és lásd meg, mit kelljen cselekedned, mert esztendő múlva ismét feljő Siria királya ellened.

23. A siriabeli király szolgálai pedig mondának néki: A hegyeknek istenei az ő isteneik, azért győztek le bennünket; de vívjunk csak meg velök a síkon, és meglátod, ha le nem győzzük-e őket?

1 Kir. 11,23., 1 Kir. 11,25.

24. És tedd ezt: Küldd el a királyokat, mindeniket a maga helyéről; és állíts hadnagyokat helyettök,

25. És szervezz magadnak olyan sereget, mint az volt, a melyet elvesztettél, és olyan lovakat és szekereket, mint amazok voltak; és vívjunk meg velök a síkon, és meglátod, ha le nem győzzük-e őket? És engede az ő szavoknak, és akképen cselekedék.

26. Mikor azért az esztendő elmúlt, rendbeszedte Benhadád a Siriabelieket, és feljöve Afekbe, hogy hadakozzék az Izráel ellen.

27. De az Izráel fiai összeszámláltattak és elláttattak élelemmel, és eleikbe menének azoknak. Táborba szállván pedig az Izráel fiai, amazokhoz képest olyanok voltak, mint két kicsiny kecskenyájacska; míg a Siriabeliek ellepték a földet.

1 Kir. 20,15., 1 Kir. 20,10., 1 Kir. 20,25., 1 Kir. 20,29., 1 Kir. 20,30.

28. Jött vala pedig egy Isten embere, és szóla az Izráel királyának, mondván: Azt mondja az Úr: Azért mert a Siriabeliek azt mondták, hogy csak a hegyeknek Istene az Úr, és nem a völgyeknek Istene is: mindezt a nagy sokaságot a te kezédbe adom, hogy megismerjétek, hogy én vagyok az Úr.

1 Kir. 20,23., 2 Kir. 19,28., 2 Kir. 19,35.

29. És ott táboroztak egészen velök szemben hetednapig. A hetedik napon azután megütköztek, és az Izráel fiai levágtak a Siriabeliek közül egy nap százezer gyalogost.

1 Kir. 20,27.

30. És a többiek elmenekültek Afek városába; de a falak rászakadtak a megmaradott huszonnégyezer emberre, és Benhadád is elfutott és ott bolyongott a városban kamaráról-kamarára.

1 Kir. 20,10.

31. És mondának néki az ő szolgálai: Ímé hallottuk, hogy az Izráel házának királyai kegyelmes királyok, azért hadd öltözzünk zsákokba, és vessünk köteleket a mi nyakunkba, és menjünk ki az Izráel királyához, talán életben hagyja a te lelkedet.

32. És zsákokba öltözének, és köteleket vetének nyakokba, és elmenének az Izráel királyához, és mondának: A te szolgád, Benhadád, ezt mondja: Hagyd életben kérlek, az én lelkemet! És monda: Él-e még? én atyámfia ó!

1 Kir. 20,3., 1 Kir. 20,10.

33. És a férfiak jó jelnek vették azt, és gyorsan megragadták a szót, és mondának: A te atyádfia Benhadád él. És monda: Menjetek, és hozzátok ide őt. Kijöve azért ő hozzá Benhadád, és felülteté őt az ő szekérébe,

34. És monda néki: A városokat, a melyeket elvett volt az én atyám a te atyádtól, azokat visszaadom, és csinálj magadnak utcákat Damaskusban, mint az én atyám csinált volt Samariában; én ezzel a kötéssel bocsátlak el téged. És szövetséget kötött vele, és elbocsátá őt.

35. Egy férfiú pedig a próféták közül monda az ő felebarátjának az Úr beszéde szerint: Verj meg engem kérlek; de ez nem akará őt megverni.

36. Akkor monda néki: Azért, mert nem engedté az Úr szavának: ímé mihelyt én tőlem elmégy, megöl téged az orozlán. És a mikor elment ő tőle, találá őt egy orozlán, és megöle.

1 Kir. 13,21., 1 Kir. 13,24.

37. Talála azután más férfiat, a kinek monda: Kérlek, verj meg engem. És megveré az annyira, hogy megsebesítette.

38. És elméne a próféta, és az útfélen a király elé álla és elváltoztatá magát szemeit bekötözvén.

39. Mikor pedig arra ment el a király, kiálta a királyhoz, és monda: A te szolgád kiment volt a hadba, és ímé egy férfiú eljövén, hozza én hozzám egy férfiút, és monda: Őrizd meg ezt a férfiút; ha elszaladánd, meg kell hálnod érte, vagy egy talentom ezüstöt fizetsz.

40. És mialatt a te szolgádnak itt és amott dolga volt, az az ember már nem volt. És monda néki az Izráel királya: Az a te ítéleted; magad akartad.

41. És mindjárt elvevé a kötetést az ő szeméről, és megismeré őt az Izráel királya, hogy a próféták közül való.

42. És monda néki: Ezt mondja az Úr: Mert elbocsátottad kezedből a férfiút, a kit én halálra szántam, azért lelked lészen lelkéért, és néped népéért.

43. És házához méne az Izráel királya szomorú és megbúsult szívvel, és méne Samariába.

21.

1. És történt ezek után, hogy a Jezréelbeli Nábótnak egy szőlője volt Jezréelben, Akhábnak, Samaria királyának a háza mellett.

1 Kir. 18,46.

2. És szóla Akháb Nábótnak, mondván: Add nékem a te szőlődet, hogy legyen veteményes kertem; mert közel van az én házamhoz, és néked érette jobb szőlőt adok annál, vagy ha néked tetszik, pénzül adom meg az árát.

3. És felele Nábót Akhábnak: Isten őrizzen, hogy néked adjam az én atyáimtól maradt örökséget.

3 Móz. 25,23., 4 Móz. 36,7.

4. Akkor haza méne Akháb nagy bánattal és haraggal a beszéd miatt, a melyet szólott néki a Jezréelbeli Nábót, mondván: Nem adom néked az én atyáimtól maradt örökséget; és lefeküvék az ő ágyára, és arczát a fal felé fordítá, és nem evék kenyeret.

5. Hozzá menván az ő felesége Jézabel, monda néki: Miért háborodott meg a te szíved, és kenyeret nem eszel?

1 Kir. 21,10., 1 Kir. 19,2.

6. És ő monda néki: Mert ama Jezréelbeli Nábóttal beszéltem, és azt mondam néki: Add nékem a te szőlődet pénzért, vagy ha inkább tetszik, más szőlőt adok néked érette, ő pedig azt mondotta: Nem adom néked az én szőlőmet.

7. Akkor monda néki Jézabel, az ő felesége: Te bírod-é most az Izráel királyságát? Kelj fel, egyél kenyeret, és a te szíved örvendezzen, én majd néked adom a Jezréelbeli Nábót szőlőjét.

8. És levelet írt Akháb nevével, a melyet megpecsételt az ő gyűrűjével, és elküldé azt a levelet a véneknek és a főembereknek, a kik Nábóttal egy városban laktak;

9. És a levélben ezt írta, mondván: Hirdessetek bőjtöt, és ültessétek Nábótot a nép élére;

10. És ültessetek vele szembe két istentelen embert, a kik tanúbizonyságot tegyenek ő ellene, mondván: Megszidalmaztad az Istent és a királyt. Azután vigyétek ki, és kövezzétek meg őt, hogy meghaljon.

5 Móz. 17,6., 5 Móz. 19,15.

11. És ekképen cselekedének a vének és a főemberek, a kik az ő városában laktak, a mint Jézabel nékik megparancsolta, és a mint a levélben megírta, a melyet nékik küldött;

12. Bőjtöt hirdetének, és ültetének Nábótot a nép élére.

13. Előjőve azután két istentelen ember, és leült vele szemben, és tanúbizonyságot tettek ez istentelen emberek Nábót ellen a nép előtt, mondván: Megszidalmazta Nábót az Istent és a királyt. Kivivék azért őt a városból, és megkövezék, és meghala.

14. Azután megizenék Jézabelnek, mondván: Megköveztetett Nábót, és meghalt.

1 Kir. 21,10., 2 Kir. 9,10., 2 Kir. 9,30., 2 Kir. 9,36.

15. Mikor pedig meghallotta Jézabel, hogy megköveztetett Nábót és meghalt, monda Jézabel Akhábnak: Kelj fel és foglald el a Jezréelbeli Nábót szőlőjét, a melyet nem akart néked pénzért oda adni; mert nem él Nábót, hanem meghalt.

16. És mikor meghallotta Akháb, hogy Nábót meghalt, felkelt Akháb, hogy lemenjen a Jezréelbeli Nábót szőlőjébe, és azt elfoglalja.

17. Akkor szóla az Úr Thesbites Illésnek, mondván:

1 Kir. 18,46., 1 Kir. 19,2.

18. Kelj fel, és menj Akhábnak, az Izráelbeli királynak eleibe, a ki Samariában lakik, ímé ott van a Nábót szőlőjében, a melybe lement, hogy azt elfoglalja;

19. És szólj néki, ezt mondván: Így szól az Úr: Nemde megölted-é és nemde el is foglaltad-é? És szólj néki, mondván: Ezt mondja az Úr: Ugyanazon a helyen, a hol felnyalták az ebek Nábót vérének, ebek nyalják fel a te véredet is!

1 Kir. 22,38., 2 Kir. 9,10.

20. És monda Akháb Illésnek: Megint rám találtál ellenségem? És ő monda: Rád találtam; mert te magadat mindenestől arra adtad, hogy gonoszságot cselekedjél az Úr szemei előtt.

1 Kir. 18,17., 1 Kir. 19,2.

21. Ímé, azt mondja az Úr: Veszedelemet hozok reád, és elvesztem a te maradékaidat, és kigyomlálom Akhábnak még az ebét is, és a berekesztettet és az elhagyatotott Izráelben;

2 Kir. 9,7., 2 Kir. 9,10., 2 Kir. 9,30., 2 Kir. 9,36.

22. És olyanná teszem a te házadat, mint Jeroboámnak, a Nébát fiának házát, és mint Baásának, az Ahija fiának házát azért, a miért haragra ingerlettel engem, és a miért bűnbe ejtetted az Izráelt.

1 Kir. 15,29., 1 Kir. 16,11., 1 Kir. 16,13.

23. És Jézabel felől is szóla az Úr, mondván: Az ebek eszik meg Jézabelt Jezeél kőfala előtt;

2 Kir. 9,30., 2 Kir. 9,36.

24. Azt, a ki Akháb házából a városban hal meg, az ebek eszik meg; azt pedig, a ki a mezőben hal meg, az égi madarak eszik meg.

1 Kir. 14,11., 2 Kir. 9,24., 2 Kir. 9,26.

25. Mert bizonyára nem volt Akhábnak mássa, a ki magát arra adta volna, hogy csak gonoszsgot cselekedjék az Úr szemei előtt, a melyre az ő felesége, Jézabel ösztökélte őt.

1 Kir. 21,20., 1 Kir. 21,10., 1 Kir. 16,30., 1 Kir. 16,31.

26. Mert igen útálatos dolgot cselekedék, követvén a bálványokat mind a szerint, a mint cselekedének az Emoreusok, a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel fiai előtt.

27. Lón pedig, mikor meghallotta Akháb e beszédeket, megszagatá az ő ruháit, és zsákba öltözkék és bőjtöle, és a zsákban hála, és nagy alázatossággal jár vala.

Ezsd. 9,3.

28. És szóla az Úr Thesbites Illésnek, mondván:

29. Nem láttad-é, hogy Akháb hogyan megalázta magát előttem? Mivelhogy pedig megalázta magát előttem, nem hozom reá a veszedelemet az ő életében, hanem csak az ő fia idejében hozom el a veszedelemet az ő házára.

1 Kir. 21,21., 2 Kir. 9,24., 2 Kir. 9,26.

22.

1. És három esztendő lefolyt úgy, hogy nem volt hadakozás a Siriabeliek és az Izráel között.

2. De a harmadik esztendőben aláméne Josafát, Júda királya az Izráel királyához,

2 Krón. 18,1., 2 Krón. 18,2.

3. Akkor monda az Izráel királya az ő szolgálóinak: Nem tudjátok-é, hogy Rámoth Gileád a miénk? És mi hallgatunk és nem vesszük vissza azt Siria királyától?

Józs. 21,38.

4. És monda Josafátnak: Feljössz-é velem e hadba Rámoth Gileád ellen? Felele Josafát az Izráel királyának: Úgy én, mint te, úgy az én népem, mint a te néped; úgy az én lovaim, mint a te lovaid.

2 Krón. 18,3.

5. És monda Josafát az Izráel királyának: Kérdezősködjél még ma az Úr beszéde után.

2 Kir. 3,11.

6. És összegyűjté az Izráel királya a prófétákat, közel négyszáz férfiút, és monda nékik: Elmenjek-é Rámoth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? És mondának: Menj fel; mert az Úr kezébe adja azt a királynak.

7. És monda Josafát: Nincs itt már több prófétája az Úrnak, hogy attól is tudakozódhatnánk?

8. És monda az Izráel királya Josafátnak: Még van egy férfiú, a ki által megkérdehetjük az Urat, Mikeás, a Jemla fia; de én gyűlölöm őt, mert soha nem jövendöl nékem jót, hanem mindig csak rosszat. És monda Josafát: Ne beszéljen így a király!

1 Kir. 21,20.

9. És előszólítá az Izráel királya egy udvariszolgát, és monda: Hívd ide hamar Mikeást, a Jemla fiát.

10. És ott ült az Izráel királya és Josafát, Júda királya, ruhákba öltözöttek, mindenik a maga trónusán Samaria kapuja előtt a térségen, és a próféták mind ott jövendöltek előttük.

2 Krón. 18,9.

11. És Sédékiás, a Kénaána fia, vasszarvakat készített, és monda: Ezt mondja az Úr: Ezekkel ökleled a Siriabelieket, míg meg nem emészted őket.

12. És a próféták is mindnyájan ekképen jövendöltek, mondván: Menj fel Rámoth Gileád ellen, és jó szerencséd lesz; mert azt az Úr a király kezébe adja.

13. A követ pedig, a ki elment volt, hogy elhívja Mikeást, szóla néki, mondván: Ímé a próféták egyenlő akarattal jót jövendőlnék a királynak: szólj, kérlek, te is úgy, mint azok közül egy, és jövendőlj jót.
14. Mikeás pedig monda: Él az Úr, hogy csak azt fogom mondani, a mit az Úr mondánd nékem.
4 Móz. 22,38., 4 Móz. 24,13.
15. És mikor a királyhoz ment, monda néki a király: Mikeás! elmenjünk-e Rámoth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjuk? Ő pedig monda néki: Menj fel és járj szerencsével; az Úr kezébe adja azt a királynak.
16. És monda néki a király: Még hányszor kényszerítselek téged, hogy az igaznál egyebet ne mondj nékem az Úr nevében?
Mát. 26,63., Mát. 26,65.
17. És monda: Látám az egész Izráelt szétszéledve a hegyeken, mint a juhokat, a melyeknek nincsen pásztoruk. És monda az Úr: Nincsen ezeknek urok? Térjen vissza kiki az ő házához békességben.
18. És monda az Izráel királya Josafátnak: Nemde nem megmondottam-e néked, hogy soha jót nékem nem jövendöl, hanem csak rosszat.
1 Kir. 22,8.
19. És monda Mikeás: Azért halld meg most az Úr beszédét: Látám az Urat az ő székiben ülni, és az egész mennyei sereget az ő jobb- és balkeze felől mellette állani.
Dán. 7,10.
20. És monda az Úr: Kicsoda csalja meg Akhábot, hogy felmenjen, és elveszen Rámoth Gileádnál? És ki egyet, ki mást szól vala hozzá.
21. Akkor előjőve egy lélek, a ki az Úr eleibe állta, és monda: Én akarom megcsalni őt. Az Úr pedig monda néki: Miképen?
Jób. 1,6.
22. És felele: Kimegyek és hazug lélek leszek minden ő prófétáinak szájában. Akkor monda az Úr: Csald meg és győzd meg; menj ki, és cselekedjél úgy.
Jel. 16,14.
23. Ímé az Úr a hazugságnak lelkét adta mindezeknek a te prófétáidnak szájába; és az Úr szólott veszedelmes dolgot ellened.
24. Akkor odalépett Sédékiás, a Kénaána fia, és arczul csapván Mikeást, monda: Hogyan? Eltávozott volna én tőlem az Úrnak lelke, hogy csak néked szólana?
Ján. 18,22.
25. És monda Mikeás: Ímé meglátod azon a napon, a mikor az egyik kamarából a másik kamarába mégy be, hogy elrejtőzhess.
1 Kir. 20,30.
26. Az Izráel királya pedig monda: Fogjad Mikeást, és vidd vissza őt Ammonhoz, a város fejedelméhez, és Joáshoz, a király fiához;
27. És mondjad: Ezt mondja a király: Vessétek ezt a tömlöczbe, és tápláljátok őt a nyomorúság kenyérével és a nyomorúság vizével, míg békességgel megjövök.
28. Monda pedig Mikeás: Ha békességgel térsz vissza, nem az Úr szólott én általam: Azután monda: Halljátok ezt meg minden népek!
1 Kir. 22,17., 1 Kir. 22,20., 5 Móz. 18,21., 5 Móz. 18,22.
29. És felvonult az Izráel királya, és Josafát, a Júda királya Rámoth Gileád ellen.
30. És monda az Izráel királya Josafátnak: Megváltoztatom ruhámat, és úgy megyek a viadalra, te pedig öltözzél fel ruhádba. És elváltoztatá ruháját az Izráel királya, és úgy méne a viadalra.
1 Kir. 22,17., 1 Kir. 22,23.
31. Siria királya pedig megparancsolá az ő szekerei harminczkét fejedelmeinek, mondván: Ne vívjatok se kicsinyen, se nagygyal, hanem egyedül csak az Izráel királya ellen vívjatok.
32. És a mikor meglátták a szekerek fejedelmei Josafátot, mondának: Nyilván ez az Izráel királya; és reá rohanván vívának ellene. De Josafát elkezdett kiáltani.
33. Mikor pedig látták a szekerek fejedelmei, hogy nem az Izráel királya, ott hagyták.
34. Egy ember pedig csak úgy találomra kilövé az ő kezívét, és találá az Izráel királyát a pánczél és a kapocs között. És ő monda a kocsisának: Fordulj meg és vigy ki engem a táborból, mert megsebesültem!
1 Kir. 22,23., 1 Kir. 22,28.
35. És az ütközet mind erősebb lett azon a napon, és a király az ő szekérében állott a Siriabeliek ellen, és meghalt este felé, és a vér a sebből a szekérbe csorgott.

36. És kikiálták napnyugotkor a táborban, mondván: Minden ember menjen haza a maga városába és földjébe!

37. És meghalt a király és visszavitetvén Samariába, eltemeték a királyt Samariában.

38. És mikor mosták az ő szekereát a Samaria mellett lévő tóban: az ebek nyalták az ő véréát, és paráznák fürödtek ott, az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott volt.

1 Kir. 21,19.

39. Akhábnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, az elefántcsontból épített ház, és mind a városok, a melyeket épített, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

40. És elaluvék Akháb az ő atyáival; és uralkodék ő utána fia, Akházia.

41. És Josafát, az Asa fia lett királylyá Júdában, Akhábnak, az Izráel királyának negyedik esztendejében.

42. És Josafát harminczöt esztendős volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának Azuba volt a neve, Silhi leánya.

43. És jára Asának, az ő atyjának minden útjában, és abból ki nem tére, azt cselekedvén, a mi az Úr szemei előtt kedves.

44. Csakhogy a magaslatokat nem rombolták le, és a nép még áldozott és tömjénezett a magaslatokon.

1 Kir. 15,14., 2 Krón. 20,33.

45. És békességben élt Josafát az Izráel királyával.

46. Josafátnak egyéb dolga pedig és az ő ereje, a melylyel cselekedett, és a melylyel hadakozott, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

47. A férfi paráznakat is, a kik még megmaradtak volt az ő atyjának, Asának idejéből, kiüzte az országból.

1 Kir. 15,12.

48. Akkor nem volt király Edomban, hanem csak helyettes király.

2 Sám. 8,14.

49. És Josafát Társis hajókat csináltatott, hogy aranyért mennének Ofirba, de nem mehettek el; mert a hajók összetörtek Esiongáberben.

2 Krón. 20,37., 1 Kir. 9,26.

50. Akkor mondá Akházia, az Akháb fia, Josafátnak: Hadd menjenek el az én szolgálaim a te szolgáláiddal e hajókon; de Josafát nem akará.

1 Kir. 22,49., 2 Krón. 20,37.

51. És elaluvék Josafát az ő atyáival; és eltemetteték az ő atyáival az ő atyjának, Dávidnak városában; és az ő fia, Jórám, uralkodék helyette.

52. Akházia pedig, az Akháb fia kezdé uralkodni Izráelen Samariában, Josafátnak, a Júda királyának tizenhetedik esztendejében, és uralkodék Izráelben két esztendeig.

53. És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei előtt, járván az ő atyjának és anyjának útján, és Jeroboámnak, a Nébát fiának útján, a ki bűnbe ejté az Izráelt;

1 Kir. 15,29., 1 Kir. 15,30.

54. És szolgálá a Baálnak, és azt imadá és haragra indítá az Urat, Izráel Istenét, mint a hogy az ő atyja cselekedett.

1 Kir. 16,31.

A királyokról írt II. könyv

1.

1. És elszakadt Moáb, Akháb halála után, az Izráeltől.

2 Sám. 8,1., 2 Sám. 2,12.

2. És mikor Akházia kibukott az ő felházának korlátján Samariában, és megbetegedett, követeket küldte el, a kiknek azt parancsolá: Menjete el, kérjete tanácsot a Baálzebubtól, az Ekron istenétől, hogy meggyógyulok-e e betegségből?

3. Az Úrnak anygala pedig szóla Thesbites Illésnek: Kelj fel, menj el eleibe a Samariabeli király követeinek, és szólj nékik: Nincs-e Isten Izráelben, hogy Baálzebubhoz, az Ekron istenéhez mentek tanácsot kérdeni?

1 Kir. 9,3., 1 Kir. 18,38., 1 Kir. 18,39.

4. Azért azt mondja az Úr: Az ágyból, a melyben fekszel, fel nem kelsz, hanem kétség nélkül meghalsz. És elméne Illés.

2 Kir. 1,17.

5. És mikor a követek visszajöttek ő hozzá, monda nékik: Miért jöttetek vissza?

6. És felelének néki: Egy férfiú jöve előnkbe, és monda nékünk: Menjete el, térjete vissza a királyhoz, a ki titeket elküldött, és mondjátok meg néki: Ezt mondja az Úr: Nincs-e Izráelben Isten, hogy te Baálzebubhoz, Ekron istenéhez küldesz tanácsot kérdeni? Azért az ágyból, a melyben fekszel, fel nem kelsz, hanem kétség nélkül meghalsz.

7. És monda nékik: Milyen volt az a férfiú, a ki előtökbe jött volt, és ezeket a beszédeket szólá néktek?

8. És felelének néki: Egy szőr-ruhás ember, derekán bőr övvel felövezve. Akkor monda: Thesbites Illés volt.

9. És hozzá küldte egy ötven ember előtt járó főembert, az alatta való ötven emberrel. És mikor ez hozzá felment, ott ült fenn a hegy tetején, és monda néki: Isten embere, a király azt parancsolja: Jőjj le!

10. Felelvén Illés, monda az ötven ember előtt járó főembernek: Ha én az Isten embere vagyok, szálljon tűz alá az égből, és emészszen meg téged és az alattad való ötven embert. És tűz szálla alá az égből, és megemészté őt és az ő ötven emberét.

Luk. 9,54.

11. És ismét küldte ő hozzá a király más ötven ember előtt való főembert, mind az ötven férfival egybe, a ki szóla és monda néki: Isten embere, a király azt parancsolja, hogy hamar jőjj alá!

12. És felele Illés, és monda nékik: Ha Isten embere vagyok, szálljon tűz az égből alá, és emészszen meg téged és a te ötven emberedet. És Istennek tüze szálla alá az égből, és megemészté őt és az ő ötven emberét.

Jel. 11,5.

13. És újra elküldött egy harmadik ötven ember előtt járó főembert is, az ő ötven emberével együtt, és felmenvén ez az ötven ember előtt járó főember, elméne és térdre borult Illés előtt, és könyörögvén néki, monda: Óh Isten embere, kérlek, legyen becsülete a te szemeid előtt az én lelkemnek, és ezeknek a te szolgálóidnak, ez ötven ember lelkének!

14. Imé tűz szállott le az égből és megemészté az ötven ember előtt való előbbi két főembert, az ő ötven emberével egybe: Most azért legyen becsülete az én lelkemnek a te szemeid előtt!

15. Ekkor szóla az Úr anygala Illésnek: Menj alá vele, ne félj semmit tőle. És ő felkelvén aláméne vele a királyhoz.

16. És szóla néki: Ezt mondja az Úr: A miért követeket küldöttél tanácsot kérdeni Baálzebubhoz, Ekron istenéhez, mintha nem volna Izráelben Isten, a kinek a beszédéből tanácsot kérhetnél: azért fel nem kelsz ez ágyból, a melyben fekszel, hanem kétség nélkül meghalsz.

2 Kir. 1,2., 2 Kir. 1,4.

17. És meghalt az Úrnak beszéde szerint, a melyet szólott Illés, és uralkodék Jórám ő helyette, Jórámnak, a Josafát fiának, a Júdabeli királynak második esztendejében; mert Akházíának nem volt fia.

2 Kir. 3,1.

18. Akházíának egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, vajjon nincsenek-e megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

2.

1. És lőn mikor az Úr Illést fel akará vinni a szélvész által mennyekbe: elméne Illés és Elizeus Gilgálból.

2 Kir. 3,11., 1 Kir. 19,16.

2. És monda Illés Elizeusnak: Maradj itt, kérlek, mert az Úr Béthelbe küldött engem. És felele Elizeus: Él az Úr, és a te lelked, hogy el nem hagylak téged! És mikor lemenének Béthel felé:

3. Kijövének a próféták fiai, a kik Béthelben valának, Elizeushoz, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e mai napon az Úr elragadja a te uradat tőled? És monda: Tudom én is, hallgassatok.

4. És monda néki Illés: Elizeus! Maradj itt, kérlek; mert az Úr engem Jérikhóba küldött. Ő azonban monda: Él az Úr és a te lelked, hogy el nem hagylak téged. És mikor elmenének Jérikhóba:

1 Kir. 16,34.

5. A próféták fiai, a kik Jérikhóban valának, Elizeushoz jövének, és mondának néki: Nem tudod-é, hogy e mai napon az Úr a te uradat elragadja tőled? És ő monda: Én is tudom, hallgassatok.

6. Azután monda néki Illés: Maradj itt, kérlek; mert az Úr engem a Jordán mellé küldött. De ő felele: Él az Úr és a te lelked, hogy el nem hagylak téged. És elmenének együtt mindketten.

7. Ötven férfiú pedig a próféták fiai közül utánok menvén, velök szemben messze megállának, mikor ők ketten a Jordán mellett megállottak.

8. És fogá Illés az ő palástját, és összehajtva azt, megüté azzal a vizet; és az kétfelé válék; úgy hogy mind a ketten szárazon menének át rajta.

2 Móz. 14,21., Józs. 3,15., Józs. 3,16.

9. És mikor általmentek, monda Illés Elizeusnak: Kérj tőlem, mit cselekedjem veled, mielőtt tőled elragadtatom. És monda Elizeus: Legyen, kérlek, a te benned való léleknek kettős mértéke én rajtam.

10. És ő monda: Nehéz dolgot kértél; mégis, ha majd meglátándasz engem, mikor tőled elragadtatom, meglesz, a mit kérsz: ha pedig meg nem látándasz, nem lesz meg.

11. És lőn, a mikor menének és menvén beszélgetének, ímé egy tüzes szekér tüzes lovakkal elválasztá őket egymástól. És felméne Illés a szélvészben az égbe.

5 Móz. 5,24.

12. Elizeus pedig ezt látván, kiált vala: Édes atyám, édes atyám! Izráel szekerei és lovagai! És nem látá őt többé. És vevé a maga ruháit, és két részre szakasztá azokat,

2 Kir. 13,14.

13. És felemelé az Illés palástját, a mely róla leasett, és visszatért, és megállott a Jordán partján.

14. És vevé az Illés palástját, a mely róla leasett, és azzal megüté a vizet, és monda: Hol van az Úr, az Illés Istene? És mikor ő is megütötte a vizet, kétfelé válék az; és általméne Elizeus.

2 Kir. 2,8., 2 Kir. 2,10.

15. És mikor látták őt a próféták fiai, a kik átellenben Jérikhónál valának, mondának: Az Illés lelke megnyugodt Elizeuson. És eleibe menének néki, és meghajták magokat ő előtte a földig;

2 Kir. 2,8., 2 Kir. 2,10.

16. És mondának néki: Ímé a te szolgálád között van ötven ember, erős férfiak, küldd el őket, hadd keressék meg a te uradat, hátha az Úrnak lelke ragadta el őt, és letette őt valamelyik hegyen, vagy völgyben. De ő monda: Ne küldjete.

17. De azok kényszerítették őt egész a megszégyenülésig, és monda: Hát küldjete el! És elküldék az ötven férfiút, de harmadnapig keresvén sem találák meg őt.

18. És mikor visszajöttek ő hozzá, mert Jérikhóban lakott, monda nékik: Nem mondtam-é, hogy ne menjete el?

19. És mondának a város férfiai Elizeusnak: Ímé e város jó lakóhely volna, a mint uram magad látod; de a vize ártalmas, és a föld gyümölcsét meg nem érleli.

20. És monda: Hozzatok nékem egy új csészét, és tegyete sót belé. És elhozák néki.

21. Ő pedig kiment a forráshoz, és bele veté a sót, és monda: Ezt mondja az Úr: Meggyógyítottam e vizeket; nem származik ezután azokból halál és idétlen termés.

2 Móz. 15,23., 2 Móz. 15,25.

22. És egészségesekké lőnek a vizek mind e mai napig, Elizeus beszéde szerint, a melyet szólott.

23. Felméne azután onnét Béthelbe; és mikor az úton felfelé méne, apró gyermekek jövének ki a városból, a kik őt csúfolják vala, ezt mondván: Jőjj fel, kopasz, jőjj fel, kopasz!

24. És hátratekintvén és meglátván őket, megátkozá őket az Úr nevében, és az erdőből két nőtény medve jövének ki, szétszaggata közülök negyvenkét gyermeket.

2 Kir. 17,25.

25. Onnét azután felment a Kármel hegyére; onnét pedig Samariába tért vissza.

3.

1. Jórám pedig, az Akháb fia kezdte uralkodni Izráelen Samariában Josafátnak, a Júda királyának tizennyolczadik esztendejében, és uralkodék tizenkét esztendeig.

2 Kir. 1,17., 2 Kir. 8,16.

2. És gonoszul cselekedék az Úrnak szemei előtt, de nem annyira, mint az ő atyja és anyja; mert elrontá a Baál képét, a melyet az ő atyja készíttetett volt.

1 Kir. 16,32.

3. De mindazáltal követé Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneit, a ki vétekbe ejtette volt az Izráelt, és el nem távozék azoktól.

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

4. És Mésának, a Moáb királyának nagyon sok juha volt, és az Izráel királyának adóban százezer bárány és százezer kos gyapját fizette.

5. De mikor meghalt Akháb, a Moáb királya elszakadt az Izráel királyától.

2 Kir. 1,1.

6. Kiméne azért Jórám király azon a napon Samariából, és megszámlálá az egész Izráelt;

7. És elméne, és küldé követeket Josafáthoz, Júda királyához, ezt izenvén néki: A Moáb királya elszakadt tőlem; eljössz-é velem a Moáb ellen a hadba? Felele: Felmegyek, úgy én, mint te; úgy az én népem, mint a te néped; úgy az én lovam, mint a te lovaid.

2 Kir. 1,1.

8. És monda: Mely úton menjünk fel? Felele: Az Edom pusztájának útján.

9. És elméne az Izráel királya és Júda királya és az Edom királya; és mikor hét napig bolyongtak az úton, nem volt vize sem a tábornak, sem a velök volt barmoknak.

2 Kir. 8,20., 2 Sám. 8,14.

10. Akkor monda az Izráel királya; Jaj, jaj; az Úr azért hívta egybe e három királyt, hogy a Moáb kezébe adja őket!

11. És monda Josafát: Nincs itt az Úr prófétái közül egy sem, hogy általa tanácsot kérhetnénk az Úrtól? És felele egy az Izráel királyának szolgálói közül, és monda: Itt van Elizeus, a Sáfát fia, a ki Illésnek kezeire vizet tölt vala.

12. És monda Josafát: Nála van az Úrnak beszéde. És alámenének hozzá az Izráel királya és Josafát és az Edom királya.

2 Kir. 2,14., 2 Kir. 2,15., 1 Kir. 19,16., 1 Kir. 19,19.

13. És monda Elizeus az Izráel királyának: Mi közöm van hozzád? Menj a te atyádnak és anyádnak prófétáihoz! És monda néki az Izráel királya: Ne utasíts el; mert az Úr gyűjtötte össze ezt a három királyt, hogy a Moáb kezébe adja őket.

1 Kir. 18,19., 1 Kir. 22,6., 1 Kir. 22,34.

14. És monda Elizeus: Él a Seregek Ura, a ki előtt állok, ha nem nézném Josafátnak, a Júda királyának személyét, bizony téged nem néznék, és rád sem tekintenek;

2 Kir. 3,2., 2 Kir. 3,3.

15. Hozzatok ide egy énekest. És mikor énekelt előtte az éneklő, az Úrnak keze lőn ő rajta.

16. És monda: Ezt mondja az Úr: Csináljatok itt és ott e patakon árkokat;

17. Mert ezt mondja az Úr: Nem láttok sem szelet, sem esőt, és mégis e patak megtelik vízzel, hogy ihattok mind ti, mind a ti nyájak és barmaitok.

18. Kevés pedig még ez az Úr szemei előtt, hanem a Moábot is kezetekbe adja.

2 Kir. 3,1., 2 Kir. 3,5.

19. És megvesztek minden kulcsos várost és minden szép várost, és minden jótermő fát kivagdaltok, és minden kútfőt betöltötök, és minden jó szántóföldet behánytok kövekkel.

20. És lőn reggel, a mikor áldozatot szoktak tenni, ímé vizek jönnek vala Edom útjáról, és megtelék a föld vízzel.

2 Móz. 29,38., 2 Móz. 29,39.

21. Mikor pedig meghallotta az egész Moáb, hogy feljöttek a királyok ő ellenök harcolni, egybegyűlének mindnyájan, a kik fegyvert foghattak, és megállottak az ő tartományuk határán.

22. És mikor felkeltek reggel, és a nap feljött a vizekre, úgy láták a Moábiták, mintha ő ellenökbe az a víz vereslenék, mint a vér.

23. És mondanak: Vér ez! Megvívta a királyok egymással, és megölte egyik a másikat. Prédára most, Moáb!

24. De mikor az Izráel táborához jutottak, felkeltek az Izráeliták, és megverték a Moábitákat, és azok megfutamodtak előttük; betörték hozzájuk és leverték Moábot.

4 Móz. 24,17.

25. És városaikat lerontották, és a jó szántóföldekre kiki követ hányt, és elborították azt kövekkel, és minden kútfőt behánytak, és minden jótermő fát kivágtak, úgy hogy csak Kir-Harészet kőfalait hagyták fenn; de körülvevék azt is a parittyások, és lerontották.

2 Kir. 3,19.

26. Látván pedig a Moáb királya, hogy legyőzzetik a viadalban, maga mellé vett hétszáz fegyverfogó férfiút, hogy keresztül törjenek az Edom királyához; de nem bírtak.

27. Akkor vevé az ő elsőszülött fiát, a ki ő helyette uralkodandó volt, és égőáldozatul megáldozá a kőfalon. Mely dolog felett az Izráel népe igen felháborodék, és elmenének onnét, és megtérének az ő földjökbe.

2 Kir. 16,3., 5 Móz. 12,31.

4.

1. És kiálta egy asszony a próféták fiainak feleségei közül Elizeushoz, és monda: A te szolgád, az én férjem meghalt; te tudod, hogy a te szolgád félté az Urat. Eljött pedig a hitelező, hogy elvigye mind a két gyermekemet, hogy néki szolgálai legyenek.

3 Móz. 25,39.

2. Monda néki Elizeus: Mit cselekedjem veled? Mondd meg nékem, mi van a házában? Monda az: A te szolgálóleányod házában nincs egyéb, csak egy korsó olaj.

1 Kir. 17,12., 1 Kir. 17,16.

3. Akkor monda: Menj el, kérj ott kinn minden te szomszédidtól üres edényeket, de ne keveset;

4. És menj be és zárkózzál be magad a te fiaiddal, és tölts az olajból mindenik edénybe, és a tele edényt állítsd félre.

5. És elment ő tőle, és bezárkózott az ő fiaival, azok hordták néki az edényeket, ő maga pedig csak töltögetett.

6. És mikor megtöltötte az edényeket, monda az ő fiának: Hozz ide még egy edényt. Felele az: Nincs több edény; és akkor megállott az olaj.

7. És elment, és elmondá ezt az Isten emberének. Az pedig monda: Menj el, add el az olajat, és fizess ki hiteleződöt; te pedig és a te fiaid éljete a maradékából.

8. És történt ebben az időben, hogy Elizeus Súnembe ment. Ott volt egy gazdag asszony, aki tartóztatá őt, hogy nála egyék kenyeret. És lőn, hogy valamikor csak arra járt, betért oda, hogy kenyeret egyék.

Józs. 19,17., Józs. 19,18.

9. És monda az asszony a férjének: Ímé úgy veszem észre, hogy az az Isten embere, a ki szüntelen erre jár által, szent ember;

1 Kir. 19,16.

10. Csináljunk, kérlek, egy kicsiny felházat, és tegyünk abba néki egy ágyat, asztalt, széket és gyertyatartót, hogy mikor hozzánk jön, hadd térjen oda.

1 Kir. 17,9., 1 Kir. 17,17., 1 Kir. 17,23.

11. És történt egy napon, hogy oda ment Elizeus, és megszállott a felházban, és megpihent ott.

12. És monda Géházinak, az ő szolgájának: Hívd ide azt a Súnemitát. Előhívá azért azt, és eleibe állá.

2 Kir. 4,8.

13. Megmondotta volt pedig néki: Mondd meg néki: Ímé nagy szorgalmatossággal szolgálsz nekünk, mit kívánsz, hogy cselekedjem veled? Nincs-é valami mondani valód a király előtt, vagy a sereg fővezére előtt? És monda az: Én az én nemzetségem között békességgel lakom.

14. Monda Elizeus: Mit lehetne tehát érette tennünk? Felele Géházi: Nincs fia és a férje vén ember.

15. És monda: Hívd ide! És a mikor oda hívta, megállott az ajtóban.

16. És monda Elizeus: Esztendő ilyenkorra fiút fogsz ölelni. És monda az: Ne, édes uram, Isten embere, ne mondj képtelen dolgot a te szolgálóleányodnak!

17. És teherbe esék az asszony és fiat szült abban az időben, a melyet megmondott volt Elizeus.
18. De mikor megnőtt a gyermek, történt, hogy egy napon kiment az ő atyjához, az aratókhoz.
19. És monda az ő atyjának: Jaj fejem, jaj fejem! És monda az ő atya a szolgának: Vidd el őt az anyjához.
20. Ki mikor felvette őt, vivé az ő anyjához, és az az öleében tartá délig, és akkor meghalt.
21. És felméne az asszony, és az Isten emberének ágyára tevé őt, és az ajtót bezárván kijöve onnét.
2 Kir. 4,10., 2 Kir. 4,11.
22. És előhivatá az ő férjét és monda: Kérlek, küldj ide nékem egyet a szolgák közül és egy szamarat, hadd menjek el hamar az Isten emberéhez, és mindjárt megjövök.
2 Kir. 4,25.
23. És az monda: Miért mégy ő hozzá, ma nincs sem újhold, sem szombat? Felele az: Csak hagyd rám!
24. És megnyergelé a szamarat, és monda a szolgának: Hajtsd és siess, ne késlelj engem a menésben, hanem ha mondándom néked.
25. És elmenvén, juta az Isten emberéhez a Kármel hegyére. És mikor meglátá őt az Isten embere távolról, monda Géházinak, az ő szolgájának: Ímé a Súnemita ez!
2 Kir. 2,25., 1 Kir. 18,19., 1 Kir. 18,30.
26. Fuss, kérlek, eleibe, és kérdezd meg tőle, ha békességben van-e mind ő, mind az ő férje, mind az ő gyermeke? Monda az: Békességben!
27. Mikor pedig az Isten emberéhez jutott a hegyre, átölelte az ő lábait; de Géházi oda ment, hogy elűzze őt, az Isten embere azonban így szólt: Hagyj békét néki, mert megkeseredett az ő szíve, és az Úr eltitkolta tőlem, és nem jelentette meg nékem.
2 Kir. 5,26.
28. És monda az: Vajjon én kértem-e fiat az én uramtól? Nemde nem mondám-e néked: Ne csalj meg engemet?
2 Kir. 4,16.
29. És monda Elizeus Géházinak: Övezd fel derekadat, és vedd kezedbe az én pálczámat, és menj el, ha valakivel találkozol, ne köszönj néki, és annak is, a ki köszön néked, ne felelj, és az én pálczámat tedd a gyermek arczára.
Luk. 10,4.
30. De a gyermeknek anyja monda: Él az Úr és él a te lelked, hogy el nem hagylak téged. Felkele azért és követé őt.
31. Géházi pedig már előttök elment volt, és a pálczát a gyermek arczára fekteté, de nem szólott és nem is eszmélt rá a gyermek. Azért visszatért eleibe, és megmondá néki, mondván: Nem támadt fel a gyermek.
32. És bement Elizeus a házba, és ímé a gyermek ott feküdt halva az ő ágyán.
2 Kir. 4,21.
33. És bement, és bezárta az ajtót magára és a gyermekre, és könyörgött az Úrnak.
Luk. 8,54.
34. És az ágyra felhágván, a gyermekre feküdt, és az ő száját a gyermek szájára tevé, szemeit szemeire, kezeit kezeire, és ráborult, és megmelegedék a gyermek teste.
35. Azután felállott, és egyszer alá és fel járt a házban, majd újra felment és reáborult. Akkor a gyermek prüszszente vagy hétszer, és felnyitá szemeit a gyermek.
1 Kir. 17,19., 1 Kir. 17,22.
36. Ő pedig szólítá Géházit, és monda: Hívd ide a Súnemitát. És oda hívá azt. És mikor oda ment, monda: Vedd a te fiadat.
37. Ki mikor bement, lábához esék, és leborula a földre, és az ő fiát fogván, kiméne.
38. Azután visszament Elizeus Gilgálba. Éhség vala pedig akkor az országban, és a próféták fiai ő vele laktak vala. És monda az ő szolgájának: Tedd fel a nagy fazekat, és főzz valami főzeléket a próféták fiainak.
2 Kir. 2,15., 2 Kir. 6,1.
39. Kiméne azért egy a mezőre, hogy paréjt szedjen. És holmi vad indákra találván, tele szedé az ő ruháját azokról sártökkal, és mikor hazament, belevagdalta a fazékba főzeléknek; de nem tudta, hogy mi az?
40. Mikor azután feladták a férfiaknak, hogy egyenek, és ők enni kezdenek a főzelékből, felkiáltának és mondának: Halál van a fazékban, Isten embere! És nem bírták megenni.
41. Ő pedig monda: Hozzatok lisztet. És beleveté azt a fazékba, és monda: Add fel immár a népnek, hadd egyenek. És nem volt már semmi rossz a fazékban.

2 Móz. 15,25.

42. Jöve pedig egy férfi Baál Sálisából és hoz vala az Isten emberének első zsengek kenyereit, húsz árpakenyeret, és megzsendült gabonafejeket az ő ruhájában; de ő monda: Add a népnek, hadd egyenek.

43. Felele az ő szolgálja: Minek adjam ezt száz embernek? Ő pedig monda ismét: Add a népnek, hadd egyenek, mert ezt mondja az Úr: Esznek és még marad is.

Ján. 6,9., Ján. 6,13.

44. És ő eleikbe adá, és evének, és még maradt is belőle, az Úrnak beszéde szerint.

2 Kir. 4,43., Mát. 15,34., Mát. 15,38.

5.

1. És Naámán, a siriai király seregének fővezére, az ő ura előtt igen nagy férfiú és nagyabecsült volt, mert általa szabadította meg az Úr Síríát; és az a férfi vitéz hős, de bélpoklos volt.

Luk. 4,27.

2. Egyszer portyázó csapatok mentek ki Síríából, és azok Izráel országából egy kis leányt vittek el foglyul, és ez Naámán feleségének szolgált.

3. És monda ez az ő asszonyának: Vajha az én uram szembe lenne azzal a prófétával, a ki Samariában van, kétség nélkül meggyógyítaná őt az ő bélpoklosságából.

4. És Naámán beméne, és elbeszélé az ő urának, mondván: Így s így szólott az Izráel országából való leány!

5. Akkor monda Síría királya: Menj el, és ím levelet küldök az Izráel királyának. Elméne azért és vón magával tíz tálentom ezüstöt és hatezer aranyat, azon felül tíz öltöző ruhát.

6. És elvivé a levelet az Izráel királyának, ezt írván: Mikor e levél hozzád érkezik, ímé az én szolgálmat, Naámánt azért küldöttem hozzád, hogy őt gyógyítsd meg bélpoklosságából.

7. De a mikor elolvasta az Izráel királya a levelet, megszaggatá az ő ruháit és monda: Isten vagyok-e én, hogy öljek és elevenítsek, hogy ez én hozzám küld, hogy gyógyítsam meg e férfiút az ő bélpoklosságából? Vegyétek eszetekbe és lássátok, hogy csak okot keres ellenem.

5 Móz. 32,39.

8. Mikor pedig meghallotta Elizeus, az Isten embere, hogy az Izráel királya ruháit megszaggatta, küldte a királyhoz ilyen izenettel: Miért szaggattad meg a te ruháidat? Hadd jöjjön hozzám, és tudja meg, hogy van próféta Izráelben.

9. És elméne Naámán lovaival és szekereivel, és megállta az Elizeus házának ajtaja előtt.

2 Kir. 5,3.

10. És küldte Elizeus követet ő hozzá, mondván: Menj el és fürödj meg hétszer a Jordánban, és megújul a te tested, és megtisztulsz.

11. Akkor megharaguvék Naámán és elment, és így szólt: Ímé én azt gondoltam, hogy kijő hozzám, és előállván, segítségül hívja az Úrnak, az ő Istenének nevét, és kezével megilleti a beteg helyeket, és úgy gyógyítja meg a kiütést.

12. Avagy nem jobbak-é Abana és Párpár, Damaskus folyóvizei Izráel minden vizeinél? Avagy nem fürödhetném-é meg azokban, hogy megtisztuljak? Ilyen módon megfordulván, nagy haraggal elment.

13. De hozzá menének az ő szolgáljai, és szólának néki, mondván: Atyám, ha valami nagy dolgot mondott volna e próféta neked, avagy nem tetted volna-é meg? Mennyivel inkább, a mikor csak azt mondja, hogy fürödj meg és megtisztulsz?

14. Beméne azért a Jordánba, és belemeríté magát abba hétszer az Isten emberének beszéde szerint, és megújult az ő teste, mint egy kis gyermek teste, és megtisztult.

2 Kir. 5,10., Luk. 4,27.

15. Azután visszatért egész kíséretével az Isten emberéhez, és bemenvén megállta előtte, és monda: Ímé, most tudom már, hogy nincsen az egész földön Isten, csak Izráelben! Azért most vedd el, kérlek, ez ajándékot a te szolgáltdól.

2 Kir. 5,8.

16. Ő pedig monda: Él az Úr, a ki előtt állok, hogy el nem veszem. Kényszeríti vala pedig őt, hogy elvegye; de ő nem akará.

1 Kir. 17,1.

17. És monda Naámán: Ha nem; adj kérlek a te szolgádnak e földből annyit, a mennyit elbír két öszvér; mert a te szolgád többé égőáldozattal, vagy egyéb áldozattal nem áldozik idegen isteneknek, hanem csak az Úrnak.

2 Kir. 5,8.

18. Ebben a dologban legyen az Úr kegyelmes a te szolgádnak, hogy mikor bemegy az én uram a Rimmon templomába, hogy ott imádkozzék, és ő az én kezemre támaszkodik, ha akkor én is meghajlok a Rimmon templomában: azt, hogy én meghajlok a Rimmon templomában, bocsássa meg az Úr a te szolgádnak ebben a dologban.

19. És monda néki Elizeus: Eredj el békességgel. És mikor elment ő tőle, úgy egy mértföldnyire,

20. Géházi, Elizeusnak, az Isten emberének szolgája azt gondolta: Ímé az én uram megkimélte ezt a Siriabeli Naámánt, és nem akarja tőle elvenni, a mit hozott volt; él az Úr, hogy utána futok, és valamit kérek tőle.

21. És utána futott Géházi Naámánnak. Látván pedig Naámán őt, hogy utána fut, leugrott a szekérből és eleibe méne és monda: Rendben van minden?

22. És monda: Rendben. Az én uram küldött engem, ezt mondván: Ímé most csak ez órában jött hozzám két ifjú az Efraim hegyéről a próféták fiai közül: adj kérlek azoknak egy talentom ezüstöt és két öltöző ruhát.

23. És monda Naámán: Kérlek végy két talentomot. És kényszeríté őt és egybeköte két talentom ezüstöt két zsákba, és két öltöző ruhát, és azokat két szolgájának adá, a kik előtte vitték azokat.

24. De mikor a dombhoz ért, elvette tőlök azokat, és elrejté egy házban, és elbocsátá a férfiakat, és elmenének.

25. Ő pedig bemenvén, megállá az ő ura előtt, és monda néki Elizeus: Honnét, Géházi? Felele: Nem ment a te szolgád sehová.

26. Ő pedig monda néki: Nem ment-é el az én szívem veled, mikor az a férfiú leszállott szekereből elődbe? Most az ideje, hogy szerezz ezüstöt, és hogy végy ruhákat, olajfákat, szőlőket, juhokat, barmokat, szolgákat és szolgálóleányokat?!

2 Kir. 4,27.

27. Azért rád és a te magodra ragad a Naámán bélpoklossága mindörökké. És kiment ő előle megpoklosodva, mint a hó.

4 Móz. 12,10.

6.

1. És mondának a próféták fiai Elizeusnak: Ímé ez a hely, a hol nálad lakunk, igen szoros nekünk;

2 Kir. 2,14., 2 Kir. 2,15., 2 Kir. 4,38.

2. Hadd menjünk el, kérlek, a Jordán mellé, hogy mindenikünk egy-egy fát hozzon onnét, hogy ott valami hajlékot építsünk magunknak, a melyben lakjunk. És monda: Menjetek el!

3. És monda egy közülök: Nyugodj meg rajta, és jőjj el a te szolgálóiddal. És monda: Én is elmegyek.

4. És elméne velök. És menének a Jordán mellé, és ott fákat vágtak.

5. És történt, hogy mikor egy közülök egy fát levágna, a fejsze beesék a vízbe. Akkor kiálta és monda: Jaj, jaj, édes uram! pedig ezt is kölcsön kértem!

6. És monda az Isten embere: Hová esett? És mikor megmutatta néki a helyet, levágott egy fát és utána dobta, és a fejsze feljött a víz színére.

7. És monda: Vedd ki. És kinyújtván kezét, kivevé azt.

8. Siria királya pedig hadat indított Izráel ellen, és tanácsot tartván az ő szolgálóival, monda: Itt meg itt lesz az én táborom.

9. És elkülde az Isten embere az Izráel királyához, mondván: Vigyázz, ne hagyd el azt a helyet, mert ott akarnak a siriaiak betörni.

10. És elkülde az Izráel királya arra a helyre, a melyről néki az Isten embere szólott, és őt megintette volt, és vigyázott magára nem egyszer, sem kétszer.

11. És felháborodott ezen a siriai király szíve, és összegyűjtván az ő szolgálóit, monda nekik: Miért nem mondjátok meg nekem, ki tart közülünk az Izráel királyával?!

12. Akkor monda egy az ő szolgálói közül: Nem úgy, uram király, hanem Elizeus próféta, a ki Izráelben van, jelenti meg az Izráel királynak a beszédeket, a melyeket te a te titkos házában beszélsz.

13. És monda: Menjetek el és nézzétek meg, hol van, hogy utána küldjek és elhozassam őt. És megjelenték néki, mondván: Ímé Dótánban van.

14. Akkor lovakat, szekereket és nagy sereget küldte oda, a kik elmenének éjjel, és körülvevék a várost.

15. Felkelvén pedig jókor reggel az Isten emberének szolgája, kiméne, és ímé seregek vették körül a várost, és lovak és szekerek. És monda néki az ő szolgája: Jaj, jaj, édes uram! mit cselekedjünk?

16. Felele ő: Ne félj. Mert többen vannak, a kik velünk vannak, mint a kik ő velők.

17. És imádkozott Elizeus és monda: Óh Uram! nyisd meg kérlek az ő szemeit, hadd lásson. És megnyitá az Úr a szolgál szemeit és látá, és ímé a hegy rakva volt tüzes lovagokkal és szekerekkel Elizeus körül.

2 Kir. 3,11.

18. És mikor azok hozzá lementek, könyörgött Elizeus az Úrnak, mondván: Verd meg ezt a népet vaksággal! És megveré őket vaksággal az Elizeus kívánsága szerint.

1 Móz. 19,11.

19. És monda nékik Elizeus: Nem ez az út, sem ez a város; jertek el én utánam, és ahhoz a férfiúhoz vezetlek titeket, a kit kerestek. És elvezeté őket Samariába.

1 Kir. 16,24., 1 Kir. 16,29.

20. És mikor bementek Samariába, monda Elizeus: Óh Uram, nyisd meg ezek szemeit, hogy lássanak. És megnyitá az Úr az ő szemeiket és látának, és ímé Samaria közepében voltak.

2 Kir. 6,18.

21. Az Izráel királya pedig mikor látta őket, monda Elizeusnak: Vágván vágassam-é őket, atyám?

22. És monda: Ne vágasd. Le szoktad-é vágatni azokat, a kiket karddal vagy kézívvvel fogsz el? Adj nékik kenyeret és vizet, hogy egyenek és igyanak, és elmenjenek az ő urokhoz.

Péld. 25,21., Mát. 5,44., Mát. 5,48.

23. És nagy lakomát szerzett nékik; és miután ettek és ittak, elbocsátá őket. Ők pedig elmenének az ő urokhoz; és ettől fogva többé nem jöttek a siriai portyázó csapatok az Izráel földjére.

24. És lőn ezek után, hogy Benhadád, Siria királya összegyűjté egész seregét, és felment és megszállotta Samariát.

25. És igen nagy inség lett Samariában, mert addig tartották megszállva a várost, míg egy szamarfej nyolczvan ezüst, és egy véka galambganéj öt ezüst lett.

2 Kir. 18,27.

26. És mikor az Izráel királya a kőfalon széjjeljára, egy asszony kiálta ő hozzá, mondván: Légy segítségemmel, uram király!

27. A király monda: Ha nem segít meg téged az Isten, hogyan segítelek én meg? A szerúról vagy a sajtoról?

28. És monda néki a király: Mit akarsz? Monda az: Ez az asszony azt mondta nékem: Add ide a te fiadat, hogy együk meg őt ma, az én fiamat pedig holnap eszszük meg.

29. És megfőztük az én fiamat, és megettük őt. Mikor azután másnap azt mondtam néki: Add ide a te fiadat, hogy azt is együk meg, ő elrejté az ő fiát.

5 Móz. 28,53., 5 Móz. 28,57., Siral. 4,10.

30. Mikor pedig hallotta a király az asszonynak beszédét, megszaggatá az ő ruháit, a mint a kőfalon járt, és meglátta a nép, hogy ímé alól zsákruha van az ő testén.

31. És monda: Úgy cselekedjék velem az Isten és úgy segítjen, ha Elizeusnak, a Sáfát fiának feje ma rajta marad!

32. Elizeus pedig ott ült az ő házában, és együtt ültek vele a vének. És elküldött a király egy férfiat maga előtt. Mielőtt azonban hozzá jutott volna a követ, monda Elizeus a véneknek: Látjátok-é, hogy az a gyilkos hogyan küld ide, hogy a fejemet vétesse? Vigyázzatok, hogy mikor ide ér a követ, zárjátok be az ajtót és szorítsátok meg őt az ajtóban: Ímé az ő ura lábainak dobogása követi őt.

2 Kir. 3,1., 1 Kir. 14,5., 1 Kir. 14,6.

33. És mikor még így beszélne velök, már a követ leérkezett hozzá és nyomában a király, és monda: Ímé ilyen veszedelem származott az Úrtól; várjak-é még tovább az Úrra?

2 Kir. 7,1.

1. És monda Elizeus: Halljátok meg az Úr beszédét. Ezt mondja az Úr: Holnap ilyenkor egy köből zsemlyelisztet egy sikluson, és két köből árpát egy sikluson vesznek Samaria kapujában.

2 Kir. 7,16.

2. És felelvén egy főember, a kinek kezére támaszkodott a király, az Isten emberének, monda: Hacsak az Úr ablakokat nem csinál az égen; akkor meglehet? És monda Elizeus: Ímé, te szemeiddel meg fogod látni, de nem eszel belőle.

2 Kir. 7,19., 2 Kir. 7,20.

3. A kapu előtt pedig volt négy bélpoklos férfi, a kik mondák egymásnak: Miért maradunk itt, hogy meghaljunk éhen?

3 Móz. 13,46.

4. Ha azt határozzuk is, hogy bemegyünk a városba, ott is inség van, és akkor ott halunk meg; ha pedig itt maradunk, akkor itt halunk meg; jertek el azért, szökjünk el a Siriabeliek táborába, ha meghagyják életünket, élünk, ha megölnek, meghalunk.

5. És felkeltek alkonyatkor, hogy a Siriabeliek táborába menjenek; és mikor odaértek a Siriabeliek táborának széléhez, ímé már nem volt ott senki.

6. Mert az Úr azt cselekedte volt, hogy a Siriabeliek tábora szekerek zörgését és lovak dobogását, és nagy sereg robogását hallotta, és mondának egymásnak: Ímé az Izráel királya bérbe fogadta meg ellenünk a Hitteusok királyit és az Égyiptombeliek királyit, hogy ellenünk jőjjenek.

2 Kir. 19,7.

7. És felkelvén elfutának alkonyatkor, és elhagyák mind sátoraikat, mind lovaikat, mind szamaraikat, a mint a tábor volt, és elfutának, csakhogy életüket megmenthessék.

8. Mikor azért e bélpoklosok a tábor széléhez értek, bemenvén egy sátorba evének és ivának, és elvívének onnét ezüstöt, aranyat és ruhákat, és elmenvén elrejték azokat; és megtérvén más sátorba menének be, és abból is hozának és elmenvén, elrejték.

9. És monda egyik a másiknak: Nem igazán cselekszünk: ez a mai nap örömondás napja, ha mi hallgatunk, és a virradatot megvárjuk, büntetés ér bennünket; most azért jertek és menjünk el, és mondjuk meg a király házában.

10. És elmenének, és kiáltának a város kapuján állónak, és elbeszélék nekik, mondván: Odamentünk volt a Siriabeliek táborába, és ímé már nem volt ott senki; emberek szava nem hallatszott, csak a lovak és szamarak vannak kikötve, és a sátorok úgy, a mint voltak.

11. Kiáltának azért a kapunállók, és hírré tevék ott benn a király házában.

12. És felkele éjszaka a király, és monda az ő szolgálainak: Megmondom néktek, mit csinálnak velünk a Siriabeliek. Tudják, hogy éhen vagyunk, és csak azért mentek ki a táborból, hogy elrejtőzzenek a mezőn, mondván: Mikor kijönnek a városból, megfogjuk őket elevenen, és bemegyünk a városba.

13. Akkor felele egy az ő szolgálái közül, és monda: Ki kell választani a megmaradt lovak közül, a melyek a városban megmaradtak, ötöt, - ímé éppen olyanok ezek, mint Izráelnek egész sokasága, a mely megmaradt; ímé éppen olyanok ezek, mint Izráel egész sokasága, a mely elpusztult, - és küldjük ki, hadd lássuk meg.

14. És vevének két szekeret lovakkal, és kiküldé a király a siriaiak táborába, mondván: Menjete el és nézzétek meg.

15. És mikor utánuk mentek egész a Jordánig, ímé az egész út rakva volt ruhákkal és edényekkel, a melyeket a siriaiak a sietségben elhántak. És mikor visszajöttek a követek, és elmondák ezt a királynak:

16. Kiment a nép, és kirabolta a Siriabeliek táborát, és egy köből zsemlyelisztet egy sikluson, és két köből árpát egy sikluson vettek, az Úrnak beszéde szerint.

2 Kir. 7,1.

17. A király pedig azt a főembert, a kinek kezére szokott támaszkodni, oda rendelte a kapuhoz. És a nép eltapodá őt a kapuban, és meghala, a mint az Isten embere megmondotta, a ki megjövendölte ezt, mikor a király lement hozzá.

2 Kir. 7,2.

18. Úgy történt, a mint az Isten embere a királynak jövendölte: Két köből árpát egy sikluson és egy köből zsemlyelisztet egy sikluson adnak holnap ilyenkor Samaria kapujában.

19. És ezt felelte volt a főember az Isten emberének, mondván: Hacsak az Úr ablakokat nem csinál az égen; akkor meglehet? és ő azt mondotta rá: Ímé te szemeiddel meg fogod látni; de nem eszel belőle.

2 Kir. 7,2.

20. És teljesen így történt vele, mert eltapodá őt a nép a kapuban és meghalt.

8.

1. És Elizeus szólott volt annak az asszonynak, a kinek a fiát feltámasztotta volt, mondván: Kelj fel, és menj el a te házadnépevel együtt, és tartózkodjál, a hol tartózkodhatol; mert az Úr éhséget hívott elő, és el is jött a földre hét esztendeig.

2 Kir. 4,35., 2 Kir. 4,36.

2. És felkelt az asszony, és az Isten emberének beszéde szerint cselekedék, és elment ő és az ő háznépe, és lakék a Filiszteusok földében hét esztendeig.

Ruth. 1,1., Ruth. 1,6.

3. Mikor pedig elmúlt a hét esztendő, visszatért az asszony a Filiszteusok földéből, és elment, hogy panaszkodjék a királynak az ő házáért és szántóföldeiért.

4. A király pedig beszélt Géházival, az Isten emberének szolgájával, mondván: Beszélj el, kérlek, nékem mindazokat a csudálatos dolgokat, a melyeket Elizeus cselekedett.

5. És mikor elbeszélé a királynak, mimódon támasztotta fel a halottat, ímé az asszony, a kinek a gyermekét feltámasztotta volt, éppen akkor kiáltott a királyhoz az ő házáért és szántóföldeiért; és monda Géházi: Uram király, ez az az asszony és ez az ő fia, a kit feltámasztott Elizeus.

2 Kir. 4,8., 2 Kir. 4,32., 2 Kir. 4,36.

6. És kikérdezé a király az asszonyt és az elbeszélé néki; és ada a király ő mellé egy udvari szolgát, mondván: Adasd vissza néki minden jószágát, és a szántóföldnek minden hasznát attól az időtől fogva, a mióta elhagyta a földet egész mostanig.

7. És Elizeus elment Damaskusba, Benhadád pedig, Siria királya beteg volt, és hírül adák néki, mondván: Az Isten embere ide jött.

2 Kir. 6,13., 2 Kir. 6,23.

8. És monda a király Hazáelnek: Végy ajándékot kezedbe, és menj eleibe az Isten emberének, és kérj tanácsot az Úrtól ő általa, mondván: Meggyógyulok-e ebből a betegségből?

1 Kir. 14,2., 1 Kir. 14,3.

9. És eleibe ment Hazáel, és ajándékokat vitt kezében mindenféle drága damaskusi jószágból negyven teve terhét; és elment, és megállott előtte, és így szólt: A te fiad, Benhadád, Siria királya, az küldött engem hozzád, mondván: Vajjon meggyógyulok-e ebből a betegségből?

10. Felele néki Elizeus: Menj el, mondd meg néki: Nem maradsz életben, mert megjelentette nékem az Úr, hogy halált hal.

2 Kir. 1,4.

11. És mereven ránézett Hazáelre, mígnem zavarba jött; végre sírni kezdett az Isten embere.

12. És monda Hazáel: Miért sír az én uram? És felele: Mert tudom a veszedelmet, a melyet az Izráel fiaira hozol; az ő erős városait megégeted, az ő ifjait fegyverrel leváगतod, és kis gyermekeit a földhöz vered, és terhes asszonyait ketté vágod.

2 Kir. 10,32., 2 Kir. 10,33., 2 Kir. 12,18., 2 Kir. 13,3., 2 Kir. 15,16.

13. És monda Hazáel: Kicsoda a te szolgád, ez az eb, hogy ilyen nagy dolgokat cselekednék? És felele Elizeus: Megjelentette nékem az Úr, hogy te leszel Siria királya.

1 Kir. 19,15.

14. És elméne Elizeustól, és beméne az ő urához, és az monda néki: Mit mondott Elizeus? és monda: Azt mondta, hogy meggyógyulsz.

15. Másnap azonban elővett egy takarót és bemártván azt vízbe, ráteríté az ő arczára, és meghalt: és uralkodék Hazáel ő helyette.

2 Kir. 8,13.

16. És Jórámnak, az Akháb fiának, az Izráel királyának ötödik esztendejében, mikor még Josafát vala Júda királya, uralkodni kezdett Jórám, a Josafát fia, Júda királya.

2 Krón. 21,4.

17. Harminczkét esztendő volt, mikor uralkodni kezdett, és nyolcz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben.

2 Krón. 21,5.

18. És járt az Izráel királyainak útján, a miképen cselekedtek volt az Akháb házából valók; mert az Akháb leánya volt a felesége, és gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt.

1 Kir. 21,20., 1 Kir. 21,25., 1 Kir. 21,26.

19. De az Úr még sem akarta elveszteni Júdát Dávidért, az ő szolgájáért; a mint megígérte volt néki, hogy szövétneket ad néki és az ő fiainak mindörökké.

2 Sám. 7,11., 2 Sám. 7,16.

20. Az ő idejében szakadt el Edom a Júda birodalmától, és választott királyt magának.

2 Sám. 8,14., 1 Móz. 27,40.

21. És átment Jórám Seirbe és minden harczy szekere ő vele, s mikor éjjel felkelt és megtámadta az Edomitákat, a kik körülzárták őt, és a szekerek fejedelmeit, megfutott a nép, kiki az ő hajlékába.

2 Kir. 14,7.

22. És elszakadt Edom a Júda birodalmától mind e mai napig; ugyanebben az időben szakadt el Libna is.

Józs. 21,13.

23. Jórámnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

24. És elaluvék Jórám az ő atyáival, és eltemették az ő atyáival a Dávid városában, és uralkodék Akházia, az ő fia, ő helyette.

2 Krón. 22,1.

25. Jórámnak az Akháb, az Izráel királya fiának tizenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Akházia, Jórámnak, a Júdabeli királynak fia.

26. Huszonkét esztendő volt Akházia, mikor uralkodni kezdett, és egy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Athália volt, Omrinak, az Izráel királyának leánya.

2 Kir. 11,1., 2 Krón. 22,2.

27. És járt az Akháb házának útján, és gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, mint az Akháb háza; mert az Akháb házának veje vala.

1 Kir. 16,30., 1 Kir. 16,33., 1 Kir. 21,20.

28. És hadba ment Jórámmal, az Akháb fiával, Siria királya, Hazáel ellen, Rámóth Gileádba; de a Siriabeliek megverték Jórámot.

2 Krón. 22,1., 2 Krón. 22,5.

29. Akkor visszatért Jórám király, hogy meggyógyíttassa magát Jezréelben a sebekből, a melyeket rajta a Siriabeliek Ráma alatt ütöttek, mikor Hazáel, Siria királya ellen harczolt. Akházia pedig, a Jórám fia, Júda királya aláméne, hogy meglátogassa Jórámot, az Akháb fiát Jezréelben, a hol az betegen feküdt.

2 Kir. 9,15.

9.

1. Elizeus próféta pedig szólíta egyet a próféták fiai közül, és monda néki: Övezd fel derekadat, és vedd kezedbe e korsócska olajat, és menj el Rámóth Gileádba.

2. És menj be oda, és nézd meg, hol van Jéhu, Josafátnak, a Nimsi fiának fia. Mikor pedig oda érsz, költsd fel őt az ő atyjafiai közül, és vidd be a belső kamarába,

3. És vedd elő e korsócska olajat, és töltsd az ő fejére, ezt mondván: Azt mondja az Úr: Téged kentelek királylyá Izráelen! És az ajtót kinyitván, fuss el, és semmit ott ne időzz.

1 Kir. 19,16., 2 Kir. 9,11.

4. És elment az ifjú, a próféta tanítványa, Rámóth Gileádba.

5. És mikor bement, ímé a seregek fejedelmei ott ültek együtt, és ő monda: Beszédem volna veled, fejedelem! És monda Jéhu: Kivel volna beszéded ennyiőnk közül? És monda: Te veled, fejedelem!

6. Felkele azért, és bement a házba, és fejére tölté az olajat, és monda néki: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Királylyá kentelek téged az Úrnak népén, az Izráelen,

2 Krón. 22,7.

7. Hogy elveszítsed Akhábnak, a te uradnak háznépét; mert bosszút állok az én szolgálóimnak, a prófétáknak véréért, és mind az Úr szolgálóinak véréért Jézabelen.

1 Kir. 21,21., 1 Kir. 21,25., 1 Kir. 21,29., 1 Kir. 18,13., 1 Kir. 19,10.

8. És kivész egészen az Akháb háza, és kigyomlálom mind az Akhábhhoz tartozókat, még az ebet is, mind a berekesztettet, mind az elhagyottat Izráelben;

2 Kir. 10,11., 2 Kir. 10,14.

9. És olyanná teszem az Akháb házát, mint Jeroboámnak, a Nébát fiának házát, és mint Baasának, az Ahija fiának házát.

1 Kir. 15,29.

10. Jézabelt pedig az ebek eszik meg Jezeél mezején, és nem lesz, a ki eltemesse őt. És kinyitván az ajtót, elfutott.

2 Kir. 9,30., 2 Kir. 9,35., 1 Kir. 21,23.

11. És mikor Jéhu kiment az ő urának szolgálóihoz, mondanak néki: Békességes-é a dolog? Miért jött e bolond hozzád? És felele nékik: Hiszen ismeritek ez embert és az ő beszédét!

2 Kir. 9,1.

12. És mondanak: Hazugság! Mondd meg az igazat. És monda: Így s így szóla nekem, mondván: Azt mondja az Úr: Királylyá kentelek téged Izráelen.

13. Akkor nagy sietséggel kiki mind vevé az ő ruháját, és alája terítették a grádics felső részére és megfuvaták a harsonákat, és kikiálták: Jéhu uralkodik!

14. Így ütött pártot Jéhu, Josafátnak, a Nimsi fiának fia, Jórám ellen. Jórám pedig ott táborozott volt Rámóth Gileád alatt az egész Izráellel, Hazáel, Siria királya ellen.

2 Kir. 8,28., 1 Kir. 22,29.

15. De visszatért volt Jórám király, hogy magát Jezeélben gyógyíttassa a sebekből, a melyeket a Siriabeliek ütöttek rajta, mikor Hazáel, Siria királya ellen harczolt. És monda Jéhu: Ha néktek is úgy tetszik, ne engedjete senkit kimenni a városból, a ki elmenjen és hírül vigye ezt Jezeélbe.

16. És befogatott Jéhu, és elment Jezeélbe, a hol Jórám feküdt, és a hova Akházia is, a Júda királya lement volt, hogy meglátogassa Jórámot.

2 Kir. 8,24., 2 Kir. 8,27.

17. Mikor pedig az őrálló, a ki Jezeélben a tornyon állott, meglátta Jéhu seregét, hogy jó, monda: Valami sereget látok. Akkor monda Jórám: Válassz egy lovast és küldj eléjük, és mondja ezt: Békességes-é a dolog?

18. És oda lovagolt a lovas eléjük, és monda: Azt kérdi a király: Békességes-é a dolog? Felele Jéhu: Mi gondod van a békességgel? Kerülj a hátam mögé. Megjelenté pedig ezt az őrálló, mondván: Hozzájok ment ugyan a követ; de nem tért vissza.

2 Kir. 9,15.

19. Akkor elküldött egy másik lovast, a ki hozzájok ment, és monda: Azt kérdi a király: Békességes-é a dolog? Felele Jéhu: Mi gondod van a békességgel? Kerülj a hátam mögé.

2 Kir. 9,15.

20. Hírül adá ezt is az őrálló, mondván: Hozzájok ment ugyan, de nem jött vissza. De a hajtás olyan, mint Jéhunak, a Nimsi fiának hajtása; mert mint egy örült, úgy hajt.

21. Akkor monda Jórám: Fogjatok be! És befogván az ő szekerét, kiméne Jórám, az Izrael királya, és Akházia, a Júda királya, mindenik a maga szekeren, Jéhu eleibe, és a Jezeélbeli Nábót mezején találkoztak vele.

1 Kir. 21,1., 1 Kir. 21,13.

22. És mikor meglátta Jórám Jéhut, monda: Békességes-é a dolog, Jéhu? Felele ő: Mit békesség?! Mikor Jézabelnek, a te anyádnak paráznasága és varázslása mindig nagyobb lesz!

1 Kir. 18,4., 1 Kir. 21,8., 1 Kir. 21,11.

23. Akkor megfordítá Jórám az ő kezét és futni kezdte, és monda Akháziának: Árulás ez, Akházia?

24. Jéhu pedig meghúzván az ívét, Jórámot hátba lövé a lapoczkák között úgy, hogy a szívéen ment át a nyíl, és lerogyott a szekérben.

25. És monda Bidkárnak, az ő hadnagyának: Fogd meg és vesd a Jezeélbeli Nábót mezejére; mert emlékezz csak vissza, mikor mi, én és te, ketten az ő atyja, Akháb után lovagoltunk, és az Úr ő felőle ezt a fenyegetést mondotta:

26. Bizonyára megkeresem a Nábót vérét és az ő fiainak vérét, a melyet tegnap láttam, azt mondja az Úr: Azért megfizetek néked ezen a szántóföldön, azt mondja az Úr: Most azért fogjad őt, és vesd a szántóföldre, az Úr beszéde szerint.

1 Kir. 21,19., 1 Kir. 21,29., 1 Kir. 22,38.

27. Akházia pedig, a Júda királya, mikor látta ezt, futni kezdte a kert házának útján; de Jéhu utána menvén, monda: Ezt is vágjátok le a szekérben és megsebesíték őt a Gúr hágójánál, a mely Jibleám mellett van; és ő Megiddóba menekülvén, ott meghalt.

2 Kir. 9,8., 2 Kir. 8,27., Józs. 17,11.

28. És az ő szolgálói elvitték őt szekéren Jeruzsálembe, és eltemették az ő sirboltjába az ő atyáival a Dávid városában.

29. Akházia pedig uralkodni kezdett Júdában Jórámnak, az Akháb fiának tizenegyedik esztendejében.

30. És mikor Jéhu Jezréelbe ment és Jézabel ezt meghallotta, arcát megékesíté kenettel, felékesítette fejét, és kitámaszkodott az ablakon.

31. És mikor Jéhu bevonult a kapun, monda: Békesség van-é, óh Zimri! uradnak gyilkosa?

1 Kir. 16,8., 1 Kir. 16,10.

32. Ő pedig feltekintve az ablakra, monda: Ki van ott velem? Ki? És alátekintett két vagy három főember.

33. És monda azoknak: Vessétek alá őt. És aláveték, és az ő vére szétfreckendezett a falra és a lovakra, és eltapodtatá őt.

34. Bemenvén pedig oda, evett és ivott, és monda: Nézzetek utána annak az átkozottnak és temessétek el; hiszen mégis csak király leánya.

2 Kir. 9,30., 2 Kir. 9,33., 1 Kir. 21,8., 1 Kir. 21,10., 1 Kir. 21,25., 1 Kir. 16,31.

35. De mikor kimentek, hogy eltemetnék őt, már semmit sem találtak belőle, csak a koponyáját, a lábait és a keze fejét.

36. És visszamenvén, megmondák néki, és ő monda: Ez az Úr beszéde, a melyet szólott az ő szolgálja, Thesbites Illés által, mondván: Az ebek eszik meg Jézabel testét a Jezréel földén,

1 Kir. 21,23.

37. És olyan lesz Jezréel földjén a Jézabel teste, mint a mezőn a ganéj, úgy, hogy senki meg nem mondhatja: Ez Jézabel!

10.

1. Akhábnak pedig hetven fia volt Samariában. És levelet írt Jéhu, és elküldé azt Samariába Jezréel fejedelmeihez, a vénekhez, és az Akháb fiainak tútoraihoz, ilyen parancsolattal:

2. Mihelyt e levél hozzátok jut, a kiknél vannak a ti uraitok fiai a szekerekkel, lovakkal, az erős városokkal és fegyverekkel együtt,

3. Nézzétek meg, melyik a legjobb és a legigazabb a ti uratok fiai közül, azt ültessétek az ő atyjának királyi székébe, és harcoljatok a ti uratok házáért.

4. És megrettenének felette igen, és mondanak; Ímé már két király nem maradhatott meg ő előtte, mimódon maradhatnánk hát mi meg?

2 Kir. 9,24., 2 Kir. 9,27.

5. És elküldének mind a király házának, mind a városnak fejedelmei, és a vének és a tútorok Jéhuhoz, mondván: A te szolgálid vagyunk mi, valamit parancsolsz nekünk, azt cselekeszszük; mi senkit királylyá nem teszünk, a mi néked tetszik, azt cselekedjed!

6. És írt nekik levelet másodszer is, mondván: Ha velem tartotok és az én beszédemre hallgattok, vegyétek fejéket a férfiaknak, a ti uratok fiainak, és jőjjetek hozzám holnap ilyenkor Jezréelbe. És a király fiai: hetven férfiú, és a város nagyaival tartottak, a kik nevelték őket.

7. És mikor a levél hozzájuk jutott, vevék a király fiai, és megölték a hetven férfiút, és fejüket kosarakba rakták, és ő hozzá küldték Jezréelbe.

8. És mikor odaérkezett a követ, és bejelenté néki, mondván: Elhozták a király fiainak fejét, monda: Rakjátok két rakásba azokat a kapu előtt reggelig.

9. És mikor reggel kiment, megállott, és monda az egész népnek: Ti igazak vagytok. Ímé az én uram ellen én ütöttem pártot és én öltem meg őt; de ki ölte meg mind ezeket?

10. Azért vegyétek eszetekbe ebből, hogy az Úrnak beszédéből egyetlen egy sem esik a földre, a mit az Úr az Akháb háza ellen szólott, és az Úr véghezvitte, a mit az ő szolgálja, Illés által mondott.

1 Kir. 21,19., 1 Kir. 21,24.

11. Azután levágá Jéhu mindazokat, a kik megmaradtak volt az Akháb házából Jezréelben, és minden főemberét, egész rokoságát és minden papját, míg csak ki nem irtotta a maradékát is.

2 Kir. 9,8., 1 Kir. 21,21.

12. És felkelvén, elindult és elment Samariába. De útközben volt a pásztorok juhnyíró háza.

13. És itt Akháziának, a Júda királyának atyjafiaira talált Jéhu, és monda: Kik vagytok? És felelének azok: Akházia atyjafiai vagyunk, és alájöttünk, hogy köszöntsük a király gyermekeit és a királyné fiai.

2 Kir. 9,27., 2 Krón. 22,8.

14. Ő pedig monda: Fogjátok meg őket elevenen. És megfogták őket elevenen, és megölték őket a juhnyíróház kútja mellett, negyvenkét férfiút; és egyetlen egyet sem hagyott meg közülük.

15. És mikor elment onnét, Jonadábbal, a Rekháb fiával találkozott, a ki elébe jött, és köszönté őt, és monda néki: Vajjon olyan igaz-é a te szíved, mint az én szívem a te szívedhez? És felele Jonadáb: Olyan. Ha így van, nyújts kezet. És ő kezet nyújtja, és felülteté őt maga mellé a szekérbe.

Jer. 35,6.

16. És monda: Jer velem és lásd meg, mint állok bosszút az Úrért. És vele együtt vitték őt az ő szekeren.

2 Kir. 10,25., 2 Kir. 10,26.

17. És megérkezett Samariába, és levágta mindazokat, a kik az Akháb nemzetségéből megmaradtak volt Samariában, míg ki nem veszté azt az Úr beszéde szerint, a melyet szólott Illésnek.

2 Kir. 9,7., 2 Kir. 9,10., 1 Kir. 21,21., 1 Kir. 21,24.

18. És Jéhu összegyűjté az egész népet, és monda néki: Akháb kevésbé szolgálta Baált; Jéhu sokkal jobban akarja szolgálni.

1 Kir. 16,31., 1 Kir. 16,33., 1 Kir. 21,25., 1 Kir. 21,26.

19. Most azért hívjátok hozzám a Baál minden prófétáit, minden papját és minden szolgáját; senki el ne maradjon; mert nagy áldozatot akarok tenni a Baálnak; valaki elmarad, meg kell halni annak. Jéhu pedig ezt álnokságból cselekedte, hogy elveszítse a Baál tisztelőit.

2 Kir. 10,25., 2 Kir. 10,26.

20. És monda Jéhu: Szenteljetez ünnepet Baálnak. És kikiálták.

21. És szétküldött Jéhu egész Izráelbe, és eljövének mind a Baál tisztelői, és senki el nem maradt a ki el nem jött volna, és bemenének a Baál templomába, és megtelék a Baál temploma minden zugában.

1 Kir. 16,32.

22. Akkor monda a ruhatárnoknak: Hozz ruhákat ki a Baál minden tisztelőinek. És hozott nekik ruhákat.

23. És bement Jéhu és Jonadáb, a Rekháb fia a Baál templomába, és monda a Baál tisztelőinek: Tudakozzátok meg és lássátok meg, hogy valamiképen ne legyen itt veletek az Úr szolgálai közül valaki, hanem csak a Baál tisztelői.

2 Kir. 10,15.

24. És mikor bementek, hogy ajándékokkal és égőáldozatokkal áldozzanak, Jéhu oda állított kívül nyolczvan embert, a kiknek azt mondta: A ki egyet elszalaszt azok közül, a kiket én kezetekbe adok, annak meg kell érette halni.

25. Mikor pedig elvégezték az égőáldozatot, monda Jéhu a vitézeknek és hadnagyoknak: Menjetez be, vágjátok le őket, csak egy is közülök meg ne meneküljön! És levágták őket fegyver élével, és elhányták az ő holttestöket a vitézek és a hadnagyok. Azután elmentek a Baál templomának városába.

1 Kir. 18,40., 5 Móz. 13,6., 5 Móz. 13,17.

26. És kihordván a Baál templomának bálványait, megégeték azokat.

2 Kir. 11,18.

27. És lerontották a Baál képét is templomostól együtt, és azt árnyékszékké tették mind e mai napig.

28. Így veszté ki Jéhu a Baált Izráelből.

29. De Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneitől, a ki vétekbe ejté az Izráelt, nem szakadt el Jéhu, az arany borjúktól, melyek Béthelben és Dánban valának.

1 Kir. 12,26., 1 Kir. 12,30.

30. És monda az Úr Jéhunak: A miért szorgalmasan megcselekedted azt, a mi nékem tetszett, és az én szívem kívánsága szerint cselekedtél az Akháb házával: azért a te fiaid negyedízig ülnek az Izráel királyi székiben.

2 Kir. 15,12.

31. De Jéhu még sem igyekezett azon, hogy az Úrnak, Izráel Istenének törvényében járjon teljes szívéből, mert nem szakadt el a Jeroboám bűneitől, a ki bűnbe ejtette az Izráelt.

2 Kir. 10,29.

32. Abban az időben kezdett az Úr pusztítani Izráelben, és megveré őket Hazáel, Izráel minden határában.

2 Kir. 8,12., 2 Kir. 8,13.

33. A Jordántól egész napkeletig, a Gileádbbelieknek, a Gád nemzetségének, a Rúben nemzetségének, Manasse nemzetségének egész földjét. Aroertől fogva; mely az Arnon patak mellett van, mind Gileádot, mind Básánt.

34. Jéhunak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, és minden erőssége, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 22,8., 2 Krón. 22,9.

35. És elaluvék Jéhu az ő atyáival, és eltemeték őt Samariában. És uralkodék Joakház, az ő fia, helyette.

36. A napok pedig, a melyekben uralkodott Jéhu Izráelen Samariában, huszonnyolcz esztendő.

11.

1. És Athália, Akházia anyja, mikor látta, hogy fia meghalt, felkelt és az egész királyi magot megölette.

2 Kir. 8,26., 2 Kir. 9,27.

2. De Jóseba, Jórám király leánya, Akházia huga, fogá Joást, Akházia fiát, és ellopván őt a király fiai közül, a kik megölettettek vala, elrejté az ő dajkájával együtt az ágyasházban; és elrejték őt Athália elől úgy, hogy ez nem öletteték meg.

3. És elrejtve vala Joás ő vele együtt az Úr házában hat esztendeig, és Athália uralkodott az országban.

4. A hetedik esztendőben azonban elküldött Jójada, és magához hívatta a Káriánusok és a testőrök csapatainak vezéreit, és bevitte őket magával az Úr házába, és szövetséget kötött velök, és megesküdteté őket az Úr házában, és megmutatta nékik a király fiát.

2 Krón. 23,1.

5. És megparancsolta nékik, mondván: Ezt kell cselekednetek: közületek a harmadrész, a kik szombaton jőnek őrségre, tartsa a király házában őrizetét;

1 Krón. 9,22., 1 Krón. 9,25.

6. A harmadrésze legyen a Súr kapuban, és a harmadrésze a testőrök háta mögött való kapuban, és nagy szorgalmatossággal őriztétek e házat, hogy senki reánk ne üthessen.

7. Az a két rész pedig közületek, az egész, a mely szombaton az őrszolgálatból kilép, vigyázzon az Úr házában megőrzésére a királyhoz vezető részen.

8. És vegyétek körül a királyt, mindenki kezében fegyverével, és a ki a sorokba benyomul, ölettessék meg, és a király körül legyenek kijöretelekor és bemenetelekor.

9. És a csapatok vezérei úgy cselekedtek, a mint meghagyta volt nékik Jójada pap; és mindenik maga mellé vette az ő embereit, azokat, a kik bementek szombaton az őrségre, azokkal együtt, a kiket felváltottak szombaton, és Jójada paphoz mentek.

10. És a pap a csapatok vezéreinek azokat a kopjákat és paizsokat adta oda, a melyek Dávid királyéi voltak, és az Úr házában voltak.

2 Sám. 8,7., 2 Sám. 8,11.

11. És a testőrök ott állottak a király körül, mindenik fegyverrel kezében, a ház jobb szárnyától a bal szárnyáig, az oltár és a szenthely felé.

12. És kivezeté Jójada a király fiát, és fejébe tevé a koronát, és kezébe adá a bizonyágtételt, és királylyá tevék őt és felkenék; és kezeikkel tapsolván, kiáltanak: Éljen a király!

5 Móz. 17,18., 5 Móz. 17,20.

13. Mikor pedig Athália meghallotta a testőröknek és a községnek kiáltását, bement a néphez az Úr házába.

2 Kir. 11,1.

14. És mikor szétnézett, ímé a király ott állott az emelvényen, a mint szokás, és a király előtt állottak a fejedelmek és a trombitások, és az egész föld népe ujjongott, és trombitáltak. Akkor megszaggatá Athália az ő ruháit, és kiáltván, monda: Összeesküvés! Összeesküvés!

15. De parancsola Jójada pap a csapatok vezéreinek, a sereg hadnagyainak, és monda nékik: Vezessétek ki őt a sorok között, és ha valaki őt követné, öljétek meg fegyverrel. Mert azt mondta a pap: Ne ölettessék meg az Úr házában.

16. És útat nyitottak néki, és ő arra az útra ment, a merre a lovakat vezetik be a király házába, és ott megölték.

2 Kir. 11,1., 2 Móz. 21,14.

17. És kötést tón Jójada az Úr, a király és a nép között, hogy ők az Úrnak népe lesznek; és külön a király és a nép között.

Nehem. 9,38., Nehem. 10,28., Nehem. 10,30.

18. És elment az egész föld népe a Baál templomába, és azt lerombolta, és oltárait és bálványait teljesen összetörte, és Matthánt, a Baál papját az oltárok előtt ölték meg. És a pap gondviselőket rendele az Úr házában.

2 Kir. 10,25., 2 Kir. 10,26., 5 Móz. 13,6., 5 Móz. 13,17.

19. És maga mellé vevén a csapatok vezéreit, a Káriánusokat és a testőröket és az egész föld népét, elvivek a királyt az Úrnak házából, és menének a testőrök kapujának útján a király házához. És Joás üle a királyok székébe.

20. És örvendezett mind az egész föld népe, és megnyugovék a város, miután megölték Atháliát fegyverrel a király háza mellett.

2 Kir. 11,1., 2 Kir. 11,16.

21. Joás hét esztendő volt, mikor uralkodni kezdett.

12.

1. Jéhunak hetedik esztendejében tették Joást királylyá, és negyven esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának pedig Sibja vala neve, a ki Beersebából való volt.

2 Krón. 24,1.

2. És cselekedék Joás kedves dolgot az Úr szemei előtt mindaddig, a míg Jójada pap oktató őt;

2 Kir. 11,4.

3. Azonban a magaslatok oltárai nem rontattak le, a nép még mindig ott áldozott és tömjénezett a magaslatok oltárain.

5 Móz. 12,5., 5 Móz. 12,8., 3 Móz. 17,3., 3 Móz. 17,4.

4. És megparancsolá Joás a papoknak, hogy minden pénzt, a mely Istennek szenteltetik és az Úr házába bevitetik, mind a megszámlálás pénzét és a személyek váltságának pénzét, mind pedig, a melyet kiki szabad akarátja szerint az Úr házához bevisz.

2 Móz. 30,13., 5 Móz. 16,16., 5 Móz. 16,17.

5. Vegyék magokhoz a papok, mindenik a maga ismerősétől, és építsék meg az Úr házábanak romlásait mindenütt, a hol romlást látnak rajta.

6. De mikor Joás király huszonharmadik esztendejéig sem építették meg a papok az Úr házábanak romlásait,

7. Előhivattá Joás király Jójada papot a többi papokkal együtt, és monda nékik: Miért nem építitek meg az Úr házábanak romlásait? Ezután ne vegyék a pénzt magatokhoz a ti ismerőseitektől, hanem az Úr háza romlásainak építésére adjátok azt.

8. És a papok beleegyeztek, hogy többé semmi pénzt nem vesznek el a néptől, és nem javítják ki a ház romlásait.

9. És Jójada pap vett egy ládát, és annak a fedelén csinált egy nyílást, és helyhezteté azt az oltár mellé jobbfelől, a mely felől az Úr házába bemennek, hogy abba töltsenek a papok, a templom küszöbinek őrizői minden pénzt, a melyet az Úr házába hoznak.

1 Krón. 26,1.

10. És mikor látták, hogy sok pénz van a ládában, felment a király íródeákja a főpappal együtt, csomóba kötötték és megszámlálták a pénzt, a mely az Úr házában találtatott.

2 Krón. 24,11.

11. És a megmért pénzt a munka vezetőinek kezeibe adták, a kik az Úr házához voltak rendelve, és ezek kiadták azt az ácsoknak és építőknak, a kik a házon dolgoztak,

12. És a kőműveseknek és a kőfaragóknak, fa és faragott kő vásárlására, az Úrnak háza romlásainak kijavítására, és mindarra, a mi a ház javítására szükséges volt.

13. De abból a pénzből, a melyet bevitetek az Úr házába, nem csináltattak az Úr házához sem ezüst poharakat, sem késeket, sem medenczéket, sem trombitákat, sem valami egyéb arany vagy ezüst edényt.

4 Móz. 10,2., 4 Móz. 10,10.

14. Hanem a munkásoknak adták azt, és csak az Úr házábanak javították ki abból.

15. Számot sem vettek azoktól az emberektől, a kiknek keze által kiadták a pénzt a munkásoknak, mert híven jártak el.

2 Kir. 22,7.

16. De a vétékért és a bűnért való pénzt nem vitték az Úr házába; az a papoké lett.

3 Móz. 5,15., 3 Móz. 5,16.

17. Ebben az időben jött fel Hazáel, Siria királya, és megszállotta Gáthot, és be is vette azt; azután megfordult Hazáel, hogy Jeruzsálem ellen menjen.

2 Kir. 8,12., 2 Kir. 8,13., 2 Kir. 13,3., 2 Kir. 13,4.

18. De Joás, Júda királya, vevé mind a megszentelt ajándékokat, a melyeket az ő atyái, Josafát, Jórám és Akházia, Júda királyai az Úrnak szenteltek volt, és a melyeket ő maga szentelt néki, és minden aranyat, a mely találtaték mind az Úr házának, mind pedig a király házának kincsei között, és elküldé Hazáelnek, Siria királyának, és az elment Jeruzsálem alól.

1 Kir. 15,18.

19. Joásnak egyéb dolgai és minden cselekedetei pedig, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 24,1., 2 Krón. 24,18.

20. Fellázadván pedig az ő szolgálói, pártot ütének ellene, és megölték Joást Beth-Millóban, a merre Sillába megy az ember.

2 Kir. 14,17., 2 Kir. 14,19.

21. Jozakhár, a Simeáth fia, és Jozadáb, a Sómer fia, az ő szolgálói ölték meg őt, és meghalt és eltemették őt az ő atyáival, a Dávid városában. És Amásia, az ő fia lett a király ő helyette.

13.

1. Joásnak, az Akházia fiának, Júda királyának huszonharmadik esztendejében lett király Joákház, a Jéhu fia Izráelen Samariában tizenhét esztendeig.

2. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, és követé Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneit, a ki bűnbe ejté az Izráelt, és nem szakadt el azoktól.

3. És felgerjedt az Úr haragja Izráel ellen, és adá őket Hazáelnek, a Siria királyának kezébe, és Benhadádnak, a Hazáel fiának kezébe, az ő életének minden idejében.

2 Kir. 8,12., 2 Kir. 8,13.

4. De könyörgött Joákház az Úrnak, és meghallgatá őt az Úr; mert megtekintette az Izráel nyomorúságát, hogy mikép nyomorgatja őket Siria királya.

5. És az Isten szabadítót küldött Izráelnek, a ki megmentette őket a Siriabeliek hatalmától, hogy az Izráel fiai lakhassanak az ő sátoraikban, mint azelőtt.

2 Kir. 14,27.

6. De még sem távoztak el a Jeroboám házának bűneitől, a ki bűnbe ejté az Izráelt, hanem azokban jártak; sőt az Asera is helyén maradt Samariában;

7. Pedig nem hagyattatott meg Joákháznak több nép, mint ötven lovag, tíz szekér és tízezer gyalogos; a többbit mind megölte Siria királya, és olyanná tette, mint a cséplő pora.

2 Kir. 8,12., 2 Kir. 8,13.

8. Joákház egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az ő ereje, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

9. És elaluvék Joákház az ő atyáival, és eltemették őt Samariában; és az ő fia, Joás, uralkodék ő helyette.

10. Joásnak, a Júda királyának harminczhetedik esztendejében lett a király Joás, a Joákház fia, Izráelen Samariában, tizenhat esztendeig.

11. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, és nem távozik el Jeroboámnak, a Nébát fiának semmi bűnétől, a ki az Izráelt bűnbe ejté, hanem azokban járt.

12. Joásnak egyéb dolgai pedig és valamit cselekedett és az ő erőssége, a melylyel Amásia, a Júda királya ellen harczolt, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

2 Kir. 14,8., 2 Kir. 14,11., 2 Kir. 14,12., 2 Krón. 25,18., 2 Krón. 25,24.

13. És elaluvék Joás, az ő atyáival, és Jeroboám ült az ő királyi székibe; és eltemetteték Joás Samariában, az Izráel királyai mellé.

2 Kir. 14,16.

14. És megbetegedett Elizeus olyan betegséggel, a melybe bele is halt, és lement hozzá Joás, az Izráel királya, és arczára borulván sírt és monda: Édes atyám, édes atyám! Izráel szekerei és lovagjai!

2 Kir. 13,15., 2 Kir. 13,19., 2 Kir. 21,12., 2 Kir. 21,15., 2 Kir. 3,14., 2 Kir. 3,19., 2 Kir. 7,1., 2 Kir. 7,7.

15. És monda néki Elizeus: Végy kézívet és nyilakat. És ő kézívet és nyilakat vett kezébe.

16. Akkor monda az Izráel királyának: Fogd meg kezeddal a kézívet. És ő megfogván azt kezével, Elizeus is rátette kezeit a király kezeire;

17. És monda: Nyisd ki az ablakot napkelet felől. És mikor kinyitotta, monda Elizeus: Lőjj! És lőtt. Akkor monda: Az Úrnak győzedelmes nyíla ez, győzedelmes nyíl a Siriabeliek ellen; mert megvered a Siriabelieket Afekben a megsemmisülésig.

18. Monda azután: Vedd fel a nyilakat. És felvette. Ő pedig monda az Izráel királyának: Lőjj a földbe, és bele lőtt a földbe háromszor; azután abba hagyta.

19. Akkor megharaguvék reá az Isten embere, és monda: Ötször vagy hatszor kellett volna lőnöd, akkor megverted volna a Siriabelieket a megsemmisülésig; de így már csak háromszor vered meg a Siriabelieket.

20. Azután meghalt Elizeus, és eltemették. A moábita portyázó csapatok pedig az országba törtek a következő esztendőben.

2 Kir. 1,1.

21. És történt, hogy egy embert temettek, és mikor meglátták a csapatokat, gyorsan odatették azt az embert az Elizeus sírjába; de a mint odajutott és hozzáért az Elizeus tetemeihez, megelevenedett és lábaira állott.

22. Hazáel pedig, Siria királya nyomorgatá az Izráelt Joákház minden napjaiban.

2 Kir. 8,12., 2 Kir. 8,13.

23. De megkegyelmezett az Úr nékik, és megkönyörült rajtok, és hozzájok tért az ő szövetségéért, a melyet kötött volt Ábrahámval, Izsákkal és Jákóbbal, és nem akarta őket elveszíteni, sem el nem vetette őket az ő orczája elől mind ez ideig.

1 Móz. 17,1., 1 Móz. 17,10., 2 Móz. 2,24., 2 Móz. 2,25.

24. És meghalt Hazáel, Siria királya, és az ő fia, Benhadád lett helyette a király.

25. És visszavevé Joás, a Joákház fia Benhadádnak, a Hazáel fiának kezéből a városokat, a melyeket erővel elvett volt Joákháznak, az ő atyjának kezéből. Háromszor veré meg őt Joás, és visszaszerezte Izráel városait.

2 Kir. 13,22.

14.

1. Joásnak, a Joákház fiának, Izráel királyának második esztendejében kezdett uralkodni Amásia, Joásnak, a Júda királyának fia.

2 Krón. 25,1.

2. Huszonöt esztendő volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonkilencz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának pedig Joáddán volt a neve, Jeruzsálemből való.

3. És kedves dolgot cselekedett az Úr szemei előtt, de még sem annyira, mint Dávid, az ő atyja, hanem csak úgy tett mindent, mint az ő atyja, Joás.

1 Kir. 15,5.

4. Mert a magaslatokat nem rontották le, hanem a nép még mindig ott áldozott és ott tömjénezett a magaslatokon.

2 Kir. 12,3.

5. Mikor azután a birodalom kezében megerősödött, megölte az ő szolgálait, a kik a királyt, az ő atyját megölték volt.

2 Kir. 12,20., 2 Kir. 12,21.

6. De a gyilkosok fiait nem ölte meg, a mint meg van írva a Mózes törvénykönyvében, a melyben az Úr megparancsolta és megmondotta: Meg ne ölettessenek az atyák a fiakért, se a fiak meg ne ölettessenek az atyáért; kiki az ő bűnéért haljon meg.

5 Móz. 24,16.

7. Ugyanő megvert az Edomiták közül tízezeret a sós völgyben; és bevette Sélát ostrommal, és ezt nevezé Joktéelnek mind e mai napig.

2 Kir. 8,20.

8. Akkor követeket küldött Amásia Joáshoz, a Joákház fiához, a ki Jéhunak, az Izráel királyának volt a fia, ezt izenvén: Jere, nézzünk egymás szemébe!

9. És elküldé Joás, Izráel királya Amásiához, Júda királyához, ezt válaszolván: A bogácskóró, mely a Libánonon van, elküldött a Libánon czédrusfájához, ezt izenvén: Add a te leányodat az én fiának feleségül; de a mező vadja, a mely a Libánonon van, átszaladt a bogácskórón és eltapodta azt.

Bir. 9,8., Bir. 9,15.

10. Megverted az Edomitákat, azért fuvalkodtál fel szívedben. Elégedjél meg a dicsóséggel és maradj otthon; miért akarsz a szerencsétlenséggel harczra kelni, hogy elessél magad is és Júda is veled együtt?

2 Kir. 14,7.

11. De Amásia nem hallgatott reá, és felvonult Joás, Izráel királya, és szembe-szállottak egymással, ő és Amásia, Júda királya Bethsemesnél, amely Júdában van.

Józs. 15,1., Józs. 15,10.

12. De megveretett Júda Izráeltől, és kiki elfutott az ő sátorába.

2 Krón. 25,21., 2 Krón. 25,24.

13. És Amásiát, Júda királyát, Joásnak, az Akházia fiának fiát is elfogta Joás, Izráel királya Bethsemesnél; és Jeruzsálem ellen ment, és lerontotta Jeruzsálem kerítését, az Efraim kapujától egész a szegletkapuig, négyszáz singre.

14. És elvitt minden aranyat, minden ezüstöt és minden edényt, a mely találtatott az Úr házában és a király házában kincsei között, és kezeseket is vevén, visszatért Samariába.

1 Kir. 14,25., 1 Kir. 14,26.

15. Joás egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, és az ő erőssége, és miképen hadakozott Amásia, a Júda királya ellen, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

2 Kir. 13,12.

16. És elaluvék Joás az ő atyáival, és eltemetteték Samariában az Izráel királyaival együtt; és az ő fia, Jeroboám uralkodék ő helyette.

17. Amásia pedig, Joásnak, a Júda királyának fia, Joásnak, a Joákház fiának, az Izráel királyának halála után még tizenöt esztendeig élt.

2 Krón. 25,1.

18. És Amásiának egyéb dolgai vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

19. És pártot ütöttek ő ellene Jeruzsálemben, és ő Lákisba menekült; de utána küldtek Lákisba, és megölték ott.

20. És visszahozták őt lovakon, és eltemetteték Jeruzsálemben, a Dávid városában az ő atyáival.

21. És az egész Júda népe vevé Azáriát, a ki tizenhat esztendő volt, és őt tette királylyá, az ő atya, Amásia helyett.

22. Ő építé meg Elátot, a melyet visszavett Júdának azután, hogy a király elaludt az ő atyáival.

5 Móz. 2,8.

23. Amásiának, Joásnak, a Júda királya fiának tizenötödik esztendejétől fogva uralkodott Jeroboám, Joásnak, az Izráel királyának fia Samariában, negyven esztendeig.

24. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, mert Jeroboámnak, a Nébát fiának semmi bűnétől el nem távozott, a ki bűnbe ejtette az Izráelt.

25. Ő szerezte vissza az Izráel határát Emáthtól fogva a pusztasági tengerig, az Úrnak, Izráel Istenének beszéde szerint, a melyet szólott volt az ő szolgája, Jónás próféta, az Amittai fia által, a ki Gáth-Kéferből való volt.

Jón. 1,1.

26. Mert megtekintette az Úr az Izráel igen nagy nyomorúságát, hogy a berekesztetett és az elhagyatott is semmi és nincs senki, a ki az Izráelt megszabadítaná.

5 Móz. 32,36.

27. És nem mondta azt az Úr, hogy az Izráel nevét eltörli az ég alól; annakokáért megszabadította őket Jeroboám, a Joás fia által.

2 Kir. 13,5.

28. Jeroboám egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az ő erőssége, hogy miképen hadakozott, és mi módon nyerte vissza Damaskust és a Júdához tartozó Hámátot az Izráelnek, vajjon nincsenek-é megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

29. És elaluvék Jeroboám az ő atyáival, Izráel királyaival, és uralkodék az ő fia, Zakariás, ő helyette.

15.

1. Jeroboámnak, az Izráel királyának huszonhetedik esztendejében kezdett uralkodni Azária, Amásiának, a Júda királyának fia.

2 Krón. 26,1., 2 Krón. 26,5.

2. Tizenhat esztendő volt, mikor uralkodni kezdett, és ötvenkét esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, és az ő anyjának neve Jekólia, Jeruzsálemből való.

2 Kir. 14,21.

3. És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint az ő atyja Amásia cselekedett;
4. Csakhogy a magaslatok nem rontattak le, a nép még ott áldozott és tömjénezett a magaslatokon.
5. És megverte az Úr a királyt, mert belpoklos lett egész halála napjáig, és külön házban lakott, és Jótám, a király fia kormányozta a házat, és ő szolgáltattott törvényt a föld népének.

2 Krón. 26,16., 2 Krón. 26,21.

6. Azáriának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 26,1., 2 Krón. 26,23.

7. És elaluvék Azária az ő atyáival, és eltemeték őt az ő atyáival a Dávid városában, és az ő fia, Jótám, uralkodék ő helyette.

2 Krón. 26,23., 2 Kir. 15,5.

8. Azáriának, a Júda királyának harmincznyolczadik esztendejében kezdett uralkodni Zakariás, a Jeroboám fia Izráelen, Samariában hat hónapig.

2 Kir. 14,29.

9. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, miképen az ő atyái cselekedtek volt. Nem hagyta el Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneit, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

10. És összeesküdött ellene Sallum, a Jábes fia, és megölte őt a nép szeme láttára, és megölvén őt, ő uralkodott helyette.

11. Zakariásnak egyéb dolgai pedig, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

12. Ez az Úr beszéde, a mit Jéhu felől szólott, mondván: A te fiaid negyedéig ülnek Izráel trónján. És így történt.

2 Kir. 10,30.

13. Sallum, a Jábes fia lett a király Uzziának, Júda királyának harminczkilenczedik esztendejében, de csak egy hónapig uralkodott Samariában;

14. Mert Menáhem, a Thirsabeli Gádi fia feljött, és Samariába ment, és megölte Sallumot, a Jábes fiát Samariában, és megölvén őt, ő uralkodott helyette.

1 Kir. 16,23.

15. Sallumnak egyéb dolgai pedig és összeesküvése, a melyet csinált, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

16. Akkor verte le Menáhem Tifsáhot és mindazokat, a kik benne voltak, és egész határát Thirsától fogva, mert nem bocsátották be, azért veré le, és még a terhes asszonyokat is mind felhasogatá benne.

17. Azáriának, Júda királyának harminczkilenczedik esztendejétől fogva uralkodott Menáhem, a Gádi fia Izráelen tíz esztendeig Samariában.

18. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt; nem hagyta el Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneit teljes életében, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.

19. És rátört Púl, Assiria királya az országra, és Menáhem Púlnak ezer talentom ezüstöt adott azért, hogy legyen néki segítséggel az ő birodalmának megerősítésében.

20. És Menáhem adót vetett Izráelben a gazdagokra, ötven ezüst siklust minden egyes emberre, hogy azt Assiria királyának adja, és visszatért Assiria királya, és nem maradt ott az országban.

21. Menáhemnek egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-e megírva az Izráel királyainak krónika-könyvében?

22. És elaluvék Menáhem az ő atyáival, és uralkodék az ő fia, Pekája ő helyette.

23. És Azáriának, Júda királyának ötvenedik esztendejében kezdett uralkodni Pekája, a Menáhem fia, Izráelen Samariában két esztendeig.

24. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, nem távozték el Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneitől, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.

2 Kir. 15,9.

25. És pártot ütött ellene Péka, a Remália fia, az ő hadnagya, és megölte őt Samariában, a király házában palotájában, Argóbbal és Arjéval és ötven emberrel a Gileádbeliek fiai közül, és megölte őt, és ő lett helyébe a király.

26. Pekájának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

27. Azáriának, Júda királyának ötvenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Péka, a Remália fia, Izráelen Samariában húsz esztendeig.

28. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, nem távozik el Jeroboámnak, a Nébát fiának bűneitől, a ki vétekbe ejtette az Izráelt.

2 Kir. 15,9.

29. Pékának, az Izráel királyának idejében jött el Tiglát-Piléser, Assiria királya, és foglalta el Hijont, Abélt, Beth-Maakát, Jánoát, Kédest, Hásort, Gileádot, Galileát és a Nafthali egész földét, és hurczolta el őket, Assiriába.

1 Kir. 15,20.

30. De Hósea, az Ela fia, pártot ütött Péka, a Remália fia ellen, és levágta és megölte őt, és ő lett helyébe a király Jótámnak, az Uzzia fiának huszadik esztendejében.

31. Pékának egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak krónika-könyvében.

2 Krón. 28,6.

32. Pékának, a Remália fiának, az Izráel királyának második esztendejében kezdett uralkodni Jótám, Uzzianak, a Júda királyának fia.

2 Krón. 27,1.

33. Huszonöt esztendő volt, a mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának Jérusa volt a neve, a Sádók leánya.

34. És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, mind a szerint, a mint az ő atyja, Uzzia cselekedék;

2 Kir. 15,7.

35. Csak a magaslatoikat nem rontották le; még ott áldozott és tömjénezett a nép a magaslatoikon. Ő építette meg az Úr házának felső kapuját.

36. Jótámnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 27,1., 2 Krón. 27,6.

37. Ebben az időben kezdte az Úr ráküldeni Júdára Réczint, Siria királyát, és Pékát, a Remália fiát.

Ésa. 7,1.

38. És elaluvék Jótám az ő atyáival, és eltemették az ő atyáival, Dávidnak, az ő atyjának városában, és Akház, az ő fia, uralkodék ő helyette.

16.

1. Pékának, a Remália fiának tizenhetedik esztendejében kezdett uralkodni Akház, Jótámnak, a Júda királyának fia.

2 Krón. 28,1.

2. Húsz esztendő volt Akház, mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; de nem azt cselekedé, a mi az Úrnak, az ő Istenének tetszett volna, a mint Dávid, az ő atyja,

3. Hanem az Izráel királyainak útjokon járt, még az ő fiát is átvitte a tűzön, a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai előtt kiűzött volt.

2 Kir. 3,27., 3 Móz. 18,21.

4. És ott áldozott és tömjénezett a magaslatoikon és a halmokon és minden zöld fa alatt.

2 Kir. 17,10., Ezék. 6,13.

5. Abban az időben jött fel Réczin, Siria királya, és Péka, a Remália fia, az Izráel királya, Jeruzsálemet vívatni, és körülzárták Akházat, de nem tudták legyőzni.

Ésa. 7,1., 2 Krón. 26,9., 2 Krón. 26,14., 2 Krón. 26,15.

6. Akkor nyerte vissza Réczin, Siria királya Elátot a Siriabelieknek, és irtotta ki a zsidókat Elátból; és Siriabeliek jövének Elátba, és ott laknak mind e mai napig.

2 Kir. 14,22.

7. És követeket küldött Akház Tiglát-Piléserhez, Assiria királyához, ezt izenvén: Te szolgál és a te fiad vagyok; jőjj fel és szabadíts meg engem Siria királyának kezéből és az Izráel királyának kezéből, a kik reám támadtak.

2 Kir. 15,29., 2 Krón. 28,5., 2 Krón. 28,8., 2 Krón. 28,21.

8. És vevé Akház az ezüstöt és aranyat, és a mely találtaték az Úr házában és a király házában kincsei között, és ajándékba küldé Assiria királyának.

2 Krón. 28,21.

9. És engedett néki Assiria királya, és feljövén Assiria királya Damaskus ellen, bevette azt, és a benne levőket Kirbe hurczolta; Réczint pedig megölte.

Ésa. 17,1., Ámós. 1,3., Ámós. 1,4.

10. És eleibe ment Akház Tiglát-Pilésernek, Assiria királyának Damaskusba, és mikor meglátta Akház király azt az oltárt, a mely Damaskusban volt, elküldte Akház király annak az oltárnak hasonlatosságát és képét minden felszerelésével Uriás paphoz.

2 Krón. 25,14.

11. És megépítette Uriás pap az oltárt arra a formára, a melyet Akház király Damaskusból küldött, és elkészíté azt Uriás pap, mire Akház király visszajött Damaskusból.

12. És mikor megjött a király Damaskusból és meglátta a király az oltárt: az oltárhoz ment a király és áldozott rajta,

13. És meggyújtotta az ő égőáldozatját és ételáldozatját, és áldozott italáldozattal is, és az ő hálaáldozatainak vérért elhintette az oltár körül.

14. És a rézoltárt, a mely az Úr előtt állott, elviteté a ház elől, hogy ne álljon az ő oltára és az Úr háza között, és helyhezteté azt az oltár szegletéhez észak felől.

15. És megparancsolta Akház király Uriás papnak, mondván: E nagy oltáron gyűjtsd meg a reggeli égőáldozatot és az esteli ételáldozatot, a király égőáldozatját is az ő ételáldozatával együtt, az egész föld népének is mind égőáldozatát, mind ételáldozatját, mind italáldozatját, és az égőáldozat minden vérért és egyéb áldozatnak minden vérért a körül hintsed el; a rézoltár felől pedig még majd gondolkozom.

16. És Uriás pap mind a szerint cselekedék, a mint Akház király megparancsolta.

17. És letörte Akház király a talpak oldalait, és lehányta azokról a mosdómedenczéket; a tengert is ledobta a rézökrökről, a melyeken állott, és kőtalapzatra tette.

1 Kir. 7,27., 1 Kir. 7,37., 1 Kir. 7,44.

18. És áthelyezte a szombati hajlékot, a melyet a házban építettek, és a király külső bejáró helyét az Úr házában, Assiria királya miatt.

19. Akháznak egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 28,1., 2 Krón. 28,3.

20. És elaluvék Akház az ő atyáival, és eltemetteték az ő atyáival a Dávid városában, és uralkodék ő helyette az ő fia, Ezékiás.

2 Krón. 28,27., 2 Kir. 18,1.

17.

1. Akháznak, a Júda királyának tizenkettedik esztendejében kezdett uralkodni Hóseás, az Ela fia, Samariában Izráelen, kilencz esztendeig.

2. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt; de nem annyira, mint Izráel ama királyai, a kik előtte éltek.

3. Ez ellen jött Salmanassar, Assiria királya, és szolgáljává lett Hóseás, és adót fizetett néki.

2 Kir. 18,9., 2 Kir. 18,10.

4. De mikor Assiria királya megtudta, hogy Hóseás pártot ütött ellene és követeket küldött Suához, Égyiptom királyához, az évenkénti adót pedig nem küldötte meg Assiria királyának: elfogatta őt Assiria királya és börtönbe vetette.

5. És felméne az assirii király az egész ország ellen, és feljövén Samaria ellen, azt három esztendeig ostromolta.

6. És Hóseásnak kilenczedik esztendejében bevette Assiria királya Samariát, és elhurczolta az Izráelt Assiriába; és Halában és Háborban a Gózán folyó mellett, és a Médek városaiban telepítette le őket.

2 Kir. 15,29., 2 Kir. 18,10.

7. Ez pedig azért történt, mert az Izráel fiai vétkeztek az Úr ellen, az ő Istenök ellen, a ki őket kihozta Égyiptom földéből, a Faraónak, az egyiptomi királynak kezéből, és idegen isteneket tiszteltek.

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,63., 5 Móz. 28,67.

8. És jártak a pogányok szerzéseekben, a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel fiai elől, és úgy cselekedtek, mint az Izráel királyai.

2 Kir. 16,3., 1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

9. És alattomban oly dolgokat cselekedtek az Izráel fiai, a melyek ellenére voltak az Úrnak, az ő Istenöknek, és építettek magoknak magaslatokat minden városaikban, az őrtornyoktól a kerített városokig.

2 Kir. 16,10., 2 Kir. 16,18., Ezék. 6,13.

10. És emeltek magoknak faragott képeket és Aserákat minden magas halmokon és minden zöld fa alatt.

Jer. 2,20., Jer. 3,6.

11. És ott tömjéneztek minden magaslaton, mint a pogányok, a kiket az Úr kiűzött volt előlük, és gonosz dolgokat cselekedtek, a melyekkel az Urat haragra indították.

12. És a bálványoknak szolgáltak, a kik felől az Úr azt parancsolta volt nékik: Ezt ne cselekedjétek.

5 Móz. 5,7., 5 Móz. 5,8.

13. És mikor bizonyoságot tett az Úr Izráelben és Júdában minden prófétája és minden látnoka által, ezt mondván: Térjete meg a ti gonosz útaitokról, és őrizzétek meg az én parancsolataimat és rendeléseimet, az egész törvény szerint, a melyet parancsoltam a ti atyáitoknak; és a melyet ti hozzátok küldöttem az én szolgálaim, a próféták által:

4 Móz. 12,5., 1 Sám. 9,9., 1 Sám. 28,6., Jer. 18,11., Jer. 35,15.

14. Akkor nem engedelmeskedtek, hanem megkeményítették az ő nyakokat atyáik makacssága szerint, a kik nem hittek az Úrban, az ő Istenökben.

4 Móz. 14,22., 5 Móz. 31,27.

15. Sőt megvetették az ő rendeléseit és szövetségét, a melyet atyáikkal kötött, és az ő bizonyoságtételeit, a melyekkel meghintette őket, és hiábavalóságot követvén, magok is hiábavalókká lettek, és a körülök való pogányok után indultak, a kik felől pedig azt parancsolta nékik az Úr, hogy azokat ne utánozzák.

Zsolt. 147,19., 2 Móz. 24,3., 2 Móz. 24,8.

16. És elhagyták az Úrnak, az ő Istenöknek minden parancsolatját, és öntött képeket csináltak magoknak, két borjút és készítettek Aserát, és meghajlottak az ég minden seregei előtt, és a Baált tisztelték.

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

17. És átvitték fiaikat és leányaikat a tűzön, jövendőket mondtak és varázslást űztek, és magokat teljesen eladták a bűnnek az Úr bosszantására.

2 Kir. 16,3., 1 Kir. 21,20., 1 Kir. 21,25., 1 Kir. 21,26.

18. Azért igen megharaguvék az Úr Izráelre, és elveté őt színe elől; és semmi nem maradt meg, hanem csak a Júda nemzetsége egyedül.

2 Kir. 17,6., 1 Kir. 12,17.

19. Sőt még a Júda sem őrizte meg az Úrnak, az ő Istenének parancsolatait, hanem az Izráel szerzésiben jártak, úgy cselekedvén, mint azok.

2 Kir. 16,3., 2 Kir. 16,17.

20. Elidegenült azért az Úr az egész Izráel magvától, és megsanyargatta őket, és a kóborlók kezébe adta őket, mígnem mind elvetette az ő szemei elől;

2 Kir. 17,13., 2 Kir. 17,14., 2 Kir. 17,18.

21. Mert elszakasztotta Izráelt a Dávid házatól, és királylyá tevék Jeroboámot, a Nébát fiát. És Jeroboám elcsalta az Izráelt az Úrtól, és igen nagy vétebbe ejtette őket.

1 Kir. 12,16., 1 Kir. 12,33.

22. És az Izráel fiai követték Jeroboám minden bűnét, a melyeket elkövetett, és nem távoztak el azoktól;

2 Kir. 15,9., 2 Kir. 18,24., 2 Kir. 18,28.

23. Míglen elveté az Úr az ő színe elől az Izráelt, a mint megmondotta minden ő szolgálái, a próféták által. Így hurczoltatott el fogságra az Izráel az ő földéből Assiriába mind e mai napig.

Hós. 1,4., Hós. 1,6.

24. És más népet telepített be Assiria királya Babilóniából, Kutából, Avából, Hámátból és Sefárvaimból, és beszállítá őket Samaria városaiba az Izráel fiai helyett, a kik birtokba vették Samariát, és annak városaiban laktak.

Ezsdr. 4,10.

25. És történt ott lakásuk kezdetén, hogy nem az Urat félték, és az Úr orozlánokat bocsátott rájok, a melyek többet megöltek közülök.

3 Móz. 26,22.

26. Mondának azért Assiria királyának: A pogányok, a kiket ide hoztál és Samaria városaiba telepítettél, nem tudják e föld Istene tiszteletének módját, azért orozlánokat bocsátott az rájok, a melyek megölik őket, mert nem tudják e föld Istene tiszteletének módját.

27. Parancsola azért Assiria királya, mondván: Vigyetek oda egyet a papok közül, a kiket onnét elhoztatok, a ki menjen el és lakjék ott, és tanítsa meg őket ama föld Istene tiszteletének módjára.

28. És elméne egy a papok közül, a kiket Samariából elvittek volt, és lakék Béthelben, és megtanította őket, hogy mikép tiszteljék az Urat.

1 Kir. 12,29., 1 Kir. 13,1., 1 Kir. 13,2.

29. De azért mindenik nép külön isteneket csinált magának, és behelyezték azokat a magaslatok házaiba, a melyeket a Samaritánusok építettek, mindenik nemzetség a maga városában, a melyben lakott.

30. A Babilonból való férfiak csinálták a Sukkót-Benótot, a Kutból való férfiak csinálták a Nérgelt, és a Hámátból való férfiak az Asimát csinálták;

31. A Háveusok pedig a Nibeházt és a Tartákot csinálták, míg a Sefárvaimbeliek tűzzel égették meg az ő magzatjaikat az Adraméleknek és Anaméleknek, a Sefárvaimbeliek isteneinek.

2 Kir. 3,27., 2 Kir. 16,3.

32. De miután az Urat is tisztelték, a magaslatokra papokat állítottak a maguk tömegéből, a kik ő érettök áldoztak a magaslatok házaiban.

33. Így tisztelték az Urat és szolgálták az ő isteneiket is, ama népek szokása szerint, a kik közül elhozták volt őket.

34. És mind e mai napig az ő régi szokásuk szerint cselekesznek; nem tisztelik igazán az Urat, és nem cselekesznek az ő rendeleteik és szokásuk szerint, sem pedig ama törvény és parancsolat szerint, a melyet az Úr parancsolt a Jákób fiainak, a kiknek az Izráel nevet adta.

1 Móz. 32,28.

35. És a kikkel az Úr szövetséget kötött, és megparancsolta nékik, mondván: Ne tiszteljétek idegen isteneket, és ne imádjátok őket, és ne szolgáltátok és ne áldoztatok nékik;

36. Hanem csak az Urat tiszteljétek, őt imádjátok és néki áldoztatok, a ki titeket kihozott az Égyiptom földéből nagy erővel és kinyújtott karral.

2 Móz. 6,6., 2 Móz. 12,51.

37. És őrizzétek meg az ő rendeleteit, ítéleteit, törvényét és parancsolatját, a melyeket megírt néktek, azokat cselekedvén minden időben, és idegen isteneket ne tiszteljétek;

38. És el ne felejtkeztek a kötésről, a melyet veletek tettem, és ne tiszteljétek idegen isteneket;

39. Hanem az Urat tiszteljétek, a ti Isteneteket, és ő megszabadít titeket minden ellenségeitek kezéből.

40. De ezek nem engedelmeskedtek, hanem előbbi szokásaik szerint cselekedtek.

Bir. 6,10.

41. Így tisztelték ezek a pogányok az Urat és szolgálták az ő bálványait, és így cselekedtek az ő fiaik és unokáik is, a mint az ő eleik cselekedtek, mind e mai napig.

2 Kir. 17,29., 2 Kir. 17,31.

18.

1. És Hóseásnak, az Ela fiának, az Izráel királyának harmadik esztendejében kezdett uralkodni Ezékiás, Akháznak, a Júda királyának fia.

2 Kir. 16,20., 2 Krón. 29,1.

2. Huszonöt esztendő volt, mikor uralkodni kezdett, és huszonkilenc esztendeig urakodott Jeruzsálemben; anyjának neve Abi, a Zakariás leánya.

3. És kedves dolgokat cselekedék az Úr szemei előtt, a mint az ő atyja, Dávid cselekedett volt.

1 Kir. 15,5.

4. Ő rontotta le a magaslatokat, törte el az oszlopokat, és vágta ki az Aserát, és törte össze az érczkígyót is, a melyet Mózes csinált; mert mind az ideig az Izráel fiai jóillatot tettek annak, és nevezék azt Nékhuszánnak.

2 Krón. 31,1., 2 Krón. 31,4., 4 Móz. 21,9.

5. Egyedül az Úrban, Izráel Istenében bízott, és ő utána nem volt hozzá hasonló Júda minden királyai között sem azok között, a kik ő előtte voltak.

2 Krón. 32,25., 1 Kir. 3,12., 1 Kir. 11,6., 1 Kir. 11,9.

6. Mert az Úrhoz ragaszkodott, és el nem hajlott ő tőle, és megőrizte az ő parancsolatait, a melyeket az Úr Mózesnek parancsolt vala.

7. És vele volt az Úr mindenütt és a hova csak ment, előmenetele volt. És elszakadt Assiria királyától, és nem szolgált néki.

2 Kir. 16,7., 2 Kir. 16,8.

8. Megverte a Filiszteusokat is egész Gázáig és határukat, az őrtornyoktól a kerített városokig.

9. Ezékiás királynak negyedik esztendejében - amely Hóseásnak, az Ela fiának, az Izráel királyának hetedik esztendeje - feljött Salmanassár, Assiria királya Samaria ellen, és megszállotta azt;

2 Kir. 17,5., 2 Kir. 17,6.

10. És elfoglalta három esztendő mulva, Ezékiás hatodik esztendejében - ez Hóseásnak, az Izráel királyának kilenczedik esztendeje - ekkor vették be Samariát.

11. És elhurczolta Assiria királya az Izráelt Assiriába, és letelepíté Halába, Háborba, a Gózáni folyó mellé, és a Médeusok városaiba;

12. Azért, mert nem hallgattak az Úrnak, az ő Istenöknek szavára, hanem megszegték az ő szövetségét, mindazokat, a melyeket Mózes, az Úr szolgálja parancsolt vala; sem nem hallgattak rájuk, sem nem cselekedték azokat.

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,63., 5 Móz. 28,67.

13. Ezékiás királynak pedig tizennegyedik esztendejében feljött Sénakhérib, Assiria királya Júdának minden kerített városa ellen, és elfoglalta azokat.

Ésa. 36,1., Ésa. 36,22., Ésa. 37,36., Ésa. 37,38.

14. Akkor elküldött Ezékiás, Júda királya Assiria királyához Lákisba, ezt izenvén: Vétkeztem, térj el én rólam; a mit rám vetsz, elviselem! És Assiria királya Ezékiásra, Júda királyára háromszáz talentom ezüstöt és harmincz talentom aranyat vetett ki.

2 Kir. 18,7.

15. És Ezékiás oda adott minden ezüstöt, a mely találtatott az Úr házában és a király házában kincsei között.

16. Ugyanebben az időben fosztotta meg Ezékiás az Úr templomának ajtajait és az ajtók félfáit, a melyeket Ezékiás, Júda királya maga borítottatott be, és oda adta azokat Assiria királyának.

17. És Assiria királya mégis oda küldte Thartánt, Rabsárist és Rabsakét Lákisból Ezékiás királyhoz igen nagy haddal Jeruzsálemben, és felmenének és jutának Jeruzsálemben, és feljövén és oda érven, megállának a felső halastó zsilipjénél, a mely a ruhafestő útja mellett van.

Ésa. 36,2., 2 Krón. 32,9., 2 Krón. 32,16.

18. És kihívaták a királyt. És kiméne hozzájuk Eliákim, a Hiklia fia, ki a király házában gondviselője volt, és Sebna, az íródeák, és Joákh, az Asáf fia, az emlékiró.

19. És monda nékik Rabsaké: Mondjátok meg Ezékiásnak: Ezt monda a király, Assiria nagy királya: Micsoda bizodalom ez, a melyben te bizakodtál?

20. Azt mondád: csak szóbeszéd; tanács és erő kell a hadakozáshoz; vajjon kihez bíztál, hogy fellázdattál ellenem?

21. Ímé, ebben a törött nádszálban bizakodol, Égyiptomban, melyhez ha ki támaszkodik, bemegy az ő kezébe és általlikasztja? Ilyen a Faraó, Égyiptom királya mindenekhez, a kik ő hozzá bíznak!

Ésa. 36,6.

22. Vagy azt akarjátok nékem mondani: Mi az Úrban, a mi Istenünkben bízunk; hát nem ez-é az, a kinek magaslatait és oltárait lerontotta Ezékiás, és mind Júdának, mind Jeruzsálemnek megparancsolta: Ez oltár előtt imádkozzatok Jeruzsálemben?

5 Móz. 12,5., 5 Móz. 12,11.

23. Nosza, fogadj hát az én urammal, Assiria királyával: Én néked kétezer lovat adok, ha tudsz reájok adni annyi lovast.

24. Hogy verhetnél hát vissza az én uram legkisebb hadnagyai közül csak egyet is, és hogyan bízhatol Égyiptomhoz a szekerek és a lovagok miatt?

2 Krón. 12,2., 2 Krón. 12,3.

25. Vajjon az Úr tudta nélkül jöttem-é fel e hely ellen, hogy ezt elveszessem? Az Úr mondotta nékem: Menj fel e föld ellen, és veszed el azt!

26. És monda Eliákim, a Hiklia fia, és Sebna és Joákh Rabsakénak: Beszélj, kérlek, a te szolgálóiddal siriai nyelven, mert jól értjük; és ne beszélj velünk zsidóul e nép füle hallatára, a mely a kőfalon van.

27. És felele nékik Rabsaké: Vajjon a te uradhoz, vagy te hozzád küldött-é engem az én uram, hogy elmondjam e dolgokat, avagy nem inkább e férfiakhoz-é, akik a kőfalon ülnek, hogy azután veletek együtt egyék meg a saját ganéjokat, és igyák meg a saját vizeletöket?

2 Kir. 6,25., 2 Kir. 6,29.

28. És oda állott Rabsaké, és hangosan kezdett zsidóul beszélni, mondván: Halljátok meg a királynak, Assiria nagy királyának beszédit!

29. Azt mondja a király: Meg ne csaljon titeket Ezékiás; mert nem szabadíthat meg titeket az ő kezéből.

30. És ne biztasson titeket Ezékiás az Úrral, ezt mondván: Kétség nélkül megszabadít minket az Úr, és nem adatik e város az assiria király kezébe.

2 Kir. 18,35.

31. Ne hallgassatok Ezékiásra; mert így szól Assiria királya: Békéljete meg velem, és jőjjetek ki hozzám, és kiki egyék az ő szőlőjéből és fügefájáról, és igyék az ő kútjának vizéből;

1 Kir. 4,25.

32. Míg eljövök és elviszlek titeket a ti földetekhez hasonló földre, gabonás és boros földre, kenyeres és szőlős földre, olajfás, és mézes földre, hogy élhesetek és meg ne halljatok. Ne higjete Ezékiásnak, mert félrevezet benneteket, mikor azt mondja: Az Úr megszabadít minket!

33. Vajjon megszabadították-é a pogányok istenei, mindenik a maga földjét Assiria királyának kezéből?

Ésa. 10,10., Ésa. 10,11.

34. Hol vannak Hámáthnak és Arphádnak istenei? Hol Sefárvaimnak, Hénának és Hivvának istenei? És Samariát is megszabadították-é az én kezemből?

2 Kir. 16,9., Jer. 49,23.

35. Kicsoda a földön való minden istenek közül, a ki megszabadíthatta volna az ő földjét az én kezemből, hogy az Úr is kiszabadíthatná Jeruzsálemet az én kezemből?

2 Kir. 19,35., 2 Kir. 19,37.

36. De a nép csak hallgatott, és nem felelt néki csak egy igét sem; mert a király megparancsolta volt, mondván: Ne feleljete néki.

37. És elment Eliákim, a Hiklia fia, a király házának gondviselője, és Sebna, az íródeák, és Joákh, az Asáf fia, az emlékiró, Ezékiáshoz megszagattott ruhában, és elmondák néki Rabsaké beszédit.

19.

1. Mikor pedig ezeket hallotta Ezékiás király, megszagatta az ő ruháit, és zsákba öltözék, és bement az Úr házába.

Ésa. 37,1.

2. És elküldte Eliákimot, a király házának gondviselőjét, és Sebnát, az íródeákot, és a papoknak véneit, a kik zsákba öltöztek, Ésaiás prófétához, az Ámós fiához.

Ésa. 1,1.

3. És mondanak néki: Ezt mondja Ezékiás: E nap nyomorúságnak, szidalmazásnak és káromlásnak napja; mert a fiak a szülésre jutottak, de nincs erő szüléshez.

2 Kir. 19,10., 2 Kir. 18,35.

4. Netalán az Úr, a te Istened meghallotta Rabsakének minden beszédit, a kit elküldött az ő ura, Assiria királya, hogy szidalommal illesse az élő Istent és káromló beszédekkel, a melyeket az Úr, a te Istened meghallott: könyörögj azért azokért, a kik még megmaradtak.

2 Kir. 18,30., 2 Kir. 18,35.

5. És elmenének az Ezékiás király szolgálói Ésaiáshoz.

6. És monda nekik Ésaiás: Ezt mondjátok a ti uratoknak: Ezt mondja az Úr: Ne félj a beszédektől, a melyeket hallottál, a melyekkel szidalmaztak engem Assiria királyának szolgálói.

7. Ímé én oly lelket adok belé, hogy hírt hallván, visszatér az ő földjére és fegyverrel vágatom le őt az ő földjében.

2 Kir. 19,9., 2 Kir. 7,6., 2 Kir. 7,7., 2 Kir. 19,17.

8. És mikor visszatért Rabsaké, Assiria királyát Libna ellen harczolva találta, mert meghallotta volt, hogy Lákisból elment.

Józs. 10,29.

9. És hallván Tirháka felől, a szerecsen király felől, ezt mondván: Ímé kijött, hogy hadakozzék te ellened; visszafordult és követeket küldött Ezékiáshoz, ezt izenvén:

Ésa. 37,9.

10. Így szóljatok Ezékiásnak, a Júda királyának, mondván: Meg ne csaljon téged a te Istened, a kiben bízol, ezt mondván: Nem adatik Assiria királyának kezébe Jeruzsálem.

2 Kir. 18,30., 2 Kir. 18,35.

11. Ímé hallottad, mit cselekedtek Assiria királyai minden országgal, elvesztvén azokat; és te megszabadulhatsz-é?

12. Vajjon megszabadították-é a pogányok istenei azokat, a kiket elvesztettek az én atyáim: Gózánt, Aránt, Résefet és az Eden fiait, a kik Thelasárban voltak?

13. Hol van Hámát királya, Arphád királya és Sefárvaim város királya? Héna és Hivva?

14. És elvevé Ezékiás a levelet a követek kezéből, és elolvasta azt, és felment az Úr házába, és kiterjeszté azt Ezékiás az Úr előtt;

15. És imádkozék Ezékiás az Úr előtt, és monda: Uram, Izráel Istene! a ki a Kérubok között lakol, te vagy egyedül e föld minden országainak Istene, te teremtetted a mennyet és a földet;

2 Móz. 25,20., 2 Móz. 25,22.

16. Hajtsd hozzám, Uram, a te füledet és halld meg; nyisd fel Uram, a te szemeidet és lásd meg: és halld meg a Sénakhérib beszédét, a ki ide küldött, hogy szidalommal illesse az élő Istent.

2 Kir. 19,10.

17. Igaz, Uram, Assiria királyai elpusztították a pogányokat és azok országait.

2 Kir. 19,11., 2 Kir. 19,13.

18. És az ő isteneiket a tűzbe hányták; de azok nem voltak istenek, hanem csak emberi kéz alkotásai, fa és kő, azért vesztették el őket.

19. Most azonban, mi Urunk, Istenünk, szabadíts meg, kérlek, minket az ő kezéből, hogy megismerje e föld minden országa, hogy te, az Úr, vagy az egyetlen Isten!

20. Akkor elküldött Ésaiás, az Ámós fia, Ezékiáshoz, ezt mondván: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: A te könyörgésedet, Assiria királya, Sénakhérib felől, meghallgattam.

21. Ez az, a mit az Úr ő felőle mondott: Megutál téged és megcsúfol téged Sionnak szűz leánya, utánad fejét hajtogatja Jeruzsálem leánya.

2 Kir. 18,23., 2 Kir. 18,30.

22. Kit szidalmaztál és kit gyaláztál? És ki ellen emelted fel a te szódat, vagy ki ellen emelted fel a te szemeidet a magasságba? Az Izráel szentje ellen!

23. Követeid által gúnyoltad az Urat, és mondád: Szekereim sokaságával meghágom a hegyek magasságait, a Libánon oldalait, és levágom magas czédrusait, legfelségesebb cziprusfáit, és bemegyek csúcsának lakóhelyébe, kertes erdejébe.

Ésa. 37,24.

24. Ástam és ittam idegen vizeket, és kiszáritom lábaim talpával Égyiptom minden folyóvizét.

25. Avagy nem hallottad? Régen megcsináltam, és időktől elvégeztem ezt! Most csak véghezvittem, hogy pusztá kőhalmokká dönts össze az erős városokat;

26. És hogy a benne lakók erejökben megfogyatkozzanak, megrontassanak és megszégyenüljenek, és olyanok legyenek mint a mező füve, fiatal paréj, a háztető füve és mint a kalászhajtás előtt elszáradt gabona.

27. És ismerem a te ülésedet, és járásodat kelésedet, és ellenem való tombolásodat;

28. A te ellenem való tombolásodért és a te elbizakodásodért, a mely felhatott füleimbe, az én karikámat orrodba vetem, és zabolámat szádba, és visszaviszlek azon az úton, a melyen eljöttél.

Ésa. 37,29., 1 Kir. 20,28.

29. Te néked pedig, Ezékiás, legyen ez jeled: Ez esztendőben táplál a hulladék termése, a második esztendőben, a mi magától terem; de a harmadik esztendőben már vettek és arattok, szőlőket plántáltok és azok gyümölcsét eszitek.

30. És a Júda házából a kiszabadult és a megmaradt gyökeret ver alól, és gyümölcsöt terem felül.

31. Mert Jeruzsálemből fog származni a maradék, és a megszabadult a Sion hegyéről; a Seregek Urának buzgó szerelme cselekszi ezt!

Ésa. 9,7.

32. Azért azt mondja az Úr Assiria királya felől: Be nem jó e városba, és nyilat sem ló bele, sem paizs nem ostromolja azt, sem sánczot nem ás mellette.

33. Azon az úton, a melyen jött, tér vissza, de e városba be nem jó, azt mondja az Úr.

2 Kir. 19,28.

34. És megoltalmazom e várost, hogy megtartsam azt, én érettem és Dávidért, az én szolgálóimért.

1 Kir. 11,13.

35. És azon az éjszakán kijött az Úr angyala, és levágott az Assiriabeli táborban száznyolcvanötezeret, és mikor jó reggel felkeltek, ímé mindenütt holttestek heverték.

Ésa. 37,36.

36. És elindult, és elment, és visszafordult Sénakhérib, Assiria királya, és Ninivében maradt.

2 Kir. 19,28., 2 Kir. 19,33.

37. És lőn, mikor ő a Nisróknak, az ő Istenének templomában imádkozék, Adramélek és Sarézer, az ő fiai, levágták őt fegyverrel: magok pedig elszaladtak az Ararát földébe, és az ő fia Esárhaddon uralkodék helyette.

Ésa. 37,38.

20.

1. Ebben az időben halálosan megbetegedett Ezékiás, és hozzá menvén Éσαιás próféta, az Ámós fia, monda néki: Azt mondja az Úr: Rendeld el házadat, mert meghalsz és nem élsz.

Ésa. 38,1.

2. Akkor arczczal a falhoz fordult, és könyörgött az Úrnak, mondván:

3. Óh Uram, emlékezzél meg róla, hogy te előttem hűséggel és tökéletes szívvel jártam, és hogy azt cselekedtem, a mi jó volt a te szemeid előtt. És sírt Ezékiás nagy sírással.

2 Kir. 18,3., 2 Kir. 18,6., Nehem. 13,14.

4. Azonban Éσαιás még alig ért a város közepére, mikor az Úr beszéde lőn ő hozzá, mondván:

5. Menj vissza és mondd meg Ezékiásnak, az népem fejedelmének: Azt mondja az Úr, Dávidnak, a te atyádnak Istene: Meghallgattam a te imádságodat, láttam a te könyhullatásodat, ímé én meggyógyítlak téged, harmadnapra felmégy az Úr házába;

6. És a te idődet tizenöt esztendővel meghosszabbítom, és megszabadítlak téged és e várost Assiria királyának kezéből, és megoltalmazom e várost én érettem és Dávidért, az én szolgámért.

2 Kir. 19,34.

7. És monda Éσαιás: Hozzatok egy kötés száraz fűgét ide. És hozának, és azt a kelevényre kötötték, és meggyógyult.

8. És mikor azt kérdezé Ezékiás Éσαιástól: Mi lesz a jele, hogy meggyógyít engem az Úr, és hogy harmadnapra felmehelek az Úr házába?

9. Felele Éσαιás: Ez legyen jeled az Úrtól, hogy ő megcselekeszi ezt a dolgot, a melyről szólott néked: Előremenjen-é az árnyék tíz grádicscsal, vagy visszatérjen-é tíz grádicscsal?

10. És felele Ezékiás: Könnyű az árnyéknak tíz grádicscsal alábbszállani. Ne úgy, hanem menjen hátra az árnyék tíz grádicscsal.

11. És könyörgött Éσαιás próféta az Úrhoz, és visszatéríté az árnyéket Akház napóráján, azokon a grádicsokon, a melyeken már aláment volt, tíz grádicscsal.

Józs. 10,13.

12. Ebben az időben küldött Berodákh Baladán, Baladánnak, a babilóniai királynak fia levelet és ajándékot Ezékiásnak; mert meghallotta, hogy Ezékiás beteg volt.

13. És meghallgatá őket Ezékiás, és megmutatta nekik az ő egész kincsházát, az ezüstöt, az aranyat, a fűszerszámokat, a drága kenetet és az ő fegyveres házát és mindent, a mi csak találtatott az ő kicstáraiban, és nem volt semmi az ő házában és egész birodalmában, a mit meg nem mutatott volna Ezékiás.

2 Krón. 32,25., 2 Krón. 32,31.

14. Ekkor jött Éσαιás próféta Ezékiás királyhoz, és monda néki: Mit mondtak ezek a férfiak, és honnét jöttek hozzád? És felele Ezékiás: Messze földről jöttek, Babilóniából.

15. És monda: Mit láttak a te házadban? Felele Ezékiás: Mindent láttak, a mi csak van az én házamban, és nem volt semmi az én tárházamban, a mit nekik meg nem mutattam volna.

16. Akkor monda Éσαιás Ezékiásnak: Halld meg az Úrnak beszédét:

17. Ímé eljő az idő, a mikor mindaz, a mi a te házadban van, és a mit eltettek a te atyáid e mai napig, elvitetik Babilóniába, és semmi sem marad meg, azt mondja az Úr.

2 Kir. 24,13.

18. És a te fiaid közül is, a kik tőled származnak és születnek, elhurcoltatnak és udvariszolgák lesznek a babilóniai király udvarában.

2 Krón. 33,11.

19. Ezékiás pedig monda Ésaiásnak: Jó az Úr beszéde, a melyet szólál: És monda: Nem merő jóság-é, ha békesség és hűség lesz az én napjaimban?

1 Sám. 3,18.

20. Ezékiásnak egyéb dolgai pedig és minden erőssége, és hogy miképen csinálta a tavat és vízcsöveket, a melyekkel a vizet a városba vezette, vajjon nincsenek-é megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 29,1., 2 Krón. 29,36.

21. És elaluvék Ezékiás az ő atyáival, és az ő fia, Manasse uralkodék helyette.

21.

1. Manasse tizenkét esztendő volt, mikor uralkodni kezdett, és ötvenöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben, és az ő anyjának Hefsiba volt a neve.

2 Krón. 33,1.

2. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, a pogányok útálatossága szerint, a kiket az Úr kiűzött volt az Izráel fiai elől:

3. Mert újra megépítette a magaslatokat, a melyeket Ezékiás, az ő atyja lerontott, és oltárokat emelt a Baálnak, és állított Aserát, mint a hogy Akháb, az Izráel királya cselekedett volt, és imádta az összes mennyei seregeket és azoknak szolgált.

2 Kir. 18,4., 1 Kir. 16,30., 1 Kir. 16,33., 4 Móz. 4,19.

4. És oltárokat is épített az Úr házában, a mely felől azt mondotta volt az Úr: Jeruzsálemben helyeztetem az én nevemet!

1 Kir. 9,3.

5. Oltárokat épített az egész mennyei seregnek, az Úr házának mind a két pitvarában.

2 Kir. 23,11., 2 Kir. 12,.

6. És átvivé a fiát a tűzön, és ígézet és jegymagyarázást űzött és ördögösöket és titokfejtőket tartott; sok gonosz dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, hogy őt haragra ingerelje.

2 Kir. 16,3., 5 Móz. 18,10., 3 Móz. 20,2., 3 Móz. 20,6.

7. És az Asera-bálványt, a melyet készített, bevitte abba a házba, a mely felől azt mondotta volt az Úr Dávidnak és az ő fiának, Salamonnak: Ebben a házban és Jeruzsálemben, a melyet magamnak választottam Izráelnek minden nemzetségei közül, helyeztetem az én nevemet mindörökké;

1 Kir. 9,3., 2 Krón. 6,6.

8. És ki nem mozdítom többé Izráel lábát erről a földről, a melyet adtam az ő eleiknek, ha szorgalmasan az én parancsolatim szerint cselekesznek, és az egész törvény szerint, a melyet nékik Mózes, az én szolgálóm parancsolt.

2 Sám. 7,10.

9. Ők azonban nem engedelmeskedtek, mert tévelygésbe ejté őket Manasse, hogy még gonoszabbul viseljék magokat azoknál a pogányoknál, a kiket az Úr kivesztett az Izráel fiai elől.

10. Akkor szóla az Úr az ő szolgálói, a próféták által, mondván:

11. Mivelhogy Manasse, Júda királya ezeket az útálatosságokat cselekedte, gonoszabb dolgokat cselekedvén mindazoknál, a melyeket az ő előtte való Emoreusok cselekedtek vala, a Júdát is vétekbe ejtette az ő bálványai által:

Jer. 15,4., Ezék. 16,43., Ezék. 16,48.

12. Azért ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Íme, én oly veszedelmet hozok Jeruzsálemre és Júdára, hogy mindenkinek, a ki azt hallja, megcsendül bele mind a két füle.

Jer. 19,3.

13. És kiterjesztem Jeruzsálemre a Samaria mérő-zsinórját és az Akháb házának mértékét; és kitörlöm Jeruzsálemet, mint kitörlik a tálat, és kitörölve leborítják azt,

2 Kir. 17,5., 2 Kir. 17,6., 2 Kir. 17,18., 2 Kir. 10,8., 2 Kir. 10,11., 1 Kir. 21,22., 1 Kir. 21,24., Jer. 52,7., Jer. 52,14., Jer. 52,24., Jer. 52,27.

14. És elhagyom az én örökségem maradékát, és adom őt ellenségei kezébe, és zsákmánya és ragadománya lesz minden ellenségeinek;

15. Azért, mert gonoszul cselekedtek én előttem, és engem haragra ingerlettek az ő atyáiknak Égyiptomból való kijövetelök napjától fogva, mind e mai napig.

16. És Manasse nagyon sok ártatlan vért is ontott ki, úgy hogy Jeruzsálem minden felől megtelt vele, azon a vétkén kívül, a melylyel vétekbe ejtette Júdát, gonoszul cselekedvén az Úr szemei előtt.

2 Kir. 24,3., 2 Kir. 24,4., 2 Kir. 21,2., 2 Kir. 21,9.

17. Manassénak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei és az ő vétké, a melyet cselekedett, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 32,2., 2 Krón. 32,16.

18. És elaluvék Manasse az ő atyáival, és eltemették az ő háza mellett lévő kertben, az Uzza kertjében, és az ő fia, Amon uralkodék helyette.

19. Amon huszonkét esztendő volt, mikor uralkodni kezdett, és két esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Mésullémet volt, a Jóthabeli Hárus leánya.

2 Krón. 33,21., 2 Krón. 33,24.

20. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, a mint cselekedett Manasse, az ő atyja.

21. És tökéletesen azon az úton járt, a melyen járt volt az ő atyja, és szolgált a bálványoknak, a kiknek szolgált volt atyja, és azokat imádta.

2 Kir. 21,2., 2 Kir. 21,11.

22. És elhagyta az Urat, atyái Istenét, és nem járt az Úrnak útában.

3 Móz. 26,14., 3 Móz. 26,33.

23. És pártot ütöttek Amon ellen a maga szolgálói, és megölték a királyt az ő házában.

24. De a föld népe levágta mindazokat, a kik pártot ütöttek volt Amon király ellen, és a föld népe királylyá tevé az ő fiát, Jósiást, helyette.

25. Amonnak egyéb dolgai pedig, a melyeket cselekedett, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 33,21.

26. És eltemették őt az ő sírjába, Uzza kertjében, és fia, Jósiás lett a király ő helyette.

2 Kir. 21,18.

22.

1. Nyolcz esztendő volt Jósiás, mikor uralkodni kezdett, és harminczegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jédida, a Boskátból való Adaja leánya.

2 Krón. 34,1., 2 Krón. 34,33.

2. És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, és járt az ő atyjának, Dávidnak minden útában, és nem tért el sem jobbra, sem balra.

2 Kir. 18,3., 1 Kir. 15,5.

3. És történt Jósiás király tizennyolczadik esztendejében, elküldte a király Sáfánt, Asaliának, a Messullám fiának fiát, az íródeákat, az Úr házához, mondván:

4. Menj fel Hilkiához, a főpaphoz, és számlálják meg az Úr házába begyült pénzt, a melyet gyűjtöttek az ajtóőrizzők a néptől.

5. És adják azt az Úr házában való mivesek pallérainak kezébe, hogy adják a munkásoknak, a kik az Úrnak házán dolgoznak, hogy a háznak romlásait kijavítsák;

6. Az ácsoknak, az építőknek és a kőmiveseknek, hogy fákat és faragott köveket vásároljanak a ház kijavítására.

2 Krón. 34,11.

7. De számadást nem kell tőlök venni a pénzről, a mely kezökbe adatik, mert ők azt becsülettel végzik.

2 Kir. 12,15.

8. És monda Hilkia, a főpap, Sáfánnak, az íródeáknak: Megtaláltam a törvénykönyvet az Úr házában. És Hilkia oda adta a könyvet Sáfánnak, hogy olvassa el azt.

2 Krón. 34,14.

9. És elméne Sáfán, az íródeák, a királyhoz, és megvívé a királynak a választ, és monda: A te szolgálid egybeszedék a pénzt, a mely a házban találtatott, és oda adták azt az Úr házában munkálkodók pallérainak kezébe.

10. És megmondá Sáfán, az íródeák, a királynak, mondván: Egy könyvet adott nékem Hilkia pap. És felolvasá azt Sáfán a király előtt.

11. Mikor pedig hallotta a király a törvény könyvének beszédit, megszagatá az ő ruháit.

2 Kir. 22,18., 2 Kir. 22,19.

12. És megparancsolta a király Hilkia papnak és Ahikámnak, a Sáfán fiának, és Akbórnak, a Mikája fiának, és Sáfánnak, az íródeáknak, és Asájának, a király szolgájának, mondván:

13. Menjete el, kérdezzétek meg az Urat én érettem és a népért és az egész Júdáért, e könyvnek beszédei felől, a mely megtaláltatott; mert nagy az Úr haragja, mely felgerjedett ellenünk, mivel a mi atyáink nem engedelmeskedtek e könyv beszédeinek, hogy cselekedtek volna mindent úgy, a mint megíratott nekünk.

14. És elméne Hilkia pap és Ahikám, Akbór, Sáfán és Asája Hulda próféta asszonyhoz, Sallumnak, a Tikva fiának - a ki Harhásnak, a ruhák őrizőjének fia volt - feleségéhez, a ki Jeruzsálem más részében lakott, és beszéltek vele.

15. És monda nekik: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Mondjátok meg a férfiúnak, a ki titeket hozzám küldött;

16. Ezt mondja az Úr: Ímé én veszedelmet hozok e helyre és e helyen lakozókra a könyv minden beszédei szerint, a melyet olvasott a Júda királya;

2 Kir. 21,12., 2 Kir. 21,15., Sof. 2,6.

17. Mert elhagytak engem, és idegen isteneknek áldoztak jóillattal, hogy engem haragra indítsanak az ő kezöknek minden csinálmányával: azért felgerjed az én haragom e hely ellen, és meg sem oltatik.

18. A Júda királyának pedig, a ki elküldött titeket, hogy megkérdezzétek az Urat, ezt mondjátok: Azt mondja az Úr, Izráel Istene: Mivelhogya e beszédekre, a melyeket hallottál,

19. Meglágyult a te szíved, és magadat megaláztad az Úr előtt, hallván azokat, a miket e hely és az ezen helyen lakók ellen szólottam, hogy pusztulássá és átokká lesznek, és megszagattad a te ruhádat, és sirtál előttem; azért én is meghallgattalak, azt mondja az Úr.

20. Azért ímé én téged a te atyáidhoz gyűjtelek, és a te sírodba békeséggel visznek téged, és meg nem látják a te szemeid azt a nagy veszedelmet, a melyet én e helyre hozok. És megvitték a királynak a választ.

2 Kir. 21,12., 2 Kir. 21,15., Jer. 52,12., Jer. 52,27.

23.

1. És elküldött a király, és hozzá gyűltek Júdának és Jeruzsálemnek minden vénei.

2. És felment a király az Úr házába, és Júdából minden férfi és Jeruzsálem minden lakosa vele volt; a papok, a próféták és az egész nép kicsinytől fogva nagyig. És minden beszédét elolvasá előttök a szövetség könyvének, a mely megtaláltatott az Úr házában.

2 Krón. 34,30.

3. És oda állott a király az emelvényre, és kötést tón az Úr előtt, hogy ők az Urat akarják követni, és az ő parancsolatait, bizonyágtételeit és rendeléseit teljes szívből és lélekből megőrizni, és beteljesíteni e szövetség beszédeit, a melyek meg vannak írva abban a könyvben; és ráállott az egész nép a kötésre.

5 Móz. 26,17., 5 Móz. 26,19.

4. És megparancsolá a király Hilkiának, a főpapnak és a másod rendbeli papoknak és az ajtóőrízőknek, hogy az Úr templomából hordjanak ki minden edényt, a melyet a Baálnak, az Aserának és az egész mennyei seregnek csináltak, és megégeté azokat Jeruzsálemen kívül és Kidron völgyében, és azok hamvait Béthelbe vivé.

2 Kir. 21,2., 2 Kir. 21,11., 1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,29., 1 Kir. 16,30., 1 Kir. 16,33.

5. És kiirtá a bálvány papokat is, a kiket Júda királyai állítottak be, hogy a magaslatokon tömjénezzenek Júda városaiban és Jeruzsálem körül, és mindazokat is, a kik a Baálnak, a napnak, holdnak, égi jeleknek és az egész mennyei seregnek tömjénezték.

2 Kir. 16,3., 2 Kir. 16,4., 2 Kir. 21,2., 2 Kir. 21,5., 2 Kir. 21,7., 2 Kir. 23,11., 2 Krón. 33,5., 2 Krón. 33,7.

6. Kivivé az Úr házából az Aserát is Jeruzsálemen kívül a Kidron patakja mellé, és megégeté azt a Kidron völgyében, és porrá zúzta, és annak porát a község temetőhelyére hinté.

2 Kir. 23,16., 2 Krón. 34,4.

7. És lerontá a férfi paráznák házait, a melyek az Úr háza mellett voltak, és a melyekben az asszonyok kárpitokat szőttek az Aserának.

1 Kir. 14,24., 1 Sám. 2,22.

8. És behozatta az összes papokat Júda városaiból, és megfertéztette a magaslatokat, a melyeken a papok tömjénezték, Gebától egész Beersebáig, és lerontotta a kapuk mellett levő magaslatokat is, a melyek Józsuének, a város fejedelmének kapuja előtt voltak balkéz felől, a város kapujában.

1 Kir. 15,22.

9. De a magaslatok papjai soha sem áldoztak az Úr oltárán Jeruzsálemben, hanem a kovásztalan kenyeret az ő atyjokfiai között ették.

10. Megfertőztette a Tófetet, a Hinnom fiainak völgyében, hogy senki az ő fiát, vagy leányát át ne vihesse a tűzön Moloknak.

3 Móz. 20,2., 2 Krón. 33,6.

11. És eltávolította a lovakat, a melyeket Júda királyai a napnak szenteltek az Úr házának bemenetelénél, a Nátán-Mélek udvari szolgáló háza mellett, a mely a Pharvarimban volt, és a nap szekereit tűzzel elégette.

2 Kir. 23,5., 2 Krón. 33,5.

12. És az oltárokat, a melyek az Akház palotájának tetején voltak, a melyeket a Júda királyai csináltak, és azokat az oltárokat is, a melyeket Manasse csinált volt az Úr házának mindkét pitvarában, lerontotta a király, és lehányván, porukat a Kidron patakjába szóratta.

2 Kir. 21,5.

13. Azokat a magaslatokat is megfertőztette a király, a melyek Jeruzsálem előtt voltak az Olajfák hegyének jobbfelől levő oldalán, a melyeket még Salamon, az Izráel királya épített volt Astóretnek, a Sídonbeliek útálatosságának, és Kámósnak, a Moábiták útálatosságának, és Milkómnak, az Ammon fiai útálatosságának.

1 Kir. 11,7., 1 Kir. 11,8.

14. És összetörte az oszlopokat és kivágatta az Aserákat, és azok helyeit embercsontokkal töltötte meg.

2 Móz. 23,24.

15. Még az oltárt is, a mely Béthelben volt, a magaslatot, a melyet Jeroboám, a Nébát fia csinált, a ki vétekbe ejtő az Izráelt, - azt az oltárt is és azt a magaslatot is letörte, és a magaslatot felégette, porrá tette, és az Aserát megégette.

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33., 1 Kir. 13,2.

16. És körültekintett Jósiás, és meglátta a sírokat, a melyek ott a hegyen voltak, és elküldött és elhozatta a csontokat a sírokból, és megégette az oltáron, és megfertőztette azt az Úr beszéde szerint, a melyet mondott volt az Isten embere, a ki e dolgot megjövendölte volt.

1 Kir. 13,2.

17. És monda: Miféle síremlék ez, a melyet látok? És felelének néki a város férfiai: Az Isten emberének sírja ez, a ki Júdából jött volt és mindezeket megjövendölte a Béthelbeli oltár felől, a miket most cselekedtél.

1 Kir. 13,1., 1 Kir. 13,2., 1 Kir. 13,29., 1 Kir. 13,30.

18. És monda: Hagyjatok békét néki, és senki meg ne mozdítsa az ő tetemeit. És megmentették az ő tetemeit annak a prófétának a tetemeivel együtt, a ki Samariából jött volt.

1 Kir. 13,11., 1 Kir. 13,13., 1 Kir. 13,32.

19. És lerontotta Jósiás a magaslatok minden házát is, a melyek Samária városaiban voltak, a melyeket az Izráel királyai csináltak volt, hogy az Urat haragra ingereljék, és épen úgy cselekedett azokkal mindenekben, a mint Béthelben cselekedett.

2 Krón. 34,3., 2 Krón. 34,7.

20. És megáldozta a magaslatok összes papjait, a kik ott voltak, az oltárokon, és emberi csontokat égetett meg azokon, és úgy tért vissza Jeruzsálembe.

2 Kir. 23,5., 1 Kir. 13,2.

21. És parancsolt a király az egész népnek, és monda: Ünnepeljetek páskhát az Úrnak, a ti Isteneteknek, a mint meg van írva e szövetség könyvében;

2 Móz. 12,3., 2 Móz. 12,17.

22. Mert nem szereztetett olyan páskha a birák idejétől fogva, a kik az Izráelt ítélték, sem pedig az Izráel és a Júda királyainak minden idejében,

2 Krón. 35,1., 2 Krón. 35,19.

23. Hanem csak Jósiás király tizennyolczadik esztendejében szereztetett ilyen páskha az Úrnak Jeruzsálemben.

24. És kivesztette Jósiás király az ördögösöket és a titokfejtőket, a teráfokat és a bálványokat, és mindazokat az útálatosságokat, a melyek láttattak Júda földjén és Jeruzsálemben, hogy helyreállítsa a törvény beszédit, a melyek meg valának írva a könyvben, a melyet Hilkia pap talált meg az Úr házában.

2 Krón. 33,6., 2 Kir. 22,8.

25. Nem is volt ő hozzá hasonló király ő előtte, a ki úgy megtért volna az Úrhoz teljes szívéből és teljes lelkéből és teljes erejéből, Mózesnek minden törvénye szerint; de utána sem támadott hozzá hasonló.

2 Kir. 18,5., 2 Krón. 32,25.

26. De az Úr még sem szünt meg az ő megbúsult nagy haragjától, a melylyel megharagudott volt Júdára mindazokért a bosszantásokért, a melyekkel bosszantotta őt Manasse.

2 Kir. 21,11., 2 Kir. 21,16.

27. Mert azt mondá az Úr: Júdát is elvetem szemem elől, mint ahogy az Izráelt elvetettem, és megútálom ezt a várost, a melyet választottam, Jeruzsálemet, és ezt a házat is, a melyről azt mondtam volt: Ott legyen az én nevem!

2 Kir. 17,6., 2 Kir. 17,18., 1 Kir. 9,3., 1 Kir. 9,8.

28. Jósiasnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 34,1., 2 Krón. 35,20.

29. Az ő idejében jött fel Faraó-Nékó, az egyiptomi király Assiria királya ellen az Eufrátes folyóvize mellé. És Jósias király eleibe ment, de az megölte őt Megiddóban, a mint meglátta őt.

2 Krón. 35,20.

30. És az ő szolgálai szekérre tévén őt, halva vitték el Megiddóból és Jeruzsálembe hozván, eltemeték őt az ő sírboltjába. A föld népe pedig vevé Joákházt, a Jósias fiát, és felkenvén őt, királylyá tevé az ő atyja helyett.

Zak. 12,11., 2 Krón. 36,1.

31. Huszonhárom esztendő volt Joákház, mikor uralkodni kezdett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben, és az ő anyjának neve Hamutál, a Libnabeli Jeremiás leánya.

32. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint az ő atyái cselekedtek volt.

2 Kir. 16,2., 2 Kir. 16,4.

33. De Faraó-Nékó bilincsekbe verte őt Riblában, Hámát földjén, a mikor Jeruzsálemben királylyá lett; és az országra adót vetett, száz talentom ezüstöt és egy talentom aranyat.

2 Kir. 23,29., Ezék. 19,4., Ezék. 19,9.

34. És Faraó-Nékó Eliákimot, a Jósias fiát tette királylyá, az ő atyja, Jósias helyett, és nevét Joákimra változtatta; Joákház pedig magával vivé, és az Égyiptomba megérkezvén, ott hala meg.

35. Az ezüstöt és az aranyat megadta ugyan Joákim a Faraónak, de az országot sarczoltatta meg, hogy megadhassa az ezüstöt a Faraó parancsolata szerint; a föld népe közül mindenkitől az ő értéke szerint hajtott be ezüstöt és aranyat, hogy Faraó-Nékónak adja.

36. Joákim huszonöt esztendő volt, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Zébuda, a Rúmabeli Pedája leánya.

37. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint az ő atyái cselekedtek.

2 Kir. 23,32., 2 Kir. 21,2., 2 Kir. 21,9.

24.

1. Joákim idejében jött fel Nabukodonozor, Babilónia királya, és Joákim szolgája lett három esztendeig; de azután elfordult és elpártolt tőle.

2 Kir. 20,17., 2 Kir. 20,18., 2 Krón. 36,5., 2 Krón. 36,7.

2. És ráküldé az Úr a Káldeusok seregeit, a Siriabeliek seregeit, a Moábiták seregeit és az Ammon fiainak seregeit, és ráküldte őket Júdára, hogy elveszessék őt az Úr beszéde szerint, a melyet szólott szolgálai, a próféták által.

2 Kir. 21,10., 2 Kir. 21,14.

3. Csak az Úr beszéde szerint történt ez Júdán, hogy elvesse őt a maga orczája elől Manasse bűneiért, mind a szerint, a mint cselekedett vala;

2 Kir. 21,2., 2 Kir. 21,9.

4. És az ártatlan vérért is, a melyet kiontott, és hogy betöltötte volt Jeruzsálemet ártatlan vérrel; ezért nem akart az Úr megbocsátani néki.

2 Kir. 21,16.

5. Joákimnak egyéb dolgai pedig és minden cselekedetei, vajjon nincsenek-e megírva a Júda királyainak krónika-könyvében?

2 Krón. 36,4., 2 Krón. 36,7.

6. És elaluvék Joákim az ő atyáival, és az ő fia, Joákin uralkodék helyette,

2 Krón. 36,9.

7. És Egyiptom királya többé nem jött ki az ő földéből; mert Babilónia királya mindent elvett, a mi csak az egyiptomi királyé volt, Egyiptom folyóvizétől az Eufrátes folyóvizéig.

Jer. 46,2.

8. Tizennyolcz esztendő volt Joákin, mikor királylyá lett, és három hónapig uralkodott Jeruzsálemben. Az ő anyjának neve Nékhusta, a Jeruzsálembeli Elnatán leánya.

9. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint az ő atyja cselekedett volt.

2 Kir. 23,37.

10. Ebben az időben jöttek fel Nabukodonozornak, Babilónia királyának szolgálai Jeruzsálem ellen, és szállották meg a várost.

2 Krón. 36,10.

11. Maga Nabukodonozor, Babilónia királya is feljött a város ellen, a melyet már az ő szolgálai megszállottak volt.

12. És kiment Joákin, a Júda királya Babilónia királyához az ő anyjával, szolgálival, hadnagyaival és udvariszolgálival együtt, de fogságra vetette őt Babilónia királya az ő uralkodásának nyolczadik esztendejében.

13. És elvitte onnét az Úr házának minden kincsét és a király házának kincsét, és összevagdalt minden arany edényt, a melyet Salamon, az Izráel királya csináltatott volt az Úr templomában, a mint az Úr megmondotta volt.

2 Kir. 20,17., 2 Kir. 20,18.

14. És elhurczolta az egész Jeruzsálemet, összes fejedelmeit és minden vitézeit, tízezer foglyot, az összes mesterembereket és lakatosokat, úgy hogy a föld szegény népén kívül senki sem maradt ott.

15. És elhurczolta Joákint is Babilóniába, és a király anyját, és a király feleségeit és udvariszolgálait, és az ország erős vitézeit fogságba hurczolta Jeruzsálemből Babilóniába;

Jer. 37,1., Jer. 52,28., Jer. 52,31.

16. És az összes előkelő férfiakat, hétezeret, és a mesterembereket és a lakatosokat, ezeret, és az összes erős, harczra termett férfiakat fogva vitte Babilóniába Babilónia királya.

17. És Babilónia királya Mattaniát, nagybátyját, tette ő helyette királylyá, és nevét Sédékiásra változtatta.

Jer. 37,1., 1 Krón. 3,15.

18. Huszonegy esztendő volt Sédékiás, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Hamutál, a Libnából való Jeremiás leánya.

19. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt mind a szerint, a mint Joákim cselekedett volt;

2 Kir. 23,27.

20. Mert az Úr haragja miatt történt ez így Jeruzsálemmel és Júdával, míg csak el nem vetette őket az ő orczája elől. Sédékiás azonban elpártolt Babilónia királyától.

2 Kir. 21,12., 2 Kir. 21,13., Jer. 52,3., Jer. 52,30.

25.

1. És történt az ő uralkodásának kilenczedik esztendejében, a tizedik hónapban, és annak tizedik napján, hogy feljött Nabukodonozor, Babilónia királya minden ő seregével Jeruzsálem ellen, és táborba szállott ellene, és köröskörül ostromtornyokat építettek ellene.

2 Krón. 36,17., 2 Krón. 36,22.

2. És megszállva tartatott a város Sédékiás király tizenegyedik esztendejéig;

3. De a negyedik hónap kilenczedik napján akkora inség lett a városban, hogy nem volt mit enni a föld népének.

Jer. 52,6., Jer. 52,30.

4. És betöretett a város, és a harcosok mind futni kezdtek éjjel a kettős kőfal között levő kapu útján, a mely a király kertje mellett van; a Káldeusok pedig ott táboroztak a város körül. És a király is elfutott a puszta útján.

5. De a Káldeusok hada üzöbe vette a királyt, és utólérték őt Jerikhó mezején, és egész serege szétszóródott mellőle.

6. És elfogták a királyt, és elvitték őt Babilónia királyához Riblába, a hol ítéletet tartottak fölötte.

Jer. 34,21.

7. És Sédékiás fiait saját szeme láttára vágták le; Sédékiás szemeit pedig megvakították, és lánczokba verve vitték el őt Babilóniába.

8. És az ötödik hónap hetedik napján - ez a Nabukodonozor, babilóniai király uralkodásának tizenkilencedik esztendeje - feljött Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya, Babilónia királyának szolgálója Jeruzsálemben;

9. És felgyújtotta az Úr házát és a király házát, és Jeruzsálem összes házait és mind a nagy palotákat felégette tűzzel.

10. És Jeruzsálem kőfalait köröskörül lerombolta a Káldeusok serege, a mely a vitézek hadnagyával volt.

1 Kir. 9,3., 1 Kir. 9,8.

11. A többi népet pedig, a mely a városban még megmaradt volt, és azokat, a kik Babilónia királyához hajlottak, és a többi népet mind elhurczolta Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya.

12. A föld népének csak a szegényéből hagyott ott a vitézek hadnagya szőlőműveseket és szántó-vető embereket.

13. És a rézszlopokat, a melyek az Úr házában voltak, és a mosdómedenczék talpait és a réztengert, a mely az Úr házában volt, összetörték a Káldeusok, és azok rezét Babilóniába vitték.

Jer. 27,19., Jer. 27,22.

14. Elvitték a fazekakat is, a lapátokat, a késeket, temjénezőket, és minden, szolgálatra rendelt, egyéb rézedényeket.

1 Kir. 7,50.

15. És elvitte a vitézek hadnagya a serpenyőket, a medenczéket, a melyek közül némelyek aranyból, némelyek pedig ezüstből voltak,

16. A két rézszlopot, a réztengert és a mosdómedenczék talpait, a melyeket Salamon csinált volt az Úr házában; megmérhetetlen volt mindezeknek az edényeknek a reze.

1 Kir. 7,15., 1 Kir. 7,39.

17. Az egyik oszlop magassága tizenhatsz sing volt, és egy rézgömb volt rajta és a gömb három sing magas volt, a gömbön köröskörül hálózat és gránátalmák mind ércből, és ugyanilyen volt a másik oszlop is a hálózattal együtt.

18. És elhurczolta a vitézek hadnagya Serája papot is, az első rendből és Sofóniás papot, a második rendből és a három ajtónállót,

1 Krón. 6,14.

19. És a városból elvitt egy főembert, ki a hadakozó férfiak előljáró hadnagya volt, és öt férfiút, a kik a király körül forgolódtak volt, a kik találtattak a városban, és a sereg hadnagyának íródeákját, a ki sereget gyűjt vala a föld népe közül, és hatvan férfiakat a föld népe közül, a kik ott találtattak a városban.

20. És vevé őket Nabuzár-Adán, a vitézek hadnagya, és elvitte Babilónia királyához Riblába,

21. És levágta őket Babilónia királya, és megölte Riblában a Hámát földjén. És így vitették el Júda az ő földjéről.

2 Kir. 21,13., 2 Kir. 21,14.

22. A Júda földjén megmaradt népnek pedig, a melyet meghagyott Nabukodonozor, Babilónia királya, Gedáliát, Ahikámnak, a Sáfán fiának fiát, rendelte tisztartóul.

23. Mikor pedig meghallották a seregek hadnagyai mind, és az ő embereik, hogy Babilónia királya Gedáliát tette tisztartóvá, elmentek Gedáliához Mispába, Izmáel, a Nétánia fia, és Johanán, a Kareáh fia, és Serája, a nétofáti Tánhumet fia, és Jahazánia, Maakáti fia, ők és az ő embereik;

Jer. 40,5., Jer. 40,9.

24. És megesküdött nekik Gedália és az ő embereiknek, és monda nekik: Ne féljetek a Káldeusoknak való szolgálattól. Maradjatok az országban, és szolgáljatok Babilónia királyának, és jó dolgotok lesz.

25. A hetedik hónapban azonban elment Izmáel, Nétániának, az Elisáma fiának fia, a ki királyi magból volt, és vele tíz férfiú, és megölték Gedáliát és meghalt; és a Zsidókat és a Káldeusokat, a kik ő vele voltak Mispában.

26. És felkelt az egész nép kicsinytől nagyig és a seregek hadnagyai, és elmentek Égyiptomba; mert féltek a Káldeusoktól.

27. És lón a harminczhetedik esztendőben, Joákinnak, a Júda királyának fogságba hurczoltatása után, a tizenkettedik hónap huszonhetedik napján, kivette Evil-Merodák, Babilónia királya, az ő uralkodásának első esztendejében Joákint, Júda királyát a fogházból;

28. És kegyesen beszélt vele, és feljebb tette az ő székét a többi királyok székeinél, a kik nála voltak Babilóniában;

29. És kicserélte fogsága ruháit, és mindenkor nála volt étele életének minden idejében.

30. És mindenkor kijárt az ő része, a melyet a király adott néki napról-napra életének minden idejében.

Krónika I. könyve

1.

1. Ádám, Séth, Énós.

1 Móz. 5,3.

2. Kénán, Mahalálél, Járed.

3. Énókh, Methuséláh, Lámekh.

4. Noé, Sém, Khám és Jáfet.

5. Jáfetnek fiai: Gómer, Mágog, Madai, Jáván, Thubál, Mésekh és Thirász.

1 Móz. 10,2.

6. A Gómer fiai pedig: Askhenáz, Rifáth és Tógármah.

1 Móz. 10,3.

7. Jávánnak pedig fiai: Elisah, Thársis, Kitthim és Dodánim.

8. Khámnak fiai: Khús, Miczráim, Pút és Kanaán.

1 Móz. 10,6.

9. Khúsnak fiai: Széba, Hávilah, Szábthah, Rahmáh és Szabthékah; Rahmáhnak pedig fiai: Séba és Dédán.

10. Khús nemzé Nimródót is; ez kezde hatalmassá lenni a földön.

1 Móz. 10,8., 1 Móz. 10,12.

11. Miczráim pedig nemzé Lúdimot, Anámimot, Lehábimot és Naftukhimot.

1 Móz. 10,13., 1 Móz. 10,14.

12. Pathruszimot és Kaszluhkimot, a kiktől a Filiszteusok származtak, és Kafthorimot.

13. Kanaán pedig nemzé Czídont, az ő elsőszülöttét és Khétet,

1 Móz. 10,15., 1 Móz. 10,20.

14. És Jebuzeust, Emorreust és Girgazeust.

15. Khivveust, Harkeust és Szineust.

16. Arvadeust, Czemareust és Hamatheust.

17. Sémnek fiai: Élam és Assur, Arpaksád, Lúd, Arám, Úcz, Húl, Gether és Mesek.

18. Arpaksád pedig nemzé Séláht és Séláh nemzé Hébert.

19. Hébernek is lett két fia, az egyiknek neve Péleg, mivelhogy az ő idejében osztatott el a föld; testvérének neve pedig Joktán.

1 Móz. 10,21., 1 Móz. 10,25.

20. Joktán pedig nemzé Almodádot és Sélefet, Haczarmávethet és Jerákhót,

21. Hadórámot, Úzált és Diklát,

22. És Ebált, Abimáelt és Sébát,

23. Ofirt, Havilát és Jóbábot. Ezek mind Joktán fiai.

24. Sém, Arpaksád, Séláh.

1 Móz. 11,10., 1 Móz. 11,12.

25. Héber, Péleg, Réu.

26. Sérug, Nákhó, Tharé.

27. Abrám, ez az Ábrahám.

28. Ábrahám fiai: Izsák és Ismáel.

1 Móz. 16,15., 1 Móz. 21,2., 1 Móz. 21,3.

29. Ezeknek nemzetségei pedig ezek: Ismáel elsőszülötte Nebájót és Kédar, Adbeél és Mibszám.

1 Móz. 25,12., 1 Móz. 25,16.

30. Misma és Dúmáh, Massza, Hadad és Théma.

31. Jétur, Náfis és Kedmah; ezek az Ismáel fiai.

32. Keturának pedig, az Ábrahám ágyasának fiai, kiket szüle, ezek: Zimrán, Joksán, Médán, Midián, Isbák és Suakh. És a Joksán fiai: Séba és Dédán.

1 Móz. 25,1., 1 Móz. 25,4.

33. És a Midián fiai: Éfah, Héfer, Hánok, Abida és Eldáh. Mindezek a Keturáh fiai.

34. Ábrahám pedig nemzé Izsákot; Izsák fiai pedig ezek: Ézsau és Izráel.

1 Móz. 25,19., 1 Móz. 25,26.

35. Ézsauinak fiai: Elifáz, Réhuél, Jéhus, Jahlám és Korakh.

36. Elifáz fiai: Thémán, Omár, Czefi, Gahtám, Kenáz és Timna és Amálek.
37. Réhuél fiai: Nakhath, Zérakh, Samma és Mizza.
38. Széir fiai: Lótán és Sóbál, Czibhón, Haná, Disón, Eczer és Disán.
39. Lótán fiai pedig: Hóri és Hómám: Lótánnak huga pedig Timna.
40. Sóbál fiai: Alján és Mánakháth, Hébal, Sefi és Onám; Czibhón fiai pedig: Aja és Haná.
41. Haná fia: Disón, Disón fiai pedig: Hamrán és Esbán, Ithrán és Kherán.
42. Eczer fiai: Bilhán és Zahaván, Jakán. Disán fiai: Húcz és Arán.
43. Ezek pedig a királyok, a kik uralkodának Edom földén, mielőtt az Izráel fiai között király uralkodott volna: Bela, Behor fia, az ő városának neve Dinhába vala.

1 Móz. 36,31.

44. Bela meghalván, uralkodék helyette Jóbáb, a Boczrából való Zerakh fia.
45. És hogy Jóbáb meghala, uralkodék helyette a Témán földéből való Khusám.
46. Meghala Khusám is, és uralkodék helyette Hadád, a Bédád fia, ki megveré a Midiánitákat a Moáb mezején; és az ő városának neve Hávit vala.
47. Hadád is, hogy meghala, uralkodék helyette a Masrekából való Szamlá.
48. Szamlá holta után uralkodék helyette Saul, a folyóvíz mellett való Rékhobóthból.
49. Saul is meghala, és uralkodék helyette Báhál-Khanán, az Akhbór fia.
50. Báhál-Khanán holta után uralkodék helyette Hadád; és az ő városának neve Páhi, feleségének pedig neve Mehetábéel, ki Mézaháb leányának Matrédnak volt a leánya.

1 Móz. 36,39.

51. Hadád halála után Edom fejedelmei valának: Timná fejedelem, Halvá fejedelem, Jetéth fejedelem,
52. Ohólibámá fejedelem, Éla fejedelem és Pinon fejedelem,
53. Kenáz fejedelem, Témán fejedelem és Mibczár fejedelem,
54. Magdiél fejedelem és Hirám fejedelem. Ezek voltak Edom fejedelmei.

2.

1. Ezek az Izráel fiai: Rúben, Simeon, Lévi, Júda, Issakhár és Zebulon;

1 Móz. 35,22., 1 Móz. 35,26.

2. Dán, József, Benjámin, Nafthali, Gád és Áser.

3. Júdának fiai: Hér, Ónán és Séla; e három születék néki a Kanaánita Súahnak leányától. De Hér, Júdának elsőszülött fia gonosz vala az Úr szemei előtt, és megöle őt az Úr.

1 Móz. 38,2., 1 Móz. 38,5.

4. Thámár pedig, az ő menyé szülé néki Péreczet és Zerákhót. Júdának fiai mindnyájan öten valának.

1 Móz. 38,29., 1 Móz. 38,30.

5. Pérecz fiai: Kheczrón és Khámul.

1 Móz. 46,12.

6. Zerákh fiai pedig: Zimri és Ethán, Hémán, Kákkól és Dára; mindenestől öten.

7. Kármí fiai; Ákán, Izráelnek megrontója, mivel lopott a zsákmányból.

Józs. 7,1., Józs. 7,25.

8. Ethán fia: Azária.

9. Kheczrón fiai, kik születtenek néki: Jérahméel, Rám és Kélubai.

Ruth. 4,19., Ruth. 4,22.

10. Rám nemzé Amminádábot, Amminádáb pedig nemzé Nakhson, a Júda fiainak fejedelmét.

11. Nakhson nemzé Szálmát, Szálma pedig nemzé Boázt;

12. Boáz nemzé Obedet; Obed nemzé Isait;

13. Isai pedig nemzé Eliábot, az ő elsőszülöttét, és Abinádábot, másodikat, Simeát, harmadikat.

1 Sám. 16,6., 2 Sám. 13,3.

14. Netanéelt, negyediket, és Raddait, ötödiket.

15. Osetet, hatodikat és Dávidot, a hetedik fiát;

1 Sám. 17,1., 1 Sám. 17,12., 1 Sám. 17,13.

16. És nővéreiket, Sérúját és Abigáilt. Sérújának pedig fiai voltak: Absai, Joáb és Asáel, e három.

2 Sám. 18,2., 2 Sám. 21,17., 1 Kir. 2,5., 1 Kir. 2,29., 2 Sám. 2,22., 2 Sám. 2,23.

17. Abigáil szülé Amasát; Amasának atyja pedig az Ismaél nemzetségéből való Jéter vala.

1 Krón. 12,18., 2 Sám. 17,25.

18. Káleb pedig, a Kheczrón fia nemzett vala az ő Azuba nevű feleségétől és Jérióttól; és ezek az ő fiai: Jéser, Sobáb és Ardon.

19. Azuba meghala, és Káleb vevé magának feleségül Efratát, és ez szülé néki Húrt.

20. Húr nemzé Urit, Uri pedig nemzé Bésaléelt.

2 Móz. 31,2., 2 Móz. 31,5.

21. Azután beméne Kheczrón Mákirnak, Gileád atyjának leányához; mert ő ezt elvette vala hatvan esztendőskorában, és szülé néki Ségubot.

22. Ségub pedig nemzé Jáirt, kinek huszonhárom városa vala a Gileád földén.

Bir. 10,3.

23. De Gesur és Áram elvették tőlük Jáir falvait, Kenáthot és mezővárosait, hatvan várost. Mindezek Mákirnak, a Gileád atyjának fiaié.

24. Minekutána pedig meghala Kheczrón Káleb-Efratában, akkor szülé néki Abija, a Kheczrón felesége, Ashúrt, Tékoa atyját.

25. Jérahméelnek, a Kheczrón elsőszülöttének fiai voltak: Rám, az elsőszülött, Búna, Orem, Osem és Akhija.

26. Volt más felesége Jérahméelnek, Atára nevű; ez az Onám anyja.

27. Rámnak, Jérahméel elsőszülöttének pedig fiai voltak: Maás, Jámin és Héker.

28. Onám fiai voltak: Sammai és Jáda; és Sammai fiai: Nádáb és Abisúr.

29. Abisúr feleségének neve Abihail, a ki szülé néki Akhbánt és Mólidot.

30. Nádáb fiai: Széled és Appaim; Széled magtalanul halt meg.

31. Appaim fia: Isi; Isi fia: Sésán; Sésán fia: Ahálai.

32. Jáda fiai, a ki Sammai testvére volt: Jéter és Jonathán; Jéter magtalanul halt meg.

33. Jonathán fiai: Pélet és Záza. Ezek voltak a Jérahméel fiai.

34. Sésánnak nem voltak fiai, hanem csak leányai; de volt Sésánnak egy Égyiptombeli szolgálja, Járha nevű.

35. És adá Sésán e Járha nevű szolgáljának az ő leányát feleségül, a ki szülé néki Athait.

36. Athai pedig nemzé Nátánt; Nátán nemzé Zabádot;

37. Zabád nemzé Eflált; Eflál nemzé Obedet;

38. Obed nemzé Jéhut; Jéhu nemzé Azáriát.

39. Azária nemzé Hélest; Héles nemzé Elását;

40. Elása nemzé Sisémait; Sisémai nemzé Sallumot;

41. Sallum nemzé Jékámiát; Jékámia pedig nemzé Elisámát.

42. A Káleb fiai pedig, a ki Jérahméel testvére vala: elsőszülötte Mésa; ez volt Zifnek és Marésa fiainak atyjok, Hebronnak atyja.

43. Hebron fiai: Kórah, Tappuah, Rékem és Séma.

44. Séma pedig nemzé Rahámot, a Jorkeám atyját; és Rékem nemzé Sammait,

45. A Sammai fia pedig: Máon; ez a Máon volt a Bethsúr atyja.

46. Efa pedig, a Káleb ágyastársa, szülé Háránt és Mósát és Gázezt; és Hárán nemzé Gázezt.

47. Jaddai fiai pedig: Régem, Jotám, Gésán, Pelet, Héfa és Saáf.

48. A Káleb ágyasa Maaka szülé Sébert és Tirhánát.

49. És szülé Saáfot, Madmanna atyját, Sevát, a Makbéna atyját és Gibeá atyját; és Aksza a Káleb leánya vala.

Józs. 15,16.

50. Ezek voltak Káleb fiai, a ki Húrnak, az Efrata elsőszülöttének fia volt: Sobál, Kirját-Jeárim atyja.

51. Szálma, Bethlehem atyja; Háref, Bethgáder atyja.

52. Voltak pedig Sobálnak is, a Kirját-Jeárim atyjának fiai: Haroé, a fél Menuhót ura.

53. A Kirját-Jeárim háznépei: Jitreusok, Puteusok, Sumateusok, Misraiteusok; ezektől származának a Sorateusok és az Estaoliteusok.

1 Krón. 4,2.

54. Szálma fiai, Bethlehem és a Netofátbeliek, Atróth, Beht-Joáb, a Czórabeli Manahateusok fele.

55. És a Jábesben lakozó tudós emberek háznépei: a Tirateusok, Simateusok, Sukateusok. Ezek a Kineusok, a kik Hámáttól, a Rékáb házának atyjától származtak.

Jer. 35,2.

1. Ezek a Dávid fiai, a kik Hebronban születének néki: elsőszülötte vala Amnon, a Jezréelből való Ahinoámtól; második vala Dániel, a Kármelből való Abigailtól.
2 Sám. 3,2.
  2. Harmadik Absolon, a ki Maakának, a Gessurbeli Talmai király leányának volt a fia; negyedik Adónia, Haggittól való.
2 Sám. 15,13., 2 Sám. 16,22., 2 Sám. 18,15.
  3. Ötödik Sefátia, Abitáltól való; hatodik Jitreám, az ő feleségétől, Eglától való.
  4. E hat fia születék néki Hebronban, a hol hét esztendeig és hat hónapig uralkodott; Jeruzsálemben pedig harminczhárom esztendeig uralkodék.
2 Sám. 5,4., 2 Sám. 5,5.
  5. Jeruzsálemben pedig ezek születének néki: Simea, Sóbáb, Nátán és Salamon, négyen, Bathsuatól, az Ammiel leányától.
2 Sám. 5,14.
  6. És Ibhár, Elisáma és Elifélet.
  7. Nógah, Néfeg és Jáfia.
  8. És Elisáma, Eljada és Elifélet, kilenczen.
  9. Mindezek a Dávid fiai, az ő ágyastársainak fiain kívül; és ezeknek a huga, Támár.
2 Sám. 13,14.
  10. Salamonnak pedig fia volt Roboám; ennek fia Abija, ennek fia Asa, ennek fia Josafát.
1 Kir. 11,43., 1 Kir. 12,17., 1 Kir. 12,19.
  11. Ennek fia Jórám, ennek fia Akházia, ennek fia Joás.
2 Kir. 8,16., 2 Kir. 8,18.
  12. Ennek fia Amásia, ennek fia Azária; ennek fia Jótám.
2 Kir. 14,1., 2 Kir. 14,3.
  13. Ennek fia Akház, ennek fia Ezékiás, ennek fia Manasse.
2 Kir. 16,1., 2 Kir. 16,5., 2 Kir. 18,1., 2 Kir. 18,9., 2 Kir. 20,6., 2 Kir. 21,1., 2 Kir. 21,16.
  14. Ennek fia Amon, ennek fia Jósiás.
  15. Jósiásnak pedig fiai: elsőszülötte Johanán, második Jójákim, harmadik Sédékiás, Sallum negyedik.
  16. Jójákim fiai: az ő fia Jékoniás, ennek fia Sédékiás.
2 Kir. 24,17., 2 Kir. 25,7., 2 Kir. 25,9.
  17. Jékoniásnak fiai: Assir, ennek fia Saálthiel.
2 Kir. 24,15.
  18. És Máلكirám, Pedája, Sénasár, Jékámia, Hosáma és Nédábia.
  19. Pedája fiai: Zerubábel és Simei. Zerubábel fiai: Mesullám, Hanánia; és az ő hugok vala Selómit.
Ezsdr. 2,2., Ezsdr. 3,8.
  20. És Hásuba, Ohel, Berekia, Hasádia és Jusáb-Hésed, ezek öten.
  21. Hanánia fiai: Pelátia és Jésaia; és Refája fiai és Arnám fiai, Obádia fiai, Sekánia fiai.
  22. És Sekánia fiai: Semája. Semája fiai: Hattus, Jigeál, Báriah, Neárja és Sáfát, ezek hatan.
  23. Neárja fiai: Eljohénai, Ezékiás és Azrikám, ezek hárman.
  24. Eljohénai fiai: Hódajéva, Eliásib, Pelája, Akkub, Johanán, Delája és Anáni; ezek heten.
- 4.**
1. Júda fiai ezek: Pérecz, Kheczrón, Kármi, Húr és Sobál.
1 Krón. 2,4.
  2. Reája pedig, a Sobál fia nemzé Jáhátot; Jáhát nemzé Ahumáit és Lahádót; ezek a Sorateusok háznépei.
1 Krón. 2,53.
  3. Ezek Etám atyjától valók: Jezréel, Jisma, Jidbás; és az ő hugoknak neve Haslelponi.
  4. Pénuel pedig Gedor atyja, és Ezer Húsa atyja. Ezek Efrata elsőszülöttének, Húrnek fiai, a ki Bethlehem atyja vala.
  5. Ashúrnek pedig, a Tékoa atyjának volt két felesége, Heléa és Naára.
  6. És Naára szülé néki Ahuzámot, Héfert, Teménit és Ahastárit. Ezek a Naára fiai.
  7. Heléa fiai: Séret, Jészohár, Etnán és Kócz.
  8. Kócz pedig nemzé Hánubot, Hásobébát és Ahárhel háznépét, a ki Hárumnak fia vala.

9. Jábes pedig testvéreinél tiszteletreméltóbb vala, és azért nevezé őt az ő anyja Jábesnek, mondván: Mivelhogy fájdalommal szülém őt.

1 Móz. 35,16., 1 Móz. 35,18.

10. És Jábes az Izráel Istenét hívá segítségül, mondván: Ha engem megáldanál és az én határomat megszelesítenéd, és a te kezed én velem lenne, és engem minden veszedelemtől megoltalmaznál, hogy bút ne lássak! És megadá Isten néki, a mit kért vala.

11. Kélub pedig, a Súkha testvére, nemzé Méhírt; ez az Eston atyja.

12. Eston nemzé Béth-Rafát, Paseákhót, Tehinnát, Ir-Náhás atyját. Ezek a Rékától való férfiak.

13. Kénáz fiai: Othniel és Serája; Othniel fia: Hatát.

Józs. 15,17., Bir. 1,13.

14. Meonótai nemzé Ofrát; Serája pedig nemzé Joábot, a Gé-Harasimbeliek atyját, mert mesteremberek valának.

Nehem. 11,35.

15. Káleb fiai, ki Jefunné fia vala: Iru, Ela és Naám; és Ela fiai; és Kénáz.

16. Jéhalélel fiai: Zif, Zifa, Tirja és Asárel.

17. Ezra fiai: Jéter, Méred, Efer és Jálon; és szülé Mirjámot, Sammait és Isbát, Estemóa atyját.

18. Ennek felesége pedig, Jehudéja szülé Jéredet, a Gedor atyját és Hébert, a Szókó atyját, Jékuthielt, a Zánoah atyját; ezek Bithiának, a Faraó leányának fiai, a kit Méred elvett vala.

19. Hódia nevű feleségének pedig fiai, ki Nahamnak, Keila atyjának nővére vala: Hagármí és a Maakátbeli Estemóa.

20. Simon fiai: Amnon, Rinna, Benhanán és Thilon. Isi fiai: Zohét és Benzohét.

21. Júda fiának, Sélának fiai: Er, Léka atyja, és Laáda, Marésa atyja, és a gyapotszövők háznépe Béth-Asbeában;

1 Móz. 38,5.

22. És Jókím és Kozeba lakosai, és Joás és Saráf, a kik Moáb urai voltak, és Jásubi, Léhem. De ezek már régi dolgok.

23. Ezek voltak a fazekasok, és Netaimban és Gederában laktak. A királylyal laktak ott, az ő dolgáért.

24. Simeon fiai: Némuel, Jámin, Járíb, Zérah, Saul;

1 Móz. 46,10.

25. Kinek fia, Sallum, kinek fia Mibsám, kinek fia Misma.

26. Misma fiai: Hammúel az ő fia, Zakkur az ő fia, Simi az ő fia;

27. Siminek tizenhat fia és hat leánya volt; de testvéreinek nem volt sok fia, s általában háznépök nem volt oly népes, mint Júda fiaié.

28. Lakoznak vala pedig Beersebában és Móladában és Haczar-Suálban.

Józs. 19,1., Józs. 19,2.

29. Billában, Eczemben és Toládban,

30. Bétuelben, Hormában és Cziklágban,

31. Beth-Markabótban, Haczar-Szuszimban, Beth-Biriben és Saárainban; ezek valának az ő városaik mindaddig, míg Dávid királylyá lett.

32. Faluik pedig ezek: Etám, Ain, Rimmon, Tóken és Asán, öt város;

Józs. 19,1., Józs. 19,7.

33. És mindazok a falvaik, a melyek e városok körül voltak Bálig; ezek valának lakóhelyeik és nemzetségeik:

34. Mesobáb, Jámlék és Jósa, Amásia fia.

35. És Jóél és Jéhu, a Jósibia fia, ki Serája fia, ki Asiel fia vala;

36. És Eljoénai, Jaákoba, Jésohája, Asája, Adiel, Jesiméel és Benája.

37. Ziza, a Sifi fia, ki Alon fia, ki Jedája fia, ki Simri fia, ki Semája fia.

38. Ezek a névszerint felsoroltak voltak a főemberek nemzetségökben, a kik igen elszaporodtak volt atyjok házában,

39. Azért elindulának Gedor felé, hogy a völgy keleti részére menjenek és ott barmaiknak legelőt keressenek.

40. Találának is zsíros és jó legeltető helyet (az a föld pedig tágas, nyugodalmas és békesség), mert Khámból valók laktak ott azelőtt.

41. Elmenvén pedig e névszerint megnevezettek Ezékiásnak, a Júda királyának idejében, lerombolták sátoiraikat, és a Maonitákat, a kiket ott találtak, kiirtották mind e mai napig, s helyökbe letelepedének, mivel ott barmaik számára legelőhelyeket találtak.

1 Kir. 18,1.

42. És közülök, a Simeon fiai közül, némelyek elmenének a Seir hegyére, úgymint ötszázan, a kiknek előljáróik az Isi fiai, Pelátja, Nehárja, Refája és Uzriel voltak.

5 Móz. 1,4., 5 Móz. 1,5.

43. És valakik az Amálek nemzetségéből megmaradtak vala, mind levágák azokat, és ott letelepedének mind e mai napig.

1 Sám. 15,7.

5.

1. Rúbennek, Izráel elsőszülöttének fiai (mert ő volt az elsőszülött; mikor pedig megfertőztette az ő atyjának ágyasházát, az ő elsőszülöttségi joga a József fiainak adaték, a ki Izráel fia vala, mindazáltal nem úgy hogy ők neveztessenek származás szerint elsőszülötteknek,

1 Móz. 35,22.

2. Mert Júda tekintélyesebb vala az ő testvérei között, és ő belőle való volt a fejedelem, hanem az elsőszülöttségnek haszna lón Józsefé):

1 Móz. 45,8.

3. Ezek Rúbennek, Izráel elsőszülöttének fiai: Khánokh, Pallu, Kheczrón és Kármi.

1 Móz. 46,8., 1 Móz. 46,9.

4. Jóel fiai: Semája ennek fia, Góg ennek fia, Simei ennek fia.

5. Míka ennek fia, Reája ennek fia, Baál ennek fia.

6. Beéra ennek fia, a kit fogságba vitt Tiglát-Piléser, az Assiriabeli király; ő a Rúbeniták fejedelme vala.

7. Testvérei pedig, családjaik, nemzetségük megszámlálása szerint ezek valának: a fő Jéhiel és Zakariás,

8. Bela, Azáz fia, ki Séma fia, ki Jóel fia vala, ki Aróerben lakott Nébóig és Baál-Meonig.

Józs. 13,15., Józs. 13,16.

9. Napkelet felé is lakik vala a pusztában való bemenetelig, az Eufrátes folyóvíztől fogva; mert az ő barmai Gileád földén igen elszaporodtak.

10. Saul királynak idejében pedig támasztának hadat a Hágárenusok ellen, és elhullának azok az ő kezeik által, és lakának azoknak sátoraikban, Gileádnak napkelet felé való egész részében.

11. A Gád fiai pedig velök szemben a Básán földén laktak Szalkáig.

Józs. 13,24., Józs. 13,30.

12. Jóel vala előljárójok, Sáfám második az után; Johánai és Sáfát Básánban.

13. És testvéreik, családjaik szerint ezek: Mikáel, Mésullám, Séba, Jórái, Jaékán, Zia és Éber, heten.

14. Ezek az Abihail fiai, ki Húri fia, ki Jároáh fia, ki Gileád fia, ki Mikáel fia, ki Jésisai fia, ki Jahadó fia, ki Búz fia.

15. És Ahi, a Gúni fiának, Abdielnek a fia volt a család feje.

16. Ezek Gileádban, Básánban és az ezekhez tartozó mezővárosokban laktak, és Sáronnak minden legelőjén, határaikig.

1 Krón. 27,29.

17. Kik mindnyájan megszámláltatának Jótámnak, a Júda királyának idejében, és Jeroboámnak, az Izráel királyának idejében.

2 Kir. 15,5., 2 Kir. 14,16.

18. A Rúben fiai közül és a Gáditák közül és a Manasse félnemzetsége közül erős paizs- és fegyverhordozó férfiak, kézívesek és a hadakozásban jártasok, negyvennégyezerhatszázhatvanan harczra kész férfiak;

19. Hadakozának a Hágárenusok ellen, Jétúr, Náfis és Nódáb ellen.

20. És győzedelmesek levének azokon, és kezekbe adatának a Hágárenusok és mindazok, a kik ezekkel valának; mert az Istenhez kiáltának harcz közben, és ő meghallgatá őket, mert ő benne bíztak.

Zsolt. 91,15.

21. És elvivék az ő barmaikat, ötvenezer tevét, kétszázötvenezer juhot, kétezer szamarat és százezer embert.

22. A seb miatt pedig sokan elhullának; mert Istentől vala az a harcz; és azok helyén lakának a fogságig.

1 Krón. 5,26., 2 Kir. 17,6., 2 Kir. 17,18.

23. A Manasse nemzetsége felének fiai pedig azon a földön laktak, a mely Básántól Baál-Hermonig, Szenirig és Hermon hegyéig terjedt, mert igen megsokasodtak vala.

Józs. 13,30.

24. És ezek voltak az ő atyjok háznépének fejedelmei: Efer, Isi, Eliel, Azriel, Irméja, Hodávia és Jahdiel, igen erős férfiak, híres férfiak, a kik az ő atyjok háznépe között fők voltak.

25. Vétkezének pedig az ő atyjoknak Istene ellen; mert a föld lakóinak bálványisteneivel paráználkodának, a kiket az Isten szemök elől elpusztított.

2 Kir. 17,7., 2 Kir. 17,17.

26. Felindítá azért az Izráel Istene Pulnak, az Assiriabeli királynak szívét és Tiglát-Pilésernek, az assirii királynak szívét, és fogva elvivé őket, a Rúbenitákat, a Gáditákat és a Manasse félnemzetségét is; és elvivé őket Haláhba és Háborba, Hárába és a Gózán folyóvizéhez mind e mai napig.

2 Kir. 15,19., 2 Kir. 15,29.

6.

1. Lévi fiai: Gerson, Kéhát és Mérári.

1 Móz. 46,11.

2. Kéhát fiai pedig: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel.

3. Amrám gyermekei: Áron, Mózes és Miriám; Áron fiai pedig: Nádáb, Abihu, Eleázár és Ithamár.

2 Móz. 2,1., 2 Móz. 2,2., 2 Móz. 2,10., 2 Móz. 4,14., 2 Móz. 6,23.

4. Eleázár nemzé Fineást, Fineás nemzé Abisuát;

5. Abisua pedig nemzé Bukkit, Bukki nemzé Uzzeit;

6. Uzzi nemzé Zeráhiát, Zeráhia nemzé Mэрajótot;

7. Mэрajót nemzé Amáriát, Amária nemzé Ahitúbot;

8. Ahitúb nemzé Sádókot; Sádók nemzé Ahimáhást;

2 Sám. 8,17., 1 Krón. 27,17.

9. Ahimáhás nemzé Azáriát, Azária nemzé Jóhanánt;

10. Jóhanán nemzé Azáriát, ez volt a pap abban a házban, a melyet Salamon Jeruzsálemben épített vala.

2 Krón. 26,17.

11. Azária nemzé Amáriát; Amária nemzé Ahitúbot;

12. Ahitúb nemzé Sádókot, Sádók nemzé Sallumot;

13. Sallum nemzé Hilkiát; Hilkia nemzé Azáriát;

2 Kir. 22,4.

14. Azária nemzé Séráját, Sérája nemzé Jéhozadákot;

2 Kir. 25,18., 2 Kir. 21,.

15. Jéhozadák pedig fogságba méne, mikor az Úr Júdat és Jeruzsálemet fogságba viteté Nabukodonozor által.

2 Kir. 25,8., 2 Kir. 25,11.

16. Lévi fiai: Gerson, Kéhát és Mэрári.

17. Ezek Gerson fiainak nevei: Libni és Simhi.

2 Móz. 6,17.

18. Kéhát fiai: Amrám, Jiczhár, Khebron és Huzziel.

19. Mэрári fiai: Makhli és Musi. Ezek a Lévi háznépei az ő nemzetségeik szerint.

20. Gersonnak fiai: Ligni az ő fia, Jáhát ennek fia, Zima ennek fia.

21. Jóah ennek fia, Iddó ennek fia, Zэрáh ennek fia és Jéathэrai ennek fia.

22. Kéhát fiai: Amminádáb az ő fia, Kórákh ennek fia és Asszir ennek fia;

2 Móz. 6,24.

23. Elkána ennek fia, Ebiásáf ennek fia és Asszir ennek fia.

24. Tákhát ennek fia, Uriel ennek fia, Uzziának fia és Saul ennek fia.

25. Elkána fiai: Amásai és Ahimót,

26. Elkána. Elkána fia: Sófai az ő fia és Náhát ennek fia.

27. Eliáb ennek fia, Jэrohám ennek fia, Elkána ennek fia.

1 Sám. 1,1.

28. Sámuel fiai pedig: az elsőszülött Vásni, a második Abija.

1 Sám. 1,1., 1 Sám. 1,20., 1 Sám. 3,19., 1 Sám. 7,15.

29. Mэрári fiai: Mahli, Libni ennek fia; Simhi ennek fia és Uzza ennek fia.

30. Simea ennek fia, Haggija ennek fia és Asája ennek fia.

31. Ezek azok, a kiket Dávid állított be az Úr házában az énekléshez, mikor az Isten ládája elhelyeztetett.
2 Sám. 6,17.
32. És a míg Salamon felépíté az Úr házát Jeruzsálemben, addig a gyülekezet sátora előtt szolgáltak énekléssel és állottak szolgálatban, kiki az ő rendje szerint.
1 Kir. 6,1., 1 Kir. 6,38.
33. Ezek pedig a kik szolgáltak, és az ő fiaik: a Kéhátiták fiai közül Hémán főéneklő, Jóel fia, ki Sámuel fia.
34. Ki Elkána fia, ki Jérohám fia, ki Eliél fia, ki Thóa fia.
35. Ki Czúf fia, ki Elkána fia, ki Mahát fia, ki Amásai fia.
36. Ki Elkána fia, ki Jóel fia, ki Azárja fia, ki Séfánia fia.
37. Ki Tákhat fia, ki Asszir fia, ki Ebiásáf fia, ki Kórákh fia.
1 Krón. 6,22.
38. Ki Jiczár fia, ki Kéhát fia, ki Lévi fia, ki Izráel fia.
1 Krón. 2,1.
39. És ennek testvére, Asáf, a ki jobbkeze felől áll vala; Asáf, a Berekiás fia, ki Simea fia vala.
40. Ki Mikáel fia, ki Bahásia fia, ki Melkija fia.
41. Ki Ethni fia, ki Zérah fia, ki Adája fia.
42. Ki Etán fia, ki Zimma fia, ki Simhi fia.
43. Ki Jáhát fia, ki Gerson fia, ki Lévi fia.
1 Krón. 6,1.
44. Továbbá a Mérári fiai, a kik azokkal atyafiak valának, balkéz felől állnak vala; Etán, Kisi fia, ki Abdi fia, ki Malluk fia.
1 Krón. 6,1.
45. Ki Kasábja fia, ki Amásia fia, ki Hilkia fia.
46. Ki Amsi fia, ki Báni fia, ki Sémer fia.
47. Ki Makhli fia, ki Musi fia, ki Mérári fia, ki Lévi fia.
1 Krón. 6,1.
48. És testvéreik, a Léviták rendeltetnek az Isten háza hajlékának egyéb szolgálatjára.
49. Áron pedig és az ő fiai az egészen megégetendő áldozatnak oltára mellé, és a füstölő oltár mellé, a szentek-szentjének szolgálatja mellé, és az Izráel megszentelésére rendeltetének mind a szerint, a mint Mózes, az Isten szolgája megparancsolta volt.
2 Móz. 30,7., 2 Móz. 30,10., 3 Móz. 8,1., 3 Móz. 8,36., 4 Móz. 4,16.
50. Áron fiai pedig ezek: Eleázár, az ő fia, ennek fia Fineás, ennek fia Abisua.
51. Ennek fia Bukki, ennek fia Uzzi, ennek fia Zerája.
52. Ennek fia Merájót, ennek fia Amárja, ennek fia Akhitúb.
53. Ennek fia Sádók, ennek fia Akhimás.
2 Sám. 15,27.
54. És az Áron fiainak, a Kéhátiták nemzetségéből, ezek a lakhelyeik, letelepedésük szerint az ő vidékükön, mert ez jutott volt nékik sors által.
1 Krón. 6,55., 1 Krón. 6,81., Józs. 21,9., Józs. 21,13.
55. Ők kapták Hebront, a Júda földében és a körülte való legelőket.
56. De e város földjeit és annak faluit Kálebnek, a Jefunné fiának adák.
4 Móz. 14,30.
57. Az Áron fiainak azért a Júda városai közül adák a menedékvárosokat, Hebront, Libnát és legelőit, Jatthirt és Esthemoát és ezeknek legelőit,
58. És Hilent és annak legelőit, és Débirt és annak legelőit,
59. Asánt és annak legelőit, és Béth-Semest és annak legelőit.
1 Sám. 6,19.
60. A Benjámín nemzetségéből: Gébát és annak legelőit, Allémetet és annak legelőit, Anatót várost is és annak legelőit. Ezeknek az ő nemzetségek szerint tizenhárom városuk volt.
61. A Kéhát többi fiainak pedig az egy nemzetségnek családjaitól, és a félnemzetségéből, a Manasse nemzetségének felétől, sors által tíz várost adtak.
Józs. 21,5.
62. Míg a Gerson fiainak meg az ő nemzetségek szerint az Izsakhár nemzetségéből, az Áser nemzetségéből, a Nafthali nemzetségéből és a Manasse nemzetségéből Básánban adtak tizenhárom várost.

63. A Mérári fiainak az ő nemzetségek szerint a Rúben nemzetségéből, a Gád nemzetségéből és a Zebulon nemzetségéből sors által tizenkét várost.

64. Adának tehát az Izráel fiai a Lévitáknak városokat, azoknak legelőivel együtt.

65. Sors által adták a Júda nemzetségéből, a Simeon nemzetségéből és a Benjámin nemzetségéből ezeket a névszerint megnevezett városokat.

66. Azoknak, a kik a Kéhát fiainak családjaiból valók voltak, és a határukban levő városok az Efraim nemzetségéből valának:

67. Azoknak adák a menedékvárosokat, Sikemet és annak legelőit az Efraim hegyén, Gézert és annak legelőit.

1 Kir. 9,15.

68. És Jokmeámot és annak legelőit, Bethoront és annak legelőit.

69. Ajalont és annak legelőit; Gáthrimmont is és annak legelőit.

Józs. 10,12.

70. A Manasse nemzetségének feléből Anert és annak legelőit, Bileámot és annak legelőit, a Kéhát többi fiainak családjai részére.

71. A Gerson fiainak pedig a Manasse félnemzetségéből Gólánt Básánban és annak legelőit, és Astarót és annak legelőit:

1 Krón. 6,1.

72. Az Izsakhár nemzetségéből adák Kédest és annak legelőit; Dobrátot és annak legelőit.

73. Rámót és annak legelőit, Anémet és annak legelőit.

74. Az Áser nemzetségéből Másált és annak legelőit, és Abdont és annak legelőit.

Józs. 21,30.

75. Hukókot és annak legelőit; Réhobot és annak legelőit.

76. A Nafthali nemzetségéből Kédest Galileában és annak legelőit; Hammont és annak legelőit; és Kirjáthaimot és annak legelőit.

77. A Mérári többi fiainak a Zebulon nemzetségéből Rimmont és annak legelőit, és Thábort és annak legelőit.

1 Krón. 6,1.

78. A Jordánon túl Jérikhó ellenében a Jordánnak napkelet felől való részében a Rúben nemzetségéből Bésert a pusztában és annak legelőit; Jahását és annak legelőit.

79. Kedemót és annak legelőit; Mefaátot és annak legelőit.

80. A Gád nemzetségéből Rámót Gileádban és annak legelőit; Mahanaimot és annak legelőit.

Józs. 21,38.

81. Hesbont és annak legelőit; Jaázert és annak legelőit.

7.

1. Izsakhár fiai: Thóla, Pua, Jásub és Simron, négyen.

1 Móz. 46,13.

2. Thóla fiai pedig: Uzzi, Réfája, Jériel, Jakhmai, Jibsám és Sámuel, kik fejedelmek valának az ő atyjainak családjaiban. A Thóla fiai erős hadakozók voltak nemzetségökben, kiknek száma Dávid király idejében huszonkétezerhatszáz vala.

2 Sám. 24,2., 2 Sám. 24,9.

3. Uzzi fiai: Izráhja; és az Izráhja fiai: Mikáel, Obádia, Joel, Issia, öten, a kik mind főemberek valának.

4. És közöttük nemzetségeik és családjaik szerint harminczhatezer hadakozó férfi volt, mert sok feleségök volt és sok fiuk is.

5. Ezeknek testvéreik is, Izsakhárnak egész nemzetsége szerint erős hadakozó férfiak valának, nyolczvanhétezeren szám szerint mindenestől.

6. Benjámin fiai: Bela, Béker és Jediáel, hárman.

1 Móz. 46,21.

7. Bela fiai: Esbon, Uzzi, Uzziel, Jérimót és Hiri, öt főember az ő nemzetségökben, erős hadakozó férfiak, a kik megszámláltván, huszonkétezerharmincznégyen valának.

8. Béker fiai: Zémira, Joás, Eliézer, Eljoénai, Omri, Jeremót, Abija, Anatót és Alémet; ezek mindnyájan Béker fiai.

9. Azok megszámláltatván nemzetségeik szerint, családjuk fejei és az erős hadakozó férfiak húszezerkétszázán valának.

10. Továbbá Jédiáel fia: Bilhán; Bilhán fiai: Jéus, Benjámin, Éhud, Kénaána, Zetán, Társis és Ahisahár.

11. Ezek mind Jédiáel fiai, családfők, erős hadakozó férfiak, a kik tizenhétezerkétszázán mehetnek vala ki a viadalra.

12. Ir fiai: Suppim és Khuppim; Húsim Ahernek fia.

13. Nafthali fiai: Jakhcziel, Gúni, Jéczer, Sallum, a Bilha fiai.

1 Móz. 46,24.

14. Manasse fiai: Aszriel, kit szüle az ő felesége. Az ő ágyastársa pedig, a Siriabeli asszony szülé Mákirt, a Gileád atyját.

15. Mákir pedig vevé feleségül Khuppimnak és Suppimnak hugát, kinek neve Maáka. A másiknak neve Czélofhád. Czélofhádnak leányai voltak.

4 Móz. 27,1.

16. Maáka, a Mákir felesége szüle fiat, a kit nevezé Péresnek: annak pedig öcscsét Séresnek. Ennek fiai: Ulám és Rékem.

17. Ulám fia: Bédán. Ezek a Gileád fiai, ki Mákir fia volt, ki Manasse fia volt.

18. Az ő huga, Moléket pedig szülé Ishodot, Abiébert és Makhlát.

19. Semidának fiai voltak: Ahián, Sekem, Likhi és Aniam.

20. Efraim fiai pedig: Sútélákh, kinek fia Béréd, ennek fia Táhát, ennek fia Elhada, ennek fia Táhát.

4 Móz. 26,35.

21. Ennek fia Zábád, ennek fia Sútélákh, Ezer és Elhád. És megölék ezeket a Gáthbeliek, a földnek lakosai; mert alámentek vala, hogy barmaikat elhajtsák.

22. Efraim azért, az ő atyjok sokáig siratá őket, a kihez elmennek vala az ő atyjafiai, és őt vigasztalják vala.

Jób. 2,11.

23. Beméne azért az ő feleségéhez, ki fogada méhében, és szüle fiat, és nevezé Bériának, mivelhogy szerencsétlenség történt az ő házában.

24. Leánya pedig Seéra vala, a ki alsó és felső Bethoront és Uzen-Seérát építé.

25. Réfah is az ő fia és Resef; ennek fia Théla, ennek fia Táhán.

26. Ennek fia Laadán, ennek fia Ammihud, ennek fia Elisáma.

27. Ennek fia Nún, ennek fia Józsué.

4 Móz. 13,9., Józs. 1,1.

28. Ezeknek birtokuk és lakóhelyük vala: Béthel és annak mezővárosai; napkeletre Naarán, napnyészetre Gézer és ennek mezővárosai, Sikem és ennek mezővárosai, szinte Gázáig és az ehhez tartozó mezővárosokig;

29. És a Manasse fiai mellett: Béth-Seán és ennek mezővárosai, Thaanák és ennek mezővárosai, Megiddó és ennek mezővárosai, Dór és ennek mezővárosai. Ezekben laktak az Izráel fiának, Józsefnek fiai.

1 Móz. 48,5.

30. Áser fiai: Jimnah, Jisvah, Jisvi, Beriha és Szerakh, az ő hugok.

31. Beriha fiai: Khéber és Malkhiel, a ki Birzávit atyja volt.

1 Móz. 46,17.

32. Khéber pedig nemzé Jaflétet, Sómert, Hótámot és Suát, az ő hugokat.

33. Jaflét fiai: Pásák, Bimhál, Asvát; ezek Jaflét fiai.

34. Sómer fiai: Ahi és Róhega, Jehubba és Arám.

35. Testvérének, Hélemnek fia vala: Sófákh, Jimna, Séles és Amál.

36. Sófákh fiai: Suákh, Harnéfer, Suál, Béri és Imra.

37. Béser, Hód, Samma, Silsa, Itrán és Beéra.

38. Jéter fiai: Jéfunné, Pispá és Ara.

39. Ulla fiai: Ara, Hanniel és Risja.

40. Ezek mind Áser fiai, családfők, válogatott harcosok, a fejedelmek fejei; és megszámláltatván az ő nemzetségek rendje szerint, huszonhatezer harczra képes férfi volt.

8.

1. Benjámin pedig nemzé Belát, az ő elsőszülöttét, másodikat Asbél, harmadikat Akhráhot,

2. Negyediket Nóhát, és Ráját ötödiket.
3. (Belának fiai voltak: Adár, Géra és Abihúd,
4. Abisua, Naamán, Ahóah.)
5. Gérát, Sefufánt és Hurámot.
6. Ezek az Ehud fiai: (Ezek voltak főemberek a Géba városában lakó nemzetség között, kiket fogságba vittek Manahátba.
7. Nevezetesen Naamánt és Ahiját és Gérát vitték fogságba): nemzé pedig Uzzát és Akhíhúdot.
8. Saharáim pedig nemzé a Moáb mezején, minekutána eltaszítá feleségeit, Husimot és Baarát;
9. Nemzé Hódes nevű feleségétől Jobábot és Sibját, Mésát és Malkámot,
10. Jéust is, Sokját és Mirmát. Ezek az ő fiai; főemberek az ő nemzetségekben.
11. Husimtól nemzé Abitúbot és Elpaált.
12. Elpaál fiai: Eber, Miseám és Sémer; ez építé Onót és Lódot és ennek mezővárosait.
13. Béria, Séma, (ezek voltak főek az Ajalonban lakozó nemzetségek közt, és ezek úzték vala el Gáthnak lakóit),
14. Ahio, Sasák, Jeremót,
15. Zebádia, Arád, Ader.
16. Mikáel, Ispa, Jóha, Béria fiai.
17. Zebádia, Mésullám, Hizki, Héber.
18. Ismérái, Izlia és Jobáb; Elpaál fiai.
19. Jákim, Zikri, Zabdi,
20. Eliénai, Silletai, Eliel,
21. Adája, Berája és Simrát, Simhi fiai.
22. Jispán, Eber, Eliel,
23. Abdon, Zikri, Hanán,
24. Hanánja, Elám, Anatótija,
25. Ifdéja, Pénuel, Sasák fiai,
26. Samsérai, Sehárja, Atália.
27. Jaarésia, Elia, és Zikri, Jérohám fiai.
28. Ezek voltak a családfők az ő nemzetségek szerint, főemberek és ezek laktak Jeruzsálemben.
29. Gibeonban pedig laktak Gibeonnak atyja; az ő feleségének neve Maaka vala.

1 Krón. 9,35.

30. És az ő elsőszülötte Abdon, azután Súr, Kis, Baál, Nádáb;
31. Gedor, Ahio és Zéker,
32. És Miklót, a ki nemzé Simámot. Ezek is testvéreiknek átellenében, Jeruzsálemben laktak testvéreikkel.
33. Nér pedig nemzé Kist; Kis nemzé Sault, Saul nemzé Jonathánt, Malkisuát, Abinádábot és Esbaált.

1 Sám. 9,2., 1 Sám. 10,2.

34. Jonathán fia: Méribbaál; Méribbaál nemzé Mikát.

2 Sám. 9,12.

35. Mika fiai: Pitón, Mélek, Tárea és Akház.
36. Akház pedig nemzé Jehoádát. Jehoáda pedig nemzé Alémetet és Azmávetet és Zimrit; Zimri nemzé Mósát;
37. Mósa pedig Binát; ennek fia Ráfa, ennek fia Elása, ennek fia Asel.
38. Továbbá Aselnek hat fia volt, kiknek ezek neveik: Azrikám, Bókru, Ismáel, Seárja, Obádia és Hanán; ezek mind Asel fiai.
39. Az ő testvéreinek Eseknek fiai ezek: Ulám az ő elsőszülötte, Jéus második és Elifélet harmadik.
40. És az Ulám fiai erős hadakozó férfiak, kézívesek voltak, s gyermekeik és unokáik százötvenre szaporodtak. Mindezek a Benjámin fiai közül valók voltak.

9.

1. Az egész Izráel megszámláltatván nemzetségeik szerint, beirattak az Izráel és Júda királyainak könyvébe, a kik gonoszságukért Babilóniába vitetének.

2. A legelső lakosok az ő jószágaikon s városaikban, ezek: Izráeliták, papok, Léviták és Nétineusok.

3. Mert Jeruzsálemben laktak a Júda fiai közül s Benjámin fiai közül, Efraim és Manasse fiai közül valók:

4. Utái, Ammihud fia, ki Omri fia, ki Imri fia, ki Báni fia, a Pérecz fiai közül való, ki Júda fia vala.

1 Krón. 4,1.

5. A Silóniták közül, Asája, ki elsőszülött vala s ennek fiai.

6. A Zérah fiai közül: Jéluel és az ő atyjafiai, hatszázkilenczvenen.

7. A Benjámin fiai közül: Sallu, Mésullám fia, ki Hodávia fia, ki Hasénua fia.

8. Ibnéja, Jérohám fia, és Ela, Uzzi fia, ki Mikri fia, és Mésullám, Séfátja fia, ki Reuel fia, ki Ibnija fia vala.

9. Testvéreik, nemzetségeik szerint, kilencszázötvenhatan valának; ezek mind családfők voltak az ő atyjok háznépe szerint.

10. A papok közül is: Jedája, Jéhojárib és Jákin.

11. Azária, Hilkia fia, ki Mésullám fia, ki Sádók fia, ki Mérajót fia, ki Ahitubnak, az Isten háza főgondviselőjének fia vala.

12. És Adája Jérohám fia, ki Pashúr fia, ki Málkija fia; Maasai, Adiel fia, ki Jahzéra fia, ki Mésullám fia, ki Mésillémit fia, ki Immer fia.

13. Ezeknek atyjokfiai az ő családjaiknak fejei, ezerhétszázhatvanan valának, buzgók az Isten háza dolgának munkájában.

14. A Léviták közül Semája, Hásub fia, ki Azrikám fia, ki Hasábia fia, a Mérári fiai közül.

1 Krón. 6,1.

15. Bakbakkár, Héres és Galál, és Mattánia, a Mika fia, ki Zikri fia, ki Asáf fia vala.

Zsolt. 73,1.

16. Obádia, a Semája fia, Galál fia, ki Jédutun fia, és Bérékia, Asa fia, ki Elkána fia, a ki Nétofáti faluiban lakik vala.

17. És az ajtónállók: Sallum, Akkúb, Talmon, Ahimán és ezek testvérei; Sallum pedig fő vala.

18. (És ennek mindez ideig a királykapun van helye napkelet felől.) Ezek az ajtónállók a Léviták rendje szerint.

19. Sallum pedig a Kóré fia, ki Ebiásáf fia, ki Kórákh fia, és ennek rokonságai a Kórakhiták családjából a szolgálat munkájában a hajlék ajtajának őrizői valának, mint az ő atyáik az Úr seregében őrizték vala a bejáratot,

20. Mikor Fineás, az Eleázár fia volt egykor az ő előljárójok, kivel az Úr vala.

4 Móz. 25,7.

21. Zakariás, a Meselémia fia, a gyülekezet sátorába való bejárat őrizője.

22. Ezek mind választott ajtónállók voltak, kétszáztizenczvenen; kik az ő faluikban, nemzetségök szerint, megszámláltattak volt; kiket Dávid rendelt és Sámuel próféta az ő tisztökbe.

1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13.

23. Ők és fiaik őrizik vala renddel az Úr házának, a sáturnak kapuit.

24. Négyfelé valának az őrizők: napkeletre, napnyugotra, északra és délre.

25. És ezeknek atyjokfiai az ő faluikban valának, de minden hetednap amazokhoz felmenének Jeruzsálembé bizonyos ideig.

26. De a kapunállók négy főemberének állandó megbízatásuk volt. Ezek a Léviták őrizik vala a kamarákat és az Isten házának kincseit.

1 Kir. 6,5., 1 Kir. 7,51.

27. És az Úrnak háza körül hálnak vala, mivelhogy az őrizés az ő tisztök volt, és minden reggel ők nyitják vala meg az ajtókat.

28. És ő közülök némelyek a szolgálati edényekre viselnek vala gondot; mert mind a kivitelnél, mind a visszavitelnél számon veszik vala azokat.

2 Móz. 27,3.

29. Ugyanazok közül választattak vala némelyek másféle edénynek, a szenthely minden eszközeinek, a lisztnek, bornak, olajnak, tömjénnek és fűszereknek gondviselésére.

30. A papok fiai közül valók csinálják vala fűszerekből a drágakenetet is.

2 Móz. 30,22., 2 Móz. 30,33., 2 Móz. 30,34., 2 Móz. 30,38.

31. Továbbá Mattitja, a Léviták közül való (ki elsőszülötte a Kórakhiták közül való Sallumnak), a serpenyőkre visel vala gondot.

3 Móz. 2,5.

32. A Kéhátiták fiai és azok atyjokfiai közül rendeltettek volt a szent kenyérnek gondviselésére, hogy minden szombaton megkészítsék azt.

3 Móz. 24,5., 3 Móz. 24,6., 3 Móz. 24,8.

33. Ezek közül valók valának az éneklők is, a Léviták közül a családfők, a kik szabadosok valának egyéb tisztától az ő kamarájokban; mert éjjel és nappal szolgálattal tartoznak vala.

Zsolt. 134,1., Zsolt. 134,3.

34. Ezek a Léviták között családfők nemzetségek szerint, főemberek, és ezek Jeruzsálemben laktak.

35. Gibeonban pedig laktak a Gibeon atyja, Jéhiel, és az ő feleségének neve Maaka.

1 Krón. 8,29., 1 Kir. 3,4.

36. Az ő elsőszülött fia Abdon, azután Súr, Kis, Baál, Nér és Nádáb.

37. Gedor, Ahió, Zékária és Miklót.

38. Miklót pedig nemzé Simámot. Ezek is az ő atyjokfiai átellenében laktak Jeruzsálemben az ő testvéreikkel.

39. Nér nemzé Kist, Kis nemzé Sault, Saul pedig nemzé Jonathánt, Málkisuát, Abinádábot és Esbaált.

1 Krón. 8,33.

40. Jonathán fia Méribbaál; és Méribbaál nemzé Mikát.

41. Mika fiai: Piton, Mélek és Tára.

42. Akház pedig nemzé Jahrát, Jahra nemzé Alémetet, Azmávetet, Zimrit, Zimri pedig nemzé Mósát.

43. Mósa nemzé Bineát, ennek fia Réfája, ennek fia Elása, ennek fia Ásel.

44. Áselnek hat fia volt, kiknek neveik; Azrikám, Bókru, Ismáel, Seárja, Obádia és Hanán; ezek Ásel fiai.

10.

1. A Filiszteusok pedig hadakoznak vala az Izráellel, és megfutamodék Izráel népe a Filiszteusok előtt, és néhányan a sebek miatt el is hullának a Gilboa hegyén.

1 Sám. 31,1., 1 Sám. 31,4.

2. Elérék pedig a Filiszteusok Sault és az ő fiait, és megölék a Filiszteusok Jonathánt, Abinádábot és Malkisuát, a Saul fiait.

3. És a viadal igen heves volt Saul körül, és rátalálván a kézívesek, nyilakkal megsebesíték őt.

4. És monda Saul az ő fegyverhordozójának: Vond ki fegyveredet, és verj által engem vele, mert netalán eljönnek e körülméletlenek, és meggyaláznak engemet. De fegyverhordozója nem akará, mert igen fél vala. Ragadá azért Saul a fegyvert, és belé bocsátkozék.

5. Látván pedig az ő fegyverhordozója, hogy Saul immár meghalt, ő is a fegyverbe bocsátkozék, és meghala.

6. Meghala azért Saul és az ő három fia, és egész háznépe is egyetemben meghala.

1 Krón. 10,2.

7. Mikor pedig meglátták Izráelnek minden férfiai, a kik a völgyben valának, hogy ők megfutamodtak, és hogy Saul és az ő fiai megholtak: pusztán hagyák városaikat és elfutának. Akkor eljövének a Filiszteusok, és azokba beszállának.

8. Lőn pedig másodnap, eljövének a Filiszteusok, hogy a holtakat kifoszzák, és megtalálák Sault és az ő fiait, halva feküdvén a Gilboa hegyén.

9. És kifoszták őt, és elvették fejét és az ő fegyvereit, és elküldék a Filiszteusok minden tartományába köröskörül, hogy hírül adják bálványaiknak és a népnek.

1 Krón. 10,12.

10. Az ő fegyvereit isteneik házába helyezék el, fejét pedig Dágon templomában akasztották fel.

11. Mikor pedig meghallotta az egész Jábesgileád, hogy mit cselekedtek a Filiszteusok Saullal:

12. Feltámadának mindnyájan az erős férfiak, és elvették Saulnak és az ő fiainak testét; és Jábesbe vivén, eltemeték azoknak csontjait a tölgyfa alatt Jábesben, és bőjtölének hetednapig.

1 Sám. 31,12., 1 Sám. 31,13., 2 Sám. 21,12., 2 Sám. 21,14.

13. Meghala azért Saul az ő gonoszsága miatt, mivel vétkezett az Úr ellen, az Úrnak igéje ellen, melyet nem őrzött meg, sőt az ördögöst is megkereste, hogy megkérdezze;

1 Sám. 13,13., 1 Sám. 13,14., 1 Sám. 15,19., 1 Sám. 15,21., 1 Sám. 28,8., 1 Sám. 28,16.

14. És nem az Urat kérdé. Ezért elveszté őt, és adá az ő országát Dávidnak, az Isai fiának.

1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13.

11.

1. És gyűlének az Izráeliták mindnyájan Dávidhoz Hebronba mondván: Ímé mi a te csontod és a te tested vagyunk;

2 Sám. 5,1., 2 Sám. 5,5., 2 Sám. 2,1., 2 Sám. 2,4.

2. Ezelőtt is, még mikor Saul volt a király, te voltál az, aki az Izráelt ki- és bevezetéd, és ezt mondotta a te Urad Istened néked: Te legelteted az én népemet, az Izráelt, és te leszel vezér az én népemben, az Izráelen.

1 Sám. 16,1., Zsolt. 78,71.

3. Elmenének azért mindnyájan az Izrael vénei a királyhoz Hebronba, és szövetséget tőn Dávid velök Hebronban az Úr előtt; és királylyá kenték Dávidot Izrael felett, az Úrnak Sámuel által való beszéde szerint.

1 Sám. 16,13.

4. Elméne akkor Dávid és az egész Izrael Jeruzsálembe; ez Jebus (ott a Jebuzeusok voltak a föld lakosai).

2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,9., Józ. 15,8.

5. És mondának Jebus lakói Dávidnak: Ide be nem jössz! De megvevé Dávid a Sion várát; ez a Dávid városa;

6. Mert ezt megmondotta vala Dávid: A ki legelőször egy Jebuzeust levág, előljáró és vezér legyen. Felméne azért legelőször Joáb, a Séruja fia; és lőn előljáróvá.

2 Sám. 5,7., 2 Sám. 5,8.

7. Azután lakék Dávid a várban, azért nevezék azt Dávid városának.

8. És megépíté Dávid a várost Millótól fogva egészen körül; Joáb pedig megépíté a városnak maradékát.

9. És folytonosan emelkedék Dávid; mert a Seregek Ura vala ő vele.

10. Ezek pedig a hősök előljárói, a kik Dávid mellett valának, a kik erősen forgolódnak vele az ő királyságáért egész Izráellel, hogy királylyá válaszzák őt Izrael felett, az Úr beszéde szerint.

1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,12., 1 Sám. 16,13.

11. Ezek számszerint a hősök, a kik Dávid körül valának: Jásobeám, Hakhmoni fia, a harmincznek előljárója; ez emelte vala fel az ő kopjáját háromszáz ellen a kiket egyszerre megsebesíte.

1 Sám. 23,8., 1 Sám. 23,39., 1 Krón. 12,14.

12. Ezután Eleázár, az Ahóhita Dódó fia; a ki a három hős közül egy vala.

2 Sám. 23,9., 2 Sám. 23,10., 2 Sám. 23,18.

13. Ő vala Dáviddal Pasdamimban, a hová összegyűlének a Filiszteusok viadalra. Egy darab föld árpával vala tele, és a nép elmenekült a Filiszteusok elől.

14. De ők megállának ott annak a darab földnek a közepén, és megtartották azt, és megverék a Filiszteusokat, és az Úr megszabadítá őket nagy szabadítással.

15. Továbbá, mikor alámentek hárman a harmincz főember közül Dávidhoz, a kősziklához, az Adullám barlangjába; a Filiszteusok pedig táborat járnak a Réfaim völgyben.

2 Sám. 23,13.

16. (Dávid az erősségben vala akkor, a Filiszteusok hada pedig Bethlehemnél.)

17. Kivána Dávid vizet, és monda: Óh, ki adhatna nékem innom a Bethlehem kapuja előtt való forrásnak vizéből!

2 Sám. 23,15., 2 Sám. 23,17.

18. Akkor keresztülvágták magokat hárman a Filiszteusok táborán, és vizet merítének a Bethlehem forrásából, mely a kapu előtt vala és felvivék, és menének Dávidhoz; de Dávid nem akara inni, hanem kitölté azt az Úrnak.

1 Sám. 7,6.

19. És monda: Távoztassa el tőlem az én Istenem, hogy ezt cselekedném. Avagy e férfiaknak vérének igyam-e meg, a kik életöket halálra vetették? Mert ők ezt életök veszedelmével hozták. És semmiképen nem akara inni. Ezt cselekedé a három hős.

20. És Abisai, a Joáb testvére vala e háromnak előljárója; ő ragadott vala dárdát háromszáz ellen, a kiket megsebesíte; és ő volt a leghíresebb a három között.

2 Sám. 21,17., 1 Krón. 12,14.

21. A három közül a kettőnél híresebb vala, azért volt azok előljárója; de azért egymaga még sem ért föl a hárommal.

2 Sám. 23,19.

22. Benája, a Jojada fia, vitéz férfiúnak fia Kabséelből, a ki nagy dolgokat cselekedék; ő ölte meg Moáb két orozslánját, és ő méne alá a verembe, s ölte meg az orozslánt, mikor havas idő volt.

1 Krón. 27,6., 2 Sám. 23,20., 2 Sám. 23,22.

23. Ugyanez ölé meg az Égyiptombeli férfit, akinek magassága öt sing volt, és oly dárda vala az Égyiptombeli férfiú kezében, mint a szövő zugoly. Szembeszállta vele egy pálczával, s kiragadá az Égyiptombeli ember kezéből a dárdát, és saját dárdájával általveré.

24. Ezeket cselekedte Benája, a Jojada fia, a ki híres vala a három hős között.

25. Híres vala ő a harmincz között, de azzal a hárommal nem ért fel. És előljárává tevé őt Dávid a tanácsosok között.

1 Krón. 11,12.

26. A seregnek pedig ezek vitézei: Asael, a Joáb testvére; Elhanán, Dódónak fia, ki Bethlehembeli vala.

2 Sám. 2,18., 2 Sám. 2,23., 2 Sám. 2,24.

27. Haróritből való Sammót, Pélomból való Héles,

28. Tékoabeli Hira, Ikkés fia, Anatótbeli Abiézer,

29. Húsatbéli Sibbékai, Ahóhitbéli Hirai.

30. Nétofátbéli Maharai, Nétofátbéli Héled, Bahána fia;

1 Krón. 27,15.

31. Ittai, Ribai fia, a Benjámin fiainak Gibeá városából való; Pirátonbéli Benája;

1 Krón. 27,14., Bir. 12,15.

32. Húrai, a Gaás völgyéből való; Arbátbéli Abiel;

33. Baharumbéli Azmávet, Saálbónitbéli Eliáhba;

Józs. 19,32., Józs. 19,42.

34. Gisonbéli Hásém fiai: Jonathán, Hararitbéli Ságé fia.

35. Hararitbéli Ahiám, Sákár fia; Elifál, Úr fia,

36. Mekerátbéli Héfer, Pélonbéli Ahija,

37. Kármelből való Hésró, Naárai, Ezbái fia,

38. Jóel, Nátán testvére; Mibhár, Géri fia;

39. Sélek, Ammon nemzetségéből való; Berótbéli Naárai, Joábnak, a ki Séruja fia vala, fegyverhordozója;

2 Sám. 8,16.

40. Itrébéli Hira, Itrébéli Gáreb,

41. Hitteus Uriás, Zabád, Ahlai fia;

2 Sám. 11,3., 2 Sám. 11,15., 2 Sám. 11,17.

42. Hadina, a Rúben nemzetségéből való Siza fia, ki a Rúbeniták előljárája vala, és vele harminczan valának.

43. Hanán, Maaka fia, és Mítnibéli Jósafát,

44. Asterátbéli Uzzija; Sába és Jéhiel, Aróerbéli Hótám fiai.

45. Jidiháel, Simri fia, és az ő testvére, Joha, Tisibéli.

46. Mihávimbéli Eliel, Jéribai és Jósávia, Elnaám fia, és Jitma, Moáb nemzetségéből való.

47. Eliel és Obed és Jaásiel, Mésóbájából valók.

12.

1. Ezek azok, a kik Dávidhoz menének Siklágba, mikor Saul, a Kis fia miatt még számkivetésben vala, a kik a hősöknek a harczban segítői voltak.

1 Sám. 27,6., 2 Sám. 1,1., 1 Krón. 11,10., 1 Krón. 11,47.

2. Ívesek, akik mind jobb-, mind balkézre kővel hajítanak és nyíllal lőnek vala, a kik Saul atyjafiai közül valók valának, Benjámin nemzetségéből.

Bir. 20,16.

3. Előljárá vala Ahiézer és Joás, a Gibeabeli Semáa fiai és Jéziel és Pélet, Azmávet fiai, Beráka és Jéhu, Anatótból,

4. És a Gibeonbéli Ismája, a harmincz közül való hős, a kiknek előljárájok is vala; Irméja, Jaháziel, Johanán és Gederátbéli Józabád,

5. Elúzai, Jérimót, Behália, Semária és Hárufbéli Sefátja,

6. Elkána, Isija, Azaréel, Jóezer és a Kóré nemzetéből való Jásobéám.

7. Joéla és Zebádja, a Gedorból való Jérohám fiai.

8. A Gádíták közül is menének Dávidhoz, mikor a pusztában vala az erősségben, erős és hadakozó férfiak, paizsosok, dárdások, a kiknek orczájok, mint az oroszlának orczája és gyorsaságra hasonlók a hegyen lakozó vadkecskékhez.

2 Sám. 17,8., 2 Sám. 2,18.

9. Ézer az első, Obádia második, Eliáb harmadik,

10. Mismanna negyedik, Jirméja ötödik,

11. Attai hatodik, Eliel hetedik,

12. Nyolczadik Johanán, kilenczedik Elzabád,

13. Tizedik Jirméja, tizenegyedik Makbánnai.

14. Ezek voltak főemberek a seregben a Gád fiai közül; a legkisebbek egyike száz ellen, a legnagyobbak egyike ezer ellen!

1 Krón. 11,20.

15. Ezek azok, a kik a Jordánon átmentek volt az első hónapban, noha az árvíz a partot felülmúlta, és elúzték mindazokat, a kik a völgyben valának napkelet felől és napnyugot felől.

16. Jövének Dávidhoz a Benjámín és a Júda fiai közül is az erősségbe.

2 Sám. 23,13.

17. És kiméne Dávid elejökbe, és felelvén, monda nékik: Hogyha békesség okáért jöttök hozzám, hogy segítségemre legyetek, az én szívem egy lesz ti veletek; ha pedig meg akartok csálni, hogy eláruljatok az én ellenségeimnek, holott semmi gonoszsgot nem követtem el: lássa meg a mi atyáink Istene és büntessen meg.

1 Sám. 19,1., 1 Sám. 26,1., 1 Sám. 26,2.

18. A lélek pedig felindítá Amásait, a harmincznak fejedelmét, s monda: Óh Dávid, tied vagyunk és te veled leszünk, Isai fia! Békesség, békesség néked, békesség a te segítőidnek is, mert megsegít téged a te Istened! Magához fogadá azért őket Dávid, és főemberekké tevé a seregben.

1 Krón. 2,17., 1 Krón. 11,25., 1 Krón. 11,26., 2 Sám. 23,23., 2 Sám. 23,39.

19. Ennekfelette Manasséból is hajlának Dávidhoz, mikor a Filiszteusokkal együtt Saul ellen ment volna harczolni; de nem segéllék őket; mert tanácsot tartván, haza küldék a Filiszteusok fejedelmei, mondván: A mi fejünk veszésével fog visszamenni az ő urához, Saulhoz.

1 Sám. 29,1., 1 Sám. 29,11.

20. Mikor visszatére Siklágba, hajlának ő hozzá a Manassé fiai közül Adna, Józabád, Jediháel, Mikáel, Józabád, Elihu és Sillétai, a kik a Manasse nemzetségéből való ezerek előljárói voltak.

1 Sám. 30,1.

21. És ezek Dávidnak segítségül voltak az ellenség seregei ellen; mert fejenként mind erős vitézek valának, és vezérek a seregben.

1 Sám. 23,1., 1 Sám. 23,5., 1 Sám. 30,1., 1 Sám. 30,18.

22. Annakfelette minden nap mennek vala Dávidhoz, hogy segítségére legyenek néki, míg serege nagygyá lón, mint az Istennek tábora.

23. Ezek pedig számszerint a viadalhoz készült előljárók, a kik Dávidhoz mentek vala Hebronban, hogy őt Saul helyett az országban királylyá válaszsák, az Isten ígérete szerint.

2 Sám. 2,1., 2 Sám. 2,4., 2 Sám. 5,1., 2 Sám. 5,3.

24. A Júda fiai közül, a kik paizst és kopját viselének hatezernyolczszáz vala harczra készen.

25. A Simeon fiai közül vitéz férfiak a viadalra, hétezerszáz.

26. A Lévi fiai közül négyezerhatszáz vala.

27. Jojada is, ki az Áron fiai között előljáró vala, és ő vele háromezerhatszáz.

28. És az ifjú Sádók, a ki igen erős vala, és az ő atyja házából huszonkét főember.

2 Sám. 15,24.

29. A Benjámín fiai közül, a kik Saul atyjafiai valának, háromezer; mert még azok közül sokan hűségesen őrizik vala a Saul házát.

1 Krón. 12,2.

30. Az Efraim fiai közül húszezerhatszáz, igen vitézek, a kik az ő nemzetségökben híres férfiak valának;

31. Manassének félnemzetségéből pedig tizenyolczezer, kik névszerint kijelöltetének, hogy elmenjenek és Dávidot királylyá válaszsák.

32. Az Izsakhár fiai közül, a kik felismerék az idő alkalmas voltát, hogy tudnák, mit kellene Izráelnek cselekednie, kétszáz főember és az ő rokonaik mind hallgatnak vala beszédjökre.

33. A Zebulon fiai közül a harczra kimenők, minden hadiszerszámokkal felkészülve, ötvenezeren valának, készek a viadalra állhatatos szívvvel.
34. A Nafthali nemzetségéből ezer főember vala; és ő velek paizszsal s kopjával harminczhétézer vala.
35. A Dániták közül, a kik a viadalhoz készek valának, huszonnyolczezerhatszázan voltak.
36. És az Áser fiai közül a hadakozók és az ütközethez készek negyvenezeren valának.
37. A Jordánon túl lakozók közül, azaz a Rúbeniták, Gáditák és a Manasse nemzetségének fele közül, minden viadalhoz való szerszámokkal egyetemben, jöttek százhuszezeren.
38. Mindezek hadakozó férfiak, a viadalra elkészülve, egy értelemmel mentek vala Hebronba, hogy Dávidot az egész Izráel felett királylyá válaszszaak, sőt ezeken kívül is az egész Izráel egy szívvvel azon volt, hogy Dávidot királylyá válaszszaak.

1 Krón. 12,23.

39. És ott maradának Dáviddal harmadnapig, s esznek és isznak vala; mert az ő atyjokfiai készítettek vala nékik;

2 Sám. 5,3.

40. És úgy a szomszédságukban levők, mint mások Izsakhárig, Zebulonig és Nafthaliig hoznak vala kenyereket samarakon, tevéken, öszvéreken és ökrökön, eleséget, lisztet, fűgét, aszuszóllót, bort, olajat, vágóbarmokat, juhokat számtalan sokat; mert nagy öröm vala Izráelben.

13.

1. Tanácsot tartá pedig Dávid az ezredeknek és századoknak fejeivel és minden előljárókkal.
2. És monda Dávid Izráel egész gyülekezetének: Ha néktek tetszik, és ha az Úrtól, a mi Istenünktől van: küldjünk el mindenfelé a mi atyánkfiaihoz, a kik otthon maradtak Izráel minden tartományaiban, s velök együtt a papokhoz és Lévitákhoz, az ő városaik és vidékeik szerint, hogy ők is gyűljenek hozzánk.

2 Sám. 6,1., 2 Sám. 6,2.

3. Hogy hozzuk ide a mi Istenünknek ládáját mi hozzánk, mert a Saul idejében nem törődünk vele.
4. És monda az egész gyülekezet, hogy úgy kell cselekedni; mert igaznak láttaték e dolog az egész nép előtt.
5. Összegyűjté azért Dávid mind az Izráel népét Égyiptomnak Nilus folyóvizétől fogva egészen Hámátig, hogy az Istennek ládáját elhozzák Kirjáth-Jeárimból.

2 Sám. 6,1.

6. Felméne azért Dávid és vele az egész Izráel Baalába vagy Kirjáth-Jeárimba, a mely Júdában van, hogy onnan elhozzák az Úr Istennek ládáját, mely az ő nevéről neveztetik, a ki a Khérubok közt ül.

2 Sám. 6,2., 2 Móz. 25,18., 2 Móz. 25,22.

7. És helyhezteté az Isten ládáját az Abinádáb házából egy új szekérre; Uzza és Ahió vezetik vala a szekeret.

1 Krón. 13,10.

8. Dávid pedig és az egész Izráel tánczolnak vala az Isten előtt teljes erővel, énekekkel, cziterákkal, hegedűkkel, dobokkal, czimballomokkal és kürtökkel.

2 Sám. 6,5., 2 Sám. 6,14., 2 Sám. 6,15.

9. Mikor pedig jutottak a Kidon szérújéhez, Uzza reá tevé kezét a ládára, hogy megtartsa, mert az ökrök félre tértek vala.

2 Sám. 6,6.

10. És az Úrnak haragja felgerjede Uzza ellen, és őt megveré, hogy reá tevé kezét a ládára, s meghala ugyanott az Isten előtt.

1 Krón. 13,7.

11. Akkor Dávid igen megdöbbene, hogy az Úr ily csapással sujtá Uzzát. Azért azt a helyet mind e mai napig Péres-Uzzának nevezik.

12. És félni kezdé Dávid azon a napon Istentől, mondván: Miképen merjem magamhoz bevinni az Isten ládáját?!

13. És nem vivé be Dávid magához a ládát a Dávid városába, hanem elhelyezé azt a Gitteus Obed-Edom házában.

2 Sám. 6,10.

14. És az Isten ládája Obed-Edom házában volt három hónapig; és megáldá az Úr Obed-Edom házát és mindenét, valamije volt.

14.

1. Küldte pedig Hírám, Tírus királya Dávidhoz követeket: cedrusfákat, kőműveseket és ácsmestereket, hogy néki házat csináljanak.

2 Sám. 5,11.

2. És megismeré Dávid, hogy az Úr őt megerősítette a királyságban Izráel felett, mivelhogy igen felmagasztaltatott vala az ő országa az ő népéért, az Izráelért.

2 Sám. 5,12.

3. Vón pedig Dávid még több feleséget Jeruzsálemben, és nemze Dávid még több fiaikat és leányokat.

2 Sám. 5,13.

4. És ezek neveik azoknak, a kik születtek néki Jeruzsálemben: Sammua, Sobáb, Nátán és Salamon,

1 Krón. 3,4., 1 Krón. 3,9., Luk. 3,31.

5. Ibhár, Elisua és Elpélet,

6. Nógah, Néfeg és Jáfia,

7. Elisáma, Beheljada és Elifélet.

8. Megértvén pedig a Filiszteusok, hogy Dávid királylyá kenetett fel az egész Izráel felett, feljövének mind a Filiszteusok, hogy megkeressék Dávidot. Mely dolgot mikor Dávid meghallott, azonnal ellenök ment.

2 Sám. 5,17.

9. A Filiszteusok pedig eljövén, elszéledének a Réfaim völgyében.

10. Akkor Dávid megkérde az Istent, mondván: Felmenjek-e a Filiszteusok ellen, és kezembe adod-e őket? És monda néki az Úr: Menj fel, és kezembe adom őket.

11. Felmenének azért Baál-perásimba, és ott Dávid őket megveré, és monda Dávid: Az Isten elosztatá az én ellenségeimet az én kezem által, mint a vizeknek oszlását; azért nevezék azt a helyet Baál-perásimnak.

Ésa. 28,21.

12. És ott hagyák az ő bálvány isteneiket, és Dávid megparancsolá, hogy megégessék azokat.

5 Móz. 7,25.

13. Ismét feltámadának a Filiszteusok és a völgyben szétterjeszkedtek.

14. Azért Dávid ismét megkérde az Istent, és monda az Isten néki: Ne menj fel utánok, hanem fordulj el tőlök, és menj reájok a szederfák irányában;

15. És mikor hallándod a járás dobogását a szederfák tetején, akkor menj ki a viadalra; mert az Isten te előtted megyen, hogy megverje a Filiszteusok táborát.

2 Sám. 5,24.

16. Dávid azért úgy cselekedék, a mint néki Isten meghagyta volt, és vágák a Filiszteusok táborát Gibeontól fogva szinte Gézerig.

17. És elterjede Dávid híre az országokban, és az Úr adá a tőle való félelmet minden pogányokra.

15.

1. Csináltata pedig Dávid magának házakat az ő városában; és helyet készített az Isten ládájának, és annak sátort állított fel.

1 Krón. 14,1., 2 Sám. 5,7.

2. Akkor monda Dávid: Nem szabad másnak hordozni az Isten ládáját, hanem csak a Lévitáknak, mert az Úr őket választotta, hogy hordozzák az Isten ládáját, és néki szolgáljanak mindörökké.

4 Móz. 4,4., 4 Móz. 4,33.

3. Összegyűjté azért Dávid Jeruzsálemben az egész Izráel népét, hogy az Úr ládáját az ő helyére vitesse, melyet számára csináltatott vala.

1 Krón. 15,1., 1 Krón. 13,13., 1 Krón. 13,14.

4. Összegyűjté Dávid az Áron fiait is és a Lévitákat.

5. A Kéhát fiai között fő vala Uriel, és az ő atyjafiai százhuszan valának.

1 Krón. 6,1.

6. A Mérári fiai között Asája volt a fő, és az ő atyjafiai kétszázhuszan valának.

7. A Gerson fiai között Jóel volt a fő, és az ő atyjafiai százharminczan valának.

1 Krón. 6,1.

8. Az Elisáfán fiai között Semája volt a fő, és az ő atyjafiai kétszázan valának,

9. A Hebron fiai között Eliel volt a fő, és az ő atyjafiai nyolczvanan valának.

10. Az Uzziel fiai között fő vala Amminádáb, és az ő atyjafiai száztizenketten.

11. Hivatá akkor Dávid Sádók és Abjátár papokat, a Léviták közül pedig Urielt, Asáját, Jóelt, Sémáját, Elielt és Amminádábot.

2 Sám. 8,17.

12. És monda nékik: Ti vagytok a Léviták családfői. Szenteljétek meg magatokat s a ti atyátokfiaiit, és vigyétek az Úrnak, Izráel Istenének ládáját arra a helyre, a melyet készítettem számára.

1 Krón. 15,1.

13. Minthogy kezdettől fogva nem mívelték ezt, az Úr, a mi Istenünk csapást bocsátott reánk, mert nem kerestük őt a rendtartás szerint.

Bir. 4,1., Bir. 4,2.

14. Megszentelék azért magokat a papok és a Léviták, hogy vigyék az Úrnak, Izráel Istenének ládáját.

15. És felvevék a Léviták fiai az Isten ládáját, úgy, a mint Mózes meghagyta volt az Úrnak beszéde szerint, a rudakkal vállaikra.

2 Móz. 25,14., 4 Móz. 4,15.

16. És monda Dávid a Léviták fejedelmeinek, hogy állítsanak az ő atyjokfiai közül éneklőket, éneklőszerszámokkal, lantokkal, cziterákkal és czimbalmokkal, hogy énekeljenek felemelt szóval, nagy örömmel.

1 Krón. 13,8.

17. Választák azért a Léviták Hémánt a Jóel fiát, és az ő atyjafiai közül Asáfot, a Berekiás fiát, és a Mérári fiai közül, a kik azoknak atyjokfiai valának, Etánt, a Kúsája fiát.

Zsolt. 73,1.

18. És ő velök együtt az ő atyjokfiaiit másod renden, Zakariást, Bént, Jeázielt, Semirámót, Jéhielet, Unnit, Eliábot, Benáját, Maasját, Mattithját, Elifélet, Miknéját, Obed-Edomot és Jehielet, a kik ajtónállók valának.

19. Éneklők: Hémán, Asáf és Etán, réz czimbalmokkal, hogy zengedezzenek;

1 Krón. 16,5., Zsolt. 73,74., Zsolt. 73,75., Zsolt. 89,1.

20. Zakariás, Aziel, Semirámót, Jéhiel, Unni, Eliáb, Maaséja és Benája lantokkal a szűzek módjára;

21. Mattithja, Eliféle, Miknéja, Obed-Edom, Jéhiel és Azaziás, hogy énekeljenek cziterákkal a nyolczhúru szerint.

22. És Kénániás volt a Léviták vezére az éneklésben, ő igazgatá az éneklést, mivel tudós vala.

23. Berekiás és Elkána a láda előtt való ajtónállók valának:

24. Sébániás pedig és Jósafát, Nétenéel, Amásai, Zakariás, Benája és Eliézer papok kürtölnek vala az Isten ládája előtt; Obed-Edom és Jéhija, a kik kapunállók valának, a láda után mennek vala.

25. Dávid pedig s az Izráel vénei és az ezredek vezérei, a kik elmenének, hogy felvigyék az Úr szövetségének ládáját az Obed-Edom házából, nagy örömben valának.

2 Sám. 6,10., 2 Sám. 6,12.

26. Lőn pedig, mikor az Isten megsegíté a Lévitákat, akik az Úr szövetségének ládáját viszik vala, áldozának hét tulokkal és hét kossal.

27. Dávid pedig bíborból csinált ruhába öltözvén, valamint a Léviták mind, a kik a ládát viszik vala, az éneklők is és Kénániás, a ki az éneklés vezére vala, énekelének (Dávidon pedig gyolcsból csinált efód vala).

2 Sám. 6,14.

28. És az egész Izráel vivé az Úr szövetségének ládáját nagy örömmel, kürtökkel, trombitákkal, czimbalmokkal, zengedezvén lantokkal és cziterákkal.

2 Sám. 6,15.

29. Mikor pedig immár az Úr szövetségének ládája a Dávid városába jutott, Mikál a Saul leánya kitekinte az ablakon, s látván, hogy Dávid király tánczol és vígad, szívében megutálá őt.

2 Sám. 6,16., 2 Sám. 6,20., 2 Sám. 6,23.

16.

1. Mikor pedig bevitték az Isten ládáját és elhelyezék azt a sátor közepén, a melyet Dávid annak számára felállított vala: áldozának egészen égő- és hálaáldozatokkal az Isten előtt.

2 Sám. 6,17.

2. És mikor Dávid elvégezte az egészen égőáldozatot és a hálaáldozatot, az Úr nevében megáldá a népet.

1 Kir. 8,55., 1 Kir. 8,61.

3. És osztogata minden Izráelitának, férfinak úgy, mint asszonynak egy-egy kenyeret, és egy-egy darab húst és egy-egy kalácsot.

2 Sám. 6,19.

4. És rendele az Úr ládája elé a Léviták közül szolgálakat, a kik hirdessék, tiszteljék és dicsérik az Urat, Izráel Istenét.

5. Asáf vala a fő, utána másodrenden Zakariás, Jéhiel, Semirámót, Jékhiel, Mattithja, Eliáb, Benája és Obed-Edom. Jéhiel lantokkal és cziterákkal, Asáf pedig czimbalmokkal énekel vala;

1 Krón. 15,19.

6. Továbbá Benája és Jaházuel papok kürtölnek vala szüntelen az Isten szövetségének ládája előtt.

4 Móz. 10,8.

7. Azon a napon adott Dávid először éneket az Úrnak dicséretére Asáfnak és az ő atyjafiainak kezébe.

1 Krón. 16,8., 1 Krón. 16,36., Zsolt. 105,1.

8. Dicsérik az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hirdessétek minden népek között az ő nagy dolgait.

Ésa. 12,4., Ésa. 12,5.

9. Énekeljétek néki, mondjátok dicséretet néki, beszéljétek minden csudálatos dolgairól.

10. Dicsekedjétek az ő szent nevében; örvendezzen szívök azoknak, a kik az Urat keresik.

11. Keressétek az Urat és az ő erősségét; keressétek az ő orczáját szüntelen.

12. Emlékezzetek meg az ő csudálatos dolgairól, a melyeket cselekedett, az ő csudáiról és az ő szájának ítéletiről.

Zsolt. 78,12., Zsolt. 78,27.

13. Óh Izráelnek, az ő szolgájának magva! Jákóbnak, az ő választottjának fiai!

1 Móz. 25,23., 1 Móz. 25,26.

14. Ez az Úr, a mi Istenünk; az egész földön az ő ítéletei!

15. Emlékezzetek meg örökké az ő szövetségéről, és az ő beszédéről, a melyet parancsolt, ezer nemzetséggig;

1 Móz. 15,1., 1 Móz. 15,21., 1 Móz. 17,9., 1 Móz. 17,14.

16. A melyet szerzett Ábrahámmal; és az Izsáknak tett esküjéről.

1 Móz. 17,9., 1 Móz. 17,24., 1 Móz. 13,14., 1 Móz. 13,17., 1 Móz. 26,2., 1 Móz. 26,3.

17. Amelyet állíta Jákóbnak örök végzésül, Izráelnek örökkévaló szövetségül,

1 Móz. 28,13.

18. Mondván: A Kanaán földét néked adom, hogy legyen néktek örökségtek.

19. Midőn ti számszerint kevesen valátok, igen kevesen, és zsellérek azon a földön;

1 Móz. 34,30.

20. Mert járnak vala egyik nemzetségtől a másikhöz, és egyik országból más országra:

1 Móz. 20,1., 1 Móz. 26,1., 1 Móz. 35,1.

21. Mégsem engedé senkinek őket bántani, sőt még a királyokat is megbünteté érettök.

1 Móz. 35,5., 1 Móz. 20,3., 1 Móz. 20,18.

22. Ezt mondván: Az én felkentjeimet ne bántátok, prófétáimnak se ártsatok.

1 Móz. 20,7.

23. Mind ez egész föld énekeljen az Úrnak, napról-napra hirdessétek az ő szabadítását.

Zsolt. 96,1.

24. Beszéljétek a pogányok között az ő dicsőségét, minden népek között az ő csudálatos dolgait;

25. Mert nagy az Úr és igen dicsérendő, és rettenetes minden istenek felett;

26. Mert a pogányoknak minden isteneik csak bálványok, de az Úr teremtette az egeket.

Ésa. 42,5.

27. Dicsőség és tisztesség van ő előtt, erősség és vígasság az ő helyén.

28. Adjátok az Úrnak, népeknek nemzetségei, adjatok az Úrnak dicsőséget és erősséget!

Zsolt. 29,1.

29. Adjátok az Úr nevének dicsőséget, hozzatok ajándékot, és jőjjetek eleibe, imádjátok az Urat a szentség ékességében.

30. Rettegjen az egész föld az ő orczájától; a föld kereksége is megerősítettik, hogy ne ingadozzék.

31. Örüljenek az egek, és örvendezzen a föld, és mondják a pogányok között: az Úr uralkodik!

32. Zengjen a tenger és az ő teljessége; örvendezzen a mező és minden, a mi azon van.

33. Akkor örvendezni kezdenek az erdőnek fái az Úr előtt, mikor eljövend megítélni a földet.

34. Tiszteljétek az Urat, mert igen jó, mert örökkévaló az ő irgalmassága.

Zsolt. 107,1., Zsolt. 118,1.

35. És mondjátok: Tarts meg minket, mi szabadító Istenünk, gyűjts össze minket, és szabadíts meg a pogányoktól, hogy a te szent nevedet tisztelhessük, dicsekedhessünk a te dicséretedben!

1 Krón. 15,13.

36. Áldott legyen az Úr, Izráel Istene öröktől fogva mindörökké! És monda a sokaság: Ámen! és dicsére az Urat.

37. Ott hagyá azért Dávid az Úr szövetségének ládájánál Asáfot és az ő atyjafiait, hogy a láda előtt szüntelen minden napon szolgáljanak,

1 Krón. 16,5.

38. Obed-Edomot és az ő hatvannyolcz atyjafiát (Obed-Edom pedig a Jedithun fia) és Hósát pedig ajtónállóknak.

1 Krón. 13,13., 1 Krón. 13,14.

39. Sádók papot pedig és az ő pap atyjafiait, az Úr sátora előtt hagyá a magaslaton, mely Gibeonban vala;

1 Krón. 29,22., 2 Sám. 8,17., 1 Kir. 3,4.

40. Hogy áldozzanak az Úrnak szüntelen égőáldozattal az égőáldozatnak oltárán minden reggel és este, és hogy mindent a szerint cselekedjenek, a mint megiratott az Úr törvényében, melyet parancsolt vala az Izráelnek,

2 Móz. 29,38., 2 Móz. 29,43.

41. Hémánt is és Jédutunt velök hagyá, és többeket is választott, a kik nevök szerint megnevezettek, hogy az Urat dicsérjék, mert az ő irgalmassága örökkévaló.

1 Krón. 15,19.

42. És ő velök Hémánt és Jédutunt kürtökkel, cymbalmokkal és az Isten énekének szerszámaival. A Jédutun fiait pedig kapunállókká tevé.

43. Akkor eltávozék az egész nép, kiki az ő házához. Dávid pedig visszatére, hogy az ő háznépét is megáldja.

2 Sám. 6,20., 2 Sám. 6,23.

17.

1. Lőn pedig, mikor Dávid az ő házában ülne, monda Nátán prófétának: Ímé én cédrusfából csinálta házban lakom, az Úr szövetségének ládája pedig kárpitok alatt.

1 Krón. 14,1., 1 Krón. 15,1., 2 Sám. 7,1., 2 Sám. 7,2.

2. Akkor monda Nátán Dávidnak: Valami a te szívedben van, cselekedd meg, mert az Isten veled leend.

3. Azon éjjel pedig lőn az Istennek szava Nátánhoz, mondván:

4. Menj el, és mondd meg az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja az Úr: Ne te építs nékem házat lakásul;

5. Mert nem laktam én attól fogva házban, mióta az Izráel fiait kihoztam, mind e mai napig, hanem egy hajlékból más hajlékba mentem és sátorból sátorba.

1 Kir. 8,16.

6. A mely helyeken jártam az Izráel egész népével, szólottam-é vagy egyszer valakinek az Izráel birái közül (a kiknek parancsoltam vala, hogy az én népemet legeltessék), mondván: Miért nem csináltatok nékem cédrusfából házat?

7. Most azért ezt mondd az én szolgámnak, Dávidnak: Ezt mondja a Seregek Ura: Én választottalak téged a juhok mellől a pásztorkunyhóból, hogy légy vezére az én népemnek, az Izráelnek,

1 Sám. 16,11., 1 Sám. 16,13., Zsolt. 78,70.

8. És veled voltam mindenütt, valahová mentél, minden ellenségeidet is a te orczád elől elvesztettem, ennekfelette oly hírt szerzettem néked, a minemű hírok van a hatalmasoknak, a kik a földön vannak;

2 Sám. 7,9., 2 Sám. 8,1., 2 Sám. 8,13.

9. Lakóhelyet is adtam az én népemnek, az Izráelnek és elplántálám őt; és lakik az ő helyén, és ki nem mozdul többé, s nem fogják az álnokságnak fiai sanyargatni, mint azelőtt.

1 Móz. 17,8., 2 Kir. 21,8., 2 Kir. 21,14.

10. És attól az időtől fogva, hogy megparancsoltam volt, hogy birák legyenek az én népem, az Izráel felett, minden te ellenségeidet megalázám, és azt is jelentém néked, hogy az Úr házat épít néked.

1 Krón. 17,11., 1 Krón. 17,14., 2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,13.

11. És lészen, mikor betelnek a te életed napjai, hogy a te atyáidhoz elmenj, a te magodat feltámasztom te utánad, mely a te fiaid közül való lesz, és az ő országát megerősítem.

12. Ő épít nékem házat, és megerősítem az ő királyi székét mindörökké.

1 Kir. 6,1., 1 Kir. 6,38.

13. Én leszek néki atyja, ő pedig fiam leszen, és az én irgalmasságomat ő tőle el nem veszem, mint a hogy a te előtted valótól elvettem;

Zsolt. 89,27., 1 Sám. 16,1., 2 Sám. 7,13., 2 Sám. 7,15., Zsid. 1,5., Zsid. 1,6.

14. Hanem megerősítem őt az én házamban és az én országomban mindörökké, és az ő királyiszéke erős lesz mindörökké.

1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,7., 1 Kir. 11,9., 1 Kir. 11,13.

15. Mind e beszédek szerint és mind e látás szerint szóla Nátán Dávidnak.

16. Beméne azért Dávid király, és leüle az Úr előtt, és monda: Ki vagyok én, óh Uram Isten, s micsoda az én házam is, hogy engemet eddig juttattál?

1 Krón. 17,11., 1 Krón. 17,14.

17. Sőt még ez is kevés volt előtted, óh Isten! hanem ennekfelette szólál jövendőt is a te szolgád háza felől, és mint magas rangú embert, úgy tekintettél engemet, Úr Isten!

1 Krón. 17,8., 2 Sám. 7,22.

18. És mit kérhetne Dávid többet te tőled, a te szolgádnak tisztességére, holott te jól ismered a te szolgádat?

19. Óh Uram, a te szolgáért és a te szíved szerint cselekedéd mind e nagy dolgokat, hogy kijelentéd mindezeket a csudálatos dolgokat,

20. (Óh Uram, nincsen senki hasonló hozzád, és nincsen Isten náladnál több), mind a szerint, a mint füleinkkel hallottuk.

Ésa. 43,10., Ésa. 43,13.

21. És kicsoda olyan, mint a te néped, az Izráel, egy nemzetség a földön, a melyért elment volna az Isten, hogy megváltaná magának népül; hogy magadnak nagy és rettenetes nevet szerezzen, kiűzven a pogányokat a te néped elől, a melyet Égyiptomból megszabadítál!

2 Sám. 7,23.

22. És az Izráel népét a te népeddé tevéd mindörökké, és te Uram, nekik Istenök lettél.

5 Móz. 4,7., 5 Móz. 7,6.

23. Most azért Uram, a szó, a melyet szólál a te szolgád felől és az ő háza felől, erősíttessék meg mindörökké, és úgy cselekedjél, a mint szóltál.

24. Maradjon meg és magasztaltassék fel a te neved mindörökké, hogy mondhassák: A Seregek Ura az Izráel Istene, Istene Izráelnek; és Dávidnak, a te szolgádnak háza legyen állandó előtted.

1 Krón. 17,14.

25. Minthogy te, én Istenem, a te szolgádnak füle hallására megjelentetted, hogy néki házat csinálj: ezokáért indula meg a te szolgád, hogy könyörögne előtted.

1 Krón. 17,10., 1 Krón. 17,14., 2 Sám. 7,27.

26. Most azért én Uram, te vagy az Isten, és te szólád e jó dolgot a te szolgád felől.

1 Krón. 17,14.

27. Most azért tessék néked megáldani a te szolgádnak házat, hogy legyen állandó mindörökké előtted; mivelhogy te, Uram, megáldottad, legyen azért áldott mindörökké.

18.

1. Ezek után pedig megveré Dávid a Filiszteusokat, és megalázza őket, és Gáth városát faluival együtt elvevé a Filiszteusok kezéből.

2 Sám. 8,1.

2. A Moábitákat is megveré; és a Moábiták Dávidnak adófizető szolgálói lettek.

Zsolt. 60,10.

3. Továbbá megveré Dávid Hámátban Hadadézert is, Sóbának királyát, mikor elindult vala, hogy az Eufrátes folyóvízig vesse birodalmának határát.

1 Móz. 15,18., 2 Sám. 8,3.

4. Dávid pedig nyere ő tőle ezer szekeret és hétezer lovas és húszezer gyalogost; és minden szekeres lovaknak inait elvagdaltatá Dávid, és csak száz szekérbe valót tartá meg azokból.

5 Móz. 17,16.

5. És mikor eljövének Damaskusból a Siriabeliek, hogy megsegéllenék Hadadézert, a Soba királyát: levága Dávid a Siriabeliek közül huszonkétezer férfit.

1 Kir. 11,23.

6. És rendelete Dávid tisztartókat Siriában, a hol Damaskus van; és lettek a Siriabeliek Dávidnak adófizető szolgálói. És megsegíté az Úr Dávidot mindenütt, a merre csak ment.

7. És vevé Dávid az arany paizsokat, a melyeket a Hadadézer szolgálói viselének, és vivé Jeruzsálembe.

8. És hozza Dávid Tibháthból és Kúnból, a Hadadézer városaiból igen sok rezet. Abból csinálá Salamon a réztengert, az oszlopokat és a rézedényeket.

2 Sám. 8,8., 1 Kir. 7,23., 1 Kir. 7,44.

9. Mikor meghallotta volna pedig Tóhu, a Hamáthbeli király, hogy Dávid megverte Hadadézert, a Soba királyának egész hadát:

10. Küldé Dávid királyhoz az ő fiát, Hadorámot, hogy köszöntené őt és megáldaná, mivelhogy megharcolt vala Hadadézerrel és megverte vala őt; mert Tóhu is hadakozik Hadadézer ellen. És küldé Dávidnak sok arany, ezüst és rézedényt.

11. És Dávid király ezeket is az Úrnak szentelé, az ezüstrrel és az arannyal együtt, a melyet nyert vala minden pogányoktól, az Edomitáktól, a Moábitáktól, az Ammon fiaitól, a Filiszteusoktól és Amálekítáktól.

1 Krón. 22,14., 1 Kir. 7,51.

12. Abisai pedig, a Séruja fia, az Edoniták közül a Sónak völgyében megvere tizennyolczezeret.

1 Krón. 11,20.

13. És rendelete Edomban Dávid tisztartókat, és lettek az Edombeliek mind Dávidnak szolgálói. És megsegíté az Úr Dávidot mindenütt, a merre csak ment.

4 Móz. 24,18., Zsolt. 60,10.

14. Így uralkodék Dávid az egész Izrael felett, és ítéletet és igazságot szolgáltat vala egész népének.

1 Krón. 21,2.

15. Joáb pedig, Séruja fia, a sereg előljárója volt, Jósafát, az Ahilud fia pedig emlékiró.

2 Sám. 8,16., 2 Sám. 8,18.

16. Sádók, az Akhitub fia és Abimélek, az Abjátár fia, voltak a papok; Sausa az írődeák.

17. És Benája, a Jójada fia, a Kereteusok és Peleteusok előljárója volt; a Dávid fiai pedig elsők a király mellett.

19.

1. Történt ezután, hogy meghalt Náhás, az Ammon fiainak királya, és uralkodék az ő fia helyette.

2 Sám. 10,1., 2 Sám. 10,2.

2. És monda Dávid: Minden jóval leszek a Náhás fiához, Hánunhoz; mert az ő atya is jól tett volt velem. Ezért Dávid követeket küldé ő hozzá, a kik vigasztalnák őt az atyjának halála miatt; és elmenének a Dávid szolgálói az Ammon fiainak földére Hánunhoz, hogy őt vigasztalnák.

3. Akkor mondának az Ammon fiainak főemberei Hánunnak: Azt hiszed-e, hogy Dávid atyád iránti tiszteletből küldött hozzád vigasztalókat? Avagy nem azért jöttek-e az ő szolgálói hozzád, hogy a földet megvizsgálják, elpusztítsák és kikémléjék?

4. Megfogatá azért Hánun a Dávid szolgálóit és azokat megnyirató, és ruhájokat félig elmetszeté az ő derekukig, és úgy bocsátá el őket.

2 Sám. 10,4.

5. Elmenének pedig és értesíték Dávidot, hogy mi történt a férfiakkal. És küldé eléjük (mert azok a férfiak felette nagy gyalázzal illettettek vala) és ezt izené a király: Maradjatok Jérikhóban, míg szakállatok megnövénd, akkor jőjjetek hozzám.

6. Látván pedig az Ammon fiai, hogy tisztességtelen dolgot cselekedtek vala Dáviddal, küldének Hánun és az Ammon fiai ezer tálentom ezüstöt, hogy fogadjanak szekereket és lovagokat Mésopotámiából, siriai Maakából és Sóbából.

7. Fogadának azért magoknak harminczkétezer szekeret, Maakának királyát is az ő népével együtt, a kik eljövének és tábornak járnak Medeba előtt. Az Ammon fiai is összegyűlének az ő városaiból és jövének az ütközetre.

8. A mit mikor meghallott Dávid, elküldé Joábot és a vitézek egész seregét.

1 Krón. 18,15.

9. És az Ammon fiai kimenvén, csatarendbe állának a város kapuja előtt; a mely királyok pedig segítségre jöttek vala, külön valának a mezőn.

10. Látván pedig Joáb, hogy mind elől, mind hátul ellenség állana, kiválaszta az egész Izráel harcosai közül egynéhányat, és a Siriabeliek ellen rendelé.

11. A nép többi részét pedig testvére, Abisaira bízta, és ezek az Ammon fiaival állának szembe.

1 Krón. 18,12.

12. És monda: Ha a Siriabeliek rajtam erőt vennének, légy segítségemre; ha pedig az Ammon fiai rajtad vennének erőt, én is megsegéllek.

13. Légy erős, sőt legyünk bátrak mindnyájan a mi népünkért és a mi Istenünk városaiért; az Úr pedig cselekedje azt, a mi néki tetszik.

5 Móz. 20,1., 1 Kir. 11,13.

14. Harczra indula azért Joáb és az ő hada a Siriabeliek ellen, a kik ő előtte megfutamodának.

15. Az Ammon fiai pedig mikor látták, hogy megfutamodának a Siriabeliek: ők is megfutamodának Abisai elől az ő testvére elől, és a városba menekülének; Joáb pedig visszatért Jeruzsálembe.

1 Krón. 19,11.

16. Látván pedig a Siriabeliek, hogy az Izráel előtt megverettetének, követeket küldének és kihozatták a Siriabelieket, a kik a folyóvizen túl lagnak vala, és Sófák, a Hadadézer seregeinek vezére volt az előljárójuk.

17. Mikor pedig hírül adák Dávidnak, összegyűjté az egész Izráelt, és a Jordán vizén átmenvén, hozzájuk érkezék és csatarendbe állott ellenök. És mikor csatarendbe állott Dávid a Siriabeliek ellen, ők is megütközének ő vele.

18. De a Siriabeliek megfutamodának Izráel elől, és levága Dávid a Siriabeliek közül hétezer szekeret és negyvenezer gyalogot; annakfelette Sófákot, a sereg vezérét is megöle.

2 Sám. 10,18., 1 Krón. 19,16.

19. Mikor pedig látták a Hadadézer szolgálai, hogy Izráel előtt legyőzetének: békét kötöttek Dáviddal és szolgálának néki, és nem akarák többször a Siriabeliek megsegélni az Ammon fiait.

20.

1. És lőn az esztendőnek fordulásával, mikor a királyok harczba menni szoktak, elindítá Joáb a hadat, és elpusztítá az Ammon fiainak földjét. És elmenvén megszállá Rabbát, (Dávid pedig Jeruzsálemben marada) és elfoglalá Joáb Rabbát és elrontá azt.

2 Sám. 11,1., 1 Krón. 19,1., 1 Krón. 19,4., 1 Krón. 19,9.

2. És elvevé Dávid az ő királyuknak fejről a koronát, mely egy tálentom arany súlyú vala, s melyben drágakövek valának. És Dávid fejére tette azt, s a városból is temérdek zsákmányt vitt el.

2 Sám. 12,30.

3. A város népét pedig kihozatá és fűrészszel vágatá, és vasboronákkal és fejszékkel. Így cselekedék Dávid az Ammon fiainak minden városával; azután megtére Dávid az egész néppel Jeruzsálembe.

2 Sám. 12,31.

4. Ezután ismét had támada Gézerben a Filiszteusok ellen; és akkor öle meg a Husátites Sibbékai az óriások nemzetségéből való Sippait: és ilyen módon megaláztatának.

Józs. 21,21., 2 Sám. 21,18.

5. Ismét lőn had a Filiszteusok ellen, a melyben megöle Elhanán, a Jáir fia a Gáthbeli Lákhamit, a Góliát atyjafiát; és az ő dárdájának nyele hasonló vala a szölvők zúgolyfájához.

2 Sám. 21,19.

6. Ezek után ismét versengés támadt Gáthban, hol egy magas ember vala, a kinek hat-hat, vagyis huszonnégy ujjá volt; ez is óriás fia vala.

7. És szidalommal illeté Izráelt, és megöle őt Jonathán, Dávid testvérenek, Simeának fia.

8. Ezek ugyanazon egy óriásnak fiai voltak Gáthban, a kik elveszének Dávidnak és az ő szolgálainak keze által.

2 Sám. 21,20., 2 Sám. 21,22.

21.

1. Támada pedig a Sátán Izráel ellen, és felindítá Dávidot, hogy megszámlálja Izráelt.

2 Sám. 24,1.

2. Monda azért Dávid Joábnak és a nép előljáróinak: Menjetek el, számláljátok meg Izráelt, Beersebától fogva Dánig: és hozzátok hozzám, hadd tudjam számát.

2 Sám. 17,11.

3. Akkor monda Joáb: Az Úr száz ennyivel szaporítsa meg az ő népét, a mennyien vannak. Avagy nem mind a te szolgálóid-é azok, uram, király? S miért tudakozza ezt az én uram? Miért lenne Izráelnek büntetésére.

2 Sám. 24,3., 1 Krón. 21,7., 1 Krón. 21,14.

4. De a király szava erősebb volt a Joábénál. Elméne azért Joáb, és bejárta egész Izráelt; azután megtért Jeruzsálembé.

5. És megjelenté Joáb a megszámlált népnek számát Dávidnak. És volt az egész Izráel népének száma ezerszer ezer és százezer fegyverfogható férfi. A Júda fiai közül pedig négyszázhetvenezer fegyverfogható férfi.

1 Móz. 15,5.

6. A Lévi és Benjámín fiait azonban nem számlálta közéjük; mert sehoggy sem tetszett Joábnak a király parancsolata.

7. Sőt az Istennek sem tetszék e dolog, melyért meg is veré Izráelt.

8. Monda pedig Dávid az Istennek: Igen vétkeztem, hogy ezt művelém: most azért bocsásd meg a te szolgáló vétkét, mert felette esztelenül cselekedtem!

2 Sám. 24,10.

9. Akkor szóla az Úr Gádnak, a Dávid prófétájának, mondván:

10. Eredj el, szólj Dávidnak ekképen: Ezt mondja az Úr: Három dolgot teszek elődbe, válaszs magadnak azok közül egyet, hogy azt cselekedjem veled.

11. Elméne azért Gád próféta Dávidhoz, és monda néki: Ezt mondja az Úr: válaszs magadnak!

2 Sám. 24,11.

12. Vagy három esztendeig való éhséget, vagy hogy három hónapig emésztessél ellenségeid által és a te ellenséged fegyvere legyen rajtad; vagy az Úr fegyvere és a döghalál három napig kegyetlenkedjék földedben és az Úr angyala pusztítson Izráel minden határaiban! Azért lássad most, mit feleljek annak, a ki engem hozzád küldött.

2 Sám. 24,12., 2 Sám. 24,13.

13. És monda Dávid Gádnak: Nagy az én szorongattatásom! Hadd essem inkább az Úr kezébe (mert igen nagy az ő irgalmassága) és ne essem az emberek kezébe!

1 Krón. 21,15., 2 Móz. 20,6.

14. Bocsáta azért az Úr döghalált Izráelre; és meghalának Izráel közül hetvenezeren.

15. Bocsáta annakfelette angyalt az Úr Jeruzsálemre, hogy elpusztítaná azt. És mikor vágná a népet, meglátá az Úr és könyörüle az ő veszedelmökön; és monda a pusztító angyalnak: Elég immár, szünjél meg. Az Úrnak angyala pedig áll vala a Jebuzeus Ornánnak szérűjénél.

1 Krón. 21,13., 2 Krón. 3,1.

16. Akkor Dávid felemelé az ő szemeit, és látá az Úr angyalát állani a föld és az ég között, kivont kardja a kezében, a melyet Jeruzsálem ellen emelt vala fel. Leesék azért Dávid és a vének is, zsákba öltözvén, és az ő orcájokra.

17. És monda Dávid az Istennek: Nemde nem én számláltattam-é meg a népet? Én vagyok, a ki vétkeztem és igen gonoszul cselekedtem! De ez a nyáj mit tett? óh én Uram Istenem forduljon ellenem a te kezed és az én házam népe ellen, és ne legyen a te népeden a csapás.

18. Akkor szóla az úr angyala Gádnak, hogy megmondja Dávidnak, hogy menjen fel Dávid és építsen oltárt az Úrnak a Jebuzeus Ornán szérűjén.

1 Krón. 21,15.

19. Felméne azért Dávid a Gád beszéde szerint, melyet az Úr nevében szólott vala.

1 Krón. 21,18.

20. Mikor pedig Ornán hátratekintvén, látta az angyalt, ő és az ő négy fia, a kik vele valának, elrejtőzének (Ornán pedig búzáat csépel vala).

21. És juta Dávid Ornánhoz. Mikor pedig feltekintett vala Ornán, meglátta Dávidot, és kimenvén a szérűről, meghajtá magát Dávid előtt, arccal a földre.

2 Sám. 24,20.

22. És monda Dávid Ornánnak: Add nékem e szérűhelyet, hogy építsek oltárt rajta az Úrnak; igaz árán adjad nékem azt, hogy megszünjék e csapás a népen.

1 Krón. 21,18.

23. Monda Ornán Dávidnak: Legyen a tied, és az én uram, a király azt cselekedje, a mi néki tetszik; sőt az ökröket is oda adom égőáldozatul, és fa helyett a cséplőszerszámokat, a gabonát pedig ételáldozatul; mindezeket ajándékul adom.

3 Móz. 2,1., 3 Móz. 2,16.

24. És monda Dávid király Ornánnak: Nem úgy, hanem igaz áron akarom megvenni tőled; mert a mi a tied, nem veszem el tőled az Úrnak és nem akarok égőáldozattal áldozni néki a máséból.

25. Ada azért Dávid Ornánnak a szerűért hatszáz arany siklust.

2 Sám. 24,24., 2 Sám. 24,25.

26. És építe ott oltárt Dávid az Úrnak, és áldozék égő- és hálaáldozatokkal és segítségül hívá az Urat, a ki meghallgatá őt, mennyből tüzet bocsátván az égőáldozat oltárára.

3 Móz. 9,24., 1 Kir. 18,38.

27. És parancsola az Úr az angyalnak; és betevé az ő kardját hüvelyébe.

1 Krón. 21,16.

28. Abban az időben, mikor látta Dávid, hogy az Úr őt meghallgatta a Jebuzeus Ornán szerűjén, áldozék ott.

1 Krón. 21,26., 1 Krón. 21,27.

29. (Az Úr sátora pedig, a melyet csinált vala Mózes a pusztában, és az égőáldozat oltára is akkor Gibeon magaslatán vala.

2 Móz. 29,43., 2 Móz. 40,1., 2 Móz. 40,34., 1 Krón. 16,39.

30. És Dávid nem mehetett fel oda, hogy az Istent megengesztelje, mert igen megrettent volt az Úr angyalának kardjától.)

1 Krón. 21,16.

22.

1. Monda Dávid: Ez az Úr Istennek háza és az égőáldozatnak oltára Izráel számára.

1 Krón. 21,18., 1 Krón. 21,26., 1 Krón. 21,28., 2 Krón. 3,1.

2. Megparancsolá azért Dávid, hogy gyűjtsék össze az Izráel földén való jövevényeket, a kiket kővágókká tón, hogy faragni való köveket vágnának, hogy az Isten házat megcsinálnák.

2 Krón. 2,17.

3. Továbbá sok vasat szerze Dávid szegeknek, az ajtókhöz és a foglalásokra; rezet is bőségesen minden mérték nélkül.

1 Krón. 18,8.

4. Számtalan czédrusfát is; mert a Sídon és Tírus városbeliek czédrusfákat bőségesen szállítanak Dávidnak.

1 Krón. 14,1.

5. Mert monda Dávid: Az én fiam, Salamon, gyermek és igen gyenge, az Úrnak pedig nagy házat kell építeni, mely híres legyen és ékesség az egész világon; elkészíték azért mindeneket néki. Dávid azért mindeneket nagy bőségesen megszerze, minekelőtte meghalna.

1 Krón. 29,1., 1 Kir. 3,7.

6. Hivatá azért Dávid az ő fiát, Salamont, és meghagyá néki, hogy az Úrnak, Izráel Istenének házat csináltasson.

1 Krón. 17,11., 1 Krón. 17,12.

7. És monda Dávid Salamonnak: Édes fiam, én elgondoltam vala szívemben, hogy az Úrnak, az én Istenemnek nevének házat építsek;

1 Krón. 17,1.

8. De az Úr ekképen szóla nékem, mondván: Sok vért ontottál, és sokat hadakoztál; ne építs az én nevemnek házat, mert sok vért ontottál ki a földre én előttem.

2 Sám. 7,5., 2 Sám. 7,13., 1 Kir. 5,3.

9. Ímé fiad leszen néked, a kinek csendessége leszen, mert nyugodalmat adok néki minden körülé való ellenségeitől; azért neveztetik Salamonnak, mert békességet és nyugodalmat adok Izráelnek az ő idejében.

2 Sám. 12,24., 2 Sám. 12,25., 1 Kir. 4,25.

10. Ő csinál az én nevemnek házat; ő leszen nékem fiam és én néki atyja leszek, és megerősítem az ő királyságának trónját Izráel felett mindörökké.

1 Kir. 6,1., 1 Kir. 6,38., 2 Sám. 7,13., 2 Sám. 7,14.

11. Most édes fiam legyen az Úr veled, hogy sikerüljön néked házat építeni az Úrnak, a te Istenednek, miképen szólott te felőled;

1 Krón. 17,12.

12. De adjon az Úr néked értelmet és bölcseséget, mikor téged Izráel fölé helyez, hogy az Úrnak a te Istenednek törvényét megőrizzed.

13. Akkor jól lesz dolgod, ha a rendeléseket és a végzéseket megtartod és teljesíted azokat, a melyeket az Úr Mózes által parancsolt volt Izráelnek. Légy bátor, légy erős, ne félj, és ne rettegj!

1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,8., 5 Móz. 29,9.

14. Ímé én is az én szegénységemben szereztem az Úr házának építésére százezer talentom aranyat és ezerszer ezer talentom ezüstöt, és rezet, s vasat mérték nélkül, mert igen bőven van; fákat is, köveket is szereztem; te is szerezz ezekhez.

1 Krón. 18,11., 1 Krón. 29,3., 1 Krón. 29,4.

15. Van néked sok mívesed, kővágód, kő- és fafaragód és mindenféle dologban bölcs mesterembered.

16. Az aranynak, ezüstnek, vasnak és réznek száma nincsen: azért kelj fel, láss hozzá, és az Úr legyen veled!

17. Megparancsolá pedig Dávid Izráel összes főembereinek, hogy ők is legyenek segítségül az ő fiának, Salomonnak, ezt mondván:

1 Krón. 29,6., 1 Krón. 29,8.

18. Avagy nincsen-é az Úr a ti Istentek ti veletek, a ki néktek békességet adott köröskörül? Mert az én hatalmam alá adá e földnek lakosait, és meghódolt e föld az Úr előtt és az ő népe előtt.

1 Kir. 5,3.

19. No azért keressétek az Urat a ti Istenteket teljes szívetek és lelketek szerint, és felkelvén, az Úr Isten szentséges helyét csináljátok meg, hogy vigyétek az Úr szövetségének ládáját és az Istennek szentelt edényeket a házba, a mely építették az Úr nevének.

23.

1. Megvénhedék pedig Dávid és mikor igen koros volna: királylyá tevé az ő fiát, Salamont Izráel felett.

1 Kir. 1,1., 1 Kir. 1,39.

2. És összegyűjté Izráel összes fejedelmeit, a papokat és a Lévitákat is.

3. És megszámláltatának a Léviták, harmincz esztendőstől fogva, és a kik annál idősebbek valának; és azok száma fejenként, férfianként harmincznyolczezer volt.

1 Krón. 23,27., 4 Móz. 4,3.

4. Ezek közül huszonnégyezeren az Úr háza teendőinek gondviselői valának, és hatezeren tisztartók és bírák.

5. Négyezeren ajtónállók; négyezeren pedig dicsérik vala az Urat minden zengő szerszámokkal, melyeket Dávid készítettett a dicséretre.

2 Krón. 29,25.

6. És Dávid őket csoportokba osztá a Lévi fiai szerint: Gersonitákra, Kéhátitákra és Méráritákra.

1 Móz. 46,11.

7. A Gersoniták közül valók valának Lahdán és Simhi.

8. Lahdán fiai: Jéhiel a fő, Zétám és Joel hárman.

9. És a Simhi fiai: Selómit, Hásiel és Hárán, hárman; ezek voltak a Lahdán családjának fejei.

10. Simhi fiai: Jahát, Zina, Jéus és Béria; ezek négyen voltak Simhi fiai.

11. Jahát volt a fő, Zina második: de Jéus és Béria, mivel nem sok fiakat nemzének, az ő családjukban csak egy ágnak vétettek.

12. Kéhát fiai: Amrám, Ishár, Hebron és Uzziel, négyen.

13. Amrám fiai: Áron és Mózes, Áron kiválasztatott, hogy felszenteltetnék a szentek szentje számára, ő és az ő fiai mindörökké, hogy jóillatot tennének az Úr előtt, és szolgálnának néki, s az ő nevében a népet megáldának mindörökké.

2 Móz. 6,20., 2 Móz. 28,1., 4 Móz. 6,22., 4 Móz. 6,27.

14. Mózesnek, az Isten emberének fiai pedig számláltatának a Lévi nemzetségei közé.

15. Mózes fiai: Gerson és Eliézer.

2 Móz. 18,3., 2 Móz. 18,4.

16. Gerson fiai: Sébuel a fő.

1 Krón. 26,24.

17. Eliézer fiai voltak: Rehábja a fő. Eliézernek nem volt több fia; de a Rehábja fiai igen megsokasodtak vala.

18. Ishár fiai: Selómit, a ki fő vala.

19. Hebron fiai: Jéria a fő, Amárja második, Jaháziel harmadik és Jékámám negyedik.

1 Krón. 24,23.

20. Uzziel fiai: Mika a fő, és Isija második.

1 Krón. 24,24.

21. Mérári fiai: Mákhli és Músi: Mákhli fiai: Eleázár és Kis.

1 Krón. 6,1., 1 Krón. 6,19.

22. Meghala pedig Eleázár és nem voltak néki fiai, hanem leányai, a kiket a saját atyjokfiai, a Kis fiai vettek el.

23. Músi fiai: Mákhli, Eder és Jeremót, hárman.

24. Ezek Lévi fiai családjaik szerint, a családfők, az ő megszámláltatásuk szerint, neveik száma szerint fejenként, a kik az Úr házában szolgáltak, húsz éves korban és azon felül.

4 Móz. 8,24.

25. Mert ezt mondotta vala Dávid: Az Úr, az Izráel Istene nyugodalmat adott az ő népének, és Jeruzsálemben lakozik mindörökké;

1 Kir. 9,3., 1 Kir. 9,6., 1 Kir. 9,8.

26. Azért a Lévitáknak sem kell többé hordozni az Isten hajlékát, s mindazokat az eszközöket, a melyek az ő szolgálatához valók.

4 Móz. 4,4., 4 Móz. 4,33.

27. Annakokáért Dávidnak utolsó rendelése szerint megszámláltattak a Lévi fiai, húsz éves korban és azon felül.

1 Krón. 23,3.

28. Mert az ő helyök az Áron fiai mellett van, hogy szolgáljanak az Úr házában és annak pitvaraiban, kamaráiban, és mindenféle szent edények tisztítása és az Isten házának szolgálatja által.

29. És hogy gondot viseljenek a szent kenyerekre, az ételáldozathoz való lisztlángra, a kovász nélkül való lepényekre, a serpenyőben főltre és pirítotttra, minden mértékre és mérőre.

3 Móz. 24,5., 3 Móz. 24,9., 3 Móz. 3,1., 3 Móz. 3,16.

30. És hogy álljanak az Úrnak tiszteletére és dicséretére, úgy reggel, mint este;

2 Móz. 29,38., 2 Móz. 29,42.

31. És hogy áldozzanak az Úrnak minden égőáldozattal, minden szombaton, a hónapok első napjain és a szokott ünnepeken bizonyos szám szerint, a mint szükség vala, szüntelen az úr előtt;

3 Móz. 23,2., 3 Móz. 23,33.

32. És hogy szorgalmasan őrizzék a gyülekezet sátorát, őrizzék a szenthelyet, és hogy vigyázzanak az ő atyjokfiainak, az Áron fiainak szolgálatjánál az Úr házában.

3 Móz. 8,35.

24.

1. Az Áron fiainak is voltak rendjeik. Áron fiai: Nádáb, Abihú, Eleázár és Itamár.

2. Nádáb és Abihú még atyjuk előtt meghaltak és fiaik nem valának, azért Eleázár és Itamár viselék a papságot.

4 Móz. 3,2., 4 Móz. 3,4.

3. És elosztá őket Dávid és Sádók, ki az Eleázár fiai közül vala, és Ahimélek, ki az Itamár fiai közül vala, az ő tisztök szerint a szolgálatra.

2 Sám. 8,17.

4. Eleázár fiai között pedig több főember találtaték, mint az Itamár fiai között, mikor eloszták őket. Az Eleázár fiai között családjaik szerint tizenhat főember volt; az Itamár fiai közül, családjaik szerint, nyolcz.

5. Eloszták pedig őket sors által válogatás nélkül, mert a szenthelynek fejedelmei és Istennek fejedelmei valának úgy az Eleázár, mint az Itamár fiai közül valók.

6. És beírá őket Semája, a Nétanéel fia, a Lévi nemzetségéből való íródeák, a király előtt és a fejedelmek előtt, Sádók pap előtt; Ahimélek előtt, ki Abjátár fia vala, és a papoknak és Lévitáknak családfői előtt. Egy család sorsoltatott az Eleázár és egy az Itamár nemzetségéből.

7. Esék pedig az első sors Jojáribra; a második Jedájára;
8. Hárímra a harmadik; Seórimra a negyedik;
9. Málkijára az ötödik; Mijáminra a hatodik;
10. Hakkósra a hetedik; Abijára a nyolczadik;

Luk. 1,5.

11. Jésuára a kilenczedik; Sekániára a tizedik;
12. Eliásibra a tizenegyedik; Jákimra a tizenkettedik;
13. Huppára a tizenharmadik; Jésebeábra a tizennyolcadik;
14. Bilgára a tizenötödik; Immérre a tizenhatodik;
15. Hézirre a tizenhetedik; Hápisesre a tizennyolczadik;
16. Petáhiára a tizenkilenczedik; Jéhezkelre a huszadik;
17. Jákinra a huszonegyedik; Gámulra a huszonkettedik;
18. Delájára a huszonharmadik; Maáziára a huszonnegyedik.
19. Ez az ő hivatalos rendjök szolgálatukban, hogy bejárnának az Úr házába sorban, az ő atyjoknak Áronnak rendelése szerint, a mint megparancsolta volt néki az Úr, Izráel Istene.
20. A mi Lévi többi fiait illeti: az Amrám fiai közül vala Subáel; a Subáel fiai közül Jehdėja.
21. A mi illeti Rehábiát: A Rehábia fiai közül Issija vala fő.
22. Az Ishár fiai közül Selómót; és a Selómót fiai közül Jahát.
23. A Hebron fiai közül első vala Jérija, Amárja második, Jaháziel harmadik, Jekámhám negyedik.

1 Krón. 23,19.

24. Uzziel fiai: Mika; a Mika fiai közül Sámir.
25. Mika atyjafia Issija; Issija fiai közül Zekáriás.
26. Mérári fiai: Mákhli és Músi; Jaázija fia, Bénó.
27. Mérárinak Jaázijától, az ő fiától való fiai: Sohám, Zakkúr és Hibri.
28. Mákhlitól vala Eleázár, és ennek nem valának fiai.

1 Krón. 23,21.

29. Kistól: a Kis fiai közül való volt Jérakhméel.
30. Músi fiai: Mákhli, Eder és Jérimót. Ezek a Léviták fiai az ő családjaiak szerint.
31. Ezek is sorsot vetének az ő atyjokfiaival az Áron fiaival együtt Dávid király előtt, Sádók és Ahimélek előtt, és a papok és Léviták családfői előtt, a fő a kisebbekkel egyformán.

25.

1. Dávid és a sereg fővezérei a szolgálatra kijelölék az Asáf, Hémán és Jédutun fiait, hogy prófétáljanak czipiterákkal, lantokkal és czimbalmokkal. Azok száma, a kik e szolgálatra rendeltettek, az ő szolgálatuk szerint:

Zsolt. 73,1., 2 Krón. 29,25.

2. Az Asáf fiai közül: Zakkúr, József, Nétánia és Asaréla, az Asáf fiai Asáf mellett, a ki a király mellett prófétál vala.
3. A Jédutun fiai közül: A Jédutun fiai Gedália, Séri, Jésája, Hasábia, Mattithia és Simei, hatan czipiterával az ő atyjok Jédutun mellett, a ki az Úr tiszteletére és dicséretére prófétál vala.
4. A Hémán fiai közül: Hémán fiai: Bukkija, Mattánia, Uzziel, Sébuel, Jérimót, Hanánia, Hanáni, Eliáta, Giddálti, Romámti-Ezer, Josbekása, Mallóti, Hótir, Maháziót.
5. Ezek mind Hémán fiai, a ki az Isten beszédeiben a király látnoka a hatalom szarvának emelésére. Az Isten Hémánnak tizennygy fiút és három leányt ada.
6. Ezek mindnyájan az ő atyjuk mellett valának, a kik az Úr házában énekelnek vala czipalmokkal, lantokkal és czipiterákkal az Isten házában szolgálatában, a királynak, Asáfnak, Jédutunnak és Hémánnak parancsolata szerint.
7. Ezeknek száma testvéreikkel együtt, akik jártasok valának az Úr énekében, mindnyájan tudósok, kétszáznyolczvannolcz vala.
8. És sorsot vetének a szolgálat sorrendjére nézve, kicsiny és nagy, tanító és tanítvány egyaránt.
9. És esék az első sors az Asáf fiára, Józsefre; Gedáliára a második. Ő és testvérei tizenketten valának.

1 Krón. 24,31.

10. A harmadik Zakkúrta, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
11. Negyedik Jisrire esék, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
12. Ötödik Nétániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
13. Hatodik Bukkijára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
14. Hetedik Jésarelára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
15. Nyolczadik Jészájára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
16. Kilenczedik Mattániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
17. Tizedik Simeire, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
18. Tizenegyedik Azárelre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
19. Tizenkettedik Hasábiára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
20. Tizenharmadik Subáelre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
21. Tizennegyedik Mattithiára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
22. Tizenötödik Jérimótra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
23. Tizenhatodik Hanániára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
24. Tizenhetedik Josbekására, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
25. Tizennyolczadik Hanánira, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
26. Tizenkilenczedik Mallótira, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
27. Huszadik Eliátára, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
28. Huszonegyedik Hótirra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
29. Huszonkettedik Giddáltire, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
30. Huszonharmadik Maháziótra, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.
31. Huszonnegyedik Romámti-Ezerre, kinek fiai és testvérei tizenketten valának.

26.

1. Az ajtónállók rendje ez: A Kóriták közül Meselémias, a Kóré fia, a ki az Asáf fiai közül való volt.
2 Krón. 35,15., 1 Krón. 25,1.
2. A Meselémias fiai közül elsőszülött Zekária, Jédiáel második, Zebádia harmadik és Játniel negyedik,
3. Elám ötödik, Jóhanán hatodik, Eljehoénai hetedik.
4. Obed-Edom fiai közül: Semája elsőszülött, Józabád második, Jóah harmadik, Sákár negyedik, Nétanéel ötödik,
5. Ammiel hatodik, Issakhár hetedik, Pehullétai nyolczadik, mert az Isten megáldotta vala őt.
6. Az ő fiának, Semájának is születtek fiai, a kik családjukban uralkodtak, mert erős vitézek valának.
7. Semája fiai: Othni, Refáel, Obed, Elzabád, kinek testvérei igen erős férfiak valának, Elihu és Sémakiás.
8. Ezek mindnyájan Obed-Edom fiai közül valók; mind ő magok, mind fiaik és testvéreik derék férfiak valának, erősek a szolgálatra; hatvanketten Obed-Edomtól valók.
9. Meselémiasnak is fiai és testvérei tizennyolczan erős férfiak valának.
10. Hósásnak is, a Mérári fiai közül, valának fiai, kik között Simri volt a fő, nem mintha elsőszülött volna, hanem mivel az ő atya őt akará választani főnek;
11. Hilkiás a második, Tebáliás a harmadik, Zekária negyedik; mindnyájan a Hósa fiai és testvérei, tizenhárman.
12. Ezek között osztaték el az ajtónállás tiszte a főemberek által, hogy az ő atyjokfiaival együtt vigyáznának és szolgálnának az Úr házában.
13. És sorsot vetének kicsiny és nagy egyaránt az ő családjaik szerint mindenik kapura.
1 Krón. 24,31., 1 Krón. 25,8.
14. És esék a napkelet felé való kapunak őrizete sors szerint Selémiasra; Zekáriára pedig, az ő fiára, a ki bölcs tanácsadó vala, mikor sorsot vetének, esék az északi kapu sors szerint.
15. Obed-Edomnak a déli kapu; az ő fiainak pedig a kincstartó ház.
2 Krón. 25,24.
16. Suppimnak és Hósának a napnyugotra való kapu, a Salléketh kapuval együtt a felmenő töltésen, egyik őrizőhely szemben a másikkal.
17. Napkelet felé vala hat Lévíta; észak felé minden napra négy; délre is minden napra négy; a kincstartó háznál kettő-kettő.
18. A külső részen napnyugat felé: négy a felmenő töltésen, kettő a külső rész felé.

19. Ezek az ajtónállók csoportjai a Kóriták és Méráriták közül.
20. A Léviták közül: Ahija volt az Isten háza kincsenek, és az Istennek szentelt kincsek főgondviselője.
1 Kir. 7,51.
21. A Lahdán fiai, Gersoniták fiai Lahdántól; a Lahdán családfői, Gersonita Jéhiéli.
22. Jéhiéli fiai: Zétám és Joel az ő testvére, a kik az Úr háza kincseinek valának gondviselői.
1 Krón. 29,8.
23. Az Amrám, Ishár, Hebron és Aziel nemzetségéből valók is.
24. Sébuel pedig Gersonnak, a Mózes fiának fia a kincs főgondviselője volt.
1 Krón. 23,16.
25. Az ő atyjafiai pedig, Eliézertől valók, ezek: Rehábias az ő fia, kinek fia Jésáia, kinek fia Jórám, kinek fia Zikri, kinek fia Selómit.
1 Krón. 23,15., 1 Krón. 23,17.
26. Ez a Selómit és az ő testvérei valának gondviselői minden megszentelt kincsek, a melyet Dávid király, a nemzetségek fejedelmei, az ezredesek, századosok és a hadakozó nép fejedelmei szenteltek vala Istennek,
1 Krón. 22,14., 1 Krón. 22,16., 1 Krón. 29,6., 1 Krón. 29,8.
27. A melyet a hadban való zsákmányból szenteltek vala az Úr házának építésére.
2 Sám. 8,11., 2 Sám. 8,12.
28. És a mit csak szentelt Sámuel Próféta, és Saul, a Kis fia, és Abner, a Nér fia, és Joáb, a Séruja fia; és bárki szentelt is valamit Istennek: mind Selómitnak és az ő testvéreinek gondviselése alatt volt.
1 Sám. 9,2., 1 Sám. 10,1.
29. Az Isháriták közül Kenániás és az ő fiai Izráel külső dolgaival bízták meg, mint tisztartók és bírák.
30. A Hebroniták közül Hasábias és testvérei igen erős férfiak, ezren és hétszázan valának, a kik Izráel népe között, a Jordán vizén túl napenyészetre, gondviselők voltak az Úr minden dolgában és a király szolgálatjában.
31. A Hebroniták között Jerija vala a fő (a Hebroniták nemzetségeik és családjaik szerint megkerestetének a Dávid királyságának negyvenedik esztendejében és találtak bátor férfiakat Gileád-Jaézerben).
32. És az ő atyjafiai, erős férfiak, kétezerhétszázan valának, családfők; a kiket Dávid király gondviselőkké tett a Rubenitákon és Gáditákon és Manasse félnemzetségén, mind az Istennek, mind a királynak minden dolgaiban.

27.

1. Ezek az Izráel fiai szám szerint, családfők, ezredesek, századosok és előljáróik azoknak, a kik a király szolgálatában állottak a seregek minden dolgaiban, a kik be- és kimennek hónapról-hónapra az egész esztendőn át; a seregek egyenként huszonnégyezer emberből állának.
2. Az első csapatnak vezére az első hónapban Jasobeám, a Zabdiel fia vala, mely csapat huszonnégyezerből állott;
3. Ő a Péres fiai közül való volt és vezére az első hónapra rendelt sereg minden előljárójának.
1 Krón. 4,1.
4. A második csapatnak vezére a második hónapban Dódai Ahohites vala és az ő csapatja; és Miklót az előljáró. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.
5. A harmadik seregnek a harmadik hónapban Benája volt a vezére, a ki Jójada főpapnak volt a fia; az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.
6. Ez a Benája hős volt a harmincz között, sőt a harmincz felett való volt. Csapatjának előljárója az ő fia, Ammizabád vala.
2 Sám. 23,22.
7. A negyediknek vezére a negyedik hónapban Asáel vala, a Joáb testvére és utána az ő fia, Zebádia. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.
2 Sám. 23,24.
8. Az ötödiknek vezére az ötödik hónapban Jizráhites Samhut vala. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.
9. A hatodiknak vezére a hatodik hónapban a Tékoabeli Ira volt, az Ikkés fia. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.

10. A hetediknek vezére a hetedik hónapban a Pélonbéli Héles vala, az Efraim fiai közül. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.

2 Sám. 23,26.

11. A nyolczadiknak vezére a nyolczadik hónapban a Husátbéli Sibbékai vala, a Zárhiták közül. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.

2 Sám. 21,18.

12. A kilencediknek vezére a kilencedik hónapban az Anatótbéli Abiézer vala, a Benjáminiták közül. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.

13. A tizediknek vezére a tizedik hónapban a Nétófátbéli Maharai vala, a Zárhiták közül. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.

14. A tizenegyediknek vezére a tizenegyedik hónapban a Pirathonbéli Benája vala, az Efraimiták közül. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.

1 Krón. 11,31.

15. A tizenkettediknek vezére a tizenkettedik hónapban a Nétófátbéli Héldai vala, Othniel nemzetségéből való. Az ő csapatja is huszonnégyezerből állott.

16. Izráel nemzetségei között, a Rubeniták előljárója Eliézer, a Zikri fia; a Simeonitáké Sefetíás, a Maaka fia.

1 Krón. 11,30.

17. Lévinek Hasábia, a Kémuel fia; Áronnak Sádók;

2 Sám. 8,17.

18. Júdának Elihu, a Dávid atyjafiai közül; Izsakhárnak Omri, a Mikáel fia;

19. Zebulonnak Ismája, az Obádiás fia; Nafthalinak Jérimót, Azriel fia;

20. Efraim fiainak Hósea, az Azáziás fia; a Manasse félnemzetségének Jóel, a Pedája fia;

21. Manasse Gileád földén való félnemzetségének Iddó, a Zekáriás fia; Benjáminnak Jaasiel, az Abner fia;

2 Sám. 2,8.

22. Dánnak Azaréel, a Jérohám fia. Ezek valának az Izráel nemzetségének fejedelmei.

23. Nem számláltatá meg pedig Dávid azokat, a kik húsz esztendőn alól valának; mert az Úr megígérte, hogy megsokasítja Izráelt, mint az égnek csillagait.

1 Krón. 21,1., 1 Krón. 21,2., 1 Krón. 21,14., 1 Krón. 21,15.

24. Joáb, a Séruja fia megkezdé a számlálást, de véghez nem vivé, mivelhogy e miatt Istennek haragja támadt Izráel ellen. Ez okból a szám nem vétetett fel a Dávid király krónikájának száma közé.

1 Krón. 21,4., 1 Krón. 21,6.

25. A király kincsenek gondviselője vala Azmávet, az Adiel fia; a mezőkön, a városokban, a falvakban, a várakban való kincseknek pedig Jónatán, az Uzziás fia volt a gondviselője;

26. A föld művelésére rendelt mezei munkások felett volt Ezri, a Kélub fia.

27. A szőlőművesek felett volt a Rámátbéli Simei, és a szőlőkben levő boros tárházak felett a Sifmitbéli Zabdi;

28. Az olajfák és a mezőn való fügefák művesei felett a Gideritbéli Baálhanán; az olajos tárházak felett Joás;

29. A Sáron mezején legelő barmok felett a Sáronbéli Sitrai; a völgyekben legelő barmok felett pedig Sáfát, az Adlai fia.

30. A tevék felett az Ismáel nemzetéből való Obil; a szamarak felett a Méronótbéli Jehdéja;

31. A juhok felett a Hágárenus Jaziz. Mindnyájan ezek valának a Dávid király jószágainak gondviselői.

32. Jónatán, a Dávid nagybátyja főtanácsos vala, a ki értelmes és írástudó ember volt. Jéhiel, a Hakhmóni fia pedig a király fiaival vala.

33. Akhitófel is a királynak tanácsosa volt. Arkites Khúsai pedig a király barátja.

2 Sám. 17,1., 2 Sám. 17,4., 2 Sám. 17,23., 2 Sám. 17,7., 2 Sám. 17,14.

34. Akhitófel után volt Jójada, a Benája fia, és Abjátár; a király hadának fővezére pedig Joáb.

2 Sám. 8,16.

28.

1. Egybehívatá pedig Dávid Jeruzsálembé az Izráel összes fejedelmeit, a nemzetségek fejedelmeit, a király szolgálatában levő csapatok előljáróit, az ezredeseket, a századosokat, a király minden jószágának és marhájának gondviselőit, a maga fiait is, udvariszolgáival, a harcosokat minden erős vitézivel egyetemben.

1 Krón. 27,1., 1 Krón. 27,34.

2. És felállá Dávid király az ő lábaira, és monda: Halljátok meg szómat atyámfiái és én népem! Elvégezém szívem szerint, hogy az Úr szövetsége ládájának nyugodalmas házat csináltatnék és a mi Istenünk lábainak zsámolyt; hozzá is készítettem mindent az építéshez.

1 Krón. 17,1., 1 Krón. 17,11., 1 Krón. 17,12.

3. De az Isten monda nékem: Ne te csinálj házat az én nevemnek; mert hadakozó ember vagy, sok vért is ontottál immár.

1 Krón. 22,8., 1 Krón. 5,3.

4. Engem választá az Úr, Izráel Istene az én atyámnak egész házából, hogy lennék királya az Izráel népének mindörökké; mert Júdat választotta előljárónak és a Júda törzsében az én atyámnak háznépét; az én atyámnak fiai közül pedig engem méltóztatott királylyá tenni egész Izráel felett.

1 Móz. 49,8., 1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13.

5. És minden fiaim közül (mert az Úr sok fiakat adott nékem) választotta Salamont az én fiamat, hogy ülne az Úr királyságának székében Izráel felett.

6. És monda nékem: Salamon a te fiad építi meg az én házamat és az én pitvarimat; mert én őt magamnak fiamul választottam, és én is néki atyja leszek;

1 Krón. 22,9., 1 Krón. 22,10.

7. Megerősítem az ő királyságát mindörökké; ha az én parancsolatimat és ítéletimet szorgalmasan megtartandja, a mint e mai napon.

1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,5.

8. Most azért az egész Izráelnek, az Úr gyülekezetének szeme előtt és a mi Istenünk hallására: őrizzétek s keressétek az Úrnak a ti Istenteknek minden parancsolatit, hogy bírassátok e jó földet, és hogy örökségül hagyassátok fiaitokra is magatok után mindörökké.

4 Móz. 28,1., 4 Móz. 28,68.

9. Te azért, fiam, Salamon, ismerd meg a te atyád Istenét, és szolgálj néki tökéletes szívvel és jó kedvvel; mert az úr minden szívbe belát és minden emberi gondolatot jól ért. Hogyha őt kereséted, megtalálod; ha ellenben őt elhagyándod, ő is elhagy téged mindörökké.

1 Krón. 29,17.

10. Most azért, mivelhogy az Úr választott téged, hogy néki szent házat építs: légy erős és készítsd meg azt.

11. Akkor átadá Dávid az ő fiának, Salamonnak a tornácznak, annak házacskáinak, kincstartó helyeinek, felházainak és belső kamaráinak, a kegyelem táblája helyének is formáját,

1 Krón. 28,19., 2 Móz. 25,9., 2 Móz. 26,30.

12. És mindennek formáját, a melyeket szívében elgondolt vala, az Úr házának pitvarai felől, az Isten háza kincsének és a szent kincseknek számára köröskörül levő minden kamarák felől.

13. A papok és Léviták csapatjainak háza, az Úr háza szolgálatának minden munkája és az Úr háza szolgálatára való minden eszköz felől.

14. Azután aranyat mérték szerint, a különböző szolgálatok eszközei számára; mértékkel minden ezüst eszközök és a különböző szolgálatok eszközei számára.

1 Krón. 29,3., 1 Krón. 29,5., 1 Krón. 22,14.

15. Vagyis aranyat mértékkel az arany gyertyatartókra és azok arany szövétnekére, mértékkel mindenik gyertyatartóra és annak szövétnekire, s az ezüst gyertyatartókra mértékkel, a gyertyatartóra és annak szövétnekire, mindegyik gyertyatartó rendeltetése szerint.

16. És aranyat mértékkel, a szent kenyerek asztalai, minden asztal számára, azonképen ezüstöt az ezüst asztalok számára.

17. A villákra, medenczékre és kancsókra tiszta aranyat; az arany poharakra is bizonyos mérték szerint ada aranyat, minden pohárra; és az ezüst poharakra ezüstöt bizonyos mértékkel, minden pohárra.

18. A füstölő oltár számára megtisztított aranyat mérték szerint; aranyat a szekérnek azaz a Kéruboknak mintázására, a kik kiterjesztett szárnyakkal az Úr szövetségének ládáját befedezik.

1 Krón. 28,2., 1 Kir. 6,23., 1 Kir. 6,28.

19. Mindezek az Úr kezétől íratattak meg, a ki engem megtanított az egész alkotmány formájára.

2 Móz. 25,9., 2 Móz. 26,30.

20. Monda ezek után Dávid Salamonnak, az ő fiának: Légy bátor és erős, és kezdj hozzá, semmit ne félj és ne rettegj; mert az Úr Isten az én Istenem veled leszen, téged el nem hagy, tőled el sem távozik, míglen elvégzed az Úr háza szolgálatának minden művét.

1 Krón. 22,9., 1 Krón. 22,10., 2 Krón. 7,11.

21. Ímé, itt vannak a papok és Léviták csapatjai az Isten házának minden szolgálatára, veled lesznek minden munkában készségesen bölcseséggel, a fejedelmek is és az egész nép minden dolgaidra nézve.

29.

1. Azután monda Dávid király az egész gyülekezetnek: Ím látjátok, hogy egyedül az én fiamat Salamont választotta Isten, a ki még gyermek és gyenge; a munka pedig nagy, mert nem emberé léssen az a ház, hanem az Úr Istené.

1 Krón. 22,9., 1 Krón. 22,10.

2. Én pedig teljes tehetségem szerint az én Istenem háza számára bőségesen szereztem aranyat az arany szerszámokra, ezüstöt az ezüst szerszámokra, rezet a rézre, vasat a vasra, fákat a fákra, ónyxköveket, foglalni való köveket, veres köveket, különb-különbszínű köveket; mindenféle drágaköveket; márványköveket is bőséggel.

3. Ezenfölül, mivel nagy kedvem van az én Istenem házához, a mi kincsem, aranyam és ezüstöm van, oda adom az én Istenem házának szükségére, azok mellett, a melyeket szereztem a szentház számára.

1 Krón. 29,4., 1 Krón. 22,14., 1 Krón. 22,16.

4. Háromezer tálentom aranyat Ofir aranyából és hétezer tálentom tiszta ezüstöt, a házak falainak beborítására.

1 Kir. 6,20., 1 Kir. 6,22., 2 Krón. 3,5., 2 Krón. 3,10.

5. Aranyat az arany szerszámokra, ezüstöt az ezüstre és minden szükségre, a mesteremberek kezéhez. És ha valaki még adni akar, szabad akaratja szerint, töltsen meg az ő kezét ma és adjon, a mit akar az Úrnak.

6. Azért szabad akaratjok szerint adának ajándékokat az atyák fejedelmei, az Izráel nemzetségeinek fejedelmei, az ezredesek, századosok és a király dolgainak fejedelmei.

7. És adának az Isten házának szükségére ötezer tálentom aranyat és tízezer dáríkot; tízezer tálentom ezüstöt és tizennyolczezer tálentom rezet és százezer tálentom vasat.

8. És valakinél drágakövek találtatának, adák az Úr házának kincséhez, a Gersoniták közül való Jéhiel kezébe.

1 Krón. 26,22.

9. És örvendezte a sokaság, hogy szabad akaratjokból adának; mert tiszta szívökből adakozának az Úrnak; Dávid király is nagy örömmel örvendezett.

10. Hálákat ada azért Dávid az Úrnak az egész gyülekezet előtt, és monda Dávid: Áldott vagy te, Uram, Izráelnek, a mi atyánknak Istene, öröktől fogva mind örökké!

11. Oh Uram, tied a nagyság, hatalom, dicsőség, örökkévalóság és méltóság, sőt minden, valami a mennyben és a földön van, tied! Tied, oh Uram, az ország, te magasztalod fel magadat, hogy légy minden fejedelmek felett!

Mát. 6,13., Jel. 5,13.

12. A gazdagság és a dicsőség mind te tőled vannak, és te uralkodol mindeneken; a te kezekben van mind az erősség és mind a birodalom; a te kezekben van mindeneknek felmagasztaltatása és megerősítettése.

2 Krón. 20,6.

13. Most azért, oh mi Istenünk, vallást teszünk előtted, és dicsérjük a te dicsőséges nevedet;

14. Mert micsoda vagyok én, és micsoda az én népem, hogy erőnk lehetne a szabad akarat szerint való ajándék adására, a mint tettünk? Mert tőled van minden, és a miket a te kezedből vettünk, azokat adtuk most néked.

1 Kor. 4,7.

15. Mert mi csak jövevények vagyunk te előtted és zsellérek, a mint a mi atyáink is egyenként; a mi életünk napjai olyanok e földön, mint az árnyék, melyben állandóság nincsen.

1 Móz. 23,4., Zsid. 11,13., Zsolt. 90,9.

16. Oh mi Urunk Istenünk! mind ez a gazdagság, amit gyűjtöttünk, hogy néked és a te szent nevednek házat építsünk, a te kezedből való és mindazok tiéd!

17. Jól tudom, oh én Istenem, hogy te a szívet vizsgálod és az igazságot szereted. Én mindezeket tiszta szívemből, nagy jó kedvvel adtam, s látom, hogy a te néped is, a mely itt jelen van, nagy örömmel, szabad akaratja szerint adta ezeket néked.

1 Krón. 28,9.

18. Oh Uram, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek, a mi atyáinknak Istene, tartsd meg mindörökké ezt az érzést a te néped szívében, és irányítsd az ő szívöket te feléd!

2 Móz. 3,6., Fil. 2,13.

19. Salamonnak pedig, az én fiamnak adj tökéletes szívet, hogy a te parancsolatodat, bizonyágtételeidet és rendelésidet megőrizhesse, s hogy mindazokat megcselekedhesse, s felépíthesse azt a házat, a melyet én megindítottam.

20. És szóla Dávid az egész gyülekezethez: Kérlek, áldjátok az Urat, a ti Isteneteket. Áldá azért az egész gyülekezet az Urat, az ő atyáik Istenét; s leborulván, tisztelék az Urat és a királyt.

21. És áldozának az Úrnak áldozatokkal, és áldozának egészen égőáldozatokkal az Úrnak másnapon, ezer tulkot, ezer kost, ezer bárányt italáldozataikkal, és sokféle áldozatokkal az egész Izráelért.

22. S evének és ivának az Úr előtt azon a napon nagy vígasságban. Azután Salamont, a Dávid fiát másodsor is királylyá tevék és felkenék őt az Úrnak, hogy lenne fejedelem; Sádókot is fölkenék a főpapságra.

1 Kir. 1,28., 1 Kir. 1,40.

23. És üle Salamon az Úr székébe, mint király az ő atyjának, Dávidnak helyében, és mindenben szerencsés vala, mert engedelmeskedék néki az egész Izráel.

24. A fejedelmek és a hatalmasok, sőt a Dávid király fiai is mindnyájan kezet adának, hogy Salamon királynak engedelmeskedni fognak.

1 Kir. 1,53.

25. És igen felmagasztalá az Úr Salamont mind az egész Izráel népe előtt, és oly királyi méltóságot szerzett néki, a melyhez hasonló egy királynak sem volt ő előtte Izráelben.

1 Kir. 3,13.

26. Így uralkodott Dávid, az Isai fia az egész Izráel felett.

27. Az idő pedig, a melyben uralkodék Izráel felett, negyven esztendő. Hebronban uralkodék hét esztendeig, Jeruzsálemben pedig harminczháromig uralkodék.

1 Kir. 2,11.

28. És meghala jó vénségben, életével, gazdagságával és minden dicsőségével megelégedve. És uralkodék az ő fia, Salamon helyette.

1 Kir. 15,5.

29. Dávid királynak pedig úgy első, mint utolsó dolgai, ímé megirattak a Sámuel próféta könyvében és a Nátán próféta könyvében és a Gád próféta könyvében;

1 Sám. 16,1., 1 Sám. 30,1., 2 Sám. 1,1., 2 Sám. 24,1.

30. Az ő egész országglásával, hatalmasságával és mind azzal, a mi az ő idejében történt vele, Izráellel és a föld minden országaival.

Krónika II. könyve

1.

1. Megerősödék királyságában Salamon, a Dávid fia; és az Úr az ő Istene vele volt, és őt igen felmagasztalá.
1 Kir. 2,46.
2. És szóla Salamon az egész Izráel népének, ezredeseknek, századosoknak, a bírának és az egész Izráel minden előljáróinak és a családfőknek,
3. Hogy elmennének Salamon és az egész gyülekezet ő vele a magaslatra, mely Gibeonban vala; mert ott volt az Isten gyülekezetének sátora, melyet Mózes, az Úr szolgája csinált vala a pusztában;
1 Krón. 16,39., 1 Kir. 3,4.
4. De az Isten ládáját Dávid már felvitte volt Kirját-Jeárimból arra a helyre, melyet készített számára Dávid; mert sátort állított fel számára Jeruzsálemben.
2 Sám. 7,1., 2 Sám. 6,17.
5. A rézoltár azonban, melyet Bésaléal, az Uri fia csinált, a ki a Huri fia volt, ott volt az Úr sátora előtt; felkeresé tehát azt Salamon és a gyülekezet.
2 Móz. 38,1.
6. És áldozék ott Salamon a rézoltáron az Úr előtt, mely a gyülekezetnek sátorában vala, áldozék azon ezer égőáldozatot.
7. Azon éjszaka megjelenék az Isten Salamonnak, és mondja néki: Kérj a mit akarsz, hogy adjak néked.
1 Kir. 3,5.
8. És monda Salamon az Istennek: Te nagy irgalmasságot cselekedtél az én atyámmal, Dáviddal; és ő helyette engemet királylyá tettél.
1 Krón. 28,5.
9. Most, oh Uram Isten, legyen állandó a te beszéded, melyet szólottál volt az én atyámnak, Dávidnak; mert te választottál engem királylyá e nép felett, mely oly sok, mint a földnek pora.
1 Krón. 17,11., 1 Krón. 17,14.
10. Most azért adj nékem bölcseséget és tudományt, hogy a te néped előtt mind ki-, mind bemehessek; mert vajjon kicsoda kormányozhatja ezt a te nagy népedet?
1 Kir. 3,7., 1 Kir. 3,9., 1 Krón. 21,5., 1 Krón. 21,6.
11. Akkor monda az Isten Salamonnak: Minthogy ez volt a te szívedben, és nem kértél tőlem gazdagságot, kincset és tisztességet, avagy a téged gyűlölőknek lelkét, sem hosszú életet magadnak nem kértél, hanem kértél magadnak bölcseséget és tudományt, hogy kormányozhasd az én népemet, mely felett királylyá tettelek téged:
12. A bölcseséget és a tudományt megadtam néked, sőt gazdagságot, kincset és tisztességet is olyat adok néked, a melyhez hasonló nem volt sem az előtted, sem az utánad való királyoknak.
1 Krón. 29,25.
13. És visszatére Salamon Jeruzsálemba a Gibeon hegyéről, a gyülekezet sátora elől és uralkodék az Izráelen.
14. Szerze Salamon szekereket és lovagokat; és vala néki ezernégyszáz szekere és tizenkétezer lovagja, a kiket helyeztete a szekerek városaiba és Jeruzsálemba a király mellé.
1 Kir. 4,26., 1 Kir. 10,26.
15. És felhalmozá a király az ezüstöt és aranyat, mint a köveket, Jeruzsálemben; a czédrusfákat is felhalmozá, mint a vadfügefákat, melyek a lapályon nagy tömegben vannak.
1 Kir. 10,27.
16. És Salamonnak hoznak vala lovakat Égyiptomból; mert a király kereskedői sereggel vették volt meg a lovakat szabott áron.
17. És mikor feljönnek vala, hozának Égyiptomból egy szekeret hatszáz ezüst siklusért, egy-egy lovat százötven ezüst siklusért; és ugyan csak ők szállították ezeket a Hitteusok minden királyainak és Siria királyainak.

2.

1. Elvégezé Salamon magában, hogy az Úr nevének házat építene, és magának királyi palotát.
2. És rende le Salamon hetvenezer férfit teherhordásra, nyolczvanezer férfit favágásra a hegyen; háromezerhatszáz felügyelőt azokhoz.

3. És küldje Salamon a tírusbeli Hírám királyhoz, mondván: A mint az én atyámmal, Dáviddal cselekedtél, a kinek küldöttél czédrusfákat, hogy építene magának házat, melyben laknék;

1 Krón. 14,1.

4. Úgy én az én Uram Istenem nevének akarok házat építeni, hogy néki szenteljem, és abban füstölő szerekek jó illatot gerjeszsek, hogy folytonosan szent kenyerek álljanak előtte, s minden reggel és este égőáldozatot áldozzak szombatnapokon, és új holdnak napjain, és az Úrnak a mi Istenünknek szentelt ünnepeken, melyeket örökké kell cselekedniök az Izráelitáknak.

2 Móz. 30,34., 2 Móz. 30,36., 2 Móz. 29,38., 2 Móz. 29,43., 3 Móz. 23,2., 3 Móz. 23,44.

5. A ház pedig, a melyet építeni szándékozom, igen nagy lesz, mert a mi Istenünk nagyobb minden isteneknél.

1 Krón. 22,5.

6. De kinek volna annyi ereje, hogy néki házat csinálhatna? Az ég és az egeknek egei őt be nem foghatják, s ki vagyok én is, hogy néki házat csinálhassak? hanem hogy csak jóillatot tegyenek abban ő előtte.

2 Krón. 6,18.

7. Most azért küldj hozzám tudós mesterembert, a ki tudjon készíteni aranyból, ezüstből, rézből, vasból, bíborból, karmazsinból és kék bíborból; a ki tudjon metszéseket metszeni az én mesterembereimmel együtt, a kik Júdában és Jeruzsálemben vannak, a kiket az én atyám, Dávid szerzett.

1 Krón. 22,15.

8. Annakfelette küldj czédrusfákat, fenyőfákat és ébenfákat a Libánusról, mert tudom, hogy a te szolgálid tudják vágni a Libánusnak fáit; és ímé az én szolgálaim is a te szolgáliddal lesznek.

9. Hogy készítsenek nékem sok fát, mert a ház, a melyet építetek, nagy és csudálatos lesz.

2 Krón. 3,3., 2 Krón. 3,17., 2 Krón. 4,1., 2 Krón. 4,22.

10. És ímé a munkásoknak, a favágóknak, a te szolgálidnak adok húszezer véka cséplett búzát és húszezer véka árpát, húszezer báth bort és húszezer báth olajat.

1 Kir. 5,7., 1 Kir. 5,11.

11. Felele pedig Hírám, a Tírus királya levélben, melyet küldje Salamonnak: Mivelhogy az Úr szerette az ő népét, azért adott téged nekik királyul.

12. Ismét monda Hírám: Áldott az Úr, az Izráel Istene, a ki mind a mennyet, mind a földet teremtette; a ki ilyen bölcs, tudós, okos és értelmes fiat adott volt Dávid királynak, a ki mind az Úrnak házat, mind magának királyi palotát akar építeni.

13. Ímé küldöttem azért bölcs, tudós és értelmes férfit, a ki az én atyámé, Húrámé volt;

14. A Dán nemzetségének leányai közül való asszony fiát (és az ő atyja Tírus városából való), a ki tud készíteni aranyból, ezüstből, rézből, vasból, kövekből, fákból, bíborból, kék bíborból, lenből és karmazsinból és mindenféle metszést metszeni és minden remekművet elkészíteni, a melyekkel megbízatik, a te tudós mesterembereiddel és az én uramnak, Dávid királynak, a te atyádnak tudós mestereivel egyben.

2 Móz. 31,2., 2 Móz. 31,7.

15. Azért most, a mely búzát, árpát, olajat és bort ígért az én uram, küldje el az ő szolgálinak;

2 Krón. 2,10.

16. Mi pedig a Libánuson vágunk fát, a mennyire néked szükséged lesz, és elviszszük azokat szálakon a tengeren Joppéhoz, és te onnét vitessed Jeruzsálembe.

Csel. 10,32.

17. Megszámláltata azért Salamon minden idegen férfit az Izráel földén, az ő atyjának, Dávidnak megszámláltatása után és találtának százötvenháromezerhatszázán.

1 Kir. 5,13., 1 Kir. 5,15., 1 Krón. 22,2.

18. És választá azok közül hetvenezer teherhordót, favágásra pedig a hegyen nyolczvanezeret; pallérokul, a kik a népet szorgalmaztatnák, ren dele háromezerhatszázát.

1 Kir. 5,15., 1 Kir. 5,16.

3.

1. Elkezdé építtetni Salamon az Úr házat Jeruzsálemben a Mórija hegyén, mely Dávidnak, az ő atyjának megmutattatott, azon a helyen, melyet készített vala Dávid a Jebuzeus Ornán szerűjén.

1 Kir. 6,1., 1 Kir. 6,38., 1 Krón. 21,18., 1 Krón. 21,26., 1 Krón. 21,27., 1 Krón. 22,1.

2. Elkezdé pedig az építést a második hónap második napján, királyságának negyedik esztendejében.

3. És ilyen alapot vetett Salamon az Isten házának építésénél: hosszúsága a régi mérték szerint vala hatvan sing, szélessége húsz sing.
4. És a tornác a templom hosszában, a ház szélessége szerint, húsz sing volt, a magassága pedig százhusz sing; és beborítá azt belől tiszta arannyal.
5. A derék házat pedig megbélelteté fenyőfákkal és finom arannyal borítá be, melyen pálmafákat és lánczokat metszete.
6. És beborította a házat drágakövekkel ékességül, és az arany Párvaimból való arany volt.
7. És beborítottá a háznak gerendáit, ajtómellékeit, falait és annak ajtait is arannyal; és metszete a háznak falaira Kérubokat.
8. Megcsináltatá a szentek-szentjét is, melynek hosszúsága a derék háznak szélességével arányban húsz sing, szélessége is húsz sing volt, és beborítottá azt hatszáz tálentom finom arannyal.

1 Krón. 29,4.

9. A szegeknek súlya ötven arany siklus volt. A felső helyiségeket is beborítottá arannyal.

10. És csináltatott a szentek-szentjébe két Kérubot is, szoborműveket, és beborították azokat arannyal.

2 Móz. 25,18., 2 Móz. 25,22.

11. A Kérubok szárnyainak hosszúsága húsz sing vala; egyik szárnya öt sing, és a háznak falát érinté; a másik szárnya is öt sing és a másik Kérub szárnyát érinté.

12. A másik Kérubnak szárnya is, a mely öt sing volt, a háznak falát érinté; a másik szárnya pedig, a mely ismét öt sing volt, a másik Kérub szárnyát érinté.

13. Úgy, hogy a Kérubok szárnyai húsz singnyire valának kiterjesztve; lábaikon állának, és arczuk befelé.

1 Krón. 28,18.

14. Annakfelette függönyt is csináltata, kék és piros bíborból és karmazsinból és lenből, melyre Kérubokat csináltatott.

Mát. 27,51.

15. Két oszlopot is csináltata a ház előtt, a melyeknek hossza harminczöt sing vala, és gömöt felül mindenikre, a mely öt sing vala.

1 Kir. 7,15., Jer. 52,21., Jer. 52,24.

16. És csináltatott lánczokat is, mint a belső részben, s az oszlopok tetejére helyezteté; és száz gránátalmát is csináltatott, s a lánczokba helyezteté.

2 Krón. 3,5.

17. És felállítá ez oszlopokat a templom előtt: egyiket jobbfelől, a másikat balfelől. És nevezé a jobbfelől valót Jákinnak, a balfelől valót pedig Boáznak.

1 Kir. 7,15., 1 Kir. 7,21.

4.

1. Csináltatott rézoltárt is, melynek hosszúsága húsz sing, szélessége is húsz sing, magassága pedig tíz sing vala.

2. Csináltatott öntött tengert is, mely egyik szélétől fogva a másik széléig tíz sing vala, köröskörül kerek, és öt sing magas, és harmincz sing zsinór érte be a kerületit.

1 Kir. 7,23., 1 Kir. 7,26.

3. Az alatt ökör alakok valának köröskörül, tíz lévén egy singnyire, a melyek kört alkotának a tenger körül; az ökör alakok két renddel valának öntve ugyanazon öntésből.

4. Tizenkét ökrön állott; három északra fordulva, három nyugotra, három délre és három napkeletre, és a tenger felül vala rajtok, hátuk pedig mind befelé.

5. Vastagsága egy tenyérnyi volt, és karimája olyan, mint a pohár ajaka, vagy a lilium virága; és háromezer báth fért belé.

6. Csináltatott annakfelette tíz mosdómedenczét, és ötöt helyezteté jobbkéz felől, ötöt pedig balkéz felől, hogy azokban mossanak, mossák azt, a mi áldozatra való; a tenger pedig a végre vala, hogy abban mosakodjanak a papok.

1 Kir. 7,37., 1 Kir. 7,39.

7. Csináltatott tíz arany gyertyatartót is, az utasítás szerint, és helyezteté a templomban, ötöt jobbkéz felől, ötöt balkéz felől.

1 Kir. 7,49.

8. Csináltatott tíz asztalt is, a melyeket helyeztete a templomban, ötöt jobbkéz felől, ötöt balkéz felől; csináltatott száz arany medenczét is.

9. Megcsináltatá a papok pitvarát is és a nagy tornácot; és ajtókat a tornácra, s azok ajtait rézzel borítá be.

10. A tengert pedig helyezteté jobbkéz felől napkeletre, délnek ellenébe.

2 Krón. 4,2., 2 Krón. 4,4.

11. Húrám fazekakat, lapátokat és medenczéket is csinált. És elvégezé Húrám a mívet, a melyet csinálnia kellett Salamon királynak, az Isten házában;

12. Tudniillik a két oszlopot és a két kerek gömböt a két oszlop tetejére, és a két hálót a két kerek gömb befedezésére, a melyet az oszlopok tetején valának.

2 Krón. 3,15.

13. És négyszáz gránátalmát a két hálóra; két rend gránátalmát minden hálóba a két kerek gömb befedezésére, a melyek az oszlopok tetején valának.

14. Csinála talpakat is, és azokra mosdómedenczéket.

1 Kir. 7,27., 1 Kir. 7,30.

15. Egy tengert és tizenkét ökröt az alá.

2 Krón. 4,2., 2 Krón. 4,4.

16. Fazekakat, lapátokat és villákat. Mindezen eszközöket Húrám az ő atyja tiszta rézből csinálta Salamon királynak az Úr háza számára.

17. A Jordán mezején önteté azokat a király az agyagos földben, Sukkót és Seredáta között.

1 Kir. 7,46.

18. Mindezen eszközöket Salamon nagy mennyiségben csináltatá, mert nem tekinték a réznek súlyát.

19. És megcsináltata Salamon minden egyéb felszerelést is, mely az Úr házához szükséges volt: az arany oltárt és az asztalokat, a melyeken a szent kenyerek voltak.

20. A gyertyatartókat és azoknak szövétnekeit is, hogy égjenek azok rendeltetésök szerint a szentek-szentje előtt, finom aranyból.

2 Krón. 4,7.

21. Azok virágait, szövétnekeit és hamvvevőit is aranyból, és pedig tiszta aranyból.

22. És az ollókat, medenczéket, tálakat és tömjénezőket finom aranyból, és a ház kapuját, a szentek-szentjéhez való bejárat belső ajtóit és a templom házának belső ajtóit aranyból.

5.

1. És elvégezteté az egész mű, a melyet Salamon király csinála az Úr házához. És bevivé Salamon Dávidtól, az ő atyjától, Istennek szenteltetett jószágot, az ezüstöt, aranyat és az összes edényeket, és helyezteté azokat az Isten házának kincsei közé.

1 Kir. 6,38., 1 Kir. 7,51.

2. Akkor Salamon összegyűjté az Izráel véneit és a nemzetségek összes fejedelmeit és az Izráel háznépének fejedelmeit Jeruzsálemba, hogy felvigyék az Úr szövetségének ládáját a Dávid városából, a mely a Sion.

1 Kir. 8,1., 1 Krón. 16,1., 1 Krón. 16,37.

3. És felgyűlének Izráelnek minden férfiai a királyhoz, a hetedik hónap ünnepén.

1 Kir. 8,2., 3 Móz. 23,24., 3 Móz. 23,32.

4. Mikor pedig eljöttek volna mindnyájan az Izráel vénei: felvevék a Léviták a ládát.

5. És felvivék a ládát, a gyülekezet sátorát és minden szent edényeket, a melyek a sátorban valának; felvivék azokat a papok és Léviták.

1 Krón. 16,39.

6. Salamon király pedig és az Izráel egész gyülekezete, a mely ő hozzá gyűlt, megy vala a láda előtt, áldozván juhokkal és ökrökkel, a melyek meg sem számlálthatnának, sem meg nem irattathatnának sokaságuk miatt.

2 Sám. 6,13.

7. És bevivék a papok az Úr szövetségének ládáját az ő helyére, az Isten házának belső részébe, a szentek-szentjébe, a Kérubok szárnyai alá.

2 Krón. 3,10., 2 Krón. 3,13.

8. A Kérubok pedig szárnyaikat kiterjesztik vala a láda felett, és befedezik vala a Kérubok a ládát és annak rúdjaikat felülről.

9. Azután kijebb vonták annak rúdjaikat, úgy hogy a rudaknak végei láthatók valának a ládán kívül, a legbelső rész felől, de kívülről nem voltak láthatók. És ott volt mind e mai napig.

10. Nem volt egyéb a ládában, hanem csak Mózes két táblája, melyeket ő a Hóreb hegyén tett vala abba, a mikor az Úr szövetséget kötött Izráel fiaival, mikor kijövének Égyiptomból.

1 Kir. 8,9.

11. Lőn pedig, mikor a papok kijöttek a szent helyből, (mert a papok mindnyájan, a kik ott valának, magokat megszentelték vala és akkor nem kellett megtartaniok az ő sorrendjüket,

1 Krón. 15,12.

12. Annakokáért az énekes Léviták mind, a mennyien valának, Asáf, Hémán, Jedutun, az ő fiaik és testvéreik fehér ruhákban, czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal állanak vala napkelet felől az oltárnál és ő velök százhusz kürtölő pap;

1 Krón. 25,1.

13. Mert a kürtölőknek és éneklőknek tisztök vala egyenlőképen zengeni az Úrnak dicséretére és tiszteletére.) És mikor nagy felszóval énekelnének kürtökkel, czimbalmokkal és mindenféle zengő szerszámokkal, dicsérvén az Urat, hogy ő igen jó és örökkévaló az ő irgalmassága: akkor a ház, az Úrnak háza megtelék köddel,

Zsolt. 118,4.

14. Annyira, hogy meg sem állhattak a papok az ő szolgálatjukban a köd miatt, mert az Úr dicsősége töltötte vala be az Istennek házat.

2 Móz. 30,34., 2 Móz. 30,35.

6.

1. Akkor monda Salamon: Az Úr mondotta, hogy ő lakoznék ködben.

1 Kir. 8,12., 2 Móz. 20,21., 4 Móz. 12,5.

2. Én pedig lakóházat építettem néked, helyet, a hol örökké lakjál.

2 Krón. 2,6., 3 Móz. 16,2.

3. Azután megfordult a király, és megáldá Izráel egész gyülekezetét; és Izráel egész gyülekezete felállott.

1 Kir. 8,14.

4. És monda: Áldott az Úr, Izráel Istene, ki szólott volt az ő szája által az én atyámnak, Dávidnak, és hatalmas kezeivel beteljesítette, mondván:

2 Sám. 7,5., 2 Sám. 7,13., 1 Krón. 22,9., 1 Krón. 22,10.

5. Attól a naptól fogva, a melyen kihozám az én népemet Égyiptom földéből, soha nem választottam egyetlen várost sem az Izráel minden nemzetségei közül, hogy házat építenének, a melyben lenne az én nevem, sem férfit nem választottam, hogy az én népemnek Izráelnek vezére lenne.

6. Hanem Jeruzsálemet választottam, hogy az én nevem abban lenne, és választám Dávidot, hogy vezére lenne az én népemnek, Izráelnek.

2 Krón. 7,12., 1 Krón. 21,18., 1 Krón. 21,26., 1 Krón. 21,27., 1 Krón. 22,1.

7. Ámbár az én atyám, Dávid elvégezé magában, hogy házat építene az Úrnak, Izráel Istenének,

1 Krón. 29,3.

8. De az Úr azt mondotta Dávidnak, az én atyámnak: Azt, hogy arra gondoltál, hogy az én nevemnek házat építs, jól tetted, hogy szívedben ezt elvégezted;

9. Mégis nem te építesz házat nékem, hanem a te fiad, a ki a te ágyékből származik, ő épít az én nevemnek házat.

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,13.

10. És beteljesíté most az Úr az ő beszédét, a melyet szólott; mert felkelék az én atyám Dávid helyett, és ülék az Izráel királyi székébe, a mint az Úr megmondotta volt; és megépítém a házat az Úrnak, Izráel Istene nevének.

2 Krón. 6,2.

11. És abba helyeztem a ládát, a melyben az Úrnak szövetsége van, melyet szerzett volt az Izráel fiaival.

2 Krón. 5,10.

12. És oda állott Salamon az Úr oltára elé, az Izráel egész gyülekezetével szemben, és kezeit kiterjesztette.

13. Salamon pedig egy széket csináltatott vala rézből, a melyet a tornácznak közepén helyeztetett el, melynek hossza öt sing, szélessége is öt sing, magassága pedig három sing vala. Felállta abba, és térdeire esvén az egész Izráel gyülekezete előtt, kezeit az ég felé kiterjeszté,

14. És monda: Oh Uram, Izráelnek Istene! nincsen hozzád hasonló Isten sem mennyben, sem földön, a ki megtartod a te fogadásodat és irgalmasságodat a te szolgálidhoz, a kik te előtted teljes szívvel járnak!

2 Móz. 3,6., 2 Móz. 15,11.

15. Ki megtartottad a te szolgálidnak, az én atyámnak, Dávidnak, a mit szólottál néki; mert te magad szólottál, és kezeiddel beteljesítetéd, a mint e mai napon megtetszik.

16. Most azért, oh Uram, Izráelnek Istene, tartsd meg, a mit a te szolgálidnak, Dávidnak, az én atyámnak ígértél, mondván: Nem fogy el előttem a te magodból való férfiú, a ki az Izráelnek királyiszekiben üljön; csakhogy a te fiaid őrizték meg az ő útjokat, hogy az én törvényemben járjanak, mint te én előttem jártál.

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16., 1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,8.

17. Most azért, oh Uram, Izráelnek Istene, bizonyosodjék meg a te beszéded, melyet szólottál volt a te szolgálidnak, Dávidnak!

18. (Avagy lakozhatnék-e valósággal az Isten a földön az emberek között? Ím az egek, és az egeknek egei téged be nem foghatnak, mennyivel kevésbbé e ház, a melyet én építettem.)

2 Krón. 2,6., Csel. 7,48., Csel. 7,49.

19. És tekints a te szolgálid könnyörgésére és imádságára, oh én Uram Istenem, meghallgatván kiáltását és könnyörgését, a melylyel könnyörög a te szolgálid előtted!

20. Hogy a te szemeid éjjel és nappal figyelmezzenek e házra, e helyre, a melyről azt mondtad, hogy nevedet abba helyezénded, meghallgatván könnyörgését a te szolgálidnak, a mikor e helyen könnyörögne.

2 Sám. 7,13., 2 Móz. 20,24.

21. Hallgasd meg azért a te szolgálidnak és a te népednek Izráelnek könnyörgését, a mikor könnyörögni fognak e helyen; hallgasd meg a te mennyei lakhelyedből, és meghallgatván őket, légy kegyelmes!

22. Mikor valaki vétkezendik felebarátja ellen, és esküre köteleztetik, hogy megesküdjék, és ő ide jó, megesküszik oltárod előtt ebben a házban,

2 Móz. 22,10., 2 Móz. 22,11.

23. Te hallgasd meg a mennyből és vidd véghez, és tégy igaz ítéletet a te szolgálid között, az istentelent megbüntetvén, fejére fordítván az ő útját; és az igazat megigazítván, megfizetvén néki az ő igazsága szerint.

24. Mikor pedig megverettetik a te néped, az Izráel, az ő ellenségeitől, mivel te ellened vétkeztek és hozzád visszatérve vallást tesznek a te nevedről, könnyörögnek és imádkoznak te előtted e házban:

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,27., 5 Móz. 28,28.

25. Te hallgasd meg a mennyből, és bocsásd meg a te népednek, az Izráelnek bűnét, és hozd vissza őket arra a földre, a melyet adtál nekik és az ő atyáiknak.

26. Mikor az ég berekesztetik és nem lészen eső, mivel vétkeztek te ellened; és imádkozni fognak e helyen, és vallást tesznek a te nevedről és megtérnek bűneikből, mert te sanyargatod őket:

5 Móz. 28,23., 5 Móz. 28,24.

27. Te hallgasd meg a mennyből, és légy kegyelmes a te szolgálidnak és a te népednek, az Izráelnek; minekutána őket megtanítándod az igaz útra, a melyen járjanak; és adj esőt a te földedre, a melyet adtál a te népednek örökségül.

28. Éhség ha lesz a földön, ha döghalál, aszály, ragya, sáska, cserebogár; ha az ő ellensége szorongatja az ő birodalmának földében; ha bármiféle csapás és nyomorúság jövend reájok:

2 Krón. 20,9., Ésa. 37,14., Ésa. 37,29.

29. A ki akkor könnyörög és imádkozik, legyen az bárki; vagy a te néped, az Izráel, ha elismeri kiki az ő csapását és fájalmát, és kezeit e házban kiterjeszté:

2 Krón. 6,12., 2 Krón. 6,13.

30. Te hallgasd meg a mennyből, a te lakhelyedből és légy kegyelmes, és kinek-kinek fizess az ő útai szerint, a mint megismerted az ő szívét, mert egyedül csak te ismered az emberek fiainak szívét;

Jer. 17,10.

31. Hogy féljenek téged, járván a te útaidon, míg élnek e föld színén, a melyet adtál volt a mi atyáinknak.

32. Sőt még az idegen is, a ki nem a te néped, az Izráel közül való, ha eljövend messze földről a te nagy nevedért és a te hatalmas kezédért és a te kiterjesztett karodért, mikor ide jutván, könnyörögnek e házban:

1 Kir. 8,41., 1 Kir. 8,43.

33. Te hallgasd meg a mennyből, a te lakóhelyedből, és add meg az idegennek mindazt, a miért könyörög hozzád, hogy megismerjék a földnek minden népei a te nevedet, és tiszteljenek téged úgy, mint a te néped, az Izráel, és ismerjék meg, hogy a te nevedről neveztetik e ház, a melyet én építettem.

34. Ha a te néped hadba megy ki az ő ellensége ellen azon az úton, a melyen elbocsátod őket; ha könyörögnek, hozzád fordulván e város felé, a melyet választottál magadnak, és e ház felé, a melyet a te nevednek építettem:

Dán. 6,10.

35. Te hallgasd meg az égből az ő könyörgésöket és imádságukat, és szerezz nekik igazságot.

36. Ha vétkeznek ellened (mert nincsen ember, a ki nem vétkeznék) és reájok megharagudván, az ellenség kezébe adándod és őket fogságba viendik azok, a kiktől megfogattak, messze földre vagy közelre,

Péld. 20,9., 1 Ján. 1,8., 1 Ján. 1,10.

37. És ha az idegen földön, a hol fogva tartatnak, magokba szállnak, és megtérvén, az ő fogságuk helyén könyörögnek hozzád, és ezt mondandják: Vétkeztünk, hamisan és gonoszul cselekedtünk;

38. És megtérendenek te hozzád teljes szívökből és teljes lelkökből az ő fogságuk földében, a hol őket fogva tartják, és könyörögnek hozzád, az ő földjüknek útja felé fordulva, a melyet adattál az ő atyáiknak, és e város felé, a melyet választottál magadnak, és e ház felé, a melyet a te nevednek építettem:

Dán. 6,10.

39. Hallgasd meg akkor az ő könyörgésöket és imádságukat a mennyből, a te lakhelyedről, és szerezz nekik igazságot, és bocsásd meg a te népednek, hogy ellened vétkezett.

2 Krón. 33,11., 2 Krón. 33,13., Dán. 9,4., Dán. 9,23.

40. Most azért, oh én Istenem, legyenek a te szemeid nyitva és füleid legyenek figyelmesek a könyörgésre ezen a helyen.

41. És most kelj fel, oh Úr Isten, a te nyugodalmadba, te és a te hatalmasságodnak ládája! A te papjaid, oh Úr Isten, öltöztessenek fel üdvösséggel, és a te szenteid örvendezzenek a jóban.

4 Móz. 10,35., 4 Móz. 10,36., 2 Móz. 25,10., 2 Móz. 25,22., 2 Sám. 7,6., 2 Sám. 7,13., Zsolt. 132,9.

42. Oh Úr Isten, ne utáld meg a te felkenetett királyod orczáját; emlékezzél meg Dávidhoz, a te szolgádhoz való nagy irgalmasságaidról!

7.

1. És mikor Salamon elvégezte a könyörgést, tűz szálla le az égből, és megemészte az egészen égőáldozatot és a véres áldozatot, és az Úr dicsősége betöltte a házat,

1 Krón. 21,26., 1 Kir. 18,38.

2. Annyira, hogy még a papok sem mehettek be az Úr házába; mert az Úr dicsősége betöltte az Úr házat.

3. És az Izráel fiai mindnyájan látták, a mikor alászálla a tűz és az Úr dicsősége a házra, és arcczal leborulának a föld felé a padlózatra, s imádnak és tisztelik az Urat, hogy jó és az ő kegyelme mindörökké való!

2 Krón. 5,13.

4. A király pedig és az egész nép áldoznak vala áldozatokat az Úr előtt.

1 Kir. 8,62., 1 Kir. 8,63.

5. Áldozék Salamon király áldozatot huszonkétezer ökörrel és százhuszezer juhval; és ekképen szentelék fel az Úr házat a király és az egész nép.

6. A papok pedig foglalatások valának az ő tisztökben; a Léviták is az Úrnak minden zengő szerszámaival, a melyeket Dávid király készítettett, hogy az Urat dicsérnék (mert örökkévaló az ő irgalmassága) a Dávid dicséretivel mely kezökbe adatott; a papok pedig trombitálának velök szemben, míg az egész Izráel ott állá.

2 Krón. 5,12., 2 Krón. 5,13., Zsolt. 136,1., 4 Móz. 10,10.

7. És felszentelé Salamon a középső pitvart, a mely az Úrnak háza előtt vala; mert ott szerze égőáldozatokat és hálaadóáldozatok kövéreit; mert a rézoltárra, a melyet Salamon készítettete, nem fér vala az égőáldozat, az ételáldozat és a hálaadóáldozat kövére.

2 Krón. 4,1.

8. És Salamon ünnepet szerze ebben az időben hét napig, és vele együtt az egész Izráel, nagy gyülekezet, mely összegyülekezék Hámáttól fogva az Égyiptom patakáig.

Józs. 13,3.

9. A nyolczadik napon pedig gyülekezést tartának, mert az oltár felszentelését hét napon át végezték és az ünnepet is hét napon.

1 Kir. 8,65.

10. A hetedik hónapnak huszonharmadik napján elbocsátá a népet sátoraikba, vígan és meglegedve mindama jók felett, a melyeket cselekedett az Úr Dáviddal, Salamonnal és az ő népével Izráellel.

3 Móz. 23,24., 3 Móz. 23,36.

11. És Salamon bevégezé az Úr házát és a királyi palotát, s mindazt, a mit magában elhatározott Salamon, hogy megcsinál az Úr házában és a maga házában; szerencsésen bevégezé.

1 Kir. 6,1., 1 Kir. 6,38., 1 Kir. 7,1., 1 Kir. 9,15., 1 Krón. 28,20.

12. Megjelenék pedig az Úr Salamonnak azon éjjel, s monda néki: Meghallgattam a te könyörgésedet, és e helyet magamnak áldozat házául választottam.

2 Krón. 6,12., 2 Krón. 6,42., 5 Móz. 12,5.

13. Ímé, a mikor az eget bezárandom, hogy ne legyen eső; és a mikor parancsolok a sáskának, hogy a földet megemészsze; vagy a mikor döghalált bocsátandok az én népemre:

2 Krón. 6,40., 1 Kir. 9,3., 1 Kir. 9,5.

14. És megalázza magát az én népem, a mely nevemről neveztetik, s könyörög és keresi az én arczomat, és felhagy az ő bűnös életmódjával: én is meghallgatom őket a mennyből, megbocsátom bűneiket, és megszabadítom földjüket.

15. Most már az én szemeim nyitva lesznek, és füleim figyelmesek lesznek e helyen a könyörgésre.

16. Most választottam és megszenteltem e házat, hogy az én nevem abban legyen mindörökké, és ott lesznek az én szemeim és az én szívem mindenkor.

17. És ha te előttem járándasz, a mint járt Dávid, a te atyád, úgy cselekedvén mindenekben, a mint neked megparancsoltam, s az én rendelésimet és ítéletimet megtartándod:

1 Kir. 15,5.

18. Megerősítem a te birodalmad trónját, amint megígértem volt Dávidnak, a te atyádnak, mondván: Nem vétetik el a te nemzetségedből való férfiú az Izráel királyiszekiből.

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,14.

19. De hogyha ti elszakadtok, s rendelésimet és parancsaimat, a melyeket előtökbe adtam, elhagyjátok, s elmenvén, idegen isteneknek szolgálandotok és azok előtt meghajoltok:

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68.

20. Kiszaggatom őket az én földemből, a melyet adtam volt nékik: és ezt a házat, a melyet az én nevemnek szenteltem, orczám elől elvetem; tanulságul és példabeszédül adom őket minden nemzetségnek.

2 Kir. 25,4., 2 Kir. 9,21.

21. És ezen a házon, a mely felséges vala, minden elmenő álmélnodni fog, és azt mondja: Miért cselekedett így az Úr ezzel az országgal és ezzel a házzal?

Jer. 52,13., Jer. 52,14.

22. És azt felelik: Azért, mert elhagyták az Urat, atyáik Istenét, a ki őket kihozta volt Égyiptom földéből, és idegen istenekhez hajlottak, azokat imádták és azoknak szolgáltak; azért hozta reájok mind e veszedelmet.

1 Kir. 9,9.

8.

1. Lőn pedig húsz esztendő mulva, a mi alatt Salamon megépíté az Úr házát és a maga palotáját:

1 Kir. 9,10.

2. Azokat a városokat, a melyeket Hiram adott Salamonnak, megépíté Salamon, és Izráel fiait telepíté oda.

3. Azután elméne Salamon Hámát-Sobába és azt hatalmába keríté.

4. És megépíté Tadmort a pusztában, és minden kincstartó városokat, a melyeket Hámátban épített.

5. Annakfelette mind a felső, mind az alsó Bethoront megépíté s megerősített városokká tette kőfalakkal, kapukkal és zárokkal.

6. És Baalátot, s a tárházak minden városait, a melyek Salamonéi valának, a szekereknek és a lovagoknak minden városait; és mindent, a mihez Salamonnak kedve volt, megépíté Jeruzsálemben, a Libánuson és az ő egész birodalmának földén.

1 Kir. 9,15., 1 Kir. 7,2., 1 Kir. 7,12.

7. Mindazt a népet, a mely megmaradt a Hitteusok közül, az Emoreusok, Perizeusok, Hivveusok és a Jebuzeusok közül, a kik nem az Izráel közül valók;

8. Hanem azoknak fiai közül, a kik azon a földön ő utánok maradtak volt, a kiket az Izráel fiai ki nem irthattak, azokat Salamon adófizetőkké tevé mind e mai napig.

9. De az Izráel fiai közül Salamon senkit nem tett szolgává az ő külső dolgaiban; mert ezek hadakozó férfiak voltak, és az ő hadnagyinak vezérei, s szekereinek és lovagjainak vezérei.

10. Azok, a Salamon király seregeinek vezérei, kétszázötvenen valának, a kik uralkodnak vala a népen.

11. És felviteté Salamon a Faraó leányát a Dávid városából a házba, a melyet néki épített vala; mert ezt mondá: Nem lakhatik az én feleségem az Izráel királyának, Dávidnak házában; mert szentséges hely az, mivel az Úr ládája abba vitetett.

1 Kir. 7,2., 1 Kir. 7,8., 2 Sám. 6,16., 2 Sám. 6,17.

12. Akkor égőáldozatokat áldozék Salamon az Úrnak az Úr oltárán, a melyet rakatott vala a tornácz előtt;

13. Naponként áldozának azon, Mózes parancsolatja szerint, szombatnapokon, a hónapok első napjain, és évenként a főünnepeken háromszor; tudniillik a kovásztalan kenyerek ünnepén, a hetek ünnepén és a sátorok ünnepén.

2 Móz. 29,38., 2 Móz. 29,43., 2 Móz. 23,14., 2 Móz. 23,17.

14. És elrendelé az ő atyjának, Dávidnak rendelése szerint a papok tisztét az ő szolgálójokban, a Lévitákat is az ő tisztök szerint, hogy dícsérnék az Istent és szolgálnának a papok mellett naponként; az ajtónállókat is, az ő csoportjaik szerint minden kapuhoz, mert így volt az Isten emberének, Dávidnak parancsolatja.

1 Krón. 24,5., 1 Krón. 24,31., 1 Krón. 25,1., 1 Krón. 25,31., 1 Krón. 26,1., 1 Krón. 26,32.

15. És nem tértek el a király parancsolatjától, a melyet parancsolt vala a papoknak és Lévitáknak minden dolog és a kincsek felől.

16. Ilyen módon bevégeződött Salamonnak minden munkája azon naptól, a mikor az Úr házának alapját letették, annak befejezéséig, a mikor immár az Úr háza elkészült.

1 Kir. 6,38., 1 Kir. 9,10.

17. Azután elméne Salamon Esiongáberbe és Elótba, a mely a tenger partján, Edom földén volt.

1 Kir. 9,26., 1 Kir. 9,28.

18. És küldé Hirám az ő szolgálói által néki hajókat és szolgálakat, a kik a tengeren jártasok valának, a kik menének a Salamon szolgáláival együtt Ofirba, honnan négyszázötven talentom aranyat hozának és vivék Salamon királynak.

9.

1. A Séba királynéasszonya pedig hallván Salamon hírért, eljőve, hogy megkisértse Salamont nehéz kérdésekkel, Jeruzsálembé, igen nagy sereggel és tevékkel, a melyek hoznak vala fűszereket, igen sok aranyat és drágaköveket; és Salamonhoz méne, és beszélt vele mindenekről, a melyek szívén voltak.

1 Kir. 10,1., 1 Kir. 10,2.

2. És Salamon megfelelt minden beszédeire, mert semmi sem volt Salamon elől elrejtve, a melyet meg nem mondhatott volna néki.

1 Kir. 4,29., 1 Kir. 4,34.

3. És mikor látta Séba királynéasszonya Salamon bölcsességét és a házat, a melyet épített vala;

4. És az ő asztalának étkeit, szolgálóinak lakását és hivatalnokainak állását és öltözékeiket, pohárnokait s azoknak öltözékeit, és az ő áldozatát, a melylyel az Úrnak házában áldozott: a lélekzete is elállott.

5. És monda a királynak: Mind igaz volt, a mit hallottam volt az én lakóföldemben a te dolgaidról és bölcseségedről.

1 Kir. 10,4., 1 Kir. 10,7.

6. De hinni sem akartam azoknak beszédeit, míg én magam el nem jöttem, és szemeimmel nem láttam. És ímé nékem a felét sem beszélték el a te bölcseséged nagyságának; felülmúltad a hírt, a melyet hallottam.

7. Boldogok a te embereid és boldogok ezek a te szolgálid, a kik szüntelen udvarlanak néked, hogy hallhatják a te bölcseségedet!

Luk. 10,23.

8. Legyen az Úr, a te Istened áldott, a ki téged annyira szeretett, hogy az ő székébe helyezett, hogy lennél az Úrnak, a te Istenednek királya; mivel a te Istened szerette Izráelt, hogy megerősítse őt mindörökké, azért tett téged királylyá felettök, hogy szolgáltsd itéletet és igazságot.

9. És ada a királynak százhusz talentom aranyat és felette sok fűszerszámot és drágaköveket. Nem is volt több olyan fűszerszám, mint a milyet Séba királynéasszonya ada Salamon királynak.

10. És Hirám szolgálai is és Salamon szolgálai is, a kik hoztak vala aranyat Ofirből; hoztak ébenfát és drágaköveket is.

1 Kir. 10,11., 1 Kir. 10,12.

11. És csinála a király az ébenfából lépcsőket az Úr házába és a király házába, s cziterákat és lantokat az éneklőknek. Ezekhez hasonlókát nem láttak azelőtt Júda országában.

12. Salamon király pedig ada a Séba királynéasszonyának mindent, a mit csak kívánt és kért tőle, azon-kivül, a mit ő a királynak hozott. Azután megtére és méne az ő földébe mind ő, mind az ő szolgálai.

13. Vala pedig mértéke az aranynak, a mely esztendőnként bejő vala Salamonnak hatszázhatvanhat talentom arany,

14. Azonkivül, a mit hoznak vala a kalmárok és kereskedők; de még Arábia minden királyai és annak a földnek fejedelmei és hoznak vala aranyat és ezüstöt Salamonnak.

15. És csináltata Salamon király kétszáz paizst vert aranyból, mindenik paizsra hatszáz vert arany siklus ment fel.

16. Háromszáz kerek paizst is vert aranyból; mindenik paizsra háromszáz arany siklus megy vala, a melyeket a király helyeztete a Libánon erdejének házába.

1 Kir. 7,2., 1 Kir. 7,12.

17. És csináltatott a király egy nagy királyiszéket elefántcsontból, és beboríttatá azt finom arannyal.

1 Kir. 10,18., 1 Kir. 10,20.

18. Hat lépcsője volt a széknek, és arany zsámolya a székhez erősítve, és támaszai valának mindkét felől az ülés mellett, és két orozlán állott a karok mellett.

19. És tizenkét orozlán áll vala ott a hat lépcsőn mindkét felől. Senki soha olyant nem csinált egyetlen országban sem.

20. És Salamon királynak összes ivóedényei és aranyból valának; a Libánon erdő házának is összes edényei tiszta aranyból valának; nem vala az ezüstnek semmi becse a Salamon idejében;

1 Kir. 10,27.

21. Mert hajói voltak a királynak, a melyek Társisba jártak a Hirám szolgálival együtt. Minden három esztendőben egyszer menének a hajók Társisba, honnan aranyat, ezüstöt, elefántcsontot, majmokat és pávákat hoznak vala.

22. És felülmúlta Salamon király e földnek minden királyait gazdagságban és bölcseségben.

1 Kir. 10,23.

23. És e földnek minden királyai kívánnak vala szembe lenni Salomonnal, hogy hallhatnák az ő bölcsességét, a melyet Isten adott vala az ő szívébe.

1 Kir. 10,24., 1 Kir. 10,25.

24. És azok mindnyájan ajándékot visznek vala néki, arany és ezüst edényeket, ruhákat, fegyvert, fűszerszámokat, lovakat és öszvéreket esztendőnként.

25. És Salomonnak négyezer lóistállói, szekerei és tizenkétezer lovagjai valának, a kiket helyheztete a szekerek városaiba és a király mellé Jeruzsálemben.

1 Kir. 4,26.

26. És uralkodó vala minden király felett az Eufrátes folyóvíztől a Filiszteusok földéig és az Égyiptom határáig.

1 Móz. 15,18.

27. És a király Jeruzsálemben olyanná tevé az ezüstöt, mint a köveket, és a czédrusfákat úgy elszaporítá, mint a vad fügefákat, a melyek nevednek a mezőségen bőséggel.

2 Krón. 9,20.

28. Hordnak vala pedig Salomonnak lovakat Égyiptomból és minden országból.

29. Salomonnak egyéb dolgai, úgy az elsők, mint az utolsók, avagy nem írtak-é meg a Nátán próféta könyvében, és a Silóbeli Ahija próféciájában, és Jehdó prófétának Jeroboám ellen, a Nébát fia ellen írt látásaiban?

30. És uralkodék Salamon Jeruzsálemben az egész Izráel felett negyven esztendeig.

1 Kir. 11,42.

31. És elaluvék Salamon az ő atyáival egyetemben, és eltemeték őt az ő atyjának, Dávidnak városában, és uralkodék helyette az ő fia Roboám.

10.

1. Elméne Roboám Síkembe; mert Síkembe gyűlt vala az egész Izráel, hogy őt királylyá választanák.

1 Kir. 12,1., 1 Kir. 12,2.

2. Lőn pedig, mikor ezt meghallotta Jeroboám, a Nébát fia, a ki akkor Égyiptomban vala; mert oda futott volt Salamon király elől, visszatére Jeroboám Égyiptomból.

1 Kir. 11,40.

3. És hozzáküldvén, elhivaták őt. Eljöve azért Jeroboám és az egész Izráel, és szólának Roboámnak, mondván:

1 Kir. 11,26., 1 Kir. 11,29., 1 Kir. 11,32.

4. A te atyád igen megnehezítette a mi igánkat, de te most könnyebbítsd meg atyádnak kemény szolgálatát és az ő nehéz igáját, a melyet reánk vetett, és szolgálunk néked.

5. És monda nékik: Harmadnapig gondolkodom róla, azután jőjjetek hozzám. Elméne azért a nép.

6. És tanácskozáék Roboám király a vén emberekkel, a kik Salamon előtt az ő atyja előtt állottak vala életében, mondván: Mit tanácsoltok, mit válaszoljak e népnek?

7. És azok ekképen szólának: Ha javára leendesz ennek a népnek, s kedvezel nékik és jó szóval beszélsz hozzájuk; akkor te szolgálid lesznek mindenkor.

8. De ő megvetette a vének tanácsát, a melyet néki tanácsoltak, és tanácsot tartá az ifjakkal, a kik ő vele nevedtek volt fel és néki udvaroltak.

9. És monda azoknak: Ti micsoda tanácsot adtok, hogy választ adjunk e népnek, a kik nékem így szólának: Könnyebbítsd meg az igát, a melyet a te atyád reánk vetett?

10. Akkor felelének az ifjak, a kik ő vele együtt nevedtek vala, mondván: Így szólj a népnek, a mely szólván néked, azt mondja: A te atyád megnehezítette a mi igánkat, te pedig könnyebbítsd meg nekünk; így szólj nékik: Az én legkisebb ujjam erősebb atyám derekánál;

11. Most azért, ha az én atyám nehéz igát vetett reátok, én még nehezebbé teszem igátokat; ha az én atyám ostorral vert titeket, én skorpiókkal.

12. És elméne Jeroboám és az egész nép Roboámhoz harmadnap, a mint a király meghagyta, ezt mondván: Jőjjetek hozzám harmadnapon.

2 Krón. 10,5.

13. És a király kemény választ adott nékik, megvetve Roboám király a vének tanácsát.

2 Krón. 10,6., 2 Krón. 10,7.

14. És az ifjak tanácsa szerint szóla nékik, mondván: Ha az én atyám megnehezítette a ti igátokat, én még nehezebbé teszem azt; ha az én atyám ostorral vert titeket, én skorpiókkal.

15. És a király nem hallgatá meg a népet; mert ezt az Úr fordította ekként, hogy megerősítené az Úr az ő beszédét, a melyet szólott vala a Silóbeli Ahija által Jeroboámnak, a Nébát fiának.

2 Krón. 10,3., 2 Krón. 10,4., 1 Kir. 11,29., 1 Kir. 11,39.

16. Mikor pedig az egész Izráel látta, hogy nem hallgatá meg őket a király, felele a nép a királynak, mondván: Micsoda részünk van nekünk Dávidban? Nincsen nekünk örökségünk az Isai fiában! Menj el a te hajlékidba, oh Izráel! Ám viseld gondját a te házadnak, oh Dávid! Elméne azért hajlékiba az egész Izráel;

17. Úgy, hogy Roboám csak azokon az Izráel fiain uralkodék, a kik Júda városaiban laktak.

2 Krón. 11,12., 1 Kir. 12,21.

18. És mikor elküldé Roboám Adorámot, az adószedőt, megkövezék őt Izráel fiai, és meghala; Roboám király pedig sieté szekerebe ülni, hogy Jeruzsálembé szaladjon.

1 Kir. 12,18.

19. Így szakada el az Izráel népe a Dávid házatól, mind e mai napig.

1 Kir. 12,18., 1 Kir. 12,20.

11.

1. Méne azért Roboám Jeruzsálembé, és összegyűjté a Júda és Benjámin házát, száznolcztvanezer válogatott hadviselőket, hogy hadakoznának Izráel ellen, és visszanyernék az országot Roboámnak.

1 Kir. 12,21.

2. Szóla pedig az Úr Semájának, az Isten emberének, mondván:

3. Mondd meg Roboámnak, Salamon fiának, Júda királyának és az egész Izráelnek Júdában és Benjáminban, így szólván:

4. Ezt mondja az Úr: Ne menjete fel és ne hadakozzatek atyátokfiai ellen; térjete meg ki-ki a maga házába, mert én tőlem lett e dolog. És engedéne az Úr szavának, és megtéréne a helyett, hogy Jeroboám ellen mennéne.

1 Kir. 11,11., 1 Kir. 11,13.

5. Lakozék azért Roboám Jeruzsálemben, és megerősíté a városokat Júdában.

6. Így megépíté Bethlehemet, Etámot és Tékoát.

Mik. 5,2.

7. Bethsúr, Sókót és Adullámot,

8. Gátot, Marésát és Zifet,

9. Adoráimot, Lákist és Azekát,

10. Sorát, Ajalont és Hebront, melyek erős városok valának Júdában és Benjáminban.

1 Kir. 2,11.

11. És mikor megerősítete ez erősségeket, helyezete azokba előljárokatek és szerze tárházakatek eleségnek és bornak és olajnak.

12. És mindenik városban szerze paizsokatek és kopjákat, és rendkívül megerősíté azokatek. És az övé lőn Júda és Benjámin.

13. Továbbá a papok és a Léviták, a kik az egész Izráelben valának, ő hozzá csatlakozának minden ő határukából;

14. Mert a Léviták elhagyták az ő faluikatek és jószágukatek, és Júdába és Jeruzsálembé menéne, mert kiűzte vala őket Jeroboám és az ő fiai, hogy az Úrnak ne szolgálának.

2 Krón. 13,9.

15. És rendelete magának papokatek a magaslatokhoz, a bakokhoz és a borjúkhoz, a melyeket csináltatott vala.

1 Kir. 12,31.

16. És utánuk Izráel minden nemzetségei közül azok, a kik szívök szerint keresték az Urat, Izráelnek Istenét, menéne Jeruzsálembé, hogy áldoznának az Úrnak, az ő atyáik Istenének.

17. És megerősíték Júda országát, és megerősíték Roboámot, a Salamon fiát három esztendeig; mert három esztendeig járanak Dávidnak és Salamonnak útján.

1 Kir. 12,28.

18. És feleségül vevé Roboám Mahalátát, Jérimótnak, a Dávid fiának leányát és Abihailt, Eliábnak, az Isai fiának leányát,

1 Sám. 16,6.

19. A ki szüle néki fiakatek: Jeust, Semáriát és Zahámot,

20. És ő utána vevé Maakát, az Absolon leányát, a ki szülé néki Abiját, Attait, Zizát és Selómitot.

1 Sám. 18,17.

21. Legjobban szereté pedig Roboám Maakát, az Absolon leányát minden feleségei és ágyasai között; mert tizenholc felesége és hatvan ágyasa volt. És nemze huszonholc fiút és hatvan leányt.

22. És Roboám Abiját, a Maaka fiát tette testvérei között vezérré és előljárová, mert őt akará királylyá tenni.

2 Krón. 11,20.

23. És okosan gondolkodván, szétosztá fiait mind Júda és Benjámin földén a megerősített városokba, a kiknek bőségesen adott eleséget és sok feleséget szerzett számukra.

12.

1. Lőn pedig, mikor Roboám az ő királyságát megszilárdította és abban megerősödött: elhagya az Úr törvényét, és vele együtt az egész Izráel.

1 Kir. 14,21., 1 Kir. 14,24.

2. Azért a Roboám királyságának ötödik esztendejében feljöve Sésák, az égyptomi király Jeruzsálem ellen, (mert az Úr ellen vétkezéne).

1 Kir. 14,15., 1 Kir. 14,26.

3. Ezerkétszáz fegyveres szekérral és hatvanezer lovaggal, és megszámlálhatlan vala a nép, a mely vele Égyiptomból feljött, a Libiabeliekkel, Sukkeusokkal és Szerecsenekkel;

4. És elfoglalá Júdának erős városait, azután méne Jeruzsálem alá.

5. Akkor Semája próféta méne Roboámhoz és a Júda fejedelmeihez, a kik Jeruzsálembe gyűltek össze Sésáktól való féltőkben, és monda nékik: Ezt mondja az Úr: Mivel ti engem elhagytatok, én is a Sésák kezébe bocsátlak titeket.

2 Krón. 11,2.

6. Akkor megalázzák magokat az Izráel fejedelmei és a király, s mondának: Az Úr igaz!

1 Kir. 14,22., 1 Kir. 14,24.

7. És mikor az Úr látta, hogy megalázták magokat, ekképen szóla az Úr Semája prófétának: Megalázták magokat, nem veszem el őket, hanem némi szabadulást szerzek nékik, és nem ontom ki az én haragomat Jeruzsálem ellen Sésák által;

8. Mindazáltal szolgálai lesznek néki, hogy megtudják a különbséget az én szolgálatom és más országok királyságainak szolgálatai között.

9. Feljőve azért Sésák, az égyiptomi király Jeruzsálem ellen, és elvivé az Úr házának kincsét, s a király házának kincsét; mindazokat elvivé; az arany paizsokat is elvivé, a melyeket Salamon csináltatott vala.

1 Kir. 10,16., 1 Kir. 10,17.

10. Ezek helyett Roboám király rézpaizsokat csináltata, és bízá azokat a gyalogosok fejedelminek kezére, a kik őrzik a király házának ajtaját.

11. És mikor a király felmegy az Úr házába, mennek a gyalogosok is, és felviszik azokat, s azután visszahozzák a gyalogosok szobájába.

12. Mikor azért megalázta magát Roboám, eltávozék az Úr haragja ő róla, hogy meg ne semmisülne mindenestől, mert Júdában is volt még jó dolog.

2 Krón. 7,14.

13. Megerősödék azért Roboám király Jeruzsálemben és uralkodék; mert negyvenegy esztendő vala Roboám, mikor uralkodni kezdett volt, és tizenhét esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, a városban, a melyet az Úr választott vala az Izráel minden nemzetségei közül, hogy ott helyeztesse az ő nevét; és az ő anyjának neve vala Naáma, a ki Ammonita volt.

2 Krón. 7,12.

14. Cselekedék pedig gonoszt, mert az Urat szíve szerint keresni nem akará.

15. Roboámnak pedig első és utolsó dolgai avagy nincsenek-é megírva a Semája próféta könyvében, és Iddónak, a látnoknak könyvében, a nemzetségi lajstromban? És hadakozás volt Roboám és Jeroboám között egész éltőkben.

2 Krón. 12,5., 2 Krón. 12,7., 2 Krón. 11,2., 1 Sám. 9,9.

16. És elaluvék Roboám az ő atyáival, és eltemették a Dávid városában; és uralkodék az ő fia, Abija, helyette.

2 Sám. 5,9., 2 Krón. 11,22.

13.

1. Jeroboám királynak tizennyolczadik esztendejében kezdé uralkodni Abija Júdában.

1 Kir. 15,1.

2. Három esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. Az ő anyjának neve Mikája vala, a ki a Gibeából való Uriel leánya. És Abija és Jeroboám között háború vala.

1 Kir. 12,20.

3. Azért felkészüle Abija a háborúra négyszázezer válogatott harczosból álló sereggel; és Jeroboám vele szembeszállott nyolczszázezer válogatott harczosból álló sereggel.

4. Akkor felállá Abija a Semárain hegyének tetején, a mely az Efraim hegyiségében vala, és monda: Hallgassátok meg szómat, Jeroboám és az egész Izráel!

5. Avagy nem kellene-é néktek meggondolnotok, hogy az Úr, az Izráel Istene Dávidnak adta volt a királyságot Izráel felett örökre; néki és fiainak, sónak szövetsége által?

2 Sám. 7,8., 2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16., 4 Móz. 18,19.

6. Mindazáltal felkele Jeroboám, a Nébát fia, Salomonnak, a Dávid fiának szolgája, és támada az ő ura ellen;

1 Kir. 11,26.

7. Azután gyűlének ő hozzá a haszontalan emberek, Beliál fiai, a kik ellene szegültek Roboámnak, a Salamon fiának, mikor Roboám gyermek és félnék szívú volt, és azok ellen magát nem oltalmazhatta.

8. És most azt gondoljátok, hogy ti ellene állhattok az Úr királyságának, a mely a Dávid fiainak kezében van, mivel sokan vagytok, s veletek vannak az aranyborjúk is, a melyeket Jeroboám öntetett néktek istenek gyanánt.

1 Kir. 11,12., 1 Kir. 11,36., 1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

9. Avagy nem ti úztétek-é el az Úrnak papjait, az Áron fiait és a Lévitákat? És nem ti szerzettetek-é magatoknak papokat, mint egyéb országoknak nemzetségei, akárkit, a ki az ő szolgálatjának felszentelésére egy gyermekded tulokkal és hét kossal eljött, és lett a bálványok papja, a melyek nem istenek.

2 Krón. 11,14., 2 Krón. 11,15.

10. Mi mellettünk van pedig az Úr, a mi Istenünk, a kit mi el nem hagytunk; a papok pedig, a kik az Úrnak szolgálnak, az Áron fiai, és vannak Léviták, a kik forgolódnak az ő tisztökben.

11. És áldoznak az Úrnak égőáldozattal minden reggel és minden estve, és füstölőáldozattal, és a kenyérnek a tiszta asztalra való tételére és az arany gyertyatartóra, szövétnekeivel egybe gondot viselnek, meggyújtván azokat minden estve; mert mi megtartjuk az Úrnak, a mi Istenünknek rendelését: ti pedig elhagytátok őt.

12. Azért ímé mi velünk van az Isten vezér gyanánt, és az ő papjai a riadó kürtökkel, hogy ti ellenetek kürtöljenek. Izráel fiai! Ne harcoljatok az Úr ellen, a ti atyáitok Istene ellen, mert nem lesztek szerencsések!

4 Móz. 10,9.

13. Jeroboám pedig lest vetett ellenök, hogy hátuk mögé kerüljön, s ilyen módon Júda előtt is ők legyenek, hátuk mögött is a les.

Józs. 8,2.

14. Látván pedig Júda, hogy ímé mind elől, mind hátul megtámadtának: kiáltának az Úrhoz, a papok pedig trombitálnak vala a trombitákkal.

15. És kiáltának Júda férfiai; és mikor kiáltának a Júda férfiai, az Isten megveré Jeroboámot és az egész Izráelt, Abija és Júda előtt.

4 Móz. 10,9.

16. És az Izráel fiai menekülének Júda elől, de az Isten kezökbe adá őket;

17. Mert megveré őket Abija és az ő népe nagy csapással, úgyannyira, hogy az Izráeliták közül seb miatt ötszázezer válogatott férfi esett el.

18. És ilyen módon aláztatának meg az Izráel fiai abban az időben; Júda fiai pedig megerősödének, mert ők az Úrra, az ő atyáik Istenére támaszkodtak volt.

19. És üldözé Abija Jeroboámot, és elfoglala ő tőle egynéhány várost, Béthelt és annak faluit, Jésanát és annak faluit, s Efrávint és annak faluit.

20. És nem jutott több erőhöz Jeroboám Abija idejében, hanem megveré őt az Úr, és meghala.

21. Abija pedig hatalmassá lón, és vett vala magának tizennégy feleséget, a kiktől nemze huszonkét fiút és tizenhat leányt.

2 Krón. 12,16.

22. Abijának pedig több dolgai, útai és beszédei megírtak az Iddó próféta könyvében.

2 Krón. 12,15.

14.

1. Elaluvék pedig Abija az ő atyáival, és eltemeték őt a Dávid városában, s uralkodék helyette az ő fia, Asa, a kinek idejében tíz esztendeig volt békesség a földön.

1 Kir. 15,8.

2. És Asa mindazt cselekedé, a mi jó és igaz vala az Úr előtt, az ő Istene előtt;

3. Elrontá az idegen istenek oltárait és a magaslatokat; a bálványokat eltöreté, és az Aserákat kivágatá;

2 Krón. 12,1., 2 Krón. 12,14., 1 Kir. 11,7., 1 Kir. 11,8.

4. És megparancsolá Júdának, hogy az Urat, az ő atyáik Istenét keressék, és cselekedjék az Isten törvényét és parancsolatját.

5. Kipusztítá Júda minden városaiból a magaslatokat és a nap-oszlopokat, és az ország csendes lón alatta.

6. És építettett megerősített városokat Júdában, mivelhogy nyugalomban volt a föld, és senki sem folytatott ellene háborút azokban az esztendőkben, mert az Úr nyugalmat adott vala néki.

7. Mert ezt mondja vala Júdának: Építsük meg a városokat és vegyük körül kerítéssel, tornyokkal, kapukkal, zárokkal, míg a föld birodalmunkban van; mert megkerestük az Urat, a mi Istenünket, megkerestük és nyugodalmat adott nekünk minden felől. Azért építének és lón jó előmenetelök.

8. Vala pedig az Asa serege, a mely paizst és kopját visel vala, Júdából háromszázezer; és Benjámínból paizst viselők és kézívesek kétszáznyolcvanezeren valának; mindezek erős vitézek.

9. És kijöve ő ellenök a szerecsen Zérah, ezerszer ezer emberrel és háromszáz szekérrel, és méne Marésáig.

2 Krón. 16,8.

10. Kiméne Asa is ő ellene, és viadalhoz készülének a Sefáta völgyben, Marésa mellett.

11. Akkor kiálta Asa az Úrhoz, az ő Istenéhez, és monda: Oh Uram, nincs különbség előtted a sok között és az erő nélkül való között, hogy megsegítsed! Segélj meg minket, oh mi Urunk Istenünk, mert benned bízunk, és a te nevedben jöttünk e sokaság ellen! oh Uram, te vagy a mi Istenünk, ne vegyen ember te rajtad erőt.

1 Sám. 14,6.

12. Megveré azért az Úr a szerecseneket Asa és Júda előtt, és elfutának a szerecsenek.

13. És üldözé őket Asa az ő seregével Gerárig, és elhullának a szerecsenek közül sokan, hogy közülök senki sem marada életben, mert leverettek az Úr előtt és az ő serege előtt; és hozának nagy zsákmányt.

14. És Gérár környékén elpusztítának minden várost, mert az Úrtól való rettegés szállotta meg őket. És a városokat mind feldúlták, mivelhogy sok ragadomány vala azokban.

15. A barmok tanyáit is lerombolták, és sok juhot és tevét elhajtának, s úgy tértek vissza Jeruzsálembe.

15.

1. És Azáriást, az Obed fiát felindítá az Isten lelke:

2. A ki Asa elé lépett, és monda: Hallgassatok meg engem, Asa s egész Júda és Benjámín! Az Úr van veletek, ha ti is ő vele lesztek; ha őt keresenditek, megtaláljátok; de ha őt elhagyándjátok, ő is elhagy titeket.

3. Sok ideje, hogy Izráel az igaz Isten nélkül, tanító pap nélkül, és törvény nélkül van.

2 Krón. 12,1., 2 Krón. 13,8., 2 Krón. 13,9., 1 Kir. 11,4., 1 Kir. 11,8., 1 Kir. 14,22., 1 Kir. 14,24.

4. Ha megtért volna az ő nyomorúságában az Úrhoz, Izráel Istenéhez: megtalálták volna azok, a kik őt keresik.

2 Krón. 7,14.

5. De ezekben az időkben nincs békesége sem a kimenőnek, sem a hazajövőnek, mivelhogy nagy a nyomorúsága mindazoknak, a kik e földön laknak:

Zak. 8,10.

6. Annyira, hogy egy nemzetség a másik nemzetséget és egyik város a másik várost elpusztítja; mert az Isten gyötri őket minden sanyarúsággal.

2 Krón. 13,16., 2 Krón. 13,19.

7. Ti azért bátorságosok legyetek, kezeiteket le ne ereszszétek, mert a ti munkátoknak jutalma van.

2 Krón. 14,2., 2 Krón. 14,5.

8. Mikor pedig Asa meghallotta e beszédeket és az Obed prófétának próféciáját, megbátorodék, és elpusztítja a Júda és Benjámín földéről mindenestől a bálványokat, a városokból is, a melyeket elfoglalt az Efraim hegységén, és megújítja az Úr oltárát is, a mely az Úr tornácza előtt volt.

2 Krón. 13,19.

9. És összegyűjté az egész Júda és Benjámín nemzetségét és azokat, a kik jövevények valának köztök az Efraim, Manasse és Simeon nemzetségéből; mert az Izráel nemzetségéből sokan csatlakozának ő hozzá, látván, hogy az Úr, az ő Istene, ő vele volt.

2 Krón. 11,13., 2 Krón. 11,14., 2 Krón. 11,16.

10. Összegyűlének azért Jeruzsálembe a harmadik hónapban, Asa királyságának tizenötödik esztendejében.

11. És áldozának az Úrnak azon a napon a nyert zsákmányból hétszáz ökörrel és hétezer juhval;

12. És fogadást tettek, hogy ezután az Urat, az ő atyáik Istenét teljes szívvel és teljes lélekkel fogják keresni.

Józs. 24,25., 2 Kir. 23,3.

13. És ha valaki nem keresné az Urat, Izráel Istenét, megölettségé kicsinytől fogva nagyig, úgy a férfi, mint az asszony.

2 Móz. 22,20.

14. És megesküvének az Úrnak felszóval, kiáltással, trombita- és kürtszókkal.

15. És örvendezett az egész Júda az eskű felett; mert teljes szívökből esküdtek, és egyenlő akarattal keresték az Urat; és megtaláltaték általok, és az Úr nyugodalmat szerze nekik minden felől.

5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,14.

16. De még Maakát, Asa király anyját is megfosztá a királynéságtól, mivel egy iszonyú bálványt emelt vala Aserának, és Asa elrontá és összetörte annak iszonyú bálványát, és a Kedron patakjánál megégeté.

1 Kir. 15,13., 2 Móz. 32,20.

17. Jóllehet Izráelből a magaslatokat nem irtották ki, mindazáltal Asának tiszta szíve vala egész életében.

2 Krón. 14,2.

18. És bevivé az Isten házába, a mit atyja és ő megszentelének, ezüstöt, aranyat és edényeket.

19. És nem volt háború Asa királyságának harminczötödik esztendejéig.

16.

1. Asa király uralkodásának harminczhatodik esztendejében feljöve Baása, az Izráel királya Júda ellen, és megépíté Rámát, hogy ne engedjen senkit se kimenni, se bemenni Asához a Júda királyához.

1 Kir. 15,17., 1 Kir. 15,22., Józs. 18,21., Józs. 18,25.

2. De Asa az Úrnak és a királynak tárházából hozza ki ezüstöt, aranyat, és küldé azt Benhadádnak, a Siriabeli királynak, a ki lakik vala Damaskusban, mondván:

1 Kir. 15,18.

3. Szövetség van köztem és te közötted, a mint az én atyám és a te atyád között is volt azelőtt. Ímé küldök néked ezüstöt és aranyat. Menj el, bontsd fel a te szövetségedet Baásával, az Izráel királyával, hogy távozzék el tőlem.

2 Krón. 16,1.

4. És engedvén Benhadád Asa királynak, elküldé az ő seregének vezéreit Izráel városai ellen, és bevévé Ijont, Dánt, Abelmáimot és Nafthali minden kincses városait.

5. A mit mikor meghallott Baása, abbanhagyta Ráma építését és megszünteté munkáját.

6. Akkor Asa király felvévé az egész Júda népét, és Rámából a köveket és a fákat mind elhordák, a melyekkel Baása a vársot építi vala, és azokból Gébát és Mispát építé.

7. Az időben méne Hanáni próféta Asához, a Júda királyához, és monda néki: Mivel a Siriabeli királyban volt bizodalma, és nem az Úrban, a te Istenedben bízál: ezért szabadult meg a Siriabeli király hada a te kezedből.

Jer. 17,5.

8. Avagy nem vala-é a Szerecseneknek és a Libiabelieknek nagy seregök, felette sok szekereik és lovagjaik? Mindazáltal, mivel az Úrban volt bizodalma, kezedbe adá azokat;

2 Krón. 14,9.

9. Mert az Úr szemei forognak az egész földön, hogy hatalmát megmutassa azokhoz, a kik ő hozzá teljes szívvel ragaszkodnak; bolondul cselekedél ebben; azért mostantól kezdve háborúk lesznek te ellened.

Jób. 34,21., Jer. 17,5.

10. Akkor megharaguvék Asa a prófétára, és veté őt a tömlöczházba, mert igen megharagudott vala e szóért reá; és ugyanakkor Asa a nép közül is sokat megnyomoríta.

11. De ímé Asának mind első, mind utolsó dolgai meg vannak írva a Júda és az Izráel királyainak könyvében.

12. És megbetegedék Asa, királyságának harminczkilencedik esztendejében lábaira, annyira, hogy igen súlyos volt az ő betegsége; mindazáltal betegségében is nem az Urat keresé, hanem az orvosokat.

13. És elaluvék Asa az ő atyáival, és meghala az ő királyságának negyvenegyedik esztendejében.

14. És eltemeték őt az ő sírjába, a melyet magának vágatott vala a Dávid városában; és helyezék őt az ágyba, a melyet megtöltének drága fűszerekkel, s kenőcsé feldolgozott jó illatokkal, és érette felette nagy égést rendezének.

1 Móz. 50,2.

17.

1. Uralkodék pedig ő helyette az ő fia, Jósafát, és megerősíté magát Izráel ellen.

1 Kir. 15,24.

2. És sereget helyezett Júda minden erős városaiba, és őrségeket helyezett Júda országába és Efraim városaiba, a melyeket az ő atyja, Asa meghódított vala.

2 Krón. 15,8.

3. És az Úr Jósafáttal vala, mivel az ő atyjának Dávidnak előbbi útain jára, és nem kére segítséget a bálványoktól,

1 Kir. 15,5.

4. Hanem az ő atyjának Istenét kereste, és az ő parancsolatiban járt vala, és nem Izráelnek cselekedetei szerint.

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,33.

5. Azért az Úr megerősíté a királyságot az ő kezében, és az egész Júda ada Jósafátnak ajándékot, s gazdagsága és dicsósége igen nagy volt.

6. És az ő szíve felemelkedett az Úr útjain, és még jobban kiirtá Júdából a magaslatokat és az Aserákat.

2 Krón. 15,17.

7. Királyságának harmadik esztendejében elküldé az ő vezérei közül Benhailát, Obádiást, Zakariást, Nétanéelt és Mikáját, hogy tanítsanak a Júda városaiban,

8. És velök Lévitákat: Semája, Nétánia, Zebádia, Asáel, Semirámót, Jónatán, Adónia, Tóbiás és Tóbadónia Lévitákat, és velök Elisáma és Jórám papokat.

9. Tanítának azért Júdában, és az Úr törvényének könyve velök vala, mikor jártak vala Júda városaiban, tanítván a népet.

10. Ezért az Úr igen megrettenté a földnek minden országait, a melyek Júda körül valának, annyira, hogy nem merének Jósafát ellen hadakozni.

1 Móz. 35,5.

11. A Filiszteusoktól is hoznak vala Jósafátnak ajándékot és adópénzt; az Arábiabeliek is hoznak néki nyájukat, hétezerhétszáz kost és hétezerhétszáz bakot.

1 Kir. 4,21.

12. És Jósafát mindig nagyobb és hatalmasabb lőn, és építé Júdában kastélyokat és tárházakat.

13. És sok munkája vala néki Júda városaiban, és erős hadakozó férfiaktól álló serege volt Jeruzsálemben.

14. Ez pedig azoknak száma nemzetségeik szerint: Júdában az ezredesek: Adna, a fővezér, és vele háromszázezer harcos.

15. Mellette Johanán volt a vezér, és vele kétszáznyolcvanezer ember.

16. Mellette Amásia, a Zikri fia, a ki magát szabadakarattjából az Úrnak kötelezte vala; és ő vele kétszázezer harcos.

17. A Benjámin nemzetségéből vitéz harcos vala Eljada, és vele a kézívesek és paizsosok kétszázeezeren.

18. Mellette Józabád, és vele száznyolcvanezeren harczra felszerelve.

19. Ezek szolgálnak vala a királynak azokon kívül, a kiket a király egész Júdában a megerősített városokba helyezett.

2 Krón. 17,2.

18.

1. Jósafátnak nagy gazdagsága és dicsósége vala. Ő sógorságot szerze Akhábbal.

2 Krón. 17,5., 1 Kir. 18,18., 1 Kir. 21,20.

2. Néhány esztendő mulva aláméne Akhábbhoz Samariába, és leváगतott Akháb az ő és a vele való nép számára sok juhot és ökröt, és rávette őt, hogy felmenjen vele Rámóth Gileádba.

1 Kir. 22,1., 1 Kir. 22,38.

3. Mert ezt mondá Akháb, az Izráel királya Jósafátnak, a Júda királyának: Feljössz-é velem Rámóth Gileádba? Felele néki, és monda: Úgy én, mint te; úgy az én népem, mint a te néped együtt lesz a harczban.

4. Azután monda Jósafát az Izráel királyának: Kérdezősködjél még ma az Úr beszéde után.

2 Kir. 3,11., 2 Kir. 3,12.

5. És összegyűjté az Izráel királya a prófétákat, mintegy négyszáz férfiút, és monda nekik: Elmenjünk-é Rámóth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? Felelének: Menj el, és az Isten a király kezébe adja.

6. És monda Jósafát: Nincsen-é itt több prófétája az Úrnak, hogy attól is tudakozódhatnánk?

1 Kir. 22,7., 1 Kir. 22,9.

7. És monda az Izráel királya Jósafátnak: Van még egy férfiú, a ki által az Urat megkérdezhetjük, de én gyűlölöm őt, mert soha nem jövendöl nékem jót, hanem mindig csak rosszat; ez Mikeás, a Jimla fia. És monda Jósafát: Ne beszéljen így a király!

8. Szólíta azért az Izráel királya egyet az ő szolgálói közül, és monda: Hívd ide hamar Mikeást, a Jimla fiát.

9. És az Izráel királya és Jósafát, a Júda királya ott ülnek vala, kiki az ő királyiszékében, királyi ruhákba öltözöttek; ott ülnek vala Samaria kapuja előtt, a térségen; és a próféták mind prófétálnak vala ő előttök.
2 Krón. 18,5.
10. Csináltatott vala pedig magának Sédékiás, a Kénaána fia vasszarvakat, és monda: Ezt mondja az Úr: Ezekkel ökleled a Siriabelieket, mígnem megemészted őket!
1 Kir. 22,11.
11. A többi próféták is mind ekképen jövendöltek, mondván: Menj fel Rámóth Gileád ellen, szerencsés leszel; mert azt az Úr a király kezébe adja.
12. A követ pedig, a ki elment volt, hogy elhívna Mikeást, szóla néki, mondván: Ímé a próféták egyenlő akarattal jót jövendölnek a királynak; szólj, kérlek, te is úgy, mint azok közül egy, és jövendölj jót.
13. Akkor monda Mikeás: Él az Úr, hogy csak azt fogom mondani, a mit az én Istenem nékem mondánd!
4 Móz. 22,38., 4 Móz. 24,13.
14. Mikor azért a király elé jutott, akkor monda a király néki: Mikeás! elmenjünk-e Rámóth Gileád ellen hadba, vagy elhagyjam? És monda: Menjetek el, és jó szerencsétek leszen, kezetekbe adattatnak azok.
15. És monda a király néki: Hányszor esküdtesselek meg téged, hogy az igaznál egyebet ne mondj nékem az Úr nevében?
16. Akkor monda: Látám az egész Izráelt elszéledve a hegyeken, mint a juhokat, melyeknek pásztoruk nincsen. És azt mondá az Úr: Nincsen ezeknek urok. Térjen meg kiki az ő házához békességben.
17. És monda az Izráel királya Jósafátnak: Nemde nem megmondottam-e, hogy nem fog nékem jót jövendölteni, hanem rosszat?
2 Krón. 18,7.
18. Ismét monda: Halljátok meg azért most az Úr szavát: Látám az Urat ülni az ő királyiszékében, és az egész mennyei sereget jobb és balkeze felől mellette állani.
Dán. 7,10.
19. És monda az Úr: Kicsoda csalja meg Akhábot, az Izráel királyát, hogy felmenjen, és elveszen Rámóth Gileádban? És ki egyet, ki mást szóla.
1 Kir. 22,20.
20. Akkor eljőve egy lélek, a ki megállván az Úr előtt, monda: Én akarom megcsalni őt. Az Úr pedig monda néki: Mimódon?
1 Kir. 22,21.
21. És felele: Kimegyek és leszek hazug lélek az ő összes prófétái szájában. Monda azért: Csald meg és győzd meg, menj ki és cselekedjél úgy.
22. Ímé azért most az Úr adta a hazugságnak lelkét ezen te prófétáid szájába, és az Úr szólott veszedelmes dolgot ellened.
2 Krón. 18,10., 2 Krón. 18,11., Ésa. 19,14.
23. Akkor oda lépett Sédékiás, a Kénaána fia, és arczul csapá Mikeást, és monda: Melyik úton távozott el az Úrnak lelke tőlem, hogy csak néked szólana?
2 Krón. 18,10., Ján. 18,22.
24. Felele Mikeás: Ímé meglátod magad azon a napon, a mikor egyik kamarából a másik kamarába mégy, hogy elrejtőzhessél.
1 Kir. 22,25.
25. Akkor monda az Izráel királya: Fogjátok meg Mikeást, és vigyétek Amonhoz, a város fejedelméhez, és Joáshoz, a király fiához.
26. És mondjátok: Ezt mondja a király: Vessétek őt a tömlöczbe, és tápláljátok őt a nyomorúság kenyérével és a nyomorúság vizével, míg békességgel megjövök.
1 Kir. 22,27.
27. És monda Mikeás: Ha békével térsz vissza, akkor nem az Úr szólott én általam: Ismét monda: Halljátok meg minden népek!
2 Krón. 18,16., 5 Móz. 18,21., 5 Móz. 18,22.
28. És felvonult az Izráel királya és Jósafát a Júda királya Rámóth Gileád ellen.
29. És monda az Izráel királya Jósafátnak: Ruhámat megváltoztatom, és úgy megyek a viadalra; te pedig öltözzél fel ruhádba. És megváltoztatá az Izráel királya az ő ruháját, és menének viadalra.
30. Siria királya pedig meghagyta vala az ő szekerei fejedelmeinek, mondván: Ne harcoljatok se kicsiny, se nagy ellen, hanem csak az Izráel királya ellen.

31. És a mikor meglátták a szekerek fejedelmei Jósafátot, mondának: Ez az Izráel királya! És körülfozták őt, hogy legyőzzék. Akkor felkiálta Jósafát, és az Úr megsegéllé őt, és az Isten azokat elfordítá tőle;

1 Kir. 22,32., 1 Kir. 22,33.

32. Mert mikor látták a szekerek fejedelmei, hogy nem az Izráel királya, ott hagyták.

33. Egy férfi pedig kifeszíté kezívét csak úgy taláломra, és találá az Izráel királyát a pánczél és a kapocs között. És ő monda az ő kocsisának: Fordulj meg és vígy ki engem a táborból, mert megsebesültem.

1 Kir. 22,34., 1 Kir. 22,37., 1 Kir. 22,38.

34. És az ütközet mind erősebb lett azon a napon, és az Izráel királya az ő szekérében állott a Sírabeliek ellen estvéig, és naplementekor meghala.

19.

1. Megtére pedig Jósafát, a Júda királya az ő házához Jeruzsálembé békével.

2. És eleibe méne Jéhu próféta, a Hanáni fia, és monda Jósafát királynak: Avagy az istentelennek kellett-e segítségül lenned, és az Úrnak gyűlölőit szeretned? Ezért nagy az Úrnak haragja ellened.

1 Kir. 21,20., 1 Kir. 21,25., 1 Kir. 22,29.

3. Mindazáltal némi jó dolog találtatott benned, hogy e földről kivágattad az Aserákat és az Istennek keresésére adtad magadat.

2 Krón. 17,4., 2 Krón. 17,6.

4. És Jósafát egy ideig Jeruzsálemben tartózkodék, azután pedig kiméne a nép közé, Beersebától fogva mind az Efraim hegységéig, és megtéríté őket az Úrhoz, az ő atyáiknak Istenéhez;

5. És rendelete bírákat azon a földön, Júdának minden erős városaiba, városokként.

6. És monda a bírának: Jól meglássátok, a mit cselekesztek; mert nem ember nevében ítélték hanem az Úrnak nevében, a ki az ítéletben veletek lesz.

Zsolt. 82,1.

7. Azért az Úr félelme legyen rajtatok, vigyázzatok arra, a mit tesztek; mert az Úrnál, a mi Istenünknel nincsen hamisság, sem személyválogatás, sem ajándékvétel.

5 Móz. 10,17., Csel. 10,34., 1 Pét. 1,17.

8. Sőt Jeruzsálemben is beállíta némelyeket Jósafát a Léviták, papok és az Izráel nemzetségeiből való fejedelmek közül az Úr ítéletére és a perlekedésekre. És ők Jeruzsálembé visszatérének.

9. És meghagyá nekik, mondván: Így cselekedjete az Úrnak félelmében hűséggel és tökéletes szívvel.

10. Ha valamely pert előtökbe hoznak a ti atyátokfiai, a kik lakoznak az ő városaikban, emberhalál, törvény és parancsolat, a rendtartások és ítéletek miatt: intsétek őket, hogy ne vétkezzenek az Úr ellen, és ne szálljon reátok és a ti atyáitokfiaiira az Úr haragja. Így cselekedjete és ne vétkezzetek.

11. És ímé Amária pap lesz a fő ti köztetek az Úrnak minden dolgaiban; és Zebádia, az Ismáel fia lesz a Júda házának vezére a király minden dolgában; a Léviták is előljáróitok lesznek. Legyetek azért erősek a ti tisztetekben és az Úr mellette lesz az igaznak.

20.

1. És lőn ezek után, eljövének a Moáb fiai és Ammon fiai, és velök mások is az Ammoniták közül, Jósafát ellen, hogy hadakozzanak vele.

2 Sám. 8,2., 2 Sám. 8,12., 2 Kir. 3,5.

2. Eljövének pedig a hírmondók, és megmondák Jósafátnak, mondván: A tenger tulsó részéről nagy sokaság jön ellened Sírából, és már Haséson-Tamárban vannak; ez az Engedi.

1 Móz. 14,7., Józ. 15,20., Józ. 15,62.

3. Megfélemlék azért Jósafát, és az Urat kezdé keresni és hirdete az egész Júda országában bőjtöt.

4. Azért felgyülének a Júdabeliek, hogy az Úr segedelmét keressék, Júdának minden városaiból is jövének, hogy az Urat megkeressék.

5. És megállá Jósafát Júda és Jeruzsálem gyülekezetiben, az Úr házában az új pitvar előtt;

6. És monda: Oh Uram, mi atyáink Istene! nem te vagy-e egyedül Isten a mennyben, a ki uralkodol a pogányoknak minden országain? A te kezedben van az erő és hatalom, és senki nincsen, a ki ellened megállhatna.

7. Oh mi Istenünk! nem te úzéd-é ki e földnek lakóit a te néped az Izráel előtt, és nem te adád-é azt Ábrahámnak, a te barátod magvának mindörökké?
Ésa. 41,8., Jak. 2,23.
8. És lakának azon és építettek azon a te nevednek szentséges hajlékot, mondván:
1 Kir. 6,27., 1 Kir. 9,3.
9. A mikor veszedelem jövend mi reánk, háború, ítélet, döghalál vagy éhség, megállunk e házban előtted (mert a te neved e házban van) és a mikor kiáltunk hozzád a mi nyomorúságainkban: hallgass meg és szabadíts meg minket.
1 Kir. 8,33., 1 Kir. 8,37., 2 Krón. 5,13., 2 Krón. 5,14., 2 Sám. 7,13., 2 Móz. 20,24.
10. És most ímé az Ammoniták, a Moábiták és a Seir hegyén lakozók, a kiknek földjén nem akarád, hogy általmenjenek az Izráel fiai, mikor Égyiptom földéből kijöttek, hanem mellettök menének el és nem pusztíták el őket;
5 Móz. 2,4., 5 Móz. 2,9., 5 Móz. 2,19.
11. Ímé ezért azzal fizetnek nekünk, hogy ellenünk jönnek, hogy kiűzzenek a te örökségedből, melyet örökségül adtál nekünk.
12. Oh mi Istenünk, nem ítéled-é meg őket? Mert nincsen mi bennünk erő e nagy sokasággal szemben, mely ellenünk jön. Nem tudjuk, mit cselekedjünk, hanem csak te reád néznek a mi szemeink.
Zsolt. 123,1., Zsolt. 123,2.
13. És a Júdabeliek mindnyájan állanak vala az Úr előtt, gyermekeikkel, feleségeikkel és fiaikkal egyetemben.
14. Akkor Jaházielre, a Zakariás fiára (ki Benája fia vala, ki Jéhiel fia, ki Mattániás fia vala, és az Asáf fia közül vala Lévíta vala) az Úrnak lelke szálla, a gyülekezet közepette,
1 Krón. 25,1.
15. És monda: Mindnyájan, a kik Júdában és Jeruzsálemben lakoztok, és te Jósafát király, halljátok meg szómat! Így szól az Úr néktek: Ne féljetek és ne rettegjetek e nagy sokaság miatt; mert nem ti harcoltok velök, hanem az Isten.
16. Holnap szálljatok szembe velök! Ímé ők a Czicz hágóján fognak felmenni, és rájok találtok a völgynek szélénél, a Jeruel pusztájával szemben.
17. Nem kell néktek harcolnotok, hanem csak álljatok veszteg, és lássátok az Úrnak szabadítását rajtatok. Júda és Jeruzsálem, ne féljetek és ne rettegjetek! Holnap menjetek ellenök, mert az Úr veletek lesz.
18. Akkor Jósafát meghajtá fejét a föld felé, s Júda és Jeruzsálem lakói leborulának az Úr előtt és imádkáztak az Urat.
19. A Kéhátiták fiai közül és a Kóriták fiai közül való Léviták pedig felállának, hogy az Urat, Izráel Istenét nagy felszóval dicséressék.
1 Krón. 6,1., 1 Krón. 6,22., 1 Krón. 6,33.
20. És reggel felkészülvén, kimenének a Tékoa pusztájára; és mikor kiindulnának onnan, megállá Jósafát, és monda: Halljátok meg szómat, Júda és Jeruzsálemben lakozók! Bízattok az Úrban a ti Istentekben, és megerősítettetek; bízattok az ő prófétáiban, és szerencsések lesztek!
Ésa. 7,9., 1 Sám. 15,24.
21. Tanácsot tartván pedig a néppel, előállítá az Úr énekeseit, hogy dicséressék a szentség ékességét, a sereg előtt menvén, és mondják: Tiszteljétek az Urat, mert örökkévaló az ő irgalmassága;
1 Krón. 16,34., 1 Krón. 16,35., Zsolt. 136,1., Zsolt. 136,3.
22. És a mint elkezdettek az éneklést és a dicséretet: az Úr ellenséget szerze az Ammon fiai és a Moábiták és a Seir hegyén lakozók ellen, a kik Júdára jövének, és megverettetének.
Bir. 7,22.
23. Mert az Ammon és a Moáb fiai a Seir hegyén lakozók ellen támadának, hogy őket levágnák és elvesztenék; és mikor mind elvesztették a Seir hegyén lakozókat, azután egymás elpusztítását segítették elő.
1 Sám. 14,20.
24. A Júda népe pedig méne Mispába a pusztá felé, és mikor a sokaság felé fordulának: ímé csak elesett holttestek valának a földön, és senki sem menekült meg.
25. Akkor elméne Jósafát és az ő népe, hogy azoknak jószágait megszákmányolják, és találának nálok temérdek gazdagságot és a holttesteken drága szép ruhákat, melyeket lefosztának rólok, oly sokat, hogy alig vihették el, és harmadnapig kapdosták a zsákmányt, mert felette sok vala.
26. Negyednapra pedig gyűlének a hálaadásnak völgyébe, mivel az Úrnak ott adának hálákat; azért azt a helyet hálaadás völgyének nevezék mind e mai napig.

27. Megtére azért Júdanak és Jeruzsálemnek egész népe Jósafáttal, az ő fejedelmökkel egybe, hogy visszamenjen Jeruzsálembe nagy örömmel; mert az Úr megvigasztalta vala őket az ő ellenségeik felett.
28. És bemenének Jeruzsálembe, lantokkal, cziterákkal és trombitákkal, az Úr házához.
29. És lón az Istennek félelme az országok minden királyságain, mikor meghallották, hogy az Úr hadakozott vala az Izráel ellenségei ellen.
30. Megnyugovék azért a Jósafát országa, és békességet ada néki az ő Istene minden felől.
31. És uralkodék Jósafát Júda felett. Harminczöt esztendő s vala, mikor uralkodni kezdé, és uralkodék Jeruzsálemben huszonöt esztendeig; és az ő anyjának neve Azuba vala, a Silhi leánya.
1 Kir. 22,41., 1 Kir. 22,42.
32. És jára Asának, az ő atyjának útján, el sem távozik attól, cselekedvén azt, a mi az Úr szeme előtt kedves dolog vala.
1 Kir. 15,9., 1 Kir. 15,15., 1 Kir. 15,24.
33. Csakhogy még a magaslatok nem rontattak le, és a nép nem készítette az ő szívét az ő atyái Istenéhez.
34. Jósafátnak pedig első és utolsó dolgai ímé meg vannak írva Jehunak, a Hanáni fiának könyvében, a ki azokat beírta az Izráel királyainak könyvébe.
35. Azután Jósafát, a Júda királya megbarátkozék Akháziával, az Izráel királyával, a ki gonoszul cselekedett vala;
1 Kir. 22,52., 1 Kir. 22,54.
36. Mindazáltal vele megbarátkozék, hogy hajókat készítenének, melyeken Társisba mennének; és a hajókat Esiongáberben készítették.
1 Kir. 22,49., 1 Kir. 22,50.
37. Jövendőle azért Eliézer, a Maresából való Dódava fia Jósafát ellen, mondván: Minthogy megbarátkozál Akháziával, az Úr megsemmisíti a te munkádat. És a hajók mind összetörének, és nem mehetének Társisba.
- 21.**
1. És meghala Jósafát az ő atyáival egyetemben, és eltemették az ő atyáival a Dávid városában; és uralkodék helyette az ő fia, Jórám.
1 Kir. 22,51.
2. És az ő testvérei, a Jósafát fiai ezek valának: Azária, Jehiel, Zakariás, Azáriás, Mikael és Sefátja. Ezek mind Jósafátnak, az Izráel királyának fiai voltak.
3. És adott nékik az ő atyjok sok ajándékot ezüstben, aranyban és drágaságokban, Júdabeli megerősített városokkal; de a királyságot Jórámnak adá, mivel ő vala elsőszülötte.
4. Kezde azért Jórám az ő atyjának királyságában uralkodni, és mikor immár abban megerősödött, az ő testvéreit mind megöle fegyverrel; sőt Izráel fejedelmei közül is némelyeket.
5. Harminczkét esztendő s korában kezdett vala uralkodni Jórám, és nyolcz esztendeig uralkodék Jeruzsálemben.
6. És jára az Izráel királyainak útján, a mint cselekszik vala az Akháb háznépe; mert az Akháb leányát vette vala magának feleségül; és az Úr szemei előtt gonosz dologot cselekedék.
7. Nem akará mindazáltal az Úr a Dávid házát elveszteni a szövetségért, a melyet Dáviddal kötött, és mivel ígéretet tett vala, hogy szövétneket ad néki és az ő fiainak minden időben.
2 Kir. 8,17., 2 Kir. 8,19., 2 Sám. 7,11., 2 Sám. 7,12., 1 Kir. 11,36.
8. Az ő idejében szakada el Edom Júda keze alól, és királyt választának magoknak.
1 Móz. 27,40., 2 Sám. 8,14.
9. Elméne ugyan Jórám az ő vezéreivel és a szekerek mind ő vele, és felkelvén éjjel, megveré az Edomitákat, a kik őt körülvették vala, és szekereiknek fejedelmeit;
2 Krón. 20,10., 2 Krón. 20,22.
10. Mindazáltal Edom elszakada Júdanak keze alól mind e mai napig. Ugyanakkor elszakada Libna is az ő keze alól, mivel elhagyta az Urat, atyái Istenét.
11. Ő is csináltatott magaslatokat Júda hegyein, és azt művelé, hogy a Jeruzsálembeliek paráználkodának, sőt Júdát is felbuztatá erre.
12. Juta pedig azonközben az Illés próféta írása hozzá, mondván: Ezt mondja az Úr, a te atyádnak, Dávidnak Istene: Mivel nem járál a te atyádnak, Jósafátnak útján, sem a Júda királyának, Asának útján;

13. Hanem járál az Izráel királyainak útján, és azt műveléd, hogy Júda és Jeruzsálem lakói paráználkodjanak, a mint az Akháb háza is paráználkodik; annakfelette testvéreidet, atyádnak házáat megöled, a kik jobbak voltak nálad:

14. Ímé az Úr nagy csapást bocsát a te népedre, fiadra, feleségeidre és minden jószágodra.

15. Te pedig súlyos betegségbe, bélbajba esel, mindaddig, míg a te béled naponként kimegy a betegség miatt.
2 Krón. 21,19.

16. Felindítá azért az Úr Jórám ellen a Filiszteusok és az Arábiabeliek elméjét, a kik a szerencsenekkel határosok valának.

17. És feljövének Júda ellen és megtámadván őt, zsákmányul vivék mindazt a vagyont, a mi a király házában található volt, sőt fiait és feleségeit is, és nem maradt néki más fia, csak Joákház, a legkisebbik.

18. És mindezek után megveré őt az Úr felette nagy bélbajjal, mely gyógyíthatatlan vala.

19. És ez így volt napról-napra, egészen a második év végéig, midőn belei kifolytak a betegség miatt, és meghala nagy kínokban: és népe nem égete néki drága illatú fűszereket, mint az ő atyáinak égettek vala.

2 Krón. 16,14.

20. Harminczkét esztendőös vala, mikor uralkodni kezdé, és nyolcz esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. És mikor minden részvét nélkül kimula, eltemeték őt a Dávid városában; de nem a királyok sírjába.

22.

1. És királylyá tevék Jeruzsálem lakosai helyette az ő legkisebb fiát Akháziát; mert az idősebbeket mind megölték azok, a kik az Arábiabeliekkel jöttek vala a táborba. Uralkodék azért Akházia, Jórámnak a Júda királyának fia.

2 Kir. 8,24., 2 Krón. 21,16., 2 Krón. 21,17.

2. Akházia negyvenkét esztendőös volt, mikor királylyá lett, és egy esztendeig uralkodék Jeruzsálemben. Anyjának neve Athália volt, a ki az Omri leánya vala.

3. Ő is az Akháb házának útjain jára; mert az ő anyja vala néki tanácsadója az istentelen cselekedetre.

2 Kir. 8,27.

4. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, miképen az Akháb háznépe, mert azok voltak tanácsadói atyja halála után, az ő veszedelmére.

5. Sőt azoknak tanácsa után indulva, hadba méne Jórámmal az Akháb fiával az Izráel királyával Hazáel ellen a Siriabeli király ellen, Rámóth Gileádba; de a Siriabeliek Jórámot megverék.

2 Kir. 8,25.

6. Visszatért azért Jórám, hogy meggyógyíttassa magát Jezréel városában; mert sebek valának rajta, melyekkel megsebesítettett Rámában, mikor Hazáel ellen, Siria királya ellen harczolt. Akházia pedig, Jórámnak a Júda királyának fia, aláméne, hogy meglátogatná Jórámot, az Akháb fiát Jezréelben, mert beteg vala.

7. Hogy Akházia Jórámhoz méne, Isten akaratából, az ő romlása vala, mert odaérkezvén, elméne Jórámmal Jéhu ellen, a ki a Nimsi fia volt, a kit az Úr felkenetett, hogy kiirtaná az Akháb háznépét.

2 Kir. 9,1., 2 Kir. 9,2., 2 Kir. 9,6., 2 Kir. 9,10.

8. Lőn azért, mikor Jéhu az Akháb házán bosszút állá, rátalált a Júda fejedelmeire és az Akházia testvéreinek fiaira, a kik Akháziának szolgálnak vala, és megölé őket.

2 Kir. 10,13., 2 Kir. 10,14.

9. Akháziát is keresé és megfogák őt, (ki Samariában rejtőzött vala el) és vivék őt Jéhuhoz, a ki megöleté őt. De eltemették, mert ezt mondják róla: Mégis a Jósafát fia volt, a ki teljes szívvel keresé az Urat. És nem vala immár senki az Akházia háznépe közül a ki képes lett volna a királyságra.

2 Kir. 9,27.

10. És Athália az Akházia anyja, látván, hogy az ő fia meghalt: felkele és megölé a Júda háznépének minden királyi sarját.

2 Kir. 11,1., 2 Kir. 11,3.

11. De Jósabát a király leánya vevé Joást az Akházia fiát, és kivivé őt titkon a király fiai közül, a kik megölettek, és elrejté őt és az ő dajkáját az ágyasházban. És elrejté őt Jósabát, a Jórám király leánya, a ki a Jójada pap felesége volt, (mert Akháziának huga vala) Athália elől, hogy őt meg ne ölhesse.

2 Krón. 24,1.

12. És náluk vala az Úr házában elrejtve hat esztendeig. Athália pedig uralkodék az ország felett.

23.

1. A hetedik esztendőben pedig felbátorodván Jójada, szövetséget kötött a századosokkal, Azáriával a Jérohám fiával, Ismáellel a Jóhanán fiával, Azáriával az Obed fiával, Maaséjával az Adája fiával, és Elisafáttal a Zikri fiával;

2 Kir. 11,4., 2 Kir. 11,12.

2. A kik Júda országát körüljárván, összegyűjték Júdának minden városaiból a Lévitákat és az Izráel családfőit, és jövének Jeruzsálembe.

3. Szövetséget tőn pedig mind az egész gyülekezet a királylyal az Isten házában, minekutána Jójada ekképen szólott nékik: Ímé a király fia fog uralkodni, a mint az Úr szólott volt a Dávid fiairól;

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16., 1 Kir. 11,36.

4. Azért ez az a dolog, amit cselekednetek kell: Harmadrész közületek, a kik a szombatra szoktatok feljönni a papok és a Léviták közül, ajtónálló legyen;

5. Harmadrész a király házánál, és harmadrész a főkapunál álljon; az egész nép pedig legyen az Úr házának pitvariban;

6. Senki ne menjen be az Úr házába, hanem csak a papok és a kik szolgálnak a Léviták közül, csak ők menjenek be, mert szent dologra rendeltetek; az egész nép tartsa magát az Úr parancsolatjához.

7. És a Léviták vegyék körül a királyt, fegyvere mindenkinek kezében legyen, és ha valaki bemenne a házba, ott megöletessék; és a király mellett legyetek, mikor bemegy és mikor kijön.

8. És mind a szerint cselekedének a Léviták és az egész Júda, a mint Jójada pap megparancsolá, és kiki maga mellé vevé az ő embereit, mindazokat, a kik felmennek vala a szombatra, mind a kik kijőnek vala szombaton; mert Jójada pap nem ereszté el a csapatokat.

9. És Jójada pap a századosoknak azokat a dárdákat, paizsokat és pánczélokot adá, a melyek Dávid királyéi voltak, a melyek az Isten házában valának.

10. És állítá az egész népet, mindenkinek fegyvere kezében lévén, a ház jobb oldalától a ház bal oldaláig, az oltár mellett és a ház mellett a király körül.

11. Akkor kihozák a király fiát, és reá tevék a koronát és a bizonyágtételt, és királylyá tevék őt, és megkenék őt Jójada és az ő fiai, mondván: Éljen a király!

12. Mikor pedig meghallotta Athália a futkosó nép szavát, a kik a királyt dicsérik vala; akkor ő is felméne a nép közé az Úr házába.

13. És mikor látta, hogy a király az ő oszlopánál áll a bejáratnál, s a fejedelmek és a trombitások a király mellett vannak, és hogy az egész föld népe örül, trombitál, s az énekesek a zengő szerszámokkal énekelnek, a kik tudósok valának az isteni dicséretben: megszaggatá Athália az ő ruháit, és monda: Árulás! Árulás!

2 Kir. 23,3.

14. És kiküldé Jójada pap a századosokat, a sereg előljáróit, mondván nékik: Vezessétek ki a rendek között, és ha valaki utána menne, fegyverrel öletessék meg. Mert ezt mondja vala a pap: Ne öljétek meg őt az Úr házában.

2 Kir. 11,15.

15. Helyet adának azért néki, hogy kimehessen, és mikor jutott volna a király háza felé a lovak kapujáig, ott megölték őt.

2 Krón. 22,10., 2 Móz. 21,14.

16. Szövetséget tőn pedig Jójada ő maga között, az egész nép között és a király között, hogy ők az Úr népei legyenek.

17. És beméne az egész sokaság a Baál házába, és azt elrontá, és annak mind oltárait, mind bálványait összetöré; Mattánt pedig, a Baál papját az oltárok előtt ölék meg.

2 Krón. 21,11., 2 Krón. 22,3., 2 Krón. 22,4., 2 Kir. 11,18., 5 Móz. 13,9.

18. És gondviselőket állítá Jójada az Úr házába, a lévítai papok által, a kiket Dávid csoportokba osztott az Úr házában, hogy áldoznának égőáldozatokkal az Úrnak, a mint a Mózes törvényében megíratott, nagy vígassággal és énekszóval, a Dávid rendelése szerint.

1 Krón. 24,3., 1 Krón. 24,7., 1 Krón. 25,1., 1 Krón. 25,8.

19. És állítá az ajtónállókat az Úr házának kapuihoz, hogy be ne mehessen, a ki tisztátalan bármely dolog által.

1 Krón. 26,1., 1 Krón. 26,19.

20. Azután maga mellé vevé a századosokat és a főembereket és a kik a nép felett uralkodnak, s az egész ország népét, és kivezetvén a királyt az Úr házából, bemenének a király házának felső kapuján, és ülteték a királyt a királyiszékbe.

21. És örvendezett a föld minden népe, és a város megnyugovék; minekutána Atháliát megölelék fegyverrel.

2 Krón. 23,15.

24.

1. Hét esztendő vala Joás, mikor uralkodni kezdé, és uralkodék Jeruzsálemben negyven esztendeig; az ő anyjának neve Sibia vala, Beersebából.

2 Krón. 23,1., 2 Krón. 23,11., 2 Kir. 11,21., 2 Kir. 12,1.

2. És cselekedék Joás az Úr előtt kedves dolgot, Jójada papnak teljes életében.

3. Vett pedig néki Jójada két feleséget, és nemze fiaikat és leányokat.

4. Ezek után elvégezé magában Joás, hogy megújítja az Úrnak házát.

5. És összehivatá a papokat és a Lévitákat, és monda nékik: Menjetek el a Júda városaiba, és szedjete az Izráel népétől fejenként pénzt, hogy a ti Istenek háza esztendőnként kijavíttassék. Ti pedig siessetek e dologgal; de a Léviták nem sietének.

6. Akkor hivatá a király Jójadát a papifejedelmet, és monda néki: Miért nem gondoltál a Lévitákra, hogy behozzák Júdából és Jeruzsálemből az ajándékot, a melyet rendelt Mózes az Úr szolgálja és az Izráel gyülekezete, a gyülekezet sátorához?

2 Móz. 30,11., 2 Móz. 30,15.

7. Mert az istentelen Athália és az ő fiai elpusztították az Isten házát, és mindazt, a mi az Úr házában vala szentelve, a bálványokra költötték.

2 Krón. 22,3., 2 Krón. 22,10.

8. És mikor parancsolt a király, csinálának egy ládát, a melyet az Úr házában kapuja előtt helyezének el, kívül.

9. És kihirdeté Júdában és Jeruzsálemben, hogy hozzák el az Úrnak az ajándékot, a melyet az Isten szolgálja Mózes parancsolt a pusztában Izráelnek.

2 Krón. 24,6.

10. Akkor a vezérek mindnyájan és az egész nép örömmel vivék az ő ajándékaikat és veték a ladába, míg megtelék.

11. És időnként a Léviták által elviteték a ládát a király gondviselőjéhez, és mikor látták, hogy sok pénz van benne, eljövén a király íródeákja és a főpap választott embere, kiüríték a ládát, s azután ismét visszavitték a helyére. Ezt művelék időnként, és nagy összeg pénzt gyűjtének.

12. És adá azt a király és Jójada az Úr háza körül való munka felügyelőjének; és fogadának favágókat és ácsokat az Úr házában újítására, vas- és rézműveseket is az Úr házában megerősítésére.

13. Munkálkodának azért a művesek, és az ő kezök által a kijavítás előrehaladt, s az Úrnak házát előbbi állapotába helyezék, és megerősíték azt.

14. Mikor pedig elvégezték, a megmaradt pénzt vivék a királynak és Jójadának, melyből csinálának az Úr háza számára edényeket, az isteni tisztelet és áldozat számára kanalakat, s arany és ezüst edényeket. És áldozának vala égőáldozatokkal szüntelen az Úrnak házában, Jójadának, teljes életében.

2 Krón. 23,18., 2 Krón. 23,20.

15. Megvénhedék pedig Jójada, és megelégedvén életével, meghala. Százharmincz esztendő korában hala meg.

16. És eltemeték őt a Dávid városában a királyok között, mivel kedves dolgot cselekedett vala Izráelben mind Istennel s mind az ő házával.

17. Minekutána pedig meghala Jójada, eljövének a Júda fejedelmei, és meghajták magokat a király előtt; a király pedig hallgatott reájok.

18. És elhagyák az Úrnak, atyáik Istenének házát, és szolgálának az Aseráknak és bálványoknak; mely vétkek miatt lőn az Úrnak haragja Júda és Jeruzsálem ellen.

2 Krón. 21,11.

19. És küldé hozzájuk prófétákat, hogy visszatérítenék őket az Úrhoz, a kik bizonyágot tevének ellenök, de nem hallgattak reájok.

20. Az Isten lelke pedig felindítá Zakariást, a Jójada pap fiát, a ki felállt a nép között, és monda nékik: Ezt mondja az Isten: Miért szegtétek meg az Úrnak parancsolatait? - mert az nem használ néktek. Ha elhagytátok az Urat, ő is elhagy titeket.

2 Krón. 24,23., 2 Krón. 24,25.

21. Amazok pedig reá támadván, ott az Úr háza pitvarában megkövezték őt a király parancsolatjából.

Mát. 23,35.

22. És nem emlékezék meg Joás király a jótéteményről, a melylyel annak atyja, Jójada vala ő hozzá élteben, hanem megöleté a fiát. Mikor pedig meghalna, ezt monda: Látja az Úr és bosszút áll!

2 Krón. 23,1., 2 Krón. 23,11.

23. És már az esztendő elmúltával feljöve ellene Siria királyának serege, és méne Júdára és Jeruzsálemre, és kiirtották a népnek minden vezéreit a nép közül, és minden zsákmányukat küldék Damaskusba a királynak;

24. Mert noha kevés emberrel jött vala rájok a Siriabeli had, mindazáltal az Úr kezökbe adá Júdának nagy seregét, mivel az Urat, atyáiknak Istenét elhagyták; és Joáson is bosszút állának.

25. És mikor tőle elmentek (súlyos betegségben hagyták hátra): pártot ütének ellene az ő szolgálói, a Jójada pap fiának haláláért, és megöleték őt ágyában, és meghala. És eltemeték őt a Dávid városában, de nem temeték őt a királyok sírjába.

26. Ezek ütöttek ellene pártot: Zabád, az Ammonbeli Simeát asszony fia, és Józabád, a Moábbeli Simrith fia.

27. Az ő fiai, és alatta az adónak megszaporodása, s az Isten házának kijavítása, ímé meg vannak írva a királyok könyvének magyarázatában. Uralkodék helyette az ő fia, Amásia.

2 Kir. 12,1., 2 Kir. 12,18.

25.

1. Huszonöt esztendőskorában kezdett Amásia uralkodni, és huszonkilencz esztendeig uralkodott Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jéhoaddán vala, Jeruzsálemből való.

2 Kir. 14,1.

2. És kedves dolgot cselekedék az Úr előtt; de nem tiszta szívből.

3. Lőn pedig azután, hogy országában megerősödék, megöleté az ő szolgálit, a kik a királyt, az ő atyját megölték vala.

2 Krón. 24,25., 2 Krón. 24,26.

4. De azoknak fiait nem öleté meg, hanem a szerint cselekedék, a mint a törvényben, a Mózes könyvében megiratott, a melyben az Úr parancsolt volt, mondván: Meg ne ölettessenek az atyák a fiakért és a fiak se ölettessenek meg az atyákért, hanem kiki az ő saját bűnéért ölettessék meg.

5 Móz. 24,16.

5. Összegyűjté annak felette Amásia a Júda népét, és választa közülök a nemzetségek szerint egész Júdában és Benjáminban ezredeseket és századosokat; és megszámlálá őket a húsz esztendősköktől fogva és a kik feljebb valának, és találá azok közül válogatott fegyverfoghatókat, kopjásokat és paizsosokat, háromszázezeret.

6. Annakfelette az Izráeliták közül százezer erős vitézt fogadott fel, száz talentom ezüstön.

7. Eljöve pedig az Isten embere ő hozzá, mondván: Oh király! ne menjen el te veled Izráel serege, mert az Úr nem lesz Izráellel, Efraim minden fiaival.

8. Ha nem hiszed, ám menj el, készülj a viadalhoz; de megver az Isten téged az ellenség előtt; mert az Isten hatalmában van mind a segítség, mind a megveretés.

1 Sám. 2,6.

9. Akkor monda Amásia az Isten emberének: De mit tegyünk a száz talentom ezüsttel, a melyet Izráel seregének adtam? És felele az Isten embere: Az Úr néked annál sokkal többet adhat.

10. Kiválasztá azért Amásia azt a sereget, a mely Efraimből jött vala ő hozzá, hogy mennének helyökre; mely dologért igen megharagvának a Júda népére, és felgerjedt haraggal tértek vissza helyeikre.

11. Amásia pedig felbátorodván, elindítá népét, és méne a sós völgybe; és megvere a Seir fiai közül tízezeret.

2 Krón. 25,14., 2 Krón. 20,10., 2 Krón. 20,22., 2 Krón. 21,9., 2 Krón. 21,10.

12. És Júda fiai tízezeret élve fogtak el, a kiket egy magas kőszikla tetejére vivének, és letaszították őket a magas kőszikláról, és mindnyájan összeroncsoltattak.

13. Annak a seregnek fiai pedig, a kiket visszakülde Amásia, hogy ne menjenek ő vele hadba: Júdának városaira ütének Samariától fogva mind Bethóronig; és levágván háromezeret azok közül, nagy zsákmányt vivének el.

2 Krón. 25,10.

14. Lőn azután, hogy Amásia megtére az Edomiták megveréséből, a Seir fiainak isteneit elhozá és Isten gyanánt tisztelé azokat, a kik előtt magát meghajtja vala, és nékik jóillatot gerjeszte.

2 Krón. 25,11., 2 Sám. 5,21.

15. Ezért megharaguvék az Úr Amásiára, és prófétát küldé hozzá, a ki monda néki: Miért imádod annak a népnek isteneit, a kik nem szabadíthatták meg az ő népöket a te kezedből?

16. Lőn pedig, mikor ekképen szólott volna néki, monda néki a király: Vajjon te tanácsosa vagy-é a királynak? Hallgass, mert rosszul jársz. Megszünék azért a próféta, minekutána ezt mondotta volna: Látom, hogy az Isten el akar téged veszteni, mivel ezt műveléd, és tanácsomat nem fogadád meg.

2 Krón. 24,20., 2 Krón. 24,21., 5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,59.

17. Amásia pedig, a Júda királya, tanácsot tartván, követet küldé Joáshoz, a Joákház fiához, a ki Jéhunak fia vala, az Izráel királyához, mondván: Nosza, szálljunk szembe egymással!

2 Kir. 13,1., 2 Kir. 13,10.

18. Akkor Joás, az Izráel királya ilyen választ ada Amásiának, a Júda királyának: A Libánus hegyén való tövis küldé a Libánuson való czédrusfához, mondván: Add a te leányodat az én fiamnak feleségül; eközben azonban arra menvén egy fenevad, a mely a Libánuson lakik vala, eltapodá azt a tövist.

19. Te magadban így gondolkodtál: Megveréd az Edomitákat, azért fuvalkodtál fel magadban, hogy dicsekedjél. Kérlek, maradj otthon, miért szereznel magadnak veszedelmet, hogy te és Júda elveszzen általam.

2 Krón. 25,11., 2 Krón. 25,12.

20. De Amásia nem nyugodhatott, mert Isten elvégezte vala, hogy az ellenség kezébe adja őket, mivel az Edomiták isteneit keresték.

2 Krón. 25,14., 2 Krón. 25,16.

21. Felindula azért Joás, az Izráel királya, és szembeszállának egymással ő és Amásia, a Júda királya Béth-Semesnél, a mely Júdában van.

22. És Júda megveretteték Izráel által, és elmenekülének mindnyájan sátoraikba.

23. Amásiát pedig, a Júda királyát, a Joás fiát, a ki Joákház fia volt, Joás, az Izráel királya elfogá Béth-Semesben, és vivé őt Jeruzsálembe, és Jeruzsálem kőfalát lerontá az Efraim kaputól fogva mind a szeglet kapujáig négyszáz singnyire.

24. És az aranyat, az ezüstöt és mindenféle edényeket, a melyek az Isten házában, az Obed-Edom birtokában találtának, és a király házának kincseit, s a kezesek fiait mind Samariába vivé.

1 Krón. 26,15.

25. Amásia, a Joás fia, a Júda királya, minekutána meghala Joás, a Joákház fia, az Izráel királya, még tizenöt esztendeig éle.

2 Kir. 13,10.

26. Amásiának pedig többi dolgai, az első és utolsó, avagy nincsenek-é megírva a Júda és az Izráel királyainak könyvében?

2 Kir. 14,1., 2 Kir. 14,17.

27. Azon időtől fogva pedig, hogy Amásia az Úrtól elszakada, összeesküvést szöttek ellene Jeruzsálemben; és elmeneküle Lákisba, de utána küldöttek Lákisba, és megölték ott őt.

2 Krón. 25,14.

28. És elhozák onnét lovakon, és eltemeték őt az ő atyáival, Júdának városában.

2 Krón. 24,25.

26.

1. Akkor előhozván az egész Júda nemzetsége Uzziást (ki tizenhat esztendő vala), királylyá tevék őt az ő atyja Amásia helyett.

2 Kir. 14,21., 2 Kir. 14,22.

2. Ő építé meg Elótot, és csatolta ismét Júdához, minekutána Amásia király meghalt az ő atyáival egybe.

3. Tizenhat esztendő korában kezdett vala uralkodni Uzziás, és ötvenkét esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jékólia vala, Jeruzsálemből való.

4. És az Úr előtt kedves dolgot cselekedék, a mint az ő atyja, Amásia is cselekedett vala.
5. És keresi vala az Istent Zakariás próféta idejében, a ki az isteni látásokban értelmes vala; és mindaddig, míg az Urat keresé, jó előmenetelt adott néki Isten;

2 Krón. 24,2.

6. Mert kimenvén, hadakozék a Filiszteusok ellen; és a Gáth kerítését, a Jabné kerítését és az Asdód kerítését letöré, és építe városokat Asdódban és a Filiszteusok tartományában.

7. És megsegéllé őt az Isten a Filiszteusok ellen és az Arábiabeliek ellen, a kik lakoznak vala Gúr-Baálban, és Meunimban.

8. És adának az Ammoniták Uzziásnak ajándékot, és elterjede az ő híre Égyiptomig; mert felette igen megnevekedett az ő hatalma;

9. És építe Uzziás tornyokat Jeruzsálemben a szeglet kapuja felett, a völgy kapuja felett és a szegletek felett, és igen megerősítetté azokat.

10. A pusztában is tornyokat épített, és sok kutat ásátott; mert sok nyája vala mind a völgyekben, mind a lapályon, és szántóvető szolgálai, vinczellérei a hegyeken és Kármelben, mert a földművelést kedvelte.

11. Uzziásnak hadakozó serege is vala, a mely harciba mehetett csapatonként, a mint megszámláltatott Jéhiel íródeák és Maaséja előljáró által Hanániás vezetése alatt, a ki a király vezérei közül való.

12. A családfők egész száma a hadakozó vitézek között kétezerhatszáz vala.

13. És az ő kezök alatt levő hadakozó sereg háromszázhétezeröttszáz harcosból állott, a kik képesek valának megsegíteni a királyt ellenségei ellen.

2 Krón. 25,5.

14. És készítetté Uzziás nekik, az egész sereg számára paizsokat, kopját, sisakokat, pánczélokot, íveket és parittyába való köveket.

15. Készítetté annakfelette Jeruzsálemben értelmes mesteremberek által gépezeteket a tornyok tetején és a kőfal szegletein, nyilaknak és nagy köveknek kihajigálására. És az ő híre messzire elterjede; mert csudálatosan megsegítették, míglén megerősödék.

16. Mikor pedig ilyen módon megerősödött volna, felfuvalkodék, hogy megfertőztetné magát és vétkezék az Úr ellen, az ő Istene ellen. Beméne az Úr templomába, hogy a füstölő oltáron füstölne.

17. És beméne ő utána Azáriás pap, és vele az Úr papjai nyolczvanan, igen erősek.

1 Krón. 6,10.

18. És ellene állának Uzziás királynak, és mondának néki: Uzziás! nem a te dolgod az Úrnak füstölni, hanem az Áron pap fiaié, a kik felszenteltetének, hogy füstöljenek. Menj ki e szent helyből; mert igen vétkeztél és dicsóságodra nem leend az Úr Istentől.

2 Móz. 30,7., 4 Móz. 3,10.

19. És megharaguvék Uzziás, a kinek kezében vala a füstölő szerszám, hogy füstölne; és mikor haragudnék a papokra, bélpoklosság támada a homlokán ott a papok előtt, az Úr házában, a füstölő oltár előtt.

20. És mikor tekintett volna ő reá Azáriás főpap, és vele mind a többi papok, láták a bélpoklosságot az ő homlokán; és elűzék őt onnét, sőt maga is sietett kimenni, mert az Úr megverte vala őt.

21. És lón Uzziás király halála napjáig bélpoklos; és lakik vala egy elkülönített házban bélpoklosan, mert az Úr házából kivettetett vala. És Jótám, az ő fia vala a király házában, a ki ítélkezék az ország népe felett.

2 Kir. 15,5.

22. Uzziásnak pedig első és utolsó dolgait megírta Ésaiás próféta, az Ámós fia.

Ésa. 6,1.

23. És meghala Uzziás az ő atyáival egybe, és eltemeték őt az ő atyáival a temetőbe, a mely a királyoké vala, mert ezt mondják felőle: bélpoklos volt. És uralkodék helyette Jótám, az ő fia.

27.

1. Huszonöt esztendőös vala Jótám, mikor uralkodni kezde, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Jérusa vala, a Sádók leánya.

2 Kir. 15,32., 2 Kir. 15,33.

2. És kedves dolgot cselekedék az Úr előtt, a mint az ő atyja, Uzziás is cselekedett vala, csakhogy nem méne az Úr templomába; a nép azonban tovább is vétkezék.

3. Ő építé meg az Úr házának felső kapuját; a vár kőfalán is sokat építe.

4. Annakfelette a Júda hegyes földén városokat építé, és a ligetekben palotákat és tornyokat építé.
5. Ő is hadakozott az Ammon fiainak királyai ellen, a kiket megvere; és adának néki az Ammon fiai azon esztendőben száz tálentom ezüstöt s tízezer véka búzát és tízezer véka árpát. Ezt fizették néki az Ammon fiai a második és harmadik esztendőben is.

2 Krón. 20,1., 2 Krón. 20,22., 2 Krón. 20,23., 2 Krón. 26,8.

6. És hatalmassá lón Jótám, mert útjában az Úr előtt, az ő Istene előtt járt.
7. Jótámnak pedig több dolgait, minden hadakozásait és útjait, ímé megírták az Izráel és a Júda királyainak könyvében.

2 Kir. 15,32., 2 Kir. 15,38.

8. Huszonöt esztendő korában kezdett uralkodni, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben.

9. És elaluvék Jótám az ő atyjával, és eltemeték őt a Dávid városában; és uralkodék Akház, az ő fia helyette.

28.

1. Húsz esztendő volt Akház, mikor uralkodni kezdett, és tizenhat esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, és nem cselekedék kedves dolgot az Úr előtt, mint Dávid, az ő atyja;

2 Kir. 16,1., 2 Kir. 16,19.

2. Hanem az Izráel királyainak útján járt, és öntött bálványokat is csináltatott a Baál tiszteletére.

3. Annakfelette tömjéneze a Hinnom fiának völgyében; fiait is megégeté tűzben, a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai előtt kiűzött volt.

2 Krón. 33,6., 5 Móz. 18,9., 5 Móz. 18,10., 5 Móz. 18,12.

4. Áldozék és tömjéneze a magaslatokon is, a halmokon is és minden zöld fa alatt.

2 Kir. 16,4.

5. Ezért az Úr az ő Istene adá őt a Siriabeli király kezébe, és őt igen megverék, és sok foglyot hurczolának el ő tőle, a kiket Damaskusba vivének. Sőt még az Izráel királyá kezébe is adaték, és az is igen megveré őt.

6. Mert Pékah, a Rémália fia, Júdában egy nap levága százhuszezer embert, mind vitézeket; mivel elhagyták az Urat, atyáik Istenét.

2 Kir. 16,5., 2 Kir. 16,8., Ésa. 7,1.

7. Annakfelette az Efraimbeli vitéz Zikri megölé Maásiát, a király fiát, Azrikámot, az ő házának gondviselőjét, és Elkánát, a ki a király után második vala.

8. És elvivének az Izráel fiai az ő atyjokfiai közül kétszázezer asszonyt, fiút, leányt, és nagy vagyont rablánek el tőlök, és azzal a zsákmánynyal mennek vala Samariába.

2 Krón. 25,21., 2 Krón. 25,24.

9. Vala pedig ott az Úrnak egy prófétája, a kinek neve Odéd, a ki eleibe menvén a hadnak, a mely Samariába megy vala, monda nékik: Ímé, mivel az Úrnak, atyáitok Istenének haragja Júda ellen felgerjedett, őket kezetekbe adta, és ti sokat megölétek közülök haragotokban, a mely szintén az édig felhatott;

10. És immár arra gondoltok, hogy Júdának és Jeruzsálemnek fiait megalázzátok, hogy néktek szolgálítok és szolgálóleányitok legyenek: avagy ezáltal nem teszitek-e magatokat bűnösökké az Úrnál, a ti Isteneteknél?

11. Azért halljátok meg szómat: Vigyétek vissza a ti atyátokfiai közül való foglyokat, a kiket ide hoztatok; különben az Úrnak nagy haragja leszen rajtatok.

12. Akkor felkelének némelyek az Efraimból való vezérek közül: Azáriás, a Jóhanán fia; Berékiás, a Mesillemót fia; Ezékiás, a Sallum fia, és Amása a Hadlai fia, azok ellen, a kik a viadalból jőnek vala.

13. És mondanak nékik: Ne hozzátok ide be a foglyokat, mert felette igen nagy bűn lesz az, a mit akartok művelni, és ezzel a mi bűneinket és vétkeinket megsokasíjtátok; mert e nélkül is sok bűnünk van, és felgerjedt a harag Izráel ellen.

14. Ott hagyá azért a sereg a foglyokat és a zsákmányt a vezérek és az egész gyülekezet előtt.

15. És felállának a névszerint megnevezett férfiak, s felvevék a foglyokat, és a kik mezítelenek valának közülök, felöltözteté a zsákmányból; felöltözteté azokat, sarukat is adának lábaikra; ételt és italt is adának nékik; sőt meg is kenék őket, és a gyengélkedőket szamarakra helyezék, és vivék őket a pálmafák városába, Jérikhóba, az ő atyjokfiaihoz; azután megtérének Samariába.

16. Az időben küldé Akház király az Assiriabeli királyhoz, hogy megsegítené őt.

2 Kir. 16,7., 2 Kir. 16,10.

17. Mert még az Edomiták is eljöttek vala, és a Júdabeliek közül sokat levágának, vagy rabságba hurczolának.

2 Krón. 21,10.

18. A Filiszteusok is mind ellepék a lapályon való városokat és Júdának dél felől való részét, és elfoglalák Béth-Semest, Ajalont, Gederótot, Sókot és annak faluit; Timnát és annak faluit; Gimzót és annak faluit, és ott laknak vala;

19. Mert az Úr megalázta Júdát Akházért, az Izráel királyáért; mert arra indítá Júdát, hogy vétkezzék az Úr ellen.

2 Krón. 28,3., 2 Krón. 28,5.

20. Eljöve azért ő ellene Tiglát-Piléser, Assiria királya, a ki sanyargatá őt, és nem segítette meg.

21. Mert Akház kifosztá az Úr házát, a királyét, a fejedelmekét, és az Assiriabeli királynak adá, de azért nem lőn néki segítségére.

22. Sőt még a szorongattatás idejében is tovább vétkezék az Úr ellen; ilyen vala Akház király.

23. Mert áldozék Damaskus isteneinek, a kik őt megverték vala, ezt mondván: Mivel Siria királyainak istenei megsegítik őket, azért én is azoknak áldozom, hogy segíljenek engem is, holott mind néki, mind az egész Izráelnek azok okozták romlását.

2 Kir. 16,10., 2 Kir. 16,16.

24. És összehordá Akház az Isten házának edényeit, és összetöré az Isten házának edényeit, és az Úr házának ajtait bezárá, és csinála a maga számára oltárokat Jeruzsálemnek minden szegletén;

2 Kir. 16,14., 2 Kir. 17,18.

25. Júdának minden városaiban is magaslatokat építe, hogy az idegen isteneknek tömjénezen, és haragra ingerlé az Urat, atyái Istenét.

26. Az ő több dolgai pedig és útjai, úgy az első, mint utolsó, ímé meg vannak írva a Júda és az Izráel királyainak könyvében.

2 Kir. 16,1., 2 Kir. 16,20.

27. Meghala pedig Akház az ő atyáival, és eltemeték őt Jeruzsálem városában; mert nem vivék őt az Izráel királyainak sírjába. És uralkodék az ő fia, Ezekiás, ő helyette.

2 Krón. 21,20.

29.

1. Ezekiás huszonöt esztendő korában kezdett uralkodni, és uralkodék huszonkilencz esztendeig Jeruzsálemben; az ő anyjának neve Abija, a Zakariás leánya.

2 Kir. 18,1., 2 Kir. 18,10.

2. És kedves dolgot cselekedék az Úr előtt, mind a szerint, a mint Dávid, az ő atya is cselekedett vala.

1 Kir. 15,5.

3. És az ő királyságának első esztendejében, az első hónapban kinyitá az Úr házának ajtait, és azokat megújíttatá.

2 Krón. 28,24.

4. És egybehivatá a papokat és a Lévitákat, és összegyűjté őket a napkelet felől való utcában;

5. És monda nékik: Hallgassatok meg engem Léviták! Most szenteljétek meg magatokat, az Úrnak, atyáitok Istenének házát is szenteljétek meg, és hordjatok ki minden tisztátalanságot a szent helyről;

2 Kir. 16,10., 2 Kir. 16,14.

6. Mert vétkeztek a mi atyáink, és az Úr előtt, a mi Istenünk előtt gonoszul cselekedének, és elhagyták őt, az Úr sátorától elfordították arcukat, hátat fordítván annak.

2 Krón. 28,2., 2 Krón. 28,4., 2 Krón. 28,22., 2 Krón. 28,23., Jer. 2,27.

7. A tornác ajtait is bezárták, a szövétnekeket eloltották, és füstölőszert nem füstölögtettek és égőáldozatot nem áldoztak az Izráel Istenének a szent helyen.

8. És ezért volt az Úrnak haragja Júdán és Jeruzsálemben, és adta volt őket rabságra és pusztulásra és kigunyoltatásra, a mint ti magatok is látjátok.

2 Krón. 28,8., 2 Krón. 28,19.

9. És ímé a mi atyáink fegyver által hullottak el, fiaink, leányaink és feleségeink fogságba vitettek e dolog miatt.

10. Most azért elvégeztem magamban, hogy az Úrral, Izráel Istenével szövetséget szerzek, hogy haragját tőlünk elfordítsa.

11. Fiaim, most ne tévelyegjete; mert az Úr választott titeket, hogy ő előtte állván, néki szolgáljatok, hogy szolgálj legyetek néki és jóillatot szerezzetek.

12. Felkelének azért a Léviták: Máhát az Amásai fia, Jóel az Azárja fia, a kik Kéhátiták valának; a Mérári fiai közül pedig Kis az Abdi fia, és Azária a Jéhalélel fia, és a Gersoniták közül Joah a Zimma fia, és Éden a Joah fia;

1 Krón. 23,6.

13. Az Elisáfán fiai közül Simri és Jéhiel; az Asáf fiai közül Zakariás és Mattánia;

1 Krón. 25,1.

14. A Hemán fiai közül Jéhiel és Simej; a Jédutun fiai közül Semája és Uzziel.

1 Krón. 25,1.

15. Összegyűjték az ő atyjokfiat, és megszentelék magokat, és bemenének a király parancsolatjából az Úrnak beszédei szerint, az Úr házának megtisztítására.

16. És bemenének a papok az Úr házának belső részébe, hogy azt megtisztítsák; kihordának belőle minden tisztátalanságot, a melyet az Úr templomában találának, az Úr házának pitvarába; és a Léviták felszedék, hogy onnan kihordják a Kidron patakába.

17. Elkezdék pedig a megszentelést az első hónap első napján, és a hónap nyolczadik napján bemenének az Úr házának tornáczába, és megszentelék az Úr házát nyolcz napon át, úgy hogy az első hónap tizenhatodik napján végezték be.

18. És akkor bemenének Ezékiás királyhoz, és mondának: Megtisztítottuk mindenestől az Úr házát, az égőáldozat oltárát is, minden hozzá tartozó edényekkel egybe, a szent asztalt is, minden szerszámaival;

2 Kir. 16,14., 2 Kir. 16,17.

19. Minden egyéb eszközöket is, a melyeket Akház király az ő királysága alatt megszenteltetett, mikor Isten ellen vétkezett vala, helyreállítottunk és megszenteltünk, és ímé mind az Úr oltára előtt vannak.

2 Krón. 28,24.

20. Reggel azért felkele Ezékiás király, és összegyűjté a város fejedelmeit, és felméne az Úr házába.

21. És vivének fel hét tulkot és hét kost, hét bárányt és hét bakot bűnért való áldozatra az országért, a szent hajlékért és Júdáért, és megparancsolá az Áron fiainak, a papoknak, hogy megáldozzák az Úr oltárán.

3 Móz. 4,13., 3 Móz. 4,21.

22. Megölek azért a tulkokat, és a papok azoknak véröket vévén, elhinték az oltárra; hasonlatosképen megölvén a kosokat, elhinték azoknak véröket az oltárra; a bárányokat is megölvén, azoknak vérét az oltárra hinték.

23. Azután előhozák a bűnért való bakokat a király és a gyülekezet elé, és kezöket rájuk tevék.

24. Minekutána a papok azokat megölték, bűnért való áldozást végeztek a vérökkel az oltáron, az egész Izráel megtisztulására; mert az egész Izráélért parancsolta vala a király az égőáldozatot és a bűnért való áldozatot.

25. És beállítá a Lévitákat az Úr házába czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal Dávidnak és Gádnak a király prófétájának, és Nátán prófétának parancsolatja szerint; mert az Úrtól volt a parancs az ő prófétái által.

1 Krón. 23,5., 1 Krón. 25,1.

26. Előállának azért a Léviták a Dávid zengő szerszámaival; a papok is a trombitákkal.

4 Móz. 10,4., 4 Móz. 10,10.

27. És megparancsolá Ezékiás, hogy egészen égőáldozatot áldozzanak az oltáron. És mikor megkezdődött az áldozás ugyanakkor megkezdődött az Úrnak éneke is és a trombiták harsonája Dávidnak az Izráel királyának szerszámaival.

28. És az egész gyülekezet leborula, az énekesek énekelének, és a trombitások trombitálának mindaddig, míg az egészen égőáldozatnak vége lón.

29. És a mikor elvégezték az áldozatokat, a király és mindnyájan a vele valók leborulván arczczal, imádkozának.

30. És megparancsolá Ezékiás király és a fejedelmek a Lévitáknak, hogy az Urat dicsérjék a Dávid és az Asáf próféta dicséreteivel; a kik, mikor nagy örömmel dicsérték az Urat, meghajoltak és leborulának.

31. Azután szóla és monda Ezékiás: Most már felavattátok magatokat az Úrnak, azért jöjjetek, és hozzatok áldozatokat és dicsérő áldozatokat az Úr házában. És az egész gyülekezet hozza áldozatokat és dicsérő áldozatokat, és mindaz a kit a szíve indított, egészen égőáldozatot.

32. És az égőáldozatra való barmok száma, a melyeket a gyülekezet hozott vala, ez volt: hetven tulok, száz kos, kétszáz bárány. Mindezek egészen égőáldozatul valának az Úrnak.

33. Azonkívül szenteltek az Úrnak hatszáz tulkot és háromezer juhot.

34. De mivel a papok kevesen valának, és nem győzték az áldozatokat mind megnyúzni, ezért az ő atyjokfiai, a Léviták segítségükre valának nékik mindaddig, míg azt a munkát elvégezték, és míg a többi papok magokat megszentelék; mert a Léviták igazabb szívűek valának a magok megszentelésében, mint a papok.

2 Krón. 30,15.

35. Az egészen égőáldozat is igen sok volt a hálaáldozatok kövérivel és az egészen égőáldozatokhoz való italáldozatokkal; és ekképen helyreállított az Úr házának szolgálata.

36. Örvendezte azért Ezékiás és ő vele az egész gyülekezet, hogy az Isten erre hajlandóvá tette a népet; mert hirtelen történt ez a dolog.

1 Krón. 29,9.

30.

1. És küldte Ezékiás az egész Izráelhez és Júdához, sőt Efraimnak és Manassének is íra leveleket, hogy jönnének el az Úr házához Jeruzsálembé, hogy megtartanak a pászkát az Úrnak, Izráel Istenének.

2 Móz. 12,2., 2 Móz. 12,14.

2. És tanácsot tartta a király és fejedelmei s az egész gyülekezet Jeruzsálemben, hogy a második hónapban tartsák meg a pászkát.

4 Móz. 9,10., 4 Móz. 9,11.

3. Mert azt akkor nem tarthatták meg, mert a papok nem szentelheték meg magokat kellő számban, s a nép sem gyűlt vala össze Jeruzsálemben.

4. És e dolog igen tetszék mind a királynak, mind az egész gyülekezetnek.

5. Elhatározták tehát, hogy kihirdetik egész Izráelben Beersebától fogva Dánig, hogy jöjjenek Jeruzsálembé pászkát szentelni az Úrnak, Izráel Istenének, mert már régóta nem tartották meg úgy, a mint megiratott.

6. Elmenének azért a híradók a király levelével és a fejedelmekével az egész Izráelhez és Júdához, és a király parancsolatjából ezt mondják vala: Izráel fiai! térjete meg az Úrhoz, Ábrahámnak, Izsáknak és Izráelnek Istenéhez s ő is megtér a maradékhoz, mely megmaradt még köztetek az Assiriabeli királyok kezétől.

2 Kir. 17,6.

7. És ne legyetek olyanok, mint a ti atyáitok és atyátokfiai, a kik vétkeztek volt az Úr ellen, atyáik Istene ellen és elpusztította őket, a mint ti magatok látjátok.

2 Kir. 16,6., 2 Kir. 16,7.

8. Most azért meg ne keményítsétek nyakatokat, mint a ti atyáitok; adjatok kezet az Úrnak, és bemenvén az ő szent helyébe, a melyet megszentelt örökké, szolgáljatok az Úrnak, a ti Istenteknek, és elfordul rólatok haragja.

2 Kir. 17,13., 2 Kir. 17,15.

9. Mert hogy ha ti megtéréndetek az Úrhoz, a ti atyátokfiai és fiaitok kegyelmet találnak azoknál a kik őket fogságba vitték, és megtérnek erre a földre, mert irgalmas és kegyelmes az Úr, a ti Istentek, és nem fordítja el orcáját tőletek, ha ő hozzá megtéréndetek.

2 Kir. 15,29., 2 Krón. 6,37., 2 Krón. 7,12., 2 Krón. 7,14.

10. Mikor pedig a híradók városról-városra menének az Efraim és a Manasse földén, mind Zebulonig, nevetik és csúfolják vala őket;

11. Mindazáltal némelyek az Áser, Manasse és a Zebulon nemzetségéből megalázzák magokat, és eljövének Jeruzsálembé.

12. Júdában is ezt cselekedé az Istennek keze, adván beléjük egy akaratot, hogy engednének a király parancsolatjának és a fejedelmekének az Úr beszéde szerint.

13. Sok nép gyüle azért Jeruzsálembé, hogy a kovásztalan kenyerek ünnepét megtartsák a második hónapban; igen nagy gyülekezet vala.

2 Krón. 30,1., 2 Móz. 12,2., 2 Móz. 12,20.

14. És felkelének, és elronták az oltárokat, a melyek Jeruzsálemben valának, és a füstölő oltárokat is mind elronták, és a Kidron patakába hányták.

2 Krón. 28,2., 2 Krón. 28,4.

15. És megölék a pászkabarányt a második hónap tizennegyedik napján; s a papok és a Léviták megszegyenlék és megszentelék magokat, és égőáldozatokat vittek az Úr házába;

16. És kiki áll a helyére az ő szokások szerint és Mózesnek az Isten emberének törvénye szerint, és a papok hintik vala a vért a Léviták kezéből.

17. Minthogy pedig igen sokan valának a gyülekezetben, a kik magokat meg nem szentelték vala, ezért a Léviták a páskhabarány megölésével foglalkozának azokért, a kik tisztátalanok voltak, hogy megszenteljék az Úrnak;

18. Mert a népnek nagy része, sokan az Efraim, Manasse, Izsakhár és Zebulon nemzetségéből, nem szentelték meg magokat, mindazáltal megevék a páskhabarányt, nem úgy, a mint megiratott; de könyörgö Ezékiás érettök, mondván: A kegyes Úr tisztítsa meg azt;

19. Mindenkit, a ki szívét elkészítette, hogy keresse az Istent, az Urat, az ő atyái Istenét, ha nem a szentségnek tisztasága szerint is.

20. És meghallgatá az Úr Ezékiást, és a népnek megkegyelmeze.

21. Megtartották tehát az Izráel fiai, a kik Jeruzsálemben találtatának, a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napon át nagy örömmel, és dicsérik vala az Urat minden nap a Léviták és a papok, az Úr erejét éneklő szerszámokkal.

22. És kegyesen beszéle Ezékiás minden Léávitával, a kik értelmesek és jóindulattal valának az Úr iránt. És ünnepi lakomát tartottak hét napon át, áldozván hálaadó-áldozatokkal, és dicsérvén az Urat, atyáik Istenét.

23. Tanácsot tartá pedig az egész gyülekezet, hogy még hét napig szentelne ünnepet; és így még hét napot töltöttek el vígasságban;

24. Mert Ezékiás, a Júda királya ada a gyülekezetnek ezer tulkot és hétezer juhot, a fejedelmek is adának a gyülekezetnek ezer tulkot és tízezer juhot; és megszentelék magokat a papok elegen.

25. Nagy örömben vala azért az egész Júda gyülekezete, a papok és a Léviták és azoknak egész gyülekezete, a kik Izráelből oda mentek vala; mind az idegenek, a kik az Izráel földjéről jöttek vala, mind a Júdában lakozók.

26. És volt nagy vígasság Jeruzsálemben; mert Salamonnak, az Izráel királyának, Dávid fiának idejétől fogva nem volt ehez hasonló ünnep Jeruzsálemben.

27. Ezek után felállának a papok és a Léviták, és megáldák a gyülekezetet; és meghallgatásra talált az ő szavok, és felhata az ő könyörgésök mennybe az Isten szentséges lakhelyébe.

4 Móz. 6,23., 4 Móz. 6,27.

31.

1. A mint mindezeknek vége lőn: kiméne az egész Izráel, a kik Júdának városaiban találtatának, s a bálványokat széttörték, az Aserákat kivagdalák, s leronták a magaslatokat és oltárokat egész Júdában, Benjáminban, Efraimban és Manasseban, mígnem befejezték; azután visszatérének az Izráel fiai mind, kiki az ő örökségébe és városaiba.

2 Kir. 18,4.

2. És helyreállítá Ezékiás a papok és Léviták osztályait csoportjaik szerint, kit-kit az ő szolgálata szerint, a papokat és a Lévitákat az égőáldozatokra és a hálaadó-áldozatokra, a szolgálatra, hálaadásra és dicséretre az Úr táborinak kapuiban.

1 Krón. 23,1., 1 Krón. 26,1., 2 Krón. 23,18.

3. És rendelé a király az ő jövedelmének egy részét az égőáldozatok számára, a reggeli és estvéli égőáldozatok, a szombatnapok, az újhold és az ünnepek égőáldozatai számára, a mint megiratott az Úr törvényében.

4 Móz. 28,3., 4 Móz. 28,21., 4 Móz. 29,1.

4. Meghagyá a népnek is, Jeruzsálem lakosinak, hogy megadják a papok és a Léviták járandóságát, hogy az Úr törvényéhez annál inkább ragaszkodjanak.

5. A mint ez intézkedés híre elterjedt: az Izráel fiai a búzának, a bornak és olajnak, a méznek és minden mezei termésnek zengéjét bőséggel megadják; és mindenből a tizedet bőséggel meghozák.

6. És az Izráel és Júda fiai, a kik lakoznak vala a Júda városaiban, ők is elhozzák a barmokból és juhokból a tizedet, és annak tizedét, a mi az Úrnak, az ő Istenöknek szenteltetett, és rakásonként felhalmozák.

7. A harmadik hónapban kezdék a rakásokat rakni, és a hetedik hónapban végezek el.

8. Oda menvén pedig Ezékiás és a fejedelmek, és látván a rakásokat: áldák az Urat és az ő népét, Izráelt.

9. Megkérde pedig Ezékiás a papokat és a Lévitákat a rakások felől.

10. Kinek felelvén Azáriás a főpap, a Sádók nemzetségéből való, monda: Mióta az Úr házába kezdék az ajándékokat hozni: eleget ettünk és sok meg is maradt belőle, mert az Úr megáldotta az ő népét; és ez a rakás, a mi megmaradt.

2 Krón. 26,17., 2 Krón. 26,18.

11. És monda Ezékiás, hogy az Úr házában csináljanak tárházakat, és megcsinálák.

12. Behordák azért az ajándékokat, a tizedeket, és a mi megszenteltetett, nagy hűséggel, és ezeknek főgondviselője Konánia Lévitá vála, a második pedig ennek atyjafia, Simei.

13. Jéhiel pedig és Azáriás, Náhát, Asáel, Jérimot, Józabád, Eliel, Ismákia, Máhát és Benája, gondviselők valának, Konániának és atyjafiának Simeinek keze alatt, Ezékiás királynak és Azáriásnak az Isten háza előljárójának parancsolatából.

14. Kóré Lévitá pedig, a Jemna fia, a ki ajtónálló vála napkelet felől, az Isten számára tett önkéntes adományok gondviselője volt, hogy kiadja az Úrnak és a szentek szentjének áldozatát.

15. Keze alatt valának: Eden, Minjámin, Jésua, Semája, Amária és Sekánia a papok városaiban, hogy hűségesen osztogassák a csapatok szerint az ő atyjokfiainak, úgy a nagynak, mint a kicsinynek,

Józs. 21,8., Józs. 21,10.

16. (Az ő nemzetségök férfiain kívül, a három esztendő fiútól fogva feljebb) mindenkinek, a kinek bejárása vála az Úr házába a maga napján, a naponként való szolgálatra, rendtartásuk és csapatjaik szerint;

17. A papok nemzetségének családjaik szerint; a Lévitáknak is, a kik húsz esztendősek és feljebb valók volnának, az ő rendtartások és csapatjaik szerint.

1 Krón. 23,5., 1 Krón. 23,6.

18. És azok családjának minden kiseddel, feleségeikkel, fiaikkal, leányaikkal, s az egész gyülekezetnek; mert az ő hitők szerint szentelték vála magokat a szentségre;

19. Az Áron fiainak is, a papoknak, az ő városaikhoz tartozó környékén, minden városban valának névszerint megnevezett emberek, hogy kiadják a részét minden férfinak a papok közül, és minden nemzetségnek a Léviták között.

20. És így cselekedék Ezékiás egész Júdában. A mi jó, igaz és helyes vála az Úr előtt, az ő Istene előtt, azt művelé.

21. És minden munkában, a melyet elkezdett az Isten házában szolgálatában, a törvényben és parancsolatban, keresvén az ő Istenét, teljes szívvel jár vála el, és ezért szerencsés vála.

32.

1. Ezen dolgok és igazságos cselekedetek után eljőve Sénakhérib, az Assiriabeli király, és Júdába menvén, megszállá a megerősített városokat, azt mondván, hogy elfoglalja azokat magának.

2 Kir. 18,13., Ésa. 36,1.

2. Mikor tehát Ezékiás látta, hogy Sénakhérib eljőve, és Jeruzsálemet meg akarná szállani:

3. Tanácsot tarta vezéreivel és vitézeivel, hogy a városon kívül való forrásokat betöltsék; és azok segítségére lőnek néki;

4. Mert összegyűlvén a sokaság, bedugának minden forrást és az ország közepén folyó patakot, mondván: Miért találjanak az assirii királyok elegendő vizet, ha eljönnek?!

5. És felbátorodván, megépíté a város leromlott kerítését, felemelvén a tornyokig, és kívül másik kőfalat is emelt, s Millót a Dávid városában megerősíté; ennekfelette szerze sok fegyvert és paizst.

6. És a nép fölé seregvezéreket tett, és maga köré gyűjtvén őket a város kapujának utcájára, szóla az ő szívök szerint ekképen:

7. Erősek legyetek és bátrak, semmit se féljete, meg se rettenjete az assirii királytól és a vele való egész sokaságtól, mert velünk többen vannak, hogynem ő vele.

8. Ő vele testi erő van, velünk pedig az Úr a mi Istenünk, hogy megsegéljen minket és érettünk hadakozzék. És megbátorodék a nép, ezt hallván Ezékiástól, a Júda királyától.

2 Krón. 32,21.

9. Ezek után elküldé szolgálait Sénakhérib, az assirii király Jeruzsálembe (ő pedig Lákis mellett volt egész seregével) Ezékiáshoz a Júda királyához, és az egész Júdához, mely Jeruzsálemben vála, mondván:

1 Kir. 18,17., 1 Kir. 18,35.

10. Ezt mondja Sénakhérib, az assíriai király: Kiben bíztok, hogy Jeruzsálemben maradtok a megszállás idején?

11. Avagy nem Ezékiás áztatott-é el titeket, hogy éhséggel és szomjúsággal ölne meg titeket, mondván: Az Úr, a mi Istenünk megszabadít minket az Assiriabeli király kezéből!

12. Vagy nem Ezékiás pusztította-é el az ő magaslatait és oltárait, mikor így szólott Júdához és Jeruzsálemhez, mondván: Csak egy oltár előtt imádkozzatok, és csak azon tömjénezetek?!

13. Avagy nem tudjátok-é, mit műveltem én és az én atyáim e föld minden népeivel? Vajjon e föld nemzetségeinek istenei megszabadíthatták-é az én kezemből az ő földöket?

14. És kicsoda e nemzetségek istenei közül az, a melyeket az én atyáim elvesztettek, a ki az én kezemből az ő népét megszabadíthatta volna, hogy a ti Istenetek is az én kezemből titeket megszabadíthatna?

15. Most azért Ezékiás titeket el ne ámítson és meg ne csaljon ily módon; ne higgyetek néki, mert ha egy népnek és országnak istene sem szabadíthatta meg az ő népét kezemből és az én atyáim kezéből: mennyivel kevésbbé szabadíthat meg titeket a ti Istenetek az én kezemből!

16. Sőt ezenkívül az ő szolgálói még sokat szólának az Úr Isten ellen, és az ő szolgálója Ezékiás ellen.

17. Levelet is íra, az Urat, Izráel Istenét káromlással illetván, és szólván ellene ilyen módon: A mint e földön lakozó népek istenei meg nem szabadíthatták az ő népöket az én kezemből: ekképen az Ezékiás Istene sem szabadíthatja meg az ő népét kezemből.

2 Kir. 19,14., 2 Kir. 19,19.

18. És kiáltnak nagy felszóval zsidó nyelven Jeruzsálem népe ellen, mely a kerítésen vala, hogy őket megrettentenék és megháborítanak, abban a reményben, hogy így a várost elfoglalhatják.

Ésa. 36,11., Ésa. 36,13.

19. És úgy szólának a Jeruzsálem Istenéről, mint a föld népeinek istenei felől, melyek emberi kézzel csináltattak.

Ésa. 37,19.

20. Akkor Ezékiás király könyöрге, és ő vele Ésaiás próféta az Ámós fia e káromlásért, és felkiáltának az égre.

2 Kir. 19,15., 2 Kir. 19,19.

21. És elbocsátá az Úr az ő angyalát, a ki megöle minden erős vitézt, előljárót és vezért az assíriai király táborában, és nagy szégyennel megtére az ő földébe. Bemenvén pedig az ő istenének házába, ott az ő saját fiai fegyverrel ölék meg őt.

Ésa. 37,36., Ésa. 37,37., Ésa. 37,38.

22. Megszabadítá azért az Úr Ezékiást és a Jeruzsálem népét Sénakhéribtől az assíriai királytól, és minden másoktól, és védelmezé őket mindenfelől.

23. És sokan ajándékokat hoznak vala Jeruzsálembe az Úrnak, Ezékiásnak is a Júda királyának drágaságokat, és ő felmagasztaltatott minden pogányok szemei előtt azután.

24. Az időben Ezékiás halálos betegségbe esék; de könyörgött az Úrhoz, a ki szóla hozzá és csudajelt adott néki.

Ésa. 38,1., Ésa. 38,8.

25. De nem cselekedék Ezékiás az ő hozzá való jótétemény szerint, mert magában felfuvalkodék, azért Istennek haragja lőn rajta, Júdán és Jeruzsálemen.

26. Azonban megalázta magát Ezékiás az ő felfuvalkodottságában, Jeruzsálem lakosaival egybe; ezért nem szálla többé reájok az Úrnak haragja Ezékiás életében.

2 Kir. 20,13., 2 Kir. 20,19.

27. És igen nagy gazdagsága és dicsősége vala Ezékiásnak. És csináltatott magának kincsházat az ezüst, arany, drágakövek és drága fűszerszámok, paizsok és mindenféle drága szerszámok számára;

28. És tárházakat jövedelmének a gabonának, bornak, olajnak számára, és mindenféle barom számára istállókat, a nyájaknak pedig aklokot.

29. Városokat is építe magának, és szerze igen sok juhot és barmot, mert az Isten nagy gazdagságot adott néki.

30. És Ezékiás volt az, a ki betömé a Gihon vizeinek felső forrását, és Dávid városának napnyugat felől való részén vezeté lefelé. És minden dolgában igen szerencsés vala Ezékiás;

31. De mivel a Babilóniabeli fejedelmek követeivel megbarátkozék, a kik ő hozzá küldettek, hogy megtudakoznák a csudajelt, mely a földön lőn; elhagyá őt az Isten, hogy megkisértené őt és meglátná, mi volna az ő szívében.

2 Kir. 20,11.

32. Ezékiásnak pedig többi dolgai és jótéteményei ímé meg vannak írva az Éσαιás prófétának, az Ámós fiának látásában, és a Júda és Izráel királyainak könyvében.

2 Kir. 18,19., 2 Kir. 18,20., Ésa. 36,37., Ésa. 36,38.

33. Meghala pedig Ezékiás az ő atyáival, és eltemeték őt a Dávid fiainak sírjaihoz vivő feljárón, és mind az egész Júda és Jeruzsálem nagy tisztességet tettek néki az ő halálának idején. És uralkodék Manasse, az ő fia helyette.

33.

1. Tizenkét esztendőös vala Manasse, mikor uralkodni kezdett, és ötvenöt esztendeig uralkodott Jeruzsálemben.

2 Kir. 21,1., 2 Kir. 21,7.

2. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt a pogányok útálatosságai szerint, a kiket az Úr az Izráel fiai elől kiűzött vala.

3. Mert a magaslatokat ismét megépíté, a melyeket Ezékiás az ő atyja azelőtt elrontott vala, és oltárokat emele Baálnak, Aserákat is plántála, és tisztelé az ég minden seregeit, és szolgálta azoknak.

2 Krón. 30,14., 5 Móz. 16,21.

4. Sőt az Úr házában is építé oltárokat, a melyről az Úr azt mondotta volt: Jeruzsálemben lészen az én nevem örökké.

2 Kir. 21,4., 2 Krón. 7,12., 2 Krón. 7,16.

5. És építé oltárokat az ég minden seregeinek, az Úr házában mindkét pitvariban.

6. És fiait átvitte a tűzön a Hinnom fiának völgyében; és az időnek forgására ügyelt, jövendőmondásokat, varázslásokat és szemfényvesztéseket űzött, ördögösöket és jövendőmondókat szerzett, és sok gonosztságot cselekedett az Úr szemei előtt, hogy őt haragra indítaná.

2 Krón. 28,3., 3 Móz. 19,31.

7. A faragott bálványt, a melyet csináltatott vala, az Úr házában állítá fel, a melyről azt monda az Isten Dávidnak, és az ő fiának, Salamonnak: E házban és Jeruzsálemben, a melyet választottam az Izráel minden nemzetségei közül, helyeztetem az én nevemet mindörökké;

1 Kir. 9,3., 1 Kir. 6,13., Zsolt. 132,13.

8. És nem űzöm ki az Izráelt e földről, melyet adtam volt a ti atyáitoknak; de csak úgy, ha ők is mind megtartándják, a melyeket nékik Mózes által parancsoltam, minden törvényt, rendeléseket és ítéleteket;

2 Sám. 7,10., 5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,26.

9. De Manasse elcsábítá Júdát és Jeruzsálem lakóit, hogy még gonoszabbul cselekedjenek, mint a pogányok, a kiket az Úr kigyomlált volt az Izráel fiai elől.

10. És noha megszólította az Úr Manassét és az ő népét; de nem figyelmezőnek reá.

2 Kir. 21,11., 2 Kir. 21,15.

11. Reájok hozá azért az Úr az Assiriabeli király seregének vezéreit, a kik Manassét megfogták és vasba vervén megkötözék őt két lánczczal, és Babilóniába vivéék.

2 Kir. 20,18., 5 Móz. 28,36., 2 Sám. 7,14.

12. Mikor pedig nagy nyomorúságban volna, fohászkodék az Úrhoz az ő Istenéhez, és teljesen megalázta magát az ő atyáinak Istene előtt.

2 Krón. 6,37., 2 Krón. 6,39.

13. És könyörögvén hozzá megkegyelmeze néki, és meghallgatván könyörgését, visszahozá őt Jeruzsálemben, az ő országába. Akkor ismeré meg Manasse, hogy az Úr az igaz Isten.

2 Krón. 7,13., 2 Krón. 7,14., 3 Móz. 26,40., 3 Móz. 26,42.

14. Ezek után a Dávid városának külső kőfalát felépíté Gihontól napnyugat felé a völgyben, a halkapu bemenetelig; Ofelt is körülveté magas kerítéssel, és Júdának minden megerősített városaiba seregvezéreket helyezte.

15. És eltávolítá az idegen isteneket és a bálványt az Úr házából, és minden oltárt, a melyet az Úr házában és Jeruzsálemben emeltetett, kihányatá azokat a városon kívül.

16. És megépíté az Úr oltárát, és áldozék rajta hálaadó és dicsőítő áldozatokkal, és megparancsolá Júdának, hogy szolgáljanak az Úrnak, Izráel Istenének.

17. Mindazáltal még akkor a nép áldozik vala a magaslatokon; de csak az Úrnak, az ő Istenének.

5 Móz. 12,5., 5 Móz. 12,8., 3 Móz. 17,3., 3 Móz. 17,4.

18. Manassének pedig többi dolgai, Istenéhez való könyörgése, a próféták intése, a kik az Úrnak, Izráel Istenének nevében szólanának néki, ímé meg vannak írva az Izráel királyainak dolgai között.

2 Kir. 21,2., 2 Kir. 21,18.

19. Az ő könyörgése pedig, és hogy az Isten mint kegyelmezett volt meg néki, s az ő minden bűne és vétke; és a helyek, a melyeken magaslatokat épített volt, s Aserákat és bálványokat állított fel, minekelőtte megalázta volna magát: ímé meg vannak írva a Hózai beszédei között.

20. És meghala Manasse az ő atyáival, és eltemeték őt az ő házában; és uralkodék Amon, az ő fia helyette.

2 Kir. 21,18.

21. Huszonkét esztendőös vala Amon, mikor uralkodni kezdett, és két esztendeig uralkodék Jeruzsálemben.

2 Kir. 21,19., 2 Kir. 21,25.

22. És gonoszul cselekedék az Úr szemei előtt, miként az ő atyja Manasse cselekedett volt, mert áldozék Amon mindama bálványoknak, a melyeket az ő atyja Manasse csináltatott, és azoknak szolgál vala.

23. Meg sem alázá magát az Úr előtt, mint az ő atyja Manasse megalázta magát; hanem még sokasítá Amon a bűnt.

24. Pártot ütének pedig az ő szolgálói ő ellene, és őt saját házában megölik.

25. A föld népe pedig levágá mindazokat, a kik Amon király ellen pártot ütének, és királylyá tevé a föld népe Jósiást az ő fiát helyette.

34.

1. Nyolcz esztendőös vala Jósiás, mikor uralkodni kezdett volt, és uralkodott harminczegy esztendeig Jeruzsálemben.

2 Kir. 22,1.

2. És jó dolgot cselekedék az Úr előtt, és jára az ő atyjának Dávidnak útjain, és nem hajolt el sem jobbra, sem balra;

1 Kir. 15,5.

3. Mert az ő királyságának nyolczadik esztendejében, mikor még gyermek volna, kezdé keresni az ő atyjának Dávidnak Istenét; tizenkettedik esztendejében pedig Júdát és Jeruzsálemet kezdé megtisztítani a magaslatoktól, Aseráktól, bálványoktól és öntött képektől.

2 Krón. 33,22., 2 Kir. 23,4., 2 Kir. 23,15.

4. Leronták ő előtte a Baálok oltárait és az azokon levő szobrokat lehányatá; az Aserákat is a bálványokkal és öntött képekkel egyetembe szétrombolá és apróra töreté, és elhinteté azoknak temetőhelyén, a kik azoknak áldoztak vala.

2 Kir. 23,5., 2 Kir. 23,7., 2 Móz. 32,20.

5. A papok csontjait megégeté azoknak oltárain, és megtisztítá Júdát és Jeruzsálemet.

2 Kir. 23,15., 2 Kir. 23,16.

6. Így cselekedék Manassének, Efraimnak és Simeonnak városaiban is, mind Nafthaliig, azoknak pusztáiban köröskörül.

7. Lehányatá azért az oltárokat; az Aserákat és a bálványokat összetördelé mind porrá, és minden naposzlopot elpusztított Izráel egész földén; azután megtére Jeruzsálembe.

8. Királyságának tizennyolczadik esztendejében pedig, minekutána a földet és a házat megtisztítá, elküldé Sáfánt az Asália fiát, és Maaséját a város előljáróját, és Joát a Joákház fiát, az emlékirót, hogy kijavíttatná az Úrnak, az ő Istenének házat.

9. És menének Hilkiás főpaphoz, és átadták néki az Isten házába begyült pénzt, a melyet a Léviták, az ajtónállók gyűjtöttek Manassétól, Efraimtól és az egész Izráel maradékaitól, és egész Júdától és Benjámintól, és Jeruzsálem lakóitól.

2 Kir. 22,4.

10. És adák a munkavezetőknek, a kik felvigyáztak az Úr házában, hogy adják azt a munkásoknak, a kik dolgoztak az Úr házában, hogy kijavítsák és helyreállítsák a házat.

11. És adának pénzt az ácsoknak és a kőműveseknek, hogy vegyenek faragott köveket, és fákat a kapcsolásokra, és a házak gerendázására, a melyeket elrontottak a Júda királyai.

2 Kir. 22,6., 2 Kir. 22,7.

12. És az emberek hűségesen végzik vala a munkát; a kikre felügyelének Jáhát és Obádia Léviták, a Mérári fiai közül valók; és Zakariás, Mésullám, a Kéhátiták fiai közül valók, a kik szorgalmazzák vala őket. E Léviták pedig mindnyájan mesterek valának az éneklőszerszámokban.

1 Krón. 23,6.

13. A teherhordókat pedig (mert voltak felügyelők a munkások felett mindenféle dologban) szorgalmazzák a Léviták közül való íródeákok, igazgatók és ajtónállók.

2 Kir. 22,3.

14. Mikor pedig kihozák azok a pénzt, a mely az Úr házában gyűlt össze: megtalálá Hilkia pap az Úr törvénykönyvét, a melyet Mózes által adott volt.

5 Móz. 21,24., 5 Móz. 21,26.

15. Szóla pedig Hilkia, és monda Sáfánnak, az íródeáknak: A törvénykönyvet megtalálám az Úr házában. És adá Hilkia a könyvet Sáfánnak.

16. És vivé Sáfán a könyvet a királyhoz, és elbeszélé néki a dolgot, mondván: Valamit bízta a te szolgálidra, abban híven eljárnak;

17. Mert az Úr házában talált pénzt összeszedvén, adák a felügyelőknek és munkásoknak kezébe.

18. Továbbá jelenté Sáfán íródeák a királynak, mondván: Hilkia pap nekem egy könyvet ada; és olvasott abból Sáfán a király előtt.

19. Mikor pedig a király hallotta a törvény beszédit, ruháit megszaggatá.

20. És parancsola a király Hilkia papnak és Ahikámnak a Sáfán fiának, Abdonnak a Mika fiának, és az íródeáknak Sáfánnak, és Asájának a király szolgálójának, mondván:

21. Menjetek el, és keressétek meg az Urat én érettem, s az Izráel és Júda maradékaiért, a könyv beszédei felől, a mely megtaláltatott, mert nagy az Úr haragja, a mely mi reánk szállott azért, hogy a mi atyáink nem tartották meg az Úrnak beszédét, hogy mind a szerint cselekedtek volna, a mint e könyvben megíratott.

22. Elméne azért Hilkia és a király embere Húlda prófétaasszonyhoz, a Sallum feleségéhez, aki Thókéhát fia vala, a ki Hasrának, a ruhák gondviselőjének fia vala (ő pedig Jeruzsálemben, a második utczában lakik vala) és a szerint szólának néki.

2 Kir. 22,14.

23. Ki monda nékik: Így szól az Úr, Izráel Istene: Mondjátok meg a férfinak, a ki titeket hozzám küldött;

24. Ezt mondja az Úr: Ímé én veszedelmet hozok e helyre és ennek lakosira, mindazokat az átkokat, a melyek meg vannak írva a könyvben, a melyet felolvastak a Júda királya előtt;

25. Mivel elhagytak engem, és idegen isteneknek tömjénezték, hogy engem haragra gerjeszsenek az ő kezeiknek minden cselekedetei által. Felgerjedt az én haragom e hely ellen, és el sem oltatik.

26. A Júda királyának pedig, a ki titeket küldött, hogy az Urat megkérdjétek, így szóljatok: Így szól az Úr, Izráel Istene: A mi a beszédeket illeti, a melyeket hallottál:

27. Mivel a te szíved meglágyult, és magadat megaláztad az Isten előtt, mikor hallád az ő beszédeit e hely ellen és az ő lakosai ellen; mivel magadat megaláztad előttem, és ruháidat megszaggattad és sítottál előttem: én is meghallgattalak, ezt mondja az Úr.

28. Ímé én téged a te atyáid közé takarítlak, és tétetel a te sírodba békeességben, és nem látják a te szemeid azt a veszedelmet, a melyet én hozok e helyre és ennek lakóira. És e szerint beszéltek el ezt a királynak.

2 Krón. 35,21., 2 Krón. 35,25., 2 Krón. 36,6., 2 Krón. 36,7., 2 Krón. 36,17., 2 Krón. 36,21.

29. Akkor a király elkülde, és összegyűjteté Júdának és Jeruzsálemnek minden véneit.

2 Kir. 23,1., 2 Kir. 23,2.

30. És felméne a király az Úr házába, és ő vele Júdának minden férfiai, és Jeruzsálem lakosai, a papok, a Léviták és az egész nép kicsinytől fogva nagyig, és elolvasá fülök hallására a szövetség könyvének minden beszédeit, a melyet találtak vala az Úr házában.

2 Krón. 34,14., 2 Krón. 34,15.

31. Azután felállván a király az ő helyén, fogadást tőn az Úr előtt, hogy ő az Urat követendi, és hogy parancsolatait, bizonyágtételeit és rendelkezéseit teljes szívéből és teljes lelkéből megőrzendi, cselekedvén a szövetség beszédeit, a melyek megíratottak abban a könyvben.

Józ. 24,25.

32. És felfogadtatá e dolgot mindazokkal, a kik Jeruzsálemből és Benjáminból valók. És Jeruzsálem lakói az Istennek, az ő atyáik Istenének szövetsége szerint cselekedének.

33. Akkor elpusztított Jósiás minden útálatos bálványt Izráel fiainak egész földjéről, és kényszeríte mindenkit, valaki találatik vala Izráelben, hogy szolgáljon az Úrnak, az ő Istenöknek; és az ő egész életében nem szakadának el az Úrtól, atyáik Istenétől.

Nehem. 9,38., Nehem. 10,1., Nehem. 10,28., 2 Kir. 23,4., 2 Kir. 23,15.

35.

1. És megtartá Jósiás Jeruzsálemben a húsvétünnepet az Úrnak; és megölék a páskhabarányt az első hónap tizennegyedik napján.

2 Kir. 23,21., 2 Kir. 23,23.

2. És állítá a papokat az őrállásukra, és buzdítá őket az Úr házának szolgálatára.

3. És monda a Lévitáknak, a kik az egész Izráelt oktatják, és magokat az Úrnak szentelék: Helyheztesseitek a szent ládát a házba, a melyet készített volt Salamon a Dávid fia, az Izráel királya; nem kell most vállatokon hordoznotok; hanem szolgáljatok az Úrnak, a ti Istenteknek, és az ő népének az Izráelnek.

1 Krón. 23,26.

4. És készítsétek el magatokat a ti családjaitok és csoportjaitok szerint, a mint Dávid az Izráel királya elrendelte volt, és megírta az ő fia Salamon.

1 Krón. 23,5., 1 Krón. 23,32.

5. És álljatok a szent helyen, a nép közül való testvéreitek családjainak csoportjai és a Léviták családjának egy-egy csoportja szerint.

1 Krón. 23,6.

6. Azután öljétek meg a páskhabarányt, és szenteljétek meg magatokat, és készítsétek el azt a ti atyátokfiainak, hogy az Úrnak Mózes által tett beszéde szerint cselekedjétek.

7. És ada Jósiás a nép fiai számára juhokat, bárányokat és gödölyéket, mindezeket a húsvéti áldozatokra; mindenkinek, valaki ott találatik vala, szám szerint harmincezeret, és háromezer tulkot; ezek mind a királyéből valának.

1 Kir. 8,63.

8. Az ő fejedelmei is szabad akaratjokból a községnek, a papoknak és a Lévitáknak adakozának; Hilkia, Zakariás és Jéhiel, az Isten házának fejedelmei, adának a papoknak a húsvét áldozatira kétezerhatszáz juhot és háromszáz tulkot.

9. Konánia pedig és Semája és Nétanéel az ő atyjafiai, Hasábia, Jéhiel és Józabád, a Léviták fejedelmei, adának a Lévitáknak a húsvét áldozatira ötezer juhot és ötszáz tulkot.

10. Készen levén a szolgálat, a papok helyeikre állának, a Léviták is csapatjaik szerint, a mint a király parancsolta.

11. Megölék azért a páskhabarányt, és a papok hintik vala kezökből a vért, a Léviták pedig a bárányok bőrét húzzák le.

12. És külön választák az egészen égőáldozatra valókat, hogy adnák azokat a nép közül való családok csoportjainak, hogy áldoznának az Úrnak, a mint Mózes könyvében megíratott; azonképen a tulkokból is elválaszták.

13. És megsüték a páskhabarányt szokás szerint a tűznél; a megszenteltetett állatokat pedig megfőzék fazekakban, vasfazekakban és üstökben: és nagy hamarsággal adák az egész községnek.

2 Móz. 12,8., 2 Móz. 12,9.

14. Ezek után magoknak és a papoknak is elkészíték a páskhabarányt, mert a papok, az Áron fiai az égőáldozatoknak és a kövérségeknak megáldozásával el valának foglalva késő éjszakáig, azért a Léviták készíték el mind magoknak, mind a papoknak, az Áron fiainak.

15. Az éneklők is, az Asáf fiai, szolgálatukban valának, Dávidnak, Asáfnak, Hémánnak és Jédutunnak, a király prófétájának parancsolatja szerint; az ajtónállók is mindnyájan az ajtóknál valának; nem távozhának szolgálatukból, hanem az ő atyjokfiai, a Léviták készíték vala el nekik.

1 Krón. 25,1., 1 Krón. 25,2.

16. És elkészüle az Úrnak minden szolgálata azon a napon, hogy megtartanák a páskhát, egészen égőáldozatokkal áldozván az Úr oltárán, a Jósiás király parancsolatja szerint.

17. Megtartották tehát az Izráel fiai, a kik jelen lehetének, a pászkhát abban az időben, és a kovász nélkül való kenyerek ünnepét hét napon át.

2 Móz. 12,18.

18. Ehez hasonló pászkhát nem tartottak Izráelben a Sámuel próféta idejétől fogva; Izráel királyai közül is senki sem tartott olyan pászkhát, a melyet Jósiás tartott és a papok, a Léviták, egész Júda, és a kik Izráelből jelen voltak, és Jeruzsálem lakosai.

2 Kir. 23,22., 2 Kir. 23,23.

19. Jósiás királyságának tizennyolczadik évében tartatott ez a pászka.

20. Mindezek után, hogy az Isten házát Jósiás helyreállítá, feljöve Nékó, Égyiptom királya, hogy az Eufrátes mellett való Kárkemis városát elfoglalná; és Jósiás ellene ment.

Jer. 46,2.

21. És noha követeket küldé ő hozzá Nékó, ezt mondván: Mi közöm te hozzád nékem, Júda királya? Mert én most nem ellened megyek, hanem az én országom ellensége ellen, és Isten parancsolta, hogy siessek; ne tusakodjál az Isten ellen, a ki én velem van, hogy el ne veszessen téged;

22. Mindazáltal Jósiás nem tére ki ő előle, hanem, hogy megütköznek vele, öltözetit megváltoztatá, és nem hallgatott Nékó beszédeire, a melyek az Isten szájából származtak vala. Elméne azért, hogy megütközzék vele Megiddó mezején.

Zak. 12,11.

23. Akkor a kézívesek nyilakat lövének Jósiás királyra, és monda a király az ő szolgálóinak: Vigyetek ki engem innét; mert nagyon megsebesültem.

24. Levén azért őt az ő szolgálói a szekérből, másik szekere helyezék, és vivék Jeruzsálembe: És meghala, és eltemették az ő atyáinak sírjába; s egész Júda és Jeruzsálem siránkozik Jósiás felett.

25. Jeremiás is siratá Jósiást, és siralmas énekekkel siratják vala őt az éneklő férfiak és asszonyok mindnyájan mind e mai napig, a melyek szokásossá lettek Izráelben, s ímé azok meg vannak írva a Jeremiás siralmaiban.

Jer. 9,17.

26. Jósiásnak pedig többi dolgai, és a szerint való jó tettei, a mint az Úrnak törvényében meg van írva;

27. És az ő első és utolsó dolgai, ímé meg vannak írva az Izráel és Júda királyainak könyvében.

2 Kir. 22,1., 2 Kir. 22,23., 2 Kir. 22,28.

36.

1. És előhozá a föld népe Joákházt a Jósiás fiát, és királylyá tette őt atyja helyett Jeruzsálemben.

2 Kir. 23,30.

2. Huszonhárom esztendő s vala Joákház, mikor uralkodni kezdé, és három hónapig uralkodék Jeruzsálemben.

3. És letevé őt Égyiptom királya Jeruzsálemben, és a földre adót vetett, száz talentom ezüstöt és egy talentom aranyat.

2 Kir. 23,31., 2 Kir. 23,35.

4. És Égyiptom királya Eliákimot, az ő testvérét tette királylyá Júda és Jeruzsálem felett, megváltoztatván nevét Joákimra; Joákházt pedig az ő testvérét fogá és elvivé Nékó Égyiptomba.

5. Huszonöt esztendő s vala Joákim, mikor uralkodni kezdett, és tizenegy esztendeig uralkodék Jeruzsálemben; de gonoszul cselekedék az Úr előtt, az ő Istene előtt.

Jer. 26,21., Jer. 26,23.

6. És feljöve ellene Nabukodonozor a babilóniai király, és kettős békót vete lábaira, hogy Babilóniába vinné őt.

2 Kir. 24,1.

7. Az Úr házában való edények egy részét is elvivé Nabukodonozor Babilóniába, és helyezteté azokat az ő templomába, Babilóniában.

2 Krón. 36,18., 2 Krón. 36,19.

8. Joákimnak pedig többi dolgai és az ő útálatosságai, a melyeket cselekedett, s a melyek találtattak ő benne, ímé meg vannak írva az Izráel és Júda királyainak könyvében; és uralkodék helyette Joákin, az ő fia.

2 Kir. 24,1., 2 Kir. 24,5.

9. Nyolcz esztendő s korában kezdett uralkodni Joákin, és három hónapig és tíz napig uralkodék Jeruzsálemben; de ő is gonoszul cselekedék az Úr előtt.

2 Kir. 24,8., 2 Kir. 24,17.

10. Az esztendő fordultával pedig elküldte Nabukodonozor király, és elvitette őt Babilóniába, az Úr házának drága edényeivel együtt, és királylává tevő az ő testvérét Sédékiást Júda és Jeruzsálem felett.

11. Huszonegy esztendő korában kezdett uralkodni Sédékiás, és uralkodék tizenegy esztendeig Jeruzsálemben.

12. És gonoszul cselekedék az Úr előtt, az ő Istene előtt, és nem alázta meg magát Jeremiás próféta előtt, a ki az Úr képében szól vala néki.

Jer. 37,1., Jer. 37,2.

13. Sőt még Nabukodonozor király ellen is pártot ütött, a ki őt az Isten nevére megesküdtette vala, s makacscsá és önféjűvé lett, a helyett, hogy megtért volna az Úrhoz, Izráel Istenéhez.

Ezék. 17,13., Ezék. 17,16.

14. Sőt még a papok fejedelmei és a nép is, mindnyájan szaporították a bűnt a pogányok minden undokságai szerint, és megfertőztették az Úr házát, a melyet megszentelt vala Jeruzsálemben.

Jer. 23,11.

15. És az Úr, az ő atyáiknak Istene elküldé hozzájuk követeit jó idején, mert kedvez vala az ő népének és az ő lakhelyének.

Mát. 23,37., Mát. 23,38.

16. De ők az Isten követeit kigúnyolták, az ő beszédeit megvetették, és prófétaival gúnyt űztek; míglen az Úrnak haragja felgerjede az ő népe ellen, s többé nem vala segítség.

2 Krón. 24,20., Ezék. 33,31., Ezék. 33,32.

17. És reájok hozá a Káldeusok királyát, a ki fegyverrel ölé meg ifjaikat az ő szent hajlékukban, s nem kedveze sem az ifjaknak és szűzeknek, sem a vén és elaggott embereknek, mindnyájokat kezébe adá.

18. És az Isten házának mindenféle edényeit, nagyokat, kicsinyeket, és az Úr házának kincseit, s a királynak és az ő vezéreinek kincseit, mindezeket Babilóniába viteté.

2 Krón. 36,7., Jer. 20,5.

19. Az Isten házát meggyújták, Jeruzsálem kőfalait lerontották, palotáit mind elégeték tűzzel, és minden drágaságait elpusztították.

Jer. 37,10.

20. És a kik a fegyver elől megmenekültek, azokat elhurcolta Babilóniába, és néki és fiainak szolgálivá lettek mindaddig, míg a persiai birodalom fel nem támadott;

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11.

21. Hogy beteljesedjék az Úrnak Jeremiás szája által mondott beszéde, míg lerójjá a föld az ő szombatjait, mert az elpusztulás egész ideje alatt nyugovék, hogy betelnének a hetven esztendőök.

3 Móz. 26,33., 3 Móz. 26,34., Jer. 25,12.

22. És Czírus persa király első esztendejében, hogy beteljesednék az Úrnak Jeremiás szája által mondott beszéde, az Úr felindítá Czírus persa király lelkét, és ő kihirdetteté az ő egész birodalmában, élőszóval és írásban is, mondván:

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,2.

23. Így szól Czírus, a persa király: Az Úr, a mennynek Istene e föld minden országait nékem adta, és Ő parancsolta meg nékem, hogy építsek néki házat Jeruzsálemben, a mely Júdában van; valaki azért ti köztetek az ő népe közül való, legyen vele az Úr, az ő Istene, és menjen fel.

Ésa. 44,28., Ésa. 45,1., Ésa. 45,13.

Ezsdrás könyve

1.

1. Czírus persa király első esztendejében, hogy beteljesednék az Úrnak Jeremiás szája által mondott beszéde, felindítá az Úr Czírus persa király lelkét, és ő kihirdetteté az ő egész birodalmában, élőszóval és írásban is, mondván:

2 Krón. 36,22., Jer. 29,10., Jer. 25,11., Jer. 25,12.

2. Így szól Czírus, a persa király: Az Úr, a mennynek Istene e föld minden országait nékem adta, és Ő parancsolta meg nékem, hogy építsek néki házat Jeruzsálemben, mely Júdában van;

Ésa. 41,25., Ésa. 44,28., Ésa. 45,1., 2 Krón. 2,11.

3. Valaki azért ti köztetek az ő népe közül való, legyen vele az ő Istene, és menjen fel Jeruzsálembe, mely Júdában van, és építse az Úrnak, Izráel Istenének házát, ő az Isten, ki Jeruzsálemben lakozik.

Dán. 6,26., Józs. 1,17., 1 Kir. 9,3., Zsolt. 132,13.

4. És mindenkit, a ki még megmaradt, minden helyről, a hol lakik, segítsék azon helynek férfiai ezüsttel, arannyal, jószággal és barommal, azzal együtt, a mit önkénytesen adnak az Isten házának, mely Jeruzsálemben van.

Ezsdr. 8,25.

5. Fölkelének azért Júda és Benjámin családfői és a papok és a Léviták, és mindnyájan, a kiknek felindítá az Isten lelköket, hogy felmenjenek az Úr házának építésére, mely Jeruzsálemben van.

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,4.

6. És minden körülők lakók segíték őket ezüst edényekkel, arannyal, jószággal, barommal, drágaságokkal, mindazon kívül, a mit önkénytesen adának.

7. Czírus király pedig előhozatá az Úr házának edényeit, melyeket Nabukodonozor hozatott vala el Jeruzsálemből, s az ő isteneinek házába helyezett vala;

2 Krón. 36,7., Dán. 1,2., 2 Kir. 24,13.

8. Előhozatá ezeket Czírus, a persák királya, Mithredáthes kincstartó kezeihez, a ki is átszámolá azokat Sesbassárnak, Júda fejedelmének.

Ezsdr. 5,14., Ezsdr. 5,16., Ezsdr. 7,19., Dán. 1,7.

9. És számok ez vala: Harmincz arany medence, ezer ezüst medence, huszonkilencz kés,

1 Kir. 7,50.

10. Harmincz arany pohár, négyszáztíz másrendbeli ezüst pohár, és ezer más edény.

11. Minden arany és ezüst edényeknek száma ötezernégyszáz. Mindezt magával vivé Sesbassár, mikor a foglyok kijövének Babilóniából Jeruzsálembe.

2.

1. Ezek pedig a tartományok fiai, kik feljöttek vala a rabság foglyai közül, a kiket Nabukodonozor, Babilónia királya, fogva vitetett Babilóniába, s most visszajövének Jeruzsálembe és Júdába, kiki az ő városába.

2. Kik jövének Zorobábel, Jésuával, Nehemiással, Serájával, Rélájával, Mordokhaival, Bilsánnal, Mispárral, Bigvaival, Rehummal, Baanával. Izráel népe férfiainak száma ez:

Nehem. 7,6., Agge. 1,12., Agge. 1,14., Agge. 2,2.

3. Paros fiai kétezerszázhetvenkettő;

4. Sefátja fiai háromszázhetvenkettő;

5. Árah fiai hétszázhetvenöt;

6. Pahath-Moáb fiai, Jésua és Joáb fiaitól, kétezernyolczszáztizenkettő;

7. Élám fiai ezerkétszázötvennégy;

8. Zattu fiai kilencszáznegyvenöt;

9. Zakkai fiai hétszázhatvan;

10. Báni fiai hatszáznegyvenkettő;

11. Bébai fiai hatszázhuszonhárom;

12. Azgád fiai ezerkétszázhuszonkettő;

13. Adónikám fiai hatszázhatvanhat;

14. Bigvai fiai kétezerötvenhat;

15. Ádin fiai négyszázötvennégy;
  16. Áter fiai, Ezékiástól, kilenczvennyolcz;
  17. Bésai fiai háromszázhuszonhárom;
  18. Jórá fiai száztizenkettő;
  19. Hásum fiai kétszázhuszonhárom;
  20. Gibbár fiai kilenczvenöt;
  21. Bethlehem fiai százhuszonhárom;
  22. Netófah férfiai ötvenhat;
  23. Anathóth férfiai százhuszonnyolcz;
  24. Azmáveth fiai negyvenkettő;
  25. Kirjáth-Árim, Kefira és Beéróth fiai hétszáznegyvenhárom;
  26. Ráma és Géba fiai hatszázhuszonegy;
  27. Mikmás férfiai százhuszonkettő;
  28. Béthel és Ái férfiai kétszázhuszonhárom;
  29. Nebó fiai ötvenkettő;
  30. Magbis fiai százötvenhat;
  31. A másik Élám fiai ezerkétszázötvennégy;
  32. Hárim fiai háromszázhusz;
  33. Lód, Hádíd és Ónó fiai hétszázhuszonöt;
  34. Jérikó fiai háromszáznegyvenöt;
  35. Szenáa fiai háromezerhatszázharmincz;
  36. A papok: Jedája fiai, Jésua családjából, kilenczszázhetvenhárom;
- 1 Krón. 24,7.*
37. Immér fiai ezerötvenkettő;
- 1 Krón. 24,14.*
38. Pashur fiai ezerkétszáznegyvenhét;
- 1 Krón. 9,12.*
39. Hárim fiai ezertizenhét;
- 1 Krón. 24,8.*
40. A Léviták: Jésuának és Kadmiélnek fiai, Hodávia fiaitól, hetvennégy.
- 1 Krón. 24,20., 1 Krón. 24,31., 1 Krón. 26,1., 1 Krón. 26,19.*
41. Az énekesek: Asáf fiai százhuszonnyolcz;
  42. A kapunállók fiai: Sallum fiai, Ater fiai, Talmón fiai, Akkub fiai, Hatita fiai, Sóbai fiai, összesen százharminczkilencz.
  43. A Léviták szolgálói: Siha fiai, Hasufa fiai, Tabbaóth fiai;
- Ezsdr. 8,20., Nehem. 11,21., Józs. 9,21., Józs. 9,27., 1 Krón. 9,2.*
44. Kérósz fiai, Sziaha fiai, Pádón fiai,
  45. Lebána fiai, Hagába fiai, Akkub fiai,
  46. Hágáb fiai, Salmai fiai, Hanán fiai,
- Nehem. 7,48.*
47. Giddél fiai, Gahar fiai, Reája fiai,
  48. Resin fiai, Nekóda fiai, Gazzám fiai,
  49. Uzza fiai, Pászéah fiai, Bészai fiai,
  50. Aszna fiai, Meunim fiai, Nefiszim fiai.
- 2 Krón. 26,7., 1 Móz. 25,15.*
51. Bakbuk fiai, Hakufa fiai, Harhur fiai,
  52. Basluth fiai, Mehida fiai, Harsa fiai,
  53. Barkósz fiai, Sziszera fiai, Temah fiai,
  54. Nesiah fiai, Hatifa fiai;
  55. Salamon szolgálóinak fiai: Szótai fiai, Haszszófereth fiai, Peruda fiai.
  56. Jaalá fiai, Darkón fiai, Giddél fiai,
  57. Sefátia fiai, Hattil fiai, Pókhereth-Hássebaim fiai, Ámi fiai.
- Ezsdr. 8,20., 1 Kir. 9,20., 2 Krón. 8,7., Nehem. 11,3.*
58. Összesen a Léviták szolgálói és a Salamon szolgálóinak fiai háromszázkilenczvenkettő.

59. És ezek, a kik feljövének Tél-Melahból, Tél-Harsából, Kerub-Addán-Immérből, de nem mondhatták meg családjukat és eredetüket, hogy Izráel közül valók-é:

60. Delája fiai, Tóbiás fiai, Nekóda fiai hatszázötvenkettő.

61. És a papok fiai közül: Habája fiai, Hakkós fiai, Barzillai fiai, ki a Gileádbeli Barzillai leányai közül vett magának feleséget, és ezek nevééről nevezteték;

1 Krón. 24,7., 1 Krón. 24,19., 2 Sám. 17,27., 2 Sám. 19,32., 2 Sám. 19,39., 1 Kir. 2,7., 4 Móz. 27,1., 4 Móz. 27,11., 4 Móz. 36,1., 4 Móz. 36,13.

62. Ezek keresték írásukat, tudniillik a nemzetségek könyvét, de nem találák, miért is kirekesztetének a papságból;

63. És megmondá nékik a király helytartója, hogy ne egyenek a szentséges áldozatból, mígnem pap ítél az Urimmal és Tummimmal.

Nehem. 7,65., Nehem. 7,70., 3 Móz. 2,3., 3 Móz. 2,10., 3 Móz. 6,10., 3 Móz. 6,22., 4 Móz. 18,9., 4 Móz. 18,10., 2 Móz. 29,37., 2 Móz. 28,30., 4 Móz. 27,21., 1 Sám. 28,6.

64. Mind az egész gyülekezet együtt negyvenkétezerháromszázhatvan.

65. Szolgáikon és szolgálóikon kívül - ezek száma hétezerháromszázharminchét - valának nékik énekes férfiak és asszonyaik kétszázan.

Ezsd. 2,41., 2 Krón. 35,25., Préd. 2,8.

66. Lovaik hétszázharminczhat, öszvéreik kétszáznegyvenöt;

67. Tevéik négyszázharminczöt, hatezerhétszázhusz számmal.

68. A családfők közül pedig, mikor megérkezének az Úr házához, mely Jeruzsálemben van, némelyek önkénytesen adakozának az Isten házára, hogy fölépítenék azt az ő helyén;

69. Tehetségök szerint adának az építés költségére aranyban hatvanegyezer dáríkot, s ezüstben ötezer mánét, és száz papi ruhát.

70. És lakozának mind a papok, mind a Léviták, mind a nép fiai, mind az énekesek, mind a kapunállók, mind a Léviták szolgálói városaikban, s így az egész Izráel a maga városaiban vala.

3.

1. Mikor pedig eljőve a hetedik hónap, és Izráel fiai az ő városaiban lakozának, felgyüle a nép egyenlőképen Jeruzsálemben.

Ezsd. 2,70.

2. És fölkele Jésua, Jósádák fia, és az ő atyjafiai, a papok, és Zorobábel, Sealtiel fia s az ő atyjafiai, és megépíték Izráel Istenének oltárát, hogy áldozzanak rajta égőáldozatokat, a mint írva van Mózesnek, az Isten emberének törvényében.

5 Móz. 12,5., Zak. 3,1., 2 Krón. 23,18., 2 Krón. 35,12., 2 Krón. 35,26.

3. És erős fundamentomra állíták fel az oltárt, mert félnek vala a földnek népétől, és áldozának rajta égőáldozatokat az Úrnak, reggeli és estveli égőáldozatokat.

4 Móz. 28,3., 4 Móz. 28,10., 2 Móz. 29,38.

4. És megülék a sátoros ünnepet, a mint írva van, s áldozának égőáldozatot napról-napra szám és szokás szerint minden napit az ő napján.

3 Móz. 23,34., 4 Móz. 29,13., 4 Móz. 29,34., 5 Móz. 16,13., 5 Móz. 16,15.

5. És azután áldozák az állandó napi, továbbá a hónapok első napjain s az Úr minden szent ünnep napjain viendő égőáldozatot, és mindazokért valót, a kik önkénytesen ajándékoznak az Úrnak.

2 Móz. 29,42., 4 Móz. 28,11., 4 Móz. 29,2., 4 Móz. 29,5., 4 Móz. 29,39., Nehem. 10,32., Nehem. 10,33.

6. Tehát a hetedik hónap első napjától fogva kezdének égőáldozatot áldozni az Úrnak, a mikor az Úr templomának alapköve még nem tétetett le.

7. És adának pénzt a kő- és favágóknak s a mesterembereknek, és ételt és italt és olajat a Sidonbelieknek és Tírusbelieknek, hogy hozzanak czédrusfákat a Libánonról a joppéi tenger felé, Czírus, persa király nékik adott engedelmé szerint.

1 Kir. 5,2., 1 Kir. 5,6., 1 Kir. 5,9., 2 Krón. 2,10., 2 Krón. 2,15.

8. Második esztendőben azután, hogy fölmenének az Isten házához Jeruzsálemben, a második hónapban megkezdtek az építést Zorobábel, a Sealtiel fia és Jésua, a Jósádák fia és a többi atyjafiaik, a papok és Léviták és mindnyájan, a kik a fogságból visszajöttek vala Jeruzsálemben, és rendelék a Lévitákat, a kik húsz esztendősek vagy azon felül valának, az Úr háza építésének vezetésére.

1 Krón. 23,4., 1 Krón. 23,24.

9. És előlálta Jészua, az ő fiai és atyjafiai, Kadmiél és fiai, a Júda fiai, egyenlőképen, hogy vezérei legyenek az Isten házat építő munkásoknak, továbbá Hénádád fiai, fiaik és testvéreik, - mind Léviták.

Ezsdr. 2,40., Nehem. 3,18., Nehem. 3,24., Nehem. 10,10.

10. S midőn az építők letették az Úr templomának alapkövét, Jészua és Zorobábel oda állaták a papokat öltözetükben kürtökkel, s a Lévitákat, Ásáf fiait czimbalmokkal, hogy dicsérjék az Urat, Izráel királyának, Dávidnak rendelete szerint.

Ezsdr. 2,41., Ezsdr. 2,69., 2 Krón. 5,12., 2 Krón. 20,21., 2 Krón. 23,18., 1 Krón. 25,2.

11. És énekelének, dicsérvén az Urat és hálát adván néki, mert jó, mert mindörökké van az ő irgalmassága Izráelen! És mind az egész nép nagy felszóval kiált vala, dicsérvén az Urat, hogy az Úr házának alapköve immáron letétetett!

Zsolt. 106,1., Zsolt. 107,1., Zsolt. 118,1., Zsolt. 136,1., 1 Krón. 16,1., 1 Krón. 16,34.

12. Nagy sokan pedig a papok és a Léviták és a családfők közül, a vének, a kik látták vala az első házat, mikor alapot vetnek vala most e háznak az ő szemök előtt, nagy felszóval sírnak vala, sokan pedig örömlükben nagy felszóval kiáltanak vala;

Agge. 2,3., Zak. 4,10.

13. Úgy hogy a nép nem tudja vala megkülönböztetni az örömben való kiáltást a nép siralmának szavától, mert a nép kiált vala nagy felszóval, és ez a szó messze földre meghallatott.

4.

1. Mikor pedig meghallák Júda és Benjámín ellenségei, hogy a kik a fogságból visszatértek, templomot építenek az Úrnak, Izráel Istenének:

Ezsdr. 1,5.

2. Menének Zorobábelhez és a családfőkhöz, s mondanak nékik: Hadd építsünk együtt veletek, mert miképen ti, úgy mi is a ti Isteneteket keressük s néki áldozunk Esárhaddon, Assiria királyának idejétől fogva, s ki ide hozott fel minket!

2 Kir. 17,24., 2 Kir. 17,33., 2 Kir. 19,37., Ésa. 37,38.

3. És monda nékik Zorobábel és Jészua és Izráel családainak többi fői: Nem veletek együtt kell nékünk házat építeni a mi Istenünknek, hanem mi magunk fogunk építeni az Úrnak, Izráel Istenének, a miképen megparancsolta nékünk a király, Czírus, Persia királya.

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,2., Ezsdr. 1,3.

4. És igyekezék e tartomány népe megkötni Júda népének kezeit és elrémíteni azt az építéstől.

5. És felbérelni ellene tanácsosokat, hogy semmivé tegyék szándékát Czírusnak, Persia királyának egész idejében, Dárius persa király uralkodásáig.

6. És Ahasvérus uralkodásakor uralkodásának kezdetén, vádolást írának Júda és Jeruzsálem lakói ellen.

Eszk. 1,1.

7. Artaxerxes napjaiban pedig Bislám, Mithredathes és Tábeél s ennek többi társai írtak vala Artaxerxeshez a persiai királyhoz, s e levelet arám betűkkel írták, mely azután arám nyelvre fordíttatott át.

8. Rehum, a helytartó és Simsai, a kancellár, írának egy levelet Jeruzsálem ellen Artaxerxes királyhoz ekképen.

9. Írának pedig ekkor Rehum, a helytartó és Simsai, a kancellár és ezeknek többi társaik: a Dineusok, Afársatakeusok, Tarpeusok, Afárseusok, Arkeveusok, Babilóniabeliek, Susánkeusok, Dehaveusok és a Hélameusok.

Eszk. 1,2.

10. És a többi népek, a kiket a nagy és dicsőséges Asznapár vitt el és tett lakosokká Samária városában és a többi városokban, melyek a folyóvizen túl vannak és a többi.

2 Kir. 17,24.

11. Ez mássa a levélnek, melyet hozzá, Artaxerxes királyhoz küldének: „A te szolgálád, a folyóvizen túl lévő férfiak és, a többi.

12. Tudtára légyen a királynak, hogy a zsidók, a kik feljöttek tőled, megérkezének hozzánk Jeruzsálembe; a visszavonó és gonosz várost építik, a kőfalakat készítik s a fundamentomokat javítgatják.

13. Mostan tudtára légyen a királynak, hogy ha ez a város megépítetik s a kőfalak elkészülnek, adót, rovást és úti vámot nem fognak fizetni, s a királyok jövedelmét megkárosítják.

Ezsdr. 4,16.

14. Mostan, mivel a palota savával sózunk s épen ezért a király kárát nem illik elnéznünk, ez okért küldjük e levelet és tudatjuk a királylyal,

15. Hogy nézzen utána valaki atyáid történeteinek könyvében, és meg fogod találni a történetek könyvében, és megtudod, hogy e város visszavonó és királyokat és tartományokat megkárosító város volt, s hogy eleitől fogva lázadások történtek abban, ezért pusztított is el e város.

2 Krón. 36,13.

16. Tudatjuk mi a királylyal, hogy ha ez a város megépülend és a kőfalak elkészülnek: ennek miatta birtokod a folyóvizen túl nem leszen.”

17. A király választ küldött Rehumnak, a helytartónak és Simsainak, a kancellárnak és többi társaiknak, a kik Samariában laknak vala, és minden folyóvizen túl lakozóknak: „Békesség és a többi.

18. A levél, melyet hozzánk küldtetek, világosan felolvastatott előttem;

19. És megparancsolám, hogy nézzenek utána, és úgy találák, hogy ez a város eleitől fogva királyok ellen támadó volt, és hogy pártütés és lázadás történt vala benne;

20. És hogy hatalmas királyok voltak Jeruzsálemben és uralkodtak minden a folyóvizen túl lakókon, és adó, rovás és úti vám fizettetett nékik.

21. Mostan azért parancsoljátok meg, hogy akadályozzák meg a férfiakat, s e város ne építtessék addig, míg tőlem parancsolat nem jövend;

22. És meglássátok, hogy ebben valami mulasztást el ne kövessetek, hogy ne nevedjék a veszedelem a királyok megkárosítására!”

23. Mihelyt Artaxerxes király levelének mássa felolvastaték Rehum és Simsai, a kancellár és társaik előtt, menének nagy hamarsággal Jeruzsálemba a zsidókhoz, és megakadályozák őket erővel és hatalommal.

24. Akkor megszűnék az Úr házának építése, mely Jeruzsálemben van, és szünetelt Dárius, Persia királya uralkodásának második esztendejéig.

Ezsdr. 4,5., Zak. 1,1., Zak. 1,16.

5.

1. És prófétának a próféták, Aggeus, a próféta és Zakariás az Iddó fia a zsidóknak, a kik valának Júdában és Jeruzsálemben, szólván nékik az Izráel Istenének nevében.

Zak. 1,1., Zak. 1,7., Agge. 1,1.

2. Akkor fölkelének Zorobábel, Sealtiel fia és Jészua, a Jósádák fia, és hozzá kezdenének Isten háza építéséhez, mely Jeruzsálemben van, s velök valának Isten prófétái, támogtván őket.

Ezsdr. 6,14., Agge. 1,12., Agge. 1,14.

3. Abban az időben jöve hozzájok Tattenai folyóvizen túli helytartó, és Sethar-bóznai és társaik, és így szólának nékik: Ki adott néktek szabadságot, hogy e házat építsétek s e kőfalat készítsétek?

Ezsdr. 6,6.

4. Ekkor megmondánk nékik ily módon, hogy kik ama férfiak névszerint, kik ez épületet építik.

5. És az ő Istenök szeme vala a zsidók vénein, hogy nem akadályozzák meg őket az építésben, míg az ügy Dárius elébe jutand, a mikor is levélben fognak felelni e dologra nézve.

6. Mássa a levélnek, melyet küldött Tattenai folyóvizen túli helytartó, és Sethar-bóznai és az ő társai, az Afarsakeusok, a kik a folyóvizen túl lakának, Dárius királyhoz.

7. Tudósítást küldének ugyanis hozzá, ekként levén az írva: „Dárius királynak minden békesség!

8. Tudtára legyen a királynak, hogy elmentünk Júda tartományába, a nagy Istennek házához, és az építtetik nagy kövekből, és fa rakatik a falakra, és e munka szorgalmasan folyik, és jó szerencsés leszen az ő kezök által.

9. Ekkor megkérdénk azokat a véneket, ily módon szólván hozzájok: Ki adott néktek szabadságot, hogy e házat építsétek, s hogy e kőfalat készítsétek?

10. Sőt még neveiket is megkérdéztük tőlük, hogy tudassuk veled, hogy megírassuk azon férfiak nevét, kik fejeik.

11. És ekképen felelének nékünk, mondván: Mi az Ő, a menny és föld Istenének szolgálai vagyunk, és építjük e házat, mely ennekelőtte sok esztendőkön át meg vala építve, és Izráelnek egy nagy királya építé és végezé be azt.

1 Kir. 6,1., 1 Kir. 6,38.

12. De minekutána haragra ingerelték volt atyáink a mennynek Istenét, adá őket a Babilóniabeli Káldeus királynak, Nabukodonozornak kezébe, a ki e házat lerontotta, és a népet Babilóniába rabságra vitte.

2 Krón. 36,16., Dán. 9,5., Dán. 9,12., 2 Kir. 21,14., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,10.

13. Azonban Czírusnak, Babilónia királyának első esztendejében Czírus király szabadságot adott, hogy Istennek ezt a házat megépítenék.

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,2.

14. Sőt az Isten házához való arany és ezüst edényeket is, a melyeket Nabukodonozor hozott vala el a jeruzsálemi templomból s bevitte volt azokat a babilóniai templomba, kihozatá Czírus király a babilóniai templomból s adatá azokat annak a Sesbassár nevűnek, a kit helytartóul rendelt;

Ezsdr. 1,7., Ezsdr. 1,11.

15. És monda néki: Vedd ez edényeket, menj és helyezd el azokat a jeruzsálemi templomba, és az Isten háza építtessék meg előbbi helyén.

16. Ekkor ez a Sesbassár eljött, letevé az Isten házának alapkövét, mely Jeruzsálemben van, és attól fogva mindeddig építtetik és még sem végződött be.

Ezsdr. 3,10., Ezsdr. 3,11.

17. Mostan azért, ha tetszik a királynak, nézzen utána valaki a király kincstartó házában, ott Babilóniában, ha úgy van-é, hogy Czírus király szabadságot adott az Isten házának megépítésére, mely Jeruzsálemben van, s a király akaratját erre nézve küldje hozzánk."

6.

1. Ekkor Dárius király megparancsolá, hogy nézzenek utána a könyvek tárházában, hogy a kincseket tartják vala Babilóniában.

2. És találtaték Akhméta várában, a mely Média tartományában van, egy tekercs, melyre emlékezetül ez vala írva:

3. „Czírus király első esztendejében, Czírus király parancsolatot adott Isten házára nézve, mely Jeruzsálemben van, hogy e ház építtessék meg, oly helyül, hol áldozatokat áldoznak; s alapzati felemeltetvén, magassága hatvan sing, szélessége is hatvan sing legyen.

4. A nagy kövek rétege három s a fa rétege legyen egy, a költség pedig a király házából adassék.

1 Kir. 6,36., 1 Kir. 7,12.

5. Sőt az Isten házának arany és ezüst edényeit is, a melyeket Nabukodonozor hozott vala el a jeruzsálemi templomból s vitt vala Babilóniába, adják vissza, hogy jussanak el azok a jeruzsálemi templomba, helyökre, s te helyezd el azokat az Isten házába."

Ezsdr. 5,15., 2 Krón. 36,7., 2 Krón. 36,18.

6. Mostan azért Tattenai folyóvizen túli helytartó, Sethar-bóznai és társaik, és az Afarsakeusok, a kik a folyóvizen túl laknak, távol legyetek onnan!

Ezsdr. 5,3., Ezsdr. 5,6.

7. Hagyjátok, hadd épüljön meg Istennek ama háza! A zsidók helytartója és a zsidók vénei építsék meg Isten ama templomát a maga helyén!

8. És megparancsolom azt is, hogy mit cselekedjete a zsidók ama véneivel, hogy megépítsék Isten ama házat; tudniillik a király folyóvizen túl való adójának kincseiből pontosan költség adassék ama férfiaknak, és pedig félbeszakítás nélkül,

9. És a mik szükségesek, tulkok, kosok, bárányok, égőáldozatra a menny Istenének, búza, só, bor, és olaj, a jeruzsálemi papok szava szerint adassanak nekik naponként és pedig mulasztás nélkül,

2 Móz. 29,18., 2 Móz. 29,25.

10. Hogy vihessenek jó illatú áldozatot a menny Istenének, és könyörögjenek a királynak és fiainak életéért.

Jer. 29,7., 3 Móz. 1,9., 3 Móz. 1,13., 3 Móz. 1,17.

11. És megparancsolom azt is, hogy valaki e rendelést megszegi, annak házából szakíttassék ki egy gerenda s felállítatván szegeztessek reá, háza pedig szemétdombbá tétessék e miatt.

Dán. 2,5., 2 Kir. 10,27., Eszt. 7,9., Eszt. 9,13., Dán. 3,29.

12. Az Isten pedig, a ki nevének ott szerze lakást, megrontson minden királyt és népet, a ki felemelendi kezét, hogy megszegje e rendelést, hogy elpusztítsa Istennek ama házat, mely Jeruzsálemben van. Én, Dárius parancsoltam, pontosan megtörténjék.

Nehem. 1,9., 5 Móz. 12,11., 5 Móz. 14,23., 1 Kir. 8,29., Jer. 7,12.

13. Akkor Tattenai folyóvizen túli helytartó, Sethar-bóznai és társaik, miután Dárius ily rendelést küldött, ahhoz képest cselekedének pontosan.

14. És a zsidók vénei építének és jó szerencsések valának Aggeus próféta és Zakariás, Iddó fia prófétálása folytán, és megépítették és elvégezték Izráel Istenének akaratajából, és Czirus, Dárius és Artaxerxes, persiai királyok parancsolatajából.

15. Bevégezték pedig e ház az Adár hó harmadik napjáig, mely Dárius király országlásának hatodik esztendejében vala.

16. És megtarták Izráel fiai, a papok, a Léviták és a fogságból visszajött többiek Isten házának felszentelését örömmel.

17. Vivének pedig Isten házának felszentelésénél áldozatul száz bikát, kétszáz kost, négyszáz bárányt és tizenkét kecskebakot bűnért való áldozatra egész Izráelért, Izráel nemzetségeinek száma szerint.

1 Kir. 8,5., 1 Kir. 8,63., Zak. 4,10., Ezék. 37,15.

18. És rendelék a papokat az ő osztályaik és a Lévitákat az ő rendjeik szerint Istennek szolgálatára Jeruzsálemben, Mózes könyvének rendelése szerint,

2 Krón. 23,4., 2 Krón. 23,18., 2 Kir. 11,9., 1 Krón. 9,25., 1 Krón. 27,4., 4 Móz. 3,6., 4 Móz. 3,8., 4 Móz. 9,14.

19. És megtarták a rabságból visszajöttek a páschát az első hó tizenegyedik napján;

2 Móz. 12,1., 2 Móz. 12,11.

20. Mert megtisztultak vala a papok és Léviták: egyetemben mindnyájan tiszták valának, és megölék a húsvéti bárányt mindazokért, a kik a rabságból megjöttek, és atyjokfiáiért a papokért és önmagokért;

Zsid. 5,3., Nehem. 12,30.

21. És megevék azt Izráel fiai, a kik a rabságból visszajöttek vala, és mindazok, a kik elkülönítették vala magokat a föld népeinek tisztátalanságától s hozzájuk állottak vala, hogy keressék az Urat, Izráel Istenét.

22. És azután megtarták a kovásztalan kenyerek ünnepét hét napon örömmel, mert megvidámította vala őket az Úr, hozzájuk hajtván az Assiriabeli király szívét, hogy erősítse kezöket az Istennek, Izráel Istenének háza építésében.

2 Móz. 12,17., 2 Móz. 12,20.

7.

1. És ezek után Artaxerxes persa király uralkodásakor Ezsdrás, a Serája fia, ki Azariás fia, ki Hilkiás fia,

2. Ki Sallum fia, ki Sádók fia, ki Ahitub fia,

3. Ki Amária fia, ki Azariás fia, ki Mérájóth fia,

4. Ki Zerahja fia, ki Uzzi fia, ki Bukki fia,

5. Ki Abisua fia, ki Fineás fia, ki Eleázár fia, ki pedig Áronnak, a főpapnak fia volt.

2 Kir. 25,18., 1 Krón. 6,3., 2 Sám. 8,17., 2 Krón. 34,9., 2 Krón. 34,15.

6. Ez az Ezsdrás feljöve Babilóniából, (ő, a ki bölcs írástudó vala a Mózes törvényében, melyet az Úr, Izráel Istene adott vala) és megadá néki a király az Úrnak, az ő Istenének rajta nyugovó kegyelme szerint minden kérését.

7. Feljövének pedig az Izráel fiai, a papok, a Léviták, az énekesek, a kapunállók és a Léviták szolgálói közül többen Jeruzsálemben Artaxerxes király hetedik esztendejében.

8. És Ezsdrás megérkezék velök Jeruzsálemben az ötödik hónapban, a király hetedik esztendejében.

9. Ugyanis az első hónap első napján határozá el a Babilóniából való feljövetelt, és az ötödik hó első napján érkezett Jeruzsálemben, az ő Istenének rajta nyugovó jó kegyelme szerint;

10. Mert Ezsdrás erős szívvvel törekedett keresni és cselekedni az Úr törvényét, és tanítani Izráelben a rendeléseket és ítéleteket.

11. És ez mássa a levélnek, melyet adott vala Artaxerxes király Ezsdrásnak, az írástudó papnak, a ki írástudó vala az Úr parancsolatainak beszédiben, Izráelnek adott rendeléseiben:

12. „Artaxerxes, a királyok királya Ezsdrás papnak, ki a menny Istenének törvényében bölcs írástudó és a többi.

13. Szabadságot adok, hogy valaki országomban Izráel népe, papjai és a Léviták közül Jeruzsálemben akar menni, veled elmehet.

14. Minthogy te elbocsáttatol a királytól és hét tanácsosától, hogy utána nézz Júdának és Jeruzsálemnek, a te Istened törvénye szerint, mely kezedben van,

15. És hogy elvigyed az ezüstöt és aranyat, melyet a király és tanácsosai önkénytesen ajándékoznak Izráel Istenének, kinek hajléka Jeruzsálemben van,

16. És mindazt az ezüstöt és aranyat, melyet kapni fogsz Babilónia egész tartományában, együtt a nép és a papok önkénytes ajándékával, mit ezek önkénytesen ajándékoznak az ő Istenök házának, mely Jeruzsálemben van.

17. Annálfogva gondosan végy e pénzen bikákat, kosokat és bárányokat s hozzájok való étel- és italáldozatokat, s áldozd meg azokat Istenetek házának oltárán, mely Jeruzsálemben van:

4 Móz. 15,2., 4 Móz. 15,16.

18. A megmaradott ezüsttel és arannyal pedig, a mit jónak láttok cselekedni te és atyádfiai, Istenetek akaratja szerint, azt cselekedjétek.

19. És az edényekkel, melyek néked adattak át a te Istened házának szolgálatára, számolj be Isten előtt Jeruzsálemben.

Ezsdr. 8,25., Ezsdr. 8,27.

20. Egyéb szükségét pedig Istened házának, mit csak teljesítened kell, teljesítsd a király kincstartó házából.

21. És én, Artaxerxes, a király, parancsolom minden a folyóvizen túl lakó kincstartóimnak, hogy minden, a mit csak kérend tőletek Ezsdrás pap, ki a menny Istenének törvényében írástudó, pontosan teljesíttessék,

22. És pedig száz tálentom ezüstig, száz kór búzáig, száz báth borig, száz báth olajig és sóban, a mennyi elég.

23. Minden, mi a menny Istenének akaratja szerint való, pontosan teljesíttessék a menny Istenének házáért, hogy meg ne haragudják a királynak és fiainak országára.

Ezsdr. 6,10., Ezsdr. 6,14.

24. Veletek pedig tudatjuk, hogy sem a papokra, sem a Lévitákra, sem az énekesekre, sem a kapunállókra, sem a Léviták szolgálóira, sem Isten e háza szolgálóira, adót, rovást és úti vámot senkinek vetni nem szabad.

25. És te Ezsdrás, a te Istened bölcs törvénye szerint, a mely kezedben van, rendelj ítéelőket és bírakat, a kik törvényt tegyenek minden a folyóvizen túl lakó nép között, mindazok között, a kik tudják Istenednek törvényeit, és a kik nem tudják, azokat tanítsátok!

26. Valaki pedig nem fogja cselekedni a te Istenednek törvényét és a király törvényét, ítélet hozassék felette pontosan, vagy halálra, vagy számkivetésre, vagy jószágvesztésre, vagy fogságra."

Ezsdr. 10,8.

27. Áldott az Úr, atyáink Istene, a ki erre indítá a király szívét, hogy megékesítse az Úr házat, mely Jeruzsálemben van.

28. És a ki hozzám fordítá irgalmasságát a király előtt és tanácsosai előtt és a király minden hatalmas fejedelmei előtt! És én megerősödvén az Úrnak az én Istennemnek rajtam nyugovó kegyelme által, családfőket gyűjték össze Izráelből, hogy feljönnének velem.

8.

1. Ezek pedig családfőik és nemzetségi eredetök azoknak, a kik feljövének velem Artaxerxes uralkodásakor Babilóniából:

Ezsdr. 2,2., Ezsdr. 2,35.

2. Fineás fiai közül: Gersóm; Ithamár fiai közül: Dániel; Dávid fiai közül: Hattus;

3. A Sekánia fiai közül, Parós fiai közül: Zakariás s vele egy nemzetségben másfélszáz férfi;

1 Krón. 3,22., Nehem. 10,5.

4. Pahath-Moáb fiai közül: Eljóéni, Zerahia fia s vele kétszáz férfi;

Ezsdr. 2,6.

5. Sekánia fiai közül a Jaháziel fia s ő vele háromszáz férfi;

6. Ádin fiai közül: Ebed, Jónathán fia és vele ötven férfi;

7. Élám fiai közül: Ésaías, Athália fia és vele hetven férfi;

8. Sefátia fiai közül: Zebádia, Mikháel fia és ő vele nyolczvan férfi;

9. Joáb fiai közül: Obádia Jéhiel fia és vele kétszáztizennyolcz férfi;

Ezsdr. 2,6.

10. Selómith fiai közül a Józifia fia és vele százhatvan férfi;

11. Bébai fiai közül: Zakariás, Bébai fia és vele huszonnyolcz férfi;

12. Azgád fiai közül: Jóhanán, Hakkátán fia és vele százötz férfi;

13. Adónikám fiai közül az utódok s neveik: Elifélet, Jeiél és Semája és velök hatvan férfi;

Ezsd. 2,13.

14. És Bigvai fiai közül: Uthai és Zabbud és velök hetven férfi.

15. Mikor pedig összegyűjtém őket az Aháva felé folyó folyóvízhez, hol három napig valánk, megnéztem jól a népet és a papokat, s a Lévi fiai közül nem találtam közöttük senkit.

16. Elküldém annakokáért Eliézert, Arielt, Semáját, Elnáthánt, Járibot, Elnáthánt, Náthánt, Zakariást, Mesullámot, mint családfőket, és Jójáribot és Elnáthánt, mint eszes embereket.

17. És rendelém őket Iddóhoz, a ki fő vala a Kászifia nevű helyen, és betanítám őket, hogy mit szóljanak Iddónak és az ő atyjafiainak, a Léviták szolgáinak a Kászifia nevű helyen, - hogy hozzanak szolgákat a mi Istenünk házához.

18. És elhozák nekünk, Istenünknek rajtunk nyugvó jó kegyelme szerint, Is-szekhelt, a Mahli fiai közül, a ki Lévi fia, a ki meg Izráel fia vala, és Serébiát, fiaival és tizennyolcz testvérével együtt.

Nehem. 8,7., Nehem. 9,4., Nehem. 10,13., Nehem. 12,24., 2 Móz. 6,16., 2 Móz. 6,19., 1 Krón. 6,17., 1 Krón. 6,19.

19. És Hasábiát s vele Ésaiaát, a Mérári fiai közül, testvéreivel és húsz fiával együtt;

Nehem. 10,13., Nehem. 12,24.

20. És a Léviták szolgálói közül, a kiket Dávid és a fejedelmek adának a Léviták szolgálatába, kétszázhuszat; mindnyájok nevei feljegyeztettek.

Ezsd. 2,55., Ezsd. 2,58., 1 Kir. 9,20., 2 Krón. 8,7.

21. Ekkor bőjtöt hirdeték ott az Aháva folyóvíz mellett, hogy megaláznók magunkat a mi Istenünk előtt, hogy kérnénk tőle szerencsés utat magunknak, családainknak és minden marháinknak.

2 Krón. 20,3., Jól. 1,14., Jól. 2,15., Jer. 36,9., Bir. 20,26.

22. Mert szégyeltem vala a királytól kérni sereget és lovagokat oltalmunkra a mi ellenségeink ellen ez útban, mert ezt mondtuk volt a királynak, mondván: A mi Istenünk kegyelme van mindazokon, a kik őt keresik, az ő javukra, és az ő hatalma és haragja van mindazokon, a kik elhagyják őt.

23. És bőjtölénk a mi Istenünkhöz könyörgénk annakokáért, és meghallgatott minket.

24. Ekkor különválaszték a papi fejedelmek közül tizenkettőt Serébiához és Hasábiához és hozzájuk atyjokfiai közül tízet.

Ezsd. 8,18.

25. És átmérém nekik az ezüstöt és aranyat és az edényeket, a mi Istenünk házának ajándékait, a melyeket a király és tanácsosai és fejedelmei és minden Babilóniában élő Izráeliták ajándékoztak.

26. Közökhöz mérék pedig hatszázötven talentom ezüstöt, száz talentomot érő ezüst edényeket és száz talentom aranyat.

27. Húsz arany poharat, melyek ezer dáríkot érnek vala, és két szép ragyogású rézedényt, melyek oly becsesek, mint az arany.

28. És mondék nekik: Ti az Úrnak szentei vagytok, ez edények is szentek, és ez az ezüst és arany az Úrnak, atyáitok Istenének önkénytesen adott ajándék:

29. Vigyázzatok azért reá és megőrizzétek, míg átméritek a papi fejedelmek, a Léviták és Izráel családainak fejedelmei előtt Jeruzsálemben az Úr házában kamaráiban!

30. És átvevék a papok és a Léviták az ezüstöt, aranyat és az edényeket súly szerint, hogy vigyék Jeruzsálemben Istenünk házához.

31. Elindulánk pedig az Aháva folyóvíz mellől az első hó tizenkettedik napján, hogy Jeruzsálemben menjünk; s a mi Istenünk kegyelme nyugodott rajtunk, megszabadítván minket a ránk leselkedő ellenségnek kezéből ez úton.

32. És megérkezénk Jeruzsálemben, és pihenénk ott három napig.

Nehem. 2,11.

33. Negyednap pedig átméretett az ezüst, az arany és az edények a mi Istenünk házában, Merémóth papnak Uriás fiának kezéhez, vele lévén Eleázár, a Fineás fia, és velök Józadáb, a Jésua fia és Nóadia, a Binnui fia, Léviták,

Nehem. 3,4., Nehem. 3,21., Nehem. 10,5., Nehem. 10,10., Nehem. 12,8., Ezsd. 10,23.

34. Minden szám és súly szerint, s feljegyeztetett az egész súly abban az időben.

35. A kik pedig megérkeztek a fogságból, a rabságnak fiai, égőáldozatokat vivének Izráel Istenének: tizenkét tulkot egész Izráelért, kilenczvenhat kost, hetvenhét bárányt, tizenkét bakot bűnért való áldozatra, mindezt egészen égőáldozatul az Úrnak.

36. És átadták a király parancsolatait a király helytartóinak, s a vizen túl lévő helytartóknak, és ezek segíték a népet és az Isten házát.

Ezsdr. 7,21., Ezsdr. 7,24., Nehem. 2,9.

9.

1. Minekutána ezek elvégeződének, jövének hozzám a főemberek, mondván: Izráel népe és a papok és a Léviták nem különíték el magokat e tartományok népeitől, s miképen pedig azoknak, a Kananeusoknak, Hitteusoknak, Perizeusoknak, Jebuzeusoknak, Ammonitáknak, Moábitáknak, Égyiptomiaknak és Emoreusoknak útalatos vétke szerint el kellett volna,

2 Móz. 13,5., 2 Móz. 34,16., 5 Móz. 7,1., 5 Móz. 7,3., 5 Móz. 23,4.

2. Mert ezek leányai közül vettek vala feleséget magoknak és fiaiknak, és megelegyedett a szent mag e tartományok népeivel; és pedig a fejedelmek és főemberek valának elsők e bűnben.

Ésa. 6,13., Nehem. 13,23., 2 Móz. 19,5., 5 Móz. 13,10.

3. Mihelyt e dolgot meghallottam, megszagattam alsó- és felső ruhámat, s téptem fejem hajszálait és szakállamat, és veszteg ültem.

Józs. 7,6., Nehem. 1,4., Nehem. 13,25.

4. És hozzám gyűlének mindnyájan, a kik reszketve gondoltak Izráel Istenének beszédeire azoknak vétke miatt, a kik a fogságból megjöttek vala; és én veszteg ülök vala mind az estvéli áldozatig.

2 Móz. 29,39., 2 Móz. 29,41., 5 Móz. 7,4., Józs. 23,12., 1 Kir. 18,29.

5. Az estvéli áldozatkor pedig felkeltem sanyargatásomból, megszagattván alsó- és felső ruhámat; és térdeimre esvén, kiterjesztém kezeimet az Úrhoz, az én Istenemhez.

2 Móz. 29,38., 2 Móz. 29,41.

6. És mondék: Én Istenem, szégyenlem és átalom felemelni, én Istenem az én orczámat te hozzád, mert a mi álnokságaink felülhaladtak fejünk fölött és a mi vétkeink mind az égig nevedektek!

2 Krón. 28,9., Zsolt. 38,5.

7. A mi atyáink napjaitól fogva nagy vétekben vagyunk mi mind e mai napig, és a mi álnokságainkért adattunk vala mi, a királyaink és a mi papjaink a földi királyok kezébe, fegyver által rabságra és ragadományra és orczapirulásra, a mint ez a mai nap is van.

2 Kir. 17,2., 2 Krón. 36,12., 2 Krón. 36,21.

8. És most nem sok ideje, hogy az Úr, a mi Istenünk rajtunk könyörült, hogy hagyjon minékünk maradékot, és hogy adjon nekünk egy szeget az ő szent helyén, hogy így megvilágosítsa szemeinket a mi Istenünk, s hogy megelevenítsen bennünket egy kissé a mi szolgaságunkban.

Ésa. 22,23., Zsolt. 13,4., Zsolt. 136,3., Nehem. 9,32., Ezék. 37,1.

9. Mert szolgák vagyunk mi, de szolgaságunkban nem hagyott el minket a mi Istenünk, hanem hozzánk fordítá irgalmasságát Persiának királyai előtt, hogy megelevenítene bennünket, hogy felemelhessük a mi Istenünk házát s megépíthessük annak romjait, és hogy adjon nekünk bátorságos lakást Júdában és Jeruzsálemben.

10. És most mit mondjunk, óh mi Istenünk, mindezek után? Azt, hogy mi mégis elhagytuk parancsolataidat,

11. A melyeket parancsoltál szolgáláid, a próféták által, mondván: A föld, melyre bementek, hogy bírjátok azt, tisztátalan föld, a tartományok népeinek tisztátalansága miatt, útalatosságai miatt, melyekkel betölték azt egyik végétől a másikig tisztátalanságukban;

5 Móz. 17,1., 5 Móz. 17,3., 5 Móz. 27,7., 5 Móz. 11,8., 3 Móz. 18,24., 2 Móz. 23,33., 2 Kir. 21,26.

12. Annakokáért leányaitokat ne adjátok az ő fiaiknak és az ő leányaikat ne vegyétek fiaitoknak, és nem keressétek barátságukat, sem javokat soha, hogy megerősödjete és éljete e föld javaival, és örökségképen adhassátok azt fiaitoknak mindörökké.

5 Móz. 7,2., 5 Móz. 7,3., 5 Móz. 23,7., 5 Móz. 11,8., Jer. 29,7., Eszt. 10,3., Ezsdr. 1,19., Péld. 13,22., Ezék. 37,25.

13. Mindazok után pedig, a mik reánk jövének gonosz cselekedeteinkért és nagy vétünkért, hiszen te, mi Istenünk, jobban kedveltél nekünk, sem mint bűneink miatt érdemeltünk volna, s adád nekünk e maradékot.

14. Hát megrontjuk-é ismét parancsolataidat s összeházasodunk-é ez útalatos népekkel? Nem fogsz-é haragudni reánk mindaddig, míg megemésztetünk, hogy sem maradékunk, sem hírmondónk ne legyen?

15. Oh Uram, Izráel Istené! igaz vagy te, mert meghagytál minket, maradék gyanánt, mint e mai nap bizonyítja. Ímé előtted vagyunk vétünkben, és nem állhatunk meg előtted e miatt!

10.

1. És mikor imádkozék Ezsdrás és vallást tón, sírva és földre borulva az Isten háza előtt, sereglének ő hozzá Izráelből igen nagy gyülekezetben férfiak és asszonyok és gyermekek, mert síra a nép is sokat és keservesen.

Ezsd. 9,3., Ezsd. 9,5.

2. És szóla Sekhánia, Jéhielnek fia, az Élám fiai közül, és monda Ezsdrásnak: Mi vétkeztünk a mi Istenünk ellen, hogy idegen feleségeket vettünk magunknak e föld népei közül: mindazáltal van reménysége Izráelnek, mind e mellett is!

3. Vessünk ugyanis frigyét a mi Istenünkkel, hogy elbocsátjuk mindazon asszonyokat és a tőlük szülötteket az én Uramnak és azoknak akaratja szerint, a kik reszketve gondolnak a mi Istenünk parancsolatára, és a törvény szerint cselekedjünk!

Ezsd. 9,4., 5 Móz. 7,3.

4. Kelj fel! mert reád néz e dolog, s mi veled leszünk: légy erős és láss hozzá!

5. Fölkele annakokáért Ezsdrás és megesketé a papoknak, a Lévitáknak és az egész Izráelnek fejedelmeit, hogy e beszéd szerint fognak cselekedni; és megesküvének.

Ezsd. 10,1.

6. És fölkele Ezsdrás az Isten háza elől, és elméne Jóhanánnak, Eliásib fiának szobájához s bemenvén abba, kenyeret nem evék, sem vizet nem ivék, mert gyászol vala a rabságból hazajöttek vétke miatt.

7. És meghirdetéek Júdában és Jeruzsálemben mindazoknak, a kik a rabságból hazajöttek, hogy Jeruzsálembé gyűljenek;

8. Valaki pedig el nem jön harmadnapra, a fejedelmek és vének tanácsa szerint, adassék minden vagyona a templomnak, és ő maga vettessék ki a rabságból hazajötteknek gyülekezetéből.

3 Móz. 27,28.

9. Összegyűlének azért Júdának és Benjáminnak minden férfiai harmadnapra Jeruzsálembé a kilencedik hóban, e hó huszadik napján, és leüle az egész nép az Isten házának piacán, aggódván e dolog és az esőzések miatt.

Ezsd. 3,1., Nehem. 8,1., 2 Móz. 12,2., 1 Sám. 12,18.

10. Ekkor fölkele Ezsdrás, a pap, és monda nékik: Ti vétkeztetek, hogy idegen feleségeket vettetek magatoknak, hogy ezzel is többítenétek Izráel vétkét;

Ezsd. 9,6., 5 Móz. 7,3.

11. Annakokáért tegyetek vallást az Úr előtt, atyáitoknak Istene előtt, és cselekedjete az ő akaratja szerint, elkülönítvén magatokat e föld népeitől és az idegen feleségektől.

12. És felele az egész gyülekezet, és monda felszóval: Ekképen a te beszéded szerint kell minékünk cselekednünk!

13. De e nép igen sok és az esős idő miatt kívül nem állhatunk; annak felette ez nem egy, sem nem két napi munka, mert sokan vagyunk, a kik vétkeztünk e dologban;

14. Hadd álljanak hát elő fejedelmeink, az egész gyülekezeté, és mindenki, a ki idegen feleséget vett magának, városonként jőjön elő bizonyos időben s velök a városoknak vénei és birái, hogy elfordítsuk magunkról a mi Istenünknek e dolog miatt való búsulásának haragját!

15. Csak Jónathán, az Asáhel fia és Jahzéja, a Tikva fia állának fel ez ellen és Mésullám és Sabbethai, a Léviták támogaták őket.

16. És cselekedének ekképen azok, a kik a rabságból hazajöttek; és választá magának Ezsdrás, a pap férfiakat, a családfőket, családjuk szerint, s mindnyájok nevei feljegyeztettek. És összeülének a tizedik hó első napján, hogy nyomozzák e dolgot;

17. És bevégezték azt mindazon férfiakra nézve, a kik idegen feleséget vettek vala magoknak, az első hónap első napjáig.

18. Találtatának pedig a papok fiai közül a kik idegen feleségeket vettek vala magoknak, Jésuának, a Jósádák fiának és az ő testvéreinek fiai közül: Maaséja, Eliézer, Járíb és Gedálja;

Ezsd. 2,36., Ezsd. 2,39.

19. És kezöket adák, hogy elbocsátják feleségeiket és egy kos áldozására ítéltetének vétkükért;

2 Kir. 10,15., 2 Krón. 30,8., Ezék. 17,18., 3 Móz. 5,1., 3 Móz. 7,1., 3 Móz. 7,7., Siral. 5,6.

20. Immér fiai közül pedig: Hanáni és Zebádja.

21. Hárím fiai közül: Maaszéja, Elija, Semája, Jéhiel és Uzzia,

22. Pashur fiai közül: Eljóénaj, Maaszéja, Ismáel, Nethanéel, Józabád és Elásza;

Ezsdr. 2,36., Ezsdr. 2,39., Nehem. 8,4., Nehem. 10,2., Nehem. 10,9.

23. Továbbá a Léviták közül: Józabád, Simei és Kélája. (az a Kelita), Pethahja, Júda és Eliézer;

Ezsdr. 2,40., Nehem. 8,7., Nehem. 10,11.

24. Az énekesek közül pedig: Eliásib, s a kapunállók közül: Sallum, Telem és Uri;

Ezsdr. 2,41.

25. Továbbá Izráel népéből: Parós fiai közül: Ramina, Jezija, Malkija, Mijámin, Eleázár, Malkija és Benája;

26. Elám fiai közül: Mattánia, Zakariás, Jéhiel, Abdi, Jerémóth és Élija;

27. Zattu fiai közül: Eljóénai, Eljásib, Mattánia, Jerémóth, Zabád és Aziza;

28. Bébai fiai közül: Jóhanán, Hanánia, Zabbai és Athlai;

29. Báni fiai közül: Mesullám, Mallukh, Adája, Jásub, Seál és Rámóth;

30. Pahath-Moáb fiai közül: Adna, Kelál, Benája, Maaszéja, Mattánia, Besaléel, Binnui és Manasse;

31. A Hárím fiai pedig: Eliézer, Jissija, Malkija, Semája, Simeon;

32. Benjámin, Mallukh, Semarja;

33. Hásum fiai közül: Mattenai, Mattattá, Zabád, Elifélet, Jerémai, Manasse, Simei,

34. Báni fiai közül: Maádai, Amrám és Uél;

35. Benája, Bédéja, Keluhu;

36. Vanja, Merémóth, Eliásib;

37. Mattánia, Mattenai és Jaaszái;

38. Báni, Binnui, Simei;

39. Selemia, Náthán és Adája;

40. Makhnadbai, Sásai, Sárjai;

41. Azareél, Selemia és Semária;

42. Sallum, Amaria, József:

Ezsdr. 2,3.

43. A Nebó fiai közül: Jéiel, Mattithja, Zabád, Zebina, Jaddai, Jóel, Benája.

44. Mindezek idegen feleségeket vettek vala magoknak. És valának e feleségek között olyanok is a kik már fiaikat szültek.

Nehem. 13,23.

Nehémiás könyve

1.

1. Nehémiásnak, a Hakália fiának beszédei. És lón a Kislév nevű hóban, a huszadik esztendőben, hogy én Susán várában valék.

Nehem. 3,16., Ezsdr. 2,2., Eszt. 1,2., Eszt. 1,5., Dán. 8,2., Ezsdr. 6,2.

2. És jöve hozzám Hanáni, egy az én atyámfiak közül, és vele együtt férfiak Júdából, és tudakozódtam tőlök a fogságból megszabadult maradék zsidók felől és Jeruzsálem felől.

3. És mondának nékem: A fogságból megszabadult maradék zsidók ott abban a tartományban nagy nyomorúságban és gyalázatban vannak; és azonfelül Jeruzsálem kőfala lerontatott, kapui tűzben égtek meg!

Nehem. 2,17., 2 Kir. 14,13., 2 Krón. 32,5.

4. Hogy pedig meghallám e beszédeket, leültem és sírtam és keseregtem napokon át, s bőjtölék és imádkozám a mennyek Istene előtt;

2 Krón. 36,23., Dán. 2,18., Ezsdr. 1,2., Ezsdr. 1,6., Ezsdr. 1,10., Ezsdr. 7,12., Ezsdr. 7,21., Ezsdr. 7,23., Ezsdr. 9,3.

5. És mondék: Kérlek Uram, mennyek Istene, nagy és rettenetes Isten! Ki megtartja a szövetséget és irgalmasságot az őt szeretőknek és az ő parancsolatait megtartóknak;

Nehem. 4,8., Nehem. 4,9., Nehem. 4,32., Dán. 9,4., 2 Móz. 20,5., 5 Móz. 7,9.

6. Oh legyen figyelmetes a te füled, és szemeid legyenek nyitva, hogy meghallgassad a te szolgálóknak könyörgését, melylyel én könyörgök most előtted nappal és éjjel Izráel fiaiórt, szolgálóidért, és vallást tészek az Izráel fiainak bűneiórt, melyekkel vétkeztünk te ellened, én is s az én atyámnak háza vétkeztünk!

7. Felette igen vétkeztünk ellened, és nem tartottuk meg a parancsolatokat, és a rendelkezéseket és a törvényeket, melyeket parancsoltál volt Mózesnek a te szolgálóknak.

8. Oh, emlékezzél meg arról a beszédről, melyet parancsoltál Mózesnek, a te szolgálóknak, mondván: Ha ti vétkeztek, én meg elszélesztelek titeket a népek között;

5 Móz. 4,25., 5 Móz. 4,31., 5 Móz. 30,1., 5 Móz. 30,5., 3 Móz. 26,33., 3 Móz. 26,45.

9. Ha pedig megtérendetek hozzám és megtartjátok parancsolataimat és cselekeszitek azokat: még ha az égnek utolsó szélén volnának is szétszórt gyermekeitek, onnan is összegyűjtöm őket és beviszem arra a helyre, melyet választottam, hogy lakozzék ott az én nevem!

5 Móz. 12,11.

10. És ők a te szolgálóid és a te néped, a kiket megszabadítottál a te nagy erőd által és a te erős kezéd által!

5 Móz. 7,8., 5 Móz. 9,26., 5 Móz. 9,29.

11. Kérlek oh Uram, legyen figyelmetes a te füled a te szolgálóknak könyörgésére és szolgálóknak könyörgésükre, a kik kívánják félni a te nevedet, és adj, kérlek, jó szerencsét most a te szolgálóknak, és engedd, hogy kegyelmet találjon ama férfiú előtt. Én ugyanis a királynak pohárnoka voltam.

Nehem. 2,5., Nehem. 2,6.

2.

1. És lón a Niszán nevű hóban, Artaxerxes királynak huszadik esztendejében, bor vala ő előtte és én fölvevém a bort, adám a királynak; azelőtt pedig nem voltam szomorú ő előtte.

Esz. 4,2.

2. És monda nékem a király: Miért szomorú a te orczád, holott te beteg nem vagy? Nem egyéb ez, hanem szívednek szomorúsága! És felette igen megfélemlém.

3. Akkor mondék a királynak: Örökké éljen a király! Miért nem volna szomorú az én orczám, hiszen a város, az én atyáim sírjainak helye, pusztán hever és kapui megemésztettek tűzben?!

Dán. 2,4., Dán. 3,9., 1 Kir. 1,31.

4. És monda nékem a király: Mi az, a mit kívánsz? És könyörgék a menny Istenehez.

5. És mondék a királynak: Ha tetszik a királynak és ha kedves előtted a te szolgáló, azt kérem, hogy bocsáss el engem Júdába, atyáim sírjainak városába, hogy megépítssem azt!

6. És monda nékem a király (felesége pedig mellette ül vala): Meddig leszen utazásod és mikorra jössz vissza? És tetszik a királynak engem elbocsátani, miután én tudattam vele az időt.

7. És mondék a királynak: Ha tetszik a királynak, adasson nékem leveleket a folyóvizet túl lakó tisztartókhöz, hogy hagyjanak engem utazni, míg Júdába érek;

8. És adasson egy levelet Ászáfhoz, a király erdeje őréhez, hogy adjon nékem fákat gerendácul a templom várának kapuihoz, és a város kőfalához, és a házhoz, melybe költözni fogok. És megadá nékem a király az én Istenemnek rajtam nyugvó jó kegyelme szerint.

Ezsdr. 7,6., Ezsdr. 7,9.

9. És megérkezém a folyóvizen túl való tisztartókhöz és átadám nékik a király leveleit. Bocsátott vala pedig velem a király főembereket a seregből és lovagokat.

Ezsdr. 8,22., Nehem. 4,17.

10. Mikor pedig a Horonból való Szanballat és az Ammonita Tóbiás, a szolga, meghallották ezt, nagy bosszúságot okozott nékik, hogy jött valaki, a ki Izráel fiainak javokat keresi.

Nehem. 4,1., 2 Krón. 8,5.

11. Azután elmenék Jeruzsálembe, és ott pihenék három napig.

Ezsdr. 8,22.

12. És fölkelék éjszaka, én és velem néhány férfi, mert nem jelentém meg senkinek, hogy mire indítá az én Istenem az én szívemet, hogy azt Jeruzsálemért megcselekedjem, és barom sem vala velem, csak az, melyen ülök vala,

13. És kimenék a völgynek kapuján éjjel, és pedig a sárkányok forrása felé, majd a szemét-kapuhoz, és vizsgálgátam Jeruzsálem kőfalait, melyek elrontattak vala, és kapuit, melyek tűz által megemésztetének.

Nehem. 3,13.

14. Azután átmenék a forrás kapujához és a király tavához, holott nem vala hely a baromnak, hogy velem átmenjen.

15. Azért gyalog menék fel a völgyben éjjel és vizsgálgátam a kőfalat, azután megfordultam és bementem a völgy kapuján, és hazatértem.

16. A főemberek pedig nem tudták vala, hova mentem, és hogy mit akarok cselekedni, és sem a zsidóknak, sem a papoknak, sem az előljáróknak, sem a főembereknek, sem a többi munkásoknak ez ideig nem jelentettem meg.

17. Ekkor mondék nékik: Ti látjátok a nyomorúságot, a melyben mi vagyunk, hogy Jeruzsálem pusztán hever és kapui tűzben égtek meg; jertek, építsük meg Jeruzsálem kőfalát, és ne legyünk többé gyalázatul!

Nehem. 1,3., Nehem. 2,3.

18. És megjelentém nékik az én Istenemnek rajtam nyugvó jó kegyelmét, és a király beszédt is, a melyeket nékem szólt, és mondanak: Keljünk fel és építsük meg! És megerősíték kezeiket a jóra.

19. Mikor meghallák ezt a Horonból való Szanballat és az Ammonita Tóbiás, a szolga, és az arab Gesem, gúnyoltak és lenéztek minket, mondván: Micsoda ez, a mit míveltek? Talán bizony a király ellen akartok pártot ütni?

Nehem. 6,1.

20. Kiknek felelék, és mondék: A mennynek Istene, ő ad jó szerencsét nekünk, és mi mint az ő szolgálai kelünk föl és építünk, néktek pedig részetek és jogotok és emlékezetetek nincsen Jeruzsálemben!

Ezsdr. 4,3.

3.

1. És fölkele Eliásib, a főpap és atyjafiai, a papok és építék a juhok kapuját; ők szentelék meg azt és állíták fel annak ajtait; építék pedig a kőfalat a Meáh toronyig, a melyet megszentelének, s azután Hanánél tornyáig;

Ján. 5,2., Jer. 31,38., Zak. 14,10.

2. És ő mellette építének a Jerikóbeliek, ezek mellett pedig épített Zakkur az Imri fia;

Ezsdr. 2,34.

3. A halaknak kapuját pedig építék a Hasszenáa fiai, ők gerendázák be azt és állíták fel annak ajtait, kapcsait és závárait;

Ezsdr. 2,35., Nehem. 12,39., 2 Krón. 33,14., Sof. 1,10.

4. Mellettök javítgatá a kőfalat Merémóth, Uriásnak, a Hakkós fiának fia, mellette pedig javítgatott Mesullám, Berekiásnak, a Mesézabéel fiának a fia, és ő mellette javítgatott Sádók, Baána fia.

Nehem. 3,30., Ezsdr. 2,61., Nehem. 6,18., 1 Krón. 3,19.

5. Ezek mellett pedig javítgatának a Tékoabeliek, a kiknek előkelői azonban nem hajták nyakukat az ő Urok munkájának jármába.

Nehem. 3,27., Jer. 27,11., Jer. 27,12.

6. Az ó-város kapuját pedig javítgaták Jójada, a Pászéah fia és Mesullám, a Beszódia fia; ők gerendázzák be azt és állíták fel annak ajtaját, kapcsait és závarait;

Nehem. 12,39., 2 Krón. 33,14.

7. És mellettök javítgatott a Gibeonból való Melátia és a Meronothból való Jádón, Gibeonnak és Mispának lakosai, a folyóvizet túl való helytartónak hivatala helyéig;

Nehem. 3,15., Nehem. 3,19., 1 Krón. 27,30.

8. Mellettök javítgatott Uzziel, Harhajának fia az ötvösökkel, és ő mellette javítgatott Hanánia, a kenetkészítők egyike, és megerősíték Jeruzsálemet mind a széles kőfalig;

Nehem. 3,31., Nehem. 12,38.

9. Mellettök javítgatott Refája, Húr fia, a ki a Jeruzsálemhez tartozó tartomány felének fejedelme vala;

10. Mellette javítgatott Jedája, Harumáf fia, és pedig a maga háza ellenébe, és mellette javítgatott Hattus, Hasabneja fia.

Nehem. 10,4., Nehem. 12,2., Nehem. 9,5.

11. A kőfal másik darabját javítgatá Malkija, Hárím fia és Hassub, a Pahath-Moáb fia, és a kemenczéknek tornyát.

Ezsd. 2,6., Ezsd. 2,32.

12. És mellettök javítgatott Sallum, Hallóhész fia, a ki fejedelme vala a Jeruzsálemhez tartozó tartomány másik felének, ő és az ő leányai.

Nehem. 11,25., Nehem. 11,27.

13. A völgy kapuját javítgaták Hánun és Zánoah lakói, ők építék meg azt és állíták fel annak ajtaját, kapcsait és závarait; és a kőfalból ezer singet a szemét-kapuig.

Nehem. 11,30., Józ. 15,34., Nehem. 2,13., Nehem. 12,31.

14. A szemét-kaput pedig javítgatá Malkija, Rékáb fia, Beth-Hakkerem tartományának fejedelme, ő építé meg azt és állítá fel ajtaját, kapcsait és závarait.

15. És a forrásnak kapuját javítgatá Sallum, a Kól-Hóze fia, Mispa tartományának fejedelme, ő építé meg és héjazá be azt és állítá fel ajtaját, kapcsait és závarait; és a Selah tó kőfalát a király kertje felé, mind a garádicsokig, melyeken a Dávid városából alájőnek.

Nehem. 2,14., Nehem. 12,37., Nehem. 11,5., 2 Kir. 25,4., Jer. 39,4., Jer. 52,7.

16. Ő utána javítgata Nehémiás, Azbuk fia, Béth-Sur tartománya felének fejedelme, a Dávid sírjai ellenébe való helyig, és az újonnan készült tóig, és a vitézek házáig.

Nehem. 1,1., 2 Krón. 11,7., Józ. 15,58., 1 Krón. 9,26., 1 Krón. 26,6.

17. Ő utána javítgatának a Léviták: Rehum, Báni fia, a ki mellett javítgata Hasábia, Kéila tartománya felének fejedelme tartománya lakosaival;

Nehem. 9,5., Ezsd. 2,2., Józ. 15,44., 1 Sám. 23,1., 1 Krón. 4,19.

18. Ő utána javítgatának atyjokfiai: Bavvai, a Hénadád fia, Kéila tartománya másik felének fejedelme;

Nehem. 3,24.

19. Javítgatá pedig ő mellette Ézer, Jésuának fia, Mispa fejedelme, a kőfal egy másik darabját, a szegleten levő fegyveresház felmenetelének ellenébe;

20. Ő utána Bárukh, Zakkai fia javítgatá buzgósággal a kőfal egy másik darabját, a szeglettől fogva Eliásib főpap házának ajtajáig;

Ezsd. 2,9., Ezsd. 10,28.

21. Ő utána javítgata Merémóth Uriásnak fia, a ki Hakkós fia vala, egy másik darabot, Eliásib házának ajtajától Eliásib házának végéig;

Nehem. 3,4., Ezsd. 8,33.

22. Ő utána javítgatának a papok, a környék férfiai;

Nehem. 12,28.

23. Ezek után javítgata Benjámin és Hassub, az ő házok ellenébe, utánok pedig javítgata Azariás, Maaséja fia - a ki Ananiás fia vala - az ő háza mellett;

Nehem. 3,24., Ezsd. 2,6.

24. Ő utánok javítgata Binnui, a Hénadád fia egy másik darabot, Azáriás házától mind a zugig és szegletig;

Nehem. 3,18., Nehem. 10,9.

25. Továbbá Palál, az Uzai fia, a szegletnek és a felső toronynak ellenébe, mely a király házából a tömlöcz udvaránál emelkedik ki; utána pedig Pedája, a Parós fia;

Jer. 32,2., Jer. 32,8., Jer. 32,12., Jer. 33,1., Jer. 37,21., Jer. 38,6., Jer. 38,13., Jer. 38,28., Jer. 39,14., Ezsdr. 2,3.

26. (A Léviták szolgálai pedig laknak vala az Ófelben, a vizek kapujának ellenéig napkelet felé és a kiemelkedő torony ellenéig;)

Nehem. 8,1., Nehem. 8,3., Nehem. 8,16., Nehem. 12,36., Nehem. 12,37., Nehem. 12,40., 2 Krón. 27,3., 2 Krón. 33,14.

27. Ő utána javítgatának a Tékoabeliek egy másik darabot a kiemelkedő nagy toronynak ellenétől fogva az Ófel kőfaláig;

Nehem. 3,5., Nehem. 3,25.

28. A lovak kapuján felül javítgatának a papok, kiki az ő házának ellenébe;

Jer. 31,40., 2 Kir. 23,11.

29. Utánok javítgata Sádók, Immér fia az ő háza ellenébe; és ő utána javítgata Semája, Sekaniás fia, a napkeleti kapu őrizője;

Ezsdr. 2,37., Ezsdr. 8,16., 1 Krón. 26,6.

30. Ő utána javítgata Hananiás, Selemiás fia és Hánun, Sáláfnak hatodik fia egy másik darabot; utánok javítgata Mesullám, Berekiás fia, az ő szobája ellenébe;

Nehem. 3,4., Nehem. 3,8., Nehem. 6,18., Jer. 35,4., Jer. 36,10.

31. Utána javítgata Malkija, az ötvösök egyike, a Léviták szolgálainak és a kereskedőknek házáig, a törvénytevő ház kapujának ellenébe, a szegletnek hágójáig;

Ezék. 43,21.

32. A szeglet hágója és a juhok kapuja között pedig javítgatának az ötvösök és a kereskedők.

4.

1. Lón pedig, mikor meghallotta Szanballat, hogy mi építjük a kőfalat, haragra gerjede és felette igen bosszankodék, és gúnyolá a zsidókat;

Nehem. 2,10., Nehem. 2,19.

2. És szóla az ő atyjafiai és a samáriai sereg előtt, és ezt mondá: Mit művelnek e nyomorult zsidók? Vajjon megengedik-e ezt nékik? Talán áldozni fognak? Hát bevégezik ma? Avagy megelevenítik a köveket a porhalmazból, holott azok elégték?!

3. Az Ammonita Tóbiás pedig mellette állván, mondá: Bármint építsenek, ha egy róka lép fel reá, összezúzza köveiknek falát.

4. Halld meg, oh mi istenünk! hogy csúffá lettünk, fordítsad gyalázásukat az ő fejökre, és add őket prédára a rabságnak földében;

Nehem. 5,19., Nehem. 6,9., Nehem. 6,14., Nehem. 13,14., Nehem. 13,22., Nehem. 13,29., Nehem. 13,31.

5. Ne fedezd el az ő hamisságokat és az ő bűnök a te orczád elől el ne töröltessék, mert téged bosszantának az építők előtt!

Zsolt. 85,3., Zsolt. 109,14.

6. És építők a falat annyira, hogy elkészült az egész fal félmagasságban, mert a nép nagy kedvvel dolgozott.

7. Mikor pedig meghallotta Szanballat és Tóbiás, továbbá az Arábiabeliek, az Ammoniták és az Asdódeusok, hogy javítgattatnak Jeruzsálem kőfalai, és hogy a törések betömése megkezdődött, felette nagy haragra gerjedének;

Nehem. 2,10., Nehem. 2,19., Nehem. 4,1.

8. És összeesküvének mindnyájan egyenlő akarattal, hogy eljőnek Jeruzsálemet megostromolni és népét megrémíteni.

9. De mi imádkozánk a mi Istenünkhöz, és állítánk ellenök őrséget nappal és éjjel, mivelhogy féltünk tőlök.

Nehem. 1,4., Nehem. 1,6., Nehem. 2,4.

10. És mondák a zsidók: Fogytán van ereje a tereh-hordónak, a rom pedig sok, és mi képtelenek vagyunk építeni a kőfalat.

11. A mi ellenségeink pedig ezt mondták: Ingyen se tudják meg, se ne lássák, míg közikbe bemegyünk és őket leöljük, és megszüntetjük a munkát.

12. És lón, hogy eljöttek hozzánk mindenfelől a zsidók, a kik ő mellettök laknak vala és nékünk tízszer is mondták: Térjetek haza!

13. Azért állítám a hely alsó és nyílt részeire a kőfal mögé, odaállítám a népet nemzetségek szerint, fegyvereikkel, dárdáikkal és kézíveikkel.

14. És körültekintvén, fölkeltem és így szóltam az előljárókhöz, a főemberekhez és a többi néphez: Ne féljetek tőlök! A nagy és rettenetes Úrra emlékezzetek, és harcoljatok testvéreitekért, fiaitokért, leányaitokért, feleségeitekért és házaitekért!

Nehem. 2,16., Nehem. 1,5., Nehem. 9,32., 5 Móz. 3,22., 5 Móz. 20,3., 5 Móz. 31,6., 2 Sám. 10,12., Ésa. 8,13., 4 Móz. 14,9.

15. És lőn, hogy meghallották a mi ellenségeink, hogy megtudtuk az ő szándékukat, és hogy Isten semmivé tette az ő tanácsokat: megtérénk mi mindnyájan a kőfalhoz, kiki az ő munkájához;

Jób. 5,12., Zsolt. 33,10.

16. De azon naptól fogva legényeim egyik része munkálkodik vala, a másik része pedig tart vala dárdákat, paizsokat, kézíveket és páncélokat, és a fejedelmek ott állának az egész Júda háznépe mögött.

Nehem. 4,17., Nehem. 13,19.

17. A kőfalon munkálkodók közül a tehernek hordói egyik kezökkel, a mely a munkát végezné, rakodának, másik kezök pedig a fegyvert tartja vala,

18. A kik pedig építének, azoknak fegyverök derekokra vala felkötve és így építének; a trombitás pedig mellettem állt.

19. És így szóltam az előljárókhöz, a főemberekhez és a többi néphez: A munka felette sok és messzeterjedő és mi elszéledvén a kőfalon, egymástól messze esünk;

20. Azért oda gyűlletek hozzánk, hol a trombita szavát hallándjátok, a mi Istenünk hadakozik értünk!

21. Ekképen munkálkodunk vala; és legényeimnek fele dárdákat tart vala hajnalhasadtától fogva mind a csillagoknak feltámadásáig.

Nehem. 4,16.

22. Ugyanekkor megparancsolám a népnek, hogy minden ember legényével Jeruzsálemben háljon, hogy éjszaka őrködjenek felettünk és nappal dolgozzanak.

23. És sem én, sem az én atyámfiaink, sem legényeim, sem az őrizők, a kik én utánam valának, nem vetjük vala le ruháinkat; kiki csak mosódáskor teszi vala le fegyverét.

5.

1. Lőn pedig nagy kiáltása a népnek és feleségeiknek az ő atyjokfiaink, a zsidók ellen.

2. Valának, a kik ezt mondják vala: Fiainkkal és leányainkkal együtt sokadmagunkkal vagyunk, nekünk gabona kell, hogy együnk és éljünk.

3. És valának, a kik ezt mondják vala: Mind mezeinket, mind szőlőinket, mind házaikat zálogba kell adogatnunk, nekünk gabona kell, mert éhezünk.

4. Vizsontag valának, a kik ezt mondják vala: Kölcsön vettünk pénzt a király adójáért a mi mezeinkre és szőlőinkre;

5. És ímé, bár a mi testünk épen olyan, mint a mi atyánkfiaink testök, s a mi fiaink olyanok, mint az ő fiaik, mi nekünk mégis rabság alá kell adnunk fiainkat és leányainkat, sőt vannak már rabszolga leányaink is, és nincs erőnk arra, hogy őket megválthatnók, hisz mezeink és szőlőink másokéi már!

5 Móz. 15,7., 5 Móz. 15,11., 3 Móz. 25,14., 3 Móz. 25,17., 3 Móz. 25,39., 2 Móz. 21,2., 2 Kir. 4,1., Jer. 34,8., Jer. 34,22., 1 Móz. 30,2., 1 Móz. 31,29., Péld. 3,27., Mik. 2,1.

6. Felette nagy haragra gerjedtem azért, mikor kiáltásukat s e dolgokat hallottam;

7. És magamba szállva, gondolkodtam erről, és megfeddém az előljárókat és főembereket, ezt mondván nekik: Ti a ti atyátokfiainkkal szemben uzsoráskodtok! És szerzék ő ellenök nagy gyűlést;

Nehem. 13,25., Nehem. 11,17., 5 Móz. 24,10., Jer. 15,10., Ésa. 24,2., Jób. 22,6., Jób. 24,3., 2 Kir. 4,1., 5 Móz. 23,20., 3 Móz. 25,36.

8. És mondtam nekik: Mi megváltottuk a mi atyánkfiainkat, a zsidókat, a kik a pogányoknak eladattak vala, a mi tehetségünk szerint; és ti is meg akarjátok venni a ti atyátokfiainkat, s ők nekünk adják el magukat?! És hallgatának és nem tudának felelni semmit.

3 Móz. 25,42., 3 Móz. 25,47.

9. És mondták: Nem jó dolog ez, a mit ti cselekesztek. Hát nem fogtok a mi Istenünk félemében járni, hogy valahára ne gyalázzanak már minket a pogányok, a mi ellenségeink?

Ezsdr. 9,7., Ezsdr. 9,14.

10. Hiszen én, atyámfiaink és legényeim is pénzt és gabonát kölcsönöztünk nekik; engedjük el, kérlek, e tartozást!

Nehem. 5,7., Nehem. 5,14.

11. Adjátok vissza, kérlek, nékik még ma az ő mezeiket, szőlőiket, olajkerteiket és házaikat; ennekfelette, a kölcsönadott pénznek, gabonának, bornak és olajnak századát engedjétek el.

2 Móz. 22,25., 3 Móz. 25,26.

12. És felelének: Visszaadjuk és tőlök nem veszünk semmit; úgy cselekszünk, a mint te mondod. Ekkor egybehívám a papokat és megeskettetem őket, hogy e beszéd szerint fognak cselekedni.

2 Krón. 19,8.

13. Ruhámat is megrázám és mondék: Épen így rázzon ki az Isten minden embert az ő házából és vagyonából, és épen így legyen kirázott és üres, valaki meg nem teljesíti e beszédet. És monda az egész gyülekezet: Ámen. És dicsérék az Urat, és e beszéd szerint cselekedett a nép.

Csel. 18,6.

14. Sőt azon naptól fogva, melyen Júdának földére helytartójukul rendeltettem, Artaxerxes királynak huszadik esztendejétől fogva harminczkettedik esztendejéig, azaz tizenkét esztendeig, sem én, sem az én atyámfiái a helytartónak járó kenyeret nem evénk.

Nehem. 5,15., Nehem. 13,6.

15. Holott az előbbi helytartók, a kik én előttem valának, terhelék a népet és vevének tőlök kenyérért és borért negyven ezüst sikluson felül; sőt még legényeik is zsarnokoskodának a népen. De én nem cselekedém így az Isten félelme miatt.

Nehem. 5,18.

16. Sőt még e kőfalon is dolgoztam; mezőt sem szereztünk; s minden én legényeim egybegyűltenek ott a munkára.

Nehem. 4,16., Nehem. 4,21., Nehem. 4,23.

17. Annakfelette a zsidók, továbbá a másfélszáz főember és a kik jönnek vala mi hozzánk a körülünk lakó pogányok közül, az én asztalomnál esznek vala.

Ezsdr. 6,21.

18. A mit minden napra készítenek vala: egy ökröt, hat kövér juhot, és madarakat is készítenek nékem, minden tíz napra vala mindenféle bor bőségesen; és mindemellett sem kívántam be a helytartó kenyerét, mert nehéz vala a szolgálat ezen a népen.

19. Emlékezzél meg rólam, én Istenem, javamra, mindarról, a mit én e néppel cselekedtem!

Nehem. 13,14., Nehem. 13,22.

6.

1. És lón, hogy mikor meghallá Szanballat, Tóbiás, az Arábiabeli Gesem és a mi többi ellenségeink, hogy megépítettem a kőfalat, s hogy nem maradt azon semmi romlás, jóllehet még az ideig ajtókat nem állíttattam a kapukra:

Nehem. 2,10., Nehem. 4,7., Nehem. 3,3.

2. Küldé Szanballat és Gesem hozzám ilyen izenettel: Jer és találkozzunk a faluk egyikében, az Onó-völgyében; holott ők gonoszt gondoltak ellenem.

Nehem. 11,35., 1 Krón. 8,12.

3. Küldék azért követeket hozzájok ilyen izenettel: Nagy dolgot cselekszem én, azért nem mehetek alá; megszűnnék e munka, ha attól eltávozván, hozzátok mennék.

4. És küldének hozzám ilyen módon négy ízben, és én ilyen módon felelék nékik.

5. Küldé továbbá hozzám Szanballat ilyen módon ötödször az ő legényét, a kinek kezében egy felnyitott levél vala,

6. Melyben ez vala írva: A szomszéd népek közt ez a hír és Gasmu is mondja, hogy te és a zsidók pártot akartok ütni, annakokáért építéd te a kőfalat; és hogy te leszel az ő királyok, e beszédek szerint.

Nehem. 3,12., Nehem. 2,19.

7. Sőt még prófétákat is rendelél, a kik hirdetnék te felőled Jeruzsálemben, ezt mondván: Király van Júdában! És most e dolgoknak híre a királyhoz is elérkezik, annakokáért jer és tanácskozzunk együtt!

8. Én pedig küldék ő hozzá ilyen izenettel: Nem történt semmi olyan, a minőt te mondasz, hanem csak magadtól gondoltad mindazt a te szívedben.

9. Mert mindezek el akarnak vala minket rettenteni, ezt mondván: Leveszik kezöket a munkáról és az félben marad! Azért hát, oh Uram! erősítsd meg az én kezeimet.

Nehem. 5,15.

10. És én elmentem Semájának, a Delája fiának házába, a ki Mehétabeél fia vala, és őt bezárkózva találtam, és monda: Menjünk az Isten házába, a templom belsejébe és zárjuk be a templomnak ajtait, mert eljönnek, hogy megöljenek téged, és pedig éjjel jönnek el, hogy megöljenek.

11. Én pedig mondék: Avagy ily férfiúnak, mint én vagyok, illik-e futni? Hát ilyen lévén mint én, beléphet-e valaki a templomba, élvén? Nem megyek!

5 Móz. 13,1., 5 Móz. 13,5., 4 Móz. 18,7.

12. És megismerém, hogy nem az Isten küldötte őt, hanem azt a prófécziát azért mondá nekem, mert Tóbiás és Szanballat felbérelték őt.

Nehem. 6,14., Nehem. 6,17., Nehem. 6,19., Nehem. 13,4., Nehem. 13,28.

13. Azért vala pedig felbérelve, hogy én megrettenjek és akképen cselekedvén, vétkezzem, hogy így rossz híreket költhessék és rágalmazhassanak.

5 Móz. 22,14., 5 Móz. 22,19., Ezék. 23,10.

14. Emlékezzél meg én Istenem Tóbiásról és Szanballatról ezen cselekedeteik szerint, és a jövendőmondó Noádja asszonyról és a többi jövendőmondókról is, a kik rémítgetének engem.

Nehem. 5,19., Nehem. 13,29., Nehem. 4,4.

15. Elvégeztetek pedig a kőfal Elul hónap huszonötödik napján, ötvenkét nap alatt.

Nehem. 4,2., Nehem. 1,1., Nehem. 2,1., Nehem. 5,14., Nehem. 13,6., Nehem. 1,3., Nehem. 2,13., Nehem. 6,1.

16. És lón, hogy midőn meghallák minden mi ellenségeink, megfélemlének minden pogányok, a kik körülünk valának, és igen összeestek a saját szemeikben, és megismerék, hogy a mi Istenünkől vitetett végbe e munka.

17. E napokban is sok levelet küldének némely zsidó előljárók Tóbiásnak, és viszont Tóbiástól sok jöve hozzájuk.

18. Mert sokan Júdában ő hozzá esküdtek, mivelhogy ő veje vala Sekániának, az Arah fiának, és Jóhanán, az ő fia, Mesullámnak, a Berékia fiának leányát vette volt el.

Nehem. 4,3., Ezsdr. 2,5., 2 Sám. 21,7., 1 Sám. 18,3.

19. Sőt még jó szándékait is emlegetik vala előttem, és az én beszédeimet megvívék néki. Leveleket pedig Tóbiás folyton küldött, hogy engem elrettentene.

Nehem. 6,6.

7.

1. És lón, hogy midőn megépítették a kőfal, felállítam az ajtókat és kirendeltetének a kapunállók, az énekesek és a Léviták őrizetre;

1 Krón. 9,17., 1 Krón. 9,27., 1 Krón. 26,12., 1 Krón. 26,19.

2. És hadnagyokká tevém Jeruzsálem fölött Hanánit, testvéremet és Hanániást, a vár fejedelmét, mivel hogy ő hűségesebb és istenfélőbb vala sokaknál.

Nehem. 1,2.

3. És mondék nékik: Meg ne nyitassanak Jeruzsálem kapui mindaddig, míg a nap melegen nem süt, és míg az örök ott állanak, addig tegyék be az ajtókat és zárjátok be azokat; azután állítsatok őrizőket Jeruzsálem lakosai közül, némelyeket az ő vigyázó helyökre, s másokat az ő házak ellenébe.

4. A város pedig felette igen széles vala és nagy, s a nép kevés lévén benne, házak nem épültek.

5. Felindítá azért az én Istenem szívemet, hogy egybegyűjtsem az előljárókat, a főembereket és a népet, hogy felíratassanak; és megtalálám azok nemzetségének könyvét, a kik először jöttek vala fel Babilóniából, melyben ily írást találék:

6. Ezek a tartományak fiai, a kik feljöttek vala a rabság foglyai közül, a kiket fogva vitetett Nabukodonozor, Babilónia királya, s most visszajövének Jeruzsálembe és Júdába, kiki az ő városába.

Ezsdr. 2,1.

7. Kik jövének Zorobábel: Jésua, Nehémiás, Azariás, Raámia, Nahamáni, Mordokhai, Bilsán, Miszpereth, Bigvai, Nehum, Baána. Izráel népe férfiainak számok ez:

8. Parós fiai: kétezerszázhetvenkettő;

9. Sefátja fiai: háromszázhetvenkettő;

10. Arah fiai: hatszázötvenkettő;
11. Pahath-Moáb fiai, Jésua és Joáb fiaitól: kétezernyolczszáztizennyolcz;
12. Elám fiai: ezerkétszázötvennégy;
13. Zattu fiai: nyolczszáznegyvenöt;
14. Zakkai fiai: hétszázhatvan;
15. Binnui fiai: hatszáznegyvennyolcz;
16. Bébai fiai: hatszázhuszonnyolcz;
17. Azgád fiai: kétezerháromszázhuszonkettő;
18. Adónikám fiai: hatszázhatvanhét;
19. Bigvai fiai: kétezerhatvanhét;
20. Adin fiai: hatszázötvenöt;
21. Áter fiai, Ezékiástól: kilenczvennyolcz;
22. Hásum fiai: háromszázhuszonnyolcz;
23. Bésai fiai: háromszázhuszonnégy;
24. Hárif fiai: száztizenkettő;
25. Gibeon fiai: kilenczvenöt;
26. Bethlehem és Netófa férfiai: száznyczvennyolcz;
27. Anathóth férfiai: százhuszonnyolcz;
28. Beth-Azmáveth férfiai: negyvenkettő;
29. Kirjáth-Jeárim, Kefira és Beéróth férfiai: hétszáznegyvenhárom;
30. Ráma és Géba férfiai: hatszázhuszonegy;
31. Mikmás férfiai: százhuszonkettő;
32. Béthel és Ai férfiai: százhuszonhárom;
33. A másik Nébo férfiai: ötvenkettő;
34. A másik Elám fiai: ezerkétszázötvennégy;
35. Hárím fiai: háromszázhusz;
36. Jerikó fiai: háromszáznegyvenöt;
37. Lód, Hádíd és Ónó fiai: hétszázhuszonegy;
38. Szenáa fiai: háromezerkilenczszázharmincz;
39. A papok: Jedája fiai Jésua családjából: kilenczszázhetvenhárom;
40. Immér fiai: ezerötvenkettő;
41. Pashur fiai: ezerkétszáznegyvenhét;
42. Hárím fiai: ezertizenhét;
43. A Léviták: Jésua és Kadmiel fiai, Hódávia fiaitól: hetvennégy;
44. Az énekesek: Asáf fiai: száznegyvennyolcz;
45. A kapunállók: Sallum fiai, Áter fiai, Talmón fiai, Akkub fiai, Hatita fiai, Sóbai fiai: százharmincznyolcz;
46. A Léviták szolgálói: Siha fiai, Hasufa fiai, Tabbaóth fiai,
47. Kérósz fiai, Szia fiai, Pádón fiai,
48. Lebána fiai, Hagába fiai, Salmai fiai,
49. Hanán fiai, Giddél fiai, Gahar fiai,
50. Reája fiai, Resin fiai, Nekóda fiai,
51. Gazzám fiai, Uzza fiai, Pászéah fiai,
52. Bészai fiai, Meunim fiai, Nefiszim fiai,
53. Bakbuk fiai, Hakufa fiai, Harhur fiai,
54. Basluth fiai, Mehida fiai, Harsa fiai,
55. Barkósz fiai, Sziszerá fiai, Temah fiai,
56. Nesiah fiai, Hatifa fiai,
57. A Salamon szolgálóinak fiai: Szótai fiai, Szófereth fiai, Perida fiai,
58. Jaalá fiai, Darkón fiai, Giddél fiai,
59. Sefátia fiai, Hattil fiai, Pókhereth-Hassebaim fiai, Ámon fiai;
60. Összesen a Léviták szolgálói és a Salamon szolgálóinak fiai, háromszázkilenczvenkettő.
61. És ezek, a kik feljövének Tel-Melahból, Tel-Harsából, Kerub-Addán-Immérből, de nem mondhatták meg családjukat és eredetüket, hogy Izráelből valók-é?

62. Delája fiai, Tóbiás fiai, Nekóda fiai, hatszáznegyvenkettő;
63. És a papok közül: Habája fiai, Hakkós fiai, Barzillai fiai, a ki a Gileádbeli Barzillai leányai közül vett magának feleséget és ezek nevéről nevezteték;
64. Ezek keresték írásukat, tudniillik nemzetségek könyvét, de nem találák, miért is kirekesztetének a papságból;
65. És megmondá nékik a király helytartója, hogy ne egyenek a szentséges áldozatból, mígnem a pap ítél az Urimmal és Tummimmal;
66. Mind az egész gyülekezet együtt negyvenkétezerháromszázhatvan.
67. Szolgáikon és szolgálóikon kívül - ezek valának hétezerháromszázharminczhетен - valának nékik énekes férfiak és asszonyaik kétszáznegyvenöten;
68. Lovaik hétszázharminczhat, öszvéreik kétszáznegyvenöt;
69. Tevéik négyszázharminczöt, szamaraik hatezerhétszázhusz.
70. Némelyek pedig a családfők közül adakozának az építésre: a király helytartója ada a kincsekhez aranyban ezer dáríkot, ötven medenczét ötszázharmincz papi ruhát;
71. A többi családfők pedig adának az építés költségére aranyban húszezer dáríkot, és ezüstben kétezerkétszáz mánét;
72. És a mit a többi nép ada, az aranyban húszezer dárík, és ezüstben kétezer máne, és hatvanhét papiruha vala.
73. És lakozának mind a papok, mind a Léviták, mind a kapunállók, mind az énekesek, mind a nép fiai, mind a Léviták szolgálói, szóval az egész Izráel a magok városaikban.

8.

1. Mikor pedig eljőve a hetedik hónap, és Izráel fiai az ő városaikban lakozának; felgyüle az egész nép egyenlőképen a piacra, mely a vizek kapuja előtt vala, és mondák az írástudó Ezsdrásnak, hogy hozza elő a Mózes törvényének könyvét, melyet parancsolt vala az Úr Izraelnek.

Nehem. 12,26., Ezsdr. 7,11.

2. Előhozá azért Ezsdrás pap a törvényt a gyülekezet eleibe, melyben együtt valának férfiak és asszonyok és mindazok, a kik azt értelemmel hallgathaták, a hetedik hónap első napján.

3 Móz. 23,23., 3 Móz. 23,25., 4 Móz. 29,1., 4 Móz. 29,6.

3. És olvasa abból a piacson, mely a vizek kapuja előtt vala, kora reggeltől fogva mind délig, a férfiak és az asszonyok előtt és mindazok előtt, a kik azt érthetik vala, mivel az egész nép nagy figyelemmel hallgatá a törvényt.

4. Áll vala pedig az írástudó Ezsdrás egy ezen célra csinált faemelvényen, és mellette álla jobb keze felől Mattithia, Sema, Anája, Uriás, Hilkiás, Maaszéja, balkeze felől pedig: Pedája, Misáel, Malkija, Hásum, Hasbaddána, Zakariás, Mesullám.

Nehem. 3,4., Nehem. 3,6., Nehem. 3,11., Nehem. 3,14., Nehem. 3,21., Nehem. 3,23.

5. És felnyitá Ezsdrás a könyvet az egész nép szemei előtt, mert fölötte vala az egész népnek; és mikor fölnyitá, felállá az egész nép.

6. És áldá Ezsdrás az Urat, a nagy Istent, és felele rá az egész nép felemelt kezekkel: Ámen! Ámen! És meghajtván magukat, leborulának az Úr előtt arczczal a földre.

Nehem. 9,32., 1 Krón. 29,20., 1 Krón. 16,8., 1 Krón. 16,36.

7. Jésua, Báni, Serébia, Jámin, Akkub, Sabbethai, Hódija, Maaszéja, Kelita, Azáriás, Józabád, Hanán, Pelája Léviták pedig magyarázzák vala a népnek a törvényt, s a nép a maga helyén áll vala.

Nehem. 10,10., Nehem. 10,14., Nehem. 9,4., Nehem. 11,15., Nehem. 11,18., Nehem. 12,8., Nehem. 12,24., Ezsdr. 8,28.

8. Olvasának pedig a könyvből, Isten törvényéből világosan, s azután magyarázának, és a nép megérté az olvasottakat.

9. Ekkor Nehémiás, a király helytartója és Ezsdrás, a pap, az írástudó és a Léviták, a kik magyaráznak vala a népnek, így szólának az egész néphez: E nap szent az Úrnak, a ti Isteneteknek ne keseregjete és ne sírjatek, mert sír vala az egész nép, mikor a törvény beszédeit hallá.

Nehem. 10,1., Nehem. 10,7., Nehem. 10,65., Nehem. 10,70., Nehem. 9,36.

10. És ő mondá nékik: Menjetek, egyetek kövért és igyatek édest és küldjetek belőle részt annak, a kinek semmi nem készítettett, mert szent e nap a mi Urunknak, és ne bánkódjatek, mert az Úrnak öröme a ti erősségteket.

Ésa. 25,6., 1 Krón. 16,27., 5 Móz. 16,14.

11. A Léviták is csendesíték vala az egész népet, mondván: Hallgassatok, mert e nap szent és ne bánkódjatok!

12. Elméne azért mind az egész nép enni és inni és részt küldeni és szerezni nagy vígasságot, mert megértették a beszédeket, a melyekre őket tanították vala.

Nehem. 8,9., Eszt. 9,22.

13. Másod napon pedig összegyűlének az egész népnek, a papoknak és Lévitáknak családfői Ezsdráshoz, az írástudóhoz, hogy megértenék a törvénynek beszédit.

14. Találák pedig írva a törvényben, melyet parancsolt vala az Úr Mózes által, hogy Izráel fiainak leveles színekben kell lakozniok az ünnepen a hetedik hónapban,

3 Móz. 23,39., 3 Móz. 23,43., 5 Móz. 16,13., 5 Móz. 16,15.

15. És hogy nékik tudatniok kell és ki kell hirdettetniök minden városaikban és Jeruzsálemben ezt: Menjetek ki a hegyre, és hozzatok lombokat a nemes és vad olajfáról, mirtus és pálmalombokat, szóval akármely sűrű levelű fáról lombokat, hogy csináljatok leveles színeket, a mint meg van írva.

3 Móz. 23,42.

16. Kiméne azért a nép, és hozának lombokat, és csinálának magoknak leveles színeket, kiki a maga háza tetején és pitvaraikban, továbbá az Isten háza pitvariban, a vizek kapujának piacán és Efraim kapujának piacán.

17. Csinála pedig az egész gyülekezet, mely hazatért a fogságból, leveles színeket, és lakának a leveles színekben; mert nem cselekedtek vala így Józsuének, a Nún fiának idejétől fogva Izráel fiai mind az napiglan, és lőn felette igen nagy örömük.

Józs. 1,1.

18. És olvasának az Isten törvényének könyvéből minden napon, az első naptól fogva mind az utolsó napig, és ünneplének hét napon át; a nyolczadik napon pedig egybegyülekezés tartatott a törvény szerint.

3 Móz. 23,36., 4 Móz. 29,35., 4 Móz. 29,38., 5 Móz. 16,1., 5 Móz. 16,17., 5 Móz. 31,10.

9.

1. Azután ugyanezen hónap huszonnegyedik napján egybegyűlének Izráel fiai és bőjtölének, gyászba öltöztvén és port hintvén fejökre.

1 Sám. 4,12., 2 Sám. 1,2., 2 Sám. 23,19., Jób. 2,12., Jóel. 1,8., Nehem. 8,9., Nehem. 8,12.

2. És elválnak az Izráel magvából valók minden idegenektől, és előállván, vallást tőnek az ő bűneikről és atyáik hamisságáról.

3. És megállának a helyökön, és olvasának az Úrnak, az ő Istenöknek törvénye könyvéből a nap negyedrésze alatt, negyedrésze alatt pedig vallást tőnek és leborulának az Úr előtt, az ő Istenök előtt.

4. És felállá a Léviták emelvényére Jésua, Báni, Kadmiel, Sebánia, Bunni, Serébia, Báni és Kenáni és kiáltának nagy felszóval az Úrhoz, az ő Istenökhöz.

Nehem. 3,17., Nehem. 7,43., Nehem. 10,14., Nehem. 10,11., Nehem. 12,8., Ezsdr. 2,40., Ezsdr. 3,9.

5. És mondának a Léviták, Jésua, Kadmiel, Báni, Hasabnéja, Serébia, Hódija, Sebánia, Petáhia: Nosza áldjátok az Urat, a ti Isteneteket öröktől fogva mindörökké; és áldják a te dicsőséges nevedet, mely magasabb minden áldásnál és dicséretnél!

Nehem. 7,43., Nehem. 10,4., Nehem. 10,10., Ezsdr. 10,23., 1 Krón. 16,36., Zsolt. 41,14., Zsolt. 90,2.

6. Te vagy egyedül az Úr! Te teremtetted az eget, az egeknek egeit és minden seregöket, a földet és mindent a mi rajta van, a tengereket minden bennök valókkal együtt; és te adsz életet mindnyájoknak, és az égnek serege előtted borul le.

5 Móz. 10,14., 1 Kir. 8,27., Zsolt. 148,2., Zsolt. 103,21., Dán. 7,10., Ésa. 40,26., Zsid. 1,14.

7. Te vagy az Úr, az Isten, a ki választottad Ábrahámot és kihozád őt a Káldeusoknak Úr nevű városából, és nevezéd őt Ábrahámnak.

1 Móz. 11,31., 1 Móz. 12,1., 1 Móz. 15,7., 1 Móz. 17,5.

8. És találád az ő szívét hűnek te előtted és szerzél vele szövetséget, hogy adod a Kananeusok, Hitteusok, Emoreusok, Perizeusok, Jebuzeusok, Gírgázeusok földét, hogy adod az ő magvának; és megteljesítéd beszédeidet, mert igaz vagy te!

1 Móz. 17,5., 1 Móz. 15,18., 1 Móz. 15,21., 1 Móz. 22,12., 1 Móz. 22,18., 5 Móz. 7,1., 5 Móz. 32,4., 2 Móz. 3,8.

9. Megtekintéd annakfelette a mi atyáinknak Égyiptomban való nyomorúságát, és az ő kiáltásukat meghallád a Veres tengernél,

2 Móz. 3,7., 2 Móz. 14,10., 2 Móz. 15,4.

10. És tevék jeleket és csodákat a Faraón és minden szolgálain és földének egész népén, mert tudtad, hogy kevélyen cselekedtek a te néped ellen; és szerzél magadnak nevet, mint e mai napság is van.

2 Móz. 7,10., 2 Móz. 18,11., 5 Móz. 6,22., Jer. 44,22., Ésa. 63,12., Ésa. 63,14.

11. És a tengert kétfelé választád ő előttök és szárazon menének át a tenger közepén; üldözőiket pedig mélységbe borítád, mint követ a vizekbe.

2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,28., 2 Móz. 15,19., 2 Móz. 5,10., Ésa. 43,16.

12. És felhőnek oszlopában vezetéd őket nappal s tűznek oszlopában éjjel, hogy megvilágítsd nékik az utat, melyen menjenek.

2 Móz. 13,21., 4 Móz. 14,14., Zsolt. 78,14., Zsolt. 78,53.

13. És a Sinai hegyre leszállál, s szólál velök az égből, s adál nékik helyes végzéseket, igaz törvényeket, jó rendeléseket és parancsolatokat.

2 Móz. 19,18., 2 Móz. 19,20., 2 Móz. 20,1., 5 Móz. 4,36., Zsolt. 119,39., Zsolt. 119,43., Zsolt. 119,86., Zsolt. 119,142., Zsolt. 19,9.

14. A te szent szombatodat is megjelentéd nékik, és parancsolatokat, rendeléseket és törvényt parancsolál nékik szolgálád, Mózes által.

2 Móz. 16,23., 2 Móz. 20,8., 2 Móz. 31,17.

15. És kenyeret az égből adál nékik éhségökben, és vizet a kősziklából hozál ki nékik szomjúságokban; és mondád nékik, hogy menjenek be és bírják a földet, melyre nézve fölemelted kezedet, hogy nékik adod.

2 Móz. 16,4., 2 Móz. 17,6., 4 Móz. 14,30., 4 Móz. 20,8., 5 Móz. 9,15., 5 Móz. 11,31., Zsolt. 105,40.

16. Ők pedig, a mi atyáink, felfuvalkodának, és megkeményíték nyakukat és nem hallgaták parancsolataidat;

Nehem. 9,17., Nehem. 9,29., 2 Móz. 32,9., 2 Móz. 33,3., 2 Móz. 34,9., 5 Móz. 9,6., 5 Móz. 9,13.

17. És vonakodának engedelmeskedni, és meg nem emlékezének a te csodatételeidről, a melyeket velök cselekedtél, hanem megkeményíték nyakukat, és arra adák fejüket, hogy visszatérnek rabságukba az ő makacskodásukban; de te bűnbocsánatnak Istene vagy, könyörülő és irgalmas, hosszútűró és nagy kegyelmességű, és el nem hagytd őket.

Zsolt. 130,4., Ezsd. 9,9., 5 Móz. 1,30., 5 Móz. 1,32., 4 Móz. 14,4., 2 Móz. 34,6., Dán. 9,9., Jól. 2,13.

18. Sőt még borjúképet is csinálának magoknak, és ezt mondják: Ez a te Istened, a ki kihozott téged Egyiptomból, és nagy bosszúsággal illettek téged;

2 Móz. 32,1., 2 Móz. 32,6.

19. És te nagy irgalmasságodban nem hagyád el őket a pusztában; a felhőnek oszlopa nem távozik el felőlök nappal, hogy vezérle nékik az úton, és a tűznek oszlopa éjjel, hogy világítana nékik az úton, melyen menének.

4 Móz. 14,14., 2 Móz. 13,22., 2 Móz. 40,36., 2 Móz. 40,38., Nehem. 9,12.

20. És a te jó lelkedet adád nékik, hogy őket oktattá; és mannádat nem vonád meg szájuktól, s vizet adál nékik szomjúságokban.

Zsolt. 143,10., 4 Móz. 11,6., 4 Móz. 11,9., 4 Móz. 11,17., 4 Móz. 11,25., 4 Móz. 20,2., 4 Móz. 20,8., Józ. 5,12.

21. És negyven esztendeig tápláltad őket a pusztában, fogyatkozásuk nem vala, ruháik el nem nyűttenek és lábaik meg nem dagadának.

5 Móz. 2,7., 5 Móz. 8,4., 5 Móz. 29,5.

22. Adál annakfelette nékik országokat és népeket, és elosztád ezeket határok szerint és ők elfoglalák Sihón földét és Hesbon királyának földét, és Ógnak, Básán királyának földét.

5 Móz. 1,4., 5 Móz. 3,4., 4 Móz. 21,21., 4 Móz. 21,35.

23. Fiaikat pedig megsokasítád, mint az ég csillagait, és bevived őket a földre, mely felől megmondád atyáiknak, hogy bemennek arra, hogy bírják azt.

5 Móz. 1,10., 5 Móz. 7,12., 1 Móz. 22,17., 4 Móz. 26,1., Józ. 1,11., 2 Sám. 24,9.

24. És bemenének a fiak és elfoglalák a földet, és megalázád előttök a földnek lakóit, a Kananeusokat, kezökbe adád őket, mind királyait, mind a föld népeit, hogy cselekedjenek velök kedvök szerint.

Nehem. 9,37., 5 Móz. 9,6., Bir. 4,23., 2 Krón. 28,19.

25. És megvevének erős városokat és kövér földet, s elfoglalának minden jóval teljes házakat, kőből vágott kutakat, szőlős és olajfás kerteket és sok gyümölcsfát, s evének és megelégedének és meghízának, sgyönyörködének a te nagy jóvoltodban.

Józ. 8,1., 4 Móz. 13,20., 5 Móz. 6,11., 5 Móz. 32,15., Jer. 5,28.

26. Makacskodának pedig és pártot ütének ellened, és veték törvényedet hátuk mögé; prófétáidat is meggyilkolák, a kik bizonyosságot tőnek ellenök, hogy őket te hozzád térítenék, és nagy bosszúsággal illettek téged.

Nehem. 9,18., Ezék. 20,8., Ezék. 23,35., 1 Kir. 14,9., 1 Kir. 18,4., 1 Kir. 18,13., 1 Kir. 19,10., Mát. 5,12., Mát. 23,29., Luk. 11,47., Luk. 13,33., 1 Thess. 2,15.

27. Annakokáért adád őket nyomorgatóik kezébe és megnyomorgaták őket; de nyomorúságok idején hozzád kiáltának, és te az égből meghallgatád és nagy irgalmasságod szerint adál nekik szabadítókat, és megszabadítád őket nyomorgatóik kezéből.

Bir. 2,6., Bir. 2,23., Bir. 3,9., Bir. 3,15., Bir. 4,6., Bir. 4,24., Bir. 6,12.

28. És mikor megnyugodtak vala, ismét gonoszt cselekvének előtted, és te átadád őket ellenségeik kezébe, a kik uralkodának rajtok; s midőn ismét hozzád kiáltának, te az égből meghallgatád és megszabadítád őket irgalmasságod szerint sokszor.

Bir. 3,11., Bir. 3,30., Bir. 5,31., Bir. 8,28., Bir. 2,19.

29. És bizonyágot tevél ellenök, hogy visszatérítsd őket törvényedhez; de ők felfuvalkodának s nem hallgaták parancsolatodat, és végzéseid ellen vétkezének, melyeket ha valaki megtart, él azok által; és makacskodva hátat fordítának, s nyakukat megkeményíték és nem engedelmeskedének.

Nehem. 9,26., 3 Móz. 18,5., Ezék. 20,11., Zak. 7,11., Hós. 4,11.

30. És mégis meghosszabbítád felettök kegyelmedet sok esztendőkön át, s bizonyágot tevél ellenök lelkeddel, prófétáid által, de nem figyelmezének; annakokáért adád őket a föld népeinek kezébe.

Nehem. 9,32., Ezsdr. 9,1., 2 Krón. 24,19., 2 Krón. 34,15., 2 Krón. 34,16., Jer. 35,15., Jer. 31,3., Zsolt. 36,11., Zsolt. 106,40.

31. De nagy irgalmasságod szerint meg nem emésztéd őket, sem el nem hagyád őket, mert te könyörülő és irgalmas Isten vagy.

Jer. 5,18., Jer. 46,28., Jer. 5,10., Ezék. 20,17.

32. Most annakokáért, oh mi Istenünk, nagy, erős és rettenetes Isten, a ki megőrized a szövetséget és irgalmasságot, ne legyen kicsiny előtted mindaz a nyomorúság, a mely utolért minket, királyainkat, fejedelmeinket, papjainkat, prófétáinkat, atyáinkat és egész népedet, Assiria királyainak napjaitól fogva mind e mai napig.

Nehem. 1,5., 5 Móz. 10,17., 5 Móz. 32,18.

33. Hiszen te igaz vagy mindenekben, valamelyek reánk jövének; mert te igazságot műveltél, mi pedig hamisságot cselekvénk!

Nehem. 9,8., Ezsdr. 9,15., Dán. 9,5., Dán. 9,8., 5 Móz. 32,4.

34. Hiszen a mi királyaink, fejedelmeink, papjaink és atyáink nem cselekedtek törvényedet és nem figyelmeztek parancsolataidra és bizonyágtételeidre, melyek által bizonyágot tettél ő ellenök;

Nehem. 9,26., Nehem. 9,29., Jer. 11,7.

35. És ők az ő országokban s a te nagy jóvoltodban, melylyel megáldád őket, s a széles és kövér földön, melyet nekik adál, nem akartak szolgálid lenni; és nem tértek meg gonosz cselekedeteikből.

Jer. 31,12., Jer. 31,14., 2 Móz. 3,8.

36. És ímé mi most szolgálak vagyunk azon a földön, melyet a mi atyáinknak adál, hogy ennék annak gyümölcsét és javát, ímé mi szolgálak vagyunk azon;

Ezsdr. 9,9.

37. És termését bőven hozza a királyoknak, a kiket fölibünk helyezél a mi bűneinkért, s testeinken uralkodnak és barmainkon az ő kedvök szerint; és mi nagy nyomorúságban vagyunk!

Ezsdr. 4,13.

38. És mindemellett mi erős kötést szerzénk és azt aláírtuk, melyet megpecsételének a mi fejedelmeink, Lévitáink és papjaink.

Jer. 32,10., Jer. 32,14.

10.

1. A megpecsételt kötéseken pedig ott valának: Nehémiás, a király helytartója, a Hakhalia fia és Sédékiás;

2. Serája, Azariás, Jeremiás,

Nehem. 12,1., Nehem. 12,12., Nehem. 11,11.

3. Pashur, Amaria, Malakiás,

4. Hattus, Sebánia, Malluk,

5. Hárím, Merémóth, Abdiás,

6. Dániel, Ginnethón, Báruk,

Ezsdr. 8,2.

7. Mesullám, Abija, Mijámin,

8. Maazia, Bilgai, Semája; ezek papok voltak.

Nehem. 12,1., Nehem. 12,8., Ezsdr. 2,36., Ezsdr. 2,39., 1 Krón. 24,7., 1 Krón. 24,19.

9. A Léviták pedig ezek: Jésua, Azania fia, Binnui, a Hénadád fiai közül, Kadmiel,

Nehem. 7,43., Nehem. 12,8., Nehem. 8,7., Ezsdr. 2,40.

10. És atyjafiaik: Sebánia, Hódija, Kelita, Pelája, Hanán,

11. Míka, Rehób, Hasábia,

12. Zakkur, Serébia, Sebánia,

13. Hódija, Báni, Beninu.

14. A nép fejei pedig ezek: Parós Pahath-Moáb, Elám, Zattu, Báni,

15. Bunni, Azgád, Bébai,

16. Adonija, Bigvai, Adin,

17. Áter, Ezékiás, Azzur,

18. Hódija, Hásúm, Bésai,

19. Hárif, Anathóth, Nébai,

20. Magpiás, Mesullám, Hézir,

21. Mesézabel, Sádók, Jaddua,

22. Pelátia, Hanán, Anája,

23. Hóseás, Hanánia, Hásúb,

24. Hallóhes, Pilha, Sóbek,

25. Rehum, Hasabná, Maaszéja,

26. És Ahija, Hanán, Anán,

27. Mallukh, Hárím, Baána.

Ezsdr. 2,1., Nehem. 7,1.

28. És a nép többi része, a papok, a Léviták, a kapunállók, az énekesek, a Léviták szolgálói és mindenki, a ki elkülöníté magát a tartományok népeitől, az Isten törvényéhez állván, feleségeik, fiaik, leányaik, mindenki, a kinek értelme és okossága vala,

Józs. 9,23.

29. Csatlakozának atyjokfiához, előljáróikhoz, és átok mellett esküt tévének, hogy az Isten törvényében járnak, a mely Mózes által az Isten szolgálója által adatott vala ki; s hogy megőrzik és cselekeszik az Úrnak, a mi Urunknak minden parancsolatait, végzéseit és rendeléseit;

Nehem. 10,2., Nehem. 10,28., Nehem. 9,2., Nehem. 8,2., Nehem. 8,3., Ezsdr. 2,43., Ezsdr. 2,54., Ezsdr. 6,21., Józs. 24,25.

30. És hogy nem fogjuk adni leányainkat feleségül a föld népeinek, sem az ő leányaikat nem fogjuk venni a mi fiainknak,

2 Móz. 34,12., 2 Móz. 34,16., 2 Móz. 23,31., Ezsdr. 9,2., 4 Móz. 33,52., 5 Móz. 7,2., 1 Móz. 26,35.

31. És hogy a föld népeitől, akik árúkat és mindenféle gabonát hoznak szombatnapon eladni, nem fogunk venni tőlök szombaton és egyéb szent napon, és hogy nem fogjuk bevetni a földet a hetedik esztendőben és elengedünk minden tartozást.

2 Móz. 23,10., 3 Móz. 25,2., 3 Móz. 25,7., 5 Móz. 15,2.

32. És megállapítánk magunkra nézve parancsolatokat: hogy vetünk magunkra harmadrész siklust esztendőnként a mi Istenünk házának szolgálatára,

2 Móz. 30,12., Mát. 17,24.

33. A szent kenyerekre, a szüntelen való ételáldozatra és a szüntelen való égőáldozatra, a szombatokon, újholdak napján viendő áldozatokra, az ünnepnapokra, a szent dolgokra, a bűnért való áldozatokra, hogy mindezek megtisztítsák Izráelt; és a mi Istenünk házának minden munkájára;

3 Móz. 24,5., 3 Móz. 24,8., 2 Kir. 16,15., Ezék. 46,13., Ezék. 46,15., Ezék. 46,17., 4 Móz. 28,16., 4 Móz. 29,38., 4 Móz. 28,3., 4 Móz.

28,8., 4 Móz. 28,11., 4 Móz. 28,14., 2 Krón. 30,22., Ezsdr. 6,22., Ezsdr. 7,20., Ezsdr. 7,22.

34. Sorsot veténk továbbá a fa hozása felől a papok, Léviták és a nép között, hogy hordjuk azt a mi Istenünk házába családaink szerint bizonyos időkben esztendőnként, hogy égjen az Úrnak, a mi Istenünknek oltárán, a mint meg van írva a törvényben,

Nehem. 13,31., 3 Móz. 6,5.

35. És hogy felviszszük földünknek első zsongéjét és minden gyümölcsének első zsongéjét esztendőnként az Úr házába;

2 Móz. 23,19., 2 Móz. 34,26., 3 Móz. 19,23., 4 Móz. 18,12., 5 Móz. 26,2.

36. Annakfelette fiainknak, barmainknak első fiait, a mint meg van írva a törvényben; továbbá, hogy elviszszük szarvasmarháinknak és juhainknak első fajzásait a mi Istenünk házába a papoknak, a kik szolgálnak a mi Istenünk házában.

4 Móz. 18,15., 2 Móz. 13,2., 2 Móz. 13,12.

37. És a mi lisztjeinknek, felemelt áldozatainknak, minden fa gyümölcsének, mustnak és olajnak zsengejét felviszszük a papoknak, a mi Istenünk házának kamaráiba, földünknek tizedét pedig a Lévitákhoz; mert ők, a Léviták szedik be a tizedet minden földműveléssel foglalatoskodó városainkban.

4 Móz. 18,8., 4 Móz. 18,19., 4 Móz. 15,20., 2 Móz. 23,19., Ezék. 44,30., Ezék. 45,13., Nehem. 13,5., 3 Móz. 27,30.

38. És legyen a pap, Áron fia a Lévitákkal, midőn a Léviták a tizedet beszedik; és a Léviták vigyék fel a tizednek tizedét a mi Istenünk házába, a tárháznak kamaráiba;

4 Móz. 18,26., 2 Krón. 31,11., Nehem. 12,47.

39. Mert a kamarákba kell hozniok Izráel fiainak és Lévi fiainak a gabonának, a mustnak és az olajnak ajándékát, holott vannak a szent edények és az Istennek szolgáló papok, a kapunállók és az énekesek; és mi nem hagyjuk el a mi Istenünknek házáát.

Nehem. 13,9., Nehem. 13,4.

11.

1. És lakozának a nép fejedelmei Jeruzsálemben, a többi nép pedig sorsot vete, hogy minden tíz emberből vinnének egyet Jeruzsálembe, a szent városba lakóul, a többi kilencz pedig marad a maga városában.

Nehem. 11,18., Ésa. 48,2., Ésa. 52,1., Mát. 4,5.

2. És áldá a nép mindazon férfiakat, a kik önkéntesen vállalkozának arra, hogy Jeruzsálemben lakoznak.

3. Ezek pedig a tartomány fejei, a kik Jeruzsálemben megtelepedének; de Júda városaiban lakozék kiki az ő örökségében, városaikban: az Izráel, a papok, a Léviták, a Léviták szolgálói és Salamon szolgálóinak fiai.

Nehem. 7,73., Ezsdr. 2,1., Ezsdr. 2,70., 1 Krón. 9,2., 1 Krón. 9,34.

4. Jeruzsálemben azért megtelepedének a Júda fiai közül és Benjámin fiai közül: Júda fiai közül: Athája, Uzzija fia, ki Zakariás fia, ki Amaria fia, ki Sefátia fia, ki Mahalalél fia vala, a Pérecz fiai közül,

1 Móz. 38,15., 1 Móz. 38,29.

5. És Maaszéja, Báruk fia, ki Kolhóze fia, ki Hazája fia, ki Adája fia, ki Jójárib fia, ki Zakariás fia, ki Hasilóni fia vala.

Nehem. 3,15., 4 Móz. 26,26.

6. Pérecz fiai összesen, a kik Jeruzsálemben laknak vala, négyszázhatvannyolcz erős férfi;

7. Benjámin fiai pedig ezek: Szallu, Mesullám fia, ki Jóed fia, ki Pedája fia, ki Kólája fia, ki Maaszéja fia, ki Ithiel fia, ki Ézsaiás fia vala,

8. És ő utána Gabbai, Szallai, kilenczszázhuszonnyolczan;

9. És Jóel, a Zikri fia előljárójok volt ezeknek, Júda pedig, a Hasszenua fia, a város másodrendű előljárója.

10. A papok közül: Jedája, Jójárib fia, Jákhin,

1 Krón. 9,10., 1 Krón. 24,7., 1 Krón. 24,17.

11. Serája pedig, a Hilkiás fia, ki Mesullám fia, ki Sádók fia, ki Merájóth fia, ki Akhitúb fia volt, az Isten házának fejedelme vala,

2 Sám. 8,17., Nehem. 10,2., Nehem. 12,1., Nehem. 12,12., 2 Kir. 25,18., Ezsdr. 7,1., 1 Krón. 7,12.

12. És atyjokfiai, a kik a ház munkáját teljesítik vala, nyolczszázhuszonketten; és Adája, a Jeróhám fia, ki Pelália fia, ki Amsi fia, ki Zakariás fia, ki Pashur fia, ki Malkija fia vala,

Nehem. 12,6.

13. És az ő atyjafiai, a családfők kétszáznegyvenketten, és Amasszai, Azarél fia, ki Ahzai fia, ki Mesillémóth fia, ki Immér fia vala,

1 Krón. 9,12.

14. És az ő atyjokfiai, vitéz férfiak, százhuszonnyolczan, előljárójok volt pedig Zabdiel, a Haggedólim fia.

15. A Léviták közül pedig: Semája, Hassub fia, ki Azrikám fia, ki Hasábia fia, ki Bunni fia vala.

1 Krón. 9,14.

16. És Sabbethai és Józabád, az Isten házának külső munkája felett felügyelők valának a Léviták fejei közül,

Nehem. 10,33.

17. És Mattánia, - a Mika fia, ki Zabdi fia, ki Asáf fia vala, - a ki vezetője volt a hálaadó éneklésnek, s elkezdé azt az imádság után, és Bakbukia, a ki másodrendű vala atyjafiai között, és Abda, Sammua fia, ki Gálál fia, ki Jeduthun fia vala;

1 Krón. 16,5., 1 Krón. 16,8.

18. A Léviták összesen a szent városban: kétszáznyolczvannégyen.

1 Krón. 9,14., 1 Krón. 9,16.

19. A kapunállók pedig: Akkub, Talmón és atyjokfiai, a kapukat őrizők százhetvenketten.

Nehem. 12,25., 1 Krón. 9,17., 1 Krón. 9,22., Ezsdr. 2,41.

20. A többi Izráeliták pedig, a papok, a Léviták lakozának Júdának minden városaiban kiki az ő örökségében.

Nehem. 7,73., Ezsdr. 3,1., Ezsdr. 6,16.

21. A Léviták szolgálói pedig lakozának az Ófelben, és Siha és Gipsa valának előljárok a Léviták szolgálóinak.

Nehem. 3,26., Nehem. 7,46., Ezsdr. 2,43.

22. A Léviták előljároja vala Jeruzsálemben, az Isten háza szolgálatjánál, Uzzi, a Báni fia, - ki Hasábia fia, ki Mattánia fia, ki Mika fia volt, - Asáf fiai, az énekesek közül;

23. Mert ők, a Léviták, a király parancsolata szerint, az énekesek pedig kötés szerint végezték naponként való teendőjüket;

Ezsdr. 7,12.

24. Petáhja pedig, a Mesézabel fia, Júda fiának, Zerahnak fiai közül, a király oldala mellett vala a nép minden dolgában.

25. A falukban, ezek határaiban pedig Júda fiai közül lakozának Kirjáth-Arbában és mezővárosaiban, Dibonban és mezővárosaiban, Jakabseélben és faluiban.

Józs. 15,21., Józs. 15,26., 1 Móz. 23,2.

26. Jésuában, Móladában és Beth-Péletben.

Józs. 15,26.

27. Hasár-Suálban, Beér-Sebában és mezővárosaiban,

Józs. 15,28., Józs. 15,31.

28. Siklágban, Mekónában és mezővárosaiban,

Józs. 15,31.

29. En-Rimmonban, Sorában, Jarmuthban,

Józs. 15,32., Józs. 15,33., Józs. 19,7., 1 Krón. 4,32.

30. Zánoáhban, Adullámban és faluiban, Lákisban és határaiban, Azékában és mezővárosaiban, - ekként laknak vala Beér-Sebától mind a Hinnóm völgyéig.

Józs. 15,34.

31. Benjámin fiai pedig laknak vala Gebától fogva Mikmásban, Ajában, Béthelben és mezővárosaiban.

Nehem. 12,29., Ezsdr. 2,20., Ezsdr. 2,35., 2 Kir. 23,8., Zak. 14,10., 1 Sám. 13,2., Józs. 7,2., Józs. 8,1., Józs. 18,21., Józs. 18,28., Ésa. 10,28., Ésa. 10,32.

32. Anatótban, Nóbban, Anániában,

33. Hásórban, Rámában, Gittajimban,

2 Sám. 4,3.

34. Hádiban, Sebóimban, Neballátban,

Nehem. 7,37., 1 Sám. 13,18.

35. Lódban, Onóban, s a mesteremberek völgyében.

Ezsdr. 2,23., 1 Krón. 4,14.

36. A Léviták közül pedig némely júdai osztályok Benjáminhoz csatlakozának.

12.

1. Ezek pedig a papok és Léviták, a kik feljövének Zorobábelrel, Sealtiel fiával és Jészúával: Serája, Jeremiás, Ezsdrás.

Nehem. 10,3., Nehem. 10,9., Ezsdr. 2,1.

2. Amária, Mallukh, Hattus,

3. Sekánia, Rehum, Meremóth,

4. Iddó, Ginnethói, Abija,

5. Mijámin, Maádia, Bilga,
6. Semája, Jójárib, Jedája,
7. Szallu, Ámók, Hilkiya, Jedája, - ezek valának fejei a papoknak és atyjokfiainak Jésua napjaiban.
8. A Léviták pedig ezek: Jésua, Binnui, Kadmiel, Serébia, Jehuda, Mattánia, - ki vezetője vala hálaadó éneklésnek, atyjafiaival.
Nehem. 11,17., Nehem. 8,7., Nehem. 8,9., Nehem. 4,10., Nehem. 10,11., Nehem. 13,3., Nehem. 13,24., Ezsdr. 2,40., Ezsdr. 2,42., Ezsdr. 3,9.
9. És Bakbukia, s Unni, az ő atyjokfiai velök szemben, tisztök szerint.
1 Krón. 15,20., 1 Krón. 25,4.
10. És Jésua nemzé Jojákimot, s Jojákim nemzé Eliásibot, s Eliásib nemzé Jójadát,
Nehem. 12,12., Nehem. 12,26., Nehem. 3,1., Nehem. 13,4., Nehem. 13,7., Nehem. 13,28.
11. És Jójada nemzé Jónathánt, s Jónathán nemzé Jadduát.
Nehem. 12,22., Nehem. 12,23.
12. Jójákim napjaiban pedig papok, családfők valának: Serája családjában Merája, Jerémiáséban Hanánia,
13. Ezsdráséban Mesullám, Amáriéban Jóhanán,
14. Melikuéban Jónathán, Sebaniáéban József,
Nehem. 12,23.
15. Háriméban Adna, Merajóthéban Helkai,
Nehem. 10,5.
16. Iddoéban Zakhariás, Ginnethónéban Mesullám,
Nehem. 12,4., Zak. 1,1.
17. Abijáéban Zikri, Minjámínéban és Móadiáéban Piltai,
18. Bilgáéban Sammua, Semájáéban Jónathán,
19. Jójáribéban Mattenai, Jedajáéban Uzzi,
20. Szallaiéban Kallai, Amókéban Éber,
Nehem. 12,7.
21. Hilkijáéban Hasábia, Jedajáéban Nethanéel.
Nehem. 12,1.
22. A Léviták közül Eliásib, Jójada, Jóhanán és Jaddua napjaiban felírtattak a családfők, a papok pedig mind a persiai Dárius országlásáig.
23. A Léviták családfői felírtattak a krónikák könyvében Jóhanánnak, Eliásib fiának napjaiig;
Nehem. 12,10., Nehem. 12,8.
24. A Léviták családfői valának: Hasábia, Serébia, Jésua a Kadmiel fia, és az ő atyjokfiai velök szemben a dicsérő és hálaadó éneklésre, Dávidnak, az Isten emberének parancsolata szerint, mint egy éneklő sereg együtt a másikkal.
Nehem. 10,11., Nehem. 12,8., Ezsdr. 8,18., Ezsdr. 8,19., Ezsdr. 2,40., 1 Krón. 16,4., 1 Krón. 23,30., 2 Krón. 5,13., 2 Krón. 31,2.
25. Mattánia, Bakbukia, Obádia, Mesullám, Talmón, Akkub pedig kapunállók, őrt állván a kapuk kincses házáinál.
Nehem. 11,17., Nehem. 11,19., 1 Krón. 25,4., 1 Krón. 9,17., 1 Krón. 26,15., 1 Krón. 26,17., 2 Krón. 25,24., Ezsdr. 2,42.
26. Ezek valának Jojákim napjaiban, ki Jésua fia, ki Jósadék fia volt, és Nehémiásnak, a helytartónak és Ezsdrásnak, a törvénytudó papnak napjaiban.
Nehem. 12,12., Nehem. 12,21., Nehem. 12,24., Ezsdr. 7,11.
27. Jeruzsálem kőfalának felszentelésekor pedig fölkeresék a Lévitákat minden ő helyeiken, hogy behozzák őket Jeruzsálembe, hogy véghezvigyék a felszentelést örömmel és hálaadással és énekléssel, czimbalmokkal, lantokkal és cziterákkal.
Nehem. 11,15., Nehem. 11,18., Nehem. 11,36., Ezsdr. 6,16., 2 Krón. 23,18., 1 Krón. 13,8., 1 Krón. 15,16., 1 Krón. 15,21., 1 Krón. 25,1.
28. És összegyűlének az énekesek fiai mind Jeruzsálem környékéről, mind pedig a Netófátiai faluiból.
Nehem. 12,25., Nehem. 3,22., Nehem. 11,17., Ezsdr. 1,22., 1 Krón. 9,16., 1 Krón. 2,54.
29. Mind Beth-Gilgálból, mind Geba és Azmáveith határaiból, mert falukat építének magoknak az énekesek Jeruzsálem körül.
30. És minekutána megtisztíták magokat a papok és a Léviták, megtisztíták a népet is, s a kapukat és a kőfalat.

Ezsdr. 6,20., 2 Krón. 29,20.

31. Azután felvívém Júda fejedelmeit a kőfalhoz és rendelék két nagy hálaadást éneklő sereget és csapatokat; az egyik jobbkéz felé méne a kőfal mellett a szemétkapu felé,

Nehem. 12,38., Nehem. 3,14.

32. És utánok méne Hósaája és Júda fejedelmeinek fele,

33. És Azária, Ezsdrás és Mesullám,

Nehem. 10,23., Nehem. 10,3., Nehem. 12,33., Nehem. 12,36.

34. Júda és Benjámin, Semája és Jeremiás,

35. A papok fiai közül kürtökkel; és Zakariás, a Jónathán fia, ki Semája fia, ki Mattánia fia, ki Mikája fia, ki Zakkur fia, ki Asáf fia vala,

Nehem. 11,17., Nehem. 12,8., Nehem. 12,25.

36. És az ő atyjafiai: Semája, Azaréel, Milalai, Gilalai, Máaj, Nethanéel, Júda és Hanáni, Dávidnak, az Isten emberének éneklőszerszámaival; Ezsdrás pedig, az írástudó előttök megy vala;

Nehem. 12,32., Nehem. 12,24., Ezsdr. 3,10., 1 Krón. 15,16., 1 Krón. 25,2., 1 Krón. 23,5., 2 Krón. 29,26.

37. Méne pedig e sereg a forrás kapuja felé, s egyenesen fölmenének Dávid városának lépcsőin a kőfalhoz vezető lépcsőre, s menének Dávid háza mellett s a vizek kapujáig napkelet felé.

Nehem. 12,31., Nehem. 3,26.

38. A hálaadást éneklő második sereg pedig, mely átellenben megy vala - én pedig és a népnek fele utánok - méne a kőfal mellett, a kemenczék tornya mellett, mind a széles kőfalig.

39. És az Efraim kapuja mellett és az ó város kapuja mellett és a halaknak kapuja mellett és a Hananél tornya és a Meáh torony mellett mind a juhok kapujáig, s megállanak a tömlöcz kapujában.

40. És megállá a hálaadást éneklő mindkét sereg az Isten házánál, és én s a fejedelmeknek fele velem,

Nehem. 12,32.

41. És a papok: Eljákim, Maaséja, Minjámin, Mikája, Eljoéni, Zakariás, Hanánia kürtökkel,

Nehem. 12,35.

42. És Maaséja, Semája, Eleázár, Uzzi, Jóhanán, Malkija, Elám és Ezer; és zengedeznek vala az énekesek, és Jizrahia az előljáró.

Ezsdr. 3,10., Zsolt. 147,1., Zsolt. 150,1.

43. És áldozának azon napon nagy áldozatokkal, és vigadának, mert az Isten megvidámítá őket nagy örömmel, sőt az asszonyok és gyermekek is vigadának; és Jeruzsálemnek öröme nagy messze hallatott.

Nehem. 8,12., Nehem. 8,17., Ezsdr. 3,13., Ezsdr. 6,22., 2 Krón. 20,27.

44. És rendeltetének ama napon férfiak a kincseknek, felemelt áldozatoknak, első zsengeknek és a tizedeknek tárházai fölé, hogy összegyűjtsék azokba a városok határaiból a törvény szerint való részöket a papoknak és a Lévitáknak, mert örvendeze Júda a papokon és a Lévitákon, a kik ott állának tisztökben,

Nehem. 13,12., Nehem. 10,38., Nehem. 10,39., 5 Móz. 10,8.

45. Mint a kik megőrzik Istenök rendtartását s a tisztaság rendtartását, és az énekesek és a kapunállók is ott állának tisztökben, Dávidnak és az ő fiának, Salamonnak parancsolatja szerint;

2 Krón. 13,11., 2 Krón. 8,14., 1 Krón. 23,28., 1 Krón. 23,24., 1 Krón. 23,26., 4 Móz. 18,4., 4 Móz. 18,5.

46. Mert Dávidnak napjaiban Asáf vala régtől fogva az énekesek és az Istennek hálát adó és őt dicsérő éneklésnek vezetője.

1 Krón. 16,5., 1 Krón. 16,7.

47. És a Zorobábel és Nehémiás napjaiban megadja vala az egész Izráel az énekeseknek és kapunállóknak az ő részöket naponként, nevezetesen oda szentelik vala azt a Lévitáknak, a Léviták pedig az Áron fiainak.

Nehem. 11,23., Nehem. 10,38., 4 Móz. 18,26., 4 Móz. 18,29.

13.

1. Azon a napon olvasának a Mózes könyvéből a népnek hallatára és írva találák benne, hogy Ammón és Moáb soha be ne menjen az Isten gyülekezetébe,

Nehem. 9,2., 5 Móz. 23,3., 5 Móz. 23,6.

2. Mivelhogy nem mentek vala eleikbe Izráel fiainak kenyérrel és vízzel, sőt bérbe fogadták ellenök Bálámot, hogy őket megátkozná, de a mi Istenünk az átkot áldásra fordítá.

4 Móz. 22,2., 4 Móz. 23,7., 4 Móz. 24,3., 4 Móz. 24,19.

3. És lón, hogy mikor hallották e törvényt, kirekesztének Izráel közül minden elegey-belegy népet.

2 Móz. 12,38.

4. Ennekelőtte pedig Eliásib, a pap, ki Istenünk házának kamarái fölé rendelteték, rokonságba jutott Tóbiással;

Nehem. 6,17.

5. És átengedett néki egy nagy kamarát, holott abban annakelőtte az ételáldozatot, a tömjént, az edényeket és az olajnak, mustnak és gabonának tizedét, mint a kapunállóknak, énekeseknek és Lévitáknak törvény szerint való részét és a papoknak ajándékát helyeztetik vala el.

Nehem. 10,39.

6. Mind ennek történetkor én nem valék Jeruzsálemben, mert Artaxerxes babilóniai királynak harminczkettedik esztendejében visszamentem vala a királyhoz, s napok múltán újra szabadságot kértem a királytól.

Nehem. 5,14.

7. És visszatérek Jeruzsálembe, és megértém e gonoszt, melyet Eliásib cselekedett vala Tóbiásért, hogy átengedett néki egy kamarát az Isten házának pitvaraiban.

8. Igen gonosznak tetszék pedig ez nékem s kivettetém Tóbiás házának minden edényeit abból a kamarából;

9. És parancsolatomra megtisztíták a kamarákat, és visszahordatám azokba Isten házának edényeit, az ételáldozatot és a tömjént.

10. Megtudtam azt is, hogy a Léviták részeit nem adták meg; ennek miatta kiki az ő mezejére szélede el az Isten házában szolgáló Léviták és énekesek közül.

Nehem. 5,12., Nehem. 5,47.

11. És megfeddém a fejedelmeket, és mondék: Miért hagyatott el az Isten háza? És egybegyűjtván a Lévitákat, helyökre állítám őket;

Nehem. 13,17., Nehem. 12,40., Nehem. 2,16., Nehem. 11,1., Malak. 3,8., 2 Krón. 30,16., 2 Krón. 35,10.

12. Az egész Júda pedig meghozá az olajnak, a mustnak és a gabonának tizedét a tárházakba.

Nehem. 12,31., Nehem. 12,44., Nehem. 10,38., Nehem. 13,5., Nehem. 12,47.

13. És felügyelőkké rendelém a tárházak fölé Selemiát, a papot, Sádókot, az írástudót és Pedáját a Léviták közül, és melléjük Hanánt, ki Zakkur fia, ki Mattánia fia vala, mivelhogy híveknek ítéltettek volt és az ő tisztök vala kiosztani atyjokfiainak részét.

Nehem. 11,17., Nehem. 12,8., Nehem. 12,25., Nehem. 12,35., Nehem. 8,4., Nehem. 3,29.

14. Emlékezzél meg én rólam én Istenem ezért, és ne engedd, hogy eltöröltessenek az én jótéteményeim, melyeket cselekedtem vala az én Istenem házával és rendtartásaival!

2 Kir. 20,3.

15. Azon napokban láttam Júdában, hogy sajtót taposnak szombaton és gabonát hoznak be, szamarakra rakván, sőt bort, szőlőt és olajat is és mindenféle terhet behoznak Jeruzsálembe szombat napon, és bizonyágot tevék ellenök, a mely napon eleséget árulnak vala.

Jer. 17,21.

16. Tírusiak is lakozának a városban, a kik hoznak vala halat és mindenféle árút, melyeket eladnak vala szombat napon Júda fiainak Jeruzsálemben.

Ezsdr. 3,7.

17. Annakokáért megfeddém Júda előljáróit, és mondám nékik: Micsoda gonosz dolog ez, a mit ti cselekesztek, hogy megfertőztetitek a szombatnak napját?

Nehem. 5,7., 3 Móz. 19,30.

18. Avagy nem így cselekedtek-é a ti atyáitok, s a mi Istenünk reánk hozá mindezen gonoszt és e városra?! És ti mégis növelitek Isten haragját Izráel fölött, megfertőztetvén a szombatot!

Jer. 17,19., Jer. 17,27., Ezsdr. 10,10., Ezsdr. 10,14.

19. Lőn annakokáért, hogy midőn megárménykosodtak Jeruzsálem kapui a szombat előtt, parancsolatomra bezáratának az ajtók, s megparancsolám, hogy meg ne nyissák azokat szombat utánig, annakélette legényeim közül a kapukhoz rendelék, mondván: Nem fog bejőni teher a szombatnak napján!

Nehem. 13,9., Nehem. 13,4., Nehem. 13,10., Nehem. 13,17.

20. Annakokáért a kereskedők és minden árúk árusai kívül hálának Jeruzsálemen egyszer vagy kétszer;

21. És bizonyágot tevék ellenök, és mondám nékik: Miért háltok ti e kőfal előtt? Ha ezt ismételitek, kezetekek reátok! Az időtől fogva nem jötenek szombaton.

22. És megparancsolám a Lévitáknak, hogy magokat megtisztítsák, s hogy menjenek el és őrizzék a kapukat, hogy megszenteljék a szombatot. Ezért is emlékezzél meg rólam én Istenem és kedvezz nékem, kegyelmességednek nagy volta szerint!

Nehem. 13,14.

23. Ugyanazon napokban meglátogatám azokat a zsidókat, kik asdódi, Ammonita és Moábita asszonyokat vettek feleségül.

Ezsdr. 9,2.

24. És fiaik felerésze asdódi nyelven beszél vala, és nem tudnak vala beszélni zsidóul, hanem egyik vagy másik nép nyelvén.

25. Annakokáért feddődém velök, és megátkozáom őket, és megverék közülök néhányat, és megtépém őket, és megesketém őket Istenre: Bizony ne adjátok leányaitokat az ő fiaiknak, és ne vegyetek leányaik közül feleséget fiaitoknak és magatoknak.

Nehem. 10,30.

26. Avagy nem ebben vétkezett-é Salamon Izráel királya? Noha nem volt sok nép között hozzá hasonlatos király, a kit szeret vala az ő Istene és királylyá tette vala őt Isten egész Izráel fölött; őt is bűnre vivék az idegen asszonyok:

1 Kir. 11,1., 1 Kir. 11,8., 1 Kir. 3,12., 2 Krón. 1,12., 2 Sám. 12,24.

27. És néktek engedjünk-é, hogy cselekedjétek mindezen nagy gonoszságot, vétkezzetek Istenünk ellen, idegen asszonyokat vévén feleségül?

5 Móz. 4,32.

28. Jójadának (ki Eliásib főpapnak fia vala) fiai közül is egy veje vala a Horonitbeli Szanballatnak, elűzém azért őt tőlem.

Nehem. 2,10., Nehem. 4,1., Nehem. 4,7., Nehem. 6,1.

29. Emlékezzél meg ő rólok én Istenem, a papságnak és a papság szövetségének és a Lévitáknak ilyen megfertőztetéséért!

30. És megtisztítám őket minden idegenektől és rendtartást szabék a papoknak és a Lévitáknak, kinek-kinek az ő dolgában.

Nehem. 9,2., Nehem. 13,1., Nehem. 13,13., Nehem. 13,23.

31. A fa hozására is bizonyos időkben és az első zsenyékre. Emlékezzél meg én Istenem az én javamra!

Nehem. 12,14., Nehem. 12,47., Nehem. 13,13., Nehem. 10,35., Nehem. 13,14., Nehem. 13,22., Nehem. 5,19.

Eszter könyve

1.

1. Ahasvérus idejében történt (ez az Ahasvérus az, a ki uralkodott Indiától fogva Szerecsenországig százhuszonhét tartományon),
2. Azokban a napokban, a mikor Ahasvérus király üle királyi székében, a mely Susán várában volt,
3. Uralkodása harmadik évében lakomát szerze minden fejedelmének és szolgálóinak: Persia és Média hatalmasai, főemberei és a tartományok fejedelmei előtte valának.
4. Midőn mutogatá országa dicsőségének gazdagságát és az ő méltóságának fényes díszét sok napon át, száznyolczvan napig.
5. És mikor elmúltak ezek a napok, tőn a király az egész népnek, mely Susán várában találtaték, kicsinytől nagyig, hét napig tartó lakomát, a király palotája kertjének udvarán.
6. Fehér gyapjú és kék bíbor szőnyegek valának megerősítve a fehér gyapjúból és bíborból való köteleken, ezüst karikákon és fehér márványból való oszlopokon. Aranyból és ezüsből való kerevetek voltak az alabástromból, fehér márványból, gyöngykőből és vörös márványból való padozaton.
7. Ittak pedig arany poharakból és külön-különbféle poharakból, és királyi bor bőven vala, királyi módon.
8. És az ivás, rendelet folytán, kényszer nélkül történt; mert így hagyta meg a király háza minden gondviselőjének, hogy kinek-kinek akarata szerint cselekedjenek.
9. Vásti királyné is lakomát szerze a nőknek, a királyi házban, mely Ahasvérus királyé vala.
10. Hetedik napon, mikor megvidámult a király szíve a bortól, monda Méhumánnak, Biztának, Hárbonának, Bigtának és Abagtának, Zetárnak és Karkásnak, a hét udvarmesternek, a kik szolgálának Ahasvérus király előtt,
11. Hogy hozzák el Vástit, a királynét a király elé, királyi koronával, hogy megmutassa a népeknek és fejedelmeknek az ő szépségét; mert szép arcú vala.
12. De Vásti királyné nem akara menni a király szavára, mely vala az udvarmesterek által. Erre igen megharagudott a király, és az ő haragja felgerjede benne.
13. És monda a király az időket mérő bölcseknek, (mert a királynak összes dolgai a jog- és törvénytudók elé tartoznak.
14. Legközelebb valának pedig hozzá: Karséna, Sétár, Admata, Társis, Méres, Marséna, Mémukán, Persiának és Médiának hét fejedelme, a kik láták a király arczát, és elől ülének az országban):

Ezsdr. 7,14.

15. Törvény szerint mit kellene cselekedni Vásti királynéval, mivelhogy nem teljesíté Ahasvérus királynak az udvarmesterek által üzent beszédét?
16. Akkor monda Mémukán a király és a fejedelmek előtt: Nemcsak a király ellen vétkezett Vásti királyné; de valamennyi fejedelem és minden nép ellen, Ahasvérus király minden tartományában;
17. Mert a királyné cselekedetének híre fut minden asszonyhoz, úgy, hogy megvetik férjeiket szemeik előtt, és azt mondják: Ahasvérus király megparancsolá, hogy Vásti királyné hozzá menjen, és nem ment.
18. És e napon ugyanazt fogják mondani Persia és Média fejedelemisszonyai, a kik meghallják a királyné cselekedetét, a király minden fejedelmének, és lesz elég megvetés és harag.
19. Ha azért a királynak tetszik, bocsásson ki királyi parancsot a maga részéről és irattassék a Persa-Méd törvények közé visszavonhatatlanul, hogy ne jőjjön többé Vásti Ahasvérus király színe elé, és hogy az ő királyságát adja a király másnak, a ki jobb ő nálánál.

Esz. 8,8., Dán. 6,8., Dán. 12,15.

20. És hallják meg a király rendeletét, a melyet teend, egész országában, mert igen nagy az, hogy minden asszony adja meg a tiszteletet az ő férjének, a legnagyobbtól a legkisebbig.
21. És tetszett a szó a királynak és a fejedelmeknek, és a király Mémukán beszéde szerint cselekedék.
22. És leveleket küldé a királynak minden tartományába, tartományról tartományra, annak saját írása szerint, és népről-népre, annak nyelve szerint, hogy legyen minden férfi úr az ő házában és beszéljen az ő népének nyelvén.

2.

1. Ezek után, a mint megszűnt Ahasvérus király haragja, megemlékezék Vástíróról, és arról a mit cselekedett, és arról a mit végeztek felőle.
2. És mondanak a király apródai, a kik néki szolgálnak: Keressenek a királynak szép ábrázatú szűz leányokat.
3. És rendeljen a király tiszteket országának minden tartományába, a kik gyűjtsenek össze minden szép ábrázatú szűz leányt Susán várába, az asszonyok házába, Hégainak, a király kamarásának, az asszonyok őrzőjének keze alá, és adjanak nekik szépítő szereket.
4. És az a leány, a ki tetszik a király szemeknek, uralkodjék Vásti helyett. És tetszett a dolog a királynak, és úgy cselekedék.
5. Vala egy zsidó férfiú Susán várában, a kinek neve Márdokeus, Jáirnak fia, a ki Simei fia, a ki Kis fia, Benjámin nemzetségéből,
6. A ki Jeruzsálemből fogva vitetett el a száműzött néppel, a mely elvitetett Jekóniással, Júda királyával együtt, a kit rabságba vitt el Nabukodonozor, babilóniai király.

2 Kir. 24,14., 2 Kir. 24,15.

7. És ez gondviselője volt Hadassának, azaz Eszternek az ő nagybátyja leányának; mert sem atyja, sem anyja nem volt, és a leány szép alakú és szép ábrázatú vala, s mikor meghalt az ő atyja és anyja, Márdokeus leánya gyanánt magához fogadá.
8. Lőn pedig, mikor a király parancsa és rendelete kihirdettetett és sok leány gyűjtetett Susán várába, Hégai keze alá, akkor felvetetett Eszter is a király házába, Hégainak, az asszonyok őrének keze alá.
9. És tetszett a leány az ő szemeknek és kegyébe fogadá, és sieté néki szépítő szereket adni, és kiadni az ő részét és hét leányzót, a kit néki a király házából kelle kiszemelni, és vivé őt és az ő szolgálóleányait az asszonyok legjobb házába.
10. Meg nem monda Eszter az ő nemzetségét és származását; mert Márdokeus meghagyta néki, hogy meg ne mondja.
11. Márdokeus pedig minden nap járt az asszonyok házának pitvara előtt, hogy tudakozódjék Eszter hogyléte felől, és hogy mi történik vele.
12. Mikor pedig eljött az ideje minden leánynak, hogy bemenne Ahasvérus királyhoz, miután asszonyok törvénye szerint tizenkét hónapig bántak vele (mert ennyi időbe telik az ő szépítésök, hat hónapig mirtusolajjal és hat hónapig illatos szerekkkel és asszonyi szépítő szerekkkel):
13. Akkor így ment a leány a királyhoz: Mindent, a mit kívánt, megadtak néki, hogy menjen azzal az asszonyok házából a király házáig;
14. Este bement és reggel visszatért az asszonyok második házába, Sahásgáznak, a király udvarmesterének, a hálótársak őrzőjének keze alá; nem jött többé a királyhoz, csak ha kívánta őt a király, és nevéen hívták.
15. Mikor azért eljött az ideje Eszternek, a Márdokeus nagybátyja, Abihail leányának, a kit leánya gyanánt fogadott, hogy bemenne a királyhoz, nem kívánt mást, mint a mit Hégai, a király udvarmestere, az asszonyok őrzője mondott néki, és kedves vala Eszter mindenki szemei előtt, a ki őt látá.
16. És felviteték Eszter Ahasvérus királyhoz, az ő királyi házába, a tizedik hónapban, ez a Tébet hónapja, országolásának hetedik évében.
17. És a király Esztert minden asszonynál inkább szereté, és minden leánynál nagyobb kedvet és kegyelmet nyert ő előtte, és tette a királyi koronát az ő fejére, és királynévá tette Vásti helyett.
18. És nagy lakomát adott a király minden ő fejedelmének és szolgálóinak, az Eszter lakomáját, és a tartományoknak nyugalmat adott, és ajándékokat osztogata király módjára.
19. És mikor összegyűjték a szűzeket másodsor, Márdokeus üle a király kapujában.
20. És Eszter nem monda meg sem származását, sem nemzetségét, miképen megparancsolá néki Márdokeus; mert Márdokeus szavát Eszter úgy fogadá, mint mikor gyámja volt.
21. Azokban a napokban pedig, mikor Márdokeus üle a király kapujában, megharagudott Bigtán és Téres, a király két udvarmestere, a kapu őrei, és azon voltak, hogy rávetik kezeiket Ahasvérus királyra.
22. Tudtára esett e dolog Márdokeusnak, és megmondá Eszter királynénak, és Eszter elmondá a királynak Márdokeus nevében.
23. És megvizsgálták a dolgot és úgy találták, és mind a kettőt fára akasztották. És megíratatték a krónikák könyvébe a király előtt.

1. Ezek után nagy méltóságra emelé Ahasvérus király Hámánt, a Hammedáta fiát, az Agágibelit, és felmagasztalá őt, és feljebb helyezteté székét minden fejedelménél, a kik vele valának.
2. És a király minden szolgálói, a kik a király kapujában valának, térdet hajtottak és leborultak Hámán előtt; mert úgy parancsolta meg nékik a király; de Márdokeus nem hajtott térdet és nem borult le.
3. Mondának azért a király szolgálói, a kik a király kapujában valának, Márdokeusnak: Miért szeged meg a király parancsát?
4. Lón pedig, mikor így szólnának néki minden nap és nem hallgata rájuk, feljelenték Hámánnak, hogy lássák, megállnak-e Márdokeus dolgai, mert azt jelenté nékik, hogy ő zsidó.
5. És látván Hámán, hogy Márdokeus térdet nem hajt és nem borul le előtte, megtelék Hámán haraggal.
6. De kevés volt előtte, hogy csakis Márdokeusra magára vesse rá kezét, (mert megmondták néki Márdokeus nemzetségét) azért igyekezett Hámán elveszteni minden zsidót, a ki Ahasvérus egész országában vala, a Márdokeus nemzetét.
7. Az első hónapban, ez Nisán hónapja, Ahasvérus királyságának tizenkettedik évében, Púrt, azaz sorsot vetének Hámán előtt napról-napra és hónapról-hónapra a tizenkettedikig, s ez Adár hónapja.

Esz. 9,24.

8. És monda Hámán Ahasvérus királynak: Van egy nép, elszórva és elkülönítve a népek között, országod minden tartományában, és az ő törvényei különböznek minden nemzetségtől, és a király törvényeit nem teljesíti; a királynak bizony nem illik úgy hagyni őket.
9. Ha a királynak tetszik, írja meg, hogy ők elvesztessenek, és én tízezer tálentom ezüstöt mérek a hivatalnokok kezeibe, hogy a király kincstárába vigyék.
10. Akkor lehúzá a király az ő gyűrűjét a maga kezéről, és adá azt az Agágibeli Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók ellenségének.

1 Móz. 41,42., 1 Móz. 41,43.

11. És monda a király Hámánnak: Az ezüst tied legyen s a nép is, hogy azt cselekedjed vele, a mi néked tetszik.
12. Előhivatának azért a király irnokai az első hónap tizenharmadik napján, és megiraték minden úgy, a miként Hámán parancsolá, a király fejedelmeinek és a kormányzóknak, a kik az egyes tartományokban valának, és minden egyes nép fejének; minden tartománynak annak írása szerint, és minden egyes népnek az ő nyelve szerint, Ahasvérus király nevében iratott és megpecsételtetett a király gyűrűjével.

Esz. 3,10.

13. És elküldettek a levelek futárok által a király minden tartományába, hogy kipusztítsák, megöljék és megsemmisítsék mind a zsidókat, ifjútól a vénig, gyermekeket és asszonyokat egy napon, tizenharmadik napján a tizenkettedik hónapnak, (ez Adár hónapja) és hogy javaikat elragadják.
14. Az írásnak mássa, hogy tétessék törvény minden egyes tartományban, meghirdettetett minden népnek, hogy legyenek készen azon a napon.

Esz. 3,13.

15. A futárok kimenének gyorsan a király parancsával. És a törvény Susán várában is kiadatott; a király pedig és Hámán leültek, hogy iganak; de Susán városa felháborodott.

4.

1. Márdokeus pedig megtudta mindazt, a mi történt; és Márdokeus megszaggatá ruháit, zsákba és hamuba öltözék, és a város közepére méne és kiálta nagy és keserves kiáltással.
2. És eljött a királynak kapuja elé; mert nem volt szabad bemenni a király kapuján zsákruhában.
3. És minden egyes tartományban, azon a helyen, a hová a király parancsa és törvénye eljutott, nagy gyásza volt a zsidóknak, bőjt és siralom és jajgatás; zsák és hamu vala terítve sokak alá.
4. Eljöttek azért Eszternek leányai és udvarmesterei és megmondák néki, és megszomorodék a királyasszony nagyon, és küldé ruhákat, hogy felöltöztetnék Márdokeust, és hogy vesse le a zsákot magáról; de nem fogadá el.
5. Akkor előhivatá Eszter Hatákot, a király udvarmesterei közül a ki az ő szolgálatára volt rendelve, és kiküldé őt Márdokeushoz, hogy megtudja, mi az és miért van az?
6. Kiméne tehát Haták Márdokeushoz a város utcájára, mely a király kapuja előtt vala.
7. És elmondá néki Márdokeus mindazt, a mi érte őt, és az ezüst összegét, a melyet Hámán mondott, hogy juttat a király kincséhez a zsidókért, hogy elvesztessenek.

8. És az írott rendeletnek mássát is, melyet Susánban adtak ki eltöröltetésökre, átadá néki, hogy mutassa meg Eszternek, és jelentse és hagyja meg néki, hogy menjen a királyhoz, könyörögni néki és esedezni előtte az ő nemzetségéért.

9. Elméne azért Hatak, és elmondá Eszternek Márdokeus szavait.

10. És monda Eszter Hatak, és meghagyá néki, hogy tudassa Márdokeussal:

11. A király minden szolgálja és a király tartományainak népe tudja, hogy minden férfinak és asszonynak, a ki bemegy a királyhoz a belső udvarba hivatlanul, egy a törvénye, hogy megölettessék, kivévén, a kire a király aranypálcáját kinyújtja, az él; én pedig nem hívtam, hogy a királyhoz bemenjek, már harmincz napja.

Eszter 5,2., Eszter 8,4.

12. És megmondák Márdekousnak Eszter szavait.

13. És monda Márdokeus visszaüzenve Eszternek: Ne gondold magadban, hogy te a király házában megmenekülhetsz a többi zsidó közül.

14. Mert ha e mostani időben te hallgatsz, másunnan leszen könnyebbségök és szabadulások a zsidóknak; te pedig és atyád háza elvesztek. És ki tudja, talán e mostani időért jutottál királyságra?

15. És monda Eszter visszaüzenve Márdokeusnak:

16. Menj el és gyűjts egybe minden zsidót, a ki Susánban találtatik, és bőjtöljetekek érettem és ne egyetek és ne igyatok három napig se éjjel se nappal, én is és leányaim így bőjtölünk és ekképen megyek be a királyhoz, noha törvény ellenére; ha azután elveszek, hát elveszek.

17. Elméne azért Márdokeus, és úgy cselekedett mindent, a mint néki Eszter parancsolá.

5.

1. Történt pedig harmadnapon, hogy Eszter felöltözött királyiasan, és megállt a király házában belső udvarában, a király háza ellenében, és a király üle királyiszékében, a királyi házban, a ház ajtajának átellenében.

2. És lón, a mint meglátá a király Eszter királynét, hogy áll az udvarban, kegyet találta szeméi előtt, és kinyújtá a király Eszterre az arany pálcát, a mely kezében vala, akkor oda méne Eszter, és megilleté az arany pálcza végét.

3. És monda néki a király: Mi kell néked Eszter királyné? És mi a kérésed? Ha az ország fele is, megadatik néked.

Márk. 6,23.

4. És felele Eszter: Ha a királynak tetszik, jőjjön a király és Hámán ma a lakomára, melyet néki készítettem.

5. És monda a király: Gyorsan elő Hámánt, hogy teljesítse Eszter kívánságát. És elment a király és Hámán a lakomára, a melyet Eszter készített vala.

6. Monda pedig a király Eszternek borivás közben: Mi a te kívánságod? Megadatik néked. És mi a te kérésed? Ha az ország fele is, meglészen!

7. És felele Eszter, és monda: Az én kívánságom és kérésem ez:

8. Ha kegyet találtam a király szeméi előtt, és ha a királynak tetszik megadni kívánságomat és teljesíteni kérésemet: jőjjön el a király és Hámán a lakomára, a melyet készítetek nekik, és holnap a király beszéde szerint cselekszem.

9. És kiment Hámán azon a napon vígan és jó kedvvel. De a mint meglátá Hámán Márdokeust a király kapujában, és ez fel nem kelt és nem mozdult meg előtte, megtelék Hámán haraggal Márdokeus ellen.

10. De megtartóztatá magát Hámán, és haza ment, és elküldvén, magához hivatá barátait és Zérest, az ő feleségét.

11. És elbeszélé nekik Hámán gazdagságának dicsőségét, fiainak sokaságát és mindazt, a mivel felmagasztalta őt a király, és hogy feljebb emelte őt a fejedelmeknél és a király szolgálóinál;

12. És monda Hámán: Nem is hívott Eszter királyné mást a királylyal a lakomára, a melyet készített, hanem csak engem, és még holnapra is meghivattattam hozzá a királylyal.

13. De mindez semmit sem ér nékem, valamig látom a zsidó Márdokeust ülni a király kapujában.

14. És monda néki Zéres, az ő felesége és minden barátja: Csináljanak ötven könyökni magas fát, és reggel mondd meg a királynak, hogy Márdokeust akaszszák reá, és akkor menj a királylyal a lakomára vígan. És tetszett a dolog Hámánnak, és megcsináltatta a fát.

6.

1. Azon éjjel került az álom a királyt, és megparancsolá, hogy hozzák elő a történetek emlékkönyvét, és ezek olvastattak a király előtt.

2. És írva találák, a mint Márdokeus feljelenté Bigtánát és Térest, a király két udvarmesterét, a küszöb őrzőit, a kik azon voltak, hogy rávetik kezöket Ahasvérus királyra.

Esz. 2,21., Eszt. 2,23.

3. És monda a király: Micsoda tisztességet és méltóságot adtak azért Márdokeusnak? És felelének a király apródjai, az ő szolgálói: Semmit sem juttattak néki azért.

4. Akkor monda a király: Ki van az udvarban? (Mert Hámán jöve a királyi ház külső udvarába, hogy megmondja a királynak, hogy akasztassa fel Márdokeust a fára, a melyet készítettett néki.)

Esz. 5,14.

5. És felelének néki a király apródjai: Ímé Hámán áll az udvarban. És mondja a király: Jőjjön be!

6. És beméne Hámán, és monda néki a király: Mit kell cselekedni azzal a férfiúval, a kinek a király tisztességet kíván? (Hámán pedig gondolá az ő szívében: Kinek akarna a király nagyobb tisztességet tenni, mint én nékem?)

7. És monda Hámán a királynak: A férfiúnak, a kinek a király tisztességet kíván,

8. Hozzanak királyi ruhát a melyben a király jár, és lovat, a melyen a király szokott ülni és a melynek fejére királyi koronát szoktak tenni.

Dán. 5,16., Dán. 5,29., 1 Kir. 1,3.

9. És adják azt a ruhát és lovat a király egyik legelső fejedelmének a kezébe, és öltöztessék fel azt a férfiút, a kinek a király tisztességet kíván, és hordozzák őt a lovon a város utczáin, és kiáltsák előtte: Így cselekesznek a férfiúval, a kinek a király tisztességet kíván.

1 Móz. 41,42., 1 Móz. 41,43.

10. Akkor monda a király Hámánnak: Siess, hozd elő azt a ruhát és azt a lovat, a mint mondád, és cselekedjél úgy a zsidó Márdokeussal, a ki a király kapujában ül, és semmit el ne hagyj mindabból, a mit szóltál.

Esz. 6,8.

11. Előhozá azért Hámán a ruhát és a lovat, és felöltözteté Márdokeust, és lovon hordozá őt a város utcáján, és kiáltá előtte: Így cselekesznek a férfiúval, a kinek a király tisztességet kíván.

Esz. 6,4.

12. És Márdokeus megtére a király kapujához. Hámán pedig sieté házába, búsulva és fejét betakarva.

13. És elbeszélé Hámán Zéresnek, az ő feleségének és minden barátjának mindazt, a mi vele történt. És mondanak néki az ő bölcsei és Zéres, az ő felesége: Ha Márdokeus, a ki előtt kezdte hanyatlani, a zsidók magvából való: nem bírsz vele, hanem bizony elesel előtte.

Esz. 7,9., Eszt. 7,10.

14. És a míg így beszélének vele, eljövének a király udvarmesterei, és siettek Hámánt a lakomára vinni, a melyet készítettt vala Eszter.

Esz. 5,8., Eszt. 5,12.

7.

1. És elméne a király és Hámán a lakomára, Eszter királynéhoz.

2. És monda a király Eszternek másodnapon is, borivás közben: Mi a te kívánságod Eszter királyné? Megadatik. És micsoda a te kérésed? Ha az országnak fele is, meglészen.

Esz. 5,6.

3. És felele Eszter királyné, és monda: Ha kegyet találtam szemeid előtt, oh király! és ha a királynak tetszik, add meg nékem életemet kívánságomra, és nemzetségemet kérésemre.

4. Mert eladattunk, én és az én nemzetségem, hogy kipusztítsanak, megöljenek és megsemmisítsenek minket; ha csak szolgálukul, vagy szolgálókul adattunk volna el, akkor hallgatnék, jóllehet az ellenség nem adna kárpótlást a király vesztességéért.

5. És szóla Ahasvérus király, és monda Eszternek, a királynénak: Ki az és hol van az, a kit az ő szíve erre vitt, hogy azt cselekedné?

6. És monda Eszter: Az ellenség és gyűlölő, ez a gonosz Hámán! Akkor Hámán megrettene a király és királyné előtt.

Esz. 5,4., Eszt. 5,8.

7. A király pedig felkele haragjában a borivástól és méne a palotakertbe; Hámán pedig ott maradt, hogy életéért könyörögjön Eszter királynénál; mert látta, hogy a király részéről elvégeztetett az ő veszte.

8. És mikor a király visszatért a palota kertjéből a borivás házába, Hámán a kerevetre esék, amelyen Eszter vala. Akkor monda a király: Erőszakot is akar elkövetni a királynén én nálam a házban?! A mint e szó kijött a király szájából, Hámán arcát befedék.

9. És monda Harbona, az udvarmesterek egyike a király előtt: Ímé a fa is, a melyet készített Hámán Márdokeusnak, a ki a király javára szólott vala, ott áll Hámán házában, ötven könyöknyi magas. És monda a király: Akasszátok őt magát reá!

Esz. 5,14., Eszt. 6,4., Eszt. 2,22., Eszt. 2,23., Eszt. 6,13.

10. Felakaszták azért Hámánt a fára, a melyet készített Márdokeusnak, és megszűnék a király haragja.

8.

1. Azon a napon adá Ahasvérus király Eszter királynénak Hámánnak, a zsidók ellenségének házát, és Márdokeus beméne a király elébe, mert elmondotta Eszter, micsodája ő néki.

Esz. 2,7.

2. Lehúzá azért a király az ő gyűrűjét, a melyet Hámántól elvett, és adá azt Márdokeusnak. Eszter pedig Márdokeust tette Hámán házának fejévé.

Esz. 3,10.

3. És tovább szóla Eszter a király előtt, és leborult annak lábaihoz és sírt és könyörgött, hogy semmisítse meg az agági Hámán gonoszságát és tervét, a melyet kigondolt a zsidók ellen.

Esz. 3,9., Eszt. 3,15.

4. És a király kinyujtá Eszterre az arany pálczát, és Eszter felkelt és megállá a király előtt,

5. És monda: Ha a királynak tetszik, és ha kegyet találtam ő előtte, és ha helyes a dolog a király előtt, és én kedves vagyok a szemei előtt: írássék meg, hogy vonassanak vissza az agági Hámánnak, Hammedáta fiának tervéről szóló levelek, a melyeket írt, hogy elveszessék a zsidókat, a kik a király minden tartományában vannak.

6. Mert hogyan tudnám nézni azt a nyomorúságot, mely érné az én nemzetségemet, és hogyan tudnám nézni az én atyámfiainak veszedelmét?

7. Monda pedig Ahasvérus király Eszter királynénak és a zsidó Márdokeusnak: Ímé Hámán házát Eszternek adtam, és őt felakasztották a fára azért, mert a zsidókra bocsátotta kezét.

Esz. 8,1., Eszt. 7,10.

8. Ti pedig írjatok a zsidóknak, a mint tetszik néktek a király nevében és pecsételjétek meg a király gyűrűjével; mert az írás, a mely a király nevében van írva és a királynak gyűrűjével van megpecsételve, vissza nem vonható.

Esz. 8,2., Eszt. 1,19.

9. Hivattatának azért a király irnokai azonnal, a harmadik hónapban (ez a Siván hónap), annak huszonharmadik napján, és megírák úgy, a miként Márdokeus parancsolá a zsidóknak és a fejedelmeknek, a kormányzóknak és a tartományok fejeinek, Indiától fogva Szerecsenországig százhuszonhét tartományba; minden tartománynak annak írása szerint, és minden nemzetségnek az ő nyelvén, és a zsidóknak az ő írások és az ő nyelvök szerint.

Esz. 3,12., Eszt. 1,1.

10. És megírá Ahasvérus király nevében, és megpecsételé a király gyűrűjével. És küldé leveleket lovas futárok által, a kik lovagolnak a királyi ménes gyors paripáin,

11. Hogy megengedte a király a zsidóknak, a kik bármely városban vannak, hogy egybegyűljenek és keljenek fel életökért, és hogy kipusztítsák, megöljék és megsemmisítsék minden népnek és tartománynak seregét, a mely őket nyomorgatja, kicsinyeket és nőket, és hogy javaikat elragadják.

12. Egy napon, Ahasvérus királynak minden tartományában, tizenharmadik napján a tizenkettedik hónapnak (ez Adár hónapja).

Esz. 3,13.

13. Az írásnak mássa, hogy adassék törvény minden egyes tartományban, meghirdettetett minden népnek, hogy a zsidók készen legyenek azon a napon, hogy megbosszulják magokat ellenségeiken.

14. A futárok a királyi gyors paripákon kimenének sietve és sürgősen a király parancsolata szerint; és kiadatott a törvény Susán várában is.

15. Márdokeus pedig kiméne a király elől kék bíbor és fehér királyi ruhában, és nagy arany koronával, és bíborbársony palástban, és Susán városa vígáda és örvendeze.

Esz. 8,1., Eszt. 8,2., Eszt. 6,8., Eszt. 6,10.

16. A zsidóknak világosság támadá, öröm, vigasság és tisztesség.

17. És minden tartományban és minden városban, a hová a király szava és rendelete eljuta, öröme és vigalma lőn a zsidóknak, lakoma és ünnep, és sokan a föld népei közül zsidókká lettek; mert a zsidóktól való félelem szállta meg őket.

Esz. 9,22., Eszt. 9,23., Eszt. 6,13.

9.

1. A tizenkettedik hónapban azért (ez az Adár hónap), annak tizenharmadik napján, a mikor eljött az ideje a király szavának és végzésének, hogy akkor teljesíttessék, azon a napon, a melyen a zsidók ellenségei remélték, hogy hatalmat vesznek rajtok, ellenkezőleg fordult; mert magok a zsidók vőnek hatalmat azokon, a kik őket gyűlölék.

Esz. 3,13., Eszt. 8,12.

2. Egybegyűlének a zsidók városaikban, Ahasvérus király minden tartományában, hogy rávessék kezöket azokra, a kik vesztöket keresték, és senki sem állhatott meg előttük; mert miattok való félelem szállott minden népre.

Esz. 8,11.

3. És a tartományok minden feje, fejedelmek, kormányzók és a király hivatalnokai magasztalták a zsidókat; mert a Márdokeustól való félelem szállott rájuk.

Esz. 6,13., Eszt. 8,15.

4. Mert nagy volt Márdokeus a király házában, és híre elment minden tartományba; mert ez a férfiú, Márdokeus, emelkedett és nagyobbodott.

5. És leverték a zsidók minden ellenségeiket fegyverrel, megölvén és megsemmisítvén azokat, és akaratok szerint cselekedének gyűlölőikkel.

6. És Susán várában megölének és megsemmisítének a zsidók ötszáz férfiút.

7. Parsandátát, Dalpont és Aspatát.

8. Porátát, Adáliát és Aridátát.

9. Parmástát, Arisait, Aridait és Vajzátát.

10. Tíz fiát Hámánnak, Hammedáta fiának, a zsidók ellenségének megölték; de zsákmányra nem tették rá kezöket.

Esz. 5,11.

11. Azon a napon megtudá a király a Susán várában megöletteknek számát.

12. És monda a király Eszternek királynénak: Susán várában megöltek a zsidók és megsemmisítettek ötszáz férfiút és Hámán tíz fiát; a király többi tartományaiban mit cselekesznek? Mi a kívánságod? és megadatik néked. És mi még a te kérésed? és meglészen.

13. És monda Eszter: Ha a királynak tetszik, engedje meg holnap is a zsidóknak, a kik Susánban laknak, hogy cselekedjenek a mai parancsolat szerint, és Hámán tíz fiát akaszszák fel a fára.

Esz. 6,14., Eszt. 7,9., Eszt. 7,10.

14. És szóla a király, hogy úgy tegyenek. És kiadaték a parancs Susánban, és Hámán tíz fiát felakasztották.

15. És összegyűltek a zsidók, a kik Susánban valának, Adár havának tizenegyedik napján is, és megölének Susánban háromszáz férfiút; de zsákmányra nem tették rá kezöket.

16. És a többi zsidók is, a kik a király tartományaiban voltak, összegyűlének és feltámadtak életökért, és békében maradtak ellenségeiktől; megölének pedig gyűlölőikből hetvenötezeret; de zsákmányra nem tették rá kezöket.

Esz. 3,13.

17. Történt ez az Adár hónapjának tizenharmadik napján, és megnyugovának a tizennegyedik napon, és tették azt vigalom és öröm napjává.

18. De a zsidók, a kik Susánban valának, egybegyűlének azon hónap tizenharmadik és tizennegyedik napján, és megnyugovának azon hónap tizenötödik napján, és azt tették vigalom és öröm napjává.

Esz. 9,19.

19. Azért a vidéki zsidók, a kik kerítetlen falvakban laktak, Adár hónapjának tizennegyedik napját tették öröm és vigalom napjává és ünneppé, a melyen ajándékokat küldözgetnek egymásnak.

Nehem. 8,10., Nehem. 8,12.

20. És megírá Márdokeus e dolgokat, és leveleket küldé minden zsidónak, a ki Ahasvérus király minden tartományában, közel és távol, vala.

21. Meghagyva nékik, hogy tartsák meg az Adár hónapnak tizennegyedik napját és annak tizenötödik napját évről-évre.

22. Mint olyan napokat, a melyeken megnyugovának a zsidók ellenségeiktől, és mint olyan hónapot, a melyben keserűségök örömré és siralmuk ünnepre fordult; hogy tartsák meg azokat vigalom és öröm napjaiul, és küldjenek adjándékot egymásnak és adományokat a szegényeknek.

Nehem. 8,10., Nehem. 8,12.

23. És felfogadák a zsidók, hogy megcselekszik, a mit kezdettek és a mit Márdokeus írá nékik.

Esz. 9,21., Eszt. 9,22., Eszt. 9,27.

24. Mert az agági Hámán, Hammedátának fia, minden zsidónak ellensége, szándékozott a zsidókat elveszteni, és Púrt, azaz sorsot vetett, hogy őket megrontsa és megsemmisítse;

Esz. 3,6., Eszt. 3,7.

25. De mikor a király tudomására jutott, megparancsolá levélben, hogy gonosz szándéka, a melyet gondolt a zsidók ellen, forduljon az ő fejére, és felakaszták őt és fiait a fára.

Esz. 7,9., Eszt. 7,10., Eszt. 9,13., Eszt. 9,14.

26. Annakokáért elnevezék e napokat Púrimnak a Púr nevétől. És azért ezen levél minden szava szerint, és a mit láttak erre nézve, és a mi érte őket:

Esz. 9,24., Eszt. 9,31.

27. Elhatározzák és elfogadák a zsidók mind magokra, mind ivadékokra és mindazokra, a kik hozzájuk csatlakoznak, örök időkre, hogy megtartják e két napot, írásuk és határozatuk szerint minden esztendőben.

Esz. 8,17., Eszt. 9,17., Eszt. 9,18.

28. És ezen napok emlékezetben lesznek és megülik azokat nemzedékről-nemzedékre, családról-családra, tartományról-tartományra és városról-városra. És ezek a Púrim napjai el nem múlnak a zsidók között, és emlékek ki nem vész ivadékaik közül.

Esz. 9,26.

29. Ira pedig Eszter királyné, Abihail leánya és a zsidó Márdokeus egész hatalommal, hogy megerősítsék e második levelet a Púrimról.

Esz. 9,20., Eszt. 9,21.

30. És küldé leveleket minden zsidónak Ahasvérus országának százhuszonhét tartományába, békeséges és igazságos szavakkal;

31. Hogy megerősíttessenek ezek a Púrim napjai, meghatározott idejökben, a miképen meghagyta nékik a zsidó Márdokeus és Eszter királyné, és a mint elrendelték magokra és ivadékaikra a bőjtölés és jajkiáltás dolgát.

Esz. 9,26., Eszt. 9,23., Eszt. 9,27.

32. És Eszter beszéde megerősíté ezt a Púrim történetét, és könyvbe iraték.

10.

1. És Ahasvérus király adót vettete a földre és a tenger szigeteire.

2. Az ő erejének és hatalmának minden cselekedete pedig és Márdokeus nagy méltóságának története, a mellyel felmagasztalá őt a király, avagy nincsenek-e megírva Média és Persia királyainak évkönyveiben,

3. Mert a zsidó Márdokeus második volt Ahasvérus király után, nagy a zsidók között, és kedves az ő atyjafiai sokasága előtt, a ki javát keresé népének, és békeséget szerze minden ivadékanak.

Jób könyve

1.

1. Vala Úz földén egy ember, a kinek Jób vala a neve. Ez az ember feddhetetlen, igaz, istenfélő vala és bűngyűlölő.

2. Születék pedig néki hét fia és három leánya.

Ezék. 14,14.

3. És vala az ő marhája: hétezer juh, háromezer teve és ötszáz igabarom és ötszáz szamar; cselédje is igen sok vala, és ez a férfiú nagyobb vala keletnek minden fiánál.

4. Eljártak vala pedig az ő fiai egymáshoz és vendégséget szerzének otthon, kiki a maga napján. Elküldtek és meghívták vala az ő három hugokat is, hogy együtt egyenek és igyanak velök.

5. Mikor pedig a vendégség napjai sorra lejártak vala, elkülde értök Jób és megszentelé őket, és jóreggel felserkene és áldozik vala égőáldozattal mindnyájuk száma szerint; mert ezt mondja vala Jób: Hátha vétkeztek az én fiaim és gonoszt gondoltak az Isten ellen az ő szívökben! Így cselekedik vala Jób minden napon.

Jób. 1,1.

6. Lőn pedig egy napon hogy eljövénék az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr előtt; és eljöve a Sátán is közöttök.

1 Kir. 22,19., 1 Kir. 22,21.

7. És monda az Úr a Sátánnak: Honnét jösz? És felele a Sátán az Úrnak és monda: Körülkerültem és át meg át jártam a földet.

1 Pét. 5,8.

8. És monda az Úr a Sátánnak: Észrevetted-e az én szolgálomat, Jóbót? Bizony nincs hozzá hasonló a földön: feddhetetlen, igaz, istenfélő, és bűngyűlölő.

9. Felele pedig az Úrnak a Sátán, és monda: Avagy ok nélkül féli-e Jób az Istent?

Ésa. 45,19.

10. Nem te vetted-e körül őt magát, házát és mindenét, a mije van? Keze munkáját megáldottad, marhája igen elszaporodott e földön.

11. De bocsássad csak rá a te kezedet, verd meg mindazt, a mi az övé, avagy nem átkoz-e meg szemtől-szembe téged?!

Jób. 1,20., Jób. 1,22.

12. Az Úr pedig monda a Sátánnak: Ímé, mindazt, a mije van, kezembe adom; csak ő magára ne nyujtsd ki kezedet. És kiméne a Sátán az Úr elől.

1 Kir. 22,22.

13. Lőn pedig egy napon, hogy az ő fiai és leányai esznek és bort isznak vala az ő elsőszülött bátyjoknak házában.

Jób. 1,18.

14. És követ jöve Jóbbhoz, és monda: Az ökrök szántanak, a szamarak pedig mellettök legelésznek vala.

15. De a Sabeusok rajtok ütének és elhajták azokat, a szolgálakat pedig fegyverrel ölék meg. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.

16. Még szól vala ez, mikor jöve egy másik, és monda: Istennek tüze esék le az égből, és megégeté a juhokat és a szolgálakat, és megemészté őket. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.

17. Még ez is szól vala, mikor jöve egy másik, és monda: A Káldeusok három csapatot alkotának és ráütének a tevékre, és elhajták azokat; a szolgálakat pedig fegyverrel ölék meg, csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.

Jób. 1,3.

18. Még ez is szól vala, mikor jöve egy másik, és monda: A te fiaid és leányaid esznek és bort isznak vala az ő elsőszülött bátyjoknak házában;

19. És ímé nagy szél támada a puszta felől, megrendíté a ház négy szegeletét, és rászakada az a gyermekekre és meghalának. Csak én magam szaladék el, hogy hírt adjak néked.

Jób. 1,5., Jób. 3,25.

20. Akkor felkele Jób, megszagatá köntösét, megberetválá a fejét, és a földre esék és leborula.

21. És monda: Mezítelen jöttem ki az én anyámnak méhéből, és mezítelen térek oda, vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve!

Préd. 5,15., 1 Tim. 6,7., Jób. 17,13.

22. Mindezekben nem vétkezék Jób, és Isten ellen semmi illetlent nem cselekedék.

Jób. 1,11.

2.

1. Lón pedig, hogy egy napon eljövénnek az Istennek fiai, hogy udvaroljanak az Úr előtt. Eljöve a Sátán is közöttök, hogy udvaroljon az Úr előtt.

Jób. 1,6., Jób. 1,11.

2. És monda az Úr a Sátánnak: Honnét jössz? És felele a Sátán az Úrnak, és monda: Körülkerültem és át meg átjártam a földet.

3. Monda pedig az Úr a Sátánnak: Észrevetted-é az én szolgálmat, Jóbot? Bizony nincs a földön olyan, mint ő; feddhetetlen, igaz, istenfélő, búngyűlölő. Még erősen áll ay ő feddhetetlenségében, noha ellene ingereltél, hogy ok nélkül rontsam meg őt.

Jób. 1,20., Jób. 1,22.

4. És felele a Sátán az Úrnak, és monda: Bőrt bőrért; de mindent a mije van, odaad az ember az életéért.

5. Azért bocsásd ki csak a te kezedet, és verd meg őt csontjában és testében: avagy nem átkoz-é meg szemtől-szembe téged?

6. Monda pedig az Úr a Sátánnak: Ímé kezembe van ő, csak életét kiméld.

2 Kor. 12,7.

7. És kiméne a Sátán az Úr elől, és megveré Jóbot undok fekélylyel talpától fogva a feje tetejéig.

Jób. 16,8.

8. És vón egy cserepet, hogy azzal vakarja magát, és így ül vala a hamu közepett.

Jób. 16,8.

9. Monda pedig ő néki az ő felesége: Erősen állasz-é még mindig a te feddhetetlenségedben? Átkozd meg az Istent, és halj meg!

Jób. 19,17.

10. Ő pedig monda néki: Úgy szólsz, mint szól egy a bolondok közül. Ha már a jót elvettük Istentől, a rosszat nem vennők-é el? Mindezekben sem vétkezék Jób az ő ajkaival.

Ésa. 45,7., Ámós. 3,6.

11. Mikor pedig meghallá Jóbnak három barátja mind ezt a nyomorúságot, a mely esett vala rajta: eljöve mindenik az ő lakó helyéből: a témáni Elifáz, a sukhi Bildád és a naamai Czófár; és elvégezzék, hogy együtt mennek be, hogy bánkódjanak vele és vigasztalják őt.

1 Krón. 7,22.

12. És a mint ráveték szemöket távolról, nem ismerék meg őt, és fenhangon zokognak vala; azután pedig megszagatá kiki a maga köntösét, és port hintének fejökre ég felé.

13. És ülének vele hét napon és hét éjszakán a földön, és nem szóla egyetlen szót egyik sem, mert látják vala, hogy igen nagy az ő fájdalma.

1 Sám. 31,13.

3.

1. Ezután megnyitá Jób az ő száját, és megátkozá az ő napját.

Jer. 20,14., Jer. 20,18.

2. És szóla Jób, és monda:

3. Veszszem el az a nap, a melyen születtem, és az az éjszaka, a melyen azt mondták: fiú fogantatott.

4. Az a nap legyen sötétség, ne törődjék azzal az Isten onnét felül, és világosság ne fényljék azon.

5. Tartsa azt fogva sötétség és a halál árnyéka; a felhő lakozzék rajta, nappali borulatok tegyék rettenetessé.

6. Az az éjszaka! Sűrű sötétség fogja be azt; ne soroztassék az az esztendőnek napjaihoz, ne számláltassék a hónapokhoz.

7. Az az éjszaka! Legyen az magtalan, ne legyen örvendezés azon.

8. Átkozzák meg azt, a kik a nappalt átkozzák, a kik bátrak felingerelni a leviathánt.

9. Sötétüljenek el az ő estvéjének csillagai; várja a világosságot, de az ne legyen, és ne lássa a hajnalnak pirját!

10. Mert nem zárta be az én anyám méhének ajtait, és nem rejtette el szemeim elől a nyomorúságot.

11. Mért is nem haltam meg fogantatásomkor; mért is ki nem multam, mihelyt megszülettem?

Jób. 10,18., Jer. 20,18.

12. Mért vettek fel engem térdre, és mért az emlőkre, hogy szopjam?!

13. Mert most feküdném és nyugodnám, aludnám és akkor nyugton pihenhetnék -

14. Királyokkal és az ország tanácsosaival, a kik magoknak kőhalmokat építenek.

15. Vagy fejedelmekkel, a kiknek aranyuk van, a kik ezüsttel töltik meg házaikat.

16. Vagy mért nem lettem olyan, mint az elásott, idétlen gyermek, mint a világosságot sem látott kisdededek?

17. Ott a gonoszok megszűnnek a fenyegetéstől, és ott megnyugosznak, a kiknek erejük ellankadt.

18. A foglyok ott mind megnyugosznak, nem hallják a szorongatónak szavát.

19. Kicsiny és nagy ott egyenlő, és a szolga az ő urától szabad.

20. Mért is ad Isten a nyomorultnak világosságot, és életet a keseredett szívűeknek?

Jób. 6,9.

21. A kik a halált várják, de nem jön az, és szorgalmasabban keresik mint az elrejtett kincset.

22. A kik nagy örömmel örvendeznek, vigadnak, mikor megtalálják a koporsót.

23. A férfiúnak, a ki útvesztőbe jutott, és a kit az Isten bekerített köröskörül.

24. Mert kenyerem gyanánt van az én fohászzkodásom, és sóhajtásaim ömölnek, mint habok.

Jób. 16,16.

25. Mert a mitől remegve remegtem, az jöve reám, és a mitől rettegtem, az esék rajtam.

Jób. 1,5., Jób. 31,23.

26. Nincs békességem, sem nyugtom, sem pihenésem, mert nyomorúság támadt reám.

4.

1. És felele a témáni Elifáz, és monda:

2. Ha szólni próbálunk hozzád, zokon veszed-é? De hát ki bírná türtőztetni magát a beszédben?

3. Ímé sokakat oktattál, és a megfáradott kezeket megerősítetted;

Ésa. 53,3.

4. A tántorgót a te beszédeid fentartották, és a reszkető térdeket megerősítetted;

5. Most, hogy rád jött a sor, zokon veszed; hogy téged ért a baj, elrettensz!

6. Nem bizodalmad-é a te istenfélelmed, s nem reménységed-é utaidnak becsületessége?

Jób. 1,8., Jób. 2,10.

7. Emlékezzél, kérlek, ki az, a ki elveszett ártatlanul, és hol töröltettek el az igazak?

8. A mint én láttam, a kik hamisságot szántanak és gonoszságot vetnek, ugyanazt aratnak.

Péld. 22,8., Hós. 10,13., Hós. 10,14.

9. Az Istennek lehelletétől elvesznek, az ő haragjának szelétől elpusztulnak.

Ésa. 11,4., 2 Thess. 2,8.

10. Az oroslán ordítása, a sakál üvöltése, és az oroslán-kölykök fogai megsemmisülnek.

11. Az agg oroslán elvész, ha nincs martaléka, a nőstény oroslán kölykei elszélednek.

12. Szó lopódzék hozzám, s valami nesz üté meg abból fületem.

13. Éjjeli látásokon való töprengések között, mikor mély álom fogja el az embereket.

14. Félelem szálla rám, és rettegés, s megreszketteté minden csontomat.

15. Valami szellem suhant el előttem, s testemnek szőre felborzolódék.

16. Megállá, de ábrázatját föl nem ismerém, egy alak vala szemeim előtt, mély csend, és ilyen szót hallék:

17. Vajjon a halandó igaz-é Istennél: az ő teremője előtt tiszta-é az ember?

Jób. 35,2., Zsolt. 130,3.

18. Ímé az ő szolgáljaiban sem bízhatik és az ő angyalaiban is talál hibát:

19. Mennyivel inkább a sárházak lakosaiban, a kiknek fundamentumok a porban van, és könnyebben szétnyomhatók a molynál?!

20. Reggeltől estig gyötrődnek, s a nélkül, hogy észrevennék, elvesznek örökre.

21. Ha kiszakítatik belőlök sátoruk kötele, nem halnak-é meg, és pedig bölcsesség nélkül?

Zsolt. 49,11.

5.

1. Kiálts csak! Van-é, a ki felelne néked? A szentek közül melyikhez fordulsz?
2. Mert a bolondot bosszúság öli meg, az együgyűt pedig buzgóság veszi el.
3. Láttam, hogy egy bolond gyökerezni kezdett, de nagy hamar megátkoztam szép hajlékát.
Zsolt. 37,35., Zsolt. 37,36.
4. Fiai messze estek a szabadulástól: a kapuban megrontatnak, mert nincs, a ki kimentse őket.
5. A mit learatnak néki, az éhező eszi meg, a töviskerítésből is elviszi azt, kincseiket törvetők nyelik el.
6. Mert nem porból támad a veszedelem s nem földből sarjad a nyomorúság!
7. Hanem nyomorúságra születik az ember, a mint felfelé szállnak a parázs szikrái.
Jób. 7,16.
8. Azért én a Mindenhatóhoz folyamodnám, az Istenre bízom ügyemet.
Jób. 2,10.
9. A ki nagy, végére mehetetlen dolgokat művel, és csudákat, a miknek száma nincsen.
Jób. 9,10., Zsolt. 72,18., Róm. 11,33.
10. A ki esőt ad a földnek színére, és a mezőkre vizet bocsát.
Zsolt. 135,7.
11. Hogy az alázatosokat felmagasztalja, és a gyászolókat szabadulással vidámítsa.
1 Sám. 2,7., 1 Sám. 2,8.
12. A ki semmivé teszi a csalárdok gondolatait, hogy szándékukat kezeik véghez ne vihessék.
Nehem. 4,15., Zsolt. 33,10., Ésa. 8,10.
13. A ki megfogja a bölcseket az ő csalárdságukban, és a hamisak tanácsát hiábavalóvá teszi.
14. Nappal sötétségre bukkannak, és délben is tapogatva járnak, mint éjszaka.
5 Móz. 28,29.
15. A ki megszabadítja a fegyvertől, az ő szájoktól, és az erősnek kezéből a szegényt;
Zsolt. 52,4., Zsolt. 52,7.
16. Hogy legyen reménysége a szegénynek, és a hamisság befogja az ő száját.
Zsolt. 63,12., Ésa. 52,15.
17. Ímé, boldog ember az, a kit Isten megdorgál; azért a Mindenhatónak büntetését meg ne utáldjad!
Péld. 3,11., Péld. 3,12., Jak. 1,2.
18. Mert ő megsebez, de be is kötöz, összezúz, de kezei meg is gyógyítanak.
5 Móz. 32,39.
19. Hat bajodból megszabadít, és a hetedikben sem illet a veszedelem téged.
Zsolt. 91,13., Péld. 24,16.
20. Az éhínségben megment téged a haláltól, és a háborúban a fegyveres kezeiktől.
21. A nyelvek ostora elől rejtve leszel, és nem kell félned, hogy a pusztulás rád következik.
Zsolt. 52,4., Zsolt. 52,7.
22. A pusztulást és drágaságot neveted, és a fenevadaktól sem félsz.
Zsolt. 34,11., Zsolt. 91,13.
23. Mert a mezőn való kövekkel is frigyed lesz, és a mezei vad is békességben lesz veled.
Hós. 2,17.
24. Majd megtudod, hogy békességben lesz a te sátorod, s ha megvizsgálod a te hajlékodat, nem találsz benne hiányt.
25. Majd megtudod, hogy a te magod megszorodik, és a te sarjadékod, mint a mezőn a fű.
Jób. 42,11., Jób. 42,17., Zsolt. 127,3., Zsolt. 127,4.
26. Érett korban térsz a koporsóba, a mint a maga idején takarítatik be a learatott gabona.
27. Ímé ezt kutattuk mi ki, így van ez. Hallgass erre, jegyezd meg magadnak.
Jób. 3,1., Jób. 3,26., Jób. 2,10.

6.

1. Jób pedig felele, és monda:
2. Oh, ha az én bosszankodásomat mérlegre vetnék, és az én nyomorúságomat vele együtt tennék a fontba!
3. Bizony súlyosabb ez a tenger fövényénél; azért balgatagok az én szavaim.

Péld. 27,3.

4. Mert a Mindenható nyilai vannak én bennem, a melyeknek mérge emészti az én lelkemet, és az Istennek rettenései ostromolnak engem.

Zsolt. 38,3., Zsolt. 38,4., Jób. 19,12.

5. Ordít-é a vadszamar a zöld fűvön, avagy bög-é az ökör az ő abrakja mellett?

6. Vajjon ízetlen, sótalan étet eszik-é az ember; avagy kellemes íze van-é a tojásfehérnek?

7. Lelkem iszonyodik érinteni is; olyanok azok nékem, mint a megromlott kenyér!

8. Oh, ha az én kérésem teljesülne, és az Isten megadná, amit reménylek;

9. És tetszenék Istennek, hogy összetörjön engem, megoldaná kezét, hogy szétvagdaljon engem!

Jób. 3,20.

10. Még akkor lenne valami vigasztalásom; újjonganék a fájdalomban, a mely nem kimél, mert nem tagadtam meg a Szentnek beszédét.

11. Micsoda az én erőm, hogy várokozzam; mi az én végem, hogy türtőztessen magam?!

12. Kövek ereje-é az én erőm, avagy az én testem aczélból van-é?

13. Hát nincsen-é segítség számomra; avagy a szabadulás elfutott-é tőlem?!

14. A szerencsétlent barátjától részvét illeti meg, még ha elhagyja is a Mindenhatónak félelmét.

15. Atyámfiai hűtlenül elhagytak mint a patak, a mint túláradnak medrükön a patakok.

Jób. 2,11., Jób. 16,20.

16. A melyek szennyesek a jégtől, a melyekben olvadt hó hömpölyög;

17. Mikor átmelegülnek, elapadnak, a hőség miatt fenéig száradnak.

18. Letérnek útjokról a vándorok; felmennek a sivatagba utánok és elvesznek.

19. Nézegetnek utánok Téma vándorai; Sébának utasai bennök reménykednek.

20. Megszégyenlik, hogy bíztak, közel mennek és elpirulnak.

21. Így lettetek ti most semmivé; látjátok a nyomort és féltek.

Zsolt. 31,12.

22. Hát mondtam-é: adjatok nékem valamit, és a ti jószágotokból ajándékozatok meg engem?

23. Szabadítsatok ki engem az ellenség kezéből, és a hatalmasok kezéből vegyetek ki engem?

24. Tanítsatok meg és én elnémulok, s a miben tévedek, értessétek meg velem.

25. Oh, mily hathatóság az igaz beszédek! De mit ostoroz a ti ostorozásotok?

26. Szavak ostorozására készültök-é? Hiszen a szélnek valók a kétségbeesettnek szavai!

27. Még az árvának is néki esnétek, és sírt ásnátok a ti barátotoknak is?!

28. Most hát tessék néktek rám tekintenetek, és szemetekbe csak nem hazudom?

29. Kezdjétek újra kérlek, ne legyen hamisság. Kezdjétek újra, az én igazságom még mindig áll.

Jób. 16,17.

30. Van-é az én nyelvemen hamisság, avagy az én ínyem nem veheti-é észre a nyomorúságot?

7.

1. Nem rabszolga élete van-é az embernek a földön, és az ő napjai nem olyanok-é, mint a béresnek napjai?

Jób. 14,15., Ésa. 16,14.

2. A mint a szolga kívánja az árnyékot, és a mint a béres reményli az ő bérét:

3. Úgy részesültem én keserves hónapokban, és nyomorúságnak éjszakái jutottak számomra.

Jób. 7,4.

4. Ha lefekszem, azt mondom: mikor kelek föl? de hosszú az estve, és betelek a hánykolódással reggeli szürkületig.

5. Testem férgekkel van fedve és a pornak piszokjával; bőröm összehúzódik és meggenyved.

Jób. 2,7., Jób. 2,8., Jób. 16,8., Jób. 16,15.

6. Napjaim gyorsabbak voltak a vetélőnél, és most reménység nélkül tűnnek el.

7. Emlékezzél meg, hogy az én életem csak egy lehellet, és az én szemem nem lát többé jót.

Jób. 8,9., Jób. 14,1., Jób. 14,2.

8. Nem lát engem szem, a mely rám néz; te rám veted szemed, de már nem vagyok!

9. A felhő eltűnik és elmegy, így a ki leszáll a sírba, nem jó fel többé.

10. Nem tér vissza többé az ő hajlékába, és az ő helye nem ismeri őt többé.

11. Én sem tartóztatom hát meg az én számat; szólok az én lelkemnek fájdalmában, és panaszodom az én szívemnek keserűségében.
12. Tenger vagyok-é én, avagy czethal, hogy őrt állítasz ellenem?
Jób. 41,12., Jób. 41,34.
13. Mikor azt gondolom, megvigasztal engem az én nyoszolyám, megkönnyebbíti panaszolkodásomat az én ágyasházam:
14. Akkor álmokkal rettentesz meg engem és látásokkal háborítasz meg engem;
Jób. 23,21.
15. Úgy, hogy inkább választja lelkem a megfojtatást, inkább a halált, mint csontjaimat.
Jób. 16,20.
16. Utálom! Nem akarok örökké élni. Távozzál el tőlem, mert nyomorúság az én életem.
1 Kir. 19,4., Jób. 30,15., Jób. 30,19.
17. Micsoda az ember, hogy őt ily nagyra becsülöd, és hogy figyelmedet fordítod reá?
Zsolt. 8,5.
18. Meglátogatod őt minden reggel, és minden szempillantásban próbálod őt.
19. Míglen nem fordítod el tőlem szemedet, nem távozol csak addig is tőlem, a míg nyálamat lenyelem?
20. Vétkeztem! Mit cselekedjem én néked, oh embereknek őrizője? Mért tettél ki céltáblául magadnak? Mért legyek magamnak is terhére.
Jób. 10,14.
21. És mért nem bocsátod meg vétkeimet és nem törölöd el az én bűnömet? Hiszen immár a porban fekszem, és ha keresel engem, nem leszek.
- 8.**
1. Akkor felele a sukhi Bildád, és monda:
2. Meddig szólasz még efféléket, és lesz a te szádnak beszéde sebes szél?
3. Elforgatja-é Isten az ítéletet, avagy a Mindenható elforgatja-é az igazságot?
2 Krón. 19,7., Siral. 1,18.
4. Ha a te fiaid vétkeztek ellene, úgy az ő gonoszságuk miatt vetette el őket.
Jób. 1,18., Jób. 1,19.
5. De ha te az Istent buzgón keresed, és a Mindenhatóhoz bocsánatért könyörögsz;
Jób. 22,23.
6. Ha tiszta és becsületes vagy, akkor legott felszerken éretted, és békességessé teszi a te igazságodnak hajlékát.
7. És ha előbbi állapotod szegényes volt, ez utáni állapotod boldog lesz nagyon.
8. Mert kérdezd meg csak az azelőtti nemzedéket, és készülj csak fel az ő atyáikról való tudakozódásra!
5 Móz. 4,32., 5 Móz. 32,7.
9. Mert mi csak tegnapiak vagyunk és semmit nem tudunk, mert a mi napjaink csak árnyék e földön.
Jób. 7,7., Zsolt. 39,13.
10. Nem tanítanak-é meg azok téged? Nem mondják-é meg néked, és nem beszélnek-é meg szívök szerint néked?!
11. Felnövekedik-é a káka mocsár nélkül, felnyúlik-é a sás víz nélkül?
12. Még gyenge korában, ha fel nem szakasztják is, minden fűnél elébb elszárad.
13. Ilyenek az ösvényeik mindazoknak, a kik Istenről elfeledkeznek, és a képmutatónak reménysége is elvész.
Zsolt. 129,5., Zsolt. 129,6., Jób. 11,20.
14. Mivel szétfoszol bizakodása, és bizodalma olyan lesz, mint a pókháló.
Ésa. 59,6.
15. Házára támaszkodik, és nem áll meg; kapaszkodik belé, és nem marad meg.
16. Bő nedvességű ez a napfényen is, és ágazata túlnő a kertjén.
Zsolt. 1,2., Zsolt. 1,3.
17. Gyökerei átfonódnak a kőhalmon; átfúródnak a szikla-rétegen.
18. Ámha kiirtják helyéről, megtagadja ez őt: Nem láttalak!
19. Ímé ez az ő pályájának öröme! És más hajt ki a porból.
20. Ímé az Isten nem veti meg az ártatlant, de a gonoszoknak sem ad előmenetelt.

21. Még betölti szádat nevetéssel, és ajakidat vigassággal.
22. Gyűlölőid szégyenbe öltöznek, és a gonoszok sátora megsemmisül.

9.

1. Felele pedig Jób, és monda:
2. Igaz, jól tudom, hogy így van; hogyan is lehetne igaz a halandó ember Istennél?
Jób. 4,17., Jób. 4,19.
3. Ha perelni akarna ő veled, ezer közül egy sem felelhetne meg néki.
4. Bölcs szívű és hatalmas erejű: ki szegülhetne ellene, hogy épségben maradjon?
Ésa. 45,9., Ésa. 45,10.
5. A ki hegyeket mozdít tova, hogy észre se veszik, és megfordítja őket haragjában.
6. A ki kireneti helyéből a földet, úgy hogy oszlopai megrepedeznek.
7. A ki szól a napnak és az fel nem kél, és bepecsételi a csillagokat.
Józs. 10,12., Józs. 10,13.
8. A ki egymaga feszítette ki az egeket, és a tenger hullámain tapos.
9. A ki teremtette a gönczölszekeret, a kaszás csillagot és a fiastyúkot és a délnek titkos tárait.
Ámós. 5,8.
10. A ki nagy dolgokat cselekszik megfoghatatlanul, és csudákat megszámlálhatatlanul.
Jób. 5,10.
11. Ímé, elvonul mellettem, de nem látom, átmegy előttem, de nem veszem észre.
12. Ímé, ha elragad valamit, ki akadályozza meg; ki mondhatja néki: Mit cselekszel?
13. Ha az Isten el nem fordítja az ő haragját, alatta meghajolnak Ráháb czinkosai is.
14. Hogyan felelhetnék hát én meg ő néki, és lelhetnék veled szemben szavakat?
15. A ki, ha szinte igazam volna, sem felelhetnék néki; kegyelemért könyörögnék ítéelő birámhoz.
16. Ha segítségül hívnám és felelne is nékem, még sem hinném, hogy szavamot fülébe vevé;
17. A ki forgószélben rohan meg engem, és ok nélkül megsokasítja sebeimet.
Jób. 1,19.
18. Nem hagyna még lélekzetet se vennem, hanem keserúséggel lakatna jól.
19. Ha erőre kerülne a dolog? Ímé, ő igen erős; és ha ítéletre? Ki tűzne ki én nékem napot?
20. Ha igaznak mondanám magamat, a szájam kárhóztatna engem; ha ártatlannak: bűnössé tenne engemet.
21. Ártatlan vagyok, nem törődöm lelkemmel, utálok az életemet.
Jób. 1,8., Jób. 2,3., Jób. 23,10., Jób. 23,12.
22. Mindegy ez! Azért azt mondom: elveszít ő ártatlant és gonoszt!
23. Ha ostorával hirtelen megöl, neveti a büntelenek megpróbáltatását.
24. A föld a gonosz kezébe adatik, a ki az ő biráinak arczát elfedezi. Nem így van? Kicsoda hát ő?
25. Napjaim gyorsabbak valának a kengyelfutónál: elfutának, nem láttak semmi jót.
26. Ellebbentek, mint a gyorsan járó hajók, miként zsákmányára csap a keselyű.
27. Ha azt mondom: Nosza elfelejtem panaszomat, felhagyok haragoskodásommal és vidám leszek:
28. Megborzadok az én mindenféle fájdalomtól; tudom, hogy nem találsz büntelenek engem.
29. Rossz ember vagyok én! Minek fárasztasz hát magamat hiába?
Zsolt. 73,13., Zsolt. 73,14.
30. Ha hóvízzel mosakodom is meg, ha szappannal mosom is meg kezeimet:
Jer. 2,22.
31. Akkor is a posványba mártanál engem és az én ruháim is utálnának engem.
32. Mert nem ember ő, mint én, hogy néki megfelelhetnék, és együtt pörbe állanánk.
33. Nincs is közöttünk igazlátó, a ki kezét közbe vethesse kettőnk között!
34. Venné csak el rólam az ő veszszejét, és az ő rettentésével ne rettegetne engem:
35. Akkor szólnék és nem félnék tőle: mert nem így vagyok én magammal!
Jób. 9,21., 1 Ján. 3,21.

10.

1. Lelkemből utálok az életemet, megeresztem felőle panaszomat; szólok az én lelkem keserúségében.

2. Azt mondom az Istennek: Ne kárhoztass engem; add tudtomra, miért perlesz velem?!
3. Jó-é az néked, hogy nyomorgatsz, hogy megútálod kezeden munkáját, és a gonoszok tanácsát támogatod?

Ésa. 64,8., Ésa. 64,9.

4. Testi szemeid vannak-é néked, és úgy látsz-é te, a mint halandó lát?
  5. Mint a halandónak napjai, olyanok-é a te napjaid, avagy a te éveid, mint az embernek napjai?
  6. Hogy az én álnokságomról tudakozol, és az én vétkem után kutatsz.
  7. Jól tudod te azt, hogy én nem vagyok gonosz, még sincs, a ki kezedből kiszabadítson!
  8. Kezeid formáltak engem és készítének engem egészen köröskörül, és mégis megrontasz engem?!
- Zsolt. 139,14., Zsolt. 139,15.*
9. Emlékezzél, kérlek, hogy mint valami agyagedényt, úgy készítettél engem, és ismét porrá tennél engem?
  10. Nem úgy öntél-é engem, mint a tejet és mint a sajtot, megoltottál engem?
  11. Bőrrel és hússal ruháztál fel engem, csontokkal és inakkal befedeztél engem.
  12. Életet és kegyelmet szerzettél számomra, és a te gondviselésed őrizte az én lelkemet.
  13. De ezeket elrejtetted a te szívedben, és tudom, hogy ezt tökélted el magadban:
  14. Ha vétkeztem, mindjárt észreveszed rajtam, és bűnöm alól nem mentesz föl engem.
  15. Ha istentelen vagyok, jaj nékem; ha igaz vagyok, sem emelem föl fejemet, eltelve gyalázattal, de tekints nyomorúságomra!
  16. Ha pedig felemelkednék az, mint oroszán kergetnél engem, és ismét csudafájdalmakat bocsátanál reám.
- Ésa. 38,13.*
17. Megújítanád a te bizonyágodat ellenem, megöregbítenéd a te boszúállásodat rajtam; váltakozó és állandó sereg volna ellenem.

Jób. 16,9., Jób. 13,14.

18. Miért is hoztál ki engem anyámnak méhéből? Vajha meghaltam volna, és szem nem látott volna engem!
- Jób. 3,3., Jób. 3,11.*
19. Lettem volna, mintha nem is voltam volna; anyámnak méhéből sírba vittek volna!
  20. Hiszen kevés napom van még; szünjék meg! Forduljon el tőlem, hadd viduljak fel egy kevéssé,
  21. Mielőtt oda megyek, honnét nem térhetek vissza: a sötétségnek és a halál árnyékának földébe;
  22. Az éjféli homálynak földébe, a mely olyan, mint a halál árnyékának sűrű setétsége; hol nincs rend, és a világosság olyan, mint a sűrű setétség.

11.

1. Felele a Naamából való Czófár, és monda:
  2. A sok beszédre ne legyen-é felelet? Avagy a csácsogó embernek legyen-é igaza?
  3. Fecsegéseid elnémítják az embereket, és csúfolódsz is és ne legyen, a ki megszégyenítsen?!
  4. Azt mondogod: Értelmes az én beszédem, tiszta vagyok a te szemeid előtt.
- Jób. 10,7., Jób. 10,14.*
5. De vajha szólalna meg maga az Isten, és nyitná meg ajkait te ellened!
  6. És jelentené meg néked a bölcsességnek titkait, hogy kétszerte többet ér az az okoskodásnál, és tudnád meg, hogy az Isten még el is engedett néked a te bűneidből.
  7. Az Isten mélységét elérheted-é, avagy a Mindenhatónak tökéletességére eljuthatsz-é?
  8. Magasabb az égnél: mit teszel tehát? Mélyebb az alvilágnál; hogy ismerheted meg?
  9. Hosszabb annak mértéke a földnél, és szélesebb a tengernél.
  10. Ha megtapos, elzár és ítéletet tart: ki akadályozhatja meg?
  11. Mert ő jól ismeri a csalárd embereket, látja az álnokságot, még ha nem figyelmeztet is arra!
- Zsolt. 10,14.*
12. És értelmessé teheti a bolond embert is, és emberré szülheti a vadszamar csikóját is.
  13. Ha te a te szívedet felkészítenéd, és kezedet felé terjesztenéd;
  14. Ha a hamisságot, a mely a te kezeden van, távol tartanád magadtól, és nem lakoznék a te hajlékodon gonoszság;
- Zsolt. 101,7.*
15. Akkor a te arcodat fölemelhetnéd szégyen nélkül, erős lennél és nem félnél;

1 Ján. 3,21.

16. Sőt a nyomorúságról is elfelejtkeznél, és mint lefutott vizekről, úgy emlékeznél arról.

17. Ragyogóbban kelne időd a déli fénynél, és az éjféλι sötétség is olyan lenne, mint a kora reggel.

Zsolt. 37,6.

18. Akkor bíznál, mert volna reménységed; és ha széttekintenél, biztonságban aludnál.

19. Ha lefeküdnél, senki föl nem rettentene, sőt sokan hizelegnének néked.

Zsolt. 3,6., Zsolt. 3,7.

20. De a gonoszok szemei elepednek, menedékek eltűnik előlük, és reménységök: a lélek kilehellése!

Jób. 18,5., Jób. 18,21.

12.

1. Felele erre Jób, és monda:

2. Bizonyára ti magatok vagytok a nép, és veletek kihal a bölcsesség!

3. Nékem is van annyi eszem, mint néktek, és nem vagyok alábbvaló nálatok, és ki ne tudna ilyenfélétet?

Jób. 13,2.

4. Kikaczagják a saját barátai azt, mint engem, a ki Istenhez kiált és meghallgatja őt. Kikaczagják az igazat, az ártatlant!

Péld. 14,2.

5. A szerencsétlen megvetni való, gondolja, a ki boldog; ez vár azokra, a kiknek lábok roskadoz.

Zsolt. 38,17.

6. A kóborlók sátrai csendesek és bátorságban vannak, a kik ingerlik az Istent, és a ki kezében hordja Istenét.

Zsolt. 73,3., Zsolt. 73,12.

7. Egyébiránt kérdezd meg csak a barmokat, majd megtanítanak, és az égnek madarait, azok megmondják néked.

8. Avagy beszélj a földdel és az megtanít téged, a tengernek halai is elbeszélnek néked.

9. Mindezek közül melyik nem tudja, hogy az Úrnak keze cselekszi ezt?

10. A kinek kezében van minden élő állatnak élete, és minden egyes embernek a lelke.

11. Nemde nem a fül próbálja-e meg a szót, és az íny kóstolja meg az ételt?

12. A vén emberekben van-e a bölcsesség, és az értelem a hosszú életben-e?

Jób. 15,9., Jób. 15,10., Jób. 33,7., Jób. 33,8.

13. Ő nála van a bölcsesség és hatalom, övé a tanács és az értelem.

14. Ímé, a mit leront, nem az épül föl az; ha valakire rázárja az ajtót, nem nyílik föl az.

Jel. 3,7.

15. Ímé, ha a vizeket elfogja, kiszáradnak; ha kibocsátja őket, felforgatják a földet.

16. Ő nála van az erő és okosság; övé az eltévelyedett és a ki tévelygésre visz.

Jób. 9,4.

17. A tanácsadókat fogságra viszi, és a bírákat megbolondítja.

Ésa. 19,11., Ésa. 19,12., 1 Kor. 1,19.

18. A királyok bilincseit feloldja, és övet köt derekukra.

Dán. 2,21., Dán. 4,30., Dán. 4,33.

19. A papokat fogságra viszi, és a hatalmasokat megbuktatja.

20. Az ékesen szólótól eltávolítja a beszédet és a vénektől elveszi a tanácsot.

Jób. 12,17.

21. Szégyent zúdít az előkelőkre, és a hatalmasok övét megtágítja.

22. Feltárja a sötétségből a mélységes titkokat, és a halálnak árnyékát is világosságra hozza.

Dán. 2,22., 1 Kor. 4,5.

23. Nemzeteket növel fel, azután elveszíti őket; nemzeteket terjeszt ki messzire, azután elúzi őket.

Zsolt. 107,38.

24. Elveszi eszöket a föld népe vezetőinek, és úttalan pusztában bujdosztatja őket.

Jób. 12,19., Zsolt. 107,40.

25. És világtalan setétben tapogatóznak, és tántorognak, mint a részeg.

Jób. 5,13., Jób. 5,14.

13.

1. Ímé, mindezeket, látta az én szemem, hallotta az én fülem és megértette.

Jób. 12,12., Jób. 12,25.

2. A mint ti tudjátok, úgy tudom én is, és nem vagyok alábbvaló nálatok.

3. Azonban én a Mindenhatóval akarok szólni; Isten előtt kívánom védeni ügyemet.

4. Mert ti hazugságnak mesterei vagytok, és mindnyájan haszontalan orvosok.

5. Vajha legalább mélyen hallgatnátok, az még bölcseségekre lenne.

Péld. 17,27., Péld. 17,28.

6. Halljátok meg, kérlek, az én feddözésemet, és figyeljete az én számnak pörlekedéseire.

7. Az Isten kedvéért szóltok-é hamisságot, és ő érette szóltok-é csalárdságot?

Jób. 42,8.

8. Az ő személyére néztek-é, ha Isten mellett tusakodtok?

9. Jó lesz-é az, ha egészen kiismer benneteket, avagy megcsalhatjátok-é őt, a mint megcsalható az ember?

10. Keményen megbüntet, ha titkon vagytok is személyválogatók.

Jób. 42,8.

11. Az ő fensége nem rettent-é meg titeket, a tőle való félelem nem száll-é rátok?

Zsolt. 119,120.

12. A ti emlékezéseitek hamuba írott példabeszédek, a ti menedékváraitok sárvárok.

13. Hallgassatok, ne bántsatok: hadd szóljak én, akármi essék is rajtam.

14. Miért szagatnám fogaimmal testemet, és miért szorítanám markomba lelkemet?

Bir. 12,3., 1 Sám. 19,5.

15. Ímé, megöl engem! Nem reménylem; hiszen csak utaimat akarom védeni előtte!

16. Sőt az lesz nékem segítségül, hogy képmutató nem juthat elébe.

Zsolt. 1,5., Zsolt. 5,6., Zsolt. 5,7.

17. Hallgassátok meg figyelmesen az én beszédemet, vegyétek füleitekbe az én mondásomat.

18. Ímé, előterjesztem ügyemet, tudom, hogy nékem lesz igazam.

19. Ki az, a ki perelhetne velem? Ha most hallgatnom kellene, úgy kimulnék.

20. Csak kettőt ne cselekedj velem, színed elől akkor nem rejtőzöm el.

21. Vedd le rólam kezedet, és a te rettentésed ne rettentsen engem.

Jób. 7,14.

22. Azután szólíts és én felelek, avagy én szólok hozzád és te válaszolj.

23. Mennyi bűnöm és vétkem van nékem? Gonoszságomat és vétkeimet add tudtomra!

24. Mért rejtet el arczodat, és tartasz engemet ellenségedül?

Zsolt. 8,15.

25. A letépett falevelet rettegteted-é, és a száraz pozdorját üldözöd-é?

26. Hogy ily sok keserűséget szabtal reám, és az én ifjúságomnak vétkét örököltetted velem?!

Zsolt. 25,7., Zsolt. 90,8.

27. Hogy békóba teszed lábaimat, vigyázol minden én utamra, és vizsgálod lábomnak nyomait?

Jób. 33,11.

28. Az pedig elsenyved, mint a redves fa, mint ruha, a melyet moly emészt.

14.

1. Az asszonytól született ember rövid életű és háborúságokkal bővelkedő.

Zsolt. 90,10., Jób. 5,7.

2. Mint a virág, kinyílik és elhervad, és eltűnik, mint az árnyék és nem állandó.

Jób. 8,9., Zsolt. 103,15., Zsolt. 103,16.

3. Még az ilyen ellen is felnyitod-é szemeidet, tennen magaddal törvénybe állítasz-é engem?

Jób. 10,2.

4. Ki adhat tisztát a tisztátalanból? Senki.

Zsolt. 5,7.

5. Nincsenek-é meghatározva napjai? Az ő hónapjainak számát te tudod; határt vetettél néki, a melyet nem hághat át.

Jób. 7,1., Zsolt. 31,16.

6. Fordulj el azért tőle, hogy nyugodalma legyen, hogy legyen napjában annyi öröme, mint egy béresnek.
7. Mert a fának van reménysége; ha levágják, ismét kihajt, és az ő hajtásai el nem fogynak.
8. Még ha megaggodik is a földben a gyökere, és ha elhal is a porban törzsöke:
9. A víznek illatától kifakad, ágakat hajt, mint a csemete.
10. De ha a férfi meghal és elterül; ha az ember kimúlik, hol van ő?
11. Mint a víz kiapad a tóból, a patak elapad, kiszárad:
12. Úgy fekszik le az ember és nem kél fel; az egek elmúlásáig sem ébrednek, nem költetnek föl az ő álmukból.
13. Vajha engem a holtak országában tartanál; rejtegetnél engemet addig, a míg elmúlik a te haragod; határt vetnél nékem, azután megemlékeznél rólam!
14. Ha meghal az ember vajjon feltámad-é? Akkor az én hadakozásom minden idejében reménylenék, míglen elkövetkeznék az én elváltozásom.

1 Kor. 15,42., 1 Kor. 15,44.

15. Szólítanál és én felelnék néked, kíváncznál a te kezdednek alkotása után.
16. De most számlálgatod az én lépéseimet, és nem nézed el az én vétkeimet!

Zsolt. 56,9., Jer. 17,10.

17. Gonoszságom egy csomóba van lepecsételve, és hozzáadod bűneimhez.

Siral. 1,14., Hós. 13,12.

18. Még a hegy is szétomlik, ha eldőli; a szikla is elmozdul helyéről;

Zsolt. 130,3.

19. A köveket lekopatja a víz, a földet elsodorja annak árja: az ember reménységét is úgy teszed semmivé.
20. Hatalmaskodol rajta szüntelen és ő elmegy; megváltoztatván az arcát, úgy bocsátod el őt.
21. Ha tisztesség éri is fiait, nem tudja; ha megszegyenülnek, nem törődik velök.
22. Csak ömagáért fáj még a teste, és a lelke is ömagáért kesereg.

15.

1. Majd felele a Témánból való Elifáz és monda:
2. Vajjon a bölcs felelhet-é ilyen szeles tudományyal, és megtöltheti-é a hasát keleti széllel?
3. Vetekedvén oly beszéddel, a mely nem használ, és oly szavakkal, a melyekkel semmit sem segít.
4. Te már semmivé akarod tenni az Isten félelmét is; és megkevesbited az Isten előtt való buzgólkodást is!

Jób. 4,6.

5. Mert gonoszságod oktatja a te szádat, és a csalárdok nyelvét választottad.

Jób. 34,35., Jób. 34,37.

6. A te szád kárhoztat téged, nem én, és a te ajkaid bizonyítanak ellened.
7. Te születél-é az első embernek; elébb formáltattál-é, mint a halmok?
8. Az Isten tanácsában hallgatóztál-é, és a bölcseséget magadhoz ragadtad-é?

Ésa. 40,13., Ésa. 40,14., Róm. 11,34.

9. Mit tudsz te, a mit mi nem tudunk, és mit értesz olyat, a mi nálunk nem volna meg?

Jób. 12,2., Jób. 32,12.

10. Ősz is, agg is van közöttünk, jóval idősebb a te atyádnál.

Jób. 12,12., Jób. 32,7., Jób. 32,12.

11. Csekélységek-é előtted Istennek vigasztalásai, és a beszéd, a mely szeliden bánt veled?
12. Merre ragadt téged a szíved, és merre pillantottak a te szemeid?
13. Hogy Isten ellen fordítod a te haragodat, és ilyen szavakat eresztasz ki a szádon?
14. Micsoda a halandó hogy tiszta lehetne, és hogy igaz volna, a ki asszonytól születik?

Jób. 9,20., 1 Kir. 8,46.

15. Ímé, még az ő szenteiben sem bízok, az egek sem tiszták az ő szemében:

16. Mennyivel kevésbbé az útálatos és a megromlott ember, a ki úgy nyeli a hamisságot mint a vizet?!

Jób. 34,7.

17. Elmondom néked, hallgass rám, és mint láttam, úgy beszélem el;
18. A mit a bölcsök is hirdettek, és nem titkoltak el, mint atyáiktól valót;
19. A kiknek egyedül adatott vala a föld, és közöttük idegen nem megy vala.

20. Az istentelen kínozza önmagát egész életében, és az erőszakoskodó előtt is rejtve van az ő esztendeinek száma.

Ésa. 57,20.

21. A félelem hangja cseng az ő füleiben; a békesség idején tör rá a pusztító!

Zsolt. 53,6., 2 Kir. 7,6., 2 Kir. 7,7.

22. Nem hiszi, hogy kijut a sötétségből, mert kard hegyére van ő kiszemelve.

23. Kenyér után futkos, hogy hol volna? Tudja, hogy közel van hozzá a sötétség napja.

24. Háborgatják őt a nyomorúság és rettegés; leverik őt, mint valami háborúra felkészült király.

25. Mert az Isten ellen nyujtotta ki kezét, és erősködött a Mindenható ellen;

26. Kinyujtott nyakkal rohant ellene, domború pajzsainak fellege alatt.

27. Mivel befedezte az arczát kövérséggel és hájat borított tomporára;

Zsolt. 73,7.

28. És lakozott elrombolt városokban; lakatlan házakban, a melyek dűlőfélben vannak:

29. Meg nem gazdagodik, vagyona meg nem marad, jószága nem lepi el a földet.

30. Nem menekül meg a setétségtől, sarjadékát láng perzseli el, és szájának lehelletétől pusztul el.

31. Ne higgyen a hívságnak, a ki megcsalatott, mert hívság lészen annak jutalma.

32. Nem idejében telik el élete, és az ága ki nem virágzik.

33. Lehullatja, mint a szőlővessző az ő egresét, elhányja, mint az olajfa az ő virágát.

Zsolt. 1,4.

34. Mert a képmutató házanépe meddő, és tűz emészti meg az ajándékból való sátrakat.

35. Nyomorúságot fogan, álnokságot szül, és az ő méhök csalárdáságot érlel.

Zsolt. 7,15., Zsolt. 7,17., Ésa. 59,4., Ésa. 59,10.

16.

1. Felele pedig Jób, és monda:

2. Efféle dolgokat sokat hallottam. Nyomorult vigasztalók vagytok ti mindnyájan!

Jób. 13,4.

3. Vége lesz-e már a szeles beszédeknek, avagy mi ingerel téged, hogy így felelész?

Jób. 15,4., Jób. 5,16.

4. Én is szólhatnék úgy mint ti, csak volna a ti lelketek az én lelkem helyén! Szavakat fonhatnék össze ellenetek; csóválhatnám miattatok a fejemet;

Jób. 16,20.

5. Erősíthetnélek titeket csak a szájjammal és ajakim mozgása kevesbíténé fájdalmatokat.

6. Ha szólnék is, nem kevesbednék a keserűségem; ha vesztegtek is: micsoda távozik el tőlem?

7. Most pedig már fáraszt engemet. Elpusztítád egész házam népét.

Jób. 1,19.

8. Hogy összenyomtál engem, ez bizonyosság lett; felkelt ellenem az én ösztövérségem is, szemtől-szembe bizonyít ellenem.

Jób. 2,7., Jób. 2,8., Jób. 7,5.

9. Haragja széttepert és üldöz engem. Fogait csikorgatta rám, ellenségemként villogtatja felém tekintetét.

Jób. 30,21., Siral. 2,5.

10. Feltátották ellenem szájokat, gyalázatosan arczul csapdostak engem, összecsődültek ellenem.

11. Adott engem az Isten az álnoknak, és a gonoszok kezébe ejte engemet.

Jób. 2,6.

12. Csendességben valék, de szétszaggata engem; nyakszirten ragadott és szétzúzott engem, cél táblává tűzött ki magának.

13. Körülvettek az ő íjászai; veséimet meghasítja és nem kimél; epémet a földre kiontja.

Jób. 7,5., Jób. 14,15.

14. Rést rés után tör rajtam, és rám rohan, mint valami hős.

15. Zsák-ruhát varrék az én fekélyes bőrömrre, és a porba fúrtam be az én szarvamat.

Jób. 2,8., Jób. 11,13., Jób. 7,5.

16. Orczám a sírástól kivörösödött, szempilláimra a halál árnyéka szállt;

Jób. 17,6.

17. Noha erőszakosság nem tapad kezemhez, és az én imádságom tiszta.

18. Oh föld, az én véretem el ne takard, és ne legyen hely az én kiáltásom számára!
19. Még most is ímé az égben van az én bizonyosságom, és az én tanuim a magasságban!

Jób. 2,3., Jób. 10,7.

20. Csúfolóim a saját barátaim, azért az Istenhez sír fel az én szemem,

Jób. 16,4., Jób. 6,15., Jób. 17,1.

21. Hogy ítélje meg az embernek Istennel, és az ember fiának az ő felebarátjával való dolgát.
22. Mert a kiszabott esztendőők letelnek, és én útra kelek és nem térek vissza.

Jób. 9,25.

23. Lelkem meghanyatlott, napjaim elfogynak, vár rám a sír.

17.

1. Még mindig csúfot űznek belőlem! Szemem az ő patvarkodásuk között virraszt.

5 Móz. 29,4.

2. Kezest magadnál rendelj, kérlek, nékem; különben ki csap velem kezet?
3. Minthogy az ő szívöket elzártad az értelem elől, azért nem is magasztalhatod fel őket.

Jób. 32,22.

4. A ki prédává juttatja barátait, annak fiainak szemei elfogyatkoznak.
5. Példabeszéddé tón engem a népek előtt, és ijesztővé lettem előttök.
6. A bosszúság miatt szemem elhomályosodik, és minden tagom olyan, mint az árnyék.
7. Elálmélkodnak ezen a becsületesek, és az ártatlan a képmutató ellen támad.
8. Ám az igaz kitar az ő útján, és a tiszta kezű ember még erősebbé lesz.
9. Nosza hát, térjetek ide mindnyájan; jőjjetek, kérlek, úgy sem találok bölcslet köztetek.
10. Napjaim elmulának, szívemnek kincsei: terveim meghiusulának.
11. Az éjszakát nappallá változtatják, és a világosság csakhamar sötétséggé lesz.
12. Ha reménykedem is, a sír már az én házam, a sötétségben vettem az én ágyamat.
13. A sírnak mondom: Te vagy az én atyám; a férgeknek pedig: Ti vagytok az én anyám és néném.

Jób. 1,21.

14. Hol tehát az én reménységem, ki törődik az én reménységemmel?
15. Leszáll az majd a sír üregébe, velem együtt nyugoszik a porban.

18.

1. Felele pedig a sukhi Bildád, és monda:
2. Mikor akartok a beszédnek véget vetni? Értsétek meg a dolgot, azután szóljunk.
3. Miért állítatunk barmoknak, és miért vagyunk tisztátalanok a ti szemeitekben?
4. Te éretted, a ki szaggatja lelkét haragjában, vajjon elhagyattatik-é a föld, és felszakasztatik-é a kőszikla helyéről?
5. Sőt inkább a gonoszok világa kialuszik, és nem fénylik az ő tűzőknek szikrája.

Zsolt. 37,2., Zsolt. 37,9.

6. A világosság elsötétedik az ő sátorában, szövetnéke kialuszik felette.

Péld. 13,9.

7. Erős léptei aprókká lesznek, saját tanácsa rontja meg őt.

Zsolt. 7,16.

8. Mert lábaival hálóba bonyolódik, és ó-verem felett jár.
9. A sarka törbe akad, és kelepcze fogja meg őt.
10. Hurok rejtetett el a földbe ellene, és zsineg az ő szokott ösvényén.
11. Mindenfelől félelmek rettentik őt, és üldözik őt léptennyomon.

Jób. 15,21.

12. Éhség emészti fel az ő erejét, és nyomorúság leselkedik oldala mellett.

Jób. 20,21.

13. Megemészti testének izmait, megemészti izmait a halál zsengeje.
14. Eltűnik sátorából az ő bátorsága, és a félelmek királyához folyamodik ő.

Jób. 11,20., Péld. 10,28.

15. Az lakik sátorában, a ki nem az övé, és hajlékára kénkövet szórnak.

16. Alant elszáradnak gyökerei, és felülről levágatik az ága.
17. Emlékezete elvész a földről, még az utczákon sem marad fel a neve.

Jób. 18,14., Péld. 2,22.

18. A világosságról a sötétségbe taszítják, a föld kerekességéről elüldözik őt.
19. Sem fia, sem unokája nem lesz az ő népében, és semmi maradéka az ő tanyáján.
20. Az ő pusztulásától megborzadnak, a kik következnek és rettegés fogja el a most élő embereket.
21. Ilyenek az álnok embernek hajlékai, és ilyen annak lakóhelye, a ki nem tiszteli Istent.

19.

1. Felele pedig, Jób, és monda:
2. Meddig búsítjátok még a lelkemet, és kínoztok engem beszéddel?
3. Tízszer is meggyaláztatok már engem; nem pirultok, hogy így erősködtök ellenem?

Jób. 16,20.

4. Még ha csakugyan tévedtem is, tévedésem énmagamra hárul.
5. Avagy csakugyan pöffeszkedni akartok ellenem, és feddődni az én gyalázatomban?
6. Tudjátok meg hát, hogy Isten alázott meg engem, és az ő hálójával ő vett engem körül.
7. Ímé, kiáltozom az erőszak miatt, de meg nem hallgattatok, segélyért kiáltok, de nincsen igazság.
8. Utamat úgy elgátolta, hogy nem mehetek át rajta, és az én ösvényemre sötétséget vetett.
9. Tisztességemből kivetkőztetett, és fejemnek koronáját elvevé.
10. Megronta köröskörül, hogy elveszszek, és reménységemet, mint a fát, letördelé.
11. Felgerjesztette haragját ellenem, és úgy bánt velem, mint ellenségeivel.

Jób. 13,24., Jób. 16,9.

12. Seregei együtt jövének be és utat csinálnak ellenem, és az én sátorom mellett táboroznak.

Jób. 6,4.

13. Atyámfiait távol űzé mellőlem, barátaim egészen elidegenedtek tőlem.

Jób. 2,9., Zsolt. 38,12.

14. Rokonaim visszahúzódtak, ismerőseim pedig elfelejtkeznek rólam.
15. Házam zsellérei és szolgálóim idegennek tartanak engem, jövevény lettem előttök.

Zsolt. 69,9.

16. Ha a szolgálómat kiáltom, nem felel, még ha könyörgök is néki.
17. Lehelitem idegenné lett házastársam előtt, s könyörgésem az én ágyékom magzatai előtt.

Jób. 2,9.

18. Még a kisdedek is megvetnek engem, ha fölkelek, ellenem szólnak nékem.
19. Megútált minden meghitt emberem; a kiket szerettem, azok is ellenem fordultak.
20. Bőrömhöz és húsomhoz ragadt az én csontom, csak fogam húzával menekültem meg.

Zsolt. 102,6., Siral. 4,8.

21. Könyörüljtek rajtam, könyörüljtek rajtam, oh ti barátaim, mert az Isten keze érintett engem!
22. Miért üldöztök, engem úgy, mint az Isten, és mért nem elégsztek meg a testemmel?

Jób. 16,9., Jób. 19,20.

23. Oh, vajha az én beszédeim leirattatnának, oh, vajha könyvbe feljegyeztetnének!
24. Vasvesszővel és ónnal örökre kősziklába metszetnének!
25. Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll.
26. És miután ezt a bőromet megrágják, testem nélkül látom meg az Istent.

Zsolt. 17,15., Dán. 12,2., Csel. 24,15.

27. A kit magam látok meg magamnak; az én szemeim látják meg, nem más. Az én veséim megemésztettek én bennem;

28. Mert ezt mondjátok: Hogyan fogjuk őt üldözni! látva, hogy a dolog gyökere én bennem rejlik.
29. Féltetek a fegyvertől, mert a fegyver a bűnök miatt való büntetés, hogy megtudjátok, hogy van ítélet!

20.

1. Felele pedig a Naamából való Czófár, és monda:
2. Mindamellet az én gondolataim feleletre kényszerítének engem, és e miatt nagy az izgatottság bennem.

3. Hallom gyalázatos dorgáltatásomat, de az én értelmes lelkem megfelel majd értem.

4. Tudod-é azt, hogy eleitől fogva, mióta az embert e földre helyeztette,

Jób. 8,8.

5. Az istentelenek vígassága rövid ideig tartó, és a képmutató öröme egy szempillantásig való?

Zsolt. 37,35., Zsolt. 37,36.

6. Ha szinte az égig érne is az ő magassága, és a felleget érné is a fejével:

7. Mint az emésztete, úgy vész el örökre, és a kik látták, azt mondják: Hol van ő?

8. Mint az álom, úgy elrepül és nem találják őt; eltűnik, mint az éjjeli látomás.

Zsolt. 73,19., Zsolt. 73,20.

9. A szem, a mely rá ragyogott, nem látja többé, és az ő helye sem törődik már vele.

10. Fiai a szegények kedvében járnak, és kezei visszaadják az ő rablott vagyonát.

Jób. 20,15.

11. Csontjai, ha megtelnek is ifjú erővel, de vele együtt roskad az a porba.

12. Ha édes az ő szájában a gonoszság, és elrejtí az ő nyelve alá;

13. És kedvez annak és ki nem veti azt, hanem ott tartogatja ínyei között:

14. Az ő étke elváltozik az ő gyomrában, vipera mérgévé lesz a belében.

15. Gazdagságot nyelt el, de kihányja azt, az ő hasából kiűzi azt az Isten.

16. A viperának mérgét szopta és a siklónak fulánkja öli meg őt,

17. Hogy ne lássa a folyóvizeket, a tejjel és mézzel folyó patakokat.

18. A mit másoktól szerzett, vissza kell adnia, nem nyelheti el, ép így az ő cserébe kapott vagyonát is, hogy ne örvendezhessen annak.

19. Mert megrontotta és ott hagyta a szegényeket, házat rabolt, de nem építi meg azt.

20. Mivel gyomra nem tudott betelni, nem is mentheti meg semmi drágaságát.

21. Az ő falánksága elől semmi sem maradt meg, azért nem lesz tartós az ő jóléte.

Jób. 18,12.

22. Mikor teljes az ő bősége, akkor is szükségét lát, és mindenféle nyomorúság támad reá.

23. Mikor meg akarja tölteni a hasát, reá bocsátja haragjának tüzet, és azt önti rá étele gyanánt.

1 Thess. 5,3.

24. Mikor vasból csinált fegyver elől fut, aczélból csinált íj veri át.

25. Kihúzza és az kijön a testéből és kivillan az epéjéből; rettegés támad felette.

26. Mindenféle titkos sötétség van az ő vagyonán; fűvás nélkül való tűz emészti meg őt; elpusztítatik az is, a mi sátrában megmaradt.

27. Megjelentik álnokságát az egek, és a föld ellene támad.

28. Házának jövedelme eltűnik, szétfoly az az ő haragjának napján.

29. Ez a gonosz ember fizetése Istentől, és az ő beszédének jutalma a Mindenhatótól.

21.

1. Felele pedig Jób, és monda:

2. Jól hallgassátok meg az én beszédemet, és legyen ez a ti vigasztalástok helyett.

3. Szenvedjétek el engem, a míg szólok, azután gúnyoljátok ki beszédemet.

4. Avagy én embernek panaszolkodom-é? Miért ne volna hát keserű a lelkem?

5. Tekintsetek reám és álmélgodjatok el, és tegyétek kezeteiket szátokra.

6. Ha visszaemlékezem, mindjárt felháborodom, és reszketés fogja el testemet.

7. Mi az oka, hogy a gonoszok élnek, vénséget érnek, sőt még meg is gyarapodnak?

Zsolt. 73,12., Jer. 12,1.

8. Az ő magvok előttök nő fel ő velök, és az ő sarjadékuk szemeik előtt.

9. Házok békességes a félelemtől, és az Isten vesszeje nincsen ő rajtok.

10. Bikája folytat és nem terméketlen, tehene megellik és el nem vetél.

11. Kieresztik, mint nyáját, kisdedeiket, és ugrándoznak az ő magzataik.

12. Dobot és hárfát ragadnak, és örvendeznek a síp zengésének.

13. Jóllétben töltik el napjaikat, és egy pillanat alatt szállnak alá a sírba;

14. Noha azt mondják Istennek: Távozzál el tőlünk, mert a te utaidnak tudásában nem gyönyörködünk!

15. Micsoda a Mindenható, hogy tiszteljük őt, és mit nyerünk vele, ha esedezünk előtte?

16. Mindazáltal az ő javok nincsen hatalmukban, azért a gonoszok tanácsa távol legyen tőlem!
Jób. 22,18.
17. Hányszor aluszik el a gonoszok szövétneke, és jó rájuk az ő veszedelmök! Hányszor osztogatja részöket haragjában.
Péld. 13,9., Zsolt. 11,6.
18. Olyanok lesznek, mint a pozdorja a szél előtt, és mint a polyva, a melyet forgószél ragad el.
Zsolt. 1,4., Zsolt. 1,5.
19. Isten az ő fiai számára tartja fenn annak büntetését. Megfizet néki, hogy megérzi majd.
20. Maga látja meg a maga veszedelmét, és a Mindenható haragjából iszik.
Ésa. 51,17., Ésa. 51,22., Jer. 25,15.
21. Mert mi gondja van néki házanépére halála után, ha az ő hónapjainak száma letelt?!
22. Ki taníthatja Istent bölcseségre, hisz ő ítéli meg a magasságban levőket is!
Róm. 11,34.
23. Ez meghal az ő teljes boldogságában, egészen meglegedetten és nyugodtan;
24. Fejőedényei tejjel vannak tele, csontjainak velője nedvességtől árad.
Péld. 3,8.
25. Amaz elkeseredett lélekkel hal meg, mert nem élhetett a jóval.
26. Együtt fekszenek a porban, és féreg lepi őket.
27. Ímé, jól tudom a ti gondolatitokat és a hamisságokat, a melyekkel méltatlankodtok ellenem;
28. Mert ezt mondjátok: Hol van ama főembernek háza, hol van a gonoszok lakozásának sátora?
Jób. 29,25.
29. Avagy nem kérdeztétek-é meg azokat, a kik sokat utaznak és jeleiket nem ismeritek-é?
30. Bizony a veszedelemnek napján elrejtetik a gonosz, a haragnak napján kiszabadul.
31. Kicsoda veti szemére az ő útját, és a mit cselekedett, kicsoda fizet meg néki azért?
32. Még ha a sírba vitetik is ki, a sírdomb felett is él.
33. Édesek lesznek néki a sírnak hantjai, és maga után vonsz minden embert, a mint számtalanok mentek el előtte.
34. Hogyan vigasztalnátok hát engem hiábavalósággal? Feleselések igazságtalanság marad.
- 22.**
1. Felele pedig a Témánból való Elifáz, és monda:
2. Az Istennek használ-é az ember? Sőt önmagának használ az okos!
3. Gyönyörűségére van-é az a Mindenhatónak, ha te igaz vagy; avagy nyereség-é, hogy feddhetetlenül jársz?
4. A te isteni félelmedért fedd-é téged, és azért perel-é veled?
5. Avagy nem sok-é a te gonoszságod, és nem véghetetlen-é a te hamisságod?
Jób. 7,21.
6. Hiszen zálogot vettél a te atyádfiától méltatlanul, és a szegényeket mezítelenné tetted.
7. Az eltikkadtnak vizet sem adtál inni, és az éhezőtől megtagadtad a kenyeret.
Jób. 31,19., Mát. 25,42., Mát. 25,45.
8. A ki hatalmas volt, azé vala az ország, és a ki nagytekintélyű volt, az lakik vala rajta.
9. Az özvegyeket üres kézzel bocsátottad el, és az árváknak karjai eltörttek.
Jób. 31,17., Jób. 31,18., Jób. 31,21.
10. Azért vett körül téged a veszedelem, és rettegtet téged hirtelen való rettegés;
11. Avagy a setétség, hogy ne láthass, és a vizek árja, a mely elborít!
Zsolt. 18,17., Zsolt. 69,15.
12. Hát nem olyan magas-é Isten, mint az egek? És lásd, a csillagok is ott fent mily igen magasak!
13. És mégis azt mondod: Mit tud az Isten; megítélheti-é, a mi a homály mögött van?
14. Sűrű felhők leplezik el őt és nem lát, és az ég körületén jár.
15. Az ősvilág ösvényét követed-é, a melyen az álnok emberek jártak;
1 Móz. 6,5., 1 Móz. 6,7.
16. A kik időnap előtt ragadtattak el, és alapjokat elmosta a víz?!
17. A kik azt mondják vala Istennek: Távozzál el tőlünk! És mit cselekedék velök a Mindenható?
Jób. 21,14.
18. Ő pedig megtöltötte házaikat jóval. De az istentelének tanácsa távol legyen tőlem.

19. Látják ezt az igazak és örülnek rajta, az ártatlan pedig csúfolja őket:

Zsolt. 107,42.

20. Valósággal kigyomláztatott a mi ellenségünk, és az ő maradékjokat tűz emészti meg!

Zsolt. 37,17., Zsolt. 18,20.

21. Bíz csak azért magadat ő reá és légy békeességben: ezekből jó származik reád.

22. Végy csak oktatást az ő szájából, és vésd szívedbe az ő beszédeit!

Zsolt. 119,72.

23. Ha megtérsz a Mindenhatóhoz, megépítteted, és az álnokságot távol űzöd a te sátorodtól.

24. Vésd a porba a nemes érczet, és a patakok kavicsába az ofiri aranyat:

25. És akkor a Mindenható lesz a te nemes érczed és a te ragyogó ezüstöd.

26. Bizony akkor a Mindenhatóban gyönyörködöl, és a te arcodat Istenhez emeled.

27. Hozzá könyörögsz és meghallgat téged, és lefizeted fogadásaidat.

28. Mihelyt valamit elgondolsz, sikerül az néked, és a te utaidon világosság fénylik.

Zsolt. 37,6., Zsolt. 92,11.

29. Hogyha megaláznak, felmagasztalásnak mondd azt, és ő az alázatost megtartja.

Péld. 29,23.

30. Megszabadítja a nem ártatlant is, és pedig a te kezeidnek tisztaságáért szabadul meg az.

Jer. 5,1.

23.

1. Felele pedig Jób, és monda:

2. Még most is keserű az én beszédem; súlyosabb rajtam a csapás, ha panaszkodom.

3. Oh ha tudnám, hogy megtalálom őt, elmennék szinte az ő székéig.

4. Elébe terjeszteném ügyemet, számat megtölteném mentő erősségekkel.

5. Hadd tudnám meg, mely szavakkal felelne nékem; hadd érteném meg, mit szólana hozzám.

6. Vajjon erejének nagy volta szerint perelne-e velem? Nem; csak figyelmezne reám!

7. Ott egy igaz perelne ő velem; azért megszabadulhatnék bírámától örökre!

8. Ámde kelet felé megyek és nincsen ő, nyugot felé és nem veszem őt észre.

9. Bal kéz felől cselekszik, de meg nem foghatom; jobb kéz felől rejtőzködik és nem láthatom.

10. De ő jól tudja az én utamat. Ha megvizsgálna engem, úgy kerülnék ki, mint az arany.

11. Lábam az ő nyomdokát követte; utát megőriztem és nem hajoltam el.

Zsolt. 119,106., 2 Sám. 22,21., 2 Sám. 22,25.

12. Az ő ajakinak parancsolatától sem tértem el; szájának beszédeit többre becsültem, mint életem táplálékát.

13. Ő azonban megmarad egy mellett. Kicsoda téríthetné el őt? És a mit megkiván lelke, azt meg is teszi.

Zsolt. 115,3.

14. Bizony végbe viszi, a mi felőlem elrendeltetett, és ilyen még sok van ő nála.

15. Azért rettegek az ő színe előtt, és ha csak rá gondolok is, félek tőle.

16. Mert Isten félemlítette meg az én szívemet, a Mindenható rettentett meg engem.

Jób. 7,14.

17. Miért is nem pusztultam el e sötétség előtt, vagy miért nem takarta el előlem e homályt?!

Jób. 30,23.

24.

1. 2. Miért is nem titkolja el a Mindenható az ő büntetésének idejét, és miért is nem látják meg az őt ismerők az ő ítéletének napjait?!

3. A határokat odább tolják, a nyáját elrabolják és legeltetik.

5 Móz. 19,14.

4. Az árvák szamarát elhajtják, és az özvegynek ökrét zálogba viszik.

5. Lelökik az útról a szegényeket, és a föld nyomorultjai együtt lappanganak.

Péld. 28,28.

6. Ímé, mint a vad szamarak a sivatagban, úgy mennek ki munkájukra élelmet keresni; a pusztá ad nekik kenyeret fiaik számára.

7. A mezőn a más vetését aratják, és a gonosznak szőlőjét szedik.

8. Meztelenül hálunk, testi ruha nélkül, még a hidegben sincs takarójuk.
9. A hegyi zápor csurog le rólok, s hajlékuk nem lévén, a sziklát ölelik.
10. Elszakítják az emlőtől az árvát, és a szegényen levőt zálogba viszik.

Zsolt. 94,6.

11. Meztelenül járnak, ruha nélkül, és éhesen vonszolják a kévét.

3 Móz. 19,13.

12. Az ő kerítéseik közt ütik az olajat, és tapossák a kádakat, de szomjuhoznak.
13. A városból haldoklók rimáncodnak, a megsebzettek lelke kiált, de Isten nem törődik e méltatlansággal.
14. Ezek pártot ütöttek a világosság ellen, utait nem ismerik, nem ülnek annak ösvényein.
15. Napkeltekor fölkel a gyilkos, megöli a szegényt és szűkölködőt, éjjel pedig olyan, mint a tolvaj.

Zsolt. 10,8., Zsolt. 10,9.

16. A paráznának szeme pedig az alkonyatot lesi, mondván: Ne nézzen szem reám, és arczára álarcot teszen.

Péld. 7,7., Péld. 7,10.

17. Sebtében tör be a házakba; nappal elzárkóznak, nem szeretik a világosságot.
18. Sőt inkább a reggel nekik olyan, mint a halálnak árnyéka, mert megbarátkoztak a halál árnyékának félelmeivel.
19. Könnyen siklik tova a víz színén, birtoka átkozott a földön, nem tér a szőlőkbe vivő útra.

Zsolt. 11,6.

20. Szárazság és hőség nyeli el a hó vizét, a pokol azokat, a kik vétkeznek.

Zsolt. 49,15.

21. Elfelejtí őt az anyaméh, féregnek lesz édességévé, nem emlékeznek róla többé, és összetörik, mint a reves fa,
22. A ki megrontotta a meddőt, a ki nem szül, és az özvegygyel jót nem tett.
23. De megtámogatja erejével a hatalmasokat; felkel az, pedig nem bízott már az élethez.
24. Biztonságot ad neki, hogy támaszkodjék, de szemei vigyáznak azoknak útjaira.
25. Magasra emelkednek, egy kevés idő és már nincsenek! Alásülyyednek, mint akárki és elenyésznek; és levágattatnak, mint a búzakarász.

Jób. 22,20., Zsolt. 1,4., Zsolt. 73,19., Zsolt. 73,20.

26. Avagy nem így van-é? Ki hazudtolhatna meg engem, és tehetné semmivé beszédemet?

25.

1. Felele pedig a Sukhból való Bildád, és monda:
2. Hatalom és fenség az övé, a ki békességet szerez az ő magasságaiban.
3. Van-é száma az ő sereginek és kire nem kél fel az ő világossága?
4. Hogy-hogy lehetne igaz a halandó Isten előtt, hogyan lehetne tiszta, a ki asszonytól született?

Jób. 4,17., Jób. 4,19., Jób. 9,2., Jób. 15,14., Jób. 15,16.

5. Nézd a holdat, az sem ragyogó, még a csillagok sem tiszták az ő szemei előtt.
6. Mennyivel kevésbé a halandó, a ki féreg, és az embernek fia, a ki hernyó.

Zsolt. 22,7.

26.

1. Jób pedig felele, és monda:
2. Bezzeg jól segítettél a tehetetlen, meggyámolítottad az erőtlen kart!
3. Bezzeg jó tanácsot adtál a tudatlannak, és sok értelmet tanúsítottál!
4. Kivel beszélgettél, és kinek a lelke jött ki belőled?
5. A halottak is megremegnek tőle; a vizek alatt levők és azok lakói is.
6. Az alvilág meztelen előtte, és eltakaratlan a holtak országa.

Jób. 2,11., Jób. 25,2., Jób. 25,6.

Zsolt. 138,8., Zsolt. 138,12., Zsid. 4,13.

7. Ő terjeszti ki északot az üresség fölé és függeszti föl a földet a semmiség fölé.
8. Ő köti össze felhőibe a vizeket úgy, hogy a felhő alattok meg nem hasad.
9. Ő rejti el királyi székének színét, felhőjét fölibe terítvén.

Zsolt. 104,2., Zsolt. 104,3.

10. Ő szab határt a víz színe fölé - a világosságnak és setétségnek elvégződéséig.
11. Az eget oszlopai megrendülnek, és dűledeznek fenyegetéseitől.
12. Erejével felriasztja a tengert, és bölcseségével megtöri Ráhábot.

2 Móz. 14,31., Ésa. 51,15.

13. Lehelletével megékesíti az eget, keze átdöfi a futó kígyót.
14. Ímé, ezek az ő útainak részei, de mily kicsiny rész az, a mit meghallunk abból! Ám az ő hatalmának mennydörgését ki érthetné meg?

Péld. 3,11.

27.

1. Jób pedig folytatá az ő beszédét, monda:

2. Él az Isten, a ki az én igazamat elfordította, és a Mindenható, a ki keserűséggel illette az én lelkemet,

3. Hogy mindaddig, a míg az én lelkem én bennem van, és az Istennek lehellete van az én orromban;

Jób. 33,4., 1 Móz. 2,7.

4. Az én ajakim nem szólnak álnokságot, és az én nyelvem nem mond csalárdságot!

5. Távol legyen tőlem, hogy igazat adjak néktek! A míg lelkemet ki nem lehelem, ártatlanságból magamat ki nem tagadom.

Jób. 31,1., Jób. 31,32.

6. Igazságomhoz ragaszkodom, róla le nem mondok; napjaim miatt nem korhol az én szívem.

7. Ellenségem lesz olyan, mint a gonosz, és a ki ellenem támad, mint az álnok.

Jób. 2,9., Jób. 2,10.

8. Mert micsoda reménysége lehet a képmutatónak, hogy telhetetlenkedett, ha az Isten mégis mégis elragadja az ő lelkét?

Luk. 12,17., Luk. 12,21., Luk. 16,19., Luk. 16,23.

9. Meghallja-e kiáltását az Isten, ha eljő a nyomorúság reá?

Péld. 28,9., Ján. 9,31., Ésa. 1,15.

10. Vajjon gyönyörködhetik-e a Mindenhatóban; segítségül hívhatja-e mindenkor az Isten?

Jób. 21,14., Jób. 21,15.

11. Megtanítlak benneteket Isten dolgaira; a mik a Mindenhatónál vannak, nem titkolom el.

Jób. 16,7., Jób. 16,9.

12. Ímé, ti is mindnyájan látjátok: miért van hát, hogy hiábavalósággal hivalkodtok?!

13. Ez a gonosz embernek osztályrésze Istentől, és a kegyetlenek öröksége a Mindenhatótól, a melyet elvesznek:

Jób. 27,8., Jób. 27,9., Jób. 21,17., Jób. 21,20.

14. Ha megsokasulnak is az ő fiai, a kardnak sokasulnak meg, és az ő magzatai nem lakhatnak jól kenyérrrel sem.

Hós. 9,15., Hós. 9,16.

15. Az ő maradékai dögvész miatt temettetnek el, és az ő özvegyeik meg sem siratják.

Zsolt. 78,64.

16. Ha mint a port, úgy halmozná is össze az ezüstöt, és úgy szerezné is össze ruháit, mint a sarat:

17. Összeszerezheti ugyan, de az igaz ruházza magára, az ezüstön pedig az ártatlan osztozik.

Péld. 13,22., Préd. 2,27.

18. Házát pók módjára építette föl, és olyanná, mint a csősz-csinálta kunyhó.

19. Gazdagon fekszik le, mert nincsen kifosztva; felnyitja szeméit és semmije sincsen.

Zsolt. 49,17., Zsolt. 49,19.

20. Meglepi őt, mint az árvíz, a félelem, éjjel ragadja el a zivatar.

Jób. 15,20., Jób. 15,21.

21. Felkapja őt a keleti szél és elviszi, elragadja őt helyéről.

22. Nyilakat szór reá és nem kiméli; futva kell futnia keze elől.

23. Csapkodják felette kezeiket, és kisüvöltik őt az ő lakhelyéből.

1 Sám. 25,29.

28.

1. Bizony az ezüstnek bányája van, és helye az aranynak, a hol tisztítják.
2. A vasat a földből hozzák elő, a követ pedig érczé olvasztják.
3. Határt vet az ember a setéségnek, és átkutatja egészen és végig a homálynak és a halál árnyékának követ.
4. Aknát tör távol a lakóktól: mintha lábukról is megfelejtkeznének, alámerülnek és lebegnek emberektől messze.
5. Van föld, a melyből kenyér terem, alant pedig fel van forgatva, mintegy tűz által;
6. Köveiben zafir található, göröngyeiben arany van.
7. Van ösvény, a melyet nem ismer a sas, sem a sólyom szeme nem látja azt.
8. Nem tudják azt büszke vadak, az oroszlán sem lépked azon.
9. Ráveti kezét az ember a kovakőre, a hegyeket tövükből kiforgatja.
10. A sziklákban tárnákat hasít, és minden drága dolgot meglát a szeme.
11. Elköti a folyók szivárgását, az elrejtett dolgot pedig világosságra hozza.
12. De a bölcsesség hol található, és az értelemnek hol van a helye?
13. Halandó a hozzá vivő utat nem ismeri, az élők földén az nem található.
14. A mélység azt mondja: Nincsen az bennem; a tenger azt mondja: én nálam sincsen.
15. Színaranyért meg nem szerezhető, ára ezüsttel meg nem fizethető.

Péld. 3,13., Péld. 3,18., Péld. 8,11., Péld. 8,19.

16. Nem mérhető össze Ofir aranyával, nem drága onikszszal, sem zafirral.

Péld. 16,16.

17. Nem ér fel vele az arany és gyémánt, aranyedényekért be nem cserélhető.
18. Korall és kristály említeni sem való; a bölcsesség ára drágább a gyöngyöknél.
19. Nem ér fel vele Kúsnak topáza, színaranyal sem mérhető össze.

Zsolt. 19,11.

20. A bölcsesség honnan jó tehát, és hol van helye az értelemnek?
21. Rejtve van az minden élő szemei előtt, az ég madarai elől is fedve van.
22. A pokol és halál azt mondják: Csak hírért hallottuk füleinkkel!
23. Isten tudja annak útját, ő ismeri annak helyét.

Péld. 8,1., Péld. 8,13.

24. Mert ő ellát a föld határira, ő lát mindent az ég alatt.

Zsolt. 33,13., Zsolt. 33,14.

25. Mikor a szélnek súlyt szerzett, és a vizeket mértékre vette;
26. Mikor az esőnek határt szabott, és mennydörgő villámoknak útát;
27. Akkor látta és kijelentette azt, megalapította és meg is vizsgálta azt.
28. Az embernek pedig mondá: Ímé az Úrnak félelme: az a bölcsesség, és az értelem: a gonosztól való eltávozás.

Zsolt. 111,10., Péld. 1,7., Péld. 8,13.

29.

1. Jób pedig folytatá az ő beszédét, és monda:
2. Oh, vajha olyan volnék, mint a hajdani hónapokban, a mikor Isten őrzött engem!
3. Mikor az ő szövétneke fénylett fejem fölött, s világánál jártam a setétet;
4. A mint java-korom napjaiban valék, a mikor Isten gondossága borult sátoromra!
5. Mikor még a Mindenható velem volt, és körültem voltak gyermekeim;
6. Mikor lábaimat édes tejben mostam, és mellettem a szikla olajpatakokat ontott;

5 Móz. 32,13.

7. Mikor a kapuhoz mentem, fel a városon; a köztéren székeket fölállítám:
8. Ha megláttak az ifjak, félrevonultak, az öregek is fölkeltek és állottak.
9. A fejedelmek abbahagyták a beszédet, és tenyeröket szájukra tették.

Jób. 29,10., Jób. 29,23.

10. A főemberek szava elnémult, és nyelvök az ínyökhöz ragadt.

Jób. 29,9., Jób. 29,23.

11. Mert a mely fül hallott, boldognak mondott engem, és a mely szem látott, bizonyosságot tett én felőlem.

Jób. 29,12., Jób. 29,14.

12. Mert megmentém a kiáltozó szegényt, és az árvát, a kinek nem volt segítsége.

13. A veszni indultnak áldása szállt reám, az özvegynek szívét megörvendeztetém.

14. Az igazságot magamra öltém és az is magára ölte engem; palást és süveg gyanánt volt az én ítéletem.

Ésa. 59,17., 1 Thess. 5,8.

15. A vaknak én szeme valék, és a sántának lába.

16. A szűkölködőknek én atyjok valék, az ismeretlenek ügyét is jól meghányám-vetém.

Péld. 29,16.

17. Az álnoknak zápfogait kitördösém, és fogai közül a prédát kiütém vala.

18. Azt gondoltam azért: fészkenem veszek el, és mint a homok, megsokasodnak napjaim.

Zsolt. 34,13., Zsolt. 34,15.

19. Gyökerem a víznek nyitva lesz, és ágamon hál meg a harmat.

Zsolt. 1,3., Zsolt. 112,1., Zsolt. 112,3.

20. Dicsőségem megújul velem, és kézívem erősebbé lesz kezemben.

Jób. 29,11.

21. Hallgattak és figyeltek reám, és elnémultak az én tanácsomra.

22. Az én szavaim után nem szóltak többet, s harmatként hullt rájuk beszédem.

23. Mint az esőre, úgy vártak rám, és szájukat tátották, mint tavaszi záporra.

Jób. 29,9., Jób. 29,10.

24. Ha rájuk mosolyogtam, nem bizakodtak el, és arczom derűjét nem sötétíték be.

25. Örömet választottam útjokat, mint főember ültem ott; úgy laktam ott, mint király a hadseregben, mint a ki bánkódókat vigasztal.

Jób. 29,9., Jób. 29,22., Jób. 29,23.

30.

1. Most pedig nevetnek rajtam, a kik fiatalabbak nálam a kiknek atyjokat az én juhaimnak komondorai közé sem számláltam volna.

Jób. 19,17., Jób. 19,19., Jób. 30,3., Jób. 30,8.

2. Mire való lett volna nékem még kezök ereje is? Rájok nézve a vénség elveszett!

3. Szükség és éhség miatt összeaszottak, a kik a kopár földet futják, a sötét, sivatag pusztaságot.

4. A kik keserű füvet tépnek a bokor mellett, és rekettyegyökér a kenyerök.

5. Az emberek közül kiűzik őket, úgy hurítják őket, mint a tolvajt.

6. Félelmetes völgyekben kell lakniok, a földnek és szikláknak hasadékaiban.

7. A bokrok között ordítanak, a csalánok alatt gyülekeznek.

8. Esztelen legények, sőt becstelen fiak, a kiket kivertek az országból.

9. És most ezeknek lettem gúnydalává, nekik levék beszéd tárgyuk!

Zsolt. 69,13., Siral. 3,14., Siral. 3,63.

10. Útálnak engem, messze távoznak tőlem és nem átalának pökdösni előttem.

11. Sőt leoldják kötelöket és bántalmaznak engem, és zabolát előttem kivetik.

Jób. 16,11., Jób. 16,14.

12. Jobb felől ifjak támadnak ellenem, gáncsot vetnek lábaimnak, és ösvényt törnek felém, hogy megrontsanak.

13. Az én útamat elrontják, romlásomat öregbítik, nincsen segítség ellenök.

14. Mint valami széles résen, úgy rontanak elő, pusztulás között hömpölyögnek ide.

15. Rettetések fordultak ellenem, mint vihar űzik el tisztességemet, boldogságom eltűnt, mint a felhő.

Jób. 7,14., Jób. 7,15.

16. Mostan azért enmagamért ontja ki magát lelkem; nyomorúságnak napjai fognak meg engem.

17. Az éjszaka meglyuggatja csontjaimat bennem, és nem nyugosznak az én inaim.

18. A sok erőlködés miatt elváltozott az én ruházatom; úgy szorít engem, mint a köntösöm galléra.

19. A sárba vetett engem, hasonlónak lettem porhoz és hamuhoz.

20. Kiáltok hozzád, de nem felelsz; megállok és csak nézel reám!

21. Kegyetlenné változtál irántam; kezéd erejével harczolsz ellenem.

Jób. 16,9.

22. Felemelsz, szélnek eresztesz engem, és széttépsz engem a viharban.

Zsolt. 102,11.

23. Hiszen tudtam, hogy visszatéritesz engem a halálba, és a minden élő gyülekező házába;

Zsid. 9,27., 1 Móz. 3,19.

24. De a roskadóban levő ne nyujtsa-é ki kezét? Avagy ha veszendőben van, ne kiáltson-é segítségért?

25. Avagy nem sírtam-é azon, a kinek kemény napja volt; a szűkölködő miatt nem volt-é lelkem szomorú?

Róm. 12,15.

26. Bizony jót reméltem és rossz következék, világosságot vártam és homály jöve.

Esz. 8,16.

27. Az én bensőm forr és nem nyugoszik; megrohantak engem a nyomorúságnak napjai.

28. Feketülten járok, de nem a nap hősége miatt; felkelek a gyülekezetben és kiáltozom.

29. Atyjok fiává lettem a sakáloknak, és társokká a strucz madaraknak.

30. Bőröm feketülten hámlik le rólam, és csontom elég a hőség miatt.

31. Hegedűm sírássá változék, sípom pedig jajgatók szavává.

31.

1. Szövetségre léptem szemeimmel, és hajadonra mit sem ügyeltem.

Zsolt. 119,37.

2. És mi volt jutalmam Istentől felülről; vagy örökségem a Mindenhatótól a magasságból?

3. A vagy nem az istentelent illeti-é romlás, és nem a gonosztevőt-é veszedelem?

Ésa. 66,24., Mát. 25,41.

4. Avagy nem láthatta-é utaimat, és nem számlálhatta-é meg lépéseimet?

5. Ha én csalárdsággal jártam, vagy az én lábam álnokságra sietett:

6. Az ő igazságának mérlegével mérjen meg engem, és megismeri Isten az én ártatlanságomat!

7. Ha az én lépésem letért az útról és az én lelkem követte szemeimet, vagy kezeimhez szenny tapadt:

8. Hadd vessek én és más egye meg, és tépjék ki az én maradékaimat gyökerestől!

9. Ha az én szívem asszony után bomlott, és leselkedtem az én felebarátomnak ajtaján:

Péld. 7,8., Péld. 7,9.

10. Az én feleségem másnak öröljön, és mások hajoljanak rája.

11. Mert gyalázatosság volna ez, és birák elé tartozó bűn.

3 Móz. 20,10.

12. Mert tűz volna ez, a mely pokolig emésztene, és minden jövedelmemet tövestől kiirtaná.

Péld. 6,26., Péld. 6,29.

13. Ha megvettem volna igazát az én szolgálómnak és szolgálómnak, mikor pert kezdtek ellenem:

14. Mi tevő lennék, ha felkelne az Isten, és ha meglátogatna: mit felelnék néki?

15. Nem az teremtette-é őt is, a ki engem teremtett anyám méhében; nem egyugyanaz formált-é bennünket anyánk ölében?

Jób. 34,19., Péld. 22,2.

16. Ha a szegények kívánságát megtagadtam, és az özvegy szemeit epedni engedtem;

Jak. 1,27., Ésa. 10,2.

17. És ha falatomat egymagam ettem meg, és az árva abból nem evett;

Préd. 11,2.

18. Hiszen ifjúságom óta, mint atyánál nevededett nálam, és anyámnak méhétől kezdve vezettem őt!

Zsolt. 37,26.

19. Ha láttam a ruhátlant veszni indulni, és takaró nélkül a szegényt;

Mát. 25,44., Mát. 25,45., Ésa. 58,7.

20. Hogyha nem áldottak engem az ő ágyékai, és az én juhaim gyapjából fel nem melegedett;

21. Ha az árva ellen kezemet felemeltem, mert láttam a kapuban az én segítségemet;

22. A lapoczkájáról essék ki a vállam, és a forgócsontról szakadjon le karom!

23. Hiszen úgy rettegtem Isten csapásától, és fensége előtt tehetetlen valék!

Péld. 22,23., Zsolt. 17,4., Zsolt. 119,120.

24. Ha reménységemet aranyba vettem, és azt mondtam az olvasztott aranyak: Én bizodalمام!

25. Ha örültem azon, hogy nagy a gazdagságom, és hogy sokat szerzett az én kezem;

26. Ha néztem a napot, mikor fényesen ragyogott, és a holdat, mikor méltósággal haladt,

27. És az én szívem titkon elcsábult, és szájjammal megcsókoltam a kezemet:

28. Ez is biró elé tartozó bűn volna, mert ámtítottam volna az Istent oda fent!

2 Móz. 22,20., 5 Móz. 13,12., 5 Móz. 13,16.

29. Ha örvendeztem az engem gyűlölőnek nyomorúságán, és ugráltam örömben, hogy azt baj érte;

30. (De nem engedtem, hogy szájam vétkezzék azzal, hogy átkot kérjek az ő lelkére!)

Mát. 5,14.

31. Ha nem mondták az én sátorom cselédei: Van-é, a ki az ő húsával jól nem lakott?

32. (A jövevény nem hált az utcán, ajtóimat az utas előtt megnyitám.)

33. Ha emberi módon eltitkoltam vétkeket, keblemben rejtve bűnömet:

Zsolt. 32,3., Zsolt. 32,5., Péld. 28,13.

34. Bizony akkor tarthatnék a nagy tömegtől, rettegennem kellene nemzetségek megvetésétől; elnémulnék és az ajtón sem lépnék ki!

35. Oh, bárcsak volna valaki, a ki meghallgatna engem! Ímé, ez a végszóm: a Mindenható feleljen meg nékem; és írjon könyvet ellenem az én vádlóm.

36. Bizony én azt a vállamon hordanám, és korona gyanánt a fejemre tenném!

37. Lépteimnek számát megmondanám néki, mint egy fejedelem, úgy járulnék hozzá!

38. Ha földem ellenem kiáltott és annak barázdái együtt siránkoztak;

39. Ha annak termését fizetés nélkül ettem, vagy gazdájának lelkét kioltottam:

40. Búza helyett tövis teremjen és árpa helyett konkoly! Itt végződnek a Jób beszédei.

32.

1. Miután ez a három ember megszűnt vala felelni Jóbnak, mivel ő igaz vala önmaga előtt:

2. Haragra gerjede Elihu, a Barakeél fia, a ki Búztól való vala, a Rám nemzetségéből. Jób ellen gerjedt föl haragja, mivel az igazabbnak tartotta magát Istennél.

3. De felgerjedt haragja az ő három barátja ellen is, mivelhogy nem találják vala el a feleletet, mégis kárhoztatják vala Jóbot.

Jób. 13,4., Jób. 15,4., Jób. 15,10.

4. Elihu azonban váragozott a Jóbbal való beszéddel, mert amazok öregebbek valának ő nála.

5. De mikor látta Elihu, hogy nincs felelet a három férfiú szájában, akkor gerjede föl az ő haragja.

6. És felele a Búztól való Elihu, Barakeél fia, és monda: Napjaimra nézve én még csekély vagyok, ti pedig élemedett emberek, azért tartózkodtam és féltem tudatni veletek véleményemet.

7. Gondoltam: Hadd szóljanak a napok; és hadd hirdessen bölcseséget az évek sokasága!

Jób. 12,12., Jób. 12,13.

8. Pedig a lélek az emberben és a Mindenható lehellése, a mi értelmet ad néki!

Jób. 38,36., Dán. 1,17.

9. Nem a nagyok a bölcsék, és nem a vének értik az ítéletet.

Jób. 12,12., Jób. 12,13.

10. Azt mondom azért: Hallgass reám, hadd tudassam én is véleményemet!

11. Ímé, én végig vártam beszédeiteket, figyeltem, a míg okoskodtatok, a míg szavakat keresgéltek.

12. Igen ügyeltem reátok és ímé, Jóbot egyikőtök sem czáfolá meg, sem beszédére meg nem felelt.

Jób. 15,9., Jób. 15,10.

13. Ne mondjátok azt: Bölcseségre találtunk, Isten győzheti meg őt és nem ember!

14. Mivel én ellenem nem intézett beszédet, nem is a ti beszédeitekkel válaszolok hát néki.

15. Megzavarodának és nem feleltek többé; kifogyott belőlök a szó.

16. Vártam, de nem szóltak, csak álltak és nem feleltek többé.

17. Hadd feleljek hát én is magamért, hadd tudassam én is véleményemet!

18. Mert tele vagyok beszéddel; unszolgat engem a bennem levő lélek.

19. Ímé, bensőm olyan, mint az új bor, a melynek nyílása nincsen; miként az új tömlők, csaknem szétszakad.

20. Szólok tehát, hogy levegőhöz jussak; felnyitom ajkaimat, és felelek.

21. Nem leszek személyválogató senki iránt; nem hizelkedem egy embernek sem;

22. Mert én hizelkedni nem tudok; könnyen elszólíthatna engem a teremtőm!

33.

1. No azért halld meg csak Jób az én szavaimat, és vedd füledbe minden beszédemet!
2. Ímé, megnyitom már az én szájamat, és a beszéd nyelvem alatt van már.
3. Igaz szívből származnak beszédeim, tiszta tudományt hirdetnek ajkaim.
4. Az Istennek lelke teremtett engem, és a Mindenhatónak lehellelte adott nékem életet.
5. Ha tudsz, czáfolj meg; készülj fel ellenem és állj elő!
6. Ímé, én szintúgy Istené vagyok, mint te; sárból formáltattam én is.

1 Móz. 2,7., Csel. 14,15.

7. Ímé, a tőlem való félelem meg ne háborítson; kezem nem leszen súlyos rajtad.
8. Csak az imént mondtad fülem hallatára, hallottam a beszédnek hangját:
9. Tiszta vagyok, fogyatkozás nélkül: mocsoktalan vagyok, bűn nincsen bennem.
10. Ímé, vádakat talál ki ellenem, ellenségének tart engem!
11. Békóba veti lábaimat, és őrzi minden ösvényemet.
12. Ímé, ebben nincsen igazad - azt felelem néked - mert nagyobb az Isten az embernél!
13. Miért perelsz vele? Azért, hogy egyetlen beszédre sem felelt?
14. Hiszen szól az Isten egyszer vagy kétszer is, de nem ügynének rá!
15. Álomban, éjjeli látomásban, mikor mély álom száll az emberre, és mikor ágyasházokban szenderegnek;
16. Akkor nyitja meg az emberek fülét, és megpecsételi megintetésökkel.
17. Hogy eltérítse az embert a rossz cselekedettől, és elrejtse a kevélységet a férfi elől.
18. Visszatartja lelkét a romlástól, és életét hogy azt fegyver ne járja át.
19. Fájdalommal is bünteti az ő ágyasházában, és csontjainak szüntelen való háborgásával.

Zsolt. 38,4.

20. Úgy, hogy az ő ínye undorodik az ételtől, és lelke az ő kedves ételétől.

Zsolt. 107,18.

21. Húsa szemlátomást aszík le róla; csontjai, a melyeket látni nem lehetett, kiülnek.
22. És lelke közelget a sírhoz, s élete a halál angyalaihoz.

Jób. 17,12., Jób. 17,13.

23. Ha van mellette magyarázó angyal, egy az ezer közül, hogy az emberrel tudassa kötelességét;
24. És az Isten könyörül rajta, és azt mondja: Szabadítsd meg őt, hogy ne szálljon a sírba; váltságdíjat találtam!
25. Akkor teste fiatal, erőtől duzzad, újra kezdi ifjúságának napjait.
26. Imádkozik Istenhez és ő kegyelmébe veszi, hogy az ő színét nézhesse nagy örömmel, és az embernek visszaadja az ő igazságát.

Ésa. 58,8., Ésa. 58,9.

27. Az emberek előtt énekel és mondja: Vétkeztem és az igazat elferdítettem vala, de nem e szerint fizetett meg nékem;
28. Megváltotta lelkemet a sírba szállástól, és egész valóm a világosságot nézi.
29. Ímé, mindezt kétszer, háromszor cselekszi Isten az emberrel,
30. Hogy megmentse lelkét a sírtól, hogy világoljon az élet világosságával.

Zsolt. 56,14.

31. Figyelj Jób, és hallgass meg engem; hallgass, hadd szóljak én!
32. Ha van mit mondanod, czáfolj meg; szólj, mert igen szeretném a te igazságodat.
33. Ha pedig nincs, hallgass meg engem, hallgass és megtanítlak téged a bölcseségre!

34.

1. És szóla Elihu, és monda:
2. Halljátok meg bölcsék az én szavaimat, és ti tudósok hajtsátok hozzám füleiteket!
3. Mert a fül próbálja meg a szót, mint az íny kóstolja meg az ételt.

Jób. 12,11.

4. Keressük csak magunk az igazságot, értsük meg magunk között, mi a jó?

5. Mert Jób azt mondá: Igaz vagyok, de Isten megtagadja igazságomat.
6. Igazságom ellenére kell hazugnak lennem; halálos nyíl talált hibám nélkül!
Jób. 27,5., Jób. 27,7.
7. Melyik ember olyan, mint Jób, a ki iszsa a csúfolást, mint a vizet.
8. És egy társaságban forog a gonosztevőkkel, és az istentelen emberekkel jár!
Jób. 22,5., Jób. 22,9., Jób. 23,12.
9. Mert azt mondja: Nem használ az az embernek, ha Istennel békességben él.
Malak. 3,14.
10. Azért, ti tudós emberek, hallgassatok meg engem! Távol legyen Istentől a gonoszság, és a Mindenhatótól az álnokság!
Jób. 8,3.
11. Sőt inkább, a mint cselekszik az ember, úgy fizet néki, és kiki az ő útja szerint találja meg, a mit keres.
Mát. 16,27.
12. Bizonyára az Isten nem cselekszik gonoszságot, a Mindenható el nem ferdíti az igazságot!
13. Kicsoda bízta reá a földet és ki rendezte az egész világot?
14. Ha csak ő magára volna gondja, lelkét és lehellését magához vonná:
Zsolt. 104,29.
15. Elhervadna együtt minden test és az ember visszatérne a porba.
16. Ha tehát van eszed, halld meg ezt, és a te füledet hajtsd az én beszédeimnek szavára!
17. Vajjon, a ki gyűlöli az igazságot, kormányozhat-é? Avagy az ellenállhatatlan igazat kárhoztathatod-é?
Jób. 31,21., Jób. 31,23., 1 Móz. 18,25.
18. A ki azt mondja a királynak: Te semmirevaló! És a főembereknek: Te gonosztevő!
19. A ki nem nézi a fejedelmek személyét és a gazdagot a szegénynek fölibe nem helyezteti; mert mindnyájan az ő kezének munkája.
Jób. 37,23., 5 Móz. 10,17., Jób. 31,15.
20. Egy pillanat alatt meghalnak; éjfélkor felriadnak a népek és elenyésznek, a hatalmas is eltűnik kéz nélkül!
Jób. 27,19., Jób. 27,23.
21. Mert ő szemmel tartja mindenkinek útját, és minden lépését jól látja.
22. Nincs setéség és nincs a halálnak árnyéka, a hova elrejtőzhessék a gonosztevő;
23. Mert nem sokáig kell szemmel tartania az embert, hogy az Isten elé kerüljön ítéletre!
1 Móz. 18,25.
24. Megrontja a hatalmasokat vizsgálat nélkül, és másokat állít helyökbe.
25. Ekképen felismeri cselekedeteiket, és éjjel is ellenök fordul és szétmorzsoltnak.
26. Gonosztevők gyanánt tapodja meg őket olyan helyen, a hol látják.
Zsolt. 28,5.
27. A kik azért távoztak el, és azért nem gondoltak egyetlen útjával sem,
28. Hogy a szegény kiáltását hozzájok juttatja, és ő a nyomorultak kiáltását meghallja.
Jak. 5,3., Jak. 5,4.
29. Ha ő nyugalmat ad, ki kárhoztatja őt? Ha elrejtí arczát, ki láthatja meg azt? Akár nép elől, akár ember elől egyaránt;
Róm. 8,61.
30. Hogy képmutató ember ne uralkodjék, és ne legyen tőre a népnek.
31. Bizony az Istenhez így való szólani: Elszenvedem, nem leszek rossz többé;
32. A mit át nem látok, arra te taníts meg engemet; ha gonoszságot cselekedtem, többet nem teszem!
33. Avagy te szerinted fizessen-é csak azért, mert ezt megveted, és hogy te szabd meg és nem én? Nos mit tudsz? Mondd!
34. Az okos emberek azt mondják majd nékem, és a bölcs férfiú, a ki reám hallgat:
35. Jób tudatlanul szól, és szavai megfontolás nélkül valók.
36. Óh, bárcsak megpróbáltatnék Jób mind végiglen, a miért úgy felel, mint az álnok emberek!
37. Mert vétkét gonoszsággal tetézi, csapkod közöttünk, és Isten ellen szószátyárkodik.

35.

1. Tovább is felele Elihu, és monda:
2. Azt gondolod-é igaznak, ha így szólsz: Az én igazságom nagyobb, mint Istené?

3. Hogyha ezt mondod: Mi hasznod belőle? Mivel várhatok többet, mintha vétkezném?
4. Én megadom rá néked a feleletet, és barátaidnak te veled együtt.
5. Tekints az égre és lásd meg; és nézd meg a fellegeket, milyen magasan vannak feletted!
6. Hogyha vétkezel, mit tehetsz ellene; ha megsokasítod bűneidet, mit ártasz néki?
7. Ha igaz vagy, mit adsz néki, avagy mit kap a te kezedből?
8. Az olyan embernek árt a te gonoszságod, mint te vagy, és igazságod az ilyen ember fiának használ.
9. A sok erőszak miatt kiáltoznak; jajgatnak a hatalmasok karja miatt;
10. De egy sem mondja: Hol van Isten, az én teremtőm, a ki hálaénekre indít éjszaka;
11. A ki többre tanít minket a mezei vadaknál, és bölcsebbekké tesz az ég madarainál?
12. Akkor azután kiálthatnak, de ő nem felel a gonoszok kevélysége miatt;

Jób. 27,8., Jób. 27,9.

13. Mert a hiábavalóságot Isten meg nem hallgatja, a Mindenható arra nem tekint.
14. Hátha még azt mondod: Te nem látod őt; az ügy előtte van és te reá vársz!
15. Most pedig, mivel nem büntet haragja, és nem figyelmez a nagy álnokságra:
16. Azért tátja fel Jób hívságra a száját, és szaporítja a szót értelem nélkül.

36.

1. És folytatá Elihu, és monda:
2. Várj még egy kevéssé, majd felvilágosítlak, mert az Istenért még van mit mondanom.
3. Tudásomat messzűnven veszem, és az én teremtőmnek igazat adok.
4. Mert az én beszédem bizonyára nem hazugság; tökéletes tudású ember áll melletted.
5. Ímé, az Isten hatalmas, még sem vet meg semmit; hatalmas az ő lelkének ereje.
6. Nem tartja meg a gonosznak életét, de a szegénynek igaz törvényt teszen.
7. Nem veszi le az igazról szeméit, sőt a királyok mellé, a trónba ülteti őket örökre, hogy felmagasztaltassanak.

Zsolt. 33,18., Zsolt. 113,7., Zsolt. 113,8.

8. És ha békóba veretnek, és fogva tartatnak a nyomorúság kötelein:
9. Tudtokra adja cselekedeteket, és vétkeiket, hogyha elhatalmaztak rajtok.
10. Megnyitja füleiket a feddőzésnek és megparancsolja, hogy a vétekből megtérjenek:
11. Ha engednek és szolgálnak néki, napjaikat jóban végzik el, és az ő esztendeiket gyönyörűségekben.
12. Ha pedig nem engednek, fegyverrel veretnek által, és tudatlanságban múlnak ki.
13. De az álnok szívüek haragot táplálnak, nem kiáltanak, mikor megköttözi őket.
14. Azért ifjúságukban hal meg az ő lelkök, és életök a paráznakéhoz hasonló.

Jób. 15,32., Zsolt. 55,24.

15. A nyomorultat megszabadítja az ő nyomorúságától, és a szorongattatással megnyitja fülöket.
16. Téged is kiszabadítana az ínség torkából tág mezőre, a hol nincs szorultság, és asztalod étke kövérséggel lenne rakva.

Jób. 29,6., Zsolt. 23,5.

17. De ha gonosz ítélettel vagy tele, úgy utolérnek az ítélet és igazság.
18. Csakhogy a harag ne ragadjon téged csúfkodásra, és a nagy váltságdíj se tántorítson el.

Zsolt. 49,9.

19. Ad-é valamit a te gazdagságodra? Sem aranyra, sem semmiféle erőfeszítésre!
20. Ne kívánjad az éjszakát, a mely népeket mozdít ki helyökből.
21. Vigyázz! ne pártolj a bűnhöz, noha azt a nyomorúságnál jobban szereted.
22. Ímé, mily fenséges az Isten az ő erejében; kicsoda az, a ki úgy tanítson, mint ő?

Zsolt. 25,9.

23. Kicsoda szabta meg az ő útjait, vagy ki mondhatja azt: Igazságtalanságot cselekedté!
24. Legyen rá gondod, hogy magasztaljad az ő cselekedetét, a melyről énekelnek az emberek!
25. Minden ember azt szemléli; a halandó távolról is látja.
26. Ímé, az Isten fenséges, mi nem ismerhetjük őt! esztendeinek száma sem nyomozható ki.
27. Hogyha magához szívja a vízcseppeket, ködéből mint eső cseperegnek alá,
28. A melyet a fellegek özönnel öntenek, és hullatnak le temérdek emberre.
29. De sőt értheti-é valaki a felhő szétoszlását, az ő sátorának zúgását?

30. Ímé, szétterjeszti magára az ő világosságát, és ráborítja a tengernek gyökereit.

31. Mert ezek által ítéli meg a népeket, ad eledelt bőségesen.

Jób. 36,27., Jób. 36,28.

32. Kezeit elborítja a villámlással, és kirendeli a lázadó ellen.

Jak. 5,17., Jak. 5,18.

33. Az ő dörgése ad hírt felőle, mint a barom a közeledő viharról.

Zsolt. 104,14., Zsolt. 104,28.

34. Ezért remeg az én szívem, és csaknem kiszökik helyéből.

37.

1. Halljátok meg figyelmesen az ő hangjának dörgését, és a zúgást, a mely az ő szájából kijön!

2. Az egész ég alatt szétereszti azt, és villámát is a földnek széléig.

Zsolt. 29,3.

3. Utána hang zendül, az ő fenségének hangjával mennydörög, s nem tartja vissza azt, ha szava megzendült.

4. Isten az ő szavával csudálatosan mennydörög, és nagy dolgokat cselekszik, úgy hogy nem érthetjük.

5. Mert azt mondja a hónap: Essél le a földre! És a zápor-esőnek és a zuhogó zápornak: Szakadjatok.

Zsolt. 147,16., Zsolt. 148,8.

6. Minden ember kezét lepecsétli, hogy megismerje minden halandó, hogy az ő műve.

7. Akkor a vadállat az ő tanyájára húzódik, és az ő barlangjában marad.

8. Rejtekeiből előjön a vihar, és az északi szelektől a fagy.

9. Isten lehellete által támad a jég, és szorul össze a víznek szélessége.

Zsolt. 147,17.

10. Majd nedvességgel öntözi meg a felleget, s áttöri a borulatot az ő villáma.

11. És az köröskörül forog az ő vezetése alatt, hogy mindazt megtegyék, a mit parancsol nekik, a föld kerekiségének színén.

12. Vagy ostorul, ha földjének úgy kell, vagy áldásul juttatja azt.

Jób. 26,27., Jób. 26,28.

13. Vedd ezt füledbe Jób, állj meg és gondold meg az Istennek csudáit.

Jób. 37,9., 2 Móz. 9,18., 2 Móz. 9,23.

14. Megtudod-é, mikor rendeli azt rájok az Isten, hogy villanjon az ő felhőjének villáma?

15. Tudod-é, hogy miként lebegnek a felhők, vagy a tökéletes tudásnak csudáit érted-é?

16. Miképen melegülnek át ruháid, mikor nyugton van a föld a déli szélől?

17. Vele együtt terjesztetted-é ki az eget, a mely szilárd, mint az aczéltükör?

18. Mondd meg nekünk, mit szóljunk néki? A setétség miatt semmit sem kezdetünk.

19. Elbeszélked-é néki, ha szólok? Ha elmondaná valaki: bizony vége volna!

20. Néha nem látják a napot, bár az égen ragyog; de szél fut át rajta és kiderül.

21. Észak felől aranyszínű világosság támad, Isten körül félelmetes dicsőség.

22. Mindenható! Nem foghatjuk meg őt; nagy az ő hatalma és ítélő ereje, és a tiszta igazságot el nem nyomja.

23. Azért rettegjék őt az emberek; a kevély bölcsek közül nem lát ő egyet sem.

Jób. 34,19.

38.

1. Majd felele az Úr Jóbnak a forgószélből és monda:

Jób. 40,1.

2. Ki az, a ki elhomályosítja az örök rendet tudatlan beszéddel?

3. Nosza övezd fel, mint férfiú derekadat, én majd kérdezlek, te meg taníts engem!

Jób. 31,37.

4. Hol voltál, mikor a földnek alapot vetettem? Mondd meg, ha tudsz valami okosat!

Péld. 8,27., Péld. 8,29.

5. Ki határozta meg mértékeit, ugyan tudod-é; avagy ki húzta el felette a mérő zsinórt?

6. Mire bocsátották le oszlopait, avagy ki vetette fel szegeletkövét;

Zsolt. 104,5.

7. Mikor együtt örvendezének a hajnalcsillagok, és Istennek minden fiai vigadozának?

Zsolt. 148,3.

8. És kicsoda zárta el ajtókkal a tengert, a mikor előtűnt, az anyaméhből kijött;

Jób. 38,10., Jób. 38,11., Zsolt. 33,7.

9. Mikor ruházatává a felhőt tevém, takarójául pedig a sűrű homályt?

10. Mikor reávonnam törvényemet, zárat és ajtókat veték eléje:

11. És azt mondtam: Eddig jójj és ne tovább; ez itt ellene áll kevély habjaidnak!

Zsolt. 104,9.

12. Parancsoltál-é a reggelnek, a mióta megvagy? Kimutattad-é a hajnalnak a helyét?

13. Hogy belefogózzék a földnek széleibe, és lerázassanak a gonoszok róla.

14. Hogy átváltozzék mint a megpecsételt agyag, és előálljon, mint egy ruhában.

15. Hogy a gonoszoktól elvessék világosságuk, és a fölemelt kar összetöressék?

Jób. 21,17., Jób. 21,19., Zsolt. 10,15.

16. Eljutottál-é a tenger forrásaig, bejártad-é a mélységnek fenekét?

17. Megnyíltak-é néked a halálnak kapui; a halál árnyékának kapuit láttad-é?

18. Áttekintetted-é a föld szélességét, mondd meg, ha mindezt jól tudod?

19. Melyik út visz oda, hol a világosság lakik, és a sötétségnek hol van a helye?

20. Hogy visszavinnéd azt az ő határába, és hogy megismernéd lakása útjait.

21. Tudod te ezt, hiszen már akkor megszületél; napjaidnak száma nagy!

22. Eljutottál-é a hónap tárházához; vagy a jégesőnek tárházát láttad-é?

23. A mit fentartottam a szükség idejére, a harcz és háború napjára?

Józs. 10,11.

24. Melyik út visz oda, a hol szétoszlik a világosság, és szétterjed a keleti szél a földön?

25. Ki hasított nyílást a záporosőnek, és a mennydörgő villámnak útát?

26. Hogy aláessék az ember nélkül való földre, a pusztaságra, holott senki sincsen;

Zsolt. 104,13., Zsolt. 104,16.

27. Hogy megittasson pusztát, sivatagot, és hogy sarjasszon zsenge pázsitot?

28. Van-é atyja az esőnek, és ki szülte a harmat cseppjeit?

29. Kinek méhéből jött elő a jég, és az ég daráját kicsoda szülte?

30. Miként rejtőznek el a vizek mintegy kő alá, és mint zárul be a mély vizek színe?

31. Összekötheted-é a fiastyúk szárait; a kaszáscsillag köteleit megoldhatod-é?

Jób. 9,10.

32. A hajnalcsillagot előhozhatod-é az ő idejében, avagy a gönczölszekeret forgathatod-é fiával együtt?

33. Ismered-é az ég törvényeit, vagy te határozod-é meg uralmát a földön?

Jer. 31,35., Jer. 31,36.

34. Felemelheted-é szavadat a felhőig, hogy a vizeknek bősége beborítson téged?

35. Kibocsáthatod-é a villámokat, hogy elmenjenek, vagy mondják-é néked: Itt vagyunk?

36. Ki helyezett bölcseséget a setét felhőkbe, vagy a tüneményeknek ki adott értelmet?

Jób. 32,8., Jób. 32,9.

37. Ki számlálta meg a báránfelhőket bölcseséggel, és ki üríti ki az égnek tömlőit;

38. Mikor a por híg sárrá változik, és a göröngyök összetapadnak?

39.

1. Vadászol-é prédát a nőstény oroszlánnak, és az oroszlánkölykök éhségét kielégíted-é;

Zsolt. 104,20., Zsolt. 104,22.

2. Mikor meglapulnak tanyáikon, és a bokrok közt lesben vesztegelnek?

3. Ki szerez a hollónak eledelt, mikor a fiai Istenhez kiáltoznak; kóvályognak, mert nincs mit enniök?

Zsolt. 147,9., Mát. 6,26.

4. Tudod-é a kőszáli zergék ellésének idejét; megvigyáztad-é a szarvasok fajzását?

5. Megszámláltad-é a hónapokat, a meddig vemhesek; tudod-é az ellésök idejét?

6. Csak összegörnyednek, elszülik magzataikat, vajudasaitól megszabadulnak.

7. Fiaik meggyarapodnak, a legelőn nagyranőnek, elszélednek és nem térnek vissza hozzájuk.

8. Ki bocsátotta szabadon a vadszamarat, ki oldozta el e szárnak kötelét,

9. A melynek házául a pusztát rendelém, és lakóhelyül a sósödlet?

10. Kineveti a városbeli sokadalmat, nem hallja a hajsár kiáltozását.
11. A hegyeken szedeget, az ő legelőjén mindenféle zöld gazt felkeres.
12. Akar-é szolgálni néked a bölény? Avagy meghál-é a te jászolodnál?
13. Oda kötheted a bölényt a barázdához kötélénél fogva? Vajjon boronálja-é a völgyeket utánad?
14. Bízhatol-é benne, mivelhogy nagy az ereje, és munkádat hagyhatod-é reá?
15. Hiszed-é róla, hogy vetésedet behordja, és szérűdre betakarítja?
16. Vígan leng a struczmadár szárnya: vajjon az eszterág szárnya és tollazata-é az?
17. Hiszen a földön hagyja tojásait, és porral költeti ki!
18. És elfeledi, hogy a láb eltiporhatja, és a mezei vad eltaposhatja azokat.
19. Fiaival oly keményen bánik, mintha nem is övéi volnának; ha fáradsága kárba vész, nem bánja;
20. Mert Isten a bölcseséget elfeledtette vele, értelmet pedig nem adott néki.
21. De hogyha néki ereszkedik, kineveti a lovat és lovagját.
22. Te adsz-é erőt a lónak, avagy a nyakát sörénnyel te ruházod-é fel?
23. Felugraszthatod-é, mint a sáskát? Tüszögése dicső, félelmetes!
24. Lábai vermet ásnak, örvend erejének, a fegyver elé rohan.
25. Neveti a félelmet; nem remeg, nem fordul meg a fegyver elől;
26. Csörög rajta a tegez, ragyog a kopja és a dárda:
27. Tombolva, nyihogva kapálja a földet, és nem áll veszteg, ha trombita zeng.
28. A trombitaszóra nyerítéssel felel; messziről megneszeli az ütközetet, a vezérek lármáját és a csatazajt.
29. A te értelmed miatt van-é, hogy az ölyv repül, és kiterjeszti szárnyait dél felé?
30. A te rendelésedre száll-é fent a sas, és rakja-é fészékét a magasban?
31. A kősziklán lakik és tanyázik, a sziklák párkányain és bérczetőkön.
32. Onnét kémlel enni való után, messzire elláttnak szemei.
33. Fiai vért szívnek, és a hol dög van, mindjárt ott terem.
34. Szóla továbbá az Úr Jóbnak, és monda:

Jób. 38,1.

35. A ki pert kezd a Mindenhatóval, czáfolja meg, és a ki az Istennel feddődik, feleljen néki!
36. És szóla Jób az Úrnak, és monda:
37. Ímé, én parányi vagyok, mit feleljek néked? Kezemet a szájamra teszem.
38. Egyszer szóltam, de már nem szólok, avagy kétszer, de nem teszem többé!

40.

1. Ekkor szóla az Úr Jóbnak a forgószélből, és monda:
2. Nosza! övezd fel, mint férfi, derekadat; én kérdezek, te pedig taníts engem!
3. Avagy semmivé teheted-é te az én igazságomat; kárhoztathatsz-é te engem azért, hogy te igaz légy?
Zsolt. 51,6., Róm. 3,5., Róm. 3,6.
4. És van-é ugyanolyan karod, mint az Istennek, mennydörgő hangon szólasz-é, mint ő?
5. Ékesítsd csak fel magadat fényvel és méltósággal, ruházd fel magadat dicsőséggel és fenséggel!
6. Öntsd ki haragodnak tüzeit, és láss meg minden kevélyt és alázd meg őket!
7. Láss meg minden kevélyt és törd meg őket, és a gonoszokat az ő helyükön tipord le!
8. Rejtsd el őket együvé a porba, orcájukat kösd be mélységes sötéttel:
9. Akkor én is dicsőítlek, hogy megtartott téged a te jobbkezed!
10. Nézd csak a behemótot, a melyet én teremtettem, a miként téged is, fűvel él, mint az ökör!
11. Nézd csak az erejét az ő ágyékában, és az ő erősségét hasának izmaiban!
12. Kiegyenesíti farkát, mint valami czédrust, lágyékának inai egymásba fonódnak.
13. Csontjai érccsövek, lábszárjai, mint a vasrudak.
14. Az Isten alkotásainak remeke ez, az ő teremtője adta meg néki fegyverét.
15. Mert füvet teremnek számára a hegyek, és a mező minden vadja ott játszadozik.
16. Lótuszfák alatt heverész, a nádak és mocsarak bűvőhelyein.
17. Befedezi őt a lótuszfák árnyéka, és körülveszik őt a folyami fűzfák.
18. Ha árad is a folyó, nem siet; bizton van, ha szájához a Jordán csapna is.
19. Megfoghathják-é őt szemei láttára, vagy átfúrhatják-é az orrát törökkel?!

41.

1. Kihúzhatod-é a leviáthánt horoggal, leszoríthatod-é a nyelvét kötéllel?
2. Húzhatsz-é gúzszt az orrába, az állát szigonynyal átfurhatod-é?
3. Vajjon járul-é elődbe sok könyörgéssel, avagy szól-é hozzád sima beszédekkel?
4. Vajjon frigyét köt-é veled, hogy fogadd őt örökös szolgádu!
5. Játshatol-é veled, miként egy madárral; gyermekeid kedvéért megköthözheted-é?
6. Alkudozhatnak-é felette a társak, vagy a kalmárok közt feloszthatják-é azt?
7. Tele rakhatod-é nyársakkal a bőrét, avagy szigonynyal a fejét?
8. Vesd rá a kezedet, de megemlékezzél, hogy a harcot nem ismételed.
9. Ímé, az ő reménykedése csalárd; pusztá látása is halálra ijeszt!
10. Nincs oly merész, a ki őt felverje. Ki hát az, a ki velem szállna szembe?
11. Ki adott nékem elébb, hogy azt visszafizessem? A mi az ég alatt van, mind az enyém!
12. Nem hallgathatom el testének részeit, erejének mivoltát, alkotásának szépségét.
13. Ki takarhatja fel ruhája felszínét; két sor foga közé kicsoda hatol be?
14. Ki nyitotta fel orcájának ajtait? Fogainak sorai körül rémület lakik!
15. Büszkesége a csatornás pajzsok, összetartva mintegy szorító pecséttel.
16. Egyik szorosan a másikhoz lapul, hogy közéje levegő sem megy.
17. Egyik a másikhoz tapad, egymást tartják, egymástól elszakadhatatlanok.
18. Tüsszentése fényt sugároz ki, és szemei, mint a hajnal szempillái.
19. A szájából szövétnekek jönnek ki, és tüzes szikrák omlanak ki.
20. Orrlyukaiból gőz lövel elő, mint a forró fazékból és üstből.
21. Lehellelte meggyújtja a holt szenet, és szájából láng lövel elő.
22. Nyakszirtjén az erő tanyáz, előtte félelem ugrándozik.
23. Testének részei egymáshoz tapadtak; kemény önmagában és nem izeg-mozog.
24. Szíve kemény, mint a kő, oly kemény, mint az alsó malomkő.
25. Hogyha felkél, hősök is remegnek; ijedtökben vesztég állnak.
26. Ha éri is a fegyver, nem áll meg benne, legyen bár dárda, kopja vagy kelevéz.
27. Annyiba veszi a vasat, mint a pozdorját, az aczélt, mint a korhadt fát.
28. A nyíl vesszője el nem űzi őt, a parittyakövek pozdorjává változnak rajta.
29. Pozdorjának tartja a buzogányütést is, és kineveti a bárd suhogását.
30. Alatta éles cserepek vannak; mint szeges borona hentereg az iszap felett.
31. Felkavarja a mély vizet, mint a fazekat, a tengert olyanná teszi, mint a festékedény.
32. Maga után világos ösvényt hagy, azt hinné valaki, a tenger megőszült.
33. Nincs e földön hozzá hasonló, a mely úgy teremtetett, hogy ne rettegjen.
34. Lenéz minden nagy állatot, ő a király minden ragadozó felett.

42.

1. Jób pedig felele az Úrnak, és monda:
2. Tudom, hogy te mindent megtehetsz, és senki téged el nem fordíthat attól, a mit elgondoltál.
3. Ki az - mondod - a ki gáncsolja az örök rendet tudatlanul? Megvallom azért, hogy nem értettem; csodadolgok ezek nékem, és fel nem foghatom.
4. Hallgass hát, kérlek, én hadd beszéljek; én kérdezlek, te pedig taníts meg engem!
5. Az én fülemnek hallásával hallottam felőled, most pedig szemeimmel látlak téged.

Jób. 40,1., 4 Móz. 12,6., 4 Móz. 12,8.

6. Ezért hibáztatom magam és bánkódom a porban és hamuban!
7. Miután pedig e szavakat mondotta vala az Úr Jóbnak, szóla a Témánból való Elifáznak: Haragom felgerjedt ellened és két barátod ellen, mert nem szóltatok felőlem igazán, mint az én szolgám, Jób.
8. Most azért vegyetek magatokhoz hét tulkot és hét kost, és menjetek el az én szolgálomhoz Jóbhoz, és áldozatok magatokért égőáldozatot; Jób pedig, az én szolgám, imádkozzék ti érettetek; mert csak az ő személyére tekintek, hogy rettenetesen ne cselekedjem veletek, mivelhogy nem szóltatok felőlem igazán, mint az én szolgám Jób.

Jak. 5,6., Jób. 13,7., Jób. 13,10.

9. Elmenének azért a Témánból való Elifáz, a Sukhból való Bildád és a Naamából való Czófár, és úgy cselekedének, a miképen mondotta vala nékik az Úr, és az Úr tekinté Jóbnak személyére.

10. Azután eltávolítá Isten Jóbról a csapást, miután imádkozott vala az ő barátaiért, és kétszeresen visszaadá az Úr Jóbnak mindazt, a mije volt.

Jób. 42,8.

11. És beméne hozzá minden fiútestvére és minden leánytestvére és minden előbbi ismerőse, és evének ő vele együtt kenyeret az ő házában; sajnálkoznak felette és vigasztalák őt mindama nyomorúság miatt, a melyet az Úr reá bocsátott vala, és kiki ada néki egy-egy pénzt, és kiki egy-egy aranyfüggőt.

12. Az Úr pedig jobban megáldá a Jób életének végét, mint kezdetét, mert lőn néki tizennégyezer juha, hatezer tevéje, ezer igás ökre és ezer szamara.

Jób. 1,3.

13. És lőn néki hét fia és három leánya.

Jób. 1,2.

14. És az elsőnek neve vala Jémima a másodiké Kecziha, a harmadiké Kéren-Happuk.

15. És nem találtak vala olyan szép leányok, mint a Jób leánya, abban az egész tartományban, és az ő atyjok örökséget is ada nékik az ő fiútestvéreik között.

16. Jób pedig él vala ezután száznegyven esztendeig, és látja vala az ő fiait és unokáit negyedízig.

17. És meghala Jób jó vétségben és betelve az étellel.

Zsoltárok könyve

1.

1. Boldog ember az, a ki nem jár gonoszok tanácsán, bűnösök útján meg nem áll, és csúfolódók székében nem ül;

Zsolt. 26,4., Zsolt. 26,5., Zsolt. 119,1., Péld. 1,10., Péld. 1,15., Jer. 15,17.

2. Hanem az Úr törvényében van gyönyörűsége és az ő törvényéről gondolkodik éjjel nappal.

5 Móz. 17,19., Józs. 1,8.

3. És olyan lesz, mint a folyóvizet mellé ültetett fa, a mely idejekorán megadja gyümölcsét, és levele nem hervad el; és minden munkájában jó szerencsés lesz.

Jer. 17,8.

4. Nem úgy a gonoszok, hanem, mint a polyva, a mit szétszór a szél.

Jób. 21,18., Zsolt. 35,5., Zsolt. 37,6., Ésa. 17,13., Ésa. 17,14.

5. Azért nem állhatnak meg a gonoszok az ítéletben; sem a bűnösök az igazak gyülekezetében.

Jób. 13,16., Mát. 25,33., Mát. 25,41., Mát. 25,46.

6. Mert tudja az Úr az igazak útját; a gonoszok útja pedig elvész.

Zsolt. 37,18., Zsolt. 37,20., Jób. 23,10.

2.

1. Miért dühösködnek a pogányok, és gondolnak hiábavalóságot a népek?

Csel. 4,25., Csel. 4,27.

2. A föld királyai felkerekednek és a fejedelmek együtt tanácskoznak az Úr ellen és az ő felkentje ellen:

2 Sám. 5,17., 2 Sám. 5,22., 2 Sám. 8,12., Mát. 26,3., Mát. 26,4.

3. Szaggassuk le az ő bilincseiket, és dobjuk le magunkról köteleiket!

Jer. 10,20.

4. Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket.

Zsolt. 37,13., Zsolt. 59,9.

5. Majd szól nékik haragjában, és megrettentíti őket gerjedelmében:

Zsolt. 46,7.

6. Én kentem ám fel az én királyomat a Sionon, az én szent hegyemen!

1 Sám. 13,14., 1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13., Mik. 4,7.

7. Törvényül hirdetem: Az Úr mondá nékem: Én fiam vagy te; én ma nemzetelek téged.

Zsolt. 89,28., Csel. 13,32., Csel. 13,33., Zsid. 1,4., Zsid. 1,5., Zsid. 5,5.

8. Kérjed tőlem és odaadom néked a pogányokat örökségül, és birtokodul a föld határait.

Zsolt. 82,8., Zsolt. 22,28.

9. Összetöröd őket vasvesszővel: széjjelzúzod őket, mint cserépedényt.

Zsolt. 18,38., Zsolt. 18,39., Jel. 2,26., Jel. 2,27., Jel. 19,15.

10. Azért, királyok, legyetek eszesek, és okuljatok földnek bírái!

11. Szolgáljátok az Urat félelemmel, és örüljétek reszketéssel.

Zsolt. 2,2.

12. Csókoljátok a Fiút, hogy meg ne haragudjék és el ne veszszetek az úton, mert hamar felgerjed az ő haragja. Boldogok mindazok, a kik ő benne bíznak!

Zsolt. 2,6., Zsolt. 2,7., Zsolt. 34,9., Luk. 9,35., Róm. 9,33.

3.

1. Dávid zsoltára; fia, Absolon elől való futásakor.

2 Sám. 15,13., 2 Sám. 15,18., 2 Sám. 16,11.

2. Uram! mennyire megsokasodtak ellenségeim! sokan vannak a reám támadók!

Zsolt. 25,19.

3. Sokan mondják az én lelkem felől: Nincs számára segítség Istennél, Szela.

2 Sám. 17,2.

4. De te, oh Uram! paizsom vagy nékem, dicsőségem, az, a ki felmagasztalja az én fejemet.

1 Móz. 15,1., Zsolt. 27,6., Zsolt. 110,7.

5. Felsőval kiálték az Úrhoz, és ő meghallgata engemet, az ő szentsége hegyéről. Szela.

6. Én lefekszem és elalszom; felébredek, mert az Úr támogat engem.

Zsolt. 3,4., Zsolt. 4,9.

7. Nem félek sok ezernyi néptől sem, a mely köröskörül felállott ellenem.

Zsolt. 3,4., Zsolt. 3,6., Zsolt. 27,3.

8. Kelj fel Uram, tarts meg engem Istenem, mert te verted arczul minden ellenségemet; a gonoszok fogait összetörted.

Zsolt. 58,7., 2 Sám. 15,31.

9. Az Úré a szabadítás; legyen a te népeden a te áldásod. Szela.

Ésa. 43,11., Hós. 13,4.

4.

1. Az éneklőmesternek a neginóthra, Dávid zsoltára.

2. Mikor kiáltok, hallgass meg engem, igazságomnak Istene; szorultságomban tág tért adtál nékem; könyörülj rajtam és halld meg az én imádságomat!

Zsolt. 5,2.

3. Emberek fiai! Meddig lesz gyalázatban az én dicsőségem? Meddig szerettek hiábavalóságot, és kerestek hazugságot? Szela.

4. Tudjátok meg hát, hogy kedveltjévé választott az Úr; meghallja az Úr, ha hozzá kiáltok!

Zsolt. 2,6., 1 Sám. 13,14., 1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13.

5. Haragudjatok, de ne vétkezzetek: beszéljétek szívetekkel a ti ágyasházatokban és csillapodjatok! Szela.

Eféz. 4,26.

6. Igazságnak áldozatával áldoztatok, és bízzatok az Úrban.

Zsolt. 51,21.

7. Sokan mondják: Kicsoda láttat velünk jót? Hozd fel reánk arczodnak világosságát, oh Uram!

4 Móz. 6,24., 4 Móz. 6,26.

8. Nagyobb örömet adsz így szívembe, mint a mikor sok az ő búzájok és boruk.

9. Békességben fekszem le és legott elaluszom; mert te, Uram, egyedül adsz nékem bátorságos lakozást.

Zsolt. 3,6.

5.

1. Az éneklőmesternek a nehilótra, Dávid zsoltára.

2. Uram, figyelmezz szavaimra; értsd meg az én sóhajtásomat!

Zsolt. 4,2., Zsolt. 17,1.

3. Ügyelj az én kiáltásom szavára, én Királyom és én Istenem; mert én hozzád imádkozom!

4. Uram, jó reggel hallgasd meg az én szómat; jó reggel készülök hozzád és vigyázok.

Zsolt. 59,17.

5. Mert nem olyan Isten vagy te, a ki hamisságban gyönyörködne; nem lakhatik tenálad gonosz.

Róm. 1,8., Zsolt. 34,17., Mát. 7,22., Mát. 7,23.

6. Nem állhatnak meg szemeid előtt a kevélyek, gyűlölsz te minden bűnt cselekedőt.

Zsolt. 1,5., Zsolt. 11,5., Jób. 13,16.

7. Elveszted, a kik hazugságot szólnak; a vérszopó és álnok embert utálja az Úr.

Zsolt. 9,6., Csel. 5,3., Csel. 5,8., Csel. 5,10.

8. Én pedig a te kegyelmed sokaságából házadba mehetek; leborulok szent templomodban a te félelmedben.

2 Sám. 6,17.

9. Uram, vezess engem a te igazságodban az én ellenségeim miatt; egyengesd előttem a te útadat!

Zsolt. 27,11.

10. Mert nincsen az ő szájokban egyenesség, belsejük csupa romlottság; nyitott sír az ő torkuk, nyelvökkel hizelkednek.

Róm. 3,13., Róm. 3,14.

11. Kárhoztasd őke, oh Isten; essenek el saját tanácsaik által; tiszítsd el őket vétkeik sokasága miatt, mert fellázadtak ellened.

12. És majd örülnek mindnyájan, a kik bíznak benned; mindörökké vígadjanak, és te megoltalmazod őket, és örvendeznek te benned, a kik szeretik a te nevedet.

Dán. 3,28., Zsolt. 68,3.

13. Mert te, Uram, megáldod az igazat, körülveszed a te jóvóttoddal, mint egy paizszsal.

Zsolt. 3,3.

6.

1. Az éneklőmesternek a neginóthra, a seminith szerint; Dávid zsoltára.

2. Uram, ne feddj meg engem haragodban, és ne ostorozz engem búsulásodban.

Zsolt. 38,2.

3. Könyörülj rajtam Uram, mert ellankadtam: gyógyíts meg engem Uram, mert megháborodtak csontjaim!

4. Lelkem is igen megháborodott, és te, oh Uram, míglen?

5. Térj vissza Uram, mentsd ki lelkemet, segíts meg engem kegyelmedért;

6. Mert nincs emlékezés rólad a halálban, a seolban kicsoda dicsóít téged?

7. Elfáradtam sóhajtozásomban, egész éjjel áztattam ágyamat, könnyhullatással öntöztm nyoszolyámat.

Jób. 7,3., Jób. 7,4.

8. Szemem a bánattól elbágyadt, megvénhedett minden szorongatóm miatt.

Zsolt. 31,10., Jób. 17,6.

9. Távozzatok tőlem mind, ti bűnt cselekedők, mert meghallgatja az Úr az én siralmam szavát.

Zsolt. 101,7., Zsolt. 101,8., Zsolt. 3,4., Zsolt. 3,6.

10. Meghallgatja az Úr az én könyörgésemet, elfogadja az Úr az én imádságomat.

Zsolt. 10,17.

11. Megszégyenül majd és igen megháborodik minden ellenségem; meghátrálnak és megszégyenülnek hirtelen.

Zsolt. 35,4., Zsolt. 40,15.

7.

1. Dávid siggajonja, a melyet az Úrhoz énekelt a Benjáminita Kús beszéde miatt.

2 Sám. 16,5., 2 Sám. 16,11.

2. Én Uram Istenem, benned bízom; oltalmaz meg engem minden üldözőmtől, és szabadíts meg engem,

3. Hogy szét ne tépje, mint az oroslán az én lelkemet, szét ne szaggassa, ha nincsen szabadító.

Zsolt. 10,9.

4. Én Uram Istenem, ha cselekedtem ezt, ha hamisság van az én kezeimben.

5. Ha gonoszsal fizettem jó emberemnek, és háborgattam ok nélkül való ellenségemet:

Jób. 31,7., Jób. 31,8.

6. Akkor ellenség üldözze lelkemet s érje el és tapodja földre az én életemet, és sujtsa porba az én dicsőségemet. Szela.

7. Kelj fel, Uram, haragodban, emelkedjél fel ellenségeim dühe ellen; serkenj fel mellettem, te, a ki parancsoltál ítéletet!

Zsolt. 44,24., Zsolt. 142,8.

8. És népek gyülekezete vegyen téged körül, és felettök térj vissza a magasságba.

9. Az Úr ítéli meg a népeket. Bírálj meg engem Uram, az én igazságom és ártatlanságom szerint!

1 Móz. 18,25., Zsolt. 18,21., Zsolt. 18,25.

10. Szünjék meg, kérlek, a gonoszok rosszasága és erősítsd meg az igazat; mert az igaz Isten vizsgálja meg a szíveket és veséket.

Jer. 11,20., Jel. 2,23.

11. Az én paizsom az Istennél van, a ki megszabadítja az igazszívűeket.

Zsolt. 9,5.

12. Isten igaz bíró; és olyan Isten, a ki mindennap haragszik.

13. Ha meg nem tér a gonosz, kardját élesíti, kezívét felvonja és felkészíti azt.

5 Móz. 32,41., Siral. 2,4.

14. Halálos eszközöket fordít reá, és megtüzesíti nyilait.

15. Ímé, álnoksággal vajúdik a gonosz, hamisságot fogan és hazugságot szül.

Jób. 15,35., Ésa. 59,4.

16. Gödröt ás és mélyre vájja azt; de beleesik a verembe, a mit csinált.

Péld. 5,22., Zsolt. 9,16.

17. Forduljon vissza fejére az, a mit elkövetett, és szálljon feje tetejére az ő erőszakossága.

18. Dicsérem az Urat az ő igazsága szerint, és éneklek a felséges Úr nevének.

Zsolt. 9,5., Zsolt. 9,7., Zsolt. 18,21., Zsolt. 18,28.

8.

1. Az éneklőmesternek a gittithre; Dávid zsoltára.

2 Sám. 23,1.

2. Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön, a ki az egekre helyezted dicsőségedet.

Ésa. 6,3.

3. A csecsemők és csecsszopók szájával erősítetted meg hatalmadat a te ellenségeid miatt, hogy a gyűlölködőt és bosszúállót elnémítsd.

Mát. 21,16.

4. Mikor látom egeidet, a te újjaidnak munkáját; a holdat és a csillagokat, a melyeket teremtettél:

Zsolt. 102,26.

5. Micsoda az ember - mondom - hogy megemlékezel róla? és az embernek fia, hogy gondod van reá?

Jób. 7,17., Zsid. 2,6.

6. Hiszen kevéssel tetted őt kisebbé az Istennél, és dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt!

7. Úrrá tetted őt kezeid munkáin, mindent lábai alá vetettél;

1 Kor. 15,27., Zsid. 2,5., Zsid. 2,8.

8. Juhokat és mindenféle barmot, és még a mezőnek vadait is;

Jer. 27,6.

9. Az ég madarait és a tenger halait, mindent, a mi a tenger ösvényein jár.

1 Móz. 1,28., 1 Móz. 1,29.

10. Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön!

9.

1. Az éneklőmesternek a múthlabbén szerint; Dávid zsoltára.

2 Sám. 23,1.

2. Dicsérlek Uram teljes szívemmel, hirdetem minden csodatételedet.

Zsolt. 138,1., Zsolt. 138,2.

3. Örülök és örvendezek tebenned, zengedezem, oh Magasságos, a te nevedet;

Zsolt. 31,8., Zsolt. 31,9.

4. Hogy az én ellenségeim meghátráltak, elbuktak és elvesztek a te orczád előtt;

2 Sám. 22,1., 2 Sám. 22,51.

5. Hogy véghezvitted ítéletemet és ügyemet: az ítélő-székből ültél, mint igaz bíró.

Zsolt. 7,9., Zsolt. 7,12.

6. Megdorgáltad a pogányokat, elvesztetted a gonoszt: nevöket mindörökre kitörölted.

7. Az ellenség megszűnt, elpusztult örökre; és a városoknak, a miket feldúltál még az emlékezetök is elveszett.

8. Az Úr pedig örökké trónol, ítéletre készítette el az ő székét.

Zsolt. 103,19.

9. És ő megítéli a világot igazsággal, törvényt tesz a népeknek méltányosan.

1 Móz. 18,25., Zsolt. 96,13.

10. És lesz az Úr nyomorultak kővára, kővár a szükség idején.

Zsolt. 37,39., Zsolt. 46,2.

11. Azért te benned bíznak, a kik ismerik a te nevedet; mert nem hagytad el, Uram, a kik keresnek téged.

Zsolt. 34,5., Zsolt. 34,6., Zsolt. 36,11.

12. Zengjete az Úrnak, a ki Sionban lakik; hirdessétek a népek között az ő cselekedeteit.

1 Kir. 9,3., Zsolt. 76,3., Zsolt. 133,13., Zsolt. 133,14.

13. Mert számon kéri a kiontott vért, megemlékezik rólok, nem feledkezik el a szegények kiáltásáról.

Zsolt. 34,18.

14. Könyörülj rajtam, Uram! lásd meg az én nyomorúságomat, a mely gyűlölöim miatt van, a ki felemelsz engem a halál kapuiból;

15. Hogy hirdessem minden dicséretedet Sion leányának kapuiban; hadd örvendjek a te szabadításodban.

16. Besülyedtek a pogányok a verembe, a melyet ástak; a hálóban, a melyet elrejtettek, megakadt a lábok.

Zsolt. 16,17.

17. Megismertetett az Úr, ítéletet hozott; a gonoszt annak kezemunkájával ejtette el. Higgajon. Szela.

18. Seolba jutnak a gonoszok, oda minden nép, a mely elfeledkezik Istenről.

19. Mert a szegény nem lesz végképen elfelejtve, a nyomorultak reménye semvész el örökre.

Luk. 12,6., Luk. 12,7.

20. Kelj fel Uram, ne hatalmasodjék el a halandó; ítéltesse meg a pogányok te előtted!

21. Rettentsd meg, Uram, őket; tudják meg a pogányok, hogy halandók ők! Szela.

Zsolt. 10,18.

10.

1. Uram, miért állasz távol? Miért rejtőzöl el a szükség idején?

Zsolt. 13,2.

2. A gonosznak kevélysége miatt sanyarog a szegény. Essenek foglyul a cseleeknek, a miket koholtak.

Zsolt. 7,16., Jób. 18,7.

3. Mert dicsekszik a gonosz az ő lelkének kivánságával, és a fősvény megveti és szidja az Urat.

5 Móz. 29,19., 5 Móz. 29,20.

4. A gonosz az ő haragos kevélységében senkit sem tudakoz; nincs Isten, ez minden gondolatja.

Zsolt. 14,1.

5. Szerencsések az ő útai minden időben; messze vannak tőle ítéleteid, elfújja minden ellenségét.

6. Azt mondja szívében: Nem rendülök meg soha örökké, mert nem esem bajba.

Jel. 18,7., Jel. 18,8.

7. Szája telve átkozódással, csalárdsággal és erőszakossággal; nyelve alatt hamisság és álnokság.

Róm. 3,13., Róm. 3,17.

8. Az utcák zugaiban lappang, a rejtkehelyeken megöli az ártatlant, szemei lesnek az ügyefogyottra.

9. Leselkedik a rejtkehelyen, leselkedik, mint az oroslán az ő barlangjában, hogy elragadja a szegényt; elragadja a szegényt, mihelyt hálójába foghatja azt.

Zsolt. 37,32., Zsolt. 9,19.

10. Lenyomja, tiporja, és erejétől elesnek az ügyefogyottak.

11. Azt mondja szívében: Elfelejtkezett Isten, elrejtette arcát: nem is látott soha!

Zsolt. 94,7.

12. Kelj fel Úr-Isten, emeld fel kezedet; ne feledkezzél el a szegényekről!

13. Miért szidja Istent a gonosz? Miért mondja szívében: Nem keresed rajta.

14. Te látod ezt, mert te megnézed a hamisságot és a fájdalmat, hogy rávessed kezed. Te reád hagyja magát az ügyefogyott, az árvának is te vagy segedelme.

Zsolt. 94,9., Zsolt. 94,10., Zsolt. 68,6.

15. Törd össze a gonosznak karját; és keresd a rosszon az ő gonoszságát, míg már nem találsz.

Jób. 38,15., Zsolt. 104,35.

16. Az Úr király mindenha és mindörökké; a pogányok kivesznek az ő földjéről.

Zsolt. 146,10., 3 Móz. 25,23.

17. A szegények kivánságát meghallgatod, oh Uram! Megerősíted szívöket, füleiddel figyelmezel,

Zsolt. 65,3.

18. Hogy ítéletet tégy az árvának és nyomorodottnak, hogy többé már ne rettentsen a földből való ember.

11.

1. Az éneklőmesternek; Dávidé. Az Úrban bízom; hogy mondhatjátok az én lelkemnek: fuss a ti hegyetekre, mint a madár?!

1 Sám. 16,19.

2. Mert ímé, a gonoszok megvonják az íjat, ráilleszték nyilokat az idegre, hogy a sötétségben az igazságvűkre lövöldözzenek.

Zsolt. 37,14.

3. Mikor a fundamentomok is elrontattak, mit cselekedett az igaz?

4. Az Úr az ő szent templomában, az Úr trónja az egekben; az ő szemei látják, szemöldökei megpróbálják az emberek fiait.

Hab. 2,20., Ésa. 66,1.

5. Az Úr az igazat megpróbálja, a gonoszt pedig, az álnokság kedvelőjét, gyűlöli az ő lelke.

Zsolt. 26,2., Zsolt. 26,3., Zsolt. 5,5.

6. Hálót hullat a gonoszokra; tűz, kénkő és égető szél az ő osztályrészek!

Ezék. 38,22.

7. Mert az Úr igaz; igazságot szeret, az igazak látják az ő orcáját.

5 Móz. 10,17., Zsolt. 33,18.

12.

1. Az éneklőmesternek a semminthre; Dávid zsoltára.

1 Krón. 25,1.

2. Segíts Uram, mert elfogyott a kegyes, mert eltűntek a hívek az emberek fiai közül.

Ésa. 57,1., Jer. 7,28.

3. Hamisságot szól egyik a másiknak; hizelkedő ajakkal kettős szívből szólnak.

Jer. 5,1., Jer. 5,3., Mik. 6,4., Mik. 6,6.

4. Vágja ki az Úr mind a hizelkedő ajkakat, a nyelvet, a mely nagyokat mond.

5. A kik ezt mondják: Nyelvünkkel felülkerekedünk, ajkaink velünk vannak; ki lehetne Úr felettünk?

6. A szegények elnyomása miatt, a nyomorultak nyögése miatt legott felkelek, azt mondja az Úr; biztosságba helyezem azt, a ki arra vágik.

7. Az Úr beszédei tiszta beszédek, mint földből való kohóban megolvasztott ezüst, hétszer megtisztítva.

Zsolt. 18,31., Zsolt. 119,40., Péld. 30,5.

8. Te Uram, tartsd meg őket; őrizd meg őket e nemzetségtől örökké.

9. Köröskörül járnak a gonoszok, mihelyt az alávalóság felmagasztaltatik az emberek fiai közt.

Péld. 28,12.

13.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.

2 Sám. 23,1., 1 Krón. 25,1.

2. Uram, meddig felejtkezel el rólam végképen? Meddig rejtet el orcádat tőlem?

Zsolt. 77,8., Zsolt. 77,11., Zsolt. 10,1.

3. Meddig tanakodjam lelkemben, bánkódjam szívemben naponként? Meddig hatalmaskodik az én ellenségem rajtam?

4. Nézz ide, felelj nékem, Uram Istenem; világosítsd meg szemeimet, hogy el ne aludjam a halálra;

5. Hogy ne mondja ellenségem: meggyőztem őt; háborgatóim ne örüljenek, hogy tántorgok.

Zsolt. 25,2.

6. Mert én a te kegyelmedben bíztam, örüljön a szívem a te segítségednek; hadd énekeljek az Úrnak, hogy jót tett velem!

Zsolt. 4,7., Zsolt. 4,8., Zsolt. 5,11., Zsolt. 5,12.

14.

1. Az éneklőmesternek; Dávidé. Azt mondja a balgatag az ő szívében: Nincs Isten. Megromlottak, útálatosságot cselekedtek; nincs, a ki jót cselekedjék.

Zsolt. 10,4., Zsolt. 53,3.

2. Az Úr letekintett a mennyből az emberek fiaira, hogy meglássa, ha van-é értelmes, Istent kereső?

Zsolt. 33,12.

3. Mindnyájan elhajlottak; egyetemben elromlottak, nincs, a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy sem.

Róm. 3,11., Róm. 3,17.

4. Nem tudják-e ezt mind a gonosztévők, a kik megeszik az én népemet, mintha kenyeret ennének, az Urat pedig segítségül nem hívják?

Zsolt. 79,7., Hós. 7,7.

5. Majd rettegnek rettegéssel, mert Isten az igaz nemzetséggel van!

6. A szegénynek tanácsát kicsúfoljátok, mert az Úr az ő birodalma.

7. Vajha eljőne Sionból Izráelnek a szabadítás! Mikor az Úr visszahozza népének foglyait, Jákób örül majd és vigad Izráel.

Zsolt. 53,7., 1 Krón. 15,13.

15.

1. Dávid zsoltára. Uram kicsoda tartózkodhatik sátorodban, kicsoda lakozhatik szent hegyeden?

Zsolt. 24,3., Zsolt. 24,4., Ésa. 33,14., Ésa. 33,15.

2. A ki tökéletességben jár, igazságot cselekszik, és igazat szól az ő szívében.

3. Nem rágalmoz nyelvével; nem tesz rosszat felebarátjának, és nem szerez gyalázatot rokonainak.

Jak. 1,26., Jób. 17,4.

4. A megbélyegzett úttalatos az ő szemeiben, de az Urat féltet tisztelemmel: a ki kárára esküszik, és meg nem változtatja.

Zsolt. 104,4., Zsolt. 104,6.

5. Pénzét nem adja uzsorára, és nem vesz el ajándékot az ártatlan ellen. A ki ezeket cselekszi, nem rendül meg soha örökké.

3 Móz. 25,36., 3 Móz. 25,37., 5 Móz. 16,19., Péld. 15,27.

16.

1. Dávid miktámja. Tarts meg engem Istenem, mert benned bízom.

2. Ezt mondom az Úrnak: Én Uram vagy te; feletted való jóm nincsen.

3. A szentekben, a kik e földön vannak és a felségesebben, bennök van minden gyönyörűségem.

Zsolt. 101,6.

4. Megsokasodnak fájdalmaik, a kik más isten után sietnek; nem áldozom meg véres italáldozatjokat és nem veszem nevöket ajkaimra.

5. Az Úr az én osztályos részem és poharam; te támogatod az én sorsomat.

Siral. 3,24.

6. Az én részem kies helyre esett, nyilván szép örökség jutott nékem.

7. Áldom az Urat, a ki tanácsot adott nékem; még éjjel is oktattak engem az én veséim.

Zsolt. 63,7.

8. Az Úrra néztem szüntelen; mert jobb kezem felől van, meg nem rendülök.

Zsolt. 28,7., Zsolt. 49,16., Csel. 2,25., Csel. 2,28., Zsolt. 109,31., Zsolt. 110,5.

9. Azért örül az én szívem és örvendez az én lelkem; testem is biztosságban lakozik.

10. Mert nem hagyod lelkemet a Seolban; nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.

Zsolt. 86,13., Zsolt. 88,6., Zsolt. 88,7., Zsolt. 116,8., Zsolt. 116,9., Csel. 2,31., Ésa. 53,10., Ésa. 53,12.

11. Te tanítasz engem az élet ösvényére, teljes öröm van tenálad; a te jobboldon gyönyörűségek vannak örökké.

Zsolt. 17,15.

17.

1. Dávid imádsága. Hallgasd meg, Uram, az igazságot, vedd észre könyörgésemet, figyelmezzél imádságomra, mely nem jó csalárd ajakról.

Zsolt. 4,2., Zsolt. 5,2.

2. A te orczádtól jöjjön ki ítéletem, a te szemeid hadd lássanak igazat.

Zsolt. 43,1.

3. Megpróbáltad az én szívemet, meglátogattál éjjel; próbáltál engem, nem találtál semmi rosszat; ha tán gondoltam is nem jött ki a számon.

Zsolt. 139,1., Zsolt. 139,3.

4. Az emberek cselekedeteinél a te ajkad igéjével vigyáztam az erőszakosnak ösvényeire.

Jób. 21,23., Zsolt. 119,120.

5. Ragaszkodtak lépteim a te ösvényeidhez, nem ingadoztak lábaim.

6. Hívtalak én, mert te felelhetsz nékem, Istenem! Hajtsd hozzám füledet, hallgasd meg az én beszédemet.

7. Mutasd meg csudálatosan a te kegyelmedet, a ki megszabadítod jobboldal a te benned bízókat a támadóktól.

8. Tarts meg engemet, mint szemed fényét; szárnyaid árnyékába rejsz el engemet.

9. A gonoszok elől, a kik pusztítanak engem; ellenségeim elől, a kik lelkendezve vesznek körül engem.

10. Megkövéredett szívöket elzárták, szájokkal kevélyen szólanak.

11. Körülvettek most minket mentünkben; szemeiket ránk szegzik, hogy földre terítsenek.

12. Hasonlók az oroszlánhoz, a mely zsákmányra szomjaz, és a rejtekhelyen ülő oroszlánkölyökhöz.

Zsolt. 10,9.

13. Kelj fel, oh Uram! Szállj vele szembe, terítsd le őt, szabadítsd meg lelkemet a gonosztól fegyvereddel;

14. Az emberektől, oh Uram, kezedd el, a világ embereitől! Az ő osztályrészük az életben van; megtöltötted hasukat javaiddal, bővölködnek fiakkal, a miök pedig marad, gyermekeikre hagyják.

Jób. 21,8., Jób. 21,13.

15. Én igazságban nézem a te orczádat, megelégszem a te ábrázatoddal, midőn felszerkenek.

Jób. 19,26., Jób. 19,27., Dán. 12,1.

18.

1. Az éneklőmesternek, az Úr szolgájától, Dávidtól, a ki az Úrhoz ez ének szavait azon a napon mondotta, a melyen az Úr megszabadította őt minden ellenségének kezéből, és Saul kezéből.

2 Sám. 22,1., 2 Sám. 22,2.

2. És monda: Szeretlek Uram, én erősségem!

3. Az Úr az én kősziklám, váram és szabadítóm; az én Istenem, az én kősziklám ő benne bízom: az én paizsom, idvességem szarva, menedékem.

Zsid. 2,13.

4. Az Úrhoz kiáltok, a ki dicséretre méltó, és megszabadulok ellenségeimtől.

Zsolt. 66,17., Zsolt. 66,19.

5. Halál kötelei vettek körül, s az istentelenség árjai rettentettek engem.

Zsolt. 116,3., 1 Sám. 19,10., 1 Sám. 19,12., 1 Sám. 23,26., 2 Sám. 21,15., 2 Sám. 21,17.

6. A Seol kötelei vettek körül; a halál tőrei fogtak meg engem.

7. Szükségemben az Urat hívtam, és az én Istenemhez kiáltottam; szavamot meghallá templomából, és kiáltásom eljutott füleibe.

Zsolt. 16,8.

8. Megindult, megrendült a föld, s a hegyek fundamentomai inogtak; és megindultak, mert haragra gyúlt.

Bir. 5,4., Bir. 5,5.

9. Füst szállt fel orrából, és szájából emésztő tűz; izzó szén gerjedt belőle.

Zsid. 12,29.

10. Lehajtotta az eget és leszállt, és homály volt lábai alatt.

Ésa. 19,1.

11. Kérubon haladt és röpült, és a szelek szárnyain suhant.

2 Móz. 15,18., 2 Móz. 15,22., Zsolt. 104,4.

12. A sötétséget tette rejtekhelyévé; sátora körülötte a sötét felhők és sűrű fellegek.

Ésa. 50,3.

13. Az előtte lévő fényességből felhőin jégeső tört át és eleven szén.

2 Móz. 24,17., Zsolt. 97,3., Zsolt. 97,4.

14. És dörgött az Úr a mennyekben, és a Magasságos zengett; és jégeső hullt és eleven szén.

1 Sám. 7,10., Józ. 10,11.

15. És kibocsátá nyilait és elszéleszté azokat, villámokat szórt és megháborította azokat.

16. És meglátszottak a vizek medrei s megmutatkoztak a világ fundamentomai; a te feddésedtől, Uram, a te orrod leheletének fuvásától.
17. Lenyúlt a magasból és felvett engem; kivont engem nagy vizekből.
1 Sám. 22,17., Zsolt. 69,15., Jób. 22,11.
18. Megszabadított engem az én erős ellenségemtől, s az én gyűlölőimtől, a kik hatalmasabbak voltak nálamnál.
1 Sám. 24,15.
19. Rám jöttek veszedelmem napján; de az Úr volt az én támaszom.
1 Sám. 23,26., 1 Sám. 23,28., Zsolt. 19,10., Zsolt. 19,12.
20. És kivitt engem tágas helyre; kiragadt engem, mert kedvét leli bennem.
21. Az Úr megfizetett nékem igazságom szerint, kezeimnek tisztasága szerint fizetett meg nékem;
Zsolt. 7,9., 2 Sám. 22,21., 2 Sám. 22,25.
22. Mert megőriztem az Úrnak útait, és gonoszul nem távoztam el az én Istenemtől.
1 Kir. 9,4., 1 Kir. 11,33.
23. Mert minden ítélete előttem, és rendeléseit nem hánytam el magamtól.
5 Móz. 17,19., 5 Móz. 17,20., 1 Kir. 3,14., 1 Kir. 3,19., 1 Kir. 9,4.
24. És tökéletes voltam előtte, őrizkedtem az én vétkeimtől.
1 Kir. 9,4., 1 Kir. 15,5., 1 Sám. 25,22., 1 Sám. 25,23.
25. És megfizetett nékem az Úr az én igazságom szerint; kezeim tisztasága szerint, a mi szemei előtt van.
Zsolt. 18,23., Zsolt. 18,24.
26. Az irgalmashoz irgalmas vagy: a tökéleteshez tökéletes vagy.
Mát. 5,7.
27. A tisztával tiszta vagy; s a visszához visszas vagy.
3 Móz. 26,23., 3 Móz. 26,24.
28. Mert te megtartod a nyomorult népet, és a kevély szemeket megalázod;
Ésa. 2,11., Péld. 29,23.
29. Mert te gyujtod meg az én szövétnekemet; az Úr az én Istenem megvilágosítja az én sötétségemet.
Zsolt. 132,17., Zsolt. 97,11., Zsolt. 112,4.
30. Mert általad táboron is átfutok, és az én Istenem által kőfalon is átugrom.
Zsolt. 60,8., Zsolt. 60,12., 2 Sám. 22,30.
31. Az Istennek útja tökéletes; az Úrnak beszéde tiszta; paizsuk ő mindazoknak, a kik bíznak benne.
Zsolt. 19,8., 2 Sám. 22,31., Zsolt. 12,7., Péld. 18,10.
32. Mert kicsoda Isten az Úron kívül? És kicsoda kőszikla a mi Istenünkön kívül?
2 Sám. 22,32.
33. Az Isten, a ki felövez engem erővel, és tökéletessé teszi útamat:
Zsolt. 144,1., Zsolt. 144,2.
34. Olyanná teszi lábamat, mint a szarvasé, és az én magas helyeimre állít engem.
2 Sám. 22,34.
35. Ő tanítja kezemet a harcra, karjaim meghajlítják az érczijat.
1 Sám. 17,4., 1 Sám. 17,7., 1 Sám. 17,14., 1 Sám. 17,50.
36. És adtad nékem a te idvességednek paizsát, és te jobbod megszilárdított engem, és a te jóvoltod felmagasztalt engem.
2 Sám. 5,10., 2 Sám. 8,13., 2 Sám. 8,14.
37. Kiszélesítetted lépésemet alattam, és nem tántorogtak lábaim.
38. Üldözöm ellenségeimet és elérem őket, és nem térek vissza, míg meg nem semmisültek.
2 Sám. 10,19., 2 Sám. 12,29., 2 Sám. 12,31.
39. Összetöröm őket, hogy fel sem kelhetnek; lábaim alá hullanak.
40. Mert te öveztél fel engem erővel a harcra, alám görbeszted az ellenem felkelőket.
41. És megadtad, hogy ellenségeim meghátráltak, és az én gyűlölőimet elpusztíthattam.
1 Sám. 20,15., 2 Sám. 10,19., 2 Sám. 12,29., 2 Sám. 12,31.
42. Kiáltottak, de nem volt szabadító, az Úrhoz és nem felelt nekik.
1 Sám. 28,6., 1 Sám. 28,15., 1 Sám. 28,18.
43. És apróra törtem őket, a milyen a szél elé való por, és megtapodtam őket mint utcza sarát.

Zsolt. 83,11.

44. Megmentettél engem a nép pártoskodásaitól; nemzetek fejévé tettél engem; oly nép szolgál nékem, a melyet nem ismertem.

2 Sám. 18,5., 2 Sám. 18,7., 2 Sám. 22,44.

45. A mint hall a fülök, engedelmeskednek, és idegenek is hizelegnek nékem.

2 Sám. 8,9., 2 Sám. 8,10.

46. Az idegenek elepedtek, és reszketve jönnek elő zárt helyeikből.

2 Sám. 8,12., 2 Sám. 8,13.

47. Él az Úr és áldott az én kősziklám, magasztaltassék hát az én idvességemnek Istene!

5 Móz. 32,15.

48. Az Isten, a ki bosszút áll értem, és népeket hajlít alá;

2 Sám. 22,48.

49. A ki megment engem ellenségeimtől. Még az ellenem felkelők fölött is felmagasztalsz engem, az erőszakos embertől megszabadítasz engem.

Zsolt. 18,44., Zsolt. 27,6.

50. Azért dicsérlek téged, Uram, a nemzetek között, és éneket zengek a te nevednek.

Zsolt. 60,8., Zsolt. 60,10., Zsolt. 60,11., Róm. 15,9.

51. Nagy segítséget ad az ő királyának és irgalmasságot cselekszik az ő felkentjével, Dáviddal és az ő magvával mindörökké.

2 Sám. 7,13., 2 Sám. 7,16., 2 Sám. 23,2., 2 Sám. 23,5.

19.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.

1 Krón. 25,1.

2. Az eget beszélük Isten dicsőségét, és kezeinek munkáját hirdeti az égboltozat.

Zsolt. 97,6., 1 Móz. 1,6.

3. Nap napnak mond beszédet; éj éjnek ad jelentést.

Róm. 1,20.

4. Nem olyan szó, sem olyan beszéd, a melynek hangja nem hallható:

5. Szózatuk kihat az egész földre, és a világ végére az ő mondásuk. A napnak csinált bennök sátort.

Róm. 10,18.

6. Olyan ez, mint egy vőlegény, a ki az ő ágyasházából jön ki; örvend, mint egy hős, hogy futhatja a pályát.

7. Kijövele az ég egyik szélétől s forgása a másik széléig; és nincs semmi, a mi elrejtőzhetnék hevétől.

8. Az Úrnak törvénye tökéletes, megeleveníti a lelket; az Úrnak bizonyágtétele biztos, bölcsesé teszi az együgyűt.

Zsolt. 18,31., Zsolt. 119,130.

9. Az Úrnak rendelései helyesek, megvidámítják a szívet; az Úrnak parancsolata világos, megvilágosítja az szemeket.

Zsolt. 119,105.

10. Az Úrnak félelme tiszta, megáll mindörökké; az Úrnak ítéletei változhatatlanok s mindenestől fogva igazságosak.

11. Kivánatosabbak az aranynál, még a sok színaranynál is; és édesebbek a méznél, még a színméznél is.

Zsolt. 119,14., Zsolt. 119,72., Zsolt. 119,127.

12. Szolgádat is intik azok; a ki megtartja azokat, nagy jutalma van.

3 Móz. 18,5.

13. Ki veheti észre a tévedéseket? Titkos bűnöktől tisztíts meg engemet.

3 Móz. 4,22.

14. Tartsd távol a te szolgádat a szándékosoktól; ne uralkodjanak rajtam; akkor ártatlan leszek, és tiszta leszek, sok vétektől.

Zsolt. 18,24., 1 Sám. 25,22., 1 Sám. 25,33.

15. Legyenek kedvedre valók szájam mondásai, és az én szívem gondolatai előtted, legyenek, oh Uram, kősziklám és megváltóm.

Zsolt. 104,34.

20.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.
2. Hallgasson meg téged az Úr a szükség idején; oltalmazzon meg téged a Jákób Istenének neve.
5 Móz. 28,58., Péld. 18,10.
3. Küldjön néked segítséget a szent helyről; és a Sionból támogasson téged.
4. Emlékezzék meg minden ételáldozatodról, és égőáldozataidat találja kövéreknek. Szela.
5. Cselekedjék veled szíved szerint, és teljesítse minden szándékodat.
Zsolt. 21,3.
6. Hogy örvendhessünk a te szabadulásodban, és a mi Istenünk nevében zászlót lobogtassunk: teljesítse az Úr minden kérésedet!
Zsolt. 13,6., 2 Sám. 8,1., 2 Sám. 8,5.
7. Most tudom, hogy az Úr megsegíti felkentjét; meghallgatja őt szent egeiből jobbjának segítő erejével.
2 Sám. 5,12.
8. Ezek szekerekben, amazok lovakban bíznak; mi pedig az Úrnak, a mi Istenünknek nevééről emlékezünk meg.
1 Sám. 17,45., Zsolt. 33,16., Zsolt. 44,7., Zsolt. 44,8.
9. Azok meghanyatlanak és elesnek; mi pedig felkelünk és megállunk.
10. Uram, segítsd meg a királyt! Hallgasson meg minket, mikor kiáltunk hozzá.

21.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.
2 Sám. 23,1.
2. Uram, a te erősségedben örül a király, és a te segítségedben felette örvendez.
Zsolt. 13,6., Zsolt. 18,2., Zsolt. 18,51.
3. Szívének kívánságát megadtad néki; és ajkainak kérését nem tagadtad meg. Szela.
Zsolt. 20,5.
4. Sőt eléje vitted javaidnak áldásait; szín-arany koronát tettél fejére.
Zsolt. 132,18.
5. Életet kért tőled: adtál néki hosszú időt, örökkévalót és végtelent.
Zsolt. 61,7., Zsolt. 61,8., Ésa. 38,1., Ésa. 38,5.
6. Nagy az ő dicsősége a te segítséged által; fényt és méltóságot adtál reája.
2 Sám. 8,13.
7. Sőt áldássá tetted őt örökké, megvidámítottad őt színed örömeivel.
8. Bizony a király bízik az Úrban, és nem inog meg, mert vele a Magasságosnak kegyelme.
Zsolt. 18,23., Zsolt. 18,25.
9. Megtalálja kezéd minden ellenségedet; jobbod megtalálja gyűlölőidet.
Zsolt. 2,9.
10. Tüzes kemenczévé teszed őket megjelenésed idején; az Úr az ő haragjában elnyeli őket és tűz emészti meg őket.
Zsolt. 18,9.
11. Gyümölcsüket kiveszted e földről, és magvokat az emberek fiai közül.
Zsolt. 109,13., Ésa. 14,20.
12. Mert gonoszságot terveztek ellened, csalárdságot gondoltak, de nem vihetik ki;
Zsolt. 2,1., Zsolt. 2,4.
13. Mert meghátráltatod őket, íved húrjait arczuknak feszítéd.
14. Emelkedjél fel Uram, a te erőddel, hadd énekeljünk, hadd zengedezzük hatalmadat!

22.

1. Az éneklőmesternek az ajjelethassakhar szerint; Dávid zsoltára.
2. Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet? Távolsz meg a megőrzésomtól jajgatásomnak szava.
Mát. 27,46., Márk. 15,34.
3. Én Istenem, kiáltok nappal, de nem hallgatsz meg; éjjel is és nincs nyugodalmam.

Jób. 19,7.

4. Pedig te szent vagy, a ki Izráel dicséretei között lakozol.

1 Kir. 9,3.

5. Benned bíztak atyáink; bíztak és te megszabadítottad őket.

6. Hozzád kiáltottak és megmenekültek; benned bíztak és nem szégyenültek meg.

Zsolt. 107,6.

7. De én féreg vagyok s nem férfiú; embereknek csúfja és a nép útálata.

Ésa. 53,2., Ésa. 53,3., Mát. 27,39., Mát. 27,40., Mát. 27,43.

8. A kik engem látnak, mind csúfokodnak rajtam, félrehúzzák ajkaikat és hajtogatják fejüket:

Zsolt. 109,24., Zsolt. 109,25.

9. Az Úrra bízta magát, mentse meg őt; szabadítsa meg őt, hiszen gyönyörködött benne!

Zsolt. 42,4.

10. Mert te hoztál ki engem az anyám méhéből, és biztattál engem anyámnak emlőin.

Zsolt. 71,6.

11. Születésem óta a te gondod voltam; anyám méhétől fogva te voltál Istenem.

Zsolt. 31,15., Ésa. 49,1.

12. Ne légy messze tőlem, mert közel a nyomorúság, és nincs, a ki segítsen.

13. Tulkok sokasága kerített be engem, körülfogtak engem Básán bikái.

Józs. 17,5., Ámós. 4,4.

14. Feltátották rám szájokat, mint a ragadozó és ordító oroszlán.

Mát. 27,22.

15. Mint a víz, úgy kiöntettem; csontjaim mind széthullottak; szívem olyan lett, mint a viasz, megolvadt belső részeim között.

Zsolt. 40,13.

16. Erőm kiszáradt, mint cserép, nyelvem ínyemhez tapadt, és a halál porába fektetsz engemet.

Zsolt. 32,4., Zsolt. 102,4., Zsolt. 102,6.

17. Mert ebek vettek körül engem, a gonoszok serege körülfogott; átlyukasztották kezeimet és lábaimat.

Ján. 19,18., Jel. 1,7.

18. Megszámlálhatnám minden csontomat, ők pedig csak néznek s bámulnak rám.

Zsolt. 22,8., Zsolt. 22,9.

19. Megosztoznak ruháimon, és köntösömre sorsot vetnek.

Ján. 19,23., Ján. 19,24.

20. De te, Uram, ne légy messze tőlem; én erősségem, siess segítségemre.

21. Szabadítsd meg lelkemet a kardtól, s az én egyetlenemet a kutyák körmeiből.

Zsolt. 22,17., Zsolt. 40,14.

22. Ments meg engem az oroszlán torkából, és a bivalyok szarvai közül hallgass meg engem.

Zsolt. 58,7.

23. Hadd hirdessem nevedet atyámfiainak, és dicsérjelek téged a gyülekezetben.

Zsolt. 116,12., Zsolt. 116,14., Zsid. 2,11., Zsid. 2,12.

24. Ti, a kik féltetek az Urat, dicsérjétek őt! Jákób minden ivadékai dicsőítsétek őt, és féljétek őt Izráel minden magzata!

Zsolt. 32,1., Zsolt. 139,19., Zsolt. 139,20.

25. Mert nem veti meg és nem útálja meg a szegény nyomorúságát; és nem rejti el az ő orcáját előle, és mikor kiált hozzá, meghallgatja.

Zsolt. 9,13., Zsolt. 40,18.

26. Felőled lesz dicséretem a nagy gyülekezetben. Az én fogadásaimat megadom azok előtt, a kik félik őt.

Zsolt. 56,13., Zsolt. 56,14.

27. Esznek a nyomorultak és megelégesznek, dicsérik az Urat, a kik őt keresik. Éljen szívetek örökké!

Zsolt. 22,25., Ésa. 65,13.

28. Megemlékeznek és megtérnek az Úrhoz a föld minden határai, és leborul előtted a pogányok minden nemzetsége.

Zsolt. 72,11., Malak. 1,11.

29. Mert az Úré a királyi hatalom, uralkodik a pogányokon is.

Zsolt. 24,1., Zsolt. 24,2.

30. Esznek és leborulnak a föld gazdagai mind; ő előtte hajtanak térdet, a kik a porba hullanak, és a ki életben nem tarthatja lelkét.

31. Őt szolgálják a fiak, az Úrról beszélnek az utódoknak.

Zsolt. 110,2., Zsolt. 110,3.

32. Eljönnek s hirdetik az ő igazságát az ő utánok való népnek, hogy ezt cselekedte!

Zsolt. 69,37., Zsolt. 102,29., Zsolt. 52,11.

23.

1. Dávid zsoltára. Az Úr az én pásztorom; nem szűkölködöm.

Zsolt. 80,2., Ján. 10,11., Jel. 7,16., Jel. 7,17.

2. Fűves legelőkön nyugtat engem, és csendes vizekhez terelget engem.

3. Lelkemet megvidámítja, az igazság ösvényein vezet engem az ő nevéért.

Jer. 31,35.

4. Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert te velem vagy; a te veszsződ és botod, azok vigasztalnak engem.

Zsolt. 3,6., Zsolt. 3,7., Zsolt. 49,16., Zsolt. 86,13.

5. Asztalt terítesz nékem az én ellenségeim előtt; elárasztod fejem olajjal; csordultig van a poharam.

Zsolt. 92,11.

6. Bizonyára jóságod és kegyelmed követnek engem életem minden napján, s az Úr házában lakozom hosszú ideig.

Zsolt. 27,4.

24.

1. Dávid zsoltára. Az Úré a föld s annak teljessége; a föld kereksege s annak lakosai.

2 Sám. 23,1., 2 Móz. 19,5.

2. Mert ő alapította azt a tengereken, és a folyókon megerősítette.

2 Pét. 3,5.

3. Kicsoda megy fel az Úr hegyére? És kicsoda áll meg az ő szent helyén?

Zsolt. 15,1., Zsolt. 15,5.

4. Az ártatlan kezű és tiszta szívű, a ki nem adja lelkét hiabavalóságra, és nem esküszik meg csalárdságra.

5. Áldást nyer az Úrtól, és igazságot az idvesség Istenétől.

Ésa. 18,18.

6. Ilyen az őt keresők nemzetsége, a Jákób nemzetsége, a kik a te orczádat keresik. Szela.

7. Ti kapuk, emeljétek fel fejeiteket, és emelkedjétek fel ti örökkévaló ajtók; hadd menjen be a dicsőség királya.

Zsolt. 118,19.

8. Kicsoda ez a dicsőség királya? Az erős és hatalmas Úr, az erős hadakozó Úr.

9. Ti kapuk, emeljétek fel fejeiteket, és emelkedjétek fel örökkévaló ajtók, hadd menjen be a dicsőség királya!

Zsolt. 24,7.

10. Kicsoda ez a dicsőség királya? A seregek Ura, ő a dicsőség királya. Szela.

Zsolt. 24,8.

25.

1. Dávidé. Hozzád emelem, Uram, lelkemet!

2. Istenem, benned bízom; ne szégyenüljek meg; ne örüljenek rajtam ellenségeim.

Zsolt. 22,5., Zsolt. 22,6., Zsolt. 13,4., Zsolt. 13,5.

3. Senki se szégyenüljön meg, a ki téged vár; szégyenüljenek meg, a kik ok nélkül elpártolnak tőled.

Ésa. 28,16., Róm. 10,11.

4. Útjaidat, Uram, ismertesd meg velem, ösvényeidre taníts meg engem.

Zsolt. 5,9., Zsolt. 27,11.

5. Vezess engem a te igazságodban és taníts engem, mert te vagy az én szabadító Istenem, minennap várlak téged.

Zsolt. 18,3.

6. Emlékezzél meg, Uram, irgalmasságodról és kegyelmedről, mert azok öröktől fogva vannak.

Zsolt. 103,17., Zsolt. 106,1.

7. Ifjúságomnak vétkeiről és bűneimről ne emlékezzél meg; kegyelmed szerint emlékezzél meg rólam, a te jóvoltodért, Uram!

Jób. 13,26.

8. Jó és igaz az Úr, azért útba igazítja a vétkezőket.

9. Igazságban járhatja az alázatosokat, és az ő útjára tanítja meg az alázatosokat.

Jób. 36,22.

10. Az Úrnak minden útja kegyelem és hűség azoknak, a kik szövetségét és bizonyosságait megtartják.

5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,14.

11. A te nevedért, Uram, bocsásd meg bűnömet, mert sok az.

Ésa. 43,25.

12. Kicsoda az, a ki féli az Urat? Megmutatja annak az utat, a melyet válaszszon.

Zsolt. 32,8.

13. Annak lelke megmarad a jóban, és magzatja örökli a földet.

Zsolt. 36,9.

14. Az Úr bizodalmas az őt féőlőkhöz, és szövetségével oktatja őket.

Péld. 3,32.

15. Szemeim mindenha az Úrra néznek, mert ő húzza ki a tőrből lábamat.

Zsolt. 18,24.

16. Tekints reám és könyörülj rajtam, mert árva és szegény vagyok.

17. Eláradtak szívemnek szorongásai, nyomorúságaimból szabadíts meg engem.

18. Lásd meg szegénységemet és gyötrelmemet; bocsásd meg minden bűnömet.

Zsolt. 19,13.

19. Lásd meg ellenségeimet, mert megsokasodtak, és gyilkos gyűlöléssel gyűlölnék engem.

Zsolt. 69,5.

20. Őrizd meg lelkemet és szabadíts meg engem; ne szégyenüljek meg, hogy benned bíztam.

21. Ártatlanság és becsület védelmezzenek meg engem, mert téged várlak.

Zsolt. 18,21., Zsolt. 18,24.

22. Mentsd ki, Isten, Izráelt minden bajából.

Zsolt. 130,8.

26.

1. Dávidé. Ítéld meg engem, Uram! mert én ártatlanságban éltem és az Úrban bíztam ingadozás nélkül.

Zsolt. 18,24., Zsolt. 18,25.

2. Próbáld meg, Uram, és kísérts meg, és vizsgálj meg veséimet és szívemet.

Zsolt. 139,23.

3. Mert kegyelmed szemem előtt van, és hűségemben járok-kelek.

Zsolt. 11,5., 1 Kir. 14,8.

4. Nem ültem együtt hivalkodókkal, és alattomosokkal nem barátkoztam.

Zsolt. 1,1., Jób. 31,5.

5. Gyűlölöm a rosszak társaságát, és a gonoszokkal együtt nem ülök.

Zsolt. 101,7., Zsolt. 101,8.

6. Ártatlanságban mosom kezem, és oltárodát gyakorlom Uram!

5 Móz. 21,6., 5 Móz. 21,7., Zsolt. 27,6.

7. Hogy hallatós szóval dicsérjelek téged, és elbeszéljem minden csodatettedet.

8. Uram, szeretem a te házában való lakozást, és a te dicsőséged hajlékának helyét.

Zsolt. 42,23., Zsolt. 27,4., 2 Sám. 6,1., 2 Sám. 6,7.

9. Ne sorozd a bűnösökkel együvé lelkemet, sem életemet a vérszopókkal együvé.

Zsolt. 5,6., Zsolt. 5,7., Zsolt. 11,5.

10. A kiknek kezében vétek van, és jobbuk telve vesztegetéssel.

11. Én pedig ártatlanságban élek; ments meg és könyörülj rajtam.

Zsolt. 26,3., Zsolt. 26,6.

12. Lábam megáll igazsággal; áldom az Urat a gyülekezetekben.

Zsolt. 1,1., Zsolt. 1,2., Zsolt. 18,22., Zsolt. 18,23.

27.

1. Dávidé. Az Úr az én világosságom és üdvösségem: kitől félek? Az Úr az én életemnek erőssége: kitől remegjek?

Mik. 7,8., Zsolt. 118,6.

2. Ha gonoszok jőnek ellenem, hogy testemet egyék: szorongatóim és elleneim - ők botlanak meg és hullanak el.

Zsolt. 18,38., Zsolt. 18,39.

3. Ha tábor fog körül, nem fél szívem; habár had támad reám, mégis ő benne bízom én.

Zsolt. 3,6., Zsolt. 3,7.

4. Egyet kérek az Úrtól, azért esedezem: hogy lakhassam az Úr házában életemnek minden idejében; hogy nézhessem az Úrnak szépségét és gyönyörködhessem az ő templomában.

Zsolt. 23,6., Zsolt. 23,42., Zsolt. 23,2., Zsolt. 23,3.

5. Bizony elrejt engem az ő hajlékába a veszedelem napján; eltakar engem sátrának rejtekében, sziklára emel fel engem.

Zsolt. 31,21.

6. Most is felül emeli fejemet ellenségeimen, a kik körültem vannak, és én az ő sátorában örömaldozatokkal áldozom, énekelek és zengedezek az Úrnak.

7. Halld meg, Uram, hangomat - hívlak! Irgalmazz nékem és hallgass meg engem!

8. Helyetted mondja a szívem: Az én orczámat keressétek! A te orczádat keresem, oh Uram!

9. Ne rejtse el orczádat előlem; ne utasítsd el szolgálodat haraggal; te voltál segítőm, ne taszíts el és ne hagyj el engem, üdvösségemnek Istene!

Zsolt. 104,28.

10. Ha atyám és anyám elhagynának is, az Úr magához vesz engem.

Ésa. 49,15., Ésa. 49,16.

11. Taníts meg engem a te úttadra, oh Uram! Vezérelj engem egyenes ösvényen, az én üldözőim miatt.

Zsolt. 25,4., Zsolt. 25,5., Zsolt. 25,9.

12. Ne adj át engem szorongatóim kívánságának, mert hamis tanúk támadnak ellenem, és erőszakot lihegnek.

Zsolt. 31,9., 1 Sám. 24,10., Zsolt. 109,2.

13. Bizony hiszem, hogy meglátom az Úr jóságát az élőknek földén!

14. Várjad az Urat, légy erős; bátorodjék szíved és várjad az Urat.

Ésa. 25,9., Zsolt. 31,25.

28.

1. Dávidé. Hozzád kiáltok, Uram, én szirtem; ne fordulj el szótlánul tőlem, hogy ne legyek, ha néma maradnál, a sírba szállókhhoz hasonló.

Zsolt. 104,7.

2. Halld meg esedezéseimnek szavát, mikor kiáltok hozzád, és mikor felemelem kezeimet a te szentséged lakhelye felé.

3. Ne számlálj engem a hitetlenek és gonosztevők közé, a kik békességgel szólnak felebarátaikhoz, pedig gonoszság van szívökben.

Zsolt. 26,9., 2 Sám. 20,9., Jer. 9,8.

4. Fizess meg nekik az ő cselekedeteik és igyekezetök rosszasága szerint; kezök munkája szerint fizess meg nekik; ad meg nekik jutalmukat!

Róm. 2,6., Róm. 2,9., 2 Thess. 1,6., 2 Thess. 1,7.

5. Minthogy nem figyelnek az Úr cselekedeteire és kezének munkáira, lerontja őket és föl nem építi őket.

Jób. 34,26., Jób. 34,27., Luk. 19,42., Luk. 19,44.

6. Áldott az Úr, hogy meghallgatta esedezéseimnek szavát.

Zsolt. 18,4., Zsolt. 18,49.

7. Az Úr az én erőm és paizsom, ő benne bízott szívem és megsegítetttem; örvend szívem és énekemmel dicsérem őt.

8. Az Úr az ő népének ereje, és az ő fölkenjtjének megtartó erőssége.

9. Tartsd meg a te népedet és áldd meg a te örökségedet, legeltesd és magasztald fel őket mindörökké!

29.

1. Dávid zsoltára. Adjatok az Úrnak, ti fejedelmeknek fiai, adjatok az Úrnak tiszteletet és dicséretet!

Zsolt. 96,7., Zsolt. 96,8.

2. Adjatok az Úrnak neve tiszteletét, imádjátok az Urat szent ékességben.

3. Az Úr szava zeng a vizek fölött, a dicsőség Istene mennydörög, az Úr ott van a nagy vizek felett.

4. Az Úr szava erős; az Úr szava fenséges.

Ésa. 30,31.

5. Az Úr szava czédrusokat tördel, összetöri az Úr a Libánon czédrusait is.

Ésa. 2,12., Ésa. 2,13.

6. És ugrádoztatja azokat, mint a borjút, a Libánont és a Szirjont, mint a bivalyfiat.

7. Az Úr szava tűzlángokat szór.

Ésa. 66,15., Ésa. 66,16., 2 Thess. 1,8.

8. Az Úr szava megrengeti a pusztát, megrengeti az Úr Kádesnek pusztáját.

9. Az Úr szava megborjazzatja a nőstény szarvasokat, lehántja az erdőket, és az ő hajlékában mindene azt mondja: dicső!

Zsolt. 134,1., Zsolt. 134,2.

10. Az Úr trónolt az özönvíz felett; így trónol az Úr, mint király, mindörökké.

1 Móz. 6,17., 1 Móz. 8,1., 1 Móz. 8,3.

11. Az Úr ad erőt népének, az Úr megáldja népét békességgel.

5 Móz. 28,7., 5 Móz. 28,13., 1 Kir. 4,20., 1 Kir. 4,21.

30.

1. Dávid zsoltára. Templomszentelési ének.

2. Magasztallak Uram, hogy felemeltél engem, és nem engedted, hogy ellenségeim örüljenek rajtam.

2 Sám. 5,11.

3. Uram, Istenem, hozzád kiáltottam, és te meggyógyítottál engem!

4. Uram, felhoztad a Seoból az én lelkemet, fölélesztettél a sírba szállók közül.

Zsolt. 116,3., Zsolt. 116,4., Zsolt. 18,17., Zsolt. 18,20.

5. Zengedeztetek az Úrnak, ti hívei! Dicsőítsetek szent emlékezetét.

Zsolt. 97,12.

6. Mert csak pillanatig tart haragja, de élethossziglan jóakarata; este bánat száll be hozzánk, reggelre öröm.

Ésa. 54,7.

7. Azt mondtam azért én jó állapotomban: Nem rendülhetek meg soha.

8. Uram, jókedvedből erősséget állítottál föl hegyemre; de elrejtéd orczádat, és megroskadtam.

2 Sám. 5,10., 2 Sám. 5,12., Zsolt. 104,29.

9. Hozzád kiáltok, Uram! Az én Uramnak irgalmáért könyörgök!

10. Mit használ vérem, ha sírba szállok? Dicsér-e téged a por; hirdeti-e igazságodat?

Zsolt. 6,5., Zsolt. 6,6., Zsolt. 115,17.

11. Hallgass meg, Uram, könyörülj rajtam! Uram, légy segítségem!

12. Siralmamat vígságra fordítottad, leoldoztad gyászruhám, körülöveztél örömmel.

2 Sám. 15,30., Zsolt. 18,44., Zsolt. 18,50.

13. Hogy zengjen néked és el ne hallgasson felőled a dicséret: Uram, én Istenem, örökké dicsőítlek téged.

31.

1. Az éneklőmesternek, Dávid zsoltára.

2. Te benned bízom, Uram! Ne szégyenüljek meg soha; igazságoddal szabadíts meg engem.

Zsolt. 22,6., Zsolt. 71,1.

3. Hajtsd hozzám füledet, hamar szabadíts meg; légy nekem erős kőszálam, erődített házam, hogy megtarts engem.

Zsolt. 71,3., Péld. 18,10.

4. Mert kösziklám és védőváram vagy te; vezess hát engem a te nevedért és vezérelj engemet.

Zsolt. 25,11.

5. Ments ki engem a hálóból, a melyet titkon vetettek nékem; hiszen te vagy az én erősségem.

6. Kezedre bízom lelkemet, te váltasz meg engemet, oh Uram, hűséges Isten.

7. Gyűlölöm a hazug hiúságok híveit, és az Úrban bízom én.

8. Hadd vigadjak és örüljek a te kegyelmednek, a miért meglátod nyomorúságomat és megismered a háborúságokban lelkemet;

9. És nem rekesztesz be engem ellenség kezébe, sőt tágas térre állatod lábaimat.

10. Könyörülj rajtam, Uram, mert szorongattatom; elsenyved a búbanat miatt szemem, lelkem, testem.

Jób. 17,6., Zsolt. 6,8.

11. Mert bánatban enyészik életem, és sóhajtásban múlnak éveim; bűnöm miatt roskadoz erőm, és kiasznak csontjaim.

12. Temérdek üldözöm miatt csúfsággá lettem, kivált szomszédaimé, és ismerőseimnek félelmévé; a kik az utcán látnak, elfutnak tőlem.

13. Töröltetem, akár a halott, az emlékezetből; olyanná lettem, mint az elroshadt edény.

14. Mert hallottam sokak rágalmát, iszonyatosságot mindenfelől, a mint együtt tanácskoztak ellenem, és tervezték, hogy elrabolják lelkemet.

15. De én benned bízom, Uram! Azt mondom: Te vagy Istenem.

Zsolt. 22,11.

16. Életem ideje kezekben van: szabadíts meg ellenségeim kezéből és üldözőimtől.

Jób. 14,5.

17. Világosítsd meg orczádat a te szolgádon, tarts meg engem jóvoltodból.

Zsolt. 4,7.

18. Uram, ne szégyenüljek meg, mivelhogy hívlak téged; a gonoszok szégyenüljenek meg és pusztuljanak a Seolba.

Zsolt. 6,11.

19. A hazug ajkak némuljanak el, a melyek vakmerően szólnak az igaz ellen, kevélységgel és megvetéssel.

Péld. 14,3., Zsolt. 52,3., Zsolt. 52,4.

20. Mily bőséges a te jóságod, a melyet fentartasz a téged félőknek, és megbizonyítasz a te benned bízókon az emberek fiai előtt.

Ésa. 64,1., 1 Kor. 2,9.

21. Elrejtéd őket a te orczádnak rejtekében az emberek zendülései elől; sátorban őrzöd őket a perpatvarkodó nyelvektől.

Zsolt. 27,5., Zsolt. 52,3., Zsolt. 52,5.

22. Áldott az Úr, hogy csodálatossá tette kegyelmét rajtam, mint egy megerősített városon!

23. Én ugyan azt gondoltam ijedtemben: Elvettettem szemeid elől; de mégis, meghallgattad esedezéseimnek szavát, mikor kiáltottam hozzád.

Ésa. 38,11., Ésa. 38,12.

24. Szeressétek az Urat mind ti ő kedveltjei; a híveket megőrzi az Úr és bőven megfizet a kevélyen cselekvőknek!

Zsolt. 34,10., Róm. 2,6., Róm. 2,9.

25. Legyetek erősek és bátorodjék a ti szívetek mindnyájan, a kik várjátok az Urat!

Zsolt. 27,4.

32.

1. Dávid tanítása. Boldog az, a kinek hamissága megbocsáttatott, vétke elfedeztetett.

Róm. 2,6., Róm. 2,7.

2. Boldog ember az, a kinek az Úr bűnt nem tulajdonít, és lelkében csalárdság nincsen.

Jel. 14,1., Jel. 14,5.

3. Míg elhallgatám, megavultak csontjaim a napestig való jajgatás miatt.

Zsolt. 31,11.

4. Míg éjjel-nappal rám nehezédék kezed, életerőm ellankadt, mintegy a nyár hevében. Szela.

5. Vétkeimet bevallám néked, bűnömet el nem fedeztem. Azt mondtam: Bevallom hamisságomat az Úrnak - és te elvetted rólam bűneimnek terhét. Szela.

Zsolt. 51,6., Jób. 31,33., Péld. 28,13., 1 Ján. 1,9.

6. Azért hozzád fohászkodjék minden kegyes, alkalmas időben. Bár a nagy vizek áradnának, nem juthatnak azok el ő hozzá.

Ésa. 49,8.

7. Te vagy oltalmam, te mentesz meg veszedelemtől; végy körül engem a szabadulás örömeivel! Szela.

Zsolt. 9,10., Zsolt. 18,1.

8. Bölcscsé teszek és megtanítlak téged az útra, a melyen járj; szemeimmel tanácsollak téged.

Zsolt. 25,12.

9. Ne legyetek oktalanok, mint a ló, mint az öszvér, a melyeknek kantárral és zabolával kell szorítani az állát, mert nem közelít hozzád.

Zsolt. 49,21., Ésa. 1,3., Préd. 3,19.

10. Sok bánata van a gonosznak, de a ki bízik az Úrban, kegyelemmel veszi azt körül.

Péld. 13,21., Ésa. 40,31.

11. Örüljete az Úrban, vigadozzatok ti igazak! Örvendeztetek mindnyájan ti egyeneslelkűek!

Zsolt. 33,1., Zsolt. 33,5., Luk. 1,46., Luk. 1,49.

33.

1. Örvendeztetek ti igazak, az Úrban; a hívekhez illik a dicséret.

Kol. 3,16., Jak. 5,13., Fil. 4,4.

2. Dicsérjétek az Urat cziterával; tízhúrú hárfával zengjete néki.

3. Énekeljete néki új éneket, lantoljatok lelkesen, harsogón.

Zsolt. 40,4.

4. Mert az Úr szava igaz, és minden cselekedete hűség.

Zsolt. 146,6.

5. Szereti az igazságot és törvényt; az Úr kegyelmével telve a föld.

6. Az Úr szavára lettek az egek, és szájának leheletére minden seregök.

1 Móz. 1,6., 1 Móz. 1,7., Ján. 1,1., Ján. 1,3., Jób. 26,13.

7. Összegyűjti a tenger vizeit, mintegy tömlőbe; tárházakba rakja a hullámokat.

Jób. 26,10.

8. Féljen az Úrtól mind az egész föld, rettegjen tőle minden földi lakó.

Jób. 37,22., Jób. 37,23.

9. Mert ő szólt és meglett, ő parancsolt és előállott.

1 Móz. 1,3., 1 Móz. 1,6.

10. Az Úr elforgatja a nemzetek tanácsát, meghíúsítja a népek gondolatait.

Nehem. 4,15., Zsolt. 2,1., Zsolt. 2,4., Ésa. 19,3.

11. Az Úr tanácsa megáll mindörökké, szívének gondolatai nemzedékről-nemzedékre.

Péld. 19,21.

12. Boldog nép az, a melynek Istene az Úr, az a nép, a melyet örökségül választott magának.

5 Móz. 4,7., 5 Móz. 4,8., 2 Sám. 7,23., 2 Sám. 7,24.

13. Az égből letekint az Úr, látja az emberek minden fiát.

14. Székhelyéről lenéz a föld minden lakosára.

15. Ő alkotta mindnyájok szívét, és jól tudja minden tettöket.

16. Nem szabadul meg a király nagy sereggel; a hős sem menekül meg nagy erejével;

Zsolt. 44,7.

17. Megcsal a ló a szabadításban, nagy erejével sem ment meg.

18. Ámde az Úr szemmel tartja az őt félőket, az ő kegyelmében bízókat,

19. Hogy kimentse lelköket a halálból, és az éhségben is eltartsa őket.

Zsolt. 37,19., Zsolt. 34,6., Zsolt. 34,7., Zsolt. 34,11., Jób. 5,20.

20. Lelkünk az Urat várja, segítségünk és paizsunk ő.

1 Móz. 15,1.

21. Csak ő benne vigad a mi szívünk, csak az ő szent nevében bízunk!

22. Legyen, Uram, a te kegyelmed rajtunk, a miképen bízunk te benned.

34.

1. Dávidé, mikor elváltoztatta értelmét Abimélek előtt, és mikor ez elúzta őt és elment.
2. Áldom az Urat minden időben, dicsérete mindig ajkamon van!
Zsolt. 104,33.
3. Dicsekedik lelkem az Úrban; s hallják ezt a szegények és örülnek.
Zsolt. 107,41., Zsolt. 107,42.
4. Dicsőítsétek velem az Urat, és magasztaljuk együtt az ő nevét!
5. Megkerestem az Urat és meghallgatott engem, és minden félelmemből kimentett engem.
Ésa. 65,24.
6. A kik ő reá néznek, azok felvidulnak, és arczuk meg nem pirul.
Zsolt. 33,20., Jób. 36,7.
7. Ez a szegény kiáltott, és az Úr meghallgatta, és minden bajából kimentette őt.
8. Az Úr angyala tábort jár az őt félők körül és kiszabadítja őket.
Zsid. 1,14., Zsolt. 91,11., Mát. 18,10.
9. Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, a ki ő benne bízik.
1 Pét. 2,3., Jer. 17,7., Jer. 17,8.
10. Féljétek az Urat, ti szentjei! Mert a kik őt félik, nincs fogyatkozásuk.
Zsolt. 31,24., 5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,13., Jer. 17,7., Jer. 17,8.
11. Az oroszlánok szűkölködnek, éheznek; de a kik az Urat keresik, semmi jót sem nélkülöznek.
Jób. 5,22., Jób. 5,26., Péld. 13,25.
12. Jőjjetek fiaim, hallgassatok rám, megtanítlak titeket az Úr félelmére!
13. Ki az az ember, a kinek tetszik az élet, és szeret napokat, hogy jót láthasson?
14. Tartóztasd meg nyelvedet a gonosztól, és ajkadat a csalárd beszédétől.
15. Kerüld a rosszat és cselekedjél jót; keresd a békességet és kövesd azt.
16. Az Úr szemei az igazakon vannak, és az ő fülei azoknak kiáltásán;
17. Az Úr orczája pedig a gonosztevőkön van, hogy kiirtsa, emlékezetöket a földről.
Zsolt. 5,6., Zsolt. 5,7., Jób. 36,14.
18. Ha igazak kiáltnak, az Úr meghallgatja, és minden bajukból kimentti őket.
Zsolt. 9,11., Zsolt. 9,32., Zsolt. 9,10.
19. Közel van az Úr a megtört szívekhez, és megsegíti a sebhedt lelkeket.
Zsolt. 145,18., Zsolt. 51,19.
20. Sok baja van az igaznak, de valamennyiből kimentti az Úr.
Csel. 14,22., 2 Tim. 3,12.
21. Megőrzi minden csontját, egy sem töretik meg azokból.
22. A gonoszt gonoszság öli meg, és meglakolnak, a kik gyűlölik az igazat.
Péld. 5,22.
23. Az Úr kimentti az ő szolgálai lelkét, és senki meg nem lakol, a ki ő benne bízik.
Jer. 17,7., Jer. 17,8.

35.

1. Dávidé. Perelj Uram a velem perlőkkel; harcolj a velem harcolókkal.
2. Ragadj paizst és vértet, és kelj föl segítségemre.
3. Szegezz dárdát és rekeszd el üldözőim útját, mondd lelkemnek: Én vagyok segítséged.
4. Szégyen, gyalázat érje azokat, a kik lelkemet keresik; vettessenek hátra és piruljanak, a kik vesztemet koholják.
Jer. 17,18., Zsolt. 40,15., Zsolt. 70,3.
5. Legyenek olyanok, mint a polyva a szél előtt; az Úrnak angyala verdesse őket.
Zsolt. 6,4., Jób. 21,18.
6. Legyen útvok sötét, csuszamlós, s az Úrnak angyala kergesse őket.
7. Mert ok nélkül vetették elém titkon vont hálójokat, és ok nélkül ástak vermet az én lelkemnek.
8. Érje őt romlás váratlanul, fogja meg hálója, amelyet kivetett, essék belé a veszedelembe.
9. Az én lelkem pedig vigad majd az Úrban, örvendezve szabadításában.

Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,2.

10. Minden tetemem ezt mondja majd: Kicsoda olyan, mint te, Uram?! A ki megszabadítod a nyomorultat a nála erősebbtől, a szegényt és szűkölködőt az ő megrablójától.

Zsolt. 18,8.

11. Erőszakos tanúk állnak elő; azt kérdezik tőlem, a miről nem tudok.

Zsolt. 55,4.

12. Jóért rosszal fizetnek meg nékem, megrabolják lelkemet.

Zsolt. 38,21., Zsolt. 38,41., Zsolt. 38,10.

13. Pedig én az ő betegségeiben gyászba öltöztem, bőjttel gyötörtem lelkemet, imádságom kebelemre visszavissza szállt.

14. Mintha barátom, testvérem volna, úgy jártam-keltem érte; mintha anyámat siratnám, úgy jártam bútól meghajolva:

15. Ők pedig örültek az én bukásomon és összegyűltek; összegyűltek ellenem a rágalmozók, tudtom nélkül gyaláztak és nem nyugodtak.

Jób. 30,12., Jób. 30,14.

16. Ingyenélők léha csúfkodásai közt fogaidat vicsorgatva rám.

17. Oh Uram, meddig nézed? Szabadítsd meg lelkemet tombolásaiktól, az oroszláncölyköktől az én egyetlenemet.

Zsolt. 22,21.

18. Dicsérlek a nagy gyülekezetben, az erős nép között magasztallak téged.

Zsolt. 40,10.

19. Ne örüljenek rajtam az én hazug ellenségeim, méltatlan gyűlölőim se hunyorgassanak rám.

Zsolt. 35,15., Zsolt. 41,8., Zsolt. 41,9., Péld. 6,13.

20. Mert nem beszélnek békességet, hanem a kik békességesek e földön, azok ellen álnok dolgokat koholnak.

21. Föltátozták rám szájakat, azt mondták: Haha! Haha! Látta a szemünk.

Zsolt. 41,8., Zsolt. 41,9.

22. Láttad, oh Uram - ne hallgass, oh Uram; ne légy távol tőlem!

Zsolt. 35,25., Zsolt. 83,1., Zsolt. 83,3.

23. Serkenj föl, ébredj ítéletemre, oh Uram, Istenem, az én ügyemért.

Zsolt. 44,24.

24. Ítélj meg engem a te igazságod szerint, oh Uram, Istenem, hogy ne örüljenek rajtam!

Zsolt. 26,1., Zsolt. 26,9.

25. Ne mondhassák szívökben: Örülj mi lelkünk! Ne mondhassák: Elnyeltük őt!

Zsolt. 35,22., Zsolt. 41,6., Zsolt. 41,9.

26. Szégyenüljenek meg, piruljanak együttesen, a kik bajomnak örülnek; szégyen és gyalázat borítsa be őket, a kik felfuvalkodtak ellenem.

27. Vigadjanak és örüljenek, a kik kívánják az én igazságomat, hadd mondják mindenkor: Nagy az Úr, a ki kívánja az ő szolgájának békességét.

28. Az én nyelvem pedig hirdetni fogja a te igazságodat, a te dicsőségedet minden napon.

36.

1. Az éneklőmesternek; az Úr szolgájáé, Dávidé.

2. A gonosznak hamissága felől így gondolkozom szívemben: nincs ő előtte isten-félelem;

3. Mert hízeleg néki önmagának, ha bűnét elkövetheti, ha gyűlölködhetik.

4. Szájának beszéde hiábavalóság és hamisság; megszűnt bölcs lenni és jót cselekedni.

5. Hiábavalóságot gondol ágyában; nem a jó útra áll, és nem veti meg a rosszat.

Mik. 2,1.

6. Uram, az égig ér a te kegyelmességed; a te hűséged a felhőkig!

7. Igazságod, mint Isten hegyei; ítéleteid, mint a nagy mélységek; az embert és barmot te tartod meg, Uram!

Róm. 11,33.

8. Oh Isten, milyen drága a te kegyelmességed; az embernek fiai a te szárnyaidnak árnyékába menekülnek.

Zsolt. 57,2.

9. Dúslakodnak háznak bőséges javaiban; megitatod őket gyönyörűséged folyóvizéből.

10. Mert nálad van az életnek forrása; a te világosságod által látunk világosságot.

Ján. 1,4., Ján. 1,9., Ján. 1,10.

11. Terjeszd ki kegyelmességedet a te ismerőidre, és igazságodat az igaz szívűekre.
12. Ne támadjon engem a kevélynek lába, és ne üldözzön engem a gonosznak keze.
13. Hullnak már a gonosztevők; eltaszítatnak és nem állhatnak fel!

37.

1. Dávidé. Ne bosszankodjál az elvetemültekre, ne irigykedjél a gonosztevőkre.

Péld. 24,1.

2. Mert hirtelen levágattatnak, mint a fű, s mint a gyöngye növény elfonnyadnak.

Jób. 22,16., Jób. 20,5.

3. Bízzál az Úrban és jót cselekedjél; e földön lakozzál és hűséggel élj.

4. Gyönyörködjél az Úrban, és megadja néked szíved kéréseit.

5. Hagyjad az Úrra a te útadat, és bízzál benne, majd ő teljesíti.

6. Felhozza a te igazságodat, mint a világosságot, és a te jogodat, miként a delet.

Ésa. 58,8.

7. Csillapodjál le az Úrban és várjad őt; ne bosszankodjál arra, a kinek útja szerencsés, se arra, a ki álnok tanácsokat követ.

8. Szünj meg a haragtól, hagyd el heveskedésedet; ne bosszankodjál, csak rosszra vinne!

9. Mert az elvetemültek kivágattatnak; de a kik az Urat várják, öröklik a földet.

Jób. 20,5., Jób. 20,29.

10. Egy kevés idő még és nincs gonosz; nézed a helyét és nincsen ott.

11. A szelidek pedig öröklik a földet, és gyönyörködnek nagy békességben.

5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,13., Mát. 5,5.

12. Fondorkodik a gonosz az igaz ellen, és fogait csikorgatja rá:

13. Az Úr neveti őt, mert látja, hogy eljő az ő napja.

Zsolt. 2,4.

14. Fegyvert vonnak a gonoszok; felvonják ívöket, hogy a szegényt és nyomorultat elejtsék, és leöljék az igazán élőket;

15. De fegyverök saját szívökbe hat, és ívök eltörik.

16. Jobb a kevés az igaznak, mint a sok gonosznak az ő gazdagsága.

Péld. 15,16., Péld. 15,17.

17. Mert a gonoszok karja eltörik, de az igazakat támogatja az Úr.

Zsolt. 34,10., Zsolt. 34,11., Péld. 13,25.

18. Jól tudja az Úr feddhetetleneknek napjait, és hogy örökségök mindörökké meglesz.

19. Nem szégyenülnek meg a veszedelmes időben, és jóllaknak az éhség napjaiban.

Zsolt. 33,19.

20. De a gonoszok elvesznek, és az Úrnak ellensége, mint a liget ékessége, elmúlik, füstként múlik el.

Jób. 18,5., Jób. 18,21.

21. Kölcsön kér a gonosz és meg nem fizet, de az igaz irgalmas és adakozó.

5 Móz. 28,12., Jób. 31,16., Jób. 31,21.

22. Mert a kiket ő megáld, öröklik a földet, és a kiket ő megátkoz, kivágattatnak azok.

23. Az Úr szilárdítja meg az igaz ember lépteit, és útját kedveli.

Zsolt. 18,25., Zsolt. 18,37., Zsolt. 1,6.

24. Ha elesik, nem terül el, mert az Úr támogatja kezével.

Péld. 24,16., 2 Kor. 4,8., 2 Kor. 4,9.

25. Gyermekek voltam, meg is vénhedtem, de nem láttam, hogy elhagyottá lett volna az igaz, a magzatja pedig kenyérkéregetővé.

Péld. 10,3., Péld. 13,23.

26. Mindennapon irgalmatoskodik és kölcsön ad, és az ő magzatja áldott.

Jób. 3,16., Jób. 3,18., Zsolt. 112,9.

27. Kerüld a rosszat és jót cselekedjél, és megmaradsz mindörökké.

Péld. 11,6., Ésa. 1,16., Ésa. 1,17.

28. Mert az Úr szereti az ítéletet, és el nem hagyja az ő kegyeseit; megőrzi őket mindörökké, a gonoszok magvát pedig kiirtja.

Jób. 21,19.

29. Az igazak öröklik a földet, és mindvégig rajta lakoznak.

Zsolt. 37,11.

30. Bölcseséget beszél az igaznak szája, és a nyelve ítéletet szól.

31. Istenének törvénye van szívében, lépései nem ingadoznak.

Zsolt. 1,2.

32. Leselkedik a gonosz az igazra, és halálra keresi azt;

Zsolt. 10,8., Zsolt. 10,10.

33. De az Úr nem hagyja azt annak kezében, sem nem kárhoztatja, mikor megítéltetik.

34. Várjad az Urat, őrizd meg az ő útját; és fölmagasztal téged, hogy örököld a földet; és meglátod, a mikor kiirtatnak a gonoszok.

35. Láttam elhatalmasodni a gonoszt és szétterjeszkedett az, mint egy gazdag lombozatú vadfa;

36. De elmúlt és ímé nincsen! kerestem, de nem található.

Zsolt. 49,13.

37. Ügyelj a feddhetetlenre, nézd a becsületest, mert a jövő a béke emberéé.

Zsolt. 18,5., Zsolt. 20,44.

38. De a bűnösök mind elvesznek; a gonosznak vége pusztulás.

Jób. 18,16., Jób. 18,20.

39. Az igazak segedelme pedig az Úrtól van; ő az ő erősségök a háborúság idején.

Zsolt. 9,10.

40. Megvédi őket az Úr és megszabadítja őket; megszabadítja őket a gonoszoktól és megsegíti őket, mert ő benne bíznak.

Jób. 20,10., Zsolt. 18,45.

38.

1. Dávid zsoltára emlékeztetőül.

2. Uram, haragodban ne fenyíts meg engem; felgerjedésedben ne ostorozz meg engem!

Zsolt. 6,2.

3. Mert nyilaid belém akadtak, és kezed rám nehezült.

Jób. 6,4.

4. Nincs épség testemben a te haragodtól; nincs békesség csontjaimban vétkeim miatt.

5. Mert bűneim elborítják fejemet; súlyos teherként, erőm felett.

6. Megsenyvedtek, megbűzhödtek sebeim oktalanságom miatt.

7. Lehorgadtam, meggörbedtem nagyon; naponta szomorúan járok.

Zsolt. 42,10.

8. Mert derekam megtelt gyulladással, és testemben semmi ép sincsen.

9. Erőtlen és összetört vagyok nagyon, s szívem keserűsége miatt jajgatok.

10. Uram, előtted van minden kívánságom, és nincs előled elrejtve az én nyögésem!

11. Szívem dobogva ver, elhagy erőm, s szemem világa - az sincs már velem.

Zsolt. 22,16., Jób. 17,6.

12. Szeretteim és barátaim félreállanak csapásomban; rokonaim pedig messze állanak.

Zsolt. 31,12., Jób. 19,13.

13. De tört vetnek, a kik életemre törnek, és a kik bajomra törnek; hitványságokat beszélnek, és csalárdságot koholnak mindennap.

14. De én, mint a siket, nem hallok, és olyan vagyok, mint a néma, a ki nem nyitja föl száját.

15. És olyanná lettem, mint az, a ki nem hall, és szájában nincsen ellenmondás.

16. Mert téged vártalak Uram, te hallgass meg Uram, Istenem!

17. Mert azt gondolom: csak ne örülnének rajtam; mikor lábam ingott, hatalmaskodtak ellenem!

Zsolt. 35,15.

18. És bizony közel vagyok az eleséshez, és bánatom mindig előttem van.

19. Sőt bevallom bűneimet, bánkódom vétkem miatt.

20. De ellenségeim élnek, erősödnek; megsokasodtak hazug gyűlölőim,

21. És a kik jóért rosszal fizetnek; ellenem törnek, a miért én jóra törekszem.

22. Ne hagyj el Uram Istenem, ne távolodjál el tőlem!
23. Siess segítségemre, oh Uram, én szabadítóm!

39.

1. Az éneklőmesternek Jeduthunnak, Dávid zsoltára.

1 Krón. 16,41.

2. Mondám: nosza vigyázok útaimra, hogy ne vétkezzem nyelvemmel; megzabolázom szájamat, a míg előttem van a hitetlen.

Jak. 3,2.

3. Elnémultam, vesztegléssel hallgattam a jóról, de fájdalommal felzaklatódott.

4. Fölhevült bennem az én szívem, gondolatomban tűz gerjede fel, így szólék azért az én nyelvemmel:

5. Jelentsd meg Uram az én végemet és napjaim mértékét, mennyi az? Hadd tudjam, hogy milyen múlandó vagyok.

Zsolt. 90,12.

6. Ímé tényérnyivé tetted napjaimat, és az én életem te előtted, mint a semmi. Bizony merő hiábavalóság minden ember, akárhogyan áll is! Szela.

Zsolt. 144,4.

7. Bizony árnyékként jár az ember; bizony csak hiába szorgalmatoskodik; rakásra gyűjt, de nem tudja, ki takarítja be azokat!

1 Kor. 7,31., Zsolt. 49,11., Luk. 12,20.

8. Most azért, mit remélek, oh Uram?! Te benned van bizodalمام.

9. Ments ki engem minden álnokságomból; ne tégy engem bolondok csúfjává!

10. Megnémultam, nem nyitom fel szájamat, mert te cselekedted.

Jób. 39,37.

11. Vedd le rólam a te ostorodat; kezéd fenyítéke miatt elenyésem én.

Zsolt. 38,4., Zsolt. 38,5.

12. Mikor a bűn miatt büntetéssel fenýitesz valakit, elemészted, mint moly, az ő szépségét. Bizony merő hiábavalóság minden ember. Szela.

13. Halld meg Uram az én könyörgésemet, figyelmezzél kiáltásomra, könyhullatásomra ne vesztegelj; mert én jövevény vagyok te nálad, zsellér, mint minden én őszám.

14. Ne nézz reám, hadd enyhüljek meg, mielőtt elmegyek és nem leszek többé!

40.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.

2. Várván vártam az Urat, és hozzám hajolt, és meghallgatta kiáltásomat.

Zsolt. 38,16.

3. És kivont engem a pusztulás gödréből, a sáros fertőből, és sziklára állította fel lábamat, megerősítvén lépteimet.

Zsolt. 69,3., Zsolt. 69,15., Zsolt. 69,16.

4. És új éneket adott szájamba, a mi Istenünknek dicséretét; sokan látták és megfélemlettek, és bíztak az Úrban.

5. Boldog ember az, a ki az Úrba vetette bizodalمامát, és nem fordul a kevélyekhez és hazugságra vetemedettekhez!

6. Sokat cselekedtél te, Uram Istenem, a te csodáiddal és terveiddel mi érettünk; semmi sem hasonlítható hozzád; hirdetném és elbeszelném, de többek, semhogy elszámálhatnám.

7. Véres áldozatot és ételáldozatot nem kedveltél; füleimet fölnyitottad; égőáldozatot és bűnért való áldozatot sem kívántál.

Zsolt. 51,18., Zsid. 10,5., Zsolt. 50,9., Zsolt. 50,14.

8. Akkor azt mondtam: Ímé jövök; a könyvtekercsben írva van felőlem,

9. Hogy teljesítem a te akaratodat; ezt kedvelem, én Istenem, a te törvényed keblem közepette van.

10. Vígan hirdetem az igazságosságot a nagy gyülekezetben; ímé, nem tartom vissza ajkamat, te tudod óh Uram!

11. Igazságosságodat nem rejtem el szívemben, elmondom a te hűségedet és segítségedet; nem titkolom el kegyelmedet és igazságodat a nagy gyülekezetben.

12. Te, Uram, ne tartsd vissza tőlem irgalmadat; kegyelmed és igazságod mindig megóvnak engem.

13. Mert bajok vettek engem körül, a melyeknek számuk sincsen; utolértek bűneim, a melyeket végig sem nézhetek; számosabbak a fejem hajszálainál, és a szívem is elhagyott engem.

Zsolt. 38,5.

14. Tessék Uram néked, hogy megments engemet; siess Uram segítségemre!

Zsolt. 70,2.

15. Szégyenüljenek meg és piruljanak mind, a kik életemre törnek, hogy elragadják azt; riadjanak vissza, gyalázat érje, a kik bajomat kívánják.

Zsolt. 70,3.

16. Pusztuljanak el az ő gyalázatosságuk miatt, a kik azt mondják nékem: Hehé, hehé!

Zsolt. 70,4.

17. Örülnek és örvendeznek majd mindazok, a kik téged keresnek; azt mondják mindenha: Magasztaltassék fel az Úr, a kik szeretik a te szabadításodat.

Zsolt. 70,5.

18. Rólam is, noha én szegény és nyomorult vagyok, az én Uram visel gondot. Te vagy segítségem, szabadítóm, oh Istenem, ne késsél!

Zsolt. 70,6.

41.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.

2. Boldog, a ki a nyomorultra gondol; a veszedelem napján megmenti azt az Úr.

Mát. 5,7., Mát. 25,34., Mát. 25,40.

3. Az Úr megőrzi azt és élteti azt; boldog lesz e földön, és nem adhatod oda ellenségei kívánságának.

4. Az Úr megerősíti őt az ő betegágyán; bármilyen az ágya, megkönnyítéd betegségében.

5. Én azt mondtam: Uram kegyelmezz nékem, gyógyítsd meg lelkemet, mert vétkeztem ellened!

Zsolt. 32,5., Zsolt. 51,6.

6. Ellenségeim rosszat mondanak felőlem: Mikor hal meg és vész ki a neve?

7. Ha látogatni jön be valaki, hiábavalóságot beszél; szíve álnokságot gyűjt össze magának, kimegy az utcára és beszél.

8. Minden gyűlölőm együtt suttog reám, gonoszat koholnak ellenem:

9. Istennek átka szállott ő reá, s mivelhogy benne fekszik, nem kél fel többé!

10. Még az én jóakaróm is, a kiből bíztam, a ki kenyeremet ette, fölemelte sarkát ellenem.

11. De te Uram, könyörülj rajtam és emelj föl engemet, hadd fizessenek meg nékik!

12. Abból tudom meg, hogy kedvelsz engemet, ha ellenségem nem ujjong felettem;

13. Engem pedig feddhetetlenségemben támogatsz, és színed elé állatsz mindenha.

14. Áldott az Úr, Izráelnek Istene öröktől fogva mindörökké. Ámen, ámen!

42.

1. Az éneklőmesternek; Kóráh fiainak tanítása.

1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.

2. Mint a szarvas kívánczik a folyóvizekre, úgy kívánczik az én lelkem hozzád, oh Isten!

3. Szomjuhozik lelkem Istenhez, az élő Istenhez; mikor mehetek el és jelenhetek meg Isten előtt?

4. Könyhullatásom volt kenyerem éjjel és nappal, mikor mindennap azt mondták nékem: „Hol van a te Istened?”

Zsolt. 22,8., Zsolt. 22,9.

5. Mikor ezekről emlékezem, megkeseredem lelkemben; mert nagy csoportban vonultam ezelőtt és ujjongó örömmel és hálaadással vezettem őket, az ünneplő sokaságot, az Isten házáig.

Zsolt. 84,8.

6. Miért csüggedsz el lelkem és nyughatatlankodol bennem? Bízál Istenben, mert még hálát adok én néki az ő orczájának szabadításáért.

Zsolt. 42,7., Zsolt. 42,12., Zsolt. 43,5.

7. Istenem! elcsügged bennem az én lelkem; azért emlékezem reád a Jordán és Hermon földjéről, a Miczár hegyéről.

8. Örvény örvényt hív elő zuhatagjaid hangjára; minden vízáradásod és hullámod összecsap fölöttem!

Zsolt. 88,17.

9. Nappal kiküldte kegyelmét az Úr, éjjel éneke volt velem, imádság az én életem Istenéhez.

10. Hadd mondjam Istennek, az én köszálamnak: Miért felejtkeztél el rólam? Miért kell gyászban járnom ellenség háborgatása miatt?

Zsolt. 3,4., Zsolt. 43,2.

11. Mintha zúzóadás volna csontjaimban, mikor gyaláznak engem az én szorongatóim, naponként ezt mondván nékem: Hol van a te Istened?

12. Miért csüggedsz el lelkem, és miért nyughatatlankodol bennem? Bízál Istenben, mert még hálát adok én néki, az én szabadítómnak és Istenemnek.

Zsolt. 18,1., Zsolt. 43,5.

43.

1. Ítéld meg engem oh Isten! és oltalmazd meg ügyemet az irgalmatlan nemzetség ellen; az álnok és hamis embertől szabadíts meg engem.

2. Hiszen te vagy oltalmam Istene, miért vetettél hát meg engemet? Miért kell gyászban járnom ellenség háborgatása miatt?

3. Küldd el világosságodat és igazságodat, azok vezessenek engem; vigyenek el a te szent hegyedre és hajlékaidba.

4. Hadd menjek be Isten oltárához, vígasságos örömömnek Istenéhez, és hadd dicsérjelek téged cziterával, Isten, én Istenem!

5. Miért csüggedsz el lelkem, miért nyughatatlankodol bennem? Bízál Istenben, mert még hálát adok én néki, az én szabadítómnak és Istenemnek.

Zsolt. 42,6., Zsolt. 42,12.

44.

1. Az éneklőmesternek; a Kóráh fiainak tanítása.

1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.

2. Oh Isten! füleinkkel hallottuk, atyáink beszéltek el nekünk a dolgot, a melyet napjaikban, a hajdankor napjaiban cselekedtél.

2 Móz. 12,26., 2 Móz. 12,29., Józ. 4,21., Józ. 4,22.

3. Nemzeteket űztél te ki saját kezeddal, őket pedig beplántáltad; népeket törtél össze, őket pedig kiterjesztetted.

4. Mert nem az ő fegyverökkel szereztek földet, és nem az ő karjok segített nekik; hanem a te jobbod, a te karod és a te orczád világossága, mert kedvelted őket.

Józ. 11,6., Józ. 11,23.

5. Te magad vagy az én királyom oh Isten! Rendelj segítséget Jákóbnak!

6. Általad verjük le szorongatóinkat; a te neveddel tapodjuk le támadóinkat.

7. Mert nem az ívemben bízom, és kardom sem védelmez meg engem;

Zsolt. 20,8., Zsolt. 33,16.

8. Hanem te szabadítasz meg minket szorongatóinktól, és gyűlölőinket te szégyeníted meg.

9. Dicsérjük Istent mindennap, és mindörökké magasztaljuk nevedet. Szela.

10. Mégis megvetettél, meggyaláztál minket, és nem vonulsz ki seregeinkkel.

Zsolt. 60,3.

11. Megfutamítottál minket szorongatóink előtt, és a kik gyűlölnek minket, fosztogattak magoknak.

12. Oda dobtál minket vágó-juhok gyanánt, és szétszórtál minket a nemzetek között.

Róm. 8,36.

13. Eladtad a te népedet nagy olcsón, és nem becsülted az árát magasra.

5 Móz. 32,30.

14. Csúfságul vetettél oda minket szomszédainknak, gúnyra és nevetségre a körülünk levőknek.

Zsolt. 79,4.

15. Példabeszédül vetettél oda a pogányoknak, fejcsóválásra a népeknek.

Jer. 24,9.

16. Gyalázatomban naponta előttem van, és orcám szégyene elborít engem.

17. A csúfolók és káromlók szaváért, az ellenség és a bosszúálló miatt.

Zsolt. 74,10.

18. Mindez utolért minket, mégsem feledtünk el téged, és nem szegtük meg a te frigyedet.

19. Nem pártolt el tőled a mi szívünk, sem lépésünk nem tért le a te ösvényedről:

20. Noha kiűztél minket a sakálok helyére, és reánk borítottad a halál árnyékát.

Zsolt. 23,4.

21. Ha elfeledtük volna Istenünk nevét, és kiterjesztettük volna kezünket idegen istenhez:

22. Nemde kifürkészte volna ezt Isten? Mert ő jól ismeri a szívnek titkait.

Zsolt. 139,4.

23. Bizony te éretted gyilkoltak minket mindennapon; tekintettek bennünket, mint vágó-juhokat.

Róm. 8,36.

24. Serkenj fel! Miért alszol Uram?! Kelj fel, ne vess el minket örökké!

Zsolt. 7,7., Mát. 8,25.

25. Miért rejtetted el orcádat, és felejtetted el nyomorúságunkat és háborúságunkat?

26. Bizony porba hanyatlik lelkünk, a földhöz tapad testünk.

Zsolt. 119,25.

27. Kelj fel a mi segítségünkre, ments meg minket a te kegyelmedért!

Zsolt. 25,11.

45.

1. Az éneklőmesternek a sosannimra, Kóráh fiainak tanítása; ének a szerelmetesről.

1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.

2. Fölbuzog szívem szép beszédre. Mondom: művem a királynak szól. Nyelvem gyors írónak tolla.

3. Szebb, szebb vagy az ember fiainál, kedvesség ömledez ajakidon, azért áldott meg az Isten örökké.

Én. 5,16.

4. Kösd derekadra kardodat vitéz! Dicsőségedet és ékességedet.

5. És ékességemben haladj diadallal az igazságért, a szelidségért és jogért, és rettenetesre tanítson meg téged a te jobb kezed.

6. Nyilaid élesek; népek hullanak alád; a király ellenségeinek szívében.

7. Trónod oh Isten örökkévaló; igazságnak pálczája a te királyságodnak pálczája.

Zsid. 1,8.

8. Szereted az igazságot, gyűlölöd a gonosztságot, azért kent fel Isten, a te Istened öröm olajával társaid fölé.

Zsid. 1,9.

9. Mirrha, áloe, kácziaillatú minden öltözeted; elefántcsont palotából zeneszóval vidámítanak téged.

10. Királyok leányai a te ékességeid; jobb kezed fölül királyné áll ofíri aranyban.

11. Halld csak leány, nézd csak; hajtsd ide füledet! Feledd el népedet és az atyád házat.

12. Szépségedet a király kívánja; hiszen urad ő, hódolj hát néki!

13. Tyrus leánya is, a nép dúsai, ajándékkal hizelegnek néked.

Zsolt. 72,10., Zsolt. 72,11.

14. Csupa ékesség a király leánya bent, vont aranyból van a ruhája.

15. Hímes öltözetben viszik a királyhoz, szűzek vonulnak utána, az ő társnői; néked hozzák őket.

16. Bevezetik őket örömmel, vígsággal; bemennek a király palotájába.

17. Atyáid helyett fiaid lesznek, megteszed őket fejedelmekké mind az egész földön.

18. Hadd hirdessem a te nevedet nemzedékről nemzedékre; örökkön örökké dicsérnek majd téged a népek!

46.

1. Az éneklőmesternek, a Kóráh fiainak éneke, a halamothra.
1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.
2. Isten a mi oltalmunk és erősségünk! igen bizonyos segítség a nyomorúságban.
Zsolt. 46,6., Zsolt. 9,10.
3. Azért nem félünk, ha elváltoznék is a föld, ha hegyek omlának is a tenger közepébe:
Ésa. 54,10., Ezék. 38,20.
4. Zúghatnak, tajtékozhatnak hullámai; hegyek rendülhetnek meg háborgásától. Szela.
5. Forrásainak árja megörvendezteti Isten városát, a Felségesnek szent hajlékait.
6. Az Isten ő közepette van, nem rendül meg; megsegíti Isten virradatkor.
1 Kir. 9,3., Zsolt. 22,4.
7. Nemzetek zajognak, országok mozognak; kiereszti hangját, megszeppen a föld.
Zsolt. 2,1., Zsolt. 2,5.
8. A Seregek Ura velünk van, Jákób Istene a mi várunk. Szela.
9. Jőjjetek, lássátok az Úr tetteit, a ki pusztaságokat szerez a földön;
10. Hadakat némít el a föld széléig; ívet tör, kopját ront, hadi szekereket éget el tűzben.
Zsolt. 76,4., Józs. 11,8., Józs. 11,9.
11. Csenedesdjetek és ismerjétek el, hogy én vagyok az Isten! Felmagasztaltatom a nemzetek közt, felmagasztaltatom a földön.
12. A Seregek Ura velünk van, Jákób Istene a mi várunk! Szela.

47.

1. Az éneklőmesternek, a Kóráh fiainak zsoltára.
1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.
2. Ti népek mind tapsoljatok, harsogjatok Istennek vígságos szóval.
3. Mert az Úr felséges, rettenetes; nagy király az egész földön.
4. Alánk veti a népeket, a nemzeteket lábaink alá.
Zsolt. 60,8., Zsolt. 60,11., 2 Krón. 9,26.
5. Kiválasztja nekünk örökségünket, Jákób dicsőségét, a kit szeret. Szela.
Csel. 17,26., 2 Móz. 2,8., 5 Móz. 32,8.
6. Felvonul Isten harsona-szónál, kürtzengés közt az Úr.
Zsolt. 132,8., 4 Móz. 10,35., 2 Sám. 6,15., 2 Sám. 6,16.
7. Énekeljetek Istennek, énekeljetek; énekeljetek királyunknak, énekeljetek!
8. Mert az egész föld királya az Isten: énekeljetek bölcseséggel.
9. Isten uralkodik a nemzetek fölött; Isten ott ül az ő szentségének trónján.
2 Móz. 25,20., 2 Móz. 25,22.
10. Népek fejedelmei gyülekeztek össze, mint Ábrahám Istenének népe, mert Istené a földnek pajzsai; magasságos ő igen!

48.

1. A Kóráh fiainak zsoltáréneke.
1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.
2. Nagy az Úr és igen dicséretes a mi Istenünknek városában, az ő szentséges hegyén.
Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.
3. Szépen emelkedik az egész föld öröme, a Sion hegye, a szélső észak felé, a nagy királynak városa.
Mát. 5,35.
4. Isten van az ő palotáiban, ismeretes ott, mint menedék.
5. Mert ímé, a királyok összegyűltek, de tovatűntek együttesen.
6. Meglátták őket, legott elcsodálkoztak; megijedtek, elriadtak.
2 Kir. 19,35., 2 Kir. 19,37., Zsolt. 76,4., Zsolt. 76,7.
7. Réműlet fogta el ott őket, fájdalom, a milyen a szülőasszonyé;
8. A keleti széllel összezúzod Tarsis hajóit.

9. A miként hallottuk, akként láttuk a Seregek Urának városában, a mi Istenünk városában; örökre megerősítette azt az Isten! Szela.

10. A te kegyelmedről elmélkedünk oh Isten a te templomodnak belsejében.

11. A milyen a neved oh Isten, olyan a te dicséreted a föld határáig; igazsággal teljes a te jobbod.

1 Móz. 18,25.

12. Örül Sion hegye, ujjonganak Júda leányai a te ítéletedért.

Zsolt. 48,5., Zsolt. 48,6., Zsolt. 67,5.

13. Vegyétek körül a Siont, kerüljétek meg azt, számláljátok meg tornyait.

14. Jól nézzétek meg sánczait, járjátok be palotáit, hogy elmondhassátok a jövőendő nemzedéknek:

15. Bizony ez az Isten a mi Istenünk mindörökké, ő vezet minket mindhalálig!

49.

1. Az éneklőmesternek, a Kóráh fiainak zsoltára.

1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.

2. Halljátok meg ezt mind ti népek, figyeljétek mind ti, e világ lakói!

3. Akár közemberek fiai, akár főemberek fiai, együtt a gazdag és szegény.

4. Az én szájam bölcsességet beszél, szívemnek elmélkedése tudomány.

5. Példabeszédre hajtom fületem, hárfaszóval nyitom meg mesémet.

Zsolt. 78,2., Mát. 13,35.

6. Miért féljek a gonoszság napjain, mikor nyomorgatóim bűne vesz körül,

7. A kik gazdagságukban bíznak, és nagy vagyonukkal dicsekesznek?

Luk. 12,19., Péld. 18,11.

8. Senki sem válthatja meg atyjafiát, nem adhat érte váltságdíjat Istennek.

Zsid. 9,27.

9. Minthogy lelköknek váltsága drága, abba kell hagynia örökre;

10. Még ha örökké élne is és nem látná meg a sírgödört.

11. De meglátja! A bölcsék is meghalnak; együtt vész el bolond és ostoba, és gazdagságukat másoknak hagyják.

Préd. 2,15., Préd. 2,16., Zsolt. 39,7.

12. Gondolatjok ez: az ő házok örökkévaló, lakóhelyeik nemzedékről-nemzedékre szállnak, nevöket hangoztatják a földön.

13. Pedig az ember, még ha tisztességben van, sem marad meg; hasonlít a barmokhoz, a melyeket levágnak.

Jób. 27,13., Jób. 27,23., Luk. 12,19., Luk. 12,20.

14. Ez az ő sorsuk bolondság nékik; de azért gyönyörködnek szavokban az ő követőik. Szela.

15. Mint juhok, a Seolra vettetnek, a halál legelteti őket, és az igazak uralkodnak rajtuk reggel; alakjokat elemészti a Seol, távol az ő lakásuktól.

Jób. 27,17., Zsolt. 58,13.

16. Csak Isten válthatja ki lelkemet a Seol kezéből, mikor az megragad engem. Szela.

Zsolt. 16,10., Zsolt. 23,4., Zsolt. 71,20., Zsolt. 71,21., Zsolt. 80,13.

17. Ne félj, ha valaki meggazdagszik, ha megöregbül házának dicsősége;

Jób. 27,13., Jób. 27,23.

18. Mert semmit sem vihet el magával, ha meghal; dicsősége nem száll le utána.

1 Tim. 6,7., Jób. 27,17.

19. Ha életében áldottnak vallja is magát, s ha dicsérnek is téged, hogy jól tettél magaddal:

20. Mégis az ő atyáinak nemzetségéhez jut, a kik soha sem látnak világosságot.

21. Az ember, még ha tisztességben van is, de nincs okossága: hasonlít a barmokhoz, a melyeket levágnak.

Zsolt. 32,9., Préd. 3,19.

50.

1. Asáf zsoltára. Az Istenek Istene, az Úr szól, és hívja a földet a nap keltétől lenyugtáig.

Józs. 22,22.

2. A Sionról, a melynek szépsége tökéletes, fényeskedik Isten.

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14., Zsolt. 110,2.

3. Eljön a mi Istenünk és nem hallgat; emésztő tűz van előtte, s körülte erős forgószél.

Ésa. 35,4.

4. Hívja az egeket onnan felül, és a földet, hogy megítélje népét:

Ésa. 1,2., 2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,6.

5. Gyűjtsétek elem kegyeseimet, a kik áldozattal erősítik szövetségemet!

2 Móz. 24,3., 2 Móz. 24,6., 2 Móz. 24,8.

6. És az egek kijelentik az ő igazságát, mert az Isten bíró. Szela.

Zsolt. 89,6.

7. Hallgass én népem, hadd szóljak! Te Izráel, hadd tegyek bizonyosságot rólad; Isten vagyok én, a te Istened.

5 Móz. 4,6., 5 Móz. 29,13., 5 Móz. 29,15., 2 Móz. 19,5., 2 Móz. 20,2., 2 Sám. 7,23., 2 Sám. 7,24.

8. Nem feddlek én téged áldozataidért, és hogy égőáldozataid szüntelen előttem vannak.

9. De nem fogadhatok el tulkot a te házadból, vagy bakokat a te aklaidból;

Ésa. 66,2., Ésa. 66,4.

10. Mert enyém az erdőnek minden vadja, a barmok az ezernyi hegyeken.

Zsolt. 8,8., Zsolt. 8,9.

11. Ismerem a hegyeknek minden szárnyasát, és a mező állatai tudva vannak nálam.

12. Ha megéhezném, nem mondanám meg néked, mert enyém e világ és ennek mindene.

2 Móz. 19,5., Zsolt. 24,1.

13. Avagy eszem-é én a bikák húsát, és a bakoknak vérét iszom-é?

14. Hálával áldozzál az Istennek, és teljesítsd a felségesnek fogadásidat!

Zsolt. 116,13., Zsolt. 116,14.

15. És hívj segítségül engem a nyomorúság idején, én megszabadítlak téged és te dicsőítesz engem.

Jób. 22,27., Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,2.

16. A gonosznak pedig ezt mondja Isten: Miért beszélsz te rendeléseimről, és veszed szádra az én szövetségemet?

17. Hiszen te gyűlölsz a fenyítést, és hátad mögé veted rendelésimet!

Zsolt. 50,18., Zsolt. 50,20.

18. Ha lopót látsz, mellé adod magad, és ha paráznákat, társalkodol velök.

19. A szádat gonoszságra tátod, és a nyelved csalárdságot sző.

20. Leülsz és felebarátodra beszélsz, anyád fiát is megszidalmazod.

21. Ezeket teszed és én hallgassak? Azt gondolod, olyan vagyok, mint te? Megfeddelek téged, és elédbe sorozom azokat.

5 Móz. 29,19., 5 Móz. 29,20.

22. Értsétek meg ezt, ti Istent felejtők, hogy el ne ragadjalak menthetetlenül:

Zsolt. 78,11., Malak. 4,1., Malak. 4,3.

23. A ki hálával áldozik, az dicsőít engem, és a ki az útra vigyáz, annak mutatom meg Istennek szabadítását.

Zsolt. 18,20., Zsolt. 18,27.

51.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára;

2. Mikor ő hozzá ment Nátán, a próféta, minekutána Bethsabéval vétkezett.

2 Sám. 12,1., 2 Sám. 12,9.

3. Könyörülj rajtam én Istenem a te kegyelmességed szerint; irgalmasságodnak sokasága szerint töröld el az én bűneimet!

4. Egészen moss ki engemet az én álnokságomból, és az én vétkeimből tisztíts ki engemet;

2 Sám. 11,4., 2 Sám. 11,15.

5. Mert ismerem az én bűneimet, és az én vétkem szüntelen előttem forog.

6. Egyedül te ellened vétkeztem, és cselekedtem azt, a mi gonosz a te szemeid előtt; hogy igaz légy beszédedben, és tiszta ítéletedben.

7. Ímé én vétkekben fogantattam, és bűnben melengetett engem az anyám.

Jób. 14,4.

8. Ímé te az igazságban gyönyörködöl, a mely a vesékben van, és bensőmben bölcseségre tanítasz engem.

9. Tisztíts meg engem izsóppal, és tiszta leszek; moss meg engemet, és fehérebb leszek a hónál.

10. Hallass örömet és vígasságot velem, hogy örvendezzenek csontjaim, a melyeket összetörtél.
11. Rejtsd el orczádat az én vétkeimtől és töröld el minden álnokságomat.
12. Tiszta szívet teremts bennem, oh Isten, és az erős lelket újítsd meg bennem.

Jer. 32,39.

13. Ne vess el engem a te orczád elől, és a te szent lelkedet ne vedd el tőlem.
14. Add vissza nékem a te szabadításodnak örömét, és engedelmesség lelkével támogass engem.
15. Hadd tanítsam a bűnösöket a te útaidra, hogy a vétkezők megtérjenek hozzád.
16. Szabadíts meg engemet a vérontástól, oh Isten, szabadításomnak Istene! hogy harsogja nyelvem a te igazságodat.

2 Sám. 11,15., 2 Sám. 11,17.

17. Uram, nyisd meg az én ajakimat, hogy hirdesse szájam a te dicséretedet.
18. Mert nem kívánsz te véresáldozatot, hogy adnék azt, égőáldozatban sem gyönyörködöl.
19. Isten előtt kedves áldozatok: a töredelmes lélek; a töredelmes és bűnbánó szívet oh Isten nem veted meg!

Zsolt. 34,19.

20. Tégy jól a te kegyelmedből a Sionnal; és építsd meg Jeruzsálem kőfalait.
21. Akkor kedvesek lesznek előtted az igazságnak áldozatai; az égő és egész áldozat: akkor a te oltárodon áldoznak néked tulkokkal.

3 Móz. 1,3., 3 Móz. 1,9., 3 Móz. 7,8., 3 Móz. 11,12.

52.

1. Az éneklőmesternek; Dávid tanítása;
2. Mikor az Idumeus Dóeg eljött és hírt vitt Saulnak, és ezt mondá néki: Dávid az Akhimélek házába ment be.

1 Sám. 21,7., 1 Sám. 22,9., 1 Sám. 22,10.

3. Mit dicsekedel gonoszságban, oh te magabíró? Az Istennek kegyelme szüntelen való!
  4. Nyelved ártalmakon elmélkedik, s olyan mint az éles olló, te álnokságnak mestere!
- Zsolt. 12,4.*
5. Szereted a gonoszt inkább, hogy nem a jót, és a hazugságot inkább, mint igazságot szólni. Szela.
  6. Szeretsz minden ártalmas beszédet, és az álnok nyelvet.
  7. Meg is ront az Isten téged, teljesen eltakarít, kigyomlál téged a te hajlékodból, és kiszaggat téged az élők földéről. Szela.
  8. És látják ezt az igazak, és félnek, és nevetnek rajta:
  9. Ímé az a férfiú, a ki nem Istent fogadta erősségévé, hanem az ő gazdagságának sokaságában bízott, és ereje az ő gonoszságában volt!

Jer. 49,4.

10. Én pedig mint zöldelő olajfa Isten házában, bízom Isten kegyelmében mind örökkön örökké.
11. Áldlak téged örökké, hogy így cselekedtél; nevedben remélek, mert jóságos vagy, a te híveid előtt.

53.

1. Az éneklőmesternek a mahalathra, Dávid tanítása.
- Zsolt. 14,1., Zsolt. 14,7.*
2. Ezt mondta a balgatag az ő szívében: Nincs Isten. Megromlottak és útálatos hamisságot cselekedtek, nincs a ki jót cselekedjék.
  3. Isten letekint a mennyből az emberek fiaira, hogy meglássa, ha van-é értelmes, Istent kereső?
  4. Mindnyájan elhajlottak, és valamennyien megromlottak, nincsen a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.
- Róm. 3,10., Róm. 3,13.*
5. Avagy nincs értelem a hamisságnak cselekvőiben, a kik az én népemet megeszik, mintha kenyéret ennének, a kik az Istent segítségül nem hívják?
  6. Ott félnek nagy félelemmel, a hol nincsen félelem; mert az Isten elszéleszti azoknak tetemeit, a kik tábort járnak ellened; megszégyenítet azokat, mert az Isten megveti őket.
  7. Oh, vajha eljönne Sionból Izráelnek a szabadítás! Mikor az Úr visszahozza az ő népének foglyait, örül majd Jákób és vigad Izráel!

54.

1. Az éneklőmesternek, hangszerekkel; Dávid tanítása;
2. Mikor a Zifeusok eljöttek, és azt mondák Saulnak: Nem mi nálunk lappang-é Dávid?
1 Sám. 23,19., 1 Sám. 23,20., 1 Sám. 26,1.
3. Isten, a te neveddel szabadíts meg engemet, és a te hatalmasságoddal állj bosszút értem!
4. Isten, hallgasd meg az én imádságomat, figyelmezz az én szájam beszédeire.
5. Mert idegenek támadtak ellenem, és kegyetlenek keresik lelkemet, a kik nem is gondolnak Istenre. Szela.
6. Ímé, Isten segítőm nékem, az Úr az én lelkemnek támogatója.
7. Bosszút áll az utánam leselkedőkön; a te igazságod által rontsd meg őket.
8. Kész szívvel áldozom néked: áldom a te nevedet, Uram, mert jó.
9. Mert minden nyomorúságból megszabadított engem, s megpihentette szemeimet ellenségeimen.

55.

1. Az éneklőmesternek, hangszerekkel; Dávid tanítása.
2. Hallgasd meg, Isten, az én imádságomat, és ne rejtsd el magadat az én könyörgésem elől;
3. Figyelmezz én reám és hallgass meg engemet; mert keseregve bolyongok és jajgatok!
4. Az ellenségnek szaváért és a hitetlenek nyomorgatásáért: mert hazugságot hárítanak reám, és nagy dühösséggel ellenkeznek velem.
1 Sám. 24,10., 1 Sám. 24,13., Zsolt. 35,11.
5. Az én szívem reszket bennem, és a halál félelmei körülvettek engem.
6. Félelem és rettegés esett én reám, és borzadály vett körül engem.
2 Sám. 21,11., 2 Sám. 21,23., 2 Sám. 13,26., 2 Sám. 15,14.
7. Mondám: Vajha szárnyam volna, mint a galambnak! Elrepülnék és nyugodnám.
8. Ímé, messze elmennék és a pusztában lakoznám. Szela.
9. Sietnék kiszabadulni e sebes szélből, e forgószélből.
10. Rontsd meg Uram, és oszlasd meg az ő nyelvöket; mert erőszakot és háborgást látok a városban.
11. Nappal és éjjel körüljárják azt annak kőfalainál, bent hamisság és ártalom van abban.
12. Veszedelem van bensejében; s nem távozik annak teréről a zsarnokság és csalárdság.
13. Mert nem ellenség szidalmazott engem, hisz azt elszenvedném; nem gyűlölöm emelte fel magát ellenem, hiszen elrejtettem volna magamat az elől:
14. Hanem te, hozzám hasonló halandó, én barátom és ismerősöm,
2 Sám. 15,31., 2 Sám. 16,23.
15. A kik együtt édes bizalomban éltünk; az Isten házába jártunk a tömegben.
16. A halál vegye őket körül, elevenen szálljanak a Seolba; mert gonoszság van lakásukban, kebelökben.
17. Én az Istenhez kiáltok, és az Úr megszabadít engem.
18. Estve, reggel és délben panaszkodom és sóhajtozom, és ő meghallja az én szómat.
2 Sám. 15,25., 2 Sám. 15,26.
19. Megszabadítja lelkemet békességre a rám támadó hadtól, mert sokan vannak ellenem.
20. Meghallja Isten és megfelel nekik, (mivelhogy ő eleitől fogva trónol, Szela), a kik nem akarnak megváltozni és nem félik az Istent.
2 Sám. 16,22.
21. Kezeit felemelte a vele békességben lévőkre; megszegte az ő szövetségét.
22. A vajnál simább az ő szája, pedig szívében háborúság van; lágyabbak beszédei az olajnál, pedig éles szablyák azok.
23. Vessed az Úrra a te terhedet, ő gondot visel rólad, és nem engedi, hogy valamikor ingadozzék az igaz.
24. Te, Isten, a veszedelem vermébe taszítod őket; a vérszopó és álnok emberek életüknek felét sem élük meg; én pedig te benned bízom.
Zsolt. 37,35., Zsolt. 37,36., Jób. 15,32., Jób. 15,33.

56.

1. Az éneklőmesternek a Jónathelem rehokimra; Dávidnak miktámja; mikor megragadták őt a filiszteusok Gáthban.

1 Sám. 21,11., 1 Sám. 21,14.

2. Könyörülj rajtam Istenem, mert halandó tárog ellenem és mindennap hadakozván, nyomorgat engem!

3. Ellenségeim minden napon tátognak reám: bizony sokan hadakoznak ellenem, oh magasságos Isten!

1 Sám. 21,11., 1 Sám. 21,14., 1 Sám. 24,2., 1 Sám. 24,3.

4. Mikor félnem kellene is, én bízom te benned.

5. Isten által dicsekedem az ő igéjével; az Istenben bízom, nem félek; ember mit árthatna nékem?

6. Minden nap elforgatják beszédeimet; minden gondolatjok ellenem van, ártalomra.

7. Egybegyűlnek, elrejtőznek, sarkaimat lesik, mert kívánják az én lelkemet.

1 Sám. 23,22., 1 Sám. 23,24., 1 Sám. 24,3.

8. Gonoszsággal menekedhetnének? Haraggal rontsd meg, oh Isten, a népeket!

9. Bujdosásomnak számát jól tudod: szedd tömlődbe könnyeimet! Avagy nem tudod-é azoknak számát?

10. Meghátrálnak majd ellenségeim, mikor kiáltok; így tudom meg, hogy velem van az Isten.

11. Dicsérem Istent, az ő ígéreteért, dicsérem az Urat az ő ígéreteért.

12. Istenben bízom, nem félek: ember mit árthatna nékem?

13. Tartozom, oh Isten, az én néked tett fogadásaimmal; megadom néked a hálaáldozatokat;

Zsolt. 22,26., Zsolt. 66,13., Zsolt. 66,17., Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,2.

14. Mert megszabadítottad lelkemet a haláltól, bizony az én lábaimat az eleséstől; hogy járjak Isten előtt az életnek világosságában.

1 Sám. 23,26., 1 Sám. 23,27.

57.

1. Az éneklőmesternek az altashétre; Dávid miktámja; mikor Saul elől a barlangba menekült.

1 Sám. 22,1., 1 Sám. 24,1., 1 Sám. 24,4.

2. Könyörülj rajtam, oh Isten könyörülj rajtam, mert benned bízok az én lelkem; és szárnyaid árnyékába menekülök, a míg elvonulnak a veszedelmek.

Zsolt. 36,8., 5 Móz. 32,11., 5 Móz. 32,12.

3. A magasságos Istenhez kiáltok; Istenhez, a ki jót végez felőlem.

Zsolt. 138,8., 1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,13., 1 Sám. 23,17.

4. Elküld a mennyből és megtart engem: meggyalázza az engem elnyelőt. Szela. Elküldi Isten az ő kegyelmét és hűségét.

Zsolt. 61,8.

5. Az én lelkem oroszlánok között van, tűzokádók között fekszem, emberek között, a kiknek foguk dárda és nyilak, nyelvök pedig éles szablya.

Jak. 3,6., Jak. 3,8.

6. Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged!

Zsolt. 108,6., Zsolt. 108,7.

7. Hálót készítettek lábaimnak, lelkem meggörnyedett; vermet ástak én előttem, de ők estek abba. Szela.

Zsolt. 7,16., Zsolt. 9,16.

8. Kész az én szívem, oh Isten, kész az én szívem; hadd énekeljek és zengedezzek!

Zsolt. 108,2., Zsolt. 108,7.

9. Serkenj fel én dicsőségem, serkenj fel te lant és hárfa, hadd költsem fel a hajnalt!

Zsolt. 5,4.

10. Hálát adok néked, én Uram, a népek között, és zengedezek néked a nemzetek között.

Zsolt. 108,4.

11. Mert nagy az egekig a te kegyelmed, és a felhőkig a te hűséged.

Zsolt. 36,6.

12. Magasztaltassál fel az egek felett, oh Isten! Mind az egész földön legyen a te dicsőséged!

58.

1. Az éneklőmesternek az altashétre; Dávid miktámja.

2. Avagy valóban a néma igazságot szólaltatjátok-é meg? Avagy igazán ítélték-é ti embernek fiai?

Zsolt. 82,2., Zsolt. 82,3.

3. Sőt inkább hamisságot forgattok a ti szívetekben! a ti kezeiteknek hamisságát méritek e földön.
4. Eltérték a gonoszok fogantatásuk óta; tévelygenek a hazugok anyjok méhétől kezdve.
5. Mérgök olyan, mint a kígyónak mérgé; mint a siket áspisé, a mely füleit bedugja.
6. A mely nem hallja a bűbájosoknak szavát, sem a bűvölőét, a ki bűbájokban jártas.
7. Isten, rontsd meg az ő fogaikat az ő szájokban; az oroslánoknak zápfogait törd össze, Uram!

Zsolt. 10,9., Zsolt. 22,22.

8. Olvadjanak el, folyjanak szélllyel, mint a víz; ha felteszi nyilait, legyenek tompultak azok.

Jób. 24,18., Jób. 24,19.

9. Legyenek mint a csiga, a mely szétfolyván, elmúlik; mint az aszszonynak idétlen szülötte, a mely nem látta a napot.

10. Mielőtt megéreznék fazekaitok a tövist, mind nyersen, mind égőn elragadja azt a forgószél.

11. Örül az igaz, mikor látja a bosszúállást; lábait mossa a gonosznak vérében.

Zsolt. 32,11., Zsolt. 49,15., Zsolt. 49,16.

12. És azt mondja az ember: Bizonyára van jutalma az igaznak; bizony van ítélő Isten e földön!

Róm. 2,6., Róm. 2,11.

59.

1. Az éneklőmesternek az altashétre. Dávid miktámja; midőn embereket küldé Saul, és őrizék az ő házát, hogy megöljék őt.

2. Szabadíts meg engemet az én ellenségeimtől, Istenem; a reám támadóktól ments meg engemet!

1 Sám. 19,9., 1 Sám. 19,10.

3. Szabadíts meg engemet a gonosztevőktől, és a vérontó emberek ellen tarts meg engemet;

4. Mert ímé lelkem után leselkednek, egybegyűltek ellenem az erősek; a nélkül, hogy hibás vagy vétkes volnék, Uram!

1 Sám. 20,31., 1 Sám. 20,32.

5. Bűnöm nélkül egybegyűlnek és készülnek ellenem: serkenj fel előmbe és láds meg ezeket!

Zsolt. 7,4., Zsolt. 7,7., Zsolt. 35,23.

6. Te, oh Uram, Seregek Istene, Izráel Istene serkenj fel! Büntesd meg mind e pogányokat, ne könyörülj senkin, a ki hamisságot cselekszik. Szela.

Zsolt. 56,8.

7. Estenden megjelennek, ordítanak, mint az eb; körüljárják a várost.

8. Ímé, szájokkal csácsognak, ajkaikon szablyák vannak: hisz, úgy mond, kicsoda hallja meg?

Zsolt. 52,4., Zsolt. 52,6., Zsolt. 57,5.

9. Te pedig, Uram, neveted őket, és megcsúfolod mind e pogány népet.

Zsolt. 2,4.

10. Hatalmával szemben te reád vigyázok; mert Isten az én váram.

11. Előmbe jön az én kegyelmes Istenem; látnom engedi Isten az én ellenségeim romlását.

Zsolt. 54,9., 1 Sám. 20,15., 1 Sám. 26,10., 1 Sám. 31,2.

12. Ne öld meg őket, hogy népem meg ne felejtkezzék; bujdosókká tedd őket a te hatalmaddal, és alázd meg őket Uram, mi paizsunk!

Zsolt. 68,2.

13. Szájuknak vétke az ő ajkaiknak beszéde, fogattassanak meg kevélységükben; mert csak átkot és hazugságot szólnak.

1 Sám. 24,10.

14. Veszítsd el őket búsulásodban, veszítsd el őket, hogy ne legyenek; és tudják meg, hogy Isten uralkodik és Jákób fölött, mind a földnek határáig. Szela.

Zsolt. 56,8.

15. Estenden megjelennek, ordítanak, mint az eb, körüljárják a várost.

16. Étel után barangolnak, és ha nem laknak jól, virrasztanak.

17. Én pedig éneklek a te hatalmadat, és reggelenként zengem a te kegyelmességedet; mert váram voltál és menedékem az én nyomorúságom napján.

Zsolt. 5,4.

18. Én erősségem! Te néked éneklek, mert Isten az én váram: ő az én kegyelmes Istenem!

60.

1. Az éneklőmesternek a susanheduthra, Dávidnak tanító miktámja;
2. Mikor harczolt a mesopotámiai szirusokkal és a czóbai szirusokkal; és visszafordult Joáb és megverte az Edomitákat a Sívölgyben, tizenkétezeret.
2 Sám. 8,3., 2 Sám. 8,12., 2 Sám. 8,13.
3. Isten, elvetettél minket, elszélesztettél minket; megharagudtál, hozz vissza minket!
Zsolt. 44,10., Zsolt. 44,11., 1 Sám. 31,1., 1 Sám. 31,2., 1 Sám. 31,7.
4. Megrendítetted ez országot, ketté szakasztottad; építsd meg romlásait, mert megindult.
5. A te népeddel nehéz dolgokat láttattál: bódító borral itattál minket.
1 Sám. 31,1., 1 Sám. 31,6.
6. Adtál a téged féőlőknek zászlót, melyet felemeljenek az igazságért. Szela.
7. Hogy megszabaduljanak a te kedveltjeid: segíts jobboldal és hallgass meg minket!
Zsolt. 108,7.
8. Az ő szent helyén mondotta Isten: Örvendezek, kiosztom Sikemet és kimérem a Szukkót völgyét:
Zsolt. 108,8., Zsolt. 108,14., Zsolt. 110,1., Zsolt. 110,2.
9. Enyim Gileád és enyim Manasse, Efraim az én fejemnek oltalma: Júda az én törvény-rendelőm.
1 Móz. 49,8., 1 Móz. 49,10.
10. Moáb az én mosdómedenczém, Edomra vetem az én sarumát; te Filisztea nékem örülj!
4 Móz. 24,17., 4 Móz. 24,18., 2 Sám. 8,2.
11. Kicsoda vezet engem az erős városba? Kicsoda kísért el Edomig engem?
1 Krón. 18,13.
12. Nem te-é, oh Isten, a ki megvetettél minket, s nem vonultál ki, oh Isten, a mi seregeinkkel?
Zsolt. 18,30.
13. Segíts ki minket a nyomorúságból, mert emberi segítség hiábavaló.
Zsolt. 60,5., 1 Sám. 31,1., 1 Sám. 31,6.
14. Istennel győzedelmet nyerünk, s ő tapodja el ellenségeinket.
2 Sám. 10,12., 2 Sám. 10,13.

61.

1. Az éneklőmesternek hangszerre: Dávidé.
2. Hallgasd meg, oh Isten, az én kiáltásomat; figyelmezzél az én könyörgésemre.
Zsolt. 5,2.
3. E föld széléről kiáltok te hozzád; mert szívem elepedt: Vígyl el engem innen a sziklára, a hova én nem jutok.
4. Mert te vagy az én menedékem, s erős tornyom az ellenség ellen.
Péld. 18,10.
5. Hadd lakozzam a te sátorodban mindörökké; hadd meneküljek a te szárnyaid árnyéka alá! Szela.
Zsolt. 36,8.
6. Mert te, oh Isten, meghallgattad az én fogadásaimat; a te neved tisztelőinek örökségét megadtad nékem.
Csel. 7,45.
7. Adj napokat a király napjaihoz, esztendeit nemzedékről nemzedékre nyujtsd.
Zsolt. 21,5.
8. Isten előtt lakozzék örökké; kegyelmedet és hűségedet rendeld ki, hogy őrizzék meg őt.
2 Sám. 7,26., Zsolt. 57,4., Zsolt. 89,24., Zsolt. 89,25.
9. Így éneklek majd a te nevedet szüntelen, hogy beteljesítsem az én fogadásaimat minden napon.
Zsolt. 21,14., Zsolt. 56,13., Zsolt. 56,14.

62.

1. Az éneklőmesternek, Jedutun szerint; Dávid zsoltára.

1 Krón. 16,41.

2. Csak Istenben nyugoszik meg lelkem; tőle van az én szabadulásom.

2 Sám. 8,14.

3. Csak ő az én kősziklám és szabadulásom; ő az én oltalmam, azért nem rendülök meg felettébb.

4. Meddig támadtok még egy ember ellen; meddig törtök ellene valamennyien, mint meghanyatlott fal és dűlő kerítés ellen?

5. Csak arról tanácskoznak, mimódon vessék őt le méltóságából; szeretik a hazugságot; szájukkal áldanak, szívükben átkoznak. Szela.

6. Csak Istenben nyugodjál meg lelkem, mert tőle van reménységem.

Zsolt. 125,1.

7. Csak ő az én kősziklám és szabadulásom; ő az én oltalmam, azért nem rendülök meg.

Péld. 18,10.

8. Istennél van szabadulásom és dicsőségem; az én erős kősziklám, az én menedékem Istenben van.

Zsolt. 61,4.

9. Bízatok ő benne mindenkor, ti népek; öntsétek ki előtte szíveteket; Istn a mi menedékünk. Szela.

10. Bizony hiábavalók a közembernek fiai és hazugok a főembernek fiai; ha mérőserpenyőbe vettetnek, mind alábbvalók a semminél.

Jób. 31,24., Jób. 31,25.

11. Ne bízatok zsarolt javakban, és rablott jószággal ne kevélykedjete; a vagyonban, ha nő, ne bizakodjatok;

12. Egyszer szólott az Isten, kétszer hallottam ugyanazt, hogy a hatalom az Istené.

13. Tiéd Uram a kegyelem is. Bizony te fizetsz meg mindenkinek az ő cselekedete szerint!

63.

1. Dávid zsoltára, mikor a Júda pusztájában volt.

2 Sám. 22,5.

2. Isten! én Istenem vagy te, jó reggel kereslek téged; téged szomjúhoz lelkem, téged sóvárog testem a kiaszott, elepedt földön, a melynek nincs vize;

Zsolt. 42,2., Zsolt. 42,3., Zsolt. 27,4., Zsolt. 27,5.

3. Hogy láthassalak téged a szent helyen, szemlélvén a te hatalmat és dicsőségedet.

Zsolt. 42,5.

4. Hiszen a te kegyelmed jobb az életnél: az én ajakim hadd dicsérjenek téged.

Zsolt. 69,17.

5. Áldanálak ezért életem fogytaig; a te nevedben emelném fel kezeimet.

Zsolt. 146,2.

6. Mintha zsírral és kövérséggel telnék meg lelkem, mikor víg ajakkal dicsérhet téged az én szájam!

7. Ha reád gondolok ágyamban: őrváltásról őrváltásra rólad elmélkedem;

Zsolt. 16,7.

8. Mert segítségem voltál, és a te szárnyaidnak árnyékában örvendeztem.

9. Ragaszkodik hozzád az én lelkem; a te jobbod megtámogat engem.

10. Azok pedig, a kik veszedelemre keresik lelkemet, a föld mélységeibe jutnak.

11. Szablya martalékaiul esnek el, és a rókáknak lesznek eledelei.

1 Sám. 31,1., 1 Sám. 31,2.

12. A király pedig örvendezni fog Istenben; dicséri őt mindaz, a ki ő reá esküszik; mert bedugatik a hazugok szája.

Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,3.

64.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára.

2. Hallgasd meg, Isten, az én szómat, mikor panaszkodom; az ellenségtől való félelemtől mentsd meg éltetem.

3. Rejts el engem a rosszakaróknak tanácsa elől, a gonosztevőknek gyülekezetétől.

4. A kik megélesítik nyelvöket, mint a szablyát; irányozzák nyilokat, keserű beszédöket.

Zsolt. 52,4., Zsolt. 52,5.

5. Hogy lövöldözzék titkon az ártatlant; nagy hirtelenséggel lövöldözik azt, és nem félnek.

Zsolt. 11,2.

6. Megátalkodottak gonosz szándékukban; megegyeztek, hogy tört vetnek titkon, mondják: ki látja őket?

7. Álnokságokat koholnak; a kikoholt tervet végrehajták; mindenikök keble és szíve kikutathatatlan.

8. De meglövi őket az Isten; hirtelen nyíl üt rajtuk sebet.

Péld. 6,15.

9. És megejtik őket, a nyelvök lesz ellenök; iszonyodik mindenki, a ki őket látja.

10. Akkor megfélemlenek mind az emberek; hirdetni fogják Istennek dolgát, és megértik cselekedetét.

11. Örvideni fog az igaz Istenben, és hozzá menekül; és dicsekedni fognak minden egyenesszívűek.

Zsolt. 33,1.

65.

1. Az éneklőmesternek; zsoltár; Dávid éneke.

2. Tied a hódolat, a dicséret, oh Isten, a Sionon; és néked teljesítik ott a fogadást.

Zsolt. 48,2., Zsolt. 48,3.

3. Oh könyörgést meghallgató, hozzád folyamodik minden test.

4. Bűneim erőt vettek rajtam; vétkeinket te bocsásd meg.

5. Boldog az, a kit te kiválasztasz és magadhoz fogadsz, hogy lakozzék a te tornáczaidban; hadd teljesejünk meg a te házadnak javaival, a te templomodnak szentségével!

Zsolt. 84,5., Zsolt. 84,11., Zsolt. 84,12.

6. Csodálatos dolgokat szólasz nekünk a te igazságodban, idvességünknek Istene; e föld minden szélének és a messze tengernek bizodalma;

7. A ki hegyeket épít erejével, körül van övezve hatalommal;

8. A ki lecsillapítja a tengerek zúgását, habjaik zúgását, és a népek háborgását.

Mát. 8,26.

9. Félnék is jeleidtől a szélek lakói; a napkelet és nyugot határait megörvendezteted.

10. Meglátogatod a földet és elárasztod; nagyon meggazdagítod azt. Istennek folyója tele van vizekkel; gabonát szerzesz nekik, mert úgy rendelted azt.

Jób. 38,26., Jób. 38,27.

11. Megítatod barázdáit, göröngyeit meglapítod; záporosóvel meglágyítod azt, termését megáldod.

12. Megkoronázod az esztendőt jóvóttoddal, és a te nyomdokaidon kövérség fakad;

13. Csepegnek a pusztá legelői és a halmokat vígság övezi.

Zsolt. 72,3., Zsolt. 72,16.

14. A legelők megtelnek juhokkal, és a völgyeket gabona borítja; örvendeznek és énekelnek.

Zsolt. 144,13., Zsolt. 144,14.

66.

1. Az éneklőmesternek; zsoltár, ének. Örvidezz Istennek, oh te egész föld.

2. Énekeljétek az ő nevének dicsőségét; dicsőítsétek az ő dicséretét!

3. Mondjátok Istennek: Mily csudálatosak a te műveid: a te hatalmad nagy volta miatt hízelegnek néked ellenségeid.

Zsolt. 18,45.

4. Az egész föld leborul előtted; énekel néked, éneklí a te nevedet. Szela.

5. Jőjjetek és lássátok az Isten dolgait; csudálatosak az ő cselekedetei az emberek fiain.

Zsolt. 46,9., Zsolt. 65,12., Zsolt. 65,14.

6. A tengert szárazzá változtatta, a folyamon gyalog mentek át: ott örvidesztünk ő benne.

2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,22., Józ. 3,14., Józ. 3,17.

7. A ki uralkodik az ő hatalmával örökké, szemmel tartja a pogányokat, hogy az engedetlenek fel ne fuvalkodjanak magukban. Szela.

8. Áldjátok népek a mi Istenünket, és hallassátok az ő dicséretének szavát.

9. A ki megeleveníti lelkünket, s nem engedi, hogy lábaink megtántorodjanak.

10. Met megpróbáltál minket, oh Isten, megtisztítottál, a mint tisztítják az ezüstöt.

11. Hálóba vittél be minket, megszorítottad derekainkat.
 12. Embert ültettél fejünkre, tűzbe-vízbe jutottunk: de kihoztál bennünket bőségre.
Zsolt. 60,14.
13. Elmegyek házadba égőáldozatokkal, lefizetem néked fogadásaimat,
Zsolt. 116,14., Zsolt. 56,13., Zsolt. 56,14.
14. A melyeket ajakim ígértek és szájam mondott nyomorúságomban.
 15. Hízalt juhokat áldozom néked égőáldozatul, kosok jóillatú áldozatával; ökröket bakokkal együtt áldozom néked. Szela.
3 Móz. 3,1., 3 Móz. 3,17.
16. Jőjjetek el és halljátok meg, hadd beszéljem el minden istenfélőnek: miket cselekedett az én lelkemmel!
 17. Hozzá kiálték az én szájjammal, és magasztalás volt nyelvem alatt.
Zsolt. 18,4., Zsolt. 18,7.
18. Ha hamisságra néztem volna szívemben, meg nem hallgatott volna az én Uram.
Ján. 9,31., Jak. 4,3.
19. Ámde meghallgatott Isten, figyelmezett könyörgésem szavára.
Zsolt. 18,7., Zsolt. 18,20., Zsolt. 18,25.
20. Áldott az Isten, a ki nem vetette meg könyörgésemet, és kegyelmét nem vonta meg tőlem.
Zsolt. 18,50., Zsolt. 18,51.

67.

1. Az éneklőmesternek, hangszerekkel; zsoltár; ének.
 2. Az Isten könyörüljön rajtunk és áldjon meg minket; világosítsa meg az ő orcáját rajtunk. Szela.
Zsolt. 4,7., 4 Móz. 6,24., 4 Móz. 6,26.
3. Hogy megismerjék e földön a te útadat, minden nép közt a te szabadításodat.
 4. Dicsérnek téged a népek, oh Isten, dicsérnek téged a népek mindnyájan.
Zsolt. 22,28.
5. Örvendnek és vígadnak a nemzetek, mert igazsággal ítéled a népeket, és a nemzeteket e földön te igazgatod. Szela.
Róm. 2,6., Róm. 2,11.
6. Dicsérnek téged a népek, oh Isten, dicsérnek téged a népek mindnyájan.
 7. A föld megadta az ő gyümölcsét: megáld minket az Isten, a mi Istenünk;
Zsolt. 65,12., Zsolt. 65,14.
8. Megáld minket az Isten, és féli őt a földnek minden határa!

68.

1. Az éneklőmesternek; Dávid zsoltára, éneke.
 2. Felkél az Isten, elszélednek ellenségei; és elfutnak előle az ő gyűlölői.
4 Móz. 10,35.
3. A mint a füst elszéled, úgy széleszted el őket; a mint elolvad a viasz a tűz előtt, úgy vesznek el a gonoszok Isten előtt;
Zsolt. 58,8., Zsolt. 58,9.
4. Az igazak pedig örvendeznek és vígadnak az Isten előtt, és ujjongnak örömmel.
Zsolt. 5,12., Zsolt. 33,1.
5. Énekeljetez Istennek, zengedeztetek az ő nevének; csináljatok utat annak, a ki jön a pusztákon át, a kinek Jah a neve, és örüljetez előtte.
 6. Árváknak atyja, özvegyeknek bírása az Isten az ő szentséges hajlékában.
Zsolt. 146,9.
7. Isten hozza vissza a száműzötteket, kihozza boldogságra a foglyokat; csak az engedetlenek lakoznak sivatag helyen.
1 Sám. 2,5.
8. Oh Isten, mikor kivonultál a te néped előtt, mikor a pusztába beléptél: Szela.
2 Móz. 40,36., 2 Móz. 40,38.
9. A föld reng vala, az egek is csepegnek vala Isten előtt, ez a Sinai hegy is az Isten előtt, az Izráel Istene előtt.

Zsolt. 114,4., Zsolt. 114,7., 2 Móz. 19,16., 2 Móz. 19,18.

10. Bő záport hintesz vala, oh Isten, a te örökségedre, s a lankadót megújítod vala.

11. Benne tanyázott a te gyülekezed: te szerzed jóvoltodból a szegénynek, oh Isten!

12. Az Úr ad vala szólniok az örömhírt vivő asszonyok nagy csapatának.

2 Móz. 15,1., 2 Móz. 15,21., Bir. 5,1., Bir. 5,31.

13. A seregek királyai futnak, futnak: s a házi asszony zsákmányt osztogat.

14. Ha cserények között heverték is: olyanok lesztek, mint a galambnak szárnyai, a melyeket ezüst borít, vagy mint vitorla-tollai, a melyek színarany fényűek.

15. Mikor a Mindenható szétszórta benne a királyokat, mintha hó esett volna a Salmonon.

Bir. 9,48.

16. Isten hegye a Básán hegye; sok halmú hegy a Básán hegye;

17. Mit kevélykedtek ti sok halmú hegyek? Ezt a hegyet választotta Isten lakóhelyéül; bizony ezen lakozik az Úr mindörökké!

Zsolt. 87,1., Zsolt. 87,2., Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.

18. Az Isten szekere húszezer, ezer meg ezer; az Úr közöttük van, mint a Sinai hegyen az ő szent hajlékában.

2 Móz. 19,18., 2 Móz. 40,34., 2 Móz. 40,35.

19. Felmentél a magasságba, foglyokat vezettél, adományokat fogadtál emberekben: még a pártütők is ide jönnek lakni, oh Uram Isten!

Eféz. 4,8., Kol. 2,14., Kol. 2,15.

20. Áldott legyen az Úr! Napról-napra gondoskodik rólunk a mi szabadításunk Istene! Szela.

21. Ez a mi Istenünk a szabadításnak Istene, és az Úr Isten az, a ki megszabadít a haláltól.

22. Csak Isten ronthatja meg az ő ellenségeinek fejét, a bűneiben járónak üstökös koponyáját.

Zsolt. 110,6.

23. Azt mondta vala az Úr: Básánból visszahozlak, a tenger mélységéből is kihozlak,

24. Hogy lábadat veresre fessed a vérben, ebeidnek nyelve az ellenségéből lakomázzék.

25. Látták a te bevonulásodat, oh Isten! Az én Istenem, királyom bevonulását a szentélybe.

2 Móz. 25,17., 2 Móz. 25,22.

26. Elől mennek vala az éneklők, utánok a húrpengetők, középen a doboló leányok.

2 Sám. 6,15., 2 Sám. 6,16.

27. A gyülekezetben áldjátok az Istent, az Urat áldjátok, ti Izráel magvából valók!

28. Ott a kis Benjámin, a ki uralkodik rajtok, a Júda fejedelmei és az ő gyülekezetök; a Zebulon fejedelmei és a Nafthali fejedelmei.

2 Sám. 6,1., 2 Sám. 6,2.

29. Istened rendelte el a te hatalmadat: erősítsd meg, oh Isten, azt, a mit számunkra készítettél!

30. A te Jeruzsálem felett álló hajlékodból királyok hoznak majd néked ajándékokat.

Zsolt. 72,10., 2 Krón. 32,23.

31. Fenyítsd meg a nádasnak vadját, a bikák csordáját a népek tulkaival egybe, a kik ezüst-rudakkal terpeszkednek; szórd szét a népeket, a kik a háborúban gyönyörködnek.

32. Eljönnek majd a főemberek Égyiptomból; Szerecsenszág hamar kinyújtja kezeit Istenhez.

Ésa. 19,21., Sof. 3,10.

33. E földnek országai mind énekeljetez Istennek: zengjetez dicséretet az Úrnak! Szela.

Zsolt. 67,4., Zsolt. 67,6.

34. A ki kezdettől fogva az egek egein ül; ímé, onnét szól nagy kemény szóval.

Zsolt. 115,3., Csel. 7,49.

35. Tegyetek tisztességet Istennek, a kinek dicsősége az Izráelen és az ő hatalma a felhőkben van.

36. Rettenetes vagy, oh Isten, a te szent hajlékodból; az Izráelnek Istene ad erőt és hatalmat a népnek. Áldott legyen az Isten!

Zsolt. 60,11., Zsolt. 60,12., Zsolt. 60,14.

69.

1. Az éneklőmesternek a sósannimra; Dávidé.

2. Szabadíts meg engemet, oh Isten, mert a vizek lelkemig hatottak.

Zsolt. 40,3.

3. Mély sárba estem be, hol meg nem állhatok; feneketlen örvénybe jutottam, és az áradat elborít engem.

Zsolt. 42,8.

4. Elfáradtam a kiáltásban, kiszáradt a torkom; szemeim elbágyadtak, várván Istenemet.

Zsolt. 22,3., Jób. 17,6.

5. Többen vannak fejem hajszálainál, a kik ok nélkül gyűlölnék engem; hatalmasok a vesztetre török, a kik ellenségeim alap nélkül; a mit nem ragadtam el, azt kell megfizetnem!

6. Oh Isten, te tudod az én balgatagságomat, és az én bűneim nyilván vannak te előtted:

7. Ne szégyenüljenek meg miattam, a kik te benned remélnek, Uram, Seregeknek Ura! Ne pironkodjanak miattam, a kik téged keresnek, oh Izráelnek Istene!

Zsolt. 40,17.

8. Mert te éretted viselek gyalázatot, és borítja pirontság az én orczámat.

9. Atyámfiái előtt idegenné lettem, és anyám fiai előtt jövevénynyé.

Jób. 19,13., Jób. 19,17.

10. Mivel a te házadhoz való féltő szeretet emészt engem, a te gyalázóidnak gyalázásai hullanak reám.

Zsolt. 119,139., Ján. 7,17., Róm. 15,3.

11. Ha sírok és bőjtöléssel gyötröm lelkemet, az is gyalázatomra válik.

12. Ha gyászruhába öltözöm, akkor példabeszédül vagyok nékik.

13. A kapuban ülők rólam szólnak, és a borozók rólam énekelnek.

14. Én pedig néked könyörgök, oh Uram; jókedvednek idején, oh Isten, a te kegyelmed sokaságához képest hallgass meg engem a te megszabadító hűséggeddel.

Ésa. 49,8.

15. Ments ki engem az iszaptól, hogy el ne sülyedjek; hadd szabaduljak meg gyűlölőimtől és a feneketlen vizekből;

Zsolt. 18,17., Zsolt. 18,18.

16. Hogy el ne borítson a vizek árja, és el ne nyeljen az örvény, és a veremnek szája be ne záruljon felettem!

17. Hallgass meg engem, Uram, mert jó a te kegyelmességed! A te irgalmasságodnak sokasága szerint tekints én reám;

18. És ne rejtse el orczádat a te szolgádtól; mert szorongattatom nagyon: siess, hallgass meg engem!

Zsolt. 102,3.

19. Légy közel az én lelkemhez és váltsd meg azt; az én ellenségeimért szabadíts meg engem.

Zsolt. 22,12.

20. Te tudod az én gyalázatomat, szégyenemet és pirulásomat; jól ismered minden szorongatómat.

Zsolt. 35,21., Zsolt. 41,6., Zsolt. 41,9., Zsolt. 42,11.

21. A gyalázat megtörte szívemet és beteggé lettem; várok vala részvétre, de hiába; vigasztalókra, de nem találék.

22. Sőt ételemben mérget adnak vala, és szomjúságomban eczettel itatnak vala engem.

Mát. 27,34.

23. Legyen az ő asztalok előttök törre, és a bátorságosoknak hálóvá.

Róm. 11,19.

24. Setétüljenek meg az ő szemeik, hogy ne lássanak; és az ő derekukat tedd mindenkorra roskataggá.

25. Önts ki a te haragodat reájok, és a te haragodnak búsulása érje utól őket.

26. Legyen az ő palotájok puszta, és az ő hajlékukban ne legyen lakos;

Csel. 1,20.

27. Mert a kit te megvertél, azt üldözik, és a tőled sujtottak fájdalmát szólják meg.

Zsolt. 109,15., Zsolt. 109,16.

28. Szedd össze álnokságaikat, és a te igazságodra ne jussanak el.

29. Töröltessenek ki az élők könyvéből, és az igazak közé ne irattassanak.

Zsolt. 109,15.

30. Engem pedig, a ki nyomorult és szenvedő vagyok, emeljen fel, oh Isten, a te segedelmed!

31. Dicsérem az Istennek nevét énekkel, és magasztalom hálaadással.

32. És kedvesebb lesz az Úr előtt az ökörnél, a szarvas és hasadt körmű tuloknál.

Zsolt. 51,18., Zsolt. 51,19.

33. Látják ezt majd a szenvedők és örülnek; ti Istent keresők, elevenedjék a ti szívetek!

Zsolt. 22,27., Zsolt. 70,5.

34. Mert meghallgatja az Úr a szegényeket, és az ő foglyait nem veti meg.

35. Dicsérik őt az egek és a föld; a tengerek és a mi csak mozog azokban!

Zsolt. 148,1., Ésa. 49,13.

36. Mert megtartja Isten a Siont, és megépíti Júdának városait; és ott lakoznak majd és bírní fogják azt.

Zsolt. 51,20.

37. És az ő szolgálóinak maradékai öröklük azt, és abban laknak majd, a kik szeretik az ő nevét.

70.

1. Az éneklőmesternek, Dávidtól, emlékeztetésre.

2. Isten, az én szabadításomra, Uram, az én segítségemre siess!

Zsolt. 40,14., Zsolt. 71,12.

3. Szégyenüljenek meg és piruljanak, a kik életemre törnek; riadjanak vissza és gyalázat érje őket, a kik bajomat kívánják.

Zsolt. 40,15.

4. Hátráljanak meg gyalázatosságuk miatt, a kik azt mondják nékem: Hehé, hehé!

Zsolt. 40,16.

5. Örülnek és örvendeznek majd benned mindazok, a kik keresnek tégedet, és ezt mondják majd szüntelen, a kik szeretik a te szabadításodat: Magasztaltassék fel az Isten!

Zsolt. 40,17.

6. Én pedig szegény és nyomorult vagyok: siess hozzám, oh Isten; segedelmem és szabadítóm vagy te Uram: ne késsél!

Zsolt. 40,18.

71.

1. Te benned bízom, Uram! Ne szégyenüljek meg soha.

Zsolt. 125,1.

2. A te igazságod szerint ments meg és szabadíts meg engem; hajtsd hozzám füledet és tarts meg engem.

Zsolt. 31,2., Dán. 9,16.

3. Légy sziklaváram, a hova menekülhessek szüntelen; rendelkezéssel megtartásom felől, mert köszálam és erősségem vagy te.

Péld. 18,10.

4. Én Istenem, szabadíts meg engem a gonosznak kezéből; a hamisnak és kegyetlennek markából!

5. Mert te vagy az én reménységem, oh Uram, Istenem, és bizodalمام gyermekségemtől fogva!

Zsolt. 22,10., Zsolt. 22,11.

6. Reád támaszkodom születésem óta; anyámnak méhéből te vontál ki engem; rólad szól az én dicséretem szüntelen.

7. Mintegy csudává lettem sokaknak; de te vagy az én erős bizodalمام.

8. Megtelik szájam dicséreteddel, minden napon a te dicsőségeddel.

9. Ne vess el engem az én vénségemnek idején; mikor elfogy az én erőm, ne hagyj el engem!

10. Mert felőlem szólanak elleneim, és a kik életemre törnek, együtt tanácskoznak,

Zsolt. 64,6., Zsolt. 64,7.

11. Mondván: Az Isten elhagyta őt! Kergessétek és fogjátok meg, mert nincs, a ki megszabadítsa.

12. Oh Isten, ne távozzál el tőlem! Én Istenem, siess segítségemre!

Zsolt. 70,2., Zsolt. 70,4.

13. Szégyenüljenek meg és enyészsenek el életemnek ellenségei; borítsa szégyen és gyalázat azokat, a kik vesztetemre törnek!

14. Én pedig szüntelen reménylek, és szaporítom minden te dicséretedet.

15. Szájam beszéli a te igazságodat, minden nap a te szabadításodat, mert számát sem tudom.

Zsolt. 139,17.

16. Az Úr Istennek nagy tetteivel járok; csak a te igazságodról emlékezem!

Zsolt. 3,6., Zsolt. 3,7.

17. Oh Isten, gyermekségemtől tanítottál engem; és mind mostanig hirdetem a te csudadolmaidat.

18. Vénségemig és megőszülésemig se hagyj el engem, oh Isten, hogy hirdessem a te karodat e nemzetségnek, és minden következőnek a te nagy tetteidet.

Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,51.

19. Hisz a te igazságod, oh Isten, felhat az égig, mert nagyságos dolgokat cselekedtél; kicsoda hasonló te hozzád, oh Isten?!

20. A ki sok bajt és nyomorúságot éreztettél velünk, de ismét meglevenítesz, és a föld mélységéből ismét felhozol minket.

Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,19., Zsolt. 18,44., Zsolt. 49,16., Zsolt. 80,13.

21. Megsokasítod az én nagyságomat; hozzám fordulsz és megvigasztalsz engem.

22. Én is tisztellek téged lanttal a te hűségédért, én Istenem! Éneklek néked hárfával, oh Izráelnek szentje!

23. Örvendeznek az én ajakim, hogy énekelhetek néked, és lelkem is, a melyet megváltottál.

Zsolt. 63,6., Zsolt. 63,8.

24. Nyelvem is minden napon hirdeti a te igazságodat, mert megszégyenültek és gyalázzal illettetek, a kik veszemre törnek.

72.

1. Salamoné. Isten, a te ítéletidet add a királynak, és a te igazságodat a király fiának.

1 Kir. 3,9.

2. Hadd ítélje népedet igazsággal, és a te szegényeidet méltányossággal.

2 Sám. 8,15., Péld. 31,8., Péld. 31,9.

3. Teremjenek a hegyek békességet a népnek, és a halmok igazságot.

1 Kir. 4,21., 1 Kir. 4,24., 1 Kir. 4,25., 1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,7.

4. Legyen bírója a nép szegényeinek, segítsen a szűkölködőnek fiain, és törje össze az erőszakoskodót.

1 Kir. 3,16., 1 Kir. 3,27.

5. Féljenek téged, a míg a nap áll és a meddig a hold fénylik, nemzedékről nemzedékre.

6. Szálljon alá, mint eső a rétre, mint zápor, a mely megöntözi a földet.

7. Virágozzék az ő idejében az igaz és a béke teljessége, a míg nem lesz a hold.

8. És uralkodjék egyik tengertől a másik tengerig, és a nagy folyamtól a föld határáig.

1 Kir. 4,21., 1 Kir. 4,24.

9. Boruljanak le előtte a pusztalakók, és nyalják ellenségei a port.

10. Tarsis és a szigetek királyai hozzanak ajándékot; Seba és Szeba királyai adományyal járuljanak elé.

1 Kir. 9,11., 1 Kir. 9,14., 1 Kir. 10,1., 1 Kir. 10,10., 1 Kir. 10,24., 1 Kir. 10,25., Ésa. 60,6.

11. Hajoljanak meg előtte mind a királyok, és minden nemzet szolgáljon néki.

12. Mert megszabadítja a kiáltó szűkölködőt; a nyomorultat, a kinek nincs segítője.

13. Könnyörül a szegényen és szűkölködőn, s a szűkölködők lelkét megszabadítja;

14. Az elnyomástól és erőszaktól megmenti lelköket, és vérök drága az ő szemében.

15. És éljen ő és adjanak néki Seba aranyából; imádkozzanak érte szüntelen, és áldják őt minden napon.

16. Bő gabona legyen az országban a hegyek tetején is; rengjen gyümölcse, mint a Libanon, s viruljon a városok népe, mint a földnek füve.

1 Kir. 4,20., 1 Kir. 4,25.

17. Tartson neve mindörökké; viruljon neve, míg a nap lesz; vele áldják magokat mind a nemzetek, és magasztalják őt.

18. Áldott az Úr Isten, Izráelnek Istene, aki csudadolgokat cselekszik egyedül!

19. Áldott legyen az ő dicsőséges neve mindörökké, és teljék be dicsőségével az egész föld. Ámen! Ámen!

20. Itt végződnék Dávidnak, az Isai fiának könyörgései.

73.

1. Aszáf zsoltára. Bizony jó Izráelhez az Isten, azokhoz, a kik tiszta szívűek.

Zsolt. 18,17., Zsolt. 18,27.

2. De én?! Már-már meghanyatlottak lábaim; és kis híjja, hogy lépteim el nem iszomodtak.

3. Mert irigykedtem a kevélyekre, látván a gonoszok jó szerencsését.

Jób. 21,7., Jób. 21,15.

4. Mert halálukig nincsenek kínjaik, és az ő erejük állandó.

5. A halandók nyomorúságában nincs részök, és az emberekkel nem ostoroztatnak.

6. Ezért nyakuknak ékessége kevélység, ruha gyanánt erőszak borítja őket.

7. A kövérség miatt kinn ülnek az ő szemeik, elméjük gondolatjai csaponganak.

8. Gúnyolódnak és gonoszságot szólnak; elnyomásról beszélnek fennhéjázással.

Zsolt. 31,19., Zsolt. 94,3., Zsolt. 94,7.

9. Az égre táogatják szájokat, és nyelvök eljárja a földet.

Jób. 21,14., Jób. 21,15.

10. Azért fordul az ő népe ide, hogy tele pohár vizet szürcsölnek;

11. És mondják: Mint tudhatná ezt az Isten, s van-é a Magasságosban értelem?

12. Ímé, ezek gonoszok, és örök biztonságban vagyont gyűjtenek!

13. Bizony hiába tartottam én tisztán szívemet, és mostam ártatlanságban kezeimet;

Jób. 9,13., Jób. 9,31., Malak. 3,14., Malak. 3,15.

14. Mert nyomorgattatom minden napon, és ostoroztatom minden reggel!

15. Ha azt mondom: Ilyen módon szólok: Ímé, a te fiaid nemzedékét árulom el.

16. Gondolkodom, hogy ezt megérthessem; de nehéz dolog ez szemeimben.

17. Mígnem bemenék az Isten szent helyébe: megértém azoknak sorsát.

Jób. 21,16., Jób. 21,20.

18. Bizony síkos földön helyezted el őket; pusztaságokra vetted ki őket.

19. Mind elpusztulnak egy szempillantásban! Elvesznek, elenyésznek a rettegéstől.

Jób. 20,7., Jób. 20,11., Zsolt. 37,2.

20. Mint álmot, ha felszerkenünk: te Uram, ha felserkensz, úgy veted meg képüket.

21. Hogyha keseregne szívem, és háborognának veséim:

22. Akkor balgatatag és tudatlan volnék én, oktalan állat volnék te irántad.

23. De én mindenkor veled vagyok, te fogod az én jobb kezemet.

24. Tanácsoddal igazgatsz engem, és azután dicsőségbe fogadsz be engem.

Zsolt. 32,8.

25. Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön!

Zsolt. 16,11., Zsolt. 32,10.

26. Ha elfogyatkozik is testem és szívem: szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, oh Isten, mindörökké!

27. Mert ímé, a kik eltávoznak tőled, elvesznek; mind kiirtod azokat, a kik elhajolnak tőled.

28. De én? Isten közelsége oly igen jó nékem. Az Úr Istenben vetem reménységemet, hogy hirdessem minden te cselekedetedet.

Zsolt. 18,26., Zsolt. 18,27.

74.

1. Aszáf tanítása. Miért vetettél el, oh Isten, teljesen? Miért füstölög haragod a te legelődnek juhaid ellen?

Zsolt. 80,1.

2. Emlékezzél meg a te gyülekezetedről, a melyet régen szerzettél és a melyet megváltottál: a te örökségednek részéről, a Sion hegyéről, a melyen lakozol!

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.

3. Lépj fel a teljes pusztaságba; mindent tönkre tett az ellenség a szent helyen!

4. Támadóid a te gyülekezeted hajlékában ordítanak: jeleiket tűzték fel jelekké.

5. Úgy tűnnek fel, mint mikor valaki fejszóját emelgeti az erdőnek sűrű fáira.

6. Faragványait már mind összetördelték: fejszékkel és pórölyökkel.

1 Kir. 9,7., 1 Kir. 9,8.

7. Szent helyedet lángba borították; neved hajlékát földig megfertőztették.

1 Kir. 9,3.

8. Ezt mondták szívökben: Dúljuk fel őket mindenestől! Felgyújtották Istennek minden hajlékát az országban.

9. Jeleinket nem látjuk, próféta nincs többé, és nincs közöttünk, a ki tudná: meddig tart ez?

Siral. 2,9.

10. Meddig szidalmaz, oh Isten, a sanyargató? Örökké gyalázza-é az ellenség a te nevedet?

11. Miért húzod vissza kezedet, jobbodat? Vond ki kebeledből: végezz!

12. Pedig Isten az én királyom eleitől fogva, a ki szabadításokat mível e föld közepette.

Bir. 3,31., Bir. 4,24.

13. Te hasítottad ketté a tengert erőddel; te törted össze a czethalak fejét a vizekben.

2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,22., Ezék. 29,3.

14. Te rontottad meg a leviathánnak fejét, s adtad azt eledelül a pusztai népnek.

15. Te fakasztottad fel a forrást és patakot, te száraztottad meg az örök folyókat.

16. Tiéd a nappal, az éjszaka is tiéd; te formáltad a világosságot és a napot.

17. Te szabtd meg a földnek minden határát: a nyarat és a telet te formáltad.

1 Móz. 8,22.

18. Emlékezzél meg erről: ellenség szidalmazta az Urat, s bolond nép káromolta a te nevedet.

19. Ne adjad a fenevadnak a te gerlicédnek lelkét; szegényeidnek gyülekezetéről ne feledkezzél meg végképen!

20. Tekints a szövetségre; mert telve vannak e földnek rejtekhelyei zsaroló tanyákkal.

2 Móz. 24,8.

21. A megrontott ne térjen szegényvallással vissza; a nyomorult és szűkölködő dicsérje a te nevedet.

22. Kelj fel, oh Isten, és véd a te ügyedet; emlékezzél meg a te gyaláztatásodról, a melylyel naponként illet téged a bolond!

23. Ne felejtkezzél el ellenségeidnek szaváról, és az ellened támadók háborgatásáról, a mely szüntelen nevededik!

Zsolt. 137,7.

75.

1. Az éneklőmesternek, az altashétre, Aszáf zsoltára, ének.

2. Tisztelünk téged, oh Isten, tisztelünk; neved közel van, hirdetik csodatetteid.

3. Ha megszabom a határidőt, én méltányosan ítélek.

4. A föld és annak minden lakosa elcsügged; én erősítem meg annak oszlopait. Szela.

Józs. 2,9., Józs. 2,24.

5. A kérkedőknek azt mondom: Ne kérkedjétek; és a gonoszoknak: Ne emeljétek szarvat!

6. Ne emeljétek magasra szarvatokat, ne szóljatok megkeményedett nyakkal;

Zsolt. 31,19.

7. Mert nem napkelettől, sem napnyugattól, s nem is a pusztá felől támad a felmagasztalás;

8. Hanem Isten a bíró, a ki egyet megaláz, mást felmagasztal!

Dán. 5,21., 1 Sám. 2,7., Dán. 2,21.

9. Mert pohár van az Úr kezében, bortól pezseg, nedvvel tele; ha tölt belőle, még seprejét is iszsa és szopja a föld minden gonosztevője.

Zsolt. 60,5., Jób. 21,22., Jób. 21,29.

10. Én pedig hirdetem ezt mindörökké, és éneket mondok a Jákób Istenének.

11. És a gonoszoknak szarvait mind letördelem; az igaznak szarvai pedig felmagasztaltatnak.

Zsolt. 101,3., Zsolt. 101,8.

76.

1. Az éneklőmesternek hangszerekkel; Aszáf zsoltára, ének.

2. Ismeretes az Isten Júdában, nagy az ő neve Izráelben.

3. Mert hajléka van Sálemben, és lakhelye Sionban.

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.

4. Ott törte össze a kézív villámait, paizst, szablyát és a hadat. Szela.

2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,7., Ésa. 37,36., Zsolt. 48,5., Zsolt. 48,8.

5. Ragyogó vagy te, felségesebb, mint a zsákmányadó hegyek.

6. Kifosztattak a bátor szívűek, álmukat aluszszák, és minden hős kezének ereje veszett.

7. A te dorgálásodtól, oh Jákób Istene, megszibbadt mind szekér, mind ló.

Ésa. 37,29., Ésa. 37,33., Ésa. 37,35.

8. Te, te rettenetes vagy, és ki állhat meg orczád előtt, mikor haragszol?

5 Móz. 4,24.

9. Az egeből jelentetted ki ítéletedet; a föld megrettent és elcsendesedett,

Ésa. 37,36.

10. Mikor felkelt Isten az ítéletre, hogy megszabadítsa a föld minden nyomorultját! Szela.

11. Mert az emberek haragja megdicsőít téged, miután felővezed végső haragodat.

12. Tegyetek fogadást és adjátok meg azokat az Úrnak, a ti Isteneteknek; mindnyájan, a kik ő körülte laknak, hozzanak ajándékot a Rettenetesnek.

Zsolt. 50,14.

13. Mert a fejedelmek gőgjét megtöri, rettenetes a föld királyaihoz.

Dán. 2,21.

77.

1. Az éneklőmesternek, Jedutunnak; Aszáfé, zsoltár.

2. Szavamat Istenhez emelem és kiáltok; szavamat Istenhez emelem, hogy figyelmezzon reám.

Zsolt. 18,4., Zsolt. 116,1., Zsolt. 116,2.

3. Nyomorúságom idején az Urat keresem; kezem feltartom éjjel szünetlenül; lelkem nem akar vigasztalást bevenni.

Zsolt. 50,15.

4. Istenről emlékezem és sóhajtok; róla gondolkodom, de elepedt az én lelkem. Szela.

5. Szemeimet ébren tartod; hánykolódom, de nem szólhatok.

6. Elmélkedem a régi napokról, a hajdankor éveiről.

7. Megemlékezem éjjel az én énekeimről; szívemben elgondolkodom és azt kutatja lelkem:

8. Avagy mindörökké elvet-é az Úr? és nem lesz-é többé jóakaró?

9. Avagy végképen elfogyott-é az ő kegyelme? vagy megszűnik-é ígérete nemzedékről nemzedékre?

10. Avagy elfelejtkezett-é könyörölni Isten? avagy elzárta-é haragjában az ő irgalmát? Szela.

11. És mondtam: Ez az én betegségem, hogy a Fölségesnek jobbjá megváltozott.

12. Megemlékezem az Úrnak cselekedeteiről, sőt megemlékezem hajdani csodáidról;

Zsolt. 76,7.

13. És elmélkedem minden cselekedetedről, és tetteidről gondolkozom.

14. Oh Isten, a te utad szentséges; kicsoda olyan nagy Isten, mint az Isten?

15. Te vagy az Isten, a ki csodát mívelsz; megmutattad a népek között a te hatalmadat.

16. Megváltottad népedet karoddal a Jákób és a József fiait. Szela.

2 Móz. 12,29., 2 Móz. 12,31., 2 Móz. 12,41., 2 Móz. 12,45.

17. Láttak téged a vizek, oh Isten, láttak téged a vizek és megfélemlének; a mélységek is megrázkódnak.

2 Móz. 14,21., Józs. 3,16., Józs. 3,17.

18. A felhők vizet ömlesztének; megzendülének a fellegek, és a te nyílaid széllyel futkostanak.

19. Mennydörgésed zúgott a forgószelemben; villámlásaid megvilágosították a mindenséget; megrázkódott és megindult a föld.

2 Móz. 9,24., 2 Móz. 9,25.

20. Utad a tengeren volt és ösvényed a nagy vizeken; és nyomaid nem látszottak meg.

21. Vezetted mint nyáját, a te népedet, Mózesnek és Áronnak kezével.

Mik. 6,4.

78.

1. Aszáf tanítása. Figyelj én népem az én tanításomra; hajtsátok füleiteket számnak beszédeire.

2. Megnyitom az én számat példabeszédre; rejtett dolgokat szólok a régi időből.

Zsolt. 49,5., Mát. 13,35.

3. A miket hallottunk és tudunk; és a miket atyáink beszéltek nekünk,

5 Móz. 4,9.

4. Nem titkoljuk el azokat az ő fiaiktól; a jövő nemzedéknek is elbeszéljük az Úr dicséretét, hatalmát és csodáit, a melyeket cselekedett.

Zsolt. 145,4., Zsolt. 145,5.

5. Mert bizonysgot állított Jákóbban, és törvényt rendelt Izráelben; a melyek felől megparancsolta atyáinknak, hogy megtanítsák azokra fiaikat;

5 Móz. 4,9.

6. Hogy megtudja azokat a jövő nemzedék, a fiak, a kik születnek; és felkeljenek és hirdessék azokat fiaiknak;

7. Hogy Istenbe vessék reménységüket és el ne felejtkezzenek Isten dolgairól, hanem az ő parancsolatait megtartsák.

1 Móz. 18,17., 1 Móz. 18,19.

8. Hogy ne legyenek olyanok, mint apáik: szilaj és makacs nemzedék, olyan nemzedék, a melynek szíve nem volt szilárd, és lelke sem volt hű Isten iránt.

2 Móz. 32,9.

9. Efraim fiai, a fegyveres íjások hátat fordítottak az ütközet napján;

10. Nem őrizték meg az Isten szövetségét, és nem akartak járni az ő törvényében;

11. Sőt elfelejtkeztek az ő tetteiről, csodáiról, a melyeket mutatott nékik.

12. Apáik előtt csodát mívelt Égyiptom földjén, a Czoán mezején.

2 Móz. 7,10., 2 Móz. 8,24.

13. Ketté választotta a tengert s átvitte őket; és felállította a vizeket fal gyanánt.

2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,22., 2 Móz. 15,8.

14. Vezette őket nappal felhőben, és egész éjen át tűznek világosságában.

15. Sziklákat hasított meg a pusztában, és inniok adott bőségesen, akárcsak a mélységes vizekből.

16. Patakokat fakasztott a kősziklából, és folyamok módjára vizeket ömlesztett:

2 Móz. 17,6.

17. Mégis folyvást vétkeztek ellene, és haragították a Felségest a pusztában;

2 Móz. 17,7.

18. És megkísérték Istent az ő szívökben, enni valót kérvén az ő kívánságuk szerint.

19. És szólának Isten ellen, mondván: Avagy tudna-e Isten asztalt teríteni a pusztában?

20. Ímé, megcsapta a kősziklát és víz ömlött és patakok özönlöttek; de vajon tud-e kenyeret is adni? avagy készíthet-e húst az ő népének?

2 Móz. 17,6.

21. Meghallotta az Úr és megharagudott ezért, és tűz gyulladt fel Jákób ellen, és harag gerjedt fel Izráel ellen;

22. Mert nem hittek Istenben, és nem bíztak az ő segedelmében,

23. És ráparancsolt a felhőkre ott fenn, és az egék ajtait megnyitotta.

24. És hullatott rájuk mannat eledelül, és mennyei gabonát adott nékik.

2 Móz. 16,14., 2 Móz. 16,15.

25. Angyalok kenyerét ette az ember, bőséggel vetett nékik eleséget,

26. Megindítá a keleti szelet az egékben, és elhozá erejével a déli szelet;

27. És hullata rájuk annyi húst, mint a por, és annyi madarat, mint a tenger fővénye.

28. És leszállítá azokat az ő táboruk közepére, az ő sátoraikhoz köröskörül.

29. Evének azért és igen megelegedének, és a mit kívántak, azt hozá nékik.

30. Még fel sem hagytak a kívánságukkal; az étel még a szájukban vala:

31. Mikor az Isten haragja felgerjede ellenök, és főbbjeik közül sokakat megöle, és Izráelnek ifjait levágá;

32. Mindamellet is újra vétkezének, és nem hívének az ő csodadolgaiban.

33. Azért hiábavalóságban töltette el napjaikat, éveiket pedig rettegésben.

34. Ha ölte őket, hozzá fordultak, megtértek és Istent keresék.

35. És eszökbe vevék, hogy Isten az ő sziklájok, és a felséges Isten az ő megváltójok;

36. És hízelkedének néki szájokkal, nyelvökkel pedig hazudozának néki.

37. De szívök nem volt tökéletes iránta, és nem voltak hűségesek az ő szövetségéhez;

38. Ő azonban irgalmas és bűnbocsátó, nem semmisít meg, sőt sokszor elfordítja haragját, és nem önti ki teljes búsulását.

39. Azért eszébe vevé, hogy test ök, és olyanok, mint az ellebbenő szél, a mely nem tér vissza.

1 Móz. 6,3.

40. Hányszor keserítették őt a pusztában, hányszor illették fájdalommal a kietlenben?!

41. És újra kísértették az Istent, és ingerelték Izráel szentjét.

42. Nem emlékeztek meg az ő kezéről, sem a napról, amelyen megváltotta őket a nyomorgatótól;

43. Midőn kitűzte jeleit Égyiptomban, és csodáit a Czoán mezején.

44. És vérré változtatta folyóikat, hogy nem ihatták patakjaikat.

45. Legyeket bocsáta reájok, a melyek emészték őket, és békát, a mely pusztítja őket.
1 Móz. 8,6.
46. Odaadta termésöket a szöcskének, s munkájuk gyümölcsét a sáskának.
47. Jégesővel pusztítja el szőlőjüket, s figefáikat kőesővel.
48. Odaveté barmaikat a jégesőnek, marháikat pedig a mennyköveknek.
49. Rájok bocsáta haragjának tüzét, mérgét, búsulását és a szorongatást: a gonosz angyalok seregét.
50. Utat tört haragjának, s nem tartotta meg a haláltól lelköket, és életöket döghalálnak veté.
51. És megöle minden elsőszülöttet Égyiptomban, az erő zsengejét Khám sátoiraiban.
52. Elindítja mint juhokat, az ő népét, s vezeté őket, mint nyáját a pusztában.
53. És vezeté őket biztonságban, és nem félének, ellenségeiket pedig elborítja a tenger.
54. És bevivé őket az ő szent határába, arra a hegyre, a melyet szerzett az ő jobbkezével.
2 Móz. 3,1., 2 Móz. 3,12.
55. És kiűzé előlük a pogányokat, és elosztá nekik az örökséget sorsvetéssel; és letelepíté azok sátoiraiban az Izráel törzseit.
4 Móz. 26,1., 4 Móz. 26,53., Józ. 13,7.
56. De megkisérték és megharagíták a magasságos Istent, és nem őrizék meg bizonyosságait;
57. Elfordulának ugyanis és hűtlenek levének, mint apáik; visszafelé fordulának, mint a csalfa kézív.
Ésa. 1,4., Hós. 7,16.
58. Haragra ingerelték őt magaslataikkal, és bosszantották faragott bálványaikkal.
1 Kir. 14,23.
59. Meghallá ezt Isten és felgerjede; és az Izráelt felette megútálá.
60. És elveté magától Silói hajlékát, a sátort, a melyben lakott vala az emberek között;
61. Sőt fogságba viteté erejét, dicsőségét pedig ellenség kezébe.
1 Sám. 4,10., 1 Sám. 4,11.
62. És fegyver alá rekeszté az ő népét; és az ő öröksége ellen felgerjede.
63. Ifjait tűz emészté meg, és szüzei nem énekeltettek meg.
64. Papjai fegyver miatt hullottak el, és özvegyei nem végezheték a siratást.
1 Sám. 4,17.
65. Akkor felserkene az Úr, mintegy álomból; mint hős, a ki bortól vigadoz;
66. És visszaveré ellenségeit; s örök gyalázatot vete reájok.
67. Azután megútálá a József sátorát, és nem választá Efraim törzsét;
68. Hanem a Júda törzsét választá; A Sion hegyét, a melyet szeret.
Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.
69. És megépíté szent helyét, mint egy magas várat; mint a földet, a melyet örök időre fundált.
1 Kir. 7,1., 1 Kir. 7,38.
70. És kiválasztá Dávidot, az ő szolgáját, és elhozá őt a juhok aklaiból.
1 Sám. 16,1., 1 Sám. 16,11., 1 Sám. 16,13.
71. A szoptatós juhok mellől hozá el őt, hogy legeltesse Jákóbot, az ő népét, és Izráelt, az ő örökségét.
2 Sám. 7,8.
72. És legelteté őket szívének tökéletessége szerint, és vezeté őket bölcs kezeivel.
2 Sám. 8,15.
- 79.**
1. Aszáf zsoltára. Oh Isten, pogányok jöttek be örökségedbe, megfertőztették szent templomodat, Jeruzsálemet kóhalommá tették.
2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,10.
2. Szolgáid holttestét az ég madarainak adták eledelül, szenteid húsát a föld vadjainak.
3. Ontották véroket, mint a vizet Jeruzsálem körül, s nem volt, a ki eltemette volna őket.
4. Gyalázattá lettünk szomszédaink előtt, csúfságul és nevetségül a körülünk lakóknak.
Zsolt. 44,14., Zsolt. 80,7., Zsolt. 137,7., Ezék. 25,3., Ezék. 25,6., Ezék. 26,2.
5. Meddig haragszol Uram, szüntelen? meddig gerjeded féltő szerelmed, mint a tűz?
6. Ontsd ki haragodat a pogányokra, a kik nem ismernek téged, és az országokra, a melyek nem hívják segítségül a te nevedet;

Jer. 10,25.

7. Mert megemésztették Jákóbot, és hajlékát elpusztították.

Zsolt. 14,4.

8. Ne emlékezzél meg rovásunkra elődeink vétkéiről; siess elénk irgalmassággal, mert megnyomorodunk nagyon.

Ésa. 64,9., Ésa. 64,10.

9. Segíts meg bennünket, szabadító Istenünk, a te nevednek dicsőségéért; ments meg minket és bocsásd meg vétkeinket a te nevedért.

Ésa. 48,9., Ezék. 20,22.

10. Minek mondanák a pogányok: Hol az ő Istenök? Legyen nyilvánvaló a pogányokon szemeink láttára a te szolgálaid kiontott véréért való bosszúállásod.

11. Jusson elődbe a foglyok könnyörgése; karod hatalmával tartsd meg a halálnak eme fiait;

12. És fizess meg szomszédaink keblébe hétszeresen a gyalázatért, a melylyel illettek téged, oh Uram!

Ésa. 65,6., Ésa. 65,7.

13. Mi pedig, a te néped és a te legelőd nyája, hálát adunk néked mindörökké, s nemzedékről-nemzedékre hirdetjük a te dicséretedet!

5 Móz. 32,9., 5 Móz. 32,13.

80.

1. Az éneklőmesternek a sosannim-éduthra; Aszáf zsoltára.

2. Oh Izráelnek pásztora, hallgass meg, a ki vezérled Józsefet, mint juhnyáját; a ki Kérubokon ülsz, jelenj meg fényeddel!

Zsolt. 74,1., 2 Sám. 6,2., Zsolt. 99,1.

3. Efraim, Benjámin és Manasse előtt támaszd fel a te hatalmadat, és jőjj el, hogy szabadíts meg minket!

4. Oh Isten, állíts helyre minket, és világoltasd a te orczádat, hogy megszabaduljunk.

Ésa. 60,3., Zsolt. 44,4., Zsolt. 118,27.

5. Seregeknek Ura, Istene: meddig haragszol a te népednek könnyörgésére?

6. Könyhullatásnak kenyerével éteted őket, s könyhullatások árjával itatod meg őket.

Zsolt. 102,10.

7. Perpatvarrá tevél minket szomszédaink között, és a mi ellenégeink csúfkodnak rajtunk.

Zsolt. 44,14., Zsolt. 79,4., Zsolt. 137,7.

8. Seregek Istene, állíts helyre minket; világoltasd a te orczádat, hogy megszabaduljunk!

9. Égyiptomból szólót hozál ki, kiűzéd a pogányokat és azt elültetéd.

Ésa. 5,1., Ésa. 5,7.

10. Helyet egyengettél előtte, és gyökeret eresztett, és ellepé a földet.

11. Hegyeket fogott el az árnyéka, és a vesszei olyanok lettek, mint az Isten czédrusfái.

12. Sarjait a tengerig ereszté, és hajtásait a folyamig.

13. Miért rontottad el annak gyepeit, hogy szaggathassa minden járókelő?

Ésa. 5,1., Ésa. 5,7.

14. Pusztítja azt a vaddisznó, és legeli a mezei vad.

15. Oh Seregek Istene! kérlek, térj vissza, tekints alá az egeből és lásd és tekintsd meg e szólót!

Ésa. 64,9., Ésa. 64,12.

16. És a csemetét, a mit jobbod ültetett, a sarjat, melyet felneveltél!

17. Elégett a tűzben, levágotott; arcod haragjától elvesznek.

2 Kir. 17,6.

18. Legyen a te kezed a te jobbodnak férfián, és az embernek fián, a kit megerősítettél magadnak,

19. Hogy el ne térjünk tőled. Eleveníts meg minket és imádjuk a te nevedet.

20. Seregek Ura, Istene! állíts helyre minket; világoltasd a te orczádat, hogy megszabaduljunk!

81.

1. Az éneklőmesternek, a gittithre. Aszáfé.

1 Krón. 25,1.

2. Örvendezetek Istennek, a mi erősségünknek; ujjongjatok a Jákób Istenének!

3. Dalt zengjetekek és dobot pergessetek, gyönyörű hárfát cziterával együtt.
4. Fújjatok kürtöt új holdra, holdtöltekor, a mi ünnepünk napján;
4 Móz. 10,2., 4 Móz. 10,10.
5. Mert végzett dolog ez Izráelnél, a Jákób Istenének rendelése.
6. Bizonyásgul tette ő a József nemzetségében, a mikor kijött Égyiptom földe ellen. Nyelvet hallék ott, a mit nem tudtam.
2 Móz. 23,17.
7. Megszabadítottam a tehertől az ő vállát, kezei megmenekültek a kosártól.
2 Móz. 3,7., 2 Móz. 3,10.
8. A nyomorúságban segítségül hívtál és én megszabadítottalak téged; meghallgattalak téged a mennydörgésnek rejtekében; megpróbáltalak téged a versengések vizénél. Szela.
2 Móz. 14,10., 2 Móz. 17,7.
9. Hallgass én népem, hadd tegyek bizonyásgot ellened! Oh Izráel, ha te meghallgatnál engem!
5 Móz. 32,29.
10. Ne legyen te nálad idegen isten, és az idegen isten előtt meg ne hajolj!
11. Én, az Úr vagyok a te Istened, a ki kihoztalak téged Égyiptom földéről: nyisd szét a te szájad és betöltöm azt.
2 Móz. 20,1., 2 Móz. 20,2.
12. De nem hallgatott népem az én szómra, és Izráel nem engedelmeskedett nékem.
Csel. 7,39., Csel. 7,41.
13. Ott hagytam azért őt szívöknek keménységében, hogy járjanak a magok tanácsa szerint.
Csel. 7,42.
14. Oh, ha az én népem hallgatna reám, s Izráel az én utaimon járna!
Ésa. 48,18., 5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,13.
15. Legott megaláznám ellenségeit, s szorongatói ellen fordítanám kezem.
16. Az Úrnak gyűlölői hízelegnének néki, és örökkévaló volna az ő idejük.
Zsolt. 18,24., Zsolt. 18,25.
17. És ő megalégítené őt java búzával, és sziklából folyó mézzel töltenélek be téged!
5 Móz. 32,13.

82.

1. Aszáf zsoltára. Isten áll az Istennek gyülekezetében, ítél az istenek között.
5 Móz. 19,17.
2. Meddig ítéltek még hamisan, és emelitek a gonoszok személyét? Szela.
5 Móz. 1,17.
3. Ítéljetekek a szegénynek és árvának; a nyomorultnak és elnyomottnak adjatek igazáságot!
4. Mentsétekek meg a szegényt és szűkölködőt; a gonoszok kezéből szabadítsatek ki.
Péld. 24,11., Zsolt. 99,1.
5. Nem tudnak, nem értenek, setétségben járnak; a földnek minden fundamentoma inog.
Zsolt. 75,4., Zsolt. 99,1.
6. Én mondottam: Istenek vagytek ti és a Felségesnek fiait ti mindnyájan:
Ján. 10,34.
7. Mindamellek meghaltek, mint a közember, és elhullotok, mint akármely főember.
8. Kelj fel, oh Isten, ítél meg a földet, mert néked jutnak örökségül minden népek.

83.

1. Ének; Aszáf zsoltára.
1 Krón. 25,1.
2. Isten, ne vesztegelj, ne hallgass és ne nyugodjál, Isten!
3. Mert ímé, háborognak ellenségeid, s gyűlölőid fejöket emelik.
4. Néped ellen álnok tanácsot gondolnak s védenczeid ellen terveket szőnek.
Zsolt. 2,2.
5. Ezt mondják: Jertekek, veszessük el őket, hogy ne legyenek nemzet, hogy ne emlegessék többé Izráel nevét!

6. Mert tanácskoztak együtt, egy szívvel; szövetséget kötöttek ellened:

7. Az Edomiták és Ismáeliták sátrai, a Moábiták és Hagarénusok;

8. A Gebaliták, Ammoniták és Amálekiták, a Filiszteusok Tyrus lakosaival együtt.

9. Az asszir is szövetkezett velök, segítőtjévé lettek a Lót fiainak. Szela.

1 Móz. 19,36., 1 Móz. 19,38.

10. Úgy bánj velök, mint Midjánnal, mint Siserával, mint Jábinna a Kison patakjánál!

Bir. 6,33., Bir. 6,34., Bir. 7,19., Bir. 7,25., Bir. 4,13., Bir. 4,24.

11. A kik elvesztek vala Endornál, és a föld szemetjévé lőnek.

Zsolt. 18,43.

12. Tedd őket, fejedelmöket olyanokká, mint Orebet s mint Zeébet, Zebahot és Szalmunát, minden felkentjökkel,

Bir. 7,25., Bir. 8,12.

13. A kik ezt mondták: Foglaljuk el magunknak az Isten hajlékait!

14. Én Istenem! Tedd őket olyanokká, a milyen a porfelhő, és a milyen a polyva a szél előtt;

Zsolt. 1,4., Zsolt. 35,5., Zsolt. 35,6.

15. Olyanokká, mint a tűz, a mely meggyújtja az erdőt, és mint a láng, a mely elégeti a hegyeket.

16. Így kergesd őket a te szélvészeddel, és forgószeleddel így rettentsd őket!

Zsolt. 18,14., Zsolt. 18,15.

17. Töltsd el orcájukat gyalázzal, hogy keressék Uram a te nevedet!

18. Szégyenüljenek meg és rémüljenek el örökké, és piruljanak és pusztuljanak,

19. Hogy megtudják, hogy te, a kinek neve Jehova, egymagad vagy felséges Isten az egész földön.

2 Kir. 5,15.

84.

1. Az éneklőmesternek, a gittitre; Kóráh fiainak zsoltára.

1 Krón. 25,1., 1 Krón. 25,26.

2. Mily szerelmetesek a te hajlékaid, Seregeknek Ura!

3. Kivánczik, sőt emésztődik lelkem az Úrnak tornáczai után; szívem és testem ujjongnak az élő Isten felé.

Zsolt. 42,2., Zsolt. 42,3., Zsolt. 26,6., Zsolt. 26,7.

4. A veréb is talál házat, és a fecske is fészket magának, a hová fiait helyezhesse, - a te oltáraidnál, oh Seregeknek Ura, én Királyom és én Istenem!

5. Boldogok, a kik lakoznak a te házadban, dicsérhetnek téged szüntelen! Szela.

Zsolt. 63,5., Zsolt. 65,5.

6. Boldog ember az, a kinek te vagy erőssége, s a te ösvényeid vannak szívében.

Zsolt. 119,1., Zsolt. 18,2., Zsolt. 18,3.

7. Átmenvén a Siralom völgyén, forrássá teszik azt; bizony áldással borítja el korai eső.

8. Erőről erőre jutnak, míg megjelennek Isten előtt a Sionon.

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.

9. Uram, Seregeknek Istene! hallgasd meg az én könyörgésemet; hallgasd meg Jákóbnak Istene! Szela.

10. Mi paizsunk! Tekints alá, oh Isten, és lásd meg a te felkented orcáját!

1 Móz. 15,1.

11. Mert jobb egy nap a te tornáczaidban, hogysen ezer másutt; inkább akarnék az én Istenem házában küszöbén ülni, hogysen lakni a gonoszok sátorában!

Zsolt. 63,6.

12. Mert nap és paizs az Úr Isten; kegyelmet és dicsőséget ad az Úr, nem vonja meg a jót azoktól, a kik ártatlanul élnek.

Zsolt. 103,17., Zsolt. 103,18., Zsolt. 34,11., 5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,13.

13. Seregeknek Ura! Boldog ember az, a ki bízik benned.

Zsolt. 34,9., Zsolt. 125,1.

85.

1. Az éneklőmesternek, Kóráh fiainak zsoltára.

2. Jóakarattal voltál Uram a te földedhez. Visszahoztad a Jákób nemzetségéből való foglyokat.
1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1.
2 Krón. 36,22., 2 Krón. 36,23.
3. Elengeded népednek álnokságát, elfedezted minden bűnüket. Szela.
Zsolt. 32,1.
4. Elhárítottad róluk minden búsulásod, elfordítottad haragod gerjedezését.
Ésa. 51,22., Ésa. 52,2., Ésa. 52,12.
5. Hozz vissza bennünket szabadításunk Istene, és szüntesd meg ellenünk való bosszankodásodat!
6. Avagy mindörökké haragszol-é ránk? Nemzedékről nemzedékre tartod-é haragod?
7. Avagy nem elevenítesz-é meg minket ismét, hogy néped örvendezzen benned?
Zsolt. 71,20.
8. Mutasd meg nekünk Uram a te kegyelmedet, és a te szabadításodat adjad mi nekünk!
Zsolt. 50,15.
9. Hadd halljam meg: mit szól az Úr Isten! Kétségnélkül békességet szól az ő népének és kegyeltjeinek, hogy vissza ne térjenek a bolondságra.
10. Bizonyára közel van az ő szabadítása az őt féltőkhöz, hogy dicsőség lakozzék a mi földünkön.
11. Irgalmasság és hűség összetalálkoznak, igazság és békesség csókolgatják egymást.
12. Hűség sarjad a földből, és igazság tekint alá az égből.
Ésa. 4,2., Ésa. 4,3.
13. Az Úr is megadja a jót, és földünk is megtermi gyümölcsét.
Zsolt. 67,7., Ésa. 4,4., Ésa. 4,5.
14. Igazság jár előtte és követi őt az ő lépéseinek útján.
- 86.**
1. Dávid imádsága. Hajtsd hozzám Uram füledet, hallgass meg engem, mert nyomorult és szegény vagyok én!
2 Sám. 23,1.
2. Tartsd meg életemet, mert kegyes vagyok én; mentsd meg én Istenem a te szolgádat, a ki bízik benned.
3. Könyörülj én rajtam Uram, mert hozzád kiáltok minden napon!
4. Vidámítsd meg a te szolgádnak lelkét, mert hozzád emelem fel Uram lelkemet.
Zsolt. 50,15.
5. Mert te Uram jó vagy és kegyelmes, és nagy irgalmasságú mindazokhoz, a kik hozzád kiáltanak.
Zsolt. 103,17., Zsolt. 103,18.
6. Figyelmezzél Uram az én imádságomra, és hallgass meg az én könyörgésemnek szavát!
7. Nyomorúságomnak idején hozzád kiáltok, mert te meghallgatsz engem.
Zsolt. 50,15.
8. Nincsen Uram hozzád hasonló az istenek között, és nincsenek hasonlóak a te munkáidhoz!
Zsolt. 95,3., Zsolt. 136,4.
9. Eljönnek a népek mind, a melyeket alkottál, és leborulnak előtted Uram, és dicsőítik a te nevedet.
Malak. 1,11.
10. Mert nagy vagy te és csodadolgokat mívelsz; csak te vagy Isten egyedül!
11. Mutasd meg nekem a te útadat, hogy járhassak a te igazságodban, és teljes szívvel féljem nevedet.
Zsolt. 25,4., Zsolt. 32,8.
12. Dicsérlek téged Uram, Istenem, teljes szívemből, és dicsőítem a te nevedet örökké!
13. Mert nagy én rajtam a te kegyelmed, és kiszabadítottad lelkemet a mélységes pokolból.
Zsolt. 16,10., Zsolt. 49,16., Zsolt. 88,6., Zsolt. 88,7.
14. Isten! Kevélyek támadtak fel ellenem, és kegyetlenek serege keresi lelkemet, a kik meg sem gondolnak téged.
1 Sám. 24,12.
15. De te Uram, könyörülő és irgalmas Isten vagy, késedelmes a haragra, nagy kegyelmű és igazságú!
2 Móz. 34,6., 4 Móz. 14,18.
16. Tekints reám és könyörülj rajtam! Add a te erődet a te szolgádnak, és szabadítsd meg a te szolgálóleányodnak fiát!

Zsolt. 116,16.

17. Adj jelt nékem javamra, hogy lássák az én gyűlölőim és szégyenüljenek meg, a mikor te Uram megsegítesz és megvigasztalsz engem.

87.

1. Ének. A Kóráh fiainak zsoltára. A szent hegyeken vetette meg az ő fundamentomát.

1 Krón. 25,1., 1 Krón. 26,1., Zsolt. 68,16., Zsolt. 68,18.

2. Szereti az Úr Sionnak kapuit, jobban mint Jákóbnak minden hajlékát.

Zsolt. 78,68., Zsolt. 78,69., Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.

3. Dicsőséges dolgokat beszélnek felőled, te Istennek városa! Szela.

Zsolt. 48,3., Zsolt. 48,9., Zsolt. 76,4., Zsolt. 76,7.

4. Előszámlálom Égyiptomot és Bábelt, mint ismerőimet. Ímé Filisztea és Tyrus Kússal együtt: ez ott született.

Ésa. 49,6., Ésa. 49,7., Sof. 3,9., Sof. 3,10.

5. És ezt mondják a Sion felől: Mind ez, mind amaz ott született, és ő, a Felséges, erősíti azt.

6. Az Úr beírván, feljegyzi a népet: ez ott született! Szela.

7. És tánczolván énekelik: minden forrásaim te benned vannak.

88.

1. Ének. A Kóráh fiainak zsoltára. Az éneklőmesternek a Mahalath-lehannóthra. Az Ezrahita Hémán tanítása.

1 Krón. 15,19., 1 Krón. 25,5.

2. Uram, szabadításomnak Istene! Nappal kiáltok, éjjelente előtted vagyok:

3. Jusson elődbe imádságom, hajtsad füled az én kiáltásomra!

4. Mert betelt a lelkem nyomorúságokkal, és életem a Seolig jutott.

Zsolt. 123,3., Zsolt. 123,4.

5. Hasonlatossá lettem a sírba szállókhhoz; olyan vagyok, mint az erejevesztett ember.

6. A holtak közt van az én helyem, mint a megölteknek, a kik koporsóban fekűsznek, a kikről többé nem emlékezel, mert elszakasztottak a te kezedtől.

7. Mély sírba vetettél be engem, sötétségbe, örvények közé.

Zsolt. 86,13., Zsolt. 141,7.

8. A te haragod reám nehezedett, és minden haboddal nyomtál engem. Szela.

Zsolt. 42,8.

9. Elszakasztottad ismerőseimet tőlem, útalattá tettél előttem engem; berekesztettem és ki nem jöhetnek.

10. Szemem megsenyvedett a nyomorúság miatt; kiáltalak téged Uram minden napon, hozzád terjengetem kezeimet.

Zsolt. 38,11., Zsolt. 143,6.

11. Avagy a holtakkal teszel-é csodát? Felkelnek-é vajjon az árnyak, hogy dicsérjenek téged? Szela.

12. Beszélnek-é a koporsóban a te kegyelmedet, hűségedet a pusztulás helyén?

Zsolt. 6,5.

13. Megtudhatják-é a sötétségben a te csodáidat, és igazságodat a feledékenység földjén?

14. De én hozzád rimáncodom, Uram, és jó reggel elédbe jut az én imádságom:

Zsolt. 5,4.

15. Miért vetsz el hát Uram engem, és rejtet el orczádat én tőlem?

16. Nyomorult és holteleven vagyok ifjúságomtól kezdve; viselem a te rettentéseidet, roskadozom.

17. Általmentek rajtam a te búsulásaid; a te szorongatásaid elemésztettek engem.

Zsolt. 42,8., Zsolt. 88,18., Zsolt. 88,19.

18. Körülvettek engem, mint a vizek egész napon; együttesen körülöveztek engem.

19. Elszakasztottál tőlem barátot és rokont; ismerőseim a - setétség.

89.

1. Az Ezrahita Ethán tanítása.

2. Az Úrnak kegyelmességét hadd énekeljem örökké! Nemzetségről nemzetségre hirdetem a te hűséges voltodat az én számmal!
3. Mert azt mondom: Örökké megáll a te kegyelmessed, és megerősíted a te hűséges voltodat az egekben, mondván:
4. Szövetséget kötöttem az én választottammal, megesküdtem Dávidnak, az én szolgámnak:
2 Sám. 7,11., 2 Sám. 7,16., 2 Sám. 23,5.
5. Mindörökké megerősítem a te magodat, és nemzetségről nemzetségre megépítem a te királyi székedet. Szela.
6. És az egek dicsérik a te csodadolgot Uram; a te hűséges voltodat is a szentek gyülekezetében.
Zsolt. 19,2.
7. Mert a felhőkben kicsoda hasonlatos az Úrhoz, s ki olyan, mint az Úr, az istenek fiai között?
2 Móz. 15,11., Zsolt. 86,8.
8. Igen rettenetes Isten ő a szentek gyűlésében, és félelmetes mindazokra, a kik körülte vannak.
Dán. 7,10.
9. Uram, Seregeknek Istene! Kicsoda olyan erős, mint te vagy Uram? És a te hűséges voltod körülvesz téged.
Zsolt. 89,4., Zsolt. 89,35.
10. Te uralkodol a tengernek kevélységén; mikor az ő habjai felemelkednek, te csendesíted le azokat.
Jób. 9,8.
11. Te rontád meg Égyiptomot mintegy átdöföttet; erős karoddal elszélesztetted ellenségeidet.
12. Tied az egek, a föld is a tied: e világot minden benne valóval te fundáltad.
Zsolt. 24,1., Zsolt. 24,2., Zsolt. 50,12.
13. Az északot és a délt te teremtetted, a Thábor és a Hermon a te nevednek örvendeznek.
Jób. 9,3.
14. A te karod hatalommal teljes, a te kezéd erős, a te jobbod méltóságos.
15. Igazság és jogosság a te királyi székednek alapja; kegyelem és hűség jár a te orczád előtt.
Zsolt. 89,9., Zsolt. 97,2.
16. Boldog nép az, a mely megérti a kürt szavát; a te orczádnak világosságánál jár ez, oh Uram!
Ésa. 2,5.
17. A te nevedben örvendeznek egész nap; és a te igazságodban felmagasztaltatnak.
Zsolt. 105,3.
18. Mert az ő erejöknek ékessége te vagy; a te jóakarattal emeled fel a mi szarvunkat is.
Zsolt. 75,11., Zsolt. 132,17.
19. Mert az Úr a mi paizsunk, és Izráelnek Szentje a mi királyunk.
Zsolt. 84,10., Zsolt. 84,12.
20. Akkor látásban szóltál a te kegyelmednek, és mondád: Segítséget adtam a vitéznek, felmagasztaltam a népből választottat;
2 Sám. 3,18., Zsolt. 78,70., Zsolt. 78,71., 2 Sám. 7,8., 2 Sám. 7,9.
21. Megtaláltam Dávidot, az én szolgámat; szent olajommal kentem fel őt.
1 Sám. 13,14.
22. A kivel állandóan vele lesz az én kezem, sőt az én karom erősíti meg őt.
23. Nem nyomhatja őt el az ellenség, és a gonosz ember sem nyomorgatja meg őt;
24. Mert ő előtte rontom meg az ő szorongatóit, és verem meg az ő gyűlölőit.
Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,51.
25. És vele lesz az én hűségem és kegyelemem, és az én nevemmel magasztaltatik fel az ő szarva.
Zsolt. 61,8., Zsolt. 132,17., Zsolt. 132,18.
26. És rávetem az ő kezét a tengerre, és az ő jobbját a folyóvizekre.
Zsolt. 72,8., 2 Sám. 8,12., 2 Sám. 8,15., 2 Sám. 10,19.
27. Ő így szólít engem: Atyám vagy te; én Istenem és szabadításom kősziklája!
Zsolt. 18,2.
28. Én meg elsőszülöttemmé teszem őt és felebbvalóvá a föld királyainál.
Zsolt. 2,7., 2 Sám. 8,12., 2 Sám. 10,19.
29. Örökké megtartom néki az én kegyelmemet, és az én szövetségem bizonyos marad ő vele.
2 Sám. 7,16., 2 Sám. 23,5.
30. És az ő magvát örökkévalóvá teszem, és az ő királyi székét, mint az egeknek napjait.

31. Ha az ő fiai elhagyják az én törvényemet, és nem járnak az én végzésem szerint;
32. Ha az én rendelkezéseimet megtörik, és meg nem tartják az én parancsolatimat;
33. Akkor vesszővel látogatom meg az ő bűnöket, és vereségekkel az ő álnokságukat;
34. De az én kegyelmemet nem vonom meg tőle, és az én hűséges voltomban nem hazudom.
35. Nem töröm meg az én szövetségemet, és a mi kijött az én számból, el nem változtatom.
Zsolt. 89,4., Zsolt. 89,9.
36. Megesküdtem egyszer az én szentségemre: vajjon megcsalhatnám-é Dávidot?
Zsolt. 89,4., Zsid. 9,13., Zsid. 9,17.
37. Az ő magva örökké megmarad, és az ő királyi széke olyan előttem, mint a nap.
2 Sám. 7,16., Luk. 1,32., Luk. 1,33.
38. Megáll örökké, mint a hold, és bizonyos, mint a felhőben lévő bizonyosság. Szela.
39. De te mégis elvetted és megútáltad őt, és megharagudtál a te felkentetre.
1 Kir. 9,2., 1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,9.
40. Felbontottad a te szolgáladdal kötött szövetséget, földre tiportad az ő koronáját.
2 Kir. 21,11., 2 Kir. 21,16., 2 Kir. 25,8., 2 Kir. 25,11.
41. Lerontottad az ő kőfalait mind; romokká tetted erősségeit.
42. Zsákmányolták őt mind az úton járók; gyalázattá lón az ő szomszédai előtt.
43. Felmagasztaltad az ő szorongatóinak jobbát, és megvidámítottad minden ellenségét.
44. Még fegyverének élet is elvetted, és nem segítetted őt a harcban.
45. Eltörlötted az ő fényességét, és az ő királyi székét a földre vetted.
46. Az ő ifjúságának napjait megrövidítetted, gyalázatot borítottál reá. Szela.
47. Meddig rejtegeted még magad, oh Uram, szüntelen, és ég a te haragod, mint a tűz?
Zsolt. 79,5., Zsolt. 77,8.
48. Emlékezzél meg rólam: mily rövid az élet! Mily semmire teremtetted te mind az embernek fiait!
Zsolt. 90,9., Zsolt. 90,10.
49. Kicsoda oly erős, hogy éljen és ne lásson halált s megszabadítsa magát a Seolnak kezéből? Szela.
Zsid. 9,27., Zsolt. 49,11.
50. Hol van a te előbbi kegyelmességed, Uram? Megesküdtél Dávidnak a te hűséges voltodra!
Zsolt. 89,4., Zsolt. 89,36.
51. Emlékezzél meg Uram a te szolgálóidnak gyalázatjokról! hogy sok népnek gyalázatját hordozom keblemben,
52. A melyekkel gyaláztak a te ellenségeid Uram, a melyekkel gyalázták a te felkenteknek lépéseit.
53. Áldott legyen az Úr mindörökké! Ámen és Ámen.

90.

1. Mózesnek, az Isten emberének imádsága. Uram, te voltál nekünk hajlékunk nemzedékről nemzedékre!
5 Móz. 33,1.
2. Minekelőtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva mindörökké te vagy Isten.
Péld. 8,24., Péld. 8,29., Zsolt. 93,2.
3. Te visszatéríted a halandót a porba, és ezt mondod: Térjetek vissza embernek fiai!
1 Móz. 3,19.
4. Mert ezer esztendő annyi előtted, mint a tegnapi nap, a mely elmúlt, és mint egy őrjárású idő éjjel.
2 Pét. 2,8.
5. Elragadod őket; olyanokká lesznek, mint az álom; mint a fű, a mely reggel sarjad;
Jak. 1,10., Ésa. 40,6., Ésa. 40,7.
6. Reggel virágozik és sarjad, és estvére elhervad és megszárad.
7. Bizony megemésztetünk a te haragod által, és a te búsulásod miatt megromlunk!
8. Elédbe vetted a mi álnokságainkat; titkos bűneinket a te orczádnak világa elé.
4 Móz. 14,11., 4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,23., 4 Móz. 14,29.
9. Bizony elmúlik minden mi napunk a te bosszúállásod miatt; megemésztjük a mi esztendeinket, mint a beszédet.

Zsolt. 89,48.

10. A mi esztendeinknek napjai hetven esztendő, vagy ha feljebb, nyolczvan esztendő, és nagyobb részök nyomorúság és fáradság, a mely gyorsan tovatünik, mintha repülnék.

Zsolt. 90,5., Zsolt. 90,6.

11. Ki tudhatja a te haragodnak erejét, és a te félelmetességed szerint való bosszúállásodat?

12. Taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk.

13. Térj vissza Uram! meddig késele? és könyörülj a te szolgáláidon.

14. Jó reggel elégíts meg minket a te kegyelmeddel, hogy örvendezzünk és vígjunk minden mi időnkben.

15. Vidámíts meg minket a mi nyomorúságunk napjaihoz képest, az esztendőkhöz képest, a melyekben gonoszt láttunk.

16. Láttassék meg a te műved a te szolgáláidon, és a te dicsőséged azoknak fiain.

4 Móz. 14,24., 4 Móz. 14,31.

17. És legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mi rajtunk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá nekünk, és a mi kezünknek munkáját tedd állandóvá!

91.

1. Aki a Felségesnek rejtekében lakozik, a Mindenhatónak árnyékában nyugszik az.

2. Azt mondom az Úrnak: Én oltalmam, váram, Istenem ő benne bízom!

3. Mert ő szabadít meg téged a madarásznak töréből, a veszedelmes dögvésztől.

Zsolt. 124,7.

4. Tollaival fedez be téged, és szárnyai alatt lészen oltalmad; paizs és páncél az ő hűsége.

Zsolt. 57,2., 5 Móz. 32,11., 5 Móz. 32,12.

5. Nem félhetsz az éjszakai ijesztéstől, a repülő nyíltól nappal;

Jób. 5,19., Jób. 5,21.

6. A dögvésztől, a mely a homályban jár; a döghaláltól, a mely délben pusztít.

1 Krón. 21,15.

7. Elesnek mellőled ezren, és jobb kezed felől tízezeren; és hozzád nem is közelít.

8. Bizony semeiddel nézed és meglátod a gonoszoknak megbüntetését!

9. Mert azt mondtad te: Az Úr az én oltalmam; a Felségest választottad a te hajlékoddá:

10. Nem illet téged a veszedelem, és csapás nem közelget a sátorodhoz;

Zsolt. 121,6., Zsolt. 121,8.

11. Mert az ő angyalainak parancsolt felőled, hogy őrizzenek téged minden útdabban.

Zsolt. 34,8., Zsid. 1,14., Mát. 4,6.

12. Kézen hordoznak téged, hogy meg ne üssed lábadat a kőbe.

Luk. 4,9., Luk. 4,12.

13. Oroszlánon és áspiskígyón jársz, megtaposod az oroszlánkölyköt és a sárkányt.

Jób. 5,22.

14. Mivelhogy ragaszkodik hozzám, megszabadítom őt, felmagasztalom őt, mert ismeri az én nevemet!

Zsolt. 9,11.

15. Segítségül hív engem, ezért meghallgatom őt; vele vagyok háborúságában: megmentem és megdicsőítem őt.

Zsolt. 50,15.

16. Hosszú étellel elégítem meg őt, és megmutatom néki az én szabadításomat.

Zsolt. 34,13., Zsolt. 34,14.

92.

1. Zsoltár, ének szombat napra.

2. Jó dolog dicsérni az Urat, és éneket mondani a te nevednek, oh Felséges!

Zsolt. 91,14., Zsolt. 147,1.

3. Hirdetni jó reggel a te kegyelmedet, és éjjelente a te hűséges voltodat.

Zsolt. 59,17.

4. Tíz húrú hegedűvel és lanttal, hárfán való zengedezéssel.

5. Mert megvidámítottál engem Uram a te cselekedeteddel, a te kezvednek műveiben örvendezem.

6. Mely nagyok Uram a te műveid, igen mélységesek a te gondolataid!

Zsolt. 8,2., Zsolt. 104,24., Zsolt. 139,6.

7. A balgatag ember nem tudja, a bolond pedig nem érti meg ezt:

8. Hogy mikor felsarjaznak a gonoszok, mint a fű, és virágoznak mind a hamisság cselekedők, mindörökké elveszszenek ők;

Zsolt. 37,2., Zsolt. 37,9., Zsolt. 37,10., Zsolt. 73,4., Zsolt. 73,18., Zsolt. 73,20.

9. Te pedig Uram, magasságos vagy örökké!

10. Mert ímé, a te ellenségeid elvesznek, és elszélednek mind a hamisság cselekedők!

Zsolt. 5,5., Zsolt. 5,7.

11. De magasra növeszted az én szarvamat, mint az egyszarvúét; elárasztatom csillogó olajjal.

Zsolt. 18,3., 1 Sám. 16,13.

12. És legeltetem szememet az én ellenségeimen, és az ellenem támadó gonosztevőkön mulat majd a fülem.

Zsolt. 54,9., Zsolt. 59,10.

13. Az igaz virágzik, mint a pálmafa, növekedik, mint a czedrus a Libánonon.

Hós. 14,6.

14. Plánták ők az Úrnak házában; a mi Istenünknek tornáczaiban virágzanak.

Zsolt. 52,10.

15. Még a vén korban is gyümölcsöznek; kövérek és zöldellők lesznek;

16. Hogy hirdessék, hogy igazságos az Úr, az én kősziklám, és hogy nincsen hamisság benne!

Zsolt. 89,9.

93.

1. Uralkodik az Úr, méltóságot öltözött fel; felöltözött az Úr: hatalmat övezett magára; megerősítette a földet is, hogy meg ne induljon.

Zsolt. 96,10., Zsolt. 97,13.

2. Állandó a te királyi széked eleitől kezdve; öröktől fogva vagy te!

Zsolt. 90,2., Zsolt. 102,13.

3. A folyóvizek Uram, a folyóvizek zúgnak, a folyóvizek hullámokat hánynak;

Zsolt. 46,4., Zsolt. 46,5.

4. A nagy vizek zúgásainál, a tengernek felséges morajlásánál felségesebb az Úr a magasságban.

Zsolt. 89,10.

5. A te bizonyosságaid igen bizonyosak, a te házatad illeti Uram szentség, napok hosszaiig!

Ésa. 54,10., Luk. 16,17.

94.

1. Uram, bosszúállásnak Istene! Bosszúállásnak Istene, jelenj meg!

5 Móz. 32,35.

2. Emelkedjél fel te, földnek bírása, fizess meg a kevélyeknek!

1 Móz. 18,25.

3. A hitetlenek, Uram, meddig még, meddig örvendeznek még a hitetlenek?

4. Pizkolódnak, keményen szólnak; kérkednek mindnyájan a hamisság cselekedői.

Zsolt. 31,19.

5. A te népedet Uram tapossák, és nyomorgatják a te örökségedet.

6. Az özvegyet és jövevényt megölik, az árvákat is fojtogatják.

Jób. 22,9., Jób. 31,21., Jób. 31,22.

7. És ezt mondják: Nem látja az Úr, és nem veszi észre a Jákób Istene!

Zsolt. 10,11., Zsolt. 10,13.

8. Esméljete ti bolondok a nép között! És ti balgatagok, mikor tértek eszetekre?

Zsolt. 94,3., Zsolt. 94,7., Zsolt. 53,2.

9. A ki a fület plántálta, avagy nem hall-é? És a ki a szemet formálta, avagy nem lát-é?

2 Móz. 4,11.

10. A ki megfeddi a népeket, avagy nem fenyít-é meg? Ó, a ki az embert tudományra tanítja:

Zsolt. 33,15.

11. Az Úr tudja az embernek gondolatjait, hogy azok hiábavalók.

1 Kor. 3,20.

12. Boldog ember az, a kit te megfeddesz Uram, és a kit megtanítasz a te törvényedre;

Zsid. 12,6., Zsid. 12,8.

13. Hogy nyugalmat adj annak a veszedelem napján, míg megásták a vermet a hitetlennek!

14. Bizony nem veti el az Úr az ő népét, és el nem hagyja az ő örökségét!

Ésa. 54,10.

15. Mert igazságra fordul vissza az ítélet, és utána mennek mind az igazszívűek.

16. Kicsoda támad fel én mellettem a gonoszok ellen? Kicsoda áll mellém a hamisság cselekedők ellen?

Zsolt. 27,10.

17. Ha az Úr nem lett volna segítségül nékem: már-már ott lakoznék lelkem a csendességben.

18. Mikor azt mondtam: Az én lábam eliszamodott: a te kegyelmed, Uram, megtámogatott engem.

Zsolt. 73,2.

19. Mikor megsokasodtak bennem az én aggódásaim: a te vigasztalásaid megvidámították az én lelkemet.

Zsolt. 73,21., Zsolt. 73,23.

20. Van-e köze te hozzád a hamisság székének, a mely nyomorúságot szerez törvény színe alatt?

Zsolt. 5,5., Zsolt. 5,7.

21. Egybegyülekeznek az igaznak lelke ellen, és elkárhoztatják az ártatlannak vérének.

22. De kőváram lőn én nékem az Úr, és az én Istenem az én oltalmamnak kősziklája;

23. És visszafordítja reájok az ő álnokságukat, és az ő gonoszságukkal vesztí el őket; elvesztí őket az Úr, a mi Istenünk.

Zsolt. 7,16., Zsolt. 7,17.

95.

1. Jőjjetek el, örvendezzünk az Úrnak; vígadozzunk a mi szabadításunk kősziklájának!

Zsolt. 33,1.

2. Menjünk elébe hálaadással; vígadozzunk néki zengedezésekkel.

3. Mert nagy Isten az Úr, és nagy király minden istenen felül.

Zsolt. 86,8.

4. A kinek kezében vannak a földnek mélységei, és a hegyeknek magasságai is az övéi.

Zsolt. 24,1., Zsolt. 24,2.

5. A kié a tenger, és ő alkotta is azt, és a szárazföldet is az ő kezei formálták.

1 Móz. 1,9., 1 Móz. 1,10.

6. Jőjjetek, hajoljunk meg, boruljunk le; essünk térdre az Úr előtt, a mi alkotónk előtt!

Zsolt. 100,3.

7. Mert ő a mi Istenünk, mi pedig az ő legelőjének népei és az ő kezének juhái vagyunk; vajha ma hallanátok az ő szavát.

Zsolt. 79,13.

8. Ne keményítsétek meg a ti szíveteket, mint Meribáhnál, mint Maszszáh napján a pusztában:

2 Móz. 17,1.

9. A hol megkísértettek engem a ti atyáitok; próbára tettek engem, jóllehet látták az én cselekedetemet.

2 Móz. 6,17., 2 Móz. 6,21., 2 Móz. 6,10., 2 Móz. 6,22., 2 Móz. 6,23.

10. Negyven esztendeig bosszankodtam e nemzetségen, és mondtam: Tévelygő szívű nép ők, és nem tudják ők az én útamat!

4 Móz. 14,22., 4 Móz. 14,34., Zsid. 3,17.

11. A kiknek megesküdtem haragomban: Nem mennek be az én nyugalom helyére.

4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,23., Zsid. 4,3.

96.

1. Énekeljete az Úrnak új éneket; énekelj az Úrnak te egész föld!

Ésa. 42,10., Ésa. 42,12.

2. Énekeljete az Úrnak, áldjátok az ő nevét; hirdessétek napról-napra az ő szabadítását.

Zsolt. 85,2., Zsolt. 85,4.

3. Beszéljete a népek között az ő dicsőségét, minden nemzet között az ő csodadolgait;

Zsolt. 18,50.

4. Mert nagy az Úr és igen dicséretes, rettenetes minden isten felett.
5. Mert a nemzeteknek minden istene bálvány, az Úr pedig egeket alkotott.

Zsid. 1,10.

6. Ékesség és fenség van előtte; tisztesség és méltóság az ő szent helyén.
7. Adjátok az Úrnak népeknek nemzetségei: adjatok az Úrnak dicsőséget és tisztességet!

Zsolt. 29,1.

8. Adjátok az Úrnak neve dicsőségét; hozzatok ajándékot és jőjjetek be az ő tornácaiba!

5 Móz. 32,3., Zsolt. 29,2.

9. Hajoljatok meg az Úr előtt szent ékességben; rettegjen előtte az egész föld!

Zsolt. 78,69.

10. Mondjátok a népek között: Az Úr uralkodik; megerősítette a földet, hogy meg ne induljon; ő ítéli meg a népeket igazsággal.

Zsolt. 93,1., Zsolt. 97,8., Zsolt. 97,9.

11. Örüljenek az egek és örvendezzen a föld; harsogjon a tenger és minden benne való!
12. Viduljon a mező és minden, a mi rajta van; örvend akkor az erdő minden fája is,
13. Az Úrnak orcája előtt, mert eljön, mert eljön, hogy megítélje e földet. Megítéli majd a világot igazsággal, és a népeket az ő hűségével.

Jel. 12,10., Jel. 12,12., Zsolt. 98,9.

97.

1. Az Úr uralkodik, örüljön a föld; örvendezzenek a temérdek szigetek.

Zsolt. 93,1., Zsolt. 96,10.

2. Felhő és homályosság van körülte; igazság és jogosság az ő székének erőssége.

Zsolt. 18,9., Zsolt. 18,15.

3. Tűz jár előtte, és köröskörül elégeti az ő szorongatóit.

Zsolt. 50,3.

4. Megvilágosítják az ő villámai a világot; látja és megretteg a föld.
5. A hegyek, mint a viasz megolvadnak az Úr előtt, az egész földnek Ura előtt.
6. Az egek hirdetik az ő igazságát, és minden nép látja az ő dicsőségét.

Zsolt. 19,2.

7. Megszégyenülnek mind a faragott képek szolgálói, a kik bálványokkal dicsekednek; meghajolnak előtte mind az istenek.

Ésa. 2,19., Ésa. 2,21., Ésa. 45,16., Zsolt. 82,1., Zsolt. 82,6.

8. Hallotta és örvendezze Sion, és örülének Júdának leányai a te ítéleteidnek Uram!
9. Mert te felséges vagy Uram az egész földön, és igen felmagasztaltattál minden isten felett!
10. A kik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a gonoszt! Megőrzi ő az ő kegyeltjeinek lelkét; a gonoszok kezéből megszabadítja őket.

Ámós. 5,15., Róm. 12,9.

11. Világosság támad fel az igazra, és az egyenesszívűekre öröm.

Eszk. 8,16.

12. Örüljétek igazak az Úrban, és tiszteljétek az ő szentséges emlékezetét!

Zsolt. 32,11., Zsolt. 33,1.

98.

1. Zsoltár. Énekeljétek az Úrnak új éneket, mert csodadolgokat cselekedett; megsegítette őt az ő jobbkeze és az ő szentséges karja.

Ésa. 42,10., Ésa. 63,5., Ésa. 63,8.

2. Tudtul adta az Úr az ő szabadítását; a népek előtt megjelentette az ő igazságát.

Ésa. 52,10., Luk. 2,30., Luk. 2,32.

3. Megemlékezett az ő kegyelméről és Izráel házához való hűségéről; látták a föld határai mind a mi Istenünknek szabadítását.

4. Vígán énekelj az Úrnak te egész föld; harsanjatok fel, örvendezetek és zengedeztetek!

Zsolt. 96,11., Zsolt. 96,13.

5. Zengedeztetek az Úrnak hárfával, hárfával és hangos énekléssel;

1 Krón. 25,1.

6. Trombitákkal és kürtzengéssel vígadozzatok a király, az Úr előtt!

7. Harsogjon a tenger és minden benne való, a világ és a kik lakoznak benne.

Ésa. 44,23., Ésa. 44,24.

8. A folyóvizek tapsoljanak, a hegyek együttesen örvendezzenek

9. Az Úr előtt, mert eljön megítélni a földet; megítéli a világot igazsággal és a népeket méltányossággal.

Zsolt. 96,11., Zsolt. 96,13.

99.

1. Az Úr uralkodik, reszkessenek a népek; Kérubokon ül, remegjen a föld!

2 Móz. 25,18., 2 Móz. 25,22.

2. Nagy az Úr a Sionon, és magasságos ő minden nép felett.

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.

3. Tiszteljék a te nagy és rettenetes nevedet, - szent az!

2 Sám. 6,2.

4. És tisztesség a királynak, a ki szereti a jogosságot! Te megerősítetted az egyenességet; jogosságot és igazságot szereztél Jákóbban.

5. Magasztaljátok az Urat, a mi Istenünket, és boruljatok le az ő lábainak zsámolya elé; szent ő!

Zsolt. 99,1., Zsolt. 132,7.

6. Mózes és Áron az ő papjaival, és Sámuel az ő nevét segítségül hívókkal egybe, segítségül hívják vala az Urat, és meghallgatá őket.

2 Móz. 32,11., 2 Móz. 32,14., Jer. 15,1.

7. Felhő-oszlopban szólt vala hozzájuk; megőrizték az ő bizonyágtételét és rendeletét, a melyet adott vala nékik.

4 Móz. 16,42., 4 Móz. 16,44.

8. Uram, mi Istenünk! Te meghallgattad őket, kegyelmes Isten voltál hozzájuk; de bosszúálló az ő hiábavalóságaik miatt.

4 Móz. 14,12., 4 Móz. 14,19., 4 Móz. 14,33., 4 Móz. 20,12., 4 Móz. 20,23., 4 Móz. 20,28., 5 Móz. 32,48., 5 Móz. 32,52.

9. Magasztaljátok az Urat, a mi Istenünket, és boruljatok le az ő szent hegyén; mert szent az Úr, a mi Istenünk!

100.

1. Hálaadó zsoltár. Vígan énekelj az Úrnak te egész föld!

2. Szolgáljatok az Úrnak örvendezéssel; menjetek eléje vígassággal.

Zsolt. 98,5., Zsolt. 98,6.

3. Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten; ő alkotott minket és nem magunk; az ő népe és az ő legelőinek juhainak vagyunk.

2 Sám. 7,23., 2 Sám. 7,24.

4. Menjetek be az ő kapuin hálaadással, tornáczaiba dicséretekkel; adjatok hálákat néki, áldjátok az ő nevét!

Zsolt. 50,23.

5. Mert jó az Úr, örökkévaló az ő kegyelme, és nemzedékről nemzedékre való az ő hűsége!

Zsolt. 118,1., Zsolt. 118,4.

101.

1. Dávid zsoltára. Kegyelmet és igazságot énekelek; te néked zengek éneket, Uram!

2 Sám. 23,1.

2. Gondom van a tökéletes útra: mikor jössz el hozzám? Szívemnek tökéletessége szerint járok én az én házamban.

3. Nem vetem a szemem hiábavaló dologra; a pártoskodók cselekedetét gyűlölöm: nincs köze hozzám.

Zsolt. 26,5., Zsolt. 119,113.

4. A csalárd szív távol van én tőlem, gonoszt nem ismerek.

Zsolt. 15,1., Zsolt. 15,4.

5. A ki titkon rágalmazza az ő felebarátját, elvesztem azt; a nagyralátót és a kevélyszívűt, azt el nem szenvedem.

Péld. 6,16., Péld. 6,19.

6. Szemmel tartom a föld hűségeseit, hogy mellettem lakozzanak; a tökéletesség útjában járó, az szolgál engem.

Zsolt. 119,63.

7. Nem lakozik az én házamban, a ki csalárdságot mível; a ki hazugságot szól, nem állhat meg szemeim előtt.

Zsolt. 15,1., Zsolt. 15,5., Zsolt. 26,4., Zsolt. 26,6.

8. Reggelenként elvesztem e földnek latrait, hogy kigyomlájak az Úrnak városából minden gonosztevőt.

Péld. 25,4., Péld. 25,5.

102.

1. 2. A nyomorultnak imádsága, a mikor eleped és kiönti panaszát az Úr elé.

3. Uram, hallgasd meg az én imádságomat, és kiáltásom jusson te hozzád!

Zsolt. 50,15.

4. Ne rejsd el a te orczádat tőlem; mikor szorongatnak engem, hajtsd hozzám a te füledet; mikor kiáltok, hamar hallgass meg engem!

5. Mert elenyésznek az én napjaim, mint a füst, és csontjaim, mint valami tűzhely, üszkösök.

Jób. 7,6., Jób. 7,7.

6. Letaroltatott és megszáradt, mint a fű az én szívem; még kenyérem megevéséről is elfelejtkezem.

7. Nyögésemnek szavától csontom a húsomhoz ragadt.

Jób. 19,20.

8. Hasonló vagyok a pusztai pelikánhoz; olyanná lettem, mint a bagoly a romokon.

9. Virrasztok és olyan vagyok, mint a magános madár a háztetőn.

10. Minden napon gyaláznak engem ellenségeim, csúfolóim esküsznek én reám.

11. Bizony a port eszem kenyér gyanánt, és italomat könyekkel vegyítem,

12. A te felindulásod és búsulásod miatt; mert felemeltél engem és földhöz vertél engem.

13. Napjaim olyanok, mint a megnyúlt árnyék; magam pedig, mint a fű, megszáradtam.

Zsolt. 109,23.

14. De te Uram örökké megmaradsz, és a te emlékezeted nemzetségről nemzetségre áll.

15. Te kelj fel, könyörülj a Sionon! Mert ideje, hogy könyörülj rajta, mert eljött a megszabott idő.

Jer. 29,10., Jer. 29,11., Dán. 9,25.

16. Mert kedvelik a te szolgálaid annak köveit, és a porát is kímélik.

Ezsdr. 3,10., Ezsdr. 3,13.

17. És félik a népek az Úrnak nevét, és e földnek minden királya a te dicsőségedet;

Zsolt. 72,10., Zsolt. 72,11.

18. Mivelhogy az Úr megépítette a Siont, megláttatta magát az ő dicsőségében.

19. Oda fordult a gyámoltalanok imádsága felé, és azoknak imádságát meg nem útálta.

20. Irattassék meg ez a következő nemzedéknek, és a teremtendő nép dicsérni fogja az Urat.

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,3., Jer. 23,7., Jer. 23,8.

21. Mert alátekintett az ő szentségének magaslatáról; a mennyekből a földre nézett le az Úr.

22. Hogy meghallja a fogolynak nyögését, és hogy feloldozza a halálnak fiait.

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,3.

23. Hogy hirdessék a Sionon az Úrnak nevét, és az ő dicséretét Jeruzsálemben.

24. Mikor egybegyűlnek a népek mindnyájan, és az országok, hogy szolgáljanak az Úrnak.

25. Megsanyargatta az én erőmet ez útban, megrövidítette napjaimat.

26. Ezt mondtam: Én Istenem! Ne vígy el engem az én napjaimnak felén; a te esztendeid nemzedékek nemzedékéig tartanak.

Zsolt. 102,14., Jer. 29,10., Jer. 29,11.

27. Régente fundáltad a földet, s az egek is a te kezdednek munkája.

Zsolt. 8,4.

28. Azok elvesznek, de te megmaradsz; mindazok elavulnak, mint a ruha; mint az öltözetet, elváltoztatod azokat, és elváltoznak.

Zsid. 1,10., Zsid. 1,12.

29. De te ugyanaz vagy, és a te esztendeid el nem fogynak.

30. A te szolgálóidnak fiai megmaradnak, és az ő magvok erősen megáll előtted.

Jer. 33,6., Jer. 33,26.

103.

1. A Dávidé. Áldjad én lelkem az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét.

2 Sám. 23,1.

2. Áldjad én lelkem az Urat, és el ne feledkezzél semmi jótéteményéről.

Zsolt. 18,1., Zsolt. 18,51.

3. A ki megbocsátja minden bűnödöt, meggyógyítja minden betegségedet.

Zsolt. 32,5., 2 Sám. 12,13.

4. A ki megváltja életedet a koporsótól; kegyelemmel és irgalmassággal koronáz meg téged.

Zsolt. 86,13.

5. A ki jóval tölti be a te ékességedet, és megújul a te ifjúságod, mint a sasé.

Ésa. 40,31.

6. Igazságot cselekszik az Úr, és ítéletet minden elnyomottal.

Zsolt. 146,7., Róm. 2,6., Róm. 2,11.

7. Megismertette az ő útait Mózesrel; Izráel fiaival az ő cselekedeteit.

Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20.

8. Könyörülő és irgalmas az Úr, késedelmes a haragra és nagy kegyelmű.

2 Móz. 34,6.

9. Nem feddődik minduntalan, és nem tartja meg haragját örökké.

Jer. 3,12., Jer. 3,15.

10. Nem bűneink szerint cselekszik velünk, és nem fizet nekünk a mi álnokságaink szerint.

Siral. 3,22.

11. Mert a milyen magas az ég a földtől, olyan nagy az ő kegyelme az őt félők iránt.

12. A milyen távol van a napkelet a napnyugattól, olyan messze veti el tőlünk a mi vétkeinket.

13. A milyen könyörülő az atya a fiakhoz, olyan könyörülő az Úr az őt félők iránt.

Malak. 3,17.

14. Mert ő tudja a mi formáltatásunkat; megemlékezik róla, hogy por vagyunk.

1 Móz. 2,7.

15. Az embernek napjai olyanok, mint a fű, úgy virágzik, mint a mezőnek virága.

16. Hogyha általmegy rajta a szél, nincsen többé, és az ő helye sem ismeri azt többé.

17. De az Úr kegyelme öröktől fogva való és örökkévaló az őt félőkön, és az ő igazsága a fiaknak fiain;

Zsolt. 84,12., Zsolt. 84,13., Luk. 1,50.

18. Azokon, a kik megtartják az ő szövetségét és megemlékeznek az ő parancsolatairól, hogy azokat megcselekedjék.

1 Kir. 9,4., 1 Kir. 9,9.

19. Az Úr a mennyekbe helyeztette az ő székét és az ő uralkodása mindenre kihat.

Zsolt. 68,34.

20. Áldjátok az Urat ő angyalai, ti hatalmas erejűek, a kik teljesítitek az ő rendeletét, hallgatván az ő rendeletének szavára.

Zsid. 1,14.

21. Áldjátok az Urat minden ő serege: ő szolgálói, akaratának teljesítői!

22. Áldjátok az Urat minden ő teremtményei, az ő uralkodásának minden helyén! Áldjad én lelkem az Urat!

104.

1. Áldjad én lelkem az Urat! Uram én Istenem, nagy vagy te igen, ékességet és fenséget öltöztél magadra!

Zsolt. 146,1.

2. A ki körülvette magát világossággal, mint egy öltözettel, és kiterjesztette az egeket, mint egy kárpitot;

1 Tim. 6,16., Ésa. 40,22.

3. A ki vizeken építi fel az ő palotáját, a felhőket rendeli az szekerévé, jár a szeleknek szárnyain;

Ésa. 18,2.

4. A ki a szeleket teszi követeivé, a lángoló tüzet szolgáláivá.

5. Ő fundálta a földet az ő oszlopain, nem mozdul az meg soha örökké.

Zsolt. 24,2.

6. Vízáradattal, mint egy ruhával borítottad be azt, a hegyek felett is vizek állottak vala.

1 Móz. 1,9., 1 Móz. 1,10., 1 Móz. 7,19., 1 Móz. 7,24.

7. Egy kiáltásodtól eloszlanak, és mennydörgésednek szavától szétriadának.

1 Móz. 1,9., 1 Móz. 8,1., 1 Móz. 8,3., Jób. 37,4., Jób. 37,5.

8. Hegyek emelkedének fel és völgyek szállának alá arra a helyre, a melyet fundáltál nekik.

9. Határt vetettél, a melyet át nem hágnak, nem térnek vissza a földnek elborítására.

Jób. 38,20., Jób. 38,21., Jer. 50,22.

10. A ki elbocsátja a forrásokot a völgyekbe, hogy folydogáljanak a hegyek között;

11. Megitassák a mezőnek minden állatát; a vadszamarak is megoltsák szomjúságukat.

12. Mellettök lakoznak az égnek madarai, az ágak közül hangicsálnak.

13. A ki megöntözi a hegyeket az ő palotájából; a te munkáidnak gyümölcséből megelégtetik a föld.

Jób. 38,26., Jób. 38,27.

14. A ki füvet sarjaszt a barmoknak és növényeket az embereknek hasznára, hogy eledelt vegyenek a földből,

15. És bort, a mely megvidámítja a halandónak szívét, fényesebbé teszi az orczát az olajnál; és kenyeret, a mely megerősíti a halandónak szívét.

Péld. 31,6., Péld. 31,7., 2 Sám. 14,2.

16. Megelégtetik az Úrnak fáit, a Libánonnak cédrusait, a melyeket plántált;

17. A melyeken madarak fészkelnek: az eszterág, a melynek a ciprusok a háza.

18. A magas hegyek a vadkecskéknél, a sziklák hörcsögöknek menedéke.

Péld. 30,24., Péld. 30,26.

19. Teremtett holdat ünnepeknek mutatására; a napot, a mely lenyugovását tudja.

1 Móz. 1,14., 1 Móz. 1,16.

20. Szerzett setétséget, hogy éjszaka legyen, a melyben szétjárjanak a mezőnek összes vadai;

21. Az oroslánkölykök, a melyek ordítanak a prédáért, sűrgetvén Istentől eledelüket.

Ésa. 31,4.

22. Ha felkél a nap, elrejtőznek és hajlékaikban heverésznek;

23. Az ember munkájára megy ki, és az ő dolgára mind estvéig.

24. Mily számtalanok a te műveid, Uram! Mindazokat bölcsen alkottad meg, és betelt a föld a te gazdagságoddal.

Ésa. 6,3.

25. Ez a nagy és széles tenger! Itt vannak benne a megszámlálhatatlan csúszók; apró állatok nagyokkal együtt.

26. Amott gályák járnak szethal, a melyet azért formáltál, hogy játszadozzék benne.

Jób. 25,13., Jób. 41,12., Jób. 41,33.

27. Mindazok te reád néznek, hogy megadjad eledelüket alkalmas időben.

Zsolt. 145,15.

28. Adsz nekik és ők takarnak; megnyitod kezedet, és megtelnek a te jóvoltoddal.

29. Elfordítod orczádat, megháborodnak; elveszed a lelkeket, kimulnak és porrá lesznek újra.

Jób. 34,14., Jób. 34,15.

30. Kibocsátod a te lelkedet, megújulnak, és újjá teszed a földnek színét.

31. Legyen az Úrnak dicsőség örökké; örvendezzen az Úr az ő teremtményeiben;

Zsolt. 104,24.

32. A ki, ha rátekint e földre, megrendül az; megilleti a hegyeket, és füstölögnek azok.

2 Móz. 19,18., Zsolt. 18,8.

33. Éneklek az Úrnak egész életemben; zengedezek az én Istenemnek, a míg vagyok!

34. Legyen kedves néki az én rebegésem; örvendezem én az Úrban;

35. Vesszenek el a bűnösök a földről, és a hitetlenek ne legyenek többé! Áldjad én lelkem az Urat; dicsérvétek az Urat!

105.

1. Magasztaljátok az Urat, hívjátok segítségül az ő nevét, hirdessétek a népek között az ő cselekedeteit!
Zsolt. 47,2., Zsolt. 47,4., 1 Krón. 16,8., 1 Krón. 16,10.
2. Énekeljétek néki, zengedeztetek néki, beszéljétek el minden ő csodatételét.
3. Dicsékedjétek az ő szent nevével; örvendezzen azoknak a szívök, a kik keresik az Urat.
Zsolt. 33,1., Zsolt. 33,2., Zsolt. 89,17.
4. Kivánjátok az Urat és az ő erejét; keressétek az ő orcáját szüntelen.
Zsolt. 27,8., Zsolt. 27,9.
5. Emlékezzetek meg az ő csodáiról, a melyeket cselekedett; jeleiről és az ő szájának ítéleteiről.
Zsolt. 78,3., Zsolt. 78,6., Zsolt. 78,13., Zsolt. 78,27.
6. Oh Ábrahámnak, az ő szolgájának magva; oh Jákóbnak, az ő választottának fiai!
Malak. 1,2., Malak. 1,3.
7. Ő, az Úr a mi Istenünk, az egész földre kihat az ő ítélete.
8. Megemlékezik az ő szövetségéről mindörökké; az ő rendeletéről, a melyet megszabott ezer nemzetségiglen;
9. A melyet kötött Ábrahámmal, és az ő Izsáknak tett esküvéséről.
1 Móz. 17,2., 1 Móz. 26,3.
10. És odaállatta azt Jákóbnak szabályul, Izráelnek örök szövetségül,
1 Móz. 28,13., 1 Móz. 28,15.
11. Mondván: Néked adom Kanaán földét, sors szerint való örökségetekül.
1 Móz. 13,15.
12. Mikor még csekély számmal valának, igen kevesen és mintegy zsellérek abban,
13. És egyik nemzettől a másikhoz bujdosának, egyik országból a másik néphez:
1 Móz. 12,13., 1 Móz. 20,26.
14. Nem engedé, hogy valaki nyomorgassa őket, sőt királyokat is megfenyített miattok, mondván:
1 Móz. 20,3., 1 Móz. 20,7., 1 Krón. 16,22.
15. Meg ne illessétek az én felkentjeimet, és az én prófétáimnak ne ártsatok!
16. Mikor éhséget idéze elő a földön; és a kenyérnek minden botját eltöré,
1 Móz. 42,2.
17. Elküldött előttük egy férfiút, Józsefet, a ki rabul adatott vala el;
1 Móz. 27,28., 1 Móz. 39,20., 1 Móz. 45,7.
18. A lábait békóba szorították, ő maga vasban járt vala,
19. Mindazideig, a míg szava beteljesedett. Az Úr beszéde megpróbálta őt.
20. Elküldött a király és feloldotta őt, a népeken uralkodó, és szabaddá tette őt;
1 Móz. 41,14.
21. Úrrá tevé őt az ő házán, és uralkodóvá minden jószágán;
1 Móz. 41,40.
22. Hogy főembereit tetszése szerint kötöztetheté, és véneit is bölcsességre taníthatá.
23. És beméne Izráel Égyiptomba, s Jákób a Khám földén zsellérkedék.
1 Móz. 46,6.
24. És igen megszorította az ő népét, és erősebbé tevé elnyomóinál.
2 Móz. 1,7., 2 Móz. 1,10.
25. Elváltoztatá azoknak szívét, hogy gyűlöljék az ő népét, és álnokul cselekedjenek az ő szolgálival.
2 Móz. 1,10., 2 Móz. 1,16.
26. Elküldte Mózeszt, az ő szolgáját, és Áront, a kit választott vala.
2 Móz. 3,10.
27. Elvégezék azok között az ő jeleit, és a csodákat a Khám földén.
2 Móz. 7,9.
28. Sötétséget bocsátott és elsötétítette azt, és azok nem engedetlenkedtek az ő rendeleteinek.
2 Móz. 10,21., 2 Móz. 10,23.
29. Vizeiket vérré változtatá, és megöle az ő halaikat.

2 Móz. 7,20.

30. Földjük békáktól hemzsege, még a királyuk termeiben is.

2 Móz. 8,3., 2 Móz. 8,6.

31. Szólt, és támadának legyek és szúnyogok minden ő határukon.

32. Adott nékik eső gyanánt jégesőt, és lángoló tüzet a földjökre.

2 Móz. 9,23.

33. És elvevé szőlőjüket és fügefájokat, és széttördelé határuknak élő fáit.

34. Szólt és támada sáska, és megszámlálhatatlan cserebogár.

2 Móz. 10,13.

35. És megemészte minden növényt az ő földjökön, és az ő szántóföldjöknek gyümölcsét megemészte.

36. És megöle minden elsőszülöttet földjökön, minden erejöknek zsengejét.

2 Móz. 12,29.

37. És kihozá őket ezüsttel és arannyal, és nemzetségeikben nem volt beteges.

2 Móz. 12,35.

38. Örült Égyiptom, mikor kijövének, mert a tőlök való félelem megszállta őket.

2 Móz. 12,31., 2 Móz. 12,33.

39. Felhőt terjeszte ki, hogy befedezze őket, és tüzet, hogy világítson éjjel.

2 Móz. 13,21.

40. Könyörgött és fürjeket hozza, és mennyei kenyérral elégítette meg őket.

2 Móz. 16,13.

41. Megnyitotta a kősziklát és víz zúdula ki, folyóként futott a sivatagon.

Zsolt. 78,15.

42. Mert megemlékezett az ő szentséges ígérteréről, a melyet tőn Ábrahámnak, az ő szolgájának.

1 Móz. 15,14., 1 Móz. 15,16.

43. Kihozá azért az ő népét örömmel, és az ő választottait vígasággal.

2 Móz. 14,8.

44. És nékik adá a pogányok földét, és öröklék a népek fáradságos szerzeményét.

5 Móz. 6,10., 5 Móz. 6,11.

45. Azért, hogy megtartsák az ő rendeleteit, és törvényeit megőrizzék. Dicsérjétek az Urat!

5 Móz. 6,12., 5 Móz. 6,18.

106.

1. Dicsérjétek az Urat. Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az ő kegyelme.

Zsolt. 107,1., 1 Krón. 16,7.

2. Ki beszélhetné el az Úr nagy tetteit? és jelenthetné ki minden dicsőségét?

Zsolt. 105,27., Zsolt. 105,41.

3. Boldog, a ki megtartja a törvényt, és igazán cselekszik minden időben.

5 Móz. 27,1., 5 Móz. 27,14.

4. Emlékezzél reám, Uram, népedhez való jószágodért; jőjj el hozzám szabadításoddal,

5. Hogy láthassam választottaidhoz való jóvoltodat, és örvendezhessek néped örömeiben; hogy dicsekedjem a te örökségeddel!

6. Vétkeztünk atyáinkkal együtt; bűnösök, gonoszok valánk.

7. Atyáink nem értették meg Égyiptomban csodáidat, nem emlegették meg kegyelmed nagyságát, hanem daczoskodtak a tengernél, a veres tengernél.

2 Móz. 14,11., 2 Móz. 14,12.

8. De ő megsegíté őket az ő nevéért, hogy megismertesse a maga erejét.

Ésa. 48,9., Ezék. 20,22.

9. Rákiálta a veres tengerre és kiszáradt, s úgy vivé őket a mélységeken, mint egy síkon.

2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,22.

10. És kisegíté őket a gyűlölő kezéből; kimentette őket ellenség kezéből.

2 Móz. 14,8., 2 Móz. 14,23., 2 Móz. 14,28.

11. Szorongatóikat víz borította el, egy sem maradt meg belőlük.

2 Móz. 14,28.

12. És hittek az ő beszédeinek, és énekelték az ő dicséretét.

13. Hirtelen elfeledék cselekedeteit; nem várak az ő tanácsát!
2 Móz. 15,1., 2 Móz. 15,21.
14. Epekedés epeszté őket a pusztában, és próbára tevék Istent a sivatagon.
2 Móz. 15,24., 2 Móz. 17,2.
15. És megadá nékik, a mit kívántak; és ösztövérséget bocsáta lelkökbe.
4 Móz. 11,4., 1 Kor. 10,6.
16. És irigységre indulának Mózes ellen a táborban, az Úr szentje, Áron ellen.
4 Móz. 11,31., 4 Móz. 11,32.
17. Megnyilt a föld és elnyelé Dátánt, és beborítá Abiráam seregét.
4 Móz. 16,2., 4 Móz. 16,3., 4 Móz. 16,13., 3 Móz. 21,8.
18. És tűz gyulladt fel azok seregében, láng égeté el a gonoszokat.
4 Móz. 16,32.
19. Borjút csináltak a Hóreb alatt, és hajlongtak az öntött bálvány előtt.
4 Móz. 16,35.
20. Felcserélték az ő dicsőségöket: ökörnek képével, a mely füvet eszik.
2 Móz. 32,4., 2 Móz. 32,6.
21. Elfeledkezének Istenről, szabadítójokról, a ki nagy dolgokat művelt Égyiptomban,
22. Csodákat a Khám országában, félelmetes dolgokat a veres tenger mellett.
1 Krón. 1,8., Zsolt. 106,9., Zsolt. 106,11.
23. Gondolta, hogy kipusztítja őket; de Mózes, az ő választottja, elébe állott a résre, hogy elfordítsa haragját, hogy el ne veszítse őket.
4 Móz. 14,11., 4 Móz. 14,20.
24. És becsmérelték a kívánatos földet, nem hittek az ő ígéréteinek.
4 Móz. 14,2., 4 Móz. 14,4.
25. És morgolódtak sátraikban, és nem hallgattak az Úr szavára.
26. De ő felemelé kezét reájok, hogy lesújtsa őket a pusztában;
4 Móz. 14,11., 4 Móz. 14,12.
27. S hogy a pogányok közé dobja magvaikat, és szétszórja őket a tartományokban.
Ezék. 20,23., Ezék. 20,26.
28. Majd hozzacsapódtak a Baál-Peorhoz, és ették a holtak áldozatait.
4 Móz. 25,3., 4 Móz. 25,9.
29. És felingerelték cselekedeteikkel, és zúdult reájok a csapás.
4 Móz. 25,4., 4 Móz. 25,9.
30. Ekkor felállott Fineás és ítelt; és a csapásnak vége lón.
31. És igazságul tulajdonították néki firől-fira mindörökké.
4 Móz. 25,7., 4 Móz. 25,12., 4 Móz. 25,13., 1 Sám. 2,30., 1 Sám. 2,33.
32. Megharagíták a Meribáh vizeinél is, és baja támadt Mózesnek miattok,
4 Móz. 20,8., 4 Móz. 20,11., 4 Móz. 20,12.
33. Mert megkeseríték az ő szívét, és gondatlanul szólt ajkaival.
34. Nem irtották ki a népeket sem, a mint utasította őket az Úr.
5 Móz. 7,1., 5 Móz. 7,2.
35. Sőt összeelegyedtek a pogányokkal, és eltanulták cselekedeteiket.
Bir. 3,5.
36. És tisztelték azoknak bálványait, és tórré levének azok reájok.
37. És feláldozák fiaikat és leányaikat az ördögöknek,
Ezék. 16,20., Ezék. 16,21., 2 Kir. 16,3., 2 Kir. 17,17.
38. És ártatlan vért ontának: fiaik és leányaik véré, a kiket Kanaán bálványainak áldoztak, és megfertőzteték a föld öldökléssel.
39. És tisztátalanokká lónek cselekedeteikben, és paráznákká tetteikben.
Bir. 2,13., Bir. 10,18., Bir. 10,19.
40. De felgyúlt az Úr haragja népe ellen, és megútálta az ő örökségét.
Zsolt. 78,79.
41. És odaadá őket pogányok kezébe, és gyűlölőik uralkodtak rajtok.
Bir. 2,13., Bir. 2,15.
42. És sanyargatták őket ellenségeik, és görnyedtek azoknak hatalma alatt!
43. Számtalanszor megmentette őket, de ők felháboríták szándékaikkal, és mélyebben merültek bűneikbe.

Bir. 2,16., Bir. 2,18., Jer. 15,6.

44. De reájok tekintett a nyomorúság napján, mikor meghallgatá rimánkodásukat;

45. És megemlékezett velök kötött szövetségéről, és nagy kegyelmessége szerint megengesztelődék.

5 Móz. 30,1., 5 Móz. 30,5.

46. És könnyörületességre indítá irántok mindazokat, a kik őket fogva elvivék.

2 Kir. 25,27., 2 Kir. 25,30.

47. Segíts meg minket, Urunk Istenünk, és gyűjts össze minket a pogányok közül, hogy dicsőítsük a te szent nevedet, és dicsekedjünk a te dicséreteddel.

1 Krón. 16,35.

48. Áldott legyen az Úr, Izráel Istene örökkön örökké, és minden nép mondja: Ámen. Dicsérjétek az Urat.

107.

1. Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az ő kegyelme.

Ésa. 3,11.

2. Ezt mondják az Úrnak megváltottai, a kiket megváltott a szorongatónak kezéből;

3. És a kiket összegyűjtött a különböző földekről: napkelet és napnyugot felől, északról és a tenger felől.

Zsolt. 106,27.

4. Bujdostak a pusztában, a sivatagban; lakó-város felé utat nem találtak vala.

5. Éhesek és szomjasok valának; lelkök is elepedt bennök.

6. De az Úrhoz kiáltának szorultságukban; sanyarúságukból megmenté őket.

5 Móz. 32,10., 5 Móz. 32,14.

7. És vezeté őket egyenes útra, hogy lakó-városhoz juthassanak.

8. Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és az emberek fiai iránt való csodadolgaiért,

9. Hogy megelégtíté a szomjúhozó lelket, és az éhező lelket betölté jóval!

Zsolt. 105,40.

10. A kik setétségben és a halálnak árnyékában ülnek, megköztetvén nyomorúsággal és vassal;

2 Krón. 33,9., 2 Krón. 33,11.

11. Mert ellenszegültek az Isten beszédének, és a Felségesnek tanácsát megútálták;

12. Azért megalázta az ő szívöket nyomorúsággal: elestek és nem volt segítségök.

2 Krón. 33,12., 2 Krón. 33,13.

13. De az Úrhoz kiáltának szorultságukban, sanyarúságukból kiszabadítá őket.

14. Kihozá őket a setétségből és a halálnak árnyékából, köteleiket pedig elszaggatá.

15. Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és az emberek fiai iránt való csodadolgaiért,

16. Hogy összetöré az ércz-kapukat, és a vas-záratat letördelé!

17. A balgatagok az ő gonoszságuknak útjáért, és az ő hamisságukért nyomorgattattak.

2 Móz. 16,31., 5 Móz. 32,28.

18. Minden étket útála az ő lelkök, és a halál kapujához közelgetének.

Jób. 33,20.

19. De az Úrhoz kiáltának szorultságukban: sanyarúságukból kiszabadította őket.

Zsolt. 107,12., Zsolt. 107,14.

20. Kibocsátá az ő szavát és meggyógyítá őket, és kimenté őket az ő vermeikből.

Ésa. 44,26., Ésa. 44,28., Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,3., Zak. 9,11.

21. Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és az emberek fiai iránt való csodadolgaiért,

Zsolt. 126,3.

22. És áldozzanak hálaadásnak áldozataival, és hirdessék az ő cselekedeteit örvendezéssel!

Zsolt. 50,14., Zsolt. 50,23.

23. A kik hajókon tengerre szállnak, és a nagy vizeken kalmárkodnak,

24. Azok látták az Úrnak dolgait, és az ő csodáit a mélységben.

25. Szólott ugyanis és szélvészt támaszta, a mely felduzzasztá a habokat.

Jón. 1,4.

26. Az égig emelkedének, a fenéig sülyedének; lelkök elolvada az inségben.

27. Szédülének és tántorgának, mint a részeg, és minden bölcsességöknek esze vész vala.

28. De az Úrhoz kiáltának az ő szorultságukban, és sanyarúságukból kivezeté őket.

Jón. 1,5., Jón. 1,6.

29. Megállítja a szélvészt, hogy csillapodjék, és megcsendesedtek a habok.

Jón. 1,15.

30. És örülének, hogy lecsillapodtak vala, és vezérlé őket az ő kívánságuknak partjára.

31. Adjanak hálát az Úrnak az ő kegyelméért, és az emberek fiai iránt való csodadolgaiért!

32. És magasztalják fel őt a népnek gyülekezetében, és dicsérik őt a vének ülésében!

33. Folyóvizeket tett vala pusztává, és vízforrásokat szárazzá;

34. Gyümölcstermő földet meddő földdé, a rajta lakó népnek gonoszága miatt.

5 Móz. 28,20., 5 Móz. 24,38., 5 Móz. 24,42.

35. Pusztaságot tett vala álló tavakká, és kiaszott földet vízforrásokká.

36. És telepített oda éhezőket, hogy lakó-városokat építsenek.

37. És mezőket vetének be és szőlőket plántálának, hogy hasznos gyümölcsöt szerezzenek.

Ésa. 41,18., Ésa. 41,20.

38. És megáldá őket és igen megsaporodának, és barmaikat sem kevesbítette meg.

Jób. 12,23.

39. De megkevesedtek és meggörnyedtek vala ínség, nyomorúság és keserűség miatt.

40. Gyalázatot zúdított a fejedelmekre, és bujdosatta őket út nélkül való kietlenben.

Jób. 12,21.

41. De felemelé a nyomorultat az ínségből, és hasonlóná tette a nemzetségeket a juhnyájhoz.

Zsolt. 113,7., Zsolt. 113,9.

42. Látják az igazak és örvendeznek, és minden gonoszság megtartóztatja az ő száját.

Zsolt. 34,3., Zsolt. 34,4., Jób. 5,16.

43. A bölcs, az eszébe veszi ezeket, és meggondolja az Úrnak kegyelmességét!

Zsolt. 107,30., Zsolt. 107,41.

108.

1. Ének. Dávid zsoltára.

2. Kész az én szívem, oh Isten, hadd énekeljek és zengedezzek; az én dicsőségem is kész.

Zsolt. 57,8., Zsolt. 57,9.

3. Serkenj fel te lant és hárfa, hadd keltsem fel a hajnalt!

4. Hálát adok néked a népek között Uram, és zengedezek néked a nemzetek között!

Zsolt. 18,50., Zsolt. 18,51.

5. Mert nagy, egek felett való a te kegyelmed, és a felhőkig ér a te hűséges voltod!

Zsolt. 36,6., Zsolt. 57,10., Zsolt. 57,12.

6. Magasztaltassál fel, oh Isten, az egek felett, és dicsőséged legyen az egész földön!

7. Hogy megszabaduljanak a te szeretteid, segíts a te jobb kezeddél és hallgass meg engem!

Zsolt. 18,18.

8. Az ő szentélyében szólott az Isten: Örvendezek, hogy eloszthatom Sikkemet, és felmérhetem Sukkothnak völgyét.

Zsolt. 110,2., Zsolt. 60,8., Zsolt. 60,14.

9. Enyém Gileád, enyém Manassé; Efraim az én fejemnek védelme, Júda az én törvényrendelőm.

1 Móz. 49,8., 1 Móz. 49,10.

10. Moáb az én mosdómedenczém, Edomra az én saruimat vetem, Filistea felett kaczagok.

4 Móz. 24,17., 4 Móz. 24,18., 2 Sám. 8,2.

11. Kicsoda visz el engem a kerített városba? kicsoda vezérel engem Edomig?

1 Krón. 18,13.

12. Nem te vagy-é, oh Isten, a ki megvetettél minket, hogy ki ne menj, oh Isten, a mi seregeinkkel?

Zsolt. 18,30.

13. Adj szabadulást nekünk az ellenségtől, mert hiábavaló az emberi segítség!

Zsolt. 108,5., 1 Sám. 31,1., 1 Sám. 31,6.

14. Istennel hatalmasan cselekszünk, és ő megtapodja ellenségeinket.

2 Sám. 10,12., 2 Sám. 10,13., Zsolt. 60,11., Zsolt. 60,12.

109.

1. Az éneklőmesternek, Dávidé; zsoltár. Én dicséretemnek Istene, ne hallgass!
1 Krón. 25,1.
2. Mert a gonosznak szája és az álnokságnak szája felnyílt ellenem, hazug nyelvvel beszélnek én velem.
Zsolt. 27,12., 1 Sám. 24,10.
3. És körülvesznek engem gyűlölséges beszédekkel, és ostromolnak engem ok nélkül.
4. Szeretetemért ellenkeznek velem, én pedig imádkozom.
Zsolt. 35,12., Zsolt. 35,25., Zsolt. 41,10.
5. Roszszal fizetnek nékem a jóért, és gyűlölséggel az én szeretetemért.
Zsolt. 41,10.
6. Állíts fölibe gonoszt, és vádló álljon az ő jobb keze felől.
7. Mikor törvénykezik, mint gonosz jőjjön ki; még az imádsága is bűnné legyen.
8. Életének napjai kevesek legyenek, és a hivatalát más foglalja el.
1 Sám. 21,7., Csel. 1,20.
9. Fiai legyenek árvákká, a felesége pedig özvegygyé.
Jób. 20,10.
10. És bujdossanak az ő fiai és kolduljanak, és elpusztult helyeiktől távol keressenek eledelt.
11. Foglalja le minden jószágát az uzsorás, és idegenek ragadozzák el szerzeményét.
12. Ne legyen néki, a ki kegyelmet mutasson iránta, és ne legyen, a ki könyörüljön az ő árváin!
13. Veszsen ki az ő maradéka; a második nemzedékben töröltessék el a nevök!
Zsolt. 21,11.
14. Atyáinak álnoksága emlékezetben legyen az Úr előtt, és anyjának bűne el ne töröltessék!
Jób. 20,11., 2 Móz. 20,5.
15. Mindenkor az Úr előtt legyenek, és emlékezetök is veszsen ki e földről,
16. A miatt, hogy nem gondolt arra, hogy kegyelmet gyakoroljon és üldözte a szegény és nyomorult embert, és a megkeseredett szívűt, hogy megölje.
1 Sám. 22,9., 1 Sám. 22,10.
17. Mivelhogy szerette az átkot, azért érte el őt; és mivel nem volt kedve az áldáshoz, azért távozik az el ő tőle.
18. Úgy öltözte fel az átkot, mint a ruháját, azért ment beléje, mint a víz, és az ő csontjaiba, mint az olaj.
19. Legyen az néki palástul, a melybe beburkolódik, és övül, a melylyel mindenkor övezze magát.
20. Ez legyen jutalmok az Úrtól az én vádolóimnak, és a kik rosszat beszélnek az én lelkemre.
21. De te, én Uram, Istenem, bánj velem a te nevedért; mivelhogy jó a te kegyelmed, szabadíts meg engem!
22. Mert szegény és nyomorult vagyok én, még a szívem is megsebesítettett én bennem.
23. Úgy hanyatlom el, mint az árnyék az ő megnyúlásakor; ide s tova hanyattatom, mint a sáska.
Zsolt. 102,12.
24. Térdeim tántorognak az éhségtől, és testem megfogyatkozott a kövérségtől.
25. Sőt gyalázatossá lettem előttök; ha látnak engem, fejüket csóválják.
Zsolt. 69,13.
26. Segíts meg engem, Uram Isten; szabadíts meg engem a te kegyelmed szerint!
Zsolt. 22,12., Zsolt. 22,20.
27. Hadd tudják meg, hogy a te kezed munkája ez, hogy te cselekedted ezt, Uram!
28. Átkozzanak ők, de te áldj meg! Feltámadnak, de szégyenüljenek meg és örvendezzen a te szolgád.
Zsolt. 40,15., Zsolt. 40,16.
29. Öltözzenek az én vádlóim gyalázatba, és burkolózzanak szégyenökbe, mint egy köpenybe!
Zsolt. 40,15.
30. Hálát adok az Úrnak felettébb az én számmal, és dicsérem őt a sokaság közepette!
Zsolt. 22,23.
31. Mert jobb keze felől áll a szegénynek, hogy megszabadítsa azoktól, a kik elítélik annak lelkét.
Zsolt. 16,8., Zsolt. 110,5.

110.

1. Dávidé; zsoltár. Monda az Úr az én uramnak: Ülj az én jobbomon, a míg ellenségeidet zsámolyul vetem a te lábaid alá.

Mát. 22,44., Márk. 12,36., Luk. 20,42., Csel. 2,34., Csel. 2,35., Zsid. 1,13.

2. A te hatalmad pálczáját kinyújtja az Úr Sionból, mondván: Uralkodjál ellenségeid között!

3. A te néped készséggel siet a te sereggyűjtésed napján, szentséges öltözetekben; hajnalpir méhéből leszen ifjaidnak harmatja.

4. Megesküdt az Úr és meg nem másítja: Pap vagy te örökké Melkhisedek rendje szerint.

Zsid. 5,6., Zsid. 6,20., Zsid. 7,17.

5. Az Úr a te jobbod felől; megrontja az ő haragja napján a királyokat;

Zsolt. 2,9., Zsolt. 2,12.

6. Ítéletet tart a nemzetek között; telve lesz holttestekkel; összezúz messze földön minden főt.

Jel. 14,14., Jel. 16,14., Jel. 20,8.

7. Az út mellett való patakból iszik; ezért emeli fel az ő fejét.

Fil. 2,9., Zsid. 1,3., Zsid. 1,10., Zsid. 1,12.

111.

1. Dicsérjétek az Urat. Dicsérem az Urat teljes szívből: az igazak környezetében és a gyülekezetben.

2. Nagyok az Úrnak cselekedetei; kívánatosak mindazoknak, a kik gyönyörködnek azokban.

3. Dicsőség és méltóság az ő cselekedete, és igazsága megmarad mindvégig.

4. Emlékezetet szerzett az ő csudálatos dolgainak; kegyelmes és irgalmas az Úr.

5. Eledelt ad az őt félőknek; megemlékezik az ő szövetségéről örökké.

2 Móz. 16,35.

6. Cselekedeteinek erejét tudtul adta az ő népének, nekik adván a pogányok örökségét.

7. Kezeinek cselekedetei hűség és igazság; minden ő végzése tökéletes.

8. Megingathatlanok örökké és mindvégig; hívségből és egyenességből származottak.

9. Váltást küldött az ő népének, elrendelte szövetségét örökre; szent és rettenetes az ő neve.

10. A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme; jó belátása van mindenkinek, a ki ezt gyakorolja; annak dicsérete megmarad mindvégig.

Jób. 28,28., Péld. 9,10.

112.

1. Dicsérjétek az Urat. Boldog az ember, a ki féli az Urat, és az ő parancsolataiban igen gyönyörködik.

Zsolt. 1,1., Zsolt. 1,3.

2. Hős lesz annak magva a földön; a hívek nemzedéke megáldatik.

3. Gazdagság és bőség lesz annak házában, s igazsága mindvégig megmarad.

4. Az igazakra világosság fénylik a sötétben; attól a ki irgalmas, kegyelmes és igaz.

5. Jó annak az embernek, a ki könyörül és kölcsön ad; dolgait pedig igazán végezi.

6. Mivelhogy soha sem ingadoz: örök emlékezetben lesz az igaz.

7. Semmi rossz hírtől nem fél; szíve erős, az Úrban bizakodó.

8. Rendületlen az ő szíve; nem fél, míglén ellenségeire lenéz.

9. Osztogat, adakozik a szegényeknek; igazsága megmarad mindvégig; az ő szarva felemeltetik dicsőséggel.

2 Kor. 9,8., 2 Kor. 9,9.

10. Látja ezt a gonosz és dühöng; fogait csikorgatja és eleped; a gonoszok kívánsága semmivé lesz.

113.

1. Dicsérjétek az Urat. Dicsérjétek az Úrnak szolgái! dicsérjétek az Úrnak nevét,

2. Áldott legyen az Úr neve mostantól fogva és örökké!

Dán. 2,20.

3. Napkelettől fogva napnyugtáig dicsértessék az Úr neve!

Malak. 1,11.

4. Felmagasztaltattott az Úr minden pogány nép felett; dicsősége túl van az egeken.

5. Kicsoda hasonló az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, a ki a magasságban lakozik?

6. A ki magát megalázva, tekint szét mennyen és földön;
7. A ki felemeli az alacsonyot a porból, és a szűkölködőt kivonszsa a sárból,

1 Sám. 2,8., Zsolt. 107,41.

8. Hogy odaültesse őket a főemberek közé, az ő népének főemberei közé;
9. A ki beülteti a meddőt a házba, mint magzatoknak anyját, nagy örömré. Dicsérjétek az Urat!

114.

1. Mikor Izráel népe kijöve Égyiptomból, Jákóbnak házanépe az idegen nép közül:

2 Móz. 13,3.

2. Júda lőn az ő szentséges népe és Izráel az ő királysága.
3. A tenger látá őt és elfutamodék; a Jordán hátrafordula.

2 Móz. 14,21., Józ. 3,13., Józ. 3,16.

4. A hegyek szöknek vala, mint a kosok, s a halmok, mint a juhoknak bárányai.
5. Mi a bajod, te tenger, hogy megfutamodál, és te Jordán, hogy hátrafordulál?
6. Hegyek, hogy szöktök vala, mint a kosok? Ti halmok, mint a juhoknak bárányai?
7. Indulj meg te föld az Úr orczája előtt, a Jákób Istene előtt,
8. A ki átváltoztatja a kősziklát álló tóvá, és a szirtet vizek forrásává.

2 Móz. 17,6.

115.

1. Nem nekünk Uram, nem nekünk, hanem a te nevednek adj dicsőséget, a te kegyelmedért és hívségedért!
2. Miért mondanák a pogányok: Hol van hát az ő Istenök?

Zsolt. 79,10.

3. Pedig a mi Istenünk az égben van, és a mit akar, azt mind megcselekszi.
4. Azoknak bálványa ezüst és arany, emberi kezek munkája.
5. Szájok van, de nem szólnak; szemeik vannak, de nem látnak;

5 Móz. 4,28., Jer. 10,3., Jer. 10,5.

6. Füleik vannak, de nem hallanak; orruk van, de nem szagolnak;
7. Kezeik vannak, de nem tapintanak, lábaik vannak, de nem járnak, nem szólnak az ő torkukkal.
8. Hasonlók legyenek azokhoz készítőik, és mindazok, a kik bíznak bennök!
9. Izráel! te az Úrban bízzál; az ilyenek segítsége és paizsa ő.
10. Áronnak háza! az Úrban bízzál; az ilyenek segítsége és paizsa ő.
11. A kik félték az Urat, az Úrban bízzatok; az ilyenek segítsége és paizsa ő.
12. Az Úr megemlékezik mi rólunk és megáld minket; megáldja Izráel házát, megáldja Áronnak házát.
13. Megáldja azokat, a kik félik az Urat, a kicsinyeket és a nagyokat.
14. Szaporítson titeket az Úr, titeket és a ti fiaitokat.
15. Áldottai vagytok ti az Úrnak, a ki teremtette a mennyet és a földet.
16. Az egek az Úrnak egei, de a földet az ember fiainak adta.
17. Nem a meghaltak dicsérik az Urat, sem nem azok, a kik alászállanak a csendességbe.
18. De mi áldjuk az Urat mostantól fogva mindörökké. Dicsérjétek az Urat!

116.

1. Szeretem az Urat, mert meghallgatja esedezéseim szavát.
2. Mert az ő fülét felém fordítja, azért segítségül hívom őt egész életemben.
3. Körülvettek engem a halál kötelei, és a pokol szorongattatásai támadtak meg engem; nyomorúságba és inségbe jutottam.

2 Sám. 22,5., 2 Sám. 22,6., Zsolt. 18,5., Zsolt. 18,6.

4. És az Úrnak nevét segítségül hívám: Kérlek Uram, szabadítsd meg az én lelkemet!
5. Az Úr kegyelmes és igaz, és a mi Istenünk irgalmas.
6. Az Úr megőrzi az alázatosokat; én ügyefogyott voltam és megszabadított engem.
7. Térj meg én lelkem a te nyugodalmadba, mert az Úr jól tett teveled.

Zsolt. 13,6.

8. Minthogy megszabadítottad lelkemet a haláltól, szemeimet a könyhullatástól és lábamat az eséstől:

9. Az Úr orczája előtt fogok járni az élőknék földén.

10. Hittem, azért szóltam; noha igen megaláztatott valék.

2 Kor. 4,13.

11. Csüggedezésemben ezt mondtam én: Minden ember hazug.

Róm. 3,4.

12. Mivel fizessek az Úrnak minden hozzám való jótéteményéért?

13. A szabadulásért való poharat felemelem, és az Úrnak nevét hívom segítségül.

14. Az Úr iránt való fogadásaimat megadom az ő egész népe előtt.

Zsolt. 22,26.

15. Az Úr szemei előtt drága az ő kegyeseinek halála.

16. Uram! én bizonyára a te szolgád vagyok; szolgád vagyok én, a te szolgáló leányodnak fia, te oldoztad ki az én köteleimet.

17. Néked áldozom hálaadásnak áldozatával, és az Úr nevét hívom segítségül.

18. Az Úr iránt való fogadásaimat megadom az ő egész népe előtt,

Zsolt. 50,14.

19. Az Úr házának tornáczaiban, te benned, oh Jeruzsálem! Dicsérjétek az Urat!

117.

1. Dicsérjétek az Urat mind, ti pogányok; magasztalják őt mind a népek!

Róm. 15,11.

2. Mert nagy az ő kegyelmessége mi hozzánk, és az Úrnak igazsága megmarad örökké. Dicsérjétek az Urat!

Zsolt. 36,6.

118.

1. Magasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az ő kegyelme!

Zsolt. 106,1.

2. Mondja hát Izráel, hogy örökkévaló az ő kegyelme!

3. Mondja hát az Áron háza, hogy örökkévaló az ő kegyelme!

4. Mondják hát, a kik félik az Urat, hogy örökkévaló az ő kegyelme!

5. Szükségemben segítségül hívám az Urat, meghallgatott és tágas térre tett engem az Úr.

Zsolt. 116,3., Zsolt. 116,4., Zsolt. 116,6.

6. Velem van az Úr, nem félek; mit árthat nékem ember?

Zsolt. 56,5., Zsolt. 56,12.

7. Velem van az Úr az én segítőim közt, és nézni fogok az én gyűlölőimre.

8. Jobb az Úrban bízni, mint emberekben reménykedni.

Zsolt. 62,9., Zsolt. 62,10., Zsolt. 146,3., Zsolt. 146,5., Jer. 17,5., Jer. 17,7.

9. Jobb az Úrban bízni, mint főemberekben reménykedni.

10. Körülvettek engem mind a pogányok, de az Úr nevében elvesztém őket.

11. Körülvettek, bizony körülvettek engem, de az Úr nevében elvesztém őket.

12. Körülvettek engem, mint méhek; eloltattak, mint tövis-tűz, mert az Úr nevében elvesztém őket.

13. Igen taszítottál engem, hogy elessem; de az Úr megsegített engem.

14. Erősségem és énekem az Úr, és ő lőn nékem szabadulásul.

2 Móz. 15,2., Ésa. 12,2.

15. Vigasságnak és szabadulásnak szava van az igazak sátoiraiban: Az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett!

16. Az Úrnak jobbkeze felmagasztaltatott; az Úrnak jobbkeze hatalmasan cselekedett!

Luk. 1,51.

17. Nem halok meg, hanem élek, és hirdetem az Úrnak cselekedeteit!

18. Keményen megostorozott engem az Úr; de nem adott át engem a halálnak.

19. Nyissátok meg nékem az igazságnak kapuit, hogy bemenjek azokon és dicsérjem az Urat!

20. Ez az Úrnak kapuja; igazak mennek be azon.

21. Magasztallak téged, hogy meghallgattál, és szabadításomul lettél!

22. A kő a melyet az építők megvetettek, szegeletkővé lett!

Mát. 21,42., Márk. 12,10., Luk. 20,17., Csel. 4,11., Róm. 9,33., 1 Pét. 2,4., 1 Pét. 2,7.

23. Az Úrtól lett ez, csodálatos ez a mi szemek előtt!

24. Ez a nap az, a melyet az Úr rendelt; örvendezzünk és vígadjunk ezen!

25. Oh Uram, segíts most; oh Uram, adj most jó előmenetelt!

26. Áldott, a ki jó az Úrnak nevében; áldunk titeket, a kik az Úr házából valók vagytok!

Mát. 21,9.

27. Isten az Úr és ő világosított meg minket. Kötelekkel kössétek az ünnepi áldozatot az oltár szarvához.

28. Istenem vagy te, azért hálát adok néked! Én Istenem, magasztallak téged.

29. Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az ő kegyelme!

119.

1. Boldogok, a kiknek útjok feddhetetlen, a kik az Úr törvényében járnak.

Zsolt. 1,1., Zsolt. 1,3.

2. Boldogok, a kik megőrzik az ő biznyságait, és teljes szívből keresik őt.

3. És nem cseleksznek hamisságot; az ő útjaiban járnak.

4. Te parancsoltad Uram, hogy határozataidat jól megőrizzük.

5 Móz. 26,16., 5 Móz. 26,19.

5. Vajha igazgattatnának az én útaim a te rendeléseid megőrzésére!

6. Akkor nem szégyenülnék meg, ha figyelnék minden parancsolatodra!

7. Hálát adok néked tiszta szívből, hogy megtanítottál engem a te igazságod ítéleteire.

8. A te rendeléseidet megőrzöm; soha ne hagyj el engem!

9. Mi módon őrizheti meg tisztán az ifjú az ő útát, ha nem a te beszédednek megtartása által?

10. Teljes szívből kerestelek téged: ne engedj eltévedeznem a te parancsolataidtól!

11. Szívembe rejtettem a te beszédedet, hogy ne vétkezzem ellened.

12. Áldott vagy te, Uram! Taníts meg engem a te rendeléseidre.

13. Ajkaimmal hirdetem a te szádnak minden ítéletét.

14. Inkább gyönyörködöm a te biznyságaidnak útjában, mint minden gazdagságban.

15. A te határozataidról gondolkodom, és a te ösvényeidre nézek.

16. Gyönyörködöm a te rendeléseidben; a te beszédedről nem feledkezem el.

17. Tégy jól a te szolgáladdal, hogy éljek és megtartsam a te beszédedet.

18. Nyisd meg az én szememet, hogy szemléljem a te törvényednek csodálatos voltát.

19. Jövevény vagyok e földön, ne rejtse el tőlem a te parancsolataidat.

20. Elfogyatkozik az én lelkem, a te ítéleteid után való szüntelen vágódás miatt.

21. Megdorgálok a kevélyeket; átkozottak, a kik elhajolnak parancsolataidtól.

22. Fordítsd el rólam a szidalmat és gyalázatot, mert megőriztem a te biznyságaidat!

23. Még ha fejedelmek összeülnek, ellenem beszélnek is; a te szolgálád a te rendeléseidről gondolkodik.

24. A te biznyságaid én gyönyörűségem, és én tanácsadóim.

25. Lelkem a porhoz tapad; eleveníts meg engem a te ígéreted szerint.

26. Útamat elbeszéltem előtted és te meghallgattál engem; taníts meg a te rendeléseidre!

27. Add értenem a te határozataidnak útját, hogy gondolkodjam a te csodálatos dolgaidról!

28. Sír a lelkem a keserűség miatt; vigasztalj meg a te ígéd szerint!

29. A hamisságnak útját távoztasd el tőlem, és a te törvényeddel ajándékozz meg engem!

30. Az igazság útját választottam; a te ítéleteid forognak előttem.

31. Ragaszkodom a te biznyságaidhoz; Uram, ne hagyj megszegyenülni!

32. A te parancsolataidnak útján járok, ha megvigasztalod az én szívemet!

33. Taníts meg Uram a te rendeléseidnek útjára, hogy megőrizzem azt mindvégig.

34. Oktass, hogy megőrizsem a te törvényedet, és megtartsam azt teljes szívből.

35. Vezérelj a te parancsolataidnak útján, mert gyönyörködöm abban.

36. Hajtsd szívemet a te biznyságaidhoz, és ne a telhetetlenségre.

37. Fordítsd el az én szememet, hogy ne lássanak hiábavalóságot; a te úton éltes engemet.

38. Teljesítsd ígéreted a te szolgálodnak, a ki fél téged.

39. Fordítsd el tőlem a gyalázatot, a mitől félek; hiszen jók a te ítéleteid.
40. Ímé, kívánkozom a te határozataid után; éltessem engem a te igazságod által.
41. És szálljon reám, Uram, a te kegyelmed, a te szabadításod, a mint megígérted,
42. Hogy megfelelhessenek az engem gyalázonak, hiszen bizodalمام van a te ígédben!
43. És az igazságnak beszédét se vedd el soha az én számtól, mert várom a te ítéleteidet!
44. És megtartom a te törvényedet mindenkor és mindörökké.
45. És tágas téren járok, mert a te határozataidat keresem.
46. És a királyok előtt szólok a te bizonyosságaidról, és nem szégyenülök meg.
47. És gyönyörködöm a te parancsolataidban, a melyeket szeretek.
48. És felemelem kezeimet a te parancsolataidra, a melyeket szeretek, és gondolkodom a te rendelkezéseidről.
49. Emlékezzél meg a te szolgáltnak adott ígédéről, a melyhez nékem reménységet adtál!
50. Ez vigasztalásom nyomorúságomban, mert a te beszéded megelevenít engem.
51. A kevélyek szerfelett gúnyoltak engem; nem hajlottam el a te törvényedtől.
52. Megemlékezem a te öröktől fogva való ítéleteidről Uram, és vigasztalódom.
53. Harag vett rajtam erőt az istentelenek miatt, a kik elhagyták a te törvényedet.
54. Ének volt rám nézve minden parancsolatod bujdosásomnak hajlékában.
55. Uram! a te nevedről emlékezem éjjel, és megtartom a te törvényedet.
56. Ez jutott nékem, hogy a te határozataidat megőriztem.
57. Azt mondtam Uram, hogy az én részem a te beszédeidnek megtartása.
58. Teljes szívből könyörgök a te színed előtt: könyörülj rajtam a te ígéreted szerint!

Zsolt. 123,3.

59. Meggondoltam az én útaimat, és lábaimat a te bizonyosságaidhoz fordítom.
60. Sietek és nem mulasztom el, hogy megtartsam a te parancsolataidat.
61. Az istentelenek kötelei körülkerítettek engem; de a te törvényedről el nem feledkezem.
62. Éjfélkor felkelek, hogy hálát adjak néked, igazságod ítéleteiért.
63. Társok vagyok mindazoknak, a kik félnek téged, és a kik határozataidat megtartják.
64. A te kegyelmeddel, oh Uram, teljes e föld: taníts meg engem rendelkezéseidre!
65. Jót cselekedtél a te szolgáladdal, Uram, a te ígéd szerint.
66. Az okosságnak és tudománynak drága voltára taníts meg engem, mert hiszek a te parancsolataidnak.
67. Mínekelőtte megaláztattam, tévelyegtem vala; most pedig vigyázok a te szódra.
68. Jó vagy te és jóltevő, taníts meg engem a te rendelkezéseidre.
69. A kevélyek hazugságot költöttek reám, de én teljes szívből megtartom a te parancsolataidat.
70. Kővér az ő szívek, mint a háj; de én a te törvényedben gyönyörködöm.

Zsolt. 73,4., Zsolt. 73,7.

71. Jó nékem, hogy megaláztál, azért, hogy megtanuljam a te rendelkezéseidet.

Péld. 20,30.

72. A te szádnak törvénye jobb nékem, mint sok ezer arany és ezüst.

Zsolt. 19,10., Zsolt. 19,11.

73. A te kezeid teremtettek és erősítettek meg engem; oktass, hogy megtanuljam parancsolataidat.

Jób. 10,9.

74. A kik téged félnek, látnak engem és örvendeznek, mivel a te ígédben van az én reménységem.

75. Tudom Uram, hogy a te ítéleteid igazak, és igazságosan aláztál meg engem.

1 Móz. 18,25.

76. Legyen velem a te kegyelmed, hogy megvigasztalódjam a te szolgáltnak tett ígéreted szerint.

77. Szálljon reám a te irgalmasságod, hogy éljek, mert a te törvényedben gyönyörködöm.

78. Szégyenüljenek meg a kevélyek, a kik csalárdul elnyomtak engem, holott én a te határozataidról gondolkodom.

79. Forduljanak hozzám, a kik téged félnek, és ismerik a te bizonyosságaidat!

80. Legyen az én szívem feddhetetlen a te rendelkezéseidben, hogy meg ne szégyenüljek.

81. Elfogyatkozik az én lelkem a te szabadításod kívánása miatt; a te ígédben van az én reménységem.

82. A te beszéded kívánása miatt elfogyatkoznak az én szemeim, mondván: mikor vigasztalsz meg engem?

83. Noha olyanná lettem, mint a füstön levő tömlő; a te rendelkezéseidről el nem feledkezem.

84. Mennyi a te szolgáltnak napja, és mikor tartasz ítéletet az én üldözőim felett?

85. Vermet ástak nékem a kevélyek, a kik nem a te törvényed szerint élnek.

86. Minden parancsolatod igaz; csalárdul üldöznek engem; segíts meg engem!
87. Csaknem semmivé tettek engem e földön, de én nem hagytam el a te határozataidat.
88. A te kegyelmed szerint eleveníts meg engem, hogy megőrizhessem a te szádnak bizonyosságait.
89. Uram! örökké megmarad a te igéd a mennyben.
90. Nemzedékről nemzedékre van a te igazságod, te erősítetted meg a földet és áll az.
Préd. 1,4.
91. A te ítéleteid szerint áll minden ma is; mert minden, a mi van, te néked szolgál.
92. Ha nem a te törvényed lett volna az én gyönyörűségem, akkor elvesztem volna az én nyomorúságomban.
Jer. 15,16.
93. Soha sem feledkezem el a te határozataidról, mert azok által elevenítettél meg engem.
94. Tied vagyok, tarts meg engem, mert a te határozataidat keresem.
95. Vártak rám a gonoszok, hogy elveszessenek, de én a te bizonyosságaidra figyelek.
96. Látom, minden tökéletes dolognak vége van, de a te parancsolatodnak nincs határa.
97. Mely igen szeretem a te törvényedet, egész napestig arról gondolkodom!
98. Az én ellenségeimnél bölcsébbé teszel engem a te parancsolataiddal, mert mindenkor velem vannak azok.
99. Minden tanítómnál értelmesebb lettem, mert a te bizonyosságaid az én gondolataim.
100. Előrelátóbb vagyok, mint az öreg emberek, mert vigyázok a te határozataidra.
101. Minden gonosz ösvénytől visszatartóztattam lábaimat, hogy megtartsam a te beszédedet.
102. Nem távoztam el a te ítéleteidtől, mert te oktattál engem.
103. Mily édes az én ínyemnek a te beszéded; méznél édesbb az az én számnak!
Zsolt. 19,11.
104. A te határozataidból leszek értelmes, gyűlölöm azért a hamisságnak minden ösvényét.
105. Az én lábamnak szövétneke a te igéd, és ösvényemnek világossága.
106. Megesküdtem és megállom, hogy megtartom a te igazságodnak ítéleteit.
Nehem. 10,29.
107. Felette nagy nyomorúságban vagyok; Uram, eleveníts meg a te igéd szerint.
108. Szájamnak önkéntes áldozatai legyenek kedvesek előtted Uram! és taníts meg a te ítéleteidre.
Zsolt. 19,15.
109. Lelkem mindig veszedelemben van, mindazonáltal a te törvényedről el nem feledkezem.
110. Tört vetettek ellenem az istentelenek, de a te határozataidtól el nem tévelyedtem.
Zsolt. 140,6.
111. A te bizonyosságaid az én örökségem mindenha, mert szívemnek örömei azok.
112. Az én szívem hajlik a te rendeléseid teljesítésére mindenha és mindvégig.
113. Az állhatatlanokat gyűlölöm, de a te törvényedet szeretem.
114. Menedékem és paizsom vagy te; igédben van az én reménységem.
115. Távozzatok tőlem gonoszok, hogy megőrizsem az én Istenemnek parancsolatait.
116. Támogass engem a te beszéded szerint, hogy éljek, és ne engeddd, hogy megszégyenüljek reménységemben.
117. Segélj, hogy megmaradjak, és gyönyörködjem a te rendeléseidben szüntelen.
118. Megtapodod mindazokat, a kik rendeléseidtól elhajolnak, mert az ő álnokságuk hazugság.
119. Mint salakot mind elveted e földnek istenteleneit, azért szeretem a te bizonyosságaidat.
120. Borzad testem a tőled való félelem miatt, és félek a te ítéleteidtől.
121. Méltányosságot és igazságot cselekedtem; ne adj át nyomorgatóimnak!
122. Légy kezes a te szolgáért az ő javára, hogy a kevélyek el ne nyomjanak engem.
123. Szemeim epekednek a te szabadításod és a te igazságod beszéde után.
124. Cselekedjél a te szolgálóddal a te kegyelmességed szerint, és a te rendeléseidre taníts meg engem!
125. Szolgád vagyok, oktass, hogy megismerjem a te bizonyosságaidat!
126. Ideje, hogy az Úr cselekedjék; megrontották a te törvényedet.
127. Inkább szeretem azért a te parancsolataidat, mint az aranyat, mint a legtisztább aranyat.
128. Igaznak tartom azért minden határozatodat, és a hamisságnak minden ösvényét gyűlölöm.
Zsolt. 26,5.
129. Csodálatosak a te bizonyosságaid, azért az én lelkem megőrzi azokat.
130. A te beszéded megnyilatkozása világosságot ad, és oktatja az együgyűeket.

131. Szájamat feltátom és lihegek, mert kívánom a te parancsolataidat.
132. Tekints reám és könyörülj rajtam, a miképen szoktál a te nevednek kedvelőin.
133. Vezérelj útamat a te igéd szerint, és ne engedd, hogy valami hamisság uralkodjék rajtam!
Róm. 6,12.
134. Oltalmaz meg az emberek erőszakosságától, hogy megőrizsem a te határozataidat!
135. A te orczádat világosítsd meg a te szolgádon, és taníts meg a te rendeléseidre!
Zsolt. 4,7.
136. Víznek folyásai erednek az én szemeimből azok miatt, a kik nem tartják meg a te törvényedet.
137. Igaz vagy Uram, és a te ítéleted igazságos.
138. A te bizonyosságaidat igazságban és hűségben jelentetted meg, és mindenek felett való egyenességben.
139. Buzgóságom megemészt engem, mert elfeledkeztek a te beszédedről az én ellenségeim.
Zsolt. 69,10.
140. Felettből tiszta a te beszéded, és a te szolgád szereti azt.
2 Sám. 22,31., Zsolt. 12,7., Zsolt. 18,31.
141. Kicsiny vagyok én és megvetett, de a te határozataidról el nem feledkezem.
142. A te igazságod igazság örökké, és a te törvényed igaz.
143. Nyomorúság és keserűség ért engem, de a te parancsolataid gyönyörűségeim nékem.
144. A te bizonyosságaidnak igazsága örökkévaló; oktass, hogy éljek!
145. Teljes szívből kiáltok hozzád, hallgass meg, Uram! megtartom a te rendeléseidet.
146. Segítségül hívlak: tarts meg engem, és megőrzöm a te bizonyosságaidat.
147. Hajnal előtt felkelek, kiáltok hozzád; a te beszédedben van reménységem.
Zsolt. 5,4., Zsolt. 130,6.
148. Szemeim megelőzik az éjjeli őrseget, hogy a te beszédedről gondolkodjam.
149. Hallgass meg az én szómat a te kegyelmességed szerint, Uram! Eleveníts meg a te jóvoltod szerint!
150. Közelgetnek hozzám az én gonosz háborgatóim, a kik a te törvényedtől messze távoztak.
151. Közel vagy te, Uram! és minden te parancsolatod igazság.
152. Régtől fogva tudom a te bizonyosságaid felől, hogy azokat örökké állandókká tetted.
153. Lásd meg az én nyomorúságomat és szabadíts meg engem; mert a te törvényedről nem felejtkezem el!
154. Te perelj peremben és ments meg; a te beszéded szerint eleveníts meg engem!
155. Távol van a gonoszoktól a szabadítás, mert nem törődnek a te rendeléseiddel.
156. Nagy a te irgalmasságod, Uram! A te ítéletid szerint eleveníts meg engem.
157. Sokan vannak az én háborgatóim és üldözőim, de nem térek el a te bizonyosságaidtól.
158. Láttam a hűteleneket és megundorodtam, hogy a te mondásodat meg nem tartják.
159. Lásd meg Uram, hogy a te határozataidat szeretem; a te kegyelmességed szerint eleveníts meg engem!
160. A te igédnek summája igazság, és a te igazságod ítélete mind örökkévaló.
161. A fejedelmek ok nélkül üldöztek engem; de a te igédetől félt az én szívem.
162. Gyönyörködöm a te beszédedben, mint a ki nagy nyereséget talált.
163. A hamisságot gyűlölöm és utálom; a te törvényedet szeretem.
164. Naponként hétszer dicsérlek téged, a te igazságodnak ítéleteiért.
165. A te törvényed kedvelőinek nagy békességök van, és nincs bántódásuk.
5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,14.
166. Várom a te szabadításodat, oh Uram! és a te parancsolataidat cselekszem.
167. Az én lelkem megtartja a te bizonyosságaidat, és azokat igen szeretem.
168. Megtartom a te határozataidat és bizonyosságaidat, mert minden útam nyilván van előtted.
169. Oh Uram! hadd szálljon az én könyörgésem a te színed elé; tégy bölcsé engem a te igéd szerint.
170. Jusson elődbe az én imádságom; a te beszéded szerint szabadíts meg engem!
Zsolt. 50,15.
171. Ajkaim dicséretet zengjenek, mert megtanítasz a te rendeléseidre.
172. Nyelvem a te beszédedről énekel, mert minden parancsolatod igaz.
173. Legyen segítségemre a te kezéd, mert a te határozataidat választottam!
174. Uram! vágyódom a te szabadításod után, és a te törvényed nékem gyönyörűségem.
175. Éljen az én lelkem, hogy dicsérjen téged, és a te ítéleteid segítsenek rajtam!
176. Tévelygek, mint valami elveszett juh: keresd meg a te szolgádat; mert a te parancsolataidat nem felejtettem el!

120.

1. Grádicsok éneke. Nyomorúságomban az Úrhoz kiálték, és meghallgata engem.
Zsolt. 18,5., Zsolt. 18,7., Zsolt. 18,50., Zsolt. 18,15.
2. Mentsd meg, Uram, lelkemet a hazug ajaktól és a csalárd nyelvtől!
1 Sám. 24,10.
3. Mit adjak néked, vagy mit nyujtsanak néked, te csalárd nyelv?!
4. Vitéznek hegyes nyilait fenyőfa parázsával.
Zsolt. 52,4., Zsolt. 52,6.
5. Jaj nékem, hogy Mésekben bujdosom és a Kédár sátrai közt lakom!
1 Móz. 10,2., 1 Móz. 15,12., 1 Móz. 15,15., Ezék. 27,21.
6. Sok ideje lakozik az én lelkem a békességnek gyűlöllőivel!
7. Magam vagyok a békesség, de mihelyt megszólalok, ők viadalra készek.

121.

1. Grádicsok éneke. Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön az én segítségem.
Zsolt. 123,1.
2. Az én segítségem az Úrtól van, a ki teremtette az eget és földet.
1 Móz. 1,1., Zsolt. 124,8.
3. Nem engedi, hogy lábad inogjon; nem szunnyad el a te őriződ.
Zsolt. 121,4., Ésa. 27,3.
4. Ímé, nem szunnyad és nem alszik az Izráelnek őrizője!
5. Az Úr a te őriződ, az Úr a te árnyékod a te jobbkezed felől.
6. Nappal a nap meg nem szúr téged, sem éjjel a hold.
2 Móz. 13,21., 2 Móz. 13,22., 2 Móz. 14,19., 2 Móz. 14,20., 2 Móz. 14,24.
7. Az Úr megőrzi téged minden gonosztól, megőrzi a te lelkedet.
Zsolt. 91,6., Zsolt. 91,10.
8. Megőrzi az Úr a te ki- és bemeneteledet, mostantól fogva mindörökké!

122.

1. Grádicsok éneke, Dávidtól. Örvendezek, mikor mondják nékem: Menjünk el az Úr házába!
Zsolt. 84,3.
2. Ott álltak a mi lábaink a te kapuidban, oh Jeruzsálem!
3. Jeruzsálem te szépen épült, mint a jól egybeszerkesztett város!
Zsolt. 48,2., Zsolt. 48,4., Zsolt. 48,12., Zsolt. 48,13.
4. A hová feljárnak a nemzetségek, az Úrnak nemzetségei, bizonyosságul Izráelnek, az Úr nevének tiszteletére.
5 Móz. 16,16., 5 Móz. 16,17., Zsolt. 132,12., Zsolt. 132,13.
5. Mert ott ülnek az ítélőszékek, Dávid házának székei.
2 Sám. 5,6., 2 Sám. 5,9.
6. Könyörögjetek Jeruzsálem békességéért; legyenek boldogok a téged szeretők!
2 Krón. 6,6.
7. Békekesség legyen a te várfalaid között, csendesség a te palotáidban.
8. Atyámfiáért és barátaimért hadd mondhassam: béke veled!
9. Az Úrnak, a mi Istenünknek házáért hadd kívánhassak jót tenéked!
Zsolt. 132,12., Zsolt. 132,13., 2 Krón. 6,6.

123.

1. Grádicsok éneke. Hozzád emelem szemeimet, oh te egekben lakozó!

Zsolt. 121,2.

2. Ímé, mint a szolgák szemei uroknak kezére, mint a szolgálány szemei asszonya kezére: úgy néznek szemeink az Úrra, a mi Istenünkre, mígnem megkönyörül rajtunk!

3. Könyörülj rajtunk, Uram, könyörülj rajtunk! Mert igen elteltünk gyalázattal.

Zsolt. 88,4.

4. Lelkünk igen eltelt a gazdagok csúfalkodásával, és a kevélyek gyalázkodásával.

124.

1. Grádicsok éneke, Dávidtól. Ha nem az Úr az, a ki velünk volt, így szóljon Izráel,

2. Ha nem az Úr az, a ki velünk volt, mikor ránk támadtak az emberek:

2 Sám. 5,17., 2 Sám. 8,1., 2 Sám. 8,14., 2 Sám. 10,1., 2 Sám. 10,9.

3. Akkor elevenen nyeltek volna el minket, a mint felgerjedt haragjok ellenünk;

4. Akkor elborítottak volna minket a vizek, patak futott volna át felettünk;

Zsolt. 69,16., Ésa. 8,7., Ésa. 8,8.

5. Akkor átfutottak volna rajtunk a felbőszült vizek.

6. Áldott az Úr, a ki nem adott minket fogaik prédájául!

7. Lelkünk megszabadult, mint a madár, a madarásznak tőréből. A tőr elszakadt, mi pedig megszabadultunk.

Zsolt. 91,3.

8. A mi segítségünk az Úr nevében van, a ki teremtette az eget és földet.

Zsolt. 121,2.

125.

1. Grádicsok éneke. A kik bíznak az Úrban, olyanok, mint a Sion hegye, a mely meg nem inog, örökké megáll.

Zsolt. 78,68., Zsolt. 78,69.

2. Jeruzsálemet hegyek veszik körül, az Úr pedig körülveszi az ő népét mostantól fogva mindörökké.

Zsolt. 34,8.

3. Mert nem pihen meg a gonoszság pálcája az igazak részén, hogy rosszra ne nyújtsák ki kezeiket az igazak.

4. Tégy jól, Uram, a jókkal, és a szívök szerint igazakkal!

Zsolt. 112,4.

5. A görbe utakra tévedezőket pedig ragadtassa el az Úr, együtt a gonosztevőkkel; békesség legyen Izráelen!

Zsolt. 5,5., Zsolt. 5,7., Gal. 6,16.

126.

1. Grádicsok éneke. Mikor visszahozta az Úr Sionnak foglyait, olyanok voltunk, mint az álmodók.

1 Krón. 15,13., 1 Krón. 16,35., Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,5., Ezsdr. 2,1.

2. Akkor megtelt a szánk nevetéssel, nyelvünk pedig a vígadozással. Akkor így szóltak a pogányok: Hatalmasan cselekedett ezekkel az Úr!

Sof. 3,20.

3. Hatalmasan cselekedett velünk az Úr, azért örvendezünk.

4. Hozd vissza, Uram, a mi foglyainkat, mint patakokat a déli földön!

2 Krón. 15,13., 2 Krón. 16,35.

5. A kik könyhullatással vetnek, vígadozással aratnak majd.

6. A ki vetőmagját sírva emelve megy tova, vígadozással jó elő, kévéit emelve.

127.

1. Grádicsok éneke Salamontól. Ha az úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őríző.

2. Hiába néktek korán felkelnetek, későn feküdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek! Szerelmesének álmában ad eleget.

Ezék. 12,19., Mát. 6,31., Mát. 6,33.

3. Ímé, az Úrnak öröksége, a fiak; az anyaméh gyümölcse: jutalom.

Zsolt. 128,3., Zsolt. 128,6., 1 Móz. 35,5.

4. Mint a nyilak a hősnek kezében, olyanok a serdülő fiak.

5. Boldog ember, a ki ilyenekkel tölti meg tegzét; nem szégyenülnek meg, ha ellenséggel szólnak a kapuban.

Zsolt. 127,4.

128.

1. Grádicsok éneke Mind boldog az, a ki féli az Urat; a ki az ő útáiban jár!

Zsolt. 128,3., Zsolt. 128,6., Zsolt. 1,1., Zsolt. 1,3.

2. Bizony, kezed munkáját eszed! Boldog vagy és jól van dolgod.

Zsolt. 37,25., Zsolt. 37,26.

3. Feleséged, mint a termő szőlő házad belsejében; fiaid, mint az olajfacsemeték asztalod körül.

4. Ímé, így áldatik meg a férfiú, a ki féli az Urat!

5. Megáld téged az Úr a Sionról, hogy boldognak lássad Jeruzsálemet életednek minden idejében;

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14.

6. És meglássad fiaidnak fiait; békesség legyen Izráelen!

2 Móz. 20,12., Zsolt. 106,5., 1 Kir. 4,20., 1 Kir. 4,21.

129.

1. Grádicsok éneke. Sokat szorongattak engem ifjúságom óta! mondja most Izráel.

Bir. 3,12., Bir. 3,14., Bir. 6,1., 1 Sám. 4,10., 1 Sám. 4,11.

2. Sokat szorongattak engem ifjúságom óta, még sem bírtak velem.

3. Szántók szántottak hátamon, hosszúra nyujtották barázdáikat.

4. Igaz az Úr! Elszaggatja a gonoszok kötelét.

2 Sám. 7,9., 2 Sám. 7,10.

5. Megszégyenülnek és hátraszorúlnak mindazok, a kik gyűlölik a Siont.

Zsolt. 46,6., Zsolt. 46,7., Zsolt. 48,3., Zsolt. 48,9., Zsolt. 76,3., Zsolt. 76,7.

6. Olyanok lesznek, mint a háztetőn a fű, a mely kiszárad, mielőtt letépnek.

Ésa. 37,27., Ésa. 36,37.

7. Amelyet sem arató nem szed markába, sem kévekötő az ölébe.

8. Az átutazók se mondják: Az Úr áldása rátok! Áldunk benneteket az Úrnak nevében!

130.

1. Grádicsok éneke. A mélységből kiáltok hozzád, Uram!

Zsolt. 88,6., Zsolt. 88,8.

2. Uram, hallgasd meg az én szómat; legyenek füleid figyelmetesek könyörgő szavamra!

3. Ha a bűnöket számon tartod, Uram: Uram, kicsoda maradhat meg?!

Zsolt. 25,11., Jób. 14,16., Jób. 14,18.

4. Hiszen te nálad van a bocsánat, hogy féljenek téged!

Zsolt. 32,5., Zsolt. 103,2., Zsolt. 103,3.

5. Várom az Urat, várja az én lelkem, és bízom az ő ígéletében.

6. Várja lelkem az Urat, jobban, mint az örök a reggelt, az örök a reggelt.

7. Bízzál Izráel az Úrban, mert az Úrnál van a kegyelem, és bőséges nála a szabadítás!

Zsolt. 130,4.

8. Meg is szabadítja ő Izráelt minden ő bűnéből.

Ésa. 4,3.

131.

1. Grádicsok éneke; Dávidtól. Uram, nem fuvalkodott fel az én szívem, szemeim sem láttak magasra, és nem jártam nagy dolgok után, erőmet haladó csodadolgok után;
2. Sőt lecsendesítém és elnémítám lelkemet. A milyen az elválasztott gyermek az anyjánál; mint az elválasztott gyermek, olyan bennem az én lelkem.
3. Bízzál Izráel az Úrban mostantól fogva mindörökké!

Zsolt. 115,9.

132.

1. Grádicsok éneke. Emlékezzél meg, Uram, Dávid minden nyomorúságáról;
2. A ki megesküdt az Úrnak, fogadást tón a Jákób Istenének:
3. Nem megyek be sátoros házamba, nem hágok fel háló-nyoszolyámba;
4. Nem bocsátok álmat szemeimre s pilláimra szendert;
5. Míg helyet nem találok az Úrnak, Jákób Istenének hajlékot!

1 Krón. 28,2., 1 Krón. 28,3., 1 Krón. 29,3.

6. Ímé, hallottunk róla Efratában; rátaláltunk Jaar térségein:
7. Hadd menjünk be az ő hajlékaiba, boruljunk le lábainak zsámolyához!

Zsolt. 99,5.

8. Indulj Uram, a te nyugóhelyedre: te és a te hatalmadnak ládája!

4 Móz. 10,35.

9. Papjaid öltözködjének igazságba, kegyeltjeid pedig örvendezzenek!
10. Dávidért, a te szolgálóért, ne fordulj el felkentéd színétől!

1 Kir. 11,12., 2 Kir. 19,34.

11. Hűséget esküdt az Úr Dávidnak, nem tér el attól: Ágyékod gyümölcsét ültetem székedbe;

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16.

12. Ha megtartják fiaid szövetségemet és biztonyságomat, a melyekre megtanítám őket, fiaik is mindörökké székedben ülnek.

13. Mert a Siont választotta ki az Úr, azt szerette meg magának lakhelyül:

1 Krón. 21,26., 1 Krón. 22,1., 1 Krón. 22,2.

14. Ez lesz nyugóhelyem örökre, itt lakozom, mert ezt szeretem;

1 Kir. 6,12., 1 Kir. 6,13., 1 Kir. 9,3.

15. Eleséggel megáldom gazdagon, szegényeit jóltartom kenyérrel;
16. Papjait meg felruházom szabadítással, és vígan örvendeznek kegyeltjei.

2 Krón. 6,41.

17. Megnöveszttem ott Dávidnak hatalmát, szövétneket szerzek az én felkentemnek.

Zsolt. 132,11., Zsolt. 132,12., 1 Kir. 11,36.

18. Ellenségeire szégyent borítok, rajta pedig koronája ragyog.

Zsolt. 18,38., Zsolt. 18,43., Zsolt. 21,4., Zsolt. 21,6.

133.

1. Grádicsok éneke Dávidtól. Ímé, mily jó és mily gyönyörűséges, a mikor együtt lakoznak az atyafiak!
2. Mint a drága olaj a fejen, a mely aláfol a szakállon, az Áron szakállán; a mely lefoly köntöse prémjére;
3. Mint a Hermon harmatja, a mely leszáll Sion hegyeire. Csak oda küld áldást az Úr és életet örökké!

2 Móz. 30,23., 2 Móz. 30,33.

Én. 4,8.

134.

1. Grádicsok éneke. Nosza, áldjátok az Urat mind, ti szolgálai az Úrnak, a kik az Úr házában álltok éjjelente!
2. Emeljétek fel kezeiteket a szenthelyen, és áldjátok az Urat!
3. Áldjon meg téged az Úr a Sionról, a ki teremtette az eget és a földet!

Zsolt. 141,2.

Zsolt. 132,12., Zsolt. 132,13.

135.

1. Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek az Úrnak nevét, dicsérjétek szolgálai az Úrnak!
2. A kik álltok az Úrnak házában, Istenünk házában pitvaraiban.
Zsolt. 134,1.
3. Dicsérjétek az Urat, mert jó az Úr; zengjétek nevét, mert gyönyörűséges!
Zsolt. 118,1.
4. Mert kiválasztá magának az Úr Jákóbot, Izráelt a saját örökségéül.
2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,6., 1 Pét. 2,9.
5. Én bizony tudom, hogy nagy az Úr, és a mi Urunk minden istennél különb.
2 Móz. 15,11., Zsolt. 86,8.
6. Mind megteszi az Úr, a mit akar: az egekben és a földön, a vizekben és minden mélységben.
Zsolt. 115,3.
7. Felemeli a felhőket a földnek széléről; villámlást készít, hogy eső legyen, s szelet hoz elő tárházaiból.
Jer. 10,13.
8. A ki megverte Égyiptom elsőszülötteit, az emberétől a baroméig.
2 Móz. 12,29.
9. Jeleket és csodákat küldött rád, oh Égyiptom, Faraóra és összes szolgálaira.
Zsolt. 78,43., Zsolt. 78,51.
10. A ki megvert sok népet, és megölt erős királyokat:
Józs. 12,1., Józs. 12,24.
11. Szíhont, az Emoreusok királyát, meg Ógot, a Básán királyát, és Kanaánnak minden királyát.
4 Móz. 21,23., 4 Móz. 21,35.
12. És odaadta földüket örökségül; örökségül saját népének, Izráelnek.
Zsolt. 78,55.
13. Uram! Örökkévaló a te neved; nemzedékről nemzedékre emlegetnek téged.
Zsolt. 102,13.
14. Mert bírja az Úr az ő népének, és könyörületes az ő szolgálai iránt.
5 Móz. 32,36.
15. A pogányok bálványai ezüst és arany, emberi kezek alkotásai.
Zsolt. 115,4., Zsolt. 115,8.
16. Szájok van, de nem beszélnek, szemeik vannak, de nem látnak;
17. Füleik vannak, de nem hallanak, és lehellet sincsen szájokban!
18. Hasonlók lesznek hozzájuk alkotóik is, és mindazok, a kik bíznak bennök.
Ésa. 42,17.
19. Izráel háznépe: áldjátok az Urat! Áronnak háznépe: áldjátok az Urat!
20. Lévinek háznépe: áldjátok az Urat! Kik félik az Urat: áldjátok az Urat!
21. Áldott az Úr a Sionon, a ki Jeruzsálemben lakozik! Dicsérjétek az Urat!
1 Kir. 11,36.

136.

1. Magasztaljátok az Urat, mert jó; mert örökkévaló az ő kegyelme.
Zsolt. 106,1.
2. Magasztaljátok az istenek Istenét; mert örökkévaló az ő kegyelme.
5 Móz. 10,17.
3. Magasztaljátok az uraknak Urát; mert örökkévaló az ő kegyelme.
4. A ki nagy csodákat művel egyedül; mert örökkévaló az ő kegyelme.
Zsolt. 72,18.
5. A ki teremtette az egeket bölcseséggel; mert örökkévaló az ő kegyelme.
Jer. 10,12.
6. A ki kiterjesztette a földet a vizek fölé; mert örökkévaló az ő kegyelme.
Zsolt. 24,2.
7. A ki teremtette a nagy világító testeket; mert örökkévaló az ő kegyelme.
1 Móz. 1,16., 1 Móz. 1,18.
8. A napot, hogy uralkodjék nappal; mert örökkévaló az ő kegyelme.

9. A holdat és csillagokat, hogy uralkodjanak éjszaka; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 10. A ki megverte az égyiptomiakat elsősülötteikben; mert örökkévaló az ő kegyelme. 2 Móz. 12,29.
11. A ki kihozta Izráelt azok közül; mert örökkévaló az ő kegyelme. 2 Móz. 12,31., 2 Móz. 12,37.
12. Hatalmas kézzel és kifeszített karral; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 13. A ki kétfelé választotta a veres tengert; mert örökkévaló az ő kegyelme. 2 Móz. 14,21.
14. És átvitte Izráelt annak közepén; mert örökkévaló az ő kegyelme. 2 Móz. 14,22., 2 Móz. 14,28.
15. Faraót pedig és seregét a veres tengerbe meríté; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 16. A ki vezérlette népét a pusztában; mert örökkévaló az ő kegyelme. 2 Móz. 15,22.
17. A ki nagy királyokat vert le; mert örökkévaló az ő kegyelme. 4 Móz. 21,21., 4 Móz. 21,25.
18. És megvert hatalmas királyokat; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 19. Szíhont, az Emorusok királyát; mert örökkévaló az ő kegyelme. 4 Móz. 21,21., 4 Móz. 21,25.
20. Meg Ógot, a Básán királyát; mert örökkévaló az ő kegyelme. 4 Móz. 21,33., 4 Móz. 21,35.
21. És örökségül adta az ő földjüket; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 22. Örökségül szolgálának, az Izráelnek; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 23. A ki megemlékezett rólunk alacsonyságunkban; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 24. És megszabadított minket elleneinktől; mert örökkévaló az ő kegyelme.
 25. A ki eledelt ad minden testnek; mert örökkévaló az ő kegyelme. Zsolt. 147,9.
26. Magasztaljátok az eget Istenét; mert örökkévaló az ő kegyelme!

137.

1. Babilon folyóvizeinél, ott ültünk és sírtunk, mikor a Sionról megemlékezénk. Jer. 39,9.
2. A fűzfákra, közepette, oda függesztettük hárfáinkat,
 3. Mert énekszóra nógattak ott elfogóink, kínzóink pedig víg dalra, mondván: Énekeljetek nekünk a Sion énekei közül! 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11.
4. Hogyan énekelnök az Úrnak énekét idegen földön?!
5. Ha elfelejtkezem rólad, Jeruzsálem felejtkezzék el rólam az én jobbkezem! Jer. 51,50.
6. Nyelvem ragadjon az ínyemhez, ha meg nem emlékezem rólad; ha nem Jeruzsálemet tekintem az én vígasságom fejének!
7. Emlékezzél meg, Uram, az Edom fiairól, a kik azt mondták Jeruzsálem napján: Rontsátok le, rontsátok le fenékig!
 Ésa. 34,5., Ésa. 34,8., Jer. 39,2., Jer. 39,3., Jer. 39,8., Ezék. 25,3., Ezék. 25,6., Ezék. 25,8., Ezék. 26,2., Ezék. 35,15., Abd. 1,11.
8. Babilon leánya, te pusztulóra vált! Áldott legyen a ki megfizet néked gonoszságodért, a melylyel te fizettél nekünk! Jer. 50,1., Jer. 50,3., Jer. 51,1., Jer. 51,49.
9. Áldott legyen, a ki megragadja és sziklához paskolja kisdedeidet! Ésa. 13,16., Ésa. 13,17., Dán. 5,30., Dán. 5,31.

138.

1. Dávidé. Magasztallak téged teljes szívemből; énekkel áldlak az istenek előtt.

Zsolt. 9,2., Zsolt. 82,1., Zsolt. 82,6.

2. Szent templomod felé hajlok, s magasztalom nevedet kegyelmedért és igazságodért; mert minden neveden felül felmagasztalád a te beszédedet.

Zsolt. 132,7.

3. Mikor kiáltottam, meghallgattál engem, felbátorítottál engem, lelkemben erő támadt.

4. Magasztal téged, Uram, e földnek minden királya, mikor meghallják szádnak beszédeit,

Zsolt. 68,32., Zsolt. 68,33.

5. És énekelnek az Úrnak útairól, mert nagy az Úr dicsősége!

6. Noha felséges az Úr, mégis meglátja az alázatost, a kevélyt pedig távolról ismeri.

Zsolt. 113,6., Zsolt. 113,8., Ésa. 66,2.

7. Ha nyomorúságban vergődöm, megelevenítesz; ellenségeim haragja ellen kinyújtod kezedet, és a te jobbkezed megment engemet.

Zsolt. 18,5., Zsolt. 18,6., Zsolt. 16,17.

8. Elvégzi értem az Úr. Uram, a te kegyelmed örökkévaló: ne hagyj el a te kezeidnek alkotásait!

Zsolt. 57,3., Fil. 1,6., 2 Sám. 3,18., 2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,16.

139.

1. Az éneklőmesternek, Dávid zsoltára. Uram, megvizsgáltál engem, és ismersz.

2 Sám. 23,1., Zsolt. 17,3., Jer. 12,3.

2. Te ismered ülésemet és felkelésemet, messziről érted gondolatomat.

3. Járásomra és fekvésemre ügyelsz, minden útamát jól tudod.

4. Mikor még nyelvem sincs a szó, immár egészen érted azt Uram!

Zsolt. 44,22.

5. Elől és hátul körülzártál engem, és fölöttem tartod kezedet.

6. Csodálatos előttem e tudás, magasságos, nem érthetem azt.

Zsolt. 92,6.

7. Hová menjek a te lelked elől és a te orczád elől hova fussak?

8. Ha a mennybe hágok fel, ott vagy; ha a Seolba vetek ágyat, ott is jelen vagy.

Ámós. 9,2.

9. Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó szélére szállanék:

10. Ott is a te kezéd vezérelne engem, és a te jobbkezed fogna engem.

11. Ha azt mondom: A sötétség bizonyosan elborít engem és a világosság körülöttem éjszaka lesz,

12. A sötétség sem borít el előled, és fénylik az éjszaka, mint a nappal; a sötétség olyan, mint a világosság.

Zsolt. 139,2., Zsolt. 139,4.

13. Bizony te alkottad veséimet, te takargattál engem anyám méhében.

14. Magasztallak, hogy csodálatosan megkülönböztettél. Csodálatosak a te cselekedeteid! és jól tudja ezt az én lelkem.

15. Nem volt elrejtve előtted az én csontom, mikor titokban formáltattam és idomítottam, mintegy a föld mélyében.

Jób. 10,10., Jób. 10,12.

16. Látták szemeid az én alaktalan testemet, és könyvedben ezek mind be voltak írva: a napok is, a melyeken formáltatni fognak; holott egy sem volt még meg közülök.

17. És nékem milyen kedvesek a te gondolataid, oh Isten! Mily nagy azoknak summája!

Zsolt. 40,6., Zsolt. 71,15.

18. Számlálgatom őket: többek a fővénynél; felszerkenek s mégis veled vagyok.

19. Vajha elvesztené Isten a gonoszt! Vérszopó emberek, fussatok el tőlem!

20. A kik gonoszul szólnak felőled, és nevedet hiába veszik fel, a te ellenségeid.

21. Ne gyűlöljem-é, Uram, a téged gyűlölőket? Az ellened lázadókat ne utáljam-é?

Zsolt. 101,4., Zsolt. 101,8., Jel. 2,6.

22. Teljes gyűlölettel gyűlölöm őket, ellenségeimmé lettek!

23. Vizsgálj meg engem, oh Isten, és ismerd meg szívemet! Próbálj meg engem, és ismerd meg gondolataimat!

Zsolt. 26,2.

24. És lásd meg, ha van-e nálam a gonoszságnak valamilyen útja? és vezérelj engem az örökkévalóság útján!

140.

1. Az éneklőmesternek, Dávid zsoltára.

1 Krón. 25,1.

2. Szabadíts meg engem, Uram, a gonosz embertől; a zsarnok férfitől védj meg engemet!

3. A kik gonoszt gondolnak szívökben, és minden nap háborút kezdenek.

4. Nyelvöket élesítik, mint a kígyó; áspiskígyó mérge van ajkaik alatt. Szela.

Róm. 3,13., Jak. 3,8.

5. Ments meg, oh Uram, a gonosz kezétől; a zsarnok férfitől védj meg engemet! A kik megejteti szándékoznak lépéseimet.

6. Tört hánytak élém titkon a kevélyek és köteleket; hálót terítettek ösvényem szélére, hurkokat vetettek élém! Szela.

Zsolt. 7,16., Zsolt. 7,17.

7. Mondám az Úrnak: Istenem vagy te! Hallgasd meg Uram könyörgésem szavát!

8. Én Uram, Istenem, szabadításom ereje: fedezd be fejemet a háború napján!

2 Sám. 7,9.

9. Ne add meg Uram, a mit a gonosz kíván; rossz szándékát ne segítsd elő, mert felfuvalkodik! Szela.

10. A körültem ólalkodóknak fejét borítsa be ajkaiknak átka.

Zsolt. 7,16., Zsolt. 7,17.

11. Eleven szenek hulljanak reájok; tűzbe vesse őket, örvényekbe, fel ne keljenek!

Jób. 20,26., Jób. 20,28.

12. A nyelves ember meg ne maradjon e földön; a zsarnok embert úzze a veszedelem, míg nyaka szakad.

Jób. 20,7., Jób. 20,8.

13. Tudom, hogy felfogja az Úr a szegények ügyét, a nyomorultaknak jogát.

Zsolt. 9,3.

14. Csak az igazak magasztalják a te nevedet, s orczád előtt lakoznak az igazságosak.

Zsolt. 92,13., Zsolt. 92,16.

141.

1. Dávid zsoltára. Uram! hívlak téged: siess én hozzám; figyelmezz szavamra, mikor hívlak téged.

2. Mint jóillatú füst jusson elődbe imádságom, s kezem felemelése estvéli áldozat legyen.

2 Móz. 30,7., 2 Móz. 30,9., Zsolt. 134,2.

3. Tégy Uram závárt az én szájamra; őriztessed az én ajkaim nyílását!

Zsolt. 39,2.

4. Ne engedd szívemet rosszra hajlani, hogy istentelenül ne cselekedjem a gonosztevő emberekkel egybe; és ne egyem azoknak kedvelt ételéből!

Zsolt. 119,36.

5. Ha igaz fedd engem: jól van az; ha dorgál engem: mintha fejem kenné. Nem vonakodik fejem, sőt még imádkozom is értök nyavalyájokban.

Péld. 10,20.

6. Ha sziklához paskoltatnak az ő bírái, akkor hallgatják az én beszédeimet, mert gyönyörűségesek.

7. Mint a ki a földet vágja és hányja, úgy szóratnak szét csontjaik a Seol torkában.

Zsolt. 88,6., Zsolt. 88,7., Ésa. 27,19.

8. De az én szemeim, Uram Isten, rajtad csüggenek; hozzád folyamodom: ne oltsd el életemet!

Zsolt. 123,2.

9. Őrizz meg a törtől, a mit élém hánytak, és a gonosztevőknek hálóitól!

Zsolt. 140,6.

10. Essenek az álnokok saját tőreikbe; míg én egyben általmegyek!

Zsolt. 7,17.

142.

1. Dávid tanítása; imádság a barlangban létekor.

1 Sám. 24,4., Zsolt. 57,1.

2. Fenszóval hívom az Urat, fenszóval könyörgök az Úrhoz.

3. Kiöntöm előtte panaszomat, kitárom előtte nyomorúságomat.

Zsolt. 2,19.

4. Mikor elcsügged bennem a lelkem. Te pedig tudod az én ösvényemet, hogy az úton, a melyen járok, tört hánytak élém.

Zsolt. 40,13.

5. Tekints jobbra és lásd meg, hogy senki sincsen, a ki ismerne; nincsen számomra menedék; senki sem tudakozódik felőlem.

6. Hívlak téged, oh Uram; s ezt mondom: Te vagy oltalmam és örökségem az élőknek földén;

Zsolt. 16,5.

7. Figyelmezz esedezésemre, mert igen nyomorult vagyok! Szabadíts meg engem üldözőimtől, mert hatalmasabbak nálamnál!

1 Sám. 23,26.

8. Vezesd ki lelkemet a börtönből, hogy magasztaljam a te nevedet! Az igazak vegyenek engem körül, mikor jól teszel majd velem.

143.

1. Dávid zsoltára. Uram, hallgasd meg könyörgésemet, figyelmezzél imádságomra; hűséged és igazságod szerint hallgass meg engemet.

2 Sám. 23,1., Zsolt. 50,15.

2. Ne szállj perbe a te szolgáloddal, mert egy élő sem igaz előtted!

Jób. 9,2., Jób. 9,3.

3. Ímé, ellenség üldözi lelkemet, a földhöz paskolja életemet; betaszít engem a sötétségbe a milyen a régen megholtaké!

1 Sám. 23,78., 1 Sám. 24,3.

4. Elcsügged bennem a lelkem, felháborodik bennem a szívem!

1 Sám. 26,19., 1 Sám. 27,1., 1 Sám. 27,2.

5. Megemlékezem a régi időkről, elgondolom minden te dolgodat; kezéd munkáiról elmélkedem.

Zsolt. 78,12., Zsolt. 78,27., Zsolt. 119,52.

6. Feléd terjesztgetem kezeimet; lelkem, mint szomjú föld, úgy eped utánad. Szela.

Zsolt. 63,20.

7. Siess, hallgass meg engem Uram! Elfogyatkozik az én lelkem. Ne rejtse el orczádat előlem, hogy ne legyek hasonló a sírba szállókhöz.

Zsolt. 28,1.

8. Korán hallasd velem kegyelmedet, mert bízom benned! Mutasd meg nékem az utat, melyen járjak, mert hozzád emelem lelkemet!

Zsolt. 143,9.

9. Szabadíts meg engem ellenségeimtől, Uram; hozzád menekülök!

1 Sám. 26,10., 1 Sám. 26,11.

10. Taníts meg engem a te akaratodat teljesítenem, mert te vagy Istenem! A te jó lelked vezéreljen engem az egyenes földön.

Zsolt. 25,4.

11. Eleveníts meg engem, Uram, a te nevedért; vidd ki lelkemet a nyomorúságból a te igazságodért!

Róm. 2,6., Róm. 2,11.

12. És kegyelmedből rontsd meg ellenségeimet, és veszítsd el mindazokat, a kik szorongatják lelkemet; mert szolgálád vagyok.

144.

1. Dávidé. Áldott az Úr, az én kőváram, a ki hadakozásra tanítja kezemet, s viadalra az én ujjaimat.

2 Sám. 22,2., 2 Sám. 22,47., Zsolt. 18,33., Zsolt. 18,41.

2. Jóltevőm és megoltalmazóm, mentőváram és szabadítóm nékem; paizsom, és az, a kiből én bízom: ő veti alá népem.

2 Sám. 22,44.

3. Uram! Micsoda az ember, hogy tudsz felőle, és az embernek fia, hogy gondod van reá?

Zsolt. 8,5.

4. Olyan az ember, mint a lehellet; napjai, mint az átfutó árnyék.

Zsolt. 39,6., Jób. 14,1., Jób. 14,2.

5. Uram, hajlítsd meg egeidet és szállja alá; illesd meg a hegyeket, hogy füstölögjenek!

Zsolt. 18,8., Zsolt. 18,15., Ésa. 64,1., Ésa. 64,3.

6. Lövelj villámot és hányd szerte őket; bocsásd ki nyilaidat és vedd el eszöket.

7. Nyújtsd le kezeidet a magasból; ragadj ki és ments meg engem a nagy vizekből, az idegen-fiak kezéből;

Zsolt. 18,17., Zsolt. 18,18., Zsolt. 69,2., Zsolt. 69,15.

8. A kiknek szájok hazugságot beszél, s jobb kezök a hamisság jobb keze.

9. Isten! Új éneket éneklek néked; tízhúrú hangszerrel zengedezlek téged;

Zsolt. 33,2., Zsolt. 33,4.

10. Ki segítséget ad a királyoknak, s megmenti Dávidot, az ő szolgáját a gonosz szablyától.

Zsolt. 18,1., Péld. 21,31.

11. Ragadj ki és ments meg engem az idegen-fiak kezéből, akiknek szájok hazugságot beszél, s jobbkezök a hamisság jobbkeze.

12. Hogy fiaink olyanok legyenek, mint a plánták, nagyokká növe ifjú korukban; leányaink, mint a templom mintájára kifaragott oszlopok.

13. Legyenek telve tárházaink, eledelt eledelre szolgáltatassanak; juhaink százszorosodjanak, ezerszeresedjenek a mi legelőinken.

5 Móz. 28,4., 5 Móz. 28,11., Zsolt. 65,12., Zsolt. 65,14.

14. Ökreink megrakodva legyenek; sem betörés, sem kirohanás, sem kiáltás ne legyen a mi utcainkon.

15. Boldog nép az, a melynek így van dolga; boldog nép az, a melynek az Úr az ő Istene.

Zsolt. 33,12.

145.

1. Dávid dicsérő éneke. Magasztallak téged, Istenem, királyom, és áldom nevedet örökkön örökké!

2. Minden napon áldalak téged, és dicsérem neved örökkön örökké!

Zsolt. 69,31., Zsolt. 69,32.

3. Nagy az Úr és igen dicséretes, és az ő nagysága megfoghatatlan.

4. Nemzedék nemzedéknek dicséri műveidet, s jelentgeti a te hatalmasságodat.

Zsolt. 78,4., Zsolt. 78,5.

5. A te méltóságod dicső fényéről, és csodálatos dolgaidról elmélkedem.

Zsolt. 78,12., Zsolt. 78,27.

6. Rettenetes voltod hatalmát beszélnek, és én a te nagyságos dolgaidat hirdetem.

7. A te nagy jószágod emlékeiről áradoznak, és a te igazságodnak örvendeznek.

8. Irgalmas és könyörületes az Úr, késedelmes a haragra és nagy kegyelmű.

Zsolt. 86,15.

9. Jó az Úr mindenki iránt, és könyörületes minden teremtményéhez.

10. Dicsér téged, Uram minden teremtményed és áldanak téged a te kegyeltjeid.

11. Országodnak dicsőségéről szólnak, és a te hatalmadat beszélnek.

12. Hogy tudtul adják az ember fiainak az ő hatalmát, és az ő országának fényes dicsőségét.

Zsolt. 145,5.

13. A te országod örökre fennálló ország, és a te uralkodásod nemzedékről nemzedékre.

14. Az Úr megtámogat minden elesendőt, és felegyenesít minden meggörnyedtét.

Zsolt. 146,8.

15. Mindenki szemei te reád vigyáznak, és te idejében megadod eledelöket.

Zsolt. 104,25., Zsolt. 104,27.

16. Megnyitod a te kezedet, és megelégtesz minden élőt ingyen.

17. Igaz az Úr minden ő útában, és minden dolgában kegyelmes.

5 Móz. 32,4., Jel. 15,3.

18. Közel van az Úr minden őt hívóhoz; mindenkire, a ki hűséggel hívja őt.

Zsolt. 34,19., Zsolt. 50,51.

19. Beteljesíti az őt féltőknek kívánságát; kiáltásukat meghallgatja és megsegíti őket.

Péld. 10,24.

20. Megőrzi az Úr mindazokat, a kik őt szeretik; de a gonoszokat mind megsemmisíti.

21. Az Úr dicséretét beszélje ajkam, és az ő szent nevét áldja minden test örökkön örökké!

Zsolt. 65,3.

146.

1. Dicsérjétek az Urat

2. Dicsérem az Urat, a míg élek; éneklek az én Istenemnek, a míg vagyok.

Zsolt. 63,5., Zsolt. 104,33.

3. Ne bízzatok a fejedelmekben, emberek fiában, a ki meg nem menthet!

Jer. 17,5., Jer. 17,7.

4. Kimegyen a lelke; visszatér földébe, és aznapon elvesznek az ő terveik.

1 Móz. 3,19., Préd. 12,9.

5. Boldog, a kinek segítsége a Jákób Istene, és reménysége van az Úrban, az ő Istenében;

Zsolt. 84,13., Zsolt. 145,19.

6. A ki teremtette az eget és földet, a tengert és mindent, a mi bennök van. A ki megtartja a hűségét örökké;

Csel. 14,15.

7. Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, eledelt ad az éhezőknek. Az Úr megszabadítja az elfogottakat.

Zsolt. 103,6.

8. Az Úr megnyitja a vakok szemeit, az Úr felegyenesíti a meggörnyedteket; szereti az Úr az igazakat.

Zsolt. 145,14.

9. Megoltalmazza az Úr a jövevényeket; árvát és özvegyet megtart, és a gonoszok útját elfordítja.

Zsolt. 68,6., Zsolt. 147,6.

10. Uralkodni fog az Úr örökké, a te Istened, oh Sion, nemzedékről nemzedékre! Dicsérjétek az Urat!

Zsolt. 145,13.

147.

1. Dicsérjétek az Urat! Hiszen Istenünkről énekelni jó; hiszen őt dicsérni gyönyörűsége és illendő dolog!

Zsolt. 33,1., Zsolt. 92,2.

2. Az építi Jeruzsálemet, összegyűjti Izráelnek elűzötteit;

3. Meggyógyítja a megtört szívűeket, és bekötözi sebeiket.

Zsolt. 34,19., Ésa. 61,1.

4. Elrendeli a csillagok számát, és mindnyájokat nevről nevezi.

Ésa. 40,26.

5. Nagy a mi Urunk és igen hatalmas, s bölcseségének nincsen határa.

6. Megtartja az Úr a nyomorultakat; a gonoszokat földig megalázza.

Zsolt. 146,9.

7. Énekeljétek az Úrnak hálaadással, pengessetek hárfát a mi Istenünknek!

8. A ki beborítja az eget felhővel, esőt készít a föld számára, és fűvet sarjaszt a hegyeken;

Csel. 14,17.

9. A ki megadja táplálékát a baromnak, a holló-fiaknak, a melyek kárognak.

Mát. 6,26., Jób. 39,3.

10. Nem paripák erejében telik kedve, nem is a férfi lábszáraiban gyönyörködik;

Péld. 21,31., 1 Sám. 17,47.

11. Az őt féltőkben gyönyörködik az Úr, a kik kegyelmében reménykednek.

Zsolt. 33,18.

12. Dicsőítsd Jeruzsálem az Urat! Dicsérd, oh Sion, a te Istenedet!

13. Mert erősekké teszi kapuid zárait, s megáldja benned a te fiaidat.

14. Békességet ad határaidnak, megelégt téged a legjobb búzával.

5 Móz. 32,13., 5 Móz. 32,14.

15. Leküldi parancsolatát a földre, nagy hirtelen lefut az ő rendelete!

16. Olyan havat ad, mint a gyapjú, és szórja a deret, mint a port.

Jób. 37,5.

17. Darabokban szórja le jegét: ki állhatna meg az ő fagya előtt?

Jób. 37,9.

18. Kibocsátja szavát s szétolvasztja őket; megindítja szelét s vizek folydogálnak.

19. Közli igéit Jákóbbal, törvényeit s végzéseit Izráellel.

5 Móz. 4,7., 5 Móz. 4,8., Zsolt. 78,5.

20. Nem tesz így egyetlen néppel sem; végzéseit sem tudatja velök. Dicsérjétek az Urat!

Eféz. 2,12.

148.

1. Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek az Urat az égből; dicsérjétek őt a magas helyeken!

Jel. 5,13.

2. Dicsérjétek őt angyalai mind; dicsérjétek őt minden ő serege!

Jób. 38,7.

3. Dicsérjétek őt: nap és hold; dicsérjétek őt mind: fényes csillagai!

Jób. 38,7.

4. Dicsérjétek őt egeknek egei, és ti vizek, a melyek az ég felett vagytok!

1 Móz. 1,6., 1 Móz. 1,7.

5. Dicsérjék ők az Úrnak nevét, mert parancsolt és előállottak ők.

1 Móz. 1,3., 1 Móz. 1,6.

6. Örök időre állította fel őket; törvényt szabott és nem tér el attól.

7. Dicsérjétek az Urat a földről: viziszörnyek és mély vizek ti mind!

8. Tűz és jégeső, hó és köd, szélvihar, a melyek az ő rendelését cselekszik;

Jób. 37,5.

9. Ti hegyek és halmok mindnyájan, minden gyümölcsfa s mind ti czedrusok;

10. Vadak és minden barmok, férgek és szárnyas állatok;

11. Földi királyok és minden nemzet, fejedelmek és mind ti földi bírák!

12. Ifjak és szűzek, vének gyermekekkel:

13. Dicsérjék az Úrnak nevét, mert az ő neve dicső egyedül; az ő dicsősége égre-földre kihat!

14. És felemelte az ő népének szarvát. Dicsőítse minden ő kegyeltje: Izráel fiai, a hozzá közel való nép. Dicsérjétek az Urat!

Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20., 2 Móz. 19,6.

149.

1. Dicsérjétek az Urat!

2. Örvendezzen Izráel az ő teremtőjében: Sionnak fiai örüljenek az ő királyukban!

3. Dicsérjék az ő nevét tánczczal; dobbal és hárfával zengjenek néki.

4. Mert kedveli az Úr az ő népét, a szenvedőket szabadulással dicsőíti meg.

5 Móz. 28,63., Zsolt. 147,6.

5. Vígadozzanak a kegyesek tisztességben; ujjongjanak nyugvó helyökön.

Zsolt. 134,1., Zsolt. 134,2.

6. Isten-dicsőítés legyen torkukban, kétélű fegyver kezeikben;

2 Krón. 20,19., 2 Krón. 20,23.

7. Hogy bosszút álljanak a pogányokon, és megfenyítsék a nemzeteket!

8. Hogy lánczra fűzzék királyaikat, főembereiket pedig vas-bilincsekbe.

9. Hogy végrehajtsák rajtok a megírott ítéletet. Dicsőség ez az ő minden kegyeltjére! Dicsérjétek az Urat!

5 Móz. 7,1., 5 Móz. 7,6., 5 Móz. 7,12., 5 Móz. 7,16.

150.

1. Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek Istent az ő szent helyén; dicsérjétek őt az ő hatalmának boltozatán!

Zsolt. 132,12., Zsolt. 132,13., Ésa. 6,3.

2. Dicsérjétek őt hősi tetteiért, dicsérjétek őt nagyságának gazdagsága szerint!

Zsolt. 145,6.

3. Dicsérjétek őt kürt-zengéssel; dicsérjétek őt hárfán és cziterán;

Zsolt. 98,5.

4. Dicsérjétek őt dobbal és tánczczal, dicsérjétek őt hegedűkkel és fuvolával;

5. Dicsérjétek őt hangos czimbalommal, dicsérjétek őt harsogó czimbalommal.

6. Minden lélek dicsérje az Urat! Dicsérjétek az Urat!

Bölcs Salamonnak példabeszédei

1.

1. Salamonnak, Dávid fiának, Izráel királyának példabeszédei,

Préd. 1,1.

2. Bölcsesség és erkölcsnek tanulására, értelmes beszédek megértésére;

3. Okos fenyítéknek, igazságnak és ítéletnek és becsületességnek megnyerésére;

4. Együgyűeknek eszesség, gyermeknek tudomány és meggondolás adására.

5. Hallja a bölcs és öregbítse az ő tanulságát, és az értelmes szerezzen érett tanácsokat.

6. Pédabeszédnek és példázatnak, bölcs beszédeinek és találós meséinek megértésére.

7. Az Úrnak félelme feje a bölcsességnek; a bölcseséget és erkölcsi tanítást a bolondok megútálják.

Jób. 28,28., Zsolt. 111,10.

8. Hallgasd, fiam, a te atyádnak erkölcsi tanítását, és a te anyádnak oktatását el ne hagyd.

Péld. 6,20., Péld. 15,5.

9. Mert kedves ékesség lesz a te fejednek, és aranyláncz a te nyakadra.

10. Fiam, ha a bűnösök el akarnak csábítani téged: ne fogadd beszédöket.

Péld. 23,17.

11. Ha azt mondják: jere mi velünk, leselkedjünk vér után, rejtezzünk el az ártatlan ellen ok nélkül;

Mik. 7,2., Mik. 7,3.

12. Nyeljük el azokat, mint a sír elevenen, és egészen, mint a kik mélységbe szállottak;

13. Minden drága marhat nyerünk, megtöltjük a mi házainkat zsákmánnyal:

14. Sorsodat vesd közénk; egy erszényünk legyen mindnyájunknak:

15. Fiam, ne járj egy úton ezekkel, tartóztasd meg lábaidat ösvényüktől;

Zsolt. 1,1., Zsolt. 4,5.

16. Mert lábaik a gonoszra futnak, és sietnek a vérnek ontására.

Ésa. 59,7., Róm. 3,15.

17. Mert hiába vetik ki a hálót minden szárnyas állat szemei előtt:

18. Ezek mégis vérök árán is ólálkodnak, lelkök árán is leselkednek;

19. Ilyen az útja minden kapzsi embernek: gazdájának életét veszi el.

Zsolt. 5,5., Zsolt. 5,7.

20. A bölcsesség künn szerül-szerte kiált; az utcákon zengedezteti az ő szavát.

Péld. 8,1., Péld. 8,3.

21. Lärmás utczafoőkön kiált a kapuk bemenetelin, a városban szólja az ő beszédit.

22. Míglen szeretitek, oh ti együgyűek az együgyűséget, és gyönyörködnek a csúfolók csúfolásban, és gyűlölik a balgatagok a tudományt?!

23. Térjetez az én dorgálásomhoz; ímé közlöm veletek az én lelkemet, tudotokra adom az én beszédimet néktek.

24. Mivelhogy hívtalak titeket, és vonakodtatok, kiterjesztém az én kezemet, és senki eszébe nem vette;

Ésa. 65,12., Ésa. 66,4.

25. És elhagyátok minden én tanácsomat, és az én feddésemmel nem gondoltatok:

26. Én is a ti nyomorúságtokon nevetek, megcsúfollak, mikor eljő az, a mitől félték.

27. Mikor eljő, mint a vihar, az, a mitől félték, és a ti nyomorúságtok, mint a forgósél elközelget: mikor eljő ti reátok a nyomorgatás és a szorongatás.

Péld. 10,24.

28. Akkor segítségül hívnak engem, de nem hallgatom meg: keresnek engem, de meg nem találnak.

Jób. 27,8., Jób. 27,9., Jób. 36,12., Ésa. 1,15., Ésa. 59,2.

29. Azért hogy gyűlölték a bölcseséget, és az Úrnak félelmét nem választották.

30. Nem engedtek az én tanácsomnak; megvetették minden én feddésemet.

31. Esznek azért az ő útkonak gyümölcséből, és az ő tanácsokból meglegednek.

Péld. 1,32., Róm. 2,6., Róm. 2,9.

32. Mert az együgyűeknek pártossága megöli őket, és a balgatagoknak szerencséje elveszti őket.

33. A ki pedig hallgat engem, lakozik bátorságon, és csendes lesz a gonosznak félelmétől.

Ésa. 1,19.

2.

1. Fiam! ha beveszed az én beszédimet, és az én parancsolatimat elrejtéd magadnál,
2. Ha figyelmeztetvén a bölcsességre a te füleidet, hajtod a te elmédet az értelemre,
3. Igen, ha a bölcseséért kiáltasz, és az értelemért a te szódat felemeled,
4. Ha keresed azt, mint az ezüstöt, és mint a kincseket kutatod azt:
5. Akkor megérted az Úrnak félelmét, és az Istennek ismeretére jutsz.
6. Mert az Úr ad bölcseséget, az ő szájából tudomány és értelem származik.

Jób. 32,8., Jak. 1,5., Jak. 1,6.

7. Az igazaknak valóságos jót rejteget, paizst a tökéletesen járóknak,

Zsolt. 3,4.

8. Hogy megőrizze az igazságnak útait, és kegyeseinek útját megtartja.
9. Akkor megérted az igazságot, és törvényt és becsületességet, és minden jó utat.
10. Mert bölcsesség megy a te elmédbe, és a tudomány a te lelkedben gyönyörűséges lesz.
11. Meggondolás örködik feletted, értelem őriz téged,
12. Hogy megszabadítson téged a gonosznak útától, és a gonoszságszóló férfiútól;
13. A kik elhagyják az igazságnak útát, hogy járjanak a setétségnek útain.
14. A kik örülnek gonoszt cselekedvén, vígadnak a gonosz álnokságokon.
15. A kiknek ösvényeik görbék, és a kik az ő útaikban gonoszok.
16. Hogy megszabadítson téged a nem hozzád tartozó asszonytól, az idegentől, a ki az ő beszédével hizelkedik,

Péld. 7,5., Péld. 5,3.

17. A ki elhagyja az ő ifjúságának férjét, és az ő Istenének szövetségéről elfelejtkezik;
18. Mert a halálra hanyatlik az ő háza, és az ő ösvényei az élet nélkül valókhöz.
19. Valakik mennek ahhoz, nem térnek meg, sem meg nem nyerhetik az életnek útait.

1 Kor. 6,9., 1 Kor. 6,10.

20. Hogy járj a jóknak útjokon, és az igazaknak ösvényeit kövessed.
21. Mert az igazak lakják a földet, és a tökéletesek maradnak meg rajta.

Zsolt. 37,22., Zsolt. 37,29.

22. A gonoszok pedig a földről kivágattatnak, és a hitetlenül cselekedők kiszaggattatnak abból.

Jób. 18,17., Jób. 18,21.

3.

1. Fiam! az én tanításomról el ne felejtkezzél, és az én parancsolatimat megőrizze a te elméd;
- Péld. 1,8., Péld. 1,9.*
2. Mert napoknak hosszú voltát, és sok esztendő életet, és békességet hoznak néked bőven.
- 5 Móz. 8,1., 5 Móz. 30,16.*
3. Az irgalmasság és igazság ne hagyjanak el téged: kösd azokat a te nyakadra, írd be azokat a te szívednek táblájára;
- Mát. 5,7., Mát. 5,44., Mát. 5,48., 5 Móz. 6,7., 5 Móz. 6,8.*
4. Így nyersz kedvességet és jó értelmet Istennek és embernek szemei előtt.
  5. Bizodalmaid legyen az Úrban teljes elmédből; a magad értelmére pedig ne támaszkodjál.
- Zsolt. 125,1.*
6. Minden te útaidban megismered őt; akkor ő igazgatja a te útaidat.
  7. Ne légy bölcs a te magad ítélete szerint; féld az Urat, és távozzál el a gonosztól.
- 1 Kor. 4,7., Péld. 26,12.*
8. Egészség lesz ez a te testednek, és megújulás a te csontaidnak.
- Jób. 21,24.*
9. Tiszteld az Urat a te marhádból, a te egész jövedelmed zsengejéből.
- Malak. 3,10.*
10. Eképen megtelnek a te csúreid elégséggel, és musttal áradnak el sajtód válúi.
- 5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,8.*
11. Az Úrnak fenyítését fiam, ne útáld meg, se meg ne únd az ő dorgálását.

Zsid. 12,5., Zsid. 12,7.

12. Mert a kit szeret az Úr, megdorgálja, és pedig mint az atya az ő fiát a kit kedvel.

13. Boldog ember, a ki megnyerte a bölcseséget, és az ember, a ki értelmet szerez.

14. Mert jobb ennek megszerzése az ezüstnek megszerzésénél, és a kiásott aragnál ennek jövedelme.

Péld. 8,11., Jób. 28,15., Jób. 28,19.

15. Drágább a fényes kárbunkulusoknál, és minden te gyönyörűséged nem hasonlíthatók hozzá.

16. Napoknak hosszúsága van jobbában, baljában gazdagság és tisztesség.

17. Az ő útai gyönyörűséges utak, és minden ösvényei: békesség.

18. Életnek fája ez azoknak, a kik megragadják, és a kik megtartják boldogok!

Péld. 3,16., Mát. 7,21., Jak. 1,25.

19. Az Úr bölcseséggel fundálta a földet, erősítette az eget értelemmel.

Zsolt. 136,5., Zsolt. 136,6.

20. Az ő tudománya által fakadtak ki a mélységből a vizek, és a felhők csepegnek harmatot,

21. Fiam, ne távozzanak el a te szemeidtől, őrizd meg az igaz bölcseséget, és a meggondolást!

Jób. 28,28.

22. És lesznek ezek élet a te lelkednek, és kedvesség a te nyakadnak.

Péld. 3,16., Péld. 3,17.

23. Akkor bátorsággal járod a te útadat, és a te lábadat meg nem ütöd.

Zsolt. 37,23., Zsolt. 37,24.

24. Mikor lefekszel, nem rettegsz; hanem lefekszel és gyönyörűséges lesz a te álmod.

Jób. 11,19.

25. Ne félj a hirtelen való félelemtől, és a gonoszok pusztításától, ha eljő;

Zsolt. 91,5., Zsolt. 91,9.

26. Mert az Úr lesz a te bizodalmad és megőrzi a te lábadat a fogságtól.

27. Ne fogd meg a jótéteményt azoktól, a kiket illet, ha hatalmadban van annak megcselekedése.

Péld. 11,17., Péld. 25,27., Préd. 11,2.

28. Ne mondd a te felebarátodnak: menj el, azután térj meg, és holnap adok; holott nálad van, a mit kér.

Jak. 2,15., Jak. 2,17.

29. Ne forralj a te felebarátod ellen gonoszt, holott ő együtt ül bátorságosan te veled.

Zsolt. 15,1., Zsolt. 15,3.

30. Ne háborogj egy emberrel is ok nélkül, ha nem illetett gonoszszal téged.

Mát. 5,38., Mát. 5,40.

31. Ne irigykedjél az erőszakos emberre, és néki semmi útát ne válaszd.

Zsolt. 71,1.

32. Mert útálja az Úr az engedetlent; és az igazakkal van az ő titka.

Zsolt. 25,14.

33. Az Úrnak átká van a gonosznak házán; de az igazaknak lakhelyét megáldja.

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68.

34. Ha kik csúfolók, ő megsúfolja azokat; a szelídeknek pedig ad kedvességet.

Zsolt. 18,27.

35. A bölcsék tisztességet örökölnek; a bolondok pedig gyalázatot aratnak.

Zsolt. 119,6.

4.

1. Halljátok meg, fiaim, atyátok erkölcsi tanítását, és figyelmezzetek az értelemnek megtudására.

2. Mert jó tanulságot adok néktek; az én tudományomat el ne hagyjátok.

3. Mert én atyámnak fia voltam, gyenge és egyetlenegy az én anyám előtt.

4. Tehát tanított engem, és mondá nékem: tartsa meg az én beszédemet a te elméd, hogy megtartván az én parancsolatimat, élj;

1 Krón. 28,9.

5. Szerezz bölcseséget, szerezz eszességet; ne felejtkezzél el, se el ne hajolj az én számnak beszéditől.

6. Ne hagyj el azt, és megtart téged; szeresd azt, és megőriz téged.

7. A bölcsesség kezdete ez: szerezz bölcseséget, és minden keresményedből szerezz értelmet.

Péld. 9,10.

8. Magasztald fel azt, és felmagasztal téged; tiszteltté tesz téged, ha hozzád öleled azt.

2 Krón. 7,17., 2 Krón. 7,18.

9. Ad a te fejednek kedvességnek koszorúját; igen szép ékes koronát ad néked.

Péld. 1,9.

10. Hallgasd, fiam, és vedd be az én beszédimet; így sokasulnak meg néked a te életednek esztendei.

Péld. 3,11., Péld. 3,16., Péld. 3,18.

11. Bölcseségnek útára tanítottalak téged, vezettelek téged az igazságnak ösvényin.

12. Mikor jársz, semmi nem szorítja meg a te járásodat; és ha futsz, nem ütközik meg.

13. Ragaszkodjál az erkölcsi tanításhoz, ne hagyj el; őrizd meg azt, mert az a te életed.

14. A hitetleneknek útjára ne menj, se ne járj a gonoszok ösvényén.

Zsolt. 1,1., Zsolt. 1,4.

15. Hagyd el, át ne menj rajta; térj el tőle, és menj tovább.

16. Mert nem alhatnak azok, ha gonoszt nem cselekesznek: és kimegy szemükből az álom, ha mást romlásra nem juttatnak.

17. Mert az istentelenségnek étkét eszik, és az erőszakételnek borát iszszák.

Péld. 1,11., Péld. 1,16., Péld. 1,31.

18. Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a hajnal világossága, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig.

Jób. 29,3., Zsolt. 37,6.

19. Az istentelenek útja pedig olyan, mint a homály, nem tudják miben ütköznek meg.

Ésa. 59,10., Ésa. 59,12.

20. Fiam, az én szavaimra figyelmezz, az én beszédimre hajtsd füledet.

21. Ne távozzanak el a te szemeidtől, tartsd meg ezeket a te elmédben.

22. Mert életök ezek azoknak, a kik megnyerik, és egész testöknek egészség.

Péld. 3,18., Zsolt. 19,8.

23. Minden féltett dolognál jobban őrizd meg szívedet, mert abból indul ki minden élet.

Mát. 15,19.

24. Vesd el tőled a szájj hamisságát, és az ajkak álnokságát távoztasd el magadtól.

Zsolt. 34,13., Zsolt. 34,15.

25. A te szemeid előre nézzenek, és szemöldökid egyenest magad elé irányuljanak.

Zsolt. 101,6.

26. Egyengesd el lábaid ösvényit, s minden te útaid állhatatosak legyenek.

27. Ne térj jobbra, se balra, fordítsd el a te lábadat a gonosztól.

5 Móz. 5,32.

5.

1. Fiam! az én bölcsésemre figyelmezz, az én értelmemre hajtsd a te füledet,

2. Hogy megtartsd a megfontolást, és a tudományt a te ajakid megőrizzék.

3. Mert színmézet csepeg az idegen asszony ajka, és símább az olajnál az ő ínye.

Péld. 2,26.

4. De annak vége keserű, mint az üröm, éles, mint a kétélű tőr.

5. Az ő lábai a halálra mennek, az ő léptei a sírba törekszenek.

6. Az életnek útját hogy ne követhesse, ösvényei változókká lettek, a nélkül, hogy ő eszébe venné.

7. Most azért, fiaim, hallgassatok engem, és ne távozzatok el számnak beszéditől!

8. Távoztasd el attól útadat, és ne közelgess házának ajtajához,

9. Hogy másoknak ne add a te ékességedet, és esztendeidet a kegyetlennek;

Péld. 6,32., Péld. 6,33.

10. Hogy ne az idegenek teljenek be a te marháiddal, és a te keresményed más házába ne jusson.

11. Hogy nyögnöd kelljen életed végén, a mikor megemésztetik a te húsod és a te tested,

12. És azt kelljen mondanod: miképen gyűlöltem az erkölcsi tanítást, és a fenyítéket útálta az én elmém,

13. És nem hallgattam az én vezetőim szavát, és az én tanítóimhoz nem hajtottam fületem!

14. Kevés híja volt, hogy minden gonoszságba nem merültem a gyülekezetnek és községnek közepette!

15. Igyál vizet a te kútadból, és a te forrásod közepéből folyóvizet.

16. Kifolynak-é a te forrásid, az utczákra a te zized folyásai?
17. Egyedül tied legyenek, és nem az idegenekéi veled.
18. Legyen a te forrásod áldott, és örvendezz a te ifjúságod feleségének.
19. A szerelmes szarvas, és kedves zerge; az ő emlői elégtitsenek meg téged minden időben, az ő szerelmében gyönyörködjél szüntelen.
20. És miért bujdosnál, fiam, az idegen után, és ölelnéd keblét az idegennek?
21. Mert az Úrnak szemei előtt vannak mindenkinek útai, és minden ösvényeit ő rendeli.
Jób. 31,4., Jób. 34,21., Jób. 34,22., Jer. 16,18.
22. A maga álnokságai fogják meg az istentelent, és a saját bűnének köteleivel kötöztetik meg.
Zsolt. 7,16., Zsolt. 7,17., Zsolt. 34,22.
23. Ő meghal fenyték híján, és bolondságának sokasága miatt támolyog.

6.

1. Fiam! ha kezes lettél a te barátodért, és kezedet adván, kötelezted magadat másért:
2. Szádnak beszédei által estél tőrbe, megfogattattál a te szádnak beszédével.
3. Ezt míveléd azért fiam, és mentsd ki magadat, mert a te felebarátodnak kezébe jutottál; eredj, alázd meg magadat, és kényszerítsd felebarátodat.
4. Még álmod se engedj szemeidnek, se szunnyadást szemöldökidnek,
5. Szabadítsd ki magadat, mint a zerge a vadász kezéből, és mint a madár a madarásznak kezéből.
6. Eredj a hangyához, te rest, nézd meg az ő útait, és légy bölcs!
7. A kinek nincs vezére, igazgatója, vagy ura,
8. Nyárban szerzi meg az ő kenyérét, aratáskor gyűjti eledelét.
9. Oh te rest, meddig fekszel? mikor kelsz fel a te álmodból?
10. Még egy kis álom, még egy kis szunnyadás, még egy kis kéz-összefonás, hogy pihenjek;
Péld. 24,33., Péld. 24,34., Préd. 4,5., Préd. 4,6.
11. Így jó el, mint az útonjáró, a te szegénységed, és a te szűkölködésed, mint a paizsos férfiú!
Péld. 24,34.
12. Haszontalan ember, hamis férfiú, a ki álnok szájjal jár,
13. A ki hunyorgat szemeivel; lábaival is szól, és ujjaival jelt ad.
Zsolt. 35,19.
14. Álnokság van az ő szívében, gonoszt forral minden időben, háborúságot indít.
15. Annakokáért hirtelen eljő az ő nyomorúsága, gyorsan megrontatik, s nem lesz gyógyulása.
16. E hat dolgot gyűlöli az Úr, és hét dolog útálat az ő lelkének:
17. A kevély szemek, a hazug nyelv, és az ártatlan vért ontó kezek,
18. Az álnok gondolatokat forraló elme, a gonoszra sietséggel futó lábak,
19. A hazugságlehelő hamis tanú, és a ki szerez háborúságokat az atyafiak között!
20. Őrizd meg, fiam, atyád parancsolatját, és anyád tanítását el ne hagyod.
Péld. 1,8.
21. Kösd azokat szívedre mindenkor, fűzd a nyakadba.
Péld. 3,3., Péld. 3,23., Péld. 3,24.
22. Valahová mégysz, vezérel téged, mikor aluszol, őriz téged, mikor felserkensz, beszélget te veled.
23. Mert szövétnek a parancsolat, és a tudomány világosság és életnek úta a tanító-feddések.
Zsolt. 19,9.
24. Hogy a gonosz asszonytól téged megőrizzenek, az idegen asszony nyelvének hizelkedésétől.
25. Ne kivánd az ő szépségét szivedben, és meg ne fogjon téged szemöldökeivel;
Mát. 5,28.
26. Mert a parázna asszony miatt jut az ember egy darab kenyérre, és más férfi felesége drága életet vadász!
27. Vehet-é valaki tüzet az ő kebelébe, hogy ruhái meg ne égnének?
28. Vagy járhat-é valaki elevenszéken, hogy lábai meg ne égnének?
29. Így van, valaki bemegy felebarátjának feleségéhez, nem marad büntetlen, valaki illeti azt!
Jób. 31,11., Jób. 31,12.
30. Nem útálják meg a lopót, ha lop az ő kivánságának betöltésére, mikor éheznek;
31. És ha rajta kaptik, hétannyit kell adnia, az ő házának minden marháját érette adhatja;

32. A ki pedig asszonynyal paráználkodik, bolond; a ki magát el akarja veszteni, az cselekszi ezt!

2 Sám. 13,13.

33. Vereséget és gyalázatot nyer, és az ő gyalázata el nem töröltetik.

34. Mert a féltékenység a férfiú haragja, és nem cselekszik kegyelmességgel a bosszúállásnak napján.

35. Nem gondol semmi váltsággal, nem nyugszik meg rajta, még ha nagy sok ajándékot adsz is néki.

7.

1. Fiam, tartsd meg az én beszédeimet, és az én parancsolataimat rejtse el magadnál.

2. Az én parancsolatimat tartsd meg, és élsz; és az én tanításomat mint a szemed fényét.

Péld. 4,4., 3 Móz. 18,5.

3. Kösd azokat ujjaidra, írd fel azokat szíved táblájára.

4. Mondd ezt a bölcseségnek: Én néném vagy te; és az eszességet ismerősödnek nevezd,

5. Hogy megőrizzen téged a nem hozzád tartozó asszonytól, és az ő beszédivel hizelkedő idegentől.

Péld. 5,3., Péld. 5,4.

6. Mert házam ablakán, a rács mögül néztem,

7. És láték a bolondok között, eszembe vevék a fiak között egy bolond ifjat,

Péld. 6,32.

8. A ki az utcán jár, annak szeglete mellett, a házához menő úton lépeget,

Jób. 31,9.

9. Alkonyatkor, nap estjén, és setét éjjélben.

10. És ímé, egy asszony eleibe jó, paráznának öltözetében, álnok az ő elméjében.

11. Mely csélcsap és vakmerő, a kinek házában nem maradhatnak meg az ő lábai.

Péld. 5,3.

12. Néha az utcán, néha a tereken van, és minden szegletnél leselkedik.

13. És megragadá őt és megcsókolá őt, és szemtelenségre vetemedvén, monda néki:

14. Hálaáldozattal tartoztam, ma adtam meg fogadásimat.

15. Azért jövék ki elődbe, szorgalmasan keresni a te orczádat, és reád találtam!

16. Paplanokkal megvettem nyoszolyámat, égyiptomi szövésű szőnyegekkel.

Péld. 21,22.

17. Beillatoztam ágyamat mirhával, áloessel és fahéjjal.

18. No foglaljuk magunkat bőségesen mind virradtig a szeretetben; vígadjunk szerelmeskedésekkel.

19. Mert nincs otthon a férjem, elment messze útra.

20. Egy erszény pénzt vőn kezéhez; holdtöltére jó haza.

21. És elhité őt az ő mesterkedéseinek sokaságával, ajkainak hizelkedésével elragadá őt.

Péld. 5,3.

22. Utána megy; mint az ökör a vágóhídra, és mint a bolond, egyszer csak fenyítő békóba;

23. Mígnem átjárja a nyíl az ő máját. Miképen siet a madár a törre, és nem tudja, hogy az az ő élete ellen van.

24. Annakokáért most, fiaim, hallgassatok engem, és figyelmezzetek az én számnak beszédeire.

25. Ne hajoljon annak útaira a te elméd, és ne tévelyegj annak ösvényin.

26. Mert sok sebesültet elejtett, és sokan vannak, a kik attól megölettek.

27. Sírba vívő út az ő háza, a mely levisz a halálnak hajlékába.

8.

1. Avagy a bölcsesség nem kiált-é, és az értelem nem bocsátja-é ki az ő szavát?

Péld. 1,20., Péld. 1,21.

2. A magas helyeknek tetein az úton, sok ösvény összetalálkozásánál áll meg.

3. A kapuk mellett a városnak bemenetelin, az ajtók bemenetelinél zeng.

4. Tinéktek kiáltok, férfiak; és az én szóm az emberek fiaihoz van!

5. Értsétek meg ti együgyűek az eszességet, és ti balgatagok vegyétek eszetekbe az értelmet.

6. Halljátok meg; mert jeles dolgokat szólok és az én számnak felnyitása igazság.

7. Mert igazságot mond ki az én ínyem, és utálat az én ajkaimnak a gonoszság.

8. Igaz én számnak minden beszéde, semmi sincs ezekben hamis, vagy elfordult dolog.
9. Mind egyenesek az értelmesnek, és igazak azoknak, kik megnyerték a tudományt.
10. Vegyétek az én tanításomat, és nem a pénzt; és a tudományt inkább, mint a választott aranyat.
11. Mert jobb a bölcsesség a drágagyöngyöknél; és semmi gyönyörűségek ehhez egyenlők nem lehetnek.
Péld. 3,14., Péld. 3,16., Jób. 28,15., Jób. 28,19.
12. Én bölcsesség lakozom az eszességben, és a megfontolás tudományát megnyerem.
13. Az Úrnak félelme a gonosznak gyűlölése; a kevélységet és felfuvalkodást és a gonosz utat, és az álnok száját gyűlölöm.
Jób. 28,28.
14. Enyém a tanács és a valóság, én vagyok az eszesség, enyém az erő.
15. Én általam uralkodnak a királyok, és az uralkodók végeznek igazságot.
16. Én általam viselnek a fejedelmek fejedelemséget, és a nemesek, a földnek minden birái.
17. Én az engem szeretőket szeretem, és a kik engem szorgalmasan keresnek, megtalálnak.
Péld. 8,12.
18. Gazdagság és tisztesség van nálam, megmaradandó jó és igazság.
Péld. 3,16.
19. Jobb az én gyümölcsöm a tiszta aragnál és színaragnál, és az én hasznom a válogatott ezüstről.
20. Az igazságnak után járok, és az igazság ösvényének közepén.
21. Hogy az engem szeretőknek valami valóságot adjak örökségül, és erszényeiket megtöltsem.
Péld. 8,18.
22. Az Úr az ő utának kezdetül szerzett engem; az ő munkái előtt régen.
1 Móz. 1,1.
23. Örök időktől fogva felkenettem, kezdetül, a föld kezdetétől fogva.
24. Még mikor semmi mélységek nem voltak, születtem vala; még mikor semmi források, vízzel teljesek nem voltak.
Péld. 8,22., Péld. 8,23.
25. Mínekelőtte a hegyek leülepedtek volna, a halmoknak előtte születtem.
26. Mikor még nem csinálta vala a földet és a mezőket, és a világ porának kezdetét.
Jób. 28,20., Jób. 28,27.
27. Mikor készíté az eget, ott valék; mikor felveté a mélységek színén a kerekéget;
28. Mikor megerősíté a felhőket ott fenn, mikor erősekké lőnek a mélységeknek forrásai;
29. Mikor felveté a tengernek határit, hogy a vizek át ne hájgák az ő parancsolatját, mikor megállapítá e földnek fundamentomait:
Zsolt. 104,9.
30. Mellette valék mint kézmíves, és gyönyörűsége valék mindennap, játszva ő előtte minden időben.
Péld. 8,22.
31. Játszva az ő földének kerekégén, és gyönyörűségemet lelve az emberek fiaiban.
32. És most fiaim, hallgassatok engemet, és boldogok, a kik az én útaimat megtartják.
Zsolt. 119,1., Zsolt. 119,2.
33. Hallgassátok a tudományt és legyetek bölcsek, és magatokat el ne vonjátok!
34. Boldog ember, a ki hallgat engem, az én ajtóim félfáit őrizvén.
Péld. 8,11., Péld. 8,18., Zsolt. 84,11.
35. Mert a ki megnyer engem, nyert életet, és szerzett az Úrtól jóakaratot.
Péld. 3,16., Péld. 3,18.
36. De a ki vétkezik ellenem, erőszakot cselekszik az ő lelkén; minden, valaki engem gyűlöl, szereti a halált!
Péld. 3,35.

9.

1. Bölcsesség megépítette az ő házát, annak hét oszlopát kivágván.
2. Megölte vágnivalóit, kitöltötte borát, asztalát is elkészítette.
3. Elbocsátá az ő leányit, hívogat a város magas helyeinek tetein.
Péld. 8,1., Péld. 8,2.
4. Ki tudatlan? térjen ide; az értelem nélkül valónak ezt mondja:
5. Jőjjetek, éljete az én étkemmel, és igyatok a borból, melyet töltöttem.

6. Hagyjátok el a bolondokat, hogy éljetez, járjatok az eszességnek után.
7. A ki tanítja a csúfolót, nyer magának szidalmat: és a ki feddi a latrot, szégyenére lesz. *Péld. 14,7., Mát. 7,6.*
8. Ne fedd meg a csúfolót, hogy ne gyűlöljön téged; fedd meg a bölcset, és szeret téged. *Zsolt. 141,5.*
9. Adj a bölcsnek, és még bölcsőbb lesz; tanítsd az igazat, és öregbíti a tanulságot.
10. A bölcseségnek kezdete az Úrnak félelme; és a Szentnek ismerete az eszesség. *Jób. 28,28.*
11. Mert én általam sokasulnak meg a te napjaid, és meghosszabbítják néked életednek esztendeit. *Péld. 3,18., Péld. 10,27.*
12. Ha bölcs vagy, bölcs vagy te magadnak; ha pedig csúfoló vagy, magad vallod kárát.
13. Balgaság asszony fecsegő, bolond és semmit nem tud. *Péld. 7,11., Péld. 7,18.*
14. És leült az ő házának ajtajába, székre a városnak magas helyein, *Péld. 7,12.*
15. Hogy hívja az útonjárókat, a kik egyenesen mennek útjokon.
16. Ki együgyű? térjen ide, és valaki esztelen, annak ezt mondja:
17. A lopott víz édes, és a titkon való étel gyönyörűség!
18. És az nem tudja, hogy ott élet nélkül valók vannak; és a pokol mélyébe esnek az ő hivatalosai!
- 10.**
1. Salamon bölcs mondásai. A bölcs fiú örvendezteti az ő atyját; a bolond fiú pedig szomorúsága az ő anyjának. *Péld. 15,20.*
2. Nem használnak a gonoszság kincsei; az igazság pedig megszabadít a halálból. *Péld. 13,11., Péld. 21,6., Péld. 10,27.*
3. Az Úr nem hagyja éhezni az igaznak lelkét; az istenteleneknek kivánságát pedig elveti. *Zsolt. 37,25., Zsolt. 37,26.*
4. Szegényenyé lesz, a ki cselekszik rest kézzel; a gyors munkások keze pedig meggazdagít.
5. Gyűjt nyárban az eszes fiú; álomba merül az aratás idején a megszegyenítő fiú.
6. Áldások vannak az igaznak fején; az istentelenek szája pedig erőszakot fed be.
7. Az igaznak emlékezete áldott; a hamisaknak neve pedig megrothad. *Zsolt. 112,6.*
8. A bölcs elméjű beveszi a parancsolatokat; a bolond ajkú pedig elveszti magát.
9. A ki tökéletességben jár, bátorsággal jár; a ki pedig elferdíti az ő útát, kiismertetik.
10. A ki szemmel hunyorgat, bántást szerez; és a bolond ajkú elesik.
11. Életnek kútfeje az igaznak szája; az istenteleneknek szája pedig erőszakot fedez el. *Péld. 13,14.*
12. A gyűlölség szerez versengést; minden vétket pedig elfedez a szeretet. *1 Pét. 4,8., 1 Kor. 13,4., 1 Kor. 13,7.*
13. Az eszesek ajkain bölcsesség találtatik; a vessző pedig a bolond hátának való. *Péld. 26,3.*
14. A bölcsök tudományt rejtegetnek; a bolondnak szája pedig közeli romlás. *Péld. 10,8., Péld. 18,7.*
15. A gazdagnak marhája az ő megerősített városa; szűkölködőknek romlása az ő szegénységök. *Péld. 18,11., Zsolt. 49,7.*
16. Az igaznak keresménye életre, az istentelennek jövedelme bűnre van.
17. A bölcsesség megőrizőnek útja életre van; a fenyítéket elhagyó pedig tévelyeg.
18. A ki elfedezi a gyűlölséget, hazug ajkú az; és a ki szól gyalázatot, bolond az.
19. A sok beszédben elmaradhatatlan a vétek; a ki pedig megtartóztatja ajkait, az értelmes. *Préd. 5,3.*
20. Választott ezüst az igaznak nyelve; a gonosznak elméje kevés érő. *Zsolt. 141,5.*
21. Az igaznak ajkai sokakat legeltetnek; a bolondok pedig esztelenségökben hálnak meg.

Péld. 11,3., Péld. 13,6.

22. Az Úrnak áldása, az gazdagít meg, és azzal semmi nem szerez bántást.

23. Miképen játék a bolondnak bünt cselekedni, azonképen az eszes férfiúnak bölcsen cselekedni.

Péld. 11,23., Zsolt. 37,30., Zsolt. 37,31.

24. A mitől retteg az istentelen, az esik ő rajta; a mit pedig kívánnak az igazak, meg lesz.

Zsolt. 145,19.

25. A mint a forgószeél ráfuvall, már oda van az istentelen; az igaznak pedig örökké való fundamentoma van.

26. Minémű az eczet a fogaknak és a füst a szemeknek, olyan a rest azoknak, a kik azt elküldötték.

27. Az Úrnak félelme hosszabbítja meg a napokat; az istenteleneknek pedig esztendeik megrövidülnek.

Péld. 9,11., Jób. 15,32., Jób. 15,34., Zsolt. 55,24.

28. Az igazaknak reménysége öröm; az istenteleneknek várakozása pedig elvész.

Jób. 18,14.

29. Erősség a tökéletesnek az Úrnak úta: de romlás a hamisság cselekedőinek.

30. Az igaz soha meg nem mozdul; de az istentelenek nem lakják a földet.

Zsolt. 37,22.

31. Az igaznak szája bőségesen szól bölcsességet; a gonoszság nyelve pedig kivágatik.

32. Az igaznak ajkai azt tudják, a mi kedves; az istenteleneknek szája pedig a gonoszságot.

Róm. 2,6., Róm. 2,11.

11.

1. Az álnok font útálatos az Úrnál; az igaz mérték pedig kedves néki.

5 Móz. 25,13., 5 Móz. 25,16.

2. Kevélység jó: gyalázat jó; az alázatosoknál pedig bölcsesség van.

Péld. 18,12.

3. Az igazakat tökéletességök vezet; de a hitetleneket gonoszságuk elpusztítja.

Péld. 15,33., Péld. 18,12.

4. Nem használ a vagyon a haragnak idején; az igazság pedig kiragad a halálból.

Sof. 1,18., Ezék. 7,19.

5. A tökéletesnek igazsága igazgatja az ő útát; de önnön istentelenségében esik el az istentelen.

6. Az igazaknak igazságok megszabadítja őket; de az ő kívánságokban fogatnak meg a hitetlenek.

Zsolt. 18,20., Zsolt. 18,25., Péld. 13,6.

7. Mikor meghal az istentelen ember, elvész az ő reménysége; a bűnösök várakozása is elvész.

8. Az igaz a nyomorúságból megszabadul; az istentelen ő helyette beesik abba.

Péld. 21,18.

9. Szájával rontja meg a képmutató felebarátját; de az igazak a tudomány által megszabadulnak.

10. Az igazak javán örül a város; és mikor elvesznek az istentelenek, örvendezés van.

Zsolt. 42,8., Zsolt. 42,9.

11. Az igazaknak áldása által emelkedik a város; az istentelenek szája által pedig megromol.

12. Megútálja felebarátját a bolond; az eszes férfiú pedig hallgat.

13. A rágalmazó megjelenti a titkot; de a hűséges lelkű elfedezi a dolgot.

Péld. 20,19.

14. A hol nincs vezetés, elvész a nép; a megmaradás pedig a sok tanácsos által van.

Péld. 15,22.

15. Teljességgel megrontatik, a ki kezes lesz idegenért; a ki pedig gyűlöli a kezességet, bátorságos lesz.

16. A kedves asszony megtartja a tiszteletet, a hatalmaskodók pedig megtartják a gazdagságot.

17. Ő magával tesz jól a kegyes férfiú; a kegyetlen pedig öntestének okoz fájdalmat.

Péld. 11,25., Péld. 11,37., Péld. 3,27.

18. Az istentelen munkál álnok keresményt; az igazságszerzőnek pedig jutalma valóságos.

Péld. 11,19.

19. A ki őszinte az igazságban, az életére -, a ki pedig a gonoszt követi, az vesztére míveli azt.

Gal. 6,8.

20. Útálatosok az Úrnál az álnok szívűek; kedvesek pedig ő nála, a kik az ő útjokban tökéletesek.

Zsolt. 5,5., Zsolt. 5,7.

21. Kézadással erősítem, hogy nem marad büntetlen a gonosz; az igazaknak pedig magva megszabadul.

22. Mint a disznó orrában az aranyperesz, olyan a szép asszony, a kinek nincs okossága.
23. Az igazaknak kívánsága csak jó, az istentelenek várákosása pedig harag.
Péld. 10,23.
24. Van olyan, a ki bőven adakozik, és annál inkább gazdagodik; és a ki megtartóztatja a járandóságot, de ugyan szűkölködik.
Zsolt. 112,1., Zsolt. 112,9.
25. A mással jóltevő ember megkövéredik; és a ki mást felüdít, maga is üdül.
Péld. 11,17.
26. A ki búzáját visszatartja, átkozza azt a nép; annak fején pedig, a ki eladja, áldás van.
Péld. 11,17., 5 Móz. 14,28., 5 Móz. 14,29.
27. A ki jóra igyekezik, jóakaratot szerez: a ki pedig gonoszt keres, ő magára jó az.
Zsolt. 57,7.
28. A ki bízik az ő gazdagságában, elesik; de mint a fa ága, az igazak kivirágoznak.
Jób. 8,20., Jak. 5,1., Jak. 5,3., Zsolt. 1,1., Zsolt. 1,3., Zsolt. 92,13.
29. A ki megháborítja az ő házát, annak öröksége szél lesz; és a bolond szolgája a bölcs elméjének.
30. Az igaznak gyümölcse életnek fája; és lelkeket nyer meg a bölcs.
31. Ímé, az igaz e földön megnyeri jutalmát; mennyivel inkább az istentelen és a bűnös!
1 Pét. 4,17., 1 Pét. 4,18.
32. A ki szereti a dorgálást, szereti a tudományt; a ki pedig gyűlöli a fenytéket, oktalan az.
Péld. 3,11., Péld. 3,12.
- 12.**
1. A jó ember jóakaratot nyer az Úrtól; de a gonosz embert kárhóztatja ő.
2. Nem erősül meg ember az istentelenséggel; az igazaknak pedig gyökerek ki nem mozdul.
Jób. 18,5., Jób. 18,20., Jób. 8,16., Jób. 8,17.
3. A derék asszony koronája az ő férjének; de mint az ő csontjaiban való rothadás, olyan a megszegényítő.
Péld. 31,10., Péld. 31,29.
4. Az igazaknak gondolatjaik igazak; az istentelenek tanácsa csalás.
5. Az istenteleneknek beszédei leselkednek a vér után; az igazaknak pedig szája megszabadítja azokat.
Péld. 1,11.
6. Leomlanak az istentelenek, és oda lesznek; az igazak háza pedig megáll.
7. Az ő értelme szerint dicsértetik a férfiú; de az elfordult elméjű útálatos lesz.
8. Jobb, a kit kevésre tartanak, és szolgája van, mint a ki magát felmagasztalja, és szűk kenyерű.
1 Sám. 18,23.
9. Az igaz az ő barmának érzését is ismeri, az istentelenek szíve pedig kegyetlen.
5 Móz. 25,4.
10. A ki míveli az ő földét, megelégedik eledellel; a ki pedig követ hiábavalókat, bolond az.
Péld. 28,19.
11. Kívánja az istentelen a gonoszok prédáját; de az igaznak gyökere ad gyümölcst.
12. Az ajkaknak vétkében gonosz tör van, de kimenekedik a nyomorúságból az igaz.
Zsolt. 41,7., Zsolt. 52,4.
13. Az ő szájának gyümölcseiből elégedik meg a férfi jóval; és az ő cselekedetének fizetését veszi az ember önmagának.
Péld. 13,3., Zsolt. 34,13., Zsolt. 34,16.
14. A bolondnak úta helyes az ő szeme előtt, de a ki tanácsosul él, bölcs az.
15. A bolondnak haragja azon napon megismertetik; elfedezi pedig a szidalmat az eszes ember.
16. A ki igazán szól, megjelenti az igazságot, a hamis bizonyosság pedig az álnokságot.
Péld. 14,5.
17. Van olyan, a ki beszél hasonlókat a tórszúrásokhoz; de a bölcsnek nyelve orvosság.
Péld. 12,12., Zsolt. 52,4.
18. Az igazmondó ajak megáll mind örökké; a hazugságnak pedig nyelve egy szempillantásig.
19. Álnokság van a gonosz gondolóknak szívében; a békességnek tanácsosiban pedig vígasság.
Péld. 12,5.
20. Nem vettetik az igaz semmi bántásba; az istentelenek pedig teljeseek nyavalyával.

21. Útálatosok az Úrnál a csalárd beszédek; a kik pedig cselekesznek hűségesen, kedvesek ő nála.
 22. Az eszes ember elfedezi a tudományt; a bolondok elméje pedig kiáltja a bolondságot. *Péld. 15,2.*
23. A gyorsaknak keze uralkodik; a rest pedig adófizető lesz. *Péld. 19,15.*
24. A férfiúnak elméjében való gyötrelem megalázza azt; a jó szó pedig megvidámítja azt.
 25. Útba igazítja az ő felebarátját az igaz; de az istentelenek útja eltévelyíti őket.
 26. Nem süti meg a rest, amit vadászásával fogott; de drága marhája az embernek serénysége. *Péld. 19,15.*
27. Az igazságnak útjában van élet; és az ő ösvényének úta halhatatlanság.
- 13.**
1. A bölcs fiú enged atyja intésének; de a csúfoló semmi dorgálásnak helyt nem ad. *Péld. 15,5.*
2. A férfi az ő szájának gyümölcséből él jóval; a hitetlenek lelke pedig bosszúságtétellel. *Péld. 12,13.*
3. A ki megőrzi az ő száját, megtartja önmagát; a ki felnyitja száját, romlása az annak.
 4. Kivánsággal felindul, de hiába, a restnek lelke; a gyorsak lelke pedig megkövéredik. *Péld. 12,23.*
5. A hamis dolgot gyűlöli az igaz; az istentelen pedig gyűlölséggé tesz és megszégyenít. *Zsolt. 101,3., Zsolt. 101,8.*
6. Az igazság megőrzi azt, a ki útjában tökéletes; az istentelenség pedig elveszíti a bűnöst. *Zsolt. 34,22.*
7. Van, a ki hányja gazdagságát, holott semmije sincsen; viszont tetteti magát szegénynek, holott sok marhája van.
 8. Az ember életének váltsága lehet az ő gazdagsága; a szegény pedig nem hallja a fenyegetést.
 9. Az igazak világossága vígassággal ég; de az istenteleneknek szövétneke kialszik. *Zsolt. 112,4., Jób. 18,5., Jób. 18,6., Jób. 21,17.*
10. Csak háborúság lesz a kevélységből: azoknál pedig, a kik a tanácsot beveszik, bölcsesség van. *Péld. 11,14.*
11. A hiábavalóságból keresett marha megkisebbsül; a ki pedig kezével gyűjt, megőregbíti azt. *Péld. 10,2., Péld. 20,2.*
12. A halogatott reménység beteggé teszi a szívet; de a megadatott kivánság életnek fája. *Péld. 13,19.*
13. Az ígének megútálója megrontatik; a ki pedig féli a parancsolatot, jutalmát veszti.
 14. A bölcsnek tanítása életnek kútfeje, a halál törének eltávoztatására. *Péld. 10,11., Péld. 16,22., Péld. 14,27.*
15. Jó értelem ad kedvességet; a hitetleneknek pedig útja kemény.
 16. Minden eszes cselekszik bölcseséggel; a bolond pedig kijelenti az ő bolondságát. *Péld. 12,22.*
17. Az istentelen követ bajba esik; a hívséges követ pedig gyógyulás. *Péld. 25,13.*
18. Szegénység és gyalázat lesz azon, a ki a fenyítéktől magát elvonja; a ki pedig megfogadja a dorgálást, tiszteltetik.
 19. A megnyert kivánság gyönyörűséges a léleknek, és útálatosság a bolondoknak eltávozniok a gonosztól. *Péld. 13,12.*
20. A ki jár a bölcsekkel, bölcs lesz; a ki pedig magát társul adja a bolondokhoz, megromol.
 21. A bűnösöket követi a gonosz; az igazaknak pedig jóval fizet Isten.
 22. A jó örökséget hágy unokáinak; a bűnösnek marhái pedig eltétnak az igaz számára. *Jób. 27,17.*
23. Bő étele lesz a szegényeknek az új törésen; de van olyan, a ki igazságtalansága által vesz el. *Péld. 12,23.*
24. A ki megtartóztatja az ő vesszejét, gyűlöli az ő fiát; a ki pedig szereti azt, megkeresi őt fenyítéssel.

Péld. 22,15., Péld. 23,13.

25. Az igaz eszik az ő kivánságának meglegedéséig; az istentelenek hasa pedig szűkölködik.

Zsolt. 34,10.

14.

1. A bölcs asszony építi a maga házát; a bolond pedig önkezevel rontja el azt.

Péld. 31,10., Péld. 31,31.

2. A ki igazán jár, féli az Urat; a ki pedig elfordult az ő útáiban, megútálja őt.

Jób. 12,4.

3. A bolondnak szájában van kevelységnek pálczája; a bölcsenek pedig beszéde megtartja őket.

4. Mikor nincsenek ökrök: tiszta a jászol; a gabonának bősége pedig az ökörnek erejétől van.

5. A hűséges tanú nem hazud; a hamis tanú pedig hazugságot bocsát szájából.

Péld. 22,16., 2 Móz. 23,1.

6. A csúfoló keresi a bölcseséget, és nincs; a tudomány pedig az eszesnek könnyű.

7. Menj el a bolond férfiú elől; és nem ismerted meg a tudománynak beszédét.

Péld. 9,7., Péld. 23,9.

8. Az eszesnek bölcsesége az ő utának megértése; a bolondoknak pedig bolondsága csalás.

9. A bolondokat megcsúfolja a bűnért való áldozat; az igazak között pedig jóakarát van.

10. A szív tudja az ő lelke keserűségét; és az ő örömeiben az idegen nem részes.

11. Az istenteleneknek háza elvész; de az igazaknak sátora megvirágzik.

12. Van olyan út, mely helyesnek látszik az ember előtt, és vége a halálra menő út.

Péld. 16,25.

13. Nevetés közben is fáj a szív; és végre az öröm fordul szomorúságra.

Luk. 6,25.

14. Az ő útáiból elégszik meg az elfordult elméjű; önmagából pedig jó férfiú.

Péld. 1,31., Péld. 1,32.

15. Az együgyű hisz minden dolognak; az eszes pedig a maga járására vigyáz.

16. A bölcs félvén, eltávozik a gonosztól; a bolond pedig dühöngő és elbizakodott.

Zsolt. 17,4., Zsolt. 119,120.

17. A hirtelen haragú bolondságot cselekszik, és a cselszövő férfi gyűlölséges lesz.

18. Bírják az esztelenek a bolondságot örökség szerint; az eszesek pedig fonják a tudománynak koszorúját.

Péld. 14,24.

19. Meghajtják magokat a gonoszok a jók előtt, és a hamisak az igaznak kapujánál.

Zsolt. 18,45., Jób. 20,10.

20. Még az ő felebarátjánál is útálatos a szegény; a gazdagnak pedig sok a barátja.

Péld. 19,7.

21. A ki megútálja az ő felebarátját, vétkezik; a ki pedig a szegényekkel kegyelmességet cselekszik, boldog az!

Jób. 31,16., Jób. 31,20., Mát. 25,34., Mát. 25,40.

22. Nemde tévelyegnek, a kik gonoszt szereznek? kegyelmesség pedig és igazság a jó szerzőknek.

Luk. 6,38.

23. Minden munkából nyereség lesz; de az ajkaknak beszédéből csak szűkölködés.

24. A bölcsenek ékességök az ő gazdagságuk; a tudatlanok bolondsága pedig csak bolondság.

25. Lelkeket szabadít meg az igaz bizonyosság; hazugságokat szól pedig az álnok.

26. Az Úrnak félelmében erős a bizodalom, és az ő fiainak lesz menedéke.

Péld. 18,10.

27. Az Úrnak félelme az életnek kútfeje, a halál tőrének eltávoztatására.

Péld. 13,14.

28. A nép sokasága a király dicsősége; a nép elfogyása pedig az uralkodó romlása.

29. A haragra késedelmes bővelkedik értelemmel; a ki pedig elméjében hirtelenkedő, bolondságot szerez az.

30. A szelíd szív a testnek élete; az irigység pedig a csontoknak rothadása.

31. A ki elnyomja a szegényt, gyalázzal illeti annak teremtőjét; az pedig tiszteli, a ki könyörül a szűkölködőn.

Péld. 17,5., Mát. 10,40., Mát. 25,40., Zsid. 6,10.

32. Az ő nyavalyájába ejti magát az istentelen; az igaznak pedig halála idején is reménysége van.

Zsolt. 5,7., Zsolt. 34,20.

33. Az eszesnek elméjében nyugszik a bölcsesség; a mi pedig a tudatlanokban van, magát hamar megismerheti.

Péld. 13,16., Péld. 29,11.

34. Az igazság felmagasztalja a nemzetet; a bűn pedig gyalázatára van a népeknek.

35. A királynak jóakarata van az eszes szolgálóhoz; haragja pedig a megszegényítőhöz.

15.

1. Az engedelmes felelet elfordítja a harag felgerjedését; a megbántó beszéd pedig támaszt haragot.

1 Kir. 12,13., 1 Kir. 12,16., 1 Kir. 12,19.

2. A bölcsék nyelve beszél jó tudományt: a tudatlanoknak száján pedig bolondság buzog ki.

Péld. 13,16.

3. Minden helyeken vannak az Úrnak szemei, nézvéen a jókat és gonoszokat.

Péld. 5,21., Jer. 16,17.

4. A nyelv szelídsége életnek fája; az abban való hamisság pedig a léleknek gyötrelme.

Péld. 13,14.

5. A bolond megútálja az ő atyjának tanítását; a ki pedig megbecsüli a dorgálást, igen eszes.

Péld. 15,10.

6. Az igaznak házában nagy kincs van; az istentelennek jövedelmében pedig háborúság.

Jak. 5,1., Jak. 5,4.

7. A bölcséknek ajkaik hintegetnek tudományt; a bolondoknak pedig elméje nem helyes.

Péld. 15,2.

8. Az istentelenek áldozatja gyűlölséges az Úrnak; az igazak könyörgése pedig kedves néki.

Ésa. 1,11., Ésa. 1,15., Ámós. 5,21., Ámós. 5,24.

9. Utálat az Úrnál az istentelennek úta; azt pedig, a ki követi az igazságot, szereti.

10. Gonosz dorgálás jó arra, a ki útját elhagyja; a ki gyűlöli a fenytéket, meghal.

Péld. 15,5.

11. A sír és a pokol az Úr előtt vannak; mennyivel inkább az emberek szíve.

Jób. 26,6., Jer. 17,9., Jer. 17,10.

12. Nem szereti a csúfoló a feddést, és a bölcsékhez nem megy.

13. A vidám elme megvidámítja az orczát; de a szívnek bánatja miatt a lélek megszomorodik.

Péld. 15,15., Péld. 15,17., Péld. 15,22.

14. Az eszesnek elméje keresi a tudományt; a tudatlanok szája pedig legel bolondságot.

15. Minden napjai a szegénynek nyomorúságosak; a vidám elméjűnek pedig szüntelen lakodalma van.

16. Jobb a kevés az Úrnak félelmével, mint a temérdek kincs, a hol háborúság van.

Zsolt. 37,16.

17. Jobb a paréjnak étele, a hol szeretet van, mint a hízlalt ökör, a hol van gyűlölség.

Péld. 17,1.

18. A haragos férfiú szerez háborúságot; a hosszútűró pedig lecsendesíti a háborgást.

Péld. 26,32.

19. A restnek útja olyan, mint a tövises sövény; az igazaknak pedig útja megegyengetett.

20. A bölcs fiú örvendezteti az atyját; a bolond ember pedig megútálja az anyját.

Péld. 10,1., Péld. 10,23., Péld. 19,26.

21. A bolondság öröme az esztelennek; de az értelmes férfiú igazán jár.

22. Hiáavalók lesznek a gondolatok, mikor nincs tanács; de a tanácsosok sokaságában előmennek.

Péld. 11,14.

23. Öröme van az embernek szája feleletében; és az idejében mondott beszéd, oh mely igen jó!

24. Az életnek úta felfelé van az értelmes ember számára, hogy eltávozzék a pokoltól, mely aláfelé van.

25. A kevélyeknek házát kiszakgatja az Úr; megerősíti pedig az özvegynek határát.

Péld. 2,21., Péld. 2,22., Péld. 14,11.

26. Útálatosak az Úrnak a gonosz gondolatok; de kedvesek a tiszta beszédek.

Péld. 6,16., Péld. 6,18.

27. Meghaborítja az ő házát, a ki követi a telhetetlenséget; a ki pedig gyűlöli az ajándékokat, él az.

Zsolt. 15,5.

28. Az igaznak elméje meggondolja, mit szóljon; az istenteleneknek pedig szája ontja a gonoszt.

29. Messze van az Úr az istentelenektől; az igazaknak pedig könyörgését meghallgatja.

Zsolt. 145,18., Zsolt. 145,19.

30. A szemek világa megvidámítja a szívet; a jó hír megerősíti a csontokat.

Péld. 25,25.

31. A mely fül hallgatja az életnek dorgálását, a bölcsek között lakik.

32. A ki elvonja magát az erkölcsi tanítástól, megútálja az ő lelkét; a ki pedig hallgatja a feddést, értelmet szerez.

33. Az Úrnak félelme a bölcseségnek tudománya, és a tisztességnek előtte jár az alázatosság.

Jób. 28,28., Péld. 18,12.

16.

1. Az embernél vannak az elme gondolatjai; de az Úrtól van a nyelv felelete.

Péld. 19,21., Jer. 10,23.

2. Minden útai tiszták az embernek a maga szemei előtt; de a ki a lelkeket vizsgálja, az Úr az!

Péld. 21,2.

3. Bízzad az Úrra a te dolgadoat; és a te gondolatid véghez mennek.

Zsolt. 37,5., 1 Pét. 5,7.

4. Mindent teremtett az Úr az ő maga céljára; az istentelent is a büntetésnek napjára.

Jób. 21,30., Róm. 2,6., Róm. 2,11.

5. Útálatos az Úrnak minden, a ki elméjében felfuvalkodott, kezemet adom rá, hogy nem marad büntetetlen.

Péld. 6,16., Péld. 6,17.

6. Könyörületességgel és igazsággal töröltetik el a bűn; és az Úrnak félelme által távozzhatunk el a gonosztól.

Dán. 4,24.

7. Mikor jóakarattal van az Úr valakinek útaihoz, még annak ellenségeit is jóakaróivá teszi.

8. Jobb a kevés igazsággal, mint a gazdag jövedelem hamissággal.

Péld. 15,16., 1 Tim. 6,6.

9. Az embernek elméje gondolja meg az ő útát; de az Úr igazgatja annak járását.

Péld. 16,1., Péld. 19,21.

10. Jósige van a király ajkain; az ítéletben ne szóljon hamisságot az ő szája.

Péld. 16,12., Péld. 31,9.

11. Az Úré az igaz mérték és mérőserpenyő, az ő műve minden mérőkő.

5 Móz. 25,13.

12. Útálatos legyen a királyoknál istentelenséget cselekedni; mert igazsággal erősítetik meg a királyiszék.

13. Kedvesek a királyoknak az igaz beszédek; és az igazmondót szereti a király.

Péld. 16,10., Zsolt. 101,6.

14. A királynak felgerjedt haragja olyan, mint a halál követe; de a bölcs férfiú leszállítja azt.

15. A királynak vidám orcájában élet van, jóakarója olyan, mint a tavaszi eső fellege.

Péld. 19,12.

16. Szerzeni bölcseséget, oh menyinyivel jobb az aranyból; és szerzeni eszességet, kívánatosb az ezüstnél!

Péld. 3,13., Péld. 3,15., Zsolt. 119,72.

17. Az igazak országútja eltávozás a gonosztól; megtartja magát az, a ki megőrzi az ő útát.

18. A megromlás előtt kevélység jár, és az eset előtt felfuvalkodottság.

19. Jobb alázatos lélekkel lenni a szelídekkel, mint zsákmányon osztozni a kevélyekkel.

Ésa. 57,15.

20. A ki figyelmez az ígére, jót nyer; és a ki bízik az Úrban, oh mely boldog az!

Jer. 17,7., Jer. 17,8.

21. A ki elméjében bölcs, hívatik értelmesnek; a beszédnek pedig édessége neveli a tudományt.

22. Életnek kútfeje az értelem annak, a ki bírja azt; de a bolondok fenytéke bolondságuk.

Péld. 13,14.

23. A bölcsnek elméje értelmesen igazgatja az ő száját, és az ő ajkain öregbíti a tudományt.

24. Lépesméz a gyönyörűséges beszédek; édesek a léleknek, és meggyógyítói a tetemeknek.

25. Van oly út, mely igaz az ember szeme előtt, de vége a halálnak útja.

Péld. 14,12.

26. A munkálkodó lelke magának munkálkodik; mert az ő szája kényszeríti őt.

27. A haszontalan ember gonoszt ás ki, és az ő ajkain mintegy égő tűz van;

Péld. 12,17., Jak. 3,6.

28. A gonosz ember versengést szerez, és a susárló elválasztja a jó barátokat.

29. Az erőszakos ember elhitei az ő felebarátját, és nem jó úton viszi őt.

30. A ki behúnyja szemeit, azért teszi, hogy álnokságot gondoljon; a ki összeszorítja ajkait, már véghez vitte a gonoszságot.

31. Igen szép ékes korona a vénség, az igazságnak útában találtatik.

32. Jobb a hosszútűró az erősnél; és a ki uralkodik a maga indulatján, annál, a ki várost vesz meg.

Péld. 15,18.

33. Az ember kebelében vetnek sorsot; de az Úrtól van annak minden ítélete.

17.

1. Jobb a száraz falat, melylyel van csendesség; mint a levágott barmokkal teljes ház, melyben háborúság van.

Péld. 15,17.

2. Az értelmes szolga uralkodik a gyalázatos fiún, és az atyafiak között az örökségnek részét veszi.

3. Az olvasztótégely az ezüst számára van, és a kemencze az aranyéra; a szívek vizsgálója pedig az Úr.

Jer. 17,10.

4. A gonosztevő hallgat az álnok beszédekre, a csalárd hallgat a gonosz nyelvre.

5. A ki megcsúfolja a szegényt, gyalázattal illeti annak Teremtőjét; a ki gyönyörködik másnak nyomorúságában, büntetlen nem lesz!

Péld. 14,31., Péld. 24,17., Péld. 24,18.

6. A véneknek ékessége az unokák, és a fiaknak ékessége az atyák.

7. Nem illik a bolondnak az ékes beszéd, még kevésbé a tisztességesnek a hazug beszéd.

8. Drága kő az ajándék elfogadójának szemei előtt; mindenütt, a hova csak fordul, okosan cselekszik.

9. Elfedezi a vétket, a ki keresi a szeretetet; a ki pedig ismétlen előhoz egy dolgot, elszakasztja egymástól a barátságosokat is.

Péld. 19,11.

10. Fogatosb a dorgálás az eszesnél, mint ha megvernéd a bolondot százszor is.

Zsolt. 141,5.

11. Csak ellenkezést keres a gonosz, végre kegyetlen követ bocsáttatik ellene.

12. Találjon valakire a fiától megfosztott medve, csak ne a bolond az ő bolondságában.

13. A ki fizet gonoszt a jóért, nem távozik el a gonosz annak házatól.

Róm. 12,17.

14. Mint a ki árvizet szabadít el, olyan a háborúság kezdete; azért minekelőtte kihatna, hagyd el a versengést.

Péld. 20,3.

15. A ki igaznak mondja a bűnöst, és kárhoztatja az igazat, utálatos az Úrnak egyaránt mind a kettő.

Péld. 24,24., Ésa. 5,22., Ésa. 5,23.

16. Miért van a vétel ára a bolondnak kezében a bölcsesség megszerzésére, holott nincsen néki elméje?

17. Minden időben szeret, a ki igaz barát, és testvérül születik a nyomorúság idejére.

Péld. 18,24., Luk. 10,36., Luk. 10,37.

18. Értelmetlen ember az, a ki kezét adja, fogadván kezességet barátja előtt.

19. Szereti a gonoszt, a ki szereti a háborúságot; a ki magasbítja kapuját, romlást keres.

20. Az elfordult szívű ember nem nyerhet jót, és a ki az ő nyelvével gonosz, esik nyomorúságba.

21. A ki szül bolondot, szüli ő magának bánatra; és nem örvendez a bolondnak atyja.

Péld. 17,25.

22. A vidám elme jó orvosságul szolgál; a szomorú lélek pedig megszárazítja a csontokat.

Péld. 15,13., Péld. 15,15.

23. A kebelből kivett ajándékot az istentelen elveszi, a törvény útának elfordítására.

Péld. 17,15., 5 Móz. 16,19.

24. Az eszesnek orcájából kitetszik a bölcsesség; a bolondnak pedig szemei országolnak a földnek végéig.

25. Búsulása az ő atyjának a bolond fiú, és az ő szülőjének keserősége.

Péld. 17,21., Péld. 10,1., Péld. 15,20., Péld. 19,13., Péld. 19,26.

26. Még megbírságotlani is az igazat nem jó, a tisztességest megverni igazságaért.

27. A ki megtartóztatja beszédét, az tudós ember, és a ki higgadt lelkű, az értelmes férfiú.

Jak. 1,19.

28. Még a bolond is, amikor hallgat, bölcsnek ítéltetik; mikor ajkait bezárja, eszesnek.

Jób. 18,5.

18.

1. A maga kivánsága után megy az agyas ember, minden igaz bölcsesség ellen dühösködik.

2. Nem gyönyörködik a bolond az értelemben, hanem abban, hogy az ő elméje nyilvánvalóvá legyen.

3. Mikor eljő az istentelen, eljő a megúttalás; és a szidalommal a gyalázat.

4. Mély víz az ember szájának beszéde, buzogó patak a bölcseségnek kútfeje.

Péld. 20,5.

5. A gonosz személyének kedvezni nem jó, elfordítani az igazat az ítéletben.

3 Móz. 19,15.

6. A bolondnak beszédei szereznek versengést, és az ő szája ütésekért kiált.

7. A bolondnak szája az ő romlása, és az ő beszédei az ő életének töre.

Péld. 10,14.

8. A susárlónak beszédei hizelkedők; és azok a szív belsejét áthatják.

9. A ki lágyan viseli magát az ő dolgában, testvére annak, a ki tönkre tesz.

10. Erős torony az Úrnak neve, ahhoz folyamodik az igaz, és bátorságos leszen.

Zsolt. 18,3., Zsolt. 61,4.

11. A gazdagnak vagyona az ő erős városa, és mint a magas kőfal, az ő gondolatja szerint.

Péld. 10,15.

12. A megromlás előtt felfuvalkodik az ember elméje; a tisztesség előtt pedig alázatosság van.

Péld. 11,2., Péld. 15,33.

13. A ki felel valamit, míg meg nem hallja, ez bolondság és gyalázatos rá nézve.

14. A férfiú lelke elviseli a maga erőtlenségét; de a megtört lelket ki viseli el?

15. Az eszesnek elméje tudományt szerez, és a bölcsnek füle tudományt keres.

16. Az embernek ajándéka szabad utat szerez néki, és a nagyoknak orczája elé viszi őt.

17. Igaza van annak, a ki első a perben; mígnem eljő az ő peresfele, és megvizsgálja őt.

18. A versengéseket megszünteti a sorsvetés, és az erőseket elválasztja.

19. A felingerelt atyafiú erősb az erős vároznál, és az ilyen versengések olyanok, mint a vár zárja.

20. A férfi szájának hasznával elégedik meg az ő belseje; az ő beszédének jövedelmével lakik jól.

Péld. 13,2., Róm. 2,6., Róm. 2,11.

21. Mind a halál, mind az élet a nyelv hatalmában van, és a miképen kiki szeret azzal élni, úgy eszi annak gyümölcsét.

Péld. 21,23., Jak. 3,6., Jak. 3,9.

22. Megnyerte a jót, a ki talált feleséget, és vett jóakaratot az Úrtól!

Péld. 19,14.

23. Alázatos kérést szól a szegény; a gazdag pedig keményen felel.

24. Az ember, a kinek sok barátja van, széttöretik; de van barát, a ki ragaszkodóbb a testvérnél.

Péld. 17,17.

19.

1. Jobb a tökéletesen járó szegény a gonosz nyelvűnél, a ki bolond.

Péld. 28,6.

2. A lélek sem jó tudomány nélkül; és a ki csak a lábával siet, hibázik.

3. Az embernek bolondsága fordítja el az ő útát, és az Úr ellen haragszik az ő szíve.

Jak. 1,13., Jak. 1,15.

4. A gazdagság szaporítja a sok barátot; a szegénytől pedig az ő barátja elválk.

Péld. 14,20.

5. A hamis tanú büntetetlen nem marad, és a hazugságoknak szólója meg nem szabadul.

6. Sokan hizelegnek a nemeslelkű embernek, és minden barát az adakozóé.
7. A szegényt minden atyjafia gyűlöli, még barátai is eltávolodnak tőle; unszolja szavakkal, de ők eltűnnek.
Péld. 14,20.
8. A ki értelmet szerez, szereti az életét, a ki megőrzi az értelmességet, jót nyer.
9. A hamis bizonyosság nem marad büntetlen, és a ki hazugságokat beszél, elvész.
Péld. 19,5.
10. Nem illik a bolondhoz a gyönyörködés; sokkal inkább nem illik a szolgának uralkodni a fejedelmeken.
Péld. 30,21., Péld. 30,22.
11. Az embernek értelme hosszútűrővé teszi őt; és ékességére van néki elhallgatni a vétket.
Péld. 17,9.
12. Mint az ifjú oroszlánnak ordítása, olyan a királynak haragja; mint a harmat pedig a fűvön, az ő jóakarata.
Péld. 20,2., Péld. 16,15.
13. Romlása az ő atyjának a bolond fiú, és mint a szüntelen csepegés, az asszonynak zsémbelődése.
Péld. 19,26., Péld. 17,25.
14. A ház és marha atyától való örökség; az Úrtól van pedig az értelmes feleség.
Péld. 18,22.
15. A restség álomba merít, és a lomha lélek megéhezik.
Péld. 20,13., Péld. 12,23., Péld. 12,26.
16. A ki megtartja a parancsolatot, megtartja ő magát; a ki nem vigyáz útaira, meghal.
Péld. 3,21., Péld. 3,22., Luk. 11,28.
17. Kölcsön ad az Úrnak, a ki kegyelmes a szegényhez; és az ő jótéteményét megfizeti néki.
Mát. 25,40.
18. Fenyítsd meg a te fiadat, mert még van remény felőle; de annyira, hogy őt megöld, ne vigyen haragod.
Péld. 13,24., Péld. 20,30.
19. A nagy haragú ember büntetést szenvedjen, mert ha menteni akarod, még növeled haragját.
20. Engedj a tanácsnak, és vedd be az erkölcsi oktatást, hogy bölcs légy végre.
Péld. 11,14., Péld. 11,15., Péld. 11,22.
21. Sok gondolat van az ember elméjében; de csak az Úrnak tanácsa áll meg.
Péld. 21,30., Zsolt. 33,10., Zsolt. 33,11.
22. A mit leginkább kell embernek kívánni, az irgalmasság az, és jobb a szegény a hazug férfiúnál.
Mát. 5,7.
23. Az Úrnak félelme életre visz; és az ilyen megelégedve tölti az éjet, gonoszszal nem illetetik.
Zsolt. 34,10.
24. Bemártja a rest az ő kezét a tálba, de már a szájához nem viszi vissza.
Péld. 26,15., Préd. 4,5.
25. Ha a csúfolót megvered, az együgyű lesz okosabb; és ha megdorgálsz az eszest, megéri a tudományt.
Péld. 21,11.
26. A ki atyjával erőszakoskodik, anyját elűzi: gyalázatos és megszegényítő fiú az.
Péld. 19,13., Péld. 28,24.
27. Szünjél meg, fiam, hallgatni az olyan tanítást, mely téged arra visz, hogy a bölcseségnek ígéjétől eltévedj.
28. A semmirevaló bizonyosság csúfolja a törvényt; az istentelenek szája elnyeli a gonoszságot.
29. A csúfolóknak készítették a büntetések, és az ütések a bolondok hátának.

20.

1. A bor csúfoló, a részegítő ital háborgó, és valaki abba beletéved, nem bölcs!
Péld. 31,4., Péld. 31,5.
2. Mint a fiatal oroszlán ordítása, olyan a királynak rettentése; a ki azt haragra ingerli, vétkezik a maga élete ellen.
Péld. 19,12.
3. Tisztesség az embernek elmaradni a versengéstől; valaki pedig bolond, patvarkodik.
Péld. 14,17., 1 Kor. 6,7.
4. A hideg miatt nem szánt a rest; aratni akar majd, de nincs mit.
5. Mély víz a férfiúnak elméjében a tanács; mindazáltal a bölcs ember kimeríti azt.

Péld. 18,4.

6. A legtöbb ember talál valakit, a ki jó hozzá; de hű embert, azt ki találhat?

Jak. 3,2.

7. A ki az ő tökéletességében jár, igaz ember; boldogok az ő fiai ő utána!

Zsolt. 142,1., Zsolt. 142,2.

8. A király, ha az ő ítélőszékiben ül, tekintetével minden gonoszt eltávoztat.

Péld. 20,2., Péld. 20,26.

9. Ki mondhatná azt: megtisztítottam szívemet, tiszta vagyok az én bűnömtől?

1 Kir. 8,46.

10. A kétféle font és a kétféle mérték, útálatos az Úrnál egyaránt mind a kettő.

5 Móz. 25,13.

11. Az ő cselekedetiből ismerteti meg magát még a gyermek is, ha tiszta-é, és ha igaz-é az ő cselekedete.

Jak. 2,18.

12. A halló fület és a látó szemet, az Úr teremtette egyaránt mindkettőt.

2 Móz. 4,11.

13. Ne szeresd az álmod, hogy ne légy szegény; nyisd fel a te szemeidet, és megelégszel kenyérrel.

Péld. 19,15.

14. Hitvány, hitvány, azt mondja a vevő; de mikor elmegy, akkor dicsekedik.

15. Van arany és drágagyöngyök sokasága; de drága szer a tudományyal teljes ajak.

16. Vedd el ruháját, mert kezes lett másért, és az idegenért vedd el zálogát.

Péld. 27,13.

17. Gyönyörűséges az embernek az álnokságnak kenyere; de annakutána betelik az ő szája kavicsokkal.

Péld. 9,17., Péld. 9,18., Siral. 3,16.

18. A gondolatok tanácskozással erősek; és bölcs vezetéssel folytass hadakozást.

Péld. 15,22., Péld. 24,6.

19. Megjelenti a titkot, a ki rágalmazó; tehát a ki fecsegő szájú, azzal ne barátkozzál.

Péld. 11,13.

20. A ki az ő atyját vagy anyját megátkozza, annak kialszik szövétneke a legnagyobb setétségben.

2 Móz. 21,17.

21. A mely örökséget először siettetnek, annak vége meg nem áldatik.

Péld. 28,20.

22. Ne mondd: bosszút állok rajta! Várjad az Urat, és megszabadít téged!

Mát. 5,39., Róm. 12,17., Róm. 12,19.

23. Útálatos az Úrnál a kétféle súly; és a hamis fontok nem jó dolgok.

5 Móz. 25,13.

24. Az Úrtól vannak a férfi lépései; az ember pedig mit ért az ő útában?

Péld. 16,9., Jer. 10,23.

25. Tör az embernek meggondolatlanul mondani: szent, és a fogadástétel után megfontolni.

Józs. 7,20., Józs. 7,25.

26. Szétszórja a gonoszokat a bölcs király, és fordít reájok kereket.

Péld. 20,8., Zsolt. 101,5., Zsolt. 101,6., Zsolt. 101,8.

27. Az Úrtól való szövétnek az embernek lelke, a ki megvizsgálja a szívnek minden rejtekét.

Péld. 21,2., Zsolt. 17,3.

28. A kegyelmesség és az igazság megőrzik a királyt, megerősíti irgalmasság által az ő székét.

Péld. 29,14.

29. Az ifjaknak ékessége az ő erejük; és a véneknek díszje az ősz haj.

Péld. 16,31.

30. A kékek és a sebek távoztatják el a gonoszt, és a belső részekig ható csapások.

Péld. 13,24., Zsolt. 119,71.

21.

1. Mint a vizeknek folyásai, olyan a királynak szíve az Úrnak kezében, valahová akarja, oda hajtja azt!

2. Az embernek minden úta igaz a maga szemei előtt; de a szívek vizsgálója az Úr.

Péld. 16,2.

3. Az igazságnak és igaz ítéletnek gyakorlását inkább szereti az Úr az áldozatnál.

4. A szemnek fenhéjazása és az elmének kevélysége: az istentelenek szántása, bűn.
5. A szorgalmatosnak igyekezete csak gyarapodásra van; valaki pedig hirtelenkedik, csak szükségre jut.
Péld. 10,4., Péld. 13,4.
6. A hamisságnak nyelvével gyűjtött kincs elveszett hiábavalósága azoknak, a kik a halált keresik.
Péld. 10,2.
7. Az istentelenek pusztítása magával ragadja őket; mert nem akartak igazságot cselekedni.
Péld. 5,22., Jak. 5,1., Jak. 5,5.
8. Tekervényes a bűnös embernek úta; a tisztának cselekedete pedig igaz.
9. Jobb a tető ormán lakni, mint háborgó asszonylyal, és közös házban.
Péld. 25,24.
10. Az istentelennek lelke kíván gonoszt; és az ő szeme előtt nem talál könyörületre az ő felebarátja.
11. Mikor a csúfolót büntetik, az együgyű lesz bölcs; mikor pedig a bölcset oktatják, ő veszi eszébe a tudományt.
Péld. 19,25.
12. Nézi az igaz az istentelennek házát, hogy milyen veszedelemben jutottak az istentelenek.
13. A ki bedugja fülét a szegény kiáltására; ő is kiált, de meg nem hallgattatik.
14. A titkon adott ajándék elfordítja a haragot; és a kebelben való ajándék a kemény búsulást.
15. Vígasság az igaznak igazat cselekedni; de ijedelem a hamisság cselekedőinek.
Péld. 10,23.
16. Az ember, a ki eltévelyedik az értelemnek útjáról, az élet nélkül valók gyülekezetiben nyugszik.
17. Szűkölködő ember lesz, a ki szereti az örömet; a ki szereti a bort és az olajat, nem lesz gazdag!
18. Az igazért váltságdíj az istentelen, és az igazak helyett a hitetlen büntetetik meg.
Péld. 11,8.
19. Jobb lakozni a pusztának földén, mint a feddő és haragos asszonylyal.
Péld. 21,9.
20. Kivánatos kincs és kenet van a bölcsnek házában; a bolond ember pedig eltékozza azt.
21. A ki követi az igazságot és az irgalmasságot, nyer életet, igazságot és tisztességet.
Péld. 22,9.
22. A hősök városába felmegy a bölcs, és lerontja az ő bizodalnoknak erejét.
Préd. 9,15., Préd. 9,17.
23. A ki megőrzi száját és nyelvét, megtartja életét a nyomorúságtól.
Péld. 18,21.
24. A kevély dölyfösnek csúfoló a neve, a ki haragjában kevélységet cselekszik.
25. A restnek kívánsága megemésztíti őt; mert az ő kezei nem akarnak dolgozni.
Péld. 19,15., Péld. 22,13., Péld. 26,14.
26. Egész nap kívánságtól gyötretik; az igaz pedig ad, és nem tartóztatja meg adományát.
Zsolt. 37,26.
27. Az istentelenek áldozatja útálatos; kivált mikor gonosz tettért viszi.
Péld. 15,8.
28. A hazug bizonyosság elvesz; a ki pedig jól figyelmez, örökké szól.
Péld. 19,5., Péld. 19,9.
29. Megkeményíti az istentelen ember az ő orcáját; az igaz pedig jól rendeli az ő útát.
30. Nincs bölcsesség, és nincs értelem, és nincs tanács az Úr ellen.
Péld. 19,21.
31. Készen áll a ló az ütközetnek napjára; de az Úr a megtartás!
Zsolt. 33,17.
- 22.**
1. Kivánatosb a jó hírnév nagy gazdagságnál; ezüstről és aranyról a kedvesség jobb.
Préd. 7,1.
2. A gazdag és szegény összetalálkoznak, mindkettőt pedig az Úr szerzi.
Péld. 29,13.
3. Az eszes meglátja a bajt és elrejt magát; a bolondok pedig neki mennek és kárát vallják.

Péld. 27,12.

4. Az alázatosságnak bére az Úr félelme, gazdagság és tisztesség és élet.

Zsolt. 34,13., Zsolt. 34,16.

5. Tövises és török vannak a gonosznak útában; a ki megőrzi a maga lelkét, távol jár azoktól.

6. Tanítsd a gyermeket az ő útjának módja szerint; még mikor megvénhedik is, el nem távozik attól.

Péld. 22,15.

7. A gazdag a szegényeken uralkodik, és szolgálja a kölcsönvevő a kölcsönadónak.

8. A ki vet álnokságot, arat nyomorúságot; és az ő haragjának vesszeje megtöretik.

Jób. 4,8.

9. Az irgalmas szemű ember megáldatik, mert adott az ő kenyereből a szegénynek.

Péld. 21,20., 2 Kor. 9,6., 2 Kor. 9,9.

10. Űzd el a csúfolót, és elmegy a háborgás is, és megszünik a patvarkodás és a szidalmazás.

11. A ki szereti a szívnek tisztaságát, beszéde kedvesség: annak barátja a király.

Zsolt. 101,6.

12. Az Úrnak szemei megőrzik a tudományt; a hitetlennek beszédét pedig felforgatja.

13. A rest azt mondja: oroslán van ottkin, az utcák közepén megölettetném.

Péld. 21,25., Péld. 26,13.

14. Mély verem az idegen asszonyoknak szája; a kire haragszik az Úr, oda esik.

Péld. 23,27., Préd. 7,26.

15. A gyermek elméjéhez köttetett a bolondság; de a fenyítés vesszeje messze elúzi ő tőle azt.

Péld. 13,24., Péld. 19,18., Péld. 24,17.

16. A ki elnyomja a szegényt, hogy szaporítsa az ő marháját; a ki ad a gazdagnak: végre szűkölködéssre jut.

Péld. 22,22., Péld. 22,23.

17. Hajtsd füledet, és hallgasd a bölcsenek beszédeit; és a te elmédet figyelmeztess az én tudományomra.

18. Mert gyönyörűséges lesz, ha megtartod azokat szívedben; legyenek együtt állandók a te ajkaidon!

19. Hogy az Úrban legyen a te bizodalmaid, arra tanítottalak ma téged, igen, téged.

20. Nem írtam-é néked drága szép tanulságokat, tanácsokban és tudományban?

21. Hogy tudtadra adjam néked az igazság beszédinek bizonyos voltát: hogy igaz beszédet vígy válaszul elküldőidnek.

22. Ne rabold ki a szegényt, mert szegény ő; és meg ne rontsd a nyomorultat a kapuban;

Péld. 22,16., Zak. 7,10.

23. Mert az Úr forgatja azoknak ügyét, és az ő kirablóik életét elragadja.

2 Móz. 22,22., 2 Móz. 22,24., Jób. 31,21., Jób. 31,23.

24. Ne tarts barátságot a haragossal, és a dühösködővel ne menj;

25. Hogy el ne tanulj az ő útait, és tört ne keress tennen magadnak.

26. Ne légy azok közt, a kik kézbe csapnak, a kik adósságért kezeskednek.

Péld. 6,1., Péld. 6,3., Péld. 11,15.

27. Ha nincs néked miből megadnod; miért vegye el a te ágyadat te alólad?

5 Móz. 22,26., 5 Móz. 22,27.

28. Ne bontsd el a régi határt, melyet csináltak a te eleid.

2 Móz. 19,14., 2 Móz. 27,17., Péld. 23,10.

29. Láttál-é az ő dolgában szorgalmatos embert? A királyok előtt álland, nem marad meg az alsó rendűek között.

1 Kir. 11,28.

23.

1. Mikor leülsz enni az uralkodóval, szorgalmasan reá vigyázz, ki van előtted.

2. És kést tégy a torkodra, ha mértékletlen vagy.

3. Ne kivánd az ő csemegéit; mert ezek hazug étkek.

4. Ne fáraszd magadat ebben, hogy meggazdagulj; ez ilyen testi eszességedtől szünjél meg.

1 Tim. 6,9.

5. Avagy a te szemeidet veted-é arra? holott az semmi, mert olyan szárnyakat szerez magának nagy hamar, mint a saskeselyű, és az ég felé elrepül!

6. Ne egyél az irigy szeműnek étkéből, és ne kivánd az ő csemegéit;

7. Mert mint a ki számíttatja a falatot magában, olyan ő: egyél és igyál, azt mondja te néked; de azért nem jó akarattal van tehozzád.
8. A te falatodat, a melyet megettél, kihányod; és a te ékes beszédidet csak hiába vesztegeted.
9. A bolondnak hallására ne szólj; mert megútálja a te beszédidnek bölcsességét.
Péld. 14,7., Mát. 7,6.
10. Ne mozdítsd meg a régi határt, és az árváknak mezeibe ne kapj;
5 Móz. 19,14., Péld. 22,28.
11. Mert az ő megváltójuk erős, az forgatja az ő ügyöket ellened!
Péld. 22,3.
12. Add a te elmédet az erkölcsi tanításra, és a te füleidet a bölcs beszédekre.
13. Ne vond el a gyermektől a fenytéket; ha megvered őt vesszővel, meg nem hal.
Péld. 20,3., Péld. 22,15.
14. Te vesszővel vered meg őt: és az ő lelkét a pokolból ragadod ki.
15. Szerelmes fiam, ha bölcs lesz a te elméd, örvendez a lelkem nékem is.
Péld. 23,25., Péld. 27,11.
16. És vígadoznak az én veséim, a te ajkaidnak igazmondásán.
17. Ne irigykedjék a te szíved a bűnösökre; hanem az Úr félelmében légy egész napon;
Péld. 1,10.
18. Mert ennek bizonyos vége van; a te várakozásod meg nem csalatkozik.
1 Tim. 4,8.
19. Hallgass te, fiam, engem, hogy légy bölcs, és jártasd ez úton szívedet.
Péld. 15,5.
20. Ne légy azok közül való, a kik borral dőzsölnek; azok közül, a kik hússal dobzódnak.
Ésa. 7,11., Ésa. 7,22., Róm. 13,13.
21. Mert a részeges és dobzódó szegény lesz, és rongyokba öltöztet az aluvás.
22. Hallgasd a te atyádat, a ki nemzett téged; és meg ne útáld a te anyádat, mikor megvénhedik.
Péld. 23,24., Péld. 1,8.
23. Szerezz igazságot, és el ne adj; bölcseséget és erkölcsöt és eszességet.
2 Móz. 20,12.
24. Igen örül az igaznak atyja, és a bölcsnek szülője annak vígadoz.
Péld. 23,15., Péld. 23,16.
25. Vígadjon a te atyád és a te anyád, és örvendezzen a te szülőd.
26. Adjad, fiam, a te szívedet nékem, és a te szemeid az én útaimat megőrizzék.
27. Mert mély verem a tisztátalan asszony, és szoros kút az idegen asszony.
Péld. 22,14.
28. És az, mint a tolvaj leselkedik, és az emberek közt a hitetleneket szaporítja.
29. Kinek jaj? kinek oh jaj? kinek versengések? kinek panasz? kinek ok nélkül való sebek? kinek szemeknek veressége?
30. A bornál mulatóknak, a kik mennek a jó bor kutatására.
31. Ne nézd a bort, mily veres színt játszik, mint mutatja a pohárban az ő csillogását; könnyen alá csuszamlík,
32. Végre, mint a kígyó, megmar, és mint a mérges kígyó, megcsíp.
33. A te szemeid nézik az idegen asszonyt, és a te elméd gondol gonoszságot.
Hós. 4,11., Mát. 5,28.
34. És olyan leszel, mint a ki fekszik a tenger közepiben, és a ki fekszik az árbóczfának tetején.
35. Ütöttek engem, nékem nem fáj; vertek, nem éreztem! Mikor ébredek fel? Akkor folytatom, ismét megkeresem azt.

24.

1. Ne irigykedjél a gonosztevőkre, se ne kívánj azokkal lenni.
Péld. 23,17.
2. Mrt pusztítást gondol az ő szívök, és bajt szólnak az ő ajkaik.
Zsolt. 10,7.
3. Bölcsesség által építtetik a ház, és értelemmel erősíttetik meg.

4. És tudomány által telnek meg a kamarák minden drága és gyönyörűséges marhával.
5. A bölcs férfiú erős, és a tudós ember nagy erejű.
6. Mert az eszes tanácsokkal viselhetsz hadat hasznodra; és a megmaradás a tanácsosok sokasága által van.
Péld. 15,22., Péld. 20,18.
7. Magas a bolondnak a bölcsesség; a kapuban nem nyitja meg az ő száját.
Péld. 14,6.
8. A ki azon gondolkodik, hogy gonoszt cselekedjék, azt cselszövőnek hívják.
9. A balgatag dolognak gondolása bűn; és a rágalmazó az ember előtt útalatos.
10. Ha lágyan viseltesd magadat a nyomorúságnak idején: szűk a te erőd.
11. Szabadítsd meg azokat, a kik a halálra vitetnek, és a kik a megöletésre tántorognak, tartóztasd meg!
Jób. 29,12., Jób. 29,16., Zsolt. 82,4.
12. Ha azt mondanád: ímé, nem tudtuk ezt; nemde, a ki vizsgálja az elméket, ő érti, és a ki őrzi a te lelkedet, ő tudja? és kinek-kinek az ő cselekedetei szerint fizet.
Jób. 34,11., Róm. 2,6.
13. Egyél, fiam, mézet, mert jó; és a színméz édes a te ínyednek.
14. Ilyennek ismerd a bölcseséget a te lelkedre nézve: ha azt megtalálod, akkor lesz jó véged, és a te reménységed el nem vész!
Péld. 22,18.
15. Ne leselkedjél, oh te istentelen, az igaznak háza ellen, ne pusztítsd el az ő ágyasházát!
16. Mert ha hétszer elesik is az igaz, ugyan felkél azért; az istentelenek pedig csak egy nyavalyával is elvesznek.
Mik. 7,8., Zsolt. 37,24.
17. Mikor elesik a te ellenséged: ne örülj; és mikor megütközik: ne vigadjon a te szíved,
Péld. 17,5., Jób. 31,29.
18. Hogy az Úr meg ne lássa és gonosz ne legyen szemeiben, és el ne fordítsa arról az ő haragját te reád.
19. Ne gerjedj haragra a gonosztevők ellen, ne irigykedjél az istentelenekre;
Zsolt. 37,1.
20. Mert a gonosznak nem lesz jó vége, az istentelenek szövéténeke kialszik.
Péld. 13,9., Jób. 18,5., Jób. 18,19.
21. Féld az Urat, fiam, és a királyt; a pártütők közé ne elegendjél.
Róm. 13,1., Róm. 13,2., 1 Pét. 2,17.
22. Mert hirtelenséggel feltámad az ő nyomorúságok, és e két rendbeliek büntetését ki tudja?
23. Ezek is a bölcsék szavai. Személyt válogatni az ítéletben nem jó.
2 Móz. 23,2., 2 Móz. 23,6., Jak. 2,1.
24. A ki azt mondja az istentelenek: igaz vagy, ezt megátkozzák a népek, megútálják a nemzetek.
Péld. 17,15.
25. A kik pedig megfeddik a bűnöst, azoknak gyönyörűségökre lesz, és jó áldás száll reájok!
26. Ajkakát csókolgat az, a ki igaz beszédeket felel.
27. Szerezd el kívül a te dolgodat, és készíts elő a te meződben; annakutána építsd a házadat.
Luk. 14,23., Luk. 14,30.
28. Ne légy bizonyosság ok nélkül a te felebarátod ellen; avagy ámitánál-é valakit a te ajkaiddal?
29. Ne mondd ezt: a miképen cselekedett én vele, úgy cselekszem ő vele; megfizetek az embernek az ő cselekedete szerint.
Róm. 12,17., Róm. 12,19.
30. A rest embernek mezejénél elmenék, és az esztelennek szőleje mellett.
31. És ímé, mindenütt felverte a tövis, és színét elfedte a gyom; és kőgyepüje elromlott vala.
32. Melyet én látván gondolkodám, és nézvén, ezt a tanulságot vevém abból:
33. Egy kis álom, egy ki szunynyadás, egy kis kézösszetevés az alvásra,
Péld. 6,10., Péld. 6,11.
34. És így jó el, mint az útonjáró, a te szegénységed, és a te szükséged, mint a paizsos férfiú.
Péld. 6,11.

25.

1. Még ezek is Salamon példabeszédei, melyeket összeszedettek Ezékiásnak, a Júda királyának emberei.

2. Az Istennek tisztességére van a dolgot eltitkolni; a királyoknak pedig tisztességére van a dolgot kikutatni.
5 Móz. 29,29., Róm. 11,33.
3. Az ég magasságra, a föld mélységre, és a királyoknak szíve kikutatthatatlan.
4. Távolítsd el az ezüstből a salakot, és abból edény lesz az ötvösnek:
5. Távolítsd el a bűnöst a király elől, és megerősítetik igazsággal az ő széke.
Zsolt. 101,7., Zsolt. 101,8.
6. Ne dicsekedjél a király előtt, és a nagyok helyére ne állj;
7. Mert jobb, ha azt mondják néked: jer ide fel; hogynem mint levettetned néked a tisztességes előtt, a kit láttak a te szemeid.
Luk. 14,8., Luk. 14,11.
8. Ne indulj fel a versengésre hirtelen, hogy azt ne kelljen kérdened, mit cselekedjél az után, mikor gyalázzalattal illet téged a te felebarátod.
9. A te ügyedet végezd el felebarátoddal; de másnak titkát meg ne jelentsd;
10. Hogy ne gyalázzon téged, a ki hallja; és a te gyalázatod el ne távozzék.
11. Mint az arany alma ezüst tányéron: olyan a helyén mondott ige!
12. Mint az arany függő és színarany ékesség: olyan a bölcs intő a szófogadó fülnél.
13. Mint a havas hideg az aratásnak idején: olyan a hív követ azoknak, a kik őt elbocsátják; mert az ő urainak lelkét megvidámítja.
Péld. 13,17.
14. Mint a felhő és szél, melyekben nincs eső: olyan a férfiú, a ki kérkedik hamis ajándékkal.
15. Tűrés által engeszteltetik meg a fejedelem, és a szelíd beszéd megtöri a csontot.
Péld. 15,1.
16. Ha mézet találsz, egyél a mennyi elég néked; de sokat ne egyél, hogy ki ne hányd azt.
Péld. 25,27.
17. Ritkán tedd lábadat a te felebarátodnak házába; hogy be ne teljesejék te veled, és meg ne gyűlöljön téged.
18. Pőröly és kard és éles nyíl az olyan ember, a ki hamis bizonysgot szól felebarátja ellen.
Péld. 12,17., Zsolt. 57,5.
19. Mint a romlott fog és kimarjult láb: olyan a hitetlennek bizodalma a nyomorúság idején.
20. Mint a ki leveti ruháját a hidegnek idején, mint az eczet a sziksón: olyan, a ki éneket mond a bánatos szívú ember előtt.
Róm. 12,15.
21. Ha éheznek, a ki téged gyűlöl: adj enni néki kenyeret; és ha szomjúhozik: adj néki inni vizet;
Róm. 12,20.
22. Mert elevenszenet gyűjtesz az ő fejére, és az Úr megfizeti néked.
23. Az északi szél esőt szül; és haragos ábrázatot a suttagó nyelv.
24. Jobb lakni a tetőnek ormán, mint a háborgó asszonyonnyal, és közös házban.
Péld. 21,9., Péld. 21,10., Péld. 30,23.
25. Mint a hideg víz a megfáradt embernek, olyan a messze földről való jó hírhallás.
Péld. 15,30.
26. Mint a megháborított forrás és megromlott kútfő, olyan az igaz, a ki a gonosz előtt ingadozik.
27. Igen sok mézet enni nem jó; hát a magunk dicsőségét keresni dicsőség?
Péld. 25,16.
28. Mint a megromlott és kerítés nélkül való város, olyan a férfi, a kinek nincsen birodalma az ő lelkén!
Péld. 16,32.
- 26.**
1. Mint a hó a nyárhoz és az eső az aratáshoz, úgy nem illik a bolondhoz a tisztesség.
2. Miképen a madár elmegy és a fecske elrepül, azonképen az ok nélkül való átok nem száll az emberre.
3. Ostor a lónak, fék a számárnak; és vessző a bolondok hátának.
Zsolt. 32,9., Péld. 10,13.
4. Ne felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne légy te is ő hozzá hasonlatos;
5. Felelj meg a bolondnak az ő bolondsága szerint, hogy ne legyen bölcs a maga szemei előtt.
6. A ki bolond által izen valamit, lábait vagdalja el magának, és bosszúságot szenved.

7. Mint a sántának lábai lógnak, úgy a bölcsmondás a bolondoknak szájában.
8. Mint a ki követ köt a parittyába, úgy cselekszik, a ki a bolondnak tisztességet tesz.
9. Mint a részeg ember kezébe akad a tövis, úgy akad az eszes mondás a bolondoknak szájába.
10. Mint a lövöldöző, a ki mindent megsebez, olyan az, a ki bolondot fogad fel, és a ki csavargókat fogad fel.
11. Mint az eb megtér a maga okádására, úgy a bolond megkettőzteti az ő bolondságát.
2 Pét. 2,22.
12. Láttál-é oly embert, aki a maga szemei előtt bölcs? A bolond felől jobb reménységed legyen, hogynem mint a felől!
Péld. 29,20.
13. Azt mondja a rest: ordító oroszlán van az úton! oroszlán van az utcákon!
Péld. 22,12.
14. Mint az ajtó forog az ő sarkán, úgy a rest az ő ágyában.
Péld. 21,25., Préd. 4,5., Préd. 4,6.
15. Ha a rest az ő kezét a tálba nyujtotta, resteli azt csak szájához is vinni.
Péld. 19,25., Préd. 4,5.
16. Bölcsőbb a rest a maga szemei előtt, mint hét olyan, a ki okos feleletet ad.
Péld. 26,13.
17. Kóbor ebet ragad fülön, a ki felháborodik a perpatvaron, a mely őt nem illeti.
18. Mint a balga, a ki tüzet, nyilakat és halálos szerszámokat lövöldöz,
19. Olyan az, a ki megcsalja az ő felebarátját, és azt mondja: csak tréfáltam!
20. Ha a fa elfogy, kialuszik a tűz; ha nincs súsárló, megszűnik a háborgás.
Péld. 20,10.
21. Mint az elevenszénre a holtszén, és a fa a tűzre, olyan a háborúságszerző ember a patvarkodásnak felgyújtására.
Péld. 29,22.
22. A fondorlónak beszédei hízelkedők, és azok áthatják a szív belsejét.
Péld. 18,8.
23. Mint a meg nem tisztított ezüst, melylyel valami agyagedényt beborítottak, olyanok a gyulasztó ajkak a gonosz szív mellett.
24. Az ő beszédeivel másnak tetteti magát a gyűlölő, holott az ő szívében gondol álnokságot.
25. Mikor kedvesen szól, ne bízzál ő hozzá; mert hét iszonyatosság van szívében.
26. Elfedeztethetik a gyűlölség csalással; de nyilvánvalóvá lesz az ő gonoszsága a gyülekezetben.
27. A ki vermet ás másnak, abba belé esik; és a ki felhengeríti a követ, arra gurul vissza.
Zsolt. 7,16., Préd. 10,8.
28. A hazug nyelv gyűlöli az általa megrontott embert, és a hízelkedő száj romlást szerez.
- 27.**
1. Ne dicsekedjél a holnapi nappal; mert nem tudod, mit hoz a nap tereád.
Jak. 4,13., Jak. 4,14.
2. Dicsérjen meg téged más, és ne a te szájad; az idegen, és ne a te ajkaid.
3. Nehézség van a kőben, és teher a fvényben; de a bolondnak haragja nehezebb mind a kettőnél.
4. A búsulásban kegyetlenség van, és a haragban áradás; de ki állhatna meg az irigység előtt?
5. Jobb a nyilvánvaló dorgálás a titkos szeretetnél.
6. Jóságéból valók a barátságos embertől vett sebek; és temérdek a gyűlölőnek csókja.
Zsolt. 141,5.
7. A jóllakott ember még a lépesmézet is magtapodja; de az éhes embernek minden keserű édes.
8. Mint a madárka, ki elbujdosott fészektől, olyan az ember, a ki elbujdosott az ő lakóhelyétől.
9. Mint a kenet és jó illat megvidámítja a szívet: úgy az ő barátjának édes szavai is, melyek lelke tanácsából valók.
10. A te barátodat, és a te atyádnak barátját el ne hagyd, és a te atyádfiának házába be ne menj nyomorúságnak idején. Jobb a közel való szomszéd a messze való atyafinál.
Péld. 17,17., Péld. 18,24.
11. Légy bölcs fiam, és vidámítsd meg az én szívemet; hogy megfelelhessenek annak, a ki engem ócsárol.

Péld. 23,15.

12. Az eszes meglátja a bajt, elrejt magát; az esztelenek neki mennek, kárát vallják.

Péld. 22,3.

13. Vedd el a ruháját, mert kezes lett másért, és az idegenért zálogold meg.

Péld. 20,16.

14. A ki nagy hangon áldja az ő barátját, reggel jó idején felkelvén; átokul tulajdoníttatik néki.

15. A sebes záporosó idején való szüntelen csepegés, és a morgó asszonyember hasonlók.

Péld. 19,13.

16. Valaki el akarja azt rejteni, szelet rejt el, és az ő jobbjá olajjal találkozik.

17. Miképen egyik vassal a másikat élesítik, a képen az ember élesíti az ő barátjának orcáját.

18. Mint a ki őrzi a fügét, eszik annak gyümölcséből, úgy a ki az ő urára vigyáz, tiszteltetik.

19. Mint a vízben egyik orca a másikat megmutatja, úgy egyik embernek szíve a másikat.

20. Mint a sír és a pokol meg nem elégednek, úgy az embernek szemei meg nem elégednek.

Préd. 1,8.

21. Mint az ezüst a tégelyben, és az arany a kemenczében próbáltatik meg, úgy az ember az ő híre-neve szerint.

Péld. 17,3.

22. Ha megtörnéd is a bolondot mozsárban mozsártörővel a megtört gabona között, nem távoznék el ő tőle az ő bolondsága.

Jer. 6,29.

23. Szorgalmasan megismerd a te juhaid külsejét, gondolj a nyájakra.

24. Mert nem örökkévaló a gazdagság, és vajjon a korona nemzetségről nemzetségre lesz-é?

25. Mikor levágatott a szénafű, és megtetszett a sarjú, és begyűjtettek a hegyekről a fűvek:

26. Vannak juhaid a te ruházatodra, és kecskebakok mezőnek árául,

27. És elég kecsketej a te ételedre, a te házadnépének ételére, és szolgálóleányaidnak ételül.

28.

1. Minden istentelen fut, ha senki nem üldözi is; az igazak pedig, mint az ifjú oroszlán, bátrak.

Jób. 15,21., Jób. 15,22., 3 Móz. 26,36.

2. Az ország bűne miatt sok annak a fejedelme; az eszes és tudós ember által pedig hosszabbodik fennállása.

3. A szegény emberből támadott elnyomója a szegényeknek hasonló a pusztító esőhöz, mely nem hágy kenyeret.

4. A kik elhagyják a törvényt, dicsérik a latrokat; de a kik megtartják a törvényt, harcolnak azokkal.

5. A gonoszságban élő emberek nem értik meg az igazságot; a kik pedig keresik az Urat, mindent megértének.

6. Jobb a szegény, a ki jár tökéletesen, mint a kétfelé sántáló istentelen, a ki gazdag.

Péld. 19,1.

7. A ki megőrzi a törvényt, eszes fiú az; a ki pedig társalkodik a dobzódókkal, gyalázattal illeti atyját.

Péld. 29,3.

8. A ki öregbíti az ő marháját kamattal és uzsorával, annak gyűjt, a ki könyörül a szegényeken.

Préd. 2,27.

9. Valaki elfordítja az ő fülét a törvénynek hallásától, annak könyörgése is utálatos.

Zak. 7,11., Zak. 7,13.

10. A ki elcsábítja az igazakat gonosz útra, vermébe maga esik bele; a tökéletesek pedig örökség szerint bírják a jót.

Péld. 26,27., Préd. 10,8.

11. Bölcs az ő maga szemei előtt a gazdag ember; de az eszes szegény megvizsgálja őt.

12. Mikor örvendeznek az igazak, nagy ékesség az; mikor pedig az istentelenek feltámadnak, keresni kell az embert.

Péld. 11,11.

13. A ki elfedezi az ő vétkeit, nem lesz jó dolga; a ki pedig megvallja és elhagyja, irgalmasságot nyer.

Zsolt. 32,5., 1 Ján. 1,9.

14. Boldog ember, a ki szüntelen retteg; a ki pedig megkeményíti az ő szívét, bajba esik.

15. Mint az ordító oroszlán és éhező medve, olyan a szegény népen uralkodó istentelen.

16. Az értelemben szűkölködő fejedelem nagy elnyomó is; de a ki gyűlöli a hamis nyereséget, meghosszabbítja napjait.
17. Az ember, a kit ember-vér terhel, a sírig fut; senki ne támogassa őt.
18. A ki jár tökéletesen, megtartatik; a ki pedig álnokul két úton jár, egyszerre elesik.
19. A ki munkálja az ő földét, megelégedik étellel; a ki pedig hiábavalóságok után futkos, megelégedik szegénységgel.

Péld. 11,10.

20. A hívő ember bővelkedik áldásokkal; de a ki hirtelen akar gazdagulni, büntetlen nem marad.

Péld. 20,21.

21. Személyt válogatni nem jó; mert még egy falat kenyérért is vétkezhetik az ember.

Péld. 18,5., Péld. 24,23.

22. Siet a marhakeresésre a gonosz szemű ember; és nem veszi észre, hogy szükség jó reá.

23. A ki megfeddi az embert, végre is inkább kedvességet talál, mint a sima nyelvű.

24. A ki megrabolja az atyját, és anyját és azt mondja: nem véték! társa a romboló embernek.

25. A telhetetlen lélek háborúságot szerez; a ki pedig bízik az Úrban, megerősödik.

26. A ki bízik magában, bolond az; a ki pedig jár bölcsen, megszabadul.

27. A ki ad a szegénynek, nem lesz néki szüksége; a ki pedig elrejt a szemét, megsokasulnak rajta az átkok.

Péld. 19,17., Péld. 22,9., 5 Móz. 15,7., 5 Móz. 15,10.

28. Mikor felemeltetnek az istentelenek, elrejt magát az ember; de mikor azok elvesznek, öregbülnek az igazak.

Péld. 28,12., 2 Kir. 11,20.

29.

1. A ki a feddésekre is nyakas marad, egyszer csak összetörik, gyógyíthatatlanul.

2. Mikor öregbülnek az igazak, örül a nép; mikor pedig uralkodik az istentelen, sóhajt a nép.

Péld. 11,10.

3. A bölcsesség-szerető ember megvidámítja az ő atyját; a ki pedig a paráznához adja magát, elveszti a vagyont.

Péld. 10,1., Luk. 15,3.

4. A király igazsággal erősíti meg az országot; a ki pedig ajándékot vesz, elrontja azt.

5. A férfiú, a ki hizelkedik barátjának, hálót vet annak lábai elé.

6. A gonosz ember vétkében tőr van; az igaz pedig énekel és vígad.

7. Megérti az igaz a szegényeknek ügyét; az istentelen pedig nem tudja megérteni.

Jób. 29,16., Jób. 29,17., Luk. 18,2., Luk. 18,4.

8. A csúfoló férfiak fellobbantják a várost; de a bölcsok elfordítják a haragot.

9. Az eszes ember, ha vetekedik a bolonddal, akár felháborodik, akár nevet, nincs nyugalom.

10. A vérszomjasak gyűlölik a tökéletes embert; az igazak pedig oltalmazzák annak életét.

11. Az ő egész indulatját előmutatja a bolond; de a bölcs végre megcsendesíti azt.

Péld. 14,33.

12. A mely uralkodó a hamisságnak beszédire hallgat, annak minden szolgálai latrok.

13. A szegény és az uzsorás ember összetalálkoznak; mind a kettőnek pedig szeméit az Úr világosítja meg.

Péld. 22,2.

14. A mely király hűségese ítéli a szegényeket, annak széke mindörökké megáll.

Péld. 20,28.

15. A vessző és dorgálás bölcseséget ad; de a szabadjára hagyott gyermek megszegyeníti az ő anyját.

Péld. 13,24.

16. Mikor nevednek az istentelenek, nevedik a véték; az igazak pedig azoknak esetét megérik.

Zsolt. 58,11., Zsolt. 91,8.

17. Fenyítsd meg a te fiadat, és nyugalmat hoz néked, és szerez gyönyörűséget a te lelkednek.

Péld. 29,15., Péld. 23,13., Péld. 23,14.

18. Mikor nincs mennyei látás, a nép elvadul; ha pedig megtartja a törvényt, oh mely igen boldog!

5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,14.

19. Csak beszéddel nem tanul meg a szolgál, mert tudna, de még sem felel meg.

20. Láttál-é beszédeiben hirtelenkedő embert? a bolond felől több reménység van, hogynem a felől!

Péld. 26,12.

21. A ki lágyan neveli gyermekségétől fogva az ő szolgáját, végre az lesz a fiú.
22. A haragos háborgást szerez; és a dühösködőnek sok a vétke.

Péld. 26,21.

23. Az embernek kevélysége megalázza őt; az alázatos pedig tisztességet nyer.

Péld. 18,12., Mát. 23,12., Ésa. 66,2.

24. A ki osztozik a lopóval, gyűlöli az magát; hallja az esküt, de nem vall.

3 Móz. 5,1.

25. Az emberektől való félelem tört vet; de a ki bízik az Úrban, kiemeltetik.

26. Sokan keresik a fedelemnek orcáját; de az Úrtól van kinek-kinek ítélete.

Péld. 19,6.

27. Iszonyat az igazaknak a hamis ember; és iszonyat az istentelennek az igaz úton járó.

30.

1. Agurnak, a Jáké fiának beszédei, próféczia, melyet mondott a férfiú Itielnek, Itielnek és Ukálnak.

2. Minden embernél tudatlanabb vagyok én, és nincs emberi értelem én bennem.

3. És nem tanultam a bölcseséget, hogy a Szentnek ismeretét tudnám.

4. Kicsoda ment fel az égbe, hogy onnan leszállott volna? Kicsoda fogta össze a szelet az ő markába? Kicsoda kötötte a vizet az ő köntösébe? Ki állapította meg a földnek minden határit? Kicsoda ennek neve? Avagy kicsoda ennek fiának neve, ha tudod?

Ján. 3,13.

5. Az Istennek teljes beszéde igen tiszta, és paizs az ahhoz folyamodóknak.

Zsolt. 12,7.

6. Ne tégy az ő beszédéhez, hogy meg ne feddjen téged, és hazug ne légy.

5 Móz. 4,2.

7. Kettőt kérek tőled; ne tartsd meg én tőlem, mielőtt meghalnék.

8. A hiábavalóságot és a hazugságot messze távoztasd tőlem; szegénységet vagy gazdagságot ne adj nékem; táplálj engem hozzám illendő eledellel.

Mát. 6,11.

9. Hogy megelégedvén, meg ne tagadjalak, és azt ne mondjam: kicsoda az Úr? Se pedig megszegényedvén, ne lopjak, és gonoszul ne éljek az én Istenem nevével!

5 Móz. 8,12., 5 Móz. 8,14.

10. Ne rágalmazd a szolgát az ő uránál, hogy meg ne átkozzon téged, és bűnhődöd ne kelljen.

11. Van oly nemzetség, a ki az ő atyját átkozza, és az ő anyját nem áldja.

Péld. 30,17.

12. Van nemzetség, a ki a maga szemei előtt tiszta, pedig az ő rútságából ki nem tisztított.

Ésa. 65,5., Ésa. 65,6.

13. Van kevély szemű nemzetség, és a kinek szemöldökei igen fellátnak!

14. Van olyan nemzetség, a kinek fogai fegyverek, és a kinek zápfogai kések; hogy a szegényeket kiemésszék e földről, és az emberek közül a szűkölködőket.

Zsolt. 52,4., Zsolt. 52,5., Zsolt. 57,5.

15. A nadálynak két leánya van: addsa, addsa! E három nem elégszik meg; négyen nem mondják: elég;

Péld. 30,16.

16. A sír és a meddő asszony, a föld meg nem elégszik a vízzel, és a tűz nem mondja: elég!

17. A szemet, mely megcsúfolja atyját, vagy megútálja az anyja iránt való engedelmisséget, kivágják a völgynek hollói, vagy megeszik a sasfiak.

18. E három megfoghatatlan előttem, és e négy dolgot nem tudom:

19. A keselyűnek útát az égben, a kígyónak útát a kősziklán, a hajónak nyomát a mély tengerben, és a férfiúnak útát a leányzóval.

20. Ilyen a paráználkodó asszonynak úta; eszik, azután megtörli száját és azt mondja: nem cselekedtem semmi gonoszt.

21. Három dolog alatt indul meg a föld, és négyet nem szenvedhet el.

22. A szolga alatt, mikor uralkodik, és a bolond alatt, mikor elég kenyere van,

23. A gyűlölt asszony alatt, ha mégis férjhez megy; és a szolgáló alatt, ha örököse lesz az ő asszonyának.

Péld. 25,24.

24. E négy apró állata van a földnek, a melyek bölcsek, elmések:

25. A hangyák erőtlen nép, mégis megkeresik nyárban a magok eledelét;

Péld. 6,8.

26. A marmoták nem hatalmas nép, mégis kősziklán csinálják az ő házokat;

Zsolt. 104,18.

27. Királyuk nincs a sáskáknak, mindazáltal mindnyájan szép renddel mennek ki;

28. A pókot kézzel megfoghatod, mégis ott van a királyok palotáiban.

29. Három állat van, a mely szépen jár, sőt négy, a mely jól jár.

30. Az oroszlán, a hős a vadak között, mely el nem fut senki elől;

31. A harczra felékesített ló, vagy a kecskebak, és a király, a kinek senki nem mer ellene állani.

Jób. 39,22., Jób. 39,23.

32. Ha bolond voltál felfuvalkodásodban, vagy ha meggondoltad: kezedet szájadra vessed.

Jób. 21,5.

33. Mert miképen a ki tejet köpül, vaját csinál; és a ki keményen fújja ki az ő orrát, vért hoz ki: úgy a ki a haragot ingerli, háborúságot szerez.

31.

1. Lemuel király beszédei, próféczia, melylyel tanította vala őt az anyja.

2. Mit szóljak, fiam? mit, én méhem gyermeke? mit, én fogadásimnak gyermeke?

3. Ne add asszonyoknak a te erődöt, és a te útaidat a királyok eltörlőinek.

Préd. 10,17.

4. Távolságon legyen a királyoktól, oh Lemuel, távolságon legyen a királyoktól a bornak itala; és az uralkodóktól a részegítő ital keresése.

Péld. 20,1.

5. Hogy mikor iszik, el ne felejtkezzék a törvényről, és el ne fordítsa valamely nyomorultnak igazságát.

6. Adjátok a részegítő italt az elveszendőnek, és a bort a keseredett szívűeknek.

Zsolt. 104,15.

7. Igyék, hogy felejtkezzék az ő szegénységéről, és az ő nyavalyájáról ne emlékezzenek meg többé.

8. Nyisd meg a te szádat a mellett, a ki néma, és azoknak dolgában, a kik adattak veszedelemre.

Jób. 29,12., Jób. 29,13.

9. Nyisd meg a te szádat, ítéld igazságot; forgasd ügyét a szegénynek és a szűkölködőnek!

3 Móz. 19,15.

10. Derék asszonyt kicsoda találhat? Mert ennek ára sokkal felülhaladja az igazgyöngyöket.

Péld. 12,3.

11. Bízunk ahhoz az ő férjének lelke, és annak marhája el nem fogy.

12. Jóval illeti őt és nem gonosszal, az ő életének minden napjaiban.

13. Keres gyapjat vagy lent, és megkésztí azokat kezeivel kedvvel.

14. Hasonló a kereskedő hajókhöz, nagy messziről behozza az ő eledelét.

15. Felkel még éjjel, eledelt ad az ő házának, és rendel ételt az ő szolgálóleányinak.

16. Gondolkodik mező felől, és megveszi azt; az ő kezeinek munkájából szőlőt plántál.

17. Az ő derekát felövezi erővel, és megerősíti karjait.

18. Látja, hogy hasznos az ő munkálkodása; éjjel sem alszik el az ő világa.

19. Kezeit veti a fonókerékre, és kezeivel fogja az orsót.

20. Markát megnyitja a szegénynek, és kezeit nyújtja a szűkölködőnek.

21. Nem félti az ő házanépét a hótól; mert egész házanépe karmazsinba öltözött.

22. Szőnyeget csinál magának; patyolat és bíbor az ő öltözete.

23. Ismerik az ő férjét a kapukban, mikor ül a tartományak véneivel.

24. Gyolcsot sző, és eladja; és övet, melyet ad a kereskedőnek.

25. Erő és ékesség az ő ruhája; és nevet a következő napnak.

Jób. 5,22.

26. Az ő száját bölcsen nyitja meg, és kedves tanítás van nyelvén.

27. Vigyáz a házanépe dolgára, és restségnek étvét nem eszi.

Péld. 21,25., Péld. 24,14., Péld. 24,15.

28. Felkelnek az ő fiai, és boldognak mondják őt; az ő férje, és dicséri őt:

29. Sok leány munkálkodott serénységgel; de te meghaladod mindazokat!

30. Csalárd a kedvesség, és hiábavaló a szépség; a mely asszony féli az Urat, az szerez dicséretet magának!

31. Adjatok ennek az ő keze munkájának gyümölcséből, és dicsérjék őt a kapukban az ő cselekedetei!

Péld. 31,28., Péld. 31,29.

A prédikátor Salamon könyve

1.

1. A prédikátornak, Dávid fiának, Jeruzsálem királyának beszédei.

1 Krón. 22,9., 1 Krón. 22,10., Préd. 1,12.

2. Felette nagy hiábavalóság, azt mondja a prédikátor; felette nagy hiábavalóság! Minden hiábavalóság!

Préd. 1,14., Préd. 2,1., Préd. 2,27.

3. Micsoda haszna van az embernek minden ő munkájában, melylyel munkálkodik a nap alatt?

4. Egyik nemzetség elmegy, és a másik eljő; a föld pedig mindörökké megmarad.

5. És a nap feltámad, és elnyugszik a nap; és az ő helyére siet, a hol ő ismét feltámad.

Zsolt. 19,6., Zsolt. 19,7.

6. Siet délre, és átmegy észak felé; körbe-körbe siet a szél, és a maga keringéséhez visszatér a szél.

7. Minden folyóvíz siet a tengerbe; mindazáltal a tenger mégis meg nem telik: akármicsoda helyre a folyóvizek siessenek, ugyanazon helyre térnek vissza.

8. Minden dolgok mint fáradoznak, senki ki nem mondhatja; nem elégednék meg a szem látván, sem be nem teljesednék hallásával a fül.

Péld. 27,20.

9. A mi volt, ugyanaz, a mi ezután is lesz, és a mi történt, ugyanaz, a mi ezután történik; és semmi nincs új dolog a nap alatt.

10. Van valami, a miről mondják: nézd ezt, új ez; régen volt már száz esztendőkön át, melyek mi előttünk voltak.

11. Nincs emlékezet az előbbiekről; azonképen az utolsó dolgokról is, melyek jövendők, nem lesz emlékezet azoknál, a kik azután lesznek.

12. Én prédikátor, királya voltam Izráelnek Jeruzsálemben.

Préd. 1,1.

13. És adám az én elmémet mindazok vizsgálására és bölcsen való tudakozására, melyek lesznek az ég alatt. Ez gonosz hiábavaló foglalatosság, melyet adott Isten az emberek fiainak, hogy gyötrődjenek vele.

1 Kir. 4,30., 1 Kir. 4,33.

14. Láttam minden dolgokat, melyek lesznek a nap alatt, és ímé minden csak hiábavalóság, és a léleknek gyötrelme!

Préd. 1,2., Préd. 2,1., Préd. 2,27.

15. Az egyenetlen meg nem egyenesíthető, és a fogyatkozás meg nem számlálható.

16. Szóltam az én elmémnel, mondván: ímé, én nagygyá lettem, és gyűjtöttem bölcseséget mindazok felett, a kik fők voltak én előttem Jeruzsálemben, és az én elmém bőven látott bölcseséget és tudományt!

1 Kir. 4,31.

17. Aadtam annakfelette az én elmémet a bölcseségnek tudására, és az esztelenségnek és bolondságnak megtudására. Megtudtam, hogy ez is a lélek gyötrelme.

Préd. 2,4., Préd. 2,1.

2.

1. Mert a bölcsességnek sokaságában sok búsulás van, és valaki öregbíti a tudományt, öregbíti a gyötrelmet.

2. Mondék az én szívemben: no, megpróbállak téged a vígan való lakásban, hogy lásd meg, mi a jó! És ímé, az is hiábavalóság!

3. A nevetésről azt mondom: bolondság! a vígasságról pedig: mit használ az?

4. Elvégezém az én szívemben, hogy boritalra adom magamat, (pedig szívem a bölcseséget követé) és előveszem ezt a bolondságot, mígnem meglátom, hogy az emberek fiainak mi volna jó, a mit cselekedjenek az ég alatt, az életök napjainak száma szerint.

5. Felette nagy dolgokat cselekedtem; építék magamnak házakat; ülteték magamnak szőlőket.

6. Csinálék magamnak kerteket és ékességre való kerteket, és ülteték beléjük mindenféle gyümölcstermő fákat.

7. Csinálék magamnak víztartó tavakat, hogy azokból öntözsem a fáknak sarjadó erdejét.

8. Szerzek szolgálkat és szolgálókat, házamnál nevededett szolgálaim is voltak nékem; öreg és apró barmoknak nyájaival is többel bírtam mindazoknál, a kik voltak én előttem Jeruzsálemben.

1 Kir. 10,23., 1 Kir. 10,24.

9. Gyűjték magamnak ezüstöt és aranyat is, és királyok drágaságait és tartományokat; szerzek magamnak éneklő férfiakat és éneklő asszonyokat, és az emberek fiainak gyönyörűségét, asszonyt és asszonyokat.

1 Kir. 10,27., 1 Kir. 10,14.

10. És nagygyá levék és megnevedém mindazok felett, a kik előttem voltak Jeruzsálemben; az én bölcseségem is helyén volt.

1 Kir. 4,30.

11. Valamit kívánnak vala az én szemeim: meg nem fogtam azoktól, meg sem tartóztattam az én szívemet semmi vígasságtól, hanem az én szívem örvendezett minden én munkámmal gyűjtött jókban; mivelhogy ez volt az én részem minden én munkáimból.

Préd. 2,2., Préd. 3,12., Préd. 3,22.

12. És tekinték minden dolgaimra, melyeket cselekedtek vala az én kezeim, és az én munkámra, mit fáradsággal végeztem vala; és ímé, az mind hiábavalóság és a léleknek gyötrelme, és nincsen annak semmi haszna a nap alatt!

13. Azért fordulék én, hogy lássak bölcseséget és bolondságot és esztelenséget, az az hogy mit cselekesznek az emberek, a kik a király után következnek: azt, a mit régen cselekedtek.

Préd. 2,4., Préd. 1,17.

14. És látám, hogy hasznosb a bölcsesség a bolondságnál, miképen hasznosb a világosság a setétségénél.

15. A bölcsnek szemei vannak a fejében; a bolond pedig setétben jár; de ugyan én megismerém, hogy ugyanazon egy végök lesz mindezeknek.

Préd. 2,17., Préd. 2,18., Zsolt. 49,11.

16. Annakokáért mondom az én elmémben: bolondnak állapotja szerint lesz az én állapotom is, miért valék tehát én is bölcsőbb? és mondom az én elmémben: ez is hiábavalóság!

Préd. 2,17., Zsolt. 49,17.

17. Mert nem lesz emlékezete sem a bölcsnek, sem a bolondnak mindörökké; mivelhogy a következő időkben már mind elfelejtetnek: és miképen meghal a bölcs, azonképen meghal a bolond is.

18. Azért gyűlöltem az életet; mert gonosznak látszék nékem a dolog, a mi történik a nap alatt; mert mindez hiábavalóság, és a léleknek gyötrelme!

19. Gyűlöltem én minden munkámat is, melyet munkálkodom a nap alatt; mivelhogy el kell hagynom azt oly embernek, a ki én utánam lesz.

Préd. 2,5., Préd. 2,9.

20. És ki tudja, ha bölcs lesz-é vagy bolond? és mégis uralkodik minden munkámon, a mit cselekedtem és bölcsen szerzettem a nap alatt! Ez is hiábavalóság!

21. Annakokáért elfordulék én, megfogván reménységtől az én szívemet minden munkám felől, melylyel munkálódtam a nap alatt.

22. Mert van oly ember, a kinek munkája elvégeztetett bölcseséggel, tudománnyal és jó kimenetellel; és oly embernek adja azt örökségül, a ki abban semmit sem munkálkodott. Ez is hiábavalóság és nagy gonosz!

23. Mert micsoda marad meg az embernek minden ő munkájából és elméjének nyughatatlan fáradozásából, melylyel ő munkálódott a nap alatt?

24. Holott minden napja bánat, és búsulás az ő foglalatossága, még éjjel is nem nyugodott az ő elméje. Ez is hiábavalóság!

25. Nincsen csak e jó is az embernek hatalmában, hogy egyék, igyék, és azt cselekedje, hogy az ő szíve lakozzék gyönyörűséggel az ő munkájából; ezt is láttam én, hogy az Istennek kezében van.

26. Mert kicsoda ehetnék és élhetne gyönyörűségére rajtam kívül?

Préd. 2,9., Préd. 2,10.

27. Mert az embernek, a ki jó az ő szemei előtt adott Isten bölcseséget és tudományt és örömet; a bűnsnek pedig adott foglalatosságot az egybegyűjtésre és az egybehordásra, hogy adja annak, a ki jó az Isten előtt. Ez is hiábavalóság és az elmének gyötrelme!

3.

1. Mindennek rendelt ideje van és ideje van az ég alatt minden akaratnak.

2. Ideje van a születésnek és ideje a meghalásnak; ideje az ültetésnek, ideje annak kiszaggatásának, a mi ültettetett.
3. Ideje van a megölésnek és ideje a meggyógyításnak; ideje a rontásnak és ideje az építésnek.
4. Ideje van a sírásnak és ideje a nevetésnek; ideje a jajgatásnak és ideje a szökdelésnek.
5. Ideje van a kövek elhányásának és ideje a kövek egybegyűjtésének; ideje az ölelgetésnek és ideje az ölelgetéstől való eltávozásnak.
6. Ideje van a keresésnek és ideje a vesztésnek; ideje a megőrzésnek és ideje az eldobásnak.
7. Ideje van a szakgatásnak és ideje a megvarrásnak; ideje a hallgatásnak és ideje a szólásnak.
8. Ideje van a szeretésnek és ideje a gyűlölésnek ideje a hadakozásnak és ideje a békeségnek.
9. Micsoda haszna van a munkásnak abban, a miben ő munkálkodik?
10. Láttam a foglalatosságot, melyet adott Isten az emberek fiainak, hogy fáradozzanak benne.
11. Mindent szépen csinált az ő idejében, e világot is adta az emberek elméjébe, csak hogy úgy, hogy az ember meg nem foghatja mindazt a dolgot, a mit az Isten cselekszik kezdettől fogva mindvégig.
12. Megismertem, hogy nem tehetnek jobbat, mint hogy örvendezzen kiki, és hogy a maga javát cselekedje az ő életében.

Préd. 2,11., Préd. 12,15.

13. De még az is, hogy az ember eszik és iszik, és jól él az ő egész munkájából, az Istennek ajándéka.
14. Tudom, hogy valamit Isten cselekszik, az lesz örökké, ahhoz nincs mit adni és abból nincs mit elvenni; és az Isten ezt a végre míveli, hogy az ő orcáját rettegjék.
15. A mi most történik, régen megvan, és a mi következik, immár megvolt, és az Isten visszahozza, a mi elmúlt.
16. Láttam annakfelette a nap alatt, hogy az ítéletnek helyén hamisság, és az igazságnak helyén latorság van.
17. És mondék magamban: az igazat és a hamisat megítéli az Isten; mert minden ember akaratjának ideje van, és minden dolognak ő nála.
18. Így szólék azért magamban: az emberek fiai miatt van ez így, hogy kiválogassa őket az Isten, és hogy meglássák, hogy ők magokban véve az oktalan állatokhoz hasonlóak.
19. Az emberek fiainak vége hasonló az oktalan állatnak végéhez, és egyenlő végök van azoknak; a mint meghal egyik, úgy meghal a másik is, és ugyanazon egy lélek van mindenikben; és az embernek nagyobb méltósága nincs az oktalan állatoknál, mert minden hiábavalóság.

Préd. 3,20., Préd. 2,17., Zsolt. 49,11., Zsolt. 49,13.

20. Mindenik ugyanazon egy helyre megy; mindenik a porból való, és mindenik porrá lesz.

1 Móz. 1,24., 1 Móz. 2,7., 1 Móz. 3,19.

21. Vajjon kicsoda vette észébe az ember lelkét, hogy felmegy-é; és az oktalan állat lelkét, hogy a föld alá megy-é?
22. Azért úgy láttam, hogy semmi sincs jobb, mint hogy az ember örvendezzen az ő dolgaiban, mivelhogy ez az ő része e világban: mert ki hozhatja őt vissza, hogy lássa, mi lesz ő utána?

Préd. 3,12.

4.

1. Viszont látám én mind a nyomorgatásokat, a melyek a nap alatt történnek, és ímé, nyilván van azoknak, a kik nyomorgattatnak, könnyhullatások, és vigasztalójok nincs nekik; és az őket nyomorgatóknak kezeiből erőszakot szenvednek, és vigasztalójuk nincs nekik.
2. És dicsérem én a megholtakat, a kik már meghaltak vala, az élők felett, a kik még élnek;
3. De mind a kettőnél boldogabbnak azt, a ki még nem lett, a ki nem látta azt a gonosz dolgot, a mely a nap alatt történik.
4. És látám én, hogy minden dolgát és minden ügyes cselekedetét az ember az ő felebarátja iránt való irigységből rendeli; annakokáért ez is hiábavalóság és lélek-fájdalom!
5. A bolond egybekapcsolja a kezeit, és megemészti a maga testét.

Péld. 21,25.

6. Jobb egy teljes marok nyugalommal, mint mind a két maroknak teljessége nagy munkával és lelki gyötrellemmel.
7. Viszont láték a nap alatt más hiábavalóságot.

8. Van oly ember, a ki egymaga van és nincs vele másik, sem fia, sem atyjafia nincs; mindazáltal nincs vége minden ő fáradságának, és az ő szeme is meg nem elégszik gazdagsággal, hogy azt mondaná: vajjon kinek munkálkodom, hogy az én lelkemet minden jótól megfosztom? Ez is hiábavalóság és gonosz foglalatosság!

Zsolt. 39,7.

9. Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogynem az egynek; mert azoknak jó jutalmok vala az ő munkájokból.

10. Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát. Jaj pedig az egyedülvalónak, ha elesik, és nincsen, a ki őt felemelje.

11. Hogyha együtt fekszenek is ketten, megmelegszenek; az egyedülvaló pedig mimódon melegedhetik meg?

12. Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak; és a hármas kötél nem hamar szakad el.

13. Jobb a szűkölködő, de bölcs gyermek a vén és bolond királynál, a ki nem szenved el az intést többé.

14. Mert az a fogságból is uralkodásra megy, holott ennek országában szegénységben született.

15. Láttam a nap alatt járó minden élőket a második gyermek mellett; a ki amannak helyére lépendő vala.

16. És hogy az egész sokaságnak nincs vége, mindazoknak, a kiknek ő élén volt; mindazáltal az utánok valók már semmit nem örvendeztek ő benne. Mert ez is hiábavalóság és lelki gyötrelem!

5.

1. Órizd meg lábaidat, mikor az Istennek házához mégy, mert hallgatás végett közeledned jobb, hogynem a bolondok módja szerint áldozatot adni; mert ezek nem tudják, hogy gonoszt cselekesznek.

2. Ne gyorsalkodjál a te száddal, és a te elméd ne siessen valamit szólni Isten előtt; mert az Isten mennyben van, te pedig e földön, azért a te beszéded kevés legyen;

Mát. 6,7.

3. Mert álom szokott következni a sok foglalatosságból; és sok beszédből bolond beszéd.

Péld. 10,19.

4. Mikor Istennek fogadást téssz, ne halogasd annak megadását; mert nem gyönyörködik a bolondokban. A mit fogadsz, megteljesítsd!

5 Móz. 23,21., 5 Móz. 23,22.

5. Jobb hogy ne fogadj, hogynem mint fogadj és ne teljesítsd be.

6. Ne engedd a te szádnak, hogy bűnre kötelezze testedet, és ne mondd az angyal előtt, hogy tévedésből esett ez; hogy az Isten a te beszéded miatt fel ne háborodjék, és el ne veszesse a te kezeidnek munkáját.

2 Móz. 26,20., 2 Móz. 26,21.

7. Mert a sok álomban a hiábavalóság is és a beszéd is sok; hanem az Istent féljed.

8. Ha a szegényeknek nyomoríttatását, és a törvénynek és igazságnak elfordíttatását látod a tartományban: ne csudálkozzál e dolgon; mert egyik felsőrendű vigyáz a másik felsőrendűre, és ezek felett még felsőbbrendűek vannak.

Ésa. 3,14., Ésa. 3,15.

9. Az ország haszna pedig mindenekfelett a földművelést kedvelő király.

10. A ki szereti a pénzt, nem telik be pénzzel, és a ki szereti a sokaságot nem telik be jövedelemmel. Ez is hiábavalóság.

11. Mikor megszorodik a jószág, megszorodnak annak megemésztői is; mi haszna van azért benne urának, hanem hogy csak reá néz szemeivel?

12. Édes az álom a munkásnak, akár sokat, akár keveset egyék; a gazdagnak pedig bővölködése nem hagyja őt aludni.

Préd. 5,10., Jób. 20,22.

13. Van gonosz nyavalya, a melyet láttam a nap alatt: az ő urának veszedelmére tartott gazdagság;

14. Ugyanis az a gazdagság elvész valami szerencsétlen eset miatt, és ha fia született néki, annak kezében nem lesz semmi.

15. A mint kijött az ő anyjának méhéből, mezítelen megy ismét el, a mint jött vala: és semmit nem vesz el munkájáért, a mit kezében elvinne.

Jób. 1,21., 1 Tim. 6,7., Zsolt. 49,18.

16. Annakokáért ez is gonosz nyavalya, hogy a mint jött, a képen megy el. Mi haszna van néki abban, hogy a szélnek munkálkodott?

17. És hogy az ő teljes életében a setétben evett, sokszori haraggal, keserúséggel és búsulással?

18. Ez azért a jó, a melyet én láttam, hogy szép dolog enni és inni, és jól élni minden ő munkájából, a melylyel fárasztotta magát a nap alatt, az ő élete napjainak száma szerint, a melyeket adott néki az Isten; mert ez az ő része.

Préd. 5,15., Préd. 3,13.

19. És a mely embernek adott Isten gazdagságot és kincseket, és a kinek megengedte, hogy egyék abból és az ő részét elvegye, és örvendezzen az ő munkájának: ez az Istennek ajándéka!

20. Mert nem sokat emlékezik meg az ilyen az ő élete napjainak számáról, mivelhogy az ő szívének örömét az Isten kedveli.

6.

1. Van egy gonosz, a melyet láttam a nap alatt, és nagy baj az az emberen;

2. Mikor valakinek az Isten ad gazdagságot és kincseket és tisztességet, és semmi nélkül nem szűkölködik, valamit kívánhat lelkének, és az Isten nem engedi néki, hogy éljen azzal, hanem más ember él azzal: ez hiábavalóság és gonosz nyavalya!

3. Ha száz gyermeket szül is valaki, és sok esztendeig él, úgy hogy az ő esztendeinek napja sok, de az ő lelke a jóval meg nem elégszik, és nem lesz temetése néki: azt mondom, hogy jobb annál az idétlen gyermek,

Ésa. 14,19., Ésa. 14,20., Jer. 22,19.

4. Mert hiábavalóságra jött, setétségben megy el, és setétséggel fedeztetik be neve,

Préd. 5,17.

5. A napot sem látta és nem ismerte; tűrhetőbb ennek állapota, hogynem amannak.

Jób. 3,16.

6. Hogyha kétezer esztendőt élt volna is, és a jóval nem élt: avagy nem ugyanazon egy helyre megy-e minden?

Zsolt. 89,49., Zsid. 9,27.

7. Az embernek minden munkája szájáért van; mindazáltal az ő kívánsága be nem telik.

8. Mert miben különbözik a bölcs a bolondtól, és miben a szegény, a ki az élők előtt járni tud?

9. Jobb, a mit ember szemmel lát, hogynem a lélek kívánsága; ez is hiábavalóság és a léleknek gyötrelme!

10. Valami van, régen ráadatott nevezete, és bizonyos dolog, hogy mi lesz az ember, és nem perlekedhetik azzal, a ki hatalmasb nálánál.

Jób. 9,2., Jób. 9,3., Jób. 9,14., Jób. 9,19., Jób. 9,32.

11. Mert van sok beszéd, a mely a hiábavalóságot szaporítja; és mi haszna van az embernek abban?

12. Mert kicsoda tudhatja, mi legyen az embernek jó e világon, az ő hiábavaló élete napjainak száma szerint, a melyeket mintegy árnyékot tölt el? Kicsoda az, a ki megmondhatná az embernek, mi következik ő utána a nap alatt?

Zsolt. 144,4.

7.

1. Jobb a jó hír a drága kenetnél; és a halálnak napja jobb az ő születésének napjánál.

Péld. 22,1.

2. Jobb a siralmas házhoz menni, hogynem a lakodalomnak házához menni; mivelhogy minden embernek ez a vége, és az élő ember megemlékezik arról.

3. Jobb a szomorúság a nevetésnél; mert az orcának szomorúsága által jobbá lesz a szív.

2 Kor. 7,10., 2 Kor. 7,11.

4. A bölcsnek elméje a siralmas házban van, a bolondoknak pedig elméje a vígasságnak házában.

5. Jobb a bölcsnek dorgálását hallani, hogynem valaki hallja a bolondoknak éneklését.

Zsolt. 141,5.

6. Mert olyan a bolondnak nevetése, mint a tövisnek ropogása a fazék alatt; ez is hiábavalóság!

Zsolt. 58,10.

7. Mert a zsarolás megbolondítja a bölcs embert is, és az elmét elveszti az ajándék.

8. Jobb akármilyen dolognak vége annak kezdetinél; jobb a tűrő, hogynem a kevély.
9. Ne légy hirtelen a lelkedben a haragra; mert a harag a bolondok kebelében nyugszik.
10. Ne mondd ezt: mi az oka, hogy a régi napok jobbak voltak ezeknél? mert nem bölcseségből származik az ilyen kérdés.
11. Jó a bölcsesség az örökséggel, és előmenetelőkre van az embereknek, a kik a napot látják.
12. Mert a bölcsességnek árnyéka alatt, és a gazdagságnak árnyéka alatt egyformán nyugszik az ember! de a tudomány hasznos, mivelhogy a bölcsesség életet ad az ő urainak.

Péld. 13,14.

13. Tekintsd meg az Istennek cselekedetét; mert kicsoda teheti egyenessé, a mit ő görbévé tett?
14. A jó szerencsének idején élj a jóval; a gonosz szerencsének idején pedig jusson eszedbe, hogy ezt is, épen úgy, mint azt, Isten szerzette, a végre, hogy az ember semmit abból észébe ne vegyen, a mi reá következik.

Ésa. 45,7.

15. Mindent láttam az én hiábavalóságomnak napjain: van oly igaz, a ki az ő igazságában elvész; és van gonosz ember, a ki az ő életének napjait meghosszabbítja az ő gonoszságában.

Zsolt. 63,4., Zsolt. 63,17.

16. Ne légy felettebb igaz, és felettebb ne bölcselkedjél; miért kerestél magadnak veszedelmet?

Róm. 12,3., Róm. 12,16.

17. Ne légy felettebb gonosz, és ne légy balgatag; miért halnál meg időd előtt?

18. Jobb, hogy ezt megfogd, és amattól is a te kezdet meg ne vond; mert a ki az Istent féli, mind ezektől megszabadul!

19. A bölcsesség megerősíti a bölcslet inkább, mint tíz hatalmas, a kik a városban vannak.

20. Mert nincs egy igaz ember is a földön, a ki jót cselekednék és nem vétkeznék.

1 Kir. 8,46., 1 Ján. 1,8.

21. Ne figyelmezz minden beszédre, melyet mondanak, hogy meg ne halld szolgádat, hogy átkoz téged.

22. Mert sok esetben tudja a te lelked is, hogy te is gonoszt mondottál egyebeknek.

23. Mind ezeket megpróbáltam az én bölcseségem által. Mikor azt gondolám, hogy bölcs vagyok, én tőlem a bölcsesség távol vala.

24. Felette igen messze van, a mi van, és felette mélységes; kicsoda tudhatja meg azt?

25. Fordítam én magamat és az én szívemet a bölcsességnek és az okoskodásnak tudására, kutatására és keresésére; azonképen hogy megtudjam a bolondságnak gonoszságát, és a tévelygésnek balgatagságát.

26. És találtam egy dolgot, mely keservesb a halálnál; tudniillik az olyan asszonyt, a kinek a szíve olyan, mint a tőr és a háló, kezei pedig olyanok, mint a kötelek. A ki Isten előtt kedves, megszabadul attól; a bűnös pedig megfogattatik attól.

Péld. 5,4., Péld. 6,26., Péld. 22,14.

27. Lásd, ezt találtam, azt mondja a prédikátor; mikor gyakorta nagy szorgalmassággal keresém a megfejtést,

28. A mit az én lelkem folyton keresett, és nem találtam. Ezer közül egy embert találtam; de asszonyt mind ezekben nem találtam.

29. Hanem lásd, ezt találtam, hogy az Isten teremtette az embert igaznak; ők pedig kerestek sok kigondolást.

1 Móz. 1,27.

8.

1. Kicsoda hasonló a bölcshez, és ki tudja a dolgok magyarázatát? Az embernek bölcsesége megvilágosítja az ő orcáját; és az ő ábrázatjának erőssége megváltozik.

Péld. 16,22.

2. Én mondom, hogy a királynak parancsolatját meg kell őrizni, és pedig az Istenre való esküvés miatt.

Péld. 24,21.

3. Ne siess elmenni az ő orcája elől, ne állj rá a gonosz dologra; mert valamit akar, megcselekszi.

4. Mivelhogy a király szava hatalmas; és kicsoda merné néki ezt mondani: mit mívelsz?

5. A ki megtartja a parancsolatot, nem ismer nyomorúságot, és a bölcsnek elméje megért mind időt, mind ítéletet;

Róm. 13,3.

6. Mert minden akaratnak van ideje és ítélete; mert az embernek nyomorúsága sok ő rajta;

7. Mert nem tudja azt, a mi következik; mert ki mondja meg néki, mimódon lesz az?

8. Egy ember sem uralkodhatik a szélen, hogy feltartsa a szelet; és semmi hatalmasság nincs a halálnak napja felett, és az ütközetben senkit el nem bocsátanak; és a gonoszság nem szabadítja meg azt, a ki azzal él.

Zsid. 9,27., Jób. 14,5.

9. Mindezt láttam, és megfigyeltem minden dolgot, a mely történik a nap alatt, oly időben, a melyben uralkodik az ember az emberen maga kárára.

10. És azután láttam, hogy a gonoszok eltemették és nyugalomra mentek; viszont a szent helyről kimentek és elfelejtettek a városban olyanok, a kik becsületesen cselekedtek. Ez is hiábavalóság!

11. Mivelhogy hamar a szentencia nem végeztetik el a gonoszságnak cselekedőjén, egészen arra van az emberek fiainak szíve ő bennök, hogy gonoszt cselekedjenek.

Zsolt. 10,6., Zsolt. 10,7.

12. Bár meghosszabbítja életét a bűnös, a ki százszor is vétkezik; mégis tudom én, hogy az istenfélőknek léssen jól dolgok, a kik az ő orcáját félik;

Péld. 1,33., Ésa. 3,10., Ésa. 3,11.

13. A hitetlennek pedig nem lesz jó dolga, és nem hosszabbítja meg az ő életét, olyan lesz, mint az árnyék, mert nem rettegi az Istennek orcáját.

Jób. 20,5., Jób. 20,28.

14. Van hiábavalóság, a mely e földön történik; az, hogy vannak oly igazak, a kiknek dolga a gonoszoknak cselekedetei szerint lesz; és vannak gonoszok, a kiknek dolga az igazaknak cselekedetei szerint lesz; mondám, hogy ez is hiábavalóság.

15. Annakokáért dicsérem vala én a vígasságot, hogy nincsen embernek jobb e világon, hanem hogy egyék, igyék és vígadjon; és ez kísérje őt munkájában az ő életének napjaiban, a melyeket ad néki Isten a nap alatt.

Préd. 5,18.

9.

1. Mikor adám az én szívemet a bölcseségnek megtudására, és hogy megvizsgáljak minden fáradságot, a mely e földön történik, (mert sem éjjel, sem nappal az emberek szeme álmodást nem lát):

2. Akkor eszembe vevém az Istennek minden dolgát, hogy az ember nem mehet végére a dolognak, amely a nap alatt történik; mert fáradozik az ember, hogy annak végére menjen, de nem mehet végére: sőt ha azt mondja is a bölcs ember, hogy tudja, nem mehet végére.

3. Mert mindezt szívemre vettem, és pedig azért, hogy megvizsgáljam mindezt: hogy az igazak és bölcsék és azoknak minden cselekedetei Isten kezében vannak; szeretet is, gyűlölet is, nem tudják az emberek, mind ez előttük van.

4. Minden olyan, hogy mindenkit érhet, egyazon szerencséje van az igaznak és gonosznak, jónak vagy tisztának és tisztátalannak, mind annak, aki áldozik, mind a ki nem áldozik, úgy a jónak, mint a bűnösnek, az esküvőnek úgy, mint a ki féli az esküvést.

5. Mind az ég alatt való dolgokban e gonosz van, hogy mindeneknek egyenlő szerencsájök van; és az emberek fiainak szíve is teljes gonoszsággal, és elméjükben minden bolondság van, a míg élnek, azután pedig a halottak közé mennek.

6. Mert akárkinek, valaki minden élők közé csatlakozik, van reménysége; mert jobb az élő eb, hogynem a megholt oroszlán.

7. Mert az élők tudják, hogy meghalnak; de a halottak semmit nem tudnak, és azoknak semmi jutalmok nincs többé; mivelhogy emlékezetök elfelejtetett.

8. Mind szeretetök, mind gyűlöletök, mind gerjedezések immár elveszett; és többé semmi részök nincs semmi dologban, a mely a nap alatt történik.

9. No azért egyed vígassággal a te kenyeredet, és igyad jó szívvel a te borodat; mert immár kedvesek Istennek a te cselekedetid!

10. A te ruháid mindenkor legyenek fejérek, és az olaj a te fejedről el ne fogyatkozzék.

11. Éld életedet a te feleségeddel, a kit szeretsz, a te hiábavaló életednek minden napjaiban, a melyeket Isten adott néked a nap alatt, a te hiábavalóságodnak minden napjaiban; mert ez a te részed a te életedben és a te munkádban, melylyel munkálódol a nap alatt.

12. Valamit hatalmadban van cselekedni erőd szerint, azt cselekedjed; mert semmi cselekedet, okoskodás, tudomány és bölcsesség nincs a Seolban, a hová menendő vagy.

13. Fordítván magamat látám a nap alatt, hogy nem a gyorsaké a futás, és nem az erőseké a viadal, és nem a bölcské a kenyér, és nem az okosoké a gazdagság, és nem a tudósoké a kedvesség; hanem idő szerint és történetből lesznek mindezek.

14. Mert nem is tudja az ember az ő idejét; mint a halak, melyek megfogatnak a gonosz hálóban, és mint a madarak, melyek megfogatnak a tőrben, miképen ezek, azonképen megfogatnak az emberek fiai a gonosznak idején, mikor az eljő reájok hirtelenséggel.

15. Ezt is bölcseségnek láttam a nap alatt, és ez én előttem nagy volt.

16. Tudniillik, hogy egy kicsiny város volt, és abban kevés ember volt, és eljött az ellen hatalmas király, és azt körülvette, és az ellen nagy erősségeket épített.

17. És találtatott abban egy szegény ember, a ki bölcs volt, és az ő bölcseségével a várost megszabadította; de senki meg nem emlékezett arról a szegény emberről.

Péld. 21,22.

18. Akkor én azt mondtam: jobb a bölcsesség az erősségnél; de a szegénynek bölcsesége útálatos, és az ő beszédit nem hallgatják meg.

Préd. 9,16., Préd. 9,17.

19. A bölcseknek nyugodt beszédét inkább meghallgatják, mint a bolondok közt uralkodónak kiáltását.

20. Jobb a bölcsesség a hadakozó szerszámoknál; és egy bűnös sok jót vesz el.

Préd. 9,17.

21. A megholt legyenek a patikáriusnak kenetit megbüdösítik, megerjesztik; azonképen hathatósabb a bölcseségnél, tisztességnél egy kicsiny balgatagság.

22. A bölcs embernek szíve az ő jobbkezénél van; a bolondnak pedig szíve balkezénél.

23. A bolond, mikor az úton jár is, az ő elméje hiányos, és mindennek hirdeti, hogy ő bolond.

10.

1. Mikor a fejedelemnek haragja felgerjed te ellened, a te helyedet el ne hagyjad; mert a szelídség nagy bűnöket lecsendesít.

2. Van egy gonosz, a melyet láttam a nap alatt, mintha tévedés volna, a mely a fejedelemtől származik.

3. Hogy a bolondság nagy méltóságra helyeztetett, a gazdagok pedig alacsony sorsban ülnek.

4. Láttam, hogy a szolgák lovakon ültek; a fejedelmek pedig gyalog mentek a földön, mint a szolgák.

5. A ki vermet ás, abba beesik; és a ki a gyeput elhányja, megmarja azt a kígyó.

Zsolt. 7,16., Péld. 26,27., Péld. 28,10.

6. A ki a köveket helyökből kihányja, fájdalmat szenved azok miatt; a ki hasogatja a fát, veszedelemben forog a miatt.

7. Ha a vas megtompuul, és annak élit meg nem köszörüli az ember, akkor erejét kell megfeszíteni; a bölcsesség pedig minden dolognak eligazítására nagy előmenetel.

8. Ha megharap a kígyó, a míg meg nem varázsoltatott, aztán semmi haszna nincsen a varázslónak.

9. A bölcs ember szájának beszédei kedvesek; a bolondnak pedig ajkai elnyelik őt.

10. Az ő szája beszédinek kezdete bolondság, és az ő szája beszédinek vége gonosz balgatagság.

11. És a bolond szaporítja a szót, pedig nem tudja az ember, a mi következik, és a mi utána lesz, kicsoda mondja meg azt néki?

12. A bolondnak munkája elfárasztja őt, mert a városba sem tud menni.

13. Jaj néked ország, kinek a te királyod gyermek; és a te fejedelmid reggel esznek.

Ésa. 3,5., Ésa. 3,6.

14. Boldog vagy te ország, kinek a te királyod nemes ember, és a te fejedelmid idejében esznek a testnek erejéért és nem az italért.

15. A restség miatt elhanyaglik a házfedél, és a kezek restsége miatt csepeg a ház.

16. Vigasságnak okáért szereznek lakodalmat, és a bor vidámítja meg az élőket: és a pénz szerzi meg mindezeket.

Zsolt. 104,15.

17. Még a te gondolatodban is a királyt ne átkozd, és a te ágyasházadban is gonoszt a gazdagnak ne mondj; mert az égi madár is elviszi a szót, és a szárnyas állat is bevádolná a te beszédedet.

11.

1. Vesd a te kenyeredet a víz színére, mert sok nap mulva megtalálod azt.
2. Adj részt hétnek vagy nyolcznak is; mert nem tudod, micsoda veszedelem következik a földre.
Zsolt. 112,9.
3. Mikor a sűrű fellegek megtelnek, esőt adnak a földre; és ha leesik a fa délre vagy északra, a mely helyre leesik a fa, ott marad.
4. A ki a szelet nézi, nem vet az; és a ki sűrű fellegre néz, nem arat.
5. Miképen hogy nem tudod, melyik a szélnek útja, és miképen vannak a csontok a terhes asszony méhében; azonképen nem tudod az Istennek dolgát, a ki mindeneket cselekszik.
6. Reggel vesd el a te magodat, és este se pihentesd kezedet; mert nem tudod, melyik jobb, ez-é vagy amaz, vagy ha mind a kettő jó lesz egyszermind.
7. Valóban, édes a világosság és jó a mi szemeinkkel néznünk a napot.
8. Mert ha sok esztendeig él is az ember, mindazokban örvendezzen; és megemlékezzék a setétségnek napjairól, mert az sok lesz. Valami eljövendő, mind hiábavalóság.
Préd. 12,3.

12.

1. Örvendezz a te ifjúságodban, és vídámítson meg téged a te szíved a te ifjúságodnak idejében, és járj a te szívednek útjaiban, és szemeidnek látásiban; de megtudd, hogy mindezekért az Isten tégedet ítéletre von!
Préd. 12,16.
2. Vesd el a haragot a te szívedből, és vesd el a gonoszt a te testedből; mert az ifjúság és a hajnal hiábavalóság.
3. És emlékezzél meg a te Teremtődről a te ifjúságodnak idejében, míg a veszedelemnek napjai el nem jönnek, és míg el nem jönnek az esztendők, melyekről azt mondod: nem szeretem ezeket!
4. A míg a nap meg nem setétedik, a világossággal, a holddal és csillagokkal egybe; és a sűrű felhők ismét visszatérnek az eső után.
5. Az időben, mikor megremegnek a háznak őrizői, és megrogynak az erős férfiak, és megállanak az őrlő leányok, mert megkevesbedtek, és meghomályosodnak az ablakon kinézők.
6. És az ajtók kívül bezáratnak, a mikor is a malom zúgása halkabbá lesz; és felkelnek a madár szóra, és halkabbakká lesznek minden éneklő leányok.
7. Minden halmocskától is félnek, és mindenféle ijedelmek vannak az úton, és a mandolafa megvirágozik, és a sáska nehezen vonszolja magát, és kipattan a kapor; mert elmegy az ember az ő örökös házába, és az utcán körül járnak a sírok.
Jer. 9,17., Jer. 9,18.
8. Minekelőtte elszakadna az ezüst kötél és megromolna az arany palaczkocská, és a veder eltörnék a forrásnál, és beletörnék a kerék a kútba,
9. És a por földdé lenne, mint azelőtt volt; a lélek pedig megtérne Istenhez, a ki adta volt azt.
1 Móz. 2,7., 1 Móz. 3,19., Zak. 12,1.
10. Felette nagy hiábavalóságok, azt mondja a prédikátor, mindezek hiábavalóságok!
11. És azonfelül, hogy a prédikátor bölcs volt, még a népet is tudományra tanította, és fontolgatott, és tudakozott, és írt sok bölcs mondást.
1 Kir. 4,31., 1 Kir. 4,33.
12. És igyekezett a prédikátor megtudni sok kívánságos beszédeket, igaz írást és igaz beszédeket.
Préd. 9,1.
13. A bölcsnek beszédei hasonlatosak az ösztökéhez, és mint a szegek, erősen le vannak verve a gyülekezetek tanítóinak szavai; melyek egy pásztortól adattak.
14. Mindezekből, fiam, intessél meg: a sok könyvek írásának nincs vége, és a sok tanulás fáradságára van a testnek.
15. A dolognak summája, mindezeket hallván, ez: az Istent féljed, és az ő parancsolatit megtartsad; mert ez az embernek földolga!
Zsolt. 111,10., Luk. 10,42.
16. Mert minden cselekedetet az Isten ítéletre előhoz, minden titkos dologgal, akár jó, akár gonosz legyen az.

Salamon Énekek éneke

1.

1. Énekek éneke, mely Salamoné.

2. Csókoljon meg engem az ő szájának csókjaival; mert a te szerelmeid jobbak a bornál.

Én. 4,10.

3. A te drága kenetid jók illatozásra; a te neved kiöntött drága kenet; azért szeretnek téged a leányok.

4. Vonj engemet te uánad, hadd fussunk! Bevitt engem a király az ő ágyasházába; örvendezünk és vígadunk te benned, előszámáljuk a te szerelmeid, melyek jobbak a bornál, méltán szeretnek téged.

Ján. 6,44., 1 Pét. 1,8.

5. Fekete vagyok, de szép, Jeruzsálem leányai; mint Kédár sátrai és Salamon szőnyegei.

6. Ne nézzetek engem, hogy én fekete vagyok, hogy a nap lesütött engem; az én anyámnak fiai ellenem megharagudtak, a szőlőknek őrizőjévé tettek engem, - a magam szőlőjét nem őriztem.

7. Mondd meg nékem, te, a kit az én lelkem szeret, hol legeltetsz, hol delettetsz délben; mert miért legyek én olyan, mint a ki elfátyolozza magát, társaid nyájainál?

8. Mivelhogy nem tudod, oh asszonyok között legszebb! jőjj ki a nyájnak nyomdokain, és őrizd a te kecskéidet a pásztoroknak sátorai körül.

9. A Faraó szekereiben való paripákhoz hasonlítlak téged, én mátkám.

10. Szépek a te orczáid a halántékra való lánczokban, a te nyakad a gyöngysorokban.

11. Arany lánczokat csinálunk néked, ezüstből csinált gyöngyökkel.

12. Mikor a király az ő asztalánál ül, nárdusnak jóillatja származik én tőlem.

13. Olyan az én szerelmesem nékem, mint egy kötés mirha, mely az én kebeleim között hál.

14. Mint az Engedi szőlőiben a cziprusfürt, olyan nékem az én szerelmesem.

15. Ímé, szép vagy én mátkám, ímé, szép vagy, a te szemeid olyanok, mint a galambok.

Én. 4,1., Én. 5,12.

16. Ímé, te is szép vagy én szerelmesem, gyönyörúséges, és a mi nyoszolyánk zöldellő.

17. A mi házainknak gerendái czédrusfák, és a mi mennyezetünk cziprusfa.

2.

1. Én Sáronnak rózsája vagyok, és a völgyek lilioma.

2. Mint a lilium a tövisek közt, olyan az én mátkám a leányok közt.

3. Mint az almafa az erdőnek fái közt, olyan az én szerelmesem az ifjak közt. Az ő árnyékában felette igen kívánok ülni; és az ő gyümölcse gyönyörúséges az én ínyemnek.

4. Bevisz engem a borozó házba, és zászló felettem a szerelme.

5. Erősítetek engem szőlővel, üdítetek fel engem almákkal; mert betegek vagyok a szerelemnek.

6. Az ő balkeze az én fejem alatt van, és jobbkezevel megölel engem.

Én. 8,3.

7. Kényszerítlek titeket, Jeruzsálemnek leányai, a vadkecskékre és a mezőnek szarvasira: fel ne költsetek és fel ne serkentsétek a szerelmet addig, a míg akarja.

Én. 3,5., Én. 8,5.

8. Az én szerelmesemnek szavát hallom, ímé, ő jó, ugrálva a hegyeken, szökellve a halmokon!

9. Hasonlatos az én szerelmesem az ózhöz, vagy a szarvasoknak fiához. Ímé, ott áll a mi falunkon túl, néz az ablakon keresztül, tekintget a rostélyokon keresztül,

10. Szóla az én szerelmesem nékem, és monda: kelj fel én mátkám, és szépem, és jöszte.

11. Mert ímé a tél elmúlt, az eső elmúlt, elment.

12. Virágok láttatnak a földön, az éneklésnek ideje eljött, és a gerliczének szava hallatik a mi földünkön.

13. A fügefafa érleli első gyümölcsét, és a szőlők virágzásban vannak, jóillatot adnak; kelj fel én mátkám, én szépem, és jőjj hozzám!

14. Én galambom, a kősziklának hasadékiban, a magas kőszálnak rejtekében, mutasd meg nékem a te orczádat, hadd halljam a te szódat; mert a te szód gyönyörúséges, és a te tekinteted ékes!

15. Fogjátok meg nekünk a rókákat, a rókafiakat, a kik a szőlőket elpusztítják; mert a mi szőlőink virágban vannak.

16. Az én szerelmesem enyém, és én az övé, a ki a liliumok közt legeltet.

Én. 7,10., Én. 7,11.

17. Míglen meghűsül a nap és az árnyékok elmúlnak: térj meg és légy hasonló, én szerelmesem, az őzhöz, vagy a szarvasoknak fiához a Béther hegyein.

Én. 4,6.

3.

1. Az én ágyasházamban éjjeleken keresém azt, a kit szeret az én lelkem, keresém őt, és meg nem találtam.

2. Immár felkelek és eljárom a várost, a tereket és az utcákat, keresem azt, a kit szeret az én lelkem; keresém őt, és nem találom.

3. Megtalálának engem az őrizők, a kik a várost kerülik. Mondék nékik: Láttátok-é azt, a kit az én lelkem szeret?

4. Alig mentem vala el azoktól, mikor megtaláltam azt, a kit az én lelkem szeret. Megragadám őt, el sem bocsátám, mígnem bevivém őt anyám házába, és az én szülőmnek ágyasházába.

5. Kényszerítetek titeket, Jeruzsálemnek leányai, a vadkecskékre, és a mezőknek szarvasira, fel ne költsétek és fel ne serkentsétek a szerelmet, valamíg ő akarja.

Én. 2,7., Én. 8,4.

6. Kicsoda az, a ki feljő a pusztából, mint a füstnek oszlopa? mirhától és tömjéntől illatos, a patikáriusnak minden jó illatú porától.

Én. 8,5.

7. Ímé, ez a Salamon gyaloghintaja, hatvan erős férfi van körülötte, Izráelnek erősei közül!

8. Mindnyájan fegyverfogók, hadakozásban bölcsék, kinek-kinek oldalán fegyvere, az éjszakának félelme ellen.

9. Hálóágyat csinált magának Salamon király a Libánus fáiból.

10. Oszlopait ezüstből csinálta, oldalát aranyból, ágyát biborból, belső része ki van rakva szeretettel, a Jeruzsálemnek leányi által.

11. Jőjjetek ki, és nézzétek, Sionnak leányai, Salamon királyt a koronában, melylyel megkoronázta őt az anyja, az ő eljegyzésének napjára, és az ő szíve vígasságának napjára!

4.

1. Ímé szép vagy, én mátkám, ímé szép vagy, a te szemeid galambok a te fátyolod mögött; a te hajad hasonló a kecskének nyájához, melyek a Gileád hegyéről szállanak alá.

Én. 1,15., Én. 6,2.

2. A te fogaid hasonlóak a megnyirt juhok nyájához, melyek a fördőből feljönnek, melyek mind kettősöket ellenek, és nincsen azok között meddő.

3. Mint a karmazsin czérna, a te ajkaid, és a te beszéded kedves, mint a pomagránátnak darabja, olyan a te vakszemed a te fátyolod alatt.

4. Hasonló a te nyakad a Dávid tornyához, a mely építettett fegyveres háznak, a melyben ezer paizs függesztetett fel, mind az erős vitézek paizsai.

5. A te két emlőd olyan, mint két vadkecske, egy zergének kettős fia, a melyek a liliumok közt legelnek.

Én. 7,3.

6. Míg meghűsül a nap, és elmúlnak az árnyékok, elmegyek a mirhának hegyére, és a tömjének halmára.

Én. 2,17.

7. Mindenestől szép vagy, én mátkám, és semmi szeplő nincs benned!

Eféz. 5,27.

8. Én velem a Libánusról, én jegyesem, én velem a Libánusról eljőjj; nézz az Amanának hegyéről, a Sénirnek és Hermonnak tetejéről, az oroszlánoknak barlangjokból, a párduczoknak hegyeiről.

5 Móz. 3,9.

9. Megsebesítetted az én szívemet, én húgom, jegyesem, megsebesítetted az én szívemet a te szemeidnek egy tekintésével, a te nyakadon való egy aranylánczsal!

10. Mely igen szépek a te szerelmeid, én húgom, jegyesem! mely igen jók a te szerelmeid! jobbak a bornál, és a te keneteidnek illatja minden fűszerszámnál!

11. Színmézet csepegnek a te ajkaid, én jegyesem, méz és tej van a te nyelved alatt, és a te ruháidnak illatja, mint a Libánusnak illatja.
12. Olyan, mint a berekesztett kert az én húgom, jegyesem! mint a befoglaltatott forrás, bepecsételt kútfeje!
13. A te csemetéid gránátalmás kert, édes gyümölcsökkel egybe, cziprusok nárdusokkal egybe.
14. Nárdus és sáfrány, jóillatú nád és fahéj, mindenféle temjéntermő fákkal, mirha és áloes, minden drága fűszerszámokkal.

15. Kerteknek forrása, élő vizeknek kútfeje, melyek folynak a Libánusról.
16. Serkenj fel északi szél, és jőjj el déli szél, fújj az én kertemre, folyjanak annak drága illatú szerszámjai, jőjjön el az én szerelmesem az ő kertébe, és egye annak drágálatos gyümölcsét.

5.

1. Bementem az én kertembe, én húgom, jegyesem, szedem az én mirhámot, az én balsamommal, eszem az én lépesmézemet az én mézemmél, iszom az én boromat az én tejemmel. Egyetek barátim, igyatok, és részegedjete meg, szerelmesim!
2. Én elaludtam, de lelkemben vigyázok vala, és ímé az én szerelmesemnek szava, a ki zörget, mondván: Nyisd meg nékem, én húgom, én mátkám, én galambom, én tökéletesem; mert az én fejem megrakodott harmattal, az én hajam az éjszakának harmatjával!
3. Felelék én: Levettem ruhámat, hogy-hogy öltözhetném fel? Megmostam lábaimat, mimódon keverném azokat a porba?
4. Az én szerelmesem kezét benyújtá az ajtónak hasadéka, és az én belső részeim megindulának ő rajta.
5. Felkelék én, hogy az én szerelmesemnek megnyissam, és az én kezeimről mirha csepeg vala, és az én ujjaimról folyó mirha a závár kilincsére.
6. Megnyitám az én szerelmesemnek; de az én szerelmesem elfordult, elment; az én lelkem megindult az ő beszédén: keresém őt, de nem találám, kiáltám őt, de nem felele nékem!
7. Megtalálának engem az őrizők, a kik a várost kerülik, megverének engem, megsebesítének engem, elvevék az én felöltőmet tőlem a kőfalnak őrizői.
8. Kényszerítetek titeket, Jeruzsálemnek leányai, ha megtaláljátok az én szerelmesemet, mit mondotok néki? hogy én a szerelem betege vagyok!
9. Micsoda a te szerelmesed egyéb szerelmesek felett, oh asszonyoknak szépe? Micsoda a te szerelmesed egyéb szerelmesek felett, hogy minket ilyen igen kényszerítesz?
10. Az én szerelmesem fejér és piros, tízezer közül is kitetszik.
11. Az ő feje, mint a választott drága megtisztított arany; fodor haja fekete, mint a hollónak.
12. Az ő szemei mint a vízfolyás mellett való galambok, melyek tejben fürödnek, szép teljesen helyheztek.

13. Az ő orczája hasonlatos a drága füveknek táblájához, a melyeknek illatos plántákat nevelnek; az ő ajkai liliomok, melyekről csepegő mirha foly.
14. Az ő kezei aranyhengerek; melyek befoglaltattak topázba; az ő teste elefántcsontból való mű, zafirokkal megrakva.
15. Az ő szárai márványoszlopok; melyek tiszta arany talpakra fundáltattak; az ő tekinteti, mint a Libánus; tetszetes mint a cédrusfa.
16. Az ő ínye édességek, és ő mindenestől fogva kívánatos! Ez az én szerelmesem, és ez az én barátom, oh Jeruzsálemnek leányai!
17. Hová ment a te szerelmesed, oh asszonyoknak szépe? háová fordult a te szerelmesed, hogy keressük őt veled együtt?
18. Az én szerelmesem, elment az ő kertébe, a drága füveknek táblái közé, hogy lakozzék a kertekben, és liliomokat szedjen.
19. Én az én szerelmesemé vagyok, és az én szerelmesem enyim, a ki a liliomok közt legeltet.

6.

1. Szép vagy én mátkám, mint Tirsza városa, kedves, mint Jeruzsálem, rettenetes, mint a zászlós tábor.

Zsolt. 48,3.

2. Fordítsd el a te szemeidet én tőlem, mert azok megzavarnak engem. A te hajad olyan, mint a kecskéknek nyája, melyek a Gileádról szállanak alá.

Én. 4,1.

3. A te fogaid hasonlóak a juhok nyájához, melyek feljönnek a fördőből, melyek mind kettősöket ellenek, és meddő azok között nincsen.

Én. 4,2.

4. Mint a pomagránát darabja a te vakszemed, a te fátyolod alatt.

Én. 4,3.

5. Havanan vannak a királynék, és nyolczvan az ágyasok és számtalan a leányzó.

6. És az én galambom, az én tökéletesem, az ő anyjának egyetlenegye, az ő szülőjének választottja. Látják a leányok, és boldognak mondják őt, a királynéasszonyok és az ágyasok, és dicsérik őt.

7. Kicsoda az, a ki úgy láttatik mintegy hajnal, szép, mint a hold, tiszta, mint a nap, rettenetes, mint a zászlós tábor?

8. A diófás kertekbe mentem vala alá, hogy a völgynek zöld fűveit lássam; hogy megnézzem, ha fakad-é a szőlő, és a pomagránátfák virágzanak-é?

9. Nem tudtam, hogy az én elmém ültete engem az én nemes népemnek díszhintájába.

10. Térj meg, oh Sulamit! térj meg, térj meg, hogy nézzünk téged! Mit néztek Sulamiton? mintegy Machanaimbeli körtánczot!

7.

1. Oh mely szépek a te lépéseid a sarokban, oh fejedelem leánya! A te csípőd hajlásai olyanok, mint a kőöntvények, mesteri kezeknek míve.

2. A te köldököd, mint a kerekded csésze, nem szűkölködik nedvesség nélkül; a te hasad mint a gabonaasztag, liliomokkal körül kerítve.

3. A te két emlőd, mint két őzike, a vadkecskének kettős fiai.

Én. 4,5.

4. A te nyakad, mint az elefánttetemből csinált torony; a te szemeid, mint a Hesbonbeli halastók, a sok népű kapunál; a te orrod hasonló a Libánus tornyához, mely néz Damaskus felé.

5. A te fejed hasonló rajtad a Kármelhez, és a te fejedden hajadnak fonatékja a biborhoz, a király is megköttetnék fürteid által!

6. Mely igen szép vagy és mely kedves, oh szerelem, a gyönyörúségek közt!

Zsolt. 45,14.

7. Ez a te termeted hasonló a pálmafához, és a te emlőid a szőlőgerézdekhez.

8. Azt mondám: felhágok a pálmafára, megfogom annak ágait: és lesznek a te emlőid, mint szőlőnek gerézdei, és a te orrodnak illatja, mint az almának.

9. És a te ínyed, mint a legjobb bor, melyet szerelmesem kedvére szürcsöl, mely szóra nyitja az alvók ajkait.

10. Én az én szerelmesemé vagyok, és engem kíván ő!

Én. 2,16.

11. No, én szerelmesem, menjünk ki a mezőre, háljunk a falukban.

12. Felkelvén menjünk a szőlőkbe, lássuk meg, ha fakad-é a szőlő, ha kinyílott-é virágja, ha virágzanak-é a gránátalmafák: ott közlöm az én szerelmimet veled.

13. A mandragórák illatoznak, és a mi ajtónk előtt vannak minden drágalátos gyümölcsök, ók és újak, melyeket oh én szerelmesem, néked megtartottam!

8.

1. Vajha lennél nékem én atyámfia, ki az én anyámnak emlőjét szopta, hogy téged kívül találván megcsókolnának; még sem utálnának meg engem.

2. Elvinnélek, bevinnélek anyámnak házába, te oktatgatnál engem, én meg borral itatnálak, fűszeressel, gránátalma borral.

3. Az ő balkeze az én fejem alatt, és jobbkezével megölel engem.

Én. 2,6.

4. Kényszerítlek titeket, Jeruzsálemnek leányai, miért költenétek és miért serkentenétek fel a szerelmet, míg nem ő akarja?

Én. 2,7.

5. Kicsoda ez a ki feljő a pusztából, a ki az ő szerelmeséhez támaszkodik? Az almafa alatt költöttelek fel téged, ott szült téged a te anyád, ott szült téged a te szülőd!

Én. 3,6.

6. Tégy engem mintegy pecsétet a te szívedre, mintegy pecsétet a te karodra; mert erős a szeretet, mint a halál, kemény, mint a sír a buzgó szerelem; lángjai tűznek lángjai, az Úrnak lángjai.

7. Sok vizek el nem olthatnák e szeretetet: a folyóvizek sem boríthatnák azt el: ha az ember minden házabeli marháját adná is e szeretetért, mégis megvetnék azt.

8. Kicsiny hígunk van nekünk, a kinek nincsen még emlője; mit cselekedjünk a mi hígunk felől, a napon melyen arról szót tesznek?

9. Ha ő kőfal, építünk azon ezüsből palotát; ha pedig ajtó ő, elrekesztjük őt czedrus-deszkával.

10. Mikor én olyan leszek, mint a kőfal, és az én emlőim, mint a tornyok; akkor olyan leszek ő előtte, mint a ki békességet nyer.

11. Szőlője volt Salamonnak Baálhamonban, adta az ő szőlőjét a pásztoroknak, kiki annak gyümölcséért hoz ezer-ezer ezüst siklust.

12. Az én szőlőmre, mely én reám néz, nekem gondom lesz: az ezer siklus, Salamon, tiéd legyen, a kétszáz annak gyümölcsének őrizője.

13. Oh te, a ki lakol a kertekben! A te társaid a te szódra figyelmeznak; hadd halljam én is.

14. Fuss én szerelmesem, és légy hasonló a vadkecskéhez, vagy a szarvasnak fiához, a drága füveknek hegyein!

Ésaiás próféta könyve

1.

1. Ésaiásnak, Ámós fiának látása, melyet látott Júda és Jeruzsálem felől, Uzziásnak, Jóthámnak, Akháznak és Ezékiásnak, a Júda királyainak napjaiban.

2 Kir. 14,16., 2 Kir. 14,18., 2 Krón. 26,29., Hós. 1,1., Mik. 1,1.

2. Halljátok egek, és vedd füleidbe föld! mert az Úr szól: Fiakat neveltem, s méltóságra emeltem, és ők elpártolának tőlem.

5 Móz. 32,1., 5 Móz. 32,9., 5 Móz. 32,18., Mik. 1,2., Jer. 2,12.

3. Az ökör ismeri gazdáját, és a szamár az ő urának jászlát; Izráel nem ismeri, az én népem nem figyel reá!

Jer. 8,7., Zsolt. 32,9., Péld. 6,6., Péld. 6,8.

4. Oh gonosz nemzetség, hamissággal megterhelhetett nép, gonosz mag, nemtelen fiak! elhagyták az Urat, megútálták az Izráel Szentjét, és elfordultak tőle.

Ésa. 30,9., Mát. 3,7.

5. Miért ostorozzalak tovább, holott a bűnt növelitek? Minden fej beteg, és minden szív erőtelen.

Jer. 8,18.

6. Tetőtől talpig nincs e testben épség, csupa seb és dagadás és kelevény, a melyeket ki sem nyomtak, be sem kötözték, olajjal sem lágyítottak.

Jer. 30,12., Jer. 30,13.

7. Országok pusztaság, városaitokat tűz perzselé föl, földeteket szemetek láttára idegenek emésztk, és pusztaság az, mint a hol idegenek dúltak;

5 Móz. 28,51., 5 Móz. 28,52.

8. És úgy maradt a Sion leánya, mint kunyhó a szőlőben, mint kaliba az ugorkaföldön, mint megostromlott város.

Ésa. 17,9.

9. Ha a seregeknek Ura valami keveset meg nem hagyott volna bennünk, úgy jártunk volna mint Sodoma, és Gomorához volnánk hasonlók.

1 Móz. 19,24., 1 Móz. 19,25., Siral. 3,22., Róm. 9,29.

10. Halljátok az Úrnak beszédét, Sodoma fejedelmei, és vedd füleidbe Istenünk tanítását, Gomora népe!

Ésa. 3,10., Jer. 23,14., Mát. 11,23., Luk. 10,12.

11. Mire való nékem véres áldozataitoknak sokasága? ezt mondja az Úr; megelégetem a kosok egészen égőáldozatait és a hízlalt barmok kövérét; s a tulkok, bárányok és bakok vérében nem gyönyörködöm;

Ámós. 5,21., Ámós. 5,24., Mik. 6,6., Mik. 6,8., Jer. 6,20., Jer. 7,21., Hós. 6,6., Zsolt. 50,8., Zsolt. 50,12., Zsolt. 51,18., Zsolt. 51,19., 1 Sám. 15,22.

12. Ha eljöttök, hogy színem előtt megjelenjete, ki kívánja azt tőletek, hogy pitvarimat tapossátok?

13. Ne hozzatok többé hazug ételáldozatot, a jó illattétel útálat előttem; újhold, szombat s ünnepre-felhívás: bűnt és ünneplést el nem szenvedhetek.

Ésa. 66,3., Ésa. 66,4.

14. Újholdaitokat és ünnepeiteket gyűlöli lelkem; terhemre vannak, elfáradtam viselni.

15. És ha kiterjesztitek kezeiteket, elrejttem szemeimet előletek; sőt ha megsokasítjátok is az imádságot, én meg nem hallgatom: vérrel rakvák kezeitek.

Ésa. 59,1., Ésa. 59,3., Péld. 1,24., Péld. 1,28., 3 Móz. 20,4.

16. Mosódjatok, tisztuljatok meg, távoztassátok el szemeim elől cselekedeteitek gonoszságát, szünjete meg gonoszt cselekedni;

Jer. 4,14., 2 Kor. 7,1., Jak. 4,8.

17. Tanuljatok jót tenni; törekedjete igazságra, vezesséte jóra az erőszakoskodót, pártoljátok az árvák és özvegyek ügyét.

Jer. 22,3.

18. No jertek, törvénykezzünk, azt mondja az Úr! ha bűneitek skárlátpirosak, hófehérek lesznek, és ha vérszínűek, mint a karmazsin, olyanok lesznek, mint a gyapjú.

Mik. 6,2.

19. Ha engedelemmel hallgatándotok, e föld javaival éltek;

3 Móz. 26,3., 3 Móz. 26,12.

20. És ha vonakodtok, sőt pártot üttök, fegyver emészt meg; mert az Úr szája szól!

3 Móz. 26,14., 3 Móz. 26,33.

21. Mint lett paráznává a hív város! teljes vala jogossággal, igazság lakozott benne, és most gyilkosok!

Ésa. 5,4., Jer. 2,21.

22. Ezüstöd salakká lett, tiszta borod vízzel elegyítve:

Ezék. 22,18., Ezék. 22,22., Hós. 4,18.

23. Fejedelmid megátalkodottak és lopóknak társai; mind szereti az ajándékot és vesztegetést hajhász, árvát nem pártolnak, és az özvegy ügye nem kerül eléjük.

Jer. 5,27., Jer. 5,29., Zak. 7,10.

24. Ezért azt mondja az Úr, a seregeknek Ura, Izráel erős Istene: Jaj! mert vigasztalást veszek háborgatóimon, és bosszút állok ellenségimen!

5 Móz. 23,63., 5 Móz. 32,40., 5 Móz. 32,42.

25. És kezemet ellened fordítom, és kiolvasztom mintegy lúggal salakodat, és eltávolítom minden ólmodat;

Ésa. 4,3., Ezék. 22,18., Ezék. 22,22.

26. És adok néked oly bírakat, mint régen, és oly tanácsosokat, mint kezdetben, s ekkor azt mondják te néked: ez igaz város, ez hív város.

Ésa. 4,2., Zak. 8,3.

27. Sion jogosság által váltatik meg, és megtérői igazság által;

Ezék. 16,38., Ezék. 16,42., Ésa. 9,7.

28. De elvesznek a bűnösök és gonoszok egyetemben, s megemésztetnek, a kik az Urat elhagyták.

Jób. 31,3., Zsolt. 1,6., Zsolt. 73,27.

29. Mert szégyen éri őket a cserfákért, a melyekben gyönyörködétek, és pirulni fogtok a kertek miatt, a melyeket kedveltek;

Ezék. 20,28.

30. És hasonlatosok lesztek az elhullott levelű terpentinfához, és a víz nélkül való kerthez:

31. És csepűvé lesz az erős, és munkája szikrává: mindketten égni fognak, és oltójok nem leszen.

2.

1. Ésaíasnak, Ámós fiának beszéde, a melyet látott Júda és Jeruzsálem felől.

2. Lészen az utolsó időkben, hogy erősen fog állani az Úr házának hegye, hegyeknek felette, és magasabb leszen a halmoknál, és özönlenni fognak hozzá minden pogányok;

Mik. 4,1., Mik. 4,2., Zsolt. 67,3., Zsolt. 68,16., Zsolt. 68,17.

3. És eljönnek sok népek, mondván: Jertek menjünk fel az Úr hegyére, Jákób Istenének házához, hogy megtanítson minket az Ő útaira, és mi járjunk az Ő ösvényein, mert tanítás Sionból jó, és Jeruzsálemből az Úrnak beszéde;

4. Ki ítéletet tesz a pogányok között, és bíraskodik sok nép felett; és csinálnak fegyvereikből kapákat, és dárdáikból metszőkéseket, és nép népre kardot nem emel, és hadakozást többé nem tanul.

Mik. 4,3., Mik. 4,4., Hós. 2,17.

5. Jákóbnak háza! jertek járjunk az Úrnak világosságában!

Zsolt. 89,16., Zsolt. 27,1., Péld. 6,23.

6. Mert elhagytad, Uram, a Te népedet, Jákób házát; mivel telvék napkeleti erkölcsökkel, és szemfényvesztők, mint a Filiszteusok, és idegenek fiaival kötnek szövetséget;

Zsolt. 89,39., Mik. 5,12.

7. És betelt földje ezüsttel és arannyal, és nincs szere-száma kincseinek; betelt földje lovakkal, és nincs szere-száma szekereinek;

8. És betelt földje bálványokkal, és kezeik csinálmányának hajolnak meg, mit ujjai csináltak.

Jer. 2,28., Ésa. 44,15.

9. Ezért porba hajtatik a közember, és megaláztatik a főember, és meg nem bocsátsz nekik.

10. Menj be a kősziklába, és rejtőzzél el a porba az Úr félelme elől, és az Ő nagyságának dicsősége előtt.

Ésa. 26,20.

11. A kevély szemű közember megaláztatik, és a főemberek magassága porba hajtatik, és csak az Úr magasztaltatik fel ama napon.

Ésa. 5,15.

12. Mert a seregek Urának napja eljő minden kevély és magas ellen, és minden felemelkedett ellen, és az megaláztatik.

Jel. 6,15., Jel. 6,17.

13. És Libánon minden czédrusai ellen, a melyek magasak és felemelkedettek, s Básánnak minden tölgyfái ellen;

Zak. 11,1., Zak. 11,2., Ésa. 10,33., Ésa. 10,34., Ésa. 14,8.

14. Minden magas hegyek ellen, és minden felemelkedett halmok ellen;

15. Minden magas torony ellen, és minden erős kőfal ellen;

16. És Társisnak minden hajói ellen, és minden gyönyörűséges drágaságok ellen.

Ésa. 23,14., Ezék. 27,29.

17. És porba hajtatik a közember kevélysége, és megaláztatik a főemberek magassága, és egyedül az Úr magasztaltatik fel ama napon.

18. És a bálványokat teljességgel elveszti.

Zak. 10,2.

19. És bemennek a sziklák barlangjaiba és a föld hasadékaiba, az Úr félelme elől és nagyságának dicsősége előtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.

20. Ama napon odadobja az ember ezüst bálványait és arany bálványait, miket magának csinált, hogy azok előtt meghajoljon, a vakondoknak és denevéreknek,

Ésa. 30,22., Ésa. 31,7.

21. Hogy elmenjen a sziklák lyukaiba és a hegyek hasadékiba, az Úr félelme elől és az Ő nagyságának dicsősége előtt, mikor felkél, hogy megrettentse a földet.

3.

1. Oh szünjete meg hát az emberben bízni, a kinek egy lehellet van orrában, mert hát ugyan mire becsülhető ő?

1 Móz. 2,7., Zsolt. 104,29., Zsolt. 104,30., Zsolt. 118,8., Zsolt. 118,9., Zsolt. 146,4.

2. Mert ímé az Úr, a seregeknek Ura elveszi Jeruzsálemből és Júdából a támaszt és a táplálót, a kenyérnek minden erejét és a víznek minden erejét;

3 Móz. 26,26.

3. Az erőt és hadakozót, birót és prófétát, jóst és öreget;

Siral. 2,9., Siral. 2,20., Ezék. 4,16., Ezék. 5,16.

4. Az ötvenedes hadnagyot, a tisztet embert, a tanácsost, az ügyes mestert és a varázsláshoz értőt;

5. És adok nékik gyerkőczöket fejedelmekül, és gyermekek uralkodnak rajtok.

Préd. 10,3.

6. És nyomorba jut a nép; egyik a másik ellen, ki-ki az ő társa ellen támad, a gyermek az öreg ellen, becstelen a tiszt ellen;

7. És ha valaki megragadja atyja nemzetségéből való rokonát, mondván: Néked ruhád van, légy fejedelmünk és e romlás kezéd alatt legyen:

8. Ez ama napon így fog felkiáltani: Nem leszek sebkötöző, házamban is nincsen kenyér és nincs ruha; ne tegyetek engem e nép fejedelmévé!

9. Mert megromlott Jeruzsálem, és Júda elesett, mert nyelvök és cselekedeteik az Úr ellen vannak, hogy az Ő dicsőséges szemeit ingereljék.

10. Arczuk tekintete tesz ellenök bizonytságot, bűneikkel Sodoma módjára kérkednek, nemhogy eltitkolnák; jaj lelköknek! mert magok szereztek magoknak gonoszt.

1 Móz. 18,20., Hós. 7,10.

11. Mondjátok az igaznak, hogy jól lészen dolga, mert cselekedeteik gyümölcsével élnek.

Zsolt. 37,37., Zsolt. 37,40., Zsolt. 58,12.

12. Jaj a gonosznak, gonoszul lesz dolga, mert kezeinek cselekedete szerint fizetnek néki.

Róm. 2,6., Róm. 2,9.

13. Népem nyomorgatói gyermekek, és asszonyok uralkodnak rajta; népem! a te vezéridek hitetők, és ösvényidnek útját elrejtik előled.

Mát. 9,16., Mát. 23,13., Ésa. 9,16.

14. Előáll a perelni az Úr, és itt áll ítélni népeket.

15. Az Úr törvénybe megy népe véneivel és fejedelmivel: Hiszen ti lelegeltétek a szőlőt, szegénytől rablott marha van házaitekban:

16. Mi dolog, hogy népemet összezúzzátok, és a szegények orcáját összetöritek? ezt mondja az Úr, a seregeknek Ura.
17. És szól az Úr: Mivel Sion leányai felfuvalkodtak, és felemelt nyakkal járnak, szemekkel pillognak, és aprókat lépve járnak, és lábokkal nagy zengést bongást szereznek:
18. Megkopaszítja az Úr Sion leányainak fejtetőjét, és az ő szemérmöket megmezteleníti.
19. Ama napon eltávolítja az Úr az ő lábaik zengő ékességét, a napocskákat és holdacskákat,
20. A fülönfüggőket, a karpereczeket és a fátyolokat,
21. A pártákat, a láblánczokat, az öveket, a jóillattartókat és az ereklyéket,
22. A gyűrűket és az orrpereczeket,
23. Az ünneplő ruhákat, a palástokat, a nagy kendőket és az erszényeket,
24. A tükröket, a gyolcsingeket, a főkötőket és a keczeléket:
25. És lesz a balzsamillat helyén bűdösség, az öv helyén kötél, és a felfodrozott haj helyén kopaszság, a szép köpenynek helyén zsákruha, és a szépség helyén homlokra sütött bélyeg.
26. Férfiaid fegyver által hullnak el, és vitézeid harcban:
27. És sírnak és gyászolnak kapui, és ő elpusztítván, a földön ül;

Siral. 1,1., Siral. 1,2., Siral. 2,1., Siral. 2,4.

28. És megragad hét asszony egy férfit ama napon, mondván: A magunk kenyerét eszszük és a mi ruhánkba öltözködünk, csak hadd neveztesünk a te nevedről, és vedd le rólunk gyalázatunkat!

1 Móz. 12,17., 1 Móz. 46,20., 1 Móz. 30,23., Ésa. 54,4., 1 Sám. 1,6.

4.

1. És ama napon az Úrnak csemetéje ékes és dicsőséges léssen, és a földnek gyümölcse nagyságos és díszes Izráel maradékának.

Zak. 6,12., Zak. 6,13., Jer. 23,5., Jer. 33,15., Zak. 3,8.

2. És léssen, hogy a ki Sionban meghagyatik, és Jeruzsálemben megmarad, szentnek mondatik, minden, valaki Jeruzsálemben az élők közé beiratott.

Ésa. 52,1.

3. Ha elmosta az Úr Sion leányainak undokságát, és Jeruzsálem vérét eltisztítja belőle az ítélet lelkével, a megégetés lelkével:

Ésa. 1,25., Ésa. 1,27., Ésa. 27,9.

4. Akkor teremteni fog az Úr Sion hegyének minden helye fölé és gyülekezetei fölé nappal felhőt és ködöt, s lángoló tűznek fényességét éjjel; mert ez egész dicsőségen oltalma léssen;

2 Móz. 13,21., Zak. 12,3., Zak. 12,9.

5. És sátor léssen árnyékul nappal a hőség ellen, s oltalom és rejtek szélvész és eső elől.

5.

1. Hadd énekelek kedvesemről, szerelmesemnek énekét az Ő szőlőjéről! Kedvesemnek szőlője van nagyon kövér hegyen;

Jer. 2,21., Mát. 21,33., Luk. 20,9.

2. Felásta és megtisztította kövektől, nemes vesszőt plántált belé, és közepére tornyot építtetett, sőt benne már sajtót is vágatott; és várta, hogy majd jó szőlőt terem, és az vadszőlőt termett!

3. Mostan azért, Jeruzsálem lakosi és Juda férfiai: ítéljetek köztem és szőlőm között!

4. Mit kellett volna még tennem szőlőmmel; mit meg nem tettem vele? Miért vártam, hogy jó szőlőt terem, holott vadat termett?!

5. Azért most tudatom veletek, hogy mit teszek szőlőmmel; elvonszom kerítését, hogy lelegetessék, elrontom kőfalát, hogy eltapodtassék;

Zsolt. 80,13., Zsolt. 80,14.

6. És parlaggá teszem; nem metszetik és nem kapáltatik meg, tövis és gaz veri föl, és parancsolok a fellegeknek, hogy rá esőt ne adjanak!

7. A seregek Urának szőlője pedig Izráel háza, és Júda férfiai az Ő gyönyörűsége ültetése; és várt jogörzésre, s ím lón jogorzás; és irgalomra, s ím lón siralom!

Jer. 31,20.

8. Jaj azoknak, a kik a házhoz házat ragasztanak, és mezőt foglalnak a mezőkhöz, míg egy helyecske sem marad, és csak ti magatok laktok itt e földön!

Mik. 2,2.

9. Hallásomra megesküdt a seregeknek Ura, hogy sok házak pusztasággá lesznek, a nagyok és szépek lakos nélkül,

10. Mert tíz hold szőlő egy bált bort ereszt, és egy hómer mag egy efát terem.

11. Jaj azoknak, a kik jó reggelen részegítő ital után futkosnak, és mulatnak estig, és bor hevíti őket:

Péld. 23,29., Péld. 23,30.

12. És czipora, lant, dob, síp és bor van lakodalmokban, de az Úrnak dolgát nem tekintik meg, és nem látják kezeinek cselekedetét.

Zsolt. 28,5., Ámós. 6,5., Ámós. 6,6., Ámós. 6,9.

13. Ezért fogságba megy népem, mivelhogy tudomány nélkül való, és főemberei éhen halnak, és sokasága szomjú miatt eped meg;

14. Azért a sír kiszélesíti torkát és feltátja száját szertelen, és leszállnak abba népem főemberei, és zajongó sokasága, és minden örvendezői;

15. És porba hajtatik a közember, és megaláztatik a főember, és a nagyok szemei megaláztatnak.

Ésa. 2,11., Ésa. 2,17.

16. És felmagasztaltatik a seregeknek Ura az ítéletben, s a szent Isten megszenteli magát igazságban.

Ésa. 24,23.

17. És bárányok legelnek ott, mint legelőjükön, s a gazdagoknak romjain idegenek élnek!

18. Jaj azoknak, a kik a vétket hazugságnak kötelein vonszák, és a bűnt mint szekeret köteleken;

19. A kik ezt mondják: siessen és tegye hamar munkáját, hogy lássuk, s közelítsen és jöjjön el Izráel Szentjének tanácsa, hogy tudjuk meg.

2 Pét. 3,4.

20. Jaj azoknak, a kik a gonoszt jónak mondják és a jót gonosznak; a kik a sötétséget világossággá s a világosságot sötétséggé teszik, és teszik a keserűt édessé, s az édest keserűvé!

21. Jaj azoknak, a kik magoknak bölcseknek látszanak, és eszesek önnön magok előtt!

Péld. 3,7., Róm. 12,16.

22. Jaj azoknak, a kik hősök borivásban és híresek részegítő ital vegyítésében;

23. A kik a gonoszt ajándékért igaznak mondják, és az igazak igazságát elfordítják tőlünk:

Péld. 17,15.

24. Ezért, mint a polyvát megemészti a tűznek nyelve, és az égő széna összeomlik: gyökerök megrothad, virágjok mint a por elszáll, mert a seregek Urának törvényét megvetették, és Izráel szentjének beszédét megútták.

Jób. 18,16., Ámós. 2,9., Malak. 4,1.

25. Ezért gerjedt fel az Úrnak haragja népe ellen, és felemelé rá kezét, és megveri, hogy a hegyek megrendülnek, és holttestök szemétként fekszik az utcán. Mindezekkel haragja el nem mult, és keze még felemelve van.

Ésa. 9,11., Ésa. 9,16.

26. És zászlót emel a távoli népeknek, és süvölt a föld határán lakozóknak, és ímé hamarsággal könnyen eljőnek.

27. Nem lesz köztük egy is elfáradott, sem tántorgó; nem szunnyad, és nem aluszik; derekának öve sem oldódik meg, és nem szakad el saruja szíja sem;

28. Nyilai élesek, és minden ő kézívei felvonvák, lovai körme, miként a kova, és kerekei mint a forgószél;

29. Ordítása, mint az oroszláné, és ordít, mint az oroszlán-kölykök, és morog s prédát ragad s elviszi, és nincs, a ki elvegye tőle;

Jer. 2,15., Jer. 4,7., Zsolt. 74,4.

30. És ráfordul ama napon, mint tenger mormolása; és ő a földre néz, de ímé ott sűrű sötétség; és a nap meghomályosodik a ráborult homályban!

Ésa. 8,22., Ámós. 8,1.

6.

1. A mely esztendőben meghala Uzziás király, látám az Urat ülni magas és felemeltetett székekben, és palástja betölté a templomot;
2. Szeráfok állanak vala felette: mindeniknek hat-hat szárnya vala: kettővel orczáját fedé be, kettővel lábait fedé be, és kettővel lebegett;

Jel. 4,8.

3. És kiált vala egy a másíknak, és mondá: Szent, szent, szent a seregeknek Ura, teljes mind a széles föld az ő dicsőségével!
4. És megrendülének az ajtó küszöbei a kiáltónak szavától, és a ház betelt füsttel.

1 Kir. 8,11.

5. Akkor mondék: Jaj nékem, elvesztem, mivel tisztátalan ajkú vagyok és tisztátalan ajkú nép közt lakom: hisz a királyt, a seregeknek Urát láták szemeim!

2 Móz. 24,10., 2 Móz. 24,11., 2 Móz. 33,20., Bir. 13,22., Jer. 4,13.

6. És hozzám repült egy a szeráfok közül, és kezében eleven szén vala, a melyet fogóval vett volt az oltárról;
7. És illeté számat azzal, és mondá: Ímé ez illeté ajkaidat, és hamisságod eltávozott, és bűnöd elfedeztetett.

Jer. 1,9., Dán. 10,16.

8. És hallám az Úrnak szavát, a ki ezt mondja vala: Kit küldjek el és ki megyen el nekünk? Én pedig mondék: Ímhol vagyok én, küldj el engemet!

9. És monda: Menj, és mondd ezt e népnek: Hallván halljatok és ne értsetek, s látván lássatok és ne ismerjete;

Ésa. 42,20., Jer. 5,21., Mát. 13,15., Csel. 28,26.

10. Kövérítsd meg e nép szívét, és füleit dugd be, és szemeit kend be: ne lásson szemeivel, ne halljon füleivel, ne értsen szívével, hogy meg ne térjen, és meg ne gyógyuljon.

11. És én mondék: Meddig léssen ez Uram?! És monda: Míg a városok pusztán állanak lakos nélkül, és a házak emberek nélkül, s a föld is pusztá léssen;

12. És az Úr az embert messze elveti, s nagy pusztaság léssen a földön;

13. És ha megmarad még rajta egy tizedrész, ismétlen elpusztul ez is; de mint a terpentinfának és cserfának törzsük marad kivágatás után: az ő törzsük szent mag léssen!

7.

1. És lőn a Júda királyának, Akháznak, az Uzziás fiának, Jóthám fiának napjaiban, eljöve Reczin, Sziriának királya, és Remaljának fia, Pékah, Izráelnek királya Jeruzsálem ellen, hogy azt megostromolja; de nem veheté meg azt.

2 Kir. 16,1., 2 Kir. 16,5., 2 Krón. 28,1.

2. És hírül vivék a Dávid házának, mondván: Sziria Efraimmal egyesült! és megindula szíve s népének szíve, a mint megindulnak az erdő fái a szél miatt.

3. És mondá az Úr Ésaiásnak: Menj ki, kérlek, Akház eleibe te és Seár-Jásub fiad, a felső tó csatornájának végéhez, a ruhafestők mezejének útján;

2 Kir. 18,17., 2 Krón. 32,1., 2 Krón. 32,16., Ésa. 36,2.

4. És mondd néki: Vigyázz és légy nyugodt; ne félj! és meg ne lágyuljon szíved e két füstölgő üszögdarab miatt, Reczinnek és Sziriának, és Remalja fiának felgerjedett haragja miatt!

5. Mivelhogy gonosz tanácsot tartott ellened Sziria, Efraim és Remalja fia, mondván:

6. Menjünk el Júda ellen, s reszkettessük meg, és kapcsoljuk magunkhoz, és tegyük királylyá benne Tábeal fiát,

Zsolt. 83,4., Zsolt. 83,6.

7. Így szól az Úr Isten: Nem áll meg és nem léssen ez!

8. Mert Sziria feje Damaskus, és Damaskusnak feje Reczin, és még hatvanöt esztendő, s megromol Efraim és nép nem léssen.

9. Efraim feje pedig Samaria, és Samaria feje a Remalja fia: ha nem hisztek, bizony meg nem maradtok!

Zsolt. 9,11., Zsolt. 37,3., Zsolt. 37,7., Zsolt. 37,34., Zsolt. 40,5.

10. És szóla ismét az Úr Akházhoz, mondván:

11. Kérj jelt magadnak az Úrtól, a te Istenedtől, kérj a mélységben vagy fent a magasban!

12. És mikor szóla Akház: Nem kérek s nem kísértem az Urat!

13. Akkor monda a próféta: Halld meg hát, Dávid háza! hát nem elég embereket bosszantanotok, hogy még az én Istenemet is bosszantjátok?

14. Ezért ad jelt néktek az Úr maga: Ímé, a szűz fogan méhében, és szül fiat, s nevezi azt Immánuelnek,

Mát. 1,23., Luk. 1,31.

15. Ki vaját és mézet eszik, míg megtanulja a gonoszt megvetni, és a jót választani;

16. Mert mielőtt e gyermek megtanulná megvetni a gonoszt, és a jót választani, elpusztul a föld, melynek két királyától te reszketsz.

17. És hozni fog az Úr reád és népedre és atyád házára oly napokat, milyenek még nem jöttek, mióta Efraim elszakadt Júdától: Assiria királyát.

2 Kir. 18,13., 2 Kir. 18,23.

18. És lesz ama napon: süvölt az Úr az Égyiptom folyóvize mellett való legyeknek, s Assiria földje méheinek,

19. S mind eljönnek, és letelepsznek a meredek völgyekben és sziklák hasadékaiban, minden tövisen és minden legelőkön.

20. Ama napon leberetválja az Úr a folyón túl bérlett beretvéval, Assiria királya által a főt s a lábak szőrét, a mely a szakált is leveszi;

21. És lesz ama napon, hogy kiki egy fejőstehenet tart és két juhot,

22. És léssen, hogy a tej bősége miatt vaját eszik; mert vaját és mézet eszik, valaki csak megmaradott e földön.

23. S léssen ama napon, hogy minden helyet, a hol ezer szőlőtő ezer siklust érő vala, tövis és gaz ver fel.

24. Nyilakkal és kézívvel mehet oda az ember, mivel tövis és gaz verte fel mind az egész földet;

25. Sőt a hegyekre, a melyeket kapával kapáltak, sem fogsz felmenni, félvén a tövistől és gáztól; hanem barmok legelőjévé lesznek és juhok járásává.

8.

1. És monda nékem az Úr: Végy magadnak egy nagy táblát, és írd fel reá közönséges betűkkel: siess zsákmányra és gyorsan prédára;

Hab. 2,2., Ésa. 30,8.

2. És én hív tanúkul választom magamnak Úriást, a papot és Zakariást, Jeberekiás fiát.

3. És bementem a prófétaasszonyhoz, a ki fogant, és szült fiat; és monda az Úr nékem: Nevezd nevét: siess zsákmányra és gyorsan prédára.

4. Mert mielőtt e gyermek ezt ki tudja mondani: apám és anyám, Damaskus gazdagságát és Samaria prédáját Assiria királyának szolgája elviszi.

2 Kir. 15,29., 2 Kir. 16,9.

5. Ismét szólott az Úr hozzám, mondván:

6. Mivel megúttálta e nép Siloahnak lassan folyó vizét, és Reczinben és Remalja fiában gyönyörködik:

7. Azért ímé rájok hozza az Úr a folyónak erős és sok vizét, Assiria királyát és minden ő hatalmát, és feljő minden medre fölé, és foly minden partjai felett.

Zsolt. 124,4., Zsolt. 124,5., Zsolt. 69,16.

8. És becsap Júdába, és megáradván átmegy rajta, s torkig ér, és elterjesztett szárnyai ellepik földednek szélességét, oh Immánuel!

9. Fenekedjete csak népek és romlójatok meg; figyeljete, valakik messze laktok; készüljete és megrontattok; készüljete és megrontattok.

10. Tanácskozzatok, de haszontalan lesz, beszéljete beszédet, de nem áll meg, mert Isten van mi velünk!

Ésa. 7,2., Ésa. 7,5., Ésa. 7,7., Zsolt. 33,10., Zsolt. 46,1., Zsolt. 46,6.

11. Mert így szólott hozzám az Úr, rajtam lévén erős keze, hogy tanítson engem, hogy e népnek útján ne járjak, mondván:

Ezék. 1,3., Ezék. 37,1.

12. Ti ne mondjátok összeesküvésnek, valamit e nép összeesküvésnek mond, és félelme szerint ne féljete és ne rettegjete;

13. A seregek Urát: Őt szenteljete meg, Őt féljete, és Őt rettegjete!

14. És Ő néktek szenthely léssen; de megütközés köve és botránkozás sziklája Izráel két házának, s tör és háló Jeruzsálem lakosainak.

Róm. 9,33.

15. És megütköznek köztük sokan, s elesnek és összetöretnek; tőrbe esnek és megfogatnak!

Mát. 21,42., Mát. 21,44., 1 Pét. 2,8.

16. Kösd be e bizonyágtételt, és pecsételd be e tanítást tanítványaimban!

Dán. 8,26., Dán. 12,4., Dán. 12,9., Jel. 5,1., Jel. 5,2., Jel. 5,3.

17. Én pedig várom az Urat, a ki elrejté orczáját Jákób házatól, és benne bízom.

Ésa. 49,4., Ésa. 50,7., Mik. 7,7., Zsolt. 40,1., Zsolt. 18,3.

18. Ímhol vagyok én és a fiak, kiket adott nékem az Úr jelekül és csodákul Izráelben: a Sion hegyén lakozó sergeknek Urától vagyunk mi!

Zsid. 2,13.

19. És ha ezt mondják tinéktek: Tudakozzatok a halottidézőktől és a jövendőmondóktól, a kik sipognak és suttognak: hát nem Istenétől tudakozik-é a nép? az élőkért a holtaktól kell-é tudakozni?

3 Móz. 20,27., 5 Móz. 18,11., 5 Móz. 18,12., 1 Sám. 28,7., 1 Sám. 28,15., Ésa. 29,4.

20. A tanításra és bizonyágtételre hallgassatok! Ha nem ekként szólnak azok, a kiknek nincs hajnalok:

21. Úgy bolyongani fognak a földön, szorongva és éhezve; és léssen, hogyha megéhezik, felgerjed és megátkozza királyát és Istenét, s néz fölfelé,

22. És azután a földre tekint, és ímé mindenütt nyomor és sötétség, és szorongatásnak éjszakája, ő pedig a sűrű sötétben elhagyatva!

Ján. 12,35.

9.

1. De nem lesz mindig sötét ott, a hol most szorongatás van; először megalázta Zebulon és Nafthali földjét, de azután megdicsőíti a tenger útját, a Jordán túlsó partját és a pogányok határát.

Ésa. 8,20., Mát. 4,13., Mát. 4,16.

2. A nép, a mely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot; a kik lakoznak a halál árnyékának földében, fény ragyog fel fölöttök!

Ésa. 42,1., Ésa. 42,7., Ésa. 26,19., Ésa. 60,1.

3. Te megsokasítod e népet, nagy örömet szerzesz néki, és örvendeznek előtted az aratók örömeivel, és vígadoznak, mint mikoron zsákmányt osztanak.

Zsolt. 126,3., Zsolt. 4,8., Zsolt. 68,13., Zsolt. 119,162.

4. Mert terhes igáját és háta vesszejét, az őt nyomorgatónak botját összetöröd, mint a Midián napján;

Bir. 7,22., Bir. 7,25., Ésa. 10,26., Zsolt. 83,10.

5. Mert a vitézek harczy saruja és a vérbe fertőztetett öltözet megég, és tűznek eledele léssen;

6. Mert egy gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk, és az uralom az ő vállán léssen, és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak, erős Istennek, örökkévalóság atyjának, békesség fejedelmének!

Luk. 1,32., Luk. 1,33., Luk. 2,10., Luk. 2,11., Jer. 23,5., Jer. 23,6.

7. Uralma növekedésének és békéjének nem lesz vége a Dávid trónján és királysága felett, hogy fölemelje és megerősítse azt jogosság és igazság által mostantól mindörökké. A seregek Urának buzgó szerelme mívelendi ezt!

Ésa. 1,27., Ésa. 37,32., 2 Kir. 19,31.

8. Beszédet küldött az Úr Jákóbnak, és leesett Izráelben,

9. Hogy megértse az egész nép: Efraim és Samaria lakosa, a kik ezt mondják kevélyen és felfuvalkodva:

10. Téglák omlottak le, és mi faragott kőből építünk; fügefák vágattak ki, és mi czédrusokat ültetünk helyökre!

11. De az Úr ellenök hozza Reczin szorongatóit, és ellenségeiket rájuk uszítja;

2 Kir. 16,9.

12. A Sziriabeliek elől, és a Filiszteusok hátul, s falják Izráelt feltátott torokkal. Mindezekkel azonban haragja el nem múlt, és keze még felemelve van.

2 Kir. 15,29., Ésa. 5,25.

13. Hiszen e nép nem tért meg az őt verő Istenhez, és a seregeknek Urát nem keresték;

Jer. 5,3.

14. Ezért kivágja az Úr Izráelből a főt és farkat, a pálmaágot és a kákát egy napon.

Ésa. 3,3., Ésa. 3,4.

15. A fő: a vén és a főember, a fark pedig a próféta, a ki hazugságot szól.

16. Mert e nép vezérei hitetőkkel lettek, és a kiket vezetének, elvesztek.

Ésa. 3,13., Jer. 6,14., Mát. 23,13.

17. Ezért ifjaiban sem gyönyörködik az Úr, s árváin és özvegyein sem könyörül; mert mindnyájan istentelenek és gonosztevők, és minden száj bolondságot beszél. Mindezekkel haragja el nem múlt, és keze még felemelve van.

18. Mert a gonoszság felgerjedt, mint a tűz, s tövist és gazt emészt, és meggyújtja a sűrű erdőt, és felgomolyg a füst oszlopában.

Ésa. 47,14., Mát. 3,12.

19. A seregek Urának haragja miatt kiégett a föld, és a nép a tűznek eledele lőn: Senki atyjafián nem könyörül,

Ésa. 13,9., Ésa. 13,10., Jer. 16,6., Jer. 16,9.

20. Jobbkézre vág és megéhezik, eszik balkézre és nem elégszik meg; mindnyájan karjoknak húsát eszik,

Jer. 19,9.

21. Manassé Efraimot és Efraim Manassét; s mindketten Júda ellen kelnek. Mindezekkel haragja el nem múlt, és keze még felemelve van.

10.

1. Jaj a hamis határozatok határozóinak, és a jegyzőknek, a kik gonoszt jegyeznek,

Mát. 23,13., Mát. 23,29.

2. Hogy elriaszszák a gyöngéket a törvénykezéstől, s elrabolják népem szegényeinek igazságát, hogy legyenek az özvegyek az ő prédájok, és az árvákban zsákmányt vessenek.

Ámós. 2,6., Ámós. 8,6., Mik. 2,9.

3. S vajjon mit míveltek a meglátogatásnak és a messzünnen rátok jövő pusztulásnak napján? Kihez futtok segítségért, és hol hagyjátok dicsőségeteket?

Ésa. 7,17., Ésa. 7,20., Mik. 7,4., Luk. 12,20.

4. Bizony csak: a foglyok alá hanyatlanak és a megölettek alá hullanak; mind ezekkel haragja el nem múlt, és keze még felemelve van.

5. Jaj Assiriának, haragom botjának, mert pálcza az ő kezében az én búsulásom!

6. Istentelen nemzetség ellen küldtem őt, és haragom népe ellen rendelém, hogy prédáljon és zsákmányt vessen, és eltapodja azt, mint az utczák sarát.

7. De ő nem így vélekedik, és szíve nem így gondolkozik, mert ő pusztítani akar, és kigyomlálni sok népeket.

Zak. 1,15., Jer. 50,28., Jer. 50,29., Jer. 51,24., Jer. 51,25., Zsolt. 137,9., 2 Kir. 18,24., 2 Kir. 18,33.

8. Mert így szól: Vajjon vezéreim nem mind királyok-é?

9. Nem úgy megvettem-é Kalnót, mint Kárkemist? És Hamáthot, mint Arphádot? És Samariát, mint Damaskust?

2 Kir. 18,34., 2 Kir. 18,35., 2 Kir. 17,6., 2 Kir. 16,9.

10. Miképen megtalálta volt kezem a bálványok országait, holott pedig több faragott képük volt, mint Jeruzsálemnek és Samariának,

Ésa. 36,18., Ésa. 36,19.

11. Avagy a mint cselekedtem Samariával és az ő bálványaival; nem úgy cselekedhetem-é Jeruzsálemmel és bálványképeivel?

12. Ezért ha majd elvégezi az Úr minden dolgát Sion hegyén és Jeruzsálemben, meglátogatom az Assiriabeli király nagyakaró szíve gyümölcsét és nagyralátó szeme kevélységét.

Ésa. 10,7., Jer. 50,18.

13. Mert ezt mondá: Kezem erejével míveltem ezt és bölcseségemmel, mivel okos vagyok; elvettem sok népeknek határit, és kincseikben zsákmányt vettem, és leszállítám, mint erős, a magasan ülőket;

14. És kezem úgy találta mintegy fészket a népek gazdagságát; és a mily könnyen elszedik az elhagyott tojásokat, azonképen foglaltam én el az egész földet; és nem volt senki, a ki szárnyát mozdította, vagy száját megnyitotta, vagy csak sipogott volna is!

15. Avagy dicsekszik-é a fejsze azzal szemben, a ki vele vág? vagy a fűrész felemeli-é magát az ellen, a ki vonsza azt? Mintha a bot forgatná azt, a ki őt felemelé, és a pálcza felemelné azt, a mi nem fa!

Ésa. 10,5., Ésa. 10,6., Ésa. 45,9., Ésa. 64,8., Róm. 9,20., Róm. 9,21.

16. Azért az Úr, a seregek Ura kövéreire ösztövérséget bocsát, és az ő dicsősége alatt égés ég, miként a tűz égése;

17. És leszen Izráel világossága tűz gyanánt, és annak Szentje láng gyanánt, és ég és megemészti gazzát és tövisét egy napon;

18. Az ő erdejének és kertjének ékességét pedig lelkétől mind testéig megemészti, és lesorvad, mint a sorvadozó;

Zak. 11,1., Zak. 11,2.

19. Erdője fáinak maradéka kicsiny leszen, és azokat egy gyermek is felírhatja!

20. És leszen ama napon, hogy többé nem támaszkodik Izráel maradéka és a ki megmaradt Jákób házából, az őt nyomorgatóhoz, hanem támaszkodik az Úrhoz, Izráel Szentjéhez hűségesen;

21. A maradék megtér, a Jákób maradéka az erős Istenhez.

Róm. 11,5.

22. Mert ha néped Izráel számszerint annyi lenne is, mint a tenger fövénye, csak maradéka tér meg; az elvégzett pusztulás elárad igazsággal!

Ésa. 28,5., Róm. 9,27.

23. Mert elvégzett pusztítást cselekszik az Úr, a seregek Ura, mind az egész földön.

24. Azért így szól az Úr, a seregeknek Ura: Ne félj népem, Sionnak lakosa, az Assiriabeli királytól! bár botjával megver tégedet és pálczáját felemeli rád, miként Égyiptom egykoron;

25. Mert még csak egy kevés idő van: és elfogy búsulásom és haragom az ő megemésztesőkre leszen!

Agge. 2,7., Agge. 2,21., Agge. 2,22.

26. És a seregeknek Ura ostort emel ő ellenök, miként a Midián levágatása idején az Oreb kőszikláján, és pálczáját a tenger fölé emeli, mint Égyiptomban egykoron.

2 Móz. 14,27., 2 Móz. 14,28., Bir. 7,25., Ésa. 9,4.

27. És lesz ama napon: eltávozik az ő terhe válladról és igája nyakadról, és megromol az iga a kövérségnek miatta.

28. Ajjáthba jó, Migronba átsiet, Mikhmásnál rakja le hadakozó szerszámaint;

29. Átmennek a szoroson, Gébában lesz hálóhelyünk; megrémül Ráma, Gibeá, Saulnak városa elfut.

1 Sám. 10,26.

30. Kiált Gallim leánya, és vedd füleidbe Laisa, és szegény Anathóth!

31. Madména megindul, Gébim lakosai mentik övéiket;

32. Még Nóbba megyen ma, hogy ott megálljon, és emeli már kezét Sion leányának hegye és Jeruzsálemnek halma ellen!

33. De ímé az Úr, a seregeknek Ura: levagdálja az ágakat rémítő hatalommal, és a magas termetűek kivágattatnak, és a magasságosak megaláztatnak;

34. Az erdő sűrű ágait levágja vassal, és megdől a Libánon egy hatalmas által.

Zak. 11,1., Zak. 11,2., Ésa. 37,36., 2 Kir. 19,35.

11.

1. És származik egy vesszőszál Isai törzsökéből, s gyökereiből egy virágszál nevededik.

Ésa. 6,13., Zak. 6,12., Csel. 13,22., Csel. 13,23., Jel. 5,5.

2. A kin az Úrnak lelke megnyugoszik: bölcseségnek és értelemnek lelke, tanácsnak és hatalomnak lelke, az Úr ismeretének és félelmének lelke.

Mát. 3,16.

3. És gyönyörködik az Úrnak félelmében, és nem szeméinek látása szerint ítél, és nem füleinek hallása szerint bíraskodik:

4. Igazságban ítéli a gyöngéket, és tökéletességben bíraskodik a föld szegényei felett; megveri a földet szájának vesszejével, és ajkai lehével megöli a hitetlent.

Zsolt. 72,2., Zsolt. 72,14., Jób. 4,9., 2 Thess. 2,8., Jel. 2,16.

5. Derekának övedzője az igazság leszen, és veséinek övedzője a hűség.

Ésa. 59,17.

6. És lakozik a farkas a báránnyal, és a párducz a kecskefiúval fekszik, a borjú és az oroslán-kölyök és a kövér barom együtt lesznek, és egy kis gyermek őrzi azokat;

Ésa. 65,25.

7. A tehén és medve legelnek, és együtt fekszenek fiaik, az oroslán, mint az ökör, szalmát eszik;

8. És gyönyörködik a csecsszopó a viperák lyukánál, és a csecstől elválasztott a baziliskus lyuka felett terjengeti kezét:

9. Nem ártanak és nem pusztítanak sehol szentségemnek hegyén, mert teljes lészen a föld az Úr ismeretével, mint a vizek a tengert beborítják.

Ezék. 34,25., Jer. 31,34.

10. És lesz ama napon, hogy Isai gyökeréhez, a ki a népek zászlója lészen, eljönnek a pogányok, és az ő nyugodalma dicsőség lészen.

Ésa. 2,2., Ésa. 2,3., Mik. 4,1., Mik. 4,2., Róm. 15,12., 1 Móz. 49,5., 1 Móz. 49,6., Ésa. 42,6.

11. És lesz ama napon: az Úr másodszer nyújtja ki kezét, hogy népe maradékát megvegye, a mely megmaradt Assiriától, Égyiptomtól, Pathrosztól, Szerecsenországtól, Elámtól, Sinártól, Hamáthtól és a tenger szigeteitől.

12. És zászlót emel a pogányok előtt, és összegyűjti Izráel elszéledt fiait, és Júdának szétszórt leányait egybegyűjti a földnek négy szárnyairól.

Ésa. 43,5., Ésa. 66,18., Jer. 30,10., Jer. 5,26.

13. Megszűnik Efraimnak irígysége, és Júdából a gyűlölködők kivágattatnak; Efraim nem irigykedik Júdára, és Júda sem támad többé Efraimra.

Ésa. 9,21., Hós. 1,11., Hós. 1,12., Mik. 5,3.

14. És repülnek a Filiszteusoknak hátára napnyugot felé, és kelet fiaiban együtt vetnek zsákmányt, és kezet vetnek Edomra és Moábra, és az Ammoniták engednek nékik.

15. És az Úr megátkozza Égyiptom tengerének nyelvét, és kezét felemeli az Eufráth fölé erős száraztó szélben, és hét patakra csapja azt, és népét sarus lábbal vezeti át,

16. És csinált út lészen népe maradékának, a mely megmaradt Assiriától, a mint volt Izráelnek, mikor kijött Égyiptomnak földéből.

2 Móz. 14,29.

12.

1. És így szól az ama napon: Hálákat adok néked, oh Uram! mert jóllehet haragudtál reám, de elfordult haragod, és megvigasztaltál engemet!

Ésa. 54,7., Ésa. 54,8., Ésa. 25,1., Ésa. 26,1., Ésa. 51,22.

2. Ímé, az Isten az én szabadítóm! bízom és nem félek; mert erősségem és énekem az Úr, az Úr, és lőn nékem szabadítóm!

2 Móz. 15,2., Zsolt. 118,14.

3. S örömmel merítetek vizet a szabadító kútfejéből,

4. És így szólótok ama napon: Adjatok hálát az Úrnak, magasztaljátok az Ő nevét, hirdessétek a népek közt nagyságos dolgait, mondjátok, hogy nagy az Ő neve.

Zsolt. 66,1., Zsolt. 66,5., Zsolt. 118,1., Zsolt. 106,1., 1 Krón. 16,8., 1 Krón. 16,10.

5. Mondjátok éneket az Úrnak, mert nagy dolgot cselekedett; adjátok tudtára ezt az egész földnek!

6. Kiálts és örvendj, Sionnak lakosa, mert nagy közötted Izráelnek Szentje!

13.

1. Jövendölés Babilonia ellen, a melyet látott Ésaías, Ámós fia.

Ésa. 46,47.

2. Emeljetek zászlót kopasz hegyen, kiáltsatok nékik, kézzel intsetek, hogy bevonuljanak a fejedelmek kapuin!

Ésa. 5,26., Jer. 50,1., Jer. 50,3.

3. Én parancsoltam felszentelt vitézeimnek, és elhívtam erősímet haragomnak véghezvitelére, a kik én bennem büszkén örvendenek.

Ésa. 13,17., Ésa. 13,19.

4. Hah! zsi bongás a hegyeken, mint nagy néptömegé; hah! összegyűlt népek országainak zúgása; a seregek Ura harczi sereget számlál.

5. Jőnek messze földről, az égnek végéről, az Úr, és haragjának eszközei, elpusztítani mind az egész földet.

Jer. 50,25., Ésa. 10,5., Ésa. 10,6., Ésa. 10,7.

6. Jajgassatok, mert közel van az Úrnak napja, mint pusztító hatalom jó a Mindenhatótól.

Jóél. 1,15., Jel. 6,17.

7. Ezért megerőtlenülnek minden kezek, és elolvad minden embernek szíve;

Józs. 5,1., Józs. 7,5., Józs. 22,15., Ezék. 7,17.

8. És megrémülnek, kínok és fájdalmak fogják el őket, és szenvednek, mint a szülőasszony; egyik a másikon csodálkozik, és arcuk lángba borul.

Ésa. 21,3., Zsolt. 48,7., Jer. 49,24., Jer. 50,43.

9. Ímé az Úrnak napja jó kegyetlen búsulással és felgerjedt haraggal, hogy a földet pusztasággá tegye, és annak bűnöseit elveszesse arról.

Ésa. 26,21.

10. Mert az ég csillagai és csillagzatai nem ragyogtatják fényüket, sötét lesz a nap támadásakor, és a hold fényét nem tündökölteti.

Ésa. 34,4., Jól. 2,10., Ámós. 8,9., Mát. 24,29.

11. És meglátogatom a földön a bűnt, és a gonoszokon vétküket, és megszüntetem az istentelenek kevélységét, és az erőszakoskodóknak gögjét megalázom.

Ésa. 10,12., Jer. 50,29., Dán. 4,27.

12. Drágábbá teszem az embert a színaranynál, és a férfit Ofir kincsaranyánál.

13. Ezért az egeket megrendítem, és megindul helyéről a föld is, a seregek Urának búsulása miatt, és felgerjedett haragjának napján,

Agge. 2,6.

14. És mint az űzött zerge, és mint a pásztor nélkül való nyáj, kiki népéhez tér meg, és kiki az ő földére fut;

15. Valaki ott találtatik, átveretik, és valaki megfogatik, fegyver miatt hull el,

16. Kisdedeiket szemök előtt zúzzák szét, házaikat elzsákmányolják, és feleségeiket megszeplősítik.

Zsolt. 137,9., Hós. 10,14., Hós. 14,1.

17. Ímé, én feltámasztom ellenök a Médiabelieket, a kik ezüsttel nem gondolnak, és aranyban nem gyönyörködnek;

Ésa. 45,1., Ésa. 45,4., Jer. 51,28.

18. Kézíveik szétzúznak ifjakat, és nem könyörülnek a méh gyümölcsén, a fiaknak nem irgalmaz szemök:

2 Kir. 8,12., 2 Kir. 15,16.

19. És olyan lesz Babilon, a királyságok ékessége, a Khaldeusok dicsekvésének dísze, mint a hogyan elpusztítá Isten Sodomát és Gomorát;

1 Móz. 19,25., Ésa. 1,9.

20. Nem ülik meg soha, és nem lakják nemzetségről nemzetségre, nem von sátort ott az arábiai, és pásztorok sem tanyáznak ott;

Jer. 50,39., Ésa. 34,13.

21. Hanem vadak tanyáznak ott, és baglyok töltik be házaikat, és struczok laknak ott, és bakok szökdelnek ott;

3 Móz. 17,7., 2 Krón. 11,15.

22. És vad ebek üvöltenek palotáikban, és mulató házaikban sakálok; és ideje nem sokára eljő, és napjai nem késnek.

14.

1. Mert könyörül az Úr Jákóbon, és ismét elválasztja Izráelt, és megnyugotja őket földjükön; és a jövevény hozzájok adja magát, és a Jákób házához csatlakoznak;

2. És felveszik őket a népek, és elviszik őket lakhelyökre, és Izráel háza bírni fogja őket az Úr földén, szolgálók és szolgálók gyanánt; és foglyaik lesznek foglyul vivőik, és uralkodnak nyomorgatóikon.

3. És majd ama napon, a melyen nyugalmat ad néked az Úr fáradságotól és nyomorúságotól és ama kemény szolgálattól, a melylyel szolgálnod kellett,

4. E gúnydalt mondod Babilon királya felett, és szólsz: Miként lőn vége a nyomorgatónak, a szolgaság házának vége lőn!

5. Eltörte az Úr a gonoszok pálcáját, az uralkodóknak vesszejét.

6. A ki népeket vert dühében szüntelen való veréssel, leigázott népségeket haraggal, kergettetik feltartóztatlanul.

7. Nyugszik, csöndes az egész föld. Ujjongva énekelnek.

8. Még a ciprusok is örvendenek rajtad: a Libánon cédrusai ezt mondják: Mióta te megdőlél, nem jó favágó ellenünk.

Ésa. 37,24.

9. Alant a sír megindul te miattad megérkezésedkor, miattad felriasztja árnyait, a föld minden hatalmasit, felkölti székeikről a népek minden királyait;

10. Mind megszólalnak, és ezt mondják néked: Erőtlené lettél te is, miként mi; hozzánk hasonlatos levél!

11. Kevélységed és lantjaid zengése a sírba szállt; fekvő ágyad férgek, és takaró leplel pondrók!

Jób. 17,13.

12. Miként estél alá az égről fényes csillag, hajnal fia!? Levágattál a földre, a ki népeken tapostál!

13. Holott te ezt mondad szívedben; Az égbe megyek fel, az Isten csillagai fölé helyezem ülőszékemet, és lakom a gyülekezet hegyén messze északon.

Ésa. 10,13., Ésa. 37,24., 2 Thess. 2,4.

14. Felibök hágok a magas felhőknek, és hasonló leszek a Magasságozhoz.

15. Pedig a sírba szállsz alá, sírgödör mélységébe!

16. A kik látnak, rád tekintenek, és elgondolják: Ez-é a föld ama háborgatója, a ki királyságokat rendített meg?

17. A ki a föld kerekességét pusztasággá tette, városait lerontá, és foglyait nem bocsátá haza!

18. A népeknek minden királyai dicsőségben nyugosznak, kiki az ő sírjában,

19. Te pedig messze vettél sírodtól, mint valami hitvány gally, takarva megölettekkel, fegyverrel átverettekkel, sziklasírba leszállókkal, mint valami eltapodott holttest!

20. Nem egyesülsz velök a sírban, mert elpusztítád földedet, megölted népedet: nem él sokáig a gonoszok magva sem!

Ésa. 22,16., Jób. 18,17., Jób. 18,21.

21. Készítetek öldöklést az ő fiainak atyáik vétkéért, hogy fel ne keljenek, és örökségül bírják e földet, és városokkal töltsék be e földnek színét!

22. És felkelnek ő ellenök, szóla a seregeknek Ura, és kivágom Babilon nevét és maradékát, fiait és unokáit, szól az Úr;

23. És a sündisznónak örökségévé és álló vizek tavává teszem azt, és elsöpöröm azt a pusztítás seprőjével, szól a seregeknek Ura.

24. Megesküdött a seregeknek Ura, mondván: Úgy leszen, mint elgondolám, úgy megy véghez, mint elvégezém:

25. Megrontom Assiriát földemen, és megtapodom hegyeimen, és eltávozik róluk igája, és terhe válláról eltávozik.

Ésa. 9,4., Ésa. 10,27.

26. Ez az elvégezett tanács az egész föld felől, és ez ama felemelt kéz minden népek fölött.

Ésa. 9,12., Ésa. 9,17., Ésa. 9,21., Ésa. 10,4., Ésa. 5,25.

27. Mert a seregek Ura végezte, és ki teszi azt erőtelenné? Az ő keze fel van emelve; ki fordítja el azt?

28. A mely esztendőben meghalt Akház király, akkor lőn e jövendölés.

29. Ne örvendj oly nagyon Filisztea, hogy eltört a téged verőnek vesszeje, mert a kígyó magvából baziliskus jó ki, a melytől szárnyas sárkány származik.

30. És legelnek a szegényeknek elsőszülöttei, és a szűkölködők bátorsággal nyugosznak; és én kivesztem gyökeredet éhséggel, és maradékodat megölik.

31. Jajgass kapu, kiáltás város! remeg egész Filisztea, mivel füst jó észak felől; és nem marad el seregeiből egy sem!

Ésa. 5,26.

32. És mit felelnek a népek követői? Azt, hogy az Úr veté meg a Sion alapját, és abban bíznak népe szegényei.

15.

1. Jövendölés Moáb ellen. Igen, a pusztulás éjjelén megsemmisült Ar-Moáb; igen, a pusztulás éjjelén megsemmisült Kir-Moáb!

2. Felmennek a templomba, és Dibon a magaslatokra megy sírni, Nebón és Médebán jajgat Moáb, minden fejen kopaszság, minden szakál lenyírva!

Jer. 48,37., Jer. 48,38., Ezék. 7,18.

3. Utczáin gyászruhába öltöznek, házfedelein és piaczaik jajgat minden, és könnyekben olvad el!

4. És kiált Hesbon és Eleálé, szavok Jáháczig hallatik; ezért ordítanak Moáb vitézei, és lelke reszket.

5. Szívem kiált Moábért, a melynek végvárai Zoárig, a három éves üszőig nyúltanak; mert Luhith hágóján sírással mennek fel, és mert Horonaim útján romlásuknak kiáltását hallatják.

Jer. 48,5., Jer. 48,34.

6. Mert Nimrim vizei pusztasággá lesznek, mert elszáradt a pázsit, elfogyott a fű, és semmi zöld nem lészen.

7. Ezért a mit megmenthettek és jószágukat a fűzfáknak patakja mellé hordják.

8. Mert kiáltás zengé körül Moáb határát, jajgatása Eglaimig, és Beér-Élimig hallatik jajgatása!

9. Mert Dimon vizei megteltek vérrel, mert új romlást hozok Dimonra: Moáb menekültjeire oroszlánt, és a földnek maradékira.

16.

1. Küldjétek a föld Urának bárányát Szelából a pusztán át Sion leányának hegyére.

2. Mert mint a bujdosó madár szétszórt fészek körül, olyanok lőnek Moáb leányai az Arnon gázlóján:

3. Adj tanácsot, tarts ítéletet; tegyed árnyékodat délben olyanná, mint az éjszaka, rejtse el a kiűzötteket, és a bujdosót ne add ki!

4. Lakozzanak benned menekültjeim, és Moábnak te légy oltalom a pusztító ellen! Mert vége a nyomorgatónak, megszűnt a pusztítás, és elfogytak a földről a tapodók.

5. És Isten kegyelme megerősített egy ülőszéket, és ül azon igazsággal Dávid sátorában egy bíró, jogosság keresője, igazság ismerője.

Mik. 5,3., Mik. 5,4., Ésa. 9,7.

6. Hallottuk volt Moáb kevélységét, a felettébb kevélyét, gőgjét, kevélységét, dühét, és üres kérkedését.

Jer. 48,29., Jer. 48,31.

7. Ezért jajgatni fog Moáb Moábért, minden jajgatni fog, és nyögtök Kir-Háresethnek romjain egészen megtörve.

8. Mert Hesbon földjei elhervadának, és Sibma szőlőjének drága vesszőit a népek fejedelmei levágták. Jáézerig értek azok, a pusztát bejárták, kacsai szétterjedtek, és a tengeren túlnyúltak.

9. Ezért siratom Jáézer siralmával Sibma szőlőjét, megnedvesítlek könyeimmal Hesbon és Eleálé, mert szüretedről és aratásodról a víg éneklés elmaradt.

Jer. 48,33.

10. Elvéttetted a vígság és öröm a kertből, és a szőlőkben nem vígadnak és nem kiáltanak, bort sajtókban nem nyom a bornyomó, véget vetettem a víg éneklésnek.

Ámós. 5,17.

11. Ezért bensőm Moábért, mint a czipora sír, és szívem Kir-Heresért!

12. És lesz, hogy meg fog tetszeni, hogy Moáb a magaslaton elfáradt, és hogy templomába megy imádkozni, de nem mehet!

13. Ez a beszéd, a melyet szólott az Úr Moáb felől már régen.

14. És most szól az Úr, mondván: Három esztendő alatt, melyek, mint napszamos esztendői, megaláztatik Moáb dicsősége egész nagy népével együtt, és maradéka kicsiny, kevés és erőtlen lészen.

17.

1. Jövendölés Damaskus ellen. Ímé Damaskus városa elpusztíttatik, és romok halmává lesz;

2. Aróer városai elhagyatnak, és barmokéi lesznek, a melyek ott fognak nyugodni háborítatlanul.

3. És vége lesz Efraim erősségének, és Damaskus királyságának; Siria maradéka úgy jár, mint az Izráeliták dicsősége, ezt mondja a seregeknek Ura.

4. És lesz ama napon: megvékonyul a Jákób dicsősége, és húsa kövérsége megösztvéredik.

5. És lészen, mint mikor az arató összefogja a gabonát és a kalászokat kezével learatja, és lészen, mint mikor valaki kalászokat szed össze a Refáim völgyében;

Jóel. 3,12., Jóel. 3,13., Jel. 14,15.

6. És csak mezgérlés marad belőlök, mint az olajfa megrázásakor két-három bogyó az ágak hegyén, négy-öt a gyümölcsfának lombjai közt, így szól az Úr, Izrael Istene.

7. Ama napon Teremtőjére tekint az ember, és szemei Izrael Szentjére néznek;

8. És nem tekint az oltárookra, kezeinek alkotmányára, és a miket ujjai csináltak, nem nézi azokat, a berkeket és a nap-oszlopokat.

9. Erős városai olyanok lesznek ama napon, mint elhagyott erdő és hegytető, a melyeket elhagytak volt Izráel fiai előtt, és pusztasággá lesznek.
10. Mert elfelejtkeztl megzsabadító Istenedről, és nem emlékeztél meg erős kőszáladról, ez okért ültetél gyönyörűséges ültetéseket, és idegen vesszőt plántáltál beléjük;
11. A mely napon elültetted, körül sövényezéd és reggelre magodat felvirágoztatád: de nem leszen aratás sebeidnek és nagy fájdalomadnak napján!
12. Jaj a sok nép zúgásának, a kik úgy zúgnak, mint a tenger zúgása, és a népségek háborgásának, a kik háborognak, mint erős vizek!
13. A népségek, mint sok vizek háborgása, úgy háborognak, de megdorgálja azt és elfut messzire, és elragadtatik, mint a hegyek polyvája szél előtt és mint pozdorja a forgószél előtt;

Jób. 21,18.

14. Estvének idején rémulés száll reájok és minekelőtte megvirrad, nem lesznek: ez jutalmok pusztítóinknak és sorsok rablóinknak!

18.

1. Jaj a szárnyzuhogás országának, a mely Szerecsenország folyóin túl van;
2. A mely követeket küld a tengeren gyékényből csinált tutajokon, vizek színén. Menjetek el gyors hírnökök, a magas és derék néphez, a néphez, a mely rettenetes mióta van és ezután is; a hatalmas és hódító néphez, a melynek földét folyók hasítják át.
3. Föld kerekiségének minden lakói és földnek lakosai meglássátok, mikor a hegyeken zászló emelkedik, és halgassatok, ha kürt szól!
4. Mert ezt mondá az Úr nékem: Nyugodtan nézem sátoromból verőfényes melegnél, harmatozó felhőnél aratás hévségében.
5. Mert aratás előtt, ha a virágzás véget ér, és a virág érő fürtté leszen, levágja a vesszőket metszőkésekkel, és a kacsokat eltávolítja és lemetszi.
6. Mind ott hagyatnak a hegyek madarainak és a föld állatainak, és a madarak rajtok nyaralnak, és a föld minden állatai rajtok telelnek.

Ezék. 39,4., Ezék. 39,17., Jer. 7,33., Jer. 12,9., Jel. 19,17.

7. Abban az időben ajándékot viszen a seregek Urának a magas és derék nép; a nép, a mely rettenetes, mióta van és ezután is, a hatalmas és hódító nép, a melynek földét folyók hasítják át; a seregek Ura nevének helyére, Sion hegyére.

19.

1. Jövendölés Égyiptom ellen. Ímé az Úr könnyű felhőre ül, és bemegy Égyiptomba, és megháborodnak előtte Égyiptomnak bálványai, és az egyiptomiak szíve megolvad ő bennök.
- Zsolt. 18,11., Zsolt. 104,3., Dán. 7,13., Mát. 24,30., Jel. 1,7., Jel. 14,14.*
2. És összeveszítem az egyiptomiakat az egyiptomiakkal, és egyik hadakozik a másik ellen, kiki felebarátja ellen, város város ellen, és ország ország ellen.
3. És elfogyatkozik az egyiptomiak lelke ő bennök, és az ő tanácsát elnyelem, és tudakoznak a bálványoktól, szemfényvesztőktől, halottidézőktől és jövendőmondóktól.
4. És adom az egyiptomiakat kemény úrnak kezébe, és kegyetlen király uralkodik rajtok, szól az Úr, a seregeknek Ura.
5. És elfolyatkoznak a tenger részei, és a folyam kiszárad és elapad.
6. És büdösséget árasztanak a folyamok, elfogynak és kiszáradnak Égyiptomnak patakjai; nád és sás ellankadnak.
7. A pázsit a folyó mellett, a folyónak partján, és a folyónak minden veteménye megszárad, elporlik és nem leszen.
8. És keseregnek a halászok, és gyászolnak mind, a kik a folyóba horgot vetni szoktak, és a kik a vizek színén hálót vetnek ki, búsulnak.
9. És megszegyenülnek a fésült len készítői és a gyolcs szövői.
10. Hatalmasaik megtöretnek, és minden napszámosaik bánkódnak lelkökben.

11. Bizony bolondok Zoán fejedelmei, a Faraó bölcs tanácsosai egy eszét veszített tanács; mimódon mondjátok a Faraónak: bölcsök fia vagyok, régi királyoknak fia?
12. Ugyan hol vannak bölcsök? hogy megjelentsék neked és tudják, hogy mit végzett a seregeknek Ura Égyiptom felől?
13. Megbolondultak Zoán fejedelmei, és csalódtak Nóf fejedelmei, és elámíták az Égyiptomiakat törzseik szegletkövei.

Zak. 10,4., 1 Sám. 14,38., Bir. 20,2.

14. Az Úr beléje önté a szédelgés lelkét, hogy Égyiptomot elhitesse minden dolgaiban; miként a részeg tántorog az ő okádása felett.

Ésa. 28,8., Péld. 26,11.

15. És nem lesz Égyiptomnak semmi munkája, a melyet cselekednék a fő és fark, a palmaág és a káka.

Ésa. 9,15.

16. Ama napon olyan lesz Égyiptom, mint az asszonyok, retteg és fél a seregek Ura kezének felemelésétől, a melyet fölemel ellene.

17. És Júda földe félelmére lesz Égyiptomnak, valaki csak említi azt előtte, már fél, s a seregek Urának tanácsáért, a melyet Ő végzett fölöle.

18. Ama napon lesz öt város Égyiptomnak földén, a melyek Kanaán nyelvén szólnak, és esküsznek a seregek Urára; az egyik „pusztulás városának” nevezetik.

5 Móz. 6,13.

19. Ama napon oltára lesz az Úrnak Égyiptom földének közepette és határán egy oszlop az Úrnak;

Malak. 1,11.

20. És lesz jegyül és biznyságul a seregek Urának Égyiptom földén, hogy ha kiáltanak az Úrhoz a nyomorgatók előtt, hogy küldjön nekik megtartót és fejedelmet, és őket megszabadítsa.

Zak. 14,9., Zak. 14,20.

21. És megismerteti magát az Úr Égyiptommal, és megismeri Égyiptom az Urat ama napon, és szolgálják véres áldozattal és ételáldozattal, és fogadnak fogadást az Úrnak, és teljesítik.

Zsolt. 87,4.

22. De ha megveri az Úr Égyiptomot, megvervén, meggyógyítja, és megtérnek az Úrhoz, és Ő meghallgatja és meggyógyítja őket.

Zak. 14,21.

23. Ama napon út lesz Égyiptomból Assiriába, és Assiria megy Égyiptomba, Égyiptom meg Assiriába, és Égyiptom Assiriával az Urat tiszteli.

24. Ama napon Izráel harmadik lesz Égyiptom és Assiria mellett; áldás a földnek közepette;

25. Melyet megáld a seregeknek Ura, mondván: Áldott népem, Égyiptom! és kezem munkája, Assiria! és örökségem Izráel!

1 Móz. 12,23., Ésa. 2,4.

20.

1. Amely esztendőben Asdódba ment a Tartán, Szargon Assiria királya küldvén őt, és vívá Asdódot és azt elfoglalá:

2. Ez időben szólott az Úr Ésaiás, Ámos fia által, mondván: Menj és oldd le a gyászruhát derekadról, és sarudat vond le lábadról! És úgy cselekedett, járván ruha és saru nélkül.

2 Kir. 1,8., Zsid. 11,37.

3. És mondá az Úr: A mint szolgám Ésaiás ruha és saru nélkül jár három esztendeig jegyül és jelenségül Égyiptomra és Szerecsenországra nézve:

4. Úgy viszi el Assiria királya Égyiptom foglyait és Szerecsenország rabjait, ifjakat és véneket, ruha és saru nélkül és mezítelen alfellel, Égyiptomnak gyalázatára;

Ésa. 3,18.

5. S megrettennek és megszégyenülnek Szerecsenország miatt, a melyben reménykedtek, és Égyiptom miatt, a melyben dicsekedtek.

Ésa. 30,2., Ésa. 31,4., Hós. 12,1.

6. És szól e partvidék lakosa ama napon: Ímé így járt reménységünk, hova segítségért futottunk, hogy Assiria királyától megszabaduljunk; hát mi miként menekülhetnénk meg?

21.

1. Jövendölés a tenger pusztasága ellen. Mint szélvészek, délen tombolók, úgy jó a pusztából, rettenetes földről.

2. Kemény látás jelentetett meg nékem: a csalárd csal, a pusztító pusztít. Jőjj fel Élám, szálld meg Madai, minden ő fohászkozásának véget vetek.

Ésa. 33,1.

3. Ezért ágyékim telvék fájdalommal, és kínok fogtak el, mint a szülő asszony kínjai: gyötrődöm hallása miatt, és megrémültem látása miatt.

Zsolt. 69,24.

4. Reszket szívem, iszonyúság rettent, a kedves éjszakát remegéssé tevő nékem.

Jób. 7,3.

5. Teríts asztalt, vigyázzon a vigyázó, egyetek, igyatok; föl fejedelmek, kenjétek a paizst!

2 Sám. 1,21., Jer. 51,11.

6. Mert így szólott hozzám az Úr: Menj és állass őrállót, a mit lát, mondja meg.

7. És látott lovas csapatot, páros lovagokat, szamaras csapatot, tevés csapatot, és nagy figyelmesen hallgatott.

8. És kiálta, mint oroslán: Uram az őrtoronyban állok szüntelen napestig, és őrhelyemen állok egész éjszakákon.

9. És ímé, lovas csapat jött, páros lovagok, és szólott és mondá: Elesett, elesett Babilon, s isteneinek minden faragott képeit a földre zúzták le.

Jer. 51,8.

10. Oh én cséplésem és szerűmnek fia, a mit hallottam a seregek Urától, Izrael Istenétől, azt jelentém meg néktek!

11. Jövendölés Dúma ellen: Seirből így kiáltnak hozzám: Vigyázó! meddig még az éjszaka, meddig még ez éj?

1 Móz. 25,14., 1 Krón. 1,30.

12. Szólt a vigyázó: Eljött a reggel, az éjszaka is; ha kérdeni akartok, kérjétek, forduljatok vissza és jertek el!

13. Jövendölés Arábia ellen: Az erdőben háltok Arábiában, Dédán utazó seregei.

14. A szomjazó elé hozzatok vizet! Témá följének lakosi kenyerekkel jönnek a bujdosó elébe.

Bir. 8,5., Jób. 6,19., Jób. 6,20.

15. Mert az ellenség fegyver előtt bujdosnak, a kivont fegyver előtt és a felvont kézívek előtt és a nehéz harc előtt.

16. Mert így szólott hozzám az Úr: Még egy esztendő, mely mint a béresnek esztendeje, és elvész Kédárnak minden dicsősége;

Ésa. 16,14.

17. És Kédár vitéz fiainak kézíve számának maradéka megkevesedik; mert az Úr, Izrael Istene mondá.

Ésa. 10,19.

22.

1. Jövendölés a látás völgye ellen. Mi lelt most, hogy mindenestől felmenél a házak tetejére?

Bir. 16,27., Nehem. 8,16.

2. Te lármával teljes, zajos város, örvendező város, megöletteid nem fegyverrel ölettek, meg, és nem harczon hullottak el!

3. Hadnagyaid mind elszaladtak a kézív előtt, de megköztöztettek; a kik benned találtattak, mind megköztöztettek, midőn futni akartak messzire.

4. Ezért mondom: Ne nézzetek reám, hadd kesergessem magamat sírással; ne siessetek vigasztalni engem, népem leánya romlása felett.

5. Mert rémülésnek és eltapodtatásnak és zavarnak napja jó Istentől, a seregeknek Urától a látás völgyére, a mely ledönti a kőfalat, és a hegyeken kiáltás hallatik.

6. És Élám fölvetta a tegezt, és jó szekeren emberekkel és lovagokkal, és Kir paizst meztelenít.

7. És lészen, hogy szép völgyeid betelnek szekerekkel, és a lovagok nyomulnak a kapu felé.

8. És fölfedi Júdának fátyolát, és tekintesz ama napon az erdő házának fegyverzetére,

1 Kir. 7,2.

9. És meglátjátok, hogy Dávid városán sok repedés van, és összegyűjtitek az alsó tó vizét.

10. És megszámláljátok Jeruzsálem házait, és némely házat lerontotok, hogy a kőfalat megerősíthessétek;
11. És árkot csináltok a két kőfal között a régi tó vizének; és nem tekintetek arra, a ki ezt cselekvé, és a ki régen elvégzé ezt, Őt nem látjátok!
12. És fölhív az Úr, a seregek Ura ama napon sírásra és gyászolásra, ti magatok megkopasztására és gyászruha-öltésre,
13. És ímé öröm és vígasság; barmok ölése, juhok levágása, húsevés és borivás; együnk, igyunk, mert holnap meghalunk!

Ésa. 56,12., Ámós. 6,1., Ámós. 6,4., Ámós. 6,7.

14. És megjelenté magát füleimben a seregek Ura: Meg nem bocsátatik e bűn tinéktek, míg meg nem haltok; szól az Úr, a seregek Ura.

Ésa. 5,9.

15. Így szólt az Úr, a seregek Ura: No, menj el a kormányzóhoz, Sébnához, a királyi ház főemberéhez, és mondd meg neki:
16. Mi dolgozol itt, és ki lesz itten tied, hogy sírt vágatsz itten magadnak? mint a ki sírját magas helyen vágatja, és sziklába véset hajlékot magának!
17. Ímé az Úr elhajt téged erős hajítással, és megragadván megragad,
18. Hempelygetvén hempelyget, mint gombolyagot, mint labdát, nagy messze földre, ott halsz meg, oda mennek dicsőséged szekerei, te, urad házának gyalázata!
19. És kivetlek állásodból és lerántlak helyedről.
20. És lesz ama napon, hogy elhívom szolgálmat, Eliákimot, a Hilkiás fiát,
21. S felöltöztetem őt öltözetedbe, és öveddel megerősítem, és uralmadat kezébe adom, és ő lesz atyjok Jeruzsálem lakosainak és a Júda házának;
22. S az ő vállára adom a Dávid házának kulcsát, és a mit megnyit, senki be nem zárja, és a mit bezár, nem nyitja meg senki;
23. S beverem őt, mint szeget erős helyre, és leszen dicsőséges székül az ő atyja házának;

Zak. 10,4.

24. S reá függesztik atyja házának minden dicsőségét: fiaikat és unokákat, minden kicsiny edényt, a csészedényektől a tömlőknek minden edényeiig.
25. Ama napon, azt mondja a seregeknek Ura, kiesik a szeg, mely erős helyre veretett, és leváгатik és leesik és összetörik a teher, mely rajta volt, mert az Úr mondá.

23.

1. Jövendölés Tírus ellen. Jajgassatok Tarsis hajói, mert elpusztított, úgy hogy nincs benne ház és abba bemenet! A Kitteusok földéről jelentetett meg nekik.
2. Némuljatok meg lakosi e partvidéknek, a melyet Sidon kalmárai, a kik tengeren járnak, töltöttek be egykor.
3. Melynek sok vizeken át a Sihór veteménye és a Nilus aratása vala jövedelme, úgy hogy népek vására volt!
4. Pirulj Sidon, mert szól a tenger és a tenger erőssége, mondván: Nem vajudtam, nem is szültem, és nem tápláltam ifjakat, és nem neveltem szűzeket.
5. Mihelyt e hír Égyiptomba eljut, Tírus e híre miatt szenvednek ott is.
6. Menjetek át Tarsisba, és jajgassatok ti partvidék lakói!
7. Ez-é a ti örvendező várostok? melynek eredete ősidőkből való; és most lábai viszik őt, bujdosni messzire!
8. Ki végezé ezt a koronás Tírus felől? melynek kereskedői fejedelmek, és kalmárai a földnek tiszteletesei.
9. A seregeknek Ura végezé ezt, hogy meggyalázza minden dicsőségnek kevélységét, és hogy megalázza a föld minden tiszteleteseit.
10. Terülj el földeden, mint a folyóvíz, Tarsis leánya, nincs többé megszorító öv!
11. Kezét kinyújtá a tenger fölé, országokat rettentett meg, az Úr parancsolt Kanaán felől, hogy elpusztítsák erősségeit;
12. És szólt: Nem fogsz többé örvendezni, te megszeplősített szűz, Sidon leánya; kelj és menj át Kittingbe, de ott sem leszen nyugodalmad!
13. Ímé, a Káldeusok földje; a nép, mely eddig nem vala; Assiria adá azt a pusztá lakosainak; felállítá őrtornyait, lerombolá Tírus palotáit, rommá tevé azt.

14. Jajgassatok Tarsis hajói, mert erősségtetek elpusztítottát!

15. És lesz ama napon, hogy Tírus elfelejtetik hetven esztendeig egy király napjai szerint; hetven esztendő múltán Tírus sorsa a parázna nő éneke szerint leszen:

Jer. 25,11., Jer. 25,12., Jer. 29,10., Dán. 9,24.

16. Végy cziterát, járd be a várost, elfeledett parázna nő; pengesd szépen, dalolj sokat, hogy így emlékezetbe jőjj!

17. És lesz hetven esztendő múltán, meglátogatja az Úr Tírust, és az ismét megkapja a maga keresetét, és paráználkodik a föld minden országaival a földnek színén!

Ezék. 29,12., Ezék. 29,13., Jer. 46,26., Jer. 49,6., Jer. 49,39.

18. S leszen az ő nyeresége és keresete szent az Úrnak, mely nem halmaztatik fel, sem el nem rejtetik, mert az Úr előtt lakozóké leszen az ő nyeresége, hogy egyenek eleget, és szép ruházatuk legyen.

Mik. 1,7., Ésa. 60,5., Ésa. 60,7., Ésa. 18,7.

24.

1. Ímé az Úr megüresíti a földet és elpusztítja azt, és elfordítja színét és elszéleszti lakóit!

2. S olyan lesz a nép, mint a pap; a szolgál, mint az ő ura; a szolgáló, mint asszonya; a vevő, mint az eladó; a kölcsönadó, mint a kölcsönkérő; a hitelező, mint az, a kinek hitelez;

3. Megüresítettvén megüresítettik a föld, és elpusztítottván elpusztítottatik; mert az Úr szólá e beszédet.

4. Gyászol és megromol a föld, elhervad és megromol a földnek kerekége, elhervadnak a föld népének nagyjai.

5. A föld megfertőztetett lakosai alatt, mert áthágták a törvényeket, a rendelést megszegték, megtörték az örök szövetséget.

1 Móz. 4,11., 3 Móz. 26,15.

6. Ezért átok emészti meg a földet, és lakolnak a rajta lakók; ezért megégnek a földnek lakói, és kevés ember marad meg.

3 Móz. 26,14., 3 Móz. 26,16., 5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68., Jer. 11,3., Jer. 11,4.

7. Gyászol a must, elhervad a szőlő, és sóhajtnek minden vidám szívűek.

Jóel. 1,10., Jóel. 1,12.

8. Megszűnt a dobok vidámsága, elcsöndesült az örvendők zajgása, a cziterának vidámsága megszűnt.

Jóel. 1,5., Ésa. 5,12.

9. Énekléssel nem isznak bort; keserű a részegítő ital az ívónak;

10. Rommá lón az álnokság városa, bezáróztatott minden ház, senki be nem mehet!

11. Az utcákon panaszkodás hallik a bor miatt; minden öröm alkonyra szállt, a föld vígassága elköltözött.

Ámós. 8,10.

12. A városban csak pusztaság maradt és rommá zúzatott a kapu.

13. Mert így lesz a föld közepette, a népek között, mint az olajfa megrázásakor, mint mezejléskor, midőn a szüre elmúlt.

Ésa. 17,6.

14. Ők felemelik szavokat, ujjongnak, az Úr nagyságáért rivalgnak a tenger felől.

15. Ezért dicsérjétek az Urat keleten, a tenger szigetein az Úrnak, Izráel Istenének nevét.

Ésa. 42,10., Ésa. 42,12.

16. A föld széléről énekeket hallánk: dicsőség az igaznak! S én mondék: végem van, végem van, jaj nékem! A hitetlenek hitetlenül cselekesznek és hitelenséggel a hitetlenek hitelenséget cselekesznek.

Ésa. 21,2.

17. Rettegés, verem és tör vár rád földnek lakója!

Ésa. 5,19., Jer. 48,43., Jer. 48,44.

18. És lesz, hogy a ki fut a rettegésnek szavától, verembe esik, és a ki kijő a veremből, megfogatik a törben, mert az egek csatornái megnyílnak, és megrendülnek a föld oszlopai.

1 Móz. 7,11., Zsolt. 82,5., Péld. 8,29.

19. Romlással megromol a föld, töréssel összetörik a föld, rengéssel megrendül a föld;

20. Inogva meging a föld, miként a részeg, és meglódul, mint a kaliba, és reá nehezedik bűne és elesik; és nem kél fel többé!

21. És lesz ama napon: meglátogatja az Úr a magasság seregét a magasságban, és a föld királyait a földön:

22. És összegyűjtve összegyűjtetnek gödörbe, mint a foglyok, és bezáratnak tömlöczbe, és sok napok után meglátogattnak.
23. És elpirul a hold, és megszégyenül a nap, mikor a seregek Ura uralkodik Sion hegyén és Jeruzsálemben: s vénei előtt dicsőség leszen.

Jóel. 2,31., Ésa. 60,19., Ésa. 60,20., Ésa. 30,26.

25.

1. Uram, te vagy Istenem, magasztallak, dicsérem nevedet! Mivel csodát cselekvél, örök tanácsaid hűség és igazság.
2. Mert a városból kőrakást csináltál, az erős városból romot, az idegenek palotáját olyanná tetted, hogy nincs többé város; soha örökké meg nem épül.
3. Ezért dicsóítnek téged erős népek, erőszakos pogányok városai félnek téged!
4. Mert erőssége voltál a gyöngének, erőssége a szegénynek szorongásában; a szélvész ellen oltalom, árnyék a hévség ellen, mikor az erőszakosok haragja olyan volt, mint kőfalrontó szélvész.
5. Mint hévséget száraz földön, megalázod az idegeneknek háborgását, mint a hévség sűrű felleg miatt, megszűnt a pogányoknak éneke.
6. És szerez a seregek Ura minden népeknek e hegyen lakodalmat kövér eledelekből, lakodalmat erős borból; velős, kövér eledelekből, megtisztult erős borból;

Zsolt. 22,27., Zsolt. 23,5., Zsolt. 55,1., Mát. 8,11., Luk. 14,15., Luk. 22,16., Jel. 19,9.

7. S elveszi e hegyen a fátyolt, mely beboríta minden népeket, és a takarót, mely befödött vala minden népségeket;
8. Elveszti a halált örökre, és letörli az Úr Isten a könyhullatást minden orczáról: és népe gyalázatát eltávolítja az egész földről; mert az Úr szólott.

1 Kor. 15,54., 1 Móz. 2,16., 1 Móz. 17,18., 1 Móz. 3,2., 1 Móz. 19,22., Jel. 21,4.

9. És szólnak ama napon: Ímé Istenünk, a kit mi vártunk és a ki megtart minket; ez az Úr, a kit mi vártunk, örüljünk és örvendezzünk szabadításában!
10. Mert az Úr keze nyugszik e hegyen, és eltapostatik Moáb az ő földében, mint eltapostatik a szalma a ganaj levében.

2 Kir. 9,37., Jer. 8,2., Jer. 16,4., Jer. 25,33.

11. És kiterjeszti kezeit abban, mint kiterjeszti az úszó, hogy ússzék; de az Úr megalázza kevélységét és kezei csalárdságát;
12. És magas falaid erősségét lerontja, megalázza, a földre, porba dobja.

26.

1. Ama napon ez éneket énekelik Júda földén: Erős városunk van nekünk, szabadítását adta kőfal és bástya gyanánt!

Zsolt. 46,2., Zsolt. 35,22.

2. Nyissátok fel a kapukat, hogy bevonuljon az igaz nép, a hűség megőrzője.

Zsolt. 118,19., Zsolt. 118,20., Jel. 22,14.

3. Kinek szíve reád támaszkodik, megőrzöd azt teljes békében, mivel Te benned bízik;

Zsolt. 112,7., Zsolt. 112,8., Zsolt. 111,8.

4. Bízatok az Úrban örökké, mert az Úrban, Jehovában, örök kőszálunk van.

Zsolt. 62,9., Zsolt. 115,11.

5. Mert meghorgasztá a magasban lakozókat: a magas várost, megalázá azt, megalázá azt a földig, és a porba dobta azt;

Ésa. 25,2., Ésa. 25,12.

6. Láb tapodja azt, a szegény lábai, a gyöngék talpai!

7. Az igaznak ösvénye egyenes, egyenesen készíted az igaznak útját.

Péld. 3,6., Péld. 11,6.

8. Mi is vártunk Téged, ítéleted ösvényén, oh Uram! Te neved és emlékezeted után vágyott a lélek!

9. Szívem utánad vágyott éjszaka, az én lelkem is bensőmben Téged keresett, mivel ha ítéleteid megjelennek a földön, igazságot tanulnak a földnek lakosai.

Zsolt. 63,7., Zsolt. 77,3., Zsolt. 119,55., Zsolt. 119,62., Zsolt. 139,18.

10. Ha kegyelmet nyer a gonosz, nem tanul igazságot, az igaz földön is hamisságot cselekszik, és nem nézi az Úr méltóságát.

11. Uram! magas a Te kezed, de nem látják! de látni fogják, és megszegyenülnek, néped iránt való buzgó szerelmedet; és tűz emészti meg ellenségeidet.

5 Móz. 32,27., Zsolt. 69,10., Zsolt. 119,139., Ésa. 9,18.

12. Uram! Te adsz nekünk békességet, hisz minden dolgainkat megcselekedted értünk.

Zsolt. 44,5., Zsolt. 44,6.

13. Uram! mi Istenünk! urak parancsoltak nekünk kívüled; de általad dicsőítjük neved!

14. A meghaltak nem élnek, az árnyak nem kelnek föl: ezért látogatád meg és vesztéd el őket, és eltörléd emlékezetöket.

Jel. 20,5., Jel. 20,6.

15. Megszaporítád e népet, Uram! megszaportád e népet, magadat megdicsőítéd, kiterjesztetted a földnek minden határait.

Ésa. 49,19., Ésa. 49,21., Ésa. 54,1., Ésa. 54,5., Ésa. 62,4., Ésa. 62,5.

16. Oh Uram! a szorongásban kerestek Téged, és halk imádságot mondtanak, mikor rajtuk volt ostorod.

17. Miként a terhes asszony, a ki közel a szüléshez, vajudik, felkiált fájdalomiban, előtted olyanok voltunk, Uram!

18. Mint terhesek vajudtunk, de csak szelet szültünk: szabadulása nem lőn e földnek, és nem hulltak el a föld kerekiségének lakói.

Hós. 8,7.

19. Megelevenednek halottaid és holttesteim fölkelnek: serkenjete föl és énekeljete, a kik a porban lakoztok, mert harmatod az élet harmata, és visszaadja a föld az árnyakat!

Ésa. 25,8., 1 Thess. 4,16., Jel. 20,4., Jel. 20,5., Luk. 14,14., Dán. 12,2.

20. Menj be népem, menj be szobáidba, és zárd be ajtóidat utánad, és rejtsd el magad rövid szempillantásig, míg elmúlik a bús harag!

21. Mert ímé az Úr kijő helyéről, hogy meglátogassa a föld lakóinak álnokságát, s felmutatja a föld a vért, és el nem fedí megöletteit többé!

1 Móz. 4,10., 1 Móz. 4,11., Jób. 16,18., Ezék. 24,7., Ezék. 24,8.

27.

1. Ama napon meglátogatja az Úr kemény, nagy és erős kardjával Leviatánt, a futó kígyót, Leviatánt, a keringő kígyót, és megöli a sárkányt, mely a tengerben van.

2. Ama napon a színború szőlőről énekeljete:

3. Én, az Úr, őrizem azt, minden szempillantásban öntözöm, hogy senki meg ne látogassa, éjjel-nappal megőrzöm azt;

4. Nincsen haragom, de ha tövis és gaz jó элем, csatára megyek ellene, és meggyújtom azt mind együtt;

Ésa. 5,6., Ésa. 9,18., Ésa. 10,17.

5. Avagy fogja meg erősségemet, kössön békét velem, békét kössön velem!

6. Jövendőben Jákób meggyökerezik, virágzik és virul Izrael, és betöltik a földnek színét gyümölcscecel.

Ésa. 14,1., Ésa. 14,5., Ésa. 44,3., Ésa. 44,4.

7. Avagy az őt verőnek verése szerint verte őt? vagy ellenségei megöletteinek megölése szerint öletett-e meg?

Ésa. 13,19., Ésa. 13,20.

8. Mérték szerint ítélted őt, midőn elvetted! Reájok fútt kemény lehelletével a keleti szél napján.

Ésa. 48,9., Jób. 27,21., Jer. 18,17., Jer. 4,11.

9. Ezért így tisztítatik el a Jákób hamissága, és épen ez a gyümölcsce bűne elvételének, hogy olyanná teszi az oltárnak minden kövét, minők a széttört mészkövek: nem kelnek fel többé a berkek és napozlopok!

Ésa. 17,8., Hós. 10,8., 5 Móz. 9,21.

10. Mert az erős város magánosan álland, üres és elhagyott hely, miként a pusztá, ott legel a borjú és ott hever, és megemészti annak ágait.

Ésa. 7,23.

11. És ha megszáradnak gallyai, összetöretnek, az asszonyok előjövén, megegetik azokat; mert értelem nélkül való e nép, ezért nem könyörül meg rajta Teremtője, és nem kegyelmez néki alkotója.

4 Móz. 15,32., 4 Móz. 15,33., 1 Kir. 17,12., Ésa. 5,13., Jer. 4,22., Hós. 4,6.

12. És lesz ama napon: cséplést tart az Úr az Eufrátes folyóvizétől Égyiptom patakjáig, és ti egyenként összeszedettek, Izráel fiai.

1 Kir. 8,65., 2 Kir. 24,7., 1 Móz. 15,18., 5 Móz. 24,20.

13. És lesz ama napon: megfújják a nagy kürtöt, és eljönnek, a kik elvesztek Assiria földében és a kik kiűzettek Égyiptom földébe, és leborulnak az Úr előtt a szent hegyen, Jeruzsálemben.

Ésa. 11,12., Ésa. 11,14.

28.

1. Jaj Efraim részegei kevély koronájának és dicsőséges ékessége hervadó virágának, mely a bortól megverettek kövér völgye fején van.

Ámós. 6,1., Ámós. 6,6., Hós. 5,5.

2. Ímé, egy erős és hatalmas jó az Úrtól, mint jégfergeteg, veszedelmes szélvész, mint özönlő erős vizeknek áradása: földhöz veri kezével azt!

Zsolt. 83,16., Ezék. 20,33., Hós. 13,15.

3. Lábbal tapodtatik meg Efraim részegeinek kevély koronája,

Siral. 1,13., Siral. 5,16., Zsolt. 89,40.

4. És úgy jár dicsőséges ékességének hervadó virága, a mely a kövér völgynek fején van, mint a korai füge a gyümölcszedés előtt, a melyet mihelyt valaki meglát, alig veszi kezébe, lenyeli.

Mik. 7,1., Hós. 9,10., Jer. 24,2.

5. Ama napon a seregek Ura lesz ékes koronája és dicsőséges koszorúja népe maradékának;

6. És ítéletnek lelke annak, a ki az ítélőszékben ül, és erősség azoknak, a kik visszanyomják a kapuig az ellenséget.

2 Sám. 11,23., 2 Kir. 18,8.

7. De ezek is tántorognak a bor miatt, és szédülnek a részegítő italtól: pap és próféta tántorog részegítő ital miatt, a bor elnyelte őket, szédülnek a részegítő ital miatt, tántorognak a jövőlátásban, és inognak az ítéletmondásban;

8. Mert minden asztal telve undok okádással, úgy hogy hely sincs a nélkül.

9. Kit tanít tudományra? A tanítást kívül érteti meg? A tejtől elszakasztottakkal-é és a csecstől elválasztottakkal-é?

Zsolt. 8,3.

10. Mivel parancsra új parancs, parancsra új parancs, szabályra új szabály, szabályra új szabály; itt egy kicsi, ott egy kicsi.

11. Ezért dadogó ajakkal és idegen nyelven fog szólni e néphez,

1 Kor. 14,21.

12. Ó, a ki ezt mondá nékik: Ez a nyugalom, hogy nyugtassátok meg a megfáradottat, és ez a pihenés! És nem akarták hallani!

13. És lőn nékik az Úr beszéde parancsra új parancs, parancsra új parancs, szabályra új szabály, szabályra új szabály; itt egy kicsi, ott egy kicsi; hogy járjanak és hátra essenek és összetöressenek és törbe jussanak és megfogassanak!

Ésa. 8,14., Ésa. 8,15.

14. Ezért halljátok az Úrnak beszédét, csúfoló férfiak, a kik uralkodtok e népen, a mely Jeruzsálemben lakik.

Zsolt. 1,1., Péld. 9,7., Péld. 9,8., Péld. 13,1., Péld. 14,6.

15. Mert így szóltok: Frigyet kötöttünk a halállal, a sírral meg szövetséget csináltunk; az ostorozó áradat ha jó, nem ér el minket; mert a hazugságot választók oltalmunkul, és csalásba rejteznék el!

Jób. 21,14., Jer. 2,31., Zsolt. 12,3., Zsolt. 12,5., Ésa. 28,18.

16. Ezért így szól az Úr Isten: Ímé, Sionban egy követ tettem le, egy próbakövet, drága szegletkövet, erős alappal, a ki benne hisz, az nem fut!

Zsolt. 118,2., Ésa. 8,14., Ésa. 8,15., Mát. 21,42., Róm. 9,32.

17. És a jogosságot mérőkötéllé tevém, és az igazságot színlelővé, és jég söpri el a hazugság oltalmát, és vizek ragadják el a rejteket.

Ésa. 30,30., Ésa. 32,19., Ésa. 28,15.

18. És eltöröltetik a halállal való frigyetek, és a sírral való szövetségtek meg nem áll; az ostorozó áradat ha eljő, eltapod titeket,

19. S a hányszor eljő, elragad titeket; mert minden reggel eljő, nappal és éjszaka; borzalom megértetni e tanítást;
20. Mert rövid lesz az ágy, hogy benne kinyújtózhassék, és a takaró szűk lesz az elrejtőzéskor.
21. Mert mint a Perázim hegyén, felkel az Úr, és mint Gibeon völgyében, megharagszik, hogy megtegye munkáját, a mely szokatlan lesz, és hogy cselekedje dolgát a mely hallatlan lesz.
Józs. 10,11., Józs. 10,12., 2 Sám. 5,20., 1 Krón. 14,11.
22. És most ne csúfolódjatok, hogy köteleitek szorosabbak ne legyenek; mert elvégzett pusztítást hallottam az Úrtól, a seregek Urától, az egész föld felett.
Ésa. 10,23., Siral. 3,7.
23. Vegyétek füleitekbe és halljátok szavam', figyeljete és hallgassátok beszédem'!
24. Hát mindig szánt-é a szántó, hogy vessen, és barázdálja és boronálja-é földét?
25. Nemde, mikor elegyengette színét, hint fekete köményt, és szór illatos köményt, s vet sorban búzát és árpát a kijelölt földbe, és tönkölyt a szélére?
2 Móz. 9,31., 2 Móz. 9,32., Ezék. 4,9.
26. Így szoktatá őt rendre és tanítá Istene.
27. Mert nem cséplő szánkával csépelik a fekete köményt, és nem szekér kerekével tapodják az illatos köményt; a fekete köményt bottal verik ki, és az illatot pálczával;
Bir. 6,11., Ruth. 2,17., Mik. 4,13.
28. A búzát csépelik; de nem örökre csépli azt, és bár hajtja rajta szekere kerekét és lovait, de szét nem töreti.
29. Ez is a seregek Urától származott: Ő ad csodás tanácsot és nagyságos bölcseséget!
Jer. 32,19.
- 29.**
1. Jaj Árielnek, Árielnek, a városnak, a hol Dávid lakott! Esztendőt esztendőhöz adjatok, és forogjanak az ünnepek!
2. És én megszorítom Árielt, és lesz fájdalom és siralom, és lesz nékem, mint Áriel.
3. Körülveszlek táborral, és bezárlak tornyokkal, és erősségeket állatok ellened.
Jer. 6,3., Jer. 6,6.
4. És megaláztatván, a földből szólsz és porból morog beszéded, szavad olyan lesz, mint halottidézőé, a földből, és porból sipog beszéded.
Ésa. 8,19.
5. Ellenségidnek sokasága olyan lesz, mint az apró por, és mint a repülő polyva az erőszakosok sokasága, és lesz hamar és hirtelen.
6. A seregek Urától látogattatik meg, mennydörgéssel, földindulással, nagy zúgással, forgószéllel, viharral és emésztő tűzi lánggal;
Zsolt. 83,16., Ésa. 28,17., Ésa. 30,30.
7. Mint éjjeli álomlátás, olyan lesz minden pogányoknak sokasága, a kik hadakoznak Áriel ellen, s a kik hadakoznak ellene és vára ellen, és őt megszorítják.
8. És lesz, mint mikor álmodik az éhező, és ímé eszik, és midőn fölserken, üres a hasa, és mint mikor álmodik a szomjazó, és ímé iszik, és midőn fölserken, ímé szomjas és lelke eped: így lesz minden pogányoknak sokasága, a kik hadakoznak Sion hegye ellen.
9. Ámuljatok és bámuljatok, vakítsátok magatokat és megvakultok! részegek, de nem bortól, tántorognak, de nem részegítő italtól.
Ésa. 51,17., Jer. 13,13.
10. Mert rátok önté az Úr a mély álomnak lelkét, és bezárta szemeiteket, a prófétákat, és fejeiteket, a nézőket befedezte;
Róm. 11,8.
11. És lesz mind e látás néktek, mintegy bepecsételtetett írás beszédei, a melyet oda adnak egy írástudónak, mondván: Olvasd, kérlek, és ő szól: Nem tudom, mert bepecsételtetett.
Dán. 12,4., Dán. 12,9., Jel. 5,1., Jel. 5,3.
12. És ha e levelet annak adják, a ki nem tud írást, mondván: Olvasd el, kérlek! ő így szól: Nem tudok írást.
13. És szólt az Úr: Mivel e nép szájjal közelget hozzám, és csak ajkaival tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem, úgy hogy irántam való félelmök betanított emberi parancsolat lón:

Mát. 15,8., Mát. 15,9., 1 Kor. 1,19., Zsolt. 78,34., Zsolt. 78,35., Zsolt. 78,36., Ésa. 19,11., Ésa. 19,14., Abd. 1,8.

14. Ezért én is csodásan cselekszem ismét e néppel, nagyon csodálatosan, és bölcséinek bölcsesége elvész, és értelmeseinek értelme eltűnik.

15. Jaj azoknak, a kik az Úrtól mélységesen elrejtik tanácsukat, és a kik a sötétségben szoktak cselekedni, mondván: Ki lát minket és ki ismer minket?

Zsolt. 94,7., Zsolt. 94,9., Mát. 23,13., 1 Kor. 4,5.

16. Mily együgyűek vagytok! Avagy a fazekas olyan, mint az agyag, hogy így szóljon a csinálmány csinálójának: Nem csinált engem! és az alkotmány ezt mondja alkotójának: Értelmetlen!

Róm. 9,20.

17. Nemde kevés idő multán a Libánon termőfölddé lesz, és a termőföld erdőnek tartatik?

Ésa. 32,15.

18. És meghallják ama napon a siketek az írás beszédeit, és a homályból és sötétebből a vakoknak szemei látni fognak.

Ésa. 29,9., Ésa. 29,24., Ésa. 35,5., Mát. 11,5., Mát. 11,6.

19. És nagy örömük lesz a szenvedőknek az Úrban, és a szegény emberek vígadnak Izráel Szentjében.

Zsolt. 22,27., Zsolt. 22,30., Zsolt. 25,9., Zsolt. 37,11.

20. Mert a kegyetlen elveszett, és a csúfoló elpusztult, és kivágattak a hamisságnak minden őrei,

1 Sám. 2,4., 1 Sám. 2,5., Mik. 2,1.

21. Kik az embert elítélik egy szóért, és tört vetnek annak, a ki őket a kapuban megfeddi, és elejti csalárdul az igazat.

Ámós. 5,10., Jer. 18,18.

22. Ezért így szól az Úr Jákób házáról, Ő, a ki megváltá Ábrahámot: Nem szégyenül meg többé Jákób, és nem sáppad meg többé az ő orczája.

1 Móz. 12,1., Zsid. 11,8.

23. Ha látni fogják gyermekei kezeim munkáját közöttük, megszentelik nevemet, megszentelik Jákób Szentjét, és félik Izráel Istenét.

Ésa. 43,5., Ésa. 43,6., Ésa. 54,1., Ésa. 54,8., Ésa. 54,13.

24. És megismerik a tévelygő lelkűek az értelmet, és a kik zúgolódnak, tanulságot tanulnak.

Ésa. 29,18.

30.

1. Jaj a pártos fiaknak, így szól az Úr, a kik tervet visznek véghez nélkülöm, és szövetséget kötnek, de nem lelkem által, hogy bűnre bünt halmozzanak!

2. A kik Égyiptomba szállanak alá, és számat nem kérdezik meg, hogy meneküljenek a Faraónak oltalmába, és Égyiptom árnyékába rejtőzködjenek.

3. És lesz néktek a Faraó oltalma szégyentekre, és az elrejtőzködés Égyiptom árnyékában gyalázatokra.

4. Mert már Zoánban voltak fejedelmei, és követei Hánesig érkezének.

5. Megszégyenülnek mind a nép miatt, a mely nem használ nékik, a mely nem segít és nem használ, sőt szégyenőkre és gyalázatukra lesz!

6. Jövendülés dél barma ellen: A nyomor és szorongatás földén keresztül, a honnan nőstény és hím oroslán és viperák és szárnyas sárkányok jönnek ki; viszik szamárcsikók hátán gazdagságukat, és a tevéknek púpján kincsöket a népnek, a mely pedig nem használ.

Ésa. 14,29., Ésa. 8,1., Ésa. 8,16., 5 Móz. 8,15., Bir. 19,4., Bir. 12,14.

7. Hitvány és üres Égyiptom segítsége, ezért nevezem őt nagyszájúnak, a ki veszteg ül,

8. Most menj, írd ezt táblára nálok, és jegyezd föl könyvbe ezt, hogy megmaradjon az utolsó napra bizonyosságul örökre.

Ésa. 8,1., 5 Móz. 31,19., 5 Móz. 31,21., 5 Móz. 31,26.

9. Mert pártütő nép ez, apát megtagadó fiak, fiak, kik nem akarják hallani az Úr törvényét;

Jób. 31,28., Péld. 30,9.

10. Kik ezt mondják a látóknak: Ne lássatok; és a prófétáknak: Ne prófétáljatok nekünk igazat, beszéljetez kedvünk szerint valókat, prófétáljatok csalárdságokat!

1 Kir. 22,8., Jer. 38,4., Ámós. 2,12., Mik. 2,6., Mik. 2,11.

11. Hagyjátok el az utat, térjetez le már ez ösvényről, vigyetez el előlünk Izráelnek Szentjét!

12. Azért így szól Izráel Szentje: Mivel megútáltatok e beszédet, és bíztok a nyomorgatásban és a hamisságban, és ezekre támaszkodtok:

13. Azért e bűn olyan lesz tinéktek, mint a leesendő falhasadék, a mely már kiáll a magas kőfalon, a melynek aztán nagy hirtelen jó el romlása;

Zsolt. 62,4.

14. És romlása olyan lesz, mint a fazekasok edényének romlása, a mely kimelés nélkül eltöretik, és nem találni töredéki közt oly cserepet, a melyen tűzhelyről tüzet lehetne vinni, avagy vizet meríteni a tócsából.

15. Mert így szól az Úr Isten, Izráelnek Szentje: Megtérve és megnyugodva megmaradhattatok volna; csöndességben és reményességben erősségték lett volna: de ti nem akarátok;

16. Hanem ezt mondatok: Nem, sőt lóra ülven, futunk; ezért futnotok kell; és gyors paripán elvágatunk; ezért gyorsak lesznek üldözőitek.

17. Ezer fut egynek riasztására, ötnek riasztására mind elfuttok, mígnem úgy maradtok, mint egy szál fenyő a hegytetőn, mint egy zászló a halmon.

3 Móz. 26,8., 5 Móz. 32,8.

18. S azért vár az Úr, hogy könyörüljön rajtatok, és azért felséges ő, hogy megkegyelmezzon néktek, mert az ítélet Istene az Úr; boldogok mindazok, a kik Őt szolgálják.

Péld. 16,20., Zsolt. 2,12.

19. Mert te nép, mely Sionon Jeruzsálemben lakol, nem fogsz te sírni többé, bizton könyörül rajtad Ő kiáltásod szavára, mihelyt meghallja megfelel néked;

20. És ad néktek az Úr kenyeret a keserűségben, és a nyomorban vizet, és nem kell többé elrejtőzködniök tanítóidnak, hanem szemeid tanítóidra néznek!

Ésa. 30,10., 1 Kir. 22,27., Ezék. 4,16., Ezék. 4,17.

21. És füleid meghallják a kiáltó szót mögötted: ez az út, ezen járjatok; ha jobbra és ha balra elhajoltok.

22. És megútáltjátok megezüstözött bálványaitokat és megaranyozott képeiteket; kiszórod őket, mint az undokságot: ki innen! szól sz nékik.

Ésa. 31,7.

23. És ad esőt a magra, a melylyel a földet beveted, és a kenyér, a föld termése, bő és tápláló lesz, és széles mezőn legelnek nyájaid ama napon.

3 Móz. 26,3., 3 Móz. 26,4.

24. A barmok és a szamarak, a melyek a földet szántják, sózott abrakkal élnek, a melyet megszórtak lapáttal és villával.

5 Móz. 22,10., 2 Móz. 23,12.

25. És lesznek minden magas hegyen és emelkedettebb halmon patakok, folyamok a nagy öldöklés napján, mikor a tornyok leomlanak.

Ésa. 2,15.

26. És a holdnak fénye olyan lesz, mint a napnak fénye, és a napnak fénye hétszer nagyobb lesz, olyan, mint hét napnak napfénye; ama napon, a melyen az Úr beköti népe romlását, és vereségének sebet meggyógyítja!

27. Ímé, az Úr neve jó messziről, haragja ég és sötét gomolygó füstje; ajkai rakvák haraggal, és nyelve, mint emésztő tűz!

Zsolt. 44,6., Zsolt. 54,3., Hós. 5,14., Hós. 5,15.

28. Lehellete, mint megáradott patak, a mely torkig ér, hogy megrostálja a népeket pusztulás rostájában, és tévelygés zabláját vesse a népségek szájába.

Ésa. 41,16., Ésa. 37,29., Jer. 15,7., Ezék. 5,2.

29. És fölzendül éneketek, mint a szent ünnepnek éjszakáján, és örvendez szívetek, mint azé, a ki sípolva megy az Úr hegyére, Izráel kőszálához.

2 Móz. 12,12., 5 Móz. 16,16., Zsolt. 122,4., Ezsd. 2,65., Nehem. 7,67.

30. És megzendíti az Úr dicsőséges szavát, karjának lesujtását megmutatja megbúsult haragjában és emésztő tűz lángjában, vízarádással, zivatarral és jégeső kövével.

31. Mert az Úrnak szavától megretten Assiria, veri azt akkor vesszővel;

32. És a büntető vessző minden sujtását, a melyet az Úr mérend reá, dobokkal és cziterákkal fogjátok kisérni, és Ő kezét fel-felemelvén, harczol ellene.

Zsolt. 68,26., Ésa. 10,5., Ésa. 10,15., Ésa. 10,24., Ésa. 28,15., Ésa. 28,18., Ésa. 28,19.

33. Mert készen van a szörnyű tűzhely régen, készen áll az már a királynak is, mélyen és szélesen csinálta azt, máglyájában tűz és fa bőven; az Úr fuwallata gyújtja meg azt, mint kénköves patak.

31.

1. Jaj nékik, a kik Égyiptomba mennek segítségért, lovakra támaszkodnak, és a szekerek sokaságában bíznak, és a nagyon erős lovagokban; és nem néznek Izráelnek Szentjére, és az Urat nem keresik.

Ésa. 30,2., Ésa. 30,5., Ésa. 36,9.

2. De Ő is bölcs, és hoz veszedelmet, és beszédeit nem változtatja meg; hanem fölkel a gonoszoknak háza ellen és a bűnt cselekvők segítsége ellen.

4 Móz. 23,19.

3. Hiszen Égyiptom ember és nem Isten, és lovai hús és nem lélek, és ha az Úr kinyújtja kezét, megtántorodik a segítő, és elesik a megsegített, és együtt mind elvesznek.

Ezék. 28,9., Zak. 4,6.

4. Mert így szólott az Úr hozzám: A mint mormol az oroslán és az oroslánkölyök zsákmánya mellett, a mely ellen összehívatnak a pásztorok sereggel, és szavoktól ő meg nem retten, és meg nem ijed sokaságuktól: így száll alá a seregek Ura, hogy hadakozzék a Sion hegyén és halmán!

5. Mint repeső madarak, úgy oltalmazza a seregek Ura Jeruzsálemet, oltalmazván megszabadítja, kimélvén megmenti.

5 Móz. 32,11., 5 Móz. 32,12., Zsolt. 91,4., Mát. 23,37., Malak. 4,2.

6. Térjetez vissza hát hozzá, a kitől oly nagyon elpártolátok, Izráelnek fiai!

7. Mivel ama napon megveti mindenki ezüst bálványait és arany bálványait, a melyeket kezeitek csináltak néktek bűnre.

Ésa. 2,20., Ésa. 30,22., Ámós. 8,10.

8. És elesik Assiria, nem férfiú kardjától, és nem ember kardja emészti meg azt; és fut egy kard előtt, és ifjai adófizetők lesznek;

Ésa. 10,34.

9. És kőszála félelem miatt menekül, és a zászlótól fejedelmei elfutnak, szól az Úr, a kinek tüze Sionban van, és kemenczéje Jeruzsálemben.

Ésa. 29,1.

32.

1. Ímé, igazság szerint uralkodik a király, és a fejedelmek fők lesznek az ítélettelben;

2. Olyan lesz mindegyik, mint a rejtek szél ellen, mint oltalom zivatar ellen, mint patakok száraz vidéken, mint nagy kőszál árnyéka a szomszédhozó földön.

3. És nem lesznek zárva többé a látóknak szemei, és a hallók fülei figyelmeznék;

4. A hebehurgyák szíve ismerni tanul, és a dadogóknak nyelve gyorsan és világosan szól.

5. Nem nevezik a bolondot többé nemesnek, és a csalárdot sem hívják nagylelkűnek.

6. Mert a bolond csak bolondot beszél, és az ő szíve hamisságot forral, hogy istentelenséget cselekedjék, és szóljon az Úr ellen tévelygést, hogy az éhező lelkét éhen hagyja, és a szomjazó italát elvegye.

Zsolt. 10,4., Zsolt. 10,5., Zsolt. 10,6., Zsolt. 14,1.

7. A csalárdnak eszközei csalárdok, ő álnokságot tervel, hogy elveszesse az alázatosokat hazug beszéddel, ha a szegény igazat szólna is.

Zsolt. 11,2., Zsolt. 11,3., Zsolt. 17,9., Zsolt. 17,11., Zsolt. 36,2., Zsolt. 36,4., Zsolt. 37,12., Zsolt. 37,14.

8. De a nemes nemes dolgokat tervel, és a nemes dolgokban meg is marad.

9. Ti gondtalan asszonyok, keljetez fel, halljátok szavam', és ti elbizakodott leányzók, vegyétez füleitekbe beszédem'!

Ámós. 6,1., Ámós. 4,1., Ésa. 3,17., Ésa. 3,28.

10. Kevés idő multán megháborodtok ti elbizakodottak, mert elvesz a szüret, és gyümölcszedés sem lesz.

11. Reszkeszetez ti gondtalanok, rettenjetez meg, ti elbizakodottak; vetkezetez mezítelenre és övezzetez fel ágyékaitokat gyászruhával.

12. Gyászoljatez az emlőket, a szép mezőket, a termő szőlőtőket.

13. Népemnek földét tüske, tövis verte fel, és az örvendő városnak minden öröm-házait;

14. A paloták elhagyatvák, a város zaja elnémult, torony és bástya barlangokká lettek örökre, hol a vadszamár kedvére él, a nyájatez meg legelnek.

15. Míglen kiöntetik reánk a lélek a magasból, és lészen a pusztá termőfölddé, és a termőföld erdőnek tartatik;
Ésa. 29,17., Ésa. 41,18., Ésa. 43,19., Ésa. 44,3., Jóel. 2,28., Jóel. 2,30., Luk. 24,49., Csel. 1,8.
16. És lakozik a pusztában jogosság, és igazság fog ülni a termőföldön;
Zsolt. 85,12.
17. És lesz az igazság műve békesség, és az igazság gyümölcse nyugalom és biztonság mindörökké.
18. Népem békesség hajlékában lakozik biztonság sátraiban, gondtalan nyugalomban.
Ésa. 33,7., Ésa. 52,7., Ésa. 54,13.
19. De jégeső hull és megdől az erdő, és a város elsülyedve elsülyed!
Ésa. 10,18., Ésa. 10,19., Ésa. 10,33., Ésa. 10,34., Ésa. 28,2.
20. Oh boldogok ti, a kik minden vizek mellett vettek, és szabadon eresztitek a barmok és szamarak lábait!
- 33.**
1. Jaj néked pusztító és el nem pusztított, te csalárd, a kit még meg nem csaltak! Ha bevégzed a pusztítást, el fogsz pusztíttatni; ha készen leszel csalárdsággal, téged fognak megcsalni.
Hab. 2,8., Náh. 3,1.
2. Uram, könyörülj rajtunk! Téged várunk; légy karjuk reggelenként, és szabadítónk a szorongatásnak idején!
3. Egy zendülő szózattól elfutnak a népek; ha te felemelkedel, elszélednek a népségek.
Dán. 10,6., Jel. 1,10., Zsolt. 68,1., Zsolt. 68,2., Zsolt. 68,3.
4. És elpusztítják zsákmánytokat sáska pusztításával, szöcske-ugrással ugrálnak reá.
5. Felmagasztaltott az Úr, mert magasságban lakozik, betölté Siont ítélettel és igazsággal.
Ésa. 1,27.
6. És békés lesz a te időd, gazdag boldogságban, bölcseségben és tudományban; az Úr félelme lesz kincse.
Ésa. 9,7., Ésa. 11,1., Ésa. 11,2.
7. Ímé, erőseik ott künn kiáltanak, a békesség követői keservesen sírnak.
8. Puszták az ösvények, megszűnt az úton járó; megszegte a frigyet, lenézte a városokat, nem gondolt az emberrel!
Bir. 5,8., Ésa. 10,9., Ésa. 36,19., 2 Kir. 18,14., 2 Kir. 18,16.
9. Sírt, meghervadt a föld, a Libánon megszegyenült, ellankadt; olyan lett Sáron, mint egy pusztá, és lombtalan Básán és Karmel.
Ésa. 24,4., Ésa. 24,7.
10. Most fölkelek, így szól az Úr, most föltámadok, most fölemelkedem!
11. Fogantok szalmát, szültök polyvát, dühötök tűz, megemészt titeket.
Ésa. 26,18., Ésa. 59,4.
12. A népek égetett mézszé lesznek, levágott tövisekké; tűzben hamvadnak el.
Ámós. 2,1.
13. Halljátok meg távol valók, a mit cselekedtem, és tudjátok meg közel valók az én hatalmammat!
14. Megrettentek a bűnösök Sionban, félelem fogja el a gazokat: ki lakhatik közülünk megemésztő tűzzel, ki lakhatik közülünk örök hűséggel?
Ésa. 31,9., Zsid. 12,29., 5 Móz. 4,24., 5 Móz. 9,3.
15. A ki igazságban jár és egyenesen beszél, a ki megveti a zsarolt nyereséget, a ki kezeit rázván, nem vesz ajándékot, a ki fülét bedugja, hogy véres tervet ne halljon, és szemeit befogja, hogy gonoszt ne lásson:
16. Az magasságban lakozik, kőszálak csúcsa a bástyája, kenyerét megkapja, vize el nem fogy.
Zsolt. 18,34., Zsolt. 30,8.
17. A királyt ékességében látják szemeid; látnak széles országot.
Ésa. 32,1., Ésa. 32,5.
18. Szíved elgondolja a mult félelmét: hol az író, hol a mérlegelő, hol a tornyok összeírója?
19. A gőgös népet nem látod, a homályos, érthetetlen ajkú népet, dadogó nyelve meg nem érthető.
20. Lássad Siont, ünnepeinknek városát, szemeid nézzék Jeruzsálemet, mint nyugalom hajlékát, mint sátort, mely nem vándorol, melynek szegei soha ki nem húzatnak, s kötelei soha el nem szakadnak;
21. Sőt az Úr, a dicsőséges lesz ott nekünk folyók és széles vizek gyanánt, a melyekbe nem jó evezős hajó, és nehéz gálya rajtok át nem megy.

22. Mert az Úr a mi bíránk, az Úr a mi vezérünk, az Úr a mi királyunk, Ő tart meg minket!

23. Megtágultak köteleid, árbóczfajok alapját nem tartják erősen, vitorlát nem feszítenek: akkor sok rablott prédát osztanak, még a sánták is zsákmányt vetnek.

24. És nem mondja a lakos: beteg vagyok! a nép, a mely benne lakozik, bűnbocsánatot nyer.

Ésa. 6,10., Zsolt. 103,3., Márk. 2,9., Mát. 8,17.

34.

1. Jőjjetek népek és halljátok, nemzetségek figyeljete, hallja a föld és teljessége, e föld kerekége és minden szülőttei.

2. Mert haragszik az Úr minden népekre, és megbúsult minden ő seregekre; megátkozta, halálra adta őket.

5 Móz. 32,22.

3. Megöltjeik temetetlen maradnak, hulláik bűze felszáll, és hegyek olvadnak meg vérök miatt.

Ésa. 14,19.

4. Elporhad az ég minden serege, és az ég mint írás egybehajtatik, és minden serege lehull, miként lehull a szőlő levele és a fügefáról a hervadó lomb.

Ésa. 10,22., Zsolt. 104,2., Zsolt. 102,27., Jóel. 2,30., 2 Pét. 3,12., Ésa. 13,10., Mát. 24,29.

5. Mert megrészegült fegyverem az égben, és ímé lesz áll Edomra, átkom népére, ítéletre.

Malak. 1,2., Malak. 1,3., 5 Móz. 32,42.

6. Az Úr fegyvere telve vérrel, megrakva kövérrel, bárányoknak és bakoknak vérével, a kosoknak vesekövével; mert áldozatja lesz az Úrnak Boczrában, és nagy öldöklés Edom földén.

Jer. 46,10., Jer. 50,27., Jer. 51,40., Ezék. 39,17., Ezék. 39,19., Jel. 19,17., Jel. 19,18.

7. Elhullnak a bivalyok is velök, és a tulkok a bikákkal, és megrészegedik földük vértől, és poruk borítva lesz kövérrel.

8. Mert bosszúállás napja ez az Úrnak, a megfizetés esztendeje Sionnak ügyéért.

Abd. 1,10., Abd. 1,14.

9. És változnak patakjai szurokká, és pora kénkövé, és lészen földe égő szurokká.

Jer. 49,18.

10. Éjjel és nappal el nem alszik, örökre fölgomolyog füstje, nemzetségről nemzetségre pusztán marad, soha örökké senki át nem megy rajta;

Sof. 2,14.

11. És örökségül bírándja azt ökörbika, sündiszó; és gém és holló lakja azt, és fölvonják rá a pusztaság mérőkötélét és a semmiségnek köveit.

12. Nemesei nem választanak többé királyt, és minden fejedelmei semmivé lesznek.

13. És fölveri palotáit tövis, csalán és bogács a bástyáit, és lesz sakálok hajléka és struczok udvara.

Ésa. 13,21., Ésa. 13,22.

14. És találkozik vadmacska a vadebvel, és a kísértet társára talál, csak ott nyugszik meg az éji boszorkány és ott lel nyughelyet magának.

15. Oda rak fészket a bagoly és tojik és ül tojáson és költ árnyékában, csak ott gyűlnek együvé a sasok!

16. Keressétek meg majd az Úr könyvében, és olvassátok: ezeknek egy hijjok sem lesz, egyik a másiktól el nem marad; mert az Ő szája parancsolta, és az Ő lelke gyűjté össze őket!

Ésa. 41,26.

17. Ő vetett sorsot köztök, és keze osztá ki azt nékik mérőkötéllel; örökre bírní fogják azt, nemzetségről nemzetségre lakoznak abban.

Malak. 1,3., Malak. 1,4.

35.

1. Örvend a puszta és a kietlen hely, örül a pusztaság és virul mint őszike.

2. Virulva virul és örvend ujjongva, a Libánon dicsősége adatott néki, Karmel és Sáron ékessége; meglátják ők az Úrnak dicsőségét, Istenünk ékességét.

Ésa. 40,5., Ésa. 40,9., Ésa. 60,1.

3. Erősítsétek a lankadt kezeket, és szilárdítsátok a tántorgó térdeket.

Jób. 4,4., Jób. 12,12.

4. Mondjátok a remegő szívűeknek: legyetek erősek, ne féljétek! Ímé, Istenetek bosszúra jó, az Isten, a ki megfizet, Ő jó, és megszabadít titeket!

Ésa. 40,10., Ésa. 59,20.

5. Akkor a vakok szemei megnyílnak, és a süketek fülei megnyitvatnak,

Mát. 11,5.

6. Akkor ugrándo, mint szarvas a sánta, és ujjong a néma nyelve, mert a pusztában víz fakad, és patakok a kietlenben.

Ésa. 43,19., Ésa. 48,21., Ésa. 49,10., Ésa. 49,11.

7. És tóvá lesz a délibáb, és a szomjú föld vizek forrásivá; a sakálok lakhelyén, a hol fekszenek, fű, nád és káka terem.

Ésa. 49,10.

8. És lesz ott ösvény és út, és szentség útának hívatik: tisztátalan nem megy át rajta; hisz csak az övök az; a ki ez úton jár, még a bolond se téved el;

Ésa. 49,11., Ésa. 62,10., Ésa. 52,2., Ésa. 52,11., Ezék. 44,9., Ésa. 42,16.

9. Nem lesz ott oroszlán, és a kegyetlen vad nem jó fel reá, nem is található ott, hanem a megváltottak járnak rajta!

Ésa. 11,6., Ésa. 11,7., Ésa. 65,25.

10. Hisz az Úr megváltottai megtérnek, és ujjongás között Sionba jönnek; és örök öröm fejükön, vígasságot és örömet találnak: és eltűnik fájdalom és sóhaj.

Ésa. 51,11., Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,2.

36.

1. És lón Ezékiás király tizennegyedik esztendejében, feljöve Szanhérib assir király Júdanak minden erős városai ellen, és azokat megvevé.

2 Kir. 18,13., 2 Kir. 20,19.

2. És elküldé Assiria királya Rabsakét Lákisból Jeruzsálembe, Ezékiás királyhoz nagy sereggel, ki is megállt a felső tó folyásánál, a ruhamosók mezejének útján.

3. És kijöve hozzá Eljákim a Hilkiás fia az udvarnagy, és Sebna az íródeák, és Jóák Asáfnak fia az emlékiró.

4. És mondá nekik Rabsaké: Mondjátok meg kérlek Ezékiásnak, így szól a nagy király, Assiria királya: Micsoda bizodalom ez, melyre támaszkodol?

5. Azt mondom, hogy csak szóbeszéd az, hogy ész és erő van nálatok a háborúhoz; no hát kibn bízol, hogy ellenem feltámadál?

6. Ímé te e megtört nádszálban bízol, Égyiptomban, melyre a ki támaszkodik, tenyerébe megy és átfúrja azt; ilyen a Faraó, Égyiptomnak királya, minden benne bízóknak.

Ezék. 29,7.

7. És ha azt mondogd nekem: az Úrban, a mi Istenünkben bízunk: vajjon nem Ő-é az, a kinek magaslatait és oltárait elrontotta Ezékiás, és ezt mondá Júdanak és Jeruzsálemnek: Ez előtt az oltár előtt hajoljatok meg.

2 Kir. 18,4.

8. Most azért harcolj meg, kérlek, az én urammal, az assir királylyal, és adok néked két ezer lovat, ha ugyan tudsz lovagokat ültetni reájok.

9. Miken állasz ellene egyetlen helytartónak is, a ki legkisebb az uram szolgálái közt? De hisz Égyiptomban van bizalmad, a szekerekért és lovagokért.

10. És most talán az Úr nélkül jöttem én e földre, hogy elpusztítsam azt? Az Úr mondá nekem: Menj a földre, és pusztítsd el azt!

11. És mondá Eljákim és Sebna és Jóák Rabsakénak: Szólj, kérünk, szolgálidhoz arám nyelven, mert értjük azt, és ne zsidóul szólj hozzánk, e kőfalon levő nép füle hallatára.

12. És mondá Rabsaké: Avagy a te uradhoz, vagy te hozzád küldött engem az én uram, hogy ezeket elmondjam? és nem az emberekhez-é, a kik ülnek a kőfalon, hogy egyék ganéjokat és igyák vizeletüket veletek együtt?!

13. És odaállá Rabsaké, és kiálta felszóval zsidóul, és mondá: Halljátok a nagy királynak, Assiria királynak beszédit!

14. Ezt mondja a király: Meg ne csaljon benneteket Ezékiás, mert nem szabadíthat meg titeket.

15. És ne biztasson titeket Ezékiás az Úrral, mondván: Kétségtelen megszabadít az Úr minket, nem adatik e város az assíriai király kezébe!

16. Ezékiásra ne hallgassatok, mert azt mondja Assiria királya: Tegyetek velem szövetséget és jőjtek ki hozzám, és akkor kiki ehetik szőlőjéből és az ő olajfájáról, és ihatja kútjának vizét.

1 Kir. 4,25., Mik. 4,4.

17. Míg eljövök és elviszlek titeket oly földre, minő a ti földetek, gabona és must földére, kenyér és szőlő földére.

18. Rá ne szedjen titeket Ezékiás, mondván: Az Úr megszabadít minket! Avagy megszabadították-é a népek istenei, kiki az ő földét Assiria királyának kezéből?

19. Hol vannak Hamáth és Arphádnak istenei? hol Sefarvaimnak istenei? talán bizony megmentették Samariát kezemből?

Ésa. 10,9., Ésa. 10,10.

20. Kicsoda e földek minden istenei között, a ki megszabadította volna földét kezemből, hogy az Úr megszabadítsa Jeruzsálemet az én kezemből?

21. Ők pedig hallgatának, és egy szót sem feleltek, mert a király parancsolá így, mondván: Ne feleljetek néki!

22. Akkor elmenének Eljákim a Hilkiás fia az udvarnaggy, és Sebna az íródeák, és Jóák Asáf fia az emlékiró, Ezékiáshoz meghasogatott ruhákban, és hírül adák néki a Rabsaké beszédeit.

37.

1. És lőn, hogy meghallá Ezékiás, a király, meghasogató ruháit, gyászba öltözött, és bement az Úr házába.

2. És elküldé Eljákimot az udvarnaggyot, és Sebnát az íródeákot, és a papoknak gyászruhába öltözött véneit Éσαιáshoz, Ámós fiához, a prófétához.

3. Kik mondanak néki: Így szól Ezékiás: nyomornak, büntetésnek és káromlásnak napja e nap, mert szülésig jutottak a fiak, és erő nincs a szüléshez!

Hós. 13,13.

4. Talán meghallja az Úr, a te Istened, a Rabsaké beszédeit, a kit elküldött az ő ura, az assíriai király, hogy káromolja az élő Istent, és szidalmazza azon beszédekkel, a melyeket hallott az Úr, a te Istened; és te könyörögi a maradékért, a mely megvan!

Ésa. 1,8., Ésa. 1,9.

5. Így menének el Ezékiás király szolgálái Éσαιáshoz.

6. És monda nékik Éσαιás: Így szóljatok uratoknak: ezt mondja az Úr: Ne félj a beszédektől, a melyeket hallottál, a melyekkel szidalmaztak engem az assíriai király szolgálái.

7. Ímé, én oly lelket adok beléje, hogy hírt hallván, térjen vissza földére, és elejtem őt fegyver által az ő földében!

8. Rabsaké pedig visszatérvén, találá az assíriai királyt Libna ellen harcolni, mivel hallotta volt, hogy Lákistól elindult.

9. És meghallván Tirháká, Kús királya felől e hírt: eljött, hogy ellened harcoljon; ezt meghallván, követeket küldé Ezékiáshoz, mondván:

10. Így szóljatok Ezékiáshoz, Júda királyához: Meg ne csaljon Istened, a kiben bízol, mondván: nem adatik Jeruzsálem az assíriai király kezébe!

11. Híszén te hallottad, mit műveltek Assiria királyai minden országokkal, eltörölvén azokat, és te megszabadulnál?

12. Hát megszabadíták-é azokat a népek istenei, a melyeket eleim elpusztítának? Gózánt, Háránt, Resefet és Telassárban Eden fiait?

13. Hol van Hamáth királya és Arphádnak királya, Sefarvaim városának királya, Héna és Ivva?

14. És elvevé Ezékiás a levelet a követek kezéből, és olvasá azt, és felmenvén az Úr házába, kiterjeszté Ezékiás azt az Úr előtt.

15. És könyörge Ezékiás az Úrhoz mondván:

16. Seregeknek Ura, Izráel Istene, ki a Kerubokon ülsz! Te, csak Te vagy a föld minden országainak Istene, Te teremtéd a mennyet és a földet.

2 Móz. 25,18., 2 Móz. 25,22., Zsolt. 18,11., Zsolt. 104,4., Zsolt. 80,2.

17. Hajtsd ide Uram füledet és halljad, nyisd meg Uram szemeidet és lássad! Halld meg Szanhéribnek minden beszédit, a melyeket izent az élő Isten káromlására!

Zsolt. 86,1., Zsolt. 5,2., Zsolt. 3,4.

18. Bizony, Uram, Assiria királyai elpusztítottak minden országot és azoknak földjét,
19. És isteneiket tűzbe veték, mert nem istenek voltak, hanem emberi kéznek csinálománya, fa és kő; így vesztették el azokat.
20. És most Uram, mi Istenünk! szabadíts meg minket az ő kezéből, hogy megtudják a föld minden országai, hogy Te vagy, Uram, Isten egyedül.

Zsolt. 73,25., Zsolt. 73,26.

21. És küldte Ésaiás, Ámós fia Ezékiáshoz, mondván: Így szól az Úr, Izráel Istene: mivel hozzám könyörögtél Szanhérib miatt, Assiria királya miatt:
22. Ez a beszéd, a melyet az Úr felőle szól: Megútál téged, gúnyt űz belőled Sionnak szűz leánya, fejét rázza utánad Jeruzsálem leánya;
23. Kit káromoltál és szidalmazál, és ki ellen emeltél szót, hogy oly magasra látsz? Izráel Szentje ellen!
24. Szolgáid által megkáromlád az Urat, és ezt mondád: Temérdek szekeremmel fölmentem e hegyek magaslatára, a Libánon csúcsára, és kivágom magas czédrusait, válogatott cziprusait, és behatolok végső magaslatába és kertjének erdejébe!
25. Én ástam és vizet ittam, és kiszáraztam lábam talpával Égyiptom minden folyóit.
26. Hát nem hallottad-é, hogy régtől fogva én tevém ezt, az őskor napjaiban elvégzém ezt, és most előhozám, hogy pusztá kőrákássá tégy erős városokat?!27. És lakóik elájultak és megrendültek és megszégyenültek, és lőnek mint a mező füve és gyöngye zöltség, és mint a virág a háztetőn, mint szárba nem indult vetés!

Zsolt. 37,2., Zsolt. 90,5., Zsolt. 92,3., Ésa. 40,6., Ésa. 40,7., Zsolt. 129,6.

28. Ülésedet, kimentedet, bejöttödet tudom, és ellenem való haragodat.

Jer. 50,29.

29. Ellenem való haragodért, és mert kevélységed fülembé jutott, vetem orrodba horgomat és szádba zabolámat, és visszaviszlek az úton, a melyen jövé!
30. S ez legyen jelül néked: ez évben ugartermést esztek és a másik évben sarjut, és a harmadik évben vessetek, arassatok és szőlőt ültessetek, és egyétek gyümölcsét.
31. Júda házának maradványa pedig, a mely megszabadult, ismét gyökeret ver alul, és gyümölcsöt terem felül.
32. Mert Jeruzsálemből megy ki a maradék és a maradvány Sion hegyéről; a seregek Urának buzgó szerelme művelendi ezt!

Ésa. 9,5., Abd. 1,17., Jóel. 2,32.

33. Azért így szól az Úr Assiria királyáról: Nem jó be e városba, nyilat sem ló reá, és nem szállja meg paizszal azt, és töltést sem készít ellene.
34. Az úton, a melyen jött, visszatér, de e városba be nem jó, azt mondja az Úr.
35. És megoltalmazom e várost, hogy megtartsam azt én magamért és szolgámért, Dávidért!
36. Akkor kijött az Úrnak angyala, és levágott az assir táborban száznolcivanötezeret, és midőn reggel az emberek felköltek, ímé azok mindnyájan holt hullák valának!
37. Elindula azért és ment és visszatért Szanhérib, az assíriai király, és lakozék Ninivében.
38. És lőn, hogy mikor imádkozék, Nisróknak, az ő istenének templomában, fiai: Adramélek és Saréser levágák őt karddal; és ezek Ararát földére menekülvén, fia, Esárhaddon uralkodék helyette.

38.

1. Azon napokban halálos betegségbe esék Ezékiás, és eljött hozzá Ésaiás Ámós fia, a próféta, és mondá néki: Ezt mondja az Úr: rendeld el házadat, mert meghalsz és meg nem gyógyulsz!
2. És Ezékiás arcczal a falnak fordulván, könyörge az Úrnak,
3. És monda: Oh Uram, emlékezzél meg arról, hogy én előtted jártam, igazságban és egész szívvel, és hogy a mi jó előtted, azt műveltem! és sírt Ezékiás keservesen.

Nehem. 13,14., Zsolt. 106,4.

4. És lőn az Úr beszéde Ésaiáshoz, mondván:
5. Menj el, és mondd Ezékiásnak: így szól az Úr, Dávidnak, atyádnak Istene: Hallottam imádságodat, láttam könyeidet, ímé, még napjaidhoz tizenöt esztendő adok.
6. És az assíriai király kezéből megszabadítlak téged és e várost; megoltalmazom e várost!

7. Ez legyen jel néked az Úrtól, hogy teljesíti azt az Úr, a mit mondott:
8. Ímé, visszatérem az árnyékot, azokon a fokokon, a melyeken az Akház napóráján a nap már átvonult, tíz fokkal; és visszatért az árnyék tíz fokkal azokon a fokokon, a melyeken már átvonult.
9. Ezékiásnak, Júda királyának följegyzése, mikor megbetegedett, és betegségéből fölgyógyult.
10. Én azt mondtam: hát napjaimnak nyugalomban kell alászállanom a sír kapuihoz, megfosztva többi éveimtől!
11. Mondám: nem látom az Urat, az Urat az élők földében, nem szemlélek embert többé a nyugalom lakói közt.

Zsolt. 27,13., Zsolt. 52,7., Zsolt. 116,9., Jób. 28,3.

12. Porsátorom lerontatik, és elmegy tőlem, mint a pásztor hajléka! Összehajtam, mint a takács, életemet; hiszen levágott a fonalról engem; reggeltől estig végzesz velem!

Jób. 7,6., Jób. 9,25., 1 Móz. 47,9., 2 Kor. 5,4., 2 Pét. 1,12., 2 Pét. 1,13.

13. Reggelig nyugton vártam; mint oroszlán, úgy törte össze minden csontjaimat; reggeltől estig végzesz velem!

14. Mint a fecske és a daru, sipogtam, nyögtem mint a galamb, szemeim a magasságba meredtek: Uram! erőszak rajtam, szabadíts meg!

15. Mit mondjak? hogy szólott nékem és Ő azt meg is cselekedé! Nyugton élem le éveimet lelkem keserűsége után!

16. Oh Uram! ezek által él minden! és ezekben van teljességgel lelkem élete. Te meggyógyítasz és éltetsz engemet!

Zsolt. 104,27.

17. Ímé, áldásul volt nékem a nagy keserűség, és Te szeretettel kivontad lelkemet a pusztulásnak verméből, mert hátad mögé vetted minden bűneimet!

Zsolt. 109,14., Zsolt. 109,15., Jer. 16,17., Zsolt. 90,8., Hós. 7,2.

18. Mert nem a sír dicsőít Téged, és nem a halál magasztal Téged, hűségedre nem a sírverembe szállók várnak!

Zsolt. 6,6., Zsolt. 30,10., Zsolt. 88,11., Zsolt. 88,12., Zsolt. 88,13.

19. Ki él, ki él, csak az dicsőít Téged, mint ma én! Az atya a fiaknak hirdeti hűségedet!

Zsolt. 78,4.

20. Az Úr szabadított meg engemet; azért énekeljük énekimet éltünk minden napjaiban az Úrnak házában!

21. Akkor monda Ésaiás, hogy vegyenek egy fügekalácsot, és dörzsöljék rá a fekélyre, hogy meggyógyuljon.

22. És monda Ezékiás: Mi lesz a jele, hogy fölmegyek az Úr házába?

39.

1. Abban az időben levelet és ajándékot küldött a babilóniai király, Meródák Baladán, Baladán fia, Ezékiás királyhoz, mert hallotta, hogy beteg volt és meggyógyult.

2. És örvende rajtok Ezékiás, és megmutatá nékik tárházát, az ezüstöt, az aranyat, a fűszereket, a drága kenetet, s egész fegyvertárát, és mindent, a mi kincsei közt található volt. Semmi nem volt, a mit meg nem mutatott volna nékik Ezékiás házában és egész birodalmában.

3. És eljött Ésaiás, a próféta, Ezékiás királyhoz, és monda néki: Mit szólának ez emberek, és honnan jöttek te hozzád? És monda Ezékiás: Messze földről jöttem hozzám, Bábelből.

4. És monda: Mit látának házadban? És monda Ezékiás: Mindent láttak, a mi csak házamban van, semmi nincs, a mit meg nem mutattam volna nékik kincseim közül.

5. És monda Ésaiás Ezékiásnak: Halld a seregek Urának beszédét:

6. Ímé napok jőnek, és elvitetik, valami házadban van, és a mit csak e mai napig gyűjtöttek eleid, Bábelbe; nem marad semmi meg, ezt mondja az Úr!

7. És fiaid közül, a kik tőled származnak, a kiket te nemzesz, el fognak hurczolni, és lesznek komornyikok Bábel királyának palotájában.

8. Akkor monda Ezékiás Ésaiásnak: Jóságos az Úrnak beszéde, a melyet te szóltál! és monda: Csak napjaimban legyen béke és állandóság!

40.

1. Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet, így szól Istenetek!
2. Szóljatok Jeruzsálem szívéhez, és hirdessétek néki, hogy vége van nyomorúságának, hogy bűne megbocsáttatott; hiszen kétszeresen sujtotta őt az Úr keze minden bűneiért.
3. Egy szó kiált: A pusztában készítsétek az Úrnak útát, ösvényt egyengessetek a kietlenben a mi Istenünknek!

Mát. 3,3.

4. Minden völgy fölemelkedjék, minden hegy és halom alászálljon, és legyen az egyenetlen egyenessé és a bérczek rónává.

5. És megjelenik az Úr dicsősége, és minden test látni fogja azt; mert az Úr szája szól.

Ésa. 52,10., Luk. 3,6.

6. Szózat szól: Kiált! és monda: Mit kiáltak? Minden test fű, és minden szépsége, mint a mező virága!

7. Megszáradt a fű, elhullt a virág, ha az Úrnak szele fuvallt reá; bizony fű a nép.

Jób. 14,1., Zsolt. 95,5., Zsolt. 95,6., Zsolt. 103,15., 1 Pét. 1,24., 1 Pét. 1,25., Jak. 1,10., Jak. 1,11.

8. Megszáradt a fű, elhullt a virág; de Istenünk beszéde mindörökké megmarad!

9. Magas hegyre mej fel, örömmondó Sion! emeld föl szódat magasan, örömmondó Jeruzsálem! emeld föl, ne félj! mondjad Júda városinak: Ímhol Istenetek!

10. Ímé, az Úr Isten jó hatalommal, és karja uralkodik! Ímé, jutalma vele jó, és megfizetése Ő előtte.

Zak. 9,9., Mát. 21,5., Ésa. 62,2.

11. Mint pásztor, nyáját úgy legelteti, karjára gyűjti a bárányokat és ölében hordozza, a szoptatósokat szelíden vezeti.

Ésa. 66,12., Ezék. 34,12., Ezék. 34,16., Ján. 10,11., 1 Móz. 33,13., 4 Móz. 11,12.

12. Ki mérte meg markával a vizeket, és ki mértéklé az egeket arasszal, a föld porát ki foglalá mérczébe, és a hegyeket ki tette körtefontra, és a halmokat a mérlegserpenyőbe?

Jób. 26,10., Jób. 26,13., Jób. 38,5., Jób. 38,10., Péld. 30,4.

13. Kicsoda igazgatta az Úr lelkét, és ki oktatta Őt, mint tanácsosa?

Róm. 11,34., Jób. 11,7., Jób. 28,12., Jób. 28,21., Jób. 28,28., 1 Kor. 2,16.

14. Kivel tanácskozott, hogy felvilágosítsa Őt, és tanítsa Őt igazság ösvényére, és tanítsa ismeretre, és oktassa Őt az értelem útára?

15. Ím a népek, mint egy csöpp a vederben, és mint egy porszem a mérlegserpenyőben, olyanoknak tekintetek; ímé a szigeteket mint kis port emeli föl!

16. És a Libánon nem elég a tűzre, és vada sem elég az áldozatra.

Ésa. 66,1., Zsolt. 50,8.

17. Minden népek semmik Ő előtte, a semmiségnél és ürességnél alábbvalónak tartja.

Ésa. 40,15., Dán. 4,32., Jer. 16,16.

18. És kihez hasonlítjátok az Istent, és minő képet készíttetek Ő róla?

Csel. 17,29., Zsolt. 89,7., Jer. 51,15., Jer. 51,19.

19. A bálványt a mester megönti, és az ötvös megaranyozza azt, és olvaszt ezüst lánczot reá;

20. A ki szegény ily áldozatra, oly fát választ, a mely meg nem rothad; okos mestert keres, hogy oly bálványt állítson, a mely nem ingadoz.

Jer. 10,3., Jer. 10,5.

21. Hát nem tudjátok és nem hallottátok-é, hát nem hirdettetett néktek eleitől fogva, hát nem értettétek-é meg a föld fundamentomait?

22. Ki ül a föld kerekéje fölött, a melynek lakói mint sáskák előtte, ki az egeket kiterjeszti mint egy kárpitot, és kifeszíti, mint a sátort, lakásra;

Zsolt. 104,2., Zsolt. 113,5., Zsolt. 113,6., Zak. 12,1.

23. Ki a fejedelmeket semmivé teszi, és a föld biráit hiábavalókká változtatja;

Jób. 12,17., Jób. 12,24., Dán. 2,21.

24. Még alig plántáltattak, még alig vettetének el, alig vert gyökeret a földben törzsük, és Ő csak rájuk fuvall, és kiszáradnak és őket, mint polyvát, forgószelel ragadja el:

Ésa. 40,7., Ésa. 40,8., Jób. 8,16., Jób. 8,18.

25. Kihez hasonlítottok hát engem, hogy hasonló volnék? szól a Szent.

26. Emeljétek föl a magasba szemeiteket, és lássátok meg, ki teremté azokat? Ő, a ki kihozza seregöket szám szerint, mindnyáját nevével szólítja; nagy hatalma és erőssége miatt egyetlen híjok sincsen.

1 Móz. 1,3., 1 Móz. 1,18., Zsolt. 147,4., Zsolt. 147,5., Jób. 38,31., Jób. 38,37.

27. Miért mondd Jákób és szólj ekként Izráel: Elrejtetted az én útam az Úrtól, és ügyemmel nem gondol Istenem?!

Ésa. 27,8., Ésa. 27,9., Ésa. 49,14., Ésa. 49,16., Jób. 27,2.

28. Hát nem tudod-é és nem hallottad-é, hogy örökkévaló Isten az Úr, a ki teremté a föld határait? nem fárad és nem lankad el; végére mehetetlen bölcsesége!

Zsolt. 90,2., Róm. 11,33., Róm. 11,34.

29. Erőt ad a megfáradottnak, és az erőtlén erejét megsokasítja.

Zsolt. 68,10., Mát. 11,28.

30. Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is;

31. De a kik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!

Zsolt. 103,5., 2 Sám. 1,23.

41.

1. Hallgassatok reám, ti szigetek, és a népek vegyenek új erőt, közelgjenek, majd szóljanak, együtt hadd szálljunk perbe!

Jób. 40,2.

2. Ki támasztá fel azt keletről, a kit igazságban hív az ő lábához? A népeket kezébe adja és királyok felett uralkodóvá teszi, kardjával mint port szórja szét, mint repülő polyvát kézíve által!

Ésa. 44,28., Ésa. 45,1., Ésa. 45,7., Ésa. 46,11., Ezsdr. 1,2., Ezsdr. 1,7., Jób. 41,19., Jób. 41,21., Zsolt. 18,43.

3. Kergeti őket, békességgel vonul az úton, a melyen lábaival nem járt.

4. Ki tette és vitte végbe ezt? A ki elhívja eleitől fogva a nemzetségeket: én, az Úr, az első és utolsókkal is az vagyok én!

5. Látták a szigetek és megrémülének, a földnek végei reszkettek, közelegtek és egybegyűltek.

6. Kiki társát segíti, és barátjának ezt mondja: Légy erős!

7. És bátorítja a mester az ötvöst, és a kalapáccsal simító azt, a ki az ülőt veri; így szól a forrasztásról: jó az, és megerősíti szegekkel, hogy meg ne mozduljon.

8. De te Izráel, én szolgálam, Jákób, a kit én elválasztottam, Ábrahámnak, az én barátomnak magva;

5 Móz. 7,6., 2 Krón. 20,7., Jak. 2,23.

9. Te, a kit én a föld utolsó részéről hoztalak és véghatáraitól elhívtalak, és ezt mondtam néked: Szolgálom vagy te, elválasztottalak és meg nem utállak:

10. Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerősítelek, sőt megsegítlek, és igazságom jobbával támogatlak.

11. Ímé, megszegyenülnek és meggyaláztatnak, a kik fölgerjednek ellened, semmivé lesznek és elvesznek, a kik veled perlekednek.

Ésa. 60,12., 2 Móz. 23,22.

12. Keresed őket és meg nem találod a veled versengőket; megsemmisülnek teljesen, a kik téged háborgatnak.

Jób. 7,10., Jób. 8,18., Zsolt. 103,16.

13. Mivel én vagyok Urad, Istened, a ki jobbkezedet fogom, és a ki ezt mondom néked: Ne félj, én megsegítelek!

14. Ne félj, férgeske Jákób, maroknyi Izráel, én megsegítlek, szól az Úr, a te megváltód, Izráelnek Szentje!

Zsolt. 22,7., Jób. 25,6.

15. Ímé, én teszek éles, új cséplőhengerré, a melynek két éle van; hegyeket csépelj és zúzz össze, és a halmokat pozdorjává tegyed.

Ésa. 2,14., Ésa. 25,10., Mik. 4,13.

16. Te szórd, és a szél vigye el őket, és elszéleszsze őket a forgószél, és te örülsz az Úrban, és dicsekedel Izráelnek Szentjében.

Jer. 15,7.

17. A nyomorultak és szegények keresnek vizet, de nincs, nyelvök a szomjúságban elepedt: én, az Úr meghallgatom őket, én, Izráel Istene, nem hagyom el őket.

18. Kopasz hegyeken folyókat nyitok és a rónák közepén forrásokat; a pusztát vizek tavává teszem és az aszú földet vizeknek forrásivá.

Ésa. 35,7., Ésa. 30,25., Ésa. 44,3., Ésa. 44,4., Zsolt. 107,35.

19. A pusztában czédrust, akácztot nevelek és mirtust és olajfát, plántálok a kietlenben cziprust, platánt, sudarczédruossal együtt,

20. Hogy lássák, megtudják, eszökbe vegyék és megértsék mindnyájan, hogy az Úrnak keze mívelte ezt, és Izráel Szentje teremtette ezt!

21. Hozzátok ide ügyeteket, szól az Úr, adjátok elő erősségeiteket, így szól Jákób királya.

22. Adják elő és jelentsék meg nekünk, a mik történni fognak; a mik először lesznek, jelentsétek meg, hogy eszünkbe vegyünk és megtudjuk végöket, vagy a jövődöket tudassátok velünk!

23. Jelentsétek meg, mik lesznek ezután, hogy megtudjuk, hogy ti Istenek vagytok; vagy hát míveljeteK jót vagy gonoszt, hogy mérközzünk és majd lássuk együtt!

24. Ímé, ti semmiből valóK vagytok, és dolgotok is semmiből való; útálat az, a ki titeket szeret.

Ésa. 42,17.

25. Feltámasztám északról, és eljött napkelet felől; hirdeti nevemet, és tapodja a fejedelmeket, mint az agyagot, és mint a fazekas a sarat tapossa.

Mik. 7,10., Zak. 10,5., Ésa. 10,6.

26. Ki jelenté meg ezt eleitől fogva, hogy megtudnók? vagy régen, hogy ezt mondanók: Igaz? De nem jelenté meg, de nem tudatá senki, nem hallá szavotokat senki sem!

Ésa. 48,7.

27. Sionnak először én hirdetéM, ímé itt vannak a tanúk, és örömondót adtam Jeruzsálemnek.

Ésa. 48,6., Ésa. 43,10., Ésa. 43,12.

28. És néztem és nem volt senki, ezek közül nem volt tanácsadó, hogy megkérdezzem őket és feleljenek nékem.

29. Ímé, mindnyájan semmik őK, semmiség cselekedetök, szél és hiábavalóság képeik.

Zsolt. 115,4., Zsolt. 115,8.

42.

1. Ímé az én szolgám, a kit gyámolítok, az én választottam, a kit szívem kedvel, lelkemet adtam ő belé, törvényt beszél a népeknek.

Mát. 12,17., Mát. 12,21., Mát. 3,16., Mát. 3,17.

2. Nem kiált és nem lármáz, és nem hallatja szavát az utcán.

3. Megrepedt nádat nem tör el, a pislogó gyertya belet nem oltja ki, a törvényt igazán jelenti meg.

Ésa. 49,1., Ésa. 50,4.

4. Nem pislog és meg nem reped, míg a földön törvényt tanít, és a szigetek várnak tanítására.

Ésa. 51,5.

5. Így szól az Úr Isten, a ki az egeket teremté és kifeszíté, és kiterjeszté termésivel a földet, a ki lelket ad a rajta lakó népnek, és lehetetet a rajta járóknak:

Csel. 17,25.

6. Én, az Úr, hívtalak el igazságban, és fogom kezedet, és megőrizlek és népnek szövetségévé teszlek, pogányoknak világosságává.

Ésa. 49,6., Jer. 50,5., Luk. 2,32.

7. Hogy megnyisd a vakoknak szemeit, hogy a foglyot a tömlöczből kihozzad, és a fogházból a sötétben ülőket.

Luk. 4,48., Ésa. 47,5., Ésa. 49,9.

8. Én vagyok az Úr, ez a nevem, és dicsőségemet másnak nem adom, sem dicséretemet a bálványoknak.

Ésa. 18,11.

9. A régiek ímé beteltek, és most újakat hirdeteK, mielőtt meglennének, tudatom veleteK.

Ésa. 43,19.

10. ÉnekeljeteK az Úrnak új éneket, és dicséretét a földnek határaitól, ti, a tenger hajóσαι és teljessége, a szigetek és azoknak lakói.

Zsolt. 96,1., Zsolt. 33,3., Zsolt. 40,4., Zsolt. 98,1., Zsolt. 144,9., Zsolt. 149,1.

11. Emeljék fel szavokat a pusztá és annak városai, a faluk, a melyekben Kédár lakik, ujjongjanak a kősziklák lakói, a hegyeknek tetejéről kiáltsanak.

Zsolt. 97,1.

12. Adják az Úrnak a dicsőséget, és dicséretét hirdessék a szigetekben.

13. Az Úr, mint egy hős kijő, és mint hadakozó felkölti haragját, kiált, sőt rivalg és ellenségein erőt vesz.
Ésa. 59,16., Zsolt. 35,1., Zsolt. 35,2., Zsolt. 35,3., 2 Móz. 15,3.
14. Régtől fogva hallgattam, néma voltam, magamat megtartóztatám: most mint a szülő nő nyögök, lihegek és fúvok!
15. Elpusztítok hegyeket és halmokat, és megszáraztóm minden fűvöket, szigetekké teszek folyamokat, és tavakat kiszáraztok.
16. A vakokat oly úton vezetem, a melyet nem ismernek, járatom őket oly ösvényeken, a melyeket nem tudnak; előttök a sötétséget világossággá teszem, és az egyenetlen földet egyenessé; ezeket cselekszem velök, és őket el nem hagyom.
Jer. 2,6., Jer. 2,31., Jób. 30,3.
17. Meghátrálnak és mélyen megszegényülnek, a kik a bálványban bíznak, a kik ezt mondják az öntött képnek: Ti vagytok a mi isteneink!
Zsolt. 97,7.
18. Oh, ti süketek, halljatok, és ti vakok, lássatok!
19. Kicsoda vak, ha nem az én szolgám? és olyan süket, mint az én követem, a kit elbocsátok? Ki olyan vak, mint a békességgel megajándékozott, és olyan vak, mint az Úr szolgálója?
Ezék. 12,2., 5 Móz. 32,28.
20. Sokat láttál, de nem vetted eszedbe; fülei nyitvák, de nem hall.
Ésa. 6,9., 5 Móz. 4,32., 5 Móz. 4,36., 5 Móz. 29,3., 5 Móz. 29,4., Zsolt. 78,1., Zsolt. 105,1., Zsolt. 106,1., Zsolt. 114,1.
21. Az Úr igazságáért azt akarta, hogy a törvényt nagygyá teszi és dicsőségessé.
5 Móz. 4,8., 5 Móz. 4,32., 5 Móz. 5,21., 5 Móz. 5,23.
22. De e nép kirabolgatott és eltapodtatott, bilincsbe verve tömlöczben mindnyájan, és fogházakban rejtettek el, prédává lettek és nincs szabadító; ragadományyá lettek és nincsen, a ki mondaná: add vissza!
23. Ki veszi ezt közületek fülébe? a ki figyelne és hallgatna ezután!
Ésa. 42,19., Ésa. 42,25.
24. Ki adta ragadományul Jákóbot és Izráelt a prédálóknak? Avagy nem az Úr-é, a ki ellen vétkezének, és nem akartak járni útain és nem hallgattak az Ő törvényére?
25. Ezért ontá ki reá búsulásának haragját és a had erejét; körülte lángolt az, de ő nem értett; és égett benne, de nem tért észére!
Ésa. 10,16.

43.

1. És most, oh Jákób, így szól az Úr, a te Teremtőd, és a te alkotód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!
2. Mikor vizen mégy át, én veled vagyok, és ha folyókon, azok el nem borítanak, ha tűzben jársz, nem égssz meg, és a láng meg nem perzsel téged.
2 Móz. 14,29., Zsolt. 66,12., Zsolt. 124,4., Zsolt. 124,5., Dán. 3,19., Dán. 3,27.
3. Mert én vagyok az Úr, a te Istened, Izráelnek Szentje, a te megtartód, adtam váltságodba Égyiptomot, Kúst és Sebát helyetted.
4. Mivel kedves vagy az én szemeimben, becses vagy és én szeretlek: embereket adok helyetted, és népeket a te életédért:
2 Móz. 19,5., 5 Móz. 7,6., 5 Móz. 7,8.
5. Ne félj, mert én veled vagyok, napkeletről meghozom magodat, és napnyugotról egybegyűjtelek.
Ésa. 44,2.
6. Mondom északnak: add meg; és délnek: ne tartsd vissza, hozd meg az én fiaimat messzünnen, és leányimat a földnek végéről,
7. Mindent, a ki csak az én nevemről neveztetik, a kit dicsőségemre teremtettem, a kit alkottam és készítettem!
8. Hozd ki a vak népet, a melynek szemei vannak, és a süketeket, a kiknek füleik vannak!
Ésa. 42,18., Ésa. 42,19.
9. Minden népek gyűljenek egybe, és seregeljenek össze a népségek: ki hirdethet közülok illet? Vagy a régieket tudassák velünk, állítsák elő tanuikat, hogy igazuk legyen, hogy ezek hallván, ezt mondják: Igaz.

Ésa. 41,22., Ésa. 41,25.

10. Ti vagytok az én tanuim, így szól az Úr; és szolgám a kit elválasztottam, hogy megtudjátok és higgyetek nékem és megértsetek, hogy én vagyok az, előttem Isten nem alkottatott, és utánam nem lesz!

Ésa. 41,4., Ésa. 42,1., Ésa. 41,27.

11. Én, én vagyok az Úr, és rajtam kívül nincsen szabadító!

12. Én hirdettem, és megtartottam, és megjelentettem, és nem volt idegen isten köztetek, és ti vagytok az én tanuim, így szól az Úr, hogy én Isten vagyok.

Ésa. 41,26., Ésa. 41,27.

13. Mostantól fogva is én az leszek, és nincs, a ki az én kezemből kimentsen; cselekszem, és ki változtatja azt meg?

Ésa. 14,27., Jób. 9,12.

14. Így szól az Úr, a ti megváltótok, Izráel Szentje. Ti értetek küldöttem el Bábelbe, és leszállítom mindnyájokat, mint menekülőket a Káldeusokkal együtt vidámságuk hajóiba.

Jer. 29,10., 2 Krón. 36,22., 2 Krón. 36,23., Ésa. 13,3., Ésa. 13,17.

15. Én az Úr vagyok, szent Istenetek, Izráelnek teremtője, királyotok.

16. Így szól az Úr, a ki a tengeren utat csinál, és a hatalmas vizeken ösvényt,

2 Móz. 14,22., 2 Móz. 14,29., Józs. 3,16.

17. A ki kihozott szekeret és lovat, sereget és vitézt; együtt hevernek ottan, nem kelnek föl, kialudtak, mint gyertyabél elhamvadának!

2 Móz. 15,2., 2 Móz. 15,10.

18. Ne emlékezzetek a régiekről, és az előbbiekről ne gondolkodjatok!

19. Ímé, újat cselekszem; most készül, avagy nem tudjátok még? Igen, a pusztában utat szerzek, és a kietlenben folyóvizeteket.

Ésa. 41,18.

20. Dicsőíteni fog engem a mező vada, a sakálok és struczok, hogy vizet szereztem a pusztában; a kietlenben folyóvizeteket, hogy választott népemnek inni adjak.

21. A nép, a melyet magamnak alkoték, hirdesse dicséretemet!

22. És még sem engem hívtál segítségül Jákób, hanem megfáradtál én bennem Izráel!

23. Nem adtad nékem égőáldozatul bárányaidat, és áldozataiddal nem dicsőítettél engem; nem terheltelek ételáldozattal, és tömjénnel nem fásasztottalak.

24. Nem vettél pénzen nékem jóillatú nádat, és áldozataid kövérevel jól nem tartottál, csak bűneiddel terhelél, vétkeiddel fásasztál engemet.

25. Én, én vagyok, a ki eltörlöm álnokságaidat enmagamért, és bűneidről nem emlékezem meg!

Ezék. 36,22., Ezék. 36,23., Ésa. 48,9., Ésa. 48,11., Zsolt. 115,1., Zsolt. 115,2., 5 Móz. 32,26., 5 Móz. 32,27.

26. Juttasd eszembe, no pereljünk együtt, beszéld el, hogy igaznak találtassál!

27. Az első atyád vétkezett, és tanítóid elpártoltak tőlem!

Róm. 3,4., Ésa. 51,2.

28. Ezért én is megfertőztettem a szent fejedelmeket, és veszedelemre adám Jákóbot, és gyalázatra Izráelt!

44.

1. És most hallgass Jákób, én szolgám, és Izráel, a kit én elválasztottam.

Ésa. 41,8.

2. Így szól az Úr, teremtőd és alkotód anyád méhétől fogva, a ki megsegít: Ne félj, én szolgám Jákób, és te igaz nép, a kit elválasztottam!

Ésa. 43,5., Ésa. 43,6., Jer. 30,10.

3. Mert vizet öntök a szomjúhozóra, és folyóvizeteket a szárazra; kiöntöm lelkemet a te magodra, és áldásomat a te csemetéidre.

Ésa. 35,7., Jóél. 2,28., Ezék. 34,26., Malak. 3,10., Ján. 7,38.

4. És nevednek mint fű között, és mint a fűzfák vizek folyásinál.

5. Ez azt mondja: én az Úré vagyok, amaz Jákób nevét emlegeti, és a másik önkezével írja: az Úré vagyok, és hízelkedve Izráel nevét említi.

Jel. 13,16.

6. Így szól az Úr, Izráelnek királya és megváltója, a seregeknek Ura: Én vagyok az első, én az utolsó, és rajtam kívül nincsen Isten.

Ésa. 41,4., Jel. 1,8., Jel. 1,17.

7. És ki hirdetett hozzám hasonlóan? jelentse meg és hozza azt elem, mióta e világ népét teremtem; és jelentsék meg a közeli és távoli jövőt.

8. Ne féljeteK és ne rettegjeteK! Hát nem mondtam-é meg és nem jelentém előre? Ti vagytok tanuim! Hát van-é rajtam kívül Isten? Nincs kőszál, nem tudok!

Ésa. 41,27., 5 Móz. 4,35., 5 Móz. 4,39., 1 Kir. 8,32., 1 Kir. 8,60.

9. A bálványok csinálói mind hiábavalók, és kedvenceik mit sem használnak, és tanuik nem látnak és nem tudnak, hogy megszegyenüljenek.

Ésa. 40,20., Zsolt. 115,5.

10. Ki alkotott istent, és bálványt ki öntött? a mely semmit sem használ!

11. Ímé, minden barátaiK megszegyenülnek, és a mesterek magok is emberek; gyűljenek össze mind és álljanak elő; féljenek, szégyenüljenek meg együtt!

Ésa. 42,17., Zsolt. 97,7.

12. A kovács fejszét készíti, és munkálkodik a szénél, és alakítja azt pőrölylyel, és munkálja azt erős karjával, és megéhezik és ereje nincsen, és vizet sem iszik és elfárad.

Jer. 10,3., Jer. 10,4.

13. Az ács mérőzsinórt von, és lefesti azt íróvesszővel, és meggyalulja azt, a czirkalommal alakítja, és csinálja azt férfiú formájára, ember ékességére, hogy házában lakjék.

14. Czédrusfát vág magának, tölgy- és cserfát hoz, és válogat az erdő fáiban, fenyőt plántál, a melyet az eső fölnevel.

15. Azokból az ember tüzet gerjeszt, vesz belőlök és melegsziK, meggyújtja és kenyeret süt; sőt istent is csinál abból és imádja, bálványt készíti és előtte leborul;

16. Felét tűzben megégeti, felénél húst eszik: pecsenyét süt és megelégsziK, és aztán melengeti magát és szól: Bezzeg melegem van, tűznél valék!

17. Maradékából istent készíti, bálványát; leborulva imádja azt és könyörög hozzá, és így szól: Szabadíts meg, mert te vagy istenem!

18. Nem tudnak és nem értenek, mert bekenvék szemeik és nem látnak, és szívök nem eszmél.

19. És nem veszi észébe, nincs ismerete és értelme, hogy mondaná: Felét tűzben megégetém és kenyeret sütöttem annak szenénél, sütöttem húst és megettem; és maradékából útálatosságot csináljak-é, és leboruljak a fa-galy előtt?

20. Ki hamuban gyönyörködik, megcsalt szíve vezette félre azt, hogy meg ne szabadítsa lelkét és ezt mondja: Hát nem hazugság van-é jobbkezemben?

Jer. 10,14., Péld. 15,14.

21. Oh emlékezzél meg Jákób ezekről és Izráel, mert az én szolgám vagy te, én alkottalak téged, én szolgám vagy, Izráel! nem feledlek el.

22. Eltöröltem álnokságaidat, mint felleget, és mint felhőt bűneidet; térj én hozzám, mert megváltottalak.

Ésa. 43,14.

23. ÖrüljeteK egek, mert az Úr végbe vitte, kiáltatok földnek mélységei, ujjongva énekeljeteK hegyek, erdő és benne minden fa; mert megváltá az Úr Jákóbot, és Izráelben megdicsőíti magát.

24. Így szól az Úr, megváltód és alkotód anyád méhétől fogva: Én vagyok az Úr, a ki mindent cselekszem, a ki az egeket egyedül kifeszítem, és kiszélesítem a földet magamtól;

Zsolt. 104,2.

25. Ki a hazugok jeleit megrontja, és a varázslókat megbolondítja, a bölcseket megszegyeníti, és tudományukat bolondsággá teszi.

26. A ki szolgálja beszédét beteljesíti, és véghez viszi követei tanácsát, a ki így szól Jeruzsálemnek: Lakjanak benne! és Júda városainak: Megépíttessenek! és romjait felállatom!

27. Ki ezt mondja a mélységnek. Száradj ki! és kiasztom folyóvizet!

28. Ki Czírusnak ezt mondja: Pásztorom! ki véghez viszi minden akaratomat, és ezt mondja Jeruzsálemnek: Megépíttessék! és a templomnak: Alapja vettessék!

45.

1. Így szól az Úr felkentjéhez, Czírushoz, kinek jobbkezt megfogám, hogy meghódoltassak előtte népeket, és a királyok derekának övét megoldjam, ő előtte megnyissam az ajtókat, és a kapuk be ne zároltassanak;

2. Én menédek előtted, és az egyenetleneket megegyenesítem, az érczajtókat összetöröm, és leütöm a vaszarakat.

3. Néked adom a sötétségnek kincseit és a rejtkehelyek gazdagságait, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr, a ki téged neveden hívtalak, Izráel Istene.

4. Az én szolgámért, Jákóbért, és elválasztott Izraelemért neveden hívtalak el, szeretettel szólítalak, noha nem ismerél.

5. Én vagyok az Úr és több nincs, rajtam kívül nincs Isten! felöveztelek téged, bár nem ismerél.

5 Móz. 4,35.

6. Hogy megtudják napkelettől és napnyugattól fogva, hogy nincsen több rajtam kívül; én vagyok az Úr és több nincsen!

7. Ki a világosságot alkotom és a sötétséget teremtem, ki békességet szerzek és gonoszt teremtek; én vagyok az Úr, a ki mindezt cselekszem!

Jer. 31,35.

8. Egek harmatozzatok onnan felül, és a felhők folyjanak igazsággal, nyilják meg a föld és viruljon fel a szabadulás, és igazság sarjadjon fel vele együtt; én az Úr teremtettem azt!

Hós. 10,12., Zsolt. 72,6., Zsolt. 72,7., Zsolt. 85,12., 5 Móz. 32,1., 5 Móz. 32,2.

9. Jaj annak, a ki alkotójával perbe száll, holott cserép a föld többi cserepeivel! Vajjon mondja-e az agyag alkotójának: Mit csinálsz? és csinálmányod ezt: Nincsenek kezei?

Jer. 18,6., Róm. 9,20., Róm. 9,21.

10. Jaj annak, a ki atyjának mondja: Miért nemzesz? és az asszonynak: Miért szülsz?

11. Így szól az Úr, Izráelnek Szentje és Teremtője: Kérdezzétek meg a jövődöt tőlem, fiaimat és kezeim munkáját csak bízzátok reám!

12. Én alkotám a földet, és az embert rajta én teremtém, én terjesztém ki kezeimmel az egeket, és minden seregöket én állatám elő.

Zsolt. 33,6.

13. Én támasztottam őt fel igazságban, és minden útait egyengetem, ő építi meg városomat, és foglyaimat elbocsátja, nem pénzért, sem ajándékért, szóla a seregek Ura!

Ésa. 44,28., Ésa. 52,3.

14. Így szól az Úr: Égyiptom gyűjtött kincse és Kús nyeresége és a nagy termetű Szabeusok hozzád mennek és tied lesznek, téged követnek, békókban járnak, előtted leborulnak és hozzád könyörögnek: Csak közted van az Isten és nincsen több Isten!

Ésa. 43,3., Ésa. 60,6., Ésa. 18,7., Ésa. 19,18., Ésa. 19,21., Sof. 3,9., Sof. 3,10.

15. Bizony Te elrejtőzködő Isten vagy, Izráelnek Istene, szabadító!

5 Móz. 29,29., Ésa. 55,8., Ésa. 55,9.

16. Szégyent vallanak és gyalázatot mind, egyetemben gyalázatban járnak a bálványok faragói;

17. És Izráel megszabadul az Úr által örök szabadulással, nem vallotok szégyent és gyalázatot soha örökké;

18. Mert így szól az Úr, a ki az egeket teremté; Ő az Isten, a ki alkotá a földet és teremté azt és megerősíté; nem hiába teremté azt, hanem lakásul alkotá: Én vagyok az Úr és több nincsen!

19. Nem titkon szóltam, a sötétség földének helyén; nem mondtam Jákób magvának: hiába keressetek engem! én, az Úr, igazságot szólok, és megjelentem, a mik igazak.

2 Móz. 19,16., 2 Móz. 19,19., Ésa. 48,16., 2 Móz. 28,1., 2 Móz. 28,14.

20. Gyűljetek egybe és jőjjetek elő, közelegjetez mind, a kik a népek közül megszabadultatok; nem tudnak semmit, a kik bálványuk fáját hordják, és könyörögnek oly istenhez, a ki meg nem tart!

Ésa. 46,1., Ésa. 46,7.

21. Jelentsétek meg és hozzátok elő, sőt egyetemben tanácskozzanak: ki mondta meg ezt régtől fogva és jelenté meg előre? Vajjon nem én, az Úr? És nincs több Isten nálam, igaz Isten és megtartó nincs kívülem.

22. Térjetez én hozzám, hogy megtartassatok földnek minden határai, mert én vagyok az Isten, és nincsen több!

23. Magamra esküdtem és igazság jött ki számból, egy szó, mely vissza nem tér: hogy minden térd nékem hajol meg, rám esküszik minden nyelv!

Malak. 1,11., Róm. 14,11.

24. Csak az Úrban van, így szólnak felőlem, minden igazság és erő, Ő hozzá mennek, és megszégyenülnek mindazok, a kik reá haragusznak.

25. Az Úrban igazul meg és dicsekszik Izráelnek egész magva!

46.

1. Ledől Bél, elesik Nebó, oktalan barmokra kerülnek szobraik, és miket ti hordoztatok, felrakatnak, terhéül a megfáradott állatnak;

Jer. 50,2., Jer. 48,1., Jer. 51,47., Ésa. 45,20.

2. Elesnek, összerogynak együtt, nem menthetik meg a terhet; és ők magok fogságba mennek.

3. Hallgassatok rám, Jákób háza és Izráel házának minden maradéka, a kiket magamra raktam anyátok méhétől fogva, és hordoztalak születésetek óta;

Zsolt. 22,10., Zsolt. 22,11., Zsolt. 71,6., Ésa. 63,9., 2 Móz. 19,4., 4 Móz. 11,12., 5 Móz. 1,31.

4. Vénségtékig én vagyok az, és megőszüléstekig én visellek; én teremtettem és én hordozom, én viselem és megszabadítom.

5 Móz. 32,10.

5. Kihez hasonlítottok engem, és kivel tesztek egyenlővé? És kivel vettek egybe, hogy hasonlók volnánk?

Ésa. 40,18., Ésa. 40,25.

6. Kitöltik az aranyat az erszényből, és ezüstöt mérnek a mértékkel, és ötvöst fogadnak, hogy abból istent csináljon; meghajolnak, leborulnak előtte.

7. Vállukra veszik azt és hordozzák, majd állványára helyezik és veszteg áll, helyéről meg nem mozdul, ha kiáltasz is hozzá, nem felel, nyomorúságodból nem szabadít meg.

Jer. 10,5., Ésa. 45,20.

8. Emlékezzetek meg erről, és legyetek erősek, vegyétek eszetekbe, pártütők!

9. Emlékezzetek meg a messze régi dolgokról, hogy én vagyok Isten és nincsen több; Isten vagyok, és nincs hozzám hasonlatos.

5 Móz. 32,7.

10. Ki megjelentem kezdettől fogva a véget, és előre azokat, a mik még meg nem történtek, mondván: tanácsom megáll, és véghez viszem minden akaratomat;

Zsolt. 33,11., Zsid. 6,17.

11. Ki elhívom napkeletről a sast, messze földről tanácsom férfiát; nem csak szoltam, ki is viszem, elvégezem, meg is cselekszem!

Ezék. 17,2., Ezék. 17,3., Ezék. 17,12.

12. Hallgassatok reám, kemény szívűek, a kik távol vagytok az igazságtól.

13. Elhoztam igazságomat, nincs messze, és az én szabadításom nem késik, Sionban lesz szabadításom, és Izráelen dicsőségem.

Ésa. 52,6., Jer. 29,10., Jer. 44,28.

47.

1. Szállj le és ülj a porba, Babilon szűz leánya, ülj a földre királyi szék nélkül, te a Káldeusok leánya, mert nem hívnak többé téged gyöngének és elkényeztetettnek!

Siral. 2,10., Jób. 2,8., Jób. 2,13., Ésa. 14,11., Jer. 51,39., Dán. 5,1.

2. Vedd a malmot és őrölj lisztet, föld fel fátyolodat, emeld föl a hosszú ruhát, föld fel czombodat és menj át a folyókon.

2 Sám. 15,30., 2 Móz. 11,5., Jób. 31,10., Náh. 3,5., Jer. 13,22., Jer. 13,26.

3. Födöztessék föl meztelenséged és láttassék meg szemérmed; bosszút állok és embert nem kímélek!

Ésa. 3,18., Hós. 2,12., Jel. 17,16.

4. Így szól a mi Megváltónk, seregeknek Ura az Ő neve, Izráel Szentje!

5. Üljetek némán és menj a sötétre, te a Káldeusok leánya, mert nem hívnak többé téged országok úrnőjének!

Ésa. 47,1., Mik. 7,8., Ésa. 9,2., Ésa. 50,10.

6. Fölgerjedtem volt népem ellen; megfertőztettem örökségemet és kezedbe adtam azt: te nem cselekedtél velök irgalmasságot, az öregre nehéz igát vetettél!

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,10., Zak. 1,15., Jer. 50,17., Jer. 51,34., Ésa. 4,16., Ésa. 5,12.

7. És ezt mondád: Örökre úrnő leszek! úgy hogy ezekre nem is gondolál, és nem emlékeztél meg annak végéről.

Jel. 18,7.

8. És most halld meg ezt, bujálkodó, a ki bátorságban ülsz, a ki ezt mondja szívében: Én vagyok és nincs senki több, nem ülök özvegységben, és a gyermektelenséget nem ismerem!

Ezék. 28,2., Ésa. 54,1., Ésa. 54,4., Ésa. 54,5., Ésa. 54,6., Ésa. 54,7., Siral. 1,1., Jel. 17,7., Jel. 17,8.

9. És mind e kettő eljő reád nagy hamar egy napon: gyermektelenség és özvegység, teljességökben jönnek el reád, noha gazdag vagy a varázslásban, és sok nagyon ígéző szózatod.

10. Gonoszságodban bízta, és ezt mondád: Nem lát senki engem! Bölcseséged és tudományod csalt meg téged, és ezt mondád szívedben: Én vagyok és nincs senki több.

Zsolt. 10,11., Zsolt. 94,6., Zsolt. 94,7., Ezék. 8,12., Ezék. 9,9., Jób. 22,13., Jób. 22,14., Ésa. 19,11., Ezék. 28,4., Jer. 50,35., Jer. 51,57.

11. Azért jó te reád a gonosz, a melynek keletkezését nem tudod, és romlás sújt le rád, a melyet meg nem engesztelhetsz, és hirtelen jó pusztulás reád, nem is tudod!

12. No állj elő hát ígéző szózatiddal és varázslásodnak sokaságával, a melyekkel ifjúságodtól fogva vesződtél, talán segíthetsz valamit, talán visszariaszthatod a veszedelmet.

Dán. 2,2.

13. Tanácsaid sokaságában megfáradtál; no álljanak elő és tartsanak meg az égnek vizsgálói, a kik a csillagokat nézik, a kik megjelentik az újholdak napján, hogy mi jövend reád.

Ésa. 44,25.

14. Ímé, olyanok lettek, mint a polyva, tűz emészté meg őket, nem mentik meg életüket a lángból, még szén sem marad belőlök melegülésre, sem körülülhető parázs!

Ésa. 29,6., Ésa. 30,30., Ésa. 1,31., Mát. 3,12.

15. Így járnak azok, a kikkel vesződtél; és a kik kereskedő társaid voltak ifjúságodtól fogva, futnak, kiki a maga útján; senki nem segít néked!

Ésa. 13,14., Jer. 51,6., Jer. 51,9., Nehem. 3,16., Nehem. 3,17.

48.

1. Halljátok ezt Jákób háza, a kik Izráel nevéről neveztetek, és Júda forrásából származának, a kik az Úr nevére esküsznek, és Izráel Istenét emlegetik; de nem híven és nem igazán.

Zsolt. 78,34., Zsolt. 78,36., Jer. 5,2., Zsolt. 68,27.

2. Mert a szent várostól nevezik magokat, és Izráel Istenéhez támaszkodnak, a kinek neve seregeknek Ura!

3. Mik eddig történtek, előre megjelentem, szám hirdeté és tudatá azokat, gyorsan véghez vivém, és bekövetkezének,

4. Mert tudtam, hogy te kemény vagy, és vasinakból van nyakad és homlokod ércz:

2 Móz. 32,9., Hós. 4,4., Ezék. 3,7., Ezék. 3,9.

5. Tehát előre megjelentem néked, mielőtt bekövetkezett, tudtadra adtam, hogy ezt ne mondd: Faragott képem mívelé ezeket, bálványom és öntött képem parancsolá ezeket.

Ámós. 3,7., 5 Móz. 32,27.

6. Hallottad volt, és most lásd mindezt; avagy ti nem tesztek-é erről bizonytságot? Mostantól fogva újakat tudatok veled: titkoltakat, a melyeket nem tudtál;

7. Mostan rendeltettek el és nem régen, és ezelőtt nem hallottál felőlök, hogy ezt ne mondd: Ímé, tudtam én azokat.

8. Nem is hallottad, nem is tudtad, füled sem vala nyitva régen, mivel tudtam, hogy nagyon hűtelen vagy, és pártütőnek hívatál anyád méhétől fogva.

5 Móz. 32,15., 5 Móz. 32,18., Ésa. 50,5.

9. Nevemért elhalasztom haragomat, és dicséretemért fékezem magamat veled szemben, hogy ki ne vágjalak.

Ezék. 20,22.

10. Ímé, megtisztítottalak, de nem úgy, mint ezüstöt, megpróbáltalak a nyomor kemenczéjében.

Ésa. 27,9.

11. Enmagamért, enmagamért cselekszem; mert hogyan szentségtelenítették meg nevem?! És dicsőségemet másnak nem adom.

Ésa. 42,8.

12. Hallgass rám Jákób és Izráel, én elhívtam, én vagyok az első és én az utolsó.

Ésa. 41,4.

13. Hiszen kezem veté e föld alapját, és jobbom terjeszté ki az eget, ha én szólítom őket, mind itt állnak.

Ésa. 40,26.

14. Gyűljetek egybe mind, és halljátok meg: ki jelenté meg közülrök ezeket? az, kit az Úr szeret, elvégzi akarátját Bábelben, és karja lészen a Káldeusokon.

15. Én, én szóltam, és őt el is hívtam, elhoztam őt, és szerencsés lesz útja.

16. Közelgjetek hozzám, halljátok ezt, nem szóltam eleitől fogva titkon! mióta ez történik, ott vagytok! És most az Úr Isten engem küldött, és az ő lelkét.

Ésa. 45,19.

17. Így szól az Úr, Megváltód, Izráelnek Szentje: Én vagyok az Úr, Istened, ki tanítlak hasznosra, és vezetlek oly úton, a melyen járnod kell.

18. Vajha figyelmeztél volna parancsolataimra! olyan volna békességed, mint a folyóvíz, és igazságod, mint a tenger habjai;

5 Móz. 28,1., 5 Móz. 28,14., Zsolt. 81,14., Zsolt. 81,17.

19. És olyan volna magod, mint a tengernek fővénye, és méhednek gyümölcsei, mint annak kövecskéi; nem vágatnék ki és nem pusztulna el neve orcám előtt.

Hós. 1,10.

20. Menjetek ki Bábelből, fussatok el Káldeából ujjongásnak szavával! jelentsétek meg, tudassátok ezt, terjesszétek a föld végső határáig; mondjátok: Megváltotta az Úr szolgáját, Jákóbot.

Jer. 51,6., Jer. 51,8., Jer. 50,8., Jer. 50,10., Jer. 29,10.

21. Nem szomjaznak, bárha pusztaságon vezet is őket: kősziklából vizet fakaszt nékik, és meghasítja a sziklát és víz ömöl belőle.

2 Móz. 17,6., 4 Móz. 20,11., Zsolt. 78,15.

22. Nincs békesség, így szól az Úr, az istenteleneknek!

Ésa. 57,21.

49.

1. Hallgassatok reám, ti szigetek, és figyeljetek távol való népek: anyám méhétől hívott el az Úr, anyámnak szíve alatt már emlékezett nevemről.

Ésa. 50,4., Jer. 1,4.

2. Hasonlóvá tevő számat az éles kardhoz, keze árnyékában rejtett el engem, és fényes nyíllá tett engemet, és tegzébe zárt be engem.

Jer. 1,9., Jer. 1,10., Préd. 12,13.

3. És monda nékem: Szolgám vagy te, Izráel, a kiben és megdicsőülök.

4. És én mondtam: Hiába fáradoztam, semmire és haszontalan költöttem el erőmet; de az Úrnál van ítéletem, és jutalmam Istenemnél.

5. És most így szól az Úr, a ki engem anyám méhétől szolgájává alkotott, hogy Jákóbot Ő hozzá megtérítsem és hogy Izráel hozzá gyűjtsék; hiszen tisztelt vagyok az Úr szemeiben és erősségem az én Istenem!

6. Így szól: Kevés az, hogy nékem szolgám légy, a Jákób nemzetségének megépítésére és Izráel megszabadultjainak visszahozására: sőt a népeknek is világosságul adtalak, hogy üdvöm a föld végéig terjedjen!

Ésa. 42,6., Ésa. 42,7., Ésa. 60,3., Luk. 2,30., Luk. 2,32.

7. Így szól az Úr, Izráel megváltója, Szentje, a megvetett lelkűhöz, a nép undorához, a zsarnokok szolgájához: Látjátok királyok! és majd fölkelnek, fejedelmek, és leborulnak az Úrért, a ki hú, Izráel Szentjéért, a ki téged elválasztott.

Ésa. 52,14., Ésa. 52,15., Ésa. 53,3., Zsolt. 22,7.

8. Így szól az Úr: Jókedvem idején én meghallgattalak, és a szabadulás napján segítettelek; megtartlak és nép szövetségévé teszek, hogy megépítsd a földet, és kioszd az elpusztult örökségeket;

Ésa. 61,2., Ésa. 54,3., Ésa. 61,4.

9. Így szólván a foglyoknak: Jőjjetek ki! és azoknak, a kik sötétben ülnek: Lépjetek elő! Az utakon legelnek, és minden halmokon legelőjük lesz:

Ésa. 42,7.

10. Nem éheznek, nem szomjúhoznak, nem bántja őket délibáb és a nap; mert a ki rajtok könyörült, vezetli őket, és őket vizek forrásaihoz viszi.

Jel. 7,16., Ésa. 35,7., Ésa. 43,19., Ésa. 43,20., Ésa. 48,21., Ésa. 40,10., Ésa. 40,11., Ésa. 42,16.

11. És teszem minden hegyemet úttá, és ösvényeim magasak lesznek.

Ésa. 35,8., Ésa. 51,3., Ésa. 52,9., Luk. 2,25.

12. Ímé, ezek messziről jönnek ímé, amazok észak és a tenger felől, és amazok Sinnek földéről!

13. Ujjongjatok egek, és föld örvendezz, ujjongva énekeljeteK hegyek; mert megvígasztalá népét az Úr, és könyörül szegényein!

Ésa. 35,8., Ésa. 51,3., Ésa. 52,9., Luk. 2,25., Zsolt. 96,11.

14. És szól Sion: Elhagyott az Úr engem, és rólam elfeledkezett az Úr!

15. Hát elfeledkezhetik-é az anya gyermekéről, hogy ne könyörüljön méhe fián? És ha elfeledkeznének is ezek: én te rólad el nem feledkezem.

Zsolt. 27,10.

16. Ímé, az én markaimba metszettelek fel téged, kőfalaid előttem vannak szüntelen.

2 Móz. 25,40., 1 Krón. 28,11., 1 Krón. 28,19.

17. Elősietnek fiaid, rombolóid és pusztítóid eltávoznak belőled.

18. Emeld fel köröskörül szemeidet, és lássad, mindnyájan egybegyűlnek, hozzád jönnek. Élek én, így szól az Úr, hogy fölrakod mindnyájokat, mint ékszert, és felkötöd, mint menyasszony.

Ésa. 60,4.

19. Mert romjaid és pusztaságaid és elpusztult földed, mindez szűk lesz most a lakosságnak, és messze távoznak elpusztítóid.

20. Gyermektelenségednek fiai még ezt mondják majd füled hallatára: Szoros e hely nékem, menj el, hogy itt lakhassam!

21. És te így szólsz szívedben: Ki szülte nékem ezeket? hisz én gyermektelen és terméketlen voltam, fogoly és számkivetett; és ezeket ki nevelte föl? Ímé, én egyedül maradtam meg; ezek hol voltak?

22. Így szól az Úr Isten: Ímé, fölemelem kezemet a népekhez, és előttök zászlómat felállatom, és elhozzák fiadat ölükben, és leányaid vállukon hordoztatnak.

Ésa. 11,10., Ésa. 60,4., Ésa. 60,5., Ésa. 60,6., Ésa. 66,12., Ésa. 66,14.

23. És királyok lesznek dajkálóid, fejedelmi asszonyaik dajkáid, arczczal a földre borulnak előtted és lábaid porát nyalják: és megtudod, hogy én vagyok az Úr, kit a kik várnak, meg nem szégyenülnek.

Zsolt. 72,9., Mik. 7,17.

24. Elvétethetik-é a préda az erőstől, és megszabadulhatnak-é az igazak foglyai?

25. Igen, így szól az Úr, az erőstől elvétetnek a foglyok is, és megszabadul a kegyetlen zsákmánya, és háborgatóidat és háborítom meg, és én tartom meg fiadat.

26. És etetem nyomorgatóiddal az önnön húsokat, és mint a musttól, véroktól megrészegegednek, és megtudja minden test, hogy én vagyok az Úr; megtartód és megváltód, Jákóbnak erős Istene!

Jel. 14,20., Ésa. 9,19., Jel. 16,6.

50.

1. Így szól az Úr: Hol van anyátok elválólevele, a melylyel őt elbocsátám? vagy hol van egy kölcsönadóim közül, a kinek titeket eladtalak? Ímé, a ti vétkeitekért adattatok el, és bűneitekért bocsáttatott el anyátok!

Ésa. 57,17., 5 Móz. 24,1., Mik. 2,9., Malak. 2,14., Malak. 2,15., Jer. 3,8., Mát. 5,31., Mát. 5,32., Mát. 18,25., 2 Móz. 21,7., 2 Kir. 4,1.

2. Miért jöttem, holott nem volt ott senki? hívtam és nem felelt senki sem! vagy olyan rövid már a kezem, hogy meg nem válthat? vagy nincs bennem megszabadításra való erő? Ímé, én dorgálásommal kiszáraztóm a tengert, a folyókat pusztává teszem, megbűzhödnek halaik, hogy nincsen víz, és szomjúságtól meghalnak.

Ésa. 51,15., Ésa. 59,1., Mát. 8,27.

3. Felöltöztetem az egeket sötétségbe, és gyászruhával fődöm be azokat.

Jel. 6,12.

4. Az Úr Isten bölcs nyelvet adott én nékem, hogy tudja erősíteni a megfáradtat beszéddel, fölserkenti minden reggel, fölserkenti fületem, hogy hallgassak, miként a tanítványok.

1 Sám. 9,15., 1 Sám. 20,2., Zsolt. 40,7.

5. Az Úr Isten megnyitotta fületem, és én nem voltam engedetlen, hátra nem fordultam.

Zsid. 10,5., Zsid. 10,7., Jer. 17,16., Ámós. 3,8.

6. Hátamat odaadám a verőknek, és orczámat a szagatóknak, képemet nem fődöztem be a gyalázás és köpdösés előtt.

Mát. 5,39., Mát. 5,47., Mát. 18,4., Ján. 13,1., Ján. 13,11., 5 Móz. 25,9., 4 Móz. 12,14., Mát. 26,67.

7. És az Úr Isten megsegít engemet, azért nem szégyenülök meg, ezért olyanná tettem képemet, mint a kova, és tudtam, hogy szégyent nem vallok.

Jer. 1,18., Ezék. 3,8., Ezék. 3,9.

8. Közel van, a ki engem megigazít, ki perel én velem? Álljunk együtt elő! Kicsoda peresem? közelegjen hozzám!

Róm. 8,33., Jób. 13,19., Jób. 41,1., Jób. 41,20.

9. Ímé, az Úr Isten megsegít engem, kicsoda kárhozhatna engem? Ímé, mindnyájan, mint a ruha megavulnak, moly emészti meg őket!

Ésa. 51,8.

10. Ki féli közületek az Urat? és ki hallgat az ő szolgája szavára? ő, a ki sötétségben jár és nincs fényesség néki, bizzék az Úr nevében, és támaszkodják Istenhez!

Ésa. 51,1., Ésa. 51,7.

11. Ímé, ti mind, a kik tüzet gyújtotok, felövezvén magatokat tüzes nyilakkal, vettessetek tüzeteknek lángjába és a tüzes nyilakba, a melyeket meggyújtottatok! Kezemből jó ez rátok; fájdalomban fogtok feküdni!

51.

1. Hallgassatok reám, kik az igazságot követitek, kik az Urat keresitek; tekintsetek a kőszálra, a melyből kivágattattatok, és a kútfő nyílására, a melyből kiásattatok!

Péld. 15,9., 1 Tim. 6,11., 2 Tim. 2,22., Ésa. 48,1.

2. Tekintsetek Ábrahámra, atyátokra, és Sárára, a ki titeket szült, hogy egymagát hívtam el őt, és megáldám és megszorítám őt.

Zsid. 11,11., Zsid. 11,12., Ezék. 33,24., Malak. 2,15.

3. Mert megvígasztalja az Úr Siont, megvígasztalja minden romjait, és pusztáját olyanná teszi, mint az Éden, és kietlenjét olyanná, mint az Úrnak kertje, öröm és vígasság találhatik abban, hálaadás és dicséret szava!

1 Móz. 2,8., 1 Móz. 2,10.

4. Figyeljetek reám, én népem, és reám hallgassatok, én nemzetem! mert tanítás megy ki tőlem, és törvényemet a népek megvilágosítására megalapítom.

Ésa. 42,6.

5. Közel igazságom, kijő szabadításom, és karjaim népeket ítélnék: engem várnak a szigetek, és karomba vetik reménységüket.

Ésa. 2,3., Ésa. 2,4.

6. Emeljétek az égre szemeiteket, és nézzetek a földre ide alá, mert az egek mint a füst elfogynak, és a föld, mint a ruha megavul, és lakosai hasonlóképp elvesznek; de szabadításom örökre megmarad, és igazságom meg nem romol.

Zsolt. 102,27., Zsolt. 103,17., Zsolt. 103,20., Zsolt. 118,6., Mát. 5,18., 1 Ján. 2,17., Ésa. 40,6., Ésa. 40,8.

7. Hallgassatok rám, kik tudjátok az igazságot, te nép, kinek szívében van törvényem! ne féljetek az emberek gyalázatától, és szidalmaik miatt kétségbe ne essetek!

Zsolt. 37,31.

8. Mert mint a ruhát, moly emészti meg őket, és mint a gyapjat, féreg eszi meg őket, és igazságom örökre megmarad, és szabadításom nemzetségről nemzetségre!

Ésa. 50,9., Ésa. 50,10.

9. Kelj föl, kelj föl, öltözd fel az erőt, oh Úrnak karja! kelj föl, mint a régi időben, a messze hajdanban! Avagy nem te vagy-é, a ki Ráhábot kivágta, és a sárkányt átdöfte?

2 Móz. 14,28., Ezék. 29,3., Bir. 5,12., Ésa. 43,16., Ésa. 43,17., Mik. 7,15.

10. Nem te vagy-é, a ki a tengert megszáraztotta, a nagy mélység vizeit; a ki a tenger fenekét úttá változtatta, hogy átmenjenek a megváltottak?!

11. Így térnek meg az Úrnak megváltottai, és ujjongás között Sionba jőnek, és örökös öröm fejökn; vígasságot és örömet találnak, eltűnik a fájdalom és sóhaj!

Ésa. 35,10., Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,2.

12. Én, én vagyok megvígasztalótok! Ki vagy te, hogy félsz halandó embertől? ember fiától, a ki olyan lesz, mint a fű?!

Ésa. 40,1., Ésa. 40,6.

13. Hogy elfeledkeztél az Úrról, Teremtődről, a ki az eget kiterjeszté és a földet megalapítá, és hogy félsz szüntelen minden napon nyomorgatódnak haragjától, a ki igyekszik elveszteni? De hol van a nyomorgató haragja?

Zsolt. 104,2.

14. Hirtelen megszabadul a fogoly, és nem hal meg a veremben, kenyere sem fogy el:

Zak. 9,11.

15. Hiszen én vagyok az Úr, a te Istened, a ki megreszkettetem a tengert és zúgnak habjai; seregeknek Ura az Én nevem?

2 Móz. 14,21.

16. És adtam beszédemet a te szádba, és kezem árnyékával földöztelek be, hogy újonnan plántáljam az eget, és megalapítsam a földet, és ezt mondjam Sionnak: Én népem vagy te!

Ésa. 49,2., Ésa. 49,3., Ésa. 50,4., Ésa. 50,5.

17. Serkenj föl, serkenj föl, kelj föl Jeruzsálem, ki megittad az Úr kezéből haragja poharát; a tántorgás öblös kelyhét megittad, kiürítéd!

Ésa. 52,1., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,22., Ésa. 29,9., Jer. 25,10., Jer. 49,12., Jer. 51,7., Siral. 4,21., Abd. 1,16., Ezék. 23,31., Jel. 14,10.

18. Nem vala vezetője minden fiai közül, a kiket szült, nem fogta senki őt kézen minden fiai közül, a kiket fölnevelt.

19. E kettő esett rajtad! Kicsoda szánt meg téged? A pusztulás, a romlás, az éhség és a fegyver; miként vígasztaljalak téged?

20. Fiaid elájultan ott feküdtek minden utcáknak fejeinél, mint a hálóba esett zerge, megrészegedve az Úr haragjától, Istenednek feddésétől.

Siral. 2,19., Siral. 4,1., Siral. 4,2., Siral. 4,3.

21. Ezért halld meg ezt, szenvedő, ki részeg vagy, de nem bortól!

Ésa. 29,9.

22. Így szól Urad, az Úr, és Istened, a ki népéért bosszút áll: Ímé, kiveszem kezedből a tántorgás poharát, haragom öblös kelyhét, nem iszod többé azt meg!

Ésa. 51,17.

23. És adom azt nyomorgatóid kezébe, a kik azt mondták lelkednek: Hajolj meg, hogy átmenjünk te rajtad, és a te hátadat olyanná teted, mint a föld, és mint a minő az utca a járóknak!

Ésa. 47,6., Ésa. 47,15., Zsolt. 129,3.

52.

1. Serkenj föl, serkenj föl, öltözd fel erősségedet, Sion, öltözzél fel ékességed ruháiba, Jeruzsálem, szent város, mert nem lép te beléd többé körülmetéletlen, tisztátalan!

2. Rázd ki magad a porból, kelj fel, ülj fel Jeruzsálem, oldd ki magadat nyakad bilincseiből, Sion fogoly leánya!

Ésa. 47,1., Ésa. 47,4.

3. Mert így szól az Úr Isten: Ingyen adattatok el, és nem pénzen váltattok meg!

Ezsdr. 1,9., Ezsdr. 1,11., Ésa. 45,13.

4. Mert így szól az Úr Isten: Égyiptomba ment alá népem először, hogy ott bujdossék, és azután Assiria nyomorgatá őt ok nélkül.

1 Móz. 46,6., 1 Móz. 46,7., Ésa. 10,5., Ésa. 10,10.

5. És most mit tegyek itt? szól az Úr, hiszen népem elvitetett ok nélkül, és a rajta uralkodók ujjonganak, szól az Úr, és nevem szüntelen mindennap gúnyolják.

Ezék. 36,20., Ezék. 36,23., Ezék. 36,24.

6. Ezért hadd ismerje meg népem az én nevemet, ezért ama napon! Hogy én vagyok, a ki mondom: Ímé, itt vagyok!

Ésa. 46,13.

7. Mily szépek a hegyeken az örömondónak lábai, a ki békességet hirdet, jót mond, szabadulást hirdet, a ki ezt mondja Sionnak: Uralkodik a te Istened!

Ésa. 40,9., Ésa. 40,10., Róm. 10,15.

8. Halld őrállóidat! felemelik szavokat, ujjonganak egyetemben, mert szemtől-szembe látják, hogy mint hozza vissza Siont az Úr!

Jer. 6,17., Ezék. 33,2.

9. Ujjongva énekeljétek mindnyájan, Jeruzsálem romjai, mert megvígasztalá az Úr népét, megváltá Jeruzsálemet.

Zsolt. 96,11., Zsolt. 96,13.

10. Feltúrta az Úr szent karját minden népeknek szemei előtt, hogy lássák a föld minden határai Istenünk szabadítását!

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,3., Zsolt. 98,2., Zsolt. 98,3., Ezék. 4,7., Ésa. 9,12., Ésa. 9,17., Ésa. 9,21., Ésa. 10,4.

11. Távozzatok, távozzatok, jertek ki, onnan, tisztátalant ne illessetek, jertek kik közülök, tisztítsátok meg magatokat, a kik az Úr edényeit hordozták.

2 Kor. 6,17., Jel. 18,14., Siral. 4,11.

12. Mert ne sietséggel jertek ki, és ne futással menjétek; mert előttetek megy az Úr, és követni fog Izráel Istene!

5 Móz. 16,3., 2 Móz. 12,39.

13. Ímé, jó szerencsés lesz szolgám, magasságos, felséges és dicső lesz nagyon.

Ésa. 57,15., Jer. 23,5., Jer. 23,6.

14. Miképen eliszonyodtak tőled sokan, oly rút, nem emberi volt ábrázata, és alakja sem ember fiaié volt:

15. Akképen ejt ámulatba sok népeket; fölötte a királyok befogják szájukat, mert a mit nekik nem beszéltek volt, azt látják, és mit nem hallottak volt, arra figyelnek.

Ésa. 53,2., Ésa. 53,3., Ésa. 49,6., Ésa. 49,7., Ésa. 51,6., Zsolt. 31,10., Zsolt. 31,12., Zsolt. 22,16., Zsolt. 22,18., Zsolt. 6,3., Zsolt. 6,8., Zsolt. 35,21.

53.

1. Ki hitt a mi tanításunknak, és az Úr karja kinek jelentetett meg?

Ésa. 49,4., Ján. 12,38., Róm. 10,16.

2. Felnőtt, mint egy vesszőszál Ő előtte, és mint gyökér a száraz földből, nem volt néki alakja és ékessége, és néztünk reá, de nem vala ábrázata kívánatos!

Ésa. 52,14.

3. Útált és az emberektől elhagyott volt, fájdalmak férfia és betegség ismerője! mint a ki elől orczánkat elrejtjük, útált volt; és nem gondoltunk vele.

Ésa. 51,8., Jer. 6,14., Zsolt. 22,7., Zsolt. 22,8., Zsolt. 22,15., Zsolt. 22,16., Zsolt. 22,18., Zsolt. 38,3., Zsolt. 38,9., Zsolt. 38,11., Zsolt. 39,12., Siral. 3,4., Siral. 3,12.

4. Pedig betegséginket ő viselte, és fájdalmainkat hordozá, és mi azt hittük, hogy ostoroztatik, verettetik és kínoztatik Istentől!

Ésa. 6,7., Mát. 8,17.

5. És ő megsebesítettett bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért, békességünknek büntetése rajta van, és az ő sebeivel gyógyulánk meg.

Róm. 4,25., 1 Kor. 15,3., 1 Pét. 2,24.

6. Mindnyájan, mint juhok eltévelyedtünk, kiki az ő útára tértünk; de az Úr mindnyájunk vétkét ő reá veté.

Ésa. 53,4.

7. Kínoztatott, pedig alázatos volt, és száját nem nyitotta meg, mint bárány, mely mézárszékre vitetik, és mint juh, mely megnémul az őt nyírők előtt; és száját nem nyitotta meg!

Mát. 26,63., Csel. 8,32., Csel. 8,35., Zsolt. 22,3., Zsolt. 22,12., Zsolt. 22,13., Zsolt. 22,15., Zsolt. 22,17., Zsolt. 22,21., Zsolt. 22,22., Zsolt. 38,14., Zsolt. 38,15., Zsolt. 38,39., Zsolt. 38,10.

8. A fogságból és ítéletből ragadtatott el, és kortársainál ki gondolt arra, hogy kivágatott az élők földéből, hogy népem bűnéért lón rajta vereség?!

Zsolt. 88,6., Siral. 3,54.

9. És a gonoszok közt adtak sírt néki, és a gazdagok mellé jutott kínos halál után: pedig nem cselekedett hamisságot, és álnokság sem találtatott szájában.

1 Pét. 2,22., 1 Pét. 2,24., 1 Móz. 23,4., 1 Móz. 46,4., 1 Móz. 49,29., 1 Móz. 49,31., 2 Krón. 21,20., 2 Krón. 24,25., 2 Krón. 28,27.

10. És az Úr akarta őt megrontani betegség által; hogyha önlelkét áldozatul adja, magot lát, és napjait meghosszabbítja, és az Úr akarata az ő keze által jó szerencsés lesz.

Ésa. 44,28.

11. Mert lelke szenvedése folytán látni fog, és megelégszik, ismeretével igaz szolgám sokakat megigazít, és vétkeiket ő viseli.

12. Azért részt osztok néki a nagyokkal, és zsákmányt a hatalmasokkal oszt, mivelhogy életét halálra adta, és a bűnösök közé számláltatott; pedig ő sokak bűnét hordozá, és a bűnösökért imádkozott!

Mát. 27,28., Luk. 23,34., Péld. 16,19.

54.

1. Ujjongj te meddő, ki nem szültél, ujjongva énekelj és kiált, ki nem vajudtál, mert többek az elhagyottnak fiai a férjnél való fiainál, azt mondja az Úr.

Gal. 4,27., Ésa. 49,20., Ésa. 50,1., Ésa. 47,8.

2. Szélesítsd ki a sátorod helyét, és hajlékidnak kárpitjait terjeszszék ki; ne tiltsd meg; nyújtsd meg köteleidet, és erősítsd meg szegeidet.

Ésa. 49,19., Ésa. 49,21., Jer. 31,38., Zak. 14,10.

3. Mert mind jobb-, mind balkézre kiterjedsz, és magod népeket vesz örökségbe, és pusztá városokat megnépesítenek.

4. Ne félj, mert meg nem szégyenülsz, és ne pirulj, mert meg nem gyaláztatol, mert ifjúságod szégyenéről elfeledkezel, és özvegységednek gyalázatáról többé meg nem emlékezel.

Hós. 2,1., Hós. 2,18., Jer. 3,24., Jer. 3,25., Jer. 31,19., Jer. 51,5.

5. Mert férjed a te Teremtőd, seregeknek Ura az Ő neve, és megváltód Izráelnek Szentje, az egész föld Istenének hívattatik.

Mik. 4,13.

6. Mert mint elhagyott és fájó lelkű asszonyt hív téged az Úr, és mint megvetett ifjú asszonyt; ezt mondja Istened:

7. Egy rövid szempillantásig elhagytalak, és nagy irgalmassággal egybegyűjtlek;

8. Búsulásom felbuzdultában elrejtém orczámat egy pillantásig előled, és örök irgalmassággal könyörülök rajtad; ezt mondja megváltó Urad.

Ésa. 60,10., Zsolt. 30,6.

9. Mert úgy lesz ez nékem, mint a Noé özönvize; miként megesküvéim, hogy nem megy át többé Noé özönvize e földön, úgy esküszöm meg, hogy rád többé nem haragszom, és téged meg nem feddelek.

1 Móz. 8,21., 1 Móz. 9,11.

10. Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül, így szól könyörülő Urad.

11. Oh te szegény, szélvészttől hányt, vígasztalás nélkül való! Ímé, ólomporba rakom köveidet, és zafirokra alapítalak.

Jel. 21,18., Jel. 21,21.

12. Rubinból csinálom falad párkányzatát, és kapuidat gránátkövekből, és egész határodát drágakövekből;

13. És minden fiaid az Úr tanítványai lesznek, és nagy lesz fiaid békessége.

Ján. 6,45., Siral. 2,9., Zsolt. 74,9., Ésa. 59,21.

14. Igazság által leszel erős, ne gondoldj a nyomorral, mert nincsen mit félned, és a rettegéssel, mert nem közelg hozzád.

Ésa. 9,7., Zsolt. 97,2.

15. És ha összegyűlvén összegyűlnek, ez nem én tőlem lesz! A ki ellened összegyűl, elesik általad.

16. Ímé, én teremtettem a kovácsot, a ki a paraszt élesíti és fegyvert készít mestersége szerint: és én teremtém a pusztítót is a vesztesre!

17. Egy ellened készült fegyver sem lesz jó szerencsés, és minden nyelvet, mely ellened perbe száll, kárhoytatsz: ez az Úr szolgálainak öröksége, és az ő igazságuk, mely tőlem van, így szól az Úr.

55.

1. Oh mindnyájan, kik szomjúhoztok, jertek e vizekre, ti is, kiknek nincs pénzetek, jertek, vegyetek és egyetek, jertek, vegyetek pénz nélkül és ingyen, bort és tejet.

Ján. 7,37., Ján. 7,38., Ésa. 41,17., Jel. 22,17.

2. Miért adtok pénzt azért, a mi nem kenyér, és gyűjtött kincseteket azért, a mi meg nem elégíthet? Hallgassatok, hallgassatok reám, hogy jót egyetek, és gyönyörködjék lelketek kövérségben.

Zsolt. 36,9., Zsolt. 63,6.

3. Hajtsátok ide füleiteket és jertek hozzám; hallgassatok, hogy éljen lelketek, és szerzek veletek örök szövetséget, Dávid iránt való változhatatlan kegyelmességem szerint.

2 Sám. 7,16., Zsolt. 89,29., Csel. 13,34.

4. Ímé, biznyságul adtam őt a népeknek, fejedelmül és parancsolóul népeknek.

5. Ímé, nem ismert népet hívsz elő, és a nép, a mely téged nem ismert, hozzád siet az Úrért, Istenedért és Izráel Szentjéért, hogy téged megdicsőített.

6. Keressétek az Urat, a míg megtalálható, hívjátok őt segítségül, a míg közel van.

Péld. 8,17., 2 Krón. 15,4., Zsolt. 32,8., Jer. 29,14., Ésa. 65,1.

7. Hagyja el a gonosz az ő útát, és a bűnös férfiú gondolatait, és térjen az Úrhoz, és könyörül rajta, és a mi Istenünkhöz, mert bővelkedik a megbocsátásban.

Ésa. 56,1., Ezék. 33,11., Zsolt. 103,3., Zsolt. 103,5.

8. Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és nem a ti útaitok az én útaim, így szól az Úr!

4 Móz. 23,19., Zsolt. 103,11.

9. Mert a mint magasabbak az egek a földnél, akképen magasabbak az én útaim útaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál!

10. Mert mint leszáll az eső és a hó az égből, és oda vissza nem tér, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi azt, és magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek:

11. Így lesz az én beszédem, a mely számból kimegy, nem tér hozzám üresen, hanem megcselekszi, a mit akarok, és szerencsés lesz ott, a hová küldöttem.

Zsolt. 65,11.

12. Mert örömmel jöttök ki, és békességben vezéreltetek; a hegyek és halmok ujjongva énekelnek ti előttetek, és a mező minden fáitapsolnak.

Ésa. 35,12., Zsolt. 98,8.

13. A tövis helyén cziprus nevededik, és bogács helyett mirtus nevededik, és lesz ez az Úrnak dicsőségül és örök jegyül, a mely el nem töröltetik.

Ésa. 43,19., Ésa. 43,20.

56.

1. Így szól az Úr: Őriztétek meg a jogosságot, és cselekedjétek igazságot, mert közel van szabadításom, hogy eljőjön, és igazságom, hogy megjelenjék:

2. Boldog ember, a ki ezt cselekszi, és az ember fia, a ki ahhoz ragaszkodik! a ki megőrzi a szombatot, hogy meg ne fertőztesse azt, és megőrzi kezét, hogy semmi gonoszt ne tegyen.

5 Móz. 5,14., Ésa. 55,6., Ésa. 58,13., Ésa. 58,14., Jer. 17,19., Jer. 17,27., Ezék. 20,12., Ezék. 22,8.

3. És ne mondja ezt az idegen, a ki az Úrhoz adá magát: Bizony elszakaszt az Úr engem az Ő népétől! ne mondja a herélt sem: Ímé, én megszáradt fa vagyok!

4. Mert így szól az Úr a herélteknek: A kik megőrzik szombatimat és szeretik azt, a miben gyönyörködöm, és ragaszkodnak az én szövetségemhez:

5. Adok nékik házamban és falaimon belül helyet, és oly nevet, a mely jobb, mint a fiakban és lányokban élő név; örök nevet adok nékik, a mely soha el nem vész;

5 Móz. 23,2., 5 Móz. 23,4., 5 Móz. 23,8.

6. És az idegeneket, a kik az Úrhoz adák magukat, hogy néki szolgáljanak és hogy szeressék az Úr nevét, hogy Ő néki szolgálai legyenek; mindenkit, a ki megőrzi a szombatot, hogy meg ne fertőztesse azt, és a szövetségemhez ragaszkodókat:

7. Szent hegyemre viszem föl ezeket, és megvidámítom őket imádságom házában; egészen égő és véres áldozataik kedvesek lesznek oltáromon; mert házam imádság házában hivatik minden népek számára!

Ésa. 2,2., Ésa. 2,4., Mát. 21,13., 1 Kir. 8,41., 1 Kir. 8,43.

8. Így szól az Úr Isten, a ki összegyűjti Izráel elszéledt fiait: Még gyűjtök ő hozzá, az ő egybegyűjtötteihez!

9. Mezőnek minden vadai! jertek el enni, erdőnek minden vadai!

Jer. 12,7., Jer. 12,9., Jel. 19,17.

10. Őrállói vakok mindnyájan, mitsem tudnak, mindnyájan néma ebek, nem tudnak ugatni; álmodók, heverők, szunnyadni szeretők!

Ezék. 34,5.

11. És ez ebek telhetetlenek, nem tudnak megelégedni, pásztorok ők, a kik nem tudnak vigyázni; mindnyájan a magok útára tértek, kiki nyeresége után, mind együtt!

Jer. 6,13., Jer. 8,10., Mik. 3,5., Mik. 3,7.

12. Jertek, hadd hozzak bort, és igyunk részegítő italt! és legyen a holnap olyan, mint a ma, nagy és dicső felettébb!

57.

1. Az igaz elvész és nem veszi eszébe senki, és az irgalmasságtevők elragadtatnak és senki nem gondolja fel, hogy a veszedelem elől ragadtatik el az igaz;

Mik. 7,2.

2. Bemegy békességbe, nyugosznak ágyaikon, a kik egyenes útaikon járanak.

Jób. 3,13., Jób. 3,15., Zsolt. 17,15., Zsolt. 73,24.

3. És ti közelgjetek ide, szemfényvesztő fiai, paráznának magva, a ki paráználkodik.

Ésa. 1,4., Hós. 2,1., Hós. 2,3.

4. Ki felett örvendeztek? Ki ellen tájtátok fel szátokat és öltitek ki nyelveteket? nem ti vagytok-é a bűn gyermekei, a hazugságnak magva?

Ésa. 65,5., Ésa. 66,5., Zsolt. 35,21., Zsolt. 22,8., Zsolt. 22,14., Siral. 2,15.

5. A kik lángoltok a bálványokért minden zöld fa alatt, megöltök gyermekeket a völgyekben, a hegyek hasadécai alatt.

Ezék. 6,13., 2 Krón. 28,3., 2 Krón. 33,6., Jer. 7,32., 2 Kir. 16,3., 2 Kir. 16,4.

6. A folyónak sima köveiben van örökséged; azok, azok a te részed, töltöttél nekik italáldozatot is, vivél ételáldozatot és én jó néven vegyem-é ezeket?

1 Sám. 17,40., Zsolt. 119,57., Zsolt. 16,5.

7. Magas és felemelkedett hegyen helyezted ágyadat, fel is menél oda áldozni áldozatot.

Ésa. 65,4., Ezék. 16,24.

8. Az ajtó és ajtófél mögé tetted bálványjeleidet, és tőlem eltávozván, fölfedted ágyadat, fölmentél rá, és megszélesítéd, és szövetséget szerzel velök, szeretted ágyukat, a merre csak láttad.

9. És menél a királyhoz olajjal, és megsokasítád keneteidet, és elküldéd követeidet messze földre, és megaláztad magadat a sírig.

Ezék. 16,36., Ezék. 23,16., Ezék. 23,40.

10. Nagy útadon megfáradál, és még sem mondád: mind hasztalan! erőd megújulását érezéd, így nem levél beteg!

11. Kitől féltél és rettegtél, hogy hazudtál és rólam meg nem emlékezel, szívedre sem vevéd? vagy azért nem félsz engem, hogy hallgatok már régtől fogva?

12. Én jelentem meg igazságodat, és csinálmányaid nem használnak néked.

13. Ha kiáltasz: szabadítson meg téged bálványid raja; mindnyájokat szél viszi el, lehelet kapja fel, és a ki bennem bízik, örökségül bírja a földet, és örökli szent hegyemet.

Ésa. 56,4., Ésa. 56,5., Ésa. 49,8., Zsolt. 37,11., Zsolt. 69,37., Mát. 5,5.

14. És szól egy szó: Töltsétek, töltsétek, készítsétek az utat, vegyetek el minden botránkozást népem útáról.

Ésa. 40,3., Ésa. 62,10.

15. Mert így szól a magasságos és felséges, a ki örökké lakozik, és a kinek neve szent: Magasságban és szentségben lakom, de a megrontottal és alázatos szívűvel is, hogy megelevenítsem az alázatosok lelkét, és megelevenítsem a megtörték szívét.

Zsolt. 51,19., Hós. 6,6., Zsolt. 138,6.

16. Mert nem örökké perlek, és nem mindenha haragszom, mert a lélek előttem megepedne, és a leheletek, a kiket én teremtettem.

Zsolt. 10,3., Zsolt. 10,9., Zsolt. 78,38., Zsolt. 78,39., 1 Móz. 2,7.

17. Mert a telhetetlenségnek vétkéért haragudtam meg, és megvertem őt, elrejtém magamat és megharagudtam; és ő elfordulva, szíve útjában járt.

Kol. 3,5., 1 Tim. 6,10., Zsolt. 119,36.

18. Útait láttam, és meggyógyítom őt; vezetem őt, és vigasztalást nyujtok neki és gyászolónak,

19. Megteremttem ajkaikon a hálának gyümölcsét. Békesség, békesség a messze és közel valóknak, így szól az Úr; én meggyógyítom őt!

Péld. 10,31.

20. És a hitetlenek olyanok, mint egy háborgó tenger, a mely nem nyughatik, és a melynek vize iszapot és sárt hány ki.

21. Nincs békeség, szól Istenem, a hitetleneknek!

Ésa. 48,22.

58.

1. Kiálts teljes torokkal, ne kiméld; mint trombita emeld fel hangodat, és hirdesd népemnek bűneiket, és Jákób házának vétkeit.

Mik. 3,8., Mát. 24,31., Jel. 1,10., Jel. 4,1.

2. Holott ők engem mindennap keresnek, és tudni kívánják útaimat, mint oly nép, a mely igazságot cselekedett és Istene törvényét el nem hagyta; kéri tőlem az igazságnak ítéleteit, és Istennek elközelgését kívánják.

Malak. 2,17., Ámós. 5,18.

3. Mért bőjtölünk és Te nem nézed, gyötörjük lelkünket és Te nem tudod? Ímé, bőjtöléstek napján kedvteléseket űzitek, és minden robotosaitokat szorongatjátok.

4. Ímé perrel és versengéssel bőjtöltök, és sújtotok a gázságnak öklével; nem úgy bőjtöltök mostan, hogy meghallassék szavatok a magasságban.

Jóel. 1,14., Jóel. 2,12., Dán. 10,2., Dán. 10,13.

5. Hát ilyen a bőjt, a melyet én kedvelek, és olyan a nap, a melyen az ember lelkét gyöttri? Avagy ha mint káka lehajtja fejét, és zsákot és hamvat terít maga alá: ezt nevezed-e bőjtnek és az Úr előtt kedves napnak?

Zak. 7,5.

6. Hát nem ez-e a bőjt, a mit én kedvelek: hogy megnyisd a gonoszságnak bilincseit, az igazságnak köteleit megoldjad, és szabadon bocsásd az elnyomottakat, és hogy minden igát szétépjetek?

3 Móz. 25,49., 3 Móz. 25,53., Jer. 34,8., Jer. 34,10.

7. Nem az-é, hogy az éhezőnek megszegd kenyeredet, és a szegény bujdosókat házádba bevigyed, ha meztelent látsz, felruházzad, és tested előtt el ne rejtse magadat?

Ezék. 18,5., Ezék. 18,9., Mát. 25,36., Jak. 2,15., Jak. 2,16.

8. Akkor felhasad, mint hajnal a te világosságod, és meggyógyulásod gyorsan kivirágzik, és igazságod előtted jár; az Úr dicsősége követ.

Ésa. 52,12., Zsolt. 37,6., Ésa. 8,21., Ésa. 8,22., Ésa. 9,2.

9. Akkor kiáltasz, és az Úr meghallgat, jajgatsz, és ő azt mondja: Ímé, itt vagyok. Ha elvetended közüled az igazságot, és megszünsz ujjal mutogatni és hamisságot beszélni;

10. Ha odaadod utolsó falatodat az éhezőnek, és az elepedt lelkűt megelégit: feltámad a setétségben világosságod, és homályosságod olyan lesz, mint a dél.

11. És vezérel téged az Úr szüntelen, megelégit lelkedet nagy szárazságban is, és csontjaidat megerősíti, és olyan leszel, mint a megöntözött kert, és mint a vízforrás, a melynek vize el nem fogy.

Zsolt. 1,3.

12. És megépítik fiaid a régi romokat, az emberöltők alapzatait felrakod, és nevezetel romlás építőjének, ösvények megújítójának, hogy ott lakhassanak.

Ésa. 61,4., Ámós. 9,11., Ezék. 13,5., Ezék. 22,30.

13. Ha megtartóztatod szombatod lábadat, és nem űzöd kedvtelésedet szombatnapon, és a szombatot gyönyörűségnek hívod, az Úr szent és dicsőséges napjának, és megszenteled azt, dolgaidat nem tevének, foglalkozást sem találván, hamis beszédet sem szólván:

Ésa. 58,9., 5 Móz. 32,13., 5 Móz. 33,29., Hós. 10,4.

14. Akkor gyönyörűség lesz az Úrban; és én hordozlak a föld magaslatain, és azt mívelem, hogy Jákóbnak, atyádnak örökségével élj; mert az Úr szája szót!

59.

1. Ímé, nem oly rövid az Úr keze, hogy meg ne szabadíthatna, és nem oly süket az ő füle, hogy meg ne hallgathatna;

Ésa. 50,2.

2. Hanem a ti vétkeitek választanak el titeket Istenetektől, és bűneitek fedezték el orczáját ti előttetek, hogy meg nem hallgatott.

5 Móz. 31,8., Siral. 3,44.

3. Mert kezeitek bemocskolvák vérrel, és ujjaitok vétekkal, ajkaitok hazugságot szólnak, nyelvetek gonoszt suttog.

Ésa. 1,15., Zsolt. 5,7., Zsolt. 5,10., Zsolt. 12,3., Zsolt. 26,4., Zsolt. 31,19., Zsolt. 59,13., Zsolt. 17,9., Zsolt. 17,11., Zsolt. 26,9.

4. Nincsen, a ki az igazság mellett szólna, és nincsen, a ki igazságosan perelne, haszontalanban bíznak és hazugságot beszélnek, gonoszt fogadnak és vétket szűlnek.

Ésa. 58,4., Zsolt. 7,15., Jób. 15,35.

5. Vipera tojásait költik ki, és pókhálót szőnek; a ki tojásaikból eszik, meghal, és ha egyre rátapodsz, vipera kél ki.

Ésa. 14,29., Ésa. 34,15., 5 Móz. 32,33.

6. Pókhálójukból nem lesz ruha, csinálmányok nem felvehető; cselekedeteik hamisságnak cselekedetei, és erőszak tette van kezeikben.

Ésa. 59,5., Jób. 8,14., Jób. 8,15.

7. Lábaik a gonoszra futnak; és sietnek, hogy ártatlan vért ontsanak; gondolataik hamisságnak gondolatai, pusztítás és romlás ösvényeiken.

Péld. 1,16.

8. A békesség útját nem ismerik, és nincsen jogosság kerékvágásukban, ösvényeiket elgörbítik, a ki azon jár, nem ismeri a békességet.

Péld. 10,9., Péld. 28,18.

9. Ezért van távol tőlünk az ítélet, és nem ér el minket az igazság, várunk világosságra, és ímé, sötétség, és fényességre, és ímé, homályban járunk!

Ésa. 5,30., Ámós. 5,18.

10. Tapogatjuk, mint vakok a falat, és tapogatunk, mint a kiknek szemök nincs, megütközünk délben, mint alkonyatkor, és olyanok vagyunk, mint a halottak az egészségesek közt.

11. Morgunk, mint a medvék mindnyájan, és nyögven nyögünk, mint a galambok, várjuk az ítéletet és nem jó, a szabadulást és távol van tőlünk.

Ésa. 38,14.

12. Mert sokak előtted gonoszságaink, és bűneink bizonysgot tesznek mi ellenünk, mert gonoszságaink velünk vannak, és vétkeinket ismerjük:

Jer. 14,7., Zsolt. 51,5.

13. Elpártoltunk és megtagadtuk az Urat, és eltávozánk a mi Istenünktől, szóltunk nyomorgatásról és elszakadásról, gondoltunk és szóltunk szívünkből hazug beszédek.

14. És eltávozott a jogosság, és az igazság messze áll, mivel elesett a hűség az utcán, és az egyenesség nem juthat be.

Zsolt. 12,2., Zsolt. 12,3.

15. És a hűség hiányzik, és a ki a gonoszt kerüli, prédává lesz. És látta ezt az Úr és nem tetszék szemeinek, hogy jogosság nincsen.

16. És látá, hogy nincsen senki, és álmétkodott, hogy nincsen közbenjáró; ezért karja segít néki, és igazsága gyámolítja őt.

Ésa. 63,5., Zsolt. 44,4., Zsolt. 98,1.

17. És felölté az igazságot, mint pánczélt, és a szabadítás sisakja van fején; felölté a bosszúállás ruháit, mint köpenyt, és búsulással vevé magát körül, mint egy palásttal.

Eféz. 6,13., Eféz. 6,17., 1 Thess. 5,8.

18. A cselekedetek szerint fog megfizetni: haraggal ellenségeinek, büntetéssel szorongatóinak, büntetéssel fizet a szigeteknek.

19. És félik napnyugottól fogva az Úrnak nevét, és naptamadattól az ő dicsőségét, mikor eljő, mint egy sebes folyóvíz, a melyet az Úr szele hajt.

Jer. 47,2., Jer. 46,7., Jer. 46,8.

20. És eljő Sionnak a megváltó, és azoknak, a kik Jákóbban megtérnek hamisságokból, szól az Úr.

21. És én ő velök ily szövetséget szerzek, szól az Úr: lelkem, a mely rajtad nyugoszik, és beszédeim, a melyeket szádba adtam, el nem távoznak szádból, és magodnak szájából, és magod magvának szájából, így szól az Úr, mostantól mind örökké!

60.

1. Kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod, és az Úr dicsősége rajtad feltámadt.

Ésa. 45,7., Ésa. 58,8., Ésa. 58,10., Ésa. 59,9.

2. Mert ímé, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad az Úr, és dicsősége rajtad megláttatik.

3. És népek jönnek világosságodhoz, és királyok a néked feltámadott fényességhez.

4. Emeld fel köröskörül szemeidet és lásd meg: mindnyájan egybegyűlnek, hozzád jönnek, fiaid messziről jönnek, és leányaid ölben hozatnak el.

Ésa. 11,12., Ésa. 43,6., Ésa. 49,18., Ésa. 49,22., Ésa. 66,12.

5. Akkor meglátod és ragyogsz örömtől, és remeg és kiterjed szíved, mivel hozzád fordul a tenger kincsözöne, és hozzád jó a népeknek gazdagsága.

6. A tevék sokasága elborít, Midján és Éfa tevecsikói, mind Sebából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, és az Úr dicséreteit hirdetik.

1 Móz. 37,25., Zsolt. 72,15., Ezék. 27,22.

7. Kédár minden juhaid hozzád gyűlnek, Nebajóth kosai néked szolgálnak, felmennek kedvem szerint oltáromra, és dicsőségem házáat megdicsőítem.

1 Móz. 25,13.

8. Kik ezek, kik repülnek, mint a felleg, s mint a galambok dúczaikhoz?

Hós. 11,11., Zsolt. 55,7.

9. Igen, engem várnak a szigetek; és elől jönnek Társis hajói, hogy elhozzák fiaidat messziről, és ezüstjüket és aranyokat azokkal együtt, a te Urad és Istened nevének és Izráel Szentjének, hogy téged megdicsőíttet.

10. Az idegenek megépítik kőfalaidat, és királyaik szolgálnak néked; mivel haragomban megvertelek, és kegyelmemben megkönyörültem rajtad.

Ezsdr. 6,8., Ezsdr. 6,9., Ésa. 49,23., Nehem. 2,8.

11. És nyitva lesznek kapuid szüntelen, éjjel és nappal be nem zároltatnak, hogy behozzák hozzád a népek gazdagságát, és királyaik is bevitetnek.

Jel. 21,25., Jel. 21,26.

12. Mert a nép és az ország, a mely néked nem szolgáland, elvész, és a népek mindenestől elpusztulnak.

Ésa. 41,11., Ésa. 41,12., Zak. 14,16., Zak. 14,17.

13. A Libánon ékessége hozzád jó, cziprus, platán, sudar cédrus, mind együtt szenthelyemnek megékesítésére, hogy lábaim helyét megdicsőítsem.

Zsolt. 99,5., Zsolt. 132,7., Siral. 2,1., Ésa. 41,19., 1 Krón. 28,2., 1 Kir. 5,1., 1 Kir. 5,11.

14. És meghajolva hozzád mennek a téged nyomorgatók fiai, és leborulnak lábad talpainál minden megútálód, és neveznek téged az Úr városának, Izráel Szentje Sionának.

Jel. 3,9., Ésa. 49,23.

15. A helyett, hogy elhagyott és gyűlölt valál és senki rajtad át nem ment, örökkévaló ékességgé teszek, és gyönyörűséggé nemzetségről nemzetségre.

16. És szopod a népek tejét, és a királyok emlőjét szopod, és megtudod, hogy én vagyok az Úr, megtartód és megváltód, Jákóbnak erős Istene.

Ésa. 49,23., Ésa. 66,11.

17. Réz helyett aranyat hozok, vas helyett ezüstöt hozok, és a fák helyett rezet, és a kövek helyett vasat, és teszem fejedelmeiddé a békességet, és előljárodiddá az igazságot.

18. Nem hallatik többé erőszaktételek földeden, pusztítás és romlás határaidban, és a szabadulást hívod kőfalaidnak, és kapuidnak a dicsőséget.

Ezék. 48,35.

19. Nem a nap lesz néked többé nappali világosságod, és fényességül nem a hold világol néked, hanem az Úr lesz néked örök világosságod, és Istened lesz ékességed,

Jel. 21,3., Jel. 21,4., Jel. 21,23., Jel. 22,5.

20. Napod nem megy többé alá, és holdad sem fogy el, mert az Úr lesz néked örök világoosságod, és gyászod napjainak vége szakad.

Zak. 14,7.

21. És néped mind igaz lesz, és a földet mindörökké bírják, plántálásom vesszőszála ők, kezeim munkája dicsőségemre.

Ésa. 4,2., Ésa. 4,3.

22. A legkisebb ezerre nő, és a legkevesebb hatalmas néppé. Én az Úr, idején, hamar megteszem ezt.

61.

1. Az Úr Isten lelke van én rajtam azért, mert fölkent engem az Úr, hogy a szegényeknek örömet mondjak; elküldött, hogy bekössem a megtört szívűeket, hogy hirdessek a foglyoknak szabadulást, és a megkötözötteknek megoldást;

Luk. 4,17., Luk. 4,20., Zak. 9,1.

2. Hogy hirdessem az Úr jókedvének esztendejét, és Istenünk bosszúállása napját; megvigasztaljak minden gyászolót;

3. Hogy tegyek Sion gyászolóira, adjak nekik ékességet a hamu helyett, örömnél kenetét a gyász helyett, dicsőségnek palástját a csüggedt lélek helyett, hogy igazság fáinak neveztesse, az Úr plántáinak, az Ő dicsőségére!

Ésa. 60,21., Zsolt. 23,5., Zsolt. 45,8.

4. És megépítik a régi romokat, az ősi pusztaságokat helyreállítják, és a puszta városokat megújítják, és a régi nemzetségek pusztaságait.

Ésa. 58,12.

5. És ott állnak az idegenek, és legeltetik juhaitokat, és a jövevények szántóitok és vinczelléritek lesznek.

Ésa. 14,2.

6. Ti pedig az Úr papjainak hívattatok, Istenünk szolgálóinak nevezettek; a népek gazdagságát eszitek, és azok dicsőségével dicsekedtek.

Ésa. 60,16., 2 Móz. 19,6.

7. Gyalázatotokért kettős jutalmat vesztek, és a szidalom helyett örvidenek örökségükben; ekként két részt öröklenek földükben, örökös örömük lesz.

8. Mert én, az Úr, a jogosságot szeretem, gyűlölöm a gazsággal szerzett ragadományt; és megadom híven jutalmukat, és örök szövetséget szerzek velök.

Jer. 32,40., Ésa. 55,3., Ésa. 55,4.

9. És ismeretes lesz magvok a népek közt, és ivadékaik a népségek között, valakik látják őket, megismerik őket, hogy ők az Úrtól megáldott magok.

10. Örvendezvén örvendezek az Úrban, örüljön lelkem az én Istenemben; mert az üdvnek ruháival öltöztetett fel engem, az igazság palástjával vett engemet körül, mint vőlegény, a ki pap módon ékíti fel magát, és mint menyasszony, a ki felrakja ékességeit.

Zsolt. 132,9.

11. Mert mint a föld megtermi csemetéjét, és mint a kert kisarjasztja veteményeit, akként sarjasztja ki az Úr Isten az igazságot s a dicsőséget minden nép előtt.

62.

1. Sionért nem hallgatok és Jeruzsálemért nem nyugszom, míg földerül, mint fényesség az Ő igazsága, és szabadulása, mint a fáklya tündököl.

2. És meglátják a népek igazságodat, és minden királyok dicsőségedet, és új nevet adnak néked, a melyet az Úr szája határoz meg.

Ésa. 65,15.

3. És leszel dicsőség koronája az Úr kezében, és királyi fejdísz Istened kezében.

4. Nem neveznek többé elhagyatottnak, és földedet sem nevezik többé pusztának, hanem így hívnak: én gyönyörűségem, és földedet így: férjhez adott; mert az Úr gyönyörködik benned, és földed férjhez adatik.

Hós. 1,10., Hós. 1,12., Ésa. 60,14., Jer. 3,17., Ezék. 48,35.

5. Mert mint elveszi a legény a szűzet, akként vesznek feleségül téged fiaid, és a mint örül a vőlegény a menyasszonynak, akként fog néked Istened örülni.

6. Kőfalaidra, Jeruzsálem, őrizőket állattam, egész nap és egész éjjel szüntelen nem hallgatnak; ti, kik az Urat emlékeztetitek, ne nyugodjatok!

Zsolt. 134,1.

7. És ne hagyjatok nyugtot néki, míg megújítja és dicsőségessé teszi Jeruzsálemet e földön.

8. Megesküdt az Úr jobbjára s erőssége karjára: nem adom többé gabonádat eleségül ellenségeidnek, s idegenek nem iszszak mustodat, a melyért munkálódtál,

Ésa. 65,21., Ésa. 65,22.

9. Hanem a betakarók egyék azt meg, és dicsérjék az Urat, s a beszűrők igyák meg azt szentségem pitvaraiban.

5 Móz. 12,17., 5 Móz. 12,18., 5 Móz. 14,23.

10. Menjetek át, menjetek át a kapukon, készítsétek a népnek útát, töltsétek, töltsétek az ösvényt, hányjátok el a köveket, emeljetez zászlót a népek fölé.

Ésa. 11,12., Ésa. 49,22., Ésa. 40,3., Ésa. 57,14.

11. Ímé, az Úr hirdette mind a föld határáig: Mondjátok meg Sion leányának, ímé, eljött szabadulásod, ímé, jutalma vele jó, és megfizetése ő előtte!

Ésa. 40,10., Mát. 21,5., Zak. 9,9.

12. És hívják őket szent népnek, az Úr megváltottainak, és téged hívnak: keresett és nem elhagyott városnak.

Ésa. 4,2., Jer. 30,14., Ésa. 49,14.

63.

1. Ki ez, ki jó Edomból, veres ruhákban Boczrából, a ki ékes öltözetében, ereje sokaságában büszke? Én, a ki igazságban szólok, elégséges vagyok a megtartásra.

Ésa. 34,5., Ésa. 34,8., Ezék. 35,6., Ezék. 35,8.

2. Miért veres öltözeted, és ruháid, mint a bornyomó ruhái?

Jel. 19,13.

3. A sajtót egyedül tapostam, és a népek közül nem volt velem senki, és megtapodtam őket búsulásomban, és széttapostam őket haragomban: így fecscent vérök ruháimra, és egész öltözetemet bekevertem.

Siral. 1,15., Jól. 3,13., Jel. 19,13., Ésa. 18,5.

4. Mert bosszúállás napja volt szívemben, és megváltottaim esztendeje eljött.

Ésa. 61,2.

5. Körültekinték és nem vala segítő, s álmétkodám és nem vala gyámolító, és segített nékem karom, és haragom gyámolított engem!

Ésa. 59,16.

6. És megtapodtam népeket búsulásomban, és megrészegítem őket haragomban, és ontám a földre véröket!

7. Az Úrnak kegyelmességeiről emlékezem, az Úr dicséreteiről mind a szerint, a mit az Úr velünk cselekedett; az Izráel házához való sok jóságáról, a melyet velök cselekedett irgalma és kegyelmének sokasága szerint.

8. És ő mondá: Bizony az én népem ők, fiak, a kik nem hazudnak: és lőn nekik megtartójok.

9. Minden szenvedésöket Ő is szenvedte, és orczájának angyala megszabadítá őket, szerelmében és kegyelmében váltotta Ő meg őket, fölvetta és hordozá őket a régi idők minden napjaiban.

2 Móz. 32,34., 2 Móz. 33,14., 2 Móz. 33,15., 5 Móz. 7,9., 2 Móz. 23,20., 2 Móz. 23,21., 4 Móz. 20,16.

10. Ők pedig engedetlenek voltak és megszorították szentségének lelkét, és ő ellenségükké lőn, hadakozott ellenök.

4 Móz. 14,11., 4 Móz. 14,22., Eféz. 4,30.

11. S megemlékezek népe a Mózes régi napjairól: hol van, a ki őket kihozá a tengerből nyájának pásztorával? hol van, a ki belé adá az ő szentséges lelkét?

2 Móz. 14,29., 2 Móz. 14,30., Zsolt. 77,21., Zsolt. 78,52., Zsolt. 80,2.

12. Ki Mózes jobbján járatá dicsőségének karját, a ki a vizeket ketté választá előttök, hogy magának örök nevet szerezzen?

Józs. 3,15., Józs. 3,16., Nehem. 9,11., Zsolt. 78,13.

13. Ki járatá őket mélységekben, mint a lovat a síkon, és meg nem botlottanak!

14. Mint a barmot, a mely völgybe száll alá, nyugodalomba vitte őket az Úr lelke: így vezérletted népedet, hogy magadnak dicső nevet szerezz!

Agge. 2,5., Zsolt. 143,10.

15. Tekints alá az égből és nézz le szentséged és dicsőséged hajlékából! Hol van buzgó szerelmed és hatalmad? Szívednek dobogása és irgalmad megtartóztatják magokat én tőlem!

5 Móz. 26,15.

16. Hiszen Te vagy Atyánk, hiszen Ábrahám nem tud minket, és Izráel nem ismer minket, Te, Uram, vagy a mi Atyánk, megváltónk, ez neved öröktől fogva.

Ésa. 64,7., Jób. 14,21.

17. Miért engedel eltévelyedni minket útaidról, oh Uram! miért keményítéd meg szívünket, hogy ne féljünk tégedet? Térj meg szolgálidért, örökséged nemzetségeiért!

Zsolt. 81,13.

18. Kevés ideig bírta szentségednek népe földét, ellenségink megtapodták szent helyedet.

Zsolt. 74,7.

19. Olyanok lettünk, mint a kiken eleitől fogva nem uralkodtál, a kik felett nem neveztetted neved.

64.

1. Oh, vajha megszakasztanád az egeket és leszállnál, előtted a hegyek elolvadnának; mint a tűz meggyújtja a rőzsét, a vizet a tűz felforralja; hogy nevedet ellenségidnek megjelentsd, hogy előtted reszkessenek a népek;

Zsolt. 18,8., Zsolt. 18,10.

2. Hogy cselekednél rettenetes dolgokat, a miket nem vártunk; leszállnál és előtted a hegyek elolvadnának.

3. Hiszen öröktől fogva nem hallottak és fülökbe sem jutott, szem nem látott más Istent te kívül, a ki így cselekszik azzal, a ki Őt várja.

4. Elébe mégy annak, a ki örvend és igazságot cselekszik, a kik útaidban rólad emlékeznek! Ímé, Te felgerjedtél, és mi vétkezénk; régóta így vagyunk; megtartatunk-é?

5. És mi mindnyájan olyanok voltunk, mint a tisztátalan, és mint megfertéztetett ruha minden mi igazságaink, és elhervadánk, mint a falomb mindnyájan, és álnokságaink, mint a szél, hordának el bennünket!

Ésa. 1,4., Ésa. 1,10., Ésa. 1,28., Ésa. 1,30., Ésa. 57,13., Ésa. 59,12., Ésa. 59,13., Ésa. 17,6., Jób. 27,21.

6. S nem volt, a ki segítségül hívta volna nevedet, a ki felserkenne és beléd fogóznék, mert orzádat elrejtéd tőlünk, és álnokságainkban minket megolvasztál.

7. Most pedig, Uram, Atyánk vagy Te, mi sár vagyunk és Te a mi alkotónk, és kezéd munkája vagyunk mi mindnyájan.

Ésa. 29,16., Ésa. 45,9.

8. Oh ne haragudjál Uram felettébb, és ne mindörökké emlékezzél meg álnokságinkról; ímé lásd, kérünk, mindnyájan a Te néped vagyunk.

Zsolt. 79,8.

9. Szentségednek városai pusztává lettenek, Sion pusztává lón, Jeruzsálem kietlenné.

Zsolt. 74,3., Zsolt. 74,7.

10. Szentségünk és ékességünk házát, hol téged atyáink dicsértének, tűz perzselé föl, és minden a miben gyönyörködénk, elpusztult.

2 Kír. 25,9.

11. Hát megtartóztatod-é magad mind e mellett is, Uram; hallgatsz-é és gyötörsz minket felettébb?

65.

1. Megkeresni hagytam magamat azoktól, a kik nem is kérdeztenek; megtaláltam magamat azokkal, a kik nem is kerestenek. Ezt mondám: Ímhol vagyok, ímhol vagyok, a népnek, a mely nem nevemről neveztetett.

Róm. 10,20.

2. Kiterjesztém kezeimet egész napon a pártos nép után, a mely nem jó úton járt gondolatainak nyomán;

4 Móz. 14,22.

3. A nép után, mely ingerel engem szemtől szembe, szünetlenül, kertekben áldozik, és téglákon szerez jóillatot,

Ésa. 1,29., Ésa. 66,17.

4. Mely a sírokhoz ül, és a barlangokban hál, a disznóhúst eszi, és fertelmes leves van tálaiban,

Ésa. 57,7., 3 Móz. 11,7.

5. Mely ezt mondja: Maradj otthon, ne jőjj hozzám, mert szent vagyok néked; e nép füst az orromban és szüntelen égő tűz.

Zsolt. 18,9., 5 Móz. 32,22., Ezék. 38,18.

6. Ímé, feliratott előttem: nem hallgatok, csak ha előbb megfizetek, megfizetek keblökben:

Zsolt. 79,12., Jer. 32,18.

7. Vétkeitekért és atyáitok vétkeiért mind együtt, szól az Úr, a kik hegyeken tettek jóillatot és halmokon csúfoltak engemet meg, és visszámérem először jutalmokat keblökre.

2 Kir. 21,3., 2 Kir. 21,7., Ezék. 18,6., Hós. 4,13., Ésa. 57,7.

8. Így szól az Úr: Mint a mikor mustot lelnek a fürtben, ezt mondják: ne veszed el, mert áldás van benne, ekként cselekszem szolgálaimért, és nem vesztek mindent el!

Ésa. 17,6.

9. És nevelek Jákóbból magot, és Júdából, a ki hegyeimnek örököse legyen, és bírják azt választottaim, és szolgálaim lakjanak ott!

Ésa. 6,13.

10. És lesz Sáron nyájak legelőjévé, és Ákhor völgye barmok fekvőhelyévé népem számára, a mely engem keresett.

Józs. 7,26., Józs. 15,7.

11. Ti pedig, a kik az Urat elhagyátok, a kik szent hegyemről elfeledkezétek, ti, kik Gádnak asztalt készítenek, és Meninek italáldozatot töltötök,

12. Titeket én a kard alá számlállak, és mindnyájan leborultok megöletésre: mert hívtalak és nem feleltetek, szóltam és nem hallottátok: a gonoszt cselekedtétek szemeim előtt, és a mit nem szerettem, azt választottátok.

Ésa. 66,4., Ésa. 5,14., Ésa. 50,2., Péld. 1,24.

13. Azért így szól az Úr Isten: Ímé, szolgálaim esznek, ti pedig éheztek, ímé, szolgálaim isznak, ti pedig szomjúhoztok, ímé szolgálaim örvendnek, de ti megszegyenültök!

14. Ímé, szolgálaim vígadnak szívök boldogságában, és ti kiáltani fogtok szívetek fájdalmában, és megtört lélekkel jajgatni fogtok;

15. És átok gyanánt hajgátok itt neveteket az én választottaimnak, és megöl titeket az Úr Isten, és szolgálait más névvel nevezi,

Ésa. 65,23., Jer. 29,22., Ésa. 62,2., 4 Móz. 5,51.

16. Hogy a ki magát áldja e földön, áldja magát az igaz Istenben, és ki esküszik e földön, esküdjék az igaz Istenre, mert elfeledvék a régi nyomorúságok, és mert elrejtvék szemeim elől.

Jer. 4,2.

17. Mert ímé, új egeket és új földet teremtek, és a régiek ingyen sem említettnek, még csak észbe sem jutnak;

Ésa. 51,16., Ésa. 66,22., Jel. 21,2., Jel. 21,4.

18. Hanem örüljétek és örvendjétek azoknak mindörökké, a melyeket én teremtek; mert ímé, Jeruzsálemet vígassággá teremtem, és az ő népét örömmé.

Ésa. 66,7., Ésa. 66,8., Ésa. 66,9.

19. És vígadok Jeruzsálem fölött, és örvendek népem fölött, és nem hallatik többé abban siralomnak és kiáltásnak szava!

Jel. 21,2., Jel. 21,4.

20. Nem lesz ott többé csupán néhány napot ért gyermek, sem vén ember, a ki napjait be nem töltötte volna, mert az ifjú száz esztendőskorában hal meg és a bűnös száz esztendőskorában átkoztatik meg.

Zak. 8,4., Zak. 8,5.

21. Házakat építenek és bennök lakoznak, és szőlőket plántálnak és eszik azok gyümölcsét.

Ámós. 9,14., Mik. 6,14., Mik. 6,15., 5 Móz. 28,30.

22. Nem úgy építenek, hogy más lakják benne; nem úgy plántálnak, hogy más egye a gyümölcsöt, mert mint a fáké, oly hosszú lesz népem élete, és kezeik munkáját elhasználják választottaim.

Ésa. 65,20., Ésa. 61,3.

23. Nem fáradnak hiába, nem nemzenek a korai halálnak, mivel az Úr áldottainak magva ők, és ivadékaik velök megmaradnak.

24. És mielőtt kiáltanának, én felelek, ők még beszélnek, és én már meghallgattam.

Ésa. 38,18.

25. A farkas és bárány együtt legelnek, az oroszlán, mint az ökör, szalmát eszik, és a kígyónak por lesz az ő kenyere. Nem ártnak és nem pusztítanak sehol szentségemnek hegyén; így szól az Úr.

Ésa. 11,7., Ésa. 11,9., 1 Móz. 3,14., Mik. 7,17.

66.

1. Így szól az Úr: Az egek nékem ülőszékem, és a föld lábaimnak zsámolya: minő ház az, a melyet nékem építeni akartok, és minő az én nyugalmamnak helye?

1 Kir. 8,27., Mát. 5,34., Mát. 5,35., Csel. 7,49., Csel. 17,24., Jel. 21,22.

2. Hiszen mindezeket kezem csinálta, így álltak elő mindezek; így szól az Úr. Hanem erre tekintek én, a ki szegény és megtörött lelkű, és a ki beszédemet rettegi.

Zsolt. 34,19., Jel. 4,11.

3. A ki bikát öl, embert üt agyon; a ki juhval áldozik, az ebet öl; a ki ételáldozattal jó, disznóvért hoz elém; a ki tömjént gyújt, bálványt imád! Miként ők így választák útait, és lelkek útálatosságaikban gyönyörködött: 4. Akképen választom én is az ő megcsúfolásukat, és rájok hozom, a mitől félnek; mivel hívtam és senki nem felelt, szóltam és nem hallották, és a gonoszt cselekedték szemeim előtt, s a mit nem szerettem, azt választák.

Ésa. 65,12., Zsolt. 50,8., Zsolt. 50,11., Ámós. 5,21., Ámós. 5,24., Mát. 7,6., 2 Pét. 2,22.

5. Halljátok az Úrnak beszédét, a kik rettegtek az ő beszédére: így szólnak testvéreitek, a kik titeket gyűlölnék, nevéért eltaszítanak: Jelenjék meg az Úrnak dicsősége, hogy lássuk örömeit; de ők megszégyenülnek.

Ésa. 55,9., Ésa. 5,19., Ésa. 28,15.

6. Halld! zúgás a város felől, hah! a templom felől, hah! az Úr, a ki megfizet ellenségeinek.

Ésa. 65,11., Ésa. 65,12.

7. Mielőtt vajudott volna, szült, mielőtt fájdalom jött rá, fiút hozott világra.

8. Ki hallott olyat, mint ez, ki látott hasonló dolgokat? Hát egy ország egy nap jön-e világra és egy nép egyszerre születik-e? mert vajudott és meg is szűlé Sion az ő fiait!

9. Hát én csak megindítsam és ne vigyem véghez a szülést? szól az Úr, vagy én, a ki születek, bezárjam-e a méhet? így szól Istened.

10. Örüljete Jeruzsálemmel, és örvendjete fölötte mind, a kik őt szeretitek; vígadjate vele örvendéssel mindnyájan, a kik gyászoltatok miatta!

Zsolt. 137,5.

11. Hogy szopjatok és megelégedjete megvígasztaltatásának emlőjén, hogy igyatok és örvendjete dicsőségének bőségén.

Ésa. 60,5., Ésa. 61,6., Zak. 14,14.

12. Mivel így szól az Úr: Ímé kiterjesztem rá a békességet, mint egy folyóvizet, és mint kiáradott patakot a népek dicsőségét, hogy szopjatok; ölben fognak hordozni, és térdeiken czirógnak titeket.

Ésa. 60,4., Ésa. 60,16.

13. Mint férfit, a kit anyja vígasztal, akként vígasztallak titeket én, és Jeruzsálemben vesztek vígasztalást!

Ésa. 49,15.

14. Meglátjátok és örül szívetek, csontjaitok, mint a zöld fű, virágoznak, és megösmerek az Úr kezét az Ő szolgáin, és haragját ellenségei fölött.

Jób. 21,24., Péld. 15,30., Zsolt. 22,16., Zsolt. 32,4.

15. Mert ímé, az Úr eljő tűzben, s mint forgósél az ő szekerei, hogy megfizesse búsulásában az Ő haragját, és megfeddését sebesen égő lánggal.

Ésa. 29,6., Ésa. 30,30., Zsolt. 50,3.

16. Mert az Úr tűzzel ítél és kardjával minden testet, és sokan lesznek az Úrtól megöltek.

17. A kik magokat megszentelik és mossák a bálvány kertekért, egy pap megett, a középén; a kik disznóhúst esznek és férget és egeret, együtt pusztulnak el mind, mondja az Úr.

3 Móz. 11,4., Ésa. 65,3., Ésa. 65,7.

18. És én cselekedeteiteket és gondolataitokat megbüntetem! Eljő az idő, hogy minden népeket és nyelveket egybegyűjtsek, hogy eljövén, meglássák az én dicsőségemet.

Dán. 3,4., Dán. 3,7., Dán. 3,31., Ésa. 40,4., Ésa. 59,19., Ésa. 60,2.

19. És tesztek köztök jelt, és küldök közülök megszabadultakat a népekhez, Tarsisba, Pulba és Ludba, az íjjászokhoz, Tubálhoz és Jávánhoz; a messze szigetekbe, a melyek rólam nem hallottak, és nem látták dicsőségemet, és hirdetik dicsőségemet a népek között.

2 Móz. 10,2.

20. És elhozzák minden testvéreiteket minden népek közül ajándékol az Úrnak, lovakon, szekereken, hintókban, öszvéreken és tevéken szentségemnek hegyére Jeruzsálembe, így szól az Úr, a mint hozzák Izráelnek fiai az ajándékot tiszta edényben az Úrnak házába.

21. És ezek közül is választok a papok közé, a Léviták közé, így szól az Úr.

Ésa. 61,6.

22. Mert mint az új egek és az új föld, a melyeket én teremtek, megállnak én előttem, szól az Úr, azonképen megáll a ti magvatok és nevetek;

Ésa. 65,17.

23. És lesz, hogy hónapról-hónapra és szombatról-szombatra eljő minden test engem imádni, szól az Úr.

Ésa. 2,2., Ésa. 2,4.

24. És kimenvén, látni fogják azoknak holttesteit, a kik ellenem vétkeztek, mert az ő férgök meg nem hal és tűzők el nem aluszik, és minden test előtt borzadásul lesznek.

Ésa. 66,17., Ésa. 66,18., Ésa. 65,5., Ésa. 65,7., Márk. 9,43., Márk. 9,44., Jer. 4,4., Jól. 3,2.

Jeremiás próféta könyve

1.

1. Jeremiásnak, Hilkiás fiának beszédei, a ki az Anatótban, Benjámín földén lakó papok közül vala;
2. A kihez szóla az Úr Jósiásnak, az Ammon fiának, Júda királyának napjaiban, az ő uralkodásának tizenharmadik esztendejében;

2 Kir. 21,25., 2 Kir. 21,26.

3. Továbbá Jójakimnak, a Jósiás fiának, Júda királyának napjaiban, Sedekiásnak, a Jósiás fiának, Júda királyának egészen tizenegyedik esztendejéig, Jeruzsálem fogságba viteléig, a mi az ötödik hónapban vala;

2 Kir. 23,34., 2 Kir. 24,17.

4. Szóla pedig az Úr nékem mondván:

5. Mielőtt az anyaméhben megalkottalak, már ismertelek, és mielőtt az anyaméhből kijövé, megszenteltelek; prófétának rendeltelek a népek közé.

6. És mondék: Ah, ah Uram Istenem! Ímé, én nem tudok beszélni; hiszen ifjú vagyok én!

2 Móz. 3,11., 2 Móz. 4,10.

7. Az Úr pedig monda nékem: Ne mondd ezt: Ifjú vagyok én; hanem menj mind azokhoz, a kikhez küldelek téged, és beszéld mindazt, a mit parancsolok néked.

Ezék. 3,17.

8. Ne félj tőlök, mert én veled vagyok, hogy megszabadítsalak téged! mond az Úr.

5 Móz. 31,6., 5 Móz. 31,8.

9. És kinyújtá az Úr az ő kezét, és megilleté számat, és monda nékem az Úr: Ímé, az én ígéimet adom a te szádba!

Ésa. 6,6., Ésa. 6,7.

10. Lásd, én e mai napon népek fölé és országok fölé rendellek téged, hogy gyomlálj, irts, pusztíts, rombolj, építs és plántálj!

Jer. 18,7.

11. Szóla továbbá nékem az Úr, mondván: Mit látsz te, Jeremiás? És mondék: Mandulavesszőt látok én.

12. És monda nékem az Úr: Jól láttál, mert gondom van az én ígémre, hogy beteljesítsem azt.

13. És másodszer is szóla hozzám az Úr, mondván: Mit látsz te? És felelék: Forró fazekat látok én, és pedig a szája észak felől van.

14. És monda nékem az Úr: Észak felől támad a veszedelem e földnek minden lakosára.

15. Mert ímé, előhívom én az északi országok minden nemzetségét, mondja az Úr, és eljönnek, és kiki felállítja az ő királyi székét Jeruzsálem kapui előtt, és köröskörül minden kerítése ellen, és Júdának minden városa ellen.

Jer. 5,15., Jer. 6,22., Jer. 6,24.

16. És kimondom ítéleteimet felettök az ő mindenféle gonoszságukért, minthogy elszakadtak tőlem, és idegen isteneknek áldoztak, és tulajdon kezeik munkáit imádták.

2 Kir. 21,4., 2 Kir. 21,13.

17. Te azért övezd fel derekadat, és kelj fel, és mondd meg nekik mindazt, a mit én parancsolok néked; meg ne riadj tőlök, különben én riasztalak el téged előlök!

18. Mert ímé én erősített várossá, vasoszloppá és érczbástyává teszek ma téged mind ez egész földön, Júda királyai, fejedelmei és papjai ellen és a föld népe ellen.

Jer. 6,27., Jer. 15,20.

19. Viaskodni fognak ugyan ellened, de nem győznek meg téged, mert én veled vagyok, azt mondja az Úr, hogy megszabadítsalak téged.

Jer. 26,8., Jer. 26,24.

2.

1. Majd szóla az Úr nékem, mondván:

2. Menj el, és kiálts Jeruzsálem füleibe, mondván: Ezt mondja az Úr: Emlékezem reád gyermekkorod ragaszkodására, mátkaságod szeretetére, a mikor követtél engem a pusztában, a még be nem vetett földön.

3. Szent volt Izráel az Úrnak, az ő termésének zsengeje; a kik emésztik vala őt, mind vétkeznek vala, veszedelem támadá rájok, azt mondja az Úr.

4. Halljátok meg az Úr szavát, Jákób háza és Izráel házának minden nemzetsége.
5. Így szól az Úr: Micsoda hamisságot találtak bennem a ti atyáitok, hogy elidegenedtek tőlem, és hiábavalóság után jártak, és hiábavalókká lettek?
6. Még csak azt sem mondták: Hol van az Úr, a ki felhozott minket Égyiptom földéről, a ki vezérelt minket a pusztában, a kietlen és járatlan földön, a szomjúságnak és a halál árnyékának földén, a melyen nem vonult át ember, és a hol halandó nem lakott?
7. És bevittelek titeket a bőség földébe, hogy annak gyümölcseivel és javaival éljete; és bementetek, és megfertőztettétek az én földemet, és az én örökségemet útálatossá tevétek.
8. A papok nem mondták: Hol van az Úr? A törvény magyarázóik nem ismertek engem, és a pásztorok hűtelenekké lettek hozzám, a próféták pedig a Baál által prófétáltak, és azok után jártak, a kik tehetetlenek.
9. Azért még perbe szállok veletek, mondja az Úr, és perelni fogok a ti fiaitok fiaival is!
10. Menjetek csak át a Kittim szigeteire, és lássátok meg; és küldjete Kédárba is és szorgalmasan vizsgálódjatok, és lássátok meg, ha volt-é ott ehhez hasonló?
11. Ha cserélt-é valamely nemzet isteneket? noha azok nem istenek. Az én népem pedig felcserélte az ő dicsőségét tehetetlenséggel!
12. Álmélnodjatok ezen, oh egek, és borzadjatok és rémüljete meg igen! azt mondja az Úr.
13. Mert kettős gonoszságot követett el az én népem: Elhagytak engem, az élő vizek forrását, hogy kútakat ássanak magoknak; és repedezett kútakat ástak, a melyek nem tartják a vizet.
14. Szolga-é Izráel, a vagy otthon született-é ő? Miért lett prédává?
15. Oroszlánok ordítanak reá, megeresztik hangjokat, és sivataggá teszik földjét; városai szétromboltatnak, lakatlanok.
16. Nóf és Tahpan fiai is betörik koponyádat.
17. Vajjon nem te szerezted-é ezt magadnak? Elhagytad az Urat, a te Istenedet, a mikor vezérelt téged az úton!
18. Most is mi dolgod van néked Égyiptom útjával? Hogy Nilus-vizet igyál? Vagy mi dolgod van néked Assúr útjával? Hogy a folyam vizét igyad?
19. A magad gonoszsága fenýt meg téged, és a te elpártolásod büntet meg téged. Tudd meg hát és lásd meg: mily gonosz és keserves dolog, hogy elhagytad az Urat, a te Istenedet, és hogy nem félsz engemet, ezt mondja az Úr, a Seregeknek Ura.
20. Bizony régóta széttörtem a te igádat, és letéptem köteleidet, és azt mondtad: Nem leszek rabszolga; mindamellett minden magas halmon és minden lombos fa alatt bujkálsz vala te, mint egy parázna.
21. Pedig én úgy plántállak vala el téged, mint nemes szőlővesszót, mindenestől hűséges magot: mimódon változtál hát nékem idegen szőlőtőnek fattyú hajtásává?
- Ésa. 5,1., Ésa. 5,7., Zsolt. 80,9., Ésa. 1,4., Ésa. 10,21.*
22. Még ha lúgban mosakodnál is, vagy szappanodat megsokasítanád is, feljegyezve marad a te álnokságod előttem, mondja az Úr Isten.
23. Mimódon mondhatnád: Nem undokítottam meg, nem jártam a Baálok után?! Lásd meg a te útadat a völgyben, ismerd meg csak: mit cselekedtél! Gyorslábú kancza-teve, a mely ide-oda futkos útain.
24. Pusztához szokott nőstény vadszamár, a mely érzékiségének kívánságában levegő után kapkod. Gerjedelmét kicsoda csillapíthatja le? Senki ne fáraszsza magát, a ki ezt keresi, megtalálja ezt a maga hónapjában.
25. Tartóztasd meg lábadat a mezítelenségtől, és torkodat a szomjúságtól! És te azt mondod: Hiába, nem lehet! mert idegeneket szeretek, és utánok járok.
26. A miképen megszégyenül a tolvaj, ha rajtakapják, akképen szégyenül meg Izráel háza: ő maga, az ő királyai, fejedelmei, papjai és prófétái,
27. A kik azt mondják a fának: Te vag az én atyám! a kőnek pedig: Te szültél engem! Bizony háttal fordulnak felém és nem arczzal, de nyomorúságuk idején azt mondják majd: Kelj föl és szabadíts meg minket!
28. De hol vannak a te isteneid, a melyeket magadnak készítél? Keljenek fel, ha megszabadíthatnak téged a te nyomorúságod idején; hiszen annyi istened volt, oh Júda, a hány városod!
- Jer. 11,13.*
29. Miért perlekedtek velem? Mindnyájan hűtelenekké lettetek hozzám, mondja az Úr.
30. Hiába ostromoztam fiaitokat, a fenýtés nem fogott rajtok; fegyveretek úgy emésztette prófétáitokat, mint pusztító oroszlán.

31. Oh te nemzetség! Lásd meg az Úr dolgát! A pusztá voltam-é én Izráelnek, avagy a setétség földje? Miért mondotta az én népem: Szabadok vagyunk, nem megyünk többé hozzád!

32. Vajjon elfelejtkezik-é a lány az ő ékszereiről; a menyasszony az ő nyaklánczairól? Az én népem pedig számtalan napokon elfelejtett engem!

33. Mit szépíted a te útadat, hogy te szeretetet keresel; holott még a gonoszokat is tanítod a te útidra!

34. Még ruháid szélén is található szegény, ártatlan emberek vére, nem azért, hogy betörésen kaptad őket, hanem mindamazokért!

2 Kir. 21,16.

35. És azt mondod: Bizonyára ártatlan vagyok, hiszen elfordult tőlem az ő haragja! Ímé, én törvénybe szállok veled, mivelhogy azt mondod: Nem vétkeztem!

36. Mit futkosol oly igen, változtatván útadat? Égyiptom miatt is megszegyenülsz, a mint megszegyenültél Assúr miatt.

Ezék. 29,6.

37. Még ettől is elszakadsz s kezeidet fejedre kulcsolod, mert utálja az Úr a te bizodalmasaidat, és nem leszel velök szerencsés.

3.

1. Nos hát! Ha elbocsátja valaki az ő feleségét, és ez eltávozik tőle és más férfiúé lesz: vajjon visszamehet-e még a férfi ő hozzá? Nem lenne-é az a föld fertelmesen megfertőztetve? Te pedig sok szeretővel paráználkodtál, és visszajönnél hozzám? mondja az Úr.

5 Móz. 24,1., 5 Móz. 24,4.

2. Emeld fel szemeidet a magaslatokra, és lásd meg hol nem szeplősítettek meg téged? Az úton vártál reájok, mint az arab a pusztában, és megfertőztetted a földet paráznaságiddal és gonoszságoddal.

Jer. 3,6.

3. Noha megvonattak a korai záporok, és késői eső sem volt: mégis parázna asszony homlokúvá lettél, szégyenkezni nem akartál.

4. Nemde mostantól így kiáltasz nékem: Atyám! Ifjúságomnak te nagy vezére.

5. Mindörökké haragszik-é, mindvégig bosszankodik-é? Ímé, ezt mondod, de cselekszed a gonoszságokat, a mint tőled telik.

6. És monda az Úr nékem Jósias király napjaiban: Láttad-é, a mit az elpártolt Izráel cselekedett? Elment ő minden magas hegyre és minden zöldelő fa alá, és ott paráználkodott.

Jer. 2,20., Ésa. 57,7.

7. És mondám, mitután mindezt megcselekedte: Térj vissza hozzám! de nem tért vissza. És látta ezt az ő hitszegő húga, a Júda.

2 Kir. 17,8., 2 Kir. 17,19.

8. És láttam, hogy mindamellet is, hogy elbocsátottam az elpártolt parázna Izráelt, és adtam néki elválásról való levelet: nem félt a hitszegő Júda, az ő húga, hanem elment, és ő is paráználkodott.

2 Kir. 17,18.

9. És lón, hogy az ő paráznaságának hírével megfertőztette a földet; mert kővel és fával paráználkodott.

10. És mindez után sem tért vissza hozzám az ő hitszegő húga, a Júda, az ő szíve teljességével, hanem csak képmutatással, azt mondja az Úr.

11. És monda nékem az Úr: Igazabb lelkű az elpártolt Izráel, mint a hitszegő Júda.

Ezék. 16,51., Ezék. 23,1.

12. Menj el, és kiáltsd e szokat észak felé, és mondd: Térj vissza, elpártolt Izráel, ezt mondja az Úr, és nem bocsátom reátok haragomat, mert kegyelmes vagyok én, ezt mondja az Úr, nem haragszom mindörökké.

Zsolt. 103,8., Zsolt. 103,9.

13. Csakhogy ismerd el a te hamisságodat, hogy hűtelenné lettél az Úrhoz, a te Istenedhez, és szertefutottál útidon az idegenekhez mindenféle zöldelő fa alá, és az én szómra nem hallgattatok, ezt mondja az Úr.

14. Térjete meg, szófogatlan fiak, azt mondja az Úr, mert én férjetekké lettem néktek, és magamhoz veszek titeket, egyet egy városból, kettőt egy nemzetségből, és beviszlek titeket Sionba.

Jer. 3,8., Hós. 2,1.

15. És adok néktek szívem szerint való pásztorokat, és legeltetnek tudományyal és értelemmel.

Jer. 23,4., Ezék. 34,23.

16. És ha majd megsokasodtok és megszapordtok a földön azokban a napokban, azt mondja az Úr, nem mondják többé: Az Úr szövetségének ládája! Szívére se veszi senki, rá se gondolnak, meg sem látogatják, és nem készítik meg újra.

17. Abban az időben Jeruzsálemet hívják majd az Úr királyiszekének és minden nemzet oda gyülekezik az Úr nevéért Jeruzsálembe, és nem követik többé gonosz szívőknek makacsságát.

18. Azokban a napokban a Júda háza Izráel házával fog jární, és együtt mennek be az északi földről abba a földbe, a melyet örökségül adtam a ti atyáitoknak.

Ezék. 37,16., Ezék. 37,22.

19. Azt mondom ugyanis magamban: Miképen tegyelek téged a fiak közé, és adjam néked a kívánatos földet, a pogányok seregének drága örökségét? És azt végezém: Hívj engem atyámnak, és ne pártolj el tőlem!

20. Mindamelllett a mint hitszegővé lesz az asszony az ő társa iránt: úgy lettetek hitszegőkké irántam, Izráel háza, azt mondja az Úr.

2 Móz. 19,8.

21. Szó hallatszik a magaslatokon, Izráel fiainak esdeklő sírása, mert elfordították útjokat, elfelejtkeztek az Úrról, az ő Istenökről.

Jer. 2,32.

22. Térjete vissza, szófogadatlan fiak, és meggyógyítom a ti elpártolástokat! Ímé, mi hozzád járulunk, mert te vagy az Úr, a mi Istenünk!

Hós. 14,3.

23. Bizony hiábavaló a halmokról, a hegyekről való zajongás; bizony az Úrban, a mi Istenünkben van Izráel megmaradása!

Zsolt. 121,2.

24. És ez a gyalázatosság emésztette a mi atyáink szerzeményét gyermekségünk óta: juhaikat, szarvasmarháikat, fiaikat és leányaikat!

25. Gyalázatunkban heverünk, és elborít minket a mi szégyenünk; mert vétkeztünk az Úr ellen, a mi Istenünk ellen: mi és a mi atyáink gyermekségünk óta mind e mai napig, és nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára.

Zsolt. 106,6.

4.

1. Ha visszatérsz, Izráel, ezt mondja az Úr, hozzám térj vissza, és ha eltávolítod a te útálatosságaidat előlem és nem ingadozol;

2. És így esküszöl: Él az Úr! hűségben, egyenességben és igazságban: akkor ő benne áldják majd magokat a nemzetek, és benne dicsekesznek.

3. Mert ezt mondja az Úr Júda és Jeruzsálem férfiaiak: Szántsatok magatoknak új ugart, és ne vessetek tövisek közé!

Hós. 10,12.

4. Metéljétek magatokat körül az Úrnak, és távolítsatok el szívetek előbőreit, Júda férfiai és Jeruzsálem lakosai, hogy fel ne gyúladjon az én haragom, mint a tűz, és olthatatlanul ne égjen a ti cselekedeteitek gonoszsága miatt.

5 Móz. 10,16., Jóel. 2,13., Ésa. 65,5., Ésa. 66,24.

5. Adjátok hírt Júdában, és hallassátok Jeruzsálemben és mondjátok, és kürtöljétek az országban; kiáltjátok teljes erővel, és mondjátok: Gyűljetek össze és menjünk be az erősített városokba!

6. Emeljete zászlót a Sion felé; fussatok, meg ne álljatok, mert veszedelmet hozok észak felől és nagy romlást!

Jer. 1,14., Jer. 1,15.

7. Felkelt az oroszán az ő tanyájából, és a népek pusztítója elindult; kijött helyéből, hogy elpusztítsa a te földedet; városaid lerontatnak, lakatlanokká lesznek.

8. Öltözzetek azért gyászba, sírjatok és jajgassatok, mert az Úr haragjának tüze nem távozott el rólunk!

Jer. 6,26.

9. Azon a napon pedig, ezt mondja az Úr, elvész a király bátorsága és a főemberek bátorsága, és a papok elálmélkodnak, és a próféták elcsodálkoznak.

Ezék. 13,9., Ezék. 13,10.

10. Én pedig ezt mondom: Oh Uram Isten! Bizony igen megcsaltad ezt a népet, és Jeruzsálemet, ezt mondván: Békességtek lesz! holott a szablya lelkünkig hatott.

11. Abban az időben azt mondják e népnek és Jeruzsálemnek: Száraztó szél jó a magas helyekről a pusztában, az én népem leányának útján; nem szóráshoz és nem tisztításhoz való!

12. Erős szél jó onnan reám is; azért hát ítéletet mondok ellenök.

13. Ímé! úgy jó fel, mint a felleg, és szekerei olyanok, mint a szélvész, lovai gyorsabbak a saskeselyűknél. Jaj nekünk, mert elvesztünk!

14. Jeruzsálem, tisztítsd meg szívedet a gonoszástól, hogy megtartassál! Meddig maradnak még te benned a te bűnös gondolataid?

Jer. 4,4., Ésa. 1,16.

15. Mert hírmondó szava hangzik Dán felől, és Efraim hegyéről vészhirdető.

16. Mondjátok meg a nemzeteknek; nosza, hirdessétek Jeruzsálem ellen: Őrizők jönnek messze földről, és kiáltoznak Júda városai ellen.

17. Mint a mezőnek őrizői, úgy lesznek ellene köröskörül, mert daczoskodott velem! mondja az Úr.

18. A te magad viselete és a te cselekedeteid szerezték ezeket néked; ez a gonoszágod bizony keserű, bizony egész a szívedig hatott!

19. Oh én belsóm, oh én belsóm! Aléldozom, oh én szívemnek rekeszei! Háborog a szívem, nem hallgathatok! Hiszen hallottad én lelkem a kürt szavát, a harci riadót!

Jer. 9,1., Ésa. 21,3., Ésa. 21,4.

20. Vészre vészt jelentenek; bizony elpusztul az egész föld, nagy hamarsággal elpusztulnak az én sátraim, kárpitjaim egy pillantás alatt!

21. Meddig látok még hadi zászlót, és hallom a kürt szavát?

22. Bizony bolond az én népem: engem nem ismernek, balgatag fiak ők, és nem értelmesek! Bölcsek ők a gonoszra, jót cselekedni pedig tudatlanok!

Ésa. 1,3.

23. Nézek a földre, de ímé kietlen és pusztá; és az égre, de nincsen világossága!

24. Nézek a hegyekre is, ímé reszketnek; és a halmokra, de mind ingadoznak!

Ésa. 5,25.

25. Nézek és ímé egy ember sincsen; és az ég madarai is mind elmenekültek.

Sof. 1,3.

26. Nézek, és ímé a bő termő föld pusztává lőn; és minden városa összeomlott az Úr előtt, az ő haragjának tüze előtt!

27. Bizony ezt mondja az Úr: Pusztasággá lesz az egész ország, de nem vetem végét!

2 Kir. 24,1., 2 Kir. 24,3., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,21.

28. Azért gyászol a föld, és homályosodik el oda fenn az ég, mert szólottam, határoztam, és meg nem bánom és el nem térek attól.

Jer. 15,6.

29. A lovasoknak és a kéziveseknek kiáltozása elől elfut minden város, elrejtőznek a sűrűségekbe, és felmásznak a sziklákra: minden város elhagyottá lett, és egyetlen ember sem lakik azokban.

30. És te, elpusztult, mit cselekszel akkor? Ha bíborba öltözöl, ha arany kősöntyűkkel ékesíted magadat, és ha festékekkel mázolod is ki szemeidet: hiába szépítgeted magadat! Megvetnek téged a szeretőid, életedre törnek.

Ezék. 23,40., Ezék. 23,22.

31. Mert mintha vajudó asszony szavát hallanám, mintha az először szülőnek sikoltozását: olyan Sion leányának hangja; nyög, csapkodja kezeit: Jaj nekem! mert roskadozik lelkem a gyilkosok előtt.

Jer. 6,24.

5.

1. Járjátok el Jeruzsálem utcáit, és nézzétek csak és tudjátok meg és tudakozzátok meg annak piacain, ha találtok-é egy embert; ha van-é valaki, a ki igazán cselekszik, hűségre törekszik, és én megbocsátok neki!

Ésa. 1,4., Ésa. 10,21., Ésa. 48,1.

2. Még ha azt mondják is: Él az Úr! bizony hamisan esküsznek!

3. Uram! a te szemeid avagy nem a hűségre néznek-é? Megverted őket, de nem bánkódtak; tönkre tetted őket, de nem akarják felvenni a dorgálást; orczáik keményebbekké lettek a kősziklánál; nem akartak megtérni.

Jer. 9,15., Jer. 9,16.

4. Én pedig ezt mondom vala: Bizony szerencsétlenek ezek; bolondok, mert nem ismerik az Úrnak útját, Istenöknek ítéletét!

Jer. 5,21., Jer. 8,7., 5 Móz. 32,28.

5. Elmegyek azért a főemberekhez, és beszélek velök; hiszen ők ismerik az Úrnak útját, Istenöknek ítéletét! Ámde ők törték össze egyetemlegesen az igát, és tépték le a köteleket!

Jer. 6,13.

6. Azért széttépi őket az oroszlán az erdőből, elpusztítja őket a puszták farkasa, párducz ólálkodik az ő városaik körül; a ki kijön azokból, mind szétszaggattatik; mert megsokasodtak az ő bűneik, és elhatalmasodtak az ő hitszegéseik.

Hab. 1,7., Hab. 1,9., 1 Móz. 49,27.

7. Oh, miért bocsátanék meg néked? Fiaid elhagytak engem, és azokra esküsznek, a kik nem istenek; noha jól tartottam őket, mégis paráználkodtak és tolongtak a parázna házába.

5 Móz. 32,15.

8. Mint a hizlalt lovak, viczkándozókká lettek; kiki az ő felebarátjának feleségére nyerít.

Ezék. 22,11.

9. Avagy ne büntessem-é meg az ilyeneket, mondja az Úr, és az e féle népen, mint ez, ne álljon-é bosszút az én lelkem?

10. Menjete fel az ő kerítéseire és rontsátok, de ne tegyétek semmivé egészen! Távolítsátok el az ágait, mert nem az Úréi azok!

Jer. 4,27., Ésa. 1,21.

11. Mert igen hűtelenné lett hozzám az Izráel háza és a Júda háza, azt mondja az Úr!

12. Megtagadták az Urat, és azt mondták: Nincsen ő, és nem jöhet reánk veszedelem: sem fegyvert, sem éhséget nem látunk!

Ésa. 28,15.

13. A próféták is széllé lesznek, és nem lesz, a ki beszéljen bennök: így esik az ő dolguk!

14. Azért ezt mondja az Úr, a Seregeknek Istene: Miután ti ilyen szóval szóltatok: ímé tűzzé teszem az én igémet a te szádban, ezt a népet pedig fákká, hogy megemészsze őket!

Jer. 1,9., Jer. 1,10.

15. Ímé, én hozok reátok messzünnen való nemzetet, oh Izráel háza! ezt mondja az Úr. Kemény nemzet ez, ős időből való nemzet ez; nemzet, a melynek nyelvét nem tudod, és nem érted, mit beszél!

Hab. 1,6., Jer. 1,15.

16. Tegze olyan, mint a nyitott sír; mindnyájan vitézek.

17. És megemészti aratásodat és kenyeredet; megemészti fiaidat és leányaidat; megemészti juhaidat és ökreidet; megemészti szőlődöt és fűgédet; erősített városaidat, a melyekben te bizakodol, fegyverrel rontja le.

Hab. 1,9., 5 Móz. 28,31., 5 Móz. 28,33.

18. De még ezekben a napokban sem teszlek benneteket egészen semmivé, azt mondja az Úr.

19. Ha pedig az lenne, hogy kérdeznétek: Miért cselekedte mindezt velünk az Úr, a mi Istenünk? akkor azt mondjad nékik: A miképen elhagytatok engem és idegen isteneknek szolgálatok a ti földetek: azonképen idegeneknek fogtok szolgálni olyan földön, a mely nem a tiétek.

Jer. 16,10., Jer. 16,11., 5 Móz. 28,64.

20. Hirdessétek ezt a Jákób házában, és hallassátok Júdában, mondván:

21. Halljátok csak, te bolond és esztelen nép, a kiknek szemeik vannak, de nem látnak; füleik vannak, de nem hallanak!

Jer. 5,4., Jer. 6,10., Ésa. 6,9., Ésa. 6,10.

22. Nem féltek-é engem? ezt mondja az Úr. Az én orczáim előtt nem remegtek-é? Hiszen én rendeltem a fövenyet a tenger határának örök korlátul, a melyet át nem hághat, és ha megrázkódtatják is habjai, de nem bírnak vele, és ha megháborodnak, sem hághatnak át rajta.

Jób. 38,8., Jób. 38,11.

23. De ennek a népnek szilaj és daczos szíve van; elhajlottak és elmentek;

Ésa. 1,4.

24. És még szívökben sem mondják: Oh, csak félnők az Urat, a mi Istenünket, a ki esőt, korai és késői záport ad annak idejében; az aratásnak rendelt heteit megőrzi számunkra!

25. A ti bűneitek fordították el ezeket tőletek, és a ti vétkeitek fosztottak meg titeket e jótól!

26. Mert istentelenek vannak az én népem között; guggolva fülelnek, mint a madarászok; tört hánynak, embereket fogdosnak.

27. Mint a madárral teli kalitka, úgy vannak teli az ő házaik álnoksággal; ezért lettek nagyokká és gazdagokká!

28. Meghíztak, megfényesedtek; eláradtak a gonosz beszédben; az árvának ügyét nem ítélik igaz ítélettel, hogy boldoguljanak; sem a szegényeknek nem szolgáltatnak igazságot.

5 Móz. 32,15., Ésa. 1,23., Ésa. 1,24., Ámós. 5,7., Ámós. 6,12.

29. Hát ezeket ne büntessem-e meg, ezt mondja az Úr; az ilyen nemzetén, mint ez, avagy ne álljon-e bosszút az én lelkem?

30. Borzadalmas és rettenetes dolgok történnek e földön:

31. A próféták hamisan prófétálnak, és a papok tetszésük szerint hatalmaskodnak, és az én népem így szereti! De mit cselekesznek majd utoljára?!

Jer. 23,25., Jer. 23,26., Mik. 3,11., Ezék. 13,6., Ezék. 22,25.

6.

1. Benjámin fiai, fussatok ki Jeruzsálemből, és fújjatok kürtöt Thekoában, és tűzzetek ki zászlót Beth-Hakkeremben; mert veszedelem fenyeget észak felől és nagy romlás!

Jer. 1,15., Jer. 5,15.

2. A szép és elkényeztetett asszonyhoz tettem hasonlóná Sion leányát.

3. Pásztorok jönnek el hozzá nyájaikkal együtt; felvonják mellette a sátrakat köröskörül; kiki legelteti, a mi keze ügyébe esik.

4. Készüljete hadba ellene; keljete fel, és menjünk fel délben! Jaj nekünk, mert hanyatlik már a nap, mert hosszabbodnak az esteli árnyékok!

5. Keljete fel és menjünk fel éjjel, és rontsuk le az ő palotáit!

6. Mert ezt mondja a Seregeknek Ura: Vágjatek fákat és hányjatek töltést Jeruzsálem ellen; a büntetés városa ez, csupa nyomorgatás van benne!

Ésa. 5,7.

7. Mint a kút hidegen tartja meg a vizét, úgy tartja meg az ő gonoszságát: erőszakosság és önkény hallatszik benne, és betegség és vereség van előttem szüntelen.

8. Térj eszedre, oh Jeruzsálem, hogy el ne szakadjon tőled a lelkem; hogy pusztává ne tegyelek téged, lakhatatlan földdé!

9. Ezt mondja a Seregek Ura: Teljesen megszedik Izráel maradékát, mint a szőlőt. Fordítsd kezedet reájok, mint a szőlőszedő a kosarakra!

Ésa. 24,13.

10. Kinek szóljak és kiket kérjek, hogy hallják? Ímé, az ő fülök körülméletlen és nem figyelhetnek! Ímé, az Úr szava útálatossággá lett előttek; nem gyönyörködnek abban:

11. Azért telve vagyok az Úr haragjával, elfáradtam azt visszatartani! Önts ki a gyermekekre az utcán, és az ifjak gyülekezetére is egyszersmind; sőt még a férj a feleséggel, az öreg az aggastyánnal szintén fogattassanak el;

Siral. 2,21.

12. És házaik idegenekre szálljanak, mezőik és feleségeik is egyszersmind; mert kinyújtom kezemet e föld lakosaira, azt mondja az Úr.

5 Móz. 28,30.

13. Mert kicsinyeiktől fogva nagyjaikig mindnyájan telhetetlenségnek adták magokat; a prófétától fogva a papig mindnyájan csalárdságot űznek.

Jer. 8,10., Jer. 4,5., Ésa. 56,11., Sof. 3,4.

14. És hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását, mondván: Békesség, békesség, és nincs békesség!

Jer. 8,11., Ezék. 13,10.

15. Szégyenkezniök kellene, hogy útálatosságot cselekedtek, de szégyenkezni nem szégyenkeznek, még pirulni sem tudnak; ezért elesnek majd az elesendőkkel; az ő megfenyítettésök idején elhullanak, azt mondja az Úr.

16. Így szólt az Úr: Álljatok az utakra, és nézzetek szét, és kérdezősködjétek és régi ösvények felől, melyik a jó út, és azon járjatok, hogy nyugodalmat találjatok a ti lelketeknek! És azt mondták: Nem megyünk!

17. Órállókat is rendeltem föléjük, mondván: Figyeljétek a kürtnek szavára! És azt mondták: Nem figyelünk!

18. Azért halljátok meg, ti nemzetek, és tudd meg, te gyülekezet azt, a mi következik reájok.

19. Halld meg, oh föld! Ímé, én veszedelmet hozok erre a népre: az ő gondolatainak gyümölcsét; mert nem figyeltek az én beszédeimre, és az én törvényemet megvetették.

5 Móz. 32,1., Ésa. 1,2.

20. Minek nékem ez a tömjén, a mi Sébából kerül, és a messze földről való jóillatú fahéj? A ti égőáldozataitok nincsenek kedvemre, sem a ti véres áldozataitok nem tetszenek nékem.

Ésa. 1,11., Ésa. 1,13., Hós. 6,6., Hós. 8,13.

21. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én akadályokat szerzek e népnek, és megbotlanak bennök az atyák és fiak együttesen, a szomszéd és az ő barátja elvesznek.

22. Így szól az Úr: Ímé, nép jön el az északi földről, és nagy nemzet serken fel a földnek végéről!

Jer. 1,14., Jer. 1,15., Hab. 1,6., Hab. 1,10.

23. Kézívet és kopját ragad, kegyetlen az és nem könyörül; szavok zúg, mint a tenger, és lovakon nyargalnak, fejenként viadalra készen te ellened, oh Sion leánya!

24. Halljuk a híré: kezeink elesnek; szorongás vesz erőt rajtunk, reszketés, mint a vajudó asszonyon.

25. Ki ne menjetek a mezőre, és az úton se járjatok; mert ellenség fegyvere, rémület fenyeget köröskörül.

26. Népem leánya! Ölts gyászt, és heverj a porban, sírj, mint az egyszülöttet siratják, zokogj keservesen; mert reánk tör a pusztító hamar!

Jer. 4,8., Ámós. 8,10.

27. Próbálóvá tettelek téged az én népem között; órállóvá, hogy megismerd és megpróbáld az ő útjokat.

28. Mindnyájan igen vakmerők, rágalmazva járnak, réz és vas; mindnyájan elvetemültek ők.

29. Megégett a fúvó a tűztől, elfogyott az on, hiába olvaszt az olvasztó, mert a gonoszok, meg nem tisztíthatók.

Jer. 13,10., Jer. 13,23., Jer. 18,11., Jer. 18,12., Ezék. 22,18., Ezék. 22,22.

30. Megvetett ezüstnek hívjátok őket, mert az Úr megvetette őket!

Ésa. 1,22.

7.

1. Az a beszéd, a melyet az Úr szóra Jeremiásnak, mondván:

2. Állj az Úr házának ajtajába, és kiáltsd ott e beszédet, és mondd: Halljátok az Úr beszédét mind, ti Júdabeliek, a kik bementek ezeken az ajtókon, hogy imádjátok az Urat!

3. Így szól a Seregek Ura, Izrael Istene: Jobbítsatok meg a ti útaitokat és cselekedeteiteket, és veletek lakozom e helyen!

Jer. 26,13., 2 Krón. 7,12., 2 Krón. 19,21.

4. Ne bízzatok hazug beszédekben, mondván: Az Úr temploma, az Úr temploma, az Úr temploma ez!

Jer. 7,12., Jer. 7,14., Mik. 3,12.

5. Mert csak ha valóban megjobbítjátok a ti útaitokat és cselekedeteiteket; ha igazán ítélték az ember között és felebarátja között;

6. Ha jövevényt, árvát és özvegyet meg nem nyomorgattok, és ezen a helyen ártatlan vért ki nem ontotok, és idegen istenek után sem jártok a magatok veszedelmére:

Ésa. 10,1., Ésa. 10,3.

7. Akkor lakozom veletek ezen a helyen, a földön, a melyet a ti atyáitoknak adtam, öröktől fogva mindörökké.

8. Ímé, ti hisztek a hazug beszédeknek, haszon nélkül!

9. Nemde loptok, öltök és paráználkodtok, hamisan esküsztok, a Baálnak áldoztok és idegen istenek után jártok, a kiket nem ismertek:

Hab. 1,2., Hab. 1,4.

10. És eljöttök, és megállotok előttem e házban, a mely az én nevemről neveztetik, és ezt mondjátok: Megszabadultunk; hogy ugyanazokat az útalatosságokat cselekedhessétek!

11. Vajjon latrok barlangjává lett-e ez a ház ti előttetek, a mely az én nevemről neveztetik? Ímé, én is látok, azt mondja az Úr.

Hab. 2,20., Mát. 21,13.

12. Mert menjetek csak el az én helyemre, a mely Silóban van, a hol először lakoztam az én nevemmel, és lássátok meg, hogy mit cselekedtem azzal az én népemnek, Izráelnek gonoszságáért!

Józs. 18,1., Zsolt. 78,60., Zsolt. 78,61.

13. Most pedig, mivelhogy mindezeket a cselekedeteket megcselekszitek, azt mondja az Úr, és mivelhogy szüntelen szoltam, és szoltam ti néktek, de nem hallottátok, és kiáltottam néktek, de nem feleltetek:

Ésa. 65,12.

14. Azért úgy cselekszem e házzal, a mely az én nevemről neveztetik, a melyben ti bizakodtok, és e hellyel, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, a mint Silóval cselekedtem.

Jer. 7,4., 2 Krón. 36,17., 2 Krón. 36,19.

15. És elvetlek titeket színem elől, a mint elvettem mind a ti atyátokfiat, Efraimnak minden magvát.

2 Kir. 16,6., 2 Kir. 17,18.

16. És te ne imádkozzál e népért, se jajszót, se könyörgést ne emelj érettök, és nálam közben ne járj; mert én meg nem hallgatlak téged!

Jer. 14,11., Jer. 14,12., Jer. 15,1., 2 Móz. 32,10.

17. Nem látod-e te: mit cselekesznek ők Júda városaiban és Jeruzsálem utczáin?

18. A fiak fát szedegetnek, az atyák gyujtják a tüzet, az asszonyok pedig dagasztanak, hogy az ég királynőjének bélesekét készítsenek, és az idegen isteneknek italáldozatokkal áldoznak, hogy engem felingereljenek.

Jer. 44,19.

19. Avagy engem ingerelnek-e ők, azt mondja az Úr, és nem magokat-e, hogy gyalázat borítsa arcukat?

20. Azért ezt mondja az Úr Isten: Ímé az én haragom és búsulásom kiömlik e helyre, az emberekre és a barmokra, a mezőnek fáira és a földnek gyümölcsseire, és égni fog, és el nem aluszik.

2 Kir. 22,17.

21. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Égőáldozataitokat rakjátok a ti véres áldozataitokhoz, és egyetek húst!

Ámós. 5,21., Ámós. 5,24.

22. Mert nem szoltam a ti atyáitokkal, és nem rendelkeztem velök, a mikor kihoztam őket Égyiptom földéről, az égőáldozat és véres áldozat felől;

23. Hanem ezekkel a szavakkal utasítottam őket, mondván: Hallgassatok az én szómra, és én Istenetkévé leszek, ti pedig az én népemmé lesztek, és mind csak azon az úton járjatok, a melyre utasítottalak titeket, hogy jól legyen dolgotok!

5 Móz. 6,1., 5 Móz. 6,3., 2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,6.

24. De nem hallgattak, és fülöket sem hajtották felém, hanem az ő gonosz szívök fásultságában a magok tanácsa szerint jártak, és háttal valának felém, és nem arczczal.

Zsolt. 81,12.

25. Attól a naptól fogva, a melyen kijöttek a ti atyáitok Égyiptom földéből e mai napig küldtem hozzátok minden én szolgálomat, a prófétákat napról-napra, szüntelen küldöttem;

2 Krón. 36,16., 2 Krón. 36,17., Ámós. 2,10., Ámós. 2,11.

26. De nem hallgattak reám, és fülöket sem hajtották felém; hanem megkeményítették nyakukat, és gonoszabbul cselekedtek, mint az ő atyáik!

Jer. 6,10., Jer. 18,12.

27. Ha elmondod nékik mind e szavakat, és nem hallgatnak reád, ha kiáltasz nékik, és nem felelnek néked:

28. Akkor ezt mondd nékik: Az a nép ez, a mely nem hallgat az Úrnak, az ő Istenének szavára, sem fenyítését fel nem veszi; elveszett a hűség; kiszaggattatott az ő szájokból.

Ésa. 59,14., Ésa. 59,15.

29. Nyírd le hajadat és vesd el, és kezdj a hegyeken gyászéneket, mert útálja az Úr és elhagyja a nemzetséget, a melyre haragszik.

30. Mert gonoszt műveltek előttem Júdának fiai, azt mondja az Úr; útalatosságait bevitték abba a házba, a mely az én nevemről neveztetik, hogy megfertőztessék azt.

2 Kir. 21,7., 2 Kir. 21,13.

31. És felépítették a Tófet magaslatait, a mely a Ben-Hinnom völgyében van, hogy megégessék fiaikat és leányaikat a tűzben, a mit nem parancsoltam, és a mi gondolatomban sem volt.

2 Kir. 23,10.

32. Azért ímé eljőnek a napok, azt mondja az Úr, a mikor nem beszélnek többé a Tófetról, sem a Ben-Hinnom völgyéről, hanem az öldöklés völgyéről; és temetkezni fognak Tófetben, és hely sem lesz elég.

33. És e nép holtteste az ég madarainak és a mezei barmoknak lesz eledelökké, és nem lesz, a ki elriassza azokat!

Jer. 34,20., 5 Móz. 28,26.

34. És megszüntetem Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin az örömmel szavát és a vígasságnak szavát, a vőlegény szavát és a menyasszony szavát; mert elpusztul a föld!

Ésa. 24,7., Ésa. 24,12., Hós. 2,10., Hós. 2,12.

8.

1. Abban az időben, azt mondja az Úr, kihányják majd Júda királyainak csontjait és az ő fejedelmeinek csontait, a papok csontjait és a próféták csontjait és Jeruzsálem lakosainak csontjait az ő sírjaikból;

3 Móz. 26,30.

2. És kiterítik azokat a napra és a holdra és az égnek minden serege elé, amelyeket szerettek, és a melyeknek szolgáltak, és a melyek után jártak, és a melyeket kerestek, és a melyek előtt leborultak; nem szedetnek össze, el sem temettetnek, ganéjjá lesznek a föld színén!

3. És inkább választja a halált, mint az életet az egész maradék, mindazok, a kik megmaradtak a gonosz nemzetségből, mindazokon a helyeken; a hol megmaradtak, a hová kiűztem őket; azt mondja a Seregek Ura!

Jel. 9,6.

4. Ezt is monddad nékik: Így szól az Úr: Úgy esnek-e el, hogy fel nem kelhetnek? Ha elfordulnak, nem fordulhatnak-e vissza?

Ezék. 33,11.

5. Miért fordult el ez a nép, Jeruzsálem népe, örök elfordulással? A csalárdságnak adták magokat, visszafordulni nem akarnak.

6. Figyeltem és hallottam: nem igazán beszélnek, senki sincs, a ki megbánja az ő gonoszságát, ezt mondván: Mit cselekedtem? Mindnyájan az ő futó-pályájokra térnek, mint a harczra rohanó ló.

Jer. 18,11., Jer. 18,12.

7. Még az eszterág is tudja a maga rendelt idejét az égben, és a gerlicze, a fecske és daru is megtartják, hogy mikor kell elmenniök, de az én népem nem tudja az Úr ítéletét!

Jer. 5,4., Ésa. 1,3.

8. Hogyan mondhatjátok: Bölcssek vagyunk, és az Úr törvénye nálunk van? Bizony ímé hazugságra munkál az írástudók hazug tolla!

Róm. 2,17., Róm. 2,23.

9. Megszégyenülnek a bölcssek, megrémülnek és megfogattatnak! Ímé, megvetették az Úr szavát; micsoda bölcsességek van tehát nékik?

10. Azért az ő feleségeiket idegeneknek adom, mezőiket hódítóknak; mert kicsinytől fogva nagyig mindnyájan nyereség után nyargalnak; a prófétától fogva a papig mindnyájan hamisságot űznek.

11. És hazugsággal gyógyítgatják az én népem leányának romlását, mondván: Békesség, békesség, és nincs békesség!

Jer. 6,14., Jer. 6,15.

12. Szégyenkezniök kellene, hogy útálatosságot cselekedtek; de szégyenkezni nem szégyenkeznek, még pirulni sem tudnak: ezért elesnek majd az elesendőkkel; az ő megfenyítettésök idején elhullanak, azt mondja az Úr.

Hós. 4,9.

13. Végképen véget vetek nékik, azt mondja az Úr! Nincs gerezd a szőlőtőkén, nincs füge a fügefán, a levele is elhervadt; azt teszem azért, hogy tovavgyék őket.

14. Miért ülünk még? Gyűljetek össze, és menjünk be az erősített városokba, és hallgassunk ott; mert az Úr, a mi Istenünk hallgatásra juttatott minket, és mérges vizet adott innunk; mert vétkeztünk az Úr ellen!

Jer. 9,15., Zsolt. 80,6., Zsolt. 80,7.

15. Miért békességre várni, holott nincs semmi jó; gyógyító időre, holott ímé itt van az ijedelem.

Jer. 14,19.

16. Dántól fogva hallatszik az ő lovainak tüszögése; méneinek nyerítő hangjától reng az egész föld; és eljönnek és megemésztik e földet és mindenét, a mije van, a várost és annak lakóit.

17. Mert ímé, én vipera-kígyókat bocsátok reátok, a melyek ellen nincsen varázslás, és megmarnak titeket, azt mondja az Úr!

Zsolt. 58,5., Zsolt. 58,6.

18. Megnyugodhatom-é a nyomorúság felett? Szívem eleped én bennem!

19. Ímé, az én népem leányának kiáltó szava a messzi földről: Nincsen-é ott az Úr a Sionon? Nincsen-é azon az ő királya? Miért ingereltek fel engem az ő faragott bálványaikkal, az idegen semmiségekkel?

20. Elmult az aratás, elvégződött a nyár, és mi nem szabadultunk meg!

21. Az én népem leányának romlása miatt megromlottam, szomorkodom, iszonyat fogott el engem!

22. Nincsen-é balzsamolaj Gileádban? Nincsen-é ott orvos? Miért nem gyógyított meg az én népem leánya?

Jer. 46,11.

9.

1. Bárcsak a fejem vízzé változnék, a szemem pedig könnyullatásnak kútfejévé, hogy éjjel-nappal sirathatnám az én népem leányának megöltjeit!

Ésa. 23,4.

2. Bárcsak pusztába vinne engem valaki, utasok szállóhelyére, hogy elhagyhatnám az én népemet, és eltávozhatnám tőlök; mert mindnyájan paráznák, hitszegők gyülekezete!

Ésa. 1,4., Ésa. 1,10., Ésa. 1,21.

3. Felvonták nyelvöket, mint kézívöket, hazugsággal és nem igazsággal hatalmasok e földön; mert gonoszszágból gonoszságba futnak, engem pedig nem ismernek, azt mondja az Úr.

4. Mindenki őrizkedjék a barátjától, és egyetlen atyátokfiának se higgyetek, mert minden atyafi cselbe csal, és minden barát rágalmazva jár.

Jer. 12,6., Mik. 7,5., Mik. 7,6.

5. Egyik a másik ellen csúfoskodik, és nem szólnak igazat; nyelvöket hazug beszédre tanítják, elfáradtak a gonosztevéseben.

6. A te lakásod az álnokság közepében van; az álnokság miatt nem akarnak tudni felőlem, ezt mondja az Úr.

7. Azért ezt mondja a Seregek Ura: Ímé, én megolvasztom őket, és megpróbálom őket, mert mit cselekedjem egyebet az én népem leánya miatt?

Jer. 6,29., Jer. 6,30.

8. Sebző nyíl a nyelvök, álnokságot beszél; szájával békességesen szól barátjához, a szívében pedig lest hány.

Zsolt. 28,3.

9. Avagy ne fenyítsem-é meg őket ezekért? azt mondja az Úr; vajjon az efféle nemzetségen ne álljon-é bosszút a lelkem?

Jer. 5,8., Jer. 5,9., Jer. 5,29.

10. A hegyeken sírást és zokogást támasztok, és a pusztai ligetekben gyászéneket; mert kiégnek úgy, hogy senki se megy keresztül rajtok, és nem hallják a nyájak bégetését; az ég madaraitól fogva a barmokig minden elköltözik és elmenekül.

11. Jeruzsálemet pedig kőhalommá teszem, sakálok tanyájává, és Júda városait sivataggá változtatom, hogy lakatlan legyen.

Jer. 52,13., Jer. 52,14.

12. Kicsoda olyan bölcs férfiú, hogy értse ezeket, és a kihez az Úr szája szólt, hogy hirdesse azt, hogy miért vész el a föld, és ég ki, mint a puszta, a melyen senki se menjen keresztül?

13. Monda továbbá az Úr: Mivelhogy elhagyták az én törvényemet, a melyet eléjük adtam, és nem hallgattak az én szómra, és nem jártak a szerint;

14. Hanem jártak az ő kevély szívök után és a Baálok után, a mikre atyáik tanították őket:

15. Azért, ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé, én megétegetem őket, ezt a népet, örömmel, és megíthatom őket mérges vízzel.

Jer. 23,15., Jer. 8,14.

16. És szétszórom őket a nemzetek között, a melyeket nem ismertek sem ők, sem atyáik, és utánok küldöm a fegyvert, a míg megsemmisítem őket.

17. Ezt mondja a Seregek Ura: Figyelmezzetek reá, és hívjátok a sirató asszonyokat, hogy jőjenek el, és a bölcs asszonyokhoz is küldjétek, hogy jőjenek el,

18. És siessenek és fogjanak síráshoz miattunk, és a mi szemeink is hullassanak könnyeket, és szempilláink vizet ömleszsenek!

19. Mert a Sionról siralomnak szava hallatszik: Oh, hogy elpusztultunk! Igen megszégyenültünk, mert elhagyjuk e földet, mert széthányták lakhelyeinket!

20. Bizony halljátok meg, ti asszonyok, az Úrnak szavát, és vegye be a ti fületek az ő szájának beszédét, és tanítsátok meg lányaitokat a sírásra, és egyik asszony a másikat a jajgatásra;

21. Mert feljött a halál a mi ablakainkra, bejött a mi palotáinkba, hogy kipusztítsa a gyermekeket az útakról, az ifjakat az utcákról.

22. Szólj! ezt mondja az Úr, és az emberek holtteste hever, mint a ganéj a mezőn, és mint a kéve az arató után, és nincs, a ki összegyűjtse.

Jer. 7,33.

23. Ezt mondja az Úr: Ne dicsekedjék a bölcs az ő bölcseségével, az erős se dicsekedjék az erejével, a gazdag se dicsekedjék gazdagságával;

1 Kor. 1,31., Zsolt. 62,11.

24. Hanem azzal dicsekedjék, a ki dicsekedik, hogy értelmes és ismer engem, hogy én vagyok az Úr, a ki kegyelmet, ítéletet és igazságot gyakorlok e földön; mert ezekben telik kedvem, azt mondja az Úr.

2 Kor. 10,17., Hós. 6,6.

25. Ímé, eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és megfenyíték minden körülméltkedettet a körülméletlenekkel együtt:

26. Égyiptomot és Júdát, Edomot és az Ammon fiait, Moábot és mindazokat, a kik nyírott üstökűek és a pusztában laknak; mert mindez a nemzet körülméletlen, és Izráelnek egész háza is körülméletlen szívű.

Ésa. 15,18., Ésa. 19,20., 3 Móz. 26,41., 3 Móz. 26,42.

10.

1. Halljátok meg a szót, a mit az Úr szól néktek, Izráel háza!

2. Ezt mondja az Úr: A pogányok útját el ne tanuljátok, és az égi jelektől ne féljétek, mert a pogányok félnek azoktól!

3 Móz. 18,3., 3 Móz. 18,4.

3. Mert a népek bálványai csupa hiábavalóság, hiszen az erdő fájából vágják azt; ács-mester kezei készítik bárdal.

Ésa. 40,19., Ésa. 40,20., Ésa. 41,24., Hós. 4,12.

4. Ezüsttel és arannyal megékesíti azt, szegekkel és pőrölyökkel megerősítik, hogy le ne essék.

5. Olyanok, mint az egyenes pálmafa, és nem beszélnek; viszik-hordják őket, mert mozdulni nem tudnak. Ne féljétek tőlök, mert nem tehetnek rosszat; de jót tenni se képesek!

Zsolt. 115,5.

6. Nincs hozzád hasonló, Uram! Nagy vagy és nagy a te neved a te hatalmadért!

Zsolt. 86,8., Zsolt. 86,10.

7. Ki ne félne tőled, nemzetek királya? Bizony tiéd a tisztelet, mert a nemzetek minden bölcse közt és azok minden országában sincs hozzád hasonló!

Jel. 15,4.

8. Mind egyig balgatagok és bolondok; hiábavalóságokra tanít; fa az.

Hab. 2,18.

9. Társisból hozott lapított ezüst és Ofirből való arany; az ácsnak és az ötvös kezének munkája; öltözetök kék és piros bíbor; mersterek munkája valahány.

Ezék. 16,18.

10. De az Úr igaz Isten, élő Isten ő, és örökkévaló király; az ő haragja előtt reszket a föld, és a nemzetek nem szenvedhetik el az ő felindulását.

Zsolt. 10,16., Hab. 3,5., Hab. 3,12., Zsolt. 18,8.

11. (Mondjátok meg hát nékik: Az istenek, a kik az eget és földet nem alkották, el fognak veszni e földről és az ég alól!)

12. Ő teremtette a földet az ő erejével, ő alkotta a világot az ő bölcseségével, és ő terjesztette ki az eget az ő értelmével.

1 Móz. 1,1., 1 Móz. 1,31.

13. Szavára víz-zúgás támad az égben, és felhők emelkednek fel a föld határaitól; villámlásokat készít az esőnek, és kihozza a szelet az ő rejtkehelyéből.

Zsolt. 18,14., Zsolt. 18,16.

14. Minden ember bolonddá lett, tudomány nélkül, minden ötvös megszégyenül az ő öntött képével, mert hazugság az ő öntése, és nincsen azokban lélek.

Jer. 51,17.

15. Hiábavalók azok, nevetségre való munka, elvesznek az ő megfenyítettésök idején!

Ésa. 19,1.

16. Nem ilyen a Jákób része, mint ezek; mert a mindenség alkotója ő, és Izráel az ő örökségének pálczája; Seregek Ura az ő neve!

5 Móz. 32,31., Zsolt. 16,5., Zsolt. 74,2.

17. Gyűjtsd össze a földről a te árúdat, a ki erősített városban lakozol!

18. Mert ezt mondja az Úr: Ímé, én elvetem ezúttal e föld lakosait, és megsanyargatom őket, hogy megtaláljanak.

19. Jaj nékem az én romlásom miatt, gyógyíthatatlan az én sebem! De azt mondom mégis: Bizony ilyen az én vereségem, és szenvedem azt!

Jer. 14,18., Jer. 14,19.

20. Sátorom elpusztított, köteleim mind elszakadoztak, fiaim elszakadtak tőlem és oda vannak ők; nincs többé, a ki kifeszítse sátoromat, és felvonja kárpitjaimat!

21. Mert oktalanok voltak a pásztorok, és nem keresték az Urat; ezért nem lettek szerencsésekké, és minden nyájuk szétszóratott.

Jer. 8,7.

22. A hír hangja ímé megjött, és nagy zúgás kél észak földe felől, hogy pusztává tegyék Júdának városait, és sakálok tanyájává.

Jer. 4,6., Jer. 9,11.

23. Tudom Uram, hogy az embernek nincs hatalmában az ő útja, és egyetlen járókelő sem teheti, hogy irányozza a maga lépését!

Péld. 16,1., Péld. 16,9.

24. Fenyíts meg engem, Uram, de mértékkel, nem haragodban, hogy szét ne morzsolj engem!

Ésa. 27,8., Zsolt. 6,2.

25. Öntsd ki haragodat ama nemzetekre, a melyek nem ismernek téged, és ama nemzetségekre, a melyek nem hívják segítségül a te nevedet; mert megették Jákóbot, bizony megették őt, és elemésztették őt, és lakóhelyét elpusztították!

Zsolt. 79,6.

11.

1. Az a beszéd, a melyet az Úr beszélt Jeremiásnak, mondván:

2. Halljátok meg e szövetség igéit, és beszéljétek el Júda férfiaiak és Jeruzsálem lakosainak!

3. Ezt mondjad azért nékik: Így szól az Úr, Izráelnek Istene: Átkozott mindenki, a ki meg nem hallja e szövetségnek igéit,

5 Móz. 27,26.

4. A melyet akkor parancsoltam a ti atyáitoknak, a mikor kihoztam őket Égyiptom földéről, a vaskemenczéből, mondván: Halljátok meg az én szómat, és cselekedjétek mindazokat, a miket én parancsolok néktek, és népemmé lesztek, és pedig Istenetekké leszek néktek;

2 Móz. 19,3., 2 Móz. 19,6.

5. Hogy beteljesítem az esküvést, a melylyel megesküdtem a ti atyáitoknak, hogy nékik adom a téjjel és mézzel folyó földet, a mint most van ez! És felelek, és mondám: Ámen, Uram!

5 Móz. 7,12.

6. És monda az Úr nékem: Kiáltsd mindez igéket Júda városaiban és Jeruzsálem utcáin, mondván: Halljátok e szövetség igéit, és cselekedjétek azokat!

7. Mert kérve kértem a ti atyáitokat, a mikor felhoztam őket Égyiptom földéről, mind e napig, szünetlenül kérvén és mondván: Halljátok meg az én szómat!

Jer. 7,13., Jer. 7,25.

8. De nem hallották, még fülöket sem hajtották arra, hanem ment kiki az ő gonosz szívének hamissága után, és rájuk szabtam e szövetségnek minden igéjét, a melyeket azért parancsoltam, hogy megcselekedjék, de nem cselekedték.

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68.

9. És monda az Úr nékem: Pártütés van Júda a férfiai és Jeruzsálem lakosai között.

10. Visszatértek az ő atyáiknak elébbi bűneire, a kik nem akarták hallani az én igéimet, és ők magok is idegen istenek után járnak, hogy azoknak szolgáljanak. Izráel háza és Júda háza megszegte az én szövetségemet, a melyet az ő atyáikkal kötöttem.

11. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én veszedelmet hozok reájok, a melyből ki nem menekülhetnek, és kiáltanak majd én hozzám, de nem hallgatom meg őket.

Péld. 1,28., Péld. 1,29.

12. És elmennek Júda városai és Jeruzsálem lakosai, és kiáltanak az istenekhez, a kiknek ők áldozni szoktak, de azok nem oltalmazzák meg őket az ő nyomorúságok idején.

13. Mert városaidnak száma szerint voltak néked isteneid, oh Júda, és Jeruzsálem utczáinak száma szerint készítettétek a gyalázatnak oltárait, az oltárokat, hogy áldozzatok a Baálnak!

Jer. 2,28., Ezék. 16,24., Ezék. 16,31.

14. Te azért ne esdekelj e népért, és egy kiáltó és esdeklő szót se ejts érettök, mert én meg nem hallgatom őket, mikor kiáltanak majd hozzám az ő nyomorúságuk miatt.

Jer. 7,16.

15. Mi köze az én kedveltemnek az én házamhoz? Temérdek istentelenséget cselekedtél; a szent húst abbahagytd; mikor gonoszságban vagy, akkor örvendezel.

Jer. 13,23., Jer. 13,24.

16. Lombos, szép formás gyümölcsű olajfa nevet adott néked az Úr. Nagy vihar morajánál tüzet gyújtja rajta, és leromlottak az ágai.

17. A Seregek Ura, a ki plántált téged, rosszat végzett felőled Izráel házának és Júda házának rosszasága miatt, a mit elkövettek magokban, hogy engemet haragra ingereljének, áldozván a Baálnak.

18. Az Úr tudtul adta nékem, és én tudtam; te láttattad meg velem az ő cselekedeteiket is!

19. Én pedig olyan valék, mint a mészárszékre hurczolt szelíd bárány, és nem tudtam, hogy terveket szőttek ellenem, mondván: Pusztítsuk el e fát gyümölcsével együtt; irtsuk ki ezt az élők földéből, hogy még a nevét se emlegessék többé!

Jer. 18,18.

20. És oh Seregek Ura, igaz bíró, veséknék és szívnek vizsgálója: hadd lássam a te bosszúállásodat rajtok, mert néked jelentettem meg az én ügyemet!

1 Sám. 16,7., Jel. 2,23.

21. Azért ezt mondja az Úr az Anatóthbeli embereknek, a kik életedre törnek és ezt mondják: Ne prófétálj az Úr nevében, hogy meg ne halj a mi kezünk által!

Jer. 1,1., Ésa. 30,10., Mik. 2,6.

22. Azért ezt mondja a Seregek Ura: Ímé, én megfenyítem őket; az ifjak fegyver által hálnak meg, fiaik és leányaik pedig meghalnak éhen.

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,2.

23. És senki sem marad meg közülök, hogyha veszedelmet hozok az Anatóthbeli emberekre, az ő büntetésök esztendejét.

12.

1. Igaz vagy Uram, hogyha perlek is veled; éppen azért hadd beszélhessek veled peres kérdésekről! Miért szerencsés az istentelenek útja? Miért vannak békességben mindnyájan a hűtlenkedők?

Jób. 21,7., Jób. 21,13.

2. Beplántáld őket, meg is gyökereznek; felnevekednek, gyümölcsöt is teremnek; közel vagy te az ő szájokhoz, de távol vagy az ő szívöktől!

Jób. 21,14.

3. Engem pedig ismersz te, Uram! látsz engem, és megvizsgáltad irántad való érzésemet: szakítsd külön őket, mint a mézsárszékre való juhokat, és készítsd őket a megölésnek napjára!

Zsolt. 17,3., Zsolt. 73,18., Zsolt. 73,20.

4. Meddig gyászoljon a föld, és meddig száradjon el minden fű a mezőn? A benne lakók gonoszsága miatt pusztul el barom és madár; mert azt mondják: Nem látja meg a mi végünket!

Zsolt. 107,34., Sof. 1,3.

5. Hogyha gyalogokkal futsz, és elfárasztanak téged: mimódon versenyezhetnél a lovakkal? És ha csak békességes földön vagy bátorságban: ugyan mit cselekednél a Jordán hullámai között?

6. Bizony még a te atyádfiai és a te atyádnak háznépe is: ők is hűtlenül bántak veled; ők is tele torokkal kiabáltak utánad! Ne higgy nekik, még ha szépen beszélgetnek is veled!

Jer. 9,4.

7. Elhagytam házamat; ellöktem örökségemet, ellenségének kezébe adtam azt, a kit lelkem szeret.

5 Móz. 28,63.

8. Az én örökségem olyanná lett hozzám, mint az oroszlán az erdőben; ordítva támadt ellenem; ezért gyűlölöm őt.

9. Tarka madár-é az én örökségem nékem? Nem gyűlnek-é ellene madarak mindenfelől? Jőjjetek, seregeljete össze mind ti mezei vadak; siessetek az evésre!

Ésa. 56,9., Ésa. 56,10.

10. Sok pásztor pusztította az én szőlőmet, taposta az én osztályrészemet; az én drága örökségemet sivatag pusztává tették!

Jer. 5,7., Jer. 6,3.

11. Pusztává tették, felém sír, mint pusztát! Elpusztítatik az egész föld, mert nincs senki, a ki eszére térjen.

12. A pusztában lévő minden magaslatra pusztítók érkeznek, mert az Úr fegyvere emészt a föld egyik szélétől a föld másik széléig; senkinek sem lesz békessége.

13. Búzát vetettek és tövist aratnak; fáradnak, de nem boldogulnak, és szégyent vallotok a ti jövedelmetekkel az Úr haragjának búsulása miatt.

3 Móz. 26,16., 5 Móz. 28,38.

14. Ezt mondja az Úr minden én gonosz szomszédom felől, a kik hozzányúlnak az én örökségemhez, a melyet örökségül adtam az én népemnek, Izráelnek: Ímé, én kigyomlálom őket az ő földükből, és Júda házát is kigyomlálom közülök!

15. És azután, ha majd kigyomlálom őket, ismét könyörülök rajtok, és visszahozom őket, kit-kit az ő örökségébe, és kit-kit az ő földére.

16. És ha megtanulják az én népemnek utait, és az én nevemre esküsznek ilyen módon: Él az Úr! a mint megtanították népemet megesküdni a Baálra: akkor felépülnek majd népem között.

17. Ha pedig nem hallgatnak meg, akkor bizony kigyomlálom azt a népet, és elvesztem, azt mondja az Úr.

13.

1. Ezt mondá az Úr nékem: Menj el, és vásárolj magadnak övet, és illeszd azt a derekadra, de vízbe ne vidd be azt!

2. És megvásároltam az övet, a mint az Úr rendelte vala, és derekamra illesztém.

3. És másodszor szól vala az Úr hozzám, mondván:

4. Vedd az övet, a melyet vásároltál, a mely a derekadon van, és kelj fel, és menj az Eufrateshez, és rejtse el azt ott a kőszikla hasadékában.

5. És elmenék, és elrejtém azt az Eufratesnél, a mint megparancsolta nékem az Úr.

6. Sok nap mulva pedig újra monda nékem az Úr: Kelj fel, menj az Eufrateshez, és vedd el onnan az övet, a mely felől parancsoltam, hogy ott rejtse el.

7. És elmenék az Eufrateshez, és kiásám, és kivevém arról a helyről az övet, a hová elrejtettem azt, és ímé, az öv rothadt vala, egészen hasznavehetetlen.

8. És szóla az Úr nékem, mondván:

9. Ezt mondja az Úr: Így rothasztom meg a Júda kevélységét, és a nagy Jeruzsálem kevélységét.

10. Ez a gonosz nép, a mely nem akar hallgatni az én beszédeimre, a mely a maga szívének hamisságában jár, és jár idegen istenek után, hogy azoknak szolgáljon, és azokat imádja: olyanná lesz majd, mint ez az öv, a mely egészen hasznavehetetlen.

Ésa. 1,4., Jer. 18,11., Jer. 18,12.

11. Mert a miként derekára kapcsolja a férfi az övet; akként kapcsoltam magamhoz Izráelnek egész házát és Júdának egész házát, azt mondja az Úr, hogy legyenek az én népemmé, az én nevemre, dicséretemre és tisztességemre, de nem engedelmeskedtek.

5 Móz. 26,17., 5 Móz. 26,19.

12. Ilyen szókkal szólj azért nékik: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene: Minden tömlőt meg kell tölteni borral! És azt mondják néked: Avagy nem tudjuk-é jól, hogy minden tömlőt borral kell megtölteni?

13. Te pedig azt mondd nékik: Ezt mondja az Úr: Ímé betöltöm e földnek minden lakosát, és a királyokat, a kik Dávid trónján ülnek, és a papokat, a prófétákat, és Jeruzsálemnek minden lakosát részegséggel;

14. És összeütöm őket, egyiket a másikhoz, az atyákat és a fiaikat együtt, azt mondja az Úr; nem kegyelmezek meg, és nem kedvezek, és nem leszek irgalmas, hogy el ne veszítsem őket!

15. Hallgassatok és figyelmezzetek; ne fuvalkodjatok fel, mert az Úr szólott!

16. Dicsóítsétek az Urat, a ti Isteneteket, mielőtt setétséget szerezne, és mielőtt megütnétek lábaitokat a setét hegyekben; mert világosságot vártok, és halál árnyékává változtatja azt, és sűrű homálylyá fordítja!

Jer. 13,18., Józs. 7,19., Jer. 8,11.

17. Ha pedig nem hallgatjátok ezt: sírni fog az én lelkem a rejtekhelyeken a ti kevélységetek miatt, és zokogva zokog; a szemem pedig könyeket hullat, mert az Úr népe fogságba vitetik.

Siral. 1,2., Siral. 1,16., Jer. 52,4., Jer. 52,7., Jer. 52,12., Jer. 52,16.

18. Mondd meg a királynak és a királynéasszonynak: Alázzátok meg magatokat, és üljetek veszteg, mert leesik fejetekről a ti dicsőségtek koronája!

Jer. 52,10., Jer. 52,11.

19. A dél felől való városok bezáróztatnak, és nem lesz, a ki megnyissa azokat; fogságra vitetik Júda egészen, fogságra vitetik mindenestül!

Jer. 13,17., Jer. 52,4., Jer. 52,7., Jer. 52,12., Jer. 52,16.

20. Emeljétek fel szemeiteket, és nézzétek azokat, a kik északról jönnek! Hol van a nyáj, a mely néked adatott, a te dicsőségednek juhnyája?

21. Mit mondasz, hogy ha megfenyít téged? Hiszen te oktattad őket magad ellen, fejedelmekké tetted fejedet! A fájdalmak nem környékeznek-é még téged, mint a szülőasszonyt?

22. És ha azt mondod a te szívedben: Miért következnenek ezek reám? A te hamisságod sokaságáért takartatik fel a te ruhád, és lesznek mezítelenné a te sarkaid.

Ésa. 47,2.

23. Elváltoztathatja-é bőrét a szerecsen, és a párducz az ő foltosságát? Úgy ti is cselekedhettek jól, a kik megszoktátok a gonoszt.

24. Azért szétszórom őket, a mint hányja-veti a pozdorját a pusztának szele.

Zsolt. 1,4., Zsolt. 1,5.

25. Ez a te sorsod, a te kimért részed én tőlem, ezt mondja az Úr, a ki elfelejtkeztl én rólam, és hittél a hazugságnak.

Jer. 8,11., Jer. 14,13., Jer. 28,1., Jer. 2,15.

26. Azért én is arczodra borítom fel a te ruhádat, hogy látható legyen a te gyalázatod!

27. A te paráznaságaidat és nyihogásaidat bujálkodásodnak undokságát: a halmokon, a mezőn láttam a te útálatosságaidat. Jaj néked Jeruzsálem! Nem leszel tiszta ezután se? Meddig még?

Jer. 5,8., Ezék. 22,11., Jer. 3,2., Jer. 52,13., Jer. 52,14., Ésa. 1,21.

14.

1. Az Úrnak szava, a mit Jeremiásnak szólott a szárazság felől:

2. Gyászol Júda, és kapui roskadoznak; szomorkodnak a földön, és Jeruzsálem kiáltása felszáll.

3. Fejedelmek is kiküldik gyermekeiket vízért: elmennek a kútakig, nem találnak vizet; visszatérnek üres edényekkel; szégyenkeznek és pironkodnak, és befedik fejüket.

Siral. 4,4., 2 Sám. 15,30., 2 Sám. 19,4.

4. A föld miatt, a mely retteg, mert nem esett eső a földön, szégyenkeznek a szántóvetők, és befedik fejüket.

5. Még a szarvas-üsző is megellik a mezőn, és ott hagyja fiát, mert nincsen fű.

6. A vadzamarak pedig a sziklához állanak, levegő után kapkodnak, mint a tengeri szörnyek, szemeik eltikkadnak, mert nincs fű.

7. Ha bűneink ellenünk tanúskodnak: cselekedjél Uram a te nevedért, mert temérdek a mi törvényszegésünk; vétkeztünk ellened!

Jer. 14,21., Ésa. 59,12.

8. Izráel reménysége, megszabadítója a nyomorúság idején! Miért vagy e földön úgy, mint valami jövevény és mint valami utas, a ki éjjeli szállásra tér be?

Zsolt. 9,10.

9. Miért vagy olyan, mint a megriasztott férfi; mint a vitéz, a ki nem tud segíteni? Hiszen te közöttünk vagy, Uram, és mi a te nevedről neveztetünk; ne hagyj el minket!

2 Krón. 7,16.

10. Ezt mondja az Úr e népnek: Úgy szerettek ide-oda futkározni, lábaikat meg nem tartóztatták! Azért az Úr nem kedvelte őket. Most megemlékezik az ő bűnökről, és vétkeikért megfenyíti őket.

Jer. 2,18., Hós. 8,13.

11. És monda nékem az Úr: Ne könyörögj e népért, az ő javára.

Jer. 11,14., Jer. 15,1.

12. Mikor bőjtölnek, én meg nem hallgatom kiáltásukat, és ha égőáldozatot vagy ételáldozatot készítenek, nem lesznek kedvesek előttem; sőt fegyverrel, éhséggel és döghalállal irtom ki őket.

Jer. 13,23., Jer. 13,24., Ésa. 1,15., Ezék. 8,17., Ezék. 8,18.

13. És mondék: Ah, Uram Isten! Hiszen a próféták mondják vala nékik: Fegyvert nem láttok, éhség sem lesz rajtatok, sőt állandó békességet adok néktek ezen a helyen.

Jer. 14,15., Jer. 8,11., Jer. 29,8.

14. És monda az Úr nékem: Hazugságot profétálnak a próféták az én nevemben; nem küldtem őket, nem parancsoltam nékik, nem is beszéltem velök; hazug látomást, varázslást, hiábavalóságot és szívbeli csalárdságot jövendölnek néktek.

Jer. 28,1., Jer. 28,2., Jer. 28,15., Jer. 28,17.

15. Azért ezt mondja az Úr a próféták felől, a kik az én nevemben profétálnak, holott én nem küldtem őket és mégis azt mondják: fegyver és éhség nem lesz e földön: Fegyver és éhség miatt vesznek el azok a próféták!

16. A nép pedig, a melynek ők profétálnak, ott hever majd Jeruzsálem utcáin az éhség és a fegyver miatt, és nem lesz, a ki eltemesse őket, őket és feleségeiket, fiaikat és leányaikat; így zúdítom rájuk gonoszságukat!

Siral. 2,21.

17. Azért e szavakat mondjad nékik: Szemeim könnyeket hullatnak éjjel és nappal, és nem szünnek meg; mert nagy rontással rontatott meg a szűz, az én népemnek leánya, igen fájdalmas vereséggel.

Jer. 13,17., Siral. 1,16., Siral. 2,18.

18. Ha kimegyek a mezőre, hát ímé fegyver által levágottak; ha bemegyek a városba, hát ímé éhség miatt elepedtek vannak ott! Bizony próféta is, pap is olyan földre költöznek, a melyet nem ismernek!

19. Egészen elvetted-é Júdat, avagy a Siont utálja-é lelked? miért vertél úgy meg, hogy semmi orvosságunk se legyen? Békességet vártunk, de nincs semmi jó; és gyógyulásnak idejét, de ímé, itt van a rettegés!

Jer. 13,23., Jer. 13,24., Jer. 8,15., Jer. 8,16.

20. Ismerjük Uram a mi gonoszságainkat, atyáink bűnét; bizony vétkeztünk ellened!

Dán. 9,8.

21. Ne vesd meg a te nevedért; ne gyalázd meg a te dicsőségednek székét! Emlékezzél; ne rontsd meg a te velünk való szövetségedet!

Ésa. 48,9., Ezék. 20,22., 1 Krón. 28,2., 1 Krón. 28,20., 2 Krón. 7,12., 2 Krón. 7,14.

22. Vannak-é a pogányok bálványai között, a kik esőt adhatnak? És ad-é záporokat az ég? Avagy nem te vagy-é a mi Urunk Istenünk, és nem benned kell-é bízunk, hiszen te cselekedted mindezt!

15.

1. És monda az Úr nékem: Ha Mózes és Sámuel állanának is előttem, nem hajolna lelkem e néphez; küldd ki az orczám elől, hadd menjenek!

2 Móz. 32,10., 2 Móz. 32,14., 1 Sám. 7,9., Jer. 13,23., Jer. 13,24.

2. Ha pedig ezt mondják néked: Hová menjünk? ezt mondjad nékik: Így szól az Úr: A ki halálra való, halálra; a ki fegyverre való, fegyverre; a ki éhségre való, éhségre, és a ki fogságra való, fogságra.

Jer. 29,16., Jer. 29,18., Ezék. 5,12., Zak. 11,8., Zak. 11,9.

3. Mert négyfélével támadok reájok, ezt mondja az Úr: Fegyverrel, hogy gyilkoljon, kutyákkal, hogy tépjenek, az ég madaraival és a mezei vadakkal, hogy egyenek és pusztítsanak.

3 Móz. 26,15., 3 Móz. 26,33.

4. Bújdosókká teszem őket e földnek minden országában Manasséért, Ezékiásnak, Júda királyának fiáért, azok miatt, a miket ő Jeruzsálemben cselekedett.

Jer. 16,12., 2 Kir. 21,11., 2 Kir. 21,12.

5. Mert ki könyörül meg rajtad Jeruzsálem, és ki vigasztal meg téged, és ki mozdul meg, hogy kérdezze: jól vagy-é?

6. Te elhagytál engem, azt mondja az Úr, másfelé jártál; azért kinyújtom kezemet ellened, és elvesztelek téged; belefáradtam a szánakozásba!

Jer. 34,10., Jer. 34,11., Jer. 34,15., Jer. 34,16., Zsolt. 106,43., Zsolt. 106,46., Zsolt. 78,38.

7. Elszórom őket szórólappal e földnek kapuiban; gyermektelenné teszem, elvesztem az én népemet; nem tértek vissza útjaikról.

Mát. 3,12.

8. Özvegyei számosabbak lesznek a tenger fövényénél; pusztítót viszek reájok, az ifjúság anyjára délben; bocsátok reája nagy hirtelen észvesztést és rettentéseket.

9. Elsenyved, a ki hét fiút szül; kileheli lelkét; lehanyatlik az ő napja, mikor még nappal volna; megszegyenül és pironkodik; a maradékaikat pedig fegyverre vetem az ő ellenségeik előtt, azt mondja az Úr!

10. Jaj nékem, anyám, mert versengés férfivá és az egész föld ellen perlekedő férfivá szültél engemet! Nem adtam kölcsönt és nékem sem adtak kölcsönt: mégis mindnyájan szidalmaznak engem!

11. Monda az Úr: Avagy nem jóra tartalak-é meg téged? Avagy nem azt teszem-é, hogy ellenséged a baj idején és nyomorúság idején kérni fog téged?

Jer. 39,11., Jer. 39,12., Jer. 4,2., Jer. 4,4., Jer. 4,5.

12. Vajjon eltöri-é a vas az északi vasat és rezet?

13. Vagyonodat és kincseidet rablónak adom, nem pénzért, hanem a te mindenféle vétkedért, minden határodban.

Jer. 17,3., Zsolt. 44,13.

14. És elvittelek ellenségeiddel olyan földre, a melyet nem ismersz, mert haragomnak tüze felgerjedt, lángra gyúlt ellenetek!

5 Móz. 32,22.

15. Te tudod, Uram! Emlékezzél meg rólam és tekints reám, és állj bosszút értem üldözőimben; a te haragodnak halogatásaival ne ejts el engem; tudd meg, hogy éretted szenvedek gyalázatot!

Nehem. 5,19.

16. Ha szavaidat hallattad, én élveztem azokat; a te szavaid öröömre váltak nékem és szívemnek vígasságára; mert a te nevedről neveztetem oh Uram, Seregeknek Istene!

Ezék. 3,3.

17. Nem ültem a nevetgélők gyülekezetében, és nem ujjongtam velök; a te hatalmad miatt egyedül ültem, mert bosszúsággal töltöttél el engem.

18. Miért lett szünetlenné az én fájdalmam, és halálossá, gyógyíthatatlanná az én sebem? Olyanná lettél nékem, mint a bizonytalan vízű, csalóka patak!

Jób. 6,15.

19. Azért ezt mondja az Úr: Ha megtérsz, én is visszatérítelek téged, előttem állasz; és ha elválasztod a jót a hitványtól, olyanná leszel, mint az én szájam. Ők térjenek meg te hozzád, de te ne térj ő hozzájuk!

20. És e nép ellen erős érczbástyává teszlek téged, és viaskodnak ellened, de nem győzhetnek meg téged, mert én veled vagyok, hogy megvédjelek és megszabadítsalak téged, azt mondja az Úr!

Jer. 1,18., Jer. 1,19.

21. És megszabadítlak téged a gonoszok kezeiből, és kimentelek téged a hatalmaskodók markából.

Jer. 26,8., Jer. 26,9., Jer. 26,24., Jer. 38,6., Jer. 38,13.

16.

1. Majd szóla az Úr nékem, mondván:

2. Ne végy magadnak feleséget, és ne legyenek néked fiaid és leányaid ezen a helyen!

3. Mert ezt mondja az Úr a fiak felől és leányok felől, a kik ezen a helyen születnek, és anyjaik felől, a kik szülik őket, és atyjaik felől, a kik nemzették őket e földön:

4. Keserves halállal halnak meg, nem sirattatnak el és el sem temettetnek; ganéjjá lesznek a föld színén, s fegyver és éhség miatt pusztulnak el, és az ő holttestök az ég madarainak és a mezei vadaknak lesznek eledelül.

Jer. 15,3., Siral. 2,21., Siral. 2,22.

5. Mert ezt mondja az Úr: Ne menj be gyászoló házba, se sírni ne menj, se ne vigasztald őket; mert megvontam e néptől az én békességemet, azt mondja az Úr: az irgalmasságot és kegyelmet.

Jer. 15,1., Jer. 15,6.

6. És meghalnak nagyok és kicsinyek e földön; el sem temetik, meg sem siratják őket, sem össze nem metélik magokat, sem hajokat ki nem tépik érettök.

3 Móz. 19,28.

7. Kenyeret sem törnek nékik a gyászoláskor, hogy vigasztalják őket a meghaltért; a vigasztalás poharával sem itatják őket az ő atyjokért és anyjokért.

8. A lakodalmas házba se menj be, hogy leülj velök enni és inni.

9. Mert azt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene: Ímé, én megszüntetem e helyen, a ti szemeitek előtt, a ti napjaitokban a vigasságnak szavát és az örömeinek szavát, a vőlegénynek szavát és a menyasszonynak szavát.

Ésa. 24,7., Ésa. 24,9., Ámós. 8,10.

10. És hogyha tudtára adod e népnek mind e határozatokat, és ezt mondják néked: Miért határozta az Úr ellenünk mindezt a nagy gonoszt; és micsoda a mi bűnünk és micsoda a mi vétünk, a melylyel vétkeztünk az Úr ellen, a mi Istenünk ellen?

Jer. 5,19.

11. Akkor ezt mondd nékik: Azért, mert elhagytak engem a ti atyáitok, azt mondja az Úr, és idegen istenek után jártak, és azoknak szolgáltak és azokat imádták, engem pedig elhagytak, és az én törvényemet meg nem tartották.

12. És ti gonoszabbul cselekedtetek, mint atyáitok; mert ímé, ti mindnyájan a ti gonosz szívetek hamisságát követitek, nem hallgatva reám.

Jer. 7,26.

13. Azért kivetlek titeket e földből arra a földre, a melyet sem ti nem ismertek, sem a ti atyáitok, és ott szolgáltok majd idegen isteneknek nappal és éjjel; mivelhogy nem könyörülök rajtatok.

5 Móz. 28,64., 5 Móz. 28,65.

14. Azért ímé, eljönnek a napok, ezt mondja az Úr, a mikor nem mondják többé; Él az Úr, a ki felhozta Izráel fiait Égyiptom földről;

15. Hanem ezt: Él az Úr, a ki felhozta Izráel fiait északnak földről és mindama földekről, a melyekbe elszórta őket! Mert visszaviszem őket az ő földjükre, a melyet az ő atyáiknak adtam.

Jer. 23,7., Jer. 23,8., Ezék. 28,25., Ezék. 28,26.

16. Ímé én sok halász után küldök, ezt mondja az Úr, hogy halászszaak ki őket; azután pedig elküldök sok vadász után, hogy vadászszaak ki őket minden hegyből, minden halomból és a sziklák hasadékaiból is.

17. Mert szemmel tartom minden útjokat; nem rejtőzhetnek el orcám elől, és nincsen elfedve az ő bűnök szemeim elől.

Jób. 34,21.

18. Előbb azonban megfizetek nékik az ő bűneikért és vétkeikért kétszeresen, mert megszenteléstelenítették az én földemet az ő útálatosságaiknak holttestével, és betöltötték az én örökségemet az ő fertelmességeikkel.

Jer. 3,2., Ezék. 43,7., Ezék. 43,8.

19. Oh Uram, én erősségem, én bátyám és én menedékem a nyomorúság idején! Hozzád jönek majd a nemzetek a föld határaitól, és ezt mondják: Bizony hamis isteneket bírtak a mi atyáink és hiábavalókat, mert nincs köztük segíteni tudó.

20. Csinálhat-é az ember magának isteneket? Hiszen azok nem istenek!

21. Azért ímé, megismertetem velök ez úttal, megismertetem velök az én kezemet és hatalmamot, és megtudják, hogy az Úr az én nevem.

17.

1. A Júda vétké vas tollal, gyémánt hegygyel van felírva; fel van vésve szívök táblájára és oltáraik szarvaira,

2. Mivelhogy megemlékeznek fiaik az ő oltáiraikról, Aséra bálványaikról a zöld fák mellett és a magas halmokon.
Jer. 16,12.
3. Oh én hegyem a síkon! Vagyonodat, minden kincsedet prédává teszem a te magaslataidért, minden határodiban való vétkeidért.
Jer. 15,13.
4. És elszakítottal, és pedig magad által, a te örökségedtől, a melyet én adtam néked, és szolgáltatni fogom veled a te ellenségeidet olyan földön, a melyet nem ismersz; mert tűzre lobbantottátok haragomat, örökké égni fog.
3 Móz. 26,4., 3 Móz. 26,33.
5. Ezt mondja az Úr: Átkozott az a férfi, a ki emberben bízik és testbe helyezi erejét, az Úrtól pedig eltávozott az ő szíve!
Zsolt. 146,3.
6. Mert olyanná lesz, mint a hangafa a pusztában, és nem látja, hogy jó következik, hanem szárazságban lakik a sivatagban, a sovány és lakhatatlan földön.
7. Áldott az a férfi, a ki az Úrban bízik, és a kinek bizodalma az Úr;
Zsolt. 125,1., Ésa. 40,31.
8. Mert olyanná lesz, mint a víz mellé ültetett fa, a mely a folyó felé bocsátja gyökereit, és nem fél, ha hőség következik és a levele zöld marad; és a száraz esztendőben nem retteg, sem a gyümölcsözéstől meg nem szűnik.
Zsolt. 1,3.
9. Csalárdabb a szív mindennél, és gonosz az; kicsoda ismerhetné azt?
10. Én, az Úr vagyok az, a ki a szívet fürkészem és a veséket vizsgálom, hogy megfizessek kinek-kinek az ő útai szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint.
Zsolt. 7,10.
11. Mint a fogoly madár, mely fiaikat gyűjt, melyeket nem ő költött, olyan, a ki gazdagságot gyűjt, de nem igazán; az ő napjainak felén elhagyja azt, a halálakor pedig bolonddá lesz.
12. Óh dicsőség trónja, kezdettől fogva magasságos, szentségünknek helye.
2 Krón. 7,16., Zsolt. 132,12., Zsolt. 132,13.
13. Izráelnek reménység, oh Uram! A kik elhagynak téged, mind megszégyenülnek! A kik elpártolnak tőlem, a porba iratnak be, mert elhagyták az élő vizeknek kútfejét, az Urat!
Zsolt. 73,27.
14. Gyógyíts meg engem Uram, hogy meggyógyuljak, szabadíts meg engem, hogy megszabaduljak, mert te vagy az én dicsekvedésem!
15. Ímé, ők azt mondják nékem: Hol van az Úr szózata? Most jőjön el.
Ésa. 5,19.
16. De én nem siettem elhagyni a te útaidnak követését, sem gonosz napot nem kívántam, te tudod; a mi ajkaimon jött ki, nyilvánvaló volt előtted.
17. Ne légy nékem rettentésemre: reménységem vagy te a háborúság napján!
Jer. 16,19.
18. Szégyenüljenek meg, a kik üldöznek engem, de ne én szégyenüljek meg; ők rettegjenek és ne én rettegjek; hozz reájok háborúság napját, és kétszeres zúzással zúzd össze őket!
Zsolt. 35,4.
19. Ezt mondá nékem az Úr: Menj és állj meg a nép fiainak kapujában, a melyen bemennek és a melyen kijönnek Júdának királyai, és Jeruzsálemnek is minden kapujában!
20. És ezt mondd nekik: Halljátok meg az Úrnak szavát Júdának királyai és egész Júda és Jeruzsálemnek minden lakosa, a kik bejártok e kapukon!
21. Ezt mondja az Úr: Vigyázzatok a ti lelketekre, és ne hordjatok terhet szombat-napon, se Jeruzsálem kapuin be ne vigyetek!
Nehem. 13,19.
22. Házaitokból se vigyetek ki terhet szombat-napon, és semmi munkát ne végezzetek, hanem szenteljétek meg a szombat-napot, úgy a mint atyáitoknak megparancsoltam!
2 Móz. 20,8., 2 Móz. 20,10., 2 Móz. 35,2.
23. De ők nem hallgattak, és fülöket sem hajtották rá, hanem megkeményítették nyakukat, hogy ne halljanak, és az oktatást be ne vehessék.

24. Pedig ha szívesen hallgattok reám, ezt mondja az Úr, és nem visztok be terhet e város kapuin szombatnapon, és megszentelitek a szombat- napot, úgy hogy semmi dolgot nem végeztek azon:

25. Akkor e város kapuin királyok és fejedelmek fognak bevonulni, a kik a Dávid székén ülnek, szekereken és lovakon járnak, mind magok, mind fejedelmeik, Júdának férfiai és Jeruzsálemnek lakosai, és e városban lakni fognak mindörökké.

26. És bejőnek Júda városaiból, Jeruzsálem környékéről, Benjámin földéről, a lapályról, a hegyről és dél felől, hozván égőáldozatot, véres áldozatot, ételáldozatot és temjént, és hozván hálaáldozatot az Úrnak házába.

Zak. 7,7.

27. Ha pedig nem hallgattok reám, hogy megszenteljétek a szombat- napot, és hogy ne hordjatok terhet és ne jőjjetek be Jeruzsálem kapuin szombat- napon: tüzet gerjesztek az ő kapuiban, és megemészti Jeruzsálem palotáit, és nem lesz eloltható.

2 Kir. 25,9., Ámós. 2,5.

18.

1. Az a beszéd, a melyet az Úr beszélt Jeremiásnak, mondván:

2. Kelj fel és menj le a fazekasnak házába, és ott közlöm veled az én beszédeimet!

3. Lemenék azért a fazekas házába, és ímé ő edényt készít vala a korongon.

4. És elromla az edény, a melyet ő készít vala és a mely mint agyag volt a fazekas kezében, és azonnal más edényt készíté belőle, a mint a fazekas jobbnak látta megkészíteni.

5. És szóla az Úr nékem, mondván:

6. Vajjon nem cselekedtem-é veletek úgy, mint ez a fazekas, oh Izráel háza? ezt mondja az Úr. Ímé, mint az agyag a fazekas kezében, olyanok vagytok ti az én kezemben, oh Izráel háza!

Ésa. 45,9., Ésa. 45,10., Ésa. 64,8., Róm. 9,20., Róm. 9,23.

7. Hogyha szólok egy nép ellen és ország ellen, hogy kigyomlálom, megrontom és elvesztem:

8. De megtér az a nép az ő gonoszságából, a mely ellen szóltam: én is megbánom a gonoszt, a melyet rajta véghezvinni gondoltam.

Ezék. 33,11.

9. És hogyha szólok a nép felől és ország felől, hogy felépítem, beültetem;

10. De a gonoszt cselekszi előttem, és nem hallgat az én szómra: akkor megbánom a jót, a melylyel vele jót tenni akartam.

1 Sám. 15,11.

11. Most azért beszélj csak a Júda férfijaival és Jeruzsálem lakosaival, mondván: Ezt mondja az Úr: Ímé, én veszedelmet készíték ellenetek és tervet tervezek ellenetek! Nosza, térjete meg, kiki a maga gonosz útáról, és jobbítsátok meg útaitokat és cselekedeteiteket!

2 Kir. 17,13., 2 Kir. 17,14.

12. Ők pedig azt mondják: Hagyd el! Mert mi a magunk gondolatai után megyünk, és mindnyájan a mi gonosz szívünk hamisságát cselekedszük.

13. Azért ezt mondja az Úr: Kérdezzétek csak meg a népeket: kicsoda hallott vala ilyeneket? Igen útalatosan cselekedett Izráel leánya!

14. Elhagyja-é a mezőség szikláját a Libanon hava? Vajjon kiszáríthatók-é a felfakadó, csörgedező, hullámzó vizek?

15. Ám az én népem elfeledkezett rólam; a hiábavalónak áldozik; elcsábították őket az ő útairól, az ősrégi nyomról, hogy ösvényeken, járatlan úton járjanak;

16. Hogy pusztasággá tegyem földjüket, örökös csúfsággá, hogy a ki átmegy rajta, elálmélkodjék és fejét csóválja.

1 Kir. 9,7., 1 Kir. 9,9.

17. Mint keleti szél szórom szét őket az ellenség előtt, háttal és nem arczzal nézek reájok az ő pusztulásuk napján.

Ésa. 1,15.

18. Ők pedig mondák: Jertek és tervezzünk terveket Jeremiás ellen, mert nem vész el a törvény a paptól, sem a tanács a bölcstől, sem az ige a prófétától! Jertek el és verjük meg őt nyelvvel, és ne hallgassunk egy szavára sem!

Jer. 11,19., Jer. 19,7.

19. Figyelmezz reám Uram, és az én pereseimnek szavát is halld meg!

20. Hát rosszal fizetnek-é a jóért, hogy ők vermet ásnak nékem? Emlékezzél! Előtted álltam, hogy javokra beszéljek, hogy elfordítsam rólok haragodat.

Zsolt. 35,12., Zsolt. 35,13.

21. Azért juttasd fiaikat éhségre és hányd őket fegyver hegyére, hogy legyenek az ő asszonyaik magtalanokká és özvegyekké; férjeik pedig legyenek halál martalékává, ifjaikat fegyver verje le a harczon.

22. Kiáltás hallattassék házaikból, mikor sereggel törzs reájok hirtelen, mert vermet ástak, hogy elfogjanak engem, és tört vetettek lábaimnak.

23. Te pedig Uram, tudod minden ellenem való gyilkos szándékukat; ne kegyelmezz meg bűneik miatt, és ne töröld ki vétkeiket orcád elől, hanem veszni valók legyenek előtted; a te haragod idején bánj el velök!

Jer. 18,18., Jer. 11,19.

19.

1. Ezt mondja az Úr: Menj el és végy egy cserépkorsót a fazekastól, és némelyekkel a nép vénei közül és a papok vénei közül.

2. Menj el a Ben-Hinnom völgyébe, a mely a fazekasok kapujának bejáratánál van, és kiáltsd ott azokat a szavakat, a melyeket én szólok néked;

3. És ezt mondjad: Halljátok meg az Úr szavát Júda királyai és Jeruzsálem lakosai: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé, én veszedelmet hozok e helyre, úgy hogy a ki csak hallja, megcsendül bele a füle.

4. Azért, mert elhagytak engem, és idegenné tették e helyet, és idegen isteneknek áldoztak benne, a kiket sem ők nem ismertek, sem atyáik, sem Júda királyai, és eltöltötték e helyet ártatlan vérral;

Ésa. 65,11., 2 Kir. 21,6., 2 Kir. 21,16.

5. És magaslatokat építének a Baálnak, hogy megégessék fiaikat a tűzben, égőáldozatul a Baálnak, a mit én nem parancsoltam, sem nem rendeltem, és a mire nem is gondoltam.

Jer. 7,31.

6. Azért ímé eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és e hely nem neveztetik többé Tófetnek, sem Ben-Hinnom völgyének, hanem öldöklés völgyének.

7. És eszét veszttem e helyen Júdának és Jeruzsálemnek, és fegyverrel ejtem el őket ellenségeik előtt, és az életökre töröknek kezével; holttesteiket pedig az ég madarainak és a mezei vadaknak adom eledelül.

8. És e várost csudává teszem és nevetséggé, aki csak átmegy rajta álmélikodik, és szörnyűködik az ő nagy romlásán.

Jer. 18,16.

9. És megétetem velök az ő fiaik húsát és leányaik húsát és megeszi kiki az ő barátjának húsát, a megszállás alatt és a veszedelem alatt, a melylyel megszorongatják őket ellenségeik és a kik keresik az ő lelköket.

5 Móz. 28,53.

10. Azután törd el a korsót azok szeme láttára, a kik elmennek veled.

11. És ezt mondd nékik: Ezt mondja a Seregek Ura: Így töröm össze e népet és e várost, a mint összetörhető e cserépedény, a mely többé meg sem építhető; és Tófetben temettetnek el, mert nem lesz más hely a temetkezésre.

Jer. 7,32.

12. Így cselekszem e helylyel és ennek lakosaival, azt mondja az Úr, és olyanná teszem e várost, a milyen Tófet.

13. És Jeruzsálem házai és Júda királyainak házai undokokká lesznek, mint a Tófet helye; mindazok a házak, a melyeknek tetején az ég egész seregének áldoztak és italáldozatot vittek az idegen isteneknek.

2 Kir. 23,10., 2 Kir. 23,12.

14. Azután hazajöve Jeremiás Tófetből, a hová az Úr küldte vala őt prófétálni; megáll a az Úr házának pitvarában, és szóla az egész népnek:

15. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé én ráhozom e városra és ennek minden városára mindama veszedelmet, a melyről szóltam ő ellene; mert megkeményítették nyakukat, hogy ne hallják az én beszédeimet.

Jer. 7,25., Jer. 7,26., Jer. 18,12.

20.

1. És hallá Passúr a pap, az Immár fia (ő pedig fejedelem vala az Úr házában), Jeremiást, a mint e szókat prófétálja vala:
2. És megcsapdosá Passúr Jeremiást a prófétát, és beveté őt a tömlöczbe, a mely a Benjámin felső kapujában vala, az Úr háza mellett.

2 Krón. 16,10.

3. És lón másnap, hogy kivevé Passúr Jeremiást a tömlöczből, és monda néki Jeremiás: Nem Passúrnak nevezett téged az Úr, hanem Mágor Missábibnak;
4. Mert ezt mondja az Úr: Ímé, én félelemben ejtelek téged és minden barátodat, és elhullanak az ő ellenségeik fegyvere által a szemeid láttára; az egész Júdát pedig odaadom a babiloni király kezébe, és elviszi őket Babilonba, és fegyverrel vágja le őket:

Jer. 39,1., Jer. 39,9.

5. És odaadom e városnak minden vagyonát és minden keresményét, és minden drágaságát, és Júda királyainak minden kincsét odaadom az ő ellenségeik kezébe, és elrabolják, elhurczolják és Babilonba viszik azokat.
6. Te pedig Passúr és a te háznak minden lakosa, rabságba mentek, és Babilonba jutsz és ott halsz meg és ott temettetel el, te és minden barátod, a kiknek hamisan prófétáltál.
7. Rávetél Uram engem és rávétettem, megragadtál engem és legyőztél! Nevetségessé lettem minden időre, mindenki csúfol engemet;
8. Mert a hányszor csak szólok, kiáltozom, így kiáltok: erőszak és romlás! Mert az Úr szava mindenkori gyalázatomra és csúfságomra lett nékem.

Jer. 20,1., Jer. 20,2.

9. Azért azt mondom: Nem emlékezem róla, sem az ő nevében többé nem szólok; de mintha égő tűz volna szívemben, az én csontjaimba rekesztetve, és erőlködöm, hogy elviseljem azt, de nem tehetem.
10. Mert hallom sokak rágalmazását, a mindenfelől való fenyegetést: Jelentsétek fel és ezt mi is feljelentjük: mindazok is, a kik barátaim, az én tántorodásomra figyelmeznak, mondván: Talán megbotlik és megfoghatjuk őt, és bosszút állhatunk rajta;

Jer. 18,18.

11. De az Úr velem van, mint hatalmas hős, azért elesnek az én kergetőim és nem bírnak velem, igen megszégyenülnek, mert nem okosan cselekesznek: örökkévaló gyalázat lesz rajtok és felejtethetlen.

Jer. 15,20., Jer. 23,40.

12. Azért, oh Seregeknek Ura, a ki megpróbálsz az igazat, látod a veséket és a szíveket, hadd lássam a te büntetésedet ő rajtok: mert néked jelentettem meg az én ügyemet!

Jer. 11,20.

13. Énekeljétek az Úrnak, dicsérjétek az Urat, mert a szegénynek lelkét megszabadítja a gonoszok kezéből.

14. Átkozott az a nap, a melyen születtem; az a nap, a melyen anyám szült engem, ne legyen áldott!

Jób. 3,3., Jób. 3,20.

15. Átkozott ember az, a ki örömhírt vitt az én atyámnak, mondván: Fiúmagzatod született néked, igen megörvendeztetvén őt.

16. És legyen az az ember olyan, mint azok a városok, a melyeket elvesztett az Úr és meg nem bánta; és halljon reggel kiáltozást, és harci riadót délben.

1 Móz. 19,24., 1 Móz. 19,25.

17. Hogy nem ölt meg engem az én anyám méhében, hogy az én anyám nékem koporsóm lett volna, és méhe soha sem szült volna!

18. Miért is jöttem ki az én anyámnak méhéből, hogy nyomorúságot lássak és bánatot, és hogy napjaim gyalázatban végződjenek?

21.

1. Ez a beszéd, a melyet szóla az Úr Jeremiásnak, mikor elküldé hozzá Sedékiás király Passúrt Melkiásnak fiát, és Sofóniást a Maásiás pap fiát, mondván:

2. Kérdezd meg most érettünk az Urat, mert Nabukodonozor, a babiloni király viaskodik ellenünk, ha cselekszik-e az Úr velünk minden ő csodái szerint, hogy elhagyjon minket?

3. És monda nékik Jeremiás: Ezt mondjátok Sedékiásnak.

4. Így szól az Úr Izráel Istene: Ímé, én elfordítok minden hadi szerszámot, a melyek a ti kezeitekben vannak, a melyekkel ti a babiloni király ellen és a Kaldeusok ellen viaskodtok, a kik kívül a kőfalon ostromolnak titeket, és begyűjtöm őket e városnak közepébe;

Jer. 39,3.

5. És én kinyujtott kézzel vívok ellenetek és nagy erős karral és haraggal, búsulással és nagy felindulással.

6. És megverem e városnak lakosait, mind az embert, mind a barmot; nagy döghalállal halnak meg.

7. És azután, azt mondja az Úr, Sedékiást a Júda királyát, és az ő szolgálait, és a népet, és a kik megmaradnak e városban a döghaláltól, a fegyvertől és az éhségtől: odaadom Nabukodonozornak, a babiloni királynak kezébe és az ő ellenségeiknek kezébe és azoknak kezébe, a kik keresik az ő lelköket, és megöli őket éles fegyverrel: nem kedvez nékik, nem enged és nem könyörül rajtuk.

Jer. 39,6., Jer. 39,7.

8. Azután ezt mondjad e népnek: Ezt mondja az Úr: Ímé, én előtökbe adom néktek az élet útját és a halál útját.

9. A ki e városban lakik, fegyver, éhség és döghalál miatt kell meghalnia; a ki pedig kimegy belőle és a Kaldeusokhoz megy, a kik megostromolnak titeket, él, és az ő lelkét zsákmányul nyeri;

10. Mert orczámat e város veszedelmére fordítottam és nem megszabadulására, azt mondja az Úr: A babiloni király kezébe adatik, és tűzzel égeti meg azt!

11. Júda királya házának mondd meg: Halljátok meg az Úr szavát!

12. Dávidnak háza, ezt mondja az Úr: Hamarsággal tegyetek igaz ítéletet, a nyomorultat mentsétek meg a nyomorgatónak kezéből, különben az én haragom kitör, mint a tűz és felgerjed, és nem lesz, a ki megolthassa, az ő cselekedeteiknek gonoszága miatt.

Jer. 22,3.

13. Ímé, én reátok megyek, te völgy lakója és síkságnak szirtje; azt mondja az Úr, a kik azt mondjátok: Kicsoda jön le mi ellenünk, és kicsoda jön be a mi házainkba?

14. És a ti cselekedeteiteknek gyümölcse szerint fenyítlek meg titeket, azt mondja az Úr, és tüzet gyújtok az ő erdejében, és köröskörül az mindent megemészti!

Róm. 2,6., Róm. 2,11.

22.

1. Ezt mondja az Úr: Menj alá a Júda királyának házába, és beszéld el ezeket:

2. És ezt mondd: Halld meg az Úr szavát, Júda királya, a ki a Dávid királyi székében ülsz, te és a te szolgálid, és a te néped, a kik bejártok e kapukon!

3. Ezt mondja az Úr: Tegyetek ítéletet és igazságot, és mentsétek meg a nyomorultat a nyomorgató kezéből! A jövevényt, árvát és özvegyet pedig ne nyomorgassátok és rajta ne erőszakoskodjatok, és ártatlan vért e helyen ki ne ontsatok.

Jer. 21,12.

4. Mert ha ezt cselekszitek, akkor királyok mennek be e háznak kapuin, a kik a Dávid székébe ülnek, szekereken és lovakon menvén ő, az ő szolgálai és az ő népe.

Jer. 17,25.

5. Ha pedig nem hallgattok e szókra, én magamra esküszöm, azt mondja az Úr, hogy elpusztul e ház.

Zsid. 6,13.

6. Mert így szól az Úr a Júda királyának házához: Ha Gileád volnál nékem és a Libánon feje: mégis elpusztítalak téged, mint a városokat, a melyekben nem laknak.

7. És felkészítem ellened a rablókat, mindeniket az ő fegyverével, és kivágják a te válogatott czédrusaidat, és a tűzre vetik.

8. És sok nép megy át e városon, és ezt mondják egymásnak: Miért mívelte ez Úr ezt e nagy várossal?

2 Móz. 29,24., 2 Móz. 29,25.

9. És ezt mondják: Azért, mert elhagyták az Úrnak, az ő Istenöknek frigyét, és idegen istenek előtt borultak le és azoknak szolgáltak.

10. Ne sirassátok a halottat és ne bánkodjatok érte, hanem azt sirassátok, a ki elment, mert nem jó vissza többé, és az ő szülőföldjét nem látja meg.

11. Mert ezt mondja az Úr Sallum felől, Jósiásnak, a Júda királyának fia felől, a ki uralkodik az ő atyja, Jósiás helyett: A ki kimegy e helyből, nem tér többé ide vissza.

2 Kir. 23,31., 2 Kir. 23,34.

12. Hanem a helyen, a hová rabságra vitték, ott hal meg, és e földet nem látja többé.

13. Jaj annak, a ki hamisan építi házát, felházait pedig álnokul; a ki az ő felebarátjával ingyen szolgáltat, és munkájának bérét néki meg nem adja.

14. A ki ezt mondja: Nagy házat építék magamnak és tágas felházakat, és ablakait kiszélesíti és czédrusfával béleli meg és megfesti cinóberrel.

15. Király vagy-é azért, hogy czédrus után kívánczol? A te atyád nem evett és ivott-é? De igazságot és méltányosságot cselekedett, azért jó dolga volt.

16. Igazságosan ítélte a szegényt és a nyomorultat, azért jó volt dolga. Nem ez-é az igaz ismeret felőlem? azt mondja az Úr!

17. De a te szemeid és szíved csak a te nyereségedre vágnak, és az ártatlan véérére, és ragadozásra és erőszak elkövetésére.

Ezék. 19,6., Ezék. 19,7.

18. Azért ezt mondja az Úr Joákimnak, Jósiás, Júda királya fiának: Nem siratják őt: Jaj atyám! Jaj húgom! nem siratják őt: Jaj uram! Jaj az ő dicsőségének.

2 Krón. 36,4., 2 Krón. 36,6.

19. Úgy temetik el, mint a szamarat, kivonják és elvetik Jeruzsálem kapuin kívül!

Ésa. 14,19., Préd. 6,3.

20. Menj fel a Libánonra és kiálts, és a Básánon emeld fel szódat és kiálts az Abarimról, mert szeretőd mind tönkre jutottak.

21. Szóltam néked, mikor jól volt dolgod, de ezt mondtad: Nem hallom. Ifjúságodtól fogva ez a te szokásod, hogy nem hallgattad az én szómat!

Jer. 18,12.

22. Minden pásztorodat szél emészti meg, és a szeretőd rabságra mennek; akkor szegyent vallasz majd és pironkodol minden gonoszságodért.

23. Te, a ki a Libánonon lakozol, a czédrusfákon fészkel: hogy fogsz majd nyögni, mikor fájdalmak lepnek meg, a gyermekszülő vajudása?

24. Élek én, azt mondja az Úr, hogy ha Kóniás; Joákimnak, a Júda királyának fia pecsétgyűrű volna is az én jobbkezemben: mindazáltal onnan lerántanálak.

2 Kir. 24,8., 2 Kir. 24,16., Agge. 2,23.

25. És odaadlak téged a te lelked keresőinek kezébe, és azoknak kezébe, a kiknek tekintetétől félsz, és Nabukodonozornak, a babiloni királynak kezébe és a Káldeusoknak kezébe.

26. És elvetlek téged és a te anyádat, a ki szült téged, idegen földre, a melyben nem születtetek, és ott haltok meg.

27. És nem jőnek vissza arra a földre, a melyre az ő lelkök visszajőni kívánczolnak.

28. Avagy útálatos és elromlott edény-é ez a férfiú, ez a Kóniás, avagy oly edény-é, amelyben semmi gyönyörűség nincsen? Miért lökték el őt és az ő magvát, és dobták olyan földre, a melyet ők nem ismernek?

Hós. 8,8.

29. Föld, föld, föld! halld meg az Úrnak szavát!

Ésa. 1,2.

30. Ezt mondja az Úr: Írjátok fel ezt a férfiút, mint gyermektelent, mint olyan embert, a kinek nem lesz jó előmenetele az ő idejében; mert senkinek, a ki az ő magvából a Dávid székében ül, nem lesz jó állapotja, és nem uralkodik többé Júdában.

2 Kir. 24,1., 2 Kir. 24,7., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,7.

23.

1. Jaj a pásztoroknak, a kik elvesztik és elszélesztik az én mezőmnek juhait, azt mondja az Úr.

Jer. 25,34., Jer. 25,36., Ezék. 34,2., Ezék. 34,20.

2. Azért ezt mondja az Úr, Izráel Istene a pásztoroknak, a kik legeltetik az én népemet: Ti szélesztettétek el az én juhaimat és űztétek el őket; és nem néztetek utánok; ímé, én megbüntetem a ti cselekedeteiteknek gonoszságát, azt mondja az Úr.

3. Juhaimnak maradékát pedig összegyűjtöm minden földről, a melyekre elűztem őket, és visszahozom őket az ő legelőikre, és szaporodnak és megsokasodnak.
4. És pásztorokat rendelek melléjük, hogy legeltessék őket, és többé nem félnek és nem rettegnek, sem meg nem fogyatkoznak, azt mondja az Úr.

Ezék. 34,11., Ezék. 34,15., Ésa. 40,10., Ésa. 40,11.

5. Ímé, eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és támasztok Dávidnak igaz magvat, és uralkodik mint király, és bölcsen cselekszik és méltányosságot és igazságot cselekszik e földön.

Jer. 33,14., Jer. 33,16., Dán. 9,21., Dán. 9,25., Luk. 1,32., Luk. 1,33.

6. Az ő idejében megszabadul Júda, és Izráel bátoroságosan lakozik, és ez lesz az ő neve, a melylyel nevezik őt: Az Úr a mi igazságunk!

7. Azért ímé elközelgetnek a napok, azt mondja az Úr, a melyekben nem mondják többé: Él az Úr, a ki kihozta Izráel fiait Égyiptom földéből.

8. Hanem inkább ezt mondják: Él az Úr, a ki kihozta és a ki haza vezérlette Izráel házának magvat az északi földről és mindama földekről, a melyekre kiűztem vala őket, és lakoznak az ő földjökön.

Jer. 16,14., Jer. 16,15.

9. A próféták miatt megkeseredett az én szívem én bennem, minden csontom reszket; olyan vagyok, mint a részeg férfi és mint a bortól elázott ember, az Úrért és az ő szent igéjéért.

10. Mert betelt a föld paráznákkal, mert a hamis esküvés miatt gyászol a föld, a pusztának legelője kiszáradt, és az ő futásuk gonosz, és az ő hatalmassuk hamis.

Jer. 5,8.

11. Mert mind a próféta, mind a pap istentelenek, még házamban is megtaláltam az ő gonoszságukat, azt mondja az Úr.

2 Krón. 36,14.

12. Azért az ő útjuk olyan lesz, mint a sikamlós utak a setétben, megbotlanak és elesnek: mert veszedelmet hozok reájok, az ő büntetésöknek esztendejét, azt mondja az Úr.

Zsolt. 35,6.

13. A Samariabeli prófétákban is bolondságot láttam: A Baál nevében prófétáltak, és elcsalták az én népemet, az Izráelt.

14. De a jeruzsálemi prófétákban is rútságot láttam: paráználkodnak és hazugságban járnak; sőt pártját fogják a gonoszoknak, annyira; hogy senki sem tér meg az ő gonoszságából; olyanok előttem mindnyájan, mint Sodoma, és a benne lakók, mint Gomora.

Ésa. 1,10.

15. Azért ezt mondja a Seregek Ura a próféták felől: Ímé, én ürmöt adok enniök és mérget adok inniök, mert a jeruzsálemi prófétáktól ment ki az istentelenség minden földre.

Jer. 7,14., Siral. 3,15.

16. Ezt mondja a Seregek Ura: Ne hallgassátok azoknak a prófétáknak szavait, a kik néktek prófétálnak, elbolondítanak titeket: az ő szívöknek látását szólják, nem az Úr szájából valót.

17. Szüntelen ezt mondják azoknak, a kik megvetnek engem: Azt mondta az Úr: Békességetek lesz néktek és mindenkinek, a ki az ő szívének keménysége szerint jár; ezt mondák: Nem jó ti reátok veszedelem!

Jer. 6,14., Ezék. 13,10.

18. Mert ki állott az Úr tanácsában, és ki látta és hallotta az ő igéjét? Ki figyelmeztet az ő igéjére és hallotta azt?

19. Ímé, az Úrnak szélvésze nagy haraggal kitör, és a hitetlenek fejére forgószél zúdul.

Jer. 30,21., Jer. 30,23.

20. Nem szünik meg az Úrnak haragja, míg meg nem valósítja és míg be nem teljesíti szívének gondolatait; az utolsó napokban értitek meg e dolog értelmét.

21. Nem küldöttem e prófétákat, de ők futottak, nem szólottam nekik, mégis prófétáltak.

Jer. 14,14.

22. Ha tanácsomban állottak volna, akkor az én igéimet hirdették volna az én népemnek, és eltérítették volna őket az ő gonosz útairól, és az ő cselekedetöknek gonoszságától.

23. Csak a közelben vagyok-é én Isten? azt mondja az Úr, és nem vagyok-é Isten a messzeségben is?

24. Vajjon elrejtőzhetik-é valaki a rejtekhelyeken, hogy én ne lássam őt? azt mondja az Úr, vajjon nem töltöm-é én be a mennyet és a földet? azt mondja az Úr.

25. Hallottam, a mit a hazug próféták mondanak, a kik hazugságot prófétálnak az én nevemben, mondván: Álmodtál, álmodtál.

26. Meddig lesz ez a hazugságot prófétáló próféták szívében, a kik az ő szívök csalárdságát prófétálják?

Jer. 5,31.

27. A kik el akarják az én népemmel felejtetni az én nevemet az ő álmaikkal, a melyeket egymásnak beszélnek, miképen az ő atyáik elfeledkeztek az én nevemről a Baálért?

Bir. 8,33., Bir. 8,34.

28. A próféta, a ki álomlátó, beszéljen álmodt; a kinél pedig az én ígém van, beszélje az én ígém igazán. Mi köze van a polyvának a búzával? azt mondja az Úr.

29. Nem olyan-é az én ígém, mint a tűz? azt mondja az Úr, mint a sziklazúzó pőröly?

30. Azért ímé én a prófétákra támadok, azt mondja az Úr, a kik az én beszédeimet ellopják egyik a másikatól.

31. Ímé, én a prófétákra támadok, azt mondja az Úr, a kik felemelik nyelvöket és azt mondják: az Úr mondja!

32. Ímé, én a prófétákra támadok, a kik hazug álmokat prófétálnak, azt mondja az Úr, és beszélnek azokat, és megcsalják az én népem az ő hazugságaikkal és hízeltetésükkel, holott én nem küldtem őket, sem nem parancsoltam nekik, és használni sem használtak e népnek, azt mondja az Úr.

5 Móz. 18,20., Sof. 3,4.

33. Mikor pedig megkérdez téged e nép, vagy a próféta, vagy a pap, mondván: Micsoda az Úrnak terhe? akkor mondd meg nekik azt: mi a teher? Az, hogy elvetlek titeket, azt mondja az Úr.

34. A mely próféta vagy pap, vagy község azt mondja: Ez az Úrnak terhe, meglátogatom azt az embert és annak házáat.

35. Kiki ezt mondja az ő barátjának és kiki az ő atyjafiának: Mit felel az Úr? és mit szólt az Úr?

36. És az Úrnak terhét ne emlegessétek többé, mert mindenkinek terhes lesz az ő szava, ha elforgatjátok az élő Istennek, a Seregek Urának, a mi Istenünknek, beszédét.

37. Ezt mondjad a prófétának: Mit felelt néked az Úr és mit szólt az Úr?

38. Hogyha az Úrnak terhét említitek, tehát ezt mondja az Úr: Mivelhogy ti e szót mondottátok: ez az Úrnak terhe, jóllehet küldék ti hozzátok, a kik ezt mondják: Ne mondjátok: ez az Úrnak terhe;

39. Ezért ímé én elfeledlek titeket, és kigyomlállak titeket, és a várost, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, elvetem az én orcám elől.

40. És örökkévaló szégyent és örökkévaló gyalázatot hozok ti reátok, a mely felejtethetlen.

Jer. 20,11.

24.

1. Látomást mutata nékem az Úr, és ímé, két kosár füge volt letéve az Úr temploma előtt, miután Nabukodonozor babiloniai király Jékóniást, Joákimnak, a Júda királyának fiát és Júdának fejedelmeit és az ácsokat és kovácsokat fogságra hurczolá Jeruzsálemből, és elvivé őket Babilonba.

2 Kir. 24,15., 2 Kir. 24,17.

2. Az egyik kosárban igen jó fügek valának, a milyenek az először érő fügek; a másik kosárban pedig igen rossz fügek valának, sőt ehetetlenek a rosszság miatt.

3. És monda az Úr nékem: Mit látsz te Jeremiás? És mondek: Fügek. A jó fügek igen jók, de a rosszak igen rosszak, sőt rosszságok miatt ehetetlenek.

4. És szóla az Úr nékem, mondván:

5. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Mint ezeket a jó fügeket, úgy megkülönböztetem a Júda foglyait, a kiket e helyről a Kaldeusok földjére vittem, az ő javokra.

5 Móz. 8,16.

6. És őket szemmel tartom az ő javokra, és visszahozom e földre, és megépítem és el nem rontom, és beplántálom és ki nem szaggatom.

7. És szívet adok nekik, hogy megismerjenek engemet, hogy én vagyok az Úr, és ők én népemé lesznek, én pedig Istenökké leszek, mert teljes szívökből megtérnek hozzám.

5 Móz. 30,6., Jer. 30,22.

8. És a milyenek a rossz fügek, a melyek ehetetlenek a rosszság miatt, azt mondja az Úr, olyanná teszem Sedékiást, a Júda királyát, és az ő maradékát, és az ő fejedelmeit, és Jeruzsálem maradékát, a kik itt maradnak e földön, és azokat, a kik Égyiptom földén laknak.

Jer. 29,17., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11.

9. És kiteszem őket rettegésnek, veszedelemnek a föld minden országában; gyalázatnak, példabeszédnek, gúnynak és szidalomnak minden helyen, a hová kiűzöm őket.

5 Móz. 28,36., 5 Móz. 28,37.

10. És fegyvert, éhséget és döghalált bocsátok reájok mindaddig, a míg elfogynak a földről, a melyet nékik adtam és az ő atyáiknak.

Jer. 15,3., Jer. 15,4.

25.

1. Az a beszéd, a mely lőn Jeremiáshoz az egész Júda népe felől, Joákim negyedik esztendejében; a ki fia vala Jósiasznak, a Júda királyának, az első esztendejében Nabukodonozornak a babiloni királynak;

2 Kir. 23,34.

2. A melyet szóla Jeremiás próféta az egész Júda népéhez és Jeruzsálem minden lakosához, mondván:

3. Jósiasznak tizenharmadik esztendejétől fogva, a ki fia vala Amonnak, a Júda királyának, e napig (vagyis huszonhárom esztendő óta) szóla az Úr nékem, és szólottam én néktek, jó reggelt szoltam, de nem hallgattátok.

2 Kir. 22,1., 2 Kir. 23,29.

4. És elküldte az Úr ti hozzátok minden ő szolgáját, a prófétákat, jó reggel elküldte, de nem hallgattátok, és fületeket sem hajtottátok a hallásra.

Jer. 18,12.

5. Ezt mondták: Térjete meg már mindnyájan a ti gonosz útaitokról és a ti gonosz cselekedeteitekből, hogy lakhassatok a földön, a melyet az Úr adott néktek és a ti atyáitoknak öröktől fogva örökké.

2 Kir. 17,13., 2 Kir. 14,17.

6. És ne járjatok idegen istenek után, hogy szolgáljatok nékik és imádjátok őket, és ne ingereljete fel engem a ti kezeitek munkájával, hogy veszedelmet ne hozzak rátok.

7. De nem hallgattatok reám, azt mondja az Úr, hogy felingereljete engem a ti kezeitek munkájával a ti veszedelmeitekre.

Jer. 18,12.

8. Azért ezt mondja a Seregeknek Ura: Mivelhogy nem hallgattatok az én beszédemre:

9. Ímé, kiküldök én és felveszem északnak minden nemzetségét, azt mondja az Úr, és Nabukodonozort, a babiloni királyt, az én szolgámat, és behozom őket e földre és ennek lakóira és mind e körül való nemzetekre, és elveszem őket és csudává és szörnyűséggé teszem őket és örökkévaló pusztasággá.

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11., Ésa. 10,6., Siral. 2,15.

10. És elveszem tőlök az öröm szavát, a vígasság szavát, a vőlegény szavát és a menyasszony szavát, a malmok zörgését és a szövétnek világosságát.

Jer. 16,9.

11. És ez egész föld pusztasággá és csudává lészen, és e nemzetek a babiloni királynak szolgálnak hetven esztendeig.

2 Krón. 36,22., 2 Krón. 36,23.

12. És mikor eltelik a hetven esztendő, meglátogatom a babiloni királyon és az ő népén az ő álnokságukat, azt mondja az Úr, és a káldeai földön, és örökkévaló pusztasággá teszem azt.

Ésa. 47,1., Ésa. 47,15., Dán. 9,2., Dán. 5,30., Dán. 5,31.

13. És végbeviszem azon a földön mindazokat, a miket szoltam felőle, mindazt, a mi megvan írva e könyvben, a melyet prófétált Jeremiás az összes nemzetek felől.

Jer. 50,2., Jer. 50,3., Ésa. 21,2., Ésa. 21,9.

14. Mert ő rajtok is uralkodnak majd sok nemzetek és nagy királyok, és megfizetek nékik az ő cselekedeteik szerint és az ő kezeiknek munkája szerint.

Róm. 2,6., Róm. 2,11.

15. Mert ezt mondotta az Úr, Izráelnek Istene nékem: Vedd el kezemből e harag borának poharát, és itasd meg vele mindama nemzeteket, a kikhez én küldelek téged.

16. Hogy igyanak, részegüljenek meg és bolondoskodjanak a fegyver miatt, a melyet én közéjük bocsátok.

Náh. 3,11.

17. És elvevém a pohárt az Úr kezéből, és megitatám mindama nemzeteket, a kikhez küldé engem az Úr:

18. Jeruzsálemet és Júda városait, az ő királyait és fejedelmeit, hogy pusztasággá, csudává, szörnyűséggé és átokká tegyem őket, a mint e mai napon van:

19. A Faraót, Égyiptom királyát, az ő szolgálait és fejedelmeit és minden ő népét,

Jer. 46,2.

20. És minden egyveleg népet, és az Úz földének minden királyát, és a Filiszteusok földének minden királyát, és Askalont, Gázát, Akkaront és Azótusnak maradékait,

Jer. 17,1.

21. Edomot, Moábot és az Ammon fiait,

Jer. 48,1., Jer. 49,2.

22. És Tírusnak minden királyát és Szidonnak minden királyát és a szigeteknek minden királyát, a kik túl vannak a tengeren,

Jer. 47,2.

23. Dedánt és Témánt és Búzt és mindazokat, a kik lenyírott üstökúek,

1 Móz. 25,3.

24. És Arábiának minden királyát és az egyveleg nép minden királyát, a kik a pusztában laknak,

25. És Zimrinek minden királyát és Elámnak minden királyát és a Médusok minden királyát,

26. És északnak minden királyát, mind a közelvalókat, mind a távolvalókat, egyiket a másikra, és a földnek minden országát, a melyek e föld színén vannak; Sésák királya pedig ezek után iszik.

27. Azért ezt mondd nékik: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene: Igyatok és részegüljete meg, okádjatok és hulljatok el, és fel ne keljete a fegyver előtt, a melyet én küldök közétek.

Jer. 25,16., Nehem. 3,11.

28. És ha majd a te kezedből nem akarják elvenni a pohárt, hogy igyanak belőle: ezt mondd nékik: Így szól a Seregek Ura: Meg kell innotok.

Abd. 1,16., Abd. 1,17.

29. Mert ímé, a város ellen, a mely az én nevemről neveztetik, az ellen veszedelmet indítok, ti pedig egészen megmenekültök-é? Nem menekesztetek, mert én fegyvert hozok e földnek minden lakosára, azt mondja a Seregek Ura,

1 Pét. 4,17., Ésa. 63,18., Ésa. 63,19.

30. Te pedig prófétáld meg nékik mind e szókat, és ezt mondd nékik: Az Úr a magasságból harsog, és az ő szent lakhelyéből dörög, harsanva harsog az ő házára, riogatva kiált, mint a szőlőtaposók, e föld minden lakosa ellen.

Jóel. 3,16., Ámós. 1,2.

31. Elhat e harsogás a földnek végére, mert pere van az Úrnak a pogányokkal, ő minden testnek ítélő bírása, a hitleneket fegyverre veti, azt mondja az Úr.

1 Móz. 18,25., Jer. 15,1., Jer. 15,2., Jer. 15,6.

32. Így szól a Seregek Ura: Ímé, veszedelem indul egyik nemzettől a másik nemzetre, és nagy szélvész támad a föld széleitől.

33. És azon a napon az Úrtól levágnak a föld egyik végétől fogva a föld másik végéig; nem sirattatnak meg, és össze sem hordatnak, és el sem temettetnek, olyanok lesznek a földnek színén, mint a ganéj.

Jer. 16,4.

34. Jajgassatok pásztorok, és kiáltsatok, és heverjete a porban, ti vezérei a nyájnak, mert eljön a ti megöletéseteknek és szétszórátástoknak ideje, és elhullotok, noha drága edények vagytok.

Jer. 22,28., Jer. 23,1., Jer. 23,2., Jer. 24,8., Jer. 24,10.

35. És nincs hová futniok a pásztoroknak, és menekülniök a nyáj vezéreinek.

36. Hallatszik a pásztorok kiáltozása és a nyáj vezéreinek jajgatása, mert elpusztította az Úr az ő legeltető helyöket.

37. Elpusztultak a békességes legeltető helyek az Úr felgerjedd haragja miatt.

38. Elhagyta azokat, mint az orozslán az ő barlangját, mert pusztaságát lett az ő földjök a zsarnoknak dühe miatt és az ő felgerjedd haragja miatt.

26.

1. A Jójakim uralkodásának kezdetén, a ki fia vala Jósiásnak, a Júda királyának, e szót szólá az Úr, mondván:

2 Kir. 23,34.

2. Ezt mondja az Úr: Állj az Úr házának pitvarába, és mondd el Júdának minden városából azoknak, a kik imádkozni jőnek az Úr házába, mindazokat az igéket, a melyeket parancsoltam néked, hogy mond el nekik. Egy szót se hagyj el!

5 Móz. 16,16., Jer. 20,9.

3. Hátha szót fogadnak, és mindenki megtér az ő gonosz útjától, akkor megbánom a veszedelmet, a melyet nekik okozni gondoltam az ő cselekedeteik gonoszsága miatt.

Jer. 22,3., Jer. 22,5.

4. És mondd meg nekik: Így szól az Úr: Ha nem hallgattok reám, hogy az én törvényeim szerint járjatok, a melyet előtökbe adtam,

5. Hogy hallgassatok a prófétáknak, az én szolgálóimnak beszédére, a kiket én küldék hozzátok, és pedig jó reggel küldém, de nem hallgattok rájuk:

6. Akkor e házat hasonlónak teszem Silóhoz, e várost pedig a föld minden nemzetének átkává.

Jer. 7,14.

7. Hallák pedig a papok és próféták és az egész község Jeremiást, a mint ez igéket szólá az Úr házában.

8. És lőn, mikor elvégeze Jeremiás a beszédet, a melyet az Úr parancsolt vala mind az egész néphez szólania, megragadák őt a papok és a próféták és az egész nép, mondván: Halállal kell lakolnod!

2 Krón. 24,20., 2 Krón. 24,21.

9. Miért prófétáltál az Úr nevében, mondván: Olyan lesz e ház, mint Siló, és e város elpusztul, lakatlanná lesz? És összegyüle az egész nép Jeremiás ellen az Úrnak házában.

Jer. 52,7., Jer. 52,11., Jer. 52,13., Jer. 52,15.

10. De meghallák ezeket a Júda fejedelmei, és felmenének a király házából az Úrnak házába, és leülének az Úr új kapujának ajtajában.

11. És szólának a papok és a próféták a fejedelmeknek és az egész népnek, mondván: Halálra méltó ez az ember, mert e város ellen prófétált, a mit füleitekkel hallottátok.

Ámós. 7,10., Ámós. 7,13.

12. És szóla Jeremias mindazoknak a fejedelmeknek és az egész népnek, mondván: Az Úr küldött engem, hogy prófétáljak e ház ellen és e város ellen mind e szókkal, a melyeket hallottatok.

13. Most azért jobbsátok meg a ti útaitokat és cselekedeteiteket, és hallgassatok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára, és az Úr megbánja a veszedelmet, a melylyel fenyegetett titeket.

Jer. 7,3.

14. Én magam pedig ímé kezetekben vagyok, cselekedjetelem velem, a mint jónak és a mint helyesnek tetszik néktek.

15. De jól tudjátok meg, hogy ha megöltök engem, ártatlan vér száll ti reátok és e városra és ennek lakosaira, mert bizony az Úr küldött el engem hozzátok, hogy a ti füleitekbe mondjam e szót.

16. És mondák azok a fejedelmek és az egész község a papoknak és prófétáknak: Nem méltó ez az ember a halálra: mert az Úrnak, a mi Istenünknek nevében szólt nekünk!

17. Felkelének az ország vénei közül is némely férfiak, és szólának az egész összegyűlt népnek, mondván:

18. A móreseti Mikeás prófétált Ezékiásnak, a Júda királyának idejében, és szóla az egész Júda népének, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: A Siont megszántják, mint szántóföldet, és Jeruzsálem elpusztul, és e háznak hegyét erdő növi be;

Mik. 1,1., Mik. 3,12.

19. Megölte-é azért őt Ezékiás, Júdának királya és az egész Júda? Nem félte-é az Urat? Nem könyörgött-é az Úrnak? És nem megbánta-é az Úr a veszedelmet, a melylyel fenyegette őket? És mi olyan nagy veszedelmet vonnánk a mi lelkünkre?

2 Krón. 32,25., 2 Krón. 32,26.

20. Volt egy másik ember is, a ki az Úr nevében prófétált, Uriás, Semájának fia, Kirját-Jeárimból, és prófétált e város ellen és a föld ellen, egészen a Jeremiás beszéde szerint.

21. És meghallá Jojakim király és minden vitéze és minden fejedelme az ő beszédeit, és halálra kerestette őt a király; de meghallá Uriás és megijedt, és elfutott és átment Égyiptomba.

22. És Jojakim király embereket küldött Égyiptomba, Elnátánt, az Akbor fiát, és más férfiakat vele együtt Égyiptomba.

23. És kihozák Uriást Égyiptomból és vivék Jojakim király elé, a ki megöleté őt fegyverrel, holttestét pedig a köznép temetőjébe vetteté.

24. De Ahikámnak, a Sáfán fiának keze Jeremiással lőn, hogy ne adják őt a nép kezébe halálra.

2 Kír. 22,14., Jer. 1,19.

27.

1. A Jojákim uralkodásának kezdetén, a ki fia vala Jósiásnak, a Júda királyának, ilyen szavakat szóla az Úr Jeremiáshoz, mondván:

Jer. 26,1.

2. Így szól az Úr nékem: Csinálj magadnak köteleket, és jármot és vedd azokat a nyakadba.

Ezék. 7,23.

3. És küldd azokat Edom királyához és Moáb királyához, az Ammon fiainak királyához, Tírus királyához és Sidon királyához a követek által, a kik eljönnek Jeruzsálembe Sedékiáshoz, Júdának királyához,

4. És parancsold meg nékik, hogy mondják meg az ő uraiknak: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene, ezt mondjátok a ti uraitoknak:

5. Én teremtettem a földet, az embert és a barmot, a melyek e föld színén vannak, az én nagy erőmmel és az én kinyujtott karommal, és annak adom azt, a ki kedves az én szemeim előtt:

Dán. 4,14., Dán. 4,22.

6. És most én odaadom mind e földeket Nabukodonozornak, a babiloni királynak, az én szolgáltnak kezébe; sőt a mezei állatokat is néki adom, hogy néki szolgáljanak.

Dán. 2,37., Dán. 2,38., Dán. 4,19.

7. És néki és az ő fiának és unokájának szolgál minden nemzet mindaddig, míg el nem jó az ő földének is ideje, és szolgálnak néki sok nemzetek és nagy királyok.

Dán. 5,30., Dán. 5,31.

8. Azt a nemzetet és azt az országot pedig, a mely nem szolgál néki, Nabukodonozornak, a babiloni királynak, és a ki nem teszi nyakát a babiloni király jármába: fegyverrel és éhséggel és döghalállal verem meg azt a nemzetet, azt mondja az Úr, míglen kiirtom őket az ő kezével.

9. Ti azért ne hallgassatok a ti prófétáitokra, se jövendőmondóitokra, se álommagyarázóitokra, se varázslóitokra, se szemfényvesztőitekre, a kik ezt mondják néktek: Ne szolgáljatok a babiloni királynak.

Jer. 27,14., Jer. 27,16.

10. Mert ők hazugságot prófétálnak néktek, hogy messze vigyelek titeket a ti földetekből és kiűzzelek titeket, és elveszszetek!

11. Azt a nemzetet pedig, a mely nyakára veszi a babiloni király jármát és szolgál néki, az ő földében hagyom, azt mondja az Úr, és míveli azt és lakozik benne.

12. Sőt Sedékiásnak, a Júda királyának is mind e beszédek szerint szólottam, mondván: Vegyétek nyakatokra a babiloni királynak jármát, és szolgáljatok néki és az ő népének, és éltek!

13. Miért halsz meg te és a te néped fegyver miatt, éhség és döghalál miatt, a mint szólott az Úr az olyan népről, a mely nem szolgál a babiloni királynak?

Jer. 27,8.

14. Ne hallgassatok hát a próféták szavaira, a kik így szólnak néktek: Ne szolgáljatok a babiloni királynak; mert ők hazugságot prófétálnak néktek.

Jer. 27,9., Jer. 27,10.

15. Mert nem küldöttem őket, azt mondja az Úr, hanem ők az én nevemben hazugságot prófétálnak, hogy kiűzzelek titeket, és elveszszetek ti és a próféták, a kik prófétálnak néktek.

16. A papoknak és ez egész népnek is így szólottam: Ezt mondja az Úr: Ne hallgassatok a ti prófétáitok szavaira, a kik prófétálnak néktek, mondván: Ímé az Úr házában edényei visszahozatnak Babilonból most mindjárt, mert hazugságot prófétálnak ők néktek:

Jer. 28,3., Jer. 28,4.

17. Ne hallgassatok rájuk; szolgáljatok a babiloni királynak, és éltek; miért legyen e város pusztasággá?

18. Ha ők próféták és ha nálok van az Úrnak ígéje: imádkozzanak most a Seregek Urának, hogy az edények, a melyek még az Úr házában és a Júda királyának házában és Jeruzsálemben maradtak, ne jussanak Babilonba;

19. Mert ezt mondja a Seregek Ura az oszlopok felől, a tenger felől, az állványok felől és az edények maradéka felől, a melyek még e városban maradtak,

2 Kir. 11,14.

20. A melyeket el nem vitt Nabukodonozor, a babiloni király, mikor fogságba vivé Jékóniást, Jójákimnak, a Júda királyának fiát Jeruzsálemből Babilonba, és Júdának és Jeruzsálemnek minden fő népét;

2 Kir. 24,14., 2 Kir. 24,15.

21. Bizony ezt mondja a Seregek Ura, Izráelnek Istene az edények felől, a melyek megmaradtak az Úrnak házában és a Júda királyának házában és Jeruzsálemben:

22. Babilonba vitetnek, és ott lesznek mindama napig, a melyen meglátogatom őket, azt mondja az Úr; és felhozom azokat, és visszahozom azokat e helyre.

2 Kir. 25,13., 2 Kir. 25,20., 2 Krón. 36,22., Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11.

28.

1. És abban az esztendőben, Sedékiás, Júda királya uralkodásának kezdetén, a negyedik esztendőben, az ötödik hónapban monda nékem Hanániás (Azúrnak fia, a próféta, a ki Gibeonból való vala) az Úrnak házában, a papok és az egész nép szemei előtt, mondván:

2. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene, mondván: Eltöröm a babiloni királynak jármát.

3. Teljes két esztendő mulva visszahozom e helyre az Úr házábanak mindamaz edényeit, a melyeket elvitt innen Nabukodonozor, a babiloni király, és bevitt Babilonba.

2 Kir. 24,1., 2 Kir. 24,11., 2 Kir. 24,16.

4. És Jékóniást, Jójákimnak, a Júda királyának fiát és mindama júdabeli foglyokat, a kik elvitettek Babilonba, visszahozom én e helyre, azt mondja az Úr; mert eltöröm a babiloni király jármát.

5. Akkor monda Jeremiás próféta Hanániás prófétának a papok és az egész nép szemei előtt, a mely ott áll vala az Úrnak házában;

6. Mondá pedig Jeremiás próféta: Úgy legyen, úgy cselekedjék az Úr: teljesítse az Úr a te beszédeidet, a melyekkel prófétálád, hogy az Úr házábanak edényei és a foglyok is mind visszahozatnak Babilonból e helyre,

7. Mindazáltal halld csak e beszédet, a melyet én szólok néked és az egész népnek:

8. A próféták, a kik előttem és előtted eleitől fogva voltak, sok ország ellen és nagy királyságok ellen, hadról, veszedelemről és döghalálról prófétáltak.

9. A mely próféta a békességről prófétál, mikor beteljesedik a próféta beszéde, akkor ismertetik meg a próféta, ha az Úr küldötte-é azt valóban?

5 Móz. 18,22.

10. És vevé Hanániás próféta a jármot a Jeremiás próféta nyakáról, és széttöré azt.

Jer. 27,2.

11. És szóla Hanániás az egész nép előtt, mondván: Ezt mondja az Úr: Így töröm le Nabukodonozornak, a babiloni királynak jármát két esztendei idő mulva minden nemzet nyakáról: és elméne Jeremiás próféta a maga útjára.

12. És szóla az Úr Jeremiásnak, miután letöré Hanániás próféta a Jeremiás próféta nyakáról a jármot, mondván:

13. Menj el, és beszélj Hanániással, mondván: Ezeket mondja az Úr: A fajármot eltörted, de csináltál helyébe vasjármokat.

14. Mert ezt mondja a Seregek Ura, Iráel Istene: Vasjármot vettem mind e nemzetek nyakára, hogy szolgáljanak Nabukodonozornak, a babiloni királynak, és szolgáljanak néki, sőt a mezei állatokat is néki adom.

Jer. 27,6.

15. És monda Jeremiás próféta Hanániás prófétának: Halld csak, Hanániás! nem az Úr küldött téged, és te hazugsággal biztatod e népet.

Jer. 28,2., Jer. 28,4.

16. Azért így szól az Úr: Ímé, én elküldelek téged a föld színéről, meghalsz ez esztendőben: mert pártütőleg szóltál az Úr ellen.

5 Móz. 13,5., Ezék. 13,3., Ezék. 13,9.

17. És meghala Hanániás próféta abban az esztendőben, a hetedik hónapban.

29.

1. Ezek ama levél szavai, a melyet Jeremiás próféta küldé Jeruzsálemből a fogságban való vének maradékainak, és a papoknak és a prófétáknak, és az egész népnek, a melyet fogva vitt vala el Nabukodonozor Jeruzsálemből Babilonba.

2 Kir. 24,10., 2 Kir. 24,16.

2. (Miután Jékóniás király és a királyné és az udvari szolgák, Júda és Jeruzsálem fejedelmei és az ács és a kovácsmester kijövének Jeruzsálemből.)

3. Elásának a Sáfán fiának, és Gamariának a Hilkiás fiának keze által, a kiket Sedékiás, Júda királya küldött Nabukodonozorhoz, a babiloni királyhoz Babilonba, mondván:

2 Kir. 24,17.

4. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene mindama foglyoknak, a kiket Jeruzsálemből Babilonba vitettem:

5. Építsetek házakat és lakjatok azokban, plántáljatok kerteket és egyétek azoknak gyümölcsseit.

6. Vegyetek magatoknak feleségeket és szüljétek fiaikat és leányokat, és a fiaitokat is házassítatok meg, a leányaitokat pedig adjátok férjhez, és szüljenek fiaikat és leányokat, és szaporodjatok meg ott, és meg ne kevesedjétek.

7. És igyekezzetek a városnak jólétén, a melybe fogságra küldöttelek titeket, és könyörögjétek érette az Úrnak; mert annak jóléte lesz a ti jóléteitek.

8. Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ne hitessenek el titeket a ti prófétáitok, a kik közöttetek vannak, se a ti jóvendőmondóitok, és ne figyelmezzetek a ti álmaitokra, a melyeket álmodoztok.

Jer. 14,14., Jer. 28,2., Jer. 28,4.

9. Mert ők hamisan prófétálnak néktek az én nevemben: Nem küldöttem őket, azt mondja az Úr.

10. Mert ezt mondja az Úr: Mihelyt eltelik Babilonban a hetven esztendő, meglátogatlak titeket; s betöltöm rajtatok az én jó szót, hogy visszahozzalak titeket e helyre.

Jer. 25,12.

11. Mert én tudom az én gondolatimat, a melyeket én felőletek gondolok, azt mondja az Úr; békességnek és nem háborúságnak gondolata, hogy kívánatos véget adjak néktek.

Jer. 24,5., Jer. 24,7.

12. Akkor segítségre hívtok engem, és elmentek és imádtok engem, és meghallgatlak titeket.

Ezék. 6,9., Ezék. 6,10., Dán. 9,3., Dán. 9,23.

13. És kerestek engem és megtaláltok, mert teljes szívetekből kerestek engem.

14. És megtaláltok engem, azt mondja az Úr, és visszahozlak a fogságból, és összegyűjtlek titeket minden nemzet közül és mindama helyekről, a hová kiűztelek titeket, azt mondja az Úr, és visszahozlak e helyre, a honnan számkivettelek titeket.

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,2.

15. Mert ezt mondjátok: Támasztott nekünk az Úr prófétákat Babilonban is.

16. Mert ezt mondja az Úr a királynak, a ki Dávid székében ül, és az egész népnek, a mely e városban lakik, tudniillik a ti atyátok fiainak, a kik nem mentek el veletek a fogságra:

17. Ezt mondja a Seregek Ura: Ímé, én reájok küldöm a fegyvert, az éhséget és a döghalált, és olyanokká teszem őket, a milyenek a keserű fügek, a melyek a rosszaság miatt ehetetlenek.

Jer. 24,8., Jer. 24,10.

18. És üldözöm őket fegyverrel, éhséggel és döghalállal, és rettenetessé teszem őket a föld minden országára, átokká és csudává és szörnyűséggé és mindama nemzetnek gúnyjává, a melyek közé kivettem őket.

5 Móz. 28,25., 5 Móz. 28,37.

19. Azért mert nem hallgattak az én beszédeimre, azt mondja az Úr, a melyeket én üzentem nékik az én szolgálaim, a próféták által, jó reggel elküldvén, de nem hallgattátok, azt mondja az Úr.

2 Kir. 17,6., 2 Kir. 17,14.

20. Ti azért, ti foglyok, halljátok meg az Úrnak szavát mindnyájan, a kiket Jeruzsálemből Babilonba küldtem.

21. Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene Akhábra a Kolája fiára, és Sedékiásra a Mahásiás fiára, a kik hamisan prófétálnak néktek az én nevemben: Ímé, én odaadom őket Nabukodonozornak, Babilon királyának kezébe, és szemeitek láttára megöli őket.

22. És mind azokról vesznek átokformát a Júdából való foglyok, a kik Babilonban vannak, mondván: Tegyen téged az Úr olyaná, mint Sedékiást és mint Akhábot, a kiket tűzzel égetett meg a babiloni király.

23. Mert istentelenséget cselekedtek Izráelben, és paráználkodtak az ő felebarátjaik feleségével, és az én nevemben hazugságot szóltak, a mit nem parancsoltam nékik. Én pedig tudom azt, és bizonyosság vagyok, azt mondja az Úr!

24. A nehelámiti Semájának is szólj, ezt mondván:

25. Így szól a Seregek Ura, az Izráel Istene, mondván: Mivelhogy te levelet küldöttél a magad nevével az egész néphez, a mely Jeruzsálemben van, és Sofóniás paphoz, a Mahásiás fiához; és az összes papokhoz, mondván:

26. Az Úr tett téged pappá Jojáda pap helyébe, hogy felügyelők legyenek az Úr házában minden bolond férfiún, és prófétálni akarón, hogy vessed ezt a tömlöczbe és a kalodába.

27. Most azért, miért nem dorgáltad meg az Anatóthbeli Jeremiást, a ki néktek prófétál?

Jer. 1,1.

28. Sőt még hozzánk küldött Babilonba, ezt mondván: Hosszú lesz az! Építsetek házakat és lakjatok bennök, plántáljatok kerteket és éljetez azoknak gyümölcseivel.

29. És elolvasá Sofóniás pap e levelet a Jeremiás próféta hallására.

30. És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:

31. Küldj el mind a foglyokhoz, mondván: Ezt mondja az Úr a nehelámiti Semája felől: Mivelhogy prófétált néktek Semája, holott én nem küldtem őt, és hazugsággal biztatott titeket;

32. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én megfenyítem a nehelámiti Semáját és az ő magvát; nem lesz néki embere, a ki lakjék e nép között, és nem látja a jót, melyet én az én népemmel cselekszem, azt mondja az Úr; mert az Úr ellen való szót szólott.

Jer. 27,16.

30.

1. Az a szó, a melyet szólott az Úr Jeremiásnak, mondván:

2. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene, mondván: Mindama szokat, a melyeket mondtam néked, írd meg magadnak könyvben;

3. Mert ímé, eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és visszahozom az én népemet, az Izráelt és Júdát, azt mondja az Úr, és visszahozom őket arra a földre, a melyet az ő atyáiknak adtam, és bírn fogják azt.

Jer. 25,12.

4. Ezek pedig azok a szók, a melyeket az Úr Izráel és Júda felől szólott.

5. Ezt mondta ugyanis az Úr: A félelemnek, rettentésnek szavát hallottuk, és nincs békeség.

6. Kérdjétek meg csak és lássátok, ha szül-é a férfi? Miért látom minden férfi kezét az ágyékán, mintegy gyermekszülőét, és miért változtak orczáik fakóságává?

7. Jaj! mert nagy az a nap annyira, hogy nincs hozzá hasonló; és háborúság ideje az Jákóbon; de megszabadul abból!

Sof. 1,15., Sof. 1,18.

8. És azon a napon, azt mondja a Seregek Ura, letöröm majd az ő igáját a te nyakadról, köteleidet leszaggatom, és nem szolgálnak többé idegeneknek.

Dán. 5,30., Dán. 5,31.

9. Hanem szolgálnak az Úrnak az ő Istenöknek, és Dávidnak az ő királyoknak, a kit feltámasztok nékik.

Ezék. 34,23., Hós. 3,5.

10. Te azért ne félj, oh én szolgám Jákób, azt mondja az Úr, se ne rettegj Izráel; mert ímhol vagyok én, a ki megszabadítlak téged a messze földről, és a te magodat az ő fogságának földéből; és visszatér Jákób és megnyugoszik, és bátorságban lesz, és nem lesz, a ki megháborítsa.

Ésa. 41,13., Ésa. 41,14.

11. Mert veled vagyok én, azt mondja az Úr, hogy megtartsalak téged: mert véget vetek minden nemzetnek, a kik közé kiűztelek téged, csak néked nem vetek véget, hanem megfenyítelek téged ítélettel, mert nem hagylak egészen büntetés nélkül.

Ésa. 27,8., Ésa. 27,9.

12. Mert ezt mondja az Úr: Veszedelmes a te sebed, gyógyíthatatlan a te sérülésed.

Mik. 1,9.

13. Senki sincsen, a ki megítélje a te ügyedet, hogy bekösse sebedet, orvosságok és balsam nincsenek számodra.

14. Elfeledkezett rólad minden szeretőd, és nem keres téged: mert megvertelek ellenséges veréssel, kegyetlen ostromozással, a te bűnödnek sokaságáért, és hogy eláradtak a te vétkeid.

Siral. 1,1., Siral. 1,2., Siral. 1,19., Siral. 2,18.

15. Miért kiáltozol a te sebed miatt? veszedelmes a te sérülésed? a te bűnöd sokaságáért és vétkeidnek eláradásáért cselekedtem ezeket veled.

16. Azért mindazok, a kik benyelnek téged, elnyeletnek, és valamennyi ellenséged mind fogságra jut: és a te fosztogatóidat kifosztottakká, és minden te zsákmánylóidat zsákmánynnyá teszem.

Ésa. 41,11., Ésa. 47,1., Ésa. 47,6.

17. Mert orvosságot adok néked, és kigyógyítlak a te sérülésedből, azt mondja az Úr. Mert számkivetettnek hívtak téged, Sion; nincs, a ki tudakozódjék felőle.

18. Ezt mondja az Úr: Ímé, visszahozom Jákób sátorának foglyait, és könyörülök az ő hajlékain, és a város felépíttetik az ő magas helyén, és a palota a maga helyén marad.

19. És hálaadás és öröm szava jó ki belőlök, és megsokasítom őket és meg nem kevesednek, megöregbítem őket és meg nem kisebbednek.

20. És az ő fiai olyanok lesznek, mint eleintén, és az ő gyülekezete erősen megáll az én orczám előtt, de megbüntetem mindazokat, a kik nyomorgatták őt.

Ésa. 1,26.

21. És az ő fejedelme ő belőle támad, és az ő uralkodója belőle jó ki, és magamhoz bocsátom őt, hogy közeledjék hozzám: mert kicsoda az, a ki szívét arra hajtáná, hogy hozzám jőjjön, azt mondja az Úr.

22. És népemmé lesztek, én pedig a ti Istenetek leszek.

Jer. 24,7.

23. Ímé, az Úrnak szélvésze, haragja tör elő, és a rohanó szélvész a hitetlenek fejére zúdul.

Jer. 23,19., Ésa. 1,27., Ésa. 1,28.

24. Nem szűnik meg az Úr felgerjelt haragja, míg végbe nem viszi, és míg meg nem valósítja az ő szívének gondolatait. Az utolsó napokban értitek meg e dolgot.

31.

1. Az időben, monda az Úr, Izráel minden nemzetségének Istene leszek, és ők az én népemmé lesznek.

2. Ezt mondja az Úr: Kegyelmet talált a pusztában a fegyvertől megmenekedett nép, az Isten ő előtte menván, hogy megnyugtassa őt, az Izráelt.

3. Messzünnen is megjelent nékem az Úr, mert örökkévaló szeretettel szerettelek téged, azért terjesztettem reád az én irgalmasságomat.

4. Újra felépítlek téged, és felépülsz, oh Izráel leánya. Újra felékesíted magadat, dobokkal és vígadók seregében jössz ki.

5. Még szőlőket plántálsz Samariának hegyein; a kik plántálják a plántákat, élnek is azok gyümölcseivel.

Ésa. 65,21.

6. Mert léssen egy nap, mikor a pásztorok kiáltnak az Efraim hegyén: Keljetek fel, és menjünk fel Sionba az Úrhoz, a mi Istenünkhöz.

7. Mert ezt mondja az Úr: Énekeljete Jákóbnak vígassággal, és ujjongjatek a nemzetek fejének. Hirdessétekc dicséretét, és mondjátok: Tartsd meg Uram a te népedet, az Izráel maradékát.

8. Ímé, én elhozom őket észak földéből, és összegyűjtöm őket a földnek széleiről, közöttök lesz vak, sánta, viselős és gyermek-szülő is lesz velök, mint nagy sereg jönnek ide vissza.

9. Siralommal jönnek és imádkozva hozom őket, vezetem őket a vizek folyásai mellett egyenes úton, hol el nem esnek, mert atyja leszek az Izráelnek, és az Efraim nékem elsőszülöttem.

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,2., Jer. 31,18., 2 Móz. 4,22.

10. Halljátok meg az Úrnak szavát, ti pogányok, és hirdessétekc a messzevaló szigeteknek, és ezt mondjátok: A ki elszórta az Izráelt, az gyűjti őt össze, és megőrzi, mint a pásztor a maga nyáját.

11. Mert megváltotta az Úr Jákóbot, és kimentette a nálánál erősebbnek kezéből.

12. És eljönnek és énekelnek a Sion ormán, és futnak az Úrnak javaihoz, búza, bor, olaj, juhok és barmok nyája felé, és az ő lelkök olyan lesz, mint a megöntözött kert, és nem bánkódnak többé.

Ésa. 61,11.

13. Akkor vígadoz a szűz a seregben, és az ifjak és a vének együttesen, és az ő siralmokat örömmre fordítom, és megvígasztalom és felvidámítom őket az ő bánatukból.

14. És a papok lelkét megelégitem kövérséggel, és az én népem eltelik javaimmal, azt mondja az Úr.

15. Ezt mondja az Úr: Szó hallatszott Rámában, sírás és keserves jajgatás; Rákhel siratta az ő fiait, nem akart megvíasztaltatni az ő fiai felől, mert nincsenek.

Mát. 2,18.

16. Ezt mondja az Úr: Tartsd vissza szódat a sírástól és szemeidet a könnyhullatástól, mert meglesz a te cselekedetednek jutalma, azt mondja az Úr, hiszen az ellenség földéből térnek vissza.

Jer. 29,10.

17. Jövendődnek is jó reménysége léssen, azt mondja az Úr, mert fiaid visszajőnek az ő határaikra.

18. Jól hallottam, hogy panaszkodott Efraim: Megvertél engem és megverettetem, mint a tanulatlan tulok; téríts meg engem és megtérek, mert te vagy az Úr, az én Istenem.

Siral. 5,21., Hós. 6,1., Hós. 6,2.

19. Mert azután, hogy megtérítetted engem, megbántam bűnömet, és miután megismertem magamat, czombomat vertem; szégyenkezem és pirulok, mert viselem az én ifjúságomnak gyalázatát.

5 Móz. 30,2., 5 Móz. 30,3.

20. Avagy nem kedves fiam-é nékem Efraim? Avagy nem kényeztetett gyermek-é? Hiszen valahányszor ellene szóltam, újra megemlékeztem ő róla, azért az én belső részeim megindultak ő rajta, bizony könyörülök rajta, azt mondja az Úr!

Jer. 31,9., Hós. 11,3., Hós. 11,4.

21. Rendelj magadnak útjelzőket, rakj útmutató oszlopokat, vigyázz az ösvényre, az útra, a melyen mentél, jőjj vissza Izráelnek leánya, jőjj vissza ide a te városodba!

22. Meddig bújdosol, oh szófogatlan leány? Mert az Úr új rendet teremt e földön. Asszony környékezi a férfit.

Ésa. 7,14., Luk. 1,31.

23. Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Újra e szókat mondják majd a Júda földén és az ő városaiban, mikor visszahozom az ő foglyaikat: Áldjon meg téged az Úr, oh igazságnak háza, oh szent hegy!

24. És ott lakoznak majd Júda és minden ő városa, a szántóvetők és baromtartók együttesen.

25. Mert megítatom a szomjú lelket, és minden éhező lelket megelégiték.

26. Ezért vagyok ébren és vigyázok, és az én álmom édes nékem.

27. Ímé, eljőnek a napok, azt mondja az Úr, és bevetem az Izráel házát és a Júda házát embernek magvával és baromnak magvával.

28. És a miképen gondom volt arra, hogy kigyomláljam és elrontsam, letörjem és pusztítsam és veszedelembe sodorjam őket, azonképen vigyázok arra, hogy megépítsem és beplántáljam őket, azt mondja az Úr!

29. Ama napokban nem mondják többé: Az atyák ették meg az egrest, és a fiak foga vásott el bele.

Ezék. 18,2., Ezék. 18,4.

30. Sőt inkább kiki a maga gonoszságáért hal meg; minden embernek, ki megesz az egrest, tulajdon foga vásik el bele.

31. Ímé, eljőnek a napok, azt mondja az Úr; és új szövetséget kötök az Izráel házával és Júda házával.

Zsid. 8,8., Zsid. 8,11.

32. Nem ama szövetség szerint, a melyet az ő atyáikkal kötöttem az napon, a melyen kézen fogtam őket, hogy kihozzam őket Egyiptom földéből, de a kik megrontották az én szövetségemet noha én férjök maradtam, azt mondja az Úr.

2 Móz. 19,1., 2 Móz. 19,8., 2 Móz. 32,7., 2 Móz. 32,8.

33. Hanem ezt lesz a szövetség, a melyet e napok után az Izráel házával kötök, azt mondja az Úr: Törvényemet az ő belsejökbe helyezem, és az ő szívökbe írom be, és Istenökké lesznek, ők pedig népemé lesznek.

Jer. 30,22.

34. És nem tanítja többé senki az ő felebarátját, és senki az ő atyjafiát, mondván: Ismerjétek meg az Urat, mert ők mindnyájan megismernek engem, kicsinytől fogva nagyig, azt mondja az Úr, mert megbocsátom az ő bűneiket, és vétkeikről többé meg nem emlékezem.

Ésa. 54,13., Ján. 6,45., Jer. 33,8., Mik. 7,18., Csel. 10,43.

35. Ezt mondja az Úr, a ki adta a napot, hogy világítson nappal, a ki törvényt szabott a holdnak és a csillagoknak, hogy világítsanak éjjel, a ki felhőborítja a tengert és annak habjai zúgnak, Seregek Ura az ő neve:

Ésa. 51,15.

36. Ha eltűnnek e törvények előlem, azt mondja az Úr, az Izráelnek magva is megszakad, hogy soha én előttem nép ne legyen.

Ésa. 54,9., Ésa. 54,10.

37. Ezt mondja az Úr: Ha megmérhetik az egeket ott fenn, és itt alant kifürkészhetik a föld fundamentumait: én is megútálom Izráelnek minden magvát, mindazokért, a miket cselekedtek, azt mondja az Úr!

38. Ímé eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és felépítetik a város az Úrnak a Hanániel tornyától fogva a szeglet kapujáig.

39. És kijebb megy még a mérőkötél azzal átellenben a Garéb hegyéig, és lefordul Góhat felé.

40. És a holttesteknek és a hamunak egész völgye, és az egész mező a Kidron patakáig, a lovak kapujának szegletéig kelet felé az Úr szent helye lesz, nem rontatik el, sem el nem pusztítatik soha örökké.

Jer. 7,32.

32.

1. Az a szó, a melyet szóla az Úr Jeremiásnak, Sedékiásnak, a Júda királyának tizedik esztendejében: Ez az esztendő a Nabukodonozor tizenyolczadik esztendeje.

2. És akkor megszállotta vala a babiloni király serege Jeruzsálemet, és Jeremiás próféta elzárva vala a tömlöcznek pitvarában, a mely a Júda királyának házában vala.

3. Mert Sedékiás, a Júda királya záratta be őt, mondván: Miért profétálsz te, ezt mondván: Ezt mondta az Úr: Ímé, én e várost a babiloni király kezébe adom és beveszi azt?

4. És Sedékiás, a Júda királya, meg nem menekszik a Káldeusok kezéből, hanem a babiloni király kezébe adatik, és ennek szája szól amannak szájával, és ennek szemei látják amannak szemeit.

Jer. 34,3., 2 Kir. 25,6., 2 Kir. 25,7.

5. És Babilonba viszi Sedékiást és ott lesz mindaddig, míg meg nem látogatom őt, azt mondja az Úr, hogyha hadakoztok a Káldeusok ellen, nem lesz jó dolgotok.

6. És monda Jeremiás: Szólt az Úr nékem, ezt mondván:

7. Ímé, Hanameél, Sallumnak, a te nagybátyádnak fia hozzád megy, mondván: Vedd meg az én mezőmet, a mely Anatótban van, mert téged illet vér szerint, hogy megvegyed.

8. Eljőve azért hozzám Hanameél, az én nagybátyámnak fia, az Úr beszéde szerint a tömlöcz pitvarához, és monda nékem: Kérlek, vedd meg az én mezőmet, a mely Anatótban, a Benjámin földén van, mert téged illet, mint örököst, és te reád néz vér szerint is, vedd meg hát magadnak. Akkor észrehevém, hogy az Úr szava ez.

Jer. 1,1.

9. Azért megvevém Hanameéltól, az én nagybátyámnak fiától a mezőt, a mely Anatótban van, és kifizettem néki a pénzt, tizenhét ezüst siklust.

10. És beírást levélbe és megpecsétlém, és tanúkat is állíték, és megmérém a pénzt mérlegen.

11. Ezután kezembe vevém a vétel felől való levelet, a mely meg vala pecsételve a parancsolat és törvények szerint, és a közönséges levelet is.

12. És a vétel felől való levelet odaadám Bárukknak, a Néria fiának, a ki Mahásiás fia vala, Hanameélnak, az én nagybátyám fiának szemei előtt, és a tanúk szemei előtt, a kik be valának írva a vétel felől való levélbe, mindama júdaiak szemei előtt, a kik ülnek vala a tömlöcz pitvarában.

13. És parancsolék Bárukknak azok szemei előtt, mondván:

14. Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Vedd fel e leveleket, ezt a vételi levelet, mind a bepecsételtetett, mind a közönséges levelet, és tedd azokat cserépedénybe, hogy sok ideig elálljanak.

15. Mert ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Még házakat, mezőket és szőlőket fognak venni e földön.

16. És könyörgék az Úrnak, miután odaadám a vétel felől való levelet Bárukknak, a Néria fiának, mondván:

17. Ah, ah, Uram Isten! Ímé te teremtetted a mennyet és földet a te nagy hatalmaddal és a te kiterjesztett karoddal, és semmi sincs lehetetlen előtted!

18. A ki irgalmasságot cselekszel ezerízígen, és a ki az atyák bűnéért az ő fiaik keblében fizetsz meg ő utánok, te nagy Isten, te hatalmas, a kinek neve Seregeknek Ura!

2 Móz. 34,7.

19. Nagy tanácsú és hatalmas cselekedetű, a kinek szemei jól látják az emberek fiainak minden útait, hogy kinek-kinek megfizess az ő útai szerint, és az ő cselekedeteinek gyümölcse szerint;

20. A ki jeleket és csudákat tettél Égyiptom földén és mind e napiglan mind Izráel földén, mind az embereken, és nevet szerzettél magadnak, a mint ez mai nap is megvan.

21. És kihoztad a te népedet, az Izráelt Égyiptom földéből jelekkel és csudákkal, és hatalmas kézzel, és kinyújtott karral, és nagy rettegetéssel.

2 Sám. 7,23.

22. És nékik adtad e földet, a mely felől megesküdtél az ő atyáiknak, hogy adsz nékik tejjel és mézzel folyó földet.

23. És bementek és birtokolták azt, mindazáltal nem hallgattak a te szódra, és nem jártak a te törvényeidben, a miket parancsoltál nékik, hogy megcselekedjék, azokból semmit sem cselekedtek, azért mind e gonoszt rájok borítottad.

24. Ímé, a sánczok a városhoz érnek, hogy bevegyék azt, és e város odaadatik a Káldeusok kezébe, a kik megostromolják ezt fegyverrel, éhséggel és döghalállal. És a mit szólottál, megtett, ímé látod is.

5 Móz. 28,25., 5 Móz. 28,29., 5 Móz. 28,49., 5 Móz. 28,53.

25. És mégis azt mondottad, Uram Isten, nékem: Végy magadnak mezőt pénzen, és legyenek tanúid felőle, holott a város a Káldeusok kezébe adatik.

Jer. 32,7.

26. És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:

27. Ímé, én az Úr, Istene vagyok minden testnek, vajjon van-é valami lehetetlen nékem?

4 Móz. 26,22.

28. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én odaadom e várost a Káldeusok kezébe, és Nabukodonozornak, a babiloni királynak kezébe, hogy bevegye azt.

29. És bemennek a Káldeusok, a kik ostromolják e várost, és e várost felgyújtják tűzzel és felégetik azt, és a házakat is, a melyeknek tetején füstöltek a Baálnak és áldoztak idegen isteneknek, hogy engem haragra ingereljenek.

2 Kir. 23,12.

30. Mert Izráel fiai és Júda fiai ifjúságotól fogva csak azt cselekedték, a mi gonosz az én szemeim előtt, és az Izráel fiai csak haragra gerjesztettek engem az ő kezeik cselekedeteivel, azt mondja az Úr.

31. Mert csak bosszúságomra és búsulásomra volt e város, attól a naptól fogva, a melyen építették azt, mind ez ideig, úgy hogy el kell azt törlenem az én színem elől.

32. Az Izráel fiainak és a Júda fiainak minden bűnéért, a melyet cselekedtek, hogy felháborítsanak engem, ők magok, az ő királyaik, fejedelmeik, papjaik és prófétáik és Júda vitézei és Jeruzsálem polgárai.

33. És háttal fordultak felém és nem arczczal, és tanítottam őket jó reggel, és noha tanítottam őket, nem voltak készek az intés befogadására.

Jer. 2,27., 2 Krón. 36,15., 2 Krón. 36,16.

34. Sőt az ő útálatosságait behelyezték a házba, a mely az én nevemről neveztetik, hogy megfertőztessék azt.

2 Kir. 21,7.

35. És magaslatokat emeltek a Baálnak, a Ben-Hinnom völgyében, hogy megáldozzák fiaikat és leányaikat a Moloknak, a mit nem parancsoltam nékik, és még csak nem is gondoltam, hogy ez útálatosságot megcselekedjék, hogy Júdát vétekre vigyék.

2 Kir. 23,10., Zsolt. 106,37., Zsolt. 106,38.

36. És most azért azt mondja az Úr, Izráel Istene e városnak, a mely felől ti mondjátok: Odaadatik a babiloni király kezébe, fegyver, éhség és döghalál miatt:

37. Ímé én összegyűjtöm őket mindama földekről, a melyekre kiűztem őket haragomban, felgerjedésemben és nagy bosszankodásomban, és visszahozom őket e helyre, és lakni hagyom őket bátorságban.

38. És népemmé lesznek nékem, én pedig nékik Istenök leszek.

Jer. 24,7.

39. És adok nékik egy szívet és egy utat, hogy mindenkor engem féljenek, hogy jól legyen dolguk, nékik és az ő fiaiknak ő utánok.

Ezék. 11,19., Ezék. 18,30., Ezék. 18,31.

40. És örökkévaló szövetséget kötök velök, hogy nem fordulok el tőlök és a velök való jótéteménytől, és az én félelmemet adom az ő szívökbe, hogy el ne távozzanak tőlem.

41. És örvendezek bennök, ha jót cselekedhetem velök és biztosan beplántálhatom őket e földbe, teljes szívvel és teljes lélekkel.

42. Mert ezt mondja az Úr: A miképen ráhoztam e népre mind e nagy veszedelmet, azonképen hozom rájok mind azt a jót, a miket én ő felőlök mondok.

43. És vesznek még mezőt e földön, a mely felől ti ezt mondjátok: Pusztaság ez emberek nélkül, barmok nélkül, és odaadatik a Káldeusok kezébe.

44. Pénzen vesznek mezőket, és beírják a levélbe, és megpecsételik, és tanukat állítanak a Benjámin földén, Jeruzsálem környékén és Júda városaiban, a hegyi városokban és a síkföldi városokban és a dél felé való városokban, mert visszahozom az ő foglyaikat, azt mondja az Úr.

Jer. 29,10., Ámós. 9,14., Ámós. 9,15.

33.

1. Másodszor is szóla az Úr Jeremiásnak, mikor ő még fogva vala a tömlöcz pitvarában, mondván:

Jer. 32,2.

2. Ezt mondja az Úr, a ki megteszi azt, az Úr, a ki megvalósítja azt, hogy megerősítse azt, Úr az ő neve.

3. Kiálts hozzám és megfelelek, és nagy dolgokat mondok néked, és megfoghatatlanokat, a melyeket nem tudsz.

4. Mert ezt mondja az Úr, az Izráel Istene, e városnak házai és a Júda királyának házai felől, a melyek lerontattak kosokkal és fegyverrel.

5. Mikor elmentek, hogy vívjanak a Káldeusokkal, és hogy megtöltsék azokat emberek holttesteivel, a kiket én haragomban és bosszúállásban megöltem, mivelhogy elrejtettem az én orcámat a várostól az ő sok gonoszságukért:

6. Ímé, én hozok néki kötést és orvosságot, és meggyógyítom őket, és megmutatom nékik a békesség és hűség kincseit.

Jer. 38,17.

7. És visszahozom Júdát és Izráelt a fogságból, és felépítem őket, mint azelőtt.

8. És megtisztítom őket minden bűneiktől, a melyekkel vétkeztek ellenem, és megbocsátom minden bűneiket, a melyekkel vétkeztek ellenem, és a melyekkel gonoszul cselekedtek ellenem.

Ésa. 4,3., Jer. 31,34., Ezék. 37,21., Ezék. 37,23.

9. És ez a város léssen nékem híremre, nevemre, örömömrre, tisztességemre és dicséretemre e földnek minden nemzetsége előtt, a kik hallják mindama jót, a melyet én cselekszem velök, és félni és rettegni fognak mindama jóért és mindama békességért, a melyet én szerzek nékik!

Jer. 32,41.

10. Ezt mondja az Úr: Hallatszani fog még e helyen (a mely felől ti ezt mondjátok: Pusztaság ez, emberek nélkül és barom nélkül való), a Júda városaiban és Jeruzsálem utcáiban, a melyek elpusztítottak és ember nélkül és lakó nélkül és oktalan állat nélkül vannak,

11. Örömmnek szava és vígasság szava, vőlegény szava és menyasszony szava, és azoknak szava, kik ezt mondják: Dicsérjétek a Seregek Urát, mert jó az Úr, mert örökkévaló az ő kegyelme; a kik hálaáldozatot hoznak az Úr házába, mert visszahozom e föld népét a fogságból, mint annakelőtte, azt mondja az Úr.

Jer. 7,34., Hós. 2,11., Hós. 2,12.

12. Ezt mondja a Seregek Ura: E pusztá helyen, a melyen nincs ember és barom, és ennek minden városában pásztorok fognak még lakozni, a kik az ő juhaikat terelgetik.

13. A hegyi városokban, a síkföldi városokban, a dél felől való városokban, a Benjámin földén, Jeruzsálem környékén és Júda városaiban még juhnyájak fognak átmenni a számlálónak keze alatt, azt mondja az Úr.

3 Móz. 27,32.

14. Ímé, eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és megbizonyítom az én jó szómat, a melyet az Izráel házának és a Júda házának szóltam.

15. Azokban a napokban és abban az időben sarjasztok Dávidnak igaz sarjadékot, és jogot és igazságot szerez e földön.

16. Azokban a napokban megszabadul a Júda, és bátorságban lakozik Jeruzsálem, és így hívják majd őt: Az Úr a mi igazságunk.

Jer. 23,5., Zak. 3,8.

17. Mert ezt mondja az Úr: Nem vész ki a Dávid férfi sarjadéka, a ki az Izráel házának székébe üljön.

18. És a lévita papok férfi sarjadéka sem vész ki előlem, a ki égőáldozatot áldozzon, és ételáldozatot égessen, és véres áldozatot készítsen mindenkor.

19. És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:

20. Ezt mondja az Úr: Ha felbonthatjátok az én szövetségemet a nappal, és az én szövetségemet az éjszakával, hogy se nap, se éjszaka ne legyen az ő idejében:

21. Az én szolgálómmal, Dáviddal való szövetségem is felbomlik, hogy ne legyen fia, a ki uralkodjék az ő székében, és a lévita papokkal, az én szolgálómmal.

2 Sám. 7,12., 2 Sám. 7,15.

22. Mint az ég serege meg nem számlálható, és a tenger fövénye meg nem mérhető, úgy megsokasítom az én szolgálómmal, Dávidnak magvát, és a Lévitákat, a kik nékem szolgálnak.

1 Móz. 15,5.

23. És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:

24. Nem vetted észre, mit szóla e nép? mondván: A két nemzetséget, a melyet az Úr kiválasztott vala, elveté, és az én népemet megútálták úgy, hogy többé ő előttök nem nemzet az.

25. Ezt mondja az Úr: Ha szövetségem nem lesz a nappal és az éjszakával, és ha nem szabtam törvényeket az égnek és a földnek,

26. Jákóbnak és az én szolgálómmal, Dávidnak magvát is elvetem, úgy hogy az ő magvából senkit fel ne vegyenek, a ki uralkodjék Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak magván: mert visszahozom őket a fogságból, és megkegyelmezek nékik.

34.

1. Az a beszéd, a melyet szólott az Úr Jeremiásnak, (mikor Nabukodonozor a babiloni király és az egész serege és a föld minden országa, a melyek az ő hatalma alatt valának, és a népek mind vívták vala Jeruzsálemet és minden városát) mondván:

2 Kir. 25,1.

2. Ezt mondja az Úr, az Izráel Istene: Menj el, és mondd meg Sedékiásnak, a Júda királyának, és így szólj néki: Ezt mondja az Úr: Ímé, én odaadom e várost a babiloni király kezébe, és felgyújtja ezt tűzzel.

3. És te el nem szaladsz az ő kezéből, hanem bizonynyal megfognak és kezébe adnak, és a te szemeid meglátják a babiloni királynak szemeit, és az ő szája a te száddal szól, és bemégy Babilonba.

Jer. 32,4., Jer. 39,4., Jer. 39,5.

4. Mindazáltal halld meg az Úrnak szavát Sedékiás, Júda király; ezt mondja az Úr te felőled: Nem halsz meg fegyver által.

5. Békességben halsz meg, és a mint füstöltek a te atyáidnak, az előbbi királyoknak, a kik te előtted voltak, úgy füstölnek néked is, és így siratnak téged: Jaj uram! Mert én szóltam e szót, azt mondja az Úr.

2 Krón. 16,14.

6. És megmondá Jeremiás próféta Sedékiásnak, a Júda királyának, mind e szavakat Jeruzsálemben.

7. A babiloni király serege pedig vívja vala Jeruzsálemet és Júdának minden városát, a melyek megmaradtak vala, tudniillik Lákist és Azekát, mert a Júda városai közül csak ezek maradtak vala meg, mint erősített városok.

2 Kir. 18,14., Józs. 10,3.

8. Ez a beszéd, melyet szóla az Úr Jeremiásnak, minekutána Sedékiás király szövetséget köte az egész Jeruzsálembeli néppel, szabadságot hirdetvén köztük.

2 Móz. 21,2.

9. Hogy kiki bocsássa szabadon szolgálóját és kiki az ő szolgálóleányát a héber férfit és a héber leányt, hogy senki ne szolgáltasson közöttük az ő Júdabeli atyjafiával.

2 Móz. 21,2.

10. És engedelmeskedtek mindnyájan a fejedelmek és az egész nép, a kik szövetséget kötöttek, hogy kiki szabadon bocsássa az ő szolgálóját és kiki az ő szolgálóleányát, hogy senki azokkal ne szolgáltasson többé; és engedelmeskedtek és elbocsáták azokat.

11. De azután elváltóznak, és visszahozák a szolgálókat és szolgálóleányokat, a kiket szabadon bocsátottak vala, és őket szolgálókká és szolgálóleányokká tevék.

12. És lőn az Úrnak szava Jeremiáshoz az Úrtól, mondván:

13. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Én szövetséget kötöttem a ti atyáitokkal azon a napon, a melyen kihoztam őket Egyiptom földéről, a szolgálatnak házából, mondván:

14. Mikor a hét esztendő eltelik, kiki bocsássa el az ő héber atyjafiát, a ki néked eladatott vala és hat esztendeig szolgált téged; bocsássad őt magadtól szabadon. De nem hallgatának a ti atyáitok engemet, és fülöket sem hajtották erre.

2 Móz. 21,2.

15. És ti ma megtértetek vala, és igazat cselekedtetek vala én előttem, kiki szabadságot hirdetvén az ő atyjafiának, és én előttem szövetséget kötöttetek abban a házban, a mely az én nevemről neveztetett.

16. De elváltotzatok, és beszenyneyeztetek az én nevemet, és kiki visszahozta az ő szolgáját és kiki az ő szolgálóleányát, kiket egészen szabadon bocsátottatok vala, és igába vetettétek őket, hogy néktek szolgálítok és szolgáló leányaitok legyenek.

17. Azért ezt mondja az Úr: Ti nem hallgattatok reám, hogy kiki szabadságot hirdessen az ő atyjafiának és kiki az ő felebarátjának. Ímé, én hirdetek néktek szabadságot, azt mondja az Úr, a fegyverre, a döghalálra és az éhségre, és odaadlak titeket e föld minden országainak útálatára.

5 Móz. 28,64.

18. És odaadom a férfiakat, a kik megszegették az én szövetségemet, a kik nem teljesítették a szövetség pontjait, a melyet előttem kötöttek vala tulokkal, a melyet ketté vágának és átmenének annak részei között,

19. Júdának fejedelmeit és Jeruzsálem fejedelmeit, az udvari szolgálókat és a papokat és a földnek minden népét, a kik átmentek a tulok részei között:

20. Odaadom őket az ő ellenségeik kezébe, és az ő lelköket keresők kezébe, és az ő holttestök ez égi madaraknak és a föld vadainak lesznek eledelévé.

Jer. 7,33., Jer. 16,4.

21. Sedékiást, a Júda királyát és az ő fejedelmeit is odaadom az ő ellenségeiknek kezébe, és az ő lelköket keresők kezébe, és a babiloni király seregének kezébe, a mely eltávozik tőletek.

Jer. 39,6., Jer. 37,5.

22. Ímé, én parancsolok, azt mondja az Úr, és visszahozom őket e városra, és vívják azt, és beveszik és felgyújtják tűzzel, és pusztasággá teszem Júda városait, lakhatatlanokká.

2 Kir. 25,9., 2 Kir. 25,10.

35.

1. Az a beszéd, a melyet szóla az Úr Jeremiásnak, Jojákimnak, Jósiás, Júda király fiaának idejében, mondván:

2 Kir. 23,34.

2. Menj el a Rékábiták házához, és szólj velök, és vidd be őket az Úr házába, a kamarák egyikébe, és adj nékik bort inni.

2 Kir. 10,15.

3. És mellém vevém Jaazániát, Jeremiásnak fiát, ki fia vala Habasániának, és az ő rokonait és minden fiait és a Rékábiták egész háznépét.

4. És bevivém őket az Úr házába, a Hanán fiainak a kamarájába ki Igdaliásnak, az Isten emberének fia vala, a mely a fejedelmek kamarája mellett vala, Mahásiásnak, Sallum fiának kamaráján felül, a ki az ajtónak őrizője vala.

5. És a Rékábiták háza népének fiai elé borral telt kancsókat és poharakat tevék, és ezt mondtam nékik: Igyatok bort!

6. És felelének: Nem iszunk bort, mert Jónadáb, Rékábnak fia, a mi atyánk parancsolta nekünk, mondván: Ne igyatok ti bort soha, se a ti fiaitok.

2 Kir. 10,15.

7. Se házat ne építsetek, se vetést ne vessetek, se szőlőt ne ültessetek, se ne tartsatok; hanem sátorokban lakjatok teljes életetekben, hogy sok ideig éljeteek e földnek színén, a melyben ti jövevények vagytok.

8. És hallgattunk Jónadábnak a Rékáb fiának, a mi atyánknak szavára mindabban, a miket parancsolt nekünk, hogy teljes életünkben bort ne igyunk mi, a mi feleségeink, a mi fiaink és a mi leányaink.

9. Se házakat ne építsünk, hogy azokban lakjunk, se szőlőnk, se mezőnk, se vetésünk ne legyen nekünk.

10. Hanem lakozzunk sátorokban. Hallgattunk azért, és a szerint cselekedtünk, a mint nekünk Jónadáb, a mi atyánk megparancsolta vala.

11. Mikor pedig feljöve Nabukodonozor, a babiloni király a földre, akkor ezt mondánk: Jertek el, menjünk be Jeruzsálembe a káldeai sereg előtt és a Siriabeli sereg előtt; és Jeruzsálemben lakoztunk.

12. És szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:

13. Így szól a Seregek Ura, az Izráel Istene: Menj el, mondd meg a Júda férfainak és Jeruzsálem lakosainak: Nem veszitek-e fel az intést, hogy hallgassatok az én beszédeimre? azt mondja az Úr.

14. Jónadábnak, a Rékáb fiának intései teljesedtek, a melyekkel megparancsolta az ő fiainak, hogy bort ne igyanak, és mindez ideig sem ittak bort; mert hallgattak az ő atyjok parancsolatjára; én is szóltam néktek; szóltam pedig jó reggel, de nem engedtetek nékem.

Jer. 11,7.

15. És elküldtem hozzátok minden én szolgálmat, a prófétákat, és pedig jó reggel küldém, mondván: Kérlek, kiki térjen meg az ő gonosz útjáról, jobbítsátok meg cselekedeteiteket, és idegen istenek után ne járjatok, hogy nékik szolgáljatok, és lakoztok a földön, a melyet néktek és a ti atyáitoknak adtam, de fületeket sem hajtátok reá, és nem hallgattatok reám.

Jer. 25,5.

16. Mivelhogy Jónadábnak, a Rékáb fiának fiai teljesítik az ő atyjoknak parancsolatját, melyet parancsolt vala nékik, e nép pedig nem hallgata reám;

17. Azért ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, az Izráel Istene: Ímé, én rábocsátom Júdára és Jeruzsálemnek minden lakóira mindama veszedelmet, a melyről szóltam nékik; azért mert szóltam nékik, de nem hallották, kiáltottam nékik, de nem feleltek.

Jer. 15,2., Jer. 15,6.

18. A Rékábiták házának pedig monda Jeremiás: Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Mivelhogy hallgattatok Jónadábnak, a ti atyátoknak parancsolatjára, és megtartottátok minden parancsolatját, és úgy cselekedtetek, a mint meghagyta volt néktek:

19. Azért ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Nem fogyatkozik el Jónadábnak, a Rékáb fiának maradéka, a ki előttem álljon mindenkor.

36.

1. És Jojakimnak, a Jósiás fiának, Júda királyának negyedik esztendejében is szóla az Úr Jeremiásnak, mondván:

2 Kir. 23,34.

2. Végy elő egy könyvet, és mind írd belé a szókat, a miket én szóltam néked az Izráel és a Júda ellen és minden nemzet ellen, a naptól fogva, a melyen szóltam néked a Jósiás ideje óta mind e napig.

Jer. 1,2.

3. Hátha meghallja a Júda háza mindazokat a veszedelmeket, a melyeket én néki szerezni szándékozom, hogy kiki megtérjen az ő gonosz útjáról, és megbocsássam az ő bűnöket és vétköket.

4. És előhívá Jeremiás Bárukot, a Néria fiát, és megírá Báruk a Jeremiás szája után a könyvbe mindama szókat, a melyeket az Úr szólott vala néki.

5. És parancsola Jeremiás Báruknak, mondván: Én fogoly vagyok, nem mehetek be az Úr házába.

6. Azért te menj be, és a könyvből, a melyet az én számból írtál, olvasd el az Úrnak szavait a népnek hallatára az Úrnak házában bőjti napon, és az egész Júdának hallatára, a kik felgyülnek az ő városaikból, olvasd el nékik.

7. Hátha az Úr elé száll könyörgésük, és mindenki megtér az ő gonosz útjáról, mert nagy az Úr haragja és felháborodása, a melylyel szólott az Úr e nép ellen!

8. Báruk pedig, a Néria fia, mind a szerint cselekedék, a mint néki Jeremiás próféta megparancsolta vala, elolvastván a könyvből az Úrnak szavát, az Úrnak házában.

9. És Jojakimnak a Jósiás fiának, Júda királyának ötödik esztendejében, a kilencedik hónapban bőjtre hívták fel az Úr elé az egész Jeruzsálem népét és az egész népet, a mely Júda városaiból jött vala fel Jeruzsálembe.

10. És elolvasá Báruk a könyvből Jeremiás beszédeit az Úr házában Gamáriának, az írástudó Sáfán fiának szobájában a felső pitvarban, az Úr háza új kapujának nyílásában az egész nép hallatára.

Jer. 26,10.

11. És hallá Mikeás, Gamáriának, a Sáfán fiának fia az Úrnak minden beszédét a könyvből.

12. És leméne a király házába az írástudó szobájába, és ímé, ott ülnek vala mind a főemberek, Elisáma, az írástudó, és Dalajás, Semájának fia, és Elnátán, Akbórnak fia, és Gamária, Sáfánnak fia, és Sedékiás, Hanániásnak fia, és a többi főember is.

13. És elbeszélé nékik Mikeás mindazokat, a melyeket hallott vala a könyvből, mikor olvasá Báruk a nép hallatára.

14. Azért elküldék mind a főemberek Jéhudit, a ki Natániának fia vala, a ki Selémiának fia vala, a ki Kusinak fia vala, Bárukhoz, mondván: A könyvet, a melyből olvastál a nép hallatára, vedd kezedbe, és jövel. És kezébe vevé Báruk, a Néria fia a könyvet, és elméne hozzájuk.

15. És mondának néki: Ül le csak és olvasd azt a mi fülünk hallatára, és elolvasá Báruk fülök hallatára.

16. És mikor meghallák mind e szókat, megrettenve tekintettek egymásra, és mondának Báruknek: Bizony megjelentjük mind e szókat a királynak.

17. Bárukot pedig kérdezek, mondván: Jelentsd meg csak nekünk, mimódon írtad mind e szókat az ő szájából?

18. És monda nékik Báruk: Szájával mondotta nekem mind e szókat, én pedig beírtam e könyvbe tintával.

19. És mondának a főemberek Báruknek: Menj el, rejtőzzél el te és Jeremiás, és ne tudja senki, hol vagytok.

20. És elmenének a királyhoz a pitvarba (és letevék a könyvet az írástudó Elisámának szobájában) és elmondák mind e szókat a király hallatára.

21. És elküldé a király Jéhudit, hogy hozza el a könyvet; azért elhozá azt az írástudó Elisámának szobájából, és elolvasá azt Jéhudi a király hallatára és mindama főemberek hallatára, a kik a király előtt állnak vala.

22. A király pedig a téli házban ül vala a kilenczedik hónapban, és a tűz ég vala előtte.

23. És mikor Jéhudi három vagy négy levelet elolvasott vala, elmetélé azt az írástudónak késével, és a tűzbe hajítá, a mely a tűzhelyen vala, mígnem az egész könyv megége a tűzben, a mely a tűzhelyen vala.

24. Nem rettentek meg, sem ruhájokat nem szaggatták meg a király és valamennyi szolgálja, a kik hallják vala mind e szókat.

25. Sőt még Elnátán is és Delája és Gamária kérék a királyt, hogy a könyvet ne égesse meg, de nem hallgata rájuk.

26. Hanem meghagyá a király Jerákmeélnek, a Hammélek fiának, és Sérajának, az Azriel fiának, és Selémiának, az Abdéel fiának, hogy fogják el Bárukot, az írástudót, és Jeremiás prófétát, de az Úr elrejté őket.

Jer. 36,19., Jer. 1,19.

27. Szóla pedig az Úr Jeremiásnak, miután a király megégette vala a könyvet és beszédeket, a melyeket Báruk a Jeremiás szájából írt vala, mondván:

28. Térj vissza, végy magadnak más könyvet, és írd bele mind az elébbi szókat, a melyek az elébbi könyvben valának, a melyet Jojakim, a Júda királya megégetett.

29. És Jojakimnak, a Júda királyának mondd meg: Ezt mondja az Úr: Te égetted meg a könyvet, mondván: Miért írtál ilyen szókat bele: Bizonyosan eljő a babiloni király, és elveszti e földet, és kipusztít belőle embert és állatot?

30. Azért ezt mondja az Úr Jojakim felől, a Júda királya felől: Nem lesz néki, a ki a Dávid székébe üljön, és az ő holtteste elvettetik nappal a hévre, éjszaka pedig a dérré.

Jer. 22,19.

31. És megbüntetem őt, és az ő magvát, és az ő szolgálit az ő bűneikért, és rájuk bocsátom és a Jeruzsálembeli polgárookra és Júdának férfaira mind azt a veszedelmet, a melyről szólottam nékik, de nem hallgattak meg.

32. Azért más könyvet vőn Jeremiás, és adá azt Báruknek, az írástudó Néria fiának, és beírá abba a Jeremiásnak szájából minden szavát annak a könyvnek, a melyet Jojakim, a Júda királya megégetett vala a tűzben. És több dolgot is írának bele, hasonlókat az elébbiekhez.

37.

1. Uralkodott pedig Sedékiás király, Jósiásnak fia, Kónia helyett, a ki Jojakimnak fia vala, kit Nabukodonozor, a babiloni király királylyá tett vala Júdának földében.

2 Kir. 24,17.

2. De nem hallgatá sem ő, sem az ő szolgálai, sem a föld népe az Úrnak szavát, a melyet szólott vala Jeremiás próféta által.

3. És elküldé Sedékiás király Júkált, Selémiának fiát, és Sofóniást, Mahásiás papnak fiát Jeremiás prófétához, mondván: Kérlek, könyörögj mi értünk az Úrnak, a mi Istenünknek.

4. Jeremiás pedig be- és kimegy vala a nép között, mert még nem vetették vala őt be a tömlöczbe.
5. A Faraó serege pedig kijött Égyiptomból, és a Káldeusok, a kik megszállották Jeruzsálemet, meghallották e hírt ő felőlök, és elhagyták Jeruzsálemet.

Jer. 24,31.

6. És szóla az Úr Jeremiás prófétának, mondván:

7. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene: Ezt mondjátok a Júda királyának, a ki elküldött titeket én hozzám, hogy megkérdezzetek engem: Ímé, a Faraó serege, a mely kijött a ti segítségetekre, visszamegy Égyiptom földébe.

Siral. 4,17.

8. És visszatérnek a Káldeusok, és ostromolják e várost, és beveszik azt, és megégetik tűzzel.

9. Ezt mondja az Úr: Ne csaljátok meg magatokat, mondván: Bizonyoson elmennek mi rólunk a Káldeusok; mert nem mennek el.

10. Mert ha a Káldeusoknak egész seregét megveritek is, a kik ostromolnak titeket, és közülök csak néhány megsebesült marad is: valamennyi felkél az ő sátorából, és megégetik e várost tűzzel.

11. És mikor a Káldeusok serege elvonula Jeruzsálem alól a Faraó serege miatt,

Jer. 37,5., Ezék. 17,15.

12. Jeremiás is kiindula Jeruzsálemből, menvén a Benjámin földére, hogy osztályrészt kapjon onnan a nép között.

13. Mikor pedig ő a Benjámin kapujához ére és ott vala egy őr, a kinek neve Jériás vala, Selémiásnak fia, a ki Hanániásnak fia vala, megfogá az Jeremiás prófétát, és monda: Te a Káldeusokhoz szököl!

14. És monda Jeremiás: Hazugság! Nem szököm a Káldeusokhoz; de nem hallgata rá. És Jériás megfogá Jeremiást, és vivé őt a fejedelmekhez.

15. És a fejedelmek megharaguvának Jeremiásra, és megvereték őt, és veték a fogházba az írástudó Jónatán házába: mert azt rendelték vala fogháznak.

16. Mikor Jeremiás a tömlöczbe és a börtönbe juta, és sok napig vala ott Jeremiás;

17. Akkor elkülde Sedékiás király és előhozatá őt, és megkérdezé a király a maga házánál titkon, és monda: Van-e kijelentésed az Úrtól? Akkor monda Jeremiás: Van! És azt is monda: A babiloni király kezébe adatol.

18. Azután monda Jeremiás Sedékiás királynak: Mit vétettem ellened és a te szolgálid ellen és e nép ellen, hogy a fogházba vetettetek engem?

19. És hol vannak a ti prófétáitok, a kik prófétáltak néktek, mondván: Nem jó el a babiloni király ti ellenetek és e föld ellen?

Jer. 28,1., Jer. 28,4.

20. Most halld csak, uram király, és hallgasd meg az én könyörgésemet, és ne küldj engem vissza az írástudó Jónatán házába, hogy ott ne haljak meg.

21. Parancsolta azért Sedékiás király, hogy vessék Jeremiást a tömlöcz pitvarába, és adjanak néki naponként egy-egy darab kenyeret a sütők utcájából, a míg minden kenyér elfogy a városból. És ott marada Jeremiás a tömlöcz pitvarában.

Jer. 32,2.

38.

1. De meghallá Safátíás Mattánnak fia, és Gedáliás Passúrnek fia, és Jukál a Selémiás fia, és Passúr a Melékiás fia a szókat, a melyeket szólott vala Jeremiás az egész népnek, mondván:

2. Ezt mondja az Úr: A ki megmarad e városban, meghal fegyver miatt, éhség miatt és döghalál miatt, a ki pedig kimegy a Káldeusokhoz, él, és az ő élete nyereség lesz néki és él.

Jer. 21,9.

3. Ezt mondja az Úr: Bizonynyal a babiloni király seregének kezébe adatik e város, és beveszi azt.

4. És mondának a fejedelmek a királynak: Kérünk, ölettesd meg ezt az embert, mert megerőtleníti a vitézek kezeit, a kik megmaradtak a városban, és az egész nép kezeit, hogy efféle szókat szól nékik, mert ez az ember nem a nép megmaradására igyekszik, hanem veszedelmére.

5. És monda Sedékiás király: Ám a ti kezetekben van, mert a király semmit sem tehet ellenetekre.

6. Azért elvivék Jeremiást, hogy bevessék Melkiásnak, a Hammélek fiának vermébe, a mely a tömlöcz pitvarában vala; és lebocsáták Jeremiást köteleken; a veremben pedig nem víz vala, hanem sár, és beesék Jeremiás a sárba.

7. És meghallotta Ebed-Melek, a szerecsen, a ki udvari szolga vala (ő pedig a király házában vala), hogy Jeremiást a verembe vetették, a király pedig a Benjámin-kapuban ül vala.
8. Kiméne azért Ebed-Melek a király házából, és szóla a királynak, mondván:
9. Uram, király! gonoszul cselekedtek azok az emberek mindazzal, a mit Jeremiás prófétával cselekedtek, a kik őt a verembe vetették; mert meghal ott éhen, mert nem lesz ezután semmi kenyér e városban.
10. Parancsola azért a király Ebed-Meleknek, a szerecsennek, mondván: Végy magadhoz innét harmincz embert, és vedd fel Jeremiás prófétát a veremből, mielőtt meghalna.
11. Vőn azért Ebed-Melek magához harmincz embert, és beméne a király házába, a kincstartó ház alá, és hozza onnét régi ruhadarabokat és elszakadozott posztókat, és alábocsátá azokat Jeremiásnak köteleken a verembe.
12. És monda Ebed-Melek, a szerecsen, Jeremiásnak: Tedd a régi és elszakadozott ruhadarabokat hónod alá, a kötelek alá; és úgy cselekedék Jeremiás.
13. Kivonták azért Jeremiást köteleken és kihozák őt a veremből, és lakék Jeremiás a tömlöcz pitvarában.
14. Elkülde pedig Sedékiás király, és magához hozatá Jeremiás prófétát a harmadik ajtóig, mely vala az Úrnak házában, és monda a király Jeremiásnak: Téged valamiről kérdelek, semmi tagadást benne ne tégy!
15. Monda pedig Jeremiás Sedékiásnak: Ha megjelentem néked, avagy nem bizonyosan megölsz-é engem? és ha tanácsot adok, nem hallgatsz rám.
16. És megesküvék Sedékiás király Jeremiásnak titkon, mondván: Él az Úr, a ki teremtette nekünk e lelket, hogy nem öllek meg és nem adlak azoknak az embereknek kezébe, a kik keresik a te lelkedet!

4 Móz. 16,22.

17. Akkor monda Jeremiás Sedékiásnak: Ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, az Izráel Istene: Ha kimégy a babiloni király fejedelmeihez, él a te lelked, és e város nem égettetik meg tűzzel, hanem élsz te és a te házad népe.
18. Ha pedig nem mégy ki a babiloni király fejedelmeihez, akkor e város a Káldeusok kezébe adatik, felégetik ezt tűzzel, te sem szaladsz el kezökből.
19. Monda Sedékiás király Jeremiásnak: Félek én a Júdabeliektől, a kik átszöktek a Káldeusokhoz, hátha azok kezébe adnak engem, és csúfoskodnak rajtam!
20. És monda Jeremiás: Nem adnak; kérlek, halld meg az Úrnak szavát, a melyet én mondok néked, és jó dolgod lesz, és él a te lelked.
21. Ha pedig te kimenni nem akarsz: ez a szó, a melyet megjelentett nekem az Úr:
22. Ímé, minden asszony, a ki megmaradt vala a Júda királyának házában, kivitetik a babiloni király fejedelmeihez; és ezt mondják azok, hogy megcsaltak téged és erőt vettek rajtad a te jóakaró embereid, a te lábaid most beragadtak a sárba, ők pedig visszafordultak.
23. Azért minden feleségedet és gyermekedet kiviszik a Káldeusoknak, te sem menekedel meg kezökből, hanem megfogatol a babiloni király kezével, és e várost felégeti tűzzel.
24. Monda pedig Sedékiás Jeremiásnak: Senki se tudjon e szókról, és nem halsz meg!
25. Ha meghallják a fejedelmek, hogy beszéltem veled, és eljönnek hozzád és ezt mondják néked: Mondd meg csak nekünk, mit beszéltél a királynak, ne tagadj el abból tőlünk és nem ölünk meg téged, és mit monda néked a király?
26. Ezt mondd nekik: Alázatosan könyörgék a királynak, hogy ne vitessen vissza Jónatán házába, hogy meg ne haljak ott.

Jer. 37,15., Jer. 37,20.

27. És a fejedelmek mind elmenének Jeremiáshoz és megkérdeék őt, és egészen úgy felele nekik, a mint a király parancsolta vala: és hallgatással elmenének tőle, mert nem hallották vala a beszédet.
28. És ott marada Jeremás a tömlöcz pitvarában mind a napig, a melyen bevevék Jeruzsálemet, és ott vala, mikor bevevék Jeruzsálemet.

39.

1. Sedékiásnak, a Júda királyának kilencedik esztendejében, a tizedik hónapban eljőve Nabukodonozor, a babiloni király és egész serege Jeruzsálem ellen, és megszállák azt.

Jer. 52,4., 2 Kir. 25,1.

2. Sedékiás tizenegyedik esztendejében, a negyedik hónapban, a hónap kilencedikén ledőle a város kőfala.

3. És bemenének a babiloni király fejedelmei mind és leülének a középső kapuban: Nergál-Sarézer, Samegár-Nebó, Sársekim, Rabsáris, Nergál-Sarézer, Rabmág és mind a többi fejedelmei a babiloni királynak.

4. És mikor meglátta vala őket Sedékiás, a Júda királya és mind a vitézlő férfiak, elfutamodának és kimenének éjjel a városból a király kertjén át az ajtón, a két kőfal között, és kimenének a pusztába vivő úton.

2 Kir. 25,4., 2 Kir. 25,7.

5. És űzék őket a káldeai seregek, és elfogák Sedékiást Jerikhó pusztájában, és elhozzák őt és elvivék Nabukodonozornak, a babiloni királynak Riblába, Hamát földére, és ítéletet monda rája.

Jer. 32,4., Jer. 34,3.

6. És megölé a babiloni király Sedékiásnak fiait szeme láttára Riblában, és Júdának minden nemeseit is megölé a babiloni király.

7. A Sedékiás szemeit pedig kitolatá, és vasba vereté őt, hogy elvigye őt Babilonba.

1 Sám. 11,2.

8. A király házát pedig és a nép házait felgyújták a Káldeusok tűzzel, és Jeruzsálem kőfalait leronták.

9. A nép többi részét pedig, a mely a városban maradt vala: és a szökevényeket, a kik hozzá szöktek vala, a nép többi részét, a még megmaradottakat elvivé Nabuzáradán, a poroszlók feje, Babilonba.

Sof. 1,18.

10. A nép szegényeit pedig, a kiknek semmijök sem vala, ott hagyá Nabuzáradán, a poroszlók feje, Júda földében, és ada nékik szőlőket és szántóföldeket azon a napon.

11. Jeremiás felől pedig parancsot ada Nabukodonozor, a babiloni király Nabuzáradánnak, a poroszlók fejének, mondván:

Jer. 15,11.

12. Vedd őt magadhoz, és viselj gondot reá, és semmi bajt ne okozz néki, hanem azt cselekedd vele, a mit ő akar.

Jer. 40,4., Jer. 40,5.

13. És elkülde Nabuzáradán, a poroszlók feje, és Nebuszánban, Rabsáris és Nergál-Sarézer, Rabmág és a babiloni királynak több főembere.

14. Elküldének, mondom, és elhozzák Jeremiást a tömlöcz pitvarából, és rábízák őt Gedáliásra, Ahikámnak, a Sáfán fiának fiára, hogy haza vigye őt, és lakozzék a nép között.

15. Az Úr pedig szóla Jeremiáshoz, mikor ő még a tömlöcz pitvarában fogva vala, mondván:

16. Menj el, és szólj Ebed-Melekkel, a szerecsennel, mondván: Ezt mondja a Seregek Ura, Izráel Istene: Ímé, én beteljesítem e város kárára és nem javára mondott beszédeimet, és azon a napon szemeid előtt lesznek azok.

Jer. 38,7., Jer. 38,13.

17. És azon a napon megszabadítlak téged, azt mondja az Úr, és nem adatol amaz emberek kezébe, a kiktől félsz.

18. Hanem bizonyára megszabadítlak téged, nem esel el fegyver miatt, és a lelked zsákmányul lesz néked, mert reménységed volt bennem, azt mondja az Úr.

40.

1. Az a szózat, a melyet az Úr szóla Jeremiásnak, miután Nabuzáradán, a poroszlók feje elbocsátá őt Rámából. Mikor elvitte vala őt, ő is lánczokkal vala megkötözve a jeruzsálemi és júdai mindenféle foglyok között, a kik Babilonba vitetnek vala.

2. És a poroszlók feje elvivé Jeremiást, és monda néki: Az Úr, a te Istened rendelte ezt a büntetést e hely ellen.

3. És ráhozta és megcselekedte az Úr, a mint megmondotta vala. Mert vétkeztetek az Úr ellen, és nem hallgattatok az ő szavára, azért teljesedett be ti rajtatok e dolog.

4. Mostan azért ímé, én téged ma megszabadítalak a láncztól, a mely a te kezeiden van; ha tetszik néked Babilonba jőnöd, jőjj velem, nékem pedig gondom lesz reád, ha pedig nem tetszik néked, hogy eljőjj velem Babilonba, maradj itt. Ímé, az egész föld előtted van, a hova jobbnak és helyesebbnek látszik menned, menj oda.

Jer. 39,11., Jer. 39,12.

5. (De ő még nem tér vala vissza.) Vagy menj vissza Gedáliáshoz, Ahikámnak, Sáfán fiának fiához, a kit a babiloni király tisztartóvá tett Júda városaiban, és lakjál vele a nép között, vagy akárhová tetszik menned, oda menj. És ada a poroszlók feje néki étket és ajándékot, és elbocsátá őt.
6. És elméne Jeremiás Gedáliáshoz, Ahikámnak fiához Mispába, és ott lakék vele a nép között, a kik megmaradtak a földön.

Józs. 18,21., Józs. 18,26.

7. És mikor meghallotta a seregek minden vezetője, a kik a mezőn valának, ők magok és az ő embereik, hogy a babiloni király Gedáliást, Ahikámnak fiát tette tisztartóvá az országban, és hogy reá bízta a férfiakat és az asszonyokat, a kisdedeket és a föld szegényeit azok közül, a kik Babilonba el nem vitettek vala;
8. Elmenének Gedáliáshoz Mispába, tudniillik Ismáel, Natániának fia, és Jóhanán és Jónatán, Káreának fiai, és Serája, Tankumetnek fia, és a netofáti Efainak fiai, és Jazánia, Maakátnak fia, ők és az ő embereik.
9. És Gedáliás, Ahikámnak, Sáfán fiának fia megesküvék nekik és az ő embereiknek, mondván: Ne féljetek a Káldeusoknak szolgálni, hanem lakozzatok e földön és szolgáljatok a babiloni királynak, és jó dolgatok lesz.
10. És én ímé Mispában lakom, hogy szolgálatokra álljak a Káldeusoknak, a kik eljönnek hozzánk, ti pedig szedjetek össze bort és gyümölcsöt, és olajt is szerezzetek edényeitekbe, és lakjatok a ti városaitokban, a melyeket elfoglaltatok.
11. És mindazok a Júdabeliek is, a kik a Moábitáknál, az Ammon fiainál, az Edomitáknál, és a kik akármely tartományban valának, meghallák, hogy a babiloni király Júdából maradékot hagyott, és hogy Gedáliást, Ahikámnak, Sáfán fiának fiát tette előttök tisztartóvá.

Jer. 43,5.

12. Azért haza jövének mindnyájan a Júdabeliek mindenünnen, a hova elfutottak vala, és eljövének a Júda földébe Gedáliáshoz Mispába, és bort és igen sok gyümölcsöt szerzének össze.
13. És Jóhanán, Káreának fia, és a seregek minden vezetője, a kik a mezőn valának, szintén elmenének Gedáliáshoz Mispába.
14. És mondanak néki: Nem tudod-é, hogy Baálisz, az Ammoniták királya elküldötte Ismáelt, Natániának fiát, hogy téged megöljön? De nem hive azoknak Gedáliás, Ahikámnak fia.

Jer. 40,11., Jer. 41,2., Jer. 41,10.

15. Jóhanán pedig, Káreának fia, titkolózva monda Gedáliásnak Mispában, mondván: Elmegyek és megöölöm Ismáelt, Natániának fiát úgy, hogy senki se tudja. Miért oltaná el a te életedet? Hiszen a Júdabeliek, a kik te hozzád gyülekeztek vala, mind eloszlanak, és Júdának maradéka is elvész.
16. És monda Gedáliás, Ahikámnak fia Jóhanánnak, a Kárea fiának: Ne cselekedd e dolgot, mert te hazugságot szólasz Ismáel felől!

41.

1. És a hetedik hónapban csakugyan eljöve Ismáel, Natániának, Elisáma fiának fia, a ki királyi nemből és a király főemberei közül való vala, és tíz férfiú vele Gedáliáshoz, Ahikámnak fiához Mispába, és együtt étkezének Mispában.

2 Kir. 25,25.

2. És felkele Ismáel, Natániának fia és a tíz férfiú, a kik vele valának, és megölék Gedáliást, Ahikámnak, a Sáfán fiának fiát szablyával, és megölé ő azt, a kit a babiloni király tisztartóvá tett vala a földön!
3. És mindazokat a Júdabelieket is, a kik Gedáliással valának Mispában, és a Káldeusokat is, a kik ott találtának, tudniillik a vitézlő embereket megöle Ismáel.
4. Másnap pedig a Gedáliás megölése után, még mikor senki sem tudta azt:
5. Férfiak jövének Sikemből, Silóból és Samariából: nyolczvan férfiú levágott szakállal, megszaggatott ruhában és bevagdalt testtel, kezökben ételáldozat és tömjén, hogy áldozzanak az Úr házában.
6. És kiméne eléjük Ismáel, Natániának fia Mispából, menés közben is sírván. És mikor eléjük ért vala, monda néki: Jertek el Gedáliáshoz, Ahikámnak fiához.
7. És mikor bementek vala a városba, megölé őket Ismáel, Natániának fia, és hányá őket az árokba, ő és a férfiak, a kik vele valának.
8. De tíz ember találtaték ő közöttük, a kik ezt mondák Ismáelnek: Ne ölj meg minket, mert kincsünk van nekünk a mezőn búza és árpa, olaj és méz és megtartóztatá magát, és nem öle meg őket az ő atyjokfiaival.

9. Az árok pedig, a melybe behányá Ismáel mindamaz emberek holttestét, a kiket megöle Gedáliással együtt, az, a melyet Asa király csinált vala Baása ellen, az Izráel királya ellen. Ismáel, Natániának fia megtölté azt a megölettekkel.

1 Kir. 15,9., 1 Kir. 15,16.

10. És fogságra vivé el Ismáel a nép egész maradékát, a mely Mispában vala, a király leányait és az egész népet, a mely Mispában hagyatott vala, kiket Nabuzáradán, a poroszlók feje Gedáliásra, Ahikámnak fiára bízott vala; foglyul ejté azért őket Ismáel, Natániának fia, és elindula, hogy az Ammon fiaihoz menjen.

Jer. 40,14.

11. És meghallá Jóhanán, Káreának fia és a seregek minden vezetője, a ki ő vele vala, azt az egész gonoszságot, a melyet Ismáel, Natániának fia cselekedett vala.

12. És magokhoz vevék mind az embereket, és elmenének, hogy megvívjanak Ismáellel, Natániának fiával, és elérték őt a nagy víznél, a mely Gibeonnál vala.

2 Sám. 2,13.

13. És mikor meglátta vala az egész nép, a mely Ismáellel vala, Jóhanánt, Káreának fiát és a seregek minden vezetőjét, a kik vele valának, megörüle.

14. És visszatére az egész nép, a melyet Ismáel elvitt vala Mispából, és visszatére és elméne Jóhanánhoz, Káreának fiához.

15. Ismáel pedig, Natániának fia nyolczadmagával szalada el Jóhanán elől, és az Ammon fiaihoz méne.

16. És magához vevén Jóhanán, Káreának fia, és a seregek minden vezetője, a kik ő vele valának, a nép minden maradékát, a melyet visszahoztak vala Ismáeltól, Natániának fiától Mispából, miután ez megöle Gedáliást, Ahikámnak fiát, az erős férfiakat, vitézeket és asszonynépeket és gyermekeket és udvari szolgálkat, a kiket visszahozott vala Gibeonból:

17. Elindulának és megállapodának Gérut Kimhámnál, a mely közel vala Betlehemhez, hogy elmenjenek és bemenjenek Égyiptomba,

18. A Káldeusok miatt, mert félnek vala tőlök, mert Ismáel, Natániának fia megölte vala Gedáliást, Ahikámnak fiát, a kit a babiloni király tisztartóvá tett vala a földön.

Jer. 41,2., Jer. 41,3.

42.

1. Eljőve pedig a csapatoknak minden tisztje, és Jóhanán, Káreának fia, és Jazánia, Ozániának fia, és az egész nép kicsinytől fogva nagyig,

2. És mondanak Jeremiás prófétának: Hallgasd meg alázatos kérésünket, és könyörögj érettünk az Úrnak, a te Istenednek mind e maradékért; mert kevesen maradtunk meg a sokaságból, mint a te szemeid jól látnak minket;

3. És jelentse meg nekünk az Úr, a te Istened az útát, a melyen járjunk, és a dolgot, a mit cselekedjünk.

4. És monda nekik Jeremiás próféta: Meghallottam. Ímé, én könyörgök az Úrnak, a ti Isteneteknek a ti beszédeitek szerint, és mindazt, a mit felel az Úr néktek, megjelentem néktek, el nem titkolok semmit tőletek.

5. Ők pedig mondanak Jeremiásnak: Az Úr legyen ellenünk tökéletes és igaz tanúbizonyosság, ha nem mind ama beszéd szerint cselekszünk, a melylyel elküld téged mi hozzánk az Úr, a te Istened.

Jer. 43,1., Jer. 43,4.

6. Ha jó, ha rossz, hallgatni fogunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára, a melyért mi téged ő hozzá küldünk; hogy jó dolgunk legyen, mert mi hallgatunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára.

7. Lőn pedig tíz nap múlva, hogy szóla az Úr Jeremiásnak.

8. És odahívá Jóhanánt, Káreának fiát, és a seregeknek minden tisztjét, a kik vele valának, és az egész népet kicsinytől fogva nagyig.

9. És monda nekik: Ezt mondja az Úr, Izráelnek Istene, a kihez küldöttetek engem, hogy megjelentsem előtte a ti könyörgéseiteket:

10. Ha állandóan megmaradtok e földön, felépítlek titeket és el nem rontlak, és elplántállak titeket és ki nem gyomlállak: mert megbántam a gonoszt, a mit cselekedtem veletek.

11. Ne féljete a babiloni királytól, a kitől most féltek, ne féljete tőle, azt mondja az Úr; mert veletek vagyok, hogy megtartsalak és megszabadítsalak titeket az ő kezéből.

12. És irgalmasságot cselekszem veletek, hogy irgalmas legyen hozzátok, és lakni hagyjon titeket a ti földetekben.

13. De ha ti ezt mondjátok: Nem lakunk e földön, nem hallgatván az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára,
14. Mondván: Nem! hanem Égyiptom földére megyünk be, a hol nem látunk harczot és nem hallunk trombitaszót, és kenyeret nem éhezünk, és ott lakozunk:
15. Most azért halljátok meg az Úrnak szavát, Júdának maradékai! Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ha ti csak orczáitokat fordítjátok is úgy, hogy bemenjete Égyiptomba, és bementek, hogy ott tartózkodjatok:
16. Akkor a fegyver, a melytől ti féltetek, legott utólér benneteket Égyiptom földén, és az éhség is, a mitől rettegetek, körülvesz titeket Égyiptomban, és ott haltok meg.

Ezék. 30,10., Ezék. 30,12.

17. Mert az lesz, hogy mindazok a férfiak, a kik úgy fordítják orczájokat, hogy bemenjenek Égyiptomba, hogy ott tartózkodjanak, meghalnak fegyver, éhség és döghalál miatt, és egy sem marad meg közülök, és nem szabadul meg a veszedelemtől, a melyet én bocsátok reájok.
18. Mert ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Miképen kiömlik az én haragom és búsulásom Jeruzsálem lakosaira, azonképen kiöntöm az én haragomat ti reátok, ha bementek Égyiptomba; és lesztek ott átok, csuda, szidalom, gyalázat, és többé nem látjátok e helyet!
19. Az Úr szólott hozzátok, oh Júdának maradékai! Ne menjetek Égyiptomba; jól tudjátok meg, hogy bizonyoságot tettem ma ellenetek.
20. Mert magatokat csaljátok meg a ti szívetekben: mert ti küldöttetek engem az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mondván: Könyörögj az Úrnak, a mi Istenünknek, és a mint szól az Úr, a mi Istenünk, úgy jelentsd meg nekünk, és akképen cselekszünk.

Jer. 43,1., Jer. 43,4., Jer. 42,2., Jer. 42,3., Jer. 42,5., Jer. 42,6.

21. Mikor pedig ma megjelentem néktek, nem hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára és egyáltalán azokra, a melyekért engem ti hozzátok küldött.
22. Most azért tudjátok meg jól, hogy fegyverrel, éhséggel és döghalállal haltok meg a helyen, a hová kíváncoztok menni, hogy ott tartózkodjatok.

43.

1. És a mint Jeremiás teljesen elmondta az egész népnek az Úr, az ő Istenök minden rendelését, melyekért az Úr, az ő Istenök küldötte vala ő hozzájok, mindazokat a rendeléseket, mondom,
2. Akkor monda Azariás, Hosájának fia, Jóhanán, Káreának fia, és valamennyi kevély férfiak, mondván Jeremiásnak: Hazugságot szólsz te, nem küldött téged az Úr, a mi Istenünk, hogy ezt mondjad: Ne menjetek be Égyiptomba, hogy ott tartózkodjatok.
3. Hanem Báruk, Nériának fia izgat téged mi ellenünk, hogy minket a Káldeusok kezébe adjon, hogy megöljenek minket, és vitessenek Babilonba.
4. És nem hallgata Jóhanán, Káreának fia, sem a seregek valamennyi tisztje, sem az egész nép az Úr szavára, hogy a Júda földén maradjanak.
5. Hanem elvivé Jóhanán, Káreának fia, és a seregek minden tisztje Júdának egész maradékát, a kik visszajöttek vala mindama nemzetek közül, a hová kiűzettek vala, hogy lakozzanak Júdának földében.

Jer. 40,11., Jer. 40,12.

6. A férfiakat és az asszonyokat, a gyermekeket és a király leányait és minden lelket, a melyet Nabuzáradán, a poroszlók feje hagyott vala Gedáliással, Ahikámnak, Sáfán fiának fiával, és Jeremiás prófétát és Bárukot, Nériának fiát.
7. És elmenének Égyiptomnak földébe, mert nem hallgattak az Úr szavára, és bemenének Táfnesig.
8. És szóla az Úr Jeremiásnak Táfnesben, mondván:
9. Végy a kezedbe nagy köveket, és rejtsd el azokat a sárba, a téglaegetőkemenczébe, a mely a Faraó házában van Táfnesben, a Júdabeli emberek szeme láttára.
10. És ezt mondd nekik: Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ímé, én elküldök és felhozom Nabukodonozort, a babiloni királyt, az én szolgámat, és az ő székét e kövekre teszem, melyeket elrejtettem, és azokra vonja fel az ő sátorát.

Ezék. 29,18., Ezék. 29,19., Ezék. 29,3., Ezék. 29,13.

11. És betör, és megveri Égyiptom földét, a ki halálra való, halálra, és a ki rabságra, rabságra, és a ki fegyverre, fegyverre jut.

12. És tüzet gyújtok Égyiptom isteneinek házaiban, és felégeti azokat, és foglyokká teszi őket, és magára ölti Égyiptom földét, miképen a pásztor magára ölti ruháját, és kimegy onnan békességgel.

Ésa. 19,13.

13. És Bethemesnek, a mely Égyiptom földében van, faragott képeit lerontja: és Égyiptom isteneinek házait tűzzel felégeti.

44.

1. Az a szó, a mely lón Jeremiáshoz, minden Júdabeliek felől, a kik laknak vala Égyiptom földében, a kik laknak vala Migdolban, Táfnesben, Nófban és Pátrosz földében, mondván:

2. Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ti láttátok mindazt a veszedelmet, melyet ráhoztam volt Jeruzsálemre és Júdának minden városaira, és ímé, azok most pusztává lettek, és senki sem lakozik bennök.

Jer. 43,5., Jer. 43,7.

3. Az ő gonoszságokért, a melyet cselekedtek, hogy felereljének engem, elmenvén, hogy áldozatot vigyenek és szolgáljanak az idegen isteneknek, a kiket ők nem ismernek vala, sem ti, sem a ti atyáitok.

4. És elküldöttem hozzátok minden szolgálmat, a prófétákat, és pedig jó reggel küldém el, mondván: Kérlek, ne cselekedjétek ez útálatos dolgot, a mit gyűlölök.

5. De nem hallgattak, és a fülöket sem hajtották arra, hogy megtérjenek az ő gonoszságokból, és idegen isteneknek ne áldozzanak.

6. Azért kiömlött az én bosszúm és az én haragom, és felgerjedt Júda városaiban és Jeruzsálem utczáin, és pusztasággá és sivataggá lőnek mind e napig.

7. Most azért ezt mondja az Úr, a Seregek Istene, az Izráel Istene: Miért szereztek nagy veszedelmet a ti lelketek ellen, hogy kipusztítsatok közületek férfit és asszonyt, gyermeket és csecsemőt Júda kebeléből, hogy magatoknak még csak maradékot se hagyjatok;

8. Ingerelvén engem a ti kezeitek alkotásaival, áldozván az idegen isteneknek Égyiptom földén, a melyre ti tartózkodni jöttetek be, hogy veszedelmet szereztek magatoknak, és hogy átokban és gyalázatban legyetek e földnek minden nemzeténél?

9. Vajjon elfelejtkeztek-e a ti atyáitok gonoszságairól és a Júda királyainak gonoszságairól és az ő feleségeiknek gonoszságairól és a ti gonoszságaitokról, a ti feleségeiteknek gonoszságairól, a melyeket Júdának földén cselekedtetek és Jeruzsálemnek utczáin?

Jer. 44,15., Jer. 44,17.

10. Nem alázták meg magokat mind e mai napig se, és nem félték, sem az én törvényem szerint nem jártak, sem az én parancsolataim szerint, a melyeket előtökbe és a ti atyáitok elébe adtam.

11. Azért ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ímé, én ellenetek fordítom orczámat veszedelemre, és hogy az egész Júdát kipusztítsam.

Jer. 44,27., Ámós. 9,4.

12. És felveszem Júdának maradékát, a kik magok elé tűzték, hogy bemennek Égyiptom földre, hogy ott lakozzanak, és mindnyájan megemésztetnek Égyiptom földén, elesnek fegyver miatt, megemésztetnek éhség miatt, kicsinytől fogva nagyig: fegyver és éhség miatt hálnak meg, és átokká, csudává, szidalommá és gyalázattá lesznek.

Jer. 13,10., Jer. 13,12., Jer. 42,18., Jer. 42,19.

13. És megfenyítem azokat, a kik Égyiptom földében lakoznak, miképen megfenyítettem a Jeruzsálembelieket fegyverrel, éhséggel és döghalállal.

14. És a Júda maradékai közül, a kik ide jöttek, hogy Égyiptom földében tartózkodjanak, senki sem menekül és szabadul meg, hogy visszatérjen Júdának földébe, a hova lelkök hajtja őket, hogy oda visszatérjenek és ott lakozzanak; mert nem térnek vissza, hanem csak a kik menekülnek.

15. És felelének Jeremiásnak mindama férfiak, a kik tudják vala, hogy az ő feleségeik az idegen isteneknek áldozának, és mindazok az asszonyok, a kik ott állnak vala nagy tömegben, és az egész nép, a mely Égyiptom földén, Pátroszban lakozik vala, mondván:

16. Abban a dologban, a mi végett szóltál nekünk az Úr nevében, nem hallgatunk reád;

17. Hanem csak azt cselekeszszük, a mit mi a mi szánkkal fogadtunk, hogy füstölő áldozatot viszünk az ég királynéjának, és néki italáldozattal áldozunk, miképen cselekedtünk mi és a mi atyáink és a mi királyaink és a mi fejedelmeink Júda városaiban és Jeruzsálemnek utczáin, mert akkor beteltünk kenyérrel, és jó dolgunk volt, és semmi rosszat nem láttunk.

18. De a mióta nem áldozunk többé az ég királynéjának füstöléssel, és nem viszünk néki italáldozatot: mindenben szűkölködünk, és fegyver és éhség miatt emésztetünk.

19. És hogyha mi az ég királynéjának füstölve áldozunk és néki italáldozatot viszünk: vajjon a mi férjeink híre nélkül csinálunk-e néki bélesek, hogy őt tiszteljük, és néki itali áldozatot vigyünk?

Jer. 7,18.

20. Szóla azért Jeremiás az egész népnek, a férfiaknak és az asszonyoknak és az egész népnek, a kik e szót felelték néki, mondván:

21. Avagy a jó illatról, a melyet Júda városaiban és Jeruzsálem utczáin füstöltetek ti és a ti atyáitok, a ti királyaitok és a ti fejedelmeitek és a föld népe: nem arról emlékezett-e meg az Úr, és nem az jutott-e néki eszébe?

22. És nem szenvedhette tovább az Úr a ti cselekedeteitek gonoszságát, az útálatosságok miatt, a melyeket cselekedtetek, és pusztasággá lett a ti földetek és csudává és átokká, annyira, hogy senki sem lakja mind e napig,

23. A miatt, hogy füstölve áldoztatok, és vétkeztetek az Úr ellen, és nem hallgattatok az Úr szavára, és az ő törvénye és az ő parancsolatai és az ő tanúbizonyosságai szerint nem jártatok, azért következett ti reátok ez a veszedelem mind e napig.

24. Monda tovább Jeremiás az egész népnek és az összes asszonyoknak: Halljátok meg az Úr szavát mind, ti Júdabeliek, kik Égyiptom földén vagytok.

25. Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene, mondván: Ti és a ti feleségeitek szóltatok a ti szájatokkal, és végbevittétek a ti kezeitekkel, mondván: Bizonyára teljesítjük a mi fogadásainkat, a melyeket fogadtunk az ég királynéjának, hogy füstölve áldozunk, és néki italáldozatot vigyünk. Megerősítvén megerősítettétek a ti fogadásaitokat, és megcselekedvén megcselekedtétek a ti fogadásaitokat.

Jer. 44,16., Jer. 44,17.

26. Azért halljátok meg az Úr szavát mind, ti Júdabeliek, akik Égyiptom földében lakoztok: Ímé, én az én nagy nevemre megesküdtem, azt mondja az Úr, hogy egyetlen Júdabeli férfiú szája sem fogja az én nevemet kiejteni, mondván: Él az Úr Isten, egész Égyiptom földén!

27. Ímé, én vigyázok reájok az ő kárukra és nem javukra, és megemésztetik Júdának minden férfija, a kik Égyiptom földén vannak, fegyver miatt, éhség miatt, míg nem mind elfogynak.

28. De a kik fegyvertől megszabadulnak, visszatérnek Égyiptom földről Júdának földre, szám szerint kevesen, és mind megtudják Júdának maradékai, a kik bementek Égyiptom földébe, hogy ott tartózkodjanak: melyik szó teljeseedik be, az enyém-e vagy az övék?

Jer. 42,15., Jer. 42,18.

29. És ez lesz néktek a jel, azt mondja az Úr, hogy én meglátogatlak titeket ezen a helyen, hogy megtudjátok, hogy bizonyára megállanak az én beszédeim a reátok következő veszedelem felől.

30. Ezt mondja az Úr: Ímé, én odaadom Faraó Ofrát, Égyiptom királyát az ő ellenségeinek kezébe és az ő lelkét keresők kezébe, miképen odaadtam Sedékiást, a Júda királyát Nabukodonozornak, a babiloni királynak, az ő ellenségének és az ő lelkét keresőnek kezébe.

45.

1. Az a szó, a melyet Jeremiás próféta szóla Báruknak, Néria fiának, mikor ő könyvbe írta e szókat Jeremiás szájából, Jójakimnak, Jósiás, Júdabeli király fiának negyedik esztendejében, mondván:

2 Kir. 23,34.

2. Ezt mondja az Úr, Izráel Istene, te néked, Báruk:

3. Ezt mondtad: Jaj mostan nékem, mert az Úr az én bánatomra fájdalmat adott, elfáradtam az én fohászkozásomban, és nyugodalmat nem találtam.

4. Ezt mondd néki: Ezt mondja az Úr: Ímé, a kiket én felépítettem, elrontom, és a kiket én beplántáltam, kiszaggatom, és pedig az egész földön.

5. És te kívánsz-e magadnak nagyokat? Ne kívánj; mert ímé én veszedelmet bocsátok minden testre, ezt mondja az Úr, és a te lelkedet zsákmányul adom néked, minden helyen, a hová elmegy.

Jer. 38,2.

46.

1. Ez a szó, a melyet az Úr szólott Jeremiás prófétának a pogányok felől;
2. Égyiptom felől, a Nékó Faraónak, Égyiptom királyának serege felől, a mely az Eufrátes folyó mellett, Kárkémisben vala, a melyet megvere Nabukodonozor, a babiloni király, Jójákimnak, Jósiás fiának, Júda királyának negyedik esztendejében:

2 Krón. 35,20.

3. Készítsetek vértet és paizst, és induljatok a harcra.
4. Nyergeljétek a lovakat, és üljetek fel ti lovasok, és legyetek sisakokban. Tisztítsátok a kopjákat, öltsetek fel a pánczélokot.
5. Mit látok? Ők megriadva hátrálni kezdenek, vitézeik leveretnek és futásnak erednek, és vissza sem tekintenek! Mindenfelől félelem, azt mondja az Úr.
6. Nem futhat el a gyors, és az erős sem menekülhet el; észak felé, az Eufrátes folyó mellett legyőzetnek és elhullanak.

Ámós. 2,14., Ámós. 2,15.

7. Kicsoda ez, a ki növekedik, mint a folyóvíz, és olyan, mint a megháborodott vizű folyamok?
8. Égyiptom növekedik úgy, mint a folyóvíz és mint a megháborodott vizű folyamok, mert ezt mondja: Felmegeyek, ellepem a földet, elvesztem a várost és a benne lakókat.
9. Jőjjetek fel lovak, és zörögjétek szekerek, jőjjenek ki a vitézek, a szerencsenek és a Libiabeliek, a kik paizst viselnek, és a Lidiabeliek, a kik kézövet viselnek!

Ezék. 30,5., Ezék. 30,9., Náh. 3,9., Náh. 3,11.

10. Az a nap pedig az Úrnak, a Seregek Urának büntető napja, hogy bosszút álljon ellenségein. És a fegyver felemészti és jól lakik és megrészegül az ő vérökkel, mert áldozatja lesz az Úrnak, a Seregek Urának észak földén, az Eufrátes folyó mellett.

11. Menj föl Gileádba, és végy balzsamot te szűz, Égyiptomnak leánya: hiába sokasítod az orvosságokat, nincs gyógyír számodra!

12. Hallották a pogányok a te gyalázatodat, és a te kiáltásoddal betelt a föld, mert vitéz vitézbe ütközött, és mind a ketten együtt estek el.

13. A szó, a melyet az Úr Jeremiás prófétához szólott, Nabukodonozornak, a babiloni királynak eljövetele felől az Égyiptom földének megverésére:

Ésa. 19,1., Ésa. 19,4., Ésa. 20,1., Ésa. 20,4.

14. Hirdessétek Égyiptomban és híreszteljétek Migdólban, híreszteljétek Nófban és Táfnesben, és ezt mondjátok: Állj elő, és készítsd fel magadat, mert fegyver emészti meg a te kerületeidet.

Jer. 44,1.

15. Miért verettek le a te erőseid? Nem állhattak meg, mert az Úr rettentette el őket.

16. Megsokasította a tántorgót, egyik a másikra hullott, és ezt mondták: Kelj fel, és menjünk vissza a mi népünkhöz és a mi szülőföldünkre az erőszakoskodó fegyver elől.

17. Ezt kiáltják akkor: A Faraó, Égyiptom királya, a háborúságnak királya, elhaladta a rendelt időt.

18. Élek én, azt mondja a király, a kinek a neve Seregek Ura, hogy mint a Táborhegy áll a hegyek között, és mint a Kármel a tenger között, úgy jó el.

19. Készíts magadnak elköltözésre való edényeket, Égyiptom leányának lakosa, mert Nóf elpusztul és megég, lakatlanná lesz.

20. Szép üszőtínó Égyiptom, de pusztulás tör reá észak felől.

21. Még zsoldosai is olyanok ő közöttök, mint a hízlalt borjúk, de ők is meghátrálnak, egyetemlegesen elfutnak, meg nem állanak, mert romlásuk napja jön reájok, az ő megfenyítettésök ideje.

22. Az ő szava mint a csúszómászó kígyóé, mert nagy sereggel indulnak, és szekerczékkal jönnek ellene, mint a favágók.

23. Kivágják az ő erdejét, azt mondja az Úr, mert beláthatatlanok, mert többen lesznek mint a sáskák, és megszámlálhatatlanok.

24. Megszégyenül Égyiptom leánya, északi nép kezébe jut.

25. Ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ímé, én megfenyítem Nó-Ammont és a Faraót és Égyiptomot és az ő isteneit és királyait, mind a Faraót, mind azokat, a kik bíznak benne.

Ésa. 19,1., Ésa. 19,4.

26. Odaadom őket az ő lelkök keresőinek kezébe, és Nabukodonozornak, a babiloni királynak kezébe, és az ő szolgálainak kezébe; de azután úgy lakoznak abban, mint azelőtt, azt mondja az Úr.

27. És te ne félj, oh én szolgám Jákób, és ne rettegj Izráel, mert ímé, én megszabadítlak téged messziről, és a te magodat is az ő fogságuk földéről, és visszatér Jákób és megnyugszik és békességben lesz, és nem lesz, a ki megijeszszé.

Jer. 41,10., Jer. 41,13., Jer. 43,5.

28. Ne félj te, oh én szolgám Jákób, azt mondja az Úr, mert én veled vagyok, mert véget vetek minden nemzetnek, a kik közé kivetettek téged, néked pedig nem vetek véget, hanem megverlek téged ítélettel, mert nem hagyhatlak teljesen büntetés nélkül.

47.

1. Az a szó, a melyet az Úr szóla Jeremiás prófétának a Filiszteusok felől, mielőtt megverte a Faraó Gázát.

Ésa. 14,29., Ésa. 14,31.

2. Ezt mondja az Úr: Ímé, víz indul meg északról, és olyan lesz, mint a kiáradott folyó, és elárasztja a földet és annak mindenét, a várost és annak lakosait, és kiáltanak az emberek, és a föld minden lakosa ordít.

3. Ménei patáinak csattogó hangjától, szekereinek zörgésétől, kerekeinek zúgásától nem gondolnak az atyák a fiakra erejük ellankadása miatt.

Ésa. 5,28.

4. És a nap miatt, mely eljött, hogy elpusztítsa egész Filiszteát, kivágja Tírust és Szidont és segítségének minden megmaradt töredékét, mert az Úr elrontja Filiszteát, a Káftor szigetének maradékát.

Ámós. 9,7.

5. Kopaszság lepte meg Gázát, Askalon elnémult, maradéka az ő völgyüknek: meddig vagdalod magadat?

Ésa. 15,2., Mik. 1,16.

6. Oh szabljája az Úrnak, meddig nem nyugszol meg? Rejtsd el magadat a te hüvelyedbe, nyugodjál meg és hallgass!

7. Miképen nyughatik meg, holott az Úr parancsolt néki? Askalonra és a tenger partjára oda rendelte őt.

48.

1. Moáb felől ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Jaj Nébónak, mert elpusztított; megszégyenült, bevétetett Kirjátaim, Misgáb megszégyenült és elrémült.

Ésa. 15,1., Ésa. 15,9.

2. Nincs már dicsősége Moábnak Hesbonban, gonoszt gondoltak ő ellene, mondván: Jertek el és vesszük el őt, ne legyen nemzetség! Madmen te is elnémulsz, fegyver jár nyomodban!

3. Nagy kiáltás hallatszik Horonáimból: pusztulás és nagy romlás!

4. Elnyomorodott Moáb, kicsinyei sikoltva kiáltanak.

5. Mert a Luhit hágóján siralmat siralom ér, mert Horonáim lejtőin az ellenség hallatja vészkiáltását.

Ésa. 15,5.

6. Fussatok, mentsétek meg lelketeket, és legyetek mint a hangafa a pusztában!

Jer. 17,5., Jer. 17,6., Jer. 48,13., Jer. 48,46., 1 Kir. 11,7.

7. Mivelhogy a te bizodalmaid marháidban és kincseidben volt, te is bevétel, és Kámós fogságra megy papjaival, fejedelmeivel együtt.

8. És rátör a pusztító minden városra, egy város sem menekedik meg, és elvész a völgy, és feldúlatik a síkság, a mint megmondta az Úr.

9. Adjatok szárnyat Moábnak, hogy repülvén elrepülhessen, mert az ő városai elpusztulnak, és senki sem lakik azokban.

10. Átkozott, a ki az Úrnak dolgát csalárdul cselekszi, és átkozott, a ki fegyverét kiméli a vértől!

11. Nyugodtan élt Moáb gyermekségétől fogva, és pihent az ő seprejében, és edényből-edénybe nem öntötték és fogságra sem ment, azért maradt meg az íze rajta, és nem változott el az ő szaga.

Sof. 1,12.

12. De ímé eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és rablókat bocsátok reá, a kik megrabolják őt, és megüresítsék edényeit, palaczkjait pedig összetörjék.

13. És megszegyenül Moáb Kámós miatt, a mint megszegyenült Izráel háza Béthel miatt, a melyben bizodalma volt.

1 Kir. 11,7., 1 Kir. 12,29., 2 Kir. 16,6., 2 Kir. 16,16.

14. Mímodon mondjátok: Hősök vagyunk és vitéz férfiak a harcra?

15. Elpusztul Moáb, városai fellobbannak, válogatott ifjai pedig mészárszékre jutnak, azt mondja a király, a kinek neve Seregek Ura!

16. Közel van Moáb veszedelme, ihol jó és igen siet az ő veszedelme!

17. Bánkódjatok miatta mindnyájan, a kik körülte vagytok, és mindnyájan, a kik ismeritek az ő nevét; mondjátok: Hogy eltört az erős vessző, a dicső pálcza!

18. Szállj le a dicsőségből és ülj szomjan Dibonnak megmaradt leánya, mert a Moáb pusztítója feljött ellened, elrontja a te erősségeidet.

19. Állj meg az úton, és nézz ide-oda Aroér lakosa, kérdezd meg a futót és a menekülőt, és ezt mondd: Mi történt?

20. Megségeyült Moáb, mert megtört. Ordítsatok és kiáltatok! Hirdessétek Arnonban, hogy elpusztított Moáb!

Ésa. 16,7.

21. Mert rájött az ítélet a sík földre; Hólonra, Jására és Mefátra.

22. És Dibonra, Nébóra és Beth-Diblátaimra.

23. És Kirjáthaimra, Beth-Gámulra és Beth-Meonra.

24. És Kirjátra, Boczrára és Moáb földének minden messze és közel való városaira.

Ésa. 34,6., Ésa. 63,1.

25. Letöretett a Moáb szarva, és karja levágatott, azt mondja az Úr.

26. Részegetétek le őt, mert hősködött az Úr ellen, és heverjen Moáb az ő okadásában, és legyen csúfság ő is.

27. Vajjon nem csúfod volt-é néked az Izráel? Avagy a lopók között találtatott, hogy mikor szólottál felőle, kevélyen hánytad magadat?

Sof. 2,9.

28. Hagyjátok el a városokat, és lakhatok a kősziklákban, Moáb lakosai, és legyetek mint a galamb, a mely az odu száján belől rak fészket.

29. Hallottuk a Moáb kevélységét: igen kevély; az ő felfuvalkodását és kevélységét, kérkedését, és az ő szívének elbizakodottságát.

Ésa. 16,6., Sof. 2,9.

30. Én ismerem, azt mondja az Úr, az ő szertelenkedését, és az ő fecsegése nem igaz, és nem igaz a cselekedete sem.

31. Azért jajgatok Moábon, és az egész Moábert kiáltok, a Kir-Heres férfiaiért nyög az én lelkem.

Ésa. 16,7.

32. Jobban siratlak téged, mint siratták Jaézert, a ki Sibmának szőlője! A te hajtásaid túlhatoltak a tengeren, a Jaézer tengeréig értek; a te nyári gyümölcsreidre és a te szüretedre pusztító rontott.

33. És eltűnik az öröm és vígasság Kármelből és a Moáb földéről, és a kádakból kifogyasztom a bort, nem sajtolnak örömjajjal; az éneklő nem énekel.

34. Hesbon kiáltása miatt Elealég és Jáhásig felhat az ő szavok: Soártól fogva Horonáimig és Eglath-Selisájáig, mert a Nimrim vize is elapad.

Ésa. 15,5., Ésa. 15,6.

35. És kifogyasztom Moábból, azt mondja az Úr, a ki a magaslaton áldozik és füstöt gerjeszt az ő isteneinek.

Jer. 48,7.

36. Ezért zokog a szívem Moábert, mint a síp, és zokog szívem a Kir-Héres férfiaiért, mint a síp, mivelhogy a kincsek elvesztek, a miket gyűjtött.

Ésa. 16,11.

37. Mert minden fő kopasz, és minden szakál elnyiratott, minden kézen metélések, és minden derékon gyászruha.

Ésa. 15,2., Ésa. 15,3.

38. Moábnak minden házpadján és utcáján mindenütt siralom, mert összetörtem Moábot, mint az edényt, mely semmirekellő, azt mondja az Úr.

Jer. 22,28., Hós. 8,8.

39. Jajgatnak, ezt mondván: Hogy összezúzatott! Hogy fordult háttal Moáb megségeyülve! És csúffá lett Moáb, és rettetésére mindazoknak, a kik körülte vannak.

40. Mert ezt mondja az Úr: Ímé, mint a saskeselyű repül reá, és kiterjeszti Moábra szárnyait.
41. Bevétettek a városok, és az erősségek elfoglaltattak, és a Moáb vitézeinek szíve olyan volt e napon, mint a vajudó asszonynek szíve.
42. És Moáb elpusztul, úgy hogy nem lesz nép többé, mert az Úr ellen felemelkedett.
43. Félelem, verem és törj jó te ellened, Moáb lakosa, azt mondja az Úr.

Ésa. 24,17., Ésa. 24,18.

44. A ki elfut a félelem elől, a verembe esik, és a ki kijő a veremből, a törben fogatik meg, mert rábocsátom Moábra az ő megfenyítésének esztendejét, azt mondja az Úr.
45. A Hesbon árnyékában állanak meg a hatalom elől futók; de tűz jó ki Hesbonból és láng Szihonnak közepéből, és elemésztí Moábnak üstökét és a háborgó fiaknak koponyáját.

4 Móz. 21,28.

46. Jaj néked Moáb! Elveszett Kámósnak népe, mert fiaid fogságra vitettek, és leányaid is fogságra.

Jer. 48,7.

47. De visszahozom Moábot a fogságból sok idő múlva, azt mondja az Úr. Eddig van Moáb ítélete.

49.

1. Az Ammon fiai felől ezt mondja az Úr: Nincsenek-é Izráelnek fiai? Nincsen-é örököse néki? Miért birtokolja Milkom Gádot, és az ő népe miért lakik annak városaiban?

4 Móz. 19,38., Ámós. 1,13.

2. Azért ímé eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és harczi riadót hallatok Rabbában az Ammon fiaival, és romhalommá lesz, és leányai tűzzel égettetnek meg, és Izráel birtokolja azokat, a kik most őt birtokolják, azt mondja az Úr.

2 Sám. 12,26., 2 Sám. 12,29., Ámós. 1,13., Ámós. 1,15.

3. Ordíts Hesbon, mert elpusztított Hái! Kiáltatok Rabbáh leányai, öltözzetek gyászba, sírjatok és futkossatok a szorosokon, mert Milkom a fogságba megy, papjai és fejedelmei is vele együtt.

Jer. 48,7.

4. Mit dicsekedel völgyeddel, völgyed bőségével, engedetlen leány, a ki az ő kincseiben bízik és ezt mondja: Kicsoda támad ellenem?

5. Ímé én félelmet bocsátok reád, azt mondja az Úr, a Seregek Ura, minden szomszédod felől, és szétrebbentek egymástól, és nem lesz, a ki összegyűjtse az elszéledteket.

6. De azután visszahozom majd a fogságból az Ammon fiait, azt mondja az Úr.

7. Ezt mondja a Seregek Ura Edom felől. Nincs bölcsesség többé Témánban? elveszett-é a tanács az értelmesektől? hiába valóvá lett-é az ő bölcsességök?

Abd. 1,8., Ezék. 32,29.

8. Fussatok, forduljatok, rejtőzzetek el mélyen Dédán lakosai, mert Ézsau veszedelmét hozom ő reá az ő megfenyítettésének idején.

Malak. 1,3.

9. Ha szőlőszedők törnek reád, nem hagynak gerezdeket, ha éjjeli tolvajok: pusztítanak, a míg nékik tetszik.

Abd. 1,5.

10. Bizony én mezítelenné teszem Ézsaut, titkait kijelentem, és el nem rejtőzhetik, magva elpusztul, és atyjafiai és szomszédai sem lesznek.

11. Hagyd el a te árváidat, én eltartom özvegyeidet is; bennem vessék reménységüket.

12. Mert azt mondja az Úr: Ímé, a kiknek nem kell vala meginniok a pohárt, ugyancsak megiszszák; te pedig teljesen büntetlenül maradnál-é? Nem maradsz büntetlenül, mert bizonyára megiszod.

13. Mert én magamra esküdtem meg, azt mondja az Úr, hogy útálattá és gyalázattá, pusztasággá és átokká lesz Boczra, és minden városa örökkévaló pusztasággá lesz.

Zsid. 6,13., Ésa. 63,1., Ésa. 63,4.

14. Hírt hallottam az Úrtól, és követ küldetett a nemzetekhez, a ki ezt mondja: Gyűljetek össze, induljatok ellene, és keljete fel a harczra,

Abd. 1,1.

15. Mert ímé, kicsinynyé teszlek téged a nemzetek között, és az emberek között útálatossá.

16. A te könnyelműséged csalt meg téged és a te szíved kevélysége, a ki a sziklák hasadékaiban lakol, és elfoglaltad a halmok tetejét. Ha olyan magas helyen rakod is fészkedet, mint a saskeselyű, onnét is lerántalak téged, azt mondja az Úr.

Abd. 1,4.

17. És pusztasággá lesz Edom, a ki csak átmegy rajta elálmlétkodik, és sziszeget egész veresége felett.

Jer. 50,13.

18. A mint Sodomának és Gomorának és az ő szomszédainak elsüllyedésekor volt, azt mondja az Úr, ott sem lakik több ember, és benne emberek fia nem tartózkodik.

1 Móz. 19,25.

19. Ímé, mint oroslán jön fel a Jordán erdőségéből az örökzöld legelőre, de hamarsággal kiűzöm őt onnan, és a kiválasztottat teszem azon fejedelemmé, mert kicsoda hozzám hasonló, és ki szab nékem törvényt, és kicsoda az a pásztor, a ki megállhat ellenem?

Jób. 4,10.

20. Halljátok meg azért az Úr tervét, a melyet tervezett Edom felől, és az ő gondolatait, a melyeket gondolt Témán polgárai felől. Bizony elhurczolják őket, a juhnyáj kicsinyeit, bizony szörnyűködik rajtok a saját legelőjök.

Jer. 50,45.

21. Az ő romlásuk zajától megrendült a föld, az ő kiáltásuk szava elhallatszik a veres tengerig.

22. Ímé, feljő mint saskeselyű, és repül és szárnyait szétterjeszti Boczrán: és Edom vitézeinek szíve olyan lesz az napon, mint a vajudó asszony szíve.

23. Damaskus felől: Megszégyenült Emát és Arphád, mert gonosz hírt hallottak, és remegnek, mint a háborgó tenger, a mely nem nyughatik.

Ésa. 17,1., 2 Kir. 16,9.

24. Megrendült Damaskus, futáshoz készül és reszketés fogja el, szorongás és fájdalmak szállják meg őt, mint a szülő asszonyt.

25. Miért is nem marad ki a dicsőséges város, az én örömömnek városa?

26. De elhullanak az ő ifjai is az ő utczájokon, és minden harczó ember levágitik azon a napon, azt mondja a Seregek Ura.

27. És tüzet gyújtok Damaskus kőfalán, és megemészi a Ben-Hadád palotáit.

Ámós. 1,4.

28. Kédárnak és Házornak országai felől, a melyeket megvert Nabukodonozor, a babiloni király, ezt mondja az Úr: Keljete fel, menjete fel Kédárra, és pusztítsátok keletnek fiait.

29. Sátorait és nyájokat elveszik, és kárpitjaikat és minden edényöket és tevéiket elviszik, és ezt kiáltják feléjük: Rettetés köröskörül!

30. Fussatok el, igen siessetek, rejtőzzetek el mélyen, Házornak lakói, azt mondja az Úr, mert tervet tervezett ellenetek Nabukodonozor, a babiloni király, és ellenetek gondolatot gondolt.

31. Keljete fel, menjete a békességes nemzet közé, azok közé, a kik bátorságban lakoznak, azt mondja az Úr, sem kapujok, sem zárjok nincsen, egyedül laknak!

Ezék. 38,11.

32. Tevéik prédává lesznek, és az ő sok barmaik zsákmánynya, és elszórom őket, e nyirott üstökűeket minden szél felé, és minden oldal felől veszedelmet hozok reájok, azt mondja az Úr.

33. És Házor sakálok lakhelyévé lesz, örökkévaló pusztasággá, senki nem lakik ott, és embernek fia nem tartózkodik azon.

34. Az Úr szava, a melyet szóla Jeremiás prófétának Elám felől, Sedékiásnak, a Júda királyának országglása kezdetén, mondván:

2 Kir. 24,17., 2 Kir. 24,18.

35. Ezt mondja a Seregek Ura: Ímé, én eltöröm az Elám kézívét, erejének zsengejét.

36. És négy szelet hozok Elám ellen, az égnek négy határáról, és elszórom őket mindenik szél felé, és nem lesz nemzet, a kihez nem futnak az Elám szökevényei.

Dán. 8,2.

37. És megrettentem Elámot az ő ellenségei előtt és az ő lelköknek keresői előtt, és veszedelmet hozok reájok, az én felgerjedt haragomat, azt mondja az Úr, és utánok bocsátom a fegyvert mindaddig, míg meg nem emésztem őket.

38. És az én székemet Elámba helyezem, és kivesztem onnét a királyt és a fejedelmeket, azt mondja az Úr:

39. De végzetre visszahozom Elámot a fogságból, azt mondja az Úr.

50.

1. Az a szó, a melyet szóla az Úr Babilon felől és a Káldeusok földje felől, Jeremiás próféta által.
2. Hirdessétek a nemzetek között és hallassátok, emeljétek fel a zászlót: hallassátok és el ne titkoljátok; ezt mondjátok: Bevétetett Babilon, megszégyenült Bél, letöretett Merodák, megszégyenültek az ő faragott képei, letörettek az ő bálványai.

Ésa. 39,1., Ésa. 39,46.

3. Mert északról nép jön fel ellene, pusztává teszi ez az ő földét, és nem lesz, a ki lakozzék benne; embertől fogva a baromig elfutnak, elmennek.

4. Azokban a napokban, és abban az időben, azt mondja az Úr, eljönnek az Izráel fiai, ők és a Júda fiai együtt, sírva jönnek és mennek és keresik az Urat, az ő Istenöket.

2 Krón. 36,22., 2 Krón. 36,23.

5. A Sion felől kérdezősködnek, arrafelé fordítják orcájokat. Eljönnek és oda adják magokat az Úrnak örök szövetségre, a mely feledhetetlen.

6. Elveszett juhnyáj volt az én népem, pásztorai félrevezették őket, a hegyekben bujdosatták őket, hegyről halomra jártak, elfelejtkeztek az ő tanyájukról.

Zak. 10,2., Zak. 10,3.

7. A ki csak reájok talált, emésztette őket, és az ő elnyomóik ezt mondták: Nem vétkeztünk, mert vétettek az Úr ellen, pedig igazság otthona, atyáinknak reménysége volt az Úr.

8. Fussatok ki Babilonból és jőjjetek ki Káldea földéből, és olyanok legyetek, mint a kecskebakok a nyáj előtt;
Ésa. 48,20.

9. Mert ímé, én nagy nemzetek gyülekezetét támasztom és hozom fel Babilonra északnak földéről, és sorakoznak ellene, legott bevétetik. Nyilai olyanok, mint a legyőzhetetlen vitézé, a ki nem tér vissza sikertelenül.

Dán. 5,30., Dán. 5,31.

10. És Káldea prédává lesz, a kik prédára vetik őt, mind betelnek vele, azt mondja az Úr.

11. Csak örüljete, csak tomboljatek örökségem elpusztítói: csak ugrádozzatok, mint a nyomtató tinó, és nyerítsetek, mint a ménlovak.

Ésa. 47,6.

12. Megszégyenül a ti anyátok, a ti szülőtök igen csúffá lesz: Ímé, a nemzetek seprejévé, pusztává, szárazfölddé, sivataggá lesz.

13. Az Úr haragja miatt nem lakoznak rajta, hanem egészen pusztasággá lesz, a ki csak átmegy Babilonon, álmétkodik és sziszeget egész veresége felett.

Ésa. 13,19., Ésa. 13,22.

14. Sorakoztatok köröskörül Babilon ellen, mind ti ijjaszok, lőjjetek reá, ne kiméljétek a nyilat; mert az Úr ellen vétkezett!

15. Kiáltatok reá köröskörül, kezét adta, lehullottak az ő szegletkövei, leromlottak az ő kőfalai: bizony az Úr büntetése ez; büntessétek meg őt, és a mint cselekedett, úgy cselekedjete vele.

Zsolt. 137,8., Zsolt. 137,9.

16. Vágjátok ki Babilonból a magvetőt és a ki sarlót fog aratás idején; a gyilkos fegyver elől kiki az ő népéhez szalad, kiki az ő földe felé fut.

17. Elszéledt juhnyáj az Izráel, oroszlánok kergették szét; először benyelte őt Assiria királya, végre pedig ez a Nabukodonozor, a babiloni király megtörte az ő csontjait.

2 Kir. 17,6., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,10.

18. Azért ezt mondja a Seregek Ura, az Izráel Istene: Ímé, én megfenyítém a babiloni királyt és az ő földét, miként megfenyítém az assíriai királyt.

Ésa. 10,12.

19. És visszaviszem az Izráelt az ő lakhelyére, és Básánban legel és a Kármelen, és az Efraim hegyén és Gileádban megelégszik az ő lelke.

20. Azokban a napokban és abban az időben, azt mondja az Úr, kerestetik az Izráel búne, de nem lesz; a Júda vétkei, de nem találtnak: mert kegyelmes leszek azokhoz, a kiket meghagyok.

Jer. 33,8., Ésa. 4,3.

21. A kétszer pártütők földére mej fel, és a meglátogatattás lakóit irtsd ki, öljed és irtsd őket, azt mondja az Úr, és mind a szerint cselekedjél, a mint parancsoltam néked.

22. Harczi zaj a földön és nagy romlás.

23. Hogy elmúltott és összetört az egész föld pőrölye! milyen útálatossá lett Babilon a nemzetek között.
Jer. 51,20.
24. Törbe ejtettelek téged, és meg is fogattál Babilon, de nem tudtad, utól érettél és megragadtattál, mert pörlekedtél az Úrral.
25. Felnyitotta az Úr az ő tárházát, és előhozta az ő haragjának szereit: mert e cselekedet az Úré, a Seregek Uráé Káldea földén.
26. Törjetekek reá a szélekről, nyissátok fel az ő magtárait, tapodjátok őt, mint a kévét, és irtsátok ki, hogy ne legyen maradéka.
27. Döfjétek le minden tulkát, le velök a vágóhídra! Oh jaj nékik; mert eljött az ő napjok, az ő megfenyítettésök ideje!
28. A futók és a Babilon földéből menekülők zaja megjelentik majd a Sionon az Úrnak a mi Istenünknek bosszúállását, az ő templomáért való bosszúállását.
2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,9., 2 Kir. 25,13., 2 Kir. 25,17.
29. Gyűjtsetek össze Babilon ellen igen sokat, mindenkit a ki kezívet feszít, köröskörül járjatok ellene táborot, hogy senki el ne szaladhasson: fizessetek meg néki az ő cselekedete szerint, a mint ő cselekedett, úgy cselekedjetekek vele; mert az Úr ellen kevélykedett, az Izráelnek Szentje ellen!
Zak. 1,15.
30. Azért elhullanak az ő ifjai az ő utcáiban, és minden vitéze elvész azon a napon, azt mondja az Úr.
31. Ímé, én ellened vagyok, te kevély, azt mondja az Úr, a Seregek Ura, mert eljött a te napod, a te megfenyítésed napja.
Dán. 4,27., Dán. 5,23., Dán. 5,24., Dán. 5,30.
32. És megbotlik a kevély és elesik, és senki nem lesz, a ki felköltse őt, és tüzet gyújtok az ő városaiban, hogy megemészsze azokat, a kik körülte vannak.
33. Ezt mondja a Seregek Ura: Megnyomorítottak az Izráel fiai és Júda fiai együtt és mindnyájan, a kik fogságra vitték őket, beléjük ragadnak, nem akarják őket elbocsátani.
Ésa. 49,24., Ésa. 49,26.
34. De az ő megváltójok erős, Seregek Ura az ő neve, bizonynyal felveszi az ő perőket, hogy megnyugtassa e földet, és Babilon lakóit megrettentse.
35. Fegyver lesz a Káldeusokon, azt mondja az Úr, és Babilon lakóin és az ő fejedelmein és az ő bölcsein.
36. Fegyver lesz az ő varázslóin, és megbolondulnak; fegyver lesz az ő vitézein, és elijednek.
37. Fegyver lesz az ő lovain és szekerein és az egész egyveleg népen, a mely ő benne van, és hasonlók lesznek az asszonyokhoz. Fegyver lesz az ő kincsein, és elprédáltatnak.
38. Szárazság lesz az ő vizein, és kiszáradnak, mert bálványok földe az, és faragott képekkel dicsekednek.
39. Azért sakálok lakoznak ott baglyokkal, és struczmadárnak fiai lakoznak benne, és soha többé nem lakják azt, és nem lesznek lakosai nemzedékről nemzedékre.
40. A mint felforgatta Isten Sodomát és Gomorát és az ő szomszéd városait, azt mondja az Úr, ép úgy nem lakik ott egy ember sem, és embernek fia sem lakja azt.
1 Móz. 19,25.
41. Ímé, nép jött északról, és nagy nemzet és sok király támad fel a föld határaiból.
42. Ívet és paizst ragadnak, kegyetlenek azok, és semmi irgalmasság nem lesz bennök, szavok mint a tenger zúgása, és lovakon jónek, mind viadalra készek te ellened, te Babilon leánya!
43. Hallja a babiloni király az ő híroket, és kezei elesnek, szorongás fogja el őt, fájdalom, mint a gyermekszűlőt.
44. Ímé, mint a Jordán erdőségéből való oroszlán, úgy jön fel az örökzöld ligetre, de hamar kiűzöm őt arról, és a ki arra választatott, azt teszem azon fejedelemmé, mert kicsoda hasonlatos hozzám? és ki szab nékem törvényt, és ki az a pásztor, a ki ellenem álljon?
Jer. 49,19.
45. Azért halljátok meg az Úr tervét, a melyet Babilon ellen tervezett, és az ő gondolatait, a melyeket Káldea ellen gondolt. Bizony elhajtják őket, a nyáj kicsinyeit, és álmélikodik felettök a legelő.
Jer. 49,20.
46. Babilon bevételének zajától megindul a föld, és kiáltása hallatszik a nemzetek között!
Dán. 5,30., Dán. 5,31.

51.

1. Ezt mondja az Úr: Ímé, én pusztító szelet támasztok Babilon ellen és azok ellen, a kik az én ellenségem szívében lakoznak.

2. És szórókat küldök Babilon ellen, és felszórják őt, és földét kiüresítik, mert mindenfelől ellene lesznek a veszedelem napján.

Ezék. 22,15.

3. A kézívesre kézíves vonja fel íjját, és arra, a ki pánczéjába öltözik. Ne kedvezetek ifjainak, öldössétek le egész seregét:

4. És essenek el megöletve a Káldeusok földén, és átverve az ő utcáin.

5. Mert nem hagyatott el Izráel és Júda az ő Istenétől, a Seregek Urától, noha az ő földök rakva vétékkel az Izráelnek Szentje ellen.

6. Fussatok ki Babilonból, és kiki mentse meg az ő lelkét, ne veszsetek el az ő gonoszságáért, mert az Úr bosszúállásának ideje ez, megfizet néki érdem szerint.

Jer. 50,8.

7. Arany pohár volt Babilon az Úr kezében, a mely megrészegíté ez egész földet; nemzetek ittak az ő borából, azért bolondultak meg a nemzetek.

8. Hamar elesett Babilon és összeomlott, jajgassatok felette, kössétek be balzsammal az ő sebét, hátha meggyógyul!

Ésa. 21,9., Jel. 14,8., Jer. 46,11.

9. Gyógyítottuk Babilont, de nem gyógyult meg. Hagyjátok el őt, és menjünk kiki a maga földére, mert az égig hatott az ő ítélete, és felemelkedett a felhőkig.

10. Kihozta az Úr a mi igazságainkat, jertek és beszéljük meg Sionban az Úrnak, a mi Istenünknek dolgát.

11. Élesítsétek a nyilakat, töltsétek meg a tegzeket; felindította az Úr a Médiabeli királyok lelkét, mert Babilon ellen van az ő gondolatja, hogy elveszesse azt, mert az Úr bosszúállása ez, az ő templomáért való bosszúállása.

Jer. 50,28., Jer. 50,33.

12. Babilonnak kőfalain tűzzétek ki a zászlót, erősítsétek meg az őrséget, szerzzétek vigyázókat, rendeljétek el a leseket: mert az Úr meggondolta és meg is cselekszi azokat, a miket szólott Babilon lakói ellen.

13. Oh te, a ki lakozol a nagy vizek mellett, a kinek kincsed temérdek, eljött a te véged és a te rablásod határa!

14. Megesküdt a Seregek Ura az ő lelkére, mondván: Bizony betöltelek téged emberekkel, mint sáskákkal, és diadalmas éneket énekelnek felőled.

Ámós. 6,8.

15. Az, a ki teremtette a földet az ő erejével, a ki megalapította a világot az ő bölcsességével, és kiterjesztette az eget az ő értelmével.

Jer. 10,12., Jer. 10,16.

16. Egy szavával vizek zúgását szerez az égben, és felhőket visz fel a föld határaitól, villámokat készít az esőhöz, és kihozza a szelet az ő tárházaiból.

17. Minden ember bolonddá lett tudomány nélkül, minden ötvös megszégyenül a maga bálványa miatt, mert hazugság az ő öntése és nincs benne lélek.

Jer. 10,14.

18. Hiábavalóságok ezek, nevetségre való művek, az ő megfenyíttetésök idején elvesznek.

19. Nem ilyen a Jákób osztályrésze mert mindennek teremtője és az ő örökségének pálczája, Seregek Ura az ő neve!

Zsolt. 115,4., Zsolt. 115,7.

20. Pőrrölyöm vagy te nékem, hadi fegyverem, és nemzeteket zúztam össze veled, és országokat vesztettem el veled.

Jer. 50,23.

21. És általad zúztam össze a lovakat és lovagjaikat, és általad zúztam össze a szekeret és a benne ülőt.

22. És összezúztam általad férfit és asszonyt, és összezúztam általad a vénet és a gyermeket, és összezúztam általad az ifjat és a szűzet,

23. És összezúztam általad a pásztort és nyáját, és összezúztam általad a szántóvetőt és az ő igamarháját, és összezúztam általad a hadnagyokat és a főembereket.

24. És megfizetek Babilonnak és Káldea minden lakosának mindazokért az ő gonoszágaikért, a melyeket Sionban cselekedtek a ti szemeitek láttára, azt mondja az Úr.

Jer. 51,11., Zak. 1,11.

25. Ímé, én ellened fordulok, te romlásnak hegye, azt mondja az Úr, a ki az egész földet megromtottad, és kinyújtom reád kezemet, és levetlek téged a kőszikláról, és kiegészített hegygyé teszek téged.

Siral. 1,21.

26. És belőled nem visznek követ a szegletre és a fundamentomra, mert örökkévaló pusztaság leszel, azt mondja az Úr.

Ésa. 13,19., Ésa. 13,20.

27. Tűzzétek ki a zászlót az országban, fújjátok meg a trombitát a nemzetek között, avassátok fel ellene a nemzeteket, gyűjtsétek össze ellene az Ararátnak, Menninek és Askenáznak országait, válaszzatok ő ellene hadvezért, hozzátok ki a lovakat mint rettenetes sáskasereget.

28. Avassátok fel ellene a nemzeteket Médiának királyait, az ő hadnagyait és minden főemberét, és az ő birodalmának egész földét.

29. És megrendül a föld és rázkódik, mert az Úrnak gondolatai beteljesednek Babilon ellen, hogy Babilon földét pusztasággá, lakatlanná tegye.

Ésa. 13,20., Ésa. 13,22.

30. Babilon vitézei felhagytak a viadallal, erősségeikben ülnek, elfogyott a vitézségök, asszonyokká lettek, felgyújtották lakhelyeit, zárait letörték.

31. Futár futár elé fut, és hírmondó a hírmondó elé, hogy megjelentse a babiloni királynak, hogy bevétetett az ő városa mindenfelülről.

32. És a révhelyek elfoglaltattak, és az álló tavak tűzzel kiszárítottak, és a vitézek elrettentek.

33. Mert ezt mondja a seregek Ura, az Izráel Istene: Babilon leánya olyan, mint a szerű, itt van az ő tapostatásának ideje, egy kis híja még, és eljő az ő aratásának ideje.

34. Benyelt engem, megemésztett engem Nabukodonozor, a babiloni király, üres edénynyé tett engem, benyelt engem mint a sárkány, betöltötte a hasát az én csemegéimmal, és kivetett engemet.

35. Az én rajtam esett erőszak és az én testem Babilonra térjen, azt mondja a Sionnak lakója, és az én vérem Káldeának lakosaira, azt mondja Jeruzsálem!

Zsolt. 137,8.

36. Azért ezt mondja az Úr: Ímé, én megítélem a te ügyedet, és bosszút állok éretted, és kiszárítottam az ő tengerét, és kiapasztom az ő forrását.

Jer. 50,21., Jer. 50,30.

37. És Babilon kőrakássá lesz, sárkányok lakhelyévé, csudává, csúfsággá és lakatlanná lesz.

38. Együtt ordítanak, mint az oroszlánok, harsognak, mint az oroszlánkölykök.

39. Az ő kedvöknek idején készítek nekik lakomát, és megrészegítem őket, hogy vígadjanak, és örökkévaló álmod aludjanak, és fel ne serkenjenek, azt mondja az Úr.

40. Előhozom őket, mint a bárányokat a megmetszésre, mint a kosokat a bakokkal egyetemben.

41. Mint bevétetett Sésák, és elfoglaltatott az egész földnek dicséreti! Milyen útálattá lett Babilon a nemzetek között!

Jer. 25,26.

42. Feljött Babilonra a tenger, habjainak özönével elborított.

Ésa. 8,7., Ésa. 8,8.

43. Városai pusztává, sivataggá és kopár földdé lesznek, a melyen senki sem lakik, sem embernek fia át nem megy rajta.

Ésa. 14,23.

44. Megfenyíttem Béli is Babilonban, és kivonom szájából, a mit benyelt, és többé nem futnak hozzá a nemzetek, Babilonnak kőfala is ledől.

Ezsdr. 1,7., Ezsdr. 1,11., Dán. 1,2.

45. Jőjjetek ki belőle, oh én népem, és kiki szabadítsa meg lelkét az Úr haragjának tüzetől.

46. És el ne olvadjon a ti szívetek és ne féljete a hírtől, a mely hallatszik e földön, mikor egyik esztendőben hír jó, és a másik esztendőben is a hír, hogy erőszakosság van a földön, uralkodó tör uralkodóra!

47. Azért ímé, eljönnek a napok, és meglátogatom Babilon faragott képeit, és egész földje megszégyenül, és minden ő megöltjei elhullanak ő között.

Jer. 46,1., Jer. 46,2.

48. És örvendeznek Babilon felett az ég és a föld és minden benne valók, mert észak felől eljönnek reá a pusztítók, azt mondja az Úr.

49. Babilon is elesik, Izráel megölyöttjei, a mint Babilonban is elhullottak az egész föld megölyöttjei.

Zsolt. 137,8.

50. Menjetek el, a kik megszabadultatok a fegyvertől, meg ne álljatok; emlékezzetek meg a távolból az Úrról, és jusson eszetekbe Jeruzsálem.

51. Megszégyenültünk, mert hallottuk a gyalázkodást, orczáinkat szégyen borította, mert idegenek jöttek az Úr házána szentségébe.

52. Azért ímé, eljönnek a napok, azt mondja az Úr, és meglátogatom az ő faragott képeit, és egész földén sebesültek nyögnek.

53. Ha az égbe hág is fel Babilon, és ha megerősíti is az ő erős magaslatát, pusztítók törnek reá tőlem, azt mondja az Úr.

Ámós. 9,2.

54. Kiáltás hallatszik Babilonból, és a Káldeusok földéből nagy romlás.

55. Mert elpusztítja az Úr Babilont, és kiveszíti belőle a nagy zajt, és zúgnak az ő hajjai, mint a nagy vizek, hallatszik az ő szavok harsogása.

56. Mert pusztító tör reá, Babilonra, és elfogatnak vitézei, eltörik az ő kézívek, mert a megfizetésnek Istene, az Úr, bizonynyal megfizet.

5 Móz. 32,35.

57. És megrészegítem az ő fejedelmeit, bölcseit, hadnagyait, tisztartóit és vitézeit, és örök álmod alusznak, és nem serkennek fel, azt mondja a király, a kinek neve a Seregek Ura!

58. Ezt mondja a Seregek Ura: Babilon széles kőfala földig lerontatik, és az ő büszke kapuit tűz égeti meg, és a népek hiába munkálkodnak, és a nemzetek a tűznek, és kifáradnak.

59. Ez a szó, a melylyel Jeremiás próféta utasította Seráját, Néria fiát, a ki a Mahásiás fia volt, mikor ő Babilonba méne Sedékiással, a Júda királyával, királyságának negyedik esztendejében; Serája pedig szállásmester vala.

60. És megírá Jeremiás egy könyvben mindazt a veszedelmet, a mely Babilont fogja érni, mindezeket a beszédeket, a melyek megirattak Babilon felől.

61. És monda Jeremiás Serájának: Mikor Babilonba jutsz, és látod és elolvasod mind e szókat,

62. Ezt mondd: Uram, te szólottál e hely ellen, hogy elveszítsed ezt annyira, hogy lakó ne legyen benne embertől baromig, hanem örökkévaló pusztaság legyen.

63. És mikor e könyv olvasását elvégzed, köss reá követ, és hajítsd be az Eufrátes közepébe.

64. És ezt mondd: Így merül el Babilon, és meg nem menekedik a veszedelemtől, a melyet én hozok reá, akár mint fáradjanak. Eddig vannak a Jeremiás beszédei.

52.

1. Huszonegy esztendő volt Sedékiás, mikor uralkodni kezdé, és tizenegy esztendeig uralkodék Jeruzsálemben, és az ő anyjának neve Hammutál vala, a Libnából való Jeremiás leánya.

2 Kir. 24,18.

2. És gonoszt cselekedék az Úr szemei előtt, mint Jojakim cselekedett vala.

2 Kir. 23,36., 2 Kir. 23,37.

3. Mert az Úr haragjáért vala ez Jeruzsálemben és Júdán, míglen elveté őket színe elől. Sedékiás ugyanis engedetlen lón a babiloni királynak.

4. És az ő uralkodásának kilencedik esztendejében, a tizedik hónapban, a hónapnak tizedikén eljövö Nabukodonozor, a babiloni király, ő maga és egész serege Jeruzsálemre, és táborot járának ellene, és mindenfelől sánczot vetének fel ellene.

2 Kir. 24,1., 2 Kir. 24,10.

5. És megszállva lón a város Sedékiásnak tizenegyedik esztendejéig.

6. A negyedik hónapban, a hónapnak kilencedikén nagy éhség támadá a városban, annyira, hogy a föld népének kenyere sem vala.

7. És bevéteték a város, és a harcosok mind elfutának, és éjszaka kimenének a városból a kapu felé, a két kőfal között, a melyek a király kertjénél valának (a Káldeusok pedig a város mellett valának köröskörül) és menének az úton, a mely sík földre viszen.

8. A Káldeusok serege pedig úzé a királyt, és utolérék Sedékiást a jerikói síkon, mert egész serege elfuta mellőle.

9. Megfogák azért a királyt, és vivék őt a babiloni királyhoz Riblába, a Hamát földére, a ki törvényt monda reá.

10. És leöleté a babiloni király a Sedékiás fiait szemei láttára, és Júda minden fejedelmét is leöleté Riblában.

11. Sedékiás királynak pedig szemeit tolatá ki, és lánczra vereté és viteté őt a babiloni király Babilonba, és tömlöczbe veté őt halála napjáig.

2 Kir. 25,7.

12. Az ötödik hónapban pedig, a hónapnak tizedikén (ez az esztendő pedig a tizenkilencedik esztendeje vala Nabukodonozornak, a babiloni királynak) Nabuzáradán, a vitézek feje, a ki áll vala a babiloni király előtt, eljőve Jeruzsálembe.

13. És felégeté az Úr házát és a király házát, és Jeruzsálemnek minden házait és minden nagy házat felégete tűzzel.

1 Kir. 9,2., 1 Kir. 9,6., 1 Kir. 9,8.

14. És Jeruzsálem egész kőfalát köröskörül lerontá a Káldeusok mindenféle serege, a kik a vitézek fejével valának.

15. A községnek szegényeiből pedig és a többi nép közül, a kik a városban megmaradtak vala, és a szökevények közül, a kik elszöktek vala a babiloni királyhoz, és a sokaságnak maradékából foglyokat vive Nabuzáradán, a vitézek feje.

16. De a föld szegényei közül ott hagyá Nabuzáradán, a vitézek feje, a szőlőműveseket és szántóvetőket.

17. A rézoszlopokat pedig, a melyek az Úr házában valának és a talpakat és a réztengert, a mely az Úr házában vala, összetörék a Káldeusok, és azoknak minden rezét elvivék Babilonba.

1 Kir. 7,15., 1 Kir. 7,26.

18. A fazekakat is és a lapátokat, és késeket és a medenczéket, a tömjénezőket és a rézedényeket, a melyekkel szolgálnak vala, mind elvivék.

19. És a csészéket, a serpenyőket, a medenczéket és a fazekakat, a gyertyatartókat, a tömjénezőket és a serlegeket, a mi arany, aranyban, a mi ezüst, ezüstben mind elvivé a vitézek feje.

20. Két oszlop, egy réztenger és tizenkét rézökör vala, a melyek a talpak alatt valának, a melyeket Salamon király csináltatott vala az Úr házába. Mindezeknek az edényeknek reze megmérhetetlen vala.

1 Kir. 7,15., 1 Kir. 7,26., 1 Kir. 7,40., 1 Kir. 7,50.

21. És az oszlopok közül az egyik oszlopnak tizennyolcz sing vala a magassága, és tizenkét sing zsinór éri vala át köröskörül, vastagsága pedig négy ujnyi, és belől üres vala.

2 Kir. 25,17.

22. Rézgömb vala rajta, és az egyik gömb magassága öt singnyi vala, és a hálók és gránátalmák a gömbön köröskörül mind rézből valának, és ilyen a második oszlop, és ilyenek a gránátalmák is.

23. A gránátalma pedig kilencvenhat vala kifelé, összesen száz gránátalma vala a hálón felül köröskörül.

1 Kir. 7,20.

24. Elvivé a vitézek feje Seráját is, a főpapot, és Sofóniást a második papot, és az ajtónak három őrizőjét.

25. És a városból elvive egy főembert, a ki felügyelőjök vala a harcosoknak, és hetet ama férfiak közül, a kik állanak vala a király előtt, a kik a városban találtatának, és a seregek főíródeákját, a ki a föld népét besorozta vala, és hatvan férfiút a föld népe közül, a kik a városban találtatának.

26. És felvevé ezeket Nabuzáradán, a vitézek feje, és elvivé őket a babiloni királyhoz Riblába.

27. És levágotá őket a babiloni király és megöleté őket Riblában, a Hamát földén, és fogságra viteték Júda az ő földéről.

2 Kir. 25,21.

28. Ennyi az a nép, a melyet fogságra vitete Nabukodonozor a hetedik esztendőben, háromezer és huszonhárom Júdabeli.

29. A Nabukodonozor tizennyolczadik esztendejében Jeruzsálemből nyolczszáz és harminczkét lélek.

30. Nabukodonozor huszonharmadik esztendejében fogságba vitete Nabuzáradán, a vitézek feje hétszáznegyvenöt Júdabelit. Összesen négyezer és hatszáz lélek.

31. Lőn pedig Jojákin júdabeli király fogságának harminczhetedik esztendejében, a tizenkettedik hónapban, a hónap huszonötödikén, felemelé Evil-Merodák, a babiloni király az ő uralkodásának első esztendejében Jojákinnak, a Júda királyának fejét, és kivevé őt a tömlöczből.

2 Kir. 24,15.

32. És szépen szóla vele, és királyi székét ama királyoknak széke fölé emelte, a kik vele valának Babilonban.

33. És felcserélé tömlöczbeli ruháit, és mindenkor vele eszik vala ételt, életének minden napjában.

34. És költségére állandó költség adatik vala néki a babiloni királytól minden napra, a halála napjáig, életének minden napjában.

Jeremiás siralmai

1.

1. Jaj! de árván ül a nagy népű város! Olyanná lőn, mint az özvegyasszony! Nagy volt a nemzetek között, a tartományok közt fejedelemasszony: robotossá lőn!

2 Kir. 21,13., 2 Kir. 21,15.

2. Sírván sír éjjelente, s könny borítja az orcáját! Senki sincs, ki vigasztalná, azok közül, kik szerették; mind megcsalták barátai, ellenségeivé lőnek.

Jer. 13,17., Jer. 14,17.

3. Számkivetésbe méne Júda a nyomorúság és a szolgálat sokasága miatt! Ott ül ő a pogányok közt; nem talál nyugodalmat; valamennyi üldözője utólérte a szorultságában.

4. Sionnak útai gyászolnak; nincsen, a ki ünnepnapra járjon; kapuja mind elpusztult; papjai sóhajtoznak, szűzei nyögnek, csak keserúsége van néki.

5. Elnyomói főkké lettek; ellenségei boldogok! Bizony az Úr verte meg őt az ő sok bűne miatt; gyermekei rabságra mentek az elnyomó előtt.

6. És elhagyta Sion leányát minden ő ékessége; fejedelmei olyanok lettek, mint a szarvasok, a melyek nem találhatnak eledelt, és erőtelenül futnak az üldöző előtt.

7. Emlékezik Jeruzsálem az ő nyomorúságának és eltiportatásának napjain minden ő gyönyörűségéről, a melyek voltak eleitől fogva; mert az ő népe ellenség kezébe esett és nem volt segítsége. Látták őt az ellenségek; nevettek megsemmisülésén.

8. Vétkezvén vétkezett Jeruzsálem, azért lett csúfsággá, minden tisztelője megvetette, mert látták az ő mezítelenségét, ő maga pedig sóhajtoz és elfordul.

9. Szennye a ruhája szélén; nem gondolt a jövőjére; csudálatosan alásülyedt, nincs vigasztalója. Lásd meg Uram, az én nyomorúságomat, mert ellenség vett erőt rajtam!

10. Szorongató nyújtja kezét minden kincse után, sőt látta, hogy pogányok mentek be az ő szent helyébe, a kikről azt parancsoltad, hogy be ne menjenek a te községedbe.

5 Móz. 23,3.

11. Egész népe sóhajtoz, futkosnak a kenyér után, odaadják drágaságaikat az ételért, hogy megéledjenek. Lásd meg Uram és tekintsd meg, mily útálatossá lettem!

12. Mindnyájatokat kérlek, ti járókelők: tekintsétek meg és lássátok meg, ha van-é oly bánat, mint az én bánatom, a mely engem ért, a melylyel engem sujtott az Úr az ő búsult haragjának napján!

13. A magasságból tüzet bocsátott csontjaimba, és az hatalmaskodik bennök; hálót vetett lábaimnak; hátra vetett, pusztává tett engem; egész napon beteg vagyok.

14. Saját kezével róttá össze az én vétkeim igáját; ráfonódtak nyakamra; megrendítette erőmet; oda adott engem az Úr azok kezébe, a kik előtt meg nem állhatok.

15. Rakásra hányta az Úr minden vitézemet én bennem; gyűlést hívott össze ellenem, hogy összetörje ifjaimat; sajtóba taposta az Úr Júda szűz leányát.

16. Ezekért sírok én; szememből, szememből víz folyik alá, mert messze távozott tőlem a vigasztaló, a ki megélesszen engem; fiaim elvesztek, mert győzött az ellenség.

17. Terjesztgeti kezeit Sion: nincs vigasztalója; szorongatókat rendelt az Úr Jákób ellen köröskörül; Jeruzsálem csúfsággá lett közöttök.

18. Igaz ő, az Úr, mert az ő szava ellen rugódoztam! Halljátok meg kérlek, mind ti népek, és lássátok meg az én bánatomat: szűzeim és ifjaim fogságba menének!

19. Kiáltottam azoknak, a kik szerettek engem de ők megcsaltak engem; papjaim és véneim a városban multak ki, a mikor étel után futkostak, hogy megéledjenek.

20. Lásd meg Uram, hogy szorongattatom, belső részeim megháborodtak; elfordult bennem az én szívem, mert bizony pártot ütöttem; künn fegyver pusztít, benn minden olyan, mint a halál!

21. Hallották, hogy sóhajtozom és nincs vigasztalóm; minden ellenségem hallotta veszedelmemet; örültek, hogy te ezt cselekedted. Hozd el a napot, a melyet hirdettél, hogy olyanok legyenek, mint én!

Jer. 51,24., Jer. 51,25.

22. Jusson elődbe minden gonoszságuk, és úgy bánj velök, a miképen én velem bántál az én minden bűnömért; mert sok az én sóhajtozásom, és beteg a szívem.

2.

1. Jaj; de sűrű felhőt borított haragjában az Úr Sionnak leányára! az égből a földre veté Izráel ékességét, és nem emlékezett meg lábainak zsámolyáról az ő haragja napján.
2. Elnyelte az Úr, nem kimélte Jákóbnak minden hajlékát, letörte haragjában Júda leányának erősségeit, a földre terítette; megfertőzteté az országot és fejedelmeit.
3. Felgerjedt haragjában letördelé Izráelnek minden szarvát; hátravoná jobbkezét az ellenség elől, Jákób ellen pedig mint lángoló tűz emésztett köröskörül.
4. Feszítette kezívét, mint valami ellenség, kinyújtá jobbkezét, mint támadó, és megölt mindent, a mi a szemnek kívánatos; Sion leányának sátorában, mint a tüzet önté ki búsulását.
5. Olyan volt az Úr, mint valami ellenség; elnyelte Izráelt, elnyelte minden palotáját, elrontá erősségeit, és megsokasította Júda leányának a búját, baját.
6. És eltapodta sátorát, mint valami kertet, lerombolta gyülekezése helyét; elfeledtete az Úr a Sionon ünnepet és szombatot, és megútált haragja hevében királyt és papot.

Zsolt. 80,13., Siral. 5,5.

7. Megvetette az Úr az ő oltárát, megútálta szent helyét; ellenség kezébe adá palotáinak kőfalait; zajt ütöttek az Úr házában, mint ünnepnapon.
8. Gondolá az Úr, hogy lerontja Sion leányának kőfalát; kiterjeszté a mérőkötelet, nem vonta vissza kezét a pusztítástól, és siralomra jutott a bástya és a kőfal, együtt búslakodnak!

2 Kir. 21,13., 2 Kir. 21,14.

9. Kapui besülyedtek a földbe, elveszté és összetöré annak zárait; királya és fejedelmei a pogányok közt vannak. Nincsen törvény, sőt prófétái sem nyernek kijelentést az Úrtól.
10. A földön ülnek, elnémultak Sion leányának vénei, port szórtak a fejökre; zsákba öltöztek, földre csüggesztették fejüket Jeruzsálemnek szűzei.
11. Elsenyedtek szemeim a könyhullatástól, belső részeim háborognak, májam a földre omlik az én népem leányának romlása miatt, mikor elalélt a kis gyermek és a csecsszopó a város utczáin.
12. Azt mondták anyjoknak: Hol a kenyér, meg a bor? mikor elaléltak, mint a sebesültek a város utczáin, mikor kilehelték lelköket anyjoknak kebelén.
13. Mivel bizonyítsak melletted, mihez hasonlítsalak, Jeruzsálem leánya, mivel mérjelek össze téged, hogy megvigasztaljalak, Sionnak szűz leánya?! Bizony nagy a te romlásod, mint a tenger: kicsoda gyógyít meg téged?!
14. A te prófétáid hazugságot és bolondságot hirdettek néked, és nem fedték fel a te álnokságodat, hogy elfordították volna fogságodat; hanem láttak tenéked hazug és megtévelyítő prófétálásokat.

Jer. 2,8., Jer. 5,31., Jer. 14,14., Jer. 23,16.

15. Összecsapják feletted kezöket minden járó-kelők; süvöltenek és csóválják fejüket Jeruzsálem leánya felett: Ez-é az a város, a melyről azt mondták: tökéletes szépség, az egész földnek öröme?
16. Feltátották ellened szájakat minden ellenségeid; süvöltenek és csikorgatják fogukat, mondván: Nyeljük el őt! Bizony ez a nap az, a melyet vártunk; megértük, látjuk!
17. Megcselekedte az Úr, a miket gondolt; beváltotta szavát, a melyet szólt eleitől fogva; rombolt és nem kimélt, és megvidámította rajtad az ellenséget, felemelte szarvát a te szorongatóidnak.

3 Móz. 26,17., 5 Móz. 28,15.

18. Kiáltott az ő szívök az Úrhoz: Oh Sion leányának kőfala! Folyjon alá könnyed mint a patak, éjjel és nappal; ne szakadjon félbe, síró szemed meg se pihenjen.
19. Kelj fel, riadj éjjel, az őrzések kezdetén; öntsd ki, mint a vizet a te szívedet az Úr színe előtt; emeld fel hozzá kezeidet a te kisdedeidnek életéért, a kik elaléltak az éhség miatt minden utczának szegletén.
20. Lásd meg Uram és tekintsd meg, kivel cselekedtél így! Avagy megegyék-é az asszonyok az ő méhöknek gyümölcsét, dédelgetett kisdedeiket; avagy megölessék-é az Úrnak szent helyén pap és prófeta?

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,53.

21. Az utczákon a földön fekszik gyermek és vén; szűzeim és ifjaim fegyver miatt hullottak el; öldököltél haragod napján, mészároltál, nem kiméltél.
22. Egybehívtad mint valami ünnepnapra az én rettetetőimet mindenfelől, és nem volt az Úr haragjának napján, a ki elmenekült és megszabadult volna. A kiket dédelgettem és felneveltem, ellenségem emésztette meg őket!

3.

1. Én vagyok az az ember, a ki nyomorúságot látott az ő haragjának vesszeje miatt.
2. Engem vezérelt és járatott sötétségben és nem világosságban.
3. Bizony ellenem fordult, ellenem fordítja kezét minden nap.
4. Megfonnyasztotta testemet és bőrömet, összeroncsolta csontjaimat.
5. Erősséget épített ellenem és körülvett méreggel és fáradtsággal.
6. Sötét helyekre ültetett engem, mint az örökre meghaltakat.
7. Körülkerített, hogy ki ne mehessek, nehézzé tette lánczomat.
8. Sőt ha kiáltok és segítségül hívom is, nem hallja meg imádságomat.

Zsolt. 22,3., Zsolt. 69,4.

9. Elkerítette az én útaimat terméskővel, ösvényeimet elforgatta.
10. Ólalkodó medve ő nékem és lesben álló oroszlán.
11. Útaimat elterelte, és darabokra vagdalt és elpusztított engem!
12. Kifeszítette kezívét, és a nyíl elé célul állított engem!
13. Veséimbe bocsátotta tegzének fiait.
14. Egész népemnek csúfjává lettem, és gúnydalukká napestig.
15. Eltöltött engem keserűséggel, megrészegített engem örömmel.
16. És kova-kővel tördelte ki fogaimat; porba tiprott engem.
17. És kizártad lelkem a békességből; elfeledkeztem a jóról.
18. És mondom: Elveszett az én erőm és az én reménységem az Úrban.
19. Emlékezzél meg az én nyomorúságomról és eltapodtatásomról, az örömről és a méregről!
20. Vissza-visszaemlékezik, és megalázódik bennem az én lelkem.
21. Ezt veszem szívemre, azért bízom.
22. Az Úr kegyelmessége az, hogy még nincsen végünk; mivel nem fogyatkozik el az ő irgalmassága!
23. Minden reggel meg-megújul; nagy a te hűséged!
24. Az Úr az én örökségem mondja az én lelkem, azért benne bízom.

Zsolt. 16,5.

25. Jó az Úr azoknak, a kik várják őt; a léleknek, a mely keresi őt.
26. Jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig.
27. Jó a férfiúnak, ha igát visel ifjúságában.
28. Egyedül ül és hallgat, mert felvette magára.
29. Porba teszi száját, mondván: Talán van még reménység?
30. Orczáját tartja az őt verőnek, megelégszik gyalázattal.
31. Mert nem zár ki örökre az Úr.
32. Sőt, ha megszorít, meg is vigasztal az ő kegyelmességének gazdagsága szerint.

Ésa. 54,8.

33. Mert nem szíve szerint veri és szomorítja meg az embernek fiát.
34. Hogy lábai alá tiporja valaki a föld minden foglyát;
35. Hogy elfordíttassék az ember ítélete a Magasságosnak színe előtt;
36. Hogy elnyomassék az ember az ő peres dolgában: ezt az Úr nem nézi el.
37. Kicsoda az, a ki szól és meglesz, ha nem parancsolja az Úr?

Ésa. 45,7.

38. A Magasságosnak szájából nem jó ki a gonosz és a jó.
39. Mít zúgolódik az élő ember? Ki-ki a maga bűneiért bűnhődik.
40. Tudakozzuk a mi útainkat és vizsgáljuk meg, és térjünk az Úrhoz.
41. Emeljük fel szíveinket kezeinkkel egyetemben Istenhez az égben.
42. Mi voltunk gonoszok és pártütők, azért nem bocsátottál meg.

Zsolt. 106,6., Dán. 9,5.

43. Felöltötted a haragot és üldöztél minket, öldököltél, nem kiméltél.
44. Felöltötted a felhőt, hogy hozzád ne jusson az imádság.
45. Sepredékké és utálatná tettél minket a népek között.
46. Feltátotta száját ellenünk minden ellenségünk.
47. Rettegés és tőr van mi rajtunk, pusztulás és romlás.

48. Víz-patakok folynak alá az én szememből népem leányának romlása miatt.

Jer. 9,1., Jer. 13,17.

49. Szemem csörgedez és nem szünik meg, nincs pihenése,

50. Míg ránk nem tekint és meg nem lát az Úr az égből.

51. Szemem bánatba ejtje lelkemet városomnak minden leányáért.

52. Vadászva vadásztak reám, mint valami madárra, ellenségeim ok nélkül.

53. Veremben fojtották meg életemet, és követ hánytak rám.

54. Felüláradtak a vizek az én fejem felett; mondám: Kivágattam!

55. Segítségül hívtam a te nevedet, oh Uram, a legalsó veremből.

56. Hallottad az én szót; ne rejsd el füledet sóhajtásom és kiáltásom elől.

57. Közelegj hozzám, mikor segítségül hívlak téged; mondd: Ne félj!

58. Pereld meg Uram lelkemnek perét; váltsd meg életemet.

59. Láttad, oh Uram, az én bántalmaztatásomat; ítélj meg ügyemet.

60. Láttad minden bosszúállásukat, minden ellenem való gondolatjokat.

61. Hallottad Uram az ő szidalmazásukat, minden ellenem való gondolatjokat;

62. Az ellenem támadóknak ajkait, és ellenem való mindennapi szándékukat.

63. Tekintsd meg leülésöket és felkelésöket; én vagyok az ő gúnydaluk.

64. Fizess meg nekik, Uram, az ő kezeiknek munkája szerint.

65. Adj nekik szívbeli konokságot; átkodul reájok.

66. Üldözd haragodban, és veszed el őket az Úr ege alól!

4.

1. Jaj! de meghomályosodott az arany, elváltozott a szép színarany, kiszórattak a szent hely kövei minden utca szegletére.

2. Sionnak drága fiait, a kik becsesebbek valának mint a színarany, cserépedénynek tekintették, a fazekas munkájának.

3. Még a sárkányok is oda nyujtják emlőiket, szoptatják fiaikat; az én népem leánya pedig kegyetlen, mint a struczmadarak a pusztában.

4. A csecsemő nyelve az ínyéhez tapadt a szomszúság miatt; a kisdedek kenyeret kértek, és nem volt, a ki nyujtott volna nekik.

5. Kik pompás ételeket evének, elpusztulának az utcákon; a kik bíborban neveltetének, a szemétdombot ölelgetik.

6. Bizony nagyobb az én népem leányának bűnhődése Sodoma bűnhődésénél, a mely elsülyedt egy pillanat alatt, noha kézzel sem ütöttek felé.

1 Móz. 18,20., 1 Móz. 19,25.

7. Az ő názireusai tisztábbak valának a hónál, fehérebbek a tejnél, testök pirosabb vala, mint a korál, termetök mint a zafir.

8. De most feketébb az ő ábrázatjok a koromnál, nem ismerik meg őket az utcákon; bőrük csonjajkhoz ragadt, elszáradt, mint a fa.

9. Jobban jártak, a kik fegyverrel ölettek meg, mint a kik éhen veszttek el; mert azok átveretve multak ki, ezek pedig a mező termésének hiánya miatt.

10. Irgalmas anyák kezei megfőzték gyermekeiket, hogy azok eledeleik legyenek az én népem leányának romlásakor.

5 Móz. 28,57.

11. Megteljesíté az Úr az ő búsulását, kiöntötte az ő felgerjedt haragját, és tüzet gyújtott a Sionban, és megemésztette annak fundamentomait.

12. Nem hitték a föld királyai, sem a föld kerekiségének lakosai, hogy szorongató és ellenség vonuljon be Jeruzsálemnek kapuin.

13. Az ő prófétáinak bűne, az ő papjainak vétke miatt van ez, a kik az igazaknak vérént ontották abban.

14. Tántorogtak, mint vakok az utcákon, vérrel bemocskolva, annyira, hogy ruháikat sem érinthették.

15. Távozzatok! tisztátalan! kiáltották azoknak; távozzatok, távozzatok, ne illessetek! Bizony elfutottak, bujdosnak is; a pogányok közt ezt mondták: Nem lakhatnak itt sokáig!

16. Az Úr haragja oszlatta el őket; többé nem tekint reájok, mivelhogy a papok orcáját nem tisztelték, a véneken nem könyörültek.
17. Még mikor meg voltunk, elepedve néztek szemeink a hiábavaló segedelem után; esengve váraoztunk olyan népre, a mely nem szabadított meg.
18. Vadásztak lépéseinkre, úgy hogy nem járhattunk a mi utcáinkon; elközelgetett a mi végünk, beteltek a mi napjaink, bizony eljött a mi végünk!
19. Gyorsabbak valának a mi üldözőink az égnek saskeselyűinél; a hegyeken kergettek minket, a pusztában ólálkodtak utánunk.
20. Orrunk lehellete, az Úr felkentje megfogattaték az ő vermeikben, a kiről azt mondtuk: az ő árnyékában élünk a pogányok között.

Jer. 52,8., Jer. 52,11.

21. Örülj és vígadozz, Edom leánya, a ki Uz földjén lakozol, mert még te rád is rád kerül a pohár, megrészegeged és meztelenkedel.
22. Eltörültetik a te álnokságod, oh Sion leánya, nem fog téged száműzni többé; meglátogatja a te álnokságodat, Edom leánya fölfedi a te bűneidet.

Ésa. 40,2., Jer. 29,10.

5.

1. Emlékezzél meg Uram, mi esett meg rajtunk; tekintsd meg és lásd meg gyalázatunkat!
2. A mi örökségünk idegenekre szállt; házaink a jövevényekéi.
3. Apátlan árvák lettünk; anyáink, mint az özvegyek.
4. Vizünket pénzért iszszuk, tüzifánkat áron kapjuk.
5. Nyakunknál fogva hajtattunk; elfáradtunk, nincsen nyugtunk.
6. Égyiptomnak adtunk kezet, az assziroknak, hogy jóllakjunk kenyérrel.
7. Apáink vétkeztek; nincsenek; mi hordozzuk vétkeiket.
8. Szolgák uralkodnak rajtunk; nincs a ki megszabadítson kezökből.
9. Életünk veszélyeztetésével szerezzük kenyerünket a pusztában levő fegyver miatt.
10. Bőrünk, mint a kemencze, megfeketedett az éhség lázától.
11. Az asszonyokat meggyalázták Sionban, a szűzeket Júda városaiban.
12. A fejedelmeket kezökkel akasztották fel; a vének orcáit nem becsülik.
13. Az ifjak a kézi malmot hordozzák, és a gyermekek fahordásban botlanak el.
14. A vének eltűntek a kapuból, megszűntek az ifjak énekelni.
15. Oda van a mi szívünk öröme, gyászra fordult a mi körtánczunk.
16. Elestt a mi fejünknek koronája, jaj most nekünk mert vétkeztünk!
17. Ezért lett beteg a mi szívünk, ezekért homályosodtak meg a mi szemeink;
18. A Sion hegyéért, hogy elpusztult; rókák futkosnak azon!
19. Te Uram örökké megmaradsz; a te királyi széked nemzedékről nemzedékre!

Zsolt. 10,16., Jer. 10,10.

20. Miért feledkezel el örökre mi rólunk? miért hagysz el minket hosszú időre?
21. Téríts vissza Uram magadhoz és visszatérünk; újítsd meg a mi napjainkat, mint régen.

Jer. 31,18.

22. Mert bizony-bizony megvetettél minket; megharagudtál ránk felettéb!

Ezékiel próféta könyve

1.

1. És lőn a harminczadik esztendőben, a negyedik hónapban, a hónap ötödikén, mikor én a foglyok közt a Kébár folyó mellett voltam: megnyilatkoznak az egek, és láték esteni látásokat.

2. A hónap ötödikén (ez az ötödik esztendeje Jojákin király fogságba vitelének).

2 Kir. 24,8., 2 Kir. 24,16.

3. Valójában lőn az Úrnak beszéde Ezékiel paphoz, a Búzi fiához a Káldeusok földén, a Kébár folyó mellett, és lőn ott rajta az Úrnak keze.

4. És látám, és ímé forgószél jött északról, nagy felhő egymást érő villámlással, a mely körül fényesség vala, közepéből pedig mintha izzó ércz látszott volna ki, tudniillik a villámlás közepéből.

5. És belőle négy lelkes állat formája tetszék ki, és ez vala ábrázatjok: emberi formájok vala,

Ezék. 1,10.

6. És mindeniknek négy orczája vala, és négy szárnya mindenikőjöknek;

Jel. 4,6., Jel. 4,7., Jel. 4,8.

7. És lábaik egyenes lábak, és lábaik talpa mint a borjú lábának talpa, és szikráznak vala, mint a simított ércz színe.

8. Továbbá emberi kezek valának szárnyaik alatt négy oldalukon. Mind a négyőjöknek orczái és szárnyai.

Ezék. 10,8.

9. Szárnyaik egymás mellé lévén szerkesztve, nem fordultak meg jártukban, mindenik az ő orczája irányában megy vala.

1 Kir. 6,27.

10. És orczájok formája vala emberi orcza, továbbá oroslán-orcza mind a négynek jobbfelől, és bikaorcza mind a négynek balfelől, és sasorcza mind a négynek hátul;

Ezék. 10,14., Jel. 4,7.

11. És ezek az ő orczáik. És szárnyaik felül kiterjesztve valának, mindeniknél két szárny összeér vala, kettő pedig fedezé testöket.

Ésa. 6,2.

12. És mindenik az ő orczája irányában megy vala, a hová a lélek vala menendő, oda mennek vala, meg nem fordulván jártukban.

13. És a lelkes állatok közt látszék, mint egy égő üszög, a mely lángolt, mint a fáklyák, ide s tova futkározva a lelkes állatok közt; és a tűznek fényessége vala, és a tűzből villámlás jöve ki.

Ésa. 6,6., Jel. 8,5.

14. És a lelkes állatok ide s tova mozognak vala, mint a villámlás czikázása.

15. És mikor ránéztem a lelkes állatokra, ímé egy-egy kerék vala a földön az állatok mellett mind az ő négy orczájok felől.

Ezék. 1,10., Ezék. 10,9.

16. A kerekek mintha tarsiskőből készültek volna, és mind a négyüknek ugyanazon egy formája vala, és úgy látszának egybeszerkesztve, mintha egyik kerék a másik kerék közepében volna;

Ezék. 10,9.

17. Jártukban négy oldaluk felé mentek vala; meg nem fordulnak vala jártukban;

18. És talpaik magasak valának és félelmesek, és e talpak rakva valának szemekkel köröskörül mind a négynél.

Ezék. 10,12., Jel. 4,6.

19. És mikor járnak vala a lelkes állatok, járnak vala a kerekek is mellettök, és mikor fölemelkednek vala az állatok a földről, fölemelkednek vala a kerekek is.

20. A hová a lélek vala menendő, mennek vala, a hová tudniillik a lélek vala menendő, és a kerekek fölemelkednek vala mellettök, mert a lelkes állatok lelke vala a kerekekben.

Ezék. 1,12.

21. Ha azok mentek, ezek is mennek vala, és ha azok álltak, ezek is állnak vala, és ha fölemelkedtek a földről, fölemelkednek vala a kerekek is mellettök, mert a lelkes állatok lelke vala a kerekekben.

22. És vala mintegy mennyezet az állatok feje fölött, olyan mint a csodálatos kristály, kiterjesztve felül fejük felett.

2 Móz. 24,10., Jób. 37,17., Jel. 4,6.

23. És a mennyezet alatt szárnyaik egyenesen valának, egyik a másikkal összeérvén; mindegyiknek kettő vala, a melyek befedik vala innen, és mindegyiknek kettő vala, a melyek befedik vala amonnan az ő testöket.

Ezék. 1,9., Ezék. 1,11.

24. És hallám szárnyaik zúgását, mint sok vizeknek zúgását, úgy mint a Mindenhatónak hangját, mikor járnak vala, zúgás hangját, mint valami tábornak zúgását; mikor állának, leeresztik vala szárnyaikat.

Zsolt. 29,3., Zsolt. 29,9., Ezék. 3,13.

25. És lőn kiáltás a mennyezeten felül, a mely vala fejöek felett, és ők megállván, leeresztik vala szárnyaikat.

26. És a mennyezeten felül, a mely fejöek felett vala, látszék mint valami zafirkó, királyi székek formája, és a királyi székek formáján látszék mint egy ember formája azon felül;

Ezék. 1,22., 2 Móz. 24,10., Ésa. 6,1., Dán. 7,9., Dán. 7,13., Dán. 7,14., 1 Móz. 1,26.

27. És látám izzó érczként ragyogni, a melyet, mintha tűz vett volna körül derekának alakjától fogva és fölfelé; és derekának alakjától fogva és lefelé látám, mintha tűz volna. És fényesség vala körülötte,

Ezék. 8,2.

28. Mint a milyen a szivárvány, mely a felhőben szokott lenni esős időben, olyan vala a fényesség köröskörül. Ilyen vala az Úr dicsőségének formája, és látám, és orcámra esém, és hallám egy szólónak szavát.

1 Móz. 9,12., 1 Móz. 9,17., Jel. 4,3., 4 Móz. 12,8.

2.

1. És monda nékem: Embernek fia! állj lábaidra, és szólok veled.

2. És lélek jöve én belém, a mint szóla, és állata engem lábaimra, és hallám azt, a ki szól vala nékem.

Dán. 10,9., Dán. 10,10.

3. És mondá nékem: Embernek fia! küldelek én téged Izráel fiaihoz, a pártos nemzetségekhez, a kik pártot ütöttek ellenem; ők és atyáik vétkeztek ellenem mind e mai napig.

Jer. 3,25.

4. A kemény orcájú fiakhoz és makacs szívűekhez küldelek téged, és ezt mondjad nékik: Így szól az Úr Isten!

Ésa. 30,9., Ésa. 30,11.

5. Ők pedig vagy hallják, vagy nem hallják, mivelhogy pártos ház, hadd tudják meg, hogy próféta volt köztük.

6. Te pedig, embernek fia, ne félj tőlök, és az ő beszédöktől se félj; ha bogácsok és tövissek vannak is veled, és ha skorpiókkal lakol is együtt; beszédöktől ne félj, orcájoktól ne rettegj, mert ők pártos ház.

Mik. 7,4.

7. És szóljad az én beszédimet nékik, vagy hallják, vagy nem, mert pártos ház.

8. Te pedig, embernek fia, halld meg a mit én néked szólok. Ne légy pártos mint ez a pártos ház, nyisd föl szádat, és egyed, a mit én adok néked.

9. És látám, és ímé egy kéz nyúlt felém, és ímé benne egy könyv türete vala.

10. És kiterjeszté azt előttem, és ímé be vala írva elől és hátul, és írva valának reá gyászénekek és nyögések és jajszók.

3.

1. És mondá nékem: Embernek fia! a mi előtted van, edd meg; edd meg ezt a türetet, és menj, szólj az Izráel házának.

Jel. 10,9., Jel. 10,10.

2. Felnyitám azért számat, és megéteté velem azt a türetet.

3. És mondá nékem: Embernek fia! hasadat tartsd jól és belső részeidet töltsd meg ezzel a türettel, a melyet adok néked. És megevém azt, és lőn az én számban, mint az édes méz.

4. És mondá nékem: Embernek fia! eredj, menj el az Izráel házához, és szólj az én szavaimmal nékik.

Jer. 1,17.

5. Mert nem valami homályos ajkú és nehéz nyelvű néphez küldetel te, hanem az Izráel házához.

6. Nem sok népekhez, a kik homályos ajkúak és nehéz nyelvűek, kiknek nem érthetnéd beszédöket; bizony, ha ő hozzájuk küldöttelek volna, ők hallgatnának reád.

7. De az Izráel háza nem akar téged hallgatni, mert nem akarnak engem hallgatni, mert az egész Izráel háza kemény homlokú és megátalkodott szívű.

Ezék. 2,4.

8. Ímé keménynyé tettem orczádat, a milyen az ő orczájok, és keménynyé homlokodat, a milyen az ő homlokuk.

9. Olyanná, mint a gyémánt, a mely keményebb a tűzkőnél, tettem a te homlokodat; ne félj tőlök, és meg ne rettenj tekintetöktől, mert pártos ház.

10. És monda nékem: Embernek fia! minden beszédimet, a melyeket szólok néked, vedd szívedbe, és füleiddel halld meg.

11. És eredj, menj el a foglyokhoz, a te néped fiaihoz, és szólj és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten, vagy hallják vagy nem.

12. És fölemele engem a lélek, és hallék mögöttem nagy dörgés szavát: Áldott az Úrnak dicsősége az ő helyéről.

13. És amaz állatok szárnyainak zúgását, a melyek egymást érik vala, és mellettök a kerekék csikorgását, és nagy dörgés szavát.

Ezék. 1,24.

14. És a lélek fölemele és elragada engem, és elmenék, elkeseredvén haragjában az én lelkem, az Úrnak keze pedig rajtam erős vala.

15. És eljuték Tél-Ábibba a foglyokhoz, a kik lakoznak vala a Kébár folyó mellett, és leülék, ők is ott ülén; és ott ülék hét nap némán ő közöttük.

Jób. 2,13.

16. És lón hét nap mulva az Úr szava hozzám, mondván:

17. Embernek fia! órállóul adtalak én téged Izráel házának, hogy ha szót hallasz számból, intsd meg őket az én nevemben.

Ezék. 33,7., Ezék. 33,8.

18. Ha ezt mondom a hitetlennek: Halálnak halálával halsz meg, és te őt meg nem inted és nem szólasz, hogy visszatérítsd a hitlent az ő gonosz útjáról, hogy éljen: az a gonosztevő az ő vétke miatt hal meg, de vérét a te kezedből kívánom meg.

Zsid. 13,17.

19. De ha te megintetted a hitlent, és ő meg nem tért hitetlenségéből és gonosz útjáról: ő az ő vétke miatt meghal, de te megmentetted a te lelkedet.

Csel. 20,26.

20. És ha elfordul az igaz az ő igazságától, és cselekszik álnokságot, és én vetek eléje botránkozást: ő meg fog halni; ha meg nem intetted őt, vétke miatt hal meg és elfelejtetnek igazságai, a melyeket cselekedett; de vérét a te kezedből kívánom meg.

Ezék. 18,24., Ezék. 33,12., Ezék. 33,13.

21. Ha pedig te megintetted azt az igazat, hogy az igaz ne vétkezzék, és ő nem vétkezik többé: élvén él, mert engedett az intésnek, és te a te lelkedet megmentetted.

22. És lón ott az Úrnak keze rajtam, és monda nékem: Kelj fel, menj ki a völgybe, és ott szólok veled.

23. Fölkelék azért és kimenék a völgybe és ímé ott áll vala az Úrnak dicsősége, hasonlatos ahhoz a dicsőséghez, a melyet a Kébár folyó mellett láttam, és orcámra esém.

Ezék. 1,28.

24. És jöve belém a lélek, és állata engem lábaimra, és szóla hozzám és monda nékem: Menj be és zárd be magadat a te házában.

25. És te, oh embernek fia, ímé köteleket vetnek reád és azokkal megkötöznek téged, és ki nem mehetsz közikbe;

26. Nyelvedet pedig én ragasztom ínyedhez, és néma leszel, hogy ne légy közöttök feddőző férfiú, mert ők pártos ház.

Ésa. 48,4.

27. Mikor pedig szólok veled, megnyitom a te szádat, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten; a ki hallja hallja, a ki nem akarja, nem hallja, mert ők pártos ház.

Hós. 4,4.

4.

1. És te, embernek fia, végy magadnak egy téglát, tedd azt elődbe, és vess reá egy várost, Jeruzsálemet,
2. És indíts ellene ostromot, és építs ellene tornyot, tölts ellene sánczot, és indíts ellene táborokat, és állass ellene faltörő kosokat köröskörül.

2 Kír. 25,1.

3. És végy magadnak egy vasserpenyőt, és állasd fel azt vasfal gyanánt te közted és a város között, és irányozd tekintetedet erősen reá, és legyen ostrom alatt, és te ostromold. Jel ez az Izráel házának.
4. Te pedig feküdj baloldaladra és vesd az Izráel háza vétkét arra; a napok száma szerint, a mennyin azon fekszel, viseljed vétköket.
5. Én pedig meghatároztam néked az ő vétkök éveit napok száma szerint, háromszázkilenczven napban; eddig viseljed az Izráel házának vétkét.

4 Móz. 14,34.

6. És ha ezeket kitöltötted, feküdj a jobboldaladra másodszor, és viseld a Júda házának vétkét negyven napig; egy-egy napot egy-egy esztendőül számítottam néked.
7. És Jeruzsálem ostromára irányozd erősen tekintetedet, és karod feltúrve legyen, és prófétálj ő ellene.
8. S ímé köteleket vettem reád, hogy meg ne fordulhass egyik oldaladról a másikra. míg betöltöd ostromodnak napjait.
9. És végy magadnak búzát és árpát és babot és lencsét és kölest és tönkölyt, és tedd ezeket egy edénybe, és ezekből csinálj magadnak kenyeret; a napok száma szerint, a míg oldaladon fekszel, háromszázkilenczven napon egyed azt.

Ezék. 4,5.

10. A te ételed pedig, a melylyel élsz, legyen súly szerint húsz siklus egy napra; időről-időre egyed azt.
11. És vizet mérték szerint igyál, a hinnek hatodrészt igyad időről-időre.
12. És ételedet árpa-lepény formájában egyed, és emberi ganj tőzegénél süssed azt szemök láttára.
13. És mondá az Úr: Így eszik az Izráel fiai tisztátalan kenyeröket a pogányok közt, a kik közé őket kiűzőm.

Hós. 9,3.

14. És mondék: Ah, ah, Uram Isten! ímé az én lelkem soha meg nem fertéztetett, és dögöt és vadtól szagattottat nem ettem ifjúságomtól fogva ez ideig, és számon be nem ment tisztátalan hús.

3 Móz. 11,4.

15. És mondá nékem: Nézd, marhaganéjt engedek néked emberi tőzeg helyett, hogy annál süsd meg a te kenyeredet.
16. És mondá nékem: Embernek fia! ímé én eltöröm a kenyérnek botját Jeruzsálemben, és eszik kenyeröket mértékkal és rettegéssel, és vizöket mértékkal és ájulással iszszák.

3 Móz. 26,26.

17. Azért, hogy kenyér és víz nélkül szűkölködjének, és elborzadjanak mindnyájan, és megrothadjanak az ő vétkökben.

Siral. 4,4., Siral. 4,5., 3 Móz. 26,29.

5.

1. És te, embernek fia, végy magadnak éles kardot, borbélyok beretvájául vedd azt magadnak, és vond el azt a te fejedre és szakálladon, és végy magadnak mérő serpenyőket, és oszd el szőrüket.
2. Harmadrészt tűzben égesd meg a város közepette, midőn betelnek a megszállásnak napjai; azután vedd a harmadrészt, vagdald apróra a karddal a város körül, és harmadrészt szórd oda a szélnek, és én kardot vonzok utánok.

5 Móz. 28,64., 5 Móz. 28,67.

3. És végy ki innét szám szerint keveset, és kösd be azokat ruhád csücskébe;
4. És ezekből ismét végy ki, és vesd azokat a tűz közepébe és égesd meg a tűzben; ebből megyen tűz Izráel egész házára.
5. Így szól az Úr Isten: Ez Jeruzsálem, a pogányok közibe helyeztettem őt, és körülte a tartományokat.

Siral. 1,1.

6. De pártos volt törvényeim iránt, gonoszabbul, mint a pogányok, és rendeléseim iránt inkább, mint a tartományok, a melyek körülte vannak, mert törvényeimet megútták, és rendeléseimben nem jártak.

Ésa. 1,4., Ésa. 10,5., Ésa. 10,7.

7. Azért így szól az Úr Isten: A miért ti pártosabbak valátok, mint a pogányok, a kik körültek vannak, rendeléseimben nem jártatok és törvényeimet nem cselekedtetek, sőt csak a pogányok törvényei szerint is, a kik körültek vannak, nem cselekedtetek:

Siral. 4,6.

8. Ezokért így szól az Úr Isten: Ímé én is ellened leszek, és teszkek közötted ítéletet a pogányok szeme láttára;
9. És cselekszem rajtad azt, mit soha nem cselekedtem és minéműt nem cselekszem többé, - minden te útálatosságidért.

10. Azért az apák egyék meg fiaikat te közötted, és a fiak egyék meg apáikat, és cselekszem rajtad ítéletet, és szétszórom minden maradéodat a szél minden irányában.

5 Móz. 28,53., Siral. 4,10.

11. Ezért, élek én! szól az Úr Isten, bizonyára, mivelhogy szenthelyemet megfertéztetted minden undokságaiddal és minden útálatosságaiddal, azért én is elfordítom rólad irgalom nélkül szememet, s én sem könyörülök rajtad.

Ezék. 7,4., Ezék. 7,18.

12. Harmadrészed döghalállal hal meg és éhség miatt pusztul el közötted, és harmadrészed fegyver miatt hull el körülötted, és harmadrészedet szétszórom a szél minden irányában, és kardot vonzok utánok.

Jer. 15,12.

13. És teljessé lesz haragom s nyugtatom rajtok búsulásomat s vígasztalást veszek; és megértik, hogy én, az Úr szóltam buzgó szerelmemben, mikor betöltöm búsulásomat rajtok.

Siral. 2,17., Siral. 4,11.

14. És teszkek pusztasággá és gyalázattá a pogányok között, a kik körültek vannak, minden melletted elmenő szeme láttára.

15. És leszel gyalázat és csúfság, példa és eliszonyodás a pogányoknak, a kik körültek vannak, mikor ítéletet tartok fölötted haraggal és búsulással és búsult feddésekkel, én, az Úr mondtam;

5 Móz. 28,37.

16. Mikor bocsátom az éhség gonosz nyilait rájok, hogy pusztítsanak, a melyeket a ti pusztítástokra fogok bocsátani; és éhséget halmozok fölétek, és eltöröm köztetek a kenyér botját.

17. És bocsátok reátok éhséget és gonosz vadállatokat, hogy gyermekteleenné tegyenek, és döghalál és vérontás megy át rajtad, és fegyvert hozok reád, én, az Úr mondtam.

5 Móz. 26,22.

6.

1. És lőn az Úrnak szava én hozzám, mondván:

2. Embernek fia, vesd tekintetedet Izráel hegyeire, és prófétálj ellenök:

3. És mondd: Izráel hegyei, halljátok meg az Úr Isten beszédét! Ezt mondja az Úr Isten a hegyeknek és a halmoknak, a mélységeknek és a völgyeknek: Ímé én fegyvert hozok reátok, és elvesztem a ti magaslataitokat.

4. És elpusztulnak oltáraitok, és összetörnek naposzlopaitok, és elhullatom sebesültjeiteket bálványaitok előtt.

3 Móz. 26,30.

5. És vetem az Izráel fiainak holttesteit bálványaik elé, és szétszórom csontjaitokat oltáraitok körül.

6. Minden lakóhelyeteken a városok elpusztuljanak, és a magaslatok elveszszenek, hogy elpusztuljanak és rommá legyenek oltáraitok, és törjenek össze és legyenek semmivé bálványaitok, és kivágattassanak naposzlopaitok, és eltöröltessenek csinálmányaitok.

7. És elhulljon a sebesült közöttetek, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

8. De maradékot hagyok hogy legyenek közületek, a kik megmenekedtek a fegyvertől a pogányok közt, mikor szétszórtok a tartományokban.

Ezék. 5,1., Ezék. 5,5.

9. Akkor megemlékeznek én rólam menekültjeitek a pogányok közt, kik közé fogságba vitetének, mert megtörtem parázna szívöket, mely tőlem elszakadt, és bálványaikkal paráználkodó szemeiket, és megundorodnak önmagok előtt a gonoszságokért, melyeket cselekedtek minden útálatosságuk szerint;

Hós. 5,15.

10. És megismerik, hogy én vagyok az Úr: nem hiába mondtam, hogy megcselekszem velök e gonoszt.

11. Így szólt az Úr Isten: Csapj tenyeredbe, toppants lábaddal és mondd: Jaj az Izráel háza minden gonosz útálatosságáért, mert fegyver, éhség és döghalál miatt hullanak el;

Ezék. 5,12.

12. A ki messze van, döghalál miatt hal meg, a ki közel van, fegyver miatt esik el, és a ki megmaradt biztonságban, éhség miatt hal meg; és teljessé teszem búsulásomat rajtok.

13. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor sebesültjeik ott lesznek bálványaik között az ő oltáraik körül, minden magas halmon, minden hegyeknek tetein, minden zöld fa alatt és minden lombos terpentinfá alatt, a hol csak kedves illatot adának minden bálványaiknak.

Ezék. 6,4., Ezék. 6,6., Ezék. 6,9., 2 Kir. 17,10., Ésa. 57,5.

14. Kinyújtom azért kezemet reájok, és teszem a földet kietlen pusztasággá, a pusztától fogva Dibláig minden lakóhelyökön, hadd tudják meg, hogy én vagyok az Úr!

7.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. És te, embernek fia, így szól az Úr Isten Izráel földjének: Vége! eljött a vég a föld négy szárnyára!

3. Immár itt a vég rajtad; s bocsátom haragomat reád, és megítéllek útaid szerint, és vetem reád minden útálatosságodat.

4. És nem kedvez az én szemem néked, sem meg nem szánlak; hanem a te útaidat vetem reád, és útálatosságaid közötted lesznek és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

Ésa. 45,5., 5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68.

5. Így szól az Úr Isten: Ímé veszedelem, egyetlen veszedelem; ímé eljött.

6. Vég jött, eljött a vég, fölserkent ellened, ímé eljött!

7. Eljött a végzet reád, földnek lakosa! eljött az idő, közel a nap, rémülés és nem víg éneklés a hegyeken.

8. Most rövid időn kiöntöm búsulásomat reád, és teljessé teszem haragomat rajtad, és megítéllek útaid szerint, és rád vetem minden útálatosságodat.

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11.

9. És nem kedvez az én szemem, sem meg nem szánlak; útaid szerint fizetek tenéked, és a te útálatosságaid közötted lesznek; és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ki ver.

Jer. 15,1., Jer. 15,6., Jer. 25,8., Jer. 25,11.

10. Ímé a nap, ímé eljött, kisarjadt a végzet, kivirágzott a vessző, kivirult a kevélység.

11. Az erőszakosság a gonoszság veszszejévé nőtt fel, nincs semmi meg belőlök, sem sokaságukból, sem tömegökből, s nincs egy jaj is miattok!

12. Eljött az idő, elközelgett a nap; a vevő ne örüljön, az eladó ne szomorkodjék, mert harag jön minden sokaságára.

13. Mert az eladó eladott jószágához nem térhet vissza többé, még ha élve az élők közt maradna is, mert a jövődelés az ő egész sokasága ellen vissza nem tér, és vétke miatt senki sem lehet hosszú életű.

14. Kürtöljete a kürttel és készítsetek el mindent; ám nincsen, a ki harczra menjen, mert haragom minden ő sokasága ellen.

15. A fegyver kívül, a döghalál és éhség belül; a ki a mezőn van, fegyver miatt hal meg, és a ki a városban, azt éhség és döghalál emészti meg.

16. És menekülnek menekültjeik, és lesznek a hegyeken, mint a völgyek galambjai: mindnyájan nyögvén, kiki vétke miatt.

17. Minden kéz elerőtlenül, és minden térd elolvad, mint a víz.

18. Felövezkednek zsákkal, és befedi őket rettegés, és minden orcán szégyen, és mindnyájok fején kopaszság.

Ésa. 15,2., Ésa. 15,3., Ámós. 8,10.

19. Ezüstjüket az utcákra vetik, és aranyuk szenny lesz előttök; ezüstjök s aranyuk meg nem szabadíthatja őket az Úr búsulásának napján; lelköket azzal jól nem lakatják, s hasokat meg nem tölthetik; mert csábítójak volt az a vétekre.

Péld. 11,4., Sof. 1,18.

20. És a belőle készült drága ékességeket kevélykedésre használják, és útálatosságuk képeit, undokságaikat abból csinálták, azért tettem előttök azt szennyenyé;

Ezék. 20,18.

21. És adom azt az idegenek kezébe zsákmányul, és a föld hitetleninek prédául, hadd fertéztessék meg.

22. És elfordítom tőlük arczomat, hadd fertéztessék meg szent helyemet; s betörjenek belé a rontók és megfertéztessék.

2 Kir. 25,9.

23. Készítsd a lánczot; mert a föld tele van véres ítélettel, és a város tele van erőszakossággal.

Jer. 27,2., 2 Kir. 21,16.

24. És elhozom a pogányok leggonoszabbjait, hadd foglalják el házaikat; s véget vetek a hatalmasok kevélységének, s fertéztett lesz templomuk.

25. Rettegés jött el, s keresnek békét és nincs.

26. Egy romlás a másokra jó, és egy hír után más támad, s kérnek látást a prófétától, ám törvény nem lesz a papnál, sem tanács a véneknél.

Siral. 2,9.

27. A király szomorkodik, a fejedelem irtózatba öltözik; s a föld népének kezei megdermednek. Útjok szerint cselekszem velök, ítéletök szerint ítélem meg őket, hadd tudják meg, hogy én vagyok az Úr.

2 Kir. 25,7.

8.

1. És lőn a hatodik esztendőben, a hatodik hónapban, a hónap ötödik napján: én ülök vala házamban, és Júda vénei ülnek vala előttem és esék reám ott az Úr Istennek keze.

2. És látám, és ímé vala mintegy tűznek formája, derekának alakjától fogva lefelé tűz vala, és derekától fogva fölfelé vala mint a fényesség, mint az izzó ércz.

3. És kinyújta egy kézformát, és megragada engem fejem üstökénél fogva, és fölemelve vitt engem a lélek a föld és az ég között, és bevive engem Jeruzsálembe isteni látásokban a belső kapu bejáratához, a mely északra néz, a hol vala helye a bosszúság bálványának, a mely bosszúságra ingerel vala;

Dán. 5,5., Ezék. 20,28., 2 Kir. 21,7.

4. És ímé ott vala Izráel Istenének dicsősége, a látás szerint, a melyet láttam a völgyben.

Ezék. 1,28., Ezék. 3,23.

5. És monda nékem: Embernek fia! emeld föl csak szemeidet észak felé. Fölemelém azért szemeimet észak felé: és ímé északra az oltár kapujától áll vala a bosszúság ama bálványa a bejáratnál.

6. És monda nékem: Embernek fia! látod-e mit cselekesznek? A nagy útálatosságokat, melyeket Izráel háza itt cselekszik, hogy eltávozzam az én szenthelyemtől. De még egyéb nagy útálatosságokat is fogsz látni.

7. És vive engem a pitvar bejáratához, és látám, és ímé egy lyuk vala a falban.

8. És monda nékem: Embernek fia! ronts csak át a falon! és átronték a falon és ímé egy ajtó vala ott.

Ezék. 12,5.

9. És monda nékem: Menj be és lásd meg a gonosz útálatosságokat, a melyeket ezek ott cselekesznek.

10. Bemenék azért és látám, és ímé az útálatos csúszó-mászó állatoknak és barmoknak mindenféle képei és Izráel házának minden bálványai vannak bevésve a falon köröskörül.

11. És hetven férfiú Izráel házának vénei közül (ezek közepette Jaazanjáhu, a Sáfán fia) áll vala előttök, mindenik a maga tömjénezőjével kezében, s a füstölőszer felhőjének illata száll vala fel.

12. És monda nékem: Láttad-é, embernek fia, Izráel házának vénei mit cselekesznek a sötétben, kiki az ő képes házában? mert azt mondják: Nem lát minket az Úr, elhagyta az Úr ezt a földet.

Jób. 23,13., Zsolt. 94,7.

13. És monda nékem: Még egyéb nagy útálatosságokat is fogsz látni, miket ezek cselekesznek.

14. És vive engem az Úr háza kapujának bejáratához, a mely északra van, és ímé ott asszonyok ülnek vala, siratván a Tammúzt.

15. És monda nékem: Láttad-é, embernek fia? még egyéb, ezeknél nagyobb útálatosságokat is fogsz látni.

16. És bevive engem az Úr házának belső pitvarába, és ímé az Úr templomának bejáratánál, a tornác és az oltár között vala mintegy huszonöt férfiú, kik hátokkal az Úr templomára és orczájokkal keletre fordultak, s ezek kelet felé leborulva imádták a napot.

2 Kir. 21,5., 2 Kir. 23,11.

17. És mondá nékem: Láttad-é, embernek fia? avagy kevés-é Júda házának ily útálatosságokat cselekedni, a milyeneket itt cselekedtek? hogy még a földet is betöltik erőszakossággal, és engem megint haragra ingerelnek, ímé, hogy tartják a venyigét orrukhoz!

Ezék. 9,10.

18. Én is búsulásom szerint cselekszem, nem fog kedvezni szemem, sem meg nem szánom őket; s ha kiáltanak füleimbe nagy felszóval, nem hallgatom meg őket.

Ezék. 5,11., Jer. 11,11., Siral. 3,8.

9.

1. És kiáltá füleimbe nagy felszóval, mondván: Hozzátok el a városra a meglátogatásokat, kinek-kinek a kezében legyen vesztő eszköze.

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11.

2. És ímé hat férfi jó vala a felső kapu útjáról, a mely északra néz vala, mindeniknek kezében zúzó eszköze, egy férfi pedig köztük gyolcsba vala öltözve, és íróeszköz vala derekán. És bemenének és állának az érczoltár mellé.

1 Kir. 8,64.

3. És Izráel Istenének dicsősége elvonula a Kérubról, a mely fölött vala, a ház küszöbéhez, és kiáltá a gyolcsba öltözött férfiúnak, a kinek derekán íróeszköz vala.

1 Kir. 8,11., Ezék. 9,2.

4. És monda az Úr néki: Menj át a város közepén, Jeruzsálem közepén, és jegyezz egy jegyet a férfiak homlokára, a kik sóhajtanak és nyögnek mindazokért az útálatosságokért, a melyeket cselekedtek annak közepében.

Jel. 7,3., Jel. 7,4.

5. És amazoknak mondá az én hallásomra: Menjetek át a városon ő utána, és vágjátok; ne kedvezzen a ti szemetek, és ne szánakozzatok:

Ezék. 9,2.

6. Vénet, ifjat, szűzet, gyermeket és asszonyokat öljetek meg mind egy lábíg, de azokhoz a férfiakhoz, a kiken a jegy van, ne közelítsetek, és az én templomomon kezdjétek el. Elkezdék azért a vén férfiakon, a kik a ház előtt valának.

Ezék. 9,4., 2 Krón. 36,17., 2 Krón. 36,19.

7. És mondá nékik: Fertőztessétek meg a házat, és töltsétek meg a pitvarokat megölettekkel. Menjetek ki. És kimenének és öldöklének a városban.

8. És lőn, hogy levágák őket, és én megmaradtam és esém az én orcámra és kiálték és mondék: Ah, ah, Uram Isten, avagy ki akarod-é irtani Izráel egész maradékát, mikor kiöntöd búsulásodat Jeruzsálemre?

9. És mondá nékem: Izráel és Júda házának vétke felette nagy, mivelhogy tele a föld vérontással, és a város tele van igazságtalansággal, mert azt mondták: Elhagyta az Úr ezt a földet, és az Úr nem lát.

Jer. 18,12., 2 Kir. 21,16., Ésa. 5,7.

10. Azért én is (nem kedvez szemem, sem meg nem szánom őket) útjokat fejközhöz verem!

Ezék. 5,11., Ezék. 14,15.

11. És ímé a gyolcsba öltözött férfi, kinek íróeszköz vala a derekán, választ hozott, mondván: Úgy cselekedtem, a mint parancsolád.

Ezék. 9,3.

10.

1. És látám, és ímé a mennyezeten, a mely a Kérubok feje fölött vala, látszék felettök, mint valami zafirkő, olyan, mint egy királyi széknék formája.

Ezék. 1,22., Ezék. 1,26.

2. És szóla a gyolcsba öltözött férfiúnak, és mondá: Menj be a forgókerek közé a Kérubok alá, és töltsd meg tenyereidet égő üszöggel onnét a Kérubok közül, és szórd a városra. És beméne szemem láttára.

Ezék. 9,3., Ezék. 9,16.

3. A Kérubok pedig állanak a háztól jobbra, mikor a férfi beméne, és a felhő betölté a belső pitvart.

4. És eltávozék az Úr dicsősége a Kérubról, a ház küszöbére, és megtelék a ház a felhővel, és a pitvar betelék az Úr dicsőségének fényességével.

Ezék. 10,18., 2 Móz. 25,18., 2 Móz. 25,22.

5. És a Kérubok szárnyainak csattogása meghallaték a külső pitvarig, mint az erős Isten hangja, mikor beszél.

Ezék. 1,24.

6. És lőn, mikor parancsolt ama gyolcsba öltözött férfinak, mondván: Végy tüzet a forgókerekek közül, a Kérubok közül, az beméne, és álla a kerék mellé.

7. És kinyújtá egy Kérub a kezét a Kérubok közül a tűzhöz, mely vala a Kérubok között, és vőn és tevé a gyolcsba öltözöttnek markába, ki elvevé és kiméne.

Ezék. 1,8.

8. És látszék a Kérubokon emberi kéznek formája a szárnyaik alatt.

9. És látám, és ímé, négy kerék vala a Kérubok mellett, egyik kerék vala az egyik Kérub mellett és a másik kerék a másik Kérub mellett, és olyanok valának a kerekék, mintha tarsiskőből volnának.

Ezék. 1,15.

10. És mintha volna mind a négyöknek ugyanazon egy formája, mintha egyik kerék a másik kerék közepében volna.

11. Jártokban mind a négy oldaluk felé mennek vala, meg nem fordulnak vala jártokban, hanem arra, a merre a fő fordult, mennek vala utána, meg nem fordulnak vala mentőkben.

12. És egész testök és hátok és kezeik és szárnyaik és a kerekék rakva valának szemekkel köröskörül mind a négy kerekükön.

Ezék. 1,18.

13. Hallám, hogy a kerekéket forgókerekeknek nevezték fülem hallatára.

14. És négy orczája vala mindeniknek, az első orcza vala Kérub-orcza, és a második orcza ember-orcza, a harmadik oroszlán-orcza és a negyedik sas-orcza.

Ezék. 1,10.

15. És fölemelkedének a Kérubok. Ez ama lelkes állat, a melyet láttam a Kébár folyó mellett.

16. És mikor járnak vala a Kérubok, járnak vala a kerekék is mellettök, mikor pedig felemelék a Kérubok szárnyaikat, hogy fölemelkedjenek a földről, nem fordulának el a kerekék sem az ő oldaluktól.

17. Ha azok állanak vala, ezek is állának, és ha azok felemelkednek vala, fölemelkedének ezek is velök, mert a lelkes állat lelke vala bennök.

Ezék. 1,5., Ezék. 1,13., Ezék. 1,20., Ezék. 1,21.

18. És elvonula az Úrnak dicsősége a ház küszöbétől, és álla a Kérubok fölé.

Ezék. 10,4.

19. És fölemelék a Kérubok szárnyaikat, és fölemelkedének a földről szemem láttára kimentőkben és a kerekék is mellettök; és megállának az Úr háza keleti kapujának bejáratánál, és Izráel Istenének dicsősége vala felül ő rajtok.

Ezék. 28,1.

20. Ez ama lelkes állat, a melyet láttam az Izráel Istene alatt a Kébár folyó mellett, és megismerém, hogy Kérubok valának.

21. Négy orczája vala mindeniknek és négy szárnya mindeniknek és emberi kezek formája vala szárnyaik alatt.

22. És orzáik formája: ugyanazok az orzák valának, a melyeket a Kébár folyó mellett láttam, tudniillik formájokat és őket magokat. Mindenik a maga orczája felé megy vala.

Ezék. 1,10.

11.

1. És fölemelt engem a lélek, és bevive az Úr házának keleti kapujához, a mely néz keletnek, és ímé, a kapu bejáratánál huszonöt férfi vala, kik között látám Jaazanját, Azzur fiát, és Pelatjáhut, Benájáhu fiát, a nép fejedelmeit.

2. És mondá nékem: Embernek fia! ezek a férfiak, a kik gonoszt eszelnek ki és rossz tanácsot adnak ebben a városban,

3. Mondván: Nem egyhamar fogunk házakat építeni; ez a város a fazék, mi pedig a hús.

4. Azért prófétájlj ellenök; prófétájlj, embernek fia!

5. És esék reám az Úr lelke, és mondá nékem: Mondjad, így szól az Úr: Így szólottatok, Izráel háza! és a mi lelketekben készül, én tudom.

6. Sokakat öltetek meg ebben a városban, és utczáit megtöltöttétek megölettekkel.

2 Kir. 21,16.

7. Ezért, így szól az Úr Isten: Megöletteitek, kiket a város közepére vetettetek, ezek a hús, a város pedig a fazék, és titeket kivisznek belőle.

Ezék. 11,3.

8. Fegyvertől féltetek, fegyvert hozok reátok azt mondja az Úr Isten.

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11., Jer. 42,16.

9. És kiviszlek titeket belőle, és adlak titeket idegenek kezébe, és tartok ítéletet fölöttetek.

10. Fegyver miatt hulljatok el, Izráel határán ítélek meg titeket, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

2 Kir. 25,5., 2 Kir. 25,7.

11. E város ne legyen fazekatok, hogy ti benne hús legyetek, Izráel határán ítélek el titeket.

Ezék. 11,3.

12. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mert az én végzéseimben nem jártatok, és rendeléseimet nem cselekedtetek, hanem a pogányok módja szerint cselekedtetek, a kik körültek vannak.

13. És lőn, mikor prófétáltam, Pelatjáhu, Benájáhu fia meghala, én pedig orczámra esém és kiálték nagy felszóval, és mondék: Ah, ah, Uram Isten, te véget vetsz Izráel maradékának!

14. És lőn az Úrnak szava én hozzám, mondván:

15. Embernek fia! a te atyádfiai, atyádfiai, a te rokonaid és Izráel egész háza együtt azok, a kikről Jeruzsálem lakói ezt mondják: távozzatok el az Úrtól, nekünk adatott ez a föld örökségül.

16. Ezokáért mondjad: így szól az Úr Isten: Mivelhogy távol vettem őket a pogányok közé, és szétszórtam őket a tartományokba, tehát én leszek nékik templomul rövid időre a tartományokban, a melyekbe mentek.

17. Ennekokáért mondjad: Így szól az Úr Isten: Egybegyűjtelek titeket a népek közül és együvé hozlak titeket a tartományokból, a melyekben szétszórtattok, és adom néktek Izráel földjét.

Jer. 29,10.

18. És bemennek oda és eltávolítják minden ő fertelmességeit és minden útálatosságait ő belőle.

Ésa. 4,2., Ésa. 4,3.

19. És adok nékik egy szívet, és új lelket adok belétek, és eltávolítom a kőszívet az ő testökből, és adok nékik hússzívet;

Jer. 2,32., Jer. 2,39., Jer. 38,8., Jer. 38,9., Ezék. 18,31.

20. Hogy az én végzéseimben járjanak és rendeléseimet megőrizték és cselekedték azokat, és legyenek nékem népem és én leszek nékik istenök.

21. De a kiknek szívök az ő fertelmességeik és útálatosságaik szíve szerint jár, azoknak útját fejökhöz verem, mondja az Úr Isten.

Ezék. 11,6., Ezék. 11,9., Ezék. 9,5., Ezék. 9,8.

22. És fölemelék a Kérubok szárnyaikat s a kerekék mellettök, és Izráel Istenének dicsősége rajtok felül vala.

Ezék. 10,19.

23. És felszálla az Úrnak dicsősége a város közepéből, és álla a hegyre, mely a várostól keletre van.

24. A lélek pedig felvón engem, és vive Káldeába a foglyokhoz látásban az Isten lelke által, és felszálla előlem a látás, a melyet láttam.

Ezék. 1,1., Ezék. 1,2.

25. És elbeszélém a foglyoknak az Úrnak minden beszédét, a melyet nékem megjelentetett.

12.

1. És lőn az Úrnak szava énhozzám, mondván:

2. Embernek fia! pártos ház közepette lakol, kiknek szemeik vannak a látásra, de nem látnak, füleik vannak a hallásra, de nem hallanak, mert ők pártos ház.

Ésa. 6,9., Ésa. 42,20., Csel. 28,26., Csel. 28,27.

3. És te, embernek fia, készíts magadnak vándorútra való eszközöket, és vándorolj ki nappal szemeik előtt, és vándorolj ki helyedről más helyre szemök láttára; talán meglátják! mert ők pártos ház.

4. És vidd ki eszközeidet, úgy, mint vándorútra való eszközöket, nappal szemök láttára, te pedig menj ki estve szemök láttára, úgy a hogy a vándorok szoktak.
5. Szemök láttára lyukaszd át a falat, és azon át vidd ki.
6. Szemök láttára emeld válladra, a sötétben vidd ki, orczádat fedd be, hogy lásd a földet, mert csodajelül rendeltelek az Izráel házának.
7. Úgy cselekedtem azért, a mint parancsolva vala nékem; eszközeimet kihordám nappal, mint vándorútra való eszközöket, és este átlukasztám a falat kezemmel; a sötétben kivivém, vállamra emelém szemök láttára.
8. És lőn az Úr beszéde én hozzám reggel, mondván:
9. Embernek fia! Nem mondta-é néked Izráel háza, ez a pártos ház: mit cselekszel?
Jer. 42,2., Jer. 42,5., Jer. 42,6., Jer. 43,1., Jer. 43,5., Jer. 44,15., Jer. 44,17.
10. Mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: a fejedelemnek szól ez a próféczia, ki Jeruzsálemben van, és Izráel egész házának, a mely ott lakozik.
11. Mondjad: Én csodajeletem vagyok; a mint én cselekedtem, úgy történik velök: fogságba, rabságra mennek.
12. És a fejedelem, ki közöttök van, vállát megrakván a sötétben, kimegyen; a falat átlukasztják, hogy így vigyék ki őt, orczáit befedi, hogy ne lássa szemeivel épen ő a földet.
2 Kir. 25,4., 2 Kir. 25,7.
13. És kiterjesztem hálómat ellene, és megfogatik varsámban, és elviszem őt Bábelbe a Káldeusok földére, de azt nem fogja látni és ott fog meghalni.
2 Kir. 25,7.
14. És mindeneket, kik körülte vannak az ő segítségére, és minden seregeit szélnek szórom mindenfelé, és kardot vonok utánok.
Jer. 43,5., Jer. 43,11.
15. És megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor eloszlatom őket a pogányok közé, és szétszórom őket a tartományokba.
16. De meghagyok közülök kevés férfiakat a fegyvertől, éhségtől s döghaláltól, hogy elbeszéljék minden útálatosságukat a pogányok közt, a kik közé mennek, s hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.
Ezék. 5,1., Ezék. 5,5., Ezék. 6,8.
17. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
18. Embernek fia! kenyeredet rettegéssel egyed, és vizedet reszketéssel és félelemmel igyad.
19. És szólj a föld népének: Ezt mondja az Úr Isten Jeruzsálem lakóiról, Izráel földjéről: kenyerüket félelemmel eszik és vizöket ájulással iszszák, hogy pusztaságra vetközzék földje bőségéből minden lakói álnoksága miatt.
20. És a lakott városok elpusztulnak s a föld pusztaság lesz és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
21. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
22. Embernek fia! micsoda közmondástok van néktek Izráel földjén? hogy azt mondják: a napok csak haladnak, ám semmivé lesz minden látás.
Ésa. 5,19., Jer. 7,4., Ezék. 12,26., Ezék. 12,27.
23. Ezokért mondd nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Megszüntetem e közmondást és nem mondogatják azt többé Izráelben, sőt inkább mondd nékik: elközelgettek a napok, és minden látás teljesül.
24. Mert nem lesz többé semmi hiábavaló látás és hizelgő jóvendölgetés Izráel házának közepette.
25. Mert én szólok, az Úr; s a mely szót szólok, meglészen, nem halad tovább. Mert a ti napjaitokban, pártos ház, szólok egy szót és megcselekszem, ezt mondja az Úr Isten!
26. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
27. Embernek fia! ímé, Izráel háza ezt mondja: A látás, melyet ez lát, sok napra való, és messze időkre prófétál ő.
Ezék. 12,22., Hós. 6,3.
28. Ezokért mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Nem halad tovább semmi én beszédem; a mit szólok, az a szó meglészen, ezt mondja az Úr Isten.

13.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! prófétájl Izráel prófétái ellen, a kik prófétálnak, és mondjad azoknak, a kik önnön szívökből próféták: Halljátok meg az Úr beszédét!

Jer. 14,14., Jer. 28,12., Jer. 28,17., Jer. 29,8., Jer. 29,9.

3. Így szól az Úr Isten: Jaj a bolond prófétáknak, a kik az önnön lelkök után mennek, mert semmit sem láttak.

Jer. 28,15., Jer. 28,17., Ezék. 13,6., Ezék. 13,7., Jer. 28,2., Jer. 28,4.

4. Mint rókák a romok közt, olyanokká lettek prófétáid, oh Izráel!

5. Nem hágtatok fel a törésekhez, nem falaztatok falat Izráel háza körül, hogy megállhassatok a harcban az Úrnak napján.

6. Hívságot láttak s hazug jóvendölgetést, kik ezt mondják: Monda az Úr! holott az Úr nem bocsátotta őket, és még várják, hogy betelik beszédök.

7. Avagy nem hiábavaló látást láttatok-é, és nem hazug jóvendölgetést szóltatok-é? midőn ezt mondjátok vala: Monda az Úr! holott én nem szóltam!

Jer. 28,2., Jer. 28,3., Jer. 28,15.

8. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy hívságot szóltatok és hazugságot láttatok, azért ímé én ellenetek leszek, ezt mondja az Úr Isten.

9. És léssen kezem a próféták ellen, kik hívságot látnak és hazugságot jóvendölgetnek; az én népem gyülekezetében nem lesznek, Izráel házának könyvébe nem irattatnak, és Izráel földjére be nem mennek, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr Isten.

10. Azért, mert eláltatták az én népemet, mondván: béke! holott nincsen béke; és ha a nép falat épít, ímé ők bemázolják azt mázzal.

Jer. 6,14., Jer. 28,2., Jer. 28,4.

11. Mondjad a mázzal mázolóknak, hogy leomlik: ömlő záporosó léssen, és ti jégeső kövei hulljatok, szélvihar hasítsd!

12. És ímé leomlik a fal. Avagy nem mondják-é majd néktek: hol a mázolás, a melylyel mázoltatok?

13. Ezokáért így szól az Úr Isten: És meghasogatom szélviharral búsulásomban, és ömlő zápor léssen haragomban, és léssen jégeső kövei búsulásomban annak elrontására.

14. És ledöntöm a falat, melyet mázzal mázoltatok és levetem a földre, és meztelen lesz fundamentoma; és leomlik, és ti veszszetek el közepette, és tudjátok meg, hogy én vagyok az Úr.

15. És teljessé teszem búsulásomat a falon és azokon, a kik mázolák azt mázzal, és mondom néktek: nincs a fal és nincsenek, a kik azt mázolák,

16. Tudniillik Izráel prófétái, kik prófétálnak Jeruzsálemnek és látnak néki békességnek látását, holott nincsen békesség, ezt mondja az Úr Isten.

Jer. 6,14., Jer. 28,2., Jer. 28,4.

17. És te, embernek fia, fordítsd orczádat néped leányaira, a kik önnön szívökből prófétálnak, és prófétájl ellenök.

18. És mondjad: Így szól az Úr Isten: Jaj azoknak, a kik kötéseket varrogatnak minden kézcsuklóra, és takarókat készítenek akármilyen természetűek fejére, hogy lelkeket vadászzanak! Némely lelkeket elvadásztok népemtől, másokat elevenen megtartotok a magatok hasznára.

Ezék. 13,10., Ezék. 22,22., Ezék. 22,27.

19. És megszenteltelenítetek engem népem előtt néhány marok árpáért és falat kenyérért, hogy lelkeket öljetek, melyeknek nem kellene meghalniok, és hogy lelkeket elevenen megtartsatok, melyeknek nem kellene élniök, hazudozván népemnek, a mely hazugságra hallgat.

Ésa. 30,10., Ésa. 30,11.

20. Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé én kötéseitek ellen leszek, a melyekkel ti a lelkeket vadászzátok, mint madarakat; és leszaggatom azokat karjaitokról, s a lelkeket, melyeket ti vadásztok, szabadon bocsátom, mint madarakat.

21. És elszaggatom takaróitokat, és magiszabadítom népemet kezetekből, és nem lesznek többé zsákmány a ti kezetekben, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

22. Mivelhogy megszorítjátok az igaznak szívét hazugsággal, holott én őt bántani nem akartam, s megerősítetek a hitetlen kezeit, hogy meg ne térjen gonosz útjáról, hogy őt életben megtartsam.

23. Ezokáért hívságot nem láttok és jövendőt nem jövendölgettek többé, s megszabadítom népemet a ti kezetekből, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

14.

1. És jövének hozzám férfiak Izráel vénei közül, és leülének én előttem.

2. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:

3. Embernek fia! Ezek a férfiak fölvettek bálványaitat szívökbe, és vétkeik botránkozását orczáik elé állították. Vajjon engedjem-é, hogy megkérdessenek engem?

4. Ezokáért szólj velök, és mondjad nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Valaki az Izráel házából bálványait szívébe fölveszi, és vétkének botránkozását teszi orczái elé, és megy a prófétához: én, az Úr felelek meg annak énmagam által bálványainak sokasága miatt;

5. Hogy megragadjam Izráel házát az ő szívökben, a kik elfordultak tőlem bálványaik miatt mindnyájan.

Jer. 44,17., Jer. 44,18.

6. Ezokáért mondjad Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Térjete meg, és forduljatok el bálványaitoktól és minden útálatosságtoktól fordítsátok el orczátokat.

7. Mert valaki az Izráel házából és a jövények közül, a kik Izráelben laknak, elhajlik tőlem, és az ő bálványait veszi föl szívébe, és vétkének botránkozását teszi orczája elé, és megyen a prófétához, hogy ez tanácsot kérjen ő néki én tőlem: én, az Úr felelek meg annak énmagam által;

8. És ellene fordítom orczámat annak a férfiúnak, és vetem őt jegyül és közbeszédül, és kiirtom népem közül, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr!

Ezék. 15,7., 5 Móz. 28,37.

9. Ha pedig a próféta megtéveszteni engedi magát, hogy kijelentést adjon: én, az Úr tévesztettem meg azt a prófétát; és kinyújtom kezemet ellene, és kiveszem őt az én népem, Izráel közül.

Ezék. 13,2., Ezék. 13,3., Jer. 28,15., Jer. 28,17.

10. És viselik vétköket; a milyen a kérdező vétke, olyan legyen a próféta vétke is.

11. Azért, hogy el ne tévelyedjék többé Izráel háza én tőlem, és többé meg ne fertéztessék magokat minden ő elszakadásukkal, hanem legyenek az én népem és én legyenek Istenök, ezt mondja az Úr Isten.

12. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

13. Embernek fia! ha valamely ország vétkeznék ellenem, elpártolván tőlem, és én kinyújtván kezemet ellene, eltörném néki a kenyérnek botját, és bocsátanék reá éhséget, és kiirtanék belőle embert és barmot;

Ezék. 5,16., 3 Móz. 26,26.

14. És ha volna ez a három férfiú benne: Noé, Dániel és Jób: akkor ők az igazságukkal a magok lelkét megszabadítanák, azt mondja az Úr Isten.

Jób. 1,1., Jer. 15,1.

15. Ha gonosz vadállatok bocsátanék át az országon, hogy azt gyermektelenné tegyék, és az pusztává lenne, a melyen senki át nem menne a vadállatok miatt:

16. Benne ama három férfiú (élek én, az Úr Isten mondja) sem fiakat, sem leányokat meg nem szabadítana, csak magokat szabadítanak meg, az ország pedig pusztává lenne.

17. Avagy ha fegyvert hoznék amaz országra, és mondanám: fegyver, menj át ez országon! és kiirtanék belőle embert és barmot,

18. És ama három férfiú benne volna, élek én, az Úr Isten mondja, nem szabadítana meg sem fiakat, sem leányokat, hanem csak magokat szabadítanak meg.

Ezék. 14,14.

19. Avagy ha döghalált bocsátanék arra az országra, és kiönteném búsulásomat reá vérben, hogy kiirtsak belőle embert és barmot,

20. S Noé, Dániel és Jób benne volna: élek én, az Úr Isten mondja, nem szabadítanak meg sem fiat, sem leányt; ők igazságukkal csak a magok lelkét szabadítanak meg.

Ezék. 14,14.

21. Mert így szól az Úr Isten: Mennyivel inkább, ha e négy nehéz ítéletemet: a fegyvert, éhséget, vadállatot és döghalált bocsátom Jeruzsálemre, hogy kiirtsak belőle embert és barmot!

22. Ímé, megmaradnak benne némely menekültek, a kiket kivezetnek, fiak és leányok; ímé ők kimennek hozzátok, hogy lássátok útjokat és cselekedeteiket, és vigasztalást vegyetek a veszedelemből, melyet Jeruzsálemre hoztam, mindarra nézve, a mit hoztam reá.

23. És megvígasztalnak titeket, ha látjátok újtokat és cselekedeteiket megismeritek, hogy nem hiába cselekedtem mindazt, a mit cselekedtem velem, ezt mondja az Úr Isten.

15.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! mire való a szőlőtőke fája egyéb fa között, a venyige, mely az erdő fái között van?

3. Avagy vesznek-é abból fát, hogy valami eszközt csináljanak belőle? avagy vesznek-é belőle szeget, hogy mindenféle edényt akaszszanak reá?

4. Ímé a tűznek adatott, hogy megemészsze; két végét megemésztette már a tűz, és közepe megpörkölődött, vajjon való-é valami eszközre?

5. Ímé, míg ép vala, semmi eszközre nem vala jó; menyinyivel kevésbbé csinálhatnak belőle valamit most, mikor a tűz megemésztette és megpörkölődött!

6. Azért így szól az Úr Isten: A mint a szőlőtőke fáját az erdő fái közül a tűznek adtam megemésztésre, úgy adtam oda Jeruzsálem lakóit,

7. És ellenök fordítom arczomat. A tűzből jöttek ki és a tűz emészsze meg őket, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor arczomat ellenök fordítom.

Ezék. 15,4., Ezék. 15,5.

8. És teszem a földet pusztasággá, mivelhogy elpártoltak tőlem, ezt mondja az Úr Isten.

16.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! add tudtára Jeruzsálemnek az ő útálatosságait,

3. És monddad: Így szól az Úr Isten Jeruzsálemnek: A te származásod és születésed Kanaán földjéről való; atyád az Emoreus és anyád Hitteus asszony.

4. Születésed pedig ilyen volt: a mely napon születél, el nem metszették a köldököd, és vízzel meg nem mostak, hogy tiszta lennél, sóval sem töröltek meg, sem be nem póláltak.

5. Szem meg nem szánt téged, hogy ezekből valamit veled cselekedett volna, könyörülvén rajtad; hanem kivetettek a nyílt mezőre, mert útáltak, a mely napon születél.

6. Ekkor elmenék melletted és látalak véredben eltapodva, és mondék néked: A te véredben élj! mondék ismét néked: A te véredben élj!

7. Sok ezerekre szaporítottalak, mint a mezei füvet, és megsaporodál és fölnevedél és jutál nagy szépségre; emlőid duzzadának s szőröd kinőtt vala, de te mezítelen és befedezetlen valál.

8. Ekkor elmenék melletted, és látalak, és ímé a te korod a szerelem kora vala, és kiterjesztém fölötted szárnyamat s befödözém mezítelenségedet, és megesküvém néked s frigyre léptem veled; azt mondja az Úr Isten, és lől az enyém.

Ruth. 3,9., 5 Móz. 26,27., 2 Móz. 19,4., 2 Móz. 19,8., 2 Móz. 24,8.

9. És megmosálak vízzel és elmosám rólad véredet, és megkenélek olajjal.

10. És felöltöztetélek hímes ruhába, és felsaruztalak borjúfóka bőrrel, s övezélek fehér gyolccsal s befedélek selyemmel.

11. És felékesítélek ékeségekkel, s adtam karpereczeket kezeidre és lánczot nyakadra.

1 Móz. 24,22.

12. És adtam orrpereczet orrodra és függőket füleidre és ékes koronát fejedre.

13. És felékesítéd magadat arannyal és ezüsttel, és öltözeted vala fehér gyolcs és selyem és hímes ruha; lánglisztet, mézet és olajat ettél, és megszépülél felette igen, s királyságra jutál.

2 Sám. 7,10.

14. És kiméne híred a pogányok közé a te szépségedért; mert tökéletes vala az ékességeim által, a melyeket reád tettem, azt mondja az Úr Isten.

1 Kir. 10,23., 1 Kir. 10,25., Siral. 1,1.

15. De elbízád magadat szépségedben és paráznává lőn híred szerint, elárasztál paráznaságaidal minden melletted elmenőt: legyen kedve szerint!

Jer. 2,20., Jer. 2,23., Ezék. 16,25.

16. És vevél a te ruháidból s csinálál magadnak magaslatokat különböző színnel borítva, s paráználkodál azokon; ilyen még nem volt és nem is lesz.

2 Kir. 21,9.

17. És vevéd a te ékességidet az én aranyomból és ezüstömből, melyeket néked adtam, és csináltál magadnak férfiú képeket, és azokkal paráználkodál.

18. És vevéd hímes ruháidat és befedezéd azokat, és olajomat és füstölőszeremet veted eléjük.

Ezék. 7,20.

19. És az én eledelemet, melyet néked adtam, - lángliszttel és olajjal és mézzel etettelek vala, - ő eléjük rakád kedves illatú; így lőn, ezt mondja az Úr Isten.

Hós. 2,4., Jer. 44,16., Jer. 44,19.

20. És vevéd a te fiaidat és leányaidat, kiket nékem szültél vala, és megáldozád őket azoknak eledelül. Avagy nem volt-é már elég paráznaságodból,

2 Kir. 21,6.

21. Hogy megölted fiaimat is, és oda adád őket, mindőn tűzben nékik áldozád?

Ezék. 20,26., Zsolt. 106,37., Zsolt. 106,38.

22. És minden útálatosságaidban és paráznaságaidban meg nem emlékeztél a te ifjúságod napjairól mikor mezítelen és befedezetlen valál, véredben eltapodva voltál.

Ezék. 16,4., Ezék. 16,16.

23. És lőn minden gonoszságod után, (Jaj, jaj néked! azt mondja az Úr Isten,)

24. Építél magadnak tetőt, és csináltál magaslatot minden utcán.

1 Kir. 14,23., 1 Kir. 14,24., Ésa. 57,7.

25. És minden keresztútnál megépítéd magaslatodat, s útálatossá tevéd szépségedet, és kétfelé vetéd lábaidat minden melletted elmenőnek, és sokasítád paráznaságodat.

26. És paráználkodál Egyiptom fiaival, szomszédiddal, a nagytetűekkel, és sokasítád paráznaságodat, hogy engem ingerelj.

Ezék. 16,15., Ezék. 16,16., 3 Móz. 15,2.

27. És imé kinyújtottam kezemet ellened, s megkisebbitém rendelt részedet, és adálak téged a te gyűlölőidnek, a Filiszteusok leányainak csúfolásukra, a kik átallák fajtalan útadat.

2 Móz. 21,10., Hós. 2,9.

28. S Assiria fiaival is paráználkodál, mert meg nem elégedél; paráználkodál velők, és még sem elégedél meg.

29. És sokasítád paráználkodásodat a kalmárok földe, Káldea felé, de még ezzel sem elégedél meg.

Ezék. 17,4.

30. Mily gyenge a szíved, azt mondja az Úr Isten, hogy mindezeket cselekedted, egy rakoncátlan rima cselekedeteit!

31. Hogy állítál magadnak fedelet minden keresztúton, és magaslatokat csinálál minden utcán, de nem voltál olyan, mint a rima, kicsibe véve a bért.

32. Te házasságtörő asszony! férje helyett idegeneket fogad el!

33. Minden rimának bért adnak, te pedig magad adtad ajándékidat minden szeretődnek, így megvásárlád őket, hogy bemenjenek hozzád mindenfelől paráznaságidért.

34. És lőn különbség közted és más asszonyok közt paráznaságaidban; mert utánad nem jártak a paráznák; te adtál bért nékik és bért ők nem adának néked, így lőn különbséged.

35. Azért te rima, halld meg az Úr beszédét!

Ésa. 1,21., Hós. 2,1.

36. Így szól az Úr Isten: A miatt, hogy eláradt gyalázatod és föl van takarva mezítelenséged a te szeretőiddel való paráznaságaidban; és minden útálatos bálványaid miatt és fiaid vére miatt, kiket azoknak adtál:

Ezék. 16,15., Ezék. 16,20.

37. Ezokáért imé egybegyűjtöm minden szeretődöt, kiknek kedves valál, és mindazokat, a kiket szerettél, együtt azokkal, a kiket gyűlöltél, és egybegyűjtöm őket ellened mindenfelől, és föltakarom mezítelenségedet előttök hogy lássák minden te mezítelenségedet.

Ésa. 47,3., Jer. 13,26., Jer. 13,27.

38. És megítéllek téged a házasságtörő és vért ontó asszonyok ítéletével, és véredet kiontatom búsulásomban és féltő szerelmemben.

39. És adlak téged kezökbe, és leszakítják tetődet és lerontják magaslataidat és lehúzzák rólad ruháidat és elveszik ékességeidet, és hagynak mezítelenül s ruhátalanul.

Hós. 2,8., Siral. 1,22., Siral. 2,21., Siral. 2,22.

40. És összehoznak gyűlést ellened, és megköveznek és összevagdálnak fegyvereikkel.

41. És megégetik házaidat tűzzel, és ítéletet cselekesznek rajtad sok asszony szeme láttára, és megszüntetem paráznaságodat, és bért sem adsz többé.

Jer. 52,13., Jer. 52,14.

42. És megnyugotom búsulásomat rajtad, hogy eltávozzék féltő szerelmem te tőled, s megnyugoszm és többé nem haragszom.

Ésa. 4,3., Ésa. 4,4.

43. Mivelhogy meg nem emlékeztél ifjúságod napjairól, és ingerlettél engem mindezekkel, azért ímé én is fejedhez verem útadat, ezt mondja az Úr Isten, és többé nem cselekszed a fajtalanságot minden útálatosságod mellett.

Ezék. 16,4., Ezék. 16,14.

44. Ímé, valaki közmondással él, rólad veszi azt, mondván: A minémű az anya, olyan a leánya is.

45. Anyád leánya vagy te, a ki megútálta férjét s fiait, és öcséidnek nénje vagy, a kik megútálták férjeiket és fiaikat; anyátok Hitteus asszony és atyátok Emoreus.

Ezék. 16,35., Hós. 2,3.

46. És a te nénéd Samaria vala, ő és leányai, ki balkezed felől lakik vala; és öcséd, a ki jobbkezed felől lakik vala, Sodoma és leányai.

2 Kir. 17,6., 2 Kir. 17,12., 1 Móz. 13,13., 1 Móz. 18,20., 1 Móz. 18,21., 1 Móz. 18,24., 1 Móz. 18,25., Ésa. 1,10., Ésa. 1,21.

47. És nem az ő útakon jártál, és nem az ő útálatosságai szerint cselekedtél, de csak kevés ideig; de aztán gonoszabb valál azoknál minden útadban.

2 Kir. 21,9.

48. Élek én! azt mondja az Úr Isten, így nem cselekedett Sodoma, a te öcséd, ő és leányai, a mint cselekedtél te és a te leányaid.

Siral. 4,6.

49. Ímé, ez volt a vétke Sodomának, a te öcsédnek: kevélység, eledel bősége és gondtalan békesség volt nála és leányainál, de a szűkölködőnek és szegénynek kezét nem fogta meg.

1 Móz. 13,10.

50. És felfuvalkodának s cselekedének útálatosságot előttem, és elveszítém őket, mikor ezt megláttam.

1 Móz. 18,21., 1 Móz. 19,24., 1 Móz. 19,25.

51. És Samaria félannyit sem vétkezett, mint te, mert többek a te útálatosságaid, mint az övék; és így nőtestvéreidet nálad igazabbaknak bizonyítád minden útálatosságiddal, a melyeket cselekvél.

Ezék. 16,46.

52. Te is azért viseld gyalázatodat, a melyre pedig nénédet ítélted; a te bűneid miatt, melyekben nálok útálatosabban cselekvél, igazabbak ők nálad. Szégyenülj meg hát te is s viseld gyalázatodat, hogy nőtestvéreidet nálad igazabbaknak bizonyítád.

53. És visszahozom foglyaikat, Sodomának s leányainak foglyait és Samariának s leányainak foglyait; s visszahozom a te foglyaidat is amazok közepette;

54. Azért, hogy viseljed gyalázatodat és megszégyenülj mindazokért, miket cselekedtél, mikor azoknak vígasztalásukra leszel.

55. És nőtestvéreid, Sodoma és leányai visszatérnek előbbi állapotjukba, és Samaria s leányai visszatérnek előbbi állapotjukba, és te is és leányaid visszatértek előbbi állapototokba.

56. És nem vala-é öcséd, Sodoma, szóbeszéd a te szádban kevélykedésed napján,

57. Minekelőtte kitudódott volna gonoszságod; a miképen te most gyalázatuk vagy Siria leányainak s minden körülötted valóknak, a Filiszteusok leányainak, kik utálnak téged köröskörül?

58. Fajtalanságodat és útálatosságaidat magad viseled, azt mondja az Úr.

59. Mert ezt mondja az Úr Isten: És ha úgy cselekedtem veled, mint te cselekedtél, midőn megvetted az esküt, hogy megtörd a frigyet:

2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,8., Jer. 44,16., Jer. 44,19.

60. Én megemlékezem frigyemről, a melyet veled ifjúságod napjaiban kötöttem, és örök frigyet vetek veled.

61. És te megemlékezel útaidról és megszégyenled magadat, mikor hozzád veszed nőtestvéreidet, a kik nagyobbak nálad, együtt azokkal, a kik kisebbek, s adom őket néked leányaidul, de nem a te frigyedből.

Jer. 31,32., Jer. 31,33.

62. És én megerősítem frigyemet veled, s megismered, hogy én vagyok az Úr.

Ésa. 4,3., Ésa. 4,4.

63. Hogy megemlékezzél és pirulj, és meg ne nyissad többé szádát szégyenletedben, mikor megkegyelmezek néked mindenekben, valamit cselekedtél, azt mondja az Úr Isten.

17.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia, adj találós mesét, és mondj példabeszédet Izráel házának.

3. És mondjad: Így szól az Úr Isten: A nagyszárnyú nagy saskeselyű, melynek hosszú csapótojai valának, s mely rakva vala különféle színű tollakkal, jöve a Libanonra, és elfoglalá a czédrusfa tetejét.

4. Gyöngye ágainak hegyét letépte, és vivé azt a kalmárok földére, az árusok városában tevé le.

5. És vőn annak a földnek magvából, és elveté azt termékeny mezőbe; sok vizek mellé vivé; mint fűzfát ülteté el.

6. És felsarjadt, és lőn elterülő, alacsony szőlőtővé, hogy vesszőit amahhoz fordítsa s gyökerei amaz alatt legyenek, és szőlőtővé lőn, és vesszőket terme, és ágacskákat bocsáta ki.

7. És vala más nagy szárnyú, soktollú nagy saskeselyű, és ímé, ez a szőlőtő feléje terjeszté gyökereit s vesszeit hozzá nyújtá ültetésének ágyaiból, hogy öntözze őt;

8. Pedig jó földbe, sok víz mellé ültették vala el, hogy ágakat hajtson és gyümölcsöt teremjen, hogy legyen jeles szőlőtő.

9. Mondjad: Így szól az Úr Isten: Vajjon jó szerencsés lesz-é? Vajjon gyökereit nem szaggatja-é ki, és gyümölcsét nem vágja-é le, hogy elszáradjon, hajtásának minden ága elszáradjon, és pedig nem erős karral és sok néppel támad reá, hogy kitépje azt gyökerestől.

Ezék. 17,5.

10. És ímé elplántáltatott, jó szerencsés lesz-é? Avagy ha a napkeleti szél illeti őt, nem szárad-é el teljesen, ültetésének ágyában nem szárad-é el?

Ezék. 19,12., Hós. 13,15.

11. És lőn az Úr szava hozzám, mondván:

12. No, mondjad a pártos háznak: Avagy nem értettétek-é mi ez? Mondjad: Ímé, eljött a babiloni király Jeruzsálembe, és fogá királyát és fejedelmeit és elvivé őket magához Babilonba.

13. És vőn a királyi magból, s frigyét szerze vele, s megesküté őt, de földnek erőseit elvivé,

2 Kir. 24,8., 2 Kir. 24,16.

14. Hogy alacsony királyság legyen, hogy fel ne emelkedjék, hanem frigyét megőrizze, hogy ez megálljon.

15. De pártot üte ellene, bocsátván követeit Égyiptomba, hogy adjon néki lovakat és sok népet. Vajjon jó szerencsés lesz-é? Vajjon megszabadítja-é magát, a ki ezeket cselekszi? a ki megszegte a szövetséget, megszabadul-e?

Jer. 37,5., Jer. 37,11.

16. Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy annak a királynak lakóhelyén, a ki őt királylyá tette, a kinek tett esküjét megvetette, s a kivel tett frigyét megszegte, ott nála, Babilonban hal meg.

Jer. 32,5., 2 Kir. 24,17., 2 Kir. 24,18.

17. És a Faraó nagy haddal és nagy sokasággal vele semmit nem tesz a háborúban, mikor sánczot töltenek és tornyot építenek sok lélek kiirtására.

Jer. 37,5., Jer. 37,10., Jer. 39,1., Jer. 39,8.

18. S ha megvetette az esküt, hogy megszegje a frigyét, pedig ímé, kezét adott rá, s mégis megcselekedte mindezeket; nem fog megszabadulni!

2 Krón. 36,13., 2 Krón. 36,17.

19. Azért így szól az Úr Isten: Élek én, hogy eskümet, melyet megvetett, és frigyemet, melyet megszegt, fejéhez verem.

20. És kiterjesztem hálómat ellene, és megfogatik varsámban, és elviszem őt Babilonba s ott törvénykezem vele gonoszságáért, melylyel ellenem járt.

2 Kir. 25,5., 2 Kir. 25,7.

21. És minden menekültje minden seregéből fegyver miatt hull el, és a megmaradottak szélnek szédnek mindenfelé, és megtudjátok, hogy én, az Úr beszéltem.

22. Így szól az Úr Isten: És veszek én ama magas cédrus tetejéből, és elültetem; felső ágaiból egy gyöngé ágat szegek le, s elplántálom én magas és fölemelt hegyen.
23. Izráel magasságos hegyén plántálom őt, és ágat nevel és gyümölcsöt terem s nagyságos cédrussá nevededik, hogy lakjanak alatta, mindenféle szárnyas madarak ágainak árnyékában fognak lakozni.
24. És megismeri a mező minden fája, hogy én, az Úr tettem a magas fát alacsonynyá, az alacsony fát magassá; megszáraztottam a zöldelő fát, és zölddé tettem az asszú fát. Én, az Úr szólottam és megcselekedtem.

18.

1. És lőn az Úr szava hozzám, mondván:
2. Mi dolog, hogy ezt a közbeszédet szoktátok mondani Izráel földjén, mondván: Az atyák ettek egrest, és a fiak foga vásott meg bele?

Jer. 31,29.

3. Élek én, ezt mondja az Úr Isten, nem lesz többé helye köztetek ennek a közbeszédnek Izráelben.
4. Ímé, minden lélek enyém, úgy az atyának lelke, mint a fiúnak lelke enyém; a mely lélek vétkezik, annak kell meghalni!
5. És ha valaki igaz lesz, és törvény szerint igazságot cselekszik;
6. Ha a hegyeken nem eszik, és szemei föl nem emeli Izráel házának bálványaira, és felebarátja feleségét meg nem fertézteti, és aszonyhoz tisztátalanságában nem közeledik;

Zsolt. 106,28., Ésa. 57,7., 3 Móz. 18,19., 3 Móz. 18,20.

7. És senkit nem nyomorgat, az adósnak a zálogot visszaadja, ragadományt nem ragadoz, az éhezőnek kenyerét adja és a mezítelent ruhával befödi;

2 Móz. 22,21., 5 Móz. 24,12., 5 Móz. 15,7., 5 Móz. 15,8., Ésa. 58,6., Ésa. 58,7., Mát. 25,36., Mát. 25,40.

8. Uzsorára nem ad, kamatot nem vesz, megvonja kezét az álnokságtól, igaz ítéletet tesz a felek közt;

2 Móz. 22,25.

9. Az én parancsolatimba jár és törvényeimet megőrzi, hogy igazságot cselekedjék; ez az igaz, ő élvén él, ezt mondja az Úr Isten.

3 Móz. 18,5.

10. És ha erőszakos fiat nemz, a ki vért ont, és csak egyet is cselekszik amazokból;

Ezék. 18,11., Ezék. 18,13., 5 Móz. 28,15.

11. Mindezeket pedig nem cselekedte; hanem a hegyeken evett, és felebarátjának feleségét megfertéztette;
12. A szűkölködőt és szegényt nyomorgatta, ragadományokat ragadozott, zálogot vissza nem adott, és a bálványokra emelte szemeit, útálatosságot cselekedett;
13. Uzsorára adott és kamatot vett: és az ilyen éljen? Nem él! Mindezeket az útálatosságokat cselekedte, halállal haljon meg, az ő vére legyen ő rajta!
14. Ímé, ha fiat nemz, és ez látja atyjának minden vétkét, melyeket cselekszik; látja, de nem cselekszik azok szerint:

15. A hegyeken nem eszik, és szemeit nem emeli fel Izráel házának bálványaira, felebarátjának feleségét meg nem fertézteti,

16. És senkit sem nyomorgat, zálogot nem vesz, ragadományt nem ragadoz, kenyerét az éhezőnek adja és a mezítelent ruhával befödi;

Jób. 31,19., Jób. 31,20.

17. A szegényre nem veti rá kezét, uzsorát és kamatot nem vesz, törvényeim szerint cselekszik, parancsolataimba jár: az ilyen ne haljon meg atyja vétkéért, hanem élvén éljen.

18. Atyja, mert nyomorgatást követett el, ragadományt ragadozott atyjafiától, és a mi nem jó, azt cselekedte népe között: ímé meghal a maga vétkéért.

19. És ti ezt mondjátok: Miért ne viselje a fiú az apa vétkét? Ám a fiú, törvény szerint és igazságot cselekedett, minden parancsolatimat megtartotta s cselekedte azokat: élvén éljen.

5 Móz. 24,16.

20. A mely lélek vétkezik, annak kell meghalni; a fiú ne viselje az apa vétkét, se az apa ne viselje a fiú vétkét; az igazon legyen az ő igazsága; és a gonoszon az ő gonoszsága.

21. És ha a gonosztevő megtér minden vétkéből, melyeket cselekedett, és megtartja minden parancsolatimat és törvény szerint és igazságot cselekszik: élvén éljen, és meg ne haljon.

22. Semmi gonoszságáról, melyet cselekedett, emlékezés nem leszen; az ő igazságáért, melyet cselekedett, élni fog.

23. Hát kívánva kívánom én a gonosznak halálát? ezt mondja az Úr Isten! nem inkább azt, hogy megtérjen útjáról és éljen?

Ezék. 33,11.

24. És ha az igaz elhajol az ő igazságától, és gonoszságot cselekszik, minden útálatosság szerint, melyeket a hitetlen cselekedett, cselekeszik, nemde éljen-é? Semmi igazságairól, a melyeket cselekedett, emlékezés nem leszen: gonoszságáért, melyet cselekedett, és az ő vétkéért, melylyel vétkezett, ezekért meg kell halnia.

25. És azt mondjátok: Nem igazságos az Úrnak útja! Oh, halljátok meg, Izráel háza: az én útam nem igazságos-é? nem inkább a ti útaitok nem igazságosak-é?

Ezék. 33,20.

26. Ha elhajol az igaz az ő igazságától, és gonoszságot cselekszik, és a miatt meghal: gonoszsága miatt hal meg, melyet cselekedett.

27. És ha a gonosztevő megtér az ő gonoszságától, melyet cselekedett, és törvény szerint és igazságot cselekszik: ez az ő lelkét megtartja életben.

28. Mert belátta és megtért minden gonoszságától, melyeket cselekedett: élvén éljen, ne haljon meg.

29. És azt mondja az Izráel háza: Nem igazságos az Úrnak útja! Az én útaim nem igazságosak-é, Izráel háza? nem inkább a ti útaitok nem igazságosak-é?

Ezék. 18,26., Ezék. 18,27.

30. Ennekokáért mindeniteket az ő útai szerint ítélem, Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten. Térjete meg és forduljatok el minden vétkeitektől, hogy romlásokra ne legyen gonoszságotok.

Ezék. 18,27.

31. Vessétek el magatoktól minden vétkeiteket, melyekkel vétkeztetek, és szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket; Miért halnátok meg, oh Izráel háza?

Ezék. 11,19.

32. Mert nem gyönyörködöm a meghaló halálában, ezt mondja az Úr Isten. Térjete meg azért és éljete!

Ezék. 18,23.

19.

1. Te pedig kezdj gyászéneket Izráel fejedelmeiről.

2. És mondjad: Mi volt anyád? Nőstény oroszlán, oroszlánok közt fekszik vala, fiatal oroszlánok között nevelé fel kölykeket.

3. És fölnevele egyet kölykei közül; fiatal oroszlánná lőn, és megtanula ragadományt ragadozni, embereket evett.

4. És meghallák ezt róla a népek; vermökben megfogaték, és elvivék őt horgokon Égyiptom földjére.

Ésa. 37,29., 2 Kir. 23,31., 2 Kir. 23,33.

5. És mikor látta, hogy késik, hogy oda vezett reménysége, vőn egyet kölykei közül, ezt tevé fiatal oroszlánna.

6. És ez jár vala az oroszlánok között, fiatal oroszlánna lőn; és megtanula ragadományt ragadozni, embereket evett.

Jer. 26,21., Jer. 26,23.

7. És ismeré az ő özvegyeiket s városaikat elpusztítá, és megrettene a föld és annak teljessége, ordítása hangjától.

8. És veték ellene a pogányok köröskörül a tartományokból és kiteríték reá hálójukat, vermökben megfogaték;

2 Krón. 36,4., 2 Krón. 36,6., Jer. 22,18., Jer. 22,19.

9. És veték őt ketreczbe horgokon, s elvivék őt Babilon királyához, elvivék őt várakba, hogy többé ne hallassék szava Izráel hegyein.

10. Anyád a te nyugalmadban olyan vala, mint a víz mellé ültetett szőlőtő, gyümölcscsel és vesszővel bővelkedik vala a sok víztől.

11. És lőnek neki erős vesszei, uralkodók pálczáinak valók, és nagy vala magassága a sűrűség között és felett, és kitetszék magasságával és vesszeinek sokaságával.

12. De kiszaggatták Isten haragja által, a földre vetteték, és a napkeleti szél elszárazta gyümölcsét; letöretének és elszáradának erős ágai; tűz emészté meg.
13. És most a pusztában plántáltatott, száraz és szomjú földön.
14. És tűz jött ki ágainak egyik vesszejéből, gyümölcsét megemészté, és nincs többé rajta erős vessző, nincs pálcza az uralkodásra! Gyászének ez és gyászének lesz.

20.

1. És lőn a hetedik esztendőben, az ötödik hónap tizedikén: jövének férfiak Izráel vénei közül megkérdezni az Urat, és leülének előttem.
2. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
3. Embernek fia! beszélj Izráel véneivel, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Nemde engem megkérdezni jöttetek-é? Élek én, hogy nem engedem, hogy megkérdesztek engem, ezt mondja az Úr Isten.
4. Ítélni akarod őket, ítélni akarsz, embernek fia? add tudtokra atyáik útálatosságait!
5. És mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Azon a napon, melyen elválasztám Izráelt, és fölemelém kezemet a Jákób háza magvának, és megismertetem magamat velök Égyiptom földjén, és kezemet fölemelém nékik, mondván: Én vagyok az Úr, a ti Istentek!
6. Azon a napon felemeltem kezemet nékik, hogy kihozzam őket Égyiptom földjéről a földre, a melyet kinéztem vala nékik, a mely téjjel és mézzel folyó, ékessége az minden tartománynak;
7. És mondék nékik: Kiki az ő szemei útálatosságait elvesse, és Égyiptom bálványaival meg ne fertéztessétek magatokat; én vagyok az Úr, a ti Istentek!

Józs. 24,14., Józs. 24,23.

8. De pártot ütének ellenem, s nem akarának hallgatni reám. Senki az ő szeme útálatosságait el nem veté és Égyiptom bálványait el nem hagyá. Mondám azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájok, teljessé teszem haragomat rajtok Égyiptom földjének közepette.

Ezék. 23,8.

9. De cselekedtem az én nevemért, hogy ez meg ne gyaláztassék a pogányok szemei előtt, a kik közt ők valának, a kiknek szemei előtt megismertettem magamat velök, hogy kihozom őket Égyiptom földjéről.

Ezék. 20,14., Ezék. 20,22., 4 Móz. 14,13., 4 Móz. 14,20.

10. És kihozám őket Égyiptom földjéről, s vivém őket a pusztába.

2 Móz. 13,18.

11. És adám nékik parancsolatimat, és törvényeimet kijelentém nékik, melyeket az ember ha cselekszik, él azok által.

Ezék. 18,5., Ezék. 18,9., 3 Móz. 18,5.

12. És adám nékik szombataimat is, hogy legyenek jegyül köztem és ő közöttök; hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, az ő megszentelőjök.

2 Móz. 16,29., 2 Móz. 16,30., 2 Móz. 20,8., 2 Móz. 20,11.

13. De pártot üte ellenem Izráel háza a pusztában, az én parancsolatimban nem jártak és törvényeimet megveték, a melyeket az ember ha cselekszik, él azok által; és az én szombataimat megfertéztették felette igen. Mondám azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájok a pusztában, hogy elveszessem őket.

2 Móz. 16,27., 2 Móz. 16,29.

14. De cselekedtem az én nevemért, hogy meg ne gyaláztassék a pogányok szemei előtt, a kiknek szeme láttára kihoztam vala őket.

2 Móz. 32,12., 2 Móz. 32,14.

15. És föl is emelém én kezemet nékik a pusztában, hogy be nem viszem őket a földre, melyet adtam nékik, mely téjjel és mézzel folyó, ékessége az minden tartománynak;

4 Móz. 14,15., 4 Móz. 14,20., 4 Móz. 14,24.

16. Mivelhogy törvényeimet megvetették és parancsolataimban nem jártak, és szombataimat megfertéztették, mert bálványaik után járt vala szívök:

Ámós. 5,25., Ámós. 5,26.

17. Mindazáltal kedvezett szemem nékik, hogy el ne veszesse őket, és nem vetettem nékik véget a pusztában.

18. És mondék fiaiknak a pusztában: A ti atyáitok parancsolataiban ne járjatok, és az ő törvényeit meg ne tartsátok, s bálványaikkal magatokat meg ne fertéztessétek.

19. Én vagyok a ti Uratok, Istenetek: az én parancsolatomban járjatok, az én törvényimet tartsátok meg, és azokat cselekedjétek.

20. És az én szombatimat megszenteljétek, hogy legyenek jegyül én köztem és tiköztetek, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek.

2 Móz. 20,10.

21. De pártot ütének a fiak ellenem, parancsolataimban nem jártak, s törvényeimet meg nem tartották, hogy azokat cselekedjék, a melyeket az ember ha cselekszik, él azok által; szombataimat megfertéztették; mondám azért, hogy kiöntöm búsulásomat rájuk, teljessé teszem haragomat rajtuk a pusztában.

22. De visszavontam kezemet, s cselekedtem az én nevemért, hogy meg ne gyaláztassék a pogányok előtt, a kiknek szeme láttára kihoztam őket.

Ezék. 20,9., Ezék. 20,14., 2 Móz. 32,12., 2 Móz. 32,14.

23. Föl is emelém én kezemet nékik a pusztában, hogy elszélesztem őket a pogányok közé, és szétszórom őket a tartományokba;

1 Krón. 15,13.

24. Mivelhogy törvényeimet nem cselekedték, s parancsolataimat megvetették, és szombataimat megfertéztették, s atyáik bálványai után voltak szemeik.

25. És én is adtam nékik nem jó parancsolatokat, s törvényeket, a melyek által ne éljenek.

4 Móz. 15,32., 4 Móz. 15,35., 4 Móz. 15,36., Csel. 15,10.

26. S megfertéztetem őket ajándékaikkal, mikor tűzön vittek át minden elsőszülöttet, hogy elpusztítsam őket, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

Csel. 7,42., Csel. 7,43., Ezék. 16,21.

27. Azért szólj az Izráel házának, embernek fia, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Még ebben is gyalázzal illettek engem a ti atyáitok, hogy hűtlenül elszakadának tőlem:

28. Mikor bevittem őket a földre, a melyért fölemeltem kezemet, hogy azt nékik adom, megtekintének minden magas halmot és minden sűrű ágú fát, és ott áldozzák vala az ő áldozatjaikat, és ott adják vala haragra ingerlő ajándékaikat; és oda teszik vala kedvelt illatjokat, és oda öntik vala italáldozataikat.

Ezék. 20,6., 2 Móz. 3,8., Ezék. 8,5.

29. És mondék nékik: Micsoda e magaslat, a hova ti gyülekeztek? És nevezik nevét magaslatnak mind e mai napig.

30. Ennekokáért mondjad Izráel házának: Így szól az Úr Isten: Nemde a ti atyáitok módjára fertéztetitek-e meg magatokat, és az ő útálatosságaik szerint paráználkodtok-e?

31. És ajándékaitok vitelével, mikor átviszitek fiaitokat a tűzön, fertéztetitek meg magatokat minden bálványaitok előtt mind e mai napig, és én engedjem, hogy megkérdezzetek engem, Izráel háza? Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem engedem, hogy megkérdezzetek engem!

32. És a mi lelketekben támadt, semmiképpen sem lesz meg, hogy azt mondjátok: Leszünk olyanok, mint a pogányok, mint a tartományok nemzetségei, szolgálván fának és kőnek.

Jer. 44,17.

33. Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy erős kézzel és kinyújtott karral és kiontott búsulással uralkodom rajtatok.

34. És kiviszlek titeket a népek közül, és egybegyűjtelek titeket a tartományokból, melyekbe elszéledtetek, erős kézzel és kinyújtott karral és kiontott búsulással;

35. És vezetlek titeket a népek pusztájára, hol szemtől-szembe törvénykezem veletek.

2 Kir. 25,11., 2 Kir. 25,18., 2 Kir. 25,21.

36. A mint törvénykeztem a ti atyáitokkal Égyiptom földének pusztájában; úgy törvénykezem veletek, ezt mondja az Úr Isten:

4 Móz. 14,22., 4 Móz. 14,29., 4 Móz. 27,64., 4 Móz. 27,65.

37. És átviszlek titeket a vessző alatt, és hozlak titeket a frigynek kötelébe.

38. És kitisztítom közületek a pártosokat, és az ellenem támadókat, és a földről, melyen jövevények voltak, kihozom őket, de Izráel földjére nem fognak bemenni, hogy megtudjátok, hogy én vagyok az Úr!

39. Ti pedig, Izráel háza, azt mondja az Úr Isten, mindenitek járjon az ő bálványai után és szolgáljon azoknak; de azután bizony, hallgatni fogtok rám, és az én szent nevemet többé meg nem fertéztetitek ajándékaitokkal és bálványaitokkal.

40. Mert az én szent hegyemen, Izráelnek magas hegyén, ezt mondja az Úr Isten, ott fog szolgálni nékem Izráel egész háza együtt azon a földön; ott kedvelem őket, ott kívánom meg a ti áldozataitokat és ajándékaitokat első zsebéjét mindenben, mit nékem szenteltek.

41. Kedves illatban kedvellek titeket, mikor kihozlak titeket a népek közül és egybegyűjtelek titeket a tartományokból, melyeken elszéledtetek, és megszenteltetem ti bennetek a pogányok szemei előtt.

42. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor beviszlek titeket Izráel földjére, arra a földre, melyért fölemeltem kezemet, hogy adom azt a ti atyáitoknak.

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,5., Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,4.

43. És ott megemlékeztek útaitokról, s minden cselekedeteitekről, melyekkel magatokat megfertéztettétek, s megútljátok ti magatokat minden gonoszságtokért, melyeket cselekedtetek.

Nehem. 9,33., Nehem. 9,38.

44. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor cselekszem veletek az én nevemért, és nem a ti gonosz útaitok és romlott cselekedeteitek szerint, oh Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten!

45. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:

46. Embernek fia! fordítsd orczádat délre, és szólj dél felé és prófétálj a déli mező erdeje ellen!

47. És mondjad a dél erdejének: Halld meg az Úr beszédét, így szól az Úr Isten: Ímé, én tüzet gyújtok benned, hogy megemészszen te benned minden zöldelő és aszú fát. Meg nem aluszik a lángoló láng, és megég a miatt minden orcza déltől északig.

48. És meglátja minden test, hogy én, az Úr gyújtottam meg azt, mert meg nem aluszik.

49. És mondék: Ah, ah Uram Isten! ezek azt mondják nékem: Hát nem példabeszédekben beszél ez?

21.

1. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! fordítsd arcodat Jeruzsálem felé, és szólj a szent helyek ellen és prófétálj Izráel földje ellen!

3. És mondjad Izráel földjének: Így szól az Úr: Ímé, én reád megyek, és kivonszom kardomat hüvelyéből, és kivágok belőled igazat és gonoszt.

4. Azért, hogy kivágjak belőled igazat és gonoszt, azért megyen ki kardom hüvelyéből minden test ellen délről északig.

5. És megérti minden test, hogy én, az Úr vontam ki kardomat hüvelyéből, mert belé többé vissza nem tér.

6. És te, embernek fia, nyögj! Derekad fájdalomában keserűséggel nyögj szemök láttára.

7. És léssen, mikor mondják néked: Miért nyögsz te? ezt mondjad: A hírért, mert beteljesedett: és elolvad minden szív és elerőtlenedik minden kéz és elcsügged minden lélek és minden térd elolvad mint a víz. Ímé beteljesedett és meglett, ezt mondja az Úr Isten.

Jer. 6,24.

8. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

9. Embernek fia! prófétálj és mondjad: Ezt mondta az Úr: Mondjad: fegyver, fegyver! megélesített és meg is fényesített!

10. Hogy öldököljön, megélesített, hogy legyen villámlása, megfényesített. Avagy örüljünk-e? Fiam e veszzeje megvet minden fát!

11. És adta azt megfényesítésre, hogy marokba fogják; megélesített az a kard s megfényesített, hogy adják a megölőnek kezébe.

12. Kiálts és jajgass, embernek fia! mert ez az én népemen léssen és Izráel minden fejedelmin: e kardra jutnak népemmel együtt, ezokért üss czombodra.

2 Kir. 7,19., 2 Kir. 7,21.

13. Már megpróbáltatott. De hát ha a vessző maga is vonakodnék? Nem úgy léssen, ezt mondja az Úr Isten!

Ezék. 21,24.

14. Te pedig, embernek fia, prófétálj, és csapd össze tenyeredet, mert kettős lesz a kard, most harmadszor; öldöklő kard az, a nagy öldöklő kard körüljárja őket.

Ezék. 21,11., Ezék. 21,17.

15. Hogy elolvadjon a szív és sokan elhulljanak: minden kapujokban rájok vetem a kard villámlását, hisz villámlásra készült, öldöklésre kifényesített!

16. Szedd össze magadat; tarts jobbra, tarts előre, tarts balra, a merre éled irányozva van.

17. Én is összecsapom tenyeremet, és megnyugotom haragomat. Én, az Úr szólottam.

Ezék. 22,17., Ezék. 4,4., Ezék. 6,9., Ezék. 6,13.

18. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

19. És te, embernek fia, csinálj magadnak két utat, a melyen jőjjön a babiloni király kardja; egy földről jőjjön ki mind a kettő; s egy kezet vess föl, a városba vezető út fejenél védj föl.

Ezék. 4,1.

20. Útat csinálj, hogy jőjjön a kard az Ammon fiainak Rabbájára, aztán Júdára, a körülkerített Jeruzsálemre.

21. Mert megáll a babiloni király az utak kezdetén, a két út fejenél, hogy jövendőt láttasson; megrázza a nyilakat, megkérdezi a Teráfimot, megnézi a májat.

22. Jobbjába adta a jövendölés Jeruzsálemet, hogy állasson faltörő kosokat, hogy nyissa száját ordításra, hogy üssön zajt trombitával, hogy állasson faltörő kosokat a kapuk ellen, hogy töltsön sánczot, építtessen tornyot.

23. De ez nekik hamis jövendölésnek látszik; szent esküik vannak nekik Istentől; ám Ő emlékezetbe hozza vétkeket, hogy megfogassanak.

24. Ezokáért ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy emlékezetbe hoztátok vétkeket, midőn nyilvánvalókká lesznek gonoszságaitok, hogy megláttassanak bűneitek minden cselekedeteitekben; mivelhogy eszembe juttok, kézzel megfogattok.

25. És te elvetemedett, te gonosztevő, Izráel fejedelme, a kinek napja eljött az utolsó vétek idején:

Ezék. 17,15., Ezék. 17,21.

26. Így szól az Úr Isten! El a süveggel, le a koronával! Ez nem leszen ez: az alacsony legyen magas, és a magas alacsony!

27. Rommá, rommá, rommá teszem azt; ez sem lesz állandó, míg el nem jő az, a kié az uralkodás, és neki adom azt!

28. És te, embernek fia, prófétálj, és mondjad: Ezt mondja az Úr Isten Ammon fiairól és gyalázkodásukról, és mondjad: Fegyver, fegyver, öldöklésre kivont, megfényesített, hogy ragyogjon, azért, hogy villámljék;

Ezék. 21,20.

29. De mivel felőled hiábavalóságot látnak, hazugságot jövendölnek, hogy odatesznek téged a megölt gonoszok nyakára, a kiknek napjok eljött az utolsó vétek idején:

30. Tedd vissza hüvelyébe azt; a helyen, melyen teremtettél, származásod földjén ítéllek meg téged.

31. És kiontom reád haragomat, búsulásom tüzét fúvom reád, és adlak goromba férfiak kezébe, kik mesterek, téged elveszteni.

32. A tűz eledele leszel; véredet benyeli a föld; emlékezetbe nem jössz többé, mert én, az Úr szóltam.

22.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. És te, embernek fia, ítélni akarsz? meg akarod-e ítélni a vérontó várost? add tudtára minden útálatosságait.

2 Kir. 21,16.

3. És mondjad: Így szólt az Úr Isten: Te város, ki közepében vért ontott, hogy eljőjjön ideje, és bálványokat csinált magának önmaga megfertéztetésére;

4. Véred miatt, melyet ontottál, lettél bűnös, és bálványaiddal, melyeket csináltál, fertéztetted meg magadat, s közelebb hoztad napjaidat s eljutottál esztendeidig; azért adlak gyalázatul a pogányoknak, és csúfolásul minden tartománynak.

2 Kir. 21,16.

5. A kik közel s távol vannak tőled, megcsúfolnak téged, te fertéztetted nevű, sok háborúságú!

6. Ímé, Izráel fejedelmei, kiki az ő tehetsége szerint azon volt benned, hogy vért ontsanak.

7. Apát és anyát megútáltak te benned, a jövevényen nyomorgatást cselekedtek te közepetted, árvát és özvegyet sanyargattak benned.

8. A mi nékem szenteltetted, megútáltad, s szombatimat megfertéztetted.

9. Rágalmazók voltak benned, hogy vért ontsanak, s a hegyeken ettek benned, fajtalanságot cselekedtek közepetted.

Ezék. 18,6., Ésa. 57,7.

10. Az atya szemérmét föltakarták benned, a havivér miatt tisztátalant erőszakolták benned.

3 Móz. 18,8.

11. Egyik felebarátjának feleségével cselekedett útálatosságot, a másik meg menyét fertéztette meg fajtalanságban, s volt, a ki húgát, atyjának leányát erőszakolta benned.

Jer. 5,8., 3 Móz. 18,20., 3 Móz. 18,9., 3 Móz. 18,10., 3 Móz. 18,15.

12. Ajándékokat vettek fel benned a vérontásra, uzsorát és kamatot szedtél, s nyerekedtél felebarátaidon csalárdsággal, s én rólam elfelejtkeztél, ezt mondja az Úr Isten.

13. És ímé, összechapom tenyeremet nyereségeden, a melyet csináltál, és a vérontásokon, melyek lőnek te benned.

Ezék. 21,17.

14. Vajjon megállhat-e szíved, avagy erősek lesznek-e kezeid azokban a napokban, mikor én számolok veled? Én, az Úr, szólottam és meg is cselekszem.

15. És eloszlatlak téged a pogányok közé, és szétszórlak a tartományokba, s véget vetek tisztátalanságodnak.

Jer. 15,7., Jer. 52,4., Jer. 52,15.

16. S örökségül bírlak téged a pogányok szeme láttára, és megtudod, hogy én vagyok az Úr.

17. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

18. Embernek fia! Izráel háza salakká lett nékem; egészen; réz és ón és vas és ólom a kemence közepette; ezüstsalakká lettek:

Ésa. 1,21., Ésa. 1,22.

19. Ennekokáért így szól az Úr Isten. Mivelhogy mindnyájan salakká lettetek, azért ímé, egybegyűjtelek titeket Jeruzsálem közepébe.

20. A mint egybe szoktak gyűjteni ezüstöt és rezet és vasat és ólmot és ónt a kemence közepébe, hogy tüzet gerjeszsenek rá a megolvasztásra; így gyűjtelek egybe búsulásomban és haragomban, és bevetlek s megolvasztlak titeket.

21. És egybegyűjtelek titeket, és rátok fúvom búsulásom tüzeit, hogy benne megolvadjatok.

22. A mint megolvadt az ezüst a kemence közepében, úgy olvadtok meg ő benne, és megtudjátok, hogy én, az Úr öntöttem ki haragomat reátok.

23. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

24. Embernek fia! monddad néki: Te vagy a föld, mely meg nem tisztult; esőt nem kapott a haragnak napján.

25. Pártosok az ő prófétái ő közepette; olyanok, mint az ordító oroszlán, mely ragadományt ragad: lelkeket ettek, kincset és drágaságot elvesznek, özvegyeit megsokasítják őbenne.

26. Papjai erőszakot tettek törvényemen, s megfertéztették, a mi nékem szenteltetett! különbséget nem tettek a között, a mi szent és a mi köz, s a tisztátalan és tiszta között különbséget nem tanítottak, s szombataimtól elrejtették szemeiket, úgyhogy megszentelténítettek engem.

Sof. 3,4., Ezék. 44,23.

27. Előljárói ő közepette mint a ragadományt ragadozó farkasok: vért ontani, a lelkeket elveszteni, hogy nyerekedhessenek nyereséggel.

Mik. 3,10., Sof. 3,3.

28. És prófétái mázolnak nekik mázzal: hiábalóságot látnak s jövendölnek hazugságot nekik, mondván: Így szól az Úr Isten! holott az Úr nem beszélt.

Jer. 28,1., Jer. 28,4.

29. A föld népe nyomorgatást cselekszik és ragadományt ragadoz, a szűkölködőt és szegényt sanyargatja, s a jövevényt törvénytelen nyomorgatja.

2 Móz. 22,21.

30. És keresék közülök valakit, a ki falat falazna, és állana a törésen én előmbe az országért, hogy el ne pusztítsam azt; de senkit nem találék.

Jer. 5,1.

31. Ennekokáért kiontám haragomat reájok, megemésztém őket búsulásom tüzevel, útjokat fejökhöz verém, azt mondja az Úr Isten.

1 Kir. 8,32.

23.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! Volt két asszony, egy anyának leányai.

3. És paráználkodának Égyiptomban, ifjúságukban paráználkodtak; ott szorongatták emlőjüket, ott nyomogatták szűzi keblöket.

4. És nevök: Oholá a nagyobbik, és húga Oholibá; és lőnek enyimekké, és szülének fiakat és leányokat. A mi pedig a nevöket illeti: Samaria az Oholá és Jeruzsálem az Oholibá.

5. És paráználkodék Oholá oldalamon, és fölgerjede szeretőihez, a közeli Assiriabeliekhez.

Ezék. 16,32.

6. Kik kék bíborba öltözöttek, helytartók és fejedelmek, kívánatos ifjak mindnyájan, lovagok, lovakon ülők.

7. És nékik adá magát paráznaságaiban Assiria válogatott ifjainak; és mindazoknál, kikhez felgerjede, minden ő bálványaikkal megfertézteté magát.

8. De az Égyiptombeliectől való paráznaságait is el nem hagyá, mert vele háltak ifjúságában, s ők nyomogatták szűzi kebelét, és kiöntötték ő reá paráznaságukat.

Ezék. 20,8.

9. Ennekokáért adtam őt szeretőinek kezébe, Assiria fiainak kezébe, kikhez fölgerjedett.

2 Kir. 17,6.

10. Azok feltakarák szemérmét, fiait és leányit elvivék s magát fegyverrel ölék meg, úgy hogy híre-neve lőn az asszonyoknál, s ítéletet cselekedének rajta.

11. És látá húga, Oholibá, és még gonoszabbul folytatá bujálkodását amannál, és paráznaságait nénye paráználkodásainál.

Ezék. 16,51., Jer. 3,8., Jer. 3,11.

12. Assiria fiaihoz fölgerjedd, közeli helytartókhoz s fejedelmekhez, teljes szépségben öltözőkhöz, lovagokhoz, lovakon ülőkhöz, kik mindnyájan kívánatos ifjak.

2 Kir. 16,7., 2 Kir. 16,10., 2 Kir. 16,18.

13. És látám, hogy megfertéztette magát: egy az útfok kettőjöknek.

14. És még szaporitá paráznaságait, és látá férfiakat bevésve a falon, a Káldeusok képeit, bevésve vörös festékkel,

15. Kik övet viseltek derekukon, csomós süvegeket fejükön, olyanok mind, mint a szekérről harczolók, hasonlók Babel fiaihoz, kiknek szülőföldje Káldea;

16. És fölgerjedd hozzájuk szemei nézésében, s bocsáta követeket hozzájuk Káldeába.

17. És eljövének ő hozzá Babel fiai a szerelem ágyasházába, s megfertézteté őt paráznaságukkal, úgyhogy tisztátalan lett miattok; s ekkor lelke eltávozik tőlök.

18. És mikor feltakarta paráznaságait és feltakarta szemérmét, eltávozik az én lelkem ő tőle, a mint az ő nényétől lelkem eltávozott vala.

2 Kir. 17,18., 2 Kir. 17,20.

19. És megsokasítá paráznaságait, megemlékezvén ifjúságának napjairól, mikor Égyiptom földjén paráználkodott;

20. És fölgerjede azok bujálkodóihoz, kiknek teste olyan, mint a szamarak teste, és folyásuk, mint lovak folyása.

21. És megemlékezél ifjúságod fajtalanokására, mikor ők, az égyiptomiak, nyomogatták kebledet, hogy szorongassák ifjúságod emlőit.

22. Ennekokáért Oholibá, így szól az Úr Isten: Ímé, én feltámasztom a te szeretőidet ellened, kiktől pedig eltávozik lelked, s reád hozom őket mindenfelől.

23. Babilon fiait és minden Káldeabelit, Pekódot és Soát és Koát, Assiria minden fiát ő velük, kívánatos ifjakat, helytartókat s fejedelmeket, mindnyájokat, szekérről harczolókat s előkelőket, és lovakon ülőket, mindnyájokat.

2 Kir. 24,20., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,10.

24. És jönnek reád szekereknek és kerekének tömegével s népek sokaságával, nagy és kis paizszsal és sisakkal körülvesznek téged mindenfelől, s adok nékik hatalmat az ítéletre, s megítélnek téged az ő ítéletök szerint.

25. És megmutatom rajtad féltő szerelmemet, s cselekszenek veled kegyetlenül; orrodát s füleidet elmetélik, s maradékok fegyver miatt hull el; ők fiaidat és leányaidat elviszik, s maradékokat tűz emészti meg.

26. S megfosztanak ruháidtól, és elveszik ékességeidet.

27. És véget vetek fajtalanokodnak s Égyiptom földjéről való paráznaságodnak, s nem emeled föl szemeidet rájuk, s Égyiptomra nem emlékezel többé.

28. Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én adlak téged azoknak kezébe, a kiket gyűlölsz, azoknak kezébe, a kiktől eltávozott lelked.

29. És gyűlöléssel cselekesznek veled, és mindent, mit kerestél, elvesznek tőled, és mezítelen s ruhátalan hagynak, hogy feltakartassék paráznaságaid szemérme. És fajtalanságod és paráználkodásaid

30. Hozták ezeket reád; mivelhogy paráználkodtál a pogányok után, mert megfertéztetted magad azok bálványaival.

31. Nénéd útján jártál, azért az ő poharát adom kezébe.

Ezék. 23,32., Ezék. 23,33., 2 Kir. 21,13., 2 Kir. 21,14.

32. Így szól az Úr Isten: Nénéd poharát megiszod, mely mély és széles; leszen nevetségedre s csúfoltatásodra, hogy sok fér bele.

Ezék. 23,4., 2 Kir. 16,6., 2 Kir. 16,23., 2 Kir. 16,24.

33. Részezséggel és bánattal megtelsz; pusztaság és elpusztulás pohara a te nénéd, Samaria pohara!

34. Meg kell innod azt s fenéig hajtand; és cserepein rágódni fogsz, emlőidet megszagatod azokon, mert én szólottam, ezt mondja az Úr Isten.

35. Ennekokáért ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy elfelejtetél én rólam s hátad mögé vetettél engemet, te is hordozd fajtalanságodat és paráznaságaidat.

Jer. 2,32.

36. És monda az Úr nékem: Embernek fia! avagy nem ítéled-é Oholát és Oholibát? Hirdesd nekik útálatosságait.

Ezék. 20,4., Ezék. 22,2., Ezék. 22,5.

37. Mert házasságot törtek, és vér van kezeiken, és bálványaikkal törtek házasságot, és fiaikat is, kiket szültek vala nékem, tűzben nekik áldozák azok eledelül.

Zsolt. 106,37., Zsolt. 106,38.

38. Sőt ezt is cselekedték velem: megfertéztették az én szent helyemet azon a napon, és szombatimat megszentelteleníték.

2 Kir. 21,7.

39. És mikor megölték fiaikat az ő bálványaiknak, bemenének az én szenthelyembe azon a napon, hogy megszenteltelenítsék, és ímé, így cselekedtek az én házamban.

2 Kir. 21,4., 2 Kir. 21,7.

40. Sőt elküldöttek messzünnen jövő emberekhez, kikhez követség küldetett, és ímé eljövének, a kiknek kedvéért megmosódál, kendőzéd szemeidet, és fölékesítéd magad ékességgel;

2 Kir. 16,8., 2 Kir. 16,18.

41. És ültél pompás kerevetre, s terített asztal vala az előtt, és az én füstölő szeremet és olajomat arra tevéd;

42. És lón ott örvendező sokaságnak zaja. És küldöttek az emberek sokaságából való férfiakhhoz, hozatának ivótársakat a pusztából; és ezek adának karpereczeket az ő kezeikre és ékes koronát fejökre.

43. És mondék: Még az elaggott is házasságot tör? most már paráznaságod fog paráználkodni, és úgy lón.

44. És bemenének hozzá, mint a hogy a parázna asszonyhoz bemennek; így mentek be Oholához és Oholibához, e fajtalan asszonyokhoz.

Ezék. 23,4.

45. És az igaz férfiak, ezek ítélik meg őket a házasságtörők, és vérontók ítéletével, mert házasságtörők és vér van kezeiken.

Ezék. 16,38., Ezék. 23,37.

46. Mert így szól az Úr Isten: Hozzanak rájok gyülekezetet, és adják őket bántalmazásra és ragadományra.

47. És kövezze meg őket a gyülekezet, és vagdalják össze őket fegyvereikkel; fiaikat és leányaikat öljék meg, és házaikat tűzzel égessék meg.

48. És megszüntetem a fajtalanságot a földről, és tanul minden asszony, és nem cselekesznek a ti fajtalanságotok szerint.

49. És reátok vetik fajtalanságotokat, s bálványaitok vétkeiket viselitek, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr Isten.

24.

1. És lón az Úr beszéde hozzám a kilencedik esztendőben, a tizedik hónapban, a hónapnak tizedikén, mondván:

2. Embernek fia! írd fel magadnak e nap nevét, épen ezen napét: Babilon királya épen ezen a napon jött Jeruzsálemre.
- 2 Kir. 25,1.*
3. És mondj példabeszédet a pártos házra, és mondjad nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Tedd föl a fazekat, tedd föl, és tölts vizet is bele.
4. Gyűjtsd össze a bele való darabokat, minden jó darabot, czombot, lapoczkát; válogatott csontokkal töltsd meg.
5. Végy válogatott juhokat, és tégy máglyát a csontoknak is a fazék alá; forrald erősen, még csontjai is főjjenek benne.
- Ezék. 24,9.*
6. Ezokáért így szól az Úr Isten: Jaj a vérontó városnak, a fazéknak, a melynek rozsdája benne van, és rozsdája nem ment le róla! Darabról darabra szedd ki, a mi benne van; nem esett sors reá.
- Ezék. 22,2.*
7. Mert vére ott van közepében, kopasz sziklára ontotta, nem a földre öntötte, hogy por fedje be.
- Ezék. 16,20., Ezék. 16,21.*
8. Hogy haragomat felindítsam és bosszút álljak, kopasz sziklára ontottam vérét, hogy be ne fedeztessék.
9. Azért így szól az Úr Isten: Jaj a vérontó városnak! én is nagy máglyát rakok!
- Ezék. 24,6., Ezék. 22,2.*
10. Bőven rakd a fát, gyűjtsd meg a tüzet, főzd meg jól a húst, forrald e levét, és csontok szétfőjjenek.
11. És állítsd üresen az ő szenére, hogy meghevüljön s megtüzesedjék ércze, és megolvadjon benne tisztátalansága, megemésztessék rozsdája.
- Ésa. 4,3.*
12. A fáradozásokat kifárasztotta, és nem ment le róla az ő sok rozsdája, tűzbe hát rozsdájával!
13. A te tisztátalanságodban fajtalanság van, mivelhogy tisztogattalak, de meg nem tisztultál, azért tisztátalanságodból többé meg nem tisztulsz, míg meg nem nyugotom haragomat rajtad.
- Ezék. 24,11.*
14. Én, az Úr szólottam; jóni fog és megcselekszem, el nem engedem s nem kedvezek és nem könyörülök: a te útaid és cselekedeteid szerint ítélnék meg téged, ezt mondja az Úr Isten.
15. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
16. Embernek fia! ímé, én elveszem tőled szemeidnek gyönyörűségét hirtelen halállal, és ne sírj és ne jajgass, se könyved ne hulljon.
- Ezék. 24,18.*
17. Foháskodjál csöndesen, halottakért való sírást ne tégy, fejkességedet kösd fel, és saruidat vedd lábaidra, s ne fedezd be bajuszodat, és az emberek kenyerét ne egyed.
- 3 Móz. 13,45., Jer. 16,7.*
18. És szólék reggel a néphez, és estére meghala feleségem, és úgy cselekedém reggel, a mint meg vala hagyva nékem.
19. És mondá nékem a nép: Avagy nem jelented-é meg nekünk, mit jelentenek ezek nekünk, hogy te így cselekszel?
20. És mondék nékik: Az Úr beszéde volt én hozzám, mondván:
21. Mondd meg Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én megfertéztetem szenthelyemet, a ti erősségeteknek kevélységét, szemeitek gyönyörűségét, lelketek kívánságát, és fiaitok és leányaitok, kiket hátrahagyatok, fegyver miatt hullnak el.
- Jer. 7,4.*
22. És úgy cselekesztek, a mint én cselekedtem: bajuszotokat be nem fedezitek, s az emberek kenyerét nem eszitek,
23. S fejkességetek fejeteken, és saruitok lábaitokon lesznek; nem sírtok s nem jajgattok, hanem megrothadtok vétkeitekben, s nyögve foháskodtok egymáshoz.
24. És lészen néktek Ezékiel csodajelül: a mint ő cselekedett, egészen úgy cselekesztek ti is, mikor ez eljő; és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr Isten.
25. És te, embernek fia, bizonyára azon a napon, mikor elveszem tőlök erősségöket, dicsőségök örömét, szemeik gyönyörűségét és lelkök kívánságát, fiaikat és leányaikat:
- Jer. 7,4.*
26. Azon a napon, a ki megmenekült, eljő hozzád, hogy hírt mondjon néked.

27. Azon a napon megnyílik szád ott a megmenekült előtt, és szólasz és tovább nem maradsz néma; s leszel nekik csodajelül, és megtudják, hogy én vagyok az Úr.

Ezék. 33,22.

25.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! vesd tekintetedet Ammon fiaira, és prófétájlj ellenök.

Jer. 49,1., Jer. 49,2.

3. És mondjad Ammon fiainak: Halljátok az Úr Isten beszédét! így szól az Úr Isten: Mivelhogy ezt mondod: Haha! az én szenthelyemre, hogy megfertéztetett; és Izráel földjére, hogy elpusztított; és Júda házára, hogy fogságba mentek:

Ámós. 1,13., Zsolt. 79,4., Zsolt. 137,7., Sof. 2,8., Sof. 2,9.

4. Ezokáért íme adlak téged Kelet fiainak örökségül, hogy felüssék sátraikat benned, s felállassák benned lakóhelyeiket, ők eszik meg gyümölcsödöt, s ők iszszák meg tejedet.

5. És teszem Rabbát tevék legelőjévé, és Ammon fiait nyájak fekvőhelyévé, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr!

2 Sám. 12,26.

6. Mert így szól az Úr Isten: Mivelhogy tapsolsz kezeddal és tombolsz lábaddal és örülsz teljes megvetéssel lelkedben Izráel földje felett:

7. Ennekokáért ímé kinyújtom kezemet reád, s adlak ragadományul a népeknek, és kivágok a népségek közül, és elvesztlek a tartományok közül, eltöröllek, hogy megtudjad, hogy én vagyok az Úr.

8. Azt mondja az Úr Isten: Mivelhogy Moáb és Seir ezt mondta: Ímé, Júda háza is olyan, mint a többi népek:

5 Móz. 2,4., 5 Móz. 2,5., Zsolt. 137,7., Ezék. 35,12.

9. Ezokáért ímé megnyitom Moáb oldalát a városok felől, az ő városai felől mindenfelől, az ország ékességét Beth-Hajesimóthot, Baál-Meont és Kirjátaim felé,

10. Megnyitom Kelet fiainak, Ammon fiaival együtt adom örökségül, hogy emlékezetben se legyenek többé Ammon fiai a népek között;

Ezék. 25,4.

11. Moáb fölött is ítéletet tartok: hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

12. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy Edom kegyetlen bosszúállást cselekedett Júda házán, és vétkezve vétkezett, hogy bosszút állott rajta:

Ezék. 25,8., Ezék. 35,5., Ámós. 1,11., Zsolt. 137,7.

13. Azért, így szól az Úr Isten, kinyújtom az én kezemet Edomra, és kivágok belőle embert és barmot, és teszem őt pusztasággá Temántól fogva, és Dedánig fegyver miatt hulljanak el.

14. És bosszúmat állom Edomon népemnek, Izráelnek keze által és cselekszenek Edommal az én búsulásom és haragom szerint, s megismerik bosszúállásomat, ezt mondja az Úr Isten.

15. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy a Filiszteusok bosszúból cselekedtek s kegyetlen bosszút álltak lelkökben megvetéssel, hogy elveszessék Izráelt örök gyűlölséggel:

Ésa. 14,29., Ésa. 14,31.

16. Ezokáért ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én kinyújtom kezemet a Filiszteusokra, és kivágom a Keréteusokat, és elvesztem a tenger partján lakók maradékát;

17. És cselekszem rajtok nagy busszúállásokat fenyítő haragomban, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, ha bosszúmat állom rajtok.

26.

1. És lőn a tizenegyedik esztendőben, a hónap elsején, lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! mivelhogy ezt mondá Tírus Jeruzsálemre: Haha! eltört a népek kapuja, felém fordulva nyitva van; én megtelek, ha ő elpusztul;

Ámós. 1,9., Zsolt. 79,4.

3. Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé én, Tírus, te reád megyek, és hozok fel ellened sok nemzetet, miként a tenger fölhozza hullámit.

4. És elhányják Tírús kőfalait és lerontják tornyait, s levonszom még porát is róla, s kopasz sziklává teszem őt.

Ésa. 23,1., Ésa. 23,8., Ésa. 23,14.

5. Hálók kivető helye lesz a tenger közepén, mert én szólottam, ezt mondja az Úr Isten, s legyen a nemzetek ragadománya.

6. És leányai, kik a mezőségen vannak, fegyverrel ölettesenek meg, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

7. Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én hozom Tírús ellen Nabukodonozort, Babilon királyát északról, a királyok királyát; lovakkal, szekerekkel, lovagokkal, sereggel és sok néppel.

Dán. 2,37., Dán. 2,38.

8. Leányaidat ott a mezőségen fegyverrel öli meg, és állat ellened tornyot, és tölt ellened sánczot, és emel ellened paizs-fedelet.

9. És faltörő kosával ütteti kőfalaidat, s tornyaidat lerontja fegyvereivel.

10. Lovainak sokasága miatt belep téged poruk; a lovagoknak, kerekének és szekereknek robogása miatt megrendülnek kőfalaid, mikor bemegy kapuidon, a mint be szoktak menni a megtörtött városba.

11. Lovainak körmeivel tapodja meg minden utczádat, népedet fegyverrel öli meg, s erősséged oszlopai a földre dőlnek.

Jer. 47,3., Ésa. 5,28.

12. És prédára hányják gazdagságodat, és elragadozzák árúidat, és letörik kőfalaidat, s gyönyörűséges házaidat lerontják, és köveidet és fáidat, s még porodat is a víz közepére hányják.

Ezék. 26,4.

13. És megszüntetem éneklésed hangosságát, és cziteráid zengése nem hallatik többé.

Ésa. 24,8.

14. És kopasz sziklává teszek; hálók kivető helye leszel, hogy többé meg ne építsenek; mert én, az Úr szóltam, ezt mondja az Úr Isten.

15. Így szól az Úr Isten Tírúsnek: Bizonyára a te romlásod zuhanásától, mikor a sebesültek nyögnek, mikor a te benned valók öltön-ölettetnek, megrendülnek a szigetek!

16. És leszáll királyi székéről a tenger minden fejedelme, és elvetik köntöseiket, s hímes ruháikat levetik: rettegésekbe öltöznek, a földön ülnek és rettegnek minden szempillantásban, s elborzadnak miattad.

17. És gyászéneket kezdenek rólad, és ezt mondják néked: Mimódon veszél el te, a kit laknak a tengerekről, te híres-neves város, mely hatalmas vala a tengeren, ő és lakosai, a kik félelmökre valának minden mellettök lakozóknak!

18. Ímé, rettegnek a szigetek zuhanásod napján, és megfélemlenek a tengerben való szigetek ilyen véged miatt.

19. Mert azt mondja az Úr Isten: Mikor én téged elpusztult várossá teszek, mint a mely városokat nem laknak; mikor a mélység árját felhozom reád, hogy beborítsanak a sok vizek:

20. Akkor levonszlak téged azokkal, kik sírgödörbe szállanak, a hajdan népéhez; és lakatlak téged a mélységek országában, a hajdan pusztaságaiban, együtt azokkal, a kik sírgödörbe szálltak, hogy többé senki ne lakják benned. És ha megmutattam dicsőségemet az élőknek földén:

21. Rémségesen cselekszem veled és nem leszel; s keresni fognak, de többé örökké meg nem találnak, ezt mondja az Úr Isten.

27.

1. És lón az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Te pedig, embernek fia, kezdj gyászéneket Tírusról.

3. És mondjad Tírúsnek: Ki lakol a tenger révhelyein, ki a népek között kereskedik sok sziget felé, így szól az Úr Isten: Oh Tírús, te ezt mondtad: Én tökéletes szépségben vagyok.

Ezék. 27,4., Ezék. 27,11.

4. A tengerek szívében vannak határaid, építőid tökéletessé tették szépségedet.

Ezék. 27,25.

5. Senir cziprusaiból építették mindkét oldaladat, czédrust hoztak a Libánonról, hogy árbócfát csináljanak néked.

6. Básán cserfáiból csinálták evezőidet; evezőpadjaidat a cziprusiak szigeteiről való sudar czédrusba foglalt elefántcsontból csinálták.

Ésa. 2,13.

7. Égyiptomi hímes fehér gyolcs vala vitorlád, hogy legyen zászlód; Elisának szigeteiről való kék és piros bíbor volt sátrad borítékja.
8. Sidon és Arvad lakói voltak evezőid; a te bölcseid, oh Tírus, kik benned valának, azok voltak kormányosaid.
9. Gebal vénei és bölcsei voltak benned, kik hasadékaidat javígtaták; a tenger minden hajója és hajósa volt benned, hogy kicseréljék árúidat.
10. Perzsák és lidiaiak és libiaiak voltak seregedben hadakozó férfaid, paizst és sisakot függesztettek fel benned, a mik ékessé tevének.
11. Arvad fiai és sereged voltak kőfalaidon köröskörül, és kemény vitézek voltak tornyaidban; paizsaikat felfüggesztették kőfalaidon köröskörül, mik tökéletessé tették szépségedet.
12. Tarsis volt a te kereskedőtársad, sok különféle gazdagsága miatt: ezüstöt, vasat, ónt és ólmot adtak ők árúidért.

Ésa. 23,1.

13. Jáván, Tubál és Mések, ezek a te kalmáraid; rabszolgákat és rézedényeket adtak cserébe árúidért.
14. Tógarma házából lovakat és lovagokat és öszvéreket adtak néked árúkul.
15. Dedán fiai a te kalmáraid, sok sziget kereskedése van hatalmad alatt, elefántcsont-szarukat és ébenfát hoztak néked adóba.
16. Arám a te kereskedőtársad mesterműveid sokasága miatt; gránátot, bíbort, hímes ruhákat, fehér gyolcsot, korálokat és rubint adtak ők árúidért.
17. Júda és Izráel földe ezek a te kalmáraid; búzát Minnithből és édes süteményt és mézet és olajat és balzsamot adtak csereárúidért.

1 Kir. 5,2., 1 Kir. 5,3.

18. Damaskus a te kereskedőtársad mesterműveid sokaságában, sok különféle gazdagságod miatt, - Helbon borával és hófehér gyapjúval.
19. Vedán és Jáván Uzálból adtak árúidért: kovácsolt vasat, kásiát és jó illatú nádat, ezeket csereárúidért.
20. Dedán a te kalmárod, lovagláshoz való nyeregtakarókkal.
21. Arabai és Kédár fejedelmei, ők mindnyájan hatalmad alatt kereskedének; bárányokkal, kosokkal és bakokkal kereskedének veled.

Zsolt. 120,5., 1 Móz. 25,12., 1 Móz. 25,15.

22. Séba és Raema kalmárai a te kalmáraid; mindenféle drága fűszerszámokat és mindenféle drágaköveket és aranyat adtak ők árúidért.

1 Kir. 10,1., 1 Kir. 10,10.

23. Hárán és Kanne és Eden, Seba kalmárai, Assiria és Kilmad mind a te kereskedőtársad.
24. Ezek a te kalmáraid tökéletes árúkkal, bíbor és hímes köntösökkel és drága ruháknak kötelekkel egybekötött és czédrusfából csinált szekrényeivel, a te sokadalmadban.
25. Tarsis hajói hordozták árúidat, és megtelél, és felette igen híressé levél a tengerek szívében.
26. Nagy vizekre vivének téged a te evezőid, a keleti szél összetört téged a tengerek szívében.

Ezék. 17,10., Ezék. 28,2.

27. Gazdagságod és árúid, csereárúid, hajósaid és kormányosaid, hasadékaid javígtatói és csereárúid árusai és minden hadakozó férfaid, a kik benned vannak, és minden benned való sokaság, beleesnek a tenger szívébe zuhanásod napján.
28. Kormányosaid kiáltásának hangjára megrendülnek a mezőségek.

Ezék. 26,10., Ezék. 26,15.

29. És kiszállnak hajóikból mindnyájan, kik az evezőt fogják, hajósok és a tengernek minden kormányosi a szárazföldre lépnek.
30. És hallatják fölötted hangjokat, s keservesen kiáltanak, s port hintenek fejükre, hamuban fetrengenek.

Jer. 6,26.

31. És kopaszra nyiratkoznak miattad, és zsákba övezkednek, és sírnak feletted lelki keserűségben keserves sírással.
32. És kezdenek fölötted fájdalomukban gyászéneket, és így énekelnek rólad: Ki volt olyan, mint Tírus? mely most mint temető a tenger közepette!
33. Mikor kimennek vala árúid a tengerekből, sok népet megelégitél; gazdagságod és csereárúid sokaságával meggazdagítád a földnek királyait.

34. Most összeomlottál a tengerekről le a vizek mélységébe, csereárúid és egész sokaságod benned elsüllyedt.
35. A szigetek minden lakosai elborzadnak miattad, s királyaik iszonyodva megiszonyodnak, arcaik rángatóznak.
36. A népek közt való kereskedők füttyölnek feletted. Rémségessé lettél, s többé örökké nem leszel!
1 Kir. 9,8., Ezék. 26,21.

28.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
2. Embernek fia! mondjad Tírus fejedelmének: Ezt mondja az Úr Isten: Mivelhogy felfuvalkodott szíved és ezt mondtad: Isten vagyok én, Isten székében ülök a tengerek szívében, holott csak ember vagy és nem Isten, mégis olylyá tevéd szíved, minő az Isten szíve,
Ezék. 28,6., Ésa. 31,3., Ésa. 47,8., 2 Thess. 2,4.
3. Lám, hát bölcsőbb volnál te Dánielnél! Semmi elrejtett dolog nem homályos néked!
Dán. 2,26., Dán. 2,47.
4. Bölcseségeddel és értelmekkel gyűjtöttél magadnak gazdagságot, gyűjtöttél aranyat s ezüstöt kincses házaidba.
Ezék. 28,3., Ezék. 28,5., Ezék. 28,12., Zak. 9,12.
5. Bölcseségednek nagy voltával kereskedésed közben megsokasítád gazdagságodat, és felfuvalkodott szíved gazdagságod miatt.
Zsolt. 62,1., Dán. 4,27.
6. Ezokáért így szól az Úr Isten: Mivel olylyá tevéd szíved, minő az Isten szíve:
Ezék. 28,2.
7. Azért ímé, hozok reád idegeneket, a nemzetek legkegyetlenebbjeit, és kivonszák fegyvereiket bölcseséged szépsége ellen, és megfertéztetik fényességedet.
8. A sírgödörbe szállítanak alá, s meghalsz a megölettek halálával a tengerek szívében.
9. Vajjon mondván mondod-é megöliéd előtt: Isten vagyok én? holott ember vagy és nem Isten a téged átütőnek kezében!
10. Körülmetéletlenek halálával halsz meg, idegeneknek keze által. Mert én szóltam, ezt mondja az Úr Isten.
Ezék. 31,18.
11. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
12. Embernek fia! kezdj gyászéneket Tírus királyáról, és mondd néki: Így szól az Úr Isten: Te valál az arányosság pecsétgyűrűje, teljes bölcseséggel, tökéletes szépségben.
Ezék. 28,3.
13. Édenben, Isten kertjében voltál; rakva valál mindenféle drágakövekkel: karniollal, topázzal és jáspissal, társiskővel és onixsal, berillussal, zafirral, gránáttal és smaragddal; és karikáid mesterkézzel és mélyedéseid aranyból készültek ama napon, melyen teremtetél.
Ezék. 27,5., Ezék. 27,27.
14. Valál felkent oltalmazó Kérub; és úgy állattalak téged, hogy Isten szent hegyén valál, tüzes kövek közt jártál.
15. Feddhetetlen valál útaidban attól a naptól fogva, melyen teremtetél, míg gonoszság nem találtaték benned.
16. Kereskedésed bősége miatt belső erőszakossággal telt meg és vétkezél; azért levetélek téged az Isten hegyéről, és elvesztélek, te oltalmazó Kérub, a tüzes kövek közül.
Ezék. 28,14.
17. Szíved felfuvalkodott szépséged miatt; megrontottad bölcseségedet fényességedben; a földre vetettelek királyok előtt, adtalak szemök gyönyörűségére.
Ezék. 28,15., Ezék. 28,13.
18. Vétkeid sokaságával kereskedésed hamisságában megfertéztetted szenthelyeidet; azért tüzet hoztam ki belsődből, ez emésztett meg téged; és tevélek hamuvá a földön mindenek láttára, a kik reád néznek.
19. Mindnyájan, a kik ismertek a népek közt, elborzadnak miattad; rémségessé lettél, s többé örökké nem leszel!
Ezék. 27,36.
20. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
21. Embernek fia! vesd tekintetedet Sidonra, és prófétálj ellene.

22. És mondjad: Így szól az Úr Isten: Ímé, én ellened megyek, Sidon, és megdicsőítem magamat közepetted, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor ítéleteket cselekszem benne, és megszentelem magamat benne.

3 Móz. 10,1., 3 Móz. 10,3.

23. És bocsáték reá döghalált és vért utczáira, és sebesültek hullanak el benne fegyver miatt, mely reá jó mindenfelől; hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

Ezék. 32,30.

24. És ne legyen többé Izráel házának szúró tövise és fájdalomszerző tüskéje mindazok között, kik körülöttök vannak, kik őket megvetik, és tudják meg, hogy én vagyok az Úr.

4 Móz. 35,55., 4 Móz. 35,56.

25. Így szól az Úr Isten: Mikor egybegyűjtöm Izráel házát a népek közül, kik közé szétszórtattak, akkor megszentelem magamat rajtok s pogányok szeme láttára, és laknak az ő földjökön, melyet adtam Jákóbnak, az én szolgálómnak.

Jer. 25,12., Zsolt. 127,1., Zsolt. 127,3.

26. És laknak azon bátorsággal, és házakat építenek s szőlőket plántálnak, és laknak bátorsággal, mikor ítéleteket cselekedtem mindazokon, kik őket megvetik vala ő körülöttök, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, az ő Istenök.

Jer. 31,4., Jer. 31,6.

29.

1. A tizedik esztendőben, a tizedik hónapban, a hónap tizenkettedikén lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! vesd tekintetedet a Faraóra, Égyiptom királyára, és profétálj ellene és egész Égyiptom ellen.

Jer. 43,8., Jer. 43,13.

3. Szólj és mondjad: Így szól az Úr Isten: Ímé, én ellened megyek, Faraó, Égyiptom királya, te nagy krokodil, a ki fekszik folyói közepette, a ki ezt mondja: Enyém az én folyóm, és én teremtettem magamnak.

Zsolt. 74,13., Zsolt. 74,14., Ésa. 51,9.

4. És horgokat vetek szádba, és azt cselekszem, hogy folyóid halai odaragadjanak pikkelyeidhez, és kivonszlak folyóid közepéből, és folyóid minden halait, melyek odaragadnak pikkelyeidhez.

Ésa. 37,29.

5. És kivetlek a pusztába téged és folyóid minden halát; a mező színére esel; egybe nem szedetel s nem gyűjtetel; a földi vadaknak s az égi madaraknak adlak eledelül.

Ezék. 32,4.

6. És megtudják mindnyájan Égyiptom lakói, hogy én vagyok az Úr. Mivelhogy ők nádszál-bot valának Izráel házának;

2 Kir. 18,21., Ésa. 36,6.

7. Melyet ha megfognak kezökkel, összetörsz, s felhasítod egész vállokat, s ha reád támaszkodnak, összeroppansz, s megrázod egész derekodat:

8. Ezokáért így szól az Úr Isten: Ímé, hozok ellened fegyvert, és kivágok belőled embert és barmot.

Jer. 43,10., Jer. 43,11.

9. És legyen Égyiptom földje pusztasággá és sivataggá, és megtudják, hogy én vagyok az Úr. Mivelhogy azt mondja: A folyó enyém, és én teremtettem:

Ezék. 29,3., Ezék. 28,2.

10. Ezokáért ímé, én ellened megyek, és folyóid ellen, és teszem Égyiptom földjét nagy pusztaságok pusztaságává Migdoltól fogva Siénéig, és Szerecsenország határáig.

11. Ne menjen át azon emberi láb, se baromi láb ne menjen át rajta, és ne lakják negyven esztendeig.

12. És adom Égyiptom földjét pusztaságra az elpusztult földek között, s városai lesznek az elpusztult városok közt pusztaságban negyven esztendeig, és eloszlatom az égyiptomiakat a nemzetek közé, s szétszórom őket a tartományokba.

Ezék. 30,6., Ezék. 30,7.

13. Mert így szól az Úr Isten: Negyven esztendő múlva egybegyűjtöm az égyiptomiakat a népek közül, kik közé szétszórtattak.

Ezék. 30,6., Ezék. 30,7.

14. És visszahozom Égyiptom foglyait s visszaviszem őket Pathrós földjére, az ő eredetök földjére, és ott lesznek alacsony királyság.

15. A többi királyságokhoz képest alacsony leszen s többé nem emeli magát a nemzetek fölé; és megkevesbítem őket, hogy el ne tapodják a nemzeteket.

16. És nem lesz többé Izráel házána bizodalma, mely vétetre emlékeztessen engem, midőn feléje hajlanak, és megtudják, hogy én vagyok az Úr Isten.

17. És lőn a huszonhetedik esztendőben, az első hónapban, a hónap elsején, lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

18. Embernek fia! Nabukodonozor Babilon királya nagy fáradsággal fárasztotta seregét Tírus ellen: minden fő megkopaszult és minden váll feltört, de jutalma nem lőn néki és seregének Tírusból a fáradságért, a melylyel miatta fáradt.

Ésa. 43,3.

19. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Ímé, én Nabukodonozornak a babiloni királynak adom Égyiptom földjét, és elviszi gazdagságát, s elragadja ragadományát, s elpredálja predáját, és ez lesz jutalma seregének.

20. Fizetésül, a melyért fáradt, adom néki Égyiptom földjét, mert értem cselekedtek, ezt mondja az Úr Isten.

21. Azon a napon szarvat sarjasztok Izráel házána, és a te szádat megnyitom közöttök, és megtudják, hogy én vagyok az Úr.

Zsolt. 92,11., Zsolt. 132,17.

30.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! prófétálj és mondd: Így szól az Úr Isten: Jajgassatok! Jaj annak a napnak!

3. Mert közel egy nap és közel az Úrnak napja, felhőnek napja, a pogányok ideje lesz az.

4. És bemegy a fegyver Égyiptomba, és lesz reszketés Szerecsenországban, mikor hullanak a sebesültek Égyiptomban, és elviszik gazdagságát, s elrontatnak fundamentomai.

Ezék. 29,10.

5. A szerecsenek s a libiaiak s a lidiaiak és az egész gyülevész és Kúb és a frigy földének fiai velök együtt fegyver miatt hullnak el.

Ésa. 20,3., Ésa. 20,6., Ésa. 43,3., Jer. 46,9., Jer. 46,10.

6. Így szól az Úr: És elessenek, a kik Égyiptomot támogatják, és alászálljon erősségének kevélysége: Migdoltól fogva Siénéig fegyver miatt hullanak el benne, ezt mondja az Úr Isten.

Ezék. 29,10.

7. És elpusztulnak elpusztult tartományok között, és városai elpusztult városoknak közepette lesznek.

8. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor tüzet vetek Égyiptomra, és összetörök minden segítője.

Jer. 43,12.

9. Azon a napon követek mennek ki előttem hajókon a bátorságban lakó Szerecsenország elrémítésére, s leszen rettegés bennök Égyiptom ama napján; mert ímé jön!

Ésa. 43,3.

10. Ezt mondja az Úr Isten: És megszüntetem Égyiptom lármáját Nabukodonozor, babiloni király keze által.

Jer. 43,10., Jer. 43,13.

11. Ő és az ő népe ő vele együtt, a nemzetek legkegyetlenebbjei, elhoznak a föld elvesztésére, és kivonszák fegyveröket Égyiptom ellen, és betöltik a földet megölettekkel.

12. És a folyóvizeket kiszárasztom, és eladom a földet gonoszok kezébe, és elpusztítom a földet s teljességét idegenek keze által, én, az Úr szólottam.

13. Így szól az Úr Isten: És elvesztem a bálványokat és megszüntetem a bálványképeket Nófból s a fejedelmet Égyiptom földjéről, nem leszen többé, és bocsátok félelmet Égyiptom földjére.

Ésa. 19,1., Jer. 46,13., Jer. 46,17.

14. És elpusztítom Pathróst, s vetek tüzet Zoánra, és teszek ítéletet Nóban.

Jer. 44,1.

15. És kiöntöm haragomat Sinre, Égyiptom erősségére, és kivágom a sokaságot Nóból.

16. És vetek tüzet Égyiptomra, kínok közt vergődik Sin, és Nó megtörik és Nófba betörnek fényes nappal.

17. Aven és Fibéséth ifjai fegyver miatt hullanak el, és ők magok fogságra mennek.

18. És Tehafneheszben megsötétedik a nap, mikor ott összetöröm Égyiptom pálczáját, és megszünik benne erejének kevélysége, őt magát felhő takarja el, és leányai fogságra mennek.

Jer. 43,8., Jer. 43,10.

19. És cselekszem ítéleteket Égyiptomban, és megtudják, hogy én vagyok az Úr.

20. És lőn a tizenegyedik esztendőben, az első hónapban, a hónap hetedikén, lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

Ezék. 31,1.

21. Embernek fia! A Faraónak, Égyiptom királyának karját eltörtem, és ímé be nem kötötték, hogy megorvosolják, hogy tegyenek körülkötést reá, hogy megerősödjék fegyverfogásra.

22. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Ímé, a Faraó ellen megyek, Égyiptomnak királya ellen, és eltöröm mind a két karját, azt, amely még erős, és azt, amely már eltörött, s elejtetem vele kezéből a fegyvert.

23. És eloszlatom az Égyiptombelieket a nemzetek közé, és szétszórom őket a tartományokba.

Ezék. 29,12.

24. És megerősítem Babilon királyának karjait, és adom az én fegyveremet kezébe, és eltöröm a Faraó karjait, és nyögni fog előtte, mint a megsebesültek szoktak.

Ezék. 32,2., Ezék. 32,9., Ezék. 32,11.

25. Megerősítem azért Babilon királyának karjait, a Faraó karjai pedig leessenek, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor adom fegyveremet Babilon királyának kezébe, hogy azt kinyújtsa Égyiptomnak földje ellen.

Jer. 43,8., Jer. 43,13.

26. És eloszlatom az egyiptomiakat a nemzetek közé, és szétszórom őket a tartományokba, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

Ezék. 30,23., Ezék. 29,12.

31.

1. És lőn a tizenegyedik esztendőben, a harmadik hónapban, a hónap elsején, lőn az Úr szava hozzám, mondván:

Ezék. 30,20.

2. Embernek fia! szólj a Faraónak, Égyiptom királyának és az ő sokaságának: Kihez vagy hasonló a te nagyságodban?

3. Ímé, Assúr czédrus vala a Libánonon, szép ágakkal és sűrű galyaival árnyékot tartó s magas növésű, melynek felhőkig ért a teteje.

2 Kir. 16,8., 2 Kir. 16,9., 2 Kir. 17,6., 2 Kir. 18,13., Dán. 4,17., Dán. 4,19.

4. Víz nevelte nagygyá, a mélység vizei tették magassá, folyóikkal körüljárták ültetése földjét, s csak folyásaikat bocsáták a mező egyéb fáihoz.

5. Ennekokáért lőn magasb növése a mező minden fájánál: s megsokasulának ágai, s hosszúra nevedének galyai a sok víztől, midőn kiterjeszté azokat.

6. Az ő ágain csinál vala fészket minden égi madár, és galyai alatt fiadzott a mező minden vada, s árnyékában lakik vala sokmindenféle nép.

Dán. 4,18.

7. És széppé lőn magasságával, hosszan kiterjedt ágaival, mert gyökere sok víz felé nyúlik vala.

8. A czédrusok el nem takarák őt az Isten kertjében, a cziprusok nem valának hasonlók ágaihoz, s a platánoknak nem valának olyan galyai, mint néki; Isten kertjében egy fa sem vala hasonló hozzá az ő szépségében.

1 Móz. 2,8.

9. Széppé tóm őt az ő sok ágaival, úgy hogy irigykedett rá Éden minden fája az Isten kertjében.

10. Ennekokáért így szól az Úr Isten: Mivelhogy magasra nevedtedél, és fölemelé tetejét a felhők közé, és szíve felfuvalkodott az ő magasságában:

11. Azért adom őt a nemzetek urának kezébe, bánják el vele, gonoszságáért kiűztem őt.

Náh. 3,1., Náh. 3,7.

12. És kivágták őt az idegenek, a nemzetek legkegyetlenebbjei és leterítették. A hegyekre és minden völgyekbe hullottak ágai, és összetörtek galyai a föld minden mélységében, és leszállt árnyékából a föld minden népe, és ott hagyták őt.

Ezék. 28,7., Ezék. 30,11.

13. Ledől tőrzsökén lakik vala minden égi madár, és ágaihoz gyűl vala a mező minden vada;

14. Azért, hogy magasra ne nevedjék egy víz mellett való fa se, és föl ne emelje tetejét a felhők közé; hogy ne bízzék önmagában kevélyen senki a vízvók közül; mert mindnyájan halálra adattak a mélység országába az emberek fiai közt azokhoz, a kik sírgödörbe szálltak.

15. Így szól az Úr Isten: Azon a napon, a melyen sírba aláméne, gyászba öltöztetem miatta a mélység vizeit, és megtartóztatám folyóikat, úgy hogy a sok víz elzáraték, s meggyászoltatám őt a Libánonnal, és a mező minden fája elepede miatta.

16. Zuhanásának hangja miatt megreszkettetem a nemzeteket, mikor leszállítám őt a sírba együtt velök, kik sírgödörbe szállnak; és vígasztalást vón a mélység országában Éden minden fája, a Libánon szépsége és java, minden vízivó.

Ésa. 14,9., Ésa. 14,12., Ésa. 36,1., Ésa. 37,36., Ésa. 37,38.

17. Ezek is alászállottak vele a sírba azokhoz, a kik fegyverrel ölettek meg, s a kik mint segítőársai árnyékában ülének a nemzetek között.

18. Kihez vagy hát hasonló dicsőségben és nagyságban Éden fáí közt!? Hiszen le fogsz szállíttatni Éden fáival a mélység országába; körülméletlenül közt feküszöl együtt a fegyverrel megölettekkel. A Faraó ez és minden sokasága, ezt mondja az Úr Isten.

Ezék. 28,10.

32.

1. És lón a tizenkettedik esztendőben, a tizenkettedik hónapban, a hónap elsején, lón az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! kezdj gyászéneket a Faraóról, Égyiptom királyáról, és mondd néki: Nemzetek fiatal oroslánja, elvesztél; hiszen te olyan valál, mint a krokodil a tengerekben, mert kijövéél folyóidon és megháborítád lábaiddal a vizeket és felzavartad folyóikat.

3. Így szól az Úr Isten: Ezért kivetem rád hálómat sok nép serege által, és kihúznak téged varsámban.

Ezék. 12,13., Ezék. 29,3., Ezék. 29,4.

4. És leterítlek a földre, a mezőség színére vetlek, és reád szállítom az ég minden madarát, s megelégitem belőled az egész föld vadait.

Ezék. 29,5.

5. S vetem húsodat a hegyekre, és betöltöm a völgyeket rothadásoddal.

6. És megítatom áradásod földjét véredből mind a hegyekig, s mélységek megtelnek belőled.

Ezék. 29,3.

7. És mikor eloltalak, beborítom az eget, s csillagait besötétítem, a napot felhőbe borítom, és a hold nem fényeskedik fényével.

Ésa. 13,9., Ésa. 13,10.

8. Minden világító testet megsötétítek miattad az égen, és bocsátok sötétséget földedre, ezt mondja az Úr Isten.

9. És megsomorítom sok nép szívét, ha elhíresztelek romlásodat a nemzetek között, a földeken, a melyeket nem ismersz.

10. És cselekszem, hogy elborzadjanak miattad a sok népek, s királyaik rémüljenek el rémüléssel miattad, mikor villogtatom fegyveremet előttök, s remegni fognak minden szempillantásban, kiki az ő életéért, zuhanásod napján.

Ezék. 30,24., Ezék. 30,25.

11. Mert így szól az Úr Isten: A babiloni király fegyvere jön reád.

12. Vitézeknek fegyvereivel hullatom el sokaságodat, ők a népek legkegyetlenebbjei mindnyájan; és elpusztítják Égyiptom kevélységét, és elvész minden sokasága.

Ezék. 31,12.

13. És elvesztem minden barmát a sok vizek mellől, és nem zavarja fel azokat többé ember lába, sem barmok körme azokat föl nem zavarja.

14. Akkor meghiggasztom vizeiket, és folyóikat, olajként folyatom, ezt mondja az Úr Isten,

15. Mikor Égyiptom földjét pusztasággá teszem, és kipusztul a föld teljességéből, mert megverek minden rajta lakót, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

16. Gyászéneket ez és sírva énekeljék; a népek leányai énekeljék sírva; Égyiptomról és minden sokaságáról énekeljék sírva, ezt mondja az Úr Isten.

17. És lőn a tizenkettedik esztendőben, a hónap tizenötödikén, lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
18. Embernek fia! sírj Égyiptom sokaságán, és szállítsd alá őt te és a hatalmas nemzetek leányai a mélységek országába azokhoz, kik sírgödörbe szálltak.

Jer. 1,10.

19. Kinél nem voltál volna kedvesebb? Szállj alá, hadd fektessenek a körülmetéletlenek mellé!

Ezék. 28,10., Ezék. 31,18.

20. A fegyverrel megölettek közt essenek el! A fegyver átadatott; húzzátok lefelé őt és minden sokaságát!

Ezék. 32,10., Ezék. 32,12.

21. Szólni fognak felőle a vitézek hatalmasai a sír közepéből együtt az ő segítőivel: alászállottak, hogy itt feküdjenek a körülmetéletlenek, mint fegyverrel megöltek!

Ezék. 32,12.

22. Itt van Assúr és egész sokasága, körülte sírjai, mindnyájan megölettek, kik fegyver miatt hulltak el,

Náh. 3,1., Náh. 3,7.

23. A kinek sírjai a sírgödör legmélyén vannak és sokasága az ő sírjai körül van, mindnyájan megölettek, fegyver miatt elestek, kik félelmére valának az élők földjének.

24. Itt van Elám és egész sokasága az ő sírja körül, mindnyájan megölettek, kik fegyver miatt hulltak el, kik alászálltak körülmetéletlenül a mélységek országába, kik félelmére valának az élők földjének, és viselik gyalázatukat azok mellett, kik sírgödörbe szálltak.

Jer. 49,35., Jer. 49,39.

25. A megölettek között vetettek néki ágyat minden sokaságával, körülte vannak ennek sírjai, mindnyájan körülmetéletlenek, fegyverrel megölettek, mert félelmére valának az élők földjének, és viselik gyalázatukat azok mellett, kik sírgödörbe szálltak; a megölettek közé vetették őket!

26. Itt van Mések-Tubál és minden sokasága, körülte vannak ennek sírjai, mindnyájan körülmetéletlenek, fegyverrel megölettek, mert félelmére valának az élők földjének.

27. És nem fekszenek együtt az erősekkel, kik elestek a körülmetéletlenek közül, kik hadiszerszámaikkal szálltak alá a sírba s kiknek az ő fegyvereiket fejük alá tették; mert lőn az ő vétkök csontjaikon, mivelhogy félelmére valának a vitézeknek az élők földjén.

28. Te is a körülmetéletlenek közt rontatol meg, és fekszel a fegyverrel megölettek mellett.

29. Itt van Edom királyaival és minden fejedelmével, kik vettettek erősségökben a fegyverrel megölettekhez, ők a körülmetéletlenekkel fekszenek s azokkal, a kik sírgödörbe szálltak.

Jer. 49,7.

30. Ott vannak észak uralkodói mindnyájan, és minden sidoni, a kik alászálltak a megölettekkel, rettenetes voltukban, erősségökben megszegyenülve; és fekszenek körülmetéletlenül a fegyverrel megölettek mellett, és viselik gyalázatukat a sírgödörbe szálltak között.

Ezék. 28,21., Ezék. 28,24.

31. Ezeket látni fogja a Faraó, és megvigasztalódik minden sokasága felől; fegyverrel ölettek meg a Faraó és minden ő serege, ezt mondja az Úr Isten,

32. Mert félelmére adtam őt az élők földjének; ezért ott vetnek ágyat néki a körülmetéletlenek között, a fegyverrel megölettek mellett, a Faraónak és minden sokaságának, ezt mondja az Úr Isten.

33.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! szólj néped fiaihoz és mondd nekik: Mikor hozándok fegyvert valamely földre, és a föld népe választ egy férfit ő magok közül, és őt őrállójokká teszik:

3. És ő látja jőni a fegyvert a földre, és megfújja a trombitát, és meginti a népet;

4. Ha valaki hallándja a trombitaszót, de nem hajt az intésre, s aztán a fegyver eljő és őt utóléri; az ő vére az ő fején lesz.

5. Hallotta a trombitaszót, de nem hajtott az intésre, tehát az ő vére ő rajta lesz; és ha hajtott az intésre, megmentette lelkét.

6. Ha pedig az őrálló látja a fegyvert jőni, s nem fújja meg a trombitát, és a nép nem kap intést, és eljő a fegyver s utólér közülök valamely lelket, ez a maga vétke miatt éretett utól, de vérét az őrálló kezéből kérem elő.

Ezék. 3,17., Ezék. 3,18.

7. És te, embernek fia, őrállóul adtalak téged Izráel házának, hogy ha szót hallasz a számból, megintsed őket az én nevemben.

Ezék. 3,17., Ezék. 3,18.

8. Ha ezt mondom a hitetlennek: Hitetlen, halálnak halálával halsz meg; és te nem szóláncasz, hogy visszatérítse a hitelent az ő útjáról: az a hitetlen vétke miatt hal meg, de vérét a te kezedből kívánom meg.

9. De ha te meginttetted a hitelent az ő útja felől, hogy térjen meg róla, de nem tért meg útjáról, ő vétke miatt meghal, de te megmentetted a te lelketet.

10. Te pedig, embernek fia, mondjad Izráel házának: Ezt mondjátok, mondván: Bizony a mi bűneink és vétkeink rajtunk vannak, és bennök mi megrothadunk, mimódon éljünk azért?

3 Móz. 26,39.

11. Mondjad nekik: Élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy nem gyönyörködöm a hitetlen halálában, hanem hogy a hitetlen megtérjen útjáról és éljen. Térjete meg, térjete meg gonosz útaitokról! hiszen miért halnátok meg, oh Izráel háza!?

Ezék. 18,32., Ezék. 33,14., Ezék. 33,16., Ezék. 33,19.

12. Te pedig, embernek fia, szólj néped fiaihoz: Az igaznak igazsága meg nem menti őt a napon, a melyen vétkezendik, és a hitetlen hitelensége által el nem esik a napon, melyen megtérend hitelenségéből, és az igaz nem élhet az ő igazsága által a napon, melyen vétkezendik.

Ezék. 18,24.

13. Mikor ezt mondom az igazról: Élven éljen; és ő bízván igazságában, gonoszsgót cselekszik: semmi igazsága emlékezetbe nem jó, és gonoszsga miatt, melyet cselekedett, meghal.

14. S ha mondom a hitetlennek: halállal halsz meg; és ő megtér bűnéből s törvény szerint s igazsgót cselekszik;

15. Zálogot visszaad a hitetlen, rablottat megtérít, az életnek parancsolatiban jár, többé nem cselekedvén gonoszsgót: élven él, és meg nem hal.

16. Semmi ő vétke, melylyel vétkezett, emlékezetbe nem jön neki; törvény szerint és igazsgót cselekedett, élven él.

17. És ezt mondják néped fiai: Nem igazsgós az Úrnak útja; holott az ő útjok nem igazsgós.

18. Mikor az igaz elfordul az ő igazsgától s gonoszsgót cselekszik, meghal a miatt.

19. És mikor a hitetlen elfordul az ő hitelenségétől és törvény szerint s igazsgót cselekszik, él a miatt.

Ezék. 33,11.

20. És azt mondjátok: Nem igazsgós az Úrnak útja: mindeniteket az ő útja szerint ítélem meg, Izráel háza.

Ezék. 18,25., Ezék. 18,27.

21. És lón fogságunknak tizenkettedik esztendejében, a tizedik hónapban, a hónap ötödikén, jöve hozzám egy menekült Jeruzsálemből, mondván: Megvétellett a város!

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,4.

22. És az Úrnak keze lón én rajtam este a menekült eljötté előtt, és megnyitá számat, mikorra az hozzám jöve reggel, és megnyilatkozék szám, s nem valék néma többé.

Ezék. 24,27.

23. És lón az Úr beszéde hozzám, mondván:

24. Embernek fia! azok, kik amaz elpusztított helyeket lakják Izráel földjén, ezt mondják, mondván: Egyetlen egy volt Ábrahám, mikor örökségül kapta a földet, mi pedig sokan vagyunk, nekünk a föld örökségül adatott.

25. Ezokáért mondjad nekik: Ezt mondja az Úr Isten: Véreset esztek, és szemeiteket bálványaitokra emelitek, és vért ontotok; és a földet örökségül kapnátok?

26. Fegyveretekben bízotok, útálatosságot cselekedtetek, és mindenitek az ő felebarátja feleségét megfertéztette; és a földet örökségül kapnátok?

27. Ezt mondjad nekik: Így szól az Úr Isten: Élek én, hogy a kik az elpusztult helyeken vannak, fegyver miatt hullnak el; és a ki a mezőnek színén, azt a vadaknak adtam eledelül, és a kik az erősségekben és a barlangokban vannak, döghalállal halnak meg.

28. És teszem a földet pusztaságok pusztaságává, és megszünik erősségének kevélysége, és puszták lesznek Izráel hegyei, mert nem lesz, a ki átmenjen rajtok.

29. És megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor a földet pusztaságok pusztaságává teszem mindenféle útálatosságukért, melyeket cselekedtek.

30. És te, embernek fia, néped fiai beszélgetnek felőled a falak mellett s a házaknak ajtaiban; és egyik a másikkal szól, kiki az ő atyjafiával, mondván: Jertek, kérlek, és halljátok: micsoda beszéd az, amely az Úrtól jó ki?

31. És eljönnek hozzád, a hogy a nép össze szokott jöni, s oda ülnek elődbe, mint az én népem, és hallgatják beszédidet, de nem cselekeszik, hanem szerelmeskedő énekként veszik azokat ajkokra, szívök pedig nyereség után jár.

Jer. 42,2., Jer. 42,4., Jer. 43,2., Jer. 43,4., Jer. 44,15., Jer. 44,19., 2 Krón. 36,16.

32. És ímé, te olyan vagy nékik, mint valamely szerelmeskedő ének, szép hangú, s mint valamely jó hegedűs; csak hallják beszédidet, de nem cselekszik azokat.

Jer. 13,23., Jer. 18,22.

33. De beteljesednek, mert ímé beteljesednek, megtudják, hogy prófeta volt közöttök.

34.

1. És lőn az Úrnak beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! prófétálj Izráel pásztorai felől, prófétálj és mondjad nékik, a pásztoroknak: Így szól az Úr Isten: Jaj Izráel pásztorainak, a kik önmagokat legeltették! Avagy nem a nyáját kell-e legeltetni a pásztoroknak?

Jer. 1,2.

3. A tejet megettétek, és a gyapjúval ruházkodtatok, a hízottat megöltétek; a nyáját nem legeltettétek.

4. A gyöngéket nem erősítettétek, és a beteget nem gyógyítottátok, s a megtöröttet nem kötözgettétek, s az elűzöttet vissza nem hoztátok és az elvesztettet meg nem kerestétek, hanem keményen és kegyetlenül uralkodtatok rajtok;

1 Pét. 5,2., 1 Pét. 5,3.

5. Szétszóródtak hát pásztor nélkül, és lőnek mindenféle mezei vadak eledelévé, és szétszóródtak;

Jer. 23,2., Jer. 50,6., 1 Pét. 2,25.

6. Tévelygett nyájam minden hegyen s minden magas halmon, és az egész föld színén szétszóródott az én nyájam, s nem volt, a ki keresné, sem a ki tudakozódnék utána.

7. Annakokáért, ti pásztorok, halljátok meg az Úr beszédét:

8. Élek én, ezt mondja az Úr Isten, mivelhogy az én nyájam ragadományyá lőn, és lőn az én nyájam mindenféle mezei vadak eledelévé, pásztor hiányában, és nem keresték az én pásztoraim az én nyájamat, hanem legeltették a pásztorok önmagokat, és az én nyájamat nem legeltették;

Ezék. 34,3.

9. Ennekokáért, ti pásztorok, halljátok meg az Úr beszédét:

10. Így szól az Úr Isten: Ímé, megyek a pásztorok ellen, és előkérem a nyájamat az ő kezökből, s megszüntetem őket a nyáj legeltetésétől, és nem legeltetik többé a pásztorok önmagokat, s kiragadom juhaimat szájokból, hogy ne legyenek nékik ételül.

11. Mert így szól az Úr Isten: Ímé, én magam keresem meg nyájamat, és magam tudakozodom utána.

12. Miképen a pásztor tudakozódik nyája után, a mely napon ott áll elszéledt juhai között; így tudakozodom nyájam után, és kiszabadítom őket minden helyről, a hova szétszóródtak a felhőnek s borúnak napján.

Ezék. 33,21., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11.

13. És kihozom őket a népek közül s egybegyűjtöm a földekről, és beviszem őket az ő földjökre, és legeltetem őket Izráel hegyein, a mélységekben s a föld minden lakóhelyén.

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11.

14. Jó legelőn legeltetem őket, és Izráel magasságos hegyein leszen akluk, ott feküsznek jó akolban, s kövér legelőn legelnek Izráel hegyein.

15. Én magam legeltetem nyájamat, s én nyugosztom meg őket, ezt mondja az Úr Isten;

Ezék. 34,31.

16. Az elvesztettet megkeresem, s az elűzöttet visszahozom, s a megtöröttet kötözgetem, s a beteget erősítem; és a kövéret s erőset elvesztem, és legeltetem őket úgy, mint illik.

17. Ti pedig, én juhaim, így szól az Úr Isten, ímé én ítéletet teszek juh és juh között, a kosok és bakok közt.

18. Avagy kevés-e néktek, hogy a jó legelőt legelítetek, hogy még legelőitek maradékát lábaitokkal eltapodjátok? és hogy a víz tisztáját iszszátok, hogy még a maradékát lábaitokkal felzavarjátok?

19. És az én juhaim a ti lábaitok tapodását legelik, s lábaitok zavarását iszszák!

20. Annakokáért így szól az Úr Isten hozzájuk: Ímé én, én teszek ítéletet kövér és ösztövérv juh között,
21. Mivelhogy oldallal és vállal eltaszítottok és szarvaitokkal előkleltek minden erőtelent, míg szétszórván, azokat kiűzitek;
22. És megtartom az én juhaimat, hogy többé ne legyenek zsákmányul, és ítéletet teszek juh és juh között.
23. És állatok fölérök egyetlenny pásztort, hogy legeltesse őket: az én szolgálmat, Dávidot, ő legelteti őket s ő lesz nékik pásztoruk.

Ésa. 40,10., Ésa. 40,11., Ésa. 42,1., Ésa. 42,4.

24. Én pedig, az Úr, leszek nékik Istenök, és az én szolgálám, Dávid, fejedelem közöttök. Én, az Úr mondtam.

Jer. 30,9., Hós. 3,5.

25. És szerzek ő velök békességnek frigyét, és megszüntetem a gonosz vadakat a földről, hogy bátorságosan lakhassanak a pusztában és alhassanak az erdőkben.

Jer. 31,31., Jer. 31,34., Ésa. 11,6., Ésa. 11,9., Hós. 3,5.

26. És adok reájok és az én magaslatom környékére áldást, és bocsátom az esőt idejében; áldott esők lesznek.

Ésa. 11,9., Jer. 14,2., Jer. 14,4.

27. A mező fája megadja gyümölcsét s a föld megadja termését, és lesznek földjökön bátorságosan, és megtudják, hogy én vagyok az Úr, mikor eltöröm jármok keresztfáit, és kimentem őket azok kezéből, kik őket szolgáltatták.

Ezsd. 1,1.

28. És nem lesznek többé prédául a pogányoknak, s a föld vadai nem eszik meg őket; és laknak bátorságosan, s nem lesz, a ki felijeszze őket.

Ezék. 36,14.

29. És támasztok nékik drága plántaföldet, hogy többé meg ne emésztessenek éhség miatt a földön, s ne viseljék többé a pogányok gyalázatát;

Ésa. 11,1., Ésa. 11,5., Ésa. 11,11., Ésa. 11,14., Jer. 15,2.

30. És megismerik, hogy én, az Úr, az ő Istenök, velök vagyok, és ők népem, Izráel háza, ezt mondja az Úr Isten;

Ezék. 34,24., Ezék. 34,26.

31. Ti pedig az én juhaim, legelőm nyája vagytok, emberek vagytok, én pedig Istenetek, ezt mondja az Úr Isten.

35.

1. És lón az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! vesd tekintetedet Seir hegyére, és prófétájl ellene.

3. És mondd néki: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én ellened megyek, Seir hegye, és kinyújtom kezem reád, s teszek pusztaságok pusztaságává.

5 Móz. 2,4., 5 Móz. 2,5.

4. Városaidat pusztaságra vetem, és te pusztulásra jutsz, és megtudod, hogy én vagyok az Úr.

5. Mivelhogy örökkévaló gyűlölséget tartasz, és odaadád Izráel fiait a fegyver kezébe veszedelmök idején, az utolsó vétek idején;

Ezék. 25,8., Ezék. 25,12., Zsolt. 137,7., 2 Kir. 25,4., 2 Kir. 25,9.

6. Ennekokáért élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy vérré teszek téged, és vér kergessen téged. Te nem gyűlölted a vért, a vér kergessen hát téged.

Ésa. 63,1., Ésa. 63,3.

7. És teszem Seir hegyét pusztaságok pusztaságává, és kiirtom belőle az átmenőt és visszatérőt.

8. És betöltöm hegyeit megölöttjeivel; halmaid és völgyeid és minden mélységed: fegyverrel megölöttek hullanak beléjük.

9. Örök pusztasággá teszek, és városaidat ne lakják, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

10. Mivelhogy ezt mondd: Az a két nemzet és az a két föld enyém lesz és örökségül bírjuk, holott az Úr ott volt;

Zsolt. 83,5., Zsolt. 83,7., Zsolt. 83,13.

11. Annakokáért élek én, ezt mondja az Úr Isten, hogy a te haragod és fölgerjedésed szerint cselekszem veled, a melylyel te cselekedtél irántok való gyűlölségedből; és megjelentem magamat közöttök, mikor megítéllek.

Ezék. 35,9., Zsolt. 83,13.

12. És megtudod, hogy én, az Úr, meghallottam minden szidalmadat, melyeket Izráel hegyei ellen mondtál, mondván: Elpusztultak, nekünk adattak ételül;

Ezék. 25,8.

13. Így kérkedtetek ellenem szátokkal, s szórtátok ellenem beszédeiteket: én meghallottam!

Abd. 1,11., Zsolt. 137,7.

14. Így szól az Úr Isten: Az egész föld örömeire pusztulást hozok rád.

15. A mint te örültél Izráel háza örökségén azért, hogy elpusztult, úgy cselekszem veled; pusztává légy Seir hegye és mind egészen Edom, és megtudják, hogy én vagyok az Úr!

Abd. 1,11., Abd. 1,12.

36.

1. És te, embernek fia, prófétálj Izráel hegyei felől, és mondd: Izráel hegyei, halljátok meg az Úr beszédét,

2. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy ezt mondja az ellenség reátok: Haha! és: Az ősi magasságok a mi örökségünk lőnek.

Ezék. 15,3., Ezék. 15,6., Ezék. 15,8., Ezék. 26,2., Zsolt. 137,7.

3. Ennekokáért prófétálj, és mondd: Ezt mondja az Úr Isten: Azért, mert pusztítanak, és kívánnak titeket mindenfelől, hogy legyetek öröksége a pogányok maradékának, és az emberek rágalmazó ajkára-nyelvére kerültek;

4. Ezokáért, Izráel hegyei, halljátok meg az Úr Isten beszédét! Így szól az Úr Isten a hegyeknek és halmoknak, a mélységeknek és völgyeknek, és az elpusztult romoknak és az elhagyott városoknak, melyek ragadományra és csúfolásra lőnek a pogányok maradékának köröskörül.

5. Azért ezt mondja az Úr Isten: Bizony, féltő szerelmem tüzeiben beszéltem a pogányok maradékai és egész Edom ellen, kik magoknak vették az én földemet örökségül teljes szívöknek örömeivel és lelkök megvetésével, hogy azt néptelenül zsákmányokká tegyék;

Ezék. 35,10.

6. Ezokáért prófétálj Izráel földjéről, és mondd a hegyeknek és halmoknak, a mélységeknek és a völgyeknek: Így szól az Úr Isten: Ímé, féltő szerelmemben és búsulásomban beszélek, mivelhogy a pogányok gyalázását viseltétek;

7. Ennekokáért ezt mondja az Úr Isten: Én fölemelem kezemet! Bizonyára a pogányok, kik körülöttetek vannak, ők viseljék gyalázatukat.

Ezék. 35,7., Ezék. 35,9.

8. Ti pedig, Izráel hegyei, neveljétek ágaitokat és hozzátok gyümölcstöket az én népemnek, Izráelnek, mert közel vannak, hogy hazajőjenek.

Jer. 25,12.

9. Mert ímé, én hozzátok hajlok és hozzátok fordulok, és megmívelnek és bevetnek titeket.

10. És megsokasítom rajtatok az embereket, Izráel házát egészen, és lakják a városokat, és a romokat megépítik.

11. És megsokasítom rajtatok az embereket és barmokat, hogy sokasodjanak és szaporodjanak, és lakatom őket rajtatok, mint régi időtökben, és több jóval lészek hozzátok, mint első napjaitokban, s megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.

12. És járatok rajtatok embereket, az én népemet, Izráelt, és bírjanak téged, s te légy nekik örökségül, s többé nem teszed őket gyermektelenné.

13. Így szól az Úr Isten: Mivelhogy mondják néktek: emberevő vagy és gyermektelenné teszed népedet:

4 Móz. 13,33.

14. Ennekokáért embert nem eszel többé, és népedet gyermektelenné nem teszed többé, ezt mondja az Úr Isten.

Ezék. 34,28.

15. És többé nem hallatom ellened a pogányok gyalázását, és a népek szidalmát többé nem viseled, és nemzetedet többé gyermektelenné nem teszed, ezt mondja az Úr Isten.

16. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

17. Embernek fia! mikor Izráel háza a maga földén lakott, megfertéztette azt életével és cselekedeteivel; mint a havi betegség tisztátalansága, olyan vala élete előttem.

2 Kir. 17,15., 2 Kir. 17,19., 2 Kir. 21,15., 2 Kir. 21,16., 3 Móz. 12,2.

18. És kiöntém haragomat reájok a vérért, a melyet ontottak a földre, és bálványaikkal megfertéztették azt.

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11.

19. És eloszlátam őket a pogányok közé, és szétszóratának a tartományokba, életök és cselekedeteik szerint ítéltem meg őket.

20. És bemenvén a pogányokhoz, a kikhez menének, megfertéztették az én szent nevemet, mikor ezt mondták rólok: az Úr népe ezek, és az ő földéről jöttek ki!

Jer. 44,15., Jer. 44,19., Róm. 2,24.

21. Ekkor könyörültem szent nevemért, melyet megfertéztetett Izráel háza a pogányok közt, a kikhez menének.

22. Ennekokáért monddj Izráel házának: Ezt mondja az Úr Isten: Nem ti érettetek cselekszem, Izráel háza, hanem az én szent nevemért, melyet ti megfertéztetetek a pogányok között, a kik közé menétek.

5 Móz. 9,5., Ésa. 33,25.

23. És megszentelem az én nagy nevemet, mely megfertéztetett a pogányok között, melyet ti fertéztetetek meg köztök; és megtudják a pogányok, hogy én vagyok az Úr, ezt mondja az Úr Isten, mikor megszentelem magamat rajtatok az ő szemök láttára.

Zsolt. 126,2.

24. És fölveszlek titeket a pogányok közül, s egybegyűjtelek titeket minden tartományból, és beviszlek titeket a ti földetekre.

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11., Ezsdr. 3,10., Ezsdr. 3,11.

25. És hintek reátok tiszta vizet, hogy megtisztuljatok, minden tisztátalanságtoktól és minden bálványaitoktól megtisztítlak titeket.

Ésa. 4,3.

26. És adok néktek új szívet, és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből, és adok néktek hússzívet.

Ezék. 11,18., Ezék. 11,20.

27. És az én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az én parancsolataimban járjatok és az én törvényeimet megőrizzék és betöltsék.

28. És laktok azon a földön, melyet adtam atyáitoknak, és lesztek nékem népem s én leszek néktek Istenetek.

29. És megtartalak titeket minden tisztátalanságotoktól, és előhívom a gabonát és megsokasítom azt, és nem adok reátok éhséget.

30. És megsokasítom a fa gyümölcsét és a mező termését, hogy többé ne viseljétek az éhségnek gyalázatját a pogányok között.

Ezék. 4,9., Ezék. 4,17.

31. És megemlékeztek a ti gonosz útaitokról és cselekedeteitekről, melyek nem voltak jók, és megútáljátok ti magatokat vétkeitek és útálatosságaitok miatt.

Jer. 17,2.

32. Nem ti érettetek cselekszem, ezt mondja az Úr Isten, tudotokra legyen! Piruljatok és szégyenüljete meg útaitok miatt, Izráel háza!

Ezék. 36,22.

33. Ezt mondja az Úr Isten: Azon a napon, melyen megtisztítlak titeket minden vétkektől, azt cselekszem, hogy lakják a városokat, és a romok megépíttetnek.

Ésa. 4,3.

34. És az elpusztult földet mívelik, a helyett, hogy pusztán hevert minden átmenő szeme láttára;

35. És ezek mondják: Ez a föld, ez az elpusztult, olyanná lett, mint az Éden kertje, és a rommá lett s elpusztult s lerontott városokat megerősítve lakják.

1 Móz. 2,8., 1 Móz. 2,9., Ésa. 33,20., Ésa. 33,24.

36. És megtudják a pogányok, a kik körülöttetek megmaradtak, hogy én, az Úr építettem meg a lerontottakat s plántáltam be a pusztaságot. Én, az Úr mondtam és megcselekedtem.

37. Így szól az Úr Isten: Még arra nézve is kérni hagyom magamat Izráel házának; hogy cselekedjem ő velök: Megsokasítom őket, mint a nyáját, emberekkel.

38. Mint az áldozatra szentelt juhok, mint a Jeruzsálem juhai az ő ünnepein, így lesznek a rommá lett városok teljesek emberek nyájával; és megtudják, hogy én vagyok az Úr.

1. Lőn én rajtam az Úrnak keze, és kivitt engem az Úr lélek által, és letőn engem a völgynek közepette, mely csontokkal rakva vala.
2. És átvitt engem azok mellett köröskörül, és ímé, felette sok vala a völgy színén, és ímé, igen megszáradtak vala.
3. És monda nékem: Embernek fia! vajjon megélednek-e ezek a tetemek? és mondék: Uram Isten, te tudod!
Ezék. 37,11., Ezék. 37,12.
4. És monda nékem: prófétálj e tetemek felől és mondjad nékik: Ti megszáradt tetemek, halljátok meg az Úr beszédét!
5. Így szól az Úr Isten ezeknek a tetemeknek: Ímé, én bocsátok ti belétek lelket, hogy megéledjete.
6. És adok reátok inakat, és hozok reátok húst, és bőrrel beborítlak titeket, és adok belétek lelket, hogy megéledjete, és megtudjátok, hogy én vagyok az Úr.
7. És én prófétálék, a mint parancsolva vala nékem. És mikor prófétálnék, lőn zúgás és ímé zörgés, és egybemenének a tetemek, mindenik tetem az ő teteméhez.
8. És látám, és ímé inak valának rajtok, és hús nevededett, és felül bőr borította be őket; de lélek nem vala még bennök.
9. És monda nékem: Prófétálj a léleknek, prófétálj embernek fia, és mondjad a léleknek: Ezt mondja az Úr Isten: A négy szelek felől jőjj elő lélek, és lehelj ezekbe a megölettekbe, hogy megéledjenek!
10. És prófétálék a mint parancsolá. És beléjük méne a lélek s megéledének, s állának lábaikra, felette igen nagy sereg.
11. És monda nékem: Embernek fia! ezek a tetemek az Izráel egész háza. Ímé, ezt mondják: Elszáradtak a mi csontjaink és elveszett a mi reménységünk; kivágattunk!
12. Annakokáért prófétálj, és mondjad nékik: Így szól az Úr Isten: Ímé, én megnyitom a ti sírjaitokat és kihozlak titeket sírjaitokból, én népem! s beviszlek titeket Izráel földjére.
Ésa. 26,19., Zak. 9,11.
13. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, mikor megnyitándom sírjaitokat és kihozlak titeket sírjaitokból, én népem!
14. És adom az én lelkemet belétek, hogy megéledjete, és leteszlek titeket a ti földetekre, és megtudjátok, hogy én, az Úr, szóltam és megcselekedtem, ezt mondja az Úr Isten.
15. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:
16. És te, embernek fia, végy magadnak fát, és írd ezt reá: Júdáé és Izráel fiaié, az ő társaié; és végy egy másik fát, és írd ezt reá: Józsefé, Efraim fája és az egész Izráel házáé, az ő társaié.
17. És tedd együvé azokat, egyiket a másikhoz egy fává, hogy egygyé legyenek kezedben.
18. És ha mondják néked a te néped fiai, mondván: Avagy nem jelented-e meg nekünk, mit akarsz ezekkel?
19. Szólj nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én fölveszem a József fáját, mely Efraim kezében van, és Izráel nemzetségeit, az ő társait, és teszem őket ő hozzá, a Júda fájához, és összeteszem őket egy fává, hogy egygyé legyenek az én kezemben.
1 Kir. 11,29., 1 Kir. 11,39., Ésa. 11,12., Ésa. 11,14.
20. És ha e fák, a melyekre írsz, kezedben lesznek szemök láttára:
21. Szólj nékik: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én fölveszem Izráel fiait a pogányok közül, a kik közé mentek, és egybegyűjtöm őket mindenfelől, és beviszem őket az ő földjökre.
22. És egy néppé teszem őket azon a földön, Izráelnek hegyein, és egyetlenegy király lesz mindnyájok királya, és nem lesznek többé két néppé, és ezután nem oszlnak többé két királyságra.
1 Kir. 11,31., 1 Kir. 11,39., Jer. 3,18., Bir. 18,1.
23. És többé meg nem fertéztetik magokat bálványaikkal és útálatosságaikkal és minden bűneikkel; és megtartom őket minden oly lakóhelyöktől, a melyekben vétkeztek, és megtisztítom őket, és lesznek nékem népem és én leszek nékik istenök.
Ésa. 1,18., Ésa. 1,19., Ésa. 4,3., Jer. 33,8.
24. És az én szolgám, Dávid lesz a király ő rajtok, s egy pásztora lesz mindnyájoknak; és az én törvényeim szerint járnak, s parancsolataimat megőrzik és cselekszik.
Ezék. 34,23.
25. És laknak a földön, melyet adtam vala az én szolgámnak, Jákóbnak, a melyen laktak a ti atyáitok; és laknak azon ők és fiaik és fiaiknak fiai mindörökké, és az én szolgám, Dávid az ő fejedelmök örökké.

26. És szerzek velök békességnek frigyét, örökkévaló frigy lesz ez velök; és elültetem őket és megsokasítom, és helyheztetem az én szenthelyemet közéjük örökké.

Jer. 31,31., Jer. 31,34.

27. És lesz az én lakhelyem felettök, és leszek nékik Istenök és ők nékem népem.

Ezsdr. 3,10., Ezsdr. 3,11.

28. És megtudják a pogányok, hogy én vagyok az Úr, ki megszentelem Izráelt, mikor szenthelyem közöttök lesz mindörökké.

38.

1. És lőn az Úr beszéde hozzám, mondván:

2. Embernek fia! vesd tekintetedet Góg ellen, és Mágóg földjén, Rós, Mések és Tubál fejedelme ellen, és prófétálj felőle.

Jel. 20,8.

3. És mondd: Ezt mondja az Úr Isten: Ímé, én ellened megyek Góg, Rós, Mések és Tubál fejedelme.

1 Móz. 10,2., Zsolt. 120,5.

4. És elcsalogatlak, és horgokat vetek szádba, és kivezetlek téged és egész seregedet, lovakat és lovagokat, kik mindnyájan teljes fegyverzetbe öltöztvék, nagy sokaságot, nagy és kis paizszsal, fegyvert viselők mindnyájan;

Ezék. 29,4., Ésa. 37,29.

5. Perzsák, szerescsenek, libiaiak vannak velök, mindnyájan paizszsal és sisakkal;

6. Továbbá Gómer és minden serege, Tógarma háza messze északról minden seregével, sok nép van veled.

7. Készülj hozzá és készítsd elő magadat te és minden sokaságod, kik te hozzád gyűltek, és légy nekik vezérök.

8. Sok idő múlva kirendeltetel: esztendők végével bejössz a földre, mely a fegyvertől már megnyugodott, melynek lakói sok nép közül gyűjtettek egybe Izráel hegyeire, melyek szüntelen való pusztulásban voltak; és e nemzetség a népek közül hozatott ki, s aztán lakozék bátorságosan mindnyája;

9. És feljössz, bemégy mint a szélvész, és leszel mint a felleg, hogy beborítsd a földet, te és minden sereged s a sok nép veled.

Dán. 11,40., Jól. 3,1., Jól. 3,2.

10. Így szól az Úr Isten: És léssen abban az időben, hogy tanácsok támadnak szívedben, és gondolsz gondolatot.

11. És mondasz: Felmegyek a nyílt földre, jövök azokra, kik nyugalomban vannak s bátorságosan laknak; kik laknak mindnyájan kőfal-kerítés nélkül, sem zárjok, sem kapujok nincs nékik;

Jer. 49,31.

12. Hogy zsákmányt vess és prédát prédálj, hogy fordítsd kezedet a már népes pusztaságok ellen s a nép ellen, a mely a pogányok közül gyűjtetett egybe, mely jószágot és gazdagságot szerez s lakozik a földnek köldökén.

1 Móz. 46,32.

13. Séba és Dedán és Társis kalmárai és minden fiatal oroszlánja ezt mondják néked: Nemde te zsákmányt vetni jöttél? Nemde prédát prédálni gyűjtötted egybe sokaságodat? hogy elvigy ezüstöt és aranyat, magadhoz végy jószágot s gazdagságot, hogy nagy zsákmányt vess.

14. Annakokáért prófétálj, embernek fia, és mondd ezt Gógnak: Így szól az Úr Isten: Avagy abban az időben, mikor az én népem, Izráel bátorságosan lakik, nem tudod-e meg?

15. És eljössz helyedről, a messze északról te és sok nép veled, lovon ülők mindnyájan, nagy sokaság és hatalmas sereg.

Dán. 11,40., Dán. 11,41.

16. És feljössz az én népem, Izráel ellen, mint a felleg, hogy beborítsd a földet, az utolsó időkben léssen ez, és hozlak téged az én földemre, hogy a pogányok megismerjenek engem, mikor megszentelem magamat rajtad az ő szemök láttára, Góg!

17. Így szól az Úr Isten: Te vagy-e hát, a kiről szólottam a régi napokban az én szolgálaim, Izráel prófétái által, kik prófétáltak azokban a napokban esztendőkön át, hogy téged ő reájok hozlak?

Ésa. 54,15., Ésa. 54,17.

18. És léssen azon a napon, a mely napon Góg eljő Izráel földje ellen, ezt mondja az Úr Isten, felszáll haragom orromban.

19. És féltő szerelmemben, búsulásom tüzeiben szólok: Bizony azon a napon nagy földindulás lesz Izráel földjén.

20. És megremegnek előttem a tenger halai és az ég madarai és a mező vadai és a földön csúszó-mászó mindenféle állatok és minden ember a föld színén; és leszakadnak a hegyek, és leesnek a meredek kősziklák, és minden fal a földre hull.

Hós. 4,3., Zsolt. 46,3., Zsolt. 46,4.

21. És előhívom ellene minden hegyem felől a fegyvert, ezt mondja az Úr Isten; egyiknek fegyvere a másik ellen léssen.

1 Sám. 14,20.

22. És törvénykezem vele döghalállal és vérrel; és ömlő záporosót, jégeső köveit, tüzet és kénkövet, mint esőt bocsátok reá és seregére s a sok népre, a mely vele lesz.

Bir. 5,20., 2 Sám. 22,15.

23. És nagyok s szentnek mutatom, és megjelentem magamat a pogányok sokasága előtt, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr!

3 Móz. 10,2.

39.

1. És te, embernek fia, prófétálj Góg ellen, és mondjad: Így szól az Úr Isten: Ímé, én ellened megyek Góg, Rós, Mések és Tubál fejedelme!

1 Móz. 10,2.

2. És elcsalogatlak és vezetgetlek, és felhozlak messze északról, és beviszlek Izráel hegyeire.

Ezék. 38,15.

3. És kiütöm kézívedet balkezedből, és nyilaidat jobbkezedből kiejtem.

4. Izráel hegyein esel el te és minden sereged és a népek, melyek veled lesznek; a ragadozó madaraknak, minden szárnyas állatnak és a mezei vadaknak adtalak ededelül.

Jóel. 3,1., Jóel. 3,2.

5. A mező színén esel el, mert én szóltam, ezt mondja az Úr Isten.

6. És bocsátok tüzet Mágógra és azokra, a kik a szigeteken bátorságosan laknak, hogy megtudják, hogy én vagyok az Úr.

7. És az én szent nevemet megismertetem az én népem, Izráel között, s többé nem hagyom megfertéztetni szent nevemet; és megtudják a pogányok, hogy én, az Úr, szent vagyok Izráelben!

8. Ímé, eljött és meglett, ezt mondja az Úr Isten; ez az a nap, a melyről szólottam.

Ezék. 38,17.

9. És kimennek Izráel városainak lakói, és feltüzelik és felégetik a fegyvereket s a kis és nagy paizsokat, a kézívet és a nyilakat és a kézbeli pálczákat és dárdákat, és tüzelnek velök hét esztendeig.

Hós. 2,17., Mik. 4,3.

10. És fát nem hordanak a mezőről, sem az erdőkről nem váganak, hanem a fegyverekből tüzelnek, és zsákmányt vetnek zsákmányolókban, s prédálóikat elpredálják, ezt mondja az Úr Isten.

11. És léssen azon a napon, hogy adok Gógnak helyet, hol temetője legyen Izráelben, a vándorok völgyét keletre a tengertől, ez fogja bezárni e vándor népséget; és ott temetik el Gógot és minden gyülevészét, és nevezik Góg gyülevésze völgyének.

12. És eltemeti őket Izráel háza, hogy a földet megtisztítsa, hét álló hónapig.

13. És temetni fog az ország egész népe, és léssen ez nekik dicsőségökre a napon, melyen megdicsőítem magamat, ezt mondja az Úr Isten.

14. És választanak embereket, kik a földet szüntelen bejárják, temetgetvén ama vándor népséget, azokat, kik még a föld színén maradtak, hogy azt megtisztítsák. Hét hónap mulva indulnak keresni.

15. És bejárják e járók a földet, és ha ki embertetemet lát, jelt állít melléje, míg a temetgetők eltemetik azt a Góg gyülevésze völgyében.

Ezék. 39,11.

16. És egy városnak is Hamóna lesz a neve, és megtisztítják a földet.

17. És te, embernek fia, így szól az Isten, mondjad a madaraknak, minden szárnyas állatnak és minden mezei vadnak: Gyűljetek egybe és jőjjetek el, seregeljetek egybe mindenfelől az én áldozatomra, mert én nagy áldozatot szerzek néktek Izráel hegyein, és egyetek húst és igyatok vért!

Ésa. 34,6., Sof. 1,7., Sof. 1,8.

18. Vitézek húsát egyetek, s a föld fejedelmeinek vérét igyátok, kosok, bárányok és bakok, bikák, Básánban hízóttak mindnyájan;

19. S egyetek kövérséget jóllakásig, és igyatok vért megrészegedésig az én áldozatomból, a melyet szerzek néktek;

20. És lakjatok jól az én asztalomnál lovakból és paripákból, vitézekből és minden hadakozó férfiakból, ezt mondja az Úr Isten.

21. És megmutatom az én dicsőségemet a pogányok között, és meglátják mindazok a pogányok az én ítéletemet, melyet cselekedtem, és az én kezemet, melyet rájok vetettem.

Ezék. 28,22., Ezék. 28,23.

22. És megtudja Izráel háza, hogy én vagyok az Úr, az ő Istenök, attól a naptól fogva és azután.

23. És megtudják a pogányok, hogy az ő vétke miatt vitetett fogságra Izráel háza, mivelhogy elpártolt tőlem, s én elrejtettem orczámat tőle; azért adtam őt ellenségei kezébe, és hullottak el fegyver miatt mindnyájan.

24. Az ő tisztátalanságuk s bűneik szerint cselekedtem velök, és elrejtettem orczámat tőlök.

25. Azért így szól az Úr Isten: Most már haza hozom Jákób foglyait, és megkegyelmezek Izráel egész házának, s féltő szerelemre gyulladok szent nevemért.

26. És elfelejtik gyalázatukat és minden vétkeket, melylyel vétkeztek ellenem, mikor laknak földjökön bátorságosan, és őket senki sem rettegteti.

27. Mikor visszahozom őket a népek közül, és egybegyűjtöm őket ellenségeik földjeiről, akkor megszentelem magamat bennök sok nép szeme láttára.

28. És megtudják, hogy én vagyok az Úr, az ő Istenök, ki fogságra vittem őket a pogányok közé, majd egybegyűjtém őket földjökre, és senkit közülök többé ott nem hagyok.

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,3.

29. És többé el nem rejtem orczámat tőlök, mivelhogy kiöntöttem lelkemet Izráel házára, ezt mondja az Úr Isten.

Jóél. 2,28., Csel. 2,17.

40.

1. Huszonötödik esztendejében fogságunknak, az esztendőnek kezdetén, a hónap tizedikén, a tizennegyedik esztendőben az után, hogy a város megveretett, épen ezen a napon lón az Úr keze én rajtam, és elvitt engemet oda.

Ezék. 23,21.

2. Isteni látásokban vitt engem Izráel földjére, és letón engem egy igen magas hegyre, s azon vala mint egy város épülete dél felől.

3. És oda vitt engem, és ímé egy férfiú vala ott, tekintete min az ércznek tekintete, és len-zsinór vala kezében és mérópálcza; és a kapuban áll vala.

Dán. 10,5., Dán. 10,6., Jel. 1,13., Jel. 1,15.

4. És szóla nékem az a férfiú: Embernek fia! láss szemekkel és füleiddel hallj, és figyelmes légy mindarra, a mit mutatok néked; mert hogy ezeket megmutassam néked, azért hozattál ide: hirdesd mindazokat, a miket látsz, Izráel házának.

Ezék. 44,5.

5. És ímé, kőfal vala a házon kívül köröskörül; és a férfiú kezében a mérópálcza vala hat singnyi (a közsingben s egy tenyérben); és méré az épület szélességét egy pálczányira s magasságát egy pálczányira.

6. És méne egy kapuhoz, mely napkeletre néz vala, és felméne grádicsain, és méré a kapu küszöbét egy pálczányi szélességre, a másik küszöböt is egy pálczányi szélességre;

7. És az őrkamarát egy pálczányi hosszúságra és egy pálczányi szélességre, és az őrkamarák közét öt singnyire, és a kapu küszöbét, a kapu tornácza mellett belől, egy pálczányira.

8. És méré a kapu tornáczát belől egy pálczányira.

9. És méré a kapu tornáczát nyolcz singnyire; és gyámoszlopait két singnyire; vala pedig a kapu tornácza belől.

10. És a napkeleti kapunak mind egyfelől, mind másfelől három-három őrkamarája vala, egy mértéke mind a háromnak, és egy mértékök a gyámoszlopoknak is mind egyfelől, mind másfelől.
11. És méré a kapu nyílásának szélességét tíz singre, és a kapu hosszúságát tizenhárom singre;
12. És az őrkamarák előtt való korlátot egy singnyire, és egy singnyire vala e korlát másfelől is; mindenik őrkamara pedig hat singnyi vala egyfelől és hat singnyi másfelől.
13. És méré a kaput az egyik őrkamara tetejétől a másik tetejéig; huszonöt singnyi szélességre ott, hol ajtó ajtóval vala szemben.
14. És tevé a gyámoszlopokat hatvan singre, és gyámoszlopokhoz nyúlik vala a pitvar a kapunál köröskörül.
15. És a bejárat kapujának elejétől a belső kapu tornácának elejéig vala ötven sing.
16. És az őrkamarákon szoros ablakok valának, és gyámoszlopaikon is belül a kapuban köröskörül, hasonlóképen a tornácokon; és valának ablakok köröskörül belől, és a gyámoszlopokon pálmafaragások.

1 Kir. 6,4.

17. És vitt engem a külső pitvarba, és ímé, ott kamarák és kőből rakott pádimentom vala készítve a pitvaron köröskörül; harmincz kamara vala a kőből rakott pádimentomon.
18. És a kőből rakott pádimentom a kapuk mellett vala a kapuk hosszúsága szerint: az alsó kőből rakott pádimentom vala ez.
19. És méré a szélességet az alsó kapu elejétől fogva a belső pitvar külső elejéig száz singnyire, a keleti és északi oldalon.
20. És a kapunak is, mely néz vala északra, a külső pitvaron, megméré hosszúságát és szélességét;
21. És őrkamarái valának: három egyfelől és három másfelől, és gyámoszlopai és tornácza egy mértékben valának az első kapuval: ötven sing a hosszúsága, és szélessége huszonöt sing.
22. És ablakai és tornácza és pálmafaragásai annak a kapunak mértéke szerint valának, mely néz napkeletre, és hét grádicson mennek vala fel hozzá; és tornáczai, e grádicsok előtt valának.
23. És a belső pitvarnak kapuja vala az északi és napkeleti kapu ellenében, és mére kaputól kapuig száz singet.
24. És vitt engem a déli útra, és ímé, egy kapu vala ottdél felé, és megméré gyámoszlopaikat és tornáczát ugyanama mérték szerint.
25. És ablakai valának és tornáczának is köröskörül, olyanok mint amaz ablakok; hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
26. És hét grádicsa vala feljázatának, és tornácza azok előtt vala; és pálmafaragásai valának egyik egyfelől, a másik másfelől gyámoszlopaikon.
27. És kapuja vala a belső pitvarnak dél felé, és mére kaputól kapuig dél felé száz singet.
28. És bevitt engemet a déli kapun át a belső pitvarba, és megméré a déli kaput ugyanama mértékek szerint;
29. És őrkamaráit és gyámoszlopaikat és tornáczát ugyanama mértékek szerint, és ablakai valának és tornáczának is köröskörül, hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
30. És tornáczok valának köröskörül, hosszúságuk huszonöt sing, és szélességök öt sing.
31. És tornácza a külső pitvar felé vala, és pálmafaragások valának gyámoszlopaikon, és nyolcz grádicsa vala feljázatának.

1 Kir. 6,29.

32. Vitt továbbá engem a belső pitvarba kelet felé, és megméré a kaput ugyanama mértékek szerint;
33. És őrkamaráit és gyámoszlopaikat és tornáczát ugyanama mértékek szerint, és ablakai valának és tornáczának is köröskörül, hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
34. És tornácza vala a külső pitvar felé, és gyámoszlopaikon pálmafaragások valának mind egy-, mind másfelől, és nyolcz grádicsa vala feljázatának.
35. És vitt engem az északi kapuhoz, és megméré ugyanama mértékek szerint;
36. Őrkamaráit, gyámoszlopaikat és tornáczát, és ablakai valának köröskörül, hosszúsága ötven sing, és szélessége huszonöt sing.
37. És tornácza a külső pitvar felé vala, és pálmafaragások valának gyámoszlopaikon mind egyfelől, mind másfelől, és nyolcz grádicsa vala feljázatának.
38. És egy kamara vala, és annak ajtaja a kapuk gyámoszlopaikonál; ott mossák vala meg az egészen égőáldozatot.

1 Kir. 7,38.

39. És a kapu tornáczában két asztal vala egyfelől, és másfelől is két asztal vala, hogy azokon öljék meg az egészen égőáldozatot és a bűnért való áldozatot és a vétékért való áldozatot.

3 Móz. 4,1., 3 Móz. 6,1.

40. És oldalt kívül, északra onnét, hol felmennek a kapu ajtajához, két asztal vala, és a kapu tornáczának másik oldalán is két asztal.

41. Négy asztal egyfelől, és másfelől is négy asztal a kapu oldalán; nyolcz asztal, ezeken ölik vala az áldozatot.

42. És négy asztal vala az égőáldozatra faragott kőből, másfél sing hosszú és másfél sing széles és egy sing magas; ezekre teszik a szerszámokat, melyekkel az égőáldozatot és egyéb áldozatot ölnék.

43. És a szegek valának egy tenyérnyiek, oda erősítve belől köröskörül, s az asztalokra jöve az áldozat húsa.

44. A belső kapun kívül pedig vala két kamara az énekesek számára a belső pitvarban, egyik oldalt az északi kaputól, melynek eleje dél felé vala, s a másik oldalt a déli kaputól, melynek eleje észak felé vala.

Ezék. 40,45., Ezék. 40,46.

45. És szóla nékem: Ez a kamara, mely délre néz, a papoké, kik a házhoz való szolgálatban foglaltosak:

46. Az a kamara pedig, mely északra néz, azoké a papoké, kik az oltárhoz való szolgálatban foglaltosak, ezek a Sádók fiai, kik az Úrhoz járulnak a Lévi fiai közül, hogy szolgáljanak néki.

1 Kir. 2,35.

47. És megméré a pitvart; hosszúsága száz sing és szélessége is száz sing, négyszögre; és az oltár vala a ház előtt.

48. És vitt engem a ház tornáczába, és a tornácz gyámoszlopát megméré egyfelől is öt singre, másfelől is öt singre; a kapu szélességét pedig három singre egyfelől s másfelől is három singre.

49. A tornácz hosszúsága húsz sing vala és a szélessége tizenegy sing, és tíz grádicson mennek vala föl hozzá; és oszlopok valának a gyámoszlopoknál, egyik egyfelől, másik másfelől.

41.

1. És bevitt engem a templomba, és megméré a gyámoszlopokat, hat sing széles vala egyfelől és hat sing széles másfelől a gyámoszlopok szélessége.

2. És az ajtó szélessége tíz sing vala, és az ajtó oldalfalai öt sing egyfelől és öt sing másfelől; és megméré hosszúságát is negyven singre, szélességét pedig húsz singre.

3. És beméne belsejébe, és megméré az ajtó gyámoszlopait két singre, és az ajtót hat singre, és az ajtó oldalfalait hét singre.

4. És megméré hosszúságát húsz singre, és szélességét húsz singre a templom felé, és mondá nékem: Ez a szentek szentje.

1 Kir. 6,16., 2 Móz. 26,33.

5. És megméré a ház falát hat singre, és az oldalépület szélességét négy singre, a ház körül mindenfelől.

6. És az oldalkamarák, egyik kamara a másikon, harminczan valának három sorban, és a háznak azon falához nyúlának, mely az oldalkamarák felől vala, köröskörül, hogy azon erősen álljanak, de nem magába a falba valának erősítve.

7. És vala kiszélesedése és megnagyobbodása az oldalkamaráknak a magasságban fölfelé, mivel megnagyobbodása vala a háznak fölfelé a magasságban köröskörül a házon, ezért lón kiszélesedése az épületnek fölfelé. És az alsó sorról menének föl a felsőhöz és a középsőhöz.

8. És láték a háznál valami magasságot köröskörül, fundamentoma ez az oldalkamaráknak, egy teljes pálczányi, hat singnyire a fal tövének párkányáig.

Ezék. 40,5.

9. Az oldalkamara külső falának szélessége pedig öt singnyi vala. És a mi üresen maradt a ház oldalkamrái között.

10. És a kamarák közt húsz singnyi szélesség vala a ház körül köröskörül.

11. És az oldalépületnek ajtaja az üresen maradt hely felé vala, egyik ajtó északra és a másik ajtó délre, és a szabadon hagyott hely szélessége öt singnyi vala köröskörül.

12. És az épület, mely az elkülönített hely előtt, nyugot felé vala, hetven singnyi széles vala, s az épület fala öt singnyi széles köröskörül, hosszúsága pedig kilenczven sing.

13. És méré a háznak hosszát száz singre, és az elkülönített helyet s az épületet és falait száz sing hosszúságra;
14. És a ház és az elkülönített hely elejének szélességét kelet felé száz singre.
15. És méré az épület hosszúságát az elkülönített hely felé, mely ennek háta mögött vala, és ennek folyósóit mind egyfelől, mind másfelől száz singre. És magában a templomban és a belső helyen és a külső tornácban.
16. A küszöbök és a szoros ablakok és a folyosók valának mind hármuk körül, szemben a küszöbvel, simított fadeszkákból köröskörül. A földtől az ablakokig, az ablakok pedig befedve valának.
17. Az ajtónak felső részéig és a belső házig és kifelé és az egész falon köröskörül a belső és külső helyen minden mérték szerint.
18. Készítve valának továbbá Kérubok és pálmafaragások, és mindenik pálmafaragás vala két Kérub között, és mindenik Kérubnak két orcája vala.

1 Kir. 6,29.

19. És emberorcza néz vala a pálmafaragásról egyfelől, és oroslánorcza a másik pálmára másfelől. Így vala készítve az egész házon köröskörül.
20. A földtől fogva az ajtó felső részéig Kérubok és pálmafaragások valának készítve a falon.
21. A szenthelynek ajtófélfái négyszegűek valának, és a szentek szentje előtt vala mint egy oltárnak a formája.
22. Fából, három sing magas és két sing hosszú, szegletei valának és talpa, és falai fából valának. És mondá nékem: Ez az asztal, mely az Úr előtt áll.

2 Móz. 30,1., 2 Móz. 30,2.

23. És kettős ajtói valának a szenthelynek és a szentek szentjének,
24. És kettős ajtói valának az ajtószárnyaknak, két forgó ajtóik, kettő az egyik ajtószárnyban és két ajtó a másikban.
25. És készítve valának rajtok, a szenthely ajtóin, Kérubok és pálmák, mint valának készítve a falakon, és faküszöb vala a tornác előtt kívül;

Ezék. 41,18.

26. És szoros ablakok és pálmák valának mind egy- s mind másfelől a tornác oldalfalain. Így voltak a ház oldalkamarái és a gerendák.

42.

1. És kivitt engem a külső pitvarba az északi úton és vitt engem a kamarák épületéhez, mely az elkülönített hely ellenében és az épület ellenében észak felé vala;
2. A száz sing hosszú oldal elé az északi oldalra, és vala ötven sing a szélessége.
3. A hús singnek ellenében, mely a belső pitvarhoz tartozék, és a kőből rakott pádimentom ellenében, mely a külső udvarhoz tartozék, folyosó vala folyosó ellenében három sorban.
4. És a kamarák előtt tíz sing széles út vala befelé, hosszúsága száz sing; és ajtaik észak felé valának.
5. És a felső kamarák rövidebbek valának az épület alsó és középső kamaráinál, mert a folyosók elvettek belőlök.
6. Mivelhogy három sorban valának és nem valának oszlopaik, mint a pitvaroknak; ezért lőn az alsókhöz és a középsőkhöz képest elvéve a helyből.
7. És egy fal, mely kívül vala, párhuzamosan a kamarákkal a külső pitvar felé, a kamarák előtt, ötven sing hosszú vala.
8. Mert a kamarák hosszúsága, melyek a külső pitvar felé valának, ötven sing vala, és ímé, a szenthely ellenében száz sing vala.
9. És e kamarák alatt vala a bejáró hely napkelet felől, ha beléjök a külső pitvarból méne valaki.
10. A pitvar falának szélességében dél felé az elkülönített hely és az épület előtt is kamarák valának.
11. És egy út vala előttök, melyek hasonlatosak valának a kamarákhoz, melyek északra valának, olyan hosszúságúak és olyan szélességűek, mint ezek, és minden kijárásuk és elrendezésük olyan vala, mint ezeké. És valamint amazoknak ajtói,
12. Akképen valának azoknak a kamaráknak ajtói is, melyek dél felé valának: egy ajtó kezdetén az útnak, annak az útnak, mely a megfelelő fal előtt kelet felé vala, ha valaki hozzájok méne.

13. És mondá nékem: Az északi és a déli kamarák, melyek az elkülönített hely előtt vannak, azok a szent kamarák, melyekben a papok, kik az Úrhoz közelednek, eszik az igen szentséges áldozatokat, ott rakják le az igen szentséges áldozatokat, az eledeli, a bűnért való és a vétekért való áldozatot; mert szent az a hely.

14. Mikor bemennek oda a papok, ki ne jőjjenek a szent helyről a külső pitvarba, hanem ott rakják le ruháikat, melyekben szolgáltak; mert szentek ezek, és más ruhába öltözzenek, úgy közeledjenek a nép helyéhez.

Ezék. 44,19.

15. És mikor a belső háznak méréseit véghezvitte, kivitt engem a napkelet felől való kapu útján, és megméré azt köröskörül.

16. Méré a keleti oldalt a mérópálczával ötszáz singnyire, a mérópálczával. És megfordula, és

17. Méré az északi oldalt ötszáz singnyire a mérópálczával. És megfordula,

18. A déli oldal felé, és mére ötszáz singet a mérópálczával.

19. Fordula aztán a nyugoti oldal felé, és mére ötszáz singet mérópálczával.

20. Mind a négy szél irányában mére azt. Kőfala vala köröskörül, hosszúsága ötszáz, szélessége is ötszáz sing, hogy elválaszsa a szentet a köztől.

43.

1. És vitt engem a kapuhoz, ahhoz a kapuhoz, a mely napkelet felé néz vala.

2. És ímé, Izráel Istenének dicsősége jó vala napkelet felől, és zúgása, mint nagy víz zúgása és a föld világos vala az ő dicsőségétől.

Ezék. 1,24., Ezék. 1,28.

3. És a jelenség, melyet láttam, olyan vala, mint az a jelenség, melyet akkor láttam, mikor menék a várost elveszteni; és olyan látások valának, mint az a jelenség, melyet a Kébár folyó mellett láttam. És orcámra esém.

Ezék. 1,4., Ezék. 8,4.

4. És az Úr dicsősége beméne a házba a kapunak útján, mely néz napkeletre.

5. És fölemele engem a lélek, és bevitt engem a belső pitvarba, és ímé, az Úr dicsősége betölté a házat.

Ezék. 44,4.

6. És hallám, hogy valaki beszélget hozzám a házból, holott ama férfiú mellettem áll vala.

7. És mondá nékem: Embernek fia! ezt az én királyi székemnek helyét és lábaim talpainak helyét, a hol lakom Izráel fiai között örökké, és itt az én szent nevemet többé meg ne fertéztesse Izráel háza, ők és királyaik paráznaságukkal és királyaik holttesteivel, magaslataikkal,

1 Krón. 28,2., Jer. 16,18.

8. Mikor küszöbüket az én küszöböm mellé és ajtófélfáikat az én ajtófélfáim mellé tették, és csak a fal vala köztem és közöttök; és megfertéztették az én szent nevemet útálatosságaikkal, melyeket cselekedtek, ezokáért elvesztém őket haragomban.

9. Most már eltávoztatják paráznaságukat és királyaik holttesteit tőlem, és ő köztök lakozom mindörökké.

10. Te, embernek fia, hirdessed Izráel házának ezt a házat, hogy piruljanak vétkeik miatt. És mérjék utána arányosságát;

11. És ha pirulni fognak mind a miatt, a mit cselekedtek: e ház formáját és berendezését, kijáratait és bejáratait és minden formáit és minden rendeléseit és minden formáit és minden törvényeit jelentsd meg nekik és írd meg szemeik előtt, hogy megtartsák minden formáját és minden rendeléseit, s azokat cselekedjék.

12. Ez a ház törvénye: A hegy tetején egész határa köröskörül igen szentséges. Ímé, ez a ház törvénye.

13. És ezek az oltár mértékei singek szerint (egy sing tesz egy közsinget és egy tenyért): talpa vala egy sing magas és egy sing széles, korlátja pedig köröskörül egy arasznyi. És ez az oltár magassága:

14. A földön való talptól az alsó bekerítésig két sing s szélessége egy sing, és a kisebb bekerítéstől a nagyobb bekerítésig négy sing és szélessége egy sing;

15. És az Istenhegye négy sing, és az Isten-tűzhelyétől fölfelé a szarvak egy sing.

16. És az Isten-tűzhelyének hosszúsága tizenkét sing vala tizenkét sing szélesség mellett, négyszögben négy oldala szerint.

17. És a bekerítés vala tizennégy sing hosszú, tizennégy sing szélesség mellett, négy oldala szerint; és a korlát köröskörül rajta fél sing. És talpa vala egy sing köröskörül. És grádicsai napkeletre néztek.

18. És mondá nékem: Embernek fia, ezt mondja az Úr Isten: Ezek az oltárnak rendtartásai: Azon a napon, mikor elkészül, hogy égőáldozattal áldozzanak rajta és vért hintsenek reá,
19. Adj a papoknak, a Lévitáknak, kik a Sádók magvából valók, a kik járulhatnak én hozzám, ezt mondja az Úr Isten, hogy szolgáljanak nékem, egy fiatal bikát bűnért való áldozatul.

Ezék. 40,46., 2 Móz. 29,36.

20. És végy véreből, és tedd az oltár négy szarvára és a bekerítés négy szegletére és a korlátra köröskörül, és tisztítsd meg azt, és szenteld meg.

21. És vegyed a bikát, mely a bűnért való áldozat, és égesd meg azt a háznak erre rendelt helyén, a szenthelyen kívül.

22. Másodnap pedig vígy egy ép kecskebakot bűnért való áldozatul, és tisztítsák meg vele az oltárt, mint a fiatal bikával megtisztították.

23. Mikor elvégezed az oltár megtisztítását, vígy áldozatul egy ép, fiatal bikát és egy ép kost a nyájából.

24. És áldozál velök az Úr előtt, és a papok hintsenek sót reájok, és vigyék azokat égőáldozatul az Úrnak.

3 Móz. 2,13.

25. Hét napig mindennap egy-egy bakot hozz bűnért való áldozatul, és egy fiatal bikát és egy kost a nyájából, mint épeket hozzák.

26. Hét napon át szenteljék és tisztítsák meg az oltárt és töltsék meg kezét.

2 Móz. 29,37.

27. És betöltsék e napokat; a nyolczadik napon és azután pedig áldozzák a papok az oltáron égőáldozataitokat és hálaadó áldozataitokat, és én kegyelmesen fogadlak titeket, ezt mondja az Úr Isten.

44.

1. És visszavitt engem a szenthely külső kapujának útjára, mely keletre néz vala; és az zárva volt.

2. És monda nékem az Úr: Ez a kapu be lesz zárva, meg nem nyílik és senki rajta be nem megy, mert az Úr, az Izráel Istene ment be rajta, azért be lesz zárva.

Ezék. 43,1., Ezék. 43,2.

3. A fejedelem pedig, ő a fejedelem benne üljön, hogy kenyeret egyék az Úr előtt; e kapu tornácának útján menjen be és ennek útján menjen ki.

Ezék. 46,1., Ezék. 46,3.

4. És bevitt engem az északi kapu útján a ház eleibe, és látám, és ímé, az Úr háza betelék az Úr dicsőségével, és orcámra esém.

Ezék. 43,2.

5. És monda nékem az Úr: Embernek fia, figyelmetes légy, és lásd szemeiddel, és füleiddel halld meg, valamiket én szólok te veled az Úr házának minden rendtartásairól és minden törvényéről, és légy figyelmetes a háznak bejáratára a szenthelynek minden kijáratánál.

6. És mondjad a pártosnak, Izráel házának: Így szól az Úr Isten: Elég legyen immár néktek minden útálatosságatok, Izráel háza!

7. Mikor idegeneket, körülmetéletlen szívűeket és körülmetéletlen testűeket engedtetek bemenni, hogy szenthelyemen legyenek, hogy megfertéztessék azt, az én házamat; mikor áldozatra föl vittétek kenyeremet, a kövérséget és vért: ekkor megtörtétek az én frigyemet minden útálatosságatokon felül;

8. És nem voltatok foglalatosak a szentségeimhez való szolgálatban, hanem azokat tettétek foglalatosakká szolgálatomban az én szenthelyemen, magatok helyett.

9. Így szól az Úr Isten: Senki idegen körülmetéletlen szívű és körülmetéletlen testű be ne menjen az én szenthelyemre, mindazon idegenek közül, a kik Izráel fiai között vannak.

10. Sőt még a Léviták is, kik eltávoztak én tőlem, mikor Izráel eltévelyedék (a kik eltévelyedtek én tőlem bálványaik után), viseljék vétköket;

2 Kir. 23,9.

11. És legyenek szenthelyemben szolgák a ház kapuinak őrizetére, és legyenek szolgák a házban: ők öljék le az égőáldozatot és egyéb áldozatot a népnek, és ők álljanak előttök, hogy szolgáljanak nékik;

12. Mivelhogy szolgáltak nékik bálványaik előtt, és lőnek Izráel házának vétekre csábítói: ezért emeltem föl kezemer ellenök, ezt mondja az Úr Isten, hogy viseljék vétköket.

13. Ne közeledjenek hozzám, hogy nékem, mint papok szolgáljanak, és hogy minden szentségemhez járuljanak, a szentségek szentségeihez; hanem viseljék gyalázatukat és útálatosságaikat, melyeket cselekedtek.

14. És teszem őket foglalatosakká a házhoz való szolgálatban, annak minden szolgálatánál, és mindannál, a mit abban cselekedni kell.

15. De azok a lévita-papok, a Sádók fiai, a kik a szenthelyemhez való szolgálatomban foglalatosak voltak, mikor Izráel fiai eltévelyedtek tőlem, ők járuljanak én hozzám, hogy szolgáljanak nékem és álljanak én előttem, hogy áldozzanak nékem kövérséggel és vérrel, ezt mondja az Úr Isten.

1 Kir. 2,35.

16. Ők járjanak be az én szenthelyembe, és járuljanak az én asztalomhoz, hogy szolgáljanak nekem, és legyenek foglalatosak az én szolgálatomban.

17. És mikor a belső pitvar kapuihoz be akarnak menni, len-ruhába öltözzenek, és gyapjú ne legyen rajtok, ha a belső pitvar kapuiban és a házban szolgálnak.

3 Móz. 16,4.

18. Len-süveg legyen fejükön, és len alsó-nadrág derekukon; ne övezkedjenek izzadásig.

19. Mikor pedig kimennek a külső pitvarba, a külső udvarba a néphez, vessék le ruháikat, a melyekben szolgáltak, és tegyék le azokat a szent kamarákban, és öltözzenek más ruhákba, hogy meg ne szenteljék a népet ruháikkal.

Ezék. 42,14.

20. És fejöket kopaszra ne nyírják, de nagy haját se neveljenek, hanem hajokat megegyengessék.

3 Móz. 21,5.

21. És senki a papok közül bort ne igyék, mikor a belső udvarba bemennek.

3 Móz. 10,9.

22. És özvegyet vagy eltaszítottat feleségül magoknak ne vegyenek, hanem szűzeket Izráel házának magvából; de olyan özvegyet, ki papnak özvegye, elvehetnek.

3 Móz. 21,13., 3 Móz. 21,14.

23. És az én népemet tanítsák, hogy mi a különbség szent és köz között, és a tisztátalan és tiszta között való különbséget ismertessék meg velök.

24. És peres ügyben ők álljanak elő ítélni, az én törvényeim szerint ítélik meg azt; és tanításaimat s rendeléseimet megtartsák minden ünnepemen, és az én szombataimat megszentelik.

25. És holt emberhez be ne menjen, hogy magát megfertéztesse, csak atyjáért és anyjáért és fiáért és leányáért és fiútestvéréért és leánytestvéréért, a kinek még férje nem volt, fertéztetheti meg magát.

3 Móz. 21,3.

26. És megtisztulása után számláljanak néki hét napot.

27. És a mely napon bemegy a szenthelyre, a belső pitvarba, hogy szolgáljon a szenthelyen, mutassa be bűnért való áldozatát, ezt mondja az Úr Isten.

28. És lészen nékik örökségök: én vagyok az ő örökségök, és birtokot ne adjatok nékik Izráelben: én vagyok az ő birtokuk.

Ezék. 44,29., 4 Móz. 18,14.

29. Az ételáldozat és a bűnért és vétékért való áldozat, ez legyen élésök, és valami Izráelben Istennek szenteltetik, minden az övék legyen.

4 Móz. 18,14.

30. És minden első termés zsengéje mindemből, és minden, mit áldozatra visztek mindemből, tudniillik minden áldozatokból, legyen a papoké, és lisztjeitek zsengéjét adjátok a papnak, hogy áldás nyugodjék házadon.

2 Móz. 22,29., 2 Móz. 22,30., 4 Móz. 18,12.

31. Semmi döglöttet és vadtól szagattottat, akár madár, akár egyéb állat legyen, ne egyenek a papok.

3 Móz. 22,8.

45.

1. És mikor a földet sorsvetéssel elosztjátok örökségül, adjatok áldozatot az Úrnak, szent részt a földből; hosszúsága legyen huszonötezer és szélessége tízezer sing, szent legyen az egész határában köröskörül.

2. Ebből legyen a szenthelyé ötszáz sing, ötszáz singgel mérve egy négyszög minden oldalát, és mellette ötven sing tágasság legyen minden oldalon.
3. És ebből a megmért helyből mérj ki huszonötezer sing hosszúságot és tízezer sing szélességet, és ebben lesz a szenthely, mint igen szent hely.
4. Szent rész lesz ez a földből; legyen a papoké, a szenthely szolgálóié, a kik ide járulnak szolgálni az Urat; és legyen ez nékik házaik helye, és szent hely a szenthely számára.
5. És huszonötezer sing hosszában és tízezer sing szélességében legyen a Lévitáké, a ház szolgálói tulajdonukul, húszkamarául,
6. És a város tulajdonául adjatok ötezer sing szélességet és huszonötezer sing hosszúságot a szent áldozat mentén; az egész Izráel házáért legyen ez.

Ezék. 45,1.

7. És a fejedelem tulajdona lészen a szent áldozatnak és a város tulajdonának mind a két oldalán a szent áldozat előtt és a város tulajdona előtt a napnyugoti oldalon nyugotra és a napkeleti oldalon keletre, és hosszúsága olyan lesz, mint a részek közül egyé, a napnyugoti határtól a napkeleti határig.
8. Földje legyen az néki, tulajdona Izráelben; és többé ne sanyargassák fejedelmeim az én népemet, hanem adják át a többi földet Izráel házának az ő nemzetségei szerint.
9. Ezt mondja az Úr Isten: Legyen elég már néktek, Izráel fejedelmei! A törvényteleniséget és erőszakot távoztassátok el, és cselekedjetek törvény szerint és igazságot. Vegyétek le népemről sarcolástokat, ezt mondja az Úr Isten.
10. Igaz mérőserpenyőitek legyenek és igaz éfátok és báthotok:

3 Móz. 19,35., 3 Móz. 19,36.

11. Az éfa és a báth egy mértékűek legyenek, úgy hogy a hómernek tizedét fogadja be a báth, és a hómernek tizede legyen az éfa, a hómerhez kell mértéköket igazítani.
12. És a sekelnek húsz gérája legyen; húsz sekel, huszonöt sekel, tizenöt sekel legyen a mina nálatok.

2 Móz. 30,13.

13. Ez az áldozat, melyet fel kell vinnetek: egy hómer búzából egy hatodrészes éfa, és egy hómer árpából is az éfa hatodrészesét adjátok.
14. És az olajból rendelt rész egy báth olajból: a báth tizede a korból, tíz báthból, egy hómérből, mert tíz báth egy hómer.

Ezék. 45,11.

15. És egy darab a nyájból, kétszáz darab után Izráel bővizű földjéről ételáldozatra és égőáldozatra és hálaadó áldozatokra, az ő megszentelésükre, ezt mondja az Úr Isten.
16. A földnek egész népe köteles legyen erre az áldozatra a fejedelem részére Izráelben.
17. A fejedelem tiszte pedig lészen, hogy vigyen egészen égőáldozatokat és ételáldozatot és italáldozatot az ünnepeken és az újhordak napján és a szombatokon, Izráel házának minden ünnepein: ő teljesítse a bűnért való áldozatot és az ételáldozatot és az egészen égőáldozatot és a hálaadó áldozatokat, hogy megszentelje Izráel házát.

3 Móz. 23,2., 3 Móz. 23,42.

18. Ezt mondja az Úr Isten: Az első hónapban, a hónap elsején végy egy fiatal, hibátlan bikát és tisztítsd meg a szenthelyet.
19. És vegyen a pap a bűnért való áldozat véréből, és hintse a ház ajtófélfáira és az oltár bekerítésének négy szegletére és a belső pitvar kapufélfáira.
20. És így cselekedjél a hónap hetedik napján a tudatlanságból vétkezőért és a vigyázatlanságért, és így tisztítsátok meg a házat.
21. Az első hónapban, a hónap tizennegyedik napján legyen a ti páskátok; a hét napos ünnepen kovásztalan kenyeret egyetek.

2 Móz. 12,3., 2 Móz. 12,20.

22. És a fejedelem azon a napon áldozzék ő magáért és a föld egész népéért egy bikával, bűnért való áldozatul.
23. És az ünnep hét napján tegyen egészen égőáldozatot az Úrnak hét bikával és hét kossal, épekkel, naponként hét napon át, és bűnért való áldozatot egy kecskebakkal naponként;

3 Móz. 23,8.

24. És ételáldozatul tegyen egy éfát a bika mellé és egy éfát a kos mellé, és az olajból egy hint az éfához.

25. A hetedik hónapban, a hónap tizenötödik napján, az ünnepen hasonlóképpen cselekedjék hét napon át: a bűnért való áldozattal, az egészen égőáldozattal, az ételáldozattal és az olajjal.

3 Móz. 23,34., 3 Móz. 23,36., 4 Móz. 29,12., 4 Móz. 29,34.

46.

1. Ezt mondja az Úr Isten: A belső pitvar kapuja, mely keletre néz, zárva legyen a dologtevő hat napon, szombaton pedig nyissák ki, és újhold napján is nyissák ki.

2. És a fejedelem jöjjön be a kapu tornáczának útján kívülről, és álljon a kapu félfája mellé, és mikor a papok megáldozzák az ő égőáldozatát és hálaadóáldozatait, ő leborulva imádkozzék a kapu küszöbén, azután menjen ki, a kaput pedig ne zárják be estvéig.

3. És leborulva imádkozzék az ország népe ugyanannak a kapunak bejáratánál a szombatokon és az újholdnak napjain az Úr előtt.

4. Az égőáldozat pedig, melyet a fejedelem vigyen az Úrnak szombatnapon, hat ép bárány és egy ép kos legyen;

5. És az ételáldozat; egy éfa a kos mellé; és a bárányok mellé ételáldozatul, a mit keze adhat, s az olajból egy hín az éfához.

6. Az újhold napján pedig egy ép, fiatal bika és hat bárány és egy kos, mind épek legyenek.

7. És a bika mellé egy éfát és a kos mellé egy éfát tegyen ételáldozatul; és a bárányok mellé azt, a mi kezétől telik, s az olajból egy hín az éfához.

8. És mikor bemegy a fejedelem, a kapu tornáczának útján menjen be, és ezen az úton menjen ki.

9. Mikor pedig a föld népe megyen be az Úr eleibe az ünnepeken, a ki az északi kapu útján ment be, hogy leborulva imádkozzék, a déli kapu útján menjen ki; a ki pedig a déli kapu útján ment be, az az északi kapu útján menjen ki; ne térjen vissza azon kapu útjához, a melyen bement, hanem az annak ellenében valón menjen ki.

10. A fejedelem pedig, mikor bemennek, közöttök menjen be, és mikor kimennek, együtt menjen ki velök.

11. És az ünnepeken és a szent egybegyűléseken legyen az ételáldozat egy éfa egy bika mellé és egy éfa a kos mellé, és a bárányok mellé, a mit keze adhat, s az olajból egy hín az éfához.

12. Továbbá, mikor a fejedelem szabad akaratból tesz égőáldozatot, vagy hálaadó áldozatokat, szabad akaratból az Úrnak, nyissák ki néki a kaput, mely napkeletre néz, és ő vigye égőáldozatát és hálaadó áldozatait, mint a hogy szombat napon szokta tenni, és azután menjen ki, és zárják be a kaput kimenése után.

Ezék. 44,1., Ezék. 44,3., Ezék. 46,2., Ezék. 46,3.

13. És egy esztendő ép bárányt áldozz égőáldozatul naponként az Úrnak; minden reggel áldozz azzal.

14. És ételáldozatot tégy hozzá minden reggel: egy hatodrészfő éfát, és az olajból a hín harmadrészét a liszt megnedvesítésére, ételáldozatul az Úrnak; örökre állandó rendelések ezek.

15. Hozzátok azért a bárányt és az ételáldozatot és az olajat minden reggel állandó égőáldozatul.

16. Ezt mondja az Úr Isten: Ha a fejedelem ajándékot ad valamelyik fiának a maga örökségéből, az az ő fiaie legyen tulajdonul örökségeképen.

17. De ha örökségéből valamelyik szolgájának ad ajándékot, az a szabadság esztendejéig lesz azé, azután visszaszáll a fejedelemre; csak az ő öröksége lesz az ő fiaie.

3 Móz. 25,10., 3 Móz. 25,13.

18. És a fejedelem el ne vegyen a nép örökségéből, hogy nyomorgatással kivesse őket tulajdonukból; a maga tulajdonából adjon örökséget fiainak, hogy az én népem közül senki el ne széledjen a maga tulajdonából.

19. És bevitt engem ahhoz a bejáratához, mely a kapu mellett oldalaslag vala, a kamarákhoz, a papok szenthelyéhez, melyek északra néznek, és ímé, ott egy hely vala leghátul nyugotra.

20. És monda nékem: Ez a hely, a hol a papok főzzék a vétékért és a bűnért való áldozatot, és a hol süssék az ételáldozatot, hogy ne kelljen kivinniök a külső pitvarba a nép megszentelésére.

21. És kivitt engem a külső pitvarba, és elhordoza engem a pitvar négy szegletén, és ímé, a pitvar mindenik szegletében egy-egy pitvar vala.

22. A pitvarnak négy szegletében zárt pitvarok valának, negyven sing hosszúságúak és harmincz sing szélesek; egy mértéke vala a négy szegleten való pitvaroknak.

23. És falazások valának bennök köröskörül mind a négy körül, és a falazások alatt konyhák valának csinálva köröskörül.

24. És monda nékem: Ez a főzőház, a hol főzzék a háznak szolgálói a nép véres áldozatát.

Ezék. 46,20.

47.

1. És visszatéríte engem a ház ajtajához, és ímé, víz jő vala ki a ház küszöbe alól napkelet felé, mert a ház eleje kelet felé vala, és a víz aláfolly vala a ház jobb oldala alól az oltártól délre.

Jóel. 3,18.

2. És kivitt engem az északi kapu útján, és elhordoza engem a kívül való úton a külső kapuhoz, mely napkeletre néz, és ímé, a víz ott forr vala ki a jobb oldal alól.

3. Mikor kiméne az a férfiú napkelet felé, mérőzsinórral a kezében, mére ezer singet; és átvitt engem a vizen, a víz bokáig ér vala.

Ezék. 40,3.

4. És mére ismét ezeret, és átvitt engem a vizen, a víz pedig térdig ér vala. És mére ismét ezeret és átvitt engem s a víz derékig ér vala.

5. És mére még ezeret, s vala olyan folyó, hogy át nem meheték rajta, mert magas vala a víz, megúszni való víz, folyó, mely meg nem lábolható.

6. És monda nékem: Láttad-é, embernek fia? És visszavezete engem a folyó partján.

Ezék. 47,3., Ezék. 47,4.

7. És mikor visszatértem, ímé, a folyó partján igen sok fa vala mindkét felől.

8. És monda nékem: Ez a víz a keleti tájéakra foly ki, és a lapácra megyen alá, és a tengerbe megyen be, a tengerbe szakad, és meggyógyul a víz.

Jel. 22,2.

9. És lészen, hogy minden élő állat, a mely nyüzsög, valahova e folyam bemegyen, élni fog; és a halaknak nagy bőségök lészen, mert ez a víz bement oda, és azok meggyógyulnak, és él minden, valahova e folyó bement.

10. És lészen, hogy halászok állanak rajta Éngeditől Énegláimig: varsák kivető helye lészen; nemök szerint lesznek benne a halak, mint a nagy tenger halai, nagy bőséggel.

11. Mocsarai és tócsái pedig nem gyógyulnak meg, só helyei lesznek.

12. És a folyó mellett, mind a két partján mindenféle enivaló gyümölcs fája nevededik fel; leveleik el nem hervadnak és gyümölcsök el nem fogynak; havonként új meg új gyümölcsöt teremnek, mert vizök onnét a szenthelyből foly ki; és gyümölcsük eledelre és leveleik orvosságra valók.

Jel. 22,2., Ezék. 47,1.

13. És monda az Úr Isten: Ez a határ, a mely szerint örökségül osszátok el magatok közt a földet Izráel tizenkét törzsöke szerint, Józsefnek két örökséget.

1 Móz. 48,5., 1 Móz. 48,6.

14. És vegyétek azt örökségül mindnyájan egyenlően, mivelhogy fölemeltem kezemet, hogy atyáitoknak adom azt, tehát essék néktek az a föld örökségül.

Ezék. 20,2., Ezék. 20,6., 2 Móz. 3,8.

15. És ez legyen a föld határa, észak felé a nagy-tengertől, Hetlónon át Sedádnak menve:

4 Móz. 34,7., 4 Móz. 34,8.

16. Hamát, Berótha, Szibraim, mely Damaskus határa és Hamát határa közt van, a középső Háser, mely Havrán határán van.

2 Sám. 8,8.

17. Így legyen a határ a tengertől Haczar-Énónig Damaskus határán és azontúl északra, és Hamát határán: ez az északi oldal.

4 Móz. 13,22., Bir. 3,3.

18. És a keleti oldalon: Havrán és Damaskus és Gileád között és Izráel földje között a Jordán legyen; ama határtól a keleti tengerig mérjétek: ez a keleti oldal.

19. És a déli oldalon dél felé: Támártól a versengések vizéig Kádesben, azután a folyó felé a nagy-tengerig: ez a déli oldal dél felé.

20. És a nyugoti oldal: a nagy tenger, ama határtól fogva addig, a hol egyenesen Hamátba menni: ez a nyugoti oldal.

21. És osszátok el ezt a földet magatok közt Izráel nemzetségei szerint.

22. És legyen, hogy sorsvetéssel osszátok el azt magatok közt és a jövevények közt, a kik közöttetek lakoznak, a kik közöttetek fiaikat nemzettek, és úgy tartsátok őket, mint a ki ott született az Izráel fiai között: veletek együtt sorsvetéssel legyen örökségök Izráel nemzetségei között.

23. És úgy legyen, hogy a mely nemzetséggel lakozik a jövevény, ott adjátok ki az ő örökségét. Ezt mondja az Úr Isten.

48.

1. Ezek a nemzetségek nevei: az északi határon a Hetlöntől Hamáthig vezető út mentén Haczar-Énonig Damaskus határán, észak felé, Hamát mentén, és pedig legyen az övé a keleti és nyugoti oldal: Dán, egy rész;

Ezék. 47,17.

2. És Dán határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Áser, egy rész;

3. És Áser határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Nafthali, egy rész;

4. És Nafthali határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Manasse, egy rész;

5. És Manasse határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Efraim, egy rész;

6. És Efraim határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Rúben, egy rész;

7. És Rúben határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Júda, egy rész;

8. És Júda határa mellett a keleti oldaltól a nyugoti oldalig legyen a szent áldozat, melyet az Úrnak szenteltek: huszonötezer sing széles és olyan hosszú, mint egy-egy rész a keleti oldaltól a nyugoti oldalig; és a szenthely annak közepette legyen;

Ezék. 45,1.

9. A szent áldozat, melyet az Úrnak szenteltek, huszonötezer sing hosszú és tízezer sing széles legyen;

10. És ezeké legyen ez a szent áldozat: a papoké északra huszonötezer sing és nyugotra tízezer sing szélesség és keletre tízezer sing szélesség és délre huszonötezer sing hosszúság, és az Úr szenthelye annak közepette legyen;

11. A papoké, a kik megszenteltettek a Sádók fiai közül, a kik szolgálatomban foglalatások voltak, a kik nem tévelyedtek el, mikor Izráel fiai eltévelyedtek, mint a hogy eltévelyedtek volt a Léviták.

Ezék. 40,46.

12. Övék legyen ez, mint egy áldozati rész a föld áldozatából, mint igen szentséges, a Léviták határán.

13. A Lévitáké pedig legyen a papok határa mentén huszonötezer sing hosszúság és tízezer szélesség; az egész hosszúság legyen huszonötezer és a szélesség tízezer.

14. És semmit abból el ne adjanak, se el ne cseréljék, se másra át ne szálljon a földnek e zsengeje, mert az Úrnak szenteltetett.

3 Móz. 25,23., 1 Kir. 21,2., 1 Kir. 21,3.

15. És az ötezer sing, mely a szélességben megmaradt a huszonötezernek mentén, közhely a város számára, mint lakóhely és tágasság, és legyen a város annak a közepében.

16. És ezek legyenek annak méretei: az északi oldalon négyezeröttszáz sing és a déli oldalon négyezeröttszáz és a keleti oldalon négyezeröttszáz és a nyugoti oldalon négyezeröttszáz.

Jel. 21,16.

17. És a város alatt legyen tágasság észak felé kétszázötven sing és dél felé kétszázötven és keletre kétszázötven és nyugotra kétszázötven.

18. A mi pedig megmaradt a hosszúságban a szent áldozat mentén, tízezer keletre és tízezer nyugotra, az ott maradjon a szent áldozat mentén, és legyen annak termése a város szántóvetőinek eledele.

19. És a ki szántóvető a városban, mívelje azt Izráelnek minden nemzetségéből.

20. Az egész huszonötezer sing szent áldozatot huszonötezer sing négyszögben adjátok szent ajándékkul a város tulajdonával együtt.

21. A mi pedig megmaradt, a fejedelemé lészen; a szent áldozatnak és a város tulajdonának mind a két oldalán, szemben a huszonötezer sing szent áldozattal a keleti határig és nyugot felé szemben a huszonötezer singgel egészen a nyugoti határig lészen, a kiosztottrészek mentén, a fejedelemé; és legyen a szent áldozat és a ház szenthelye annak közepette.

Ezék. 45,1.

22. És a Léviták tulajdonától és a város tulajdonától fogva, mely közepében van annak, a mi a fejedelemé, a Júda határa és Benjámin határa között a fejedelemé legyen.

23. És a többi nemzetségek: a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Benjámin, egy rész.
24. És Benjámin határán a keleti oldaltól a nyugoti oldaig: Simeon, egy rész.
25. És Simeon határán a keleti oldaltól a nyugoti oldalig: Issakhár, egy rész.
26. És Issakhár határán a keleti oldaltól a nyugori oldalig: Zebulon, egy rész.
27. És Zebulon határán a keleti oldaltól a nyugori oldalig: Gád, egy rész.
28. És Gád határán a déli oldalon dél felé, legyen a határ Támártól a versengések vizéig Kádesben, a patak felé a nagy-tengerig.
29. Ez a föld, melyet sorsvetéssel örökségül elosztatok Izráel nemzetségei közt, és ezek azoknak részei, ezt mondja az Úr Isten.
30. És ezek a város külső részei: Az északi oldalon négyezeröttszáz sing mérték.
31. És a város kapui, Izráel nemzetségeinek nevei szerint, három kapu északra: Rúben kapuja egy, Júda kapuja egy, Lévi kapuja egy.
32. És a keleti oldalon négyezeröttszáz sing és három kapu: József kapuja egy, Benjámin kapuja egy, Dán kapuja egy.
33. És a déli oldalon is négyezeröttszáz sing mérték és három kapu: Simeon kapuja egy, Issakhár kapuja egy, Zebulon kapuja egy.
34. A nyugoti oldalon négyezeröttszáz sing három kapuval: Gád kapuja egy, Áser kapuja egy, Nafthali kapuja egy:
35. Köröskörül tizennyolcezer sing; és a város neve ama naptól fogva: Ott lakik az Úr!

Zsolt. 46,5.

Dániel próféta könyve

1.

1. Jojakim, Júda királya uralkodásának harmadik esztendejében jöve Nabukodonozor, a babiloni király Jeruzsálemre, és megszállá azt.

2 Kir. 24,2., Jer. 22,18., Jer. 22,19.

2. És kezébe adá az Úr Jojakimot, a Júda királyát, és az Isten háza edényeinek egy részét; és vivé azokat Sineár földére, az ő istenének házába, és az edényeket bevivé az ő istenének kincsházába.

1 Móz. 10,10.

3. És mondá a király Aspenáznak, az udvarmesterek fejedelmének, hogy hozzon az Izrael fiai közül és királyi magból való s előkelő származású ifjakat,

4. A kikben semmi fogyatkozás nincsen, hanem a kik ábrázatra nézve szépek, minden bölcseségre eszesek, és ismeretekkel bírnak és értenek a tudományokhoz, és a kik alkalmasak legyenek arra, hogy álljanak a király palotájában; és tanítsák meg azokat a Káldeusok írására és nyelvére.

5. És rendelete nékik a király mindennapi szükségletül a királyi ételből és a borból, melyből ő iszik vala, hogy így nevelje őket három esztendeig, és azután álljanak a király előtt.

6. Valának pedig ezek között a Júda fiai közül: Dániel, Ananiás, Misáel és Azariás.

7. És az udvarmesterek fejedelme nevetek adá nékik; tudniillik elnevezé Dánielt Baltazárnak, Ananiást Sidráknak, Misáelt Misáknak, Azariást Abednegónak.

Dán. 4,5.

8. De Dániel eltökélé az ő szívében, hogy nem fertőzteti meg magát a király ételével és a borral, a melyből az iszik vala, és kéré az udvarmesterek fejedelmét, hogy ne kelljen magát megfertőztetnie.

3 Móz. 11,1.

9. És az Isten kegyelemre és irgalomra méltóvá tevé Dánielt az udvarmesterek fejedelme előtt;

10. És mondá az udvarmesterek fejedelme Dánielnek: Félek én az én uramtól, a királytól, a ki megrendelte a ti ételeteket és italotokat; minek lássa, hogy a ti orczátok hitványabb amaz ifjakénál, a kik egykorúak veletek? és így bűnbe kevernétek az én fejemet a királynál.

11. És mondá Dániel a felügyelőnek, a kire az udvarmesterek fejedelme bízta vala Dánielt, Ananiást, Misáelt és Azariást:

12. Tégy próbát, kérlek a te szolgálóiddal tíz napig, és adjanak nékünk zöldségfélét, hogy azt együnk, és vizet, hogy azt igyunk.

13. Azután mutassák meg néked a mi ábrázatunkat és amaz ifjak ábrázatát, a kik a király ételével élnek, és a szerint cselekedjél majd a te szolgálóiddal.

14. És engede nékik ebben a dologban, és próbát tón velük tíz napig.

15. És tíz nap múlva szebbnek látszék az ő ábrázatuk, és testben kövérebbek valának mindazoknál az ifjaknál, a kik a király ételével élnek vala.

16. Elvévé azért a felügyelő az ő ételöket és az ő italokul rendelt bort, és ad vala nékik zöldségfélét.

17. És adá az Isten ennek a négy gyermeknek tudományt, minden írásban való értelmet és bölcseséget; Dániel pedig értett mindenféle látomáshoz és álmokhoz is.

Dán. 1,6., Dán. 1,7.

18. Miután pedig elmúlt az idő, a mikorra meghagyta vala a király, hogy eléje vigyék őket, bevivé őket az udvarmesterek fejedelme Nabukodonozor elé.

Dán. 1,5.

19. És szóla velök a király, és mindnyájok között sem találtaték olyan, mint Dániel, Ananiás, Misáel és Azariás, és állának a király előtt.

20. És minden bölcs és értelmes dologban, a mely felől a király tőlök tudakozódék, tiszszerte okosabbaknak találá őket mindazoknál az írástudóknál és varázslóknál, a kik egész országában valának.

21. És ott vala Dániel a Cyrus király első esztendejéig.

Dán. 5,1., Dán. 5,30., Dán. 5,31., Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,5.

2.

1. És Nabukodonozor uralkodásának második esztendejében álmokat látta Nabukodonozor, és nyugtalan lón az ő lelke, és álma félbeszakadt.
2. És mondá a király, hogy hívjanak írástudókat, varázslókat, bűbájosokat és Káldeusokat, hogy fejtsek meg a királynak az ő álmait; és bemenének azok, és állának a király elé.
3. És monda nékik a király: Álmot láttam, és nyugtalan a lelkem megtudni az álmot.
4. És mondák a Káldeusok a királynak sziriai nyelven: Király, örökké élj! mondd meg az álmot a te szolgálidnak és megjelentjük az értelmét.
5. Felele a király, és monda a Káldeusoknak: Az én szavam áll! Ha tehát meg nem mondjátok nékem az álmot és annak értelmét, darabokra téptetek, és a ti házaitok szemétdombokká tétetnek.
6. Ha pedig az álmot és annak értelmét megjelentitek: ajándékokat, jutalmat és nagy tisztességet vesztek tőlem; ezért az álmot és annak értelmét jelentsétek meg nékem.

Dán. 2,48.

7. Felelének másodszer, és mondanak: A király mondja meg az álmot az ő szolgálinak: és az értelmét megjelentjük.
8. Felele a király, és monda: Bizonytal tudom én, hogy csak időt akartok ti nyerni, mert látjátok, hogy áll az én szavam.
9. Hogy ha az álmot meg nem mondjátok nékem, csak egy ítélet lehet felőletek: hogy hamis és tétovázó beszédet koholtok, hogy azzal tartsatok engem, míg az idő múlik. Mondjátok meg azért nékem az álmot, akkor tudom, hogy az értelmét is megjelenthetitek nékem.
10. Felelének a Káldeusok a királynak, és mondák: Nincs ember a földön, a ki a király dolgát megjelenhesse: mivelhogy bármilyen nagy és hatalmas király sem kívánt még egyetlen írástudótól, varázslótól és Káldeustól sem ilyen dolgot.
11. Mert a dolog, a mit a király kíván, igen nehéz, és nincs más, a ki azt megjelenhesse a király előtt, hanemha az istenek, a kik nem lakoznak együtt az emberekkel.
12. E miatt a király megharaguvék és igen felgerjede, és meghagyá, hogy a babiloni bölcsek mind veszítessenek el.
13. És a parancsolat kiméne, hogy öljék meg a bölcseket; és keresik vala Dánielt és az ő társait, hogy megölettessenek.
14. Ekkor Dániel bölcsen és értelmesen felele Arióknak, a királyi testőrség fejének, a ki kiment vala, hogy megölesse a babiloni bölcseket.
15. Szóla és monda Arióknak, a király főemberének: Miért e kegyetlen parancsolat a királytól? Akkor Ariók elmondá a dolgot Dánielnek.
16. És beméne Dániel, és kéré a királyt, hogy adjon néki időt, hogy megjelenhesse az értelmet a királynak.
17. Ekkor Dániel haza méne, és elmondá e dolgot Ananiásnak, Misáelnek és Azariásnak, az ő társainak:
18. Hogy kérjenek az egek istenétől irgalmasságot e titok végett, hogy el ne vesszenek Dániel és az ő társai a többi babiloni bölcsekkel együtt.

Jak. 1,5., Jak. 1,6.

19. Akkor Dánielnek megjelentetek az a titok éjjeli látásban. Áldá akkor Dániel az egek Istenét.
20. Szóla Dániel, és monda: Áldott legyen az Istennek neve örökkön örökké: mert övé a bölcsesség és az erő.

Dán. 2,7., Dán. 2,11.

21. És ő változtatja meg az időket és az időknék részeit; dönt királyokat és tesz királyokat; ad bölcseséget a bölcseknek és tudományt az értelmeseknek.

Dán. 4,14., Jób. 12,18., Zsolt. 75,8.

22. Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, tudja mi van a setétségben; és világosság lakozik vele!

Jób. 38,36.

23. Néked adok hálát, atyáimnak Istene, és dicsérlek én téged, hogy bölcseséget és erőt adtál nékem, és mostan megjelentted nékem, a mit kértünk tőled; mert a király dolgát megjelentted nekünk!
24. Beméne azért Dániel Ariókhhoz, a kit rendelt vala a király, hogy elveszítse a babiloni bölcseket; elméne azért, és mondá néki: A babiloni bölcseket ne veszíttesd el; vígy engem a király elé és a megfejtést tudtára adom a királynak.
25. Akkor Ariók sietve bevívé Dánielt a király elébe, és mondá: Találtam férfiút Júdának fogoly fiai között, a ki a megfejtést megjelenti a királynak.
26. Szóla a király, és monda Dánielnek, a kit Baltazárnak nevezének: Csakugyan képes vagy megjelenteni nékem az álmot, a melyet láttam, és annak értelmét?

Dán. 1,7.

27. Felele Dániel a király előtt, és mondá: A titkot, a melyről a király tudakozódék, a bölcsek, varázslók, írástudók, jövőmondók meg nem jelenthetik a királynak;

1 Móz. 41,16.

28. De van Isten az égben, a ki a titkokat megjelenti; és ő tudtára adta Nabukodonozor királynak: mi leszen az utolsó napokban. A te álmod és a te fejed látása a te ágyadban ez volt:

29. Néked, oh király! gondolataid támadtak a te ágyadban a felől, hogy mik lesznek ez után, és a ki megjelenti a titkokat, megjelentette néked azt, a mi lesz.

30. Nékem pedig ez a titok nem bölcseségből, a mely bennem minden élő felett volna, jelentetett meg, hanem azért, hogy a megfejtés tudtára adassék a királynak és te megértse a te szívednek gondolatait.

31. Te látád, oh király, és ímé egy nagy kép; ez a kép, mely hatalmas vala és kiváló az ő fényessége, előtted áll vala, és az ábrázata rettenetes volt.

32. Annak az állóképnek feje tiszta aranyból, melle és karjai ezüsből, hasa és oldalai rézből,

33. Lábszárjai vasból, lábai pedig részint vasból, részint cserépből valának.

34. Nézed vala, a míg egy kő leszakad kéz érintése nélkül, és letöré azt az állóképet vas- és cseréplábairól, és darabokra zúzá azokat.

35. Akkor egygyé zúzódék a vas, cserép, réz, ezüst és arany, és lőnek mint a nyári szérún a polyva, és felkapá azokat a szél, és helyöket sem találák azoknak. Az a kő pedig, a mely leüté az állóképet nagy hegygyé lőn, és betölté az egész földet.

36. Ez az álom, és az értelmét is megmondjuk a királynak.

37. Te, oh király! királyok királya, kinek az egek Istene birodalmat, hatalmat, erőt és dicsőséget adott;

38. És valahol emberek fiai, mezei állatok és égi madarak lakoznak, a te kezébe adta azokat, és úrrá tett téged mindezeket: Te vagy az arany-fej.

Jer. 27,6., Jer. 27,7.

39. És utánad más birodalom támad, alábbvaló mint te; és egy másik, egy harmadik birodalom, rézből való, a mely az egész földön uralkodik.

40. A negyedik birodalom pedig erős lesz, mint a vas; mert miként a vas széttör és összezúz mindent; bizony mint a vas pusztít, mind amazokat szétzúzza és elpusztítja.

41. Hogy pedig lábakat és ujjakat részint cserépből, részint vasból valónak láttál: a birodalom kétfelé oszol, de lesz benne a vasnak erejéből, a mint láttad, hogy a vas elegy volt az agyagcseréppel.

42. És hogy a lába ujjai részint vas, részint cserép: az a birodalom részint erős, részint pedig törékeny lesz.

43. Hogy pedig vasat elegyülve láttál agyagcseréppel: azok emberi mag által vegyülnek össze, de egymással nem egyesülnek, minthogy a vas nem egyesül a cseréppel.

Dán. 11,6.

44. És azoknak a királyoknak idejében támaszt az egek Istene birodalmat, mely soha örökké meg nem romol, és ez a birodalom más népre nem száll át hanem szétzúzza és elrontja mindazokat a birodalmakat, maga pedig megáll örökké.

Dán. 7,14., Luk. 1,1., Luk. 1,33.

45. Minthogy láttad, hogy a hegyről kő szakad le vala kéz érintése nélkül, és szétzúzá a vasat, rezet, cserépet, ezüstöt és aranyat: a nagy Isten azt jelentette meg a királynak, a mi majd ezután leszen; és igaz az álom, és bizonyos annak értelme.

46. Akkor Nabukodonozor király arcra borula és imádá Dánielt, és meghagyá, hogy ételáldozattal és jó illattal áldozzanak néki.

47. Szóla a király Dánielnek, és monda: Bizonynyal a ti Istenetek, ő az isteneknek Istene, és a királyoknak ura és a titkok megjelentője, hogy te is megjelentetted ezt a titkot!

48. Akkor a király fölmagasztalá Dánielt, és sok nagy ajándékot ada néki, és hatalmat adott néki Babilonnak egész tartományá felett, és a babiloni összes bölcseknek előljárójávétevé őt.

Dán. 2,6., Dán. 5,11., 1 Móz. 41,40., 1 Móz. 41,43.

49. És Dániel kéré a királyt, hogy Sidrákot, Misákot Abednégót rendelje a babiloni tartomány gondviselésére; Dániel pedig a király udvarában vala.

Dán. 1,7.

1. Nabukodonozor király csináltata egy arany állóképet, magassága hatvan sing, szélessége hat sing; felállítatá azt a Dura mezején, Babilon tartományában.

Dán. 3,14.

2. És Nabukodonozor király egybegyűjteté a fejedelmeket, helytartókat, kormányzókat, bírákat, kincstartókat, tanácsosokat, törvénytevőket és a tartományok minden igazgatóját, hogy jöjjenek az állóképnek felavatására, a melyet Nabukodonozor király állíttatott vala.

3. Akkor egybegyűlének a fejedelmek, helytartók, kormányzók, bírák, kincstartók, tanácsosok, törvénytevők és a tartományok minden igazgatója az állókép felavatására. a melyet Nabukodonozor király állíttatott, és megállának az állókép előtt, a melyet Nabukodonozor állíttatott.

4. És a hírnök hangosan kiálta: Meghagyatik néktek, oh népek, nemzetek és nyelvek!

5. Mihelyt halljátok a kürtnek, sípnek, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát: boruljatok le, és imádjátok az arany állóképet, a melyet Nabukodonozor király állíttatott.

6. Akárki pedig, a ki nem borul le és nem imádja, tüstént bevettetik az égő, tüzes kemenczébe.

7. Azért mihelyt hallák mind a népek a kürtnek, sípnek, cziterának, hárfának, lantnak és mindenféle hangszernek szavát: leborulának, mind a népek, nemzetségek és nyelvek, és imádják az arany állóképet, a melyet Nabukodonozor király állíttatott.

8. Elmenének azért ebben az időben káldeabeli férfiak, és vádat emelének a zsidók ellen;

9. Szólának pedig és mondák Nabukodonozor királynak: Király! örökké élj!

10. Te, oh király! parancsolatot adtál ki, hogy minden ember, mihelyt meghallja a kürtnek, sípnek, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát: boruljon le, és imádja az arany állóképet;

11. A ki pedig nem borul le és nem imádja, vettessék be az égő, tüzes kemenczébe.

12. Vannak zsidó férfiak, a kiket a babiloni tartomány gondviselésére rendeltél, Sidrák, Misák és Abednégó: ezek a férfiak nem becsülnek téged, oh király, a te isteneidet nem tisztelik, és az arany állóképet, a melyet felállíttattál, nem imádják.

Dán. 2,48., Dán. 2,49.

13. Akkor Nabukodonozor király nagy haraggal és felgerjedéssel meghagyá, hogy hozzák elő Sidrákot, Misákot és Abednégót; erre elhozzák a férfiakat a király elé.

14. Szóla Nabukodonozor, és monda nékik: Sidrák, Misák és Abednégó! Szántszándékból nem tisztelitek-é az én istenemet és nem imádjátok-é az arany állóképet, a melyet felállíttattam?

Dán. 3,1.

15. Ha tehát készek vagytok: mihelyt halljátok a kürtnek, sípnek, cziterának, hárfának, lantnak, dudának és mindenféle hangszernek szavát, leboruljatok és imádjátok az állóképet, a melyet én csináltattam. De ha nem imádjátok, tüstént bevettettek az égő, tüzes kemenczébe; és kicsoda az az Isten, a ki kiszabadítson titeket az én kezeimből?

Dán. 3,26., Dán. 3,28.

16. Felelének Sidrák, Misák és Abednégó, és mondának a királynak: Oh Nabukodonozor! Nem szükség erre felelnünk néked.

17. Ímé, a mi Istenünk, a kit mi szolgálunk, ki tud minket szabadítani az égő, tüzes kemenczéből, és a te kezedből is, oh király, kiszabadít minket.

18. De ha nem tenné is, legyen tudtodra, oh király, hogy mi a te isteneidnek nem szolgálunk, és az arany állóképet, amelyet felállíttatál, nem imádjuk.

Dán. 1,1., Csel. 4,19., Csel. 5,29.

19. Akkor Nabukodonozor eltélék haraggal, és az ő orczájának színe elváltozék Sidrák, Misák és Abednégó ellen; azért szóla, és meghagyá, hogy fűtsék be a kemenczét hétszerte inkább, mint szokták vala befűteni.

20. És meghagyá a legerősebb férfiaknak az ő seregében, hogy kötözzék meg Sidrákot, Misákot és Abednégót, és vessék őket az égő, tüzes kemenczébe.

21. Erre ezek a férfiak alsó ruhástul, köntösöstül, palástostul és egyéb öltönyöstül megkötöztettek, és az égő, tüzes kemenczébe vettettek.

22. A miatt azonban, hogy a király parancsolata szigorú volt és a kemencze rendkívül izzó vala: azokat a férfiakat, a kik Sidrákot, Misákot és Abednégót felvitték, megöle a tűznek lángja.

23. Az a három férfiú pedig: Sidrák, Misák és Abednégó, az égő, tüzes kemenczébe esék megkötözve.

24. Akkor Nabukodonozor király megijedt és sietve felkele, szóla és monda az ő tanácsosainak: Nem három férfiút veténk-é a tűz közepébe megkötözve? Felelének és mondának a királynak: Bizonyára, oh király!

25. Felele, és monda: Ímé, négy férfiút látok szabadon járni a tűz közepében, és semmi sérelem sincs bennök, és a negyediknek ábrázata olyan, mint valami istenek-fiáé.

26. Nabukodonozor ekkor az égő, tüzes kemencze szájához járula, és szóla és monda: Sidrák, Misák és Abednégó, a felséges Istennek szolgálói, jertek ki és jőjjetek ide! Azonnal kijövének Sidrák, Misák és Abednégó a tűz közepéből.

27. És egybegyűlvén a fejedelmek, helytartók és kormányzók és király tanácsosai, nézik vala ezeket a férfikat, hogy a tűznek semmi hatalma nem lett az ő testükön, és hogy egy hajszáluk sem égett meg, és az ő alsó ruháik meg nem változtak, és a tűz szaga sem járta át őket.

28. Szóla Nabukodonozor, és monda: Áldott ezeknek Istene, a Sidrák, Misák és Abednégó Istene, a ki küldötte az ő angyalát és kiszabadította az ő szolgálait, a kik ő benne bíztak; és a király parancsolatát megszegették és veszedelemre adták az ő testöket és nem szolgáltak és nem imádtak más istent az ő Istenökön kívül.

Dán. 3,25.

29. Parancsolom azért, hogy minden nép, nemzetség és nyelv, a mely káromlást mond Sidrák, Misák és Abednégó Istene ellen, darabokra tépessék, és annak háza szemétdombbá tétessék: mert nincs más Isten, a ki így magiszabadíthasson.

30. Akkor a király nagy tisztességre emelé Sidrákot, Misákot és Abednégót Babilon tartományában.

Dán. 2,49.

31. Nabukodonozor király minden népnek, nemzetnek és nyelveknek, a kik az egész földön lakoznak, mondá: Békességetek bőséges legyen!

32. A jeleket és csudákat, a melyeket cselekedett velem a felséges Isten, illendő dolognak tartom megjelenteni.

Dán. 3,22., Dán. 3,27., Dán. 2,31., Dán. 2,45.

33. Mely nagyok az ő jelei és mely hatalmasak az ő csudái! az ő országa örökkévaló ország és az ő uralkodása nemzedékről nemzedékre száll.

Dán. 2,21., Zsolt. 93,1., Zsolt. 93,2.

4.

1. Én Nabukodonozor békében valék az én házamban, és virágzó az én palotámban.

2. Álmodt láték és megrettenete engem, és a gondolatok az én ágyamban, és az én fejemnek látásai megháborítának engem.

Dán. 4,7., Dán. 4,13., Dán. 2,1., Dán. 2,2.

3. És parancsolatot adék, hogy hozzák előmbe Babilonnak minden bölcsét, hogy az álom jelentését tudassák velem.

1 Móz. 41,8.

4. Akkor bejövének az írástudók, varázslók, Káldeusok és jövendőmondók; és én elbeszélém nékik az álmodt, de az értelmét nem jelentették meg nékem.

5. Végezetre bejöve elém Dániel, a kinek neve Baltazár, mint az én istenemnek neve, és a kiben a szent isteneknek lelke van, és elmondám néki az álmodt.

Dán. 1,7.

6. Baltazár, az írástudók elseje, tudom, hogy a szent isteneknek lelke van benned, és semmi titok sem homályos előtted, az én álmodt látásait, a miket láttam, és azoknak jelentéséd beszéld el.

Dán. 2,48.

7. Az én fejem látásai az én ágyamban ezek voltak: Látám, hogy ímé, egy fa áll a föld közepette, és annak magassága rendkívüli volt.

8. Nagy volt a fa és erős, és magassága az égig ért, és az egész föld széléig volt látható.

9. Levelei szépek és gyümölcse sok, és táplálék vala rajta mindeneknek; alatta árnyékot talála a mező vada, és ágain lakozának az ég madarai, és róla evék minden élő.

10. Látám fejem látásaiban az én ágyamban, és ímé: egy Vigyázó és Szent szálla alá az égből;

11. Erősen kiálta, és így szóla: Vágjátok ki a fát és vagdaljátok le az ágait, rázzátok le leveleit és hanyjátok szét gyümölcseit, fussanak el a vadak alóla, és a madarak az ő ágairól.

12. De gyökerének törzsökét hagyjátok meg a földben, és vas és ércz lánczokba verve a mező fűvén; égi harmattal öntöztessék, és barmokkal legyen része a föld fűvén.

13. Az ő emberi szíve változzék el, és baromnak szíve adassék néki, és hét idő múljon el felette.
14. Vigyázók határozatából van ez a rendelet, és a Szentek parancsolata ez a végzés, hogy megtudják az élők, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek birodalmán, és a kinek akarja, annak adja azt, és az emberek között az alábbvalót emeli fel arra.

Dán. 2,21.

15. Ezt az álmod láttam én, Nabukodonozor király, és te, Baltazár, mondd meg annak értelmét; mivelhogy az én országomnak egyetlen bölcse sem tudta nékem megmondani a jelentését; de te tudod, mert szent isteneknek lelke van benned.

Dán. 2,28., Dán. 2,47.

16. Ekkor Dániel, a kinek neve Baltazár, közel egy óráig rémüldözék, és az ő gondolatai háboríták őt. Szóla a király, és monda: Baltazár, az álom és annak jelentése meg ne rettsenek téged! Felele Baltazár, és monda: Uram, az álom szálljon a te gyűlölőidre, magyarázata pedig a te ellenségeidre!

17. A fa, a melyet láttál, a mely nagy és erős volt, és a melynek magassága az eget érte és ellátszék az egész földre;

18. És levelei szépek, gyümölcse pedig sok, és táplálék rajta mindeneknek; alatta tartózkodék a mező minden vada, és ágain az égi madarak lakozának:

19. Te vagy az, oh király, a ki nagygyá és erőssé lettél, a kinek nagysága megnövekedék és fölé az égig, és hatalmad a föld végéig.

Dán. 2,37., Dán. 2,38.

20. Hogy pedig láta a király Vigyázót és Szentet leszállani az égből, és azt monda: Vágjátok le a fát és pusztítsátok el azt; de gyökereinek törzsökét a földben hagyjátok, és vas és ércz lánczokba verve a mező fűvén, és égi harmattal öntöztessék és a mezei barmokkal legyen része, a míg hét idő múlik el felette;

21. Ez a jelentése, oh király, és a felséges Isten végezése ez, a mely bekövetkezik az én uramra, a királyra,

22. És kivetnek téged az emberek közül, és a mezei barmokkal lesz a te lakozásod, és fűvet adnak enned, mint az ökröknek, és égi harmattal öntöznek téged, és hét idő múlik el feletted, mígnem megérted, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, a kinek akarja.

Dán. 5,21., Dán. 2,21.

23. Hogy pedig mondák, hogy a fa gyökereinek törzsökét hagyják meg: országod megmarad néked, mihelyest megismered, hogy az Ég uralkodik.

24. Azért, oh király, az én tanácsom tessék néked, és vétkeidről igazság által szabadulj és a te hamisságaidtól a szegényekhez való irgalmasság által. Így talán tartós lesz a békeséged.

25. Mindez betelék Nabukodonozor királyon.

Dán. 4,22., Dán. 4,23.

26. Tizenkét hónap mulva a babiloni királyi palotán sétála.

27. Szóla a király és monda: Nem ez-é ama nagy Babilon, a melyet én építettem királyság házának, az én hatalmasságom ereje által és dicsőségem tisztességére?

Ezék. 28,2., Ezék. 28,5., Csel. 12,22., Csel. 12,23.

28. Még a szó a király szájában volt, a mikor szózat szálla le az égből: Néked szól, oh Nabukodonozor király, a birodalom elvételétől tőled.

29. És kivetnek téged az emberek közül, és a mezei barmokkal lesz a lakozásod, és fűvet adnak enned, mint az ökröknek, és hét idő múlik el feletted, a míg megismered, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek birodalmán, és annak adja azt, a kinek akarja.

30. Abban az órában betelék a beszéd Nabukodonozoron: és az emberek közül kivettetik, és fűvet evék mint az ökrök, és égi harmattal öntöztetik az ő teste, mígnem szőre megnöve, mint a saskeselyű tolla, és körmei, mint a madarakéi.

31. És az idő elteltével én, Nabukodonozor, szememet az égre emelém, és az én értelmem visszajöve, és áldám a felséges Istent, és dicsérem és dicsóítom az örökké élő, kinek hatalma örökkévaló hatalom és országa nemzedékről-nemzedékre áll.

Dán. 3,33.

32. És a föld minden lakosa olyan mint a semmi; és az ő akaratja szerint cselekszik az ég seregében és a föld lakosai között, és nincs, a ki az ő kezét megfoghatná és ezt mondaná néki: Mit cselekedtél?

Ésa. 40,15., Ésa. 40,17., Jób. 9,12., Ésa. 45,9.

33. Abban az időben visszatérek hozzád az én értelmem, és országom dicsőségére az én ékességem, és méltóságom is visszatérek hozzád, és az én tanácsosaim és főembereim fölkeresének engem, és visszahelyeztettem az én országomba, és rendkívüli nagyság adatott nékem.

34. Most azért én, Nabukodonozor, dicsérem, magasztalom és dicsőítem a mennyei királyt: mert minden cselekedete igazság, és az ő utai ítélet, és azokat, a kik kevélységben járnak, megaláztatja.

5 Móz. 32,4., Dán. 4,27., Ésa. 13,11.

5.

1. Belszár király nagy lakomát szerze az ő ezer főemberének, és az ezer előtt bort ivék.

2. Borozás közben mondá Belszár, hogy hozzák elő az arany és ezüst edényeket, a melyeket elvive Nabukodonozor, az ő atya a jeruzsálemi templomból, hogy igyanak azokból a király és az ő főemberei, az ő feleségei és az ő ágyasai.

Dán. 1,2., 2 Kir. 25,13., 2 Kir. 25,16.

3. Akkor előhozák az arany edényeket, a melyeket elvivének az Isten házának templomából, mely Jeruzsálemben vala, és ivának azokból a király és az ő főemberei, az ő feleségei és az ő ágyasai.

4. Bort ivának, és dicsérik az arany-, ezüst-, ércz-, vas- fa- és kőisteneket.

5. Abban az órában emberi kéznek ujjai tűnének fel, és írának a gyertyatartóval szemben a király palotájának meszelt falán, és a király nézé azt a kézfejet, a mely ír vala.

Ezék. 8,3.

6. Ekkor a király ábrázata megváltozék, és az ő gondolatai megháboríták őt, és derekának inai megoldódnak és az ő térdei egymáshoz verődének.

7. Erősen kiáltozék a király, hogy hozzák elő a varázslókat, a Káldeusokat és jövendőloket. Szóla a király és monda a babiloni bölcseknek: Akárki legyen az az ember, a ki elolvassa ezt az írást, és annak értelmét megjelenti nékem, bíborba öltöztetik és aranyláncz lesz a nyakában, és mint harmadik parancsol az országban.

Dán. 4,1., Dán. 4,3.

8. Akkor bemenének a király bölcsei mind, de nem tudták elolvasni az írást, sem annak értelmét megfejteni a királynak.

9. Akkor Belszár király igen megrettene, és az ő ábrázata elváltozék rajta, és az ő főemberei is megzavaródnak.

10. A királyasszony a király és az ő főembereinek beszédei miatt beméne a lakoma házába, és szóla a királyasszony, és monda: Király, örökké élj! Ne rettentsenek téged a te gondolataid, és a te ábrázatod ne változzék el!

11. Van egy férfiú a te országodban, a kiben a szent isteneknek lelke van, és a te atyád idejében értelem, tudomány, és az istenek bölcsességéhez hasonló bölcsesség találtatik benne, és a kit Nabukodonozor király, a te atyád, az írástudók, varázslók, Káldeusok és jövendőlok fejévé tón; igen, a te atyád, a király;

Dán. 2,48., Dán. 5,30., Dán. 5,31., Jer. 27,7.

12. Mivelhogy Dánielben, a kit a király Baltazárnak nevezett, nagyobb lélek, tudomány és értelem, álmoknak magyarázata és titkok megjelentetése és rejtélyek megfejtése találtatott. Most azért hivattassék elő Dániel, és ő megjelenti az értelmet.

13. Erre Dániel a király elé viteték. Szóla a király, és monda Dánielnek: Te vagy-e ama Dániel, a ki a júdabeli foglyok fiai közül való, a kit ide hozott a király, az én atyám, Júdából?

Dán. 5,10., Dán. 5,11.

14. És a ki felől hallottam, hogy az isteneknek lelke van benned, és értelem és tudomány és kiváló bölcsesség találtatott te benned?

Dán. 5,11.

15. Csak imént hozatának elé a bölcsek és varázslók, hogy elolvassák ezt az írást és jelentését tudassák velem; de nem tudják a dolog értelmét megjelteni.

16. De felőled azt hallottam, hogy te tudod az értelmet megfejteni és a titkokat megoldani; most azért, ha el tudod olvasni ezt az írást és értelmét nékem megmondani, bíborba öltöztetel és aranyláncz lesz a nyakadon, és mint harmadik uralkodol az országban.

17. Erre Dániel felele, és monda a királynak: Ajándékaid tiéd legyenek, és adományaidat másnak adjad, mindazáltal az írást elolvasom a királynak, és jelentését megmondom néki.

18. Te, oh király! A felséges Isten birodalmat és méltóságot, dicsőséget és tisztességet ada Nabukodonozornak, a te atyádnak;

Dán. 2,37., Dán. 2,38.

19. És a méltóság miatt, a melyet ada néki, a népek, nemzetek és nyelvek mind féltek és rettegtek tőle; megölt, a kit akart; és életben tartott a kit akart; felemelt, a kit akart; és megalázott, a kit akart;

20. De mikor a szíve felfuvalkodott, és a lelke megkeményedett megátalkodottan: levettetik az ő birodalmának királyi székéből, és dicsőségét elvevék tőle;

Dán. 4,22., Dán. 4,23.

21. És az emberek fiai közül kivettetik, és az ő szíve olyanná lőn, mint a barmoké; és a vadszamarakkal lőn az ő lakása, és fűvel etették őt, mint az ökröket, és teste égi harmattal öntöztetett, míg megismeré, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek országán, és azt helyezteti arra, a kit akar.

22. És te, Belsazar, az ő fia, nem aláztad meg a szívedet, noha mindezt tudtad.

23. Sőt felemelkedtél az egek Ura ellen, és az ő házának edényeit elődbe hozták, és te és a te főembereid, a te feleségeid és a te ágyasaid bort ittak azokból; és az ezüst- és arany-, ércz-, vas-, fa- és kőisteneket dícséred, a kik nem látnak, sem nem hallanak, sem nem értenek; az Istent pedig, a kinek kezében van a te lelked, és előtte minden te útad, nem dicsőítetted.

Jer. 50,31., Jer. 50,32., Jób. 12,10.

24. Azért küldetett ő általa ez a kéz, és jegyeztetett fel ez az írás.

25. És ez az írás, a mely feljegyeztetett: Mene, Mene, Tekel, Ufarszin!

26. Ez pedig e szavaknak az értelme: Mene, azaz számba vette Isten a te országlásodat és véget vet annak.

Dán. 5,3., Jer. 51,13., Jer. 51,14., Jer. 51,25., Jer. 51,28., Jer. 27,7.

27. Tekel, azaz megmérettél a mérlegen és híjjával találtattál.

28. Peresz, azaz elosztott a te országod és adatott a médeknek és persáknak.

Dán. 5,31.

29. Akkor szóla Belsazar, és öltöztették Dánielt bíborba, és aranylánczot vetének nyakába, és kikiálták felőle, hogy ő parancsol mint harmadik az országban.

Dán. 2,48., Dán. 6,2.

30. Ugyanazon az éjszakán megöleték Belsazar, a Káldeusok királya.

Ésa. 21,5., Ésa. 21,9., Ésa. 13,17., Ésa. 13,22., Jer. 25,12., Jer. 25,23., Jer. 27,7.

31. És a méd Dárius foglalá el az országot mintegy hatvankét esztendő korában.

6.

1. Tetszék Dáriusnak, és rendelete a birodalom fölé százhusz tisztartót, hogy az egész birodalomban legyenek;

2. És azok fölé három igazgatót, a kik közül egy vala Dániel, hogy a tisztartók nekik adjanak számot, és a királynak semmi károsodása ne legyen.

Dán. 2,48., Dán. 5,29.

3. Akkor ez a Dániel felülhaladá az igazgatókat és a tisztartókat, mivelhogy rendkívüli lélek volt benne, úgy hogy a király őt szándékozáék tenni az egész birodalom fölé.

4. Akkor az igazgatók és tisztartók igyekvének okot találni Dániel ellen a birodalom dolgai miatt; de semmi okot vagy vétket nem találhatának; mert hűséges volt, és semmi fogyatkozás, sem vétkek nem találtak benne.

5. Akkor mondák azok a férfiak: Nem találunk ebben a Dánielben semmi okot, hacsak nem találhatunk ellene valamit az ő Istenének törvényében!

6. Akkor azok az igazgatók és tisztartók berohantak a királyhoz, és így szólának: Dárius király, örökké élj!

7. Tanácsot tartottak az ország összes igazgatói: a helytartók, fejedelmek, tanácsosok és a kormányzók, hogy királyi végzés hozassék, és erős tilalom adassék, hogy ha valaki harmincz napig kér valamit valamely istentől vagy embertől, tekívéled, oh király, vettessék az oroszlánok vermébe.

8. Most azért, oh király, erősítsd meg e tilalmat és add ki írásban, hogy meg ne változtassék a médek és persák vissza nem vonható törvénye szerint.

9. Annakokáért Dárius király adott írást és tilalmat.

10. Dániel pedig, a mint megtudta, hogy megiratott az írás, beméne az ő házába; és az ő felső termének ablakai nyitva valának Jeruzsálem felé; és háromszor napjában térdeire esék, könyörge és dicséretet tőn az ő Istene előtt, a miként azelőtt cselekszik vala.

1 Kir. 8,44., 1 Kir. 8,48., Zsolt. 55,18.

11. Akkor azok a férfiak berohantak és magtálálák Dánielt, a mint könyörge és esedezék az ő Istene előtt.

12. Ekkor bemenének, és mondák a királynak a király tilalma felől: Nem megírtad-e a tilalmat; hogy ha valaki kér valamit valamely istentől vagy embertől harmincz napig, tekívéled oh király, vettessék az oroszlánok vermébe? Felele a király és monda: Áll a szó! a médek és persák vissza nem vonható törvénye szerint.

13. Erre felelének, és mondák a királynak: Dániel, a ki a júdabeli foglyok fiai közül való, nem becsül téged, oh király, sem a tilalmat, a mit megírtál; hanem háromszor napjában elkönyörgi könyörgését.

Dán. 6,2., Dán. 1,8., Dán. 1,16.

14. Akkor a király, a mint hallotta ezt, igen restelkedék a miatt, és szíve szerint azon volt, hogy Dánielt megszabadítsa, és napnyugotig törekedék őt megmenteni.

15. Erre azok a férfiak berohantak a királyhoz, és mondák a királynak: Tudd meg, király, hogy ez a médek és persák törvénye, hogy semmi tilalom vagy végzés, a melyet a király rendel, meg ne változtassék.

Dán. 6,8.

16. Erre szóla a király, és előhozák Dánielt, és veték az oroszlánok vermébe. Szóla a király, és monda Dánielnek: A te Istened, a kinek te szüntelen szolgálsz, ő szabadítson meg téged!

17. És hozának egy követ, és oda tevék a verem szájára, és megpecsétlé a király az ő gyűrűjével és az ő főembereinek gyűrűivel, hogy semmi meg ne változtassék Dánielre nézve.

18. Erre eltávozék a király az ő palotájába, és étlen tölté az éjszakát, és vigasságtevő szerszámokat sem hozata eléje; kerülté őt az álom.

19. Hajnalban a király azonnal felkele még szürkületkor, és sietve az oroszlánok verméhez méne.

20. És mikor közel ére a veremhez, szomorú szóval kiálta Dánielnek; szóla a király, és monda Dánielnek: Dániel! az élő Istennek szolgálja, a te Istened, a kinek te szüntelen szolgálsz, meg tudott-e szabadítani téged az oroszlánoktól?

21. Akkor Dániel szóla a királynak: Király, örökké élj!

22. Az én Istenem elbocsátá az ő angyalát, és bezará az oroszlánok száját és nem árthattak nékem; mert ártatlannak találtattam ő előtte és te előtted sem követten el, oh király, semmi vétket.

Dán. 3,23., Dán. 3,25., Dán. 3,28.

23. Akkor a király igen örvende, és Dánielt kihozatá a veremből. És kivevék Dánielt a veremből, és semmi sérelem nem találtaték ő rajta: mert hitt az ő Istenében.

Dán. 6,14., Jób. 5,23.

24. És parancsola a király, és előhozák azokat a férfiakat, a kik Dánielt vádolák, és az oroszlánok vermébe vettetének mind ők, mind fiaik és feleségeik; és még a verem fenekére sem jutának, a mikor rájok rontának az oroszlánok és minden csontjokat összezúzták.

Dán. 6,4.

25. Akkor Dárius király ira minden népnek, nemzetnek és nyelvnek, a kik az egész földön lakozának: Békességtek bőséges legyen!

26. Én tőlem adatott ez a végzés, hogy az én birodalmamnak minden országában féljék és rettegjék a Dániel Istenét; mert ő az élő Isten, és örökké megmarad, és az ő országa meg nem romol, és uralkodása mind végig megtart;

Dán. 3,29., Dán. 3,31., Dán. 3,33.

27. A ki megment és megszabadít, jeleket és csodákat cselekszik mennyen és földön; a ki megszabadította Dánielt az oroszlánok hatalmából.

28. És ennek a Dánielnek jó szerencsés lón dolga a Dárius országában és a persa Czírus országában.

Ezsd. 1,1.

1. Belszárnak, a babiloni királynak első esztendejében álmodt látta Dániel és fejének látásait az ő ágyában. Az álmodt akkor följegyzé; a dolog velejét elmondá.

Dán. 5,1., Dán. 5,30.

2. Szóla Dániel, és monda: Látám az én látásomban éjszaka, és ímé, az égnek négy szele háborút támaszta a nagy tengeren;

3. És négy nagy állat jöve fel a tengerből, egyik különbözö a másiktól.

4. Az első olyan, mint az oroslán, és sas szárnyai valának. Nézém, míg szárnyai kitéptek, és felemelték a földről, és mint valami ember, lábra állították és emberi szív adaték néki.

5. És ímé, más állat, a második, hasonló a medvéhez, és kele egyik oldalára, és három oldalborda vala szájában fogai között, és így szólának néki: Kelj fel és egyél sok húst!

6. Ez után látám, és ímé, egy másik, olyan mint a párducz, és négy madárszárnya vala a hátán; és négy feje vala az állatnak, és hataloma adaték néki.

7. Ezek után látám éjszakai látásokban, és ímé, negyedik állat, rettenetes és iszonyú és rendkívül erős; nagy vasfogai valának, falt és zúzott és a maradékot lábaival összetaposta, és ez különbözék mindazoktól az állatoktól, a melyek előtte valának, és tíz szarva vala néki.

8. Mialatt a szarvakat szemlélém, ímé, másik kicsiny szarv növekedék ki azok között, és három az elébbi szarvak közül kiszakasztaték ő előtte, és ímé, emberszemekhez hasonló szemek valának ebben a szarvban, és nagyokat szóló száj.

Dán. 7,11.

9. Nézém, míg királyi székek tétetének, és az öreg korú leüle, ruhája hófehér, és fejének haja, mint a tiszta gyapjú; széke tüzes láng, ennek kerekai égő tűz;

10. Tűzfolyam foly és jó vala ki az ő színe felől; ezerszer ezeren szolgálának néki, és tízezerszer tízezeren állának előtte; ítélok ülének le, és könnyvek nyitattának meg.

Jel. 5,11., Jel. 20,12.

11. Nézém akkor a nagyzó beszédek hangja miatt, a melyeket a szarv szóla; nézém, míg megöleték az az állat, és az ő teste elvesze, és tűzbe vetteték teste megégetésre.

Dán. 7,8.

12. A többi állatoktól is elvételék az ő hatalmok; de ideig-óraíg tartó élet adaték nekik.

Dán. 7,25., Dán. 12,7.

13. Látám éjszakai látásokban, és ímé az égnek felhőiben mint valami emberfia jöve; és méne az öreg korúhoz, és eleibe vivék őt.

14. És ada néki hatalmat, dicsőséget és országot, és minden nép, nemzet és nyelv néki szolgálá; az ő hatalma örökkévaló hatalom, a mely el nem múlik, és az ő országa meg nem rontatik.

Dán. 2,44.

15. Megrendülék én, Dániel, az én lelkemben ezek miatt, és fejem látásai megháborítának engem.

Dán. 2,3., Dán. 4,2., Dán. 5,6.

16. Oda menék egyhez az ott állók közül, és bizonyosat kérék tőle mindezek felől, és szóla nékem, és e dolognak értelmét tudatá velem;

17. Ezek a nagy állatok, mik négyen voltak, négy király, a kik támadnak e földön.

18. De a magasságos egeknek szentei veszik majd az országot, és bírják az országot örökké és örökkön örökké.

19. Akkor bizonyosat kívánék tudni a negyedik állat felől, a mely különbözék mindamazoktól, és rendkívül rettenetes vala; vasfogai és érczkörmei valának, falt és zúzott, és a maradékot lábaival összetaposta.

20. A tíz szarv felől is, a melyek a fején valának, és a felől, a mely utóbb növekedék és három esék ki előle; és ennek a szarvnak szemei valának és nagyokat szóló szája; termete is nagyobb a társaiénál.

Dán. 7,8.

21. Látám, hogy ez a szarv hadakozék a szentek ellen, és legyőzé őket.

22. Mígnem eljöve az öreg korú, és az ítélet adaték a magasságos egek szentjeinek; és az idő eljöve, és elvevék az országot a szentek.

Dán. 7,9., Dán. 7,18.

23. Így szóla: A negyedik állat negyedik ország lesz e földön, a mely különb lesz minden országnál, és megeszti az egész földet, és eltapodja és szétzúzza azt.

24. A tíz szarv pedig ez: Ebből az országból tíz király támad, és más támad utánok, és az különb lesz mint az előbbieket, és három királyt fog megalázni.

25. És sokat szól a Felséges ellen és a magasságos egek szenteit megrontja, és véli, hogy megváltoztatja az időket és törvényt; és az ő kezébe adatnak ideig, időnkig és fél időig.

Dán. 7,18., Dán. 7,22., Dán. 11,36., Dán. 7,12.

26. De ítélők ülnek és az ő hatalmát elveszik, hogy megrontassék és végleg elveszzen.

27. Az ország pedig és a hatalom és az egész ég alatt lévő országok nagysága átadatik a magasságos egek szentei népének; az ő országa örökkévaló ország, és minden hatalmasság néki szolgál és engedelmeskedik.

Dán. 7,18., Dán. 7,25., Dán. 4,10.

28. Itt vége lón a beszédnek. Engemet, Dánielt pedig az én gondolatim igen megrettentének és az én ábrázatom elváltozék rajtam; de e beszédet megtartám szívemben.

8.

1. Belszár király uralkodásának harmadik esztendejében látomás jelenék meg nékem, Dánielnek, annak utánna, a mely először jelent meg nékem.

Dán. 5,1., Dán. 5,30., Dán. 7,1.

2. És láték látomásban; és mikor láték, Susán várában voltam, a mely Elám tartományában van; és láték látomásban, és ímé az Ulai folyam mellett valék.

Eszk. 1,2., Jer. 49,34., Jer. 49,39.

3. És felemelém szemeimet és látám, és ímé egy kos álla a folyam előtt, és két szarva vala; és az a két szarv magas vala, de egyik a másiknál magasabb, és a magasabb később növekedék.

4. Látám azt a kost szarvaival öklelkezni napnyugot, észak és dél felé; és semmi állat sem állhata meg előtte, és senki sem szabadíthata meg kezéből, és tetszése szerint cselekedék, és nagygyá lón.

Dán. 8,20., Dán. 11,2.

5. És míg és szemlélem, ímé, egy kecskebak jöve napnyugot felől az egész föld színére, és nem is illette a földet; és ennek a baknak tekintélyes szarva vala az ő szemei között.

Dán. 8,21.

6. És méne a kétszarvú koshoz, a melyet láték állani a folyam előtt; és feléje futa erejének indulatában.

Dán. 8,3.

7. És látám a koshoz érni; és néki dühödött és leüté a kost, és letöré két szarvát, és nem vala erő a kosban megállani előtte, és leüté a földre és megtapodá, és nem vala a kosnak senkije, a ki őt megmentse annak kezéből.

Dán. 11,3.

8. A kecskebak pedig igen nagygyá lón; de mikor elhatalmasodék, eltörék a nagy szarv, és helyébe négy tekintélyes szarv növe az égnek négy szele felé.

Dán. 8,22., Dán. 11,4.

9. És azok közül egyből egy kis szarv támada, és nagyon megnöve délre, napkeletre és a kívánatos föld felé.

Dán. 11,16., Dán. 11,41., Dán. 11,45.

10. És megnöve mind az ég seregéig; és a földre vete némelyeket ama seregből és a csillagokból, és azokat magtapodá.

11. És a seregnek fejedelméig növekedék, és elvette tőle a mindannapi áldozatot, és elhányattaték az ő szentségének helye.

Dán. 8,25., Dán. 11,31.

12. És sereg rendeltetett a mindennapi áldozat ellen, a véték miatt; és földre veti az igazságot, és cselekszik, és jó szerencséje van.

13. És hallék egy szentet szólni; és monda egyik szent annak, a ki szól vala: Meddig tart e látomás a mindennapi áldozat és a pusztító véték felől? s a szent hely és a sereg meddig tapostatik?

14. És monda nékem: Kétezer és háromszáz estvéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága.

15. És lón, hogy mikor én, Dániel, látám e látomást és keresém az értelmét: ímé előmbe álla egy férfiúhoz hasonló alak.

16. És emberi szót hallék az Ulai közén; kiálta pedig és monda: Gábiel, értesd meg azzal a látást!

Dán. 9,21.

17. És oda jöve, a hol én állék, és a mint jöve, megrettenék és orcámra esém, és monda nékem: Értsd meg, embernek fia! mert az utolsó időre szól ez a látomás.

18. És mikor szóla velem, ájultan esém orczámmal a földre; de megillete engem és helyemre állíta;

Dán. 10,10.

19. És monda: Ímé, én megmondom néked, mi lesz a haragnak végén? Mert a végső időre szól.

20. Az a kétszarvú kos, melyet láttál, Médiának és Persiának királya.

Dán. 5,31.

21. A szőrös kecskebak Görögország királya, a nagy szarv pedig, a mely szemei között vala, az az első király.

Dán. 8,5., Dán. 11,3., Dán. 11,4.

22. Hogy pedig az letöretteték, és négy álla helyébe: négy ország támad abból a nemzetből, de nem annak erejével.

Dán. 11,4.

23. És ezek országai után, mikor elfogynak a gonoszok, támad egy kemény orczájú, ravaszságokhoz értő király.

24. És annak nagy ereje lesz, noha nem a maga ereje által, és csudálatosképen pusztít és jó szerencséjével halad és cselekszik, és elpusztítja az erőseket és a szenteknek népét.

Dán. 8,9., Dán. 8,11.

25. És a maga eszén jár, és szerencsés lesz az álnokság az ő kezében, és szívében felfuvalkodik és hirtelen elveszt sokakat; sőt a fejedelmek fejedelme ellen is feltámad, de kéz nélkül rontatik meg.

26. És az estvéről és reggelről való látomás, a mely megmondott, igazság; te azonban pecsételd be a látomást, mert sok napra való.

Dán. 8,14., Dán. 12,4., Dán. 12,9., Jel. 10,4.

27. És én, Dániel, elájulék és beteg valék néhány napig, de felkelék és a király dolgát végezém; és álmétkodám ezen a látáson, és senki sem értette.

Dán. 6,2.

9.

1. Dáriusnak, az Asvérus fiának első esztendejében, a ki a Médiabeliek nemzetségéből vala, a ki királylyá tétetett vala a Káldeusok országán;

Eszk. 1,1., Eszk. 1,2.

2. Uralkodásának első esztendejében én, Dániel, megfigyeltem a könyvekben az esztendőök számát, a melyről az Úr ígje lón Jeremiás prófétához, hogy hetven esztendőnek kell eltelni Jeruzsálem omladékain.

Jer. 25,12., Jer. 29,10.

3. És orczámat az Úr Istenhez emelém, hogy keressem őt imádsággal, könyörgéssel, bőjtöléssel, zsákban és hamuban.

4. És imádkozám az Úrhoz, az én Istenemhez, és vallást tevék, és mondám: Kérlek, oh Uram, nagy és rettenetes Isten, a ki megtartja a szövetséget és a kegyességet azoknak, a kik őt szeretik és teljesítik az ő parancsolatait.

Nehem. 1,5., 5 Móz. 7,9.

5. Vétkeztünk és gonoszsgot míveltünk, hitetlenül cselekedtünk és pártot ütöttünk ellened, és eltávoztunk a te parancsolataidtól és ítéleteidtól.

2 Kir. 17,13., 2 Kir. 17,20.

6. És nem hallgatánk a te szolgálóidra, a prófétákra, a kik a te nevedben szóltak a mi királyainknak, fejedelmeinknek, atyáinknak és az ország egész népének.

Nehem. 9,28., Nehem. 9,33., Jer. 18,12., Jer. 44,9., Jer. 44,21.

7. Tied Uram az igazság, mienk pedig orczánk pirulása, a mint ez ma van Júda férfiai, Jeruzsálem lakosain és az egész Izráelen, a közel és távol valókon, mindama földeken, a melyekre kivetted őket az ő gonoszsguk miatt, a melylyel vétkeztek ellened.

3 Móz. 26,14., 3 Móz. 26,28., 3 Móz. 26,33.

8. Miénk, oh Uram, orczánk pirulása, a mi királyainké, fejedelmeinké és atyáinké, a kik vétkeztünk ellened.

9. A mi Urunké Istenünké az irgalmasság és a bocsánat, mert pártot ütöttünk ellene;

Ésa. 28,9., Siral. 3,23., Dán. 9,5.

10. És nem hallgattunk az Úrnak, a mi Istenünknek szavára, hogy járjunk az ő törvényeiben, a melyeket alónkbe adott, az ő szolgálói, a próféták által.

2 Kir. 17,13., 2 Kir. 17,20.

11. És az egész Izráel áthágta a te törvényedet, és elhajlottak, hogy ne hallgassanak a te szódra. Ezért reánk szakad az átok és eskü, a mely meg van írva Mózesnek, az Isten szolgájának, törvényében; mert vétkeztünk ellene!

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,63.

12. És teljesíté az ő szavait, a melyeket szóla ellenünk, és a mi bíránk ellen, a kik minket ítélték, hogy nagy veszedelmet hoz reánk; mert nem történt olyan az egész ég alatt, a milyen történt Jeruzsálemben.

Jer. 24,2., Jer. 24,3.

13. A mint írva van a Mózes törvényében, az a veszedelem mind reánk jöve! És az Úrnak, a mi Istenünknek színe előtt nem esedeztünk, hogy megtértünk volna a mi álnokságainkból, és figyeltünk volna a te igazságodra.

5 Móz. 28,15., 5 Móz. 28,68.

14. Azért készen tartotta az Úr a veszedelmet, és azt reánk hozá: mert igaz az Úr, a mi Istenünk minden cselekedetében, melyeket cselekszik; mert nem hallgattunk az ő szavára.

15. Most azért, oh mi Urunk, Istenünk! a ki kihoztad a te népedet Égyiptom földéből hatalmas kézzel, és nevet szereztél magadnak, mint ma is van: vétkeztünk, gonoszul cselekedtünk!

2 Móz. 12,37., 2 Móz. 13,21., 2 Móz. 13,22., 2 Kir. 17,13., 2 Kir. 17,20.

16. Uram, a te igazságod teljessége szerint forduljon el, kérlek, a te haragod és búsulásod a te városodtól, Jeruzsálemtől, a te szentséges hegyedtől, mert a mi bűneinkért és a mi atyáink hamisságaiért gyalázatára van Jeruzsálem és a te néped mindeneknek mi körülünk.

Jer. 25,12., Zsolt. 79,4.

17. És most hallgasd meg, oh Istenünk, a te szolgádnak könyörgését és esedezéseit, és világosítsd meg az Úrért a te orczádat a te szent helyeden, a mely elpusztított.

4 Móz. 6,25., Eszt. 8,16.

18. Hajtsad, én Istenem, a te füledet hozzánk és hallgasd meg; nyisd meg szemeidet és tekintsd meg a mi pusztulásunkat és a várost, a mely a te nevedről neveztetik; mert nem a mi igazságunkban, hanem a te nagy irgalmasságodban bízva terjesztjük elődbe a mi esedezéseinket.

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14., Siral. 1,4.

19. Uram, hallgasd meg! Uram, légy kegyelmes! Uram, légy figyelmes, és cselekedd meg, ne késedelmezzél tennen magadért, oh én Istenem; mert a te nevedről neveztetik a te városod és a te néped.

Ésa. 48,10., Ésa. 48,11.

20. És még szólék és imádkozám, és vallást tevék és én bűnömről, és az én népemnek, az Izráelnek bűnéről; és esedezésemet az Úr elé, az én Istenem elé terjesztém az én Istenemnek szent hegyéért.

Dán. 9,18., Zsolt. 48,2., Zsolt. 48,3.

21. És még az imádságot mondom vala, mikor ama férfiú, Gábiel, a kit elébb a látomásban láttam vala, sebességgel repülvén, megillete engem az estvéli áldozat idején.

Dán. 8,16.

22. És értésemre adá, és szóla nékem és monda: Dániel, most jöttem ki, hogy értelemre tanítsalak.

23. A te esedezésed kezdetén egy szózat támadt, és én eljöttem, hogy megjelentsem; mert te kedves vagy: vedd eszedbe azért a szózatot, és értsd meg a látomást!

24. Hetven hét szabatott a te népedre és szent városodra, hogy vége szakadjon a gonoszságnak és bepecsételtessék a bűn, és hogy eltöröltessék a hamisság és elhozassék az örök igazság, és bepecsételtessék a látomás és a próféták, és felkenettessék a Szentek szente.

Dán. 9,18.

25. Tudd meg azért és vedd eszedbe: A Jeruzsálem újraépítése felől való szózat keletkezésétől a Messiás-fejedelemig hét hét és hatvankét hét van és Újra megépítetnek az utcák és a kerítések, még pedig viszontagságos időkben.

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11., Nehem. 2,1., Nehem. 2,20., Ezsdr. 4,4., Ezsdr. 4,6., Ezsdr. 4,21., Nehem. 1,3.

26. A hatvankét hét mulva pedig kiirtatik a Messiás és senkije sem lesz. És a várost és a szenthelyet elpusztítja a következő fejedelem népe; és vége lesz mintegy vízözön által, és végig tart a háború, elhatározott a pusztulás.

Luk. 23,33., Luk. 24,21., Ján. 1,42., Ján. 1,46., Ján. 1,50., Luk. 19,41., Luk. 19,44.

27. És egy héten át sokakkal megerősíti a szövetséget, de a hét felén véget vet a véres áldozatnak és az ételáldozatnak, és útalatosságok szárnyán pusztít, a míg az enyészet és a mi elhatározott, a pusztítóra szakad.

10.

1. Czírusnak, Persia királyának harmadik esztendejében egy ige jelenteték Dánielnek a ki Baltazárnak nevezteték; igaz az ige és nagy bajról való; és figyele az igére és megérté a látomást.

Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11., Ésa. 44,28., Ésa. 45,1., Ésa. 45,4., Dán. 1,7.

2. Azokon a napokon én, Dániel, bánkódtam három egész hétig.

3. Kívánatos étket nem ettem, hús és bor nem ment az én számba, és soha sem kentem meg magamat, míg el nem telék az egész három hét.

4. És az első hónapnak huszonnegyedik napján, ímé én a nagy folyóvíznek, azaz a Hiddekelnek partján valék.

1 Móz. 2,14.

5. És felemelém szemeimet, és látám, és ímé: egy férfiú, gyolcsba öltözve, és dereka ufázi arannyal övezve.

Ezék. 40,3., Jel. 1,13.

6. És teste olyan mint a társiskő, és orcája olyan mint a villám, és szemei olyanok mint az égő szövétnekek, karjai és lábatája mint az izzó ércnek színe, és az ő beszédének szava olyan, mint a sokaság zúgása.

7. És egyedül én, Dániel láttam e látomást, a férfiak pedig, a kik velem valának, nem látták a látomást; hanem nagy rettenés szálla reájok, és elfutának, hogy elrejtőzzenek.

Csel. 9,3., Csel. 9,7.

8. És én egyedül hagytam, és látám ezt a nagy látomást, és semmi erő sem marada bennem, és orcám eltorzula, és oda lőn minden erőm.

Dán. 7,18.

9. És hallám az ő beszédének szavát; és mikor hallám az ő beszédének szavát, én ájultan orcámra esém, és pedig orczámmal a földre.

Dán. 8,28.

10. És ímé, egy kéz illete engem, és felsegített térdeimre és tenyereimre;

11. És monda nékem: Dániel, kedves férfiú! Értsd meg a beszédeket, a melyeket én szólok néked, és állj helyedre, mert most te hozzád küldtettem! És mikor e szót szólá velem, felállék reszketve.

12. És monda nékem: Ne félj Dániel: mert az első naptól fogva, hogy szívedet adtad megértésre és sanyargatásra a te Istened előtt, meghallgattattak a te beszédid, és én a te beszédeid miatt jöttem.

Dán. 10,3., Dán. 10,4.

13. De Persiának fejedelme ellenem állott huszonegy napig, és ímé Mihály, egyike az előkelő fejedelmeknek, eljőve segítségemre, és én ott maradék a persa királyoknál;

Dán. 10,21.

14. Jöttem pedig, hogy tudtodra adjam, a mi a te népedre az utolsó időkben következik: mert a látomás azokra a napokra szól.

Dán. 9,24., Dán. 9,27.

15. És mikor ilyen szavakkal szóla velem, orczámmal a földre esém és megnémülék.

16. És ímé, olyan valaki, mint egy ember-fia, megilleté ajkaimat és megnyitám a számat és szólék és mondám annak, a ki előttem álla: Uram, a látomás miatt reám fordulának az én fájdalmaim, annyira, hogy semmi erőm nincsen.

Dán. 10,15., Dán. 10,5., Dán. 10,11.

17. És mi módon szólhat ezzel az én Urammal ennek az én Uramnak szolgálja? Hiszen bennem attól fogva nem álla meg az erő, és lélekzet sem marada bennem.

18. És ismét illete engem az emberhez hasonló, és megerősíte engem.

19. És monda: Ne félj, te kedves férfiú; békesség néked, légy erős és bizony erős! És mikor szóla velem, megerősödém, és mondék: Szóljon az én Uram, mert megerősítél engemet.

20. És monda: Tudod-é, miért jöttem hozzád? És most visszatérek, hogy küzdjek a persa fejedelem ellen; és ha én kimegyek, ímé Görögország fejedelme jó elő!

Dán. 10,13., Dán. 8,21.

21. De megjelentem néked, a mi fel van jegyezve az igazság írásában; és senki sincsen, a ki én velem tartana ezek ellenében, hanem csak Mihály a ti fejedelmetek.

Dán. 10,13.

11.

1. Én is a méd Dárius első esztendejében mellette állék, hogy őt támogassam és segítségére legyek.

Dán. 5,30., Dán. 5,31., Dán. 9,1.

2. És most igazságot jelentek néked: Ímé, még három király támad Persiában, és a negyedik meggazdagul nagy gazdagsággal mindenki felett, és mikor hatalomhoz jut az ő gazdagsága által, mindent megmozdít Görögország ellen.

3. És támad egy erős király és uralkodik nagy hatalommal és tetszése szerint cselekszik.

Dán. 8,5., Dán. 8,7., Dán. 8,21.

4. De alighogy támadt, megrontatik az ő országa és elosztatik az égnek négy tája szerint, de nem száll az ő maradékira, és nem az ő hatalma szerint, a melylyel ő uralkodott, mert szétszaggattatik az ő birodalma, és másoknak adatik ezeken kívül.

Dán. 8,8., Dán. 8,22.

5. És elhatalmasodik a déli király, de az ő vezérei közül is egyik, és ez hatalmat vesz rajta és uralkodik, nagy uralkodás lesz az ő uralkodása.

6. És esztendőök mulva szövetkeznek, és a déli király leánya az északi királyhoz megy, hogy békéltessen, de a kar erejét meg nem tarthatja, és ő sem áll meg, sem az ő karja, hanem kiszolgáltatják őt és az ő kíséreit és az ő nemzőjét és azt, a ki őt egy ideig gyámolította.

Dán. 2,33., Dán. 2,34.

7. De támad helyébe az ő gyökerének csemetéje közül, a ki a had ellen jön majd, és tör az északi király erősségeire, és azokat megszállja és beveszi.

8. És azoknak isteneit is bálványokkal és drága arany- és ezüstedényeikkel együtt fogságba viszi Égyiptomba, és néhány esztendeig erősebb lesz, mint az északi király.

9. Ez ugyan bemegy a déli király országába, de visszatér az ő földére.

10. De az ő fiai fegyverkeznek és nagy sereget gyűjtenek, és hirtelen jön és beözönlik, és átmegy és visszatér, és hadakoznak mind az ő erősségéig.

11. És felháborodik a déli király, és kimegy és megütközik vele, az északi királylyal, és az nagy sokaságot állít fel, de ez a sokaság annak a kezébe adatik.

12. És a mint a sokaság elfogott: felfuvalkodik annak szíve, és sok ezeret letipor; még sem lesz hatalmas.

13. Mert az északi király visszatér, és az előbbinél nagyobb sokaságot állít; néhány esztendő mulva nagy sereggel és nagy készlettel jó bizony.

14. És azokban az időkben sokan támadnak a déli király ellen, a te néped erőszakos fiai is felkelnek, hogy beteljesítsék a látomást, de elhullanak.

15. Mert eljő észak királya, és töltést emel és beveszi az erősített várost; és délnek seregei meg nem állnak, sem az ő válogatott népe, és semmi erő nem bír ellene állni.

16. És az, a ki reátört, a maga tetszése szerint cselekszik, és senki sem lesz, a ki ellene álljon, és megállapodik a dicső földön, és megsemmisül az az ő kezétől.

Dán. 8,9., Dán. 11,41., Dán. 11,45.

17. Azután maga elé tűzi, hogy bemegy az ő egész országának erejével, és békés szándékot mutat, és leányasszonyt ad néki feleségül, hogy megrontsa, de az nem áll meg és nem tart vele.

18. És fordítja orczáját a szigetekre, és sokat elfoglal; de az ő gyalázatosságának véget vet egy vezér, a mellett, hogy megfizet néki az ő gyalázatosságáért.

19. És fordítja orczáját a maga országának erősségeire, és meghanyatlik, elesik és nem találta meg.

20. Ennek helyébe jön az, a ki adószedőt jártat végig az ország dicső földén; de rövid időn megrontatik, noha nem haraggal, sem viadalban.

21. És ennek helyébe egy útálatos áll, a kire nem teszik az ország ékességét; hanem alattomban jó, és hízelkedéssel jut az országhoz.

22. És a beözönlő seregek elárasztatnak az ő orczája előtt, és megtöretnek; még egy szövetséges fejedelem is.

23. Mert a vele való megbarátkozás óta csalárdul cselekszik ellene, és reátör és győzedelmet vesz rajta kevés néppel.

24. Alattomban még az ország gazdag részeibe is behatol, és azt cselekszi, a mit nem cselekedtek sem az ő atyái, sem az ő atyáinak atyái: zsákmányt, prédát és gazdagságot tékozol előlők, és az erősségek ellen is cselelt kohol, de csak egy ideig.

25. És felindítja az ő erejét és szívét a déli király ellen nagy sereggel, és a déli király is hadra készül nagy sereggel és igen erőssel, de meg nem állhat, mert cselt koholtak ellene.
26. És a kik az ő ételét eszik, megrontják őt, és az ő serege elszéled, és sokan elhullanak seb miatt.
27. De ennek a két királynak szíve is gonoszt forral, és egy asztalnál hazugságot szólnak egymásnak; de siker nélkül, mert a vég még bizonyos időre elmarad.
28. Azért visszatér az ő földére nagy gazdagsággal; de az ő szíve a szent szövetség ellen van, és ellene tesz, és újra visszatér az ő földére.
29. Bizonyos időben megjő, és délre megy: de nem lesz utolszor úgy, mint először volt.
30. Mert kitteus hajók jönnek ellene és megijed, és visszatér és dühöng a szent szövetség ellen és cselekszik ellene; visszatér és ügyel azokra, a kik elhagyják a szent szövetséget.
31. És seregek állanak fel az ő részéről, és megfertéztetik a szenthelyet, az erősséget, és megszüntetik a mindennapi áldozatot, és felteszik a pusztító útálatosságot.
32. És a kik gonoszul cselkeszenek a szövetség ellen, azokat hitszegésre csábítja hízlekedésekkel; ellenben az Istenét ismerő nép felbátorodik és cselekeszik.
33. És a nép értelmesei sokakat oktatnak, de hullanak fegyver és tűz miatt, fogság és rablás miatt napokig.
34. És miközben elhullanak, megsegíttetnek kicsiny segítséggel, és sokan csatlakoznak hozzájuk képmutató beszédekkel.
35. És elhullanak az értelmesek közül is, hogy megpróbáltassanak megtisztíttassanak és megfehéříttessenek a vég idejéig; mert a rendelt idő még hátra van.
36. És a király a maga tetszése szerint cselekszik és felfuvalkodik és felmagasztalja magát minden isten felett, és az istenek Istene ellen is vakmerőn szól, és szerencsés lesz, mígnem betelik a harag; mert a mi elhatároztatott, az végre is hajtatik.
37. Nem gondol atyáinak isteneivel, nem gondol az asszonyok kedvenczével, és egy istennel sem; hanem mindennek fölibe magasztalja magát.
38. De a helyett tiszteli az erődök istenét annak helyén; és azt az istent, a kit nem ismertek az ő atyái, tiszteli aranynyal, ezüsttel, drágakövekkel és becses ajándékokkal.
39. És az erődített városokban így teszen az idegen istenek nevében: a ki hódol, annak dicsőségét megsokasítja és sokak felett ad nekik hatalmat; a földet elosztja jutalom gyanánt.
40. De a vég idején összetűz vele a déli király, és mint forgósél, úgy megy reá az északi király szekerekkel, lovasokkal és sok hajóval, és betör az országokba, előzöni és végigjárja azokat.
41. És bemegy a dicső földre, és sokan elesnek; de ezek megszabadulnak az ő kezéből: Edom, Moáb és az Ammon fiainak színe-java.
42. És kezeit az országokra veti, és Égyiptom földe meg nem menekedhetik.
43. És ura lesz Égyiptom arany- és ezüst-kincseinek és minden drágálatos javainak; libiabeliek és szerencsenek is lesznek az ő kíséretében.
44. De megriaszítják őt napkeletről és északról való hírek, és kivonul nagy haraggal, hogy elveszessen és megöljön sokakat.
45. És felvonja az ő sátor-palotáját a tengerek és a dicső szent hegy között; és végére jut, és senki sem segít rajta.

Zsolt. 48,2., Zsolt. 48,3.

12.

1. És abban az időben felkél Mihály, a nagy fejedelem, a ki a te néped fiaiért áll, mert nyomorúságos idő lesz, a milyen nem volt attól fogva, hogy nép kezdett lenni, mindezideig. És abban az időben megszabadul a te néped; a ki csak beírva találtatik a könyvben.

Dán. 10,13.

2. És sokan azok közül, a kik alusznak a föld porában, felszerkennek, némelyek örök életre, némelyek pedig gyalázatra és örökkévaló útálatosságra.

Ezék. 37,11., Ezék. 37,12.

3. Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és a kik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké.

4. Te pedig, Dániel, zárd be e beszédeket, és pecsételd be a könyvet a végső időig: tudakozzák majd sokan, és nagyobbá lesz a tudás.

Dán. 12,9., Dán. 8,26.

5. És szétekinték én, Dániel, és ímé másik kettő állt ott, egyik a folyóvíz partján innét, a másik túl a folyóvíz partján.

Dán. 10,4.

6. És monda egyik a gyolcsba öltözött férfiúnak, a ki a folyóvíz felett vala: Mikor lesz végök e csudadolgoknak?

Dán. 10,5.

7. És hallám a gyolcsba öltözött férfiút, a ki a folyóvíz felett vala, hogy felemelé az ő jobb kezét és bal kezét az ég felé, és megesküvék az örökké élőre, hogy ideig, időkig és fél időig, és mikor elvégezik a szent nép erejének rontását, mindezek elvégeztetnek.

Jel. 10,5., Jel. 10,6., Dán. 7,25.

8. Én pedig hallám ezt, de nem értém, és mondám: Uram, mi lesz ezeknek vége?

9. És monda: Menj el Dániel, mert be vannak zárva és pecsételve e beszédek a vég idejéig.

Dán. 12,4.

10. Megtisztulnak, megfehérednek és megpróbáltatnak sokan, az istentelenek pedig istentelenül cselekesznek, és az istentelenek közül senki sem érti; de az értelmesek értik,

11. És az időtől fogva, hogy elvétetik a mindennapi áldozat, és feltéttetik a pusztító útálatosság, ezerkétszáz és kilenczven nap lesz.

Dán. 11,31.

12. Boldog, a ki várja és megéri az ezerháromszáz és harminczöt napot.

13. Te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.

Hóseás próféta könyve

1.

1. A Úr igéje, a mely lőn Hóseáshoz, a Beeri fiához, Uzziás, Jótám, Ákház, Ezékiás, Júdabeli királyok idejében, és Jeroboámnak, a Joás fiának, Izráel királyának idejében.

2. A mikor beszélni kezde az Úr Hóseással, monda az Úr Hóseásnak: Menj, végy magadnak parázna feleséget és parázna gyermekeket; mert paráznalkodván paráznalkodik e föld, nem követvén az Urat.

3. Elméne tehát és elvevé Gómert, Diblajim leányát; és az teherbe esék, és fiút szüle néki.

4. És mondá az Úr néki: Nevezd őt Jezréelnek, mert még egy kis idő, és megbüntetem a Jehu házát a Jezréel vére miatt, és eltörlöm Izráel házának királyságát.

2 Kir. 9,1., 2 Kir. 9,7., 2 Kir. 10,1., 2 Kir. 10,31.

5. És azon a napon leszen az, hogy eltöröm az Izráel ívét a Jezréel völgyében.

6. Ismét teherbe esék, és leányt szüle. És mondá néki az Úr: Nevezd őt Ló-Rukhámáhnak; mert nem kegyelmezek többé az Izráel házának, hogy akármiképen könyörülnek rajtok.

7. De a Júda házának megkegyelmezek és megtartom őket az Úr, az ő Istenök által; de nem tartom meg őket ív, vagy kard, vagy háború által, sem lovak és lovasok által.

Zak. 4,6.

8. Mikor elvásztá Ló-Rukhámáht, ismét teherbe esék, és fiút szüle.

9. És mondá az Úr: Nevezd őt Ló-Amminak; mert ti nem vagytok az én népem, s én sem leszek a tiétek.

10. De mégis annyi lesz az Izráel fiainak száma, mint a tenger fövénye, a mely meg nem mérettethetik és meg nem számláltathatik; és leszen, hogy a hol az mondatott nékik: Nem vagytok az én népem, ez mondatik nékik: Élő Istennek fiai!

Róm. 9,25., Róm. 9,26., 1 Pét. 2,10.

11. És összegyűlnek Júda fiai és Izráel fiai együvé, és egy fejedelmet választanak, és feljűnek az országból, mert nagy lesz a Jezréel napja!

Ésa. 11,1., Ésa. 11,14., Jer. 3,18., Ezék. 37,19., Ezék. 37,28.

12. Mondjátok atyátokfiainak: Ammi! és a ti húgaitoknak: Rukhámáh!

2.

1. Pereljete anyátokkal, pereljete (mert nem feleségem ő, és én sem vagyok néki férje), hogy tüntesse el az ő bujaságát arczáról, és az ő paráznaságát emlíi közül;

2. Különböztetelenre vetköztetem őt és olyanná teszem, a milyen volt születése napján, és a pusztához teszem hasonlatossá, és olyanná változtatom őt, a milyen a kiaszott föld, és megöölöm őt szomjúsággal.

3. Sőt fiain sem könyörülök, mert paráznaságnak fiai ők is.

Hós. 5,7.

4. Mert paráznalkodott az ő anyjok; gyalázatba merült, a ki őket szülte; mert ezt mondotta: Elmegyek szeretőim után, a kik megadják kenyeremet, vizemet, gyapjúmat és lenemet, olajomat és italomat.

Jer. 44,16., Jer. 44,17.

5. Azért ímé tövissel rekesztem el útadat, és sövényt fonok eleibe, hogy ne találja meg ösvényeit.

Jób. 19,8., Siral. 3,7., Siral. 3,9.

6. És szaladgál majd szeretői után, de nem éri el őket; és mikor keresi őket és mem találja meg azokat, azt mondja majd: Elmegyek hát és visszatérek előbbi férjemhez: mert jobb dolgom volt akkor, hogynem mint mostan:

7. Mert nem vette eszébe, hogy én adtam néki a búzát, a mustot és az olajat, és én sokasítottam meg ezüstjét és az aranyat, a mit ők a Baálra költöttek.

Ezék. 16,16., Ezék. 16,19.

8. Azért visszaveszem búzámat a maga idejében és mustomat is az ő divatjában, és elragadom gyapjúmat és lenemet, a melyek meztelensége befedésére lettek volna.

9. És most feltárom az ő gyalázatát szeretői előtt, és senki sem szabadítja őt ki az én kezemből.

Ezék. 16,37., Ezék. 16,42.

10. És megszüntetem minden örömét, ünnepét, újhaldját, szombatját és minden ünnepe napját.

Siral. 1,4.

11. És elpusztítom szőlőjét és fügefáját, a melyekről ezt mondta: Ez az én bérem, a mit az én szeretőim adtak nékem, és erdővé teszem azokat, és a mezei vad emészti meg őket.

Hós. 2,4., Ésa. 5,5., Ésa. 5,6.

12. És megbüntettem őt a Baálok napjaiért, a melyeken füstölve áldozott azoknak, és felrakta gyűrűjét és nyaklánczát, és elment szeretői után, rólam pedig elfeledkezett, ezt mondja az Úr.

Ezék. 16,1.

13. Azért ímé csalogatom őt, és elviszem őt a pusztába, és szívére beszélek.

Ezék. 20,35.

14. És onnan adom meg néki az ő szőlőjét és az Akor völgyét a reménység ajtaja gyanánt, és úgy énekel ott, mint ifjúságának idején és mint Égyiptomból lett feljövetelének napján.

Józs. 7,26., Ésa. 65,10., 2 Móz. 15,1., 2 Móz. 15,22.

15. És azon a napon, ezt mondja az Úr, így fogsz engem hívni: Én férjem, és nem hívsz engem többé így: Baálom.

16. És kiveszitem az ő szájából a Baálok neveit, hogy azoknak neve se említették többé.

Zak. 13,2.

17. És azon a napon frigyét szerzek nékik a mezei vadakkal, az égi madarakkal és a föld férgével, és az ívet, kardot és háborút eltörlöm e földről, és bátorságos lakozást adok nékik.

Jób. 5,23., Jób. 5,24., Ezék. 34,25., Ezék. 39,9., Ezék. 39,10., Ésa. 2,4., Mik. 4,34.

18. És eljegyezek téged magamnak örökre, és pedig igazsággal és ítélettel, kegyelemmel és irgalommal jegyezek el.

19. Bizony, hittel jegyezek el téged magamnak, és megismered az Urat.

20. És azon a napon meghallgatom, azt mondja az Úr, meghallgatom az egeket, azok pedig meghallgatják a földet;

21. A föld pedig meghallgatja a búzát és a mustot és az olajat; azok pedig meghallgatják Jezréelt.

22. És bevetem őt magamnak a földbe, és megkegyelmezek Ló-Rukhámának, és azt mondom Ló-Amminak: Én népem vagy te; ő pedig ezt mondja: Én Istenem!

Róm. 9,25., 1 Pét. 2,10.

3.

1. És mondá az úr nékem: menj el újra, szeress egy asszonyt, a kit szeret az ő társa és mégis házasságtörő; a mint az Úr is szereti Izráel fiait, bár ők idegen istenekhez fordulnak, és szeretik a szőlőskalácsokat.

Hós. 1,3., Jer. 3,1., Jer. 3,20.

2. És megszerzem azt magamnak tizenöt ezüstön és egy hómer árpán és egy letek árpán.

3. És mondám néki: Sok ideig ülsz nálam; nem paráználkodik és nem lesz férfié; én is így leszek te irántad.

4. Mert az Izráel fiai is sok ideig maradnak király nélkül, fejedelem nélkül, áldozat nélkül, szoborkép nélkül, efód nélkül és theráfok nélkül.

5. Azután megtérnek Izráel fiai és keresik az Urat, az ő Istenöket, és Dávidot, az ő királyukat, és remegve folyamodnak az Úrhoz és az ő jóságához az utolsó időkben.

Hós. 5,15., Jer. 30,9., Ezék. 34,23., Ezék. 34,24., Ezék. 34,30.

4.

1. Halljátok meg az Úrnak beszédét Izráel fiai, mert pere van az Úrnak a földnek lakóival, mert nincs igazság és nincsen szeretet és nincsen Istennek ismerete a földön.

Mik. 6,2.

2. Hamisan esküsznek és hazudnak és gyilkolnak és lopnak és paráználkodnak, betörnek és egyik vér a másikat éri.

Ezék. 22,6., Ezék. 22,12., Ámós. 4,1., Ámós. 5,7., Ámós. 6,12., Ámós. 8,4., Ámós. 8,6., Mik. 2,1., Mik. 2,2., Mik. 2,8., Mik. 2,9., Mik. 3,2., Mik. 3,3., Mik. 3,9., Mik. 3,10., Mik. 3,11., Mik. 6,10., Mik. 6,12.

3. Azért búsul a föld és elerőtlenül minden, a mi azon lakik, a mező vada és az ég madara egyaránt, bizony a tenger halai is elveszítettnek.

Ámós. 5,16., Ámós. 5,17.

4. Mindazáltal senki se perlekedjék, és senki se feddőzzék! hiszen a te néped olyan, mint azok, a kik a pappal civódnak.

5. De elesel nappal és elesik veled a próféta is éjjel; anyádat is elveszítem.

6. Elvész az én népem, mivelhogy tudomány nélkül való. Mivelhogy te megvetted a tudományt, én is megvetlek téged, hogy papom ne légy. És mivelhogy elfeledkeztél Istened törvényéről, elfeledkezem én is a te fiaidról.

Hós. 4,1., Hós. 4,14., Jer. 4,22., Ésa. 5,13.

7. Mennél számosabbak lettek, annál inkább vétkeztek ellenem; de gyalázatra fordítom dicsőségöket!

8. Népem vétkeiből élőködnek ők és bűneik után áhítozik lelkök.

9. De úgy jár a pap is, mint a nép; megbüntettem őket az ő útaikért, és megfizetek néki cselekedeteiért.

Ésa. 24,12.

10. Esznek majd, de meg nem elégesznek; fajtalanok, de nem szaporodnak, mert megszűntek az Úrra vigyázni.

Hós. 9,2., Mik. 6,14., Hós. 8,14., Hós. 12,16.

11. Paráznaság, bor és must elveszi az észet!

Hós. 5,4.

12. Népem az ő bálványát kérdezi, és az ő pálczája mond néki jövődőt; mert a fajtalanság lelke megtéveszt, és paráználkodnak az ő Istenök megett.

Jer. 2,27., Hós. 5,4.

13. A hegyek tetején áldoznak és a halmokon füstölnek: a cserfa, a nyárfa és a tölgyfa alatt, mert kedves annak az árnyéka. Ezért paráználkodnak a ti leányaitok, és házasságtörők a ti menyeitek.

Ezék. 20,28.

14. Nem büntetem meg leányaitokat, hogy paráználkodnak, menyeiteket sem, hogy házasságtörők, mert ők magok is félremennek a paráznákkal és áldoznak a kurvákkal. De az értelmetlen nép elbukik.

Ámós. 2,7.

15. Ha te paráználkodol is Izráel, csak a Júda ne vétkezzen! És ne járjatok Gilgálba, és ne menjetek fel Beth-Avenbe! és ne esküdjetez így: Él az Úr!

16. Mert szilajkodik Izráel mint a szilaj üsző; most tágas földön legelteti őket az Úr, mint a bárányt.

17. Bálványokkal szövetségessé Efraim; hagyd hát magára!

Hós. 7,16.

18. Ivásuk elfajult, untalan paráználkodnak; igen szeretik pajzsaik a gyalázatot.

Zsolt. 47,9.

19. Szárnyaihoz köti őt a szélvész, és megszégyenülnek áldozataik miatt.

5.

1. Halljátok meg ezt, ti papok! Figyeljetez, Izráel háza! Hallgassatok ide, királynak háza; hiszen reátok vonatkozik az ítélet, mert törre lettetek Miczpának, és kiterített hálóvá a Táboron.

2. Szertelen a hitehagyottak öldöklése, de én mindnyájok fenytéke leszek.

3. Jól ismerem én Efraimot, és Izráel nincs elrejtve előlem; hiszen most is paráználkodol Efraim! megfertőztetted az Izráel.

Hós. 6,10.

4. Nem engedik őket az ő cselekedeteik megtérni az ő Istenökhöz, mert paráznaság lelke van közöttük, és nem ismerik az Urat.

5. Izráel ellen az ő büszkesége tesz tanúbizonyságot, Izráel és Efraim bűneik miatt vesznek el; velök együtt Júda is elvész.

Hós. 7,10., Ámós. 4,2., Ámós. 8,7.

6. Juhaikkal és ökreikkel mennek keresni az Urat, de nem találják; eltávozott az ő tőlük.

Ésa. 1,13., Ésa. 1,15.

7. Hűtlenül cselekedtek az Úr ellen, mert idegen fiaikat nemzettek; most azért megemészti őket az újhold, örökségeikkel egyben.

2 Kir. 15,29., 2 Kir. 17,6.

8. Fújjátok meg a kürtöt Gibeában, a tárogatot Rámában; rivalgjátok Beth-Avenben: Utánad Benjámin.

Bir. 5,14.

9. Efraim pusztává lesz a büntetés napján; Izráel törzsei ellen kijelentettem a változhatatlan ítéletet.

2 Kir. 15,29., 2 Kir. 17,6., Ámós. 2,6., Ámós. 3,11., Ámós. 4,1., Ámós. 4,3., Ámós. 5,1., Ámós. 5,3.

10. Júda fejedelmei olyanok, mint a határrontók; kiontom rájuk az én haragomat, mint a vizet.

2 Kir. 17,19.

11. Efraim el van nyomva, összetörve az ítélettől, mert tetszett néki követni az emberi rendelést!

1 Kir. 12,26., 1 Kir. 12,33.

12. Én pedig olyanná lettem Efraimnak, mint a moly, és a Júda házának, mint a rothadás.

13. Láta ugyan Efraim a maga betegségét, Júda is a maga sebet, és Efraim Assiriához folyamodott és küldött Járéb királyhoz; de az nem tud titeket meggyógyítani, és nem veszi le rólatok a sebet.

2 Kir. 15,19., 2 Kir. 15,20., Hós. 7,11.

14. Mert olyan leszek Efraimnak, mint az oroszlán, és Júda házának, mint az oroszlán-kölyök. Én, én szaggatom szét; elmegyek, felkapom, és nem lesz, a ki megszabadítsa!

15. Elmegyek, visszatérek helyemre, mígnem megismerik, hogy vétkeztek, és keresni fogják az én orczámat. Nyomorúságukban keresnek majd engem!

6.

1. Jertek, térjünk vissza az Úrhoz, mert ő szaggatott meg és ő gyógyít meg minket; megsebesített, de bekötöz minket!

2. Megelevenít minket két nap múlva, a harmadik napon feltámaszt minket, hogy éljünk az ő színe előtt.

Ésa. 26,19.

3. Ismerjük hát el, törekedjünk megismerni az Urat. Az ő kijövele bizonyos, mint a hajnal, és eljő hozzánk, mint az eső, mint a késői eső, a mely megáztatja a földet.

4. Mit cselekedjem veled Efraim? Mit cselekedjem veled Júda? Hiszen szeretetetek olyan, mint a reggeli felhő és mint a korán múló harmat.

5. Azért vertem meg a próféták által és megölöm őket az én számnak beszédével. Bizony, a te ítéleteid olyanok, mint a kelő nap.

6. Mert szeretetet kívánok én és nem áldozatot: az Istennek ismeretét inkább, mintsem égőáldozatokat.

Ésa. 1,12., Ésa. 1,17., Ámós. 5,21., Ámós. 5,24.

7. De ők, mint Ádám, áthágták a szövetséget; ott cselekedtek hűtlenül ellenem.

1 Móz. 3,6., Hós. 5,10., Hós. 8,1.

8. Gileád a gonosztevők városa, vérrel van bemocskolva.

9. És miképen tolvajok leselkednek, úgy tesz a papok szövetkezete; gyilkolnak a sikemi úton; bizony, gonosz dolgokat cselekesznek.

10. Rettenetes dolgokat látok Izráel házában. Ott van Efraim paráználkodása; meg van fertőzöttve Izráel.

11. Júda! a te számodra is készített aratást, mikor fordítok az én népemnek fogságán.

7.

1. A mikor gyógyítani akarnám Izráelt, akkor tudódik ki Efraim vétke és Samaria gonoszsága; mert csalárdul cselekesznek, tolvaj tör be, és rabló fosztogat az utcán.

2. És eszökbe sem veszik, hogy emlékezem minden gonoszságukra. Most körülvették őket az ő cselekedeteik, a melyek színem előtt vannak.

3. Gonoszságukkal gyönyörködtetik a királyt, és hazugságaikkal a fejedelmeket.

4. Mindnyájan házasságtörők; olyanok, mint a kemencze, a melyet befűt a sütő; szünetel a tüzeléssel, a tézta bekovácsolásától annak megkeléséig.

5. Királyunk napján a fejedelmek beteggé lesznek a bor hevétől; csúfolóknak nyújtja az ő kezét.

6. Mert, mint kemencze, közelednek álnokságukban az ő szívökkel. Egész éjszaka alszik az sütőjök; reggel ég, mint a lángoló tűz.

7. Mindnyájan tüzesek, mint a sütő kemencze, és megemésztik biráikat. Királyaik mind elhullottak. Nincs köztök senki, a ki hozzám kiáltana.

8. Efraim összekeveredett a népekkel. Olyanná lőn az Efraim, mint a meg nem fordított pogácsa.

Zsolt. 106,35.

9. Idegenek emésztik erejét, de ő nem veszi észre. Ősz hajjal is hintve van már, és azt sem veszi észre.

10. Izráel ellen az ő büszkesége tesz tanúbizonyságot, és még sem térnek vissza az Úrhoz, az ő Istenökhöz, és nem keresik őt mindennek daczára sem.

Hós. 5,5., Ámós. 8,7.

11. És olyan lett Efraim, mint az együgyű galamb: balgatag! Égyiptomhoz kiáltanak, Assiriához folyamodnak.

Hós. 5,13., 2 Kir. 15,17., 2 Kir. 15,20.

12. De a mint mennek, kiterjesztem hálómat ellenök; levonszom őket, mint az ég madarát; megbüntetem őket az ő gyülekezetöknek adott kijelentés szerint.

13. Jaj nékik, mert eltávoztak én tőlem! Pusztulás reájok, mert vétkeztek ellenem. Én ugyan megszabadítám őket; de ők hazugságot szólnak ellenem!

Ésa. 30,1., Ésa. 30,10.

14. És nem kiáltanak hozzám szívökből, hanem ordítanak ágyasházaikban; a búza és a must miatt gyűlnek egybe; ellenem fordulnak.

Ésa. 29,13.

15. Pedig én tanítottam őket, én erősítettem meg karjokat, és ők mégis gonoszt gondolnak ellenem.

16. Megtérnek, de nem a magasságos Istenhez. Olyanok, mint a csalárd kézív. Fegyvertől hullnak el fejedelmeik, az ő nyelvöknek mérge miatt. Ez lesz gyalázatjok Égyiptom földén.

Zsolt. 78,57.

8.

1. Szádhoz a kürtöt! Mint a sas, úgy jön az Úr házára! Mert megszegették az én frigyemet, és vétkeztek az én törvényem ellen!

5 Móz. 28,49., Hós. 6,7.

2. Kiálnak hozzám: Én Istenem! mi, az Izráel, ismerünk tégedet!

Hós. 5,15., Hós. 14,3., Hós. 14,4.

3. Megvetette Izráel a jót, kergesse hát az ellenség.

Hós. 4,1., Hós. 4,6.

4. Királyt emeltek ők; de nem én általam; fejedelmet választottak, de tudtomon kívül. Ezüstjökből és aranyukból bálványokat formáltak; csak azért, hogy semmivé legyen.

2 Kir. 15,13., 2 Kir. 17,22.

5. Megútálta a te borjúdat, oh Samaria! Haragom felgerjedd ellenök. Meddig nem lehetnek még tiszták?

6. Mert ez is Izráelből való! kézműves csinálta azt, és nem Isten az. Bizony forgácscsa lesz Samaria borjúja!

7. Mert szelet vetnek és vihart aratnak. Nem indul szárba; termése nem ad lisztet, ha adna is, idegenek nyelik be azt.

Hós. 10,13.

8. Elnyeletett Izráel! Olyan immár a népek közt, mint az edény, a melyen nincs gyönyörűség.

Jer. 22,28., Jer. 48,38.

9. Mert ők Assiriához folyamodnak; Efraim magában bolygó vadszamar; szeretőket bérelnek.

Hós. 5,13., Hós. 7,11.

10. De ha bérelnek is a pogányok közt, most összegyűjtöm őket, és kezdenek majd lefogyni a fejedelmek királyának terhétől.

2 Kir. 15,19., 2 Kir. 15,20., 2 Kir. 17,3.

11. Mivel megszorította Efraim az oltárokat a bűnre, bűnre vezették őt az oltárok.

Hós. 10,1.

12. Ha tízezer törvényt írnék is elébe; idegennek tekintenék azokat.

13. Nékem szánt áldozatképen húst vágnak és esznek; az Úr nem tekint azokra kedvesen. Immár megemlékezik az ő álnokságukról, és megbünteti az ő vétkeiket; Égyiptomba fognak ők visszatérni.

Hós. 6,6., Ámós. 5,21., Ámós. 5,22., Hós. 9,3., Hós. 9,6.

14. Most Izráel elfeledkezett az ő alkotójáról és palotákat épített; Júda megerősített városokat szaporított. De én tüzet bocsátok városaira, és az emészti meg az ő erősségeit.

9.

1. Ne örvendezz Izráel oly vígan, mint a pogányok; mert paráználkodással elszakadtál a te Istenedtől, és szeretted a bűnbért minden búzaszérűn.

Hós. 2,4., Hós. 2,11.

2. Szerű és sajtó nem tartja el őket; hiányozni fog abból a must.

Hós. 2,8., Hós. 2,11.

3. Nem maradnak az Úr földén, hanem Égyiptomba tér vissza Efraim; Assiriában tisztátalant esznek.

Hós. 8,13.

4. Nem áldoznak az Úrnak borral; és nem lesznek kedvesek előtte. Áldozataik olyanok lesznek, mint a gyásztornak kenyere; mindnyájan, a kik abból esznek, megfertéztetnek, mert kenyerek csak étvágyuknak szolgálnak; nem jut be az Úr házába.

5. Mit cselekesztek majd az ünnepnek napján, az Úr ünnepnapján?

6. Mert ímé elbujdosnak a pusztulás miatt; Égyiptom gyűjti be, Móf temeti el őket. Ezüst kincseket a csalán örökli; tövis lesz sátoraikban.

Hós. 9,3., Hós. 8,13., Ámós. 3,4., Hós. 10,8.

7. Elérkeztek a számadásnak napjai; érkeztek a megtorlásnak napjai; megtudja majd Izráel! Bolond a próféta, örült a léleknek embere a te vétked sokasága miatt és mert akkora a gyűlölség.

8. Efraim szétnéz az én Istenem mellett. A prófétának minden útaira háló vettetett; gyűlölség van Istenének házában.

Hós. 4,12.

9. Mélyen elfajultak, mint Gibeá napjaiban; de megemlékezik álnokságaikról, és megbünteti az ő gonoszságokat.

Hós. 10,9., Bir. 19,22., Bir. 19,25.

10. Mint szőlőfürtöket a pusztában, úgy találtam Izráelt; mint a fügefa első termésének zsengejét, úgy néztem a ti atyáitokat; de bementek Baál-Peorhoz és a gyalázatosnak adták magukat, és útálatossá váltak, mint a mit szerettek.

5 Móz. 32,10., 4 Móz. 25,3., Zsolt. 106,28.

11. Efraim! Elszáll dicsőségök, mint a madár! Nem lesz szülés, sem terhesség, sem fogamzás!

Hós. 10,3., Hós. 10,6., Hós. 10,7.

12. Mert még ha felnevelnék is fiaikat, mégis gyermektelenné teszem őket; sőt még nekik is jaj, ha elfordulok tőlök.

13. Efraim, a mint néztem, mint Tírus van plántálva a mezőben; de Efraimnak mégis az öldöklőhöz kell kihoznia az ő fiait.

Jer. 21,13., Jer. 17,3.

14. Adj nekik oh Uram! Mit adj? Adj nekik meddő méhet és kiszáradt emlőket.

15. Minden gonoszságuk Gilgálban van, mert ott gyűlöltem meg őket. Cselekedeteik gonoszsága miatt kiűzöm őket házamból; nem szeretem őket többé; fejedelmeik mindnyájan pártütők.

Hós. 4,15., Hós. 12,11., Hós. 9,3., Hós. 9,6.

16. Meg van verve Efraim, gyökerek elszáradt! Nem teremnek gyümölcsöt. Még ha nemzenének is, megölöm méhöknek szerelmes magzatit.

Hós. 9,11., Hós. 9,12.

17. Elveti őket az én Istenem, mert nem hallgattak reá, és bujdosókká lesznek a pogányok között.

Hós. 9,3., Hós. 9,6.

10.

1. Buja szőlőtő az Izráel, a mely termi az ő gyümölcsseit. Gyümölcsének sokasága szerint sokasította meg oltárait, földének jósága szerint jó sok oszlopot állított fel.

Hós. 8,11., Hós. 2,7.

2. Csalárd a szívök; de most meglakolnak! Ő maga töri le oltáraikat; elpusztítja bálványait.

Hós. 9,6.

3. Bizony mondják most; Nincsen királyunk, mert nem féljük az Urat, és a király mit segíthet rajtunk?!

4. Össze-vissza beszéltek; hamisan esküdtek; szövetséget kötöttek; de mint a bürök a mező barázdáin, úgy sarjadzik ki az ítélet.

5. Beth-Aven borjúi miatt aggódnak Samaria lakói. Bizony megsiratja azt az ő népe, és papjai is remegnek miatta, az ő dicsősége miatt; mert eltávozott az attól.

6. Azt magát is Assiriába vonszolják ajándékuul Járeb királynak. Szégyent vall Efraim, és megszégyenül Izráel az ő tanácsa miatt.

7. Elveszett Samaria! Az ő királya, mint forgács a víz színén!

8. És Aven magaslatai, az Izráel vétke, lerontatnak. Tövis és bogácskóró növi be oltáraikat, és mondják majd a hegyeknek: Borítsatok be minket! a halmoknak pedig: Omoljatok reánk!

Hós. 4,15., Hós. 9,6., Ésa. 2,19., Jel. 6,16.

9. Gibeá napjaitól fogva vétkezél, oh Izráel! Ott maradtak; nem érte őket Gibeában a harcz a gonoszság fiai ellen.

Hós. 9,9., Bir. 19,1., Bir. 20,1.

10. Megfenyítem hát őket kedvemre! Népek gyülekeznek ellenök, a mikor megkötöztetnek kettős gazságukért.

11. Efraim szoktatott üsző, a mely szeret nyomtatni; de én rámegyek az ő szép nyakára: igába fogom Efraimot; Júda szántani fog, Jákób boronál néki.

Hós. 4,16.

12. Vessetek magatoknak igazságra; arassatok kegyelem szerint! Szántatok magatoknak új szántást; mert ideje keresnetek az Urat, míg nem eljő, hogy igazság esőjét adjon néktek.

Jer. 4,3.

13. Istentelenséget szántottatok, álnokságot arattatok. Eszitek a hazugság gyümölcsét, mert bíztál a te utadban és vitézeidnek sokaságában!

Hós. 8,7.

14. Azért zendülés támad a te néped között, és minden te erősséged elpusztítatik, a miképen elpusztította Salman Beth-Arbelt a harcznak napján; az anya gyermekeivel együtt földhöz veretik.

15. Így cselekszik veletek Beth-El, a ti nagy gonoszságtokért; hajnalra bizony elvész Izráel királya!

11.

1. Mikor még gyermek volt Izráel, megszerettem őt, és Égyiptomból hívtam ki az én fiamat.

2 Móz. 4,22., 2 Móz. 4,23., Mát. 2,15.

2. A mint hívták őket, úgy mentek el előlük: a Baáloknak áldoztak és a bálványoknak füstöltek.

3. Pedig én tanítottam járni Efraimot; ő vette őket karjaira, de ők nem ismerték el, hogy én gyógyítottam meg őket.

5 Móz. 32,10., Ésa. 46,3., Ésa. 46,4.

4. Emberi kötelékekkel vontam őket, szeretetnek köteleivel, és olyan voltam hozzájuk, mint a kik leemelik szájukról az igát, és ételt adtam nyájasan eleikbe.

5. Nem tér vissza Égyiptom földére; hanem Assiria lesz az ő királya, mert nem akarnak megtérni.

6. És fegyver száll az ő városaira, és elpusztítja az ő zárait, és felemészti őket a szándékaik miatt.

7. Mert az én népem átalkodottan hajlandó elfordulni tőlem. Ha hivatják is őt a magasságos Istenhez, senki nem indul meg rajta.

Hós. 11,2., Jer. 10,12.

8. Miképen adnálak oda Efraim, szolgáltatnálak ki Izráel!? Miként adnálak oda, mint Admát, tennélek olyanná, a milyen Seboim?! Megesett bennem az én szívem; fellángolt minden szánalmam!

1 Móz. 19,24., 1 Móz. 19,25., 5 Móz. 29,23.

9. Nem végzem el haragomnak hevét; nem fordulok vissza Efraim vesztére; mert Isten vagyok én és nem ember, a Szent te közötted, és nem haraggal jövök én.

Jer. 31,20., Ésa. 55,7., Ésa. 55,9., Malak. 3,6.

10. Az Urat fogják követni. Ordít, mint az oroslán; ha ő ordít, remegve gyűlnek össze fiak napnyugot felől.

Hós. 5,15.

11. Rettegve jönnek elő, mint a madár, Égyiptomból, és mint a galamb, Assiriának földéből; és letelepítem őket házaikba, ezt mondja az Úr!

12. Körülvett engem Efraim hazugsággal, az Izráel háza pedig csalárdsággal; de Júda uralkodik még az Istennel és a hűséges Szenttel.

Hós. 4,2., Hós. 5,10., Hós. 8,14.

12.

1. Széllel táplálkozik Efraim és fut a keleti szél után. Mindennap szaporítja a hazugságot és a sanyargatást, és frigyét szereznek az Assirussal és Égyiptomba visznek olajat.

Hós. 5,13., Hós. 7,11., Hós. 8,7., Hós. 8,9., Hós. 8,10., 2 Kir. 15,19., 2 Kir. 15,20.

2. Pere van az Úrnak a Júdával is, és megbünteti Jákóbot az ő útai szerint. Cselekedetei szerint fizet meg néki.

Hós. 5,10., Hós. 5,13., Hós. 8,14.

3. Anyja méhében sarkon fogta bátyját, és mikor erős volt, küzdött az Istennel.

1 Móz. 25,26., 1 Móz. 32,24., 1 Móz. 32,28.

4. Küzdött az angyallal és legyőzte; sírt és könyörgött néki. Béthelben találta meg őt, és ott beszélt velünk.

1 Móz. 32,24., 1 Móz. 32,28., 1 Móz. 28,11., 1 Móz. 28,15., 1 Móz. 35,7., 1 Móz. 35,15.

5. Bizony az Úr, a seregeknek Istene; az Úr az ő neve.

6. Térj hát vissza a te Istenedhez; őrizd meg az irgalmasságot és az ítéletet, és bízzál szüntelen a te Istenedben.

7. Kanaánita ő! Hamis mértékek vannak kezében; szeret mást megcsalni.

Ámós. 8,5., Ámós. 8,6.

8. És Efraim ugyan ezt mondja: Bizony meggazdagodtam; vagyont szerzettem magamnak. Semmi szerzeményemben nem találnak rajtam álnokságot, a mely bűn volna!

Ámós. 6,13.

9. De én vagyok az Úr, a te Istened Égyiptom földétől kezdve. Újra sátorok lakójává teszek téged; mint az ünneplés napjain.

Hós. 13,4., 2 Móz. 3,13., 2 Móz. 3,14.

10. Mert én szólottam a prófétákhoz; én sokasítottam meg a látásokat, és én szólottam hasonlatokban a próféták által.

11. Ha Gileád a gonoszság városa, bizony semmivé lesznek! Gilgálban ökrökkel áldoznak; de oltáraik is olyanokká lesznek, mint a kőrakások a mező barázdáin.

Hós. 5,6.

12. Jákób Aram földére bujdosott, és egy asszonyért szolgált az Izráel, és egy asszonyért pásztorkodott.

1 Móz. 27,43., 1 Móz. 28,10., 1 Móz. 29,15., 1 Móz. 29,18.

13. És próféta által hozta fel az Úr Izráelt Égyiptomból, és próféta által tartatott meg.

2 Móz. 3,10., 5 Móz. 29,5.

14. Gonoszul ingerelte Efraim az Istent; de rajta szárazsítja a sok vért, és gyalázatosságát megfizeti néki az ő Ura.

13.

1. Efraim szólott volt, rettegés: nagygyá lett Izráelben, de vétkezett a Baállal, és meghalt.

2. Most is többítik bűneiket és csinálnak magoknak öntött képeket az ő ezüstjökből, bálványokat az ő eszök szerint. Képfaragók csinálmánya mindaz! Róluk mondják: Emberek, a kik áldoznak, borjukat csókolnak!

Hós. 2,7., Hós. 4,12., Hós. 8,4., Hós. 8,11., Hós. 8,14., Hós. 10,1., Hós. 11,2., Hós. 12,11., 1 Kir. 19,18.

3. Azért olyaná lesznek, mint a reggeli felhő és mint a harmat, a mely korán eltűnik; mint a szérúról elsodort polyva és mint a kéménynek füstje.

Zsolt. 1,4., Zsolt. 35,5., Zsolt. 37,20., Ésa. 17,13., Ésa. 41,15.

4. Pedig én vagyok az Úr, a te Istened Égyiptom földétől fogva. Nem ismerhetsz más Istent kivülem, és rajtam kívül nincs más szabadító!

Hós. 12,9., 2 Móz. 3,14., 2 Móz. 3,15.

5. Én ismertelek téged a pusztában, az eltikkadt földön.

Hós. 11,1., Hós. 11,3., Hós. 11,4., 5 Móz. 32,10.

6. A mint legeltek: elteltek; elteltek és szívök felfuvalkodék: azért hát elfelejtkezének rólam.

Hós. 4,7., Hós. 7,15., Hós. 10,1.

7. De olyan is leszek hozzájok, mint az oroszlán; mint a párducz, úgy lesekedem az úton.

Hós. 5,14.

8. Rájok rohanok, mint a kölykétől megfosztott medve, és széttépem szívök borítóját, és felfalom ott őket, mint egy nőstény oroszlán. A mezei vad szagatja szét őket!

9. Romlásodra lett Izráel, hogy ellenem törekedtél, a te segítőid ellen.
10. Hol van hát a te királyod, hol van, hogy megoltalmazzon minden városodban? És biráid, a kik felől ezt mondád: Adj nekem királyt és fejedelmeket!

1 Sám. 8,5.

11. Adtam neked királyt haragomban, és elvettem az én búsulásomban!

1 Sám. 8,7., 1 Sám. 10,21., 1 Sám. 10,24.

12. Egybe van kötve Efraim álnoksága; eltéve az ő bűne!

13. A szülőasszony kínjai lepik meg őt; oktalan fiú ő, mert a kellő időben nem jó ki anyjának méhéből.

14. Megváltom őket a Seol hatalmából! Megmentem őket a haláltól! Hol van a te veszedelmed oh halál?! Hol van a te romlásod oh Seol?! Megbánás elrejtett én előlem.

1 Kor. 15,55.

15. Mert bár a testvérek közt ő a legvirágzóbb: feljő a keleti szél, az Úr szele támad fel a pusztából; kiszárad kútfeje, elapad forrása: az rabolja ki minden drága kincseinek tárházát.

Hós. 8,3., Hós. 8,7., Hós. 8,8., Hós. 12,1., Hós. 10,14.

14.

1. Meglakol Samaria, mert daczolt az ő Istenével. Fegyver által hullanak el; csecsemőik földhöz veretnek, és terhes asszonyaik ketté vágatnak.

Hós. 10,7., Hós. 10,14., 2 Kir. 17,6.

2. Térj vissza hát Izráel az Úrhoz, a te Istenedhez, mert elbuknál álnokságod miatt!

3. Vigyetek veletek beszédeket, és térjete vissza az Úrhoz! Mondjátok néki: Végy el minden álnokságot! És fogadd el azt, a mi jó, és ajkaink tulkaival áldozunk neked.

Zsid. 13,15.

4. Assiria nem segít meg minket; lóra sem ülünk, és nem mondjuk többé kezeink csinálmányának: Istenünk! Mert nálad talál kegyelmet az árva.

5. Kigyógyítom őket hűtlenségökből; szeretem őket ingyen kegyelemből, mert elfordult tőlök az én haragom.

Hós. 11,8., Hós. 11,9.

6. Olyanná leszek Izráelnek, mint a harmat. Virágozni fog, mint a lilium, és gyökeret ver, mint a Libánon.

7. Kiterjednek az ő ágai, és olyan lesz az ő ékessége, mint az olajfáé, illata pedig, mint a Libánoné.

8. Visszatérnek az ő árnyékában lakók, és felelevednek, mint a búzamac, és virágoznak, mint a szőlőtő; híre olyan lesz, mint Libánon boráé.

Hós. 11,11., Hós. 2,22.

9. Efraim így szól: Mi közöm nekem többé a bálványokhoz?! Én meghallgatom és figyelek reá. Olyan vagyok, mint a zöldelő cziprusfa! Tőlem származik a te gyümölcsöd!

10. Kicsoda a bölcs, hogy értse ezeket? Kicsoda az értelmes, hogy eszébe vegye ezeket?! Bizony igazak az Úrnak útai, és az igazak járnak azokon, az istentelenek pedig elesnek rajtok.

Zsolt. 107,43., Zsolt. 1,4., Zsolt. 1,6.

Jóel próféta könyve

1.

1. Az Úrnak igéje, a mely lőn Jóelhez, a Petuel fiához.
2. Vének! halljátok meg ezt, és hallgassátok meg, földnek minden lakói! Történt-é ilyen a ti időtökben, vagy a ti atyáitoknak idejében?
3. Beszéljétek el azt a ti fiaitoknak, és a ti fiaitok az ő fiaiknak, és azoknak fiai a következő nemzetségnek.
4. A mit a sáska meghagyott, megette a szöcskő; és a mit a szöcskő meghagyott, megette a cserebogár; és a mit a cserebogár meghagyott, megette a hernyó.

Jóel. 2,25.

5. Serkenjétek fel részegek és sírjatosok, és jajgassatok mind, ti borivók a mustért, mert elvétellett az a ti szátoktól!
6. Mert egy nép jött fel az én földemre, erős és megszámlálhatatlan, fogai, mint az oroszlán fogai, és agyarai, mint a nőstény oroszláné.

Jóel. 2,2., Jóel. 2,11.

7. Pusztává tette szőlőmet; összetörte fügefáimat, mezítelenre hántotta és széjjelhányta; fehérlenek annak ágai.
8. Keseregj, mint a szűz, a ki gyászba öltözik az ő ifjúsága férjéért.
9. Kifogyott az étel- és italáldozat az Úrnak házából; gyászolnak a papok, az Úrnak szolgálói.

Jóel. 1,13.

10. Elpusztítottatott a mező, gyászol a föld; mert elpusztítottatott a gabona; kiszáradt a must, kiapadt az olaj.

Hós. 2,8.

11. Szégyenüljétek meg, ti szántóvetők; jajgassatok szőlőművesek: a búzáért és az árpáért; mert elveszett a mező aratása!
12. Elszáradt a szőlőtő; a fügefa elhervadt; a gránátfa, a datolyafa és az almafa, a mezőnek minden gyümölcsfája kiaszott. Bizony kiszáradott az öröm az emberek közül.

Jóel. 1,7.

13. Öltsetek gyászt és sírjatosok, ti papok! Jajgassatok, ti oltár szolgálói; jőjjetek és háljatok gyászuhátkban, Istenem szolgálói; mert megvonatott az étel- és italáldozat Isteneteknek házából.

Jóel. 1,9.

14. Szenteljétek bőjtöt, hirdessetek gyűlést; gyűjtsétek egybe a véneket, a földnek minden lakosát az Úrnak, a ti Isteneteknek házába, és kiáltsatok az Úrhoz.

Jóel. 2,15.

15. Jaj ez a nap! Bizony közel van az Úrnak napja, és mint a pusztítás, úgy jön el a Mindenhatótól.

Jóel. 2,1., Ésa. 13,6.

16. Hát nem szemünk láttára irtatott-é ki az élelem, az öröm és vígasság Istenünk házából?!
17. Elsenyedtek a magvak barázdáik alatt, elpusztultak a gabonás házak, összedőltek a csűrök; mert kiaszott a gabona.
18. Mint nyög a barom! Megháborodtak a marha-csordák, mert nincs legelőjük; bűnhődnek még a juhnyájak is!
19. Hozzád kiáltok Uram, mert tűz emésztette meg a pusztá virányait, és láng perzselte le a mező minden fáját.

Jóel. 2,3.

20. A mező vadai is hozzád esengenek, mert kiszáradtak a vizeknek ágyai, és tűz emésztette meg a pusztá virányait.

2.

1. Fújjátok a kürtöt a Sionon, és rivalogjatok az én szent hegyemen! Rémüljenek meg e föld minden lakói; mert eljő az Úrnak napja; mert közel van az.

Jóel. 2,17.

2. Sötétségnek és homálynak napja; felhőnek és borulatnak napja; mint a hegyekre ráterülő alkonyat! Nagy és hatalmas nép, a milyen nem volt öröktől fogva és nem is lesz utána többé, nemzetségről nemzetségre.

Jóel. 1,6.

3. Előtte tűz emészt, utána láng lobog; előtte a föld olyan, mint az Éden kertje, utána pedig kietlen pusztaság; meg sem menekülhet tőle semmi.
4. A milyen a lovak alakja, olyan annak alakja, és száguldoznak, mint a lovasok.
5. Rohannak a hegyek tetején, mintha hadi szekerek robognának; mintha tarlót emésztő láng ropogna; a milyen az ütközetre kész hatalmas nép.
6. Elrémülnek tőle a népek; minden arcz elsáppad.
7. Száguldoznak, mint a hősök, felhágnak a kőfalakra, mint a bajnokok; mindenik a maga útján halad, nem bontják meg soraikat.
8. Egymást nem szorongatják; mindenik a maga útján halad; néki rohannak a fegyvernek, és nem esik seb rajtok.
9. Betörnek a városba, futkároznak a kőfalon, felhágnak a házakra, betörnek az ablakokon, mint a tolvaj.
10. Reszket előttök a föld, és megrendülnek az egék; a nap és hold elsötétednek, a csillagok is bevonják fényöket.
11. És megzendül az Úrnak szava az ő serege előtt, mert felette nagy az ő tábora; mert hatalmas az ő rendeletének végrehajtója. Bizony nagy az Úrnak napja és igen rettenetes! Ki állhatja ki azt?

Jóel. 1,15.

12. De még most is így szól az Úr: Térjete meg hozzám teljes szívetek szerint; bőjtöléssel is, sírással is, kesergéssel is.

Jer. 4,1.

13. És szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez; mert könyörülő és irgalmas ő; késedelmes a haragra és nagy kegyelmű, és bánkódik a gonosz miatt.

2 Móz. 34,6.

14. Ki tudja, hátha visszatér és megbánja, és áldást hagy maga után; étel- és italáldozatot az Úrnak, a ti Isteneteknek?!

Ámós. 5,15., Jón. 3,9.

15. Fújjatok kürtöt a Sionon; szenteljetek bőjtöt, hirdessetek gyűlést!

Jóel. 1,14.

16. Gyűjtsétek össze a népet, szenteljéte meg a gyülekezetet; hívjátok egybe a véneket, gyűjtsétek össze a kisdedeket és a csecsszopókat; menjen ki a vőlegény az ő ágyasházából és a menyasszony is az ő szobájából.
17. A tornác és az oltár között sírjanak a papok, az Úr szolgálói, és mondják: Légy kegyelmes, oh Uram, a te népedhez, és ne bocsásd szidalomra a te örökségedet, hogy uralkodjanak rajtok a pogányok. Miért mondanák a népek között: Hol az ő Istenök?

Zsolt. 42,11., Zsolt. 79,10.

18. Erre buzgó lőn az Úrnak szeretete az ő földé iránt, és kegyelmezett az ő népének.
19. És választ tőn az Úr, és monda az ő népének: Ímé, adok néktek gabonát, bort és olajat, hogy megelégedtek vele, és nem adlak többé titeket szidalomra a pogányok között.
20. Az északi népet is elűzöm tőletek, és pusztá és sivatag vidékre vetem azt; elejét a keleti tengerbe, hátulját a nyugoti tengerbe, és búze magasra száll; felszáll büdössége, mert nagy dolgokat cselekedett.
21. Ne félj, te föld! Örülj és vígadozz, mert nagy dolgokat cselekeszik az Úr!
22. Ne féljete, ti mezei vadak! mert zöldülnek a pusztának virányai; mert a fa megtermi gyümölcsét; a füge és szőlő is kitárják gazdagságukat.
23. Ti is, Sionnak fiai! örvendezzete és vígadjate az Úrban, a ti Istenetekben; mert megadja néktek az esőt igazság szerint, és korai és kései esőt hullat néktek az első hónapban.
24. És megtelnek a csűrök gabonával, és bőven öntik a sajtók a mustot és az olajat.

Jóel. 3,13.

25. És kipótolum néktek az esztendőket, a melyeket tönkre tett a szöcskő, a cserebogár és a hernyó és a sáska; az én nagy seregem, a melyet reátok küldöttem.

Jóel. 1,4.

26. És esztek bőven és megelégeszete, és magasztaljátok az Úrnak, a ti Isteneteknek nevét, a ki csodálatosan cselekedett veletek, és soha többé nem pironkodik az én népem.
27. És megtudjátok, hogy az Izráel között vagyok én, és hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek és nincs más! És soha többé nem pironkodik az én népem.

28. És lészen azután, hogy kiöntöm lelkemet minden testre, és profétálnak a ti fiaitok és leányaitok; véneitek álmokat álmodnak; ifjaitok pedig látomásokat látnak.

Ésa. 44,3., Csel. 2,17.

29. Sőt még a szolgálókra és szolgálóleányokra is kiöntöm azokban a napokban az én lelkemet.

30. És csodajeleket mutatok az égen és a földön; vért, tüzet és füstoszlopokat.

31. A nap sötétséggé válik, a hold pedig vérré, minekelőtte eljő az Úrnak nagy és rettenetes napja.

Jóel. 3,15., Ezék. 32,7., Ezék. 32,8.

32. De mindaz, a ki az Úrnak nevét hívja segítségül, megmenekül; mert a Sion hegyén és Jeruzsálemben lészen a szabadulás, a mint megígérte az Úr, és a megszabadultak közt lesznek azok, akiket elhí az Úr!

Róm. 10,13., Ésa. 10,21., Ésa. 10,22., Abd. 1,17.

3.

1. Mert ímé, azokon a napokon és abban az időben, a mikor meghozom Júda és Jeruzsálem fogságát:

2. Egybegyűjtöm akkor mind a pogányokat, és levezetem őket a Josafát völgyébe, és perbe szállok ott velök, az én népemért és örökségemért, az Izráélért, a melyet szétszórtak a pogányok közé, és megosztottak az én földemen;

Jóel. 3,12.

3. Népemre pedig sorsot vetettek; a fiút szajháért adták oda, a leányt pedig borért cserélték el, hogy ihassanak.

4. Sőt néktek is mi közöttök velem, Tírus, Sidon és Filiszteának egész környéke?! Vajjon bosszút állani jöttök-e reám? Ha bosszút akarnátok rajtam állani; nagy hirtelen fejetekre fordítom vissza bosszútokat!

Ezék. 26,2., Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11.

5. Mivelhogy elraboltátok ezüstömet és aranyomat, és legszebb kincsemet templomaitokba vittétek;

6. És a Júda fiait és Jeruzsálem fiait eladtátok a Jávánok fiainak, hogy messze vessétek őket határaiktól:

Ezék. 27,13.

7. Ímé, kiindítom őket a helyből, a hova eladtátok őket, és fejetekre fordítom vissza bosszútokat.

Jer. 25,12., Ezsdr. 1,1., Ezsdr. 1,11.

8. És adom a ti fiaitokat és leányaitokat a Júda fiainak kezébe; azok pedig eladják őket a Sabeusoknak, a messze lakó népnek; mert ezt végezte az Úr.

9. Hirdessétek ezt a pogányok között; készüljétek harczra; indítsátok fel a hősöket. Járuljanak elé, jöjjenek fel mindnyájan a hadakozó férfiak!

10. Kovácsoljátok szántóvasaitokat kardokká, kaszáitokat dárdákká; mondja a beteg is: Hős vagyok!

11. Siessetek és jöjjetek el ti népek mindenfelől, és seregeljétek egybe! Ide vezesd Uram a te hőseidet!

12. Serkenjenek fel és jöjjenek fel a népek a Josafát völgyébe; mert ott ülök törvényt, hogy megítéljek minden népeket.

13. Ereszszétek néki a sarlót, mert megérett az aratni való! Jertek el, tapossatok, mert tetézve a kád, ömlenek a sajtók! Mert megsokasult az ő gonoszságuk!

Jóel. 2,24., Jel. 14,15., Jel. 14,20.

14. Tömegek, tömegek! az ítélet völgyében! Mert közel van az Úrnak napja az ítélet völgyében!

15. A nap és hold elsötétednek; a csillagok bevonják fényüket;

Jóel. 2,10., Jóel. 2,31., Ezék. 32,7., Ezék. 32,8.

16. Az Úr pedig megharsan a Sionról és megzendül Jeruzsálemből, és megrendülnek az eget és a föld; de az Úr az ő népének oltalma és az Izráel fiainak erőssége!

Jóel. 2,10., Jer. 25,30.

17. És megtudjátok, hogy én vagyok az Úr, a ti Istenetek, a ki a Sionon lakozom, az én szent hegyemen. És szentté lészen Jeruzsálem, és idegenek nem vonulnak át többé rajta.

Zsolt. 132,13., Zsolt. 132,14., Ésa. 4,2., Ésa. 4,5.

18. És majd azon a napon a hegyek musttal csepegnek és a halmok tejjel folynak, és a Júda minden medre bő vízzel ömledez, és forrás fakad az úrnak házából, és megöntözi a Sittimnek völgyét.

Jóel. 2,23., Jóel. 2,26., Ámós. 9,13., Ámós. 9,14., Ezék. 47,1., Ezék. 47,9.

19. Égyiptom pusztasággá lészen, Edom pedig kietlen sivataggá; a Júda fiain való erőszakosságért, mert ártatlan vért ontottak azoknak földén.

Ezék. 25,13., Ezék. 29,9., Ezék. 32,15.

20. De a Júda örökké megmarad; Jeruzsálem is nemzetségről nemzetségre.

Ámós. 9,14., Ámós. 9,15.

21. És kitisztítom vérökből, a melyből még ki nem tisztítottam, és a Sion lesz az Úr lakóhelye!

Ésa. 4,3.

Ámós próféta könyve

1.

1. Ámós beszédei, a ki a Tékoabeli pásztorok közt volt, azokról, a miket Izráel felől látott Uzziásnak, Júda királyának idejében, és Jeroboámnak a Jóás fiának, Izráel királyának idejében, két esztendővel a földindulás előtt.

Ámós. 7,14., Ésa. 1,1., Hós. 1,1., 2 Sám. 14,2., 2 Krón. 26,1., 2 Kir. 15,1.

2. És mondá: A Sionról megharsan az Úr és Jeruzsálemből megzendül, és elhervadnak a pásztorok legelői, és megszárad a Kármel teteje.

Jóél. 3,16.

3. Így szól az Úr: Három bűne miatt Damaskusnak, sőt négy miatt, nem fordítom el, mert vas-cséplőkkel cséplették meg a Gileádot.

2 Kir. 13,3., 2 Kir. 13,7.

4. Tüzet vetek azért Hazáel házára, és az emészti meg a Ben-Hadad palotáit.

5. És összetöröm Damaskus zárját, és kivágom a lakót Avennek völgyéből és a királyi pálcza tartóját Beth-Édenből, és Aramnak népe Kirbe fogva vitetik, ezt mondja az Úr.

2 Kir. 16,9., Jer. 49,23.

6. Így szól az Úr: Három bűne miatt Gázának, sőt négy miatt, nem fordítom el, mert az egész népet rabságra vitték, hogy az Edomitáknak adják el őket.

Ezék. 25,15., 2 Krón. 21,16., 2 Krón. 21,17., 2 Krón. 28,18.

7. Tüzet vetek azért Gáza kőfalára, és az emészti meg az ő palotáit.

8. És kivágom a lakót Asdódból, és a királyi pálcza tartóját Askelonból, és Akronra is majd rávetem kezemet és a Filiszteusok maradéka elvész, azt mondja az én Uram, az Úr.

Ezék. 25,15., Ezék. 25,17., Ésa. 20,1.

9. Így szól az Úr: Három bűne miatt Tírusnak, sőt négy miatt, nem fordítom el, mert az egész rabnépet Edomnak adták át, és nem emlékeztek meg a testvéri frigyról.

Ezék. 26,2.

10. Tüzet vetek azért Tírus kőfalára, és az emészti meg az ő palotáit.

11. Így szól az Úr: Három bűne miatt Edomnak, sőt négy miatt, nem fordítom el, mert fegyverrel úzta saját atyjafiát, és elfojtá szívében az irgalmasságot, és haragja szüntelen tépett, és dühösködését mindvégig fentartotta.

Ezék. 25,12.

12. Tüzet vetek azért Témánra, és az emészti majd meg Boczra palotáit.

Jer. 49,7., Jer. 49,8.

13. Így szól az Úr: Három bűne miatt Ammon fiainak, sőt négy miatt, nem fordítom el; mert széthasogatták Gileád terhes asszonyait, hogy kiszélesíthessék az ő határokat.

Sof. 2,8., Sof. 2,9., Ezék. 25,1., Ezék. 25,7.

14. Tüzet vetek azért Rabba kőfalára, és az emészti meg az ő palotáit; harczi kiáltással a háború napján, pusztító viharral a szélvésznek napján.

2 Sám. 12,26., 2 Sám. 12,29.

15. És számkivetésbe megy az ő királyuk; ő maga és vele fejedelmei is, ezt mondja az Úr!

2.

1. Így szól az Úr: Három bűne miatt a Moábnak, sőt négy miatt, nem fordítom el; mert mészszé égette Edom királyának csontjait!

Ezék. 25,11., Ezék. 25,14.

2. Tüzet vetek azért Moábra, és az emészti meg Kerijjoth palotáit, és meghal Moáb a zajban, hadi lárma közt, a kürt zengése közben.

3. Kivágom a birót közüle, és minden fejedelmit megölöm vele egyetemben, ezt mondja az Úr.

4. Így szól az Úr: Három bűne miatt a Júdának, sőt négy miatt, nem fordítom el; mert megvetették az Úrnak törvényét és nem tartották meg rendeléseit. Eltévélyítették őket az ő hazugságaik, a melyeket az ő atyáik követtek.

5. Tüzet vetek azért Júdára, és az emészti meg Jeruzsálem palotáit.

6. Így szól az Úr: Három bűne miatt az Izráelnek, sőt négy miatt, nem fordítom el; mert pénzért adták el az igazat, a szegényt pedig egy öltő saruért.

Hós. 4,2., Hós. 4,3., Ámós. 8,6., Jól. 3,3.

7. A kik a föld porát áhítják a szegények fejére, és a nyomorultak útját elfordítják. Fiú és az atyja egy leányhoz járnak, hogy megfertőztessék az én szent nevemet.

Ámós. 8,4.

8. Zálogos ruhákon nyujtózkodnak minden oltár mellett, és az elítéltek borát iszszák az ő istenök házában.

Ámós. 6,6., Hós. 8,11.

9. Pedig én irtottam ki előlük az Emoreusokat, a kik magasak voltak, mint a czédrusok, erősek, mint a cserfák. Mégis kiirtottam gyümölcsét felül és gyökerét alul.

4 Móz. 13,32., 4 Móz. 13,34., 4 Móz. 21,21., 4 Móz. 21,23.

10. És én hoztalak fel Égyiptom földéről, és negyven esztendeig és hordoztalak a pusztában titeket, hogy bírjátok az Emoreusok földét.

2 Móz. 12,51., 5 Móz. 8,2.

11. És prófétákat támasztottam a ti fiaitok közül és nazirokat ifjaitok közül. Nem így van-e vajjon, Izráel fiai? ezt mondja az Úr.

4 Móz. 6,1., 4 Móz. 6,8., Siral. 4,7.

12. De a nazirokat borral itattátok, és prófétákra ráparancsoltatok, mondván: Ne prófétáljatok!

Ámós. 7,13., Ésa. 30,10.

13. Ímé, én is lenyomlak titeket, ott a hol vagytok, mint a cséplő szekér lenyomja a kévékkel teli szérút.

14. Elvész azért a futás a gyorstól, és nem erősíti meg az erőt az ő ereje, és a hős sem menekedhetik.

15. Nem állja meg helyét az íjj-hordozó sem, nem menekülhet el még a gyors lábú sem, és a lovon ülő sem menekedhetik.

16. És a bátor szívű is a hősök között meztelenül fut el azon a napon, ezt mondja az Úr.

3.

1. Halljátok meg e beszédet, melyet az Úr szól ti felőletek, Izráel fiai; mindama nemzetség felől, a melyet felhoztam Égyiptom földéről, ezt mondván:

2. Csak titeket választottalak magamnak e földnek minden nemzetségei közül; azért büntetek meg titeket minden gonoszságotokért.

2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,6., 2 Móz. 33,16., Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20.

3. Vajjon járnak-e ketten együtt, ha nem egyeztek meg egymással?

4. Ordít-e az oroszlán az erdőben, ha nincs mit ragadoznia? Hallatja-e hangját barlangjából a kölyök-oroszlán, ha semmit nem fogott?!

5. Törbe esik-e a madár a földön, ha nincs tör vetve néki? Felpattan-e a tőr a földről, ha fogni nem fogott?

Hós. 7,12.

6. Ha megharsan a kürt a városban, nem riad-e meg a nép? Vajjon lehet-e baj a városban, a mit nem az Úr szerezne?

Ésa. 45,7.

7. Mert semmit sem cselekszik az én Uram, az Úr, míg meg nem jelenti titkát az ő szolgálóinak, a prófétáknak.

1 Móz. 18,17., 1 Móz. 18,19., Ésa. 48,5., Hós. 12,10.

8. Ordít az oroszlán: ki ne rettegne? Az én Uram, az Úr szól: ki ne prófétálna?

9. Adjatok hírt Asdód palotáiban és az Égyiptom földében való palotákban, és így szóljatok: Gyűjjetek össze Samariának hegyein, és lássátok meg benne a sok háborgatást, és az elnyomottakat az ő keblében.

Ámós. 1,8.

10. Mert nem tudnak igazán cselekedni, azt mondja az Úr, ők, a kik halomra gyűjtik az erőszakosságot és zsarolást az ő palotáikban.

11. Annakokáért ezt mondja az Úr Isten: Ellenség jön és körülveszi e földet; ledönti hatalmatát és feldúltnak a te palotáid.

12. Ezt mondja az Úr: A mint a pásztor az oroszlán szájából csak a két lábszárt menti meg, vagy a fül hegyét; akképen menekülnek meg Izráel fiai, a kik Samariában pamlag szegletében ülnek és a nyugágnak selymén.

Ámós. 6,1., Ámós. 6,4.

13. Halljátok meg és adjatok tudtára a Jákób házában, azt mondja az Úr Isten, a Seregek Istene,

14. Hogy a mely napon megbüntetem Izráelt az ő vétkeiért, Béth-El oltáriaiért is büntetek, és letöretnek az oltár szarvai, és a földre omlanak.

Hós. 10,15., Jer. 17,1., 1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,30., 1 Kir. 13,2., 2 Kir. 23,15., 2 Kir. 23,16.

15. És ledöntöm a téli házat a nyári házzal együtt, és elpusztulnak az elefántcsont-házak is, megsemmisülnek a nagy házak, ezt mondja az Úr.

Ámós. 6,4., 1 Kir. 22,39.

4.

1. Halljátok meg e beszédet Básánnak ünői, a kik Samaria hegyén vagytok; a kik nyomorgatjátok a szegényeket, megrontjátok az ügyefogyottakat, a kik azt mondják az ő uroknak: Hozd elő, hadd igyunk!

Ámós. 2,6., Ámós. 2,7., 1 Kir. 16,24.

2. Megesküdt az Úr Isten az ő szentségére, hogy ímé napok következnek reátok, a mikor szigonyokkal visznek el titeket, és a ti maradékokat halászó horgokkal.

Hab. 1,14., Hab. 1,15., 2 Kir. 15,29., 2 Kir. 17,6.

3. És a réseken mentek ki, mindenikőtök egyenest; és a Hermónba vettetek, ezt mondja az Úr.

4. Menjetek Béth-Elbe és vétkezzetek, szaporítsátok a vétkeket Gilgálban. Vigyétek fel reggelente áldozataitokat, és harmad-naponként tizedeiteket.

Hós. 4,15.

5. Kovászosból gyújtsatok hálaáldozatot; ajánljatok önkéntes áldozatokat, híreszteljétek; mert így szeretitek, Izráel fiai, azt mondja az Úr Isten.

3 Móz. 7,11., 3 Móz. 7,13.

6. De én is bocsátottam rátok fogak tisztaságát minden városaitokban és kenyérszükséget minden helységekben, és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.

Jóel. 1,4., Jóel. 1,10., Jóel. 1,11.

7. De én is megvontam tőletek az esőt, három hónappal az aratás előtt, és esőt adtam egy városra, más városra pedig nem adtam esőt. Az egyik rész esőt kapott, az a rész pedig, a melyre nem esett eső, megszáradott.

5 Móz. 11,17., Agge. 1,11.

8. És két-három város tántorgott egy-egy városba, vizet inni, de meg nem elégítettetek; és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.

Ámós. 4,6.

9. Megvertelek titeket szárazsággal és ragyával; kerteiteknek, szőlőiteknek, fügefáitoknak és olajfáitoknak nagy részét megette a sáska; és még sem tértetek vissza én hozzám, ezt mondja az Úr.

Jóel. 1,4., Jóel. 1,5., Agge. 2,17., Hós. 7,8., Hós. 7,10.

10. Döghalált bocsátottam rátok, mint Égyiptomra; fegyverrel öltem ifjaitokat, fogságra vitettem lovaitokat; és táborotok bűzét egész orrotokig emeltem, és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.

2 Móz. 9,3., Ezék. 14,19., Ezék. 14,20., Jer. 18,12., Jer. 44,16., Jer. 44,19.

11. Felforgattam közületek többeket, a mint felforgatta Isten Sodomát és Gomorát, és olyanokká lettetek, mint a tűzből kikapott üszök; és még sem tértetek vissza hozzám, ezt mondja az Úr.

1 Móz. 19,24., 2 Kir. 15,29., Ésa. 1,5.

12. Azért hát ekképen cselekeszem veled Izráel! Minthogy pedig ekképen cselekeszem veled, készülj Istened elé, oh Izráel!

13. Mert ímé, a ki hegyeket alkotott és a szelet teremtette, és a ki megjelenti az embernek az ő gondolatját, a ki a hajnalt sötétséggé változtatja és a föld magaslatain lépdel: az Úr ő, a Seregeknek Istene az ő neve.

Zsolt. 65,7., Ésa. 45,7., Mik. 1,3.

5.

1. Halljátok meg e beszédet, a melyet síródalként szólok ti rólatok, Izráelnek háza!

2. Elesett, nem kel fel többé Izráelnek szűze; végig terült az ő földén, és nincs, a ki felemelné.

3. Bizony így szól az Úr Isten: A mely város ezerrel indult ki, százzal marad csak meg; a mely pedig százezerrel indult ki, tízzel marad csak meg Izráel házául.

5 Móz. 28,62.

4. Bizony így szól az Úr az Izráel házához: Engem keressetek, és éltek!

5. És ne keressétek Béth-Elt; Gilgálba se menjetek; Beér-Sébába se menjetek át. Mert Gilgál fogságba megy. Béth-El pedig semmivé lesz.
Ámós. 4,4., 1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,30., 2 Kir. 23,15., 2 Kir. 23,16.
6. Keressétek az Urat, és éltek, különben reátör, mint a tűz, a József házára és megemészti Béth-Elt, és nem lesz, a ki megoltsa.
Ámós. 5,4., Ésa. 1,31., Ésa. 55,6.
7. A kik örömmé változtatják az ítéletet és az igazságot földre tiporják.
Ámós. 6,12., Ésa. 5,7., Jer. 5,25., Jer. 5,28.
8. A ki a fiastyúkot és a kaszáscsillagot teremtette; a ki reggellé változtatja a homályt és a nappalt éjszakává sötétíti; a ki hívja a tenger vizeit és kiönti azokat a földnek színére: az Úr annak a neve.
Ámós. 8,9., Jób. 9,9., Jób. 38,31.
9. A ki pusztulással sujtja a hatalmasokat, és pusztulás száll az erősségekre.
10. Gyűlölik azt, a ki feddőzik a kapuban, és útálják azt, a ki feddhetetlenül beszél.
Ésa. 29,21.
11. Annakokáért, mivelhogy tiportátok a szegényt és gabona-ajándékot vesztek tőle: bár faragott kőből építetek házakat, de nem lakoztok azokban, bár gyönyörűséges szőlőket plántáltok, de nem isztok azoknak borából.
Ámós. 3,15., Ésa. 9,10., Sof. 1,13.
12. Mert tudom, hogy sok a ti bűnötök, és nagyok a ti vétkeitek! Igazak nyomorgatói, váltságdíj-szedők vagytok; és elnyomják a szegényeket a kapuban!
13. Azért hallgat az eszes ebben az időben, mert gonosz idő ez.
Mik. 2,3.
14. Keressétek a jót és ne a gonoszt, hogy éljetez, és akkor veletek lesz az Úr, a Seregek Istene, a mint mondjátok.
15. Gyűlöljétek a gonoszt és szeressétek a jót; állítsátok vissza a kapuban az igazságot; talán megkegyelmez az Úr, a Seregek Istene a József maradékinak.
Zsolt. 97,10.
16. Azt mondja azért az Úr, a Seregek Istene, az én Uram: Minden térségen siralom lesz és minden utcán ezt mondják: jaj, jaj! s a szántóvetőt is gyászra hívják, s a sírni tudókat siralomra;
Jóel. 1,11., Jer. 9,17., Jer. 9,20.
17. És minden szőlőben siralom lesz, mert átmegyek te közötted, ezt mondja az Úr.
18. Jaj azoknak, a kik kívánják az Úrnak napját! Mire való néktek az Úrnak napja? Sötétség az és nem világosság.
Ésa. 5,19., Jóel. 2,2., Jóel. 2,11.
19. Mintha valaki orozlán elől szaladna, és medve bukkanna rá; vagy pedig bemenne a házba és kezét a falhoz támasztaná, és kígyó marná meg.
20. Nem sötétség lesz-é az Úrnak napja és nem világosság?! Sötétség lesz az, s még hajnalfénye sem lesz.
Ámós. 5,18., Ámós. 8,8.
21. Gyűlölöm, megvetem a ti ünnepeiteket, és nem gyönyörködöm a ti összejöveleteitekben.
Ésa. 1,11., Ésa. 1,16., Jer. 6,20.
22. Még ha égőáldozatokkal áldoztok is nékem, sőt ételáldozataitokat sem kedvelem; kövér hálaáldozataitokra rá se tekintek.
Mik. 6,6., Mik. 6,7.
23. Távoztasd el tőlem énekeid zaját, hárfáid pengését sem hallgathatom.
Ámós. 6,5.
24. Hanem folyjon az ítélet, mint a víz, és az igazság, mint a bővizű patak.
Ésa. 48,18.
25. Járultatok-é hozzám véres áldozatokkal s ételáldozatokkal a pusztában negyven éven át, oh Izráel háza?!
Csel. 7,42., Csel. 7,43., 5 Móz. 32,17., 5 Móz. 32,19.
26. Majd vizitek hát Szikkútot, a ti királyotokat és Kijunt, a ti képeiteket, a ti isteneitek csillagát, a melyet ti csináltatok magatoknak.
Sof. 1,5.
27. És Damaskuson túlra száműzlek titeket, azt mondja az Úr, a kinek neve Seregeknek Istene.
Ámós. 6,7., 2 Kir. 15,29., 2 Kir. 17,6.

6.

1. Jaj azoknak, a kik gondtalanul élnek a Sionon, és a kik elbizakodnak Samaria hegyén; a kik a népek elejének elei, és a kikhez jó az Izráelnek háza!

Ámós. 4,1., Ámós. 4,2.

2. Menjetek át Kálnéba, és nézzetek szét; onnan pedig menjetek a nagy Hamátba, és szálljatok le a Filiszteusok Gáthjába; vajjon jobbak-é azok, mint ezek az országok, és vajjon szélesebb-é azoknak határa a ti határotoknál?

1 Móz. 10,10., 4 Móz. 13,22., 2 Sám. 8,9., Mik. 1,10.

3. A kik a veszedelem napját messze gondoljátok, és az erőszaknak széket emeltek;

Ámós. 9,10., Ezék. 12,22., Ezék. 12,27.

4. A kik elefántcsont pamlagon hevernek, és az ő nyoszolyáikban elnyújtózkodnak, és a nyáj legjavából és a kihízlalt borjakból lakmároznak;

Ámós. 3,15., 1 Kir. 22,39.

5. A kik hárfá mellett dalolgatnak, és azt hiszik, hogy hangszereik a Dávidéi;

Ámós. 5,23., Ésa. 5,12.

6. A kik a bort serlegekkel iszszák, és szín-olajjal kenegetőznek, és nem búsulnak a József romlásán:

Ésa. 5,11., Ésa. 5,12.

7. Most azért is ők vitetnek el a száműzöttek élén, és vége szakad a nyújtózkodók dáridózásának.

Ésa. 5,13., Hós. 10,15.

8. Megesküdt az Úr Isten az ő életére; ezt mondja az Úr, a Seregek Istene: Útálom a Jákób kevélységét és gyűlölöm az ő palotáit; azért prédára vetem a várost mindenestől.

Ámós. 3,15., 2 Kir. 17,6., 2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,10.

9. És ha egy házban tíz ember maradna is meg, még az is meghal;

Ámós. 5,3.

10. És mikor felemeli őt az ő barátja és megégetője, hogy kivigye a holttetemeket a házból, azt mondja annak, a ki a ház belsejében lesz: Van-é még valaki veled? az pedig azt mondja: Nincs, és ezt is mondja: Csitt! mert nem szabad említeni az Úrnak nevét!

11. Mert ímé, parancsol az Úr és megveri a nagy házat repedezésekkel, és a kicsiny házat hasadozásokkal

12. Vajjon futhatnak-é a lovak a sziklán? felszánthatja-é azt valaki ökrökön? hogy az ítéletet bürökké tettétek, az igazság gyümölcsét pedig örömmé?!

Ámós. 5,7., Ésa. 5,20.

13. A kik örültök a hiábavaló dolognak, és a kik ezt mondjátok: Nem a magunk erejével szereztünk-é magunknak a szarvakat?

14. Ímé, bizony népet indítok ellened, oh Izráel háza, azt mondja az Úr, a Seregek Istene, és az sanyargat titeket a hámati úttól az Arába patakjáig.

4 Móz. 34,5., 4 Móz. 34,8., 1 Móz. 15,18.

7.

1. Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten; Ímé, teremte sáskát a sarjűfakadás kezdetén, és ímé sarjű vala a királyi kaszálás után!

Jóel. 1,4., Jóel. 2,4.

2. És lón, hogy a mint felemésztette a földnek fűvét, azt mondám: Uram, Isten! légy kegyelmes, kérlek! Hogyan állhasson meg Jákób, hiszen kicsiny?!

Ámós. 7,5., Ésa. 1,8., Ésa. 1,9.

3. Megengesztelődék az Úr e dologban: Nem lesz meg! mondá az Úr.

4. Ily dolgot láttatott velem az Úr Isten: Ímé, tüzet híva elő ítéletre az Úr Isten, és megemészté az a nagy mélységet, és megemészté az országot.

5. De mondám: Uram, Isten! hagyd abba, kérlek! Hogyan állhatna meg Jákób; hiszen kicsiny?!

Ámós. 7,2.

6. Megengesztelődék az Úr e dologban: Ez sem léssen meg, mondá az Úr Isten!

Ámós. 7,3.

7. Ily dolgot láttatott velem: Ímé, ott állott az Úr egy függőleges kőfalon, és a kezében mérő-zsinór vala.

Ezék. 40,3.

8. És monda az Úr nékem: Mit látsz Ámós? Én pedig mondtam: Mérőzsinórt. És monda az Úr: Ímé, mérőzsinórral mérek népemnek, Izráelnek közepette, és nem bocsátok meg néki többé.

Ámós. 8,28., Jer. 1,11.

9. Bizony elpusztulnak Izsáknak magaslatai, és romba dőlnek Izráel szent helyei; és fegyverrel támadok a Jeroboám háza ellen.

2 Kir. 15,8., 2 Kir. 15,10.

10. És elküldte Amáziás, Béth-El papja Jeroboámhoz, Izráel királyához, ezt üzenvén: Pártot ütött ellened Ámós az Izráel házában; nem tűrheti az ország az ő mindenféle beszédét.

11. Mert így beszél Ámós: Fegyver által hal meg Jeroboám, az Izráel pedig fogságba vitetik az ő földéről!

12. Ámósnak pedig így szólt Amáziás: Menj el, próféta! Fuss el a Júda földre; ott egyed kenyered és ottan prófétálj!

13. Béth-Elben pedig ne prófétálj többé; mert a király szenthelye és az ország székháza ez!

1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,29.

14. És felele Ámós, és monda Amáziásnak: Nem vagyok próféta, sem prófétának fia; barom-pásztor vagyok és vad fűgét szedek;

15. De elhívott engem az Úr a nyáj mellől, és monda nékem az Úr: Menj el és prófétálj az én népemnek, az Izráelnek!

16. Most azért halld meg az Úrnak beszédét! Te azt mondod: Ne prófétálj az Izráel ellen, és ne szólj az Izsák háza ellen!

Ámós. 7,13.

17. Azért így szól az Úr: Feleséged paráznává lesz a városban; fiaid és leányaid fegyver által hullnak el; földedet felosztják kötéllel, és te magad tisztátalan földön halsz meg; az Izráel pedig fogságba vitetik az ő földéről.

Hós. 9,3., 2 Kir. 17,6., 2 Kir. 17,24.

8.

1. Ily dolgokat láttatott velem az Úr Isten: Ímé, egy kosár érett gyümölcs.

Jer. 24,1.

2. És monda: Mit látsz Ámós? És mondtam: Egy kosár érett gyümölcsöt. És monda az Úr nékem: Eljött vége az én népemnek, az Izráelnek; nem bocsátok meg néki többé!

Ámós. 7,8.

3. Azon a napon jajjá változnak a templomi énekek, így szól az Úr Isten, és temérdek lesz a hulla; szó nélkül hányák mindenüvé.

Ámós. 8,10.

4. Halljátok meg ezt ti, kik a szegényre törtök, és e föld szegényeinek kipusztítására.

Ámós. 8,6., Ámós. 2,6., Ámós. 2,7.

5. Mondván: Mikor múlik el az újhold, hogy gabonát árulhassunk? és a szombat, hogy megnyithassuk a gabonás házat? hogy megkisebbsük a vékát és megnagyobbítsuk az árát, és hamis mértékkal csalhassunk?!

Péld. 11,1.

6. Hogy megvegyük a szegényeket pénzen, és a szűkölködőt egy öltő saruért, és eladhassuk a gabona hulladékát?!

Ámós. 2,6.

7. Megesküdt az Úr a Jákób büszkeségére: Soha el nem felejttem semmi cselekedetöket!

8. Ne rendüljön-e meg e miatt a föld? És ne búsuljon-e annak minden lakosa?! Bizony felindul egészen, mint a folyam, és dagad és apad, mint Égyiptom folyója.

Jer. 46,7., Jer. 46,8.

9. És lészen azon a napon, azt mondja az Úr Isten: Lenyugtatom a napot délben, és besötétítem a földet fényes nappal.

Ámós. 5,8., Ésa. 5,30., Mik. 3,6.

10. Ünnepeiteket búra változtatom; és minden dalotokat szomorú énekké! Gyászruhát borítok minden derékra, és kopaszságot minden fejre, és olyanná teszem, mint a ki egyetlen fiát siratja; a vége pedig, mint a keserűség napja!

11. Ímé, napok jőnek, azt mondja az Úr Isten, és éhséget bocsátok e földre; nem kenyér után való éhséget, sem víz után való szomjúságot, hanem az Úr beszédének hallgatása után.
12. És vándorolni fognak tengertől tengerig és északtól fogva napkeletig. Futkosnak, hogy keressék az Úrnak beszédét, de nem találják meg.
13. Azon a napon elepednek a deli szűzek, meg az ifjak is, a szomjúság miatt!
14. A kik Samaria bűnére esküsznek, és ezt mondják: Él a te istened, oh Dán: és él a te útad, oh Beérseba! Bizony elhullanak és nem kelnek fel többé!

Ámós. 9,2., Ámós. 9,4., Ámós. 9,10., 1 Kir. 12,28., 1 Kir. 12,29.

9.

1. Látám az Urat állani az oltáron, és monda: Üsd meg az oszlop fejét, hadd rendüljenek meg a küszöbök, és dönts azokat mindnyájok fejére. A megmaradókat pedig fegyverrel ölöm meg. Nem fog elfutni közülök a futó, és nem menekül meg közülök a menekülő.

2. Ha a Seolba ássák is be magokat, kezem onnan is kiragadja őket; és ha az égbe hágnának is fel, onnan is levonszom őket!

Zsolt. 139,8., Jer. 51,53., Abd. 1,4.

3. És ha a Kármel tetején rejtőznének is el, onnan is előkeresem és elhozom őket; és ha szemeim elől a tenger fenekére bújnának is, ott is parancsolok a kígyónak és megmarja őket.

Ámós. 5,19.

4. És ha fogságba mennek is ellenségeik előtt, ott is parancsolok a fegyvernek és megöli őket; és reájok fordítom szemeimet, vesztőkre és nem javokra.

5. Mert az Úr, a Seregek Ura az, a ki megérinti a földet és elolvad az, és jajgat annak minden lakója, és feldagad egészen, mint a folyám, meg elapad, mint Égyiptom folyója.

Ámós. 8,8.

6. A ki fenn az égben építé az ő boltozatát, és annak íveit a földre alapítá; a ki előhívja a tenger vizeit s kiönti azokat a földnek színére: az Úr az ő neve.

Ámós. 5,8., Zsolt. 104,3., Zsolt. 104,13., Ésa. 45,12.

7. Nem olyanok vagytok-é ti előttem, oh Izráel fiai, mint a Kusiták fiai?! ezt mondja az Úr. Nem én hoztam-é ki Izráelt Égyiptom földéről, és a Filiszteusokat Kaftorból, és a Siriabelieket Kirból?!

Ésa. 10,21., Ésa. 10,22., Siral. 3,22., 3 Móz. 26,44., Ámós. 1,5., Jer. 47,4.

8. Ímé, az Úr Isten szemmel tartja a bűnös országot, és eltörlöm azt a földnek színéről. Mindazonáltal még sem pusztítom el egészen a Jákóbnak házát, ezt mondja az Úr!

Jer. 30,11.

9. Mert ímé, én parancsolok és szétrázom Izráel házát minden népek között, a mint a rostával rázogatnak; de nem esik a földre egy szemecske sem.

10. Fegyver által halnak meg az én népemnek minden bűnösei, a kik azt mondják: Nem ér el minket és nem jó reánk a veszedelem.

Ámós. 6,3., Ámós. 8,14.

11. Azon a napon felemelem a Dávid leomlott sátorát, és kijavítom repedezéseit, és felemelem omladékait, és megépítem azt, mint volt hajdanán.

Ámós. 9,14., Ámós. 9,15., 1 Kir. 11,31., 1 Kir. 11,32., Ezék. 37,19., Ezék. 37,22., Jer. 24,6., Jer. 31,18.

12. Hogy örökségképen bírják az Edom maradékát és mindama népeket, a kik az én nevemről neveztetnek, ezt mondja az Úr, aki megcselekszi ezt!

Abd. 1,18., Ésa. 14,2.

13. Ímé, napok jőnek, ezt mondja az Úr, és ott éri a szántó az aratót, a szőlőtáposó a magvetőt. És a hegyek musttal csepegnek, a halmok pedig mind megáradnak.

Hós. 2,23., Jóel. 3,18., 3 Móz. 26,5.

14. És hazahozom a fogságból az én népemet, az Izráelt, és fölépítik az elpusztult városokat, és lakoznak bennök. Szőlőket plántálnak és iszszák azok borát, és kerteket csinálnak és eszik azoknak gyümölcsét.

5 Móz. 30,3., Ésa. 65,21.

15. És elplántálom őket az ő földjökbe; és nem szaggattatnak ki többé az ő földjökéből, a melyet adtam nekik, azt mondja az Úr, a te Istened!

Jer. 24,6., Jer. 32,37., Jer. 32,44.

Abdiás próféta könyve

1.

1. Abdiás látása. Így szól az Úr Isten Edomról: Hírt hallottunk az Úrtól! És hírnök küldetett a népekhez: keljetek fel és támadjunk reá haddal!

Jer. 49,14.

2. Ímé, kicsinynyé tettek a népek között; felettébb útálatos vagy.

Jer. 49,15.

3. Szíved kevélysége csalt meg téged, aki szikla-hasadékokban lakozol, kinek lakóhelye magasan van, a ki mondja az ő szívében: Ki vonhatna le engem a síkra?!

Jer. 49,16.

4. Ha oly magasra szállnál is, mint a sas, és ha a csillagok közé raknád is fészkedet: onnan is levonnálak, ezt mondja az Úr.

Jer. 49,16.

5. Ha tolvajok törnének reád, avagy éjjeli rablók, (hogy elpusztítottatl!), nem annyit lopnának-é, a mennyi elegendő?! Ha szőlőszedők jönnének reád, nem hagynának-é gerezdeket?!

Jer. 49,9.

6. Mennyire kifosztogatták Ézsaut; felkutatták rejtett kincseit!

Jer. 49,10.

7. A határig úznek ki összes frigy társaid; megcsalnak, levernek szövetségeseid; kenyeret törül vetik alád. Nincsen benne okosság!

8. Azon a napon, ezt mondja az Úr, nem veszem-é ki a bölcséket Edomból, és az értelmet Ézsau hegyéről?!

Jer. 49,7., Jer. 49,8.

9. És megrémülnek a te vitézeid, oh Témán! hogy kiirtassék mindenki az Ézsau hegyéről az öldöklés által.

Jer. 49,22.

10. A Jákób öcséd ellen elkövetett erőszakért szégyen borul reád, és kivágatol mindörökre!

Ezék. 25,7., Ezék. 25,8., Ezék. 25,12., Ezék. 35,5., Ezék. 35,7., Ámós. 1,11.

11. A mikor vele szembeálltál; a mikor serege idegenek rabjává lett, és idegenek törtek be kapuján és Jeruzsálemre sorsot vetettek: olyan voltál te is, mint bármelyik közülök.

12. De ne gyönyörködjél öcsédnek napján, az ő szerencsétlenségének napján; és ne örvendj a Júda fiain az ő veszedelmök napján, és ne kérkedjél a szorongattatás napján.

Zsolt. 137,7., Ezék. 25,3., Ezék. 25,6., Ezék. 25,8., Ezék. 26,2.

13. Ne törj be népem kapuján nyomorúságuk napján; ne gyönyörködjél te is a baján nyomorúsága napján; és ne nyúlj az ő jószágához nyomorúsága napján;

14. A részre se állj fel menekülőit elveszíteni; és ne áruld el az ő megmaradottait a szorongattatás napján!

15. Mert közel van az Úrnak napja minden népek ellen. A mint cselekedtél, úgy cselekesznek veled; a mit te fizettél, visszaszáll fejedre.

Ezék. 25,12., Ezék. 25,14., Jóel. 1,15.

16. Mert a mint ti ittatok szent hegyemen, úgy isznak szüntelen az összes népek; bizony isznak és hörpengetnek, és olyanok lesznek, mintha nem lettek volna.

Jer. 25,15., Jer. 25,17., Jóel. 3,1., Jóel. 3,15.

17. De a Sion hegyén szabadulás léssen, és szentté léssen az és a Jákób háza birtokba veszi az ő örökségét.

Abd. 1,21., Ámós. 9,15., Jóel. 3,5.

18. És a Jákób háza tűz léssen, és a József háza láng; az Ézsau háza pedig pozdorja; és meggyújtják és megemésztik őket, és nem marad meg senki Ézsau házából, mert az Úr szólott.

Ámós. 9,12.

19. A déliek örökség szerint bírják az Ézsau hegyét, a síkon lakók pedig a Filiszteusokat. És örökség szerint bírják az Efraim mezőit és Samaria mezőit; Benjámin pedig a Gileádot.

20. Izráel fiainak ez a számúzott serege azokat, a melyek a Kananeusoké, mind Sarfátig; a jeruzsálemi számúzottak pedig, a kik Szefarádban vannak, elfoglalják majd a déli városokat.

21. És a Sion hegyére szabadítók mennek fel, hogy megítéljék az Ézsau hegyét; és a Úr lesz a királyság.

Abd. 1,17.

Jónás próféta könyve

1.

1. És lőn az Úrnak szava Jónáshoz, az Amittai fiához, mondván:

2 Kir. 14,25.

2. Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és kiálts ellene, mert gonoszságuk felhatolt élémbe!

3. És felkele Jónás, hogy Tarsisba szaladna az Úr elől. Leméne azért Jáfóba, és találta ott egy hajót, a mely méne Tarsisba, és megadván a hajóbért, beszálla abba, hogy Tarsisba menne velök az Úr színe elől.

Jón. 4,2.

4. Az Úr pedig nagy szelet bocsáta a tengerre, és nagy vihar lőn a tengeren, és a hajó már-már töredezik vala.

5. Megfélemlének azért a hajósok és kiáltának, kiki az ő istenéhez, és a hajóban lévő holmit a tengerbe hányák, hogy könnyítsenek magukon. Jónás pedig leméne a hajó aljába, és lefeküdt és elaludt.

6. De hozzáméne a kormányos mester, és mondá néki: Mi lelt, te nagy alvó? Kelj fel, kiálts a te Istenedhez; hát ha gondol velünk az Isten, és nem veszünk el!

7. Egymásnak pedig ezt mondák: Jertek, vessünk sorsot, hogy megtudhassuk: mi miatt van rajtunk e veszedelem? És sorsot vetének, és a sors Jónásra esék.

8. Mondák azért néki: Kérünk, beszéld el nekünk: mi miatt van rajtunk e veszedelem? Mi a te foglalkozásod és honnan jösz? Melyik a te hazád és miféle népből való vagy te?

9. És monda nekik: Héber vagyok én, és az Urat, az eget Istenét félem én, a ki a tengert és a szárazt teremtette.

10. És megfélemlének az emberek nagy félelemmel, és mondák néki: Mit cselekedtél? Mert megtudták azok az emberek, hogy az Úr színe elől fut, mivelhogy elbeszélé nekik.

11. Mondák azután néki: Mit cselekedjünk veled, hogy a tenger megcsendesedjék ellenünk? Mert a tenger háborgása növekedék.

12. Ő pedig monda nekik: Fogjatok meg és vessetek engem a tengerbe, és megcsendesedik a tenger ellenetek; mert tudom én, hogy miattam van ez a nagy vihar rajtatok.

13. És erőlködtek azok az emberek, hogy visszajussanak a szárazra; de nem tudtak, mert a tenger háborgása növekedék ellenök.

14. Kiáltának azért az Úrhoz, és mondák: Kérünk Uram, kérünk, ne veszünk el ez ember lelkéért, és ne háríts reánk ártatlan vért; mert te, Uram, úgy cselekedtél, a mint akartad!

15. És felragadák Jónást és beveték őt a tengerbe, és megszűnék a tenger az ő háborgásától.

16. Azok az emberek pedig nagy félelemmel félék az Urat, és áldozattal áldozának az Úrnak, és fogadásokat fogadának.

2.

1. Az Úr pedig egy nagy halat rendelt, hogy benyelje Jónást. És lőn Jónás a hálnak gyomrában három nap és három éjjel.

Mát. 12,40.

2. És könyörge Jónás az Úrnak, az ő Istenének a hálnak gyomrából.

3. És mondá: Nyomorúságomban az Úrhoz kiálték és meghallgata engem; a Seol torkából sikolték és meghallád az én szómat.

4. Mert mélységbe vetettél engem, tenger közepébe, és körülfogott engem a víz; örvényeid és habjaid mind átmentek rajtam!

Zsolt. 42,8., Zsolt. 88,17.

5. És én mondám: Elvettettem a te szemeid elől; vajha láthatnám még szentséged templomát!

6. Körülvettek engem a vizek lelkemig, mély ár kerített be engem, hinár szövődött fejemre.

7. A hegyek alapjáiig sülyedtem alá; bezáródtak a föld závárai felettem örökre! Mindazáltal kiemelted éltet a mulásból, oh Uram, Istenem!

8. Mikor elcsüggedt bennem az én lelkem, megemlékeztem az Úrról, és bejutott az én könyörgésem te hozzád, a te szentséged templomába.

9. A kik hiú bálványokra ügyelnek, elhagyják boldogságukat;

10. De én hálaadó szóval áldozom néked; megadom, a mit fogadtam. Az Úré a szabadítás.

11. És szóla az Úr a hálnak, és kiveté Jónást a szárazra.

3.

1. És lón az Úrnak szava Jónáshoz másodszor is, mondván:
2. Kelj fel, menj Ninivébe, a nagy városba, és hirdesd néki azt a beszédet, a mit én parancsolok néked.
3. És felkele Jónás, és elméne Ninivébe az Úr szava szerint. Ninive pedig nagy városa vala Istennek, három napi járó föld.
4. És kezde Jónás bemenni a városba egy napi járóra, és kiálta és monda: Még negyven nap, és elpusztul Ninive!
5. A niniveiek pedig hívének Istenben, és bőjtöt hirdetének, és nagyjaitól fogva kicsinyeikig zsákba öltözének.

Mát. 12,41.

6. És eljuta a beszéd Ninive királyához, és felkele királyi székéből, és leveté magáról az ő királyi ruháját, és zsákba borítkozék, és üle a porba.
7. És kiáltának és szólának Ninivében, a királynak és főembereinek akaratából, mondván: Emberek és barmok, ökrök és juhok: semmit meg ne kóstoljanak, ne legeljenek és vizet se igyanak!
8. Hanem öltözzenek zsákba az emberek és barmok, és kiáltsanak az Istenhez erősen, és térjen meg kiki az ő gonosz útáról és az erőszakosságból, a mely az ő kezökben van!
9. Ki tudja? talán visszatér és megengesztelődik az Isten és elfordul haragjának búsulásától, és nem veszünk el!
10. És látá Isten az ő cselekedeteiket, hogy megtértek az ő gonosz útjokról: és megbáná az Isten azt a gonoszt, a melyről mondá, hogy végrehajtja rajtok, és nem hajtá végre.

Jer. 18,8., Ámós. 7,3.

4.

1. És igen rossznak látszék ez Jónás előtt, és megharaguvék.
2. Könyörge azért az Úrhoz, és mondá: Kérlek, Uram! Avagy nem ez vala-é az én mondásom, mikor még az én hazámban valék? azért siettem, hogy Tarsisba futnék, mert tudtam, hogy te irgalmas és kegyelmes Isten vagy, nagy türelmű és nagy irgalmasságú és a gonosz miatt is bánkódó.

2 Móz. 34,6., Jól. 2,13.

3. Most azért Uram, vedd el, kérlek, az én lelkemet én tőlem, mert jobb meghalnom, mintsem élnem!
4. Az Úr pedig mondá: Avagy méltán haragszol-é?
5. Majd kiméne Jónás a városból, és üle a város keleti része felől, és csinála ott magának hajlékot, és üle az alatt az árnyékban, a míg megláthatná, mi leszen a városból?
6. Az Úr Isten pedig egy tököt rendele, és felnöve az Jónás fölé, hogy árnyékot tartson feje fölött és megoltalmazza őt a hévség bántásától. És nagy örömmel örvendezék Jónás a tök miatt.
7. De másnapra férget rendele az Isten hajnal-költekor, és megszúrta az a tököt, és elszárada.
8. És lón napköltekor, hogy tikkasztó keleti szelet rendele Isten, és a nap rátűzött a Jónás fejére, és ő elbágyada. Kiváná azért magának a halált, és monda: Jobb halnom, mint élnem!
9. És monda az Isten Jónásnak: Avagy méltán haragszol-é a tök miatt? És monda: Méltán haragszom, mind halálig!
10. Az Úr pedig monda: Te szánod a tököt, a melyért nem fáradtál és a melyet nem neveltél, a mely egy éjjel támadt és más éjjel elveszett:
11. Én pedig ne szánjam Ninivét, a nagy várost, a melyben több van tizenkétszer tízezer embernél, a kik nem tudnak különbséget tenni jobb- és balkezük között, és barom is sok van?!

Mikeás próféta könyve

1.

1. Az Úr igéje, a mely lőn a moreseti Mikeáshoz, Jótám, Akház és Ezékiásnak, Júda királyainak idejében, a melyet látott Samária és Jeruzsálem felől.

Jer. 26,18., Jer. 26,19.

2. Halljátok meg minden népek, figyelmezz föld és annak teljessége. És az Úr Isten legyen bizonyosság ellenetek; az Úr az ő szent templomából!

Hós. 5,5., Hós. 7,10.

3. Mert ímé, kijő az Úr az ő helyéről, és leszáll és lépdel a földnek magaslatain.

Ésa. 26,21.

4. És szétmállanak alatta a hegyek, a völgyek pedig szétszakadoznak, mint a víz a tűz előtt, mint a meredekről leszakadó vizek.

Zsolt. 97,5.

5. A Jákób vétkéért léssen mindez, és az Izráel házának bűnei miatt! Micsoda a Jákób vétke? Avagy nem Samária-é? És mik a Júda magaslatai? Avagy nem Jeruzsálem-é?

6. De olyanná teszem Samáriát, mint a mezőben való kőrákás, szőlő-plánták helyévé; és lezúdítom a völgybe az ő köveit, és még fundamentomait is kimutatom.

Hós. 9,6., Hós. 12,11.

7. Faragott képei mind összetöretnek és minden ajándékát tűz égeti meg. Minden bálványait semmivé teszem; mert paráznaság béréből gyűjtögette azokat, azért ismét paráznaság bérévé legyenek.

Hós. 2,4., Hós. 8,6., Hós. 10,2.

8. E miatt kesergék és jajgatok; ruhátalan és mezítelen járok. Üvöltök, mint a sakálok, és sikongok, mint a struczmadarak.

9. Mert halálosak az ő sebei. Bizony Júdáig ér; népem kapujáig hatol, Jeruzsálemig.

2 Kir. 18,13.

10. Gáthban hírül ne adjátok; sírván ne sírjatok; Beth-le-Afrában porba heveredtem.

2 Sám. 1,20.

11. Költözzetek el, Safirnak lakója gyalázatos meztelenül! Nem vonult ki Saanán lakosa; Beth-Eselnek siralma nem enged tartózkodni.

12. Mert beteg lett Marótnak lakosa az ő javai miatt; mert veszedelem szállt le az Úrtól Jeruzsálemnek kapujára.

13. Gyors paripához kösd a szekeret, Lákisnak lakója! ki a bűnnek kezdője valál a Sion leányánál. Bizony te benned találatnak Izráel vétkei!

2 Sám. 18,14., 2 Sám. 19,8.

14. Azért adj válólevelet Moreset-Gátnak! Akzib házai megcsalják Izráel királyait.

15. Még hozok én te néked örökös, Marésa lakosa; Adullámig hat el Izráel dicsősége!

16. Nyírd le, kopaszítsd meg magadat a te gyönyörűséges fiaidért! Szélesítsd meg kopaszságodat, mint a keselyű; mert rabságra vitettek el tőled!

2.

1. Jaj azoknak, a kik hamisságot gondolnak és a kik ágyasházukban gonosztságot cselekesznek, és végrehajtják azt, mihelyt megvirrad, mert hatalmuk van hozzá.

Zsolt. 36,5.

2. Megkívánják a mezőket és elrabolják, és a házakat és elszedik; és nyomorgatják a gazdát, és az ő házanépét az embert és az ő örökségét!

3. Annakokáért ezt mondja az Úr: Ímé, én is gonoszt gondolok e nemzetség ellen, melyből ki nem vonhatjátok a ti nyakatokat és nem jártok kevélyen, mivel gonosz idő léssen az!

4. Azon a napon példabeszéd támad rólatok, és siralmat sírnak, mondván: Oda van! elpusztultunk! Népem örökségét felcserélte! Miként rabolja el tőlem; hűtelennek osztja ki mezeinket!

5. Azért nem lesz néked, a ki mérőzsinórt vessen sors szerint az Úrnak gyülekezetében.

6. Ne prófétáljatok! prófétálnak ők. Ha nem prófétálnak ezeknek, nem múlik el a gyalázat!

Ésa. 30,10., Jer. 11,21.

7. Oh te, ki Jákób házának mondatol! hát türelmetlen-é az Úrnak lelke, avagy ezek-é az ő cselekedetei? Nem javára válnak-é az én cselekedeteim annak, a ki igazán jár?

8. A minap mint egy ellenség támadt fel az én népem; a köntösről a palástot letépik a gyanútlanul járókról, a háborútól idegenkedőkről.

9. Népem asszonyait kiűzitek boldogságuk házából; kisdedeiktől örökre elveszitek az én dicsőségemet.

10. Keljetek fel és menjete ki, mert ez nem a nyugalomnak helye; a tisztátalanság miatt, a mely elveszít, és pedig borzasztó veszedelemmel!

11. Ha valamely szélházi és csalárd így hazudoznék: Prédikálok néked borról és részegítő italról, az volna e népnek prófétája.

Ésa. 30,10.

12. Mindenestől egybegyűjtelek téged, Jákób! Összetakarítom Izráel maradékát. Összegyűjtöm őket, mint a boczrai juhokat, mint a nyáját az ő karámja közé; hemzsegnék majd az ember-sokaság miatt.

13. Előttök megy fel az úttörő; kitornek és átmennek a kapun és kivonulnak, és előttök megy a királyuk, és élükön az Úr!

2 Krón. 33,11.

3.

1. És mondtam én: Halljátok, kérlek, Jákób fejedelmei és Izráel házának vezérei: Nem a ti tisztetek-é tudni az ítéletet?!

2. Ti, kik gyűlölitek a jót és kedvelitek a gonoszt! A kik levonszátok róluk bőrüket és csontjaikról az ő húsokat!

3. A kik megeszik az én népemnek húsát, és lenyúzzák róluk bőrüket, és összetörik csontjaikat, és feldarabolják, akár csak a fazékba, és mint húst a tálba.

4. Kiáltanak majd az Úrhoz, de nem hallgatja meg őket; sőt elrejtí akkor orcáját előlük, mivelhogy gonoszokká lettek cselekedeteik.

5. Így szól az Úr a próféták ellen, a kik elámítják az én népemet, a kik, ha van mit rágniok, békességet hirdetnek, az ellen pedig, a ki nem vet valamit szájokba, hadat indítanak.

Mik. 3,11., Mik. 2,11., Ezék. 13,19.

6. Azért éjszaka száll rátok, hogy ne lássatok, és sötétség jó rátok, hogy ne jövedölhesetek, és a nap lemegy a próféták felett, és elsötétül rajtok a nappal.

Ésa. 5,30., Hós. 4,5., Ámós. 8,8., Ámós. 8,9.

7. És megszégyenülnek a látók, és elpirulnak a jövendőmondók, és elfedik szájokat mindnyájan, mert nem léssen felelet Istentől.

8. Én ellenben megteljesedem az Úr lelkének erejével, és ítélettel és hatalommal, hogy hirdessem Jákóbnak az ő vétkeit, és Izráelnek az ő bűnét.

Ésa. 58,1.

9. Halljátok ezt, kérlek, Jákób házának fejei és Izráel házának vezérei! a kik utáljátok az ítéletet, és minden igazságot elcsavartok;

10. A kik vérrel építitek a Siont, és Jeruzsálemet hamissággal!

Ezék. 22,27.

11. Kiknek fejedelmei ajándékért ítélnék, és papjaik jutalomért tanítanak, és prófétáik pénzért jövedölnek, és mégis az Úrra támaszkodnak, mondván: Avagy nincsen-é közöttünk az Úr?! Nem következik mi reánk veszedelem!

Mik. 7,3., Ezék. 13,19.

12. Azért ti miattatok mezővé szántatik a Sion, és kőhalommá lesz Jeruzsálem, a templom hegye pedig erdős hegygyé.

Jer. 26,18.

4.

1. És léssen: az utolsó időben az Úr házának hegye a hegyek fölé helyeztetik, és felülemelkedik az a halmokon, s népek özönlenek reá.

Ésa. 2,2., Ésa. 2,3., Agge. 2,7.

2. Pogányok is sokan mennek, és mondják: Jertek, menjünk fel az Úr hegyére és a Jákób Istenének házához, hogy megtanítsa minket az ő útaira, és járjunk az ő ösvényein! Mert Sionból jön ki a törvény, és az Úr beszéde Jeruzsálemből.

Ésa. 11,10.

3. És sok népek között ítéletet tészon, és megfedd erős nemzeteket nagy messze földig és fegyvereiket kapákká kovácsolják, dárdáikat pedig sarlókká; nép népre fegyvert nem emel, és hadakozást többé nem tanulnak.

Ezék. 39,6., Ezék. 39,9., Ezék. 39,10.

4. És kiki nyugszik az ő szőlője alatt és fügefája alatt, és senki meg nem rettentí őket, mert a Seregek Urának szája szólott.

5. Mert minden nép a maga istenének nevében jár, és mi is a mi Urunk Istenünk nevében járunk örökkön örökké.

Zsolt. 10,12., Zsolt. 20,6., Zsolt. 20,8.

6. Azon a napon, azt mondja az Úr, összegyűjtöm a sántát, és összeszedem az elszéledetteket, és a kiket megsanyargattam.

Sof. 3,19.

7. És a sántát maradékká teszem, az elszélesztettet pedig erős nemzetté, és az Úr uralkodik rajtok a Sion hegyén mostantól fogva mindörökké.

Ámós. 9,15.

8. És te nyájnak tornya, Sion leányának vára! Eljő tehozzád és elérkezik az előbbi hatalom, a Jeruzsálem leányának birodalma.

Ámós. 9,11., Ámós. 9,12., Hós. 1,11.

9. Miért kiáltasz hát kiáltva? Nincsen-é közötted király? Elveszett-é a te tanácsadód, hogy úgy elfogott a fájdalom, mint a gyermek-szülőt?!

10. Gyötrődj és kinlódj, Sionnak leánya, mint a gyermek-szülő! Mert ímé, kimégy a városból, és a mezőn tanyázol, és egészen Babelig mégysz. Ott szabadítottat meg; ott vált ki téged az Úr, ellenségednek kezéből.

2 Kir. 25,1., 2 Kir. 25,11., Jer. 25,12.

11. Mert ímé, sok nemzetség gyűlt össze ellened, a kik ezt mondják: Legyen szentségtelen, és legeltessük szemeinket a Sionon!

12. De ők nem tudják az Úrnak gondolatait és nem értik az ő szándékát, hogy összegyűjti őket, mint a kévét a szérűre.

13. Kelj fel és csépelj, Sionnak leánya! Mert vassá teszem a te szarvaiddat, körmeidet pedig aczéllá teszem, és széttiporsz sok népeket, és rablott kincseiket az Úrnak áldozom, javaikat pedig az egész föld Urának.

5.

1. Seregelj hát egybe, seregek leánya! Ostrommal támadt ellenünk; pálczával verjék arczul Izráel biráját!

2. De te, Efratának Bethleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között: belőled származik nékem, a ki uralkodó az Izráelen; a kinek származása eleitől fogva, öröktől fogva van.

Mát. 2,6.

3. Azért odaadja őket, míg a szülő szül, de az ő atyjafiainak maradékai visszatérnek Izráel fiaihoz.

Ésa. 7,17., Ésa. 7,25., Ésa. 7,14., Ezék. 37,19., Ezék. 37,24.

4. És megáll, és legeltet az Úrnak erejével, az Úrnak az ő Istenének fenséges nevével, és bátorsággal lakoznak, mert ímé felmagasztaltatik a földnek határáig.

5. És ő a mi békességünk. Ha az Assirus eljő a mi földünkre és megtapodja palotáinkat: állatunk ellene hét pásztort és nyolcz fejedelmi férfiút.

6. És megrontják Assiria földjét fegyverrel Nimród földjét is az ő kapuibán; és megszabadít az Assiriustól, ha a mi földünkre eljő és a mi határunkba lép.

7. És a Jákóbnak maradéka olyan lészen a a sok nép között, mint az Úrtól való harmat, mint a zápor a fűnek, mely nem emberben reménykedik, és nem bízik embernek fiaiban.

8. És a Jákób maradéka a pogányok között, a sok nép között olyan lészen, mint az oroszlán az erdei vadak között; mint az oroszlán-kölyök a juhoknak nyája között, a mely ha betör, tipor és tép, és nincs, a ki tőle megszabadítson.

9. Erőt véssen a te kezéd szorongatóidon, és minden ellenségeid kivágattatnak.
10. És léssen azon a napon, azt mondja az Úr, kivágom lovaiddat közüled, és elvesztem hadi-szekereidet.
11. És kivágom földednek városait, és ledöntöm minden erősségeidet.
12. És kivágom kezedből a bűvszereket, és szemfényvesztőid nem lesznek néked.
13. És kivágom faragott képeidet és bálványaidat közüled, és nem imádog többé kezeidnek csinálmányait.
14. És kiszaggatom a te berkeidet közüled és elpusztítom a te városaidat.
15. És haraggal és hévvel állok bosszút a pogányokon, a kik nem engedelmeskedtek.

6.

1. Halljátok csak, a mit mond az Úr! Kelj fel, perelj a hegyekkel, és hallják meg szódat a halmok.
Ésa. 1,2.
2. Halljátok meg hegyek az Úr peres dolgát, és ti, a földnek örök alapjai! Mert pere van az Úrnak az ő népével, és az Izráellel is perbe száll.
Ésa. 1,18., Ésa. 1,19., Ésa. 1,20.
3. Én népem! mit vétettem te ellened, és mivel fárasztottalak el téged?! Tégy vallást ellenem!
4. Hiszen felhoztalak Égyiptom földjéről, és a szolgák házából megváltottalak, és előtted küldém Mózeszt, Áront és Máriaát!
2 Móz. 12,51.
5. Én népem! Emlékezzél csak: mit koholt Bálák, Moábnak királya, és mit felelt néki Bálám, a Beor fia? Sittimtől fogva Gilgálig, hogy megismerjed az Úr igazságos cselekedeteit.
6. Mivel menjek eleibe az Úrnak? Hajlongjak-é a magasságos Istennek? Égőáldozatokkal menjek-é elébe, esztendő borjúkkal?!
7. Kedvét leli-é az Úr ezernyi kosokban, vagy tízezer olaj-patakokban? Elsőszülöttemet adjam-é vétkemért, vagy méhem gyümölcsét lelkemnek bűnéért?!
8. Megjelentette néked, oh ember, mi legyen a jó, és mit kíván az Úr te tőled! Csak azt, hogy igazságot cselekedjél, szeressed az irgalmasságot, és hogy alázatosan jársz a te Isteneddel.
5 Móz. 10,12., Ámós. 5,23., Ámós. 5,24.
9. Az Úrnak szava kiált a városnak, és a te neved néz bölcseségre. Halljátok meg a vesszőt és ki rendeli azt?!
10. Vannak-é még a gonosznak házában hamissággal gyűjtött kincsek, és ösztövérvéka, a mely útálatos?
Ámós. 8,5.
11. Vajjon jóváhagyom-é a hamis mértéket, és a zsákba rejtett csalárd fontokat?
12. Mert a gazdagok megtöltöztek köztök ragadománynyal, lakosai pedig hazugságot szólnak, és nyelvök csalárd az ő szájokban.
13. Én is azért megvervén, beteggé teszek téged; elpusztítalak a te bűneid miatt.
14. Eszel te, de meg nem elégszel, és benned marad a te éhséged; és gyűjtesz, de nem takarítasz, és mit megtakarítasz is, fegyverre hányom.
Hós. 4,10., Hós. 8,7.
15. Vetsz te, de nem aratsz; olajat sajtolsz te, de nem kened magadat olajjal, és mustot is, de bort nem iszol!
Ámós. 4,9., Ámós. 5,11.
16. Mert az Omri parancsolataihoz szabjátok magatokat és az Ákháb házában minden dolgához, és azoknak tanácsán jártok! Hogy pusztasággá tegyelek tégedet, az ő lakosait pedig csúfsággá, és hordozzátok népemnek gyalázatát.
1 Kir. 16,26.

7.

1. Jaj nékem, mert olyanná lettem, mint a letakarított mező, mint a megszedett szőlő: egy enni való gerezd sem maradt; pedig zsenyére vágyott a lelkem!
2. Elveszett e földről a kegyes, és igaz sincs az emberek között. Mindnyájan vér után ólálkodnak, kiki hálóval vadássza atyjafiát.
Jer. 9,2., Jer. 9,6., Jer. 23,14., Ésa. 1,4., Ésa. 10,21.
3. Gonoszságra készek a kezek, hogy jól vigyék véghez; a fejedelem követelőzik, és a bíró fizetésre vár; a főember is maga mondja el lelke kívánságát, és összeszövik azt.

4. A ki jó közöttök, olyan mint a túske, az igaz olyan, mint a tövisbokor. A te órállóidnak napja, a te megítélésed eljött; most következik el az ő zűrzavaruk.

Ezék. 2,6.

5. Ne higgyetek a barátoknak; ne bízzatok a tanácsadóban; az öledben ülő előtt is zárd be szádnak ajtaját.

6. Mert a fiú bolondnak tartja atyját, a leány anyja ellen támad, a meny az ő napára; az embernek saját háznépe az ellensége.

7. De én az Úrra nézek, várom az ér szabadításom Istenét; meghallgat engem az én Istenem!

8. Ne örülj, én ellenségem! Elestem ugyan, de felkelek, mert ha még a setétségben ülnék is, az Úr az én világosságom!

Ésa. 14,29.

9. Az Úr haragját hordozom, mert vétkeztem ellene; mindaddig, a míg leperli peremet és meghozza ítéletemet. Kivisz engem a világosságra, meglátom az ő igazságát.

Zsolt. 27,1.

10. De meglátja ellenségeim is és szégyen borítja el, a ki ezt mondja nékem: Hol az Úr, a te Istened? Meglátják őt az én szemeim, hogy ímé szétapostatik, mint az utca-sár.

Zsolt. 79,10., Ésa. 10,5., Ésa. 10,26.

11. Falaid megépítésének napja! e napon távol lesz a törvény!

12. Azon a napon eljönnek hozzád Assiriából és Égyiptom városaiból; Égyiptomtól a folyamig, tengertől tengerig és hegytől hegyig.

13. És pusztává lesz a föld az ő lakói miatt, az ő cselekedeteik gyümölcseért.

14. Legeltesd népedet a te vessződdel, a te örökségednek nyáját, a mely magánosan lakozik az erdőben, a Kármel közepén. Legeljenek Básánban és Gileádban, mint a hajdankor napjain!

Zsolt. 79,13., Zsolt. 80,2.

15. Mint az Égyiptom földről kijövetelednek idején, láttatok vele csodadolgokat.

16. Látják ezt a pogányok és megszegyenülnek minden erejökkel. Kezüket szájokra teszik, füleik megsiketülnek;

17. Nyalják a port mint a kígyó, mint a föld férgei; reszketve jönnek rejtekeikből; remegve folyamodnak az Úrhoz, a mi Istenünkhöz, és félnek tetőled!

Zsolt. 72,9.

18. Kicsoda olyan Isten, mint te, a ki megbocsátja a bűnt és elengedi öröksége maradékának vétjét?! Nem tartja meg haragját örökké, mert gyönyörködik az irgalmasságban!

2 Móz. 34,6.

19. Hozzánk térvén, könyörül rajtunk; eltapodja álnokságainkat. Bizony a tenger mélységébe veted minden bűnünket!

20. Hűséget mutatsz a Jákóbnak, irgalmasságot Ábrahámnak, a mint megesküdtél atyáinknak még az ősidőkben.

Náhum próféta könyve

1.

1. Ninive terhe; az elkosi Náhum látásának könyve.

Jón. 1,2.

2. Buzgón szerető és bosszúálló Isten az Úr, bosszúálló az Úr, és telve haraggal; bosszút áll az Úr az ő ellenségein, és haragot tartó az ő gyűlölői ellen.

2 Móz. 20,5.

3. Hosszútűró az Úr és nagyhatalmú, és nem hagy büntetlenül. Szélvészben és viharban van az Úrnak útja, és lábainak pora a felhő.

Ésa. 19,1.

4. Megfeddi a tengert és kiasztja azt, és minden folyamat kiszáraszt. Elfonnyad a Básán és a Kármel, és Libánon virága elfonnyad.

Jób. 38,11.

5. A hegyek reszketnek előtte, és a halmok szétmállanak. Tekintetétől megrendül a föld, és a világ, és minden, a mi rajta él.

Hab. 3,6.

6. Ki állhatna meg haragja előtt, és ki bírhatná ki búsulásának tüzét? Heve szétfoly, mint a láng, és a kőszálak is szétporlanak tőle.

Jer. 7,20.

7. Jó az Úr, erősség a szorongatás idején, és ő ismeri a benne bízókat.

Zsolt. 25,8., Zsolt. 119,68., Péld. 18,10.

8. De gáttörő árvízként pusztít annak helyén, és gyűlölőit setétség üldözi.

Ésa. 8,8.

9. Mit koholtok az Úr ellen? Elpusztít ő, nem léssen kétszer veszedelem.

10. Ha annyira összefonódnak is, mint a túskebokrok, és olyan ázottak is, mint az italuk: megemésztetnek, mint a teljesen megszáradt tarló.

11. Belőled származott, a ki gonoszt koholt az Úr ellen, a ki álnokságot tanácsolt.

12. Így szól az Úr: Ha teljes erőben és sokan vannak is, mégis levágnak és elenyésznek. Megaláztalak téged, de nem foglak többé megalázni.

13. Most már leveszem rólad az ő igáját, és bilincseidet leszaggatom.

14. Felőled pedig azt rendeli az Úr: Nevednek ne támadjon többé magva; isteneid házából kivesztem a faragott és öntött képeket; megásom sírodat, mert becsstelen vagy.

15. Ímé a hegyeken örömhírhozónak lábai! Békességet hirdet. Ünnepeid Júda ünnepeidet, fizess le fogadásaidat; mert nem vonul át rajtad többé a semmirekellő; mindenestől kiirtatott.

Ésa. 52,7., Ámós. 9,15.

2.

1. Pusztító jön fel ellened; őrizd a várat, nézzed az utat, erősítsd derekadat, keményítsd meg erődöt igen.

2. Mert helyreállítja az Úr Jákób büszkeségét, mint Izráel büszkeségét; mert rablók rabolták ki őket, csemetéiket pedig kivágták.

Ésa. 10,12.

3. Vitézeinek pajzsa veres, katonáinak ruházata bíborszínű, hadiszekere aczeltűzben ragyog fegyverkezése napján, és a dárdákat rengetik.

4. Az utcákon robognak a szekerek, összeütköznek a piaczkon; tekintetök mint a fáklyák, futkosnak mint a villámok.

5. Emlegeti vitézlő hőseit; ingadoznak lépéseikben, sietnek a kőfalra, és felállítatik a védősáncz.

6. A folyóvizek kapui megnyílnak, és a palota megrendül.

7. De elvégeztetett: felfedik, elvitetik, és szolgálói keseregnek, mint nyögő galambok, mellöket vervén.

8. Pedig Ninive olyan, mint a bővizű tó, eleitől fogva: mégis futnak ők. Álljatok meg, álljatok meg! De vissza se tekint senki.

9. Raboljatok ezüstöt, raboljatok aranyat; száma sincs a rejtett kincseknek, gazdag minden drága edényben.

10. Feldúlva, széthányva, kifosztatva! Szíve megolvadt, a térdek reszketnek, fájdalom van egész derekában, és mindnyájok arcza elvesztette pirosságát.
11. Hol van az oroszlánok tanyája, és az oroszlán-kölyköknek ama legelője, a hová járt a nőstény- és hímoroszlán, az oroszlán-kölyök, és nem volt a ki elriaszsa?
12. Az oroszlán torkig valót ragadozott kölykeinek, és fojtogatott nőstényeinek, és megtöltötte barlangjait zsákmánnyal, tanyáit pedig prédával.
13. Ímé rád török, azt mondja a Seregek Ura, és füstté égetem szekereit. Oroszlán-kölykeidet kard emészti meg, és kiirtom e földről zsákmányodat, és nem hallatszík többé követeidnek szava.

3.

1. Jaj a vérszopó városnak! Mindenestől hazug és erőszakkal telve, és nem szűnik meg rabolni.

Ezék. 24,9., Hab. 2,12.

2. Ostor-csattogás, kerék-zörgés zaja; dobogó ló, robogó szekér;
3. Törtető lovag, kardok villogása, dárda villanása, sebesült tömegek, holtak sokasága, nincs számok az elesetteknek; megbotlanak hulláikban.
4. A szép parázna sok paráznaságáért, a hitetésnek mesternője miatt, a ki népeket ejtett meg paráznaságával, és nemzetségeket bűbájaival:
5. Ímé, rád török, azt mondja a Seregek Ura, és orczádra fordítom ruhádnak alját, és népeknek mutatom meg meztelenségedet, és országoknak gyalázatodat.

Ésa. 47,3.

6. Rútságot hányatok rád, és gyalázattal illetlek téged, és olyanná teszlek, mint a kit csudálnak.
7. És mind, a ki meglát, elmenekül tőled, és ezt mondja: Epusztult Ninive! Ki bánkódik rajta? Hol keressek néked vigasztalókat?
8. Avagy jobb vagy-é Nó-Amonnál, a mely a folyamoknál fekszik, vizek veszik körül; a melynek tenger a sáncza, tenger a kőfala?
9. Kús volt erőssége meg Égyiptom, és száma sem volt annak. Puth és Libia is segítőid voltak;
10. De ez is számkivetésbe, fogságba jutott; kisdedeik is falhoz verettek minden utca sarkán; főembereire sorsot vetettek, és nagyjait mind bilincsekbe verték.
11. Te is megrészegedel, elfeledtté leszel; te is keresel majd menedéket a gyűlölködő elől.

Jer. 25,16.

12. Minden erősséged olyan, mint a zsenge gyümölcsű fügefafa; ha megráztatnak, az evő szájába hullnak.
13. Ímé, a te néped asszony nép te benned, földednek kapui tárva kitérülnek gyűlölködnek, tűz emészti meg záraidat!
14. Meríts magadnak ostromhoz való vizet, javítsd erősségeidet; menj be a sárba, taposd az agyagot, javítsd a téglavetőt!
15. Legott tűz emészti meg téged, fegyver irt ki téged, megemészti, mint a szöcske; szaporodjál bár, mint a szöcske, szaporodjál bár mint a sáska!
16. Többen voltak kalmáraid, mint az égnek csillagai: a szöcske csapong és elrepül!
17. Fejedelmeid mint a sáska, vezéridek mint a tücsök-raj; hideg időkben gyepükben tanyáz, napkeletkor pedig elrepül, és a helye sem tudható meg, hol volt.
18. Szunnyadoznak pásztoraid, Assiria királya, fekszenek vitézlő hóseid; néped a hegyeken széledez, és nincsen, a ki összegyűjtse.

Zsolt. 76,7.

19. Nincs enyhítés a te sebedre, gyógyíthatatlan a te nyavalyád. A kik híredet hallják, mind tapsolnak feletted, mert kire nem hatott volna ki a te gonoszságod soha?

Habakuk próféta könyve

1.

1. A teher, a melyet Habakuk próféta látott.

2. Meddig kiáltok még oh Uram, és nem hallgatsz meg! Kiáltozom hozzád az erőszak miatt, és nem szabadítasz meg!

Zsolt. 13,2.

3. Miért láttatsz velem hamisságot, és szemléltetsz nyomorgatást? Pusztítás és erőszak van előttem, per keletkezik és versengés támad!

4. Azért inog a törvény, és nem érvényesül az igaz ítélet; mert gonosz hálózza be az igazat, azért származik hamis ítélet!

Jób. 21,7., Jer. 12,1.

5. Nézzetek szét a népek között, vizsgálódjatok és csodálkozással csodálkozzatok, mert oly dolgot cselekszem a ti napjaitokban, mit el sem hinnétek, ha beszélnék!

6. Mert ímé, feltámasztom a Káldeusokat, a kegyetlen és vakmerő nemzetet, a mely eljárja a földet szélében, hogy hajlékokat foglaljon el, a mely nem az övéi.

7. Rettenetes és iszonyatos ez, maga szerzi törvényét és hatalmát.

8. És lovai serényebbek a párduczoknál, és gyorsabbak az estveli farkasoknál, és előtörtetnek az ő lovasai; és az ő lovasai messziről jönnek, repülnek, mint a zsákmányra siető keselyű.

Jer. 5,6.

9. Mindnyája ragadományért jön, arczuk előre néz, és annyi foglyot gyűjt, mint a füvény.

10. Kaczag ez a királyokon, és a fejedelmek néki neveltség, minden erősséget csak nevet, túltést emel és megostromolja azt.

11. Majd tovaszáll viharként és elvonul és bűnbe esik; ő kinek istene az ő hatalma.

12. Avagy nem te vagy-e Uram, öröktől fogva az én Istenem, Szentem? Nem veszünk el! Ítéletre rendelted őt, oh Uram, fenyítőül választottad őt, én erősségem!

13. Tisztábbak szemeid, hogysem nézhetnéd a gonoszt, és a nyomorgatást nem szemlélheted: miért szemléled hát a hitszegőket? és hallgatsz, mikor a gonosz elnyeli a nálánál igazabbat?!

Jób. 34,12.

14. Olyanokká teszed az embert, mint a tenger halai, és mint a csúszómászó állatok, a melyeknek nincsen vezérök?

15. Mindnyáját kivonsza horoggal, gyalomjába keríti, és hálójába takarítja be őket; ezért örül és vígad.

16. Ezért áldozik gyalomjának, és füstöl az ő hálójának, mert ezekkel kövér az ő része, és zsíros az ő eledele.

17. Vajjon azért ürítheti-e gyalomát, és szüntelen ölheti-e a nemzeteket kímélet nélkül?!

2.

1. Őrhelyemre állok, és megállok a bástyán, és vigyázok, hogy lássam, mit szól hozzám, és mit feleljek én panaszom dolgában.

Hab. 1,12., Hab. 1,17.

2. És felele nékem az Úr, és mondá: Írd fel e látomást, és vésd táblákra, hogy könnyen olvasható legyen.

3. Mert e látomás bizonyos időre szól, de vége felé siet és meg nem csal; ha késik is, bízzál benne; mert eljön, el fog jóni, nem marad el!

4. Ímé, felfuvalkodott, nem igaz ő benne az ő lelke; az igaz pedig az ő hite által él.

Róm. 1,17.

5. És bizony, a bor is megcsal: felgerjed a férfiú és nincsen nyugalma; ő, a ki tátja száját, mint a Seol, és olyan ő, mint a halál: telhetetlen, és magához ragad minden népet és magához csatol minden nemzetet.

Péld. 20,1.

6. Avagy nem költenek-e ezek mindnyájan példabeszédet róla, és találós mesét reá, mondván:

Zsolt. 44,15.

7. Avagy nem támadnak-e hirtelen, a kik téged mardossanak, és nem serkennek-e fel, a kik háborgassanak téged? És zsákmányul esel nékik.

8. Mivelhogy kifosztogattál sok nemzetet, kifosztanak téged mind a többi népek az emberek véérért, és az országok, városok és minden bennök lakozók ellen való erőszakotért.
9. Jaj annak, a ki bűnös szerzeményt szerez házának, hogy magasra rakhassa fészket, hogy megszabadulhasson a gonosz hatalma elől.
10. Házadnak gyalázatára tervezted a sok nép kiirtását, és bűnössé tetted lelkedet.
11. Mert a kő is ellened kiált a falból, és a gerenda a fa-alkotmányból visszhangoz néki.
12. Jaj annak, a ki várost épít vérengzéssel, és a ki várat emel álnoksággal.
13. Avagy ímé, nem a Seregek Urától van-e ez, hogy a népek tűznek építenek, és a nemzetek a hiábavalóságnak fáradoznak?
14. Mert az Úr dicsőségének ismeretével betelik a föld, a miképen a folyamok megtöltik a tengert.
15. Jaj annak, a ki megitatja felebarátját, epédet keverve belé, hogy megrészegítsed őt, hogy láthassad az ő szemérmöket!
16. Gyalázzal tetsz meg dicsőség helyett; igyál te is és láttassék szemérmed; reád fordul az Úr jobbjának pohara, és gyalázat borítja el dicsőségedet.

Jer. 25,27., Jer. 25,28.

17. Bizony, a libanoni erőszakoskodás gyászba borít téged, és a vadak pusztítása, a mely rettegte őket, az emberek véérért és az ország, a városon és annak minden lakosán űzött erőszakosságért.

Ésa. 33,1.

18. Mit használ a faragott kép, hogy a faragója kifaragta azt? vagy az öntött kép és a mely hazugságot tanít, hogy a képnek faragója bízik abban, csinálván néma bálványokat?
19. Jaj annak, aki fának mondja: Serkenj fel! néma kőnek: Ébredj fel! Taníthat-e ez? Ímé, borítva van arannyal és ezüsttel, lélek pedig nincs benne semmi!
20. Ellenkezőleg az Úr az ő szent templomában, hallgasson előtte az egész föld!

Zsolt. 11,4.

3.

1. Habakuk próféta könyörgése a sigjónóth szerint.
2. Uram, hallám, a mit hirdettél, és megrettenék! Uram! Évek közepette keltsd életre a te munkádat, évek közepette jelentsd meg azt! Haragban emlékezzél meg kegyelmességről!
3. Isten a Témán felől jön, és a Szent a Párán hegyéről. Szela. Dicsősége elborítja az egeket, és dicséretével megtelik a föld.

5 Móz. 33,2.

4. Ragyogása, mint a napé, sugarak támadnak mellőle; és ott van az ő hatalmának rejteke.
5. Előtte döghalál jár, és nyomaiban forró láz támad.
6. Megáll és méregeti a földet, pillant és megrendíti a népeket, az örökkévaló hegyek szétporlanak, elsüllyednek az örökkévaló halmok; az ő ösvényei örökkévalók!
7. Bomlani látom Khusán sátrait, reszketnek a Midián-föld kárpitjai!
8. A folyók ellen gerjedt-e fel az Úr? Vajjon a folyókra haragszol-e, vagy a tengerre bőszyültél-e fel, hogy lovoidon és diadal-szekereiden robogsz?
9. Csupasz, meztelen a te kezíved, a törzseknek esküvéssel tett ígélet szerint! Szela. A föld folyókat ömleszt.

Józs. 3,16.

10. Látnak téged és megrendülnek a hegyek, gátat tör a víz-ár, harsog a hullám, és magasra emeli karjait.
11. A nap és hold megállnak helyökön czikázó nyilaid fényétől és ragyogó kopjád villanásától.

Józs. 10,12., Józs. 10,13.

12. Haragodban eltaposod a földet, búsultodban szétmorzsolod a nemzeteket.
13. Kiszállsz néped szabadítására, fölkened segítségére; szétzúzod a főt a gonosznak házában; nyakig feltakarod az alapjait. Szela!
14. Saját dárdájával vered át az ő vezéreinek fejét, a kik berohannak, hogy szétszórjanak engem; ujjonganak, hogy rejtekében emészthetik meg a szegényt.
15. Lovaidal megtaposod a tengert, a nagy vizek hullámain.
16. Hallám és reszket a bensőm, a szózatra remegnek ajkaim; porladni kezdenek csontjaim, reszketnek lábaim: hogy nyugton legyenek a nyomorúság napján, a mely feljön a népre, mely megsanyargatja azt.

17. Mert a fügefa nem fog virágozni, a szőlőkben nem leszen gyümölcs, megcsal az olajfa termése, a szántóföldek sem teremnek eleséget, kivész a juh az akolból, és nem lesz ökör az istállóban.
18. De én örvendezni fogok az Úrban, és vígadok az én szabadító Istenemben.
19. Az Úr Isten az én erősségem, hasonlökká teszi lábaimat a nőstény szarvasokéihoz, és az én magas helyeimen jártat engemet!

Zsolt. 18,34.

Sofóniás próféta könyve

1.

1. Az Úr igéje, a melyet szólt Sofóniásnak, a Kusi fiának, a ki Gedáliás fia, a ki Amariás fia, a ki Ezékiás fia, Jósiásnak az Amon fiának idejében.

2 Kir. 21,23., 2 Kir. 21,24., 2 Kir. 22,1.

2. Elvesztek, mindent elvesztek e föld színéről, azt mondja az Úr.

3. Elvesztek embert és barmot; elvesztem az ég madarait, és a tenger halait és a botránkoztatás eszközeit a hitetlenekkel együtt; az embert is kiirtom a föld színéről, azt mondja az Úr.

4. És kinyújtom kezemet Júda ellen és Jeruzsálem minden lakója ellen, és kiirtom e helyről a Baál maradékát, a bálványpapok nevét a papokkal együtt;

5. Azokat is, a kik a háztetőkön az ég seregének hajlonganak, és azokat, a kik hajlonganak, esküdvén az Úrra, de esküsznek az ő Molokjokra is;

2 Kir. 23,12., 2 Kir. 23,13., Jer. 19,13.

6. Azokat is, a kik elfordultak az Úr követésétől, és a kik nem keresik az Urat és nem tudakoznak felőle.

Ezék. 8,16.

7. Hallgass az Úr Isten orczája előtt, mert közel van az Úrnak napja, mert áldozatot készítetett az Úr, megszentelte az ő hivatalosait.

Ezék. 39,17., Ezék. 39,20.

8. És leszen az Úr áldozatának napján: megfenyítem majd a fejedelmeket és a királyok fiait és mindazokat, a kik idegen öltözetbe öltöztek.

9. És megfenyítem mindazt, a ki a küszöbön ugrál ama napon, a kik erőszakkal és csalárdsággal töltik meg az ő uroknak házát.

10. És leszen azon a napon, azt mondja az Úr, kiáltó szózat a hal-kaputól fogva, és jajgatás az alsó városból, és nagy recsegés a halmok felől.

11. Jajgassatok, ti, a kik a völgyben laktok, mert elpusztul az egész kalmár nép, kivágattatik minden, a ki ezüstöt mér.

Hós. 12,7.

12. És leszen az időben, megmotozom majd Jeruzsálemet szövétnekkal, és megfenyítem azokat, a kik saját seprejőkön hevernek, a kik ezt mondják szívökben: sem jót, sem rosszat nem cselekszik az Úr.

Mik. 3,11., Mik. 3,12.

13. És gazdagságuk prédává lesz, házaik pedig pusztává. Építnek házakat, de nem lakják, és plántálnak szőlőket, de nem iszszák azoknak borát.

5 Móz. 28,30., 5 Móz. 28,39.

14. Közel van az Úrnak nagy napja, közel van és igen siet; az Úr napjának szava keserves, kiáltoz azon a hős is.

Jer. 39,1., Jer. 39,2.

15. Haragnak napja az a nap, szorongatásnak és nyomorúságnak napja; pusztításnak és pusztulásnak napja; sötétségnek és homálynak napja; felhőnek és borúnak napja.

Ámós. 5,18.

16. Kürtnek és tárogatónak napja a megerősített városok ellen és a büszke tornyok ellen!

17. És megszorogatom az embereket és járnak, mint a vakok, mert vétkeztek az Úr ellen, és kiontatik vérök, mint a por, és testök, mint szemét.

18. Sem ezüstjök, sem aranyuk nem szabadíthatja meg őket az Úr haragjának napján, és az ő féltő szeretetének tüze megemészti az egész földet; mert véget vet, bizony hirtelen vet véget e föld minden lakosának.

Jer. 39,9.

2.

1. Térjetez eszetekre, s eszméljetez fel, ti, arczátlan nemzet,

2. Mielőtt szűlne a végzés (mint a polyva száll tova az a nap!); míg rátok nem jön az Úr haragjának tüze, míg rátok nem jön az Úr haragjának napja!

3. Keressétek az Urat mindnyájan e föld alázatosai, a kik az ő ítélete szerint cselekesztek; keressétek az igazságot, keressétek az alázatosságot: talán megoltalmaztatok az Úr haragjának napján!
4. Mert elhagyottá lesz Gáza, Askelon pedig pusztasággá; Asdódot délben űzik el, és Ekron kiirtatik.
5. Jaj a tenger vidékén lakóknak, a Kereteusok nemzetségének! Az Úr igéje ellened van, te Kanaán, Filiszteusok földje; elpusztítalak téged, lakatlanná leszel.

Jer. 47,4., Jer. 47,7.

6. És tenger vidéke legelőkké, pásztorok tanyáivá és juhoknak aklaivá lesz.
7. És az a vidék a Júda házának maradékáé lesz, ők legeltetnek azon; estére Askelon házaiban heverésznek, mert meglátogatja őket az Úr, az ő Istenök, és visszahozza az ő foglyaikat.
8. Hallottam Moáb gyalázkodását és Ammon fiainak szidalmait, a melyekkel gyalázták népem, és felfuvalkodtak az ő határok ellen.
9. Azért élek én, mond a Seregeknek Ura, Izráelnek Istene, hogy Moáb olyanná lesz, mint Sodoma, Ammon fiai pedig, mint Gomora: tövistermő föld, só-telep és pusztaság örökre; népem maradéka prédálja fel őket, és nemzetségem ivadékai bírják majd őket.

Ésa. 16,6., Ésa. 16,12.

10. Ez esik meg rajtok az ő kevélységökért, a miért gyalázkodtak és felfuvalkodtak a Seregek Urának népe ellen.
11. Rettenetes lesz az Úr ellenök, mert elfogyatja a földnek minden istenét, és néki hódol majd kiki a maga lakhelyén, a pogányoknak is minden szigete.
12. Ti is, kúsiak! Fegyverem öli meg őket!

Ésa. 20,3., Ésa. 20,5.

13. És kinyújtja kezét észak felé, és elveszti Assiriát, Ninivét pusztasággá teszi, kietlenné, mint egy sivatag.
14. És nyájak heverésznek bensejében, mindenféle állatok serege: pelikán és sündisznó hálnak párkányain, az ablakban azoknak szava hangzik, a küszöbön omladék lesz, mert lefosztatott a czédrus!
15. Ímé, a víg város, a bátorságban lakozó, a mely ezt mondja vala szívében: Én vagyok és nincs kívülem más! milyen pusztasággá lőn, vadak tanyájává, a ki átmegy rajta, mind süvöltöz és csapkodja kezét.

3.

1. Jaj az ellenszegülőnek és undoknak, az erőszakos városnak!
2. Nem hallgatott a szóra, nem fogadta a fenytéket, nem bízott az Úrban, Istenéhez nem közelített!
3. Fejedelmei olyanok benne, mint az ordító oroszlánok, birái, mint az estve járó farkasok, nem hagynak reggelre a csonton.
4. Prófétaí hivalkodók, hitelő férfiak; papjai megfertéztetik a szent helyet, erőszakot tesznek a törvényen.

Jer. 23,11., Jer. 23,32., Hós. 9,7.

5. Az Úr igaz ő benne, nem cselekszik hamisságot; reggelről reggelre napfényre hozza ítéletét; nem mulasztja el: de nem ismeri a szégyent a gonosz!
6. Nemzeteket irtottam ki; elpusztultak tornyaik; feldúltam falvaikat, nincs, a ki átmenjen rajtok; elromboltattak városaik, egy ember sincs bennök, nincsen lakosuk!
7. Mondtam: Csak félj engem, vedd fel a fenytéket (akkor nem irtatott volna ki lakhelye; mindaz, a mit felőle végeztem): mégis mihelyt felvirradtak, rosszra indították minden cselekedetöket.
8. Azért várjatok rám, azt mondja az Úr, míg prédára kelek; mert elvégeztem, hogy egybegyűjtöm a népeket, hogy összeszedem az országokat, hogy kiöntsem rájuk búsulásomat, haragomnak egész hevét, mert gerjedésem tüzeiben emésztetik meg az egész föld!
9. Akkor változtatom majd a népek ajkát tisztává, hogy mind segítségül hívják az Úr nevét, hogy egy akarattal szolgálják őt.
10. Kús folyóvizein túlról hozzák imádóim, szétszórt népemnek leányai ételáldozatomat nékem.

Zsolt. 68,32.

11. Azon a napon nem szégyenülsz meg egyetlen cselekedetért sem, a melyekkel vétkeztél ellenem; mert akkor eltávolítottam körülödből azokat, a kik kérkedve örvendeznek benned, és nem kevélykedel többé az én szent hegyemen.
12. És marasztok közötted nyomorult és szegény népet, a kik bíznak az Úr nevében.
13. Izráel maradéka nem cselekszik hamisságot, nem szól hazugságot, és nem találtatik szájában álnokságnak nyelve, hanem legelésznek és lenyugosznak és nem lesz a ki felrettentse őket.

14. Énekelj Sionnak leánya, harsogj Izráel, örvendj és teljes szívvel vígadj, Jeruzsálem leánya!
15. Megváltoztatta az Úr a te ítéletedet, elfordította ellenségedet; Izráel királya, az Úr, közötted van, nem látsz többé gonoszt!
16. Azon a napon ezt mondják Jeruzsálemnek: Ne félj! Ne lankadjanak kezeid Sion!

Ésa. 41,10., Ésa. 43,1.

17. Az Úr, a te Istened közötted van; erős ő, megtart; örül te rajtad örömmel, hallgat az ő szerelmében, énekléssel örvendez néked.

18. Az ünnep miatt bánkódókat egybegyűjtöm, a kik közüled valók; gyalázat terhe van rajtok.

19. Ímé, én elbánok minden te nyomorgatóddal abban az időben, és megtartom a sántát, és összeszedem a szétszórtakat, és híresekké és nevesekké teszem őket az ő gyalázatjoknak egész földén.

Mik. 4,6., Mik. 4,7.

20. Abban az időben elhozlak titeket, és akkor összeszedlek titeket, mert nevesekké és híresekké teszek titeket a földnek minden népe között, mikor megfordítom a ti fogságotokat a ti szemetek előtt, azt mondja az Úr.

Zsolt. 126,1., Zsolt. 126,2.

Aggeus próféta könyve

1.

1. Dárius király második esztendejének hatodik hónapjában, a hónapnak első napján szóla az Úr Aggeus próféta által Zorobábelnek, a Sealtiel fiának, Júda fejedelmének, és Jósuának, a Jehosadák fiának, a főpapnak, mondván:

Ezsdr. 5,1., Ezsdr. 2,2.

2. Így szól a Seregeknek Ura, mondván: Ezt mondja e nép: Nem jött még el az idő, az Úr háza építésének ideje!

3. Az Úr pedig így szól Aggeus próféta által, mondván:

4. Ideje-é néktek, hogy ti mennyezetes házakban lakozzatok, holott ez a ház romban áll?

5. Most azért ezt mondja a Seregeknek Ura: Gondoljátok meg jól a ti útaitokat!

6. Sokat vetettetek, de keveset takartok; esztek, de meg nem elégesztek; isztok, de meg nem részegesztek; ruházkodtok, de meg nem melegesztek, a bérlő is lyukas zacskóra bérel.

7. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Gondoljátok meg jól a ti útaitokat!

8. Menjete fel a hegyre, és hordjatok fát, és építsétek e házat, hogy gyönyörködjem benne, és dicsőítsem, azt mondja az Úr.

9. Sokat vártatok, de ímé kevés lett; haza is hordtátok, de én ráfuvallok arra! Mi okért? azt mondja a Seregeknek Ura. Az én házamért, a mely ím romban áll, ti pedig siettek, kiki a maga házához.

10. Azért vonták meg tőletek az eget a harmatot, vontá meg a föld az ő termését.

11. És pusztulást rendeltem a sík földre és a hegyekre, a búzára és a borra, az olajra és mindarra, a mit a föld terem; sőt az emberre és a baromra és minden kézimunkára is.

12. És meghallá Zorobábel, a Sealtiel fia, és Jósua, a Jehosadák fia, a főpap, és a nép minden többi tagja az Úrnak, az ő Istenöknek szavát és Aggeus próféta beszédeit, a miként elküldte őt az Úr, az ő Istenök, és megfélemlék a nép az Úr előtt.

13. És szóla Aggeus, az Úr követe, az Úr küldetésében, mondván a népnek: Én veletek vagyok, azt mondja az Úr.

14. És felindítá az Úr Zorobábelnek, a Sealtiel fiának, a Júda fejedelmének lelkét, és Jósuának, a Jehosadák fiának, a főpapnak lelkét, és a nép minden többi tagjának lelkét is, és bemenének és munkálkodának a Seregek Urának, az ő Istenöknek házában.

15. A hatodik hónapnak huszonnegyedik napján, Dárius királynak második esztendejében.

2.

1. A hetedik hónap huszonnegyedik napján szóla az Úr Aggeus próféta által, mondván:

2. Szólj csak Zorobábelnek, a Sealtiel fiának, Júda fejedelmének, és Jósuának, a Jehosadák fiának, a főpapnak, és a nép többi tagjainak, mondván:

3. Ki van még életben köztetek, a ki látta ezt a házat az ő első dicsőségében? És milyennek látjátok ti most ezt? Avagy olyan-é ez a ti szemetekben, mintha semmi volna?

4. De most légy bátor, Zorobábel, azt mondja az Úr! Légy bátor te is, Jósua, Jehosadák fia, te főpap, és légy bátor e földnek minden népe, azt mondja az Úr, és cselekedjétek, mert én veletek vagyok, azt mondja a Seregeknek Ura,

5. Az ígét, a melylyel szövetségre léptem veletek, mikor kijöttetek Égyiptomból, és az én lelkem köztetek marad. Ne féljétek.

6. Mert ezt mondja Seregeknek Ura: Egy kevés idő van még, és én megindítom az eget és a földet, a tengert és a szárazt.

7. És megindítok minden népet, és eljön, a kit minden népek óhajtanak, és megtöltöm e házat dicsőséggel, azt mondja a Seregeknek Ura.

8. Enyém az ezüst és enyém az arany, azt mondja a Seregeknek Ura.

9. Nagyobb léssen e második háznak dicsősége az elsőnél, azt mondja a Seregeknek Ura, és e helyen adok békességet, azt mondja a Seregeknek Ura.

10. A kilencedik hónap huszonnegyedikén, Dáriusnak második esztendejében szóla az Úr Aggeus próféta által, mondván:

11. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Kérdezd meg csak a papokat a törvény felől, mondván:
12. Ha szentelt húst visz valaki az ő köntösének szárnyában, és illeti annak szárnyával a kenyeret vagy a főzeléket, vagy a bort, vagy az olajat, vagy bármi más eleséget: vajjon szent-e az? És felelének a papok, és mondák: Nem.
13. Aggeus pedig mondá: Ha hulla által fertőzött illeti mindezeket, tisztátalanná lesz-é? És felelének a papok, és mondák: Tisztátalanná!
14. Aggeus pedig felele, és mondá: Épp így e nép és épp így e nemzet én előttem, azt mondja az Úr, és épp így kezöknek minden munkája, és a mit ide felhoznak: tisztátalan az.
15. Most azért jól gondoljátok meg e naptól fogva az elmúltakat is, mielőtt még követ kőre tettek volna az Úr hajlékában!
16. Az előtt elmentek a huszas garmadához, és tíz lett; elmentek a sajtóhoz, hogy ötven vederral merítsenek, és húsz lett.
17. Megvertelek titeket üszöggel, ragyával, és kezetek minden munkáját köesővel, és még sem hajoltatok hozzám, azt mondja az Úr.

1 Kir. 8,37., Ámós. 4,9.

18. Jól gondoljátok hát meg e naptól fogva az elmúltakat is! A kilencedik hónap huszonnegyedik napjától, attól a naptól fogva, a melyen letétetett az Úr hajlékának alapja. Jól meggondoljátok!
19. Van-é még mag a csűrben? És bizony, a szőlő, a füge, a gránátalma és az olajfa sem termett! E naptól fova megáldalak.
20. Másodszor is szóla az Úr Aggeusnak a hónap huszonnegyedik napján, mondván:
21. Mondd meg Zorobábelnek, Júda fejedelmének: Én megindítom az eget és a földet.
22. És felforgatom az országok királyi székét, és elfogyasztom a pogány országok erejét, és felforgatom a szekeret és a benne ülőket, és lehullanak a lovak és a rajtok ülők: kiki az ő atyjafiának fegyvere által.
23. Azon a napon, azt mondja a Seregeknek Ura, felveszlek téged Zorobábel, Sealtielnek fia, én szolgám, azt mondja az Úr, és olyanná teszek, mint egy pecsétgyűrű, mert téged választottalak el, azt mondja a Seregeknek Ura.

Jer. 22,24.

Zakariás próféta könyve

1.

1. Dárius második esztendejében, a nyolczadik hónapban szóla az Úr Zakariáshoz, a Berekiás fiához, a ki Iddó próféta fia, mondván:

Ezsdr. 5,1.

2. Igen megharagudott az Úr a ti atyáitokra.

3. Mondjad azért nékik: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Térjetek hozzám, szól a Seregeknek Ura, és hozzátok térek, mond a Seregeknek Ura.

Ésa. 31,6., Jer. 3,12., Malak. 3,7.

4. Ne legyetek olyanok, mint atyáitok, a kikhez az elébbi próféták kiáltottak, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Térjetek meg kérlek a ti gonosz útaitokról, és a ti gonosz cselekedeteitekből, de nem hallgattak meg, és nem figyelmeztek reám, szól az Úr.

2 Kir. 22,13., Jer. 18,12.

5. Atyáitok? Hol vannak ők? És a próféták örökké élnek-é?

6. De az én beszédeim és végzéseim, a melyeket szolgálaim, a próféták által hirdettem: nem beteljesedtek-é a ti atyáitokon? És megtértek és azt mondták: A mint elhatározta vala a Seregeknek Ura, hogy a mi útaink és cselekedeteink szerint bánik velünk: úgy bánt velünk.

Jer. 23,2., Siral. 2,17.

7. A tizenegyedik hónapnak, azaz a Sebat hónapnak huszonnegyedik napján, Dáriusnak második esztendejében, szóla az Úr Zakariáshoz, a Berekiás fiához, a ki Iddó próféta fia, mondván:

8. Látám éjszaka, hogy ímé, egy férfiú veres lovon ül vala, és áll vala a mirtus-fák között, a melyek egy árnyas völgyben valának; háta megett pedig veres, tarka és fehér lovak.

Jel. 6,4., Jel. 6,5.

9. És mondtam: Mik ezek Uram? És monda nékem az angyal, aki beszél vala nékem: Én megmutatom néked: mik ezek.

10. Akkor felele az a férfiú, a ki a mirtus-fák között áll vala, és monda: Azok ezek, a kiket az Úr küldött, hogy járják be e földet;

11. És felelének az Úr angyalának, a ki a mirtus-fák között áll vala, és mondák: Bejártuk a földet, és ímé. az egész föld vesztegel és nyugodt.

12. Az Úr angyala pedig felele, és monda: Seregeknek Ura! Meddig nem könyörölsz még Jeruzsálemen és Júdának városain, a melyekre haragszol immár hetven esztendő óta?

Jer. 25,12.

13. És nyájas szavakkal, vigasztaló szókkal felele az Úr az angyalnak, a ki beszél vala velem.

14. És monda nékem az angyal, a ki beszél vala velem: Kiálts, ezt mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: szeretem Jeruzsálemet és a Siont nagy szeretettel!

15. De nagy haraggal haragszom és a hivalkodó népekre, a kik kevéssé haragudtam ugyan, de ők gonoszra törtek.

Ésa. 47,6., Ezék. 25,6.

16. Azt mondja azért az Úr: könyörületességgel fordulok Jeruzsálemhez; benne építtetik meg az én házam, szól a Seregeknek Ura, és mérőzsinór nyujtatik ki Jeruzsálem felett.

17. Mégis kiálts, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura: Bővelkedni fognak még városaim a jóban, mert megvigasztalja még az Úr a Siont, és magáévá fogadja még Jeruzsálemet!

18. Majd felemelém szemeimet, és ímé, négy szarvat láték.

19. És mondtam az angyalnak, a ki beszél vala velem: Mik ezek? És monda nékem: Ezek azok a szarvak, a melyek szétszórták Júdat, Izráelt és Jeruzsálemet.

20. Azután mutata nékem az Úr négy mesterembert.

21. És mondtam: Mit jöttek ezek cselekedni? Ő pedig szóla, mondván: Ezek azok a szarvak, a melyek szétszórták Júdat annyira, hogy senki sem emelheti vala fel fejét: de eljöttek, ezek, hogy elrettentsék őket, hogy letörjék a pogányok szarvait, a ki szarvakkal támadtak vala Júda földre ellen, hogy szétszórják azt.

2.

1. Felemelém ismét szemeimet, és ímé, láték egy férfiút és a kezében mérő-kötelet.
2. És mondtam: Hová megy te? És monda nékem: Megmérni Jeruzsálemet, hogy lássam: mennyi a széle és mennyi a hossza?
3. És ímé, az angyal, a ki beszél vala velem, kijöve, és más angyal is kijöve eléje.
4. És monda annak: Fuss, és szólj e gyermekhez, mondván: Kerítetlenül fogják lakni Jeruzsálemet a benne lévő emberek és barmok sokasága miatt.
5. Én pedig, szól az Úr, tűz-fal leszek körülötte és megdicsőítem magamat ő benne!

Ésa. 4,4., Ésa. 4,5.

6. Jaj, jaj! Fussatok ki az északi földről, így szól az Úr, mert az ég négy szele felé szórtalak szét titeket, szól az Úr.
7. Jaj Sion! Szabadíts ki magadat, ki Babilon leányánál lakozol.
8. Mert így szól a Seregeknek Ura: Dicsőség után küldött engem a pogányokhoz, a kik fosztogatnak titeket, mert a ki titeket bánt, az ő szemefényét bántja.
9. Mert ímé én felemelem kezemet ellenök, és saját szolgálk predájává lesznek, és megtudjátok, hogy a Seregeknek Ura küldött engem.
10. Örülj és örvendezz, Sionnak leánya, mert ímé elmegyek és közötted lakozom! így szól az Úr.
11. És sok pogány csatlakozik azon a napon az Úrhoz, és népemmé lesznek, és közötted lakozom, és megtudod, hogy a Seregeknek Ura küldött hozzád engem.
12. És birtokba veszi az Úr Júdát, mint az ő osztályrészét a szent földön, és újra magáévá fogadja Jeruzsálemet.
13. Hallgasson minden test az Úr előtt: mert felkelt az ő szentséges helyéről.

Hab. 2,20.

3.

1. Azután megmutatá nékem Jósuát, a főpapot, a ki az Úr angyala előtt áll, és a Sátánt, a ki jobb keze felől áll, hogy vádolja őt.

Zsolt. 109,6.

2. És monda az Úr a Sátánnak: Dorgáljon meg téged az Úr, te Sátán; dorgáljon meg az Úr, a ki magáévá fogadja Jeruzsálemet. Avagy nem tűzből kikapott üszög-e ez?

Ámós. 4,11., Júd. 1,9.

3. Jósua pedig szennyes ruhába vala öltöztetve, és áll vala az angyal előtt.

4. És szóla és monda az előtte állóknak, mondván: Vegyétek le róla a szennyes ruhákat! És monda néki: Lásd! Levettem rólad a te álnokságodat, és ünnepi ruhákba öltöztetlek téged!

Ésa. 61,10.

5. Azután mondtam: Tegyenek fejére tiszta süveget! Feltevék azért fejére a tiszta süveget, és ruhákba öltözteték őt, az Úrnak angyala padig ott áll vala.

2 Móz. 28,4.

6. És bizonyágot tón az Úrnak angyala Jósuának, mondván:

7. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Ha az én útaimban jársz, és ha parancsolataimat magtartod: te is ítéltője leszel az én házamnak, sőt őrizni fogod az én pitvaraimat, és ki-s bejárást engedek néked ez itt állók között.

8. Halld meg Jósua, te főpap; te és barátaid, a kik előtted ülnek, mert jelképes férfiak ezek: Ímé, bizony előhozom az én szolgálmat, Csemetét!

Ésa. 11,1., Jer. 23,5., Luk. 1,78.

9. Mert ímé e kő az, a melyet Jósua elé helyezek; egy kövön hét szem; ímé, én faragom annak faragványait, így szól a Seregeknek Ura, és eltörlöm e földnek álnokságait egy napon.

Zsolt. 118,22.

10. Azon a napon, így szól a Seregeknek Ura, kiki hívja majd a maga felebarátját a szőlőtő alá és a fügefafa alá.

Mik. 4,4.

4.

1. Majd visszatére az angyal, a ki beszél vala velem, és felkölte engem, mint mikor valaki álmából költetik fel.

2. És mondá nékem: Mit látsz te? És mondám: Látok ímé egy merő arany gyertyatartót, tetején az olajtartója, rajta pedig annak hét szövétneke, és hét csó a szövétnekekhez, a melyek a tetején vannak;
3. És mellette két olajfa: egyik az olajtartó jobb oldalán, a másik pedig annak bal oldalán.
4. És felelék, és mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem, mondván: Mik ezek, Uram?
5. És felele az angyal, a ki beszél vala velem, és mondá nékem: Hát nem tudod-é, mik ezek? És mondám: Nem, Uram!
6. És felele, és szóla nékem, mondván: Az Úrnak beszéde ez Zorobábelhez, mondván: Nem erővel, sem hatalommal, hanem az én lelkemmel! azt mondja a Seregeknek Ura.

Agge. 2,5.

7. Ki vagy te, te nagy hegy? Lapálylyá leszel Zorobábel előtt, és felviszi a csúcs-követ, és ilyen kiáltás támad: Áldás, áldás reá!

Dán. 2,45.

8. És szóla hozzám az Úr, mondván:
9. A Zorobábel kezei veték meg e ház alapját, és az ő kezei végzik el azt, és megtudod, hogy a Seregeknek Ura küldött el engem hozzátok.
10. Mert a kik csúfolták a kicsiny kezdetet, örülni fognak, ha meglátják Zorobábel kezében az ónkövet. Hét van ilyen, az Úrnak szemei ezek, a melyek átpillantják az egész földet.

Agge. 2,3., Jel. 5,6.

11. És felelék, és mondám néki: Mi ez a két olajfa a gyertyatartó jobb és bal oldalán?
12. És másodszer is felelék, és mondám néki: Micsoda az olajfának az a két ága, a melyek a két arany csó mellett vannak, és öntik magukból az aranyat?
13. És szóla nékem, mondván: Hát nem tudod-é, mik ezek? És mondám: Nem, Uram!
14. És mondá nékem: Ezek ketten az olajjal felkenettek, a kik az egész föld Ura mellett állnak.

5.

1. Azután ismét felemelém szemeimet, és látám, hogy ímé, egy könyv repül vala.
2. És monda nékem: Mit látsz te? És én mondám: Látok egy repülő könyvet, hús sing a hossza és tíz sing a széle.
3. És monda nékem: Ez az átok, a mely kihat az egész föld színére; mert mindaz, a ki lop, ehhez képest, fog innen kiirtatni, és mindaz, a ki hamisan esküszik, ehhez képest fog innen kiirtatni.
4. Kibocsátom ezt, szól a Seregeknek Ura, és bemegy a lopónak házába, és annak házába, a ki hamisan esküszik az én nevemre, és ott marad annak házában, és megemészti azt, s annak fáit és köveit.
5. Majd kijöve az angyal, a ki beszél vala velem, és monda nékem: Emeld csak fel szemeidet, és lásd meg: micsoda az, a mi kijön?
6. És mondám: Micsoda ez? Ő pedig mondá: Az, a mi kijön, mérőedény. És mondá: Ilyen a formájok az egész földön.
7. És ímé, egy kerek ón-darab repül vala, és ül vala egy asszony a mérő-edény közepében.
8. És mondá: Ez az istentelenség. És veté ezt a mérő-edény közepébe, a darab ónt pedig veté annak szájára.
9. És felemelém szemeimet, és látám, hogy ímé, két asszony jöve elő, és szél vala szárnyaikban, és szárnyaik olyanok, mint az eszterágnak szárnyai, és felemelék a mérő-edényt a föld és az ég közé.
10. És mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem: Hová viszik ezek a mérő-edényt?
11. És mondá nékem: Hogy házat építsenek annak a Sineár földén, és oda erősítsék, és ott hagyják azt a maga helyén.

1 Móz. 11,2., 1 Móz. 11,6.

6.

1. Majd megfordulék és felemelém szemeimet, és látám, hogy ímé négy szekér jön vala ki két hegy közül, és azok a hegyek ércz-hegyek.
2. Az első szekérben veres lovak, a második szekérben fekete lovak;
3. És a harmadik szekérben fehér lovak; a negyedik szekérben pedig tarka lovak, erősek.
4. És megszólalék, és mondám az angyalnak, a ki beszél vala velem: Mik ezek, Uram?

5. Az angyal felele, és mondá nekem: Ezek az égnek négy szele, jönnek az egész föld Ura mellett való szolgálatukból.

Dán. 7,2.

6. A melyben a fekete lovak vannak, észak földére mennek, és a fehérek mennek utánok, a tarkák pedig a dél földére mennek;

7. Az erősek is mennek és kívánják eljárni a földet. És mondá: Menjetek, járjátok el a földet; és eljárák a földet.

8. Majd híva engem, és beszéle velem, mondván: Lásd! Az észak földére menők lecsendesíték lelkemet északnak földén.

9. És szóla az Úr hozzám, mondván:

10. Végy a számkivetésből valóktól: Heldaitól, Tóbiástól és Jedajától; és menj be azon a napon, menj be Jósiának, a Sefániás fiának házába, a kik Babilonból jöttek,

11. Végy ugyanis ezüstöt és aranyat, csinálj koronákat, és tedd Jósuának, a Jehosadák fiának, a főpapnak fejére!

12. És szólj néki, mondván: Ezt mondja a Seregeknek Ura, mondván: Ímé, egy férfiú, a neve Csemete, mert csemete támad belőle, és megépíti az Úrnak templomát!

13. Mert ő fogja megépíteni az Úrnak templomát, és nagy lesz az ő dicsősége, és ülni és uralkodni fog az ő székében, és pap is lesz az ő székében, és békesség tanácsa lesz kettejük között.

14. És a koronák legyenek Hélemnek, Tóbiásnak, Jedajának és Hénnek, a Sefániás fiának emlékjelei az Úr templomában.

15. És a messzelakók eljőnek és építenek az Úr templomában, és megtudjátok, hogy a Seregeknek Ura küldött el engem hozzátok. Így lesz, ha hallgattok az Úrnak, a ti Isteneteknek szavára!

7.

1. És lőn a Dárius király negyedik esztendejében, hogy szóla az Úr Zakariáshoz a kilencedik hónapnak, a Kiszlévnek negyedikén,

Nehem. 1,1.

2. Mikor elküldék az Isten házába Saréczert és Régem-Méleket és társait, hogy esedezzenek az Úr színe előtt,

3. És hogy megkérdezzék a papokat, a kik a Seregeknek Urának házában vannak, és megkérdezzék a prófétákat is: Sirjak-é az ötödik hónapban és bőjtöljek-é, a mint cselekedtem azt néhány esztendő óta?

4. Szóla ekkor a Seregeknek Ura nékem, mondván:

5. Szólj az ország minden népének és a papoknak, mondván: Mikor bőjtöltetek és gyászoltatok az ötödik és hetedik hónapban, és pedig hetven esztendeig: avagy bőjtölvén, nékem bőjtöltetek-é?

6. És mikor ettetek, és mikor ittatok: avagy nem magatoknak ettetek és magatoknak ittatok-é?

7. Avagy nem ezek a beszédek-é azok, a melyeket szólott vala az Úr az előbbi próféták által, mikor még Jeruzsálem népes és gazdag vala a körülte levő városokkal együtt, és mind a déli táj, mind a lapály-föld népes vala?

8. És szóla az Úr Zakariásnak, mondván:

9. Így szólt a Seregeknek Ura, mondván: Igaz ítélettel ítéljete, és irgalmasságot és könyörületességet gyakoroljon kiki az ő felebarátjával!

10. Özvegyet és árvát, jövevényt és szegényt meg ne sarczoljatok, és egymás ellen még szívetekben se gondoljatok gonoszt.

2 Móz. 22,21., Ésa. 1,23.

11. De nem akarák meghallani, sőt vállaikat vonogatták, és bedugák füleiket, hogy ne halljanak.

12. Szívöket is megkeményíték, hogy ne hallják a törvényt és az igéket, a melyeket a Seregeknek Ura küldött vala az ő lelke által, az előbbi próféták által. És igen felgerjedt vala a Seregeknek Ura.

13. És lőn, hogy a mint én kiáltottam és nem hallották meg: úgy kiáltottak, de nem hallottam meg, azt mondja a Seregeknek Ura;

Ésa. 1,15., Jer. 14,11., Jer. 14,12.

14. Hanem szétszórtam őket mindenféle nemzetek közé, a kik nem ismerték őket, és pusztá lőn utánok a föld, hogy senki azon sem át nem megy, sem meg nem tér. Így tevék pusztává a kívánatos földet.

2 Kir. 17,6., 2 Kir. 17,7., 2 Krón. 36,21.

8.

1. Majd szóla a Seregeknek Ura, mondván:

2. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Nagy gerjedezéssel gerjedeztem a Sionért, és nagy haragra gerjedtem ellene.

Zak. 1,14., Jól. 2,18.

3. Ezt mondja az Úr: Megtértem a Sionhoz, és Jeruzsálem közepette lakozom, és Jeruzsálem igazság városának neveztetik, a Seregeknek Urának hegye pedig szent hegynek.

Ésa. 1,26., Ésa. 4,2.

4. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Agg férfiak és agg nők ülnek majd Jeruzsálem utczáin, és kinek-kinek pálcza lesz kezében a napok sokasága miatt.

5. És megtelnek a város utczái fiúkkal és leányokkal, a kik játszadoznak annak utczáin.

6. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Ha ez csoda lészen e nép maradékának szemei előtt azokban a napokban, vajjon az én szemeim előtt is csoda lészen-é? így szól a Seregeknek Ura.

7. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Ímé, én megszabadítom az én népemet a nap keltének földéről és a nap nyugtának földéről.

8. És elhozom őket és Jeruzsálemben lakoznak, és népemmé lesznek, én pedig Istenökké leszek hűséggel és igazsággal.

2 Kor. 6,16.

9. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Erősödjének meg kezeitek, a kik hallottátok e napokban a beszédeket a próféták szájából, a kik szóltak, mikor megvettették a Seregek Ura házának alapja, hogy megépíttessék a templom.

Agge. 2,1., Agge. 2,9., Ezsdr. 3,8., Ezsdr. 3,10.

10. Mert e napok előtt nem volt az embernek bére, és a baromnak sem volt bére, sem a kimenőnek, sem a bejövőnek nem volt békessége a háborúság miatt, mert minden embert felindítottam: kit-kit az ő felebarátja ellen.

11. De most nem olyan leszek e nép maradékához, mint az elébbi napokban voltam, így szól a Seregeknek Ura.

12. Mert a vetés békességes lészen, a szőlőtő megadja gyümölcsét, a föld is megadja termését, az egek is megadják harmatjokat, és örökössé teszem mindezeket e nép maradékát.

13. És lészen, hogy a miképen átok valátok a pogányok között, oh Júda háza és Izráel háza: azonképen megszabadítlak titeket, és áldássá lesztek. Ne féljete! Erősödjének meg kezeitek!

14. Mert ezt mondja a Seregeknek Ura: A miképen elgondoltam vala, hogy veszedelmet hozok reátok, mikor atyáitok megharagítottak vala engem, így szól a Seregeknek Ura, és nem könyörültem:

15. Azonképen megtértem és elgondoltam e napokban, hogy jót teszek Jeruzsálemmel és Júda házával; ne féljete!

16. Ezek azok a dolgok, a melyeket cselekedjete: Igazságot szóljon ki-ki az ő felebarátjával: igazságos és békességes ítélettel ítéljete a ti kapuitokban.

Eféz. 4,25.

17. És senki ne gondoljon az ő szívében gonoszt az ő felebarátja ellen; s a hamis esküvést se szeresséte, mert ezek azok, a miket én mind gyűlölök, így szól az Úr.

Zsolt. 11,5.

18. Majd szóla hozzám a Seregeknek Ura, mondván:

19. Ezt mondja a Seregeknek Ura: A negyedik hónapnak bőjtje, az ötödiknek bőjtje, a hetediknek bőjtje és a tizediknek bőjtje vígalommá, örvendezéssé és kedves ünnepekké lesznek Júda házában. Csak a hűséget és a békességet szeresséte.

20. Ezt mondja a Seregeknek Ura: Még lesz idő, a mikor népek jőnek el, és sok városoknak lakói.

21. És egyiknek lakói a másikhöz mennek, mondván: Menten menjünk el az Úr orczájának engesztelésére, és a Seregek Urának keresésére; én is elmegyek!

22. És eljőnek sok népek és erős nemzetek Jeruzsálembé a Seregeknek Urának keresésére; és az Úr orczájának engesztelésére.

23. Ezt mondja a Seregeknek Ura: E napokban elsz az, hogy a minden nyelvű pogányok közül tíz ember ragad egy zsidó férfiúba s ragad annak ruhája szélébe, mondván: Hadd menjünk veletek, mert hallottuk, hogy veletek van az Isten!

9.

1. Az Úr igéjének terhe a Kadrák földé ellen; Damaskus lesz pedig annak nyugvóhelye, (mert az Úr szemmel tartja az embereket és Izráelnek minden törzsét);
2. És Hámát is, a mely szomszédos vele; Tírus és Sídon, noha igen okosak!

Ezék. 28,3.

3. Várat épített magának Tírus, és annyi az ezüstje rakáson, mint a por, és az aranya, mint az utczák sara.
4. Ímé szegénynyé teszi őt az Úr, és megrontja hatalmát a tengeren, magát pedig tűz emészti meg.
5. Meglátja ezt Askalon és megretten; Gáza is igen bánkódik; Ekron is, mert megszegyenült reménységében. Mert kivész a király Gázából, és Askalon lakatlan marad.
6. Asdódban pedig idegenek laknak, és a Filiszteusok kevélységét megtöröm.
7. Kivonszom a vért szájukból és útálatosságaikat fogaik közül, és ő is a mi Istenünké marad; és olyan lesz, mint egy fejedelem Júdában, Ekron pedig, mint a Jebuzeus.
8. És tábort járok házam körül, mint a sereg ellen, az ide-oda kóborlók ellen, és nem megy át többé rajtok a sarczoló, mert most szemmel tartom őt.
9. Örülj nagyon, Sionnak leánya, örvendezz, Jeruzsálem leánya! Ímé, jön néked a te királyod; igaz és szabadító ő; szegény és számárháton ülő, azaz nőstényszamárnak vehén.

Ésa. 62,11., Ésa. 62,12., Mát. 21,5.

10. És kivisztem a szekeret Efraimból és a lovat Jeruzsálemből, kivisztem a harczy kézívet is, és békességet hirdet a pogányoknak; és uralkodik tengertől tengerig, és a folyamtól a föld határáig.

Mik. 5,4., Mik. 5,5., Zsolt. 2,8.

11. Sőt a veled való szövetségnek vééréért a te foglyaidat is kibocsátom a kútból, a melyben nincs víz.

Ésa. 51,1., Ésa. 51,12., Ésa. 51,14.

12. Térjete vissza az erősséghez, reménységnek foglyai! Ma is azt hirdetem néktek: kétszeresen megfizetek néked!
13. Mert kifeszítem Júdát magamnak mintegy kézívet és megtöltöm Efraimot; és felindítom fiaidat, oh Sion, a te fiaid ellen, oh Jáván, és olyaná teszlek, mint a hős fegyvere.
14. És megjelen felettök az Úr, és nyila repül mint a villámlás; az Úr Isten kürtöt fuvall, és déli szelekben nyomul elő.
15. A Seregeknek Ura megoltalmazza őket; megemészti és letapossák a parittyaköveket, és isznak és zajongnak, mint a bortól, és megtelnek, mint a csészék és mint az oltár szegletei.
16. És megsegíti őket az Úr, az ő Istenök ama napon, mint az ő népének nyáját, és mint korona-kövek ragyognak az ő földén.

10.

1. Kérjete esőt az Úrtól a késői eső idején! Az Úr villámlást szerez, és záporosót ad nékik, és kinek-kinek füvet a mezőn.

Zsolt. 68,10., Ésa. 43,19.

2. Mert a bálványok hazugságot szólnak, a varázslók pedig hamisságot látnak és üres álmokat beszélnek, hiábavalósággal vigasztalnak; azért elszélednek, mint a juhnyáj, a mely sanyarog, mert nincs pásztora.

Jer. 10,8., Jer. 10,9.

3. Haragra gerjedtem a pásztorok ellen, és megfenyítém a bakokat. Bizony megfenyíti a Seregeknek Ura az ő nyáját, a Júda házát, és olyanokká teszi őket, a milyen a harczra felékesített ló.
4. Közülök támad a szegletkő, közülök a szeg, közülök a harczy ív, közülök egyszersmind minden sarczoló.
5. És olyanok lesznek, mint a hősök, a kik az utczák sarát tapodják a harczban, és harczolnak, mert velök van az Úr, és megszegyenítik a lovon ülőket.
6. És megerősítem a Júda házát, és a József házát megsegítem, és visszahozom őket, mert szánom őket, és olyanokká lesznek, mintha el sem vettem volna őket; mert én vagyok az Úr, az ő Istenök, és meghallgatom őket.

Ezék. 37,16., Ezék. 37,22.

7. Efraim is olyan lesz, mint egy hős, és örvendeznek majd mintegy bortól ittasodva, és látják fiaik és örvendeznek; örvend az ő szívök az Úrban.

8. Süvöltök nékik és egybegyűjtöm őket, mert megszabadítom őket, és megsokasulnak, a mint megsokasultak volna.

9. És széthintem őket a népek között, hogy a messze földeken is emlegessenek engem, és fiaikat neveljenek és visszatérjenek.

10. Mert visszatéritek őket, Égyiptom földéről, Assiriából is összegyűjtöm őket, és behozom őket Gileád és Libánon földjére, elég sem lesz nékik.

11. És átvonulnak a nyomor tengerén, és megveri a tenger hullámain, és kiszáradnak a folyam örvényei, letöretik Assiriának kevélysége, és Égyiptom királyi pálczája elvész.

Ésa. 33,1., Jer. 46,2., Jer. 46,13.

12. És megerősítem őket az Úrban, és az ő nevében járnak, így szól az Úr.

Mik. 4,5.

11.

1. 2. Nyisd meg kapuidat, oh Libánon, hogy tűz emésszen czédrusaid közt!

3. Jajgass te cziprus, mert esik a czédrus, leomlott, a mi legjava! Jajgassatok ti Básán tölgyei, mert pusztul a rengeteg erdő.

4. Hangzik a pásztorok jajja, mert elpusztult az ő büszkeségök! Hangzik az oroszlán ordítása, mert elpusztult a Jordán kevélysége!

5. Ezt mondja az Úr, az én Istenem: Legeltesd a leölésre szánt juhokat,

6. A melyeket leölnek az ő tulajdonosaik, a nélkül, hogy bűnnek tartanák, eladóik pedig ezt mondják: Áldott az Úr, mert meggazdagodtam! és pásztoraik sem kimélik őket.

Ján. 16,2.

7. Bizony nem kimélem többé e föld lakosait, ezt mondja az Úr; sőt ímé odaadok minden embert a felebarátja kezébe és az ő királya kezébe, és megrontják e földet, és nem szabadítom ki kezökből!

8. Legeltetem hát a leölésre szánt juhokat, azaz a megnyomorgatott juhokat, és választék magamnak két pálczát, az egyiket nevezém szépségnek, a másikat nevezém egyességnek; így legeltetem a juhokat.

Ezék. 34,23.

9. És három pásztort vertem el egy hónap alatt, mert elkeseredék a lelkem miattok, és az ő lelkök is megútála engem.

10. És mondám: Nem őrizlek én titeket, haljon meg a halálra való és vágattassék ki a kivágni való, a megmaradtok pedig egyék meg egymásnak húsát.

Jer. 15,2., Jer. 15,3.

11. És vevém egyik pálczám, a szépséget, és eltörém azt, hogy felbontsam az én szövetségemet, a melyet az összes népekkel kötöttem.

Mát. 21,41., Csel. 13,46.

12. És felbomla az azon a napon, és így tudták meg az elsanyargatott juhok, a kik ragaszkodnak vala hozzám, hogy az Úr dolga ez.

13. És mondám nékik: Ha jónak tetszik néktek, adjátok meg az én béremet; ha pedig nem: hagyjátok abba! És harmincz ezüst pénzt fizettek béremül.

Mát. 26,15.

14. És monda az Úr nékem: Vesd a fazekas elé! Nagy jutalom, a melyre becsültek engem. Vevém azért a harmincz ezüst pénzt, és vetém azt az Úrnak házába, a fazekas elé.

15. Majd eltörém a másik pálczám is, az egyességet, hogy felbontsam a testvérséget Júda között és Izráel között.

16. És monda az Úr nékem: Most már szerezz magadnak bolond pásztornak való szerszámot.

17. Mert ímé, én pásztort állítok e földre, a ki elveszetteket meg nem keresi, a gyöngével nem törődik, a megtépettet meg nem gyógyítja, a jó karban levőt nem táplálja, a kövérinek húsát megeszi, és körmeiket széttördeli.

18. Jaj a mihaszna pásztornak, a ki elhagyja a juhokat! Fegyver a karjára és jobb szemére. Karja szárazra száradjon és jobb szeme sötétre sötétedjék.

12.

1. Az Úr igéjének terhe Izráel ellen. Így szól az Úr, a ki az egeket kiterjesztette, a földet fundálta, és az ember keblébe lelket alkotott.

Préd. 12,9.

2. Ímé, én részegítő pohárrá teszem Jeruzsálemet minden körulte való népnek; Júdának is az lesz, mikor ostromolják Jeruzsálemet.

3. És azon a napon lesz, hogy nyomtatókövé teszem Jeruzsálemet minden népnek; a ki emelni akarja azt, mind szakadva-szakad meg, noha összegyül ellene a föld minden pogánya.

Ésa. 8,15.

4. Azon a napon, így szól az Úr, megverek minden lovat rettegéssel, a lovagját pedig örülséggel, de a Júda házát nyitott szemmel nézem, a népeknek pedig minden lovát vaksággal verem meg.

5. És azt mondják szívökben Júda fejedelmei: Az én erősségem Jeruzsálemnek lakói, az ő Istenökkel, a Seregek Urával.

6. Azon a napon olyanokká teszem Júda fejedelmeit, mint a milyen a tözes serpenyő a fák között, és amilyen a tözes fáklya a kénék között: megemésztenek jobb és bal felől minden körülvaló népet; de Jeruzsálem tovább is a helyén marad Jeruzsálemben!

7. És megoltalmazza az Úr Júdának sátrait, mint azelőtt, hogy ne legyen nagyobb Dávid házának dicsősége és Jeruzsálem lakosának dicsősége, mint a Júdáié.

8. Azon a napon oltalma léssen az Úr Jeruzsálem lakosának, és azon a napon olyan lesz köztök a legalábbvaló, mint Dávid, a Dávid háza pedig, mint az Isten, mint az Úrnak angyala ő előttök.

9. És azon a napon lesz, hogy kész leszek elveszteni minden pogányt, a kik Jeruzsálemre támadnak;

10. A Dávid házára és Jeruzsálem lakosaira pedig kiöntöm a kegyelemnek és könyörületességnek lelkét, és reám tekintenek, a kit átszegeztek, és siratják őt, a mint siratják az egyetlen fiút, és keseregnek utána, a mint keseregnek az elsőszülött után.

Ezék. 37,14., Ámós. 8,10.

11. Azon a napon nagy siralom lesz Jeruzsálemben, a milyen volt a hadadrimmoni siralom a Megiddo völgyében.

2 Kir. 23,10., 2 Krón. 35,22., 2 Krón. 35,25.

12. És sír a föld: nemzetségek és nemzetségek külön; külön a Dávid házának nemzetsége, feleségeik is külön; külön a Nátán házának nemzetsége, és feleségeik is külön;

13. Külön a Lévi házának nemzetsége, és feleségeik is külön; külön a Sémei nemzetsége, feleségeik is külön.

14. A többi nemzetségek mind; nemzetségek és nemzetségek külön, feleségeik is külön.

13.

1. Azon a napon kútfő fakad a Dávid házának és Jeruzsálem lakosainak a bűn és tisztátalanság ellen.

2. És léssen azon a napon, így szól a Seregeknek Ura: Kivesztem a bálványok neveit e földről, és emlegetni sem fogják többé; sőt a prófétákat és a fertelmes lelket is kiszagatom e földről.

Zsolt. 16,4.

3. És úgy lesz, ha prófétálni fog még valaki, azt mondják annak az ő apja és anyja, az ő szülői: Ne élj, mert hazugságot szóltál az Úr nevében! És általverik őt az ő apja és anyja, az ő szülői, az ő prófétálása közben.

5 Móz. 18,20.

4. És azon a napon megszégyenülnek a próféták, kiki az ő látása miatt az ő prófétálásaik közben, és nem öltözködnek szőrös ruhába, hogy hazudjanak.

5. Hanem ezt mondja kiki: Nem vagyok én próféta, szántóvető ember vagyok én, sőt más szolgáljává lettem én gyermekségem óta.

6. És ha mondja néki valaki: Micsoda ütések ezek a kezeiden? azt mondja: A miket az én barátaim házában ütöttek rajtam.

7. Fegyver, serkenj fel az én pásztorom ellen és a férfiú ellen, a ki nékem társam! így szól a Seregeknek Ura. Verd meg a pásztort és elszélednek a juhok, én pedig a kicsinyek ellen fordítom kezemet.

Mát. 26,31.

8. És lészen az egész földön, így szól az Úr: a két rész kivágattatik azon és meghal, de a harmadik megmarad rajta.

9. És beviszem a harmadrészt a tűzbe, és negtisztítom őket, a mint tisztítják az ezüstöt és megpróbálom őket, a mint próbálják az aranyat; ő segítségül hívja az én nevemet és én felelni fogok néki; ezt mondom: Népem ő! Ő pedig ezt mondja: Az Úr az én Istenem!

1 Pét. 1,6., 1 Pét. 1,7.

14.

1. Ímé, eljön az Úrnak napja, és a te prédádat felosztják benned.

2. Mert minden népet ütközetre gyűjtök Jeruzsálemhez, és megszállják a várost, és kirabolják a házakat, megszeplősítik az asszonyokat; és a város fele számkivetésbe megy, de a nép maradéka nem gyomláztatik ki a városból.

3. Mert eljön az Úr, és harczol azok ellen a népek ellen, a mint harczolt vala ama napon, a harcznak napján.

Ésa. 42,13., 2 Móz. 14,19., 2 Móz. 14,27.

4. És azon a napon az Olajfák hegyére veti lábait, a mely szemben van Jeruzsálemmel napkelet felől, és az Olajfák hegye közepén ketté válik, kelet felé és nyugot felé, igen nagy völgygyé, és a hegynek fele észak felé, fele pedig dél felé szakad.

5. És az én hegyem völgyébe futtok, mert a hegyközi völgy Azálig nyúlik, és úgy futtok, a mint futottak a földindulás elől Uzziásnak, Júda királyának napjaiban. Bizony eljő az Úr, az én Istenem, és minden szent vele.

6. És úgy lesz azon a napon: Nem lesz világosság, a ragyogó testek összezsugorodnak.

7. De lesz egy nap, a melyet az Úr tud, se nappal, se éjszaka, és világosság lesz az estvének idején.

Ésa. 30,26.

8. És e napon lesz, hogy élő vizek jönek ki Jeruzsálemből, felerészök a napkeleti tenger felé, felerészök pedig a nyugoti tenger felé, és nyárban és télben is úgy lesz.

9. És az Úr lesz az egész földnek királya, e napon egy Úr lészen, és a neve is egy.

10. Az egész föld síksággá változik Gebától kezdve Rimmonig, déli irányban Jeruzsálem felé, és felmagasztaltatik és a maga helyén marad a Benjámin kapujától az első kapu helyéig, a szegletkapuig, és a Hananéél tornyától a király sajtójáig.

11. És lakni fognak benne, és nem éri többé pusztulás, és barátságban lakoznak Jeruzsálemben.

12. És ez lesz a csapás, a melylyel megcsapkod az Úr minden népet, a melyek Jeruzsálem ellen gyülekeznek: Megsenyved a húsok és pedig a míg lábaikon állnak, szemek is megsenyvednek gödreikben, myelvök is megsenyved szájokban.

13. És azon a napon lesz, hogy az Úr nagy háborúságot támaszt közöttök, úgy, hogy kiki a maga társának kezét ragadja meg, és a maga társának keze ellen emeli fel kezét.

14. Sőt még Júda is harczolni fog Jeruzsálem ellen, és összegyűjtetik a köröskörül lakó népek minden gazdagsága: arany, ezüst és igen sok ruha.

15. És éppen olyan csapás lesz a lovakon, öszvéreken, tevéken, szamarakon és mindenféle barmokon, a melyek e táborban lesznek, a milyen ez a csapás.

16. És lészen, hogy a kik megmaradnak mindama népek közül, a melyek Jeruzsálem ellen jönek: esztendőről esztendőre mind felmennek, hogy hódoljanak a királynak, a Seregeknek Urának, és megünnepeljék a sátorok ünnepét.

5 Móz. 16,13.

17. És lészen, hogy a ki nem megy fel e föld nemzetségei közül Jeruzsálembe, hogy hódoljon a királynak, a Seregek Urának: nem lészen azokra eső.

18. És ha nem megy fel, vagy nem jön fel az égyiptomi nemzetség, ő rájok sem lészen; de lészen az a csapás, a melylyel megcsapkodja az Úr a népeket, a kik nem mennek fel a sátorok ünnepét megünnepelni.

19. Ez lészen Égyiptomnak büntetése, és mindama népek büntetése, a kik nem mennek fel a sátorok ünnepét megünnepelni.

20. Azon a napon a lovak csengettyűin is ez lesz: Az Úrnak szenteltetett. És a fazekak az Úrnak házában olyanokká lesznek, mint az oltár előtt való medenczék.

21. És Jeruzsálemben és Júdában minden fazék a Seregek Urának szenteltetik, és eljönnek mind, a kik áldozni akarnak, és választanak közülök és főznek azokban; és nem leszen többé Kananeus a Seregek Urának házában e napon.

Ésa. 35,8.

Malakiás próféta könyve

1.

1. Az Úr igéjének terhe Izráel ellen, Malakiás által.

2. Szerettelek titeket, azt mondja az Úr, és azt mondjátok: Miben szerettél minket? Avagy nem atyjafia vala-é Ézsau Jákóbnak? azt mondja az Úr: Jákóbot pedig szerettem;

1 Móz. 25,23., Róm. 9,13.

3. Ézsaut ellenben gyűlöltem, és az ő hegyeit pusztává tettem, örökségét pedig pusztai sakálókévá.

Ezék. 25,13.

4. Ha azt mondja Edom: Elpusztultunk; de térjünk meg és építsük fel a romladékokat: ezt mondja a Seregeknek Ura: Ők építenek, de én elrontom, és elnevezik őket istentelenség határának és oly népnek, a melyre örökké haragszik az Úr.

5. És látják ezt a ti szemeitek, és magatok is mondjátok: Nagy az Úr az Izráel határa felett.

6. A fiú tiszteli atyját, a szolga is az ő urát. És ha én atya vagyok: hol az én tisztességem? És ha én úr vagyok, hol az én félelmem? azt mondja a Seregeknek Ura néktek, ti papok, a kik útáljátok az én nevemet, és ezt mondjátok: Mivel útáljuk a te nevedet?

Ésa. 1,2., Ésa. 1,3.

7. Megfertéztetett kenyeret hoztok oltáromra, és azt mondjátok: Mivel fertéztetünk meg téged? Azzal, mikor azt gondoljátok, hogy az Úrnak asztala megvetni való.

8. Hogyha vakot hoztok áldozatul: Nem bűn-é az? vagy ha sántát hoztok és bénát: nem bűn-é az? Vidd csak azt a te fejedelmednek: vajjon kedvvel fogad-é, avagy reád tekint-é? azt mondja a Seregeknek Ura.

3 Móz. 22,21., 3 Móz. 22,22.

9. Most azért engeszteljétek meg az Istennek orczáját, hogy könyörüljön rajtunk. Általatok van ez, elnézheti-é ezt néktek? azt mondja a Seregeknek Ura.

10. Vajha valaki közületek bezárná az ajtót, hiába ne tüzelnétek az én oltáromon! Nem telik kedvem bennetek, azt mondja a Seregeknek Ura; az ételáldozatot sem kedvelem a ti kezetekből!

Ésa. 1,11., Ámós. 5,21.

11. Hiszen napkelettől fogva napnyugotig nagy az én nevem a pogányok között, és minden helyen tömjénnel áldoznak az én nevemnek és tiszta ételáldozattal! Bizony nagy az én nevem a pogányok között! azt mondja a Seregeknek Ura.

Zsolt. 113,3., Zsolt. 114,2.

12. Ti pedig meggyalázzátok azt, mikor azt mondjátok: Az Úrnak asztala megvetni való, és annak jövedelme, eledele útálatos.

13. És azt mondjátok: Ímé, mily fáradság! és ráfújtok, azt mondja a Seregeknek Ura; pedig a rablottat hozzátok, meg a sántát és betegest; ételáldozatot is hoztok, de hát kedves-é az a ti kezetekből? azt mondja az Úr.

14. Átkozott pedig az álnok! Van ugyan a nyájában hím, és fogadást is tesz: mégis hitvánnyal áldozik az Úrnak. Pedig nagy király vagyok én, azt mondja a Seregeknek Ura, és félelmetes az én nevem a pogányok között!

Préd. 5,6., 3 Móz. 22,19.

2.

1. Most azért néktek szól ez a parancsolat, ti papok!

2. Ha meg nem hallgatjátok és ha nem veszitek szívetekre, hogy dicsőséget adjatok az én nevemnek, azt mondja a Seregeknek Ura: átkot bocsátok reátok, és elátkozom a ti áldásotokat; bizony elátkozom azt, ha nem veszitek szívetekre!

2 Móz. 26,14.

3. Ímé, én megrontom a ti vetni való magotokat, és szemetet szórok orczáitokba, a ti ünneplésteknek szemetjét, és ahhoz hordanak ki titeket.

4. És megtudjátok, hogy azért adtam néktek e parancsolatot, hogy szövetségem legyen a Lévível, azt mondja a Seregeknek Ura.

4 Móz. 8,11., 4 Móz. 8,19.

5. Szövetségem volt vele életre és békességre, és félelmül adtam azt néki és félt engemet, és megalázta magát az én nevem előtt.

6. Igazság törvénye volt az ő szájában, és nem találtatott álnokság az ő ajkaiban; békességben és egyenességgel járt velem, és sokakat megtérített a bűnből.

5 Móz. 33,9., 5 Móz. 33,10.

7. Mert a papnak ajkai őrzik a tudományt, és az ő szájából törvényt várnak, mivel a Seregek Urának követe ő.

3 Móz. 10,11., Agge. 1,13., Jel. 1,20.

8. De ti elhajlottatok ez útról, sokakat megbotránkoztattatok a törvénnyel, felbontottátok Lévi szövetségét, azt mondja a Seregeknek Ura.

9. Azért én is szidalmasakká tettem titeket és utálatosakká az egész nép előtt, a miatt, hogy meg nem őriztétek az én útamat, hanem személyválogatók voltatok a törvénnyel.

10. Nem egy atyánk van-e mindnyájunknak? Nem egy Isten teremtett-e minket? Miért csalja hát kiki az ő felebarátját, megrontván a mi atyáink szövetségét?

Ésa. 60,21., Eféz. 4,6.

11. Hűtelenné lett Júda, és utálatosság támadt Izráelben és Jeruzsálemben, mert megfertőztette Júda az Úrnak szentségét, a melyet ő szeret, és idegen istennek leányát vette el.

12. Elveszt az Úr mindenkit, a ki ezt cselekszi, a vigyázót és a felelőt, a Jákób sátraiból, még ha áldozatot visz is a Seregek Urának.

13. És ezt is cselekszitek: betöltitek az Úr oltárát könyhullatással, sírással és kesergéssel, hogy ne tekintsen többé az ételáldozatra, és ne fogadjon el szívességet a ti kezetekből.

Ámós. 5,21.

14. És azt mondjátok: Miért? Azért, mert az Úr tett bizonyosságot közted és a te ifjúságod felesége közt, a kit te megcsaltál, holott társad és szövetséges feleséged!

Péld. 2,17.

15. Nem tett ilyet egy sem, a kinek még volt lelke. És mit kerest az az egy? Istentől való magvat. Őriztétek meg azért a ti lelketeket, és a ti ifjúságotok feleségét meg ne csaljátok!

1 Móz. 2,24., 1 Móz. 2,28., Ésa. 51,2., Ezék. 33,24.

16. Mert gyűlölöm az elbocsátást, azt mondja az Úr, Izráelnek Istene, és azt, a ki ruhájára kegyetlenséget borít, azt mondja a Seregeknek Ura. Őriztétek meg azért lelketeket, és ne csalárdkodjatok!

Mát. 19,8., Mát. 19,9.

17. Elfárasztottátok az Urat beszédeitekkel, és azt mondjátok: Mivel fárasztottuk el? Azzal, hogy azt mondjátok: Minden gonosztevő jó az Úr szemeiben, és gyönyörködik ő azokban; vagy: Hol van az ítéletnek Istene?

3.

1. Ímé, elküldöm én az én követemet, és megtisztítja előttem az utat, és mindjárt eljön az ő templomába az Úr, a kit ti kerestek, és a szövetségnek követe, a kit ti kívántok; ímé, eljön, azt mondja a Seregeknek Ura.

Mát. 11,7., Mát. 11,10., Mát. 11,14., Mát. 3,11., Mát. 3,13.

2. De kicsoda szenvedheti el az ő eljövételének napját? És kicsoda áll meg az ő megjelenésekor? Hiszen olyan ő, mint az ötvösnek tüze, és a ruhamosóknak lúgja!

Ámós. 5,18., Mát. 3,12., Mát. 3,13.

3. És ül mint ötvös vagy ezüsttisztogató és megtisztítja Lévi fiait és fényessé teszi őket, mint az aranyat és ezüstöt; és igazsággal visznek ételáldozatot az Úrnak.

4. És kedves lesz az Úrnak a Júda és Jeruzsálem ételáldozatja, mint a régi napokban és előbbi esztendőknben.

Róm. 12,1., Róm. 12,2.

5. Mert ítéletre indulok hozzátok, és gyors tanú leszek a szemfényvesztők ellen, a paráznák és hamisan esküvők ellen, és azok ellen, a kik megrövidítik a munkásnak bérét, az özvegyet és árvát, és a kik nyomorgatják az idegent, és nem félnek engem, azt mondja a Seregeknek Ura.

6. Mert én, az Úr, meg nem változom, ti pedig, Jákóbnak fiai, nem emésztettek meg!

Zsolt. 33,11., Jak. 1,17.

7. Atyáitok idejétől fogva eltértetek rendeléseimtől és nem tartottátok meg azokat. Térjetek hozzám, és én is hozzátok térek, azt mondja a Seregeknek Ura. De azt mondjátok: Miben térjünk meg?

Zak. 1,3., Ezék. 18,30., Ezék. 18,32.

8. Avagy az ember csaltatja-e az Istent? ti mégis csaltatok engem. És azt mondjátok: Mivel csalunk téged? A tizeddel és az áldozni valóval.

Péld. 3,9., Nehem. 13,10.

9. Átokkal vagytok elátkozva, mégis csaltok engem: a nép egészben!

10. Hozzátok be a tizedet mind az én tárházamba, hogy legyen ennivaló az én házamban, és ezzel próbáljatok meg engem, azt mondja a Seregeknek Ura, ha nem nyitom meg néktek az egek csatornáit, és ha nem árasztok reátok áldást bőségesen.

11. És megdorgálom érettetek a kártevőt, és nem veszi el földetek gyümölcsét, és nem lesz a szőlőtők meddő a mezőn, azt mondja a Seregeknek Ura.

12. És boldognak mondanak titeket mind a nemzetek; mert kívánatos földdé lesztek ti, azt mondja a Seregeknek Ura.

Ésa. 62,2., Ésa. 62,4.

13. Keményen szóljatok ellenem, azt mondja az Úr, és azt mondjátok: Mit szólunk ellened?

14. Azt mondtátok: Hiábavaló az Isten szolgálata, és mi haszna, hogy megtartjuk törvényeit, és hogy alázatosan járunk a Seregeknek Ura előtt?

Jer. 44,17., Jer. 44,18.

15. Sőt inkább magunk hirdetjük boldogoknak a kevélyeket; hiszen gyarapodtak, noha gonoszságot úznek, és megszabadulnak, noha kísértik az Istent!

16. Akkor tanakodtak egymással az Úrnak tisztelői, az Úr pedig figyelt és hallgatott, és egy emlékkönyv iraték ő előtte azoknak, a kik félik az Urat és becsülik az ő nevét.

17. És azon a napon, azt mondja a Seregeknek Ura, a melyet én szerzek, tulajdonommá lesznek és kedvezek nékik, a mint kiki kedvez a maga fiának, a ki szolgálja őt.

18. És megtértek és meglátjátok, hogy különbség van az igaz és a gonosz között, az Isten szolgálja között és a között, a ki nem szolgálja őt.

Zsolt. 58,12., Ezék. 9,4., Ezék. 9,8.

4.

1. Mert ímé, eljön a nap, lángoló mint a sütő-kemence, és olyanná lesz minden kevély és minden gonosztevő, mint a pozdorja, és megégeti őket az eljövendő nap, azt mondja a Seregeknek Ura, a mely nem hagy rajtok gyökeret, sem ágat.

2. És feltámad néktek, a kik félitek az én nevemet, az igazságnak napja, és gyógyulás lesz az ő szárnyai alatt, és kimentek és ugrándoztok, mint a hízlalt tulkok.

3. És széttapodjátok a gonoszokat, és porrá lesznek lábaitok nyomása alatt azon a napon, a melyet én szerzek, azt mondja a Seregeknek Ura.

4. Emlékezzetek meg Mózesnek, az én szolgámnak törvényéről, a melyet rendeltem ő általa a Hóreben, az egész Izráelnek rendelésekül és ítéletekül.

2 Móz. 20,1.

5. Ímé, én elküldöm néktek Illyést, a prófétát, mielőtt eljön az Úrnak nagy és félelmetes napja.

Mát. 11,7., Mát. 11,10., Mát. 11,14.

6. És az atyák szívét a fiakhoz fordítja, a fiak szívét pedig az atyákhoz, hogy el ne jöjjenek és meg ne verjem e földet átokkal.

AZ ÚJ TESTAMENTOM KÖNYVEI

A Máté írása szerint való szent evangéliom

1.

1. Jézus Krisztusnak, Dávid fiának, Ábrahám fiának nemzetségéről való könyv.

Luk. 3,23., Luk. 3,38.

2. Ábrahám nemzé Izsákot; Izsák nemzé Jákóbot; Jákób nemzé Júdat és testvéreit;

1 Móz. 21,3., 1 Móz. 21,12., 1 Móz. 25,26., 1 Móz. 29,35., 1 Móz. 49,10.

3. Júda nemzé Fárest és Zárát Támártól; Fáres nemzé Esromot; Esrom nemzé Arámot;

1 Móz. 38,29., 1 Móz. 38,30., Ruth. 4,18., Ruth. 4,22.

4. Arám nemzé Aminádábot; Aminádáb nemzé Naásson; Naásson nemzé Sálomót;

5. Sálomón nemzé Boázt Ráhábtól; Boáz nemzé Obedet Ruthtól; Obed nemzé Isait;

6. Isai nemzé Dávid királyt; Dávid király nemzé Salamont az Uriás feleségétől;

Ruth. 4,18., Ruth. 4,22., 2 Sám. 12,24.

7. Salamon nemzé Roboámot; Roboám nemzé Abiját; Abija nemzé Asát;

1 Krón. 3,10., 1 Krón. 3,16.

8. Asa nemzé Josafátot; Josafát nemzé Jórámot; Jórám nemzé Uzziást;

9. Uzziás nemzé Jóathámot; Joathám nemzé Ákházt; Ákház nemzé Ezékiást;

2 Kir. 15,7., 2 Kir. 15,38., 2 Kir. 16,20.

10. Ezékiás nemzé Manassét; Manassé nemzé Ámont; Ámon nemzé Jósiást;

2 Kir. 20,21., 2 Kir. 21,18., 2 Kir. 21,23., 2 Kir. 21,26.

11. Jósiás nemzé Jekoniást és testvéreit a babilóni fogságra vitelkor.

1 Krón. 3,15., 1 Krón. 3,17.

12. A babilóni fogságravitel után pedig Jekoniás nemzé Saláthielt; Saláthiel nemzé Zorobábelt;

1 Krón. 3,17., Ezsdr. 3,2.

13. Zorobábel nemzé Abiudot; Abiud nemzé Eliákimot; Eliákim nemzé Azort;

14. Azor nemzé Sádokot; Sádok nemzé Akimot; Akim nemzé Eliudot;

15. Eliud nemzé Eleázárt; Eleázár nemzé Matthánt; Matthán nemzé Jákóbot;

16. Jákób nemzé Józsefet, férjét Máriának, a kitől született Jézus, a ki Krisztusnak nevezetik.

Mát. 27,17., Mát. 27,22.

17. Az összes nemzetség tehát Ábrahámtól Dávidig tizennégy nemzetség, és Dávidtól a babilóni fogságravitelig tizennégy nemzetség, és a babilóni fogságraviteltől Krisztusig tizennégy nemzetség.

18. A Jézus Krisztus születése pedig így vala: Mária, az ő anyja, eljegyeztetvén Józsefnek, mielőtt egybekeltek volna, viselősnek találtaték a Szent Lélektől.

Luk. 1,35.

19. József pedig, az ő férje, mivelhogy igaz ember vala és nem akará őt gyalázatba keverni, el akarta őt titkon bocsátani.

20. Mikor pedig ezeket magában elgondolta: ímé az Úrnak anyala álomban megjelenék néki, mondván: József, Dávidnak fia, ne félj magadhoz venni Máriát, a te feleségedet, mert a mi benne fogantatott, a Szent Lélektől van az.

Mát. 1,18.

21. Szűl pedig fiat, és nevezd annak nevét Jézusnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből.

Luk. 1,31., Csel. 4,12.

22. Mindez pedig azért lón, hogy beteljesedjék, a mit az Úr mondott volt a próféta által, a ki így szól:

23. Ímé a szűz fogan méhében és szűl fiat, és annak nevét Immanuelnek nevezik, a mi azt jelenti: Velünk az Isten.

Ésa. 7,14.

24. József pedig az álomból felserkenvén, úgy tón, a mint az Úr anyala parancsolta vala néki, és feleségét magához vevé.

25. És nem ismeré őt, míg meg nem szülé az ő elsőszülött fiát; és nevezé annak nevét Jézusnak.

Luk. 2,7.

2.

1. A mikor pedig megszületik vala Jézus a júdeai Bethlehemben, Heródes király idejében, ímé napkeletről bölcsek jövének Jeruzsálembe, ezt mondván:

Luk. 2,1., Luk. 2,7.

2. Hol van a zsidók királya, a ki megszületett? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és azért jövének, hogy tisztességet tegyünk néki.

4 Móz. 24,17.

3. Heródes király pedig ezt hallván, megháborodék, és vele együtt az egész Jeruzsálem.

4. És egybegyűjtve minden főpapot és a nép írástudóit, tudakozódik vala tőlük, hol kell a Krisztusnak megszületnie?

5. Azok pedig mondának néki: A júdeai Bethlehemben; mert így írta vala meg a próféta:

6. És te Bethlehem, Júdának földje, semmiképen sem vagy legkisebb Júda fejedelmi városai között: mert belőled származik a fejedelem, a ki legeltetni fogja az én népemet, az Izráelt.

Mik. 5,2., Mik. 5,4., Ján. 7,42.

7. Ekkor Heródes titkon hivatván a bölcseket, szorgalmasan megtudakolá tőlük a csillag megjelenésének idejét.

8. És elküldvén őket Bethlehembe, mondta nékik: Elmenvén, szorgalmasan kérdezősködjetek a gyermek felől, mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek és tisztességet tegyek néki.

9. Ők pedig a király beszédét meghallván, elindulának. És ímé a csillag, a melyet napkeleten láttak, előttük megy vala mind addig, a míg odaérvén, megállta a hely fölött, a hol a gyermek vala.

10. És mikor meglátták a csillagot, igen nagy örömmel örvendezének.

11. És bemenvén a házba, ott találák a gyermeket anyjával, Máriával; és leborulván, tisztességet tőnek néki; és kincseiket kitarván, ajándékokat adának néki: aranyat, tömjént és mirhát.

Ésa. 60,6., Zsolt. 72,10., Zsolt. 72,15.

12. És mivel álomban meginttettek, hogy Heródeshez vissza ne menjenek, más úton térének vissza hazájokba.

13. Mikor pedig azok visszatérnek vala, ímé megjelenék az Úrnak angyala Józsefnek álomban, és monda: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és fuss Egyiptomba, és maradj ott, a míg én mondom néked; mert Heródes halálra fogja keresni a gyermeket.

14. Ő pedig fölkelvén, vevé a gyermeket és annak anyját éjjel, és Egyiptomba távozék.

15. És ott vala egész a Heródes haláláig, hogy beteljesedjék, a mit az Úr mondott a próféta által, a ki így szólt: Egyiptomból hívtam ki az én fiamat.

Hós. 11,1.

16. Ekkor Heródes látván, hogy a bölcsek megcsúfolták őt, szerfölött felháborodék, és kiküldvén, megölete Bethlehemben és annak egész környékén minden gyermeket, két esztendőstől és azon alól, az idő szerint, a melyet szorgalmasan tudakolt a böcsektől.

17. Ekkor teljesedék be, a mit Jeremiás próféta mondott, a midőn így szólt:

18. Szó hallatszott Rámában: Sírás-rívás és sok keserves jajgatás. Rákhel siratta az ő fiait és nem akart megvigasztaltatni, mert nincsenek.

Jer. 31,15., 1 Móz. 35,19.

19. Mikor pedig Heródes meghalt, ímé az Úrnak angyala megjelenék álomban Józsefnek Egyiptomban.

20. Mondván: Kelj fel, vedd a gyermeket és annak anyját, és eredj az Izráel földére; mert meghaltak, a kik a gyermeket halálra keresik vala.

2 Móz. 4,19.

21. Ő pedig felkelvén, magához vevé a gyermeket és annak anyját, és elméne Izráel földére.

22. Mikor pedig hallá, hogy Júdeában Arkhelaus uralkodik, Heródesnek, az ő atyjának helyén, nem mert vala oda menni, hanem minthogy álomban megintteték, Galilea vidékeire tére.

23. És oda jutván, lakozék Názáret nevű városban, hogy beteljesedjék, a mit a próféták mondtak, hogy názáretinek fog neveztetni.

Zak. 6,12., Ésa. 11,1., Mát. 26,71., Márk. 1,24., Luk. 4,34., Ján. 18,5., Ján. 18,7.

3.

1. Azokban a napokban pedig eljőve Keresztelő János, a ki prédikál vala Júdea pusztájában.

Luk. 1,13., Luk. 3,2.

2. És ezt mondja vala: Térjete meg, mert elközelített a mennyeknek országa.

Mát. 4,17.

3. Mert ez az, a kiről Ésaías próféta szólott, ezt mondván: Kiáltó szó a pusztában: Készítsétek az Úrnak útját, és egyengessétek meg az ő ösvényeit.

Ésa. 40,3., Ján. 1,23.

4. Ennek a Jánosnak a ruhája pedig teveszőrből vala, és bőrvö vala a dereka körül, elesége pedig sáska és erdei méz.

2 Kir. 1,8.

5. Ekkor kiméne ő hozzá Jeruzsálem és az egész Júdea és a Jordánnak egész környéke.

6. És megkeresztelkednek vala ő általa a Jordán vízében, vallást tevén az ő bűneikről.

7. Mikor pedig látá, hogy a farizeusok és sadduceusok közül sokan mennek ő hozzá, hogy megkeresztelkedjenek, monda nékik: Mérgek kígyóknak fajzatai! Kicsoda intett meg titeket, hogy az Istennek elkövetkezendő haragjától megmeneküljete?

Luk. 3,7.

8. Teremjete hát megtéréshez illő gyümölcsöket.

Luk. 3,8.

9. És ne gondoljátok, hogy így szólhattok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! Mert mondom néktek, hogy Isten eme kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak.

Luk. 3,8., Ján. 8,39., Róm. 2,28., Róm. 2,29., Róm. 4,12.

10. A fejsze pedig immár a fák gyökerére vettetett. Azért minden fa, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és tűzre vettetik.

Luk. 3,9.

11. Én ugyan vízzel keresztellek titeket megtérésre, de a ki utánam jó, erősebb nálamnál, a kinek saruját hordozni sem vagyok méltó; ő Szent Lélekkel és tűzzel keresztel majd titeket.

Márk. 1,8., Ján. 1,26., Ján. 1,27., Ján. 1,33., Csel. 1,5.

12. A kinek szóró lapát van az ő kezében, és megtisztítja az ő szérűjét; és az ő gabonáját csűrbe takarítja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.

Mát. 13,30.

13. Akkor eljőve Jézus Galileából a Jordán mellé Jánoshoz, hogy megkeresztelkedjék ő általa.

Márk. 1,9., Márk. 1,10., Luk. 3,21.

14. János azonban visszatartja vala őt, mondván: Nékem kell általad megkeresztelkednem, és te jósz én hozzám?

15. Jézus pedig felelvén, monda néki: Engedj most, mert így illik nekünk minden igazságot betöltenünk. Ekkor engede néki.

16. És Jézus megkeresztelkedvén, azonnal kijöve a vízből; és ímé az egek megnyilatkozána néki, és ő látá az Istennek Lelkét alájőni mintegy galambot és ő reá szállani.

Márk. 1,10., Luk. 3,21., Luk. 3,22., Ján. 1,32.

17. És ímé egy égi hang ezt mondja vala: Ez amaz én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm.

Mát. 17,5., Márk. 1,11., Luk. 3,22., Ésa. 42,1.

4.

1. Akkor Jézus viteték a Lélektől a pusztába, hogy megkísértessék az ördögtől.

Zsid. 4,15.

2. És mikor negyven nap és negyven éjjel böjtölt vala, végre megéhezék.

2 Móz. 34,28., 1 Kir. 19,8.

3. És hozzámenvén a kísértő, monda néki: Ha Isten fia vagy, mondd, hogy e kövek változzanak kenyerekké.

1 Móz. 3,17.

4. Ő pedig felelvén, monda: Meg van írva: Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden ígével, a mely Istennek szájából származik.

5 Móz. 8,3.

5. Ekkor vivé őt az ördög a szent városba, és odahelyezé a templom tetejére.

Mát. 27,53.

6. És monda néki: Ha Isten fia vagy, vesd alá magadat; mert meg van írva: Az ő angyalainak parancsol felőled, és kézen hordoznak téged, hogy meg ne üsd lábadat a kőbe.

Zsolt. 91,11., Zsolt. 91,12.

7. Monda néki Jézus: Viszont meg van írva: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet.

5 Móz. 6,16.

8. Ismét vivé őt az ördög egy igen magas hegyre, és megmutatá néki a világ minden országát és azok dicsóságát,

9. És monda néki: Mindezeket néked adom, ha leborulva imádsz engem.

10. Ekkor monda néki Jézus: Eredj el Sátán, mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.

5 Móz. 6,13.

11. Ekkor elhagyá őt az ördög. És ímé angyalok jövének hozzá és szolgálnak vala néki.

Ján. 1,51., Zsid. 1,6., Zsid. 1,14.

12. Mikor pedig meghallotta Jézus, hogy János börtönbe vettetett, visszatére Galileába;

Mát. 14,3., Márk. 1,14.

13. És odahagyva Názáretet, elméne és lakozék a tengerparti Kapernaumban, a Zebulon és Naftali határain;

14. Hogy beteljesedjék, a mit Ésaiás próféta mondott, így szólván:

15. (Zebulonnak földje és Naftalinak földje, a tenger felé, a Jordánon túl, a pogányok Galileája,

16. A nép, a mely sötétségben ül vala, láta nagy világosságot, és a kik a halálnak földében és árnyékában ülnek vala, azoknak világosság támada.

Ésa. 9,1., Ésa. 9,2.

17. Ettől fogva kezde Jézus prédikálni, és ezt mondani: Térjetek meg, mert elközelgetett a mennyeknek országa.

Mát. 3,2., Márk. 1,15.

18. Mikor pedig a galileai tenger mellett jár vala Jézus, láta két testvért, Simont, a kit Péternek neveznek, és Andrást az ő testvérét, a mint a tengerbe hálót vetnek vala; mert halászok valának.

Márk. 1,16., Márk. 1,18.

19. És monda nékik: Kövessetek engem, és azt mívelem, hogy embereket halásszatok.

Mát. 13,47., Ezék. 47,10.

20. Azok pedig azonnal otthagyván a hálókat, követék őt.

Mát. 19,27.

21. És onnan tovább menve, láta más két testvért, Jakabot a Zebedeus fiát, és Jánost amannak testvérét, a mint a hajóban atyjukkal Zebedeussal a hálóikat kötözgetik vala; és hívá őket.

22. Azok pedig azonnal otthagyván a hajót és atyjukat, követék őt.

23. És bejárá Jézus az egész Galileát, tanítva azok zsinagógáiban, és hirdetve az Isten országának evangyéliomát, és gyógyítva a nép között minden betegséget és minden erőtlenséget.

Márk. 1,39., Luk. 4,15., Luk. 4,44., Csel. 10,38.

24. És elterjede az ő híre egész Síróban: és hozzávivék mindazokat, a kik rosszul valának, a különféle betegségekben és kínokban sínlődőket, ördögösöket, holdkórosokat és gutaütötteket; és meggyógyítja vala őket.

Márk. 6,55.

25. És nagy sokaság követé őt Galileából és a Tízvárosból és Jeruzsálemből és Júdeából és a Jordánon túlról.

Márk. 3,7., Márk. 3,8., Luk. 6,17., Luk. 6,19.

5.

1. Mikor pedig látta Jézus a sokaságot, felméne a hegyre, és a mint leül vala, hozzámenének az ő tanítványai.

2. És megnyitván száját, tanítja vala őket, mondván:

3. Boldogok a lelki szegények: mert övék a mennyeknek országa.

Luk. 6,20., Ésa. 57,15.

4. Boldogok, a kik sírnak: mert ők megvigasztaltatnak.

Zsolt. 126,5., Ésa. 61,2., Jel. 7,17.

5. Boldogok a szelídek: mert ők örökségül bírják a földet.

Zsolt. 37,11.

6. Boldogok, a kik éheznek és szomjúhozják az igazságot: mert ők megelégtettek.

Luk. 6,21.

7. Boldogok, az irgalmasok: mert ők irgalmasságot nyernek.

Jak. 2,13.

8. Boldogok, a kiknek szívök tiszta: mert ők az Istent meglátják.

Zsolt. 51,12., 1 Ján. 3,2., 1 Ján. 3,3.

9. Boldogok a békességre igyekezők: mert ők az Isten fiainak mondatnak.

Zsid. 12,14.

10. Boldogok, a kik háborúságot szenvednek az igazságért: mert övék a mennyeknek országa.

1 Pét. 3,14.

11. Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek és érettem.

1 Pét. 4,14.

12. Örüljétek és örvendeztetek, mert a ti jutalmatok bőséges a mennyekben: mert így háborgatták a prófétákat is, a kik előttetek voltak.

Jak. 5,10., Zsid. 11,33., Zsid. 11,38.

13. Ti vagytok a földnek savai; ha pedig a só megízetlenül, mivel sózzák meg? nem jó azután semmire, hanem hogy kidobják és eltapossák az emberek.

Márk. 9,50., Luk. 14,34., Luk. 14,35.

14. Ti vagytok a világ világossága. Nem rejtethetik el a hegyen épített város.

Ján. 8,12.

15. Gyertyát sem azért gyújtanak, hogy a véka alá, hanem hogy a gyertyatartóba tegyék és fényljk mindazoknak, a kik a házban vannak.

Márk. 4,21., Luk. 8,16., Luk. 11,33.

16. Úgy fényljk a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyákat.

Eféz. 5,8., Eféz. 5,9., 1 Pét. 2,12.

17. Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétának eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltssem.

Mát. 3,15., Róm. 3,31., Róm. 10,4.

18. Mert bizony mondom néktek, míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egyetlen pontocska el nem múlik, a míg minden be nem teljeseedik.

Luk. 16,17., Luk. 21,33.

19. Valaki azért csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül és úgy tanítja az embereket, a mennyeknek országában a legkisebb lészen; valaki pedig cselekszi és úgy tanít, az a mennyeknek országában nagy lészen.

Jak. 2,10.

20. Mert mondom néktek, hogy ha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképen sem mehettek be a mennyeknek országába.

21. Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne ölj, mert a ki öl, méltó az ítéletre.

2 Móz. 20,13., 2 Móz. 21,12., 3 Móz. 24,17., 5 Móz. 17,8.

22. Én pedig azt mondom néktek, hogy mindaz, a ki haragszik az ő atyjafiára ok nélkül, méltó az ítéletre: a ki pedig azt mondja az ő atyjafiának: Ráka, méltó a főtörvényszékre: a ki pedig ezt mondja: Bolond, méltó a gyehenna tüzére.

1 Ján. 3,15.

23. Azért, ha a te ajándéodat az oltárra viszed és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasza van ellened:

24. Hagyd ott az oltár előtt a te ajándéodat, és menj el, elébb békélj meg a te atyádfiával, és azután eljövén, vidd fel a te ajándéodat.

Márk. 11,25.

25. Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, a míg az úton vagy vele, hogy ellenséged valamiképen a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöczbe ne vessen téged.

Mát. 6,14., Mát. 6,15., Mát. 18,35., Luk. 12,58., Luk. 12,59.

26. Bizony mondom néked: ki nem jössz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig.

27. Hallottátok, hogy megmondattott a régieknek: Ne paráználkodjál!

2 Móz. 20,14.

28. Én pedig azt mondom néktek, hogy valaki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az ő szívében.

Jób. 31,1., 2 Pét. 2,14.

29. Ha pedig a te jobb szemed megbotránkozott téged, vágd ki azt és vedd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyehennára vetessék.

Mát. 18,8., Mát. 18,9., Márk. 9,43., Márk. 9,47., Kol. 3,5.

30. És ha a te jobb kezéd botránkozott meg téged, vágd le azt és vedd el magadtól; mert jobb néked, hogy egy vesszen el a te tagjaid közül, semhogy egész tested a gyehennára vetessék.

31. Megmondattott továbbá: Valaki elbocsátja feleségét, adjon néki elválásról való levelet.

Mát. 19,3., Mát. 19,9., 5 Móz. 24,1.

32. Én pedig azt mondom néktek: Valaki elbocsátja feleségét, paráznaság okán kívül, paráznává teszi azt; és a ki elbocsátott asszonyt vesz el, paráználkodik.

Márk. 10,11., Márk. 10,12., Luk. 16,18., 1 Kor. 7,10., 1 Kor. 7,11.

33. Ismét hallottátok, hogy megmondattott a régieknek: Hamisan ne esküdjél, hanem teljesítsd az Úrnak tett esküidet.

2 Móz. 20,7., 3 Móz. 19,12., 4 Móz. 30,3.

34. Én pedig azt mondom néktek: Teljességgel ne esküdjete; se az égre, mert az az Istennek királyi széke;

Mát. 23,16., Mát. 23,22., Ésa. 66,1., Csel. 7,49.

35. Se a földre, mert az az ő lábainak zsámolya; se Jeruzsálemre, mert a nagy Királynak városa;

Zsolt. 48,3.

36. Se a te fejedre ne esküdjél, mert egyetlen hajszálat sem tehetsz fehérré vagy feketévé;

37. Hanem legyen a ti beszédetek: Úgy úgy; nem nem; a mi pedig ezeken felül vagyon, a gonosztól vagyon.

2 Kor. 1,17., Jak. 5,12.

38. Hallottátok, hogy megmondattott: Szemet szemért és fogat fogért.

3 Móz. 24,19., 3 Móz. 24,20.

39. Én pedig azt mondom néktek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem a ki arczul üt téged jobb felől, fordítsd felé a másik orczádat is.

Ján. 18,22., Ján. 18,23., 3 Móz. 19,18.

40. És a ki törvénykezni akar veled és elvenni a te alsó ruhádat, engedd oda néki a felsőt is.

1 Kor. 6,7.

41. És a ki téged egy mértföldútra kényszerít, menj el vele kettőre.

42. A ki tőled kér, adj néki; és a ki tőled kölcsön akar kérni, el ne fordulj attól.

43. Hallottátok, hogy megmondattott: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet.

3 Móz. 19,18.

44. Én pedig azt mondom néktek: Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnék, és imádkoztatok azokért, a kik háborgatnak és kergetnek titeket.

2 Móz. 23,4., 2 Móz. 23,5., Róm. 12,14., Róm. 12,20., Luk. 23,34., Csel. 7,59.

45. Hogy legyetek a ti mennyei Atyátoknak fiai, a ki felhossa az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.

Eféz. 5,1.

46. Mert ha azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekeszik-é?

47. És ha csak a ti atyátokfiat köszöntitek, mit cselekesztek másoknál többet? Nemde a vámszedők is nem azonképen cselekesznek-é?

48. Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.

3 Móz. 19,2.

6.

1. Vigyázzatok, hogy alamizsnátokat ne osztogassátok az emberek előtt, hogy lássanak titeket; mert különben nem lesz jutalmatok a ti mennyei Atyátoknál.

2. Azért mikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöltess magad előtt, a hogy a képmutatók tesznek a zsinagógákban és az utcákon, hogy az emberektől dicséretet nyerjenek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat.

3. Te pedig a mikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a te bal kezed, mit cselekszik a te jobb kezed;

Mát. 25,37., Mát. 25,40., Róm. 12,8.

4. Hogy a te alamizsnád titkon legyen; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.

5. És mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, a kik a gyülekezetekben és az utcák szegyelein fenállva szeretnek imádkozni, hogy lássák őket az emberek. Bizony mondom néktek: elvették jutalmukat.

6. Te pedig a mikor imádkozol, menj be a te belső szobádba, és ajtódát bezárva, imádkozzál a te Atyádhoz, a ki titkon van; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.

2 Kor. 4,33.

7. És mikor imádkoztok, ne legyetek sok beszédűek, mint a pogányok, a kik azt gondolják, hogy az ő sok beszédükért hallgattatnak meg.

Ésa. 1,15.

8. Ne legyetek hát ezekhez hasonlók; mert jól tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt kérnétek tőle.

Mát. 6,32.

9. Ti azért így imádkozzatok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved;

Luk. 11,2., Luk. 11,4.

10. Jőjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, mint a mennyben, úgy a földön is.

Mát. 7,21., Luk. 22,42.

11. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.

12. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk azoknak, a kik ellenünk vétkeztek;

Mát. 6,14., Mát. 6,15., Mát. 18,21., Mát. 18,35.

13. És ne vígy minket kísértetbe, de szabadíts meg minket a gonosztól. Mert tiéd az ország és a hatalom és a dicsőség mind örökké. Ámen!

1 Krón. 29,11., 1 Krón. 29,13.

14. Mert ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek is a ti mennyei Atyátok.

15. Ha pedig meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.

Márk. 11,25., Márk. 11,26.

16. Mikor pedig bőjtöltök, ne legyen komor a nézéstek, mint a képmutatóké, a kik eltorzítják arcukat, hogy lássák az emberek, hogy ők bőjtölnek. Bizony mondon néktek, elvették jutalmukat.

Ésa. 58,5., Ésa. 58,9.

17. Te pedig mikor bőjtölsz, kend meg a te fejedet, és a te orcádat mosd meg;

18. Hogy ne az emberek lássák bőjtölésedet, hanem a te Atyád, a ki titkon van; és a te Atyád, a ki titkon néz, megfizet néked nyilván.

Mát. 6,6.

19. Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hol a rozsda és a moly megemészti, és a hol a tolvajok kiássák és ellopják;

20. Hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket mennyben, a hol sem a rozsda, sem a moly meg nem emészti, és a hol a tolvajok ki nem ássák, sem el nem lopják.

Mát. 19,21., Luk. 12,33., Kol. 3,1., Kol. 3,2.

21. Mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.

Luk. 12,34.

22. A test lámpása a szem. Ha azért a te szemed tiszta, a te egész tested világos lesz.

Luk. 11,34., Luk. 11,36.

23. Ha pedig a te szemed gonosz, a te egész tested sötét lesz. Ha azért a benned lévő világosság sötétség: mekkora akkor a sötétség?!

24. Senki sem szolgálhat két úrnak. Mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy egyikhez ragaszkodik és a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak.

Luk. 16,9., Luk. 16,13.

25. Azért azt mondom néktek: Ne aggodalmaskodjatok a ti éltetek felől, mit egyetek és mit igyatok; sem a ti testetek felől, mibe öltözködjete. Avagy nem több-é az élet hogynem az eledel, és a test hogynem az öltözet?

Luk. 12,22., Luk. 12,31., Fil. 4,6., 1 Pét. 5,7., 1 Tim. 6,6., Zsid. 13,5.

26. Tekintsetek az égi madarakra, hogy nem vetnek, nem aratnak, sem csűrbe nem takarnak; és a ti mennyei Atyátok eltartja azokat. Nem sokkal különbek vagytok-é azoknál?

Mát. 10,29., Mát. 10,31.

27. Kicsoda pedig az közületek, a ki aggodalmaskodásával megnövelheti termetét egy araszszal?

Luk. 12,25.

28. Az öltözet felől is mit aggodalmaskodtok? Vegyétek eszetekbe a mező liliomait, mi módon növekednek: nem munkálkodnak és nem fonnak;

29. De mondom néktek, hogy Salamon minden dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy.

1 Kir. 10,1.

30. Ha pedig a mezőnek fűvét, a mely ma van, és holnap kemenczébe vettetik, így ruházza az Isten; nem sokkal inkább-é titeket, ti kicsinyhitűek?

31. Ne aggodalmaskodjatok tehát, és ne mondjátok: Mit együnk? vagy: Mit igyunk? vagy: Mivel ruházkodjunk?

32. Mert mind ezeket a pogányok kérdezik. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mind ezekre szükségetek van.

33. Hanem keressétek először Istennek országát, és az ő igazságát; és ezek mind megadatnak néktek.

Róm. 14,17., 1 Kir. 3,13., 1 Kir. 3,14., Zsolt. 37,4., Zsolt. 37,25.

34. Ne aggodalmaskodjatok tehát a holnap felől; mert a holnap majd aggodalmaskodik a maga dolgai felől. Elég minden napnak a maga baja.

Mát. 6,11., 2 Móz. 16,19.

7.

1. Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek.

Róm. 2,1., 1 Kor. 4,5.

2. Mert a milyen ítélettel ítélték, olyannal ítéltettek, és a milyen mértékkel mérték, olyannal mérnek néktek.

Márk. 4,24.

3. Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, a mely a te szemedben van, nem veszed észre?

4. Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Hadd vessem ki a szálkát a te szemedből; holott ímé, a te szemedben gerenda van?

5. Képmutató, vesd ki előbb a gerendát a te szemedből és akkor gondold arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből!

6. Ne adjátok azt, a mi szent, az ebeknek, se gyöngyeiteket ne hányjátok a disznók elé, hogy meg ne tapossák azokat lábaikkal, és néktek fordulván, meg ne szaggassanak titeket.

Mát. 10,11.

7. Kérjete és adatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyitattik néktek.

Márk. 11,24., Luk. 11,5., Luk. 11,13., Jer. 29,13., Jer. 29,14.

8. Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetőnek megnyitattik.

9. Avagy ki az az ember közületek, a ki, ha az ő fia kenyeret kér tőle, követ ad néki?

Luk. 11,11., Luk. 11,13.

10. És ha halat kér, vajjon kígyót ad-e néki?

11. Ha azért ti gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, a kik kérnek tőle?!

Jak. 1,17.

12. A mit akartok azért, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal; mert ez a törvény és a próféták.

Mát. 22,39., Mát. 22,40., Róm. 13,8., Róm. 13,10.

13. Menjete be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az az út, a mely a veszedelemre visz, és sokan vannak, a kik azon járnak.

Luk. 13,24.

14. Mert szoros az a kapu és keskeny az az út, a mely az életre visz, és kevesen vannak, a kik megtalálják azt.

Mát. 19,24., Csel. 14,22.

15. Őrizkedjetez pedig a hamis prófétáktól, a kik juhoknak ruhájában jőnek hozzátok, de belől ragadozó farkasok.

Mát. 24,4., Mát. 24,5., Mát. 24,24., Csel. 20,29.

16. Gyümölcseikről ismeritek meg őket. Vajjon a tövisről szednek-é szőlőt, vagy a bojtortjánról fügét?

Gal. 5,19., Gal. 5,22., Jak. 3,12.

17. Ekképen minden jó fa jó gyümölcsöt terem; a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem.

Mát. 12,33.

18. Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt.

19. Minden fa, a mely nem terem jó gyümölcsöt, kivágattatik és tűzre vettetik.

Mát. 3,10., Ján. 15,2., Ján. 15,6.

20. Azért az ő gyümölcseikről ismeritek meg őket.

21. Nem minden, a ki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába; hanem a ki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát.

Róm. 2,13., Jak. 1,22., Jak. 1,25., Jak. 2,14.

22. Sokan mondják majd nékem ama napon: Uram! Uram! nem a te nevedben prófétáltunk-é, és nem a te nevedben űztünk-é ördögöket, és nem cselekedtünk-é sok hatalmas dolgot a te nevedben?

Luk. 13,25., Luk. 13,27., 1 Kor. 13,1., 1 Kor. 13,2.

23. És akkor vallást teszek majd nékik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem, ti gonosztevők.

Mát. 25,41., 2 Tim. 2,19.

24. Valaki azért hallja én tőlem e beszédeket, és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, a ki a kősziklára építette az ő házát:

Luk. 6,47., Luk. 6,49.

25. És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; de nem dőlt össze: mert a kősziklára építetett.

26. És valaki hallja én tőlem e beszédeket, és nem cselekszi meg azokat, hasonlatos lesz a bolond emberhez, a ki a fűvényre építette házát:

27. És ömlött az eső, és eljött az árvíz, és fújtak a szelek, és beleütköztek abba a házba; és összeomlott: és nagy lett annak romlása.

Ezék. 13,10., Ezék. 13,11.

28. És lőn, mikor elvégezte Jézus e beszédeket, álmélikodik vala a sokaság az ő tanításán:

Márk. 1,22., Luk. 4,32.

29. Mert úgy tanítja vala őket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy, mint az írástudók.

Ján. 7,46.

8.

1. Mikor leszállott vala a hegyről, nagy sokaság követé őt.

2. És ímé eljövén egy bélpoklos, leborula előtte, mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatz engem.

3. És kinyújtván kezét, megilleté őt Jézus, mondván: Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltisztult annak poklossága.

4. És monda néki Jézus: Meglász, senkinek se szólj. Hanem eredj, mutasz meg magadat a papnak, és vidd fel az ajándékot, a melyet Mózes rendelt, bizonyásgul nékik.

Mát. 9,30., Márk. 7,36., Luk. 17,14., 3 Móz. 14,2., 3 Móz. 14,32.

5. Mikor pedig beméne Jézus Kapernaumba, egy százados méne hozzá, kérvén őt,

Luk. 7,1., Luk. 7,10.

6. És ezt mondván: Uram, az én szolgám otthon gutaütöten fekszik, és nagy kínokat szenved.

7. És monda néki Jézus: Elmegyek és meggyógyítom őt.

8. És felelvén a százados, monda: Uram, nem vagyok méltó, hogy az én hajlékomban jőjj; hanem csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgám.

9. Mert én is hatalmasság alá vetett ember vagyok, és vannak alattam vitézek; és mondom egyiknek: Eredj el, és elmegy; és a másoknak: Jöszte, és eljő; és az én szolgámnak: Tedd ezt, és megteszi.

10. Jézus pedig, a mikor ezt hallá, elcsodálkozék, és monda az őt követőknek: Bizony mondom néktek, még az Izráelben sem találtam ilyen nagy hitet.

Mát. 15,28.

11. De mondom néktek, hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és letelepednek Ábrahámmal, Izsákkal és Jákóbbal a mennyek országában:

Ésa. 49,12., Luk. 13,28., Luk. 13,29.

12. Ez ország fiai pedig kivettetnek a külső sötétségre; holott lészen sírás és fogaknak csikorgatása.

Mát. 22,13., Mát. 24,51., Mát. 25,30.

13. És monda Jézus a századosnak: Eredj el, és legyen néked a te hited szerint. És meggyógyult annak szolgálója abban az órában.

Mát. 9,29., Mát. 15,28.

14. És bemenvén Jézus a Péter házába, látá, hogy annak napa fekszik és lázas.

1 Kor. 9,5.

15. És illeté annak kezét, és elhagyta őt a láz; és fökele, és szolgálá nekik.

16. Az est beálltával pedig vivének hozzá sok ördögöst, és egy szóval kiűzé a tisztátalan lelkeket, és meggyógyít vala minden beteget;

17. Hogy beteljesedjék, a mit Éσαιás próféta mondott, így szólván: Ő vette el a mi erőtlenségünket, és ő hordozta a mi betegségünket.

Ésa. 53,4.

18. Látván pedig Jézus a nagy sokaságot maga körül, parancsolá, hogy menjenek a túlsó partra.

Márk. 4,35., Luk. 8,22.

19. És hozzámenvén egy írástudó, monda néki: Mester, követlek téged, akárhova mégy.

Luk. 9,57.

20. És monda néki Jézus: A rókáknak vagyon barlangjok és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs hová fejét lehajtani.

2 Kor. 8,9.

21. Egy másik pedig az ő tanítványai közül monda néki: Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az én atyámat.

Luk. 9,59., Luk. 9,60.

22. Jézus pedig monda néki: Kövess engem, és hagyd, hogy a halottak temessék el az ő halottaikat.

23. És mikor a hajóra szállt vala, követék őt az ő tanítványai.

24. És ímé nagy háborgás lón a tengeren, annyira, hogy a hajót elborítják vala a hullámok; ő pedig aluszik vala.

Márk. 4,37., Márk. 4,41., Luk. 8,23., Luk. 8,25.

25. És az ő tanítványai hozzámenvén, felkölték őt, mondván: Uram, ments meg minket; mert elveszünk.

26. És monda nekik: Mit féltek, óh kicsinyhitűek? Ekkor fölkelvén, megdorgálá a szeleket és a tengert, és lón nagy csendesség.

Mát. 14,31., Mát. 16,8.

27. Az emberek pedig elcsodálkozáának, mondván: Kicsoda ez, hogy mind a szelek, mind a tenger engednek néki.

28. És a mikor eljutott vala a túlsó partra, a Gadarénusok tartományába, két ördögös ment eléje, a sírboltokból kijövén, igen kegyetlenek, annyira, hogy senki sem mer vala elmenni azon az úton.

Márk. 5,1., Márk. 5,17., Luk. 8,26., Luk. 8,37.

29. És ímé kiáltának mondván: Mi közünk te veled Jézus, Istennek fia? Azért jöttél ide, hogy idő előtt meggyötörj minket?

Luk. 4,41., 2 Pét. 2,4.

30. Tőlük távol pedig egy nagy disznónyáj legelészik vala.

31. Az ördögök pedig kéri vala őt mondván: Ha kiűesz minket, engedd meg nekünk, hogy ama disznónyájba mehessünk!

32. És monda nekik: Menjetek. Azok pedig kimenvén, menének a disznónyájba: és ímé az egész disznónyáj a meredekről a tengerbe rohana, és oda vesze a vízben.

33. A pásztorok pedig elfutának, és bemenvén a városba hírré adának mindent, azokat is, a mik az ördögösökkel történtek vala.

34. És ímé az egész város kiméne Jézus elébe; és mihelyt meglátták, kéri őt, hogy távozzék az ő határukból.

1. És hajóra szállva átkele, és méne a maga városába.
Mát. 4,13.
2. És ímé hoznak vala hozzá egy ágyban fekvő gutaütött embert. És látva Jézus azoknak hitét, monda a gutaütötteknek: Bízzál fiam! Megbocsáttattak néked a te bűneid.
3. És ímé némelyek az írástudók közül mondának magukban: Ez káromlást szól.
Márk. 2,7.
4. És Jézus, látva az ő gondolataikat, monda: Miért gondoltok gonoszt a ti szívetekben?
Mát. 12,25., Ján. 2,25.
5. Mert mi könnyebb, ezt mondani-é: Megbocsáttattak néked a te bűneid; vagy ezt mondani: Kelj föl és járj?
6. Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma a földön a bűnöket megbocsátani (ekkor monda a gutaütötteknek): Kelj föl, vedd a te ágyadat, és eredj haza.
7. És az felkelvén, haza méne.
8. A sokaság pedig ezt látván, elálmélkodék, és dicsóíté az Istent, hogy ilyen hatalmat adott az embereknek.
9. És mikor Jézus onnét tovább méne, láta egy embert ülni a vámszedő helyen a kinek Máté volt a neve, és monda néki: Kövess engem! És az felkelvén, követé őt.
10. És lón, a mikor ő letelepedék a házban, ímé sok vámszedő és bűnös jött oda és letelepedtek Jézussal és az ő tanítványaival az asztalhoz.
11. És látva ezt a farizeusok, mondának az ő tanítványainak: Miért eszik ez a ti Mesteretek a vámszedőkkel és bűnösökkel együtt?
Márk. 2,16., Luk. 15,2.
12. Jézus pedig ezt hallván, monda nékik: Nem az egészségeseknek van szüksége orvosra, hanem a betegeknek.
13. Elmenvén pedig tanuljátok meg, mi az: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Mert nem az igazakat hívogatni jöttem, hanem a bűnösöket a megtérésre.
Hós. 6,6., 1 Sám. 15,22., Mát. 18,11.
14. Akkor a János tanítványai jövének hozzá, mondván: Miért hogy mi és a farizeusok sokat bőjtölünk, a te tanítványaid pedig nem bőjtölnek?
Luk. 18,12.
15. És monda nékik Jézus: Vajjon szomorkodhatik-é a násznép a míg velök van a vőlegény? de eljőnek a napok, a mikor elvétetik tőlök a vőlegény, és akkor bőjtölni fognak.
Ján. 3,29.
16. Senki sem vet pedig új posztóból foltot az ócska ruhára; mert a mi azt kitoldaná, még elszakít a ruhából és nagyobb szakadás lesz.
Márk. 2,21., Luk. 5,36.
17. Új bort sem töltenek ó tömlőkbe; máskülönben a tömlők szétszakadoznak, és a bor kiömöl, a tömlők is elvesznek; hanem az új bort új tömlőkbe töltik, és mindkettő megmarad.
Márk. 2,22., Luk. 5,37.
18. Mikor ezeket mondá nékik, ímé egy főember eljövén leborula előtte, mondván: Az én leányom épen most halt meg; de jer, vesd reá kezedet, és megelevenedik.
Márk. 5,22., Márk. 5,43., Luk. 8,41., Luk. 8,56.
19. És felkelvén Jézus követé őt tanítványaival együtt.
20. És ímé, egy asszony, a ki tizenkét év óta vérfolyásban szenved vala, hozzájárulván hátulról, illeté az ő ruhájának szegélyét.
21. Mert ezt mondja vala magában: Ha csak ruháját illetem is, meggyógyulok.
Mát. 14,36.
22. Jézus pedig megfordulván és reá tekintvén, monda: Bízzál leányom; a te hited megtartott téged. És meggyógyult az asszony abban az órában.
Márk. 5,34., Márk. 10,52., Luk. 7,50., Luk. 8,48., Luk. 17,19., Luk. 18,42.
23. És Jézus a főember házához érvén, látván a sípolókat és a tolongó sokaságot,
24. Monda nékik: Menjetek el innen, mert a leányzó nem halt meg, hanem aluszik. És kinevették őt.
Ján. 11,11., Ján. 14,25.
25. Mikor pedig a sokaság eltávolíttaték, bemenvén, megfogá annak kezét, és a leányzó felkelt.
26. És elterjede ez a hír abban az egész tartományban.
27. És mikor Jézus tovább ment onnét, két vak követé őt, kiáltozva és ezt mondva: Könyörülj rajtunk, Dávidnak fia!

28. Mikor pedig beméne a házba, oda menének hozzá a vakok, és monda nékik Jézus: Hiszitek-é, hogy én azt megcselekedhetem? Mondának néki: Igen, Uram.

29. Akkor illeté az ő szemeiket, mondván: Legyen néktek a ti hitetek szerint.

Mát. 8,13.

30. És megnyilatkoznak azoknak szemei; és rájuk parancsola Jézus, mondván: Meglássátok, senki meg ne tudja!

Mát. 8,4.

31. Azok pedig kimenvén, elterjeszték az ő hírét abban az egész tartományban.

32. Mikor pedig azok elmentek vala, ímé egy ördögös néma embert hozának néki.

Mát. 12,22., Mát. 12,24., Luk. 11,14., Luk. 11,15.

33. És az ördögöt kiűzvé, megszólalt a néma; és a sokaság csudálkozik vala, mondván: Soha nem láttak ilyet Izráelben!

34. A farizeusok pedig ezt mondják vala: Az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket.

Mát. 12,24.

35. És körüljárja vala Jézus a városokat mind, és a falvakat, tanítván azoknak zsinagógáiban, és hirdetvén az Isten országának evangéliomát, és gyógyítván mindenféle betegséget és mindenféle erőtelenséget a nép között.

Mát. 4,23., Márk. 6,6., Luk. 13,22.

36. Mikor pedig látta vala a sokaságot, könyörületességre indula rajtok, mert el voltak gyötörve és szétszórva, mint a pásztor nélkül való juhok.

Mát. 14,14., Márk. 6,34., Ezék. 34,5.

37. Akkor monda az ő tanítványainak: Az aratni való sok, de a munkás kevés.

Luk. 10,2.

38. Kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.

10.

1. És előszólítván tizenkét tanítványát, hatalmat ada nékik a tisztátalan lelkek felett, hogy kiűzzék azokat, és gyógyítsanak minden betegséget és minden erőtelenséget.

Márk. 6,7., Márk. 6,13., Luk. 9,1., Luk. 9,15.

2. A tizenkét apostol nevei pedig ezek: Első Simon, a kit Péternek hívnak, és András, az ő testvére; Jakab, a Zebedeus fia, és János az ő testvére;

3. Filep és Bertalan; Tamás és Máté, a vámszedő; Jakab, az Alfeus fia, és Lebbeus, a kit Taddeusnak hívtak;

4. Simon a kananita, és Judás, az Iskariotes, a ki el is árulta őt.

5. Ezt a tizenkettőt küldé ki Jézus, és megparancsolá nékik, mondván: Pogányok útjára ne menjetek, és Samaritánusok városába ne menjetek be;

6. Hanem menjetek inkább Izráel házának eltévelyedett juhaihoz.

Mát. 15,24., Csel. 13,46.

7. Elmenvén pedig prédikáljatok, mondván: Elközelített a mennyeknek országa.

Mát. 4,17., Luk. 10,9.

8. Betegeket gyógyítsatok, poklosokat tisztítsatok, halottakat támasszatok, ördögöket űzzetek. Ingyen vettétek, ingyen adjátok.

Csel. 20,33.

9. Ne szerezzetek aranyat, se ezüstöt, se réz-pénzt a ti erszényetekbe,

10. Se útitáskát, se két ruhát, se sarut, se pálczát; mert méltó a munkás az ő táplálékára.

Luk. 10,4., 1 Tim. 5,18., 4 Móz. 18,31.

11. A mely városba vagy faluba pedig bementek, tudakozzátok meg, ki abban méltó; és ott maradjatok, a míg tovább mehettek.

Márk. 6,10., Luk. 10,7.

12. Ha pedig bementek a házba, köszöntsétek azt.

Luk. 10,5., Luk. 10,6.

13. És ha méltó a ház, szálljon a ti békességetek reá; ha pedig nem méltó, a ti békességetek rátok térjen vissza.

14. És ha valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja a ti beszédeteket, mikor kimentek abból a házból, vagy városból, lábaitok porát is verjétek le.

Luk. 10,10., Luk. 10,12., Csel. 13,51., Csel. 18,6.

15. Bizony mondom néktek: Az ítélet napján könnyebb lesz a Sodoma és Gomora földjének dolga, mint annak a városnak.

Mát. 11,24., Luk. 20,47.

16. Ímé, én elbocsátlak titeket, mint juhokat a farkasok közé; legyetek azért okosak mint a kígyók, és szelidek mint a galambok.

Luk. 10,3., Róm. 16,19., Eféz. 5,15.

17. De óvakodjatok az emberektől; mert törvényszékekre adnak titeket és az ő gyülekezeteikben megostoroznak titeket;

Mát. 24,9.

18. És helytartók és királyok elé visznek titeket érettem, bizonyságul ő magoknak és a pogányoknak.

Mát. 24,14., Csel. 25,23., Csel. 27,24.

19. De mikor átadnak titeket, ne aggodalmaskodjatok, mi módon vagy mit szóljatok; mert megadatik néktek abban az órában, mit mondjatok.

Márk. 13,11., Luk. 12,11., Luk. 12,12.

20. Mert nem ti vagytok, a kik szóltok, hanem a ti Atyátoknak Lelke az, a ki szól ti bennetek.

1 Kor. 2,4.

21. Halálra adja pedig testvér testvérét, atya gyermekét; támadnak magzatok szülei ellen, és megöletik őket.

22. És gyűlöletesek lesztek, mindenki előtt az én nevemért; de a ki mindvégig megáll, az megtartatik.

Mát. 24,9., Mát. 24,13.

23. Mikor pedig abban a városban üldöznek titeket, szaladjatok a másikba. Mert bizony mondom néktek: be sem járjátok Izráel városait, míg az embernek Fia eljövend.

Mát. 16,28.

24. Nem fölebbvaló a tanítvány a tanítónál, sem a szolga az ő uránál.

Luk. 6,40., Ján. 13,16., Ján. 15,20.

25. Elég a tanítványnak, ha olyan mint a mestere, és a szolga mint az ő Ura. Ha a házigazdát Belzebubnak hívták, mennyivel inkább az ő házanépét?!

Mát. 12,24.

26. Azért ne féljetek tőlök. Mert nincs oly rejtett dolog, a mi napfényre ne jőne; és oly titok, a mi ki ne tudódnék.

Márk. 4,22., Luk. 8,17., Luk. 12,2.

27. A mit néktek a sötétben mondok, a világosságban mondjátok; és a mit fülbe súgva hallotok, a háztetőkről hirdessétek.

28. És ne féljetek azoktól, a kik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik; hanem attól féljetek inkább, a ki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyehennában.

Luk. 12,4., Luk. 12,5., Jak. 4,12.

29. Nemde, két verebecskét meg lehet venni egy kis fillérért? És egy sem esik azok közül a földre a ti Atyátok akarata nélkül!

Luk. 12,6., Luk. 12,7.

30. Néktek pedig még a fejetekek hajszájai is mind számon vannak.

31. Ne féljetek azért; ti sok verebecskénél drágábbak vagytok.

32. Valaki azért vallást tesz én rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt;

33. A ki pedig megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom azt az én mennyei Atyám előtt.

Márk. 8,38., Luk. 9,26., Luk. 12,9.

34. Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássak e földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem hogy fegyvert.

35. Mert azért jöttem, hogy meghasonlást támaszszak az ember és az ő atyja, a leány és az ő anyja, a meny és az ő napa közt;

36. És hogy az embernek ellensége legyen az ő házanépe.

Mik. 7,6., Luk. 12,51., Luk. 12,53.

37. A ki inkább szereti atyját és anyját, hogynem engemet, nem méltó én hozzám; és a ki inkább szereti fiát és leányát, hogynem engemet, nem méltó én hozzám.

5 Móz. 33,9., Luk. 14,26., Luk. 14,27.

38. És a ki föl nem veszi az ő keresztyét és úgy nem követ engem, nem méltó én hozzám.

Mát. 16,24., Mát. 16,25., Márk. 8,34., Luk. 9,23., Luk. 14,27.

39. A ki megtalálja az ő életét, elveszti azt; és a ki elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt.

Mát. 16,25., Márk. 8,35., Luk. 9,24., Luk. 17,33., Ján. 12,25.

40. A ki titeket befogad, engem fogad be; és a ki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött.

Mát. 18,5., Luk. 9,48., Ján. 13,20.

41. A ki befogadja a prófétát próféta nevében, prófétának jutalmát veszi; és aki befogadja az igazat igaznak nevében, igaznak jutalmát veszi;

42. És a ki inni ad egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet tanítvány nevében, bizony mondom néktek, el nem veszheti jutalmát.

Mát. 25,40., Márk. 9,41.

11.

1. És lőn, mikor elvégezte Jézus a tizenkét tanítványnak adott utasítást, elméne onnan, hogy tanítson és prédikáljon azoknak városaiban.

2. János pedig, mikor meghallotta a fogságban a Krisztus cselekedeteit, elküldvén kettőt az ő tanítványai közül,

Mát. 14,3., Luk. 7,18., Luk. 7,25.

3. Monda néki: Te vagy-é az, a ki eljövendő, vagy mást várjunk?

Malak. 3,1.

4. És felelvén Jézus, monda nékik: Menjetek el és jelentsétek Jánosnak, a miket hallotok és láttok:

5. A vakok látnak, és a sánták járnak; a poklosok megtisztulnak és a siketek hallanak; a halottak föltámadnak, és a szegényeknek evangéliom hirdettetik;

Ésa. 35,5., Ésa. 35,6., Ésa. 61,1.

6. És boldog, a ki én bennem meg nem botránkozik.

Mát. 13,57., Mát. 26,31.

7. Mikor pedig azok elmentek vala, szólni kezde Jézus a sokaságnak Jánosról: Mit látni mentetek ki a pusztába? Nádszálat-é, a mit a szél hajtogat?

Mát. 3,1., Mát. 3,5.

8. Hát mit látni mentetek ki? Puha ruhába öltözött embert-é? Ímé a kik puha ruhákat viselnek, a királyok palotáiban vannak.

9. Hát mit látni mentetek ki? Prófétát-é? Bizony, mondom néktek, prófétánál is nagyobbat!

Luk. 1,76.

10. Mert ő az, a kiről meg van írva: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád előtt, a ki megkészíti előtted a te útadat.

Malak. 3,1.

11. Bizony mondom néktek: az asszonyoktól szülöttek között nem támadott nagyobb Keresztelő Jánosnál; de a ki legkisebb a mennyeknek országában, nagyobb nálánál.

Mát. 13,17.

12. A Keresztelő János idejétől fogva pedig mind mostanig erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt.

Luk. 16,16., Luk. 13,24.

13. Mert a próféták mindnyájan és a törvény Jánosig prófétáltak vala.

14. És, ha be akarjátok venni, Illés ő, a ki eljövendő vala.

Malak. 4,5., Mát. 17,10., Mát. 17,13.

15. A kinek van füle a hallásra, hallja.

16. De kihez hasonlítsam ezt a nemzetséget? Hasonlatos a gyermekekhez, a kik a piacon ülnek, és kiáltoznak az ő társaiknak,

17. És ezt mondják: Sípoltunk néktek, és nem tánczoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok.

18. Mert eljött János, a ki sem eszik, sem iszik, és azt mondják: Ördög van benne.

Mát. 3,4.

19. Eljött az embernek Fia, a ki eszik és iszik, és ezt mondják: Ímé a nagy étü és részeges ember, a vámszedők és bűnösök barátja! És igazoltáték a bölcsesség az ő fiaitól.

Mát. 9,14., Mát. 9,15.

20. Ekkor elkezdé szemökre háyni ama városoknak, a melyekben legtöbb csodái lőnek, hogy nem tértek vala meg:

21. Jaj néked Korazin! Jaj néked Bethsaida! Mert ha Tirusban és Sidonban történnek vala azok a csodák, a melyek bennetek lőnek, rég megtértek volna gyászruhában és hamuban.

Luk. 10,12., Luk. 10,15., Jón. 3,6.

22. De mondom néktek: Tirusnak és Sidonnak könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogynem néktek.

23. Te is Kapernaum, a ki az égig felmagasztaltattál, a pokolig fogsz megaláztatni; mert ha Sodomában történnek vala azok a csodák, a melyek te benned lőnek, mind e mai napig megmaradt volna.

Mát. 4,13., Mát. 8,5., Mát. 9,1.

24. De mondom néktek, hogy Sodoma földének könnyebb dolga lesz az ítélet napján, hogynem néked.

Mát. 10,15.

25. Abban az időben szólván Jézus, monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és az értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted.

Luk. 10,21., 1 Kor. 1,26., 1 Kor. 1,29.

26. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted.

27. Mindent nékem adott át az én Atyám, és senki sem ismeri a Fiút, csak az Atya; az Atyát sem ismeri senki, csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni.

Mát. 28,18., Luk. 10,22., Ján. 3,35., Ján. 17,2., Fil. 2,9.

28. Jőjjetek én hozzám mindnyájan, a kik megfáradtatok és megterhelttetek, és én megnyugosztlak titeket.

Mát. 12,20., Jer. 31,25.

29. Vegyétek föl magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelid és alázatos szívű vagyok: és nyugalmat találtok a ti lelkeiteknek.

30. Mert az én igám gyönyörűség, és az én terhem könnyű.

Ján. 5,3.

12.

1. Abban az időben a vetéseken át haladt Jézus szombatnapon; tanítványai pedig megéheztek, és kezdték a kalászatokat tépni és enni.

5 Móz. 23,26.

2. Látván pedig ezt a farizeusok, mondának néki: Ímé a te tanítványaid azt cselekszik, a mit nem szabad szombatnapon cselekedni.

2 Móz. 20,10.

3. Ő pedig monda nékik: Nem olvastátok-é, mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett vala ő és a kik vele valának?

1 Sám. 21,7.

4. Hogyan ment be az Isten házába, és ette meg a szentelt kenyereket, a melyeket nem vala szabad megennie néki, sem azoknak, a kik ő vele valának, hanem csak a papoknak?

1 Sám. 21,5., 1 Sám. 21,7., 3 Móz. 24,5., 3 Móz. 24,9.

5. Vagy nem olvastátok-é a törvényben, hogy szombatnapon megtörik a papok a szombatot a templomban és nem vétkeznek?

4 Móz. 28,9.

6. Mondom pedig néktek, hogy a templomnál nagyobb van itt.

7. Ha pedig tudnátok, mi ez: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot, nem kárhoztattátok volna az ártatlanokat.

Hós. 6,6., Mát. 9,13.

8. Mert a szombatnak is Ura az embernek Fia.

9. És távozván onnan, méne az ő zsinagógájukba.

10. És ímé, vala ott egy elszáradt kezű ember. És megkérdeék őt, mondván: Ha szabad-é szombatnapon gyógyítani? hogy vádolhassák őt.

Luk. 14,3.

11. Ő pedig monda nékik: Kicsoda közületek az az ember, a kinek van egy juha, és ha az szombatnapon a verembe esik, meg nem ragadja és ki nem vonja azt?

Luk. 13,15., Luk. 14,5.

12. Mennyivel drágább pedig az ember a juhnál! Szabad tehát szombatnapon jót cselekedni.

Luk. 14,5.

13. Akkor monda annak az embernek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá, és olyan éppé lőn, mint a másik.

14. A farizeusok pedig kimenvén, tanácsot tartának ellene, hogyan veszíthetnék el őt.

Ján. 5,16.

15. Jézus pedig észrevévén ezt, eltávozék onnan. És követé őt nagy sokaság, és ő meggyógyítja vala mindnyájokat;

Márk. 3,7., Márk. 3,12.

16. És megfenyegeté őket, hogy őt ismertté ne tegyék;

Mát. 8,4.

17. Hogy beteljesedjék Ésaías próféta mondása, a ki így szólt:

Ésa. 42,1., Ésa. 42,4.

18. Ímé az én szolgám, a kit választottam; az én szerelmesem, a kiben az én lelkem kedvét lel; lelkemet adom ő belé, és ítéletet hirdet a pogányoknak.

Mát. 3,17.

19. Nem verseng, és nem kiált; az utczákon senki nem hallja szavát.

20. A megrepedezett nádat nem töri el, és a pislogó gyertyabelet nem oltja ki, mígnem diadalomra viszi az ítéletet.

21. És az ő nevében reménykednek majd a pogányok.

22. Akkor egy vak és néma ördögöst hoztak ő eléje; és meggyógyítá azt, annyira, hogy a vak és néma mind beszél, mind lát vala.

Mát. 9,34., Márk. 3,22., Márk. 3,30., Luk. 11,14., Luk. 11,26., Luk. 11,29., Luk. 11,32.

23. És elálmélkodék az egész sokaság, és monda: Vajjon nem ez-é Dávidnak ama Fia?

24. A farizeusok pedig ezt hallván, mondának: Ez nem úzi ki az ördögöket, hanemha Belzebubbal, az ördögök fejedelmével.

Mát. 9,34.

25. Jézus pedig, tudva az ő gondolataikat, monda nékik: Minden ország a mely magával meghasonlik, elpusztul; és egy város vagy háznép sem állhat meg, a mely meghasonlik magával.

26. Ha pedig a Sátán a Sátánt úzi ki, önmagával hasonlott meg; mimódon állhat meg tehát az ő országa?

27. És ha én Belzebub által úzom ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által úzik ki? Azért ők magok lesznek a ti bíráitok.

28. Ha pedig én Istennek Lelke által úzom ki az ördögöket, akkor kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa.

1 Ján. 3,8.

29. Avagy mi módon mehet be valaki a hatalmasnak házába és rabolhatja el annak kincseit, hanemha megkötözi előbb a hatalmast és akkor rabolja ki annak házáat?

Ésa. 49,24.

30. A ki velem nincsen, ellenem van; és a ki velem nem gyűjt, tékozol.

Márk. 9,40., Luk. 9,50.

31. Azt mondom azért néktek: Minden bűn és káromlás megbocsáttatik az embereknek; de a Lélek káromlása nem bocsáttatik meg az embereknek.

Zsid. 6,4., Zsid. 6,6., Zsid. 10,26., 1 Ján. 5,16.

32. Még a ki az ember Fia ellen szól, annak is megbocsáttatik; de a ki a Szent Lélek ellen szól, annak sem ezen, sem a más világon meg nem bocsáttatik.

Márk. 3,29., Luk. 12,10., 1 Tim. 1,13.

33. Vagy legyetek jó fák, és teremjete jó gyümölcsöt, vagy legyetek romlott fák, és teremjete romlott gyümölcsöt; mert gyümölcséről ismerik meg a fát.

Mát. 7,17.

34. Mérgező kígyóknak fajzatai, mi módon szólhattok jókat, holott gonoszak vagytok? Mert a szívnek teljességéből szól a száj.

35. A jó ember az ő szívének jó kincseiből hozza elő a jókat; és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincseiből hozza elő a gonoszokat.

36. De mondom néktek: Minden hivalkodó beszédért, a mit beszélnek az emberek, számot adnak majd az ítélet napján.

37. Mert a te beszédidből ismertétel igaznak, és a te beszédidből ismertétel hamisnak.
38. Ekkor felelének néki némelyek az írástudók és farizeusok közül, mondván: Mester, jelt akarnánk látni te tőled.

Mát. 16,1.

39. Ő pedig felelvén, monda nékik: E gonosz és parázna nemzetség jelt kíván; és nem adatik jel néki, hanemha Jónás prófétának jele.

Márk. 8,12., Luk. 11,29.

40. Mert a miképen Jónás három éjjel és három nap volt a czethal gyomrában, azonképen az embernek Fia is három nap és három éjjel lesz a föld gyomrában.

Jón. 2,12.

41. Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel ezzel a nemzetséggel, és kárhozzatják ezt: mivelhogy ők megtértek a Jónás prédikálására; és ímé nagyobb van itt Jónásnál.

Luk. 11,32., Jón. 3,5.

42. Délnek királyné asszonya felkél majd az ítéletkor e nemzetséggel együtt, és kárhozzatja ezt: mert ő eljött a földnek széléről, hogy hallhassa a Salamon böcsességét; és ímé, nagyobb van itt Salamonnál.

Luk. 11,31., 1 Kir. 10,1., 1 Kir. 10,10.

43. Mikor pedig a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresve, és nem talál:

Luk. 11,24., Luk. 11,26.

44. Akkor ezt mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem. És oda menvén, üresen, kisöpörve és fölékesítve találja azt.

45. Akkor elmegy és vesz maga mellé más hét lelket, gonoszabbakat ő magánál, és bemenvén, ott lakoznak; és ennek az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél. Így lesz ezzel a gonosz nemzetséggel is.

2 Pét. 2,20.

46. Mikor pedig még szóla a sokaságnak, ímé az ő anyja és az ő testvérei állanak vala odakünn, akarván ő vele szólni.

Mát. 13,55.

47. És monda néki valaki: Ímé a te anyád és testvéreid odakünn állanak, és szólni akarnak veled.

48. Ő pedig felelvén, monda a hozzá szólónak: Kicsoda az én anyám; és kik az én testvéreim?

Luk. 2,49.

49. És kinyujtván kezét az ő tanítványaira, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim!

50. Mert a ki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem fitestvérem, nőtestvérem és anyám.

Róm. 8,29.

13.

1. Azon a napon kimenvén Jézus a házból, leüle a tenger mellett.

2. És nagy sokaság gyülekezék ő hozzá, annyira, hogy ő a hajóba méne leülni; az egész sokaság pedig a parton áll vala.

3. És sokat beszéle nékik példázatokban, mondván: Ímé kiméne a magvető vetni,

Márk. 4,1., Márk. 4,20., Luk. 8,4., Luk. 8,15.

4. És a mikor ő vet vala, némely mag az útfélre esék; és eljövén a madarak, elkapdosák azt.

5. Némely pedig a köves helyre esék, a hol nem sok földje vala; és hamar kikele, mivelhogy nem vala mélyen a földben.

6. De mikor a nap felkelt, elsüle; és mivelhogy gyökere nem vala, elszáradott.

7. Némely pedig a tövisek közé esék, és a tövisek felnevekedvén, megfojták azt.

8. Némely pedig a jó földbe esék, és gyümölcsöt terme, némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit.

9. A kinek van füle a hallásra, hallja.

10. A tanítványok pedig hozzámenvén, mondanak néki: Miért szólasz nékik példázatokban?

11. Ő pedig felelvén, monda nékik: Mert néktek megadatott, hogy érthessétek a mennyek országának titkait, ezeknek pedig nem adatott meg.

12. Mert a kinek van, annak adatik, és bővölködik; de a kinek nincs, az is elvétetik tőle, a mije van.

Mát. 25,29., Márk. 4,25., Luk. 8,18., Luk. 19,26.

13. Azért szólok velök példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek.

14. És beteljesedék rajtok Ésaías jövendölése, a mely ezt mondaj: Hallván halljatok, és ne értsetek; és látván lássatok, és ne ismerjeteik:

Ésa. 6,9., Ésa. 6,10.

15. Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták; hogy valami módon ne lássanak szemeikkel, és ne halljanak füleikkel, és ne értsenek szívükkel, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.

16. A ti szemeitek pedig boldogok, hogy látnak; és a ti füleitek, hogy hallanak.

Luk. 10,23., Luk. 10,24.

17. Mert bizony mondom néktek, hogy sok próféta és igaz kívánta látni, a miket ti láttok, és nem látták; és hallani, a miket ti hallotok, és nem hallották.

18. Ti halljátok meg azért a magvető példázatát.

19. Ha valaki hallja az ígét a mennyeknek országáról és nem érti, eljő a gonosz és elkapja azt, a mi annak szívébe vettetett vala. Ez az, a mely az útfélre esett.

20. A mely pedig a köves helyre esett, ez az, a ki hallja az ígét, és mindjárt örömmel fogadja;

21. De nincs gyökere benne, hanem csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás vagy üldözés támad az íge miatt, azonnal megbotránkozik.

22. A mely pedig a tövisek közé esett, ez az, a ki hallja az ígét, de e világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az ígét, és gyümölcsöt nem terem.

Mát. 6,19., Mát. 6,34., 1 Tim. 6,9.

23. A mely pedig a jó földbe esett, ez az, a ki hallja és érti az ígét; a ki gyümölcsöt is terem, és terem némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harmincz annyit.

24. Más példázatot is adott eléjük, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa az emberhez, a ki az ő földébe jó magot vetett;

Mát. 13,36., Mát. 13,43.

25. De mikor az emberek alusznak vala, eljőve az ő ellensége és konkolyt vete a búza közé, és elméne.

26. Mikor pedig felnevekedék a vetés, és gyümölcsöt terme, akkor meglátszék a konkoly is.

27. A gazda szolgálai pedig előállván, mondának néki: Uram, avagy nem tiszta magot vetettél-e a te földedbe? honnan van azért benne a konkoly?

28. Ő pedig monda nékik: Valamely ellenség cselekedte azt. A szolgálak pedig mondának néki: Akarod-e tehát, hogy elmenvén, összeszedjük azokat?

29. Ő pedig monda: Nem. Mert a mikor összeszeditek a konkolyt, azzal együtt netalán a búzát is kiszaggatjátok.

30. Hagyjátok, hogy együtt nőjön mind a kettő az aratásig, és az aratás idején azt mondom majd az aratóknak: Szedjétek össze először a konkolyt, és kössétek kévékbe, hogy megégessétek; a búzát pedig takarítsátok az én csűrömbe.

Mát. 3,12.

31. Más példázatot is adott eléjük, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa a mustármaghoz, a melyet vévén az ember, elvete az ő mezejében;

Márk. 4,31., Luk. 13,19.

32. A mely kisebb ugyan minden magnál; de a mikor felnő, nagyobb a veteményeknél, és fává lesz, annyira, hogy reá szállanak az égi madarak, és fészket raknak ágain.

33. Más példázatot is mondott nékik: Hasonlatos a mennyeknek országa a kovászhoz, a melyet vévén az asszony, három mércze lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele.

Luk. 13,20., Luk. 13,21.

34. Mind ezeket példázatokban mondá Jézus a sokaságnak, és példázat nélkül semmit sem szóla nékik,

Márk. 4,33., Márk. 4,34.

35. Hogy beteljék a mit a próféta szólott, mondván: Megnyitom az én számat példázatokra; és kitárom, amik e világ alapítása óta rejtve valának.

Zsolt. 78,2.

36. Ekkor elbocsátván a sokaságot, beméne Jézus a házba. És az ő tanítványai hozzáménének, mondván: Magyarázd meg nekünk a szántó föld konkolyáról való példázatot.

Mát. 13,24., Mát. 13,30.

37. Ő pedig felelvén monda nékik: A ki a jó magot veti, az az embernek Fia;

38. A szántó föld pedig a világ; a jó mag az Isten országának fiai; a konkoly pedig a gonoszok fiai.

39. Az ellenség pedig, a ki a konkolyt vetette, az ördög; az aratás pedig a világ vége; az aratók pedig az angyalok.

40. A miképen azért összegyűjtik a konkolyt és megegetik: akképen lesz a világnak végén.

41. Az embernek Fia elküldi az ő angyalait, és az ő országából összegyűjtik a botránkozásokat mind, és azokat is, a kik gonoszságot cselekesznek,

Mát. 25,31., Mát. 25,46.

42. És bevetik őket a tüzes kemenczébe: ott lészen sírás és fogcsikorgatás.

Mát. 8,12.

43. Akkor az igazak fénylenek, mint a nap, az ő Atyjoknak országában. A kinek van füle a hallásra, hallja.

Dán. 12,3.

44. Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a szántóföldben elrejtett kincshez, a melyet megtalálván az ember, elrejté azt; és a felett való örömében elmegy és eladván mindenét a mije van, megveszi azt a szántóföldet.

Mát. 19,29., Luk. 14,33., Fil. 3,7.

45. Ismét hasonlatos a mennyeknek országa a kereskedőhöz, a ki igazgyöngyöket keres;

46. A ki találván egy drágagyöngyre, elméne, és mindenét eladván a mije volt, megvevé azt.

Péld. 8,10., Péld. 8,11.

47. Szintén hasonlatos a mennyeknek országa a tengerbe vetett gyalomhoz, a mely mindenféle fajtát összefogott;

Mát. 22,9., Mát. 22,10.

48. Melyet, minekutána megtelt, a partra vontak a halászok, és leülvén, a jókat edényekbe gyűjtötték, a hitványakat pedig kihányták.

49. Így lesz a világ végén is: Eljönnek majd az angyalok, és kiválasztják a gonoszokat az igazak közül.

Mát. 25,32.

50. És a tüzes kemenczébe vetik őket; ott lészen sírás és fogcsikorgatás.

51. Monda nékik Jézus: Megértették-é mindezeket? Mondának néki: Megértettük Uram.

52. Ő pedig monda nékik: Annakokáért minden írástudó, a ki a mennyeknek országa felől megtanított, hasonlatos az olyan gazdához, a ki őt és újat hoz elő az ő éléstárából.

53. És lőn, a mikor elvégzé Jézus ezeket a példázatokat, elméne onnan.

54. És hazájába érve, tanítja vala őket az ő zsinagógájukban, annyira, hogy álmélnakodnak és ezt mondják vala: Honnét van ebben ez a bölcsesség és az erők?

55. Nem ez-é amaz ácsmesternek fia? Nem az ő anyját hívják-é Máriának, és az ő testvéreit Jakabnak, Józsnak, Simonnak és Júdásnak?

56. És az ő nőtestvérei is nem mind minálunk vannak-é? Honnét vannak tehát ennél mindezek?

Ján. 7,15., Ján. 7,52.

57. És megbotránkoznak vala ő benne. Jézus pedig monda nékik: Nincsen próféta tisztesség nélkül, hanem csak az ő hazájában és házában.

Ján. 4,44.

58. Nem is tőn ott sok csodát, az ő hitetlenségök miatt.

14.

1. Abban az időben hírét hallá Heródes negyedes fejedelem Jézusnak,

2. És monda szolgálóinak: Ez ama Keresztelő János; ő támadt fel a halálból, és azért működnek benne az erők.

Márk. 6,14., Márk. 6,17., Márk. 6,30., Luk. 9,7., Luk. 9,9.

3. Mert Heródes elfogatta vala Jánost, és megkötöztetvén, tömlöczbe vetette vala Heródiásért, az ő testvérenek, Fülöpnek feleségéért.

Mát. 11,2.

4. Mert ezt mondja vala néki János: Nem szabad néked ővele élned.

3 Móz. 18,16.

5. De mikor meg akarta öletni, félt a sokaságtól, mert mint egy prófétát úgy tartják vala őt.

Mát. 21,26.

6. Hanem mikor a Heródes születése napját ünnepelték, tánczola a Heródiás leánya ő előttük, és megtetszék Heródesnek;

7. Azért esküvéssel fogadá, hogy a mit kér, megadja néki.
8. A leány pedig, anyja rábeszélésére, monda: Add ide nékem egy tálban a Keresztelő János fejét.
9. És megszorodék a király, de esküjéért és a vendégek miatt parancsolá, hogy adják oda.
10. És elküldvén, fejét véteté Jánosnak a tömlöczben.
11. És előhozák az ő fejét egy tálban, és adák a leánynak; az pedig vivé az ő anyjának.
12. És előjövén az ő tanítványai, elvivék a testet, és eltemeték azt; és elmenvén, megjelenték Jézusnak.
13. És mikor ezt meghallotta Jézus, elméne onnét hajón egy pusztá helyre egyedül. A sokaság pedig ezt hallva, gyalog követé őt a városokból.
14. És kimenvén Jézus, láta nagy sokaságot, és megszáná őket, és azoknak betegeit meggyógyítá.

Mát. 9,36.

15. Mikor pedig estveledék, hozzá menének az ő tanítványai, mondván: Pusztá hely ez, és az idő már elmúlt; bocsásd el a sokaságot, hogy menjenek el a falvakba és vegyenek magoknak eleséget.
16. Jézus pedig monda nékik: Nem szükség elmenniök; adjatok nékik ti enniök.
17. Azok pedig mondanak néki: Nincsen itt, csupán öt kenyérünk és két halunk.
18. Ő pedig monda: Hozzátok azokat ide hozzám.
19. És mikor megparancsolá a sokaságnak, hogy üljenek le a fűre, vevé az öt kenyeret és két halat, és szemeit az égbe emelvén, hálákat ada; és megszegvén a kenyereket, adá a tanítványoknak, a tanítványok pedig a sokaságnak.
20. És mindnyájan evének, és meglegedének; és felszedék a maradék darabokat, tizenkét teli kosárral.

2 Kir. 4,44.

21. A kik pedig ettek vala, mintegy ötezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.
22. És mindjárt kényszeríté Jézus az ő tanítványait, hogy szálljanak a hajóba és menjenek át előre a túlsó partra, míg ő elbocsátja a sokaságot.
23. És a mint elbocsátá a sokaságot, felméne a hegyre, magánosan imádkozni. Mikor pedig beestveledék, egyedül vala ott.

Luk. 6,12., Luk. 9,18.

24. A hajó pedig immár a tenger közepén vala, a haboktól háborgattatva; mivelhogy a szél szembe fújt vala.
25. Az éjszaka negyedik részében pedig hozzájuk méne Jézus, a tengeren járván.
26. És mikor látták a tanítványok, hogy ő a tengeren jára, megrémülének, mondván: Ez kísértet; és a félelem miatt kiáltozának.

Luk. 24,37.

27. De Jézus azonnal szóla hozzájuk, mondván: Bízhatok; én vagyok, ne féljete!
28. Péter pedig felelvén néki, monda: Uram, ha te vagy, parancsolj, hogy hozzád mehessek a vizeken.
29. Ő pedig monda: Jövel! És Péter kiszállván a hajóból, jár vala a vizeken, hogy Jézushoz menjen.
30. De látva a nagy szelet, megrémüle; és a mikor kezd vala merülni, kiálta, mondván: Uram, tarts meg engem!
31. Jézus pedig azonnal kinyújtván kezét, megragadá őt, és monda néki: Kicsinyhitű, miért kételkedél?

Mát. 8,26.

32. És a mikor beléptek a hajóba, elállt a szél.
33. A hajóban levők pedig hozzámenvén: leborulának előtte, mondván: Bizony, Isten Fia vagy!
34. És általkelvén, eljutának Genezáret földére.
35. És mikor megismerték őt annak a helynek lakosai, szétküldének abba az egész környékbe, és minden beteget hozzá hozának;
36. És kérik vala őt, hogy csak az ő ruhájának peremét illethessék. És a kik illeték vala, mindnyájan meggyógyulának.

Mát. 9,21., Luk. 6,19.

15.

1. Akkor írástudók és farizeusok jőnek vala Jézushoz, Jeruzsálemből, mondván:
2. Miért hágják át a te tanítványaid a vének rendeléseit? Mert nem mossák meg a kezeiket, mikor enni akarnak.
3. Ő pedig felelvén monda nékik: Ti meg miért hágjátok át az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által?

5 Móz. 4,2., Luk. 11,38.

4. Mert Isten parancsolta ezt, mondván: Tiszteld atyádat és anyádat, és: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal lakoljon.

2 Móz. 20,12., 2 Móz. 21,17.

5. Ti pedig ezt mondjátok: A ki atyjának vagy anyjának ezt mondja: Templomi ajándék az, a mivel megsegíthetek, az olyan akár ne is tisztelje az ő atyját vagy anyját.

6. És erőtelenné tettétek az Isten parancsolatját a ti rendelkezéseitek által.

7. Képmutatók, igazán prófétált felőletek Ésaías, mondván:

Ésa. 29,13.

8. Ez a nép szájával közelget hozzám, és ajkával tisztel engemet; szíve pedig távol van tőlem.

9. Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai.

10. És előszólván a sokaságot, monda nékik: Halljátok és értsétek meg:

11. Nem az fertőzteti meg az embert, a mi a szájon bemegegy, hanem a mi kijön a szájból, az fertőzteti meg az embert.

1 Tim. 4,4., Mát. 12,34.

12. Akkor hozzájárulván az ő tanítványai, mondának néki: Tudod-é, hogy a farizeusok e beszédet hallván, megbotránkoztak?

13. Ő pedig felelvén monda: Minden plánta, a melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik.

14. Hagyjátok őket; vakoknak vak vezetői ők: ha pedig vak vezet a vakot, mind a ketten a verembe esnek.

Mát. 23,24., Luk. 6,39., Róm. 2,19.

15. Péter pedig felelvén, monda néki: Magyarázd meg nekünk ezt a példázatot.

16. Jézus pedig monda: Ti is értelem nélkül vagytok-é még?

17. Mégsem értitek-é, hogy minden, a mi a szájon bemegegy, a gyomorba jut, és az árnyékszékbe vettetik?

18. A mik pedig a szájból jönnek ki, a szívből származnak, és azok fertőztetik meg az embert.

19. Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanubizonyosságok, káromlások.

1 Móz. 8,21.

20. Ezek fertőztetik meg az embert; de a mosdatlan kézzel való evés nem fertőzteti meg az embert.

21. És elmenvén onnét Jézus, Tirus és Sidon vidékeire tére.

22. És ímé egy kananeus asszony jöven ki abból a tartományból, kiált vala néki: Uram, Dávidnak fia, könyörülj rajtam! az én leányom az ördögtől gonoszul gyötörtetik.

23. Ő pedig egy szót sem felele néki. És az ő tanítványai hozzá menvén, kéri vala őt, mondván: Bocsásd el őt, mert utánunk kiált.

24. Ő pedig felelvén, monda: Nem küldettem, csak az Izráel házának elveszett juhaihoz.

Mát. 10,6.

25. Az asszony pedig odaérvén, leborula előtte, mondván: Uram, légy segítségül nékem!

26. Ő pedig felelvén, monda: Nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni.

27. Az pedig monda: Úgy van, Uram; de hiszen az ebek is esznek a morzsalékokból, a mik az ő uroknak asztaláról aláhullanak.

28. Ekkor felelvén Jézus, monda néki: Óh asszony, nagy a te hited! Legyen néked a te akaratod szerint. És meggyógyula az ő leánya attól a pillanattól fogva.

Mát. 8,10., Mát. 8,13.

29. És onnét távozva, méne Jézus a Galilea tengere mellé; és felmenvén a hegyre, ott leüle.

Márk. 7,31.

30. És nagy sokaság megy vala hozzá, vivén magokkal sántákat, vakokat, némákat, csonkákat és sok egyebeket, és odahelyezék őket a Jézus lábai elé; és meggyógyítá őket,

31. Úgy hogy a sokaság álmélkodik vala, látván, hogy a némák beszélnek, a csonkák megépülnek, a sánták járnak, a vakok látnak: és dicsőíték Izráel Istenét.

Márk. 7,37.

32. Jézus pedig előszólván az ő tanítványait, monda: Szánakozom e sokaságon, mert három napja immár, hogy velem vannak, és nincs mit enniök. Éhen pedig nem akarom őket elbocsátani, hogy valamiképen ki ne dőljenek az úton.

Mát. 14,14., Márk. 8,1., Márk. 8,10.

33. És mondának néki az ő tanítványai: Honnét volna e pusztában annyi kenyerünk, hogy megelégtünk ily nagy sokaságot?

34. És monda nékik Jézus: Hány kenyereket van? Ők pedig mondának: Hét, és néhány halunk.
35. És parancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földön.
36. És vevén a hét kenyeret és a halakat, és hálákat adván, megtöré, és adá az ő tanítványainak, a tanítványok pedig a sokaságnak.
37. És mindnyájan evének, és megelégedének; és fölszedék a maradék darabokat hét teli kosárral.
38. A kik pedig ettek vala, négyezeren valának férfiak, asszonyokon és gyermekeken kívül.
39. És elbocsátván a sokaságot, beszálla a hajóba, és elméne Magdala hatáiraiba.

16.

1. És hozzá menvén a farizeusok és sadduceusok, kísértvén, kérék őt, hogy mutasson nékik mennyei jelt.
Mát. 12,38.
2. Ő pedig felelvén, monda nékik: Mikor estveledik, azt mondjátok: Szép idő lesz; mert veres az ég.
Luk. 12,54., Mat. 12,56.
3. Reggel pedig: Ma zivatar lesz; mert az ég borús és veres. Képmutatók, az ég ábrázatját meg tudjátok ítélni, az idő jeleit pedig nem tudjátok?
Mát. 11,4.
4. E gonosz és parázna nemzetség jelt kíván; és nem adatik néki jel, hanemha a Jónás prófétának jele. És ott hagyván őket, elméne.
Mát. 12,39., Mat. 12,40.
5. És az ő tanítványai a tulsó partra menvén, elfelejtettek kenyeret vinni magukkal.
6. Jézus pedig monda nékik: Vigyázzatok és őrizkedjétek a farizeusok és sadduceusok kovászatól.
Márk. 8,15., Luk. 12,1.
7. Ők pedig tanakodnak vala maguk között, mondván: Nem hoztunk kenyeret magunkkal.
8. Jézus pedig megértvén ezt, monda nékik: Mit tanakodtok magatok között oh kicsinyhitűek, hogy kenyeret nem hoztatok magatokkal?!
Mát. 6,30.
9. Mégsem értitek-é, nem is emlékeztek-é az ötezernek öt kenyérére, és hogy hány kosárt töltöttetek meg?
Mát. 14,17., Mat. 14,21.
10. Sem a négyezernek hét kenyérére, és hogy hány kosárt töltöttetek meg?
Mát. 15,34., Mat. 15,38.
11. Hogyan nem értitek, hogy nem kenyérről mondtam néktek, hogy őrizkedjétek a farizeusok és sadduceusok kovászatól?
12. Ekkor értették meg, hogy nem arról szólott, hogy a kenyér kovászatól, hanem hogy a farizeusok és sadduceusok tudományától őrizkedjenek.
13. Mikor pedig Jézus Czézárea Filippi környékére méne, megkérde tanítványait, mondván: Engemet, embernek Fiát, kinek mondanak az emberek?
Márk. 8,27., Márk. 8,30., Luk. 9,18., Luk. 9,21.
14. Ők pedig mondának: Némelyek Keresztelő Jánosnak, mások Illésnek; némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül.
Mát. 14,2., Mat. 17,10.
15. Mondta nékik: Ti pedig kinek mondotok engem?
16. Simon Péter pedig felelvén, monda: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.
Ján. 6,6., Ján. 6,9.
17. És felelvén Jézus, monda néki: Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert nem test és vér jelentette ezt meg néked, hanem az én mennyei Atyám.
Gal. 1,15., Gal. 1,16.
18. De én is mondom néked, hogy te Péter vagy, és ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem vesznek rajta diadalmat.
Ján. 1,42., Eféz. 2,20.
19. És néked adom a mennyek országának kulcsait; és a mit megkötsz a földön, a mennyekben is kötve lészen; és a mit megoldasz a földön, a mennyekben is oldva lészen.
Mát. 18,18.
20. Akkor megparancsolá tanítványainak, hogy senkinek se mondják, hogy ő a Jézus Krisztus.

Mát. 17,9., Márk. 8,30., Luk. 9,21.

21. Ettől fogva kezdé Jézus jelenteni az ő tanítványainak, hogy néki Jeruzsálembe kell menni, és sokat szenvedni a vénektől és a főpapoktól és az írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon föltámadni.

Mát. 17,22., Mát. 20,18., Márk. 8,31., Márk. 9,31., Márk. 10,33., Luk. 9,22., Luk. 17,25., Luk. 24,7., Mát. 12,40., Ján. 2,19.

22. És Péter előfogván őt, kezdé feddeni, mondván: Mentsen Isten, Uram! Nem eshetik ez meg te véled.

23. Ő pedig megfordulván, monda Péternek: Távozz tőlem Sátán; bántásomra vagy nékem; mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.

24. Ekkor monda Jézus az ő tanítványainak: Ha valaki jőni akar én utánam, tagadja meg magát és vegye fel az ő keresztyét, és kövessen engem.

Márk. 8,34., Luk. 9,23., Mát. 10,38., Mát. 10,39.

25. Mert a ki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; a ki pedig elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt.

Mát. 10,39., Márk. 8,35., Luk. 9,24., Luk. 17,33., Ján. 12,25.

26. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de az ő lelkében kárt vall? Avagy micsoda váltságot adhat az ember az ő lelkéért?

Márk. 8,36., Luk. 9,25.

27. Mert az embernek Fia eljő az ő Atyjának dicsőségében, az ő angylaival; és akkor megfizet mindenkinek az ő cselekedete szerint.

Róm. 2,6.

28. Bizony mondom néktek: Azok között, a kik itt állanak, vannak némelyek, a kik nem kóstolják meg a halált a míg meg nem látják az embernek Fiát eljőni az ő országában.

Márk. 9,1., Mát. 10,23.

17.

1. És hat nap mulva magához vevé Jézus Pétert, Jakabot és ennek testvérét Jánost, és felvivé őket magokban egy magas hegyre.

Márk. 9,2., Márk. 9,13., Luk. 9,28., Luk. 9,36.

2. És elváltozék előttök, és az ő orczája ragyog vala, mint a nap, ruhája pedig fehér lón, mint a fényesség.

2 Pét. 1,16., 2 Pét. 1,18.

3. És ímé megjelenék ő nékik Mózes és Illés, a kik beszélnek vala ő vele.

4. Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Uram, jó nékünk itt lennünk. Ha akarod, építsünk itt három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.

5. Mikor ő még beszél vala, ímé, fényes felhő borítá be őket; és ímé szózat lón a felhőből, mondván: Ez az én szerelmes Fiam, a kiben én gyönyörködöm: őt hallgassátok.

Mát. 3,17.

6. És a tanítványok a mint ezt hallák, arcra esének és igen megrémülének.

7. Jézus pedig hozzájuk menvén, illeté őket, és monda: Keljetek fel és ne féljetek!

8. Mikor pedig szemeiket fölemelék, senkit sem látának, hanem csak Jézust egyedül.

9. És mikor a hegyről alájövének, megparancsolá nékik Jézus, mondván: Senkinek se mondjátok el a mit láttatok, míg fel nem támadt az embernek Fia a halálból.

Mát. 16,20.

10. És megkérdezék őt az ő tanítványai, mondván: Miért mondják tehát az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljőnie?

Mát. 11,14., Malak. 4,5.

11. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Illés bizony eljő előbb, és mindent helyreállít;

12. De mondom néktek, hogy Illés immár eljött, és nem ismerék meg őt, hanem azt mívelék vele, a mit akarának. Ezenképen az ember Fiának is szenvednie kell majd ő tőlük.

Mát. 14,9., Mát. 14,10.

13. Ekkor megértették a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról szóla nékik.

Luk. 1,17.

14. És mikor a sokasághoz értek, egy ember jöve hozzá, térdre esvén ő előtte,

Márk. 9,14., Márk. 9,29., Luk. 9,37., Luk. 9,42.

15. És mondván: Uram, könyörülj az én fiamon, mert holdkóros és kegyetlenül szenved; mivelhogy gyakorta esik a tűzbe, és gyakorta a vízbe.

16. És elvittem őt a te tanítványaidhoz, és nem tudták őt meggyógyítani.

17. Jézus pedig felelvén, monda: Óh hitetlen és elfajult nemzetség! vajjon meddig leszek veletek? vajjon meddig szenvedlek titeket? Hozzátok őt ide nékem.

5 Móz. 32,5.

18. És megdorgálá őt Jézus, és kiméne belőle az ördög; és meggyógyula a gyermek azon órától fogva.

19. Ekkor a tanítványok magukban Jézushoz menvén, mondának néki: Mi miért nem tudtuk azt kiűzni?

Mát. 10,1.

20. Jézus pedig monda nékik: A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony mondom néktek: Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi sem volna lehetetlen néktek.

Mát. 21,21., Márk. 11,23., Luk. 17,6.

21. Ez a fajzat pedig ki nem megy, hanemha könyörgés és böjtölés által.

22. Mikor pedig Galileában jártak vala, monda nékik Jézus: Az ember Fia emberek kezébe adatik;

Mát. 16,21., Mát. 20,18., Márk. 8,31., Márk. 9,31., Márk. 10,33.

23. És megölik őt, de harmadnapon föltámad. És felettébb megszomorodának.

24. Mikor pedig eljutottak vala Kapernaumba, a két drakma-szedők Péterhez menének és mondának néki: A ti mesteretek nem fizeti-é a két drakmát?

2 Móz. 30,13.

25. Monda: Igen. És mikor beméne a házba, megelőzé őt Jézus, mondván: Mit gondolsz Simon? A föld királyai kiktől szednek vámot vagy adót? a fiaiktól-é, vagy az idegenektől?

26. Monda néki Péter: Az idegenektől. Monda néki Jézus: Tehát a fiak szabadok.

27. De hogy őket meg ne botránkoztassuk, menj a tengerre, vesd be a horgot, és vond ki az első halat, a mely rá akad: és felnyitván a száját, egy státert találsz benne: azt kivévén, add oda nékik én érettem és te éretted.

18.

1. Abban az órában menének a tanítványok Jézushoz, mondván: Vajjon ki nagyobb a mennyeknek országában?

Márk. 9,33., Márk. 9,34., Luk. 9,46., Luk. 22,24.

2. És előhíván Jézus egy kis gyermeket, közéjük állítja vala azt,

3. És monda: Bizony mondom néktek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek mint a kis gyermekek, semmiképen nem mentek be a mennyeknek országába.

Mát. 19,14., Márk. 10,15., Luk. 18,17.

4. A ki azért megalázza magát, mint ez a kis gyermek, az a nagyobb a mennyeknek országában.

5. És a ki egy ilyen kis gyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be.

Mát. 10,40., Mát. 25,40., Luk. 9,48., Márk. 9,37., Ján. 13,20.

6. A ki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, hogy malomkövet kössenek a nyakára, és a tenger mélységébe vessék.

Luk. 17,1., Luk. 17,2.

7. Jaj a világnak a botránkozások miatt! Mert szükség, hogy botránkozások essenek; de jaj annak az embernek, a ki által a botránkozás esik.

Luk. 17,1.

8. Ha pedig a te kezed vagy a te lábad megbotránkoztat téged, vágd le azokat és vesd el magadtól; jobb néked az életre sántán vagy csonkán bemenned, hogynem két kézzel vagy két lábbal vettetned az örök tűzre.

Mát. 5,29., Mát. 5,30.

9. És ha a te szemed botránkoztat meg téged, vágd ki azt és vesd el magadtól; jobb néked félszemmel bemenned az életre, hogynem két szemmel vettetned a gyehenna tüzére.

10. Meglássátok, hogy eme kicsinyek közül egyet is meg ne utáljatok; mert mondom néktek, hogy az ő angyalaik a mennyekben mindenkor látják az én mennyei Atyám orcáját.

Zsid. 1,14.

11. Mert az embernek Fia azért jött, hogy megtartsa, a mi elveszett vala.

Luk. 19,10.

12. Mit gondoltok? Ha valamely embernek száz juha van, és egy azok közül eltévelyedik: vajjon a kilenczvenkilenczet nem hagyja-é ott, és a hegyekre menvén, nem keresi-é azt, a melyik eltévelyedett?

Luk. 15,4.

13. És ha történetesen megtalálja azt, bizony mondom néktek, inkább örvend azon, mint a kilencvenkilenczen, a mely el nem tévelyedett.

14. Ekképen a ti mennyei Atyátok sem akarja, hogy egy is elveszszén e kicsinyek közül.

15. Ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, menj el és dorgáld meg őt négy szem között: ha hallgat rád, megnyerted a te atyádfiát;

3 Móz. 19,17., Luk. 17,3., Gal. 6,1.

16. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egyet vagy kettőt, hogy két vagy három tanú vallomásával erősíttessék minden szó.

5 Móz. 19,15.

17. Ha azokra nem hallgat, mondd meg a gyülekezetnek; ha a gyülekezetre sem hallgat, legyen előtted olyan, mint a pogány és a vámszedő.

1 Kor. 5,13.

18. Bizony mondom néktek: A mit megköttök a földön, a mennyben is kötve lészen; és a mit megoldotok a földön, a mennyben is oldva lészen.

Mát. 16,19., Ján. 20,23.

19. Ismét, mondom néktek, hogy ha ketten közületek egy akaraton lesznek a földön minden dolog felől, a mit csak kérnek, megadja nékik az én mennyei Atyám.

Márk. 11,24.

20. Mert a hol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.

Mát. 28,20.

21. Ekkor hozzámenvén Péter, monda: Uram, hányszor lehet az én atyámfiának ellenem vétkezni, és néki megbocsátanom? még hétszer is?

22. Monda néki Jézus: Nem mondom néked, hogy még hétszer is, hanem még hetvenhétszer is.

Luk. 17,4.

23. Annakokáért hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki számot akar vala vetni az ő szolgáláival.

24. Mikor pedig számot kezde vetni, hozának eléje egyet, a ki tízezer tálentommal vala adós.

25. Nem tudván pedig fizetni, parancsolá annak ura, hogy adják el azt, és a feleségét és gyermekeit, és mindenét, a mije vala, és fizessenek.

26. Leborulván azért a szolgálja előtte, könyörög vala néki, mondván: Uram, légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked.

27. Az úr pedig megszánván azt a szolgát, elbocsátá őt, és az adósságot is elengedé néki.

28. Kimenvén pedig az a szolgálja, találkozáék egygyel az ő szolgatársai közül, a ki száz dénárral vala néki adós; és megragadván azt, fojtogatja vala, mondván: Fizesd meg nékem, a mivel tartozol.

29. Leborulván azért az ő szolgatársja az ő lábai elé, könyörög vala néki, mondván: Légy türelemmel hozzám, és mindent megfizetek néked.

30. De ő nem akará; hanem elmenvén, börtönbe veté őt, mígnem megfizeti, a mivel tartozik.

31. Látván pedig az ő szolgatársai, a mik történtek vala, felettébb megszorodának; és elmenvén, mindent megjelentének az ő uroknak, a mik történtek vala.

32. Akkor előhivatván őt az ő ura, monda néki: Gonosz szolgálja, minden adósságodat elengedtem néked, mivelhogy könyörögtél nékem:

33. Nem kellett volna-é néked is könyörölnöd a te szolgatársadon, a miképen én is könyörültem te rajtad?

34. És megharagudván az ő ura, átadta őt a hóhérok kezébe, mígnem megfizeti mind, a mivel tartozik.

Mát. 5,26.

35. Ekképen cselekszik az én mennyei Atyám is veletek, ha szivetekből meg nem bocsátjátok, kiki az ő atyjafiának, az ő vétkeiket.

Mát. 6,14., Mát. 6,15.

19.

1. És lőn, mikor elvégezte Jézus e beszédeket, elméne Galileából, és méne Júdeának határaiba a Jordánon túl;

2. És követé őt nagy sokaság, és meggyógyítá ott őket.

3. És hozzá menének a farizeusok, kísértvén őt és mondván: Szabad-é az embernek az ő feleségét akármikéért elbocsátani?

Mát. 5,31., Mát. 5,32.

4. Ő pedig felelvén, monda: Nem olvastátok-é, hogy a teremtő kezdettől fogva férfiúvá és asszonynyá teremté őket,

1 Móz. 1,27.

5. És ezt monda: Annak okáért elhagyja a férfiú atyját és anyját; és ragaszkodik feleségéhez, és lesznek ketten egy testté.

1 Móz. 2,24.

6. Úgy hogy többé nem kettő, hanem egy test. A mit azért az Isten egybeszerkesztett, ember el ne válaszsza.

1 Kor. 7,10., 1 Kor. 7,11.

7. Mondának néki: Miért rendelte tehát Mózes, hogy a válólevelet kell adni, és úgy bocsátani el az asszonyt?

5 Móz. 24,1.

8. Monda nékik: Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte volt meg néktek, hogy feleségeiteket elbocsássátok; de kezdettől fogva nem így volt.

9. Mondom pedig néktek, hogy a ki elbocsátja feleségét, hanemha parázناسág miatt, és mást vesz el, házasságtörő; és a ki elbocsátottat vesz el, az is házasságtörő.

Luk. 16,18.

10. Mondának néki tanítványai: Ha így van a férfi dolga az asszonynyal, nem jó megházasodni.

11. Ő pedig monda nékik: Nem mindenki veszi be ezt a beszédet, hanem a kinek adatott.

1 Kor. 7,7., 1 Kor. 7,17.

12. Mert vannak heréltek, a kik anyjuk méhéből születtek így; és vannak heréltek, a kiket az emberek heréltek ki; és vannak heréltek, a kik maguk herélték ki magukat a mennyeknek országáért. A ki beveheti, vegye be.

13. Ekkor kis gyermekeket hozának hozzá hogy kezeit vesse azokra, és imádkozzék; a tanítványok pedig dorgálják vala azokat.

Márk. 10,13., Márk. 10,16., Luk. 18,15., Luk. 18,17.

14. Jézus pedig monda: Hagyjatok békét e kis gyermekeknek, és ne tiltsátok meg nekik, hogy hozzám jöjjenek; mert ilyeneké a mennyeknek országa.

Mát. 18,2., Mát. 18,3.

15. És kezeit reájuk vetvén, eltávozék onnét.

16. És ímé hozzá jövéen egy ember, monda néki: Jó mester, mi jót cselekedjem, hogy örök életet nyerjek?

Márk. 10,17., Márk. 10,31., Luk. 18,18., Luk. 18,30.

17. Ő pedig monda néki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.

Luk. 10,26., Luk. 10,28.

18. Monda néki: Melyeket? Jézus pedig monda: Ezeket: Ne ölj; ne paráználkodjál; ne lopj; hamis tanubizonyyságot ne tégy;

2 Móz. 20,12., 2 Móz. 20,16.

19. Tiszteld atyádat és anyádat; és: Szeresd felebarátodat, mint magadat.

3 Móz. 19,18.

20. Monda néki az ifjú: Mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva; mi fogyatkozás van még bennem?

21. Monda néki Jézus: Ha tökéletes akarsz lenni, eredj, add el vagyonodat, és oszd ki a szegényeknek; és kincsed lesz mennyben; és jér és kövess engem.

Mát. 6,20., Luk. 12,33.

22. Az ifjú pedig e beszédet hallván, elméne megszorodva; mert sok jóságá vala.

23. Jézus pedig monda az ő tanítványainak: Bizony mondom néktek, hogy a gazdag nehezen megy be a mennyeknek országába.

24. Ismét mondom pedig néktek: Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, hogyanem a gazdagnak az Isten országába bejutni.

25. A tanítványok pedig ezeket hallván, felettébb álmélnak vala, mondván: Kicsoda üdvözülhet tehát?

26. Jézus pedig rájuk tekintvén, monda nékik: Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.

27. Akkor felelvén Péter, monda néki: Ímé, mi elhagytunk mindent és követtünk téged: mink lesz hát minékünk?

28. Jézus pedig monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ti, a kik követtetek engem, az újjá születéskor, a mikor az embernek Fia beül az ő dicsőségének királyi székébe, ti is beültök majd tizenkét királyi székbe, és ítélték az Izráel tizenkét nemzetségét.

Luk. 22,30.

29. És a ki elhagyta házait, vagy fitestvéreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldjeit az én nevemért, mindaz száz annyit vészen, és örökség szerint nyer örök életet.

Zsid. 10,3., Zsid. 10,4.

30. Sok első pedig lesznek utolsó, és sok utolsó első.

Mát. 20,16., Márk. 10,31., Luk. 13,30.

20.

1. Mert hasonlatos a mennyeknek országa a gazdaemberhez, a ki jó reggel kiméne, hogy munkásokat fogadjon az ő szőlőjébe.

Mát. 21,33.

2. Megszerződven pedig a munkásokkal napi tíz pénzben, elküldé őket az ő szőlőjébe.

3. És kimenvén három óra tájban, látá másokat, a kik hivalkodván a piacon álltak vala.

4. És monda nékik: Menjetek el ti is a szőlőbe, és a mi igazságos, megadom néktek.

5. Azok pedig elmenének. Hat és kilencz óra tájban ismét kimenvén, ugyanazon képen cselekedék.

6. Tizenegy óra tájban is kimenvén, talála másokat, a kik hivalkodva állottak vala, és monda nékik: Miért álltok itt egész napon át, hivalkodván?

7. Mondának néki: Mert senki sem fogadott meg minket. Mondta nékik: Menjetek el ti is a szőlőbe, és a mi igazságos, megkapjátok.

8. Mikor pedig beestvedék, monda a szőlőnek ura az ő vinczellérjének: Hívd elő a munkásokat, és add ki nékik a bért, az utolsóktól kezdve mind az elsőig.

9. És jöven a tizenegyórások, fejenként tíz-tíz pénzt vőnek.

10. Jöven azután az első, azt gondolják vala, hogy ők többet kapnak: de ők is tíz-tíz pénzt vőnek fejenként.

11. A mint pedig fölvevék, zúgolódnak vala a házigazda ellen,

12. Mondván: Azok az utolsók egyetlen óráig munkálkodtak és egyenlőkké tetted azokat velünk, a kik a napnak terhét és hőségét szenvedtük.

13. Ő pedig felelvén, monda azok közül egynek: Barátom, nem cselekszem igazságtalanul veled; avagy nem tíz pénzben szerződöttél-e meg velem?

14. Vedd, a mi a tiéd, és menj el. Én pedig ennek az utolsóknak is annyit akarok adni, mint néked.

15. Avagy nem szabad-e nékem a magaméval azt tennem, amit akarok? avagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok?

Róm. 9,16., Róm. 9,21.

16. Ekképen lesznek az utolsók első és az első utolsó; mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak.

Mát. 19,30., Márk. 10,31., Luk. 13,30., Mat. 22,14.

17. És mikor felmegy vala Jézus Jeruzsálembe, útközben csupán a tizenkét tanítványt vévén magához, monda nékik:

18. Ímé, felmegyünk Jeruzsálembe, és az embernek Fia átadatik a főpapoknak és írástudóknak; és halálra kárhoztatják őt,

Mát. 16,21., Mat. 17,22., Mat. 17,23., Márk. 8,31., Márk. 9,31., Márk. 10,33., Luk. 9,22., Luk. 17,25., Luk. 24,7.

19. És a pogányok kezébe adják őt, hogy megcsúfolják és megostorozzák és keresztre feszítsék; de harmadnap feltámad.

20. Ekkor hozzá méne a Zebedeus fiainak anyja az ő fiaival együtt, leborulván és kérvén ő tőle valamit.

Mát. 10,2.

21. Ő pedig monda néki: Mit akarsz? Mondta néki: Mondd, hogy ez az én két fiam üljön a te országodban egyik jobb kezed felől, a másik bal kezed felől.

Mát. 19,28.

22. Jézus pedig felelvén, monda: Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-e a pohárt, a melyet én megiszom? és megkeresztelkedhettek-e azzal a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem? Mondának néki: Meg.

Mát. 26,39., Ján. 18,11., Márk. 10,38., Luk. 12,50.

23. És monda nékik: Az én poharamat megiszszátok ugyan, és a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek; de az én jobb és balkezem felől való ülést nem az én dolgom megadni, hanem azoké lesz az, a kiknek az én Atyám elkészítette.

24. És hallva ezt a tíz, megboszankodék a két testvére.

25. Jézus pedig előszólítván őket, monda: Tudjátok, hogy a pogányok fejedelmei uralkodnak azokon, és a nagyok hatalmaskodnak rajtuk.

Márk. 10,42., Márk. 10,44., Luk. 22,25., Luk. 22,27.

26. De ne így legyen közöttetek; hanem a ki közöttetek nagy akar lenni, legyen a ti szolgátok;

Mát. 23,11.

27. És a ki közöttetek első akar lenni, legyen a ti szolgátok.

Márk. 9,35.

28. Valamint az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.

Luk. 22,27., Fil. 2,7., 1 Tim. 2,6.

29. És mikor Jerikóból távoznak, nagy sokaság követé őt.

Márk. 10,46., Márk. 10,52., Luk. 18,35., Luk. 18,43.

30. És ímé, két vak, a ki az út mellett ül vala, meghallván, hogy Jézus arra megy el, kiált vala, mondván: Uram, Dávidnak Fia, könyörülj rajtunk!

31. A sokaság pedig dorgálja vala őket, hogy hallgassanak; de azok annál jobban kiáltnak vala, mondván: Uram Dávidnak Fia, könyörülj rajtunk!

32. És megállván Jézus, megszólítá őket és monda: Mit akartok, hogy cselekedjem veletek?

33. Mondának néki: Azt, Uram, hogy megnyíljanak a mi szemeink.

34. Jézus pedig megszánván őket, illetve az ő szemeiket; és szemeik azonnal megnyíltak; és követék őt.

21.

1. És mikor közeledtek Jeruzsálemhez, és Bethfagéba, az olajfák hegyéhez jutottak vala, akkor elkülde Jézus két tanítványt,

2. És monda nékik: Menjetek ebbe a faluba, a mely előttetek van, és legott találtok egy megkötött szamarat és vele együtt az ő vemhét; oldjátok el és hozzátok ide nékem.

Márk. 11,1., Márk. 11,10., Luk. 19,29., Luk. 19,38., Ján. 12,12., Ján. 12,19.

3. És ha valaki valamit szól néktek, mondjátok, hogy az Úrnak van szüksége rájuk: és legott el fogja bocsátani őket.

Mát. 26,18.

4. Mindez pedig azért lett, hogy beteljesedjék a próféta mondása, a ki így szólott:

5. Mondjátok meg Sion leányának: Ímhol jó néked a te királyod, alázatosan és számaron ülve, és teherhordozó számarának vemhén.

Ésa. 62,11., Zak. 9,9.

6. A tanítványok pedig elmenvén és úgy cselekedvén, a mint Jézus parancsolta vala nékik,

7. Elhozák a szamarat és annak vemhét, és felső ruháikat rájuk teríték, és ráüle azokra.

8. A sokaság legnagyobb része pedig felső ruháit az útra teríté; mások pedig a fákról galyakat vagdálnak és hintenek vala az útra.

2 Kir. 9,13.

9. Az előtte és utána menő sokaság pedig kiált vala, mondván: Hozsánna a Dávid fiának! Áldott, a ki jó az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!

Zsolt. 118,25., Zsolt. 118,26.

10. És a mikor bemegy vala Jeruzsálembe, felháborodék az egész város, mondván: Kicsoda ez?

11. A sokaság pedig monda: Ez Jézus, a galileai Názáretből való próféta.

12. És beméne Jézus az Isten templomába, és kiúzé mindazokat, a kik árulnak és vásárolnak vala a templomban; és a pénzváltók asztalait és a galambárusok székeit felforgatá.

Márk. 11,11., Luk. 19,45., Ján. 2,14., Ján. 2,16.

13. És monda nékik: Meg van írva: Az én házam imádság házának mondatik. Ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.

14. És menének hozzá vakok és sánták a templomban; és meggyógyítá őket.

15. A főpapok és írástudók pedig, látván a csodákat, a melyeket cselekedett vala, és a gyermekeket, a kik kiáltottak vala a templomban, és ezt mondták vala: Hozsánna a Dávid fiának; haragra gerjedének,

16. És mondanak néki: Hallod, mit mondanak ezek? Jézus pedig monda nékik: Hallom. Sohasem olvastátok-é: A gyermekek és csecsemők szája által szereztél dicsőséget?

Zsolt. 8,3.

17. És ott hagyván őket, kiméne a városból Bethániába, és ott marada éjjel.

18. Reggel pedig, a városba visszajövet, megéhezék.

19. És meglátva egy fügefát az út mellett, oda méne hozzá, és nem találta azon semmit, hanem csak levelet; és monda annak: Gyümölcs te rajtad ezután soha örökké ne teremjen. És a fügefafa azonnal elszáradta.

Luk. 13,6.

20. És látván ezt a tanítványok, elcsodálkoznak, mondván: Hogyan száradt el a fügefafa oly hirtelen?

21. Jézus pedig felevén, monda nékik: Bizony mondom néktek, ha van hitetek és nem kételkedtek, nemcsak azt cselekszitek, a mi e fügefán esett, hanem ha azt mondjátok e hegynek: Kelj fel és zuhanj a tengerbe, az is meglészen;

Mát. 17,20.

22. És a mit könyörgéstekben kértek, mindazt meg is kaptátok, ha hisztek.

23. És mikor bement vala a templomba, hozzáménének a főpapok és a nép vénei, a mint tanít vala, mondván: Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta néked ezt a hatalmat?

Márk. 11,27., Márk. 11,33., Luk. 20,1., Luk. 20,8., Ján. 2,18.

24. Jézus pedig felevén, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek, a mire ha megfeleltek nékem, én is megmondom néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.

25. A János keresztsége honnan vala? Mennyből-é, vagy emberektől? Azok pedig tanakodnak vala magukban, mondván: Ha azt mondjuk: mennyből, azt mondja majd nekünk: Miért nem hittetek tehát néki?

26. Ha pedig azt mondjuk: emberektől; félünk a sokaságtól; mert Jánost mindnyájan prófétának tartják.

Mát. 14,5.

27. És felevén Jézusnak, mondanak: Nem tudjuk. Monda nékik ő is: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.

28. De mit gondoltok ti? Vala egy embernek két fia, és odamenvén az elsőhöz, monda: Eredj fiam, munkálkodjál ma az én szőlőmben.

29. Az pedig felevén, monda: Nem megyek; de azután meggondolván magát, elméne.

30. A másikhoz is odamenvén, hasonlóképen szóla. Az pedig felevén, monda: Én elmegyek, uram; de nem méne el.

Mát. 7,21.

31. E kettő közül melyik teljesítette az atya akaratát? Mondának néki: Az első. Monda nékik Jézus: Bizony mondom néktek: A vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában.

Luk. 18,14.

32. Mert eljött hozzátok János, az igazság útján, és nem hittetek néki, a vámszedők és a parázna nők pedig hittek néki; ti pedig, a kik ezt láttátok, azután sem tértetek meg, hogy hittetek volna néki.

Luk. 7,29.

33. Más példázatot halljatok: Vala egy házigazda, a ki szőlőt plántála, és azt gypével körülvevé, sajtót ása le benne, és tornyot építe, és kiadá azt munkásoknak, és elutazék.

Ésa. 5,1., Ésa. 5,2., Márk. 12,1., Márk. 12,12., Luk. 20,9., Luk. 20,19., Mát. 25,14.

34. Mikor pedig a gyümölcs ideje elérkezett vala, elküldé szolgálait a munkásokhoz, hogy vegyék át az ő gyümölcsét.

35. És a munkások megfogván az ő szolgálait, az egyiket megverék, a másikat megölelék, a harmadikat pedig megkövezék.

36. Ismét küldé más szolgálait, többet mint előbb; és azokkal is úgy cselekedének.

37. Utoljára pedig elküldé azokhoz a maga fiát, ezt mondván: A fiamat meg fogják becsülni.

38. De a munkások, meglátván a fiút, mondanak magok közt: Ez az örökös; jertek, öljük meg őt, és foglaljuk el az ő örökségét.

39. És megfogván őt, kiveték a szőlőn kívül és megölelék.

40. Mikor azért megjő a szőlőnek ura, mit cselekszik ezekkel a munkásokkal?

41. Mondának néki: Mint gonoszokat gonoszul elveszti őket; a szőlőt pedig kiadja más munkásoknak, a kik beadják majd néki a gyümölcsöt annak idejében.

42. Monda nékik Jézus: Sohasem olvastátok-é az írásokban: A mely követ az építők megvetettek, az lett a szegletnek feje; az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemeink előtt.

Zsolt. 118,22., Zsolt. 118,23., Csel. 4,11., Róm. 9,33., 1 Pét. 2,6., 1 Pét. 2,8.

43. Annakokáért mondom néktek, hogy elvételtek tőletek az Istennek országa, és oly népnek adatik, a mely megtermi annak gyümölcsét.

44. És a ki e kőre esik, szétzúzatik; a kire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt.

Dán. 2,34., Dán. 2,35., Dán. 2,44., Dán. 2,45.

45. És a főpapok és farizeusok hallván az ő példázatait, megértették, hogy róluk szól.

46. És mikor meg akarák őt fogni, megfélemlének a sokaságtól, mivelhogy úgy tartják vala őt mint prófétát.

22.

1. És megszólalván Jézus, ismét példázatokban beszél vala nékik, mondván:

2. Hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, a ki az ő fiának menyegzőt szerze.

Luk. 14,16., Luk. 14,24.

3. És elküldé szolgálait, hogy meghívják azokat, a kik a menyegzőre hivatalosak valának; de nem akarnak vala eljöni.

4. Ismét küldé más szolgálait, mondván: Mondjátok meg a hivatalosoknak: Ímé, ebédemet elkészítettem, tulkaim és hízlalt állataim levágva vannak, és kész minden; jertek el a menyegzőre.

5. De azok nem törődvén vele, elmenének, az egyik a maga szántóföldjére, a másik a maga kereskedésébe;

6. A többiek pedig megfogván az ő szolgálait, bántalmazák és megölik őket.

7. Meghallván pedig ezt a király, megharaguvék, és elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszté, és azoknak városait fölégeté.

8. Akkor monda az ő szolgálainak: A menyegző ugyan készen van, de a hivatalosok nem valának méltók.

9. Menjetez azért a keresztútakra, és a kiket csak találtok, hívjátok be a menyegzőbe.

Mát. 13,47., Mát. 13,21., Mát. 13,43.

10. És kimenvén azok a szolgálak az útakra, begyűjték mind a kiket csak találtak vala, jókat és gonoszokat egyaránt. És megtelék a menyegző vendégekkel.

11. Bemenvén pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, láta ott egy embert, a kinek nem vala menyegzői ruhája.

12. És monda néki: Barátom, mi módon jöttél ide, holott nincsen menyegzői ruhád? Az pedig hallgata.

13. Akkor monda a király a szolgálaknak: Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek és vessétek őt a külső sötétségre; ott leszen sírás és fogcsikorgatás.

Mát. 8,12.

14. Mert sokan vannak a hivatalosok, de kevesen a választottak.

15. Ekkor a farizeusok elmenvén, tanácsot tartának, hogy szóval ejtsék őt törbe.

Márk. 12,13., Márk. 12,17., Luk. 20,20., Luk. 20,26.

16. És elküldék hozzá tanítványaikat a Heródes pártiakkal, a kik ezt mondják vala: Mester, tudjuk, hogy igaz vagy és az Isten útját igazán tanítod, és nem törődöl senkivel, mert embereknek személyére nem nézel.

Márk. 3,6.

17. Mondd meg azért nekünk, mit gondolsz: Szabad-é a császárnak adót fizetnünk, vagy nem?

18. Jézus pedig ismervén az ő álnokságukat, monda: Mit kísértettek engem, képmutatók?

19. Mutassátok nékem az adópénzt. Azok pedig oda vivének néki egy dénárt.

20. És monda nékik: Kié ez a kép, és a felírás?

21. Mondának néki: A császáré. Akkor monda nékik: Adjátok meg azért a mi a császáré a császárnak; és a mi az Istené, az Istennek.

Róm. 13,7.

22. És ezt hallván, elcsodálkozának; és ott hagyván őt, elmenének.

23. Ugyanazon a napon menének hozzá a sadduceusok, a kik a feltámadást tagadják, és megkérdézék őt,

Márk. 12,18., Márk. 12,27., Luk. 20,27., Luk. 20,40., Csel. 23,6., Csel. 23,8.

24. Mondván: Mester, Mózes azt mondta: Ha valaki magzatok nélkül hal meg, annak testvére vegye el annak feleségét, és támaszson magot testvérenek.

5 Móz. 25,5., 5 Móz. 25,6.

25. Vala pedig minálunk hét testvér: és az első feleséget vevén, meghala; és mivelhogy nem vala magzata, feleségét a testvéreére hagyá;
26. Hasonlóképen a második is, a harmadik is, mind hetediglen.
27. Legutoljára pedig az asszony is meghala.
28. A feltámadáskor azért a hét közül melyiké lesz az asszony? Mert mindeniké vala.
29. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Tévelyegtek, mivelhogy nem ismeritek sem az írásokat, sem az Istennek hatalmát.
30. Mert a feltámadáskor sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az Isten angyalai a mennyben.
31. A halottak feltámadása felől pedig nem olvastátok-é, a mit az Isten mondott néktek, így szólván:
32. Én vagyok az Ábrahám Istene, és az Izsák Istene, és a Jákób Istene; az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene.

2 Móz. 3,6.

33. És a sokaság ezt hallván, csodálkozáék az ő tudományán.
34. A farizeusok pedig, hallván, hogy a sadduceusokat elnémította vala, egybegyűlének;
35. És megkérdé őt közülök egy törvénytudó, kisértvén őt, és mondván:

Márk. 12,28., Márk. 12,31.

36. Mester, melyik a nagy parancsolat a törvényben?
37. Jézus pedig monda néki: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből.

5 Móz. 6,5.

38. Ez az első és nagy parancsolat.
39. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat.

3 Móz. 19,18.

40. E két parancsolattól függ az egész törvény és a próféták.

Mát. 7,12., Róm. 13,10., Gal. 5,14.

41. Mikor pedig a farizeusok összegyülekezének, kérdezé őket Jézus,
42. Mondván: Miképen vélekedtek ti a Krisztus felől? kinek a fia? Mondának néki: A Dávidé.

Márk. 12,35., Márk. 12,37., Luk. 20,41., Luk. 20,44.

43. Mondá nékik: Miképen hívja tehát őt Dávid lélekben Urának, ezt mondván:
44. Mondá az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá számolyul.

Zsolt. 110,1., Mat. 26,64.

45. Ha tehát Dávid Urának hívja őt, mi módon fia?
46. És senki egy szót sem felelhet vala néki; sem pedig nem meri vala őt e naptól fogva többé senki megkérdézni.

23.

1. Akkor szóla Jézus a sokaságnak és az ő tanítványainak,
Márk. 12,38., Márk. 12,40., Luk. 11,39., Luk. 11,52., Luk. 20,45., Luk. 20,47.
2. Mondván: az írástudók és a farizeusok a Mózes székében ülnek:
3. Annakokáért a mit parancsolnak néktek, mindazt megtartsátok és megcselekedjétek; de az ő cselekedeteik szerint ne cselekedjétek. Mert ők mondják, de nem cselekszik.
Malak. 2,7., Malak. 2,8.
4. Mert ők nehéz és elhordozhatatlan terheket kötöznek egybe, és az emberek vállaira vetik; de ők az ujjokkal sem akarják azokat illetni.
Luk. 11,46.
5. Minden ő dolgaikat pedig csak azért cselekszik, hogy lássák őket az emberek: mert megszésítik az ő homlokszíjjaikat; és megnagyobbítják az ő köntöseik peremét;
2 Móz. 13,9., 4 Móz. 15,38., 4 Móz. 15,39., 5 Móz. 11,13., 5 Móz. 11,22., Mat. 6,1.
6. És szeretik a lakomákon a főhelyet, és a gyülekezetekben az előlülést.
Márk. 12,38., Márk. 12,40., Luk. 11,43.
7. És a piacokon való köszöntéseket, és hogy az emberek így hívják őket: Mester, Mester!

8. Ti pedig ne hívassátok magatokat Mesternek, mert egy a ti Mesteretek, a Krisztus; ti pedig mindnyájan testvérek vagytok.
9. Atyátoknak se hívjatok senkit e földön; mert egy a ti Atyátok, a ki a mennyben van.
10. Doktoroknak se hívassátok magatokat, mert egy a ti Doktorotok, a Krisztus.
11. Hanem a ki a nagyobb közöttetek, legyen a ti szolgátok.
Mát. 20,26., Mát. 20,27.
12. Mert a ki magát felmagasztalja, megaláztatik; és a ki magát megalázza, felmagasztaltatik.
Péld. 29,23., Jób. 22,29., Ésa. 21,31., Luk. 14,11., Luk. 18,14., 1 Pét. 5,5.
13. De jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert a mennyeknek országát bezárjátok az emberek előtt; mivelhogy ti nem mentek be, a kik be akarnának menni, azokat sem bocsátjátok be.
Luk. 11,52.
14. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert felemészítetek az özvegyek házát, és színből hosszan imádkoztok; ezért annál súlyosabb lesz a ti büntetésetek.
Márk. 12,40., Luk. 20,47.
15. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megkerülitek a tengert és a földet, hogy egy pogányt zsidóvá tegyetek; és ha azzá lett, a gyehenna fiává teszitek őt, kétszerte inkább magatoknál.
16. Jaj néktek vak vezérek, a kik ezt mondjátok: Ha valaki a templomra esküszik, semmi az; de ha valaki a templom aranyára esküszik, tartozik az.
Mát. 15,14.
17. Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az arany-é, vagy a templom, a mely szentté teszi az aranyat?
18. És: Ha valaki az oltárra esküszik, semmi az; de ha valaki a rajta levő ajándékokra esküszik, tartozik az.
19. Bolondok és vakok: mert melyik nagyobb, az ajándék-é vagy az oltár, a mely szentté teszi az ajándékot?
2 Móz. 29,37.
20. A ki azért az oltárra esküszik, esküszik arra és mindazokra, a mik azon vannak.
21. És a ki a templomra esküszik, esküszik arra és Arra, a ki abban lakozik.
22. És a ki az égbe esküszik, esküszik az Isten királyiszékére és arra, ki abban ül.
Mát. 5,34.
23. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megdézsmáljátok a mentát, a kaprot és a köményt, és elhagyjátok a mik nehezebbek a törvényben, az ítéletet, az irgalmasságot és a hívséget: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni.
3 Móz. 27,30., Luk. 11,42., Mik. 6,8.
24. Vak vezérek, a kik megsűritek a szűnyogot, a tevét pedig elnyelitek.
25. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert megtisztítjátok a pohárnak és tálnak külsejét, belől pedig rakvák azok ragadománynyal és mértékletlenséggel.
Luk. 11,39.
26. Vak farizeus, tisztítsd meg előbb a pohár és tál belsejét, hogy külsejük is tiszta legyen.
27. Jak néktek képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlatosak vagytok a meszelt sírokhoz, a melyek kívülről szépeknek tetszenek, belől pedig holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakvák.
Csel. 23,3.
28. Épen így ti is, kívülről igazaknak látszotok ugyan az emberek előtt, de belől rakva vagytok képmutatással és törvényteleniséggel.
29. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert építitek a próféták sírjait! és ékesgetitek az igazak síremlékeit.
Luk. 11,47.
30. És ezt mondjátok: Ha mi atyáink korában éltünk volna, nem lettünk volna az ő bűntársaik a próféták vérében.
31. Így hát magatok ellen tesztek bizonyosságot, hogy fiai vagytok azoknak, a kik megölték a prófétákat.
Luk. 11,48., Csel. 7,52.
32. Töltsétek be ti is a ti atyáitoknak mértékét!
33. Kígyók, mérges kígyóknak fajtatai, miképen kerülitek ki a gyehennának büntetését?
Mát. 3,7.
34. Annakokáért ímé prófétákat, bölcseket és írástudókat küldök én hozzátok: és azok közül némelyeket megöltök, és megfeszítetek, másokat azok közül a ti zsinagógáitokban megostoroztok és városról-városra üldöztök.

Mát. 13,52.

35. Hogy reátok szálljon minden igaz vér, a mely kiömlött a földön, az igaz Ábelnek véréből Zakariásnak, a Barakiás fiának véréig, a kit a templom és az oltár között megöltetek.

Luk. 11,50., 1 Móz. 4,8., 2 Krón. 24,20., 2 Krón. 24,21.

36. Bizony mondom néktek, mindezek reá következnek erre a nemzetségre.

37. Jeruzsálem, Jeruzsálem! Ki megölöd a prófétákat és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképen a tyúk egybegyűjti kis csirkéit szárnya alá; és te nem akartad.

Luk. 13,34., Luk. 13,35.

38. Ímé, pusztán hagyaték néktek a ti házatok.

1 Kir. 9,7., 1 Kir. 9,8., Luk. 13,35.

39. Mert mondom néktek: Mostantól fogva nem láttok engem mindaddig, mígnem ezt mondjátok: Áldott, a ki jó az Úrnak nevében!

Luk. 13,35., Mát. 21,9., Zsolt. 118,26.

24.

1. És kijővén Jézus a templomból, tovább méne; és hozzámenének az ő tanítványai, hogy mutogassák néki a templom épületeit.

Márk. 13,1., Márk. 13,37., Luk. 21,5., Luk. 21,36.

2. Jézus pedig monda nékik: Nem látjátok-é mind ezeket? Bizony mondom néktek: Nem marad itt kő kövön, mely le nem romboltatik.

Márk. 13,2., Luk. 19,44., Luk. 21,6.

3. Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala, hozzá menének a tanítványok magukban mondván: Mondd meg nekünk, mikor lesznek meg ezek? és micsoda jele lesz a te eljövetelednek, és a világ végének?

4. És Jézus felelvén, monda nékik: Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket,

5. Mert sokan jőnek majd az én nevemben, a kik ezt mondják: Én vagyok a Krisztus; és sokakat elhítenek.

Mát. 24,24., Csel. 5,36., Csel. 5,37., 1 Ján. 2,18.

6. Hallanotok kell majd háborúkról és háborúk híreiről: meglássátok, hogy meg ne rémüljete; mert mindezeknek meg kell lenniök. De még ez nem itt a vég.

7. Mert nemzet támad nemzet ellen, és ország ország ellen; és lesznek éhségek és döghalálok, és földindulások mindenfelé.

8. Mind ez pedig a sok nyomorúságnak kezdete.

9. Akkor nyomorúságra adnak majd benneteket, és megölnék titeket; és gyűlöletesek lesztek minden nép előtt az én nevemért.

Mát. 10,17., Mát. 10,22., Ján. 16,2.

10. És akkor sokan megbotránkoznak, és elárulják egymást, és gyűlölik egymást.

11. És sok hamis próféta támad, a kik sokakat elhítenek.

Mát. 7,15., 1 Ján. 4,1.

12. És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül.

2 Thess. 2,10., 2 Tim. 3,1., 2 Tim. 3,5.

13. De a ki mindvégig állhatatos marad, az idvezül.

Mát. 10,22.

14. És az Isten országának ez az evangyélioma hirdettetik majd az egész világon, bizonyságul minden népnek; és akkor jó el a vég.

Mát. 28,19., Mát. 10,18.

15. Mikor azért látjátok majd, hogy az a pusztító utálatosság, a melyről Dániel próféta szólott, ott áll a szent helyen (a ki olvassa, értse meg):

Dán. 9,26., Dán. 9,27., Dán. 12,11.

16. Akkor, a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;

17. A ház tetején levő ne szálljon alá, hogy házából valamit kivigyen;

Luk. 17,31.

18. És a mezőn levő ne térjen vissza, hogy az ő ruháját elvigye.

19. Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokon a napokon.

20. Imádkozzatok pedig, hogy a ti futástok ne télen legyen, se szombatnapon:

Csel. 1,12.

21. Mert akkor nagy nyomorúság lesz, a milyen nem volt a világ kezdete óta mind ez ideig, és nem lesz soha.
Dán. 12,1.
22. És ha azok a napok meg nem rövidítenének, egyetlen ember sem menekülhetne meg; de a választottakért megrövidítenek majd azok a napok.
23. Ha valaki ezt mondja akkor néktek: Ímé, itt a Krisztus, vagy amott; ne higyjétek.
Márk. 13,21., Luk. 17,23.
24. Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek, annyira, hogy elhitessék, ha lehet, a választottakat is.
Mát. 24,5., Mát. 24,11.
25. Ímé eleve megmondottam néktek.
26. Azért ha azt mondják majd néktek: Ímé a pusztában van; ne menjetek ki. Ímé a belső szobákban; ne higyjétek.
27. Mert a miképen a villámlás napkeletről támad és ellátszik egész napnyugtáig, úgy lesz az ember Fiának eljövetele is.
Luk. 17,23., Luk. 17,24.
28. Mert a hol a dög, oda gyűlnek a keselyűk.
Jób. 39,30., Hab. 1,8., Luk. 17,37.
29. Mindjárt pedig ama napok nyomorúságai után a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik, és a csillagok az égről lehullanak, és az egeknek erősségei megrendülnek.
Ésa. 13,6., Ésa. 13,10., Jól. 3,15., 2 Pét. 3,10.
30. És akkor feltetszik az ember Fiának jele az égen. És akkor sír a föld minden nemzetsége, és meglátják az embernek Fiát eljöni az ég felhőiben nagy hatalommal és dicsőséggel.
Mát. 25,31., Mát. 26,64., Márk. 13,26., Márk. 14,62., Jel. 1,7., Jel. 19,11., Dán. 7,13., Dán. 7,14.
31. És elküldi az ő angyalait nagy trombitaszóval, és egybegyűjtik az ő választottait a négy szelek felől, az ég egyik végétől a másik végéig.
1 Kor. 15,52., 1 Thess. 4,16., Jel. 8,12.
32. A fügefáról vegyétek pedig a példát: mikor az ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár:
Márk. 13,28., Luk. 21,29.
33. Azonképen ti is, mikor mindezeket látjátok, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt.
34. Bizony mondom néktek, el nem múlik ez a nemzetség, mígnem mindezek meglesznek.
35. Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképen el nem múlnak.
Mát. 5,18., Luk. 21,33.
36. Arról a napról és óráról pedig senki sem tud, az ég angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül.
1 Thess. 5,2.
37. A miképen pedig a Noé napjaiban vala, akképen lesz az ember Fiának eljövetele is.
1 Móz. 6,11., 1 Móz. 6,13., Luk. 17,26., Luk. 17,27.
38. Mert a miképen az özönvíz előtt való napokban esznek és isznak vala, házasodnak és férjhez mennek vala, mind ama napig, a melyen Noé a bárkába méne.
39. És nem vesznek vala észre semmit, mígnem eljöve az özönvíz és mindnyájukat elragadá: akképen lesz az ember Fiának eljövetele is.
40. Akkor ketten lesznek a mezőn; az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik.
Luk. 17,35., Luk. 17,36.
41. Két asszony öröl a malomban; az egyik felvétetik, a másik ott hagyatik.
42. Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mely órában jó el a ti Uratok.
Mát. 25,13., Luk. 12,39., Luk. 12,46.
43. Azt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház ura, hogy az éjszakának melyik szakában jó el a tolvaj: vigyázna, és nem engedné, hogy házába törjön.
44. Azért legyetek készen ti is; mert a mely órában nem gondoljátok, abban jó el az embernek Fia.
Mát. 25,13., Márk. 13,33., Luk. 12,40., Jel. 16,15.
45. Kicsoda hát a hű és bölcs szolga, a kit az ő ura gondviselővé tón az ő házanépén, hogy a maga idejében adjon azoknak eledelt?
Luk. 12,42., Luk. 12,46.
46. Boldog az a szolga, a kit az ő ura, mikor haza jó, ily munkában talál.

Luk. 12,37.

47. Bizony mondom néktek, hogy minden jószága fölött gondviselővé teszi őt.

Mát. 25,21., Mát. 25,23.

48. Ha pedig ama gonosz szolga így szólna az ő szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt;

Préd. 8,11.

49. És az ő szolgatársait verni kezdené, a részegesekkel pedig enni és inni kezdene:

50. Megjő annak a szolgának az ura, a mely napon nem várja és a mely órában nem gondolja,

51. És ketté vágatja őt, és a képmutatók sorsára juttatja; ott léssen sírás és fogcsikorgatás.

Mát. 8,12.

25.

1. Akkor hasonlatos lesz a mennyeknek országa ama tíz szűzhöz, a kik elővevén az ő lámpásaikat, kimenének a vőlegény elé.

Luk. 12,35., Luk. 12,36., Jel. 19,7.

2. Őt pedig közülök eszes vala, és öt bolond.

3. A kik bolondok valának, mikor lámpásaikat elővevék, nem vivének magukkal olajat;

4. Az eszesek pedig lámpásaikkal együtt olajat vivének az ő edényeikben.

5. Késvén pedig a vőlegény, mindannyian elszunnyadának és aluvának.

6. Éjfélkor pedig kiáltás lőn: Ímhol jó a vőlegény! Jőjjetek elébe!

7. Akkor felkelének mind azok a szűzek, és elkészíték az ő lámpásaikat.

8. A bolondok pedig mondának az eszeseknek: Adjatok nekünk a ti olajotokból, mert a mi lámpásaink kialusznak.

9. Az eszesek pedig felelének, mondván: Netalán nem lenne elegendő nekünk és néktek; menjetek inkább az árusokhoz, és vegyetek magatoknak.

10. Mikor pedig venni járnak vala, megérkezék a vőlegény; és a kik készen valának, bemenének ő vele a menyegzőbe, és bezáraték az ajtó.

11. Később pedig a többi szűzek is megjövének, mondván: Uram! Uram! nyisd meg mi nekünk.

Luk. 13,25., Luk. 13,27.

12. Ő pedig felelvén, monda: Bizony mondom néktek, nem ismerlek titeket.

Mát. 7,23.

13. Vigyázzatok azért, mert sem a napot, sem az órát nem tudjátok, a melyen az embernek Fia eljő.

Mát. 24,42.

14. Mert épen úgy van ez, mint az az ember, a ki útra akarván kelni, eléhívatá az ő szolgálait, és a mije volt, átadá nékik.

Márk. 13,34., Luk. 19,12.

15. És ada az egyiknek öt talentomot, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, kinek-kinek az ő erejéhez képest; és azonnal útra kele.

Róm. 12,6.

16. Elmenvén pedig a ki az öt talentomot kapta vala, kereskedék azokkal, és szerze más öt talentomot.

17. Azonképen a kié a kettő vala, az is más kettőt nyere.

18. A ki pedig az egyet kapta vala, elmenvén, elásá azt a földbe, és elrejté az ő urának pénzét.

19. Sok idő múlva pedig megjöve ama szolgának ura, és számot vete velök.

20. És előjövén a ki az öt talentomot kapta vala, hoza más öt talentomot, mondván: Uram, öt talentomot adtál vala nékem; ímé más öt talentomot nyertem azokon.

21. Az ő ura pedig monda néki: Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.

Mát. 25,23., Mát. 24,45., Mát. 24,47., Luk. 16,10.

22. Előjövén pedig az is, a ki a két talentomot kapta vala, monda: Uram, két talentomot adtál volt nékem; ímé más két talentomot nyertem azokon.

23. Monda néki az ő ura: Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe.

Mát. 25,21.

24. Előjövén pedig az is, a ki az egy talentomot kapta vala, monda: Uram, tudtam, hogy te kegyetlen ember vagy, a ki ott is aratsz, a hol nem vetettél, és ott is takarsz, a hol nem vetettél;

25. Azért félvén, elmentem és elástam a te tálentomodat a földbe; ímé megvan a mi a tied.
26. Az ő ura pedig felelvén, monda néki: Gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok, a hol nem vetettem, és ott is takarok, a hol nem vetettem;
27. El kellett volna tehát helyezned az én pénzemet a pénzváltóknál; és én, megjövén, nyereséggel kaptam volna meg a magamét.
28. Vegyétek el azért tőle a tálentomot, és adjátok annak, a kinek tíz tálentoma van.
29. Mert mindenkinek, a kinek van, adatik, és megszaporíttatik; a kinek pedig nincsen, attól az is elvétetik, a mije van.

Mát. 13,12., Márk. 4,25., Luk. 8,18., Luk. 19,26.

30. És a haszontalan szolgát vessétek a külső sötétségre; ott leszen sírás és fogcsikorgatás.
Mát. 8,12.
31. Mikor pedig eljő az embernek Fia az ő dicsőségében, és ő vele mind a szent angyalok, akkor beül majd az ő dicsőségének királyiszékébe.

Mát. 16,27., Jel. 20,11., Jel. 20,13.

32. És elébe gyűjtetnek mind a népek, és elválasztja őket egymástól, miként a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől.

Róm. 14,10.

33. És a juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja.
34. Akkor ezt mondja a király a jobb keze felől állóknak: Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, a mely számotokra készített a világ megalapítása óta.
35. Mert éheztem, és ennem adtatok; szomjúhoztam, és innom adtatok; jövevény voltam, és befogadtatok engem;

Ésa. 58,7.

36. Meztelen voltam, és megruháztatok; beteg voltam, és meglátogattatok; fogoly voltam, és eljöttetek hozzám.

37. Akkor felelnek majd néki az igazak, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, és tápláltunk volna? vagy szomjúhoztál, és innod adtunk volna?

38. És mikor láttuk, hogy jövevény voltál, és befogadtunk volna? vagy meztelen voltál, és felruháztunk volna?

39. Mikor láttuk, hogy beteg vagy fogoly voltál, és hozzád mentünk volna?

40. És felelvén a király, azt mondja majd nekik: Bizony mondom néktek, a mennyiben megcselekedtétek egygyel az én legkisebb atyámfiak közül, én velem cselekedtétek meg.

Péld. 19,17., Zsid. 2,11.

41. Akkor szól majd az ő bal keze felől állókhhoz is: Távozzatok tőlem, ti átkozottak, az örök tűzre, a mely az ördögöknek és az ő angyalainak készített.

Mát. 7,23., Jel. 20,10., Jel. 20,15.

42. Mert éheztem, és nem adtatok ennem; szomjúhoztam, és nem adtatok innom;

43. Jövevény voltam, és nem fogadtatok be engem; meztelen voltam, és nem ruháztatok meg engem; beteg és fogoly voltam, és nem látogattatok meg engem.

44. Akkor ezek is felelnek majd néki, mondván: Uram, mikor láttuk, hogy éheztél, vagy szomjúhoztál, vagy hogy jövevény, vagy meztelen, vagy beteg, vagy fogoly voltál, és nem szolgáltunk volna néked?

45. Akkor felel majd nekik, mondván: Bizony mondom néktek, a mennyiben nem cselekedtétek meg egygyel eme legkisebbek közül, én velem sem cselekedtétek meg.

46. És ezek elmennek majd az örök gyötrelemre; az igazak pedig az örök életre.

Ján. 5,29.

26.

1. És mikor mindezeket a beszédeket elvégezte vala Jézus, monda az ő tanítványainak:

2. Tudjátok, hogy két nap múlva a husvétnak ünnepe leszen, és az embernek Fia elárultatik, hogy megfeszíttessék.

Márk. 14,1., Márk. 14,2., Luk. 22,1., Luk. 22,2., Ján. 11,55., Ján. 11,57., Mát. 20,18.

3. Akkor egybegyűlének a főpapok, az írástudók és a nép vénei a főpap házába, a kit Kajafásnak hívtak,

4. És tanácsot tartának, hogy Jézust álnoksággal megfogják és megöljék.

5. De azt mondják vala: Ne az ünnepen: hogy zendülés ne legyen a nép között.
6. És mikor Jézus Bethániában, a poklos Simon házában vala,
7. Méne ő hozzá egy asszony, a kinél vala drága kenetnek alabástrom szelenczéje, és az ő fejére tölté, a mint az asztalnál ül vala.
8. Látván pedig ezt az ő tanítványai, bosszankodának, mondván: Mire való ez a tékozlás?
9. Mert eladhatták volna ezt a kenetet nagy áron, és adhatták volna a szegényeknek.
10. Mikor pedig ezt eszébe vette Jézus, monda nékik: Miért bántjátok ezt az asszonyt? hiszen jó dolgot cselekedett én velem.
11. Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, de én nem leszek mindenkor veletek.
5 Móz. 15,11.
12. Mert hogy ő ezt a kenetet testemre töltötte, az én temetésemre nézve cselekedte azt.
13. Bizony mondom néktek: Valahol az egész világon prédikáltatik az evangéliom, a mit ez én velem cselekedék, az is hirdettetik az ő emlékezetére.
14. Akkor a tizenkettő közül egy, a kit Iskariótes Júdásnak hívtak, a főpapokhoz menvén,
Márk. 14,10., Luk. 22,4.
15. Monda: Mit akartok nékem adni, és én kezetekbe adom őt? Azok pedig rendelének néki harmincz ezüst pénzt.
Ján. 11,57., Zak. 11,12.
16. És ettől fogva alkalmat keres vala, hogy elárulja őt.
1 Tim. 6,9., 1 Tim. 6,10.
17. A kovásztalan kenyerek első napján pedig Jézushoz menének a tanítványok, mondván: Hol akarod, hogy megkészítsük néked ételedre husvétii bárányt?
Márk. 14,12., Márk. 14,16., Luk. 22,7., Luk. 22,13., 2 Móz. 12,18., 2 Móz. 12,20.
18. Ő pedig monda: Menjetek el a városba ama bizonyos emberhez, és ezt mondjátok néki: A Mester üzeni: Az én időm közel van; nálad tartom meg a husvétot tanítványaimmal.
19. És úgy cselekedének a tanítványok, a mint Jézus parancsolta vala nékik; és elkészíték a husvétii bárányt.
20. Mikor pedig beestveledék, letelepszik vala a tizenkettővel,
Márk. 14,17., Márk. 14,26., Luk. 22,14., Luk. 22,23., Ján. 13,21., Ján. 13,26.
21. És a mikor esznek vala, monda: Bizony mondom néktek, ti közületek egy elárul engem.
22. És felettébb megszorodva, kezdék mindannyian mondani néki: Én vagyok-é az, Uram?
23. Ő pedig felelvén, monda: A ki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem.
24. Az embernek Fia jóllehet elmegyén, a mint meg van írva felőle, de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb volna annak az embernek, ha nem született volna.
25. Megszólalván Júdás is, a ki elárulja vala őt, monda: Én vagyok-é az, Mester? Monda néki: Te mondad.
26. Mikor pedig evének, vevé Jézus a kenyeret és hálákat adván, megtöré és adá a tanítványoknak, és monda: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.
1 Kor. 11,23., 1 Kor. 11,25.
27. És vevén a poharat és hálákat adván, adá azoknak, ezt mondván: Igyatok ebből mindnyájan;
28. Mert ez az én vérem, az új szövetségnek vére, a mely sokakért kiontatik bűnöknek bocsánatára.
2 Móz. 24,8., Jer. 31,31., Zak. 9,11.
29. Mondom pedig néktek, hogy: Mostantól fogva nem iszom a szőlőtőkének ebből a terméséből mind ama napig, a mikor újan iszom azt veletek az én Atyámnak országában.
30. És dicséretet énekelvén, kimenének az olajfák hegyére.
Zsolt. 113,1., Zsolt. 118,1., Luk. 22,39., Ján. 18,1.
31. Akkor monda nékik Jézus: Mindnyájan ezen az éjszakán megbotránkoztok én bennem. Mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a nyájnak juhai.
Zak. 13,7., Ján. 16,32.
32. De föltámadásom után előttetek megyek majd Galileába.
Mát. 28,7.
33. Péter pedig felelvén, monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is te benned, én soha meg nem botránkozom.
34. Monda néki Jézus: Bizony mondom néked, ezen az éjszakán, mielőtt megszólal a kakas, háromszor megtagadsz engem.

Márk. 14,30., Luk. 22,34., Ján. 13,38.

35. Monda néki Péter: Ha meg kell is veled halnom, meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólnak vala a többi tanítványok is.

Mát. 26,56.

36. Akkor elméne Jézus velök egy helyre, a melyet Gecsemánénak hívtak, és monda a tanítványoknak: Üljetek le itt, míg elmegyek és amott imádkozom.

Márk. 14,32., Márk. 14,42., Luk. 22,39., Luk. 22,46., Ján. 18,1., Ján. 18,2.

37. És maga mellé vevén Pétert és Zebedeusnak két fiát, kezde szomorkodni és gyötrődni.

Zsid. 5,7.

38. Ekkor monda nékik: Felette igen szomorú az én lelkem mind halálig! maradjatok itt és vigyázzatok én velem.

Ján. 12,27.

39. És egy kissé előre menve, arcra borula, könnyörögvén és mondván: Atyám! ha lehetséges, múltjék el tőlem e pohár; mindazáltal ne úgy legyen a mint én akarom, hanem a mint te.

Zsid. 5,8., Ján. 18,11.

40. Akkor méne a tanítványokhoz és aluva találá őket, és monda Péternek: Így nem birtatok vigyázni velem egy óráig sem!?

41. Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne essetek; mert jóllehet a lélek kész, de a test erőtelen.

Zsid. 2,14., Zsid. 4,15.

42. Ismét elméne másodszor is, és könyöröge, mondván: Atyám! ha el nem múlhatik tőlem e pohár, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratom.

43. És mikor visszatér vala, ismét aluva találá őket; mert megnehezdedtek vala az ő szemeik.

44. És ott hagyva őket, ismét elméne és imádkozék harmadszor, ugyanazon beszéddel szólván.

2 Kor. 12,8.

45. Ekkor méne az ő tanítványaihoz, és monda nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. Ímé, elközelgett az óra, és az embernek Fia a bűnösök kezébe adatik.

46. Keljetek fel, menjünk! Ímé elközelgett, a ki engem elárul.

47. És még mikor beszél vala, ímé Júdás, egy a tizenkettő közül, eljöve és vele együtt sok nép fegyverekkel és fustélyokkal, a főpapoktól és a nép véneitől.

Márk. 14,43., Márk. 14,50., Luk. 22,47., Luk. 22,53., Ján. 18,3., Ján. 18,12.

48. A ki pedig őt elárulja vala, jelt ada nékik, mondván: A kit én majd megcsókolok, ő az, fogjátok meg őt.

49. És mindjárt Jézushoz lépven, monda: Üdvöz légy Mester! és megcsókolá őt.

50. Jézus pedig monda néki: Barátom, miért jöttél? Akkor hozzámenvén, kezeiket Jézusra veték és megfogák őt.

51. És ímé egyik azok közül, a kik a Jézussal valának, kinyújtván kezét, szablyáját kirántá, és a főpap szolgáját megcsapván, levágá annak egyik fülét.

52. Akkor monda néki Jézus: Tedd helyére szablyádat; mert a kik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniök.

1 Móz. 9,6.

53. Avagy azt gondolod-é, hogy nem kérhetném most az én Atyámat, hogy adjon ide mellém többet tizenkét sereg angyalnál?

54. De mi módon teljesednének be az írások, hogy így kell lenni?

55. Ugyanekkor monda Jézus a sokaságnak: Mint valami latorra, úgy jöttetek fegyverekkel és fustélyokkal, hogy megfogjatok engem? Naponként nálatok ültem, tanítván a templomban, és nem fogtatok meg engem.

56. Mindez pedig azért lőn, hogy beteljesedjenek a próféták írásai. Ekkor elhagyák őt a tanítványok mind, és elfutának.

Mát. 26,31.

57. Amazok pedig megfogván Jézust, vivék Kajafához, a főpaphoz, a hol az írástudók és a vének egybegyűltek vala.

Márk. 14,53., Márk. 14,72., Luk. 22,54., Luk. 22,71., Ján. 18,13., Ján. 18,27.

58. Péter pedig követi vala őt távolról egész a főpap pitvaráig; és bemenvén, ott ül vala a szolgákkal, hogy lássa a végét.

59. A főpapok pedig és a vének és az egész tanács hamis bizonytságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék őt;

60. És nem találának. És noha sok hamis tanú jött vala elő, még sem találának. Utoljára pedig előjövén két hamis tanú,

61. Monda: Ez azt mondta: Leronthatom az Isten templomát, és három nap alatt felépíthetem azt.
Ján. 2,19., Ján. 2,21.
62. És fölkelvén a főpap, monda néki: Semmit sem felelsz-é? Micsoda tanúbizonyságot tesznek ezek ellened?
63. Jézus pedig hallgat vala. És felevén a főpap, monda néki: Az élő Istenre kényszerítelek téged, hogy mondd meg nekünk, ha te vagy-é a Krisztus, az Istennek Fia?
Mát. 27,12.
64. Monda néki Jézus: Te mondád. Sőt mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok az embernek Fiát ülni az Istennek hatalmas jobbján, és eljöni az égnek felhőiben.
Mát. 24,30.
65. Ekkor a főpap megszaggatá a maga ruháit, és monda: Káromlást szólott. Mi szükségünk van még bizonyosságokra? Ímé most hallottátok az ő káromlását.
Ján. 10,33.
66. Mit gondoltok? Azok pedig felevén mondának: Méltó a halálra.
Ján. 19,7., 3 Móz. 24,16.
67. Akkor szemébe köpdösének és arczul csapdosák őt, némelyek pedig botokkal verék,
Ésa. 50,6.
68. Mondván: Prófétáld meg nekünk Krisztus, kicsoda az, a ki üt téged?
69. Péter pedig künn ül vala az udvaron, és hozzá menvén egy szolgálóleány, monda: Te is a Galileabeli Jézussal valál.
Márk. 14,66., Márk. 14,72., Luk. 22,56., Luk. 22,62., Ján. 18,17., Ján. 18,25., Ján. 18,27.
70. Ő pedig mindenkinek hallatára megtagadá, mondván: Nem tudom, mit beszélsz.
71. Mikor pedig kiméne a tornácra meglátá őt egy másik szolgálóleány, és monda az ott levőknek: Ez is a názáreti Jézussal vala.
72. És ismét megtagadá esküvéssel, hogy: Nem is ismerem ezt az embert.
73. Kevés idő múlva pedig az ott álldogálók menének hozzá, és mondának Péternek: Bizony te is közülök való vagy; hiszen a te beszéded is elárul téged.
74. Ekkor átkozódni és esküdözni kezdte, hogy: Nem ismerem ezt az embert. És a kakas azonnal megszólala.
75. És megemlékezék Péter a Jézus beszédéről, ki ezt mondotta vala néki: Mielőtt a kakas szólana, háromszor megtagsz engem; és kimenvén onnan, keservesen síra.
Mát. 26,34.

27.

1. Mikor pedig reggel lőn, tanácsot tartának mind a főpapok és a nép vénei Jézus ellen, hogy őt megöljék.
Márk. 15,1., Luk. 22,66., Ján. 18,28.
2. És megkötöztvén őt, elvivék, és átadák őt Poncius Pilátusnak a helytartónak.
Luk. 23,1., Ján. 18,31., Ján. 18,32.
3. Akkor látván Júdás, a ki őt elárulá, hogy elítélték őt, megbánta dolgát, és visszavivé a harmincz ezüst pénzt a főpapoknak és a véneknek,
Mát. 26,16.
4. Mondván: Vétkeztem, hogy elárultam az ártatlan vért. Azok pedig mondának: Mi közünk hozzá? Te lássad.
5. Ő pedig eldobván az ezüst pénzeket a templomban, eltávozék; és elmenvén felakasztá magát.
Csel. 1,18., 2 Sám. 17,23.
6. A főpapok pedig felszedvén az ezüst pénzeket, mondának: Nem szabad ezeket a templom kincsei közé tennünk, mert vérnek ára.
Márk. 12,41.
7. Tanácsot ülven pedig, megvásárlák azon a fazekasnak mezejét idegenek számára való temetőnek.
8. Ezért hívják ezt a mezőt vérmezejének mind e mai napig.
Csel. 1,19.
9. Ekkor teljesedék be a Jeremiás próféta mondása, a ki így szólott: És vevék a harmincz ezüst pénzt, a megbecsültnek árát, a kit Izráel fiai részéről megbecsültek,
Zak. 11,12., Zak. 11,13., Jer. 32,6., Jer. 32,9.
10. És adák azt a fazekas mezejéért, a mint az Úr rendelte volt nékem.

11. Jézus pedig ott áll a helytartó előtt; és kérdezé őt a helytartó, mondván: Te vagy-e a zsidók királya? Jézus pedig monda néki: Te mondod.
Márk. 15,2., Márk. 15,5., Luk. 23,2., Luk. 23,3., Ján. 18,29., Ján. 18,38.
12. És mikor vádolák őt a főpapok és a vének, semmit sem felele.
Mát. 26,63., Ésa. 53,7.
13. Akkor monda néki Pilátus: Nem hallod-e, mily sok bizonysgot tesznek ellened?
14. És nem felele néki egyetlen szóra sem, úgy hogy a helytartó igen elcsodálkozáék.
Ján. 19,9.
15. Ünnepenként pedig egy foglyot szokott szabadon bocsátani a helytartó a sokaság kedvéért, a kit akarának.
Márk. 15,6., Márk. 15,15., Luk. 23,13., Luk. 23,25., Ján. 18,39., Ján. 19,1.
16. Vala pedig akkor egy nevezetes foglyuk, a kit Barabbásnak hívtak.
17. Mikor azért egybegyülekezének, monda nékik Pilátus: Melyiket akarjátok hogy elbocsássam néktek: Barabbást-é, vagy Jézust, a kit Krisztusnak hívnak?
18. Mert jól tudja vala, hogy irigységből adák őt kézbe.
Ján. 11,47., Ján. 11,48.
19. A mint pedig ő az ítélőszékben ül vala, küldé ő hozzá a felesége, ezt üzenvén: Ne avatkozzál amaz igaz ember dolgába; mert sokat szenvedtem ma álmomban ő miatta.
20. A főpapok és vének pedig reá beszélék a sokaságot, hogy Barabbást kérjék ki, Jézust pedig veszítsék el.
21. Felelvén pedig a helytartó, monda nékik: A kettő közül melyiket akarjátok, hogy elbocsássam néktek? Azok pedig mondának: Barabbást.
22. Monda nékik Pilátus: Mit cselekedjem hát Jézussal, a kit Krisztusnak hívnak? Mindnyájan mondának: Feszíttessék meg!
23. A helytartó pedig monda: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig még inkább kiáltoznak vala, mondván: Feszíttessék meg!
24. Pilátus pedig látván, hogy semmi sem használ, hanem még nagyobb háborúság támad, vizet vévén, megmosá kezeit a sokaság előtt, mondván: Ártatlan vagyok ez igaz embernek véréből; ti lássátok!
5 Móz. 21,6.
25. És felelvén az egész nép, monda: Az ő vére mi rajtunk és a mi magzatainkon.
Csel. 5,28.
26. Akkor elbocsátá nékik Barabbást; Jézust pedig megostoroztatván, kezökbe adá, hogy megfeszíttessék.
27. Akkor a helytartó vitézei elvivék Jézust az őrházba, és oda gyűjték hozzá az egész csapatot.
28. És levetkeztetvén őt, bíbor palástot adának reá.
29. És tövisből fonott koronát tőnek a fejére, és nádszálat a jobb kezébe; és térdet hajtva előtte, csúfolják vala őt, mondván: Üdvöz légy zsidóknak királya!
30. És mikor megköpdősék őt, elvevék a nádszálat, és a fejéhez verdesik vala.
Ésa. 50,6.
31. És miután megcsúfolták, levevék róla a palástot és az ő maga ruháiba öltözteték; és elvivék, hogy megfeszítsék őt.
32. Kifelé menve pedig találkozának egy czirénei emberrel, a kit Simonnak hívnak vala; ezt kényszeríték, hogy vigye az ő keresztjét.
Márk. 15,21., Luk. 23,26.
33. És mikor eljutának arra a helyre, a melyet Golgothának, azaz koponya helyének neveznek,
Márk. 15,22., Márk. 15,32., Luk. 23,32., Luk. 23,43., Ján. 19,17., Ján. 19,27.
34. Méreggel megelegyített eczetet adának néki inni; és megízlelvén, nem akara inni.
Zsolt. 69,22.
35. Mínek utána pedig megfeszíték őt, eloszták az ő ruháit, sorsot vetvén; hogy beteljék a próféta mondása: Megosztózának az én ruháimon, és az én köntösömre sorsot vetének.
Zsolt. 22,19.
36. És leülvén, ott őrzik vala őt.
37. És feje fölé illeszték az ő kárhoztatásának okát, oda írván: Ez Jézus, a zsidók királya.
Márk. 15,26., Luk. 23,38., Ján. 19,19.
38. Akkor megfeszítének vele együtt két latrot, egyiket jobbkéz velől, és a másikat balkéz felől.
Ésa. 53,12.
39. Az arramenők pedig szidalmazták vala őt, fejüket hajtogatván.

Zsolt. 22,8.

40. És ezt mondván: Te, ki lerontod a templomot és harmadnapra fölépíted, szabadítsd meg magadat; ha Isten Fia vagy, szállj le a keresztről!

Mát. 26,61., Ján. 2,19.

41. Hasonlóképpen a főpapok is csúfolódván az írástudókkal és a vénekkel egyetemben, ezt mondják vala:

42. Másokat megtartott, magát nem tudja megtartani. Ha Izráel királya, szálljon le most a keresztről, és majd hiszünk néki.

43. Bízott az Istenben; mentse meg most őt, ha akarja; mert azt mondta: Isten Fia vagyok.

Zsolt. 22,9.

44. A kiket vele együtt feszítének meg, a latrok is ugyanazt hányják vala szemére.

45. Hat órától kezdve pedig sötétség lón mind az egész földön, kilencz óráig.

Márk. 15,33., Márk. 15,39., Luk. 23,44., Luk. 23,48., Ján. 19,28., Ján. 19,30.

46. Kilencz óra körül pedig nagy fenszóval kiálta Jézus, mondván: ELI, ELI! LAMA SABAKTÁNI? azaz: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?

Zsolt. 22,2.

47. Némelyek pedig az ott állók közül, a mint ezt hallák, mondának: Illést hívja ez.

48. És egy közülök azonnal oda futamodván, egy szivacsot vón, és megtöltvén eczettel és egy nádszálla tűzvén, inni ad vala néki.

Zsolt. 69,22.

49. A többiek pedig ezt mondják vala: Hagyd el, lássuk eljő-e Illés, hogy megszabadítsa őt?

50. Jézus pedig ismét nagy fenszóval kiáltván, kiadá lelkét.

Márk. 15,37., Luk. 23,46., Ján. 19,30.

51. És ímé a templom kárpítja föletől aljáig ketté hasada; és a föld megindula, és a kősziklák megrepedezének;

2 Móz. 26,31., Zsid. 10,19., Zsid. 10,20.

52. És a sírok megnyílának, és sok elhúnyt szentnek teste föltámadá.

53. És kijövé a sírokból, a Jézus föltámadása után bementek a szent városba, és sokaknak megjelenének.

Csel. 26,23.

54. A százados pedig és a kik ő vele őrizték vala Jézust, látván a földindulást és a mik történtek vala, igen megrémülének, mondván: Bizony, Istennek Fia vala ez!

55. Sok asszony vala pedig ott, a kik távolról szemlélődnek vala, a kik Galileából követték Jézust, szolgálván néki;

Márk. 15,40., Márk. 15,41., Luk. 23,49., Ján. 19,25.

56. Ezek közt volt Mária Magdaléna, és Mária a Jakab és Józse anyja, és a Zebedeus fiainak anyja.

Luk. 8,2., Luk. 8,3.

57. Mikor pedig beesteledék, eljőve egy gazdag ember Arimathiából, név szerint József, a ki maga is tanítványa volt Jézusnak;

2 Móz. 34,25., Márk. 15,42., Márk. 15,47., Luk. 23,50., Luk. 23,56., Ján. 19,38., Ján. 19,42.

58. Ez Pilátushoz menvén, kéri vala a Jézus testét. Akkor parancsolá Pilátus, hogy adják át a testet.

59. És magához vévén József a testet, begöngyölé azt tiszta gyolcsba,

60. És elhelyezé azt a maga új sírjába, a melyet a sziklába vágatott: és a sír szájára egy nagy követ hengerítvén, elméne.

Ésa. 53,9.

61. Ott vala pedig Mária Magdaléna és a másik Mária, a kik a sír átellenében ülnek vala.

62. Másnap pedig, a mely péntek után következik, egybegyülének a főpapok és a farizeusok Pilátushoz,

63. Ezt mondván: Uram, emlékezünk, hogy az a hitető még életében azt mondta volt: Harmadnapra föltámadok.

Mát. 27,40., Mát. 12,40.

64. Parancsold meg azért, hogy őrizzék a sírt harmadnapig, ne hogy az ő tanítványai odamenvén éjjel, ellopják őt és azt mondják a népnek: Feltámadott a halálból; és az utolsó hitetés gonoszabb legyen az elsónél.

65. Pilátus pedig monda nekik: Van őrségetek; menjetek, őriztessétek, a mint tudjátok.

66. Ők pedig elmenvén, a sírt őrizet alá helyezék, lepecsételvén a követ, az őrséggel.

Dán. 6,17.

28.

1. A szombat végén pedig, a hét első napjára virradólag, kiméne Mária Magdaléna és a másik Mária, hogy megnézzék a sírt.

Márk. 16,1., Márk. 16,10., Luk. 24,1., Luk. 24,10., Ján. 20,1., Ján. 20,18.

2. És ímé nagy földindulás lón; mert az Úrnak angyala leszállván a mennyből, és oda menvén, elhengeríté a követ a sír szájáról, és reá üle arra.

3. A tekintete pedig olyan volt, mint a villámlás, és a ruhája fehér, mint a hó.

Csel. 1,10.

4. Az őrizők pedig tőle való féltökben megrettenének, és olyanokká lónek mint a holtak.

5. Az angyal pedig megszólalván, monda az asszonyoknak: Ti ne féljetek; mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek.

6. Nincsen itt, mert feltámadott, a mint megmondotta volt. Jertek, lássátok a helyet, a hol feküdt vala az Úr.

Mát. 12,40., Mát. 16,21., Mát. 17,23., Mát. 20,19., Csel. 2,36.

7. És menjetek gyorsan és mondjátok meg az ő tanítványainak, hogy feltámadott a halálból; és ímé elöttetek megy Galileába; ott meglátjátok őt, ímé megmondottam néktek.

Mát. 26,32.

8. És gyorsan eltávozván a sírtől félelemmel és nagy örömmel, futnak vala, hogy megmondják az ő tanítványainak.

9. Mikor pedig mennek vala, hogy megmondják az ő tanítványainak, ímé szembe jöve ő velök Jézus, mondván: Legyetek üdvözölve! Azok pedig hozzá járulván, megragadák az ő lábait, és leborulának előtte.

10. Akkor monda nékik Jézus: Ne féljetek; menjetek el, mondjátok meg az én atyámfiaiak, hogy menjenek Galileába, és ott meglátnak engem.

Zsid. 2,11.

11. A mialatt pedig ők mennek vala, ímé az őrségből némelyek bemenvén a városba, megjelentének a főpapoknak mindent a mi történt.

12. És egybegyülekezvén a vénekkal együtt, és tanácsot tartván, sok pénzt adának a vitézeknek,

13. Ezt mondván: Mondjátok, hogy: Az ő tanítványai odajöven éjjel, ellopták őt, mikor mi aluvánk.

Mát. 27,64.

14. És ha ez a helytartó fülébe jut, mi elhitetjük őt, és kimentünk titeket a bajból.

15. Azok pedig fölvevén a pénzt, úgy cselekedének, a mint megtanították őket. És elterjedt ez a hír a zsidók között mind e mai napig.

16. A tizenegy tanítvány pedig elméne Galileába, a hegyre, a hová Jézus rendelte vala őket.

Mát. 28,7.

17. És mikor megláták őt, leborulának előtte; némelyek pedig kételkedének.

18. És hozzájuk menvén Jézus, szóla nékik, mondván: Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön.

Mát. 11,27., Eféz. 1,20., Eféz. 1,22.

19. Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek nevében,

Márk. 16,15., Márk. 16,16.

20. Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig. Ámen!

Mát. 18,20.

A Márk írása szerint való szent evangéliom

1.

1. A Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliomának kezdete,

2. A mint meg van írva a prófétáknál: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád előtt, a ki megkészíti a te útadat előtted;

Malak. 3,1., Mát. 11,10.

3. Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek meg az ő ösvényeit:

Ésa. 40,3.

4. Előáll vala János, keresztelvén a pusztában és prédikálván a megtérésnek keresztiségét a bűnöknek bocsánatára.

5. És kiméne hozzá Júdeának egész tartománya és a Jeruzsálembeliek is, és megkeresztelkedének mindnyájan ő általa a Jordán vízében, bűneikről vallást tévén.

6. János pedig teveszórruhát és dereka körül bőrvövet viselt vala, és sáskát és erdei mézet eszik vala.

7. És prédikála, mondván: Utánam jő, a ki erősebb nálam, a kinek nem vagyok méltó, hogy lehajolván, sarujának szíjját megoldjam.

8. Én vízzel kereszteltelek titeket, de ő Szent Lélekkel keresztel titeket.

9. És lőn azokban a napokban, eljőve Jézus a galileai Názáretből, és megkeresztelteték János által a Jordánban.

Luk. 2,51.

10. És azonnal feljővén a vízből, látá az eget megnyilatkozni, és a Lelket mint egy galambot ő reá leszállani;

11. És szózat lőn az égből: Te vagy az én szerelmes fiam, a kiben én gyönyörködöm.

Mát. 3,16., Mát. 3,17., Luk. 3,21., Luk. 3,23.

12. És a lélek azonnal elragadá őt a pusztába.

13. És ott volt a pusztában negyven napig kísértetve a Sátántól, és a vad állatokkal vala együtt; és az angyalok szolgálnak vala néki.

14. Minekutána pedig János tömlöczbe vettetett, elméne Jézus Galileába, prédikálván az Isten országának evangéliomát,

15. És mondván: Bétölt az idő, és elközelített az Istennek országa; térjete meg, és higgyetek az evangéliomban.

Gal. 4,4.

16. Mikor pedig Galilea tengere mellett járt, látá Simont és Andrást, annak testvérét, a mint a tengerbe hálót vetének; mert halászok valának.

17. És monda nékik Jézus: Kövessetek engem, és én azt mívelem, hogy embereket halászzatok.

18. És azonnal elhagyván az ő hálóikat, követék őt.

19. És onnan egy kevéssé elébb menve, látá Jakabot, a Zebedeus fiát és annak testvérét, Jánost, a mint a hajóban azok is a hálókat kötözgetik vala.

20. És azonnal hívá őket. És ők atyjukat, Zebedeust a napszámosokkal a hajóban hagyva, utána menének.

21. És bemenének Kapernaumba; és mindjárt szombatnapon bemenvén a zsinagógába, tanít vala.

22. És elálmélgodának az ő tanításán; mert úgy tanítja vala őket, mint a kinek hatalma van, és nem úgy mint az írástudók.

Mát. 7,28., Mát. 7,29.

23. Vala pedig azok zsinagógájában egy ember, a kiben tisztátalan lélek volt, és felkiálta,

24. És monda: Ah! mi dolgunk van nekünk veled, Názáreti Jézus? Azért jöttél-é, hogy elveszíts minket? Tudom, hogy ki vagy te: az Istennek Szentje.

Márk. 5,7., Zsolt. 16,10.

25. És megdorgálá őt Jézus, mondván: Némulj meg, és menj ki belőle.

26. És a tisztátalan lélek megszagatá őt, és fenszóval kiáltva, kiméne belőle.

Márk. 9,26.

27. És mindnyájan elálmélgodának, annyira, hogy egymás között kérdezgeték, mondván: Mi ez? Micsoda új tudomány ez, hogy hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek is, és engedelmeskednek néki?

28. És azonnal elméne az ő híre Galilea egész környékére.

29. És a zsinagógából azonnal kimenvén, a Simon és András házához menének Jakabbal és Jánossal együtt.
30. A Simon napa pedig hideglelésben fekszik vala, és azonnal szólának néki felőle.
31. És ő odamenvén, fölemelé azt, annak kezét fogván; és elhagyá azt a hideglelés azonnal, és szolgál vala nékik.
32. Estefelé pedig, a mikor leszállt a nap, mind ő hozzá vivék a betegeseket és az ördögösöket;
33. És az egész város oda gyűlt vala az ajtó elé.
34. És meggyógyíta sokakat, a kik különféle betegségekben sínlódnak vala; és sok ördögöt kiűze, és nem hagyja vala szólni az ördögöket, mivelhogy őt ismerék.

Luk. 4,41., Csel. 16,17., Csel. 16,18.

35. Kora reggel pedig, még szürkületkor, fölkelvén, kiméne, és elméne egy pusztá helyre és ott imádkozék.
36. Simon pedig és a vele lévők utána sietének;
37. És a mikor megtalálák őt, mondának néki: Mindenki téged keres.
38. És ő monda nékik: Menjünk a közel való városokba, hogy ott is prédikáljak, mert azért jöttem.
39. És prédikál vala azoknak zsinagógáiban, egész Galileában, és ördögöket űz vala.
40. És jöve hozzá egy bélpoklos, kérvén őt és leborulván előtte és mondván néki: Ha akarod, megtisztíthatsz engem.
41. Jézus pedig könyörületességre indulván, kezét kinyújtva megérinté őt, és monda néki: Akarom, tisztulj meg.
42. És a mint ezt mondja vala, azonnal eltávozék tőle a poklosság és megtisztula.
43. És erősen megfenyegetvén, azonnal elküldé őt,

Márk. 3,12., Márk. 7,36.

44. És monda néki: Meglásd, hogy senkinek semmit ne szólj; hanem eredj el, mutasd meg magadat a papnak, és vidd fel a te tisztulásodért, a mit Mózes parancsolt, biznyságul nékik.

5 Móz. 14,2., 5 Móz. 14,32.

45. Az pedig kimenvén, kezde sokat beszélni és terjeszteni a dolgot, annyira, hogy nyilvánosan immár be sem mehetett Jézus a városba, hanem künn pusztá helyeken vala, és mennek vala hozzá mindenfelől.

2.

1. Napok mulva pedig ismét beméne Kapernaumba, és meghallák, hogy otthon van.
2. És azonnal sokan összegyülekezének, annyira, hogy még az ajtó elébe sem fértek; és hirdeté nékik az igét.
3. És jövének hozzá egy gutaütöttet hozva, a kit négyen emelnek vala.
4. És mivel a sokaság miatt nem férközhettek azzal ő hozzá, megbonták ama háznak fedelét, a hol Ő vala, és rést törvén, leereszték a nyoszolyát, a melyben a gutaütött feküdt.
5. Jézus pedig azoknak hitét látván, monda a gutaütöttnek: Fiam, megbocsáttattak néked a te bűneid.
6. Valának pedig ott némely írástudók, a kik ott ülnek vala, szívökben így okoskodván:
7. Mi dolog, hogy ez ilyen káromlásokat szól? ki bocsáthatja meg a bűnöket, hanemha egyedül az Isten?
Ésa. 43,25.
8. És Jézus azonnal észreuvé az ő lelkével, hogy azok magukban így okoskodnak, és monda nékik: Miért gondoljátok ezeket a ti szívetekben?
9. Mi könnyebb, azt mondanom-é a gutaütöttnek: Megbocsáttattak néked a te bűneid, vagy ezt mondanom: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj?
10. Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön a bűnöket megbocsátani, monda a gutaütöttnek:
11. Mondom néked, kelj föl, vedd fel a te nyoszolyádat, és eredj haza.
12. Az pedig azonnal fölkele és felvévén nyoszolyáját, kiméne mindenkinek láttára; úgy hogy mindenki elálmélkodék, és dicsóíté az Istent, ezt mondván: Soha sem láttunk ilyet!
13. És ismét kiméne a tenger mellé; és az egész sokaság megy vala ő hozzá, és ő tanítja vala őket.
14. És a mikor tovaméne, meglátá Lévit, az Alfeus fiát, a ki a vámszedő helyen ül vala, és monda néki: Kövess engemet. És felkelvén, követi vala őt.
15. És lón, a mikor ő ennek házában asztalhoz üle, a vámszedők és bűnösök is sokan odaülnek vala Jézussal és az ő tanítványaival; mert sokan valának, és követék őt.
16. És a mikor látták az írástudók és a farizeusok, hogy együtt eszik a vámszedőkkel és bűnösökkel, mondának az ő tanítványainak: Mi dolog, hogy a vámszedőkkel és a bűnösökkel eszik és iszik?

Mát. 9,11., Luk. 15,2.

17. És a mikor ezt hallja vala Jézus, monda nékik: Nem az egészségeseknek van szükségök orvosra, hanem a betegeknek, nem azért jöttem, hogy igazakat, hanem hogy bűnösöket hívjak megtérésre.

Mát. 9,13.

18. A János és a farizeusok tanítványai pedig bőjtölnek vala. Odamenének azért és mondának néki: Mi az oka, hogy Jánosnak és a farizeusoknak tanítványai bőjtölnek, a te tanítványaid pedig nem bőjtölnek?

19. Jézus pedig monda nékik: Avagy bőjtölhet-é a vőlegény nász népe, a míg velök van a vőlegény? A meddig a vőlegény velök van, nem bőjtölhetnek.

20. De jönnek majd napok, a mikor elvétetik tőlük a vőlegény, és akkor bőjtölni fognak azokon a napokon.

21. Senki sem varr pedig új posztóból foltot ó ruhára; máskülönb a mi azt kitoldaná, még kiszakít belőle, az új a régiből, és nagyobb szakadás lesz.

Mát. 9,16., Luk. 5,36.

22. És senki sem tölt új bort régi tömlőkbe; különben az új bor a tömlőket szétszakítja, a bor is kiömlik, a tömlők is elpusztulnak; hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni.

Mát. 9,17., Luk. 5,37.

23. És lőn, hogy szombatnapon a vetések közt megy vala által, és az ő tanítványai mentőkben a kalászokat kezdék vala szagatni.

24. Ekkor a farizeusok mondának néki: Ímé, miért művelik azt szombatnapon, a mit nem szabad?

25. Ő pedig monda nékik: Soha sem olvastátok-é, mit mívelt Dávid, mikor megszűkült és megéhezett vala társaival egybe?

26. Mi módon ment be az Isten házába az Abiátár főpap idejében és ette meg a szent kenyereket, a melyeket nem szabad megenni csak a papoknak; és adott a társainak is?

1 Sám. 21,7., 3 Móz. 24,9.

27. És monda nékik: A szombat lőn az emberért, nem az ember a szombatért.

28. Annak okáért az embernek Fia a szombatnak is ura.

3.

1. És ismét beméne a zsinagógába, és vala ott egy megszáradt kezű ember.

2. És lesik vala őt, hogy meggyógyítja-é szombatnapon; hogy vádolhassák őt.

3. Akkor monda a megszáradt kezű embernek: Állj elő a középre.

4. Azoknak pedig monda: Szabad-é szombatnapon jót vagy rosszat tenni? lelket menteni, vagy kioltani? De azok hallgatnak vala.

5. Ő pedig elnézván őket haraggal, bánkódván szívök keménysége miatt, monda az embernek: Nyújtsd ki a kezedet. És kinyújtá, és meggyógyult a keze és éppé lőn, mint a másik.

Ján. 11,33.

6. Akkor a farizeusok kimenvén, a Heródes pártiakkal mindjárt tanácsot tartának ellene, hogy elveszítsék őt.

Mát. 22,16.

7. Jézus pedig elméne tanítványaival a tenger mellé; és nagy sokaság követé őt Galileából és Júdeából,

8. És Jeruzsálemből és Idumeából és a Jordánon túlról; és a Tirus és a Sidon környékiek is, a mikor hallották, hogy miket mível vala, nagy sokasággal jövének ő hozzá.

Mát. 4,25.

9. És megmondá tanítványainak, hogy egy kis hajót tartsanak néki készen, a sokaság miatt, hogy ne szorongassák őt.

10. Mert sokakat meggyógyított, úgy hogy a kiknek valami bajuk volt, reá rohanának, hogy illethessék őt.

11. A tisztátalan lelkek is, mikor meglátták vala őt, leborulának előtte, és kiáltának, mondván: Te vagy az Istennek a Fia.

Luk. 4,41.

12. Ő pedig erősen fenyegeti vala őket, hogy őt ki ne jelentsék.

13. Azután felméne a hegyre, és magához szólítá, a kiket akar vala; és hozzá menének.

14. És választá tizenkettőt, hogy vele legyenek, és hogy kiküldje őket prédikálni,

15. És hatalmuk legyen a betegeket gyógyítani és az ördögöket kiűzni:

16. Simont, a kinek Péter nevet ada;

17. És Jakabot a Zebedeus fiát és Jánost a Jakab testvérét; és Boanerges nevet ada nékik, a mely azt teszi: mennydörgés fiai;

Luk. 9,54.

18. És Andrást és Filepet, Bertalant és Mátét, Tamást és Jakabot az Alfeus fiát, Taddeust és a kananeai Simont,

19. És Iskáriótes Júdást, a ki el is árulta őt.

20. Azután haza térének. És ismét egybegyüle a sokaság, annyira, hogy még nem is ehetének.

21. A mint az övéi ezt meghallák, eljövének, hogy megfogják őt; mert azt mondják vala, hogy magán kívül van.

22. Az írástudók pedig, a kik Jeruzsálemből jöttek vala le, azt mondák, hogy: Belzebúb van vele, és: Az ördögök fejedelme által úzi ki az ördögöket.

Mát. 9,34., Mát. 12,24., Mát. 12,32., Luk. 11,15., Luk. 11,22.

23. Ő pedig magához híván azokat, példázatokban monda nékik: Sátán miként tud Sátánt kiűzni?

24. És ha egy ország önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az az ország.

25. És ha egy ház önmagában meghasonlik, meg nem maradhat az a ház.

26. És ha a Sátán önmaga ellen támadt és maghasonlott, nem maradhat meg, hanem vége van.

27. Nem rabolhatja el senki az erősnek kincseit, bemenvén annak házába, hanemha előbb az erőset megkötözi és azután rabolja ki annak házát.

Mát. 12,29.

28. Bizony mondom néktek, hogy minden bűn megbocsáttatik az emberek fiainak, még a káromlások is mind, a melyekkel káromlanak:

29. De a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, nem nyer bocsánatot soha, hanem örök kárhozatra méltó;

Mát. 12,31., Mát. 12,32., Luk. 12,10.

30. Mivelhogy ezt mondják vala: Tisztátalan lélek van benne.

Márk. 3,22.

31. És megérkezének az ő testvérei és az ő anyja, és kívül megállva, beküldének hozzá, hivatván őt.

32. Körülötte pedig sokaság ül vala; és mondának néki: Ímé a te anyád és a te testvéreid ott künn keresnek téged.

33. Ő pedig felele nékik, mondván: Ki az én anyám vagy kik az én testvéreim?

34. Azután elnézván köröskörül a körülötte ülőkön, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim.

35. Mert a ki az Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem és nőtestvérem és az én anyám.

4.

1. És ismét kezde tanítani a tenger mellett. És nagy sokaság gyüle ő hozzá, úgy hogy ő a hajóba lépven, a tengeren ül vala, az egész sokaság pedig a tenger mellett a földön vala.

Mát. 13,1., Mát. 13,2.

2. És sokat tanítja vala őket példázatokban, és ezt mondja vala nékik tanításában:

3. Halljátok: Ímé, a magvető kiméne vetni.

4. És lón vetés közben, hogy némely az út mellé esék, és eljövének az égi madarak és megevék azt.

Mát. 13,4., Mát. 13,8., Luk. 8,4., Luk. 8,15.

5. Némely pedig a köves helyre esék, a hol nem sok földje vala, és hamar kikele, mivel nem vala mélyen a földben.

6. Mikor pedig fölkelt a nap, elsüle, és mivelhogy nem volt gyökere, elszárad.

7. Némely pedig a tövisek közé esék, és felnevekedének a tövisek és megfojták azt, és nem ada gyümölcsöt.

8. Némely pedig a jó földbe esék; és ad vala nevedő és bővölködő gyümölcsöt, és némely hoz vala harmincz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig száz annyit.

9. És monda nékik: A kinek van füle a hallásra, hallja.

10. Mikor pedig egyedül vala, megkérdezik őt a körülötte lévők a tizenkettővel együtt a példázat felől.

11. Ő pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkát tudjátok, ama kívül levőknek pedig példázatokban adatnak mindenek,

1 Kor. 5,12.

12. Hogy nézven nézzenek és ne lássanak; és hallván halljanak és ne értsenek, hogy soha meg ne térjenek és bűneik meg ne bocsáttassanak.

13. És monda nékik: Nem értitek ezt a példázatot? Akkor mimódon értitek meg majd a többi példázatot?

14. A magvető az ígét hinti.

Mát. 13,19.

15. Az útfélen valók pedig azok, a kiknek hintik az ígét, de mihelyest hallják, azonnal eljő a Sátán és elragadja a szívökbe vetett ígét.

16. És hasonlóképen a köves helyre vetettek azok, a kik mihelyest hallják az ígét, mindjárt örömmel fogadják,

17. De nincsen ő bennük gyökere, hanem ideig valók; azután ha nyomorúság vagy háborúság támad az íge miatt, azonnal megbotránkoznak.

18. A tövisek közé vetettek pedig azok, a kik az ígét hallják,

19. De a világi gondok és a gazdagság csalárdsága és egyéb dolgok kívánsága közbejövén, elfojtják az ígét, és gyümölcstelen lesz.

Márk. 10,23., Márk. 10,24.

20. A jó földbe vetettek pedig azok, a kik hallják az ígét és beveszik, és gyümölcsöt teremnek, némely harmincz annyit, némely hatvan annyit, némely száz annyit.

21. És monda nékik: Avagy azért hozzák-é elő a gyertyát, hogy véka alá tegyék, vagy az ágy alá? És nem azért-é, hogy a gyertyatartóba tegyék?

Mát. 5,15., Luk. 8,16., Luk. 11,33.

22. Mert nincs semmi rejtett dolog, a mi meg ne jelentetnék; és semmi sem volt eltitkolva, hanem hogy nyilvánosságra jusson.

Mát. 10,26., Luk. 8,17., Luk. 12,2.

23. Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.

24. És monda nékik: Megjegyezzétek, a mit hallotok: A milyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek, sőt ráadást adnak néktek, a kik halljátok.

Mát. 7,2.

25. Mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, attól az is elvétetik, a mije van.

Mát. 13,12., Mat. 25,29., Luk. 8,18., Luk. 19,26.

26. És monda: Úgy van az Isten országa, mint mikor az ember beveti a magot a földbe.

27. És alszik és fölkel éjjel és nappal; a mag pedig kihajt és felnő, ő maga sem tudja miképen.

Jak. 5,7.

28. Mert magától terem a föld, először füvet, azután kalászt, azután teljes buzát a kalászbán.

29. Mihelyt pedig a gabona arra való, azonnal sarlót ereszt reá, mert az aratás elérkezett.

30. És monda: Mihez hasonlítsuk az Isten országát? Avagy milyen példában példázzuk azt?

Luk. 13,18.

31. A mustármaghoz, a mely mikor a földbe vették, minden földi magnál kisebb,

Mát. 13,31., Mat. 13,32., Luk. 13,19.

32. És mikor elvették, felnő, és minden veteménynél nagyobb lesz és nagy ágakat hajt, úgy hogy árnyéka alatt fészket rakhatnak az égi madarak.

33. És sok ilyen példázatban hirdeti vala nékik az ígét, úgy a mint megérthetik vala.

34. Példázat nélkül pedig nem szól vala nékik; maguk közt azonban a tanítványnak mindent megmagyaráz vala.

35. Azután monda nékik azon a napon, a mint este lőn: Menjünk át a túlsó partra.

Mát. 8,18., Mat. 8,23.

36. Elbocsátván azért a sokaságot, elvívék őt, úgy a mint a hajóban vala; de más hajók is valának vele.

37. Akkor nagy szélvihar támadta, a hullámok pedig becsapnak vala a hajóba, annyira, hogy már-már megtelék.

Mát. 8,23., Mat. 8,27., Luk. 8,23., Luk. 8,25.

38. Ő pedig a hajó hátulso részében a fejaljon aluszik vala. És fölkelték őt és mondának néki: Mester, nem törődöl vele, hogy elveszünk?

39. És felkelvén megdorgálá a szelet, és monda a tengernek: Hallgass, némulj el! És elállt a szél, és lőn nagy csendesség.

40. És monda nékik: Miért vagytok ily félénkek? Hogy van, hogy nincs hitetek?

41. És megfélemlének nagy félelemmel, és ezt mondják vala egymásnak: Kicsoda hát ez, hogy mind a szél, mind a tenger engednek néki?

5.

1. És menének a tenger túlsó partjára, a Gadareusok földére.

Mát. 8,28., Mát. 8,34., Luk. 8,26., Luk. 8,40.

2. És a mint a hajóból kiméne, azonnal elébe méne egy ember a sírboltokból, a kiben tisztátalan lélek volt,

3. A kinek lakása a sírboltokban vala; és már lánczokkal sem bírta őt senki sem lekötöni.

4. Mert sokszor megkötözték őt békókkal és lánczokkal, de ő a lánczokat szétszaggatta, és a békókat összetörte, és senki sem tudta őt megfékezni.

5. És éjjel és nappal mindig a hegyeken és a sírboltokban volt, kiáltozva és magát kövekkel vagdosva.

6. Mikor pedig Jézust távolról meglátta, oda futamodék, és elébe borula,

7. És fennhangon kiáltva monda: Mi közöm nékem te veled, Jézus, a magasságos Istennek Fia? Az Istenre kényszerítelek, ne kínozz engem.

8. (Mert ezt mondja vala néki: Eredj ki, tisztátalan lélek, ez emberből.)

9. És kérdezé tőle: Mi a neved? És felele, mondván: Légió a nevem, mert sokan vagyunk.

10. És igen kéré őt, hogy ne küldje el őket arról a vidékről.

11. Vala pedig ott a hegynél egy nagy disznónyáj, a mely legel vala.

12. És az ördögök kéri vala őt mindnyájan, mondván: Küldj minket a disznókba, hogy azokba menjünk be.

13. És Jézus azonnal megengedé nékik. A tisztátalan lelkek pedig kijövé, bemenének a disznókba; és a nyáj a meredekről a tengerbe rohana. Valának pedig mintegy kétezeren; és befélának a tengerbe.

14. A kik pedig őrzik vala a disznókat, elfutának, és hírt vivének a városba és a falvakba. És kimenének, hogy lássák, mi az, a mi történt.

15. És menének Jézushoz, és láták, hogy az ördögös ott ül, fel van öltözködve és eszénél van, az, a kiben a légió volt; és megfélemlének.

16. A kik pedig látták, elbeszélék nékik, hogy mi történt vala az ördögössel, és a disznókkal.

17. És kezdék kérni őt, hogy távozzék el az ő határukból.

18. Mikor pedig a hajóba szállott vala, a volt ördögös kéré őt, hogy vele lehessen.

19. De Jézus nem engedé meg néki, hanem monda néki: Eredj haza a tiédhez, és jelentsd meg nékik, mely nagy dolgot cselekedett veled az Úr, és mint könyörült rajtad.

20. El is méne, és kezdé hirdetni a Tízvárosban, mely nagy dolgot cselekedett vele Jézus; és mindnyájan elcsodálkozának.

21. És mikor ismét általment Jézus a hajón a tulsó partra, nagy sokaság gyüle ő hozzá; és vala a tenger mellett.

22. És ímé, eljöve a zsinagóga fők egyike, névszerint Jairus, és meglátván őt, lábaihoz esék,

Mát. 9,18., Mát. 9,26., Luk. 8,41., Luk. 8,56.

23. És igen kéré őt, mondván: Az én leánykám halálán van; jer, vesd reá kezedet, hogy meggyógyuljon és éljen.

24. El is méne vele, és követé őt nagy sokaság, és összeszorítják vala őt.

25. És egy asszony, a ki tizenkét év óta vérfolyásos vala,

26. És sok orvostól sokat szenvedett, és minden vagyonát magára költötte, és semmit sem javult, sőt inkább még rosszabbul lett,

27. Mikor Jézus felől hallott vala, a sokaságban hátulról kerülve, illeté annak ruháját.

28. Mert ezt mondja vala: Ha csak ruháit illehetem is, meggyógyulok.

29. És vérenek forrása azonnal kiszárad és megérezé testében, hogy kigyógyult bajából.

30. Jézus pedig azonnal észrevevén magán, hogy isteni erő áradott ki belőle, megfordult a sokaságban, és monda: Kicsoda illeté az én ruháimat?

Luk. 6,19.

31. Ésmondának néki az ő tanítványai: Látod, hogy a sokaság szorít össze téged, és azt kérdezed: Kicsoda illetett engem?

32. És körülnéze, hogy lássa azt, a ki ezt cselekedte.

33. Az asszony pedig tudva, hogy mi történt vele, félve és remegve megy vala oda és elébe borula, és elmonda néki mindent igazán.

34. Ő pedig monda néki: Leányom, a te hited megtartott téged. Eredj el békével, és gyógyulj meg a te bajodból.

Márk. 10,52., Mát. 9,22., Luk. 7,50., Luk. 8,48., Luk. 17,19., Luk. 18,42.

35. Mikor még beszél vala, odajövének a zsinagóga fejétől, mondván: Leányod meghalt; mit fárasztod tovább a Mestert?

36. Jézus pedig, a mint hallá a beszédet, a mit mondanak vala, azonnal monda a zsinagóga fejének: Ne félj, csak higyj.

37. És senkinek sem engedé, hogy vele menjen, csak Péternek és Jakabnak és Jánosnak, a Jakab testvéreinek.

38. És méne a zsinagóga fejének házához, és látá a zűrzavart, a sok síránkozót és jajgatót.

39. És bemenvén, monda nékik: Mit zavarogtok és sírtok? A gyermek nem halt meg, hanem alszik.

Ján. 11,11.

40. És nevetik vala őt. Ő pedig kiküldvén valamennyit, maga mellé vevé a gyermeknek atyját és anyját és a vele levőket, és beméne oda, a hol a gyermek fekszik vala.

41. És megfogván a gyermeknek kezét, monda néki: Talitha, kúmi; a mi megmagyarázva azt teszi: Leányka, néked mondom, kelj föl.

Luk. 7,14.

42. És a leányka azonnal fölkele és jár vala. Mert tizenkét esztendőös vala. És nagy csodálkozással csodálkozáának.

43. Ő pedig erősen megparancsolá nékik, hogy ezt senki meg ne tudja. És mondá, hogy adjanak annak enni.

6.

1. És kiméne onnét, és méne az ő hazájába, és követék őt az ő tanítványai.

Mát. 13,53., Mát. 13,58., Luk. 4,15., Luk. 4,30.

2. És a mint eljött vala a szombat, tanítani kezde a zsinagógában; és sokan, a kik őt hallák, elálmélkodának vala, mondván: Honnét vannak ennél ezek? És mely bölcsesség az, a mi néki adatott, hogy ily csodadolgok is történnek általa?

Ján. 7,15.

3. Avagy nem ez-é az az ácsmester, Máriának a fia, Jakabnak, Józsének, Júdásnak és Simonnak pedig testvére? És nincsenek-é itt közöttünk az ő nőtestvérei is? És megbotránkoznak vala ő benne.

4. Jézus pedig monda nékik: Nincs próféta tisztesség nélkül csak a maga hazájában, és a rokonai között és a maga házában.

5. Nem is tehet vala ott semmi csodát, csak néhány beteget gyógyíta meg, rájuk vetvén kezeit.

6. És csodálkozik vala azoknak hitetlenségén. Aztán köröskörül járja vala a falvakat, tanítván.

Mát. 9,35., Luk. 13,22.

7. Majd magához szólítá a tizenkettőt, és kezdé őket kiküldeni kettőnként, és ada nékik hatalmat a tisztátalan lelkeken.

Mát. 10,1., Mát. 10,9., Mát. 10,15., Luk. 9,1., Luk. 9,6., Luk. 10,1.

8. És megparancsolá nékik, hogy az útra semmit ne vigyenek egy pálczán kívül; se táskát, se kenyeret, se pénzt az övükben;

9. Hanem kössenek sarut, de két ruhát ne öltsenek.

10. És monda nékik: A hol valamely házba bementek, ott maradjatok mindaddig, a míg tovább mentek onnét.

Mát. 10,11., Luk. 10,7.

11. A kik pedig nem fogadnak titeket, sem nem hallgatnak rátok, onnét kimenvén, verjétek le a port lábaitokról, bizonyságul ő ellenök. Bizony mondom néktek: Sodomának vagy Gomorának tűrhetőbb lesz a dolga az ítélet napján, mint annak a városnak.

12. Kimenvén azért, prédikálják vala, hogy térjenek meg.

13. És sok ördögöt űznek vala ki, és olajjal sok beteget megkennek és meggyógyítanak vala.

Jak. 5,14., Jak. 5,15.

14. És meghallá ezeket Heródes király (mert nyilvánvalóvá lőn az ő neve) és monda: Keresztelő János támadt fel a halálból és azért működnek benne ez erők.

Mát. 14,1., Mát. 14,12., Luk. 3,19., Luk. 3,20., Luk. 9,7., Luk. 9,9.

15. Némelyek azt mondják vala, hogy Illés ő; mások meg azt mondják vala, hogy Próféta, vagy olyan, mint egy a próféták közül.

16. Heródes pedig ezeket hallván, monda: A kinek én fejét vétetem, az a János ez; ő támadt fel a halálból.

17. Mert maga Heródes fogatta el és vettette vala börtönbe Jánost, Heródiás miatt, Fülöpnek, az ő testvéreinek felesége miatt, mivelhogy azt vette vala feleségül.

18. Mert János azt mondá Heródesnek: Nem szabad néked a testvéred feleségével élned.

3 Móz. 18,16.

19. Heródiás pedig ólalkodik vala utána, és meg akarja vala őt ölni; de nem teheté.

20. Mert Heródes fél vala Jánostól, igaz és szent embernek ismervén őt, és oltalmazá őt; és ráhallgatván, sok dologban követi, és örömet hallgatja vala őt.

21. De egy alkalmas nap jöttével, mikor Heródes a maga születése ünnepén nagyjainak, vezéreinek és Galilea előkelő embereinek lakomát ad vala.

22. És ennek a Heródiásnak a leánya beméne és tánczola, és megtetszék Heródesnek és a vendégeknek, monda a király a leánynak: Kérj tőlem, a mit akarsz, és megadom néked.

23. És megesküvék néki, hogy: Bármint kérsz tőlem, megadom néked, még ha országom felét is.

Esz. 5,3., Eszt. 5,6.

24. Az pedig kimenvén, monda az ő anyjának: Mit kérjek? Ez pedig mondja: A Keresztelő János fejét.

25. És a királyhoz nagy sietve azonnal bemenvén, kéré őt mondván: Akarom, hogy mindjárt add ide nékem a Keresztelő János fejét egy tálban.

26. A király pedig noha igen megszorodék, eskűje és a vendégek miatt nem akará őt elutasítani.

27. És azonnal hóhért küldvén a király, megparancsolá, hogy hozzák el annak fejét.

28. Ez pedig elmenvén, fejét vevé annak a börtönben, és előhozá a fejét egy tálban és adá a leánynak; a leány pedig az anyjának adá azt.

29. A tanítványai pedig, a mikor ezt meghallották vala, eljövének, és elvivék a testét, és sírba tevék.

30. És az apostolok összegyülekezének Jézushoz, és elbeszélének néki mindent, azt is, a miket cselekedtek, azt is, a miket tanítottak vala.

Luk. 9,10.

31. Ő pedig monda nékik: Jertek el csupán ti magatok valamely puszta helyre és pihenjete meg egy kevéssé. Mert sokan valának a járó-kelők, és még évésre sem volt alkalmas idejük.

32. És elmenének hajón egy puszta helyre csupán ő magok.

33. A sokaság pedig meglátá őket, a mint mennek vala, és sokan megismerék őt; és minden városból egybefutának oda gyalog, és megelőzék őket, és hozzá gyülekezének.

Mát. 14,13., Mát. 14,21., Luk. 9,11., Luk. 9,17., Ján. 6,1., Ján. 6,13.

34. És kimenvén Jézus nagy sokaságot láta, és megszaná őket, mert olyanok valának, mint a pásztor nélkül való juhok. És kezdé őket sokra tanítani.

Mát. 9,36.

35. Mikor pedig immár nagy idő vala, hozzámenvén az ő tanítványai mondának: Puszta ez a hely, és immár nagy idő van:

36. Bocsásd el őket, hogy elmenvén a körülfekvő majorokba és falvakba, vegyenek magoknak kenyeret; mert nincs mit enniök.

37. Ő pedig felevén, monda nékik: Adjatok nékik ti enniök. És mondának néki: Elmenvén, vegyünk-e kétszáz pénz árú kenyeret, hogy enni adjunk nékik?

38. Ő pedig monda nékik: Hány kenyereitek van? Menjetek és nézzétek meg. És megtudván, mondának: Öt, és két halunk.

39. És parancsolá nékik, hogy ültessenek le mindenkit csoportonként a zöld pásztra.

40. Letelepedének azért szakaszonként, százával és ötvenével.

41. Ő pedig vette vala az öt kenyeret és a két halat, és az égre tekintvén, hálákat ada; és megszegé a kenyereket és adá tanítványainak, hogy tegyék azok elé; és a két halat is elosztá mindnyájok között.

Márk. 7,34.

42. Evének azért mindnyájan, és megelégedének;

43. És maradékot is szedének fel tizenkét tele kosárral, és a halakból is.

44. A kik pedig a kenyerekből ettek, mintegy ötezeren valának férfiak.

45. És azonnal kényszeríté tanítványait, hogy hajóba szálljanak, és menjenek át előre a túlsó partra Bethsaida felé, a míg ő a sokaságot elbocsátja.

Mát. 14,22., Mát. 14,36., Ján. 6,15., Ján. 6,21.

46. Minekutána pedig elbocsátotta őket, fölméne a hegyre imádkozni.

47. És mikor beesteledék, a hajó a tenger közepén vala, ő pedig egymaga a szárazon.

48. És látá őket, a mint vesződnek az evezéssel; mert a szél szembe fú vala velök; és az éj negyedik szakában hozzájuk méne a tengeren járva; és el akar vala haladni mellettük.
49. Azok pedig látván őt a tengeren járni, kísértetnek vélték, és felkiáltának;
50. Mert mindnyájan látják vala őt és megrémülének. De ő azonnal megszólítá őket, és monda nékik: Bízatok; én vagyok, ne féljetek.
51. Ekkor beméne hozzájuk a hajóba, és elállt a szél; ők pedig magukban szerfölött álmélkodnak és csodálkoznak vala.

Márk. 4,39.

52. Mert nem okultak a kenyereken, mivelhogy a szívök meg vala keményedve.
53. És átkelve, eljutának a Genezáret földére, és kikötének.
54. De mihelyt kiszálltak a hajóból, azonnal megismerék őt,
55. És azt az egész környéket befutván, kezdék a betegeket a nyoszolyákon ide-oda hordozni, a merre hallják vala, hogy ő ott van.
56. És a hová bemegy vala a falvakba vagy városokba vagy majorokba, a betegeket letevék a piaczkon, és kéri vala őt, hogy legalább a ruhája szegélyét illethessék. És valahányan csak illették, meggyógyulának.

Márk. 5,27., Márk. 5,28., Mát. 14,36.

7.

1. És hozzá gyűlének a farizeusok és némelyek az írástudók közül, a kik Jeruzsálemből jöttek vala.

Mát. 15,1., Mát. 15,20.

2. És látván, hogy az ő tanítványai közül némelyek közönséges, azaz mosdatlan kézzel esznek kenyeret, panaszkodának.

3. Mert a farizeusok és a zsidók mind, a régiek rendelését követve, nem esznek, hanemha kezöket erősen megmossák;

4. És piaczról jöven sem esznek, ha meg nem mosakodnak; és sok egyéb is van, a minek megtartását átvették, poharaknak, korsóknak, rézedényeknek és nyoszolyáknak megmosását.

5. Azután megkérdeék őt a farizeusok és az írástudók: Mi az oka, hogy a te tanítványaid nem járnak a régiek rendelése szerint, hanem mosdatlan kézzel esznek kenyeret?

6. Ő pedig felelvén, monda nékik: Igazán jövendölt felőletek, képmutatók felől Ésaías próféta, a mint meg van írva: Ez a nép ajkaival tisztel engem, a szívök pedig távol van tőlem.

Ésa. 29,13.

7. Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, a melyek embereknek parancsolatai.

8. Mert az Isten parancsolatját elhagyva, az emberek rendelését tartjátok meg, korsóknak és poharaknak mosását; és sok egyéb efféléket is cselekesztek.

9. És monda nékik: Az Isten parancsolatját szépen félre teszitek, azért, hogy a magatok rendelését tartsátok meg.

10. Mert Mózes azt mondotta: Tiszteld atyádat és anyádat. És: A ki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal haljon meg.

2 Móz. 20,12., 2 Móz. 21,17.

11. Ti pedig azt mondjátok: Ha valaki ezt mondja atyjának vagy anyjának: Korbán (azaz: templomi ajándék) az, a mivel megsegíthetnélek:

12. Úgy már nem engeditek, hogy az atyjával vagy anyjával valami jót tegyen,

13. Eltörölvén az Isten beszédét a ti rendeléseetekkel, a melyet rendeltetek; és sok effélét is cselekesztek.

14. És előszólítván az egész sokaságot, monda nékik: Hallgassatok reám mindnyájan és értsétek meg:

15. Nincs semmi az emberen kívülvaló, a mi bemenvén ő belé, megfertőztethetné őt; hanem a mik belőle jönnek ki, azok fertőztetik meg az embert.

Csel. 10,14., Csel. 10,15.

16. Ha valakinek van füle a hallásra, hallja.

17. És mikor házba ment vala be a sokaság közül, megkérdezék őt tanítványai a példázat felől.

18. És monda nékik: Ti is ennyire tudatlanok vagytok-é? Nem értitek-é, hogy a mi kívülről megy az emberbe, semmi sem fertőztetheti meg őt?

19. Mert nem a szívébe megy be, hanem a gyomrába; és az árnyékszékbe kerül, a mely minden eledelt megtisztít.

20. Monda továbbá: A mi az emberből jó ki, az fertőzti meg az embert.
21. Mert onnan belőlről, az emberek szívéből származnak a gonosz gondolatok, házasságtörések, paráznaságok, gyilkosságok,
22. Lopások, telhetetlenségek, gonoszságok, álnokság, szemérmertlenség, gonosz szem, káromlás, kevélység, bolondság:
23. Mind ezek a gonoszságok belőlről jönnek ki, és megfertőztetik az embert.
24. És onnét fölkelvén, elméne Tírus és Sídón határaiba; és házba menvén, nem akará, hogy valaki észrevegye, de nem titkolható el magát.

Mát. 15,21., Mát. 15,28.

25. Mert hallván felőle egy asszony, a kinek leányában tisztátalan lélek vala, eljőve és lábaihoz borula.
26. Ez az asszony pedig pogány vala síro-fenicziai származású. És kéré őt, hogy űzze ki az ő leányából az ördögöt.
27. Jézus pedig monda néki: Engedd, hogy először a fiak elégíttessenek meg. Mert nem jó a fiak kenyerét elvenni, és az ebeknek vetni.
28. Az pedig felele és monda néki: Úgy van Uram; de hiszen az ebek is esznek az asztal alatt a gyermekek morzsalékaiból.
29. Erre monda néki: E beszédért, eredj el; az ördög kiment a te leányodból.
30. És haza menvén, úgy találá, hogy az ördög kiment, a leány pedig az ágyon feküvék.
31. Aztán ismét kimenvén Tírus és Sídón határaiból, a galileai tengerhez méne, a Tízváros határain át.
32. És hozának néki egy nehezen szóló siketet, és kérik vala őt, hogy vesse reá kezét.
33. Ő pedig, mikor kivitte vala azt a sokaság közül egy magát, az újjait annak fülébe bocsátá, és köpven illeté annak nyelvét,

Márk. 8,23.

34. És föltekintvén az égre, fohászodék, és monda néki: Effata, azaz: nyilatkozzál meg.

Márk. 6,41., Ján. 11,41.

35. És azonnal megnyilatkozána annak fülei: és nyelvének kötele megoldódék, és helyesen beszél vala.
36. És megparancsolá nekik, hogy senkinek se mondják el; de mennél inkább tiltja vala, annál inkább híresztelék.

Márk. 1,43., Márk. 1,45.

37. És szerfelett álmélgodnak vala, ezt mondván: Mindent jól cselekedett; a siketeket is hallókká teszi, a némákat is beszélőkké.

8.

1. Azokban a napokban, mivelhogy fölötté nagy volt a sokaság, és nem volt mit enniök, magához szólította Jézus az ő tanítványait, és monda nekik:

Mát. 15,32., Mát. 15,39.

2. Szánakozom e sokaságon, mert immár harmad napja hogy velem vannak, és nincs mit enniök;

Márk. 6,34., Márk. 6,44.

3. És ha éhen bocsátom haza őket, kidőlnek az úton; mert némelyek ő közülök messzünnen jöttek.
4. Az ő tanítványai pedig felelének néki: Honnan elégíthetné meg ezeket valaki kenyérrel itt e pusztában?
5. És megkérde őket: Hány kenyeretek van? Azok pedig mondanak: Hét.
6. Akkor megparancsolá a sokaságnak, hogy telepedjenek le a földre. És vevén a hét kenyeret, és hálákat adván, megszégé, és adá az ő tanítványainak, hogy eléjök tegyék. És a sokaság elé tevék.
7. Volt egy kevés haluk is. És hálákat adván monda, hogy tegyék eléjök azokat is.
8. Evének azért, és megelegedének; és fölszedék a maradék darabokat, hét kosárral.
9. Valának pedig a kik ettek mintegy négyezeren; és elbocsátá őket.
10. És azonnal a hajóba szálla tanítványaival, és méne Dalmánuta vidékére.
11. És kijövének a farizeusok, és kezdék őt faggatni, mennyei jelt kívánván tőle, hogy kísértsék őt.

Mát. 16,1., Mát. 16,12.

12. Ő pedig lelkében felfohászodván, monda: Miért kíván jelt ez a nemzetség? Bizony mondom néktek: Nem adatik jel ennek a nemzetségnek.

Mát. 12,39., Luk. 11,29.

13. És ott hagyván őket, ismét hajóba szálla, és a túlsó partra méne.

14. De elfelejtének kenyeret vinni, és egy kenyérnél nem vala velök több a hajóban.
15. És ő inti vala őket, mondván: Vigyázzatok, őrizkedjete a farizeusok kovászatól és a Heródes kovászatól!
Mát. 16,6., Luk. 12,1., Márk. 3,6.
16. Ekkor egymás között tanakodván, mondának: Nincs kenyérünk.
17. Jézus pedig észrevévén ezt, monda nékik: Mit tanakodtok, hogy nincsen kenyeretek? Még sem látjátok-é be és nem értitek-é? Mégis kemény-é a szívetek?
Márk. 6,52.
18. Szemeitek lévén, nem láttok-é? és füleitek lévén, nem hallotok-é? és nem emlékeztek-é?
19. Mikor az öt kenyeret megszegtem az ötezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Mondának néki: Tizenkettőt.
20. Mikor pedig a hetet a négyezernek, hány kosarat hoztatok el darabokkal tele? Azok pedig mondának: Hetet.
21. És monda nékik: Hogy nem értitek hát?
22. Azután Bethsaidába méne; és egy vakot vivének hozzá és kéri vala őt, hogy illesse azt.
Márk. 6,56.
23. Ő pedig megfogván a vaknak kezét, kivezeté őt a falun kívül; és a szemeibe köpvén és kezeit reá tévén, megkérde őt, ha lát-é valamit?
Márk. 7,32., Márk. 7,33., Ján. 9,6.
24. Az pedig föltekintvén, monda: Látom az embereket, mint valami járkáló fákat.
25. Azután kezeit ismét ráveté annak szemeire, és feltekintete véle. És megépüle, és látá messze és világosan mindent.
26. És haza küldé, mondván: Se a faluba be ne menj, se senkinek el ne mondd a faluban.
Márk. 7,36.
27. És elméne Jézus és az ő tanítványai Czézárea Filippi falvaiba; és útközben megkérde az ő tanítványait, mondván nékik: Kinek mondanak engem az emberek?
Mát. 16,13., Mát. 16,28., Luk. 9,18., Luk. 9,27.
28. Ők pedig felelének: Keresztelő Jánosnak; és némelyek Illésnek; némelyek pedig egynek a próféták közül.
Márk. 6,15.
29. És ő monda nékik: Ti pedig kinek mondotok engem? Felelvén pedig Péter, monda néki: Te vagy a Krisztus.
30. És rájuk parancsola, hogy senkinek se szóljanak felőle.
Márk. 9,9.
31. És kezdé őket tanítani, hogy az ember Fiának sokat kell szenvedni, és megvettetni a vénektől és a főpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapra feltámadni.
Márk. 9,31., Márk. 10,33., Mát. 16,21., Mát. 17,22., Mát. 20,18., Luk. 9,22., Luk. 17,25., Luk. 24,7.
32. És ezt nyilván mondja vala. Péter pedig magához vonván őt, kezdé dorgálni.
33. És ő megfordulván és az ő tanítványaira tekintvén, megfeddé Pétert, mondván: Távozz tőlem Sátán, mert nem gondolsz az Isten dolgaira, hanem az emberi dolgokra.
34. A sokaságot pedig az ő tanítványaival együtt magához szólítván, monda nékik: Ha valaki én utánam akar jőni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztyét, és kövessen engem.
Mát. 10,38., Mát. 16,24., Luk. 9,23., Luk. 14,27.
35. Mert valaki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; valaki pedig elveszti az ő életét én érettem és az evangyéliomért, az megtalálja azt.
Mát. 10,39., Mát. 16,25., Luk. 9,24., Luk. 17,33., Ján. 12,25.
36. Mert mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?
Mát. 16,26., Luk. 9,25.
37. Avagy mit adhat az ember váltságul az ő lelkéért?
38. Mert valaki szégyel engem és az én beszédeimet e parázna és bűnös nemzetség között, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljő az ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal.
Mát. 10,33., Luk. 9,26., Luk. 12,9.

9.

1. Azután monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy vannak némelyek az itt állók között, a kik nem kóstolnak addig halált, a míg meg nem látják, hogy az Isten országa eljött hatalommal.

Mát. 16,28., Luk. 9,27.

2. És hat nap múlva magához vevé Jézus Pétert és Jakabot és Jánost, és felvivé őket csupán magukban egy magas hegyre. És elváltozék előttük;

Mát. 17,1., Mát. 17,13., Luk. 9,28., Luk. 9,36.

3. És a ruhája fényes lón, igen fehér, mint a hó, mihez hasonlót a ruhafestő e földön nem fehéríthet.

4. És megjelenék nékik Mózes Illéssel együtt, és beszélnek vala Jézussal.

5. Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lenni: csináljunk azért három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.

6. De nem tudja vala mit beszél, mivelhogy megrémülének.

7. És felhő támadá, mely őket befogá, és a felhőből szózat jöve, mondván: Ez az én szerelmes Fiam; őt hallgassátok.

Márk. 1,11., 2 Pét. 1,17.

8. És mikor nagyhirtelen körültekintének, senkit sem látának többé maguk körül, egyedül a Jézust.

9. Mikor pedig a hegyről leszállának, megparancsolá nékik, hogy senkinek se beszéljék el, a mit láttak vala, csak a mikor az embernek Fia a halálból feltámad.

Márk. 8,30.

10. És ezt a szót megtarták magukban, tudakozván egymás között, mit tesz a halálból feltámadni?

11. És megkérdezték őt, mondván: Miért mondják az írástudók, hogy előbb Illésnek kell eljőnie?

12. Ő pedig felevén, monda nékik: Illés ugyan előbb eljövén helyre állít mindent; de hogyan van az embernek Fiáról megírva, hogy sokat kell szenvednie és megvettetnie?

Ésa. 53,3.

13. De mondom néktek, hogy Illés is eljött, és azt cselekedték vele, a mit akartak, a mint meg van írva ő felőle.

Mát. 11,14., 1 Kir. 19,2., 1 Kir. 19,20.

14. És mikor a tanítványokhoz ment vala, nagy sokaságot látá körülöttök, és írástudókat, a kik azokkal versengenek vala.

Mát. 17,14., Mát. 17,21., Luk. 9,37., Luk. 9,42.

15. És az egész sokaság meglátván őt, azonnal elálmélkodék, és hozzásietvén köszönté őt.

16. Ő pedig megkérdezté az írástudókat: Mit versengetek ezekkel?

17. És felevén egy a sokaságból, monda: Mester, ide hoztam hozzád az én fiamat, a kiben néma lélek van.

18. És a hol csak előfogja, szaggatja őt; ő pedig tajtékot tūr, a fogát csikorgatja, és elfonnyad. Mondám hát tanítványaidnak, hogy űzzék ki azt, de nem tudták.

19. Ő pedig felevén néki, monda: Óh hitetlen nemzetség, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket? Hozzátok őt hozzám.

20. És hozzá vivék azt; és mihelyt ő meglátta azt, a lélek azonnal szaggatá azt; és leesvén a földre, tajtékot tūrván fetreng vala.

21. És megkérdezté az atyját: Mennyi ideje, hogy ez esett rajta? Az pedig monda: Gyermeksége óta.

22. És gyakorta veté őt tűzbe is, vízbe is, hogy elveszítse őt; de ha valamit tehetsz, légy segítségül nekünk, könyörülvén rajtunk.

23. Jézus pedig monda néki: Ha hiheted azt, minden lehetséges a hívőnek.

Márk. 11,23.

24. A gyermek atyja pedig azonnal kiáltván, könnyhullatással monda: Hiszek Uram! Légy segítségül az én hitetlenségemnek.

25. Jézus pedig mikor látta vala, hogy a sokaság még inkább összetódul, megdorgálá a tisztátalan lelket, mondván néki: Te néma és siket lélek, én parancsolom néked, menj ki belőle, és többé belé ne menj!

26. És kiáltás és erős szaggatás között kiméne; az pedig olyan lón, mint egy halott, annyira, hogy sokan azt mondják vala, hogy meghalt.

27. Jézus pedig megfogván kezét, fölemelé; és az fölkele.

28. Mikor pedig bement vala a házba, tanítványai megkérdezték őt külön: Mi miért nem űzhettük ki azt?

29. Ő pedig monda nékik: Ez a faj semmivel sem űzhető ki, csupán könyörgéssel és bőjtöléssel.

30. És onnét kimenvén, Galileán mennek vala át; és nem akará, hogy valaki megtudja.

Mát. 17,22., Mát. 17,23., Luk. 9,43., Luk. 9,45.

31. Mert tanítja vala tanítványait, és ezt mondja vala nékik: Az embernek Fia az emberek kezébe adatik, és megölik őt; de ha megölték, harmadnapra föltámad.

Márk. 8,31., Márk. 10,32., Márk. 10,33., Mát. 16,21., Mát. 17,22., Mát. 20,18., Luk. 9,22., Luk. 17,25., Luk. 24,7.

32. De ők nem értik vala e mondást, és féltek őt megkérdezni.

Luk. 18,34.

33. És elméne Kapernaumba. És odahaza megkérdezé őket: Mi felett vetekedtetek egymással az úton?

Mát. 18,1., Mát. 18,9., Luk. 9,46., Luk. 9,50.

34. De ők hallgatának, mert egymás között a felett vetekedtek vala az úton, ki a nagyobb?

Mát. 18,1., Luk. 9,46., Luk. 22,24.

35. És leülvén, odaszólítá a tizenkettőt, és monda nékik: Ha valaki első akar lenni, legyen mindenek között utolsó és mindeneknek szolgálja.

Márk. 10,44.

36. És előfogván egy gyermeket, közéjük állatá azt; és ölébe vevén azt, monda nékik:

Márk. 10,16.

37. A ki az ilyen gyermekek közül egyet befogad az én nevemben, engem fogad be; és a ki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, a ki engem elbocsátott.

Mát. 10,40., Mát. 18,5., Luk. 9,48., Ján. 13,20.

38. János pedig felele néki, mondván: Mester, látánk valakit, a ki a te neveddel ördögöket űz, a ki nem követ minket; és eltiltók őt, mivelhogy nem követ minket.

Luk. 9,49.

39. Jézus pedig monda: Ne tiltsátok el őt; mert senki sincs, a ki csodát tesz az én nevemben és mindjárt gonoszul szólhatna felőlem.

40. Mert a ki nincs ellenünk, mellettünk van.

Mát. 12,30., Luk. 9,50.

41. Mert a ki innotok ad egy pohár vizet az én nevemben, mivelhogy a Krisztuséi vagytok, bizony mondom néktek, el nem veszi az ő jutalmát.

Mát. 10,42.

42. A ki pedig megbotráncoztat egyet ama kicsinyek közül, a kik én bennem hisznek, jobb annak, ha malomkövet kötnek a nyakára, és a tengerbe vetik.

Mát. 18,6., Luk. 17,2.

43. És ha megbotráncoztat téged a te kezed, vágd le azt: jobb néked csonkán bemenned az életre, mint két kézzel menned a gyehennára, a megolthatatlan tűzre.

Mát. 5,30.

44. A hol az ő férgök meg nem hal, és tűzők el nem aluszik.

Ésa. 66,24.

45. És ha a te lábad botráncoztat meg téged, vágd le azt: jobb néked sántán bemenned az életre, mint két lábbal vettetned a gyehennára, a megolthatatlan tűzre.

46. A hol az ő férgök meg nem hal, és tűzők el nem aluszik.

Márk. 9,44.

47. És ha a te szemed botráncoztat meg téged, vágd ki azt: jobb néked félszemmel bemenned az Isten országába, mint két szemmel vettetned a tüzes gyehennára.

Mát. 5,29.

48. A hol az ő férgök meg nem hal, és tűzők el nem aluszik.

Márk. 9,44., Márk. 9,46.

49. Mert mindenki tűzzel sózatik meg, és minden áldozat sóval sózatik meg.

3 Móz. 2,13.

50. Jó a só: de ha a só ízét veszi, mivel adtok ízt néki? Legyen bennetek só, és legyetek békében egymással.

Mát. 5,13., Luk. 14,34., Kol. 4,6.

10.

1. Onnan pedig felkelvén Judea határaiba méne, a Jordánon túl való részen által; és ismét sokaság gyűl vala hozzá; ő pedig szokása szerint ismét tanítja vala őket.

Mát. 19,1., Mát. 19,9.

2. És a farizeusok hozzámenvén megkérdezők tőle, ha szabad-é férjnek feleségét elbocsátani, kísértvén őt.

3. Ő pedig felelvén, monda nékik: Mit parancsolt néktek Mózes?

4. Ők pedig mondának: Mózes megengedte, hogy válólevelet írjunk, és elváljunk.

5. És Jézus felelvén, monda nékik: A ti szívetek keménysége miatt írta néktek ezt a parancsolatot;

6. De a teremtés kezdete óta férfiúvá és asszonnyá teremté őket az Isten.

1 Móz. 1,27.

7. Annakokáért elhagyja az ember az ő atyját és anyját; és ragaszkodik a feleségéhez,

1 Móz. 2,24.

8. És lesznek ketten egy testté! Azért többé nem két, hanem egy test.

9. Annakokáért a mit az Isten egybe szerkesztett, ember el ne válaszsza.

10. És odahaza az ő tanítványai ismét megkérdezik őt e dolog felől.

11. Ő pedig monda nékik: A ki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el az ellen.

Mát. 5,32., Luk. 16,18.

12. Ha pedig a feleség hagyja el a férjét és mással kel egybe, házasságtörést követ el.

13. Ekkor gyermekeket hozának hozzá, hogy illesse meg őket; a tanítványok pedig feddik vala azokat, a kik hozák.

Mát. 19,13., Mát. 19,15., Luk. 18,15., Luk. 18,17.

14. Jézus pedig ezt látván, haragra gerjede és monda nékik: Engedjétek hozzám jőni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket; mert ilyeneké az Istennek országa.

15. Bizony mondom néktek: A ki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképen sem megy be abba.

Mát. 18,3., Luk. 18,17.

16. Aztán ölébe vevé azokat, és kezét rájuk vetvén, megáldá őket.

Márk. 9,36.

17. És mikor útnak indult vala, hozzá futván egy ember és letérdelvén előtte, kérdezi vala őt: Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?

Mát. 19,16., Mát. 19,30., Luk. 18,18., Luk. 18,30.

18. Jézus pedig monda néki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten.

19. A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis tanubizonyságot ne tégy, kárt ne tégy; tiszteljed atyádat és anyádat.

2 Móz. 20,12., 2 Móz. 20,16.

20. Az pedig felelvén, monda néki: Mester, mindezeket megtartottam ifjúságomtól fogva.

21. Jézus pedig rátekintvén, megkedvelé őt, és monda néki: Egy fogyatkozásod van; eredj el, add el minden vagyonedat, és add a szegényeknek, és kincsed lesz mennyben; és jer, kövess engem, felvévén a keresztet.

Márk. 8,34., Mát. 10,38.

22. Az pedig elszomorodván e beszéden, elméne búsan; mert sok jószága vala.

23. Jézus pedig körültekintvén, monda tanítványainak: Mily nehezen mennek be az Isten országába, a kiknek gazdagságuk van!

24. A tanítványok pedig álmélgodának az ő beszédén; de Jézus ismét felelvén, monda nékik: Gyermekeim, mily nehéz azoknak, a kik a gazdagságban bíznak, az Isten országába bemenni!

Zsolt. 62,11., 1 Tim. 6,17.

25. Könnyebb a tevének a tú fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni.

26. Azok pedig még inkább álmélgodnak vala, mondván magok között: Kicsoda idvezülhet tehát?

27. Jézus pedig rájuk tekintvén, monda: Az embereknél lehetetlen, de nem az Istennél; mert az Istennél minden lehetséges.

28. És Péter kezdé mondani néki: Ímé, mi elhagytunk mindent, és követtünk téged.

29. Jézus pedig felelvén, monda: Bizony mondom néktek, senki sincs, a ki elhagyta házát, vagy fitestvéreit, vagy nőtestvéreit, vagy atyját, vagy anyját, vagy feleségét, vagy gyermekeit, vagy szántóföldeit én érettem és az evangyéliomért,

30. A ki százannyit ne kapna most ebben az időben, házakat, fitestvéreket, nőtestvéreket, anyákat, gyermekeket és szántóföldeket, üldözésekkel együtt; a jövődő világon pedig örök életet.

31. Sok elsőik pedig lesznek utolsók, és sok utolsók elsők.

Mát. 19,30., Mát. 20,16., Luk. 13,30.

32. Útban valának pedig Jeruzsálembe menve fel; és előttök megy vala Jézus, ők pedig álmélgodának, és követvén őt, félnek vala. És ő a tizenkettőt ismét maga mellé vévén, kezdé nékik szólni azokról a dolgokról, a mik majd vele történnek,

Márk. 9,31., Mát. 20,17., Mát. 20,19., Luk. 18,31., Luk. 18,34.

33. Mondván: Ímé, felmegyünk Jeruzsálembe, és az embernek Fia átadatik a főpapoknak és az írástudóknak, és halálra kárhoztatják őt, és a pogányok kezébe adják őt;

Márk. 8,31., Márk. 9,31., Mát. 16,21., Mát. 17,22., Mát. 20,18., Luk. 9,22., Luk. 17,25., Luk. 24,7.

34. És megcsúfolják őt, és megostorozzák őt, és megköpdösik őt, és megölik őt; de harmadnapon feltámad.

35. És hozzájárulának Jakab és János, a Zebedeus fiai, ezt mondván: Mester, szeretnők, hogy a mire kérünk, tedd meg nekünk.

Mát. 20,20., Mát. 20,28.

36. Ő pedig monda nékik: Mit kívántok, hogy tegyek veletek?

37. Azok pedig mondának néki: Add meg nekünk, hogy egyikünk jobb kezed felől, másikunk pedig bal kezed felől üljön a te dicsőségedben.

38. Jézus pedig monda nékik: Nem tudjátok, mit kértek. Megihatjátok-é a pohárt, a melyet én megiszom; és megkeresztelkedhetek-é azzal a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem?

Márk. 14,36., Mát. 20,22., Luk. 12,50.

39. Azok pedig mondának néki: Megtehetjük. Jézus pedig monda nékik: A pohárt ugyan, a melyet én megiszom, megiszszátok, és a keresztséggel, a melylyel én megkeresztelkedem, megkeresztelkedtek;

40. De az én jobb és bal kezem felől való ülést nem az én dolgom megadni, hanem azoké lesz az, a kiknek elkészítetett.

41. És hallván ezt a tíz tanítvány, haragudni kezdének Jakabra és Jánosra.

42. Jézus pedig magához szólítván őket, monda nékik: Tudjátok, hogy azok, a kik a pogányok között fejedelmeknek tartanak, uralkodnak felettök, és az ő nagyjaik hatalmaskodnak rajtok.

Mát. 20,25., Luk. 22,25., Luk. 22,27.

43. De nem így lesz közöttetek; hanem, a ki nagy akar lenni közöttetek, az legyen a ti szolgátok;

Márk. 9,35.

44. És a ki közületek első akar lenni, mindenkinek szolgája legyen:

45. Mert az embernek Fia sem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.

46. És Jerikóba érkezének: és mikor ő és az ő tanítványai és nagy sokaság Jerikóból kimennek vala, a Timeus fia, a vak Bartimeus, ott üle az úton, koldulván.

Mát. 20,29., Mát. 20,34., Luk. 18,35., Luk. 18,43.

47. És a mikor meghallá, hogy ez a Názáreti Jézus, kezde kiáltani, mondván: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!

48. És sokan feddik vala őt, hogy hallgasson; de ő annál jobban kiáltja vala: Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!

49. Akkor Jézus megállván, mondá, hogy hívják elő. És előhívják vala a vakot, mondván néki: Bízzál; kelj föl, hív tégedet.

50. Az pedig felső ruháját ledobván, és felkelvén, Jézushoz méne.

51. És felelvén Jézus, monda néki: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? A vak pedig monda néki: Mester, hogy lássak.

52. Jézus pedig monda néki: Eredj el, a te hited megtartott téged. És azonnal megjött a szemevilága, és követi vala Jézust az úton.

Márk. 5,34., Mát. 9,22., Luk. 7,50., Luk. 8,48., Luk. 17,19., Luk. 18,42.

11.

1. És mikor Jeruzsálemhez közeledének, Bethfagé és Bethánia felé, az olajfák hegyénél, elküldte kettőt tanítványai közül,

Mát. 21,1., Mát. 21,9., Luk. 19,29., Luk. 19,38., Ján. 12,12., Ján. 12,16.

2. És monda nékik: Eredjete abba a faluba, a mely előttetek van; és a mikor abba bejuttok, azonnal találtok egy megkötött vemhet, a melyen ember nem ült még soha; azt oldjátok el és hozzátok ide.

3. És ha valaki azt mondja néktek: Miért teszitek ezt? mondjátok: Az Úrnak van szüksége reá. És azonnal elbocsátja azt ide.

Márk. 14,14.

4. Elmenének azért és megtalálák a megkötött vemhet, az ajtónál kívül a kettős útnál, és eloldák azt.

5. Az ott állók közül pedig némelyek mondának nékik: Mit míveltek, hogy eloldjátok a vemhet?

6. Ők pedig felelének nékik, úgy, a mint Jézus megparancsolta vala. És elbocsáták őket.
7. És oda vivék a vemhet Jézushoz, és ráveték felső ruháikat; ő pedig felüle reá.
8. Sokan pedig felső ruháikat az útra terítették, mások pedig ágakat szegdelnek vala a fákról és az útra hányják vala.
9. A kik pedig előtte menének, és a kik követék, kiáltának, mondván: Hozsánna! Áldott, a ki jó az Úrnak nevében!

Zsolt. 118,25., Zsolt. 118,26.

10. Áldott a mi Atyánknak, Dávidnak országa, a mely jó az Úrnak nevében! Hozsánna a magasságban!
11. És beméne Jézus Jeruzsálembe, és a templomba; és mindent körülnézván, mivelhogy az idő már késő vala, kiméne Bethániába a tizenkettővel.

Mát. 21,12., Mát. 21,22., Luk. 19,45., Luk. 19,48.

12. És másnap, mikor Bethániából kimentek vala, megéhezék.
13. És meglátván messziről egy fügefát, a mely leveles vala, odaméne, ha talán találna valamit rajta: de odaérvén ahhoz, levélnél egyebet semmit sem találá; mert nem vala fügeérésnek ideje.
14. Akkor felelvén Jézus, monda a fügefának: Soha örökké ne egyék rólad gyümölcsöt senki. És hallák az ő tanítványai.

Márk. 11,20.

15. És Jeruzsálembe érkezének. És Jézus bemenvén a templomba, kezdé kiűzni azokat, a kik a templomban árulnak és vásárolnak vala; a pénzváltók asztalait, és a galambárúsok székeit pedig felforgatá;
16. És nem engedi vala, hogy valaki edényt vigyen a templomon keresztül.
17. És tanít vala, mondván nékik: Nincsen-é megírva: Az én házam imádság házának neveztetik minden nép között? Ti pedig rablók barlangjává tettétek azt.

Ésa. 56,7., Jer. 7,11.

18. És meghallák az írástudók és a főpapok, és tanakodnak vala, hogy mi módon veszíthetnék el őt. Mert félnek vala tőle, mivelhogy az egész sokaság álmélikodik vala az ő tanításán.

Luk. 19,47.

19. És mikor beestveledék, kiméne a városból.
20. Reggel pedig, a mikor mellette menének el, látják vala, hogy a fügefa gyökerestől kiszáradott.

Márk. 11,14.

21. És Péter visszaemlékezván, monda néki: Mester nézd, a fügefa, a melyet megátkoztál, kiszáradott.
22. És Jézus felelvén, monda nékik: Legyen hitetek Istenben.
23. Mert bizony mondom néktek, ha valaki azt mondja ennek a hegynek: Kelj fel és ugorjál a tengerbe! és szívében nem kételkedik, hanem hiszi, hogy a mit mond, megtörténik, meg lesz néki, a mit mondott.

Mát. 17,20., Mát. 21,24., Luk. 17,6.

24. Azért mondom néktek: A mit könyörgétekben kértetek, higyjétek, hogy mindazt megnyeritek, és meglészen néktek.

Mát. 21,22., Ján. 14,13.

25. És mikor imádkozva megállotok, bocsássátok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van; hogy a ti mennyei Atyátok is megbocsássa néktek a ti vétkeiteket.

Mát. 5,23.

26. Ha pedig ti meg nem bocsátotok, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket.

Mát. 6,14., Mát. 6,15.

27. És ismét Jeruzsálembe menének. Mikor pedig ő a templomban körüljárja, hozzámennek vala a főpapok és az írástudók és a vének.

Mát. 21,23., Mát. 21,27., Luk. 20,1., Luk. 20,8.

28. És mondanak néki: Micsoda hatalommal cselekszed ezeket? és ki adta néked a hatalmat, hogy ezeket cselekedd?

29. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek, és feleljetek meg nékem, akkor megmondom néktek, hogy miféle hatalomnál fogva cselekszem ezeket:

30. A János keresztsége mennyből vala-é, vagy emberektől? feleljetek nékem.

31. Azok pedig tanakodnak vala maguk között, mondván: Ha azt mondjuk: Mennyből, azt fogja mondani: Miért nem hittetek tehát néki?

32. Ha pedig azt mondjuk: Emberektől, - félnek vala a néptől. Mert mindenki azt tartja vala Jánosról, hogy valóban próféta vala.

33. Felelvén tehát, mondának Jézusnak: Nem tudjuk. Jézus is felelvén, monda nékik: Én sem mondom meg néktek, miféle hatalomnál fogva cselekszem ezeket.

12.

1. És kezdé nékik példázatokban beszélni: Egy ember szőlőt ültetett, és körülvevé gyepűvel, és sajtót ása, és tornyot építé, és kiadá azt munkásoknak, és elutazék.

Mát. 21,33., Mát. 21,46., Luk. 20,9., Luk. 20,19., Ésa. 5,1., Ésa. 5,2.

2. És a maga idejében szolgát küldé a munkásokhoz, hogy kapjon a munkásoktól a szőlő gyümölcséből.

3. Azok pedig megfogván azt, megverék, és üresen küldék vissza.

4. És ismét küldé hozzájuk egy másik szolgát; azt pedig kővel dobálván meg, fejét betörék, és gyalázzal illetve, visszaküldék.

5. És ismét másikat küldé; ezt pedig megölelék: és sok másokat; némelyeket megvervén, némelyeket pedig megölvén.

6. Minthogy pedig még egy egyetlen szerelmes fia is vala, utoljára azt is elküldé hozzájuk, ezt mondván: A fiamat meg fogják becsülni.

7. Azok a munkások azonban ezt mondák magok között: Ez az örökös; jertek, öljük meg őt, és a miénk lesz az örökség.

8. És megfogván azt, megölelék, és a szőlőn kívül veték.

Zsolt. 13,12.

9. Mit cselekszik hát a szőlőnek ura? Eljő és elveszti a munkásokat, és a szőlőt másoknak adja.

10. Ezt az írást sem olvastátok-é? A mely követ az építők megvetettek, az lett a szeglet fejevé.

Zsolt. 118,22., Zsolt. 118,23.

11. Az Úrtól lett ez, és csodálatos a mi szemek előtt.

12. És igyekeznek vala őt megfogni, de félték a sokaságtól. Mert tudták, hogy a példázatot ellenük mondotta. Azért elhagyván őt, tovább menének.

13. És küldének hozzá némelyeket a farizeusok és a Heródes pártiak közül, hogy megfogják őt a beszédben.

Mát. 22,15., Mát. 22,22., Luk. 20,20., Luk. 20,26.

14. Azok pedig odamenvén, mondának néki: Mester, tudjuk hogy igaz vagy és nem gondolsz senkivel; mert nem tekintesz emberek személyére, hanem igazság szerint tanítod az Istennek útját. Szabad-é a császárnak adót fizetni vagy nem? Fizessünk-é vagy ne fizessünk?

15. Ő pedig ismervén az ő képmutatásukat, monda nékik: Mit kísértetek engem? Hozzatok nekem egy pénzt, hogy lássam.

16. Azok pedig hozának. És monda nékik: Kié ez a kép és a felírás? Azok pedig mondának néki: A Császáré.

17. És felelvén Jézus, monda nékik: Adjátok meg a mi a Császáré, a Császárnak, és a mi az Istené, az Istennek. És elálmélgodának ő rajta.

Róm. 13,7.

18. És jövének hozzá Sadduceusok, a kik azt mondják, hogy nincsen feltámadás. És megkérdézék őt, mondván:

Mát. 22,23., Mát. 22,33., Luk. 20,27., Luk. 20,38.

19. Mester, Mózes azt írta nékünk, hogy ha valakinek fitestvére meghalt, és feleséget hagyott hátra, gyermekeket pedig nem hagyott, akkor az ő feleségét vegye el az ő fitestvére, és támasszon magot a fitestvérenek.

5 Móz. 25,5., 5 Móz. 25,6.

20. Heten valának tehát fitestvérek. És az első feleséget vón, de meghalván, magot nem hagyta.

21. És a második elvevé az asszonyt, de meghala, és magot ő sem hagyta: a harmadik is hasonlóképen;

22. És mind a hét elvevé azt, és magot nem hagyának. Legutoljára meghalt az asszony is.

23. A feltámadáskor tehát, mikor feltámadnak, melyiköknek lesz a felesége? Mert mind a hétnek a felesége volt.

24. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Avagy nem azért tévelyegtek-é, mert nem ismeritek az írásokat, sem az Istennek hatalmát?

25. Mert mikor a halálból feltámadnak, sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint az angyalok a mennyekben.

26. A halottakról pedig, hogy feltámadnak, nem olvastátok-é a Mózes könyvében, a csipkebokornál, hogy mi módon szólott néki az Isten, mondván: Én vagyok Ábrahám Istene, és Izsák Istene, és Jákób Istene.

2 Móz. 3,2., 2 Móz. 3,6.

27. Az Isten nem holtaknak, hanem élőknek Istene. Ti tehát igen tévelyegtek.

28. Akkor hozzá menvén egy az írástudók közül, a ki az ő vetekedéseket hallotta vala, és tudván, hogy jól megfelele nékik, megkérdezé tőle: Melyik az első minden parancsolatok között?

Mát. 22,34., Mát. 22,40., Luk. 10,25., Luk. 10,28.

29. Jézus pedig felele néki: Minden parancsolatok között az első: Halljad Izráel: Az Úr, a mi Istenünk egy Úr.

5 Móz. 6,4., 5 Móz. 6,5.

30. Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat.

31. A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat.

3 Móz. 19,18.

32. Akkor monda néki az írástudó: Jól van, Mester, igazán mondád, hogy egy Isten van, és nincsen kívüle más.

33. És szeretni őt teljes szívből, teljes elméből, teljes lélekből és teljes erőből, és szeretni embernek felebarátját, mint önmagát, többet ér minden égőáldozatnál és véres áldozatnál.

1 Sám. 15,22.

34. Jézus pedig látván, hogy bölcsen felelt vala, monda néki: Nem messze vagy az Isten országától. És többé senki sem meri vala őt megkérdezni.

Csel. 26,27., Csel. 26,29.

35. És felele Jézus és monda, a mint a templomban tanít vala: Mi módon mondják az írástudók, hogy a Krisztus Dávidnak Fia?

Mát. 22,41., Mát. 22,46., Luk. 20,41., Luk. 20,44.

36. Hiszen Dávid maga mondotta a Szent Lélek által: Monda az Úr az én uramnak: ülj az én jobb kezem felől, míglen vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul.

Zsolt. 110,1., 2 Sám. 23,2.

37. Tehát maga Dávid nevezi őt Urának, mimódon fia hát néki? És a nagy sokaság örömet hallgatja vala őt.

38. Ő pedig monda nékik az ő tanításában: Őrizkedjete az írástudóktól, a kik örömet járnak hosszú köntösökben és szeretik a piacokon való köszöntéseket.

Mát. 23,5., Mát. 23,7., Luk. 20,45., Luk. 20,47.

39. És a gyülekezetekben az előlüléseket, és a lakomákon a főhelyeket:

40. A kik az özvegyeknek házat fölemésztek és színből hosszan imádkoznak: ezek súlyosabb ítélet alá esnek.

Mát. 23,14., Luk. 20,47.

41. És leülvén Jézus a templomperselynek átellenében, nézi vala, hogy a sokaság miként vet pénzt a perselybe. Sok gazdag pedig sokat vet vala abba.

2 Kir. 12,9.

42. És egy szegény özvegy asszony is odajövé, két fillért, azaz egy negyed pénzt vete bele.

Luk. 21,1., Luk. 21,4.

43. Akkor előszólítván tanítványait, monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ez a szegény özvegy asszony többet vetett, hogynem mind a többi, a kik a perselybe vetettek vala.

44. Mert azok mindnyájan az ő fölöslegükből vetének; ez pedig az ő szegénységéből, a mije csak volt, mind beveté, az ő egész vagyonát.

13.

1. Mikor pedig a templomból kiméne, monda néki egy az ő tanítványai közül: Mester: nézd, milyen kövek és milyen épületek!

Mát. 24,1., Mát. 24,42., Luk. 21,5., Luk. 21,36.

2. Jézus pedig felelvén, monda néki: Látod ezeket a nagy épületeket? Nem marad kő kövön, a mely le nem romboltatik.

3. Mikor pedig az olajfák hegyén ül vala, a templom átellenében, megkérdezék őt magukban Péter, Jakab, János és András:

4. Mondd meg nekünk, mikor történnek meg ezek; és mi lesz a jel, a mikor mindezek beteljesednek?

5. Jézus pedig felelvén nékik, kezdé mondani: Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket.
6. Mert sokan jőnek majd az én nevemben, a kik azt mondják: Én vagyok: és sokakat elhíthatnek.
7. Mikor pedig hallani fogtok háborúkról és háborúk híreiről, meg ne rémüljete, mert meg kell lenniök; de ez még nem a vég.
8. Mert nemzet nemzet ellen, és ország ország ellen támad; és lesznek földindulások mindenfelé, és lesznek éhségek és háborúságok.
9. Nyomorúságoknak kezdetei ezek. Ti pedig vigyázzatok magatokra: mert törvényszékeknek adnak át titeket, és gyülekezetekben vernek meg titeket, és helytartók és királyok elé állítanak és érettem, bizonyosságul ő nékik.

Mát. 10,17., Mát. 10,18., Ján. 15,19.

10. De előbb hirdettetnie kell az evangéliomnak minden pogányok között.
11. Mikor pedig fogva visznek, hogy átadjanak titeket, ne aggodalmaskodjatok előre, hogy mit szóljatok, és ne gondolkodjatok, hanem a mi adatik néktek abban az órában, azt szóljátok; mert nem ti vagytok, a kik szólotok, hanem a Szent Lélek.
12. Halálra fogja pedig adni testvér testvérét, atya gyermekét; és magzatok támadnak szülők ellen, és megöletik őket.
13. És lesztek gyűlöletesek mindenki előtt az én nevemért; de a ki mindvégig megmarad, az megtartatik.
14. Mikor pedig látjátok a pusztító utálatosságot, a melyről Dániel próféta szólott, ott állani, a hol nem kellene (a ki olvassa, értse meg), akkor a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre;
15. A háztetőn levő pedig le ne szálljon a házba, se be ne menjen, hogy házából valamit kivigyen;
16. És a mezőn levő haza ne térjen, hogy ruháját elvigye.
17. Jaj pedig a terhes és a szoptató asszonyoknak azokban a napokban.
18. Imádkozzatok pedig, hogy a ti futástok ne télen legyen.
19. Mert azok a napok olyan nyomorúságosak lesznek, a milyenek a világ kezdete óta, a melyet Isten teremtett, mind ez ideig nem voltak, és nem is lesznek.

Dán. 12,1.

20. És ha az Úr meg nem rövidítette volna azokat a napokat, egyetlen test sem menekülne meg; de a választottakért, a kiket kiválasztott, megrövidítette azokat a napokat.
21. Ha pedig akkor ezt mondja néktek valaki: Ímé itt a Krisztus, vagy: Ímé amott, ne higyjétek.

Mát. 24,23., Luk. 17,23.

22. Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és jeleket és csodákat tesznek, hogy elhíthessék, ha lehet, még a választottakat is.
23. Ti pedig vigyázzatok; ímé előre megmondottam néktek mindent.
24. De azokban a napokban, azután a nyomorúság után, a nap elsötétedik, és a hold nem fénylik,
25. És az ég csillagai lehullanak, és az egekben levő hatalmasságok megrendülnek.
26. És akkor meglátják az embernek Fiát eljöni felhőkben nagy hatalommal és dicsőséggel.

Mát. 24,30., Mát. 25,31., Mát. 26,64., Luk. 21,27.

27. És akkor elküldi az az ő angyalait, és egybegyűjti az ő választottait a négy szelek felől, a föld végső határától az ég végső határáig.

Mát. 13,41.

28. A fügefáról vegyétek pedig a példát. A mikor ága már zsendül, és levelet hajt, tudjátok, hogy közel van a nyár.

Mát. 24,32., Luk. 21,29.

29. Azonképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van, az ajtó előtt.
30. Bizony mondom néktek, hogy el nem múlik ez a nemzetség, a míg meg nem lesznek mindezek.
31. Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim soha el nem múlnak.

Ésa. 40,8., Ésa. 51,6., Zsolt. 102,27., Zsid. 1,11.

32. Arról a napról és óráról pedig senki semmit sem tud, sem az égben az angyalok, sem a Fiú, hanem csak az Atya.

33. Figyeljete, vigyázzatok és imádkozzatok; mert nem tudjátok, mikor jó el az az idő.

Mát. 24,44., Mát. 25,13., Luk. 22,40.

34. Úgy mint az az ember, a ki messze útra kelve, házat elhagyván, és szolgáit felhatalmazván, és kinek-kinek a maga dolgát megszabván, az ajtónállónak is megparancsolta, hogy vigyázzon.

Mát. 25,14., Luk. 19,12.

35. Vigyázzatok azért, mert nem tudjátok, mikor érkezik meg a háznak ura, este-é vagy éjfélkor, vagy kakasszókor, vagy reggel?

Luk. 12,38.

36. Hogy, ha hirtelen megérkezik, ne találjon titeket aludva.

37. A miket pedig néktek mondok, mindenkinek mondom: Vigyázzatok!

14.

1. Két nap mulva pedig húsvét vala és a kovásztalan kenyerek ünnepe. És a főpapok és az írástudók tanakodnak vala, hogy családsággal mimódon fogják meg és öljék meg őt.

Mát. 26,1., Mát. 26,5., Luk. 22,1., Luk. 22,2., Ján. 11,55., Ján. 11,57.

2. Mert azt mondják vala: Ne az ünnepen, hogy a nép fel ne zendüljön.

3. Mikor pedig Bethániában a poklos Simon házánál vala, a mint asztalhoz üle, egy asszony méne oda, a kinél alabástrom edény vala valódi és igen drága nárdus olajjal: és eltörvén az alabástrom edényt kitölté azt az ő fejére.

Mát. 26,6., Mát. 26,13., Ján. 12,1., Ján. 12,8.

4. Némelyek pedig háborognak vala magok között és mondának: Mire való volt az olajnak ez a tékozlása?

5. Mert el lehetett volna azt adni háromszáz pénznél is többért, és odaadni a szegényeknek. És zúgolódnak vala ellene.

6. Jézus pedig monda: Hagyjatok békét néki; miért bántjátok őt? jó dolgot cselekedett én velem.

7. Mert a szegények mindenkor veletek lesznek, és a mikor csak akarjátok, jót tehettek velök; de én nem leszek mindenkor veletek.

5 Móz. 15,11.

8. Ő a mi tőle telt, azt tevő: előre megkente az én testemet a temetésre.

9. Bizony mondom néktek: Valahol csak prédikálják ezt az evangéliomot az egész világon, a mit ez az asszony cselekedett, azt is hirdetni fogják az ő emlékezetére.

10. Akkor Júdás, az Iskariotes, egy a tizenkettő közül, elméne a főpapokhoz, hogy őt azoknak elárulja.

Mát. 26,14., Mát. 26,16., Luk. 22,3., Luk. 22,6.

11. Azok pedig, a mint meghallák, örvendezének, és ígérék, hogy pénzt adnak néki. Ő pedig keresi vala, mimódon árulhatná el őt jó alkalommal.

12. És a kovásztalan kenyerek ünnepének első napján, mikor a húsvéti bárányt vágják vala, mondának néki az ő tanítványai: Hol akarod, hogy elmenvén megkészítsük, hogy megehed a húsvéti bárányt?

Mát. 26,17., Mát. 26,19., Luk. 22,7., Luk. 22,13.

13. Akkor elkülde kettőt az ő tanítványai közül, és monda nékik: Menjetek el a városba, és egy ember jó előtökbe, a ki egy korsó vizet visz; kövessétek őt,

14. És a hová bemegy, mondjátok a házi gazdának: A Mester kérdi: hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a húsvéti bárányt?

15. És ő mutat néktek egy nagy vacsoráló házat berendezve, készen: ott készítsétek el nekünk.

16. Elmenének azért az ő tanítványai, és jutának a városba, és úgy találák, a mint nékik megmondotta, és elkészíték a húsvéti bárányt.

17. Mikor pedig este lőn, oda méne a tizenkettővel.

18. És a mikor leülnek és esznek vala monda Jézus: Bizony mondom néktek, egy közületek elárul engem, a ki velem eszik.

Mát. 26,20., Mát. 26,29., Luk. 22,14., Luk. 22,23., Ján. 13,21., Ján. 13,26.

19. Ők pedig kezdének szomorkodni és néki egyenként mondani: Csak nem én? A másik is: Csak nem én?

20. Ő pedig felelvén, monda nékik: Egy a tizenkettő közül, a ki velem együtt márt a tálba.

21. Az embernek Fia jöllehet elmegy, a mint meg van írva felőle; de jaj annak az embernek, a ki az embernek Fiát elárulja; jobb lenne annak az embernek, ha nem született volna.

22. És mikor ők evének, vévén Jézus a kenyeret, és hálákat adván, megtöré és adá nékik, mondván: Vegyétek, egyétek; ez az én testem.

1 Kor. 11,23., 1 Kor. 11,25.

23. És vévén a poharat, és hálákat adván, adá nékik; és ivának abból mindnyájan;

24. És monda nékik: Ez az én vérem, az új szövetség vére, a mely sokakért kiontatik.

25. Bizony mondom néktek, nem iszom többé a szőlőtőnek gyümölcséből mind ama napig, a mikor mint újat iszom azt az Isten országában.
26. És dicséretet énekelve kimenének az olajfák hegyére.
27. És monda nékik Jézus: Ezen az éjszakán mindnyájan megbotránkoztok bennem; mert meg van írva: Megverem a pásztort, és elszélednek a juhok.
Mát. 26,30., Mát. 26,35., Luk. 22,31., Luk. 22,34., Luk. 22,39., Zak. 13,7.
28. De feltámadásom után előttetek fogok felmenni Galileába.
Márk. 16,7.
29. Péter pedig monda néki: Ha mindnyájan megbotránkoznak is, de én nem.
30. És monda néki Jézus: Bizony mondom néked, hogy ma, ezen az éjszakán, mielőtt a kakas kétszer szólana, háromszor tagadsz meg engem.
Mát. 26,34., Luk. 22,34., Ján. 13,38.
31. Ő pedig annál inkább erősíti vala: Ha veled együtt kell is meghalnom, semmiképen meg nem tagadlak téged. Hasonlóképen szólnak vala a többiek is.
32. És menének ama helyre, a melynek Gecsemáné a neve; és monda az ő tanítványainak: Üljetek le itt, a míg imádkozom.
Mát. 26,36., Mát. 26,46., Luk. 22,40., Luk. 22,46., Ján. 18,1., Ján. 18,2.
33. És maga mellé vevé Pétert és Jakabot és Jánost, és kezdte rettegni és gyötrődni;
34. És monda nékik: Szomorú az én lelkem mind halálig; maradjatok itt, és vigyázzatok.
Ján. 12,27.
35. És egy kevésse előre menvén, a földre esék, és imádkozék, hogy, ha lehetséges, múljék el tőle ez az óra;
36. És monda: Abba, Atyám! Minden lehetséges néked. Vidd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.
Márk. 10,38.
37. Azután visszatére és aluva találá őket, és monda Péternek: Simon, alszol? Nem bírtál egy óráig vigyázni?
38. Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne jussatok; a lélek ugyan kész, de a test erőtelen.
39. És ismét elmenvén, imádkozék, ugyanazon szavakkal szólván.
40. A mikor pedig visszatére, ismét aluva találá őket; mert a szemeik megnehezedtek vala, és nem tudták mit feleljenek néki.
41. Harmadszor is jöve, és monda nékik: Aludjatok immár és nyugodjatok. Elég; eljött az óra; ímé az embernek Fia a bűnösök kezébe adatik.
42. Keljete föl, menjünk: ímé elközelgett, a ki engem elárul.
43. És mindjárt még mikor ő szól vala, eljöve Júdás, egy a tizenkettő közül, és vele együtt nagy sokaság, fegyverekkel és botokkal, a főpapoktól, az írástudóktól és a vénektől.
Mát. 26,47., Mát. 26,58., Luk. 22,47., Luk. 22,55., Ján. 18,2., Ján. 18,18.
44. Az ő elárulója pedig jelt ada nékik, mondván: A kit megcsókolok majd, ő az; fogjátok meg azt, és vigyétek el biztonsággal.
45. És odajutván, azonnal hozzáméne, és monda: Mester! Mester! és megcsókolá őt.
46. Azok pedig ráveték kezeiket, és megfogák őt.
47. De egy az ott állók közül az ő szablyáját kivonván, a főpap szolgájához csapa, és levágá annak fülét.
48. Jézus pedig felelvén, monda nékik: Mint egy rablóra, úgy jöttetek-é reám fegyverekkel és botokkal, hogy megfogjatok engem?!
49. Naponta nálatok valék, a templomban tanítva, és nem fogtatok meg engem; de szükség, hogy az írások beteljesedjenek.
50. Akkor elhagyván őt, mindnyájan elfutának.
51. Egy ifjú pedig követé őt, a kinek testét csak egy gyolcs ing takarta; és megfogák őt az ifjak.
52. De ő ott hagyva az ingét, meztelenül elszalada tőlük.
53. És vivék Jézust a főpaphoz. És oda gyűlének mindnyájan a főpapok, a vének és az írástudók.
54. Péter pedig távolról követé őt, be egészen a főpap udvaráig: és ott üle a szolgálkkal, és melegszik vala a tűznél.
55. A főpapok pedig és az egész tanács bizonyosságot keresnek vala Jézus ellen, hogy megölhessék őt; de nem találak vala.

Mát. 26,59., Mát. 26,68., Luk. 22,63., Luk. 22,71., Ján. 18,19., Ján. 18,24.

56. Mert sokan tesznek vala ugyan hamis tanúbizonyyságot ellene, de a bizonyyságtételek nem valának megegyezők.

57. És némelyek fölkelének és hamis tanúbizonyyságot tőnek ellene, mondván:

58. Mi hallottuk, mikor ezt monda: Én lerontom ezt a kézzel csinált templomot, és három nap alatt mást építék, a mely nem kézzel csináltatott.

Ján. 2,19.

59. De még így sem vala egyező az ő bizonyyságtételük.

60. Akkor a főpap odaállván a középre, megkérdé Jézust, mondván: Semmit sem felelsz-é? Miféle bizonyyságot tesznek ezek te ellened?

61. Ő pedig hallgat vala, és semmit sem felele. Ismét megkérdé őt a főpap, és monda néki: Te vagy-é a Krisztus, az áldott Isten Fia?

Márk. 15,5., Ésa. 53,7.

62. Jézus pedig monda: Én vagyok. És meglátjátok majd az embernek Fiát ülni a hatalomnak jobbján, és eljöni az ég felhőivel.

63. A főpap pedig megszagatván ruháit, monda: Mi szükségünk van még tanúkra?

64. Hallátok a káromlást. Mi tetszik néktek? Azok pedig halálra méltónak ítélték őt mindnyájan.

Ján. 19,7.

65. És kezdék őt némelyek köpdösni, és az ő orcáját elfedni, és őt öklözni, és mondani néki: Prófétálj! A szolgálak pedig arczul csapdossák vala őt.

66. A mint pedig Péter lent vala az udvarban, odajöve egy a főpap szolgálói közül;

Mát. 26,69., Mát. 26,75., Luk. 22,56., Luk. 22,62., Ján. 18,17., Ján. 18,25., Ján. 18,27.

67. És meglátván Pétert, a mint melegszik vala, rátekintvén, monda: Te is a Názáreti Jézussal valál!

68. Ő pedig megtagadá, mondván: Nem ismerem, s nem is értem, mit mondasz. És kiméne a tornáczra; és a kakas megszólala.

69. A szolgáló pedig meglátva őt, kezdé ismét mondani az ott állóknak: Ez közülök való.

70. Ő pedig ismét megtagadá. De kevés idő múlva az ott állók ismét mondják vala Péternek: Bizony közülök való vagy; mert Galileabeli is vagy, és a beszéded is hasonló.

71. Ő pedig kezdé átkozódni és esküdni, hogy: Nem ismerem azt az embert, a kiről beszéltek.

72. És másodsor szóla a kakas. És Péternek eszébe juta a beszéd, a melyet néki Jézus mondott vala, hogy mielőtt a kakas kétszer szólana, háromszor megtagadsz engem. És sírva fakada.

Márk. 14,30.

15.

1. És mindjárt reggel tanácsot tartván a főpapok a vénekkal és írástudókkal, és az egész tanács, megkötözvén Jézust, elvivék és átadák Pilátusnak.

Mát. 27,1., Mát. 27,2., Luk. 23,1., Ján. 18,28.

2. És megkérdé őt Pilátus: Te vagy-é a zsidók királya? Ő pedig felevén, monda néki: Te mondosz.

Mát. 27,11., Mát. 27,30., Luk. 23,2., Luk. 23,25., Ján. 18,29., Ján. 19,16.

3. És erősen vádolják vala őt a főpapok.

4. Pilátus pedig ismét megkérdé őt, mondván: Semmit sem felelsz-é? Ímé, mennyi tanúbizonyyságot szólnak ellened!

5. Jézus pedig semmit sem felele, annyira hogy Pilátus elcsudálkozék.

Márk. 14,61., Ésa. 53,7.

6. Ünnepenként pedig egy foglyot szokott vala elbocsátani nékik, a kit épen óhajtanak.

7. Vala pedig egy Barabbás nevű, megkötöztetve ama lázadókkal együtt, a kik a lázadás alkalmával gyilkosságot követtek vala el.

8. És a sokaság kiáltván, kezdé kérni Pilátust arra, a mit mindenkor megtesz vala nékik.

9. Pilátus pedig felele nékik, mondván: Akarjátok-é, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát?

10. Mert tudja vala, hogy irigységből adták őt kézbe a főpapok.

Ján. 11,48.

11. A főpapok azonban felindíták a sokaságot, hogy inkább Barabbást bocsássa el nékik.

12. Pilátus pedig felelvén, ismét monda nékik: Mit akartok tehát, hogy cselekedjem ezzel, a kit a zsidók királyának mondotok?
13. És azok ismét kiáltának: Feszítsd meg őt!
14. Pilátus pedig monda nékik: Mert mi rosszat cselekedett? Azok pedig annál jobban kiáltanak vala: Feszítsd meg őt!
15. Pilátus pedig eleget akarván tenni a sokaságnak, elbocsátá nékik Barabbást, Jézust pedig megostoroztatván, kezökbe adá, hogy megfeszítsék.
16. A vitézek pedig elvivék őt az udvar belső részébe, a mi az órház; és összehívák az egész csapatot.
17. És bíborba öltözteték őt, és tövisből font koszorút tevének a fejére,
18. És elkezdék őt köszönteni: Üdvöz légy, zsidók királya!
19. És verik vala a fejét nádszállal, és köpdösik vala őt, és térdet hajtva tisztelik vala őt.
20. Mikor pedig kicsúfolták őt, leveték róla a bíbor ruhát, és a maga ruháiba öltözteték; és kivivék őt, hogy megfeszítsék.
- Mát. 27,31., Mát. 27,56., Luk. 23,26., Luk. 23,49., Ján. 19,16., Ján. 19,30.*
21. És kényszerítének egy mellettök elmenőt, bizonyos czirénei Simont, a ki a mezőről jó vala, Alekszándernek és Rufusnak az atyját, hogy vigye az ő kereszjtét.
- Mát. 27,32., Luk. 23,26., Róm. 16,13.*
22. És vivék őt a Golgotha nevű helyre, a mely megmagyarázva annyi, mint: koponya helye.
- Mát. 27,33., Mát. 27,44., Luk. 23,32., Luk. 23,43., Ján. 19,17., Ján. 19,27.*
23. És mirhás bort adnak vala néki inni; de ő nem fogadá el.
- Zsolt. 69,22.*
24. És megfeszítvén őt, eloszták az ő ruháit, sorsot vetvén azokra, ki mit kapjon.
- Zsolt. 22,19.*
25. Vala pedig három óra, mikor megfeszíték őt.
26. Az ő kárhoztatásának oka pedig így vala fölébe felírva: A zsidók királya.
- Mát. 27,37., Luk. 23,38., Ján. 19,19.*
27. Két rablót is megfeszítének vele, egyet jobb és egyet bal keze felől.
28. És beteljesedék az írás, a mely azt mondja: És a bűnösök közé számláltaték.
- Ésa. 53,12.*
29. Az arra menők pedig szidalmazták vala őt, fejüket hajtogatván és mondván: Hah! a ki lerontod a templomot, és három nap alatt fölépítéd;
- Márk. 14,58.*
30. Szabadítsd meg magadat, és szállj le a keresztről!
31. Hasonlóképen pedig a főpapok is, csúfolodván egymás között, az írástudókkal együtt mondják vala: Másokat megtartott, magát nem bírja megtartani.
32. A Krisztus, az Izráel királya, szálljon le most a keresztről, hogy lássuk és higyjünk. A kiket vele feszítettek meg, azok is szidalmazták vala őt.
33. Mikor pedig hat óra lón, sötétség támada az egész földön kilencz óráig.
- Mát. 27,45., Mát. 27,54., Luk. 23,44., Luk. 23,48., Ján. 19,28., Ján. 19,30.*
34. És kilencz óraker fennszóval kiálta Jézus mondván: Elói, Elói! Lamma Sabaktáni? a mi megmagyarázva annyi, mint: Én Istenem, én Istenem! miért hagyál el engemet?
- Zsolt. 22,2.*
35. Némelyek pedig meghallván ezt az ott állók közül, mondának: Ímé Illést hívja.
36. Egy ember pedig odafutamodék és egy szivacsot megtöltvén eczettel és azt nádszállra tűzvén, inni ada néki, mondván: Hagyjátok el, lássuk, ha eljő-e Illés, hogy levegye őt.
37. Jézus pedig nagy fennszóval kiáltván kibocsátá lelkét.
- Mát. 27,50., Luk. 23,46., Ján. 19,30.*
38. És a templom kárpítja föletől aljáig ketté hasada.
39. Látván pedig a százados, a ki vele átellenben áll vala, hogy ekként kiáltva bocsátá ki lelkét, monda: Bizony, ez az ember Isten Fia vala!
40. Valának pedig asszonyok is, a kik távolról nézik vala, a kik között vala Mária Magdaléna, és Mária, a kis Jakabnak és Józsnak anyja, és Salomé,
- Mát. 27,55., Mát. 27,56., Luk. 23,49., Ján. 19,25., Luk. 8,2., Luk. 8,3.*
41. A kik, mikor Galileában vala, akkor is követték vala őt, és szolgálnak vala néki; és sok más asszony, a kik vele mentek vala fel Jeruzsálembe.

42. És mikor immár este lőn, mivelhogy péntek vala, azaz szombat előtt való nap,
Mát. 27,57., Mát. 27,61., Luk. 23,50., Luk. 23,55., Ján. 19,38., Ján. 19,42.
43. Eljöve az arimathiai József, egy tisztességes tanácsbeli, a ki maga is várja vala az Isten országát; beméne bátran Pilátushoz, és kéré Jézusnak testét.
44. Pilátus pedig csodálkozék, hogy immár meghalt volna; és magához hivatva a századost, megkérde tőle, ha régen halt-é meg?
45. És megtudván a századostól, odaajándékozá a testet Józsefnek.
46. Ő pedig gyolcsot vásárolván, és levén őt, begöngyölé a gyolcsba, és elhelyezé egy sírboltba, a mely kősziklából vala kivágva; és követ hengeríte a sírbolt szájára.
47. Mária Magdaléna pedig és Mária, a Józse anyja, nézik vala, hová helyezék.

16.

1. Mikor pedig elmúlt a szombat, Mária Magdaléna, és Mária a Jakab anyja, és Salomé, drága keneteket vásárlának, hogy elmenvén, megkenjék őt.

Mát. 28,1., Mát. 28,8., Luk. 24,1., Luk. 24,12., Ján. 20,1., Ján. 20,10.

2. És korán reggel, a hétnek első napján a sírbolthoz menének napfelköltekor.
3. És mondják vala maguk között: Kicsoda hengeríti el nekünk a követ a sírbolt szájáról?
4. És odatekintvén, láták, hogy a kő el van hengerítve; mert felette nagy vala.
5. És bemenvén a sírboltba, látának egy ifjút ülni jobb felől, fehér ruhába öltözve; és megfélemlének.
6. Az pedig monda nekik: Ne féljete. A Názáreti Jézust keresitek, a ki megfeszítettett; föltámadott, nincsen itt; ímé a hely, a hová őt helyezék.
7. De menjete el, mondjátok meg az ő tanítványainak és Péternek, hogy előttete megyen Galileába; ott meglátjátok őt, a mint megmondotta nektek.

Márk. 14,28.

8. És nagyhamar kijövé, elfutának a sírbolttól, mert félelem és álmélkodás fogta vala el őket; és senkinek semmit sem szólának, mert félnek vala.
9. Mikor pedig reggel, a hétnek első napján föltámadott vala, megjelenék először Mária Magdalénának, a kiből hét ördögöt űzött vala ki.

Luk. 8,2., Ján. 20,11., Ján. 20,18.

10. Ez elmenvén, megjelenté azoknak, a kik vele valának és keseregnek és sírnak vala.
11. Azok pedig mikor hallották, hogy él és ő látta vala, nem hívék.
12. Eztán pedig közülök kettőnek jelenék meg más alakban, útközben, mikor a mezőre mennek vala.

Luk. 24,13., Luk. 24,35.

13. Ezek is elmenvén, megjelenték a többieknek; ezeknek sem hívének.
14. Azután, mikor asztalnál ülnek vala megjelenék magának a tizenegynek, és szemükre hányá az ő hitlenségöket és keményszívűségöket, hogy azoknak, a kik őt feltámadva látták vala, nem hívének,

Luk. 24,36., Luk. 24,49., Ján. 20,19., Ján. 20,23., 1 Kor. 15,5.

15. És monda nekik: Elmenvén e széles világra, hirdesséte az evangéliomot minden teremtésnek.
16. A ki hiszen és megkeresztelkedik, idvezül; a ki pedig nem hiszen, elkárhozik.
17. Azok pedig, a kik hisznek, ilyen jelek követik: az én nevemben ördögöket űznek; új nyelveken szólnak.
18. Kígyókat vesznek föl; és ha valami halálost isznak, meg nem árt nekik: betegekre vetik kezeiket, és meggyógyulnak.

Luk. 10,19., Csel. 28,3., Csel. 28,6., Jak. 5,14., Jak. 5,15.

19. Az Úr azért, minekutána szólott vala nekik, felviteté a mennybe, és üle az Istennek jobbára.
20. Azok pedig kimenvén, prédikálának mindenütt, az Úr együtt munkálván velök, és megerősítvén az ígét a jelek által, a melyek követik vala. Ámen!

Luk. 24,50., Luk. 24,53., Csel. 1,4., Csel. 1,11., Zsolt. 110,1., Csel. 7,55.

Csel. 14,3., Zsid. 2,4.

A Lukács írása szerint való szent evangéliom

1.

1. Mivelhogy sokan kezdték rendszerint megírni azoknak a dolgoknak az elbeszélését, a melyek minálunk beteljesedtek,
2. A mint nekünk előnkbe adták, a kik kezdettől fogva szemtanúi és szolgálói voltak az ígének:
3. Tetszék énnékem is, ki eleitől fogva mindeneknek szorgalmasan végére jártam, hogy azokról rendszerint írjak néked. jó Theofilus,

Csel. 1,1.

4. Hogy megtudhasd azoknak a dolgoknak bizonyosságát, a melyekre taníttatál.
5. Heródesnek, a Júdea királyának idejében vala egy Zakariás nevű pap az Abia rendjéből; az ő felesége pedig az Áron leányai közül való vala, és annak neve Erzsébet.

1 Krón. 24,10.

6. És mind a ketten igazak valának az Isten előtt, kik az Úrnak minden parancsolataiban és rendelkezéseiben feddhetetlenül jártak.
7. És nem volt nekik gyermekük, mert Erzsébet meddő vala, és mind a ketten immár idős emberek valának.
8. Lőn pedig, hogy mikor ő rendjének sorában papi szolgálatot végzett az Isten előtt,
9. A papi tiszt szokása szerint reá jutott a sor, hogy bemenvén az Úrnak templomába, jó illatot gerjessen.

2 Móz. 30,7.

10. És a népnek egész sokasága imádkozék kívül a jó illatozás idején;
11. Néki pedig megjelenék az Úrnak angyala, állván a füstölő oltár jobbjára felől.
12. És láttára megrettene Zakariás, és félelem szállá meg őt.
13. Monda pedig az angyal néki: Ne félj Zakariás; mert meghallgattatott a te könyörgésed, és a te feleséged Erzsébet szül néked fiat, és nevezed az ő nevét Jánosnak.
14. És léssen tenéked örömdre és vigasságodra, és sokan fognak örvendezni az ő születésén;
15. Mert nagy léssen az Úr előtt, és bort és részegítő italt nem iszik; és betelik Szent Lélekkel még az ő anyjának méhétől fogva.

4 Móz. 6,3., Bir. 13,4., Bir. 13,5., 1 Sám. 1,11.

16. És az Izrael fiai közül sokakat megtérít az Úrhoz, az ő Istenükhöz.
17. És ez Ő előtte fog járni az Illés lelkével és erejével, hogy az atyák szívét a fiakhoz térítse, és az engedetleneket az igazak bölcsességére, hogy készítsen az Úrnak tökéletes népet.

Malak. 3,1., Malak. 4,6., Mát. 17,11., Mát. 17,13.

18. És monda Zakariás az angyalnak: Miről tudhatom én ezt meg? mert én vén vagyok, és az én feleségem is igen idős.
19. És felelvén az angyal, monda néki: Én Gábrriel vagyok, ki az Isten előtt állok; és küldtettem, hogy szóljak veled, és ez örvendetes dolgokat jelentsem néked.

Dán. 8,16., Dán. 9,21., Dán. 9,27., Mát. 18,10.

20. És ímé megnémulsz és nem szólhatsz mindama napig, a melyen ezek meglesznek: mivelhogy nem hittél az én beszédimnek, a melyek beteljesednek az ő idejökben.
21. A nép pedig várja vala Zakariást, és csodálkozáék, hogy a templomban késik.
22. És kijövén, nem szólhata nekik; eszökbe vevék azért, hogy látást látott a templomban; mert ő csak integetett nekik, és néma maradt.
23. És lőn, hogy mikor leteltek az ő szolgálatának napjai, elméne haza.
24. E napok után pedig fogada méhében Erzsébet az ő felesége, és elrejtőzék öt hónapig, mondván:
25. Így cselekedett velem az Úr a napokban, a melyekben reám tekintte, hogy elvegye az én gyalázatomat az emberek között.

1 Móz. 30,23.

26. A hatodik hónapban pedig elküldetéék Gábrriel angyal Istentől Galileának városába, a melynek neve Názáret,
27. Egy szűzhöz, a ki a Dávid házából való József nevű férfiúnak volt eljegyezve. A szűznek neve pedig Mária.

Mát. 1,18.

28. És bemenvén az angyal ő hozzá, monda néki: Örülj, kegyelembe fogadott! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között.

29. Az pedig látván, megdöbbene az ő beszédén, és elgondolkodék, hogy micsoda köszöntés ez?!

30. És monda néki az angyal: Ne félj Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél.

31. És ímé fogansz a te méhedben, és szülsz fiat, és nevezed az ő nevét JÉZUSNAK.

Ésa. 7,14., Mát. 1,21.

32. Ez nagy léssen, és a Magasságos Fiának hivattatik; és néki adja az Úr Isten a Dávidnak, az ő atyjának, királyi székét;

Ésa. 9,6., Ésa. 9,7., Jer. 23,5.

33. És uralkodik a Jákób házán mindörökké; és az ő királyságának vége nem léssen!

Dán. 2,44., Dán. 7,14., Mik. 4,7.

34. Monda pedig Mária az angyalnak: Mimódon lesz ez, holott én férfiat nem ismerek?

35. És felelvén az angyal, monda néki: A Szent Lélek száll te reád, és a Magasságosnak ereje árnyékoz meg téged; azért a mi születik is szentnek hivatik, Isten Fiának.

Mát. 1,20.

36. És ímé Erzsébet, a te rokonod, ő is fogant fiat az ő vénségében; és ez már a hatodik hónapja néki, a kit meddőnek hívtak:

37. Mert az Istennél semmi sem lehetetlen.

Jób. 42,2., Jer. 32,17.

38. Monda pedig Mária: Imhol az Úrnak szolgálója; legyen nékem a te beszéded szerint. És elméne ő tőle az angyal.

39. Fölkelvén pedig Mária azokban a napokban, nagy sietséggel méne a hegységbe, Júdának városába;

40. És beméne Zakariásnak házába, és köszönté Erzsébetet.

41. És lőn, mikor hallotta Erzsébet Mária köszöntését, a magzat repese az ő méhében; és betelék Erzsébet Szent Lélekkel;

42. És fennszóval kiálta, mondván: Áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse.

43. És honnét van ez nékem, hogy az én Uramnak anyja jön én hozzám?

44. Mert ímé, mihelyt a te köszöntésednek szava füleimbe hatolt, a magzat örvendezéssel kezdte repesni az én méhemben.

45. És boldog az, a ki hitt; mert beteljesednek azok, a miket az Úr néki mondott.

46. Akkor monda Mária: Magasztalja az én lelkem az Urat,

47. És örvendez az én lelkem az én megtartó Istenemben.

48. Mert reá tekintett az ő szolgáló leányának alázatos állapotjára; mert ímé mostantól fogva boldognak mondanak engem minden nemzetségek.

49. Mert nagy dolgokat cselekedék velem a Hatalmas; és szent az ő neve!

Zsolt. 99,3.

50. És az ő irgalmassága nemzetségről nemzetségre vagyon azokon, a kik őt félik.

Zsolt. 103,11.

51. Hatalmas dolgot cselekedék karjának ereje által, elszéleszté az ő szívök gondolatában felfuvalkodottakat.

Ésa. 52,10.

52. Hatalmasokat döntö le trónjaikról, és alázatosakat magasztalt fel.

53. Éhezőket töltött be javakkal, és gazdagokat küldött el üresen.

1 Sám. 2,5.

54. Felvevé Izráelnek, az ő szolgájának ügyét, hogy megemlékezzék az ő irgalmasságáról.

Ésa. 41,8., Ésa. 41,10., Ésa. 54,5., Jer. 31,3., Jer. 31,20.

55. (A miképen szólott volt a mi atyáinknak), Ábrahám iránt és az ő magva iránt mindörökké!

1 Móz. 12,3., 1 Móz. 17,7., 1 Móz. 18,18.

56. Marada pedig Mária Erzsébettel mintegy három hónapig; azután haza tére.

57. Erzsébetnek pedig betelék az ő szülésének ideje, és szüle fiat.

58. És meghallák az ő szomszédai és rokonai, hogy az Úr nagy kegyelmességet cselekedett ő vele; és együtt örülének vele.

59. És lőn nyolczad napon, eljövének, hogy körülmetéljék a gyermeket; és az ő atyja nevééről Zakariásnak akarák őt nevezni.

60. És felelvén az ő anyja, monda: Nem; hanem Jánosnak neveztessek.
61. És mondának néki: Senki sincs a te rokonságodban, a ki ezen a néven neveztetnék.
62. És intének az ő atyjának, hogy minek akarja neveztetni?
63. Az pedig táblát kérvén, ezt írta, mondván: János a neve. És elcsodálkozána mindnyájan.
64. És feloldódék az ő szája és nyelve azonnal, és szóla, áldván az Istent.
65. És félelem szállott minden ő szomszédaikra; és Júdeának egész hegyes tartományában elhirdettetének mind e dolgok.
66. És szívökre vevék mindenek, a kik hallák, mondván: Vajjon mi lesz e gyermekből? És az Úrnak keze vala ő vele.
67. És Zakariás, az ő atya beteljesedék Szent Lélekkel, és prófétála mondván:
68. Áldott az Úr, Izráel Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét,
69. És felemelte az üdvösségnek szarvát nekünk az ő gyermekének, Dávidnak házában,
- Zsolt. 132,11., Zsolt. 132,17., Jer. 23,6.*
70. A mint szólott az ő szent prófétáinak szája által, kik eleitől fogva voltak,
71. Hogy a mi ellenségeinktől megszabadít, és mindazoknak kezéből, a kik minket gyűlölnék;
72. Hogy irgalmasságot cselekedjék a mi atyáinkkal, és megemlékezzék az ő szent szövetségéről,
- 1 Móz. 3,15., 1 Móz. 12,3., 1 Móz. 22,15., 1 Móz. 22,18., 1 Móz. 28,14., Zsid. 6,13.*
73. Az esküvésről, a melylyel megesküdt Ábrahámnak, a mi atyánknak, hogy ő megadja nekünk,
74. Hogy megszabadulván a mi ellenségeink kezéből, félelem nélkül szolgáljunk néki.
- Zsid. 2,14., Zsid. 2,15.*
75. Szentségben és igazságban ő előtte a mi életünknek minden napjaiban.
- 1 Pét. 1,15.*
76. Te pedig kis gyermek, a magasságos Isten prófétájának hivattatol; mert az Úr előtt jársz, hogy az ő útait megkészítsed;
- Malak. 3,1., Malak. 3,2., Malak. 4,5., Malak. 4,6.*
77. És az üdvösség ismeretére megtanítsad az ő népét, a bűnöknek bocsánatjában.
- Mát. 3,1., Mát. 3,3.*
78. A mi Istenünk nagy irgalmasságáért, a melylyel meglátogatott minket a naptámadat a magasságból,
- Zak. 3,8., Zak. 6,12., Malak. 4,2.*
79. Hogy megjelenjék azoknak, a kik a sötétségben és a halálnak árnyékában ülnek; hogy igazgassa a mi lábainkat a békességnek útjára!
- Ésa. 9,2., Ésa. 42,7., Ésa. 43,8., Ésa. 49,9., Malak. 4,2.*
80. A kis gyermek pedig nevededik és erősödik vala lélekben; és a pusztában vala mind ama napig, a melyen megmutatta magát az Izráelnek.
- Luk. 3,1., Luk. 3,3.*

2.

1. És lón azokban a napokban, Augusztus császártól parancsolat adaték ki, hogy mind az egész föld összeirattassék.
2. Ez az összeírás először akkor történt, mikor Síríában Czirénius volt a helytartó.
3. Mennek vala azért mindenek, hogy beirattassanak, kiki a maga városába.
4. Felméne pedig József is Galileából, Názáret városából Júdeába, a Dávid városába, mely Bethlehemnek neveztetik, mivelhogy a Dávid házából és háznépe közül való volt;
- Ján. 7,42.*
5. Hogy beirattassék Máriával, a ki nekijegyeztetett feleségül és várandós vala.
6. És lón, hogy mikor ott valának, betelének az ő szülésének napjai.
7. És szülé az ő elsőszülött fiát; és bepólyálá őt, és helyezteté őt a jászolba, mivelhogy nem vala nekik helyök a vendégfogadó háznál.
- Mát. 1,25.*
8. Valának pedig pásztorok azon a vidéken, a kik künn a mezőn tanyáztak és vigyáztak éjszakán az ő nyájok mellett.
9. És ímé az Úrnak angyala hozzájok jöve, és az Úrnak dicsősége körülvevé őket: és nagy félelemmel megfélemlének.

10. És monda az angyal nékik: Ne féljeteK, mert ímé hirdeteK nékteK nagy örömet, mely az egész népnek öröme lészen:
11. Mert született nékteK ma a Megtartó, ki az Úr Krisztus, a Dávid városában.
12. Ez pedig nékteK a jele: találtak egy kis gyermeket bepólyálva feküdni a jászolban.
13. És hirtelenséggel jelenék az angyallal mennyei seregek sokasága, a kik az Istent dicsérik és ezt mondják vala:
- Zsolt. 103,20., Zsolt. 103,21.*
14. Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, és e földön békesség, és az emberekhez jó akarat!
15. És lón, hogy mikor elmentek az angyalok ő tőlök a mennybe, mondanak a pásztoremberek egymásnak: Menjünk el mind Bethlehemig, és lássuk meg e dolgot, a melyet az Úr megjelentett nékünk.
16. Elmenének azért sietséggel, és megtalálák Máriát és Józsefet, és a kis gyermeket, ki a jászolban fekszik vala.
17. És ezt látván, elhirdeték, a mi nékik a gyermek felől mondatott vala.
18. És mindenek, a kik hallák, elcsodálkoznak azokon, a miket a pásztorok nékik mondtak.
19. Mária pedig mind ez ígéket megtartja, és szívében forgatja vala.
20. A pásztorok pedig visszatérének dicsőítvén és dicsérvén az Istent mind azok felől, a miket hallottak és láttak, a mint nékik megmondatott.
21. És mikor betölt a nyolcz nap, hogy a kis gyermeket körülmétéjék, nevezék az ő nevét Jézusnak, a mint őt az angyal nevezte, mielőtt fogantatott volna anyja méhében.
- 1 Móz. 17,12.*
22. Mikor pedig betöltek Mária tisztulásának napjai a Mózes törvénye szerint, felvivék őt Jeruzsálembe, hogy bemutassák az Úrnak.
- 3 Móz. 12,4., 3 Móz. 12,6.*
23. (A mint megiratott az Úr törvényében, hogy: Minden elsőszülött fiú az Úrnak szenteltessék),
- 2 Móz. 13,2., 2 Móz. 22,29., 4 Móz. 3,45., 4 Móz. 3,47.*
24. És hogy áldozatot adjanak, a szerint a mint megmondatott az Úr törvényében: Egy pár gerliczét, vagy két galambfiat.
- 3 Móz. 12,8.*
25. És ímé vala Jeruzsálemben egy ember, a kinek neve Simeon volt, és ez az ember igaz és istenfélő vala, a ki várta az Izráel vigasztalását, és a Szent Lélek vala ő rajta.
26. És kijelentetett néki a Szent Lélek által, hogy addig halált nem lát, a míg meg nem látja az Úrnak Krisztusát.
27. És ő a Lélek indításából a templomba méne, és mikor a gyermek Jézust bevivék szülei, hogy ő érette a törvény szokása szerint cselekedjenek,
28. Akkor ő karjaiba vevé őt, és áldá az Istent, és monda:
29. Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben:
30. Mert látták az én szemeim a te üdvösségedet,
- Zsolt. 98,2., Zsolt. 98,3., Ésa. 52,10., Mát. 1,21.*
31. A melyet készítettél minden népeknek szeme láttára;
32. Világosságul a pogányok megvilágosítására, és a te népednek, az Izráelnek dicsőségére.
- Ésa. 42,6., Ésa. 49,6.*
33. József pedig és az ő anyja csodálkoznak azokon, a miket ő felőle mondtak.
34. És megáldá őket Simeon, és monda Máriának, az ő anyjának: Ímé ez vettetett sokaknak elestére és feltámadására az Izráelben; és jegyül, a kinek sokan ellene mondanak;
- Ésa. 8,14., Ésa. 8,15., Mát. 12,24., Mát. 13,54., Mát. 13,57., Róm. 9,33., 1 Pét. 2,7., 1 Pét. 2,9.*
35. Sőt a te lelkedet is általhatja az éles tör; hogy sok szív gondolatai nyilvánvalókká legyenek.
- Ján. 19,17.*
36. És vala egy prófétaasszony, Anna, a Fánuel leánya, az Áser nemzetségéből (ez sok időt élt, miután az ő szűzességétől fogva hét esztendeig élt férjével,
37. És ez mintegy nyolczvannégy esztendő özvegy vala), a ki nem távozik el a templomból, hanem böjtölésekkel és imádkozásokkal szolgál vala éjjel és nappal.
38. Ez is ugyanazon órában oda állván, hálát adott az Úrnak, és szóla ő felőle mindeneknek, a kik Jeruzsálemben a váltságot várták.
39. És mikor mindent elvégeztek az Úr törvénye szerint, visszatérének Galileába, az ő városukba, Názáretbe.

40. A kis gyermek pedig növekedék, és erősödék lélekben, teljesedve bölcsességgel; és az Istennek kegyelme vala ő rajta.

41. Az ő szülei pedig évenként feljártak Jeruzsálemba a húsvét ünnepére.

5 Móz. 16,16.

42. És mikor tizenkét esztendőös lett, fölmenének Jeruzsálemba az ünnep szokása szerint;

2 Móz. 23,15.

43. És mikor eltélének a napok, mikor ők visszatérének, a gyermek Jézus visszamarada Jeruzsálemben; és nem vevék észre sem József, sem az ő anyja;

44. Hanem azt gondolván, hogy az úti társaságban van, egy napi járó földet menének, és keresék őt a rokonok és az ismerősök között;

45. És mikor nem találák őt, visszamenének Jeruzsálemba, hogy megkeressék.

46. És lőn, hogy harmadnapra megtalálták őt a templomban, a doktorok között ülve, a mint őket hallgatta, és kérdezgette őket.

47. És mindnyájan, a kik őt hallgatták, elálmélkodának az ő értelmén és az ő feleletein.

48. És meglátván őt, elcsodálkozának, és monda néki az ő anyja: Fiam, miért cselekedted ezt velünk? Ímé atyád és én nagy bánattal kerestünk téged.

49. Ő pedig monda nékik: Mi dolog, hogy engem kerestetek? Avagy nem tudjátok-é, hogy nékem azokban kell foglalatosnak lennem, a melyek az én atyámnak dolgai?

Ján. 4,34.

50. De ők nem érték e beszédet, a mit ő nékik szóla.

51. És aláméne velők, és méne Názáretbe; és engedelmes vala nékik. És az ő anyja szívében tartá mind ezeket a dolgokat.

52. Jézus pedig gyarapodék bölcsességben és testének állapotjában, és az Isten és emberek előtt való kedvességben.

3.

1. Tibérius császár uralkodásának tizenötödik esztendejében pedig, mikor Júdeában Poncius Pilátus volt a helytartó, és Galileának negyedes fejedelme Heródes, Iturea és Trakhónitis tartományának pedig negyedes fejedelme az ő testvére Filep, Abiléné negyedes fejedelme meg Lisániás,

2. Annás és Kajafás főpapsága alatt, lőn az Úrnak szava Jánoszhoz, a Zakariás fiához, a pusztában,

Csel. 4,6., Luk. 1,13., Luk. 1,57., Luk. 1,63., Luk. 1,80.

3. És méne a Jordán mellett lévő minden tartományba prédikálván a megtérés keresztségét a bűnöknek bocsánatjára;

Mát. 3,1., Mát. 3,2.

4. A mint meg van írva Ésaiás próféta beszédeinek könyvében, ki ezt mondja: Kiáltónak szava a pusztában: Készítsétek meg az Úrnak útját, egyengessétek az ő ösvényeit.

Ésa. 40,3., Ésa. 40,5.

5. Minden völgy betöltetik, minden hegy és halom megalacsonyítottatik; és az egyenetlenek egyenesekké, és a göröngyös utak símákká lesznek;

6. És meglátja minden test az Istennek szabadítását.

Zsolt. 98,2., Zsolt. 98,3., Ésa. 52,10.

7. Monda azért a sokaságnak, a mely kiméne hozzá, hogy általa megkereszteltessék: Viperák fajzati, kicsoda intett meg titeket, hogy a bekövetkező harag elől meneküljetek?

Mát. 3,7., Mát. 3,9.

8. Teremjetez azért megtéréshez méltó gyümölcsöket, és ne mondogassátok magatokban: Ábrahám a mi atyánk! mert mondom néktek, hogy az Isten ezekből a kövekből is támaszthat fiaikat Ábrahámnak.

9. Immár pedig a fejsze is rávetetett a fák gyökerére: minden fa azért, a mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágattatik és a tűzre vettetik.

Mát. 3,10.

10. És megkérdé őt a sokaság, mondván: Mit cselekedjünk tehát?

11. Ő pedig felelvén, monda nékik: A kinek két köntöse van, egyiket adja annak, a kinek nincs; és a kinek van eledele, hasonlóképp cselekedjék.

Jak. 2,15., Jak. 2,16., 1 Ján. 3,17., 1 Ján. 3,18.

12. És eljövének a vámszedők is, hogy megkeresztelkedjenek, és mondanak néki: Mester, mit cselekedjünk?
13. Ő pedig monda nékik: Semmi többet ne követeljete, mint a mi előtökbe rendeltetett.
14. És megkérdeék őt a vitézek is, mondván: Hát mi mit cselekedjünk? És monda nékik: Senkit se háborítsatok, se ne patvarkodjatok; és elégedjete meg zsoldotokkal.
15. Mikor pedig a nép várt és szívökben mind azon gondolkoztak János felől, hogy vajjon nem ő-é a Krisztus;
16. Felele János mindeneknek, mondván: Én ugyan keresztellek titeket vízzel; de eljő, a ki nálamnál erősebb, a kinek nem vagyok méltó, hogy sarujának kötőjét megoldjam: az majd keresztel titeket Szent Lélekkel és tűzzel:

Mát. 3,11., Csel. 1,5., Csel. 2,1., Csel. 2,4.

17. Kinek szórólapátja kezében van, és megtisztítja szérűjét; és a gabonát az ő csűrűbe takarja, a polyvát pedig megégeti olthatatlan tűzzel.

Mát. 3,12.

18. És még sok egyebekre is intvén őket, hirdeté az evangyéliomot a népnek.
19. Mikor pedig Heródes, a negyedes fejedelem, megfeddetett ő tőle Heródiásért, az ő testvérenek, Filepnek feleségéért és mindama gonoszságokért, a miket Heródes cselekedett,
20. Ez még azzal tetézte mindezeket, hogy Jánost tömlőcbe vetteté.

Mát. 14,3., Mát. 14,10.

21. Lőn pedig, hogy mikor az egész nép megkeresztelkedett, és Jézus is megkereszteltetett, és imádkozott, megnyilatkozék az ég,

Mát. 3,16., Mát. 3,17.

22. És leszálla ő reá a Szent Lélek testi ábrázatban mint egy galamb, és szózat lőn mennyből, ezt mondván: Te vagy amaz én szerelmes Fiam, te benned gyönyörködöm!

Ésa. 42,1., Ján. 1,32., Ján. 1,33., Mát. 3,17., Márk. 1,11.

23. Maga Jézus pedig mintegy harmincz esztendőös volt, mikor tanítani kezdett, ki, a mint állítják vala, a József fia vala, ez pedig a Hélié,

Mát. 1,16., Mát. 13,55.

24. Ez Mattáté, ez Lévié, ez Melkié, ez Jannáé, ez Józsefé,
25. Ez Matthatiásé, ez Ámosé, ez Naumé, ez Eslié, ez Naggaié,
26. Ez Maaté, ez Matthatiásé, ez Sémeié, ez Józsefé, ez Júdáé,
27. Ez Joannáé, ez Rhésáé, ez Zorobábelé, ez Saláthielé, ez Nérié,
28. Ez Melkié, ez Addié, ez Hosámé, ez Elmodámé, ez Éré,
29. Ez Jóséé, ez Eliézeré, ez Jórimé, ez Mattáté, ez Lévié,
30. Ez Simeoné, ez Júdáé, ez Józsefé, ez Jónané, ez Eliákimé,
31. Ez Méleáé, ez Mainané, ez Mattátáé, ez Nátané, ez Dávidé,
32. Ez Jesséé, ez Obedé, ez Boázé, ez Sálmoné, ez Naássoné,
33. Ez Aminádábé, ez Arámé, ez Eroné, ez Fáresé, ez Júdáé.

Ruth. 4,18., Ruth. 4,22., 1 Móz. 38,18., 1 Móz. 38,29., 1 Móz. 38,30.

34. Ez Jakóbé, ez Izsáké, ez Ábrahámé, ez Tárée, ez Nákhoré,

1 Móz. 11,16.

35. Ez Sárukhé, ez Ragávé, ez Fáleké, ez Eberé, ez Saláé,
36. Ez Kajjáné, ez Arfaksádé, ez Semé, ez Noéé, ez Lámekhé,

1 Móz. 5,32.

37. Ez Mathuséláé, ez Énókhé, ez Járedé, ez Mahalaléelé, ez Kajjáné,
38. Ez Énósé, ez Sethé, ez Ádámé, ez pedig az Istené.

1 Móz. 5,9., 1 Móz. 5,3., 1 Móz. 1,26., 1 Móz. 1,27.

4.

1. Jézus pedig Szent Lélekkel telve, visszatére a Jordántól, és viteté a Lélektől a pusztába

Mát. 3,16., Mát. 4,1., Mát. 4,11.

2. Negyven napig, kísértetvén az ördög által. És nem evék semmit azokban a napokban; de mikor azok elmúltak, végre megéhezék.
3. És monda néki az ördög. Ha Isten Fia vagy, mondd e kőnek, hogy változzék kenyérré.

4. Jézus pedig felele néki, mondván: Meg van írva, hogy nemcsak kenyérrel él az ember, hanem az Istennek minden ígéjével.

5 Móz. 8,3.

5. Majd felvívén őt az ördög egy nagy magas hegyre, megmutatá néki e föld minden országait egy szempillantásban,

6. És monda néki az ördög: Néked adom mindezt a hatalmat és ezeknek dicsőségét; mert nékem adatott, és annak adom, a kinek akarom;

7. Azért ha te engem imádsz, mindez a tied lesz.

8. Feelvén pedig Jézus, monda néki: Távozz tőlem, Sátán; mert meg van írva: Az Urat, a te Istenedet imádd, és csak néki szolgálj.

5 Móz. 6,13.

9. Azután Jeruzsálembé vivé őt, és a templom ormára állítván, monda néki: Ha Isten Fia vagy, vesd alá magad innét;

10. Mert meg van írva: Az ő angyalának parancsol te felőled, hogy megőrizzenek téged;

11. És: Kezökben hordoznak téged, hogy valamiképp meg ne üssed lábadat a kőbe.

Zsolt. 91,11., Zsolt. 91,12.

12. Feelvén pedig Jézus, monda néki: Megmondattott: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet.

5 Móz. 6,16.

13. És elvégezvén minden kísértést az ördög, eltávozék tőle egy időre.

14. Jézus pedig megtére a Léleknek erejével Galileába: és híre méne néki az egész környéken.

Mát. 4,11., Mát. 4,13.

15. És ő taníta azoknak zsinagógáiban, dicsóítottván mindenektől.

16. És méne Názáretbe, a hol felneveltetett: és beméne, szokása szerint, szombatnapon a zsinagógába, és felállá olvasni.

17. És adák néki az Ésaiai próféta könyvét; és a könyvet feltárván, arra a helyre nyitá, a hol ez vala írva:

18. Az Úrnak lelke van én rajtam, mivelhogy felkent engem, hogy a szegényeknek az evangéliomot hirdesse, elküldött, hogy a töredelmes szívűeket meggyógyítsam, hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek és a vakok szeméinek megnyílását, hogy szabadon bocsássam a lesújtottakat,

19. Hogy hirdessek az Úrnak kedves esztendejét.

Ésa. 61,1., Ésa. 61,2., Ésa. 42,6., Ésa. 42,7.

20. És behajtván a könyvet, átadá a szolgának, és leüle. És a zsinagógában mindenek szeméi ő reá valának függesztve.

21. Ő pedig kezdé hozzájuk szólani: Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallástokra.

22. És mindnyájan bizonyoságot tőnek felőle, és elálmélkodának kedves beszédein, a melyek szájából származtak, és mondának: Avagy nem a József fia-e ez?

23. És monda nékik: Bizonyára azt a példabeszédet mondjátok nékem: Orvos, gyógyítsd meg magadat! A miket hallottunk, hogy Kapernaumban történtek, itt a te hazádban is cselekedd meg azokat.

Mát. 4,13., Márk. 1,21., Márk. 1,25.

24. Mondá pedig: Bizony mondom néktek: Egy próféta sem kedves az ő hazájában.

Mát. 13,57.

25. És igazán mondom néktek, hogy Illés idejében sok özvegy asszony volt Izráelben, mikor az ég három esztendeig és hat hónapig be volt zárva, úgy hogy az egész tartományban nagy éhség volt;

26. Mégis azok közül senkihez nem küldetett Illés, hanem csak Sidonnak Sareptájába az özvegy asszonyhoz.

1 Kir. 17,9., 1 Kir. 17,10., 1 Kir. 17,16.

27. És az Elizeus próféta idejében sok bélpoklos volt Izráelben; de azok közül egy sem tisztult meg, csak a Siriából való Naámán.

2 Kir. 5,9., 2 Kir. 5,10., 2 Kir. 5,14.

28. És betelének mindnyájan haraggal a zsinagógában, mikor ezeket hallották.

29. És felkelvén, kiűzék őt a városon kívül és vivék őt annak a hegynek szélére, a melyen az ő városuk épült, hogy onnan letaszítsák.

30. Ő azonban közöttük átmelve, eltávozék.

31. És leméne Kapernaumba, Galilea városába; és tanítja vala azokat szombatnapokon.

32. És csodálkozának az ő tudományán, mert beszéde hatalmas vala.

Mát. 7,29.

33. És a zsinagógában vala egy tisztátalan ördögi lélektől megszállt ember, a ki fennhangon kiálta,

Márk. 1,23., Márk. 1,24.

34. Mondván: Ah, mi közünk hozzád názáreti Jézus? Jöttél, hogy elveszíts minket? Ismerlek téged ki vagy: az Istennek ama Szentje!

35. És megdorgálá őt Jézus, mondván: Némulj meg és menj ki ez emberből! És az ördög azt a középre vetvén, kiméne belőle, és nem árta néki semmit.

36. És támada félelem mindenekben, és egymással szólnak és beszélnek vala, mondván: Mi dolog ez, hogy nagy méltósággal és hatalommal parancsol a tisztátalan lelkeknek és kimennek?

37. És elterjede a hír ő felőle a környék minden helyén.

38. Azután a zsinagógából eltávozván, a Simon házába méne. A Simon napa pedig nagy hideglelésben feküdt, és könyörögtek neki érette.

Mát. 8,14., Mát. 8,15.

39. És Jézus mellé állván, megdorgálá a hideglelést, és az elhagyá őt; és ő azonnal felkelvén, szolgálá nékik.

40. A nap lementével pedig, mindenek, a kiknek különféle betegek valának, ő hozzá vivék azokat; ő pedig mindegyikőjükre reávetvén kezeit, meggyógyítá őket.

41. Sokakból pedig ördögök is mentek ki, kiáltozván és mondván: Te vagy ama Krisztus, az Isten Fia! De ő megdorgálván, nem engedé őket szólani, mivelhogy tudták, hogy ő a Krisztus.

Márk. 1,24., Márk. 1,25., Mát. 26,63., Mát. 26,64.

42. A nap fölkeltekor pedig kimenvén, puszta helyre méne; de a sokaság felkeresé őt, és hozzámenének, és tartóztaták őt, hogy ne menjen el tőlök.

Márk. 1,35., Márk. 1,38.

43. Ő pedig monda nékik: Egyéb városoknak is hirdetnem kell nékem az Istennek országát; mert azért küldettem.

Ésa. 61,1.

44. És prédikál vala Galilea zsinagógaiban.

5.

1. És lőn, hogy mikor a sokaság hozzá tódult, hogy hallgassa az Isten beszédét, ő a Genezáret tavánál áll vala;

2. És láta két hajót állani a vizen: a halászok pedig, miután azokból kiszállottak, mossák vala az ő hálóikat.

3. És ő bemenvén az egyik hajóba, a mely a Simoné vala, kéré őt, hogy vigye egy kissé beljebb a földtől: és mikor leült, a hajóból tanítá a sokaságot.

4. Mikor pedig megszűnt beszélni, monda Simonnak: Evezz a mélyre, és vessétek ki hálóitokat fogásra.

5. És felelvén Simon, monda néki: Mester, jóllehet az egész éjszaka fáradtunk, még sem fogtunk semmit: mindazáltal a te parancsolatodra levetem a hálót.

6. És ezt megtévén, halaknak nagy sokaságát keríték be; szakadoz vala pedig az ő hálójuk.

7. Intének azért társaiknak, a kik a másik hajóban valának, hogy jőjjenek és segítsenek nékik. És eljövén, megtölték mind a két hajót, annyira, hogy csaknem elsülyedének.

8. Látván pedig ezt Simon Péter, Jézusnak lábai elé esik, mondván: Eredj el én tőlem, mert én bűnös ember vagyok, Uram!

9. Mert félelem fogta körül őt és mindazokat, a kik ő vele valának, a halfogás miatt, a melyet fogtak;

10. Hasonlóképen Jakabot és Jánost is, a Zebedeus fiait, a kik Simonnak társai valának. És monda Simonnak Jézus: Ne félj; mostantól fogva embereket fogsz.

Ezék. 47,9., Ezék. 47,10., Csel. 2,38., Csel. 2,41.

11. És a hajókat a szárazra vonván, elhagyák mindenöket és követék őt.

12. És lőn, hogy mikor az egyik városban vala, ímé vala ott egy poklossággal teljes ember: és mikor meglátta Jézust, arcra borulva kéré őt, mondván: Uram, ha akarod, megtisztíthatsz engem!

Mát. 8,2.

13. Jézus pedig kinyújtván kezét, illeté azt, mondván: Akarom, tisztulj meg. És azonnal eltávozék tőle a bélpoklosság.

14. És ő megparancsolá néki, hogy azt senkinek se mondja el; hanem eredj el, úgymond, mutasd meg magad a papnak, és vígy áldozatot a te megtisztulásodért, a mint Mózes parancsolta, bizonyosággal ő nékik.

15. A hír azonban annál inkább terjedt ő felőle; és nagy sokaság gyűle egybe, hogy őt hallgassák, és hogy általa meggyógyuljanak az ő betegségeikből.

16. De ő félrevonula a pusztákba, és imádkozék.

17. És lőn egy napon, hogy ő tanít vala: és ott ülének a farizeusok és a törvénynek tanítói, a kik jöttek Galileának és Júdeának minden faluiból és Jeruzsálemből: és az Úrnak hatalma vala ő vele, hogy gyógyítson.

18. És ímé valami férfiak ágyon egy embert hozának, a ki gutaütött vala; és igyekezének azt bevinni és ő elébe tenni.

Mát. 9,2.

19. De nem találván módot, hogy a sokaság miatt mikép vigyék őt be, felhágának a háztetőre, és a cseréphéjazaton át bocsáták őt alá ágyastól Jézus elé a középre.

20. És látván azoknak hitét, monda: Ember, megbocsáttattak néked a te bűneid.

21. Az írástudók pedig és a farizeusok elkezdének tanakodni, mondván: Kicsoda ez, a ki ily káromlást szól? Ki bocsáthatja meg a bűnt, hanemha egyedül az Isten?

Zsolt. 32,5., Ésa. 43,25.

22. Jézus pedig észrevévén az ő tanakodásukat, felelvén, monda nékik: Mit tanakodtok a ti szívetekben?

23. Melyik könnyebb, azt mondani: Megbocsáttattak néked a te bűneid; vagy azt mondani: Kelj fel és járj?

24. Hogy pedig megtudjátok, hogy az ember Fiának van hatalma e földön megbocsátani a bűnöket, (monda a gutaütöttek): Néked mondom, kelj fel, és fölvevén nyoszolyádat, eredj haza!

Mát. 9,6.

25. És az rögtön felkelvén azok szemeláttára, fölvevén a min feküdt, és elméne haza, dicsőítvén az Istent.

26. És az álmétkodás elfogá mindnyájukat, és dicsőíték az Istent, és betelének félelemmel, mondván: Bizony csodadolgokat láttunk ma!

27. Ezek után pedig kiméne, és láta egy Lévi nevű vámszedőt, a ki a vámnál ül vala, és monda néki: Kövess engem!

Mát. 9,9.

28. És az mindeneket elhagyván, felkele és követé őt.

29. És Lévi nagy lakomát készíté néki az ő házánál; és vala ott nagy sokasága a vámszedőknek és egyebeknek, a kik ő velök telepedtek volt.

30. És köztük az írástudók és farizeusok zúgolódának az ő tanítványai ellen, mondván: Miért esztek és isztok a vámszedőkkel és a bűnösökkel?

31. És felelvén Jézus, monda nékik: Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, hanem a betegeknek.

Mát. 9,12., Mát. 9,13.

32. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket a megtérésre.

33. Azok pedig mondának néki: Mi az oka, hogy a János tanítványai gyakorta böjtölnek és imádkoznak, valamint a farizeusokéi is; a te tanítványaid pedig esznek és isznak?

Mát. 9,14., Mát. 9,15., Márk. 2,18., Márk. 2,20.

34. Ő pedig monda nékik: Avagy mivelhetitek-é azt, hogy a lakodalmások böjtöljenek, a míg a vőlegény velök van?

35. De eljönnek a napok, és mikor a vőlegény elvétetik ő tőlök, akkor majd böjtölnek azokban a napokban.

36. És monda nékik példabeszédet is: Senki nem toldja az új posztó foltot az ó posztóhoz; mert különben az újat is megszakasztja és az ó posztóhoz nem illik az újból való folt.

Mát. 9,16., Márk. 2,21.

37. És senki sem tölté az új bort ó tömlőkbe; mert különben az új bor megszakasztja a tömlőket, és a bor kiömöl, és a tömlők is elvesznek.

Mát. 9,17., Márk. 2,22.

38. Hanem az új bort új tömlőkbe kell tölteni, és mind a kettő megmarad.

39. És senki, a ki ó bort iszik, mindjárt újat nem kíván, mert azt mondja: Jobb az ó.

6.

1. Lőn pedig a húsvét szombatját követő második szombaton, hogy a vetések között méne által és az ő tanítványai gabonafejeket szaggatván és azokat kezeikkel kimorzsolván, ettek.

5 Móz. 23,25., Mát. 12,1., Mát. 12,5.

2. Némelyek pedig a farizeusok közül mondának nékik: Miért cselekszitek azt, amit szombatnapokon nem szabad cselekedni?

3. És felelvén Jézus, monda nékik: Nem olvastátok-é, mit cselekedett Dávid, mikor megéhezett ő és a kik vele voltak?

1 Sám. 21,6.

4. Mi módon ment be az Úrnak házába és vette el a szent kenyereket és ette meg és adott azoknak is, a kik vele voltak, a melyeket pedig nem szabad megenni, hanem csak a papoknak?

3 Móz. 24,5., 3 Móz. 24,9.

5. És monda nékik: Az embernek Fia ura a szombatnak is.

Mát. 12,8.

6. Lőn pedig más szombaton is, hogy ő a zsinagógába méne és taníta, és vala ott egy ember, a kinek a jobb keze száradt volt.

Mát. 12,9., Mát. 12,13., Márk. 3,1., Márk. 3,3.

7. Az írástudók és farizeusok pedig leselkedének ő utána, ha vajjon gyógyít-e majd szombatnapon, hogy vádat találjanak ellene.

8. Ő pedig tudván azoknak gondolatait, monda a száradt kezű embernek: Kellj fel és állj elő! És felkelvén, előáll.

9. Monda azért nékik Jézus: Valamit kérdek tőletek: Szabad-é szombaton jót tenni, vagy rosszat tenni? az életet megtartani, vagy elveszteni?

10. És körültekintve mindnyájokon, monda az embernek: Nyújtsd ki a kezedet! Az pedig úgy cselekedék, és keze oly éppé lőn, mint a másik.

11. Azok pedig eltélének esztelenséggel és beszélgetnek vala egymás közt, hogy mit cselekedjenek Jézussal?

12. És lőn azokban a napokban, kiméne a hegyre imádkozni, és az éjszakát az Istenhez való imádkozásban tölté el.

13. És mikor megvirrada, előszólítá az ő tanítványait és kiválaszta azok közül tizenkettőt, a kiket apostoloknak is nevezte:

Mát. 10,1., Mát. 10,4., Márk. 3,13., Márk. 3,19.

14. Simont, a kit Péternek is nevezte, és András, annak testvérét, Jakabot és Jánost, Filepet és Bertalant,

15. Mátét és Tamást, Jakabot, az Alfeus fiát, és Simont, a ki Zelotesnek nevezteték,

16. Júdást, a Jakab fiát és Iskariotes Júdást, a ki árulóvá is lőn;

17. És alámenvén ő velök, megáll a síkságon, és az ő tanítványainak serege és a népnek nagy sokasága egész Júdeából és Jeruzsálemből és Tírusnak és Sídonnak tengermelléki határából, a kik jöttek, hogy hallgassák őt és meggyógyíttassanak betegségeikből.

18. És a kik tisztátalan lelkektől gyötrettek, meggyógyulának.

19. És az egész sokaság igyekezik vala őt illetni: mert erő származék belőle, és mindeneket meggyógyíta.

Márk. 5,25., Márk. 5,27., Márk. 5,30.

20. Ő pedig felemelvén szeméit az ő tanítványaira, monda: Boldogok vagytok ti szegények: mert tiétek az Isten országa.

Mát. 5,3.

21. Boldogok ti, kik most éheztek: mert megelégtettek. Boldogok ti, kik most sírtok: mert nevetni fogtok.

Ésa. 55,12., Ésa. 65,13., Ésa. 61,3.

22. Boldogok lesztek, mikor titeket az emberek gyűlölnék, és kirekesztenek, és szidalmaznak titeket, és kivetik a ti neveteket, mint gonoszt, az embernek Fiáért.

1 Pét. 2,19., Mát. 5,11.

23. Örüljete azon a napon és örvendezzete; mert ímé a ti jutalmatok bőséges a mennyben; hiszen hasonlóképen cselekedtek a prófétákkal az ő atyáik.

24. De jaj néktek, gazdagoknak, mert elvettétek a ti vigasztalásokat.

Jak. 5,1., Jak. 5,2.

25. Jaj néktek, kik beteltetek; mert éhezni fogtok. Jaj néktek, kik most nevettek; mert sírni és jajgatni fogtok.

Ésa. 65,13., Ésa. 65,14.

26. Jaj néktek, mikor minden ember jót mond felőletek; mert épen így cselekedtek a hamis prófétákkal az ő atyáik.

27. De néktek mondom, kik engem hallgattok: Szeressétek ellenségeiteket, jól tegyetek azokkal, a kik titeket gyűlölnék,

2 Móz. 23,4., 2 Móz. 23,5., Mát. 5,44.

28. Áldjátok azokat, a kik titeket átkoznak, és imádkoztatok azokért, a kik titeket háborgatnak.

Róm. 12,14., Róm. 12,17., Csel. 7,60.

29. A ki egyik arcodat megüti, fordítsd néki a másikat is; és attól, a ki felső ruhádat elveszi, ne vond meg alsó ruhádat se.

Mát. 5,39.

30. Mindennek pedig, a ki tőled kér, adj; és attól, a ki elveszi a tiédet, ne kérd vissza.

5 Móz. 15,7., 5 Móz. 15,10.

31. És a mint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképen cselekedjétek azokkal.

Mát. 7,12.

32. Mert ha csak azokat szeretitek, a kik titeket szeretnek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is szeretik azokat, a kik őket szeretik.

Mát. 5,46., Mát. 5,47.

33. És ha csak azokkal tesztek jól, a kik veletek jól tesznek, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is ugyanazt cselekszik.

34. És ha csak azoknak adtok kölcsönt, a kiktől reménylitek, hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is adnak kölcsönt a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza.

5 Móz. 15,7., 5 Móz. 15,8.

35. Hanem szeressétek ellenségeiteket, és jól tegyetek, és adjatok kölcsönt, semmit érte nem várván; és a ti jutalmatok sok lesz, és ama magasságos Istennek fiai lesztek: mert ő jóltévő a háládatlanokkal és gonoszokkal.

Mát. 5,44., Mát. 5,45.

36. Legyetek azért irgalmasok, mint a ti Atyátok is irgalmas.

Eféz. 5,1., Eféz. 5,2.

37. Ne ítéljétek és nem ítéltettek; ne kárhoztassatok és nem kárhoztattok; megbocsássatok, néktek is megbocsáttatik;

Mát. 7,1., Mát. 7,2.

38. Adjatok, néktek is adatik; jó mértéket, megnyomottat és megrázottat, színig teltet adnak a ti öletekbe. Mert azzal a mértékkal mérnek néktek, a melylyel ti mérték.

39. Példabeszédet is monda nékik: Vajjon a vak vezetheti-é a világtalant? avagy nem mindketten a verembe esnek-é?

Mát. 15,14., Ésa. 42,19., Ésa. 42,20.

40. Nem feljebb való a tanítvány az ő mesterénél; hanem mikor tökéletes lesz, mindenki olyan lesz, mint a mestere.

Mát. 10,24.

41. Miért nézed pedig a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, mely a te saját szemedben van, nem veszed észre?

Mát. 7,3.

42. Avagy mi módon mondhatod a te atyádfiának: Atyámfia, hadd vessem ki a szálkát a te szemedből, holott te a te szemedben lévő gerendát nem látod. Te képmutató, vedd ki először a gerendát a te szemedből és azután gondold arra, hogy kivesd a szálkát, a mely a te atyádfia szemében van.

43. Nem jó fa az, a mely romlott gyümölcsöt terem; és nem romlott fa az, a mely jó gyümölcsöt terem.

Mát. 7,16., Mát. 7,17.

44. Mert minden fa az ő tulajdon gyümölcséről ismertetik meg; mert a tövisről nem szednek fügét, sem a szederindáról nem szednek szőlőt.

45. A jó ember az ő szívének jó kincséből hoz elő jót; és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincséből hoz elő gonoszt: mert a szívnek teljességéből szól az ő szája.

Mát. 12,35.

46. Miért mondjátok pedig nékem: Uram! Uram! ha nem mívelitek a miket mondok?

Mát. 7,21., Mát. 7,23.

47. Valaki én hozzám jó és hallgatja az beszédimet és azokat megtartja, megmondom néktek, mihez hasonló.

Mát. 7,24., Mát. 7,27.

48. Hasonló valamely házépítő emberhez, a ki leásott és mélyre hatolt, és kősziklára vetett fundamentomot: mikor aztán árvíz lett, beleütközött a folyóvíz abba a házba, de azt meg nem mozdíthatta: mert kősziklán épült.

49. A ki pedig hallgatja, de nem tartja meg, hasonló ahhoz az emberhez, a ki csak a földön építette házát fundamentom nélkül: a melybe beleütközvén a folyóvíz, azonnal összeomlott; és nagy lett annak a háznak romlása.

7.

1. Mikor pedig minden ő beszédeit a nép hallatára elvégezte, beméne Kapernaumba.

2. Egy századosnak szolgája pedig, aki annál nagy becsületben volt, igen rosszul lévén, már halófélben vala.

Mát. 8,5., Mát. 8,10.

3. Az pedig, mikor hallott Jézus felől, hozzá küldé a zsidók véneit, kérvén őt, hogy jöjjön el és gyógyítsa meg az ő szolgáját.

4. Azok pedig Jézushoz menvén, igen kérék őt, mondván: Méltó, hogy megtedd néki;

5. Mert szereti a mi nemzetünket, és a zsinagógát is ő építtette nekünk.

6. Jézus tehát elméne velök. Mikor azonban már nem messze volt a háztól, eléje küldé a százados néhány jó barátját, izenvén néki: Uram, ne fáraszd magad; mert nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj;

7. A miért is magamat sem tartottam érdemesnek arra, hogy hozzád menjek: hanem csak szóval mondd, és meggyógyul az én szolgám.

8. Mert én is hatalom alá vetett ember vagyok, és vitézek vannak alattam; és ha az egyiknek azt mondom: Eredj el, elmegy; vagy a másoknak: Jövel, eljő; és ha szolgámnak szólok: Tedd ezt, azt teszi.

9. Jézus pedig ezeket hallván, elcsudálkozék ő rajta; és hátrafordulván monda az őt követő sokaságnak: Mondom néktek, ilyen hitet Izráelben sem találtam!

10. És a küldöttek visszatérvén a házhoz, a beteg szolgát már egészségben találták.

11. És lőn másnap, hogy méne Nain nevű városba; és az ő tanítványai sokan menének ő vele, és nagy sokaság.

12. Mikor pedig a város kapujához közelített, ímé egy halottat hoznak vala ki, egyetlen egy fiát az anyjának, és az özvegy asszony vala; és a városból nagy sokaság volt ő vele.

13. És látván őt az Úr, megkönyörüle rajta, és monda néki: Ne sírj.

14. És oda menvén, illeté a koporsót; a vivők pedig megállának. És monda: Ifjú, néked mondom, kelj föl!

15. És felüle a megholt, és kezdé szólni; és adá őt anyjának.

16. És elfogá mind azokat a félelem, és dicsőíték az Istent, mondván: Nagy próféta támadt mi köztünk; és: Az Isten megtekintette az ő népét.

Ján. 6,14., 5 Móz. 18,18.

17. És kiméne ő felőle e hír az egész Júdeába, és a körül való minden tartományba.

18. És Jánosnak mind ezeket elmondták a tanítványai. És János az ő tanítványai közül kettőt előszólítván,

Mát. 11,2., Mát. 11,6.

19. Elküldé Jézushoz, mondván: Te vagy-é az, a ki eljövendő vala, vagy mást várjunk?

Malak. 3,1., Mát. 3,11.

20. Mikor azért azok a férfiak hozzámentek, mondának: Keresztelő János küldött minket te hozzád, mondván: Te vagy-é az, a ki eljövendő vala, vagy mást várjunk?

21. Azon órában pedig sokakat gyógyíta meg betegségéből, csapásokból, tisztátalan lelkektől, és sok vaknak adá meg szeme világát.

22. És felelvén Jézus, monda nékik: Elmenvén mondjátok meg Jánosnak, a miket láttatok és hallottatok: hogy a vakok szemeik világát veszik, a sánták járnak, a poklosok megtisztulnak, a siketek hallanak, a halottak feltámadnak, a szegényeknek az evangéliom prédikáltatik.

Ésa. 35,5., Ésa. 35,6.

23. És boldog, valaki én bennem meg nem botránkozik.

24. Mikor pedig elmentek a János követei, kezdé mondani a sokaságnak János felől: Mit látni mentetek ki a pusztába? szélingatta nádszálat-é?

Mát. 11,7., Mát. 11,11.

25. Hát mit látni mentetek ki? puha ruhákba öltözött embert-é? Ímé a kik drága öltözetben és gyönyörűségben vannak, a királyok palotáiban vannak.

26. Hát mit látni mentetek ki? Prófétát-é? Bizony mondom néktek, prófétánál is nagyobbat.

27. Ez az, a ki felől meg van írva: Ímé én elküldöm az én követemet a te orczád előtt, ki elkészíti előtted a te útadat.

Malak. 3,1., Mát. 11,10., Mát. 11,14., Márk. 1,2.

28. Mert mondom néktek, hogy azok között, a kik asszonytól születtek, egy sincs nagyobb próféta Keresztelő Jánosnál; de a ki kisebb az Isten országában, nagyobb ő nála.

Mát. 11,11., Mát. 11,14.

29. És mikor ezt hallotta az egész nép és a vámszedők, igazat adának az Istennek, megkeresztelkedvén a János keresztségével;

Mát. 21,32.

30. A farizeusok pedig és a törvénytudók az Isten tanácsát megveték ő magokra nézve, nem keresztelkedvén meg ő tőle.

Csel. 13,46.

31. Monda pedig az Úr: Mihez hasonlítsam azért e nemzetségnek embereit? és mihez hasonlók?

32. Hasonlók a piacon ülő gyermekekhez, kik egymásnak kiáltanak, és ezt mondják: Sípoltunk néktek, és nem tánczoltatok; siralmas énekeket énekeltünk néktek, és nem sírtatok.

Mát. 11,16., Mát. 11,19.

33. Mert eljött Keresztelő János, a ki kenyeret sem eszik, bort sem iszik, és ezt mondjátok: Ördög van benne.

34. Eljött az embernek Fia, a ki eszik és iszik, és ezt mondjátok: Ímé a falánk és borivó ember, a vámszedők és bűnösök barátja.

35. És igazoltatik a bölcsesség minden ő fiaitól.

36. Kéré pedig őt egy a farizeusok közül, hogy ő vele egyék; annakokáért bemenvén a farizeus házába, leüle enni.

37. És ímé a városban egy asszony a ki bűnös vala, mikor megtudta, hogy ő a farizeus házában leült enni, hoza egy alabástrom szelencze drága kenetet.

38. És megállván hátul az ő lábainál sírva, könnyeivel kezdé öntözni az ő lábait, és fejének hajával törle meg, és csókolgatá az ő lábait, és megkené drága kenettel.

39. Mikor pedig ezt látta a farizeus, a ki őt meghívta, monda magában: Ez, ha próféta volna, tudná ki és miféle asszony az, a ki őt illeti: hogy bűnös.

40. És felevén Jézus, monda néki: Simon, van valami mondani valóm néked. És az monda: Mester, mondjad.

41. Egy hitelezőnek két adósa vala: az egyik adós vala ötszáz pénzzel, a másik pedig ötvennel.

42. És mikor nem volt nekik miből megadni, mind a kettőnek elengedé. E kettő közül azért, mondd meg, melyik szereti őt jobban?

43. Felevén pedig Simon, monda: Azt gondolom, hogy az, a kinek többet engedett el. És Jézus monda néki: Igazán ítéltél.

44. És az asszonyhoz fordulván, monda Simonnak: Látod-e ez asszonyt? Bejövék a te házádba, az én lábaimnak vizet nem adál: ez pedig könnyeivel öntözé az én lábaimat, és fejének hajával törle meg.

45. Engem meg nem csókolál: ez pedig az időtől fogva, hogy bejöttem, nem szünt meg az én lábaimat csókolgatni.

46. Olajjal az én fejemet meg nem kentéd: ez pedig drága kenettel kené meg az én lábaimat.

47. Mínekokáért mondom néked: Néki sok bűne bocsáttatott meg; mert igen szeretett; a kinek pedig kevés bocsáttatik meg, kevésbé szeret.

48. És monda annak: Megbocsáttattak néked a te bűneid.

49. És a kik együtt ülének vele az asztalnál, kezdék magukban mondani: Ki ez, hogy a bűnöket is megbocsátja?

Luk. 5,21., Mát. 9,3., Márk. 2,7.

50. Monda pedig az asszonymak: A te hited megtartott téged. Eredj el békességgel!

Luk. 8,48., Luk. 18,42., Mát. 9,22., Márk. 5,34., Márk. 10,52.

8.

1. És lőn ezután, hogy ő jár vala városenként és falunként, prédikálván és hirdetvén az Isten országát, és vele a tizenkettő,

2. És némely asszonyok, a kiket tisztátalan lelkektől és betegségekből gyógyított meg, Mária, a ki Magdalénának nevezetik, kiből hét ördög ment ki,

Mát. 27,56., Márk. 16,9., Ján. 19,25.

3. És Johanna, Khúzának, a Heródes gondviselőjének felesége, és Zsuzsanna, és sok más asszony, kik az ő vagyonukból szolgálnak néki.

4. Mikor pedig nagy sokaság gyűlt egybe, és minden városból mentek vala ő hozzá, monda példázat által:

5. Kiméne a magvető, hogy elvesse az ő magvát: és magvetés közben némely esék az útfélre; és eltapostaték, és az égi madarak megevék azt.

Mát. 13,3., Mát. 13,9., Márk. 4,1., Márk. 4,20.

6. És némely esék a kősziklára; és mikor kikelt, elszárada, mert nem vala nedvessége.

7. Némely esék a tövis közé; és a tövisek vele együtt növekedvén, megfojták azt.

8. Némely pedig esék a jó földbe; és mikor kikelt, százannyi hasznot hozza. Ezeket mondván, kiált vala: A kinek van füle a hallásra, hallja.

9. És megkérdeék őt az ő tanítványai, mondván: Mi lehet e példázat?

10. Ő pedig monda nékik: Néktek adatott, hogy az Isten országának titkait értsetek; egyebeknek példázatokban, hogy látván ne lássanak, és hallván ne értsenek.

Ésa. 6,9., Mát. 13,13., Mát. 13,15.

11. A példázat pedig ez: A mag az Isten beszéde.

12. Az útfélen valók pedig azok, a kik hallják; aztán eljő az ördög, és kikapja az ígét az ő szívökből, hogy ne higjenek és ne idvezüljenek.

Mát. 13,18., Mát. 13,23., Márk. 4,15., Márk. 4,20.

13. És a kősziklán valók azok, a kik, mikor hallják, örömmel veszik az ígét; de ezeknek nincs gyökerük, a kik egy ideig hisznek, a kísértés idején pedig elszakadnak.

14. És a melyik a tövis közé esett, ezek azok, a kik hallották, de elmenvén, az élet gondjaitól, és gazdagságától és gyönyörűségeitől megfojtanak, és gyümölcsöt nem teremnek.

15. A melyik pedig a jó földbe esett, ezek azok, a kik a hallott ígét tiszta és jó szívvel megtartják, és gyümölcsöt teremnek béketűréssel.

16. Senki pedig, ha gyertyát gyújt, be nem fedí azt valami edénnyel, sem az ágy alá nem rejti; hanem a gyertyatartóba teszi, hogy a kik bemennek, lássák a világot.

Luk. 11,33., Mát. 5,15.

17. Mert nincs oly titok, mely nyilvánvalóvá ne lenne; és nincs oly elrejtett dolog, mely ki ne tudódnék, és világosságra ne jőne.

Luk. 12,2., Jób. 12,22., Mát. 10,26., Márk. 4,22.

18. Meglássátok azért, mimódon hallgatjátok: mert a kinek van, annak adatik; és a kinek nincs, még a mijeit gondolja is hogy van, elvétetik tőle.

Luk. 19,26., Mát. 13,12., Mát. 25,29., Márk. 4,25.

19. Jövének pedig hozzá az ő anyja és atyjafiai, de nem tudtak hozzá jutni a sokaság miatt.

Mát. 13,46., Mát. 13,50.

20. És tudtára adák néki, mondván: A te anyád és atyádfiai künn állnak, téged akarván látni.

21. Ő pedig felelvén, monda nékik: Az én anyám és az én atyámfiai ezek, a kik az Isten beszédét hallgatják, és megcselekszik azt.

22. Lőn pedig egy napon, hogy beméne a hajóba ő és az ő tanítványai; és monda nékik: Menjünk a tónak túlsó partjára. És elindulának.

Mát. 8,23., Mát. 8,27., Márk. 4,37., Márk. 4,41.

23. De hajózásuk közben elszenderedék; és szélvész csapott le a tóra, és megmerülének, és veszedelemben valának.

24. És hozzá menvén, felkölték őt mondván: Mester, Mester, elveszünk! Ő pedig felserkenvén, megdorgálá a szelet és a víznek habjait; és megszűnének, és lőn csendesség.

25. És monda nékik: Hol van a ti hitetek? És félelemmel csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Ugyan ki ez, hogy a szeleknek is, a víznek is parancsol, és engednek néki?

26. És evezének a Gaderénusok tartományaiba, mely Galileával átellenben van.

Mát. 8,28., Mát. 8,34., Márk. 5,1., Márk. 5,17.

27. És mikor ő kiment a földre, jöve elébe a városból egy ember, kiből ördögök voltak sok időtől fogva, sem ruhába nem öltözött, sem házban nem lakott, hanem a sírboltokban.

28. És mikor meglátta Jézust, felkiálta és lábai elé esék néki, és fenszóval mondja: Mi közöm van nékem te veled, Jézus, felséges Istennek Fia? kérlek téged, ne gyötörj engem.

29. Mert azt parancsolá annak a tisztátalan léleknek, hogy menjen ki az emberből. Mert gyakran elragadá őt: annakokáért lánczokkal és békókkal megkötözve őrizteték; de a kötelékeket elszaggatván, az ördögtől a pusztákba hajtatték.

30. Megkérde pedig őt Jézus, mondván: Mi a neved? És ő monda: Légió; mert sok ördög ment vala bele.

31. És kéré őt, hogy ne parancsolja nékik, hogy a mélységbe menjenek.

32. Vala pedig ott egy nagy disznónyáj, legelészve a hegyen; és kéré őt, hogy engedje meg nékik, hogy azokba menjenek. És megengede nékik.

33. És minekutána kimentek az ördögök az emberből, bemenének a disznókba; és a disznónyáj a meredekről a tóba rohana, és megfullada.

34. A pásztorok pedig látván mi történt, elfutának, és elmenvén, hírré adák a városban és a falukban.

35. Kimenének azért megnézni mi történt; és menének Jézushoz, és ülve találák az embert, kiből az ördögök kimentek, felöltözve és eszénél, a Jézus lábainál; és megfélemlének.

36. Elbeszélék pedig nékik azok is, a kik látták, mimódon szabadult meg az ördöngős.

37. És kéré őt a Gadarénusok körül való tartományok egész sokasága, hogy ő közülök menjen el, mert felette igen félnek vala: ő pedig beülvén a hajóba, visszatére.

38. Kéré pedig őt az az ember, a kiből az ördögök kimentek, hogy ő vele lehessen; de Jézus elbocsátá őt, mondván:

39. Térj vissza házadhoz, és beszéld el, mely nagy dolgokat tett az Isten veled. Elméne azért, hirdetvén az egész városban, mely nagy dolgokat cselekedett Jézus ő vele.

40. És lón, hogy mikor Jézus visszatért, a nép örömmel fogadá őt; mert mindnyájan várják vala őt.

41. És ímé eljőve egy ember, kinek Jairus vala neve, ki a zsinagógának feje volt; és Jézus lábai előtt leesvén, kéré őt, hogy menjen be az ő házába;

Mát. 9,18., Mát. 9,26., Márk. 5,22., Márk. 5,43.

42. Mert vala néki egy egyetlen leánya, mintegy tizenkét esztendős, és az halálán volt. Mikor pedig ő méne, a sokaság szorongatá őt.

43. És egy asszony, ki vérfolyásban volt tizenkét esztendőtől fogva, és bár minden vagyonát az orvosokra költötte, senki meg nem tudta gyógyítani,

44. Hátulról hozzá járulván, illeté az ő ruhájának peremét; és azonnal elállá vérének folyása.

45. És monda Jézus: Ki az, a ki engem illete? És mikor mindnyájan tagadták, monda Péter és a kik ő vele valának: Mester, a sokaság nyom és szorongat téged, és azt mondod: Ki az, a ki engem illete?

46. Jézus pedig monda: Illete engem valaki; mert én észrevettem, hogy erő származék ki tőlem.

47. Mikor pedig látta az asszony; hogy nem maradt titokban, reszketve előjőve és előtte leesvén, megjelenté néki az egész sokaság előtt, miért illette őt, és hogy azonnal meggyógyult.

48. És ő monda néki: Bízzál leányom, a te hited megtartott téged; eredj el békességgel!

Luk. 7,50., Luk. 17,19., Luk. 18,42., Mát. 9,22., Márk. 5,34., Márk. 10,52.

49. Mikor még a szó szájában vala, eljőve egy ember a zsinagóga fejének házától, mondván néki: Meghalt a leányod; ne fáraszd a Mestert!

50. Jézus pedig mikor ezt hallotta, felele néki, mondván: Ne félj; csak higgy, és megtartatik.

51. Bemenvén pedig a házba, senkit nem bocsáta be, csak Pétert, Jakabot, Jánost és a leányzó atyját és anyját.

52. Sírának pedig mindnyájan, és gyászolák azt; ő pedig monda: Ne sírjatok; nem halt meg, hanem aluszik.

53. És kineveték őt, tudván, hogy meghalt.

54. Ő pedig mindenkit kiküldvén, és a leányzó kezét megfogván, kiálta, mondván: Leányzó, kelj fel!

55. És visszatére annak lelke, és azonnal fölkele; és ő parancsolá, hogy adjanak néki enni.

56. És elálmélkodának annak szülei; ő pedig megparancsolá, hogy senkinek ne mondják, a mi történt.

9.

1. Minekutána pedig összehívta Jézus az ő tizenkét tanítványát, ada nékik erőt és hatalmat minden ördögök ellen, és betegségek gyógyítására.

Mát. 10,1., Mát. 10,15., Márk. 6,7., Márk. 6,13.

2. És elküde őket, hogy prédikálják az Isten országát, és betegeket gyógyítsanak.

3. És monda nékik: Semmit az útra ne vigyetek, se pálczákat, se táskát, se kenyeret, se pénzt; se két-két ruhátok ne legyen.

4. És valamely házba bementek, ott maradjatok, és onnét induljatok tovább.

5. És valakik be nem fogadnak titeket, kimenvén abból a városból, még a port is verjétek le lábaitokról, bizonyságul ő ellenök.

Mát. 10,14., Csel. 13,51.

6. Kimenvén annakokáért, bejárak a falukat, hirdetvén az evangéliomot, és gyógyítván mindenütt.

7. Meghallá pedig Heródes a negyedes fejedelem, mindazokat, a mik ő általa történtek: és zavarban volt, mivelhogy némelyek azt mondák, hogy János támadt fel a halálból;

Mát. 14,1., Mát. 14,2., Márk. 6,14.

8. Némelyek pedig, hogy Illés jelent meg; mások meg, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik.

9. És monda Heródes: Jánosnak én vettem fejét: kicsoda hát ez, a ki felől én ilyen dolgokat hallok? És igyekezik vala őt látni.

10. Visszatérvén pedig az apostolok, elbeszélének néki mindent, a mit cselekedtek. És azokat maga mellé vevén, elvonula magánosan a Bethsaida nevű városnak puszta helyére.

Márk. 6,30., Márk. 6,32.

11. A sokaság pedig ezt megtudván, követé őt: és ő örömmel fogadván őket, szóla nékik az Isten országáról, és a kiknek gyógyulásra volt szükségök, azokat meggyógyítá.

12. A nap pedig hanyatlani kezdett; és a tizenkettő ő hozzá járulván, monda néki: Bocsásd el a sokaságot, hogy elmenvén a körülvaló falvakba és majorokba megszálljanak, és eledelt találjanak, mert itt puszta helyen vagyunk.

Mát. 14,15., Mát. 14,21., Márk. 6,35.

13. Ő pedig monda nékik: Adjatok nékik ti enni. Azok pedig mondának: Nincs nekünk több öt kenyერünknel és két halunknál; hanem ha elmegyünk és mi veszünk eledelt az egész sokaságnak.

14. Mert valának ott mintegy ötezeren férfiak. Monda pedig az ő tanítványainak: Ültessétek le őket csoportokba ötvenével.

15. És a képen cselekedének, és leültetéek valamennyit.

16. Minekutána pedig vette az öt kenyert és a két halat, a mennybe emelvén szemeit, megáldá azokat, megszegé; és adá a tanítványoknak, hogy a sokaság elé tegyék.

17. Evének azért és megelegetedének mindnyájan; és felszedék a mi darabok maradtak tőlük, tizenkét kosárral.

18. És lőn, mikor ő magában imádkozék, vele valának a tanítványok; és megkérdé őket, mondván: Kinek mond engem a sokaság?

Mát. 16,13., Mát. 16,20., Márk. 8,27., Márk. 8,30.

19. Ők pedig felelvén, mondának: Keresztelő Jánosnak; némelyek pedig Illésnek; némelyek pedig, hogy a régi próféták közül támadt fel valamelyik.

Luk. 9,7., Luk. 9,8.

20. És monda nékik: Hát ti kinek mondotok engem? Felelvén pedig Péter, monda: Az Isten ama Krisztusának.

21. Ő pedig reájok parancsolván, meghagyá, hogy ezt senkinek ne mondják;

Mát. 16,20., Márk. 8,30.

22. Ezt mondván: Szükség az ember Fiának sokat szenvedni és megvetetni a vénektől, a főpapoktól és írástudóktól, és megöletni, és harmadnapon feltámadni.

Luk. 18,31., Luk. 24,7., Mát. 16,21., Mát. 17,22., Mát. 20,18., Mát. 26,57., Mát. 26,67., Mát. 27,34., Mát. 27,35., Mát. 27,50., Márk. 8,31., Márk. 9,31., Márk. 10,33.

23. Mondja vala pedig mindeneknek: Ha valaki én utánam akar jőni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztjét minden nap, és kövessen engem.

Luk. 14,27., Mát. 16,24., Márk. 8,34.

24. Mert a ki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt; a ki pedig elveszti az ő életét én érettem, az megtartja azt.

Luk. 17,33., Mát. 10,38., Mát. 10,39., Mát. 16,25., Márk. 8,35., Ján. 12,25.

25. Mert mit használ az embernek, ha mind e világot megnyeri is, ő magát pedig elveszti vagy magában kárt vall?

Mát. 16,26., Márk. 8,36.

26. Mert valaki szégyel engem és az én beszédemet, az embernek Fia is szégyelni fogja azt, mikor eljő az ő dicsőségével, és az Atyáéval és a szent angyalokéval.

Luk. 12,19., Mát. 10,33., Márk. 8,38., 2 Tim. 2,12., Mát. 16,27.

27. Mondom pedig néktek biztonnal, hogy vannak az itt állók közül némelyek, kik a halált meg nem kóstolják, mígnem meglátják az Istennek országát.

Mát. 16,28., Márk. 9,1.

28. És lőn e beszédek után mintegy nyolczadnappal, hogy maga mellé vevé Pétert, Jánost és Jakabot, és felméne a hegyre imádkozni.

29. És imádkozása közben az ő orczájának ábrázata elváltozék, és az ő ruhája fehér és fénylő lőn.

Mát. 17,1., Mát. 17,8., Márk. 9,2., Márk. 9,13.

30. És ímé két férfiú beszél vala ő vele, kik valának Mózes és Illés;

31. Kik dicsőségben megjelenvén, beszélék vala az ő halálát, melyet Jeruzsálemben fog megteljesíteni.

32. Pétert pedig és a vele lévőket elnyomá az álom; de mikor felébredtek, láták az ő dicsőségét, és ama két férfiút, kik vele állanak vala.

33. És lőn, mikor azok eltávoztak ő tőle, monda Péter Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lennünk: csináljunk azért három hajlékot, egy neked, Mózesnek is egyet, és egyet Illésnek; nem tudván mit mond.

34. És mikor ő ezeket mondá, felhő támada és azokat beárnyékozá; ők pedig megfélemlének, mikor azok bementek a felhőbe.

35. És szózat lőn a felhőből, mondván: Ez amaz én szerelmes Fiam, őt hallgassátok.

Ésa. 42,1., Mát. 3,16., Mát. 3,17., Ján. 3,16., 2 Pét. 1,17.

36. És mikor a szózat lőn, találtaték Jézus csak maga. Ők pedig hallgatának, és semmit abból, a mit láttak, senkinek el nem mondának azokban a napokban.

37. És lőn másnap, mikor ők a hegyről leszállottak, sok nép méne elébe.

Mát. 17,14., Mát. 17,21., Márk. 9,14., Márk. 9,29.

38. És ímé egy a sokaság közül felkiálta, mondván: Mester, kérlek téged, tekints az én fiamra; mert nekem egyetlen egyszemem:

39. És ímé a lélek megragadja őt, és hirtelen kiált; és szaggatja őt, annyira, hogy tajtékot túr, és nehezen megy el tőle, szaggatván őt.

40. És kérem a te tanítványaidat, hogy űzzék ki azt, de nem tudták.

41. Felelvén pedig Jézus, monda: Óh hitetlen és elfajult nemzetség! meddig leszek köztetek, és meddig tűrlek titeket? Hozd ide a te fiadat!

42. A míg pedig az odaméne, azon közben az ördög földhöz üté azt, és megrángatá. De Jézus megdorgálá a tisztátalan lelket, és meggyógyítá a gyermeket, és adá azt az ő atyjának.

43. Elálmélkodának pedig mindnyájan az Istennek nagyságos erején. Mikor pedig mindnyájan csodálkozáának mind azokon, a miket Jézus cselekedék, monda az ő tanítványainak:

44. Vegyétek füleitekbe ezeket a beszédeket: Mert az embernek Fia az emberek kezébe fog adatni.

Mát. 17,22., Mát. 17,23., Márk. 9,31., Márk. 9,32.

45. De ők nem érték e mondást, és el vala rejtve előlük, hogy ne értsék azt; és féltek őt megkérdezni e mondás felől.

Márk. 9,32.

46. Támada pedig bennök az a gondolat, hogy ki nagyobb közöttük.

Luk. 22,24., Mát. 18,1., Mát. 18,5., Márk. 9,33., Márk. 9,34.

47. Jézus pedig látván az ő szívök gondolatát, egy kis gyermeket megfogván, maga mellé állatá azt,

48. És monda nekik: Valaki e kis gyermeket befogadja az én nevemben, engem fogad be; és valaki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem elküldött; mert a ki legkisebb mindnyájan ti közöttetek, az lesz nagy.

Mát. 18,5., Mát. 25,40., Márk. 9,37., Ján. 13,20.

49. Felelvén pedig János, monda: Mester, láttunk valakit, a ki a te nevedben ördögöket úz; és eltiltók őt, mivelhogy téged nem követ mi velünk.

Márk. 9,38.

50. És monda néki Jézus: Ne tiltsátok el: mert a ki nincs ellenünk, mellettünk van.

Mát. 12,30., Márk. 9,40.

51. Lőn pedig, mikor az idő elközelge, hogy ő felvitessék, eltökélte magát, hogy Jeruzsálembé megy,

52. És követeket küldé az ő orczája előtt; és azok elmenvén, bemenének egy samaritánus faluba, hogy néki szállást készítsenek.

53. De nem fogadák be őt, mivelhogy ő Jeruzsálembé megy vala.

54. Mikor pedig ezt látták az ő tanítványai, Jakab és János, mondának: Uram, akarod-é, hogy mondjuk, hogy tűz szálljon alá az égből, és emészsze meg ezeket, mint Illyés is cselekedett?

2 Kir. 1,10., 2 Kir. 1,12.

55. De Jézus megfordulván, megdorgálá őket, mondván: Nem tudjátok minémű lélek van ti bennetek:

Mát. 5,44., Mát. 5,45.

56. Mert az embernek Fia nem azért jött, hogy elveszítse az emberek lelkét, hanem hogy megtartsa. Elmenének azért más faluba.

Ján. 3,17., 1 Tim. 1,15.

57. Lőn pedig, mikor menének, valaki monda néki az úton: Követlek téged Uram, valahová mégy!

Mát. 8,19., Mát. 8,20.

58. És monda néki Jézus: A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészük; de az ember Fiának nincs fejét hová lehajtania.

59. Monda pedig másnak: Kövess engem. Az pedig monda: Uram, engedd meg nekem, hogy előbb elmenjek és eltemessem az én atyámat.

Mát. 8,21., Mát. 8,22.

60. Monda pedig néki Jézus: Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat: te pedig elmenvén, hirdesd az Isten országát.

61. Monda pedig más is: Követlek téged Uram; de előbb engedd meg nekem, hogy búcsút vegyek azoktól, a kik az én házamban vannak.

1 Kir. 19,19., 1 Kir. 19,20.

62. És monda néki Jézus: Valaki az eke szarvára veti kezét, és hátra tekint, nem alkalmas az Isten országára.

10.

1. Ezek után pedig rendelete az Úr másokat is, hetvenet, és elküldé azokat kettőnként az ő orczája előtt, minden városba és helyre, a hová ő menendő vala.

2. Monda azért nékik: Az aratni való sok, de a munkás kevés; kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.

Mát. 9,37.

3. Menjétek el: Ímé én elbocsátlaktiteket, mint bárányokat a farkasok közé.

Mát. 10,16.

4. Ne hordozzatok erszényt, se táskát, se sarut; és az úton senkit ne köszöntsetek.

Luk. 9,3., 2 Kir. 4,29.

5. Valamely házba bementek, először ezt mondjátok: Békesség e háznak!

Mát. 10,12., Mát. 10,13.

6. És ha lesz ott valaki békességnek fia, a ti békességtek azon marad; ha nem, ti reátok tér vissza.

7. Ugyanazon házban maradjatok pedig, azt evén is iván, a mit ők adnak: mert méltó a munkás az ő jutalmára. Ne járjatok házról-házra.

Mát. 10,11., Márk. 6,10., 5 Móz. 25,4., 1 Tim. 5,17., 1 Tim. 5,18.

8. És valamely városba bementek, és befogadnak titeket, azt egyétek, a mit előtökbe adnak:

9. És gyógyítsátok a betegeket, a kik ott lesznek, és mondjátok nékik: Elközelített hozzátok az Isten országa.

Mát. 3,2.

10. Valamely városba pedig bementek, és titeket be nem fogadnak, annak utcáira kimenvén, ezt mondjátok:

11. Még a port is, a mely reánk ragadt a ti városotokból, itt köztetek letöröljük; mindazáltal ez legyen tudtotokra, hogy az Isten országa elközelített hozzátok.

Mát. 10,14., Márk. 6,11., Csel. 13,51.

12. Mondom pedig néktek, hogy a Sodomabeliek állapota tűrhetőbb lesz ama napon, hogynem azé a városé.

13. Jaj néked Korazin! Jaj néked Bethsaida! mert ha Tírusban és Sídonban lettek volna azok a csodák, melyek te benned lőnek, régen zsákban és hamuban ülve megtértek volna.

Mát. 11,20., Mát. 11,24.

14. Hanem Tírusnak és Sídonnak tűrhetőbb lesz állapota az ítéletkor, hogynem néktek.

15. És te Kapernaum, mely mind az égis felmagasztaltattál, a pokolig fogsz lealáztatni.

16. A ki titeket hallgat, engem hallgat, és a ki titeket megvet, engem vet meg; és a ki engem vet meg, azt veti meg, a ki engem elküldött.

Mát. 10,40., Márk. 9,37.

17. Visszatére pedig a hetven tanítvány örömmel, mondván: Uram, még az ördögök is engednek nekünk a te neved által!

18. Ő pedig monda nékik: Látám a Sátánt, mint a villámlást lehullani az égből.
19. Ímé adok néktek hatalmat, hogy a kígyókon és skorpiókon tapodjatok, és az ellenségnek minden erején; és semmi nem árthat néktek.

Zsolt. 91,13., Csel. 28,3., Csel. 28,5.

20. De azon ne örüljétek, hogy a lelkek néktek engednek; hanem inkább azon örüljétek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben.

Zsid. 12,23.

21. Azon órában örvendezte Jézus lelkében, és monda: Hálákat adok néked, Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsek és értelmesek elől, és a kisdedeknek megjelentetted. Igen, Atyám, mert így volt kedves te előtted.

Mát. 11,25., Mát. 11,26., 1 Kor. 1,19., 1 Kor. 1,26.

22. Mindent nékem adott az én Atyám: és senki sem tudja, kicsoda a Fiú, csak az Atya; és kicsoda az Atya, hanem csak a Fiú, és a kinek a Fiú akarja megjelenteni.

1 Kor. 15,27., Ján. 1,18., Mát. 11,27., 1 Tim. 2,4.

23. És a tanítványokhoz fordulván, monda ő magoknak: Boldog szemek, a melyek látják azokat, a melyeket ti láttok.

Mát. 13,16., 1 Pét. 1,10., 1 Pét. 1,12.

24. Mert mondom néktek, hogy sok próféta és király kívánta látni, a miket ti láttok, de nem látták; és hallani, a miket hallotok, de nem hallották.

25. És ímé egy törvénytudó felkele, kísértvén őt, és mondván: Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem?

26. Ő pedig monda annak: A törvényben mi van megírva? mint olvasod?

27. Az pedig felelvén, monda: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szivedből és teljes lelkedből és minden erődből és teljes elmédből; és a te felebarátodat, mint magadat.

5 Móz. 6,5.

28. Monda pedig annak: Jól felelél; ezt cselekedd, és élsz.

Ezék. 20,11., Ezék. 20,12., Mát. 7,21.

29. Az pedig igazolni akarván magát, monda Jézusnak: De ki az én felebarátom?

30. Jézus pedig felelvén, monda: Egy ember megy vala alá Jeruzsálemből Jerikóba, és rablók kezébe esék, a kik azt kifosztván és megsebesítvén, elmenének, és ott hagyák félholtan.

31. Történet szerint pedig megy vala alá azon az úton egy pap, a ki azt látván, elkerülé.

32. Hasonlóképen egy Lévíta is, mikor arra a helyre ment, és azt látta, elkerülé.

33. Egy samaritánus pedig az úton menvén, odaért, a hol az vala: és mikor azt látta, könyörületességre indula.

Ján. 4,9.

34. És hozzájárulván, bekötöze annak sebeit, olajat és bort töltvén azokba; és azt felhelyezvén az ő tulajdon barmára, vivé a vendégfogadó házhoz, és gondját viselé néki.

35. Másnap pedig elmenőben két pénzt kivévén, adá a gazdának, és monda néki: Viselj gondot reá, és valamit ezen fölül reá költesz, én mikor visszatérek, megadom néked.

36. E három közül azért kit gondolsz, hogy felebarátja volt annak, a ki a rablók kezébe esett?

37. Az pedig monda: Az, a ki könyörült rajta. Monda azért néki Jézus: Eredj el, és te is a képen cselekedjél.

38. Lón pedig, mikor az úton menének, hogy ő beméne egy faluba; egy Mártha nevű asszony pedig befogadá őt házába.

Ján. 11,1.

39. És ennek vala egy Mária nevezetű testvére, ki is Jézus lábainál leülvén, hallgatja vala az ő beszédét.

Ján. 11,2.

40. Mártha pedig foglalatos volt a szüntelen való szolgálatban; előállván azért, monda: Uram, nincs-e arra gondod, hogy az én testvérem magamra hagyott engem, hogy szolgáljak? Mondjad azért néki, hogy segítsen nékem.

41. Felelvén pedig, monda néki Jézus: Mártha, Mártha, szorgalmas vagy és sokra igyekezel:

42. De egy a szükséges dolog: és Mária a jobb részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle.

Préd. 12,15.

1. És lőn, mikor ő imádkozék egy helyen, minekutána elvégezte, monda néki egy az ő tanítványai közül: Uram, taníts minket imádkozni, miképen János is tanította az ő tanítványait.
2. Mondta pedig nékik: Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved. Jőjjön el a te országod. Legyen meg a te akaratod, miképen a mennyben, azonképen e földön is.
Mát. 6,9.
3. A mi mindennapi kenyerünket add meg nekünk naponként.
4. És bocsásd meg nekünk a mi bűneinket; mert mi is megbocsátunk mindeneknek, a kik nekünk adósok. És ne vígy minket kísértésbe; de szabadíts meg minket a gonosztól.
Mát. 6,13.
5. És monda nékik: Ki az közületek, a kinek barátja van, és ahhoz megy éjfélkor, és ezt mondja néki: Barátom, adj nekem kölcsön három kenyeret,
6. Mert az én barátom én hozzám jött az útról, és nincs mit adjak ennie;
7. Az pedig onnét belőlről felelvén, ezt mondaná: Ne bánts engem: immár az ajtó be van zárva, és az én gyermekeim velem vannak az ágyban; nem kelhetek fel, és nem adhatok néked?
8. Mondom néktek, ha azért nem fog is felkelni és adni néki, mert az barátja, de annak tolakodása miatt felkél és ad néki, a mennyi kell.
9. Én is mondom néktek: Kérjetek és megadatik néktek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik néktek.
Mát. 7,7.
10. Mert a ki kér, mind kap; és a ki keres, talál; és a zörgetőnek megnyittatik.
Mát. 7,8., Péld. 8,17.
11. Melyik atya pedig az közületek, a kitől a fia kenyeret kér, és ő talán követ ad néki? vagy ha halat, vajjon a hal helyett kígyót ad-é néki?
12. Avagy ha tojást kér, vajjon skorpiót ad-é néki?
13. Ha azért ti gonosz létetekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok Szent Lelket azoknak, a kik tőle kérik.
Jak. 1,5., Jak. 1,6., Jak. 1,17.
14. És ördögöt űz vala ki, mely néma vala. És lőn, mikor kiment az ördög, megszólala a néma; és csodálkozáék a sokaság.
Mát. 9,32., Mat. 9,34.
15. Némelyek pedig azok közül mondanak: A Belzebúb által, az ördögök fejedelme által űzi ki az ördögöket.
16. Mások meg, kísértvén őt mennyei jelt kívánának tőle.
Mát. 16,1., Mat. 16,4.
17. Ő pedig tudván azoknak gondolatát, monda nékik: Minden ország, a mely magával meghasonlik, elpusztul; és ház a házzal ha meghasonlik, leomlik.
Mát. 12,24., Mat. 12,32., Márk. 3,22., Márk. 3,30.
18. És a Sátán is ha ő magával meghasonlik, mimódon állhat meg az ő országa? mert azt mondjátok, hogy én a Belzebúb által űzöm ki az ördögöket.
19. És ha én Belzebúb által űzöm ki az ördögöket, a ti fiaitok ki által űzik ki? Annakokáért ők maguk lesznek a ti bíráitok.
Csel. 19,13.
20. Ha pedig Isten ujjával űzöm ki az ördögöket, kétség nélkül elérkezett hozzátok az Isten országa.
2 Móz. 8,19.
21. Mikor az erős fegyveres őrzi az ő palotáját, a mije van, békességben van;
22. De mikor a nálánál erősebb reá jöven legyőzi őt, minden fegyverét elveszi, melyhez bízott, és a mit tőle zsákmányol, elosztja.
23. A ki velem nincs, ellenem van; és a ki velem nem takar, tékozol.
Mát. 12,30.
24. Mikor a tisztátalan lélek kimegy az emberből, víz nélkül való helyeken jár, nyugalmat keresvén; és mikor nem talál, ezt mondja: Visszatérek az én házamba, a honnét kijöttem.
Mát. 12,43., Mat. 12,45.
25. És oda menvén, kisöpörve és felékesítve találja azt.
26. Akkor elmegy, és maga mellé vesz más hét lelket, magánál gonoszabbakat, és bemenvén ott lakoznak; és annak az embernek utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél.

2 Pét. 2,20., 2 Pét. 2,21.

27. Lőn pedig mikor ezeket monda, fölemelvén szavát egy asszony a sokaság közül, monda néki: Boldog méh, a mely téged hordozott, és az emlők, melyeket szoptál.

Luk. 1,48.

28. Ő pedig monda: Sőt inkább boldogok a kik hallgatják az Istennek beszédét, és megtartják azt.

Luk. 10,28., Péld. 8,32.

29. Mikor pedig a sokaság hozzá gyülekezék, kezdé mondani: E nemzetség gonosz: jelt kíván, de jel nem adatik néki, hanem ha Jónás prófétának ama jele;

Mát. 12,38., Mát. 12,40., Márk. 8,12., Jón. 2,1., Jón. 2,2., Jón. 2,11.

30. Mert miképen Jónás jelül volt a Ninivebelieknek, azonképen lesz az embernek Fia is e nemzetségnek.

Mát. 12,41., Mát. 12,42.

31. A Délnek királynéasszonya felkél majd az ítéletkor e nemzetség férfaiival, és kárhoztatja őket: mert ő eljött a földnek széléről, hogy hallhassa a Salamon bölcseségét; és ímé nagyobb van itt Salamonnál.

1 Kir. 10,1., Mát. 3,17., 1 Tim. 3,16.

32. Ninive férfiai az ítéletkor együtt támadnak majd fel e nemzetséggel, és kárhoztatják ezt: mivelhogy ők megérték a Jónás prédikálására; és ímé nagyobb van itt Jónásnál.

Jón. 3,3., Jón. 3,5., Mát. 12,41., Luk. 3,22.

33. Senki pedig, ha gyertyát gyújt, nem teszi rejtekbe, sem a véka alá, hanem a gyertyatartóba, hogy a kik bemennek, lássák a világosságot.

Luk. 8,16., Mát. 5,15., Márk. 4,21.

34. A testnek lámpása a szem: ha azért a te szemed őszinte, a te egész tested is világos lesz; ha pedig a te szemed gonosz, a te tested is sötét.

Mát. 6,22.

35. Meglásd azért, hogy a világosság, mely te benned van, sötétség ne legyen.

Eféz. 5,8.

36. Annakokáért ha a te egész tested világos, és semmi részében sincs homályosság, olyan világos lesz egészen, mint mikor a lámpás megvilágosít téged az ő világosságával.

37. Beszéd közben pedig kéré őt egy farizeus, hogy ebédeljen nála. Bemenvén azért, leüle enni.

38. A farizeus pedig mikor ezt látta, elcsodálkozék, hogy ebéd előtt előbb nem mosdott meg.

Márk. 7,3., Márk. 7,8.

39. Monda pedig az Úr néki: Ti farizeusok jóllehet a pohárnak és tálnak külső részét megtisztítjátok; de a belsőtök rakva ragadománynyal és gonoszsággal.

Mát. 23,25.

40. Bolondok, a ki azt teremtette, a mi kívül van, nem ugyanaz teremtette-é azt is, a mi belől van?

41. Csak adjátok alamizsnául a mi benne van; és minden tiszta lesz néktek.

42. De jaj néktek farizeusok! mert megadjátok a dézsmát a mentától, rutától és minden paréjtól, de hátra hagyjátok az ítéletet és az Isten szeretetét: pedig ezeket kellene cselekedni, és amazokat sem elhagyni.

Mát. 23,23.

43. Jaj néktek farizeusok! mert szeretitek az előlülést a gyülekezetekben, és a piacokon való köszöntéseket.

Luk. 20,45., Luk. 20,47., Mát. 23,6., Mát. 23,7., Márk. 12,38., Márk. 12,39.

44. Jaj néktek képmutató írástudók és farizeusok! mert olyanok vagytok, mint a sírok, a melyek nem látszanak, és az emberek, a kik azokon járnak, nem tudják.

45. Felelvén pedig egy a törvénytudók közül, monda néki: Mester, mikor ezeket mondod, minket is bántasz.

46. Ő pedig monda: Jaj néktek is törvénytudók! mert elhordozhatatlan terhekkal terhelitek meg az embereket, de ti magatok egy ujjotokkal sem illeitek azokat a terheket.

Mát. 23,4., Csel. 15,10.

47. Jaj néktek! mert ti építitek a próféták sírjait; a ti atyáitok pedig megölték őket.

Mát. 23,29., Mát. 23,31.

48. Tehát bizonyosságot tesztek és jóvá hagyjátok atyáitok cselekedeteit; mert azok megölték őket, ti pedig építitek sírjaikat.

Mát. 23,31.

49. Ezért mondta az Isten bölcsesége is: Küldök ő hozzájuk prófétákat és apostolokat; és azok közül némelyeket megölnék, és némelyeket elüldöznek;

50. Hogy számon kéressék e nemzetségtől minden próféták vére, mely e világ fundamentomának felvettetésétől fogva kiontatott,

Mát. 23,34., Mát. 23,35.

51. Az Ábel vérétől fogva mind a Zakariás véréig, ki elveszett az oltár és a templom között: bizony, mondom néktek, számon kéretik e nemzetségtől.

1 Móz. 4,8., 2 Krón. 24,20., 2 Krón. 24,21.

52. Jaj néktek törvénytudók! mert elvettétek a tudománynak kulcsát: ti magatok nem mentetek be, és a kik be akartak menni, azokat meggátoltátok.

Mát. 23,13.

53. Mikor pedig ezeket monda nékik, az írástudók és farizeusok kezdének felette igen ellene állani és őt sok dolog felől kikérdezgetni,

54. Ólalkodván ő utána, és igyekeztén valamit az ő szájából kikapni, hogy vádolhassák őt.

12.

1. Ezenközben mikor sok ezerből álló sokaság gyűlt egybe, annyira, hogy egymást letapossák, kezdé az ő tanítványainak mondani: Mindenekelőtt oltalmazzatok meg magatokat a farizeusok kovászatól, mely a képmutatás;

Mát. 16,6., Mát. 16,12., Márk. 8,15., Mát. 23,5.

2. Mert nincs oly rejtett dolog, mely napfényre ne jőne; és oly titok, mely ki ne tudódnék.

Luk. 8,17., Préd. 12,16., Mát. 10,26., Márk. 4,22.

3. Annakokáért a mit a sötétben mondatok, a világosságban fog meghallatszani; és a mit fülbe sugtatok a rejtekházakban, azt a házak tetején fogják hirdetni.

4. Mondom pedig néktek én barátaimnak: Ne féljetek azoktól, kik a testet ölik meg, és azután többet nem árthatnak.

Ján. 15,12., Mát. 10,28.

5. De megmondom néktek, kitől féljetek: Féljetek attól, a ki minekutána megöl, van arra is hatalma, hogy a gyehennára vessen. Bizony, mondom néktek, ettől féljetek.

6. Nemde öt verebet meg lehet venni két filléren? és egy sincs azok közül Istennél elfelejtve.

Mát. 10,29., Mát. 10,30.

7. De néktek a fejetek hajszálai is mind számon vannak. Ne féljetek azért, sok verébnél drágábbak vagytok.

8. Mondom pedig néktek: Valaki vallást tesz én rólam az emberek előtt, az embernek Fia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt;

Mát. 10,32., Mát. 10,33.

9. A ki pedig megtagad engem az emberek előtt, megtagadtatik az Isten angyalai előtt.

Luk. 9,26., Márk. 8,38.

10. És ha valaki valamit mond az embernek Fia ellen, megbocsáttatik annak; de annak, de a ki a Szent Lélek ellen szól káromlást, meg nem bocsáttatik.

Mát. 12,31., Mát. 12,32., Márk. 3,29.

11. Mikor pedig a zsinagógákba visznek benneteket, és a fejedelmek és hatalmasságok elé, ne aggodalmaskodjatok, mimódon vagy mit szóljatok védelmetekre, vagy mit mondjatok;

Mát. 10,18., Mát. 10,20., Csel. 4,7., Csel. 4,8.

12. Mert a Szent Lélek azon órában megtanít titeket, mit kell mondanotok.

13. Monda pedig néki egy a sokaság közül: Mester, mondd meg az én testvéremnek, hogy oszsa meg velem az örökséget.

14. Ő pedig monda néki: Ember, ki tett engem köztetek bíróvá vagy osztóvá?

15. Monda azért nékik: Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget; mert nem a vagyonnal való bővölködésben van az embernek az ő élete.

1 Tim. 6,6., 1 Tim. 6,11.

16. És monda nékik egy példázatot, szólván: Egy gazdag embernek bőségesen termett a földje.

17. Azért magában okoskodék, mondván: Mit cselekedjem? mert nincs hová takarnom az én termésemet.

18. És monda: Ezt cselekszem: Az én csüremeimet lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom minden gabonámat és az én javaimat.

19. És ezt mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve; tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél!
Zsolt. 49,7., Zsolt. 49,12., Zsolt. 49,13.
20. Monda pedig néki az Isten: Bolond, ez éjjel elkérik a te lelkedet te tőled; a miket pedig készítettél, kiéi lesznek?
Zsolt. 39,7.
21. Így van dolga annak, a ki kincset takar magának, és nem az Istenben gazdag.
1 Tim. 6,18., 1 Tim. 6,19., Jel. 3,17., Jel. 3,18.
22. Monda pedig az ő tanítványainak: Annakokáért mondom néktek, ne aggodalmaskodjatok a a ti éltetek felől, mit egyetek; se a ti testetek felől, mibe öltözködjete.
Zsolt. 55,23., Mát. 6,25., Mát. 6,33.
23. Az élet több, hogynem az eledel, és a test, hogynem az öltözet.
24. Tekintsétek meg a hollókat, hogy nem vetnek, sem nem aratnak; kiknek nincs tárházuk, sem csűrük; és az Isten eltartja őket: mennyivel drágábbak vagytok ti a madaraknál?
Jób. 39,3., Zsolt. 147,9.
25. Kicsoda pedig az közületek, a ki aggodalmaskodásával megnövelheti termetét egy arasszal?
Mát. 6,27.
26. Annakokáért ha a mi legkisebb dolog, azt sem tehetitek, mit aggodalmaskodtok a többi felől?
27. Tekintsétek meg a liliumokat, mimódon növekednek: nem fáradoznak és nem fonnak: de mondom néktek: Salamon minden ő dicsőségében sem öltözött úgy, mint ezek közül egy.
28. Ha pedig a füvet, mely ma a mezőn van, és holnap kemenczébe vettetik, így ruházza az Isten; mennyivel inkább titeket, ti kicsinyhitűek!
29. Ti se kérdezzétek, mit egyetek vagy mit igyatok; és ne kételkedjete.
Mát. 6,31., Mát. 6,34., Jak. 1,5., Jak. 1,7.
30. Mert mind ezeket a világi pogányok kérdezik; a ti Atyátok pedig tudja, hogy néktek szükségetek van ezekre.
31. Csak keressétek az Isten országát, és ezek mind megadatnak néktek.
Mát. 6,33., 1 Tim. 4,8.
32. Ne félj te kicsiny nyáj; mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot.
Luk. 22,28., Luk. 22,30., Jel. 3,21.
33. Adjátok el a mitek van, és adjatok alamizsnát; szerezzetek magatoknak oly erszényeket, melyek meg nem avúlnak, elfogyhatatlan kincset a mennyországban, a hol a tolvaj hozzá nem fér, sem a moly meg nem emészti.
Mát. 6,20., Mát. 19,21., Csel. 2,45.
34. Mert a hol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is.
Mát. 6,21.
35. Legyenek a ti derekaitok felövezve, és szövétnekeitek meggyújtva;
Eféz. 6,14.
36. Ti meg hasonlók az olyan emberekhez, a kik az ő urokat várják, mikor jó meg a menyegzőről, hogy mihelyt megjő és zörget, azonnal megnyissák néki.
Mát. 24,44., Mát. 24,46., Mát. 24,47.
37. Boldogok azok a szolgálak, kiket az úr, mikor haza megy, vigyázva talál: bizony mondom néktek, hogy felövezvén magát, leülteti azokat, és előjövén, szolgál nékik.
Ján. 13,4., Mát. 24,46., Mát. 24,47.
38. És ha megjő a második őrváltáskor, és ha a harmadik őrváltáskor jó meg, és úgy találja őket, boldogok azok a szolgálak!
39. Ezt pedig jegyezzétek meg, hogy ha tudná a ház gazdája, mely órában jó el a tolvaj, vigyázna, és nem engedné, hogy az ő házába törjön.
Mát. 24,43.
40. Ti is azért legyetek készek: mert a mely órában nem gondolátok, abban jó el az embernek Fia.
Mát. 24,44., Mát. 25,13., Márk. 13,33., 1 Thess. 5,2.
41. Monda pedig néki Péter: Uram, nekünk mondod-é ezt a példázatot, vagy mindenkinek is?
42. Monda pedig az Úr: Kicsoda hát a hű és bölcs sáfár, kit az úr gondviselővé tón az ő háza népén, hogy adja ki nékik élelmüket a maga idejében?

Mát. 24,45., Mát. 24,47.

43. Boldog az a szolga, a kit az ő ura, mikor haza jó, ilyen munkában talál!

44. Bizony mondom néktek, hogy minden jószága felett gondviselővé teszi őt.

45. Ha pedig az a szolga így szólna az ő szívében: Halogatja még az én uram a hazajövetelt; és kezdené verni a szolgálát és szolgálóleányokat, és enni és inni és részegeskedni:

46. Megjő annak a szolgának az ura, a mely napon nem várja és a mely órában nem gondolja, és kettévágatja őt, és a hitetlenek sorsára juttatja.

Mát. 24,51., Mát. 25,41., Mát. 25,46.

47. És a mely szolga tudta az ő urának akaratát, és nem végezte el, sem annak akarata szerint nem cselekedett, sokkal büntetettik meg;

Jak. 4,17.

48. A ki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbel büntetettik. És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle; és a kire sokat bíztak, többet kívánnak tőle.

Róm. 2,12.

49. Azért jöttem, hogy e világra tüzet bocsássak: és mit akarok, ha az immár meggerjedett?

Mát. 10,34., Mát. 10,39.

50. De keresztséggel kell nékem megkereszteltetnem; és mely igen szorongattatom, míglen az elvégeztetik.

Mát. 20,22., Márk. 10,38., Luk. 22,43., Luk. 22,44., Mát. 26,37., Mát. 26,38.

51. Gondoljátok-é, hogy azért jöttem, hogy békességet adjak e földön? Nem, mondom néktek; sőt inkább meghasonlást.

Mát. 10,34., Mát. 10,35.

52. Mert mostantól fogva öten lesznek egy házban, a kik meghasonlanak, három kettő ellen, és kettő három ellen.

53. Meghasonlik az atya a fiú ellen, és a fiú az atya ellen; és az anya a leány ellen, és a leány az anya ellen; napa a menyé ellen, és a menyé a napa ellen.

Mik. 7,6., Mát. 10,21.

54. Monda pedig a sokaságnak is: Mikor látjátok, hogy napnyugotról felhő támad, azonnal ezt mondjátok: Záporeső jó; és úgy lesz.

Mát. 16,2., Mát. 16,3.

55. És mikor halljátok fúni a déli szelet, ezt mondjátok: Hőség lesz; és úgy lesz.

56. Képmutatók, az égnek és a földnek ábrázatáról tudtok ítéletet tenni; erről az időről pedig mi dolog, hogy nem tudtok ítéletet tenni?

Dán. 9,25., Malak. 3,1.

57. És mi dolog, hogy ti magatoktól is meg nem ítéletek, mi az igaz?

58. Mikor pedig a te ellenségeddel a fejedelem elé mégy, igyekezzél az úton megmenekedni tőle, hogy téged ne vonjon a bíró elé, és a bíró át ne adjon téged a poroszlónak és a poroszló a tömlöczbe ne vessen téged.

Mát. 5,25., Mát. 5,26.

59. Mondom néked, hogy nem jössz ki onnét, mígnem megfizetsz mind az utolsó fillérig.

13.

1. Jövének pedig ugyanazon időben némelyek, kik néki hírt mondának a Galileabeliek felől, kiknek vérét Pilátus az ő áldozatukkal elegyítette.

2. És felelvén Jézus, monda nékik: Gondoljátok-é, hogy ezek a Galileabeliek bűnösek voltak valamennyi Galileabelinél, mivelhogy ezeket szenvedték?

3. Nem, mondom néktek: sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan, hasonlóképen elvesztek.

4. Vagy az a tizennyolcz, a kire rászakadt a torony Siloámban, és megölte őket, gondoljátok-é, hogy bűnösek voltak minden más Jeruzsálemben lakó embernél?

5. Nem, mondom néktek: sőt inkább, ha meg nem tértek, mindnyájan hasonlóképen elvesztek.

Luk. 19,42., Luk. 19,44., Mát. 3,8., Mát. 3,10.

6. És ezt a példázatot mondá: Vala egy embernek egy fügefája szőléjébe ültetve; és elméne, hogy azon gyümölcsöt keressen, és nem találta.

7. És monda a vinczellérnek: Ímé három esztendeje járok gyümölcsöt keresni e fügefán, és nem találok: vágd ki azt; miért foglalja a földet is hiába?

8. Az pedig felelvén, monda néki: Uram, hagyj békét néki még ez esztendőben, míg köröskörül megkapálom és megrágyázom:
9. És ha gyümölcsöt terem, jó; ha pedig nem, azután vágd ki azt.
10. Tanít vala pedig szombatnapon egy zsinagógában.
11. És ímé vala ott egy asszony, kiben betegségnék lelke vala tizennyolcz esztendőttől fogva; és meg volt görbedve, és teljességgel nem tudott felegyenesedni.
12. És mikor azt látta Jézus, előszólitá, és monda néki: Asszony, feloldattál a te betegségedből!
13. És reá veté kezeit; és azonnal felegyenesedék, és dicsőíté az Istent.
14. Felelvén pedig a zsinagógafő, haragudva, hogy szombatnapon gyógyított Jézus, monda a sokaságnak: Hat nap van, a melyen munkálkodni kell; azokon jőjjetek azért és gyógyíttassátok magatokat, és ne szombatnapon.
15. Felele azért néki az Úr, és monda: Képmutató, szombatnapon nem oldja-e el mindenitek az ő ökrét vagy szamarát a jászoltól, és nem viszi-e itatni?
- Mát. 12,11.*
16. Hát ezt, az Ábrahám leányát, kit a Sátán megkötözött ímé tizennyolcz esztendeje, nem kellett-e feloldani e kötélből szombatnapon?
17. És mikor ezeket mondta, megszégyenülének mindnyájan, kik magokat néki ellenébe veték; és az egész nép örül vala mind azokon a dicsőséges dolgokon, a melyek ő általa lettek.
- Luk. 13,12., Luk. 13,13.*
18. Monda pedig Jézus: Mihez hasonló az Isten országa? és mihez hasonlítsam azt?
- Márk. 4,30.*
19. Hasonló a mustármaghoz, melyet az ember vévén, elvet az ő kertjében; és felnevelkedett, és lett nagy fává, és az égi madarak fészket raktak annak ágain.
- Mát. 13,31., Mát. 13,32., Márk. 4,31.*
20. És ismét monda: Mihez hasonlítsam az Isten országát?
- Luk. 13,18.*
21. Hasonló a kovászhoz, melyet az asszony vévén, három mércze lisztbe elegyíte, mígnem az egész megkele.
- Mát. 13,33.*
22. És városokon és falvakon megy vala által, tanítva, és Jeruzsálembe menve.
- Mát. 9,35., Márk. 6,6.*
23. Monda pedig néki valaki: Uram, avagy kevesen vannak-e a kik idvezülnek? Ő pedig monda nékik:
24. Igyekeztek bemenni a szoros kapun: mert sokan, mondom néktek, igyekeznek bemenni és nem mehetnek.
- Mát. 7,13., Mát. 7,14., Mát. 5,22., Mát. 5,48., Mát. 10,37., Mát. 10,39.*
25. Mikor már a gazda felkél és bezárja az ajtót, és kezdetek kívül állani és az ajtót zörgetni, mondván: Uram! Uram! nyisd meg nekünk; és ő felelvén, ezt mondja néktek: Nem tudom honnét valók vagytok ti;
- Mát. 25,10., Mát. 25,12., Mát. 7,21., Mát. 25,42., Mát. 25,43.*
26. Akkor kezditek mondani: Te előtted ettünk és ittunk, és a mi utcáinkon tanítottál;
- Mát. 7,22., Mát. 7,23.*
27. De ezt mondja: Mondom néktek, nem tudom honnét valók vagytok ti; távozzatok el én tőlem mindnyájan, kik hamisságot cselekesztek!
28. Ott lesz sírás és fogak csikorgatása, mikor látjátok Ábrahámot, Izsákot és Jákóbot, és a prófétákat mind az Isten országában, magatokat pedig kirekesztve.
- Mát. 8,11., Mát. 8,12., Ésa. 65,13.*
29. És jőnek napkeletről és napnyugatról, és északról és délről, és az Isten országában letelepednek.
- Róm. 15,14., Róm. 15,18., Róm. 15,19., Róm. 15,24.*
30. És ímé vannak utolsók, a kik elsők lesznek, és vannak elsők, a kik utolsók lesznek.
- Mát. 19,30.*
31. Ugyanazon napon jövének ő hozzá némelyek a farizeusok közül, mondván néki: Eredj ki és menj el innét: mert Heródes meg akar téged ölni.
32. És monda nékik: Elmenvén mondjátok meg annak a rókának: Ímé ördögöket űzők ki és gyógyítok ma és holnap, és harmadnapon elvégeztetem.

Luk. 18,31., Luk. 18,33.

33. Hanem nékem ma és holnap és azután úton kell lennem; mert nem lehetséges, hogy a próféta Jeruzsálemen kívül vesszen el.

34. Jeruzsálem! Jeruzsálem! ki megölöd a prófétákat, és megkövezed azokat, a kik te hozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképen a tyúk az ő kis csirkéit az ő szárnyai alá, és ti nem akarátok!

Luk. 19,42., Luk. 19,44., Mát. 23,37., Mát. 23,38., Ján. 11,47., Ján. 11,53., Luk. 19,47.

35. Ímé pusztán hagyatik néktek a ti házatok; és bizony mondom néktek, hogy nem láttok engem, míg nem eljő az idő, mikor ezt mondjátok: Áldott, a ki jó az Úrnak nevében!

Mik. 3,12., Luk. 19,43., Luk. 19,44., Luk. 19,38., Mát. 23,38., Mát. 23,39.

14.

1. És lőn mikor a főfarizeusok közül egynek házához ment szombatnapon kenyeret enni, azok leselkednek vala ő utána.

2. És ímé egy vízkóros ember vala ő előtte.

3. És felevén Jézus, szóla a törvénytudóknak és a farizeusoknak, mondván: Szabad-é szombatnapon gyógyítani?

Mát. 12,10.

4. Azok pedig hallgatának. És ő megfogván azt, meggyógyítá és elbocsátá.

5. És felevén nékik, monda: Ki az közületek, a kinek számará vagy ökre a kútba esik, és nem vonja ki azt azonnal szombatnapon?

Mát. 12,11.

6. És nem felelhetnek vala ő ellene semmit ezekre.

7. És egy példázatot monda a hivatalosoknak, mikor észre vevé, mimódon válogatják a fő helyeket; mondván nékik:

8. Mikor valaki lakodalomba hív, ne ülj a fő helyre; mert netán náladnál nagyobb tiszteletben álló embert is hívott meg az,

Péld. 25,6., Péld. 25,7.

9. És eljövén az, a ki mind téged, mind azt meghívta, ezt mondja majd néked: Engedd ennek a helyet! És akkor szégyennel az utolsó helyre fogsz ülni.

10. Hanem mikor meghívnak, menj el és ülj le az utolsó helyre; hogy mikor eljő az, a ki téged meghívott, ezt mondja néked: Barátom ülj feljebb! Akkor néked dicsőséged lesz azok előtt, a kik veled együtt ülnek.

11. Mert mindenki, a ki magát felmagasztalja, megaláztatik; és a ki magát megalázza, felmagasztaltatik.

Luk. 18,14., Jób. 22,29., Mát. 23,12.

12. Monda pedig annak is, a ki őt meghívta: Mikor ebédet vagy vacsorát készítesz, ne hívd barátaidat, se testvéreidet, se rokonaidat, se gazdag szomszédaidat; nehogy viszont ők is meghívjanak téged, és visszafizessék néked.

Luk. 6,33.

13. Hanem mikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat, vakokat:

Mát. 25,34., Mát. 25,36., Mát. 25,40.

14. És boldog leszel; mivelhogy nem fizethetik vissza néked; mert majd visszafizettetik néked az igazak feltámadásakor.

15. Hallván pedig ezeket egy azok közül, a kik ő vele együtt ülnek vala, monda néki: Boldog az, a ki eszik kenyeret az Isten országában.

16. Ő pedig monda annak: Egy ember készíté nagy vacsorát, és sokakat meghíva;

Mát. 22,2., Mát. 22,10., Jel. 19,7., Jel. 19,9., Péld. 9,2., Péld. 9,5.

17. És elküldé szolgáját a vacsora idején, hogy megmondja a hivatalosoknak: Jertek el, mert immár minden kész!

Mát. 15,24., Mát. 10,5., Mát. 10,6., Csel. 13,46.

18. És mindnyájan egyenlőképen kezdék magokat mentegezni. Az első monda néki: Szántóföldet vettem, és ki kell mennem, hogy azt meglássam; kérlek téged, ments ki engem!

19. És másik monda: Őt iga ökröt vettem, és elmegyek, hogy azokat megpróbáljam; kérlek téged, ments ki engem!

20. A másik pedig monda: Feleséget vettem, és azért nem mehetek.

21. Mikor azért az a szolga haza ment, megmondá ezeket az ő urának. Akkor megharagudván a gazda, monda az ő szolgálójának: Eredj hamar a város utcáira és szorosaira, és a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat és vakokat hozd be ide.

22. És monda a szolga: Uram, megtelt a mint parancsolád, és mégis van hely.

23. Akkor monda az úr a szolgálójának: Eredj el az utakra és a sövényekhez, és kényszeríts bejöni mindenkit, hogy megteljen az én házam.

24. Mert mondom néktek, hogy senki azok közül a hivatalos férfiak közül meg nem kóstolja az én vacsorámat.

4 Móz. 13,3., 4 Móz. 13,26., 4 Móz. 13,32., 4 Móz. 13,34., 4 Móz. 14,1., 4 Móz. 14,4., 4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,23., Luk. 14,17.

25. Megy vala pedig ő vele nagy sokaság; és megfordulván, monda azoknak:

26. Ha valaki én hozzám jó, és meg nem gyűlöli az ő atyját és anyját, feleségét és gyermekeit, fitestvéreit és nőtestvéreit, sőt még a maga lelkét is, nem lehet az én tanítványom.

Mát. 10,37., Mát. 10,38.

27. És valaki nem hordozza az ő keresztjét, és én utánam jó, nem lehet az én tanítványom.

Luk. 9,23., Mát. 10,38., Márk. 8,34.

28. Mert ha közületek valaki tornyot akar építeni, nemde először leülván felszámítja a költséget, ha van-e mivel elvégezze?

29. Nehogy minekutána fundamentomot vetett, és elvégezni nem bírja, csúfolni kezdje őt mindenki, a ki látja,

30. Ezt mondván: Ez az ember elkezdte az építést, és nem bírta véghez vinni!

31. Vagy valamely király, mikor háborúba megy, hogy egy másik királlyal megütközzék, nemde leülván először tanácskozik, hogy tízezerrel szembeszállhat-e azzal, a ki ő ellene húszezerrel jött?

32. Mert különben még mikor amaz távol van, követséget küldvén, megkérdezi a békefeltételeket.

33. Ezenképen azért valaki közületek búcsút nem vesz minden javaitól, nem lehet az én tanítványom.

34. Jó a só: de ha a só megízetlenül, mivel sózzák meg?

Mát. 5,13., Márk. 9,50.

35. Sem a földre, sem a trágyára nem alkalmas: kivetik azt. A kinek van füle a hallásra, hallja.

Mát. 11,15.

15.

1. Közelgetnek vala pedig ő hozzá a vámszedők és a bűnösök mind, hogy hallgassák őt.

Mát. 9,10., Mát. 9,11., Márk. 2,15., Márk. 2,16.

2. És zúgolódának a farizeusok és az írástudók, mondván: Ez bűnösöket fogad magához, és velök együtt eszik.

Luk. 7,39.

3. Ő pedig ezt a példázatot beszélé nékik, mondván:

4. Melyik ember az közületek, a kinek ha száz juha van, és egyet azok közül elveszt, nem hagyja ott a kilenczvenkilenczet a pusztában, és nem megy az elveszett után, mígnem megtalálja azt?

Mát. 18,12., Mát. 18,14., Luk. 19,10.

5. És ha megtalálta, felveti az ő vállára, örülvén.

6. És haza menvén, egybehívja barátait és szomszédait, mondván nékik: Örvendezetek én velem, mert megtaláltam az én juhomat, a mely elveszett vala.

1 Pét. 2,25.

7. Mondom néktek, hogy ily módon nagyobb öröm lesz a mennyben egy megtérő bűnösön, hogynem kilenczvenkilencz igaz emberen, a kinek nincs szüksége megtérésre.

8. Avagy ha valamely asszonynak tíz drakhmája van, és egy drakhmát elveszt, nem gyűjt-e gyertyát, és nem sepri-e ki a házat, és nem keresi-e gondosan, mígnem megtalálja?

9. És ha megtalálta, egybehívja az ő asszonybarátait és szomszédait, mondván: Örüljetekek én velem, mert megtaláltam a drakhmát, melyet elvesztettem vala!

10. Ezenképen, mondom néktek, örvendezés van az Isten angyalainak színe előtt egy bűnös ember megtérésén.

11. Mondta pedig: Egy embernek vala két fia;

12. És monda az ifjabbik az ő atyjának: Atyám, add ki a vagyomból rám eső részt! És az megosztá köztök a vagyont.
13. Nem sok nap mulva aztán a kisebbik fiú összeszedvén mindenét, messze vidékre költözék; és ott eltékozlá vagyonát, mivelhogy dobzódva élt.
14. Minekutána pedig mindent elköltött, támada nagy éhség azon a vidéken, és ő kezdé szükségét látni.
15. Akkor elmenvén, hozzá szegődék annak a vidéknek egyik polgárához; és az elküldé őt az ő mezeire disznókat legeltetni.
16. És kívánja vala megtölteni az ő gyomrát azzal a moslékkal, a mit a disznók ettek; és senki sem ad vala néki.
17. Mikor aztán magába szállt, monda: Az én atyámnak mily sok bérese bővölködik kenyérben, én pedig éhen halok meg!
18. Fölkelvén elmegyek az én atyámhoz, és ezt mondom néki: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened.
19. És nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam; tégy engem olyanná, mint a te béreseid közül egy!
20. És felkelvén, elméne az ő atyjához. Mikor pedig még távol volt, meglátá őt az ő atyja, és megeseék rajta a szíve, és oda futván, a nyakába esék, és megcsókolgatá őt.
21. És monda néki a fia: Atyám, vétkeztem az ég ellen és te ellened: és nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hivattassam!
22. Az atyja pedig monda az ő szolgálainak: Hozzátok ki a legszebb ruhát, és adjátok fel rá; és húzzatok gyűrűt a kezére, és sarut a lábaira!
23. És előhóhván a hízott tulkot, vágjátok le, és együnk és vígadjunk.
24. Mert ez az én fiam meghalt, és feltámadott; elveszett, és megtaláltatott. Kezdének azért vígadni.
25. Az ő nagyobbik fia pedig a mezőn vala: és mikor hazajövé, közelgetett a házhoz, hallá a zenét és tánczot.
26. És előszólítván egyet a szolgák közül, megtudakozá, mi dolog az?
27. Az pedig monda néki: A te öcséd jött meg; és atyád levágatá a hízott tulkot, mivelhogy egészségben nyerte őt vissza.
28. Erre ő megharaguvék, és nem akara bemenni. Az ő atyja annakokáért kimenvén, kérlelé őt.
29. Ő pedig felelvén, monda atyjának: Ímé ennyi esztendőttől fogva szolgállok néked, és soha parancsolatodat át nem hágtam: és nékem soha nem adtál egy kecskefiat, hogy az én barátaimmal vígadjak.
30. Mikor pedig ez a te fiad megjött, a ki paráznákkal emésztette föl a te vagyonodat, levágattad néki a hízott tulkot.
31. Az pedig monda néki: Fiam, te mindenkor én velem vagy, és mindenem a tiéd!
32. Vígadnod és örülnöd kellene hát, hogy ez a te testvéred meghalt, és feltámadott; és elveszett, és megtaláltatott.

16.

1. Monda pedig az ő tanítványainak is: Vala egy gazdag ember, kinek vala egy sáfára; és az bevádoltaték nála, hogy javait eltékozlja.
2. Hívá azért azt, és monda néki: Mit hallok felőled? Adj számot a te sáfárságodról; mert nem lehetsz tovább sáfár.
3. Monda pedig magában a sáfár: Mit míveljek, mivelhogy az én uram elveszi tőlem a sáfárságot? Kapálni nem tudok; koldulni szégyenlek!
4. Tudom mit tegyek, hogy mikor a sáfárságtól megfosztatom, befogadjanak engem házaikba.
5. És magához hivatván az ő urának minden egyes adóságát, monda az elsőnek: Mennyivel tartozol az én uramnak?
6. Az pedig monda: Száz batus olajjal. És monda néki: Vedd a te írásodat, és leülvén, hamar írv ötvent.
7. Azután monda másnak: Te pedig mennyivel tartozol? Az pedig monda: Száz korus búzával. És monda annak: Vedd a te írásodat, és írv nyolczvanat.
8. És dícséré az úr a hamis sáfárt, hogy eszesen cselekedett, mert e világnak fiai eszesebbek a világosságnak fiainál a maguk nemében.

Eféz. 5,8., 1 Thess. 5,5.

9. Én is mondom néktek, szerezzetek magatoknak barátokat a hamis mammonból, hogy mikor meghaltok, befogadjanak benneteket az örök hajlékokba.

1 Tim. 6,18., 1 Tim. 6,19.

10. A ki hú a kevesen, a sokon is hú az; és a ki a kevesen hamis, a sokon is hamis az.

Luk. 19,16., Luk. 19,17.

11. Ha azért a hamis mammonon hívek nem voltak, ki bízna reátok az igazi kincset?

12. És ha a másén hívek nem voltak, ki adja oda néktek, a mi a tiétek?

13. Egy szolga sem szolgálhat két úrnak: mert vagy az egyiket gyűlöli és a másikat szereti; vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok az Istennek és a mammonnak.

Mát. 6,24.

14. Hallák pedig mindezeket a farizeusok is, kik pénzszeretők valának; és csúfolák őt.

15. És monda nékik: Ti vagytok, a kik az emberek előtt magatokat megigazítjátok; de az Isten ismeri a ti szíveteket: mert a mi az emberek közt magasztos, az Isten előtt útálatos.

Luk. 18,9., Zsolt. 7,10.

16. A törvény és a próféták Keresztelő Jánosig valának: az időtől fogva az Istennek országa hirdettetik, és mindenki erőszakkal tör abba.

Mát. 11,12., Mát. 11,13., Malak. 3,1.

17. Könnyebb pedig a mennynek és a földnek elmúlni, hogynem a törvényből egy pontocskának elesni.

Mát. 5,18., 1 Pét. 1,25., 2 Pét. 3,10.

18. Valaki elbocsátja feleségét, és mást vesz el, paráználkodik; és valaki férjétől elbocsátott asszonyt vesz feleségül, paráználkodik.

Mát. 5,32., Mát. 19,9., Márk. 10,11., Márk. 10,12.

19. Vala pedig egy gazdag ember, és öltözik vala bíborba és patyolatba, mindennap dúsan vigadozván:

20. És vala egy Lázár nevű koldus, ki az ő kapuja elé volt vetve, fekélyekkel tele.

21. És kíván vala megelégedni a morzsalékokkal, melyek hullanak vala a gazdagnak asztaláról; de az ebek is eljővén, nyalják vala az ő sebeit.

22. Lőn pedig, hogy meghala a koldus, és vitették az angyaloktól az Ábrahám kebelébe; meghala pedig a gazdag is, és eltemették.

23. És a pokolban felemel az ő szemeit, kínokban lévén, és látá Ábrahámot távol, és Lázárt annak kebelében.

24. És ő kiáltván, monda: Atyám Ábrahám! könyörülj rajtam, és bocsásd el Lázárt, hogy mártsa az ő ujjainak hegyét vízbe, és hűsítse meg az én nyelvemet; mert gyötrettetem e lángban.

Márk. 9,43., Márk. 9,44., Ésa. 66,24.

25. Monda pedig Ábrahám: Fiam, emlékezzél meg róla, hogy te javaidat elvetted a te életedben, hasonlóképen Lázár is az ő bajait: most pedig ez vigasztaltatik, te pedig gyötrettettel.

26. És mindenekeft, mi köztünk és ti közöttetek nagy közbevetés van, úgy, hogy a kik akarnának innét ti hozzátok általmenni, nem mehetnek, sem azok onnét hozzánk át nem jöhetnek.

27. Monda pedig amaz: Kérlek azért téged Atyám, hogy bocsásd el őt az én atyámnak házához;

28. Mert van őt testvérem; hogy bizonyágot tegyen nékik, hogy ők is ide, e gyötrelmek helyére ne jussanak.

29. Monda néki Ábrahám: Van Mózesök és prófétáik; hallgassák azokat.

Ésa. 8,20.

30. Ama pedig monda: Nem úgy, atyám Ábrahám; hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájok, megtérnek!

31. Ő pedig monda néki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.

17.

1. Monda pedig a tanítványoknak: Lehetetlen dolog, hogy botránkozások ne essenek; de jaj annak, a ki által esnek.

Mát. 18,7.

2. Jobb annak, ha egy malomkövet vetnek a nyakába, és ha a tengerbe vettetik, hogynem mint egyet e kicsinyek közül megbotránkoztasson.

Mát. 18,6., Márk. 9,42.

3. Órizzétek meg magatokat: ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, dorgáld meg őt; és ha megtér, bocsáss meg neki.

Mát. 18,15., Mát. 18,17.

4. És ha egy napon hétszer vétkezik ellened, és egy napon hétszer te hozzád tér, mondván: Megbántam; megbocsáss neki.

Mát. 18,22.

5. És mondának az apostolok az Úrnak: Növeljed a mi hitünket!

6. Monda pedig az Úr: Ha annyi hitetek volna, mint a mustármag, ezt mondanátok íme ez eperfának: Szakadj ki gyökerestől, és plántáltassál a tengerbe; és engede néktek.

Mát. 17,20., Mát. 21,21., Márk. 11,23.

7. Kicsoda pedig ti közületek az, a ki, ha egy szolgálja van, és az szánt vagy legeltet, tüstént azt mondja annak, mihelyt a mezőről megjő: Jer elő, ülj asztalhoz?

8. Sőt nem ezt mondja-e neki: Készíts vacsorámra valót, és felövezvén magadat, szolgálj nékem, míg én eszem és iszom; és azután egyél és igyál te?

9. Avagy megköszöni-é annak a szolganak, hogy azt mívelte, a mit neki parancsolt? Nem gondolom.

10. Ezenképen ti is, ha mindazokat megcselekedtétek, a mik néktek parancsoltattak, mondjátok, hogy: Haszontalan szolgálk vagyunk; mert a mit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük.

1 Kor. 9,16.

11. És lőn, mikor útban vala Jeruzsálem felé, hogy ő Samariának és Galileának közepette méne által.

12. És mikor egy faluba beméne, jöve elébe tíz bélpoklos férfi, kik távol megállának:

3 Móz. 13,2.

13. És felemelék szavokat, mondván: Jézus, Mester, könyörülj rajtunk!

14. És mikor őket látta, monda nekik: Elmenvén mutassátok meg magatokat a papoknak. És lőn, hogy míg odamenének, megtisztulának.

3 Móz. 14,2., 3 Móz. 14,32., Mát. 8,4.

15. Egy pedig ő közülök, mikor látta, hogy meggyógyult, visszatére, dicsőítvén az Istent nagy szóval;

16. És arcczal leborula az ő lábainál hálákat adván neki: és az Samariabeli vala.

17. Feelvén pedig Jézus, monda: Avagy nem tízen tisztulának-é meg? A kilence pedig hol van?

18. Nem találkoztak a kik visszatértek volna dicsőséget adni az Istennek, csak ez az idegen?

19. És monda neki: Kelj föl, és menj el: a te hited téged megtartott.

20. Megkérdeztetvén pedig a farizeusoktól, mikor jó el az Isten országa, felele nekik és monda: Az Isten országa nem szemmel láthatólag jó el.

Róm. 14,7.

21. Sem azt nem mondják: Ímé itt, vagy: Ímé amott van; mert ímé az Isten országa ti bennetek van.

22. Monda pedig a tanítványoknak: Eljő az idő, mikor kívántok látni egyet az ember Fiának napjai közül, és nem láttok.

23. És mondják majd néktek: Ímé itt, vagy: Ímé amott van; de ne menjete el, és ne kövessétek:

Mát. 23,24., Márk. 13,21.

24. Mert miként a felvillanó villámlás az ég aljától az ég aljáig fénylik; úgy lesz az embernek Fia is az ő napján.

Mát. 24,27., Mát. 24,30.

25. De előbb sokat kell neki szenvednie és megvettetnie e nemzetségtől.

Luk. 9,22., Luk. 22,63., Luk. 22,64., Luk. 23,33., Luk. 24,7., Mát. 16,21., Mát. 17,24., Mát. 20,18., Márk. 8,31., Márk. 9,31., Márk. 10,33.

26. És miként a Noé napjaiban lett, úgy lesz az ember Fiának napjaiban is.

1 Móz. 6,5., 1 Móz. 6,7., 1 Móz. 7,7., 1 Pét. 3,20.

27. Ettek, ittak, házasodtak, férjhezmentek mindama napig, a melyen Noé a bárkába beméne, és eljöve az özönvíz, és mindeneket elveszte.

28. Hasonlóképen mint a Lót napjaiban is lett; ettek, ittak, vettek, adtak, ültettek, építettek;

29. De a mely napon kiment Lót Sodomából, tűz és kénkö esett az égből, és mindenkit elvesztett:

1 Móz. 19,23., 1 Móz. 19,25.

30. Ezenképen lesz azon a napon, melyen az embernek Fia megjelenik.

31. Az nap, a ki a háztetön lesz, és az ő holmija a házban, ne szálljon le, hogy elvigye; és a ki a mezőn, azonképen ne forduljon hátra.

Mát. 24,37., Mát. 24,38.

32. Emlékezzetek Lót feleségére!

1 Móz. 19,26.

33. Valaki igyekezik az ő életét megtartani, elveszti azt, és valaki elveszti azt, megleveníti azt.

Luk. 9,24., Mát. 10,39., Mát. 16,25., Márk. 8,35., Ján. 12,25.

34. Mondom néktek, azon az éjszakán ketten lesznek egy ágyban; az egyik felvételik, és a másik elhagyatik.

Mát. 24,40., Mát. 24,41.

35. Két asszony örül együtt; az egyik felvételik, és a másik elhagyatik.

36. Ketten lesznek a mezőn; az egyik felvételik, és a másik elhagyatik.

37. És felelvén, mondának néki: Hol, Uram? Ő pedig monda nékik: a hol a test, oda gyűlnek a saskeselyűk.

Mát. 24,28.

18.

1. Mondta pedig nékik példázatot is arról, hogy mindig imádkozni kell, és meg nem restülni;

Róm. 12,12., 1 Thess. 5,17.

2. Mondván: Volt egy bíró egy városban, a ki Istent nem félt és embert nem becsült.

3. Volt pedig abban a városban egy özvegyasszony, és elméne ahhoz, mondván: Állj bosszút értem az én ellenségemen.

4. Az pedig nem akará egy ideig; de azután monda ő magában: Jól lehet Istent nem félek és embert nem becsülök;

5. Mindazáltal mivelhogy nékem terhemre van ez az özvegyasszony, megszabadítom őt, hogy szüntelen reám járván, ne gyötörjön engem.

6. Mondta pedig az Úr: Halljátok, mit mond e hamis bíró!

7. Hát az Isten nem áll-é bosszút az ő választottaiért, kik ő hozzá kiáltának éjjel és nappal, ha hosszútűró is irántuk?

8. Mondom néktek, hogy bosszút áll értök hamar. Mindazáltal az embernek Fia mikor eljő, avagy talál-é hitet e földön?

9. Némelyeknek pedig, kik elbizakodtak magukban, hogy ők igazak, és a többieket semmibe sem vették, ezt a példázatot is monda:

Péld. 30,12., Péld. 30,13.

10. Két ember méne fel a templomba imádkozni; az egyik farizeus, és a másik vámszedő.

Mát. 23,5., Luk. 5,30.

11. A farizeus megállván, ily módon imádkozék magában: Isten! hálákat adok néked, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy mint ím e vámszedő is.

12. Bőjtölök kétszer egy héten; dézsmát adok mindenből, a mit szerzek.

13. A vámszedő pedig távol állván, még szemeit sem akarja vala az égre emelni, hanem veri vala mellét, mondván: Isten, légy irgalmas nékem bűnösnek!

14. Mondom néktek, ez megigazulva méne alá az ő házához, inkább hogynem amaz: mert valaki felmagasztalja magát, megaláztatik; és a ki megalázza magát, felmagasztaltatik.

Mát. 23,12., 1 Pét. 5,5., Luk. 14,16.

15. Vivének pedig hozzá kis gyermekeket is, hogy illesse azokat; mikor pedig a tanítványok ezt látták, megdorgálák azokat.

Mát. 19,13., Mát. 19,15., Márk. 10,13.

16. De Jézus mágához híván őket, monda: Engedjétek, hogy a kis gyermekek én hozzám jöjjenek, és ne tiltsátok el őket; mert iyeneké az Istennek országa.

17. Bizony mondom néktek: A ki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semiképen nem megy be abba.

Mát. 18,3., Márk. 10,15.

18. És megkérdé őt egy főember, mondván: Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem?

Mát. 19,16., Mát. 19,20., Márk. 10,17., Márk. 10,31.

19. Mondta pedig néki Jézus: Miért mondasz engem jónak? Nincs senki jó, csak egy, az Isten.

20. A parancsolatokat tudod: Ne paráználkodjál; ne ölj; ne lopj; hamis tanubizonyyságot ne tégy; tiszteld atyádat és anyádat.

21. Az pedig monda: Mindezeket ifjúságomtól fogva megtartottam.

22. Jézus ezeket hallván, monda néki: Még egy fogyatkozás van benned: Add el mindenedet, a mid van, és oszd el a szegényeknek, és kincsed lesz mennyországban; és jer, kövess engem.

Mát. 19,20., Mát. 19,22.

23. Az pedig ezeket hallván, igen megszorodék; mert igen gazdag vala.

24. És mikor látta Jézus, hogy az igen megszorodék, monda: Mily nehezen mennek be az Isten országába, a kiknek gazdagságuk van!

Márk. 10,23., Márk. 10,26.

25. Mert könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, hogynem a gazdagnak az Isten országába bejutni.

26. A kik pedig ezt hallották, mondanak: Ki idvezülhet tehát?

27. Ő pedig monda: A mi embereknél lehetetlen, lehetséges az Istennél.

Jer. 32,17.

28. És monda Péter: Ímé mi mindent elhagyunk, és követtünk téged!

Mát. 19,27., Mát. 19,29.

29. Ő pedig monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy senki sincs, a ki elhagyta házát, vagy szüleit, vagy testvéreit, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért,

Márk. 10,29., Márk. 10,30.

30. A ki sokszorta többet ne kapna ebben az időben, a jövővilágon pedig örök életet.

31. És maga mellé vévén a tizenkettőt, monda nékik: Ímé felmegyünk Jeruzsálembe, és beteljesedik minden az embernek Fián, a mit a próféták megírtak.

Luk. 9,22., Luk. 22,54., Luk. 22,64., Luk. 23,33., Luk. 23,35., Dán. 9,26., Ésa. 53,2., Ésa. 53,12.

32. Mert a pogányok kezébe adatik, és megcsúfoltatik, és meggyaláztatik, és megköpdösetetik;

Luk. 23,1., Luk. 24,4., Luk. 24,6.

33. És megostorozván, megölik őt; és harmadnapon feltámad.

34. Ők pedig ezekből semmit nem értének; és a beszéd ő előlük el vala rejtve, és nem fogták fel a mondottakat.

35. Lón pedig, mikor Jerikóhoz közeledett, egy vak ül vala az út mellett koldulván.

Mát. 20,29., Mát. 20,34., Márk. 10,46., Márk. 10,52.

36. És mikor hallotta a mellette elmenő sokaságot, tudakozódék, mi dolog az?

37. Megmondák pedig néki, hogy a Názáretbeli Jézus megy el arra.

38. És kiálta, mondván: Jézus, Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!

39. A kik pedig elől mentek, dorgálák őt, hogy hallgasson; de ő annál inkább kiálta: Dávidnak Fia, könyörülj rajtam!

40. És Jézus megállván, parancsolá, hogy vigyék azt hozzá; és mikor közel ért, megkérde őt,

41. Mondván: Mit akarsz, hogy cselekedjem veled? Az pedig monda: Uram, hogy az én szemem világa megjőjjön.

42. És Jézus monda néki: Láss, a te hited téged megtartott.

Luk. 7,50., Luk. 8,48., Luk. 17,19., Mát. 9,22., Márk. 5,34., Márk. 10,52.

43. És azonnal megjöve annak szeme világa, és követé őt, dicsóítván az Istent az egész sokaság pedig ezt látván, dicsőséget ada az Istennek.

19.

1. És bemenvén, általméne Jerikhón.

Józs. 6,2., Józs. 6,20., Józs. 6,26., 1 Kir. 16,34.

2. És ímé vala ott egy ember, a kit nevérol Zákeusnak hívtak; és az fővámszedő vala, és gazdag.

3. És igyekezék Jézust látni, ki az; de a sokaságtól nem láthatá, mivelhogy termete szerint kis ember volt.

4. És előre futván felhága egy eperfüge fára, hogy őt lássa; mert arra vala elmenendő.

5. És mikor arra a helyre jutott, feltekintvén Jézus, látá őt, és monda néki: Zákeus, hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom.

Ján. 10,3.

6. És sietve leszálla, és örömmel fogadá őt.

7. És mikor ezt látták, mindnyájan zúgolódának, mondván hogy: Bűnös emberhez ment be szállásra.

8. Zákeus pedig előállván, monda az Úrnak: Uram, ímé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit patvarkodással elvettem, négy annyit adok helyébe.
9. Monda pedig néki Jézus: Ma lett idvessége ennek a háznak! mivelhogy ő is Ábrahám fia.
10. Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, a mi elveszett.
- Mát. 18,11.*
11. És mikor azok ezeket hallották, folytatá és monda egy példázatot, mivelhogy közel vala Jeruzsálemhez, és azok azt gondolák, hogy azonnal megjelenik az Isten országa.
12. Monda azért: Egy nemes ember elméne messze tartományba, hogy országot vegyen magának, aztán visszatérjen.
- Mát. 25,12., Márk. 13,34.*
13. Előszólítván azért tíz szolgáját, ada nékik tíz gírát, és monda nékik: Kereskedjétek, míg megjövök.
14. Az ő alattvalói pedig gyűlölék őt, és követséget küldének utána, mondván: Nem akarjuk, hogy ő uralkodjék mi rajtunk.
15. És lőn, mikor megjött az ország vétele után, parancsolá, hogy az ő szolgálait, a kiknek a pénzt adta, hívják ő hozzá, hogy megtudja, ki mint kereskedett.
16. Eljőve pedig az első, mondván: Uram, a te gírad tíz gírát nyert.
17. Ő pedig monda néki: Jól vagyon jó szolgálám; mivelhogy kevesen voltál hív, legyen birodalmad tíz városon.
- 1 Kor. 4,2.*
18. És jöve a második, mondván: Uram, a te gírad öt gírát nyert.
19. Monda pedig ennek is: Néked is legyen birodalmad öt városon.
20. És jöve egy másik, mondván: Uram, imhol a te gírad, melyet egy keszkenőben eltéve tartottam;
21. Mert féltem tőled, mivelhogy kemény ember vagy; elveszed a mit nem te tettél el, és aratod, a mit nem te vetettél.
22. Monda pedig annak: A te szádból ítélek meg téged, gonosz szolga. Tudtad, hogy én kemény ember vagyok, ki elveszem, a mit nem én tettem el, és aratom, a mit nem én vetettem;
- 2 Sám. 1,16.*
23. Miért nem adtad azért az én pénzemet a pénzváltók asztalára, és én megjövén, kamatostól kaptam volna azt vissza?
24. És az ott állóknak monda: Vegyétek el ettől a gírát, és adjátok annak, a kinek tíz gírája van.
25. És mondának néki: Uram, tíz gírája van!
26. És ő monda: Mert mondom néktek, hogy mindenkinek, a kinek van, adatik; a kinek pedig nincs, még a mije van is, elvétetik tőle.
- Luk. 8,18., Mát. 13,12., Mát. 25,29., Márk. 4,25.*
27. Sőt ennek felette amaz én ellenségeimet is, kik nem akarták, hogy én ő rajtok uralkodjam, hozzátok ide, és öljétek meg előttem!
28. És ezeket mondván, megy vala elől, felmenvén Jeruzsálembe.
- Márk. 10,32.*
29. És lőn, mikor közelgetett Béthfagéhez és Bethániához, a hegyhez, mely Olajfák hegyének hívatik, elkülde kettőt az ő tanítványai közül,
30. Mondván: Menjetek el az átellenben levő faluba; melybe bemenvén, találtok egy megkötött vemhet, melyen soha egy ember sem ült: eloldván azt, hozzátok ide.
- Mát. 27,1., Mát. 27,2., Márk. 11,1., Márk. 11,2., Ján. 12,1.*
31. És ha valaki kérdez titeket: Miért oldjátok el? ezt mondjátok annak: Mert az Úrnak szüksége van reá.
32. És elmenvén a küldöttek, úgy találák, a mint nékik mondotta.
- Luk. 22,13.*
33. És mikor a vemhet eloldák, mondának nékik annak gazdái: Miért oldjátok el a vemhet?
34. Ők pedig mondának: Az Úrnak szüksége van reá.
35. Elvivék azért azt Jézushoz: és az ő felsőruháikat a vemhére vetvén, Jézust reá helyezteték.
- 2 Kir. 9,13., Ján. 12,12., Ján. 12,14.*
36. És mikor ő méne, az ő felsőruháikat az útra teríték.
37. Mikor pedig immár közelgete az Olajfák hegyének lejtőjéhez, a tanítványok egész sokasága örvendezve kezdé dicsérni az Istent fenszóval mindazokért a csodákért, a melyeket láttak;
38. Mondván: Áldott a Király, ki jó az Úrnak nevében! Békesség a mennyben, és dicsőség a magasságban!

Zsolt. 118,26.

39. És némelyek a farizeusok közül a sokaságból mondának néki: Mester, dorgáld meg a tanítványaidat!

40. És ő felelvén, monda nékik: Mondom néktek, hogyha ezek elhallgatnak, a kövek fognak kiáltani.

Józs. 24,27.

41. És mikor közeledett, látván a várost, síra azon.

42. Mondván: Vajha megismerted volna te is, csak e te mostani napodon is, a mik néked a te békességedre valók! de most elrejtettek a te szemeid elől.

43. Mert jönnek reád napok, mikor a te ellenségeid te körülted palánkot építenek, és körülvesznek téged, és mindenfelől megszorítanak téged.

44. És a földre tipornak téged, és a te fiadat te benned; és nem hagynak te benned követ kövön; mivelhogy nem ismerted meg a te meglátogatásodnak idejét.

Luk. 21,6., 1 Kir. 9,7., 1 Kir. 9,8., Mik. 3,12., Mát. 24,2., Márk. 13,2., Mát. 23,37., Ján. 1,11.

45. És bemenvén a templomba, kezdé kiűzni azokat, a kik adnak és vesznek vala abban,

Mát. 21,12., Márk. 11,11.

46. Mondván nékik: Meg van írva: Az én házam imádságnak háza; ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek.

Ésa. 56,7., Jer. 7,11.

47. És tanít vala minden nap a templomban. A főpapok pedig és az írástudók és a nép előkelői igyekeznek vala őt elveszteni:

Márk. 11,18., Ján. 7,19.

48. És nem találták el, mit cselekedjenek; mert az egész nép ő rajta függ vala, reá hallgatván.

20.

1. És lőn azok közül a napok közül egyen, mikor ő a népet tanítá a templomban, és az evangéliomot hirdeté, előállának a főpapok és az írástudók a vénekkel egybe,

Mát. 21,23., Mát. 21,27., Márk. 11,27., Márk. 11,33.

2. És mondának néki, így szólván: Mondd meg nekünk, micsoda hatalommal cselekszed ezeket? vagy ki az, a ki néked ezt a hatalmat adta?

Csel. 4,7., Csel. 4,10.

3. Felelvén pedig, monda nékik: Én is kérdek egy dolgot tőletek; mondjátok meg azért nékem:

4. A János keresztsége mennyből vala-é, vagy emberektől?

Márk. 11,30., Márk. 11,33.

5. Azok pedig tanakodának magok közt, mondván: Ha ezt mondjuk: Mennyből; azt fogja mondani: Miért nem hittetek tehát néki?

6. Ha pedig ezt mondjuk: Emberektől; az egész nép megkövez minket: mert meg van győződve, hogy János próféta volt.

Mát. 14,5.

7. Felelének azért, hogy ők nem tudják, honnét vala.

8. És Jézus monda nékik: Én sem mondom meg néktek, micsoda hatalommal cselekszem ezeket.

9. És kezdé a népnek e példázatot mondani: Egy ember plántála szőlőt, és kiadá azt munkásoknak, és hosszú időre elutazék.

Ésa. 5,1., Ésa. 5,7., Mát. 21,33., Mát. 21,46., Márk. 12,1., Márk. 12,12.

10. És annak idején elküldé szolgáját a munkásokhoz, hogy adjanak néki a szőlő gyümölcséből; a munkások pedig azt megvervén, üresen bocsáták el.

Márk. 12,2.

11. És még másik szolgát is küldé; de azok azt is megvervén és meggyalázzván, üresen bocsáták el.

Mát. 24,31., Mát. 24,37.

12. És még harmadikat is küldé; de azok azt is megsebesítvén, kiveték.

13. Monda azért a szőlőnek ura: Mit cselekedjem? Elküldöm az én szerelmes fiamat: talán azt, ha látják, megbecsülik.

Ján. 3,16.

14. De mikor azt látták a munkások, tanakodának egymás közt, mondván: Ez az örökös; jertek, öljük meg őt, hogy a miénk legyen az örökség!

Zsid. 1,2.

15. És kivetvén őt a szőlőből, megölék. Mit cselekszik azért a szőlőnek ura azokkal?

Luk. 23,33., Zsid. 13,12.

16. Elmegy és elveszti azokat a munkásokat, és a szőlőt másoknak adja. És mikor ezt hallották, mondának: Távol legyen az!

Luk. 21,6., Luk. 21,22., Luk. 21,24., Mát. 23,37., Mát. 23,38., Mát. 21,42.

17. Ő pedig reájok tekintvén, monda: Mi az tehát, a mi meg van írva: A mely követ az építők megvetettek, az lett a szegelet fejévé?

Zsolt. 118,22.

18. Valaki erre a kőre esik, szétzúzatik; a kire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt.

Ésa. 8,14., Ésa. 8,15.

19. És igyekeznek vala a főpapok és az írástudók kezeiket ő reá vetni azon órában; de félének a néptől; mert megérték, hogy ő ellenök mondta e példázatot.

20. Annakokáért vigyázván ő reá, leselkedőket küldének ki, a kik igazaknak tetteték magokat, hogy őt megfogják beszédében; hogy átadják a felsőbbségnek és a helytartó hatalmának.

Mát. 22,15., Mát. 22,22., Márk. 12,13., Márk. 12,17.

21. Kik megkérdezik őt, mondván: Mester, tudjuk, hogy te helyesen beszélsz és tanítasz, és személyt nem válogatsz, hanem az Istennek útját igazán tanítod:

22. Szabad-e nekünk adót fizetnünk a császárnak, vagy nem?

23. Ő pedig észrevévén álnokságukat, monda nekik: Mit kísértetek engem?

24. Mutassatok nekem egy pénzt; kinek a képe és felirata van rajta? És felevén, mondának: A császáré.

25. Ő pedig monda nekik: Adjátok meg azért a mi a császáré, a császárnak, és a mi az Istené, az Istennek.

Róm. 13,7.

26. És nem tudták őt megfogni beszédében a nép előtt; és csodálkozván az ő feleletén, elhallgatának.

27. Hozzá menvén pedig a sadduceusok közül némelyek, a kik tagadják, hogy van feltámadás, megkérdék őt,

Mát. 22,23., Mát. 22,32., Márk. 12,18., Márk. 12,27.

28. Mondván: Mester, Mózes megírta nekünk, ha valakinek testvére meghal, kinek felesége volt, és magzatok nélkül hal meg, hogy annak testvére elvegye annak feleségét, és támasszon magot az ő testvérenek.

5 Móz. 25,5., 5 Móz. 25,6.

29. Hét testvér vala azért: és az első feleséget vevén, meghalt magzatok nélkül;

30. A másik vevé el azért annak feleségét, és az is magzatok nélkül halt meg;

31. Akkor a harmadik vette el azt; és hasonlóképen mind a heten is; és nem hagytak magot, és meghaltak.

32. Mind ezek után pedig meghalt az asszony is.

33. A feltámadáskor azért kinek a felesége lesz közülök? mert mind a hétnek felesége volt.

34. És felevén, monda nekik Jézus: E világnak fiai házasodnak és férjhez adatnak:

35. De a kik méltókké tétetnek, hogy ama világot elvegyék, és a halálból való feltámadást, sem nem házasodnak, sem férjhez nem adatnak:

Fil. 3,11., 2 Thess. 1,5.

36. Mert meg sem halhatnak többé: mert hasonlók az angyalokhoz: és az Isten fiai, mivelhogy a feltámadásnak fiai.

37. Hogy pedig a halottak feltámadnak, Mózes is megjelentette a csipkebokornál, mikor az Urat Ábrahám Istenének és Izsák Istenének és Jákób Istenének mondja.

2 Móz. 3,6.

38. Az Isten pedig nem a holtaknak, hanem az élőknek Istene: mert mindenek élnek ő néki.

39. Felevén pedig némelyek az írástudók közül, mondának: Mester, jól mondád!

40. És többé semmit sem mertek tőle kérdezni.

41. Monda pedig nekik: Mimódon mondják, hogy a Krisztus Dávidnak fia?

Mát. 22,42., Mát. 22,45., Márk. 12,35., Márk. 12,37.

42. Holott maga Dávid mondja a zsoltárok könyvében: Monda az Úr az én Uramnak, ülj az én jobbkezem felől,

Zsolt. 110,1.

43. Míglen vetem a te ellenségeidet a te lábaid alá zsámolyul.

44. Dávid azért Urának mondja őt, mimódon fia tehát néki?

45. És az egész nép hallására monda az ő tanítványainak:

Mát. 23,5., Mát. 23,7., Márk. 12,38., Márk. 12,39.

46. Oltalmaztatok meg magatokat az írástudóktól, kik hosszú köntösökben akarnak járni, és szeretik a piacokon való köszöntéseket, és a gyülekezetekben az első ülést, és a lakomákon a főhelyeket;

Mát. 23,5., Mát. 23,7., Mát. 23,14.

47. Kik az özvegyeknek házáat felemésztik, és színből hosszan imádkoznak; ezek súlyosabb ítélet alá esnek.

Mát. 23,14., Márk. 12,40.

21.

1. És mikor feltekintett, látá, hogy a gazdagok hányják az ő ajándékaikat a perselybe.

Márk. 12,41., Márk. 12,44.

2. Látá pedig egy szegény özvegy asszonyt is, hogy abba két fillért vete.

3. És monda: Igazán mondom néktek, hogy e szegény özvegy mindenkinél többet vete:

2 Kor. 8,12.

4. Mert mind ezek az ő fölöslegükből vetettek Istennek az ajándékokhoz: ez pedig az ő szegénységéből minden vagyonát, a mije volt, oda veté.

5. És mikor némelyek mondának a templom felől, hogy szép kövekkel és ajándékokkal van felékesítve, monda:

Mát. 24,1., Mát. 24,42., Márk. 13,1., Márk. 13,37.

6. Ezekből, a miket láttok, jőnek napok, melyekben kő kövön nem marad, mely le nem romboltatnék.

Luk. 19,43., Luk. 19,44.

7. Megkérdeék pedig őt, mondván: Mester, mikor lesznek azért ezek? és mi lesz a jel, mikor mind ezek meglesznek?

8. Ő pedig monda: Meglássátok, hogy el ne hitessenek benneteket: mert sokan jőnek el az én nevemben, kik ezt mondják: Én vagyok; és: Az idő elközelgett; ne menjetek azért utánok.

Mát. 24,4., Mát. 24,5.

9. És mikor hallotok háborúkról és zendülésekről, meg ne félemljete; mert ezeknek meg kell lenni előbb, de nem jó mindjárt a vég.

10. Akkor monda nékik: Nemzet nemzet ellen támad, és ország ország ellen;

11. És minden felé nagy földindulások lesznek, és éhségek és döghalálok; és rettegtetések és nagy jelek lesznek az égből.

12. De mind ezeknek előtte kezeiket reátok vetik, és üldöznek titeket, adván a gyülekezetek elé, és tömlöczökbe és királyok és helytartók elé visznek az én nevemért.

Luk. 12,11.

13. De ebből néktek lesz tanúbizonyosságotok.

14. Tökéljétek el azért a ti szívetekben, hogy nem gondoskodtok előre, hogy mit feleljetek védelmetekre:

Luk. 12,11., Mát. 10,19., Mát. 10,20., Márk. 13,14.

15. Mert én adok néktek szájat és bölcseséget, melynek ellene nem szólhatnak, sem ellene nem állhatnak mind azok, a kik magokat ellenetekbe vetik.

2 Móz. 4,12., Csel. 4,7., Csel. 4,8.

16. Elárulnak pedig titeket szülők és testvérek is, rokonok és barátok is; és megölnék némelyeket ti közületek.

Mik. 7,5., Mik. 7,7., Csel. 7,59., Csel. 12,2.

17. És gyűlöletesek lesztek mindenki előtt az én nevemért.

Mát. 10,30.

18. De fejeteeknek egy hajszála sem vész el.

Mát. 10,22.

19. A ti béketűréstek által nyeritek meg lelketeket.

20. Mikor pedig látjátok Jeruzsálemet hadseregektől körülvéve, akkor tudjátok meg, hogy elközelgett az ő elpusztulása.

Luk. 19,43., Luk. 19,44.

21. Akkor a kik Júdeában lesznek, fussanak a hegyekre; és a kik annak közepette, menjenek ki abból: és a kik a mezőben, ne menjenek be abba.

22. Mert azok a bosszúállásnak napjai, hogy beteljesedjenek mind azok, a mik megíratnak.

Dán. 9,16., Mát. 24,15., Mát. 24,21., Mát. 24,22.

23. Jaj pedig a terhes és szoptató asszonyoknak azokban a nappokban; mert nagy szükség lesz e földön, és harag e népen.

24. És elhullanak fegyvernek éle által, és fogva vitetnek minden pogányok közé; és Jeruzsálem megtapodtatik a pogányoktól, míglen betelik a pogányok ideje.

Róm. 11,25., Róm. 11,26., Jel. 11,2.

25. És lesznek jelek a napban, holdban és csillagokban; és a földön pogányok szorongása a kétség miatt, mikor a tenger és a hab zúgni fog,

26. Mikor az emberek elhalnak a félelem miatt és azoknak várása miatt, a mik e föld kerektségére következnek: mert az egek erősségei megrendülnek.

27. És akkor meglátják az embernek Fiát eljöni a felhőben, hatalommal és nagy dicsőséggel.

Dán. 7,13., Mát. 24,30., Mát. 25,31., Mát. 26,64., Márk. 13,26., Márk. 14,62.

28. Mikor pedig ezek kezdenek meglenni, nézzetek fel és emeljétek fel a ti fejetekeket; mert elközelget a ti váltságatok.

Luk. 21,31.

29. Monda pedig nékik egy példázatot: Tekintsétek meg a fügefát és minden fákát:

Mát. 24,32., Márk. 13,28.

30. Mikor immár hajtanak, és ezt látjátok, ti magatoktól tudjátok, hogy már közel van a nyár.

31. Ezenképen ti is, mikor látjátok, hogy ezek meglesznek, tudjátok meg, hogy közel van az Isten országa.

32. Bizony mondom néktek, hogy e nemzetség el nem múlik, mígnem mind ezek meglesznek.

33. Az ég és a föld elmúlnak, de az én beszédeim semmiképen el nem múlnak.

Luk. 21,6., Zsolt. 102,27., Zsolt. 102,28., Mát. 24,31.

34. De vigyázzatok magatokra, hogy valamikor meg ne nehezédjék a ti szívetek dobzódásának, részegségnek és ez élet gondjainak miatta, és váratlanul reátok ne jöjjön az a nap:

Róm. 13,13., Róm. 13,14., Luk. 21,6., Luk. 21,23., Luk. 21,24.

35. Mert mintegy tőr, úgy lep meg mindeneket, a kik az egész föld színén lakoznak.

Mát. 24,42., Mát. 24,44.

36. Vigyázzatok azért minden időben, kérvén, hogy méltókká tétessetek arra, hogy elkerüljétek mindezeket, a mik bekövetkeznek, és megállhassatok az embernek Fia előtt!

1 Thess. 5,5., 1 Thess. 5,6.

37. Tanít vala pedig naponta a templomban; éjszakára pedig kimenvén, a hegyen vala, mely Olajfák hegyének neveztetik.

Ján. 8,12.

38. És kora reggel hozzá megy vala az egész nép, hogy őt hallgassa a templomban.

22.

1. Elközelgett pedig a kovásztalan kenyerek ünnepe, mely husvétnek mondatik.

2 Móz. 12,2., 2 Móz. 12,20., Mát. 26,1., Mát. 26,2., Márk. 14,1., Márk. 14,2., Ján. 11,55., Ján. 11,57.

2. És a főpapok és az írástudók keresnek vala módot, hogyan öljék meg őt; mert félték a néptől.

Mát. 26,3., Mát. 26,5., Ján. 11,47., Ján. 11,50.

3. Beméne pedig a Sátán Júdásba, ki Iskáriótesnek neveztetik, és a tizenkettőnek számából vala;

Ján. 11,27.

4. És elmenvén, megbeszélé a főpapokkal és a vezérekkel, mimódon adja őt nékik kezökbe.

Mát. 26,14., Mát. 26,15., Márk. 14,10.

5. És azok örülének, és megszerződének, hogy pénz adnak néki;

6. Ő pedig megigéré, és keres vala jó alkalmat, hogy őt nékik kezökbe adja zenebona nélkül.

7. Eljőve pedig a kovásztalan kenyerek napja, melyen meg kelle öletni a husvéti báránynak;

2 Móz. 12,6.

8. És elküldé Pétert és Jánost, mondván: Elmenvén, készítsétek el nékünk a husvéti bárányt, hogy megegyük.

Mát. 26,17., Mát. 26,20., Márk. 14,12., Márk. 14,17.

9. Ők pedig mondának néki: Hol akarod, hogy elkészítsük?

10. És ő monda nékik: Ímé, mikor bementek a városba, szembe jó veletek egy ember, ki egy korsó vizet visz; kövessétek őt abba a házba, a melybe bemegy.

11. És mondjátok a ház gazdájának: Ezt mondja néked a Mester: Hol van az a szállás, a hol megeszem az én tanítványaimmal a husvétii bárányt?
12. És ő mutat néktek egy nagy vacsoráló helyet, berendezve, ott készítsétek el.
13. Elmenvén pedig, úgy találák, a mint mondta nékik; és elkészíték a husvétii bárányt.
14. És mikor eljött az idő, asztalhoz üle, és a tizenkét apostol ő vele egyetembe.
Mát. 26,20., Mát. 26,30., Márk. 14,17., Márk. 14,26., Ján. 13,21., Ján. 13,26.
15. És monda nékik: Kívánva kívántam a husvétii bárányt megenni veletek, melótt én szenvednék:
16. Mert mondom néktek, hogy többé nem eszem abból, míglen beteljesedik az Isten országában.
17. És a pohárt vévén, minekutána hálákat adott, monda: Vegyétek ezt, és osszátok el magatok között:
18. Mert mondom néktek, hogy nem iszom a szőlőtőkének gyümölcséből, míglen eljő az Isten országa.
Márk. 14,25.
19. És minekutána a kenyeret vette, hálákat adván megszegé, és adá nékik, mondván: Ez az én testem, mely ti érettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.
1 Kor. 11,24., 1 Kor. 11,25.
20. Hasonlóképen a pohárt is, minekutána vacsorált, ezt mondván: E pohár amaz új szövetség az én véremlben, mely ti érettetek kiontatik.
21. De ímé annak a keze, a ki engem elárul, velem van az asztalon.
Mát. 26,21., Mát. 26,23.
22. És az embernek Fia jöllehet, elmegy, mint elvégeztetett: de jaj annak az embernek, a ki által elárultatik!
Mát. 26,24., Márk. 14,21., Zsolt. 41,10., Dán. 9,26.
23. És ők kezdék egymás között kérdezni, vajjon ki lehet az ő közöttük, a ki ezt meg fogja tenni?
24. Tánada pedig köztük versengés is, hogy ki tekinthető köztük nagyobbak.
Luk. 9,46.
25. Ő pedig monda nékik: A pogányokon uralkodnak az ő királyaik, és akiknek azokon hatalmuk van, jóltévőknek hivatnak.
Mát. 20,25., Mát. 20,27., Márk. 10,42., Márk. 10,44.
26. De ti nem úgy: hanem a ki legnagyobb köztetek, olyan legyen, mint a ki legkisebb; és a ki fő, mint a ki szolgál.
27. Mert melyik nagyobb, az-é, a ki asztalnál ül, vagy a ki szolgál? nemde a ki asztalnál ül? De én ti köztetek olyan vagyok, mint a ki szolgál.
Mát. 20,28.
28. Ti vagytok pedig azok, kik megmaradtatok én velem az én kísérteteimben;
2 Tim. 2,12.
29. Én azért adok néktek, miképen az én Atyám adott nékem, országot,
30. Hogy egyetek és igyatok az én asztalomon az én országomban, és üljétek királyi székeken, ítélvén az Izráelnek tizenkét nemzetségét.
Mát. 19,28., Mát. 19,29.
31. Monda pedig az Úr: Simon! Simon! ímé a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát;
Mát. 26,69., Mát. 26,73.
32. De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.
33. Ő pedig monda néki: Uram, te veled kész vagyok mind tömlöczre, mind halálra menni!
34. És ő monda: Mondom néked Péter: Ma nem szól addig a kakas, míg te háromszor meg nem tagadod, hogy ismersz engem.
Mát. 26,34., Márk. 14,30., Ján. 13,38.
35. És monda nékik: Mikor elküldtelek benneteket erszény, táska és saru nélkül, volt-é valamiben fogyatkozástok? Ők pedig mondának: Semmiben sem.
Luk. 9,3., Luk. 10,4., Mát. 10,5., Mát. 10,9., Mát. 10,10.
36. Monda azért nékik: De most, a kinek erszénye van elővegye, hasonlóképen a táskát; és a kinek nincs, adja el felső ruháját, és vegyen szablyát.
37. Mert mondom néktek, hogy még ennek az írásnak be kell teljesülni rajtam, hogy És a gonoszok közé számláltatott. Mert a mik reám vonatkoznak is, elvégeztetnek.
Ésa. 53,12., Márk. 15,28.
38. Azok pedig mondának: Uram, ímé van itt két szablya. Ő pedig monda: Elég.
39. És kimenvén, méne az ő szokása szerint az Olajfák hegyére; követék pedig őt az ő tanítványai is.

Mát. 26,36., Mát. 26,46., Márk. 14,32., Márk. 14,42., Ján. 18,1., Ján. 18,2.

40. És mikor ott a helyén vala, monda nékik: Imádkozzatok, hogy kísértetbe ne esetek.

41. És ő eltávozék tőlök mintegy kőhajításnyira; és térdre esvén, imádkozék,

42. Mondván: Atyám, ha akarod, távoztasd el tőlem e pohárt; mindazáltal ne az én akaratom, hanem a tiéd legyen!

43. És angyal jelenék meg néki mennyből, erősítvén őt.

44. És haláltusában lévén, buzgóságosabban imádkozék; és az ő veritéke olyan vala, mint a nagy vércseppek, melyek a földre hullanak.

Zsid. 5,7.

45. És minekutána fölkelt az imádkozástól, az ő tanítványaihoz menvén, aludva találá őket a szomorúság miatt,

46. És monda nékik: Mit alusztok? Keljetek fel és imádkozzatok, hogy kísértetbe ne esetek.

Mát. 26,45., Mát. 26,46.

47. És mikor még beszéle, ímé sokaság jöve, melynek az méne előtte, a ki Júdásnak neveztetik, egy a tizenkettő közül: és közelgete Jézushoz, hogy őt megcsókolja.

Mát. 26,47., Mát. 26,56., Márk. 14,43., Márk. 14,50., Ján. 18,3., Ján. 18,12.

48. Jézus pedig monda néki: Júdás, sokkal árulod el az embernek Fiát?

49. Látván pedig azok, a kik ő körülötte valának, a mi következik, mondának néki: Uram, vágjuk-é őket fegyverrel?

50. És közülök valaki megvágá a főpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét.

Ján. 18,10., Ján. 18,11.

51. Felelvén pedig Jézus, monda: Elég eddig. És illetvén annak fülét, meggyógyítá azt.

52. Monda pedig Jézus azoknak, a kik ő hozzá mentek, a főpapoknak, a templom tisztjeinek és a véneknek: Mint valami latorra, úgy jöttetek szablyákkal és fustélyokkal?

Mát. 26,55.

53. Mikor minden nap veletek voltam a templomban, a ti kezeiteket nem vetétek én reám; de ez a ti órátok, és a sötétségnek hatalma.

Luk. 19,45., Luk. 19,47., Luk. 18,31., Luk. 18,33.

54. Megfogván azért őt, elvezeték, és elvivék a főpap házába. Péter pedig követi vala távol.

Mát. 26,57., Mát. 26,58.

55. És mikor tüzet gerjesztettek az udvar közepén, és ők együtt leültek, Péter is leüle ő velök.

Mát. 26,69., Mát. 26,74., Márk. 14,66., Márk. 14,72., Ján. 18,17., Ján. 18,25., Ján. 18,27.

56. És meglátván őt egy szolgálóleány, a mint a világosságnál ült, szemeit reá vetvén, monda: Ez is ő vele vala!

57. Ő pedig megtagadá őt, mondván: Asszony, nem ismerem őt!

58. És egy kevéssel azután más látván őt, monda: Te is azok közül való vagy! Péter pedig monda: Ember, nem vagyok!

59. És úgy egy óra mulva más valaki erősíté, mondván: Bizony ez is vele vala: mert Galileából való is.

60. Monda pedig Péter: Ember, nem tudom, mit mondasz! És azonnal, mikor ő még beszélt, megszólalt a kakas.

Mát. 26,75.

61. És hátra fordulván az Úr, tekinté Péterre. És megemlékezék Péter az Úr szaváról, a mint néki monda: Mielőtt a kakas szól, háromszor megtagadsz engem.

Luk. 22,34., Ján. 13,38.

62. És kimenvén Péter, keservesen síra.

63. És azok a férfiak, a kik fogva tarták Jézust, csúfolják vala, vervén őt.

Mát. 26,57., Mát. 26,75., Márk. 14,53., Márk. 14,72., Ján. 18,13., Ján. 18,27., Ésa. 50,6.

64. És szemeit betakarván, arczul csapdosák őt, és kérdezik őt, mondván: Prófétáld meg ki az, a ki téged vere?

Márk. 14,65.

65. És sok egyéb dolgot mondának néki, szidalmazván őt.

66. És a mint nappal lett, egybegyüle a nép véneinek tanácsa, főpapok és írástudók: és vivék őt az ő gyülekezetükbe,

Mát. 27,1., Mát. 27,2.

67. Mondván: Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nekünk. Monda pedig nekik: Ha mondom néktek, nem hiszitek:

68. De ha kérdezlek is, nem feleltek nekem, sem el nem bocsátotok.

69. Mostantól fogva ül az embernek Fia az Isten hatalmának jobbjá felől.

Mát. 26,64., Mát. 26,65.

70. Mondának pedig mindnyájan: Te vagy tehát az Isten Fia? Ő pedig monda nekik: Ti mondjátok, hogy én vagyok!

71. Azok pedig mondának: Mi szükségünk van még bizonyosságra? Hiszen mi magunk hallottuk az ő szájából.

Luk. 22,67.

23.

1. És fölkelvén az ő egész sokaságuk, vivék őt Pilátushoz.

Mát. 27,2., Mát. 27,11., Mát. 27,14., Márk. 15,1., Márk. 15,5., Ján. 18,28., Ján. 18,32.

2. És kezdék őt vádolni, mondván: Úgy találtuk, hogy ez a népet félrevezeti, és tiltja a császár adójának fizetését, mivelhogy ő magát ama király Krisztusnak mondja.

Mát. 22,17., Mát. 22,21., Csel. 17,6., Csel. 17,7.

3. Pilátus pedig megkérde őt, mondván: Te vagy-e a zsidók királya? És ő felevén néki, monda: Te mondd!

Ján. 18,33., Ján. 18,37.

4. Monda pedig Pilátus a főpapoknak és a sokaságnak: Semmi bűnt nem találok ez emberben.

5. De azok erősködének, mondván: A népet felzendíti, tanítván az egész Júdeában, elkezdve Galileától mind idáig.

6. Pilátus pedig Galileát hallván, megkérde, vajjon galileai ember-e ő?

7. És mikor megtudta, hogy ő a Héródes hatósága alá tartozik, Héródeshez küldé őt, mivelhogy az is Jeruzsálemben vala azokban a napokban.

8. Héródes pedig Jézust látván igen megörüle: mert sok időtől fogva kívánta őt látni, mivelhogy sokat hallott ő felőle, és reménylé, hogy majd valami csodát lát, melyet ő tesz.

Mát. 14,1.

9. Kérdeze pedig őt sok beszéddel; de ő semmit nem felele néki.

10. Ott állanak vala pedig a főpapok és az írástudók, teljes igyekezettel vádolván őt.

11. Héródes pedig az ő katonáival egybe semminek állítván és kicsúfolván őt, minekutána felöltöztette fényes ruhába, visszaküldé Pilátushoz.

12. És az napon lőnek barátok egymással Pilátus és Héródes; mert az előtt ellenségeskedésben valának egymással.

13. Pilátus pedig a főpapokat, főembereket és a népet egybegyűjtván,

Mát. 27,15., Mát. 27,30., Márk. 15,6., Márk. 15,19., Ján. 18,39., Ján. 19,16.

14. Monda nekik: Ide hoztátok nekem ez embert, mint a ki a népet félrevezeti: és ímé én ti elöttetek kivallatván, semmi olyan bűnt nem találtam ez emberben, a mivel őt vádoljátok:

Ján. 18,38.

15. De még Héródes sem; mert titeket ő hozzá igazítalak; és ímé semmi halálra való dolgot nem cselekedett ő.

Luk. 23,7., Luk. 23,8.

16. Megfenyítvén azért őt, elbocsátom.

17. Kell vala pedig elbocsátania nekik ünnepenként egy foglyot.

Mát. 27,15.

18. De felkiálta az egész sokaság, mondván: Vidd el ezt, és bocsásd el nekünk Barabbást!

Csel. 3,14., Csel. 3,15.

19. Ki a városban lett valami lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe.

20. Pilátus azért ismét felszólala el akarván bocsátani Jézust;

21. De azok ellene kiáltának, mondván: Feszítsd meg! Feszítsd meg őt!

22. Ő pedig harmadszor is monda nekik: Mert mi gonoszt tett ez? Semmi halálra való bűnt nem találtam ő benne; megfenyítvén azért őt, elbocsátom!

23. Azok pedig nagy fenszóval sürgeték, kérvén, hogy megfeszíttessék; és az ő szavok és a főpapoké erőt vesz vala.
24. És Pilátus megítélé, hogy meglegyen, a mit kérnek vala.
25. És elbocsátá nékik azt, a ki lázadásért és gyilkosságért vettetett a tömlöczbe, a kit kértek vala; Jézust pedig kiszolgáltató az ő akaratuknak.
Mát. 27,26., Márk. 15,15.
26. Mikor azért elvívék őt, egy Czirénebeli Simont megragadván, ki a mezőről jöve, arra tevék a keresztfát, hogy vigye Jézus után.
Mát. 27,32., Márk. 15,21.
27. Követé pedig őt a népnek és az asszonyoknak nagy sokasága, a kik gyászolák és siraták őt.
28. Jézus pedig hozzájok fordulván, monda: Jeruzsálem leányai, ne sírjatok én rajtam, hanem ti magatokon sírjatok, és a ti magzataitokon.
29. Mert ímé jőnek a napok, melyeken ezt mondják: Boldogok a meddők, és a mely méhek nem szültek, és az emlők, melyek nem szoptattak!
Luk. 19,43., Luk. 19,44., Luk. 21,23., Luk. 21,24.
30. Akkor kezdik mondani a hegyeknek: Essetek mi reánk; és a halmoknak: Borítsatok el minket!
Ésa. 2,19., Jel. 6,19.
31. Mert ha a zöldelő fán ezt mívelik, mi esik a száraz fán?
Luk. 23,14., Luk. 23,15.
32. Vivének pedig két másikat is, két gonosztevőt ő vele, hogy megölessenek.
Ésa. 53,12., Ján. 19,18.
33. Mikor pedig elmenének a helyre, mely Koponya helyének mondatik, ott megfeszíték őt és a gonosztevőket, egyiket jobbkéz felől, a másikat balkéz felől.
Mát. 27,32., Mát. 27,43., Márk. 15,22., Márk. 15,32., Ján. 19,17., Ján. 19,27., Ésa. 53,12.
34. Jézus pedig monda: Atyám! bocsásd meg nékik; mert nem tudják mit cselekesznek. Elosztván pedig az ő ruháit, vetének reájok sorsot.
Mát. 5,44., Zsolt. 22,19.
35. És a nép megállá nézni. Csúfolák pedig őt a főemberek is azokkal egybe, mondván: Egyebeket megtartott, tartsa meg magát, ha ő a Krisztus, az Istennek ama választottja.
36. Csúfolák pedig őt a vitézek is, odajárulván és eczettel kínálván őt.
Zsolt. 69,22.
37. És ezt mondván néki: Ha te vagy a zsidóknak ama Királya, szabadítsd meg magadat!
Mát. 27,39., Mát. 27,44.
38. Vala pedig egy felirat is fölébe írva görög, római és zsidó betűkkel: Ez a zsidóknak ama Királya.
Mát. 27,37., Márk. 15,26., Ján. 19,19.
39. A felfüggesztett gonosztevők közül pedig az egyik szidalmazá őt, mondván: Ha te vagy a Krisztus, szabadítsd meg magadat, minket is!
40. Felelvén pedig a másik, megdorgálá őt, mondván: Az Istent sem féled-e te? Hiszen te ugyanazon ítélet alatt vagy!
41. És mi ugyan méltán; mert a mi cselekedetünknek méltó büntetését vesszük: ez pedig semmi méltatlan dolgot nem cselekedett.
Luk. 23,33., Luk. 23,14., Luk. 23,15.
42. És monda Jézusnak: Uram, emlékezzél meg én rólam, mikor eljössz a te országodban!
43. És monda néki Jézus: Bizony mondom néked: Ma velem leszel a paradicsomban.
44. Vala pedig mintegy hat óra, és sötétség lőn az egész tartományban mind kilencz órákorig.
Mát. 27,45., Mát. 27,54., Márk. 15,33., Márk. 15,39., Ján. 19,28., Ján. 19,30.
45. És meghomályosodék a nap, és a templom kárpitja középen ketté hasada.
2 Krón. 3,14., Mát. 27,51., Mát. 27,53.
46. És kiáltván Jézus nagy szóval, monda: Atyám, a te kezeidbe teszem le az én lelkemet. És ezeket mondván, meghala.
Mát. 27,50., Márk. 15,37., Ján. 19,30., Zsolt. 31,6.
47. Látván pedig a százados, a mi történt, dicsőíté az Istent, mondván: Bizony ez ember igaz vala.
Mát. 27,54.
48. És az egész sokaság, mely e dolognak látására ment oda, látván azokat, a mik történtek, mellét verve megtére.

Ján. 8,38.

49. Az ő ismerősei pedig mind, és az asszonyok, a kik Galileából követék őt, távol állának, nézvén ezeket.

Mát. 27,55., Mát. 27,56., Márk. 15,40., Márk. 15,41., Ján. 19,25.

50. És ímé egy ember, kinek József vala neve, tanácsbeli, jó és igaz férfiú,

Mát. 27,57., Mát. 27,61., Márk. 15,42., Márk. 15,47., Ján. 19,38., Ján. 19,42.

51. Ki nem vala részes azoknak tanácsában és cselekedetében, Arimathiából, a zsidók városából való, ki maga is várja vala az Istennek országát;

Malak. 3,1.

52. Ez oda menvén Pilátushoz, elkéré a Jézus testét.

53. És levén azt, begöngyölé azt gyolcsba, és helyhezteté azt egy sziklába vágott sírboltba, melyben még senki sem feküdt.

54. És az a nap péntek vala, és szombat virrada rá.

55. Az őt követő asszonyok is pedig, kik vele Galileából jöttek, megnézék a sírt, és hogy miképen helyeztetett el az ő teste.

56. Visszatérvén pedig, készítenék fűszerszámokat és keneteket.

57. És szombaton nyugovának a parancsolat szerint.

2 Móz. 35,2.

24.

1. A hétnek első napján pedig kora reggel a sírhoz menének, vivén az elkészített fűszerszámokat, és némely más asszonyok is velök.

Mát. 28,1., Mát. 28,10., Márk. 16,1., Márk. 16,10., Ján. 20,1., Ján. 20,18.

2. És a követ a sírről elhengerítve találák.

3. És mikor bementek, nem találák az Úr Jézus testét.

4. És lón, hogy mikor ők e felett megdöbbenének, ímé két férfiú álla melljök fényes öltözetben:

5. És mikor ők megrémülvén a földre hajták orczájokat, azok mondának nékik: Mit keresitek a holtak között az élőt?

Márk. 16,5., Márk. 16,6.

6. Nincs itt, hanem feltamadott: emlékezzetek rá, mint beszélt néktek, még mikor Galileában volt,

Mát. 17,22., Mát. 17,23.

7. Mondván: Szükség az ember Fiának átadatni a bűnös emberek kezébe, és megfeszítettetni, és harmadnapon feltámadni.

Luk. 9,22., Luk. 17,25., Mát. 16,21., Mát. 17,22., Mát. 20,18., Márk. 8,31., Márk. 9,31., Márk. 10,33.

8. Megemlékezének azért az ő szavairól.

9. És visszatérvén a sírtól, elmondák mindezeket a tizenegynek, és mind a többieknek.

Mát. 28,8., Mát. 28,10.

10. Valának pedig Mária Magdaléna, és Johanna, és a Jakab anyja Mária, és egyéb asszonyok ő velök, a kik ezeket mondák az apostoloknak.

Luk. 8,2., Luk. 8,3.

11. De az ő szavuk csak üres beszédnek látszék azok előtt; és nem hívének nékik.

12. Péter azonban felkelvén elfuta a sírhoz, és behajolván látá, hogy csak a lepedők vannak ott; és elméne, magában csodálkozván e dolgon.

Ján. 20,3., Ján. 20,8.

13. És ímé azok közül ketten mennek vala ugyanazon a napon egy faluba, mely Jeruzsálemtől hatvan futamatnyira vala, melynek neve vala Emmaus.

Márk. 16,12.

14. És beszélgetének magok közt mindazokról, a mik történtek.

15. És lón, hogy a mint beszélgetének és egymástól kérdezősködének, maga Jézus hozzájok menvén, velök együtt megy vala az úton.

16. De az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék.

17. Monda pedig nékik: Micsoda szavak ezek, a melyeket egymással váltotok jártotokban? és miért vagytok szomorú ábrázattal?

18. Felelvén pedig az egyik, kinek neve Kleofás, monda néki: Csak te vagy-e jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod minémű dolgok lettek abban e napokon?

19. És monda nékik: Micsoda dolgok? Azok pedig mondának néki: A melyek esének a Názáretbeli Jézuson, ki próféta vala, cselekedetben és beszédben hatalmas Isten előtt és az egész nép előtt:
20. És mimódon adák őt a főpapok és a mi főembereink halálos ítéletre, és megfeszíték őt.
21. Pedig mi azt reméltük, hogy ő az, a ki meg fogja váltani az Izráelt. De mindezek mellett ma van harmadnapja, hogy ezek lettek.
22. Hanem valami közülünk való asszonyok is megdöbbsentettek minket, kik jó reggel a sírnál valának;
Luk. 24,10., Mát. 28,8.
23. És mikor nem találták az ő testét, haza jöttek, mondván, hogy angyalok jelenését is látták, kik azt mondják, hogy ő él.
24. És azok közül némelyek, kik velünk valának, elmenének a sírhoz, és úgy találák, a mint az asszonyok is mondták; őt pedig nem látták.
Luk. 24,12.
25. És ő monda nékik: Óh balgatagok és rest szívűek mindazoknak elhívésére, a miket a próféták szóltak!
26. Avagy nem ezeket kellett-é szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe?
Zsolt. 110,7.
27. És elkezdvén Mózesről és minden prófétáktól fogva, magyarázza vala nékik minden írásokban, a mik ő felőle megirattak.
Dán. 9,26., Csel. 4,28.
28. Elközelítének pedig a faluhoz, a melybe mennek vala; és ő úgy tőn, mintha tovább menne.
29. De kényszeríték őt, mondván: Maradj velünk, mert immár beestvéledik, és a nap lehanyatlott! Beméne azért, hogy velök maradjon.
30. És lőn, mikor leült velök, a kenyeret vévén, megáldá, és megszegvén, nékik adá.
31. És megnyilatkozának az ő szemeik, és megismerék őt; de ő eltűnt előlük.
32. És mondának egymásnak: Avagy nem gerjedezett-é a mi szívünk mi bennünk, mikor nekünk szóla az úton, és mikor magyarázá nekünk az írásokat?
Luk. 24,27.
33. És felkelvén azon órában, visszatérének Jeruzsálembe, és egybegyűlve találák a tizenegyet és azokat, a kik velök valának.
34. Kik ezt mondják vala: Feltámadott az Úr bizonynyal, és megjelent Simonnak!
1 Kor. 15,5.
35. És ezek is elbeszélék, mi történt az úton, mi képen ismerték meg űk a kenyér megszegéséről.
36. És mikor ezeket beszélék, megállá maga Jézus ő közöttök, és monda nékik: Békesség néktek!
Márk. 16,14., Ján. 20,19., 1 Kor. 15,5.
37. Megrémülvén pedig és félvén, azt hívék, hogy valami lelket látnak.
38. És monda nékik: Miért háborodtatok meg, és miért támadnak szívetekben okoskodások?
Márk. 4,40.
39. Lássátok meg az én kezeimet és lábaimat, hogy én magam vagyok: tapogassatok meg engem, és lássatok; mert a léleknek nincs húsa és csontja, a mint látjátok, hogy nékem van!
Ján. 20,20., Ján. 20,27.
40. És ezeket mondván, megmutatá nékik kezeit és lábait.
41. Mikor pedig még nem hívék az öröm miatt, és csodálkozának, monda nékik: Van-é itt valami enni valótok?
42. űk pedig adának néki egy darab sült halat, és valami lépesmézet,
43. Melyeket elvőn, és előttök evék.
Csel. 10,40., Csel. 10,41.
44. És monda nékik: Ezek azok a beszédek, melyeket szóltam néktek, mikor még veletek valék, hogy szükség beteljesedni mindazoknak, a mik megirattak a Mózes törvényében, a prófétáknál és a zsoltárookban én felőlem.
Mát. 16,21.
45. Akkor megnyilatkoztatá az ő elméjüket, hogy értsék az írásokat.
Csel. 16,14.
46. És monda nékik: Így van megírva, és így kellett szenvedni a Krisztusnak, és feltámadni a halálból harmadnapon:

Dán. 9,26.

47. És prédikáltatni az ő nevében a megtérésnek és a bűnök bocsánatának minden pogányok között, Jeruzsálemtől elkezdve.

Csel. 2,38., Csel. 4,12.

48. Ti vagytok pedig ezeknek bizonyosságai.

49. És ímé én elküldöm ti reátok az én Atyámnak ígérését; ti pedig maradjatok Jeruzsálem városában, mígnem felruháztatok mennyei erővel.

Ján. 15,26., Csel. 1,4., Csel. 2,1., Csel. 2,4.

50. Kivivé pedig őket Bethániáig; és felemelvén az ő kezeit, megáldá őket.

51. És lőn, hogy míg áldá őket, tőlök elszakadván, felvitették a mennybe.

Márk. 16,19., Csel. 1,9.

52. Ők pedig imádván őt, visszatérnek nagy örömmel Jeruzsálembe;

53. És mindenkor a templomban valának, dicsérvén és áldván az Istent. Ámen.

Csel. 1,14.

A János írása szerint való szent evangéliom

1.

1. Kezdetben vala az Íge, és az Íge vala az Istennél, és Isten vala az Íge.
2. Ez kezdetben az Istennél vala.
3. Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, a mi lett.
4. Ő benne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága;
5. És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt.
6. Vala egy Istentől küldött ember, kinek neve János.
7. Ez jött tanúbizonysággul, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higgyen ő általa.
8. Nem ő vala a világosság, hanem jött, hogy bizonyosságot tegyen a világosságról.
9. Az igazi világosság eljött volt már a világba, a mely megvilágosít minden embert.
10. A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt.
11. Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt.
12. Valakik pedig befogadák őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, a kik az ő nevében hisznek;
13. A ki nem vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől születtek.
14. És az Íge testté lett és lakozék mi közöttünk (és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét), a ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.
15. János bizonyosságot tett ő róla, és kiáltott, mondván: Ez vala, a kiről mondám: A ki utánam jó, előttem lett, mert előbb volt nálamnál.

Ján. 1,27., Ján. 1,30.

16. És az ő teljességéből vettünk mindnyájan kegyelmet is kegyelemért.
17. Mert a törvény Mózes által adatott, a kegyelem pedig és az igazság Jézus Krisztus által lett.
18. Az Istent soha senki nem látta; az egyszülött Fiú, a ki az Atya kebelében van, az jelentette ki őt.
19. És ez a János bizonyágtétele, a mikor a zsidók papokat és Lévitákat küldöttek Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék őt: Kicsoda vagy te?
20. És megvallá és nem tagadá; és megvallá, hogy: Nem én vagyok a Krisztus.

Ján. 3,28.

21. És kérdezzék őt: Kicsoda tehát? Illés vagy-e te? És monda: Nem vagyok. A próféta vagy-e te? És ő felele: Nem.
22. Mondának azért néki: Kicsoda vagy? Hogy megfelelhessünk azoknak, a kik minket elküldöttek: Mit mondasz magad felől?
23. Monda: Én kiáltó szó vagyok a pusztában. Egyengessétek az Úrnak útját, a mint megmondotta Ésaías próféta.

Ésa. 40,3.

24. És a küldöttek a farizeusok közül valók voltak:
25. És megkérdeék őt és mondának néki: Miért keresztelsz tehát, ha te nem vagy a Krisztus, sem Illés, sem a próféta?
26. Felele nékik János, mondván: Én vízzel keresztetek; de köztetek van, a kit ti nem ismertek.
27. Ő az, a ki utánam jó, a ki előttem lett, a kinek én nem vagyok méltó, hogy saruja szíjját megoldjam.

Ján. 1,15., Ján. 1,30., Mát. 3,11.

28. Ezek Béthabarában lettek, a Jordánon túl, a hol János keresztel vala.
29. Másnap látá János Jézust ő hozzá menni, és monda: Ímé az Istennek ama báránya, a ki elveszi a világ bűneit!

Jel. 5,12., Ésa. 53,7.

30. Ez az, a kiről én ezt mondám: Én utánam jön egy férfiú, a ki előttem lett, mert előbb volt nálamnál.

Ján. 1,15., Ján. 1,27.

31. És én nem ismertem őt; de hogy jelentessék Izráelnek, azért jöttem én, a ki vízzel keresztetek.
32. És bizonyosságot tón János, mondván: Láttam a Lelket leszállani az égből, mint egy galambot; és megnyugovék ő rajta.

Mát. 3,16., Márk. 1,10., Luk. 3,21.

33. És én nem ismertem őt; de a ki elkülde engem, hogy vízzel kereszteljek, az mondá nékem: A kire látod a Lelket leszállani és rajta megnyugodni, az az, a ki keresztel Szent Lélekkel.

Mát. 3,11., Csel. 1,5.

34. És én láttam, és bizonyoságot tettem, hogy ez az Isten Fia.

35. Másnap ismét ott állt vala János és kettő az ő tanítványai közül;

36. És ránézvén Jézusra, a mint ott jár vala, monda: Ímé az Isten Baránya!

Ján. 1,29.

37. És hallá őt a két tanítvány, a mint szól vala, és követék Jézust.

38. Jézus pedig hátrafordulván és látván, hogy követik azok, monda nékik:

39. Mit kerestek? Azok pedig mondának néki: Rabbi, (a mi megmagyarázva azt teszi: Mester) hol lakol?

40. Monda nékik: Jőjjetek és lássátok meg. Elmenének és megláták, hol lakik; és nála maradának azon a napon: vala pedig körülbelül tíz óra.

41. A kettő közül, a kik Jánostól ezt hallották és őt követték vala, András volt az egyik, a Simon Péter testvére.

Mát. 4,18.

42. Találkozáék ez először a maga testvérével, Simonnal, és monda néki: Megtaláltuk a Messiást (a mi megmagyarázva azt teszi: Krisztus);

43. És vezeté őt Jézushoz. Jézus pedig reá tekintvén, monda: Te Simon vagy, a Jóna fia; te Kéfásnak fogsz hivatni (a mi megmagyarázva: Kőszikla).

Mát. 16,18., Mát. 16,19.

44. A következő napon Galileába akart menni Jézus; és találkozáék Fileppel, és monda néki: Kövess engem!

45. Filep pedig Bethsaidából, az András és Péter városából való volt.

Ján. 12,21.

46. Találkozáék Filep Nátánaellel, és monda néki: A ki felől írt Mózes a törvényben, és a próféták, megtaláltuk a názáreti Jézust, Józsefnek fiát.

1 Móz. 3,15., 1 Móz. 22,18., 1 Móz. 49,10., 5 Móz. 18,15., 5 Móz. 18,18., 2 Sám. 7,12., Ésa. 4,1., Ésa. 7,14., Ésa. 9,6., Ésa. 40,10., Ésa. 40,11., Ésa. 53,1., Ésa. 53,12., Jer. 23,5., Jer. 33,14., Jer. 33,15., Ezék. 34,23., Ezék. 37,24., Dán. 9,24., Mik. 5,2., Zak. 6,12., Zak. 6,13., Zak. 9,9.

47. És monda néki Nátánael: Názáretből támadhat-é valami jó? Monda néki Filep: Jer és lásd meg!

Ján. 7,41.

48. Látá Jézus Nátánaelt ő hozzá menni, és monda ő felőle: Ímé egy igazán Izráelita, a kiben hamisság nincsen.

49. Monda néki Nátánael: Honnan ismersz engem? Felele Jézus és monda néki: Mielőtt hitt téged Filep, láttalak téged, a mint a fügefa alatt voltál.

50. Felele Nátánael és monda néki: Rabbi, te vagy az Isten Fia, te vagy az Izráel Királya!

Zak. 9,9.

51. Felele Jézus és monda néki: Hogy azt mondám néked: láttalak a fügefa alatt, hiszel? Nagyobbakat látsz majd ezeknél.

52. És monda néki: Bizony, bizony mondom néktek: Mostantól fogva meglátjátok a megnyilt eget, és az Isten angyalait, a mint felszállnak és leszállnak az ember Fiára.

1 Móz. 28,12., Mát. 4,11., Márk. 1,13., Luk. 22,43.

2.

1. És harmadnapon menyegző lőn a galileai Kánában; és ott volt Jézus anyja;

2. És Jézus is meghivaték az ő tanítványaival együtt a menyegzőbe.

3. És elfogyván a bor, a Jézus anyja monda néki: Nincs boruk.

4. Monda néki Jézus: Mi közöm nékem te hozzád, oh asszony? Nem jött még el az én óram.

5. Mond az ő anyja a szolgálknak: Valamit mond néktek, megtegyétek.

6. Vala pedig ott hat köveder elhelyezve a zsidók tisztálkodási módja szerint, melyek közül egybe-egybe két-három métréta fér vala.

Márk. 7,3.

7. Monda nékik Jézus: Töltsétek meg a vedreket vízzel. És megtölték azokat színig.

8. És monda nékik: Most merítsetek, és vigyetek a nászragynak. És vittek.

9. A mint pedig megízlelé a násznagy a borra lett vizet, és nem tudja vala, honnét van, (de a szolgák tudták, a kik a vizet merítik vala), szólítja a násznagy a vőlegényt,
10. És monda néki: Minden ember a jó bort adja fel először, és mikor megittasodtak, akkor az alábbvalót: te a jó bort ekkorra tartottad.
11. Ezt az első jelt a galileai Kánában tevén Jézus, és megmutatá az ő dicsőségét; és hívének benne az ő tanítványai.
12. Azután leméne Kapernaumba, ő és az ő anyja és a testvérei és tanítványai; és ott maradának néhány napig,
13. Mert közel vala a zsidók husvétja, és felméne Jézus Jeruzsálembe.
2 Móz. 12,3., 2 Móz. 12,6., 2 Móz. 12,14., 2 Móz. 12,20.
14. És ott találá a templomban az ökrök, juhok és galambok árusait és a pénzváltókat, a mint ülnek vala:
15. És kötélből ostort csinálván, kiűzé mindnyájokat a templomból, az ökröket is a juhokat is; és a pénzváltók pénzét kitölté, az asztalokat pedig feldönté;
16. És a galambárúsoknak monda: Hordjátok el ezeket innen; ne tegyétek az én Atyámnak házát kalmárság házává.
17. Megemlékezének pedig az ő tanítványai, hogy meg van írva: A te házadhoz való féltő szeretet emészt engem.
Zsolt. 69,10.
18. Felelének azért a zsidók és mondának néki: Micsoda jelt mutatsz nekünk, hogy ezeket cselekszed?
Ján. 6,30., Mát. 12,38., Mát. 16,1., Márk. 8,11., Luk. 11,29.
19. Felele Jézus és monda nekik: Rontsátok le a templomot, és három nap alatt megépítem azt.
Mát. 26,61., Mát. 27,40., Márk. 14,58., Márk. 15,29.
20. Mondának azért a zsidók: Negyvenhat esztendeig épült ez a templom, és te három nap alatt megépíted azt?
21. Ő pedig az ő testének templomáról szól vala.
Ján. 10,18.
22. Mikor azért feltámadt a halálból, megemlékezének az ő tanítványai, hogy ezt monda; és hívének az írásnak, és a beszédnek, a melyet Jézus mondott vala.
Luk. 24,8.
23. A mint pedig Jeruzsálemben vala husvétkor az ünnepen, sokan hívének az ő nevében, látván az ő jeleit, a melyeket cselekszik vala.
24. Maga azonban Jézus nem bízza vala magát reájok, a miatt, hogy ő ismeré mindnyájokat.
25. És mivelhogy nem szorult rá, hogy valaki bizonyosságot tegyen az emberről; mert magától is tudta, mi volt az emberben.
Ján. 6,64., Csel. 1,24., Jel. 2,23.

3.

1. Vala pedig a farizeusok közt egy ember, a neve Nikodémus, a zsidók főembere:
Ján. 7,50., Ján. 19,39.
2. Ez jöve Jézushoz éjjel, és monda néki: Mester, tudjuk, hogy Istentől jöttél tanítóul; mert senki sem teheti e jeleket, a melyeket te teszel, hanem ha az Isten van vele.
Ján. 9,16., Ján. 9,33., Csel. 10,38.
3. Felele Jézus és monda néki: Bizony, bizony mondom néked: ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát.
Tit. 3,5., Mát. 18,3.
4. Mondta néki Nikodémus: Mimódon születhetik az ember, ha vén? Vajjon bemehet-é az ő anyjának méhébe másodsor, és születhetik-é?
5. Felele Jézus: Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába.
6. A mi testtől született, test az; és a mi Lélektől született, lélek az.
7. Ne csodáld, hogy azt mondam néked: Szükség néktek újonnan születnetek.
8. A szél fú, a hová akar, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jó és hová megy: így van mindenki, a ki Lélektől született.

9. Felele Nikodémus és monda néki: Mimódon lehetnek ezek?

10. Felele Jézus és monda néki: Te Izráel tanítója vagy, és nem tudod ezeket?

11. Bizony, bizony mondom néked, a mit tudunk, azt mondjuk, és a mit látunk, arról teszünk bizonyosságot; és a mi bizonyágtételünket el nem fogadjátok.

Ján. 3,32.

12. Ha a földiekről szóltam néktek és nem hisztek, mimódon hisztek, ha a mennyiekről szólok néktek?

13. És senki sem ment fel a mennybe, hanemha az, a ki a mennyből szállott alá, az embernek Fia, a ki a mennyben van.

Eféz. 4,9.

14. És a miképen felemelte Mózes a kígyót a pusztában, akképen kell az ember Fiának felemeltetnie.

4 Móz. 21,9., Ján. 8,28., Ján. 12,32.

15. Hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

1 Ján. 5,10., 1 Ján. 5,11.

16. Mert úgy szerette Isten e világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Róm. 5,8., Róm. 8,32., 1 Ján. 4,9.

17. Mert nem azért küldte az Isten az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa.

Ján. 12,47., Luk. 9,56.

18. A ki hiszen ő benne, el nem kárhozik; a ki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivelhogy nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében.

Ján. 3,36., Ján. 5,24., Ján. 6,40., Ján. 6,47., Ján. 20,21.

19. Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot; mert az ő cselekedeteik gonoszak valának.

Ján. 1,5., Ján. 1,9., Ján. 1,10.

20. Mert minden, a ki hamisan cselekszik, gyűlöli a világosságot és nem megy a világosságra, hogy az ő cselekedeteit fel ne fedessenek;

Jób. 24,13.

21. A ki pedig az igazságot cselekszi, az a világosságra megy, hogy az ő cselekedetei nyilvánvalókká legyenek, hogy Isten szerint való cselekedetek.

Eféz. 5,8.

22. Ezután elméne Jézus az ő tanítványaival a Júdea földére; és ott időzék velök, és keresztelte.

23. János pedig szintén keresztel vala Énonban, Sálemhez közel, mert ott sok volt a víz. És oda járulának és megkeresztelkedének.

Mát. 3,6., Márk. 1,5., Luk. 3,7.

24. Mert János még nem vetteték a tömlöczbe.

Mát. 14,3.

25. Vetekedés támadta azért a János tanítványai és a judeaiak között a mosakodás felől.

26. És menének Jánoshoz és mondanak néki: Mester! A ki veled vala a Jordánon túl, a kiről te bizonyosságot tettél, ímé az keresztel, és hozzá megy mindenki.

Ján. 1,7., Ján. 1,15., Ján. 1,26., Ján. 1,34., Mát. 3,11., Márk. 1,7., Luk. 3,16.

27. Felele János és monda: Az ember semmit sem vehet, hanem ha a mennyből adatott néki.

1 Kor. 4,7.

28. Ti magatok vagytok a bizonyágaim, hogy megmondtam: Nem vagyok én a Krisztus, hanem hogy ő előtte küldtettem el.

Ján. 1,20., Malak. 3,1., Mát. 11,10., Márk. 1,2., Luk. 1,17.

29. A kinek jegyese van, vőlegény az; a vőlegény barátja pedig, a ki ott áll és hallja őt, örvendezve örül a vőlegény szavának. Ez az én örömem immár betelt.

30. Annak növekednie kell, nékem pedig alább szállanom.

31. A ki felülről jött, feljebb való mindenkinél. A ki a földről való, földi az és földieket szól; a ki a mennyből jött, feljebb való mindenkinél.

Ján. 8,23., 1 Kor. 15,47.

32. És arról tesz bizonyosságot, a mit látott és hallott; és az ő bizonyágtételét senki sem fogadja be.

Ján. 3,11.

33. A ki az ő bizonyágtételét befogadja, az megpecsételte, hogy az Isten igaz.

1 Ján. 5,10., 1 Ján. 5,11., Róm. 3,4.

34. Mert a kit az Isten küldött, az Isten beszédeit szólja; mivelhogy az Isten nem mérték szerint adja a Lelket.

35. Az Atya szereti a Fiút, és az ő kezébe adott mindent.

Ján. 13,3., Ján. 17,2., Mát. 11,27., Mát. 28,18., Luk. 10,22., Zsid. 2,8.

36. A ki hisz a Fiúban, örök élete van; a ki pedig nem enged a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta.

Ján. 3,18., Ján. 5,24., Ján. 6,40., Ján. 6,47., Ján. 20,21.

4.

1. Amint azért megtudta az Úr, hogy a farizeusok meghallották, hogy Jézus több tanítványt szerez és keresztel, mint János,

Ján. 3,22., Ján. 3,26.

2. (Jóllehet Jézus maga nem keresztelt, hanem a tanítványai,)

3. Elhagyá Júdeát és elméne ismét Galileába.

4. Samárián kell vala pedig általmennie.

1 Kir. 16,24.

5. Megy vala azért Samáriának Sikár nevű városába, annak a teleknek szomszédjába, a melyet Jákób adott vala az ő fiának, Józsefnek.

1 Móz. 33,19., 1 Móz. 48,22., Józ. 24,32.

6. Ott vala pedig a Jákób forrása. Jézus azért, az utazástól elfáradva, azonmód leült a forráshoz. Mintegy hat óra vala.

7. Jöve egy samáriabeli asszony vizet meríteni; monda néki Jézus: Adj innom!

8. Az ő tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek.

9. Mondta azért néki a samáriai asszony: Hogy kérhetsz inni zsidó létedre én tőlem, a ki samáriai asszony vagyok?! Mert a zsidók nem barátkoznak a samáriaiakkal.

Luk. 9,52., Luk. 9,53.

10. Felele Jézus és monda néki: Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, a ki ezt mondja néked: Adj innom!; te kérted volna őt, és adott volna néked élő vizet.

Ján. 4,26., Ján. 7,37., Ján. 7,39., Ésa. 12,3.

11. Mondta néki az asszony: Uram, nincs mivel merítened, és a kút mély: hol vennéd tehát az élő vizet?

12. Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál, Jákóbnál, a ki nekünk adta ezt a kutat, és ebből ivott ő is, a fiai is és jószága is?

13. Felele Jézus és monda néki: Mindaz, a ki ebből a vízből iszik, ismét megszomjúhozik:

14. Valaki pedig abból a vízből iszik, a melyet én adok néki, soha örökké meg nem szomjúhozik; hanem az a víz, a melyet én adok néki, örök életre buzgó víznek kútfeje lesz ő benne.

Ján. 6,35., Ján. 7,38., Ján. 7,39.

15. Mondta néki az asszony: Uram, add nékem azt a vizet, hogy meg ne szomjúhozzam, és ne jőjjen ide meríteni!

16. Mondta néki Jézus: Menj el, hívd a férjedet, és jőjjen ide!

17. Felele az asszony és monda: Nincs férjem. Mondta néki Jézus: Jól mondád, hogy: Nincs férjem;

18. Mert öt férjed volt, és a mostani nem férjed: ezt igazán mondtad.

19. Mondta néki az asszony: Uram, látom, hogy te próféta vagy.

Ján. 6,14., Luk. 7,16., Luk. 24,19.

20. A mi atyáink ezen a hegyen imádkoztak; és ti azt mondjátok, hogy Jeruzsálemben van az a hely, a hol imádkozni kell.

5 Móz. 12,5., 5 Móz. 12,11., 1 Kir. 9,3., 2 Krón. 7,12.

21. Mondta néki Jézus: Asszony, hidd el nékem, hogy eljő az óra, a mikor sem nem ezen a hegyen, sem nem Jeruzsálemben imádjátok az Atyát.

22. Ti azt imádjátok, a mit nem ismertek; mi azt imádjuk, amit ismerünk: mert az idvesség a zsidók közül támadt.

23. De eljő az óra, és az most vagyon, amikor az igazi imádók lélekben, és igazságban imádják az Atyát: mert az Atya is ilyeneket keres, az ő imádóiu.

24. Az Isten lélek: és a kik őt imádják, szükség, hogy lélekben és igazságban imádják.

25. Monda néki az asszony: Tudom, hogy Messiás jó (a ki Krisztusnak mondatik); mikor az eljő, megjelent nekünk mindent.

26. Monda néki Jézus: Én vagyok az, a ki veled beszélek.

Ján. 9,37.

27. Eközben megjövének az ő tanítványai; és csodálkozának, hogy asszonnyal beszélt; mindazáltal egyik sem mondá: Mit keresel? vagy: Mit beszélsz vele?

28. Ott hagyá azért az asszony a vedrét, és elméne a városba, és monda az embereknek:

29. Jertek, lássatok egy embert, a ki megmonda nekem mindent, a mit cselekedtem. Nem ez-é a Krisztus?

30. Kimenének azért a városból, és hozzá menének.

31. Aközben pedig kérék őt a tanítványok, mondván: Mester, egyél!

32. Ő pedig monda nekik: Van nekem eledelem, a mit egyem, a mit ti nem tudtok.

33. Mondának azért a tanítványok egymásnak: Hozott-é néki valaki enni?

34. Monda nekik Jézus: Az én eledelem az, hogy annak akaratját cselekedjem, a ki elküldött engem, és az ő dolgát elvégezzem.

Ján. 17,4., Ésa. 61,1., Ésa. 61,3.

35. Ti nem azt mondjátok-é, hogy még négy hónap és eljő az aratás? Ímé, mondom néktek: Emeljétek fel szemeiteket, és lássatok meg a tájékokat, hogy már fehérek az aratásra.

Mát. 9,37., Luk. 10,2.

36. És a ki arat, jutalmat nyer, és az örök életre gyümölcsöt gyűjt; hogy mind a vető, mind az arató együtt örvendezzen.

37. Mert ebben az a mondás igaz, hogy más a vető, más az arató.

38. Én annak az aratására küldtelek titeket, a mit nem ti munkáltatok; mások munkálták, és ti a mások munkájába állottatok.

39. Abból a városból pedig sokan hivének berne a Samaritánusok közül annak az asszonynak beszédéért, a ki bizonyoságot tett vala, hogy: Mindent megmondott nekem, a mit cselekedtem.

Ján. 4,29.

40. A mint azért oda mentek hozzá a Samaritánusok, kérék őt, hogy maradjon náluk; és ott marada két napig.

41. És sokkal többen hivének a maga beszédéért,

42. És azt mondják vala az asszonynak, hogy: Nem a te beszédédért hiszünk immár: mert magunk hallottuk, és tudjuk, hogy bizonyly ez a világ idvezítője, a Krisztus.

43. Két nap mulva pedig kiméne onnét, és elméne Galileába.

44. Mert Jézus maga tett bizonyoságot arról, hogy a prófétának nincs tisztessége a maga hazájában.

Mát. 13,57., Márk. 6,4., Luk. 4,24.

45. Mikor azért beméne Galileába, befogadták őt a Galileabeliek, mivelhogy látták vala mindazt, a mit Jeruzsálemben cselekedett az ünnepen; mert ők is elmentek vala az ünnepre.

46. Ismét a galileai Kánába méne azért Jézus, a hol a vizet borrá változtatta. És volt Kapernaumban egy királyi ember, a kinek a fia beteg vala.

Ján. 1,2., Ján. 1,11.

47. Mikor ez meghallá, hogy Jézus Júdeából Galileába érkezett, hozzá méne és kéré őt, hogy menjen el és gyógyítsa meg az ő fiát; mert halálán vala.

48. Monda azért néki Jézus: Ha jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.

Ján. 2,18., 1 Kor. 1,22.

49. Monda néki a királyi ember: Uram, jőjj, mielőtt a gyermekem meghal.

50. Monda néki Jézus: Menj el, a te fiad él. És hitt az ember a szónak, a mit Jézus mondott néki, és elment.

51. A mint pedig már megy vala, elébe jövének az ő szolgálói, és hírt hozának néki, mondván, hogy: A te fiad él.

52. Megtudakozá azért tőlük az órát, a melyben megkönnyebbedett vala; és mondának néki: Tegnap hét órakor hagyta el őt a láb;

53. Megérté azért az atya, hogy abban az órában, amelyben azt mondá néki a Jézus, hogy: a te fiad él. És hitt ő, és az ő egész háza népe.

54. Ezt ismét második jel gyanánt tevé Jézus, mikor Júdeából Galileába ment.

5.

1. Ezek után ünnepek vala a zsidóknak, és felméne Jézus Jeruzsálembe.

2 Móz. 23,17.

2. Van pedig Jeruzsálemben a Juhkapunál egy tó, a melyet héberül Bethesdának neveznek. Öt tornácza van.

3. Ezekben feküvék a betegek, vakok, sánták, aszkórosok nagy sokasága, várva a víznek megmozdulását.

4. Mert időnként angyal szálla a tóra, és felzavará a vizet: a ki tehát először lépett bele a víz felzavarása után, meggyógyult, akárminémű betegségben volt.

5. Vala pedig ott egy ember, a ki harmincnolcz esztendő t töltött betegségében.

6. Ezt a mint látta Jézus, hogy ott fekszik, és megtudta, hogy már sok idő óta úgy van; monda néki: Akarsz-e meggyógyulni?

7. Felele néki a beteg: Uram, nincs emberem, hogy a mikor a víz felzavarodik, bevigyen engem a tóba; és mire én oda érek, más lép be előttem.

8. Monda néki Jézus: Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj!

Mát. 9,6., Luk. 5,24.

9. És azonnal meggyógyula az ember, és felvéve nyoszolyáját, és jár vala. Aznap pedig szombat vala.

10. Mondának azért a zsidók a meggyógyultnak: Szombat van, nem szabad néked a nyoszolyádat hordanod!

2 Móz. 20,10., 5 Móz. 5,14., Nehem. 13,19., Jer. 17,21., Mát. 12,2., Márk. 2,24., Luk. 6,2.

11. Felele nékik: A ki meggyógyított engem, azt mondá nékem: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj.

12. Megkérdeék azért őt: Ki az az ember, a ki mondá néked: Vedd fel a nyoszolyádat, és járj?

13. A meggyógyult pedig nem tudja vala, hogy ki az; mert Jézus félre vonult, sokaság lévén azon a helyen.

14. Ezek után találkozik vele Jézus a templomban, és monda néki: Ímé meggyógyultál; többé ne vétkezzél, hogy rosszabbul ne legyen dolgod!

Ján. 8,11., Mát. 12,45., Luk. 11,26., 2 Pét. 2,20.

15. Elméne az az ember, és hírül adá a zsidóknak, hogy Jézus az, a ki őt meggyógyította.

16. És e miatt üldözöbe vevék a zsidók Jézust, és meg akarták őt ölni, hogy ezeket művelte szombaton.

17. Jézus pedig felele nékik: Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.

18. E miatt aztán még inkább meg akarák őt ölni a zsidók, mivel nem csak a szombatot rontotta meg, hanem az Istent is saját Atyjának mondotta, egyenlővé tévén magát az Istennel.

Ján. 8,38., Ján. 10,33., Fil. 2,6.

19. Felele azért Jézus, és monda nékik: Bizony, bizony mondom néktek: a Fiú semmit sem tehet önmagától, hanem ha látja cselekedni az Atyát, mert a miket az cselekszik, ugyanazokat hasonlatosképen a Fiú is cselekszi.

Ján. 5,30., Ján. 8,38.

20. Mert az Atya szereti a Fiút, és mindent megmutat néki, a miket ő maga cselekszik; és ezeknél nagyobb dolgokat is mutat majd néki, hogy ti csudálkozzatok.

Ján. 3,35.

21. Mert a mint az Atya feltámasztja a halottakat és megeleveníti, úgy a Fiú is a kiket akar, megelevenít.

Ján. 11,43., Ján. 11,44., Ján. 17,2.

22. Mert az Atya nem ítélt senkit, hanem az ítéletet egészen a Fiúnak adta;

Mát. 25,31., Mát. 25,46., Csel. 17,31.

23. Hogy mindenki úgy tisztelje a Fiút, miként tisztelik az Atyát. A ki nem tiszteli a Fiút, nem tiszteli az Atyát, a ki elküldte őt.

1 Ján. 2,23.

24. Bizony, bizony mondom néktek, hogy a ki az én beszédemet hallja és hisz annak, a ki engem elbocsátott, örök élete van; és nem megy a kárhozatra, hanem általmént a halálból az életre.

Ján. 3,18., Ján. 3,36., Ján. 6,40., Ján. 6,47., Ján. 8,51.

25. Bizony, bizony mondom néktek, hogy eljő az idő, és az most vagyon, mikor a halottak hallják az Isten Fiának szavát, és a kik hallják, élnek.

26. Mert a miként az Atyának élete van önmagában, akként adta a Fiúnak is, hogy élete legyen önmagában:

27. És hatalmat ada néki az ítélettételre is, mivelhogy embernek fia.

28. Ne csodálkozzatok ezen: mert eljő az óra, a melyben mindazok, a kik a koporsókban vannak, meghallják az ő szavát,

1 Thess. 4,16.

29. És kijőnek; a kik a jót cselekedték, az élet feltámadására; a kik pedig a gonoszt művelték, a kárhozat feltámadására.

Dán. 12,2., Mát. 25,46.

30. Én semmit sem cselekedhetem magamtól; a mint hallok, úgy ítélek, és az én ítéletem igazságos; mert nem a magam akaratát keresem, hanem annak akaratát, a ki elküldött engem, az Atyáét.

Ján. 5,19., Ján. 6,38.

31. Ha én teszek bizonyrágot magamról, az én bizonyrágtételem nem igaz.

Ján. 8,14.

32. Más az, a ki bizonyrágot tesz rólam; és tudom, hogy igaz az a bizonyrágtétel, a melylyel bizonyrágot tesz rólam.

Ésa. 42,1., Mát. 3,17., Mát. 17,5., Luk. 3,22., Luk. 9,35.

33. Ti elküldtetek Jánoshoz, és bizonyrágot tett az igazságról.

Ján. 1,19.

34. De én nem embertől nyerem a bizonyrágtételt; hanem ezeket azért mondom, hogy ti megtartassatok.

35. Ő az égő és fénylő szövétnek vala, ti pedig csak egy ideig akartatok örvendezni az ő világosságában.

36. De nékem nagyobb bizonyrágom van a Jánosénál: mert azok a dolgok, a melyeket rám bízott az Atya, hogy elvégezzem azokat, azok a dolgok, a melyeket én cselekszem, tesznek bizonyrágot rólam, hogy az Atya küldött engem.

Ján. 10,25., Ján. 10,38.

37. A ki elküldött engem, maga az Atya is bizonyrágot tett rólam. Sem hangját nem hallottátok soha, sem ábrázatát nem láttátok.

Mát. 3,17., Luk. 3,22., 2 Móz. 33,20., 1 Tim. 6,16., 1 Ján. 4,12.

38. Az ő ígéje sincs maradandóan bennetek: mert a kit ő elküldött, ti annak nem hisztek.

39. Tudakozzátok az írásokat, mert azt hiszitek, hogy azokban van a ti örök életetek; és ezek azok, a melyek bizonyrágot tesznek rólam;

Csel. 17,11., Luk. 24,27.

40. És nem akartok hozzám jőni, hogy életetek legyen!

Ján. 6,47.

41. Dicsőséget emberektől nem nyerek.

42. De ismerlek benneteket, hogy az Istennek szeretete nincs bennetek:

43. Én az én Atyám nevében jöttem, és nem fogadtatok be engem; ha más jőne a maga nevében, azt befogadnátok.

44. Mímódon hihettek ti, a kik egymástól nyertek dicsőséget, és azt a dicsőséget, a mely az egy Istentől van, nem keresitek?

Ján. 12,43., Róm. 2,29.

45. Ne állítsátok, hogy én vádollar majd benneteket az Atyánál; van a ki vádol titeket, Mózes, a kiben ti reménykedtetek.

46. Mert ha hinnétek Mózesnek, nékem is hinnétek; mert én rólam írt ő.

1 Móz. 3,15., 1 Móz. 12,3., 1 Móz. 22,18., 1 Móz. 49,10., 5 Móz. 18,15., 5 Móz. 18,18.

47. Ha pedig az ő írásainak nem hisztek, mímódon hisztek az én beszédeimnek?

6.

1. Ezek után elméne Jézus a galileai tengeren, a Tiberiáson túl.

2. És nagy sokaság követé őt, mivelhogy látják vala az ő csodatételeit, a melyeket cselekszik vala a betegeken.

3. Felméne pedig Jézus a hegyre, és leüle ott a tanítványaival.

4. Közel vala pedig husvét, a zsidók ünnepe.

2 Móz. 12,18., 3 Móz. 23,5., 4 Móz. 28,16., 5 Móz. 16,1.

5. Mikor azért felemelé Jézus a szemeit, és látá, hogy nagy sokaság jó hozzá, monda Filepnek: Honnan vegyünk kenyeret, hogy ehessenek ezek?

6. Ezt pedig azért mondá, hogy próbára tegye őt; mert ő maga tudta, mit akar vala cselekedni.
7. Felele néki Filep: Kétszáz dénár árú kenyér nem elég ezeknek, hogy mindenikök kapjon valami keveset.
8. Monda néki egy az ő tanítványai közül, András, a Simon Péter testvére:
9. Van itt egy gyermek, a kinek van öt árpa kenyere és két hala; de mi az ennyinek?

2 Kir. 4,43.

10. Jézus pedig monda: Ültessétek le az embereket. Nagy fű vala pedig azon a helyen. Leülének azért a férfiak, számszerint mintegy ötezeren.
11. Jézus pedig vevé a kenyereket, és hálát adván, adta a tanítványoknak, a tanítványok pedig a leülteknek; hasonlóképen a halakból is, a mennyit akarnak vala.
12. A mint pedig betelének, monda az ő tanítványainak: Szedjétek össze a megmaradt darabokat, hogy semmi el ne veszzen.
13. Összeszedék azért, és megtöltének tizenkét kosarat az öt árpa kenyérből való darabokkal, a melyek megmaradtak vala az evők után.
14. Az emberek azért látva a jelt, a melyet Jézus tőn, mondának: Bizonyal ez ama próféta, a ki eljövendő vala a világra.

Ján. 4,19., Ján. 7,40., Luk. 7,16.

15. Jézus azért, a mint észrevevé, hogy jőni akarnak és őt elragadni, hogy királylyá tegyék, ismét elvonula egymaga a hegyre.
16. Mikor pedig estveledék, lemenének az ő tanítványai a tengerhez,
17. És beszállva a hajóba, mennek vala a tengeren túl Kapernaumba. És már sötétség volt, és még nem ment vala hozzájuk Jézus.
18. És a tenger a nagy szél fúvása miatt háborog vala.
19. Mikor azért huszonöt, vagy harmincz futamatnyira bevezének, megláták Jézust, a mint jár vala a tengeren és a hajóhoz közeledik vala: és megrémülének.
20. Ő pedig monda nékik: Én vagyok, ne féljete!
21. Be akarák azért őt venni a hajóba: és a hajó azonnal ama földnél vala, a melyre menének.
22. Másnap a sokaság, a mely a tengeren túl állott vala, látva, hogy nem vala ott más hajó, csak az az egy, a melybe a Jézus tanítványai szállottak, és hogy Jézus nem ment be az ő tanítványaival a hajóba, hanem csak az ő tanítványai mentek el,
23. De jöttek más hajók Tiberiásból közel ahhoz a helyhez, a hol a kenyeret ették, miután hálákat adott az Úr:
24. Mikor azért látta a sokaság, hogy sem Jézus, sem a tanítványai nincsenek ott, beszállának ők is a hajókba, és elmenének Kapernaumba, keresvén Jézust.
25. És megtalálván őt a tengeren túl, mondának néki: Mester, mikor jöttél ide?
26. Felele nékik Jézus és monda: Bizony, bizony mondom néktek: nem azért kerestek engem, hogy jeleket láttatok, hanem azért, mert ettetek ama kenyerekből, és jóllaktatok.
27. Munkálkodjatok ne az eledelért, a mely elvész, hanem az eledelért, a mely megmarad az örök életre, a melyet az embernek Fia ad majd néktek; mert őt az Atya pecsételte el, az Isten.

Ján. 6,40., Ján. 6,54., Ján. 4,14., Ján. 5,37., Ján. 8,18., Mát. 3,17., Mát. 17,5., Márk. 1,11., Márk. 9,7., Luk. 3,22., Luk. 9,35., 2 Pét. 1,17.

28. Mondának azért néki: Mit csináljunk, hogy az Isten dolgait cselekedjük?
29. Felele Jázus és monda nékik: Az az Isten dolga, hogy higgyetek abban, a kit ő küldött.

1 Ján. 3,23.

30. Mondának azért néki: Micsoda jelt mutatsz tehát te, hogy lássuk és higgyünk néked? Mit művelsz?

Mát. 12,38., Mát. 16,1., Márk. 8,11., Luk. 11,29., 1 Kor. 1,22.

31. A mi atyáink a mannát ették a pusztában; a mint meg van írva: Mennyei kenyeret adott vala enniök.

2 Móz. 16,4., 2 Móz. 16,15.

32. Monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: nem Mózes adta néktek a mennyei kenyeret, hanem az én Atyám adja majd néktek az igazi mennyei kenyeret.
33. Mert az az Istennek kenyere, a mely mennyből száll alá, és életet ad a világnak.
34. Mondának azért néki: Uram, mindenkör add nekünk ezt a kenyeret!
35. Jézus pedig monda nékik: Én vagyok az életnek ama kenyere; a ki hozzám jó, semmiképen meg nem éhezik, és a ki hisz bennem, meg nem szomjúhozik soha.

Ján. 4,14., Ján. 7,37.

36. De mondám néktek, hogy noha láttatok is engem, még sem hisztek.

37. Minden, a mit nékem ad az Atya, én hozzám jó; és azt, a ki hozzám jó, semmiképen ki nem vetem.

38. Mert azért szállottam le a mennyből, hogy ne a magam akarata cselekedjem, hanem annak akarata, a ki elküldött engem.

Ján. 3,13., Ján. 5,30., Mát. 26,39., Márk. 14,36., Luk. 22,42.

39. Az pedig az Atyának akarata, a ki elküldött engem, hogy a mit nékem adott, abból semmit el ne veszítsek, hanem feltámaszszam azt az utolsó napon.

Ján. 10,28., Ján. 17,12., Ján. 18,9.

40. Az pedig annak az akarata, a ki elküldött engem, hogy mindaz, a ki látja a Fiút és hisz ő benne, örök élete legyen; és én feltámaszszam azt az utolsó napon.

Ján. 6,47., Ján. 3,18., Ján. 3,36., Ján. 5,24.

41. Zúgolódának azért a zsidók ő ellene, hogy azt mondá: Én vagyok az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá.

42. És mondának: Nem ez-é Jézus, a József fia, a kinek mi ismerjük atyját és anyját? mimódon mondja hát ez, hogy: A mennyből szállottam alá?

Mát. 13,55., Márk. 6,3., Luk. 4,22.

43. Felele azért Jézus és monda nékik: Ne zúgolódjatok egymás között!

44. Senki sem jöhet én hozzám, hanemha az Atya vonja azt, a ki elküldött engem; én pedig feltámasztom azt az utolsó napon.

45. Meg van írva a prófétáknál: És mindnyájan Istentől tanítottak lesznek. Valaki azért az Atyától hallott, és tanult, én hozzám jó.

Ésa. 54,13., Jer. 31,33., Jer. 31,34.

46. Nem hogy az Atyát valaki látta, csak az, a ki Istentől van, az látta az Atyát.

Ján. 1,18., Mát. 11,27., Luk. 10,22.

47. Bizony, bizony mondom néktek: A ki én bennem hisz, örök élete van annak.

Ján. 6,40.

48. Én vagyok az életnek kenyere.

49. A ti atyáitok a mannát ették a pusztában, és meghaltak.

Ján. 6,31.

50. Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá, hogy kiki egyék belőle és meg ne haljon.

51. Én vagyok amaz élő kenyér, a mely a mennyből szállott alá; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké. És az a kenyér pedig, a melyet én adok, az én testem, a melyet én adok a világ életéért.

Ján. 3,13.

52. Tusakodának azért a zsidók egymás között, mondván: Mimódon adhatja ez nekünk a testét, hogy azt együk?

53. Mondá azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Ha nem eszitek az ember Fiának testét és nem iszjátok az ő vérének, nincs élet bennetek.

54. A ki eszi az én testemet és iszja az én véreket, örök élete van annak, és én feltámasztom azt az utolsó napon.

Ján. 4,14.

55. Mert az én testem bizony étel és az én vérem bizony ital.

56. A ki eszi az én testemet és iszja az én véreket, az én bennem lakozik és én is abban.

Ján. 15,5.

57. A miként elküldött engem amaz élő Atya, és én az Atya által élek: akként az is, a ki engem eszik, él én általam.

58. Ez az a kenyér, a mely a mennyből szállott alá; nem úgy, a mint a ti atyáitok evék a mannát és meghalának: a ki ezt a kenyeret eszi, él örökké.

Ján. 3,13.

59. Ezeket mondá a zsinagógában, a mikor tanít vala Kapernaumban.

60. Sokan azért, a kik hallák ezeket az ő tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt?

61. Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotránkoztat?

62. Hát ha meglátjátok az embernek Fiát felszállani oda, a hol elébb vala?!

Márk. 16,19., Luk. 24,51., Csel. 1,9.

63. A lélek az, a mi megelevenít, a test nem használ semmit: a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet.

2 Kor. 3,6.

64. De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek. Mert eleitől fogva tudta Jézus, kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, a ki elárulja őt.

Ján. 2,25., Ján. 13,11.

65. És monda: Azért mondtam néktek, hogy senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki.

Ján. 6,44.

66. Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele.

67. Monda azért Jézus a tizenkettőnek: Vajjon ti is el akartok-e menni?

68. Felele néki Simon Péter: Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad.

69. És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.

Mát. 16,16., Márk. 8,29., Luk. 9,20.

70. Felele nékik Jézus: Nem én választottalak-e ki titeket, a tizenkettőt? és egy közületek ördög.

71. Érette pedig Júdás Iskárióttest, Simon fiát, mert ez akarta őt elárulni, noha egy volt a tizenkettő közül.

7.

1. És ezek után Galileában jár vala Jézus; mert nem akar vala Júdeában járni, mivelhogy azon igyekezének a Júdeabeliek, hogy őt megöljék.

2. Közel vala pedig a zsidók ünnepe, a sátoros ünnep.

3 Móz. 23,24.

3. Mondának azért néki az ő atyjafiai: Menj el innen, és térj Júdeába, hogy a te tanítványaid is lássák a te dolgaidat, a melyeket cselekszel.

4. Mert senki sem cselekszik titkon semmit, a ki maga ismeretessé akar lenni. Ha ilyeneket cselekszel, mutasd meg magadat a világnak.

5. Mert az ő atyjafiai sem hívének benne.

Márk. 3,21.

6. Monda azért nékik Jézus: Az én időm még nincs itt; a ti időtök pedig mindig készen van.

7. Titeket nem gyűlölhét a világ, de engem gyűlöl; mert én bizonysgot teszek felőle, hogy az ő cselekedetei gonoszak.

Ján. 15,18., Ján. 3,19.

8. Ti menjetek fel erre az ünnepre: én még nem megyek fel erre az ünnepre; mert az én időm még nem tölt be.

Ján. 8,20.

9. Ezeket mondván pedig nékik, marada Galileában.

10. A mint pedig felmenének az ő atyjafiai, akkor ő is felméne az ünnepre, nem nyilvánosan, hanem mintegy titkon.

11. A zsidók azért keresik vala őt az ünnepen, és mondának: Hol van ő?

Ján. 11,56.

12. És a sokaságban nagy zúgás vala ő miatta. Némelyek azt mondják vala, hogy jó ember; mások pedig azt mondják vala: Nem, hanem a népnek hitetője.

Ján. 9,16., Ján. 10,19.

13. Mindamellet semki sem beszélt vala nyiltan ő felőle a zsidóktól való félelem miatt.

Ján. 9,22., Ján. 12,42., Ján. 19,38.

14. Már-már az ünnep közepén azonban felméne Jézus a templomba, és tanít vala.

15. És csodálkozána a zsidók, mondván: Mimódon tudja ez az írásokat, holott nem tanulta?!

16. Felele nékik Jézus és monda: Az én tudományom nem az enyém, hanem azé, a ki küldött engem.

Ján. 8,28., Ján. 8,42., Ján. 12,49., Ján. 14,10., Ján. 14,24.

17. Ha valaki cselekedni akarja az ő akaratát, megismerheti e tudományról, vajjon Istentől van-e, vagy én magamtól szólok?

18. A ki magától szól, a maga dicsőségét keresi; a ki pedig annak dicsőségét keresi, a ki küldte őt, igaz az, és nincs abban hamisság.

19. Nem Mózes adta-é néktek a törvényt? és senki sem teljesíti közületek a törvényt. Miért akartok engem megölni?
2 Móz. 20,1., 2 Móz. 20,13.
20. Felele a sokaság és monda: Ördög van benned. Ki akar téged megölni?
Ján. 8,48., Ján. 10,20.
21. Felele Jézus és monda nékik: Egy dolgot cselekvém, és mindnyájan csodáljátok.
Ján. 5,8.
22. Azért Mózes adta néktek a körülmetélékedést (nem mintha Mózesről való volna, hanem az atyáktól): és szombaton körülmetéletek az embert.
1 Móz. 17,10., 3 Móz. 12,3.
23. Ha körülmetélhető az ember szombaton, hogy a Mózes törvénye meg ne romoljon; én rám haragustok-é, hogy egy embert egészen meggyógyítottam szombaton?
24. Ne ítéljetek a látszat után, hanem igaz ítélettel ítéljetek!
5 Móz. 1,17.
25. Mondának azért némelyek a jeruzsálemiek közül: Nem ez-é az, a kit meg akarnak ölni?
26. És ímé nyíltan szól, és semmit sem szólnak néki. Talán bizony megismerték a főemberek, hogy bizony ez a Krisztus?
27. De jól tudjuk, honnan való ez; mikor pedig eljő a Krisztus, senki sem tudja, honnan való.
Mát. 13,55., Márk. 6,3., Luk. 4,22.
28. Kialta azért Jézus a templomban, tanítván és mondván: Mind engem ismertek, mind azt tudjátok, honnan való vagyok; és én magamtól nem jöttem, de igaz az, a ki engem elküldött, a kit ti nem ismertek.
Ján. 8,42., Ján. 8,26., Róm. 3,4.
29. Én azonban ismerem őt, mert ő tőle vagyok, és ő küldött engem.
Ján. 10,15., Mat. 11,27.
30. Akarják vala azért őt megfogni; de senki sem veté reá a kezét, mert nem jött még el az ő órája.
Ján. 7,6.
31. A sokaság közül pedig sokan hívének ő benne; és azt mondják vala, hogy: A Krisztus mikor eljő, tehet-é majd több csodát azoknál, a melyeket ez tett?
32. Meghallák a farizeusok, a mint a sokaság ezeket suttogja vala felőle; és szolgálakat küldének a farizeusok és a főpapok, hogy fogják meg őt.
33. Monda azért nékik Jézus: Egy kevés ideig még veletek vagyok, és majd ahhoz megyek, a ki elküldött engem.
Ján. 13,33.
34. Kerestek majd engem, és nem találtok meg, és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda.
Ján. 8,21., Ján. 13,33.
35. Mondának azért a zsidók magok között: Hová akar ez menni, hogy mi majd nem találjuk meg őt? Vajjon a görögök közé szóródottakhoz akar-é menni, és a görögöket tanítani?
36. Micsoda beszéd ez, a melyet monda: Kerestek majd engem, és nem találtok meg; és a hol én vagyok, ti nem jöhettek oda?
37. Az ünnep utolsó nagy napján pedig felállá Jézus és kialta, mondván: Ha valaki szomjúhozik, jöjjön én hozzám, és igyék.
3 Móz. 23,36., Ésa. 55,1.
38. A ki hisz én bennem, a mint az írás mondotta, élő víznek folyamai ömlenek annak belsejéből.
Ésa. 58,11., Ján. 4,12.
39. Ezt pedig mondja vala a Lélekről, a melyet veendők valának az ő benne hívők: mert még nem vala Szent Lélek; mivelhogy Jézus még nem dicsóítotték meg.
Ján. 16,7., Jóel. 2,28., Csel. 2,17.
40. Sokan azért a sokaság közül, a mint hallák e beszédet, ezt mondják vala: Bizonynyal ez ama Próféta.
Ján. 6,14., Luk. 7,16.
41. Némelyek mondának: Ez a Krisztus. Mások pedig mondának: Csak nem Galileából jön el a Krisztus?
Ján. 1,47.
42. Nem az írás mondta-é, hogy a Dávid magvából, és Bethlehemből, ama városból jön el a Krisztus, a hol Dávid vala?
Mik. 5,2., Mat. 2,5.
43. Hasonlás lón azért ő miatta a sokaságban.

Ján. 9,16., Ján. 10,19.

44. Némelyek pedig közülök akarják vala őt megfogni, de senki sem veté reá a kezét.

45. Elmenének azért a szolgák a főpaphoz és farizeusokhoz; és mondának azok ő nékik: Miért nem hoztátok el őt?

46. Felelének a szolgák: Soha ember úgy nem szólott, mint ez az ember!

Mát. 7,28.

47. Felelének azért nékik a farizeusok: Vajjon ti is el vagytok-é hitetve?

48. Vajjon a főemberek vagy a farizeusok közül hitt-é benne valaki?

Ján. 12,42.

49. De ez a sokaság, a mely nem ismeri a törvényt, átkozott!

50. Monda nékik Nikodémus, a ki éjjel ment vala ő hozzá, a ki egy vala azok közül:

Ján. 3,1., Ján. 19,39.

51. Vajjon a mi törvényünk kárhoztatja-é az embert, ha előbb ki nem hallgatja és nem tudja, hogy mit cselekszik?

5 Móz. 1,17., 5 Móz. 17,4.

52. Felelének és mondának néki: Vajjon te is Galileus vagy-é? Tudakozódjál és lásd meg, hogy Galileából nem támadt próféta.

53. És mindnyájan haza menének.

8.

1. Jézus pedig elméne az Olajfák hegyére.

2. Jó reggel azonban ismét ott vala a templomban, és az egész nép hozzá méne; és leülvén, tanítja vala őket.

3. Az írástudók és a farizeusok pedig egy asszonyt vivének hozzá, a kit házasságtörésen kaptak vala, és a középre állítván azt,

4. Mondának néki: Mester, ez az asszony tetten kapatott, mint házasságtörő.

5. A törvényben pedig megparancsolta nekünk Mózes, hogy az ilyenek köveztessenek meg: te azért mit mondasz?

3 Móz. 20,10., 5 Móz. 22,22.

6. Ezt pedig azért mondák, hogy megkísértsék őt, hogy legyen őt mivel vádolniok. Jézus pedig lehajolván, az ujjával ír vala a földre.

7. De mikor szorgalmazva kérdezék őt, felegyenesedve monda nékik: A ki közületek nem bűnös, az vesse rá először a követ.

8. És újra lehajolván, írt vala a földre.

9. Azok pedig ezt hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig; és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a középen állva.

10. Mikor pedig Jézus felegyenesedék és senkit sem látá az asszonyon kívül, monda néki: Asszony, hol vannak azok a te vádlóid? Senki sem kárhoztatott-é téged?

11. Az pedig monda: Senki, Uram! Jézus pedig monda néki: Én sem kárhoztatlak: eredj el és többé ne vétkezzél!

Ján. 5,14.

12. Ismét szóla azért hozzájuk Jézus, mondván: Én vagyok a világ világossága: a ki engem követ, nem járhat a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága.

Ján. 1,4., Ján. 1,5., Ján. 1,9., Ján. 9,5., Ján. 9,12., Ján. 9,46.

13. Mondának azért néki a farizeusok: Te magadról teszel bizonytságot; a te bizonyágtételeled nem igaz.

14. Felele Jézus és monda nékik: Ha magam teszek is bizonytságot magamról, az én bizonyágtételem igaz; mert tudom honnan jöttem és hová megyek; ti pedig nem tudjátok honnan jövök és hová megyek.

Ján. 5,31., Ján. 9,29.

15. Ti test szerint ítélték, én nem ítélek senkit.

16. De ha ítélek is én, az én ítéletem igaz; mert én nem egyedül vagyok, hanem én és az Atya, a ki küldött engem.

17. A ti törvényetekben is meg van pedig írva, hogy két ember bizonyágtétele igaz.

5 Móz. 17,6., 5 Móz. 19,15.

18. Én vagyok a ki bizonytságot teszek magamról, és bizonytságot tesz rólam az Atya, a ki küldött engem.

19. Mondának azért néki: Hol van a te Atyád? Felele Jézus: Sem engem nem ismertek, sem az én Atyámat; ha engem ismernétek, az én Atyámat is ismernétek.
20. Ezeket a beszédeket mondá Jézus a kincstartó helyen, a mikor tanít vala a templomban; és senki sem fogta meg őt, mert még nem jött el az ő órája.
Ján. 7,8.
21. Ismét monda azért nékik Jézus: Én elmegyek, és kerestek majd engem, és a ti bűneitekben fogtok meghalni: a hová én megyek, ti nem jöhettek oda.
Ján. 7,34.
22. Mondának azért a zsidók: Avagy megöli-é magát, hogy azt mondja: A hová én megyek, ti nem jöhettek oda?
23. És monda nékik: Ti innét alól valók vagytok, én önnét felül való vagyok; ti e világból valók vagytok, én nem vagyok e világból való.
Ján. 3,31.
24. Azért mondám néktek, hogy a ti bűneitekben haltok meg: mert ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok a ti bűneitekben.
Ján. 3,18.
25. Mondának azért néki: Ki vagy te? És monda nékik Jézus: A mit eleitől fogva mondok is néktek.
26. Sok beszélni és ítélni valóm van felőletek: de igaz az, a ki küldött engem; és én azokat beszélem a világnak, a miket tőle hallottam vala.
Ján. 7,28.
27. Nem vevék észre, hogy az Atyáról szól vala nékik.
28. Monda azért nékik Jézus: Mikor felemelitek az embernek Fiát, akkor megismeritek, hogy én vagyok és semmit sem cselekszem magamtól, hanem a mint az Atya tanított engem, úgy szólok.
Ján. 3,14., Ján. 12,32.
29. És a ki küldött engem, én velem van. Nem hagyott engem az Atya egyedül, mert én mindenkor azokat cselekszem, a melyek néki kedvesek.
30. A mikor ezeket mondá, sokan hívének ő benne.
Ján. 7,31.
31. Monda azért Jézus a benne hívő zsidóknak: Ha ti megmaradtok az én beszédemben, bizonynyal az én tanítványaim vagytok;
32. És megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket.
33. Felelének néki: Ábrahám magva vagyunk, és nem szolgáltunk soha senkinek: mimódon mondod te, hogy szabadokká lesztok?
34. Felele nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy mindaz, a ki bűnt cselekszik, szolgálja a bűnnek.
2 Pét. 2,19.
35. A szolga pedig nem marad mindörökké a házban: a Fiú marad ott mindörökké.
36. Azért ha a Fiú megszabadít titeket, valósággal szabadok lesztok.
37. Tudom, hogy Ábrahám magva vagytok; de meg akartok engem ölni, mert az én beszédemnek nincs helye nálatok.
38. Én azt beszélem, a mit az én Atyámnál láttam; ti is azt cselekszitek azért, a mit a ti atyátoknál láttatok.
Ján. 5,18., Ján. 5,19.
39. Felelének és mondának néki: A mi atyánk Ábrahám. Monda nékik Jézus: Ha Ábrahám gyermekei volnátok, az Ábrahám dolgait cselekednétek.
40. Ámde meg akartok engem ölni, olyan embert, a ki az igazságot beszéltem néktek, a melyet az Istentől hallottam. Ábrahám ezt nem cselekedte.
41. Ti a ti atyátok dolgait cselekszitek. Mondának azért néki: Mi nem paráznaságból születünk; egy atyánk van, az Isten.
42. Monda azért nékik Jézus: Ha az Isten volna a ti atyátok, szeretnétek engem: mert én az Istentől származtam és jöttem; mert nem is magamtól jöttem, hanem ő küldött engem.
Ján. 7,28.
43. Miért nem értitek az én beszédemet? Mert nem hallgatjátok az én szómat.
44. Ti az ördög atyától valók vagytok, és a ti atyátok kívánságait akarjátok teljesíteni. Az emberölő volt kezdettől fogva, és nem állott meg az igazságban, mert nincsen ő benne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól; mert hazug és hazugság atyja.

45. Mivelhogy pedig én igazságot szólok, nem hisztek nékem.

46. Ki vádol engem közületek bűnnel? Ha pedig igazságot szólok: miért nem hisztek ti nékem?

47. A ki az Istentől van, hallgatja az Isten beszédeit; azért nem hallgatjátok ti, mert nem vagytok az Istentől valók.

1 Ján. 4,6.

48. Felelének azért a zsidók és mondának néki: Nem jól mondjuk-é mi, hogy te Samaritanus vagy, és ördög van benned?

Ján. 7,20., Ján. 10,20.

49. Felele Jézus: Nincs én bennem ördög; hanem tisztelem az én Atyámat, és ti gyaláztok engem.

50. Pedig én nem keresem az én dicsőségetem: van a ki keresi és megítéli.

51. Bizony, bizony mondom néktek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké.

Ján. 5,24.

52. Mondának azért néki a zsidók: Most értettük meg, hogy ördög van benned. Ábrahám meghalt, a próféták is; és te azt mondod: Ha valaki megtartja az én beszédemet, nem kóstol halált örökké.

Ján. 8,48.

53. Avagy nagyobb vagy-é te a mi atyánknál Ábrahámnál, a ki meghalt? A próféták is meghaltak: kinek állítod te magadat?

54. Felele Jézus: Ha én dicsóítem magamat, az én dicsőségem semmi: az én Atyám az, a ki dicsóít engem, a kiről ti azt mondjátok, hogy a ti Istenetek,

Ján. 12,28.

55. És nem ismeritek őt: de én ismerem őt; és ha azt mondom, hogy nem ismerem őt, hozzátok hasonlóvá, hazuggá leszek: de ismerem őt, és az ő beszédét megtartom.

56. Ábrahám a ti atyátok örvendezett, hogy meglátja az én napomat; látta is, és örült.

57. Mondának azért néki a zsidók: Még ötven esztendő nem vagy, és Ábrahámot láttad?

58. Monda nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek: Mielőtt Ábrahám lett, én vagyok.

59. Köveket ragadának azért, hogy reá hajigálják; Jézus pedig elrejtőzködék, és kiméne a templomból, átmenvén közöttük; és ilyen módon eltávozék.

Ján. 10,31.

9.

1. És a mint eltávozék, láta egy embert, a ki születésétől kezdve vak vala.

2. És kérdezék őt a tanítványai, mondván: Mester, ki vétkezett, ez-é vagy ennek szülei, hogy vakon született?

3. Felele Jézus: Sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei; hanem, hogy nyilvánvalókká legyenek benne az Isten dolgai.

4. Nékem cselekednem kell annak dolgait, a ki elküldött engem, a míg nappal van: eljő az éjszaka, mikor senki sem munkálkodhatik.

5. Míg e világon vagyok, e világ világossága vagyok.

Ján. 8,12.

6. Ezeket mondván, a földre köpe, és az ő nyálából sárt csinála, és rákené a sarat a vak szemekre,

7. És monda néki: Menj el, mosakodjál meg a Siloám tavában (a mi azt jelenti: Küldött). Elméne azért és megmosakodék, és megjöve látva.

8. A szomszédok azért, és a kik az előtt látták azt, hogy vak vala, mondának: Nem ez-é az, a ki itt szokott ülni és koldulni?

9. Némelyek azt mondák, hogy: Ez az; mások pedig, hogy: Hasonlít hozzá. Ő azt monda, hogy: Én vagyok az.

10. Mondának azért néki: Mimódon nyiltak meg a te szemeid?

11. Felele az és monda: Egy ember, a kit Jézusnak mondanak, sarat készít és rákené a szemeimre, és monda nékem: Menj el a Siloám tavára és mosódjál meg; miután pedig elmenék és megmosakodám, megjöve látásom.

12. Mondának azért néki: Hol van az? Monda: Nem tudom.

13. Vivék őt, a ki előbb még vak volt, a farizeusokhoz.

14. Mikor pedig Jézus a sarat csinálá és felnyitá ennek szemeit, szombat vala.

15. Szintén a farizeusok is megkérdezték azért őt, mimódon jött meg a látása? Ő pedig monda nékik: Sarat tőn szemeimre, és megmosakodám, és látok.

16. Mondának azért némelyek a farizeusok közül: Ez az ember nincsen Istentől, mert nem tartja meg a szombatot. Mások mondának: Mimódon tehet bűnös ember ilyen jeleket? És hasonlás lőn közöttük.

Ján. 7,12., Ján. 7,43., Ján. 10,19.

17. Újra mondának a vaknak: Te mit szólnál ő róla, hogy megnyitá a szemeidet? Ő pedig monda: Hogy próféta.

18. Nem hívék azért a zsidók róla, hogy vak vala és megjöve a látása, mígnem előhívák annak szüleit, a kinek megjöve a látása,

19. És megkérdezték azokat, mondván: Ez a ti fiatok, a kiről azt mondjátok, hogy vakon született? mimódon lát hát most?

20. Felelének nékik annak szülei és mondának: Tudjuk, hogy ez a mi fiunk, és hogy vakon született:

21. De mimódon lát most, nem tudjuk; vagy ki nyitotta meg a szemeit, mi nem tudjuk: elég idős már ő; őt kérdezték; ő beszéljen magáról.

22. Ezeket mondták annak szülei, mivelhogy félnek vala a zsidóktól: mert megegyeztek már a zsidók, hogy ha valaki Krisztusnak vallja őt, rekesztessék ki a gyülekezetből.

Ján. 7,13., Ján. 12,42., Ján. 19,38.

23. Ezért mondták annak szülei, hogy: Elég idős, őt kérdezték.

24. Másodszor is szólíták azért az embert, a ki vak vala, és mondának néki: Adj dicsőséget az Istennek; mi tudjuk, hogy ez az ember bűnös.

25. Felele azért az és monda: Ha bűnös-é, nem tudom: egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.

26. Újra mondták pedig néki: Mit csinált veled? Mimódon nyitotta meg a szemeidet?

27. Felele nékik: Már mondtam néktek és nem hallátok: miért akarjátok újra hallani? avagy ti is az ő tanítványai akartok lenni?

28. Szidalmazák azért őt és mondának: Te vagy annak a tanítványa; mi pedig a Mózes tanítványai vagyunk.

29. Mi tudjuk, hogy Mózesrel beszélt az Isten: erről pedig azt sem tudjuk, honnan való.

Ján. 8,14.

30. Felele az ember és monda nékik: Bizony csodálatos az, hogy ti nem tudjátok honnan való, és az én szemeimet megnyitotta.

31. Pedig tudjuk, hogy az Isten nem hallgatja meg a bűnösöket; hanem ha valaki istenfélő, és az ő akaratát cselekszi, azt hallgatja meg.

Péld. 15,29., Péld. 28,9., Ésa. 1,15.

32. Öröktől fogva nem hallaték, hogy vakon születték szemeit valaki megnyitotta volna.

33. Ha ez nem Istentől volna, semmit sem cselekedhetnék.

34. Felelének és mondának néki: Te mindenestől bűnben születtél, és te tanítasz minket? És kiveték őt.

Ján. 9,22.

35. Meghallá Jézus, hogy kiveték azt; és találkozáván vele, monda néki: Hízel-é te az Isten Fiában?

36. Felele az és monda: Ki az, Uram, hogy higgyek benne?

37. Mondá pedig néki Jézus: Láttad is őt, és a ki beszél veled, az az.

Ján. 4,26.

38. Az pedig monda: Hiszek, Uram. És imádá Őt.

39. És monda Jézus: Ítélet végett jöttem én e világra, hogy a kik nem látnak, lássanak; és a kik látnak, vakok legyenek.

Ésa. 6,9., Ésa. 6,10., Mát. 13,14., Mát. 13,15.

40. És hallák ezeket némely farizeusok, a kik vele valának, és mondának néki: Avagy mi is vakok vagyunk-é?

41. Mondá nékik Jézus: Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök; ámde azt mondjátok, hogy látunk: azért a ti bűnötök megmarad.

10.

1. Bizony, bizony mondom néktek: A ki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másunnan hág be, tolvaj az és rabló.

2. A ki pedig az ajtón megy be, a juhok pásztora az.

3. Ennek az ajtónálló ajtót nyit; és a juhok hallgatnak annak szavára; és a maga juhait nevökön szólítja, és kivezeti őket.
4. És mikor kiereszti az ő juhait, előttök megy; és a juhok követik őt, mert ismerik az ő hangját.
5. Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak attól: mert nem ismerik az idegenek hangját.
6. Ezt a példázatot mondá nékik Jézus; de ők nem értették, mi az, a mit szól vala nékik.
7. Újra monda azért nékik Jézus: Bizony, bizony mondom néktek, hogy én vagyok a juhoknak ajtaja.
8. Mindazok, a kik előttem jöttek, tolvajok és rablók: de nem hallgattak rájuk a juhok.
9. Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik és bejár és kijár majd, és legelőt talál.
10. A tolvaj nem egyébért jó, hanem hogy lopjon és öljön és pusztítson; én azért jöttem, hogy életök legyen, és bővülködjenek.
11. Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért.
Ésa. 40,11., Ezék. 34,23., Ezék. 37,24., 1 Ján. 3,16.
12. A béres pedig és a ki nem pásztor, a kinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jőni, és elhagyja a juhokat, és elfut: és a farkas elragadozza azokat, és elszéleszti a juhokat.
13. A béres pedig azért fut el, mert béres, és nincs gondja a juhokra.
14. Én vagyok a jó pásztor; és ismerem az enyéimet, és engem is ismernek az enyéim,
Ján. 10,27.
15. A miként ismer engem az Atya, és én is ismerem az Atyát; és életemet adom a juhokért.
Ján. 7,29.
16. Más juhaim is vannak nékem, a melyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómrá; és léssen egy akol és egy pásztor.
Ésa. 49,6., Luk. 2,30., Luk. 2,32., Eféz. 2,12., Eféz. 2,13.
17. Azért szeret engem az Atya, mert én leteszem az én életemet, hogy újra felvegyem azt.
Ésa. 53,12.
18. Senki sem veszi azt el én tőlem, hanem én teszem le azt én magamtól. Van hatalmam letenni azt, és van hatalmam ismét felvenni azt. Ezt a parancsolatot vettem az én Atyámtól.
19. Újra hasonlós lón a zsidók között e beszédek miatt.
Ján. 7,12., Ján. 9,16.
20. És sokan mondják vala közülök: Ördög van benne és bolondozik, mit hallgattok reá?
Ján. 7,20., Ján. 8,48.
21. Mások mondának: Ezek nem ördögösnek beszédei. Vajjon az ördög megnyithatja-e a vakok szemeit?
22. Lón pedig Jeruzsálemben a templomszentelés ünnepe: és tél vala;
23. És Jézus a templomban, a Salamon tornáczában jár vala.
24. Körülvevék azért őt a zsidók, és mondának néki: Meddig tartasz még bizonytalanságban bennünket? Ha te vagy a Krisztus, mondd meg nékünk nyilván!
25. Felele nékik Jézus: Megmondtam néktek, és nem hiszitek: a cselekedetek, a melyeket én cselekszem az én Atyám nevében, azok tesznek bizonytságot rólam.
Ján. 10,38., Ján. 5,36.
26. De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. A mint megmondtam néktek:
27. Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem:
Ján. 10,14.
28. És én örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből.
Ján. 6,39., Ján. 17,12., Ján. 18,9., Róm. 8,34., Róm. 8,39.
29. Az én Atyám, a ki azokat adta nékem, nagyobb mindeneknél; és senki sem ragadhatja ki azokat az én Atyámnak kezéből.
30. Én és az Atya egy vagyunk.
Ján. 17,11.
31. Ismét köveket ragadának azért a zsidók, hogy megkövezzék őt.
Ján. 8,59.
32. Felele nékik Jézus: Sok jó dolgot mutattam néktek az én Atyámtól; azok közül melyik dologért köveztek meg engem?
33. Felelének néki a zsidók, mondván: Jó dologért nem kövezünk meg téged, hanem káromlásért, tudniillik, hogy te ember létedre Istenné teszed magadat.

Ján. 5,18., Ján. 8,38., Ján. 10,33., Mát. 26,65., Fil. 2,6.

34. Felele nékik Jézus: Nincs-é megírva a ti törvényetekben: Én mondtam: Istenek vagytok?

Zsolt. 82,6.

35. Ha azokat isteneknek monda, a kikhez az Isten beszéde lőn (és az írás fel nem bontható),

36. Arról mondjátok-é ti, a kit az Atya megszentelt és elküldött e világra: Káromlást szólsz; mivelhogy azt mondtam: Az Isten Fia vagyok?!

37. Ha az én Atyám dolgait nem cselekszem, ne higgyetek nékem;

38. Ha pedig azokat cselekszem, ha nékem nem hisztek is, higgyetek a cselekedeteknek: hogy megtudjátok és elhiggyétek, hogy az Atya én bennem van, és én ő benne vagyok.

Ján. 10,25., Ján. 14,10., Ján. 14,11., Ján. 17,21., Ján. 17,22.

39. Ismét meg akarák azért őt fogni; de kiméne az ő kezökből.

40. És újra elméne túl a Jordánon, arra a helyre, a hol János először keresztelt vala; és ott marada.

Ján. 1,28., Ján. 3,23.

41. És sokan menének ő hozzá és mondják vala, hogy: János nem tett ugyan semmi csodát; de mindaz, a mit János e felől mondott, igaz vala.

42. És sokan hívének ott ő benne.

11.

1. Vala pedig egy beteg, Lázár, Bethániából, Máriának és az ő testvérének, Márthának falujából.

Luk. 10,38., Luk. 10,39.

2. Az a Mária volt pedig az, a kinek a testvére Lázár beteg vala, a ki megkente vala az Urat kenettel és a hajával törle meg annak lábait.

Ján. 12,1., Mát. 26,7., Márk. 14,3.

3. Küldéne azért a testvérek ő hozzá, mondván: Uram, ímé, a kit szeretsz, beteg.

4. Jézus pedig, a mikor ezt hallotta, monda: Ez a betegség nem halálos, hanem az Isten dicsőségére való, hogy dicsőíttessék általa az Istennek Fia.

5. Szereti vala pedig Jézus Márthát és annak nőtestvérét, és Lázárt.

6. Mikor azért meghallá, hogy beteg, akkor két napig marada azon a helyen, a hol vala.

7. Ez után aztán monda tanítványainak: Menjünk ismét Júdeába.

8. Mondának néki a tanítványok: Mester, most akarnak vala téged megkövezni a Júdabeliek, és újra oda mégy?

Ján. 10,31., Ján. 10,39.

9. Felele Jézus: Avagy nem tizenkét órája van-é a napnak? Ha valaki nappal jár, nem botlik meg, mert látja e világnak világosságát.

10. De a ki éjjel jár, megbotlik, mert nincsen abban világosság.

11. Ezeket monda; és ezután monda nékik: Lázár, a mi barátunk, elaludt; de elmegyek, hogy felköltsem őt.

12. Mondának azért az ő tanítványai: Uram, ha elaludt, meggyógyul.

13. Pedig Jézus annak haláláról beszélt; de ők azt hitték, hogy álomnak alvásáról szól.

14. Ekkor azért nyilván monda nékik Jézus: Lázár megholt.

15. És örülök, hogy nem voltam ott, ti érettetek, hogy higgyetek. De menjünk el ő hozzá!

16. Monda azért Tamás, a ki Kettősnek mondatik, az tanítványtársainak: Menjünk el mi is, hogy meghaljunk vele.

17. Elmenvén azért Jézus, úgy találá, hogy az már négy napja vala sírban.

18. Bethánia pedig közel vala Jeruzsálemhez, mintegy tizenöt futamatnyira;

19. És a zsidók közül sokan mentek vala Márthához és Máriához, hogy vigasztalják őket az ő testvérek felől.

20. Mártha azért, a mint hallja vala, hogy Jézus jó, elébe méne; Mária pedig otthon ül vala.

21. Monda azért Mártha Jézusnak: Uram, ha itt lettél volna, nem halt volna meg a testvérem.

22. De most is tudom, hogy a mit csak kérsz az Istentől, megadja néked az Isten.

23. Monda néki Jézus: Feltámad a te testvéred.

24. Monda néki Mártha: Tudom, hogy feltámad a feltámadáskor az utolsó napon.

Ján. 5,29., Dán. 12,2.

25. Monda néki Jézus: Én vagyok a feltámadás és az élet: a ki hisz én bennem, ha meghal is, él;

26. És a ki csak él és hisz én bennem, soha meg nem hal. Hiszed-é ezt?

27. Monda néki: Igen Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, a ki e világra jövendő vala.
Ján. 6,69.
28. És a mint ezeket mondotta vala, elméne, és titkon szólítá az ő testvérét Máriát, mondván: A Mester itt van és hív téged.
29. Mihelyt ez hallá, felkele hamar és hozzá méne.
30. Jézus pedig nem ment vala még be a faluba, hanem azon a helyen vala, a hová Mártha elébe ment vala.
31. A zsidók azért, a kik ő vele otthon valának és vigasztalák őt, látván, hogy Mária hamar felkél és kimegy vala, utána menének, ezt mondván: A sírhoz megy, hogy ott sírjon.
32. Mária azért, a mint oda ére, a hol Jézus vala, meglátván őt, az ő lábaihoz esék, mondván néki: Uram, ha itt voltál volna, nem halt volna meg az én testvérem.
33. Jézus azért, a mint látja vala, hogy az sír és sírnak a vele jött zsidók is, elbúsula lelkében és igen megrendüle.
34. És monda: Hová helyeztéték őt? Mondának néki: Uram, jer és lásd meg!
35. Könnyekre fakadt Jézus.
36. Mondának azért a zsidók: Ímé, mennyire szerette őt!
37. Némelyek pedig mondanak közülök: Nem megtehetette volna-e ez, a ki a vaknak szemét felnyitotta, hogy ez ne haljon meg?
38. Jézus pedig újra felindulva magában, oda megy vala a sírhoz. Az pedig egy üreg vala, és kő feküvék rajta.
39. Monda Jézus: Vegyétek el a követ. Monda néki a megholtak nőtestvére, Mártha: Uram, immár szaga van, hiszen negyednapos.
40. Monda néki Jézus: Nem mondtam-é néked, hogy ha hiszel, meglátod majd az Istennek dicsőségét?
41. Elvevék azért a követ onnan, a hol a megholt feküszék vala. Jézus pedig felemelé szemeit az égre, és monda: Atyám, hálát adok néked, hogy meghallgattál engem.
42. Tudtam is én, hogy te mindenkor meghallgatsz engem; csak a körülálló sokaságért mondtam, hogy elhigyjék, hogy te küldtél engem.
43. És mikor ezeket monda, fenszóval kiálta: Lázár, jőjj ki!
44. És kijöve a megholt, lábain és kezein kötelékekkel megkötözve, és az orczája kendővel vala leborítva. Monda nékik Jézus: Oldozzátok meg őt, és hagyjátok menni.
45. Sokan hívének azért ő benne ama zsidók közül, a kik Máriához mentek vala, és láták, a miket cselekedett vala.
46. De némelyek azok közül elmenének a farizeusokhoz, és elbeszélék nékik, a miket Jézus cselekedett vala.
47. Egybegyűjték azért a papifejedelmek és a farizeusok a főtanácsot, és mondanak: Mit cselekedjünk? mert ez az ember sok csodát mível.
Mát. 26,3., Márk. 14,1., Luk. 22,2.
48. Ha ekképen hagyjuk őt, mindenki hinni fog ő benne: és eljönek majd a rómaiak és elveszik tőlünk mind e helyet, mind e népet.
49. Egy pedig ő közülök, Kajafás, a ki főpap vala abban az esztendőben, monda nékik: Ti semmit sem tudtok.
Ján. 18,14.
50. Meg sem gondoljátok, hogy jobb nekünk, hogy egy ember haljon meg a népért, és az egész nép el ne vesszen.
51. Ezt pedig nem magától monda: hanem mivelhogy abban az esztendőben főpap vala, jövendőt monda, hogy Jézus meg fog halni a népért;
52. És nemcsak a népért, hanem azért is, hogy az Istennek elszéledt gyermekeit egybegyűjtse.
53. Ama naptól azért azon tanakodának, hogy őt megöljék.
Mát. 26,3., Márk. 14,1., Luk. 22,2.
54. Jézus azért nem jár vala többé nyilvánosan a zsidók között, hanem elméne onnan a vidékre, a pusztához közel, egy Efraim nevű városba; és ott tartózkodék az ő tanítványaival.
55. Közel vala pedig a zsidók husvétja: és sokan menének fel Jeruzsálembe a vidékről husvét előtt, hogy megtisztuljanak.
56. Keresék azért Jézust, és szólnak vala egymással a templomban állva: Mit gondoltok, hogy nem jön-e fel az ünnepre?

Ján. 7,11.

57. A papi fejedelmek pedig és a farizeusok is parancsolatot adának, hogy ha valaki megtudja, hogy hol van, jelentse meg, hogy őt megfognák.

12.

1. Jézus azért hat nappal a husvét előtt méne Bethániába, a hol a megholt Lázár vala, a kit feltámasztott a halálból.

Mát. 26,6., Márk. 14,3.

2. Vacsorát készítének azért ott néki, és Mártha szolgál vala fel; Lázár pedig egy vala azok közül, a kik együt ülnek vala ő vele.

3. Mária azért elővévén egy font igazi, drága nárdusból való kenetet, megkené a Jézus lábait, és megtörlé annak lábait a saját hajával; a ház pedig megtelék a kenet illatával.

4. Monda azért egy az ő tanítványai közül, Iskáriótes Júdás, Simonnak fia, a ki őt elárulandó vala:

5. Miért nem adták el ezt a kenetet háromszáz dénáron, és miért nem adták a szegényeknek?

6. Ezt pedig nem azért mondá, mintha néki a szegényekre volna gondja, hanem mivelhogy tolvaj vala, és nála vala az erszény, és amit abba tesznek vala, elcsené.

Ján. 13,29.

7. Monda azért Jézus: Hagyj békét néki; az én temetésem idejére tartogatta ő ezt.

8. Mert szegények mindenkor vannak veletek, én pedig nem mindenkor vagyok.

5 Móz. 15,11., Mát. 26,11., Márk. 14,7.

9. A zsidók közül azért nagy sokaság értesült vala arról, hogy ő ott van: és oda menének nemcsak Jézusért, hanem hogy Lázárt is lássák, a kit feltámasztott a halálból.

Ján. 11,43., Ján. 11,44.

10. A papifejedelmek pedig tanácskozának, hogy Lázárt is megöljék;

11. Mivelhogy a zsidók közül sokan ő miatta menének oda és hívének a Jézusban.

12. Másnap a nagy sokaság, a mely az ünnepre jött vala, hallván, hogy Jézus Jeruzsálembe jó,

13. Pálmaágakat vón, és kiméne elébe, és kiált vala: Hozsánna: Áldott, a ki jó az Úrnak nevében, az Izráelnek ama királya!

Mát. 21,9., Márk. 11,9., Luk. 19,38., Zsolt. 118,26.

14. Találván pedig Jézus egy szamarat, felüle arra, a mint meg van írva:

15. Ne félj Sionnak leánya: Ímé a te királyod jó, számárnak vehhén ülve.

Zak. 9,9.

16. Ezeket pedig nem értették eleinte az ő tanítványai: hanem mikor megdicsőítették Jézus, akkor emlékezének vissza, hogy ezek ő felőle vannak megírva, és hogy ezeket mívelték ő vele.

17. A sokaság azért, a mely ő vele vala, mikor kihívta Lázárt a koporsóból és feltámasztotta őt a halálból, bizonyoságot tón.

18. Azért is méne ő elébe a sokaság, mivel hallá, hogy ezt a csodát mívelte vala.

19. Mondának azért a farizeusok egymás között: Látjátok-é, hogy semmit sem értek? Ímé, mind e világ ő utána megy.

20. Néhány görög is vala azok között, a kik felmenének, hogy imádkozzanak az ünnepen:

21. Ezek azért a galileai Bethsaidából való Filephez menének, és kérék őt, mondván: Uram, látni akarjuk a Jézust.

Ján. 1,45.

22. Megy vala Filep és szóla Andrásnak, és viszont András és Filep szóla Jézusnak.

23. Jézus pedig felele nekik, mondván: Eljött az óra, hogy megdicsőíttessék az embernek Fia.

Ján. 17,1.

24. Bizony, bizony mondom néktek: Ha a földbe esett gabonamag el nem hal, csak egymaga marad; ha pedig elhal, sok gyümölcsöt terem.

25. Aki szereti a maga életét, elveszti azt; és a ki gyűlöli a maga életét e világon, örök életre tartja meg azt.

Mát. 10,39., Mát. 16,25., Márk. 8,35., Luk. 9,24., Luk. 17,33.

26. A ki nékem szolgál, engem kövessen; és a hol én vagyok, ott lesz az én szolgálám is: és a ki nékem szolgál, megbecsüli azt az Atya.

Ján. 14,3., Ján. 17,24., 1 Thess. 4,17.

27. Most az én lelkem háborog; és mit mondjak? Atyám, ments meg engem ettől az órától. De azért jutottam ez órára.

28. Atyám, dicsőítsd meg a te nevedet! Szózat jöve azért az égből: Meg is dicsőítettem, és újra megdicsőíttem.

29. A sokaság azért, a mely ott állt és hallotta vala, azt mondá, hogy mennydörgött; mások mondának: Angyal szólt néki.

30. Felele Jézus és monda: Nem én érettem lőn e szó, hanem ti érettetek.

31. Most van e világ kárhoztatása; most vettetik ki e világ fejedelme:

32. És én, ha felemeltetem e földről, mindeneket magamhoz vonzok.

Ján. 3,14., Ján. 8,28.

33. Ezt pedig azért mondá, hogy megjelentse, milyen halállal kell meghalnia.

34. Felele néki a sokaság: Mi azt hallottuk a törvényből, hogy a Krisztus örökké megmarad: hogyan mondod hát te, hogy az ember Fiának fel kell emeltetnie? Kicsoda ez az ember Fia?

2 Sám. 7,13., Zsolt. 72,17., Zsolt. 89,29., Zsolt. 89,36., Zsolt. 110,4., Ésa. 9,6., Ésa. 9,7., Ezék. 37,25., Dán. 2,44., Dán. 7,14., Dán. 7,27.

35. Monda azért nékik Jézus: Még egy kevés ideig veletek van a világosság. Járjatok, a míg világosságotok van, hogy sötétség ne lepjen meg titeket: és a ki a sötétségben jár, nem tudja, hová megy.

Ján. 1,9., 1 Ján. 2,10.

36. Míg a világosságotok megvan, higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiai legyetek. Ezeket mondá Jézus, és elmenvén, elrejtőzködék előlük.

37. És noha ő ennyi jelt tett vala előttük, mégsem hívének ő benne:

38. Hogy beteljesedjék az Ésaiai próféta beszéde, a melyet monda: Uram, ki hitt a mi tanításunknak? és az Úr karja kinek jelentetett meg?

Ésa. 53,1.

39. Azért nem hihetnek vala, mert ismét monda Ésaias:

40. Megvakította az ő szemeiket, és megkeményítette az ő szívöket; hogy szemeikkel ne lássanak és szívökkal ne értsenek, és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket.

Ésa. 6,9., Mát. 13,14., Márk. 4,12., Luk. 8,10., Csel. 28,27., Róm. 11,8.

41. Ezeket mondá Ésaias, a mikor látta az ő dicsőségét; és beszéle ő felőle.

Ésa. 6,1.

42. Mindazáltal a főemberek közül is sokan hívének ő benne: de a farizeusok miatt nem vallák be, hogy ki ne rekesztessenek a gyülekezetből:

Ján. 7,48.

43. Mert inkább szerették az emberek dicséretét, mintsem az Istennek dicséretét.

Ján. 5,44.

44. Jézus pedig kiálta és monda: A ki hisz én bennem, nem én bennem hisz, hanem abban, a ki elküldött engem.

45. És a ki engem lát, azt látja, a ki küldött engem.

Ján. 14,9.

46. És világossággul jöttem e világra, hogy senki ne maradjon a sötétségben, a ki én bennem hisz.

Ján. 8,12., Ján. 9,5.

47. És ha valaki hallja az én beszédeimet és nem hisz, én nem kárhoztatom azt: mert nem azért jöttem, hogy kárhoztassam a világot, hanem hogy megtartsam a világot.

Ján. 3,17.

48. A ki megvet engem és nem veszi be az én beszédeimet, van annak, a ki őt kárhoztassa: a beszéd, a melyet szólottam, az kárhoztatja azt az utolsó napon.

49. Mert én nem magamtól szóltam; hanem az Atya, a ki küldött engem, ő parancsolta nékem, hogy mit mondjak és mit beszéljek.

Ján. 14,10.

50. És tudom, hogy az ő parancsolata örök élet. A miket azért én beszélek, úgy beszélem, a mint az Atya mondotta vala nékem.

1. A husvét ünnepe előtt pedig, tudván Jézus, hogy eljött az órája, hogy átmenjen e világból az Atyához, mivelhogy szerette az övéit e világon, mindvégig szerette őket.

Mát. 26,2., Márk. 14,1., Luk. 22,1.

2. És vacsora közben, a mikor az ördög belesugalta már Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának szívébe, hogy árulja el őt,

3. Tudván Jézus, hogy az Atya mindent hatalmába adott néki, és hogy ő az Istentől jött és az Istenhez megy,

Ján. 3,35., Ján. 17,2., Mát. 11,27., Mát. 28,18.

4. Felkele a vacsorától, leveté a felső ruháját; és egy kendőt vévén, körülköté magát.

5. Azután vizet tölte a medenczébe, és kezdé mosni a tanítványok lábait, és megtörölni a kendővel, a melylyel körül van kötve.

6. Méne azért Simon Péterhez; és az monda néki: Uram, te mosod-é meg az én lábaimat?

7. Felele Jézus és monda néki: A mit én cselekszem, te azt most nem érted, de ezután majd megérted.

8. Monda néki Péter: Az én lábaimat nem mosod meg soha! Felele néki Jézus: Ha meg nem moslak téged, semmi közöd sincs én hozzám.

9. Monda néki Simon Péter: Uram, ne csak lábaimat, hanem kezeimet és fejemet is!

10. Mondá néki Jézus: A ki megfürödött, nincs másra szüksége, mint a lábait megmosni, különben egészen tiszta; ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.

Ján. 13,10.

11. Tudta ugyanis, hogy ki árulja el őt; azért mondá: Nem vagytok mindnyájan tiszták!

Ján. 6,64.

12. Mikor azért megmosta azoknak lábait, és a felső ruháját felvette, újra leülvén, monda nékik: Értitek-é, hogy mit cselekedtem veletek?

13. Ti engem így hívtok: Mester, és Uram És jól mondjátok, mert az vagyok.

Mát. 23,8., Mát. 23,10., 1 Kor. 8,6.

14. Azért, ha én az Úr és a Mester megmostam a ti lábaitokat, néktek is meg kell mosnotok egymás lábait.

15. Mert példát adtam néktek, hogy a miképen én cselekedtem veletek, ti is akképen cselekedjétek.

16. Bizony, bizony mondom néktek: A szolgál nem nagyobb az ő Uránál; sem a követ nem nagyobb annál, a ki azt küldte.

Ján. 15,20., Mát. 10,24., Luk. 6,40.

17. Ha tudjátok ezeket, boldogok lesztek, ha cselekszitek ezeket.

18. Nem mindnyájatokról szólok; tudom én kiket választottam el; hanem hogy beteljesedjék az írás: A ki velem ette a kenyeret, a sarkát emelte fel ellenem.

Zsolt. 41,10.

19. Most megmondom néktek, mielőtt meglenne, hogy mikor meglesz, higyjétek majd, hogy én vagyok.

20. Bizony, bizony mondom néktek: A ki befogadja, ha valakit elküldök, engem fogad be; a ki pedig engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött.

Mát. 10,40., Luk. 9,48.

21. Mikor ezeket mondja vala Jézus, igen nyugtalankodék lelkében, s biznyságot tőn, és monda: Bizony, bizony mondom néktek, hogy egy ti közületek elárul engem.

Mát. 26,21., Márk. 14,18., Luk. 22,21.

22. A tanítványok ekkor egymásra tekintének bizonytalankodva, hogy kiről szól.

23. Egy pedig az ő tanítványai közül a Jézus kebelén nyugszik vala, a kit szeret vala Jézus.

Ján. 21,20.

24. Int azért ennek Simon Péter, hogy tudakozza meg, ki az, a kiről szól?

25. Az pedig a Jézus kebelére hajolván, monda néki: Uram, ki az?

26. Felele Jézus: Az, a kinek én a bemártott falatot adom. És bemártván a falatot, adá Iskáriótes Júdásnak, a Simon fiának.

27. És a falat után akkor beméne abba a Sátán. Monda azért néki Jézus: A mit cselekszel, hamar cselekedjed.

28. Ezt pedig senki sem érté a leültek közül, miért mondta néki?

29. Némelyek ugyanis állíták, mivelhogy az erszény Júdásnál vala, hogy azt mondá néki Jézus: Vedd meg, a mikre szükségünk van az ünnepre; vagy, hogy adjon valamit a szegényeknek.

Ján. 12,6.

30. Az pedig, mihelyt a falatot elvevé, azonnal kiméne: vala pedig éjszaka.

31. Mikor azért kiment vala, monda Jézus: Most dicsőítették meg az embernek Fia, az Isten is megdicsőítették ő benne.

32. Ha megdicsőítették ő benne az Isten, az Isten is megdicsőíti őt ő magában, és ezennel megdicsőíti őt.
33. Fiaim, egy kevés ideig még veletek vagyok. Kerestek majd engem; de a miként a zsidóknak mondtam, hogy: A hová én megyek, ti nem jöhettek; most néktek is mondom.

Ján. 7,33., Ján. 7,34., Ján. 8,21.

34. Új parancsolatot adok néktek, hogy egymást szeressétek; a mint én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást.

Ján. 15,12., 3 Móz. 19,18., Mát. 22,39., Gal. 6,2., Jak. 2,8., 1 Pét. 1,22., 1 Ján. 2,5., 1 Ján. 2,8., 1 Ján. 2,10., 1 Ján. 3,11., 1 Ján. 4,16., 1 Ján. 4,21.

35. Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok.

36. Monda néki Simon Péter: Uram, hová mégy? Felele néki Jézus: A hová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz.

Ján. 21,18., Ján. 21,19.

37. Monda néki Péter: Uram, miért nem mehetek most utánad? Az életemet adom érted!

38. Felele néki Jézus: Az életedet adod érted? Bizony, bizony mondom néked, nem szól addig a kakas, míg nem háromszor megtagadsz engem.

Mát. 26,34., Márk. 14,30., Luk. 22,34.

14.

1. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem.

2. Az én Atyámnak házában sok lakóhely van; ha pedig nem volna, megmondtam volna néktek. Elmegyek, hogy helyet készítssek nektek.

3. És ha majd elmegyek és helyet készítek nektek, ismét eljövök és magamhoz veszek titeket; hogy a hol én vagyok, ti is ott legyetek.

Ján. 12,26., Ján. 17,24., 1 Thess. 4,17.

4. És hogy hová megyek én, tudjátok; az utat is tudjátok.

5. Monda néki Tamás: Uram, nem tudjuk hová mégy; mimódon tudhatjuk azért az utat?

6. Monda néki Jézus: Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam.

7. Ha megismertetek volna engem, megismertétek volna az én Atyámat is; és mostantól fogva ismeritek őt, és láttátok őt.

8. Monda néki Filep: Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, és elég nekünk!

9. Monda néki Jézus: Annyi idő óta veletek vagyok, és még se ismertél meg engem, Filep? a ki engem látott, látta az Atyát; mimódon mondod azért te: Mutasd meg nekünk az Atyát?

Ján. 12,45.

10. Nem hiszed-é, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van? A beszédeket, a melyeket én mondok néktek, nem magamtól mondom; hanem az Atya, a ki én bennem lakik, ő cselekszi e dolgokat.

Ján. 10,38., Ján. 17,21., Ján. 12,49.

11. Higgyetek nékem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya én bennem van; ha pedig nem, magokért a cselekedetekért higgyetek nékem.

12. Bizony, bizony mondom néktek: A ki hisz én bennem, az is cselekszi majd azokat a cselekedeteket, a melyeket én cselekszem; és nagyobbakat is cselekszik azoknál; mert én az én Atyámhoz megyek.

13. És akármit kértek majd az én nevemben, megcselekszem azt, hogy dicsőíttessék az Atya a Fiúban.

Ján. 15,7., Ján. 15,16., Ján. 16,23., Ján. 16,24., Mát. 7,7., Márk. 11,24.

14. Ha valamit kértek az én nevemben, én megcselekszem azt.

15. Ha engem szerettek, az én parancsolataimat megtartsátok.

16. És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké.

17. Az igazságnak ama Lelkét: a kit a világ be nem fogadhat, mert nem látja őt és nem ismeri őt; de ti ismeritek őt, mert nálatok lakik, és bennetek marad.

18. Nem hagyalak titeket árvákul; eljövök ti hozzátok.

19. Még egy kevés idő és a világ nem lát engem többé; de ti megláttok engem: mert én élek, ti is élni fogtok.

20. Azon a napon megtudjátok majd ti, hogy én az én Atyámban vagyok, és ti én bennem, és én ti bennetek.

Ján. 17,21., Ján. 17,23.

21. A ki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem; a ki pedig engem szeret, azt szereti az én Atyám, és én is szeretem azt, és kijelentem magamat annak.

22. Monda néki Júdás (nem az Iskáriótes): Uram, mi dolog, hogy nekünk jelented ki magadat, és nem a világnak?

23. Felele Jézus és monda néki: Ha valaki szeret engem, megtartja az én beszédemet: és az én Atyám szereti azt, és ahhoz megyünk, és annál lakozunk.

24. A ki nem szeret engem, nem tartja meg az én beszédeimet: és az a beszéd, a melyet hallotok, nem az enyém, hanem az Atyáé, a ki küldött engem.

Ján. 7,16.

25. Ezeket beszéltem néktek, a míg veletek valék.

26. Ama vígasztaló pedig, a Szent Lélek, a kit az én nevemben küld az Atya, az mindenre megtanít majd titeket, és eszetekbe juttatja mindazokat, a miket mondtam néktek.

Ján. 15,26., Ján. 16,7.

27. Békességet hagyok néktek; az én békességemet adom néktek: nem úgy adom én néktek, a mint a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen!

28. Hallottátok, hogy én azt mondtam néktek: Elmegyek, és eljövök hozzátok. Ha szeretnétek engem, örvendeznétek, hogy azt mondtam: Elmegyek az Atyához; mert az én Atyám nagyobb nálamnál.

Ján. 14,3.

29. És most mondtam meg néktek, mielőtt meglenne: hogy a mikor majd meglesz, higgyetek.

Ján. 13,19.

30. Nem sokat beszélek már veletek, mert jön a világ fejedelme: és én bennem nincsen semmije;

31. De, hogy megtudja a világ, hogy szeretem az Atyát és úgy cselekszem, a mint az én Atyám parancsolta nékem: keljete fel, menjünk el innen.

15.

1. Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlőműves.

2. Minden szőlővesszőt, a mely én bennem gyümölcsöt nem terem, lemetsz; mindazt pedig, a mely gyümölcsöt terem, megtisztítja, hogy több gyümölcsöt teremjen.

3. Ti már tiszták vagytok ama beszéd által, a melyet szóltam néktek.

Ján. 13,10.

4. Maradjatok én bennem és én is ti bennetek. Miképen a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, hanemha a szőlőtőkén marad; akképen ti sem, hanemha én bennem maradtok.

5. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: A ki én bennem marad, én pedig ő benne, az terem sok gyümölcsöt: mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.

Ján. 6,56.

6. Ha valaki nem marad én bennem, kivettetik, mint a szőlővessző, és megszárad; és egybe gyűjtik ezeket és a tűzre vetik, és megégnek.

7. Ha én bennem maradtok, és az én beszédeim bennetek maradnak, kérjete, a mit csak akartok, és meglesz az néktek.

Ján. 14,13., Ján. 16,23., 1 Ján. 3,22.

8. Abban dicsőíttetik meg az én Atyám, hogy sok gyümölcsöt teremjete; és legyetek nékem tanítványaim.

9. A miképen az Atya szeretett engem, én is úgy szerettelek titeket: maradjatok meg ebben az én szeretetemben.

10. Ha az én parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok az én szeretetemben; a miképen én megtartottam az én Atyámnak parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében.

Ján. 14,15.

11. Ezeket beszéltem néktek, hogy megmaradjon ti bennetek az én örömem és a ti örömetek beteljék.

12. Ez az én parancsolatom, hogy szeressétek egymást, a miképen én szerettelek titeket.

Ján. 13,34., Eféz. 5,2.

13. Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért.

14. Ti az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszítek, a miket én parancsolok néktek.

15. Nem mondalak többé titeket szolgálknak; mert a szolgál nem tudja, mit cselekszik az ő ura; titeket pedig barátainak mondtalak; mert mindazt, a mit az én Atyámtól hallottam, tudtul adtam néktek.

16. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendeltelek titeket, hogy ti elmenjeteek és gyümölcsöt teremjeteek, és a ti gyümölcsötök megmaradjon; hogy akármit kérteek az Atyától az én nevemben, megadja néktek.

Mát. 28,19., Ján. 14,13., Ján. 16,23., Ján. 16,24.

17. Ezeket parancsolom néktek, hogy egymást szeresséteek.

18. Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem elébb gyűlölt ti nálatoknál.

Ján. 7,7.

19. Ha e világból volnátok, a világ szeretné azt, a mi az övé; de mivelhogy nem vagytok e világból, hanem én választottalak ki magamnak titeket e világból, azért gyűlöl titeket a világ.

20. Emlékezzeteek meg ama beszédekről, a melyeket én mondtam néktek: Nem nagyobb a szolgál az ő uránál. Ha engem üldözeteek, titeket is üldözeteek majd; ha az én beszédemet megtartottát, a tiéteket is megtartját majd.

Ján. 13,16., Mát. 10,24., Luk. 6,40.

21. De mindezt az én nevemért cselekszik veletek, mivelhogy nem ismerik azt, a ki küldött engem.

Mát. 24,9.

22. Ha nem jöttem volna és nem beszéltem volna nékik, nem volna bűnük: de most nincs mivel menteniök az ő bűnöket.

Ján. 9,41., Luk. 12,47., Luk. 12,48.

23. A ki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is.

24. Ha ama cselekedeteeket nem cselekedtem volna közöttük, a melyeket senki más nem cselekedett, nem volna bűnük; de most láttak is, gyűlölteek is, mind engem, mind az én Atyámat.

25. De azért lőn így, hogy beteljesedjék a mondás, a mely megiratott az ő törvényökben: Ok nélkül gyűlölteek engem.

Zsolt. 69,5.

26. Mikor pedig eljő majd a Vigasztaló, a kit én küldök néktek az Atyától, az igazságnak Lelke, a ki az Atyától származik, az tesz majd én rólam bizonytságot.

Ján. 14,26., Ján. 16,7., Luk. 24,49.

27. De ti is bizonytságot teszeteek; mert kezdettől fogva én velem vagytok.

Csel. 1,22., Csel. 5,32.

16.

1. Ezeket beszéltem néktek, hogy meg ne botránkozzatek.

2. A gyülekezetekből kirekesztenek titeket; sőt jön idő, hogy a ki öldököli titeket, mind azt hiszi, hogy isteni tiszteletet cselekszik.

3. És ezeket azért cselekszik veletek, mert nem ismerték meg az Atyát, sem engem.

Ján. 15,21.

4. Ezeket pedig azért beszéltem néktek, hogy a mikor eljő az az idő, megemlékezzeteek róluk, hogy én mondtam néktek. De ezeket kezdettől fogva nem mondtam néktek, mivelhogy veletek valék.

Mát. 9,15., Márk. 2,19., Luk. 5,34.

5. Most pedig elmegyeek ahhoz, a ki küldött engem; és senki sem kérdezi tőlem közületek: Hová megyeek?

6. Hanem, mivelhogy ezeket beszéltem néktek, a szomorúság eltöltötte a szíveteteek.

7. De én az igazat mondom néktek: Jobb néktek, hogy én elmenjek: mert ha el nem megyeek, nem jó el hozzátok a Vigasztaló: ha pedig elmegyeek, elküldöm azt ti hozzátok.

Ján. 14,26., Ján. 15,26.

8. És az, mikor eljő, megfeddi a világot bűn, igazság és ítélet tekintetében:

9. Bűn tekintetében, hogy nem hiszneteek én bennem;

10. És igazság tekintetében, hogy én az én Atyámhoz megyeek, és többé nem láttok engem;

11. Ítélet tekintetében pedig, hogy e világnak fejedelme megítéltetett.

Ján. 12,31.

12. Még sok mondani valóm van hozzátok, de most el nem hordozhatjátok.

13. De mikor eljő amaz, az igazságnak Lelke, elvezérel majd titeket minden igazságra. Mert nem ő magától szól, hanem azokat szólja, a miket hall, és a bekövetkezendőket megjelenti néktek.

14. Az engem dicsőít majd, mert az enyémből vesz, és megjelenti néktek.

15. Mindaz, a mi az Atyáé, az enyém: azért mondtam, hogy az enyémből vesz, és megjelenti néktek.

Ján. 17,10.

16. Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem: mert én az Atyához megyek.

Ján. 7,33., Ján. 13,33.

17. Mondának azért az ő tanítványai közül egymásnak: Mi az, a mit nekünk mond: Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem; és: mert én az Atyához megyek?

18. Mondának azért: Mi az a kevés idő, a miről szól? Nem tudjuk, mit mond.

19. Megérté azért Jézus, hogy őt akarnák megkérdezni, és monda nekik: Arról tudakozzátok-é egymást, hogy azt mondtam: Egy kevés idő, és nem láttok engem; és ismét egy kevés idő, és megláttok majd engem?

20. Bizony, bizony mondom néktek, hogy sírtok és jajgattok ti, a világ pedig örül: ti szomorkodtok, hanem a ti szomorúságtok örömmre fordul.

21. Az asszony mikor szül, szomorúságban van, mert eljött az ő órája: de mikor megszüli az ő gyermekét, nem emlékezik többé a kínra az öröm miatt, hogy ember született e világra.

22. Ti is azért most ugyan szomorúságban vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a ti szívetek, és senki el nem veszi tőletek a ti örömeteket.

23. És azon a napon nem kérdeztek majd engem semmiről. Bizony, bizony mondom néktek, hogy a mit csak kérni fogtok az Atyától az én nevemben, megadja néktek.

Ján. 14,13., Ján. 15,16., Mát. 7,7., Mát. 21,22., Márk. 11,24., Luk. 11,9., Jak. 1,5.

24. Mostanáig semmit sem kértetek az Atyától az én nevemben: kérjétek és megkapjátok, hogy a ti örömetek teljes legyen.

25. Ezeket példázatokban mondtam néktek; de eljő az idő, mikor nem példázatokban beszélek majd néktek, hanem nyíltan beszélek néktek az Atyáról.

26. Azon a napon az én nevemben kértek majd: és nem mondom néktek, hogy én kérni fogom az Atyát ti érettetek;

27. Mert maga az Atya szeret titeket, mivelhogy ti szerettetek engem, és elhittétek, hogy én az Istentől jöttem ki.

Ján. 17,8.

28. Kijöttem az Atyától, és jöttem e világba: ismét elhagyom e világot, és elmegyek az Atyához.

29. Mondának néki az ő tanítványai: Ímé, most nyíltan beszélsz és semmi példázatot nem mondasz.

30. Most tudjuk, hogy te mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki téged megkérdezzen: erről hiszszük, hogy az Istentől jöttél ki.

Ján. 16,27.

31. Felele nekik Jézus: Most hiszitek?

32. Ímé eljő az óra, és immár eljött, hogy szétoszoljatok kiki az övéihez, és engem egyedül hagyjatok; de nem vagytok egyedül, mert az Atya velem van.

Mát. 26,31., Márk. 14,27.

33. Azért beszéltem ezeket néktek, hogy békességetek legyen én bennem. E világon nyomorúságtok leszen; de biztatok: én meggyőztem a világot.

17.

1. Ezeket beszélte Jézus; és felemelve szemeit az égre, és monda: Atyám, eljött az óra; dicsőítsd meg a te Fiadat, hogy a te Fiad is dicsóítsen téged;

Ján. 12,23.

2. A miként te hatalmat adtál néki minden testen, hogy örök életet adjon mindennek, a mit néki adtál.

Ján. 3,35., Ján. 13,3., Ján. 5,21.

3. Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent, és a kit elküldtél, a Jézus Krisztust.

1 Ján. 5,20.

4. Én dicsóítottalak téged e földön: elvégeztem a munkát, a melyet reám bízál, hogy végezzem azt.

Ján. 4,34.

5. És most te dicsőíts meg engem, Atyám, te magadnál azzal a dicsőséggel, a melylyel bírtam te nálad a világ létele előtt.

6. Megjelentettem a te nevedet az embereknek, a kiket e világból nékem adtál: tiéd valának, és nékem adtad azokat, és a te beszédedet megtartották.

7. Most tudták meg, hogy mindaz te tőled van, a mit nékem adtál:

8. Mert ama beszédedet, a melyeket nékem adtál, ő nekik adtam; és ők befogadták, és igazán megismerték, hogy én tőled jöttem ki, és elhitték, hogy te küldtél engem.

Ján. 16,27.

9. Én ezekért könyörgök: nem a világért könyörgök, hanem azokért, a kiket nékem adtál, mert a tiéd.

10. És az enyémeik mind a tiéd, és a tiéd az enyémeik: és megdicsőítetem ő bennök.

Ján. 16,15.

11. És nem vagyok többé e világon, de ők a világon vannak, én pedig te hozzád megyek. Szent Atyám, tartsd meg őket a te nevedben, a kiket nékem adtál, hogy egyek legyenek, mint mi!

Ján. 17,21., Ján. 10,30.

12. Mikor velök valék a világon, én megtartám őket a te nevedben; a kiket nékem adtál, megőrizém, és senki el nem vezett közülök, csak a veszedelemnek fia, hogy az írás beteljesüljön.

Ján. 6,39., Ján. 10,28., Ján. 18,9., Ján. 13,18., Zsolt. 41,10.

13. Most pedig te hozzád megyek; és ezeket beszélem a világon, hogy ők az én örömemet teljesen bírják ő magokban.

14. Én a te ígédet nekik adtam; és a világ gyűlölte őket, mivelhogy nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok.

15. Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól.

16. Nem e világból valók, a mint hogy én sem e világból vagyok.

17. Szenteld meg őket a te igazságoddal: A te ígéd igazság.

18. A miképen te küldtél engem e világra, úgy küldtem én is őket e világra;

19. És én érettök oda szentelem magamat, hogy ők is megszentelteké legyenek az igazságban.

Zsid. 9,14.

20. De nemcsak ő érettök könyörgök, hanem azokért is, a kik az ő beszédökre hisznek majd én bennem;

21. Hogy mindnyájan egyek legyenek; a mint te én bennem, Atyám, és én te benned, hogy ők is egyek legyenek mi bennünk: hogy elhigye a világ, hogy te küldtél engem.

Ján. 10,38., Ján. 14,10., Ján. 14,11., 1 Ján. 3,24., Ján. 17,11.

22. És én azt a dicsőséget, a melyet nékem adtál, ő nekik adtam, hogy egyek legyenek, a miképen mi egy vagyunk:

23. Én ő bennök, és te én bennem: hogy tökéletesen egygyé legyenek, és hogy megismerje a világ, hogy te küldtél engem, és szeretted őket, a miként engem szerettél.

24. Atyám, a kiket nékem adtál, akarom, hogy a hol én vagyok, azok is én velem legyenek; hogy megláthassák az én dicsőségemet, a melyet nékem adtál: mert szerettél engem e világ alapjának felvettése előtt.

Ján. 12,26., Ján. 14,3., 1 Thess. 4,17.

25. Igazságos Atyám! És e világ nem ismert téged, de én ismertelek téged; és ezek megismerik, hogy te küldtél engem;

26. És megismertettem ő velök a te nevedet, és megismertetem; hogy az a szeretet legyen ő bennök, a mellyel engem szerettél, és én is ő bennök legyek.

18.

1. Mikor ezeket mondta vala Jézus, kiméne az ő tanítványaival együtt túl a Kedron patakán, a hol egy kert vala, a melybe bemenének ő és az ő tanítványaival.

2 Sám. 15,23., Mát. 26,36., Márk. 14,32., Luk. 22,39.

2. Ismeré pedig azt a helyet Júdás is, a ki őt elárulja vala; mivelhogy gyakorta ott gyűlt egybe Jézus az ő tanítványaival.

3. Júdás azért magához vevén a katonai csapatot, és a papi fejedelmektől és a farizeusoktól szolgálakat, oda méne fáklyákkal, lámpásokkal és fegyverekkel.

Mát. 26,47., Márk. 14,43., Luk. 22,47., Csel. 1,16.

4. Jézus azért tudván mindazt, a mi reá következő való, előre méne, és monda azoknak: Kit kerestek?
5. Felelének néki: A názáreti Jézust. Monda nékik Jézus: Én vagyok. Ott állt pedig ő velök Júdas is, a ki elárulta őt.

6. Mikor azért azt mondá nékik, hogy: Én vagyok; hátra vonulának és földre esének.

7. Ismét megkérdezé azért őket: Kit kerestek? És azok mondának: A názáreti Jézust.

8. Felele Jézus: Mondtam néktek, hogy én vagyok az. Azért, ha engem kerestek, ezeket bocsássátok el;

9. Hogy beteljesüljön a beszéd, a melyet mondott: Azok közül, a kiket nékem adtál, senkit sem vesztettem el.

Ján. 6,39., Ján. 10,28., Ján. 17,12.

10. Simon Péter pedig, a kinek szablyája való, kirántá azt, és megüté a főpap szolgáját, és levágá annak jobb fülét. A szolgál neve pedig Málkus való.

Mát. 26,51., Márk. 14,47., Luk. 22,50.

11. Monda azért Jézus Péternek: Tedd hüvelyébe a te szablyádat; avagy nem kell-e kiinnom a pohárt, a melyet az Atya adott nékem?

Mát. 26,52.

12. A csapat azért és az ezredes és a zsidók szolgálai megfogák Jézust, és megkötözték őt,

13. És vivék őt először Annáshoz; mert ipa való ez Kajafásnak, a ki abban az esztendőben főpap való.

14. Kajafás pedig az való, a ki tanácsolta való a zsidóknak, hogy jobb, hogy egy ember veszzen el a népért.

Ján. 11,49., Ján. 11,50.

15. Simon Péter pedig, és egy másik tanítvány követi való Jézust. Ez a tanítvány pedig ismerős való a főpappal, és beméne Jézussal együtt a főpap udvarába,

Mát. 26,58., Márk. 14,54., Luk. 22,54.

16. Péter pedig kívül áll való az ajtónál. Kiméne azért ama másik tanítvány, a ki a főpappal ismerős való, és szóla az ajtóőrzőnek, és bevivé Pétert.

17. Szóla azért Péterhez az ajtóőrző leány: Nemde, te is ez ember tanítványai közül való vagy? Monda ő: Nem vagyok.

18. A szolgálak pedig és a poroszlók ott állnak való, szítván a tüzet, mivelhogy hűvös való, és melegszenek való. Ott áll való pedig Péter is ő velök együtt, és melepszik való.

19. A főpap azért kérdezé Jézust az ő tanítványai felől, és az ő tudománya felől.

20. Felele néki Jézus: Én nyilván szóltam a világnak, én mindenkor tanítottam a zsinagógában és a templomban, a hol a zsidók mindenünnen összegyülekeznek; és titkon semmit sem szóltam.

21. Mit kérdesz engem? Kérdezd azokat, a kik hallották, mit szóltam nékik: ímé ők tudják, a miket nékik szóltam.

22. Mikor pedig ő ezeket mondja való, egy a poroszlók közül, a ki ott áll való, arczul üté Jézust, mondván: így felelsz-e a főpaphoz?

23. Felele néki Jézus: Ha gonoszul szóltam, tégy bizonytságot a gonoszúságról; ha pedig jól, miért versz engem.

24. Elküldé őt Annás megkötözve Kajafáshoz, a főpaphoz.

Mát. 26,57., Márk. 14,53., Luk. 22,54.

25. Simon Péter pedig ott áll való és melepszik való. Mondának azért néki: Nemde, te is ennek a tanítványai közül való vagy? Megtagadá ő, és monda: Nem vagyok.

Mát. 26,69., Márk. 14,66., Márk. 14,67., Luk. 22,56.

26. Monda egy a főpap szolgálai közül, rokona annak, a kinek a fülét Péter levágta: Nem láttalak-e én téged ő vele együtt a kertben?

27. Ismét megtagadá azért Péter; és a kakas azonnal megszólala.

Mát. 26,74., Márk. 14,72., Luk. 22,60.

28. Vivék azért Jézust Kajafástól a törvényházba. Való pedig reggel. És ők nem menének be a törvényházba, hogy meg ne fertőztessenek, hanem hogy megehessenek a husvétibáránnyt.

Mát. 27,2., Márk. 15,1., Luk. 23,1., Csel. 10,28., Csel. 11,3.

29. Kiméne azért Pilátus ő hozzájok, és monda: Micsoda vádat hoztok fel ez ember ellen?

30. Felelének és mondának néki: Ha gonosztevő nem volna ez, nem adtuk volna őt a te kezédbe.

31. Monda azért nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti, és ítéljétek meg őt a ti törvényeitek szerint. Mondának azért néki a zsidók: Nékünk senkit sem szabad megölnünk;

32. Hogy beteljesedjék a Jézus szava, a melyet monda, a mikor jelenti vala, hogy milyen halállal kell majd meghalnia.

Mát. 20,19., Márk. 10,33., Luk. 18,32.

33. Ismét beméne azért Pilátus a törvényházba, és szólítja vala Jézust, és monda néki: Te vagy a Zsidók királya?

Mát. 27,11., Márk. 15,2., Luk. 23,3.

34. Felele néki Jézus: Magadtól mondod-é te ezt, vagy mások beszéltek néked én felőlem?

35. Felele Pilátus: Avagy zsidó vagyok-e én? A te néped és a papifejedelmek adtak téged az én kezembe: mit cselekedtél?

36. Felele Jázus: Az én országom nem e világból való. Ha e világból való volna az én országom, az én szolgálaim vitézkednének, hogy át ne adassam a zsidóknak. Ámde az én országom nem innen való.

37. Monda azért néki Pilátus: Király vagy-é hát te csakugyan? Felele Jézus: Te mondod, hogy én király vagyok. Én azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Mindaz, a ki az igazságból való, hallgat az én szómra.

38. Monda néki Pilátus: Micsoda az igazság? És a mint ezt mondá, újra kiméne a zsidókhoz, és monda nékik: Én nem találok benne semmi bűnt.

39. Szokás pedig az nálatok, hogy elbocsássak néktek egyet a husvétünnepen: akarjátok-é azért, hogy elbocsássam néktek a zsidók királyát?

Mát. 27,15., Márk. 15,6., Luk. 23,17.

40. Kiáltának azért viszont mindnyájan, mondván: Nem ezt, hanem Barabbást. Ez a Barabbás pedig tolvaj vala.

Mát. 27,21., Márk. 15,11., Luk. 23,18., Csel. 3,14.

19.

1. Akkor azért előfogá Pilátus Jézust, és megostoroztatá.

Mát. 27,26., Márk. 15,15.

2. És a vitézek tövisből koronát fonván, a fejére tevék, és bíbor köntöst adának reá,

3. És mondanak: Üdvöz légy zsidók királya! És arczul csapdossák vala őt.

4. Majd ismét kiméne Pilátus, és monda nékik: Ímé kihozom őt néktek, hogy értsétek meg, hogy nem találok benne semmi bűnt.

5. Kiméne azért Jézus a töviskoronát és a bíbor köntöst viselve. És monda nékik Pilátus: Ímhol az ember!

6. Mikor azért látják vala őt a papifejedelmek és a szolgálak, kiáltozának, mondván: Feszítsd meg, feszítsd meg! Monda nékik Pilátus: Vigyétek el őt ti és feszítsétek meg, mert én nem találok bűnt ő benne.

7. Felelének néki a zsidók: Nékünk törvényünk van, és a mi törvényünk szerint meg kell halnia, mivelhogy Isten Fiává tette magát.

8. Mikor pedig ezt a beszédet hallotta Pilátus, még inkább megrémül vala;

9. És ismét beméne a törvényházba, és szóla Jézusnak: Honnét való vagy te? De Jézus nem felelt néki.

10. Monda azért néki Pilátus: Nékem nem szólsz-é? Nem tudod-é hogy hatalmam van arra, hogy megfeszítselek, és hatalmam van arra, hogy szabadon bocsássalak?

11. Felele Jézus: Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna néked: nagyobb bűne van azért annak, a ki a te kezédbe adott engem.

12. Ettől fogva igyekszik vala Pilátus őt szabadon bocsátani; de a zsidók kiáltozának, mondván: Ha ezt szabadon bocsátod, nem vagy a császár barátja; valaki magát királylyá teszi, ellene mond a császárnak!

13. Pilátus azért, a mikor hallja vala e beszédet, kihozá Jézust, és üle a törvénytevő székbe azon a helyen, a melyet Kőpadolatnak hívtak, zsidóul pedig Gabbathának.

14. Vala pedig a husvét péntekje; és mintegy hat óra. És monda a zsidóknak: Ímhol a ti királyotok!

15. Azok pedig kiáltoznak vala: Vidd el, vidd el, feszítsd meg őt! Monda nékik Pilátus: A ti királyotokat feszítsem meg? Felelének a papifejedelmek: Nem királyunk van, hanem császáruk!

16. Akkor azért nékik adá őt, hogy megfeszítettessék. Átvevék azért Jézust és elvivék.

Mát. 27,31., Márk. 15,22., Luk. 23,25.

17. És emelvén az ő keresztfáját, méne az úgynevezett Koponya helyére, a melyet héberül Golgothának hívnak:

18. A hol megfeszíték őt, és ő vele más kettőt, egyfelől, és másfelől, középen pedig Jézust.

Luk. 23,32., Luk. 23,33.

19. Pilátus pedig címet is írta, és feltevé a keresztfára. Ez vala pedig az írás: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA.

Mát. 27,37., Márk. 15,26., Luk. 23,38.

20. Sokan olvasák azért e címet a zsidók közül; mivelhogy közel vala a városhoz az a hely, a hol Jézus megfeszítettet vala: és héberül, görögül és latinul vala az írva.

21. Mondának azért Pilátusnak a zsidók papifejedelmei: Ne írj: A zsidók királya: hanem hogy ő mondotta: A zsidók királya vagyok.

22. Felele Pilátus: A mit megírtam, megírtam.

23. A vitézek azért, mikor megfeszítették Jézust, vevék az ő ruháit, és négy részre oszták, egy részt mindenik vitéznek, és a köntösét. A köntös pedig varrástalan vala, felülről mindvégig szövött.

Mát. 27,35., Márk. 15,24., Luk. 23,34.

24. Mondának azért egymásnak: Ezt ne hasogassuk el, hanem vessünk sorsot reá, kié legyen. Hogy beteljesedjék az írás, a mely ezt mondja: Megosztotk ruháimon, és a köntösömre sorsot vetettek. A vitézek tehát ezeket művelék.

Zsolt. 22,19.

25. A Jézus keresztje alatt pedig ott állottak vala az ő anyja, és az ő anyjának nőtestvére; Mária, a Kleopás felesége, és Mária Magdaléna.

Mát. 27,55., Mát. 27,56., Márk. 15,40., Luk. 23,49.

26. Jézus azért, mikor látja vala, hogy ott áll az ő anyja és az a tanítvány, a kit szeret vala, monda az ő anyjának: Asszony, ímhol a te fiad!

27. Azután monda a tanítványnak: Ímhol a te anyád! És ettől az órától magához fogadá azt az a tanítvány.

28. Ezután tudván Jézus, hogy immár minden elvégeztetett, hogy beteljesedjék az írás, monda: Szomjúhozom.

Zsolt. 69,22.

29. Vala pedig ott egy eczettel teli edény. Azok azért szivacsot töltvén meg eczettel, és izsópra tévén azt, oda vivék az ő szájához.

Mát. 27,48.

30. Mikor azért elvette Jézus az eczetet, monda: Elvégeztetett! És lehajtván fejét, kibocsátá lelkét.

31. A zsidók pedig, hogy a testek szombatán át a keresztfán ne maradjanak, miután péntek vala, (mert annak a szombatnak napja nagy nap vala) kérék Pilátust, hogy törjék meg azoknak lábszárait és vegyék le őket.

5 Móz. 21,23.

32. Eljövének azért a vitézek, és megtörék az elsőnek lábszárait és a másikat is, a ki ő vele együtt feszítettet meg;

33. Mikor pedig Jézushoz érének és látják vala, hogy ő már halott, nem törék meg az ő lábszárait;

34. Hanem egy a vitézek közül dárdával dőfé meg az ő oldalát, és azonnal vér és víz jöve ki abból.

35. És a ki látta, bizonyágot tett, és igaz az ő tanúbizonyysága; és az tudja, hogy ő igazat mond, hogy ti is higgyetek.

36. Mert azért lettek ezek, hogy beteljesedjék az írás: Az ő csontja meg ne törettessék.

2 Móz. 12,46.

37. Másutt ismét így szól az írás: Néznek majd arra, a kit általszegeztek.

Zak. 12,10.

38. Ezek után pedig kérék Pilátust az arimathiai József (a ki a Jézus tanítványa vala, de csak titokban, a zsidóktól való félelem miatt), hogy levehesse a Jézus testét. És megengedé Pilátus. Elméne azért és levevé a Jézus testét.

Ján. 7,13., Ján. 9,22., Ján. 12,42., Mát. 27,57., Márk. 15,42., Luk. 23,50.

39. Eljöve pedig Nikodémus is (a ki éjszaka ment vala először Jézushoz), hozván mirhából és áloéból való kenetet, mintegy száz fontot.

Ján. 3,1., Ján. 7,50.

40. Vevék azért a Jézus testét, és begöngyölgeték az lepedőkbe illatos szerekkel együtt, a mint a zsidóknál szokás temetni.

41. Azon a helyen pedig, a hol megfeszítették, vala egy kert, és a kertben egy új sír, a melybe még senki sem helyeztetett vala.

42. A zsidók péntekje miatt azért, mivelhogy az a sír közel vala, abba helyezteték Jézust.

20.

1. A hétnek első napján pedig jó reggel, a mikor még sötétes vala, oda méne Mária Magdaléna a sírhoz, és látá, hogy elvétellett a kő a sírról.

Mát. 28,1., Márk. 16,1., Luk. 24,1.

2. Futa azért és méne Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, a kit Jézus szeret vala, és monda nékik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették őt.

3. Kiméne azért Péter és a másik tanítvány, és menének a sírhoz.

Luk. 24,12.

4. Egyutt futnak vala pedig mindketten: de ama másik tanítvány hamar megelőzé Pétert, és előbb juta a sírhoz;

5. És lehajolván, látá, hogy ott vannak a lepedők; mindazáltal nem megy vala be.

6. Megjöve azután Simon Péter is nyomban utána, és beméne a sírba: és látá, hogy a lepedők ott vannak.

7. És a keszkenő, a mely az ő fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen.

8. Akkor aztán beméne a másik tanítvány is, a ki először jutott a sírhoz, és lát és hisz vala.

9. Mert nem tudják vala még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból.

Zsolt. 16,10.

10. Visszamenének azért a tanítványok az övéikhez.

11. Mária pedig künn áll vala a sírnál sírva. A míg azonban siránkozáék, behajol vala a sírba;

Márk. 16,5.

12. És látá két angyalt fehér ruhában ülni, egyiket fejtől, másikat lábtól, a hol a Jézus teste feküdt vala.

13. És mondának azok néki: Asszony mit sírsz? Monda nékik: Mert elvitték az én Uramat, és nem tudom, hova tették őt.

14. És mikor ezeket mondotta, hátra fordula, és látá Jézust ott állani, és nem tudja vala, hogy Jézus az.

Márk. 16,9.

15. Monda néki Jézus: Asszony, mit sírsz? kit keressz? Az pedig azt gondolván, hogy a kertész az, monda néki: Uram, ha te vitted el őt, mondd meg nékem, hová tetted őt, és én elviszem őt.

16. Monda néki Jézus: Mária! Az megfordulván, monda néki: Rabbóni! a mi azt teszi: Mester!

17. Monda néki Jézus: Ne illess engem; mert nem mentem még fel az én Atyámhoz; hanem menj az én atyámfiaihoz és mondd nékik: Felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, és az én Istenemhez, és a ti Istenetekhez.

Zsolt. 22,23.

18. Elméne Mária Magdaléna, hirdetvén a tanítványoknak, hogy látta az Urat, és hogy ezeket mondotta néki.

Márk. 16,10.

19. Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek első napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyűltek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljőve Jézus és megállá középen, és monda nékik: Békesség néktek!

Márk. 16,14., Luk. 24,36., 1 Kor. 15,5.

20. És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát. Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat.

21. Ismét monda azért nékik Jézus: Békesség néktek! A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket.

Ján. 17,18.

22. És mikor ezt monda, rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket:

23. A kiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsátatnak azoknak; a kikéit megtartjátok, megtartatnak.

Mát. 16,19., Mát. 18,18.

24. Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, a kit Kettősnek hívtak, nem vala ő velök, a mikor eljött vala Jézus.

25. Mondának azért néki a többi tanítványok: Láttuk az Urat. Ő pedig monda nékik: Ha nem látom az ő kezein a szegkek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegkek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az ő oldalába, semmiképen el nem hiszem.

26. És nyolcz nap múlva ismét benn valának az ő tanítványai, Tamás is ő velök. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jézus, és megállá a középen és monda: Békesség néktek!

27. Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba: és ne légy hitetlen, hanem hívő.

28. És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!

29. Monda néki Jézus: Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél: boldogok, a kik nem látnak és hisznek.

1 Pét. 1,8.

30. Sok más jelt is mívelt ugyan Jézus az ő tanítványai előtt, a melyek nincsenek megírva ebben a könyvben;

Ján. 21,25.

31. Ezek pedig azért irattak meg, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek Fia, és hogy ezt hívén, életetek legyen az ő nevében.

21.

1. Ezek után ismét megjelentette magát Jézus a tanítványoknak a Tibériás tengerénél; megjelentette pedig ekképen:

2. Együtt valának Simon Péter, és Tamás, a kit Kettősnek hívtak, és Nátánáel, a galileai Kánából való, és a Zebedeus fiai, és más kettő is az ő tanítványai közül.

3. Monda nékik Simon Péter: Elmegyek halászni. Mondának néki: Elmegyünk mi is te veled. Elmenének és azonnal a hajóba szállának; és azon az éjszakán nem fogtak semmit.

4. Mikor pedig immár reggeledék, megállta Jézus a parton; a tanítványok azonban nem ismerék meg, hogy Jézus van ott.

5. Monda azért nékik Jézus: Fiaim! Van-é valami enivalótok? Felelének néki: Nincsen!

6. Ő pedig mondá nékik: Vessétek a hálót a hajónak jobb oldala felől, és találtok. Oda veték azért, és kivonni már nem bírták azt a halaknak sokasága miatt.

7. Szóla azért az a tanítvány, a kit Jézus szeret vala, Péternek: Az Úr van ott! Simon Péter azért, a mikor hallja vala, hogy ott van az Úr, magára vevé az ingét (mert mezítelen vala), és beveté magát a tengerbe.

Ján. 13,23.

8. A többi tanítványok pedig a hajón menének (mert nem messze valának a parttól, hanem mintegy kétszáz singnyire), és vonszsák vala a hálót a halakkal.

9. Mikor azért a partra szállának, látják, hogy parázs van ott, és azon felül hal és kenyér.

10. Monda nékik Jézus: Hozzatok a halakból, a melyeket most fogtatok.

11. Felszálla Simon Péter, és kivoná a hálót a partra, a mely tele volt nagy halakkal, százötvenhárommal; és noha ennyi vala, nem szakadozik vala a háló.

12. Monda nékik Jézus: Jertek, ebédeljete. A tanítványok közül pedig senki sem meri vala tőle megkérdezni: Ki vagy te? Mivelhogy tudják vala, hogy az Úr ő.

13. Oda méne azért Jézus, és vevé a kenyeret és adá nékik, és hasonlóképen a halat is.

14. Ezzel már harmadszor jelent meg Jézus az ő tanítványainak, minekutána feltámadt a halálból.

15. Mikor aztán megebédelének, monda Jézus Simon Péternek: Simon, Jónának fia: jobban szeretsz-é engem ezeknél? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy szeretlek téged! Monda néki: Legeltesd az én bárányaimat!

16. Monda néki ismét másodszer is: Simon, Jónának fia, szeretsz-é engem? Monda néki: Igen, Uram; te tudod, hogy én szeretlek téged. Monda néki: Őrizd az én juhaimat!

17. Monda néki harmadszor is: Simon, Jónának fia, szeretsz-é engem? Megszomorodék Péter, hogy harmadszor is mondotta vala néki: Szeretsz-é engem? És monda néki: Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy én szeretlek téged. Monda néki Jézus: Legeltesd az én juhaimat!

18. Bizony, bizony mondom néked, a mikor ifjabb valál, felövezéd magadat, és oda mégy vala, a hova akarád; mikor pedig megöregszel, kinyújtod a te kezedet és más övez fel téged, és oda visz, a hová nem akarod.

2 Pét. 1,14.

19. Ezt pedig azért mondá, hogy jelentse, milyen halállal dicsőíti majd meg az Istent. És ezt mondván, szóla néki: Kövess engem!

20. Péter pedig megfordulván, látja, hogy követi az a tanítvány, a kit szeret vala Jézus, a ki nyugodott is ama vacsora közben az ő kebelén és mondá: Uram! ki az, a ki elárul téged?

Ján. 13,23.

21. Ezt látván Péter, monda Jézusnak: Uram, ez pedig mint lészen?

22. Monda néki Jézus: Ha akarom, hogy ő megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá? Te kövess engem!

23. Kiméne azért e beszéd az atyafiak közé, hogy az a tanítvány nem hal meg: pedig Jézus nem mondta néki, hogy nem hal meg; hanem: Ha akarom, hogy ez megmaradjon, a míg eljövök, mi közöd hozzá?
24. Ez az a tanítvány, a ki bizonyóságot tesz ezekről, és a ki megírta ezeket, és tudjuk, hogy az ő bizonyóságtétele igaz.
25. De van sok egyéb is, a miket Jézus cselekedett vala, a melyek, ha egyenként megiratnának, azt vélem, hogy maga a világ sem foghatná be a könyveket, a melyeket írának. Ámen.

Ján. 20,30.

Az apostolok cselekedetei

1.

1. Első könyvemet írtam, Theofilus, mindazokról, a miket kezdett Jézus cselekedni és tanítani,

Luk. 1,3.

2. Mind a napig, melyen fölveteték, minekutána parancsolatokat adott a Szent Lélek által az apostoloknak, kiket választott vala magának.

Mát. 28,19., Márk. 16,15., Luk. 24,49.

3. Kiknek az ő szenvedése után sok jel által meg is mutatta, hogy ő él, negyven napon át megjelenvén nékik, és szólván az Isten országára tartozó dolgokról.

Mát. 28,18., Márk. 16,12., Márk. 16,14., Luk. 24,15., Luk. 24,34., Luk. 24,36., Ján. 20,19., Ján. 20,26., Ján. 21,1., Ján. 21,14., 1 Kor. 15,5., 1 Kor. 15,8.

4. És velök összejövén, meghagyá nékik, hogy el ne menjenek Jeruzsálemből, hanem várják be az Atyának ígéretét, melyet úgymond, hallottatok tőlem:

Luk. 24,49., Ján. 14,26., Ján. 15,26.

5. Hogy János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni nem sok nap mulva.

Mát. 3,11., Márk. 1,8., Luk. 3,16., Ján. 1,33., Csel. 2,1., Csel. 2,4.

6. Mikor azért azok egybegyűltek, megkérdeék őt, mondván: Uram, avagy nem ez időben állítod-e helyre az országot Izráelnek?

7. Monda pedig nékik: Nem a ti dolgotok tudni az időket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett.

8. Hanem vesztek erőt, minekutána a Szent Lélek eljő reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samariában és a földnek mind végső határáig.

Csel. 2,32.

9. És mikor ezeket mondotta, az ő láttokra felemelteték, és felhő fogá el őt szemeik elől.

Márk. 16,19., Luk. 24,51.

10. És a mint szemeiket az égre függesztették, mikor ő elméne, ímé két férfiú állott meg mellettük fehér ruhában,

11. Kik szóltak is: Galileabeli férfiak, mit állotok nézve a mennybe? Ez a Jézus, a ki felviteték tőletek a mennybe, akképen jó el, a miképen láttátok őt felmenni a mennybe.

Mát. 24,30., Márk. 13,26., Jel. 1,7., 1 Thess. 4,16.

12. Akkor megtérének Jeruzsálemben a hegyről, mely hívatik Olajfák hegyének, mely Jeruzsálem mellett van, egy szombatnapi járőföldre.

13. És mikor bementek, felmenének a felsőházba, a hol szállva valának: Péter és Jakab, János és András, Filep és Tamás, Bertalan és Máté, Jakab, az Alfeus fia, és Simon, a zelóta, és Júdás, a Jakab fia.

14. Ezek mindnyájan egy szívvel-lélekkel foglalatosak valának az imádkozásban és a könyörgésben, az asszonyokkal és Máriával, Jézusnak anyjával, és az atyjafiaival együtt.

15. És azokban a napokban felkelvén Péter a tanítványok között, monda (vala pedig ott együtt mintegy százhusz főnyi sokaság):

16. Atyámfiai, férfiak, szükség volt betelni annak az írásnak, melyet megjövendölt a Szent Lélek Dávid szája által Júdás felől, ki vezetőjük lón azoknak, a kik megfogták Jézust.

Zsolt. 41,10., Mat. 26,47., Márk. 14,43., Luk. 22,47., Ján. 18,3.

17. Mert mi közénk számláltatott, és elnyerte ennek a szolgálatnak az osztályrészét.

Mát. 10,4., Márk. 3,19.

18. (Ez hát mezőt szerze hamisságának béréből; és alá zuhanván, elhasadt középen, és minden belső része kiomlott.

Mát. 26,15., Luk. 22,5.

19. És ez tudtokra lón mindazoknak, kik Jeruzsálemben lakoznak; úgy hogy az a mező tulajdon nyelvökön Akeldamának, azaz Vérmezőnek neveztetett el.)

Mát. 27,8.

20. Mert meg van írva a Zsoltárok könyvében: Legyen az ő lakóhelye pusztá, és ne legyen lakó abban. És: Az ő püspökségét más vegye el.

21. Szükség azért, hogy azok közül a férfiak közül, a kik velünk együtt jártak minden időben, míg az Úr Jézus közöttünk járt-kelt,
22. A János keresztségétől kezdve mind a napig, melyen fölviteték tőlünk, azok közül egy az ő feltámadásának bizonyosága legyen mivelünk egyetemben.
23. Állatának azért elő kettőt, Józsefet, ki hivatik Barsabásnak, kinek mellékneve Justus vala, és Mátyást.
24. És imádkozván, mondának: Te, Uram, ki mindeneknek szívét ismered, mutasd meg a kettő közül egyiket, a kit kiválasztottál,
25. Hogy elnyerje az osztályrészét e szolgálatnak és apostolságnak, melytől eltévelyedék Júdás, hogy az ő saját helyére jusson.
26. Sorsot vetének azért reájok, és esék a sors Mátyásra, és a tizenegy apostól közé számláltaték.

2.

1. És mikor a pünkösöd napja eljött, mindnyájan egyakarattal együtt valának.
2 Móz. 23,16., 2 Móz. 34,22., 5 Móz. 16,10.
2. És lón nagy hirtelenséggel az égből mintegy sebesen zúgó szélnek zendülése, és eltelé az egész házat, a hol ülnek vala.
3. És megjelentek előttük kettős tüzes nyelvek és üle mindenikre azok közül.
4. És megtelének mindnyájan Szent Lélekkel, és kezdének szólni más nyelveken, a mint a Lélek adta nekik szólniok.
5. Lakoznak vala pedig Jeruzsálemben zsidók, istenfélő férfiak, minden nép közül, melyek az ég alatt vannak.
6. Minekutána pedig ez a zúgás lón, egybegyüle a sokaság és megzavarodék, mivelhogy mindegyik a maga nyelvén hallá őket szólni.
7. Álmélnak pedig mindnyájan és csodálkoznak vala, mondván egymásnak: Nemde nem Galileusok-e ezek mindnyájan, a kik szólnak?
8. Mimódon halljuk hát őket, kiki közülünk a saját nyelvén, a melyben születünk?
9. Párthusok és médek és elámiták, és kik lakozunk Mesopotámiában, Júdeában és Kappadóciában, Pontusban és Ázsiában,
Ésa. 21,2., 1 Pét. 1,1., Csel. 6,9.
10. Frigiában és Pamfiliában, Égyiptomban és Libiának tartományiban, mely Cziréne mellett van, és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok,
Csel. 6,9.
11. Krétaiak és arabok, halljuk a mint szólják a mi nyelvünkön az Istennek nagyságos dolgait.
12. Álmélnak vala pedig mindnyájan és zavarban valának, egymásnak ezt mondván: Vajjon mi akar ez lenni?
13. Mások pedig csúfolódva mondának: Édes bortól részegedtek meg.
14. Péter azonban előállván a tizenegygyel, felemelé szavát, és szóla nekik: Zsidó férfiak és mindnyájan, kik lakoztok Jeruzsálemben, legyen ez nektek tudtotokra, és vegyétek füleitekbe az én beszédimet!
15. Mert nem részegek ezek, a mint ti állítjátok; hiszen a napnak harmadik órája van;
16. Hanem ez az, a mi megmondattott Jóel profétától:
Jóel. 2,28., Jóel. 2,32.
17. És lészen az utolsó napokban, ezt mondja az Isten, kitöltök az én Lelkemből minden testre: és profétálnak a ti fiaitok és lányaitok, és a ti ifjaitok látásokat látnak, és a ti véneitek álmokat álmodnak.
Ésa. 44,3.
18. És épen az én szolgálóimra és az én szolgálóleányaimra is kitöltök azokban a napokban az én Lelkemből, és profétálnak.
19. És tészek csudákat az égben odafenn, és jeleket a földön ideleln, vért, tüzet és füstnek gőzölgését.
20. A nap sötétséggé változik, és a hold vérré, minekelőtte eljő az Úrnak ama nagy és fényes napja.
21. És lészen, hogy mindaz, a ki az Úrnak nevét segítségül hívja, megtartatik.
22. Izráelita férfiak, halljátok meg e beszédeket: A názáreti Jézust, azt a férfiút, a ki Istentől bizonyoságot nyert előttetek erők, csudatételek és jelek által, melyeket ő általa cselekedett Isten ti köztetek, a mint magatok is tudjátok.

Mát. 4,23., Mát. 4,24., Mát. 11,4., Mát. 11,5., Ján. 3,2., Ján. 5,36., Ján. 9,32., Ján. 9,33., Ján. 10,25.

23. Azt, a ki Istennek elvégezett tanácsából és rendeléséből adatott halálra, megragadván, gonosz kezeitekkel keresztfára feszítve megölétek:

Csel. 4,28.

24. Kit az Isten feltámasztott, a halál fájdalmait megoldván; mivelhogy lehetetlen volt néki attól fogvatartatnia.

25. Mert Dávid ezt mondja ő róla: Magam előtt láttam az Urat mindenkor, mert ő nékem jobb kezem felől van, hogy meg ne tántorodjam.

Zsolt. 16,8., Zsolt. 16,11.

26. Annakokáért örvendezett az én szívem, és vígadott az én nyelvem; annakfelette az én testem is reménységben nyugszik.

27. Mert nem hagyod az én lelkemet a sírban, és nem engeded, hogy a te szented rothadást lásson.

28. Megjelentetted nékem az életnek útait; betöltesz engem örömmel a te orczád előtt.

29. Atyámfiái férfiak, szabad nyilván szólanom ti előttetek Dávid pátriárkáról, hogy ő megholt és eltemettetett, és az ő sírja mind e mai napig minálunk van.

1 Kir. 2,10., Nehem. 3,16.

30. Próféta lévén azért, és tudván, hogy az Isten néki esküvéssel megesküdött, hogy majd az ő ágyékának gyümölcséből támasztja a Krisztust test szerint, hogy helyheztesse az ő királyi székibe,

2 Sám. 7,12., Zsolt. 132,11.

31. Előre látván ezt, szólott a Krisztus feltámadásáról, hogy az ő lelke nem hagyott a sírban, sem az ő teste rothadást nem látott.

32. Ezt a Jézust feltámasztotta az Isten, minek mi mindnyájan tanúbizonyságai vagyunk.

Csel. 1,3., Csel. 1,22., Csel. 10,41., Luk. 24,48.

33. Annakokáért az Istennek jobbjá által felmagasztaltatván, és a megígért Szent Lelket megnyervén az Atyától, kitöltötte ezt, a mit ti most láttok és hallotok.

Luk. 24,49., Ján. 15,26., Ján. 16,7.

34. Mert nem Dávid ment fel a mennyországba; hiszen ő maga mondja: Monda az Úr az én Uramnak: Ülj az én jobbkezem felől,

Zsolt. 110,1.

35. Míglen vetem a te ellenségeidet lábaid alá zsámolyul.

36. Bizonyynal tudja meg azért Izráelnek egész háza, hogy Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, a kit ti megfeszítettetek.

37. Ezeket pedig mikor hallották, szívökben megkeseredének, és mondanak Péternek és a többi apostoloknak: Mit cselekedjünk, atyámfiái, férfiak?

38. Péter pedig monda nekik: Térjete meg és keresztelkedjete meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében a bűnöknek bocsánatjára; és veszitek a Szent Lélek ajándékát.

39. Mert néktek lett az ígélet és a ti gyermekeiteknek, és mindazoknak, kik messze vannak, valakiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.

Ésa. 44,1., Ésa. 44,5., Ján. 17,20.

40. Sok egyéb beszéddel is buzgón kéri és inti vala őket, mondván: Szakaszsátok el magatokat e gonosz nemzetségtől!

41. A kik azért örömet vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének; és hozzájuk csatlakozék azon a napon mintegy háromezer lélek.

42. És foglalatosok valának az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a könyörgésekben.

43. Támada pedig minden lélekben félelem, és az apostolok sok csudát és jelt tesznek vala.

Márk. 16,17., Márk. 16,18., Ján. 14,12.

44. Mindnyájan pedig, a kik hívének, együtt valának, és mindenük köz vala;

Csel. 4,32.

45. És jószágukat és marháikat eladogaták, és szétosztogták azokat mindenkinek, a mint kinek-kinek szüksége vala.

46. És minden nap egyakarattal kitarva a templomban, és megtörve házanként a kenyeret, részesednek vala ededelben örömmel és tiszta szívvel.

47. Dícsérve az Istent, és az egész nép előtt kedvességet találva. Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az idvezülőkkel.

3.

1. Péter és János pedig együtt mennek vala fel a templomba az imádkozásnak órájára, kilenczre.
2. És hoznak vala egy embert, ki az ő anyjának méhétől fogva sánata vala, kit minden nap le szoktak tenni a templom kapujánál, melyet Ékesnek neveznek, hogy kérjen alamizsnát azoktól, a kik bemennek a templomba.

Csel. 14,8., Csel. 14,10.

3. Ez mikor látta, hogy Péter és János a templomba akarnak bemenni, kére ő tőlük alamizsnát.
4. Péter pedig mikor szemeit reá vetette Jánossal egyben, monda: Nézz mi reánk!
5. Az annakokáért figyelmez vala reájok, remélvén, hogy valamit kap tőlük.
6. Péter pedig monda: Ezüstöm és aranyam nincsen nékem; hanem a mim van, azt adom néked: a názareti Jézus Krisztus nevében, kelj fel és járj!
7. És őt jobbkezénél fogva felemelé, és azonnal megerősödének az ő lábai és bokái.
8. És felszökvén, megállá és jár vala és beméne ő velök a templomba, járkálva és szökdelve és dicsérve az Istent.

Ésa. 35,6.

9. És látá őt az egész nép, hogy jár és dicséri az Istent:
10. És megismerék őt, hogy ő volt az, a ki alamizsnáért ült a templomnak Ékeskapujában; és megtelének csodálkozással és azon való álmétkodással, a mi történt vala ő vele.
11. Mikor pedig ragaszkodék Péterhez és Jánoszhoz az a sánta, a ki meggyógyult, az egész nép álmétkodva összefuta ő hozzájok a tornácba, mely Salamonének neveztetik.
12. Mikor pedig ezt látta Péter, monda a népnek: Izráel férfiai, mit csodálkoztok ezen, vagy mit néztek mi reánk, mintha tulajdon erőnkkel vagy jámborságunkkal míveltük volna azt, hogy az járjon?
13. Az Ábrahámnak, Izsáknak és Jákóbnak Istene, a mi atyáinknak Istene megdicsőítette az ő Fiát, Jézust, kit ti elárulátok, és megtagadátok Pilátus előtt, noha ő úgy ítélte, hogy elbocsátja.

Mát. 21,17., Márk. 15,9., Luk. 23,16., Ján. 18,39.

14. Ti pedig azt a szentet és igazat megtagadátok és kívánátok, hogy a gyilkos ember bocsáttassék el néktek,
Mát. 27,21., Márk. 15,11., Luk. 23,18., Ján. 18,40.
15. Az életnek fejedelmét pedig megölétek; kit az Isten feltámasztott a halálból, minek mi vagyunk bizonyosságai.
16. És az ő nevében való hit által erősítette meg az ő neve ezt, a kit láttok és ismertek; és a hit, mely ő általa van, adta néki ezt az épséget mindnyájan a ti szemetek láttára.

Ján. 14,12., Ján. 14,13.

17. De most, atyámfiai, tudom, hogy tudatlanságból cselekedtetek, miképen a ti fejedelmeitek is.

1 Kor. 2,8.

18. Az Isten pedig, a mikről eleve megmondotta minden ő prófétájának szája által, hogy a Krisztus elszenvedi, ekképen töltötte be.

Ésa. 53,2., Ésa. 53,12., Dán. 9,26.

19. Bánjátok meg azért és térjete meg, hogy eltöröltessenek a ti bűneitek, hogy így eljőjenek a felüdülés idei az Úrnak színétől.

Csel. 2,38., 2 Thess. 1,7., Zsid. 4,1., Zsid. 4,11.

20. És elküldje a Jézus Krisztust, a ki néktek előre hirdettetett.

Csel. 1,11.

21. Kit az égnek kell magába fogadnia mind az időkig, míglen újjá teremtetnek mindenek, a mikről szólott az Isten minden ő szent prófétájának szája által eleitől fogva.

22. Mert Mózes ezt mondotta az atyáknak: Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istenetek a ti atyátfiai közül, mint engem; azt hallgassátok mindenben, a mit csak szólánd néktek.

5 Móz. 18,18., 5 Móz. 18,19.

23. Lészen pedig, hogy minden lélek, valamely nem hallgatánd arra a prófétára, ki fog irtatni a nép közül.

24. De a próféták is mindnyájan Sámueltól és a következőktől fogva, a kik csak szóltak, e napokról jövendöltek.

25. Ti vagytok a prófétáknak és a szövetségnek fiai, melyet Isten szerzett a mi atyáinkkal, mondván Ábrahámnak: És a te magodban megáldatnak a földnek nemzetségei mindnyájan.

1 Móz. 22,18.

26. Az Isten az ő Fiát, Jézust első sorban néktek támasztván, elküldé őt, hogy megáldjon titeket, mindegyikötöket megtérítvén bűneitekből.

Mát. 15,24., Ján. 4,22., Róm. 1,16., Róm. 15,18., Mát. 11,28.

4.

1. Míg ők azonban a néphez szólottak, oda léptek hozzájuk a papok és a templom felügyelője és a sadduceusok,

Csel. 5,24., Csel. 5,26., Luk. 22,4., Luk. 22,52., Csel. 5,17., Csel. 23,8., Márk. 12,18.

2. Neheztelve a miatt, hogy ők a népet tanítják, és hirdetik a Jézusban a halálból való feltámadást;

1 Kor. 15,20., 1 Kor. 15,23.

3. És rájuk veték kezüket, és veték őket őrizet alá másnapig, mert már este vala.

Csel. 5,18.

4. Sokan pedig azok közül, kik hallgaták az ígét, hívének; és lőn a férfiak száma mintegy ötezer.

5. Lőn pedig, hogy másnapra egybegyűlének azoknak fejei, vénei és írástudói Jeruzsálemben.

Márk. 15,1.

6. És Annás, a főpap, és Kajafás és János és Sándor, és a kik csak főpapi nemzetségbeliek valának.

Mát. 26,57., Luk. 3,2., Ján. 18,13., Ján. 18,24.

7. És mikor őket a középre állaták, tudakozzák vala: Micsoda hatalommal, vagy micsoda név által cselekedtetek ti ezt?

Márk. 11,28.

8. Akkor Péter, Szent Lélekkel megtelve, monda nékik: Népnek fejedelmei és Izráelnek vénei!

Mát. 10,19., Mát. 10,20.

9. Ha e mai napon mi egy nyavalyás emberrel való jótétemény felől hallgattatunk ki, mi által gyógyult meg ez:

10. Legyen tudtotokra mindnyájatoknak és a Izráel egész népének, hogy a názáretbeli Jézus Krisztusnak neve által, a kit ti megfeszítettetek, kit Isten feltámasztott halottaiból, az által áll ez ti előttetek épségben.

Márk. 9,38., Márk. 9,39.

11. Ez ama kő, melyet ti építők megvetettetek, mely lett a szegeletnek fejevé.

Ésa. 28,16., Zsolt. 118,22., Mát. 21,42., 1 Pét. 2,4., 1 Pét. 2,7.

12. És nincsen senkiben másban idvesség: mert nem is adatott emberek között az ég alatt más név, mely által kellene nékünk megtartatnunk.

Mát. 1,21.

13. Mikor pedig látták Péternek és Jánosnak a szólásában való bátorságukat, és megértették, hogy írástudatlan és közönséges emberek, csodálkoznak vala; meg is ismerék őket, hogy Jézussal voltak vala.

14. Mikor azonban látták, hogy a mely ember meggyógyult vala, ő velök együtt ott áll, semmit nem bírtak ellenök szólani.

15. Mikor pedig őket a gyűlésből kiküldötték, tanácskoztak maguk közt, mondván:

16. Mit cselekedjünk ez emberekkel? Mert hogy nyilvánvaló csoda lőn általok, mindazoknak, kik Jeruzsálemben laknak, tudtokra van, és el nem tagadhatjuk.

17. De hogy tovább ne terjedjen a nép között, fenyegetéssel fenyegezzük meg őket, hogy többé egy embernek se szóljanak ebben a névben.

18. Azért beszólítván őket, megparancsolák nékik, hogy teljességgel ne szóljanak és ne tanítsanak a Jézus nevében.

Luk. 24,47.

19. Péter és János pedig felelvén, mondának nékik: Vajjon igaz dolog-é Isten előtt, rátok hallgatnunk inkább, hogynem Istenre, ítéljétek meg!

Csel. 5,29.

20. Mert nem tehetjük, hogy a miket láttunk és hallottunk, azokat ne szóljuk.

Jer. 20,9.

21. Amazok pedig nem találván semmi módot, hogyan büntessék meg őket, még megfenyegetvén, elbocsáták őket a nép miatt, mert mindnyájan dicsőítik vala az Istent azért, a mi történt.

22. Mert több vala nagyvonalúan esztendősnél az az ember, kin a gyógyításnak ez a csodája lett vala.

23. Mikor pedig elbocsáttattak, menének az övéikhez, és elbeszélék, a miket a főpapok és a vének mondtak nékik.

24. Ezek pedig mikor hallották, egy szívvel-lélekkel felemelék szavokat az Istenhez, és mondának: Urunk, te vagy az Isten, ki teremtetted a mennyet és a földet, a tengert és minden azokban levő dolgot.

Ésa. 37,16., Ésa. 37,20.

25. Ki Dávidnak, a te szolgádnak szája által ezt mondtad: Miért zúgolódtak a pogányok, és gondoltak a népek hiábavalókat?

Zsolt. 2,1., Zsolt. 2,2.

26. Felállottak a földnek királyai, és a fejedelmek egybegyűltek az Úr ellen és az ő Krisztusa ellen.

27. Mert bizony egybegyűltek a te szent Fiad, a Jézus ellen, a kit felkentél, Heródes és Poncius Pilátus a pogányokkal és Izráel népével,

Luk. 23,7., Luk. 23,11.

28. Hogy véghezvigyék, a mikről a te kezéd és a te tanácsod eleve elvégezte volt, hogy megtörténjenek.

Csel. 2,23., Luk. 24,26.

29. Most azért, Urunk, tekints az ő fenyegetéseikre: és adjad a te szolgálóidnak, hogy teljes bátorsággal szólják a te beszédedet,

30. A te kezedet kinyújtván gyógyításra; és hogy jelek és csodák történjenek a te szent Fiadnak, a Jézusnak neve által.

Csel. 14,3., Márk. 16,20., Zsid. 2,4.

31. És minekutána könyörögtek, megmozdula a hely, a hol egybegyűltek; és betelének mindnyájan Szent Lélekkel, és az Isten beszédét bátorsággal szólják vala.

32. A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala; és senki semmi marháját nem monda magáénak, hanem nékik mindenök köz vala.

Csel. 2,44.

33. És az apostolok nagy erővel tesznek vala bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról; és nagy kegyelem vala mindnyájukon.

34. Mert szűkölködő sem vala ő közöttük senki; mert valakik földek vagy házak birtokosai voltak, eladván, elhozák az eladottak árát,

35. És leveték az apostolok lábainál: aztán elosztatott az egyesek közt, a mint kinek-kinek szüksége vala.

36. József is, ki az apostoloktól Barnabásnak neveztetett el (a mi megmagyarázva annyi, mint Végasztalás Fia), Lévita, származása szerint ciprusi.

37. Mivelhogy néki mezeje vala, eladván, a pénzt elhozá, és az apostolok lábainál letevé.

5.

1. Egy ember azonban, névszerint Anániás, Safirával, az ő feleségével, eladá birtokát.

2. És félre tőn az árából, feleségének is tudtával, és valami részét elvivén, az apostoloknak lábai elé letevé.

3. Monda pedig Péter: Anániás, miért foglalta el a Sátán a te szívedet, hogy megcsald a Szent Lelket, és a mezőnek árából félre tégy?

4. Nemde megmaradva néked maradt volna meg, és eladva a te hatalmadban volt? Miért hogy ezt a dolgot cselekedted szívedben? Nem embereknek hazudtál, hanem Istennek.

5. Hallván pedig Anániás e szavakat, lerogyott és meghala; és mindenekben nagy félelem támada, kik ezeket hallják vala.

6. Az ifjak pedig felkelvén, begöngyölék őt, és kivivén eltemették.

7. Történt aztán mintegy három órai szünet múlva, hogy az ő felesége, nem tudva, mi történt, beméne.

8. Monda pedig néki Péter: Mondd meg nékem, vajjon ennyiért adtátok-é el a földet? Ő pedig monda: Igen, ennyiért.

9. Péter pedig monda néki: Miért hogy megegyeztetek, hogy az Úrnak lelkét megkísértsétek? Imé a küszöbön vannak azoknak lábai, a kik eltemették férjedet, és kivisznek téged.

10. És azonnal összerogyott lábainál, és meghala; bemenvén pedig az ifjak, halálva találák őt, és kivivén eltemették férje mellé.

11. És támada nagy félelem az egész gyülekezetben és mindazokban, kik ezeket hallják vala.

12. Az apostolok kezei által pedig sok jel és csoda lőn a nép között; és egyakarattal mindnyájan a Salamon tornáczában valának.

13. Egyebek közül pedig senki sem mert közérjük elegyedni: hanem a nép magasztalá őket;
Csel. 2,47., Csel. 4,33.
14. Hívók pedig mindinkább csatlakoztak az Úrhoz, úgy férfiaknak, mint asszonyoknak sokasága.
Csel. 11,24.
15. Úgyannyira, hogy az utcákra hozák ki a betegeket, és letevék ágyakon és nyoszolyákon, hogy az arra menő Péternek csak árnyéka is érje valamelyiket közülök,
Csel. 19,12.
16. És a szomszéd városok sokasága is Jeruzsálembe gyűlt, hozva betegeket és tisztátalan lelkektől gyötretetteket: kik mind meggyógyulának.
17. De felkelvén a főpap és mind a kik vele valának, azaz a sadduceusok felekezete, betelének irigységgel,
Csel. 4,1., Csel. 4,2.
18. És ráveték kezöket az apostolokra, és a közönséges tömlöczbe tevék őket.
Csel. 4,3.
19. Hanem az Úrnak angyala éjszaka megnyitá a tömlöcz ajtaját, és kihozván őket, monda:
Csel. 12,7., Csel. 12,11., Csel. 16,23., Csel. 16,28.
20. Menjetek el, és felállván, hirdessétek a templomban a népnek ez életnek minden beszédit!
21. Azok pedig ezt hallván, bemenének jó reggel a templomba, és tanítának. A főpap pedig elmenvén és a vele levők, egybehívák a gyűlést, és Izráel fiainak egész tanácsát, és küldének a tömlöczbe, hogy azokat előhozzák.
22. Mikor azonban a poroszlók oda mentek, nem találák őket a tömlöczben; visszatérvén tehát, megjelenték,
23. Mondván: A tömlöczöt ugyan nagy erősen bezárva találtuk, és az öröket kívül az ajtó előtt állva; mikor azonban kinyitottuk, ott benn senkit sem találánk.
24. A mint pedig hallották e szavakat a pap és a templom felügyelője és a főpapak, zavarban voltak azok miatt, mi lehet ez?
Csel. 4,1., Csel. 2,12.
25. Eljövén pedig valaki, hírül adá nékik, mondván: Ímé, ama férfiak, kiket a tömlöczbe vetettetek, a templomban állanak és tanítják a népet.
26. Akkor elmenvén a felügyelő a poroszlókkal, előhozá őket erőszak nélkül; féltek ugyanis a néptől, hogy megkövezi őket.
27. Előhozván pedig őket, állaták a tanács elé; és megkérde őket a főpap,
28. Mondván: Nem megparancsoltuk-é néktek parancsolattal, hogy ne tanítsatok ebben a névben? És ímé betöltöttétek Jeruzsálemet tudományotokkal, és mi reánk akarjátok hárítani annak az embernek véréért.
Csel. 4,18., Mát. 27,25.
29. Felelvén pedig Péter és az apostolok, mondának: Istennek kell inkább engedni, hogynem az embereknek.
Csel. 4,19.
30. A mi atyáinknak Istene feltámasztotta Jézust, kit ti fára függesztve megölelétek.
31. Ezt az Isten fejedelemmé és megtartóvá emelte jobbjaival, hogy adjon az Izráelnek bűnbánatot és bűnöknek bocsánatát.
Eféz. 1,20., Eféz. 1,22., Luk. 1,77., Luk. 24,47.
32. És mi vagyunk néki bizonyosságai ezen beszédek felől, és a Szent Lélek is, kit Isten adott azoknak, a kik néki engednek.
Luk. 24,48., Csel. 1,22., Csel. 2,32., Csel. 3,15., Ján. 15,26., Ján. 15,27.
33. Azok pedig ezeket hallván, fogukat csikorgaták, és arról tanácskozának, hogy megölik őket.
34. Felkelvén azonban a tanácsban egy farizeus, névszerint Gamáiel, az egész nép előtt tisztelt törvénytudó, parancsolá, hogy egy kis időre vezessék ki az apostolokat.
Csel. 22,3.
35. És monda azoknak: Izráel férfiai, vigyázzatok magatokra ez emberekkel szemben, mit akartok cselekedni!
36. Mert ez időnek előtte felkelt Theudás, azt mondván, hogy ő valaki, kihez mintegy négyszáz embernyi tömeg csatlakozott; ő megöletett, és mindnyájan, a kik csak követték őt, eloszlottak és semmivé lettek.
37. Ezután felkelt ama Galileus Júdás az összeírás idején, és sok népet maga után csábított: ez is elveszett; és mindazok, a kik őt követték, szétszórattak.
Luk. 2,1.
38. Mostanra nézve is mondom néktek, álljatok el ez emberektől, és hagyjatok békét nékik: mert ha emberektől van e tanács, vagy e dolog, semmivé lesz;

39. Ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt; nehogy esetleg Isten ellen harcolóknak is találtassatok.

40. Engedének azért néki; és miután előszólították az apostolokat, megveretvén, megparancsolák, hogy a Jézus nevében ne szóljanak, és elbocsáták őket.

Csel. 22,19., Márk. 13,9., 2 Kor. 11,24., 2 Kor. 11,25., Csel. 4,17., Csel. 4,18.

41. Ők annakokáért örömmel menének el a tanács elől, hogy méltókká tétettek arra, hogy az ő nevéért gyalázattal illettessenek.

Mát. 5,11., Mát. 5,12., Luk. 6,22., Luk. 6,23., Fil. 1,29.

42. És mindennap a templomban és házanként nem szűnnek vala meg tanítani és hirdetni Jézust, a Krisztust.

Csel. 2,46.

6.

1. Azokban a napokban pedig, mikor a tanítványok szaporodának, támada a görög zsidók közt panaszok a héberek ellen, hogy az ő közülük való özvegyasszonyok mellőztetnek a mindennapi szolgálatban.

Csel. 2,45., Csel. 4,34., Csel. 4,35.

2. Annakokáért a tizenkettő egybegyűjtvén a tanítványok sokaságát, mondának: Nem helyes, hogy mi az Isten ígését elhagyjuk és az asztalok körül szolgáljunk.

3. Válaszokat azért, atyámfiai, ti közületek hét férfiút, kiknek jó bizonyosságuk van, kik Szent Lélekkel és bölcseséggel teljesek, kiket erre a foglalatosságra beállítsunk.

4. Mi pedig foglaltosok maradunk a könyörgésben és az ígéhirdetés szolgálatában.

Csel. 1,14., Csel. 4,33., Csel. 5,42.

5. És tetszék e beszéd az egész sokaságnak: és kiválaszták Istvánt, ki hittel és Szent Lélekkel teljes férfiú vala, Filepet, Prokhórust, Nikánórt, Timónt, Párménást és Nikolaust, ki Antiókiából való prozelitus vala;

Csel. 8,5., Csel. 8,26., Csel. 21,8.

6. Kiket állatának az apostolok elébe; és miután imádkoztak, kezeiket reájok veték.

4 Móz. 8,10., 4 Móz. 27,18., 5 Móz. 34,9., 1 Tim. 4,14., 2 Tim. 1,6.

7. És az Isten ígéje növekedék; és sokasodék nagyon a tanítványok száma Jeruzsálemben; és a papok közül is nagy sokan követék a hitet.

8. István pedig teljes lévén hittel és erővel, nagy csodákat és jeleket cselekszik vala a nép között.

9. Előállának azonban némelyek ahhoz a zsinagóghoz tartozók közül, mely a szabadosokénak, Czirénebeliekének, Alexandriabeliekének és a Czilicziából és Ázsiából valóknak neveztetett, kik Istvánnal vetekednek vala.

10. De nem állhattak ellene a bölcseségnek és a Léleknek, mely által szól vala.

Luk. 21,15.

11. Akkor felbujtottak valami embereket, kik mondának: Hallottuk őt káromló beszédeket szólni Mózes ellen és az Isten ellen.

12. És felzendíték a népet, a véneket és az írástudókat; és reá rohanván, magukkal ragadák őt, és vivék a tanács elé;

13. És állatának hamis tanúkat, kik mondának: Ez az ember nem szűnik meg káromló beszédeket szólni e szent hely ellen és a törvény ellen:

Jer. 26,11.

14. Mert hallottuk, amint azt mondá, hogy az a názáreti Jézus ezt a helyet elrontja, és megváltoztatja a czerimóniákat, melyeket adott nekünk Mózes.

15. És szemeiket reá vetvén a tanácsban ülők mindnyájan, olyannak láták az ő orcáját, mint egy angyalnak orcáját.

7.

1. Monda pedig a főpap: Vajjon így vannak-e hát ezek?

2. Ő pedig monda: Férfiak, atyámfiai és atyák, halljátok meg! A dicsőségnek Istene megjelenék a mi atyánknak, Ábrahámnak, mikor Mezopotámiában vala, minekelőtte Háránban lakott,

3. És monda néki: Eredj ki a te földedből és a te nemzetséged közül, és jer arra a földre, a melyet mutatok néked.
1 Móz. 12,1., 1 Móz. 12,3.
4. Akkor kimenvén a Káldeusok földéből, lakozék Háránban: és onnét, minekutána megholt az ő atyja, kihozta őt e földre, a melyen ti most laktok:
1 Móz. 11,31., 1 Móz. 11,32.
5. És nem adott néki abban örökséget csak egy lábnyomnyit is: és azt ígérte, hogy néki adja azt birtokul és az ő magvának ő utána, holott nem vala néki gyermeke.
1 Móz. 12,7., 1 Móz. 13,15.
6. Szólt pedig az Isten akképen, hogy az ő magva zsellér lészen idegen földön, és szolgálat alá vetik azt, és nyomorgatják, négyszáz esztendeig.
1 Móz. 15,13., 1 Móz. 15,16.
7. De azt a népet, melynek szolgálnak, én megítélem, monda az Isten: és ezek után kijőnek, és szolgálnak nékem e helyen.
1 Móz. 15,14.
8. És adta néki a körülmetélés szövetségét: és így nemzé Izsákot, és körülmetélé őt nyolczadnapon; és Izsák Jákóbot, és Jákób a tizenkét pátriárkhát.
1 Móz. 17,9., 1 Móz. 17,10., 1 Móz. 21,2., 1 Móz. 21,4., 1 Móz. 25,21., 1 Móz. 25,26., 1 Móz. 29,31., 1 Móz. 29,35., 1 Móz. 30,5., 1 Móz. 30,24.
9. A pátriárkhák pedig irigységből eladák Józsefet Égyiptomba; de Isten vele vala,
1 Móz. 37,4., 1 Móz. 37,28.
10. És megszabadítá őt minden nyomorúságából, és ada néki kedvességet és bölcseséget a Faraó előtt, Égyiptom királya előtt, ki őt Égyiptom fölé és az ő egész háza fölé kormányzólú állatá.
1 Móz. 41,38., 1 Móz. 41,44.
11. Következék pedig éhség Égyiptom és Kanaán egész földére, és nagy nyomorúság; és nem találnak vala eledelt a mi atyáink.
12. Mikor pedig meghallotta Jákób, hogy Égyiptomban van gabona, elküldé először a mi atyáinkat.
1 Móz. 42,2., 1 Móz. 42,3.
13. És második alkalommal fölismerék Józsefet testvérei, és a Faraó megtudá a József nemzetségét.
1 Móz. 45,1., 1 Móz. 45,3.
14. És József elküldvén, magához hívatá az ő atyját, Jákóbot, és egész hetvenöt lélekből álló nemzetségét.
1 Móz. 46,27., 2 Móz. 1,5., 5 Móz. 10,22.
15. Leméne azért Jákób Égyiptomba, és maghala ő és a mi atyáink;
1 Móz. 46,5., 1 Móz. 46,7., 1 Móz. 49,33., 2 Móz. 1,6.
16. És elvitetének Sikembe, és helyheztetének a sírba, melyet Ábrahám vett vala ezüstpénzen, Emmórnak, a Sikem atyjának fiaitól.
1 Móz. 23,16., 1 Móz. 33,19., 1 Móz. 50,13., Józs. 24,32.
17. Mikor pedig elközelgetett az ígéretnak ideje, melyet Isten esküvel ígért Ábrahámnak, megnevekedék a nép és megsokasodék Égyiptomban,
1 Móz. 15,16., 2 Móz. 1,7., 4 Móz. 1,45., 4 Móz. 1,47.
18. Mindaddig, mígnem más király támada, ki nem ismeri vala Józsefet.
2 Móz. 1,8., 2 Móz. 1,22.
19. Ez a mi nemzetségünkkel álnokul bánva nyomorgatta a mi atyáinkat, hogy magzataikat kitétesse, hogy életben ne maradjanak.
20. Akkor születék Mózes, és ékes vala az Isten előtt. Ez három hónapig atyja házában tartaték.
2 Móz. 2,2., Zsid. 11,23.
21. Mikor pedig kitétetett, a Faraó leánya felvevé, és felnevelé őt a saját fia gyanánt.
2 Móz. 2,10.
22. És Mózes taníttaték az Égyiptombeliek minden bölcseségére; és hatalmas vala beszédben és cselekedetben.
23. Mikor pedig negyvenéves kora betölt, eszébe jutott, hogy meglátogassa atyjafiait, az Izráel fiait.
2 Móz. 2,11., 2 Móz. 2,12.
24. És mikor látta, hogy egyik bántalommal illetetik, megoltalmazá, és az égyiptomi embert megölvén, bosszút álla azért, a ki bosszúsággal illettetett.

25. És azt gondolá, hogy az ő atyjafiai megértik, hogy az Isten az ő keze által ad nékik szabadulást; de azok nem értették meg.
26. Másnap meg olyankor jelent meg köztük, mikor összevesztek, és inté őket békességre, mondván: Férfiak, testvérek vagytok ti; miért illetitek egymást bosszúsággal?
2 Móz. 2,13., 2 Móz. 2,14.
27. De az, a ki felebarátját bántalmazta, elutasítá őt magától, mondván: Kicsoda tett téged fejedelemmé és bíróvá mi rajtunk?
28. Csak nem akarsz engem is megölni, miképen megöled tegnap az égyiptomit?
29. E beszédre aztán Mózes elfuta és lón jövevény a Midián földén, a hol két fia születék.
2 Móz. 2,15., 2 Móz. 2,21., 2 Móz. 2,22.
30. És negyven esztendő elteltével megjelenék néki a Sínei hegy pusztájában az Úrnak angyala csipkebokornak tüzes lángjában.
2 Móz. 3,1., 2 Móz. 3,6.
31. Mózes pedig mikor meglátta, elcsodálkozék a látáson. Mikor pedig oda méne, hogy megszemlélje, lón az Úrnak szava ő hozzá:
32. Én vagyok a te atyáidnak Istene, Ábrahámnak Istene, és Izsáknak Istene, és Jákóbnak Istene. Mózes pedig megrémülvén, nem meré megnézni.
2 Móz. 3,6., 2 Móz. 3,15., 2 Móz. 3,16.
33. Az Úr pedig monda néki: Oldozd le sarudat lábaidról; mert a hely, a melyen állasz, szent föld.
Józs. 5,15.
34. Látván láttam az én népemnek nyomorúságát, mely Égyiptomban van, és az ő fohászkodásukat meghallgattam, és azért szállottam le, hogy őket megszabadítsam; most azért jőjj, elküldelek téged Égyiptomba.
2 Móz. 3,7., 2 Móz. 3,10.
35. Ezt a Mózeset, a kit megtagadának, mondván: Ki tett téged fejedelemmé és bíróvá? ezt az Isten fejedelmül és szabadítóul küldé angyal keze által, a ki megjelent néki a csipkebokorban.
Csel. 7,27., 2 Móz. 3,2., 2 Móz. 3,10.
36. Ez hozta ki őket, csodákat és jeleket tévén Égyiptomnak földében és a Verestengeren és a pusztában negyven esztendeig.
2 Móz. 7,10., 2 Móz. 7,12., 2 Móz. 7,20., 2 Móz. 14,21., 2 Móz. 14,28., 2 Móz. 15,25., 2 Móz. 17,5., 2 Móz. 17,6.
37. Ez ama Mózes, ki az Izráel fiainak ezt mondotta: Prófétát támaszt néktek az Úr, a ti Istentek, a ti atyátokfiai közül, mint engem: azt hallgassátok.
5 Móz. 18,15., 5 Móz. 18,18.
38. Ez az, aki ott volt a gyülekezetben a pusztában a Sínei hegyen vele beszélő angyallal és a mi atyáinkkal: ki élő igéket vón, hogy nékünk adja;
2 Móz. 20,21., 2 Móz. 34,28., 2 Móz. 34,32., 5 Móz. 32,47., Zsid. 4,12., 1 Pét. 1,23.
39. A kinek nem akartak engedni a mi atyáink, hanem eltaszták maguktól, és szívökben Égyiptom felé fordulának,
40. Ezt mondván Áronnak: Csinálj nékünk isteneket, kik előttünk járjanak: mert ez a Mózes, ki minket Égyiptom földéből kihozott, nem tudjuk, mi történt ő vele.
2 Móz. 32,1.
41. És borjúképet csinálának azokban a napokban, és áldozatot vivének a bálványnak, és gyönyörködének az ő kezeik csinálányaiban.
2 Móz. 32,2., 2 Móz. 32,6.
42. Az Isten pedig elfordula, és adá őket, hogy szolgáljanak az ég seregének; a mint meg van írva a próféták könyvében: Vajjon áldozati barmokat és áldozatokat hoztatok-é nékem negyven esztendeig a pusztában, Izráelnek háza?
Jer. 19,13., Róm. 1,25., Ámós. 5,25., Ámós. 5,27.
43. Sőt inkább hordoztátok a Molok sátorát, és a ti istenteknek, Remfánnak csillagát, a képeket, melyeket csináltatok, hogy azokat imádjátok: elviszlek azért titeket Babilónon túl.
3 Móz. 18,21., 3 Móz. 20,2., 1 Kir. 11,7., 2 Kir. 23,10.
44. A bizonyágnak sátora a mi atyáinknál volt a pusztában, a mint parancsolta az, a ki mondotta Mózesnek, hogy azt arra a mintára csinálja, melyet látott vala.

2 Móz. 25,40.

45. Melyet a mi atyáink átvén, be is hoztak Józsuével, mikor birodalmukba vették a pogányokat, kiket kiűzött az Isten a mi atyáink színe elől, mind a Dávidnak napjaiig;

Józs. 3,13., Józs. 3,15.

46. Ki kegyelmet talált az Isten előtt, és könyörgött, hogy hajlékot találhasson a Jákób Istenének.

1 Sám. 13,14., 2 Sám. 7,2., 1 Krón. 17,1., Zsolt. 132,2., Zsolt. 132,5.

47. Salamon építte pedig néki házat.

1 Kir. 6,1., 2 Krón. 3,1.

48. De ama Magasságos nem kézzel csinált templomokban lakik, mint a próféta mondja:

1 Kir. 8,27., 2 Krón. 6,18.

49. A menny nékem ülőszékem, a föld pedig az én lábaimnak zsámolya; micsoda házat építhettek nékem? azt mondja az Úr, vagy melyik az én nyugodalmamnak helye?

Ésa. 66,1., Ésa. 66,2.

50. Nem az én kezem csinálta-é mindezeket?

51. Kemény nyakú és körülmetéletlen szívű és fülű emberek, ti mindenkor a Szent Léleknek ellene igyekeztek, mint atyáitok, ti azonképen.

5 Móz. 9,6., Ésa. 63,10., Jer. 6,10., Jer. 9,26.

52. A próféták közül kit nem üldöztek a ti atyáitok? és megölték azokat, a kik eleve hirdették amaz Igaznak eljövételét: kinek ti most árulóivá és gyilkosivá lettetek;

Mát. 5,12., Luk. 11,47., Luk. 11,51., Csel. 3,14., Csel. 3,15.

53. Kik a törvényt angyalok rendelésére vették, és nem tartottátok meg.

Csel. 7,38., Gal. 3,19., Zsid. 2,2.

54. Mikor pedig ezeket hallották, szívükben dühösködnek és fogaikat csikorgatják vala ő ellene.

55. Mivel pedig teljes vala Szent Lélekkel, a mennybe függesztvén szemeit, látá Istennek dicsőségét, és Jézust állani az Istennek jobbra felől,

Csel. 6,3., Csel. 6,5., Mát. 26,64., Márk. 14,62., Luk. 22,69., Róm. 8,34.

56. És monda: Ímé látom az eget megnyilni, és az embernek Fiát az Isten jobbra felől állani.

57. Felkiáltván pedig nagy fenszóval, füleiket bédugák, és egyakarattal reá rohanának;

58. És kiűzván a városon kívül, megkövezék: a tanúbizonyosságok pedig felsőruháikat egy Saulus nevezetű ifjú lábaihoz rakták le.

3 Móz. 24,14., 3 Móz. 24,16., Csel. 6,13., 5 Móz. 17,7., Csel. 22,20.

59. Megkövezék azért Istvánt, ki imádkozik és ezt mondja vala: Uram Jézus, vedd magadhoz az én lelkemet!

Zsolt. 31,6., Luk. 23,46.

60. Térdre esvén pedig, nagy fenszóval kiálta: Uram, ne tulajdonítsd nekik e bűnt! És ezt mondván, elaluvék.

Luk. 23,34., Mát. 5,44.

8.

1. Saulus pedig szintén javallta az ő megöletését. És támada azon a napon nagy üldözés a jeruzsálemi gyülekezet ellen, és mindnyájan eloszlának Júdeának és Samáriának tájaira, az apostolokat kivéve.

Csel. 22,20., Csel. 11,19.

2. Istvánt pedig eltakaríták kegyes férfiak, és nagy sírást tőnek ő rajta.

3. Saulus pedig pusztítá az anyaszentegyházat, házról-házra járva, és férfiakat és asszonyokat elővonszolva, tömlöczbe veti vala.

Csel. 9,1., Csel. 22,4., Csel. 22,19., Gal. 1,13.

4. Amazok annakokáért eloszolván, széjjeljártak, hirdetve az ígét.

Mát. 10,23.

5. És Filep lemenvén Samária városába, prédikálja vala nekik a Krisztust.

Csel. 6,5., Csel. 21,8.

6. A sokaság pedig egy szívvel-lélekkel figyelmeze azokra, a miket Filep mondott, hallván és látván a jeleket, melyeket cselekedék.

Csel. 5,15., Csel. 5,16., Márk. 16,17., Márk. 16,18.

7. Mert sokakból, kikben tisztátalan lelkek voltak, nagy hangon kiáltva kimenének; sok gutaütött és sánta pedig meggyógyula.

8. És lón nagy öröm abban a városban.

9. Egy Simon nevű ember pedig már előbb gyakorolta abban a városban az ördögi tudományt és elámította Samária népét, magát valami nagynak állítván:

Csel. 13,6., Csel. 19,13., Csel. 19,14.

10. Kire mindnyájan figyeltek, kicsinytől nagyig, mondván: Ez az Istennek ama nagy ereje!

11. Azért figyeltek pedig rá, mert sok időn át az ördögi mesterségekkel elámította őket.

12. De miután hittek Filepnek, a ki az Isten országára és a Jézus Krisztus nevére tartozó örvendetes dolgokat hirdeti vala, megkeresztelkedének mind férfiak, mind asszonyok.

13. És Simon maga is hűn, és megkeresztelkedvén, Fileppel tartá; és látván, hogy jelek és nagy erők lesznek, álmélikodik vala.

14. Mikor pedig meghallották a jeruzsálemi apostolok, hogy Samária bevette az Isten ígését, elküldék azokhoz Pétert és Jánost;

Ján. 4,39., Ján. 4,42.

15. Kik mikor lementek, könyörögtek érettük, hogy vegyenek Szent Lelket:

16. Mert még senkire azok közül nem szállott rá, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére.

17. Akkor kezeiket reájuk veték, és vőnek Szent Lelket.

Csel. 19,1., Csel. 19,6.

18. Mikor pedig látta Simon, hogy az apostolok kézrátétele által adatik a Szent Lélek, megkínálá őket pénzzel,

19. Mondván: Adjátok nékem is ezt a hatalmat, hogy valakire vetem kezeimet, Szent Lelket vegyen.

20. De Péter monda néki: A te pénzed veled együtt veszszen el, mivel azt gondoltad, hogy az Istennek ajándéka pénzen megvehető.

21. Nincsen néked részed, sem örökséged e dologban, mert a te szíved nem igaz az Isten előtt.

22. Térj meg azért ezen gonoszságodból, és kérjed az Istent, ha talán megbocsáttatik néked szívednek gondolatja.

23. Mert látom, hogy te keserűséges méregben és álnokságnak kötelékében leledzel.

24. Felelvén pedig Simon, monda: Könyörögjete ti énérttem az Úrnak, hogy semmi azokból, a miket mondtatok, reám ne jőjjön.

25. Azok annakokáért, minekutána bizonyoságot tettek, és hirdették az Úrnak ígését, megtérének Jeruzsálembe, és a Samaritánusoknak sok falujában prédikálák az evangyéliomot.

26. Az Úrnak angyala pedig szóla Filepnek, mondván: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra, mely Jeruzsálemből Gázába megy alá. Járatlan ez.

27. És felkelvén, elméne. És ímé egy szerecsen férfiú, Kandakénak, a szerecsenek királyasszonyának hatalmas komornyikja, ki az ő egész kincstárának felügyelője vala, ki feljött imádkozni Jeruzsálembe;

1 Kir. 8,41., 1 Kir. 8,42.

28. És visszatérőben volt és az ő szekeren ül vala, és olvasá Ésaiás prófétát.

29. Monda pedig a Lélek Filepnek: Járulj oda és csatlakozzál ehhez a szekérhez!

30. Filep azért oda futamodván, hallá, a mint az Ésaiás prófétát olvassa vala. És monda: Vajjon érted-é, a mit olvasol?

31. Ő pedig monda: Mimódon érthetném, ha csak valaki meg nem magyarázza nékem? És kéré Filepet, hogy felhágván, üljön mellé.

32. Az írásnak helye pedig, melyet olvasott, ez vala: Mint juh viteték mézárszékre, és mint a bárány az ő nyíróje előtt néma, azonképen nem nyitotta fel az ő száját.

Ésa. 53,7., Ésa. 53,8.

33. Az ő megaláztatásában az ő ítélete elvétetett, az ő nemzetségét pedig kicsoda sorolja el? mert elvétetik a földről az ő élete.

34. Felelvén pedig a komornyik Filepnek, monda: Kérlek téged, kiről mondja ezt a próféta? Magáról-é, vagy más valakiről?

35. Filep pedig száját megnyitván, és elkezdvén ezen az íráson, hirdeté néki a Jézust.

36. Mikor pedig menének az úton, jutának egy vízhez; és monda a komornyik: Ímhol a víz: mi gátol, hogy megkeresztelkedjem?

37. Filep pedig monda: Ha teljes szívből hiszel, meglehet. Az pedig felelvén, monda: Hiszem, hogy a Jézus Krisztus az Isten Fia.

Mát. 16,16., Ján. 6,69.

38. És megállítá a szekeret; és leszállának mindketten a vízbe, Filep és a komornyik; és megkeresztelé őt.

39. Mikor pedig a vízből feljöttek, az Úrnak Lelke elragadá Filepet; és többé nem látta őt a komornyik, mert tovább méne az ő útján örömmel.

1 Kir. 18,12., 2 Kir. 2,16., Ezék. 3,14.

40. Filep pedig találtaték Azótusban; és széjjeljárva hirdeté az evangéliomot minden városnak, míglen Cezáreába juta.

9.

1. Saulus pedig még fenyegetéstől és öldökléstől lihegve az Úrnak tanítványai ellen, elmenvén a főpaphoz,
2. Kére ő tőle leveleket Damaskusba a zsinagógákhoz, hogy ha talál némelyeket, kik ez útnak követői, akár férfiakat, akár asszonyokat, fogva vigye Jeruzsálembe.
3. És a mint méne, lőn, hogy közelgete Damaskushoz, és nagy hirtelenséggel fény sugárzá őt körül a mennyből:

Csel. 22,6., Csel. 26,12., Csel. 26,13.

4. És ő leesvén a földre, halla szózatot, mely ezt mondja vala néki: Saul, Saul, mit kergetsz engem?

Ezék. 3,23.

5. És monda: Kicsoda vagy, Uram? Az Úr pedig monda: én vagyok Jézus, a kit te kergetsz: nehéz néked az ösztön ellen rúgódóznod.

6. Remegve és ámulva monda: Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem? Az Úr pedig monda néki: Kelj fel és menj be a városba, és majd megmondják néked, mit kell cselekedned.

7. A vele utazó férfiak pedig némán álltak, hallva ugyan a szót, de senkit sem látva.

8. Felkele azonban Saulus a földről; de mikor felnyitá szemeit, senkit sem láta, azért kézenfogva vezeték be őt Damaskusba.

9. És három napig nem látott, és nem evett és nem ivott.

10. Vala pedig egy tanítvány Damaskusban, névszerint Ananiás, és monda annak az Úr látásban: Ananiás! Az pedig monda: Ímhol vagyok Uram!

11. Az Úr pedig monda néki: Kelj fel és menj el az úgynevezett Egyenes utczába, és keress föl a Júdás házában egy Saulus nevű társusi embert, mert ímé imádkozik.

Csel. 21,39.

12. És látá Saulus látásban, hogy egy Ananiás nevű férfiú beméne hozzá és kezét reá veté, hogy lásson.

13. Felele pedig Ananiás: Uram, sok embertől hallottam e férfiú felől, mily sok bosszúsággal illeté a te szenteidet Jeruzsálemben:

14. És itt is hatalma van a főpapoktól, hogy mindazokat megköttözze, kik a te nevedet segítségül hívják.

15. Monda pedig néki az Úr: Eredj el, mert ő nékem választott edényem, hogy hordozza az én nevemet a pogányok és királyok, és Izráel fiai előtt.

Gal. 1,15., Gal. 1,16., Ésa. 49,6., Gal. 2,7., Gal. 2,9., Csel. 25,10., Csel. 25,12., Csel. 26,1., Csel. 9,20., Csel. 9,29.

16. Mert én megmutatom néki, mennyit kell néki az én nevemért szenvedni.

2 Kor. 11,23., 2 Kor. 11,33.

17. Elméne azért Ananiás és beméne a házba, és kezeit reá vetvén, monda: Saul atyámfia, az Úr küldött engem, Jézus, a ki megjelent néked az úton, melyen jöttél, hogy szemeid megnyiljanak és beteljesedjél Szent Lélekkel.

18. És azonnal mintegy pikkelyek estek le szemeiről, és mindjárt visszanyeré látását; és felkelvén, megkeresztelkedék;

19. És miután evett, megerősödék. Vala pedig Saulus a damaskusi tanítványokkal néhány napig.

Gal. 1,17.

20. És azonnal prédikálá a zsinagógákban a Krisztust, hogy ő az Isten Fia.

21. Álmélkodnak vala pedig mindnyájan, a kik hallák, és mondának: Nem ez-é az, a ki pusztította Jeruzsálemben azokat, a kik ezt a nevet hívják segítségül, és ide is azért jött, hogy őket fogva vigye a főpapokhoz?

Gal. 1,23.

22. Saulus pedig annál inkább erőt vőn, és zavarba hozta a Damaskusban lakó zsidókat, bebizonyítván, hogy ez a Krisztus.

23. Több nap elteltével azonban a zsidók tanácsot tartának, hogy őt megöljék:

24. De tudtára esék Saulusnak az ő leselkedésök. És őrizék a kapukat mind nappal, mind éjjel, hogy őt megöljék;

25. A tanítványok azért vevén őt éjjel, a kőfalon bocsáták alá, leeresztve egy kosárban.

2 Kor. 11,32., 2 Kor. 11,33.

26. Mikor pedig Saulus Jeruzsálembe ment, a tanítványokhoz próbált csatlakozni; de mindnyájan féltek tőle, nem hívén, hogy ő tanítvány.

Gal. 1,18.

27. Barnabás azonban maga mellé vevén őt, vivé az apostolokhoz, és elbeszélé nékik, mint látta az úton az Urat, és hogy beszélt vele, és mint tanított Damaskusban nagy bátorsággal a Jézus nevében.

28. És ki- és bejáratos vala köztük Jeruzsálemben:

29. És nagy bátorsággal tanítván az Úr Jézusnak nevében, beszél, sőt vetekedik vala a görög zsidókkal; azok pedig igyekeznek vala őt megölni.

30. Megtudván azonban az atyafiak, levivék őt Czézáreába, és elküldék őt Tárzusba.

Gal. 1,21.

31. A gyülekezeteknek tehát egész Júdeában, Galileában és Samariában békességök vala; épülvén és járván az Úrnak félelmében és a Szent Léleknek vigasztalásában, sokasodnak vala.

32. Lőn pedig, hogy Péter, mikor mindnyájukat bejárá, leméne a Liddában lakozó szentekhez is.

33. Talála pedig ott egy Éneás nevű embert, ki nyolcz esztendő óta ágyban fekszik vala, ki gutaütött vala.

34. És monda néki Péter: Éneás, gyógyítson meg téged a Jézus Krisztus: kelj föl, vesd meg magad az ágyadat! És azonnal felkele.

35. És láták őt mindnyájan, kik laknak vala Liddában és Sáronban, kik megtérének az Úrhoz.

36. Joppéban pedig vala egy nőtanítvány, névszerint Tábita, mely megmagyarázva Dorkásnak, azaz zergének mondatik: ez gazdag vala jó cselekedetekben és alamizsnákban, melyeket osztogatott.

37. Lőn pedig azokban a napokban, hogy megbetegedvén, meghala: és miután megmosták őt, kiteríték a felházban.

38. Mivelhogy pedig Lidda Joppéhoz közel vala, a tanítványok meghallván, hogy Péter ott van, küldének két férfiút ő hozzá, kérve, hogy késedelem nélkül menjen át hozzájuk.

39. Felkelvén azért Péter, elméne azokkal. Mihelyt oda ére, felvezeték őt a felházba: és elébe állának néki az özvegyasszonyok és mindnyájan sírva és mutogatva a ruhákat és öltözeteket, melyeket Dorkás csinált, míg velük együtt volt.

40. Péter pedig mindenkit kiküldvén, térdre esve imádkozék; és a holt testhez fordulván, monda: Tábita, kelj fel! Az pedig felnyitá szemeit; és meglátván Pétert, felüle.

2 Kir. 4,33., 2 Kir. 4,36., Ján. 11,43.

41. És az kezét nyújtva néki, felemelé őt; és beszólítván a szenteket és az özvegyasszonyokat, eleikbe állatá őt elevenen.

42. És tudtára lőn az egész Joppénak; és sokan hívének az Úrban.

43. És lőn, hogy ő több napig marada Joppéban egy Simon nevű tímárnál.

10.

1. Vala pedig Czézáreában egy Kornélius nevű férfiú, százados az úgynevezett itáliai seregből.

2. Jámbor és istenfélő egész házanépével egybe, ki sok alamizsnát osztogat vala a népnek, és szüntelen könyörög vala Istennek.

3. Ez látá látásban világosan, a napnak mintegy kilenczedik órája körül, hogy az Istennek angyala beméne őhöz, és monda néki: Kornélius!

4. Ő pedig szemeit reá függesztve és megrémülve monda: Mi az, Uram? Az pedig monda néki: A te könyörgéseid és alamizsnáid felmentek Isten elébe emlékezetnek okáért.

5. Most azért küldj Joppéba embereket, és hívasd magadhoz Simont, ki neveztetik Péternek;

6. Ő egy Simon nevű tímárnál van szálláson, kinek háza a tenger mellett van. Ő megmondja néked, mit kell cselekedned.

7. A mint pedig elment az angyal, a ki Kornéliussal beszélt, szólíta kettőt az ő szolgálói közül, és egy kegyes vitézt azok közül, kik rendelkezésére állnak vala.

8. És elmondván nékik mindent, elküldé őket Joppéba.

9. Másnap pedig, míg azok menének és közelgetének a városhoz, felméne Péter a háznak felső részére imádkozni hat óra tájban.
10. Megéhezék azonban, és akara enni: míg azonban azok ételt készítenek, szálla ő reá elragadtatás;
11. És látá, hogy az ég megnyílt és leszálla ő hozzá valami edény, mint egy nagy lepedő, négy sarkánál fogva felkötve, és leeresztve a földre:
12. Melyben valának mindenféle földi négy lábú állatok, vadak, csúszómászó állatok és égi madarak.
13. És szózat lón ő hozzá: Kelj fel Péter, öljed és egyed.
14. Péter pedig monda: Semmiképen sem, Uram; mert sohasem ettem semmi közönségest, vagy tisztátalant.
3 Móz. 11,1., 5 Móz. 14,7., 5 Móz. 14,19., Ezék. 4,14.
15. És is szózat lón ő hozzá másodszer is: A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.
16. Ez pedig három ízben történt; és ismét felviteték az edény az égbe.
17. A mint pedig Péter magában tünődék, mi lehet az a látás, a melyet látott, ímé az férfiak, kiket Kornélius küldött, megtudakozván a Simon házát, odaérkezének a kapuhoz,
18. És bekiáltván megtudakozák, vajjon Simon, ki neveztetik Péternek, ott van-e szálláson?
19. És a míg Péter a látás felől gondolkodék, monda néki a Lélek: Ímé három férfiú keres téged:
20. Nosza kelj fel, eredj alá, és minden kételkedés nélkül menj el ő velök: mert én küldöttem őket.
21. Alámenvén azért Péter a férfiakhoz, kiket Kornélius küldött ő hozzá, monda: Ímé, én vagyok, a kit kerestek: mi dolog az, a miért jöttetek?
22. Ők pedig mondának: Kornélius százados, igaz és istenfélő férfiú, ki mellett a zsidók egész népe jó bizonyosságot tesz, szent angyal által megintetett, hogy hívasson téged házához, és halljon tőled valami dolgokról.
23. Behíván azért őket, szállására fogadá. Másnap pedig elméne Péter ő velök, és a Joppébeli atyafiak közül is némelyek együtt menének ő vele.
24. És másnap eljutának Czézareába. Kornélius pedig várja vala őket, egybegyűjtven rokonait és jó barátait.
25. És lón, hogy a mint Péter beméne, Kornélius elébe menvén, lábaihoz borulva imádá őt.
Csel. 14,11., Csel. 14,15., Jel. 22,8., Jel. 22,9.
26. Péter azonban felemelé őt, mondván: Kelj fel; én magam is ember vagyok.
27. És beszélgetve vele, belépett, és találá sokakat egybegyűlve;
28. És monda nékik: Ti tudjátok, hogy tilalmas zsidó embernek más nemzetbelivel barátkozni, vagy hozzámenni; de nékem az Isten megmutatá, hogy senkit se mondjak közönséges, vagy tisztátalan embernek:
Csel. 11,3., Ján. 4,9., Ján. 4,27.
29. Annak okáért ellenmondás nélkül el is jöttem, miután meghívtam. Azt kérdem azért, mi okból hivattatok engem?
30. És Kornélius monda: Negyednaptól fogva mind ez óráig bőjtöltem, és kilencz órakor imádkozám az én házamban; és ímé egy férfiú álla meg előttem fényes ruhában,
31. És monda: Kornélius, meghallgattatott a te imádságod, és a te alamizsnáid emlékezetbe jutottak Isten előtt.
32. Küldj el azért Joppéba, és hívasd magadhoz simont, ki Péternek neveztetik; ez Simon tímár házában van szálláson a tenger mellett: ő, minekutána eljő, szól néked.
33. Azonnal azért küldöttem hozzád; és te jól tetted, hogy eljöttél. Most azért mi mindnyájan az Isten előtt állunk, hogy meghallgassuk mindazokat, a miket Isten néked parancsolt.
34. Péter pedig megnyitván száját, monda: Bizonynyal látom, hogy nem személyválogató az Isten;
5 Móz. 10,17., Róm. 2,11.
35. Hanem minden nemzetben kedves ő előtte, a ki őt féli és igazságot cselekszik.
Csel. 15,14.
36. Azt az ígét, melyet elkülde az Izráel fiainak, hirdetvén békességet a Jézus Krisztus által (ő mindeneknek Ura).
Luk. 2,14., Ján. 14,27., Róm. 5,1.
37. Ti ismeritek azt a dolgot, mely lón az egész Júdeában, Galileától kezdve, az után a keresztség után, melyet János prédikált,
38. A názáreti Jézust, mint kené fel őt az Isten Szent Lélekkel és hatalommal, ki széjjeljárót jót tévén és meggyógyítván mindeneket, kik az ördög hatalma alatt voltak; mert az Isten vala ő vele.

Mát. 3,16., Márk. 1,10., Márk. 1,11., Luk. 3,21., Luk. 3,22.

39. És mi vagyunk bizonyosságai mindazoknak, a miket mind a zsidóknak tartományában, mind Jeruzsálemben cselekedett; a kit megölének, fára feszítvén.

40. Ezt az Isten feltámasztá harmadnapon, és megadá, hogy ő megjelenjék nyilván,

Csel. 1,3., Luk. 24,1., Ján. 20,1., Ján. 21,1.

41. Nem az egész népnek, hanem az Istentől eleve választott bizonyosságoknak, nekünk, kik együtt ettünk és együtt ittunk ő vele, minekutána feltámadott halottaiból.

Luk. 24,30., Luk. 24,43., Ján. 21,12., Ján. 21,13.

42. És megparancsolta nekünk, hogy hirdessük a népnek, és tegyünk bizonyosságot, hogy ő az Istentől rendelt bírása élőknek és holtaknak.

Csel. 1,8., Márk. 16,15., Csel. 17,31., 2 Kor. 5,10., 2 Tim. 4,1., 1 Pét. 4,5.

43. Erről a próféták mind bizonyosságot tesznek, hogy bűneinek bocsánatját veszi az ő neve által mindenki, a ki hiszen ő benne.

44. Mikor még szólá Péter ez ígéket, leszálla a Szent Lélek mindazokra, a kik hallgatják vala e beszédet.

45. És elálmélkodának a zsidóságból való hívek, mindazok, a kik Péterrel együtt mentek, hogy a pogányokra is kitöltetett a Szent Lélek ajándéka.

Eféz. 3,6.

46. Mert hallják vala, hogy ők nyelveken szólnak és magasztalják az Istent. Akkor felele Péter:

Csel. 2,1., Csel. 2,4., Csel. 19,6.

47. Vajjon eltilthatja-e valaki a vizet, hogy ezek meg ne keresztelkedjenek, kik vették a Szent Lelket miképen mi is?

Csel. 8,36., Csel. 15,8.

48. És parancsolá, hogy keresztelkedjenek meg az Úrnak nevében. Akkor kérék őt, hogy maradjon náluk néhány napig.

Csel. 2,38.

11.

1. Meghallák azonban az apostolok és a Júdeában levő atyafiak, hogy a pogányok is bevették az Istennek beszédét.

2. Mikor azért felment Péter Jeruzsálembé, vetekedének ő vele a zsidóságból valók,

3. Mondván: Körülmetéletlen emberekhez mentél be, és együtt ettél velük.

4. Elkezdvén pedig Péter, megmagyarázta nekik rendre, mondván:

5. Én Joppé városában imádkozám; és láték elragadtatásban egy látást, valami alászálló edényt, mint egy nagy lepedőt, négy sarkánál fogva leeresztve az égből; és egészen hozzám szálla:

Csel. 10,9., Csel. 10,16.

6. Melyre szememet rávetve megnézém, és látám a földi négylábú állatokat, a vadakat és a csúszómászókat és az égi madarakat.

7. Hallék pedig szót is, mely ezt mondja vala nékem: Kelj fel Péter, öljed és egyél!

8. Mondék azonban: Semmiképen sem, Uram; mert soha semmi közönséges vagy tisztátalan nem ment be az én számba.

9. Felele pedig nékem a szózat másodszer az égből: A miket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.

10. Ez pedig három ízben történt; és ismét felvonaték az egész az égbe.

11. És ímé, azonnal három férfiú érkezék a házhoz, melyben valék, kik Czézareából küldettek én hozzám.

Csel. 10,19., Csel. 10,25.

12. Mondá pedig nékem a Lélek, hogy menjek el velök minden kételkedés nélkül. Eljöve pedig velem ez a hat atyafi is; és bemenénk annak az embernek a házába:

13. És elbeszélé nekünk, mimódon látta, a mint az angyal megállá az ő házában és ezt mondá neki: Küldj embereket Joppéba, és hívasd magadhoz Simont, ki Péternek nevezetik;

Csel. 10,3., Csel. 10,6.

14. Ő szólni fog hozzád olyan ígéket, melyek által megtartatol te és a te egész házadnépe.

15. Mikor pedig én elkezdtem szólni, leszálla a Szent Lélek ő reájok, miképen mi reánk is kezdetben.

Csel. 10,44.

16. Megemlékezém pedig az Úrnak ama mondásáról, a mint mondá: János ugyan vízzel keresztelt, ti azonban Szent Lélekkel fogtok megkereszteltetni.

Csel. 1,5.

17. Ha tehát az Isten hasonló ajándékát adta nékik, mint nekünk is, kik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, kicsoda voltam én, hogy az Istent eltilthattam volna?

Gal. 2,16.

18. Ezeknek hallatára aztán megnyugovának, és dicsőíték az Istent, mondván: Eszerint hát a pogányoknak is adott az Isten megtérést az életre!

Csel. 17,30., Luk. 2,31., Luk. 2,32.

19. Azok tehát, a kik eloszlottak az üldözés miatt, mely Istvánért támadott, eljutának Fenicziáig, Cziprusig és Antiókhiaig, senkinek nem prédikálván az ígét, hanem csak a zsidóknak.

Csel. 8,1., Csel. 8,4.

20. Voltak azonban közöttük némely cziprusi és czirénei férfiak, kik mikor Antiókhia bementek, szólának a görögöknek, hirdetve az Úr Jézust.

21. És az Úrnak keze vala velök; és nagy sokaság tére meg az Úrhoz, hívővé lévén.

22. Elhatott pedig a hír ő felőlük a jeruzsálemi gyülekezet fülébe; és kiküldék Barnabást, hogy menjen el egész Antiókhiaig.

Csel. 8,14.

23. Ki mikor oda jutott és látta az Isten kegyelmét, örvendeze; és inté mindnyájukat, hogy állhatatos szívvel maradjanak meg az Úrban.

Csel. 13,43.

24. Mert jámbor és Szent Lélekkel és hittel teljes férfiú vala ő. És nagy sokaság csatlakozék az Úrhoz.

Csel. 5,14.

25. Elméne pedig Barnabás Tárzusba, hogy felkeresse Saulust, és rátalálván, elvivé őt Antiókhiaiba.

Csel. 9,30.

26. És lőn, hogy ők egy egész esztendeig forgolódtak a gyülekezetben, és tanítottak nagy sokaságot; és a tanítványokat először Antiókhiaiban nevezték keresztyéneknek.

Csel. 26,28., 1 Pét. 4,16.

27. Ez időtájt pedig menének Jeruzsálemből Antiókhiaiba próféták.

28. Felkelvén pedig egy azok közül, névszerint Agabus, megjelenté a Lélek által, hogy az egész föld kerekiségén nagy éhség lesz; a mely meg is lőn Klaudius császár idejében.

Csel. 21,10.

29. A tanítványok pedig elhatározták, hogy a szerint, a mint kinek-kinek közöttük módjában áll, küldenek valamit segítségül a Júdeában lakozó atyafiaknak:

30. A mit meg is cselekedének, elküldvén a vénekhez Barnabás és Saulus keze által.

Csel. 15,2., Csel. 15,4., Csel. 15,6., Csel. 21,18., Csel. 12,25.

12.

1. Abban az időben pedig Heródes király elkezde kegyetlenkedni némelyekkel, a gyülekezetből valók közül.

2. Megöleté pedig Jakabot, Jánosnak testvérét, fegyverrel.

3. És látván, hogy ez tetszik a zsidóknak, föltette magában, hogy elfogatja Pétert is. (Valának pedig a kovásztalan kenyerek napjai.)

2 Móz. 12,18.

4. Kit el is fogatván, tömlöczbe veté, átadván négy négyes katonai szakasznak, hogy őrizzék őt; husvét után akarván őt a nép elé vezetetni.

5. Péter azért őrizteték a fogságban; a gyülekezet pedig szüntelen könyörög vala az Istennek ő érette.

6. Mikor pedig Heródes őt elő akará vezetetni, azon az éjszakán aluszik vala Péter két vitéz között, megkötözve két lánczczal; és örök őrizék az ajtó előtt a tömlöczöt.

7. És ímé az Úrnak angyala eljöve, és világosság fénylék a tömlöczben: és meglökvén Péter oldalát, felkölté őt, mondván: Kelj jól hamar! És leesének a lánczok kezeiről.

Csel. 16,24., Csel. 16,26.

8. És monda néki az angyal: Övezd fel magadat, és kösd fel saruidat. És úgy cselekedék. És monda néki: Vedd rád felsőruhádat és kövess engem!

9. És kimenvén, követé őt; és nem tudta, hogy valóság az, a mi történik az angyal által, hanem azt hitte, hogy látást lát.

10. Mikor pedig általmentek az első őrsön és a másodikon, jutának a vaskapuhoz, mely a városba visz; mely magától megnyílék előttük: és kimenvén, egy utcán előremenének; és azonnal eltávozék az angyal ő tőle.

11. És Péter magához térve monda: Most tudom igazán, hogy az Úr elbocsátotta az ő angyalát, és megszabadított engem Heródes kezéből és a zsidók népének egész várakozásától.

Dán. 6,22.

12. És miután ezt megértette, elméne Máriának, a János anyjának házához, ki Márknak nevezetik; hol sokan valának egybegyűlve és könyörögnek vala.

Csel. 12,25., Csel. 13,5., Csel. 13,13., Csel. 15,37., Csel. 15,39., Kol. 4,10., Filem. 1,24., 2 Tim. 4,11., 1 Pét. 5,13.

13. És mikor Péter zörgetett a tornác ajtaján, egy Rhodé nevű szolgálóleány méne oda, hogy hallgatózzék:

14. És megismervén a Péter szavát, örömeiben nem nyitá meg a kaput, hanem befutván, hírül adá, hogy Péter áll a kapu előtt.

15. Azok pedig mondának néki: Elment az eszed. Ő azonban erősíté, hogy úgy van. Azok pedig mondának: Az ő angyala az.

16. Péter pedig szüntelen zörget vala: mikor azért felnyitották, megláták őt és elálmélkodának.

17. Miután pedig kezével hallgatást intett nékik, elbeszélé nékik, mimódon hozta ki őt az Úr a tömlöczből. És monda: Adjátok tudtára ezeket Jakabnak és az atyafiaknak. És kimenvén elméne más helyre.

Csel. 15,13., Csel. 21,18., Gal. 1,19., Gal. 2,9., Gal. 2,12.

18. Mikor pedig megvirradt, nem csekély háborúság támad a vitézek között, mi történt hát Péterrel.

19. Heródes pedig mikor előkérte őt és nem találta, kivallatván az őroket, parancsolá, hogy kivégeztessenek. És lemenvén Júdeából Cezáreába, ott időzött.

20. Heródes pedig ellenséges indulattal vala a tirusiak és sidoniak iránt; de azok egyakarattal eljövének ő hozzá, és Blástust, a király kamarását megnyervén, békességet kérének, mivelhogy az ő tartományuk a királyéből élelmeztek vala.

1 Kir. 5,9., 1 Kir. 5,11., 2 Krón. 2,10., 2 Krón. 2,15., Ezék. 27,17.

21. Egy kitűzött napon pedig Heródes királyi ruhájába felöltözve és székibe ülve nyilvánosan szóla hozzájuk.

22. A nép pedig felkiálta: Isten szava ez és nem emberé.

23. És azonnal megveré őt az Úrnak angyala, azért, hogy nem az Istennek adá a dicsőséget; és a férgektől megemésztetvén, meghala.

2 Sám. 24,15., 2 Sám. 24,17., 2 Kir. 19,35., Csel. 10,26., Csel. 14,14., Csel. 14,15., Jel. 19,10.

24. Az Istennek ígéje pedig növekedik és terjed vala,

Csel. 6,7., Csel. 19,20., Ésa. 55,10., Ésa. 55,11., Kol. 1,6.

25. Barnabás és Saulus pedig visszatérének Jeruzsálemből, betöltvén szolgálatukat, maguk mellé véve Jánost is, kinek mellékneve Márk vala.

Csel. 11,29., Csel. 11,30.

13.

1. Valának pedig Antióchiában az ott levő gyülekezetben némely próféták és tanítók: Barnabás és Simeon, ki hivattatik vala Nigernek, és a Czirénei Luczius és Manaen, ki Heródessele, a negyedes fejedelemmel együtt neveltetett vala, és Saulus.

2. Mikor azért azok szolgálának az Úrnak és bőjtölének, monda a Szent Lélek: Válaszszátok el nékem Barnabást és Saulust a munkára, a melyre én őket elhívtam.

Csel. 9,15., Róm. 1,1., Gal. 1,15.

3. Akkor, miután bőjtöltek és imádkoztak, és kezeiket reájok vetették, elbocsáták őket.

Csel. 6,6., 4 Móz. 8,10., 4 Móz. 27,18., 5 Móz. 34,9., 1 Tim. 4,14., 2 Tim. 1,6.

4. Ők annakokáért, miután kibocsátattak a Szent Lélektől, lemenének Szeleucziába; és onnét elevezének Cziprusba.

5. És mikor Salamisba jutottak, hirdeté az Isten beszédét a zsidóknak zsinagógáiban: és János is velük vala, mint segítőtárs.

Csel. 12,25.

6. És eljáván a szigetet mind Páfusig, találkoznak egy ördögös hamisprófeta zsidóra, kinek neve vala Barjézus;

Csel. 8,9.

7. Ki Sergius Paulus tisztartóval, ez okos emberrel vala. Ez magához hivatván Barnabást és Saulust, kíváná hallani az Isten beszédét.

8. Elimás, az ördögös azonban (mert így magyaráztatik az ő neve) ellenkezik vala velök, igyekezvén a tisztartót elfordítani a hittől.

9. De Saulus, ki Pál is, megtelvén Szent Lélekkel, szemeit reá vetve,

10. Monda: Ó minden álnoksággal és minden gonosszággal teljes ördögfi, minden igazságnak ellensége, nem szűnöl-é meg az Úrnak igaz útait elfordítani?

11. Most azért ímé az Úrnak keze van ellened, és vak leszel és nem látod a napot egy ideig. És azonnal homály és sötétség szálla reá; és kerengve keres vala vezetőket.

12. Akkor a tisztartó, mikor látta a történt dolgot, hűn, elálmélkodván az Úrnak tudományán.

13. Elhajózáván pedig Páfusból Pál és kísérei, Pergába, Pámfilianak városába menének. János azonban elválván tőlük, megtérea Jeruzsálembe.

14. Ők pedig Pergából tovább menve, eljutának Antiókhia, Pisidiának városába, és bemenvén szombatnapon a zsinagógába; leülének.

15. És a törvénynek és a prófétáknak felolvasása után küldének a zsinagógának előljárói ő hozzájuk, mondván: Atyánkfiai, férfiak, ha van valami intőbeszédetek a néphez, szóljatok.

Luk. 4,16., Luk. 4,17.

16. Pál azért felkelvén és kezével intvén, monda: Izráelnek férfiai, és ti, kik félitek az Istent, halljátok meg.

17. Ennek a népnek, Izráelnek Istene kiválasztotta a mi atyáinkat, és e népet fölemelte, mikor Égyiptomnak földében jövevények valának, és onnét kihozá őket hatalmas karja által.

Csel. 7,17., 2 Móz. 1,7., 2 Móz. 1,9., 2 Móz. 6,6., 2 Móz. 12,41.

18. És közel negyven esztendőnek idejéig túrta az ő erkölcsöket a pusztában.

2 Móz. 16,2., 2 Móz. 16,35., Zsolt. 95,10.

19. És minekutána eltörölt hét népet a Kanaán földén, azoknak földöket sorsvetés által elosztá nékik.

5 Móz. 7,1., Józ. 3,10., Józ. 13,14., Józ. 13,1., Józ. 13,2.

20. És azután mintegy négyszázötven esztendeig adott birákat mind Sámuel prófétáig;

Bir. 2,16., Bir. 3,9.

21. Annakutána pedig királyt kérenek maguknak, és adá nékik az Isten Sault, a Kis fiát, a Benjamin nemzetségéből való férfiút negyven esztendeig.

1 Sám. 8,5., 1 Sám. 9,15., 1 Sám. 9,17., 1 Sám. 10,1.

22. És mikor őt elveté, támasztá nékik Dávidot királyul; kiről bizonyágot is tón és monda: Találtam szívem szerint való férfiút, Dávidot, a Jesse fiát, ki minden akaratomat véghez viszi.

1 Sám. 13,13., 1 Sám. 13,14., Zsolt. 89,21., Zsolt. 89,22.

23. Ennek magyából támasztott Isten, ígérete szerint, Izráelnek szabadítót, Jézust;

Ésa. 9,6., Ésa. 9,7., Ésa. 11,1., Ésa. 11,2., Jer. 23,5., Jer. 23,6., Róm. 1,3., Csel. 5,31.

24. Minekutána előbb János az ő eljövetele előtt a megtérésnek keresztségét prédikálta Izráel egész népének.

Csel. 10,37., Luk. 3,3., Márk. 1,4.

25. És mikor be akará végezni János az ő tisztét, monda: Kinek gondoltok engem? Nem én vagyok az, hanem ímé én utánam jó, kinek nem vagyok méltó megoldani lábainak saruját.

Luk. 3,15., Luk. 3,16., Ján. 1,20.

26. Atyánkfiai, férfiak, Ábrahám nemzetének fiai, és kik ti köztetek félik az Istent, ez idvességnek beszéde néktek küldetett.

Csel. 2,39., Csel. 3,26., Csel. 5,20., Csel. 10,36.

27. Mert a kik lakoznak Jeruzsálemben és azoknak fejei, mivelhogy őt fel nem ismerék, a prófétáknak szavait is, melyeket minden szombaton felolvasnak, ítéletükkel betöltötték.

Ésa. 53,1., Zsolt. 22,8., Zsolt. 22,9., Zsolt. 22,13., Zsolt. 22,19., Csel. 3,13., Csel. 3,18.

28. És bár semmi halálra való okot nem találtak, kérék Pilátustól, hogy ölettsék meg.

Luk. 23,14., Luk. 23,23., Ján. 18,38.

29. És mikor mindazokat elvégezték, a mik ő felőle megirattak, a fáról levéve sírba helyezteték.

30. De az Isten feltámasztá őt halottaiból:

31. És ő megjelent több napon át azoknak, kik együtt jöttek fel ő vele Galileából Jeruzsálembe, kik néki bizonyágai a nép előtt.

Luk. 24,36., Luk. 24,42., Ján. 20,1., Ján. 21,1., Csel. 1,8., Csel. 3,15., Csel. 10,40., Csel. 10,41.

32. És mi hirdetjük néktek az atyáknak tett ígéretet, hogy azt az Isten betöltötte nekünk, az ő fiainknak feltámasztván Jézust:

Csel. 3,22., Csel. 3,26., 1 Móz. 22,18.

33. Mint a második zsoltárban is meg van írva: Én Fiam vagy te; ma nemzetelek én téged.

Zsolt. 2,7., Róm. 1,4., Zsid. 1,5.

34. Hogy pedig feltámasztotta őt halottaiból, úgy hogy nem is fog többé az enyészetbe visszatérni, azt így mondotta: Néktek adom a Dávid biztos szent javait.

Róm. 6,9., Ésa. 55,3., 2 Sám. 7,16., Zsolt. 89,29., Zsolt. 89,30.

35. Azért mondja másutt is: Nem engeded, hogy a te Szented rothadást lásson.

Zsolt. 16,10., Csel. 2,27., Csel. 2,31.

36. Mert Dávid, minekutána a saját idejében szolgált az Isten akaratának, elaludt, és helyezteték az ő atyáihoz, és rothadást látott.

1 Kir. 2,10., Csel. 2,29.

37. De a kit Isten feltámasztott, az nem látott rothadást.

38. Azért legyen néktek tudotokra, atyámfiak, férfiak, hogy ez által hirdettetik néktek a bűnöknek bocsánata:

Csel. 2,38., Csel. 5,31., Csel. 10,43., Luk. 24,47., Eféz. 1,7.

39. És mindenekből, a mikből a Mózes törvénye által meg nem igazíthatatok, ez által mindenki, a ki hisz, megigazul.

40. Meglássátok azért, hogy rajtatok ne essék, a mit a próféták megmondottak:

Hab. 1,5.

41. Lássátok meg, ti megvetők, és csodálkozzatok és semmisüljete meg; mert én oly dolgot cselekszem a ti időtökben, oly dolgot, melyet nem hinnétek, ha valaki elmondaná néktek.

42. Mikor pedig kimentek a zsidók zsinagógájából, kérék a pogányok, hogy a következő szombaton prédikálják nekik ezen beszédeket.

43. Mikor pedig eloszlott a gyülekezet, sokan a zsidók közül és az istenfélő prozelitusok közül követék Pált és Barnabást; a kik szólván hozzájuk, biztatók őket, hogy maradjanak meg az Isten kegyelmében.

Mát. 23,15., Csel. 2,10., Csel. 6,5., Csel. 10,2., Csel. 13,16., Csel. 13,26., Csel. 11,23.

44. A következő szombaton aztán majdnem az egész város egybegyüle az Isten ígéjének hallgatására,

45. Mikor pedig látták a zsidók a sokaságot, betelének irigységgel, és ellene mondanak azoknak, miket Pál mond vala, ellenkezve és káromlást szólva.

46. Akkor Pál és Barnabás nagy bátorsággal szólva mondanak: Szükséges volt, hogy először néktek hirdettessék az Isten ígéje; de mivelhogy ti megvetitek azt, és nem tartjátok méltóknak magatokat az örök életre, ímé a pogányokhoz fordulunk.

Csel. 13,26., Csel. 18,6., Csel. 28,28., Mát. 8,10., Mát. 8,12.

47. Mert így parancsolta nekünk az Úr: Rendeltelek téged világosságul a pogányoknak, hogy légy üdvösségükre a földnek széléig.

Ésa. 49,6., Márk. 16,15., Luk. 2,32.

48. A pogányok pedig ezeket hallván, örvendezének, és magasztalják vala az Úrnak ígéjét; és a kik csak örök életre választattak vala, hívének.

Róm. 8,29., Róm. 8,30., Eféz. 1,4., Eféz. 1,6., Eféz. 1,11., 1 Pét. 1,2.

49. Terjede pedig az Úrnak ígéje az egész tartományban.

50. A zsidók azonban felindíták az istenfélő és tisztességbeli asszonyokat és a városnak eleit, és üldözést támasztának Pál és Barnabás ellen, és kiűzék őket határukból.

51. Azok pedig lábuknak porát leráztván ellenük, elmenének Ikóniumba.

Mát. 10,14., Márk. 6,11., Luk. 9,5., Luk. 10,11., Csel. 18,6.

52. A tanítványok pedig betelnek vala örömmel és Szent Lélekkel.

14.

1. Lőn pedig Ikóniumban, hogy ők együtt menének be a zsidók zsinagógájába, és prédikálnak, úgyannyira, hogy mind zsidóknak, mind görögöknek nagy sokasága lőn hívővé.

2. A kik azonban a zsidók közül nem hívének, felindíták és megharagíták a pogányoknak lelkét az atyafiak ellen.
3. Azért sok időt töltöttek ott, bátran prédikálva az Úrban, ki bizonyosságot tesz vala az ő kegyelmének beszéde mellett, és adja vala, hogy jelek és csodák történjenek az ő kezeik által.
Csel. 4,29., Csel. 4,30., Zsid. 2,4.
4. De a városnak sokasága meghasonlék; és némelyek a zsidók mellett, mások pedig az apostolok mellett valának.
5. És mikor a pogányok és zsidók az ő főembereikkel egybe támadást indítanak, hogy bosszúsággal illessék és megkövezzék őket,
6. Ők megtudták, és elfutának Likaóniának városaiba, Listrába és Derbébe, és a körülvaló tartományba,
7. És ott prédikálják vala az evangéliomot.
8. És Listrában ül vala egy lábaival tehetetlen ember, ki az ő anyjának méhétől fogva sánta volt, és soha nem járt.
Csel. 3,2., Csel. 3,8.
9. Ez hallá Pált beszélni: a ki szemeit reá függesztvén, és látván, hogy van hite, hogy meggyógyul,
10. Monda nagy fenszóval: Állj fel lábaidra egyenesen! És felszökött és járt.
Ésa. 35,6.
11. A sokaság pedig mikor látta, a mit Pál cselekedett, felkiálta, likaóniai nyelven mondván: Az istenek jöttek le mihozzánk emberi ábrázatban!
12. És hívják vala Barnabást Jupiternek, Pált pedig Merkúriusnak, minthogy ő volt a szóvivő.
13. Jupiter papja pedig, a kinek temploma az ő városuk előtt vala, felkoszorúzott bikákat hajtva a kapukhoz, a sokasággal együtt áldozni akar vala.
14. Mikor azonban ezt meghallották az apostolok, Barnabás és Pál, köntösüket megszaggatván, a sokaság közé futamodának, kiáltván
15. És ezt mondván: Férfiak, miért mívelitek ezeket? Mi is hozzátok hasonló természetű emberek vagyunk, és azt az örvedetes izenetet hirdetjük néktek, hogy e hiábavalóktól az élő Istenhez térjete, ki teremtette a mennyet, a földet, a tengert és minden azokban valókat:
Csel. 10,25., Csel. 10,26., 1 Thess. 1,9., Csel. 4,24., Csel. 17,24.
16. Ki az elmúlt időkben hagyta a pogányokat mind a maguk útján haladni:
Csel. 17,30., Róm. 1,24.
17. Jóllehet nem hagyta magát tanúbizonyosság nélkül, mert jóltevőnk volt, adván mennyből esőket és termő időket nekünk, és betöltvén eledellel és örömmel a mi szívünket.
Csel. 17,27., Csel. 17,28., Róm. 1,19., Róm. 1,20.
18. És ezeket mondván, nagynehezen lecsendesíték a sokaságot, hogy nekik ne áldozzék.
19. Jövének azonban Antiókhából és Ikóniumból zsidók, és a sokaságot eláztatván, megkövezék Pált, és kivonszolák a városból, azt gondolván, hogy meghalt.
2 Kor. 11,25., 2 Tim. 3,11.
20. De mikor körülvették őt a tanítványok, felkelvén, beméne a városba; és másnap Barnabással elméne Derbébe.
21. És miután hirdették az evangéliomot annak a városnak, és sokakat tanítványokká tettek, megtérének Listrába, Ikoniumba és Antiókhába.
22. Erősítve a tanítványok lelkét, intvén, hogy maradjanak meg a hitben, és hogy sok háborúságon által kell nekünk az Isten országába bemennünk.
Csel. 11,23., Csel. 11,13., Csel. 11,43., Mát. 10,38., Mát. 10,39., 1 Thess. 3,3., 1 Thess. 3,4., 2 Tim. 3,12.
23. Miután pedig választottak nekik gyülekezetenként véneket, imádkozván böjtölésekkel egybe, ajánlák őket az Úrnak, kiben hittek vala.
Tit. 1,5., Csel. 13,3.
24. És Pisidián általmenvén, menének Pamfiliába.
25. És miután Pergában hirdették az ígét, lemenének Attáliába;
26. És onnét elhajóznak Antiókhába, a honnét az Isten kegyelmére bízták volt őket arra a munkára, melyet elvégeztek.
27. Mikor pedig megérkeztek és a gyülekezetet egybehívták, elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedett az Isten ő velök, és hogy a pogányoknak kaput nyitott a hitre.
28. Ott aztán nem kevés időt töltöttek a tanítványokkal.

15.

1. Némelyek pedig, kik Júdeából jöttek alá, így tanítják vala az atyafiakat: Ha körül nem metélkedtek Mózes rendtartása szerint, nem idvezülhettek.

Gal. 2,4., 1 Móz. 17,10., 1 Móz. 17,14., 3 Móz. 12,3.

2. Mikor azért Pálnak és Barnabásnak nagy háborúsága és vetekedése lőn azok ellen, azt végezzék, hogy Pál és Barnabás és némely mások ő közülök menjenek fel az apostolokhoz és a vénekhez Jeruzsálembe e kérdés ügyében.

Gal. 2,1., Gal. 2,2.

3. Ők tehát kikísértetvén a gyülekezettől, általmentek Fenicián és Samárián, elbeszélve a pogányok megtérését; és nagy örömet szerzenek az összes atyafiaknak.

Csel. 8,1., Csel. 8,14., Csel. 11,19.

4. Mikor pedig megérkeztek Jeruzsálembe, a gyülekezet és az apostolok és a vének fogadják őket, és ők elbeszélék, mily nagy dolgokat cselekedék az Isten ő velök.

Csel. 14,27.

5. Előállának azonban némely hívők a farizeusok szerzetéből valók közül, mondván, hogy körül kell metélni őket, és megparancsolni, hogy a Mózes törvényét megtartsák.

6. Egybegyülenek azért az apostolok és a vének, hogy e dolog felől végezzenek.

7. És mikor nagy vetekedés támadt, felkelvén Péter, monda nékik: Atyámiai, férfiak, ti tudjátok, hogy az Isten régebbi idő óta kiválasztott engem mi közülünk, hogy a pogányok az én számból hallják az evangéliomnak beszédét, és higgyenek.

Csel. 10,1.

8. És a szíveket ismerő Isten bizonytságot tett mellettük, mert adta nékik a Szent Leletet, miként nekünk is;

Csel. 10,44.

9. És semmi különbséget sem tett mi köztünk és azok között, a hit által tisztítván meg azoknak szívét.

10. Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába oly igát tegyetek, melyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhattunk?

Gal. 2,14., Gal. 2,16., Gal. 5,1.

11. Sőt inkább az Úr Jézus Krisztus kegyelme által hiszszük, hogy megtartatunk, miképen azok is.

Eféz. 2,5., Eféz. 2,8.

12. Elhallgatott azért az egész sokaság; és hallgatják vala Barnabást és Pált, a mint elbeszélék, mennyi jelt és csudát tett az Isten ő általok a pogányok között.

Róm. 15,18., Róm. 15,19., 2 Kor. 12,12.

13. Miután pedig ők elhallgattak, felele Jakab, mondván: Atyámiai, férfiak, hallgassatok meg engem!

Mát. 13,55., Gal. 1,19., Gal. 2,12., Csel. 21,18.

14. Simeon elbeszélé, mimódon gondoskodott először az Isten, hogy a pogányok közül vegyen népet az ő nevének,

15. És ezzel egyeznek a próféták mondásai, mint meg van írva:

Ámós. 9,11., Ámós. 9,12.

16. Ezek után megtérek és felépítem a Dávidnak leomlott sátorát; és annak omladékait helyreállítom, és ismét felállatom azt:

17. Hogy megkeresse az embereknek többi része az Urat, és a pogányok mindnyájan, a kik az én nevemről neveztetnek. Ezt mondja az Úr, ki mindezeket megcselekszi.

18. Tudja az Isten öröktől fogva minden ő cselekedeteit.

19. Azokáért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, kik a pogányok közül térnek meg az Istenhez;

20. Hanem írjuk meg nékik, hogy tartózkodjanak a a bálványok fertelmességeitől, a paráznaságtól, a fúlvaholt állattól és a vértől.

2 Móz. 34,15., 1 Kor. 8,1., 1 Kor. 10,14., 1 Kor. 10,30., 2 Móz. 20,14., 3 Móz. 18,1., Mat. 5,27., Mat. 5,28., 1 Thess. 4,3., 3 Móz.

17,13., 5 Móz. 12,16., 1 Móz. 9,4., 1 Móz. 9,5., 3 Móz. 3,17., 3 Móz. 7,26., 3 Móz. 17,10., 3 Móz. 17,14., 3 Móz. 19,26., 5 Móz.

12,23., 5 Móz. 12,25., 5 Móz. 15,23.

21. Mert Mózesnek régi nemzedékek óta városenként megvannak a hirdetői, mivelhogy a zsinagógákban minden szombaton olvassák.

22. Akkor tetszék az apostoloknak és a véneknek az egész gyülekezettel egybe, hogy férfiakat válasszanak ki magok közül és elküldjék Antiókhia Pállal és Barnabással, Júdást, kinek mellékneve Barsabás, és Silást, kik az atyafiak között főemberek valának.

23. Megírván azok keze által ezeket: Az apostolok, a vének, és az atyafiak az Antiókhiaiban, Síríában és Czilicziában levő, a pogányok közül való atyafiaknak üdvözlésüket!

Gal. 1,21.

24. Mivelhogy meghallottuk, hogy némelyek mi közülünk kimenvén, megháborítottak titeket beszédeikkel, feldúlva a ti lelketeget, azt mondván, hogy körülmetélkedjétek és a törvényt megtartsátok; kiknek mi parancsot nem adtunk:

25. Tetszék nekünk, miután egyértelemre jutottunk, hogy férfiakat válasszunk ki és elküldjük ti hozzátok a mi szeretteinkkel, Barnabással és Pállal,

26. Oly emberekkel, kik életüket tették kockára a mi Urunk Jézus Krisztus nevéért.

Csel. 14,19.

27. Küldöttük azért Júdást és Silást, kik élőszóval szintén tudotokra adják ugyanezeket.

28. Mert tetszék a Szent Léleknek és nekünk, hogy semmi több teher ne vettessék ti reátok ezeken a szükséges dolgokon kívül,

29. Hogy tartózkodjatok a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a fűlvaholt állattól, és a paráznaságtól; melyektől ha megóvjátok magatokat, jól lesz dolgotok. Legyetek egészségekben!

30. Azok annakokáért elbocsáttatván, elmenének Antiókhiaiba; és egybegyűjtván a sokaságot, átadák a levelet.

31. És mikor elolvasták, örvendezének az intésen.

32. Júdás és Silás pedig maguk is próféták lévén, sok beszéddel inték az atyafiakat, és megerősíték.

33. Miután pedig bizonyos időt eltöltöttek, elbocsáták őket az atyafiak békességgel az apostolokhoz.

34. De Silásnak tetszék ott maradni.

35. Pál és Barnabás is Antiókhiaiban időzének, tanítva és prédikálva másokkal is többekkel az Úrnak ígését.

36. Egynéhány nap mulva pedig monda Pál Barnabásnak: Visszatérve most, látogassuk meg a mi atyánkfiait minden városban, melyben hirdettük az Úrnak ígését, hogyan vannak.

37. És Barnabás azt tanácsolá, hogy vegyék maguk mellé Jánost, ki Márknak hívatik.

38. Pál azonban azt tartá méltónak, hogy a ki elszakadt tőlük Pamfiliától fogva, és nem ment velök a munkára, ne vegyék maguk mellé azt.

Csel. 13,13.

39. Meghasonlás támadt azért, úgyszólván elszakadának egymástól, és Barnabás maga mellé véve Márkot, elhajózik Cziprusba;

40. Pál pedig Silást választván maga mellé, elméne, az Isten kegyelmére bízván az atyafiaktól.

41. És eljára Síríát és Czilicziát, erősítve a gyülekezeteiket.

16.

1. Jutta pedig Derbébe és Listrába: És ímé vala ott egy Timótheus nevű tanítvány, egy hívő zsidó asszonynak, de görög atyának fia;

2 Tim. 1,5.

2. Kiről jó bizonyoságot tesznek vala a Listrában és Ikóniumban levő atyafiak.

3. Ezt Pál magával akará vinni; és vévén, körülmetélé őt a zsidókért, kik azokon a helyeken valának: mert ismerték mindnyájan az ő atyját, hogy görög volt.

4. És a mint általmentek a városokon, meghagyák nekik, hogy tartsák meg a rendeléseket, melyeket végeztek a Jeruzsálemben levő apostolok és vének.

5. A gyülekezetek azért erősödének a hitben, és gyarapodának számban naponként.

6. Eljáván pedig Frigiát és Galácia tartományát, mivelhogy eltiltatának a Szent Lélektől, hogy az ígét Ázsiában hirdessék,

Gal. 4,13.

7. Misia felé menvén, igyekeznek vala Bithiniába jutni; de nem ereszté őket a Lélek.

8. Áthaladván azért Misián, lemenének Tróásba.

9. És azon az éjszakán látás jelenék meg Pálnak: egy macedón férfiú állt előtte, kérve őt és ezt mondva: Jer által Macedóniába, és légy segítségül nekünk!

10. Mihelyt pedig a látást látta, azonnal igyekezéink elmenni Macedóniába, megértvén, hogy oda hívott minket az Úr, hogy azoknak prédikáljuk az evangéliomot.
11. Elhajózáván azért Tróásból, egyenesen Sámotrakéba mentünk, és másnap Neápolisba;
12. Onnét pedig Filippibe, mely Macedónia azon részének első gyarmatvárosa. És ebben a városban töltöttünk néhány napot.
13. És szombatnapon kimenénk a városon kívül egy folyóvíz mellé, hol az imádkozás szokott lenni; és leülvén, beszélgetéink az egybegyűlt asszonyokkal.
14. És egy Lidia nevű, Thiatira városbeli bíborárús asszony, ki féli vala az Istent, hallgata reánk. Ennek az Úr megnyitá szívét, hogy figyelmezzon azokra, a miket Pál mond vala.
15. Mikor pedig megkeresztelkedék mind házanépével egybe, kére minket, mondván: Ha az Úr hívének ítéltek engem, jertek az én házamhoz, és maradjatok ott. És unszola minket.
- 2 Kir. 4,8., 2 Kir. 4,11.*
16. Lón pedig, hogy mikor mentünk a könyörgésre, egy szolgálóleányka jöve előnkbe, kiben jövendőmondásnak lelke vala, ki az ő urainak nagy hasznot hajta jövendőmondásával.
- 1 Sám. 28,7.*
17. Ez követvén Pált és minket, kiált vala, mondván: Ezek az emberek a magasságos Istennek szolgálói, kik néktek az idvességnek útját hirdetik.
- Márk. 1,24., Márk. 3,11., Márk. 5,7.*
18. Ezt pedig több napon át mívelte. Pál azonban megbosszankodván, és hátrafordulván, mondá a léleknek: Parancsolom néked a Jézus Krisztus nevében, hogy menj ki belőle. És kiméne abban az órában.
- Márk. 16,17.*
19. Látván pedig annak az urai, hogy keresetüknek a reménysége elveszett, megfogva Pált és Silást, vonák a piacra a hatóságok elé.
20. És odavezetvén őket a bírákhoz, mondának: Ezek az emberek zsidó létükre megháborítják a mi városunkat,
21. És olyan szertartásokat hirdetnek, melyeket nem szabad nekünk bevennünk, sem cselekednünk, mivelhogy rómaiak vagyunk.
22. És velök egyben feltámad a sokaság ő ellenök. A bírák pedig letépetvén ruháikat, megvesszőztetéék őket.
23. És miután sok ütést mértek rájok, tömlöczbe veték őket, megparancsolva a tömlöcztartónak, hogy gondosan őrizze őket.
- 2 Kor. 11,25., 1 Thess. 2,2.*
24. Ki ilyen parancsolatot vévén, veté őket a belső tömlöczbe, és lábaikat kalodába szorítá.
25. Éjfél tájban pedig Pál és Silás imádkozván, énekkal dicsőíték az Istent. A foglyok pedig hallgatják vala őket.
26. És hirtelen nagy földindulás lón, úgyannyira, hogy megrendülének a tömlöcz fundamentomai; és azonnal megnyílának az ajtók mind, és mindnyájoknak a bilincsei feloldódnak.
- Csel. 5,18., Csel. 5,19., Csel. 12,6., Csel. 12,10.*
27. Fölserkenvén pedig a tömlöcztartó, és látván, hogy nyitva vannak a tömlöcznek ajtai, kivonva fegyverét, meg akará magát ölni, azt gondolván, hogy elszöktek a foglyok.
28. Pál azonban nagy fenszóval kiáltá, mondván: Semmi kárt ne tégy magadban; mert mindnyájan itt vagyunk!
29. Az pedig világot kérve beugrott, és remegve borult Pál és Silás elé,
30. És kihozván őket, monda: Uraim, mit kell nékem cselekednem, hogy idvezüljek?
- Csel. 2,37., Csel. 2,38., Luk. 3,10., Luk. 3,15.*
31. Azok pedig mondának: Higyj az Úr Jézus Krisztusban, és idvezülsz mind te, mind a te házadnépe!
32. És hirdetéék néki az Úrnak ígését, és mindazoknak, kik az ő házánál valának.
33. És az magához vévén őket az éjszakának azon órájában, megmosá az ütésektől: és megkeresztelkedék azonnal ő és az övéimindnyájan.
34. És bevívén őket házába, asztalt teríte nékik, és egész háznépével egyben örvendeze, hogy hitt az Istennek.
35. Mikor pedig megvirradt, a bírák elküldék a poroszlókat, mondván: Bocsásd el azokat az embereket.
36. A tömlöcztartó pedig tudtára adá e szavakat Pálnak: A bírák ide küldöttek, hogy bocsássalak el titeket: most azért kimenvén, menjetek el békességgel!

37. Pál pedig monda nékik: Megvesszőztek minket nyilvánosan, ítélet nélkül, holott római emberek vagyunk, és tömlöczbe vetettek: és most alattomban akarnak bennünket kiküldeni? Nem úgy; hanem jöjjenek ők maguk és vezessenek ki minket.

Csel. 22,25., Csel. 22,29.

38. A poroszlók pedig megmondák a bírácoknak e beszédeket: és azok megfélemlének, mikor meghallották, hogy rómaiak,

39. És odamenvén, megkérlelék őket: és kivezetvén, kérék, hogy menjenek ki a városból.

40. Kijövéen pedig a tömlöczből, bemenének Lidiához; és mikor látták az atyafiakat, vigasztalák őket, és eltávozáának.

17.

1. Miután pedig általmentek Ámfipolison és Apollónián, Thessalonikába érkeztek, a hol volt a zsidóknak zsinagógájok.

1 Thess. 2,2.

2. Pál pedig, a mint szokása vala, beméne hozzájuk, és három szombatot át vetekedék velök az írásokból,

3. Megmagyarázva és kimutatva, hogy a Krisztusnak szükség volt szenvedni és feltámadni a halálból; és hogy ez a Jézus a Krisztus, a kit én hirdetek néktek.

Csel. 26,23., Luk. 24,26., Luk. 24,46., Csel. 9,22.

4. És némelyek azok közül hívének és csatlakozának Pálhoz és Siláshoz; úgyszintén az istenfélő görögök közül nagy sokaság, és az előkelő asszonyok közül nem kevesen.

1 Thess. 1,6., 1 Thess. 1,9.

5. De a zsidók, kik nem hisznek vala, irigységtől felindítatván, és magok mellé vévén a piaci népségből némely gonosz férfiakat, és csődületet támasztván, felháboríták a várost; és a Jáson házát megostromolván, igyekeztek őket kihozni a nép közé.

1 Thess. 2,15., 1 Thess. 2,16.

6. Mikor pedig őket nem találák, Jásont és némely atyafiakat vonszolák a város előljárói elé, kiáltozva, hogy ezek az országháborítók itt is megjelentek;

7. Kiket Jáson házába fogadott: pedig ezek mindnyájan a császár parancsolatai ellen cselekesznek, mivelhogy mást tartanak királynak, Jézust.

Luk. 23,2., Ján. 19,12.

8. Fel is indíták a sokaságot és a város előljáróit, kik hallják vala ezeket.

9. De mikor kezességet nyertek Jáson és a többiek részéről, elbocsáták őket.

10. Az atyafiak pedig azonnal, azon éjszakán elküldék Pált Silással egyetemben Béreába; kik mikor odamentek, elmenének a zsidóknak zsinagógájába.

Csel. 9,25.

11. Ezek pedig nemesb lelkűek valának a Thessalonikabelieknél, úgymint kik bevévék az ígét teljes készséggel, naponként tudakozva az írásokat, ha úgy vannak-e ezek.

Ésa. 8,20., Ján. 5,39.

12. Sokan hívének azért ő közülök; sőt az előkelő görög asszonyok és férfiak közül is nem kevesen.

Csel. 17,4.

13. Mikor azonban tudokra esett a Thessalonikából való zsidóknak, hogy Béreában is prédikálta Pál az Istennek ígését, elmenének, és a sokaságot ott is felháboríták.

14. De akkor mindjárt kibocsáták az atyafiak Pált, hogy utazzék a tenger felé; Silás és Timótheus azonban ott maradának.

15. A kik pedig elkísérték Pált, elvivék őt egész Athénig; és parancsát vévén Siláshoz és Timótheushoz, hogy minél hamarább menjenek ő hozzá, elmenének.

Csel. 18,5., 1 Thess. 3,1., 1 Thess. 3,2., 1 Thess. 3,6.

16. Athénben pedig, mikor azokat várá Pál, lelke háborog vala ő benne, látván, hogy a város bálványokkal van tele.

2 Móz. 20,4., 2 Móz. 20,5., 2 Móz. 32,19.

17. Vetekedik vala azért a zsinagógában a zsidókkal és az istenfélő emberekkel, és a piacon mindennap azokkal, a kiket előtalált.

18. Némelyek pedig az epikureus és stoikus filozófusok közül összeakadtak ő vele. És némelyek mondanak: Mit akarhat ez a csacsogó mondani? Mások meg: Idegen istenségek hirdetőjének látszik. Mivelhogy a Jézust és a feltámadást hirdeti vala nékik.

19. És megragadván őt, az Areopágusra vivék, ezt mondván: Vajjon megérthetjük-e mi az az új tudomány, melyet te hirdetsz?

20. Mert valami idegen dolgokat beszélsz a mi füleinknek: meg akarjuk azért érteni, mik lehetnek ezek.

21. Az athéniek pedig mindnyájan és az ott lakó jövevények semmi másban nem valának foglalatosságok, mint valami újságnak beszélésében és hallgatásában.

22. Előállván pedig Pál az Areopágusnak közepette, monda: Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket.

23. Mert mikor bejárom és szemlélem a ti szentélyeiteket, találkozám egy oltárral is, melyre ez vala ráírva: Ismeretlen Istennek. A kit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én néktek.

24. Az Isten, a ki teremtette a világot és mindazt, a mi abban van, mivelhogy ő mennynek és földnek ura, kézzel csinált templomokban nem lakik.

Csel. 14,15., Csel. 7,48., Csel. 7,49., 1 Kir. 8,27.

25. Sem embereknek kezeitől nem tiszteltetik, mintha valami nélkül szűkölködnék, holott ő ad mindeneknek életet lehetetet és mindent;

Zsolt. 50,10., Zsolt. 50,12., Ésa. 42,5.

26. És az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait;

1 Móz. 1,27., 1 Móz. 1,28., 5 Móz. 32,7., 5 Móz. 32,8.

27. Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnktől sem:

Róm. 1,19., Róm. 1,20.

28. Mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk; miképen a költőitek közül is mondták némelyek: Mert az ő nemzetsége is vagyunk.

Jób. 34,4.

29. Mivelhogy azért az Istennek nemzetsége vagyunk, nem kell azt gondolnunk, hogy aranyhoz, vagy ezüsthöz, vagy kőhöz, emberi mesterség és kitalálás faragványához hasonlatos az istenség.

Róm. 1,23., Ésa. 40,18., Ésa. 40,20.

30. E tudatlanságnak idejét azért elnézván az Isten, mostan parancsolja az embereknek, mindenkinek mindenütt, hogy megtérjenek:

Róm. 3,26., Csel. 14,16., Tit. 2,11., Tit. 2,13., Csel. 14,15.

31. Mivelhogy rendelt egy napot, melyen megítéli majd a föld kerekességét igazságban egy férfiú által, kit arra rendelt; bizonyosságot tévén mindenkinek, az által, hogy feltámasztá őt halottaiból.

Csel. 10,42., 2 Kor. 5,10., Csel. 2,32., Csel. 10,40., Csel. 13,30.

32. Mikor pedig a halottak feltámadásáról hallottak, némelyek gúnyolódtak; mások pedig mondanak: Majd még meghallgatunk téged e felől.

33. És ilyen módon Pál kiméne azok közül.

34. Némely férfiak azonban csatlakozván ő hozzá, hívének; ezek között az areopágita Dienes is, és egy Damaris nevű asszony, és mások ő velök.

18.

1. Ezekután Pál Athénből eltávozván, méne Korinthusba.

2. És mikor egy Akvila nevű, pontusi származású zsidóra talált, ki nem régen jött Itáliából, és feleségére Priscillára (mivelhogy Klaudius megparancsolta vala, hogy a zsidók mind távozzanak Rómából): hozzájuk csatlakozék.

Róm. 16,3., Róm. 16,4., 1 Kor. 16,19., 2 Tim. 4,19.

3. És mivelhogy azonféle míves vala, náluk marada és dolgozik vala. Mesterségükre nézve ugyanis sátorcsinálók valának.

Csel. 20,34., 1 Kor. 4,12., 2 Thess. 3,8.

4. Vetekedék pedig minden szombaton a zsinagógában, és igyekezék mind zsidókat, mind görögöket meggyőzni.

5. Mikor pedig megérkeztek Macedóniából Silás és Timótheus, szorongatá a lélek Pált, és bizonyoságot tőn a zsidóknak, hogy Jézus a Krisztus.

Csel. 17,14., Csel. 17,15., 1 Thess. 3,2., 1 Thess. 3,6.

6. Mikor pedig azok ellenszegülének és káromlásokat szólának, ruháit megrázva monda nékik: Véretek a fejetekre; én tiszta vagyok: mostantól fogva a pogányokhoz megyek.

Mát. 10,14., Csel. 13,51., 2 Sám. 1,16., 1 Kir. 2,33., Ezék. 3,18., Ezék. 3,20., Mát. 23,35., Csel. 20,26., Mát. 27,24., Mát. 27,25., Csel. 13,46.

7. És általmenvén onnét, méne egy Justus nevű, istenfélő ember házához, kinek háza szomszédos vala a zsinagógával.

8. Krispus pedig, a zsinagógának feje hűn az Úrban egész házanépével egybe; a Korinthusbeliek közül is sokan hallván, hisznek vala, és megkeresztelkednek vala.

1 Kor. 1,14.

9. Monda pedig az Úr látás által éjszaka Pálnak: Ne félj, hanem szólj és ne hallgass:

Csel. 16,9., Csel. 16,10.

10. Mert én veled vagyok és senki sem támad reád, hogy néked ártson; mert nékem sok népem van ebben a városban.

Csel. 13,48.

11. És ott lakozék egy esztendeig és hat hónapig, tanítva köztük az Isten ígését.

12. Mikor pedig Gallió volt Akhája tisztartója, reátámadának a zsidók egyakarattal Pálra, és vivék őt a törvényszék elébe,

13. Mondván: Ez a törvény ellen való istentiszteletre csábítja az embereket.

14. Mikor pedig Pál meg akará nyitni száját, monda Gallió a zsidóknak: Ha valóban valami bosszútételről, vagy gonosz cselekedetről volna szó, zsidók, igazság szerint meghallgatnálak benneteket:

15. De ha tanításról, nevekről és a ti törvénytekről van kérdés, ti magatok lássátok; mert én ezekben bíró nem akarok lenni.

16. És elúzé őket a törvényszék elől.

17. A görögök pedig mindnyájan Sosthenest, a zsinagógának fejét megragadván, verik vala a törvényszék előtt; de Gallió velök semmit sem gondola.

1 Kor. 1,1.

18. Pál pedig, miután még több napig ott marada, az atyafiaktól elbúcsúzván, Síríába hajózik, és vele együtt Priscilla és Akvila, minekutána fejét megnyírta Kenkreában; mert fogadása vala.

Csel. 21,23., Csel. 21,24., 4 Móz. 6,1.

19. Jutta pedig Efézusba, és azokat ott hagyá; ő maga pedig bemenvén a zsinagógába, vetekedék a zsidókkal.

20. Mikor pedig azok kérék, hogy több ideig maradjon nálok, nem álla reá;

21. Hanem búcsút vőn tőlük, mondván: Mindenesetre Jeruzsálemben kell nékem a következő ünnepet töltenem; de ismét megjövök hozzátok, ha Isten akarja. És elhajózik Efézusból.

22. És miután Czézareába érkezék, felmenvén Jeruzsálembé és köszöntvén a gyülekezetet, leméne Antióchiába.

23. És miután ott bizonyos időt eltöltött, elméne, eljárván renddel Galácia tartományát és Frigiát, erősítve a tanítványokat mind.

Csel. 16,6.

24. Érkezék pedig Efézusba egy Apollós nevű zsidó, alexszandriai származású, ékesenszóló férfiú, ki az írásokban tudós vala.

1 Kor. 1,12., Csel. 19,1.

25. Ez meg volt tanítva az Úrnak útára; és lélekben buzgó lévén, szólja és tanítja vala nagy szorgalmatosan az Úrra tartozó dolgokat, jóllehet csak a János keresztségét tudja vala.

Csel. 19,3.

26. És ez kezde nagy bátorsággal szólni a zsinagógában. Mikor pedig meghallgatta őt Akvila és Priscilla, magok mellé vevék őt, és nyilvánban kifejtették előtte az Istennek útát.

27. Mikor pedig Akhájába akara átmenni, buzdítván őt az atyafiak, írának a tanítványoknak, hogy fogadják be őt. Ki mikor odajutott, sokat használta azoknak, kik hittek vala a kegyelem által:

1 Kor. 1,12., 1 Kor. 3,4., 1 Kor. 3,5., 1 Kor. 3,6., 1 Kor. 3,22., 1 Kor. 4,6., 1 Kor. 16,12.

28. Mert hatalmasan meggyőzi vala a zsidókat nyilvánosan, bebizonyítva az írásokból, hogy Jézus a Krisztus.

19.

1. Lőn pedig azoközben, míg Apollós Korinthusban volt, hogy Pál, eljárván a felsőbb tartományokat, Efézusba érkezék: és mikor némely tanítványokra talált,

Mát. 9,14., Mát. 11,2., Ján. 1,35., Ján. 1,41.

2. Monda nékik: Vajjon vettetek-é Szent Lelket, minekutána hívókké lettetek? Azok pedig mondának néki: Sőt inkább azt sem hallottuk, hogy ha vagyon-é Szent Lélek.

3. És monda nékik: Mire keresztelkedtetek meg tehát? Azok pedig mondának: A János keresztségére.

4. Monda pedig Pál: János megtérésnek keresztségével keresztelt, azt mondván a népnek, hogy a ki ő utána jövő, abban higgyenek, tudniillik a Krisztus Jézusban.

Mát. 3,1., Mát. 3,3., Mát. 3,11., Márk. 1,4., Márk. 1,8., Luk. 3,3., Luk. 3,16.

5. Mikor pedig ezt hallák, megkeresztelkedének az Úr Jézusnak nevére.

6. És mikor Pál reájok vetette kezét, szálla a Szent Lélek ő reájok; és szólnak vala nyelveken, és prófétálnak vala.

Csel. 8,17., Csel. 10,44., Csel. 2,4., Csel. 2,17.

7. Valának pedig a férfiak összesen mintegy tizenketten.

8. Bemenvén pedig a zsinagógába, bátorsággal szól vala, három hónapon át vetekedvén és igyekezdvén meggyőzni az Isten országára tartozó dolgokról.

9. Mikor pedig némelyek megkeményíték magokat és nem hívének, gonoszul szólván az Úrnak útáról a sokaság előtt, azoktól eltávozván, elszakasztá a tanítványokat, mindennap egy bizonyos Tirannus oskolájában prédikálván.

Csel. 13,45., Csel. 13,46., Csel. 18,6., Csel. 18,7.

10. Ez pedig lőn két esztendeig; úgyannyira, hogy mindazok, kik lakoznak vala Ázsiában, mind zsidók, mind görögök, hallgaták az Úr Jézusnak ígését.

1 Kor. 16,9.

11. És nem közönséges csodákat cselekszik vala az Isten Pál keze által:

Csel. 5,12., Csel. 14,3., Ján. 14,12.

12. Annyira, hogy a betegekhez is elvivék az ő testéről a keszkenőket, vagy kötényeket, és eltávoznak azoktól a betegségek, és a gonosz lelkek kimenének belőlök.

Csel. 5,15., Csel. 5,16.

13. Elkezdtek pedig némelyek a lézengő zsidó ördögűzők közül az Úr Jézus nevét hívni azokra, a kikben gonosz lelkek valának, mondván: Kényszerítünk titeket a Jézusra, kit Pál prédikál.

Mát. 12,27., Márk. 9,38., Luk. 9,49.

14. Valának pedig némelyek Skévának, egy zsidó főpaprak fia heten, a kik ezt mívelik vala.

15. Felelvén pedig a gonosz lélek, monda: A Jézust ismerem, Pálról is tudok; de ti kicsodák vagytok?

Márk. 5,7., Csel. 16,17.

16. És reájok ugorván az az ember, a kiben a gonosz lélek vala, és legyőzvé az őket, hatalmat vón rajtuk annyira, hogy meztelenen és megsebesülve szaladának ki abból a házból.

17. Ez pedig tudtokra lőn mindeneknek, mind zsidóknak, mind görögöknek, kik Efézusban laknak vala, és félelem szálla mindnyájokra, és magasztaltatik vala az Úr Jézusnak neve.

18. És sokan a hívők közül eljönnek vala, megvallván és megjelentvén cselekedeteiket.

19. Sokan pedig azok közül, kik ördögi mesterségeket gyakoroltak, könyveiket összehordva, mindeneknek láttára megégetik vala. És összeszámlálák azoknak árát, és találák ötvenezer ezüstpénznek.

20. Ekképen az Úrnak ígéje erősen nevededik és hatalmat vesz vala.

21. Midőn pedig ezek elteltek, elvégezé Pál magában, hogy Maczedóniát és Akháját eljárván, Jeruzsálembe megy, mondván: Ott létem után Rómát is meg kell nékem látnom.

Csel. 19,10., 1 Kor. 16,5., Róm. 15,23., Róm. 15,25., Róm. 15,28.

22. Elküldvén pedig Maczedóniába kettőt azok közül, kik néki szolgálnak vala, Timótheust és Erástust, ő maga egy idáig Ázsiában marada.

1 Kor. 4,17., 1 Kor. 16,10., Róm. 16,23., 2 Tim. 4,20.

23. Támada azonban azon időtájban nem csekély háborúság az Úrnak útárt.

24. Mert egy Demeter nevű ötvös, ezüsből Diána templomokat csinálván, a mesterembereknek nem csekély nyereséget ad vala;

25. Kiket egybegyűjtvén az ilyenfélékkel foglalkozó mívészekkel egybe, monda: Férfiak, tudjátok, hogy ebből a mesterségből van a mi jóllétünk.

26. Látjátok pedig és halljátok, hogy ez a Pál nemcsak Efézusnak, hanem közel az egész Ázsiának sok népét eláztatván, elfordította, mivelhogy azt mondja, hogy nem istenek azok, a melyek kézzel csináltaknak.

Zsolt. 115,4., Jer. 10,3., Jer. 10,5.

27. Nemcsak az a veszély fenyeget pedig bennünket, hogy ez a mesterség tönkre jut, hanem hogy a nagy istenasszonynak, Diánának temploma is semmibe vétetik, és el is vész az ő nagysága, kit az egész Ázsia és a világ tisztel.

28. Mikor pedig ezeket hallották és haraggal megtelének, kiáltnak vala, mondván: Nagy az efézusi Diána!

29. És betelék az egész város háborúsággal; és egyakarattal a színházba rohanának, megfogván Gájust és Aristárkhust, kik Maczedóniából valók és Pálnak útítársai valának.

Csel. 20,4., Csel. 27,2., Kol. 4,10.

30. Pál pedig mikor a nép közé akara menni, nem ereszték őt a tanítványok.

31. És az ázsiai főpapok közül is némelyek, kik barátai valának néki, küldvén ő hozzá, kérék, hogy ne menjen a színházba.

32. Már most ki egyet, ki mást kiáltoz vala, mert a népgyűlés összezavarodott volt, és a többség nem tudta, miért gyűltek össze.

33. A sokaság közül pedig előállaták Alekszándert, minthogy előre tuszkolták őt a zsidók. Alekszándér pedig kezével intvén, védekezni akara a nép előtt.

34. Megismervén azonban, hogy zsidó, egy kiáltás tört ki mindnyájokból, mintegy két óra hosszáig kiáltozván: Nagy az efézusi Diána!

35. Miután pedig a városi jegyző lecsendesítette a sokaságot, monda: Efézusbeli férfiak, ugyan kicsoda az az ember, a ki ne tudná, hogy Efézus városa a nagy Diána istenasszonynak és a Jupitertől esett képnek templomőrzője?

36. Mivelhogy azért ezeknek senki ellene nem szólhat, szükség, hogy megcsendesedjete, és semmi vakmerő dolgot ne cselekedjete.

37. Mert ide hoztátok az embereket, kik sem nem szentségrontók, sem a ti istenasszonyotok ellen káromlást nem szóltak.

38. Ha tehát Demeternek és a hozzátartozó mesterembereknek valaki ellen panaszuk van, törvényszékek vannak és tisztartók vannak: pereljének egymással.

39. Ha pedig egyéb dolgok felől van valami panasztok, a törvényes népgyűlésen majd elintéztetik.

40. Mert féltő, hogy lázadással vádoltatunk a mai napért, mivelhogy semmi ok sincs, a melylyel számot tudnánk adni ezért a csődületért. És ezeket mondván, feloszlata a gyűlést.

20.

1. Minekutána pedig megszűnt a háborúság, magához híván Pál a tanítványokat és tőlük búcsút vévén, elindula, hogy Maczedóniába menjen.

Csel. 19,21.

2. Miután pedig azokat a tartományokat eljárta, és intette őket bő beszéddel, Görögországba méne.

3. És ott töltött három hónapot. És mivelhogy a zsidók lest hánytak néki, a mint Siriába készült hajózni, úgy végeze, hogy Maczedónián át tér vissza.

Csel. 19,21.

4. Kíséré pedig őt Ázsiáig a béreai Sopater, a Thessalonikabeliek közül pedig Aristárkhus és Sekundus, és a derbei Gájus és Timótheus; Ázsiabeliek pedig Tikhikus és Trofimus.

1 Kor. 16,3., 1 Kor. 16,4., 2 Kor. 8,18., 2 Kor. 8,21., Róm. 16,21., Csel. 19,29., Kol. 4,7., Eféz. 6,21., 2 Tim. 4,12., Tit. 3,12., Csel. 21,29., 2 Tim. 4,20.

5. Ezek előremenvén, megvárának minket Troásban.

6. Mi pedig a kovásztalan kenyerek napjai után kievezénk Fillippiből, és menénk ő hozzájuk Troásba öt nap alatt; hol hét napot tölténk.

2 Móz. 12,15., 2 Móz. 12,18.

7. A hétnek első napján pedig a tanítványok egybegyűlvén a kenyér megszegésére, Pál prédikál vala nékik, mivelhogy másnap el akara menni; és a tanítást megnyújtá éjfélig.

Csel. 2,42., Csel. 2,46.

8. Vala pedig elegendő szövétnek abban a felházban, a hol egybe valának gyülekezve.

9. Egy Eutikhus nevű ifjú pedig ül vala az ablakban, mély álomba merülve: és mivelhogy Pál sok ideig orédikála, elnyomatván az álom által, aláesék a harmadik rend házból, és halva vétették föl.
10. Pál pedig alámenvén, reá borula, és magához ölelve monda: Ne háborogjatok; mert a lelke benne van.
1 Kir. 17,21., 1 Kir. 17,22., 2 Kir. 4,34.
11. Azután fölméne, és megszégé a kenyeret és evék, és sokáig, mind virradatig beszélgetvén, úgy indula el.
12. Felhozák pedig az ifjat elevenen, és felette igen megvigasztalódának.
13. Mi pedig előremenvén a hajóra, Assusba evezénk, ott akarván fölvenni Pált; mert így rendelkezett, ő maga gyalog akarván jőni.
14. Mikor pedig Assusban összetalálkozott velünk, felvévén őt, menénk Mitilénébe.
15. És onnét elevezvén, másnap eljutánk Khius ellenébe; a következőn pedig áthajózánk Sámusba; és Trogilliumban megszállván, másnap mentünk Milétusba.
16. Mert elvégezé Pál, hogy Efézus mellett elhajózik, hogy ne kelljen néki időt múlatni Ázsiában; mert siet vala, hogy ha lehetne néki, pünkösöd napjára Jeruzsálemben legyen.
17. Milétusból azonban küldvén Efézusba, magához hívatá a gyülekezet véneit.
Csel. 14,23.
18. Mikor pedig hozzá mentek, monda nékik: Ti tudjátok, hogy az első naptól fogva, melyen Ázsiába jöttem, mint viseltem magamat ti köztetek az egész idő alatt,
19. Szolgálván az Úrnak teljes alázatossággal és sok könnyhullatás és kísértetek közt, melyek én rajtam a zsidóknak utánam való leselkedése miatt estek;
1 Kor. 4,11., 1 Kor. 4,13., 1 Kor. 15,32., 1 Kor. 16,9., 2 Kor. 1,8., 2 Kor. 1,9., Csel. 21,27., 2 Kor. 11,26.
20. Hogy semmitől sem vonogattam magamat, a mi hasznos, hogy hirdessem néktek, és tanítsalak titeket nyilvánosan és házanként,
21. Bizonyoságot tévén mind zsidóknak, mind görögöknek az Istenhez való megtérés, és a mi Urunk Jézus Krisztusban való hit felől.
Csel. 14,15., Csel. 26,20., 1 Thess. 1,9., 1 Thess. 1,10., Csel. 16,31., Csel. 19,4.
22. És most ímé én a Lélektől kényszerítve megyek Jeruzsálembé, nem tudván, mik következnek ott én reám.
23. Kivéve, hogy a Szent Lélek városenként bizonyoságot tesz, mondván, hogy én reám fogság és nyomorúság következik.
Csel. 21,4., Csel. 21,11.
24. De semmivel sem gondolok, még az én életem sem drága nékem, csakhogy elvégezhessem az én futásomat örömmel, és azt a szolgálatot, melyet vettem az Úr Jézustól, hogy bizonyoságot tegyek az Isten kegyelmének evangyéliomáról.
Fil. 2,17., Csel. 21,13., Csel. 9,15., Gal. 1,15., Gal. 1,16.
25. És most ímé én tudom, hogy nem látjátok többé az én orczámat ti mindnyájan, kik között általmentem, prédikálván az Istennek országát.
26. Azért bizonyoságot teszek előttetek a mai napon, hogy én mindeneknek véréből tiszta vagyok.
Ezék. 3,18., Ezék. 3,19.
27. Mert nem vonogattam magamat, hogy hirdessem néktek az Istennek teljes akaratát.
28. Viseljetek gondot azért magatokra és az egész nyájra, melyben a Szent Lélek titeket vigyázókká tett, az Isten anyaszentegyházának legeltetésére, melyet tulajdon vérével szerzett.
1 Tim. 4,16., 1 Pét. 5,2., 1 Pét. 5,3., Tit. 2,14., 1 Pét. 1,19.
29. Mert én tudom azt, hogy az én eltávozásom után jönnek ti közétek gonosz farkasok, kik nem kedveznek a nyájnak.
Mát. 7,15.
30. Sőt ti magatok közül is támadnak férfiak, kik fonák dolgokat beszélnek, hogy a tanítványokat magok után vonják.
31. Azért vigyázzatok, megemlékeztvén arról, hogy én három esztendeig éjjel és nappal meg nem szüntem könnyhullatással inteni mindenkit.
Csel. 19,8., Csel. 19,10., Csel. 19,22.
32. És most, atyámfiai, ajánlak titeket az Istennek és az ő kegyelmessége ígéjének, a ki felépíthet és adhat néktek örökséget minden megszenteltek közt.
Csel. 26,18., Eféz. 1,18., Kol. 1,12.
33. Senkinek ezüstjét, vagy aranyát, vagy ruháját nem kívántam:
1 Sám. 12,3.
34. Sőt magatok tudjátok, hogy a magam szükségéről és a velem valókról ezek a kezek gondoskodtak.

Csel. 18,3., 1 Thess. 2,9., 2 Thess. 3,8., 1 Kor. 4,12., 1 Kor. 9,12., 1 Kor. 9,15., 2 Kor. 11,7., 2 Kor. 11,9., 2 Kor. 12,13., 2 Kor. 12,18.
35. Mindenestől megmutattam néktek, hogy ily módon munkálkodva kell az erőtlenekekről gondot viselni, és megemlékezni az Úr Jézus szavairól, mert ő mondá: Jobb adni, mint venni.

2 Thess. 3,7., 2 Thess. 3,9.

36. És mikor ezeket mondotta, térdre esve imádkozék mindazokkal egybe.

37. Mindnyájan pedig nagy sírásra fakadtak; és Pálnak nyakába borulva csókolgáták őt.

38. Keseregve kiváltképen azon a szaván, a melyet mondott, hogy többé az ő orcáját nem fogják látni. Aztán elkísérték őt a hajóra.

21.

1. A mint pedig, ő tőlük elszakadván, elindultunk, egyenesen haladva Kóusba érkeznék, másnap pedig Rhodusba, és onnét Patarába.

2. És mikor találtunk egy hajót, mely Fenicziába méne által, abba beülvén, elhajózáunk.

3. És miután megláttuk Cziprust és elhagytuk azt balkézre, evezénk Siriába, és Tirusban kötünk ki: mert a hajó ott rakja vala ki a terhét.

4. És ott maradánk hét napig, miután feltaláltuk a tanítványokat, kik Pálnak mondják vala a Lélek által, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.

Csel. 11,19., Csel. 21,12.

5. Mikor pedig eltöltöttük azokat a napokat, kimenvén, elutazánk; kikísérvén bennünket mindnyájan feleségestől, gyermekestől egészen a városon kívülre. És a tenger partján térdre esve imádkozánk.

6. És egymástól elbúcsúzáván, beülénk a hajóba, azok pedig megtérének az övéikhez.

7. Mi pedig a hajózást bevégezvén, Tirusból eljutánk Ptolemaisba; és köszöntvén az atyafiakat, náluk maradánk egy napig.

8. Másnap pedig elmenvén Pál és mi, kik ő vele valánk, érkeznék Czezáraába; és bemenvén a Filep evangyélis házába, ki ama hét közül való vala, ő nála maradánk.

Csel. 6,5., Csel. 8,5., Csel. 8,6., Csel. 12,26., Csel. 12,40.

9. Ennek pedig vala négy szűz leánya, a kik profétálnak vala.

Jóel. 2,28.

10. Mialatt pedig mi több napig ott maradánk, alájöve egy Júdeából való proféta, névszerint Agabus.

Csel. 11,28.

11. És mikor hozzánk jött, vevé Pálnak az övét, és megkötözvén a maga kezeit és lábait, monda: Ezt mondja a Szent Lélek: A férfiút, a kié ez az öv, ekképen kötözik meg a zsidók Jeruzsálembe, és adják a pogányoknak kezébe.

12. Mikor pedig ezeket hallottuk, kérők, mind mi, mind az oda valók, hogy ne menjen fel Jeruzsálembe.

Csel. 21,4.

13. De Pál felele: Mit míveltek sírván és az én szívemet kesergetvén? mert én nemcsak megkötöztetni, hanem meghalni is kész vagyok Jeruzsálembe az Úr Jézusnak nevéért.

Csel. 20,24.

14. Mikor azért nem engedett, megnyugodtunk, mondván: Legyen meg az Úrnak akaratja.

15. E napok után pedig felkészülődvén, felmenénk Jeruzsálembe.

16. Jövének pedig mi velünk együtt a tanítványok közül is Czezáraából, kik elvezetének bizonyos cziprusi Mnásonhoz, egy régi tanítványhoz, hogy ott legyen szállásunk.

17. Mikor azért Jeruzsálembe jutottunk, örömmel fogadának minket az atyafiak.

18. Másnap pedig beméne Pál velünk együtt Jakabhoz; és a vének mindnyájan ott valának.

Csel. 15,13.

19. És köszöntvén őket, elbeszélé egyenként, a miket az Isten a pogányok között az ő szolgálata által cselekedett.

20. Azok pedig ezt hallván, dicsőíték az Urat; és mondának néki: Látod, atyámfia, mely sok ezeken vannak zsidók, kik hívőkké lettek; és mindnyájan buzognak a törvény mellett:

21. Felőled pedig azt hallották, hogy te mindazokat a zsidókat, kik a pogányok között vannak, Mózesből való elszakadásra tanítod, azt mondván, hogy ne metéljék körül fiaikat, se a zsidó szokások szerint ne járjanak.

22. Micsoda annakokáért? Mindenesetre össze kell gyülekezni a sokaságnak; mert meghallják, hogy ide jöttél.

23. Ezt míveld azért, a mit néked mondunk: Van mi köztünk négy férfiú, kik fogadalmat vettek magokra;

4 Móz. 6,2., 4 Móz. 6,21.

24. Ezeket magad mellé vévén, tisztulj meg velök, és költs rájuk, hogy megnyíressék fejüket: és megtudják mindenek, hogy semmi sincs azokban, a miket te felőled hallottak; hanem te magad is úgy jársz, hogy a törvényt megtartod.

Csel. 18,18.

25. A pogányokból lett hívők felől pedig mi írtunk, azt végezvén, hogy ők semmi ilyenfélét ne tartsanak meg, hanem csak oltalmazzák meg magokat mind a bálványoknak áldozott hústól, mind a vértől, mind a fűlvaholt állattól, mind a paráznaságtól.

Csel. 15,20., Csel. 15,29.

26. Akkor Pál maga mellé véve azokat a férfiakat, másnap ő velök megtisztulván, beméne a templomba, bejelentvén a tisztulás napjainak eltelését, a míg mindegyikükért elvégeztetik az áldozat.

27. Mikor pedig a hét nap immár eltelőben volt, az Ázsiából való zsidók, meglátván őt a templomban, felindíták az egész sokaságot, és reá veték kezöket,

28. Kiáltván: Izraelita férfiak, legyetek segítségül: ez az az ember, ki e nép ellen, a törvény ellen és e hely ellen tanít mindenkit mindenütt; ezen felül még görögöket is hozott be a templomba, és megfertéztette ezt a szent helyet.

Csel. 6,13.

29. Mert látták vala annakelőtte az efézusi Trofimust ő vele a városban, kiről azt véleik, hogy Pál bevitte a templomba.

Csel. 20,4.

30. Megmozdula azért az egész város, és a nép összecsofodul: és Pált megragadván, vonszolják vala ki őt a templomból: és mindjárt bezáratának az ajtók.

31. Mikor pedig meg akará őt ölni, feljuta a hír a sereg ezredeséhez, hogy az egész Jeruzsálem felzendült.

32. Ki azonnal vitézeket és századosokat vévén maga mellé, lefutott hozzájuk. Azok pedig mikor meglátták az ezredest és a vitézeket, megszűnének Pált verni.

33. Akkor odaérvén az ezredes, elfogató őt, és parancsolá, hogy kötözzék meg két lánczczal; és tudakozá, hogy kicsoda és mit cselekedett.

34. De ki egyet, ki más kiált vala a sokaság között; és mikor nem értheté meg a bizonyos valóságot a zajongás miatt, parancsolá, hogy vigyék el őt a várba.

35. Mikor pedig a lépcsőkhöz jutott, lőn, hogy úgy vivék őt a vitézek a néptömeg erőszaktétele miatt;

36. Mert követi vala a népnek sokasága, kiáltozva: Öld meg őt!

37. És mikor immár a várba akarák bevinni Pált, monda az ezredesnek: Vajjon szabad-e nékem valamit szólanom te hozzád? Az pedig monda: Tudsz görögül?

38. Hát nem te vagy az az egyiptomi, ki e napoknak előtte fellázította és kivitte a pusztába azt a négyezer orgyilkos férfiút?

39. Monda pedig Pál: Én ugyan társusi zsidó ember vagyok, Cziliczia nem ismeretlen városának polgára; de kérlek téged, engedd meg nékem, hogy szóljak a néphez.

Csel. 9,11., Csel. 22,3.

40. Mikor aztán az megengedte, Pál a lépcsőkön állva intett kezével a népnek: és mikor nagy csendesség lőn, megszólala zsidó nyelven, mondván:

22.

1. Atyámiai, férfiak és atyák, hallgassátok meg az én beszédemet, a melylyel most magamat előtetek mentem.

2. Mikor pedig hallották, hogy zsidó nyelven szól hozzájuk, még inkább nyugalmat tanúsítottak. És monda:

3. Én zsidó ember vagyok, születtem a czilicziai Tárzusban, fölneveltetem pedig ebben a városban a Gamáliei lábainál, tanítottam az atyák törvényének pontossága szerint, buzgó lévén az Istenhez, miként ti mindnyájan vagytok ma:

Csel. 5,34., Gal. 1,14., Fil. 3,6.

4. És ezt a tudományt üldöztem mind halálig, megkötözvén és tömlöczbe vetvén mind férfiakat, mind asszonyokat.

Csel. 8,3., Csel. 26,9., Csel. 26,11., Gal. 1,13., 1 Kor. 15,9.

5. Miképen a főpap is bizonyágom nékem, és a véneknek egész tanácsa; kiktől leveleket is vévén az atyafiakhoz, Damaskusba menék, hogy az odavalókat is fogva hozzam Jeruzsálembe, hogy bűnhődjenek.

Csel. 9,2., Csel. 26,12.

6. Lőn pedig, hogy a mint menék és közelgeték Damaskushoz, déltájban nagy hirtelenséggel az égből nagy világosság sugárzott körül engem.

Csel. 9,3., Csel. 9,8., Csel. 26,13., Csel. 26,15.

7. És leesém a földre, és hallék szót, mely monda nékem: Saul, Saul, mit kergetsz engem?

8. Én pedig felelek: Kicsoda vagy, Uram? És monda nékem: Én vagyok a názáreti Jézus, a kit te kergetsz.

9. A kik pedig velem valának, a világosságot ugyan látták, és megrémültek; de annak szavát, a ki velem szól vala, nem hallották.

10. Én pedig mondek: Mit cselekedjem, Uram? Az Úr pedig monda nékem: Kelj fel és menj el Damaskusba; és ott megmondják néked mindazokat, a mik elrendelvék néked, hogy véghez vigyed.

11. Mikor pedig nem láték annak a világosságnak dicsősége miatt, a velem valóktól kézenfogva vezetettve menék Damaskusba.

12. Egy bizonyos Ananiás pedig, ki a törvény szerint istenfélő férfiú, kiről az ott lakó zsidók mind jó bizonyágot tesznek,

Csel. 9,10., Csel. 9,18.

13. Hozzám jöve és mellém állva monda nékem: Saul atyámfia, nyerd vissza szemed világát. És én azon szempillantásban reá tekintettem.

14. Ő pedig monda: A mi atyáinknak Istene választott téged, hogy megismerd az ő akaratát, és meglásd amaz Igazat, és szót hallj az ő szájából.

15. Mert leszel néki tanúbizonyága minden embernél azok felől, a miket láttál és hallottál.

Csel. 26,16.

16. Most annakokáért mit késedelmezel? Kelj fel és keresztelkedjél meg és mosd le a te bűneidet, segítségül híván az Úrnak nevét.

17. Lőn pedig, hogy mikor Jeruzsálembe megtértem és imádkozám a templomban, elragadtatám lelkemben,

Csel. 9,26., Csel. 9,30., Csel. 26,20.

18. És látám őt, ki ezt monda nékem: Siess és menj ki hamar Jeruzsálemből: mert nem veszik be a te tanúbizonyágtételeidet én felőlem.

19. És én mondek: Uram, ők magok tudják, hogy én tömlöczbe vettem és vertem zsinagógánként azokat, a kik hisznek vala te benned:

20. És mikor ama te mártírodnak, Istvánnak vére kiontaték, én is ott állék és helyeslém az ő megöletését, és őrizém azoknak köntösét, a kik őt megölték.

Csel. 7,58., Csel. 8,1.

21. És monda nékem: Eredj el, mert én téged messze küldelek a pogányok közé.

Csel. 9,15., Csel. 26,17., Csel. 26,18., Róm. 15,18., Róm. 15,19., Gal. 1,16.

22. Hallgatják vala pedig őt e szóig; de most felemelék szavokat, mondván: Töröld el a földszínéről az ilyent, mert nem illik néki élni.

Csel. 21,36.

23. Mikor pedig azok kiabáltak, és köntösüket elhányák, és port szórának a levegőbe,

24. Parancsolá az ezredes, hogy vigyék őt a várba, mondván, hogy korbácsütésekkel vallassák ki őt, hogy megtudhassa, mi okért kiabáltak úgy reá.

25. A mint azonban lekötötték őt a szíjakkal, monda Pál az ott álló századosnak: Vajjon szabad-é néktek római embert, kit el nem ítélték, megostorozni?

Csel. 16,37.

26. Miután pedig ezt meghallá a százados, elmenvén, megjelenté az ezredesnek, mondván: Meglásd, mit akarsz cselekedni; mert ez az ember római.

27. Hozzámenvén azért az ezredes, monda néki: Mondd meg nékem, te római vagy-é? Ő pedig monda: Az.

28. És felele az ezredes: Én nagy összegért vettem meg ezt a polgárjogot. Pál pedig monda: Én pedig benne is születtem.

29. Mindjárt eltávoznak azért ő tőle, a kik őt vallatni akarák. Sőt az ezredes is megijede, mikor megértette, hogy római, és hogy őt megkötöztette.

Csel. 16,38.

30. Másnap pedig meg akarván tudni a bizonyos valóságot, miben vádoltatik a zsidóktól, feloldatá őt bilincseiből, és megparancsolá, hogy a főpapok az ő egész tanácsokkal egyben hozzá menjenek; és levezetvén Pált, eleikbe állatá.

23.

1. Mikor pedig a tanácsra vetette szemét Pál, monda: Atyámfiai, férfiak, én teljes jó lelkiismerettel szolgáltam az Istennek mind e mai napig.

Csel. 24,16., 1 Kor. 4,4., 2 Kor. 1,12.

2. Ananiás főpap pedig megparancsolá azoknak, kik ő mellette állanak vala, hogy üssék őt szájon.

Ján. 18,22.

3. Akkor Pál monda néki: Megver az Isten téged, te kimeszelt fal! És te leülsz engem a törvény szerint megítélni, és törvényellenesen cselekedve parancsolod, hogy engem verjenek?

Ezék. 13,14., Ezék. 13,15., 5 Móz. 17,4., 5 Móz. 17,9., 3 Móz. 19,15., 5 Móz. 1,16., Ján. 7,51.

4. Az ott állók pedig mondának: Az Istennek főpapját szidalmazod-é?

5. Pál pedig monda: Nem tudtam, atyámfiai, hogy főpap. Mert meg van írva: A te néped fejedelmét ne átkozd!

2 Móz. 22,28.

6. Mikor pedig Pál eszébe vette, hogy az egyik részök a sadduceusok, a másik pedig a farizeusok közül való, felkiálta a tanács előtt: Atyámfiai, férfiak, én farizeus vagyok, farizeus fia, a halottak reménysége és feltámadása miatt vádoltatom én.

Fil. 3,5.

7. A mint pedig ő ezt mondta, meghasonlás támadta a farizeusok és a sadduceusok között, és a sokaság megoszlott.

8. Mert a sadduceusok azt mondják, hogy nincs feltámadás, sem angyal, sem lélek; a farizeusok pedig mind a kettőt vallják.

Mát. 22,23., Márk. 12,18., Luk. 20,27.

9. Támadta azért nagy kiáltozás: és felkelvén az írástudók a farizeusok pártjából, tusakodnak vala, mondván: Semmi rosszat sem találunk ez emberben; ha pedig lélek szólott néki, vagy angyal, ne tusakodjunk Isten ellen.

Csel. 5,38., Csel. 5,39.

10. Mikor pedig nagy hasonlóság támadt, félvén az ezredes, hogy Pál szétszaggattatik azoktól, parancsolá, hogy a sereg alájövé, ragadja ki őt közülök, és vigye el a várba.

11. A következő éjszakán pedig melléállván néki az Úr, monda: Bízál Pál! Mert miképpen bizonyosságot tettél az én felőlem való dolgokról Jeruzsálemben, azonképen kell néked Rómában is bizonyosságot tenned.

Csel. 16,9., Csel. 18,9., Csel. 18,10., Csel. 27,23., Csel. 19,21., Róm. 15,24.

12. Midőn pedig nappal lőn, a zsidók közül némelyek összeszövetkezvén, átok alatt kötelezék el magokat, mondván, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik Pált.

13. Többen valának pedig negyvennél, kik ezt az összeesküvést szőtték.

14. Ezek elmenvén a főpapokhoz és a vénekhez, mondának: Átok alatt megesküdtünk, hogy semmit nem ízlelünk addig, míg meg nem öljük Pált.

Ján. 16,2.

15. Most azért ti jelentsétek be az ezredesnek a tanácscsal egybe, hogy holnap hozza le őt ti hozzátok, mintha az ő dolgának tüzetesebben végére akarnátok járni. Mi pedig, minekelőtte ő ide érne, készek vagyunk őt megölni.

16. Meghallván azonban a Pál nőtestvérének fia e cselvetést, megjelenvén és bemenvén a várba, tudtára adá Pálnak.

17. Pál pedig egyet a századosok közül magához hívatván, monda: Ezt az ifjat vezesd az ezredeshez; mert valamit akar néki jelenteni.

18. Az annakokáért maga mellé vévén őt, vivé az ezredeshez, és monda: A fogoly Pál magához hívatván engem, kéré, hogy ez ifjat hozzád vezessem, mert valamit akar néked mondani.

19. Az ezredes pedig őt kézen fogván, és félrevonulván külön, tudakolá: Micsoda az, a mit nékem jelenteni akarsz?
20. Az pedig monda: A zsidók elvégezték, hogy megkérnek téged, hogy Pált holnap vidd le a tanács elé, mintha valamit tüzetesebben meg akarnának tudakozni ő felőle.
21. Te azért ne engedj nékik: mert közülök negyvennél több férfiú leselkedik ő utána, kik átok alatt kötelezték el magukat, hogy sem nem esznek, sem nem isznak addig, míg meg nem ölik őt. És immár készen vannak, várakozva a te izenetedre.
22. Az ezredes tehát elbocsátá az ifjat, meghagyván néki, hogy el ne mondd senkinek, hogy ezeket megjelentetted nékem.
23. És magához hivatván kettőt a századosok közül, monda: Készítsetek föl kétszáz vitézt, hogy induljanak Cézáreába, és hetven lovast, és kétszáz parittyást, az éjszakának harmadik órájától fogva.
24. És hogy barmokat is adjanak melléjük, hogy Pált felültetve békességgel vigyék Félix tisztartóhoz.
25. Levelet is írt, melynek tartalma ez vala:
26. Klaudius Lisiás a nemes Félix tisztartónak üdvöt!
27. Ezt a férfiút, kit a zsidók megfogtak és meg akartak ölni, oda menvén a sereggel, kiszabadítám, megértvén, hogy római.
28. Meg akarván pedig tudni az okát, miért vádolják őt, levivém őt az ő tanácsuk elébe.
29. És úgy találtam, hogy ő az ő törvényüknek kérdései felől vádoltatik, de semmi halálra vagy fogságra méltó vétke nincs.
30. Minthogy pedig nékem megjelentették, hogy a zsidók e férfiú után ólálkodni akarnak, azonnal hozzád küldém, meghagyva a vádolóinak is, hogy a mi dolguk van ő ellene, te előtted mondják meg. Légy jó egészségben!
31. A vitézek tehát, a mint nékik megparancsolták, Pált felvévén, elvivék azon éjszakán Antipatrisba.
32. Másnap pedig hagyván a lovagokat tovább menni ő vele, visszatérének a várba.
33. Azok pedig eljutván Cézáreába, és átadván a levelet a tisztartónak, Pált is elébe állaták.

Mát. 10,18.

34. Mikor pedig elolvasta a tisztartó, és megkérdezte, melyik tartományból való, és megértette, hogy Czilicziából,
35. Monda: Majd kihallgatlak, mikor vádlóid is eljönnek. És parancsolá, hogy a Héródes palotájában őrizzék őt.

24.

1. Öt nap mulva aztán aláméne Ananiás főpap a vénekkal és egy Tertullus nevű prókátorral, kik panaszt tettek a tisztartónál Pál ellen.
2. Mikor pedig ő előszóllítatott, Tertullus vádolni kezdé, mondván:
3. Nagyságos Félix, teljes háládatossággal ismerjük el, hogy te általad nagy békességet nyerünk, és a te gondoskodásod folytán igen jó intézkedések történnek e népre nézve, minden tekintetben és mindenütt.
4. De hogy téged sok ideig ne tartóztassalak, kérlek hallgass meg minket röviden a te kegyelmességed szerint.
5. Mi ugyanis úgy találtuk, hogy ez veszedelmes ember, és hasonlást támaszt a föld kerekiségén levő valamennyi zsidó közt, és a nazarénusok felekezetének feje,
6. Ki a templomot is meg akarta fertőztetni. Meg is fogtuk őt, és a mi törvényünk szerint akartuk megítélni.
7. De Lisiás, az ezredes, nagy karhatalommal oda jövé, kivevé őt kezünkből.
8. És azt parancsolá, hogy az ő vádolói hozzád jőjjenek. Tőle te magad, ha kihallgatod, értesülhetsz mindezekről, melyekkel mi őt vádoljuk.
9. Helybenhagyák pedig a zsidók is, mondogatván, hogy úgy vannak ezek.
10. Felele pedig Pál, miután intett néki a tisztartó a szólásra: Mivelhogy tudom, hogy te sok esztendő óta vagy e népnek bírása, bátorságosabban védekezem a magam ügyében,
11. Mert megtudhatod, hogy nincsen tizenkét napjánál több, mióta feljöttem imádkozni Jeruzsálembe.
12. És a templomban sem találtak engem, hogy valakivel vetekedtem volna, vagy hogy a népet egybezendítettem volna, sem a zsinagógákban, sem a városban.
13. Rám sem bizonyíthatják azokat, a mikkel most engem vádolnak.

14. Erről pedig vallást teszek néked, hogy én a szerint az út szerint, melyet felekezetnek mondanak, úgy szolgálok az én atyáim Istenének, mint a ki hiszek mindazokban, a mik a törvényben és a prófétákban meg vannak írva.

15. Reménységem lévén az Istenben, hogy a mit ezek maguk is várnak, lesz feltámadásuk a halottaknak, mind igazaknak, mind hamisaknak.

Jób. 19,25., Jób. 19,27., Dán. 12,2., Ján. 5,28., Ján. 5,29.

16. Ebben gyakorlom pedig magamat, hogy botránkozás nélkül való lelkiismeretem legyen az Isten és emberek előtt mindenkor.

17. Sok esztendő múlva pedig eljövék, hogy az én népemnek alamizsnát hozzak és áldozatokat.

Róm. 15,25., Róm. 15,28., 1 Kor. 16,1., 1 Kor. 16,4., 2 Kor. 8,1., 2 Kor. 9,1.

18. Ezek közben találának engem megtisztulva a templomban, nem sokasággal, sem pedig háborúságtámasztásban, némely Ázsiából való zsidók,

Csel. 21,26., Csel. 21,27.

19. Kiknek ide kellett volna te elődbe jőni és vádolni, ha valami panaszuk volna ellenem.

20. Avagy ezek magok mondják meg, vajjon találtak-é bennem valami hamis cselekedetet, mikor én a tanács előtt álltam;

21. Hacsak ez egy szó tekintetében nem, melyet közöttük állva kiáltottam, hogy: A halottak feltámadása felől vádoltatom én tőletek e mai napon.

Csel. 23,6.

22. Mikor pedig ezeket hallotta Félix, elhalasztá dolgukat, mivelhogy tüzetesebb tudomása volt e szerzet dolgai felől, és monda: Mikor Lisias ezredes alájő, döntení fogok ügyetekben.

23. És megparancsolá a századosnak, hogy Pált őrizzék, de enyhébb fogságban legyen, és senkit ne tiltsanak el az övéi közül attól, hogy szolgáljon néki, vagy hozzá menjen.

24. Egynéhány nap múlva pedig Félix megjelenvén feleségével Drusillával egybe, ki zsidó asszony vala, maga elé hívatá Pált, és hallgatá őt a Krisztusban való hit felől.

25. Mikor pedig ő igazságról, önmegtartóztatásról és az eljövendő ítéletről szólt, megrémülve monda Félix: Mostan eredj el; de mikor alkalmatoságom lesz, magamhoz hivatlak téged.

26. Egyszersmind pedig azt is reményli vala, hogy Pál pénzt ad néki, hogy őt szabadon bocsássa: ezért gyakrabban is magához hivatván őt, beszélget vala véle.

Csel. 24,17.

27. Mikor pedig két esztendő elmúlt, Félix utóda Porcius Festus lőn; és a zsidóknak kedveskedni akarván Félix, Pált fogságban hagyá.

25.

1. Festus tehát, miután bement a tartományba, három nap múlva felméne Jeruzsálembe Czézáreából.

2. Panaszt tőnek pedig néki a főpap és a zsidók főemberei Pál ellen, és kérék őt,

3. Kérvén magok számára jóindulatát ő ellene, hogy hozassa át őt Jeruzsálembe, lest vetvén, hogy megölhessék őt az úton.

Csel. 23,15.

4. Festus azonban azt felelé, hogy Pált Czézáreában őrzik, ő maga pedig csakhamar ki fog menni:

5. A kik azért köztetek, úgymond, főemberek, velem alájóvén, ha valami gonoszság van abban a férfiúban, emeljének vádat ellene.

6. Miután pedig tíz napnál tovább időzött közöttük, lemenvén Czézáreába, másnap ítélőszékibe üle, és Pált előhozatá.

7. Mikor pedig az megjelent, körülállák a zsidók, kik alámentek vala Jeruzsálemből, sok és súlyos vádat hozván fel Pál ellen, melyeket nem bírtak bebizonyítani;

8. Mivelhogy ő a maga mentségére ezt feleli vala: Sem a zsidók törvénye ellen, sem a templom ellen, sem a császár ellen semmit sem vétettem.

Csel. 24,12.

9. Festus pedig a zsidóknak kedveskedni akarván, felevén Pálnak, monda: Akarsz-é Jeruzsálembe felmenni és ott ítéltetni meg ezekről én előttem?

Csel. 24,27.

10. Pál azonban monda: A császár ítélőszéke előtt állok, itt kell nékem megítéltetnem. A zsidóknak semmit sem vétettem, miként te is jól tudod.

11. Mert ha vétkes vagyok és valami halálra méltót cselekedtem, nem vonakodom a haláltól; ha azonban semmi sincs azokban, a mikkel ezek vádolnak engem, senki sem ajándékozhat oda engem azoknak. A császárra appellálok!

12. Akkor Festus tanácsával értekezvén, felele: A császárra appelláltál, a császár elé fogsz menni!

Csel. 19,21., Csel. 23,11.

13. Néhány nap elmúltával pedig Agrippa király és Bernicé érkezék Czézareába, hogy köszöntsék Festust.

14. Mikor pedig több napig időztek ott, Festus elébe adá a királynak a Pál dolgát, mondván: Van itt egy férfiú, kit Félix hagyott fogva.

Csel. 24,27.

15. Ki felől, mikor Jeruzsálemben mentem, jelentést tőnek a főpapok és a zsidóknak vénei, kérve ő ellene ítéletet.

16. Kiknek azt felelém, hogy nem szokásuk a rómaiaknak, hogy valamely embert halálra adjanak, mielőtt a vádlott szembe nem állítatik vádlóival, és alkalmat nem nyer a vád felől való mentségére.

17. Mikor azért ők ide gyűltek, minden haladék nélkül másnap az ítélőszékbe ülven, előhozatám azt a férfiút,

18. Ki ellen, mikor vádlói előálltak, semmi bűnt nem hoztak fel azok közül, a miket én sejtettem:

19. Hanem valami vitás kérdéseik valának ő vele az ő tulajdon babonáságuk felől, és bizonyos megholt Jézus felől, kiről Pál azt állítja vala, hogy él.

20. Én pedig bizonytalanságban lévén az e felől való vitára nézve, kérdém, vajjon akar-e Jeruzsálemben menni, és ott ítéltetni meg ezek felől.

21. Pál azonban appellálván, hogy ő Augustus döntésére tartassék fenn, parancsolám, hogy tartassék fogva, míg őt a császárhoz nem küldhetem.

22. Agrippa pedig monda Festusnak: Szeretném magam is azt az embert hallani. Ő pedig monda: Holnap meg fogod őt hallani.

23. Másnap tehát eljövén Agrippa és Bernicé nagy pompával, és bemenvén a kihallgatási terembe az ezredesekkel és a város főfőpolgáraival együtt, Festus parancsolatjára előhozák Pált.

24. És monda Festus: Agrippa király, és ti férfiak mindnyájan, kik velünk egybe itt vagytok! Látjátok őt, ki felől a zsidóknak egész sokasága megkeresett engem, mind Jeruzsálemben, mind itt, azt kiáltva, hogy nem kell néki tovább élnie.

25. Én pedig, ámbár megértém, hogy semmi halálra méltó dolgot sem cselekedett, de mivel éppen ő maga appellált Augustusra, elvégeztem, hogy elküldöm őt.

26. Ki felől nem tudok valami bizonyost írni az én uramnak. Ezért hoztam őt előtökbe, és kiváltképen te elődbe, Agrippa király, hogy a kihallgatás megtörténtével tudjak mit írni.

27. Mert esztelen dolognak látszik nékem, hogy a ki foglyot küld, az ellene való vádat is meg ne jelentse.

26.

1. Agrippa pedig monda Pálnak: Megengedtetik néked, hogy szólj a magad mentségére. Akkor Pál kinyújtván kezét, védőbeszédet tartott:

2. Agrippa király! Boldognak tartom magamat, hogy mindazok felől, a mikkel a zsidóktól vádoltatom, te előttem fogok védekezni e mai napon;

3. Mivel te nagyon jól ismered a zsidók minden szokását és vitás kérdését. Azért kérlek, hallgass meg engem türelmesen!

4. Az én ifjúságomtól fogva való életemet tehát, mely kezdetétől az én népem közt Jeruzsálemben folyt le, tudják a zsidók mindnyájan.

Csel. 22,3.

5. Kik tudják rólam eleitől fogva (ha bizonyoságot akarnak tenni), hogy én a mi vallásunknak legszigorúbb felekezete szerint éltem, mint farizeus.

6. Most is az Istentől a mi atyáinknak tett ígéret reménységéért állok itt ítélet alatt:

7. Melyre a mi tizenkét nemzetségünk, éjjel és nappal buzgón szolgálva reményli, hogy eljut; mely reménységért vádoltatom, Agrippa király, a zsidóktól.

8. Micsoda? Hihetetlen dolognak tetszik néktek, hogy Isten halottakat támaszt fel?

9. Én bizonyára elvégeztem vala magamban, hogy ama názáreti Jézus neve ellen sok ellenséges dolgot kell cselekednem.

10. Mit meg is cselekedtem Jeruzsálemben: és a szentek közül én sokat börtönbe vettem, a főpapoktól való felhatalmazást megnyervén. Sőt mikor megölettetének, szavazatommal hozzájárultam.

Csel. 8,3., Csel. 9,1., Csel. 9,2., Csel. 22,4., Csel. 22,5., Csel. 22,19., Gal. 1,13., Csel. 8,1., Csel. 22,20.

11. És minden zsinagógában gyakorta büntetvén őket, káromlásra kényszerítettem; és felettébb dühösködvén ellenök, kergettem mind az idegen városokig is.

12. E dologban épen útban lévén Damaskus felé a főpapoktól vett felhatalmazással és engedelemmel,

Csel. 9,1., Csel. 22,1.

13. Délben látám az úton király, hogy mennyből a napnak fényességét meghaladó világosság sugárzott körül engem és azokat, kik velem együtt haladnak vala.

14. Mikor pedig mi mindnyájan leestünk a földre, hallék szózatot, mely én hozzám szól és ezt mondja vala zsidó nyelven: Saul, Saul, mit kergetsz engem? Nehéz néked az ösztön ellen rúgódoznod.

15. Én pedig mondek: Kicsoda vagy, Uram? És az monda: Én vagyok Jézus, a kit te kergetsz.

16. De kelj fel, és állj lábaidra: mert azért jelentem meg néked, hogy téged szolgálva és bizonyossággá rendeljelek úgy azokban, a miket láttál, mint azokban, a mikre nézve meg fogok néked jelenni;

Csel. 22,15., Csel. 22,17., Csel. 22,18., 2 Kor. 12,2., 2 Kor. 12,4.

17. Megszabadítván téged e néptől és a pogányoktól, kik közé most küdelek,

Csel. 22,21.

18. Hogy megnyissad szemeiket, hogy setéségből világosságra és a Sátánnak hatalmából az Istenhez térjenek, hogy bűneiknek bocsánatát és a megszenteltettek között osztályrészt nyerjenek az én bennem való hit által.

2 Kor. 4,6., Eféz. 5,8., Kol. 1,12., Kol. 1,13., Csel. 20,32., Eféz. 1,18.

19. Azért, Agrippa király, nem levék engedetlen a mennyei látás iránt;

20. Hanem először a Damaskusbelieknek és Jeruzsálembelieknek, majd Júdeának egész tartományában és a pogányoknak hirdetem, hogy bánják meg bűneiket és térjenek meg az Istenhez, a megtéréshez méltó cselekedeteket cselekedvén.

Csel. 9,20., Csel. 9,22., Csel. 9,28., Csel. 9,29., Csel. 20,21., Mát. 3,8., Luk. 3,8.

21. Ezekért akartak engem megölni a zsidók, megfogván a templomban.

Csel. 21,30., Csel. 21,31.

22. De Istentől segítséget vévén, mind e mai napig állok, bizonyoságot tévén mind kicsinynek, mind nagynak, semmit sem mondván azokon kívül, a mikről mind a próféták megmondották, mind Mózes, hogy be fognak teljesedni:

23. Hogy a Krisztusnak szenvedni kell, hogy mint a halottak feltámadásából első, világosságot fog hirdetni e népnek és a pogányoknak.

Ésa. 53,4., Csel. 17,3., 1 Kor. 15,20., 1 Kor. 15,23., Kol. 1,18., Ésa. 42,6., Ésa. 49,6., Csel. 13,47.

24. Mikor pedig ő ezeket monda a maga mentségére, Festus nagy fenszóval monda: Bolond vagy te, Pál! A sok tudomány téged örültségbe visz.

1 Kor. 1,18., 1 Kor. 1,23.

25. Ő pedig monda: Nem vagyok bolond, nemes Festus, hanem igaz és józan beszédeket szólok.

26. Mert tud ezekről a király, kihez bátorságosan is szólok: mert épen nem gondolom, hogy ezek közül ő előtte bármi is ismeretlen volna; mert nem valami zugolyában lett dolog ez.

27. Hiszel-e, Agrippa király, a prófétáknak? Tudom, hogy hiszel.

28. Agrippa pedig monda Pálnak: Majdnem ráveszel engem, hogy keresztyénné legyek.

29. Pál pedig monda: Kívánnám Istentől, hogy ne csak majdnem, hanem nagyon is, ne csak te, hanem mindazok is, kik ma engem hallgatnak, lennétek olyanok, a minő én is vagyok, e bilincsektől megválva.

30. És mikor ő ezeket monda, felkele a király és a tisztartó és Bernicé és a kik velük együtt ültek;

31. És visszavonultokban beszélgetnek vala egymással, mondván: Semmi halálra, vagy fogságra méltó dolgot nem cselekszik ez az ember.

32. Agrippa pedig monda Festusnak: Ezt az embert szabadon lehetett volna bocsátani, ha a császárra nem appellált volna.

27.

1. Midőn pedig elvégeztetett, hogy mi Itáliába hajózzunk, átadák mind Pált, mind némely egyéb foglyokat egy Július nevű századosnak a császári seregből.

2. Beülvén azért egy Adramittiumból való hajóba, az Ázsia mentében fekvő helyeket akarván behajózni, elindulánk, velünk lévén a maczedóniai Aristárkhus, ki Thessalonikából való.

Csel. 19,29., Csel. 20,4.

3. És másnap megérkezénk Sidonba. És Július emberséggel bánván Pállal, megengedé, hogy barátaihoz elmenve gondoskodásukban részesüljön.

4. És onnan elindulván, Ciprus alatt evezénk el, mivelhogy a szelek ellenkezők valának.

5. És a Cziliczia és Pámfilia mellett levő tengeren átevezvén, eljutánk a licziai Mirába.

6. És mivel ott a százados egy Itáliába menő alexandriai hajót talált, abba szállított be minket.

7. Több napon át azonban lassan hajózáván és nehezen érkezvén Knidushoz, mivel nem enged vala bennünket odajutni a szél, elhajózáánk Kréta alatt, Salmóné mellett,

8. És nagy ügygyel-bajjal elhajózáván mellette, jutánk egy helyre, melyet Szépkikötőknek neveznek, melyhez közel vala Lásea városa.

9. Mivel pedig sok idő mult el, és a hajózás más veszedelmes vala, mivelhogy a bőjt is elmúlt immár, inti vala Pál őket,

3 Móz. 16,29., 3 Móz. 16,31., 3 Móz. 23,26., 3 Móz. 23,32.

10. Ezt mondván nekik: Férfiak, látom, hogy nemcsak a teréhnek és a hajónak, hanem a mi életünknek is bántódásával és nagy kárával fog történni e hajózás.

11. De a százados inkább hisz vala a kormányosmesternek és a hajótulajdonosnak, hogynem annak, a mit Pál mond vala.

12. Mivel pedig az a kikötő telelésre nem volt alkalmas, a többség azt határozá, hogy hajózzanak el onnan is, ha valami módon eljutva Fénixbe, Kréta kikötőjébe, mely délnyugot és északnyugot felé néz, kitelelhetnének.

13. Mivel pedig déli szél kezdett lassan fújni, azt gondolván, hogy feltett szándékuknak uraivá lettek, elindulván, közelebb hajóztak el Kréta mellett.

14. Nemsokára azonban viharos szélvész csapott le oda, mely Észak-keleti szélnek neveztetik.

15. Mikor pedig a hajó elragadtatott, és nem bírt a széllal szembe menni, nekieresztvén azt, vitetünk vala tova.

16. Mikor pedig egy kis sziget alá futottunk, mely Klaudának hívatatik, csak alig bírtuk hatalmunkba keríteni a csolnakot.

17. Melyet miután felvontak, védőeszközöket alkalmaznak vala, alól megövedzvén a hajót; és mivel félnek vala, hogy zátonyra bukkannak, lebocsátván a vitorlát, úgy vitetnek vala.

18. Mikor pedig a szélvéstől nagyon hanyattatánk, másnap a hajóterhet kihányák;

19. És harmadnap tulajdon kezeinkkel hanyók ki a hajó felszerelését.

Csel. 27,38., Jón. 1,5.

20. Mikor pedig több napon át sem nap, sem csillagok nem látszóttak, és nem kis vihar szorongatott, továbbra minden reménységünk elvételét életben maradásunk felől.

21. Mikor pedig hosszas volt már az étlenség, akkor Pál felállván ő közöttük, monda: Jóllehet szükséges lett volna, óh férfiak, hogy engedelmessékedve nékem, ne indultunk volna el Krétából, és elkerültük volna ezt a bajt és kárt:

22. Mindazáltal mostanra nézve is intelek benneteket, hogy jó reménységben legyetek; mert egy lélek sem vész el közületek, hanem csak a hajó.

23. Mert ez éjjel mellém álla egy angyala az Istennek, a kié vagyok, a kinek szolgálók is,

Csel. 10,3., Csel. 18,9., Csel. 23,11.

24. Ezt mondván: Ne félj Pál! A császár elé kell néked állnod. És ímé az Isten ajándékba adta néked mindazokat, kik te veled hajóznak.

25. Annakokáért jó reménységben legyetek, férfiak! Mert hiszek az Istennek, hogy úgy lesz, a mint nékem megmondattott.

26. Egy szigetre kell pedig nekünk kivetődnünk.
27. Mikor pedig a tizennegyedik éjszaka eljött, a mint ide s tova hányatánk az Ádrián, éjfél tájban észre vevék a hajósok hogy valami szárazföld közelget hozzájuk.
28. És lebocsátván a vízmérő ónt, húsz ölnyinek találák, majd egy kevéssé tovább menvén és ismét lebocsátván a vízmérő ónt, találák tizenöt ölnyinek.
29. És mivel félték, hogy szirtes helyekre vetődhetnek, a hajónak hátulsó részéből négy vasmacsskát vetvén ki, kívánják vala, hogy nappal legyen.
30. A hajósok pedig mikor el akarának menekülni a hajóból, és a csolnakot lebocsáták a tengerre, annak színe alatt, mintha a hajó orrából vasmacsskákat akarnának vetni,
31. Monda Pál a századosnak és a vitézeknek: Ha ezek a hajóban nem maradnak, ti meg nem szabadulhattok.
32. Akkor a vitézek elvágták a csolnak köteleit, és ki hagyák esni azt.
33. Addig pedig, míg nappal lenne, inti vala Pál mindnyájokat, hogy egyenek, mondván: Ma tizennegyedik napja, mióta folyton étlen várakoztok, semmit sem véve magatokhoz.
34. Azért inteltek benneteket, hogy egyetek, mert ez a ti javatokra szolgál. Mert küzuletek senkinek sem esik le egy hajszál a fejről.

Csel. 27,22., Mát. 10,30., Luk. 21,18.

35. Mikor pedig ezeket mondá, és kenyeret vón kezébe, hálákat ada Istennek mindnyájok előtt, és megtörvén, kezde enni.

Márk. 6,41., Luk. 22,19., Luk. 24,30., Ján. 6,11., Róm. 14,6., 1 Kor. 11,24., 1 Tim. 4,4., 1 Tim. 4,5., Csel. 2,42., Csel. 2,46., Csel. 20,7., Csel. 20,11.

36. Felbátorodván pedig mindnyájan, szintén vevének magukhoz táplálékot.
37. Valánk pedig a hajóban lélekszám szerint összesen kétszázhetvenhatan.
38. Miután pedig megelégedtek eledellel, a hajót könnyebbítik vala, a gabonát kihányván a tengerbe.
39. Mikor pedig megvirradt, a szárazföldet nem ismerik vala fel; hanem egy tengeröblöt sajdítanak vala, melynek síma partja van, melyre végezék, hogy kihajtják a hajót, ha bírják.
40. A vasmacsskákat azért körös-körül elvagdálván, a tengerben hagyák, egyszersmind eloldván a kormányrudak köteleit és felvonván a nagy vitorlát a szélfúvásnak, igyekeznek vala a part felé haladni.
41. De mikor egy zátonyos helyre találtak, ráhajtották a hajót. És az első része ugyan megakadván, mozdíthatatlanul marad vala, a hátulsó része azonban szakadoz vala a haboknak ereje miatt.
42. A vitézeknek pedig az lón tanácsa, hogy a foglyokat vágják le, hogy senki el ne szaladhasson, minekutána kiúszott.
43. De a százados meg akarván tartani Pált, eltiltá őket e szándéktól, és megparancsolá, hogy a kik úszni tudnak, először azok szökdössenek a tengerbe és meneküljenek ki a szárazföldre.
44. A többiek pedig ki deszkákon, ki a hajó egyéb darabjain. És így lón, hogy mindnyájan szerencsésen kimenekültek a szárazföldre.

28.

1. És miután szerencsésen megmenekültek, akkor megtudták, hogy Melitának neveztetik az a sziget.
2. A barbárok pedig nem közönséges emberséget cselekesznek vala mi velünk: mert tüzet gerjesztvén, befogadának mindnyájónkat a rajtunk való záporért és a hidegért.
3. Mikor pedig Pál nagy sok venyigét szedett és a tűzre tette, egy vipera a melegből kimászva, az ő kezére ragada.
4. Mikor pedig látták a barbárok az ő kezéről függeni a mérges kígyót, mondják vala egymásnak: Nyilván gyilkos ez az ember, kit nem hagyja élni a bosszúállás, noha a tengerből megszabadult.
5. De néki, minekutána a kígyót lerázta a tűzbe, semmi baja sem lón.

Márk. 16,18., Luk. 10,19.

6. Azok pedig azt várják vala, hogy ő meg fog dagadni, vagy nagyhirtelenséggel halva rogyik le. Mikor azonban sok ideig várták, és látták, hogy semmi baja nem lesz, megváltoztatva értelmöket, istennek mondják vala őt.

Csel. 14,11., Csel. 14,13.

7. Annak a helynek környékén valának pedig a sziget főemberének, névszerint Publiusnak mezei jószágai, ki befogadván minket, három napig nagy emberségesen vendégül látott.

8. Lőn pedig, hogy a Publius atyja hideglelésben és vérhasban betegen feküvék. Kihez Pál beméne, és minekutána könyörgött, kezeit reá vetve meggyógyítá őt.

Mát. 8,14., Mát. 8,15., Luk. 4,38., Luk. 4,39., Jak. 5,14., Jak. 5,15.

9. Minekutána azért ez megtörtént, egyebek is, kik betegek valának a szigeten, ő hozzá jövének és meggyógyulának.

Márk. 16,18.

10. Kik nekünk nagy tisztességet is tőnek, és mikor elindulánk, a szükséges dolgokkal ellátának.

11. Három hónap mulva tudniillik egy Alexandriába való hajón elindulánk, mely a szigeten telet, melynek címere Kásztor és Pollux vala.

12. És Szirakúzába eljutván, ott maradánk három napig.

13. Onnét körülkerülvén, eljutánk Régiumba, és egy nap mulva déli szél támadván, másnap megérkezénk Puteóliba.

14. Hol mikor atyafiakat találtunk, kérének minket, hogy nálok maradjunk hét napig; és úgy menénk Rómába.

15. Onnét is az atyfiak, mikor a mi dolgainkat meghallották, nekünk előnkbe jövének Appii Forumig és Tres Tabernaeig. És mikor Pál meglátta őket, hálákat adván az Istennek, bátorságot vőn.

16. Mikor pedig Rómába jutottunk, a százados átadá a foglyokat a testőrsereg fővezérének. Pálnak azonban megengedteték, hogy külön lakják az őt őriző vitézzel.

17. Lőn pedig, hogy három nap mulva magához hívatá Pál a zsidók között való főembereket. Mikor pedig egybegyűltek, monda nekik: Atyámfiak, férfiak, én jóllehet semmit sem vétkeztem a nép ellen, vagy az ősi szokások ellen, mindazáltal foglyul adattam át Jeruzsálemből a rómaiak kezébe.

18. Kik miután kihallgattak, el akarának engem bocsátani, mivelhogy én bennem semmi halálra méltó vétek nincsen.

19. De mivel a zsidók ellene mondtak, kényszerítettem a császárra appellálni, nem mintha az én népem ellen volna valami vádam.

Csel. 25,11.

20. Ennekokáért hívtalak tehát titeket, hogy lássalak benneteket és szóljak veletek; mert az Izráelnek reménységéért vétettem körül e lánczczal.

Csel. 26,6.

21. Azok pedig mondanak néki: Mi te felőled sem levelet nem vettünk Júdeából, sem pedig az atyfiak közül ise jóve valaki, nem jelentett, vagy szólott te felőled valami rosszat.

22. Akarnók azért tőled hallani, micsoda értelemben vagy. Mert e felekezet felől tudva van előttünk, hogy mindenütt ellene mondanak.

Csel. 24,5., Csel. 24,14., Luk. 2,34.

23. Kitűzvén tehát néki egy napot, eljövének hozzá a szállására többen; kiknek nagy bizonyágtétellel szól vala az Istennek országa felől, igyekezvén elhítni ő velök a Jézus felől való dolgokat, úgy a Mózes törvényéből, mint a prófétákból, reggeltől fogva mind estvéig.

1 Móz. 49,10., 5 Móz. 18,15., Ésa. 9,6., Ésa. 53,1., Dán. 9,25., Dán. 9,26., Mik. 5,2.

24. És némelyek hívének az ő beszédének, mások nem hívének.

25. Mivel pedig nem egyezének meg egymással, eloszlának, miután Pál ez egy szót mondá: Jól szólott a Szent Lélek Ésaías próféta által a mi atyáinknak, mondván:

Ésa. 6,9., Ésa. 6,10.

26. Eredj el a néphez és mondd: Hallván halljátok, és ne értsetek; és nézvén nézzetek, és ne lássatok!

27. Mert megkövéredett e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallanak, és szemeiket behunyják; hogy szemeikkel ne lássanak, füleikkel ne halljanak, szívükkal ne értsenek és meg ne térjenek, és meg ne szógyítsam őket.

Mát. 13,14., Mát. 13,15., Márk. 4,12., Ján. 12,40.

28. Legyen azért néktek tudotokra, hogy a pogány népeknek küldetett az Istennek ez idvezítése, és ők meg is hallgatják.

Csel. 13,46., Csel. 18,6., Luk. 2,32., Luk. 24,47.

29. És mikor ezeket mondotta, elmenének a zsidók, magok között sokat vetekedve.

30. Marada pedig Pál két egész esztendeig az ő tulajdon bérelt szállásán, és mindazokat befogadja vala, ki ő hozzá menének.

31. Prédikálván az Istennek országát és tanítván az Úr Jézus Krisztus felől való dolgokat teljes bátorsággal, minden tiltás nélkül.

Pál apostolnak a rómabeliekhez írt levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztusnak szolgája, elhívott apostol, elválasztva Isten evangéliomának hirdetésére.

Csel. 9,15., Csel. 13,2., Csel. 13,3., Gal. 1,15., 1 Kor. 1,1.

2. Melyet eleve megígért az ő prófétái által a szentírásokban,

1 Móz. 3,15., 1 Móz. 49,10., Ésa. 7,14., Ésa. 9,6., Ésa. 9,7., Ésa. 53,1., Ésa. 53,12.

3. Az ő Fia felől, a ki Dávid magvából lett test szerint,

Mát. 1,1., Mát. 1,16., Luk. 3,23., Luk. 3,31.

4. A ki megbizonyított hatalmasan Isten Fiának a szentség Lelke szerint, a halálból való feltámadás által, a mi Urunk Jézus Krisztus felől,

Ján. 10,36., Csel. 13,33.

5. A ki által vettük a kegyelmet és az apostolságot a hitben való engedelmességnek okáért, minden pogányok között, az ő nevéért;

Eféz. 3,8.

6. Kik között vagytok ti is, Jézus Krisztusnak hivatalosai:

7. Mindeneknek, a kik Rómában vagytok, Isten szerelmeseinek, hivatalos szenteknek: Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.

1 Kor. 1,2.

8. Először hálát adok az én Istenemnek a Jézus Krisztus által mindnyájatokért, hogy a ti hiteteknek az egész világon híre van;

Eféz. 5,20., 1 Thess. 1,2.

9. Mert bizonyosságom nékem az Isten, kinek lelkem szerint szolgálok az ő Fiának evangéliomában, hogy szüntelen emlékezem felőletek,

10. Imádkozásaimban mindenkor könyörögve, vajha egyszer már jó szerencsés út adódnék nékem Istennek akaratából, hogy hozzátok mehessek;

1 Thess. 3,10.

11. Mert kívánlak titeket látni, hogy valami lelki ajándékot közölhessek veletek a ti megerősítésekre,

Róm. 15,23., Róm. 15,29.

12. Azaz, hogy együtt felbuzduljunk ti nálatok egymás hite által, a tiétek meg az enyém által.

2 Pét. 1,1.

13. Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok atyámfiái, hogy én gyakran elvégeztem magamban, hogy elmegyek hozzátok (de mindez ideig megakadályoztattam), hogy köztetek is nyerjek valami lelki gyümölcsöt, mint a többi pogányok közt is.

Gal. 5,22.

14. Mind a görögöknek, mind a barbároknek, mind a bölcseknek, mind a tudatlanoknak köteles vagyok.

Kol. 1,28.

15. Azért a mi rajtam áll, kész vagyok néktek is, a kik Rómában vagytok, az evangéliomot hirdetni.

Csel. 28,31.

16. Mert nem szégyenlem a Krisztus evangéliomát; mert Istennek hatalma az minden hívőnek idvességére, zsidónak először meg görögnek.

2 Tim. 1,8., 1 Kor. 1,18., 1 Kor. 15,1., 1 Kor. 15,2.

17. Mert az Istennek igazsága jelentetik ki abban hitből hitbe, miképen meg van írva: Az igaz ember pedig hitből él.

18. Mert nyilván van az Istennek haragja mennyből, az embereknek minden hitetlensége és hamissága ellen, kik az igazságot hamissággal feltartóztatják.

Zsolt. 5,5., Zsolt. 5,6., Róm. 1,21., Róm. 1,23., Róm. 1,25.

19. Mert a mi az Isten felől tudható nyilván van ő bennök; mert az Isten megjelentette nekik:

Csel. 14,17.

20. Mert a mi Istenben láthatatlan, tudniillik az ő örökké való hatalma és istensége, a világ teremtésétől fogva az ő alkotásaiból megértetve megláttatik; úgy, hogy ők menthetetlenek.

21. Mert bár az Istent megismerték, mindazáltal nem mint Istent dicsőítették őt, sem néki hálákat nem adtak; hanem az ő okoskodásaikban hiábavalókká lettek, és az ő balgatag szívök megsötétedett.

Eféz. 4,18.

22. Magaokat bölcseknek vallván, balgatagokká lettek;

1 Kor. 1,20.

23. És az örökkévaló Istennek dicsőségét felcserélték a mulandó embereknek és madaraknak és négy lábú állatoknak és csúszó-mászó állatoknak képmásával.

5 Móz. 4,15., 5 Móz. 4,19.

24. Annakokáért adta is őket az Isten szívök kívánságaiban tisztátalanságra, hogy egymás testét megszeplőítsék;

Csel. 14,16.

25. Mint a kik az Isten igazságát hazugsággá változtatták, és a teremtett dolgokat tisztelték és szolgálták a teremtő helyett, a ki mind örökké áldott. Ámen.

Róm. 9,5.

26. Annakokáért adta őket az Isten tisztátalan indulatokra; mert az ő asszonynepeik is elváltoztatták a természet folyását természetellenesre:

27. Hasonlóképpen a férfiak is elhagyván az asszonyneppel való természetes éleést, egymásra gerjedtek bujaságukban, férfiak férfiakkal fertelmeskedvén, és az ő tévelygésöknek méltó jutalmát elvevén önmagokban.

3 Móz. 18,22., 3 Móz. 18,23., 1 Kor. 6,9.

28. És a miképpen nem méltatták az Istent arra, hogy ismeretökben megtartsák, azonképpen oda adták őket az Isten méltatlan gondolkozásra, hogy illetlen dolgokat cselekedjenek;

29. A kik teljesek minden hamissággal, paráznasággal, gonoszsággal, kapzsisággal, rosszasággal; rakvák, irigységgel, gyilkossággal, versengéssel, álnoksággal, rossz erkölcsessel;

30. Súsárlók, rágalmazók, istengyűlölők, dölyfösek, kevélyek, dicsekedők, rosszban mesterkedők, szüleiknek engedetlenek,

31. Balgatagok, összeférhetetlenek, szeretet nélkül valók, engesztelhetetlenek, irgalmatlanok.

32. Kik jóllehet az Isten végzését ismerik, hogy a kik ilyeneket cselekesznek, méltók a halálra, mégis nemcsak cselekszik azokat, hanem az akképpen cselekvőkkel egyet is értenek.

Eféz. 5,3., Eféz. 5,5., 2 Tim. 3,2., 2 Tim. 3,5.

2.

1. Annakokáért menthetetlen vagy óh ember, bárki légy, a ki ítélsz: mert a miben mást megítélsz, önmagadat kárhoztatod; mivel ugyanazokat míveled te, a ki ítélsz.

Mát. 7,2., Ján. 8,7., Róm. 14,10.

2. Tudjuk pedig, hogy az Istennek ítélete igazság szerint van azokon, a kik ilyeneket cselekesznek.

3. Vagy azt gondolod, óh ember, a ki megítéled azokat, a kik ilyeneket cselekesznek, és te is azokat cselekszed, hogy te elkerülöd az Istennek ítéletét?

4. Avagy megveted az ő jóságának, elnézésének és hosszútűrésének gazdagságát, nem tudván, hogy az Istennek jósága téged megtérésre indít?

2 Pét. 3,9., 2 Pét. 3,15.

5. De a te keménységed és meg nem tért szíved szerint gyűjtesz magadnak haragot a haragnak és az Isten igaz ítélete kijelentésének napjára.

6. A ki megfizet mindenkinek az ő cselekedetei szerint:

Jób. 34,11., Jób. 34,12., Zsolt. 62,13., Mát. 16,27., 2 Kor. 5,10.

7. Azoknak, a kik a jó cselekedetben való állhatatossággal dicsőséget, tisztességet és halhatatlanságot keresnek, örök élettel;

Mát. 25,34., Mát. 25,40.

8. Azoknak pedig, a kik versengők és a kik nem engednek az igazságnak, hanem engednek a hamisságnak, búsulással és haraggal.

2 Thess. 1,8., 2 Thess. 1,10.

9. Nyomorúság és ínség minden gonoszt cselekedő ember lelkének, zsidónak először meg görögnek;

10. Dicsőség pedig, tisztesség és békesség minden jót cselekedőnek, zsidónak először meg görögnek:

11. Mert nincsen Isten előtt személyválogatás.

12. Mert a kik törvény nélkül vétkeztek, a törvény nélkül vesznek is el: és a kik a törvény alatt vétkeztek, törvény által ítéltetnek meg,

13. (Mert nem azok igazak Isten előtt, a kik a törvényt hallgatják, hanem azok fognak megigazulni, a kik a törvényt betöltik.

Mát. 7,21.

14. Mert mikor a pogányok, a kiknek törvényök nincsen, természettől a törvény dolgait cselekszik, akkor ők, törvényök nem lévén önmagoknak törvényök:

15. Mint a kik megmutatják, hogy a törvény cselekedete be van írva az ő szívökbe, egyetemben bizonyosságot tévén arról az ő lelkiismeretök és gondolataik, a melyek egymást kölcsönösen vádolják vagy mentegetik.)

16. Azon a napon, melyen az Isten megítéli az emberek titkait az én evangyéliomom szerint a Jézus Krisztus által.

Mát. 25,31., Mát. 25,46.

17. Ímé, te zsidónak neveztetel, és a törvényre támaszkodol, és Istennel dicsekedel.

18. És ismered az ő akaratát, és választást tudsz tenni azok között, a melyek különböznek attól, mivelhogy a törvényből megtanítottál;

Mik. 6,8., Fil. 1,10.

19. És azt hiszed magadról, hogy te a vakoknak vezetője, a sötétségben levőknek világossága,

Mát. 15,14.

20. A balgatagok tanítója, a kiskorúak mestere vagy, bírván a törvényben az ismeret és igazság formáját.

21. A ki azért más tanítasz, magadat nem tanítod-é? a ki azt hirdeted, hogy ne lopj, lopsz-é?

Zsolt. 50,16., Zsolt. 50,21., Mát. 23,3., Mát. 23,4.

22. A ki azt mondod, ne paráználkodjál, paráználkodol-é? a ki útárod a bálványokat, szentségtörő vagy-é?

23. Ki a törvényben dicsekszel, a törvénynek megrontása által az Istent gyalázod-é?

24. Mert az Istennek neve miattatok káromoltatik a pogányok között, a mint meg van írva.

Ésa. 52,5.

25. Mert használ ugyan a körülmetékedés, ha a törvényt megtartod; de ha a törvényt áthágod, a te körülmetékedésed körülmetéletlenséggé lett.

26. Ha tehát a körülmetéletlen pogány megtartja a törvénynek parancsolatait, az ő körülmetéletlensége nem körülmetékedésül tulajdoníttatik-é néki?

27. És a természettől fogva körülmetéletlen ember, ha a törvényt megtartja, megítél téged, a ki a betű és körülmetékedés mellett is a törvényeknek megrontója vagy.

2 Kor. 3,6.

28. Mert nem az a zsidó, a ki külsőképen az; sem nem az a körülmetelés, a mi a testen külsőképen van:

Eféz. 2,11.

29. Hanem az a zsidó, a ki belsőképen az; és a szívnek lélekben, nem betű szerint való körülmetélése az igazi körülmetékedés; a melynek dicsérete nem emberektől, hanem Istentől van.

5 Móz. 10,16., 5 Móz. 30,6., Kol. 2,11.

3.

1. Mi tekintetben különb hát a zsidó? vagy micsoda haszna van a körülmetékedésnek?

2. Minden tekintetben sok. Mindenek előtt, hogy az Isten reájok bízta az ő beszédeit.

Róm. 9,4., Zsolt. 147,19., Zsolt. 147,20.

3. De hát hogy ha némelyek nem hittek? Vajjon azoknak hitetlensége nem teszi-é hiábavalóvá az Istennek hűségét?

Róm. 9,6., Róm. 11,29., 2 Tim. 2,13.

4. Távolságra legyen. Sőt inkább az Isten legyen igaz, minden ember pedig hazug, a mint meg van írva: Hogy igaznak ítéltessél a te beszédeidben, és győzedelmes légy, mikor vádolnak téged.

Zsolt. 116,11., Zsolt. 51,6.

5. Ha pedig a mi igazságtalanságunk az Istennek igazságát mutatja meg, mit mondjunk? Vajjon igazságtalan-é az Isten, hogy minket büntet? Emberi módon szölok.

Jób. 4,17., Jób. 4,18.

6. Távolságra legyen! Mert akkor mi módon ítéli meg az Isten a világot?

7. Mert ha az Istennek igazsága az én hazugságom által öregbült az ő dicsőségére, miért kárhoztattam még én is, mint bűnös?

8. Sőt inkább ne cselekedjük-e a rosszat, hogy abból jó származzék? - a mint minket rágalmaznak, és a mint némelyek mondogatják, hogy mi így beszélünk, a kiknek kárhoztatása igazságos.

9. Micsoda tehát? Különbek vagyunk-e? Semmiképen nem. Mert az előbb megmutattuk nyilván, hogy zsidók és görögök mindnyájan bűn alatt vannak;

Gal. 3,22.

10. A mint meg van írva, hogy nincsen csak egy igaz is;

Zsolt. 14,3., Zsolt. 53,2., Zsolt. 53,4.

11. Nincs, a ki megértse, nincs, a ki keresse az Istent.

12. Mindnyájan elhajlottak, egyetemben haszontalanokká lettek; nincs, a ki jót cselekedjék, nincsen csak egy is.

13. Nyitott sír az ő torkuk; nyelvökkel álnokságot szólnak; áspis kígyó mérge van ajkaik alatt.

Zsolt. 5,10., Zsolt. 140,4.

14. Szájok telve átkozódással és keserűséggel.

Zsolt. 10,7.

15. Lábaik gyorsak a vérontásra.

Ésa. 59,7., Ésa. 59,8.

16. Útjaikon romlás és nyomorúság van.

17. És a békességnek útját nem ismerik.

18. Nincs isteni félelem az ő szemök előtt.

Zsolt. 36,2.

19. Tudjuk pedig, hogy a mit a törvény mond, azoknak mondja, a kik a törvény alatt vannak; hogy minden száj bedugassék, és az egész világ Isten ítélete alá essék.

Gal. 3,10., Gal. 3,22.

20. Annakokáért a törvénynek cselekedeteiből egy test sem igazul meg ő előtte: mert a bűn ismerete a törvény által vagyon.

Gal. 2,16., Róm. 7,7.

21. Most pedig törvény nélkül jelent meg az Istennek igazsága, a melyről tanúbizonyságot tesznek a törvény és a próféták;

Róm. 1,17., Csel. 10,43.

22. Istennek igazsága pedig a Jézus Krisztusban való hit által mindazokhoz és mindazoknak, a kik hisznek. Mert nincs különbség,

Gal. 3,28.

23. Mert mindnyájan vétkeztek, és szűkölködnek az Isten dicsősége nélkül.

24. Megigazulván ingyen az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban való váltság által,

Róm. 5,1., Eféz. 2,8.

25. Kit az Isten eleve rendelt engesztelő áldozatul, hit által, az ő véreben, hogy megmutassa az ő igazságát az előbb elkövetett bűnöknek elnézése miatt,

1 Ján. 2,2.

26. Az Isten hosszútűrésénél fogva, az ő igazságának megbizonyítására, a mostani időben, hogy igaz legyen Ő és megigazítsa azt, a ki a Jézus hitéből való.

27. Hol van tehát a dicsekedés? Kirekesztett. Mely törvény által? A cselekedeteké által? Nem; hanem a hit törvénye által.

Róm. 4,2., 1 Kor. 1,29., 1 Kor. 1,31., Eféz. 2,9.

28. Azt tartjuk tehát, hogy az ember hit által igazul meg, a törvény cselekedetei nélkül.

Gal. 2,16.

29. Avagy Isten csak a zsidóké-e? Avagy nem a pogányoké is? Bizony a pogányoké is.

Ésa. 49,6., Eféz. 4,5.

30. Mivelhogy egy az Isten, a ki megtisztítja a zsidót hitből és a pogányt hit által.

Róm. 4,11., Róm. 4,12., Gal. 3,8.

31. A törvényt tehát hiábalóvá tesszük-e a hit által? Távol legyen! Sőt inkább a törvényt megerősítjük.

Gal. 3,24.

4.

1. Mit mondunk tehát, hogy Ábrahám a mi atyánk nyert volna test szerint?

2. Mert ha Ábrahám cselekedetekből igazult meg, van mivel dicsekedjék, de nem az Isten előtt.

3. Mert mit mond az írás: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdonítotték az ő néki igazságul.

1 Móz. 15,6., Gal. 3,6.

4. Annak pedig, a ki munkálkodik, a jutalom nem tulajdonítatik kegyelemből, hanem tartozás szerint;

Mát. 20,7., Mát. 20,14.

5. Ellenben annak, a ki nem munkálkodik, hanem hisz abban, a ki az istentelent megigazítja, az ő hite tulajdonítatik igazságul.

Róm. 3,28.

6. A mint Dávid is boldognak mondja azt az embert, a kinek az Isten igazságot tulajdonít cselekedetek nélkül.

7. Boldogok, a kiknek megbocsáttattak az ő hamisságaik, és a kikenek elfedeztetek az ő bűneik.

Zsolt. 32,1., Zsolt. 32,2.

8. Boldog ember az, a kinek az Úr bűnt nem tulajdonít.

9. Ez a boldogság tehát a zsidónak, vagy a pogánynak is tulajdonítatik-é? Mert azt mondjuk, hogy Ábrahámnak a hit tulajdonítotték igazságul.

10. Miképen tulajdonítotték tehát? Körülmetélt vagy körülmetéletlen állapotában? Nem körülmetélt, hanem körülmetéletlen állapotában.

11. És a körülmetélkedés jegyét körülmetéletlenségben tanúsított hite igazságának pecsétjéül nyerte: hogy atya legyen mindazoknak, a kik körülmetéletlen létükre hisznek, hogy azoknak is tulajdoníttassék az igazság;

1 Móz. 17,10., 1 Móz. 17,11., Gal. 3,7.

12. És hogy atya legyen a körülmetélteknek is, azoknak, a kik nemcsak körülmetélkednek, hanem követik is a mi atyáknak Ábrahámnak körülmetéletlenségében tanúsított hitének nyomdokait.

13. Mert nem a törvény által adatott az ígéret Ábrahámnak, vagy az ő magvának, hogy e világnak örököse lesz, hanem a hitnek igazsága által.

1 Móz. 22,17., 1 Móz. 22,18.

14. Mert ha azok az örökösök, kik a törvényből valók, hiábavalóvá lett a hit, és haszontalanná az ígéret:

Gal. 3,18.

15. Mert a törvény haragot nemz: a hol pedig nincsen törvény, ott törvény ellen való cselekedet sincsen.

16. Azért hitből, hogy kegyelemből legyen; hogy erős legyen az ígéret az egész magnak; nemcsak a törvényből valónak, hanem az Ábrahám hitéből valónak is, a ki mindnyájunknak atyánk

17. (A mint meg van írva, hogy sok nép atyjává tettelek téged) az előtt, az Isten előtt, a kiben hitt, a ki a holtakat megeleveníti, és azokat, a melyek nincsenek, előszólítja mint meglevőket.

1 Móz. 17,4., 1 Móz. 17,5.

18. A ki reménység ellenére reménykedve hitte, hogy sok népnek atyjává lesz, a szerint, a mint megmondott: Így leszen a te magod.

1 Móz. 15,5.

19. És hitében erős lévén, nem gondolt az ő már elhalt testére, mintegy százesztendőös lévén, sem Sárának elhalt méhére;

1 Móz. 17,17.

20. Az Istennek ígéretében sem kételkedett hitetlenséggel, hanem erős volt a hitben, dicsőséget adván az Istennek,

21. És teljesen elhitte, hogy a mit ő ígért, meg is cselekedheti.

22. Azért is tulajdonítotték néki igazságul.

23. De nemcsak ő érette iratott meg, hogy tulajdonítotték néki igazságul,

24. Hanem mi érettünk is, a kiknek majd tulajdonítatik, azoknak tudniillik, a kik hisznek Abban, a ki feltámasztotta a mi Urunkat a Jézust a halálból,

Csel. 2,24.

25. Ki a mi bűneinkért halálra adatott, és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.

Ésa. 53,5., 1 Kor. 15,17.

5.

1. Megigazulván azért hit által, békességünk van Istennel, a mi Urunk Jézus Krisztus által,

2. A ki által van a menetelünk is hitben ahhoz a kegyelemhez, a melyben állunk; és dicsekedünk az Isten dicsőségének reménységében.

Ján. 14,6., Eféz. 2,18.

3. Nemcsak pedig, hanem dicsekedünk a háborúságokban is, tudván, hogy a háborúság békességes tőrést nemz,

Jak. 1,2., Jak. 1,4.

4. A békesség tőrés pedig próbatételt, a próbatétel pedig reménységet,

5. A reménység pedig nem szégyenít meg; mert az Istennek szerelme kitöltetett a mi szívünkbe a Szent Lélek által, ki adatott nekünk.

1 Ján. 4,16.

6. Mert Krisztus, mikor még erőteleneke valánk, a maga idejében meghalt a gonoszokért.

Gal. 4,4., Gal. 4,5., Eféz. 2,1., Eféz. 2,5.

7. Bizonyára igazért is alig hal meg valaki; ám a jóért talán csak meg merne halni valaki.

8. Az Isten pedig a mi hozzánk való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még bűnösök voltunk, Krisztus érettünk meghalt.

1 Pét. 3,18.

9. Minekutána azért most megigazultunk az ő vére által, sokkal inkább megtartatunk a harag ellen ő általa.

10. Mert ha, mikor ellenségei voltunk, megbékéltünk Istennel az ő Fiának halála által, sokkal inkább megtartatunk az ő élete által minekutána megbékéltünk vele.

2 Kor. 5,18.

11. Nemcsak pedig, hanem dicsekedünk is az Istenben a mi Urunk Jézus Krisztus által, a ki által most a megbékélést nyertük.

12. Annakokáért, miképen egy ember által jött be a világra a bűn és a bűn által a halál, és akképen a halál minden emberre elhatott, mivelhogy mindenek vétkeztek;

1 Móz. 3,6., 1 Móz. 3,16.

13. Mert a törvényig vala bűn a világon; a bűn azonban nem számíttatik be, ha nincsen törvény.

14. Úgyde a halál uralkodott Ádámtól Mózesig azokon is, a kik nem az Ádám esetének hasonlatossága szerint vétkeztek, a ki ama következendőnek kiábrázolása vala.

15. De a kegyelmi ajándék nem úgy van, mint a bűneset; mert ha amaz egynek esete miatt sokan haltak meg, az Isten kegyelme és a kegyelemből való ajándék, mely az egy ember Jézus Krisztusé, sokkal inkább elhatott sokakra.

16. És az ajándék sem úgy van, mint egy vétkező által; mert az ítélet egyből lett kárhozottá, az ajándék pedig sok bűnből van igazulásra.

17. Mert ha az egynek bűnesete miatt uralkodott a halál az egy által: sokkal inkább az életben uralkodnak az egy Jézus Krisztus által azok, kik a kegyelemnek és az igazság ajándékának bővülködésében részesültek.

18. Bizonyára azért, miképen egynek bűnesete által minden emberre elhatott a kárhozat: azonképen egynek igazsága által minden emberre elhatott az életnek megigazulása.

19. Mert miképen egy embernek engedetlensége által sokan bűnösökké lettek: azonképen egynek engedelmissége által sokan igazakká lesznek.

20. A törvény pedig bejött, hogy a bűn megnövekedjék; de a hol megnövekedik a bűn, ott a kegyelem sokkal inkább bővülködik:

Gal. 3,19.

21. Hogy miképen uralkodott a bűn a halálra, azonképen a kegyelem is uralkodjék igazság által az örök életre a mi Urunk Jézus Krisztus által.

1 Kor. 15,22.

6.

1. Mit mondunk tehát? Megmaradjunk-e a bűnben, hogy a kegyelem annál nagyobb legyen?

2. Távol legyen: a kik meghaltunk a bűnnek, mimódon élénk még abban?

3. Avagy nem tudjátok-é, hogy a kik megkeresztelkedtünk Krisztus Jézusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg?

Gal. 3,27., Kol. 2,12.

4. Eltemettettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba: hogy miképpen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképen mi is új életben járjunk.

Kol. 2,12., Eféz. 4,22., Eféz. 4,24.

5. Mert ha az ő halálának hasonlatossága szerint vele egygyé lettünk, bizonyára feltámaszásáé szerint is azok leszünk.

Róm. 8,11.

6. Tudván azt, hogy a mi ó emberünk ő vele megfeszítettett, hogy megerőtelenüljön a bűnnek teste, hogy ezután ne szolgáljunk a bűnnek:

Gal. 5,24.

7. Mert a ki meghalt, felszabadult a bűn alól.

1 Pét. 4,1., 1 Pét. 4,2.

8. Hogyha pedig meghaltunk Krisztussal, hiszszük, hogy élünk is ő vele.

2 Tim. 2,11.

9. Tudván, hogy Krisztus, a ki feltámadott a halálból, többé meg nem hal; a halál többé rajta nem uralkodik,

10. Mert hogy meghalt, a bűnnek halt meg egyszer; hogy pedig él, az Istennek él.

Zsid. 7,27.

11. Ezenképen gondoljátok ti is, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek az Istennek a mi Urunk Jézus Krisztusban.

1 Pét. 2,24.

12. Ne uralkodjék tehát a bűn a ti halandó testetekben, hogy engedjete néki az ő kívánságaiban:

1 Kor. 9,27., Gal. 5,16., Gal. 5,19., Gal. 5,21.

13. Se ne szánjátok oda a ti tagjaitokat hamisságnak fegyvereiül a bűnnek; hanem szánjátok oda magatokat az Istennek, mint a kik a halálból életre keltetek, és a ti tagjaitokat igazságnak fegyvereiül az Istennek.

1 Pét. 4,2., 1 Pét. 4,3.

14. Mert a bűn ti rajtatok nem uralkodik; mert nem vagytok törvény alatt, hanem kegyelem alatt.

15. Mit is tehát? Vétkezzünk-é mivelhogy nem vagyunk törvény alatt, hanem kegyelem alatt? Távol legyen.

16. Avagy nem tudjátok, hogy a kinek oda szánjátok magatokat szolgálakul az engedelmességre, annak vagytok szolgálói, a kinek engedelmeskedtek: vagy a bűnnek halálra, vagy az engedelmességnek igazságra?

Ján. 8,34.

17. De hála az Istennek, hogy jóllehet a bűn szolgálói voltatok, de szívetek szerint engedelmeskedtek a tudomány azon alakjának, a melyre adattatok.

18. Felszabadulván pedig a bűn alól, az igazságnak szolgálóivá lettetek.

1 Pét. 2,16., 1 Pét. 2,17.

19. Emberi módon szólok a ti testeteknek erőtlensége miatt. Mert a miképen oda szántátok a ti tagjaitokat a tisztátalanságnak és a hamisságnak szolgálóivá a hamisságra: azonképen szánjátok oda most a ti tagjaitokat szolgálóivá az igazságnak a megszenteltetésre.

1 Pét. 4,3.

20. Mert mikor a bűn szolgálói valátok, az igazságtól szabadok valátok.

21. Micsoda gyümölcsét vettétek azért akkor azoknak, a miket most szégyenletek? mert azoknak a vége halál.

Róm. 5,12.

22. Most pedig, minekutána felszabadultatok a bűn alól, szolgálóivá lettetek pedig az Istennek: megvan a gyümölcsötök a megszenteltetésre, a vége pedig örök élet.

23. Mert a bűn zsoldja halál; az Isten kegyelmi ajándéka pedig örök élet a mi Urunk Krisztus Jézusban.

1 Móz. 2,17.

7.

1. Avagy nem tudjátok-é atyámfiak, mert törvényismerőkhöz szólok, hogy a törvény uralkodik az emberen, a míg él?

2. Mert a férjes asszony, míg él a férj, ehhez van kötve törvény szerint, de ha meghal a férj, felszabadul az asszony a férj törvénye alól.

1 Kor. 7,10., 1 Kor. 7,39.

3. Azért tehát az ő férjének életében paráznának mondatik, ha más férfihoz megy; ha azonban meghal a férje, szabaddá lesz a törvénytől, úgy hogy nem lesz parázna, ha más férfihoz megy.

Mát. 19,9.

4. Azért atyámfiai, ti is meghaltatok a törvénynek a Krisztus teste által, hogy legyetek máséi, azéi, a ki a halálból feltámasztatott, hogy gyümölcsöt teremjünk Istennek.

Gal. 2,19., Gal. 2,20.

5. Mert mikor a testben voltunk, a bűnök indulatai a törvény által dolgoztak a mi tagjainkban, hogy gyümölcsözzenek a halálnak;

Róm. 6,21.

6. Most pedig megszabadultunk a törvénytől, minekutána meghaltunk arra nézve, a mely által lekötve tartattunk; hogy szolgáljunk a léleknek újságában és nem a betű óságában.

Róm. 6,2.

7. Mit mondunk tehát? A törvény bűn-é? Távol legyen: sőt inkább a bűnt nem ismertem, hanem csak a törvény által; mert a kívánságról sem tudtam volna, ha a törvény nem mondaná: Ne kívánjad.

2 Móz. 20,17.

8. De a bűn alkalmat vévén, a parancsolat által nemzett bennem minden kívánságot; mert törvény nélkül holt a bűn.

9. Én pedig éltem régen a törvény nélkül: de ama parancsolatnak eljövételével felelevenedék a bűn,

10. Én pedig meghalék; és úgy találtaték, hogy az a parancsolat, mely életre való, nékem halálomra van.

3 Móz. 18,5., Ezék. 20,11., Ezék. 20,13.

11. Mert a bűn alkalmat vévén, ama parancsolat által megcsalt engem, és megölt általa.

12. Azért ám a törvény szent, és a parancsolat szent és igaz és jó.

1 Tim. 1,8.

13. Tehát a jó nékem halálom lett-é? Távol legyen: sőt inkább a bűn az, hogy megtessék a bűn, mely a jó által nékem halált szerez, hogy felette igen bűnös legyen a bűn a parancsolat által.

14. Mert tudjuk, hogy a törvény lelki; de én testi vagyok, a bűn alá rekesztve.

Róm. 8,3.

15. Mert a mit cselekeszem, nem ismerem: mert nem azt mívelem, a mit akarok, hanem a mit gyűlölök, azt cselekeszem.

16. Ha pedig azt cselekszem, a mit nem akarok, megegyezem a törvénnyel, hogy jó.

17. Most azért már nem én cselekszem azt, hanem a bennem lakozó bűn.

18. Mert tudom, hogy nem lakik én bennem, azaz a testemben jó; mert az akaras megvan bennem, de a jó véghezvitelét nem találom.

1 Móz. 6,5., 1 Móz. 8,21., Zsolt. 51,7.

19. Mert nem a jót cselekeszem, melyet akarok; hanem a gonoszt cselekeszem, melyet nem akarok.

20. Ha pedig én azt cselekeszem, a mit nem akarok, nem én mívelem már azt, hanem a bennem lakozó bűn.

Róm. 7,17.

21. Megtalálom azért magamban, ki a jót akarom cselekedni, ezt a törvényt, hogy a bűn megvan bennem.

Jób. 14,4., Zsolt. 51,7.

22. Mert gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint;

23. De látok egy másik törvényt az én tagjaimban, mely ellenkezik az elmém törvényével, és engem rabul ad a bűn törvényének, mely van az én tagjaimban.

Gal. 5,17.

24. Óh én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?

25. Hálát adok Istennek a mi Urunk Jézus Krisztus által. Azért jóllehet én az elmém az Isten törvényének, de testemmel a bűn törvényének szolgállok.

8.

1. Nincsen azért immár semmi kárhozzátásuk azoknak, a kik Krisztus Jézusban vannak, kik nem test szerint járnak, hanem Lélek szerint.

Gal. 3,13., Gal. 5,24., Róm. 7,22.

2. Mert a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye megszabadított engem a bűn és a halál törvényétől.

3. Mert a mi a törvénynek lehetetlen vala, mivelhogy erőtlén vala a test miatt, az Isten az ő Fiát elbocsátván bűn testének hasonlatosságában és a bűnért, kárhoztatá a bűnt a testben.
2 Kor. 5,21.
4. Hogy a törvénynek igazsága beteljesüljön bennünk, kik nem test szerint járunk, hanem Lélek szerint.
5 Móz. 27,26.
5. Mert a test szerint valók a test dolgaira gondolnak; a Lélek szerint valók pedig a Lélek dolgaira.
6. Mert a testnek gondolata halál; a Lélek gondolata pedig élet és békesség.
Gal. 6,8.
7. Mert a test gondolata ellenségeskedés Isten ellen; minthogy az Isten törvényének nem engedelmeskedik, mert nem is teheti.
Jak. 4,4.
8. A kik pedig testben vannak, nem lehetnek kedvesek Isten előtt.
9. De ti nem vagytok testben, hanem lélekben, ha ugyan az Isten Lelke lakik bennetek. A kiből pedig nincs a Krisztus Lelke, az nem az övé.
1 Kor. 3,16.
10. Hogyha pedig Krisztus ti bennetek van, jóllehet a test holt a bűn miatt, a lélek ellenben élet az igazsáért.
11. De ha Annak a Lelke lakik bennetek, a ki feltámasztotta Jézust a halálból, ugyanaz, a ki feltámasztotta a Krisztus Jézust a halálból, megeleveníti a ti halandó testeiteket is az ő ti bennetek lakozó Lelke által.
Csel. 2,24., 1 Kor. 15,51., 1 Kor. 15,54.
12. Annakokáért atyámfiak, nem vagyunk adósok a testnek, hogy test szerint éljünk:
Gal. 5,24., Róm. 6,7., Róm. 6,18.
13. Mert, ha test szerint éltek, meghaltok; de ha a test cselekedeteit a lélekkel megöleltek, éltek.
Gal. 5,19., Gal. 5,21.
14. Mert a kiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai.
15. Mert nem kaptátok szolgaság lelkét ismét a félelemre, hanem a fiúságnak Lelkét kaptátok, a ki által kiáltjuk: Abbá, Atyám!
2 Tim. 1,7., Gal. 4,5., Gal. 4,6.
16. Ez a Lélek bizonyosságot tesz a mi lelkünkkel együtt, hogy Isten gyermekei vagyunk.
Eféz. 1,13., Eféz. 1,14.
17. Ha pedig gyermekek, örökösök is; örökösei Istennek, örököstársai pedig Krisztusnak; ha ugyan vele együtt szenvedünk, hogy vele együtt is dicsőüljünk meg.
Tit. 3,7., Jel. 3,21.
18. Mert azt tartom, hogy a miket most szenvedünk, nem hasonlíthatók ahhoz a dicsőséghez, mely nekünk megjelentetik.
2 Kor. 4,17.
19. Mert a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.
1 Ján. 3,2.
20. Mert a teremtett világ hiábavalóság alá vettetett, nem önként, hanem azért, a ki az alá vetette.
1 Móz. 3,17., 1 Móz. 3,18.
21. Azzal a reménységgel, hogy maga a teremtett világ is megszabadul a rothadandóság rabságától az Isten fiai dicsőségének szabadságára.
Luk. 21,28.
22. Mert tudjuk, hogy az egész teremtett világ egyetemben fohászodik és nyög mind idáig.
23. Nemcsak ez pedig, hanem magok a Lélek zsengejének birtokosai, mi magunk is fohászodunk magunkban, várva a fiúságot, a mi testünknek megváltását.
2 Kor. 5,2., 2 Kor. 5,4.
24. Mert reménységben tartattunk meg; a reménység pedig, ha láttatik, nem reménység; mert a mit lát valaki, miért reményli is azt?
25. Ha pedig, a mit nem látunk, azt reméljük, békességes tűréssel várjuk.
26. Hasonlatosképen pedig a Lélek is segítségére van a mi erőtelenségünknek. Mert azt, a mit kérünk kell, a mint kellene, nem tudjuk; de maga a Lélek esedezik mi érettségünk kimondhatatlan fohászadásokkal.
Zak. 12,10.
27. A ki pedig a szíveket vizsgálja, tudja, mi a Lélek gondolata, mert Isten szerint esedezik a szentekért.

Zsolt. 7,10.

28. Tudjuk pedig, hogy azoknak, a kik Istent szeretik, minden javokra van, mint a kik az ő végzése szerint hivatalosak.

29. Mert a kiket eleve ismert, eleve el is rendelte, hogy azok az ő Fia ábrázatához hasonlatosak legyenek, hogy ő legyen elsősülött sok atyafi között.

Eféz. 1,5., Eféz. 1,11., Kol. 1,18.

30. A kiket pedig eleve elrendelt, azokat el is hívta; és a kiket elhívott, azokat meg is igazította; a kiket pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette.

31. Mit mondunk azért ezekre? Ha az Isten velünk, kicsoda ellenünk?

32. A ki az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem őt mindnyájunkért odaadta, mimódon ne ajándékozna vele együtt mindent minékünk?

Ján. 3,16.

33. Kicsoda vádolja az Isten választottait? Isten az, a ki megigazít;

Ésa. 50,8., Ésa. 50,9.

34. Kicsoda az, a ki kárhoztat? Krisztus az, a ki meghalt, sőt a ki fel is támadott, a ki az Isten jobbán van, a ki esedezik is érettünk:

Zsid. 1,3., Zsid. 7,25.

35. Kicsoda szakaszt el minket a Krisztus szerelmétől? nyomorúság vagy szorongattatás, vagy üldözés, vagy éhség, vagy meztelenség, vagy veszedelem, vagy fegyver-é?

Csel. 20,24.

36. A mint megvan írva, hogy: Te éretted gyilkoltatunk minden napon; olybá tekintenek mint vágó juhokat.

Zsolt. 44,23.

37. De mindezekben felettébb diadalmaskodunk, Az által, a ki minket szeretett,

Fil. 4,13.

38. Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem hatalmasságok, sem jelenvalók, sem következők,

39. Sem magasság, sem mélység, sem semmi más teremtmény nem szakaszthat el minket az Istennek szerelmétől, mely vagyon a mi Urunk Jézus Krisztusban.

9.

1. Igazságot szólok Krisztusban, nem hazudok, lelkiismeretem velem együtt tesz bizonyosságot a Szent Lélek által,

2. Hogy nagy az én szomorúságom és szüntelen való az én szívemnek fájdalma;

3. Mert kívánnám, hogy én magam átok legyek, elszakasztva a Krisztustól az én atyámfiáiért, a kik rokonaim test szerint;

4. A kik izráeliták, a kiké a fiúság és a dicsőség és a szövetségek, meg a törvényadás és az isteni tisztelet és az ígéret;

2 Móz. 4,22., 5 Móz. 7,6., Zsolt. 147,19.

5. A kiké az atyák, és a kik közül való test szerint a Krisztus, a ki mindeneknek felette örökké áldandó Isten. Ámen.

Luk. 3,23., Ján. 1,1., Zsid. 1,8., Zsid. 1,9.

6. Nem lehet pedig, hogy meghiúsult legyen az Isten beszéde. Mert nem mindnyájan izráeliták azok, kik Izráeltól valók;

4 Móz. 23,19.

7. Sem nem mindnyájan fiak, kik az Ábrahám magvából valók; hanem: Izsákban neveztetik néked a te magod.

1 Móz. 21,12.

8. Azaz, nem a testnek fiai az Isten fiai; hanem az ígéret fiait tekinti magul.

Gal. 4,28.

9. Mert ígéretnek beszéde ez: Ez idő tájban eljövök, és Sárának fia lesz.

1 Móz. 18,10.

10. Nemcsak pedig, hanem Rebeka is, ki egytől fogant méhében, Izsáktól a mi atyánktól:

1 Móz. 25,21., 1 Móz. 25,22.

11. Mert mikor még meg sem születtek, sem semmi jót vagy gonoszt nem cselekedtek, hogy az Istennek kiválasztás szerint való végzése megmaradjon, nem cselekedetekből, hanem az elhívótól,

2 Tim. 1,9.

12. Megmondatott néki, hogy: A nagyobbik szolgál a kisebbiknek.

1 Móz. 25,23.

13. Miképen meg van írva: Jákóbot szerettem, Ézsaut pedig gyűlöltem.

Malak. 1,2.

14. Mit mondunk tehát: Vajjon nem igazságtalanság-é ez az Istentől? Távol legyen!

5 Móz. 32,4., Jób. 8,3.

15. Mert Mózesnek ezt mondja: Könyörülök azon, a kin könyörülök, és kegyelmezek annak, a kinek kegyelmezek.

2 Móz. 33,19.

16. Annakokáért tehát nem azé, a ki akarja, sem nem azé, a ki fut, hanem a könyörülő Istené.

17. Mert azt mondja az írás a Faraónak, hogy: Azért támasztottalak téged, hogy megmutassam benned az én hatalmamot, és hogy hirdessék az én nevemet az egész földön.

2 Móz. 9,16.

18. Annakokáért a kin akar könyörül, a kit pedig akar, megkeményít.

19. Mondod azért nékem: Miért fedd hát engem? Hiszen az ő akaratának kicsoda áll ellene?

Péld. 21,30.

20. Sőt inkább kicsoda vagy te óh ember, hogy versengsz az Istennel? Avagy mondja-é a készítmény a készítőnek: Miért csináltál engem így?

Ésa. 45,9., Jer. 18,6.

21. Avagy nincsen-é a fazekasnak hatalma az agyagon, hogy ugyanazon gyuradékból némely edényt tisztességre, némelyt pedig becstelenségre csináljon?

22. Ha pedig az Isten az ő haragját megmutatni és hatalmát megismertetni kívánván, nagy békességes tűréssel elszenvedte a harag edényeit, melyek veszedelemre készítetttek,

23. És hogy megismertesse az ő dicsőségének gazdagságát az irgalom edényein, melyeket eleve elkészített a dicsőségre, mit szólhatsz ellene?

Kol. 1,26., Kol. 1,27.

24. A kívül el is hívott minket nemcsak a zsidók, hanem a pogányok közül is,

25. A mint Hóseásnál is mondja: Hívom a nem én népemet én népemnek; és a nem szerettet szeretettnek.

Hós. 2,22.

26. És lészen, hogy azon a helyen, a hol ez mondatott nékik: Ti nem vagytok az én népem, ott az élő Isten fiainak fognak hívatni.

Hós. 1,10.

27. Ésaías pedig ezt kiáltja Izráel felől: Ha Izráel fiainak száma annyi volna is, mint a tenger fövénye, a maradék tartatik meg.

Ésa. 10,22., Ésa. 10,23.

28. Mert a dolgot bevégezi és rövidre metszi igazságban; mivel rövidesen végez az Úr a földön.

29. És a mint Ésaías megmondotta: Ha a Seregeknek Ura nem hagyott volna nekünk magot, olyanokká lettünk volna, mint Sodoma, és Gomorához volnánk hasonlók.

Ésa. 1,9., 1 Móz. 19,24.

30. Mit mondunk hát? Azt, hogy a pogányok, a kik az igazságot nem követték, az igazságot elnyerték, még pedig a hitből való igazságot;

Eféz. 2,1., Eféz. 2,3.

31. Izráel ellenben, mely az igazság törvényét követte, nem jutott el az igazság törvényére.

32. Miért? Azért, mert nem hitből keresték, hanem mintha a törvény cselekedeteiből volna. Mert beleütköztek a beleütközés kövébe,

Luk. 2,34., 1 Kor. 1,23.

33. A mint meg van írva: Ímé beleütközés követ és megbotránkozás szikláját teszem Sionba; és a ki hisz benne, nem szégyenül meg.

Ésa. 28,16.

10.

1. Atyámfiái, szívem szerint kívánom és Istentől könyörgöm az Izráel idvességét.

2. Mert bizonyoságot teszek felőlök, hogy Isten iránt való buzgóság van bennök, de nem megismerés szerint.

Kol. 4,13., Csel. 22,3.

3. Mert az Isten igazságát nem ismervén, és az ő tulajdon igazságukat igyekezvén érvényesíteni, az Isten igazságának nem engedelmeskedtek.

Róm. 9,30., Róm. 9,31.

4. Mert a törvény vége Krisztus minden hívőnek igazságára.

Gal. 3,24., Ján. 3,16., Ján. 3,18.

5. Mert Mózes a törvényből való igazságról azt írja, hogy a ki azokat cselekeszi, él azok által.

3 Móz. 18,5., Ezék. 20,11.

6. A hitből való igazság pedig így szól: Ne mondd a te szívedben: Kicsoda megy föl a mennybe? (azaz, hogy Krisztus aláhozza;)

5 Móz. 30,12., 5 Móz. 30,13.

7. Avagy: Kicsoda száll le a mélységbe? (azaz, hogy Krisztust a halálból felhozza.)

8. De mit mond? Közel hozzád a beszéd, a szádban és a szívedben van: azaz a hit beszéde, a melyet mi hirdetünk.

5 Móz. 30,14.

9. Mert ha a te száddal vallást teszel az Úr Jézusról, és szívedben hiszed, hogy az Isten feltámasztotta őt a halálból, megtartatol.

Mát. 10,32.

10. Mert szívvel hiszünk az igazságra, szájjal teszünk pedig vallást az idvességre.

Zsolt. 116,10.

11. Mert azt mondja az írás: Valaki hisz ő benne, meg nem szégyenül.

Ésa. 28,16., Zsolt. 25,3.

12. Mert nincs különbség zsidó meg görög között; mert ugyanaz az Ura mindeneknek, a ki kegyelemben gazdag mindenekhez, a kik őt segítségül hívják.

Csel. 10,34., Csel. 10,35.

13. Mert minden, a ki segítségül hívja az Úr nevét, megtartatik.

Jóél. 2,32., Csel. 2,21.

14. Mimódon hívják azért segítségül azt, a kiben nem hisznek? Mimódon hisznek pedig abban, a ki felől nem hallottak? Mimódon hallának pedig prédikáló nélkül?

15. Mimódon prédikálnak pedig, ha el nem küldetnek? A miképen meg van írva: Mely szépek a békesség hirdetőknél lábai, a kik jókat hirdetnek!

Ésa. 52,7.

16. De nem mindenek engedelmeskedtek az evangyéliomnak. Mert Ésaías azt mondja: Uram! Kicsoda hitt a mi beszédünknek?

Ésa. 53,1.

17. Azért a hit hallásból van, a hallás pedig Isten ígéje által.

18. De mondom: Avagy nem hallották-é? Sőt inkább az egész földre elhatott az ő hangjok, és a lakó föld véghatáráig az ő beszédök.

Zsolt. 19,5.

19. De mondom: Avagy nem ismerte-é Izráel? Először Mózes mondja: Én titeket felingereltek egy nem néppel, értelmetlen néppel haragítalak meg titeket.

5 Móz. 32,21.

20. Ésaías pedig bátorságosan ezt mondja: Megtaláltak azok, a kik engem nem keresnek; nyilvánvaló lettem azoknak, a kik felőlem nem kérdezősködtek.

Ésa. 65,1.

21. Az Izráelről pedig ezt mondja: Egész napon kiterjesztettem kezeimet az engedetlenkedő és ellenmondó néphez.

Ésa. 65,2.

11.

1. Mondom tehát: Avagy elvette-é Isten az ő népét? Távol legyen; mert én is izráelita vagyok, az Ábrahám magvából, Benjámin nemzetségéből való.
Fil. 3,5.
2. Nem vetette el Isten az ő népét, melyet eleve ismert. Avagy nem tudjátok-é mit mond az írás Illérről? a mint könyörög Istenhez Izráel ellen, mondván:
3. Uram, a te prófétáidat megölték, és a tel oltáraidat lerombolták; és csak én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.
1 Kir. 19,10., 1 Kir. 19,18.
4. De mit mond néki az isteni felelet? Meghagytam magamnak hétezer embert, a kik nem hajtottak térdet a Baálnak.
5. Ekképen azért most is van maradék a kegyelemből való választás szerint.
6. Hogyha pedig kegyelemből, akkor nem cselekedetekből: különben a kegyelem nem volna többé kegyelem. Hogyha pedig cselekedetekből, akkor nem kegyelemből: különben a cselekedet nem volna többé cselekedet.
7. Micsoda tehát? A mit Izráel keres, azt nem nyerte meg: a választottak ellenben megnyerték, a többiek pedig megkeményítették:
8. A mint meg van írva: Az Isten kábultság lelkét adta nekik; szemeket, hogy ne lássanak, füleket, hogy ne halljanak, mind e mai napig.
Ésa. 6,9., Ésa. 6,10., Mát. 13,13., Mát. 13,15.
9. Dávid is ezt mondja: Legyen az ő asztaluk törre, hálóvá, botránkozássá és megtorlássá.
Zsolt. 69,23., Zsolt. 69,24.
10. Sötétüljenek meg az ő szemeik, hogy ne lássanak, és az ő hátokat mindenkorra görbítsd meg.
11. Annakokáért mondom: Avagy azért botlottak-é meg, hogy elessenek? Távol legyen; hanem az ő esetük folytán lett az idvesség a pogányoké, hogy ők felingereltessenek.
Csel. 13,46., 5 Móz. 32,21.
12. Ha pedig az ő esetök világnak gazdagsága, és az ő veszteségek pogányok gazdagsága, mennyivel inkább az ő teljességök?
13. Mert néktek mondom a pogányoknak, a mennyiben hát én pogányok apostola vagyok, a szolgálatomat dicsőítem,
Csel. 9,15., Gal. 2,7., Gal. 2,8.
14. Ha ugyan felingerelhetném az én atyámfiait, és megtarthatnék közülök némelyeket.
1 Tim. 4,16.
15. Mert ha az ő elvettetésök a világnak megbékélése, micsoda lesz a felvételök hanemha élet a halálból?
16. Ha pedig a zsenge szent, akkor a tészta is; és ha a gyökér szent, az ágai is azok.
17. Ha pedig némely ágak kitörettek, te pedig vadolajfa létedre beoltattál azok közé, és részese lettél az olajfa gyökerének és zsírjának;
Jer. 11,16., Jer. 11,17.
18. Ne kevélykedjél az ágak ellenében: ha pedig kevélykedel, nem te hordozod a gyökeret, hanem a gyökér téged.
19. Azt mondod azért: Kitörettek az ágak, hogy én oltassam be.
20. Úgy van; hitetlenség miatt törettek ki, te pedig hit által állasz; fel ne fuvalkodjál, hanem félj;
21. Mert ha az Isten a természet szerint való ágaknak nem kedvezett, majd néked sem kedvez.
2 Pét. 2,4., 2 Pét. 2,5.
22. Tekintsd meg azért az Istennek kegyességét és keménységét: azok iránt a kik elestek, keménységét; irántad pedig a kegyességét, ha megmaradsz a kegyességben; különben te is kiváगतol.
Ján. 15,2.
23. Sőt azok is, ha meg nem maradnak a hitetlenségben, beoltatnak; mert az Isten ismét beolthatja őket.
2 Kor. 3,16.
24. Mert ha te a természet szerint való vadolajfából kiváगतál, és természet ellenére beoltattál a szelid olajfába: mennyivel inkább beoltatnak ezek a természet szerint való az ő saját olajfájokba.
Jer. 11,16.
25. Mert nem akarom, hogy ne tudjátok atyámfiaink ezt a titkot, hogy magatokat el ne higyjétek, hogy a megkeményedés Izráelre nézve csak részben történt, a meddig a pogányok teljessége bemegegyen.
Mik. 5,3., Mik. 5,4., Luk. 21,24.
26. És így az egész Izráel megtartatik, a mint meg van írva: Eljő Sionból a Szabadító, és elfordítja Jákóbtól a gonoszságokat:

Ésa. 59,20.

27. És ez nékik az én szövetségem, midőn eltörlöm az ő bűneiket.

Jer. 31,31., Jer. 31,34.

28. Az evangyéliomra nézve ugyan ellenségek ti érettetek; de a választásra nézve szerelmetesek az atyáért.

29. Mert megbánhatatlanok az Istennek ajándékai és az ő elhívása.

2 Tim. 2,13.

30. Mert miképen ti egykor engedetlenkedtetek az Istennek, most pedig irgalmasságot nyertetek az ő engedtlenségök miatt:

31. Azonképen ők is most engedetlenkedtek, hogy a ti irgalmasságba jutásotok folytán ők is irgalmasságot nyerjenek;

32. Mert az Isten mindeneket engedtlenség alá rekesztett, hogy mindeneken könyörüljön.

Gal. 3,22.

33. Óh Isten gazdagságának, bölcseségének és tudományának mélysége! Mely igen kikutathatatlanok az ő ítéletei s kinyomozhatatlanok az ő útjai!

34. Mert kicsoda ismerte meg az Úr értelmét? vagy kicsoda volt néki tanácsosa?

Ésa. 40,13., Jób. 11,17.

35. Avagy kicsoda adott előbb néki, hogy annak visszafizesse azt?

Jób. 41,11.

36. Mert ő tőle, ő általa és ő reá nézve vannak mindenek. Övé a dicsőség mindörökké. Ámen.

12.

1. Kérlek azért titeket atyámfiai az Istennek irgalmasságára, hogy szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul, mint a ti okos tiszteleteteket.

Róm. 6,13.

2. És ne szabjátok magatokat e világhoz, hanem változzatok el a ti elméteknek megújulása által, hogy megvizsgáljátok, mi az Istennek jó, kedves és tökéletes akarata.

Eféz. 4,23., 1 Thess. 4,3.

3. Mert a nékem adott kegyelem által mondom mindenkinek közöttetek, hogy feljebb ne bölcselkedjék, mint a hogy kell bölcselkedni; hanem józanon bölcselkedjék, a mint az Isten adta kinek-kinek a hit mértékét.

Préd. 7,16., 1 Kor. 12,11.

4. Mert miképen egy testben sok tagunk van, minden tagnak pedig nem ugyanazon cselekedete van:

5. Azonképen sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai vagyunk.

1 Kor. 12,12., 1 Kor. 12,13., 1 Kor. 12,27., Eféz. 4,11., Eféz. 4,12.

6. Minthogy azért külön-külön ajándékaink vannak a nekünk adott kegyelem szerint, akár írásmagyarázás, a hitnek szabálya szerint teljesítsük;

1 Kor. 12,4.

7. Akár szolgálat, a szolgálatban; akár tanító, a tanításban;

1 Pét. 4,10., 1 Pét. 4,11.

8. Akár intó, az intésben; az adakozó szelídségben; az előljáró szorgalmatossággal; a könyörülő vidámsággal művelje.

2 Kor. 9,7.

9. A szeretet képmutatás nélkül való legyen. Iszonyodjatok a gonosztól, ragaszkodjatok a jóhoz.

Ámós. 5,15.

10. Atyafiúi szeretettel egymás iránt gyöngédek; a tiszteletadásban egymást megelőzők legyetek.

Zsid. 13,1., Zsid. 13,2., 1 Pét. 1,22.

11. Az igyekezetben ne legyetek restek; léleekben buzgók legyetek; az Úrnak szolgáljatok.

12. A reménységben örvendezők; a háborúságban tűrők; a könyörgésben állhatatosak;

Fil. 4,4., Zsid. 10,36., Luk. 18,1.

13. A szentek szükségére adakozók legyetek; a vendégszeretetet gyakoroljátok.

1 Kor. 16,1., Zsid. 13,1., Zsid. 13,2.

14. Áldjátok azokat, a kik titeket kergetnek; áldjátok és ne átkozzátok.

Mát. 5,44., Luk. 23,34., Csel. 7,60.

15. Örüljétek az örülőkkel, és sírjátok a sírókkal.

1 Kor. 12,26., 1 Kor. 12,27.

16. Egymás iránt ugyanazon indulattal legyetek; ne kevélykedjete, hanem az alázatosakhoz szabjátok magatokat. Ne legyetek bölcsek timagatokban.

Fil. 2,2., Péld. 3,7.

17. Senkinek gonoszért gonoszszal ne fizessetek. A tisztességre gondotok legyen minden ember előtt.

Mát. 5,39., 2 Kor. 8,21.

18. Ha lehetséges, a mennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljete.

Zsid. 12,14.

19. Magatokért bosszút ne álljatok szerelmeseim, hanem adjatok helyet ama haragnak; mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr.

3 Móz. 19,18., Mát. 5,39., 5 Móz. 32,35.

20. Azért, ha éhezik a te ellenséged, adj ennie; ha szomjuhozik, adj innia; mert ha ezt míveled, eleven szemet gyűjtesz az ő fejére.

Péld. 25,21., Péld. 25,22., Mát. 5,44., Mát. 5,45., Mát. 5,48.

21. Ne győzöttessél meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval győzd meg.

13.

1. Minden lélek engedelmeskedjék a felső hatalmasságoknak; mert nincsen hatalmasság, hanem csak Istentől: és a mely hatalmasságok vannak, az Istentől rendeltettek.

Tit. 3,1., Péld. 24,21.

2. Azért, a ki ellene támad a hatalmasságnak, az Isten rendelésének támad ellene; a kik pedig ellene támadnak, önmagoknak ítéletet szereznek.

3. Mert a fejedelmek nem a jó, hanem a rossz cselekedetnek rettegésére vannak. Akarod-é pedig, hogy ne félj a hatalmasságtól? Cselekedjed a jót, és dícséreted lesz attól.

1 Pét. 2,13., 1 Pét. 2,14.

4. Mert Isten szolgálja ő a te javadra. Ha pedig a gonoszt cselekszed, félj; mert nem ok nélkül viseli a fegyvert; mert Isten szolgálja, bosszúálló a haragra annak, a ki gonoszt cselekszik.

5. Annakokáért szükség engedelmeskedni, nem csak a haragért, hanem a lelkiismeretért is.

6. Mert azért fizettek adót is; mivelhogy Istennek szolgálai, kik ugyanabban foglalatoskodnak.

7. Adjatok meg azért mindenkinek, a mivel tartoztok: a kinek az adóval, az adót; a kinek a vámmal, a vámot; a kinek a félelemmel, a félelmet; a kinek a tisztességgel, a tisztességet.

Mát. 22,21., Márk. 12,17.

8. Senkinek semmivel ne tartozzatok, hanem csak azzal, hogy egymást szeresséte; mert a ki szereti a felebarátját, a törvényt betöltötte.

Ján. 13,34., Ján. 13,35., Gal. 5,14.

9. Mert ez: Ne paráználkodjál, ne ölj, ne orozz, hamis tanubizonyságot ne szólj, ne kívánj, és ha valamely más parancsolat van, ebben az ígében foglaltatik egybe: Szeressed felebarátodat mint magadat.

2 Móz. 20,13., 2 Móz. 20,17.

10. A szeretet nem illeti gonoszszal a felebarátot. Annakokáért a törvénynek betöltése a szeretet.

Mát. 22,37., Mát. 22,40., 1 Tim. 1,5.

11. Ezt pedig cselekedjete, tudván az időt, hogy ideje már, hogy az álomból felsejünk; mert most közelebb van hozzánk az idvesség, mint a mikor hívőkké lettünk.

Eféz. 5,14.

12. Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett; vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit, és öltözzük fel a világosság fejeit.

1 Ján. 2,8., Eféz. 5,11.

13. Mint nappal, ékesen járjunk, nem dobzódásokban és részegségekben, nem bujálkodásokban és feslettségekben, nem versengésben és irigységben:

Luk. 21,34., 1 Thess. 5,5., 1 Thess. 5,6.

14. Hanem öltözzéte fel az Úr Jézus Krisztust, és a testet ne tápláljátok a kívánságokra.

Gal. 3,27.

14.

1. A hitben erőtelent fogadjátok be, nem ítéltetvén vélekedéseit.

Róm. 15,1.

2. Némely ember azt hiszi, hogy mindent megehetnek; a hitben erőtelen pedig zöldséget eszik.

3. A ki eszik, ne vesse meg azt, a ki nem eszik; és a ki nem eszik, ne kárhoztassa azt, a ki eszik. Mert az Isten befogadta őt.

4. Te kicsoda vagy, hogy kárhoztatod a más szolgáját? Az ő tulajdon urának áll vagy esik. De meg fog állani, mert az Úr által képes, hogy megálljon.

Jak. 4,12.

5. Emez az egyik napot különbnek tartja a másiknál: amaz pedig minden napot egyformának tart. Ki-ki a maga értelme felől legyen meggyőződve.

Kol. 2,16.

6. A ki ügyel a napra, az Úrért ügyel: és a ki nem ügyel a napra, az Úrért nem ügyel. A ki eszik, az Úrért eszik, mert hálákat ad az Istennek: és a ki nem eszik, az Úrért nem eszik, és hálákat ad az Istennek.

7. Mert közülünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának:

2 Kor. 5,15.

8. Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.

2 Kor. 5,15., 1 Thess. 5,10.

9. Mert azért halt meg és támadott fel és elevenedett meg Krisztus, hogy mind holtakon mind élőkön uralkodjék.

Csel. 10,42.

10. Te pedig miért kárhoztatod a te atyádfiát? avagy te is miért veted meg a te atyádfiát? Hiszen mindnyájan oda állunk majd a Krisztus ítélőszéke elé.

Mát. 7,1., Luk. 6,37., 2 Kor. 5,10.

11. Mert meg van írva: Élek én, mond az Úr, mert nékem hajol meg minden térd, és minden nyelv Istent magasztalja.

Ésa. 45,23., Fil. 2,10.

12. Azért hát mindenikünk maga ad számot magáról az Istennek.

13. Annakokáért egymást többé ne kárhoztassuk: hanem inkább azt tartsátok, hogy a ti atyátokfiának ne szerezzetek megütközést vagy megbotráncozást.

Mát. 18,6., Mát. 18,7.

14. Tudom és meg vagyok győződve az Úr Jézusban, hogy semmi sem tisztátalan önmagában: hanem bármi annak tisztátalan, a ki tisztátalannak tartja.

Mát. 15,11.

15. De ha a te atyádfia az ételért megszorodik, akkor te nem szeretet szerint cselekszel. Ne veszítsd el azt a te ételleddel, a kiért Krisztus meghalt.

1 Kor. 8,11.

16. Ne káromoltassék azért a ti javatok.

17. Mert az Isten országa nem evés, nem ivás, hanem igazság, békesség és Szent Lélek által való öröm.

Luk. 17,20.

18. Mert a ki ezekben szolgál a Krisztusnak, kedves Istennek, és az emberek előtt megpróbált.

19. Azért tehát törekedjünk azokra, a mik a békességre és az egymás épülésére valók.

20. Ne rontsd le az ételért az Isten munkáját. Minden tiszta ugyan, de rossz annak az embernek, a ki botráncozással eszi.

1 Kor. 8,10., 1 Kor. 8,11., Tit. 1,15.

21. Jó nem enni húst és nem inni bort, sem semmit nem tenni, a miben a te atyádfia megütközik vagy megbotráncozik, vagy erőtelen.

1 Kor. 8,13.

22. Te néked hited van: tartsd meg magadban Isten előtt. Boldog, a ki nem kárhoztatja magát abban, a mit helyesel.

23. A ki pedig kételkedik, ha eszik, kárhoztatva van, mert nem hitből eszik. A mi pedig hitből nincs, bűn az.

15.

1. Tartozunk pedig mi az erősek, hogy az erőtelenek erőtlenségeit hordozzuk, és ne magunknak kedveskedjünk.
Róm. 14,1., Gal. 6,1.
2. Mindenikünk tudniillik az ő felebarátjának kedveskedjék annak javára, épülésére.
1 Kor. 10,24., 1 Kor. 10,33.
3. Mert Krisztus sem önmagának kedveskedett, hanem a mint meg van írva: A te gyalázóidnak gyalázásai hullottak reám.
Zsolt. 69,8., Zsolt. 69,10.
4. Mert a melyek régen megirattak, a mi tanulságunkra irattak meg: hogy békességes túrés által és az írásoknak vígasztalása által reménységünk legyen.
5. A békességes túrésnak és vígasztalásnak Istene pedig adja néktek, hogy ugyanazon indulat legyen bennetek egymás iránt Krisztus Jézus szerint:
Fil. 2,2., Fil. 3,15., Fil. 3,16.
6. Hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek az Istent és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyját.
7. Azért fogadjátok be egymást, miképen Krisztus is befogadott minket az Isten dicsőségére.
8. Mondom pedig, hogy Jézus Krisztus szolgálja lett a körülmetélkedésnek az Isten igazságáért, hogy megerősítse az atyák ígéreteit;
Csel. 3,26., 1 Móz. 22,18.
9. A pogányok pedig irgalmasságáért dicsőítik Istent, a mint meg van írva: Annakokáért vallást teszek rólad a pogányok között, és dicséretet éneklek a te nevednek.
2 Sám. 22,50.
10. És ismét azt mondja: Örüljétek pogányok az ő népével együtt.
5 Móz. 32,43.
11. És ismét: Dicsérjétek az Urat minden pogányok, és magasztaljátok őt minden népek.
Zsolt. 117,1.
12. És viszont Ésaiás így szól: Lészen a Jessének gyökere, és a ki felkel, hogy uralkodjék a pogányokon; ő benne reménykednek a pogányok.
Ésa. 11,1., Ésa. 11,10.
13. A reménységnek Istene pedig töltsön be titeket minden örömmel és békességgel a hívésben, hogy bővölködjétek a reménységben a Szent Lélek ereje által.
14. Meg vagyok pedig győződve atyámfiái én magam is ti felőletek, hogy teljesek vagytok minden jósággal, betöltve minden ismerettel, képesek lévén egymást is inteni.
2 Pét. 1,12.
15. Bátorságosabban írtam pedig néktek atyámfiái, részben, mintegy emlékeztetvén titeket az Istentől nékem adott kegyelem által,
16. Hogy legyetek a Jézus Krisztus szolgálja a pogányok között, munkálkodván az Isten evangyéliomában, hogy legyen a pogányoknak áldozata kedves és a Szent Lélek által megszentelt.
Róm. 11,13.
17. Van azért mivel dicsekedjem a Jézus Krisztusban, az Istenre tartozó dolgokban.
18. Mert nem merek szólni semmiről, a mit nem Krisztus cselekedett volna általam a pogányoknak engedelmességére, szóval és tettel.
19. Jelek és csodák ereje által, az Isten Lelkének ereje által; úgyannyira, hogy én Jeruzsálemtől és környékétől fogva Illyriáig betöltöttem a Krisztus evangyéliomát.
2 Kor. 12,12.
20. Ekképen pedig tisztességbeli dolog, hogy ne ott hirdessem az evangyéliomot, ahol neveztetett Krisztus, hogy ne más alapra építsek:
2 Kor. 10,15., 2 Kor. 10,16.
21. Hanem a mint meg van írva: A kiknek nem hirdettetett ő felőle, azok meglátják; és a kik nem hallották, megértik.
Ésa. 52,15.
22. Annakokáért meg is akadályoztattam gyakran a hozzátok való menetelben.
23. Most pedig, mivelhogy nincs már helyem e tartományokban, vágyódván pedig sok esztendő óta, hogy elmenjek hozzátok:
24. Ha Hispániába megyek, elmegyek ti hozzátok. Mert remélem, hogy átutazóban meglátlak titeket, és ti elkísértek oda, ha előbb részben beteljesedem veletek.

25. Most pedig megyek Jeruzsálembé, szolgálván a szenteknek.

Csel. 19,21.

26. Mert tetszett Macedóniának és Akhájának, hogy a Jeruzsálembeli szentek szegényei részére némileg adakozzanak.

1 Kor. 16,3., 1 Kor. 16,4.

27. Mert tetszett nékik, és tartoznak is vele. Mert ha a pogányok azoknak a lelki javaiban részesültek, tartoznak nékik viszont szolgálni a testiekben.

Eféz. 3,5., Eféz. 3,6., 1 Kor. 9,11.

28. Ezt azért ha majd elvégezem, és nékik e gyümölcsöt átadom, elmegyek közöttetek által Hispániába.

29. Tudom pedig, hogy mikor hozzátok megyek, a Krisztus evangyélioma áldásának teljességével megyek.

30. Kérlek pedig titeket atyámfiak a mi Urunk Jézus Krisztusra és a Lélek szerelmére, tusakodjatok velem együtt az imádkozásokban, én érettem Isten előtt,

2 Kor. 1,11., Eféz. 6,18., Eféz. 6,19.

31. Hogy szabaduljak meg azoktól, a kik engedetlenek Júdeában, és hogy az én Jeruzsálemben való szolgálatom legyen kedves a szentek előtt;

32. Hogy örömmel menjek hozzátok az Isten akaratából, és veletek együtt megújuljak.

Jak. 4,15.

33. A békességnek Istene pedig legyen mindnyájan ti veletek! Ámen.

16.

1. Ajánlom pedig néktek Fébét, a mi nénénket, ki a Kenkhréabeli gyülekezetnek szolgálója:

2. Hogy fogadjátok őt az Úrban szentekhez illendően, és legyetek mellette, ha valami dologban rátok szorul. Mert ő is sokaknak pártfogója volt, nékem magamnak is.

3. Köszöntsétek Priscillát és Akvilát, kik nékem munkatársaim Krisztus Jézusban

Csel. 18,2., Csel. 18,3., Csel. 18,26.

4. A kik az én életemért a saját nyakukat tették le; a kiknek nemcsak én mondok köszönetet, hanem a pogányok minden gyülekezete is.

5. És köszöntsétek azt a gyülekezetet, mely az ő házokban van. Köszöntsétek az én szerelmes Epenétusomat, a ki Akhája zsengeje a Krisztusban.

6. Köszöntsétek Máriát, ki sokat munkálkodott körülöttünk.

7. Köszöntsétek Andronikust és Juniát az én rokonaimat és az én fogolytársaimat, a kik híresek az apostolok között, a kik nálamnál is előbb voltak a Krisztusban.

8. Köszöntsétek Ampliást, ki nékem szerelmesem az Úrban.

9. Köszöntsétek Orbánt, a mi munkatársunkat a Krisztusban, és Stakhist az én szerelmesemet.

10. Köszöntsétek Apellest, ki a Krisztusban megpróbáltatott. Köszöntsétek az Aristóbulus háznépéből valókat.

11. Köszöntsétek Heródiót az én rokonomat. Köszöntsétek a Nárcissus háznépéből azokat, a kik az Úrban vannak.

12. Köszöntsétek Trifénát és Trifósát, kik munkálodnak az Úrban. Köszöntsétek a szerelmes Persist, ki sokat munkálodott az Úrban.

13. Köszöntsétek Rufust, ki kiválasztott az Úrban, és az ő anyját, a ki az enyém is.

14. Köszöntsétek Ásinkritust, Flégont, Hermást, Pátróbást, Merkuriust, és az atyafiakat, kik velök vannak.

15. Köszöntsétek Filológust és Juliát, Néreust és az ő nénjét, és Olimpást és minden szenteket, kik velök vannak.

16. Köszöntsétek egymást szent csókolással. Köszöntenek titeket a Krisztus gyülekezetei.

1 Kor. 16,20., 1 Pét. 5,14.

17. Kérlek pedig titeket atyámfiak, vigyázzatok azokra, a kik szakadásokat és botránkozásokat okoznak a tudomány körül, melyet tanultatok; és azoktól hajoljatok el.

18. Mert az ilyenek a mi Urunk Jézus Krisztusnak nem szolgálnak, hanem az ő hasuknak; és nyájas beszéddel, meg hizelkedéssel megcsalják az ártatlanoknak szívét.

19. Mert a ti engedelmisségetek mindenkhez eljutott. Örülök azért rajtatok; de akarom, hogy bölcssek legyetek a jóban, ártatlanok pedig a rosszban.

1 Kor. 14,20.

20. A békességnek Istene megrontja a Sátánt a ti lábaitok alatt hamar. A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme veletek. Ámen.

1 Móz. 3,15.

21. Köszöntenek titeket Timótheus, az én munkatársam, és Luczius, Jáson, és Sosipáter az én rokonaim.

Csel. 16,1., Csel. 16,3.

22. Köszöntelek titeket az Úrban és Tertius, ki e levelet írtam.

23. Köszönt titeket Gájus, a ki nékem és az egész gyülekezetnek gazdája. Köszönt titeket Erástus a városnak kincstartója, és Kvártus atyafi.

24. A mi Urunk Jézus Krisztus kegyelme mindnyájan ti veletek. Ámen.

25. Annak pedig, a ki titeket megerősíthet az én evangyéliomom és a Jézus Krisztus hirdetése szerint, ama titoknak kijelentése folytán, mely örök időtől fogva el volt hallgatva,

Eféz. 3,20., 2 Tim. 1,9., 2 Tim. 1,10., 1 Pét. 1,20.

26. Most pedig megjelentetett a prófétai írások által, az örök Isten parancsolata szerint, a hitben való engedelmesség végett minden pogányoknak tudomására adatván,

Kol. 1,26., Kol. 1,27., Tit. 1,2.

27. Az egyedül bölcs Istennek a Jézus Krisztus által dicsőség mindörökké. Ámen.

Zsid. 13,15., Júd. 1,25.

Pál apostolnak a korinthusbeliekhez írt első levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztusnak Isten akaratából elhívott apostola, és Sosthenes, az atyafi.

Gal. 1,1., Csel. 18,17.

2. Az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, a Krisztus Jézusban megszentelteknek, elhívott szenteknek, mindazokkal egybe, a kik a mi Urunk Jézus Krisztus nevét segítségül hívják bármely helyen, a magokén és a miénken:

1 Kor. 6,11.

3. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.

2 Kor. 1,2., Róm. 1,7., Eféz. 1,2.

4. Hálát adok az én Istenemnek mindenkor ti felőletek az Isten ama kegyelméért, mely néktek a Krisztus Jézusban adatott,

Eféz. 1,15., Eféz. 1,16., Róm. 1,8.

5. Mivelhogy mindenben meggazdagodtatok ő benne, minden beszédben és minden ismeretben,

Kol. 1,9., Kol. 1,11., Kol. 2,5., Kol. 2,7., 1 Kor. 12,8.

6. A mint megerősítettet ti bennetek a Krisztus felől való bizonyágtétel.

Róm. 1,16., 2 Kor. 1,21.

7. Úgy, hogy semmi kegyelmi ajándék nélkül nem szűkölködtök, várván a mi Urunk Jézus Krisztusnak megjelenését,

Zsolt. 34,11., Fil. 3,20., Tit. 2,13.

8. A ki meg is erősít titeket mindvégig feddhetetlenségben, a mi Urunk Jézus Krisztusnak napján.

2 Kor. 1,21., Kol. 1,22., 1 Thess. 3,13., 1 Thess. 5,23.

9. Hű az Isten, ki elhívott titeket az ő Fiával, a mi Urunk Jézus Krisztussal való közösségre,

1 Thess. 5,24., Ján. 15,5., Róm. 8,16., Róm. 8,17.

10. Kérlek azonban titeket atyámfiak, a mi Urunk Jézus Krisztus nevére, hogy mindnyájan egyképen szóljatok és ne legyenek köztetek szakadások, de legyetek teljesen egyek ugyanazon értelemben és ugyanazon véleményben.

Fil. 3,16., Fil. 2,2., Fil. 2,3., Fil. 2,15., Fil. 2,16.

11. Mert megtudtam felőletek atyámfiak a Kloé embereitől, hogy versengések vannak köztetek.

Jak. 3,16.

12. Azt értem pedig, hogy mindenitek ezt mondja: Én Pálé vagyok, én meg Apollósé, én meg Kéfásé, én meg Krisztusé.

1 Kor. 3,3., 1 Kor. 3,9., Csel. 18,24., Csel. 18,26.

13. Vajjon részekre osztatott-é a Krisztus? Vajjon Pál feszített-é meg érettetek, vagy a Pál nevére kereszteltetted-é meg?

Mát. 28,19.

14. Hálát adok az Istennek, hogy senkit sem kereszteltem meg közületek, kivéve Krispust és Gájust,

Csel. 18,8., Róm. 16,23.

15. Hogy valaki azt ne mondja, hogy a magam nevére kereszteltem.

16. Megkereszteltem azonban Stefana házanépét is, ezenkívül nem tudom, hogy valakit mást kereszteltem volna.

1 Kor. 16,15., 1 Kor. 16,17.

17. Mert nem azért küldött engem a Krisztus, hogy kereszteljek, hanem hogy az evangéliumot hirdessem; de nem szólásban való bölcseséggel, hogy a Krisztus keresztje hiábavaló ne legyen.

1 Kor. 2,4., 1 Kor. 2,13., 2 Pét. 1,16.

18. Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, a kik elvesznek; de nekünk, kik megtartatunk, Istennek ereje.

Róm. 1,16., 2 Kor. 4,3.

19. Mert meg van írva: Elvesztem a bölcsenek bölcsességét és az értelmesekek értelmét elvetem.

Ésa. 29,14.

20. Hol a bölcs? hol az írástudó? hol e világnak vitázója? Nemde nem bolondsággá tette-é Isten e világnak bölcsességét?

Jób. 12,17., Ésa. 33,18., Jób. 17,20.

21. Mert minekutána az Isten bölcsességében nem ismerte meg a világ a bölcsesség által az Istent, tetszék az Istennek, hogy az igehirdetés bolondsága által tartsa meg a hívőket.

Mát. 11,25., Luk. 10,21., Róm. 1,19., Róm. 1,23.

22. Mert egyfelől a zsidók jelt kívánnak, másfelől a görögök bölcseséget keresnek.

Mát. 12,38., Ján. 4,48.

23. Mi pedig Krisztust prédikáljuk, mint megfeszítettet, a zsidóknak ugyan botránkozást, a görögöknek pedig bolondságot;

1 Kor. 2,2., Mát. 11,16., Ján. 6,61., Róm. 9,32., Luk. 2,34., 1 Kor. 2,14.

24. Ámde magoknak a hivatalosoknak, úgy zsidóknak, mint görögöknek Krisztust, Istennek hatalmát és Istennek bölcsességét.

Róm. 1,16., 1 Kor. 1,30., Kol. 2,3.

25. Mert az Isten bolondsága bölcsőbb az embereknél, és az Isten erőtelensége erősebb az embereknél.

26. Mert tekintétek csak a ti hivatástokat, atyámfiai, hogy nem sokan hívtak bölcsek test szerint, nem sokan hatalmasak, nem sokan nemesek;

Mát. 11,25., Ján. 7,48., Jak. 2,5.

27. Hanem a világ bolondjait választotta ki magának az Isten, hogy megszegyenítse a bölcseket; és a világ erőtleneit választotta ki magának az Isten, hogy megszegyenítse az erőseket;

28. És a világ nemteleneit és megvetettjeit választotta ki magának az Isten, és semmiket, hogy a valamiket megsemmisítse:

29. Hogy ne dicsekedjék ő előtte egy test sem.

Róm. 3,27., Eféz. 2,9.

30. Tőle vagytok pedig ti a Krisztus Jézusban, ki bölcseségül lón nekünk Istentől, és igazságul, szentségül és váltságul:

Jer. 23,5., Jer. 23,6., Róm. 4,25., 2 Kor. 5,21., Ján. 17,19.

31. Hogy, a mint meg van írva: A ki dicsekedik, az Úrban dicsekedjék.

Ésa. 65,16., Jer. 9,23., Jer. 9,24., 2 Kor. 10,17.

2.

1. Én is, mikor hozzátok mentem, atyámfiai, nem mentem, hogy nagy ékesszólással, avagy bölcseséggel hirdessem nektek az Isten bizonyágtételét.

1 Kor. 1,17., 2 Pét. 1,16.

2. Mert nem végeztem, hogy egyébről tudjak ti köztetek, mint a Jézus Krisztusról, még pedig mint megfeszítetttről.

Gal. 6,14., 1 Kor. 1,23.

3. És én erőtlenség, félelem és nagy rettegés közt jelentem meg ti köztetek.

Csel. 18,1., Csel. 18,9., Csel. 18,3.

4. És az én beszédem és az én prédikálásom nem emberi bölcseségnek hitető beszédiben állott, hanem léleknek és erőnek megmutatásában:

1 Kor. 1,17.

5. Hogy a ti hitetek ne emberek bölcsességén, hanem Istennek erején nyugodjék.

Eféz. 1,17., Eféz. 1,19., 1 Thess. 1,5., 2 Kor. 4,7.

6. Bölcseséget pedig a tökéletesek között szólunk; ámde nem e világnak, sem e világ veszendő fejedelmeinek bölcsességét;

7. Hanem Istennek titkon való bölcsességét szóljuk, azt az elrejtettet, melyet öröktől fogva elrendelt az Isten a mi dicsőségünkre;

Zsolt. 51,8., Róm. 16,24., Róm. 16,25.

8. Melyet e világ fejedelmei közül senki sem ismert, mert ha megismerték volna, nem feszítették volna meg a dicsőség Urát.

Zsolt. 24,8., Zsolt. 24,9., Csel. 3,15., Csel. 3,17.

9. Hanem, a mint meg van írva: A miket szem nem látott, fül nem hallott és embernek szíve meg se gondolt, a miket Isten készített az őt szeretőknek.

10. Nekünk azonban az Isten kijelentette az ő Lelke által: mert a Lélek mindeneket vizsgál, még az Istennek mélységeit is.

Mát. 13,11., Ján. 14,26., 1 Ján. 2,27.

11. Mert kicsoda tudja az emberek közül az emberek dolgait, hanemha az embernek lelke, a mely ő benne van? Azonképen az Isten dolgait sem ismeri senki, hanemha az Istennek Lelke.

12. Mi pedig nem e világnak lelkét vettük, hanem az Istenből való Lelket; hogy megismerjük azokat, a miket Isten ajándékozott nekünk.

13. Ezeket prédikáljuk is, nem oly beszédekkel, melyekre emberi bölcsesség tanít, hanem a melyekre a Szent Lélek tanít; lelkiekhez lelkieket szabván.

1 Kor. 1,17., 2 Pét. 1,16.

14. Érzéki ember pedig nem foghatja meg az Isten Lelkének dolgait: mert bolondságok néki; meg sem értheti, mivelhogy lelkiképen ítéltetnek meg.

Róm. 8,7., 1 Kor. 1,23.

15. A lelki ember azonban mindent megítél, de ő senkitől sem ítéltetik meg.

Péld. 28,5.

16. Mert ki érte fel az Úrnak értelmét, hogy megoktathatná őt? Bennünk pedig Krisztus értelme van.

Róm. 11,34., Fil. 2,5., Mát. 28,19., Mát. 28,20.

3.

1. Én sem szólhattam néktek, atyámfiai, mint lelkieknek, hanem mint testieknek, mint a Krisztusban kisdedeknek.

Ján. 16,12.

2. Tájnek italával tápláltalak titeket és nem kemény eledellel, mert még nem bírtátok volna meg, sőt még most sem bírjátok meg:

2 Pét. 2,2., Zsid. 5,12., Zsid. 5,13.

3. Mert még testiek vagytok; mert a mikor irigykedés, versengés és visszavonás van köztetek, vajjon nem testiek vagytok-é és nem ember szerint jártok-é?

1 Kor. 1,10., 1 Kor. 1,11., 1 Kor. 11,18.

4. Mert mikor egyik ezt mondja: Én Pálé vagyok; a másik meg: Én Apollósé; nem testiek vagytok-é?

1 Kor. 1,12.

5. Hát kicsoda Pál és kicsoda Apollós? Csak szolgák, kik által hívőkké lettetek, és pedig a mint kinek-kinek az Úr adta.

Csel. 18,24.

6. Én plántáltam, Apollós öntözött; de az Isten adja vala a növekedést.

Jak. 1,21., 1 Kor. 4,15., Csel. 18,1., Csel. 18,4., Csel. 18,8., Csel. 18,24., Csel. 18,28.

7. Azért sem a ki plántál, nem valami, sem a ki öntöz; hanem a növekedést adó Isten.

8. A plántáló pedig és az öntöző egyek; de mindenik a maga jutalmát veszi a maga munkája szerint.

Zsolt. 62,13., Róm. 2,6., Jel. 22,12.

9. Mert Isten munkatársai vagyunk: Isten szántófeldje, Isten épülete vagytok.

2 Kor. 6,1., 2 Kor. 2,14., Eféz. 2,20., 1 Pét. 2,5.

10. Az Istennek nekem adott kegyelme szerint, mint bölcs építőmester, fundamentomot vettem, de más épít reá. Kiki azonban meglássa mimódon épít reá.

1 Kor. 15,10., Róm. 1,5.

11. Mert más fundamentomot senki nem vethet azon kívül, a mely vettetett, mely a Jézus Krisztus.

Ésa. 28,16., Eféz. 2,20.

12. Ha pedig valaki aranyat, ezüstöt, drágaköveket, fát, szénát, pozdorját épít rá erre a fundamentomra;

13. Kinek-kinek munkája nyilván lészen: mert ama nap megmutatja, mivelhogy tűzben jelenik meg; és hogy kinek-kinek munkája minémű legyen, azt a tűz próbálja meg.

Ésa. 48,10., 1 Pét. 1,7.

14. Ha valakinek a munkája, a melyet ráépített, megmarad, jutalmát veszi.

15. Ha valakinek a munkája megég, kárt vall. Ő maga azonban megmenekül, de úgy, mintha tűzön keresztül.

16. Nem tudjátok-é, hogy ti Isten temploma vagytok, és az Isten Lelke lakozik bennetek?

1 Kor. 6,19., 2 Kor. 6,16., Eféz. 2,21., Eféz. 2,22., 1 Pét. 2,5., Zsid. 3,6., Róm. 8,9.

17. Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Istennek temploma szent, ezek vagytok ti.

Zsolt. 93,5.

18. Senki se csalja meg magát. Ha valaki azt hiszi, hogy bölcs ti köztetek e világon, bolond legyen, hogy bölcsesé lehessen.

Péld. 3,5., Péld. 3,7., Ésa. 5,21., Jak. 1,22.

19. Mert e világ bölcsesége bolondság az Isten előtt. Mert meg van írva: Megfogja a bölcsket az ő csalárdságukban.

Jób. 5,12., Jób. 5,13.

20. És ismét: Ismeri az Úr a bölcsket gondolatait, hogy hiábavalók.

Zsolt. 94,11.

21. Azért senki se dicsekedjék emberekkel. Mert minden a tiétek.

1 Kor. 3,4.

22. Akár Pál, akár Apollós, akár Kéfás, akár világ, akár élet, akár halál, akár jelenvalók, akár következők, minden a tiétek.

23. Ti pedig Krisztusé, Krisztus pedig Istené.

1 Kor. 11,3., Ján. 13,16.

4.

1. Úgy tekintsen minket az ember, mint Krisztus szolgálait és Isten titkainak sáfárait.

Mát. 16,19., Kol. 1,25., 2 Kor. 4,5., Mát. 28,19., Mát. 28,20.

2. A mi pedig egyébiránt a sáfároknak megkívántatik, az, hogy mindenik hívnek találtassék.

Luk. 12,42., Zsid. 3,5.

3. Rám nézve pedig igen csekély dolog, hogy ti tőletek ítéltessem meg, vagy emberi ítélelnaptól; sőt magam sem ítélem meg magamat.

4. Mert semmit sem tudok magamra, de nem ebben vagyok megigazulva; a ki ugyanis engem megítél, az Úr az.

2 Móz. 34,7., 1 Ján. 3,21., Zsolt. 35,24.

5. Azért idő előtt semmit se ítéljetek, míg el nem jó az Úr, a ki egyrészt világra hozza a sötétségnek titkait, másrészt megjelenti a szíveknek tanácsait; és akkor mindenkinek az Istentől leszen a dicsérete.

Mát. 7,1., Préd. 12,16., 2 Kor. 5,10., 2 Kor. 10,18.

6. Ezeket pedig, atyámfiak, példában szabtam magamra és Apollósra ti érettetek, hogy rajtunk tanuljátok meg, hogy annakfelette a mi írva van, nem kell bölcselkedni; hogy senki se fuvalkodjék fel az egyikért a másik ellen.

Péld. 3,7., Róm. 12,3., 1 Kor. 3,18.

7. Mert kicsoda különböztet meg téged? Mid van ugyanis, a mit nem kaptál volna? Ha pedig úgy kaptad, mit dicsekedel, mintha nem kaptad volna?

Ján. 3,27., Róm. 12,6., 1 Pét. 4,10., Jak. 1,17., 1 Krón. 29,14.

8. Immár beteltetek, immár meggazdagodtatok, nálunk nélkül uralkodásra jutottatok; vajha csakugyan uralkodásra jutottatok volna, hogy mi is veletek egybe uralkodhatnánk.

Jel. 3,17.

9. Mert úgy vélem, hogy az Isten minket, az apostolokat, utolsókul állított, mintegy halálra szántakul: mert látványosságot lettünk a világnak, úgy angyaloknak, mint embereknek.

Zsolt. 44,23., Róm. 8,36., Zsid. 10,33.

10. Mi bolondok a Krisztusért, ti pedig bölcsket a Krisztusban; mi erőtlének, ti pedig erősek; ti dicsőségesek, mi pedig gyalázatosak.

1 Kor. 3,18., 2 Kor. 13,9.

11. Mindezideig éhezünk is, szomjúhozunk is, mezítelenkedünk is, bántalmaztatunk is, bujdosunk is,

2 Kor. 11,27., Csel. 23,2., 2 Kor. 4,8., 2 Kor. 4,9.

12. Fáradozunk is, tulajdon kezünkkel munkálkodván; ha szidalommal illetetünk, jót kívánunk; ha háborúságot szenvedünk, békességgel tűrjük;

1 Kor. 9,15., Csel. 18,3., Csel. 20,34., 1 Thess. 2,9., 2 Thess. 3,8., Róm. 12,14., Mát. 5,44., Zsolt. 109,28.

13. Ha gyaláztatunk, könyörgünk: szinte a világ szemetjévé lettünk, mindeneknek söpredékévé egész mostanig.

14. Nem azért írom ezeket, hogy megszégyenítsek titeket, hanem mint szerelmes gyermekeimet intelek.

1 Thess. 2,11.

15. Mert ha tízezer tanítómesteretek lenne is a Krisztusban, de nem sok atyátok; mert tőlem vagytok a Krisztus Jézusban az evangéliom által.

1 Kor. 3,6.

16. Kérlek azért titeket, legyetek az én követőim.

1 Kor. 11,1., Fil. 3,17.

17. Azért küldtem hozzátok Timótheust, ki nékem szeretett és hú fiam az Úrban, a ki eszetekbe juttatja néktek az én útaimat a Krisztusban, a mint mindenütt, minden gyülekezetben tanítok.

1 Tim. 1,2., 2 Tim. 1,2.

18. De mintha el se mennék ti hozzátok, úgy felfuvalkodtak némelyek.

19. Pedig elmegyek hamarosan hozzátok, ha az úr akarándja; és megismerem a felfuvalkodottaknak nem a beszédjét, hanem az erejét.

Csel. 18,21., Zsid. 6,3., Jak. 4,15.

20. Mert nem beszédben áll az Istennek országa, hanem erőben.

1 Kor. 2,1., 1 Kor. 2,4., 1 Kor. 2,5., Luk. 17,20.

21. Mit akartok? Vesszővel menjek-é hozzátok, avagy szeretettel és szelídségnek lelkével?

2 Kor. 10,2., 2 Kor. 10,6., 2 Kor. 10,9., 2 Kor. 10,11.

5.

1. Általában hallatszik köztetek paráznság, még olyan paráznság is, a milyen a pogányok között sem említetik, hogy valaki atyjának feleségét elvegye.

3 Móz. 18,7., 3 Móz. 18,8.

2. És ti fel vagytok fuvalkodva, és nem keseredtetek meg inkább, hogy kivettetnék közületek, a ki ezt a dolgot cselekedte.

3. Mert én távol lévén ugyan testben, de jelen lévén lélekben, már elvégeztem, mintha jelen volnék, hogy azt, a ki ekként ezt cselekedte,

2 Kor. 10,1., Kol. 2,5.

4. Ti és az én lelkem a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében egybegyűlvén, a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmával

Mát. 16,19., Mát. 18,18., Ján. 20,23.

5. Átadjuk az ilyent a Sátánnak a testnek veszedelmére, hogy a lélek megtartassék az Úr Jézusnak ama napján.

1 Tim. 1,20.

6. Nem jó a ti dicsekedésetek. Avagy nem tudjátok-é, hogy egy kicsiny kovász az egész tésztát megposhasztja.

Mát. 16,6., Gal. 5,9.

7. Tisztítsátok el azért a régi kovászt, hogy legyetek új tésztává, a minthogy kovász nélkül valók vagytok; mert hiszen a mi húsvéti bárányunk, a Krisztus, megáldoztatott érettünk.

Ésa. 53,7., 1 Pét. 1,19., Ján. 1,29.

8. Azért ne régi kovásszal ünnepeljünk, sem rosszaságnak és gonoszságnak kovászával, hanem tisztaságnak és igazságnak kovásztalanságában.

2 Móz. 12,3., 2 Móz. 12,15., 2 Móz. 12,19.

9. Azt írtam néktek ama levelemben, hogy paráznákkal ne társalkodjatok.

Mát. 18,17., 2 Thess. 3,14.

10. De nem általában e világ paráznáival, vagy csalóival, vagy ragadozóival, vagy bálványimádóival; mert hiszen így ki kellene e világból mennetek.

11. Most azért azt írom néktek, hogy ne társalkodjatok azzal, ha valaki atyafi létére parázna, vagy csaló, vagy bálványimádó, vagy szidalmazó, vagy részeges, vagy ragadozó. Az ilyennel még együtt se egyetek.

Mát. 18,17., Péld. 1,10., Péld. 1,15., 2 Thess. 3,6., Tit. 3,10., 2 Ján. 1,10.

12. Mert mi közöm ahhoz, hogy a kívülvalókról is ítéletet tegyek? avagy ti nem a belülvéők fölött tesztek-é ítéletet?

13. A kívülvalókat pedig majd az Isten ítéli meg. Vessétek ki azért a gonoszt magatok közül.

5 Móz. 13,5., 5 Móz. 22,20., 5 Móz. 22,24., 1 Kor. 5,1.

6.

1. Merészel valaki közületek, ha peres dolga van a másikkal, az igaztalanok előtt törvénykezni, és nem a szentek előtt?

2. Nem tudjátok-é, hogy a szentek a világot ítélik meg? És ha ti ítélitek meg a világot, méltatlanok vagytok-é a legkisebb dolgokban való ítéletekre?

Luk. 22,30., Jel. 2,26.

3. Nem tudjátok-é, hogy angyalokat fogunk ítélni, nemhogy életszükségre való dolgokat?

4. Azért ha életszükségre való dolgok felől van törvénykezésetek, a kik a gyülekezetben legalábbvalók, azokat ültessétek le.

5. Megszégyenítésteke mondok: Hát nincs ti köztetek egy bölcs ember sem, a ki ítéletet tehetne az ő atyjafiai között?

6. Hanem atyafi atyafival törvénykezik, még pedig hitetlenek előtt?

7. Egyáltalán már az is gyarlóság ti bennetek, hogy törvénykeztek egymással. Miért nem szenveditek inkább a bántalmazást? Miért nem tűritek inkább a kárt?

Péld. 19,11., Péld. 20,22., Mát. 5,21., Mát. 5,39., Luk. 6,29., Róm. 12,19., 1 Thess. 5,15., 1 Pét. 3,9.

8. Sőt ti okoztok bántalmazást és kárt, még pedig atyátokfiainak.

1 Thess. 4,6., 1 Thess. 5,15.

9. Avagy nem tudjátok-é, hogy igazságtalanok nem örökölhetik Istennek országát? Ne tévelyegjete; se paráznák, se bálványimádók, se házasságtörők, se pulyák, se férfiszepplősítők,

Gal. 5,19., Gal. 5,20., Gal. 5,21., Eféz. 5,5.

10. Se lopók, se telhetetlenek, se részegesek, se szidalmazók, se ragadozók nem örökölhetik az Isten országát.

11. Ilyenek voltatok pedig némelyek, de megmosattattatok de megszenteltettetek, de megigazítottatok az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk Lelke által.

Tit. 3,3., Eféz. 2,1., Eféz. 2,3., Zsid. 9,14.

12. Minden szabad nékem, de nem minden használ; minden szabad nékem, de én nem adatom valakinek hatalma alá.

1 Kor. 10,23.

13. Az eledelek a hasnak és a has az eledeleknek rendeltetett. Az Isten pedig mind ezt, mind amazokat eltörli. A test azonban nem a paráznaságnak rendeltetett, hanem az Úrnak, és az Úr a testnek.

Mát. 15,17., 1 Kor. 15,44., 1 Thess. 4,3.

14. Az Isten pedig az Urat is feltámasztotta, minket is feltámaszt az ő hatalma által.

Csel. 3,15., Róm. 6,5., Róm. 6,8.

15. Nem tudjátok-é, hogy a ti testeitek a Krisztusnak tagjai? Elszakítva hát a Krisztus tagjait, paráznának tagjaivá tegyem? Távol legyen.

Eféz. 4,12., Eféz. 4,15., Eféz. 4,16.

16. Avagy nem tudjátok-é, hogy a ki a paráznával egyesül, egy test vele? Mert ketten lesznek, úgymond, egy testté.

Mát. 19,5., 1 Móz. 2,24.

17. A ki pedig az Úrral egyesül, egy lélek ő vele.

Ján. 17,21., Ján. 17,22., Eféz. 5,30.

18. Kerüljétek a paráznaságot. Minden bűn, melyet az ember cselekszik, a testen kívül van, de a ki paráználkodik, a maga teste ellen vétkezik.

19. Avagy nem tudjátok-é, hogy a ti testetek a bennetek lakozó Szent Léleknek temploma, a melyet Istentől nyertetek; és nem a magatokéi vagytok?

1 Kor. 3,16., Róm. 14,7., Róm. 14,8.

20. Mert áron vétettetek meg; dicsőítsétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, a melyek az Istenéi.

1 Kor. 7,23., 1 Pét. 1,18., 1 Pét. 1,19., Fil. 1,20.

7.

1. A mik felől pedig írtatok nékem, jó a férfiúnak asszonyt nem illetni.
1 Kor. 7,26.
2. De a parázñaság miatt minden férfiúnak tulajdon felesége legyen, és minden asszonynak tulajdon férje.
3. A feleségének adja meg a férj a köteles jóakaratot; hasonlóképen a feleség is a férjének.
4. A feleség nem ura a maga testének, hanem a férje; hasonlóképen a férj sem ura a maga testének, hanem a felesége.
5. Ne foszszátok meg egymást, hanemha egyenlő akaratból bizonyos ideig, hogy ráérjetek a bőjtölésre és az imádkozásra, azután ismét együvé térjetek, hogy a Sátán meg nem kísértsen titeket, mivelhogy magatokat meg nem tartóztathjátok.
6. Ezt pedig kedvezésképen mondom, nem parancsolat szerint.
7. Mert szeretném, ha minden ember úgy volna, mint én magam is; de kinek kinek tulajdon kegyelmi ajándéka vagyon Istentől, egynek így, másnak pedig úgy.
Mát. 19,12.
8. Mondom pedig a nem házasoknak és az özvegyasszonyoknak, hogy jó nekik, ha úgy maradhatnak, mint én is.
9. De ha magukat meg nem tartóztathatják, házasságban éljenek: mert jobb házasságban élni, mint égni.
1 Tim. 5,14.
10. Azoknak pedig, a kik házasságban vannak, hagyom nem én, hanem az Úr, hogy az asszony férjétől el ne válják.
1 Thess. 4,15., Mát. 5,32., Malak. 2,14.
11. Hogyha pedig elválík is, maradjon házasság nélkül, vagy béküljön meg férjével; és a férj se bocsássa el a feleségét.
Márk. 10,11.
12. Egyebeknek pedig én mondom, nem az Úr: Ha valamely atyafinak hitetlen felesége van, és ez vele akar lakni, el ne bocsássa azt.
1 Kor. 7,14., 1 Kor. 7,16.
13. És a mely asszonynak hitetlen férje van, és ez vele akar lakni, el ne bocsássa azt.
14. Mert meg van szentelve a hitetlen férj az ő feleségében, és meg van szentelve a hitetlen asszony az ő férjében, mert különben a ti gyermekeitek tisztátalanok volnának, most pedig szentek.
Róm. 11,16.
15. Ha pedig a hitetlen elválík, ám válják el; nem vettetett szolgaság alá a keresztyén férfiú, vagy asszony az ilyen dolgokban. De békességre hívott minket az Isten.
Eféz. 2,14., Eféz. 2,17.
16. Mert mit tudod, te asszony ha megmentheted-e a férjedet; vagy mit tudod, te férfiú, ha megmentheted-e a feleségedet?
1 Pét. 3,1., 1 Pét. 3,2.
17. Csak a mint kinek-kinek adta az Isten, a mint kit-kit elhívott az Úr, úgy járjon. És minden gyülekezetben ekképen rendelkezem.
18. Körülmetélten hivatott el valaki? ne fedezze el azt; körülmetéletlenül hivatott el valaki? me metélkedjék körül.
19. A körülmetélkedés semmi, a körülmetéletlenség is semmi: hanem Isten parancsolatainak megtartása.
Gal. 5,6., Gal. 6,15.
20. Kiki a mely hivatásban hivatott el, abban maradjon.
Eféz. 4,1.
21. Szolgai állapotban hivatattál el? Ne gondolj vele, sőt ha szabad lehetsz is, inkább élj azzal.
22. Mert az Úrban elhívott szolga az Úrnak szabadosa; hasonlóképen a ki szabadságban hivatott el, Krisztusnak szolgálója.
Ján. 8,36., Gal. 5,13., Eféz. 6,6.
23. Áron vétettetek meg, ne legyetek embereknek szolgálói.
1 Kor. 6,20., 1 Pét. 1,18., 1 Pét. 1,19.
24. Kiki a miben elhivatott, atyámfia, abban maradjon meg az Isten előtt.
1 Kor. 7,17., 1 Kor. 7,20.
25. A hajadonok felől nincs ugyan parancsolatom az Úrtól, de tanácsot adok úgy, mint a ki irgalmasságot nyertem az Úrtól, hogy hitelreméltó legyek.

1 Tim. 1,12.

26. Úgy ítélem azért, hogy jó ez a jelenvaló szükség miatt, hogy tudniillik jó az embernek úgy maradni.

Jer. 16,2., 1 Kor. 7,1., 1 Móz. 2,18.

27. Feleséghez köttettél? Ne keress elválást. Megszabadultál feleségedtől? Ne keress feleséget.

1 Kor. 7,10., 1 Kor. 7,11.

28. De ha veszel is feleséget, nem vétkezel; és ha férjhez megy is a hajadon, nem vétkezik; de az ilyeneknek háborúságuk lesz a testben. Én pedig kedveznék néktek.

1 Kor. 7,38.

29. Ezt pedig azért mondom, atyámfiainak, mert az idő rövidre van szabva ezentúl, azért a kiknek van is feleségük, úgy legyenek, mintha nem volna.

Róm. 13,11.

30. És a kik sírnak, mintha nem sírnának; és a kik vígadnak, mintha nem vígadnának; a kik vesznek, mintha semmijök sem volna.

31. És a kik élnek e világgal, mintha nem élnének: mert elmúlik e világnak ábrázata.

1 Ján. 2,17., Zsolt. 39,7., Jak. 1,10., Jak. 4,14.

32. Azt akarnám pedig, hogy ti gond nélkül legyetek. A ki házasság nélkül van, arra visel gondot, a mi az Úrén, mimódon kedveskedhessék az Úrnak;

1 Tim. 5,5.

33. A ki pedig feleséget vett, a világiakra visel gondot, mimódon kedveskedhessék a feleségének.

Eféz. 5,29.

34. Különbözik egymástól az asszony és a hajadon. A ki nem ment férjhez, az Úr dolgaira visel gondot, hogy szent legyen mind testében, mind lelkében; a ki pedig férjhez ment, a világiakra visel gondot, mimódon kedveskedhessék a férjének.

1 Kor. 7,38.

35. Ezt pedig a ti hasznotokra mondom; nem hogy tört vessek néktek, hanem hogy illendőképen és állhatatosan ragaszkodjatok az Úrhoz háboríthatatlanul.

1 Kor. 7,9.

36. De ha valaki szégyennek tartja az ő hajadon leányára, hogy virágzó idejét múlja, és úgy kell történnie, a mit akar, azt cselekedje, nem vétkezik; menjenek férjhez.

1 Kor. 7,9., 1 Kor. 7,38.

37. A ki pedig szilárdan áll a szívében és a szükség nem kényszeríti, hatalma pedig van a tulajdon akarata fölött, és azt végezte el szívében, hogy megtartja hajadon leányát, jól cselekszi.

38. Azért, a ki férjhez adja, az is jól cselekszi, de a ki nem adja férjhez, még jobban cselekszi.

1 Kor. 7,9., 1 Kor. 7,32., 1 Kor. 7,34.

39. Az asszonyt törvény köti, míg férje él, de ha férje meghal, szabadon férjhez mehet, a kihez akar, csakhogy az Úrban.

Róm. 7,2., 2 Kor. 6,14., 2 Kor. 6,16.

40. De boldogabb, ha úgy marad, az én véleményem szerint; pedig hiszem, hogy bennem is Istennek lelke van.

1 Kor. 7,26., 1 Kor. 7,28., 1 Kor. 7,32.

8.

1. A bálványáldozatok felől pedig tudjuk, hogy mindnyájunknak van ismeretünk. Az ismeret felfuvalkodottá tesz, a szeretet pedig épít.

Csel. 15,20.

2. Ha pedig valaki azt hiszi, hogy tud valamit, még semmit sem ismer úgy, a mint ismernie kell.

Gal. 6,3., 1 Tim. 6,4., 1 Kor. 3,18.

3. Hanem ha valaki az Istent szereti, az ismertetik ő tőle.

Gal. 4,9.

4. Tehát a bálványáldozati hús evése felől tudjuk, hogy egy bálvány sincs a világon, és hogy Isten sincs senki más, hanem csak egy.

Ésa. 41,24., Ésa. 41,29., Jer. 10,15., 5 Móz. 6,4., Róm. 14,14.

5. Mert ha vannak is úgynevezett istenek akár az égben, akár a földön, a minthogy van sok isten és sok úr;

Ján. 10,34.

6. Mindazáltal nekünk egy Istenünk van, az Atya, a kitől van a mindenség, mi is ő benne; és egy Urunk, a Jézus Krisztus, a ki által van a mindenség, mi is ő általa.

Malak. 2,10., 5 Móz. 6,4., Ján. 13,13.

7. De nem mindenki van meg ez az ismeret; sőt némelyek a bálvány felől való lelkiismeretök szerint mind mai napig mint bálványáldozatot eszik, és az ő lelkiismeretök, mivelhogy erőtelen, megfertőztetik.

1 Kor. 10,27., Róm. 14,14., Róm. 14,23.

8. Pedig az eledel nem tesz minket kedvesekké Isten előtt; mert ha eszünk is, nem leszünk gazdagabbak; ha nem eszünk is, nem leszünk szegényebbek.

Róm. 14,17.

9. De meglássátok, hogy ez a ti szabadságtok valamiképpen botránkozásukra ne legyen az erőtelenekeknek.

Gal. 5,13., Róm. 14,15.

10. Mert ha valaki meglát téged, a kinek ismereted van, hogy a bálványtemplomnál vendégeskedel, annak lelkiismerete, mivelhogy erőtelen, nem arra indítatik-é, hogy megegye a bálványáldozatot?

11. És a te ismereted miatt elkárhozik a te erőtelen atyádfia, a kiért Krisztus meghalt.

Róm. 14,13., Róm. 15,20.

12. Így aztán, mikor az atyafiak ellen vétkeztek, és az ő erőtelen lelkiismeretüket megsértitek, a Krisztus ellen vétkeztek.

1 Kor. 8,11.

13. Annakokáért, ha eledel botránkoztatja meg az én atyámfiát, inkább soha sem eszem húst, hogy az én atyámfiát meg ne botránkoztassam.

Róm. 14,15., Róm. 14,20., Róm. 14,21., 1 Kor. 8,11.

9.

1. Nem vagyok-é apostol? Nem vagyok-é szabad? Nem láttam-é Jézus Krisztust, a mi Urunkat? Nem az én munkám vagytok-é ti az Úrban?

1 Kor. 15,8., Csel. 9,3., Csel. 9,5., Csel. 9,17., Csel. 26,16., Csel. 22,17., 1 Kor. 4,15.

2. Ha egyebeknek nem vagyok apostoluk, de bizony néktek az vagyok, mert az én apostolságomnak pecsétje az Úrban ti vagytok.

1 Kor. 4,15.

3. Ez az én védelmem azok ellenében, a kik vádolnak engem.

4. Nincsen-é arra jogunk, hogy együnk és igyunk?

Luk. 10,8.

5. Nincsen-é arra jogunk, hogy keresztyén feleségünket magunkkal hordozzuk, mint a többi apostolok is és az Úrnak atyjafiai és Kéfás?

Mát. 8,14.

6. Avagy csak nekem és Barnabásnak nincs-é jogunk, hogy ne dolgozzunk?

Csel. 13,2.

7. Kicsoda katonáskodik valaha a maga zsoldján? Kicsoda plántál szőlőt, és nem eszik annak gyümölcséből? Vagy kicsoda legeltet nyáját, és nem eszik a nyájnak tejéből?

8. Vajjon emberi módon beszélem-é ezeket? vagy nem ezeket mondja-é a törvény is?

9. Mert a Mózes törvényében meg van írva: Ne kösd fel a nyomtató ökörnek száját. Avagy az ökrökre van-é az Istennek gondja?

5 Móz. 25,4., 1 Tim. 5,18.

10. Avagy nem érettünk mondja-é általában? Mert mi érettünk íratott meg, hogy a ki szánt, reménység alatt kell szántania, és a ki csépel, az ő reménységében részesnek lennie reménység alatt.

2 Tim. 2,6.

11. Ha mi néktek a lelkieket vetettük, nagy dolog-é, ha mi a ti testi javaitokat aratjuk?

Róm. 15,27., Gal. 6,6.

12. Ha egyebek részesülnek a ti javaitokban, mért nem inkább mi? De mi nem éltünk e szabadsággal; hanem mindent eltűrünk, hogy valami akadályt ne gördítsünk a Krisztus evangélioma elé.

1 Kor. 9,14., 1 Kor. 4,15., Csel. 20,33., Csel. 20,34., 2 Kor. 11,9.

13. Nem tudjátok-é, hogy a kik a szent dolgokban munkálkodnak, a szent helyből élnek, és a kik az oltár körül forgolódnak, az oltárral együtt veszik el részüket?

4 Móz. 18,8., 4 Móz. 18,31., 5 Móz. 18,2., 5 Móz. 18,3.

14. Ekképen rendelte az Úr is, hogy a kik az evangyéliomot hirdetik, az evangyéliomból éljenek.

Luk. 10,7., Mát. 10,10., Gal. 6,6.

15. De én ezek közül egygyel sem éltem. Nem azért írtam azonban ezeket, hogy velem is így történjék, mert jobb nékem meghalnom, hogysesem valaki hiábalóvá tegye az én dicsekedésemet.

Csel. 18,3.

16. Mert ha az evangyéliomot hirdetem, nem dicsekedhetem, mert szükség kényszerít engem. Jaj ugyanis nékem, ha az evangyéliomot nem hirdetem.

Csel. 18,9.

17. Mert ha akaratom szerint mívelem ezt, jutalmam van; ha pedig akaratom nélkül, sáfársággal bízattam meg.

2 Tim. 4,7., 2 Tim. 4,8., 1 Kor. 4,1.

18. Micsoda tehát az én jutalmam? Hogy prédikálásommal ingyenvalóvá tegyem a Krisztus evangyéliomát, hogy ne használjam ki ama szabadságomat az evangyéliom hirdetésénél.

1 Kor. 9,11., 1 Kor. 9,12., 1 Kor. 8,9., Mát. 10,7., Mát. 10,8.

19. Mert én, noha mindenkivel szemben szabad vagyok, magamat mindenkinek szolgájává tettem, hogy a többséget megnyerjem.

Mát. 20,27., Mát. 20,28., 2 Kor. 11,7.

20. És a zsidóknak zsidóvá lettem, hogy zsidókat nyerjek meg; a törvény alatt valóknak törvény alatt valóvá, hogy a törvény alatt valókat megnyerjem;

Csel. 16,8., Csel. 21,26.

21. A törvény nélkül valóknak törvénytőlkülivé, noha nem vagyok Isten törvénye nélkül, hanem Krisztus törvényében való, hogy törvény nélkül valókat nyerjek meg.

Róm. 3,26., Gal. 2,3.

22. Az erőtleneknek erőtelenné lettem, hogy az erőtleneket megnyerjem. Mindeneknek mindenné lettem, hogy minden módon megtartsak némelyeket.

1 Kor. 8,13., Róm. 14,20., Róm. 14,21., 2 Kor. 11,29., Róm. 11,14.

23. Ezt pedig az evangyéliomért mívelem, hogy részestárs legyek abban.

Fil. 2,16.

24. Nem tudjátok-é, hogy a kik versenypályán futnak, mindnyájan futnak ugyan, de egy veszi el a jutalmat? Úgy fussatok, hogy elvegyétek.

Gal. 5,7.

25. Mindaz pedig a ki pályafutásban tusakodik, mindenben magatúrtető; azok ugyan, hogy romlandó koszorút nyerjenek, mi pedig romolhatatlant.

Eféz. 6,12., 1 Kor. 4,7., 1 Kor. 4,8., 1 Pét. 1,4.

26. Én azért úgy futok, mint nem bizonytalanra; úgy viaskodom, mint a ki nem levegőt vagdos;

2 Tim. 4,8.

27. Hanem megsanyargatom testemet és szolgává teszem; hogy míg másoknak prédikálok, magam valami módon méltatlanná ne legyek.

Róm. 6,12., Róm. 6,13., Róm. 6,18., Róm. 6,19., Róm. 8,13., Róm. 13,14.

10.

1. Nem akarom pedig, hogy ne tudjátok, atyámfiai, hogy a mi atyáink mindnyájan a felhő alatt voltak, és mindnyájan a tengeren mentek által;

2 Móz. 13,21., 2 Móz. 14,22.

2. És mindnyájan Mózesre keresztelkedtek meg a felhőben és a tengerben;

3. És mindnyájan egy lelki eledelt ettek;

2 Móz. 16,14., 2 Móz. 16,15.

4. És mindnyájan egy lelki italt ittak, mert ittak a lelki kősziklából, a mely követi vala őket, e kőszikla pedig Krisztus volt.

2 Móz. 17,6.

5. De azoknak többségét nem kedvelé az Isten, mert elhullának a pusztában.

Ján. 6,49., 4 Móz. 14,29., 4 Móz. 14,35., 4 Móz. 26,65.

6. Ezek pedig példáink lőnek, hogy mi ne kívánjunk gonosz dolgokat, a miképen azok kívántak.

- 4 Móz. 11,4., 4 Móz. 11,33.
7. Se bálványimádók ne legyetek, mint azok közül némelyek, a mint meg van írva: Leüle a nép enni és inni, és felkelének játszani.
- 2 Móz. 20,3., 2 Móz. 32,6.
8. Se pedig ne paráználkodjunk mint azok közül paráználkodtak némelyek, és elestek egy napon huszonháromezeren.
- 4 Móz. 25,1., 4 Móz. 25,6., 4 Móz. 25,9.
9. Se a Krisztust ne kísértjük, a mint közülök kísértették némelyek, és elveszének a kígyók miatt.
- 4 Móz. 21,5., 4 Móz. 21,6.
10. Se pedig ne zúgolódjatok, miképen ő közülök zúgolódának némelyek, és elveszének a pusztító által.
- 4 Móz. 14,2., 4 Móz. 14,8., 4 Móz. 14,29., 4 Móz. 14,36., Zsid. 3,11., Zsid. 3,17.
11. Mindezek pedig példaképen estek rajtok; megírtattak pedig a mi tanulságunkra, a kikhez az időknek vége elérkezett.
12. Azért a ki azt hiszi, hogy áll, meglássa, hogy el ne essék.
- Róm. 11,20., Róm. 11,22.
13. Nem egyéb, hanem csak emberi kísértés esett rajtatok: de hű az Isten, a ki nem hágy titeket feljebb kísértetni, mint elszenvedhetitek; sőt a kísértéssel egyetemben a kimenekedést is megadja majd, hogy elszenvedhessétek.
- Ésa. 27,8.
14. Azért szerelmeseim, kerüljétek a bálványimádást.
- 2 Móz. 20,3., 1 Ján. 5,21.
15. Mint okosokhoz szólok, ítéljétek meg ti a mit mondok.
- 1 Kor. 2,15.
16. A hálaadásnak pohara, a melyet megáldunk, nem a Krisztus vérével való közösségünk-é? A kenyér, a melyet megszegünk, nem a Krisztus testével való közösségünk-é?
- Mát. 26,27., Csel. 2,42.
17. Mert egy a kenyér, egy test vagyunk sokan; mert mindnyájan az egy kenyérből részesedünk.
- 1 Kor. 12,27., Róm. 12,4., Róm. 12,5.
18. Tekintsétek meg a test szerint való Izráelt! A kik az áldozatokat eszik, avagy nincsenek-é közösségben az oltárral?
- 3 Móz. 7,6., 3 Móz. 7,14., 3 Móz. 7,15.
19. Mit mondok tehát? Hogy a bálvány valami, vagy hogy a bálványáldozat valami?
- 1 Kor. 8,4., Zsolt. 96,5.
20. Sőt, hogy a mit a pogányok áldoznak, ördögöknek áldozzák és nem Istennek; nem akarom pedig, hogy ti az ördögökkel legyetek közösségben.
- 3 Móz. 17,7., 5 Móz. 32,17., Zsolt. 106,37., Jel. 9,20.
21. Nem ihatjátok az Úr poharát és az ördögök poharát; nem lehettek az Úr asztalának és az ördögök asztalának részesei.
- 2 Kor. 6,15.
22. Vagy haragra ingereljük az Urat? avagy erősebbek vagyunk-é nálánál?
- 5 Móz. 32,21., Jób. 9,19.
23. Minden szabad nékem, de nem minden használ; minden szabad nékem, de nem minden épít.
- 1 Kor. 6,12.
24. Senki ne keresse, a mi az övé, hanem kiki azt, a mi a másé.
- 1 Kor. 10,33., Róm. 15,2., Fil. 2,4., Fil. 2,5.
25. Mindent, a mit a mézárszékben árulnak, megegyetek, semmit sem tudakozódván a lelkiismeret miatt.
- 1 Tim. 4,4.
26. Mert az Úré a föld és annak teljessége.
- 2 Móz. 19,5., Zsolt. 24,1., Zsolt. 50,12.
27. Ha pedig valaki meghív titeket a hitetlenek közül és el akartok menni, mindent, a mit elétek hoznak, megegyetek, semmit sem tudakozódván a lelkiismeret miatt.
- Luk. 10,7.
28. De ha valaki ezt mondja néktek: Ez bálványáldozati hús, ne egyétek meg a miatt, a ki megjelentette, és a lelkiismeretért; mert az Úré a föld és annak teljessége.

1 Kor. 8,7.

29. De nem a tulajdon lelkiismeretet értem, hanem a másikat. Mert miért kárhoztassa az én szabadságomat a más lelkiismerete?

Róm. 14,15., Róm. 14,16.

30. Ha pedig én hálaadással veszek részt, miért káromoltatom azért, a miért én hálákat adok?

1 Tim. 4,4.

31. Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére míveljetelek.

Kol. 3,17.

32. Meg ne botránkoztassátok se a zsidókat, se a görögöket, se az Isten gyülekezetét.

Róm. 14,13., 2 Kor. 6,3.

33. Miképen én is mindenkinek mindenben kedvében járok, nem keresvén a magam hasznát, hanem a sokaságét, hogy megtartassanak.

Róm. 15,2.

11.

1. Legyetek az én követőim, mint én is a Krisztusé.

1 Kor. 4,16., Fil. 3,17., 2 Kor. 6,3., 2 Kor. 6,10.

2. Dicsérlek pedig titeket atyámfiain, hogy én rólam mindenben megemlékeztek, és a miképen meghagytam néktek, rendeléseimet megtartjátok.

1 Kor. 11,23., 1 Kor. 15,1., 1 Kor. 15,3.

3. Akarom pedig, hogy tudjátok, hogy minden férfiúnak feje a Krisztus; az asszonynak feje pedig a férfiú; a Krisztusnak feje pedig az Isten.

Eféz. 5,23., 1 Móz. 3,16., 1 Kor. 3,23., Ján. 14,28.

4. Minden férfiú, a ki befedett fővel imádkozik avagy prófétál, megcsúfolja az ő fejét.

1 Kor. 12,10., 1 Kor. 14,1.

5. Minden asszony pedig, a ki befedetlen fővel imádkozik avagy prófétál, megcsúfolja az ő fejét, mert egy és ugyanaz, mintha megnyiretett volna.

6. Mert ha az asszony nem fedi be fejét, nyiretkezzék is meg, hogy ha pedig éktelen dolog asszonynak megnyiretkezni, vagy megberetváltatni, fedezze be az ő fejét.

7. Mert a férfiúnak nem kell befednie az ő fejét, mivel ő az Istennek képe és dicsősége; de az asszony a férfiú dicsősége.

1 Móz. 1,26., 1 Móz. 1,27.

8. Mert nem a férfiú van az asszonyból, hanem az asszony a férfiúból.

1 Móz. 2,18., 1 Móz. 2,21.

9. Mert nem is a férfiú teremtett az asszonyért, hanem az asszony a férfiúért.

1 Móz. 2,18., 1 Móz. 2,23.

10. Ezért kell az asszonynak hatalmi jelt viselni a fején az angyalok miatt.

11. Mindazáltal sem férfiú nincs asszony nélkül, sem asszony férfiú nélkül az Úrban.

Gal. 3,28., 1 Móz. 2,24.

12. Mert a miképen az asszony a férfiúból van, azonképen a férfiú is az asszony által, az egész pedig az Istentől.

13. Magatokban ítéltétek meg: illendő dolog-é asszonynak fedetlen fővel imádni az Istent?

Csel. 4,19.

14. Avagy maga a természet is nem arra tanít-é titeket, hogy ha a férfiú nagy haját visel, csúfsága az néki?

15. Az asszonynak pedig, ha nagy haja van, ékesség az néki; mert a haj fátyol gyanánt adatott néki.

16. Ha pedig valakinek tetszik versengeni, nekünk olyan szokásunk nincsen, sem az Isten gyülekezeteinek.

1 Tim. 6,4.

17. Ezt pedig tudtotokra adván, nem dicsérlek, hogy nem haszonnal, hanem kárral gyűltök egybe.

18. Mert először is, mikor egybegyűltök a gyülekezetben, hallom hogy szakadások vannak köztetek; és valami részben hiszem is.

1 Kor. 1,10., 1 Kor. 1,11., 1 Kor. 1,12., 1 Kor. 3,3.

19. Mert szükség, hogy szakadások is legyenek köztetek, hogy a kipróbáltak nyilvánvalókká legyenek ti köztetek.

Mát. 10,34., Mát. 10,35., Mát. 18,7., Luk. 17,1., Ján. 2,19., Csel. 20,30., 5 Móz. 13,3., Luk. 2,35.

20. Mikor tehát egybegyűltök egyazon helyre, nincs úrvacsorájával való élés:

21. Mert kiki az ő saját vacsoráját veszi elő az evésnél; és némely éhezik, némely pedig dőzsöl.

22. Hát nincsenek-e házaitok az evésre és ivásra? Avagy az Isten gyülekezetét vetitek-e meg, és azokat szégyenítitek-e meg, a kiknek nincsen? Mit mondjak néktek? Dícsérjétek-e titeket ebben? Nem dícsérlek.

Jak. 2,6.

23. Mert én az Úrtól vettem, a mit néktek előtökbe is adtam: hogy az Úr Jézus azon az éjszakán, melyen elárultaték, vette a kenyeret,

1 Kor. 15,3., Mát. 26,26., Mát. 26,28., Luk. 12,19.

24. És hálákat adván, megtörte és ezt monda: Vegyétek, egyétek! Ez az én testem, mely ti érettetek megtöretik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.

25. Hasonlatosképen a pohárt is vette, minekutána vacsorált volna, ezt mondván: E pohár amaz új testamentom az én vérem által; ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre.

26. Mert valamennyiszer eszitek e kenyeret és isszátok e pohárt, az Úrnak halálát hirdessétek, a míg eljövend.

Mát. 25,13., Mát. 26,64., Ján. 14,3.

27. Azért a ki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úrnak poharát, vétkezik az Úr teste és vére ellen.

1 Kor. 10,21., Zsid. 6,6.

28. Próbálja meg azért az ember magát, és úgy egyék abból a kenyérből, és úgy igyék abból a pohárból,

2 Kor. 13,5., Gal. 6,4.

29. Mert a ki méltatlanul eszik és iszik, ítéletet eszik és iszik magának, mivelhogy nem becsüli meg az Úrnak testét.

30. Ezért van ti köztetek sok erőtlen és beteg, és alusznak sokan.

31. Mert ha mi ítélnök magunkat, nem ítéltetnénk el.

Zsolt. 32,5.

32. De mikor ítéltetünk, az az Úrtól taníttatunk, hogy a világgal együtt el ne kárhoztassunk.

Zsid. 12,5., Zsid. 12,6., Zsid. 12,10.

33. Azért atyámfiak, mikor egybegyűltök az evésre, egymást megvárjátok.

34. Ha pedig valaki éhezik, otthon egyék, hogy ítéletre ne gyűljetek egybe. A többire nézve, majd ha hozzátok megyek, rendelkezem.

12.

1. A lelki ajándékokra nézve pedig nem akarom, atyámfiak, hogy tudatlanok legyetek.

1 Kor. 10,1.

2. Tudjátok, hogy pogányok voltatok, vitetvén, a mint vitettetek, a néma bálványokhoz.

1 Kor. 6,11., Eféz. 2,11., Eféz. 2,12.

3. Azért tudotokra adom néktek, hogy senki, a ki Istennek Lelke által szól, ne mondja Jézust átkozottnak; és senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hanem csak a Szent Lélek által.

Márk. 9,39., Fil. 2,10., Fil. 2,11., 2 Kor. 3,5.

4. A kegyelmi ajándékokban pedig különbség van, de ugyanaz a Lélek.

Róm. 12,6., Eféz. 4,4., Zsid. 2,4.

5. A szolgálatokban is különbség van, de ugyanaz az Úr.

Eféz. 4,11.

6. És különbség van a cselekedetekben is, de ugyanaz az Isten, a ki cselekszi mindezt mindenkiben.

Eféz. 1,23.

7. Mindenkinek azonban haszonra adatik a Léleknek kijelentése.

1 Kor. 14,26.

8. Némelyiknek ugyanis bölcseségnek beszéde adatik a Lélek által; másoknak pedig tudománynak beszéde ugyanazon Lélek szerint;

1 Kor. 2,6., 1 Kor. 1,5.

9. Egynek hit ugyanazon Lélek által; másnak pedig gyógyítás ajándékai azon egy Lélek által;

Márk. 16,18., Jak. 5,15.

10. Némelyiknek csodatévő erőknél munkái; némelyiknek meg prófétálás; némelyiknek pedig lelkeknek megítélése; másoknak nyelvek nemei; másnak pedig nyelvek magyarázása;

Csel. 21,10., Csel. 21,11., Csel. 8,20., Csel. 2,1., Csel. 2,4., Csel. 10,45., Csel. 10,46.

11. De mindezeket egy és ugyanaz a Lélek cselekszi, osztogatván mindenkinek külön, a mint akarja.

1 Kor. 7,7., Róm. 12,3., Róm. 12,6., Eféz. 4,7.

12. Mert a miképen a test egy és sok tagja van, az egy testnek tagjai pedig, noha sokan vannak, mind egy test, azonképen a Krisztus is.

1 Kor. 10,17., Róm. 12,4., Róm. 12,5.

13. Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg.

Eféz. 2,14., Eféz. 2,15., Gal. 3,27., Gal. 3,28.

14. Mert a test sem egy tag, hanem sok.

15. Ha ezt mondaná a láb: mivelhogy nem kéz vagyok, nem vagyok a testből való; avagy nem a testből való-é azért?

16. És ha a fül ezt mondaná: mivelhogy nem vagyok szem, nem vagyok a testből való; avagy nem a testből való-é azért?

17. Ha az egész test szem, hol a hallás? ha az egész hallás, hol a szaglás?

18. Most pedig az Isten elhelyezte a tagokat a testben egyenként mindeniket, a mint akarta.

Kol. 2,19., Zsolt. 139,13., Zsolt. 139,15.

19. Ha pedig az egész egy tag volna hol volna a test?

20. Így azonban sok tag van ugyan, de egy test.

21. Nem mondhatja pedig a szem a kéznek: Nincs rád szükségem; vagy viszont a fej a lábaknak: Nem kelletek nékem.

22. Sőt sokkal inkább, a melyek a test legerőtelenebb tagjainak látszanak, azok igen szükségesek:

23. És a melyeket a test tisztességtelenebb tagjainak tartunk, azoknak nagyobb tisztességet tulajdonítunk; és a melyek éktelenek bennünk, azok nagyobb ékességben részesülnek;

24. A melyek pedig ékesek bennünk, azoknak nincs erre szükségök. De az Isten szerkeszté egybe a testet, az alábbvalónak nagyobb tisztességet adván,

25. Hogy ne legyen hasonlás a testben, hanem ugyanarról gondoskodjanak egymásért a tagok.

26. És akár szenved egy tag, vele együtt szenvednek a tagok mind; akár tisztességgel illetetik egy tag, vele együtt örülnek a tagok mind.

27. Ti pedig a Krisztus teste vagytok, és tagjai rész szerint.

Róm. 12,5., Eféz. 1,23., Eféz. 4,12., Eféz. 5,30., Kol. 1,24.

28. És pedig némelyeket rendelt az Isten az anyaszentegyházban először apostolokul, másodsor prófétákul, harmadszor tanítókul; azután csodatévő erőket, aztán gyógyításnak ajándékait, gyámolokat, kormányokat, nyelvek nemeit.

Eféz. 4,11., Eféz. 4,12.

29. Avagy mindnyájan apostolok-é? Vagy mindnyájan próféták-é? Avagy mindnyájan tanítók-é? Vagy mindnyájan csodatévő erők-é?

30. Avagy mindnyájoknak van-é gyógyításra való ajándéka? Vagy mindnyájan szólnak-é nyelveken? Vagy mindnyájan magyaráznak-é?

31. Igyekeztek pedig a hasznosabb ajándékokra. És ezenfelül még egy kiváltképen való utat mutatok néktek.

1 Kor. 14,1., 1 Kor. 14,3., 1 Kor. 14,4.

13.

1. Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen én bennem, olyanná lettem, mint a zengő ércz vagy pengő cimbalom.

2. És ha jövődőt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyökről, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok.

Mát. 7,22., Mát. 17,20.

3. És ha vagyonomat mind felétem is, és ha testemet tűzre adom is, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi hasznom abból.

Mát. 6,1., Ján. 15,13., Róm. 12,8., Róm. 12,20., 1 Ján. 3,17.

4. A szeretet hosszútűró, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel.

Péld. 10,12., 1 Pét. 4,8.

5. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt,

Fil. 2,4., Fil. 2,5., Fil. 2,21.

6. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal;

7. Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr.

1 Kor. 9,12., Péld. 10,12., Róm. 15,1., 1 Pét. 4,8.

8. A szeretet soha el nem fogy: de legyenek bár jövőmondások, eltöröltetnek; vagy akár nyelvek, megszűnnek; vagy akár ismeret, eltöröltetik.

9. Mert rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétálás:

10. De mikor eljő a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik.

Eféz. 4,13., 1 Ján. 3,2.

11. Mikor gyermek valék, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek: minekutána pedig férfiúvá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat.

12. Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, a mint én is megismertettem.

2 Kor. 5,7., 1 Ján. 3,2.

13. Most azért megmarad a hit, remény, szeretet, e három; ezek között pedig legnagyobb a szeretet.

14.

1. Kövessétek a szeretetet, kívánjátok a lelki ajándékokat, leginkább pedig, hogy prófétáljatok.

1 Kor. 12,31., 1 Kor. 12,10.

2. Mert a ki nyelveken szól, nem embernek szól, hanem az Istennek; mert senki sem érti, hanem lélekben beszél titkos dolgokat.

3. A ki pedig prófétál, embereknek beszél épülésére, intésre és vigasztalásra.

4. A ki nyelveken szól, magát építi; de a ki prófétál, a gyülekezetet építi.

5. Szeretném ugyanis, ha mindnyájan szólnátok nyelveken, de inkább, hogy prófétálnátok; mert nagyobb a próféta, mint nyelveken szóló, kivéven, ha megmagyarázza, hogy a gyülekezet épüljön.

4 Móz. 11,29., 1 Kor. 14,2.

6. Ha már most, atyámfiain, hozzátok megyek, és nyelveken szólok, mit használok néktek, ha vagy kijelentésben, vagy ismeretben, vagy prófétálásban, vagy tanításban nem szólok hozzátok?

1 Kor. 12,18.

7. Hiszen ha az élettelen hangszerek, akár fuvola, akár czitera, nem adnak megkülönböztethető hangokat, mimódon ismerjük meg, a mit fuvoláznak vagy cziteráznak?

8. Mert ha a trombita bizonytalan zengést térszen, kicsoda készül a harcra?

4 Móz. 10,9.

9. Azonképen ti is, ha érthető nyelven nem beszéltek, mimódon értik meg, a mit szóltok? Csak a levegőbe fogtok beszélni.

10. Példa mutatja, oly sokféle szólás van a világon, és azok közül egy sem érthetetlen.

11. Hogyha azért nem tudom a szónak értelmét, a beszélőnek idegen leszek, és a beszélő is idegen előttem.

12. Azonképen ti is, minthogy lelki ajándékokat kívántok, a gyülekezet építésére igyekezzetek, hogy gyarapodjatok.

13. Azért a ki nyelveken szól, imádkozzék, hogy megmagyarázza.

1 Kor. 12,10.

14. Mert ha nyelvvel könyörgök, a lelkem könyörög, de értelmem gyümölcstelen.

15. Hogy van hát? Imádkozom a lélekkel, de imádkozom az értelemmel is; énekelek a lélekkel, de énekelek az értelemmel is.

Eféz. 5,19.

16. Mert ha lélekkel mondasz áldást, az ott lévő avatatlan miképen fog a te hálaadásodra Áment mondani, mikor nem tudja, mit beszélsz?

17. Mert jóllehet, te szépen mondasz áldást, de más nem épül abból.

18. Hálát adok az én Istenemnek, hogy mindnyájatoknál inkább tudok nyelveken szólani;

19. De a gyülekezetben inkább akarok öt szót szólani értelemmel, hogy egyebeket is tanítsak, hogy nem mint tízezer szót nyelveken.

20. Atyámfiái, ne legyetek gyermekek, értelemben; hanem a gonoszságban legyetek gyermekek, értelemben pedig érettek legyetek.

Eféz. 4,14., Róm. 16,19., Mát. 18,3.

21. A törvényben meg van írva: Idegen nyelveken és idegen ajkakkal szólok e népnek, és így sem hallgatnak rám, azt mondja az Úr.

5 Móz. 28,49., Ésa. 28,11., Ésa. 28,12.

22. A nyelvek tehát jelül vannak, nem a hívőknek, hanem a hitetleneknek; a prófétálás pedig nem a hitetleneknek, hanem a hívőknek.

23. Azért ha az egész gyülekezet egybegyűl és mindnyájan nyelveken szólnak, bemenvén az idegenek vagy hitetlenek, nem azt mondják-é, hogy őrzöngtök?

24. De ha mindnyájan prófétálnak és bemegy egy hitetlen, vagy avatatlan, az mindenektől megfeddettik, mindenektől megítéltetik,

25. És ilyen módon az ő szívének titkai nyilvánvalókká lesznek; és így arcra borulva imádja az Istent, hirdetvén, hogy bizonynyal az Isten lakik ti bennetek.

26. Hogy van hát atyámfiái? Mikor egybegyűltök, mindeniteknek van zsoltára, tanítása, nyelve, kijelentése, magyarázata. Mindenek épülésre legyenek.

1 Kor. 11,18., 1 Kor. 11,20., 1 Kor. 12,8., 1 Kor. 12,9., 1 Kor. 12,10., Eféz. 4,12.

27. Ha valaki nyelveken szól, kettő vagy legfeljebb három legyen, mégpedig egymás után; és egy magyarázza meg:

28. Ha pedig nincsen magyarázó, hallgasson a gyülekezetben; hanem magának szóljon és az Istennek.

29. A próféták pedig ketten vagy hárman beszéljenek; és a többiek ítéljék meg.

30. De ha egy másik ott ülő vesz kijelentést, az első hallgasson.

31. Mert egyenként mindnyájan prófétálhattok, hogy mindenki tanuljon, és mindenki vigasztalást vegyen;

32. És a prófétalelkek engednek a prófétáknak;

1 Kor. 12,9., 1 Kor. 12,10., 1 Kor. 12,11.

33. Mert az Isten nem a visszavonásnak, hanem a békességnek Istene; miként a szentek minden gyülekezetében.

34. A ti asszonyaitok hallgassanak a gyülekezetekben, mert nincsen megengedve nékik, hogy szóljanak; hanem engedelmesek legyenek, a mint a törvény is mondja.

1 Tim. 2,12., 1 Kor. 11,3., Eféz. 5,22., Kol. 3,18., Tit. 2,5., 1 Móz. 3,16.

35. Hogyha pedig tanulni akarnak valamit, kérdezzék meg otthon az ő férjüket; mert éktelen dolog asszonymnak szólni a gyülekezetben.

36. Avagy ti tőletek származott-é az Isten beszéde, avagy csak hozzáatok jutott el?

37. Ha valaki azt hiszi, hogy ő próféta, vagy lelki ajándék részese, vegye eszébe, hogy a miket néktek írok, az Úr rendeletei azok.

1 Ján. 4,6.

38. A ki pedig tudatlan, legyen tudatlan.

39. Azért atyámfiái törekedjetez prófétálásra, és a nyelveken szólást se tiltsátok.

1 Kor. 14,1., 1 Kor. 14,3., 1 Kor. 14,12.

40. Mindenek ékesen és jó renddel legyenek.

Kol. 2,5.

15.

1. Eszetekbe juttatom továbbá, atyámfiái, az evangéliomot, melyet hirdettem néktek, melyet be is vettetek, melyben állotok is,

Gal. 1,11., Gal. 1,12., 1 Kor. 2,2.

2. A mely által üdvözültök is, ha megtartjátok, a minémű beszéddel hirdetem néktek, hacsak nem hiába lettetek hívőkké.

1 Kor. 1,21., Róm. 1,16.

3. Mert azt adtam előtökbe főképen, a mit én is úgy vettem, hogy a Krisztus meghalt a mi bűneinkért az írások szerint;

Róm. 4,25., Gal. 1,11., Gal. 1,12., Ésa. 53,8., Ésa. 53,9., Dán. 9,26.

4. És hogy eltemtetett; és hogy feltámadott a harmadik napon az írások szerint;

Mát. 12,40., Zsolt. 16,10.

5. És hogy megjelent Kéfásnak; azután a tizenkettőnek;

Luk. 24,34., Márk. 16,14., Ján. 20,19.

6. Azután megjelent több mint ötszáz atyafinak egyszerre, kik közül a legtöbben mind máig élnek, némelyek azonban el is aludtak;

7. Azután megjelent Jakabnak; azután mind az apostoloknak;

Luk. 24,50.

8. Legutolszor pedig mindenek között, mint egy idétlennek, nékem is megjelent.

Csel. 9,3., Csel. 9,6., Csel. 15,17.

9. Mert én vagyok a legkisebb az apostolok között, ki nem vagyok méltó, hogy apostolnak neveztessem, mert háborgattam az Istennek anyaszentegyházát.

Eféz. 3,8., 1 Tim. 1,13.

10. De Isten kegyelme által vagyok, a mi vagyok; és az ő hozzám való kegyelme nem lón hiábavaló; sőt többet munkálkodtam, mint azok mindnyájan de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme.

Róm. 15,18., Róm. 15,19., 2 Kor. 2,14., 2 Kor. 11,5.

11. Akár én azért, akár azok, így prédikálunk, és így lettetek ti hívőkké.

12. Ha azért Krisztusról hirdettetik, hogy a halottak közül feltámadott, mimódon mondják némelyek ti köztetek, hogy nincsen halottak feltámadása?

Csel. 17,18.

13. Mert ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadott fel.

14. Ha pedig Krisztus fel nem támadott, akkor hiábavaló a mi prédikálásunk, de hiábavaló a ti hitetek is.

Róm. 4,25.

15. Sőt az Isten hamis bizonyságtevőinek is találtatunk, mivelhogy az Isten felől bizonyságot tettünk, hogy feltámasztotta a Krisztust; a kit nem támasztott fel, ha csakugyan nem támadnak fel a halottak.

Csel. 2,24., Csel. 2,32., Csel. 3,15.

16. Mert ha a halottak fel nem támadnak, a Krisztus sem támadott fel.

Róm. 8,11.

17. Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, hiábavaló a ti hitetek; még bűneitekben vagytok.

1 Kor. 15,14.

18. A kik a Krisztusban elaludtak, azok is elvesztek tehát.

Dán. 12,2.

19. Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.

20. Ámde Krisztus feltámadott a halottak közül, zsengejük lón azoknak, kik elaludtak.

Csel. 26,23., Kol. 1,18., Jel. 1,5., Mát. 28,1., Mát. 28,6.

21. Miután ugyanis ember által van a halál, szintén ember által van a halottak feltámadása is.

1 Móz. 3,19., 1 Móz. 2,17., Róm. 5,12., Róm. 5,18.

22. Mert a miképen Ádámban mindnyájan meghalnak, azonképen a Krisztusban is mindnyájan megelevenítettek.

Róm. 5,21.

23. Mindenki pedig a maga rendje szerint. Első zsenge a Krisztus; azután a kik a Krisztuséi, az ő eljövetelekor.

1 Thess. 4,14., 1 Thess. 4,17., Gal. 5,24.

24. Aztán a vég, mikor átadja az országot az Istennek és Atyának; a mikor eltöröl minden birodalmat és minden hatalmat és erőt.

25. Mert addig kell neki uralkodnia, mígnem ellenségeit mind lábai alá veti.

Mát. 22,44., Zsolt. 110,1.

26. Mint utolsó ellenség töröltetik el a halál.

Jel. 20,14.

27. Mert mindent az ő lábai alá vetett. Mikor pedig azt mondja, hogy minden alája van vetve, nyilvánvaló, hogy azon kívül, a ki neki mindent alávetett.

Zsolt. 8,7., Mát. 28,18., Zsid. 2,18., Mát. 11,27.

28. Mikor pedig minden alája vettetett, akkor maga a Fiú is alávetetik annak, a ki neki mindent alávetett, hogy az Isten legyen minden mindenben.

1 Kor. 15,27.

29. Különben mit cseleksznek azok, a kik a halottakért keresztelkednek meg, a halottak teljességgel nem támadnak fel? Miért is keresztelkednek meg a halottakért?

30. Mi is miért veszélyeztetjük magunkat minden pillanatban?

Róm. 8,36.

31. Naponként halál révén állok. A veletek való dicsekedésre mondom, mely van nékem a Krisztus Jézusban a mi Urunkban.

1 Thess. 2,19., 2 Kor. 1,8., 2 Kor. 1,10., 2 Kor. 4,10., 2 Kor. 4,11.

32. Ha csak emberi módon viaskodtam Efézusban a fenevadakkal, mi a hasznom abból, ha a halottak fel nem támadnak? Együnk és igyunk, holnap úgyis meghalunk!

Ésa. 22,13., Ésa. 56,12.

33. Ne tévelyegjetelek. Jó erkölcsöt megrontanak gonosz társaságok.

Eféz. 5,6., Péld. 13,20.

34. Serkenjetelek fel igazán és ne vétkezzetek; mert némelyek nem ismerik Istent; megszegényítésteke mondom.

Róm. 13,11., 1 Kor. 6,5.

35. De mondhatná valaki: Mi módon támadnak fel a halottak? és minémű testtel jönnek ki?

Ezék. 37,3., Ezék. 37,10., Mát. 22,29.

36. Balgatag! a mit te vetsz, nem elevenedik meg, hanemha megrothadánd.

Ján. 12,24.

37. És abban, a mit elvetsz, nem azt a testet veted el, a mely majd kikél, hanem pusztá magot, talán búzáét, vagy más egyébét.

38. Az Isten pedig testet ad annak, a mint akarta, és pedig mindenféle magnak az ő saját testét.

1 Móz. 1,11.

39. Nem minden test azon egy test, hanem más az embernek teste, más a barmoknak teste, más a halaké, más a madaraké.

40. És vannak mennyei testek és földi testek; de más a mennyeiek dicsősége, más a földieké.

41. Más a napnak dicsősége és más a holdnak dicsősége és más a csillagok dicsősége; mert csillag a csillagtól különbözik dicsőségre nézve.

42. Épenígy a halottak feltámadása is. Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban;

43. Elvettetik gyalázatosságban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtelenségben, feltámasztatik erőben.

Fil. 3,20., Fil. 3,21.

44. Elvettetik érzéki test, feltámasztatik lelki test. Van érzéki test, és van lelki test is.

1 Kor. 6,13.

45. Így is van megírva: Lón az első ember, Ádám, élő lélekké; az utolsó Ádám megelevenítő szellemmé.

1 Móz. 2,7.

46. De nem a lelki az első, hanem az érzéki, azután a lelki.

47. Az első ember földből való, földi; a második ember, az Úr, mennyből való.

Luk. 1,78., Ján. 3,13.

48. A milyen ama földi, olyanok a földiek is; és a milyen ama mennyei, olyanok a mennyeiek is.

49. És a miképen hordtuk a földinek ábrázatját, hordani fogjuk a mennyeinek ábrázatját is.

1 Móz. 5,3., Fil. 3,21.

50. Azt pedig állítom atyámfiainak, hogy test és vér nem örökölheti Isten országát, sem a romlandóság nem örököli a romolhatatlanságot.

Mát. 16,17., Ján. 1,13., 1 Kor. 15,42., 1 Kor. 15,44.

51. Ímé titkot mondok néktek. Mindnyájan ugyan nem aluszunk el, de mindnyájan elváltozunk.

1 Thess. 4,15., 1 Thess. 4,17.

52. Nagy hirtelen, egy szempillantásban, az utolsó trombitaszóra; mert trombita fog szólani, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, és mi elváltozunk.

Mát. 24,31., 1 Thess. 4,16.

53. Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltson magára, és e halandó test halhatatlanságot öltson magára.

2 Kor. 5,4.

54. Mikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és e halandó halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül amaz ige, mely meg vagy írva. Elnyeletett a halál diadalra.

Ésa. 25,8.

55. Halál! hol a te fullánkod? Pokol! hol a te diadalmad?

Hós. 13,14.

56. A halál fullánkja pedig a bűn; a bűn ereje pedig a törvény.

Róm. 6,23., Róm. 4,15., Róm. 7,13.

57. De hála az Istennek, a ki a diadalmat adja nekünk a mi Urunk Jézus Krisztus által.

1 Ján. 5,4., 1 Ján. 5,5.

58. Azért szerelmes atyámfiai erősen álljatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dolgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.

Kol. 1,23., Ján. 6,29., Péld. 11,18., 2 Krón. 15,7.

16.

1. Ami a szentek számára való alamizsnát illeti, a miképen Galácia gyülekezeteinek rendeltem, ti is azonképen cselekedjétek.

Csel. 11,29., Róm. 12,13.

2. A hétnek első napján mindenitek tegye félre magánál, a mit sikerül összegyűjtenie, hogy ne akkor történjék a gyűjtés, a mikor odamegyek.

2 Kor. 8,4., 2 Kor. 8,7., 2 Kor. 8,11.

3. Mikor pedig megérkezem, a kiket javaltok leveleitek által, azokat küldöm el, hogy elvigyék Jeruzsálembe a ti ajándékokotokat.

2 Kor. 8,16., 2 Kor. 8,19.

4. Ha pedig méltó lesz, hogy én is elmenjek, velem együtt jönnek.

5. Elmegyek pedig ti hozzátok, mikor Macedónián általmenéndek: mert Macedónián általmegyek,

Csel. 19,21.

6. Nálatok azonban talán megmaradok, vagy ott is telelek, hogy ti kíséretetek el, a hová menéndek.

7. Mert nem akarlak titeket épen csak átmenet közben látni, de reménylem, hogy valami ideig nálatok maradok, ha az Úr engedi.

Csel. 18,21., Jak. 4,15.

8. Efézusban pedig pünkösdig maradok.

1 Kor. 15,32.

9. Mert nagy kapu nyílt meg előttem és hasznos, az ellenség is sok.

Csel. 14,27.

10. Hogyha pedig megérkezik Timótheus, meglássátok, hogy bátorságos maradása legyen nálatok; mert az Úrnak dolgát cselekszi, mint én is.

Fil. 2,19., Fil. 2,20., Fil. 2,22.

11. Senki azért őt meg ne vesse: hanem bocsássátok el őt békességgel, hogy hozzám jöhessen; mert várom őt az atyfiakkal együtt.

12. A mi pedig Apollós atyafit illeti, igen kértem őt, hogy menjen el hozzátok az atyfiakkal együtt: de semmiképpen sem volt kedve, hogy most elmenjen; de majd elmegy, mihelyt jó alkalmatossága létszen.

1 Kor. 1,12.

13. Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek!

1 Kor. 15,34., Mát. 24,42., Mát. 25,13., 1 Pét. 5,8.

14. Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!

1 Ján. 4,7., 1 Ján. 4,8., 1 Ján. 4,20.

15. Intelek pedig titeket, atyámfiai, hiszen tudjátok, hogy Stefanásnak háznépe Akhája zsengeje, és ők a szenteknek való szolgálatra adták magukat.

1 Kor. 1,16., Róm. 16,5.

16. Hogy ti is engedelmeskedjétek az ilyeneknek, és mindenkinek, a ki velök szolgál és fárad.

Fil. 2,30.

17. Örvendezek pedig a Stefanás Fortunátus és Akhaikus eljövételének; mert a bennetek való fogatkozást ezek betöltötték.

2 Kor. 11,9.

18. Mert megnyugtatták az én lelkemet és a tiéteket is. Megbecsüljétek azért az ilyeneket.

1 Thess. 5,12.

19. Köszöntenek titeket Ázsia gyülekezetei; köszöntenek titeket az Úrban felette igen Akvila és Priscilla, a házuknál levő gyülekezettel egybe.

Csel. 18,1., Csel. 18,2., Csel. 18,3., Csel. 18,18., Csel. 18,26., Róm. 16,5.

20. Köszöntenek titeket az atyafiak mindnyájan. Köszöntsétek egymást szent csókkal.

Róm. 16,16., 2 Kor. 13,12., 1 Thess. 5,26., 1 Pét. 5,14.

21. A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval.

Kol. 4,18., 2 Thess. 3,17.

22. Ha valaki nem szereti az Úr Jézus Krisztust, legyen átkozott! Maran atha.

23. Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme veletek!

Róm. 16,24.

24. Az én szeretetem mindnyájatokkal a Jézus Krisztusban! Ámen.

Pál apostolnak a korinthusbeliekhez írt második levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztusnak apostola az Isten akaratjából, és Timótheus az atyafi, az Isten gyülekezetének, a mely Korinthusban van, mindama szentekkel egybe, a kik egész Akhájában vannak:

1 Kor. 1,1.

2. Kegyelem néktek és békeség Istentől a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.

Róm. 1,7., 1 Kor. 1,3., Eféz. 1,2., Eféz. 1,3.

3. Áldott az Isten és a mi urunk Jézus Krisztusnak Atyja, az irgalmasságnak atyja és minden vígasztalásnak Istene;

Eféz. 1,3., 1 Pét. 1,3., Róm. 15,5.

4. A ki megvígasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvígasztalhassunk bármely nyomorúságba esteket azzal a vígasztalással, a mellyel Isten vígasztal minket.

Kol. 1,24.

5. Mert a mint bőséggel kijutott nekünk a Krisztus szenvedéseiből, úgy bőséges a mi vígasztalásunk is Krisztus által.

Zsolt. 34,20., Zsolt. 94,19.

6. De akár nyomorgattatunk, a ti vígasztalástokért és üdvösségetekért van az, mely hathatós ugyanazon szenvedések elviselésére, a melyeket mi is szenvedünk; akár megvígasztaltatunk a ti vígasztalástokért és üdvösségetekért van az. És a mi reménységünk erős felőletek.

2 Kor. 4,15., 2 Kor. 4,17.

7. Tudván, hogy a miképen társaink vagytok a szenvedésben, azonképen a vígasztalásban is.

2 Thess. 1,4., 2 Thess. 1,7.

8. Mert nem akarjuk, hogy ne tudjatok atyámfiak a mi nyomorúságunk felől, a mely Ázsiában esett rajtunk, hogy felette igen, erőnk felett megterheltettünk, úgy hogy életünk felől is kétségben valánk:

Csel. 19,23.

9. Sőt magunk is halálra szántuk magunkat, hogy ne bizakodnánk mi magunkban, hanem Istenben, a ki feltámasztja a holtakat:

Jer. 17,5., Jer. 17,7.

10. A ki ilyen nagy halálból megszabadított és szabadít minket: a kiből reménykedünk, hogy ezután is meg fog szabadítani;

1 Kor. 15,31., 2 Tim. 4,18.

11. Velünk együtt munkálkodván ti is az érettségünk való könnyöngésben, hogy a sokak által nekünk adatott kegyelmi ajándék sokak által háláltassék meg mi érettségünk.

Róm. 15,30.

12. Mert a mi dicsekedésünk ez, lelkiismeretünk bizonyosága, hogy isteni őszinteséggel és tisztasággal, nem testi bölcseséggel, hanem Isten kegyelmével forgolódtunk a világon, kiváltképen pedig ti köztetek.

Zsid. 13,18., Mát. 10,16., 1 Kor. 2,4.

13. Mert nem egyebet írunk néktek, hanem a mit olvastok, vagy el is ismertek, sőt reménylem, hogy el is fogtok ismerni mindvégig;

14. A minthogy némi részben el is ismertétek rólunk, hogy dicsekvéstek vagyunk, a miképen ti is nekünk az Úr Jézus napján.

2 Kor. 5,12., Fil. 2,16.

15. És ezzel a bizodalommal akartam előbb hozzátok menni, hogy másodízben nyerjeteek kegyelmet;

16. És köztetek általmenni Macedóniába, és Macedóniából ismét hozzátok térni vissza, és tőletek elkísértetni Júdeába.

17. Hát ezt akarva, vajjon könnyelműen cselekedtem-é? vagy a mit akarok, test szerint akarom-é, hogy nálam az igen igen, és a nem nem legyen?

18. De hű az Isten, hogy a mi beszédünk hozzátok nem volt igen és nem.

1 Kor. 1,9.

19. Mert az Isten Fia Jézus Krisztus, a kit köztetek mi hirdettünk, én és Silvánus és Timótheus, nem volt igen és nem, hanem az igen lett ő benne.

20. Mert Istennek valamennyi ígérete ő benne lett igenné és ő benne lett Ámenné az Isten dicsőségére mi általunk.

21. A ki pedig minket ti veletek egybe Krisztusban megerősít és megken minket, az Isten az;
1 Kor. 1,8., 1 Pét. 5,10., 1 Ján. 2,20., 1 Ján. 2,27.
22. A ki el is pecsételt minket, és a léleknek zálogát adta a mi szíveinkbe.
Róm. 8,16., Eféz. 1,14.
23. Én pedig az Istent hívom bizonyságul az én lelkekre, hogy titeket kímélve nem mentem el eddig Korinthusba.
Róm. 1,9., Gal. 1,20.
24. Nem hogy uralkodnánk a ti hiteteken, hanem munkatársai vagyunk a ti örömeteknek; mert hitben állotok.
1 Pét. 5,3., 1 Kor. 3,5., Róm. 11,20.

2.

1. Azt tettem pedig fel magamban, hogy nem megyek közetek ismét szomorúsággal.
2. Mert ha én megszorítalak titeket, ugyan ki az, a ki megvidámít engem, hanemha a kit én megszorítottok?
3. És azért írtam néktek éppen azt, hogy mikor oda megyek, meg ne szomorítsam azok miatt, a kiknek örülnöm kellene; meg lévén győződve mindenitek felől, hogy az én örömöm mindnyájatoké.
2 Kor. 12,21.
4. Mert sok szorongattatás és szívbeli háborgás között írtam néktek sok könnyhullatással, nem hogy megszorítsatok, hanem hogy megismerjétek azt a szeretetet, a mellyel kiváltképen irántatok viseltetem.
5. Ha pedig valaki megszorított, nem engem szomorított meg, hanem részben, hogy azt ne terheljem, titeket mindnyájatokat.
1 Kor. 5,1.
6. Elég az ilyennek a többség részéről való ilyen megbüntetése:
7. Annyira, hogy éppen ellenkezőleg ti inkább bocsásatok meg néki és vigasztaljátok, hogy valamiképpen a feletőbb való bánat meg ne eméssze az ilyen.
Gal. 6,1.
8. Azért kérek titeket, hogy tanusítsatok iránta szeretetet.
1 Kor. 16,14.
9. Mert azért írtam is, hogy bizonyosan megtudjam felőletek, ha mindenben engedelmesek vagytok-é?
2 Kor. 7,15.
10. A kinek pedig megbocsáttok valamit, én is: mert ha én is megbocsátottam valamit, ha valakinek megbocsátottam, ti érettetek cselekedtem Krisztus színe előtt; hogy meg ne csaljon minket a Sátán:
Luk. 23,31.
11. Mert jól ismerjük az ő szándékait.
Eféz. 6,10., 1 Pét. 5,8.
12. Mikor pedig Troásba mentem a Krisztus evangélioma ügyében és kapu nyitott nékem az Úrban, nem volt lelkeimnek nyugodalma, mivelhogy nem találtam Titust, az én atyámfiát;
Csel. 16,8., Csel. 14,27.
13. Hanem elbúcsúzván tőlük, elmentem Macedóniába.
14. Hála pedig az Istennek, a ki mindenkor diadalra vezet minket a Krisztusban, és az ő ismeretének illatját minden helyen megjelenti mi általunk.
Kol. 1,27.
15. Mert Krisztus jó illatja vagyunk Istennek, mind az üdvözülők, mind az elkárhozók között;
1 Kor. 1,18.
16. Ezeknek halál illatja halálra; amazoknak pedig élet illatja életre. És ezekre kicsoda alkalmas?
2 Kor. 3,5., 2 Kor. 3,6., Róm. 1,16.
17. Mert mi nem olyanok vagyunk, mint sokan, a kik meghamisítják az Isten ígéjét; hanem tisztán, sőt szinte Istenből szólunk az Isten előtt a Krisztusban.
2 Kor. 4,2.

3.

1. Ekezdjük-e ismét ajánlgatni magunkat? Vagy talán szükségünk van, mint némelyeknek, ajánló levelekre hozzátok, avagy tőletek?

2 Kor. 5,12.

2. A mi levelünk ti vagytok, beírva a mi szívünkbe, a melyet ismer és olvas minden ember;

1 Kor. 9,2., 1 Kor. 9,3.

3. A kik felől nyilvánvaló, hogy Krisztusnak a mi szolgálatunk által szerzett levele vagytok, nem tentával, hanem az élő Isten Lelkével írva; nem kőtáblákra, hanem a szívnek hústábláira.

Jer. 31,33.

4. Ilyen bizodalunk pedig Isten iránt a Krisztus által van.

Ján. 14,6.

5. Nem mintha magunktól volnánk alkalmasak valamit gondolni, úgy mint magunkból; ellenkezőleg a mi alkalmas voltunk az Istentől van:

2 Kor. 2,16., Ján. 15,15., Csel. 16,14.

6. A ki alkalmasokká tett minket arra, hogy új szövetség szolgálói legyünk, nem betű, hanem lélek; mert a betű megöl, a lélek pedig megelevenít.

Jer. 31,31., 5 Móz. 27,26., Róm. 8,2., Ján. 6,63.

7. Ha pedig a halálnak betűkkel kövekbe vésett szolgálata dicsőséges vala, úgyhogy Izráel fiai nem is nézhettek Mózes orcájára arcának elmúló dicsősége miatt:

2 Móz. 24,12., 2 Móz. 34,30., 2 Móz. 34,33.

8. Hogyne volna még inkább dicsőséges a léleknek szolgálata?

9. Mert ha a kárhoztatás szolgálata dicsőséges, mennyivel inkább dicsőséges az igazság szolgálata?

Róm. 1,17., Róm. 3,21.

10. Sőt a dicsőített nem is dicsőséges ebben a részben az őt meghaladó dicsőség miatt.

Kol. 2,17.

11. Mert ha dicsőséges az elmulandó, sokkal inkább dicsőséges, a mi megmarad.

Zsid. 12,18.

12. Azért ilyen reménységben nagy nyíltsággal szólunk;

2 Kor. 3,4., Eféz. 6,19.

13. És nem, miként Mózes, a ki leplet borított az orcájára, hogy ne lássák Izráel fiai az elmulandónak végét.

2 Móz. 34,33., 2 Móz. 34,35.

14. De megtompultak az ő elméik. Mert ugyanaz a lepel mind e mai napig ott van az ő szövetség olvasásánál felfedetlenül, mivelhogy a Krisztusban tűnik el;

Ésa. 6,10., 2 Kor. 3,13.

15. Sőt mind máig, a mikor csak olvassák Mózeset, lepel borul az ő szívökre.

16. Mikor pedig megtér az Úrhoz, lehull a lepel.

Róm. 11,23., Róm. 11,25., Róm. 11,26.

17. Az Úr pedig a Lélek; és a hol az Úrnak Lelke, ott a szabadság.

2 Kor. 3,6., Ján. 4,24.

18. Mi pedig az Úrnak dicsőségét mindnyájan fedetlen arczczal szemlélvén, ugyanazon ábrázatra elváltozunk, dicsőségről dicsőségre, úgy mint az Úrnak Lelkétől.

1 Kor. 13,12.

4.

1. Annakokáért, mivelhogy ilyen szolgálatban vagyunk, a mint a kegyelmet nyertük, nem csüggedünk el;

2 Kor. 3,6., 1 Kor. 7,25.

2. Hanem lemondunk a szégyen takargatásáról, mint a kik nem járunk ravaszságban, és nem is hamisítjuk meg az Isten ígését, de a nyilvánvaló igazsággal kellettjük magunkat minden ember lelkiismeretének az Isten előtt.

1 Thess. 2,5., 2 Kor. 2,17.

3. Ha mégis leplezett a mi evangéliomunk, azoknak leplezett, a kik elvesznek:

1 Kor. 1,18.

4. A kikben e világ Istene megvakította a hitetlenek elméit, hogy ne lássák a Krisztus dicsőséges evangéliomának világosságát, a ki az Isten képe.

Zsid. 1,3., Kol. 1,15.

5. Mert nem magunkat prédikáljuk, hanem az Úr Jézus Krisztust; magunkat pedig, mint a ti szolgálókat, a Jézusért.

2 Kor. 1,24., 1 Kor. 2,2.

6. Mert az Isten, a ki szólt: setétségből világosság ragyogjon, ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arczán való világotatása végett.

1 Móz. 1,2., 1 Móz. 1,3., 2 Pét. 1,19.

7. Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy amaz erőnek nagy volta Istené legyen, és nem magunktól való.

2 Kor. 5,1., 1 Kor. 2,5.

8. Mindenütt nyomorgattatunk, de meg nem szorítottunk; kétségeskedünk, de nem esünk kétségbe;

2 Kor. 1,8., 2 Kor. 7,5., 1 Kor. 1,11.

9. Üldöztetünk, de el nem hagyatunk; tiportatunk, de el nem veszünk;

Zsolt. 37,24., Zsolt. 37,33., Mik. 7,7., Mik. 7,9.

10. Mindenkor testünkben hordozzuk az Úr Jézus halálát, hogy a Jézusnak élete is látható legyen a mi testünkben.

Róm. 8,17., Gal. 6,17.

11. Mert mi, a kik élünk, mindenkor halálra adatunk a Jézusért, hogy a Jézus élete is látható legyen a mi halandó testünkben.

Zsolt. 44,23., Róm. 8,36.

12. Azért a halál mi bennünk munkálkodik, az élet pedig ti bennetek.

1 Kor. 4,9.

13. Mivelhogy pedig a hitnek mi bennünk is ugyanaz a lelke van meg, a mint írva van: Hittem és azért szóltam; hiszünk mi is, és azért szólunk;

Zsolt. 116,10.

14. Tudván, hogy a ki feltámasztotta az Úr Jézust, Jézus által minket is feltámaszt, és veletek együtt előállít.

Csel. 3,15., 1 Thess. 4,16., 1 Thess. 4,17.

15. Mert minden ti érettetek van, hogy a kegyelem sokasodva sokak által a hálaadást bőséggé tegye az Isten dicsőségére.

Róm. 5,15.

16. Azért nem csüggedünk; sőt ha a mi külső emberünk megromol is, a belső mindazáltal napról-napra újul.

1 Pét. 4,1., Eféz. 3,16., Róm. 6,6., Kol. 3,10.

17. Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nekünk;

Zsolt. 30,6., 1 Pét. 1,6., Róm. 8,18.

18. Mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók.

Róm. 8,24., Róm. 8,25.

5.

1. Mert tudjuk, hogy ha e mi földi sátorházunk elbomol, épületünk van Istentől, nem kézzel csinált, örökké való házunk a mennyben.

Jób. 4,19., 2 Pét. 1,13., 2 Pét. 1,14., Ján. 14,2., Zsid. 11,10.

2. Azért is sóhajtozunk ebben, óhajtván felöltözni erre a mi mennyei hajlékunkat;

Róm. 8,23.

3. Ha ugyan felöltözött is mezíteleneknek nem találtatunk!

4. Mert a kik e sátorban vagyunk is, sóhajtozunk megterheltvén; mivelhogy nem kívánunk levetkőztetni, hanem felöltöztetni, hogy a mi halandó, elnyelje azt az élet.

1 Kor. 15,53., 1 Kor. 15,54.

5. A ki pedig minket erre elkészített, az Isten az, a ki a Lélek zálogát is adta minékünk.

2 Kor. 1,22., Róm. 8,16., Róm. 8,23., Eféz. 1,13., Eféz. 1,14.

6. Azért mivelhogy mindenkor bízunk, és tudjuk, hogy e testben lakván, távol vagyunk az Úrtól.

1 Krón. 29,15., Zsolt. 39,13.

7. (Mert hitben járunk, nem látásban);

Zsid. 11,1., 1 Kor. 13,12.

8. Bizodalmunk pedig van, azért inkább szeretnénk kiköltözni e testből, és elköltözni az Úrhoz.

Fil. 1,23.

9. Azért igyekezzünk is, hogy akár itt lakunk, akár elköltözzünk, néki kedvesek legyünk.

Zsolt. 39,13.

10. Mert nekünk mindnyájunknak meg kell jelennünk a Krisztus ítélőszéke előtt, hogy kiki megjutalmaztassék a szerint, a miket e testben cselekedett, vagy jót, vagy gonoszt.

Csel. 17,31., Róm. 2,6., Róm. 14,10., Jób. 34,11., Préd. 12,16.

11. Ismervén tehát az Úrnak félelmét, embereket térítünk, Isten előtt pedig nyilván vagyunk; reményilem azonban, hogy a ti lelkiesméretetek előtt is nyilván vagyunk.

Jób. 31,23., Mát. 25,31., Mát. 25,46., Júd. 1,23.

12. Mert nem ajánljuk ismét magunkat néktek, hanem alkalmat adunk ti néktek a velünk való dicsekedésre, hogy legyen mit felelnetek a színből és nem szívből dicsekedőknék.

2 Kor. 3,1., Gal. 6,12.

13. Ha azért bolondok vagyunk, Istenért; ha eszesek vagyunk, érettetek van az.

2 Kor. 11,16., 2 Kor. 11,17.

14. Mert a Krisztusnak szerelme szorongat minket,

1 Tim. 2,6., Róm. 8,35., Róm. 8,39.

15. Úgy vélekedvén, hogy ha egy meghalt mindenkéért, tehát mindazok meghaltak; és azért halt meg mindenkéért, hogy a kik élnek, ezután ne magoknak éljenek, hanem annak, a ki érettek meghalt és feltámasztatott.

Zsid. 2,9., 1 Tim. 2,6., Róm. 14,7., Róm. 14,9., Gal. 2,20.

16. Azért mi ezentúl senkit sem ismerünk test szerint; sőt ha ismertük is Krisztust test szerint, de már többé nem ismerjük.

17. Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az; a régiek elmúltak, ímé, újjá lett minden.

Róm. 8,1., Róm. 8,10., Ésa. 43,19.

18. Mindez pedig Istentől van, a ki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által, és a ki nekünk adta a békéltetés szolgálatát;

Róm. 5,10., Kol. 1,20.

19. Minthogy az Isten volt az, a ki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nekik az ő bűneiket, és reánk bízta a békéltetésnek ígését.

Róm. 3,24., Róm. 3,25.

20. Krisztusért járván tehát követségben, mintha Isten kérne mi általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel.

Ésa. 52,7., Agge. 1,13., 1 Kor. 4,1.

21. Mert azt, a ki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk ő benne.

1 Pét. 2,22., 1 Pét. 2,24., Ésa. 53,9., Róm. 8,3., Gal. 3,13., Kol. 1,14., Eféz. 1,6., Eféz. 1,7., Fil. 3,9.

6.

1. Mint együttmunkálkodók intünk is, hogy hiába ne vettétek légyen az Isten kegyelmét.

1 Kor. 3,9., 2 Kor. 5,20.

2. Mert ő mondja: Kellemetes időben meghallgattalak, és az üdvösség napján megsegítettelek. Ímé itt a kellemetes idő, ímé itt az üdvösség napja.

Ésa. 49,8., Luk. 4,19., Luk. 4,21.

3. Senkit semmiben meg ne botránkoztassunk, hogy a szolgálatunk ne szidalmaztassék.

Mát. 18,6.

4. Hanem ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgálói; sok tűrésben, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban.

2 Kor. 4,2., 1 Kor. 4,1.

5. Vereségben, tömlöczben, háborúságban, küzködésben, virrasztásban, bőjtölésben.

2 Kor. 11,23., 2 Kor. 11,27.

6. Tisztaságban, tudományban, hosszútűrésben, szívességben, Szent Lélekben, tettetés nélkül való szeretetben,

1 Tim. 4,12.

7. Igazmondásban, Isten erejében; az igazságnak jobb és bal felől való fegyvereivel;

Eféz. 1,13., 1 Kor. 2,4., Eféz. 6,11., Eféz. 6,18.

8. Dicsőség és gyalázat által, rossz és jó hír által; mint hitetők, és igazak;
9. Mint ismeretlenek, és mégis ismeretesek; mint megholtak, és ím élők; mint ostorozottak, és meg nem ölték;

2 Kor. 4,10., 2 Kor. 4,11., 1 Kor. 15,30., 1 Kor. 15,31., Zsolt. 118,18.

10. Mint bankódók, noha mindig örvendezők; mint szegények, de sokakat gazdagítók; mint semmi nélkül valók, és mindennel bírók.

Mát. 5,12., Csel. 5,41., 2 Kor. 8,9., Fil. 2,17.

11. A mi szánk megnyílt ti néktek, korinthusiak, a mi szívünk kitérült.

2 Kor. 3,7.

12. Nem mi bennünk vagytok szorosságban, hanem szorosságban vagytok a ti szívetekben.

13. Vizonzásul (mint gyermekeimnek szólok) tárjátok ki ti is szíveteket.

1 Kor. 4,14.

14. Ne legyetek hitetlenekkel felemás igában; mert szövetsége van igazságnak és hamisságnak? vagy mi közössége a világosságnak a sötétséggel?

5 Móz. 7,2., 1 Kor. 7,39., Eféz. 5,11.

15. És mi egyezése Krisztusnak Béliállal? vagy mi köze hívőnek hitetlenhez?

1 Kor. 10,21.

16. Vagy mi egyezése Isten templomának bálványokkal? Mert ti az élő Istennek temploma vagytok, az mint az Isten mondta: Lakozom bennök és közöttük járok; és leszek nékik Istenök, és ők én népem leszek.

1 Kor. 3,16., 3 Móz. 26,12.

17. Annakokáért menjetek ki közülök, és szakadjatok el, azt mondja az Úr, és tisztátalant ne illessetek; és én magamhoz fogadlak titeket,

Ésa. 48,20., Ésa. 52,11., Jel. 18,4.

18. És leszek néktek Atyátok, és ti lesztek fiaimmá, és leányaimmá, azt mondja a mindenható Úr.

Jer. 31,19., Jer. 31,33., Jer. 32,38., Jel. 21,3., Jel. 21,7.

7.

1. Mivelhogy azért ilyen ígéreteink vannak, szerettem, tisztítsuk meg magunkat minden testi és lelki tisztátalanságtól, Isten félelmében vivén véghez a mi megszentelésünket.

Gal. 5,19., Gal. 5,21., Zsid. 10,22.

2. Fogadjatok be minket; senkit meg nem bántottunk, senkit meg nem rontottunk, senkit meg nem csaltunk.

2 Kor. 12,17., Csel. 20,33.

3. Nem vádképen mondom; hisz előbb mondtam, hogy szívünkben vagytok, hogy együtt haljunk, együtt éljünk.

2 Kor. 3,2., 2 Kor. 3,3., 2 Kor. 6,11., 2 Kor. 6,12., 2 Kor. 6,13.

4. Nagy az én bizodalmam hozzátok, nagy az én dicsekvésem felőletek; telve vagyok vígasztalódással, felettébb való az én örömem minden mi nyomorúságunk mellett.

Filem. 1,8.

5. Mert mikor Macedóniába jöttünk, sem volt semmi nyugodalma a mi testünknek, sőt mindenképen nyomorogtunk; kívül harcz, belől félelem.

6. De az Isten, a megalázottak vígasztalója, minket is megvígasztalt Titus megjöttével.

2 Kor. 1,3., 2 Kor. 1,4.

7. Sőt nem megjöttével csupán, hanem azzal a vígasztalással is, a melylyel ti vígasztaltatok meg, hírül hozván nékünk a ti kívánczástokat, a ti kesergéstekeket, a ti hozzám való ragaszkodástokat; úgyhogy én mégjobban örvendeztem.

8. Hát ha megszorítottalak is titeket azzal a levéllel, nem bánom, noha bántam; mert látom, hogy az a levél, ha ideig-óráig is, megszorított titeket.

2 Kor. 2,4.

9. Most örülök, nem azért, hogy megszorodtatok, hanem hogy megtérésre szomorodtatok meg. Mert Isten szerint szomorodtatok meg, hogy miattunk semmiben kárt ne valljatok.

10. Mert az Isten szerint való szomorúság üdvösségre való megbánhatatlan megtérést szerez; a világ szerint való szomorúság pedig halált szerez.

2 Sám. 12,13., Mát. 5,4., Mát. 26,75.

11. Mert ímé ez a ti Isten szerint való megszorodástok milyen nagy buzgóságot keltett ti bennetek, sőt védekezést, sőt bosszankodást, sőt félelmet, sőt kívánczóságot, sőt buzgóságot, sőt bosszúállást. Mindenképen bebizonyítottátok, hogy tiszták vagytok e dologban.

12. Ha tehát írtam is néktek, nem a sértő miatt, sem a sértett miatt; hanem hogy nyilvánvaló legyen nálatok a mi irántatok való buzgóságunk Isten előtt.

13. Annakokáért megvigasztalódtunk a ti vigasztalástokon; de sokkal inkább örültünk a Titus örömén, hogy az ő lelkét ti mindnyájan megnyugtattátok:

14. Mert ha dicsekedtem valamit néki felőletek, nem maradtam szégyenben; de a mint ti néktek mindent igazán szólottam, azonképen a mi Titus előtt való dicsekvésünk is igazsággá lett.

15. És ő még jobb szívvel van irántatok, visszaemlékezvén mindnyájatoknak engedelmességre, hogy félelemmel és rettegéssel fogadtátok őt.

2 Kor. 2,9.

16. Örülök, hogy mindenképen bízhatom bennetek.

2 Thess. 3,4.

8.

1. Tudtotokra adjuk pedig, atyámfiai, Istennek azt a kegyelmét, a melyet Macedónia gyülekezeteivel közölt.

Róm. 15,25., Róm. 15,26.

2. Hogy a nyomorúság sok próbái közt is bőséges az ő örömük és igen nagy szegénységük jószívűségük gazdagságává növekedett.

3. Mert, bizonyság vagyok rá, erejük szerint, sőt erejük felett is adakoznak,

4. Sok könyörgéssel kérvén minket, hogy a szentek iránt való szolgálat jótéteményébe és közösségébe fogadjuk be őket.

2 Kor. 9,1., Csel. 11,29., Róm. 15,26.

5. És nem a miképen reméltük, hanem önmagukat adták először az Úrnak, és nekünk is az Isten akaratjából.

6. Hogy kérnünk kellett Titust, hogy a miképen elkezdette, azonképen végezze is be nálatok ezt a jótéteményt is.

7. Azért, miképen mindenben bővölködtök, hitben, beszédben, ismeretben és minden buzgóságban és hozzánk való szeretetben, úgy e jótéteményben is bővölködjetek.

1 Kor. 1,5.

8. Nem parancsképen mondom, hanem hogy a mások buzgósága által a ti szeretetetek valódiságát is kipróbáljam.

9. Mert ismeritek a mi Urunk Jézus Krisztusnak jótéteményét, hogy gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.

Zak. 9,9., Mát. 8,20., Luk. 9,58., Fil. 2,6., Fil. 2,11.

10. Tanácsot is adok e dologban; mert hasznos az néktek, a kik nemcsak a cselekvést, hanem az akarást is elkezdtétek tavaly óta.

11. Most hát a cselekvés is vigyétek végbe; hogy a miképen az akarás készsége, azonképen a végrehajtás és ahhoz képest legyen, a mitek van.

1 Kor. 16,2., Fil. 2,13.

12. Mert ha a készség megvan, a szerint kedves az, a mije kinek-kinek van, és nem a szerint, a mije nincs.

Péld. 3,28., Márk. 12,43., 1 Pét. 4,10.

13. Mert nem úgy, hogy másoknak könnyebbségük, néktek pedig nyomorúságtok legyen, hanem egyenlőség szerint; a mostani időben a ti bőségtök pótolja amazoknak fogyatkozását;

2 Kor. 9,12.

14. Hogy amazoknak bősége is pótolhassa a ti fogyatkozásokat, hogy így egyenlőség legyen;

15. A mint megvan írva: a ki sokat szedett, nem volt többje; és a ki keveset, nem volt kevesebbje.

2 Móz. 16,18.

16. Hála pedig az Istennek, ki ugyanazt a buzgóságot oltotta értetek a Titus szívébe.

2 Kor. 9,15., 1 Kor. 16,57., 2 Kor. 8,6.

17. Mivelhogy intésünket ugyan elfogadta, de nagy buzgóságában önként ment hozzátok.

18. Elküldöttük pedig vele együtt amaz atyafit is, a ki az összes gyülekezetekben dicséretes az evangéliomért;

19. Nemcsak pedig, hanem a gyülekezetek útitársunknak is megválaszták ebben a jó ügyben, a melyet mi szolgálunk magának az Úrnak dicsőségére és a ti készségekre;

Gal. 2,10.

20. Óvakodván, hogy senki se ócsárolhasson minket a mi szolgálatunk által való bőséges jótétemény miatt;

21. Mert gondunk van a tisztességre nemcsak az Úr előtt, hanem az emberek előtt is.

Róm. 12,17.

22. Sőt elküldöttük velök a mi atyánkfíát is, a kinek buzgó voltát sok dologban sokszor kipróbáltuk, most pedig még sokkal buzgóbb, irántatok való nagy bizodalmánál fogva.

23. Akár Titusról van szó, ő az én társam és ti köztetek segítségem; akár a mi atyánkfiai felől, ők a gyülekezetek követői, Krisztus dicsősége:

2 Kor. 7,13., 2 Kor. 12,18., Gal. 2,1., Róm. 16,7.

24. Adjátok azért szereteteteknek és felőletek való dicsekvésünknek, bizonyosságát irántuk a gyülekezetek előtt is.

2 Kor. 7,14.

9.

1. A szentek iránt való szolgálatról felesleges is néktek írnom.

2 Kor. 8,4., 2 Kor. 8,20.

2. Hiszen ismerem a ti készségeket a melylyel dicsekszem felőletek a macedónoknak, hogy Akhája kész a mult esztendő óta; és a ti buzgóságtok, sokakat magával ragadt.

2 Kor. 8,19.

3. Mindamellettküldöttem az atyafiakat, hogy a mi felőletek való dicsekedésünk ebben a részben hiábavaló ne legyen; hogy, a mint mondám, készen legyetek.

2 Kor. 8,23., 2 Kor. 8,24.

4. Hogy aztán, ha a macedónok velem együtt odajutnak és titeket készületlenül találják, valamiképpen szegényt ne valljunk mi, hogy ne mondjam ti, ebben a dologban.

5. Szükségesnek véltem azért utasítani az atyafiakat, hogy előre menjenek el hozzátok, és készítsék el előre a ti előre megígért adományokat, hogy az úgy legyen készen, mint adomány, és nem mint ragadomány.

6. Azt mondom pedig: A ki szűken vet, szűken is arat; és a ki bőven vet, bőven is arat.

Péld. 19,17., Péld. 22,8.

7. Kiki a mint eltökélte szívében, nem szomorúságból, vagy kénytelenségből; mert a jókedvű adakozót szereti az Isten.

2 Móz. 25,2., Róm. 12,8.

8. Az Isten pedig hatalmas arra, hogy rátok áraszsa minden kegyelmét; hogy mindenben, mindenkor teljes elégségtek lévén, minden jótéteményre bőségben legyetek,

9. A mint meg van írva: Szórt, adott a szegényeknek; az ő igazsága örökké megmarad.

Zsolt. 112,9., Péld. 11,24.

10. A ki pedig magot ad a magvetőnek és kenyeret eleségül, ad és megsokasítja a ti vetéseket és megnöveli a ti igazságotoknak gyümölcsét,

Ésa. 55,10., Hós. 10,12.

11. Hogy mindenben meggazdagodjatok a teljes jószívűségre, a mely általunk hálaadást szerez az Istennek.

12. Mert e tisztnek szolgálata nemcsak a szenteknek szükségét elégíti ki, hanem sok hálaadással bőséges az Isten előtt;

2 Kor. 8,14.

13. A mennyiben e szolgálatnak próbája által dicsőítik az Istent a ti Krisztus evangéliomát valló engedelmisségtekért, és a ti hozzájuk és mindenkhez való adakozó jószívűségtekért.

14. Mikor érettetek könyörögve ők is vágyakoznak utánatok az Istennek rajtatok való bőséges kegyelme miatt.

15. Az Istennek pedig legyen hála az ő kimonhatatlan ajándékáért.

10.

1. Magam pedig, én Pál, kérlek titeket a Krisztus szelídségére és engedelmisségére, a ki szemtől szemben ugyan alázatos vagyok közöttetek, de távol bátor vagyok irántatok;

Róm. 12,1., Mát. 11,29.

2. Kérlek pedig, hogy a mikor jelen leszek, ne kelljen bátornak lennem ama bizodalomnál fogva, a melylyel úgy gondolom bátor lehetek némelyekkel szemben, a kik úgy gondolkodnak felőlünk, mintha mi test szerint élnénk.

3. Mert noha testben élünk, de nem test szerint vitézkedünk.

1 Tim. 1,18.

4. Mert a mi vitézkedésünk fegyverei nem testiek, hanem erősek az Istennek, erősségek lerontására;

Eféz. 6,13., Eféz. 6,18., Jer. 1,10.

5. Lerontván okoskodásokat és minden magaslatot, a mely Isten ismerete ellen emeltetett, és foglyul ejtvén minden gondolatot, hogy engedelmeskedjék a Krisztusnak;

6. És készen állván megbüntetni minden engedetlenséget, mihelyst teljessé lesz a ti engedelmességtek.

Csel. 8,20., 1 Kor. 5,3., 1 Kor. 5,4., 1 Kor. 5,5.

7. A szem előtt valókra néztek? Ha valaki azt hiszi magáról, hogy ő a Krisztusé, viszont azt is gondolja meg önmagában, hogy a mint ő maga a Krisztusé, azonképen mi is a Krisztuséi vagyunk.

1 Kor. 14,37.

8. Mert ha még egy kissé felettébb dicsekedem is a mi hatalmunkkal, a melyet az Úr a ti építésekre és nem megrontásokra adott, én nem vallok szégyent;

2 Kor. 12,6., 2 Kor. 13,10., 1 Kor. 5,3., 1 Kor. 5,5.

9. Hogy ne láttassam, mintha csak ijesztgetnélek a leveleim által.

1 Kor. 5,9., 1 Kor. 5,11.

10. Mert, úgy mondják, a levelei ugyan súlyosak és keménynek; de a maga jelenvolta erőtelen, és beszéde silány.

2 Kor. 10,1.

11. Gondolja meg azt, a ki ilyen, hogy a milyenek vagyunk távol, a levelek által való beszédben, éppen olyanok leszünk, ha megjelenünk, cselekedetben is.

2 Kor. 12,20., 2 Kor. 13,2., 2 Kor. 13,10.

12. Mert nem merjük magunkat azokhoz számítani, vagy hasonlítani, a kik magukat ajánlják; de azok magukat magukhoz mérvén és magukhoz hasonlítván magukat, nem okosan cselekesznek.

2 Kor. 3,1., 2 Kor. 5,12.

13. De mi nem dicsekszünk mértéktelenül, hanem ama mérőzsinór mértéke szerint, a melyet Isten adott nekünk mértékül, hogy hozzátok is elérjünk.

Róm. 12,3., Eféz. 4,7.

14. Mert nem feszítjük túl magunkat, mintha nem értünk volna el hozzátok; hiszen hozzátok is eljutottunk a Krisztus evangyéliomával.

15. A kik nem dicsekeszünk mértéktelenül mások munkájával, de reméljük, hogy hitetek megnőttével nagyokká leszünk köztetek a mi mérőzsinórunk szerint bőségesen.

Róm. 15,20.

16. Hogy rajtatok túl is hirdessük az evangyéliomot, nem dicsekedvén más mértéke szerint a készszel.

Róm. 15,20.

17. A ki pedig dicsekszik, az Úrban dicsekedjék.

Jer. 9,23., Jer. 9,24., 1 Kor. 1,31.

18. Mert nem az a kipróbált, a ki magát ajánlja, hanem a kit az Úr ajánl.

Péld. 27,2., 1 Kor. 4,5.

11.

1. Vajha elszenvédnétek tőlem egy kevés balgatagságot! Sőt szenvedjete el engem is.

2. Mert isteni buzgósággal buzgok értetek; hisz eljegyeztelek titeket egy férfiúnak, hogy mint szeplőtlen szűzet állítsalak a Krisztus elé.

3 Móz. 21,23., Eféz. 5,26., Eféz. 5,27.

3. Félek azonban, hogy a miként a kígyó a maga álnokságával megcsalta Évát, akként a ti gondolataitok is megrontatnak és eltávolodnak a Krisztus iránt való egyenességtől.

1 Móz. 3,4., 1 Móz. 3,13.

4. Mert hogyha az, a ki jó, más Jézust prédikál, a kit nem prédikáltunk, vagy más lelket vesztek, a mit nem vettetek, vagy más evangyéliomot, a mit be nem fogadtatok, szépen eltűrnétek.

Gal. 1,8., Gal. 1,9.

5. Mert én azt gondolom, hogy semmiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál.

2 Kor. 12,11., 1 Kor. 15,10., Gal. 2,6., Gal. 2,9.

6. Ha pedig avatatlan vagyok is a beszédben, de nem az ismeretben; sőt mindenben, mindenképen nyilvánvalókká lettünk előttetek.

1 Kor. 1,17., 1 Kor. 2,1., 1 Kor. 2,13., Eféz. 3,4.

7. Avagy cselekedtem-é, mikor magamat megaláztam, hogy ti felmagasztaltassatok, hogy ingyen hirdetem néktek az Isten evangéliomát?

1 Kor. 9,12., 1 Kor. 9,18., 1 Kor. 9,19.

8. Más gyülekezeteket fosztottam meg, zsoldot vévén, hogy néktek szolgáljak; és mikor nálatok voltam és szűkölködtem, nem voltam terhére senkinek.

Csel. 20,33., Csel. 20,34., 1 Thess. 2,9., 2 Kor. 12,13.

9. Mert az én szükségemet kipótolták a Macedóniából jött atyafiak; és rajta voltam és rajta is leszek, hogy semmiben se legyek terhetekre.

10. Krisztus igazsága bennem, hogy én ettől a dicsekvéstől nem esem el Akhája vidékén.

11. Miért? Hogy nem szeretlek titeket? Tudja az Isten.

2 Kor. 6,11., 2 Kor. 6,13.

12. De a mit cselekszem, cselekedni is fogom, hogy elvágjam az alkalmat az alkalomkeresők előtt; hogy a mivel dicsekesznek, olyanoknak találtassanak abban, mint mi is.

1 Kor. 9,12.

13. Mert az ilyenek hamis apostolok, álnok munkások, a kik a Krisztus apostolaivá változtatják át magukat.

Fil. 3,2.

14. Nem is csoda; hisz maga a Sátán is átváltoztatja magát világosság angyalává.

Csel. 16,16., Csel. 16,18.

15. Nem nagy dolog azért, ha az ő szolgálói is átváltoztatják magukat az igazság szolgálóivá; a kiknek végők az ő cselekedeteik szerint léssen.

Fil. 3,19.

16. Ismét mondom: ne tartson engem senki esztelennek; de ha mégis, fogadjatok be mint esztelent is, hogy egy kicsit én is dicsekedhessem.

2 Kor. 5,13., 2 Kor. 12,6.

17. A mit mondom, nem az Úr szerint mondom, hanem mintegy esztelenül a dicsekvésnek ezzel a merészségével,

18. Mivelhogy sokan dicsekesznek test szerint, dicsekeszem én is.

2 Kor. 10,13., 2 Kor. 12,9., Fil. 3,3., Fil. 3,7.

19. Hisz okosak lévén, örömet eltűritek az eszteleneket.

1 Kor. 4,10.

20. Mert eltűritek, ha valaki leigáz titeket, ha valaki felfal, ha valaki megfog, ha valaki felfuvalkodik, ha valaki arczul ver titeket.

21. Szégyenkezve mondom, mivelhogy mi erőtlenek voltunk; de a miben merész valaki, esztelenül szólok, merész vagyok én is.

22. Héberék ők? Én is. Izráeliták-é? Én is. Ábrahám magva-é? Én is.

Fil. 3,5.

23. Krisztus szolgálói-é? (balgatagul szólok) én méginkább; több fáradság, több vereség, több börtön, gyakorta való halálos veszedelem által.

1 Kor. 15,10., Csel. 16,22., Csel. 16,23.

24. A zsidóktól ötször kaptam negyvenet egy híján.

5 Móz. 25,3.

25. Háromszor megostoroztak, egyszer megköveztek, háromszor hajótörést szenvedtem, éjt-napot a mélységben töltöttem;

Csel. 16,22., Csel. 14,19., Csel. 27,41.

26. Gyakorta való utazásban, veszedelemben folyó vizeken, veszedelemben rablók közt, veszedelemben népem között, veszedelemben pogányok között, veszedelemben városban, veszedelemben pusztában, veszedelemben tengeren, veszedelemben hamis atyafiak közt;

27. Fáradtságban és nyomorúságban, gyakorta való virrasztásban, éhségben és szomjúságban, gyakorta való bőjtölésben, hidegben és mezítelenségben.

2 Kor. 6,4., 2 Kor. 6,5.

28. Mindezekén kívül van az én naponkénti zaklattatásom, az összes gyülekezetek gondja.

Csel. 20,18.

29. Ki beteg, hogy én is beteg ne volnék? Ki botránkozik meg, hogy én is ne égnék?

Róm. 15,1.

30. Ha dicsekednem kell, az én gyengeségemmel dicsekszem.

2 Kor. 12,5.

31. Az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, a ki mindörökké áldott, tudja, hogy nem hazudom.

Róm. 1,25.

32. Damaskusban Aretás király helytartója őrzette a damaskusiak városát, akarván engem megfogni;

Csel. 9,24., Csel. 9,25.

33. És az ablakon át, kosárban bocsátottak le a kőfalon, és megmenekültem kezei közül.

Józs. 2,15., Csel. 9,25.

12.

1. A dicsekvés azonban nem használ nékem; rátérek azért a látomásokra és az Úrnak kijelentéseire.

2. Ismerek egy embert a Krisztusban, a ki tizennégy évvel ezelőtt (ha testben-é, nem tudom; ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja) elragadtatott a harmadik éjg.

1 Kor. 15,8.

3. És tudom, hogy az az ember, (ha testben-é, ha testen kívül-é, nem tudom; az Isten tudja),

2 Kor. 11,11.

4. Elragadtatott a paradicsomba, és hallott kimondhatatlan beszédeket, a melyeket nem szabad embernek kibeszélnie.

5. Az ilyennel dicsekeszem; magammal pedig nem dicsekeszem, ha csak az én gyengeségeimmel nem.

2 Kor. 11,30.

6. Mert ha dicsekedni akarok, nem leszek esztelen; mert igazságot mondok; de megtürtőztetem magamat, hogy valaki többnek ne tartson, mint a minék lát, vagy a mit hall tőlem.

2 Kor. 10,8., 2 Kor. 11,16.

7. És hogy a kijelentések nagysága miatt el ne bizakodjam, tövis adatott nékem a testembe, a Sátán angyala, hogy gyötörjön engem, hogy felettébb el ne bizakodjam.

Jób. 2,6.

8. Ezért háromszor könyörögtem az Úrnak, hogy távozzék el ez tőlem;

9. És ezt monda nékem: Elég néked az én kegyelmem; mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el. Nagy örömet dicsekeszem azért az én erőtelenségeimmel, hogy a Krisztus ereje lakozzék én bennem.

10. Annakokáért gyönyörködöm az erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldözésekben és szorongatásokban Krisztusért; mert a mikor erőtelen vagyok, akkor vagyok erős.

Csel. 5,41., Róm. 5,3., Fil. 4,13.

11. Dicsekedvén, balgataggá lettem; ti kényszerítettetek reá. Mert néktek kellett volna engem ajánlanotok; mert semmiben sem vagyok alábbvaló a fő-fő apostoloknál, noha semmi vagyok.

2 Kor. 11,1., 2 Kor. 11,6., 2 Kor. 11,5., Eféz. 3,8.

12. Apostolságomnak jelei megbizonyosodtak közöttetek sok tűrésben, jelekben, csodákban és erőkben is.

Róm. 15,18., Róm. 15,19., 1 Kor. 9,2.

13. Mert micsoda az, a miben megkárosodtatok a többi gyülekezetek mellett, hanem ha az, hogy én magam nem voltam néktek terhetekre? Bocsássátok meg nékem ezt az igazságtalanságot!

2 Kor. 11,8., 2 Kor. 11,9., 1 Kor. 9,12.

14. Ímé harmadízben is kész vagyok hozzátok menni, és nem leszek terhetekre; mert nem azt keresem, a mi a tiétek, hanem titeket magatokat. Mert nem a gyermekek tartoznak kincseket gyűjteni a szülőknek, hanem a szülők a gyermekeknek.

2 Kor. 13,1., Csel. 20,33., Csel. 20,34.

15. Én pedig nagy örömet áldozok és esem áldozatul a ti lelketekért; még ha ti, a kiket én igen szeretek, kevésbé szerettek is engem.

2 Kor. 1,6., Kol. 1,24., 2 Kor. 5,12.

16. De ám legyen, hogy én nem voltam terhetekre; hanem álnok lévén ravaszszággal fogtalak meg titeket.

2 Kor. 11,9., 2 Thess. 3,8.

17. Avagy a kiket hozzátok küldtem, azok közül valamelyik által kifosztottalak-é titeket?

2 Kor. 7,2.

18. Megkértem Titust, és vele együtt elküldtem amaz atyafit; csak nem fosztott ki titeket Titus? Nem egyazon Lélek szerint jártunk-é? Nem azokon a nyomokon-é?

2 Kor. 8,6., 2 Kor. 8,16., 2 Kor. 8,19.

19. Azt hiszitek megint, hogy előttetek mentegetjük magunkat. Az Isten előtt Krisztusban szólunk; mindezt pedig, szerettem, a ti épülétekért.

20. Mert félek azon, hogy ha odamegyek, nem talállak majd olyanoknak, a milyeneknek szeretnék, és engem is olyannak találtak, a milyennek nem szeretnék; hogy valamiképen versengések, irigységek, indulatoskodások, visszavonások, rágalmaszások, fondorkodások, felfuvalkodások, pártoskodások lesznek köztetek;

2 Kor. 10,2., 1 Kor. 4,6.

21. Hogy mikor újra odamegyek, megaláz engem az én Istenem ti köztetek, és sokakat megsíratok azok közül, a kik ezelőtt vétkeztek és meg nem tértek a tisztátalanságból, paráznaságból és bujaságból, a mit elkövettek.

2 Kor. 13,2.

13.

1. Ezúttal harmadszor megyek hozzátok. Két vagy három tanú vallomása alapján megáll minden dolog.

Ján. 8,17., 5 Móz. 9,15.

2. Előre megmondtam, és előre mondom, mint másodszori otlitémkor, és most is távollétemben írom azoknak, a kik ezelőtt vétkeztek, és a többieknek mind, hogy ha ismét odamegyek, nem leszek kíméletes;

2 Kor. 12,21.

3. Mert hát az általam szóló Krisztusnak bizonyosságát keresitek, a ki irányotokban nem erőtelen, hanem erős ti bennetek.

4. Mert noha megfeszítettett erőtelenségből, mindazáltal él Istennek hatalmából. És noha mi erőtelenek vagyunk benne, de vele együtt élünk majd Isten erejéből ti nálatok.

Fil. 2,7., Fil. 2,8., Csel. 3,17., 1 Kor. 2,8.

5. Kísértsétek meg magatokat, ha a hitben vagytok-é? magatokat próbáljátok meg. Avagy nem ismeritek-é magatokat, hogy a Jézus Krisztus bennetek van? Kivévé, ha méltatlanok vagytok.

1 Kor. 11,28., Róm. 8,9., Róm. 8,10., Gal. 2,20., Kol. 1,27.

6. De reménylem, hogy megismeritek, hogy mi nem vagyunk méltatlanok.

7. Az Istent pedig kérem, hogy semmi gonoszt ne cselekedjete; nem hogy mi méltóknak láttassunk, hanem hogy ti a jót cselekedjete, mi pedig mintegy méltatlanok legyünk.

8. Mert semmit sem cselekedhetünk az igazság ellen, hanem csak az igazságért.

9. Mert örvendünk, ha mi erőtelenek vagyunk, ti meg erősek vagytok; ezt pedig kérjük is, a ti tökéletesedésetekért.

1 Kor. 4,10.

10. Azért írom ezeket távollétemben, hogy jelenlétemben ne kelljen keményen viselkednem ama hatalom szerint, a melyet az Úr adott nékem építésre és nem rontásra.

2 Kor. 2,3., 2 Kor. 10,8.

11. Végezetre, atyámfiái, legyetek jó egészségben, épüljete, vigasztalódjate, egy értelemben legyetek, békességben éljete; és szeretetnek és békességnek Istene léssen veletek.

Fil. 4,4., Róm. 12,16., Fil. 2,2., Róm. 15,33.

12. Köszöntétek egymást szent csókkal. Köszöntenek titeket a szentek mindnyájan.

1 Kor. 16,20., Róm. 16,16.

13. Az Úr Jézus Krisztusnak kegyelme, és az Istennek szeretete, és a Szent Léleknek közössége mindnyájatokkal. Ámen.

Pál apostolnak a galátziabeliekhez írt levele

1.

1. Pál, apostol (nem emberektől, sem nem ember által, hanem Jézus Krisztus által és az Atya Isten által, a ki feltámasztotta őt a halálból);

Csel. 2,24., Csel. 2,32.

2. És a velem levő összes atyafiak, Galátzia gyülekezeteinek:

3. Kegyelem néktek és békeség az Atya Istentől, és a mi Urunk Jézus Krisztustól,

1 Kor. 1,3.

4. A ki adta önmagát a mi bűneinkért hogy kiszabadítson minket e jelenvaló gonosz világból, az Istennek és a mi Atyánknak akarata szerint.

Gal. 2,20., Tit. 2,14.

5. A kinek dicsőség örökkön örökké! Ámen.

6. Csodálkozom, hogy Attól, a ki titeket Krisztus kegyelme által elhívott, ily hamar más evangéliomra hajlotok.

7. Holott nincs más; de némelyek zavarnak titeket, és el akarják fordítani a Krisztus evangéliomát.

Csel. 15,1.

8. De ha szinte mi, avagy mennyből való angyal hirdetne is néktek valamit azon kívül, a mit néktek hirdettünk, legyen átok.

1 Kor. 2,2., 1 Kor. 15,3., 1 Kor. 16,22.

9. A mint előbb mondtunk, most is ismét mondom: Ha valaki néktek hirdet valamit azon kívül, a mit elfogadtatok, átok legyen.

10. Mert most embereknek engedek-é, avagy az Istennek? Vagy embereknek igyekezem-é tetszeni? Bizonyára, ha még embereknek igyekezném tetszeni, Krisztus szolgálja nem volnék.

1 Thess. 2,4.

11. Tudtotokra adom pedig atyámfiak, hogy az az evangéliom, melyet én hirdettem, nem ember szerint való;

1 Kor. 15,1., 1 Kor. 15,3.

12. Mert én sem embertől vettem azt, sem nem tanítottak arra, hanem a Jézus Krisztus kijelentése által.

13. Mert hallottatok, mint forgolódtam én egykor a zsidóságban, hogy én felette igen háborgattam az Isten anyaszentegyházát, és pusztítottam azt.

Csel. 9,1., Csel. 9,2.

14. És felülmultam a zsidóságban nemzetembeli sok kortársamat, szerfelett rajongván atyai hagyományaimért.

Fil. 3,5., Fil. 3,6.

15. De mikor az Istennek tetszett, ki elválasztott engem az én anyám méhétől fogva és elhívott az ő kegyelme által,

Csel. 9,15., Jer. 1,5.

16. Hogy kijelentse az ő Fiát én bennem, hogy hirdessem őt a pogányok között: azonnal nem tanácskoztam testtel és vérrel,

Csel. 9,5., Csel. 9,15.

17. Sem nem mentem Jeruzsálembe az előttem való apostolokhoz, hanem elmentem Arábiába, és ismét visszatértem Damaskusba.

Csel. 9,8., Csel. 9,20.

18. Azután három esztendő múlva fölmentem Jeruzsálembe, hogy Pétert meglátogassam, és nála maradtam tizenöt napig.

Csel. 9,26.

19. Az apostolok közül pedig mást nem láttam, hanem csak Jakabot, az Úr atyjafiát.

20. A miket pedig néktek írok, ímé Isten előtt mondom, hogy nem hazudom.

21. Azután mentem Siriának és Ciliciának tartományaiba.

Csel. 9,30.

22. Ismeretlen valék pedig személyesen a Júdeában levő keresztyén gyülekezetek előtt;

23. Hanem csak hallották, hogy: A ki minket üldözött egykor, most hirdeti azt a hitet, a melyet egykor pusztított.

24. És dicsőíték bennem az Istent.

2.

1. Azután tizennégy esztendő múlva ismét fölmentem Jeruzsálembe Barnabással együtt, elvivén Titust is.

Csel. 15,2.

2. Fölmentem pedig kijelentés következtében és eljök adtam az evangyéliomot, melyet hirdetek a pogányok között, de külön a tekintélyeseknek, hogy valami módon hiába ne fussak, avagy ne futottam légyen.

3. De még a velem levő Titus sem készszerítettett a körülmetélkedésre, noha görög vala,

4. Tudniillik a belopózkodott hamis atyafiakért, a kik alattomban közénk jöttek, hogy kikémleljék a mi szabadságunkat, melylyel bírunk a Krisztus Jézusban, hogy minket szolgálkká tegyenek:

Csel. 15,24.

5. Kiknek egy pillanatra sem adtuk meg magunkat, hogy az evangyéliom igazsága megmaradjon számotokra.

6. A tekintélyesektől pedig, (bárminők valának régen, azzal nem törődöm; Isten nem nézi az embernek személyét: mert velem a tekintélyesek semmit sem közöltek;

5 Móz. 10,17.

7. Sőt ellenkezőleg, mikor látták, hogy én reám van bízva a körülmetéletlenség evangyélioma, mint Péterre a körülmetelésé;

Csel. 9,15.

8. (Mert a ki erős volt Péterben a körülmetélkedés apostolságára, bennem is erős volt a pogányok között).

Róm. 15,18., Róm. 15,19.

9. És elismervén a nékem adatott kegyelmet, Jakab és Kéfás, meg János, kik oszlopokul tekintetnek, bajtársi jobbjukat nyujták nékem és Barnabásnak, hogy mi a pogányok között, ők pedig a körülmetelés között prédikáljunk:

10. Csakhogy a szegényekről megemlékezzünk; a mit is én igyekeztem megcselekedni.

11. Mikor pedig Péter Antiókhíába jött, szemtől szembe ellene állottam, mivel panasz volt reá.

12. Mert mielőtt némelyek oda jöttek Jakabtól, a pogányokkal együtt evett; mikor pedig oda jöttek, félrevonult és elkülönítette magát, félvén a körülmetélkedésből valóktól.

13. És vele képmutatószkodtak a többi zsidók is, úgy hogy Barnabás szintén elcsábított az ő tettetésök által.

14. De mikor láttam, hogy nem egyenesen járnak az evangyéliom igazságához képest, mondék Péternek mindnyájok előtt: Ha te zsidó létedre pogány módra élsz és nem zsidó módra, miként kényszerítet a pogányokat, hogy zsidó módra éljenek?

15. Mi, természet szerint zsidók és nem pogányok közül való bűnösök,

16. Tudván azt, hogy az ember nem igazul meg a törvény cselekedeteiből, hanem a Jézus Krisztusban való hit által, mi is Krisztus Jézusban hittünk, hogy megigazuljunk a Krisztusban való hitből és nem a törvény cselekedeteiből; Mivel a törvény cselekedeteiből nem igazul meg egy test sem.

Róm. 3,20., Róm. 3,28.

17. Ha pedig a Krisztusban keresvén a megigazulást, mimagunk is bűnösnek találtatunk, avagy Krisztus bűnnek szolgálja-é? Távol legyen.

18. Mert, ha a miket elrontottam, azokat ismét fölépítem, önmagamat teszem bűnössé.

19. Mert én a törvény által meghaltam a törvénynek, hogy Istennek éljek.

Róm. 6,11., Róm. 6,14.

20. Krisztussal együtt megfeszítetttem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; a mely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, a ki szeretett engem és önmagát adta érettem.

Eféz. 5,2.

21. Nem törölöm el az Isten kegyelmét; mert ha a törvény által van az igazság, tehát Krisztus ok nélkül halt meg.

Gal. 5,4., Róm. 4,14.

3.

1. Óh balgatag Galátziabeliek, kicsoda ígézett meg titeket, hogy ne engedelmesskedjétek az igazságnak, kiknek szemei előtt a Jézus Krisztus úgy íratott le, mintha ti köztetek feszítettett volna meg?
2. Csak azt akarom megtudni tőletek: a törvény cselekedeteiből kaptátok-e a Lelket, avagy a hit hallásából?
Csel. 10,44.
3. Ennyire esztelenek vagytok? A mit Lélekben kezdtetek el, most testben fejeznétek be?
4. Annyit szenvedtetek hiába? ha ugyan hiába.
5. Annakokáért, a ki a Lelket szolgáltatja néktek, és hatalmas dolgokat művel bennetek, a törvény cselekedeteiből, vagy a hit hallásából cselekeszi-é?
6. Miken Ábrahám hitt az Istennek, és tulajdonított neki igazságot.
1 Móz. 15,6., Róm. 4,3.
7. Értsétek meg tehát, hogy a kik hitből vannak, azok az Ábrahám fiai.
Róm. 4,11., Róm. 4,12., Róm. 4,16.
8. Előre látván pedig az Írás, hogy Isten hitből fogja megigazítani a pogányokat, eleve hirdette Ábrahámnak, hogy: Te benned fognak megáldatni minden népek.
1 Móz. 12,3.
9. Ekként a hitből valók áldatnak meg a hívó Ábrahámmal.
10. Mert a kik törvény cselekedeteiből vannak, átok alatt vannak; minthogy meg van írva: Átkozott minden, a ki meg nem marad mindazokban, a mik megíratk a törvény könyvében, hogy azokat cselekedje.
5 Móz. 27,26.
11. Hogy pedig a törvény által senki sem igazul meg Isten előtt, nyilvánvaló, mert az igaz ember hitből él.
Hab. 2,4., Róm. 1,17.
12. A törvény pedig nincs hitből, hanem a mely ember cselekeszi azokat, élni fog azok által.
3 Móz. 18,5.
13. Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká levén érettünk; mert meg van írva: Átkozott minden, a ki fán függ:
2 Kor. 5,21., 5 Móz. 21,23.
14. Hogy az Ábrahám áldása Krisztus Jézusban legyen a pogányokon, hogy a Lélek ígését elnyerjük hit által.
Csel. 19,2., Csel. 19,5., Csel. 19,6.
15. Atyámfiak! ember szerint szólok. Lám az embernek megerősített testámentomát senki erőtelenné nem teszi, sem ahhoz hozzá nem ad.
Zsid. 9,17.
16. Az ígérek pedig Ábrahámnak adattak és az ő magvának. Nem mondja: És a magvaknak, mint sokról; hanem mint egyről. És a te magodnak, a ki a Krisztus.
17. Ezt mondom pedig, hogy a kötést, melyet Isten először megerősített a Krisztusra nézve, a négyszázharmincz esztendő múltán keletkezett törvény nem teszi erőtelenné, hogy megsemmisítse az ígérést.
18. Mert ha törvényből van az örökség, akkor többé nem ígéretből; Ábrahámnak pedig ígéret által ajándékozta azt az Isten.
Róm. 4,13., Róm. 4,14.
19. Micsoda tehát a törvény? A bűnök okáért adatott, a míg eljő a Mag, a kinek tétetett az ígéret: rendeltetvén angyalok által, közben járó kezében.
20. A közbenjáró pedig nem egyé, Isten ellenben egy.
21. A törvény tehát az Isten ígéretei ellen van-é? Távol legyen! Mert ha olyan törvény adatott volna, a mely képes megeleveníteni, valóban a törvényből volna az igazság.
Róm. 8,2., Róm. 8,3.
22. De az Írás mindent bűn alá rekesztett, hogy az ígéret Jézus Krisztusban való hitből adassék a hívőknek.
23. Minekelőtte pedig eljött a hit, törvény alatt őriztettünk, egybezárva az eljövendő hit kinyilatkoztatásáig.
24. Ekként a törvény Krisztusra vezérlő mesterünké lett, hogy hitből igazuljunk meg.
Róm. 10,4.
25. De minekutána eljött a hit, nem vagyunk többé a vezérlő mester alatt.
26. Mert mindnyájan Isten fiai vagytok a Krisztus Jézusban való hit által.
Ján. 1,12.
27. Mert a kik Krisztusba keresztelkedtetek meg, Krisztust öltöztétek fel.

28. Nincs zsidó, sem görög; nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nő; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.

29. Ha pedig Krisztuséi vagytok, tehát az Ábrahám magva vagytok, és ígéret szerint örökösök.

4.

1. Mondom pedig, hogy a meddig az örökös kiskorú, semmiben sem különbözik a szolgától, jóllehet ura mindennek;

2. Hanem gyámok és gondviselők alatt van az atyjától rendelt ideig.

3. Azonképen mi is, mikor kiskorúak valánk, a világ elemei alá voltunk vettelve szolgaként:

4. Mikor pedig eljött az időnek teljessége, kibocsátotta Isten az ő Fiát, a ki asszonytól lett, a ki törvény alatt lett,

5. Hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy elnyerjük a fiúságot.

Ján. 1,12.

6. Minthogy pedig fiak vagytok, kibocsátotta az Isten az ő Fiának Lelkét a ti szíveitekbe, ki ezt kiáltja: Abba, Atya!

Róm. 8,15.

7. Azért nem vagy többé szolga, hanem fiú; ha pedig fiú, Istennek örököse is Krisztus által.

Róm. 8,16., Róm. 8,17.

8. Ámde akkor, mikor még nem ismertétek az Istent, azoknak szolgáltatok, a mik természet szerint nem istenek;

1 Kor. 12,2.

9. Most azonban, hogy megismertétek az Istent, sőt hogy megismert titeket az Isten, miként tértek vissza ismét az erőtelen és gyarló elemekhez, a melyeknek megint újból szolgálni akartok?

10. Megtartjátok a napokat és hónapokat és időket, meg az esztendőket.

2 Móz. 23,12., 2 Móz. 23,14., Zsolt. 81,4., Zsolt. 81,5., 3 Móz. 25,4., 3 Móz. 25,11.

11. Féltetek titeket, hogy hiába fáradoztam körültek.

12. Legyetek olyanok, mint én; mert én is olyanná lettem, mint ti: atyámfiai, kérlek titeket, semmivel sem bántottatok meg engem.

13. Tudjátok pedig, hogy testem erőtelensége miatt hirdettem néktek az evangéliomot először.

14. És megkísértetvén testemben, nem vetettetek meg, sem nem útáltatok meg engem, hanem úgy fogadtatok, mint Istennek angyalát, mint Krisztus Jézust.

15. Hová lón tehát a ti boldogságotok? Mert bizonyoságot teszek néktek, hogy ti, ha lehetséges volt volna, szemeitek kivájján, nekem adtátok volna.

16. Tehát ellenségeitek lettem-é, megmondván néktek az igazat?

17. Nem szépen buzgolkodnak érettetek, sőt minket ki akarnak rekeszteni, hogy mellettök buzgolkodjatok.

18. Szép dolog pedig fáradozni a jóban mindenkor, és nem csupán akkor, ha köztetek vagytok.

19. Gyermekeim! kiket ismét fájdalommal szülök, míglen kiábrázolódik bennetek Krisztus.

20. Szeretnék pedig most köztetek jelen lenni és változtatni a hangomon; mert bizonytalanságban vagytok felőletek.

21. Mondjátok meg nekem, kik a törvény alatt akartok lenni: nem halljátok-é a törvényt?

22. Mert meg van írva, hogy Ábrahámnak két fia volt; egyik a szolgálótól, és a másik szabadostól.

1 Móz. 16,15., 1 Móz. 21,2.

23. De a szolgálótól való test szerint született; a szabadostól való pedig az ígéret által.

24. Ezek mást példáznak: mert azok az asszonyok a két szövetség, az egyik a Sinai hegyről való, szolgálásra szülő, ez Hágár,

25. Mert Hágár a Sinai hegy Arábiában, hasonlatos pedig a mostani Jeruzsálemhez, nevezetesen fiaival együtt szolgál.

26. De a magasságos Jeruzsálem szabad, ez mindnyájunknak anyja,

27. Mert meg van írva: Ujjongj te meddő, ki nem szülsz; vígadozzál és kiálts, ki nem vajudol; mert sokkal több az elhagyottnak magzatja, mint a kinek férje vagyon.

Ésa. 54,1.

28. Mi pedig, atyámfiai, Izsák szerint, ígéretnek gyermekei vagyunk.

29. De valamint akkor a test szerint született üldözte a Lélek szerint valót, úgy most is.

30. De mit mond az Írás? Űzd ki a szolgálót és az ő fiát; mert a szolgáló fia nem örököl a szabad nő fiával.

1 Móz. 21,10., 1 Móz. 21,12.

31. Annakokáért, atyámfiain, nem vagyunk a szolgáló fiai, hanem a szabadoséi.

5.

1. Annakokáért a szabadságban, melyre minket Krisztus megszabadított, álljatok meg, és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgásként igájával.

2. Ímé, én Pál mondom néktek, hogy ha körülmetélkedtek, Krisztus néktek semmit sem használ.

3. Bizonyoságot teszek pedig ismét minden embernek, a ki körülmetélkedik, hogy köteles az egész törvényt megtartani.

4. Elszakadtatok Krisztustól, a kik a törvény által akartok megigazulni, a kegyelemből kiestetek.

5. Mert mi a Lélek által, hitből várjuk az igazság reménységét.

6. Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés nem ér semmit, sem a körülmetélkedetlenség, hanem a szeretet által munkálkodó hit.

Kol. 3,11., Jak. 2,17., Jak. 2,18.

7. Jól futottatok; kicsoda gátolt meg titeket, hogy ne engedelmessédjétek az igazságnak?

8. Ez a hitetés nem attól van, a ki titeket hív.

Gal. 1,6.

9. Kis kovász az egész tésztát megkeleszti.

1 Kor. 5,6.

10. Bizodalmam van az Úrban ti hozzátok, hogy más értelemben nem lesztek; de a ki titeket megzavar, elveszi az ítéletet, bárki legyen.

Mát. 16,6., Mát. 16,7.

11. Én pedig atyámfiain, ha még a körülmetélést hirdetem, miért üldöztetem mégis? Akkor eltöröltetett a kereszt botránja.

1 Kor. 1,23.

12. Bárcsak ki is metszetréne magukat, a kik titeket bujtogatnak.

13. Mert ti szabadságra hivatottok atyámfiain; csakhogy a szabadság ürügye ne legyen a testnek, sőt szeretettel szolgáljatok egymásnak.

1 Pét. 2,16.

14. Mert az egész törvény ez egy ígében teljeseedik be: Szeresd felebarátodat, mint magadat.

Mát. 22,39.

15. Ha pedig egymást marjátok és faljátok, vigyázzatok, hogy egymást fel ne emésszététek.

2 Kor. 12,20.

16. Mondom pedig, Lélek szerint járjatok, és a testnek kívánságát véghez ne vigyétek.

Róm. 6,12., 1 Pét. 2,11.

17. Mert a test a lélek ellen törekeedik, a lélek pedig a test ellen; ezek pedig egymással ellenkeznek, hogy ne azokat cselekedjétek, a miket akartok.

Róm. 7,17., Róm. 7,23., Róm. 7,25.

18. Ha azonban a Lélektől vezéreltetek, nem vagytok a törvény alatt.

Gal. 5,22., Gal. 5,23.

19. A testnek cselekedetei pedig nyilvánvalóak, melyek ezek: házasságtörés, paráznaság, tisztátalanság, bujálkodás.

Kol. 3,5., Kol. 3,6.

20. Bálványimádás, varázslás, ellenségeskedés, versengések, gyűlölködések, harag, patvarkodások, visszavonások, pártütések,

21. Irigységek, gyilkosságok, részegségek, dobzódások és ezekhez hasonlók: melyekről előre mondom néktek, a miképen már ezelőtt is mondtam, hogy a kik ilyeneket cselekesznek, Isten országának örökösei nem lesznek.

1 Kor. 6,9., 1 Kor. 6,10., Eféz. 5,5.

22. De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség.

23. Az ilyenek ellen nincs törvény.

1 Tim. 1,9., 1 Tim. 1,10.

24. A kik pedig Krisztuséi, a testet megfeszítették indulataival és kívánságaival együtt.

Róm. 6,6.

25. Ha Lélek szerint élünk, Lélek szerint is járjunk.

Róm. 8,5.

26. Ne legyünk hiú dicsőség kívánók, egymást ingerlők, egymásra irigykedők.

Fil. 2,3.

6.

1. Atyámfiai, még ha előfogja is az embert valami bűn, ti lelkiek, igazítsátok útba az olyant szelídségnek lelkével, ügyelvén magadra, hogy meg ne kísértessél te magad is.

Mát. 18,15., Mát. 18,17., Róm. 14,1.

2. Egymás terhét hordozzátok, és úgy töltsétek be a Krisztus törvényét.

Ján. 13,34.

3. Mert ha valaki azt véli, hogy ő valami, holott semmi, önmagát csalja meg.

4. Minden ember pedig az ő maga cselekedetét vizsgálja meg, és akkor csakis önmagára nézve lesz dicsekedése és nem másra nézve.

5. Mert kiki a maga terhét hordozza.

2 Kor. 5,10.

6. A ki pedig az ígére taníttatik, közölje minden javát tanítójával.

1 Kor. 9,7., 1 Kor. 9,14.

7. Ne tévelyegjetez, Isten nem csúfoltatik meg; mert a mit vet az ember, azt aratádjia is.

8. Mert a ki vet az ő testének, a testből arat veszedelmet; a ki pedig vet a léleknek, a lélekből arat örök életet.

9. A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk.

2 Thess. 3,13.

10. Annakokáért míg időnk van, cselekedjünk jót mindenekkel, kiváltképen pedig a mi hitünknek cselédeivel.

1 Tim. 5,8.

11. Látjátok, mekkora betűkkel írok néktek a saját kezemmel!

12. A kik testre szépek szeretnének lenni, azok kényszerítenek titeket a körülmetélkedésre; csak azért, hogy a Krisztus keresztiért ne üldöztessenek.

13. Mert magok a körülmetélkedettek sem tartják meg a törvényt; hanem azért akarják, hogy ti körülmetélkedjetez, hogy a ti testetekkel dicsekedjetez.

14. Nékem pedig ne legyen másban dicsekedésem, hanem a mi Urunk Jézus Krisztus keresztiében, a ki által nékem megfeszítettett a világ, és én is a világnak.

1 Kor. 1,31., 1 Kor. 1,2.

15. Mert Krisztus Jézusban sem a körülmetélkedés, sem a körülmetéletlenség nem használ semmit, hanem az új teremtés.

Gal. 5,6., Róm. 6,4.

16. És a kik e szabály szerint élnek, békesség és irgalmasság azokon, és az Istennek Izráélén.

17. Ennekutána senki nékem bántásomra ne legyen; mert én az Úr Jézusnak bélyegeit hordozom az én testemben.

2 Kor. 4,10., 2 Kor. 4,11.

18. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen a ti lelketekkel atyámfiai! Ámen.

2 Tim. 4,22.

Pál apostolnak az efézusbeliekhez írt levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztus apostola Istennek akaratjából, az Efézusban lévő és Krisztus Jézusban hívő szenteknek.
1 Kor. 1,1., Fil. 1,1.
2. Kegyelem néktek és békeség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.
Róm. 1,7.
3. Áldott legyen az Isten, és a mi Urunknak, Jézus Krisztusnak Atyja, a ki megáldott minket minden lelki áldással a mennyekben a Krisztusban,
1 Pét. 1,3.
4. A szerint, a mint magának kiválasztott minket Ő benne a világ teremtése előtt, hogy legyünk mi szentek és feddhetetlenek Ő előtte szeretet által,
2 Tim. 1,9., Csel. 15,18.
5. Eleve elhatározván, hogy minket a maga fiaivá fogad Jézus Krisztus által az Ő akaratjának jó kedve szerint,
Róm. 8,15., Róm. 8,29., Róm. 8,30.
6. Kegyelme dicsőségének magasztalására, a melylyel megajándékozott minket ama Szerelmesben,
Mát. 3,17., Kol. 1,13., Róm. 8,39.
7. A kiben van a mi váltságunk az Ő vére által, a bűnöknek bocsánata az Ő kegyelmének gazdagsága szerint.
Róm. 3,23., Róm. 3,25.
8. Melyet nagy bőséggel közlött velünk minden bölcsességgel és értelemmel,
1 Kor. 1,5., Kol. 1,9.
9. Megismertetvén velünk az Ő akaratjának titkait az Ő jó kedve szerint, melyet eleve elrendelt magában,
Eféz. 3,4., Eféz. 3,5., Róm. 16,25., Róm. 16,26., Kol. 1,26., 2 Tim. 1,9., 2 Tim. 1,10.
10. Az idők teljességének rendjére nézve, hogy ismét egybeszerkeszt magának mindeneket a Krisztusban, mind a melyek a mennyekben vannak, mind a melyek e földön vannak;
Gal. 4,4., 1 Móz. 1,31., 1 Ján. 3,8., 1 Ján. 3,10., Ján. 8,44., 2 Kor. 11,3., Róm. 8,19., Róm. 8,23., Mát. 19,28., 2 Pét. 3,10., 2 Pét. 3,13.
11. Ő benne, a kiben vettük is az örökséget, eleve elrendeltetvén annak eleveelvégzése szerint, a ki mindent az ő akaratjának tanácsából cselekszik,
12. Hogy legyünk mi magasztalására az Ő dicsőségének, a kik előre reménykedtünk a Krisztusban:
Róm. 3,2., Róm. 9,4., Csel. 3,25.
13. A kiben ti is, minekutána hallottátok az igazságnak beszédét, idvességeitek evangyéliomát, a melyben hittetek is, megpecsételtetek az ígéretnek ama Szent Lelkével,
Kol. 1,5., Csel. 19,2., Csel. 19,5., Csel. 2,37., Csel. 2,38., Csel. 8,12., Ján. 3,5., Eféz. 4,30., Csel. 2,16., Csel. 2,18., Jól. 2,28., Jól. 2,29., Zak. 12,10.
14. A ki záloga a mi örökségünknek Isten tulajdon népének megváltására, az Ő dicsőségének magasztalására.
2 Kor. 1,22., 1 Kor. 15,28., Róm. 8,18., Róm. 8,23., 2 Móz. 19,5., 5 Móz. 7,6., 5 Móz. 14,2., 5 Móz. 26,18., Zsolt. 135,4., Malak. 3,17.
15. Annakokáért én is, hallván a ti hiteteket az Úr Jézusban, és minden szentekhez való szerelmeteket,
Kol. 1,4.
16. Nem szűnöm meg hálát adni tiérettetek, emlékezvén reátok az én könyörgéseimben;
1 Kor. 1,4., 1 Thess. 1,2., Fil. 1,3.
17. Hogy a mi Urunk Jézus Krisztusnak Istene, a dicsőségnek Atyja adjon néktek bölcseségnek és kijelentésnek Lelkét az Ő megismerésében;
Csel. 7,2., Kol. 1,15., Fil. 2,5., Fil. 2,11., 1 Kor. 11,3., Róm. 8,34., 1 Kor. 15,27., 1 Kor. 15,28., Ján. 20,17., Mát. 27,46., Ján. 10,29., Ján. 14,28., 1 Kor. 2,10.
18. És világosítsa meg értelmetek szemeit, hogy tudhassátok, hogy mi az Ő elhívásának a reménysége, mi az Ő öröksége dicsőségének a gazdagsága a szentek között,
Róm. 1,21., Róm. 11,8., Róm. 11,10., 2 Kor. 4,6., Fil. 3,20., Róm. 5,2., Róm. 8,18., Róm. 8,24., Kol. 1,27., 2 Kor. 4,17., Kol. 1,12., Csel. 20,32., Csel. 26,18., 1 Kor. 6,9., Gal. 5,21., Eféz. 5,5.
19. És mi az Ő hatalmának felséges nagysága irántunk, a kik hiszünk, az Ő hatalma erejének ama munkája szerint,
20. A melyet megmutatott a Krisztusban, mikor feltámasztotta Őt a halálból, és ültette Őt a maga jobbára a mennyekben.

Márk. 16,19., Zsolt. 110,1., Csel. 2,24., Fil. 3,20., Fil. 3,21., Csel. 7,55., Mát. 24,30., Mát. 25,31., Róm. 8,9., Róm. 8,11.

21. Felül minden fejedelemségen és hatalmasságon és erőn és uraságon és minden néven, mely neveztetik nemcsak e világon, hanem a következőben is:

Eféz. 3,10., Fil. 2,9., Fil. 2,11., Kol. 1,16., Róm. 8,38., 1 Pét. 3,22.

22. És mindeneket vetett az Ő lábai alá, és Őt tette mindeneknek fölötte az anyaszentegyháznak fejévé,

Zsolt. 8,7., Zsid. 2,8., Kol. 1,8.

23. Mely az Ő teste, teljessége Ő néki, a ki mindeneket betölt mindenekkel.

Eféz. 3,17., 1 Kor. 12,27., Kol. 1,18., Kol. 1,24., Kol. 2,19., Róm. 12,5., Róm. 8,9., Róm. 8,10., Ján. 15,5., Kol. 1,17.

2.

1. Titeket is meglevenített, a kik holtak valátok a ti vétkeitek és bűneitek miatt,

Eféz. 1,20., Kol. 2,13.

2. Melyekben jártatok egykor e világ folyása szerint, a levegőbeli hatalmasság fejedelme szerint, ama lélek szerint, mely most az engedetlenség fiaiban munkálkodik;

Eféz. 6,12., Tit. 3,3., Róm. 12,2., 2 Kor. 4,4., Mát. 12,24., 1 Kor. 2,12., 1 Ján. 4,6., Ésa. 1,2., Ésa. 1,4., Róm. 2,8., Róm. 11,30.

3. A kik között forgolódtunk egykor mi is mindnyájan a mi testünk kívánságaiban, cselekedvén a testnek és a gondolatoknak akaratját, és természet szerint haragnak fiaival, mint egyebek is:

Kol. 3,5., Kol. 3,6., Róm. 1,18., Róm. 3,9., Róm. 3,18., Róm. 7,14., 1 Kor. 1,12., 2 Pét. 2,18., Gal. 5,16., Róm. 7,23., Róm. 7,24., Róm. 11,32., Gal. 3,22.

4. De az Isten gazdag lévén irgalmasságban, az Ő nagy szerelméből, melylyel minket szeretett,

Eféz. 1,7., Mik. 7,18., Róm. 5,8., Ján. 3,16.

5. Minket, kik meg voltunk halva a vétkek miatt, meglevenített együtt a Krisztussal, (kegyelemből tartattatok meg!)

Eféz. 1,23., Róm. 8,17., Kol. 2,13., Róm. 5,10.

6. És együtt feltámasztott és együtt ültetett a mennyekben, Krisztus Jézusban:

Eféz. 1,20., 2 Kor. 4,14., 2 Tim. 2,12.

7. Hogy megmutassa a következő időkben az Ő kegyelmének felséges gazdagságát hozzánk való jóságából a Krisztus Jézusban.

1 Ján. 3,1., Róm. 9,23., Róm. 2,4., Tit. 3,4.

8. Mert kegyelemből tartattatok meg, hit által; és ez nem töletek van: Isten ajándéka ez;

Róm. 3,25., Róm. 3,30., Gal. 2,16.

9. Nem cselekedetekből, hogy senki ne kérkedjék.

Tit. 3,5., Róm. 3,28., Róm. 9,32., Gal. 2,16., Gal. 3,2., Róm. 10,3., Róm. 2,14., Róm. 3,27.

10. Mert az Ő alkotása vagyunk, teremtetvén Átala a Krisztus Jézusban jó cselekedetekre, a melyeket előre elkészített az Isten, hogy azokban járjunk.

Zsolt. 100,3., Tit. 2,14., Tit. 3,5., 2 Kor. 5,17., Gal. 6,15., Róm. 8,1., Róm. 8,2., Ján. 3,5., Ján. 3,6., Fil. 2,13.

11. Annakokáért emlékezettek meg arról, hogy egykor ti a testben pogányok, kiket körülméletlenségnek nevez vala amaz úgynevezett s a testen kézzel megcsinált körülméletlenség,

1 Kor. 12,2., Róm. 2,28., Fil. 3,3., Kol. 2,11., Jer. 9,25., Jer. 9,26.

12. Hogy ti, mondom, abban az időben Krisztus nélkül valók voltatok, Izráel társaságától idegenek, és az ígéret szövetségétől távolvalók, reménységetek nem vala, és Isten nélkül valók voltatok e világon;

Róm. 9,4., Róm. 9,5., Kol. 1,21., Csel. 3,25., Róm. 1,16., Róm. 3,1., Róm. 3,2., 1 Móz. 32,28., 1 Móz. 35,10., Róm. 9,6., 1 Móz. 12,23., 1 Móz. 26,2., 1 Móz. 26,5., 1 Móz. 28,13., 1 Móz. 28,15., 1 Thess. 4,13., Csel. 19,26., Csel. 14,15., 1 Kor. 10,20.

13. Most pedig a Krisztus Jézusban ti, kik egykor távol valátok, közelvalókká lettetek a Krisztus vére által.

Eféz. 2,12.

14. Mert Ő a mi békességünk, ki egygyé tette mind a két nemzetséget, és lerontotta a közbevetett választófalat,

Csel. 10,35., Csel. 10,36., Ésa. 49,6., Mik. 5,5., Ésa. 9,6., Ésa. 9,7., Kol. 3,11., Gal. 3,28., Ján. 10,16.

15. Az ellenségeskedést az Ő testében, a parancsolatoknak tételekben való törvényét eltörölvén; hogy ama kettőt egy új emberre teremtse Ő magában, békességet szerezvén;

Kol. 2,14., Kol. 1,21., Kol. 1,22., Gal. 3,13., Róm. 3,21., Róm. 3,22., Róm. 8,4., Mát. 5,17., Róm. 7,1., Róm. 7,6., Gal. 6,15., Gal. 3,28., Gal. 5,6.

16. És hogy megbékéltesse az Istennel mind a kettőt, egy testben a keresztfa által, megölvén ezen az ellenségeskedést.

Csel. 10,28., Kol. 1,20., Róm. 5,10., 2 Kor. 5,18., 2 Kor. 5,20., 1 Kor. 10,17., Kol. 3,15.

17. És eljövén, békességet hirdetett néktek, a távol valóknak és a közel valóknak.

Eféz. 2,12., Eféz. 2,13., Ján. 14,18., Róm. 8,9., Róm. 8,10., Róm. 8,16., 2 Kor. 3,17., 2 Kor. 13,5., 2 Kor. 13,3., Ésa. 57,19.

18. Mert Ő általa van menetelünk mindkettőnknek egy Lélekben az Atyához.

Róm. 5,2., 1 Pét. 3,18.

19. Azért immár nem vagytok jövevények és zsellérek, hanem pogártársai a szenteknek és cselédei az Istennek,

Eféz. 2,12., Fil. 3,20., Csel. 7,6., Csel. 7,29., Róm. 3,29., Róm. 4,10., Róm. 4,12., Gal. 6,16., 1 Tim. 3,15., Zsid. 3,2., Zsid. 3,5., Zsid. 3,6., Zsid. 10,21., 1 Pét. 4,17., Hós. 8,1.

20. Kik fölépíttettek az apostoloknak és prófétáknak alapkövén, lévén a szegletkő maga a Jézus Krisztus,

Ésa. 18,16., Zsolt. 118,22., Kol. 2,6., Kol. 2,7., 1 Kor. 3,10., 1 Kor. 3,12., 1 Kor. 3,14., 1 Kor. 12,10., Mát. 21,42.

21. A kiben az egész épület szép renddel rakattatván, nevededik szent templommá az Úrban;

Eféz. 4,15., Eféz. 4,16., 1 Pét. 2,5., 1 Kor. 3,16.

22. A kiben ti is együtt építtettek Isten hajlékává a Lélek által.

2 Kor. 6,16.

3.

1. Ezért vagyok én, Pál, a Krisztusnak foglya ti érettetek, a pogányokért;

Fil. 1,7., Fil. 1,13., Fil. 1,16., Gal. 6,12., 2 Kor. 11,23., 2 Kor. 10,1., Kol. 1,23.

2. Ha ugyan hallottátok Isten kegyelmének rendelkezését, melyet nékem adott a ti érdeketekben;

Eféz. 3,1., Eféz. 3,10., Csel. 9,15., Róm. 1,5., Róm. 12,3., Róm. 15,15.

3. Hogy tudniillik kijelentés útján ismertette meg velem a titkot, a szerint, a mint az elébb megíráim röviden,

Eféz. 3,2., Eféz. 3,11., Eféz. 3,12., Csel. 26,13., Gal. 1,16.

4. Melynek olvasásából megérthetitek, hogy micsoda az én értelmem a Krisztus titka felől;

5. A mely egyéb időkbén meg nem ismertettetett az emberek fiaival úgy, a hogy most kijelentetett az Ő szent apostolainak és prófétáinak a Lélek által:

Csel. 10,28., 1 Móz. 11,5., Gal. 3,8., Róm. 9,24., Róm. 9,26., Róm. 15,9., Róm. 16,26., 2 Pét. 1,21., 1 Kor. 2,10., 1 Kor. 2,16.

6. Hogy tudniillik a pogányok örökös társak és egyugyanazon test tagjai és részesei az ő ígérétenek a Krisztus Jézusban az evangéliom által.

Eféz. 2,12., Gal. 3,28., Gal. 3,29., Róm. 8,17., Csel. 3,26., Róm. 1,16.

7. A melynek szolgájává lettem az Isten ama kegyelmének ajándékából, mely adatott nékem az Ő hatalmának munkája szerint.

Eféz. 1,19., Eféz. 3,20., Róm. 1,5., Kol. 1,25., Kol. 1,26., Gal. 1,1., Gal. 1,15., Gal. 1,17., Gal. 1,13., Gal. 1,14.

8. Nékem, minden szentek között a legeslegkisebbnek adatott ez a kegyelem, hogy a pogányoknak hirdessem a Krisztus végére mehetetlen gazdagságát;

1 Kor. 15,9., Csel. 9,15., 1 Ján. 2,2., Fil. 3,6.

9. És hogy megvilágosítsam mindeneknek, hogy miképen rendelkezett Isten ama titok felől, a mely elrejtetett vala örök időktől fogva az Istenben, a ki mindeneket teremtett a Jézus Krisztus által;

Eféz. 1,10., Eféz. 3,2., Róm. 16,25., Róm. 16,26., Ján. 1,9., Zsid. 6,4., Zsid. 10,32., 2 Kor. 4,4., Mát. 5,14.

10. Azért, hogy megismertettessék most a mennybeli fejedelemségekkel és hatalmasságokkal az egyház által az Istennek sokféle bölcsesége,

Eféz. 1,21., 1 Kor. 12,28., 1 Kor. 15,9., Kol. 1,18., Kol. 1,24., Luk. 15,7., Luk. 15,10., Zsid. 1,14., 1 Pét. 1,12.

11. Amaz örök eleve-elvégezés szerint, a melyet megcselekedett a Krisztus JÉzusban, a mi Urunkban:

Eféz. 1,4., Eféz. 1,11.

12. A kiben van a mi bátorságunk és bizodalommal való menetelünk Istenhez az Ő benne való hit által.

Eféz. 2,18., Ján. 14,6., Róm. 5,2., Zsid. 4,16., Róm. 8,38.

13. Azért kérlek, hogy ne csüggedjete el az én ti érettetek való nyomorúságaim miatt, a melyek néktek dicsőségtekre vannak.

Eféz. 2,12., Fil. 2,17., Fil. 2,18., 1 Thess. 3,3.

14. Ezokáért meghajtom térdeimet a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja előtt,

15. A kiről neveztetik minden nemzetség, mennyen és földön,

Eféz. 6,10., Csel. 3,25.

16. Hogy adja meg néktek az Ő dicsősége gazdagságáért, hogy hatalmasan megerősödjete az Ő Lelke által a belső emberben;

Róm. 7,16., Róm. 7,22., Róm. 7,23., Róm. 7,25., Róm. 12,2., 2 Kor. 4,16.

17. Hogy lakozzék a Krisztus a hit által a ti szívetekben;

Róm. 8,9., Róm. 8,10., 2 Kor. 12,9., Gal. 2,20., Ján. 14,23.

18. A szeretetben meggyökerezvén és alapot vevén, hogy megérthessétek minden szentekkel egybe, mi a szélessége és hosszúsága és mélysége és magassága az Isten jóvoltának,

Gal. 5,6., 1 Kor. 13,4., Kol. 2,7.

19. És megismerjétek a Krisztusnak minden ismeretet felül haladó szeretetét, hogy ekképen beteljesedjétek az Istennek egész teljességéig.

Róm. 8,35., Gal. 2,20., Ján. 10,11., Ján. 10,18.

20. Annak pedig, a ki véghetetlen bőséggel mindeneket megcselekedhetik, feljebb hogyanem mint kérjük vagy elgondoljuk, a mi bennünk munkálkodó erő szerint,

Róm. 16,25., Róm. 16,27.

21. Annak légyen dicsőség az egyházban a Krisztus Jézusban nemzetségről nemzetségre örökkön örökké. Ámen.

4.

1. Kérlek azért titeket én, ki fogoly vagyok az Úrban, hogy járjatok úgy, mint illik elhívásokatokhoz, melylyel elhívattatok.

Eféz. 3,1., Fil. 1,27., Fil. 1,13., Kol. 1,10., Gal. 5,21., Gal. 5,22.

2. Teljes aláztatossággal és szelídséggel, hosszútűréssel, elszenvedvén egymást szeretetben,

Gal. 6,2., Mát. 11,29., Kol. 3,12., Róm. 15,1., 1 Kor. 13,4.

3. Igyekezvén megtartani a Lélek egységét a békességnek kötelében.

Eféz. 2,22., Fil. 2,1., 2 Kor. 13,13., Ján. 17,21.

4. Egy a test és egy a Lélek, miképen elhívástoknak egy reménységében hívattatok el is;

Eféz. 2,16., Eféz. 2,18., Róm. 12,5., 1 Kor. 12,13., Kol. 3,15.

5. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség;

1 Kor. 8,6.

6. Egy az Isten és mindeneknek Atyja, a ki mindeneknek felette van és mindenek által és mindnyájatokban munkálkodik.

1 Kor. 15,24., 1 Kor. 15,28., Róm. 8,9., Róm. 8,15., Gal. 3,26., Eféz. 1,23., Eféz. 2,22., Róm. 11,36., 1 Kor. 12,6.

7. Mindenikünknek pedig adatott a kegyelem a Krisztustól osztott ajándéknak mértéke szerint.

Róm. 12,3., Róm. 12,6.

8. Ezokáért mondja az Írás: Fölmenvén a magasságba foglyokat vitt fogva, és adott ajándékokat az embereknek.

Zsolt. 68,19., Luk. 1,78., 1 Kor. 15,25., 1 Kor. 15,26., Csel. 2,33.

9. (Az pedig, hogy fölment, mit jelentene mást, mint hogy előbb le is szállott a föld alsóbb részeire?)

Ján. 3,13., Fil. 2,8., Fil. 2,10., Mát. 12,40.

10. A ki leszállott vala, ugyanaz, a ki fel is ment, feljebb minden egeknél, hogy mindeneket betöltsön.)

Eféz. 4,8., Zsid. 7,26., 1 Kor. 15,28., Eféz. 1,23.

11. És Ő adott némelyeket apostolokul, némelyeket prófétákul, némelyeket evangyélisáknak, némelyeket pedig pásztorokul és tanítóknak:

1 Kor. 12,28., Csel. 11,27., Csel. 11,28., Csel. 21,8., Csel. 20,28., Ján. 21,15., 1 Pét. 5,1., 1 Pét. 5,2., 1 Tim. 3,2.

12. A szentek tökéletesbbítése céljából szolgálat munkájára, a Krisztus testének építésére:

Róm. 12,5., Kol. 1,24., 2 Kor. 13,9.

13. Míg eljutunk mindnyájan az Isten Fiában való hitnek és az Ő megismerésének egységére, érett férfúságra, a Krisztus teljességével ékeskedő kornak mértékére:

Eféz. 3,19., Róm. 3,22., Gal. 2,16., Fil. 3,9., Fil. 3,10., 1 Kor. 13,11., Róm. 8,10.

14. Hogy többé ne legyünk gyermekek, kiket ide s tova hány a hab és hajt a tanításnak akármilyen szele, az embereknek álnoksága által, a tévelygés ravaszágához való csalárdság által;

1 Kor. 14,20., Zsid. 13,9., Csel. 20,29., Csel. 20,30.

15. Hanem az igazságot követvén szeretetben, mindenestől fogva nevekedjünk Abban, a ki a fej, a Krisztusban;

Eféz. 1,22., Eféz. 3,18., 1 Kor. 12,12., 1 Kor. 12,27.

16. A kiből az egész test, szép renddel egyberakdván és egybeszerkesztvén az Ő segedelmének minden kapcsaival, minden egyes tagnak mértéke szerint való munkássággal teljesíti a testnek nevedését a maga fölépítésére szeretetben.

Róm. 12,5., Kol. 2,19.

17. Ezt mondom annakokáért és bizonyoságot teszek az Úrban, hogy ti többé ne járjatok úgy, mint egyéb pogányok is járnak az ő elméjöknek hiábavalóságában,

Eféz. 2,3., Róm. 1,21., 1 Pét. 4,3., 2 Pét. 2,18.

18. Kik értelmökben meghomályosodtak, elidegenültek az isteni élettől a tudatlanság miatt, mely az ő szívök keménysége miatt van bennök;

Róm. 8,2.

19. Kik erkölcsi érzés nélkül, önmagukat a bujálkodásra adták, minden tisztátalanságnak nagy nyereséggel való cselekedésére.

Róm. 1,24.

20. Ti pedig nem így tanultátok a Krisztust;

21. Ha ugyan Őt megértettétek és Ő benne megtanítottatok, úgy a mint az igazság a Jézusban:

22. Hogy levetkezzétek ama régi élet szerint való ó embert, mely meg van romolva a csalárdság kívánságai miatt;

Eféz. 2,1., Eféz. 2,2., Róm. 6,6., Róm. 6,13., Róm. 6,12., Róm. 6,14., Gal. 3,27., 2 Kor. 11,3., Zsid. 3,13.

23. Megújuljatok pedig a ti elméteknek lelke szerint,

Eféz. 4,17., Róm. 12,2., Róm. 7,23., Gal. 5,16., Gal. 5,18.

24. És felöltözzétek amaz új embert, mely Isten szerint teremtett igazságban és valóságos szentségben.

Eféz. 4,22., Kol. 3,10., 1 Móz. 1,27.

25. Azért levetvén a hazugságot, szóljatok igazságot, kiki az ő felebarátjával: mert egymásnak tagjai vagyunk.

Eféz. 4,12., Eféz. 4,16., Zak. 8,16., Róm. 12,5.

26. Ám haragudjatok, de ne vétkezzetek: a nap le ne menjen a ti haragotokon;

Mát. 5,22., 5 Móz. 24,13., 5 Móz. 24,15.

27. Se pedig az ördögnek ne adjatok helyet.

Eféz. 6,11., Eféz. 6,13., 1 Pét. 5,8., 1 Pét. 5,9., Jak. 4,7., 2 Kor. 2,10., 2 Kor. 2,11.

28. A ki oroz vala, többé ne orozzon; hanem inkább munkálkodjék, cselekedvén az ő kezeivel azt, a mi jó, hogy legyen mit adnia a szűkölködőnek.

Csel. 20,34.

29. Semmi rothadt beszéd a ti szátokból ki ne származzék, hanem csak a mely hasznos a szükséges építésre, hogy áldásos legyen a hallgatóknak.

Mát. 12,36., Mát. 12,37., Kol. 3,16., Kol. 3,17., 2 Tim. 2,14.

30. És meg ne szomorítsátok az Istennek ama Szent Lelkét, a ki által megpecsételtetek a teljes váltságnak napjára.

Eféz. 1,13., Róm. 5,5., Róm. 8,16., Róm. 8,23.

31. Minden mérgesség és fölgerjedés és harag és lárma és káromkodás kivetessék közületek minden gonoszsággal együtt;

Mát. 15,19., Kol. 3,8., Kol. 3,9.

32. Legyetek pedig egymáshoz jóságosak, irgalmasok, megengedvén egymásnak, miképen az Isten is a Krisztusban megengedett néktek.

Kol. 3,12., Kol. 3,13., Mát. 6,12., Mát. 6,14., Mát. 6,15., Mát. 18,21., Mát. 18,35., 2 Kor. 5,18., 2 Kor. 5,19.

5.

1. Legyetek annakokáért követői az Istennek, mint szeretett gyermekek:

Eféz. 4,32., Ján. 13,34., Ján. 15,13., 1 Ján. 3,1., Róm. 5,8.

2. És járjatok szeretetben, miképen a Krisztus is szeretett minket, és adta Önmagát miérettünk ajándékul és áldozatul az Istennek, kedves jó illatul.

Róm. 5,8., Gal. 2,20., Zsid. 10,10., Zsid. 10,14., Fil. 4,18., Mát. 20,28., Mát. 26,28., Róm. 3,25., 1 Móz. 8,21.

3. Parázñaság pedig és akármely tisztátalanság vagy fősvénység ne is neveztesse ti közöttetek, a mint szentekhez illik;

- Kol. 3,5., Kol. 3,6., 1 Kor. 5,10.*
4. Sem undokság, vagy bolond beszéd, vagy trágárság, melyek nem illenek: hanem inkább hálaadás.
Eféz. 4,29., Kol. 2,7., Kol. 3,15., Kol. 3,17., 1 Thess. 5,18.
5. Mert azt jól tudjátok, hogy egy paráznának is, vagy tisztátalannak, vagy fősvénynek, ki bálványimádó, nincs öröksége a Krisztusnak és Istennek országában.
1 Kor. 6,9., 1 Kor. 6,10., Kol. 3,5., Mát. 6,24., Fil. 3,19., 2 Kor. 6,10., 2 Kor. 11,27., 1 Kor. 15,27., 1 Kor. 15,24., 1 Kor. 15,28.
6. Senki titeket meg ne csaljon üres beszédekkel; mert ezekért jó az Isten haragja a hitelenség fiaira.
Kol. 2,8., Róm. 2,5., 1 Thess. 1,10.
7. Annakokáért ne legyetek részesei ezeknek;
Róm. 11,22., 2 Pét. 3,17.
8. Mert valátok régen sötétség, most pedig világosság az Úrban: mint világosságnak fiai úgy járjatok.
Eféz. 1,18., 1 Thess. 5,5., Luk. 16,8., Ján. 12,36.
9. (Merta világosságnak gyümölcse minden jóságban és igazságban és valóságban van),
Gal. 5,22., Róm. 6,13., Fil. 1,11., Fil. 1,18., Fil. 4,8., 1 Kor. 5,8.
10. Meggondolván, mi legyen kedves az Úrnak.
Eféz. 4,20., Eféz. 4,24., Róm. 12,2., Fil. 1,27.
11. És ne legyen közössétek a sötétségnek gyümölcstelen cselekedeteivel, hanem inkább meg is feddjétek azokat;
Eféz. 4,22., Róm. 13,12., Róm. 6,21., Gal. 6,8.
12. Mert a melyeket azok titokban cselekesznek, éktelen dolog csak mondani is.
Eféz. 5,6., Róm. 1,26., Róm. 1,27.
13. Mindezek pedig megfeddetvén, a világosság által napvilágra jönnek; mert minden, a mi napvilágra jó, világosság.
Ján. 3,19., Ján. 3,21.
14. Annakokáért mondja: Serkenj föl, a ki aluszol és támadj fel a halálból, és felragyogott tenéked a Krisztus.
Ésa. 60,1., Ésa. 59,10., Róm. 13,11., Mát. 8,22., Luk. 15,24., Luk. 15,32.
15. Meglássátok annakokáért, hogy mimódon okkal járjatok, nem mint bolondok, hanem mint bölcssek:
Eféz. 5,8., Eféz. 5,10.
16. Áron is megvegyétek az alkalmatosságot, mert a napok gonoszok.
Kol. 4,5., Gal. 6,10., Fil. 2,15., Fil. 2,3., Fil. 2,20.
17. Annakokáért ne legyetek esztelenek, hanem megértsétek, mi legyen az Úrnak akarata.
Eféz. 5,15., Eféz. 5,16., Kol. 1,9., Csel. 21,14., 1 Kor. 4,19.
18. És meg ne részegedjétek bortól, miben kicsapongás van: hanem teljesejétek be Szent Lélekkel,
Péld. 23,20., Luk. 21,34.
19. Beszélgetvén egymás között zsoltárokból és dicséretekben és lelki énekekben, énekelvén és dicséretet mondván szívetekben az Úrnak.
Kol. 3,16., Csel. 2,4., Csel. 10,46., Csel. 19,6.
20. Hálaát adván mindenkor mindenekért a mi Urunk Jézus Krisztusnak nevében az Istennek és Atyának.
Eféz. 6,18., Kol. 3,17., Róm. 12,12., Ján. 14,13., 1 Kor. 15,24.
21. Engedelmesek legyetek egymásnak Isten félelmében.
1 Pét. 5,5., 2 Kor. 5,11., 1 Kor. 10,22.
22. Ti asszonyok a ti saját férjetekeknek engedelmesek legyetek, mint az Úrnak.
Eféz. 6,6., Eféz. 6,7., 1 Pét. 3,1., 1 Móz. 3,16.
23. Mert a férj feje a feleségének, mint a Krisztus is feje az egyháznak, és ugyanő megtartója a testnek.
24. De miképen az egyház engedelmes a Krisztusnak, azonképen az asszonyok is engedelmesek legyenek férjöknek mindenben.
25. Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeket, miképen a Krisztus is szerette az egyházat, és Önmagát adta azért;
Kol. 3,19., Gal. 2,20., Róm. 4,25.
26. Hogy azt megszentelje, megtisztítván a víznek feredőjével az íge által,
Eféz. 6,17., 2 Kor. 3,18., Róm. 8,9., Róm. 8,10., 1 Kor. 6,11., Tit. 3,5., Tit. 3,7., Ján. 17,17.
27. Hogy majd Önmaga elébe állítsa dicsőségben az egyházat, úgy hogy azon ne legyen szeplő, vagy sömörögzés, vagy valami afféle; hanem hogy legyen szent és feddhetetlen.
2 Kor. 11,2., Mát. 25,1., Mát. 25,13., Jel. 19,7., Jel. 19,9., Jel. 21,2., Ján. 3,29., Én. 4,7.
28. Úgy kell a férfiaknak szeretni az ő feleségeket, mint az ő tulajdon testöket. A ki szereti az ő feleségét, önmagát szereti.

Eféz. 5,23., Eféz. 5,25., 1 Kor. 11,3.

29. Mert soha senki az ő tulajdon testét nem gyűlölte; hanem táplálgatja és ápolgatja azt, miképen az Úr is az egyházat;

30. Mert az Ő testének tagjai vagyunk, az Ő testéből és az Ő csontjaiból valók.

1 Móz. 2,22., 1 Móz. 2,23., 2 Kor. 5,17., Gal. 6,15., 2 Pét. 1,4., Róm. 12,5., 1 Kor. 6,15.

31. Annakokáért elhagyja az ember atyját és anyját, és ragaszkodik az ő feleségéhez; és lesznek ketten egy testté.

1 Móz. 2,24., Eféz. 5,27., Eféz. 5,30., 2 Kor. 11,2.

32. Felette nagy titok ez: de én a Krisztusról és az egyházzól szólok.

33. Hanem azért ti is egyen-egyen, ki-ki az ő feleségét úgy szeresse, mint önmagát; az asszony pedig meglássa, hogy félje a férjét.

Eféz. 5,28., Eféz. 5,22., Eféz. 5,24.

6.

1. Ti gyermekek szót fogadjatok a ti szüleiteknek az Úrban; mert ez az igaz.

Kol. 3,20.

2. Tiszteljed a te atyádat és a te anyádat (a mi az első parancsolat ígérettel).

2 Móz. 20,12., 5 Móz. 5,16.

3. Hogy jól legyen néked dolgod és hosszú életű légy e földön.

1 Móz. 12,13., 5 Móz. 4,40.

4. Ti is atyák ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek azokat az Úr tanítása és intése szerint.

Eféz. 5,22., Eféz. 5,33., Kol. 3,21., 5 Móz. 6,1., 5 Móz. 6,25., Péld. 14,1., Péld. 30,10., Péld. 30,17.

5. Ti szolgálk, engedelmesek legyetek a ti test szerint való uraitoknak félelemmel és rettegéssel, szíveteknek egyenességében, mint a Krisztusnak;

Eféz. 5,22., Kol. 3,22., Gal. 3,28., 1 Kor. 7,21., 1 Kor. 7,22., Fil. 2,12., 1 Kor. 2,3.

6. Nem a szemnek szolgálván, mint akik embereknek akarnak tetszeni, hanem mint Krisztus szolgálói, cselekedvén az Istennek akarataját lélekből.

Gal. 1,10.

7. Jó akarattal, mint a kik az Úrnak szolgálnak és nem embereknek;

8. Tudván, hogy kiki a mi jót cselekszik, azt veendi az Úrtól, akár szolgálga legyen, akár szabados.

Mát. 25,31., Mát. 25,46., 2 Kor. 5,10.

9. Ti is urak, ugyanazt cselekedjétek ő velök, elhegyván a fenyegetést; tudván, hogy a ti Uratok is mennyben van, és személyválogatás nincsen Ő nála.

Kol. 4,1., 5 Móz. 10,17.

10. Végezetre, atyámfiai, legyetek erősek az Úrban, és az ő hatalmas erejében.

Eféz. 1,19., Fil. 4,13., 2 Kor. 12,9.

11. Öltözzétek föl az Isten minden fegyverét, hogy megállhassatok az ördögnek minden ravaszságával szemben.

2 Kor. 10,4., Róm. 6,13., Róm. 6,23.

12. Mert nem vér és test ellen van nekünk tusakodásunk, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségének világbírói ellen, a gonoszság lelkei ellen, melyek a magasságban vannak.

Eféz. 2,2., Gal. 1,16., 2 Kor. 4,4., Ján. 14,30., Ján. 12,31.

13. Annakokáért vegyétek föl az Istennek minden fegyverét, hogy ellentállhassatok ama gonosz napon, és mindeneket elvégezvén megállhassatok.

14. Álljatok hát elő, körül övezvén derekatokat igazlelkűséggel, és felöltözvén az igazságnak mellvasába,

Ésa. 11,5., Luk. 12,35., Róm. 6,13., Róm. 6,14.

15. És felsarúzván lábaitokat a békesség evangéliomának készségével;

Ésa. 9,4., Róm. 5,1.

16. Mindezekhez fölvevén a hitnek paizsát, a melylyel ama gonosznak minden tüzes nyilát megolthatjátok;

Eféz. 2,8., Eféz. 3,12., 1 Pét. 5,8., 1 Pét. 5,9., Róm. 8,38., Róm. 8,39., Róm. 16,20., 2 Thess. 3,3., 2 Kor. 11,3., Mát. 5,37., Mát. 6,13.,

Zsolt. 7,14.

17. Az idvesség sisakját is fölvegyétek, és a Léleknek kardját, a mely az Isten beszéde:

Ésa. 59,17., 1 Thess. 5,9., Róm. 8,28., Róm. 8,30., Róm. 1,16.

18. Minden imádsággal és könyörgéssel imádkozván minden időben a Lélek által, és ugyanezen dologban vigyázván minden állhatatossággal és könyörgéssel minden szentekért,

Eféz. 6,14., Kol. 4,2., Luk. 21,36., 1 Thess. 5,17., 1 Thess. 2,13., Róm. 1,9.

19. És érettem is, hogy adassék nékem szó számnak megnyitásakor, hogy bátorsággal ösmertessem meg az evangéliom titkát,

Róm. 15,30., Kol. 4,3., Luk. 21,15., Csel. 28,30., Csel. 28,31.

20. A melyért követséget viselek lánczok között; hogy bátran szóljak arról, a miképen kell szólanom.

Csel. 9,15., Csel. 22,15., Róm. 1,14., Róm. 11,13.

21. Hogy pedig ti is megtudjátok dolgaimat, hogy mit cselekeszem, mindent megismertet veletek Tikhikus, a szeretett atyafi és hív szolga az Úrban;

Csel. 20,4., Kol. 4,7., 2 Tim. 4,12.

22. Kit éppen azért küldöttem hozzátok, hogy megismerjétek a mi dolgainkat, és megvigasztalja a ti szíveteket.

Eféz. 3,13., Kol. 4,10., Kol. 4,14., Fil. 2,19., Fil. 2,23., Fil. 2,24.

23. Békeesség az atyafiaknak és szeretet hittel egybe az Atya Istentől és az Úr Jézus Krisztustól!

Eféz. 1,12., Eféz. 1,17., Gal. 5,6., 1 Kor. 13,1., Róm. 1,7., 1 Kor. 11,3., 1 Kor. 3,23., 1 Kor. 15,28.

24. A kegyelem legyen mindazokkal, a kik szeretik a mi Urunk Jézus Krisztust romlatlanságban. Ámen.

Kol. 4,18., 1 Tim. 6,21.

Pál apostolnak a filippibeliekhez írt levele

1.

1. Pál és Timótheus, Jézus Krisztus szolgálói, minden szenteknek a Krisztus Jézusban, a kik Filippiben vannak, a püspökökkel és diakónusokkal egyetemben:

2 Kor. 1,1., Kol. 1,1., Kol. 4,12.

2. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól.

Róm. 1,7., 1 Kor. 1,3.

3. Hálát adok az én Istenemnek, minden ti rólatok való emlékezésemben,

1 Kor. 1,4., Róm. 1,8., 1 Thess. 1,2.

4. Mindenkor minden én könyörgésemben mindenitekért nagy örömmel könyörögven,

5. Mivelhogy résztvettetek az evangéliom ügyében az első naptól fogva mind ez ideig;

6. Meg lévén győződve arról, hogy a ki elkezdette bennetek a jó dolgot, elvégezi a Krisztus Jézusnak napjái;

7. A mint hogy méltó, hogy én ilyen értelemben legyek mindenitek felől, azért, mert én szívemben hordalak titeket, mint a kik mind az én fogságomban, mind az evangéliomnak oltalmazásában és megbizonyításában mindnyájan részestársaim vagytok a nékem adott kegyelemben.

Eféz. 3,1., 2 Kor. 7,3., Márk. 16,20., Róm. 15,8., Csel. 28,23., Csel. 28,29., Róm. 1,5., Róm. 12,3., Róm. 12,6., Róm. 15,15.

8. Mert bizonyosságom az Isten, mely igen vágyakozom mindnyájatok után a Krisztus Jézus szerelmében.

Róm. 1,9., Gal. 2,20.

9. És azért imádkozom, hogy a ti szeretetetek még jobban-jobban bővülködjék ismeretben és minden értelmességben;

1 Kor. 13,13., 1 Kor. 1,5., 1 Kor. 8,1., Róm. 15,13., Kol. 2,7., Róm. 1,21., Róm. 1,28., Mát. 13,15., 1 Kor. 12,10.

10. Hogy megítélhessétek, hogy mi a rossz és mi a jó; hogy legyetek tiszták és botlás nélkül valók a Krisztusnak napjára;

Róm. 2,18., Róm. 12,2., Eféz. 5,15., Kol. 3,10., 1 Thess. 5,21., Ján. 11,9.

11. Teljesek lévén az igazságnak gyümölcsével, melyet Jézus Krisztus teremt az Isten dicsőségére és magasztalására.

Róm. 6,22., Kol. 1,10., Péld. 11,30., Eféz. 5,9., Ján. 15,4., Ján. 15,5., 1 Kor. 6,20., Róm. 2,23., Róm. 2,24., Róm. 11,36., Eféz. 3,21.

12. Tudtotokra akarom pedig adni, atyámfiai, hogy az én dolgaim inkább előmenetelére lőnek az evangéliomnak;

Eféz. 6,21., Kol. 4,7.

13. Annyira, hogy a Krisztusban híressé lett az én fogságom a testőrség egész házában és minden mások előtt;

Eféz. 4,1., 1 Pét. 4,16., Csel. 28,16., Csel. 28,30., Csel. 28,31.

14. És többen az Úrban való atyafiak közül bizván az én fogságomban, nagyobb bátorsággal merik szólni az ígét.

1 Pét. 2,9., Gal. 5,10., Mát. 5,10., Kol. 1,24., 2 Tim. 2,9., 2 Tim. 2,10.

15. Némelyek ugyanis irigységből és versengésből is, de mások jóakaratból is hirdetik a Krisztust.

16. Némelyek versengésből prédikálják a Krisztust, nem tiszta lélekkel, azt hiven, hogy fogságom nyomorúságait így megnevelik;

Róm. 2,8.

17. De mások szeretetből, tudván, hogy én az evangéliomnak oltalmazására rendeltetem.

1 Kor. 13,4., 1 Kor. 13,6.

18. Mert mit mondjak? csakhogy minden módon, akár színből, akár szívből, a Krisztus prédikáltatik: és én ennek örülök, sőt örülni is fogok.

Fil. 1,16.

19. Mert tudom, hogy ez nékem idvességemre lesz a ti könyörgésetek által és a Jézus Krisztus Lelkének segedelme által,

2 Kor. 1,11., Gal. 4,6.

20. Amaz én esengő várásom és reménységem szerint, hogy semmiben meg nem szégyenülök, hanem mint mindenkor, úgy most is nagy bátorsággal fog magasztaltatni Krisztus az én testemben, akár életem, akár halálom által.

2 Tim. 4,7., 2 Tim. 4,8., Róm. 5,5., Csel. 4,29.

21. Mert nékem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség.

Gal. 2,20., Gal. 6,14.

22. De ha e testben való életem munkámat gyümölcsözteti: hogy melyiket választaszam, meg sem mondhatom.

Ján. 12,27.

23. Mert szorongattatom e kettő között, kívánván elköltözni és a Krisztussal lenni; mert ez sokkal inkább jobb;

2 Kor. 5,1., 2 Kor. 5,8., 1 Thess. 4,17., Luk. 23,43.

24. De e testben megmaradnom szükségesebb ti érettetek.

25. És ebben bízva, tudom, hogy megmaradok és együtt maradok mindnyájatokkal a ti hitben való gyarapodástokra és örömtökre;

26. Hogy bőven dicsekedhessetek velem Krisztus Jézusban az én ti nálatok való újabb megjelenésem által.

27. Csakhogy a Krisztus evangyéliomához méltóan viseljétek magatokat, hogy akár oda menvén és látván titeket, akár távol lévén, azt halljam dolgaitok felől, hogy megállotok egy lélekben, egy érzéssel viaskodván az evangyéliom hitéért;

Csel. 4,32., 2 Tim. 2,3., 2 Tim. 2,5., Eféz. 4,1.

28. És meg nem félemlvén semmiben az ellenségek előtt: a mi azoknak a veszedelem jele, néktek pedig az üdvösségé, és ez az Istentől van;

Csel. 16,16., Csel. 16,40., 1 Thess. 2,2.

29. Mert néktek adatott az a kegyelem a Krisztusért, nemcsak hogy higgyetek Ő benne, hanem hogy szenvedjétek is Ő érte:

Csel. 5,41., 1 Kor. 2,12., 2 Thess. 3,2.

30. Ugyanolyan tusakodástok lévén, a milyent láttatok én nálam, és most hallotok és felőlem.

Fil. 1,7.

2.

1. Ha annakokáért helye van Krisztusban az intésnek, ha helye van a szeretet vígasztalásának, ha helye van a Lélekben való közösségnek, ha helye van a szívnek és könyörületességnek,

Fil. 2,27., Fil. 2,28., 2 Kor. 13,13., Róm. 12,10., Róm. 12,16.

2. Teljesítsétek be az én örömet, hogy egyenlő indulattal legyetek, ugyanazon szeretettel viseltetvén, egy érzésben, egyugyanazon indulattal lévén;

3. Semmit nem cselekedvén versengésből, sem hiábavaló dicsőségéből, hanem alázatosan egymást különbeknek tartván ti magatoknál.

Gal. 5,26., Eféz. 4,2., Eféz. 5,21., Kol. 3,12., Róm. 12,10.

4. Ne nézze kiki a maga hasznát, hanem mindenki a másokét is.

Fil. 2,21., 1 Kor. 10,24., 1 Kor. 13,4., 1 Kor. 13,7.

5. Annakokáért az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is,

1 Pét. 2,21., Kol. 3,13., Zsid. 12,2.

6. A ki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő.

Ján. 1,1., Ján. 1,3., Róm. 15,2., Róm. 15,3., 1 Kor. 8,6., Róm. 8,3., Gal. 4,4., Kol. 1,13., Kol. 1,20., Ján. 17,5.

7. Hanem önmagát megüresíté, szolgai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén;

Zsid. 2,9., Zsid. 2,14., Róm. 5,15., 1 Kor. 15,21., 2 Kor. 13,4., Róm. 6,9., Csel. 26,23.

8. És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig.

Zsid. 12,2., Eféz. 6,5., Róm. 6,16., Róm. 5,19., Ján. 4,34., Ján. 15,20., 2 Tim. 2,9.

9. Annakokáért az Isten is felmagasztalá őt, és ajándékozta néki oly nevet, a mely minden név fölött való;

Fil. 3,21., Róm. 8,17., Ésa. 53,7., Ésa. 53,12., Zsid. 2,9., Eféz. 1,20., Eféz. 1,22., Mát. 23,12., Jak. 4,10., Ján. 13,31., Ján. 13,32., Jel. 3,12., Ésa. 42,8., Csel. 2,36., Jel. 19,16.

10. Hogy a Jézus nevére minden térd meghajoljon, mennyieieké, földieké és föld alatt valóké.

Ésa. 45,23., Róm. 14,11., Eféz. 3,14., Csel. 2,21., Csel. 7,59., Csel. 9,14., Csel. 9,21., Ján. 14,13., 1 Kor. 8,6., Eféz. 1,20., Eféz. 1,21., Eféz. 3,10., 1 Pét. 3,22., Jel. 5,8., Jel. 5,11., Jel. 5,13.

11. És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.

Csel. 2,36., 1 Kor. 8,6., 1 Kor. 12,3., Róm. 10,9., 2 Kor. 4,5., 1 Kor. 15,27., 1 Kor. 15,28.

12. Annakokáért, szerelmeseim, a miképen mindenkor engedelmeskedtetek, nem úgy, mint az én jelenlétemben csak, hanem most sokkal inkább az én távollétemben, félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti idvességteket;

Fil. 2,3., Fil. 1,27., Fil. 1,30., Csel. 20,31., Eféz. 6,5., 1 Kor. 2,3., Zsolt. 2,11., 1 Pét. 1,17., 2 Kor. 7,1., Eféz. 5,21., Mát. 7,3., Mát. 7,5., Róm. 14,4., Fil. 3,11., Fil. 3,16., 1 Kor. 9,26., 1 Kor. 9,27.

13. Mert Isten az, a ki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvéből.

Eféz. 1,19., 2 Kor. 3,5., 1 Kor. 12,6., Kol. 1,29., Róm. 7,15., Róm. 7,18.

14. Mindeneket zúgolódások és versengések nélkül cselekedjétek;

1 Pét. 4,12., 1 Pét. 5,6.

15. Hogy legyetek feddhetetlenek és tiszták, Istennek szeplőtlen gyermekei az elfordult és elvetemedett nemzetség közepette, kik között fényletek, mint csillagok e világban.

Fil. 1,10., Mát. 5,45., Mát. 5,48., 1 Thess. 3,13., 1 Thess. 5,23., Róm. 8,15., Róm. 8,16., Róm. 9,8., 5 Móz. 32,5., Dán. 12,3.

16. Életnek beszédét tartván elébök; hogy dicsekedhessem majd a Krisztus napján, hogy nem futottam hiába, sem nem fáradtam hiába.

Fil. 1,6., Eféz. 5,8., 1 Thess. 5,5., Luk. 16,8., 2 Kor. 4,4., Ján. 1,4., Ján. 1,9., Róm. 2,19., 2 Kor. 6,14., Kol. 1,13., 2 Tim. 1,10., 1 Kor. 3,14., 1 Kor. 15,10., Gal. 2,2., Csel. 20,24.

17. De ha kiontatom is italáldozatként a ti hitetek áldozatánál és papiszolgálatánál, mégis örülök, és együtt örülök maindnyájtokkal;

Fil. 3,1., Fil. 4,4., 2 Tim. 4,6., 4 Móz. 15,4., 4 Móz. 15,10., 4 Móz. 28,7., Róm. 15,16.

18. Azonképen ti is örüljétek, és örüljétek együtt velem.

2 Kor. 6,13., 2 Kor. 2,3.

19. Reményelem pedig az Úr Jézusban, hogy Timótheust rövid nap elküldöm tihozzátok, hogy én is megviduljak, megértvén a ti dolgaitokat.

Fil. 1,12., Fil. 1,27., Fil. 1,1., Fil. 2,2., Csel. 16,1., Csel. 16,3., Eféz. 6,22., Kol. 4,8.

20. Mert nincsen velem senki hozzá hasonló indulatú, a ki igazán szíven viselné dolgaitokat.

1 Kor. 16,10.

21. Mert mindenki a maga hasznát keresi, nem a Krisztus Jézusét.

Fil. 1,14., Fil. 1,17., Fil. 4,21., 1 Kor. 10,24., Kol. 4,11., Csel. 15,38., Csel. 15,39.

22. Az ő kipróbált voltát pedig ismeritek, hogy miképen atyjával a gyermek, együtt szolgált velem az evangéliom ügyében.

Csel. 16,1., Csel. 16,3., Csel. 17,14., 1 Kor. 4,17., Fil. 1,1., Fil. 1,5., Kol. 4,7.

23. Őt azért reményelem, hogy elküldöm, mihelyt meglátom az én dolgaimat, tüstént;

Fil. 2,19.

24. Bízom pedig az Úrban, hogy magam is csakhamar el fogok menni.

Fil. 1,21., Fil. 1,26.

25. De szükségesnek tartám, hogy Epafróditust, az én atyámfiát és munkatársamat és bajtársamat, néktek pedig követeteket és szükségemben áldozatot hozó szolgátoakat hazaküldjem hozzátok;

Fil. 2,17., Fil. 2,30., Fil. 4,18., Fil. 1,27., Fil. 1,30., Fil. 4,3., Fil. 4,16., 2 Tim. 2,3.

26. Mivelhogy vágyva vágyott mindnyájtok után, és gyötrődött a miatt, hogy meghallottátok, hogy ő beteg volt.

27. Mert bizony beteg volt, halálhoz közel; de az Isten könyörült rajta, nem csak ő rajta pedig, hanem én rajtam is, hogy szomorúság ne jöjjön szomorúságomra.

Jer. 45,3., Ezék. 7,26.

28. Annakokáért hamarabb küldtem őt haza, hogy meglátván őt, ismét örüljétek, és nékem is kisebb legyen a szomorúságom.

Fil. 2,27.

29. Fogadjátok azért őt az Úrban teljes örömmel; és az ilyeneket megbecsüljétek:

Róm. 16,2., 1 Thess. 5,13.

30. Mert a Krisztus dolgáért jutott majdnem halálra, kockára tévén életét, hogy kárpótoljon engem azért, hogy nékem tett szolgálatotoknál ti nem voltatok jelen.

Fil. 2,25., Fil. 2,1., Fil. 2,8., Fil. 2,4., Fil. 2,17., Zsolt. 107,18., Jel. 12,11., 1 Kor. 16,17., 2 Kor. 12,14.

1. Továbbá atyámfiai, örüljete az Úrban. Ugyanazokat írni néktek én nem restellem, tinéktek pedig bátorságos.
Fil. 4,4., Gal. 5,22.
2. Őrizkedjete az ebektől, őrizkedjete a gonosz munkásoktól, őrizkedjete a megmetékedéstől:
Fil. 1,15., Fil. 1,18., Zsolt. 22,17., Zsolt. 22,21., Ésa. 56,11., Péld. 26,11., Péld. 26,17., Jel. 22,15., 5 Móz. 23,18., Ésa. 66,3., Mát. 7,6., Mát. 15,26., 2 Kor. 11,13., Gal. 5,11., Gal. 5,12., 5 Móz. 10,16., Jer. 4,4., Eféz. 2,11., Róm. 2,25., Róm. 2,29., Róm. 16,17.
3. Mert mi vagyunk a körülmetékedés, a kik lélekben szolgálunk az Istennek, és a Krisztus Jézusban dicsekedünk, és nem a testben bizakodunk:
Kol. 2,11., Róm. 4,11., Zsid. 7,16., Zsid. 9,9., Zsid. 9,14., Róm. 8,9., Róm. 8,13., Róm. 8,14., Róm. 8,15., Róm. 8,26., Róm. 8,27., Róm. 12,1., 1 Kor. 3,16., 1 Kor. 3,17., 1 Kor. 6,19., Ján. 4,23., Ján. 4,24., Ján. 6,63., 2 Kor. 11,18.
4. Jóllehet énnékem van bizakodásom test szerint is. Ha bárki más mer testben bizakodni, én sokkal inkább;
Gal. 2,15., Róm. 3,1., Róm. 3,2., 2 Kor. 11,21.
5. Körülmetéltetem nyolczadnapon, Izráel nemzetségéből, Benjámin törzséből való vagyok, zsidókból való zsidó, törvény tekintetében farizeus,
2 Kor. 11,22., Csel. 23,6., 1 Móz. 17,9., 1 Móz. 17,14., 1 Móz. 35,16., 1 Móz. 35,20., Róm. 9,7., Róm. 9,11., 1 Sám. 9,1., 1 Sám. 9,2., Róm. 11,1., Gal. 1,14., Csel. 26,5.
6. Buzgóság tekintetében az egyházat üldöző, a törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen voltam.
Csel. 9,1., Csel. 9,2., 1 Kir. 19,10., Zsolt. 69,10., 1 Kor. 15,9., Luk. 1,6.
7. De a melyek nékem egykor nyereségek valának, azokat a Krisztusért kárnak ítéltém.
Fil. 1,21., Mát. 13,44., Mát. 13,46., Róm. 3,1., Róm. 3,2., Róm. 9,4., Róm. 2,17., Róm. 2,23.
8. Sőt annakfelette most is kárnak ítélek mindent az én Uram, Jézus Krisztus ismeretének gazdagsága miatt: a kiért mindent kárba veszni hagytam és szemétnék ítélek, hogy a Krisztust megnyerjem,
Ésa. 53,11., Gal. 6,13., Gal. 6,14.
9. És találtassam Ő benne, mint a kinek nincsen saját igazságom a törvényből, hanem van igazságom a Krisztusban való hit által, Istentől való igazságom a hit alapján:
Róm. 3,21., Róm. 3,22., Róm. 9,30., Róm. 9,31., 2 Kor. 5,17., Gal. 2,16., Gal. 2,20., Róm. 1,17., Róm. 5,9., Róm. 5,11., Róm. 8,4., Róm. 8,17., Róm. 8,30., Róm. 10,5., Róm. 10,11., Róm. 10,4., Róm. 10,3.
10. Hogy megismerjem Őt, és az Ő feltámadásának erejét, és az Ő szenvedéseiben való részesülésemet, hasonlónak lévén az ő halálához;
Fil. 1,29., 2 Kor. 8,9., Gal. 4,9., Eféz. 3,19., 2 Kor. 4,10., 2 Kor. 4,11., 2 Kor. 4,16., 2 Kor. 4,18., 1 Kor. 15,17., Róm. 4,25., Róm. 8,34., Kol. 1,24., Róm. 8,17., 2 Tim. 2,10.
11. Ha valami módon eljuthatnék a halottak feltámadására.
2 Kor. 4,14., Róm. 8,29., 1 Kor. 15,22.
12. Nem mondom, hogy már elértem, vagy hogy már tökéletes volnék; hanem igyekezem, hogy el is érjem, a miért meg is ragadott engem a Krisztus Jézus.
Fil. 2,3., Fil. 2,12., 1 Tim. 6,12., 1 Tim. 6,19., Jer. 20,7.
13. Atyámfiai, én enmagamról nem gondolom, hogy már elértem volna:
14. De egyet cselekszem, azokat, a melyek hátam megett vannak, elfelejtván, azoknak pedig, a melyek előttem vannak, nékik dőlven, czélegyenest igyekszem az Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára.
1 Kor. 9,24., 2 Tim. 4,7., 2 Tim. 4,8., 2 Thess. 2,13., 2 Thess. 2,14., Eféz. 1,18., Eféz. 1,4.
15. Valakik annakokáért tökéletesek vagyunk, ilyen értelemben legyünk: és ha valamiben másképen értetek, az Isten azt is ki fogja jelenteni néktek:
Fil. 3,13., Fil. 1,6., Eféz. 4,12., Eféz. 4,14., Eféz. 1,17., Kol. 1,9., Ján. 6,45., Gal. 5,25.
16. Csakhogy a mire eljutottunk, ugyanabban egy szabály szerint járjunk, ugyanazon értelemben legyünk.
Fil. 1,27., Róm. 12,16., Gal. 6,16.
17. Legyetek én követőim, atyámfiai, és figyeljete azokra, a kik úgy járnak, a miképen mi néktek példátok vagyunk.
1 Kor. 4,16., 1 Kor. 11,1., 2 Kor. 9,2.
18. Mert sokan járnak másképen, kik felől sokszor mondtam néktek, most pedig sírva is mondom, hogy a Krisztus keresztségének ellenségei;
Fil. 3,2., Gal. 6,14., Róm. 8,7., Róm. 3,8., Gal. 5,13.
19. Kiknek végök veszedelem, kiknek Istenök az ő hasok, és a kiknek dicsőségök az ő gyalázatukban van, kik mindig a földiekkel törődnek.
2 Kor. 11,15., Róm. 16,17., Róm. 16,18., 1 Kor. 6,13., Ésa. 3,10., Kol. 3,2.
20. Mert a mi országunk mennyekben van, honnét a megtartó Úr Jézus Krisztust is várjuk;

Eféz. 2,6., 1 Kor. 1,7., Kol. 1,13., Eféz. 2,19., Luk. 10,20., 1 Thess. 1,10., Ján. 15,19., Róm. 8,18., Róm. 8,23., Luk. 18,7., Luk. 18,8., Luk. 21,28.

21. Ki elváltoztatja a mi nyomorúságos testünket, hogy hasonló legyen az Ő dicsőséges testéhez, amaz Ő hatalmas munkája szerint, mely által maga alá is vethet mindeneiket.

Róm. 12,1., 1 Kor. 6,13., 1 Kor. 15,50., 1 Kor. 15,54., 1 Kor. 15,35., 1 Kor. 15,36., 1 Kor. 15,44., 1 Kor. 15,48., 2 Kor. 5,1., Róm. 8,11., Zsolt. 110,1., Zsolt. 110,2., Mát. 22,44.

4.

1. Annakokáért szerelmes atyámfiái, a kik után úgy vágyakozom, ti én örömöm és én koronám, ekképen álljatok meg az Úrban, én szerelmeseim!

Fil. 1,8., Fil. 1,2., Fil. 1,12., Fil. 1,3., 1 Thess. 2,19., 1 Thess. 2,20.

2. Evódiát intem, Sintikhét is intem, hogy egyenlő indulattal legyenek az Úrban.

Fil. 2,2., Fil. 1,27., Róm. 15,5.

3. Igen, kérlek téged is, igaz szolgatársam, légy segítségül ezeknek, mint a kik az evangyéliom dolgában együtt viaskodtak velem, Kelemennel is, és ama többi munkatársaimmal, kiknek neveik fölírják az életnek könyvében.

Fil. 1,27., 1 Thess. 2,2., Róm. 16,3., Róm. 16,4., Róm. 16,12., Csel. 16,12., Csel. 16,13., Csel. 16,14., Jel. 3,5., Jel. 13,8., 2 Móz. 32,32., 2 Móz. 32,33., Dán. 12,1., Luk. 10,20.

4. Örüljétek az Úrban mindenkor; ismét mondom, örüljétek!

Fil. 1,29., Fil. 4,10., Fil. 3,1., 1 Thess. 5,6., 2 Kor. 6,10., Róm. 5,3., Róm. 8,28., Róm. 8,38., Róm. 8,39.

5. A ti szelídlelkúségeitek ismert legyen minden ember előtt. Az Úr közel!

Fil. 3,20., Jak. 5,9., Mát. 5,16., Róm. 12,17., Róm. 12,19.

6. Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságotokban és könyörgéstegekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat az Isten előtt.

Fil. 4,19., Mát. 6,25., Mát. 6,34., 1 Pét. 5,7., Eféz. 6,18., 1 Tim. 5,5., Kol. 1,9., 1 Thess. 5,17., 1 Thess. 5,18., Kol. 3,17.

7. És az Istennek békessége, mely minden értelmet felül halad, meg fogja őrizni szíveiteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.

Fil. 4,9., Kol. 3,15., Ján. 14,27., Róm. 14,17., Róm. 8,18., Róm. 8,29., Gal. 5,17., 1 Pét. 1,5., Ján. 17,11.

8. Továbbá, Atyámfiái, a mik csak igazak, a mik csak tisztességesek, a mik csak igazságosak, a mik csak tiszták, a mik csak kedvesek, a mik csak jó hírűek; ha van valami erény és ha van valami dicséret, ezekről gondolkodjatok.

Fil. 2,1., Róm. 12,17., Róm. 12,21., Eféz. 5,9.

9. A miket tanultatok is, el is fogadtatok, hallottatok is, láttatok is én tőlem, azokat cselekedjétek; és a békességnek Istene veletek lesz.

Fil. 4,4., Fil. 4,7., Fil. 3,15., Fil. 3,17., 1 Kor. 11,1.

10. Felette igen örültem pedig az Úrban, hogy immár valahára megújultatok az én felőlem való gondviselésektekben; mely dologban gondoskodtatok is, de nem volt alkalmatok.

Fil. 3,1., Fil. 4,4., Fil. 2,25., Fil. 2,30., Fil. 1,5., Fil. 1,7., Fil. 1,9., 2 Kor. 8,1., 2 Kor. 8,2.

11. Nem hogy az én szűkölködésemre nézve szólnék; mert én megtanultam, hogy azokban, a melyekben vagyok, megelégedett legyek.

1 Tim. 6,6., 1 Tim. 6,8., 2 Kor. 6,4., 2 Kor. 6,10., 1 Kor. 4,11., 1 Kor. 4,14.

12. Tudok megaláztatni is, tudok bővölködni is; mindenben és mindenebben ismerős vagyok a jóllakással is, az éhezéssel is, a bővölködéssel is, a szűkölködéssel is.

1 Kor. 4,11., 2 Kor. 11,7., 2 Kor. 11,22., 2 Kor. 11,33., 2 Kor. 12,10.

13. Mindenre van erőm a Krisztusban, a ki engem megerősít.

Fil. 3,3., 2 Kor. 12,9., 1 Tim. 1,12., 2 Tim. 2,1., 2 Tim. 4,17., 1 Kor. 1,31.

14. Mindazáltal jól tettétek, hogy nyomorúságomban részesekké lettetek.

Fil. 1,5., Fil. 1,7., Róm. 12,13.

15. Tudjátok pedig ti is, Filippibeliek, hogy az evangyéliom hirdetésének kezdetén, mikor Macedóniából kimentem, egyetlen egyház sem volt részes velem a kölcsönös adásban és vevésben, csak ti egyedül:

2 Kor. 6,11., Gal. 3,1., Csel. 17,14., Csel. 17,15., Csel. 18,2., Csel. 18,3., 2 Kor. 11,9., 2 Kor. 8,1., 2 Kor. 8,4., 1 Kor. 9,11., Róm. 15,27.

16. Mert már Thessalónikában is, egyszer is, másszor is, küldtetek nékem szükségemre.

2 Thess. 3,8., 2 Thess. 3,9.

17. Nem mintha kívánnám az ajándékot: hanem kívánom azt a gyümöcsöt, mely sokasodik a ti hasznotokra.

Fil. 4,11., Fil. 4,13., Fil. 1,11., Fil. 2,16., Mát. 25,40., 2 Kor. 9,6., 2 Kor. 9,10., Gal. 6,7., Gal. 6,10.

18. Megkaptam pedig mindent, és bővülködöm; beteltem, vévén Epafróditustól, a mit küldöttetek, mint kedves jó illatot, kellemes, tetsző áldozatot az Istennek.

Fil. 2,25., Zsid. 13,16., Róm. 12,1., Eféz. 5,2., 3 Móz. 1,9., 3 Móz. 1,13., 3 Móz. 1,17., Hós. 6,6., 1 Pét. 2,5.

19. Az én Istenem pedig be fogja tölteni minden szükségéteket az Ő gazdagsága szerint dicsőségesen a Krisztus Jézusban.

Fil. 1,3., 2 Kor. 9,8., Róm. 10,12., Róm. 11,33., Eféz. 1,18., Eféz. 3,16., Kol. 1,27.

20. Az Istennek pedig és a mi Atyánknak dicsőség mind örökkön örökké. Ámen.

Róm. 11,36., Eféz. 3,21., 2 Kor. 9,15., Róm. 1,21., Róm. 15,6., Ján. 20,17., Gal. 1,5.

21. Köszöntetek minden szentet a Krisztus Jézusban. Köszöntenek titeket az atyafiak, a kik velem vannak.

Fil. 1,4., Fil. 1,7., Fil. 1,1., 1 Thess. 5,26., 1 Thess. 5,27., Gal. 1,2.

22. Köszöntenek titeket minden szentek, mindeneknek felette pedig a császár udvarából valók.

23. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen mindnyájatokkal! Ámen.

Pál apostolnak a kolossébeliekhez írt levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztusnak apostola Isten akaratjából, és Timótheus atyafi.

Kol. 1,23., Kol. 1,25., Eféz. 1,1., Fil. 1,1., 1 Kor. 1,1.

2. A Kolossében levő szenteknek és hívő atyafiaknak a Krisztusban: kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.

Róm. 1,7., Fil. 1,2.

3. Hálát adunk az Istennek és a mi Urunk Jézus Krisztus Atyjának, mindenkor ti értetek könyörögvén,

Eféz. 1,16.

4. Mivelhogy hallottuk a ti hiteteket a Krisztus Jézusban, és a szeretetet, a melylyel minden szentekhez vagytok,

Kol. 1,9., Eféz. 1,15., Filem. 1,5.

5. A mennyekben néktek eltett reménységért, a melyet már előbb hallottatok az igazság beszédében, mely az evangéliom:

Kol. 3,3., Kol. 3,4., Kol. 3,24., 1 Pét. 1,4., 2 Kor. 9,6., Gal. 6,9., Róm. 8,24., Róm. 8,25., Mát. 6,20., Mát. 6,21., 1 Tim. 6,19., Fil. 3,20.

6. Mely eljutott hozzátok, miképen az egész világra is, és gyümölcsöt terem, úgy mint nálatok is a naptól fogva, melyen hallottátok és megismertétek az Isten kegyelmét igazán:

Kol. 2,8., Kol. 2,23., Róm. 10,18., Róm. 1,8., 2 Kor. 2,14., Eféz. 5,9., Gal. 5,22., Fil. 1,11., Csel. 20,24., Gal. 1,6., Gal. 2,21.

7. Úgy a hogy tanultátok is Epafrástól, a mi szerelmes szolgatársunktól, a ki hív szolgája ti érettetek a Krisztusnak,

Kol. 4,12., Filem. 1,23., Fil. 4,9.

8. A ki meg is jelentette nekünk a ti Lélekben való szereteteteket.

Kol. 2,1., 1 Kor. 1,11., Gal. 5,22., Róm. 15,30.

9. Azért mi is, a mely naptól fogva ezeket hallottuk, nem szűnünk meg érettetek imádkozni, és kérni, hogy betöltessetek az Isten akaratának megismerésével minden lelki bölcseségben és értelemben,

Kol. 1,4., Kol. 1,8., Eféz. 1,8., Eféz. 1,9., Eféz. 1,15., Eféz. 1,16., 1 Thess. 2,13., Róm. 15,13., Róm. 15,14., Fil. 1,9., 1 Kor. 2,11., Kol. 2,8., 1 Kor. 2,5., 1 Kor. 2,13., 1 Kor. 3,19.

10. Hogy járjatok méltóan az Úrhoz, teljes tetszésére, minden jó cselekedettel gyümölcsöt teremvén és nevedekvén az Isten megismerésében;

Kol. 1,6., Kol. 2,2., Kol. 3,10., Eféz. 4,1., Fil. 1,27., Mát. 7,17., 2 Pét. 1,8.

11. Minden erővel megerősítettvén az Ő dicsőségének hatalma szerint minden kitartásra és hosszútűrésre örömmel;

1 Kor. 16,13., 1 Kor. 16,14., Eféz. 1,19., Fil. 3,21., Róm. 5,3., 2 Kor. 1,6., 2 Kor. 6,4.

12. Hálát adván az Atyának, ki alkalmasakká tett minket a szentek örökségében való részvételre a világhosszában;

Kol. 2,7., Kol. 3,17., 2 Kor. 4,4., Eféz. 3,9., Eféz. 5,8., 1 Ján. 1,5., 1 Ján. 1,7., Eféz. 2,1., Eféz. 2,7., Eféz. 4,18.

13. A ki megszabadított minket a sötétség hatalmából, és átvitt az Ő szerelmes Fiának országába;

Kol. 1,12., Eféz. 2,2., Eféz. 2,5., Mát. 3,17., Luk. 22,53., Kol. 2,20., Eféz. 1,6.

14. Kiben van a mi váltságunk az Ő vére által, bűneinknek bocsánata;

Eféz. 1,7., Róm. 3,24., 1 Kor. 1,30., Gal. 3,13., Gal. 4,5., Mát. 20,28.

15. A ki képe a láthatatlan Istennek, minden teremtménynek előtte született;

Fil. 2,6., 2 Kor. 4,4., Zsid. 1,3., Jel. 3,14., Ján. 17,5., Ján. 17,24., 1 Tim. 6,16.

16. Mert Ő benne teremtett minden, a mi van a mennyekben és a földön, láthatók és láthatatlanok, akár királyi székek, akár uraságok, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok; mindenek Ő általa és Ő reá nézve teremtettek;

Ján. 1,3., Zsid. 1,2., Eféz. 1,21., Zsolt. 80,2., Zsolt. 99,1., Ezék. 1,4., Ezék. 1,28., Jel. 4,6., Jel. 4,11., Jel. 5,14., Jel. 7,11., Luk. 1,19., Dán. 10,13., Dán. 12,1., Jel. 8,2.

17. És Ő előbb volt mindennél, és minden Ő benne áll fenn.

18. És Ő a feje a testnek, az egyháznak: a ki a kezdet, elsőszülött a halottak közül; hogy mindenkben Ő legyen az első;

Eféz. 1,22., Csel. 26,23., Róm. 14,9., Róm. 12,4., Róm. 12,5., Eféz. 4,12.

19. Mert tetszett az Atyának, hogy Ő benne lakozzék az egész teljesség;

Kol. 2,9., Ján. 1,14.

20. És hogy Ő általa békéltessen meg mindent Magával, békességet szerezvén az Ő keresztiének vére által; Ő általa mindent, a mi csak van, akár a földön, akár a mennyekben.

Róm. 5,10., 1 Ján. 4,10., 2 Kor. 5,18., 2 Kor. 5,19., Eféz. 2,16., 2 Pét. 3,13., 1 Móz. 6,1., 1 Móz. 6,4., Júd. 1,6., 2 Pét. 2,4., Márk. 10,18., Jób. 4,18., Jób. 15,15., 1 Kor. 15,24., 1 Kor. 15,27.

21. Titeket is, kik hajdan elidegenültek és ellenségek valátok gonosz cselekedetekben gyönyörködő értelmek miatt, most mégis megbékéltetett.

Eféz. 2,1., Eféz. 2,2., Eféz. 2,12., Eféz. 2,13., Eféz. 4,18., Róm. 8,7., Jak. 4,4., 2 Kor. 5,19.

22. Az Ő emberi testében a halál által, hogy mint szenteket, tisztákat és feddhetetleneket állasson titeket Ő maga elé:

Eféz. 1,4., Eféz. 5,27., Róm. 3,25., Zsid. 2,14., Zsid. 9,22., 1 Kor. 15,40., 1 Kor. 15,44., Róm. 8,1., Róm. 8,3., 1 Ján. 4,2., Fil. 3,21.

23. Ha ugyan megmaradtok a hitben alaposan és erősen, és el nem távoztok az evangéliom reménységétől, a melyet hallottatok, a mely hirdettetett minden teremtménynek az ég alatt; a melynek lettem én, Pál, szolgáljává.

Kol. 1,6., 1 Kor. 15,58., Tit. 1,2., Tit. 1,3., Tit. 3,7., Róm. 16,17., Róm. 10,18., Eféz. 3,7., 2 Kor. 10,1., Gal. 5,2.

24. Most örülök a ti érettetek való szenvedéseimnek, és a magam részéről betöltöm a mi híja van a Krisztus szenvedéseinek az én testemben az Ő testéért, a mi az egyház;

Fil. 1,12., Fil. 1,18., Fil. 2,17., Róm. 5,3., 2 Kor. 1,5., 2 Kor. 4,17., Róm. 8,17., Fil. 3,10., Fil. 2,8., 2 Thess. 1,5., Jel. 6,9.

25. A melynek lettem én szolgáljává az Isten sáfársága szerint, a melyet nékem adott ti rátok nézve, hogy betöltsen az Isten ígését,

1 Kor. 9,17., Tit. 1,7., 1 Kor. 4,1., 1 Tim. 3,15., Róm. 15,19.

26. Tudniillik ama titkot, mely el vala rejtve ősidők óta és nemzetségek óta, most pedig megjelentetett az Ő szenteinek,

Kol. 2,3., Kol. 4,3., Eféz. 3,4., Eféz. 3,5., Eféz. 1,9., 1 Kor. 4,1., Eféz. 3,9., Eféz. 3,21., Róm. 16,25.

27. A kikkel az Isten meg akarta ismertetni azt, hogy milyen nagy a pogányok között eme titok dicsőségének gazdagsága, az tudniillik, hogy a Krisztus ti köztetek van, a dicsőségnek ama reménysége:

Eféz. 1,9., Eféz. 3,3., Róm. 8,18., Róm. 8,21., Róm. 5,2., Kol. 1,12., Kol. 3,3., Eféz. 2,12., Róm. 8,10., Eféz. 3,17., Gal. 2,20., Róm. 8,24.

28. A kit mi prédikálunk, intvén minden embert, és tanítván minden embert minden bölcseséggel, hogy minden embert tökéletesnek állassunk a Krisztus Jézusban;

Kol. 1,26., Fil. 1,4., Fil. 1,17., Márk. 1,15., Kol. 3,16., 1 Kor. 3,10., Kol. 1,22., 2 Kor. 4,14., 1 Thess. 2,19., Eféz. 4,14., 1 Kor. 3,1.

29. A mire igyekezem is, tusakodván az Ő ereje szerint, mely én bennem hatalmasan munkálkodik.

2 Kor. 4,1., Fil. 4,13., Eféz. 3,20.

2.

1. Mert akarom, hogy tudtotokra legyen, hogy milyen nagy tusakodásom van ti érettetek, és azokért kik Laodiczeában vannak, és mindazokért, a kik nem láttak engem személy szerint e testben;

Kol. 4,12., Kol. 4,16., Róm. 15,30., Jel. 3,14.

2. Hogy vígasztalást vegyen az ő szívök, egybeköttetvén a szeretetben, és hogy eljussanak az értelem meggyőződésének teljes gazdagságára, az Isten és az Atya és a Krisztus ama titkának megismerésére,

Kol. 1,26., Eféz. 4,2., Fil. 1,9.

3. A melyben van a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve.

Kol. 1,9., Péld. 2,3., Péld. 2,4.

4. Ezt pedig azért mondom, hogy valaki titeket rá ne szedjen hitető beszéddel.

1 Kor. 2,4.

5. Mert jóllehet testben távol vagyok tőletek, mindazáltal lélekben veletek vagyok, örülvén és látván ti köztetek a jó rendet és Krisztusba vetett hiteteknek erősségét.

1 Kor. 5,3., 1 Kor. 14,40., Csel. 16,5., 1 Pét. 5,9.

6. Azért, a miképen vettétek a Krisztus Jézust, az Urat, akképen járjatok Ő benne,

Kol. 1,5., Kol. 1,7., Fil. 4,9., Gal. 1,12., Eféz. 4,20., Fil. 2,11.

7. Meggyökerezvén és tovább épülvén Ő benne, és megerősödvén a hitben, a miképen arra tanítottatok, bővülködven abban hálaadással.

Eféz. 2,21., Eféz. 2,22., 1 Kor. 3,11.

8. Meglássátok, hogy senki ne legyen, a ki bennetek zsákmányt vet a bölcselkedés és üres csalás által, mely emberek rendelése szerint, a világ elemi tanításai szerint, és nem a Krisztus szerint való:

Kol. 1,27., Kol. 2,2., Kol. 2,3., Kol. 2,4., Kol. 2,6., Kol. 2,14., Kol. 2,20., Kol. 2,23., Gal. 5,1., Eféz. 5,6., Gal. 1,12., 2 Thess. 3,6., Gal. 4,3., Gal. 4,9., Zsid. 5,12.

9. Mert Ő benne lakozik az istenségnek egész teljessége testileg,

Kol. 1,15., Kol. 1,19., Ján. 1,1., Fil. 2,6., Fil. 3,21.

10. És ti Ő benne vagytok bételjesedve, a ki feje minden fejedelemségnek és hatalmasságnak;

Ján. 1,18., Róm. 8,10., Róm. 8,11., 2 Kor. 3,17., 2 Kor. 4,7., Eféz. 3,19., Fil. 2,10.

11. A kiben körül is metéltettek kéz nélkül való körülmetéléssel, levetkezvén az érzéki bűnök testét a Krisztus körülmetélésében;

Kol. 1,13., Kol. 1,22., Kol. 2,15., Kol. 2,17., Eféz. 2,11., 5 Móz. 10,16., Róm. 2,28., Fil. 3,3., Róm. 7,22., 2 Kor. 5,3., 2 Kor. 5,4., Róm. 7,5., Róm. 7,14., Róm. 7,6., Róm. 7,23., Róm. 7,25., Róm. 8,3., Róm. 8,13., Róm. 6,11., Gal. 5,16., Gal. 5,17., Gal. 5,24., Eféz. 2,3., Kol. 3,5.

12. Eltemettvén Ő vele együtt a keresztségben, a kiben egyetemben fel is támasztattok az Isten erejébe vetett hit által, a ki feltámasztá Őt a halálból.

Kol. 3,1., Róm. 6,3., Róm. 6,4., Róm. 6,8., Eféz. 2,5., Eféz. 2,6., Eféz. 1,9., Róm. 4,17., Róm. 4,26.

13. És titeket, kik holtak valátok a bűnökben és a ti testeteknek körülmetéletlenségében, megelevenített együtt Ő vele, megbocsátván minden bűnötöket,

Kol. 1,21., Kol. 1,27., Kol. 2,11., Kol. 2,12., Eféz. 2,1., Eféz. 2,5., Eféz. 2,6., 1 Kor. 15,54., 1 Kor. 15,57., Róm. 6,23.

14. Az által, hogy eltörölte a parancsolatokban ellenünk szóló kézírást, a mely ellenünkre volt nekünk, és azt eltette az útból, odaszegezvén azt a keresztfára;

5 Móz. 27,26., Gal. 3,10., Gal. 5,3., Róm. 2,12., Róm. 3,19., Eféz. 2,15., Róm. 10,4., Gal. 3,13., 1 Pét. 2,24.

15. Lefegyverezvén a fejedelemségeket és a hatalmasságokat, őket bátran mutogatta, diadalt vévén rajtok abban.

Gal. 3,19., Gal. 4,3., Luk. 11,21., Józ. 5,13., Zsolt. 68,18., Csel. 7,53., Mát. 12,29., Zsid. 2,2., Róm. 8,38., 1 Kor. 8,5., 2 Pét. 2,10., Júd. 1,8.

16. Senki azért titeket meg ne ítéljen evésért, vagy ivásért, avagy ünnep, vagy újhoid, vagy szombat dolgában:

Kol. 2,4., Kol. 2,8., Róm. 14,2., Róm. 14,3., Róm. 14,5., Róm. 14,6., Róm. 14,17., 3 Móz. 7,10., 3 Móz. 10,9., 4 Móz. 6,3., Jer. 35,8.

17. Melyek csak árnyékai a következő dolgoknak, de a valóság a Krisztusé.

Zsid. 8,5., Zsid. 10,1.

18. Senki töletek a pálmát el ne vegye, kedvét találván alázatoskodásban és az angyalok tisztelésében, a melyeket nem látott, olyakat tudakozván, ok nélkül felfuvalkodván az ő testének értelmével.

1 Kor. 9,24., 1 Kor. 9,25., 2 Tim. 4,8., Jak. 1,12., 1 Pét. 5,4., Róm. 5,1., Róm. 5,2., Róm. 1,21., Róm. 1,28., Róm. 12,2., 2 Tim. 3,8.

19. És nem ragaszkodván a Főhöz, a Kiből az egész test, a kapcsok és kötelek által segedelmet vévén és egybeszerkesztvén, nevededik az Isten szerint való nevedéssel.

Kol. 2,10., Kol. 1,18., Eféz. 4,15., Eféz. 4,16., Gal. 5,4., 1 Kor. 3,6., 1 Kor. 3,7., 1 Kor. 11,3., 1 Kor. 12,6.

20. Ha meghalván a Krisztussal, megszabadultatok e világ elemi tanításaitól, miért terhelhetitek magatokat, mintha e világban élők volnátok, efféle rendelésekkel:

Kol. 3,1., Kol. 3,2., Kol. 2,8., Kol. 2,11., Kol. 2,12., Róm. 6,6., Gal. 1,4., Gal. 6,14., Fil. 3,20.

21. Ne fogd meg, meg se kóstold, még csak ne is illesd.

Kol. 2,16., Kol. 2,23.

22. (A mik mind a velök való élés által elfogyasztásra vannak rendelve), az emberek parancsolatai és tanításai szerint?

1 Tim. 4,3., Mát. 15,9., Mát. 15,17., 1 Kor. 6,13., 1 Kor. 7,23., Ésa. 29,13., Ésa. 29,14.

23. A melyek bölcsességnek látszanak ugyan a magaválasztotta istentiszteletben és alázatoskodásban és a test gyötrésében; de nincs bennök semmi becsülni való, mivelhogy a test hízlalására valók.

Kol. 2,8., Kol. 2,16., Kol. 2,21., Kol. 1,9., 1 Kor. 1,22., Róm. 12,1., Róm. 12,2.

3.

1. Annakokáért ha feltámadtatok a Krisztussal, az odafelvalókat keressétek, a hol a Krisztus van, az Istennek jobbán ülven,

Kol. 1,5., Kol. 2,12., Kol. 2,20., Gal. 4,26., Fil. 3,14., 2 Kor. 4,18., 1 Kor. 2,9., Mát. 6,20., Mát. 6,33., Róm. 8,34., 1 Kor. 15,25., Zsolt. 110,1.

2. Az odafelvalókkal törődjétek, nem a földiekkel.

Fil. 3,19., 1 Ján. 2,15., 1 Kor. 3,22., 1 Kor. 6,12., 1 Kor. 7,31.

3. Mert meghaltatok, és a ti éltetek el van rejtve együtt a Krisztussal az Istenben.

Kol. 3,1., Gal. 2,20., Róm. 6,10., Róm. 8,17., Róm. 14,9., 2 Kor. 13,4., 1 Ján. 3,2., 1 Kor. 1,7., Ján. 1,18.

4. Mikor a Krisztus, a mi életünk, megjelen, akkor majd ti is, Ő vele együtt, megjelentek dicsőségben.

Kol. 3,1., Kol. 3,3., Kol. 1,27., Ján. 14,6., Ján. 11,25., 1 Kor. 15,22., 1 Kor. 15,51., 1 Kor. 15,54., Róm. 8,17., Róm. 8,18., Róm. 8,19., 2 Kor. 5,1., Fil. 3,21.

5. Öldököljétek meg azért a ti földi tagjaitokat, paráznaságot, tisztátalanságot, bujaságot, gonosz kívánságot és a fösvényiséget, a mi bálványimádás;

Kol. 2,11., Róm. 7,5., Róm. 7,24., Gal. 5,17., Gal. 5,24., Róm. 8,10., Róm. 8,13., Mát. 5,29., Mát. 5,30., Mát. 18,8., Mát. 18,9., 1 Kor. 5,9., 1 Kor. 5,10., 1 Kor. 6,10., Mát. 6,24., Eféz. 5,5.

6. Melyek miatt jó az Isten haragja az engedetlenség fiaira;

Eféz. 5,6., 1 Thess. 1,10., Mát. 3,7.

7. Melyekben ti is jártatok régenten, mikor éltetek azokban.

Kol. 2,20., Gal. 5,25.

8. Most pedig vessétek el magatoktól ti is mindazokat; haragot, fölgerjedést, gonoszszágot és szátokból a káromkodást és gyalázatos beszédet.

Kol. 2,2., Kol. 3,11., Kol. 3,12., Kol. 3,15., Eféz. 4,22., Eféz. 4,25., Eféz. 4,29., Eféz. 4,31., Róm. 3,8.

9. Ne hazudjatok egymás ellen, mivelhogy levetkeztétek amaz ó embert, az ő cselekedeteivel együtt.

Kol. 3,8., Róm. 6,6., Róm. 7,6., Zsid. 8,13., Eféz. 4,22., Eféz. 4,25.

10. És felöltöztétek amaz új embert, melynek újulása van Annak ábrázátja szerint való ismeretre, a ki teremtette azt:

Kol. 1,9., Kol. 1,10., Kol. 1,15., Kol. 1,16., Kol. 2,2., Kol. 2,3., Gal. 3,27., 1 Kor. 5,7., 1 Kor. 13,12., 1 Kor. 15,48., 1 Kor. 15,49., 2 Kor. 4,16., Róm. 12,2., Tit. 3,5., Eféz. 4,24.

11. A hol nincs többé görög és zsidó: körülmetélkedés és körülmetélkedetlenség, idegen, scithiai, szolga, szabad, hanem minden és mindenkben Krisztus.

Gal. 3,28., Gal. 5,6., Gal. 6,15., 1 Kor. 12,13., Róm. 10,12., Eféz. 2,14., Csel. 10,34., Csel. 10,35.

12. Öltözzetek föl azért mint az Istennek választottai, szentek és szeretettek, könyörületes szívet, jóságosságot, alázatosságot, szelídséget, hosszútűrést;

Kol. 3,8., 1 Pét. 1,15., 1 Pét. 1,16., Róm. 1,7., Róm. 5,5., Róm. 8,39., Eféz. 4,2., Eféz. 4,32., Fil. 2,1., Fil. 2,3., Gal. 5,22.

13. Elszenvedvén egymást és megbocsátván köcsönösen egymásnak, ha valakinek valaki ellen panasza volna; miképen a Krisztus is megbocsátott néktek, akképen ti is;

Kol. 1,16., Eféz. 2,16., Eféz. 4,2., Mát. 18,32., Mát. 18,33., Fil. 2,5., 1 Pét. 2,21., Róm. 5,6., Róm. 5,7., Róm. 5,15., Róm. 8,34.

14. Mindezeknek fölébe pedig öltözzétek föl a szeretetet, mint a mely a tökéletességnek kötele.

Kol. 3,12., Kol. 1,8., Kol. 2,2., Fil. 1,9., 1 Kor. 13,4.

15. És az Istennek békessége uralkodjék a ti szívetekben, amelyre el is hívatatok egy testben; és háládatosak legyetek.

Kol. 1,12., Kol. 2,7., Róm. 5,1., Róm. 12,5., Fil. 4,7., 1 Kor. 7,15., 1 Kor. 10,17.

16. A Krisztusnak beszéde lakozzék ti bennetek gazdagon, minden bölcsességben; tanítván és intvén egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel, hálával zengedezvén a ti szívetekben az Úrnak.

Kol. 3,15., Kol. 1,28., 2 Kor. 13,3., Róm. 8,11., 1 Thess. 5,14., Eféz. 5,19., 1 Kor. 14,15., 1 Kor. 14,26.

17. És mindent, a mit csak cselekesztek szóval vagy tettel, mindent az Úr Jézusnak nevében cselekedjétek, hálát adván az Istennek és Atyának Ő általa.

Kol. 3,15., Kol. 3,16., Eféz. 5,20., Fil. 4,6., Fil. 2,11., Fil. 2,7., Fil. 4,2.

18. Ti asszonyok, engedelmeskedjétek a ti férjéteknek, a miképen illik az Úrban.

Eféz. 5,22., 1 Kor. 14,34.

19. Ti férfiak, szeressétek a ti feleségeteket, és ne legyetek irántok keserű kedvűek.

Eféz. 5,25., 1 Pét. 3,7.

20. Ti gyermekek, szót fogadjatok a ti szüleiteknek mindenben; mert ez kedves az Úrnak.

Eféz. 6,1., Eféz. 6,3., Róm. 1,30.

21. Ti atyák, ne bosszantsátok a ti gyermekeiteket, hogy kétségbe ne essenek.

Eféz. 6,4.

22. Ti szolgák, szót fogadjatok mindenben a ti test szerint való uraitoknak, nem a szemnek szolgálván, mint a kik embereknek akarnak tetszeni, hanem szíveteknek egyenességében, félvén az Istent.

Kol. 3,11., Eféz. 6,5., 1 Pét. 2,18., 1 Kor. 1,26., Gal. 1,10.

23. És valamit tesztek, lélekből cselekedjétek, mint az Úrnak és nem embereknek;

Eféz. 6,6., Gal. 1,10.

24. Tudván, hogy ti az Úrtól veszitek az örökségnek jutalmát: mert az Úr Krisztusnak szolgáltok.

Kol. 1,12., Eféz. 6,8., Eféz. 1,11., Gal. 3,18., 1 Móz. 21,10., Róm. 12,11.

25. A ki pedig igazságtalanságot cselekszik, jutalmát veszi igazságtalanságának; és nincsen személyválogatás.

Eféz. 6,8., Eféz. 6,9., 2 Kor. 5,10., 5 Móz. 10,17., Gal. 2,6.

4.

1. Ti urak, a mi igazságos és méltányos, a ti szolgálótoknak megadjátok, tudván, hogy néktek is van Uratok mennyekben.

Kol. 3,25., Eféz. 6,9.

2. Az imádságban álhatatosak legyetek, vigyázzván abban hálaadással;

Kol. 1,12., Kol. 2,7., Kol. 3,15., Kol. 3,17., Róm. 12,12., Eféz. 6,18., Csel. 1,14., 1 Thess. 5,17., Fil. 4,6.

3. Imádkozván egyszersmind mi érettünk is, hogy az Isten nyissa meg előttünk az íge ajtáját, hogy szólhassuk a Krisztus titkát, a melyért fogoly is vagyok;

Kol. 1,1., Kol. 1,26., Eféz. 6,19., Eféz. 6,20., 1 Kor. 16,10., 1 Kor. 16,9., 2 Kor. 2,12., Fil. 1,12., Fil. 1,14., Eféz. 3,4., Róm. 15,30.

4. Hogy nyilvánvalóvá tegyem azt úgy, a mint nékem szólnom kell.

2 Kor. 2,17., 2 Kor. 3,12., 2 Kor. 4,1., 2 Kor. 4,5.

5. Bölcsen viseljétek magatokat a kívül valók irányában, a jó alkalmatosságot áron is megváltván.

Kol. 1,28., Eféz. 5,15., Eféz. 5,16., 2 Kor. 5,11., 1 Tim. 3,7.

6. A ti beszédetek mindenkor kellemetes legyen, sóval fűszerezett; hogy tudjátok, hogy mimódon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek.

1 Pét. 3,15., Luk. 4,22., Jób. 6,6., Mát. 5,13.

7. Minden én dolgaimat megismerteti veletek Tikhikus, a szeretett atyafi és hív szolgálta és szolgatárs az Úrban;

Kol. 1,7., Fil. 1,12., Eféz. 6,21., Fil. 2,25.

8. A kit épen a végett küldtem hozzátok, hogy megismerje a ti dolgaitokat és megvigasztalja a ti szívetekeket,

Kol. 4,12., Eféz. 6,22.

9. Onézimussal együtt, a hú és szeretett atyafival, ki ti közületek való; minden itt való dolgot megismertetnek ők veletek.

Filem. 1,10.

10. Köszönt titeket Aristárkhus, az én fogolytársam, és Márk, a Barnabás unokatestvére, (ki felől parancsolatokat vettetek: ha hozzátok megy, fogadjátok őt szívesen),

Csel. 13,13., Csel. 15,38., Csel. 15,39., Csel. 19,29., Csel. 20,4., Csel. 12,12., Csel. 13,5., Gal. 2,11., Gal. 2,13., 1 Kor. 9,6., Mát. 10,14.

11. És Jézus, kit Justusnak is hívnak, kik a zsidók közül való: csak ezek azok a munkatársaim az Isten országában, a kik nékem vigasztalásomra voltak.

Fil. 1,5., Fil. 1,20.

12. Köszönt titeket Epafrás, ki ti közületek való, Krisztusnak szolgálja, mindenkor tusakodván ti érettetek imádságaiban, hogy megállhassatok tökéletesen és teljes meggyőződéssel az Istennek minden akaratjában.

Kol. 2,2., Kol. 2,8., Kol. 2,20., Kol. 1,28., Kol. 1,29., Róm. 12,2., Róm. 15,30., Róm. 4,21., Róm. 14,5., Eféz. 4,14., 1 Thess. 4,3., Fil. 1,10.

13. Mert bizonyágot teszek ő felőle, hogy sokat fárad érettetek és azokért, kik Laodiczeában és Jerápolisban vannak.

Kol. 4,12., Kol. 2,1., Kol. 2,4.

14. Köszönt titeket Lukács, ama szeretett orvos, és Démás.

Csel. 16,10., Csel. 27,1., Filem. 1,24., 2 Tim. 4,10.

15. Köszöntsétek az atyafiakat, kik Laodiczeában vannak, és Nimfást és a gyülekezetet, mely az ő házában van.

Filem. 1,2., Róm. 16,5., 1 Kor. 16,9.

16. És mikor felolvastatik nálatok e levél, cselekedjétek meg, hogy a laodiczeaiak gyülekezetében is felolvassátok, és hogy a Laodiczeából átveendő levelet ti is felolvassátok.

1 Thess. 5,27., Luk. 4,16., Eféz. 6,21.

17. És mondjátok meg Arkhippusnak: Vigyázz a szolgálatra, melyre vállalkoztál az Úrban, hogy azt betöltsed!

Filem. 1,2., Csel. 12,25.

18. A köszöntés a saját kezemmel, a Páléval van írva. Emlékezzetek meg az én bilincseimről! A kegyelem veletek. Ámen.

2 Thess. 3,17., 1 Kor. 16,21., Eféz. 6,24., 1 Tim. 6,21., 2 Tim. 4,22.

Pál apostolnak a thessalonikabeliekhez írott első levele

1.

1. Pál, Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeliek gyülekezetének, a mely van az Atya Istenben és az Úr Jézus Krisztusban: kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.

2 Thess. 1,1., 1 Pét. 5,12., 2 Kor. 1,1., Csel. 17,1., Csel. 17,10.

2. Hálát adunk az Istennek mindenkor mindnyájatokért, emlékezvén rólatok a mi imádságainkban;

1 Kor. 1,4., 2 Thess. 1,3.

3. Szüntelenül emlegetve a ti hitetek munkáját, és a ti szeretetetek fáradozását, és a mi Urunk Jézus Krisztus felől való reményeségeteknek állhatatosságát, az Isten előtt, a mi Atyánk előtt:

1 Thess. 3,6., 1 Thess. 3,5., 1 Thess. 3,8., Zsid. 6,10., Jak. 2,17., 1 Kor. 13,13.

4. Tudván, Istentől szeretett atyámfiai, hogy ti ki vagytok választva;

2 Thess. 2,13., Kol. 3,12.

5. Hogy a mi evangéliomunk ti nálatok nem áll csak szóban, hanem isteni erőkből is, Szent Lélekben is, sok bizodalomban is; a miképen tudjátok, hogy milyenek voltunk közöttetek ti érettetek.

1 Thess. 2,5., 1 Thess. 2,13., 1 Kor. 2,4., 1 Kor. 2,5., 1 Kor. 2,20., Zsid. 6,11., 2 Kor. 6,3., 2 Kor. 6,7.

6. És ti a mi követőinkké lettetek és az Úréi, befogadván az ígét sokféle szorongattatás között, Szent Lélek örömeivel;

1 Thess. 2,2., 1 Thess. 2,9., 1 Thess. 2,14., 1 Kor. 4,16., 2 Thess. 3,7., 2 Thess. 3,9.

7. Úgy hogy példaképekké lettetek Macedóniában és Akhájában minden hívőre nézve.

1 Thess. 4,10.

8. Mert nemcsak Macedóniában és Akhájában zendült ki tőletek az Úr beszéde, hanem minden helyen is híre terjedt a ti Istenben vetett hiteteknek, annyira, hogy szükségtelen arról valamit szólnunk.

2 Thess. 1,4., Róm. 1,8.

9. Mert azok magok hirdetik felőlünk, milyen volt a mi hozzátok való menetelünk, és miként történtek meg az Istenhez a bálványoktól, hogy az élő és igaz Istennek szolgáljatok,

1 Thess. 2,1., Csel. 14,15., 1 Kor. 12,2.

10. És várjátok az Ő Fiát az égből, a kit feltámasztott a halálból, a Jézust, a ki megszabadít minket amaz eljövendő haragtól.

1 Thess. 4,16., Csel. 1,11., Róm. 5,9., Mát. 3,7., Fil. 3,20.

2.

1. Mert magatok tudjátok, atyámfiai, hogy a mi ti hozzátok való menetelünk nem volt hiábavaló;

1 Thess. 1,5., 1 Thess. 1,9., Csel. 17,1.

2. Sőt inkább, noha elébb már háborúságot és bosszúságot szenvedtünk volt Filippiben, a mint tudjátok, volt bátorságunk a mi Istenünkben, hogy közöttetek is hirdessük az Isten evangéliomát sok tusakodással.

Csel. 16,12., Csel. 16,25., Csel. 17,1., Csel. 17,9., Fil. 1,30.

3. Mert a mi buzdításunk nem hitetésből van, sem nem tisztátalanságból, sem nem álnokságból:

1 Thess. 4,7., 2 Kor. 2,17., 2 Kor. 4,2., 2 Kor. 12,14.

4. Hanem a miképen az Isten méltatott minket arra, hogy reánk bízta az evangéliomot, akképen szólunk; nem úgy, hogy embereknek tessünk hanem az Istennek, a ki megvizsgálja a mi szívünket.

1 Tim. 1,11., Gal. 1,10., 1 Krón. 29,17.

5. Mert sem hízelkedő beszéddel, a mint tudjátok, sem telhetetlenség színében nem léptünk fel soha, Isten a bizonyosság;

Fil. 1,8., 1 Tim. 5,21.

6. Sem emberektől való dicsőítést nem kerestünk, sem tőletek, sem másoktól, holott terhetekre lehetünk volna, mint Krisztus apostolai.

Ján. 5,41., Ján. 5,44., 2 Thess. 3,8., 1 Kor. 9,14.

7. De szívélyesek valánk ti közöttetek, a miként a dajka dajkálhatja az ő gyermekeit.

4 Móz. 11,12.

8. Így felbuzdulva irántatok, készek valánk közölni veletek nemcsak az Isten evangéliomát, hanem a mi magunk lelkét is, mivelhogy szeretteinkké lettetek nekünk.

Róm. 1,13., 2 Kor. 12,15.

9. Emlékezhettek ugyanis atyámfiai a mi fáradozásunkra és bajlakodásunkra: mert éjjel-nappal munkálkodva hirdettük néktek az Isten evangéliomát, csakhogy senkit meg ne terheljünk közületek.

1 Kor. 4,12., 2 Thess. 3,8., Csel. 18,3.

10. Ti vagytok bizonyságok és az Isten, milyen szentül, igazán és feddhetetlenül éltünk előttetek, a kik hisztek.

2 Thess. 3,7.

11. Valamint tudjátok, hogy miként atya az ő gyermekeit, úgy intettünk és buzdígtattunk egyenként mindnyájatokat.

Csel. 20,31., 1 Kor. 4,14.

12. És kérve kértünk, hogy Istenhez méltóan viseljétek magatokat, a ki az ő országába és dicsőségébe hív titeket.

Eféz. 4,1., Eféz. 5,24., 2 Thess. 2,14.

13. Ugyanazért mi is hálát adunk az Istennek szüntelenül, hogy ti befogadván az Istennek általunk hirdetett beszédét, nem úgy fogadtátok, mint emberek beszédét, hanem mint Isten beszédét (a minthogy valósággal az is), a mely munkálkodik is ti bennetek, a kik hisztek.

1 Thess. 1,2., 2 Thess. 2,13., 2 Thess. 1,5., Gal. 1,11., Gal. 3,5., Eféz. 3,20.

14. Mert ti, atyámfiai, követői lettetek az Isten gyülekezeteinek, a melyek Júdeában vannak a Krisztus Jézusban, mivelhogy ugyanúgy szenvedtetek ti is a saját honfitársaitoktól, miként azok is a zsidóktól,

Csel. 17,5., Csel. 8,2., Csel. 12,1., Csel. 3,15., Csel. 7,52.

15. A kik megölték az Úr Jézust is és a saját prófétáikat, és minket is üldöznek, és az Istennek nem tetszenek, és minden embernek ellenségei;

Csel. 2,22., Csel. 2,23., Csel. 3,15., Csel. 7,52., Csel. 7,13., Csel. 7,50., Csel. 14,2., Csel. 14,5., Csel. 14,6.

16. A kik megtiltják nekünk, hogy a pogányoknak ne prédikáljunk hogy üdvözüljenek; hogy mindenkor betöltsék bűneiket; de végre utólrte őket az Isten haragja.

Csel. 17,13., Csel. 13,45., Mát. 23,32., Mát. 23,33., Mát. 2,2., Dán. 9,26.

17. Mi pedig, atyámfiai, a mint elszakasztatánk tőletek egy kevés ideig, arczra, nem szívre nézve, annál buzgóságosabban, nagy kívánsággal igyekeztünk, hogy szemtől-szemben láthassunk titeket.

Kol. 2,5., Róm. 1,11.

18. Azért menni is akartunk hozzátok, kiváltképen én Pál, egyszer is, kétszer is, de megakadályozott minket a Sátán.

Róm. 1,13.

19. Mert kicsoda a mi reménységünk, örömünk és dicsekedésünk koronája? Avagy nem azok lesztek-é ti is a mi Urunk Jézus Krisztus előtt az ő eljövetelekor?

Fil. 4,1., Fil. 3,13.

20. Bizony ti vagytok a mi dicsőségünk és örömünk.

1 Thess. 3,9., 2 Thess. 1,4.

3.

1. Annakokáért, mivelhogy tovább már el nem tűrhetők, jónak ítélünk, hogy magunk maradjunk Athénében,

Csel. 17,16.

2. És elküldöttük Timótheust, a mi atyánkfiát és Istennek szolgáját és munkatársunkat a Krisztus evangéliomának hirdetésében, hogy erősítsen titeket és intsen titeket a ti hitetek felől;

1 Thess. 3,6., 1 Thess. 1,1., Róm. 16,21., Csel. 14,22.

3. Hogy senki meg ne tántorodjék ama szorongattatások között; mert ti magatok tudjátok, hogy mi arra rendeltettünk.

Eféz. 3,13., Jób. 4,5., Csel. 9,16., 2 Tim. 3,12.

4. Mert mikor közöttetek valánk is, előre megmondtuk néktek, hogy szorongattatásnak leszünk kitéve; a mint meg is történt, és tudjátok.

Csel. 17,1., Csel. 17,5.

5. Annakokáért én is, mivelhogy tovább már nem tűrhetém, elküldék, hogy megismerjem a ti hiteteket, ha nem kísértett-é meg valami módon titeket a kísértő, és nem lett-é hiábavaló a mi fáradságunk?

1 Thess. 2,18., 2 Kor. 2,11., Fil. 2,16.

6. Most pedig, a mikor megérkezett hozzánk Timótheus ti tőletek, és örömhírt hozott nékünk a ti hitetek és szeretetetek felől, és arról, hogy jó emlékezéssel vagytok irántunk, mindenkor kívánván látni minket, miképen mi is titeket;

Csel. 17,15., Csel. 18,5., Csel. 1,3., 2 Thess. 1,11., 2 Thess. 3,5.

7. Ezáltal megvigasztalódtunk reátok nézve, atyámfiai, minden mi szorongattatásunk és szükségünk mellett is, a ti hitetek által:

1 Thess. 2,2., 2 Kor. 7,6.

8. Mert szinte meglevenedtünk, ha ti erősek vagytok az Úrban.

1 Móz. 45,27., 1 Kor. 16,13.

9. Mert milyen hálával is fizethetünk az Istennek érettetek, mindazért az örömért, a melylyel örvendezünk miattatok a mi Istenünk előtt?!

1 Thess. 2,19.

10. Mikor éjjel-nappal nagy buzgón esedezünk, hogy megláthassuk a ti orczatokat, és kipótolhassuk a ti hitetek hiányait.

1 Thess. 2,17., Róm. 1,10.

11. Maga pedig az Isten és a mi Atyánk, és a mi Urunk a Jézus Krisztus egyengesse meg a mi útunkat ti hozzátok!

1 Thess. 2,18.

12. Titeket pedig gyarapítson az Úr és tegyen bőségesekké az egymás iránt és mindenki iránt való szeretetben, a milyenek vagyunk mi is ti irántatok;

1 Thess. 4,9., 1 Thess. 5,15., 2 Pét. 1,7.

13. Hogy erősekké tegye a ti szíveteket, feddhetetlenekké a szentségben, a mi Istenünk és Atyánk előtt, a mikor eljő a mi Urunk Jézus Krisztus minden ő szenteivel egyetemben.

1 Thess. 5,23., Fil. 1,10., 1 Kor. 1,7., 2 Thess. 2,1., 2 Thess. 2,17., 1 Thess. 4,16., 1 Thess. 4,17.

4.

1. Továbbá pedig kérünk titeket, atyámfiai, és intünk az Úr Jézusban, hogy a szerint, a mint tőlünk tanultatok, mimódon kell forgolódnotok és Istennek tetszenetek: mindinkább gyarapodjatok.

2 Thess. 3,12., 2 Kor. 5,20., 1 Thess. 2,12., Eféz. 4,1., 1 Kor. 15,58.

2. Mert tudjátok, milyen parancsolatokat adtunk néktek az Úr Jézus által.

2 Thess. 3,6.

3. Mert ez az Isten akaratja, a ti szentté lételetek, hogy magatokat a paráznaságtól megtartóztassátok;

1 Thess. 4,7., Zsid. 12,14., Eféz. 5,3.

4. Hogy mindenitek szentségben és tisztességben tudja bírni a maga edényét,

2 Kor. 4,7., 1 Sám. 21,5.

5. Nem kívánság gerjedelmével, mint a pogányok, a kik nem ismerik az Istent;

Róm. 1,24., Eféz. 2,12.

6. Hogy senki túl ne lépjen és meg ne károsítsa valamely dologban az ő atyjafiát: mert bosszút áll az Úr mindezekért, a mint elébb is mondtuk néktek és bizonyoságot tettünk.

3 Móz. 19,11., Gal. 5,21.

7. Mert nem tisztátalanságra, hanem szentségre hívott el minket az Isten.

1 Thess. 4,3., 2 Tim. 1,9., Róm. 12,2.

8. A ki azért megveti ezeket, nem embert vet meg, hanem az Istent, a ki Szent Lelkét is közlé velünk.

Csel. 5,4., Eféz. 4,30.

9. Az atyafiúi szeretetről pedig nem is szükség írnom néktek: mert titeket Isten maga tanított meg arra, hogy egymást szeressétek;

1 Thess. 1,8., 1 Thess. 5,1., 1 Ján. 2,27., Ján. 6,45.

10. Sőt gyakoroljátok is azt mindamaz atyafiak iránt, a kik egész Macedóniában vannak. Kérünk azonban titeket atyámfiai, hogy mindinkább gyarapodjatok;

1 Thess. 1,7., 1 Thess. 3,12.

11. És becsületbeli dolognak tartjátok, hogy csendes életet folytassatok, saját dolgaitoknak utána lássatok, és tulajdon kezeitekkel munkálkodjatok, a miként rendeltük néktek;

2 Thess. 3,12., 2 Thess. 2,9., Eféz. 4,28., Csel. 20,35.

12. Hogy a kívülvalók iránt tisztességesen viselkedjete, és semmi szükségét ne érezzete.

Róm. 13,13., Kol. 4,5., 1 Tim. 3,7.

13. Nem akarom továbbá, atyámfi, hogy tudatlanságban legyetek azok felől, a kik elaludtak, hogy ne bánkódjatok, mint a többiek, a kiknek nincsen reménységök.

1 Kor. 10,1., 1 Kor. 15,18., 1 Kor. 15,20., Eféz. 2,12., 2 Thess. 2,16.

14. Mert ha hisszük, hogy Jézus meghalt és feltámadott, azonképen az Isten is előhossa azokat, a kik elaludtak, a Jézus által ő vele együtt.

1 Kor. 6,14., 1 Kor. 15,23., Róm. 8,11., Róm. 14,9.

15. Mert ezt mondjuk néktek az Úr szavával, hogy mi, a kik élünk, a kik megmaradunk az Úr eljövételéig, épen nem előzzük meg azokat, a kik elaludtak.

1 Thess. 2,13., 1 Kor. 15,23., 1 Kor. 15,51.

16. Mert maga az Úr riadóval, arkangyal szózatával és isteni harsonával leszáll az égből: és feltámadnak először a kik meghaltak volt a Krisztusban;

Mát. 25,31., 2 Thess. 1,7., 1 Kor. 15,52., 1 Kor. 15,23.

17. Azután mi, a kik élünk, a kik megmaradunk, elragadtatunk azokkal együtt a felhőkön az Úr elébe a levegőbe; és ekképen mindenkor az Úrral leszünk.

1 Thess. 5,10., Jel. 11,12., Ján. 14,3., Róm. 8,17.

18. Annakokáért vigasztaljátok egymást e beszédekkel.

1 Thess. 5,11.

5.

1. Az időkről és időszakokról pedig, atyámfi, nem szükség, hogy írjak néktek;

Csel. 1,7., Mát. 24,3., Mát. 24,36., 1 Thess. 4,9.

2. Mert igen jól tudjátok ti magatok, hogy az Úrnak napja úgy jó el, mint a tolvaj éjjel.

2 Pét. 3,10., Csel. 3,3., Luk. 12,39., Luk. 12,40.

3. Mert a mikor ezt mondják: Békesség és biztonság, akkor hirtelen veszedelem jön rájok, mint a szülési fájdalom a terhes asszonyra; és semmiképen meg nem menekednek.

Jer. 6,14., Luk. 21,34., Ezék. 13,8., Mát. 24,43.

4. De ti, atyámfi, nem vagytok sötétségben, hogy az a nap tolvaj módra lephetne meg titeket.

Eféz. 5,8., Eféz. 4,17., Róm. 13,11.

5. Ti mindnyájan világosság fiait vagytok és nappal fiait; nem vagyunk az éjszakáé, sem a sötétségé!

Róm. 13,12.

6. Ne is aludjunk azért, mint egyebek, hanem legyünk éberek és józanok.

1 Thess. 4,7., 1 Pét. 5,8., Luk. 21,36.

7. Mert a kik alusznak, éjjel alusznak; és a kik részegek, éjjel részegednek meg.

Mát. 24,49., Eféz. 5,18.

8. Mi azonban, a kik nappaliak vagyunk, legyünk éberek, felöltözvén a hitnek és szeretetnek mellvasába, és sisak gyanánt az üdvösségnek reménységébe.

1 Thess. 5,5., Róm. 13,12., Róm. 13,14., Eféz. 6,14., Eféz. 6,17., Luk. 21,18.

9. Mert nem haragra rendelt minket az Isten, hanem arra, hogy üdvösséget szerezzünk a mi Urunk Jézus Krisztus által,

Róm. 9,22., 1 Tim. 2,4.

10. A ki meghalt érettünk, hogy akár ébren vagyunk, akár alusznak, együtt éljünk ő vele.

2 Kor. 5,15., Róm. 14,8., Róm. 14,9., Róm. 4,17.

11. Vigasztaljátok azért egymást, és építse egyik a másikat, a miképen cselekeszitek is.

1 Thess. 4,18., Zsid. 10,24., Júd. 1,20.

12. Kérünk továbbá titeket atyámfi, hogy becsüljétek azokat, a kik fáradoznak közöttetek, és előljáróitok az Úrban, és intenek titeket;

1 Kor. 16,18., 1 Tim. 5,17., Zsid. 13,7., Zsid. 13,17.

13. És az ő munkájokért viseltessetek irántok megkülönböztetett szeretettel. Egymással békességben éljete.

Márk. 9,50., 2 Kor. 13,11.

14. Kérünk továbbá titeket, atyámfi, intsétek a rendetleneket, bátorítsátok a félelmes szívűeket, gyámolítsátok az erőtelenekeket, türelmesek legyetek mindenki iránt.

- 2 Thess. 3,15., Zsid. 12,12., Gal. 6,1., Gal. 6,2.
15. Vigyázzatok, hogy senki senkinek rosszért rosszal ne fizessen; hanem mindenkor jóra törekedjeteK úgy egymás iránt, mint mindenki iránt.
Róm. 12,17., Róm. 12,19., 1 Pét. 3,9., 1 Thess. 3,12.
16. Mindenkor örüljeteK.
Fil. 4,4.
17. Szüntelen imádkozzateK.
Kol. 4,2., Róm. 12,12., Luk. 18,1., Luk. 18,8.
18. Mindenben hálákaK adjateK; mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által ti hozzátok.
Eféz. 5,20., Kol. 3,17., Kol. 2,7.
19. A Lelket meg ne oltsátok.
1 Kor. 14,30.
20. A prófétálást meg ne vesséteK,
1 Kor. 14,1., 1 Kor. 14,3., 1 Kor. 14,32., 1 Kor. 14,39.
21. Mindent megpróbáljateK; a mi jó, azt megtartsátok!
1 Ján. 4,1., Fil. 1,10.
22. Mindentől, a mi gonosznak látszik, őrizkedjeteK!
Róm. 12,9., Róm. 12,17.
23. Maga pedig a békességnek Istene szenteljen meg titeket mindenestől; és a ti egész valótok, mind lelketek, mind testetek feddhetetlenül őriztessék meg a mi Urunk Jézus Krisztus eljöveteleére.
1 Thess. 3,13., Róm. 15,33., Zsid. 13,20., 2 Kor. 5,10., Fil. 4,9.
24. Hú az, a ki elhivott titeket és ő meg is cselekszi azt.
1 Kor. 1,9., 2 Kor. 10,13., 2 Thess. 3,3.
25. Atyámfiái, imádkozzateK érettünk.
2 Thess. 3,1., Kol. 4,3.
26. KöszöntséteK az összes atyafiakaK szent csókolással.
Róm. 16,16.
27. Kényszerítlek titeket az Úrra, hogy olvastassék fel e levél minden szent atyafi elótt.
Kol. 4,16., 2 Thess. 2,2., 2 Thess. 3,17.
28. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme veleteK! Ámen.
Róm. 16,24., Fil. 4,23.

Pál apostolnak a thessalonikabeliekhez írott második levele

1.

1. Pál és Silvánus és Timótheus a Thessalonikabeli gyülekezetnek, Istenben, a mi Atyánkban, és az Úr Jézus Krisztusban:

1 Thess. 1,1.

2. Kegyelem néktek és békeség Istentől, a mi Atyántól, és az Úr Jézus Krisztustól.

Róm. 1,7., 1 Kor. 1,3.

3. Mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek, atyámfiak, ti érettetek, a miképpen méltó is, mivelhogy felettébb megnövekedék a ti hitetek, és mindnyájatokban bővölködik az egymáshoz való szeretet;

2 Thess. 2,13., 1 Thess. 1,2., 1 Thess. 3,6., 1 Thess. 3,12.

4. Annyira, hogy mi magunk dicsekszünk veletek az Isten gyülekezeteiben, a ti kitartástok és hitetek felől, minden ti üldöztetétek és szorongattatástok között, a melyeket szenvedtek:

1 Thess. 2,19., 1 Thess. 2,20., 2 Kor. 7,14., 1 Thess. 2,14., 1 Thess. 3,3.

5. Bizonyoságaul az Isten igazságos ítéletének; hogy méltóknak ítéltessetek az Isten országára, a melyért szenvedtek is.

Róm. 8,17., Róm. 8,18., Luk. 21,36., Fil. 1,28., Róm. 2,5.

6. Mert igazságos dolog az az Isten előtt, hogy szorongattatással fizessen azoknak, a kik titeket szorongatnak.

Róm. 12,19., Jel. 18,6., Jel. 18,7.

7. Néktek pedig, a kik szorongattatok, nyugodalommal mivelünk együtt, a mikor megjelenik az Úr Jézus az égből az ő hatalmának angyalaival.

1 Thess. 3,13., 1 Thess. 4,16., 1 Pét. 4,13., Mát. 25,31.

8. Tűznek lángjában, ki bosszút áll azokon, a kik nem ismerik az Istent, és a kik nem engedelmeskednek a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliomának.

Ésa. 66,15., Ésa. 66,16., Róm. 2,8., Róm. 2,10., Róm. 2,16.

9. A kik meg fognak lakolni örök veszedelemmel az Úr ábrázatától, és az ő hatalmának dicsőségétől,

Mát. 25,41., Mát. 25,46., Mát. 7,23.

10. A mikor eljő majd, hogy megdicsőíttessék az ő szenteiben, és csodáltassék mindazokban, a kik hisznek (mivelhogy a mi tanúbizonyosságunknak hitele volt ti nálatok) ama napon.

Kol. 1,26., Kol. 1,27., Kol. 3,4., Róm. 2,16.

11. Mivégből imádkozunk is mindenkor ti érettetek, hogy a mi Istenünk méltóknak tartson titeket az elhívásra, és töltsön be titeket a jóban való teljes gyönyörűséggel, és a hitnek hathatós munkálásával.

1 Thess. 1,2., 1 Thess. 1,3., 1 Thess. 2,12., 1 Thess. 4,3.

12. Hogy dicsőíttessék meg a mi Urunk Jézus Krisztusnak neve ti bennetek, és ti is ő benne, a mi Istenünknek és az Úr Jézus Krisztusnak kegyelméből.

1 Pét. 4,11., 1 Pét. 4,16., Fil. 1,20., Róm. 8,17.

2.

1. Kérünk pedig titeket, atyámfiak, a mi Urunk Jézus Krisztus eljövetelére és a mi ő hozzá leendő egybegyűlésünkre nézve,

1 Thess. 4,16., 1 Thess. 4,17., Mát. 24,31., Zsid. 10,25.

2. Hogy ne tántoríttassatok el egyhamar a ti értelmetektől, se ne háboríttassatok meg, se lélek által, se beszéd által, se nekünk tulajdonított levél által, mintha itt volna már a Krisztusnak ama napja.

Mát. 24,6., 2 Thess. 2,15., 2 Thess. 3,17.

3. Ne csaljon meg titeket senki semmiképpen. Mert nem jön az el addig, míg nem bekövetkezik előbb a szakadás, és megjelenik a bűn embere, a veszedelemnek fia,

Eféz. 5,6., Mát. 24,4., Mát. 24,10., Mát. 24,11., 1 Tim. 4,1., 1 Ján. 2,18., Ján. 17,12.

4. A ki ellene veti és fölébe emeli magát mindannak, a mi Istennek vagy istentiszteletre méltónak mondatik, annyira, hogy maga ül be mint Isten az Isten templomába, Isten gyanánt mutogatván magát.

Dán. 11,36., Ezék. 28,1., Ésa. 14,13., Ésa. 14,14.

5. Nem emlékeztek-é, hogy megmondtam néktek ezeket, a mikor még ti nálatok valék.

6. És most tudjátok, mi tartja vissza, a miért csak a maga idejében fog megjelenni.

7. Működik ugyan már a törvénszegés titkos bűne: csakhogyan annak, a ki azt még most visszatartja, félre kell az útból tolatnia.

2 Thess. 2,3., 2 Thess. 2,4., Csel. 17,5., 1 Ján. 4,3., 1 Ján. 2,18.

8. És akkor fog megjelenni a törvénytaposó, a kit megemészt az Úr az ő szájának lehelletével, és megsemmisít az ő megjelenésének feltűnésével;

Ésa. 11,4., Csel. 19,15., Csel. 19,20.

9. A kinek eljövetele a Sátán ereje által van, a hazugságnak minden hatalmával, jeleivel és csodáival,

Mát. 24,24., Csel. 13,13., 5 Móz. 13,1., 5 Móz. 13,2.

10. És a gonoszságnak minden csalárdságával azok között, a kik elvesznek; mivelhogy nem fogadták be az igazságnak szeretetét az ő idvességökre.

2 Kor. 2,15.

11. És azért bocsátja reájok Isten a tévelygés erejét, hogy higgyenek a hazugságnak;

Róm. 1,21., Róm. 1,28., 1 Tim. 4,1., Ján. 5,43.

12. Hogy kárhoztattassanak mindazok, a kik nem hittek az igazságnak, hanem gyönyörködtek az igazságtalanságban.

Róm. 1,18., Róm. 1,32.

13. Mi pedig mindenkor hálaadással tartozunk az Istennek ti érettetek atyámfiai, a kiket szeret az Úr, hogy kezdettől fogva kiválasztott titeket Isten az üdvösségre, a Lélek szentelésében és az igazság hitében;

2 Thess. 1,3., 2 Thess. 1,4., Eféz. 1,4., 1 Thess. 1,4.

14. A mire elhívott titeket a mi evangéliomunk által, a mi Urunk Jézus Krisztus dicsőségének elvételére.

1 Thess. 1,5., 1 Thess. 2,12., Tit. 2,14.

15. Miért is atyámfiai, legyetek állhatatosak és tartsátok meg a tudományt, a melyre akár beszédünk, akár levelünk által tanítottatok.

2 Thess. 3,6., 1 Kor. 11,2., 1 Thess. 4,12., 2 Tim. 3,14.

16. Maga pedig a mi Urunk Jézus Krisztus, és az Isten a mi Atyánk, a ki szeretett minket és kegyelméből örök vigasztalással és jó reménységgel ajándékozott meg,

Ján. 3,16., Tit. 3,7., 1 Pét. 1,3.

17. Vigasztalja meg a ti szíveteket, és erősítsen meg titeket minden tudományban és jó cselekedetben.

1 Thess. 3,13.

3.

1. Végezetre imádkoztatok értünk atyámfiai, hogy az Úrnak beszéde terjedjen és dicsőíttessék, a miként ti köztetek is.

1 Thess. 5,25., Kol. 4,3., Zsolt. 147,15., 2 Tim. 2,9.

2. És hogy meneküljünk meg az alkalmatlan és gonosz emberektől. Mert nem mindenkié a hit!

Csel. 2,40.

3. De hű az Úr, a ki megerősít titeket és megőriz a gonosztól.

1 Thess. 5,24., 2 Tim. 2,13.

4. Bízunk is az Úrban reátok nézve, hogy megteszitek és meg is fogjátok tenni azokat, a miket parancsolunk.

Gal. 5,10., 2 Kor. 7,16., 1 Thess. 5,11.

5. Az Úr pedig igazgassa a ti szíveteket az Isten iránt való szeretetre, és Krisztus iránt való állhatatosságra.

2 Thess. 2,17., 1 Thess. 5,23.

6. A mi Urunk Jézus Krisztus nevében pedig, rendeljük néktek, atyámfiai, hogy vonjátok el magatokat minden atyafitól, a ki rendetlenül él, és nem ama utasítás szerint, a melyet mi tőlünk kapott.

1 Thess. 4,1., 1 Thess. 4,2., 1 Kor. 5,11., Júd. 1,23.

7. Magatok is tudjátok, mimódon kell minket követni; mert nem viseltük magunkat közöttetek rendetlenül.

1 Thess. 1,6., 1 Thess. 1,7., 1 Thess. 2,10.

8. Sem ingyen kenyeret nem ettünk senkinél, hanem munkával és fáradsággal, éjjel-nappal dolgozva, hogy közületek senkinek ne legyünk terhére.

2 Kor. 11,7., 1 Kor. 4,12., 1 Thess. 2,9.

9. Nem azért, mintha nem volna rá jogunk, hanem hogy magunkat például adjuk néktek, hogy minket kövessetek.

1 Kor. 9,4., 1 Kor. 9,5., Csel. 20,35., 1 Kor. 4,16.

10. Mert a mikor nálatok voltunk is, azt rendeltük néktek, hogy ha valaki nem akar dolgozni, ne is egyék.

1 Móz. 3,19., Mát. 10,10., Eféz. 4,28., 1 Thess. 4,11.

11. Mert halljuk, hogy némelyek rendetlenül élnek közületek, a kik semmit nem dolgoznak, hanem nyughatatlankodnak.

1 Tim. 5,13., Péld. 12,11.

12. Az ilyeneknek azonban rendeljük és kérjük őket a mi Urunk Jézus Krisztusra, hogy csendesen munkálkodva, a magok kenyerét egyék.

2 Thess. 3,6., 1 Thess. 4,11., 1 Tim. 2,2.

13. Ti pedig, atyámfiái, meg ne restüljete a jó cselekvésben.

Gal. 6,9., 2 Kor. 4,16.

14. Ha pedig valaki nem engedelmeskedik a mi levél által való beszédünknek, azt jegyezzétek meg; és ne társalkodjatok vele, megszégyenüljön.

2 Thess. 3,6., 1 Kor. 5,11.

15. De ne tartsátok ellenségnek, hanem intsétek, mint atyafit.

Mát. 18,15., 3 Móz. 19,17., 1 Thess. 5,14.

16. Maga pedig a békeességnek Ura adjon néktek mindenkor minden tekintetben békeességet. Az Úr legyen mindnyájatokkal!

1 Thess. 5,23., Róm. 15,33., Fil. 4,9.

17. A köszöntést én Pél írom a saját kezemmel, a mi ismertető jegye minden levelémnek. Így írok.

2 Thess. 2,2., 1 Kor. 16,21., Kol. 4,18.

18. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme mindnyájatokkal! Ámen.

1 Thess. 5,28., 2 Tim. 4,22.

Pál apostolnak Timótheushoz írt első levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztus apostala a mi megtartó Istenünknek, és Jézus Krisztusnak a mi reménységünknek rendelése szerint.

Kol. 1,27.

2. Timótheusnak, az én igaz fiamnak a hitben: Kegyelem, irgalmasság és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól.

Csel. 16,1., Csel. 16,3.

3. A miképpen Maczedóniába menetelemkor kértelek téged, hogy maradj Efézusban, hogy megmondjad némelyeknek, ne tanítsanak más tudományt,

Csel. 20,1.

4. Se mesékkel és végehossza nélkül való nemzetségi táblázatokkal ne foglalkozzanak, a melyek inkább versengéseket támasztanak, mint Istenben való épülést a hit által.

1 Tim. 4,7., 1 Tim. 6,4.

5. A parancsolatnak vége pedig a tiszta szívből, jó lelkiismeretből és igaz hitből való szeretet:

Róm. 13,10.

6. Melyektől némelyek eltévelyedvén, hiábavaló beszédre hajlottak:

2 Tim. 2,14.

7. Kik törvénytánítók akarván lenni, nem értik, sem a miket beszélnek, sem a miket erősítgetnek.

8. Tudjuk pedig, hogy a törvény jó, ha valaki törvényt szerűen él vele,

Róm. 7,12.

9. Tudván azt, hogy a törvény nem az igazért van, hanem a törvénytaposókért és engedetlenekért, az istentelenekért és bűnösökért, a latrokért és fertelmesekért, az atya- és anyagyilkosokért, emberölőkért.

10. Paráznákért, férfifertőztetőkért, emberrablókért, hazugokért, hamisan esküvőkért, és a mi egyéb csak az egészséges tudománnyal ellenkezik,

11. A boldog Isten dicsőségének evangyélioma szerint, mely reám bízott.

12. És hálát adok annak, a ki engem megerősített, a Krisztus Jézusnak, a mi Urunknak, hogy engem hívnek ítél, rendelvén a szolgálatra,

Csel. 9,15.

13. Ki előbb istenkáromló, üldöző és erőszakoskodó valék: de könyörült rajtam, mert tudatlanul cselekedtem hitetlenségben;

Csel. 9,1., Csel. 9,2., Csel. 9,5.

14. Szerfelett megsokasodott pedig a mi Urunknak kegyelme a Krisztus Jézusban való hittel és szeretettel.

15. Igaz beszéd ez és teljes elfogadásra méltó, hogy Krisztus Jézus azért jött e világra, hogy megtartsa a bűnösöket, a kik közül első vagyok én.

Mát. 9,13., Mát. 20,28.

16. De azért könyörült rajtam, hogy Jézus Krisztus bennem mutassa meg legelőbb a teljes hosszútűrését, példa gyanánt azokra, akik hiendenek ő benne az örök életre.

17. Az örökkévaló királynak pedig, a halhatatlan, láthatatlan, egyedül bölcs Istennek tisztesség és dicsőség örökkön örökké! Ámen.

Róm. 16,27.

18. Ezt a parancsolatot adom néked fiam Timótheus, a rólad való korábbi jövendölések szerint, hogy vitézkedjél azokban ama jó vitézséggel,

Csel. 16,1., Csel. 16,2.

19. Megtartván a hitet és jó lelkiismeretet, melyet némelyek elvetvén, a hit dolgában hajótörést szenvedtek;

20. Kik közül való Himenéus és Alexander, kiket átadtam a sátánnak, hogy megtanulják, hogy ne káromkodjanak.

2 Tim. 2,17.

2.

1. Intelek azért mindenek előtt, hogy tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások, minden emberekért,

Fil. 4,6.

2. Királyokért és minden méltóságban levőkért, hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel.

Jer. 29,7.

3. Mert az jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk előtt,

4. A ki azt akarja, hogy minden ember idvezüljön és az igazság ismeretére eljusson.

5. Mert egy az Isten, egy a közbenjáró is Isten és emberek között, az ember Krisztus Jézus,

6. A ki adta önmagát váltságul mindenekért, mint tanúbizonyság a maga idejében,

Ésa. 53,12.

7. A mi végett rendeltettem én hirdetővé és apostollá (igazságot szólok a Krisztusban, nem hazudok), pogányok tanítójává hitben és igazságban.

Csel. 9,15., Csel. 13,2.

8. Akarom azért, hogy imádkozzanak a férfiak minden helyen, tiszta kezeket emelvén föl harag és versengés nélkül.

9. Hasonlatosképen az asszonyok tisztességes öltözetben, szemérmességgel és mértékletességgel ékesítsék magokat; nem hajfonatokkal és arannyal vagy gyöngyökkel, vagy drága öltözékkel,

1 Pét. 3,3., 1 Pét. 3,6.

10. Hanem, a mint illik az istenfélelmet valló asszonyokhoz, jó cselekedetekkel.

11. Az asszony csendességben tanuljon teljes engedelmisséggel.

Eféz. 5,22.

12. A tanítást pedig nem engedem meg az asszonynak, sem hogy a férfin uralkodjék, hanem legyen csendességben.

1 Kor. 14,34., 1 Móz. 3,16.

13. Mert Ádám teremtetett elsőnek, azután Éva.

1 Móz. 2,7., 1 Móz. 2,22.

14. És Ádám nem csalattatott meg, hanem az asszony megcsalattatván, bűnbe esett:

1 Móz. 3,1., 1 Móz. 3,6.

15. Mindazonáltal megtartatik a gyermekszüléskor, ha megmaradnak a hitben és szeretetben, és a szent életben mértékletességgel.

Zsid. 12,14.

3.

1. Igaz ez a beszéd: Ha valaki püspökséget kíván, jó dolgot kíván.

2. Szükséges annakokáért, hogy a püspök feddhetetlen legyen, egy feleségű férfiú, józan, mértékletes illedelmes, vendégszerető, a tanításra alkalmas;

Tit. 1,5., Tit. 1,6., Tit. 1,7., Tit. 1,8.

3. Nem borozó, nem verekedő, nem rút nyereségre vágyó; hanem szelíd, versengéstől ment, nem pénzsóvárgó;

4. Ki a maga házát jól eligazgatja, gyermekeit engedelmisségben tartja, minden tisztességgel;

5. (Mert ha valaki az ő tulajdon házát nem tudja igazgatni, mimódon visel gondot az Isten egyházára?)

6. Ne legyen új ember, nehogy felfuvalkodván, az ördög kárhozatába essék.

7. Szükséges pedig, hogy jó bizonyága is legyen a kívülvalóktól; hogy gyalázatba és az ördög töribe ne essék.

1 Pét. 2,12.

8. Hasonlóképpen a diakónusok tisztességesek legyenek, nem kétnyelvűek, nem sok borivásba merültek, nem rút nyereségre vágyók;

Csel. 6,3.

9. Kiknél megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel.

10. És Ezek is először megpróbáltassanak, azután szolgáljanak, ha feddhetetlenek.

11. Feleségeik hasonlóképpen tisztességesek, nem patvarkodók, józanok, mindenben hívek legyenek.

12. A diakónusok egy feleségű férfiak legyenek, a kik gyermekeiket és tulajdon házaikat jól igazgatják.

13. Mert a kik jól szolgálnak, szép tisztességet szereznek magoknak, és sok bizodalmat a Jézus Krisztusban való hitben.

14. Ezeket írom néked, remélvén, hogy nem sokára hozzád megyek;
15. De ha késném, hogy tudd meg, mimódon kell forgolódni az Isten házában, mely az élő Istennek egyháza, és az igazságnak oszlopa és erőssége.
16. És minden versengés nélkül nagy a kegyességnek eme titka: Isten megjelent testben, megigazított lélekben, megláttatott az angyaloktól, hirdettetett a pogányok közt, hittek benne a világon, felvitetett dicsőségbe.

Ján. 1,1., Ján. 1,10., Ján. 1,11., Fil. 2,5., Fil. 2,10.

4.

1. A Lélek pedig nyilván mondja, hogy az utolsó időben némelyek elszakadnak a hittől, hitető lelkekre és gonosz lelkek tanításaira figyelmeztvén.

2 Tim. 3,1., Júd. 1,14.

2. Hazug beszédűeknek képmutatása által, kik meg vannak bélyegezve a saját lelkiismeretükben.
3. A kik tiltják a házasságot, sürgetik az eledelektől való tartózkodást, melyeket Isten teremtett hálaadással való élvezésre a hívőknek és azoknak, a kik megismerték az igazságot.

Kol. 2,16.

4. Mert Istennek minden teremtett állata jó, és semmi sem megvetendő, ha hálaadással élnek azzal;

Tit. 1,15.

5. Mert megszenteltetik Istennek ígéje és könyörgés által.

6. Ezeket ha eleikbe adod az atyafiaknak, Krisztus Jézusnak jó szolgája leszel, táplálkozván a hitnek és jó tudománynak beszédeivel, a melyet követtél;

7. A szentségtelen és vénasszonyos meséket pedig eltávostasd. Hanem gyakorold magadat a kegyességre:

1 Tim. 6,20.

8. Mert a test gyakorlásának kevés haszna van; de a kegyesség mindenre hasznos, meglévén benne a jelenvaló és a jövő életnek ígérete.

1 Tim. 6,6.

9. Igaz ez a beszéd, és méltó, hogy mindenképpen elfogadjuk.

10. Mert azért fáradunk és szenvedünk szidalmakat, mivelhogy reménységünket vetettük az élő Istenben, a ki minden embernek megtartója, kiváltképen a hívőknek.

11. Ezeket hirdessed és tanítsad.

12. Senki a te ifjúságodat meg ne vesse, hanem légy példa a hívőknek a beszédben, a magaviseletben, a szeretetben, a lélekben, a hitben, a tisztaságban.

13. A míg oda megyek, legyen gondod a felolvasásra, az intésre és a tanításra.

14. Meg ne vesd a kegyelemnek benned való ajándékát, a mely adatott néked prófétálás által, a presbitérium kezeinek reád tevésével.

Csel. 6,6.

15. Ezekről gondoskodjál, ezeken légy, hogy előhaladásod nyilvánvaló legyen mindenek előtt.

16. Gondot viselj magadról és a tudományról; maradj meg azokban; mert ezt cselekedvén, mind magadat megtartod, mind a te hallgatóidat.

5.

1. Az idősb embert ne dorgáld meg, hanem intsed mint atyádat; az ifjabbakat mint atyádfiait;

2. A idősb asszonyokat mint anyákat; az ifjabbakat mint nőtestvéreidet, teljes tisztasággal.

3. Az özvegyasszonyokat, a kik valóban özvegyek, tiszteld.

4. Ha pedig valamely özvegyasszonynak gyermekei vagy unokái vannak, tanulják meg, hogy első sorban a maguk háza iránt legyenek istenfélők, és adják meg szüleiknek a viszont tartozást; mert ez szép és kedves dolog Isten előtt.

5. A valóban özvegy és magára hagyatott asszony pedig reménységét az Istenben veti, és foglalatos a könyörgésekben és imádságokban éjjel és nappal.

6. A bujálkodó pedig élvén megholt.

7. És ezeket hirdesd, hogy feddhetetlenek legyenek.

8. Ha pedig valaki az övéiről és az ő házanépéről gondot nem visel: a hitet megtagadta, és rosszabb a hitetlennél.
9. Özvegyasszonyul hatvan éven alul levő meg ne választassék; egy férj felesége lett legyen,
10. A kinek jó cselekedetéről bizonyosága van; ha gyermeket nevelt, ha vendéglátó volt, ha a szentek lábait mosta, ha a nyomorultakon segített, ha minden jó cselekedetben foglalatos vala.
11. A fiatalabb özvegyasszonyokat pedig mellőzd; mert ha gerjedeznek Krisztus ellenére, férjhez akarnak menni:
12. Ezeknek ítélete megvan, mivelhogy az első hitet megvetették.
13. Egyszersmind pedig dologkerülők lévén, megtanulják a házról házra való járogatást; sőt nemcsak dologkerülők, hanem fecsegők is és más dolgába avatkozók, olyanokat szólván, a miket nem kellene.
14. Akarom tehát, hogy a fiatalabbak férjhez menjenek, gyermekeket szüljenek, háztartást vigyenek, és semminemű alkalmat se adjanak az ellenségnek a szidalmazásra.

1 Kor. 7,9.

15. Mert némelyek már elhajlottak a Sátánhoz.
16. Ha valamely hívő férfinak vagy nőnek vannak özvegyei, segítse azokat, és ne terheltesse meg a gyülekezetet; hogy azokat segíthesse, a kik valóban özvegyek.
17. A jól forgolódó presbiterek kettős tisztességre méltattassanak, főképen a kik a beszédben és tanításban fáradoznak.

Gal. 6,6.

18. Mert azt mondja az Írás: A nyomtató ökörnek ne kösd be a száját; és: Méltó a munkás a maga jutalmára.

5 Móz. 25,4., Luk. 10,7.

19. Presbiter ellen vádat ne fogadj el, hanem csak két vagy három tanúbizonyságra.

5 Móz. 17,6.

20. A vétkeket mindenek előtt fedd meg, hogy a többiek is megfélemljenek.
21. Kérve kérlek az Istenre és a Krisztus Jézusra és a kiválasztott angyalokra, hogy ezeket tartsd meg előítélet nélkül, semmit sem cselekedvén részrehajlásból.
22. A kézzártevést el ne hirtelenkedd, se ne légy részes a más bűneiben; tenmagadat tisztán tartsd.
23. Ne légy tovább vízivó, hanem élj egy kevés borral, gyomrodra és gyakori gyengélkedésre való tekintetből.
24. Némely embereknek a bűnei nyilvánvalóak, előttök mennek az ítéletre; némelyeket pedig hátul követnek is.
25. Hasonlóképen a jó cselekedetek is nyilvánvalók; és a melyek másképen vannak, azok sem titkolhatók el.

6.

1. A kik iga alatt vannak mint szolgák, az ő uraikat minden tisztességre méltóknak tekintsék, hogy Isten neve és a tudomány ne káromoltassék.

Eféz. 6,5.

2. A kiknek pedig hívő uraik vannak, azokat meg ne vessék, mivelhogy atyafiak; hanem annál inkább szolgáljanak, mivelhogy hívők és szeretettek, kik a jótevésben buzgólkodnak. Ezekre taníts és ints.
3. Ha valaki másképen tanít, és nem követi a mi Urunk Jézus Krisztus egészséges beszédeit és a kegyesség szerint való tudományt,

Gal. 1,6., Gal. 1,9.

4. Az elfuvalkodott, a ki semmit sem ért, hanem vitatkozásokban és szóharcokban szenved, a melyekből származik irigység, viszálykodás, káromlások, rosszakaratú gyanúsítások,
5. Megbomlott elméjű és az igazságtól megfosztott embereknek hiábavaló torzsalkodásai a kik az istenfélelmet nyerekedésnek tekintik. Azoktól, akik ilyenek, eltávozzál.
6. De valóban nagy nyereség az Istenfélelem, megelégedéssel;
7. Mert semmit sem hoztunk a világra, világos, hogy ki sem vihetünk semmit;

Préd. 5,15.

8. De ha van élelmünk és ruházatunk, elégedjünk meg vele.

Péld. 30,9.

9. A kik pedig meg akarnak gazdagodni, kísértetbe meg törbe és sok esztelen és káros kívánságba esnek, melyek az embereket veszedelembe és romlásba merítik.

Péld. 23,4., Péld. 28,20.

10. Mert minden rossznak gyökere a pénz szerelme: mely után sóvárogván némelyek eltévelyedtek a hittől, és magokat általszegezték sok fájdalommal.

Mát. 26,14., Mát. 26,15.

11. De te, óh Istennek embere, ezeket kerüld; hanem kövessed az igazságot, az istenfélelmet, a hitet, a szeretetet, s békeösszes túrés, a szelidséget.

12. Harczold meg a hitnek szép harczát, nyerd el az örök életet, a melyre hívatattál, és szép vallástétellel vallást tettél sok bizonyosság előtt.

2 Tim. 4,7., 2 Tim. 4,8.

13. Meghagyom néked Isten előtt, a ki megelevenít mindeneket, és Krisztus Jézus előtt, a ki bizonyosságot tett Poncius Pilátus alatt ama szép vallástétellel,

Ján. 18,36., Ján. 18,37.

14. Hogy tartsd meg a parancsolatot mocsoktalanul, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus megjelenéséig,

15. A mit a maga idejében megmutat ama boldog és egyedül hatalmas, a királyoknak Királya és az uraknak Ura,

Jel. 19,16.

16. Ké egyedül a halhatatlanság, a ki hozzáférhetetlen világosságban lakozik; a kit az emberek közül senki nem látott, sem nem láthat: a kinek tisztesség és örökké való hatalom. Ámen.

Ján. 1,18.

17. Azoknak, a kik gazdagok e világon, mondd meg, hogy ne fuvalkodjanak fel, se ne reménykedjenek a bizonytalan gazdagságban, hanem az élő Istenben, a ki bőségesen megad nekünk mindent a mi tápláltatásunkra;

Péld. 11,28.

18. Hogy jót tegyenek, legyenek gazdagok a jó cselekedetekben, legyenek szíves adakozók, közlők,

19. Kincset gyűjtván magoknak jó alapul a jövőre, hogy elnyerjék az örök életet.

Mát. 6,20., Mát. 25,34., Mát. 25,40.

20. Óh Timótheus, őrizd meg a mi rád van bízva, elfordulván a szentségtelen üres beszédektől és a hamis nevé ismeretnek ellenvetéseitől;

2 Tim. 2,16.

21. A melylyel némelyek kevélykedvén, a hit mellől eltévelyedtek. Kegyelem veled! Ámen.

2 Tim. 2,16., 2 Tim. 2,18.

Pál apostolnak Timótheushoz írt második levele

1.

1. Pál, Jézus Krisztusnak apostola, Isten akaratából, a Krisztus Jézusban való életnek ígérete szerint,
Eféz. 1,1.
2. Timótheusnak, az én szeretett fiamnak: kegyelem, irgalmasság, békesség az Atya Istentől és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól.
3. Hálát adok az Istennek, a kinek szolgálók őseimtől fogva tiszta lelkiismerettel, hogy szüntelen gondolok reád könyörgéseimben éjjel és nappal,
Csel. 24,16.
4. Kívánván téged látni, megemlékezvén a te könyhullatásaidról, hogy örömmel teljesedjem be;
5. Eszembe jutván a benned levő, képmutatás nélkül való hit, a mely lakozott először a te nagyanyádban Loisban és anyádban Eunikában; meg vagyok azonban győződve, hogy benned is.
Csel. 16,1.
6. Minekokaért emlékeztetlek téged, hogy gerjeszd fel az Isten kegyelmi ajándékát, a mely benned van az én kezeimnek rád tétele által.
1 Thess. 5,19., 1 Tim. 4,14.
7. Mert nem félelemnek lelkét adott nekünk az Isten; hanem erőnek és szeretetnek és józanságnak lelkét.
Róm. 8,15.
8. Ne szégyeneld hát a mi Urunk bizonyágtételét, se engem az ő foglyát; hanem együtt szenvedj az evangéliomért Istennek hatalma szerint.
Luk. 9,26.
9. A ki megtartott minket és hívott szent hívással, nem a mi cselekedeteink szerint, hanem az ő saját végezése és kegyelme szerint, mely adatott nekünk Krisztus Jézusban örök időknél előtte,
Eféz. 1,4., Eféz. 1,6.
10. Megjelentetett pedig most a mi Megtartónknak, Jézus Krisztusnak megjelenése által, a ki eltörölte a halált, világosságra hozta pedig az életet és halhatatlanságot az evangéliom által,
Róm. 16,25., 1 Kor. 15,55., 1 Kor. 15,57., Zsid. 2,14., Ján. 11,25., Ján. 11,26.
11. Amelyre nézve téttem én hirdetővé és apostollá és pogányok tanítójává.
12. Amiért szenvedem ezeket is: de nem szégyenlem; mert tudom, kinek hittem, és bizonyos vagyok benne, hogy ő az én nála letett kincsemet meg tudja őrizni ama napra.
Mát. 25,31., Mát. 25,40.
13. Az egészséges beszédeknek példáját megtartsd, a miket én tőlem hallottál, a Krisztus Jézusban való hitben és szeretetben.
14. A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szent Lélek által.
1 Tim. 6,20.
15. Azt tudod, hogy elfordultak tőlem az Ázsiabeliek mind, kik közül való Figellus és Hermogénes.
16. Az Úr legyen irgalmas az Onesiforus házanépének: mert gyakorta megvidámított engem, és az én bilincsemet nem szégyenlette;
Eféz. 6,20.
17. Sőt mikor Rómában volt, buzgón keresett engem, meg is talált.
18. Az Úr engedje meg néki, hogy találjon irgalmasságot az Úrnál ama napon. És hogy mily nagy szolgálatot tett Efézusban, te jobban tudod.
2 Thess. 1,7., 2 Thess. 1,10.

2.

1. Te annakokaért, én fiam, erősödjél meg a Krisztus Jézusban való kegyelemben;
2. És a miket tőlem hallottál sok bizonyosság által, azokat bízzad hív emberekre, a kik másoknak a tanítására is alkalmasak lesznek.
1 Tim. 3,2., 1 Tim. 3,13.
3. Te azért a munkának terhét hordozzad, mint a Jézus Krisztus jó vitéze.
4. Egy harcos sem elegendik bele az élet dolgaiba; hogy tessék annak, a ki őt harcosná avatta.
5. Ha pedig küzd is valaki, nem koronáztatik meg, ha nem szabályszerűen küzd.

6. A ki munkálkodik, a földművelőnek kell a gyümölcsökben először részesülnie.
7. Értsd meg a mit mondom; adjon azért az Úr néked belátást mindenekben.
8. Emlékezzél meg, hogy Jézus Krisztus feltámadott a halálból, ki a Dávid magvából való az én evangéliomom szerint:
9. A melyért, mint egy gonosztevő, szenvedek mind a fogságig; de az Istennek beszéde nincs bilincsbe verve.
Csel. 28,16., Csel. 28,23., Csel. 28,24., Csel. 28,30., Csel. 28,31.
10. Annakokáért mindent elszenvedek a választottakért, hogy ők is elnyerjék a Krisztus Jézusban való idvességet örök dicsőséggel egyben.
Kol. 1,24.
11. Igaz beszéd ez. Mert ha vele együtt meghaltunk, vele együtt fogunk élni is.
Róm. 6,5., Róm. 8,17.
12. Ha tűrünk, vele együtt fogunk uralkodni is: ha megtagadjuk, ő is megtagad minket;
Mát. 10,33.
13. Ha hitetlenkedünk, ő hű marad: ő magát meg nem tagadhatja.
Róm. 3,3., Róm. 3,4.
14. Ezekre emlékeztess, kérvén kérve őket az Úr színe előtt, hogy ne vitatkozzanak haszontalanul, a hallgatóknak romlására.
1 Tim. 6,4., 1 Tim. 6,5.
15. Igyekezzél, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint oly munkás, a ki szégyent nem vall, a ki helyesen hasogatja az igazságnak beszédét.
16. A szentségtelen üres lármákat pedig kerüld, mert mind nagyobb istentelenségre növekednek.
17. És az ő beszédök mint a rákfekély terjed; közülök való Himenéus és Filétus.
18. A kik az igazság mellől eltévelyedtek, azt mondván, hogy a feltámadás már megtörtént, és feldúlják némelyeknek a hitét.
1 Tim. 6,21.
19. Mindazáltal megáll az Istennek erős fundamentoma, melynek pecsége ez: Ismeri az Úr az övéit; és: Álljon el a hamisságtól minden, a ki Krisztus nevét vallja.
20. Nagy házban pedig nemcsak arany- és ezüstedények vannak, hanem fából és cserépből valók is; és azok közül némelyek tisztességre, némelyek pedig gyalázatra valók.
Róm. 9,21.
21. Ha tehát valaki magát ezektől tisztán tartja, tisztességre való edény lesz, megszentelt, és hasznos a gazdájának, minden jó cselekedetre alkalmas.
22. Az ifjúkori kívánságokat pedig kerüld; hanem kövessed az igazságot, a hitet, a szeretetet, a békességet azokkal egyetembe, a kik segítségül hívják az Urat tiszta szívből.
1 Kor. 1,2.
23. A botor és gyermekes vitatkozásokat pedig kerüld, tudván, hogy azok háborúságokat szülnek.
Tit. 3,9.
24. Az Úr szolgájának pedig nem kell torzsalkodni, hanem legyen mindenkihez nyájas, tanításra alkalmas, türelmes.
25. A ki szelíden fenýíti az ellenszegülőket; ha talán adna nekik az Isten megtérést az igazság megismerésére,
2 Kor. 10,1.
26. És felocsudnának az ördög töréből, foglyokká tétetvén az Úr szolgája által az Isten akaratára.

3.

1. Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők állanak be.
2. Mert lesznek az emberek magukat szeretők, pénzsóvárgók, kérkedők, kevélyek, káromkodók, szüleik iránt engedetlenek, háládatlanok, tisztátalanok,
Jel. 13,6.
3. Szeretet nélkül valók, kérlelhetetlenek, rágalmazók, mértékletlenek, kegyetlenek, a jónak nem kedvelői.
4. Árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, inkább a gyönyörnek, mint Istennek szeretői.
5. Kiknél megvan a kegyességnek látszata, de megtagadják annak erejét. És ezeket kerüld.
Mát. 7,15., Mát. 7,20.
6. Mert ezek közül valók azok, a kik betolakodnak a házakba, és foglyul ejtik a bűnökkel megterhelt és sokféle kívánságoztól űzött asszonykákat,

7. Kik mindenkor tanulnak, de az igazság megismerésére soha el nem juthatnak.
8. Miképen pedig Jánnes és Jámbrés ellene állottak Mózesnek, akképen ezek is ellene állanak az igazságnak; megromlott elméjű, a hitre nézve nem becsületes emberek.

2 Móz. 7,11.

9. De többre nem mennek: mert esztelenségök nyilvánvaló lesz mindenek előtt, a miképen amazoké is az lett.
10. Te pedig követted az én tanításomat, életmódomat, szándékomat, hitemet, hosszútűrésemet, szeretetemet, türelmemet,

1 Tim. 4,6.

11. Üldöztetéseimet, szenvedéseimet, a melyek rajtam estek Antiókhában, Ikóniumban, Listában: minémű üldöztetéseket szenvedtem! de mindezekből megszabadított engem az Úr.

Csel. 13,14., Csel. 13,50., Csel. 14,1., Csel. 14,5., Csel. 14,19., Csel. 14,22.

12. De mindazok is, a kik kegyesen akarnak élni Krisztus Jézusban, üldöztetni fognak.

Mát. 16,24., Mát. 16,25.

13. A gonosz emberek pedig és az ámítók nevednek a rosszaságban, eltévelyítvén és eltévelyedvén.

14. De te maradj meg azokban, a miket tanultál és a mik reád bíztak, tudván kitől tanultad,

Eféz. 1,1.

15. És hogy gyermekségedtől fogva tudod a szent írásokat, melyek téged bölcsesé tehetnek az idvességre a Krisztus Jézusban való hit által.

16. A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre,

2 Pét. 1,19., 2 Pét. 1,21.

17. Hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.

4.

1. Kérlek azért az Isten és Krisztus Jézus színe előtt, a ki ítélni fog élőket és holtakat az ő eljövetelekor és az ő országában.

Csel. 10,42.

2. Hirdesd az ígét, állj elő vele alkalmas, alkalmatlan időben, ints, feddj, buzdíts teljes béketűréssel és tanítással.

Ésa. 58,1.

3. Mert lesz idő, mikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtenek magoknak tanítókat, mert viszket a fülök;

4. És az igazságtól elfordítják az ő fülöket, de a mesékhez oda fordulnak.

5. De te józan légy mindenekben, szenvedj, az evangyélista munkáját cselekedd, szolgálatodat teljesen betöltsd.

6. Mert én immár megáldoztatam, és az én elköltözésem ideje beállott.

7. Ama nemes harczot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam:

Csel. 20,24.

8. Végezetre eltétezt nekem az igazság koronája, melyet megád nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró; nemcsak nekem pedig, hanem mindazoknak is, a kik vágyva várják az ő megjelenését.

Jak. 1,12., Mát. 25,31., Mát. 25,46.

9. Igyekezzél hozzám jőni hamar.

10. Mert Démás engem elhagyott, e jelen való világhoz ragaszkodván, és elment Thessalónikába: Kreszens Galátziába, Titus Dalmátziába.

Kol. 4,14.

11. Egyedül Lukács van velem. Márkust magadhoz vévén, hozd magaddal: mert nekem alkalmas a szolgálatra.

12. Tikhikust pedig Efézusba küldöttem.

Csel. 20,4., Eféz. 6,21.

13. A felsőruhám, melyet Troásban Kárpusnál hagytam, jöttödben hozd el, a könyveket is, kiváltképen a hárttyákat.

14. Az érczmíves Sándor sok bajt szerzett nekem: fizessen meg az Úr néki cselekedetei szerint.

15. Tőle te is őrizkedjél, mert szerfelett ellenállott a mi beszédinknek.

16. Első védekezésem alkalmával senki sem volt mellettem, sőt mindnyájan elhagytak; ne számíttassék be nekik.
17. De az Úr mellettem állott, és megerősített engem; hogy teljesen bevégezzem az igehirdetést, és hallják meg azt az összes pogányok: és megszabadultam az oroszlán szájából.
18. És megszabadít engem az Úr minden gonosz cselekedettől, és megtart az ő mennyei országára; a kinek dicsőség örökkön örökké! Ámen.
19. Köszöntsed Prizkát és Akvilát, és az Onesifórus háznépét.
20. Erástus Korinthusban maradt; Trófimust pedig Milétumban hagytam betegen.
21. Igyekezzél tél előtt eljöni. Köszönt téged Eubulus és Pudens és Linus és Klaudia, és mind az atyafiak.
22. Az Úr Jézus Krisztus a te lelkeddel. Kegyelem veletek! Ámen.

Pál apostolnak Titushoz írt levele

1.

1. Pál, Istennek szolgálója, Jézus Krisztusnak pedig apostola, az Isten választottainak hite és a kegyesség szerint való igazságnak megismerése szerint,
2. Az örök élet reménységére, melyet megígért az igazmondó Isten örök időknek előtte,
3. Megjelentette pedig a maga idejében az ő beszédét a prédikálás által, a mely reám bízott a mi megtartó Istenünknek parancsolata szerint; Titusnak, a közös hit szerint való igaz fiamnak:

Eféz. 1,9., Csel. 9,6., Csel. 9,15., Csel. 9,20., Csel. 9,24.

4. Kegyelem, irgalmasság és békesség az Atya Istentől és az Úr Jézus Krisztustól, a mi Megtartónktól.
5. A végett hagytalak téged Krétában, hogy a hátramaradt dolgokat hozd rendbe, és rendelj városenként presbitereket, a miképen én néked meghagytam;
6. Ha van feddhetetlen, egy feleségű férfiú, a kinek hívő, nem kicsapongással vádolt avagy engedetlen gyermekei vannak.

1 Tim. 3,2., 1 Tim. 3,5., 1 Tim. 3,12.

7. Mert szükséges, hogy a püspök feddhetetlen legyen, mint Isten sáfára; nem akaratos, nem haragos, nem részeges, nem verekedő, nem rút nyereszkedő;
8. Hanem vendégszerető, jónak kedvelője, mértékletes, igaz, tiszta, maga túrtető;
9. A ki a tudomány szerint való igaz beszédhez tartja magát, hogy inthessen az egészséges tudománnyal és meggyőzhesse az ellenkezőket.
10. Mert van sok engedetlen, hiába való beszédű és csaló, kiváltképen a körülmetélkedésből valók,

Csel. 15,1., Gal. 1,6., Gal. 1,7., 2 Tim. 2,18.

11. A kiknek be kell dugni a szájokat; a kik egész házakat feldúlnak, tanítván rút nyereség okáért, a miket nem kellene.
12. Azt mondta valaki közülök, az ő saját prófétájok: A krétaiak mindig hazugok, gonosz vadak, rest hasak.
13. E bizonyság igaz: annakokáért fedd őket kímélés nélkül, hogy a hitben épek legyenek,
14. Nem ügyelvén zsidó mesékre, és az igazságot megvető emberek parancsolataira.

Csel. 15,1., 1 Tim. 1,4.

15. Minden tiszta a tisztáknak: de a megfertőztetteknek és hitetleneknek semmi sem tiszta; hanem megfertőztetett azoknak mind elméjük, mind lelkiismeretük.

Róm. 14,20., Róm. 14,23.

16. Vallják, hogy Istent ismerik, de cselekedeteikkel tagadják, mivelhogy utálatosak és hitetlenek és minden jó cselekedetre méltatlanok.

2 Tim. 3,2., 2 Tim. 3,5.

2.

1. Te pedig azokat szóljad, a mik az egészséges tudományhoz illenek.
2. Hogy a vén emberek józanok legyenek, tisztességesek, mértékletesek; a hitben, szeretetben, tűrésben épek.
3. Hasonlóképen a vén asszonyok szentekhez illő magaviseletűek legyenek, nem patvarkodók, sem sok borivás rabjai, jóra oktatók;
4. Hogy megokosítsák az ifjú asszonyokat, hogy férjüket és magzataikat szeressék,

1 Pét. 3,3., 1 Pét. 3,4.

5. Legyenek mértékletesek, tiszták, háziasak, jók, férjöknek engedelmesek, hogy az Isten beszéde ne káromoltassék.

1 Pét. 3,1., 1 Pét. 3,2., 2 Pét. 2,12.

6. Az ifjakat hasonlóképen intsed, hogy legyenek mértékletesek;
7. Mindenben tenmagadat adván példaképül a jó cselekedetekben; a tudományban romlatlanságot, méltóságot mutatván,
8. Egészséges, feddhetetlen beszédet; hogy az ellenfél megszegyenüljön, semmi gonoszt sem tudván rólatok mondani.

1 Pét. 2,12.

9. A szolgálakat intsed, hogy az ő uraiknak engedelmeskedjenek, mindenben kedvöket keressék, ne ellenkezzenek,

10. Ne tolvajkodjanak, hanem teljes jó hűséget tanúsítsanak; hogy a mi megtartó Istenünknek tudományát ékesítsék mindenben.

11. Mert megjelent az Isten idvezítő kegyelme minden embernek,

Ján. 3,16., 1 Tim. 2,4.

12. A mely arra tanít minket, hogy megtagadván a hitelenséget és a világi kívánságokat, mértékletesen, igazán és szentül éljünk a jelenvaló világon:

13. Várván ama boldog reménységet és a nagy Istennek és megtartó Jézus Krisztusnak dicsősége megjelenését;

Fil. 3,20.

14. A ki önmagát adta mi értünk, hogy megváltson minket minden hamisságtól, és tisztítson önmagának kiváltképen való népet, jó cselekedetekre igyekezőt.

Gal. 1,4.

15. Ezeket szóljad, és ints és feddj teljes méltósággal; senki téged meg ne vessen.

3.

1. Emlékeztessed őket, hogy a fejedelemségeknek és hatalmasságoknak engedelmeskedjenek, hódoljanak, minden jó cselekedetre készek legyenek,

Róm. 13,1., Róm. 13,2., 1 Pét. 2,13., 1 Pét. 2,15.

2. Senkit ne szidalmazzanak, ne veszekedjenek, gyöngédek legyenek, teljes szelídséget tanusítván minden ember iránt.

Fil. 4,5., Zsid. 12,14.

3. Mert régenten mi is esztelenek, engedetlenek, tévelygők, különböző kívánságoknak és gyönyöröknek szolgálai, gonoszságban és irigységben élők, gyűlölségesek, egymást gyűlölők valánk.

1 Kor. 6,9., 1 Kor. 6,11., Eféz. 2,1., Eféz. 2,3.

4. De mikor a mi megtartó Istenünknek jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent,

Ján. 3,16.

5. Nem az igazságnak cselekedeteiből, a melyeket mi cselekedtünk, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket az újjászületésnek fürdője és a Szent Lélek megújítása által,

Eféz. 2,8., Eféz. 2,9.

6. Melyet kitöltött reánk bősséggel a mi megtartó Jézus Krisztusunk által;

7. Hogy az ő kegyelméből megigazulván, örökösök legyünk az örök élet reménysége szerint.

Róm. 8,16., Róm. 8,17.

8. Igaz ez a beszéd, és akarom, hogy ezeket erősítsed, hogy igyekezzenek jó cselekedetekkel előljárni azok, a kik Istenben hívőkké lettek. Ezek jók és hasznosak ez embereknek;

Tit. 3,14., Tit. 2,14.

9. A balgatat vitatkozásokat azonban és a nemzetségekről való tudakozásokat, és a civakodást és a törvény felől való harczokat kerüld; mert haszontalanok és hiábavalók.

1 Tim. 1,4., 1 Tim. 4,7.

10. Az eretnek embert egy vagy két intés után kerüld;

Mát. 18,15., Mát. 18,17.

11. Tudván, hogy az ilyen romlott, és vétkezik, önmaga is kárhoztatván magát.

12. Mikor Ártemást vagy Tikhikust hozzád küldöm, siess hozzám jóni Nikápolyba; mert elhatároztam, hogy ott töltöm a telet.

13. A törvénytudó Zénást és Apollóst gondosan indítsd útnak, hogy semmiben se legyen fogyatkozásuk.

Csel. 18,24.

14. Tanulják meg pedig a mieink is, hogy jó cselekedetekkel járjanak elől a szükséges hasznokra, hogy ne legyenek gyümölcstelenek.

15. Köszöntenek téged a velem levők mindnyájan. Köszöntsd azokat, a kik szeretnek minket hitben. Kegyelem mindnyájatokkal! Ámen.

Pál apostolnak Filemonhoz írt levele

1.

1. Pál, Krisztus Jézusnak foglya, és Timótheus, az atyafi, Filemonnak, a mi szeretett munkatársunknak,

Filem. 1,5., Filem. 1,7., Eféz. 3,1.

2. És Appiának, a szeretettnék, és Arkhippusnak, a mi bajtársunknak, és a te házadnál való gyülekezetnek:

Kol. 4,15., Kol. 4,17., Fil. 2,25., Fil. 4,3.

3. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól, és az Úr Jézus Krisztustól.

4. Hálát adok az én Istenemnek mindenkor, emlegetvén téged az én imádságaimban.

Eféz. 1,15., Eféz. 1,16., 1 Kor. 1,4., Fil. 1,3., 1 Thess. 1,2.

5. Mert hallom a te szeretetedet és ama te hitedet, mely van benned az Úr Jézushoz, és minden szentek irányában,

1 Kor. 13,13., Gal. 5,6., 1 Thess. 1,3., 1 Thess. 1,8., 1 Thess. 3,6.

6. Hogy a te hitedben való közösség hathatós legyen, a Krisztus ügyében, minden bennetek levő jónak megismerése által.

Fil. 2,1., 1 Kor. 1,9., 1 Kor. 10,16., 2 Kor. 8,9., 1 Kor. 12,4., 1 Kor. 12,11., Eféz. 1,3., Gal. 6,6.

7. Mert sok örömünk és vigasztalásunk van a te szeretetedben, hogy a szenteknek szíveik megvidámodtak te általad, atyámfia.

Filem. 1,1., Filem. 1,6., Filem. 1,9., Gal. 5,6., Kol. 4,11., Fil. 4,1.

8. Annakokáért jóllehet nagy bátorságom van a Krisztusban, megparancsolni néked azt, a mi illendő,

Filem. 1,5., Filem. 1,7., Filem. 1,19., 1 Kor. 4,15.

9. A szeretetért inkább kérlek, ilyen lévén, mint Pál, a megvénhedett, most pedig foglya is a Jézus Krisztusnak;

Filem. 1,6., Filem. 1,7., 1 Kor. 13,1., Csel. 7,58., Csel. 28,17., Csel. 28,23.

10. Kérlek téged az én fiamért, a kit fogságomban szültem, Onésimusért,

1 Kor. 4,14., 1 Kor. 4,15., Gal. 4,19., 1 Tim. 1,2., Tit. 1,3., 1 Pét. 5,13.

11. A ki egykor tenéked haszontalan volt, most pedig mind néked, mind nekem nagyon hasznos,

Filem. 1,10., Filem. 1,13., Filem. 1,15., Mát. 5,30., 2 Tim. 2,21., 2 Tim. 4,11., Fil. 1,22., 1 Kor. 16,18.

12. Kit visszaküldöttem; te pedig őt, azaz az én szívemet, fogadd magadhoz!

Filem. 1,17.

13. Őt én magamnál akartam tartani, hogy te helyetted szolgáljon nekem az evangéliomért szenvedett fogságomban;

Filem. 1,9., Filem. 1,19., Fil. 2,20., 1 Kor. 16,17.

14. De a te megkérdezésed nélkül semmit sem akartam cselekedni, hogy jótéteményed ne kényszerítésből, hanem szabad akaratból való legyen.

Filem. 1,20., Filem. 1,21., 2 Kor. 9,7., 1 Pét. 5,2.

15. Mert talán azért vált meg tőled ideig-óráig, hogy őt, mint örökkévalót kapd vissza;

1 Móz. 45,5.

16. Nem úgy immár mint szolgát, hanem szolgánál nagyobbat, mint szeretett atyafit, kiváltképpen nekem, mennyivel inkább pedig néked, mind testben, mind az Úrban.

Ján. 15,15., Filem. 1,10., Filem. 1,12., 1 Tim. 6,2., 1 Kor. 7,21., 1 Kor. 7,22., Gal. 3,28., Kol. 3,11.

17. Azért, ha engem részestársadnak tartasz, úgy fogadd őt magadhoz, mint engemet.

Filem. 1,6.

18. Ha pedig valamit vétett ellened, avagy adós, ezt nekem róvd fel.

Filem. 1,19.

19. Én Pál írtam az én kezemmel, én megfizetem: hogy azt ne mondjam néked, hogy te magaddal is adós vagy ezen felül nekem.

2 Kor. 10,1., Gal. 5,2., Eféz. 3,1., Kol. 1,23., 2 Kor. 9,4., Luk. 9,25.

20. Bizonyára, atyámfia, jótéteményt várnék tőled az Úrban: vidámitsd meg az én szívemet az Úrban!

Filem. 1,5., Filem. 1,6., Filem. 1,7., Filem. 1,17., Filem. 1,19.

21. Bízván a te engedelmisségedben, így írtam néked, tudván, hogy annál, a mit mondok, többet is fogsz cselekedni.

Filem. 1,8.

22. Egyúttal pedig készíts nekem szállást; mert reményelem, hogy a ti imádságaitokért néktek ajándékoztatom.

Fil. 1,19., Fil. 1,26.

23. Köszönt téged Epafrás, az én fogolytársam a Krisztus Jézusban,

Kol. 4,10., Kol. 4,14., Kol. 1,7., Eféz. 4,1., Fil. 1,13.

24. Továbbá Márk, Aristárkhus, Démás és Lukács, az én munkatársaim.

25. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen a ti lelketekkel!

A zsidókhöz írt levél

1.

1. Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképen szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szólott nekünk Fia által,

4 Móz. 12,6., 4 Móz. 12,7.

2. A kit tett mindennek örökösévé, a ki által a világot is teremtette,

Ján. 1,1., Ján. 1,3., Kol. 1,16.

3. A ki az ő dicsőségének visszatükröződése, és az ő valóságának képmása, a ki hatalma szavával fentartja a mindenséget, a ki minket bűneinktől megtisztítván, üle a Felségnek jobbjára a magasságban,

2 Kor. 4,4., Ján. 1,29., Márk. 16,19., Fil. 2,9., Fil. 2,11.

4. Annyival kiválóbb lévén az angyaloknál, a mennyivel különb nevet örökölt azoknál.

Zsid. 5,5.

5. Mert kinek mondotta valaha az angyalok közül: Én Fiam vagy te, én ma szültelek téged? és ismét: Én leszek néki Atyja és ő lesz nékem Fiam?

Zsolt. 2,7., 2 Sám. 7,14.

6. Viszont mikor behozza az ő elsőszülöttét a világba, így szól: És imádják őt az Istennek minden angyalai.

Zsolt. 97,7., Jel. 5,11., Jel. 5,13.

7. És bár az angyalokról így szól: Ki az ő angyalait szelekké teszi és az ő szolgálait tűz lángjává,

Zsolt. 104,4.

8. Ámde a Fiúról így: A te királyi széked óh Isten örökkön örökké. Igazságnak pálczája a te országodnak pálczája.

Róm. 9,5.

9. Szeretted az igazságot és gyűlölted a hamisságot: annakokáért felkent téged az Isten, a te Istened, örömmel olajával a te társaid felett.

Zsolt. 45,8.

10. És: Te Uram kezdetben alapítottad a földet és a te kezeidnek művei az egek;

Zsolt. 102,26., Zsolt. 102,27.

11. Azok elvesznek, de te megmaradsz, és mindazok, mint a ruha megavulnak.

12. És palástként összehajtod azokat és elváltoznak, te pedig ugyanaz vagy és a te esztendeid el nem fogynak.

13. Melyik angyalnak mondotta pedig valaha: Ül az én jobbkezem felől, míglen ellenségeidet lábaidnak számolyává teszem?

Zsolt. 110,1.

14. Avagy nem szolgáló lelkek-é mindazok, elküldve szolgálatra azokért, a kik örökölni fogják az idvességet?

2.

1. Annakokáért annál is inkább szükséges nekünk a hallottakra figyelmeznünk, hogy valaha el ne sodortassunk.

2. Mert ha az angyaloktól hirdetett beszéd erős volt és minden bűn és engedetlenség elvette igazságos büntetését:

Csel. 7,53., 5 Móz. 27,26.

3. Mimódon menekedünk meg mi, hogyha nem törődünk ily nagy idvességgel? a melyet, miután kezdetben hirdetett az Úr, azok, a kik hallották, biztosítottak számunkra,

Mát. 4,17.

4. Velök együtt bizonyoságot tevév arról az Isten, jelekkel meg csodákkal és sokféle erővel s a Szent Léleknek közléseivel az ő akarata szerint.

Csel. 3,6., Csel. 3,9., Csel. 5,3., Csel. 5,5., Csel. 8,15., Csel. 8,17.

5. Mert nem angyaloknak vetette alá a jövődő világot, a melyről szólunk.

Zsid. 12,28., Luk. 10,9.

6. Sőt bizonyoságot tett valahol valaki, mondván: Micsoda az ember, hogy megemlékezel ő róla, avagy az embernek fia, hogy gondod van reá?

Zsolt. 8,5., Zsolt. 8,7.

7. Kisebbé tetted őt rövid időre az angyaloknál, dicsőséggel és tisztességgel megkoronáztad őt és úrrá tetted kezeid munkáin,

8. Mindent lábai alá vetettél. Mert azzal, hogy néki mindent alávetett, semmit sem hagyott alávetetlenül: de most még nem látjuk, hogy néki minden alávetett.

Mát. 28,18., Eféz. 1,20., Eféz. 1,22.

9. Azt azonban látjuk, hogy Jézus, a ki egy kevés időre kisebbé tétetted az angyaloknál, a halál elszenvedéséért dicsőséggel és tisztességgel koronáztatott meg, hogy az Isten kegyelméből mindenkiért megízlelje a halált.

Fil. 2,9., Fil. 2,11., 1 Ján. 2,2.

10. Mert illendő vala, hogy a kiért minden és a ki által minden, sok fiakat vezérelvén dicsőségre, az ő idvességök fejedelmét szenvedések által tegye tökéletessé.

Luk. 24,26., Luk. 24,46., Csel. 3,15.

11. Mert a megszentelő és a megszenteltek egytől valók mindnyájan, a mely oknál fogva nem szégyenli őket atyjafiainak hívni,

Zsid. 10,10., Zsid. 10,14.

12. Mondván: Hirdetem a te nevedet az én atyámfiaiinak, az anyaszentegyháznak közepette dicséretet mondok néked.

Zsolt. 22,23.

13. És ismét: Én ő benne bízom; és ismét: Ímhol vagyok én és a gyermekek, a kiket az Isten nékem adott.

Zsolt. 18,3., Ésa. 8,18.

14. Mivel tehát a gyermekek testből és vérből valók, ő is hasonlatosképen részese lett azoknak, hogy a halál által megsemmisítse azt, a kinek hatalma van a halálon, tudniillik az ördögöt,

Róm. 1,3., 2 Tim. 1,10.

15. És megszabadítsa azokat, a kik a haláltól való félelem miatt teljes életökben rabok valának.

16. Mert nyilván nem angyalokat karolt fel, hanem az Ábrahám magvát karolta fel.

17. Annakokáért mindenestől fogva hasonlatosnak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könnyörülő legyen és hív főpap az Isten előtt való dolgokban, hogy engesztelést szerezzen a nép bűneiért.

Fil. 2,7., Fil. 2,8.

18. Mert a mennyiben szenvedett, ő maga is megkísértetvén, segíthet azokon, a kik megkísértetnek.

Zsid. 4,15.

3.

1. Annakokáért szent atyafiak, mennyei elhívásnak részesei, figyelmezzetek, a mi vallásunknak apostolára és főpapjára, Krisztus Jézusra,

Zsid. 4,14.

2. A ki hú ahhoz, a ki őt rendelte, valamint Mózes is az ő egész házában.

Ján. 17,4., 4 Móz. 12,7.

3. Mert ez nagyobb dicsőségre méltattatott, mint Mózes, a mennyiben a ház építőjének nagyobb a tisztessége, mint a háznak.

Zak. 6,12.

4. Mert minden háznak van építője, a ki pedig mindent elkészített, az Isten az.

5. Mózes is hú volt ugyan az ő egész házában, mint szolgál, a hirdetendőknek bizonyosságára,

6. Krisztus ellenben mint Fiú a maga háza felett, a kinek háza mi vagyunk, ha a bizodalmat és a reménységnek dicsekedését mind végig erősen megtartjuk.

1 Kor. 3,16., 1 Kor. 6,19.

7. Annakokáért a mint a Szent Lélek mondja: Ma, ha az ő szavát halljátok,

Zsolt. 95,7., Zsolt. 95,11.

8. Meg ne keményítsétek a ti szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés ama napján a pusztában,

2 Móz. 17,2., 2 Móz. 17,7.

9. A hol a ti atyáitok próbára tevással megkísértének engem és látták az én cselekedeteimet negyven esztendeig.

10. Azért megharagudtam arra a nemzetségre és mondám: mindig tévelyegnek szíveikben; ők pedig nem ismerték meg az én útaimat.

11. Úgy hogy megesküdtem haragomban, hogy nem fognak bemenni az én nyugodalmamba.
4 Móz. 14,21., 4 Móz. 14,24.
12. Vigyázatok atyámfiak, hogy valaha ne legyen bármelyikötöknek hitetlen gonosz szíve, hogy az élő Istentől elszakadjon;
5 Móz. 29,18.
13. Hanem intsétek egymást minden napon, míg tart a ma, hogy egyikötök se keményíttessék meg a bűnök csalárdsága által:
Zsid. 10,25., Júd. 1,21., Júd. 1,23.
14. Mert részeseivé lettünk Krisztusnak, ha ugyan az elkezdett bizodalmat mindvégig erősen megtartjuk.
15. E mondás szerint: Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket, mint az elkezesedéskor.
16. Mert kik keseredtek el, mikor ezt hallák? Nemde mindazok, a kik kijövének Égyiptomból Mózes által?
4 Móz. 14,24., 4 Móz. 14,30.
17. Kikre haragudott vala pedig meg negyven esztendeig? avagy nem azokra-é, a kik vétkeztek, a kiknek teste elhullottak a pusztában?
18. Kiknek esküdtött pedig meg, hogy nem mennek be az ő nyugodalmába, hanemha az engedetleneknek?
4 Móz. 14,22.
19. Látjuk is, hogy nem mehettek be hitelenség miatt.

4.

1. Óvakodjunk tehát, hogy mivel megvan az ő nyugodalmába való bemenetel ígérete, valaki közületek fogatkozásban levőnek ne láttassék.
Zsid. 3,12., Zsid. 3,19., Márk. 16,16.
2. Mert nekünk is hirdettetett az evangéliom, miképen azoknak: de nem használt nekik a hallott beszéd, mivel nem párosították hittel azok, a kik hallották.
Márk. 16,16.
3. Mert mi, hívők, bemegyünk a nyugodalomba, miképen megmondotta: A mint megesküdtem az én haragomban, nem fognak bemenni az én nyugodalmamba; jóllehet munkáit a világ megalapításától kezdve bevégezte.
Zsolt. 95,11.
4. Mert valahol a hetedik napról ekképen szólott: És megnyugovék Isten a hetedik napon minden ő cselekedeteitől.
1 Móz. 2,2.
5. És ugyanabban ismét: Nem mennek be az én nyugodalmamba.
Zsid. 3,11.
6. Mivelhogy annakokáért áll az, hogy némelyek bemennek abba, és a kiknek először hirdettetett az evangéliom, nem mentek be engedetlenség miatt:
7. Ismét határoz egy napot: Ma, szólván Dávid által annyi idő multán, a mint előbb mondva volt. Ma, ha az ő szavát halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket.
Zsolt. 95,7., Zsolt. 95,8.
8. Mert ha őket Józsué nyugodalomba helyezte volna, nem szólana azok után más napról.
9. Annakokáért megvan a szombatja az Isten népének.
10. Mert a ki bement az ő nyugodalmába, az maga is megnyugodott cselekedeteitől, a miképen Isten is a magáéitól,
1 Móz. 2,2.
11. Igyekezünk tehát bemenni abba a nyugodalomba, hogy valaki a hitelenségnek ugyanazon példájába ne essék.
12. Mert az Istennek beszéde élő és ható, és élesebb minden kétélű fegyvernél, és elhat a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megoszlásáig, és megítéli a gondolatokat és a szívnek indulatait.
Jer. 23,29.
13. És nincsen oly teretmény, a mely nyilvánvaló nem volna előtte, sőt mindenek meztelenek és leplezetlenek annak szeméi előtt, a kiről mi beszélünk.

Zsolt. 139,4., Zsolt. 139,11., Zsolt. 139,12.

14. Léven annakokáért nagy főpapunk, a ki áthatolt az egeken, Jézus, az Istennek Fia, ragaszkodjunk vallásunkhoz.

Márk. 16,19., Eféz. 1,20., Eféz. 1,22., Mát. 3,17.

15. Mert nem oly főpapunk van, a ki nem tudna megindulni gyarlóságainkon, hanem a ki megkísértetett mindeneben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt.

Luk. 22,42., Luk. 22,44., Fil. 2,7., Fil. 2,8., 1 Ján. 3,5.

16. Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkalmas időben való segítségül.

Ján. 16,23., Ján. 16,24., Ján. 16,27.

5.

1. Mert minden főpap emberek közül választatván, emberekért rendeltetik az Isten előtt való dolgokban, hogy ajándékokat és áldozatokat vigyen a bűnökért,

2. A ki képes együttérezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel, mivelhogy maga is körül van véve gyarlósággal.
4 Móz. 15,24.

3. És ezért köteles, miképen a népért, azonképen önmagáért is áldozni a bűnökért.
3 Móz. 16,6., 3 Móz. 16,16.

4. És senki sem veszi magának e tisztességet, hanem a kit Isten hív el, miként Áront is.
2 Móz. 28,1.

5. Hasonlóképen Krisztus sem maga dicsőítette meg magát azzal, hogy főpap lett, hanem az, a ki így szólott hozzá: Én Fiam vagy te, ma szültelek téged.
Zsolt. 2,7.

6. Miképen másutt is mondja: Te örökké való pap vagy, Melkisédek rendje szerint.
Zsolt. 110,4.

7. Ki az ő testének napjaiban könyörgésekkel és esedezésekkel, erős kiáltás és könyhullatás közben járult ahhoz, a ki képes megszabadítani őt a halálból, és meghallgattatott az ő istenfélelméért,
Mát. 26,39., Mát. 27,46., Luk. 22,42., Luk. 22,44.

8. Ámbár Fiú, megtanulta azokból, a miket szenvedett, az engedelmességet;
Mát. 3,17., Fil. 2,6., Fil. 2,8.

9. És tökéletességre jutván, örök idvesség szerzője lett mindazokra nézve, a kik neki engedelmeskednek,

10. Neveztetvén az Istentől Melkisédek rendje szerint való főpapnak.
1 Móz. 14,18., 1 Móz. 14,20., Zsolt. 110,4.

11. A kiről nekünk sok és nehezen megmagyarázható mondani valónk van, mivel restek lettetek a hallásra.

12. Mert noha ez idő szerint tanítóknak kellene lennetek, ismét arra van szükségetek, hogy az Isten beszédeinek kezdő elemeire tanítson valaki titeket; és olyanok lettetek, a kiknek tejre van szükségetek és nem kemény eledelre.
1 Kor. 3,1., 1 Kor. 3,3., 1 Pét. 2,2.

13. Mert mindaz, a ki tejjel él, járatlan az igazságnak beszédiben, mivelhogy kiskorú:

14. Az érettkorúaknak pedig kemény eledel való, mint a kiknek mivoltuknál fogva gyakorlottak az érzékeik a jó és rossz között való különbségtételre.

6.

1. Annakokáért elhagyván a Krisztusról való kezdetleges beszédet, törekedjünk tökéletességre, nem rakosgatván le újra alapját a holt cselekedetekből való megtérésnek és az Istenben való hitnek,
Eféz. 4,19.

2. A mosakodásoknak, tanításnak, kezek rátevésének, holtak feltámadásának és az örök ítéletnek.

3. És ezt megcselekeszszük, ha az Isten megengedi.

4. Mert lehetetlen dolog, hogy a kik egyszer megvilágosítottak, megízlelvén a mennyei ajándékot, és részeseivé lettek a Szent Léleknek,

5. És megízlelték az Istennek jó beszédét és a jövő világnak erőit,

6. És elesetek, ismét megújuljanak a megtérésre, mint a kik önmagoknak feszítik meg az Istennek ama Fiát, és meggyalázzák őt.

7. Mert a föld, a mely beiszza a gyakorta reá hulló esőt és hasznos füvet terem azoknak, a kikért műveltetik, áldást nyer Istentől;

8. A mely pedig töviseket és bojtorjánokat terem, megvetett és közel van az átokhoz, annak vége megégetés.

9. De ti felőletek szerelmeseim, ezeknél jobb és idvességesebb dolgokról vagyunk meggyőződve, ha így szólunk is.

10. Mert nem igazságtalan az Isten, hogy elfelejtkezzék a ti cselekedeteitekről és a szeretetről, melyet tanúsítottatok az ő neve iránt, mint a kik szolgáltatok és szolgáltok a szenteknek.

Mát. 10,42., Mát. 25,40.

11. Kívánjuk pedig, hogy közületek kiki ugyanazon buzgóságot tanusítsa a reménységnek bizonyossága iránt mindvégiglen.

12. Hogy ne legyetek restek, hanem követői azoknak, a kik hit és békességes tűrés által öröklük az ígéreteket.

13. Mert az Isten, mikor ígéretet tett Ábrahámnak, mivelhogy nem eskühetett nagyobbra, önmagára esküdött.

1 Móz. 22,16.

14. Mondván: Bizony megáldván megáldalak téged, és megsokasítván megsokasítalak téged.

1 Móz. 12,3., 1 Móz. 17,4., 1 Móz. 17,5.

15. És ekképen, békességstűró lévén, megnyerte az ígéretet.

16. Mert az emberek nagyobbra esküsznek, és nálok minden versengésnek vége megerősítésül az eskü;

17. Miért is az Isten, kiválóbban megakarván mutatni az ígéret örököseinek az ő végzése változhatatlan voltát, esküvéssel lépett közbe,

18. Hogy két változhatatlan tény által, melyekre nézve lehetetlen, hogy az Isten hazudjon, erős vigasztalásunk legyen minékünk, mint a kik oda menekültünk, hogy megragadjuk az előttünk levő reménységet,

19. Mely lelkünknek mintegy bátorságos és erős horgonya és beljebb hatol a kárpitnál,

20. A hová útnyitóul bement érettünk Jézus, a ki örökké való főpap lett Melkisédek rendje szerint.

7.

1. Mert a Melkisédek Sálem királya, a felséges Isten papja, a ki a királyok leveréséből visszatérő Ábrahámmal találkozáván, őt megáldotta,

1 Móz. 14,18., 1 Móz. 14,20.

2. A kinek tizedet is adott Ábrahám mindenből: a ki elsőben is magyarázat szerint igazság királya, azután pedig Sálem királya is, azaz békesség királya,

3. Apa nélkül, anya nélkül, nemzetség nélkül való; sem napjainak kezdete, sem életének vége nincs, de hasonlónak tétetvén az Isten Fiához, pap marad örökké.

4. Nézzétek meg pedig, mily nagy ez, a kinek a zsákmányból tizedet is adott Ábrahám, a pátriárka;

5. És bár azoknak, kik a Lévi fiai közül nyerik el a papságot, parancsolatjok van, hogy törvény szerint tizedet szedjenek a néptől, azaz az ő atyafiaiktól, jóllehet ők is az Ábrahám ágyékából származtak;

4 Móz. 18,21.

6. De az, a kinek nemzetsége nem azok közül való, tizedet vett Ábrahámtól, és az ígéretnek birtokosát megáldotta,

1 Móz. 12,3.

7. Pedig minden ellenmondás nélkül való, hogy a nagyobb áldja meg a kisebbet.

8. És itt halandó emberek szednek tizedet, ott ellenben az, a ki bizonyosság szerint él:

9. És hogy úgy szóljak, Ábrahámnál fogva tized vétetett Lévitől is, a tizedszedőtől,

10. Mert ő még az atyja ágyékában vala, a mikor annak elébe ment Melkisédek.

11. Ha tehát a lévitai papság által volna a tökéletesség (mert a nép ez alatt nyerte a törvényt): mi szükség tovább is mondogatni, hogy más pap támadjon a Melkisédek rendje szerint és ne az Áron rendje szerint?

12. Mert a papság megváltozásával szükségképen megváltozik a törvény is.

13. Mert a kiról ezek mondatnak, az más nemzetségből származott, a melyből senki sem szolgált az oltár körül;

14. Mert nyilvánvaló, hogy a mi Urunk Júdából támadott, a mely nemzetségre nézve semmit sem szólott Mózes a papságról.

15. És még inkább nyilvánvaló az, ha a Melkisédek hasonlatossága szerint áll elő más pap,
16. A ki nem testi parancsolatnak törvénye szerint, hanem enyészhetetlen életnek ereje szerint lett.
17. Mert ez a biznyságtétel: Te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint.
18. Mert az előbbi parancsolat eltöröltetik, mivelhogy erőtelen és haszontalan,

Róm. 8,3., Gal. 3,11.

19. Minthogy a törvény semmiben sem szerzett tökéletességet; de beáll a jobb reménység, a mely által közeledünk az Istenhez.

Csel. 13,39., Ján. 1,17.

20. És a mennyiben nem esküvés nélkül való, mert amazok esküvés nélkül lettek papokká,

21. De az esküvéssel, az által, a ki azt mondá néki: Megesküdött az Úr, és nem bánja meg, te pap vagy örökké, Melkisédek rendje szerint:

Zsolt. 110,4.

22. Annyiban jobb szövetségnek lett kezesévé Jézus.

23. És amazok jóllehet többen lettek papokká, mert a halál miatt meg nem maradhattak:

24. De ennek, minthogy örökké megmarad, változhatatlan a papsága.

25. Ennekokáért ő mindenképen idvezítheti is azokat, a kik ő általa járulnak Istenhez, mert mindenha él, hogy esedezzék érettök.

1 Tim. 2,5., 1 Ján. 2,1.

26. Mert ilyen főpap illet vala minket, szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elválasztott, és a ki az egeknél magasságosabb lőn,

27. A kinek nincs szüksége, mint a főpapoknak, hogy napról-napra előbb a saját bűneiért vigyen áldozatot, azután a népéért, mert ezt egyszer megcselekedte, maga-magát megáldozván.

3 Móz. 16,3., 3 Móz. 16,16., Zsid. 9,14.

28. Mert a törvény gyarló embereket rendel főpapokká, de a törvény után való esküvés beszéde örök tökéletes Fiút.

8.

1. Fődolog pedig azokra nézve, a miket mondunk, az, hogy olyan főpapunk van, a ki mennyei Felség királyi székének jobbára üle,

Eféz. 1,20.

2. Mint a szent helynek és amaz igazi sáturnak szolgája, a melyet az Úr és nem ember épített.

3. Mert minden főpap ajándékok meg áldozatok vitelére rendeltetik, a miért szükséges, hogy legyen valamije ennek is, a mit áldozatul vigyen.

Eféz. 5,2.

4. Ha tehát a földön volna, még csak pap sem volna, lévén olyan papok, a kik a törvény szerint áldoznak ajándékokkal,

5. A kik a mennyei dolgok ábrázolatának és árnyékának szolgálnak, a mint Isten mondotta Mózesnek, mikor be akarta végezni a sátot: Meglásd, úgymond, hogy mindeneket azon minta szerint készíts, a mely a hegyen mutattatott néked.

Kol. 2,17., 2 Móz. 25,40.

6. Most azonban annyival kiválóbb szolgálatot nyert, a mennyivel jobb szövetségnek közbenjárója, a mely jobb ígérek alapján kötött.

2 Kor. 3,6.

7. Mert ha az az első kifogástalan volt volna, nem kerestetett volna hely a másodiknak.

8. Mert dorgálván őket, így szól: Ímé napok jönnek, ezt mondja az Úr, és az Izráel házával és Júdának házával új szövetséget kötök.

Jer. 31,31., Jer. 31,32.

9. Nem azon szövetség szerint, a melyet kötöttem az ő atyáikkal ama napon, mikor kézen fogtam őket, hogy kivezessek Égyiptomból, mert ők nem maradtak meg abban az én szövetségemben, azért én sem gondoltam velök, mondja az Úr.

2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,6., 2 Móz. 32,7., 2 Móz. 32,8.

10. Mert ez az a szövetség, melyet kötök az Izráel házával, ama napok multán, mond az Úr: Adom az én törvényemet az ő elméjökbe, és az ő szívékbe írom azokat, és leszek nekik Istenök és ők lesznek nekem népem.

Ésa. 54,13.

11. És nem tanítja kiki az ő felebarátját és kiki az ő atyafiát, mondván: Ismerd meg az Urat; mert mindnyájan megismernek engem a kicsinytől nagyig.

Ján. 14,26.

12. Mert megkegyelmeztek álnokságaiknak, és az ő bűneikről és gonoszágaikról meg nem emlékezem.

Jer. 31,34.

13. Mikor újról beszél, óvátette az elsőt; a mi pedig megavul és megvénhedik, közel van az enyészethez.

9.

1. Annakokáért voltak ugyan az első szövetségnek is istentiszteletei rendtartásai, mint szintén világi szenthelye.

2 Móz. 25,8.

2. Mert sátor építettett, az első, a melyben vala a gyertyatartó, meg az asztal és a kenyerek felrakása; ezt nevezték szenthelynek.

2 Móz. 40,1., 2 Móz. 40,33.

3. A második kárpiton túl pedig az a sátor, melyet nevezték szentek szentének,

4. Melyben vala az arany füstölő oltár és a szövetség ládája beborítva minden felől aranynyal, ebben a mannás aranykorsó és Áron kihajtott vesszeje meg meg a szövetség táblái,

2 Móz. 16,33., 4 Móz. 17,1., 4 Móz. 17,11., 1 Kir. 8,9.

5. Fölötte pedig a dicsőség kérubjai, beárnyékolva a fedelet, a mikről most nem szükséges külön szólni.

2 Móz. 25,18., 2 Móz. 25,25.

6. Ezek pedig ekképen levén elrendezve; az első sátorba ugyan mindenkor bejárnak a papok az istentisztelet elvégzésére,

7. A másodikba azonban egy-egy évben egyszer csak maga a főpap, vérrel, melyet magáért és a nép bűneiért áldoz.

2 Móz. 30,10., 3 Móz. 16,9., 3 Móz. 16,19.

8. Azt jelentvén ki ezzel a Szent Lélek, hogy még nem nyílt meg a szentély útja, fennállván még az első sátor.

Zsid. 10,19., Zsid. 10,20., Ján. 14,6.

9. A mi példázat a jelenkori időre, mikor áldoznak oly ajándékokkal és áldozatokkal, melyek nem képesek lelkiismeret szerint tökéletessé tenni a szolgálattevőt,

10. Csakis ételekkel meg italokkal és különböző mosakodásokkal - melyek testi rendszabályok - a megjobbulás idejéig kötelezők.

11. Krisztus pedig megjelenvén, mint a jövő javaknak főpapja, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel csinált, azaz nem e világból való sátoron keresztül,

Zsid. 8,6.

12. És nem bakok és tulkok vére által, hanem az ő tulajdon vére által, ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, örök váltságot szerezve.

1 Pét. 1,19., Dán. 9,24.

13. Mert ha a bakoknak és bikáknak a vére, meg a tehén hamva, a tisztátalanokra hintetvén, megszentel a testnek tisztaságára:

3 Móz. 16,4., 3 Móz. 16,16., 4 Móz. 19,2., 4 Móz. 19,20.

14. Mennyivel inkább Krisztusnak a vére, a ki örökké való Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek: megtisztítja a ti lelkiismereteket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljatok az élő Istennek.

1 Pét. 1,19.

15. És ezért új szövetségnek a közbenjárója ő, hogy meghalván az első szövetségbeli bűnök váltságáért, a hivatottak elnyerjék az örökkévaló örökségnek ígérését.

Csel. 13,39., Márk. 16,16.

16. Mert a hol végrendelet van, szükséges, hogy a végrendelkező halála bekövetkezzék.

17. Mivel a végrendelet holtak után jogerős, különben pedig, ha él a végrendelkező, épen nem érvényes.

18. Innét van, hogy az első sem szenteltetett meg vér nélkül.

19. Mert mikor Mózes a törvény szerint minden parancsolatot elmondott az egész népnek, vevén a borjúknak és a bakoknak vérért, vízzel és vörös gyapjúval meg izsóppal együtt, magát a könyvet is és az egész népet meghintette,

2 Móz. 24,3., 2 Móz. 24,8.

20. Mondván: Ez azon szövetség vére, a melyet Isten számotokra rendelt.

21. Majd a sátort is és az istentiszteletre való összes edényeket hasonlóképen meghintette vérrel.

3 Móz. 8,10., 3 Móz. 8,30.

22. És csaknem minden vérrel tisztíttatik meg a törvény szerint, és vérontás nélkül nincsen bűnbocsánat.

3 Móz. 17,11.

23. Annakokáért szükséges, hogy a mennyei dolgoknak ábrázolatai effélékkel tisztíttassanak meg, magok a mennyei dolgok azonban ezeknél különb áldozatokkal.

Zsid. 9,11., Zsid. 9,12.

24. Mert nem kézzel csinált szentélybe, az igazinak csak másolatába ment be Krisztus, hanem magába a mennybe, hogy most Isten színe előtt megjelenjék érettünk.

1 Ján. 2,1.

25. Nem is, hogy sokszor adja magát áldozatul, mint a hogy a főpap évenként bemegy a szentélybe idegen vérrel;

26. Mert különben sokszor kellett volna szenvednie a világ teremtése óta; így pedig csak egyszer jelent meg az időknek végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt.

Gal. 4,4., Gal. 4,5.

27. És miképen elvégezett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet:

1 Móz. 3,19.

28. Azonképen Krisztus is egyszer megáldoztatván sokak bűneinek eltörlése végett, másodszor bűn nélkül jelen meg azoknak, a kik őt várják idvességökre.

1 Pét. 3,18., 1 Thess. 4,16., 1 Thess. 4,17.

10.

1. Minthogy a törvényben a jövő jóknak árnyéka, nem maga a dolgok képe van meg, ennél fogva azokkal az áldozatokkal, a melyeket esztendőnként szűnetlenül visznek, sohasem képes tökéletességre juttatni az odajárulókat;

Kol. 2,17., Gal. 3,24.

2. Különben megszűnt volna az áldozás, mivelhogy az egyszer megtisztult áldozók többé semminemű bűntudattal nem bírtak volna.

3. De azok esztendőnként bűnre emlékeztetnek.

3 Móz. 16,21.

4. Mert lehetetlen, hogy a bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket.

5. Azért a világba bejövetelekor így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem,

Zsolt. 40,7., Zsolt. 40,9.

6. Égő és bűnért való áldozatokat nem kedveltél.

7. Akkor mondám: Ímé itt vagyok, (a könyv fejezetében írva vagyom rólam), hogy cselekedjem óh Isten a te akaratodat.

Ján. 4,34., Ján. 10,17.

8. Fentebb mondván, hogy áldozatot és ajándékot és égő, meg bűnért való áldozatokat nem akartál, sem nem kedveltél a melyeket a törvény szerint visznek,

9. Ekkor ezt mondotta: Ímé itt vagyok, hogy cselekedjem a te akaratodat. Eltörli az elsőt, hogy meghagyja a másodikat,

10. A mely akarral szenteltettünk meg egyszer s mindenkorra, a Jézus Krisztus testének megáldozása által.

Zsid. 9,14., Zsid. 9,28.

11. És minden pap naponként szolgálatban áll és gyakorta viszi ugyanazokat az áldozatokat, a melyek sohasem képesek eltörölni a bűnöket.

12. Ő azonban, egy áldozattal áldozván a bűnökért, mindörökre üle az Istennek jobbjára,

13. Várván immár, míg lábainak zsámolyául vettetnek az ő ellenségei.

1 Kor. 15,25., 1 Kor. 15,26.

14. Mert egyetlenegy áldozatával örökre tökéletesekké tette a megszentelteket.

15. Bizonyoságot tesz pedig erről mi nekünk a Szent Lélek is, mert minekutána előre mondotta:

16. Ez az a szövetség, melyet kötök velök ama napok után, mondja az Úr: Adom az én törvényemet az ő szíveikbe, és az ő elméjükbe írom be azokat,

Jer. 31,31., Jer. 31,33.

17. Azután így szól: És az ő bűneikről és álnokságaikról többé meg nem emlékezem.

18. A hol pedig bűnök bocsánata vagy, ott nincs többé bűnért való áldozat.

19. Mivelhogy azért atyámfiai bizodalunk van a szentélybe való bemenetelre a Jézus vére által,

Ján. 14,6.

20. Azon az úton, a melyet ő szentelt nekünk új és élő út gyanánt, a kárpit, azaz az ő teste által,

21. És lévén nagy papunk az Isten háza felett:

Zsid. 3,6., Zsid. 4,14.

22. Járuljunk hozzá igaz szívvel, hitnek teljességével, mint a kiknek szívök tiszta a gonosz lelkiismerettől,

Zsid. 4,16.

23. És testök meg van mosva tiszta vízzel; tartsuk meg a reménységnek vallását tántoríthatatlanul, mert hű az, a ki ígéretet tett,

24. És ügyeljünk egymásra, a szeretetre és jó cselekedetekre való felbuzdulás végett,

25. El nem hagyván a magunk gyülekezetét, a miképen szokásuk némelyeknek, hanem intvén egymást annyival inkább, mivel látjátok, hogy ama nap közelget.

2 Pét. 3,10., 2 Pét. 3,12.

26. Mert ha szándékosan vétkezünk, az igazság megismerésére való eljutás után, akkor többé nincs bűnökért való áldozat,

27. Hanem az ítéletnek valami rettenetes várása és a a tűznek lángja, a mely megemészti az ellenszegülőket.

Mát. 25,41.

28. A ki megveti a Mózes törvényét, két vagy három tanubizonyosságra irgalom nélkül meghal;

3 Móz. 20,10., 5 Móz. 17,6.

29. Gondoljátok meg, mennyivel súlyosabb büntetésre méltónak ítéltetik az, a ki az Isten Fiát megtapodja, és a szövetségnek vérét, melylyel megszenteltetett, tisztátalannak tartja, és a kegyelemnek Lelkét bántalmazza?

30. Mert ismerjük azt, a ki így szólt: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr. És ismét: Az Úr megítéli az ő népét.

5 Móz. 32,35.

31. Rettenetes dolog az élő Istennek kezébe esni.

Zsid. 12,29.

32. Emlékezzetek pedig vissza a régebbi napokra, a melyekben, minekutána megvilágosítottatok, sok szenvedésteljes küzdelmet állottatok ki,

33. Midőn egyfelől gyalázásokkal és nyomorgatásokkal nyilvánosság elé hurczoltak titeket, másfelől társai lettetek azoknak, a kik így jártak.

34. Mert a foglyokkal is együtt szenvedtetek, és vagyonotok elrablását örömmel fogadtátok, tudván, hogy néktek jobb és maradandó vagyonotok van a mennyekben.

Mát. 5,12.

35. Ne dobjátok el hát bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van.

Mát. 10,32.

36. Mert békességes tűrésre van szükségetek, hogy az Isten akaratát cselekedvén, elnyerjétek az ígéretet.

1 Pét. 1,6., 1 Pét. 1,7., Jak. 5,7., Jak. 5,11.

37. Mert még vajmi kevés idő, és a ki eljövendő, eljő és nem késik.

1 Pét. 1,7., 2 Pét. 3,9.

38. Az igaz pedig hitből él. És a ki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem.

Hab. 2,4., Péld. 3,32.

39. De mi nem vagyunk meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitéi, hogy életet nyerjünk.

Márk. 16,16.

11.

1. A hit pedig a reménylett dolgoknak valósága, és a nem látott dolgokról való meggyőződés.

2. Mert ezzel szereztek jó bizonyágot a régebbiek.

3. Hit által értjük meg, hogy a világ Isten beszéde által teremtett, hogy a mi látható, a láthatatlanból állott elő.

1 Móz. 1,1., Ján. 1,1., Ján. 1,10.

4. Hit által vitt Ábel becsesebb áldozatot Istennek, mint Kain, a mi által bizonyosságot nyert a felől, hogy igaz, bizonyosságot tevén az ő ajándékairól Isten, és az által még holta után is beszél.

1 Móz. 4,4., 1 Móz. 4,5., Zsid. 12,24.

5. Hit által vitetett fel Énoh, hogy ne lásson halált, és nem találták meg, mert az Isten felvitte őt. Mert felvitetése előtt bizonyosságot nyert a felől, hogy kedves volt Istennek.

1 Móz. 5,24.

6. Hit nélkül pedig lehetetlen Istennek tetszeni; mert a ki Isten elé járul, hinnie kell, hogy ő létezik és megjutalmazza azokat, a kik őt keresik.

7. Hit által tisztelte Istent Noé, mikor megintetvén a még nem látott dolgok felől, házanépe megtartására bárkát készített, a mely által kárhoztatá e világot és a hitből való igazságnak örökösévé lett.

1 Móz. 6,13., 1 Móz. 6,14.

8. Hit által engedelmeskedett Ábrahám, mikor elhívatott, hogy menjen ki arra a helyre, a melyet örökölendő vala, és kiméne, nem tudván, hová megy.

1 Móz. 12,1., 1 Móz. 12,4.

9. Hit által lakott az ígélet földjén, mint idegenben, sátorokban lakván Izsákkal és Jákóbbal, ugyanazon ígéletnek örökös társaival.

1 Móz. 35,27.

10. Mert várja vala az alapokkal bíró várost, melynek építője és alkotója az Isten.

11. Hit által nyert erőt Sára is az ő méhében való foganásra, és életkora ellenére szült, minthogy hűnek tartotta azt, a ki az ígéletet tette.

1 Móz. 17,17., 1 Móz. 17,19., 1 Móz. 21,2.

12. Azért is egytől, még pedig mintegy kihaltól annyian származtak, mint az égnek csillagai sokaságra nézve, és mint a tenger partja mellett a fővény, mely megszámlálhatatlan.

1 Móz. 22,17.

13. Hitben haltak meg mindezek, nem nyerve meg az ígéreteket, hanem csak távolról látva és üdvözölve azokat, és vallást tevén arról, hogy idegenek és vándorok a földön.

1 Móz. 48,21., 1 Móz. 47,9.

14. Mert a kik így szólnak, nyilván jelentik, hogy hazát keresnek.

15. És hogyha eszökbe jutott volna az, a melyből kijöttek, volt volna idejük a visszatérésre.

1 Móz. 12,1.

16. Így azonban jobb után vágyódnak, tudniillik mennyei után; azért nem szégyenli őket az Isten, hogy Istenöknek neveztesse, mert készített nekik várost.

2 Móz. 3,6.

17. Hit által áldozta meg Ábrahám Izsákot, próbára tétetvén, és az egyszülöttet vitte áldozatul, ő, ki az ígéreteket nyerte,

1 Móz. 22,2., 1 Móz. 22,9., 1 Móz. 22,12.

18. A kinek meg volt mondva: Izsákban neveztetik néked mag;

1 Móz. 21,12., Róm. 9,7.

19. Úgy gondolkoztán, hogy az Isten a halálból is képes feltámasztani, miért is őt példaképpen visszanyerte.

20. Hit által áldá meg a jövődökre nézve Izsák Jákóbot és Ézsaut.

1 Móz. 27,28., 1 Móz. 27,39.

21. Hit által áldá meg a haldokló Jákób a József fiainak mindenikét, és botja végére hajolva imádkozott.

1 Móz. 48,13., 1 Móz. 48,20.

22. Hit által emlékezett meg élete végén József az Izráel fiainak kimeneteléről, és az ő tetemeiről rendelkezett.

1 Móz. 50,24.

23. Hit által rejtegették Mózes az ő szülei születése után három hónapig, mivel látták, hogy kellemes a gyermek, és nem féltek a király parancsától.

2 Móz. 2,2., 2 Móz. 1,22.

24. Hit által tiltakozott Mózes, midőn felnövekedett, hogy a Faraó leánya fiának mondják,

2 Móz. 2,10., 2 Móz. 2,11.

25. Inkább választván az Isten népével való együttnyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét;

26. Égyiptom kincseinél nagyobb gazdagságnak tartván Krisztus gyalázatát, mert a megjutalmazásra tekintett.
27. Hit által hagyta oda Égyiptomot, nem félvén a király haragjától; mert erős szívű volt, mintha látta volna a láthatatlant.
2 Móz. 2,15.
28. Hit által rendelte a páskát és a vérnek kiontását, hogy az öldöklő ne illesse az ő elsőszülötteiket.
2 Móz. 12,3., 2 Móz. 12,14.
29. Hit által keltek át a veres tengeren, mint valami szárazföldön, a mit megpróbálván az egyiptomiak, elnyelettek.
2 Móz. 14,22., 2 Móz. 14,29.
30. Hit által omlottak le Jériónak kőfalai, midőn hét napig köröskörül járták.
Józs. 6,2.
31. Hit által nem vezett el Ráháb, a parázna nő az engedetlenekkel együtt, befogadván a kémekeket békességgel.
Józs. 2,1., Józs. 6,23.
32. És mit mondjak még? Hiszen kifognék az időből, ha szólnék Gedeonról, Báraókról, Sámsonról, Jeftéről, Dávidról, Sámuelről és a prófétákról;
Bir. 6,11., Bir. 4,6., Bir. 13,3., Bir. 13,5., Bir. 13,24., Bir. 13,25., Bir. 11,11., 1 Sám. 17,45.
33. A kik hit által országokat győztek le, igazságokat cselekedtek, az ígéreteket elnyerték, az orozslánok száját betömték.
2 Sám. 8,1., Dán. 6,16., Dán. 6,22.
34. Megoltották a tűznek erejét, megmenekedtek a kard élitől, felerősödtek a betegségből, erősek lettek a háborúban, megszalasztották az idegenek táborait.
Dán. 3,23., Dán. 3,27., Bir. 7,19., Bir. 7,21.
35. Asszonyok feltámadás útján visszanyerték halottjaikat; mások kínpadra vonattak, visszautasítván a szabadulást, hogy becselebb feltámadásban részesüljenek.
2 Kir. 4,20., 2 Kir. 4,36.
36. Mások pedig megcsúfoltatások és megostoroztatások próbáját állották ki, sőt még bilincseket és börtönt is;
Jer. 20,2.
37. Megköveztettek, kínpróbát szenvedtek, szétfűrészeltettek, kardra hányattak, juhoknak és kecskéeknek bőrében bujdosnak, nélkülözve, nyomorgattatva, gyötörtetve,
38. A kikre nem volt méltó e világ, bujdosva pusztákon és hegyeken, meg barlangokban és a földnek hasadékaiban.
39. És mindezek, noha hit által jó bizonyosságot nyertek, nem kapták meg az ígéretet.
1 Móz. 3,15.
40. Mivel Isten mi felőlünk valami jobbról gondoskodott, hogy nálunk nélkül tökéletességre ne jussanak.
Csel. 3,14.

12.

1. Annakokáért mi is, kiket a bizonyosságoknak ily nagy fellege vesz körül, félretéve minden akadályt és a megkörnyékező bűnt, kitartással fussuk meg az előttünk levő küzdő tért.
Róm. 6,4., Eféz. 4,1., Eféz. 4,4.
2. Nézvén a hitnek fejedelmére és bevégezőjére Jézusra, a ki az előtte levő öröm helyett, megvetve a gyalázatot, keresztet szenvedett, s az Isten királyi székének jobbára ült.
3. Gondoljátok meg azért, hogy ő ily ellene való támadást szenvedett el a bűnösöktől, hogy el ne csüggedjetelek lelkeitekben elalélván.
4. Mert még végig nem állottatok ellent, tusakodván a bűn ellen.
5. És elfeledkeztetek-e az intésről, a mely néktek mint fiaknak szól: Fiam, ne vesd meg az Úrnak fenyítését, se meg ne lankadj, ha ő dorgál téged;
Péld. 3,11., Péld. 3,12., Jób. 5,17.
6. Mert a kit szeret az Úr, megdorgálja, megostoroz pedig mindent, a kit fiává fogad.

Jel. 3,19.

7. Ha a fenyítést elszenveditek, akkor veletek úgy bánik az Isten, mint fiaival; mert melyik fiú az, a kit meg nem fenyít az apa?

8. Ha pedig fenyítés nélkül valók vagytok, melyben mindenknek részesültek, korcsok vagytok és nem fiak.

9. Aztán, a mi testi apáink fenyítették minket és becsültük őket; avagy nem sokkal inkább engedelmeskedünk-e a lelkek Atyjának, és élünk!

10. Mert ám azok kevés ideig, tetszésök szerint fenyítették; ő pedig javunkra, hogy szentségében részesüljünk.

11. Bármely fenyítés ugyan jelenleg nem látszik örvendetesnek, hanem keservesnek, ámde utóbb az igazságnak békességes gyümölcsével fizet azoknak, a kik általa gyakoroltatnak.

12. Annakokáért a lecsüggesztett kezeket és az ellankadt térdeket egyenesítétek föl,

13. És lábaitokkal egyenesen járjatok, hogy a sánta el ne hajoljon, sőt inkább meggyógyuljon.

14. Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, a mely nélkül senki sem látja meg az Urat:

Róm. 12,18., Mát. 5,9.

15. Vigyázzván arra, hogy az Isten kegyelmétől senki el ne szakadjon; nehogy a keserűségnek bármely gyökere, fölnevekedvén, megzavarjon, és ez által sokan megfertőztetessenek.

5 Móz. 29,18.

16. Ne legyen senki parázna vagy istentelen, mint Ézsau, a ki egy ételért eladta első szülöttségi jogát.

1 Móz. 25,33.

17. Mert tudjátok, hogy azután is, mikor akarta örökölni az áldást, megvettetett; mert nem találta meg a megbánás helyét, noha könnyullatással kereste azt az áldást.

18. Mert nem járultatok megtapintható hegyhez, és lángoló tűzhöz, és sűrű homályhoz, és sötétséghez, és szélvészhez,

2 Móz. 19,11., 2 Móz. 19,16., 2 Móz. 19,21.

19. És trombita harsogásához, és a mondásoknak szavához, melyet a kik hallottak, kérték, hogy ne intéztessék hozzájuk szó;

2 Móz. 20,19.

20. Mert nem bírták ki, a mi parancsolva volt: Még ha oktalan állat ér is a hegyhez, megköveztessék, vagy nyíllal lövettessék le;

2 Móz. 19,13.

21. És oly rettenetes volt a látomány, hogy Mózes is mondá: Megijedtem és remegek:

22. Hanem járultatok Sion hegyéhez, és az élő Istennek városához, a mennyei Jeruzsálemhez, és az angyalok ezreihez,

Gal. 4,26.

23. Az elsőszülöttek seregéhez és egyházához, a kik be vannak írva a mennyekben, és mindenk bírójához Istenhez, és a tökéletes igazak lelkeihez.

24. És az újszövetség közbenjárójához Jézushoz, és a meghintésnek véréhez, mely jobbat beszél, mint az Ábel vére.

25. Vigyázzatok, meg ne vessétek azt, a ki szól; mert ha azok meg nem menekültek, a kik a földön szólót megvetették, sokkal kevésbé mi, ha elfordulunk attól, a ki a mennyekből vagyon,

26. Kinek szava akkor megrendítette a földet, most pedig ígéretet tesz, mondván: Még egyszer megrázom nemcsak a földet, hanem az eget is.

Agge. 2,6.

27. Az a "még egyszer" pedig jelenti az állhatatlan dolgoknak mint teremtményeknek megváltozását, hogy a rendíthetetlen dolgok maradjanak meg.

28. Annakokáért mozdíthatatlan országot nyervén, legyünk háládatosak, melynél fogva szolgáljunk az Istennek tetsző módon kegyességgel és félelemmel.

29. Mert a mi Istenünk megemésztő tűz.

5 Móz. 4,24.

13.

1. Az atyafiúi szeretet maradjon meg.

2. A vendégszeretetről el ne felejtkezzetek, mert ez által némelyek, tudtokon kívül, angyalokat vendégelték meg.
3. Emlékezzetek meg a foglyokról, mint fogolytársak, a gyötrődőkről, mint a kik magatok is testben vagytok.
Mát. 25,36., Mát. 25,40.
4. Tisztességes minden tekintetben a házasság és a szeplőtelen házasság; a paráznákat pedig és a házasságrontókat megítéli az Isten.
1 Kor. 6,9.
5. Fösvénység nélkül való legyen a magatok viselete; elégedjete meg azzal, a mitek van; mert ő mondotta: Nem hagylak el, sem el nem távozom tőled;
1 Tim. 6,6., 1 Tim. 6,8., 5 Móz. 31,8.
6. Úgy hogy bizvást mondjuk: Az Úr az én segítségem, nem félek; ember mit árthat én nékem?
Zsolt. 118,6.
7. Emlékezzetek meg a ti előljáróitokról, a kik szólották néktek az Isten beszédét, és figyelmeztvén az ő életök végére, kövessétek hitöket.
1 Kor. 11,1.
8. Jézus Krisztus tegnap és ma és örökké ugyanaz.
9. Különböző és idegen tudományok által ne hagyjátok magatokat félrevezettetni; mert jó dolog, hogy kegyelemmel erősíttessék meg a szív, nem enivalókkal, a melyeknek semmi hasznát sem veszik azok, a kik azok körül járnak.
10. Van oltárunk, a melyről nincs joguk enni azoknak, a kik sátornak szolgálnak.
Gal. 5,4.
11. Mert a mely állatok vérét a főpap beviszi a szentélybe a bűnért, azoknak testét megégetik a táboron kívül.
Ján. 19,17., Ján. 19,20.
12. Annakokáért Jézus is, hogy megszentelje az ő tulajdon vére által a népet, a kapun kívül szenvedett.
13. Menjünk ki tehát ő hozzá a táboron kívül, az ő gyalázatát hordozván.
14. Mert nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövődőt keressük.
15. Annakokáért ő általa vigyünk dicséretnek áldozatát mindenkor Isten elé, azaz az ő nevéből vallást tevő ajkaknak gyümölcsét.
Hós. 14,3.
16. A jótékonyaságról pedig és az adakozásról el ne felejtkezzetek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten.
Fil. 4,18.
17. Engedelmeskedjete előljáróitoknak és fogadjatok szót, mert ők vigyáznak lelkeitekre, mint számadók; hogy ezt örömmel míveljék és nem bánkódva, mert ez néktek nem használ.
1 Thess. 5,12., Ezék. 3,17.
18. Imádkozzatok érettünk. Mert úgy vagyunk meggyőződve, hogy jó lelkiismeretünk van, igyekeztvén mindenekben tisztességesen forgolódni.
19. Kiváltképen pedig arra kérlek, hogy ezt cselekedjete, hogy mihamarább visszaadhasam néktek.
20. A békesség Istene pedig, a ki kihozta a halálból a juhoknak nagy pásztorát, örök szövetség vére által, a mi Urunkat Jézust,
Ján. 10,11.
21. Tegyen készségekké titeket minden jóra, hogy cselekedjete az ő akaratát, azt munkálván ti bennetek, a mi kedves ő előtte a Jézus Krisztus által, a kinek dicsőség örökkön örökké. Ámen.
22. Kérlek pedig titeket atyámfiai, szívleljéte meg ez intó beszédet, hiszen rövideden is írtam néktek.
23. Legyen tudtotokra, hogy a mi atyánkfia Timótheus kiszabadult, a kivel ha csakhamar eljő, meglátogatlak titeket.
24. Köszöntséte minden előljárókat és a szenteket mind. Köszöntenek titeket az Olaszországból valók.
25. Kegyelem mindnyájotokkal! Ámen!

Jakab apostolnak közönséges levele

1.

1. Jakab, Istennek és az Úr Jézus Krisztusnak szolgája, az elszórtan levő tizenkét nemzetségnek; üdvözlémetet.

1 Pét. 1,1.

2. Teljes örömmel tartásotok, atyámfiai, mikor különféle kísértésekbe estek,

1 Pét. 1,6., Róm. 5,3.

3. Tudván, hogy a ti hiteteknek megpróbáltatása kitartást szerez.

Róm. 5,3.

4. A kitartásban pedig tökéletes cselekedet legyen, hogy tökéletesek és épek legyetek minden fogyatkozás nélkül.

5. Ha pedig valakinek közületek nincsen bölcsessége, kérje Istentől, a ki mindenkinek készségesen és szemrehányás nélkül adja; és megadatik néki.

Márk. 11,24., Péld. 2,6.

6. De kérje hittel, semmit sem kételkedvén: mert a ki kételkedik, hasonlatos a tenger habjához, a melyet a szél hajt és ide s tova hány.

Mát. 21,21., Márk. 11,24.

7. Mert ne vélje az ilyen ember, hogy kaphat valamit az Úrtól;

8. A kétszívű, a minden útjában állhatatlan ember.

Jak. 4,8.

9. Dicsekedjék pedig az alacsony sorsú atyafi az ő nagyságával;

Jak. 2,5.

10. A gazdag pedig az ő alacsonyságával: mert elmúlik, mint a fűnek virága.

Ésa. 40,6., 1 Pét. 1,24.

11. Mert felkél a nap az ő hévségével, és megszáritja a fűvet; és annak virága elhull, és ábrázatának kedvessége elvész: így hervad el a gazdag is az ő útjaiban.

Ésa. 40,6., Ésa. 40,7., Zsolt. 102,12.

12. Boldog ember az, a ki a kísértésben kitart; mert minekutána megpróbáltatott, elveszi az életnek koronáját, a mit az Úr ígért az őt szeretőknak.

Jak. 5,11., 2 Tim. 4,8.

13. Senki se mondja, mikor kísértetik: Az Istentől kísértetem: mert az Isten gonoszsággal nem kísérthető, ő maga pedig senkit sem kísért.

14. Hanem mindenki kísértetik, a mikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága.

15. Azután a kívánság megfogván, bűnt szül; a bűn pedig teljességre jutván halált nemz.

Róm. 5,12., Róm. 6,23., Róm. 7,10.

16. Ne tévelyegjétek szeretett atyámfiai!

17. Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék felülről való, és a világosságok Atyjától száll alá, a kinél nincs változás, vagy változásnak árnyéka.

1 Ján. 1,5.

18. Az ő akarata szült minket az igazságnak ígéje által, hogy az ő teremtményeinek valami zsengeje legyünk.

Ján. 1,13., 1 Pét. 1,23.

19. Azért, szeretett atyámfiai, legyen minden ember gyors a hallásra, késedelmes a szólásra, késedelmes a haragra.

Péld. 17,27., Péld. 17,28., Préd. 7,9.

20. Mert ember haragja Isten igazságát nem munkálja.

Eféz. 4,26.

21. Elvetvén azért minden undokságot és a gonoszságnak sokaságát, szelídséggel fogadjátok a beoltott ígét, a mely megtarthatja a ti lelkeiteket.

Kol. 3,8., Kol. 3,9., 1 Pét. 2,1., Róm. 1,16.

22. Az ígének pedig megtartói legyetek és ne csak hallgatói, megcsalván magatokat.

Mát. 7,26., Róm. 2,13.

23. Mert ha valaki hallgatója az ígének és nem megtartója, az ilyen hasonlatos ahhoz az emberhez, a ki tükörben nézi az ő természet szerinti ábrázatát:

24. Mert megnézte magát és elment, és azonnal elfelejtette, milyen volt.

25. De a ki belenéz a szabadság tökéletes törvényébe és megmarad a mellett, az nem feledékeny hallgató, sőt cselekedet követője lévén, az boldog lesz az ő cselekedetében.

Jak. 2,12., Róm. 8,2., Ján. 13,17.

26. Ha valaki istentisztlőnek látszik köztetek, de nem zabolázza meg nyelvét, sőt megcsalja a maga szívét, annak az istentisztelete hiábavaló.

Zsolt. 34,14.

27. Tiszta és szeplő nélkül való istentisztelet az Isten és az Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és özvegyeket az ő nyomorúságukban, és szeplő nélkül megtartani magát e világtól.

2.

1. Atyámfiai ne legyen személyválogatás a ti hitetekben, a mely van a dicsőség Urában, a mi Jézus Krisztusunkban.

Jak. 2,9., 1 Kor. 2,8.

2. Mert ha a ti gyülekezetetekbe bemegy egy aranygyűrűs férfiú fényes ruhában, bemegy pedig egy szegény is szennyes ruhában;

3. És rátekinttek arra, a kin a fényes ruha van, és azt mondjátok neki: Te ülj ide szépen; és a szegénynek ezt mondjátok: Te állj ott, vagy ülj ide az én számolyom mellé:

4. Nem mondatok-é ellent magatoknak, és nem lettetek-é gonosz gondolkozású bírakká?

5. Halljátok meg szeretett atyámfiai, avagy nem az Isten választotta-é ki e világ szegényeit, hogy gazdagok legyenek hitben, és örökösei az országnak, a melyet azoknak ígért, a kik őt szeretik?

1 Kor. 1,26., Luk. 12,21.

6. Ti pedig meggyaláztátok a szegényt. Avagy nem a gazdagok hatalmaskodnak-é rajtatok, és nem ők hurczolnak-é titeket a törvény elé?

7. Nem ők káromolják-é azt a szép nevet, a melyről neveztetek?

8. Ha ellenben megtartjátok a királyi törvényt az Írás szerint: Szeressed felebarátodat, mint tenmagadat, jól cselekesztek.

3 Móz. 19,18.

9. De ha személyválogatók vagytok, vétkeztek, elmarasztaltatva a törvény által, mint annak megrontói.

5 Móz. 1,17.

10. Mert ha valaki az egész törvényt megtartja is, de vét egy ellen, az egésznek megrontásában bűnös.

Mát. 5,19.

11. Mert a ki ezt mondotta: Ne paráználkodjál, ezt is mondotta: Ne ölj. És ha nem paráználkods, de ölsz, törvénszegővé lettél.

2 Móz. 20,13., 2 Móz. 20,14.

12. Úgy szóljatok és úgy cselekedjete, mint a kiket a szabadság törvénye fog megítélni.

Jak. 1,25.

13. Mert az ítélet irgalmatlan az iránt, a ki nem cselekszik irgalmasságot; és dicsekedik az irgalmasság az ítélet ellen.

Mát. 5,7., Mát. 18,30., Mát. 18,34., Mát. 25,45., Mát. 25,46.

14. Mi a haszna, atyámfiai, ha valaki azt mondja, hogy hite van, cselekedetei pedig nincsenek? Avagy megtarthatja-é őt a hit?

Jak. 2,17., Mát. 7,21.

15. Ha pedig az atyafiak, férfiak vagy nők, mezítelenek, és szűkölködnek mindennapi eledel nélkül,

Luk. 3,10., Luk. 3,11.

16. És azt mondja nékik valaki ti közületek: Menjetek el békességgel, melegedjete meg és lakjatok jól; de nem adjátok meg nékik, a mikre szüksége van a testnek; mi annak a haszna?

1 Ján. 3,17.

17. Azonképen a hit is, ha cselekedetei nincsenek, megholt ő magában.

18. De mondhatja valaki: Néked hited van, nekem pedig cselekedeteim vannak. Mutasd meg nekem a te hitedet a te cselekedeteidből, és én meg fogom néked mutatni az én cselekedeteimből az én hitemet.

Gal. 5,6.

19. Te hiszed, hogy az Isten egy. Jól teszed. Az ördögök is hiszik, és rettegnek.

5 Móz. 6,4., Márk. 1,24.

20. Akarod-e pedig tudni, te hiábavaló ember, hogy a hit cselekedetek nélkül megholt?

21. Avagy Ábrahám, a mi atyánk, nem cselekedetekből igazítottát meg, felvivén Izsákot, az ő fiát az oltárra?

22. Látod, hogy a hit együtt munkálkodott az ő cselekedeteivel, és a cselekedetekből lett teljessé a hit;

23. És beteljesedett az Írás, a mely ezt mondja: Hitt pedig Ábrahám az Istennek, és tulajdonított neki igazságot, és Isten barátjának neveztetett.

1 Móz. 15,6., Ésa. 41,8.

24. Látjátok tehát, hogy cselekedetekből igazul meg az ember, és nem csupán hitből.

25. Hasonlatosképen pedig a tisztátalan Ráháb is, avagy nem cselekedetekből igazítottát meg, a mikor a követeket házába fogadta, és más úton bocsátotta ki?

Zsid. 11,31., Józs. 2,4., Józs. 2,15.

26. Mert a miképen holt a test lélek nélkül, akképen holt a hit is cselekedetek nélkül.

Jak. 2,17., Jak. 2,20.

3.

1. Atyámfiak, ne legyetek sokan tanítók, tudván azt, hogy súlyosabb ítéletünk leszen.

2. Mert mindnyájan sokképen vétkezünk. Ha valaki beszédben nem vétkezik, az tökéletes ember, képes az egész testét is megzabolázni.

3. Ímé a lovaknak szájába zabolát vetünk, hogy engedelmeskedjenek nekünk, és az ő egész testöket igazgatjuk.

4. Ímé a hajók is, noha mily nagyok, és erős szelektől hajtatnak, mindazáltal igen kis kormánytól oda fordíttatnak, a hová a kormányos szándéka akarja.

5. Ezenképen a nyelv is kicsiny tag és nagy dolgokkal hányja magát. Ímé csekély tűz mily nagy erdőt felgyújt!

6. A nyelv is tűz, a gonoszságnak összessége. Úgy van a nyelv a mi tagjaink között, hogy megszeplősíti az egész testet, és lángba borítja életünk folyását, maga is lángba boríttatván a gyehennától.

Mát. 15,11., Mát. 15,18., Mát. 15,19., Mát. 12,36., Mát. 12,37.

7. Mert minden természet, vadállatoké, madaraké, csúszómászóké és vízieké megszelidíthető és megszelidített az emberi természet által:

8. De a nyelvet az emberek közül senki sem szelidítheti meg; fékezhetetlen gonosz az, halálos méreggel teljes.

Zsolt. 140,4.

9. Ezzel áldjuk az Istent és Atyát, és ezzel átkozzuk az embereket, a kik az Isten hasonlatosságára teremtettek:

Péld. 18,21., 1 Móz. 1,27.

10. Ugyanabból a szájból jó ki áldás és átok. Atyámfiak, nem kellene ezeknek így lenni!

11. Vajjon a forrás ugyan abból a nyílásból csörgedeztet-e édest és keserűt?

12. A vagy atyámfiak, teremhet-e a fügefafa olajmagvakat, vagy a szőlőtő fügét? Azonképen egy forrás sem adhat sós és édes vizet.

Mát. 7,16., Mát. 7,18.

13. Kicsoda köztetek bölcs és okos? Mutassa meg az ő jó életéből az ő cselekedeteit bölcsességnek szelídségével.

5 Móz. 1,13., Jak. 2,18.

14. Ha pedig keserű irigység és czivódás van a ti szívetekben, ne dicsekedjete és ne hazudjatok az igazság ellen.

Eféz. 4,31.

15. Ez nem az a bölcsesség, a mely felülről jó, hanem földi, testi és ördögi.

Jak. 1,5., Jak. 3,17., Gal. 5,19., Gal. 5,21.

16. Mert a hol irigység és czivakodás van, ott háborúság és minden gonosz cselekedet is van.

17. A felülről való bölcsesség pedig először is tiszta, azután békeszerető, méltányos, engedelmes, irgalmassággal és jó gyümölcsökkel teljes, nem kételkedő és nem képmutató.

18. Az igazság gyümölcse pedig békességben vettetik azoknak, a kik békességesen munkálkodnak.

4.

1. Honnét vannak háborúk és harczok közöttetek? Nem onnan-é a ti gerjedelmeitekből, a melyek a ti tagjaitokban vitézkednek?

1 Pét. 2,11., Róm. 7,23.

2. Kívántok valamit, én nincs néktek: gyilkoltok és irigykedtek, és nem nyerhetitek meg; harczoltok és háborúskodtok; és nincsen semmitek, mert nem kéritek.

3. Kéritek, de nem kapjátok, mert nem jól kéritek, hogy gerjedelmeitekre költsétek azt.

Jak. 1,6., Jak. 1,7., Mát. 7,7.

4. Parázna férfiak és asszonyok, nem tudjátok-é, hogy a világ barátsága ellenségeskedés az Istennel? A ki azért e világ barátja akar lenni, az Isten ellenségévé lesz.

Luk. 6,26., Róm. 8,7., 1 Ján. 2,15.

5. Vagy azt gondoljátok, hogy az Írás hiába mondja: Irígységre kívánkozik a lélek, a mely bennünk lakozik?

1 Móz. 6,5., 2 Móz. 20,5., 4 Móz. 11,29., Mát. 6,24.

6. De majd nagyobb kegyelmet ad; ezért mondja: Az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.

Péld. 3,34., Jób. 22,29., Mát. 23,12., 1 Pét. 5,5.

7. Engedelmeskedjetez azért az Istennek; álljatok ellene az ördögnek, és elfut tőletek.

Eféz. 6,12., 1 Pét. 5,6.

8. Közeledjetez az Istenhez, és közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg kezeiteket, ti bűnösök, és szenteljétez meg szíveiteket ti kétszívűek.

Zak. 1,3., Ésa. 1,16.

9. Nyomorkodjatez és gyászoljatez és sírjatez; a ti nevetéstez gyászra forduljon, és örömetök szomorúságra.

10. Alázzátok meg magatokat az Úr előtt, és felmagasztal titeket.

1 Pét. 5,6.

11. Ne szóljatez meg egymást atyámfiai. A ki megszólja atyjafiát, és a ki kárhozzatja atyjafiát, az a törvény ellen szól, és a törvényt kárhozzatja. Ha pedig a törvényt kárhozzatod, nem megtartója, hanem bírája vagy a törvénynek.

12. Egy a törvényhozó, a ki hatalmas megtartani és elveszíteni: kicsoda vagy te, hogy kárhozzatod a másikat?

Mát. 7,1., Mát. 10,28., Róm. 2,1., Róm. 14,4.

13. Nosza immár ti, a kik azt mondjátok: Ma vagy holnap elmegyünk ama városba, és ott töltünk egy esztendő, és kalmárkodunk, és nyerünk;

Péld. 27,1.

14. A kik nem tudjátok mit hoz a holnap: mert kicsoda a ti életetek? Bizony pára az, a mely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik.

Luk. 12,20.

15. Holott ezt kellene mondanotok: Ha az Úr akarja és élünk, ím ezt, vagy amazt fogjuk cselekedni.

Csel. 18,21.

16. Ti ellenben elbizakodottságtokban dicsekedtez: Minden ilyen dicsekedés gonosz.

17. A ki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekszik, bűne az annak.

Luk. 12,47.

5.

1. Nosza immár ti gazdagok, sírjatez, jajgatván a ti nyomorúságaitok miatt, a melyek elkövetkeznek reátok.

Luk. 6,24.

2. Gazdagságotok megrothadt, és a ruháitok moly ette meg;

Mát. 6,19.

3. Aranyotokat és ezüstötöket rozsdá fogta meg, és azok rozsdája bizonyosság ellenetek, és megemészti a ti testeteket, mint a tűz. Kincset gyűjtöttetek az utolsó napokban!

4. Ímé a ti mezőiteket learató munkások bére, a mit ti elfogtatok, kiált. És az aratók kiáltásai eljutottak a Seregek Urának füleihez.

3 Móz. 19,13., 5 Móz. 24,14., 5 Móz. 24,15.

5. Dózsöltetek e földön és dobzódtatok; szívetek legeltették mint áldozás napján.

Luk. 16,19., Luk. 16,25., Jer. 12,3.

6. Elkárhoztattatok, megöltétek az igazat; nem áll ellent néktek.

7. Legyetek azért, atyámfiai, béketűrők az Úrnak eljöveteleig. Ímé a szántóvető várja a földnek drága gyümölcsét, béketűrőssel várja, míg reggeli és estveli esőt kap.

Luk. 21,19., Zsid. 10,36.

8. Legyetek ti is béketűrők, és erősítsétek meg szíveteket, mert az Úrnak eljövele közel van.

9. Ne sóhajtozzatok egymás ellen, atyámfiai, hogy el ne ítéltesetek: ímé a Bíró az ajtó előtt áll.

10. Például vegyétek, atyámfiai, a szenvedésben és béketűrésben a prófétákat, a kik az Úr nevében szólottak.

Mát. 5,12.

11. Ímé, boldogoknak mondjuk a túrni tudókat. Jóbnak túrését hallottátok, és az Úrtól való végét láttátok, hogy igen irgalmas az Úr és könyörületes.

Jób. 1,21.

12. Mindeneknek előtte pedig ne esküdjétek, atyámfiai, se az égre, se a földre, se semmi más esküvéssel. Hanem legyen a ti igenetek igen, és a nem nem; hogy kárhoztatás alá ne essetek

Mát. 5,34., Mát. 5,37.

13. Szerved-é valaki köztetek? Imádkozzék. Öröme van-é valakinek? Dícséretet énekeljen.

Zsolt. 50,15., Eféz. 5,19., Kol. 3,16.

14. Beteg-é valaki köztetek? Hívja magához a gyülekezet véneit, és imádkozzanak felette, megkenvén őt olajjal az Úrnak nevében.

Márk. 6,13.

15. És a hitből való imádság megtartja a beteget, és az Úr felsegíti őt. És ha bűnt követett is el, megbocsáttatik néki.

Márk. 16,18.

16. Valljátok meg bűneiteket egymásnak és imádkozzatok egymásért, hogy meggyógyuljatok: mert igen hasznos az igaznak buzgóságos könyörgése.

Eféz. 6,18., Zsolt. 145,18.

17. Illés ember volt, hozzánk hasonló természetű; és imádsággal kéré, hogy ne legyen eső, és nem volt eső a földön három esztendeig és hat hónapig:

1 Kir. 17,1., Luk. 4,25.

18. És ismét imádkozott, és az ég esőt adott, és a föld megtermé az ő gyümölcsét.

19. Atyámfiai, hogyha valaki ti köztetek eltévelyedik az igazságtól, és megtéríti őt valaki,

Gal. 6,1.

20. Tudja meg, hogy a ki bűnöst térít meg az ő tévelygő útjáról, lelket ment meg a haláltól és sok bűnt elfedez.

Zsolt. 51,15., Péld. 10,12., 1 Pét. 4,8.

Péter apostolnak közönséges első levele

1.

1. Péter, Jézus Krisztus apostola, a Pontusban, Galátziában, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában elszéledt jövevényeknek,

1 Pét. 2,11., Jak. 1,1., Ján. 7,35.

2. A kik ki vannak választva az Atya Isten eleve rendelése szerint, a Lélek megszentelésében, engedelmességre és Jézus Krisztus vérével való meghintésre: kegyelem és békeség adassék néktek bőségesen.

Róm. 8,28., Róm. 8,29., 1 Pét. 1,19., Zsid. 10,22., Zsid. 12,24., Zsid. 9,14.

3. Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, a ki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által,

Eféz. 1,3., Eféz. 2,4., Tit. 3,5., Tit. 3,7., 1 Kor. 15,20.

4. Romolhatatlan, szeplőtelen és hervadhatatlan örökségre, a mely a mennyekben van fenntartva számunkra,

1 Pét. 5,4., Kol. 1,12., 2 Tim. 4,8.

5. A kiket Isten hatalma őriz hit által az idvességre, a mely készen van, hogy az utolsó időben nyilvánvalóvá legyen.

Gal. 3,23., Fil. 4,7.

6. A melyben örvendeztek, noha most kissé, ha meg kell lenni, szomorkodtok különféle kísértések között,

1 Pét. 4,13., 1 Pét. 5,10., 2 Kor. 4,17., Jak. 1,2., Róm. 5,2., Róm. 5,3.

7. Hogy a ti kipróbált hitetek, a mi sokkal becsebb a veszendő, de tűz által kipróbált aranyból, dicséretre, tisztességre és dicsőségre méltónak találtsák a Jézus Krisztus megjelenésekor;

Péld. 17,3., 1 Pét. 4,13., Tit. 2,13.

8. A kit, noha nem láttatok, szerettek; a kibet, noha most nem látjátok, de hisztek benne, kibeszélhetetlen és dicsőült örömmel örvendeztek:

Ján. 20,29., 2 Kor. 5,7., Ésa. 35,10.

9. Elérvén hitetek célját, a lélek idvességét.

Róm. 6,22., Zsid. 10,39.

10. A mely idvesség felől tudakozódtok és nyomozódtok a próféták, a kik az irántatok való kegyelem felől jövendöltek:

Mát. 13,17., Mát. 13,18., Luk. 10,24.

11. Nyomozódván, hogy mely vagy milyen időre jelenté azt ki a Krisztusnak ő bennök levő Lelke, a ki eleve bizonyosságot tett a Krisztus szenvedéseiről és az azok után való dicsőségről.

Dán. 9,2., Dán. 9,23., Dán. 12,8., Dán. 12,9., 2 Pét. 1,21., Jel. 19,10., Fil. 2,7., Fil. 2,9.

12. A kiknek megjelentetett, hogy nem magoknak, hanem nekünk szolgáltak azokkal, a melyeket most hirdetnek néktek azok, a kik prédikálták néktek az evangéliomot az egekből küldött Szent Lélek által; a mikbe angyalok vágyakoznak betekinteni.

Csel. 2,30., Csel. 2,31., Csel. 3,18., Csel. 10,43., Zsid. 2,4., Eféz. 3,9., Eféz. 3,10., 1 Pét. 5,4., Kol. 1,12., 2 Tim. 4,8.

13. Annakokáért felövezvén elmétek derekait, mint józanok, tökéletesen reménykedjétek abban a kegyelemben, a melyet a Jézus Krisztus hoz néktek, mikor megjelen.

Eféz. 6,14., Eféz. 5,8., Zsid. 6,18., 2 Tim. 1,9., 2 Tim. 1,10., Jak. 1,25.

14. Mint engedelmes gyermekek ne szabjátok magatokat a ti előbbi kívánságaitokhoz, a melyek tudatlanságotok alatt voltak bennetek;

1 Pét. 4,3., Róm. 12,2., Eféz. 4,17.

15. Hanem a miképen szent az, a ki elhívott titeket, ti is szentek legyetek teljes életetekben;

1 Pét. 2,9., Gal. 1,6., 2 Kor. 7,1.

16. Mert meg van írva: Szentek legyetek, mert én szent vagyok.

3 Móz. 11,44., 3 Móz. 19,2.

17. És ha Atyának hívjátok őt, a ki személyválogatás nélkül ítél, kinek-kinek cselekedete szerint, félelemmel töltsétek a ti jövevényiségtek idejét:

Gal. 4,6., Róm. 2,6., Róm. 2,11., Zsid. 12,28.

18. Tudván, hogy nem veszendő holmin, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg a ti atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből;

1 Kor. 6,20., 1 Kor. 7,23., 1 Pét. 4,3.

19. Hanem drága véren, mint hibátlan és szeplőtlen bárányné, a Krisztusén:

Zsid. 9,14., 1 Kor. 5,7.

20. A ki eleve el volt ugyan rendelve, a világ megalapítása előtt, megjelent pedig az idők végén ti érettetek,

Jel. 13,8., Eféz. 3,9., 2 Tim. 1,9., 2 Tim. 1,10., Róm. 16,25., Róm. 16,26., Eféz. 1,4.

21. A kik ő általa hisztek Istenben, a ki feltámasztotta őt a halálból és dicsőséget adott néki; hogy a ti hitetek reménység is legyen Istenben.

1 Pét. 1,11., Csel. 3,15., Csel. 13,5., Róm. 4,5.

22. Lelketeket az igazság iránt való engedelmisségben képmutatás nélkül való atyafiúi szeretetre tisztítván meg a Lélek által, egymást tiszta szívből buzgón szeressétek;

1 Pét. 1,2., Jak. 4,8., 2 Pét. 1,7., 1 Ján. 3,18., 1 Tim. 1,5.

23. Mint a kik újonnan születettek nem romlandó magból, de romolhatatlanból, Istennek ígéje által, a mely él és megmarad örökké.

1 Pét. 1,3., Ján. 1,12., Ján. 1,13., Ján. 3,3., Jak. 1,18., Zsid. 4,12.

24. Mert minden test olyan, mint a fű, és az embernek minden dicsősége olyan, mint a fű virága. Megszárad a fű, és virága elhull:

Ésa. 40,6., Ésa. 40,8.

25. De az Úr beszéde megmarad örökké. Ez pedig az a beszéd, a mely néktek hirdettetett.

Zsolt. 119,89., Zsolt. 119,90., Róm. 10,8.

2.

1. Levetvén azért minden gonoszságot, minden álnokságot, képmutatást, irigykedést, és minden rágalmozást.

Jak. 1,21., Jak. 4,11., Eféz. 4,22., Eféz. 4,31.

2. Mint most született csecsemők, a tiszta, hamisítatlan tej után vágyakozzatok, hogy azon növekedjétek;

1 Pét. 1,23., Mát. 18,3., Zsid. 5,12., Zsid. 5,13., 2 Pét. 3,18., Zsid. 6,4., Zsid. 6,5.

3. Mivelhogy ízleltétek, hogy jóságos az Úr.

Zsolt. 34,9.

4. A kihez járulván, mint élő, az emberektől ugyan megvetett, de Istennél választott, becses kőhöz,

1 Pét. 2,6., 1 Pét. 2,7., Dán. 2,34., Dán. 2,44., Dán. 2,45.

5. Ti magatok is mint élő kövek épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokkal áldozatok, a melyek kedvesek Istennek a Jézus Krisztus által.

Eféz. 2,22., Zsid. 3,6., Róm. 12,1., Zsid. 13,15., Zsolt. 51,19.

6. Azért van meg az Írásban: Ímé szegletkövet tesztek Sionban, a mely kiválasztott, becses; és a ki hisz abban, meg nem szégyenül.

Ésa. 28,16., Ján. 3,16.

7. Tisztesség azért néktek, a kik hisztek; az engedetleneknek pedig: A kő, a melyet az építők megvetettek, az lett a szegletnek fejevé és megütközésnek kövévé s botránkozásnak sziklájává;

Zsolt. 118,22., Mát. 21,42.

8. A kik engedetlenek lévén, megütköznek az ígében, a mire rendeltettek is.

Ésa. 8,14., Róm. 9,32., Róm. 9,33., 1 Kor. 1,23., 1 Thess. 5,9.

9. Ti pedig választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép vagytok, hogy hirdessétek Annak hatalmas dolgait, a ki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott el titeket;

2 Móz. 19,5., 2 Móz. 19,6., Jel. 1,6., Ésa. 3,21.

10. A kik hajdan nem nép voltatok, most pedig Isten népe vagytok; a kik nem kegyelmezettek voltatok, most pedig kegyelmezettek vagytok.

Hós. 2,22., Róm. 9,25., Róm. 11,30., Róm. 11,31.

11. Szeretteim, kérlek titeket, mint jövevényeket és idegeneket, tartóztassátok meg magatokat a testi kívánságoktól, a melyek a lélek ellen vitézkednek;

1 Pét. 1,1., 1 Pét. 1,17., 2 Kor. 5,6., Róm. 7,23., Jak. 4,1., Gal. 5,17.

12. Magatokat a pogányok közt jól viselvén, hogy a miben rágalmoznak titeket mint gonosztévőket, a jó cselekedetekből, ha látják azokat, dicsóítsék Istent a meglátogatás napján.

1 Pét. 3,16., Fil. 2,15., Mát. 5,16., Luk. 19,44.

13. Engedelmeskedjétek azért minden emberi rendelésnek az Úrért: akár királynak, mint felebbvalónak;

Róm. 13,1., Róm. 13,5., Mát. 22,21., Tit. 3,1.

14. Akár helytartóknak, mint a kiket ő küld a gonosztevők megbüntetésére, a jól cselekvőknek pedig dicsérésére.

Róm. 13,4., Róm. 13,3.

15. Mert úgy van az Isten akaratja, hogy jót cselekedvén, elnémítsátok a balgató emberek tudatlanságát;

1 Pét. 2,12., 1 Pét. 2,3., 1 Pét. 2,9., Tit. 2,7., Tit. 2,8.

16. Mint szabadok, és nem mint a kiknél a szabadság a gonoszság palástja, hanem mint Istennek szolgálói.

1 Kor. 7,22., 1 Kor. 8,9., Gal. 5,13., 2 Pét. 2,19., Róm. 6,22.

17. Mindenkit tiszteljétek, az atyafiúságot szeressétek; az Istent féljétek; a királyt tiszteljétek.

1 Pét. 4,8., 1 Pét. 5,9., Róm. 13,7.

18. A cselédek teljes félelemmel engedelmeskedjenek az uraknak; nem csak a jóknak és kíméleteseknek, de a szívteleneknek is.

Eféz. 6,5., Eféz. 6,6., Tit. 2,9.

19. Mert az kedves dolog, ha valaki Istenről való meggyőződéséért tűr keserűséget, méltatlanul szenvedvén.

Mát. 5,10., Mát. 5,39.

20. Mert micsoda dicsőség az, ha vétkezve és arczul veretve túrtök? de ha jót cselekedve és mégis szenvedve túrtök, ez kedves dolog Istennél.

Luk. 12,47., Luk. 15,3., Luk. 15,14., Luk. 15,17., Luk. 4,14., Luk. 4,16.

21. Mert arra hívatatok el; hiszen Krisztus is szenvedett értetetek, néktek példát hagyván, hogy az ő nyomdokait kövessétek:

1 Pét. 4,1., 1 Pét. 3,18., Luk. 9,23., Luk. 9,24., Ján. 13,15., Mát. 16,24.

22. A ki bűnt nem cselekedett, sem a szájában álnokság nem találtatott:

Ésa. 53,9., Ján. 8,46., 2 Kor. 5,21.

23. A ki szidalmaztatván, viszont nem szidalmazott, szenvedvén nem fenyegetőzött; hanem hagyta az igazságosan ítélőre:

Ésa. 53,7., Zsid. 4,15., Ján. 18,23.

24. A ki a mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: a kinek sebeivel gyógyultatok meg.

Ésa. 53,4., Ésa. 53,5., Kol. 1,22., Gal. 3,13., Gal. 2,20., Róm. 6,11.

25. Mert olyanok valátok, mint tévelygő juhok; de most megtértetek lelketek pásztorához és felvigyázójához.

Ésa. 53,6., Zsid. 13,20., Ján. 10,10., Ján. 10,11., Ezék. 34,11.

3.

1. Hasonlóképen az asszonyok engedelmeskedjenek az ő férjöknek, hogy ha némelyek nem engedelmeskednének is az ígének, feleségük magaviselete által íge nélkül is megnyeressenek;

Eféz. 5,22., Eféz. 5,24., 1 Móz. 3,16., Tit. 2,5., 1 Kor. 7,13.

2. Szemlélvén a ti félelemben való feddhetetlen életeteket.

1 Pét. 1,17., 1 Pét. 2,18.

3. A kinek ékessége ne legyen külső, hajuknak fonogatásából és aranynak felrakásából vagy öltözékek felvevéséből való;

1 Tim. 2,9., 1 Tim. 2,10., Ésa. 3,18., Ésa. 3,19.

4. Hanem a szívnek elrejtett embere, a szelíd és csendes lélek romolhatatlanságával, a mi igen becses az Isten előtt.

Eféz. 3,16., Eféz. 4,2.

5. Mert így ékesítették magokat hajdan ama szent asszonyok is, a kik Istenben reménykedtek, engedelmeskedvén az ő férjöknek.

1 Móz. 3,16.

6. Miként Sára engedelmeskedett Ábrahámnak, urának nevezvén őt, a kinek gyermekei lettek, ha jót cselekesztek, és semmi félelemtől nem rettegetek.

1 Móz. 18,12., Gal. 4,26., Gal. 4,27., Ésa. 51,2., Péld. 3,25.

7. A férfiak hasonlóképen, együtt lakjanak értelmes módon feleségükkel, az asszonyi nemnek, mint gyöngébb edénynek, tisztességet tévén, mint a kik örökös társaik az élet kegyelmében; hogy a ti imádságaitok meg ne hiúsuljanak.

Eféz. 5,25., Eféz. 5,26., 1 Kor. 7,3., 1 Kor. 7,5., Gal. 3,28., Mát. 6,14., Mát. 6,15., 1 Tim. 2,8.

8. Végezetre mindnyájan legyetek egyértelműek, rokonérzelműek, atyafiszeretők, irgalmasak, kegyesek:

Fil. 3,16., Kol. 3,12.

9. Nem fizetvén gonoszszal a gonoszért, avagy szidalommal a szidaloméért; sőt ellenkezőleg áldást mondván, tudva, hogy arra hivattatok el, hogy áldást örököljetek,

1 Pét. 2,15., 1 Pét. 2,23., Róm. 12,17., Mát. 5,44., Mát. 6,14., Mát. 6,15., Gal. 3,14.

10. Mert a ki akarja az életet szeretni, jó napokat látni, tiltsa meg nyelvét a gonosztól, és ajkait, hogy ne szóljanak álnokságot:

Zsolt. 34,13., Zsolt. 34,14., Zsolt. 34,15., Péld. 21,23., Jak. 1,13., Jak. 1,19., Jak. 4,11.

11. Forduljon el a gonosztól, és cselekedjék jót; keresse a békességet, és kövesse azt.

1 Thess. 5,15., Zsid. 12,14., 1 Tim. 6,11., Zsolt. 34,16., Zsolt. 34,17.

12. Mert az Úr szemei az igazakon vannak, és az ő fülei azoknak könyörgésein; az Úr orczája pedig a gonoszt cselekvőkön.

13. És kicsoda az, a ki bántalmaz titeket, ha a jónak követői lesztek?

Róm. 8,28., Róm. 8,33., 3 Ján. 1,11.

14. De ha szenvedtek is az igazságért, boldogok vagytok, azoktól való félelemből pedig ne féljete, se zavarba ne esete;

1 Pét. 2,20., 1 Pét. 4,14., Ésa. 8,12., Ésa. 51,7.

15. Az Úr Istent pedig szenteljétek meg a ti szívetekben. Mindig készek legyetek megfelelni mindenkinek, a ki számot kér tőletek a bennetek levő reménységről, szelídséggel és félelemmel:

Ésa. 8,13., Kol. 4,6., Fil. 2,12.

16. Jó lelkiismeretek lévén; hogy a miben rágalmaznak titeket, mint gonosztevőket, megszegyenüljenek a kik gyalázzák a ti Krisztusban való jó élteteket.

1 Pét. 2,12., 2 Kor. 1,12., Csel. 24,16.

17. Mert jobb ha jót cselekedve szenvedtek, ha így akarja az Isten akarata, hogynem gonoszt cselekedve.

1 Pét. 1,6., 1 Pét. 2,20., 1 Pét. 4,14., 1 Pét. 4,15.

18. Mert Krisztus is szenvedett egyszer a bűnökért, mint igaz a nem igazakakért, hogy minket Istenhez vezéreljen; megölettetvén ugyan test szerint, de megelevenítettvén lélek szerint;

1 Pét. 4,1., Róm. 6,10., Róm. 5,6., Eféz. 3,12., 2 Kor. 13,4., 1 Tim. 3,16., Róm. 9,5.

19. A melyben elmenvén, a tömlöczben lévő lelkeknek is prédikált,

1 Pét. 4,6., 2 Pét. 2,4., 2 Pét. 2,5., Róm. 10,7., Csel. 2,27.

20. A melyek engedetlenek voltak egykor, mikor egyszer várt az Isten béketúrásra a Noé napjaiban, a bárka készítésekor, a melyben kevés, azaz nyolcz lélek tartatott meg víz által;

Mát. 24,37., Mát. 24,38., 1 Móz. 7,13., 2 Pét. 2,5., 2 Pét. 3,5., 2 Pét. 3,6.

21. A mi minket is megtart most képmás gyanánt, mint keresztség, a mi nem a test szennyjének lemosása, hanem jó lelkiismeret keresése Isten iránt, a Jézus Krisztus feltámadása által;

Eféz. 5,26., Zsid. 10,22., Zsid. 9,9., Zsid. 9,10., Róm. 6,4.

22. A ki Istennek jobbján van, felmenvén a mennybe; a kinek alávettettek az angyalok, hatalmasságok és erők.

Zsid. 12,2., Eféz. 1,20., Eféz. 1,21.

4.

1. Minthogy azért Krisztus testileg szenvedett, fegyverkezzetek fel ti is azzal a gondolattal, hogy a ki testileg szenved, megszűnik a büntől,

1 Pét. 3,18., 1 Pét. 2,21., 1 Pét. 2,24., Zsid. 12,10., Zsid. 12,11.

2. Hogy többé ne embereknek kívánságai, hanem Isten akarata szerint éljétek a testben hátralevő időt.

Róm. 6,6., Róm. 6,7., Róm. 6,22., 2 Kor. 5,15., 2 Kor. 7,1., Gal. 2,20., 1 Ján. 2,16., 1 Ján. 2,17.

3. Mert elég nekünk, hogy életünk elfolyt idejében pogányok akaratát cselekedtük, járván feslettségekben, kívánságokban, részegségekben, dobozódásokban, ivásokban és undok bálványimádásokban.

Eféz. 4,17., Eféz. 4,18., Tit. 3,3., Róm. 1,28., Róm. 1,29.

4. A mi miatt csudálkoznak, hogy nem futtok velök együtt a kicsapongásnak ugyanabba az áradatába, szitkozódván.

Csel. 17,20.

5. A kik számot adnak majd annak, a ki készen van megítélni élőket és holtakat.

2 Tim. 4,1., Csel. 10,42.

6. Mert azért hirdettetett az evangéliom a holtaknak is, hogy megítéltesenek emberek szerint testben, de éljenek Isten szerint lélekben.

1 Pét. 3,19., Róm. 6,11., 1 Kor. 5,5.

7. A vége pedig mindennek közel van. Annakokáért legyetek mértékletesek és józanok, hogy imádkozhassatok.

Jak. 5,8., Jak. 5,9., 1 Kor. 10,11., 1 Ján. 2,18., 2 Pét. 3,10., 2 Pét. 3,11.

8. Mindenek előtt pedig legyetek hajlandók az egymás iránti szeretetre; mert a szeretet sok vétket elfedez.

1 Pét. 1,22., Kol. 3,14., Zsid. 13,1., Jak. 5,20.

9. Legyetek egymáshoz vendégszeretők, zúgolódás nélkül.

1 Pét. 2,13., Zsid. 13,2., Fil. 2,14.

10. Kiki amint kegyelmi ajándékot kapott, úgy sáfarkodjatok azzal egymásnak, mint Isten sokféle kegyelmének jó sáfárai;

Róm. 12,6., Róm. 12,7., 2 Kor. 8,14., Mát. 25,14., Mát. 25,15.

11. Ha valaki szól, mintegy Isten ígét szólja: ha valaki szolgál, mintegy azzal az erővel szolgáljon, a melyet Isten ad: hogy mindenben dicsőíttessék a Jézus Krisztus által, a kinek dicsőség és hatalom örökkön-örökké. Ámen.

2 Kor. 2,17., 2 Kor. 3,5., 2 Kor. 3,6., Kol. 3,17., 2 Pét. 3,18., Róm. 16,27.

12. Szeretteim, ne rémüljete meg attól a tűztől, a mely próbáltatás végett támadt köztetek, mintha valami rémületes dolog történnék veletek;

Ésa. 48,10., Jak. 1,2., Jak. 1,3.

13. Sőt, a mennyiben részetek van a Krisztus szenvedéseiben, örüljete, hogy az ő dicsőségének megjelenésekor is vígadozva örvendezhessetek.

2 Kor. 1,7., Róm. 8,17.

14. Boldogok vagytok, ha Krisztus nevéért gyaláznak titeket; mert megnyugszik rajtatok a dicsőségnek és az Istennek Lelke, a mit amazok káromolnak ugyan, de ti dicsőítete azt.

1 Pét. 3,14., Mát. 5,10., Mát. 5,11., Ésa. 11,2., Jak. 2,7., 1 Tim. 6,1.

15. Mert senki se szenvedjen közületek mint gyilkos, vagy tolvaj, vagy gonosztévő, vagy mint más dolgába avatkozó:

1 Pét. 2,20.

16. Ha pedig mint keresztyén szenved, ne szégyelje, sőt dicsőítse azért az Istent.

Csel. 11,26., Csel. 5,41., Ján. 21,19.

17. Mert itt az ideje, hogy elkezdődjék az ítélet az Istennek házán: ha pedig először mi rajtunk kezdődik, mi lesz azoknak a végök, a kik nem engedelmeskednek az Isten evangéliomának?

Jer. 25,29., Ezék. 9,6., 2 Thess. 1,5., 2 Thess. 1,8.

18. És ha az igaz is alig tartatik meg, hová lesz az istentelen és bűnös?

Luk. 23,31., Péld. 11,31., Jer. 49,12.

19. Annakokáért a kik az Isten akaratából szenvednek is, ajánlják néki lelköket mint hű teremőnek, jót cselekedvén.

1 Pét. 3,17., Jak. 1,12., Jak. 5,13., Luk. 23,46.

5.

1. A köztetek lévő presbitereket kérem én, a presbitertárs, és a Krisztus szenvedésének tanuja, és a megjelenendő dicsőségnek részese;

Tit. 1,5., 1 Tim. 5,17., 2 Ján. 1,1., Ján. 15,27., Ján. 19,35., Róm. 8,17., Róm. 8,18.

2. Legeltessétek az Istennek köztetek lévő nyáját, gondot viselvén arra nem kényszerítésből, hanem öröme; sem nem rút nyereszkezésből, hanem jóindulattal;

Csel. 20,28., 1 Kor. 9,16., Tit. 1,7., Tit. 1,11.

3. Sem nem úgy, hogy uralkodjatok a gyülekezeteken, hanem mint példányképei a nyájnak.

2 Kor. 1,24., Luk. 22,26., 2 Thess. 3,9.

4. És mikor megjelenik a főpásztor, elnyeritek a dicsőségnek hervadatlan koronáját.

1 Pét. 2,25., 1 Pét. 1,4., Jak. 1,12., 1 Kor. 9,25.

5. Hasonlatosképen ti ifjabbak engedelmeskedjétek a véneknek: mindnyájan pedig, egymásnak engedelmeskedvén, az alázatosságot öltsetek fel, mert az Isten a kevélyeknek ellene áll, az alázatosoknak pedig kegyelmet ad.

Eféz. 5,21., Fil. 2,3., Péld. 3,34., Jak. 4,6.

6. Alázátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején.

Jak. 4,7., Jak. 4,10., Jób. 22,29.

7. Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok.

Zsolt. 37,5., Mát. 6,25., Zsid. 13,5.

8. Józanok legyetek, vigyázatok; mert a ti ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen:

1 Pét. 4,7., Jel. 12,10., Jób. 1,7., Luk. 22,31.

9. A kinek álljatok ellen, erősek lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévő atyafiságotokon ugyanazok a szenvedések telnek be.

Jak. 4,7., Eféz. 6,12., Eféz. 6,13., Fil. 1,30.

10. A minden kegyelemnek Istene pedig, a ki az ő örök dicsőségére hívott el minket a a Krisztus Jézusban, titeket, a kik rövid ideig szenvedtetek, ő maga tegyen tökéletesekké, erősekké, szilárdakká és állhatatosokká,

1 Pét. 1,15., 1 Thess. 2,12., Zsid. 13,21.

11. Övé a dicsőség és a hatalom örökkön-örökké. Ámen.

Eféz. 3,16.

12. Silvánus által, a ki, a mint gondolom, hű atyátokfia, röviden írtam, intve és bizonyoságot téve, hogy az az Istennek igaz kegyelme, a melyben állotok.

2 Kor. 1,19., 1 Thess. 1,1., 2 Thess. 1,1., Csel. 17,4., Róm. 5,2.

13. Köszönt titeket a veletek együtt választott babiloni gyülekezet és Márk, az én fiam.

1 Pét. 1,1., 1 Kor. 9,5., Csel. 12,12.

14. Köszöntsétek egymást szeretet csókjával. Békesség mindnyájatoknak, a kik Krisztusban vagytok.

Róm. 16,16., 1 Kor. 16,20.

Péter apostolnak közönséges második levele

1.

1. Simon Péter, Jézus Krisztus szolgája és apostola, azoknak, a kik velünk egyenlő drága hitet nyertek a mi Istenünknek és megtartónknak Jézus Krisztusnak igazságában:

Ján. 1,43., Ján. 21,15., Ján. 21,17., 1 Pét. 1,1.

2. Kegyelem és békeség adassék néktek bőségesen az Istennek és Jézusnak a mi Urunknak megismerésében.

3. Mivelhogy az ő isteni ereje mindennel megajándékozott minket, a mi az életre és a kegyességre való, Annak megismerése által, a ki minket a saját dicsőségével és hatalmával elhívott;

1 Pét. 1,5., 1 Pét. 2,9.

4. A melyek által igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg bennünket; hogy azok által isteni természet részeseivé legyetek, kikerülvén a romlottságot, a mely a kívánságban van e világon.

1 Pét. 1,15., 2 Pét. 2,18.

5. Ugyanerre pedig teljes igyekezetet is fordítván, a ti hitetek mellé ragasszatok jó cselekedetet, a jó cselekedet mellé tudományt,

1 Kor. 14,1., 1 Kor. 14,3.

6. A tudomány mellé pedig mértékletességet, a mértékletesség mellé pedig tűrést, a tűrés mellé pedig kegyességet,

Jak. 1,27.

7. A kegyesség mellé pedig atyafiakhoz való hajlandóságot, az atyafiakhoz való hajlandóság mellé pedig szeretetet.

Róm. 13,8., Róm. 13,10., 1 Ján. 2,9.

8. Mert ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem tesznek titeket hivalkodókká, sem gyümölcstelenekké a mi Urunk Jézus Krisztus megismerésére nézve.

9. Mert a kiben ezek nincsenek meg, az vak, rövidlátó, elfelejtkező a régi bűneiből való megtisztulásáról.

2 Pét. 1,5., 2 Pét. 1,8., Eféz. 2,1., Eféz. 2,5., Eféz. 2,12., Eféz. 2,13.

10. Annakokáért, atyámfiak, igyekezzetek inkább a ti elhívástokat és kiválasztásotokat erőssé tenni; mert ha ezeket cselekszitek, nem ütköztök meg soha.

Zsid. 3,14.

11. Mert ekképen gazdagon adatik majd néktek a mi Urunknak és megtartónknak, a Jézus Krisztusnak örök országába való bemenetel.

12. Annakokáért nem mulasztom el, hogy mindenkor emlékeztesselek titeket ezekre, hogy tudjátok ezeket, és erősek vagytok a jelenvaló igazságban.

13. Méltónak vélem pedig, a míg ebben a sátorban vagyok, hogy emlékeztetés által ébresztgesselek titeket;

2 Pét. 3,1.

14. Mint a ki tudom, hogy hamar leteszem sátoromat, a miképen a mi Urunk Jézus Krisztus is megjelentette nékem.

Ján. 21,18., Ján. 21,19.

15. De igyekezni fogok azon, hogy ti az én halálom után is mindenkor megemlékezhessetek ezekről.

16. Mert nem mesterkéltem meséket követve ismertettük meg veletek a mi Urunk Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét; hanem mint a kik szemlélői voltunk az ő nagyságának.

1 Kor. 1,17., Luk. 9,28., Luk. 9,35., Ján. 21,14., Ján. 21,15.

17. Mert a mikor az Atya Istentől azt a tisztességet és dicsőséget nyerte, hogy hozzá a felséges dicsőség ilyen szózata jutott: Ez az én szeretett Fiam, a kiben én gyönyörködöm:

Mát. 17,5.

18. Ezt az égből jövő szótát mi hallottuk, együtt lévén vele a szent hegyen.

19. És igen biztos nálunk a prófétai beszéd is, a melyre jól teszitek, ha figyelmeztetek, mint sötét helyen világító szövétnekre, míg nappal virrad, és hajnalcsillag kél fel szívetekben;

Luk. 24,25., Luk. 24,27., Zsolt. 119,105., Malak. 4,2.

20. Tudván először azt, hogy az írásban egy prófétai szó sem támad saját magyarázatból.

21. Mert sohasem ember akaratából származott a prófétai szó; hanem a Szent Lélektől indítatva szólottak az Istennek szent emberei.

2 Tim. 3,16., 1 Kir. 22,14.

2.

1. Valának pedig hamis próféták is a nép között, a miképen ti köztetek is lesznek hamis tanítók, a kik veszedelmes eretnekséget fognak becsempészni, és az Urat, a ki megváltotta őket, megtagadván, önmagokra hirtelen való veszedelmet hoznak.

Ezék. 13,2., Ezék. 13,3., Mát. 25,11., 1 Ján. 2,22.

2. És sokan fogják követni azoknak romlottságát; a kik miatt az igazság útja káromoltatni fog.

1 Tim. 4,1.

3. És a telhetetlenség miatt költött beszédekkel vásárt űznek belőletek; kiknek kárhóztatásuk régtől fogva nem szünetel, és romlásuk nem szunnyad.

5 Móz. 32,35.

4. Mert ha nem kedvezett az Isten a bűnbe esett angyaloknak, hanem mélységbe taszítván, a sötétség lánczaira adta oda őket, hogy fenntartassanak az ítéletre;

Júd. 1,6.

5. És ha a régi világnak sem kedvezett, de Nóét az igazság hirdetőjét, nyolczad magával megőrizte, özönvízzel borítván el az istentelenek világát;

1 Móz. 7,17., 1 Móz. 7,23.

6. És ha Sodoma és Gomora városait elhamvasztotta, végromlásra kárhóztatta, például tévén azokra nézve, a kik istentelenkedni fognak;

1 Móz. 19,24., 1 Móz. 19,25.

7. És ha megszabadította az igaz Lótót, a ki az istenteleneknek fajtalanságban való forgolódása miatt elfáradt;

1 Móz. 19,12., 1 Móz. 19,16., 1 Móz. 19,22.

8. (Mert amaz igaz, azok között lakván, a gonosz cselekedeteket látva és hallva, napról-napra gyötri vala az ő igaz lelkét):

9. Meg tudja szabadítani az Úr a kegyeseket a kísértésekből, a gonoszokat pedig az ítélet napjára büntetésre fenntartani.

1 Kor. 10,13.

10. Főképen pedig azokat, a kik a testet követvén, tisztátalan kívánságban járnak, és a hatalmasságot megvetik. Vakmerők, magoknak kedveskedők, akik a méltóságokat káromolni nem rettegnek:

Júd. 1,4., Júd. 1,7., Júd. 1,8., Júd. 1,10., Júd. 1,16., Júd. 1,18., Róm. 13,1., Róm. 13,2.

11. Holott az angyalok, a kik erőre és hatalomra nézve nagyobbak, nem szólnak azok ellen az Úr előtt káromló ítéletet.

Júd. 1,9.

12. De ezek, mint oktalan természeti állatok, a melyek megfogásra és elpusztításra valók, azokat, a miket nem ismernek, káromolván, azoknak pusztulásával fognak el is pusztulni,

Júd. 1,10.

13. Megkapván gonoszságuk díját, mint a kik gyönyörűségnek tartják a naponkénti dobzódást; undokságok és fertelmek, a kik kéjelegnek az ő csalárdságukban, mikor együtt lakmároznak veletek;

Júd. 1,12.

14. A kiknek szemei paráznasággal telvék, bűnnel telhetetlenek; elhitetik az állhatatlan lelkeket, szívök gyakorlott a telhetetlenségben, átok gyermekei;

Mát. 5,28.

15. A kik elhagyván az egyenes utat, eltévelyedtek, követvén Bálámnak, Bosor fiának útját, a ki a gonoszság díját kedvelte.

4 Móz. 22,7., 4 Móz. 22,21., 4 Móz. 22,32.

16. De megfeddetett az ő törvényteleniségeért: egy igavonó néma állat emberi szóval szólván, megakadályozta a próféta esztelenségét.

4 Móz. 22,24.

17. Ezek víztelen kútfők, széltől hányatott fellegek, a kiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre.

Júd. 1,12.

18. Mert hiábavalóság kevély szavait szólván, testi kívánsággal, bujálkodással elhitetik azokat, a kik valóban elszakadtak a tévelygésben élőkötől,

Júd. 1,16.

19. Szabadságot ígervén azoknak, holott ők magok a romlottság szolgálói; mert a kit valaki legyőzött, az annak szolgájává lett.

2 Pét. 2,10., 2 Pét. 2,15., Ján. 8,34.

20. Mert ha az Úrnak, a megtartó Jézus Krisztusnak megismerése által a világ fertelmeit elkerülték, de ezekbe ismét belekeveredve legyőzetnek, az ő utolsó állapotjuk gonoszabbá lett az elsónél.

Fil. 3,7., Fil. 3,8., Zsid. 10,26., Zsid. 10,27.

21. Mert jobb volna rájuk nézve, ha meg sem ismerték volna az igazság útját, mint hogy megismervén, elpártoljanak a nekik adott szent parancsolattól.

Luk. 12,47., Luk. 12,48.

22. De betelt rajtok az igaz példabeszéd szava: Az eb visszatért a saját okádására, és a megmosódott disznó a sárnak fertőjébe.

Péld. 28,11.

3.

1. Ez immár második levélírásom néktek, szeretteim, amelylyel a ti tiszta gondolkozásokat emlékeztetés által serkentgetem;

2 Pét. 1,13., 2 Pét. 1,15.

2. Hogy megemlékezzetek a szent prófétáktól ezelőtt mondott beszédekről, és az Úrnak és Megtartónak általunk, az apostolok által közölt parancsolatjáról:

2 Pét. 1,19., 2 Pét. 1,1.

3. Tudván először azt, hogy az utolsó időben csúfolkodók támadnak, a kik saját kívánságaik szerint járnak,

1 Tim. 4,1.

4. És ezt mondják: Hol van az ő eljövételének ígérete? Mert a mióta az atyák elhunytak, minden azonképen marad a teremtés kezdetétől fogva.

Ján. 14,3., Ezék. 12,22.

5. Mert kész-akarva nem tudják azt, hogy egek régtől fogva voltak, és föld, mely vízből és víz által állott elő az Isten szavára;

1 Móz. 1,6., 1 Móz. 1,8., Zsolt. 24,2.

6. A melyek által az akkori világ vízzel elborítottván elveszett:

1 Móz. 7,11., 1 Móz. 7,12., 1 Móz. 7,23.

7. A mostani egek pedig és a föld, ugyanazon szó által megkíméltettek, tűznek tartatván fenn, az ítéletnek és az istentelen emberek romlásának napjára.

2 Pét. 3,10., 2 Thess. 1,6., 2 Thess. 1,8.

8. Ez az egy azonban ne legyen elrejtve előttetek, szeretteim, hogy egy nap az Úrnál olyan, mint ezer esztendő, és ezer esztendő mint egy nap.

Zsolt. 90,4.

9. Nem késik el az ígérettel az Úr, mint némelyek késedelemnek tartják; hanem hosszan tűr érettünk, nem akarván, hogy némelyek elveszszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson.

Ján. 14,3., Jel. 22,12., Jel. 22,20.

10. Az Úr napja pedig úgy jó majd el, mint éjjeli tolvaj, a mikor az egek ropogva elmúlnak, az elemek pedig megégve felbomlanak, és a föld és a rajta lévő dolgok is megégnék.

Mát. 24,37., Mát. 24,42., Mát. 24,44., 2 Pét. 3,7., 2 Pét. 3,12.

11. Mivelhogy azért mindezek felbomlanak, milyeneknek kell lennetek néktek szent életben és kegyességben,

2 Pét. 3,14., Jak. 1,27.

12. A kik várjátok és sóvárogjátok az Isten napjának eljövetelét, a melyért az egek tűzbe borulva felbomlanak, és az elemek égve megolvadnak!

1 Thess. 1,10., 1 Thess. 4,14., 1 Thess. 4,17.

13. De új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, a melyekben igazság lakozik.

Ésa. 65,17., Ésa. 66,22., Jel. 21,1.

14. Annakokáért szeretteim, ezeket várván, igyekezzetek, hogy szeplő nélkül és hiba nélkül valóknak találjon titeket békességben.

2 Pét. 3,10., 2 Pét. 3,13., Kol. 1,32., 1 Thess. 3,13.

15. És a mi Urunknak hosszútűrését idvességnek tartjátok; a mi képen a mi szeretett atyánkfia Pál is írt néktek a néki adott bölcsesség szerint.

2 Pét. 3,9., Róm. 2,4.

16. Szinte minden levélben is, a mikor ezekről beszél azokban; a melyekben vannak némely nehezen érthető dolgok, a miket a tudatlanok és állhatatlanok elcsúrnak-csavarnak, mint egyéb írásokat is, a magok vesztére.

17. Ti azért szerettem előre tudván ezt, őrizkedjete, hogy az istentelenek tévelygéseitől elragadtatva, a saját erősségekből ki ne essetek;

2 Pét. 3,3., 2 Pét. 3,4., 2 Pét. 3,9., 1 Pét. 1,19.

18. Hanem növekedjete a kegyelemben és a mi Urunknak és megtartó Jézus Krisztusunknak ismeretében. Néki legyen dicsőség, mind most, mind örökkön-örökké. Ámen.

Ján. 17,3.

János apostolnak közönséges első levele

1.

1. A mi kezdettől fogva vala, a mit hallottunk, a mit szemeinkkel láttunk, a mit szemléltünk, és kezeinkkel illettünk, az életnek Ígétéjéről.

Ján. 1,1., Ján. 1,3., Ján. 1,14., 2 Pét. 1,16., Luk. 24,39., Ján. 20,20., Ján. 20,27., Ján. 20,28.

2. (És az élet megjelent és láttuk és tanubizonyosságot teszünk róla és hirdetjük néktek az örök életet, a mely az Atyánál vala és megjelent nekünk;)

Ján. 1,4., Ján. 17,3.

3. A mit hallottunk és láttunk, hirdetjük néktek, hogy néktek is közösségtök legyen velünk, és pedig a mi közösségünk az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal.

Ján. 17,21.

4. És ezeket azért írjuk néktek, hogy örömetek teljes legyen.

Ján. 15,11., Ján. 16,24., 2 Ján. 1,12.

5. És ez az az üzenet, a melyet tőle hallottunk és hirdetünk néktek, hogy az Isten világosság és nincsen ő benne semmi sötétség.

Ján. 1,9., Ján. 8,12., Jak. 1,17.

6. Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és sötétségben járunk; hazudunk és nem az igazságot cselekeszszük.

7. Ha pedig a világosságban járunk, a mint ő maga a világosságban van: közösségünk van egymással, és Jézus Krisztusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől.

Zsid. 9,14., Jel. 1,5., Jel. 7,14.

8. Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn mi bennünk, magunkat csaljuk meg és igazság nincsen mi bennünk.

Péld. 20,9., Préd. 7,20.

9. Ha megvalljuk bűneinket, hú és igaz, hogy megbocsássa bűneinket és megtisztítson minket minden hamisságtól.

Péld. 28,13.

10. Ha azt mondjuk, hogy nem vétkeztünk, hazuggá teszszük őt, és az ő ígéje nincsen mi bennünk.

Préd. 7,20.

2.

1. Én fiacskáim, ezeket azért írom néktek, hogy ne vétkezzetek. És ha valaki vétkezik, van Szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.

Róm. 8,34., Zsid. 7,25.

2. És ő engesztelő áldozat a mi vétkeinkért; de nemcsak a mienkért, hanem az egész világért is.

1 Ján. 4,10., Róm. 3,25., Kol. 1,20., Ján. 4,42.

3. És arról tudjuk meg, hogy megismertük őt, ha az ő parancsolatait megtartjuk.

Ján. 13,34., Ján. 13,35.

4. A ki ezt mondja: Ismerem őt, és az ő parancsolatait nem tartja meg, hazug az, és nincs meg abban az igazság.

1 Ján. 1,6., 1 Ján. 1,8., 1 Ján. 4,20.

5. A ki pedig megtartja az ő beszédét, abban valósággal teljessé lett az Isten szeretete. Erről tudjuk meg, hogy ő benne vagyunk;

1 Ján. 4,12., 1 Ján. 4,13., Ján. 13,35., Ján. 14,21., Ján. 14,23.

6. A ki azt mondja, hogy ő benne marad, annak úgy kell járnia, a mint ő járt.

Ján. 15,4., Ján. 15,5., Ján. 13,15., Ján. 13,34.

7. Atyámfiái, nem új parancsolatot írok néktek, hanem régi parancsolatot, a mely előttetek volt kezdettől fogva; a régi parancsolat az íge, a melyet hallottatok kezdettől fogva.

3 Móz. 19,18., 1 Ján. 3,11., 2 Ján. 1,5.

8. Viszont új parancsolatot írok néktek, a mi igaz ő benne és ti bennetek; mert a sötétség szűnni kezd, és az igaz világosság már fénylik.

Ján. 13,34., Róm. 13,12., Eféz. 5,8., Ján. 1,4., Ján. 1,9., Ján. 8,12.

9. A ki azt mondja, hogy a világosságban van, és gyűlöli az ő atyjafiát az még mindig a sötétségben van.

1 Ján. 3,14., 1 Ján. 3,15.

10. A ki szereti az ő atyjafiát a világosságban marad, és nincs benne botránkozásra való.

1 Ján. 3,14., Róm. 14,13.

11. A ki pedig gyűlöli az ő atyjafiát, a sötétségben van, és a sötétségben jár, és nem tudja hová megy, mert a sötétség megvakította az ő szemeit.

1 Ján. 3,14., Ján. 12,35.

12. Írok néktek, gyermekek, mert a ti bűneitek megbocsáttattak az ő nevéért.

Luk. 24,47., Csel. 2,38., Csel. 4,12., Csel. 13,38.

13. Írok néktek atyák, mert megismertétek azt, a ki kezdettől fogva van. Írok néktek ifjak, mert meggyőztétek a gonoszt. Írok néktek fiacskák, mert megismertétek az Atyát.

14. Írtam néktek atyák, mert megismertétek azt, a ki kezdettől fogva van. Írtam néktek ifjak, mert erősek vagytok, és az Isten ígéje megmarad bennetek, és meggyőztétek a gonoszt.

Ján. 1,1.

15. Ne szeressétek a világot, se azokat, a mik a világban vannak. Ha valaki a világot szereti, nincs meg abban az Atya szeretete.

Mát. 6,24., Luk. 16,13., Jak. 4,4.

16. Mert mindaz, a mi a világban van, a test kívánsága, és a szemek kívánsága, és az élet kérkedése nem az Atyától van, hanem a világból.

17. És a világ elmúlik, és annak kívánsága is; de a ki az Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké.

1 Kor. 7,31., Jak. 1,10., Jak. 4,14., 1 Pét. 1,24., 1 Pét. 1,25., 2 Pét. 3,10., Mát. 7,21.

18. Fiacskáim, itt az utolsó óra; és a mint hallottatok, eljő, így most sok antikrisztus támadt; a honnan tudjuk, hogy itt az utolsó óra.

Mát. 24,5., Mát. 24,24., Csel. 20,29., 2 Thess. 2,3., 2 Ján. 1,7.

19. Közülünk váltak ki, de nem voltak közülünk valók; mert ha közülünk valók lettek volna, velünk maradtak volna; de hogy nyilvánvalóvá legyen felőlük, hogy nem mindnyájan közülünk valók.

Csel. 20,30.

20. És néktek kenetek van a Szenttől, és mindent tudtok.

2 Kor. 1,21., Ján. 14,26.

21. Nem azért írtam néktek, mivel nem ismeritek az igazságot, hanem mivel ismeritek azt, és mivel semmi sincsen az igazságból, a mi hazugság.

22. Ki a hazug, ha nem az, a ki tagadja hogy a Jézus a Krisztus? Ez az antikrisztus, a ki tagadja az Atyát és a Fiút.

1 Ján. 4,3., 2 Ján. 1,7.

23. Senkiben nincs meg az Atya, a ki tagadja a Fiút. A ki vallást tesz a Fiúról, abban az Atya is megvan.

1 Ján. 4,15., Ján. 5,23.

24. A mit azért ti kezdettől hallottatok, az maradjon meg bennetek. Ha bennetek marad az, a mit kezdettől fogva hallottatok, ti is az Atyában és a Fiúban maradtok.

25. És az az ígélet, a melyet ő ígért nekünk: az örök élet.

26. Ezeket írtam néktek azok felől, a kik elhitetnek titeket.

27. És az a kenet, a melyet ti kaptatok tőle, bennetek marad, és így nincs szükségetek arra, hogy valaki tanítson titeket; hanem a mint az a kenet megtanít titeket mindenre, úgy igaz is az és nem hazugság, és a miként megtanított titeket, úgy maradjatok ő benne.

1 Ján. 2,20., Ján. 14,26., Ján. 16,13., Jer. 31,34.

28. És most, fiacskáim, maradjatok ő benne; hogy mikor megjelenik, bizodalunk legyen, és meg ne szégyenüljünk előtte az ő eljövetelekor.

29. Ha tudjátok, hogy ő igaz, tudjátok, hogy a ki az igazságot cselekszi, az mind tőle született.

3.

1. Lássátok milyen nagy szeretetet adott nekünk az Atya, hogy Isten fiainak neveztetünk! A világ azért nem ismer minket, mert nem ismerte meg őt.

Ján. 1,12., Gal. 4,5., Ján. 16,3., Ján. 17,25.

2. Szeretteim, most Isten gyermekei vagyunk, és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tudjuk, hogy ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlókká leszünk Ő hozzát; mert meg fogjuk őt látni, a mint van.

Róm. 8,17., 2 Kor. 3,18., Fil. 3,21., Kol. 3,4.

3. És a kiben megvan ez a reménység Ő iránta, az mind megtisztítja ő magát, a miképen Ő is tiszta.
2 Kor. 7,1.
4. Valaki a bűnt cselekszi, az a törvénytelenéget cselekszi; a bűn pedig a törvénytelenéget.
5. És tudjátok, hogy ő azért jelent meg, hogy a mi bűneinket elvegye; és ő benne nincsen bűn.
Ésa. 53,4., Ésa. 53,5., Ésa. 53,9., 1 Tim. 1,15., 1 Pét. 2,22., 1 Pét. 2,24., 2 Kor. 5,21.
6. A ki ő benne marad, egy sem esik bűnbe; a ki bűnbe esik, egy sem látta őt, sem meg nem ismerte őt.
1 Ján. 5,18., Róm. 6,14.
7. Fiacskáim! senki el ne hitessen bennetek: a ki az igazságot cselekszi, igaz az, a miként Ő is igaz:
1 Ján. 2,29.
8. A ki a bűnt cselekszi az ördögből van; mert az ördög kezdettől fogva bűnben leledzik. Azért jelent meg az Istennek Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.
Ján. 8,44.
9. Senki sem cselekszik bűnt, a ki az Istentől született, mert benne marad annak magva; és nem cselekedhetik bűnt, mivelhogy Istentől született.
1 Ján. 5,18., 1 Pét. 1,23.
10. Erről ismerhetők meg az Isten gyermekei és az ördög gyermekei: a ki igazságot nem cselekszik, az egy sem az Istentől való, és az sem, a ki nem szereti az ő atyjafiát.
1 Ján. 4,8.
11. Mert ez az üzenet, a melyet kezdettől fogva hallottatok, hogy szeressük egymást;
1 Ján. 2,7., 2 Ján. 1,5., Ján. 13,34., Ján. 15,12.
12. Nem úgy, mint Kain, aki a gonosztól vala, és meggyilkolá az ő testvérét. És miért gyilkolta meg azt? Mivel az ő cselekedetei gonoszok valának, a testvéreie pedig igazak.
1 Móz. 4,8., Ján. 8,44., Zsid. 11,4.
13. Ne csodálkozzatok atyámfiak, ha gyűlöl titeket a világ!
Ján. 15,18., Ján. 15,19., Ján. 17,14.
14. Mi tudjuk, hogy általmentünk a halálból az életbe, mert szeretjük a mi atyánkfiakat. A ki nem szereti az ő atyjafiát, a halálban marad.
1 Ján. 2,9.
15. A ki gyűlöli az ő atyjafiát, mind embergyilkos az: és tudjátok, hogy egy embergyilkosnak sincs örök élete, a mi megmaradhatna ő benne.
Mát. 5,21., Mát. 5,22.
16. Arról ismertük meg a szeretetet, hogy Ő az ő életét adta érettünk: mi is kötelesek vagyunk odaadni életünket a mi atyánkfiáiért.
Ján. 10,11., Ján. 15,13., Róm. 5,8.
17. A kinek pedig van miből élnie e világon, és elnézni, hogy az ő atyjafia szükségben van, és elzárja attól az ő szívét, miképen marad meg abban az Isten szeretete?
Jak. 2,15., Jak. 2,16.
18. Fiacskáim, ne szóval szeressünk, se nyelvvel; hanem cselekedettel és valósággal.
19. És erről ismerjük meg, hogy mi az igazságból vagyunk, és így tesszük bátorosakká ő előtte a mi szíveinket.
20. Hogy ha vádol minket a szív, mivelhogy nagyobb az Isten a mi szívünknel, és mindent tud.
21. Szeretteim, ha szívünk nem vádol minket, bizodalunk van az Istenhez;
22. És akármit kérjünk, megnyerjük tőle, mert megtartjuk az ő parancsolatait, és azokat cselekeszszük, a mik kedvesek előtte.
1 Ján. 5,14., Zsolt. 10,17., Zsolt. 34,16., Zsolt. 145,19., Péld. 15,29., Jer. 29,12., Mát. 7,8., Mát. 21,22., Márk. 11,24., Luk. 11,9., Ján. 9,31., Ján. 14,13., Ján. 15,7., Ján. 16,23., Jak. 1,5., Jak. 5,16.
23. Ez pedig az ő parancsolata, hogy higyjünk az ő Fiának, a Jézus Krisztusnak nevében, és szeressük egymást, a mint megparancsolta nekünk.
Ján. 6,29., Ján. 13,34.
24. És a ki az ő parancsolatait megtartja, az Ő benne marad és Ő is abban; és abból ismerjük meg, hogy bennünk marad, abból a Lélekből, a melyet nekünk adott.
Ján. 14,23., 1 Ján. 2,27., Róm. 8,9.

4.

1. Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem próbáljátok meg a lelkeket, ha Istentől vannak-é; mert sok hamis próféta jött ki a világba.

Mát. 7,15., 1 Thess. 5,21.

2. Erről ismerjétek meg az Isten Lelkét: valamely lélek Jézust testben megjelent Krisztusnak vallja, az Istentől van;

3. És valamely lélek nem vallja Jézust testben megjelent Krisztusnak, nincsen az Istentől: és az az antikrisztus lelke, a melyről hallottátok, hogy eljő; és most e világban van már.

1 Ján. 2,22., 2 Ján. 1,7.

4. Ti az Istentől vagytok fiacskáim, és legyőztétek azokat; mert nagyobb az, a ki bennetek van, mint az, a ki e világban van.

5. Azok a világból valók; azért a világ szerint beszélnek, és a világ hallgat rájuk.

Ján. 3,31.

6. Mi az Istentől vagyunk: a ki ismeri az Istent, hallgat reánk, a ki nincsen az Istentől, nem hallgat reánk. Erről ismerjük meg az igazságnak lelkét és a tévelygésnek lelkét.

Ján. 8,47.

7. Szeretteim, szeressük egymást: mert a szeretet az Istentől van; és mindaz, a ki szeret, az Istentől született, és ismeri az Istent.

8. A ki nem szeret, nem ismerte meg az Istent; mert az Isten szeretet.

1 Ján. 3,10., 1 Ján. 4,16.

9. Az által lett nyilvánvalóvá az Isten szeretete bennünk, hogy az ő egyszülött Fiát elküldte az Isten e világra, hogy éljünk általa.

Ján. 3,16.

10. Nem abban van a szeretet, hogy mi szerettük az Istent, hanem hogy ő szeretett minket, és elküldte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért.

1 Ján. 2,2., Róm. 3,25.

11. Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, nekünk is szeretnünk kell egymást.

1 Ján. 3,16., Mát. 18,33., Ján. 15,12., Ján. 15,13.

12. Az Istent soha senki nem látta: Ha szeretjük egymást, az Isten bennünk marad, és az ő szeretete teljessé lett bennünk:

Ján. 1,18., 1 Ján. 2,5.

13. Erről ismerjük meg, hogy benne maradunk és ő mibennünk; mert a maga Lelkéből adott minékünk.

1 Ján. 3,24.

14. És mi láttuk és bizonyosságot teszünk, hogy az Atya elküldte a Fiút a világ üdvözítőjéül.

1 Ján. 1,1., Ján. 1,14.

15. A ki vallja, hogy Jézus az Istennek Fia, az Isten megmarad abban, és ő is az Istenben.

1 Ján. 2,23.

16. És mi megismertük és elhittük az Istennek irántunk való szeretetét. Az Isten szeretet; és a ki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is ő benne.

1 Ján. 4,8.

17. Azzal lesz teljessé a szeretet közöttünk, hogy bizodalmunk van az ítélet napjához, mert a mint ő van, úgy vagyunk mi is e világban.

1 Ján. 2,28., 1 Ján. 3,19., 1 Ján. 3,21., 1 Pét. 1,15.

18. A szeretetben nincsen félelem; sőt a teljes szeretet kiúzi a félelmet, mert a félelem gyötrelmessel jár: a ki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.

19. Mi szeressük őt; mert ő előbb szeretett minket!

Ján. 15,16.

20. Ha azt mondja valaki, hogy: Szeretem az Istent, és gyűlöli a maga atyjafiát, hazug az: mert a ki nem szereti a maga atyjafiát, a kit lát, hogyan szeretheti az Istent, a kit nem lát?

1 Ján. 2,4., 1 Ján. 3,17.

21. Az a parancsolatunk is van ő tőle, hogy a ki szereti az Istent, szeresse a maga atyjafiát is.

1 Ján. 3,11., 1 Ján. 3,23., Ján. 13,34.

5.

1. Mindaz, a ki hiszi, hogy Jézus a Krisztus, Istentől született; és mindaz, a ki szereti a szülőt, azt is szereti, a ki attól született.

1 Ján. 4,2., 1 Ján. 4,15., Ján. 1,12., Ján. 1,13.

2. Abból ismerjük meg, hogy szeretjük az Isten gyermekeit, hogyha az Istent szeretjük, és az ő parancsolatait megtartjuk.

3. Mert az az Isten szeretete, hogy megtartjuk az ő parancsolatait; az ő parancsolatai pedig nem nehezek.

Ján. 14,15., Ján. 14,23., Ján. 15,10., Mát. 11,30.

4. Mert mindaz, a mi az Istentől született, legyőzi a világot; és az a győzelem, a mely legyőzte a világot, a mi hitünk.

1 Ján. 4,4., Ján. 16,33., Róm. 8,37.

5. Ki az, a ki legyőzi a világot, ha nem az, a ki hiszi, hogy Jézus az Isten Fia?!

6. Ez az, a ki víz és vér által jó vala, Jézus a Krisztus; nemcsak a vízzel, hanem a vízzel és a vérrel. És a Lélek az, a mely bizonyágot tesz, mert a Lélek az igazság.

Ján. 19,34.

7. Mert hárman vannak, a kik bizonyágot tesznek a mennyben, az Atya, az Íge és a Szent Lélek: és ez a három egy.

Mát. 28,19.

8. És hárman vannak, a kik bizonyágot tesznek a földön, a Lélek, a víz és a vér; és ez a három is egy.

9. Ha elfogadjuk az emberek bizonyágtételét, az Isten bizonyágtétele nagyobb: mert az Isten bizonyágtétele az, a melylyel bizonyágot tett az ő Fiáról.

Ján. 5,37., Ján. 8,17., Ján. 8,18.

10. A ki hisz az Isten Fiában, bizonyágtétele van önmagában. A ki nem hisz az Istennek, hazuggá tette őt; mert nem hitt abban a bizonyágtételben, a melylyel bizonyágot tett Isten az ő Fiáról.

Róm. 8,16., Gal. 4,6.

11. És ez az a bizonyágtétel, hogy örök életet adott nekünk az Isten és ez az élet az ő Fiában van.

Ján. 1,4.

12. A kié a Fiú, azé az élet: a kiből nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.

Ján. 3,36.

13. Ezeket írtam néktek, a kik hisztek az Isten Fiának nevében, hogy tudjátok meg, hogy örök életetek van, és hogy higgyetek az Isten Fiának nevében.

Ján. 20,31.

14. És ez az a bizodalom, a melylyel ő hozzá vagyunk, hogy ha kérünk valamit az ő akarata szerint, meghallgat minket:

1 Ján. 3,22.

15. És ha tudjuk, hogy meghallgat bennünket, akármit kérünk, tudjuk, hogy megvannak a kéréseink, a melyeket kértünk ő tőle.

16. Ha valaki látja, hogy az ő atyjafia vétkezik, de nem halálos bűnt, könyörögjön, és az Isten életet ad annak, a ki nem halálos bűnnel vétkezik. Van halálos bűn; nem az ilyenért mondom, hogy könyörögjön.

Mát. 12,31., Mát. 12,32., Zsid. 6,4., Zsid. 6,6.

17. Minden igazságtalanság bűn; de van nem halálos bűn is.

1 Ján. 3,4.

18. Tudjuk, hogy valaki Istentől született, nem vétkezik: hanem a ki Istentől született, megőrzi magát, és a gonosz nem illeti őt.

1 Ján. 3,6., 1 Ján. 3,9.

19. Tudjuk, hogy Istentől vagyunk, és az egész világ a gonoszságban vesztegel.

20. De tudjuk azt is, hogy az Isten Fia eljött, és értelmet adott nekünk arra, hogy megismerjük az igazat, és hogy mi az igazban, az ő Fiában, a Jézus Krisztusban vagyunk. Ez az igaz Isten és az örök élet.

Luk. 24,25., Róm. 9,5., Ján. 17,3.

21. Fiacskáim, oltalmazzatok meg magatokat a bálványoktól. Ámen!

1 Kor. 6,9., 1 Kor. 10,14., 1 Pét. 4,3.

János apostolnak közönséges második levele

1.

1. A presbiter a kiválasztott asszonynak és az ő gyermekeinek, a kiket én igazán szeretek, és nem csak én, hanem mindenki, a ki megismerte az igazságot.

2. Az igazságért, a mely megmarad bennünk, és velünk lesz mindörökké:

3. Kegyelem, irgalom, békesség legyen veletek az Atya Istentől, és az Úr Jézus Krisztustól az Atyának Fiától igazsággal és szeretettel.

4. Felettébb örültem, hogy olyanokat találtam gyermekeid között, a kik igazságban járnak, a mint parancsolatot vettünk az Atyától.

3 Ján. 1,3.

5. És most kérek téged, Asszonyom, nem mintha új parancsolatot írnék néked, hanem, a melyet kezdettől fogva vettünk, hogy szeressük egymást!

1 Ján. 2,7., 1 Ján. 3,11., 1 Ján. 3,23., 1 Ján. 4,21.

6. És ez a szeretet, hogy járjunk az ő parancsolatai szerint. Ez a parancsolat, a mint kezdettől fogva hallottátok, hogy abban járjatok.

1 Ján. 5,3.

7. Mert sok hitető jött e világra, a kik nem vallják a Jézust testben megjelent Krisztusnak. Ez a hitető és az antikrisztus.

1 Ján. 2,22., 1 Ján. 4,3., 1 Ján. 2,18.

8. Vigyázzatok magatokra, hogy el ne veszítsük, a mit munkáltunk, hanem teljes jutalmat nyerjünk.

9. A ki félrelép és nem marad meg a Krisztus tudománya mellett, annak egynek sincs Istene. A ki megmarad a Krisztus tudománya mellett, mind az Atya, mind a Fiú az övé.

10. Ha valaki elmegy hozzátok és nem ezt a tudományt viszi, ne fogadjátok azt be házatokba, és azt ne köszöntsetek:

Róm. 16,17., 2 Thess. 3,6., Tit. 3,10.

11. Mert a ki köszönti azt, részes annak gonosz cselekedeteiben.

12. Sok írni valóm volna néktek, de nem akartam papirossal és tintával, hanem reménylem, hogy elmegyek hozzátok, és szemtől szembe beszélhetünk, hogy örömünk teljes legyen.

3 Ján. 1,13., 3 Ján. 1,14., 1 Ján. 1,4.

13. Köszöntenek téged a te kiválasztott nőtestvérednek gyermekei. Ámen.

János apostolnak közönséges harmadik levele

1.

1. A presbiter a szeretett Gájusnak, a kit én igazán szeretek.
2. Szeretett barátom, kívánom, hogy mindenben jól legyen dolgod, és légy egészséges, a mint jó dolga van a lelkednek.
3. Mert felettébb örültem, a mikor atyafiak jöttek és bizonysgot tettek a te igazsgodról, úgy, a mint te az igazsgban jársz.

2 Ján. 1,4.

4. Nincs annál nagyobb örömem, mintha hallom, hogy az én gyermekeim az igazsgban járnak.
5. Szeretett barátom, híven cselekszel mindenben, a mit az atyafiakért, és pedig az idegenekért teszel,
6. A kik bizonysgot tettek a te szeretetedről a gyülekezet előtt; a kiket jól teszed, ha Istenhez méltóan bocsátasz útjokra.
7. Mert az ő nevéért mentek ki, semmit sem fogadván el a pogányoktól;
8. Nékünk azért be kell fogadnunk az ilyeneket, hogy munkatársaikká lehessünk az igazsgban.
9. Írtam a gyülekezetnek; de Diotrefesz, a ki elsőseget kíván közöttük, nem fogad el minket.
10. Ezért, ha odamegyek, felemlítem az ő dolgait, a melyeket cselekszik, gonosz szavakkal csácsogván ellenünk; sőt nem elégedvén meg ezzel, maga sem fogadja be az atyafiakat, és a kik ezt akarnák, azokat is akadályozza, és az egyházból kiveti.
11. Szeretett barátom, ne a rosszat kövesd, hanem a jót. A ki jót cselekszik, az Istentől van; a ki pedig rosszat cselekszik, nem látta az Istent.

Zsolt. 37,27., Ésa. 1,16., 1 Pét. 3,11., 1 Ján. 3,6., 1 Ján. 3,9.

12. Demeter mellett mindenki bizonysgot tett, maga az igazsg is; de mi is bizonysgot teszünk, és tudjátok, hogy a mi bizonysgtételünk igaz.
13. Sok írni valóm volna, de nem akarok tintával és tollal írni néked:
14. Hanem reménylem, hogy csakhamar meglátlak téged és szemtől szembe beszélhetünk.

2 Ján. 1,12.

15. Békesség néked! Köszöntenek téged a te barátaid. Köszönts a barátainkat név szerint.

Júdás apostolnak közönséges levele

1.

1. Júdás, Jézus Krisztusnak szolgája, Jakabnak pedig atyafia, az elhívottaknak a kik az Atya Istentől megszenteltettek és Jézus Krisztustól megtartattak:

Mát. 13,55.

2. Irgalmasság, békesség és szeretet adassék néktek bőségesen.

3. Szeretteim, mivelhogy minden igyekezettel azon vagyok, hogy írjak néktek a közös üdvösség felől, kénytelen voltam, hogy intőleg írjak néktek, hogy tusakodjatok a hitért, a mely egyszer a szenteknek adatott.

1 Tim. 1,18.

4. Mert belopózkodtak valami emberek, a kik régen előre beírtak ezen ítéletre, istentelenek, kik a mi Istenünknek kegyelmét bujálkodásra fordítják, és az egyedüli Urat, az Istent, és a mi Urunkat, a Jézus Krisztust megtagadják.

5. Emlékeztetni akarlak továbbá titeket, mint a kik egyszer már tudjátok, hogy az Úr, a mikor a népet Égyiptom földéből kiszabadította, viszontag azokat, a kik nem hittek, elvesztette.

4 Móz. 14,35., 1 Kor. 10,5.

6. És az angyalokat is, a kik nem tartották meg fejedelemségüket, hanem elhagyták az ő lakóhelyüket, a nagy nap ítéletére örök bilincseken, sötétségben tartotta.

Ján. 8,44.

7. Miképen Sodoma és Gomora és a körülök lévő városok is, a melyek azokhoz hasonlóan paráználkodtak, és más test után jártak, például vannak előttünk, örök tűznek büntetését szenvedvén.

1 Móz. 19,4., 1 Móz. 19,25.

8. Hasonlóképen mégis ezek is álomba merülvén, a testet megfertőztetik, a hatalmasságot megvetik, és a méltóságokat káromolják.

2 Pét. 2,10., 2 Pét. 2,11.

9. Pedig Mihály arkangyal, mikor az ördöggel vitatkozván Mózes teste felett vetélkedett, nem mert arra káromló ítéletet mondani, hanem azt mondá: Dorgáljon meg téged az Úr!

Dán. 12,1., 5 Móz. 34,1., 5 Móz. 34,6., Zak. 3,2.

10. Ezek pedig azokat káromolják, a miket nem tudnak; a miket pedig természet szerint tudnak, mint az oktalan állatok, azok által megromolnak.

2 Pét. 2,12., 2 Pét. 2,15.

11. Jaj nékik! mert a Kain útján indultak el, és a Bálám tévelygéseivel bérért szakadtak ki, és a Kóré ellenkezésével vesztek el.

1 Móz. 4,8., 4 Móz. 31,16., 4 Móz. 16,1.

12. Ezek szennyfoltok a ti szeretetvendégségeiteken, tartózkodás nélkül veletek lakmároznak, magokat hízlalják; víztelen, szelektől hányt-vetett fellegek; elhervadt, gyümölcstelen, kétszer meghalt és tőből kiszaggatott fák;

13. Tengernek megvadult habjai, a magok rútságát tajtékozók; tévelygő csillagok, a kiknek a sötétség homálya van fenntartva örökre.

Ésa. 57,20., 2 Pét. 2,17.

14. Ezekről is prófétált pedig Énok, a ki Ádám-tól fogva a hetedik volt, mondván: Ímé eljött az Úr az ő sok ezer szentjével,

1 Móz. 5,21.

15. Hogy ítéletet tartson mindenek felett, és feddőzzék mindazok ellen, a kik közöttök istentelenek, istentelenségöknek minden cselekedetéért, amelyekkel istentelenkedtek, és minden kemény beszédért, a melyet az istentelen bűnösök szóltak ő ellene.

Mát. 25,31., Dán. 7,9.

16. Ezek zúgolódók, panaszkodók, a magok kívánságai szerint járók; szájok kevélységet szól, haszonlesésből személyimádók.

17. Ti azonban, szeretteim, emlékezzetek meg azokról a beszédekről, a melyeket a mi Urunk Jézus Krisztus apostolai mondtak.

18. Mert azt mondták néktek, hogy az utolsó időben lesznek csúfolódók, a kik az ő istentelen kívánságai szerint járnak.

1 Tim. 4,1., 2 Pét. 3,3.

19. Ezek azok, a kik külöszakadnak, érzékiek, kikben nincsen Szent Lélek.

20. Ti pedig szeretteim, épülvén a szentséges hitetekben, imádkozván Szent Lélek által,

21. Tartsátok meg magatokat Istennek szeretetében, várván a mi Urunk Jézus Krisztus irgalmasságát az örök életre.

22. És könyörüljetelem némelyeken, megkülönböztetvén őket.

23. Másokat pedig rettentéssel mentsetek meg, kiragadva őket a tűzből, és útálva még a ruhát is, a melyet a test beszennyezett.

Jak. 5,19., Jak. 5,20., Jel. 3,4.

24. Annak pedig, a ki titeket a bűntől megőrizhet, és az ő dicsősége elé állíthat feddhetetlenségben nagy örömmel,

1 Thess. 5,23., Fil. 1,10.

25. Az egyedül bölcs Istennek, a mi megtartónknak, dicsőség, nagyság, erő és hatalom most és mind örökké. Ámen.

Róm. 16,27., 1 Tim. 1,17.

János apostolnak mennyei jelenésekről való könyve

1.

1. Jézus Krisztus kijelentése, a melyet adott néki az Isten, hogy megmutassa az ő szolgálóinak, a miknek meg kell lenniök hamar: Ő pedig elküldvén azt az ő angyala által, megjelenté az ő szolgálójának Jánosnak,

Jel. 22,6.

2. A ki bizonyágot tett az Isten beszédéről és Jézus Krisztus bizonyágtételéről, mindenről, a mit látott.

3. Boldog, a ki olvassa, és a kik hallgatják e prófétálásnak beszédeit, és megtartják azokat, a melyek megírattak abban; mert az idő közel van.

Jel. 22,7., Jel. 22,10., Jak. 5,8., 1 Pét. 4,7.

4. János a hét gyülekezetnek, a mely Ázsiában van: Kegyelem néktek és békesség attól, a ki van, a ki vala és a ki eljövendő; és a hét lélektől, a mely az ő királyiszéke előtt van,

Jel. 4,8., Jel. 4,5.

5. És a Jézus Krisztustól, a ki a hű tanúbizonyás, a halottak közül az elsőszülött, és a föld királyainak fejedelme. Annak, a ki minket szeretett, és megmosott bennünket a mi bűneinkből az ő vére által,

6. És tett minket királyokká és papokká az ő Istenének és Atyjának: annak dicsőség és hatalom mind örökkön örökké! Ámen.

Jel. 5,10., Jel. 20,6., 1 Pét. 2,9., 2 Móz. 19,6.

7. Ímé eljő a felhőkkel; és minden szem meglátja őt, még a kik őt által szegezték is; és siratja őt e földnek minden nemzetsége. Úgy van. Ámen.

Ján. 19,37., Zak. 12,10., Mát. 24,30.

8. Én vagyok az Alfa és az Omega, kezdet és vég, ezt mondja az Úr, a ki van és a ki vala és a ki eljövendő, a Mindenható.

Jel. 21,6., Jel. 22,13.

9. Én János, a ki néktek atyátokfia is vagyok, társatok is a Jézus Krisztus szenvedésében és királyságában és túrésében, a szigeten valék, a mely Páthmósnak neveztetik, az Isten beszédéért és a Jézus Krisztus bizonyágtételéért.

Jel. 6,9., Jel. 19,10., Jel. 20,4.

10. Lélekben valék ott az Úrnak napján, és hallék hátam megett nagy szót, mint egy trombitáét,

Jel. 4,1.

11. A mely ezt mondja vala: Én vagyok az Alfa és az Omega, az Első és Utolsó; és: A mit látsz, írd meg könyvben, és küldd el a hét gyülekezetnek, a mely Ázsiában van, Efézusban, Smirnában, Pergámumban, Thiatirában, Sárdisban, Filadelfiában és Laodiczeában.

Jel. 1,8.

12. Megfordulék azért, hogy lássam a szót, a mely velem beszéle; megfordulván pedig, láték hét arany gyertyatartót;

13. És a hét gyertyatartó között hasonlót az ember Fiához, bokáig érő ruhába öltözve, és mellénél aranyövvel körülövezve.

Jel. 14,14., Dán. 7,13., Dán. 10,5.

14. Az ő feje pedig és a haja fehér vala, mint a fehér gyapjú, mint a hó; és a szemei olyanok, mint a tűzláng;

Jel. 2,18., Jel. 19,12., Dán. 10,6.

15. És a lábai hasonlók valának az izzó fényű érczhez, mintha kemenczében tüzesedtek volna meg; a szava pedig olyan, mint a sok vizek zúgása.

Jel. 14,2.

16. Vala pedig a jobb kezében hét csillag; és a szájából kétélű éles kard jó vala ki; és az ő orczája, mint a nap a mikor fénylik az ő erejében.

Jel. 2,16., Jel. 19,15., Zsid. 4,12.

17. Mikor pedig láttam őt, leesém az ő lábaihoz, mint egy holt. És reám veté az ő jobbkezét, mondván nékem: Ne félj; én vagyok az Első és az Utolsó,

Dán. 8,18., Dán. 10,9., Dán. 10,10., Jel. 2,8.

18. És az Élő; pedig halott valék, és ímé élek örökkön örökké Ámen, és nálam vannak a pokolnak és a halálnak kulcsai.

Róm. 6,9.

19. Írd meg, a miket láttál és a mik vannak és a mik ezek után lesznek:

20. A hét csillag titkát, a melyet láttál az én jobb kezemben, és a hét arany gyertyatartót. A hét csillag a hét gyülekezet angyala, és a mely hét gyertyatartót láttál, az hét gyülekezet.

Malak. 2,7.

2.

1. Az Efézusbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezeket mondja az, a ki az ő jobbkezeiben tartja a hét csillagot, a ki jár a hét arany gyertyatartó között:

Jel. 1,13.

2. Tudom a te dolgaidat, és a te fáradságodat és túrésedet, és hogy a gonoszokat nem szenvedheted, és megkísértetted azokat, a kik apostoloknak mondják magokat, holott nem azok, és hazugoknak találtad őket;

3. És terhet viseltél, és béketűrő vagy, és az én nevemért fáradoztál és nem fáradtál el.

4. De az a mondásom ellened, hogy az első szeretetedet elhagytad.

5. Emlékezzél meg azért honnét estél ki, és térj meg, és az előbbi cselekedeteidet cselekedd; ha pedig nem, hamar eljövök ellened, és a te gyertyatartódat kimozdítom helyéből, ha meg nem térsz.

Jel. 1,20.

6. De az megvan benned, hogy a Nikolaiták cselekedeteit gyűlölöd, a melyeket én is gyűlölök.

Jel. 2,15.

7. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek. A győzedelmesnek enni adok az élet fájáról, a mely az Isten paradicsomának közepette van.

Jel. 22,2., 1 Móz. 2,9.

8. A Smirnabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az Első és Utolsó, a ki halott vala és él:

Jel. 1,17., Jel. 1,18.

9. Tudom a te dolgaidat és nyomorúságodat és szegénységedet (de gazdag vagy), és azoknak káromkodását, a kik azt mondják, hogy ők zsidók, és nem azok, hanem a Sátán zsinagógája.

Jel. 3,9.

10. Semmit ne félj azoktól, a miket szenvedned kell: Ímé a Sátán egynéhányat ti közületek a tömlöczbe fog vetni, hogy megpróbáltassatok; és lesz tíz napig való nyomorúságotok. Légy hív mind halálig, és néked adom az életnek koronáját.

Jel. 3,11.

11. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek. A ki győz, annak nem árt a második halál.

Jel. 20,14., Jel. 21,8.

12. A Pergámumbeli gyülekezet angyalának írd meg: Ezt mondja az, a kinél a kétélű éles kard van:

Jel. 1,16., Jel. 19,15., Zsid. 4,12.

13. Tudom a te dolgaidat, és hogy hol lakol, a hol a Sátán királyiszéke van; és az én nevemet megtartod, és az én hitemet nem tagadtad meg Antipásznak, az én hű bizonyosságomnak napjaiban sem, a ki megöleték nálatok, a hol a Sátán lakik.

14. De van valami kevés panasgom ellened, mert vannak ott nálad, a kik a Bálám tanítását tartják, a ki Bálámot tanította, hogy vessen botránykövet az Izráel fiai elé, hogy egyenek a bálványáldozatokból, és paráználkodjanak.

4 Móz. 25,1., 4 Móz. 25,2., 4 Móz. 25,3., 4 Móz. 31,16.

15. Így vannak nálad is, a kik a Nikolaiták tanítását tartják, a mit gyűlölök.

Jel. 2,6.

16. Térj meg: ha pedig nem, ellened megyek hamar, és vívok azok ellen számnak kardjával.

Jel. 1,16., Jel. 19,15., Jel. 19,21.

17. A kinek van füle hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek. A győzedelmesnek enni adok az elrejtett mannából, és adok annak fehér kövecskét, és a kövecskén új írott nevet, a melyet senki nem tud, csak az, a ki kapja.

2 Móz. 16,32., 2 Móz. 16,34., Jel. 3,12., Jel. 3,22., Jel. 3,4.

18. A Thiatirabeli gyülekezet angyalának pedig írd meg: Ezt mondja az Isten Fia, a kinek szemei olyanok, mint a tűzláng, és a kinek lábai hasonlók az ízzó fényű érczhez:

Jel. 1,14., Jel. 19,12., Jel. 1,15.

19. Tudom a te dolgaidat, és szeretetedet, szolgálatodat, és hitedet és túrésedet, és hogy a te utolsó cselekedeteid többek az elsőknél.

20. De van valami kevés panaszom ellened, mert megengeded amaz asszonynak, Jézabelnek, a ki magát prófétának mondja, hogy tanítson és elhitesse az én szolgálóimat, hogy paráználkodjanak és a bálványáldozatokból egyenek.

Jel. 2,14., 1 Kir. 16,31., Csel. 15,20.

21. Adtam néki időt is, hogy megtérjen az ő paráználkodásából; és nem tért meg.

22. Íme én ágyba vetem őt, és azokat, a kik vele paráználkodnak, nagy nyomorúságba, ha meg nem térnek az ő cselekedeteikből.

23. És az ő fiait megölöm halállal; és megtudják a gyülekezetek mind, hogy én vagyok a vesék és szívek vizsgálója; és mindeniteknek megfizetek a ti cselekedeteitek szerint.

Zsolt. 7,10., Jel. 20,12., Jel. 22,12., Zsolt. 62,13., Jer. 17,10., Jer. 32,19., Mát. 16,27., Róm. 2,6., 1 Kor. 3,8., 2 Kor. 5,10.

24. Néktek pedig azt mondom és mind a többi Thiatirabelieknek is, a kinnél nincsen e tudomány, és a kik nem ismerik a Sátán mélységeit, a mint ők nevezik: nem vetek reátok más terhet,

25. Hanem a mi nálatok van, azt tartsátok meg addig, míg eljövök.

Jel. 3,11.

26. És a ki győz, és a ki mindvégig megőrzi az én cselekedeteimet, annak hatalmat adok a pogányokon;

27. És uralkodik rajtuk vasvesszővel, mint a fazekas edényei széttöretnek; a miképen én is vettem az én Atyámtól:

Jel. 12,5., Jel. 19,15., Zsolt. 2,9.

28. És adom annak a hajnalsillagot.

Jel. 22,16., 2 Pét. 1,19.

29. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.

3.

1. A Sárdisbeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja az, a kinél van az isteni hét lélek és a hét csillag: Tudom a te dolgaidat, hogy az a neved, hogy élsz, és halott vagy.

Jel. 1,16.

2. Vigyázz, és erősítsd meg a többieket, a kik haló félben vannak; mert nem találtam a te cselekedeteidet Isten előtt teljeseznek.

Jak. 5,19., Jak. 5,20.

3. Megemlékezzél azért, hogyan vetted és hallottad; és tartsd meg, és térj meg. Hogyha tehát nem vigyázol, elmegyek hozzád, mint a tolvaj, és nem tudod, mely órában megyek hozzád.

Mát. 24,42., Mát. 24,44., 1 Thess. 5,2.

4. De van Sárdisban egy kevés neved, azoké a kik nem fertőztették meg a ruháikat: és fehérben fognak velem járni; mert méltók arra.

5. A ki győz, az fehér ruhákba öltözik; és nem törölöm ki annak nevét az élet könyvéből, és vallást teszek annak nevééről az én Atyám előtt és az ő angyalai előtt.

Jel. 13,8., Jel. 20,12., Jel. 21,27., 2 Móz. 32,32., Zsolt. 69,29., Fil. 4,3., Mát. 10,32., Mát. 25,31., Mát. 25,40.

6. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.

7. A Filadelfiabeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja a Szent, az Igaz, a kinél a Dávid kulcsa van, a ki megnyitja és senki be nem zárja, és bezárja és senki meg nem nyitja:

Ésa. 22,22.

8. Tudom a te dolgaidat (ímé adtam elődbe egy nyitott ajtót, a melyet senki be nem zárhat), hogy kevés erőd van, és megtartottad az én beszédemet, és nem tagadtad meg az én nevemet.

9. Ímé én adok a Sátán zsinagógájából, azok közül, a kik zsidóknak mondják magukat és nem azok, hanem hazudnak; ímé azt mívelem, hogy azok eljőjenek és leboruljanak a te lábaid előtt, és megtudják, hogy én szerettelek téged.

Jel. 2,9.

10. Mivel megtartottad az én béketúrásra intő beszédemet, én is megtartalak téged a megpróbáltatás idején, a mely az egész világra eljő, hogy megpróbálja e föld lakosait.

11. Ímé eljövök hamar: tartsd meg a mi nálad van, hogy senki el ne vegye a te koronádat.

Jel. 2,25., Jel. 2,10.

12. A ki győz, oszloppá teszem azt az én Istenemnek templomában, és többé onnét ki nem jó; és felírom ő reá az én Istenemnek nevét, és az én Istenem városának nevét, az új Jeruzsálemét, a mely az égből száll alá az én Istenemtől, és az én új nevemet.

Jel. 14,1., Jel. 21,2., Jel. 21,10., Gal. 4,26., Zsid. 11,10., Zsid. 12,22., Zsid. 13,14., Jel. 2,17., Jel. 22,4.

13. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.

14. A Laodiczeabeli gyülekezet angyalának is írd meg: Ezt mondja az Ámen, a hű és igaz bizonyság, az Isten teremtésének kezdete:

Jel. 19,11., Ján. 1,1., Ján. 1,3., Kol. 1,15.

15. Tudom a te dolgaidat, hogy te sem hideg nem vagy, sem hév; vajha hideg volnál, vagy hév.

16. Így mivel lágymeleg vagy, sem hideg, sem hév, kivetlek téged az én számból.

17. Mivel ezt mondod: Gazdag vagyok, és meggazdagodtam és semmire nincs szükségem; és nem tudod, hogy te vagy a nyomorult és a nyavalyás és szegény és vak és mezítelen:

18. Azt tanácslom néked, hogy végy tőlem tűzben megpróbált aranyat, hogy gazdaggá légy; és fehér ruhákat, hogy öltözeted legyen, és ne láttassék ki a te mezítelenségednek rútsága; és szemgyógyító írral kend meg a te szemeidet, hogy láss.

Jel. 7,13.

19. A kiket én szeretek, megfeddem és megfenyítem: légy buzgóságos azért, és térj meg.

Zsid. 12,6., Jak. 1,12.

20. Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő én velem.

21. A ki győz, megadom annak, hogy az én királyiszékembe üljön velem, a mint én is győztem és ültem az én Atyámmal az ő királyiszékében.

22. A kinek van füle, hallja, mit mond a Lélek a gyülekezeteknek.

4.

1. Ezek után látám, és ímé egy megnyílt ajtó vala a mennyben, és az első szó, a melyet mint egy velem beszélő trombitának szavát hallék, ezt mondja vala: Jőjj fel ide, és megmutatom néked, a miknek meg kell lenni ezután.

Jel. 1,10.

2. És azonnal elragadtatám lélekben: és ímé egy királyiszék vala letéve a mennyben, és üle valaki a királyiszékben;

Ésa. 6,1.

3. És a ki üle, tekintetére nézve hasonló vala a jáspis és sárdius kőhöz; és a királyiszék körül szivárvány vala, látszatra smaragdhoz hasonló.

Ezék. 1,28.

4. És a királyiszék körül huszonnégy királyiszék vala; és a királyiszékekben látám ülni a huszonnégy Vénét fehér ruhákba öltözve: és a fejökön arany koronák valának.

Jel. 11,16.

5. A királyiszékből pedig villámlások és mennydörgések és szózatok jőnek vala ki. És hét tűzlámpás ég vala a királyiszék előtt, a mely az Istennek hét lelke;

Jel. 1,4., Jel. 5,6.

6. És a királyiszék előtt üvegtenger vala, hasonló a kristályhoz: és a királyiszék közepette és a királyiszék körül négy lelkes állat, szemekkel teljesek elől és hátul.

Jel. 15,2., Jel. 5,6.

7. És az első lelkes állat hasonló vala az oroszlánhoz, és a második lelkes állat hasonló a borjúhoz, és a harmadik lelkes állatnak olyan arcza vala, mint egy embernek, és a negyedik lelkes állat hasonló vala a repülő sashoz.

Ezék. 1,5., Ezék. 1,14.

8. És a négy lelkes állat, a melyek közül mindeniknek hat-hat szárnya vala, köröskörül és belül teljes vala szemekkel; és meg nem szűnik vala nappal és éjjel ezt mondani: Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, a ki vala és a ki van és a ki eljövendő,

Ésa. 6,2., Ésa. 6,3., Jel. 1,4.

9. És mikor a lelkes állatok dicsőséget, tisztességet és hálát adnak annak, a ki a királyiszékben ül, annak, a ki örökkön örökké él,

10. Leesik a huszonnégy Vén az előtt, a ki a királyiszékben ül, és imádja azt, a ki örökkön örökké él, és az ő koronáit a királyiszék elé teszi, mondván:

11. Méltó vagy Uram, hogy végy dicsőséget és tisztességet és erőt; mert te teremtettél mindent, és a te akaratodért vannak és teremttettek.

Jel. 5,12.

5.

1. És láték annak jobbkezében, a ki a királyiszékben üle, egy könyvet, a mely be volt írva belől és hátul, és le volt pecsételve hét pecséttel.

Jel. 4,2., Ezék. 2,9., Ezék. 2,10.

2. És láték egy erős angyalt, a ki nagy szóval kiálta: Ki volna méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és felbontsa annak pecséteit?

3. És senki, sem mennyen, sem földön, sem föld alatt, nem tudta a könyvet felnyitni, sem ránézni.

4. Én azért igen sírok vala, hogy senki nem találtaték méltónak a könyv felnyitására és elolvasására, a ránézésre sem:

5. És egy a Vének közül monda nékem: Ne sírj: ímé győzött a Júda nemzetségéből való oroszlán, Dávid gyökere, hogy felnyissa a könyvet és felbontsa annak hét pecsétét.

Jel. 4,4., Jel. 22,16., Ésa. 11,1., Ésa. 11,10.

6. És láték a királyiszék és a négy lelkes állat között és a Vének között egy Bárányt állani, mint egy megöleltet, hét szarva és hét szeme vala, a mi az Istennek hét Lelke, a mely elküldetett az egész földre.

Jel. 4,6., Zak. 3,9., Jel. 1,4., Jel. 4,5.

7. És eljőve és elvevé a könyvet a királyiszékben ülőnek jobbkezeiből.

Jel. 5,1., Jel. 4,2.

8. És mikor elvevé a könyvet, a négy lelkes állat és a huszonnégy Vén leborula a Bárány előtt, mindeniknél hárfák és arany poharak lévén, jóillatokkal tele, a mik a szentek imádságai.

Jel. 14,2., Jel. 8,3., Zsolt. 141,2.

9. És éneklének új éneket, mondván: Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és megnyisd annak pecséteit: mert megöleltél, és megváltottál minket Istennek a te véred által, minden ágazatból és nyelvből és népből és nemzetből,

Jel. 14,3., Csel. 20,28., Róm. 3,25., 1 Kor. 6,20., 1 Kor. 7,23., Eféz. 1,7., Zsid. 9,14., 1 Pét. 1,19., Jel. 7,9.

10. És tettél minket a mi Istenünknek királyokká és papokká; és uralkodunk a földön.

Jel. 1,6., Jel. 20,6., 2 Móz. 19,6.

11. És látám, és hallám a királyiszék, a lelkes állatok, és a Vének körül sok angyalnak szavát; és az ő számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer vala;

Jel. 7,11., Dán. 7,10.

12. Nagy szóval ezt mondván: Méltó a megöleltet Bárány, hogy vegyen erőt és gazdagságot és bölcseséget és hatalmasságot és tisztességet és dicsőséget és áldást.

Jel. 4,11.

13. Sőt hallám, hogy minden teremtett állat, a mely van a mennyben és a földön, és a föld alatt és a tengerben, és minden, a mi ezekben van, ezt mondja vala: A királyiszékben ülőnek és a Báránynak áldás és tisztesség és dicsőség és hatalom örökkön örökké.

Fil. 2,10., Jel. 4,2., Jel. 4,3.

14. És a négy lelkes állat monda: Ámen. És a huszonnégy Vén leborult és imádá az örökkön örökké élő.

Jel. 4,6., Jel. 4,8., Jel. 4,4.

6.

1. És látám, mikor a Bárány a pecsétekből egyet felnyitott, és hallám, hogy a négy lelkes állat közül egy monda, mintegy mennydörgésnek szavával: Jőjj és lásd.

2. És látám, és ímé egy fehér ló, és a rajta ülőnél íjj vala; és adaték néki korona; és kijöve győzve, és hogy győzzön.

Jel. 19,11.

3. És mikor a második pecsétet felnyitotta, hallám, hogy a második lelkes állat ezt mondá: Jőjj és lásd.

Jel. 4,7.

4. És előjőve egy másik, veres ló, és a ki azon üle, megadaték annak, hogy a békességet elvegye a földről, és hogy az emberek egymást öljék; és adaték annak egy nagy kard.

Zak. 1,8.

5. És mikor felnyitotta a harmadik pecsétet, hallám, hogy a harmadik lelkes állat mondá: Jőjj és lásd. Látám azért, és ímé egy fekete ló; és annak, a ki azon üle, egy mérleg vala kezében.

Zak. 6,2.

6. És hallék a négy lelkes állat közt szózatot, a mely ezt mondja vala: A búzának mérczéje egy dénár, és az árpának három mérczéje egy dénár; de a bort és az olajt ne bántsod.

7. És mikor felnyitotta a negyedik pecsétet, hallám a negyedik lelkes állat szavát, a mely ezt mondja vala: Jőjj és lásd.

Jel. 4,7.

8. És látám, és ímé egy sárgaszínű ló; és a ki rajta üle, annak a neve halál, és a pokol követi vala azt; és adaték azoknak hatalom a földnek negyedrészen, hogy öljenek fegyverrel és éhséggel és halállal és a földnek fenevadai által.

3 Móz. 26,22., 3 Móz. 26,25., 3 Móz. 26,26.

9. És mikor felnyitotta az ötödik pecsétet, látám az oltár alatt azoknak lelkeit, a kik megölettek az Istennek beszédéért és a bizonyágtételért, a melyet kaptak.

Jel. 20,4., Jel. 1,9., Jel. 19,10.

10. És kiáltának nagy szóval, mondván: Uram, te szent és igaz, meddig nem ítélsz még, és nem állasz bosszút a mi vérünkért azokon, a kik a földön laknak?

Luk. 18,7.

11. Akkor adatának azoknak egyenként fehér ruhák; és mondaték nékik, hogy még egy kevés ideig nyugodjanak, a míg beteljesedik mind az ő szolgatársaiknak, mind az ő atyjokfiainak száma, a kiknek meg kell öletniök, a mint ők is megölettek.

Jel. 3,5., Jel. 7,9.

12. Azután látám, mikor a hatodik pecsétet felnyitotta, és ímé nagy földindulás lőn, és a nap feketévé lőn mint a szőrzsák, és a hold egészen olyan lőn, mint a vér;

Jóél. 2,31.

13. És az ég csillagai a földre hullának, miképen a fügefa hullatja éretlen gyümölcseit, mikor nagy szél rázza.

Mát. 24,29.

14. És az ég eltakarodék, mint mikor a papírtekercset összegöngyölitik; és minden hegy és sziget helyéből elmozdították.

Jel. 16,20.

15. És a földnek királyai és a fejedelmek és a gazdagok és a vezérek és a hatalmasak, és minden szolgálta és minden szabad, elrejték magokat a barlangokba és a hegyeknek kőszikláiba;

Ésa. 2,19.

16. És mondának a hegyeknek és a kőszikláknak: Essetek mi reánk és rejtsetek el minket annak színe elől, a ki a királyiszekben ül, és a Bárány haragjától:

Luk. 23,30.

17. Mert eljött az ő haragjának ama nagy napja; és ki állhat meg?

Jel. 11,18.

7.

1. Ezek után láték négy angyalt állani a földnek négy szegletén, a földnek négy szélét tartva, hogy szél ne fújjon a földre, se a tengerre, se semmi élőfára.

2. És láték más angyalt feljöni napkelet felől, a kinek kezében vala az élő Istennek pecsége; és nagy szóval kiálta a négy angyalnak, a kinek adatott, hogy ártson a földnek és a tengernek,

3. Ezt mondván: Ne ártatok se a földnek, se a tengernek, se a fáknek addig, míg meg nem pecsételjük a mi Istenünk szolgálta az ő homlokukon.

Jel. 9,4., Ezék. 9,4.

4. És hallám a megpecsételtek számát: Száznegyvennégyezer, az Izráel fiainak minden nemzetségéből elpecsételve.

Jel. 14,1.

5. A Júda nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt vala; a Ruben nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Gád nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt;

6. Az Áser nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Nafthali nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Manassé nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt;
7. A Simeon nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Lévi nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; az Izsakhár nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt;
8. A Zebulon nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a József nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt; a Benjámin nemzetségéből tizenkétezer elpecsételt.
9. Azután látám, és ímé egy nagy sokaság, a melyet senki meg nem számlálhatott, minden nemzetből és ágazatból, és népből és nyelvből; és a királyiszék előtt és a Bárány előtt állnak vala, fehér ruhákba öltözve, és az ő kezeikben pálmaágak;

Jel. 5,9., Jel. 3,5., Jel. 6,11.

10. És kiáltanak nagy szóval, mondván: Az idvesség a mi Istenünké, a ki a királyiszékben ül, és a Bárányé!

Zsolt. 3,9., Jel. 12,10., Jel. 19,1.

11. Az angyalok pedig mindnyájan a királyiszék, a Vének és a négy lelkes állat körül állnak vala, és a királyiszék előtt arczczal leborulának, és imádák az Istent,

Jel. 5,11.

12. Ezt mondván: Ámen: áldás és dicsőség és bölcsesség és hálaadás és tisztesség és hatalom és erő a mi Istenünknek mind örökkön örökké, Ámen.

13. Akkor felele egy a Vének közül, és monda nékem: Ezek, a kik a fehér ruhákba vannak öltözve, kik és honnét jöttek?

Jel. 3,18.

14. És mondék néki: Uram, te tudod. És monda nékem: Ezek azok, a kik jöttek a nagy nyomorúságból, és megmosták az ő ruháikat, és megfehérítették ruháikat a Bárány vérében.

Ésa. 1,18., Zsid. 9,14.

15. Ezért vannak az Isten királyiszéke előtt; és szolgálnak neki éjjel és nappal az ő templomában; és a ki a királyiszékben ül, kiterjeszti sátorát felettök.

Ésa. 4,5., Ezék. 37,27.

16. Nem éheznek többé, sem nem szomjúhozhatnak többé; sem a nap nem tűz rájuk, sem semmi hőség;

Ésa. 49,10., Zsolt. 121,6.

17. Mert a Bárány, a ki a királyiszéknek közepette van, legelteti őket, és a vizeknek élő forrásaira viszi őket; és eltöröl Isten az ő szemeikről minden könnyet.

Jel. 21,4., Ésa. 25,8.

8.

1. És mikor felnyitotta a hetedik pecsétet, lőn nagy csendesség a mennyben, mintegy fél óráig.

2. És látám azt a hét angyalt, a ki az Isten előtt áll; és adaték nékik hét trombita.

Jel. 8,6., Jel. 8,7.

3. És jöve egy másik angyal, és megáll a oltárnál, arany tömjénezőt tartva; és adaték annak sok tömjén, hogy tegye minden szenteknek könyörgéseihez az arany oltárra, a mely a királyiszék előtt vala.

Jel. 5,8., Jel. 6,9.

4. És felméne a tömjén füstje a szentek könyörgéseivel az angyal kezéből az Isten elébe.

Zsolt. 141,2.

5. Azután vevé az angyal a tömjénezőt; és megtölté azt az oltárnak tűzével, és leveté a földre; és lőnek mennydörgések és szózatok és villámlások és földindulás.

6. És a hét angyal, a kinél a hét trombita vala, készülé a trombitáláshoz.

Jel. 8,2.

7. Az első angyal azért trombitála, és lőn jégeső és tűz, vérrel elegy, és vetteték a földre: és a földnek harmadrésze megége, és az élőfáknak harmadrésze megége, és minden zöldelő fű megége.

8. A második angyal is trombitált, és mint egy tűzzel égő nagy hegy vetteték a tengerbe; és a tengernek harmadrésze vérré lőn;

9. És meghala a tengerben lévő teremtett állatoknak harmadrésze, a melyekben élet vala; és a hajóknak harmadrésze elvesze.

10. A harmadik angyal is trombitált, és leesék az égről egy nagy csillag, égve, mint egy fáklya, és esék a folyóvizeknek harmadrészére, és a vizek forrásaira:

11. A csillagnak neve pedig üröm: változék azért a folyóvizek harmadrésze ürömmé; és sok ember meghala a vizektől, mivel keserűkké lőnek.

12. A negyedik angyal is trombitált, és megvereték a napnak harmadrésze, és a holdnak harmadrésze, és a csillagoknak harmadrésze; hogy meghomályosodjék azoknak harmadrésze, és a nap az ő harmadrészében ne fénylődjék, és az éjszaka hasonlóképen.

13. És láték és hallék az égnek közepette egy angyalt repülni, a ki ezt mondja vala nagy szóval: Jaj, jaj, jaj a föld lakosainak a három angyal trombitájának többi szavai miatt, a kik még trombitálni fognak.

Jel. 9,2., Jel. 9,12., Jel. 11,13., Jel. 11,14., Jel. 12,12.

9.

1. Az ötödik angyal is trombitált, és látám, hogy egy csillag esett le az égről a földre, és adaték annak a mélység kútjának kulcsa.

Jel. 20,1.

2. Megnyitá azért a mélységnek kútját: és füst jöve fel a kútból, mint egy nagy kemenczének füstje; és meghomályosodék a nap és a levegőég a kút füstje miatt.

3. A füstből pedig sáskák jövének ki a földre; és adaték azoknak hatalom, mint hatalmuk van a föld skorpióinak.

4. És megmondaték nékik, hogy a földnek fűvét ne bántsák, se semmi zöldelőt, se semmi élőfát, hanem csak azokat az embereket, a kiknek homlokukon nincsen az Istennek pecsége.

Jel. 7,3., Ezék. 9,4.

5. És adaték azoknak, hogy meg ne öljék őket, hanem hogy kínoztassanak öt hónapig; és azoknak kínzása olyan, mint a skorpió kínzása, mikor megmarja az embert.

6. Annakokáért azokban a napokban keresik az emberek a halált, de nem találják meg azt; és kívánnának meghalni, de a halál elmegy előlük.

7. A sáskáknak formája pedig hasonló vala a viadalhoz felkészített lovakhoz; és a fejükön mintegy aranyhoz hasonló koronák valának, és az orczáik olyanok valának, mint az emberek orczái.

8. És olyan hajuk vala, mint az asszonyok haja; és fogaik olyanok valának, mint az oroszánoknak.

9. És olyan mellvértjeik valának, mint a vas mellvérték; és az ő szárnyaik zúgása olyan vala, mint a viadalra száguldó sok lovas szekerek zúgása.

10. És skorpiókhöz hasonló farkuk vala és fulánkjuk; és a farkukban vala a hatalmuk, hogy ártsanak az embereknek öt hónapig.

11. Királyukul pedig a mélység angyala vala felettök; annak a neve zsidóul Abaddon, görögül pedig Apollion, azaz Vesztó a neve.

12. Az első jaj elműlék; ímé ezután még két jaj következik.

Jel. 8,13.

13. A hatodik angyal is trombitált, és hallék egy szózatot az arany oltárnak négy szarvától, a mely az Isten előtt van,

14. Mondván a hatodik angyalnak, a kinél a trombita vala: Oldd el azt a négy angyalt, a ki a nagy folyóvíznél, az Eufrátesnél van megkötve.

15. Eloldaték azért a négy angyal, a ki el vala készítve az órára és napra és hónapra és esztendőre, hogy megölje az emberek harmadrészt.

16. És a lovas seregek száma két tízezerszer tízezer vala; hallottam a számukat.

17. És így látám a lovakat látásban, és a rajtuk ülőket, a kiknek tűzből és jáczintból és kénkőből való mellvértjeik valának; és a lovak feje olyan vala, mint az oroszánok feje; és szájukból tűz és füst és kénkő jó vala ki.

18. E háromtól öleték meg az emberek harmadrésze, a tűztől és a füsttől és a kénkőtől, a mely azoknak szájából jó vala ki.

19. Mert az ő hatalmuk az ő szájukban van, és az ő farkukban; mert az ő farkaik a kígyókhöz hasonlóak, a melyeknek fejeik vannak; és azokkal ártnak.

20. A többi emberek pedig, a kik meg nem ölettek e csapásokkal, nem tértek meg az ő kezeik csinálmányaitól, hogy ne imádnák a gonosz lelkeket, és az arany és ezüst és ércz és kő és fa bálványokat, a melyek nem láthatnak, sem hallhatnak, sem járhatnak;

21. És nem tértek meg az ő gyilkosságaikból, sem az ő ördögösségeikből, sem paráználkodásaikból, sem lopásaikból.

10.

1. És láték egy másik, erős angyalt az égből leszállani, a ki felhőbe van öltözve; és a fején szivárvány vala, és az orcája olyan vala, mint a nap, és a lábai mint a tűzoszlopok;
2. És a kezében egy nyitott könyvecske vala; és tevé a jobb lábát a tengerre, a bal lábát pedig a földre;
3. És kiálta nagy szóval, mint mikor az oroszlán ordít; és mikor kiálta, megszólaltatá a hét mennydörgés az ő szavát.
4. És mikor a hét mennydörgés megszólaltatta az ő szavát, le akarám írni; és az égből szózatot hallék, a mely ezt mondá nékem: Pecsételd be, a miket a hét mennydörgés szóla, és azokat meg ne írd.

Dán. 8,26., Dán. 12,4.

5. És az angyal, a kit láték állani a tengeren és a földön, felemelé kezét az égbe,

Dán. 12,7.

6. És megesküvék arra, a ki örökkön örökké él, a ki teremtette az eget és a benne valókat, és a földet és a benne valókat, és a tengert és a benne valókat, hogy idő többé nem léssen:

7. Hanem a hetedik angyal szavának napjaiban, mikor trombitálni kezd, akkor elvégeztetik az Istennek titka, a mint megmondotta az ő szolgálának a prófétáknak.

8. És a szózat, a melyet hallottam az égből, ismét szóla nékem, és monda: Menj el, és vedd el azt a nyitott könyvecskét, mely a tengeren és a földön álló angyal kezében van.

Jel. 10,2.

9. Elmenék azért az angyalhoz, mondván néki: Add nékem a könyvecskét. És monda nékem: Vedd el és edd meg; és megkeseríti a te gyomrod, de a te szádban édes lesz, mint a méz.

Ezék. 3,1., Ezék. 3,3.

10. Elvevém azért a könyvecskét az angyal kezéből, és megevém azt; és az én számban olyan édes vala mint a méz; és mikor megettem azt, megkeseredék az én gyomrom.

11. És monda nékem: Ismét profétálnod kell néked sok népek és nemzetek, és nyelvek és királyok felől.

11.

1. És adának nékem vesszőhöz hasonló nádszálat, és angyal áll vala mellém és monda: Kelj fel, és mérd meg az Isten templomát és az oltárt, és azokat, a kik abban imádkoznak.

2. De a tornácot, a mely a templomon kívül van, kihagyd, és azt meg ne mérd; mert a pogányoknak adatott, és a szent várost tapodják negyvenkét hónapig.

Jel. 13,5.

3. És adom az én két tanúbizonyságomnak, hogy profétáljanak, gyászruhákba öltözve, ezer kétszáz hatvan napig.

Jel. 12,6.

4. Ezek az a két olajfa, és a két gyertyatartó, a melyek a földnek Istene előtt állanak.

Zak. 4,2., Zak. 4,3., Zak. 4,11., Zak. 4,14.

5. És ha valaki akar nékik ártani, tűz származik az ő szájokból, a mely megöli az ő ellenségeiket; és ha valaki akar nékik ártani, úgy kell annak megöletni.

2 Kir. 1,10., 2 Kir. 1,12.

6. Ezeknek van hatalmuk arra, hogy bezárják az eget, hogy az ő profétálásuknak idejében eső ne legyen; és hatalmuk van a vizeken, hogy azokat vérré változtassák, és megverjék a földet akármilyen csapással, valamennyiszor akarják.

1 Kir. 17,1., 2 Móz. 7,19., 2 Móz. 7,20.

7. És mikor elvégezik az ő bizonyágtételüket, a mélységből feljövő fenevad hadakozik ellenök, és legyőzi őket, és megöli őket.

Jel. 13,1., Jel. 13,7., Dán. 7,21.

8. És az ő holttesteik fekszenek ama nagy városnak utcáin, a mely lélek szerint Sodomának és Egyiptomnak hivatik, a hol a mi Urunk is megfeszítettetett.

Jel. 17,2., Jel. 17,5., Jel. 18,10.

9. És a népek és ágazatok, és nyelvek és nemzetek közül valók látják azoknak holttestét három és fél nap, és azoknak holttestét nem engedik sírba tenni.

10. És a földnek lakosai örülnek és örvendeznek rajtok, és ajándékokat küldenek egymásnak: mivelhogy e két próféta gyötörte a földnek lakosait.

11. De három és fél nap múlva életnek lelke adaték Istentől ő beléjük, és lábaikra állának; és nagy félelem esék azokra, a kik őket nézik vala.

12. És hallának nagy szózatot az égből, a mely ezt mondja vala nékik: Jőjjetek fel ide. És felmenének az égbe felhőben; és láták őket az ő ellenségeik.

13. És lőn abban az órában nagy földindulás, és a városnak tizedrésze elesék; és megöleték a földindulásban hétezer ember neve; és a többiek megrémülének, és a menny Istenének adának dicsőséget.

Jel. 11,8.

14. A második jaj elmúlt; ímé a harmadik jaj hamar eljő.

Jel. 8,13., Jel. 9,12.

15. A hetedik angyal is trombitála, és nagy szózatok lőnek a mennyben, a melyek ezt mondják vala: E világnak országai a mi Urunkéi és az ő Krisztusáéi lettek, a ki örökkön örökké uralkodik.

Jel. 12,10., Jel. 19,6.

16. És a huszonnégy Vén, a ki az Isten előtt ül az ő királyiszékeiben, esék az ő orcájára és imádá az Istent,

Jel. 4,4.

17. Ezt mondván: Hálát adunk néked Uram, mindenható Isten, a ki vagy és a ki valál és aki eljövendő vagy: mert a te nagy hatalmat kezedhez vetted, és a te országlásodat elkezdted.

Jel. 1,4., Jel. 1,8., Jel. 11,15.

18. És megharagudtak a pogányok, és eljött a te haragod, és a halottak ideje, hogy megítéltessenek, és jutalmat adj a te szolgálóidnak, a profétáknak és a szenteknek, és a kik a te nevedet félik, kicsinyeknek és nagyoknak; és elpusztítsd azokat, a kik a földet pusztítják.

Jel. 6,15., Jel. 6,17., Mát. 25,31., Mát. 25,40., Luk. 22,28., Luk. 22,30.

19. És megnyilatkozik az Isten temploma a mennyben, és megláttaték az ő szövetségének ládája az ő templomában; és lőnek villámlások és szózatok és mennydörgések, és földindulás és nagy jégeső.

Jel. 15,5., 2 Móz. 25,10., 2 Móz. 25,16.

12.

1. És láttaték nagy jel az égben: egy asszony, a ki a napba vala felöltözve, és lábai alatt vala a hold, és az ő fejében tizenkét csillagból korona;

2. A ki terhes vala, és akarván szülni, kiált vala, és kínlódik vala a szülésben.

Mik. 4,10.

3. Láttaték más jel is az égben, és ímé vala egy nagy veres sárkány, a kinek hét feje vala és tíz szarva, és az ő fejeiben hét korona;

Dán. 7,7.

4. És a farka utána vonszá az ég csillagainak harmadrészét, és a földre veté azokat; és álla az a sárkány a szülő asszony elé, hogy mikor szül, annak fiát megegye.

Dán. 8,10., Jel. 12,1., Jel. 12,2.

5. És szüle fiú-magzatot, a ki vasvesszővel legeltet minden nemzetet; és ragadtaték annak fia Istenhez és az ő királyiszékéhez.

Jel. 2,27., Jel. 19,15., Zsolt. 2,9.

6. Az asszony pedig elfuta a pusztába, hol Istentől készített helye van, hogy ott táplálják őt ezer kétszáz hatvan napig.

Jel. 11,3.

7. És lőn az égben viaskodás: Mihály és az ő angyalai viaskodnak vala a sárkánynyal; és a sárkány is viaskodik vala és az ő angyalai;

Dán. 10,13., Dán. 10,21.

8. De nem vehetének diadalmat, és az ő helyök sem találtaték többé a mennyben.

9. És vetteték a nagy sárkány, ama régi kígyó, a ki neveztetik ördögnek és a Sátánnak, ki mind az egész föld kerekességét elhitesi, vetteték a földre, és az ő angyalai is ő vele levettetének.

Jel. 20,2., 1 Móz. 3,1., 1 Móz. 3,4., 1 Móz. 3,15.

10. És hallék nagy szózatot az égben, a mely ezt mondja vala: Most lett meg az idvesség és az erő, és a mi Istenünknek országa, és az ő Krisztusának hatalma; mert a mi atyánkfiaiak vádolója levettetett, ki vádolja vala őket éjjel és nappal a mi Istenünk előtt.

Jel. 7,10., Jel. 19,1., Jel. 11,15., Jel. 12,10., Jel. 19,6.

11. És ők legyőzték azt a Bárány vééréért, és az ő bizonyágtételöknek beszédéért; és az ő életöket nem kímélték mind halálig.

Róm. 8,33., Róm. 8,34., Róm. 8,37., Róm. 16,20.

12. Annakokáért örüljetekek egek és a kik lakoztok azokban. Jaj a föld és a tenger lakosainak; mert leszállott az ördög ti hozzátok, nagy haraggal teljes, úgymint a ki tudja, hogy kevés ideje van.

Zsolt. 96,11., Ésa. 49,13., Jel. 8,13., Jel. 9,2., Jel. 9,12., Jel. 11,14.

13. Mikor azért látta a sárkány, hogy ő levettetett a földre, kergetni kezdé az asszonyt, a ki a fiút szülte.

Jel. 12,9., Jel. 12,1., Jel. 12,2., Jel. 12,5.

14. De adaték az asszonymnak két nagy sasszárny, hogy a kígyó elől elrepüljön a pusztába az ő helyére, hogy tápláltassék ott ideig, időkig, és az időnek feléig.

Jel. 12,1., Jel. 12,2., Jel. 12,5., Jel. 12,13., Jel. 12,3., Jel. 12,6., Dán. 12,7.

15. És bocsáta a kígyó az ő szájából az asszony után vizet, mint egy folyó vizet, hogy azt a folyóvízzel elragadtassa.

16. De segítségül lőn a föld az asszonymnak, és megnyitá a föld az ő száját, és elnyelé a folyóvizet, a melyet a sárkány az ő szájából bocsátott.

17. Megharagvék azért a sárkány az asszonyra, és elméne, hogy hadakozzék egyebekkel az ő magvából valókkal, az Isten parancsolatainak megőrzőivel, és a kikkél vala a Jézus Krisztus bizonyágtétele;

Jel. 19,10., 1 Ján. 5,10.

18. És álla a tengernek fővenyére.

13.

1. És láték egy fenevadat feljöni a tengerből, a melynek hét feje és tíz szarva vala, és az ő szarvain tíz korona, és az ő fejein a káromlásnak neve.

Jel. 11,7., Dán. 7,7.

2. És e fenevad, a melyet láték, hasonló vala a párduczhoz, és az ő lábai, mint a medvéé, és az ő szája, mint az oroszlán szája; és a sárkány adá az ő erejét annak, és az ő királyiszekét, és nagy hatalmat.

Jel. 12,3., Jel. 12,9.

3. És látám, hogy egy az ő fejei közül mintegy halálos sebbel megsebesítettett; de az ő halálos sebe meggyógyították; és csodálván, az egész föld követé a fenevadat.

4. És imádnák a sárkányt, a ki a hatalmat adta a fenevadnak; és imádnák a fenevadat, ezt mondván: Kicsoda hasonló e fenevadhoz? kicsoda viaskodhatik ő vele?

Jel. 11,7., Jel. 17,8.

5. És adaték néki nagy dolgoknak és káromlásoknak szóló szája; és adaték néki hatalom, hogy cselekedjék negyvenkét hónapig.

Jel. 11,2.

6. Megnyitá azért az ő száját Isten ellen való káromlásra, hogy szidalmazza az ő nevét és az ő sátorát, és azokat, a kik a mennyben laknak.

7. Az is adaték néki, hogy a szentek ellen hadakozzék, és őket legyőzze; és adaték néki hatalom minen nemzetségen, nyelven és népen.

Jel. 11,7., Dán. 7,21.

8. Annakokáért imádnák őt a földnek minden lakosai, a kiknek neve nincs beírva az életnek könyvébe, a mely a Bárányé, a ki megöletett, e világ alapítása óta.

Jel. 3,5., Jel. 20,12., Jel. 21,27., 2 Móz. 32,32., Zsolt. 69,29., Fil. 4,3., 1 Pét. 1,20.

9. Ha van füle valakinek, hallja!

10. Ha valaki fogságba visz mást, ő is fogságba megy; ha valaki fegyverrel öl, fegyverrel kell annak megöletni. Itt van a szentek békességes tűrése és hite.

Mát. 26,52., Jel. 14,12.

11. Azután láték más fenevadat feljöni a földből, a kinek két szarva vala, a Bárányéhoz hasonló, de úgy szól vala, mint a sárkány;

12. És az előbbi fenevadnak minden hatalmasságát cselekszi ő előtte; és azt is cselekszi, hogy a föld és annak lakosai imádják az első fenevadat, a melynek halálos sebe meggyógyult vala;

Jel. 13,1., Jel. 13,3., Jel. 19,20.

13. És nagy jeleket tesz, annyira, hogy tüzet is hoz alá az égből a földre, az emberek láttára.

Mát. 24,14., 2 Thess. 2,9.

14. És elhiteti a földnek lakosait a jelekkel, a melyek adatának néki, hogy cselekedje a fenevad előtt; azt mondván a föld lakosainak, hogy csinálják meg a fenevadnak képét, a ki fegyverrel megsebesített vala, de megelevenedett.

Jel. 19,20., Jel. 13,3.

15. És adaték néki, hogy a fenevad képébe lelket adjon, hogy a fenevad képe szóljon is, és azt mívelje, hogy mindazok, a kik nem imádják a fenevad képét, megölessenek,

Jel. 19,20.

16. Azt is teszi mindenkivel, kicsinyekkel és nagyokkal, gazdagokkal és szegényekkel, szabadokkal és szolgálkkal, hogy az ő jobb kezökre vagy a homlokukra bélyeget tegyenek;

Jel. 19,20.

17. És hogy senki se vehessen, se el ne adhasson semmit, hanem csak a kin a fenevad bélyege van, vagy neve, vagy nevének száma.

Jel. 14,9., Jel. 14,11., Jel. 13,18.

18. Itt van a bölcsesség. A kinek értelme van, számlálja meg a fenevad számát; mert emberi szám: és annak száma hatszázhatvanhat.

14.

1. És látám, és ímé egy Bárány áll vala Sion hegyén, és ő vele száznegyvennégy ezeren, a kiknek homlokán írva vala az ő Atyjának neve.

Jel. 5,6., Jel. 5,9., Ján. 1,29., Jel. 3,12.

2. És hallék szózatot az égből, mint sok vizeknek zúgását és mint nagy mennydörgésnek szavát; és hallám hárfásoknak szavát, a kik az ő hárfáikkal hárfáznak vala;

Jel. 1,15., Jel. 5,8.

3. És énekelnek vala mintegy új éneket a királyiszék előtt, és a négy lelkes állat előtt és a Vének előtt; és senki meg nem tanulhatja vala azt az éneket, csak a száz negyvennégy ezer, a kik áron vétettek meg a földről.

Jel. 5,9., Jel. 4,2., Jel. 4,8., Jel. 14,1., 1 Pét. 1,18., 1 Pét. 1,19.

4. Ezek azok, a kik asszonyokkal nem fertőztették meg magokat; mert szűzek. Ezek azok, a kik követik a Bárányt, valahová megy. Ezek áron vétettek meg az emberek közül Istennek és a Báránynak zsengeiül.

Jel. 14,3., 1 Pét. 1,18., 1 Pét. 1,19., 1 Kor. 6,20.

5. És az ő szájokban nem találtatott álnokság; mert az Istennek királyiszéke előtt feddhetetlenek.

Zsolt. 32,2., Sof. 3,13.

6. És láték más angyalt az ég közepén repülni, a kinél vala az örökkévaló evangéliom, hogy a föld lakosainak hirdesse az evangéliomot, és minden nemzetségnek és ágazatnak, és nyelvnek és népnek,

7. Ezt mondván nagy szóval: Féljétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget: mert eljött az ő ítéletének órája; és imádjátok azt, a ki teremtette a mennyet és a földet, és a tengert és a vizek forrásait.

Jel. 15,4., Csel. 14,15.

8. És más angyal követé azt, mondván: Leomlott, leomlott Babilon, a nagy város! mert az ő paráznaságának haragborából adott inni minden pogány népnek.

Ésa. 21,9., Jer. 51,8., Jel. 16,19., Jel. 17,5., Jel. 18,2., Jel. 17,2.

9. És harmadik angyal is követé azokat, mondván nagy szóval: Ha valaki imádjá a fenevadat és annak képét, és bélyegét felveszi vagy homlokára vagy kezére,

Jel. 13,16.

10. Az is iszik az Isten haragjának borából, a mely elegyítetlenül töltetett az ő haragjának poharába: és kínoztatik tűzzel és kénkövel a szent angyalok előtt és a Bárány előtt;

11. És az ő kínlásuknak füstje felmegy örökkön örökké; és nem lesz nyugalomuk éjjel és nappal, a kik imádják a fenevadat és annak képét, és ha valaki az ő nevének bélyegét felveszi.

Jel. 18,18., Jel. 19,3., Jel. 13,16.

12. Itt van a szenteknek békességes túrése, itt a kik megtartják az Isten parancsolatait és a Jézus hitét!

Jel. 13,10.

13. És hallék az égből szózatot, a mely ezt mondja vala nékem: Írd meg: Boldogok a halottak, a kik az Úrban hálnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.

Jel. 21,3., Jel. 21,4., Jel. 22,12., 2 Thess. 1,6., 2 Thess. 1,10.

14. És látám, és ímé vala egy fehér felhő; és a felhőn üle valaki, hasonló az embernek Fiához, a fején arany korona, és a kezében éles sarló.

Jel. 1,13., Ján. 7,13.

15. És más angyal jöve ki a templomból, nagy szóval kiáltván annak, a ki a felhőn ül vala: Indítsd a sarlódat és arass; mert a földnek aratni valója megszáradt.

Jóél. 3,13., Mát. 13,39.

16. Bocsátá azért, a ki a felhőn ül vala az ő sarlóját a földre; és learattaték a föld.

17. És más angyal jöve ki a mennyben való templomból, s annál is éles sarló vala.

18. Más angyal is jöve ki az oltártól, a kinek hatalma vala a tűzön, és kiálta nagy szóval annak, a kinél vala az éles sarló, ezt mondván: Bocsásd a te éles sarlódat, és szedd meg a föld szőleinek gerézdeit; mert megértek annak szőlei.

Jóél. 3,13.

19. Bocsátá azért az angyal az ő éles sarlóját a földre, és a földnek szőleit megszedé, és veté az Isten haragjának nagy borsajtójába.

Jel. 19,15., Ésa. 63,3.

20. És megtaposták a borsajtót a városon kívül, és vér jöve ki a borsajtóból a lovak zablájáig, ezer hatszáz futamatnyira.

15.

1. És láték mennyben más nagy és csodálatos jelt: hét angyalt, a kinél vala a hét utolsó csapás; mert az által teljesedett be az Istennek haragja.

Jel. 11,14.

2. És láték úgymint üvegtengert tűzzel elegyítve; és azokat, a kik diadalmasok a fenevadon és az ő képén, és bélyegén és az ő nevének számán, látám állani az üvegtenger mellett, a kiknek kezében valának az Istennek hárfái.

Jel. 4,6., Jel. 13,18., Jel. 5,8., Jel. 14,2.

3. És énekelik vala Mózesnek az Isten szolgájának énekét, és a Báránynak énekét, ezt mondván: Nagyok és csodálatosak a te dolgaid, mindenható Úr Isten; igazságosak és igazak a te útaid, óh szentek Királya!

2 Móz. 15,1., Zsolt. 111,2., Zsolt. 139,14., Zsolt. 145,17.

4. Ki ne félne téged, Uram! és ki ne dicsőítené a te nevedet? mert csak egyedül vagy szent. Mert eljőnek mind a pogányok és lehajolnak előtted; mert a te ítéleteid nyilvánvalókká lettek.

Jer. 10,7., Malak. 1,11., Ésa. 66,23., Jel. 14,7.

5. És ezeknek utána látám, és ímé megnyittaték a mennyben a bizonyágtétel sátorának temploma,

Jel. 11,19.

6. És kijöve a templomból a hét angyal, a kinél a hét csapás vala, tiszta és fehér gyolcsba öltözve, és mellöknél arany övekkel körülövezve.

7. És egy a négy lelkes állat közül ada a hét angyalnak hét arany poharat, a mely az örökkön örökké élő Istennek haragjával teljes vala.

Jel. 4,6.

8. És megtelék a templom füsttel az Isten dicsőségének és erejének miatta, és senki a templomba be nem mehet vala, mígnem a hét angyal hét csapása bevégeztetik.

2 Móz. 40,34., 2 Móz. 40,35., 1 Kir. 8,10., 1 Kir. 8,11., Ésa. 6,4., Jel. 15,6.

16.

1. És hallék nagy szózatot a templomból, a mely mondja vala a hét angyalnak: Menjete el és töltsétek ki a földre az Isten haragjának hét poharát.

Jel. 15,1., Jel. 15,6., Jel. 15,7.

2. Elméne azért az első, és kitölté az ő poharát a földre; és támada gonosz és ártalmas fekély azokon az embereken, a kiknek vala a fenevad bélyege, és a kik imádják vala annak képét.

2 Móz. 9,10., 2 Móz. 9,11., Jel. 13,14., Jel. 13,16., Jel. 13,17.

3. A másik angyal is kitölté az ő poharát a tengerbe; és olyanná lón, mint a halott vére; és minden élő állat meghala a tengerben.

4. A harmadik angyal is kitölté az ő poharát a folyóvizekbe és a vizek forrásaiba; és lón vér.

2 Móz. 7,17., 2 Móz. 7,20.

5. És hallám, hogy a vizek angyala ezt mondja vala: Igaz vagy Uram, a ki vagy és a ki valál, te Szent, hogy ezeket ítélted;

Jel. 1,4., Jel. 1,8., Jel. 4,8., Jel. 4,11., Jel. 4,17.

6. Mivelhogy szentek és próféták vérét ontották, vért adtál nekik inni; mert méltók arra.

7. És hallám, hogy más az oltárról ezt mondja vala: Jól van Uram, mindenható Isten, igazak és igazságosak a te ítéleteid.

Jel. 9,13., Jel. 15,3., Jel. 19,2.

8. A negyedik angyal is kitölté az ő poharát a napra; és adaték annak, hogy az embereket tikkasztja tűzzel.

9. És tikkadának az emberek nagy hévséggel; és az Istennek nevét káromlák, a kinek hatalma vala e csapásokon; és nem térének meg, hogy neki dicsőséget adjanak.

Jel. 16,11., Jel. 16,21., Jel. 9,21.

10. Az ötödik angyal is kitölté az ő poharát a fenevad királyiszékére; és lón az ő országa setét; és rágják vala az ő nyelvöket a kín miatt,

Jel. 13,1.

11. És káromlák a menny Istenét az ő kínjaik és fekélyeik miatt; és meg nem térének az ő cselekedeteikből.

Jel. 16,9., Jel. 16,21.

12. A hatodik angyal is kitölté az ő poharát a nagy folyóvízre, az Eufrátesre; és kiszárada annak vize, hogy a napkelet felől jövő királyoknak út készíttessék.

13. És láték a sárkány szájából és a fenevad szájából és a hamis próféta szájából három tisztátalan lelket kijőni, a békákhoz hasonlókat;

Jel. 12,3., Jel. 12,4., Jel. 13,1., Jel. 13,8., Jel. 13,11., Jel. 13,17.

14. Mert ördögi lelkek azok, a kik jeleket tesznek; a kik elmennek a földnek és az egész világnak királyaihoz, hogy egybe gyűjtsék azokat a mindenható Isten ama nagy napjának viadalára.

Jel. 20,8., Jel. 17,14., Jel. 19,17., Jel. 19,21., 1 Thess. 5,22., 2 Pét. 3,10.

15. (Imé eljövök, mint a tolvaj. Boldog, a ki vigyáz és őrzi az ő ruháit, hogy mezítelenen ne járjon, és meg ne lássák az ő rútságát.)

Jel. 3,3., Mát. 24,44., Luk. 12,39., Luk. 12,40., Jel. 3,4., Jel. 3,18., Jel. 19,8., 2 Kor. 5,3.

16. Egybegyűjték azért őket a helyre, a melyet zsidóul Armageddonnak neveznek.

17. A hetedik angyal is kitölté az ő poharát a levegőégre; és nagy szózat jöve ki a mennyei templomból a királyiszéktől, a mely ezt mondja vala: Meglett!

Jel. 11,19., Jel. 21,6.

18. És lőnek zendülések és mennydörgések és villámlások; és lón nagy földindulás, a milyen nem volt, mióta az emberek a földön vannak, ilyen földindulás, ilyen nagy.

Jel. 4,5., Jel. 8,5.

19. És a nagy város három részre szakada, és a pogányok városai elesének; és a nagy Babilon megemlítették az Isten előtt, hogy adjon annak inni az ő búsult haragja borának poharából.

Jel. 14,8., Jel. 17,5., Jel. 18,2., Jel. 18,5., Jel. 14,11., Jel. 18,1., Jel. 18,24.

20. És minden sziget elmúlék, és hegyek nem találtatának többé.

Jel. 6,14.

21. És nagy jégeső, mint egy-egy tálentom, szálla az égből az emberekre; és káromlák az Istent az emberek a jégeső csapásáért; mert annak csapása felette nagy.

Jel. 16,9., Jel. 16,11.

17.

1. És jöve egy a hét angyal közül, a kinél a hét pohár vala, és szóla velem, mondván nekem: Jövel, és megmutatom neked a nagy paráznának kárhoztatását, a ki a sok vizen ül;

Jel. 15,6., Jel. 15,7., Náh. 3,4., Jer. 51,13.

2. A kivel paráználkodtak a föld királyai, és az ő paráznaságának borával megrészegettek a föld lakosai.

Jel. 18,3., Jel. 18,9., Jel. 14,8., Jer. 51,7.

3. És lélekben elvitt engem egy pusztába és láték egy asszonyt ülni egy veres fenevadon, a mely teljes vala káromlásnak neveivel, a melynek hét feje és tíz szarva vala.

Jel. 13,1.

4. Öltözött vala pedig az asszony bíborba és skárlátba, és megékesített vala arannyal és drágakővel és gyöngyökkel, kezében egy aranypohár vala, tele útálatosságokkal és az ő paráznaságának tisztátalanságával,

Jel. 18,16.

5. És az ő homlokára egy név vala írva: Titok; a nagy Babilon, a paráznáknak és a föld útálatosságainak anyja.

Jel. 14,8., Jel. 16,19., Jel. 18,2.

6. És látám, hogy az asszony részeg vala a szentek véréből és a Jézus bizonyágtévőinek véréből; és nagy csodálkozással csodálkozám, mikor látám őt.

Jel. 18,24.

7. És monda nékem az angyal: Miért csodálkozol? Én megmondom néked ez asszonynak titkát és a fenevadét, a mely őt hordozza, a melynek hét feje és tíz szarva van.

8. A fenevad, a melyet láttál, volt és nincs; és a mélységből jó fel és megy a veszedelemre. És a föld lakosai csodálkoznak (a kiknek neve nincs beírva az életnek könyvébe e világ alapítása óta) látván a fenevadat, a mely vala és nincs, noha van.

Jel. 11,7., Jel. 13,1., Jel. 13,4., Jel. 3,5., Jel. 13,8., Jel. 20,12., Jel. 21,27., 2 Móz. 32,32.

9. Itt az elme, a melyben van bölcsesség. A hét fő a hét hegy, a melyen az asszony ül;

Jel. 13,18., Jel. 13,1.

10. Király is hét van; az öte elesett, és az egyik van, a másik még el nem jött; és mikor eljő, kevés ideig kell annak megmaradni.

11. A fenevad pedig, a mely vala és nincs, az maga a nyolczadik, és a hét közül való; és a veszedelemre megy.

12. A tíz szarv pedig, a melyet láttál, tíz király, olyanok, a kik még birodalmat nem kaptak; de hatalmat kapnak mint királyok egy óráig a fenevaddal.

Jel. 13,1., Dán. 7,20., Dán. 7,24.

13. Ezeknek egy a szándékuk; erejüket és hatalmokat is a fenevadnak adják.

14. Ezek a Bárány ellen viaskodnak, és a Bárány meggyőzi őket, mert uraknak Ura és királyoknak Királya; és az ő vele való hivatalosok és választottak és hívek is.

Jel. 19,16., 1 Tim. 6,15.

15. És monda nékem: A vizek, a melyeket láttál, a hol a parázna ül, népek azok és sokaságok és nemzetek és nyelvek.

Jel. 17,1., Ésa. 8,7.

16. És a tíz szarv, a melyet láttál a fenevadon, ezek meggyűlölik a paráznát, és kifosztják és mezítelenné teszik, és eszik annak húsát, és megégetik őt tűzzel.

Jel. 17,12., Jel. 17,13., Jel. 18,8.

17. Mert az Isten adta azoknak szívébe, hogy az ő szándékát cselekedjék, és egy szándékon legyenek, és adják az ő birodalmukat a fenevadnak, míglén betelnek az Isten beszédei.

18. És az asszony, a melyet láttál, ama nagy város, a melynek királysága van a földnek királyain.

Jel. 17,4., Jel. 17,5., Jel. 16,19.

18.

1. És ezek után láték más angyalt leszállani a mennyből, a kinek nagy hatalma vala; és a föld fénylett annak dicsőségétől.

2. És kiálta teljes erejéből, nagy szóval mondván: Leomlott, leomlott a nagy Babilon, és lett ördögöknek lakhelyévé, minden tisztátalan léleknek tömlöczévé, és minden tisztátalan és gyűlölséges madárnak tömlöczévé.

Jel. 14,8., Ésa. 21,9., Jer. 51,8., Jel. 16,19., Jel. 17,5., Ésa. 13,21., Ésa. 34,11., Ésa. 34,13., Ésa. 34,14.

3. Mert az ő paráznasága haragjának borából ivott valamennyi nép, és a földnek királyai ő vele paráználkodtak, és a földnek kalmárai az ő dobzódásának erejéből meggazdagodtak.

Jel. 17,2.

4. És hallék más szózatot a mennyből, a mely ezt mondja vala: Fussatok ki belőle én népem, hogy ne legyetek részesek az ő bűneiben, és ne kapjatok az ő csapásaiból:

Ésa. 48,20., Ésa. 52,11., Jer. 50,8., Jer. 51,6., 2 Kor. 6,17.

5. Mert az ő bűnei az égig hatottak, és megemlékezett az Isten az ő gonoszságairól.

Jer. 51,9., Jel. 16,19.

6. Fizessetek úgy néki, a mint ő fizetett néktek, és kétszerrel kettőztessétek meg néki az ő cselekedetei szerint; a mely pohárból itatott, ugyanabból két annyit töltsetek néki.

Zsolt. 137,8., Jer. 50,15.

7. A mennyire dicsőítette magát és dobzódott, annyi kínnal és gyászszal fizessetek néki; mert ezt mondja az ő szívében: Úgy ülök, mint királynéasszony, és nem vagyok özvegy, és semmi gyászt nem látok.

Ésa. 47,7., Ésa. 47,8.

8. Ennekokáért egy nap jönnek ő reá az ő csapásai: a halál, a gyász és az éhség; és tűzzel égettetik meg; mert erős az Úr, az Isten, a ki megbünteti őt.

Ésa. 47,9., Jel. 17,16.

9. És siratják őt, és jajgatnak ő rajta a föld királyai, a kik vele paráználkodtak és dobzódtak, mikor az ő égésének füstjét látják,

Jel. 17,2.

10. Nagy távol állva az ő kínjától való félelem miatt, mondván: Jaj! jaj! te nagy város, Babilon, te hatalmas város, hogy egy órában jött el ítéleted!

Jel. 14,8.

11. A föld kalmárai is siratják és jajgatják őt, mert az ő árúikat immár senki nem veszi;

Ezék. 27,36.

12. Arany és ezüst, és drágakő és gyöngy, és gyoics és bíbor, és selyem és skarlátcikket; és minden thinfát és minden elefántcsontedényt, és drágafából és rézből és vasból és márványkőből csinált minden edényt;

13. És fahajat és illatszereket, és kenetet és tömjént, és bort és olajat, és zsemlyelisztet és gabonát, és barmokat és juhokat, és lovakat és kocsikat, és rabokat és emberek lelkeit.

14. És a gyümölcs, a mit a te lelked kívánt, eltávozott tőled, és minden a mi ínyes és pompás, eltávozott tőled, és többé azokat meg nem találod.

15. Ezeknek árosai, a kik meggazdagodtak ő tőle, távol állanak az ő kínjától való félelem miatt, sírván és jajgatván.

16. És ezt mondván: Jaj! jaj! a nagy város, a mely öltözött gyoicsba és bíborba és skarlátba, és megékesített aranynyal, drágakövekkel és gyöngyökkel; hogy elpusztult egy órában annyi gazdagság!

Jel. 17,4.

17. És minden hajósmester és a hajókon levők mind, a sokaság és az evezők, és valakik a tengeren kereskednek, távol állanak.

18. És kiáltának, látván az ő égésének füstjét, és ezt mondják vala: Mi hasonló e nagy városhoz?

Jel. 14,11., Jel. 19,3.

19. És port hányván az ő fejekre, kiáltának sírván és jajgatván, és ezt mondván: Jaj! jaj! az a nagy város, a melyben meggazdagodott mindenki, a kinek hajói voltak a tengeren, annak drágaságaiból, hogy elpusztult egy órában!

Józs. 7,6., Jób. 2,12.

20. Örülj ő rajta menny, és ti szent apostolok és próféták; mert az Isten büntette meg őt éretetek való büntetéssel.

5 Móz. 32,43., Ésa. 44,23., Ésa. 49,13., Jer. 51,48.

21. És egy erős angyal egy nagy malomkőhöz hasonló követ felvön és a tengerbe veté, ezt mondván: Ilyen módon nagy sebességgel vették el Babilon, ama nagy város, és többé meg nem találhatik.

Jer. 51,64.

22. És hárfásoknak és muzsikásoknak, és síposoknak és trombitásoknak szava te benned többé nem hallatik; és semmi mesterségnek mestere nem találhatik többé te benned; és malomnak zúgása sem hallatik többé te benned;

Ésa. 24,8., Ezék. 26,13.

23. És szövétneknek világossága többé te benned nem fénylik; és vőlegénynek és menyasszonynak szava sem hallatik többé te benned; mert a te kalmáraid valának a földnek fejedelmei; mert a te búvöléseidől eltévelyedtek mind a népek.

24. És abban prófétáknak és szenteknek vére találtatott, és mindeneknek, a kik megölettek a földön.

Jel. 17,6.

19.

1. És ezek után hallám mintegy nagy sokaságnak nagy szavát az égben, a mely ezt mondja vala: Aleluja! az idvesség és a dicsőség, és a tisztesség és a hatalom az Úrén, a mi Istenünké!

Jel. 7,10., Jel. 12,10.

2. Mert igazak és igazságosak az ő ítéletei, és azt a nagy paráznát, a mely a földet megrontotta az ő paráznaságával, elítélte, és megbosszúlta az ő szolgálóinak vérének kezén.

Jel. 16,7., Zsolt. 19,10., Zsolt. 119,137., Jel. 18,20., 5 Móz. 32,43.

3. És másodszor is mondanak: Aleluja! és: Annak füstje felmegy örökkön örökké.

Ésa. 34,10., Jel. 14,11., Jel. 18,18.

4. És leborula a huszonnégy Vén és a négy lelkes állat, és imádá az Istent, a ki a királyiszékben ül vala, mondván: Ámen! Aleluja!

Jel. 4,4., Jel. 4,6.

5. És a királyiszéktől szózat jöve ki, a mely ezt mondja vala: Dícsérjétek a mi Istenünket mindnyájan ő szolgálói, a kik félték őt, kicsinyek és nagyok!

6. És hallám mintegy nagy sokaság szavát, és mintegy sok vizek zúgását, és mintegy erős mennydörgések szavát, mondván: Aleluja! mert uralkodik az Úr, a mi Istenünk, a mindenható.

Jel. 11,15., Jel. 11,17., Jel. 12,10.

7. Örüljünk és örvendezzünk, és adjunk dicsőséget néki, mert eljött a Bárány menyegzője, és az ő felesége elkészítette magát,

8. És adott annak, hogy felöltözzék tiszta és ragyogó fehér gyolcsba; mert a fehér gyolcs a szenteknek igazságos cselekedetei.

Ezék. 16,10.

9. És monda nékem: Írd meg: Boldogok azok, a kik a Bárány menyegzőjének vacsorájára hivatalosak. És monda nékem: Ezek az Istennek igaz beszédei.

Mát. 22,2.

10. És leborulék annak lábai előtt, hogy imádjam őt, de monda nékem: Meglásd , ne tedd; szolgatársad vagyok néked és a te atyádfiainak, a kiknél a Jézus bizonyágtétele van; Istent imádd, mert a Jézus bizonyágtétele a prófétaág lelke.

Jel. 22,8., Jel. 22,9., Jel. 1,9., Jel. 6,9., Jel. 20,4., 1 Ján. 5,10.

11. És látám, hogy az ég megnyílt, és ímé vala egy fehér ló, és aki azon ül vala, hivatik vala Hívnek és Igaznak, és igazságosan ítélt és hadakozik.

Jel. 6,2., Jel. 3,14.

12. És az ő szemei olyanok, mint a tűzláng; és az ő fején sok korona; az ő neve fel vala írva, a mit senki nem tud, csak ő maga.

Jel. 1,14., Jel. 2,18.

13. És vérrel hintett ruhába vala öltöztetve és a neve Isten ígéjének neveztetik.

Ésa. 63,3., Ján. 1,1., 1 Ján. 1,1.

14. És mennyei seregek követik vala őt fehér lovakon, fehér és tiszta gyolcsba öltözve.

Jel. 19,8.

15. És az ő szájából éles kard jöve ki, hogy azzal verje a pogányokat; és ő fogja azokat legeltetni vasvesszővel; és ő nyomja a mindenható Isten haragja hevének borsajtóját.

Jel. 19,21., Jel. 1,16., Jel. 2,16., Jel. 2,27., Jel. 12,5., Jel. 14,19., Jel. 14,20., Ésa. 63,3.

16. És az ő ruháján és tomporán oda vala írva az ő neve: királyoknak Királya, és uraknak Ura.

Jel. 17,14.

17. És láték egy angyalt állani a napban, és kiálta nagy szóval, mondván minden madaraknak, a melyek repdesnek vala az égnek közepette: Jőjjetek el, és gyűljetek egybe a nagy Istennek vacsorájára.

Jer. 12,9., Ezék. 39,17.

18. Hogy egyétek a királyok húsát, és vezérek húsát és hatalmasok húsát és lovaknak és rajtok ülőknek húsát, és mindenkinek húsát, szabadokét és szolgálókat, és kicsinyekét és nagyokét.

19. És látám, hogy a fenevad és a föld királyai és az ő seregeik egybegyűltek, hogy hadakozzanak az ellen, a ki a lovon ül vala és az ő serege ellen.

Jel. 13,1., Jel. 13,11., Jel. 17,11., Jel. 17,14.

20. És megfogaték a fenevad, és ő vele együtt a hamis próféta, a ki a csodákat tette ő előtte, a melyekkel elhitette azokat, a kik a fenevad bélyegét felvették, és a kik imádták annak képét: ők ketten elevenen a kénkövel égő tüzes tóba vettetének:

Jel. 13,1., Jel. 13,11., Jel. 13,16., Jel. 20,14.

21. A többiek pedig megöletének a lovon ülőnek kardjával, a mely az ő szájából jó vala ki; és a madarak mind megelégedének azoknak húsával.

Jel. 19,15., Jel. 19,17.

20.

1. És láték egy angyalt leszállani a mennyből, a kinél vala a mélységnek kulcsa, és egy nagy láncz a kezében.

Jel. 9,1.

2. És megfogá a sárkányt, azt a régi kígyót, a ki az ördög és Sátán, és megkötöze azt ezer esztendőre.

Jel. 12,9., 2 Pét. 2,4.

3. És veté őt a mélységbe, és bezárá azt és bepecsételé ő felette, hogy többé el ne hitesse a népeket, míg betelik az ezer esztendő; azután el kell néki oldoztatni egy kevés időre.

Jel. 20,7., Jel. 20,8.

4. És láték királyiszékeket, és leülének azokra, és adaték nékik ítélettel; és látám azoknak lelkeit, a kiknek fejöket vették a Jézus bizonyágtételéért és az Isten beszédéért, és a kik nem imádták a fenevadat, sem annak képét, és nem vették annak bélyegét homlokukra és kezeikre; és éltek és uralkodtak a Krisztussal ezer esztendeig.

1 Kor. 6,2., Jel. 1,9., Jel. 6,9., Jel. 19,10., Jel. 13,12., Jel. 13,16., Róm. 8,17.

5. A többi halottak pedig meg nem elevenedének, mígnem betelik az ezer esztendő. Ez az első feltámadás.

6. Boldog és szent, a kinek része van az első feltámadásban: ezeken nincs hatalma a második halálnak; hanem lesznek az Istennek és a Krisztusnak papjai, és uralkodnak ő vele ezer esztendeig.

Jel. 2,11., Jel. 1,6., Jel. 5,10., 1 Pét. 2,5., 1 Pét. 2,9., Ésa. 61,6.

7. És mikor eltelik az ezer esztendő, a Sátán eloldatik az ő fogságából.

Jel. 20,3.

8. És kimegy, hogy elhitesse a föld négy szegletén lévő népeket, a Gógot és a Magógot, hogy egybegyűjtse őket háborúra, a kiknek száma, mint a tenger fövénye.

Ezék. 38,2., Jel. 16,14.

9. És feljövének a föld szélességére, és körülvevék a szentek táborát és a szeretett várost; és Istentől a mennyből tűz szálla alá, és megemészté azokat.

10. És az ördög, a ki elhitette őket, vetteték a tűz és kénkö tavába, a hol van a fenevad és a hamis próféta; és kínoztatnak éjjel és nappal örökkön örökké.

Jel. 19,20.

11. És láték egy nagy fehér királyiszéket, és a rajta ülőt, a kinek tekintete elől eltűnék a föld és az ég, és helyök nem találtaték.

12. És látám a halottakat, nagyokat és kicsinyeket, állani az Isten előtt; és könyvek nyittatának meg, majd egy más könyv nyittaték meg, a mely az életnek könyve; és megítéltetének a halottak azokból, a mik a könyvekbe voltak írva, az ő cselekedeteik szerint.

Dán. 7,10., Jel. 3,5., Jel. 13,8., Jel. 21,27., 2 Móz. 32,32., Zsolt. 69,29., Fil. 4,3., Jel. 2,23., Jel. 22,12., Zsolt. 62,13., Jer. 17,10., Jer. 32,19., Mát. 16,27., Róm. 2,6., 1 Kor. 3,8., 2 Kor. 5,10.

13. És a tenger kiadá a halottakat, a kik ő benne voltak; és a halál és a pokol is kiadá a halottakat, a kik ő nálok voltak; és megítéltetének mindnyájan az ő cselekedeteik szerint.

Jel. 20,12.

14. A pokol pedig és a halál vettetének a tűznek tavába. Ez a második halál, a tűznek tava.

1 Kor. 15,26., 1 Kor. 15,54., Jel. 19,20., Jel. 2,11., Jel. 21,8.

15. És ha valaki nem találtatott beírva az élet könyvében, a tűznek tavába vetteték.

21.

1. Ezután láték új eget és új földet; mert az első ég és az első föld elmúlt vala; és a tenger többé nem vala.
Ésa. 65,17., Ésa. 66,22., 2 Pét. 3,13.
2. És én János látám a szent várost, az új Jeruzsálemet, a mely az Istentől szálla alá a mennyből, elkészítve, mint egy férje számára felékesített menyasszony.
Jel. 13,12., Gal. 4,26., Zsid. 11,10., Zsid. 12,22., Zsid. 13,14., 2 Kor. 11,2., Eféz. 5,25., Eféz. 5,27.
3. És hallék nagy szózatot, a mely ezt mondja vala az égből: Ímé az Isten sátora az emberekkel van, és velök lakozik, és azok az ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velök, az ő Istenök.
2 Kor. 6,16., Ezék. 37,27.
4. És az Isten eltöröl minden könyvet az ő szemeikről; és a halál nem lesz többé; sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak.
Jel. 7,17., Ésa. 25,8., Jel. 20,14., 1 Kor. 15,26., 1 Kor. 15,54., Ésa. 35,10.
5. És monda az, a ki a királyiszéken ül vala: Ímé mindent újjá teszek. És monda nékem: Írd meg, mert e beszédek hívek és igazak.
Jel. 4,2., Jel. 20,11., Ésa. 43,19., 2 Kor. 5,17.
6. És monda nékem: Meglett. Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Én a szomjazónak adok az élet vizének forrásából ingyen.
Jel. 16,17., Jel. 1,8., Jel. 22,13., Ésa. 41,4., Ésa. 44,6., Jel. 22,17., Ésa. 51,1., Ján. 4,10., Ján. 4,14., Ján. 7,37.
7. A ki győz, örökségül nyer mindent; és annak Istene leszek, és az fiam lesz nékem.
8. A gyáváknak pedig és hitetleneknek, és útálatosoknak és gyilkosoknak, és paráznáknak és bűbájosoknak, és bálványimádóknak és minden hazugoknak, azoknak része a tűzzel és kénkövel égő tóban lesz, a mi a második halál.
Jel. 22,15., 1 Kor. 6,9., Gal. 5,21., Eféz. 5,5., 1 Tim. 1,9., 1 Tim. 1,10., Jel. 2,11., Jel. 20,14.
9. És jöve hozzám egy a hét angyal közül, a kinél a hét utolsó csapással telt hét pohár vala, és szóla nékem, mondván: Jer, megmutatom néked a menyasszonyt, a Bárány feleségét.
Jel. 15,1., Jel. 15,6., Jel. 15,7., Jel. 21,2., Jel. 19,7.
10. És elvive engem lélekben egy nagy és magas hegyre és megmutatá nékem azt a nagy várost, a szent Jeruzsálemet, a mely Istentől szállott alá a mennyből.
Jel. 21,2., Gal. 4,26., Zsid. 12,22.
11. Benne vala az Isten dicsősége; és annak világossága hasonló vala a legdrágább kőhöz, úgymint kristálytisza jáspis kőhöz;
12. És nagy és magas kőfala vala, tizenkét kapuja, és a kapukon tizenkét angyal, és felírott nevek, a melyek az Izráel fiai tizenkét törzsének nevei:
Ezék. 48,31., Ezék. 48,34.
13. Napkeletről három kapu; északról három kapu; délről három kapu: napnyugotról három kapu.
14. És a város kőfalának tizenkét alapja vala, és azokon a Bárány tizenkét apostolának nevei.
Eféz. 2,20., Mát. 10,2., Mát. 10,4.
15. A ki pedig én velem beszéle, annál vala egy arany vessző, hogy megmérje a várost, és annak kapuit és kőfalát.
Ezék. 40,3., Zak. 2,1.
16. És a város négyszögben fekszik, és a hossza annyi, mint a szélessége. És megméré a várost a vesszővel tizenkétezer futamatnyira: annak hosszúsága és szélessége és magassága egyenlő.
17. És megméré annak kőfalát száznegyvennégy singre, ember mértékével, azaz angyaléval.
18. És kőfalának rakása jáspisból vala; a város pedig tiszta arany, tiszta üveghez hasonló.
19. És a város kőfalának alapjai ékesítve valának mindenféle drágakövekkel. Az első alap jáspis; a második zafir; a harmadik kálczedon; a negyedik smaragd;
20. Az ötödik sárdonix; a hatodik sárdius; a hetedik krizolitus; a nyolczadik berillus; a kilencedik topáz; a tizedik krisopráz; a tizenegyedik jáczint; a tizenkettedik amethyst.
21. A tizenkét kapu pedig tizenkét gyöngy; minden egyes kapu egy-egy gyöngyből vala; és a város utczája tiszta arany, olyan mint az átlátszó üveg.
22. És templomot nem láttam abban: mert az Úr, a mindenható Isten annak temploma, és a Bárány.
23. És a városnak nincs szüksége a napra, sem a holdra, hogy világítsanak benne; mert az Isten dicsősége megvilágosította azt, és annak szövéténeke a Bárány.
Jel. 22,5., Ésa. 60,19., Ésa. 60,20., Zak. 14,7.
24. És a pogányok, a kik megtartatnak, annak világosságában járnak; és a föld királyai az ő dicsőségöket és tisztességöket abba viszik.

Ésa. 60,3.

25. És annak kapui be nem záratnak nappal (éjszaka ugyanis ott nem lesz);

Ésa. 60,11., Ésa. 60,20., Zak. 14,7.

26. És a pogányok dicsőségét és tisztességét abba viszik.

Ésa. 60,11.

27. És nem megy abba be semmi tisztátalan, sem a ki útálatosságot és hazugságot cselekszik, hanem csak a kik beíratnak az élet könyvébe, a mely a Bárányé.

Jel. 21,8., Jel. 22,15., Jel. 3,5., Jel. 13,8., Jel. 20,12., 2 Móz. 32,32., Zsolt. 69,29., Fil. 4,3.

22.

1. És megmutatá nékem az élet vizének tiszta folyóját, a mely ragyogó vala, mint a kristály, az Istennek és a Báránynak királyiszékéből jövőn ki

2. Az ő utczájának közepén. És a folyóvízen innen és túl életnek fája vala, mely tizenkét gyümölcsöt terem vala, minden hónapban meghozván gyümölcsét; és levelei a pogányok gyógyítására valók.

Jel. 2,7., 1 Móz. 2,9., Ezék. 47,12.

3. És semmi elátkozott nem lesz többé; és az Istennek és a Báránynak királyiszéke benne lesz; és ő szolgálai szolgálnak néki;

4. És látják az ő orczáját; és az ő neve homlokukon lesz.

Mát. 5,8., 1 Kor. 13,12., 1 Ján. 3,2., Jel. 2,17., Jel. 3,12.

5. És ott éjszaka nem lesz; és nem lesz szükségök szövétnekre és napvilágra; mert az Úr Isten világosítja meg őket, és országolnak örökkön örökké.

Jel. 21,23.

6. És monda nékem: E beszédek hívek és igazak: és az Úr, a szent próféták Istene bocsátotta el az ő angyalát, hogy megmutassa az ő szolgálainak azokat, a miknek meg kell lenni hamar.

Jel. 19,9., Jel. 21,5., Jel. 1,1.

7. Ímé eljövök hamar. Boldog, a ki megtartja e könyv prófétálásának beszédeit.

Jel. 3,11., Jel. 1,3.

8. És én János vagyok az, a ki ezeket hallottam és láttam: és mikor hallottam és láttam, leborulék az angyal lábai előtt, hogy őt imádjam, a ki nékem ezeket megmutatta vala.

Jel. 19,10.

9. Az pedig monda nékem: Meglásd, ne tedd; mert szolgatársad vagyok néked, és a te atyádfiainak a prófétáknak, és azoknak, a kik megtartják e könyvnek beszédeit. Az Istent imádd.

Jel. 19,10.

10. Azután monda nékem: Be ne pecsételd e könyv prófétálásának beszédeit, mert az idő közel van.

Dán. 8,26., Jel. 1,3.

11. A ki igazságtalan, legyen igazságtalan ezután is; és a ki fertelmes, legyen fertelmes ezután is; és a ki igaz, legyen igaz ezután is; és a ki szent, szenteltessék meg ezután is.

12. És ímé hamar eljövök; és az én jutalmam velem van, hogy megfizessek mindenkinek, a mint az ő cselekedete lesz.

Jel. 22,7., Jel. 2,23., Jel. 20,12., Zsolt. 62,13., Jer. 17,10., Jer. 32,19., Mát. 16,27., Róm. 2,6., 1 Kor. 3,8., 2 Kor. 5,10.

13. Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég, az első és utolsó.

Jel. 1,8., Jel. 21,6., Ésa. 41,4., Ésa. 44,6.

14. Boldogok, a kik megtartják az ő parancsolatait, hogy joguk legyen az életnek fájához, és bemehessenek a kapukon a városba.

Jel. 22,2., Jel. 21,21.

15. De kinn maradnak az ebek és a bűbájosok, és a paráznák és a gyilkosok, és a bálványimádók és mind a ki szereti és szólja a hazugságot.

Jel. 21,8., 1 Kor. 6,9., Gal. 5,21., Eféz. 5,4., 1 Tim. 1,9., 1 Tim. 1,10.

16. Én Jézus küldöttem az én angyalomat, hogy ezekről bizonyosságot tegyen néktek a gyülekezetekben. Én vagyok Dávidnak ama gyökere és ága: ama fényes és hajnali csillag.

Jel. 1,1., Jel. 5,5., Ésa. 11,1., Ésa. 11,10., Mát. 1,1., Mát. 1,16., Róm. 15,12., Jel. 2,28., 2 Pét. 1,19.

17. És a Lélek és a menyasszony ezt mondják: Jövel! És a ki hallja, ezt mondja: Jövel! És a ki szomszójához, jöjjön el; és a ki akarja, vegye az élet vizét ingyen.

Jel. 21,6., Ésa. 55,1., Ján. 4,10., Ján. 4,14., Ján. 7,37.

18. Bizonyságot teszek pedig mindenkinek, a ki e könyv prófétálásának beszédeit hallja: Hogy ha valaki ezekhez hozzá tesz, e könyvben megírt csapásokat veti Isten arra;

19. És ha valaki elvesz e prófétálás könyvének beszédeiből, az Isten annak részét eltörli az élet könyvéből, és a szent városból, és azokból, a mik e könyvben megíratnak.

Jel. 3,5., Jel. 13,8., Jel. 17,8., Jel. 20,12., Jel. 21,27., 2 Móz. 32,33., Jel. 21,10.

20. Ezt mondja, a ki ezekről bizonyságot tesz: Bizony hamar eljövök. Ámen, bizony jövel Uram Jézus!

21. A mi Urunk Jézus Krisztusnak kegyelme legyen mindnyájan ti veletek. Ámen.